Mpohwoe Hungkuno Songofoho

The New Testament and Genesis in the Safeyoka (Ampeeli-Wojokeso) language of Papua New Guinea

Mpohwoe Hungkuno Songofoho

The New Testament and Genesis in the Safeyoka (Ampeeli-Wojokeso) language of Papua New Guinea

Buk Stat na Nupela Testamen long tokples Safeyoka long Niugini

copyright © 1988 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ampeeli-Wojokeso (Safeyoka)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:
You include the above copyright and source information.
You do not sell this work for a profit.
You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.
Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2011-12-15

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Jun 2025 from source files dated 31 Aug 2023
f526da1e-a607-571c-ba86-56367d7583f3

Contents

FRT 1
Mat+yu 3
Mak 82
Luk 130
Joun 221
Apousel 288
Loum 359
1 Koulin 401
2 Koulin 444
Ngkolesiya 471
Efesos 485
Filipai 498
Koulousi 508
1 Tesolounika 517
2 Tesolounika 525
1 Timouti 530
2 Timouti 543
Taitas 551
Filemoun 556
Hip+lu 559
Jem+s 588
1 Pita 598
2 Pita 610
1 Joun 617
2 Joun 625
3 Joun 627
Jut 629
Toho Wojo Honajo Hungkuno 633

Mpohwoe Hungkuno Songofoho

The New Testament in the Safeyoka (Ampeeli-Wojokeso) language of Papua New Guinea

Nupela Testamen long tokples Safeyoka long Niugini

Mpohwoe Hungkuno Songofoho
The New Testament in the Safeyoka (Ampeeli-Wojokeso) language of Papua New Guinea
[apz]

© 1988 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Print Publisher, 1988 by Dorothy West Weimer Memorial Fund and Wold Home Bible League

Web version
© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.
www.Wycliffe.org

http://pngscriptures.org

www.ScriptureEarth.org

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons license (Attribution-Noncommercial-No Derivative Works).
http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0

Your are free to share — to copy, distribute and transmit the text under the following conditions:

- **Attribution.** You must attribute the work to *Wycliffe Bible Translators* (but not in any way that suggests that they endorse you or your use of the work).
- **Noncommercial.** You may not use this work for commercial purposes.
- **No Derivative Works.** You may not alter, transform, or build upon this work.
- **In addition,** you have permission to port the text to different file formats, as long as you don't change any of the text or punctuation of the Bible.

Notice — For any reuse or distribution, you must make clear to others the license terms of this work.

Tok Orait
Dispela Buk Baibel i kam wantaim tok orait na lo bilong Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivative Works license. Em i tok olsem **yu ken givim kopi long narepela manmeri.** Yu ken wokim kopi na givim long husat i laikim. Tasol, yu mas tok klia dispela samting i kam long *http://tokplesbaibel.org.* Yu no ken kisim mani na salim dispela. **Yu mas givim nating.** Na tu, **yu no ken senisim Tok.**
Ol piksa i kam wantim ol Baibel na narapela buk i stap long dispela sait i gat tok orait long usim wantaim dispela samting tasol. Sapos yu laik narapela tok orait, yu mas askim husat i papa bilong copyright long dispela ol piksa.

Sapos yu laik stretim samting i no orait long dispela tok orait, stretim tok, salim Buk Baibel, o tainim Tok bilong God long nupela tok ples, yu ken **askim mipela.**
Olgeta tok orait na lo long tok ples English i stap long *http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/legalcode.*
Sapos yu gat askim long dispela, **plis askim mipela.**

Mpohwoe Hungkuno Songofoho

Mat+yu
Olo Hungkuno Wop+ngo loso Mat+yu Mt+'mokumentisofoho.
Olo Hungkuno S+mo'mjofoho.

Jisas ahwomomne'no nto s+mentiso sohonta soswo *teti* (30) nto uyakolo'mentisopol+keno olo iyoswo loso Jisas+ye inomokomoyo aho hufa'u hopi'nono s+fe mta'ni hufa'uyo sohwa mta'ango kakoe yofe Mat+yu mt+'mokumentisofoho. Oso Mat+yu huhwo sohwo yofe hufa'unjo hweho. Nom'ne yofeso ole, Lifaiyoho. Mat+yu huhwo sohwo s+mo'mo kako ango Koponeyam sopo a'amu mta'ni hamniyoho mayo syoho imojo hweho. Oso ango hopo sopo Jisas i'mofawento Mat+yumo ul+mento, K+ko ngkimo t+fi nn+ngkape. Jisas ose ulahon+ngki Mat+yu a'amu mta'ni hamniyoho mayo syohoso noho'nasyonto Jisas+mo in+ngkamentisofoho. T+fi Mat+yu Jisas+ye inomokomoyo imo'n+mentisofoho. (Oso hungkuno hiso Mat+yu sohe engo 9 hon+ngkano we'e 9. Osopo weho.)

Mak sohwoe iyoswoso s+mo'mo mt+'mokumentisofoho. T+fi Mat+yu'nji Luk+'nji mt+'mokumentisiyefoho. Oso'no Mak+ye hungkuno pi'n+ngo fehohnjoso Mat+yuye hungkunomo weho. S+mo'mo a'amu toho wojo l+motofo sohwa ole l+mentohofi *Mesaiya* ifaweneponoho. Ose l+mentohofo so'no a'amu Jutaso nohontohumentan+ngkofi olo iyoswo loso Mat+yu Jisas sohwo olo *Mesaiya* oloho hweho. Kako nto ifawo'maho. Ose ul+monto mt+'mokumentisofoho.

Olo iyoswo hiloso Mat+yu kako a'amu Juta Jisas+mo in+ngkamentohofo somo ufo'mayo'ne mt+'mokumentisofoho. Olo iyoswo mt+'mokiyoso Ngk+lik hungkunomo mt+'mokumentisofoho. Oso'no olo iyoswo Mat+yu mt+'mokumentiso hiloso nakumo huno nafohotofo'nefoho. Oso huno nafohotofo hwap+ngo neso olenoho. Nakwo atofo l+hwasi huno syaf+syiyoso Mat+yu kako olo iyoswo loso t+hwamne'no mt+'mokumentisoto. Oso'no Mat+yu kako a'amu Jutaso atofo l+kuji Jisas+mo in+ngkafitnne'ento mt+'mokumentiso kalohi nakwo atofo l+hwasi Jisas+mo un+ngkohwano.

Jisas K+lais+ye hofiyakwosafe yofeso olenoho.
(Luk 3:23-28)

1 Olo a'amu lohwa Jisas K+lais+ye hofiyakwosafoho. Jisas kako hwe yofe engo'njo Ntefit sohwo'nji Ap+loham'njiye temtitofo mta'ango hweho.
2 Ap+loham sohwo Aisak+ye kan+ngkwohweho.
Aisak sohwo Jekoup+ye kan+ngkwohweho.
Jekoup sohwo Juta'nji homn+ngkwa'wehwosanjiye kan+ngkwohweho.
3 Juta sohwo kako Peles+'nji Sela'njiye kan+ngkwohweho. Sikoe kona'wohisi Temafoho.
Peles sohwo Hes+loun+ye kan+ngkwohweho.
Hes+loun sohwo Lam+ye kan+ngkwohweho.
4 Lam sohwo Aminotap+ye kan+ngkwohweho.
Aminotap sohwo Nasoun+ye kan+ngkwohweho.
Nasoun sohwo Sal+moun+ye kan+ngkwohweho.
5 Sal+moun sohwo Mpouas+ye kan+ngkwohweho.
Mpouas+ye kona'wohisi Lehap+yoho.
Mpouas sohwo Oupet+ye kan+ngkwohweho. Oupet+ye kona'wohisi Lut+yoho.
Oupet sohwo Jesiye kan+ngkwohweho.

6 Jesi sohwo hwe yofe engo'njo Ntefit+ye kan+ngkwohweho.
Ntefit sohwo Yulaiyafe ape nomanto Soulomoun t+pema'mentisofoho.
7 Soulomoun sohwo Leyapouam+ye kan+ngkwohweho.
Leyapouam sohwo Apiyafe kan+ngkwohweho.
Apiya sohwo Asafe kan+ngkwohweho.
8 Asa sohwo Jehousofat+ye kan+ngkwohweho.
Jehousofat sohwo Joulam+ye kan+ngkwohweho.
Joulam sohwo Usiyafe kan+ngkwohweho.
9 Usiya sohwo Joutam+ye kan+ngkwohweho.
Joutam sohwo Ehas+ye kan+ngkwohweho.
Ehas sohwo Hesekiyafe kan+ngkwohweho.
10 Hesekiya sohwo Monaseye kan+ngkwohweho.
Monase sohwo Emoun+ye kan+ngkwohweho.
Emoun sohwo Jousaiyafe kan+ngkwohweho.
11 Jousaiya sohwo Jekounaiya'nji homn+ngkwa'wehwosanjiye kan+ngkwohweho. Hohosohonta a'amu Mpapilounnta'angoso a'amu Is+lael somo impe intofont+fi ango Mpapiloun ne'no motawo'mentohofofoho.
12 Mpapiloun ne'no motawo'mentohofo sohonta Jekounaiya sohwo Siyal+tiyel+ye kan+ngkwohwo imo'n+mentisofoho.
Siyal+tiyel sohwo Selopapel+ye kan+ngkwohweho.
13 Selepapel sohwo Apiyout+fe kan+ngkwohweho.
Apiyout sohwo Elaiyakim+ye kan+ngkwohweho.
Elaiyakim sohwo Esoufe kan+ngkwohweho.
14 Esou sohwo Satouk+ye kan+ngkwohweho.
Satouk sohwo Ekim+ye kan+ngkwohweho.
Ekim sohwo Elaiyat+ye kan+ngkwohweho.
15 Elaiyat sohwo Eleyasafe kan+ngkwohweho.
Eleyasa sohwo Matan+ye kan+ngkwohweho.
Matan sohwo Jekoup+ye kan+ngkwohweho.
16 Jekoup sohwo Jousep+ye kan+ngkwohweho.
Jousep sohwo Maliyafe hwe hweho.
Maliya Jisas+mo ma'mentisofoho. Jisas huhwo sohwo hof+ko yofe K+lais+yoho mul+mentohofofoho. Hwe huhwo sohumo An+tu uhwosopento nakwoe hwaho lopono uhwat+mentisofoho.
17 Ap+loham kakoe imuso hof+ko'montohwa aho hufa'u hopi'nono nom'ne s+fe mta'ni osofosofahu'no mjimo'n+m+wahon+ngkofi Ntefit imo'n+mentisofoho. Ntefit+ye imuso hof+ko'montohwa aho hufa'u hopi'nono nom'ne s+fe mta'ni osofosofahu'no mjimo'n+m+wahon+ngkofi a'amu Is+lael somo ango Mpapiloun ne'no motawo'mentohofofoho. Osohonta hof+ko'montohwa aho hufa'u hopi'nono nom'ne s+fe mta'ni osofosofahu'no mjimo'n+m+wahon+ngkofi Jisas K+lais imo'n+mentisofoho.

Maliya Jisas K+lais+mo aswo ma'mentisofoho.
(Luk 2:1-7)

18 Olo hungkuno Jisas K+lais imo'n+mentiso so'noyolohoso ole, Jousep Jisas+ye kona'wohi Maliya simo kako'ne ape nto ufohoto'mentohofofoho. I oso'no Jousep Maliyamo momaso sohonta Maliya s+meho An+tuye Towahuno mta'ango imo'n+mentisofoho.
19 Maliyafe hwehwo Jousep kako hwe wop+ngo'nohino hweho. Jousep ole syaf+hu'mento, Maliya won+mango unonoho. Ose syaf+syonto olo hungkuno hiloso hiyaso waweno syaf+hu'mentisofoho. Oso'no ngko hungkuno ape mayo'ne wamt+hupo'mo.

20 Oso hiso'no ko syaf+syonto wojo hon+ngkan+mentisoso a'amu An+tu mta'ango
sohwo kakimo u'manto ul+mento, Jousep, Ntefit+ye imu sohwosi, k+ko ape Maliya
mayoso'no iyoho kin+ngkuhwoloho. Upa'nyo. Maliyafe s+mehomo mehomi nto
imo'n+maho. Oso hiso An+tuye Towahuno uy+maso hweho.
21 Maliya hwomu nomahwoso'no k+ko yofe ole muso, Jisas+yoho. Yofe hwap+ngoso
ole, olo hwe lohwo kako a'amufe wonyoso wae yaof+hwosi asomo ut+mayo'ne hweho.
Ose ul+mentisofoho.
22 Hohonta An+tu hwe Aisaiya sohumo hungkuno uyahon+ngki kako a'amumo
ul+mojo sohwo kako hungkuno hiso mt+'mokumentisofoho. Olo hiloso ne imo'nyo
so'no Maliya mehomi'nji imo'n+mentisofoho.
23 Ole mt+'mokumento,
Upa'n+mno. Ape sijo wop+ngosi hwehwo momasosi kako s+meho imo'n+ngkuhwosi
hwomu nomaniyoho.
Hwomu huhwo sohwo ole mul+fitnnefo Iman+wel.
Yofe hwap+ngoso ole, Mpohwo An+tu nakwo'nji humayo'nefoho.
24 Jousep oso wojo hiso hon+ngkanonto nol+kafonto a'amu An+tu mta'ango sohwoe
hungkunomo haloho pento kako Maliyamo ma'mentisofoho.
25 I oso'no siko afapo ko humanji afa saho mofosyawosofoho. Ose humamo-
jiyofoho. Oso'no ose humamojiye sohonta Maliya kako hwomu ma'mentisofoho.
Nomahon+ngki Jousep hwomu huhwo sohumo yofe Jisas+yoho mul+mentisofoho.

2

A'amu huno engo'njo An+tuye hungkungo mupa'nyo mofehi'nyo si'mofapiso'mjo sohwa Jisas+'mo uhwon+mentohofofoho.

1 Hwe yofe engo'njo Helout kako hwaho Jutiya mokosyohumamojo sohonta oso
hwaho ango Mpet+lehem sopo Maliya Jisas+mo aswo ma'mentisofoho. Hwangku
sohonta a'amu temtitofo kengo mta'ango fihwa hof+ko hwaho mofehi'nyo s+'mofapiso
mta'ango sohwa hntokwaliyo uhwonont+fi huno engo t+pema'mentohofo sohwa
Jelusalem si'mofaponti+fi a'amu sohwamo ul+mentohofi,
2 Mehomi milongo a'amu Jutafe hwe yofe engo'njo hwaho mokosyohumayo'ne
sohwo imo'n+ngkohoho. Oso huhwo sohwo nt+'mo humaho. Kakoe s+kuno imo'nyo'ne
so'no hntokwaliyo mofehi'nyo s+'mofapiso sohohnta'ni ahwomo somo uhwonontani
nakwo kakine'no hwomtame ulohofo'ne p+hwono.
3 Ose ulahon+ngkofi hwe yofe engo'njo Helout nupa'nonto yomo engo imentisofoho.
A'amu Jelusalem humamotofoso nupa'nont+fi yomo engo imentohofofoho.
4 Hwe engo Helout kako a'amu yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwanji a'amu
hon+ngkano hungkuno lut+hwamotofo sohwanjimo joho ulonto ulohon+mento, K+lais
hwe An+tu uhwosopento nakwoe hwahopono uhwat+mentiso sohune'no nakwo a'amu
Juta so'nwi uhwontohumayo sohwo ango nt+po u'mofapmmontolo.
5 Ose ulahon+ngki ul+mentohofi, Hwaho Jutiya ango Mpet+lehemnoho. A'amumo
An+tu hungkuno uyahon+ngki l+motofo sohwa ole mt+'mokumentohofi,
6 U, Mpet+lehem, sekwo ango we'e soku, sekwo hwaho Jutiya sopo ango yofe we'e
pa'nyo'maho.
O'o, hwe yofe engo'njo nje a'amu Is+lael somo mokosyohumane sohwo sekwoe angopo
imo'nonefoho.
Hohonta ose mt+'mokumentohofofoho.
7 Oso'no Helout a'amu mofehi'nyo s+'mofapiso hohnta'ango sohwamne'no joho
hiyaso lut+manto Helout+'nji uhu'mokont+fi Helout hwe huhwo sohwamo hntokwaliyo
hiso i'mofapmmentiso s+kuno so'no ulohon+mentisofoho.

8 Ulohon+ngkahon+ngki hof+ko Helout+mo hungkuno asomo ulahon+ngkofi
Helout ul+mento, Sekwo ango Mpet+lehem sopo nowekuji haf+hafe f+t+pmno.
Sekwo not+pemaf+kuji hungkuno hiso ngkiyepono wapono. Ngko nupa'n+'mo
kakine'no hwomtame uloho'mne'no selohono. Oso hwasyo hungkuno hiso ulonto
Mpet+lehemne'no luhwat+mentisofoho.
9 Oseso hof+ko Helout+ye hungkuno upa'nont+fi umentohofofoho. Nowentan+ngkofi
hntokwaliyoso hof+koe angopo uhwon+mentohofo hiso apa'no i'mofaponto hof+kimo
s+mo'mo upeehon+ngki hof+ko t+fi in+ngkamentohofofoho. Oso hntokwaliyoso
nowento ango hwomu wentanjo ant+fe sopo l+mentisofoho.
10 Hof+ko hntokwaliyo hiso uhwonont+fi yomo yont+fi s+meho wop+ngo
umo'n+mentisofoho.
11 S+meho wop+ngo umo'n+ngkahon+ngki hof+ko ango homo somo noswont+fi
hwomu kona'wohi Maliya'nji siko'inta'imo uhwon+mentohofofoho. Nuhwonont+fi
hwomtame ulohofont+fi kakoe yofe ho'noma'mentohofofoho. Hof+koe ipofo nofijont+fi
yo'mayo wonyoangkafo hamniyoho engo mpe iyo so'no uy+mentohofofoho. Sojo
wonyoangkafo so'nji nom'neso hwamno pa'nyo akino wop+ngo'ne so'nji hwone mijo
wonyohofiyo'nji uy+mentohofofoho.
12 Oso hohosohonta hof+ko wojo hon+ngkan+mentohofoso An+tu ul+mento, Sekwo
Helout+yepono asomo nukutoho. Ose hon+ngkanont+fi hof+ko hon+ngkano nom'nemo
ikitokwawent+fi hof+koe angopono umentohofofoho.

Jousep+'ya'u sikoe hwomu'nji hwaho Ijipmne'no hiyaso motamentisiyefoho.

13 Nohumpeehon+ngkofi Jousep huhwo kako wojo hon+ngkan+mentisoso a'amu
ahwomo mta'ango Jousep+mo u'manto ul+mento, K+ko hwomu'nji kona'wohi'nji nom-
ahoji hwaho Ijipmne'no hiyaso motawe. Ijip sopo nohumentan+ngkiji nom'ne ango
sopone'no hano iyo so'no hwangku hungkuno apa'no wakil+monnoho. Hwap+ngoso
Helout j+je hwomu sohumo wofonjahumonto t+peelofoho.
14 Ose ulahon+ngki Jousep oso s+kwo'miyo somo kako Maliya'nji kakoe hwomu'nji
nomanto Ijipmne'no womentohofofoho.
15 Jousep hwaho Ijip sopo nohumentan+ngki Helout poyo pe'n+mentisofoho. Oseso
hungkuno hohontajo hwe fihumo An+tu uyahon+ngki l+mojo sohwo mt+'mokumentiso
hiso ne imo'n+mentisofoho. Hungkuno ole,
Nje hwomu Ijip nohumentan+ngki lut+ma'mentohefoho.
Oso hohosohonta oso hungkunoso ne imo'n+mentisofoho.

Helout kakoe a'amu itokuso'njo sohwamo hungkuno ulahon+ngki hwomu milongo pi'n+ngo engoso fongkumeeo'mentohofofoho.

16 A'amu mofehi'nyo s+'mofapiso hohnta'n+ngo sohwa Helout+ye hungkuno
mehomi songo imo'n+ngkiso'enoho ngkimo ntohapmno, ose ul+mentiso somo hwe
huhwo sohwa t+fi min+ngkayo'njo yahon+ngkofi Helout nupa'nonto s+meho tohino
umn+mentisofoho. S+meho tohino umn+mentiso so'no kako a'amu itokuso'njo so-
hwamo ango Mpet+lehem'nji ango mofone sopone'no uhwojahon+ngki hof+ko hwomu
hopi'nono soswo hufa'u muyakolofe'njo sohwamo fongkumeeo'mentohofofoho.
Hwap+ngoso hwe hntokwaliyo uhwon+mentohofo sohwa ole ul+mentohofi, Hn-
tokwaliyo hiso s+mo'mo imo'n+ngkahon+ngki soswo hufa'u uyakolo'mentiso so'no
ul+mentohofofoho.
17 Helout oso wonyo hiso imentiso sohonta hungkuno hohontajo hwe Jele-
maiya sohumo An+tu hungkuno uyahon+ngki l+mojo sohwo mt+'mokumentisoso ne
imo'n+mentisofoho.
18 Hungkuno hiloso ole,
Ango Lama Mpet+lehem mofone sopo mampaho ho'n+mentisofoho.
Mampaho hiloso humotaho we'e ho'n+mentiso'maho.

Jekoup+ye ape Lesel kakoe imuso hof+koe mehomi sohwamne'no humotaho lalokwofo.
Hof+koe s+meho wop+ngo apa'no mmo'nonehoho.
Hof+koe mehomi n+hu'nahone poyo imo'n+ngkahon+ngki humotaho ne'no lalokwofo.
Ose mt+'mokumentisofoho.

Jousep+'ya'u sikoe hwomu'nji hwaho Ijip ul+ko'mant+fi ango Nasalet sopo asomo i'mofapmmentohofofoho.

19 Hwangku Helout poyo pe'n+ngkahon+ngki a'amu An+tu mta'ango sohwo Jousep hwaho Ijip nohumentan+ngki i'mofaponto Jousep+mo wojo'mo ul+mento.
20 Nol+kafohoji k+ko hwomu'nji kona'wohi'nji nomahoji hwaho Is+lael sopone'no asomo f+wan+mno. A'amu hopi'nono mehomi wofonjosyant+fi imentohofo sohwa poyo moi'wonoho.
21 Ose ulahon+ngki Jousep nol+kafonto hwomu'nji kona'wohi'nji nomanto hwaho Is+lael sopo ne'no asomo womentohofofoho.
22 Jousep+'montohwa nowent+fi upa'n+mentohofoso hwe Akelaus sohwo kan+ngkwohwo Helout+ye yofe engo nto ma'maho. Ose upa'nonto iyoho un+ngkahon+ngki olo hwaho lopo mohumamonehono nolonto apa'no wojo hon+ngkan+mentisoso An+tu Jousep+mo hungkuno nom'ne ulahon+ngki kako hwaho Ngkaliline'no umentisofoho.
23 Kako hwaho hopo sopo ango Nasalet sopo humamentisofoho. Oso hiso'no hungkuno hohontajo nom'ne hwe sohumo An+tu hungkuno uyahon+ngki l+mojo sohwo mt+'mokumentisoso ne imo'n+mentisofoho. Hungkuno hiso ole,
Hwe Nasaletnnta'ango hweho wolant+feho, l+mentisofoho.

3

Joun A'amumo Mijo Kiyoma'mojo sohwo hungkuno loma'mentisofoho.
(Mak 1:2-8; Luk 3:1-18; Joun 1:19-28)

1 Oso hohosohonta Joun A'amumo Mijo Kiyoma'mojo sohwo i'mofaponto hwaho Jutiya a'amu mohumunyo sopo nohumanto hungkuno loma'mentisofoho mohumunyo sopo.
2 Ole ul+mento, Sekwoe hon+ngkano wonyoso hohujo fikinjaopmno. S+meho f+wolo'mokumno. An+tuye s+kuno nakumo yokumpohn'nyo nemokosyohumayo'ne mofoneponoho. Ose lut+hwamentisofoho.
3 Hwe Aisaiya sohumo An+tu hungkuno uyahon+ngki l+mojo sohwo Joun+mne'no olo hungkuno hohonta mt+'mokumentisofoho. Hungkuno hiso ole,
Upa'n+mno. Hwaho a'amu mohumunyo fi'mo hwe fihwoe mampaho engo ole ho'n+mento,
Hwe Engo sohumne'no hon+ngkano ito'no fesyohumamno.
Kakoe hano emoyo'ne so'no hon+ngkano hiso ito'no m+hwat+mno.
4 Joun+ye nem'no manji'mofo hwaho fi'nyohwe yahu *kamel* lohwa so'nji mt+'mokumentisofoho. Yahu paho ahulohoso loho'n+mentisofoho. Kako kus+mo'nji wosopayo t+me mijo'ntnnohini n+mojo hweho.
5 Hohosohonta a'amu pone engo Jelusalem mta'ango so'nji a'amu hwaho Jutiya mta'ango so'nji a'amu hopi'nonohino Mijo Joutan t+fo nesoponjo so'nji hof+ko Joun+mo u'ma'mentohofofoho.
6 A'amu hiso hof+koe wonyo yoloho l+jwaofahon+ngkofi Joun hof+kimo Mijo Joutan sohumo kiyoma'mentisofoho.
7 A'amu Falisi pi'n+ngo sohwanji a'amu Sat+yusi sohwanji hof+ko mijo wokiyonemano lont+fi nopahon+ngkofi Joun nuhwononto ul+mento, Sekwo homa mehomi soku, t+hwo sel+masoto. An+tu a'amufe wonyo hon+ngkano somne'no tohino m+kun+mposo uyo somne'no i'waho fiy+mno. Ose t+hwo selahon+ngki n+'mahofo kulo.

8 Sekwoe hon+ngkano wonyo somne'no hohujo ukinjaofano l+fijo'manji e'wano
wop+ngo'nohini ut+hwa'nyopo fiy+mno.
9 Sekwoe s+meho mo'mo ole syaf+sy+kutoho. Nakwo Ap+loham+ye imu hn'n+mo
oso tohino engo hiso mone'manehoho. Oseso nohnn+ngkutoho. Ngko hungkuno
nehopi'nohino wasel+monne'no yohono. Olo sojo loso An+tu kako Ap+loham+ye
imuhwa wamt+'mokumo loso'manji kako hopoeno wamt+'mokumontonoho.
10 An+tu kako iyomo m+ngo lofo'ne iwa'm+ngo ikafe'mo mokosyalohofoho. Iyo
ipisayo wop+ngo minto'nyo'njo somo nolofehwosi tohomo wolofae'mtonoho.
11 A'amuso hof+koe hon+ngkano wonyomne'no s+meho tango umn+ngkahon+ngki
n+hu'nahone hohujo ikinjaofo somo ngko sekumo mijo'nohini kiyosemawo'n+ngkohe
hwo'nyoho. I oso'no nje yofe we'e hwaho lopo weho. Hwe t+finjo sohwo kakoe
yofe engo yokintahopo nje yofemo n+yakolofonefoho. Kakoe yofe engo m+kun+mposo
so'no ngko sohwo'ni kakimo momayo ulohofiyo'ne hwo'nyoho. Hwangku oso hwe
huhwo sohwo kako a'amu sekumo An+tuye Towahuno Wop+ngo sohwo'nji toho'nji
wokiyosema'montonoho.
12 Kako hwahomo mno ijiyo'neso mokosyohumunyo hweho. Kako hwahomo
mno ij+hwosi neso ijomahwosi pahoso wae yaof+hwosi wosopayo neso kakoe an-
gomo woho'nahumontonoho. Pahoso toho mas+mpe'nyo ne'no sij+wo'n+ngkiso somo
woho'nae'montonoho.

Joun Jisas+mo mijo kiyoma'mentisofoho.
(Mak 1:9-11; Luk 3:21-22; Joun 1:29-34)

13 Oso hohosohonta Jisas hwaho Ngkalili ul+ko'manto Mijo Joutan ne'no nowento
Joun mijo wokiyon+mano lonto Joun+mo u'ma'mentisofoho.
14 Nu'mahon+ngki Joun ul+mento, O'o, k+ko ngkimo mijo kiyon+mayoso hoponoho.
Ngkiyepono pipine'no pohino.
15 Ose ulahon+ngki Jisas ul+mento, O'o, k+ko mijo kiyon+mayo so'no nekwo ole yasoso
An+tuye hon+ngkano lakisiyo imentohofo somo imokiyoso hoponoho. Oseso Joun
kakoe hungkunomo t+fi in+ngkawento mijo kiyoma'mentisofoho.
16 Mijo kiyomahon+ngki Jisas mijomo kunto'no ul+ko'manto s+mentisofoho. Nosa-
hon+ngki ahwomo mtampo lohofahon+ngki uhwon+mentisoso An+tuye Towahuno
y+hufo ntolofiyo hopa imo'nonto Jisas+mo wekehumapmmentisofoho.
17 Mampaho ahwomo mta'ni ho'n+mento, Olo nje Hwomu hweho. Ngko s+meho
wop+ngo m+kun+mposo uy+wo'n+ngkohe hweho. Kakine'no yo'mayo wop+ngo
iwo'n+ngkiso so'no nje s+meho wop+ngo n+mo'nantofoho.

4

Seten Jisas+mo yamofo uloho'mentisofoho.
(Mak 1:12-13; Luk 4:1-13)

1 Oso hohosohonta An+tuye Towahuno Wop+ngo Jisas+mo hwaho a'amu mohumun-
yopono ipemotas+mentisofoho. Osopo Seten Jisas+mo hon+ngkano wonyo imokiyo'ne
yamofo uloho'mentisofoho.
2 Jisas kako Mpohumo jomo ul+mo lonto wopayo manyo'njo nohumentan+ngki
mofehi'nyo *fouti* (40) s+kuno *fouti* (40) uyakolofahon+ngki Jisas mijoho engo umenti-
sofoho.
3 Jisas mijoho'no nohumentan+ngki Seten i'mofaponto ul+mento, K+ko An+tuye
Hwomu Nehwos+'manji olo sojo pi'n+ngo lomo hungkuno ulohojo'no wosopayo
umo'nono.
4 Ose ulahon+ngki Jisas ul+mento, An+tuye hungkuno ole nal+wo'n+ngki,
A'amu wosopayo'nohini n+ngkuhwoso sohwo kako ito'no mohumanohoho.

O'o, a'amu An+tuye hungkuno hopi'nonohinomne'no syaf+sy+wo'n+ngkohofoso oso hof+koe huyo'mango songo humayo'nefoho.
5 Ose ulahon+ngki Seten Jisas+mo pone wop+ngo pone'no ipemotasonto An+tuye tajo ango engo ant+fe yokintahopo uhumajonto
6 ul+mento, K+ko An+tuye Hwomu hwos+'manji k+ko olopo nta'ni fil+kofamofo. Ose ul+kwato lohofonto ul+mento, An+tuye hungkuno nal+wo'n+ngki,
An+tu kakoe a'amu ahwomomjo sohwamo kikimne'no ul+hwoso'no
hof+ko j+je ahomo kumakukuji j+je s+femo sojo mentofomatnnehino.
Tohino momatnnohino.
7 Seten ose ulahon+ngki Jisas ul+mento, Nom'ne ifalifaliyo mt+'mokumentohofoso ole,
K+ko j+je Hwe Engo An+tu sohumo yamofo nulohofohotoho.
K+ko j+je hunomnohini in+ngkuso'manji ole syaf+sy+kutoho. An+tu won+mokosyohumamtonoho. Ose syaf+sy+kutoho.
8 Ose ulahon+ngki Seten Jisas+mo hwof+ki'nyo yokintaho engo sopone'no ut+motasonto olo hwaho hopi'nonohino a'amu so'nji yo'mayo hwahoponjo yokumpohn'nyo so'ntnno Jisas+mo ut+hwamentisofoho.
9 Ose ut+hwanto ul+mento, K+ko ngkine'no hwomtame ntohofohoji j+je s+meho ntapisoso yo'mayo uhwonalokunoso wokijapmmonnoho.
10 Ose ulahon+ngki Jisas ul+mento, K+ko i'waho ntohofo. Kengopono f+wano. An+tuye hungkuno ole nal+wo'n+ngki,
K+ko j+je Hwe Engo An+tu kakine'nohini hwomtame ulohofo.
Kakine'nohini syoho ulohofiyo.
Ose ul+mentisofoho.
11 Ose ulahon+ngki Seten Jisas+mo ul+ko'mahon+ngki a'amu ahwomo mta'angoso nu'mant+fi Jisas+mo ufo'ma'mentohofofoho.

Jisas kakoe syoho hwaho Ngkalili nta'ni ema'mentisofoho.
(Mak 1:14-15; Luk 4:14-15)

12 A'amu fihwa hof+ko Joun+mo impo'angomo intofahumentohofo so'no Jisas kako nupa'nonto kako hwaho Ngkaliline'no umentisofoho.
13 Kako ango Nasalet ul+ko'manto ango Koponeyam osopo humamentisofoho. Oso ango hopo sopo Mijo Ngkalili mit+mom+ngoponoho. A'amu Sep+yulan'nji Nap+talai'njiye imu sofe hwahoponoho.
14 Hwe Aisaiya sohumo An+tu hungkuno uyahon+ngki l+mojo sohwo hohonta ifalifaliyo mt+'mokumentisoso hohosohonta ne imo'n+mentisofoho. Ole mt+'mokumento,
15 Mijo Joutan nongkihnta'ni mijo ayo mom+ngopo hwaho Sep+yulan'nji Nap+talai'nji hi'njoponoho.
A'amu temtitofo kengo An+tuye hungkuno mupa'n+mmotofo sofeponoho.
16 Hof+ko s+kwo'mjoho'mo humafijoso pomponaho engo uhwon+fitnnefoho.
A'amu s+kwo'mjoho so'mo we'enepi n+hu'nahone wape'nano l+kuji yontan+ngkuji pomponaho engo wonyoangkafoso u'mofapmmontonoho.
Ose mt+'mokumentisofoho.
17 Oso hohosohonta Jisas kakoe hungkuno loma'mentisofoho. Ole ul+mento, Sekwoe hon+ngkano wonyo somta'ni f+wolo'mokumno. An+tu nemokosyohumayo sohwoe s+kuno mofoneponoho.

Jisas a'amu inan+ku syoho'njo sohwamo kakimo t+fi in+ngkayo'ne joho ul+mentisofoho.
(Mak 1:16-20; Luk 5:1-11; Joun 1:35-51)

18 Jisas Mijo Ayo Ngkalili mom+ngo sopo nowento hwe hufa'u inan+ku syoho'njo siko'n+kwa'imo uhwon+mentisofoho. Sikoe yofeso Saimoun'nji Ent+lu'njoho.

Saimoun+ye yofe nom'neso Pitafoho. Siko inan+ku ho'yo mijomo ho'naofontan+ngki u'ma'mentisofoho. Inan+ku ifamiyoso sikoe hamniyoho syohofoho.
19 Nu'manto ul+mento, Siko t+fi nn+ngkapinyo. Siko inan+ku mawo'n+ngkisiye pa'n+ngoso An+tumne'no a'amu mayo'ne woloset+hwamo.
20 Ose ulahon+ngki sikoe inan+ku ho'yo komo'no nul+ko'manji Jisas+'nji umentoho-fofoho.
21 Nowent+fi Sepetiye hwomu sohwa'u Jem+s+'nji Joun'njimo uhwon+mentisoso siko hamn+ngkwohwo Sepeti'nji yofayokinomo nohumant+fi inan+ku ho'yo ito'no esyohumentan+ngki uhwononto joho ulahon+ngki
22 siko homn+ngkwohwo'nji yofayokino'nji komo'no ul+ko'manji Jisas+'nji umento-hofofoho.

Jisas An+tuye hungkuno a'amu somo lut+hwanto a'amu mnokino'njo somo wop+ngo umokumentisofoho.
(Luk 6:17-19)
23 Jisas hwaho Ngkalili ho'mo so'meemo emoyonto hwe moya'mi somo hof+koe tajo ango somo An+tuye hungkuno so'nji An+tu wonyoangkafo nemokosyohumayo so'ntnno lut+hwamojofoho. Kako nolut+hwanto a'amu mnokino kengo kengo'njo a'apaho wonyo umokumojo somo wop+ngo umokumentisofoho.
24 Jisas olo wonyoangkafo hiloso imentiso so'no hwaho Siliya ho'mo so'meemo ho'n+mentisofoho. A'amu hiso nupa'nont+fi a'amu yo'mayo tango'njo mnokino'njo somo Jisas+yepono ipemotapmmentohofofoho. A'amu towahuno wonyo'njo so'nji a'amu nop+wasyont+fi yomo yomo iwo'n+ngkohofo so'nji a'amu s+fe aho pe'nnyo'njo so'nji hopi'nonohino somo ipemotopahon+ngkofi Jisas wop+ngo umokumentisofoho.
25 Wop+ngo umokahon+ngki a'amu pi'n+ngo engo Jisas+mo in+ngkamentohofofoho. A'amu Ngkalili, Ntekapolis, Jelusalem, Jutiya, Mijo Joutan nongkihnta'ango a'amu pi'n+ngoso in+ngkamentohofofoho.

5

Jisas hwof+ki'nyopo a'amumo hungkuno ul+mentisofoho.
1 A'amu pi'n+ngo engo uhu'mokontan+ngkofi Jisas nuhwononto yafe we'e so'mo nosonto humamentisofoho. Osopo nohumentan+ngki inomokomoyo sohwa nu'mahon+ngkofi
2 Jisas kakoe hungkuno ole lut+hwamento, An+tu a'amumo mokosyohumayoso olenoho.

Jisas kako a'amu s+monyo iyo somne'no hungkuno uy+mentisifoho.
(Luk 6:20-23)
3 A'amu fiso An+tune'no huno engo muyo'njoso hof+ko An+tumne'no huno wop+ngo wot+pemano l+fijo'manji hof+ko s+meho wop+ngo umo'nono. An+tu hof+kimo umokosyohumayo hweho.
4 A'amu s+meho tango'njo humalofoso s+meho wop+ngo umo'nono An+tu kako oso a'amu somo s+meho wop+ngo umokumontonoho.
5 A'amu fiso hof+koe yofemo monje yahinont+fi An+tuye yofe ho'nomalokwofoso s+meho wop+ngo umo'nono. Yo'mayo wop+ngo An+tu wosejapmmo ul+mentisoso hof+ko'nefoho.
6 A'amu wopayo mijoho pe'nyoso wopayo'no hi umo'nyo hopaso a'amu An+tuye hon+ngkano wop+ngomne'no hi umo'noso'manji oso hisomo An+tu kakoe hungkuno hisofe s+mehomo wopayo s+meho hopaso uhnn+montonoho. Oseso hof+koe s+meho wop+ngo umo'nono.

7 A'amu fiso nom'ne a'amu hof+kimo wonyo ulohof+wo'n+ngkohofo somne'no hitoho
ulofahon+ngki wop+ngo'nohini ulohof+wo'n+ngkohofoso s+meho wop+ngo umo'nono.
Oso'no An+tu hof+kimo wop+ngo uloho'montonoho.
8 A'amu s+fe aho t+mo s+meho haloho anga'nohino'njoso hof+ko s+meho wop+ngo
umo'nono. Oso a'amu hiso An+tumo uhwonant+feho.
9 A'amu s+mano hintotohino'njo somo n+hoholof+wo'n+ngkohofoso s+meho pom-
penjiyo umo'none'ent+fi iwo'n+ngkohofoso s+meho wop+ngo umo'nono. An+tu
ul+montonoho, Nje mehomi kuyoho.
10 A'amu An+tuye hungkunomo in+ngkayo'no syoho wop+ngo yontan+ngki a'amu
nom'neso oso a'amu somo s+tofo ujo so'nji wonyo ulohofo so'no kako s+meho wop+ngo
umo'nono. An+tu umokosyohumamontonoho.
11 Sekwo a'amu soku ngkimo t+fi nn+ngkawowo'n+ngkohofo so'no a'amu nom'neso
sekumo wonyo hungkuno'nji hwasyo hungkuno'nji sejo so'nji sefotofo selo-
hof+kujo'no sekwo s+meho wop+ngo wasemo'nono.
12 Sekwo s+meho wop+ngo semo'n+ngkuhwoso'no s+monyo fiy+mno. Sekwoe yahino
wop+ngo olo hwaho lopo iwo'n+ngkohofo lo'nji ngkimo t+fi nn+ngkape lo'nji mpe iyo
pa'nyoso ho'yango ahwomomo weho. Oso sefotof+wo'n+ngkohofo hopaso hof+ko ho-
honta a'amumo An+tu hungkuno uyahon+ngki ul+motofo somo ufoto'motofofoho. Oso
a'amu hiso hof+koe yahino wop+ngo so'no mpe iyo hopaso ahwomomo ma'mentohofo
hopaso sekwo womant+feho.

An+tuye a'amu neso sa'nji pomponaho'nji pa'nyofoho.
(Mak 9:49-50; 4:21; Luk 14:34-35; 8:16; Joun 8:12)

13 Sekwo olo hwaho loponjo sa pa'nyo kuyoho. I oso'no sa fosyo mijo'nohino
imo'n+ngkuhwosi kakoe yokumpohn'nyo nonto wonyo imo'nososo apa'no sa
hiso wop+ngo imo'nyoso pipi uyantanto. Awonoho. N+hu'nahone wonyo
umo'n+motonoho. A'amu sa hiso mopijoso me-e miyonehoho.
14 Sekwo hwahoponjo pomponaho pa'nyo kuyoho. Ant+me engo hwof+ki'nyo
soponjo molinyoso oso hiyae'm'maho. O'o, ut+hwa'nyoponoho.
15 A'amu sikiloho mongkujont+feso ahwonte'mo kipitofahinyo'maho. O'o, hof+ko
ijempohopo ho'nahinyofoho. Oso a'amu ango somo humafijo somo pomponaho
ulohofono.
16 Olo hiloso sekwo hmmo'n+mno. Sekwoe pomponahoso a'amufe t+mopo wolasy-
ono. A'amu hof+ko sekwoe hon+ngkano wop+ngomo uhwon+fijoso hof+ko Mpohwo
An+tu ahwomomo humaso sohwoe yofe woho'nomant+feho.

Jisas Mouses+ye hon+ngkano hungkunomne'no ul+mentisofoho.

17 Sekwo ngkine'no huno ole sey+hwoloho. Ngko Mouses+ye hon+ngkano
hungkuno'nji a'amumo An+tu hungkuno uyahon+ngki l+motofo sohwafe hungkuno
ntnne'no wae yao'mne'nji pmmentohe hwo'nyoho. O'o ngkine'no huno ose
sey+hwoloho. Ngko hungkuno hiloso wae ya'mne'enji pmmentohe hwon+'maho. O'o,
ngko hungkuno hiloso ne ut+hwayo'ne pmmentohefoho.
18 Hungkuno nehopi wasel+monne'no yohono. A'amu fiso oso hon+ngkano
hungkuno ifalifaliyo we'e somo wae meeofonehoho. O'o, olo hwaho lo'nji ah-
womo lo'nji moi'wo imo'noso sohonta olo hungkuno hopi'nonohino hiloso nowen-
tan+ngkuhwosi hungkuno hopi'nonohino ne imo'nonefoho.
19 A'amu fihwo Mouses+ye hon+ngkano hungkuno'nji a'amumo An+tu hungkuno
uyahon+ngki l+motofo sohwafe hungkuno'nji anga'nohinoso mt+hupesoso a'amu
nom'ne somo oso hon+ngkano mt+hupe so'no lut+hwaso'manji oso a'amuso An+tuye
angomo s+'mofoso sohonta An+tu ulonefoho. J+je yofe monje innyo hwosoho. A'amu
fiso An+tuye hungkuno hopi'nonohino loso in+ngkawesoso a'amu nom'ne somo oso

hon+ngkano wop+ngomo in+ngkayo'ne lut+hwaso'manji oso a'amuso An+tuye angomo s+'mofoso sohonta An+tu ulonefoho. K+ko yofe engo'njo hwosoho. Ose ulonefoho.
20 Sekwo upa'n+mno. Sekwoe hon+ngkano wop+ngoso a'amu Falisi sohwanji a'amu Mouses+ye hungkuno lut+hwayo syoho'njo sohwanjiye hon+ngkano wop+ngomo muyakolofe'manji sekwo An+tuye angopo kako yokumpohn'nyo semokosyohu-mayo'ne mu'mapitnnehofo. O'o, mango mta'nnohini l+wo'n+ngkohofo soku hon+ngkano wop+ngo somo humayoso hopo'maho.

Hungkuno ito'no m+hwajiyo'ne hungkunofoho.
(Mak 11:25; Luk 12:57-59)

21 Mouses+ye hon+ngkano hungkuno ole nto upa'n+wo'n+ngkohofo, A'amumo fon-jasiyo'eno. A'amu nom'nehumo fonjasyoso sohwo kakoe hungkuno ikwolofoneso wo'nnyo hweho.
22 I oso hiso'no nje hungkuno wasel+monne'no yohono. A'amu fihwo kakoe a'amumne'no s+meho tohino umnyo'eno. A'amu s+meho tohino umnoso sohwo kako t+fi no'mo An+tu'nji hungkuno ikwolofoneso wo'nnyo hweho. A'amu fihwo kakoe a'amu sohumne'no s+tofo ujo'eno. S+tofo uloso sohwo kako An+tu'nji hungkuno ikwolofoneso wo'nnyo hweho. A'amu fihwo nom'nehumo ilo'nnyo hwosoho ujo'eno. O'o, oso a'amu huhwo sohwo kako t+kanomo wene hweho.
23 K+ko tajo ango somo noswohoji j+je wonyo wae yaofo'ne An+tumo jomo ul+mo lohoji k+ko nom'ne sohumne'no kikine'no s+mano hintotohino umnoso so'no syaf+syohoji
24 u, k+ko tajo ango somo ul+ko'mahoji oso a'amu huhwo sohwoepono komo'no uhuji hungkuno ito'no m+hwajo. Hungkuno ito'no m+hwajohos+si s+meho pompengo in+ngkahos+si tajo ango somo asomo fusyo. Osopo An+tumo j+je wonyo wae yaofo'ne jomo uso.
25 A'amu fihwo kikimne'no s+meho tohino umnoso so'no k+ko komo'no s+meho wop+ngo hmninyo. A'amu hungkunomo ito'no efisop+hwajiyo sopo nokumotawenoho. Kako a'amu hungkunomo ito'no efisop+hwajiyo'njofepono kumotaweso'manji osopo a'amu hwap+fe t+fo'njo sohwa nokit+maf+kuji impo'angomo intofakohufitnnoho.
26 Ngko nehopi wasel+monne'no yohono. K+ko impo'angoso kunto'no ul+ko'ma'mne hwos+'maho. O'o, s+mo'mo k+ko j+je yahino somne'no yo'mayo hamniyoho hopi'nonohinoso woho'nahumonnoho. Ose ul+mentisofoho.

A'mohufo iyo'ne hungkuno ul+mentisofoho.

27 Hungkuno nom'ne nto upa'n+wo'n+ngkohofoso ole, a'mohufo iyo'eno.
28 I oso hiso'no nje hungkuno wasel+monne'no yohono. Hwe fihwo nom'ne a'mu fisimo uhwononto hufo woma'mo lonto a'mu simne'no kakoe s+meho fefoyo uyahon+ngki oso hwe huhwo sohwo a'mu si'nji kakoe hunomo hufo nto iso hweho.
29 T+mo aho angahohnta'angoso hon+ngkano wonyo kumokososo yo'mayo somo t+mo uhwon+ngkohoji huno wonyo syaf+hujo'manji oso hiso n+hu'no yohotoho. K+ko wonyo iso'no'manji t+mo anga'no fit+hwotofaofo. T+mo wop+ngo hufa'u'njo sohwosi t+kanomo uhnnoho. O'o t+mo anga'nohino'nji hon+ngkano wop+ngomo fiso.
30 J+je aho angahohnta'ni hon+ngkano wonyo kumokososo aho hiso hntofamo lohofohoji foho'naofo. Aho wop+ngo hufa'u hi'njo hwosi t+kanomo uhnnoho. O'o, aho anga'nohino'nji hon+ngkano wop+ngomo fiso.

Jisas ape ho'nasiyo'ne hungkuno ul+mentisofoho.
(Mat+yu 19:9; Mak 10:11-12; Luk 16:18)

31 Hungkuno nom'ne nupa'n+wo'n+ngkohofoso ole, Hwe fihwo kako kakoe ape woho'nahumo l+hwosi ape ho'nasiyo'neso iyoswo mt+'mokuhwosi uyono.

32 I oso hiso'no nje hungkuno wasel+monne'no yohono. Hwe fihwo kakoe ape hon+ngkano wonyo mmofe'njo simo ho'nasyoso sohwo kakoe apefe hon+ngkano wonyo umokumontonoho. Hwap+ngoso ape hisi nom'ne hwe sohumo uma'nososo An+tu kako t+mo uhwonyoso hwe hufa'u'njiyoho. I nom'nihwo kako ape nom'nihwo ho'nasyoso somo maso sohwo kako huhwo ape ito'no mayo hon+ngkano somo mt+huposo so'no kako huhwo hon+ngkano wonyo'njo hweho.

Jisas kako hungkuno nehopi yokintahopone'no lohono joso'no l+mentisofoho.

33 Hungkuno nom'ne upa'n+wo'n+ngkohofoso ole, Hwasyo hungkuno nom'ne'no yokintahopo ne-eso nol+kutoho. Hwe fihwo ole lososo, Ngko nehopi hufa'u s+hune hwamne'no lohono. Ngko yo'mayo yo'mayo uy+mo. Ose loso sohwo kako ito'no uyono. Hwe Engo sohwo olo hiso'no nuhwon+ngkuhwosi ito'nohini wosyaf+hu'montonoho. Ose nto upa'n+wo'n+ngkohofofoho.

34 I oso hiso'no nje hungkuno wasel+monne'no yohono. Sekwoe hungkuno nehopi imo'nyo'ne so'no hungkuno pi'n+ngo nol+kutoho. O'o, hungkuno ne'njo'nohino fil+mno. Sekwo a'amu yokintahoponjo sohwamne'no j+je hungkuno nehopi imo'nyo'ne nul+kutoho. N+hu'no n+jwo'eno. O'o, yo'mayo ahwomomjo sohwamne'no nol+kutoho. Ahwomoso An+tuye epohumayofoho. Osopo yo'mayoso mokosyohu-mawo'n+ngkisoponoho.

35 Sekwo yo'mayo hwahoponjo somne'no sekwoe hungkuno nehopi imo'nyo'ne nol+kutoho. O'o, hwahoso An+tuye epohumayo s+fe ho'nasiyo'nefoho. Olopo yo'mayoso mokosyohumawo'n+ngkisoponoho. Sekwo Jelusalemne'no sekwoe hungkuno nehopi imo'nyo'ne nol+kutoho. O'o, Jelusalem sopo An+tuye angoponoho.

36 Sekwo sekwoe mnokinomne'no sekwoe hungkuno nehopi imo'nyo'ne so'no nol+kutoho. O'o, sekwoe mijiyo halojo wofokafono. S+kwo'mno wofokafono, lisoso halojo wofoka'montolaho. S+kwo'mno wofoka'montolaho. Awonoho.

37 Oso'no sekwo hungkuno ne'njo'nohino ul+mno. Eno, eso'nji Awonoho, eso'nji oso'nohinoho. Hungkuno nom'neso hwe wonyo Seten mta'ango linyofoho.

Jisas yahino wonyo a'amumo asomo ulohofo'eno ul+mentisofoho.
(Luk 6:29-30)

38 Hungkuno nom'ne nto upa'n+wo'n+ngkohofoso ole, Hwe fihwo j+je t+momo wonyo kumokososo k+ko kakoe t+mo wonyo umojo. Hwe fihwo j+je mango fonjokujakumofos-oso k+ko kakoe mangomo fonjokul+pijaofo.

39 I oso hiso'no nje hungkuno wasel+monne'no yohono. Hwe fihwo kikimo wonyo kilohofososo k+ko kakimo iloj+mofe'eno. O'o, awonoho. Hwe fihwo kako j+je manjijohopo kuposososo manjijoho fehohnjo ut+hwaho. Osopo wakuposono.

40 Hwe fihwo kikine'no hungkuno hi'njo sohwo j+je manji'mofo woma'mo lososo osohumo j+je manji'mofo'nji s+fe manji'mofo ntnne'no uyo.

41 Hwe yofe engo'njo fihwo kako sekwo'nji hano ho'yango'nji t+fo lopo wemoyano selososo sekwo hano sawemo sopono fis+mno.

42 Hwe fihwo ole seloso, Sekwo yo'mayoso ntapmno. Ose selososo sekwoe yo'mayoso uy+mno. Hwe fihwo ole seloso, Sekwoe ho'yango yo'mayoso nokiso ntapmno. Ose selososo sekwo hohujo ikinj+mof+kutoho.

Jisas mango hwamne'no s+meho umo'nyo'ne hungkuno ul+mentisofoho.
(Luk 6:27-28, 32-36)

43 Hungkuno nom'ne nto upa'n+wo'n+ngkohofoso ole, A'amu sekwo'njo mofone sopo humalofo somo s+meho umo'nyo'ne uy+mno. I oso'no sekwo mango hwamo s+meho umo'nyo'ne ukutoho.

44 I oso hiso'no nje hungkuno wasel+monne'no yohono. Sekwoe mango hwamo s+meho umo'nyo'ne ufijoso a'amu wonyo selohof+wo'n+ngkohofo somne'no Mpohumo jomo ul+mno.
45 Ose ifijo so'no sekwoe Mpohwo ahwomomo humaso sohwoe yahinomo un+ngkowant+feho. An+tu kakoe mofehi'nyoso a'amu wop+ngo'nji wonyo'nji humalofo somo ulono lonto uy+wo'n+ngkiso hweho. A'amu hon+ngkano wop+ngo'njo hon+ngkano ito'no min+ngkayo'njo somo ifoyo wosapijono lahon+ngki syuwo'n+ngkohoho.
46 Sekwo a'amu s+meho umo'nyo'ne sejap+wo'n+ngkohofo osomne'nohini s+meho umo'nyo'ne uy+fijoso An+tu kako wop+ngo peho'no wosejapmmontolo. Awonoho. A'amu hon+ngkano wonyo'njoso ose iwo'n+ngkohofofoho.
47 Sekwo sekwoe a'amu'nohino somo wop+ngo uwo'n+ngkohofo so'no sekwoe hon+ngkano nom'ne somo uhwofilofoso pipilo. Awonoho. A'amumo Mpohwo An+tumo min+ngkayo'njo hi ose iwo'n+ngkohofofoho.
48 I oso'no sekwoe Mpohwo An+tu ahwomomo humaso sohwo pa'nyo hmmo'n+mno. Sekwo a'amu wop+ngo'nji wonyo'njo somo wop+ngo ulohof+kujo'no An+tu kako humaso hopa fehumamno.

6

Jisas a'amumo ufo'mayo'ne hungkuno ul+mentisofoho.

1 Sekwo olo yahino loso'no i'waho fiy+mno. Sekwo yahino wop+ngo wop+ngoso a'amu wonahon+fe l+kuji ikutoho. O'o, ose ifijoso sekwoe Mpohwo An+tu ahwomomo humaso sohwo sekumo oso hiso'no wop+ngo mosejape'njo uy+montonoho.
2 Sekwo a'amu umofonyo iwo'n+ngkohofo somo yo'mayo uyano l+fijo'manji e'wano, hiyaso uy+mno. A'amu mango'nohinoso wonahon+fe lont+fi An+tuye tajo ango'njo sopo hon+ngkano ut+hwa'nyopo iwo'n+ngkohofofoho. Hof+ko hwe moya'mi nakwoe yofe woho'nonemap+fe lont+fi iwo'n+ngkohofofoho. Upa'n+mno. Oso a'amu hiso nom'ne wop+ngoso An+tu mta'ango momasofoho. O'o, a'amu hwahoponjoso hof+koe yofe ho'noma'nyoso oso mpe hopaso nto mahofo. Hof+koe nom'ne mpe iyo hopaso ahwomomo mauyoho.
3 Sekwo a'amu nom'ne somo ufo'mano l+fijo'manji e'wano noho ufo'mapmno. I oso'no a'amu nom'neso sekwoe yofe noho'nosemapitnnoho. Masehon+fitnnehofo.
4 O'o, hiyaso fiy+mno. Yo'mayo wop+ngo hiyaso iwo'n+ngkohofo so'no Mpohwo An+tu kako nosehon+ngkuhwosi wop+ngo wosejapmmontonoho.

Jisas Mpohumo jomo ujo'ne hungkuno ul+mentisofoho.
(Luk 11:2-4)

5 Sekwo Mpohumo jomo ulano l+kuji sekwo a'amu mango'nohinosofe yahinomo in+ngkakutoho. O'o, hof+ko a'amu wonepa'n+fe lont+fi An+tuye tajo ango'njo hon+ngkano mom+ngo engo sopo lohofont+fi ul+wo'n+ngkohofofoho. Upa'n+mno. Oso hiso'no a'amuso hof+koe yofe ho'nomayoso mpe pa'nyoso nto mahofo.
6 I oseso k+ko sohwosi An+tumo jomo ul+mo lohoji k+ko'nohini j+je angomo swohoji ango hoku'yoso p+jwasyohoji j+je Mpohumo jomo uso. Kako oso ango hiyaso so'mo k+ko'nji humaho. J+je Mpohwo osopo kohon+ngkuhwosi yo'mayoso wokijap-mmontonoho.
7 K+ko Mpohumo jomo ul+mo lohoji osohonta hungkuno pi'n+ngo engo l+wo'n+ngkohofoso pa'nyo ujo'eno. A'amu An+tu ne sohune'no huno muyo'njoso hof+koe hwasyo an+tu sohwamo hungkuno pi'n+ngo engo ul+wo'n+ngkohofofoho. Hof+ko huno ole, Nakwo hungkuno pi'n+ngo engo ul+hwasi nakwoe an+tu sohwo kako nonepa'n+ngkuhwosi wonejapmmontonoho.

8 Oso paˈnyo sekwo ikutoho. Oˈo, yoˈmayo umofonyo yohojo soˈno Mpohwo kako huno nto uyohoho.
9 Sekwo Mpohumo ole ulɨmno.
Nakwoe Mpohwo sohwosi, kɨko ahwomomo humahnno.
Nakwo jɨje yofe wopɨngoˈnohinoso neˈno nowentɨhwonefoho.
10 Oso sɨkuno kɨko yoˈmayo hopiˈnono yokumpohnˈnyo nemokosyohumayoso komoˈno umoˈnono.
Jɨje hungkunomo aˈamu ahwomomjo soˈnji yoˈmayo soˈnji kinɨngkawowoˈnɨngkohofo hopaso nakwo aˈamu hwahoponjo hnˈnwi ose wokinɨngkopano.
11 Olo sɨkuno lomneˈno nakwoe wosopayo fonejape.
12 Nomˈne aˈamu nakumo wonyo nalohofɨwoˈnɨngkohofo sofe wonyo wae yaoˈmalohwone hopaso nakwoe wonyoso wae fenamofo.
13 Kɨko nakumo yamofo nalohofo somo nonehumajohotoho.
Oˈo, Hwe wonyo sohwoe yoˈmayoso neˈmahwosoˈno yoˈmayo wonyo somo uyakolofoˈne fonejape.
[Enemokosyohumayo hwosoho. Yokumpohnˈnyo ne hwapɨngo hwosoho. Pomponaho ne somo humahnno hwosoho.
Neˈnohino nowentɨhwonefoho. Hungkuno nehopeho.]
14 Upaˈnɨmno. Sekwo aˈamu wonyo selohofo sofe wonyoso nɨhuˈnahone hohujo hohntaˈne mehoˈnafɨkujoˈno sekwoe Mpohwo ahwomomo humaso sohwo kako sekwoe wonyo hiso wae weesemoˈmtonoho.
15 I osoˈno sekwo aˈamu wonyo selohofosofe wonyoso hohujo hohntaˈni momehoˈnasiyoˈmanji sekwoe Mpohwo Anɨtu sohwo kako sekwoe wonyo wae meesemofonehoho.

Jisas wosopayo manyoˈnjo humayo soˈno hungkuno ulɨmentisofoho.

16 Sekwo Mpohumo jomo ulano lɨkuji Mpohuneˈno huno angaˈnohino soˈno wopayo manyoˈnjo nohumentanɨngkuji sekwo aˈamu mangoˈnohinoso sɨmano wonyo ikinɨwoˈnɨngkohofo hopa humafɨkutoho. Oˈo, hofɨkoe sɨmano wonyo ikinyoso aˈamu wonahonɨfentɨfi aˈamu wopɨngofoho wonalɨfe nolontɨfi iwoˈnɨngkohofofoho. Mpohuneˈmaho. Oˈo, hofɨkoe yofeˈnohini hoˈnomayoˈne iwoˈnɨngkohofofoho. Osoˈno hofɨkoe yofe nto hoˈnomaˈmentohofo soˈno hofɨkoe mpe paˈnyofoho. Mpe paˈnyo nomˈneso ahwomomo mauyoho.
17 Oˈo, sekwo Mpohuneˈno wopayo manyoˈnjo humafɨkuji sekwoe mijiyomo hwone mijo ehaloho'nɨngkuji sekwoe sɨmanomo mijo fiyatɨkuˈnɨmno.
18 Ose ikuji aˈamu nomˈneso kɨko manyoˈnjo humentanɨngkijo soˈno hofɨko huno muyonehoho. Oˈo, kɨko yoˈmayo hiyasoˈmo iwoˈnɨngkinoso jɨje Mpohwo aˈamu muhwonyoˈnjo sohwo kakoˈnohini kohonɨngkuhwosi mpe hopa wokijapmmontonoho.

Jisas hoˈyango huˈmeesiyoˈne hungkuno ulɨmentisofoho.
(Luk 12:33-34)

19 Olo hwaho lopo sekwoe yoˈmayo yoˈmayo hoˈyango wopɨngoso nohuˈmeesyɨkutoho. Oˈo, olo hwaho loponjo nangkumeho syuhwosi hwaho ifulohofɨhwosi hoˈyangoso wonyo umoˈnɨmontonoho. Oseso aˈamu hufoˈnohino yɨwoˈnɨngkohofoso tojo nowonampekuji hufo uyantɨfeho.
20 Osoˈno sekwoe hoˈyango ahwomomo fohuˈmeehumno. Oso hopo sopo nangkumeho maswonehoho. Hwaho mɨfulohofonehoho. Aˈamu hufo mifitnnehofo.
21 Ango jɨje hoˈyango yoˈmayo wopɨngo wojo sopo jɨje sɨmeho hi oso hopo weho.

Jisas aˈapahomjo pomponaho soˈno hungkuno ulɨmentisofoho.
(Luk 11:34-36)

22 Sekwoe t+moso sekwoe huyo'mangofe pomponaho pa'nyofoho. T+mo
anga'nohino'manji sekwo pomponahopo humalofo.
23 T+mo pi'n+ngo'manji s+kwo'mjoho'mo humalofo. Sekwo pompohahopo humalofo
soku yahino pi'n+ngo pi'n+ngo maf+kuji apa'no s+kwo'mjoho'mo fosyohumaf+kutoho.
Ose ifijo'manji j+je hunomo n+hu'no s+kwo'mjoho engo mjaofoho.

Hwe fihwo kako hwe engo hufa'u sohwa'umo syoho mulohofiyo'nehoho.
(Luk 16:13)

24 Hwe fihwo kako hwe engo hufa'u sohwa'umo syoho ulohofiyoso hopo'maho.
O'o, hwe engo hufa'u sohwa'umo syoho ulohofiyo so'manji syoho ulohofiyo sohwo
kako hwe engo fihumo s+meho wop+ngo uy+hwosi nom'nihune'no s+meho wonyo
uy+montonoho. U, anga'nohino sohwoe syoho somne'no hi umo'n+ngkuhwoso'no
nom'nihumne'no ngkilaho un+montonoho. K+ko An+tuye syoho so'nji yo'mayo hwa-
hoponjo yahino so'nji oso hufa'uyo sohwa'umo kemokosyohumahojoso k+ko syoho
ito'no mihnnehino.

Jisas yo'mayoso hi umo'nyo so'no huno pi'n+ngo engo syaf+siyo'ne hungkuno ul+mentisofoho.
(Luk 12:22-31)

25 Oso'no ngko ole selalokweno. Sekwo sekwoe fosyohumayo so'no huno pi'n+ngo
engo syaf+sy+kuji ole nol+kutoho. Nakwo peho wosopayo wonantanto. Nakwo mijo
peho nanehwono. Sekwo sekwoe a'apahomne'no huno pi'n+ngo engo syaf+sy+kuji
ole nol+kutoho. Ngko nje a'apahomo peho wekojisyahin+monnto. Nakwo songo
humalohwoneso wopayo'nohini nyo'netaho. Nakwo a'apaho hi'njo'nwi nem'no
manji'mofo iyo'ne'nohinotaho. Awonoho.
26 Sekwo y+hufo somo uhwon+mno. Hof+ko wopuyo hul+wo'n+ngkohofo'maho.
Hof+ko wopayo ango somo wopayo momehu'meesy+wo'n+ngkoho yohofofoho. O'o,
sen+ngkwohwo An+tu ahwomomo humaso sohwo kako hof+kimo wosopayo yo'mayoso
uy+wo'n+ngkohoho. Sekwo Mpohwo An+tu y+hufo sikinjo somne'no wonyoho fiyo
mokosyohumaho. I a'amu sokumo Mpohwo wop+ngo wosemokosyohumamtolaho.
Ou, ikono.
27 Hwe fihwo sekumta'ni kako huno pi'n+ngo pi'n+ngo syaf+sy+hwosi nje soswo
sawemo umokin+mne'no yohoho lososo ne umo'n+montolo. Awonoho.
28 Oseso sekwo hwap+fe nem'no manji'mofo yo'mayo somne'no huno pi'n+ngo
engo peho'ne syaf+sy+wo'n+ngkohofo. Sekwo wokoso fofo so'no huno f+syaf+hupmno.
Hof+ko yo'mayo syoho anefoho. Hof+ko ne yo'mayoso mojiyof+wo'n+ngkiyohofo.
29 I oso'no ole wosel+monne'no yohono. Hohonta hwe engo Soulomoun hamniyoho
hwap+ngo'njo sohwo kako kakoe hwap+fe wonyoangkofo yo'mayo wokoso na'nohino
so'nji inonteso kako olo wokoso fofo we'e somo muyakolofonehoho.
30 Ou, oso wokoso fofo s+kuno fihumo syohopo lohofososo mo'n+ngkanta a'amu
nolofekuji tohomo wolofefant+feho. I oso'no oso wokoso fofo An+tu wonyoangkafo
mt+'mokuwo'n+ngkiso somo uhwonontaneso wop+ngofoho l+wo'n+ngkuhwono. Oseso
sekwo soku wokoso fofomo yakolo'nnyo hokumo An+tu kako hofiyo wosemokosy-
ohumamontonoho. Sekwo An+tumo s+meho hi'ntnnono we'e'nohinoso peho'no
uyalokwofo.
31 Oso'no sekwo huno pi'n+ngo engo syaf+sy+kutoho. Sekwo ole l+kutoho, Nakwo
wopayo peho wonantanto. Mijo peho nanehwono. Hwap+fe peho yanehwono. Ose
l+kutoho.
32 Awonoho. A'amu kengo hopi'nohinoso hof+ko yo'mayo yo'mayo mayo'ne huno
pi'n+ngo pi'n+ngo syaf+sy+wo'n+ngkohofo. I oso'no sekwoe Mpohwo An+tu ahwomomo
humaso sohwo kako yo'mayo so'no sekwo umofonyo yahon+ngkohofoso kako huno
nto uyohoho. Kako wop+ngo wosemokosyohumamontonoho.

33 I s+mo'mo An+tu semokosyohumayo so'nji kakoe hon+ngkano wop+ngo'ntnno
huno f+syaf+sy+wo'n+ngkuno. Oso'no syaf+sy+wo'n+ngkuji An+tu kako yo'mayo
yo'mayo umofonyo ifijoso wosejapmmontono.
34 Oso'no yo'mayo mo'n+ngkajo somne'no huno syaf+siye'eno. S+kuno huhwo
huhwi yo'mayo tango i'mofap+wo'n+ngkisofoho. Mo'n+ngkajo s+kuno sohwoe tangoso
mo'n+ngka'nefoho. Olo s+kuno lomo i'mofaposo tangoso olo s+kuno lomnefoho.

7

Jisas a'amu nom'ne somo wonyo ulohofo'ne hungkuno ul+mentisofoho.
(Luk 6:37-38, 41-42)

1 Sekwo nom'ne a'amufe hunomo yano ilof+kuji wonyofoho nul+kutoho. Ose
ifijo'manji An+tu huhwo sekwoe huno somne'no wonyofoho maselonehoho.
2 Sekwo nom'ne somo yo'mayo ulohof+wo'n+ngkohofo so'no oso pa'nyoso An+tu
waseloho'montonoho. Sekwo yo'mayo a'amumne'no yano uy+wo'n+ngkohofo hopaso
An+tu kakoe yo'mayoso aku wosejapmmontonoho.
3 K+ko j+je hnn+ngkwa'wehwoe t+momjo hintalinyo wojo somo peho'no uhwon-
alokuno. I j+je t+momjo iyo feejo engoso hofoki'nawojo so'no k+ko huno makiyotaho.
K+ko j+je t+momjo iyo feejo engoso hofoki'nakuwojoso momeho'namo'nyo sohwosi
4 k+ko j+je hnn+ngkwa'wehumo ole pone'no ulalokuno. Ngko j+je t+momo hintalinyo
wojo we'eso wae weekumo'mne'no yohono. Ose ulohoji pipi uy+monto.
5 K+ko mango'nohino hwosoho. S+mo'mo k+ko j+je t+momjo iyo feejo engoso ho-
foki'nakuwojoso wae kaki'no feemo'nyo. Ose yohoji k+ko t+mo ito'no uhwon+ngkohoji
hwangku j+je hnn+ngkwa'wehwoe t+momjo hintalinyo we'eso wae fiyo.
6 A'amu hon+ngkano wonyo'njo s+wojo pa'nyo somo An+tuye hungkuno wop+ngoso
nolut+hwaf+kutoho. Lut+hwafijo'manji hof+ko ikinjaof+kuji woselant+feho. Sekwo
sekwoe n+jwo yo'mayo wop+ngoso hwahomo ho'nahufijo'manji yahu hwotoho hul+mo
l+f+fitnnoho. Oso pa'nyo a'amu An+tuye hungkunomo hwotoho fewo'n+ngkohofo somo
An+tuye hungkuno nul+kutoho.

Jisas Mpohumo jomo ujo'ne hungkuno ul+mentisofoho.
(Luk 11:9-13)

7 Sekwo Mpohumo jomo ne'no ul+fijoso kako yo'mayo wosejapmmontonoho. Sekwo
yo'mayo so'no haf+hafe t+pentan+ngkuji sekwo oso hiso uhwonant+feho. Sekwo
hoku'yopo hwan+ngo fonj+kujo'no An+tu kako sekumo wosehwosampo'montonoho.
8 A'amu hopi'nonohinoso An+tumo yo'mayo so'no jomo ul+kujo'no An+tu
uy+montonoho. A'amu yo'mayo so'no hof+ko haf+hafe t+p+fijoso wot+pemant+feho.
A'amu hoku'yopo hwan+ngo fongkupijoso An+tu kako wosehwosampo'montonoho.
9 Ou, sekwoe hwe fihwoe mehomi kan+ngkwohumo wopayo ntape ulososo
kan+ngkwohwo sojo uy+mtolaho. Awonoho.
10 Ou, hwomu fihwo kan+ngkwohumo inan+ku ntape ulososo kan+ngkwohwo homa
wonyo umtolaho. O'o awonoho.
11 Oseso sekwo hon+ngkano wonyo'njo huhwasi sekwoe mehomimo yo'mayo
wop+ngo'nohini uy+wo'n+ngkohofo so'no sekwo huno ole waseyono. Sekwo sekwoe
sen+ngkwohwo An+tu ahwomomo humaso sohumo jomo ul+kujo'no kako kakoe
Towahuno wop+ngoso yo'mayo hwahoponjomo yakolo'nnyoso wosejapmmontonoho.
12 A'amu nom'neso sekumo wop+ngo wonalohop+fe semo'n+ngkiso'manji e'wa,
sekwo s+mo'mo oso yahino hiso hof+kimo ulohopmno. Sekwo oso hiso ifijoso
Mouses+ye hon+ngkano hungkuno so'nji a'amumo An+tu hungkuno uyahon+ngki
l+motofo sohwanjiye hungkuno hwap+ngo somo un+ngkowant+feho.

Jisas ango songo ne'no humayo'ne hoku'yo we'e so'no ul+mentisofoho.
(Luk 13:24)

13 Sekwo soku hoku'yo we'e somo fohumno. A'amu tohino mayo'ne hon+ngkanoso engofoho. Oso hon+ngkano engo homo somo a'amu pi'n+ngo engoso t+fi in+ngkowalokwofo.
14 Hon+ngkano songo ne'no humayo'neso we'efoho. Hoku'yoso engo'maho. Olo hon+ngkano homo somo yafe engo pa'nyo so'mo syoho engo wo'nnyofoho. A'amu anga'no anga'no oso hon+ngkano somo wot+pemant+fe'no yalokwofoso t+fi in+ngkowalokwofo. Oso hoku'yo we'e homo somo sekwo fohumno.

Jisas a'amu hwasyo hungkuno'njo somne'no hungkuno l+mentisofoho.
(Luk 6:43-44; 13:25-27)

15 Sekwo A'amu An+tuye hungkuno'nji hwasyo hungkuno'nji mesy+lut+hwayo somne'no i'waho ito'no fiy+mno. Oso a'amu hiso hof+koe a'apaho sohohnta'ni wop+ngofoho. I s+meho ajwomo'mo pisakino'njofoho. Oso a'amu hiso hof+ko s+wojo pa'nyofoho. Sekumo wonyo wosemokant+fe'no yalokwofo.
16 Yo'mayo hon+ngkano imof+wo'n+ngkohofoso sekwo uhwon+fijoso hof+koe hwap+ngoso huno waseyono. K+ko iyo hiyayo yongo'njo nont+mjoso ipisayo me'wampe'njo wamj+mtaho. Awonoho. Solongkoyo sayo pa'nyoso kakoe iyo nont+mo unto'nawo'mtonoho. Oso iyo hiyayo ipisayo ane'njo pa'nyoso a'amu hon+ngkano wonyo'njo somta'ni hungkuno wop+ngo upo'nantantaho. Awonoho.
17 Oso pa'nyoso iyo wop+ngoso ipisayo wop+ngo unto'n+montonoho. Iyo wonyoso ipisayo wonyo unto'n+montonoho.
18 Iyo wop+ngoso ipisayo wonyo unto'n+monto'maho. Iyo wonyoso ipisayo wop+ngo unto'n+monto'maho.
19 Ou, iyo ipisayo wonyo into'nyoso hof+ko nolofekuji tohomo wolofefant+feho.
20 Oso'no a'amu hwasyo hungkuno'njosofe hon+ngkanomo uhwon+ngkuji hof+koe hwap+ngoso sekwo huno waseyono. Seten+yefoho.
21 Sekwo huno ole syaf+sy+kutoho. Hwe moya'mi hopi'nonohinoso hof+ko ngkimo ole nt+wo'n+ngkohofi, Hwe Engofo, Hwe Engofo, ose nt+wo'n+ngkohofoso An+tu mokosyohumaso ango sopo nohufitnnefoho. Ose syaf+sy+kutoho. N+hu'no awonoho. A'amu fihwo kako nje Mpohwo ahwomomo humaso sohwoe hungkunomo t+fi in+ngkaweso sohwo kako An+tu mokosyohumaso angoso not+p+hwononefoho.
22 Oso S+kuno Engo hungkuno ikwolofo'ne somo hwe moya'mi pi'n+ngo engoso ole nt+fitnnefoho, Hwe Engo sohwosi, nakwo a'amu somo j+je hungkuno wop+ngo lut+hwawo'n+ngkuhwone'nwoho. A'amu towahuno wonyo ehuhnnamo'nnyo somo j+je yofe lontaneso towahuno wonyo somo wae yaof+wo'n+ngkuhwonefoho. Nakwo j+je yofe lontaneso yo'mayo wonyoangkafoso a'amumo ut+hwayo'ne iwo'n+ngkuhwone'nwoho.
23 Ose nt+fijoso ole ul+mnefoho. Ngko sekumne'no huno maniyohoyohoho. O'o wonyo imotofo kuyoho. Ngko'njopo nohumaf+kutoho. Noho fohumpopmno.

Jisas ango mojo yahino hufa'uyo so'no ul+mentisofoho.
(Luk 6:47-49)

24 A'amu fihwo olo nje hungkunolo nupa'n+ngkuhwosi t+fi in+ngkaweso sohwo kako hwe huno wop+ngo'njo hweho. Oso hwe huhwo sohwo kako ango hwaho wop+ngopo molinyo hweho.
25 Ango wop+ngopo nomolahon+ngki ifoyo syonto mijo ifofayo yonto t+'mayo yokumpohn'nyo yonto oso ango homo somo ifofo mojwohojwafefoho. O'o, ango hiso hwaho wop+ngopo molinyo so'no mop+wasyonehoho.

26 A'amu nom'nihwo olo nje hungkunolo nupa'n+ngkuhwosi t+fi monn+ngkaposo
sohwo hwe huno'maso sohwo ango wosohopo molinyo sohweho. Hwe huhwo sohwo
mijo tafepo kakoe ango nomolahon+ngki
27 ifoyo engo syonto mijo ifofayo yonto t+'mayo ikwato lohofonto ango nont+mo
jwohojwoho'namo loho'mentisoso p+wahu'mentisofoho. Oso ango nop+wasyonto
pomuyo engo ho'n+mentisofoho. Nje hungkuno osohopeho.
28 Jisas ose ulahon+ngki a'amu nupa'nont+fi kakoe hungkuno so'no yomo imentoho-
fofoho.
29 Hwap+ngoso hof+ko a'amu hon+ngkano hungkuno lut+hwamotofo sohwa oso
pa'nyo hwa'maho. O'o, Jisas sohwo kako hungkuno hwap+ngo wo'nnyo hweho. Ose
l+mentohofofoho.

8

A'amu a'apaho uyo wonyo'njo sohumo Jisas wop+ngo umokumentisofoho.
(Mak 1:40-44; Luk 5:12-14)

1 Jisas kako hwof+ki'nyo sopo nul+ko'manto womentisoso a'amu pi'n+ngo engo
kakimo t+fi in+ngkawomentohofofoho.
2 Osohonta hwe fihwo a'apaho uyo wonyo'njo sohwo Jisas+mo nu'manto hwomtame
ulohofonto ul+mento, Hwe Engofo, k+ko ngkimo wop+ngo wan+mokumo liso'manji j+je
yokumpohn'nyoso hoponoho.
3 Ose ulahon+ngki Jisas kako aho kisusyonto hwe sohumo ul+mento, Ou, wop+ngo
wakumokumonne'no yohono. K+ko wop+ngo hmmo'nyo. Ose ulahon+ngki hwe huhwo
sohwo wop+ngo komo'no imo'n+mentisofoho.
4 Wop+ngo imo'n+ngkahon+ngki Jisas ul+mento, Upa'nyo. K+ko olo hilo so'no nom'ne
a'amu somo nulohotoho. O'o, komo'no nuhuji a'amu tajo ango syoho'njo sohumo
j+je a'apaho wop+ngo loso ut+hwaho. Nokohon+ngkuhwosi k+ko hohonta Mouses
yo'mayoso l+mentiso hopaso An+tumo uyohojayo. J+je mnokino moi'wo imo'nyo
so'no isamoyokafoho. Oso hiso'no a'amuso uhwon+ngkuji j+je a'apaho uyo wonyoso
wop+ngo imo'n+ngkiso so'no huno wosyofisyant+feho. Jisas ose ul+mentisofoho.

*Jisas hwe yofe engo'njo sohwoe syoho ulohofiyo sohumo wop+ngo umokumentiso-
foho.*
(Luk 7:1-10)

5 Jisas hwaho Koponeyamne'no womentisoso oso hopo sopo hwe fihwo yofe engo'njo
a'amu Loum sofe a'amu itokuso'njo sohwamo mokosyohumayo sohwo Jisas+mo
nu'manto hungkuno yokumpohn'nyo ul+mento,
6 Hwe Engofo, nje syoho ntohofiyo sohwo kako mnokino uyahon+ngki ango'mo
fosyohumaho. Kakoe a'apaho songo songo miyo'njo yonto tohino m+kun+mposo
umnalofoho.
7 Ose ulahon+ngki Jisas ul+mento, Ngko nu'mo wop+ngo umokumo.
8 Ose ulahon+ngki ul+mento, Hwe Engofo, oso'ne'maho. O'o, k+ko nje angomo ko
swapihnneso ngko hwe wop+ngo hwo'nnye ango'maho. O'o, k+ko hungkuno'nohini
lisoso nje syoho ntohofiyo sohwo kako wop+ngo umo'nono.
9 Ihwoni. Ngko huhwo'ni hwe engo sohwamo enjwa'mo humale so'no ngko hof+koe
hungkunomo t+fi ito'no in+ngkawo'n+ngkohe hwo'nyoho. U, hof+ko ngko huhwo'n+mo
nom'nihwa enjwa'mo humalofo. Oseso ngko hwe fihumo Mpano ul+'me'no kako
wamtonoho. U, nom'ne sohumo oyomo ul+'me'no kako wapmmontonoho. U, ngko nje
syoho ntohofiyo fihumo, Olo syoho fiyo ul+'me'no kako syoho uy+montohono. Oseso
k+ko hungkuno'nohini ulohojo'no ngko huno niyohoho. Nje syoho ntohofiyo sohwo
wop+ngo umo'n+montonoho. Ose ul+mentisofoho.

10 Ose ulahon+ngki Jisas yomo yonto kakoe inomokomoyo sohwamo ul+mento,
Hungkuno nehopi'nohini wasel+monne'no yohono. Ngko a'amu Is+lael sofe s+meho
hi'ntnnono ntapinyo yahinoso oso hwe huhwo sohwoe pa'nyoso muhwonyo'njo
hwo'nyoho.
11 Upa'n+mno. Hwe moya'mi hungkuno kengo kengo'njoso An+tu a'amumo es-
emokosyohumayo sopo nosyukuji hof+ko sekwoe seyakwosa Ap+loham+yo Aisak+yo
Jekoup+yo oso hwanji nohumaf+kujoso wopayo non+fitnnefoho.
12 I, A'amu Is+lael Ap+loham+ye imu fehohnjo soku esemokosyohumayo sopo nta'ni
An+tu kako sekumo wae yasemofososo sekwo s+kwo'mjoho'mo fosyohumantokutnne
kuyoho. Oso hopo sopo fosyohumaf+kuji sekwo hul+ngkwajingo ifaloho'n+ngkuji
humotaho engo l+fitnne kuyoho.
13 Kakoe inomokomoyo sohwamo ose ulonto hwe yofe engo'njo sohumo ul+mento,
K+ko s+meho hi'ntnnono ngkimo ntape so'no yo'mayo so'no kumo'n+ngkisoso wak-
iloho'monnoho. Ose ulahon+ngki oso hohosohonta syoho ulohofiyo sohwo wop+ngo
imo'n+mentisofoho.

Jisas Pitafe konemimo wop+ngo umokumentisofoho.
(Mak 1:29-31; Luk 4:38-39)

14 Oseso Jisas Pitafe angomo noswonto uhwon+mentisoso Pitafe konemi a'apaho
tohomtnno'njosi saho fosyowentan+ngki uhwononto
15 kakoe ahomo nupm'mokahon+ngki a'musi kakoe a'apaho toho mtnnoso moi'wo
imo'n+ngkahon+ngki a'musi kako nol+kafonto a'amumne wopayo iloho humisyofoho.

Jisas a'amu pi'n+ngo engo somo wop+ngo umokumentisofoho.
(Mak 1:32-34; Luk 4:40-41)

16 Oso s+kuno ne so'nji a'amuso hof+ko hwe moya'mi towahuno wonyo ehuhn-
namo'nnyo somo Jisas nohumentanjopo motapmmentohofofoho. Nomotopa-
hon+ngkofi Jisas hungkuno lonteso towahuno wonyo somo wae yaofonto a'amu
mnokino'njo hopi'nonohino somo wop+ngo umokumentisofoho.
17 Oso hohosohonta oso hungkuno An+tu Aisaiya sohumo uyahon+ngki lut+hwamojo
sohwoe hungkunoso ne imo'n+mentisofoho. Hungkuno hiloso ole,
Kako nakwoe mnokino wonyoso wae enao'mentisofoho.
Nakwoe yo'mayo tangoso kako ma'mentisofoho.
Oso hungkunoso Aisaiya hohonta l+mentisofoho.

A'amu fihwo Jisas+mo un+ngkamo l+mentisofoho.
(Luk 9:57-60)

18 Jisas kako a'amu pi'n+ngo engo kakimo ifeehu'mo y+mahon+ngkofi uhwononto
kakoe inomokomoyo sohwamo ul+mento, Nakwo mijo lomo nongkihnta'nne'no
wowekehwano.
19 Ose ulahon+ngki hwe fihwo hon+ngkano hungkuno lut+hwayo syoho'njo sohwo
Jisas+mo u'manto ul+mento, Nje Lont+hwayo sohwosi, k+ko ango nt+'mno usoso ngko
t+fi wokin+ngkamonnoho.
20 Ose ulahon+ngki Jisas ul+mento, Sikis+wojo sohwa hof+ko hof+koe sokimo hi'njo
hwafoho. Y+hufo sohwa hof+ko hof+koe aifoso hi'njo hwafoho. I oso'no ngko A'amufe
Hwomu sohwo'ni ngko ango saho fosyawe'neso ane hwo'nyoho.
21 Ose ulahon+ngki nom'ne hwe Jisas+mo in+ngkawowo'n+ngkiso sohwo Jisas+mo
ul+mento, Hwe Engofo, ngko huhwo'ni t+fi wokin+ngkapmmonnoho. I oso'no s+mo'mo
ngko nje mpohwo kaki'no pi'n+momo ijopij+syasi'mo pe-eso. Wop+ngotaho.
22 Ose ulahon+ngki Jisas ul+mento, Awonoho. A'amu ngkimo t+fi monn+ngkap+fijoso
hof+ko ujopijisyahufe. K+ko ne'no nn+ngkape.

Jisas ifofo engo somo moi'wo hmmo'nyo ul+mentisofoho.
(Mak 4:36-41; Luk 8:22-25)

23 Ose ulonto Jisas yofayokinomo nokotosahon+ngki kakoe inomokomoyo sohwa t+fi in+ngkamentohofofoho.
24 Yofayokinoso mijopo nowentan+ngki mijo ayoso hwof+ki'nyo pa'nyo imo'nonto yofayokinomo ufehu'mokahumonto yahon+ngki Jisas kako saho humofosyawentisofoho.
25 I inomokomoyo sohwa hof+ko Jisas+mo komo'no ul+kafont+fi ul+mentohofi, Hwe Engofo, fonefo'maho. We'enepi nakwoe yofe moi'wo umo'nantane'no yalokuhwono.
26 Ose ulahon+ngkofi Jisas ul+mento, Sekwo iyoho peho'no sen+ngkohoho. Sekwoe s+meho hi'ntnnonoso we'e'njo hwasoho. Ose ulonto nol+kafonto ifofo so'nji mijo so'njimo hungkuno ulahon+ngki mijo apa'no songo songo miyo'njo n+hu'nahone l+fawo'mentisofoho.
27 Inomokomoyo sohwa ose uhwonont+fi yomo yont+fi hnn+mentohofi, Olo hwe lohwo peho sohwolo. Ifofo'nji mijo'nji kakoe hungkunomo haloho'nohini yohoho. Ose hnn+mentohofofoho.

Jisas hwe hufa'u towahuno wonyo ehuhnnamo'nnyo sohwa'umo wae yao'mentisofoho.
(Mak 5:1-17; Luk 8:26-37)

28 Jisas mijo ayo somo nongkihnta'ni hwaho Ngkatola sopo i'mofamentisofoho. Oso hohosohonta hwe towahuno wonyo ehuhnnamo'nnyo sohwa'u u'ma'mentisiyefoho. Oso hwe sohwa'u hiko a'mopijohino sopo humohumantisiyo hwa'u pmmentisiyefoho. Oseso oso hwe sohwa'u towahuno n+hu'no wonyo ehuhnnamo'nnyo sohwa'u a'mopijohino hon+ngkano somo wopanjit+kenont+fi a'amuso iyoho un+mojofoho.
29 Osohonta siko Jisas+mo joho mohm'no lonji ul+mentisiyo, K+ko An+tuye Hwomu Ne hwosoho. K+ko nekumo peho weloho'mne'elo. Nekwoe s+kuno mmo'nyofoho. K+ko nekumo tohino wejapmmonne'no lapohino. Ose ul+mentisiyefoho.
30 Hopo soponjo yahu pi'n+ngo engoso kengo nompo humant+fi mno humijohofofoho.
31 Oseso towahuno wonyo sohwa Jisas+mo ul+mentohofi, K+ko wae wenao'mji'manji k+ko oso yahu pi'n+ngo engo nongkwanjo nompono fonehwajo. Nakwo yahu somo wehuhnnaofano.
32 Ose ulahon+ngkofi Jisas ul+mento, E'wa, sekwo mpan+mno. Ose ulahon+ngki towahuno wonyo hiso oso hwe hufa'uyo sohwa'umo ul+ko'mant+fi yahu somo ehuhnnao'mentohofofoho. Ehuhnnaofahon+ngkofi yahu hiso hof+ko hano kunto kunto'no went+fe iwo'mangomo mt+ku'nont+fi mijo ayomo n+hu'nahone mehulo'mentisofoho. Nomehulofahon+ngki mijomo poyo imo'n+mentohofofoho.
33 Oso yahu mokosyohumayo sohwa angopono komo'no went+fi oso hungkuno hopi'nonohinoso ul+mentohofofoho. Hof+ko mpoyo hwe hufa'u towahuno wonyo ehuhnnamo'nnyo sohwa'umo yo'mayo u'ma'mentiso so'no humalohofofoho.
34 Osohonta a'amu ango hopo soponjoso hof+ko Jisas humentanjopo noswo'nont+fi Jisas+mo nuhwonont+fi hungkuno ole ul+mentohofi, K+ko nakwoe hwaho lopo nofosyohumahofoho. Nom'ne angopono f+wano. Ose ul+mentohofofoho.

9

Jisas hwe s+fe aho pe'nnyo sohumo wop+ngo umokumentisofoho.
(Mak 2:1-12; Luk 5:17-26)

1 Jisas yofayokinomo kotasonto ayo mom+ngo somo ku'mokwawento kakoe ango hwap+ngo sopo i'mofamentisofoho.

2 I'mofaohwahon+ngki a'amuso hof+ko hwe nom'ne s+fe aho pe'nnyo sohwo kakoe
ijempohopo'nohini saho fosyawowo'n+ngkiso sohumo Jisas+yepono itokwopmmento-
hofofoho. Itokwopahon+ngkofi Jisas kako uhwon+mentisoso hof+ko kakine'no s+meho
hi'ntnnono yokumpohn'nyo uyohon+ngkofi uhwononto Jisas oso a'amu mnokino'njo
sohumo ul+mento, Nje hwomu sohwosi, k+ko iyoho kin+ngkuhwoloho. Ngko j+je
hon+ngkano wonyoso wae nto yakumofohono.
3 Ose ulahon+ngki a'amu hon+ngkano hungkuno lut+hwamotofo sohwa nohumant+fi
ole hnn+mentohofi, Olo hwe lohwo sohwo kako An+tu pa'nyo pojiyalofoho.
4 Ose hnn+ngkahon+ngkofi, hof+koe hunoso Jisas kako huno moi'wonoho.
Oso'no Jisas ul+mento, Sekwoe s+meho mo'mo huno wonyoso peho'no
syon+f+syantokwofo. Ole losyon+f+syant+kwofo, ngko a'amufe wonyo wae
meeofonehoho losyon+f+syant+kwofo.
5-6 An+tu kako ngkimo a'amumo ufo'mayo'ne n+hwat+mentiso sohwo'ni olo hwaho
lopo a'amufe hon+ngkano wonyo wae yaofo'ne yokumpohn'nyoso hi'njo hwo'nyoho.
I oso'no a'amu fihwo j+je hon+ngkano wonyo wae weekumo'mo loso sohwoe
hungkuno somo ne imo'nyo so'no sekwo s+meho mo'mo muhwon+fitnne kuyoho.
Oso yokumpohn'nyo ngko seloheso hi'njo sohwo'ni ut+hwa'nyopo set+hwahm'me'no
hungkuno nom'ne kengoso hwe lohumo ul+monne'no yohono. Hof+kimo ose ulonto
kako hwe mnokino'njo sohumo ul+mento, k+ko nol+kafohoji j+je ijempohoso nomahoji
j+je angopo ne'no mpano.
7 Ose ulahon+ngki hwe huhwo sohwo nol+kafonto kakoe angomno umentisofoho.
8 Nowahon+ngki hwe moya'miso nuhwonont+fi iyoho un+ngkahon+ngki hof+ko
ole l+mentohofi, An+tu kakoe yokumpohn'nyo engoso olo pa'nyo loso hwe lohumo
uyohoho. Huno ose uyahon+ngki hof+ko An+tuye yofe ho'noma'mentohofofoho.

Jisas Mat+yumo uhwosopo'mentisofoho.
(Mak 2:13-17)

9 Oseso Jisas hano wento uhwon+mentisoso hwe fihwo hamniyoho mayo syoho'njo
sohwo kakoe ango somo humamentisofoho. Oso hwe huhwo sohwo kakoe yofe
Mat+yu. Oso hwe huhwo sohumo Jisas nuhwononto ul+mento, K+ko ngkimo t+fi
nn+ngkape. Ose ulahon+ngki Mat+yu nol+kafonto t+fi in+ngkamentisofoho.
10 Jisas Mat+yuye angomo nohumentan+ngki a'amu nom'ne hamniyoho mayo
syoho'njo hon+ngkano wonyo'njo sohwanji a'amu wonyo hon+ngkano'njo nom'ne
so'nji nohumentan+ngkofi hof+ko Jisas+'nji kakoe inomokomoyo sohwanji wopayo
n+mentohofofoho.
11 Nonontan+ngkofi a'amu Falisi fehohnjo sohwa nuhwonont+fi Jisas+ye inomoko-
moyo sohwamo ul+mentohofi, Sekwoe Hwe Engo lohwo kako a'amu hamniyoho mayo
syoho'njo lohwanji a'amu wonyo hon+ngkano'njo lo'nji wopayo peho'no nalofoho.
12 Ose ulahon+ngkofi Jisas nupa'nonto pahnn+mo hungkuno ul+mento upa'n+mno.
A'amu mnokino ane'njo wop+ngo humalofoso hof+ko a'amu uyohofahosiyo'njo so-
humo mu'mapitnnehofo. O'o, a'amu mnokino'njo so'nohini u'mant+feho.
13 Oso pa'nyoso ngko a'amu hon+ngkano wop+ngo'njo hwona'nyoho
l+wo'n+ngkohofo somne'no joho lut+mayo'ne pmmentohe hwon+'maho. O'o, ngko
a'amu hon+ngkano wonyo'njo somne'no pmmentohe hwo'nyoho. Sekwo An+tuye
hungkuno somne'no huno waseyono. Hungkuno ole, Sekwo nom'ne somne'no hitoho
ulofo so'no n+mo'n+ngkohoho. I sekwo ngkine'no hwomtame ko ntohofont+fi nom'ne
a'amu somne'no hitoho mulofe'njo'manji ngkilaho. Oso hungkuno somne'no huno
waseyono.

Jisas kakoe yahino songo'nji hohontajo yahino so'ntnne'no ul+mentisofoho.
(Mak 2:18-22; Luk 5:33-39; Joun 3:29-30)

14 Oso hohosohonta Joun A'amumo Mijo Kiyoma'mojo sohwoe inomokomoyo
sohwa Jisas+mo u'ma'mentohofofoho. Nu'mant+fi ul+mentohofi, Nakwo'nji a'amu
Falisi sohwanji wopayo manyo'njo humayoso An+tumo jomo ujo'ne yahinoso
in+ngkawowo'n+ngkuhwonefoho. I oso'no j+je inomokomoyo sohwa hof+ko wosopayo
manyo'njo humayo yahino somo min+ngkayo'njo peho'no yalokwofo.
15 Ose ulohon+ngkahon+ngkofi Jisas pahnn+mo hungkuno ul+mento, Hwe fihwo
kako ape songo mayo sohonta osohwo kakoe a'amu'nji nohumahwosi hof+ko s+meho
tango'nji wohumant+fi taho. Awonoho. Hof+ko s+meho wop+ngo'nji wopayo engo wo-
nant+feho. I oso'no hwangku oso hwe ape maso huhwo sohumo a'amu nom'ne sohwa
hof+ko kakoe a'amu mta'ni kompemaf+kuji fonjasy+kujo'no kakoe a'amu hiso kako
ane humaf+kujoso s+meho tango'njo humaf+kuji wosopayo manyo'njo uyant+feho. Ose
ulonto pahnn+mo hungkuno nom'ne ul+mento,
16 Hwe fihwo manji'mofo tontamo imo'nnyo sohwo kako hwap+fe nom'ne songo
we'eso nomahwosi tontamo somo lojwohofojasi lohof+hwosi yak+fe uy+mtolaho.
Awonoho. Engo womnahot+'montonoho.
17 Ose ulonto pahnn+mo hungkuno t+finjoso ole ul+mento, Ou, a'amu fihwo kako
mijo iloho uy+mo l+hwosi te fis+yo woma'montolaho. O'o, awonoho. Kako te fis+yo
mahwosi mijo ihm'mof+hwosi iloho yososo mijo wahumpo'montonoho. Te fis+yoso
n+hu'nahone wonyo umo'n+montonoho. U, hwe huhwo sohwo kako te songoso
mahwosi mijo ihm'mof+hwosi iloho yososo mijo ito'no wol+fawo'montonoho. Ihwoni.
Yahino hohontajo so'nji songo so'nji nem'no hu'm+ngoso ito'nohino'maho.

Jisas hwe yofe engo'njo sohwoe mumo songo ul+ka'mentisoso a'mu fisi kako Jisas+ye manji'mofomo pm'mokumentisosi'nji wop+ngo umokumentisofoho.
(Mak 5:22-43; Luk 8:41-56)

18 Jisas oso hungkuno hiso ulontan+ngki hwe yofe engo'njo sohwo Jisas+mo u'manto
hwomtame ulohofonto ul+mento, Nje mu olohonta nto pe'n+ngkohoho. I oso'no k+ko
nopohoji kakimo j+je ahoso f+kisyusyo. Kako apa'no songo wol+kafono.
19 Ose ulahon+ngki Jisas nol+kafonto kakoe inomokomoyo sohwanji hwe huhwo
sohumo t+fi in+ngkamentohofofoho.
20-21 Nowentan+ngkofi nom'ne a'musi Jisas+mo in+ngkawomentisofoho. A'musi
imoiho ne'no yontan+ngki soswo aho hufa'u hopi'nono s+fe mta'ni hufa'u
uyakolo'mojofoho. Oso a'mu hisi kako Jisas+mne'no hnn+mento, Ngko olo hwe
lohwoe manji'mofo somo aho kisahumeso ngko wop+ngo umo'n+monnoho. Ose
hnnonto kako Jisas+ye hohujo hohnta'ni u'manto kako Jisas+ye hwap+fe tokwajo somo
aho upm'mokumentisofoho.
22 Nopm'mokahon+ngki Jisas ikinjamo lohofonto a'mu simo nuhwononto ul+mento,
Nje mufo, j+je s+meho wop+ngo wakumo'nono. K+ko ngkimo s+meho hi'ntnnono
ntapohino so'no wop+ngo nto imo'n+ngkino kiyoho. Ose ulahon+ngki oso hohosohonta
a'musi wop+ngo imo'n+mentisofoho.
23 Oseso Jisas kako nowento hwe engo sohwoe angomo swonto uhwon+mentisoso
a'amu hof+ko te somo hmpehmpe lontan+ngkofi a'amu wosofe ho'nowentan+ngki
nuhwononto
24 Jisas ul+mento, Sekwo mpan+mno. Mu we'esi poyo'maho. Kako saho fosyaweho.
Ose ulahon+ngki hof+ko Jisas+mne'no t+kafo uj+mentohofofoho.
25 T+kafo uj+mentohofoso Jisas hof+kimo mempo hohnta'ni uhwajonto humentiso-
foho. Noswonto oso mu sopiye ahomo nomahon+ngki mu sopi l+ka'mentisofoho.
26 L+ka'mentiso so'no oso hungkuno hiso ango'meemo ho'n+mmentisofoho.

Jisas hwe t+mpi'nyo sohwa'umo wop+ngo umokumentisofoho.

27 Jisas oso ango hopo sopo nul+ko'manto nowentan+ngki hwe t+mpi'nyo sohwa'u
Jisas+mo t+fi in+ngkawenji joho ole ul+mentisi, Ntefit+ye Imu sohwosi, nekumne'no
hitoho wakilofono.
28 Ose ulahon+ngki Jisas kako angomo swahon+ngki oso hwe t+mpi'nyo sohwa'u
Jisas+mo u'mahon+ngki Jisas ul+mento, Ngko sikimo wop+ngo semokiyo so'no s+meho
hi'ntnnono lontapisiyo. Ose ulohon+ngkahon+ngki ul+mentisi, Ou, Hwe Engofo, eno.
29 Ose ulahon+ngki Jisas sikoe t+mopo aho kisasyonto ul+mento, Siko ngkimo sikoe
s+meho hi'ntnnono ntapisiyo'manji yo'mayo siko nosemo'n+ngkisoso wose'mano.
30 Ose ulahon+ngki sikoe t+mo hon+mentisiyefoho. Oseso Jisas sikimo hungkuno
yokumpohn'nyo ole ul+mento, Upa'ninyo. Wop+ngo semokohe so'no nom'ne a'amu
fihumo nulohosiloho. Ose ul+mentisofoho.
31 I oso'no siko mempo hohnta'ni noswonji yo'mayo Jisas imentiso so'no hwaho
ae'mo a'amu somo ul+mentisiyefoho.

Jisas hwe iloho'nnyo sohumo wop+ngo umokumentisofoho.

32 Oso hwe huhwo sohwa'u nosontan+ngki a'amu nom'ne sohwa hof+ko hwe
iloho'nnyo towahuno wonyo ehuhnnamo'nnyo sohumo ipemotapont+fi Jisas+yepono
umentohofofoho. Oso towahuno wonyo huhwo sohwo hwe sohumo mampi'nyo
mesy+mokumentisofoho.
33 Oseso Jisas oso hwe sohwoe towahuno wonyo wae yaofahon+ngki kako hungkuno
l+mentisofoho. Hungkuno lahon+ngki hwe moya'mi hof+ko yomo yont+fi huno pi'n+ngo
syaf+hu'mentohofi, Hohonta olo yahino loso a'amu Is+lael hn'n+mo m'mofape'njo
imojofoho.
34 Ose lahon+ngkofi a'amu Falisi sohwa ole l+mentohofi, Towahuno wonyo
hopi'nohino sohwafe hwe engoso Seten+yoho. Oso humta'ni Jisas kako
yokumpohn'nyo nomanto towahuno wonyo homo somo wae yaofalofoho. Ose
ul+mentohofofoho.

Jisas kako hwe moya'mimne'no hitoho ulo'mentisofoho.

35 Oseso Jisas ango'meemo nowento a'amu sofe tajo ango somo kakoe hungkuno
An+tu a'amumo umokosyohumayo so'no lut+hwanto a'amu wonyo'wonyo
mnokino'njo somo wop+ngo umokumentisofoho.
36 Jisas hwe moya'mi pi'n+ngo engo somo uhwon+mentisoso yo'mayo tango
engo'njo a'amu somo u'mahon+ngki yokumpohn'nyo ufo'ma'nyo'neso anefoho. Yahu
kakwo'yohwo ane pa'nyofoho. Ose uhwononto kako hitoho ulo'mentisofoho.
37 Hitoho ulofahon+ngki Jisas kakoe inomokomoyo sohwamo pahnn+mo hungkuno
ul+mento, Wopayo syoho soponjo pi'n+ngo engoso toyo nto imaho. I oso hiso'no a'amu
wopayo toyo mjiyo'ne syoho'njo sohwa hopoenohino hwa'maho.
38 Oseso sekwo olo syoho loso mokosyohumawo'n+ngkiso kakwo'yohumo jomo
ul+kujo'no kako oso wopayo toyo homo somo mjiyo'ne a'amumo l+hwajiyo'ne jomo
ul+mno. Ose ul+mentisofoho.

10

Jisas+ye inomokomoyo aho hopi'nono s+fe mta'ni hufa'uyo sohwafe yofefoho.
(Mak 3:13-19; Luk 6:12-16)

1 Oseso Jisas kakoe inomokomoyo aho hopi'nonohino s+fe mta'ni hufa'u sohwamo
joho ulahon+ngki hof+ko nuhu'mokahon+ngkofi Jisas kakoe yokumpohn'nyoso yano
uy+mentisofoho. Oso yokumpohn'nyoso a'apahomjo towahuno wonyo wae yaofo'ne
so'nji a'amu mnokino'njo so'ntnne'no wop+ngo umokiyo'ne so'nji uy+mentisofoho
2 Oso inomokomoyo (*apousel*) aho hopi'nono s+fe mta'ni hufa'uyo sohwafe yofe
olenoho. S+mo'mjoso Saimoun+yoho. Saimoun huhwo kakoe nom'ne yofe olenoho.
Pitafoho. Nom'nihwo Ent+lu, Saimoun Pitafe kon+ngkwa'we hweho. Nom'ne sohwa'u

Jem+s+'nji kon+ngkwa'wehwo Joun+yoho. Oso huhwo sohwa'u Sepetiye hwomu hwa'uyoho.
3 Nom'nihwa'u ole, Filip+'nji Mpatoulom+yu'njoho. Nom'nihwa'u Toumas+'nji hamniyoho mayo syoho'njo sohwo Mat+yu'njoho. Nom'ne Tatiyos+'nji Al+fiyos+ye hwomu Jem+s+'njoho.
4 Nom'nihwa'u Saimoun Selout+'nji Jutas Is+kaliyout+'njoho. Jutas huhwo sohwo Jisas+mne'no tokoyo'ofo yonto a'amu Jisas+mo fonjasiyo'ne sohwafe ahomo uy+mentisofoho.

Jisas kakoe inomokomoyo aho hopi'nonohino s+fe mta'ni hufa'u sohwamo syoho uy+mentisofoho.
(Mak 6:7-13; Luk 9:1-5)
5 Jisas oso hwe aho hopi'nonohino s+fe mta'ni hufa'u huhwo sohwamo hungkuno ulonto uhwat+mentisofoho. Hungkuno hiso olenoho. Sekwo a'amu temtitofo kengo sofe ango sopone'no ango Someliya sopone'no nukutoho.
6 O'o, a'amu Is+lael+'nohino sofepono f+wan+mno. A'amu Is+lael+so hof+ko yahu is+peemofo pa'nyo hon+ngkano'no t+peelokwofo.
7 Sekwo nukuji hungkuno ole so'no ul+mno. An+tu a'amumo yokumpohn'nyo mokosyohumayo s+kuno mofonepo nto imo'n+maho. Oso'no ul+mno.
8 Sekwo a'amu mnokino'njo somo wop+ngo umokukuji a'amu poyo pe'nyo somo songo ul+kaf+kuji oso mnokino uyo wonyo'njo (*lep+la*) wop+ngo imo'n+ngkujo'no towahuno wonyoso wae hmmopmno. Olo yokumpohn'nyo loso hamniyoho'njo mahofo'maho. O'o, ngko sejapohefoho. Oso'no sekwo olo yokumpohn'nyo lo'nji yo'mayo uy+fijoso hamniyoho momaso'njo uyant+feho.
9 Sekwo hamniyoho ki'yo'nji nomokaho'n+ngkutoho.
10 Sekwo yo'mayo ho'yo nomokaho'n+ngkutoho. O'o, manji'mofo nom'neso s+f+kwongo fosyo nom'ne so'nji mno hwanji nomokaho'n+ngkutoho. Awonoho. A'amu syoho yoso sohwo kakoe wopayo nyoso wot+pema'montonoho.
11 Oseso sekwo ango engo fipo ufijo'manji ou, ango we'e fipo ufijo'manji osopo sekwo t+mo ito'no uhwon+ngkuji oso ango hopo sopo hwe wop+ngo ito'nohinoso t+hwo kofosyohumaho, uhwon+fijoso oso hwe wop+ngo sohwoe angomo fosyohumamno. Oso ango hopo sopo ne'no nohumaf+kuji wohumpeeno l+kujoso oso hwe huhwo sohwo'nji fosyawent+fijo sohwasi fohumpopmno.
12 Oseso oso ango homo somo hufijoso sekwo oso hwe moya'mi angomjo somo ole ul+mno. Nakwoe a'amu soku An+tu wop+ngo waselohofono.
13 Ose ulahon+ngkuji hof+ko An+tuye hungkuno upo'nano l+fijo'manji hof+koe s+mehoso ito'nohini'manji sekwo s+meho pompenjiyoso oso a'amu somo uy+fijoso hungkuno s+mo'mo nto ul+fijoso nehopi umo'n+montonoho. I oso hiso'no hof+ko An+tuye hungkuno nakwolaho l+fijo'manji sekwoe hungkuno wop+ngoso nom'ne ango pone'no motawomno.
14 Hwe fihwo kako kakoe angomno mipesemotayo'njo y+hwosi An+tuye hungkunomo haloho maseposo'njo ifijo'manji oso hopo sopo nul+ko'maf+kuji hopo soponjo hwaho semongki'nososo hof+ko nosehontohumentan+ngkuji oso hintalinyo hiso wae feemo'n+mno. Oso homo somo sehon+fijoso huno ole uy+montonoho. Hungkuno haloho maposo'neso hungkuno tango'njo weho.
15 Upa'n+mno. Nje a'amu sohwasi, ngko hungkuno wasel+monne'no yohono. S+kuno ae'uyo somo a'amuso yahino wonyo so'ne hungkuno ikwolofo'ne sohonta oso ango hufa'u sopo Soutom'nji Ngkumoula'nji a'amuso hof+koe yahino pisakino'njo somne'no tohino engo wot+pemant+feho. I oso'no a'amu sekumne'no hohujo ikinjasemofoso hof+koe tohinoso Soutom'nji Ngkumoula'nji a'amufe tohino somo yakolo'nnyofoho.

Yo'mayo tango i'mofape-e'ne hungkunofoho.
(Mak 13:9-13; Luk 21:12-17)

16 Upa'n+mno. Ngko sekumo sehwojalokweso sekwo yahu osyuyo pa'nyo hwasoho. A'amu sikis+wojo pa'nyoso wonyo wosemokant+fe'no yalokwofo. Oso'no sekwo yo'mayo ifijo so'no huno ito'no syaf+sy+kuji nom'ne somo wonyo mulohofe'njo fiy+mno.
17 Sekwo yo'mayo yo'mayo a'amu selohofo'ne nosel+kujo'no huno ito'no f+syaf+hupmno. *Kaun+sol+*'njopo ipesemotafitnnoho. Hof+ko tajo ango somo hwan+ngo sefongkupitnnoho.
18 Hof+ko ngkimo s+meho monje wenisyano l+kuji hof+ko sekumo hwe yofe engo'njo hwaho mokosyohumayo sohwafepono upesemotowant+feho. Oso'no sekwo a'amu yofe engo'njo sohwanji a'amu temtitofo kengo so'njimo nje hungkuno wolut+hwant+feho.
19 Hof+ko sekumo hungkuno'no ipemotasewofijo sohonta sekwo iyoho sen+ngkuhwaloho. Huno ole syaf+sy+kutoho. Hof+ko hungkuno nalohon+ngkujo'no nakwo peho hungkuno ulantanto. Ose syaf+sy+kutoho. O'o, ofaholohumo An+tu hungkuno nol+fitnneso wolosет+hwamtonoho.
20 Sekwoe hungkuno'maho. O'o, sekwoe Mpohwoe Towahuno sohwo sekwoe mango mta'ni hungkuno wal+montonoho.
21 Hwangku sohonta a'amuso kon+ngkwa'wehumo hungkuno l+wo'n+ngkohofo sopono ipemotakuji osopo hungkuno l+kuji nofonjahufitnnefoho. Hwe fihwo kakoe mehomimne'no oso pa'nyo ulohofonefoho. Mehomiso kan+ngkwohwo'ya'umne'no mangohwa imo'n+ngkuji fonjahufitnnefoho.
22 Oseso a'amu hopinono sekumne'no s+meho tohino m+kun+mposo umnonefoho. Hwap+ngoso nje yofeso sekumo weho. Oso'no a'amu fihwo yokumpohn'nyo ne'no lohofontan+ngkuhwosi s+kuno ae'uyo sohonta An+tu kako oso hwe sohwo ut+ma'montonoho.
23 Ango fipo hof+ko fonjofepmnasemof+kujo'no sekwo nom'ne angopo hiyaso f+wan+mno. Ngko nehopi wasel+monne'no yohono. Sekwo a'amu Is+lael sofepono nowentan+ngkuji syoho moi'wo mmo'nyo'njo yontan+ngkuhwosi A'amufe Hwomu wapmmontonoho.
24 Hwomu s+kule syoho iwo'n+ngkiso sohwo kako a'amu kakimo lut+hwawo'n+ngkiso sohumo uyakolo'montolaho. A'amu nom'ne somo umokosyohumayoso kakoe syoho ulohofiyoso kakimo muyakolofonehoho.
25 Yo'mayo lut+hwayo sohumo i'mofapososo oso pa'nyo kakoe s+kule syoho iwo'n+ngkohofo sohwamo umo'n+montonoho. Yo'mayo hwe nom'ne sohwamo umokosyohumayo sohumo i'mofapososo oso pa'nyo kakoe syoho ulohofiyo sohwamo umo'n+montonoho. Hof+ko ango kakwo'yohwo sohumo sitofo ole ul+mentohofi, J+je yokumpohn'nyo Seten mta'ango hwosoho. Ose ul+mentohofo so'no hof+ko kakoe mehomi sohwamo hungkuno wonyoso yakolo ulohofonefoho.

A'amu kako An+tu ne sohune'no iyoho unono.
(Luk 12:2-7)

26 Oso hiso'no sekwo hof+kine'no iyoho sen+ngkuhwoloho. Yo'mayo hiyaso'mo wojoso hwangku ut+hwa'nyopo u'mofapmmontonoho. Yo'mayo sekwo hiyaso mokosyohumawo'n+ngkohofo hungkuno hiyaso'mo lont+feso yahino wonyo hiyaso'mo yont+fi t+fi no'mo ut+hwa'nyopo i'mofap+hwoso'no a'amu t+mo uhwonant+feho.
27 Hungkuno hiyaso'mo sel+maleso sekwo mofehi'nyo lahon+ngkuhwosi fil+kuno. Hungkuno hofiyoka upa'n+ngkohofoso sekwo ut+hwa'nyopo mango engo'nji fil+kuno.
28 A'amu j+je a'apahomo kufongkiyo so'no iyoho kin+ngkuhwoloho. Hof+ko j+je a'apaho'nohini wokufonjant+feho. J+je huyo'mangoso mofonjakohufitnnehofo. O'o,

An+tune'no iyoho wakinono. Kako j+je a'apaho'nji j+je huyo'mango'nji t+kanomo m+hwajososo hoponoho.
29 Y+hufo we'e sohwa'umne'no a'amu hamniyoho touya anga'no mpe iwo'n+ngkohofofoho. I oso y+hufo hiso'no kako poyo pe'nyo so'no sekwoe Mpohwo An+tu kako huno uyohoho. Mpohwo kako y+hufo so'no nope'n+ngkuhwoloho lososo y+hufo huhwo sohwo mape'nonehoho.
30 Sekwo soku, An+tu kako yo'mayo hopi'nonohinoso huno'njo hweho. Kako j+je mnokinomjo mijiyo kenga'no kenga'nohinoso An+tu kako atofo nto l+mentisofoho.
31 Oso'no sekwo poyo semokiyo sohwamne'no iyoho sen+ngkuhwaloho. O'o, oso y+hufo n+hu'no we'e An+tu in+ngo mamofe'njo hofiyo mokosyohumawo'n+ngkiso somo sekwo yakolo'nnyo kuyoho.

Jisas+ye yofe yoloho l+jwaofo'ne hungkunofoho.
(Luk 12:8-9)
32 A'amu fihwo kako a'amufe t+mopo ngkine'no hungkuno l+jwaofoso sohwo oso humne'no ngko nje Mpohwo ahwomomo humaso sohwoe t+mopo hungkuno wolijwao'monnoho.
33 I oso'no a'amu fihwo kako a'amufe t+mo sopo ngkine'no hohujo ikinjan+mofoso sohwo oso humne'no ngko huhwo'ni nje Mpohwo ahwomomo humaso sohwoe t+mopo hohujo ikinj+mo'mnefoho.

Jisas pmmentiso so'no ikujoho i'mofapmmentisofoho.
(Luk 12:51-53; 14:26-27)
34 Ole losyon+f+syant+kwofo. Olo hwaho loponjo ikujoho yo'mayo yahinoso moi'wo esojwaofo'ne pmmentiso hweho. O'o, ngko ikujoho moi'wo imo'nyo'ne pmmentohe hwon+'maho. Awonoho. Ngko a'amu husilofo'ne pmmentohefoho.
35 Ngko olo hwaho lopone'no pe-eso ikujoho ul+kafo'ne pmmentohefoho. Hwomu fihwo kako ngkimo nn+ngkap+hwoso'no kakoe kan+ngkwohwo ngkine'no ngkilaho wal+montonoho. I mu fisi kako ngkimo nn+ngkap+hwoso'no kona'wohi ngkilaho want+montonoho. U, a'mu fisi kako ngkimo non+ngkap+hwoso'no kakoe hwomufe ape mangohwo umo'n+montonoho.
36 Oso ango afa somjo so'nji oso hopa imo'n+fitnnefoho.
37 Hwe fihwo kan+ngkwohwo'ya'umne'no umo'n+wo'n+ngkiso sohwo kako ngkine'no umo'nyoso yakolo'nnyo mumo'nyo'njo yososo nje a'amu nehwo'maho. Hwe fihwo kakoe hwomu'nji mu sopi ntnne'no s+meho umo'nyoso yakolo'nnyo umo'nyo sohwo kako ngkine'no mumo'nyo'njo yososo nje a'amu ne hwo'maho.
38 Hwe fihwo kako kikimo wokin+ngkapmmo ntoso sohwo kako nje yofe'no poyo imo'nyo so'no iyoho unoso sohwo kako nje a'amu ne imo'nyoso hopo'maho.
39 Hwe fihwo olo hwaho lopo humahwosi kako kakoe yahino yokumpohn'nyo kesyohumaso sohwo kako songo humayoso mot+p+hwonone hweho. Hwe nom'nehwo ngkimo t+fi nn+ngkaponto kakoe yahino ho'naofalokunjo sohwo kako songo humayo'ne not+pemane hweho.

An+tu kakoe a'amu somo wop+ngo uyo'ne hungkunofoho.
(Mak 9:41)
40 A'amu wop+ngo selohofoso sohwo kako ngkimo wop+ngo ose ntohofantofoho. Oso a'amu wop+ngo ntohofantofonjo sohwo nje Mpohwo n+hwat+mentiso sohumo oso wop+ngo hiso ose'nohini uyalofoho.
41 Hwe fihwo An+tu kakoe hungkuno'no uhwat+mentiso sohwo a'amu nom'ne oso hwe huhwo sohumo uhwononto syaf+hu'mento, Olo hwe lohumo An+tumne'no wop+ngo uloho'mo loso sohwo kakoe angomo hwe huhwo sohumo wop+ngo umokosyohumasoso oso hwe huhwo sohwo hwe An+tu uhwat+mentiso hopa wop+ngo nomane

hweho. Ou, hwe nom'ne kako hwe wop‡ngo sohumo uhwononto hwe wop‡ngo sohumo wop‡ngo uloho'mo loso sohwo wop‡ngo sohwo pa'nyoso kako wop‡ngo nomanefoho.
42 Ou, hungkuno nom'ne upa'n‡mno. Hwe fihwo kako a'amu yofe engo ane pa'nyo'njo ngkimo nn‡ngkawowo'n‡ngkiso sohwo non‡woyo sosayo usontan‡ngkuhwoso osohumo uhwon‡ngkuhwosi Jisas‡ye a'amumo ufo'ma'mo loso sohwo pompenjiyo mijo noswanyo soponjoso uyoso sohwo kako wop‡ngo nomane hweho. Jisas ose ul‡mentisofoho.

11

Joun kako kakoe inomokomoyo sohwamo Jisas‡yepono uhwat‡mentisofoho. (Luk 7:18-35)

1 Jisas kakoe inomokomoyo aho hopi'nonohino s‡fe mta'ni hufa'u sohwamo hungkuno moi'wo ulonto kako oso ango hopo sopo ul‡ko'manto nowento ant‡me pi'n‡ngo mofone hopo soponjo hwe moya'mimo lut‡hwamentisofoho.
2 Joun impo'angomo nohumanto yo'mayo Jisas imentiso so'no nupa'nonto Joun kako kakoe inomokomoyo sohwamo Jisas‡yepono l‡hwat‡mentisofoho.
3 Luhwojahon‡ngki hof‡ko Jisas‡mo ul‡mentohofi, Joun ole nal‡maho, Hwe t‡fi wapmmontonoho ho'n‡mentiso sohwosilaho. I, nakwo nom'nihune'no wohontohumantantaho.
4 Ose ulahon‡ngkofi Jisas ul‡mento, Sekwo nukuji yo'mayo uhwon‡ngkohofo so'nji nupa'n‡ngkohofo so'ntnno Joun‡mo ul‡mno.
5 Uhwon‡mno. A'amu t‡mpi'nyoso t‡mo apa'no honalokwofo. A'amu s‡fe wonyo'njoso apa'no hano ito'no walokwofo. A'amu a'apaho uyo n‡hu'no wonyo'njoso (*lep‡la*) hof‡koe a'apahoso wop‡ngo imo'n‡ngkohoho. A'amu haloho p‡ku'nnyoso apa'no ito'no haloho upo'nalokwofo. A'amu poyo pe'nyoso apa'no songo l‡kofalokwofo. A'amu yo'mayo so'no umofonyo iyoso An‡tuye hungkuno wop‡ngo upo'nalokwofo.
6 A'amu ngkine'no hwahoponta'ango hwol‡keno An‡tuye hwol‡keno, ose mosyaf‡siyo'njo yont‡fi hof‡ko s‡meho hi'ntnnono kenga'no ntopantokwofoso hof‡ko s‡monyo uy‡fe. Sekwo nukuji oso hungkuno hiso Joun‡mo ul‡mno.
7 Ose ulahon‡ngki Joun‡mo inomokomoyo sohwa nuhwahon‡ngkofi Jisas hwe moya'mi somo Joun ne'no hungkuno ole ul‡mento, Hohonta sekwo hwaho a'amu anepono hano umentohofo sohonta sekwo pehomo uhwonano lont‡fi umentohofoto. Sekwo hwe mohufiyo pa'n‡ngo sohwo ifofo ilojao'mentiso sohumo uhwonano lont‡fi umentohofotaho. O'o, ose'maho.
8 Sekwo pehomo uhwonano lont‡fi umentohofo. Sekwo hwe fihwo hwap‡fe yo'mayo wonyoangafo hu'meesisyoso uhwonano lont‡fi umentohofotaho. O'o, a'amu hof‡ko hwap‡fe wop‡ngo wop‡ngo'nohini yalokwofoso hwe engo sohwoe angomo humalofo.
9 Oseso sekwo peho'no umentohofo. A'amumo An‡tu hungkuno uyahon‡ngki hungkuno najo sohumo uhwonano lont‡fi imentohofotaho. Ou, osohifoho. Upa'n‡mno. Oso hwe sekwo uhwon‡mentohofo sohwo kako a'amu hopi'nonohinomo An‡tu hungkuno uyahon‡ngki nal‡wo'n‡ngkohofo somo yakolo'nnyo hweho.
10 Oso hwe huhwo sohumne'no An‡tuye hungkuno Kakoe Hwomumo ole nalohi,
Upa'nyo. Ngko hwe fihumo nje hungkuno motawe'ne wol‡hwat‡monnoho.
Oso huhwo sohwo kako kikimo s‡mo'mo kupe-e'ne hweho.
Kako j‡je hon‡ngkano ito'no esyohumayo'ne hweho.
Ose nalohoho.
11 Ngko nehopi selohono. Joun a'amumo mijo kiyoma'mojo sohwo kako olo hwaho loponjo imo'n‡mentohofo somo yakolonoho. I oso hiso'no a'amu yofe ane pa'nyo'njo

An+tu a'amumo yokumpohn'nyo mokosyohumayo sopo humaso sohwo kako Joun+mo nuyakolofonefoho.

12 Joun A'amumo Mijo Kiyoma'mojo sohwoe s+kuno syoho ema'mentiso sohonta oso mta'ango olohontajo'nji a'amu ahwomomo An+tu mokosyohumayo sopo wohotoswano lont+fi yohoto yohotofo yalokwofo. A'amu yokumpohn'nyo ikujoho'njoso oso hiso'no womano lalokwofo.

13 A'amumo An+tu hungkuno uyahon+ngki l+motofo hopi'nonohino sohwanji Mouses kakoe hon+ngkano hungkuno'nji An+tu ahwomomo mokosyohumayo sopone so'no ne'no l+m+wahon+ngkofi Joun imo'nonto oso hungkuno hiso ne'no lut+hwamentisofoho.

14 Hohonta a'amumo An+tu hungkuno uyahon+ngki l+motofo sohwa ole ul+mentohofi, Hwe Ilaija pa'nyo sohwo asomo noponefoho. Oso hungkuno somo s+meho wop+ngo semo'noso'manji ole upa'n+mno. Joun sohwo kako Ilaija pa'nyo hweho.

15 A'amu haloho'njo hwo'manji upa'nono.

16 A'amu olohonta humalofoso peho pa'nyo l+mnehono. Hof+ko mehomi pa'nyofoho. Kako ose ulonto pahnn+mo hungkuno Joun'nji kakine'ntnno ul+mentisofoho. Ole ul+mento, Mehomiso hof+ko angopo nohumant+fi nom'ne mehomi syohi'nyo huton+wo'n+ngkohofo sohwanjine'no joho lalokwofo,

17 Nakwo hmpehmpe yoka s+monyo'ne kul+mokahon+ngkuhwoni sekwo s+monyo miyo kuyoho.

Nakwo wosafe lahon+ngkuhwoni sekwo humotaho majofoho.

18 Joun noponto wosopayo manyo'njo humaho humanto ipisayo mijo (*wain*) manyo hweho. Oseso hof+ko sitofo l+mentohofi, Towahuno wonyo Joun+mo ehuhnnamo'nnyo hweho. Ose l+mentohofofoho.

19 Oseso A'amufe Hwomu hwo'ni noponji ahu'mo wosopayo'nji ipisayo mijo pompenjiyo so'nji n+wo'n+ngkohe so'no hof+ko ngkine'no ole lalokwofo. Ihwoni. Hwe wopayo pi'n+ngo engo nyo'njo hweho. Ipisayo mijo pompenjiyo pi'n+ngo engo nyo'njo hweho. Kako a'amu hamniyoho mayo syoho'njo sohwanji a'amu hon+ngkano wonyo'njo so'njiye a'amu hweho. Ose ngkine'no l+wo'n+ngkohof+hwashoho. I oso hiso'no An+tuye hunoso ne'njofoho. A'amu An+tuye yahinomo in+ngkawo'n+ngkohofoso huno ole uyonefoho. Yo'mayo An+tu iwo'n+ngkisoso ito'nohinoho.

A'amu Jisas+mne'no s+meho m+walo'mokiyo'njo sofe hungkunofoho. (Luk 10:13-15)

20 Ango hopi'nonohino somo Jisas yo'mayo kengo wonyoangkafoso a'amu miy+wo'n+ngkiyohofoso imentisoso a'amu s+meho m+wolo'mokiyo'njo somne'no Jisas yoka ul+mentisofoho. Hwap+ngoso hof+koe hon+ngkano wonyo somne'no hohujo mikinjaofe'njofoho.

21 Jisas ole ul+mento, U, a'amu Koulasin sokunonji a'amu Mpet+saita sokunonji sekwo An+tuye tohino somne'no i'waho ito'no fiy+mno. Ngko sekwoe angopo yo'mayo wonyoangkafoso a'amu miy+wo'n+ngkiyohofoso eset+hwamentohe somo a'amu ango Taiya'nji ango Saitoun'nji hohonta humamotofoso hof+ko hof+koe yahino wonyo somne'no hul+ngkwajingo a'apahopo loho'n+ngkuji hof+koe hon+ngkano wonyo somo hohujo nto ikinjaof+kutnnesohilo. I sekwo yo'mayo wop+ngo ngko imalesomo ko uhwonont+fi sekwoe yahino wonyo somne'no hohujo mikinjao'mmalofo kuyoho.

22 Oso'no ngko sekumo hungkuno selalokweno. S+kuno ae'uyo somo An+tu kako a'amufe hon+ngkano wonyo somne'no yano ilofoso sohonta Taiyajo a'amu so'nji Saitounjo a'amu so'nji hof+ko An+tuye tohino engo t+pemapitnnefoho. I oso'no sekwoe tohinoso yakolo'nnyo kuyoho.

23 I, oso sɨkuno homo somo ango Koponeyamjo aˈamu humawoˈnɨngkohofo soku ngko sekumneˈno pehofo selɨmnehono. Sekwo sekwoe yofe yokintahopo ko hoˈnomaˈnɨwoˈnɨngkohofo soku, sekwo tɨkanomo ufitnne kuyoho. U, aˈamu fihwo yoˈmayo sekwoe angopo esetɨhwamale hopaso aˈamu ango Soutom honɨngkano wonyoˈnjo somo utɨhwantentesi hofɨkoe honɨngkano wonyo somo hohujo ikinjaofɨkuji hofɨkoe ango neˈno nowentɨhwonesohilo.
24 U, ngko sekumo waselɨmonneˈno yohono. Sɨkuno aeˈuyo somo aˈamufe yahino wonyo soˈne hungkuno ikwolofoˈne sohonta oso ango Soutommjo aˈamuso hofɨkoe yahino pisakinoˈnjo somneˈno tohino engo wotɨpemantɨfeho. I osoˈno aˈamu hohujo ikinjasemofoso hofɨkoe tohinoso Soutommjo aˈamufe tohino somo yakoloˈnnyofoho. Ose ulɨmentisofoho.

Sekwo ngkiyepono usijoˈno nɨˈmapmno.
(Luk 10:21-22)

25 Oso hohosohonta Jisas ole ulɨmento, U, Mpohwo, kɨko ahwomomjo yoˈmayo soˈnji hwahoponjo yoˈmayo soˈnji hwapɨngo hwosoho. Ngko ole soˈno isamoyoka kilalokweno. Yoˈmayo iwoˈnɨngkinoso kɨko aˈamu hwahoponjo huno engo tɨpemaˈmentohofo somtaˈni hiyaso hoˈnahumentohinofoho. I aˈamu hofɨko mehomimneˈno sɨmeho kanɨngkwohwoˈyaˈumo uyɨwoˈnɨngkohofo hopa kijopontanɨngkofi kɨko ujo ehontojwahumahnnofoho.
26 Ou, Mpohwo, kɨko ose imoˈnoneˈenji imentohinoso olohopeho.
27 Ose ulonto kakoe inomokomoyo sohwamo ulɨmento, Nje Mpohwo kako yoˈmayo hopiˈnonohinoso nje ahomo hoˈnanɨhumentisofoho. Olo hwaho loponjo aˈamu fihwo kako nje hwapɨngo soponeˈno huno inyoso tɨhwolo. Awonoho. Nje Mpohwo kakoˈnohini huno uyohoho. U, Mpohwoe hwapɨngo soponeˈno huno tɨhwolo. Oˈo, ngko kakoe Hwomu hwoˈnnohini huno niyohoho. U, ngko Mpohumo wasetɨhwamo ulɨwoˈnɨngkohe aˈamuso hofɨko hiˈnji ngkoˈntnnohini huno nayohoho. Ose ulɨmentisofoho.
28 Aˈamu tango engoˈnjo mokohoˈnawentɨfi usijoˈno wohumano lalokwofo soku sekwo ngkimo nɨˈmapmno. Ngko usijoˈno wosehumatɨˈmo.
29 Nje hungkunomo nnɨngkafijoso ngko wolosetɨhwahmˈmo. Ngko aˈamumo wopɨngo ulohofɨwoˈnɨngkohe hwoˈnyoho. Nje yofemo mohoˈnomaˈnɨwoˈnɨngkiyohefoho. Oˈo, ngko nje yofe monje yasyɨwoˈnɨngkohefoho. Osoˈno sekwo nje pompenjiyo soˈno wotɨpemantɨfi yalokwofoso wonyo pompenjiyomo wohumantanoho.
30 Syoho sejapontnneso engoˈmaho. Oˈo, nosefoˈmawoˈnɨngkohe hwoˈnyoho. Tango mokohoˈnyo soˈno sejapmmeso tango engoˈnjoˈmaho.

12

Sɨkuno iyoho humayo somo syoho miyoˈne hungkunofoho.
(Mak 2:23-28; Luk 6:1-5)

1 Nomˈne sohonta sɨkuno iyoho humayo Salole somo Jisas kakoe inomokomoyo sohwanji syohoˈmo emoyontɨfi inomokomoyo sohwa mijoho uyahonɨngki ipisayo mjanɨmentohofofoho.
2 Nomjonɨngkahonɨngkofi aˈamu Falisi sohwa nuhwonontɨfi Jisasɨmo ulɨmentohofi, Ihwoni, jɨje inomokomoyo sohwa olo sɨkuno iyoho humayo lomo wopayo mjanɨngkohofo soˈno nakwoe honɨngkano hungkunoso mtɨhupehofo.
3 Ose ulahonɨngkofi Jisas ulɨmento, Sekwo Ntefit imentiso soˈno iyoswo mtɨˈmokumentohofoso atofo majo hwasilaho. Oso sɨkuno kakoe aˈamu soˈnji mijoho engo humamentohofo sohontaˈneˈno selohonɨngkono.

4 Ntefit kako An+tumne'no hwap+fe ango molinyo somo swonto wosopayo
An+tune'no ho'nahumotofoso n+mentohofofoho. Oso wosopayo hiso a'amu sikinjo
somne'maho. O'o, a'amu An+tuye tajo ango syoho'njo sohwamne'nohinofoho. I oso'no
Ntefit kako nonto kakoe a'amu sohwamo nuy+mentisofoho. Sekwo oso hungkuno
homo somo atofo majo'njo imentohofo so'no sekwo nje inomokomoyo sohwamo oso
hungkuno hiso ulohon+ngkohofotaho.
5 Nom'ne hon+ngkano hungkuno somjo so'no huno maseyo'njotaho. Hungkuno
ole, a'amu An+tuye tajo ango syoho'njo sohwa hof+koe syoho somne'no s+kuno iyoho
humayo somo hon+ngkano hungkuno somo mt+hupewo'n+ngkohofoso wonyo'maho.
O'o An+tuye syoho wop+ngofoho. Oso hungkuno so'no huno maseyo'njotaho.
6 Ose ulonto pahnn+mo hungkuno kakine'no hnn+mentisofoho. Nje hungkuno
wasel+monne'no yohono. An+tuye ango engo olo hwaho loponjo somo
anga'nohinohwo yakolonoho.
7 An+tuye hungkunomo ole wo'nnyoponoho.
Sekwo nom'ne somne'no hitoho ulofo so'no n+mo'n+ngkohoho.
Sekwo yahu iloho yont+feso ntap+wo'n+ngkohofo so'no nom'ne somne'no hitoho
mulofe'njo'manji ngkilaho.
Oso hungkuno neso huno ito'no seyontentesi a'amu wonyo miy+wo'n+ngkiyohofo
somo tango muy+kutnnesohilo.
8 Ngko A'amufe Hwomu sohwo'ni s+kuno iyoho humayo'ne somo hwap+ngo
hwo'nyoho. Oso'no ul+mentisofo.

S+kuno iyoho humayo somo Jisas hwe aho wonyo'njo sohumo wop+ngo umokumentono.
(Mak 3:1-6; Luk 6:6-11)

9-10 Oso syoho hopo sopo Jisas nul+ko'manto tajo ango we'e somo hwe aho songo
songo miyo poyo hopa wo'nnyo sohwo humunyo sopo Jisas humentisofoho. Oso
hopo sopo a'amu Jisas+mo hungkuno ito'no m+hwajiyo ango somo ipemotowane'ent+fi
ole ul+mentohofi, S+kuno iyoho humayo somo a'amu mnokino'njo sohumo wop+ngo
umokiyoso wop+ngotaho.
11 Ose ulahon+ngkofi Jisas hof+kimo ul+mento, Sekwoe yahu s+kuno iyoho humayo
somo pi'n+momo us+'mofawesoso asomo womant+fetaho.
12 Ou, womant+feho. Oseso s+kuno iyoho humayo somo yo'mayo wop+ngo ulohofoso
ito'nohinoho. Oso'no sekwo yahu sohumo ufo'mapijo so'no a'amu mnokino'njo
wop+ngo umokufitnne'elaho. Ou, ikono. A'amufoho.
13 Ose ulonto hwe aho wonyo'njo sohumo ul+mento, J+je ahoso s+hwaho f+s+pofo.
Ose ulahon+ngki aho s+hwoho s+pento aho wop+ngo imo'nonto nom'ne aho fehohnjo
pa'nyo imo'n+mentisofoho.
14 A'amu Falisi sohwa nuhwonont+fi ango homo somo nul+ko'mant+fi Jisas+mo
fonjosyane'ent+fi hungkuno l+mentohofofoho.

Jisas An+tuye syoho ulohofiyo ne hweho.

15 Jisas kakimo fonjosiyo'ne huno uyahon+ngki ango homo somo nul+ko'mahon+ngki
a'amu pi'n+ngo engo Jisas+mo in+ngkowahon+ngkofi Jisas a'amu mnokino'njo somo
wop+ngo umokumentisofoho.
16 Wop+ngo umokonto ul+mento, Olo hilo so'no a'amumo nul+kutoho.
17 Oso'no hwe Aisaiya sohumo An+tu hungkuno uyahon+ngki l+mojo sohwoe
hungkuno oso s+kuno somo ne imo'n+mentisofoho. Hungkuno hiloso ole
mt+'mokumento,
18 Olo hwe lohwo sohwo uhwosopo'mentoheso nje syoho ntohofiyo ne hweho.
Ngko s+meho wop+ngo uy+wo'n+ngkohe hweho.

Nje s+meho kakine'no wop+ngo n+mo'n+wo'n+ngkisofoho.
Nje Towahuno kakimo uy+'me'no kako a'amu temtitofo kengo somo hon+ngkano ito'nohinoso uyonefoho.
19 Kako yoka hungkuno mohm'no malonefoho.
Kako hon+ngkano engo somo hungkuno yokumpohn'nyo malonefoho.
20 A'amu yokumpohn'nyo ane somo hwotoho mafenefoho.
Nje hungkuno a'amufe s+meho mo'mo toho we'e sijalofonjo pa'nyo'njoso toho hiso mas+mpilofasyonefoho.
Kako syoho mj+m+hwosi yahino wop+ngo neso u'mofapmmontonoho.
21 Nom'ne a'amu temtitofo kengo kengoso kakimo s+meho hi'ntnnono uy+kuji kakine'no wohontohumant+feho.
Oso hungkunoso Aisaiya mt+'mokumentisofoho.

Hof+ko Mpel+sepul sohwo Jisas+mo ufo'malofoho l+mentohofofoho.
(Mak 3:20-23; Luk 11:14-23; 12:10)

22 Hohosohonta a'amu hof+ko hwe nom'ne towahuno wonyo ehuhnnamo'nnyo sohumo Jisas+yepono ipemotapmmentohofofoho. Oso hwe huhwo sohwo hungkuno majo'njo mampi'nyo hweho. T+mo t+mpi'nyo hweho. Jisas kako wop+ngo umokahon+ngki hungkuno lonto t+mo wop+ngo hon+mentisofoho.
23 Oso hiso'no a'amu nuhwonont+fi yomo yomo yont+fi hnn+mentohofi, Olo hwe lohwo Ntefit+ye Imu hwol+keno, t+hwol+keno. Ose hnn+mentohofofoho.
24 I oso'no a'amu Falisi sohwa nupa'nont+fi l+mentohofi, Mpel+sepul towahuno hopi'nonohino somo mokosyohumayo sohwo kakoe yokumpohn'nyoso Jisas+mo uyahon+ngki Jisas towahuno wonyo somo wae yaofalofoho. Ose l+mentohofofoho.
25 A'amu Falisi sohwafe huno somo Jisas huno moi'wo uyahon+ngki ole ul+mento, Hwaho fiponjo a'amu hopi'nonohino humawo'n+ngkohofoso hof+ko hotitopijo sohonta ikujoho fongki'n+ngkuji hof+koe hwaho wop+ngo fosyohumayo'neso wonyo umo'n+montonoho. Ango fipo a'amuso husilo lohof+kuji ikujoho fongki'n+fijoso oso angoso wonyo umo'n+montonoho.
26 Sekwo ole ntohofo, Seten kakoe yokumpohn'nyo kijopahon+ngki towahuno wonyo somo wae yaof+wo'ningkino hwosoho. Ose ntohofo. I ose'manji Seten kakoe towahuno wonyo somo wae yamo'nyontentesi kakoe yokumpohn'nyo pipi imo'n+ngkuhwonesohilo.
27 I Seten kako towahuno wonyo wae yaofo'ne ngkimo n+fo'mantokuso'manji sekwoe inomokomoyo towahuno wonyo wae yaof+wo'n+ngkohofo somo t+hwo ufo'mahwoso'no weeofant+feto. O'o sekwoe inomokomoyo huhwa towahuno wonyo somo wae yaofalokwofo so'no nakwo huno ole nayohoho, Sekwo ngkine'no hwasyo hungkuno lalokwofo.
28 I oseso An+tuye Towahuno sohwo towahuno wonyo wae yaofo so'no ngkimo n+fo'maso'manji oso s+kuno An+tu wosemokosyohumamonto isoso nto se'mahon+ngki sekwo hiso'no hohujo ikinjaofalokwofo.
29 Hwe fihwo hwe yokumpohn'nyo sohwoe angomo hufo umo l+hwosi swososo s+mo'mo oso hwe yokumpohn'nyo huhwo sohwi nano kilofasy+hwosi i kako oso ango homo somjo kakoe yo'mayoso woma'montonoho.
30 A'amu fihwo kako nje a'amu mmo'nyo'njo yoso sohwo kako nje mango hweho. A'amu nje syoho somne'no n+fo'maso sohwo kako homo somo fon+fonyo imokalofoho.
31 Oseso ngko sekumo wasel+monne'no yohono. Yo'mayo hon+ngkano wonyo so'nji sitofo so'nji An+tu kako wae yaofonefoho. I oso'no a'amu fihwo An+tuye Towahuno Wop+ngo sohumo sitofo uloso sohwo oso wonyoso An+tu wae meeofonefoho.
32 A'amu fihwo ngkine'no sitofo ntososo kako oso wonyo hiso'no An+tumo wae yaofo'ne jomo ulososo An+tu kako wae weeo'montonoho. I oso'no a'amu fihwo

An+tuye Towahuno sohumne'no sitofo uloso sohwo oso wonyo hiso An+tu wae meeofonehoho. O'o, wonyo hiso ne'no wawo'montonoho. Olohontajo'nji hwangkunjo'nji ose'nohinofoho. Yo'mayoso An+tuye Towahuno iwo'n+ngkiso so'no a'amu sitofo ole lososo Seten+yefoho ose lososo oso wonyo hiso An+tu wae meeofonefoho.

Iyo wonyoso ipisayo ne wonyo unto'n+montonoho.
(Luk 6:43-45)

33 Ipisayo wonyoso iyo wonyo mta'angofoho. A'amu ipisayo wop+ngo somo uhwon+fijoso'manji huno ole umontonoho. Olo iyo wop+ngofoho. A'amu ipisayo wonyo somo uhwon+fijoso wolant+feho. Iyo wonyofoho.
34 Sekwo homa mehomi soku sekwo hungkuno wop+ngo pipi l+fitnnehofo. A'amufe hungkunoso yo'mayo s+meho mo'mo mnawojo somta'angofoho.
35 Hwe wop+ngo sohwo kakoe hunomo wop+ngo'nohino mnawojo so'no kakoe hungkunoso wop+ngo'nohino hweho. Hwe wonyo sohwo kakoe hunomo huno wonyo mnawojo so'no kakoe hungkunoso wonyo'nohino hweho.
36 Upa'n+mno. Nje hungkuno wasel+monne'no yohono. Hwangku sohonta s+kuno hungkuno ikwolofo'ne somo yo'mayo hungkuno sikinjo wonyo yo'mayo so'no An+tu selohononefoho.
37 J+je hungkuno wop+ngo'nohino somne'no An+tu hwe wop+ngo hwosoho kilonefoho. Hungkuno wop+ngo ane sohwosimo hwe wonyo hwosoho kilonefoho.

A'amuso yo'mayo kengo wonyoangkafo so'no uhwonano l+mentohofofoho.
(Mak 8:11-12; Luk 11:29-32)

38 Oso hohosohonta a'amu hon+ngkano hungkuno lut+hwamotofo sohwanji a'amu Falisi sohwanji Jisas+mo ul+mentohofi, Hwe Engofo, yo'mayo kengo wonyoangkafo a'amu miy+wo'ningkiyohofo somo uhwonano. K+ko fonet+hwaho.
39 Ose ulahon+ngkofi Jisas ul+mento, A'amu olohonta humalofo soku, hon+ngkano wonyo imof+wo'n+ngkohofoso yo'mayo wonyoangkafoso net+hwayo'ne jomo l+wo'n+ngkohofofoho. Oso'no moset+hwamnehono. O'o, ngko yo'mayo hwe Jouna sohumo An+tu hungkuno uyahon+ngki l+mojo sohumo i'mofapmmentiso oso'nohino woset+hwamonne'no yohono.
40 Hohonta Jouna inan+ku m+kun+mposo sohwoe s+mehomo humentan+ngki s+kuno hufa'u s+hune memjao'mentisofoho. Oso pa'nyoso ngko A'amufe Hwomu sohwo'ni hwaho ajwomo'mo humentan+'mo s+kuno hufa'u s+hune womemjan+mo'montonoho.
41 An+tu kako a'amufe wonyo somjo tohinoso yano ilofiyo'ne s+kuno somo a'amu ango Ninifonta'angoso nol+kaf+kuji sekwo olohonta humalofo sokumo ole sel+fitnnefoho. Sekwo sekwoe hon+ngkano wonyo somne'no s+meho m+wolo'mokiyo'njo peho'no imentohofokulo. Ose sel+fitnnefoho. Hwap+ngoso a'amu Ninifoso hof+ko oso hungkuno Jouna l+jwao'mentiso somo upa'nont+fi hof+koe hon+ngkano wonyo somne'no s+meho iwolo'mokumentohofofoho. I olo so'no olohonta hwe fihwo Jounamo yakolo'nnyo sohwo sekwo'njo olopo ko humasoso sekwo sekwoe hon+ngkano wonyomne'no s+meho m+wolo'mokiyofoho.
42 Hwangku a'amufe yahino wonyo somne'no An+tu kako yano ilofo'ne s+kuno somo i'mofap+hwoso'no oso a'mu yofe engo hwaho mokosyohumayo'nesi kako hwaho mongkihnta'ni mokosyohumamojosi kako nol+kaf+hwosi sekwo olohonta humalofo sokumo ole selonefoho. Sekwo An+tumo min+ngkayoso peho'nekulo. Ose selonefoho. Hwap+ngoso hohonta hwe yofe engo'njo Soulomoun humamojo sohonta oso a'musi kako hwaho ikanopo mta'angosi kako Soulomoun An+tuye hungkuno wolont+hwano lonto kako sapmmentisofoho. I oso'no olohonta hwe nom'ne Soulomoun+mo yakolo'nnyo sohwo sekwo'nji olopo ko humaso sohumo sekwo kakimo min+ngkowalokuyohofo.

Towahuno wonyo asomo pe-e'ne hungkunofoho.
(Luk 11:24-26)

43 Towahuno wonyo kako a'amufe s+meho mo'mo humamojo sohumo oso ango
somta'ni ul+ko'mahwosi nom'ne hwaho a'amu mohumunyopo usijo'no humayo'ne
haf+hafe wonyopi t+pehwosi
44 kakoe ango s+mo'mjo somne'no asomo wapmmontonoho. Asomo nop+hwosi
a'amufe s+meho homo somo towahuno nom'ne sohwo anepo uhwon+ngkuhwosi
s+meho hiso kiho'maso, hintalinyo yo'mayo wae nto yososo wop+ngomo uh-
won+montonoho.
45 Ose uhwon+ngkuhwosi kako nuhwosi nom'ne towahuno wonyo aho fehohnjo
hopi'nono fehohnjo nom'ne mta'ni hufa'uyoso hof+ko hof+koe wonyoso s+mo'mjo
sohwoe yakolo'nnyo somo kako ut+mahwosi kakoe ango homo somo humayo'ne upe-
motawomontonoho. Oseso oso hwe huhwo sohwo s+mo'mo kakoe wonyo humamojo
sohwo kako olohonta wonyo m+kun+mposo somo humaho. Oso pa'nyo a'amu olohonta
hon+ngkano wonyomo humawo'n+ngkohofo somo u'mofapmmontonoho.

Jisas+ye kona'wohi'nji kon+ngkwa'wehwosanjiye hungkunofoho.
(Mak 3:31-35; Luk 8:19-21)

46 Jisas a'amu somo hungkuno ulontan+ngki Jisas+ye kona'wohi'nji
hamn+ngkwa'wehwosanji i'mofaponti+fi yoloho'mo lohofaponti+fi Jisas+'nji hungkuno
wolantane'y+hwono ul+mentohofofoho. [
47 Ose ulahon+ngkofi hwe fihwo Jisas+mo ul+mento, Hnna'wohi'nji
hnn+ngkwa'wehwosanji hof+ko yoloho'mo lohofonti+fi k+ko'nji hungkuno wolanti+fe'no
yalokwofo.]
48 Ose ulahon+ngki Jisas ul+mento, Nje na'u t+hwolo. Nje n+ngkwahwosa t+hwalo.
Ose ul+mentisofoho.
49 Jisas ose ulonto kakoe inomokomoyo sohwamo aho upiyofonto ul+mento, Uh-
won+mno. Olo nje na'uja, nje n+ngkwahwosa, olohohwa humalofo.
50 A'amu nje Mpohwo ahwomomo humaso sohwoe hungkunomo t+fi
in+ngkawo'n+ngkohofoso nje n+ngkwahwosanji, nje nampohwosanji, na'ujanjoho.
Ose ul+mentisofoho.

13

Jisas ufongoyo fisosomokao'mentiso so'ne hungkuno ul+mentisofoho.
(Mak 4:1-9; Luk 8:4-8)

1 Oso hohosohonta Jisas angomo nul+ko'manto mempo hohnta'ni humentisofoho.
Noswonto kako ayo mom+ngo sopo humamentisofoho.
2 Osopo nohumentan+ngki a'amu pi'n+ngo engo uhu'makohon+ngkofi uhwononto
Jisas yofayokinopo kotasonto osopo humamentisoso hwe moya'miso ayo mom+ngo
sopo loho'mentohofofoho.
3 Oseso Jisas pahnn+mo hungkuno pi'n+ngoso a'amu somo ul+mentisofoho.
Ole ul+mento, Hwe fihwo kakoe syohopo ufongoyo fisosomokao'mentisofoho.
4 Fisosomokofahon+ngki ufongoyo fehohnjoso hon+ngkanopo p+wesyahon+ngki
y+hufo sohwa nopont+fi man+mentohofofoho.
5 U, ufongoyo fehohnjoso hwaho sojo'njo sopo p+wahu'mentisofoho. Oso hwaho hiso
engo mo'mjo'maho. Oso'no oso ufongoeso komo'no foka'mentisofoho.
6 Oseso mofehi'nyo ulonto ufongoyo pmpongo hwahomo'mo munjilofe'njo yonto
yofoho imentisofoho.
7 U, ufongoyo fehohnjoso nant+pe yongo'njo sopo p+wesyahon+ngki
nant+pe yongo'njoso komo'no fokof+kwato lohofonto ufongoyo nont+mo
kingkulo'mentisofoho.

8 U, ufongoyo fehohnjo hwaho afofo'njopo p+wahu'mentisoso ne wop+ngo
into'n+mentisofoho. Ipisayo fehohnjoso pi'n+ngo engo (*wan hant+let*, 100), ip-
isayo nom'neso engo we'e (*sik+s+ti*, 60), nom'ne we'e'nohino (*teti*, 30), ose
into'n+mentisofoho.
9 Jisas ose ulonto ul+mento, A'amu haloho'njo hwo'manji haloho upa'nono. Ose
ul+mentisofoho.

Jisas a'amu somo pahnn+mo hungkuno'nohini ul+mentisoso hwap+ngoso olenoho.
(Mak 4:10-12; Luk 8:9-10)

10 Oseso Jisas+ye inomokomoyo sohwa Jisas+mo u'mant+fi ul+mentohofi, Yoloho
mujoso pahnn+mo hungkuno'nohini peho'no ulalokuno.
11 Ose ulahon+ngkofi Jisas ul+mento, An+tu kako yo'mayo ahwomomjo so'no hiyaso
wo'mojoso sekwo sohwasimo nto set+hwamentisofoho. I olo a'amu lomne'no An+tu
huno muyo'njo uyono ul+mentisofoho.
12 U, hwe fihwo ngkine'no huno engo syaf+syoso sohumo ngko huno nom'ne
wop+ngo pi'n+ngo engo uy+mnefoho. I hwe nom'ne sohwo ngkine'no huno
mosyaf+siyo'njo sohumo ngko huno nom'ne wop+ngoso muy+mnefoho.
13 Oso'no pahnn+mo hungkuno'nohini ulalokweno. Hof+ko yo'mayo somo uh-
wonont+feso hwap+ngoso yofe m+hwofe'njo iwo'n+ngkohofofoho. Yo'mayo so'no
upa'nont+feso neso huno muyofoho.
14 Hwe Aisaiya sohumo An+tu hungkuno uyahon+ngki lut+hwamojo sohwo kako
olo hungkunolo a'amu lomne'no mt+'mokumentisoso ne imo'nalofoho. Kako ole
mt+'mokumento,
U, sekwo haloho upa'n+fijoso sekwo oso hwap+ngo hiso huno maseyonehoho.
U, sekwo yo'mayo somo uhwon+fijo kohi sekwo yofeso m+hwopitnnehofo.
15 Oso a'amu hiso hof+ko huno anefoho.
Hof+koe haloho p+jwomokosyohumun+mentohofofoho.
Hof+ko t+mo pijiyo'nnyofoho.
Ose miyo'njo yont+fijontentesi ito'no nuhwon+ngkutnnesohilo.
Hof+ko haloho mop+jwomokosyohumunyo'njo yont+fijontentesi
nupa'n+ngkutnnesohilo.
Oseso hof+koe huno ito'no uy+hwonesohilo.
Hof+ko ikinjaof+kuji ngkiyepono pont+fijontentesi ngko wop+ngo umoku'mnesohilo.
Aisaiya ose mt+'mokumentisofoho.
16 I sekwo soku, sekwo s+monyo fiy+mno. Sekwoe t+moso yo'mayomo yofe uh-
wof+wo'n+ngkohofofoho. Sekwoe halohoso sefoj+wo'n+ngkisofoho.
17 Ngko nehopi wasel+monne'no yohono. Hohonta a'amu An+tuye hungkuno
lut+hwamotofo sohwanji a'amu nom'ne hon+ngkano wop+ngo'nohini sohwanji
yo'mayo sekwo uhwon+wo'n+ngkohofo somo uhwonano lont+fi yont+feso muh-
won+mmentohofofoho. Yo'mayo sekwo upa'n+wo'n+ngkohofo so'no upo'nano lont+fi
yontifeso mupa'n+mmentohofofoho.

Jisas pahnn+mo hungkuno fisosomokao'mentiso so'ne hwap+ngo lut+hwamentisofoho.
(Mak 4:13-20; Luk 8:11-15)

18 Sekwo pahnn+mo hungkuno fisosomokao'mentiso so'no hwap+ngoso upa'n+mno.
19 A'amuso An+tu a'amumo mokosyohumayo so'no upa'nont+fi huno muyoso hof+ko
ufongoyo hon+ngkanopo p+wasyonte pa'nyofoho. Hwe wonyo Seten noponto a'amufe
hunomjo An+tu ho'nasyonteso wae yaof+wo'n+ngkohoho.
20 Ufongoyo hwaho sojo sopo p+wasyonteso oso pa'nyoso a'amu kako hungkunomo
upa'nonto kako komo'no s+meho mo'mo meho'nasyonto s+monyo iwo'n+ngkohoho.

21 I oso'no kakoe pmpongo anefoho. O'o, kako we'enepi nolohofontan‡ngki a'amu nom'neso An‡tuye hungkunomo hwotoho wahmmo lososo oso a'amu nolohofontanjo huhwo sohumo tango engo uyahon‡ngki kakoe pmpongo ane so'no p‡wasy‡wo'n‡ngkohoho.
22 U, fehohnjo nant‡pe yongo'njo sopo p‡wahi'nyoso ole, a'amu An‡tuye hungkunomo upa'nonteso i, yo'mayo hwahoponjo somne'no huno syaf‡syonto hamniyoho engo woma'mo lonto yahon‡ngki oso hiso An‡tuye hungkunomo kingkulof‡wo'n‡ngkohoho. Oso huhwo sohwo ne ane hweho.
23 Ufongoyo hwaho wop‡ngo sopo p‡wahi'nyoso oso a'amu haloho pento huno ito'no unyosofoho. Oso huhwo sohwo ne into'n‡wo'n‡ngkohoho. Ne hiso ole, fiso pi'n‡ngo engo (*wan hant‡let*, 100), fiso engo we'e (*sik‡s‡ti*, 60), fiso we'e'nohino (*teti*, 30). Ose ul‡mentisofoho.

Hoja yongo'njo syohopo fokafo'ne pahnn‡mo hungkunofoho.
24 Jisas pahnn‡mo hungkuno nom'ne ul‡mento, An‡tu a'amumo mokosyohumayoso olo pa'nyofoho. A'amu fihwo kako uyo wop‡ngoso syohopo ho'naof‡wo'n‡ngkisofoho.
25 Oso hwe huhwo sohwo kakoe a'amu'nji saho fosyowentan‡ngkofi kakoe mango sohwo noponto hoja wonyo yongo'njoso uyo wop‡ngo'njo sopo ho'nasyonto womentisofoho.
26 Oso'no uyo wop‡ngoso ne unto'n‡mo lonto yahon‡ngki a'amuso uhwon‡mentohofoso hoja wonyo yongo'njo nolohofontan‡ngki uhwon‡mentohofofoho.
27 Uhwonont‡fi syoho ulohofiyoso syoho kakwoepono nowent‡fi ul‡mentohofi, Hwe engofo, k‡ko uyo wop‡ngoso j‡je syohopo fisosomokao'mentohinofoho. I olo hoja wonyo yongo'njo loso nt‡'mta'angoto. Pipi yonto fokofalofoho.
28 Ose ulahon‡ngkofi ul‡mento, Mango fihwo olo hiloso imentisofoho. Ose ulahon‡ngki syoho ulohofiyo sohwa ul‡mentohofi, Oso hoja wonyoso nakwo wae yaofo'ne lakumo'n‡ngkohoho.
29 Ose ulohon‡ngkahon‡ngkofi ul‡mento, Awonoho. Sekwo hoja wonyoso wae yaop‡fijoso uyo wop‡ngo so'nji sokapitnnoho.
30 O'o, waweno. Uyo wop‡ngo so'nji hoja wonyo so'nji wofokafiyo. Hwangku ne mayo sohonta ngko a'amu syoho hilo'njo somo ul‡mo. Sekwo hoja wonyo kaki'no m‡hwof‡kupmno. Oso fosyo engoso toho nyo'nefoho. I, uyo wop‡ngo neso nje angomo mehu'meehumno. Ose ul‡mentisofoho.

Iyo'ne pahnn‡mo hungkunofoho.
(Mak 4:30-32; Luk 13:18-19)
31-32 Ose ulonto pahnn‡mo hungkuno nom'ne ul‡mento, An‡tu a'amumo mokosyohumayoso olo pa'nyofoho. Iyo fiso kakoe yofe *mas‡tet*. Kakoe neso nom'ne iyo ipisayo pa'nyo'maho. O'o, n‡hu'no we'efoho. Hwe fihwo oso we'e hiso kakoe syohopo hulahon‡ngki engo imo'nonto nom'ne iyo syoho soponjo somo yakolonoho. Engo imo'n‡ngkahon‡ngki y‡hufoso nopont‡fi kakoe pamo sopo hof‡koe aifo syont‡fi osopo kehumawo'n‡ngkohofofoho.

'Yis' ‡'ne pahnn‡mo hungkunofoho.
(Luk 13:20-21)
33 Ose ulonto Jisas pahnn‡mo hungkuno nom'ne ul‡mento, An‡tu a'amumo mokosyohumayoso oso *yis* pa'nyofoho. U, a'mu fisi kako wosopayo *polowa*'nji oso wosopayo *polowa* homo somo engo imokiyo'ne hwamno pa'nyo kakoe yofe *yis*, oso'nji iwolo'mokososo oso *polowa* hiso engo umo'n‡montonoho.

Jisas pahnn‡mo hungkuno'nohini ul‡mentisofoho.
(Mak 4:33-34)

34 Jisas yo'mayo yo'mayo so'no pahnn+mo hungkuno'nohini a'amu pi'n+ngo engo
somo ul+mentisofoho. Kako yoloho'nji ul+mentiso'maho. O'o, kako pahnn+mo
hungkuno'nohino ul+mentisofoho.
35 Hwap+ngoso ole, hwe fihumo An+tu hungkuno uyahon+ngki lut+hwamojo sohwo
hohonta hungkuno mt+'mokumentisoso oso hohosohonta ne imo'n+mentisofoho.
Hungkuno ole,
Ngko a'amu somo hungkuno ul+mo l+'mo pahnn+mo hungkuno ul+mo.
Yo'mayo hwaho songo imo'n+mentiso mta'ango hiyaso mokosyohumayo so'no ngko
wol+jwao'mne'no yohono.
Ose mt+'mokumentisofoho.

Hoja yongo'njo fokafo'ne pahnn+mo hungkuno hwap+ngofoho.

36 Oseso Jisas a'amu pi'n+ngo engo somo nul+ko'manto angomno humentiso-
foho. Kakoe inomokomoyo sohwa kakimo nu'mant+fi ul+mentohofi, Oso pahnn+mo
hungkuno hoja yongo'njo syohoponjo so'no yolohoso fonaso.
37 Ose ulahon+ngkofi Jisas ul+mento, Hwe kako uyo wop+ngo fisosomokaofo sohwo
A'amufe Hwomu hwo'nyoho.
38 Syohoso oso olo hwaho humalohwone loponoho. Uyo wop+ngoso oso hwe
moya'miso An+tuye a'amu nefoho. Oso hoja wonyo yongo'njo pa'nyoso Seten+ye
a'amufoho.
39 Oso hwe wonyo mango sohwo hoja wonyo uyo mof+wo'n+ngkiso sohwo
Seten+yoho. S+kuno wosopayo mayo sohonta olo hwaho loponjo s+kuno moi'wo
imo'noso sohonta oso a'amu syoho ulohofiyo sohwa a'amu ahwomomjofoho.
40 U, hof+ko hoja wonyoso nom+hwof+j+kuji tohomo ho'nayopitnnefoho. Oso
pa'nyoso hwangku s+kuno moi'wo imo'noso sohonta imo'nonefoho.
41 Ou, A'amufe Hwomu sohwo'ni nje ahwomomjo a'amu syoho ulohofiyo
somo uhwojahon+'mo hof+ko olo hwaho loponjo a'amu nom'ne somo wonyo
imokuwo'n+ngkohofo so'nji a'amu hon+ngkano wonyo'njo somo nom+hu'mokukuji
42 toho engo nont+mo noho'naopitnnefoho. A'amu wonyoso tohomo nohu-
maf+kuji tohino engo umn+ngkuhwoso'no humotaho engo l+kuji hof+koe mango toho
lo'n+fitnnefoho.
43 Oso hohosohonta An+tuye a'amuso hof+ko An+tu'njopo nohumaf+kuji mofehi'nyo
liso hopa imo'n+fitnnefoho. Jisas ose ulonto ul+mento, A'amu haloho'njo hwo'manji
kako upa'nono. Ose ul+mentisofoho.

A'amu hamniyoho engo hwaho mta'ni t+pemayo'ne pahnn+mo hungkunofoho.

44 An+tu a'amumo mokosyohumayoso olo pa'nyofoho. Hwe fihwo nom'ne sohwoe
hwahopo nohumanto hamniyoho ipofo yo'mayo wonyoangkafo hi'njoso ijopijisyahu-
mentohofoso uhwononto s+monyo yonto apa'no hiyaso ekoj+syahumentisofoho. Eko-
jisyasyonto kakoe ho'yango hwaho yo'mayoso nom'ne somo uyahon+ngki oso hiso'no
hamniyoho uyahon+ngkofi kako hamniyoho hiso'nji oso hwaho hamniyoho ipofo'njo
sopono mpe imentisofoho.

N+kuyoho wop+ngo hwofilo'nnyo'ne pahnn+mo hungkunofoho.

45 Hungkuno nom'ne ole, An+tu a'amumo mokosyohumayoso olo pa'nyofoho.
Hwe fihwo kako n+kuyoho wop+ngo'ne syoho imojo hweho. Kako n+kuyoho
wonyoangkafo'nohinoso wot+pema'mo lonto imojo hweho.
46 Oso hwe huhwo sohwo n+kuyoho nom'ne somo hwofilo'nnyo sohumo uhwononto
mpe uy+mo l+mentisofoho. Oseso kakoe ho'yango yo'mayoso nom'ne somo uyonto oso
homo somta'ni hamniyoho nomanto n+kuyoho hwofilo'nnyo somo mpo'mentisofoho.

Inan+ku ho'yo'ne pahnn+mo hungkunofoho.

47 Hungkuno nom'ne ole, An+tu a'amumo mokosyohumayoso olo pa'nyofoho.
A'amu inan+ku ho'yo mijo ayomo motaswont+feso yo'mayo yo'mayo inan+ku
pasy+wo'n+ngkohofofoho.
48 Ho'yo mangonepo yonto a'amuso hof+ko hojiyopono ifohus+mpemotawent+fi
osopo nohumant+fi hojiyopo ifaofont+fi inan+ku wop+ngoso iku'yopo
nomeho'nasyont+fi inan+ku wonyoso n+hu'nahone wae yaof+wo'n+ngkohofofoho.
Ose ulonto ul+mento,
49 Olo hwaho moi'wo imo'noso sohonta oso hopa ifitnnefoho. A'amu ahwom-
omjoso nop+kuji a'amu wonyoso a'amu wop+ngo'njo lopo humalofo osomo wae
yaopitnnefoho.
50 Hof+ko nomaf+kuji tohomo ho'nayopitnnefoho. Oso a'amu wonyoso tohomo
nohumaf+kuji humotaho engo l+kuji tohino engo umn+ngkuhwoso'no hof+koe mango
toho lo'nefitnnefoho. Ose ul+mentisofoho.

Ho'yango songo'nji yofoho'ntnne hungkunofoho.

51 Oso hungkuno moi'wo lonto inomokomoyo sohwamo ulohon+mento, Yo'mayo
hungkuno seloheso hwap+ngoso huno ito'no laseyohoho. Ose ulahon+ngki
ul+mentohofi, Eno. Huno nayohoho.
52 Ose ulahon+ngkofi ul+mento, Huno ito'no seisoso'no a'amu hon+ngkano hungkuno
lut+hwawo'n+ngkiso sohwo kako nje inomokomoyo imo'noso'manji oso hwe huhwo
sohwo ango engo kakwo'yohwo pa'nyo hweho. Kako kakoe ho'yango ango mta'ni
yo'mayo songo'nji yofoho'nji womotoswapmmontonoho. Hon+ngkano hungkuno
wop+ngo so'nji nje hungkuno songo so'nji huno uyohoho.

A'amu Nasalet+so Jisas+mo hohujo ikinj+mo'mentohofofoho.
(Mak 6:1-6; Luk 4:16-30)

53 Jisas oso pahnn+mo hungkunoso moi'wo ulonto kako oso ango sopo
ul+ko'ma'mentisofoho.
54 Nul+ko'manto kako kakoe ango hwap+ngopono umentisofoho. Osopo nowento
hof+koe tajo angomo An+tuye hungkuno lut+hwahon+ngki a'amuso nupa'nont+fi yomo
yont+fi l+mentohofi, Kakoe huno hwap+ngo'njo loso kakoe yokumpohn'nyo yo'mayo
wonyoangkafo a'amu miy+wo'n+ngkiyohofo umokiyo'ne loso nt+'mta'ni ma'masoto.
55 U, olo hwe lohwo sohwo kako ango mol+mojo sohwoe hwomuhwolaho. Kakoe
kona'wohisi Maliyataho. Ou, Jem+s, Jousep, Saimoun, Jutas oso homn+ngkwa'wehwo
sohwaloho.
56 Ou, kakoe nampohwosa nakwo'nji humalofo. I oso yo'mayo hopi'nonohino loso
nt+'mta'ni ma'masoto.
57 Hof+ko ose lont+fi kakine'no s+meho wonyo umo'n+mentisofoho. I oso'no
Jisas ul+mento, A'amumo An+tu hungkuno uyahon+ngki l+mojo sohwo ango kengo
hopi'nonohinopo kakoe yofe engo ho'nomawo'n+ngkohofofoho. I kakoe ango neso
yofe ane hweho. Ose ul+mentisofoho.
58 Oseso Jisas oso ango hopo sopo a'amumne'no yo'mayo wonyoangkafo a'amu
miy+wo'n+ngkiyohofoso pi'n+ngo imentiso'maho. O'o, hwap+ngoso hof+ko s+meho
hi'ntnnono muyo'nefoho.

14

Joun A'amumo Mijo Kiyoma'mojo sohwo poyo imo'n+mentisofoho.
(Mak 6:14-29; Luk 3:19-20; 9:7-9)

1 Hohosohonta hwe yofe engo'njo hwaho mokosyohumayo Helout osohwo yo'mayo
Jisas imentiso so'no upa'n+mentisofoho.
2 Nupa'nonto kakoe syoho ulohofiyo sohwamo ul+mento, Olo hwe lohwo sohwo Joun
A'amumo Mijo Kiyoma'mojo hweho. Kako poyo imo'n+mentiso sohwo apa'no songo

l+ka'mentisofoho. Oso'no yo'mayo wonyoangkafo a'amu miy+wo'n+ngkiyohofoso kako iwo'n+ngkiso so'ne yokumpohn'nyo i'mofapmmentisofoho. Ose ul+mentisofoho.
3 Helout kako oso hunoso peho'no syaf+hu'mentisoto. Hwap+ngoso Helout kako Joun+mo impo'angomo muhumajonto ahwomo nano kilofahumentisofoho. Helout Joun+mo impo'angomo peho'ne muhumat+'mentisoto. Hwap+ngoso kola'wehwoe Filip+ye ape Heloutiyas+mne'nefoho.
4 Hohonta Joun Helout+mo ul+mento, K+ko olo ape mahino loso hopo'maho. O'o, oso hon+ngkano pisakino'njofoho. Ose ul+wo'n+mentisofoho.
5 Ose ulahon+ngki Helout Joun+mo wofonjahumo lonto yonteso kako a'amumne'no iyoho un+mojo hweho. Hwap+ngoso a'amuso Joun+mne'no ole syaf+hu'mentohofi, Joun sohumo An+tu hungkuno uyahon+ngki lut+hwamojo hweho. Ose l+mentohofofoho.
6 S+kuno nom'nehwi Helout kona'wohi aswo ma'mentiso s+kuno somne'no huno syaf+siyo'ne a'amu pi'n+ngo engo so'nji Helout+'nji uhu'mokahon+ngkofi Heloutiyas+ye mu kako a'amu somne'no s+monyo yahon+ngki Helout s+meho wop+ngo umo'n+mentisofoho.
7 S+meho wop+ngo umo'nyo so'no kako a'mu simo ul+mento, Yokintahopone'no wakil+mo. Ou, k+ko ngkimo yo'mayo so'no ntisoso wokijapmmonnoho.
8 Ose ulahon+ngki a'mu simo kona'wohi huno uy+mentisoso a'mu hisi Helout+mo ul+mento, K+ko Joun A'amumo Mijo Kiyoma'mojo sohwoe mnokino noswanopo y+wojwosyalokumpehoji ntape.
9 Ose ulahon+ngki Helout kakoe s+meho tango umentisofoho. I oso'no a'amu hopi'nonohino nje hungkuno yokintahopone so'no upa'n+ngkohofo so'no syaf+syonto ul+mento, Oso a'musi nto lisofoho. Noho fiy+mno.
10 Ose ulahon+ngki a'amu syoho ulohofiyo sohwa impo'angomo noswont+fi Joun+ye t+'wango iwofito'mentohofofoho.
11 Oseso Joun+ye mnokinoso noswanopo iwojwosyalokumpent+fi a'mu sijo simo nuyahon+ngkofi nomotawento kona'wohimo uy+mentisofoho.
12 Oseso Joun kakoe inomokomoyo sohwa kakoe pijafoso nomant+fi ijopijisyasyont+fi Jisas+yepono nowent+fi Joun ne'no ul+mentohofofoho.

Jisas a'amu 'faif tausen' (5000) sohwamo wopayo umentisofoho.
(Mak 6:32-44; Luk 9:10-17; Joun 6:1-15)

13 Jisas kako Joun+ye hungkunoso upa'nonto oso ango hopo sopo nul+ko'manto yofayokino manto hwaho a'amu anepono kako'nohino umentisofoho. A'amuso Jisas osopo humaho upa'nont+fi hof+koe ango sopo nul+ko'mant+fi Jisas womentiso somo hof+ko hwakano womentohofofoho.
14 Jisas kakoe yofayokino ifohohosasyonto uhwon+mentisoso hwe moya'mi pi'n+ngo engo somo uhwononto hitoho ulofahon+ngki hof+koe a'amu mnokino'njo somo wop+ngo umokumentisofoho.
15 Oso hohosohonta s+kuno'nji kakoe inomokomoyo sohwa nopont+fi ul+mentohofi, Olo hwaho hopo lopo sopo a'amu aneponoho. Mofehi'nyo moi'wonoho. K+ko olo hwe hwoya'mi lomo f+luhwajo. Hof+ko nukuji wosopayo mpe uy+fe.
16 Ose ulahon+ngkofi Jisas ul+mento, Peho'no ufitnnehofo. Sekwo huhwasi wosopayo uy+mno.
17 Ose ulahon+ngki ul+mentohofi, Nakwo wopayo ane hwona'nyoho. O'o, wopayo aho fehohnjo hopi'nonohino'nji inan+ku hufa'u'nji oso'nohino weho.
18 Ose ulahon+ngkofi ul+mento, Ngkiyepono wopayoso motapmno.
19 Ose ulonto a'amu somo ul+mento, Sekwo hoja lopo fosyohumamno. Ose ulonto oso wosopayo aho fehohnjo hopi'nohino so'nji inan+ku hufa'u'nji nomanto kako ahwomomo t+mo uhwontohumanto An+tumo isamoyoka ul+mentisofoho. Isamoyoka

nto ulonto kako wopayo hiso kut‡kujo lohofonto kakoe inomokomoyo sohwamo nuyahon‡ngki hof‡ko a'amu somo uy‡mentohofofoho.
20 A'amu hopi'nonohinoso wopayo hiso moi'wo nont‡fi s‡meho uhnn‡ngkahon‡ngki hof‡ko wosopayo nul‡fonao'mentohofoso nuhu'mokont‡fi sohwo ho'yo aho hopi'nono s‡fe mta'ni hufa'u mohu'memeehumentohofofoho.
21 Oso hwe oso wosopayo n‡mentohofo sohwa *faif tausen* (5000) hwafoho. Moya'mi mehomiso atofo majofoho.

Jisas kako mijopo hano umentisofoho.
(Mak 6:45-52; Joun 6:15-21)

22 Jisas kakoe inomokomoyo sohwamo ul‡mento, Sekwo yofayokino nomaf‡kuji oso hwaho nongkihnta'ni sekwo s‡mo'mo mpan‡mno. Ose ulonto a'amu nom'ne somo hof‡koe ango pone'no luhwat‡mentisofoho.
23 Nol‡hwajonto ngko'nohini humahm'mo Mpohumo jomo ul‡mo lonto hwof‡ki'nyo we'e sopono kotas‡mentisofoho. S‡kuno'nji kako'nohini hwof‡ki'nyo sopo humamentisofoho.
24 Hohosohonta yofayokino mijo ajwo nompo nowahon‡ngki ifofo yonto mijo engo ikwato lohofonto yofayokinomo ilokilojo mjoloho'mmentisofoho.
25 Iyoho wolongkon‡monto yahonjoso'nji Jisas mijo yokintahopo hano wento inomokomoyo sohwamo u'ma'mentisofoho.
26 Nowentan‡ngki inomokomoyo sohwa nuhwonont‡fi iyoho un‡ngkahon‡ngki l‡mentohofi, Mewosofoho. Ose lont‡fi iyoho yont‡fi youwo youwo l‡mentohofofoho.
27 Oseso Jisas hof‡kimo komo'no joho ul‡mento, Sekwo yokumpohn'nyo hmmo'n‡mno. Ngkonoho. Sekwo iyoho ikutoho.
28 Ose ulahon‡ngki Pita ul‡mento, Hwe Engofo, K‡ko Jisas ki'manji ngkimo ole njo, Mijopo l‡kofaofohoji ngkiyepono f‡pe. Ose njo.
29 Ose ulahon‡ngki Jisas ul‡mento, Oyomo. Ose ulahon‡ngki Pita yofayokinomo nul‡ko'manto mijo yokintahopo Jisas‡mo u'ma'mo lonto umentisofoho.
30 Nowento ifofo somo nuhwononto iyoho un‡ngkahon‡ngki kako mijo womihulo'mto imentisofoho. Oso'no Pita Jisas‡mo joho ul‡mento, Hwe Engofo, n‡fo'maho.
31 Ose ulahon‡ngki Jisas komo'no Pitamo aho umakonto ul‡mento, Pita, j‡je s‡meho hi'ntnnonohinoso we'e'njo hwosoho. K‡ko ngko hopol‡keno eso peho'no hnn‡ngkino.
32 Ose ulonto siko yofayokinomo kotosahon‡ngki ifofo moi'wo imo'n‡mentisofoho.
33 Oseso a'amu yofayokinomo humohumantohofo sohwa nuhwonont‡fi hwomtame ulohofont‡fi ul‡mentohofi, K‡ko An‡tuye Hwomu Ne hwosoho. Ose ul‡mentohofofoho.

Jisas a'amu Ngkenesalet mnokino'njo somo wop‡ngo umokumentisofoho.
(Mak 6:53-56)

34 Hof‡ko mijopo nowakent‡fi Ngkenesalet nongkihnta'ni ifohohosahumentohofofoho.
35 Oso a'amu hopo soponta'angoso hof‡ko yofe uhwofont‡fi l‡mentohofi, Jisas‡yoho. Ose lont‡fi ango hof‡ko'njo mofone soponjo a'amu mnokino'njo somne'no joho ul‡mentohofoso hof‡ko a'amu mnokino'njo somo kakiyepono itokwapmmentohofofoho.
36 Itokwapont‡fi Jisas‡mo ul‡mentohofi, Hwe Engofo, nakwo j‡je manji'mofomo aho wokupm'mokano. Ose ulont‡fi hof‡ko kakoe manji'mofomo aho upm'mokumentohofoso hof‡koe mnokino moi'wo imo'n‡mentisofoho.

15

An‡tuye yahinoso yahino hohontajo somo yakolonoho.
(Mak 7:1-13)

1 Oso hohosohonta a'amu Falisi sohwanji a'amu hon+ngkano hungkuno
lut+hwamotofo sohwanji hof+ko Jelusalem ul+ko'mant+fi hof+ko Jisas+yepono
pmmentohofofoho.
2 Nu'mant+fi ul+mentohofi, J+je inomokomoyo lohwa nakwoe neyakwosafe yahino
somo min+ngkayo'njo peho'no yalokwofo. Hof+ko wosopayo wonant+feso hof+ko aho
mijo ito'no miyat+ku'nyofoho.
3 Ose ulahon+ngkofi Jisas ul+mento, I sekwo sekwoe yahinomnohini in+ngkayo'ne
An+tuye hungkunomo hwotoho peho'no feelokwofo.
4 An+tu ole l+mento, K+ko j+je mpohwo na'umo t+fi fin+ngkayo. U, a'amu fihwo kako
hungkuno wonyo kan+ngkwohwo kona'wohimo uloso osohwo kako poyo wape'nono.
An+tu ose l+mentisofoho.
5 I sekwo ole l+wo'n+ngkohofo, Hwe fihwo kako hamniyoho hi'njo sohwo
kan+ngkwohwo kona'wohimo ufo'mayo so'no, i kako sikimo ul+montonoho.
Ngko hamniyoho yo'mayoso wosejapmmonji ko yoheso ngko ole nto l+malefoho.
Ngko An+tumo uy+mne'no yohono. Ose lososo kako kan+ngkwohwo ya'umo
mufo'manehoho. Ose l+wo'n+ngkohof+hwasoho.
6 Oso'no sekwo oso yahino homo somo in+ngkawowo'n+ngkohofo so'no sekwo
An+tuye hungkunomo hwotoho fewo'n+ngkohof+hwasoho.
7 Sekwo a'amu mango'nohino hwasoho. Hohonta hwe Aisaiya sekumne'no
hungkuno nehopi l+mentisofoho. Ole nal+mento,
8 Olo a'amu loso hof+ko hof+koe mango mta'ni nje yofe ho'non+mawo'n+ngkohofofoho.
I, hof+koe s+mehoso ngkimo mantape'njo iwo'n+ngkohofofoho.
9 Hof+ko a'amu hwahoponjo sofe hunoso nomant+fi An+tu mta'angofoho lont+fi a'amu
somo lut+hwawo'n+ngkohofofoho.
Oso'no hof+ko ngkimo wonyopi jomo nt+wo'n+ngkohofofoho.
Aisaiya ose l+mentisofoho.

Yo'mayo a'amufe hon+ngkano wonyo imokiyo'ne hungkunofoho.
(Mak 7:14-23)

10 Jisas hwe moya'mimo ngkiyepono wap+fento joho ul+mentisofoho. Nopa-
hon+ngkofi ul+mento, Sekwo ito'no n+pa'n+ngkuji huno f+syaf+hupmno.
11 Yo'mayo j+je mangomo johufase'mofososo oso j+je hon+ngkanomo wonyo
imo'nnyo'ne'maho. O'o, yo'mayo j+je mango mta'ni lisoso oso j+je hon+ngkanomo
wonyo imokiyo'nefoho.
12 Ose ulahon+ngki kakoe inomokomoyo sohwa Jisas+mo nu'mant+fi ul+mentohofi,
Oso hungkuno lohinoso a'amu Falisi sohwa nupa'nont+fi s+meho wonyo
umo'n+ngkohoho. Oso hiso'no k+ko huno lakiyohoho.
13 Ose ulahon+ngkofi Jisas ul+mento, Yo'mayo ipisayo uyo'neso nje Mpohwo ahwom-
omo humaso sohwo kako mahulinyoso siki fokafoso somo Mpohwo kako pmpongo
hi'nji wae yaofonefoho.
14 Sekwo a'amu Falisi sohwamne'no uhwontohumamno. Hof+koe syohofoho.
Hof+ko t+mpi'nyo hwafoho. A'amu t+mpi'nyo huhwo sohwa nom'ne a'amu
t+mpi'nyo somo hon+ngkano iput+hwawo'n+ngkohof+hwafoho. Hwe t+mpi'nyo so-
hwo nom'ne t+mpi'nyo sohumo hon+ngkano iput+hwasoso oso hwa'u pi'n+momo
wop+wesyanjiyoho.
15 Ose ulahon+ngki Pita ul+mento, Oso pahnn+mo hungkuno nto lohinoso yoloho
fonaso.
16 Ose ulahon+ngki Jisas ul+mento, Sekwo hoku huno ane kulaho.
17 Ihwoni, yo'mayo hopi'nono mangomo josyohumawo'n+ngkiso oso hiso s+mehomo
wowo'n+ngkohoho. S+meho mta'angoso monje noswaponto i'ango pi'n+momo
wowo'n+ngkohoho.

18 I, yo'mayo mango mta'ni swap+wo'n+ngkisoso a'amufe huno mta'ni
swap+wo'n+ngkohoho. Oso hiso a'amufe hon+ngkano wonyo imo'n+wo'n+ngkohoho.
19 Yo'mayo huno mta'ni swaponteso ole, huno wonyo syaf+siyo, a'amumo fonjasiyo,
nom'ne hwafe ape hufo iyo, ape sikinjomo wonyo ulohofo, yo'mayoso hufo iyo,
hwasyo hungkunojo, sitofo hungkunojo,
20 oso yo'mayo hiso a'amufe hon+ngkano wonyo imokiyo'nefoho. Ou, a'amu fihwo
kako kakoe aho mijo miyat+ku'nyo'njo ilohof+hwosi wosopayo nososo oso hiso kakoe
hon+ngkano wonyo mmokonehoho. Ose ul+mentisofoho.

A'mu Kenannta'angosi Jisas+mo s+meho hi'ntnnono nehopi uy+mentisofoho.
(Mak 7:24-30)

21 Oseso Jisas oso ango hopo sopo nul+ko'manto nom'ne hwaho pone hufa'u Taiya'nji
Saitoun'nji osopono umentisofoho.
22 A'mu temtitofo kengosi hwaho Kenannta'ango noponto Jisas+mo nu'manto joho
ul+mento, U, Hwe Engofo, k+ko Ntefit+ye imu hwosoho. K+ko ngkine'no hitoho wakilo-
fono. Towahuno wonyo sohwo nje mumo humaho. N+hu'no wonyo ulohofalofoho.
23 Ose ulahon+ngki Jisas kako oso a'mu siye hungkunomo asomo mujo'njo imentiso-
foho. Oseso kakoe inomokomoyo sohwa Jisas+mo nu'mant+fi ul+mentohofi, Olo a'mu
losi kako joho lonto lonto t+fi kin+ngkopalofoho. K+ko asomo fil+hwajo.
24 Ose ulahon+ngkofi Jisas ul+mento, A'amu Is+lael+so hon+ngkano'no t+peelokwofo.
Oso a'amu somne'no An+tu lonuhwojahon+ngki pmmentohe hwo'nyoho. A'musi kako
a'amu Is+lael mta'angi'maho. Kako temtitofo kengiyoho.
25 Ose ulahon+ngki a'musi kako noponto Jisas+'njo ne lopo hwomtame ulohofonto
ul+mento, Hwe Engofo, k+ko ngkimo n+fo'maho.
26 Ose ulahon+ngki Jisas a'amu Is+lael so'ntnno a'amu temtitofo kengo so'ntnno
pahnn+mo hungkuno ul+mento, U, nakwo mehomife wosopayo mehwasi s+wojomo
woho'n+mofantantaho. O'o, awonoho. Oso wonyofoho.
27 Ose ulahon+ngki a'musi syaf+hu'mento, Ngko a'amu Is+lael+n+'maho. O'o, s+wojo
pa'nyi'nyoho. Ose syaf+syonto ul+mento, Hwe Engofo, k+ko nehopi lohino. I s+wojoso
hof+ko il+fiso hofekwo'yohwosa wosopayo nonont+fi hu'mumokwojahon+ngkofi
n+wo'n+ngkohofofoho.
28 Ose ulahon+ngki Jisas ul+mento, U, a'mu losiyo, j+je s+meho hi'ntnnohinoso
engo'njo kiyoho. K+ko peho'no kumo'noso oso k+ko wot+pema'monnoho. Ose
ulahon+ngki oso hohosohonta oso a'mu siye mu wop+ngo imo'n+mentisofoho.

Jisas a'amu mnokino'njo somo wop+ngo umokumentisofoho.

29 Jisas oso ango hopo sopo nul+ko'manto Mijo Ayo Ngkalili mom+ngo mofone sopo
nowento hwof+ki'nyo we'e sopo nosonto osopo humamentisofoho.
30 Nohumentan+ngki hwe hwoya'mi pi'n+ngoso nu'mant+fi a'amu s+fe wonyo'njo
so'nji a'amu t+mpi'nyo so'nji yokino kokato'nnyo so'nji a'amu mampi'nyo so'nji
wonyo'wonyo mnokino'njo so'nji oso pi'n+ngo engo somo Jisas+ye s+f+ki'nyo'mo
uhumat+'mentohofofoho. Uhumojahon+ngkofi Jisas wop+ngo umokumentisofoho.
31 Oseso a'amuso uhwon+mentohofoso a'amu mampi'nyoso hungkuno n+hu'no
ito'no lahon+ngkofi a'amu yokino kokato'nnyo'njoso wop+ngo imo'n+ngkahon+ngkofi,
a'amu s+fe wonyo'njoso hano uhwan+ngkofi a'amu t+mpi'nyoso t+mo
hon+ngkahon+ngkofi osomo uhwonont+fi pisopisaho mjal+m+went+fi hof+ko Is+lael+fe
An+tu kakoe yofe ho'noma loho'mentohofofoho.

Jisas a'amu 'foua tausen' (4000) sohwamo wosopayo uy+mentisofoho.
(Mak 8:1-10)

32 Jisas kakoe inomokomoyo sohwamo joho ulonto ul+mento, Ngko olo hwe hwoya'mi lomne'no hitoho ntokwoho. S+kuno hufa'u s+hune ngko'nji humantohofofoho. Hof+ko wosopayo anefoho. Mijoho'nohinofoho. Ngko l+hwat+me'manji u, hof+ko hon+ngkanopo t+mo s+kuno'no ikuji nop+wahupitnnoho.
33 Ose ulahon+ngki kakoe inomokomoyo sohwa ul+mentohofi, Olo hwaho lopo a'amu mohumunyoponoho. Nakwo olo a'amu pi'n+ngo engo somne'no wosopayo nt+'mta'ni manehwono.
34 Ose ulahon+ngkofi Jisas ul+mento, Sekwo wopayo alale weho. Ose ulahon+ngki ul+mentohofi, Nakwoe wosopayoso aho fehohnta'ni hopi'nono fehohnta'ni hufa'uyoho. Oso'nji inan+ku we'eso anga'no anga'nohinoho.
35 Ose ulahon+ngkofi Jisas hwe moya'mi somo ul+mento, Sekwo hwaho lopo fosyohumamno.
36 Ose ulonto kako wopayo aho fehohnjo hopi'nono fehohnta'ni hufa'uyo oso'nji inan+ku'nji nomanto An+tumo isamoyoka ulonto wopayoso kut+kujo lohofonto kakoe inomokomoyo sohwamo uy+mentisofoho. Nomant+fi oso hwe moya'mi somo uy+mentohofofoho.
37 A'amuso wopayo nont+fi s+meho uhnn+ngkahon+ngki nul+fee'mentohofoso m+hu'mokumentohofofoho. Nom+hu'mokont+fi ho'yo aho fehohnjo hopi'nonohino fehohnta'ni hufa'u mehu'memeehumentohofofoho.
38 Hwe sohwa oso wosopayo n+mentohofoso *foua tausen* (4000) hwafoho. Oseso moya'mi mehomi so'no hof+ko atofo mal+mentohofofoho.
39 Jisas oso hwe moya'mi somo noluhwajonto yofayokinomo nokotasont+fi hwaho Makatan nongkihnta'ni wako'mentohofofoho.

16

Yo'mayo kengo wonyoangafo a'amu miy+wo'n+ngkiyohofo somo uhwonano l+mentohofofoho.
(Mak 8:11-13; Luk 12:54-56)

1 A'amu Falisi sohwanji Sat+yusi sohwanji Jisas+mo u'mant+fi Jisas+mo yamofo ulohofano lont+fi ul+mentohofi, Yo'mayo kengo wonyoangkafo a'amu miy+wo'n+ngki yohofoso fonet+hwaho.
2 Ose ulahon+ngkofi Jisas ul+mento, Mofehi'nyo won+ngku'n+monto yahon+ngki ole l+wo'n+ngkohofi, Ahwomo hon+jwo imo'n+ngkisoso mo'n+ngka jefo umontonoho. Ose l+wo'n+ngkohofofoho.
3 Im+ngo'nji sekwo himo s+kwo'mno'nji ahwomo hon+yo'nohinomo uhwonont+fi ole l+wo'n+ngkohofi, Ifoyo wahu'montonoho l+wo'n+ngkohofofoho. Sekwo ahwomomo uhwonont+fi ifoyo yo'mayoso huno sey+wo'n+ngkisofoho. I oso'no yo'mayo olohontajo imo'nalokunjoso An+tu uhwosopo'mentiso sohwo sekuye pono uhwat+mentiso sohumo uhwonont+feso yofe m+hwofe'njo yalokwofo.
4 A'amu olohonta humalofo soku hon+ngkano wonyo'njo kuyoho. Sekwo ngkine'no yo'mayo wonyoangkafo somo uhwonano ntont+fi lontantokwofo. Ose ko nt+wo'n+ngkohofoso ngko oso hiso mut+hwamonnehono. O'o, Jouna hohonta humamojo sohwo uloho'mentiso hopaso oso'nohini woset+hwamonnoho. Ose ulonto Jisas hof+kimo nul+ko'manto umentisofoho.

A'amu Falisi sohwanji Sat+yusi sohwanjiye sa'ne hungkunofoho.
(Mak 8:14-21)

5 Jisas+ye inomokomoyo sohwa mijo nongkihnta'ni i'mofawent+fi wopayo motayo so'no in+ngo mo'mentohofo so'no uhwon+ngkahon+ngkofi
6 Jisas pahnn+mo hungkuno ul+mento, Upa'n+mno. Sekwo a'amu Falisi sohwanji Sat+yusi sohwanjiye yahino somne'no i'waho fiy+mno. Ito'no uhwontohumamno.

7 Ose nupa'nont+fi inomokomoyo sohwa ole hnn+mentohofi, Nakwo wopayo momo-
tape'njo ihwone so'no lohoho.
8 Ose hnn+mentohofo so'no Jisas huno uyahon+ngki hof+kimo ulohon+mento, Wo-
payo umofonyo iyo so'no peho'no hnnalokwofo. Sekwo ngkimo s+meho hi'ntnnono
mantape'njo peho'no iwo'n+ngkohof+hwasilo.
9 Huno ne'no maseyoho liyohoho. Ngko a'amu *faif tausen* (5000) sohwamne'no
wopayo aho fehohnjo hopi'nonohino somo kut+kujo ulohohmmale so'no in+ngo
laseyohoho. Sohwo ho'yo alale hu'meemmalofoto
10 I nom'ne s+kuno somo wopayo aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyoso
hwe *foua tausen* (4000) sohwamnekofo. Osohonta ho'yo alale hu'meemmalofoto.
11 Ngko wosopayo so'no masejo'njo yalokwe so'no huno maseyo'njo peho'neto. O'o,
a'amu Falisi sohwanji Sat+yusi sohwanjiye wopayo sa somne'no i'waho fiy+mno.
12 Ose ulahon+ngki inomokomoyo sohwa hof+ko huno ito'no syaf+hu'mentohofofoho.
Jisas wosopayo so'no hungkuno mujo'njo imentisofoho. O'o, a'amu Falisi sohwanji
Sat+yusi sohwanjiye hungkuno kokato'nnyo lut+hwawo'n+ngkohofo so'no i'waho
fiy+mno ul+mentisofoho.

Pita Jisas+mne'no ul+mento, K+ko K+lais An+tu kuhwosopo'mentiso hwosoho.
(Mak 8:27-30; Luk 9:18-21; Joun 6:67-71)

13 Jisas kako ango Sisaliya Filipai osopono wento kakoe inomokomoyo so-
hwamo ul+mento, A'amuso nohumant+fi A'amufe Hwomu sohune'no pehofo
mjol+m+walokwofo.
14 Ose ulohon+ngkahon+ngki ul+mentohofi, A'amu fehohnjo ole lalokwofo, Joun
A'amumo Mijo Kiyoma'mojo sohwol+keno. A'amu nom'ne fehohnjo ole lalokwofo,
Ilaijat+keno. Nom'nihwa ole lalokwofi, Jelemaiyat+keno. Nom'ne a'amumo An+tu
hungkuno uyahon+ngki l+mojo sohwol+keno. Ose mjol+m+walokwofo.
15 Ose ulahon+ngkofi Jisas ul+mento, Sekwo sohwasi ngkine'no pehofo
nt+wo'n+ngkohof+hwasilo.
16 Ose ulohon+ngkahon+ngki Saimoun Pita ul+mento, K+ko K+lais An+tu kuh-
wosopo'mentiso hwosoho. An+tu songo humaso sohwoe Hwomu Ne hwosoho.
17 Ose ulahon+ngki Jisas ul+mento, Saimoun Joun+ye hwomu sohwosi, k+ko s+monyo
uy+monnoho. Ou, olo hilo so'no a'amu hwahoponjo fihwo mokit+hwaho yohoho.
O'o, awonoho. Olo hungkuno ntohino loso nje Mpohwo ahwomomo humaso sohwo
kit+hwahoho.
18 Oso'no wakil+mo. K+ko Pita * kiyoho. Oso engkwosaho huhwo sohwo'ni hopo sopo
ngko nje ango wamol+nnoho. Seten'nji yo'mayo hwahoponjo yokumpohn'nyo so'nji
ngko iyo kopmmo'meehume somo milojaofonehoho.
19 An+tu a'amumo mokosyohumayo so'no hwosampe-e'neso wokijapmmonnoho.
Yo'mayo hwaho lopo k+ko wonyofoho lohoji nano mtitojoso i, oso hiso'no An+tu
ahwomomo nto mtitokwoho. Yo'mayo hwaho lopo k+ko wop+ngofoho lohoji oso
hiso'no An+tu kako ahwomomo wop+ngofoho nto lohoho.
20 Ose ulonto inomokomoyo sohwamo ul+mento, Sekwo nom'ne a'amu somo olo
K+lais An+tu uhwosopo'mentiso lohweho ul+kutoho. Ose ul+mentisofoho.

Jisas kako poyo imo'nyo so'ntnno tohino engo mayo so'ntnne hungkuno ul+mentisofoho.
(Mak 8:31–9:1; Luk 9:22-27)

21 Oso hohosohonta inomokomoyo sohwamo Jisas kako poyo imo'nyo so'ne
yoloho uloma'mentisofoho. Ole ul+mento, Ngko Jelusalemne'no uhwahon+'mo hwe
engo sohwanji a'amu tajo ango syoho'njo sohwanji a'amu hon+ngkano hungkuno

* **16:18:** Nakwoe hungkunoso oso yofe ole engkwosaho yokumpohn'nyo pa'nyo hwosoho.

lut+hwamotofo sohwanji ngkimo tohino engo ntap+kuji fonjan+hufitnnefoho. I oso'no s+kuno hufa'u s+hune memjan+mof+hwoso'no ngko apa'no songo wol+ka'monnoho.

22 Ose ulahon+ngki Pita Jisas+mo we'enepi ipemotawento yoka ole uloma'mento, Hwe Engofo, olo nalohino loso An+tu ihwoloho. O'o, osohiso kikimo moku'manehoho.

23 Ose ulahon+ngki Jisas ikinjonto Pitamo ul+mento, Pita, j+je hungkunoso ngkilaho. An+tuye'maho. O'o, Seten+ye hungkunofoho. K+ko Seten sohwosi i'waho ntohofo. J+je hungkunomo ngko haloho mokupa'n+mnehono. K+ko nje hohujo lo'mo filoho'nawofo.

24 Ose ulonto inomokomoyo nom'ne sohwamo Jisas ul+mento, U, a'amu fisoku ngkimo wonn+ngkopano l+fijo'manji sekwo sekwoe yo'mayo hi semo'n+wo'n+ngkiso so'nji sekwoe yofe so'nji monje yahin+ngkuji sekwo nje yofe'no poyo pe'nyo so'no iyoho miyo'njo ifijoso ngkimo mofone sopo t+fi nn+ngkapmno.

25 A'amu fihwo kakoe songo humayoso yokumpohn'nyo womokosyohumamo lososo kakoe songo ne'no humayoso wop+wahu'mtonoho. Oso'no a'amu fihwo ngkine'no huno uyahon+ngkuhwosi kakoe humayoso p+wasyososo hwangku kakoe humayoso wot+pema'montonoho.

26 A'amu fihwo kako An+tumne'no hohujo ikinjaof+hwosi kako olo hwaho loponjo ho'yango hamniyoho yo'mayoso engo hu'meesyontoso sohwo kako t+kanomo weso'manji oso ho'yango yo'mayoso pipi ufo'maneto. Awonoho. I, kakoe songo humayoso ne ane'manji kako pipi yone'elo. Awonoho. Kako songo humayo'ne neso mpe pipi uy+mtolo.

27 A'amufe Hwomu sohwo kan+ngkwohwoe yokumpohn'nyo so'nji a'amu ahwomomjo so'nji posososohonta a'amu olo hwaho lopo humalofo somo yo'mayo yahino iwo'n+ngkohofo so'no yano ulofiyonefoho.

28 Ose ulonto ole ul+mento, Ngko hungkuno nehopi wasel+monne'no yohono. A'amu olo hwaho lopo nakwo'nji olohonta humalofo fehohnjoso mape'nontan+ngkuji A'amufe Hwomu kako hwe yofe engo'njo sohwo a'amu mokosyohumayo'ne posososohonta nuhwon+fitnnefoho. Ose ul+mentisofoho.

17

Jisas+ye a'apahoso nom'ne kengo imo'n+mentisofoho.
(Mak 9:2-13; Luk 9:28-36)

1 S+kuno aho fehohnjo hopi'nono fehohnta'ne anga'no memjaofahon+ngki Jisas kako Pita'nji siko'n+kwa'i Jem+s+'nji Jounja oso hwa nut+manto hof+ko hwof+ki'nyo sawemo engo sopono kotas+mentohofofoho. Hof+ko'nohini humamentohofofoho.

2 Nohumant+fi Jisas+ye a'apahoso nom'ne ulohopisahonjoso uhwon+mentohofofoho. Kakoe s+mo'mangoso mofehi'nyo lawo'nnyo imo'n+mentisofoho. Kakoe manji'mofo yo'mayo hopi'nono n+hu'no halojo imo'n+mentisofoho.

3 Ose uhwonont+fi uhwon+mentohofoso hwe hufa'u ahwomo mta'ango sohwa'u Mouses+'nji Ilaija'nji siko noponji Jisas+'nji hungkuno hnn+mentohofofoho.

4 Pita kako huno pi'n+ngo syof+sikaofonto Jisas+mo ul+mento, Hwe Engofo, nakwo olopo humentani sehon+ngkuhwoneso wop+ngofoho. U, ngko olopo ango hufa'u s+hune mol+meso wop+ngotaho. Anga'no k+ko'ne, nom'ne Mouses+mne, nom'ne Ilaijamnefoho.

5 Ose ulontan+ngki himo engo pomponaho pa'nyoso hof+kimo ifeehu'mo kohumentisofoho. Oso himo homo somta'ni ole ho'n+mento, Olohwo nje Hwomufoho. Ngko kakine'no hi n+mo'n+wo'n+ngkiso hweho. Kakoe yahino so'no nje s+meho wop+ngo n+mo'n+ngkohoho. Kakoe hungkunomo sekwo haloho upa'n+mno.

6 Ose ho'n+ngkahon+ngki Jisas+ye inomokomoyo sohwa nupa'nont+fi iyoho un+ngkahon+ngki hof+koe s+mano hwahomo mongkuto'mentohofofoho.

7 Ose nohumentan+ngkofi Jisas hof+ko'njo t+fone lopo noponto aho umakumentiso-
foho. Numakonto ul+mento, Sekwo fil+kapmno. Iyoho ikutoho.
8 Ose ulahon+ngki hof+ko t+mo honont+fi nom'ne a'amumo muhwonyofoho. O'o,
hof+ko Jisas kako'nohini humentan+ngki uhwon+mentohofofoho.
9 Hof+ko oso hwof+ki'nyo hopo sopo nokotapont+fi Jisas hungkuno yokumpohn'nyo
ul+mento, Olo hiloso nuhwon+ngkohofo loso'no nom'ne a'amumo olohonta
nul+kutoho. O'o, hwangku A'amufe Hwomu sohwo poyo imo'n+ngkuhwosi apa'no
songo l+kafoso sohonta ou, sekwo filut+hwan+ngkuno.
10 Ose ulahon+ngki kakoe inomokomoyo sohwa ul+mentohofi, A'amu hon+ngkano
hungkuno lut+hwamotofo sohwa ole l+wo'n+ngkohofi, Ilaija kaki'no wapmmontonoho.
T+fi sohonta K+lais hwe An+tu uhwosopo'mentiso sohwo wapmmontonoho. Oso hiso
peho'no lalokwofo.
11 Ose ulahon+ngkofi Jisas ul+mento, Ou, hungkuno nehopi lalokwofo. Ilaija kako
nop+hwosi yo'mayo hopi'nono ito'no wesyohumamtonoho.
12 I, ngko wasel+monne'no yohono. Ilaija kako nto pmmentisofoho. Oso-
hune'no a'amuso yofe m+hwofe'njo yont+fi hof+ko hof+koe hwahoponjo hunomnohini
in+ngkawent+fi yo'mayo wonyo uloho'mentohofofoho. Oso pa'nyo hwangku A'amufe
Hwomu sohumo tohino engo uy+fitnnefoho.
13 Jisas ose ulahon+ngki kakoe inomokomoyo sohwa huno ole uy+mentisofo kako
Joun A'amumo Mijo Kiyoma'mojo sohwo Ilaija pa'nyo sohune'no nalohoho. Ose
syaf+hu'mentohofofoho.

*Jisas hwomu towahuno wonyo ehuhnnamo'nnyo sohumo wop+ngo umokumentiso-
foho.*
(Mak 9:14-29; Luk 9:37-42)

14 Oseso hwof+ki'nyopo nta'ni nokotapont+fi a'amu pi'n+ngo engo'njo sopo
if+wahon+ngkofi hwe fihwo kako Jisas+mo nu'manto hwomtame ulohofonto ul+mento,
Hwe Engofo, k+ko nje hwomumne'no hitoho wakilofono. Kako nop+wasyonteso yomo
yomo iwo'n+ngkiso hweho.
15 Kakoe a'apahoso n+hu'no wonyofoho. S+kuno pi'n+ngo somo kako
tohomo hwaf+wo'n+ngkiso hweho. U, s+kuno fehohnjo kako mijomo
hwafitohm'mof+wo'n+ngkiso hweho.
16 Ngko j+je inomokomoyo sohwamo nje hwomumo uhwojahohweso. I, hof+ko
wop+ngo mmokoho yohofo. Hof+ko hopo'maho.
17 Ose ulahon+ngki Jisas ul+mento, Hwe moya'mi olohonta humalofo soku, sekwo
An+tu s+meho hi'ntnnono muyo kuyoho. Sekwoe hon+ngkano ito'nohino'maho.
Oso yahino hiso ne'no weso'manji ngko sekwo'nji humayoso s+kuno alale womem-
jan+mo'montol+keno. Ngko sekwoe tango ngkimo n+'mayoso s+kuno alale womem-
jan+mo'montol+keno. Ngko'njo lopo hwomu huhwo sohwo uhwojapmno.
18 Ose ulonto Jisas oso towahuno wonyo sohumo yoka ulahon+ngki towahuno wonyo
sohwo oso hwomu sohumo ul+ko'ma'mentisofoho. Hwomu huhwo sohwo wop+ngo
komo'no imo'n+mentisofoho.
19 Oseso kakoe inomokomoyo sohwa Jisas+yepono nopont+fi hof+ko'nohini nohu-
mant+fi ul+mentohofi, Pipilo. Nakwo oso towahuno wonyoso wae meeofesofo.
20 Ose ulahon+ngkofi Jisas ul+mento, Ou, ngko nehopi wasel+monne'no yohono.
Sekwo ngkimo s+meho hi'ntnnonohinoso montopantokuyohofo. Sekwo ngkimo
nn+ngkape-eso n+hu'no we'e patnnyo uyo pa'n+ngo'manji u, sekwo olo hwof+ki'nyo
lomo k+ko nol+kafohoji f+wano, ose ul+kujo'no hwof+ki'nyo sohwo wamtonoho. Sek-
woe s+meho hi'ntnnonohinoso oso patnnyo uyo we'eso pa'nyo hi'njo hwas+'manji u,
sekwo yo'mayo hopi'nonohinoso ikutnne hwasoho.

21 [I oso hiso'no olo towahuno wonyo loso'no wae yaofo'neso hon+ngkano anga'nohino weho. Oso hon+ngkanoso olenoho. Sekwo Mpohumo jomo'nohino ujo'manji wosopayo manyo'njo humayo so'ntnno ifijoso olo towahuno wonyo loso a'amumo ul+ko'mayo'nefoho.]

Jisas kakoe poyo imo'nyo so'no apa'no ul+mentisofoho.
(Mak 9:30-32; Luk 9:43-45)

22 Jisas kakoe inomokomoyo sohwanji hwaho Ngkalili i'mofawent+fi Jisas ul+mento, Ngko A'amufe Hwomu sohwo'n+mo nje mango sohwafe ahomo ho'nan+sy+kujo'no
23 hof+ko wofonjon+syant+feho. I oso huhwo sohwo s+kuno hufa'u s+hune mem-jaof+hwoso'no An+tu apa'no songo ul+ka'montonoho. Ose ulahon+ngki inomokomoyo sohwa s+meho tango engo uy+mentisofoho.

Jisas tajo angomne'no hamniyoho ho'na'mentisofoho.

24 Jisas kakoe inomokomoyo sohwanji ango Koponeyam i'mof+wahon+ngkofi a'amu tajo angomne'no hamniyoho mawo'n+ngkohofo sohwa Pitamo nu'mant+fi ul+mentohofi, Sekwoe hwe engo sohwo kako tajo angomne'no hamniyoho ho'naof+wo'n+ngkiso hwolaho.
25 Ose ulahon+ngkofi Pita ul+mento, Ikofo.
Ose ulonto Pita angomo noswahon+ngki Jisas Pitamo kaki'no ul+mento, Saimoun, k+ko huno peho'no kiyohoho. Olo hwaho loponjo hwe yofe engo'njo hwaho mokosy-ohumayo sohwa hof+ko hamniyoho yo'mayoso t+humta'ni mawo'n+ngkohofoto. Hof+ko'montohwa mta'n+ngotaho. A'amu kengo sohwa mta'angotaho.
26 Ose ulohon+ngkahon+ngki Pita ul+mento, A'amu kengo sohwa mta'ango mawo'n+ngkohofofoho. Ose ulahon+ngki Jisas ul+mento, I, ose'manji hof+ko'montohwa hamniyoho moho'naopitnnehofo. Oso'no ngko An+tuye hwomu sohwo'ni peho'no uy+monnto.
27 I oso hiso'no hof+ko nakumne'no huno wonyo nosyonaf+hupitnnoho. K+ko mijo mom+ngopono uhuji ingkuso finjasyo. Inan+ku s+mo'mjo injwapojoso kakoe mangomo k+ko hamniyoho tajo angomne'no hopaso wot+pema'monnoho. Oso hamniyohoso nomahoji nekumne'no tajo angomne'no foho'namofo. Ose ul+mentisofoho.

18

A'amu nom'ne somo yakolo t+hwolo.
(Mak 9:33-37; Luk 9:46-48)

1 Hohosohonta Jisas+ye inomokomoyo sohwa kakimo nu'mant+fi ul+mentohofi, An+tu a'amumo mokosyohumayo so'no nakwo sohwona'ni yofe engo hwofilo'nnyoso t+hwolo.
2 Ose ulohon+ngkahon+ngkofi Jisas mehomi fihumne'no joho ulonto kako'njo lopo m+humajonto
3 ul+mento, Hungkuno nehopi wasel+monne'no yohono. Sekwo hon+ngkano wonyo somne'no s+meho m+wolo'mokiyo'njo ifijoso olo mehomi lohwo pa'nyo mmo'ny'njo'manji sekwo An+tumo mohumafitnnefoho.
4 An+tu a'amumo mokomosyohumayo so'no a'amu fihwo ngko yo'm+ngohwon+'maho loso oso humo An+tu ole ulonefoho. K+ko yofe engo'njo hwosoho. Ose ulonefoho.
5 A'amu fihwo kako olo mehomi lopa'nyo sohumo nje yofe ho'non+mayo'ne ufo'maso sohwo kako ngkimo n+fo'makwoho.

Yahino wonyoso a'amufe s+meho hi'ntnnonohino somo wonyo imokiyofoho.
(Mak 9:42-48; Luk 17:1-2)

6 Olo mehomi ngkimo s+meho hi'ntnnono ntap+wo'nyo sohumo a'amu huno
wonyo'njo fihwo ulososo, Jisas+mo hohujo fikinjaofo. Hon+ngkano wonyo lomo t+fi
fin+ngkayo. Ose uloso sohwo mehomi huhwo sohwo hon+ngkano wonyomo in+ngkayo
so'no oso hwe huno wonyo'njo huhwo sohumo An+tu tohino m+kun+mposo uyonefoho.
Oso'no oso hwe huhwo sohwo wonyo hiso miyo sohonta sojo m+kun+mposo engo so'nji
kakoe t+'wangomo impe ifakojuj+kuji mijomo ho'naofont+fitentesi wop+ngo'nesohilo.
7 A'amu nom'ne sohwoe hon+ngkano wonyo umokiyo sohumne'no hitoho ntok-
woho. I oso yahino imo'nyoso a'amu huhwo sohwo tohino m+kun+mposo nomane
hweho. Oso'no kakine'no hitoho ntofantofoho.
8 J+je s+fe aho hon+ngkano wonyo imokososo s+fe aho hiso nohwempehoji
foho'namofo. A'amu s+fe aho anga'nohino'njo sohwo hon+ngkano wop+ngo
t+pemayoso wop+ngofoho. U, s+fe aho hufa'u'njo hon+ngkano wonyo imokuhwoso'no
n+hu'nahone t+kanomo wenefoho.
9 J+je t+mo hon+ngkano wonyo imokososo t+moso fit+hwotofaofo. A'amu t+mo
anga'nohino'njo sohwo hon+ngkano wop+ngo t+pemayoso wop+ngofoho. U, t+mo
hufa'u'njo sohwo hon+ngkano wonyo imokuhwoso'no n+hu'nahone t+kanomo wene-
foho.
10 Olo mehomi lomne'no sekwo yo'm+ngohwas+'maho ul+kutoho. O'o,
sekwo upa'n+mno. A'amu ahwomomjoso mehomi lomo ito'no mokosyohu-
mawo'n+ngkohofofoho. Yo'mayoso mehomi lomo u'maso so'no Mpohumo
ul+wo'n+ngkohofofoho. [
11 Hwap+ngoso A'amufe Hwomu sohwo'ni a'amu wonyo hon+ngkanomo humen-
tan+ngkuji somne'no ut+mayo'ne pmmentohefoho.]

Yahu 'sipsip' anga'nohino is+peeofo'ne pahnn+mo hungkunofoho.
(Luk 15:3-7)

12 Huno pipi seyohoho. Hwe fihwo kako yahu *sipsip wan hant+let+*'njo (100)
sohwo yahu anga'nohino sohwo is+peeofoso sohune'no haf+hafe mot+pemaso'njo
umontolaho. Awonoho. Oso yahu *nainti nain* (99) sohwa hof+ko wopayo
nontan+ngkuji kakwo'yohwo sohwo nul+ko'mahwosi yahu is+peeofo sohune'no
not+pehwosi wot+pema'montonoho.
13 Not+pemahwosi kako yahu anga'nohino is+peeofo sohune'no s+monyo
umontonoho. Nom'ne yahu *nainti-nain* (99) mis+peefe'njo so'no huno
mosyaf+syonehoho.
14 Oso pa'nyo sekwoe Mpohwo ahwomomo humaso sohwo kako we'e lomne'no ole
lalofi, Ngko mehomi lomne'no mis+peefe'njo yohono. Ose lalofoho.

Nom'ne sohwo wonyo kilohofososo'no k+ko pipi uloho'monnto.

15 J+je a'amu kikimo wonyo kilohofososo k+ko kakimo u'mahoji siko'nohini huma-
hos+si kakoe wonyo'no yoloho uso. Kako j+je hungkunomo nupa'n+ngkuhwos+'manji
u, j+je a'amu ne apa'no umo'n+montonoho.
16 Kako J+je hungkunomo haloho maposo'njo'manji k+ko nom'ne a'amu
anga'nohinot+keno hufa'ul+keno oso hwa t+pemahoji hwe wonyo kilohofoso
sohwoepono f+wan+mno. Osopo i'mofakuji a'amu hufa'ul+keno hufa'u s+hunet+keno
oso hwa wol+jwaop+fe.
17 Kako hof+koe hungkunomo haloho maposo'njo'manji e'wa, a'amu hopi'nonohino
sekwo'nji An+tumne'no uhu'mokuwo'n+ngkohofo sokumo ul+mno. I a'amu
hopi'nonohino sofe hungkunomo haloho maposo'njo'manji, e'wa kako a'amu
kengo pa'nyo hweho. Oso a'amu huhwo sohwo kengopo uhumajipijo osopo
wohumamontonoho.
18 Hungkuno nehopi wasel+mo. Yo'mayo olo hwaho lopo sekwo wonyofoho l+kuji
nano mtitojoso i, oso hiso'no An+tu ahwomomo nto mtitokwoho. Yo'mayo olo hwaho

lopo sekwo wop+ngofoho l+kuji oso hiso'no An+tu kako ahwomomo wop+ngofoho nto lohoho.
19 Hungkuno nom'ne wasel+mo. Olo hwaho lopo a'amu hufa'u hwa'u yo'mayo so'no s+meho afa in+ngkohos+si Mpohumo oso hiso'no jomo ulisoso nje Mpohwo ahwomomo humaso sohwo wosejapmmontonoho.
20 A'amu hufa'u sohwa'u s+hune sohwa hof+ko nje yofemne'no uhu'mokukuji nohumentan+ngkuji ngko hof+ko'njo ajwo'mo wohumamonnoho.

A'amu yo'mayo so'no siki mayoso moho'nasiyo'ne pahnn+mo hungkunofoho.

21 Oso hohosohonta Pita Jisas+mo u'manto ul+mento, Hwe Engofo, nje a'amu sohwo wonyo ntohof+wo'n+ngkiso so'no ngko oso wonyo so'no wae alale uy+monnto. Wayo yao'mneso aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'u oso hopolaho.
22 Ose Ulohon+ngkahon+ngki Jisas ul+mento, Ngko aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyo makilohoyohono. O'o, wae iyoso ne'nohini *sefenti* (70) ne t+pemayo aho hopi'nono nom'ne hufa'uyo fiyohoho kilohono.
23 Oso'no An+tu a'amumo mokosyohumayo so'no kako a'amufe wonyo wae yaofo'ne yahinoso olenoho. Hwe yofe engo'njo sohwo kakoe syoho ulohofiyo sohwa yo'mayo siki mawo'n+ngkohofo so'no hamniyoho hwangku ho'nasiyo'ne hungkuno m+hwajiyo'ne uy+mo l+mentisofoho.
24 Oso'no kako syoho emanto syoho ulohofiyo anga'nohino fihwo kakoe yo'mayo siki mawo'n+ngkiso sohwo kakoe hamniyoho moho'naofe'njoso olenoho. *Ten miliyon* (10,000,000) kinafoho.
25 Kakoe hamniyoho n+hu'no ane hweho. Oso'no hwe engo sohwo ul+mento, Olo hwe lohwo'nji kakoe ape'nji mehom'nji yo'mayo hopi'nonohino so'nji nom'ne sohwa hof+koe siki syoho ulohofiyo so'no mpe uy+fe. Hamniyoho mpe ifijoso kako moho'naofe'nefoho.
26 Ose ulahon+ngki hwe huhwo sohwo kakoe hwe engo sohwoe s+fe ki'nyo'mo hwomtame ulohofonto humotaho lonto ul+mento, Nje hwe engofo, we'enepi nohontohumaho. Nohontohumahoji ngko hamniyoho hopi'+nono wokijapmmonnoho.
27 Ose ulahon+ngki hwe engo huhwo sohwo kakine'no hitoho ulofahon+ngki hamniyoho moho'nasiyo'njo imentiso so'no wae yaofahon+ngki hwe sohwo yo'mayo siki mawo'n+ngkiso so'no hamniyoho n+hu'nahone muyonehoho.
28 I oso'no syoho ulohofiyo sohwo noswol+kofaponto uhwon+mentisoso kakoe syoho afa'nono iyo sohumo uhwon+mentisofoho. Osohwa kakinta'ni yo'mayo siki ma'nnyoso *wan hant+let* (100) kina moho'nasiyo'njo sohumo uhwononto t+'wangomo aho pmpil+'mokonto ul+mento, Nje hamniyoho moho'nan+syohinoso komo'no ntape.
29 Ose ulahon+ngki hwe syoho afa'nono iyo sohwo hwomtame p+wehumawento ul+mento, Ngkine'no hitoho kilof+hwoso'no nohontohumaho. J+je hamniyoho wokijapmmo.
30 Ose ulahon+ngki ngkilaho ulonto impo'angomo intofahumentisofoho. Osopo intofasyonto ul+mento, K+ko osopo nohumahoji nje hamniyoho ntapohojo'no ngko wakis+huto'mnoho. Ose ul+mentisofoho.
31 Ose yahon+ngki syoho afa'nono nom'ne sohwa yo'mayoso uhwonont+fi s+meho tohino umn+mentisofoho. S+meho tohino umn+ngkahon+ngki hwe yofe engo'njo sohumo oso hiso'no ul+mentohofofoho.
32 Ose nupa'nonto syoho ulohofiyo huhwo sohune'no joho ulonto ul+mento, K+ko syoho ntohofiyo wonyo hwosoho. Ose ulonto ul+mento, S+mo'mo k+ko ngkimo humotaho sontahon+ngkini hamniyoho hopi'nono montape'njo imentohino so'no ngko wae yakumo'male hwosoho.
33 Ngko kikine'no hitoho ntofiso hopaso k+ko nom'ne a'amu syoho afa'nono iyo sohumne'no hitoho makilofe'njo peho'neto.

34 Ose ulonto s+meho tohino umn+ngkahon+ngki tohino engo uy+wo'n+ngkohofo
sohwafe ahomo ho'nahumentisofoho. Ho'nasyonto ul+mento, K+ko osopo humahoji
nje hamniyoho hopi'nonohinoso ntapohojo'no wakis+huto'monnoho.
35 Oso pahnn+mo hungkunoso Jisas nulonto ul+mento, Sekwo nom'ne sofe
wonyo selohopijoso wae meefe'njo ifijo'manji u, oso pa'nyo nje Mpohwo
waseloho'montonoho. Ose ul+mentisofoho.

19

Jisas kako ape ho'nasiyo'ne hungkuno ul+mentisofoho.
(Mak 10:1-12; Luk 16:18)

1 Jisas oso hungkunoso hopi'nono losojwaofonto kako Ngkalili nul+ko'manto kako
hwaho Jutiya Mijo Joutan nongkihnta'ni wako'mentisofoho.
2 Oso hopo sopo a'amu pi'n+ngo engoso Jisas+mo t+fi in+ngkamotofofoho. A'amu
mnokino'njo somo Jisas wop+ngo umokumentisofoho.
3 Oseso a'amu Falisi sohwa Jisas+mo yamofo ulohofano lont+fi nu'mant+fi ole
ulohon+mentohofi, Hon+ngkano hungkunoso ole wo'nnyotaho. Hwe fihwo yo'mayo
wonyo'wonyo so'no kakoe ape wae yaofoso wop+ngotaho.
4 Ose ulohon+ngkahon+ngkofi Jisas ul+mento, Sekwo An+tuye hungkuno olo so'no
huno maseyo'njo liyohoho. An+tuye yo'mayo hopi'nono mt+'mokumentiso sohonta
kako hwe'nji ape'nji mt+'mokumentisofoho.
5 Nomt+'mokonto ole l+mento, Olo hilo so'no fihwo kan+ngkwohwo kona'wohimo
ul+ko'mahwosi kakoe ape'nji nem'no makotoku woloho'nanjiyoho. Siko'ya'u
anga'nohino umo'nanjiyoho.
6 Oseso siko a'amu hufa'u umo'nanji'maho. O'o, sikoe a'apahoso anga'nohino
umo'nanjiyoho. Oso'no An+tu osiya'umo nto mekot+jwahumasofoho. U, oloso
nomt+huposo'eno.
7 Ose ulahon+ngki a'amu Falisi sohwa ul+mentohofi, I oso'no Mouses kako olo
hungkunolo peho'no mt+'mokumentisoto. A'amu kako ape woho'nahumo l+hwosi oso
hiso'no iyoswomo mt+'mokuhwosi a'mu simo uyahoj+hwosi woho'nahumontonoho.
Oso pipilo.
8 Ose ulohon+ngkahon+ngkofi Jisas ul+mento, A'amu yokumpohn'nyo
imo'n+mentohofo so'no Mouses olo hungkunolo mt+'mokumentisofoho. I s+mo'mo
ne'mo olo yahino loso mmo'n+mmojofoho.
9 Ngko nje hungkuno wasel+monne'no yohono. Hwe fihwo kakoe ape hon+ngkano
wonyo mmofe'njo simo hwehwo kako wae yaof+hwosi nom'ne ape masoso oso hwe
sohwo kako ape ito'no mayo hon+ngkano somo mt+hupeso sohwo kako ose yososo kako
hon+ngkano wonyo'njo hweho.
10 Ose ulahon+ngki kakoe inomokomoyo sohwa ul+mentohofi, Hwe kakoe ape'nji
fosyohumayo yahinoso ose'manji i, hwe songo ape momaso sohwo kako hwosijo
lohofoso wop+ngofoho.
11 Ose ulahon+ngkofi Jisas ul+mento, Hwe moya'mi olo hungkuno hwosijo sohwafe
hon+ngkano somo in+ngkayo so'no fehohnjo hopo'maho. O'o, An+tu a'amu anga'no
anga'nohino somo kakoe yokumpohn'nyo uyososo oso a'amuso hof+ko olo hungkuno
lomo un+ngkafe.
12 Ihwoni. Hwe anga'no anga'nohino sohwa hof+ko ape momapitnne hwafoho.
A'amu fehohnjo kona'wohi aswo ma'nyo somta'ni ape mayoso'no hof+koe a'apaho
ito'nohino'maho. A'amu fehohnjo nom'ne sohwamo ape momaso'njo iyo'ne ipisayo
s+hu peet+motofofoho. A'amu fehohnjo An+tuye syoho somne'no syaf+syonte so'no
hof+ko ape mayo hon+ngkano hano pitofahin+wo'n+ngkohofofoho. Olo hungkuno
loso'no hwe fihwo oloso uy+mo loso sohwo kako uyono.

Jisas mehomi we'e somo aho ulonjimokumentisofoho.
(Mak 10:13-16; Luk 18:15-17)

13 Oso hohosohonta a'amu fehohnjo hof+koe mehomi we'eso Jisas kako aho
ulonjimokono lont+fi Jisas+yepono mehomi somo uhwat+mentohofofoho. Nuhwoja-
hon+ngkofi kakoe inomokomoyo sohwa yoka ul+mentohofofoho.
14 Jisas ul+mento, Sekwo mehomi somo nop+jumof+kutoho. O'o, hof+ko ngkiyepono
wap+fe. An+tu a'amumo mokosyohumayoso mehomi pa'nyomnoho.
15 Ose ulonto kako mehomi somo mnokinopo aho ulonjimokumentisofoho. Kako
moi'wo ulonjimokonto oso hopo sopo nil+ko'manto umentisofoho.

Hwe songo sohwo kako yo'mayo ho'yango pi'n+ngo'njo hweho.
(Mak 10:17-31; Luk 18:18-30)

16 Hwe fihwo Jisas+mo u'manto ul+mento, Nje Lont+hwayo sohwosi, ngko songo
ne'no humayo'neso yo'mayo wop+ngoso pipi i'mo ma'mnehono.
17 Ose ulohon+ngkahon+ngki Jisas Ul+mento, K+ko yo'mayo wop+ngo so'no
peho'no ntohon+ngkino. N+hu'no anga'nohino sohwo wop+ngo hweho. Mpohwo
kako'nohinoho. U, k+ko songo ne'no humayo'neso woma'mo lohoji k+ko hon+ngkano
hungkuno hopi'nonohino somo t+fi fin+ngkahwoho.
18 Ose ulahon+ngki ul+mento, Hon+ngkano hungkuno ntisoto. Ose ulahon+ngki Jisas
ul+mento, Hungkuno ole, K+ko nom'nihumo nofonjasiyo'eno. K+ko ape ito'no mayo'ne
yahino somo nomt+huposo'eno. Yo'mayoso hufo iyo'eno. Nom'nehumo hwasyo
hungkuno ujo'eno.
19 J+je mpohwo'nji na'u'njiye hungkunomo t+fi fin+ngkayo. Sikoe yofe foho'nomaho.
K+ko kikine'no ku'mo'n+won+ngkiso hopa a'amu k+ko'njopo humalofo somne'no
wakumo'nono.
20 Ose ulahoningki hwe huhwo sohwo ul+mento, Oso hungkunoso ngko
in+ngkowalokweno. Nom'neso peho imnehono.
21 Ose ulahon+ngki Jisas ul+mento, J+je hon+ngkano wop+ngo hwofilo'nnyo
umo'n+mo lohoj+'manji j+je ho'yango yo'mayo hopi'nonohinoso a'amu mpe wak-
ilohop+fe. U, k+ko hamniyoho maho oso hiso nomahoji a'amu yo'mayoso umo-
fonyo iwo'n+ngkohofo somo uyo. K+ko ose isoso k+ko ahwomomjo ho'yango neso
woma'monnoho. Ose yohoji k+ko ngkimo t+fi nn+ngkape.
22 Ose ulahon+ngki oso hwe songo sohwo nupa'nonto s+meho tango uyahon+ngki
kakoe angopono umentisofoho. Hwap+ngoso kakoe ho'yango yo'mayoso pi'n+ngo'njo
a'amu somo muy+mnehono lonto umentisofoho.
23 Nowahon+ngki Jisas kakoe inomokomoyo sohwamo ul+mento, Ngko
hungkuno nehopi wasel+monne'no yohono. A'amu hamniyoho yo'mayoso
engo'njo yokumpohn'nyo kemokosyohumaso sohwo kako ahwomomo An+tu
umokosyohumayo sopone'no ijijoyonefoho.
24 Ngko apa'no wasel+monne'no yohono. Yahu fihwo kako yongo imo pa'nyo
so'mo wahumo l+hwosi yososo wonyopi umontonoho. Oso pa'nyoso hwe ho'yango
hamniyoho yo'mayoso aho yokumpohn'nyo kemokosyohumantoso sohwo An+tumo
enjwa'mo wohumamo l+hwosi yososo hopo'maho. O'o, kako yahu sohwo yongo imo
pa'nyo so'mo wahumo l+hwosi ijijo wonyopi yoso hopaso oso hwe ho'yango engo'njo
sohwo oseno yonefoho.
25 Ose ulahon+ngki kakoe inomokomoyo sohwa oso hungkunoso nupa'nont+fi yomo
imentohofofoho. Hof+ko l+mentohofi, Ose'manji a'amu An+tu'nji ango wop+ngo sopo
songo ne'no humayo'neso t+hwo woma'montolo.
26 Ose ulahon+ngkofi Jisas hof+kimo t+mo uhwononto ul+mento, A'amuso
hopo'maho. Oso hiso An+tu yososo hoponoho.

27 Ose ulahonɨngki Pita ulɨmento, Ihwoni, nakwo yoˈmayo hopiˈnonohinoso hoˈnasyontani kikimo tɨfi kinɨngkopalokuhwono. Osoˈno nakwo peho manehwono.
28 Ose ulahonɨngkofi Jisas ulɨmento, Ngko nehopi waselɨmonneˈno yohono. Hwangku yoˈmayo songo iˈmofaposo sohonta Aˈamufe Hwomu sohwo kakoe yokumpohnˈnyoˈnji hwe engo sohwoe epohumayo wonyoangkafo sopo nohumentanɨngkuhwosi ou, sekwo oso hohosohonta sekwo ngkimo tɨfi nnɨngkapɨwoˈnɨngkohofo sohwasi sekwo hwe engo sohwoe epohumayo aho hopiˈnono sɨfe mtaˈni hufaˈuyo sopo nohumatɨkutnnefoho.
29 Hwe moyaˈmi hopiˈnonohinoso hofɨko hofɨkoe ango homnɨngkwaˈwehwosanji hapiyosɨjanji mpohwo naˈu mehomi hwaho yoˈmayoso ngkineˈno nje hungkunomneˈno ulɨkoˈmapijoso i, oso aˈamu oso hisoˈno yoˈmayo piˈnɨngo engo wopɨngoso mapitnnefoho. Osoˈnji hofɨko songo neˈno humayoˈneso notɨpemapitnnefoho.
30 Hwe fihwo kako olo hwaho lopo nohumanto hwe engo hwoˈnyoho syofɨsyalokusoso oso hwe huhwo sohwo Anɨtuye ponemo soso sohwo kako hwe engoˈmaho. Weˈyo hweho. Hwe nomˈnihwo kako olo hwaho lopo nohumanto hwe engo hwoˈnɨmaho. Weˈyo hwoˈnyoho syofɨsyalokuso sohwo oso hwe huhwo sohwo kako Anɨtuye ponemo soso sohwo kako hwe engo imoˈnone hweho.

20

Ipisae Syohoˈnjo sohwafe hungkunofoho.

1 Anɨtu aˈamumo mokosyohumayo soˈno pahnnɨmo hungkunoso olenoho. Hwe ipisayo syoho kakwo sohwo kako imɨngoˈnji nowento aˈamu kakoe ipisayo syoho ulohofiyoˈne utɨmaˈmentisofono.
2 Nowento aˈamu syoho ulohofiyo soˈnji hungkuno lontɨfi sɨmeho afa inontɨfi olo sɨkuno lomneˈno hamniyoho kina angaˈno angaˈno nano mtitofontɨfi ipisayo syoho hwapɨngo sohwo syoho ulohofiyo somo kakoe syohopono luhwatɨmentisofoho.
3 Mofehiˈnyoˈnji ipisayo syoho hwapɨngo sohwo apaˈno nowento aˈamu uhuˈmokiyo sopo uhwonɨmentisoso aˈamu fihwa syoho ane sohwa siki humolowentanɨngkofi uhwononto
4 ulɨmento, Sekwo soku nje ipisayo syohopo syoho ntohofiyɨmno. Ngko hamniyoho itoˈno wosejapmmonnoho.
5 Ose ulahonɨngki hofɨko umentohofofoho. Ipisae syoho hwapɨngo sohwo syoho ulohofiyo somneˈento uhwonamo lonto hinjopo umentiso sohwo apaˈno akupoˈnyoˈnji umentisofoho.
6 Mofehiˈnyo ukwoˈmokumonto yahonjosoˈnji ipisayo syoho hwapɨngo sohwo apaˈno nowento aˈamu siki humentanɨngkofo somo uhwononto ulɨmento, Olo mofehiˈnyo noposahonɨngki sekwo syoho miyo pehoˈno humalofoho.
7 Ose ulahonɨngki ulɨmentohofi, Aˈamu syoho monejape hnˈnwi humalohwono. Ose ulahonɨngkofi ulɨmento, Sekwo hisoku nje ipisayo syohoˈno fɨwanɨmno. Ose ulɨmentisofoho.
8 Oseso mofehiˈnyo moiˈwo imoˈnɨngkahonɨngki ipisayo syoho hwapɨngo sohwo kakoe syohomo uhwontohumayo sohumo ulɨmento, Syoho ntohofiyo somo joho ulohoji tɨfinjo pohofo soˈnji sɨmoˈmjo pohofo soˈnjimo hamniyoho uyo.
9 Ose ulahonɨngki aˈamu sɨkunoˈnji pmmentohofo somo kina angaˈno angaˈno uyɨmentisofoho.
10 Aˈamu sɨmoˈmjo pmmentohofoso ose uhwonontɨfi ole hnnɨmentohofi, U, nakwo hamniyoho engo womantanoho. Ose hnnɨngkahonɨngkofi hofɨko huhwa kina angaˈno angaˈno maˈmentohofofoho.
11 Nomantɨfi ipisayo syoho hwapɨngo sohumo yoka ulɨmentohofofoho.

12 Ole ul+mentohofi, A'amu t+finjoso syoho we'enehwo yahon+ngkofi k+ko hamniyoho nakumo nejapohino hopaso uyohino. Nakwo im+ngo'nji nta'n+ngo so'nwi syoho tango'njo yontan+ngkuhwoni mofehi'nyo we'e nal+maso'n+maho.
13 Ose ulahon+ngkofi ipisayo syoho hwap+ngo sohwo hwe anga'no ajwopo lohofontanjo sohumo ul+mento, Nje a'amuhwe, ngko kikimo wonyo makilohofe hwo'nyoho. K+ko ngko'nji hamniyoho kina anga'no mayoso'no s+meho afa minyohwoya'ilaho.
14 Oso'no hamniyoho mahoji mpano. Ngko hamniyoho kijapohe pa'nyoso a'amu t+finjo somo uyo'manji
15 nje syohofoho. Nje hamniyoho so'nji yo'mayo imeso wop+ngotaho. Ngko hwap+ngo hwo'nyoho. Ngko a'amumo wop+ngo ulohofo so'no s+meho wonyo ntap+wo'n+ngkino hwosilaho. Oso hungkunoso syoho hwap+ngo sohwo ul+mentisofoho.
16 Jisas ose ulonto ul+mento, A'amu t+finjo so'nji s+mo'mjo so'njimo An+tu afa'nohino uy+mo lososo uy+montonoho. Jisas ose ul+mentisofoho.

Jisas kako poyo imo'n+ngkuhwosi songo l+kafone so'no apa'no ul+mentisofoho.
(Mak 10:32-34; Luk 18:31-33)

17 Jisas Jelusalemne'no was+mo lonto kakoe inomokomoyo aho hopi'nono s+fe mta'ni hufa'u sohwa hof+ko'nohino nosont+fi Jisas ul+mento,
18 Upa'n+mno. Olohonta nakwo Jelusalemne'no wosantane'no y+hwono. Osopo A'amufe Hwomu sohumo a'amu yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwanji a'amu hon+ngkano hungkuno lut+hwamotofo sohwanji hof+koe ahomo hof+ko ho'nasy+kuji kakine'no hungkuno l+kuji kako poyo umo'nono l+kuji nano wamtitofant+feho.
19 Oseso hof+ko nom'ne a'amu sohwamo uyahon+ngkuji hof+ko s+tofo ul+kuji sohwolontamo'nji hwan+ngo fonj+kuji iyo hwajiyofoku'nnyo sopo wofonjinto'ofosyant+feho. S+kuno hufa'u s+hune memjaof+hwoso'no kako apa'no l+kafonefono. Ose ul+mentisofoho.

Jem+s+'nji Joun'nji siko yofe engo womantae'no y+hwayo l+mentisiyefoho.
(Mak 10:35-45)

20 Oso hohosohonta Sepetiye ape'nji kakoe hwomu sohwa'u'nji Jisas+mo u'mant+fi a'musi hwomtame ulohofonto Jisas+mo hungkuno anga'nohino so'no ulohon+mentisofoho.
21 Oseso Jisas ul+mento, Peho'no kumo'n+ngkohoho. Ose ulahon+ngki ul+mento, Hwangku sohonta k+ko yofe engo nomahoji a'amu hopi'nonohinomo mokosyohumuso sohonta k+ko nje hwomu sohwa'umo ole ulohoho. Nje aho angahohnta'ni nje aho hwonamonyo hohnta'ni fosyohumunyo. Ngko a'amu hopi'nonohinomo mokosyohumayo so'no siko non+fo'masy+hnne hwahusoho. Ose ulohoho.
22 Ose ulahon+ngki Jisas ul+mento, Oso hungkuno ntohino neso k+ko huno makiyohoyohoho. Tohino ngkimo n+mnoso hopaso mas+soso siko hopolaho. Nje a'apahomo tohino ifeehu'mo yanisyoso hopaso sikoe a'apahomo tohino ifeehu'mo yasesyososo siko hopolaho. Ose ulahon+ngki ul+mentisi, Nekwo hoponoho.
23 Ou, nehopeho. Tohino ngko ma'meso fehohnjo siko womanjiyoho. Tohino ngkimo ifeehu'mokonisyoso pa'nyoso sikoe a'apahomo ifehu'mokasesyonefoho. I, oso hiso'no ngko'nji a'amumo mokosyohumayo so'no nje aho angahohnta'ni nje aho hwonamonyo nohnta'ni fosyohumayo so'no a'amu nom'ne somo muhwosopo'mnehono. O'o, oso hopo sopo nje Mpohwo kako a'amumne'no esyohumaho.
24 Ose ul+mentisoso inomokomoyo nom'ne sohwa nupa'nont+fi hof+ko Jem+s+'nji Joun'ntnne'no s+meho tohino umn+mentisofoho.
25 I oso hiso'no Jisas kakoe inomokomoyo sohwamne'no ngkiyepono wap+fento joho ulonto ul+mento, Olo so'no sekwo huno seyohoho. Olo hwaho lopo a'amu nom'ne

somo mokosyohumayoso hof‡ko hof‡koe a'amu enjwa'mjo somo syoho tango'njo uyont‡feso a'amu enjwa'mjoso syoho hiso ito'no miyo'njo ifijo'manji hwe mokosyohumayo sohwa ikujoho woposant‡feho.
26 Sekwoe a'amu fihwo yofe engo woma'mo loso sohwo kako a'amufe syoho ulohofiyo umo'nono.
27 Sekwoe a'amu fihwo ngko nom'ne somo womokosyohumamo loso sohwo kako nom'ne somne'no siki syoho ulohofiyo pa'nyo umo'nono.
28 Oso pa'nyo A'amufe Hwomu sohwo kako a'amu nom'neso kakimo syoho ufo'mayo'ne pmmentiso'maho. O'o, hof‡koe syoho ulohofiyo'ne pmmentiso hweho. Kako a'amu s‡kwo'mjohohosi humentan‡ngkofo somo uhwononto asomo ut‡mayo'ne kakoe hon‡yo usohuma'mne'ento pmmentiso hweho.

Jisas a'amu t‡mpi'nyo sohwa'umo t‡mo wop‡ngo umokumentisofoho.
(Mak 10:46-52; Luk 18:35-43)

29 Jisas kakoe inomokomoyo sohwanji ango Jelikou ul‡ko'mant‡fi pahon‡ngkofi a'amu pi'n‡ngo engo Jisas‡mo t‡fi in‡ngkapmmentohofofoho.
30 Hwe t‡mpi'nyo hufa'u sohwa'u Jisas palofoho upa'nonji hon‡ngkano mom‡ngopo nohumanji Jisas‡ne'no joho ole ul‡mentisi, Ntefit‡ye Imu hwosoho. K‡ko nekumne'no hitoho wakilofono.
31 Ose ulahon‡ngki a'amuso yoka ul‡mentohofi, Siko mampi'nyo fosyohumunyo, Ose ko ulahon‡ngkofi oso huhwo sohwa'u joho engo ul‡mentisi, Hwe Engofo, Ntefit‡ye Imu sohwosi, nekumne'no hitoho wakilofono.
32 Ose ulahon‡ngki Jisas nolohofonto sikine'no joho ulonto ul‡mento, Ngko sikimo pipi seloho'mnehono.
33 Ose ulohon‡ngkahon‡ngki siko ul‡mentisi, Hwe Engofo, k‡ko nekwoe t‡mo wop‡ngo wemokonontayo'no kilalokuhwoyo.
34 Ose ulahon‡ngki Jisas sikine'no hitoho ulofahon‡ngki sikoe t‡mopo aho kisosyahon‡ngki t‡moso komo'no ito'no hononji Jisas‡mo t‡fi in‡ngkamentisiyefoho.

21

Jisas hwe yofe engo'njo pa'nyo ango Jelusalemno humentisofoho.
(Mak 11:11; Luk 19:28-40; Joun 12:12-19)

1 Hof‡ko Jelusalem mofone sopo i'mofapont‡fi ango Mpet‡fase hwof‡ki'nyo Oulif osopo humamentohofofoho. Osopo Jisas nohumanto kakoe inomokomoyo sohwa'umo ole l‡hwat‡mento,
2 Siko oso ango we'e nonjo lopo nuhus‡si oso hopo sopo siko ahwomo yahu *toungki* hof‡ko impe intofahumalofoso kakoe mu hi'nji wot‡pemanjiyoho. Oso yahu sohwa'u ikwolofo mahos‡si ngkiyepono motapinyo.
3 I hwe fihwo sikimo hungkuno sel‡hwoso'no'manji ole ulinyo. Nakwoe Hwe Engo sohwo kako olo yahu lohumne'no syoho weho. Ose ulahosisyo'no kako komo'no uhwojapmmontonoho. Ose l‡hwaj‡mentisofoho.
4 Oso hiso imo'n‡ngkahon‡ngki oso a'amu sohumo An‡tu hungkuno uyahon‡ngki l‡mojo sohwoe hungkuno ne imo'n‡mentisofoho. Hungkunoso olenoho.
5 A'amu ango Saiyon sopo humalofo somo ole ul‡mno.
Uhwon‡mno. Sekwoe Hwe Engo sekuyepono ntopohoho.
Kako hwe yofe ane pa'nyo ahwomo yahupo kehumaho.
Oso yahu hiso ho'yango mokaho'nyo'nefoho.
6 Oseso inomokomoyo hufa'u sohwa'u nowenji yo'mayo Jisas ul‡mentiso hopa imentisiyefoho.
7 Siko yahu kona'wohi'nji kakoe mu'nji nomotaponji sikoe manji'mofoso yahupo miyopeehumentisiye sopo Jisas kehumamentisofoho.

8 Hwe moya'mi pi'n+ngo engoso hof+ko hof+koe hwap+fe Jisas kako hano wene
hon+ngkano sopo hu'meehumentohofofoho. A'amu fehohnjo ipamo lopo'memant+fi
Jisas+ye yofe ho'nomayo'ne hon+ngkanopo hu'meehumentohofofoho.
9 Hwe hwoya'mi s+mo'mjo so'nji t+finjo so'nji hof+ko joho ole l+mentohofi
Ntefit+ye Imu sohwoe yofe woho'nomano.
Kako wop+ngo'nohini hweho.
Olo hwe lohumo nakwoe Hwe Engo An+tu sohwo nakwoe hwahopone'no uh-
wat+mentiso hweho.
Kakoe yofe woho'nomano.
An+tu ahwomomo humaso sohumo isamoyoka ulano.
Ose l+mentohofofoho.
10 Jisas Jelusalemno noswahon+ngki oso hopo soponjo hwe moya'mi hof+ko yomo
yont+fi ul+mentohofi, Olo hwe lohwo t+hwolo.
11 Ose ulohon+ngkahon+ngkofi hwe moya'mi Jisas+'nji pmmentohofoso
ul+mentohofi, Olo Jisas An+tuye hungkuno l+wo'n+ngkiso hweho. Ango Nasalet hwaho
Ngkalilinta'ango hweho. Ose ul+mentohofofoho.

Jisas An+tuye tajo ango engo somo a'amu mpe yontan+ngkofi a'amu yo'mayo somo wae yao'mentisofoho.
(Mak 11:15-19; Luk 19:45-48; Joun 2:13-22)

12 Jisas An+tuye tajo ango engo somjo mempo ango somo noswonto a'amu yo'mayo
mpe yontan+ngkofo somo wae yao'mentisofoho. Hof+koe ijempoho hamniyoho
iwolo'mokomayo yont+fe ho'nasiyo'ne so'nji a'amu y+hufo mpe uyant+fi epohumayo
y+wo'n+ngkohofoso Jisas kako mehu'mee'mentisofoho.
13 Wayo yaofonto Jisas ul+mento, A'amu An+tuye hungkuno mt+'mokumento sohwa
ole mt+'mokumentohofi, Olo nje ango somne'no ole l+fitnnefoho. Mpohumo jomo
ujo'ne angofoho. I oso hiso'no nje ango loso sekwo a'amu hamniyoho hiyaso'mo hufo
mawo'n+ngkohofo sohwafe ango hopa imokalokwofo. Ose mt+'mokumentohofofoho
ul+mentisofoho.
14 Jisas tajo angomo nohumentan+ngki a'amu t+mpi'nyo so'nji s+fe wonyo'njo so'nji
kakimo u'ma'mentohofofoho. Nu'mahon+ngkofi Jisas wop+ngo umokumentisofoho.
15 Oseso hwe yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwanji a'amu hon+ngkano
hungkuno lut+hwayo syoho'njo sohwanji hof+ko uhwon+mentohofoso Jisas a'amu
wop+ngo umokumentisoso uhwonont+fi upa'n+mentohofoso mehomi tajo ango somo
Jisas+mne'no joho ul+mentohofi, Ntefit+ye Imu sohwoe yofe woho'nomano. Ose
lontan+ngkofi nupa'nont+fi hof+ko s+mano hintotohino umn+mentisofoho.
16 S+mano hintotohino umn+ngkahon+ngki Jisas+mo ul+mentohofi, Olo hungkuno
mehomi lohwa lalokwofo loso nto lupa'n+ngkino. Ose ulohon+ngkahon+ngkofi Jisas
ul+mento, Ou, upo'nalokweno. Sekwo olo hungkuno loso'no huno maseyo'njotaho.
Hungkuno ole,
Mehomi engo so'nji mehomi milongo so'nji j+je yofe woho'nokumap+fe.
17 Ose ulonto, nuhwot+'mofonto Jelusalem mta'ni noswaponto ango Mpetani'no
nowento osopo saho fosyawo'mentisofoho.

Ikwongo yofoho imentisofoho.
(Mak 11:12-14, 20-24)

18 Im+ngo'nji Jisas Jelusalemno asomo s+mentisoso mijoho engo uy+mentisofoho.
19 Kako uhwon+mentisoso ikwongo hon+ngkano lopo lohofontan+ngki uhwononto
oso hopo sopono umentisofoho. U, oso homo somo ikwonjayo anefoho.
Swo'nohinofoho. Ose uhwononto Jisas iyo somo ul+mento, K+ko ne apa'no
minto'n+ngkohotnnehino. N+hu'nahone hwosoho. Ose ulahon+ngki iyoso yofoho
komo'no imentisofoho.

20 Kakoe inomokomoyo sohwa oso hiso nuhwonont+fi hof+ko yomo imentohofofoho.
Yomo yont+fi l+mentohofi, Oso iyo yofoho komo'no isoso pipilo.
21 Ose ulahon+ngkofi Jisas ul+mento, Ngko nehopi wasel+monne'no yohono. Sekwoe
s+meho hi'ntnnono nehopi ufijoso u, sekwo s+meho hufa'u ane hwas+'manji sekwo
ngko iyo lomo ulohe hopaso uyant+feho. Oso'nohin+'maho. O'o, sekwo s+meho
hi'ntnnono nehopi ufijo'manji sekwo olo hwof+ki'nyo lohumo ole ul+fijoso, K+ko
nol+kafohoji oso mijo ayo mompo f+l+kofaofo. Ose ul+fijoso hwof+ki'nyo sohwo
wawontonoho.
22 U, sekwo s+meho hi'ntnnono nehopi uy+kuji yo'mayo so'no Mpohumo jomo
ul+fijoso womant+feho.

Jisas+ye yokumpohn'nyo hwap+ngo so'no ulohon+mentohofofoho.
(Mak 11:27-33; Luk 20:1-8)

23 Jisas tajo angomo asomo swonto a'amumo lut+hwentan+ngki a'amu yofe engo'njo
tajo ango syoho'njo sohwanji Is+lael+fe hwe engo sohwanji hof+ko nu'mant+fi
ul+mentohofi, K+ko olo syoho iwo'n+ngkino loso t+hwo kil+maso'no iwo'n+ngkinoto.
Yokumpohn'nyoso t+hwo kijapmmaso'nji iwo'n+ngkinoto.
24 Ose ulahon+ngkofi Jisas ul+mento, Ngko huhwo'nyi hungkuno anga'no waselo-
hon+mne'no yohono. Olo hungkuno hiloso sekwo asomo nt+fijo'manji e'wa, yo'mayo
yalokwe so'no hwap+ngo wasel+mo.
25 Joun a'amumo mijo kiyoma'mojo sohwo kakoe yokumpohn'nyo hwap+ngoso
nt+'mta'angoto. An+tu mta'angotaho. Hwahoponjo a'amu mta'angotaho. Ose
ulohon+ngkahon+ngki hof+ko ole hnn+mentohofi, Joun kakoe yokumpohn'nyo An+tu
mta'ni ma'mentisofoho ulaso'manji ole wonal+montonoho. Ose'manji sekwo Joun+ye
hungkunomo s+meho hi'ntnnono muyo'njo peho'neto.
26 I, Joun kakoe yokumpohn'nyo hwahoponjo a'amu mta'ni ma'mentisofoho
ulaso'manji hwe moya'mi peho nalohopitnnehofo. Oso'no iyoho nenalofoho. Hwe
moya'mi hiso ole syaf+sy+wo'n+ngkohofi, An+tu kako Joun+mo hungkuno uyahon+ngki
nal+mentisofoho.
27 Ose hnnont+fi Jisas+mo ul+mentohofi, Nakwo huno monayohoyohoho. Ose
ulahon+ngkofi Jisas hof+kimo ul+mento, Ose'manji ngko huhwo'ni nje yokumpohn'nyo
yo'mayo iwo'n+ngkohe hwap+ngo so'no masel+mnehono. Ose ul+mentisofoho.

Hwe fihwo hwomu hufa'u'njo sohwoe pahnn+mo hungkunofoho.

28 Olo hungkuno selohe so'no sekwo huno pipi seyohoho. Hwe fihwo kako hwomu
hufa'u'njo hweho. Kako hwomu tis+maso sohumo ul+mento, Nje hwomufo, olohonta
nuhuji ipisayo syohomo syoho ntohofiyo.
29 Ose ulahon+ngki kakoe hwomu sohwo ul+mento, Ngkilaho. Ose ko ulonto
hwangku kako huno esyaf+syonto syoho ulohofimentisofoho.
30 Oseso kan+ngkwohwo nom'ne hwomu sohwoepono nowento oso hungkuno
tis+maso sohumo ul+mentisoso apa'no, Ulahon+ngki hwomu sohwo ul+mento, Ou,
Mpohwo, ngko syoho wakilohofimo. Ose ko ulonto kako syoho somne'no mawom-
mentisofoho.
31 Oso'no huno pipi seyohoho. Oso hwomu sohwa'u kan+ngkwohwoe hungkuno
somo t+hwo in+ngkamentono.

Ose ulohon+ngkahon+ngki, S+mo'mjo sohweho ul+mentohofofoho.

I, Jisas ul+mento, Ngko hungkuno hiso'no yoloho'nohini wasel+monne'no yohono.
A'amu hon+ngkano wonyo'njo hamniyoho mayo syoho'njo sohwanji moya'mi
hwa'nte sofa hon+ngkano wonyo imof+wo'n+ngkohofo sofanji hof+ko s+mo'mo An+tuye
hon+ngkano so'no nakwolaho lont+fi olohonta s+meho y+wolo'mokalokwofo. Oso'no
An+tuye ango sopone'no s+mo'mo sepopitnnefoho.

32 Hwapɨngoso Joun aˈamumo mijo kiyomaˈmojo sohwo sekuyepono pmmentisofoho. Kako honɨngkano wopɨngo imofo setɨhwamentiso soˈno i, sekwo sɨmeho hiˈntnnono muyo hwasoho. I, aˈamu hamniyoho mayo syohoˈnjo sohwanji moyaˈmi honɨngkano wonyo imofɨwoˈnɨngkohofo sofanji hofɨko Jounɨye hungkunomo sɨmeho hiˈntinnono uyɨmentohofofoho. Sekwo oso hisoˈno ko uhwonontɨfi sekwo huno mɨkwesyafɨsiyoˈnjo yontɨfi sɨmeho hiˈntnnono muyo hwasoho.

Aˈamu wonyo ipisayo syoho mokosyohumawoˈnɨngkohofo soˈno pahnnɨmo hungkunofoho.
(Mak 12:1-12; Luk 20:9-19)

33 Jisas ulɨmento, Sekwo pahnnɨmo hungkuno nomˈne upaˈnɨmno. Hwe fihwo hwaho engoˈnjo sohwo kako ipisayo syoho hulonto tojo emontofasyonto syoho ajwomoˈmo ipisayo mijoˈne kompusyoho mtɨˈmokumentisofoho. Ose yonto ango yokintahopo ipisayo syoho somo uhwontohumayoˈne molɨmentisofoho. Ose imentisoso kako oso syoho homo somo mokosyohumayoˈne kako aˈamu hamniyoho syoho emawoˈnɨngkohofo sohwafe ahomo hoˈnosyonto kako ango ikanopo nawento osopo neˈno humamojofoho.

34 Hwangku ipisayo ne mayo sohonta kakoe syoho ulohofiyo sohwamo kakoe ipisayo fehohnjoˈne kakoe ipisayo syoho poneˈno uhwatɨmentisofoho.

35 Uhwojahonɨngki aˈamu ipisayo syoho mokosyohumayo sohwa kakwoˈyohwoe syoho ulohofiyo sohwamo maˈmentohofofoho. Angaˈnohino sohumo hwanɨngo fonjontɨfi nomˈne sohumo sojoˈnji fongkuˈmentohofofoho.

36 Ose ulohofahonɨngkofi kakwoˈyohwo nomˈne syoho ulohofiyo piˈnɨngo sohwamo uhwatɨmentisofoho. Sɨmoˈmjo uhwatɨmentiso sohwa piˈnɨngoˈmaho. Oso aˈamu ipisayo syoho mokosyohumayo huhwo sohwa syoho ulohofiyo sɨmoˈmjo hopaso tɨfinjo sohwamo wonyo uloho'mentohofofoho.

37 Hwangku sohonta kakwoˈyohwo kakoe hwomu sohumo uhwatɨmentisofoho. Uhwajonto lɨmento, Hofɨko nje hwomufe hungkunomo haloho upeentɨfeho. Ose lɨmentisofoho.

38 I, aˈamu ipisayo syoho mokosyohumayo sohwa kakoe hwomu huhwo sohumo uhwonutɨmantɨfi ole hnnɨmentohofi, Olo aˈamu lonwo sohwo kako hwangku sohonta kanɨngkwohwoe yoˈmayoso nomane hweho. Komoˈnohino nakwo kakimo poyo wofonjosyano. Oseso olo kakoe syoholo maneˈeno.

39 Ose hnnontɨfi hwomu sohumo nutɨmantɨfi mempo hohntaˈni ipisayo syoho sopo swohoˈnaofontɨfi osopo poyo nɨhuˈnohone fonjahumentohofofoho.

40 Sekwo huno pipi seyohoho. Hwangku oso ipisayo syoho kakwoˈyohwo sohwo kako nopɨhwosi aˈamu syoho mokosyohumayo huhwamo pipi uloho'montolo.

41 Ose ulohonɨngkahonɨngki aˈamu sohwa Jisasɨmo ulɨmentohofi, Kako nopɨhwosi aˈamu huhwo sohwamo nɨhuˈno wonyo ulohofɨhwosi poyo umokumontonoho. I ose yososo kako kakoe ipisayo syohoso nomˈne aˈamu mokosyohumayo sohwamo umontonoho. Osohwa sɨkuno ipisayo ne mjiyo sohonta hofɨko kakwoˈyohumo neso uyantɨfeho.

42 Ose ulahonɨngkofi Jisas ulɨmento, Anɨtuye hungkuno loso'no sekwo huno maseyoˈnjotaho. Hungkuno ole,

Olo sojo engkwosaho paˈnyo aˈamu ango injuwoˈnɨngkohofo sohwa wae yaoˈmentohofo loso,
olohontajo engkwosaho loso angomo sosofitofoˈne hwapɨngohwo imoˈnɨngkohoho.
Nakwoe Hwe Engo sohwo ole lɨmentisoso imoˈnɨmentisofoho.
Nakwo olo soˈno uhwonontaneso wonyoangkafofoho lalokuhwono.

Oso pahnnɨmo hungkunoso Anɨtu lɨmentisofoho.

43 Oseso ngko sekumo waselɨmonn'no yohono. Anɨtu kako a'amumo mokosyohumayo sopo sekwoe angoso sekumta'ni semahwosi nom'ne a'amu ne wopɨngo ito'nohino somo umontonoho. Ose ulonto pahnnɨmo hungkuno a'amu kakimne'no minɨngkayo'njo somne'no ulɨmentisofoho.
44 [Olo engkwosaho loso'no seloheso a'amu fihwo oso sojo engkwosaho pa'nyo homo somo entofomahwosi pɨwasyososo oso a'amu hiso kakoe a'apaho kempi mtɨ'mtɨ'me lohofɨhwosi wahu'mehinawo'montonoho. I, oso'no oso engkwosaho huhwo sohwo kako a'amu fihwoe a'apahopo pɨwasyososo fonjomtɨhupeeofososo oso hwe huhwo sohwo kakoe a'apahoso hintalinyo pi'nɨngo umo'nɨmontonoho.]
45 A'amu yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwanji a'amu Falisi sohwanji Jisasɨye pahnnɨmo hungkunomo upa'nontɨfi hofɨkine'no hungkuno hiloso lɨmentiso so'no huno umentisofoho.
46 Oseso hofɨko kakimo aho wokantɨfi ko imentohofoso hofɨko hwe moya'mimne'no iyoho unɨmentisofoho. Hwapɨngoso hwe moya'mi ole syafisyɨwo'nɨmentohofi, Jisas sohwo Anɨtuye hungkuno lɨmojo hweho. Ose lɨmentohofofoho.

22

Ape mantɨfi elɨjwanyo'ne pahnnɨmo hungkunofoho.
(Luk 14:16-24)

1 Jisas pahnnɨmo hungkuno apa'no a'amu somo ulɨmento,
2 Anɨtu a'amumo mokosyohumayo so'no olo pa'nyofoho. Hwe yofe engo'njo kakoe hwomu ape mante elɨjwanɨwo'nɨngkohofo pa'nyofoho.
3 Sɨmo'mo kako a'amu pi'nɨngo engo elɨjwanyo wosopayo nɨfitnne'ento uhwosopo'mentisofoho. Oso hohosohonta wopayo elɨjwanyo sɨkuno somo kakoe syoho ulohofiyo sohwamo a'amu uhwosopo'mentiso sohwa pɨfitnne'ento utɨmayo'ne lɨhwatɨmentisoso hofɨko nakwolaho ulɨmentohofofoho.
4 Oso'no syoho ulohofiyo nom'ne sohwamo lɨhwajonto ulɨmento, A'amu uhwosopo'mentohe somo ole ulɨmno. Wopayo nto lɨku'maho. Nje yahu'nji tongo'nji fonjasyontɨfi lɨku'maho. Sekwo oyonɨmno. Ose ulɨmno.
5 Ose ulahonɨngki nowahonɨngkofi a'amu uhwosopo'mentisoso hahn'nyo yontɨfi hofɨko hofɨkoepi syoho'mno humpo'mentohofofoho. Nom'nihwo kakoe wopayo syohomno umentisofoho. Nom'nihwo kakoe kwope syohomno umentisofoho.
6 Nom'neso hwe engo sohwoe syoho ulohofiyo sohwamo wonyo ulohofontɨfi fehohnjo sohwamo hwanɨngo fonjahonɨngkofi nom'ne sohwamo fonjahumentohofofoho.
7 Oseso hwe engo sohwo sɨmeho tohino umnɨngkahonɨngki kakoe a'amu itokuso'njo sohwamo luhwatɨmento, Sekwo a'amu nje syoho ntohofiyo sohwamo fonjahumalofo somo nofonjasyɨkuji hofɨkoe ango toho fɨhm'mopmno. Ose luhwatɨmentisofoho.
8 Ose yahonɨngkofi hwe engo sohwo kakoe syoho ulohofiyo sohwamo ulɨmento, Nje wosopayo nto lɨku'maleno. I, a'amu uhwosopo'mentohe sohwafe yahino hopo'maho.
9 Oso'no sekwo honɨngkano'meemo humpekuji a'amu nuhwonɨngkuji nje wosopayo'ne ulɨmno. Sekwo nakwo'nji wohwano. Ose ulɨmno.
10 Ose ulahonɨngki syoho ulohofiyo sohwa honɨngkano'meemo nohumpentɨfi a'amu hopi'nono wopɨngo'nji wonyo'nji uhwonɨmentohofo somo lɨtɨmantɨfi utɨmotapmmentohofofoho. Oso'no hwe yofe engo'njo sohwoe ango somo uhu'mokumentohofofoho. Ango hiso a'amu hopo imentisofoho.
11 Hwe moya'mi angomo nohumentanɨngkofi hwe yofe engo'njo sohwo kako a'amu swahopohofo somo uhwonɨmo lonto noswonto uhwonɨmentisoso hwe fihwo kako manji'mofo wonyo'njo sohwo nohumentanɨngki uhwononto,

12 Ul+mento, Nje a'amu sohwosi, olo s+kuno lomo nje hwomu ape masolo'no
wel+jwonantane'no yalokuhwono. Oso'no k+ko manji'mofo songo miyo'njo yonji
peho'no swaponji humahnno. Ose ulahon+ngki hwe huhwo sohwo mampinyo
imentisofoho.
13 Oseso hwe engo sohwo kakoe syoho ulohofiyo sohwamo ul+mento, Olo hwe lohwo
kakoe s+fe aho nano mtitof+kuji mempo hohnta'ni s+kwo'mjoho so'mo foho'naopmno.
Osopo a'amu humotaho engo l+kuji hul+ngkwajingo ifaloho'n+fitnnefoho.
14 Ose ulonto Jisas ul+mento, An+tu a'amu pi'n+ngo engo somne'no woswap+fe lonto
joho ko ulonteso i, a'amu anga'no anga'nohino somo uhwosopo'mentisofoho.

A'amu sohwa hof+ko hamniyoho hwe yofe engo'njo sohumne'no ho'nasiyo'ne Jisas+mo ulohon+mentohofofoho.
(Mak 12:13-17; Luk 20:20-26)

15 A'amu Falisi sohwa nuhu'mokont+fi hungkuno hnn+mentohofi, Jisas nakumo
hwasyo hungkuno nalone'no pipi ulohofanehwono. Hwasyo hungkuno nal+hwoso'no
impo'angomo untofosyano. Oso'no nohnnont+fi
16 hof+ko hof+koe inomokomoyo fehohnjo sohwanji Helout kakoe inomoko-
moyo fehohnjo sohwanjimo luhwo jahon+ngkofi Jisas+mo nu'mant+fi ul+mentohofi,
Nakwoe Lonet+hwayo sohwosi, k+ko hungkuno nehopi'nohini l+wo'n+ngkino so'no
nakwo huno nayohoho. K+ko An+tuye yahino so'no a'amu somo ito'nohini
lut+hwawo'n+ngkino hwosoho. A'amu kikine'no huno wonyo syakuf+siyo so'no k+ko
iyoho makinyofoho.
17 Oso'no k+ko olo hilo so'no j+je huno mta'ango fonaso. Nakwo hwe yofe engo'njo
Sisa kako hwaho mokosyohumayo sohumne'no hamniyoho (*takis*) ho'nasiyoso
wop+ngotaho.
18 Ose ulahon+ngkofi Jisas kako hof+koe yahino kakimo yamofo ulohofo'ne so'no
huno uyahon+ngki ul+mento, Sekwo hwasyo hungkuno hwap+ngo'njo hwasoho.
Sekwo ngkimo yamofo peho'no ntohofalokwofo.
19 Sekwo ngkimo hamniyoho anga'no nt+hwamno. Ose ulahon+ngki hof+ko hamniy-
oho anga'no kakiyepono motaponti+fi ut+hwamentohofofoho.
20 Oseso Jisas hamniyoho somo uhwononto ul+mento, Olo huyo'mango lo'nji yofe
lo'nji t+hwoeto.
21 Ose ulahon+ngki ul+mentohofi, Sisafefoho.
Ose ulahon+ngkofi Jisas ul+mento, E'wano, Sisafe yo'mayo so'manji Sisamo uyimno.
I An+tuye yo'mayo so'manji An+tumo uy+mno.
22 Ose ulahon+ngki nupa'nont+fi hof+ko yomo yont+fi Jisas+mo ul+ko'mant+fi umen-
tohofofoho.

Hof+ko Jisas+mo a'amu nope'nont+feso songo l+kafo so'no ulohon+mentohofofoho
(Mak 12:18-27; Luk 20:27-40)

23 Oso s+kuno homo somo a'amu Sat+yusi fehohnjo Jisas+mo u'ma'mentohofofoho.
Oso a'amu huhwo sohwa ole lut+hwawo'n+ngkohofi, A'amu poyo pe'nyo sohwa hof+ko
n+hu'nahone pe'n+wo'n+ngkohofo. Apa'no songo mol+kafe'nefoho.
24 Oso a'amu Sat+yusi Jisas+mo ul+mentohofi, Nakwoe Lonet+hwayo sohwosi,
Mouses ole lut+hwamentono. Hwe fihwo mehomi ane sohwo poyo pe'nososo
kon+ngkwa'wehwo kakoe apemo woma'montonoho. Oso hwe huhwo sohwo
kola'wehwoe pijohinomne'no kon+ngkwa'wehwo mehomi wot+pema'mtonoho. Ose
lut+hwamentono.
25 Oseso hwe aho fehohnjo hopi'nono nom'ni mta'ni hufa'u sohwa humamoto-
fofoho. Tis+maso sohwo ape ma'mentisofoho. Nomanto mehomi mot+pemaso'njo
pe'n+mentisofoho. Nope'n+ngkahon+ngki kon+ngkwa'wehwoe apeso ma'mentisofoho.

26 Oseso aku'mu sohwo ose imentiso so'no ose'nohini mj+m+went+fi ae usaho sohwo
pe'n+mentisofoho.
27 Oso hwe hopi'nono pe'n+ngkahon+ngkofi ape hiso kako t+fi pe'n+mentisofoho.
28 E'wano. Ole fonaso. A'amu poyo pe'n+fijoso songo l+kapijo sohonta oso
homn+ngkwa'wehwo sohwa olo ape losi t+hwo woma'montolo. Hwaho lopo hopi'nono
ma'mentohofofoho.
29 Ose ulahon+ngkofi Jisas ul+mento, Sekwo An+tuye hungkuno so'nji An+tuye
yokumpohn'nyo so'ntnne'no huno maseyohoyohoho. Oso'no hwasyo hungkuno
ntohofo.
30 A'amu poyo pe'n+mentohofoso l+kapijo sohonta hwe moya'mi ape momaso'njo
ifitnnefoho. O'o, hof+ko a'amu ahwomomjo ape momaso'njo pa'nyo imo'n+fitnnefoho.
31 I, a'amu poyo pe'nyoso songo l+kapitnne so'no An+tu nal+mentiso so'no huno
maseyo'njotaho.
32 An+tu ole nal+mento, Ngko Ap+lohamja Aisak+ja Jekoup+jafe An+tu hwo'nyoho.
Ose nal+mentisofoho. Oso a'amu hiso ahwomomo songo humalofo. An+tu kako poyo
pe'nyo sofe An+tu hwo'maho. O'o, kako a'amu songo humalofo sofe An+tuyoho.
33 Olo hungkuno loso ulahon+ngki hwe moya'mi hof+ko yomo imentohofofoho.

An+tuye hungkunomo in+ngkayoso nom'ne hungkuno somo yakolo'nnyofoho.
(Mak 12:28-31; Luk 10:25-38)

34 Olo hungkuno Jisas a'amu Sat+yusi sohwamo ulahon+ngki hof+ko hungkuno
nom'ne majo. Mampi'nyo humamentohofofoho. A'amu Falisi upa'n+mentohofoso
a'amu Sat+yusi mampi'nyo humamentohofoso nupa'nont+fi Jisas+'njopo
uhu'mokumentohofofoho.
35 Hof+ko'njo ajwo lopo hwe fihwo hon+ngkano hungkuno lut+hwayo syoho'njo
sohwo Jisas+mo yamofo uloho'mo lonto ole ulohon+mento,
36 An+tuye hungkunomo in+ngkayoso nom'ne hungkuno somo yakolo'nnyoso nti-
soto.
37 Ose ulohon+ngkahon+ngki Jisas ul+mento, Hungkuno ole, K+ko j+je Hwe Engo An+tu
sohune'no s+meho uyohoji j+je s+meho hopi'nonohinoso kakimo uyo. K+ko j+je Hwe
Engo sohune'no j+je s+meho uyohoji j+je huyo'mango hopi'nonohinoso kakimo uyo.
K+ko j+je Hwe Engo An+tu sohune'no j+je s+meho uyohoji j+je huno hopi'nonohinoso
kakimo uyo.
38 Olo hungkuno loso in+ngkayoso nom'ne somo hwofilo'nnyofoho.
39 Hungkuno t+finjoso s+mo'mjo pa'nyofoho. Ole, k+ko hi kumo'nonto s+meho
kumo'n+wo'n+ngkiso pa'nyoso a'amu nom'nemne'no k+ko'njo mofone sopo humalofo
somo uyo.
40 Oso hungkuno sofa'u hon+ngkano hungkuno so'nji a'amu An+tu hungkuno
uyahon+ngki lut+hwamotofo sohwafe hungkuno so'njimo hwap+ngo wo'nyofoho.

Jisas a'amu Falisi sohwamo K+lais+ne'no ulohon+mentisofoho.
(Mak 12:35-37; Luk 20:41-44)

41 A'amu Falisi nuhu'mokont+fi nohumentan+ngkofi Jisas ulohon+mento,
42 Sekwo K+lais An+tu uhwosopo'mentiso sohumne'no huno pipi seyohoho. T+hwoe
imu hwolo. Ose ulohon+ngkahon+ngki hof+ko ul+mentohofi, Ntefit+ye imu hweho.
43 Ose ulahon+ngkofi Jisas ul+mento, I, Ntefit K+lais sohumne'no nje Hwe Engofo
l+mentiso sohonta olo hungkuno hilo so'no An+tuye Towahuno Ntefit+ye hunomo
peho'no ho'nahumentono. Ntefit ole ul+mento,
44 An+tu kako nje Hwe Engo K+lais.
An+tu nakwoe hwahopo l+hwat+mentiso sohumo ole ul+mento,
K+ko nje aho anga sohohnta'ni fosyohumaho.

Osopo k+ko nohumahoji ngko j+je mango sohwamo j+je s+f+ki'nyo'mo enjwa'mo wokuhumat+'monnoho.
45 Oso Hwe Engo huhwo sohune'no Ntefit nje imu hweho mul+mmentono. O'o, nje Hwe Engofo ul+mentisofoho. Oso'no oso hwe huhwo sohwo Ntefit+ye imu'nohino hwolaho.
46 Ose ulohon+ngkahon+ngki hwe nom'ne Jisas+ye hungkunomo asomo mujo'njo imentisofoho. Oso s+kuno somo oso a'amu Falisi sohwa Jisas+mne'no iyoho unoma'mentisofoho. Oso'no hof+ko Jisas+mo hungkuno nom'ne'no mujo'njo imentohofofoho.

23

A'amu hon+ngkano hungkuno lut+hwamotofo sohwanji a'amu Falisi sohwanjiye yahino so'no Jisas ul+mentisofoho.
(Mak 12:38-39; Luk 11:43, 46; 20:45-46)

1 Hwangku sohonta Jisas kako hwe moya'mi so'nji kakoe inomokomoyo sohwanjimo hungkuno lut+hwamentisofoho.
2 Kako ole ul+mento, A'amu hon+ngkano hungkuno lut+hwamotofo syoho'njo sohwanji a'amu Falisi sohwanji hof+ko hof+koe yofemnohini ho'noma'nyo'ne Mouses+ye hungkuno yoloho loset+hwawo'n+ngkohof+hwafoho.
3 Oso'no oso hungkuno hof+ko loset+hwawo'n+ngkohofoso sekwo haloho nopekuji t+fi fin+ngkamno. I oso'no yo'mayo hungkuno hof+koe huno mta'angoso hof+koe yo'mayo yahino hof+ko iwo'n+ngkohofoso sekwo ikutoho. Oso hungkuno lut+hwawo'n+ngkohofo somo hof+ko koko t+fi min+ngkayo'njo iwo'n+ngkohofofoho.
4 Ose ulonto Jisas a'amu huhwo sohwafe hungkunomo in+ngkayo'ne pahnn+mo hungkuno ul+mentisofoho. A'amu huhwo sohwa yo'mayo hon+ngkano hungkuno hof+koe huno mta'angoso ho'yango ki'yo tango'njo pa'nyo imo'nyoso hof+ko esyohumant+fi a'amufe hohujopo intofasy+wo'n+ngkohofofoho. I oso'no hof+ko a'amu ho'yango ki'yo tango'njo somo ufo'mayo'neso ajo'miyoponjo ho'yango we'e momokaho'nyo'njo iwo'n+ngkohofofoho. O'o, ane'njo wowo'n+ngkohofofoho. Yolohoso ole, oso hungkuno ko lut+hwant+fi hof+ko min+ngkayo'njo iwo'n+ngkohofofoho.
5 Yo'mayo iwo'n+ngkohofoso hof+koe yofe ho'nomayo'ne a'amu wonahon+fe lont+fi iwo'n+ngkohofofoho. An+tuye hungkuno ho'yo we'e somo ho'nasyont+fi yomohu'nyopo ahopo ut+hwa'nyopo intofasy+wo'n+ngkohofofoho. Hof+koe manji'mofo mom+ngo lopo wokoso sawemo engo mt+'mokuwo'n+ngkohofofoho.
6 A'amu el+jwanyo'ne so'nji tajo angomjo so'nji nuhu'mokuwo'n+ngkohofo sopo hof+ko epohumayo s+mo'mjo wop+ngo'nohino so'no umo'n+ngkohoho.
7 Hof+ko ant+me engo ajwo lopo a'amu pi'n+ngo engo uhu'mokuwo'n+ngkohofo sopo lohofontan+ngkofi a'amu hof+koe yofe ho'nomayo so'no umo'n+ngkohoho. U, hof+ko nakwoe lonet+hwayo hwosoho ujo'njo so'no umo'n+ngkohoho.
8 Oseso a'amu sekumo ole sel+kutoho. Nakwoe lonet+hwayo hwosoho. Ose sel+kutoho. O'o, An+tu anga'nohino sohwo sekwoe Hwe Loset+hwayo'ne hweho. Sekwo hopi'nono afa'nohino kuyoho.
9 Olo hwaho lopo sekwo hwe nom'ne sohune'no ole l+kutoho. Olo hwe nakwoe hwe engo lohwo nakwoe mpohweho eso nol+kutoho. O'o, anga'nohino sohwo ahwomomo humaso sohwo sekwoe Mpohweho.
10 U, a'amu hof+ko ole sel+kutoho. Nakwoe Hwe Engo hwasoho. Ose sel+kutoho. Awonoho. Sekwoe hwe engo anga'nohino'njo kuyoho. Oso huhwo sohwo K+lais An+tu uhwosopo'mentiso hweho.
11 Oseso sekwoe hwe engo neso kako sekwoe syoho selohofiyo pa'nyo hweho.

12 U, a'amu fihwo kako kakoe yofe'nohini ho'noma'n+wo'nontoso sohumo An+tu kako monje weehumontonoho. I, a'amu fihwo kakoe yofe somo monje yahin+ngkuhwoso sohumo An+tu wop+ngo wonyoangkafo ulohof+hwosi kakoe yofeso woho'n+ma'montonoho.

Jisas a'amu mango'nohino somne'no hungkuno ul+mentisofoho.
(Mak 12:40; Luk 11:39-42, 52; 20:47)

13 Sekwo a'amu hon+ngkano hungkuno lut+hwayo syoho'njo sohwa hnnonji a'amu Falisi sohwanji sekwo yo'mayo tango se'mayo so'no i'waho fiy+mno. Sekwo mango'nohino hwasoho. Sekwo An+tu a'amumo mokosyohumayo sopone'no a'amu sofe s+manopo hon+ngkano p+jwamo ulohofont+feso sekwo soku masyuyo'njo hwasoho. Hwe moya'mi hof+ko woswant+fi yahon+ngkofi sekwo p+jumofalokwofo.

14 [Sekwo a'amu hon+ngkano hungkuno lut+hwamotofo sohwa hnnonji a'amu Falisi sohwanji sekwo yo'mayo tango se'mane so'no i'waho fiy+mno. Sekwo mango'nohino hwasoho. Sekwo An+tumo hungkuno sawemo engo jomo ulont+fi sekwo ap+wojo sofafe ango yo'mayo so'no wosemokosyohumano poji ulont+fi ango hiso sekwo n+hu'nahone emawo'n+ngkohof+hwasoho. Oseso hwangku sekwo tohino engo not+pemapitnnefoho.]

15 Sekwo a'amu hon+ngkano hungkuno lut+hwamotofo sohwa hnnonji a'amu Falisi sohwanji sekwo yo'mayo tango se'mae so'no i'waho fiy+mno. Sekwo mango'nohino hwasoho. Sekwo mijopo hwahopo ango'meemo emoy+wo'nont+fi a'amu t+fi sen+ngkayo'ne t+pewo'n+ngkohofofoho. Not+pemant+fi sekwoe inomokomoyo imokuwo'n+ngkohof+hwasoho. Oseso kako Seten+ye mehomi sekwo hopa imo'nonto kakoe yahino wonyoso sekumo yakolonoho.

16 A'amu Falisi sohwa An+tumne'no huno ito'no mosyaf+siyo'njo yont+fi yo'mayo wonyo'wonyo yahino yont+fe so'no Jisas yoka ul+mentisofoho. Sekwo t+mpi'nyo sohwasi sekwo a'amu nom'ne somo hon+ngkano ut+hwano l+wo'n+ngkohof+hwasoho. Sekwo yo'mayo tango se'mae so'no i'waho fiy+mno. Ole lut+hwawo'n+ngkohofi, Hwe fihwo kakoe hungkuno nehopi syaf+siyo'ne'ento kako An+tuye tajo ango engo somne lohono loso sohwo, u, kakoe hungkuno ne mmo'nyo so'no sekwo ole l+wo'n+ngkohofi, Kakoe syohofoho. Hungkuno anefoho. I, hwe fihwo kako sojo wonyoangkafoso An+tuye tajo ango engo somo wojo so'no nehopi lohono loso sohwo u, kakoe hungkuno nehopi umokono. Nehopi mmo'nyo'njo yahon+ngki sekwo oso hwe huhwo sohumo lintofasy+wo'n+ngkohof+hwasoho.

17 Sekwo a'amu huno ane sohwasi t+mpi'nyo pa'nyo hwasoho. Hungkuno yokumpohn'nyo yakolo'nnyoso ntisoto. Oso sojo wonyoangkafoso An+tuye angomo wojoso yakolo'nnyotaho. U, An+tuye angoso sojo wop+ngo imokiyoso yakolo'nnyo ntisoto. An+tuye angokofo.

18 Sekwo ole lut+hwawo'n+ngkohofi, Hwe fihwo kakoe hungkuno so'no a'amu nehopi syaf+siyo'neso ole lososo. Oso ijempoho yo'mayo An+tumne'no ho'nasiyo sopone'no hungkuno nehopi lohono. Ose loso sohwo ou, kakoe hungkuno ne mmo'nyoso kakoe syohofoho. Hungkuno anefoho. I, hwe fihwo kakoe hungkuno so'no a'amu nehopi syaf+siyo'neso ole lososo, Oso yano iyoso An+tuye ijempoho ho'nasy+wo'n+ngkohofo so'no hungkuno nehopi lohono. Ose loso sohwo u, kakoe hungkuno nehopi umo'nono. Nehopi mmo'nyo'njo yahon+ngki sekwo oso hwe huhwo sohumo lintofasy+wo'n+ngkohof+hwasoho.

19 Sekwo a'amu huno ane sohwasi t+mpi'nyo pa'nyo hwasoho. Hungkuno yokumpohn'nyo yakolo'nnyoso ntisoto. A'amu oso yo'mayo An+tumo yano uyotaho. Oso ijempoho yo'mayo An+tumo yano uyo somo wop+ngo umokiyosotaho. Ntisoto. An+tuye ijempohokofo.

20 Oseso hwe fihwo kako An+tuye ijempoho so'no lohono loso sohwo kako yo'mayo
soponjo ho'nasy+wo'n+ngkohofo so'ntnne lalofoho.
21 Oseso hwe fihwo kako An+tuye ango engo so'no lohono loso sohwo kako An+tuye
ango so'nji An+tu oso ango somo humaso so'ntnne lalofoho.
22 Oseso hwe fihwo kako ahwomomne'no lohono loso sohwo kako ahwomo'nji
An+tuye epohumayo'nji An+tu osopo humaso so'ntnne lalofoho.
23 Sekwo hon+ngkano hungkuno lut+hwamotofo syoho'njo sohwa hnnonji
a'amu Falisi sohwanji, sekwo tohino t+pemapitnne so'no ngko hitoho ntokwoho.
Sekwo mango'nohino hwasoho. Sekwo hamniyoho wosopayo ka'nyo, sopopayo,
ampu'we yo'mayo mawo'n+ngkohofoso sekwo hotitofont+fi aho hufa'u hopi'nono
imo'n+ngkahon+ngki anga'no An+tumne'no ko ho'nasyant+feso sekwo oso hon+ngkano
hungkuno we'e somo ito'no in+ngkawowo'n+ngkohof+hwasoho. I, hon+ngkano
hungkuno engoso a'amufe hungkuno ito'no m+hwajiyoso, a'amumo hitoho ulofoso,
An+tumo s+meho hi'ntnnono uyoso, oso hungkuno engo wonyoangkafoso sekwo
min+ngkayo'njo hwotoho fewo'n+ngkohof+hwasoho. Oso yahino yo'mayo aho
hopi'nonohino wojo so'no anga'nohino An+tumne'no ho'nasiyoso noho'naf+kutoho. I
oso hon+ngkano hungkuno engo so'ntnne'no fin+ngkamno.
24 An+tuye hungkuno we'e somo ko in+ngkawent+fi An+tuye hungkuno engo
somo hwotoho fewo'n+ngkohofo so'no sekwo a'amu t+mpi'nyo pa'nyo nom'ne somo
hon+ngkano ut+hwawo'n+ngkohof+hwasoho. Sekwo mijo nyo'ne somjo wopmpeso
we'eso wae yont+fi soku i, humpotofo engo sohwo sekwo wosopayo mijo sopo
kehumanteso muhwonyo'njo yont+feso hi'nji n+wo'n+ngkohof+hwasoho.
25 Sekwo a'amu hon+ngkano hungkuno lut+hwamotofo syoho'njo hn'nnonji a'amu
Falisi sohwanji sekwo yo'mayo tango se'mane so'no i'waho fiy+mno. Sekwo
mango'nohino hwasoho. Sekwoe noswanyo yo'mayo somo ko yaj+jwont+feso
sekwo humayoso kiho'njo hwasoho. I ajwomo'mo hufo yahino oso'nji sekwoe
a'apahomne'nohini syaf+syont+feso weho.
26 K+ko Falisi t+mpi'nyo sohwosi, noswanyo ajwomo'mo yo'mayo wojoso kaki'no
mijo yaj+jwohoji paho hohnta'ni kiho'maso umo'n+montonoho.
27 Sekwo a'amu hon+ngkano hungkuno lut+hwamotofo sohwa hnnonji a'amu Falisi
sohwanji sekwo yo'mayo tango se'mae so'no i'waho fiy+mno. Sekwo mango'nohino
hwasoho. Sekwo a'amu poyo pe'n+ngkahon+ngkofi ho'nasy+wo'n+ngkohofo pa'nyo
hwasoho. Hwaho tojwa lopo wokoso wonyoangkafo'njoponoho. I, hwaho ajwomo'mo
poyo pe'nyo sohwafe yokino'nji yo'mayo pisakino'njo wo'nnyoponoho.
28 Oso pa'nyo kuyoho. Sekwoe a'apaho hohnta'ni a'amu uhwon+fijoso wop+ngo
uhwonant+feho. I, s+meho ajwomo'mo hwasyo hungkuno'nji yo'mayo wonyoso engo
yamo'nnyoponoho.

Jisas a'amu hon+ngkano hungkuno lut+hwayo syoho'njo sohwa tohino engo map+fitnne so'no ul+mentisofoho.
(Luk 11:47-51)

29 Sekwo a'amu hon+ngkano hungkuno lut+hwamotofo sohwa hnnonji a'amu Falisi
sohwanji sekwo yo'mayo tohino mayo'ne so'no i'waho ito'no fiy+mno. Sekwo
mango'nohino hwasoho. A'amumo An+tu hungkuno uyahon+ngki l+motofo so-
hwamne'no oso hwamo huno syaf+siyo'no hof+koe pijafo ho'nahumentohofo sopo
ango wop+ngo mol+wo'n+ngkohof+hwasoho. Sekwo a'mopijohino sopo wokoso
wop+ngo hul+wo'n+ngkohof+hwasoho.
30 I oso'no ole l+wo'n+ngkohof+hwasoho. Nakwo nan+ngkwohwosafe s+kuno somo
humentontasi nakwo a'amumo An+tu hungkuno uyahon+ngki l+motofo sohwamo
fonjasiyo so'ne mufo'mehwanesohilo.

31 Sekwo oso l+fitnne so'no ole lonet+hwalokwofo, A'amumo An+tu hungkuno uyahon+ngki l+motofo sohwamo fonjahumentohofo sohwafe imuhwasoho. Oso sekwoe hwap+ngo so'no lonet+hwalokwofo.
32 Oso'no yo'mayo seyakwosa ema'mentohofoso sekwo wesejwaofant+feho.
33 Sekwo homa mehomi hwasoho. Sekwo wonyo sohwafe mehomi hwasoho. Sekwoe hon+ngkano wonyo somne'no tohino mayo so'no sekwo hiyaso le'mofoso pipilo. Awonoho. Sekwo hiyaso male'mopitnnehofo.
34 Oseso sekwo upa'n+mno. Sekuyepono olo hwamo uhwat+mo. A'amumo An+tu hungkuno uyahon+ngki l+wo'n+ngkohofo sohwanji a'amu huno'njo sohwanji An+tuye hon+ngkano hungkuno lut+hwawo'n+ngkohofo sohwanji sekuyepono uhwat+mo. Sekwo'njopo nohumentan+ngkuji sekwo a'amu fehohnjo sohwamo fonjasy+kuji nom'ne sohwamo iyo hwojiyaf+ku'nnyo sopo fonjinto'ofasy+kuji nom'ne sohwamo sekwoe ango uhu'mokiyo somo hwan+ngo fonj+kuji nom'ne angopono wofonjofepmnaofant+feho.
35 Ose ifijo so'no a'amu hon+ngkano wonyo ane somo siki fonjahumentohofo so'no sekwo tohino engo nomapitnnefoho. A'amu Apel+mo fonjahumentiso somta'ango ne'no fonjahum+went+fi fonjahum+went+fi ayoso Pelekaiyafe hwomu Sekolaiya oso humo sekwo An+tuye tajo ango engo somo oso ijempoho yo'mayo An+tumne'no ho'nasy+wo'n+ngkohofo'njo sopo fonjahumentohofofoho.
36 Ngko nehopi wasel+monne'no yohono. Oso a'amu hopi'nonohino somo fonjahumentohofo sofe tohinoso sekwo olohonta humalofo sohwasi tohino hiloso nomapitnnefoho.

Jisas Jelusalemne'no humotaho l+mentisofoho.
(Luk 13:34-35)

37 U, nje a'amu Jelusalem humamopmmotofo sokunonji olohonta humalofo sokunonji sekwo a'amumo An+tu hungkuno uyahon+ngki sel+motofo sohwamo fonjasyont+fi a'amu sekumo sefo'mayo'ne An+tu uhwoj+wo'n+ngkiso sohwamo sojo'nji fonj+wo'n+ngkohofo kuyoho. S+kuno pi'n+ngo engo somo ngko sekumo ole hopa womasemoku'monji imalefoho. Y+hufoso hof+koe polonyo somo muhu'mokont+fi efemokosyawowo'n+ngkohofo hopaso ngko sekumo wosemokosyohumamonji ko imaleso sekwo nakwolaho l+malofofoho.
38 Sekwo upa'n+mo. Sekwoe ango Jelusalem sopo An+tu kako nto ul+ko'ma'maho.
39 Hungkuno nehopi wasel+monne'no yohono. Olohonta sekwo ngkimo apa'no manohonyo'njo ne'no yontan+ngkuji s+kuno pi'n+ngo woseyakolo'montonoho. T+fi no'mo sekwo nakwo oso a'amu An+tu uhwat+mentiso sohumne'no yofe woho'nomano l+fijo sohonta sekwo ngkimo apa'no wonehonant+feho.

24

Jisas An+tuye tajo ango engoso wonyo imo'none so'no ul+mentisofoho.
(Mak 13:1-2; Luk 21:5-6)

1 Jisas An+tuye tajo ango engo somo nul+ko'mahon+ngki kakoe inomokomoyo sohwa kakimo nu'mant+fi Jisas+mo ango hiloso ut+hwano lont+fi yahon+ngkofi
2 Jisas ul+mento, Olo ango homo losomo sekwo l+hwonalokwofo. Hungkuno nehopi wasel+monne'no yohono. Olo ango lomjo sojo anga'nohinoso nom'nepo kihn'nawesoso awonoho. O'o, hof+ko olo ango wop+ngo losomo mt+hupekuji womehu'mmokwojant+feho.

Jisas yo'mayo tango engo'njo i'mofapone so'no ul+mentisofoho.
(Mak 13:3-13; Luk 21:7-19)

3 Jisas hwof+ki'nyo Oulif sopo nohumentan+ngki kakoe inomokomoyo sohwa
nu'mant+fi hof+ko'nohini nohumant+fi ul+mentohofi, Oso hungkuno nalohinoso
s+kuno ntisomo i'mofaponeto. K+ko asomo piso sohontalaho. S+kuno moi'wo imo'none
so'nji s+mo'mo peho imo'noneto. Nakwo oso s+kuno so'no huno pipi nayoneto.
4 Ose ulohon+ngkahon+ngkofi Jisas ul+mento, Ito'no uhwontohumamno. A'amu
sekumo hwasyo hon+ngkanomo ipemotasewofitoho.
5 Hwangku a'amu pi'n+ngo engo i'mofap+kuji hof+ko nje yofe nt+kuji ole
sel+fitnnefoho. Ngko K+lais hwo'nyoho. An+tu n+hwosopo'mentiso hwo'nyoho. Ose
sel+fijoso a'amu pi'n+ngo hof+koe hungkunomo in+ngkafitnnefoho.
6 Sekwo ikujoho fongki'nyo'ne hungkuno upa'n+ngkuji iyoho senyo'eno. Ikujoho
fongki'nyoso i'mofapososo s+kuno moi'wo mmo'nyofoho.
7 Hwangku a'amu temtitofo kengo sohwanji temtitofo nom'ne sohwanji hof+ko
ikujoho fongki'n+fitnnefoho. I, a'amu hwaho kengoponta'ango sohwa nom'ne
hwaho kengoponjo sohwanji ikujoho fongki'n+fitnnefoho. Ango kengo kengo sopo
mijoho engo i'mofapososo nom'ne ango kengo kengo sopo hwaho hwom+hwo
mj+m+wenefoho.
8 Olo tango we'eso emayofoho. Tango m+kun+mpososo t+fi no'mo weho.
9 Osohonta a'amuso noset+maf+kuji tohino nosejap+kuji nofonjasehufitnnefoho.
Hwe moya'mi hopi'nono sekumne'no s+meho tohino m+kun+mposo umnonefoho.
Hwap+ngoso sekwo nje a'amu sokune'efoho.
10 Hohosohonta hwe moya'mi pi'n+ngo engo An+tumne'no s+meho hi'ntnnono
unyoso noho'naof+kuji hof+koe a'amu somne'no hungkuno wonyoso tokoyo'ofo
ifitnnefoho. Hof+ko hi hof+koe a'amumne'no mangohwa imo'n+fitnnefoho.
11 Osohonta a'amu pi'n+ngo hwasyo hungkuno'njo lut+hwaf+kuji a'amu hon+ngkano
hwasyomo ipemotawofitnnefoho.
12 Yahino wonyo m+kun+mposo imo'n+ngkuhwosi a'amu nom'ne somne'no hitoho
ulofoso noho'napitnnefoho.
13 I, a'amu fihwo yokumpohn'nyo ne'no lohofontan+ngkuhwosi s+kuno ae'uyo
imo'nososo An+tu kako oso huhwo sohumo ut+manefoho.
14 An+tu a'amumo mokosyohumayo hungkuno wop+ngoso ango'meemo
lut+hwafijoso a'amu hopi'nono nupa'n+ngkuji humentan+ngkuji s+kuno moi'wo
imo'nyoso i'mofaponefoho.

Hwahoponjo an+tu hwasyo sohwoe huyo'mango wonyo sohwo i'mofaponefoho.
(Mak 13:14-23; Luk 21:20-24)

15 Hohosohonta sekwo hwahoponjo an+tu hwasyo sohwoe huyo'mango n+hu'no
wonyo sohwo An+tuye tajo ango engo Jelusalem sopo uhwon+fitnnefoho. Nuh-
won+ngkuji yomo engo ikuji youwo youwo l+fitnnefoho. Olo hilo so'no hohonta
Ntaniyel hwe fihumo An+tu hungkuno uyahon+ngki l+mojo sohwo l+mentisofoho.
A'amu olo hungkuno loso atofo loso sohwo huno ito'no wosyaf+syono.
16 Ose uhwon+ngkuji youwo l+kuji a'amu hwaho Jutiya sopo humunyoso hof+ko
hwof+ki'nyopono hiyaso komo'nos+fitnnefoho.
17 Hwe fihwo ant+fepo humaso sohwo kako hwahopo p+wel+kofaohwosi kakoe
ho'yango ango mta'ni moswomanehoho.
18 A'amu syoho'mo lohofontoso sohwo kakoe angopo nta'ni ife womamo lososo
momawenefoho. O'o, le'mo'nohini lohofonefoho.
19 Oso s+kuno somo moya'mi s+meho'njo sofanji mehomi we'e amno unyo so-
fantnne'no ngko hitoho ntokwoho. Hwap+ngoso oso s+kuno homo somo olo hwaho
lopo tango m+kun+mposo i'mofap+hwosi An+tuye s+meho tohinoso oso hwe moya'mi
somo u'manefoho.

20 Olo s+kuno hiyaso le'mofo'ne wojoso s+kuno meeofoso so'nji i'mofaposo'manji sekwo le'mofoso pipilo. S+kuno iyoho humayo so'nji i'mofaposo'manji le'mofoso pipilo. Oso'no sekwo Mpohumo jomo ul+kuno. S+kuno meeofosomo iyoho humayo somo imo'n+ngkuhwoloho. Oso'no Mpohumo jomo ul+kuno.
21 Oso s+kuno somo tango m+kun+mposo wo'nnyofoho. Hwaho songo imo'n+mentiso sohonta mj+mo'n+m+wento olohonta tango oso pa'nyoso mmo'nyofoho. Hwangku tango apa'nohinoso ose'ne'maho.
22 Oso s+kuno tohino mayo somo An+tu kako t+fo mmokiyo'manji a'amu hopi'nono poyo nto imo'n+fijo'nesohilo. I, oso'no An+tu kakoe a'amu uhwosopo'mentiso somne'no huno syaf+sy+hwosi s+kuno oso tohino mayo so'no t+fo imokonefoho.
23 Hohosohonta hwe fihwo ole noselonefoho. Uhwon+mno. K+lais olopo humaho. Ou, K+lais oso nompo humaho. Ose sel+kujo'no sekwo hof+koe hungkunomo t+fi in+ngkayo'eno.
24 Osohonta a'amu fihwa ngko K+lais hwo'nyoho loso sohwanji a'amu An+tuye hungkuno hwasyo lut+hwayo sohwanji i'mofap+kuji yo'mayo wonyoangkafoso yamofo sekumo eset+hwafitnnefoho. A'amu An+tuye hungkunomo min+ngkayo'njo hopi'nonohinoso oso hisofe hungkunomo in+ngkafitnnefoho. I, An+tuye a'amu neso hungkuno hwasyomo un+ngkowant+fit+keno l+kuji yo'mayo wonyoangkafoso yamofo eset+hwafitnnefoho.
25 Olo yo'mayo hilo so'no nto selohefoho. Oso'no yo'mayo uhwon+fijo so'no huno ito'no seyonefoho.
26 Oseso hof+ko sekumo ole sel+fitnnefoho. Uhwon+mno. K+lais kako a'amu ane nompo humaso lohunonoho. Ose sel+kujo'neso sekwo muhwonafitnnehofo. Ou, hof+ko ole sel+fitnnefoho. Uhwon+mno. K+lais kako olo ango lomo humaho. Ose sel+kujo'neso oso hungkuno somo sekwo in+ngkakutoho.
27 Emta'm+ngo mofehi'nyo sapiso mo'mta'ni yonteso mofehi'nyo n+ngku'n+ngkiso so'mo posomjiyohosawowo'n+ngkiso hopaso A'amufe Hwomu sohwo oso pa'nyo noponefoho.
28 Ose ulonto pahnn+mo hungkuno ul+mento, A'amu poyo pe'nyo sohwoe pijafo wo'nnyo sopo y+hufo aji'mango oso hopo sopo nop+kuji uhu'mokufitnnefoho.

Hwangku A'amufe Hwomu sohwo noponefoho.
(Mak 13:24-27; Luk 21:25-28)

29 Oso tango hiso moi'wo imo'n+ngkuhwoso'no mofehi'nyo n+hu'no komo'no s+kwo'mno imo'n+ngkuhwoso'no hamno majo'njo ihwosi hntokwaliyo not+hwo'meeofonefoho. Yo'mayo ahwomomjo hntokwaliyo yomo yomo yahon+ngkuhwosi uhwon+fitnnefoho.
30 A'amufe Hwomu sohwo pone so'no ahwomomo yamofo i'mofap+hwoso'no a'amu hwahoponjo humalofoso nuhwon+ngkuji humotaho l+fitnnefoho. Osohonta uhwon+fijoso A'amufe Hwomu sohwo kako himopo kakoe yokumpohn'nyo engo'nji pomponaho engo'nji pontan+ngkuhwosi uhwon+fitnnefoho.
31 Hohosohonta kounoho yoka engo ho'n+ngkuhwosi An+tu kakoe a'amu ahwomomjo somo uhwaj+hwosi ango'meemjo a'amu uhwosopo'mentiso somo nuhu'mokonefoho. Hwaho ae efohoto'nawojo'meemjo m+hwofojonefoho.

Iyoswo uyon+mofo somo uhwon+ngkuji huno ole waseyono jefo iyo'nefoho.
(Mak 13:28-31; Luk 21:29-33)

32 Sekwo iyo mijisiyo somo uhwon+mno. Uyon+mofoso uhwon+ngkuji jefo uy+monte'nefoho wolant+feho.
33 Oso pa'nyo yo'mayo so'no seloheso uhwon+ngkuji huno ole waseyono. Kakoe s+kuno nto i'mofapohoho. Kako hoku'yopo lohokwoho. Huno ose waseyono.

34 Hungkuno nehopi wasel+monne'no yohono. Hwe moya'mi olo hwaho lopo ne'no
nohumentan+ngkuji yo'mayo hiso imo'nonefoho.
35 Olo ahwomo'nji hwaho'nji moi'wo imo'noso sohonta nje hungkunoso moi'wo
mmo'nyo'njo. Ne'no nowent+hwonefoho.

Hwe fihwo oso mofehi'nyo so'nji s+kuno so'nji huno muyofoho.
(Mak 13:32-37; Luk 17:30, 34-36)

36 Oso s+kuno somne'no nakwo huno monayofoho. A'amu ahwomomjo sohwanji
ngko'nji huno monayofoho. O'o, Mpohwo An+tu kako'nohini huno uyalofoho.
37 Oso a'amu hohonta N+wa'nji humamotofoso kako yofayokinomo humentiso
sohonta yo'mayo yahino imotofo pa'n+ngoso sekwo yontan+ngkuji A'amufe Hwomu
sohwo noponefoho.
38 Hohonta mijo a'amu somo muhulo'mentiso sohonta hof+ko wopayo'nji mijo'nji
n+fitnneso ape mapitnneso mj+m+wentan+ngkofi N+wa kako yofayokinomo humenti-
sofoho.
39 A'amu hiso yo'mayo so'no huno mosyaf+siyo'njo yont+fi nohumentan+ngkofi mijo
muhulofahon+ngki pe'n+mentohofofoho. Oso pa'nyoso a'amu huno mosyaf+siyo'njo
yontan+ngkuji A'amufe Hwomu komo'no noponefoho.
40 Oso hohosohonta hwe hufa'u syohopo lohofontan+ngkohos+si An+tu
anga'nohinohumo nut+mahwosi nom'nehumo nul+ko'manefoho.
41 A'mu hufa'u fa'u wopayo s+hu kolofontan+ngkohos+si An+tu nom'nimo
ut+mahwosi nom'nisi wohumamontonoho.
42 Oso'no sekwo ito'no fohontohumantokuno. Oso s+kuno sekwoe Hwe Engo
sohune'no ito'no fohontohumantokuno. Oso s+kuno sekwoe Hwe Engo sohwo pone
so'no sekwo huno maseyofoho.
43 Sekwo olo so'no huno f+syaf+hupmno. Hwe fihwo kakoe angomo humah-
wosi a'amu nom'neso kakoe ho'yango hufo iyo'ne'ent+fi s+kuno somne'no huno
uy+hwoso'no kako t+mo wohontohumantonoho. Nohontohumentan+ngkuhwosi
a'amu kakoe angomo maswonehoho.
44 Oso'no sekwo soku s+kuno engolopohamo ito'no fesyohumantokuno. Ngko
A'amufe Hwomu sohwo'ni s+kuno sekwo huno mosyof+syomokosyohumentan+ngkujo
somo wopmmonnoho.

Syoho ulohofiyo wop+ngo sohwo'nji wonyo sohwo'njiye pahnn+mo hungkunofoho.
(Luk 12:42-46)

45 Syoho ulohofiyo huno wop+ngo'jo sohwo t+hwolo. Olenoho. Oso hwe huhwo
sohumo kakoe hwe engo sohwo ulonteso, K+ko nje a'amu syoho ntohofiyo somo
uhwontohumaho. Ose lonto uhwosopeehon+ngki kako a'amu somo mokosyohumanto
wopayo uy+mojo hweho.
46 T+fi sohonta syoho ulohofiyo wop+ngo sohwoe hwe engo asomo poso sohonta
kako syoho wop+ngo mokosyohumentan+ngkuhwosi uhwon+ngkuhwosi oso syoho
ulohofiyo sohwo s+meho wop+ngo umo'n+montonoho.
47 Ngko hungkuno nehopi wasel+monne'no yohono. Oso hwe engo huhwo sohwo
kako kakoe yo'mayo hopi'nonohinoso olo syoho ulohofiyo huhwo sohumo enjwa'mo
woho'nahumontonoho.
48 I oso'no, oso syoho ulohofiyo huhwo sohwo kakoe huno ole
wosyaf+hu'montonoho. Nje hwe engo sohwo kako asomo komo'no maponehoho.
49 Ose syaf+syahon+ngkuhwosi kakoe syoho ulohofiyo sohumo uhwontohumayo
ikujoho fonj+hwosi a'amu mijo yokumpohn'nyo nont+fi nonilohof+wo'n+ngkohofo
so'nji wopayo'nji mijo'nji wan+montonoho.

50 Oso syoho ulohofiyo sohwo ose yoso'manji kakoe hwe engo sohwo s‡kuno fihumo
syoho ulohofiyo sohwo kako huno mosyof‡siyo'njo yo'mayo ito'no mesyohontohu-
mentan‡ngkuhwosi asomo wapmmontonoho.
51 Poso sohonta syoho ulohofiyo huhwo sohumo tohino m‡kun‡mposo uy‡hwosi
a'amu hwasyo hungkuno'njo so'nji uhumajoso sopo hof‡ko hul‡ngkwajingo
ifaloho'n‡ngkuji humotaho engo l‡fitnnefoho.

25

Moya'mi aho hopi'nohino sofamne'no pahnn‡mo hungkunofoho.

1 Jisas kako a'amu somo ole ul‡mento, Hohosohonta An‡tu a'amumo mokosyohu-
mayo so'no olo pa'nyofoho. Hwe fihwo kako ape woma'mo lonto pmmentisofoho.
Moya'mi aho hopi'nonohino sofa wopayo engo nyo'ne'ent‡fi hof‡koe sikiloho no-
mant‡fi hwe sohumo ufohon‡t‡mano lont‡fi umentohofofoho.
2 Oso moya'mi aho hopi'nonohino hofo sofa aho fehohnjo huno anefafoho. Aho
fehohnjo huno'njofafoho.
3 Oso moya'mi huno'maso sofa hof‡ko sikiloho'nohini motawent‡fi mijo'nji momota-
wommentohofofoho.
4 Moya'mi huno'njo sofa hof‡ko sikiloho motawent‡fi mijo nom'ne so'nji motawom-
entohofofoho.
5 Oso hwe ape mayo'ne sohwo komo'no mape'njo yahon‡ngki saho
fosyawo'mentohofofoho.
6 Saho fosyowentan‡ngkofi kuntoliyo sopo joho ole ho'n‡mento, Hwe ape mayo
sohwo nto pohoho. Sekwo toho'nji ufohon‡t‡mamno.
7 Ose ho'n‡ngkahon‡ngki moya'mi hopi'nonohino sofa nol‡kafont‡fi hof‡koe sikiloho
ito'no esyohumamentohofofoho.
8 Moya'mi huno'maso sofa moya'mi huno'njo sofamo ul‡mentohofi, Sekwo sikiloho
mijo hmnonejapmno. Nakwoe sikiloho s‡mpe'nalofoho.
9 Ose ulahon‡ngkofi moya'mi huno'njo sofa ole ul‡mentohofi, Nakwoe sikiloho'nji
sekwoe'nji mijo hopo'maho. O'o sekwo nowekuji ho'yango ango mta'ni sekwo'ne mijo
mpopmno.
10 Ose ulahon‡ngkofi moya'mi huno'maso sofa mijo mpe'no wentan‡ngkofi oso hwe
ape mayo sohwo nopahon‡ngki moya'mi ito'no humesyohumantohofo sofanji angomo
wopayo engo wonano lont‡fi swont‡fi hoku'yo n‡hu'nahone p‡jwahumentisofoho.
11 Hwangku sohonta moya'mi nom'ne sofa i'mofapont‡fi ul‡mentohofi, Hwe Engofo,
hano fonehwosampofo.
12 Ose ulahon‡ngkofi hwe ape mayo sohwo ul‡mento, Ngko sekune'no huno maniy-
ohoyohoho. Ose ul‡mentisofoho.
13 Jisas ose ulonto ul‡mento, Sekwo ito'no fohontohumamno. Sekwo oso s‡kuno
somne'no huno maseyohoyohoho.

Syoho ulohofiyo sohwa hamniyoho mokosyohumayo'ne pahnn‡mo hungkunofoho.
(Luk 19:11-27)

14 An‡tu a'amumo mokosyohumayo sohonta olo pa'nyofoho. Hwe fihwo hano
emayo'ne kakoe ango ul‡ko'ma'mo lonto kakoe syoho ulohofiyo somo kakoe ho'yango
yo'mayoso mokosyohumayo'ne umentisofoho.
15 Hof‡koe yahino so'no syaf‡syonto kakoe hamniyoho yano ulohmmentisofoho.
Nom'nehumo *faif tausen* (5,000) kina uy‡mentisofoho. Nom'ne sohumo *tu tausen*
(2,000) kina uy‡mentisofoho. Nom'nehumo *wan tausen* (1,000) kina uy‡mentisofoho.
Ose uyonto umentisofoho.

16 Oso syoho ulohofiyo *faif tausen* (5,000) kina maˈmentiso sohwo komoˈno nowento oso hamniyoho soˈnji syoho engo yonto *faif tausen* (5,000) kina nomˈne maˈmentisofoho.
17 Syoho ulohofiyo nomˈne *tu tausen* (2,000) kina maˈmentiso sohwo kakoe hamniyoho nomanto osoˈnji syoho engo yonto nomˈne *tu tausen* (2,000) kina maˈmentisofoho.
18 I, osoˈno oso hwe *wan tausen* (1,000) kina maˈmentiso sohwo kako hamniyoho nomanto piˈnɨmomo ijopijijasyonto kakoe hwe engo sohwoe hamniyoho hwahomo hiyaso hoˈnahumentisofoho.
19 Sɨkuno piˈnɨngo engo memjaofahonɨngki oso syoho ulohofiyo sofe hwe engo sohwo asomo noponto oso hamniyoho umentiso soˈno hungkuno ulɨmo lonto pmmentisofoho.
20 Syoho ulohofiyo *faif tausen* (5,000) kina maˈmentiso sohwo nomˈne *faif tausen* (5,000) kina soˈnji motaponto ulɨmento, Hwe engofo, oso *faif tausen* (5,000) kina ntapmmentohino soˈnji ngko syoho engo yonji nomˈne *faif tausen* (5,000) kina maˈmentohefoho. Osoˈno *ten tausen* (10,000) kina olopo weho.
21 Ose ulahonɨngki hwe engo sohwo ulɨmento, Kɨko nje syoho ntohofiyo wopɨngo hwosoho. Kɨko syoho wopɨngo yonji syoho itoˈnohini mokosyohumawoˈnɨngkino hwosoho. Kɨko olo syoho weˈe lomo wopɨngo mokosyohumawoˈnɨngkino soˈno ngko nomˈne syoho engo mokosyohumayoˈne wokijapmmonnoho. Kɨko ngkoˈnjopo nopohoji ngkoˈnji sɨmonyo uyaho.
22 Ose ulahonɨngki syoho ulohofiyo *tu tausen* (2,000) kina maˈmentiso sohwo nomˈne *tu tausen* (2000) kina soˈnji motaponto ulɨmento, Hwe engofo, oso *tu tausen* (2,000) kina ntapmmentohino soˈnji ngko syoho engo yonji nomˈne *tu tausen* (2,000) kina maˈmentohefoho. Osoˈno *foua tausen* (4,000) kina olopo weho.
23 Ose ulahonɨngki hwe engo sohwo ulɨmento, Kɨko nje syoho ntohofiyo wopɨngo hwosoho. Kɨko syoho wopɨngo yonji syoho itoˈnohini mokosyohumawoˈnɨngkino soˈno ngko nomˈne syoho engo mokosyohumayoˈne wokijapmmonnoho. Kɨko ngkoˈnjopo nopohoji ngkoˈnji sɨmonyo uyaho.
24 Ose ulahonɨngki syoho ulohofiyo *wan tausen* (1,000) kina maˈmentiso sohwo noponto ulɨmento, Hwe engofo, ngko huno moiˈwonoho. Kɨko hwe yokumpohnˈnyo hwosoho. Nomˈne sohwa syoho hulontɨfe somtaˈni wopayo mawoˈnɨngkino hwosoho. Nomˈne sohwa ufongoe fisosomokaofontɨfeso kɨko neso nomehuˈmeesyonji mawoˈnɨngkino hwosoho.
25 Oso hisoˈno huno niyahonɨngki iyoho nnɨngkahonɨngki jɨje hamniyoho nomotawenji hwahomo hiyaso mokosyohumamentohefoho. Uhwonyo. Olo jɨje hiloso kakwosi maho.
26 Ose ulahonɨngki hwe engo sohwo ulɨmento, Kɨko nje syoho ntohofiyo wonyo hwosoho. Kɨko pisoˈmoˈnyoˈnjo hwosoho. Ngko nomˈne sohwa syoho hulontɨfe soˈnji nomˈne sohwa fisosomokaofontɨfe somtaˈni mawoˈnɨngkohe soˈno huno nto kiyohoho eso nto ntohino.
27 I, osoˈno nje hamniyohoso kako aˈamu hamniyoho mokosyohumayo sohwafe angomo mohoˈnanɨsiyoˈnjo pehoˈno imentohinoto. Hoˈnosyontentesi nopmˈmo nje hamniyoho soˈnji nomˈne weˈe soˈnji nomahmˈmnesohilo.
28 Ose ulonto ulɨmento, Olo hwe lohwoe *wan tausen* (1,000) kina nomafɨkuji oso hwe *ten tausen* (10,000) kina mokosyohumasoso sohumo umasyɨmno.
29 Hwapɨngoso ole, aˈamu yoˈmayoso itoˈno mokosyohumawoˈnɨngkohofo somo ngko nomˈne piˈnɨngo engoso uyɨmonnoho. Aˈamu yoˈmayoso itoˈno momokosyohumayoˈnjo yontoso sohumtaˈni oso yoˈmayo weˈe kako mokosyohumasoso ngko womaˈmonnoho.
30 Olo syoho ntohofiyo wonyo sohumo sɨkwoˈmjoho hohntaˈni mehoˈnaopmno. Osopo aˈamu hulɨngkwajingo ifalohoˈnɨngkuji humotaho engo lɨfitnnefoho.

A'amufe Hwomu sohwo a'amu hopi'nonohino somo yano ilofonefoho.

31 A'amufe Hwomu sohwo yofe engo hwofilo'nnyo'njo sohwo kakoe a'amu ahwomomjo so'nji poso sohonta kako hwe engo sohwoe epohumayo wonyoangkafo sopo humanefoho.

32 Osopo nohumahwosi a'amu hopi'nonohinoso uhu'mokahon‡ngkuji kako hwe yahu mokosyohumayo pa'nyo sohwo a'amu somo yano ilofonefoho. A'amu yahu *sipsip* pa'nyo somo kengopo uhwaj‡hwosi a'amu yahu *meme* pa'nyo somo kengopo uhwajonefoho.

33 Yahu *sipsip* somo kakoe aho angahohnta'ni uhumaj‡hwosi yahu *meme* somo kakoe aho hwonamonyo hohnta'ni uhumajonefoho.

34 Oso hohosohonta hwe yofe hwofilo'nnyo'njo sohwo a'amu aho angahohnta'ni humalofo somo ole ulonefoho. Nje Mpohwo yo'mayo wop‡ngo sejape so'no sehwosopo'mentiso soku, hohonta hwaho songo mt‡'mokumentiso sohonta olo ango yo'mayoso Mpohwo sekumne'no yahumentisoso nop‡kuji mapmno.

35 Hwap‡ngoso ngko mijoho niyahon‡ngki wopayo ntapmmentohofofoho. Ngko mijo'no n‡mo'n‡ngkahon‡ngki mijo ntapmmentohofofoho. Ngko ango kengopo nta'ni pahon‡ngko sekwo ngkimo sekwoe angomo ipen‡motaponti‡fi wop‡ngo n‡mokosyohumamentohofofoho.

36 Ngko hwap‡fe ane nohumentan‡ngko sekwo yo'mayoso ntapmmentohofofoho. Ngko mnokino'nji nohumentan‡ngko sekwo wop‡ngo n‡mokosyohumamentohofofoho. Ngko impo'angomo nohumentan‡ngko sekwo nohonapmmentohofofoho.

37 Ose ulahon‡ngkuhwosi a'amu wop‡ngoso ole ul‡fitnnefoho. Hwe Engofo, ntohontalo. K‡ko wosopayo mijoho kiyahon‡ngki nakwo wosopayo kijapmment‡hwoneso, ntohontalo. K‡ko mijo'no kumo'n‡ngkahon‡ngki nakwo mijo kijapmment‡hwoneso.

38 Ntohontalo. Nakwo ango kengoponta'ango hwosimo kohonontani nakwoe angomne'no ipekumotament‡hwoneso, k‡ko hwap‡fe yo'mayoso ane nohumentan‡ngkini ntohonta kijapmment‡hwoneto.

39 Ntohontalo. K‡ko mnokino'nji impo'angomo humentan‡ngkinoso ntohonta kohon‡ment‡hwoneto. Ose ulohon‡fitnnefoho.

40 Hwe yofe engo'njo sohwo ulonefoho. Ngko nehopi wasel‡monne'no yohono. Yo'mayoso nje a'amu yofe engo ane'njo somne'no uloho'mentohinoso ngkine'no imentohinofoho.

41 Ose ul‡hwosi a'amu hwonamonyo hohnta'n‡ngo somo ulonefoho. Sekwo wonyo soku, mpan‡mno. An‡tu sekumne'no s‡mano hintotohino umnalofoho. Sekwo ngkimo nt‡ko'maf‡kuji oso toho ne'no sijalokunjoso Mpohwo kako Seten'nji kakoe a'amu so'ntnne'no ho'nahumentiso somo f‡wan‡mno.

42 Hwap‡ngoso hohonta ngko mijoho niyahon‡ngki wopayo montape'njo imentohofofoho. Mijo'no n‡mo'n‡ngkahon‡ngki mijo montape'njo imentohofofoho.

43 Ngko ango kengopo nta'ni pahon‡ngko sekwo ngkimo ango mantape'njo imentohofofoho. Ngko hwap‡fe manji'mofo ane nohumentan‡ngko sekwo sekwoe yo'mayoso montapmmentohofofoho. Mnokino'njo nohumentan‡ngko impo'angomo nohumentan‡ngko sekwo monohonayo'njo imentohofofoho.

44 Ose ulahon‡ngkuhwosi ul‡fitnnefo, Hwe engofo, Ntohontalo. K‡ko mijoho'nji mijo'tnno nokumo'n‡ngkahon‡ngki, k‡ko nom'ne angopo nta'ni ponji, k‡ko hwap‡fe ane hwosi, mnokino'njo hwosi, k‡ko impo'angomo nohumentan‡ngkini nakwo wop‡ngo makilohofe'njo ntohonta iment‡hwoneto.

45 Ose ulohon‡ngkahon‡ngkuji ole ulonefoho. Ngko nehopi wasel‡monne'no yohono. Nje a'amu yofe engo ane'njo somne'no yo'mayoso mulohofe'njo imentohofoso ngkine'no mantohofe'njo imentohofofoho.

46 Ose ulahon+ngkuhwosi a'amu hiso nukuji hof+koe wonyomne'no tohino engo
ne'no nomapitnnefoho. I a'amu wop+ngoso hof+ko ango wop+ngo sopo i'mofahokuji
engolopohamo songo ne'no nohumantokutnnefoho.

26

Hwe engo sohwa Jisas+mo fonjosyane'ent+fi hungkuno nano mtito'mentohofofoho.
(Mak 14:1-2; Luk 22:1-2; Joun 11:45-53)

1 Jisas oso hungkuno hopi'nono moi'wo ulonto kakoe inomokomoyo sohwamo
ul+mento,
2 Sekwo huno moi'wonoho. S+kuno hufa'u memjaof+hwoso'no An+tu Kako A'amu
Is+lael somo Uyakolo'mentiso somne'ne Syaf+siyo S+kuno Engo * i'mofaposo sohonta
A'amufe Hwomu sohumo iyo hwojiyaf+ku'nnyo somo wofonjinto'ofosyant+feho. Ose
ul+mentisofoho.
3 Hohosohonta hwe yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwanji a'amu Is+lael
sohwafe hwe engo sohwanji hwe yofe hwofilo'nnyo tajo ango syoho'njo Kaiyofas oso
hwoe ango somo uhu'mokumentohofofoho.
4 Osopo nuhu'mokont+fi Jisas+mo hiyaso'mo aho kehwasi wofonjosyano
l+mentohofofoho.
5 Ole hnn+mentohofi, Olo hiloso An+tu A'amu Is+lael somo Uyakolo'mentiso
somne'ne Syaf+siyo S+kuno Engo osomo wopayo engo nontan+ngkuji Jisas+mo aho
kehwaso'no nonahon+ngkuji a'amu hof+ko nakumo ikujoho nafongkupitnnoho.
Oso hiso'no S+kuno Engo homo somo nakwo Jisas+mo aho mokanehwono. Ose
hnn+mentohofofoho.

A'musi Jisas+ye mnokinopo hwone mijo akino'njoso usohumentisofoho.
(Mak 14:3-9; Joun 12:1-8)

6 Jisas kako Saimoun+ye ango Mpetani osopo humamentisofoho. Saimoun huhwo
sohwo a'apaho uyo wonyo'njo hweho.
7 Osopo Jisas nohumentan+ngki a'mu anga'nohinisi Jisas+mo nu'manto kako sojo
ahwonte hwone mijo akino wonyoangkafo'njo hamniyoho yokintahopo'njoso nomo-
taponto Jisas epohumayo sopo nohumentan+ngki kakoe mnokinopo mijoso usohumen-
tisofoho.
8 Ose yahon+ngki inomokomoyo sohwa nuhwonont+fi s+meho tohino
umn+ngkahon+ngki hnn+mentohofi, Olo a'mu losi mijo siki peho'no sisyohoho.
9 Oso mijo wonyoangkafoso a'amu nakumta'ni mpe nalohofont+fijontentesi nakwo
hamniyoho engo nomehwasi a'amu ho'yango umofonyo iwo'n+ngkohofo somo
uy+hwanesohilo.
10 Ose hnn+ngkahon+ngkofi Jisas hof+koe hungkunomo huno uyahon+ngki ul+mento,
Sekwo a'mu losimo s+meho tango peho'no uyalokwofo. Kako ngkimo wop+ngo
ntohokwoho.
11 A'amu umofonyo iwo'n+ngkohofoso sekwo'nji engolopohamo ne'no
humawo'n+ngkohofofoho. I, oso'no ngko sekwo'nji humaleso s+kuno moi'wo we'enepi
umo'n+montonoho. Oso'no a'amu ngkimo wop+ngo ntohofo'ne s+kuno pi'n+ngo
mauyoho.
12 Oso a'musi kako nje a'apahopo hwone mijo ehantohofisoso kako nakwoe yahino
a'amufe pijafo ito'no yasy+wo'n+ngkuhwone hopaso ehantohokwoho.

---

* **26:2:** Oso s+kuno s+mo'moso hwaho Ijip sopo a'amu ahwomo mta'angoso mehomi tis+maso somo poyo imokumentisofoho. Oseso a'amu Is+lael+so yahu ***sipsip*** hon+yoso hof+ko mit+pit+hwayo'nji hoku'moponjo iyo fij+hofaki'nnyo'nji osomo uloho'mentohofofoho. A'amu ahwomo mta'angoso oso homo somo uhwononto uyakolo'mentisofoho. Oso s+kuno somne'ne An+tu Kako A'amu Is+lael somo Uyakolo'mentiso somne'ne Syaf+siyo S+kuno Engo l+wo'n+ngkuhhwonefoho.

13 Hungkuno nehopi wasel+mo, Ango yawojo'meemo nje hungkuno wop+ngo a'amu
somo ul+fijo so'no olo a'mu losi ntohofiso so'nji ul+fitnnefoho. Oso'no a'amu pi'n+ngo
engo olo a'mu losimne'no syaf+hupitnnefoho.

Jutas hwe engo sohwamo Jisas+mne'no ul+mne'ento hungkuno ho'nahumentisofoho.
(Mak 14:10-11; Luk 22:3-6)

14 Jisas+ye inomokomoyo aho hopi'nono s+fe mta'ni hufa'u sohwa anga'nohino
sohwo kakoe yofe Jutas Is+kaliyout. Oso hwe huhwo sohwo hwe yofe engo'njo tajo
ango syoho'njo sohwamo nu'manto
15 ul+mento, Ngko sekumo Jisas sejapmme so'no sekwo peho wontopant+fito. Ose
ulohon+ngkahon+ngki ul+mentohofi, Nakwo hamniyoho sojo *teti* (30) wokijopan-
tanoho. Ose ulont+fi hamniyoho uy+mentohofofoho.
16 Oso hohosohonta Jutas Jisas+mo ut+hwamne'ento hon+ngkano imofo'ne
syof+syoma'mentisofoho.

Jisas kakoe inomokomoyo sohwanji An+tu A'amu Is+lael somo Uyakolo'mentiso somne'ne Syaf+siyo S+kuno Engo osomne'no wosopayo n+mentohofofoho.
(Mak 14:12-21; Luk 22:7-14, 21-23; Joun 13:21-30)

17 S+kuno Engo uhwon+motofo s+mo'mjo somo a'amu Juta wopayo nom'ne
kengo n+wo'n+ngkohofo so'no Jisas+ye inomokomoyo sohwa kakimo nu'mant+fi
ul+mentohofi, An+tu A'amu Is+lael somo Uyakolo'mentiso somne'ne Syaf+siyo S+kuno
Engo osomne'no wopayo naneso nt+'mo esyohumanehwono.
18 Ose ulohon+ngkahon+ngkofi Jisas ul+mento, Sekwo ant+me engo somo
nukuji hwe fihumo nu'maf+kuji ul+mno. Nakwoe hwe engo hungkuno
mesyolonet+hwawo'n+ngkiso sohwo ole nalohoho. Nje s+kuno mofoneponoho.
Ngko nje inomokomoyo sohwanji S+kuno Engo somne'no wosopayo j+je angomo
wonontane'no y+hwono.
19 Ose ulahon+ngki inomokomoyo sohwa Jisas+ye hungkunomo in+ngkawent+fi
S+kuno Engo so'no wosopayo ito'no esyohumamentohofofoho.
20 S+kuno'nji Jisas kakoe inomokomoyo sohwanji nohumant+fi Jisas ul+mento,
21 Hungkuno nehopi wasel+mo. Hwe fihwo kako olo ango lomo sekwo'nji humaso
sohwo kako mango sohwafe ahomo woho'nan+humonte hweho. Tokoyo'ofo wan-
toho'mtonoho.
22 Ose ulahon+ngki inomokomoyo sohwafe s+meho tango uyahon+ngki a'amu
anga'no anga'nohino sohwa Jisas+mo ul+mentohofi, Hwe Engofo, ngkolaho.
23 Ose ulohon+ngkahon+ngkofi Jisas ul+mento, Hwe fihwo ngko'nji wopayo
noswanomo yomaso sohwo kako ngkine'no a'amumo tokoyo'ofo uy+mte hweho.
24 A'amu An+tuye hungkuno lut+hwamotofo sohwa iyoswomo mt+'mokumentohofo
pa'nyoso A'amufe Hwomu sohwo poyo umo'n+montonoho. I oso'no oso hwe
ngkine'no nje mango sohwamo tokoyo'ofo ntohofone sohune'no hitoho ntok-
woho. Tohino engoso nomane hweho. Kona'wohi aswo momaso'njo yontentesi
wop+ngo'nesohilo.
25 Ose ulahon+ngki Jutas oso hwe Jisas+mo tokoyo'ofo imentiso sohwo Jisas+mo
ul+mento, Hwe Engofo, ngkolaho. Ose ulohon+ngkahon+ngki ul+mento, K+ko nto
lohino. Ose ul+mentisofoho.

Jisas kakoe inomokomoyo sohwanji wopayo'nji mijo'nji ae'uyo n+mentohofofoho.
(Mak 14:22-26; Luk 22:15-20; 1 Koulin 11:23-25)

26 Hof+ko wopayo nontan+ngkofi Jisas wopayo nomanto An+tumo isamoyoka ulonto
kut+kujo lohofonto inomokomoyo sohwamo uyonto ul+mento, Oloso nje a'apahofoho.
Sekwo nomaf+kuji hmn+mno.

27 Ose ulonto kako noswanyo ipisayo mijo'nji nomanto An+tumo isamoyoka ulonto
hof+kimo uyonto ul+mento, Olo mijo loso sekwo hopi'nonohino sohwasi hmnaopmno.
28 Olo nje hon+yo loso a'amu pi'n+ngo sofe wonyo wae yasemofo'ne usohumahono.
Hon+yo loso An+tu'nji sekwo'nji makot+ku'nyo'ne us+humahono. Nje hon+yo losomo
An+tu uhwon+ngkuhwosi sekwo An+tu'nji makot+ku'nyoso ne imo'nyo'nefoho.
29 Hungkuno wasel+mo. Nom'ne s+kuno somo olo ipisayo mijo apa'no
man+mnehono. Manyo'njo nohumentan+'mo s+kuno memjaof+hwoso'no ngko
sekwo'nji nje Mpohwoe ango a'amumo mokosyohumayo sopo mijo songo nonanefoho.
30 Ose ulahon+ngki hof+ko ta anga'no lont+fi noswapont+fi hwof+ki'nyo Oulif+ne'no
kotas+mentohofofoho.

Jisas kako Pita Jisas+mne'no hwasyo hungkuno a'amu somo ulone so'no ul+mentisofoho.
(Mak 14:27-31; Luk 22:31-34; Joun 13:36-38)

31 Jisas ul+mento, Olo s+kwo'miyo lomo sekwo ngkimo n+hwaj+kuji hiyaso
wahumpeent+feho. An+tuye hungkuno mt+'mokumentohofo sohwa ole
mt+'mokumentohofi, A'amu yahu mokosyohumayo sohumo fonjasy+kujo'no yahu
sohwa hiyaso wahumpeent+feho.
32 I, oso'no songo l+kahm'mo Ngkaliline'no s+mo'mo sepo'mnefoho.
33 Ose ulahon+ngki Pita ul+mento, Nom'ne sohwa hof+ko ko kuhwot+'mopijoso ngko
makuhwot+'mo'mnehono.
34 Ose ulahon+ngki Jisas ul+mento, Ngko hungkuno nehopi wakil+monne'no
yohono. Olo s+kwo'miyo lomo y+hufo tos+ka yoka malontan+ngkuhwoso sohonta k+ko
ngkine'no hwasyo hungkuno hufa'u s+hune ole ul+monnoho. Ngko Jisas+mne'no huno
maniyohoyohoho. Ose ulohojo'no y+hufo sohwo yoka wal+montonoho.
35 Ose ulahon+ngki Pita ul+mento, Ngko kikimne'no huno maniyohoyohoho
eso mul+mnehono. O'o, ngko k+ko'nji ko fonjan+siyo'manji oso hungkunoso
mul+mnehono. Ose ulahon+ngki inomokomoyo hopi'nonohino sohwa oso hopa
ul+mentohofofoho.

Jisas Ngket+semani sopo humanto Mpohune'no jomo ul+mentisofoho.
(Mak 14:32-42; Luk 22:39-46)

36 Jisas kakoe inomokomoyo sohwanji Ngket+semani iyo uyo syoho sopono umento-
hofofoho. Osopo nohumanto kakoe inomokomoyo sohwamo ul+mento, Sekwo olopo
fosyohumamno. Ngko oso nompono u'mo Mpohumo jomo ul+mo.
37 Ose ulonto kako Pita'nji Sepetiye hwomu sohwa'u'nji ut+manto umentohofofoho.
Nowent+fi Jisas s+meho tango m+kun+mposo umentisofoho.
38 Oso'no ul+mento, Nje s+meho tango m+kun+mposo'njo hwo'nyoho. Tango hiloso
poyo wan+mokumtol+keno. Ngko'njopo fosyohumaf+kuji ngkimo nohontohumamno.
39 Ose ulonto we'enehwo nowento s+mano hwaho hohnta'ni ipitofawento An+tumo
ul+mento, U, nje Mpohwo, olo tohino loso non+'mahwosi woniyakolofono. I oso hiso'no
nje hunomo nn+ngkahutoho. O'o, j+je hunomnohino hmn+ngkayo.
40 Ose ulonto kakoe inomokomoyo sohwafepono umentisofoho. Kako nu'manto uh-
won+mentisoso kakoe inomokomoyo sohwa saho nofosyowentan+ngkofi uhwononto
Pitamo ul+mento, K+ko ngkimo monohontohumayo peho'neto.
41 Sekwo ngkine'no nohontohumaf+kuji Mpohumo jomo ul+mno. Seten
sekumo yamofo selohofonoho. Sekwo wop+ngo'nohini uyano ko l+fijoso sekwoe
yokumpohn'nyo hopo'maho.
42 Ose ulonto Jisas apa'no we'enehwo nowento ul+mento, Nje Mpohwo, olo
tohino loso ngkimo man+mnonehoho nn+ngkohoho. I, oso'no nje hunomo
min+ngkomnehono. O'o, j+je hunomnohini un+ngkapmmonnoho.

43 Ose ulonto asomo ponto uhwon+mentisoso inomokomoyo sohwa t+mo saho un+ngkahon+ngki saho fosyowentan+ngkofi uhwon+mentisofoho.
44 Ose uhwononto apa'no nul+ko'manto Mpohumo jomo s+mo'mjo ul+mentiso hopaso apa'no nowento ul+mentisofoho.
45 Ose ulonto kakoe inomokomoyo sohwanjo sopo noponto ul+mento, Sekwo saho ne'no lofosyawotofo. Upa'n+mno. Nje s+kuno nto i'mofapmmaho. A'amufe Hwomu sohumne'no a'amu wonyo sohwamo tokoyo'ofo nto imasofoho.
46 Sekwo fil+kapmno. Wohwano. Uhwon+mno. Oso hwe ngkine'no tokoyo'ofo ntoho'maso sohwo nto pohoho.

Jutas Jisas+mo a'amu wonyo sohwamo uy+mentisofoho.
(Mak 14:43-50; Luk 22:47-53; Joun 18:3-12)

47 Jisas oso hungkuno ulontan+ngki Jutas Jisas+ye inomokomoyo aho hopi'nono s+fe mta'ni hufa'u sohwo i'mofapmmentisofoho. A'amu yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwanji a'amu Is+lael hwe engo sohwanji a'amu pi'n+ngo engo itokuso'njo hos+mno'njo sohwamo lut+hwahon+ngkofi Jutas kako Jisas+yepono ipemotas+mentisofoho.
48 Jutas oso a'amu sohwamo yaofo it+hwayo'ne ole ul+mento, Hwe sohumo nu'mahm'mo hinjoho hu'n+meso oso hwe huhwo sohwo Jisas+yoho. Osohumo sekwo aho f+kopmno. Ose nto ul+mentisofoho.
49 Oso'no Jutas Jisas+mo komo'no nu'manto ul+mento, Nje Hwe Engofo. Ose ulonto hinjoho hu'n+mentisofoho.
50 Ose yahon+ngki Jisas ul+mento, K+ko umonji pohino sohwosi komo'no fiyo. Ose ulahon+ngki hof+ko Jisas+mo u'mant+fi aho yokumpohn'nyo ko'mentohofofoho.
51 Hwe fihwo Jisas+'nji humamentiso sohwo kakoe hwakuhwajo nomanto hwe yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwoe syoho ulohofiyo sohumo haloho loku'mentisofoho.
52 Ose yahon+ngki Jisas ul+mento, J+je hwakuhwajo asomo foho'nasyo. A'amu fihwo kako hwakuhwajo'nji nom'ne sohwamo lofososo oso hwe huhwo sohumo hwakuhwajo'nji wolofosyant+feho.
53 K+ko huno makiyoho liyohoho. Ngko nje Mpohumo jomo ul+'me'no kako ahwomomjo a'amu pi'n+ngo engo n+fo'mayo'ne n+hwaj+hwonesohilo.
54 I oso hiso'no ngko ose i'me'no a'amu An+tuye hungkuno nje poyo imo'nyo so'no mt+'mokumentohofo oso hungkunoso ne pipi imo'n+ngkuhwonesohilo. O'o, nje poyo imo'nyoso oso pa'nyo umo'n+montonoho. Ose ul+mentisofoho.
55 Oso hohosohonta Jisas a'amu itokuso'njo somo ul+mento, Sekwo a'amu hufo iwo'n+ngkiso sohune'no aho wokano lont+fi hwakuhwajo'nji itokuso'nji lomotopalokwofo. S+kuno engolopohamo ngko An+tuye tajo ango engo somo humanji a'amu somo An+tuye hungkuno lut+hwahon+ngko sekwo ngkimo osopo man+koso'njo iwo'n+ngkohof+hwasoho.
56 I oso'no a'amumo An+tu hungkuno uyahon+ngki lut+hwamotofo sohwafe hungkuno ne imo'nyo'ne so'no yo'mayo imo'n+ngkohoho. Ose ulahon+ngki inomokomoyo sohwa Jisas+mo ul+ko'mant+fi hiyaso humpo'mentohofofoho.

A'amu 'kaun+sol' syoho'njo sohwafe pone'no nowent+fi Jisas+mne'no hungkuno l+mentohofofoho.
(Mak 14:53-65; Luk 22:54-55, 63-71; Joun 18:13-14, 19-24)

57 Oso a'amu sohwa Jisas+mo aho kent+fi hwe yofe engo'njo tajo ango syoho'njo Kaiyofas oso hwoe angomne'no kemotamentohofofoho. A'amu hon+ngkano hungkuno lut+hwamotofo sohwanji a'amu Is+lael+fe hwe engo sohwanji osopo uhu'mokumentohofofoho.

58 Pita Jisas+mo ko in+ngkawomentisoso kakimo mufantohi'nyofoho. O'o, kako po'mtopo'mtisyo humuloho'm+wesofoho. Kako Kaiyofas+ye tojo somo noswonto a'amu uhwontohumayo sohwanjo sopo yo'mayo imo'nyo so'no uhwontohumamo lonto humamentisofoho.
59 A'amu tajo ango syoho'njo sohwanji a'amu *kaun+sol* syoho'njo sohwanji hof+ko a'amu Jisas+mne'no hwasyo hungkuno uj+so'ne Jisas+mo fonjosyane'ent+fi wot+pemant+fi imentohofofoho.
60 A'amu pi'n+ngo hwasyo hungkuno'njo sohwa ko i'mofopahon+ngkofi nofonjosyane'ent+fi hungkunoso wonyopi t+pmmentohofofoho. Hwangku ae'uyo sohwa'u i'mofaponji
61 ul+mentisiyo, Olo hwe lohwo ole l+maso hweho. An+tuye ango engoso ngko wae yahm'mo songo mol+meso s+kuno hufa'u s+hune memjaof+hwoso'no ango moi'wo umo'n+montonoho. Ose l+maso hweho.
62 Ose ulahon+ngki hwe yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwo nol+kofalohofonto Jisas+mo ul+mento, K+ko hungkuno asomo mujo'njo peho'no yalokuno. Pipilo. Olo hungkuno kikimo kilalokusiyo losofo.
63 Ose ulahon+ngki Jisas mampi'nyo humentan+ngki hwe yofe engo'njo sohwo ul+mento, An+tu songo ne'no humayo sohwo j+je hungkuno kupo'nalofoho. K+ko hungkuno nehopi'nohini fonaso. K+ko K+lais, An+tu kuhwosopo'mentiso An+tuye Hwomu Ne hwosilaho.
64 Ose ulohon+ngkahon+ngki Jisas ul+mento, K+ko nehopi ntohino. I wakil+monne'no yohono. Hwangku sohonta sekwo A'amufe Hwomu sohwo An+tu Yo'mayo Yokumpohn'nyo Hwap+ngo sohwoe aho anga sohohnta'ni humentan+ngkuhwosi uhwon+fitnnefoho. Kako himo ahwomo mta'ango sopo nohumahwosi p+hwoso'no uhwon+fitnnefoho.
65 Jisas ose ulahon+ngki oso hwe tajo ango syoho'njo sohwo s+mano hintotohino umn+mentiso so'no kakoe manji'mofo we'ene s+s+mpento ul+mento, Kako An+tune'no sitofo ulohoho. Nakwo nom'ne a'amu Jisas+mne'no hungkuno jo'neso joho peho'no ulanehwono. O'o, sekwo kakoe hungkuno somo nto upa'n+ngkohofo.
66 Sekwo huno pipi seyohoho. Ose ulohon+ngkahon+ngki ul+mentohofi, Kako wonyo imaso hweho. Kako poyo umo'nono.
67 Ose ulont+fi Jisas+ye s+mo'mangopo me mijo uyat+'mofont+fi fongku'mentohofofoho. A'amu fehohnjo nufonjont+fi
68 Ul+mentohofi, K+ko K+lais sohwosi An+tu hungkuno kijopahon+ngki l+wo'n+ngkino hwosi, t+hwo kufonjohoho. Noho fonaso. Sitofo ose ul+mentohofofoho.

Pita Jisas+mne'no hwasyo hungkuno, Ngko huno maniyohoyohoho ul+mentisofoho. (Mak 14:66-72; Luk 22:56-62; Joun 18:15-18, 25-27)

69 Pita angkuhwafo ponjo tojo somo nohumentan+ngki hwe yofe engo'njo sohwoe syoho ulohofiyosi nu'manto ul+mento, K+ko huhwosi Jisas hwaho Ngkalili mta'ango sohwo'nji humawo'n+ngkino hwosoho.
70 Ose ulahon+ngki a'amu hopi'nono nuhwon+ngkahon+ngkofi Pita ul+mento, Awonoho. Olo hungkuno ntohino loso'no ngko huno maniyohoyohoho.
71 Ose ulonto kako noswonto kontolompo'ango somo nohumentan+ngki nom'ne a'mu syoho ulohofiyosi Pitamo uhwononto hwe sohwamo ul+mento, Olo hwe lohwo Jisas ango Nasaletnnta'ango sohwo'nji humawo'n+ngkiso hweho.
72 Ose ulahon+ngki Pita apa'no yofe hiyaso yonto ul+mento, Nehopi yokintahopono lohono. Ngko oso hwe sohumo huno maniyohoyohoho. Ose ul+mentisofoho.
73 We'enepi a'amu fehohnjo l+kofohumamentohofo osohwa Pitamo nu'mant+fi ul+mentohofi, Nehopi kil+hwono. K+ko hof+ko'njo mta'ango hwosoho. J+je mampahoso Ngkalilinta'ango pa'n+ngo ho'n+ngkohoho.

74 Ose ulahon+ngkofi Pita hungkuno yokumpohn'nyo ul+mento, Ngko hwasyo hungkuno sel+'meso An+tu tohino wontapono. Oso hwe sohumo ngko huno maniyohoyohoho. N+hu'no nehopi lohono. Ose ul+mentisoso tos+ka yoka l+mentisofoho.
75 Yoka lahon+ngki nupa'nonto Pita hungkuno Jisas ul+mentiso so'no huno syaf+hu'mentisofoho. Hungkuno ole ul+mento, Y+hufo tos+ka yoka molontan+ngkuhwoso sohonta k+ko ngkine'no mango hufa'u s+hune ole wal+monnoho. Ngko Jisas+mne'no huno maniyohoyohoho. Ose ulohojo'no y+hufo sohwo yoka wal+montonoho. Pita kako huno ose syaf+syonto mempono swonto kakoe yahino wonyo so'no s+meho tango m+kun+mposo uyahon+ngki humotaho engo ne'no l+mentisofoho.

27

A'amu Pailot+yepono Jisas+mo ipemotawomentohofofoho.
(Mak 15:1; Luk 23:1-2; Joun 18:28-32)

1 Im+ngo ne so'nji a'amu tajo ango syoho'njo sohwanji a'amu Juta sofe hwe engo sohwanji Jisas+mo fonjosyane'ent+fi hungkuno l+mentohofofoho.
2 Jisas+mo aho kent+fi ahwomo nano kilofont+fi hwe engo hwaho mokosyohumayo Pailot oso hwoepono ipemotawomentohofofoho.

Jutas poyo pe'n+mentisofoho.
(Apousel sohwafe Syoho 1:18-19)

3 Jutas kako Jisas+mo tokoyo'ofo uloho'mentiso sohwo uhwon+mentisoso hof+ko Jisas+mo tohino uyant+fi yahon+ngkofi uhwononto kako s+meho tango uyahon+ngki huno ole syaf+hu'mento, Wonyo imalefoho. Ngko oso hamniyoho sojo *teti* (30) ma'maleso asomo uy+mo. Ose ulonto kako a'amu tajo ango syoho'njo sohwanji a'amu Juta sofe hwe engo sohwanjimo uyonto
4 ul+mento, Ngko wonyo imalefoho. Ngko hwe wonyo ane sohumo set+hwamale sohwo wape'n+montonoho. Ose ulahon+ngki ul+mentohofi, Nakwoe'maho. J+je'nohinofoho.
5 Ose ulahon+ngkofi Jutas oso hamniyohoso An+tuye ango engo somo noswoho'nofawento nowento nano hmmentisofoho.
6 Hwe yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwa hamniyoho hiso nomant+fi hnn+mentohofi, Olo hamniyoho hiloso a'amumo fonjasiyo'ne mpe'nefoho. Nakwo olo hamniyoho lo'nji tajo angomjo hamniyoho nem'no ho'nasiyoso wop+ngo'maho.
7 Ose lont+fi hungkuno nom'ne ole kot+ku'mentohofi, Nakwo a'amu hwontoho mt+'mokuwo'n+ngkohofo sohwa mta'ni olo hamniyoho loso'nji hwaho mpe uyano. Hwaho hiloso a'amu kengo mta'ni nop+kuji poyo pe'n+ngkujo'no pijafo ho'nasiyo'nefoho. Ose kot+jwont+fi imentohofofoho.
8 Oso'no hwaho hopo sopo hwaho hon+yo l+fawojoponoho l+wo'n+ngkohofofoho. Oso yofe hiso olohonta weho.
9 Oso hohosohonta hwe Jelemaiya sohumo An+tu hungkuno uyahon+ngki lut+hwamojo sohwoe hungkuno ne imo'n+mentisofoho. Hungkuno ole,
A'amu Is+lael+so oso hamniyohoso kakine'no mpe uyano lont+fi imentohofofoho oso hamniyoho hiso nomant+fi
10 a'amu hwontoho mt+'mokuwo'n+ngkiso sohwoe hwaho mpe imentohofofoho.
Oso hwe engo nt+mentiso pa'nyofoho.
Oso hungkunoso hohonta Jelemaiya ose l+mentisofoho.

Pailot Jisas+mo hungkuno ulohon+mentisofoho.
(Mak 10:2-5; Luk 23:2-5; Joun 18:29-38)

11 Hwe yofe engo'njo hwaho mokosyohumayo sohwo'njo sopo Jisas
loho'mentisofoho. Oso hwe engo huhwo sohwo Jisas+mo ulohon+mento, K+ko a'amu
Jutafe Hwe Engo sohwosilaho. Ose ulahon+ngki Jisas ul+mento, Hungkuno hiso k+ko
nehopi lohino.
12 Hwe yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwanji Juta sohwafe hwe engo sohwanji
hof+ko Jisas+mne'no hungkuno ulahon+ngkofi Jisas hungkuno asomo mujo'njo imen-
tisofoho.
13 Oseso Pailot Jisas+mo ul+mento, Oso hungkuno kikine'no ntohofoso k+ko
mupa'nyotaho.
14 Ose ulohon+ngkahon+ngki Jisas hungkuno mujo'njo yahon+ngki Pailot yomo yonto
huno pi'n+ngo engo syaf+hu'mentisofoho.

Pailot Jisas+mne'no iyomo fonjinto'ofahumno ul+mentisofoho.
(Mak 15:6-15; Luk 23:13-25; Joun 18:39–19:16)

15 Oso S+kuno Engo wopayo iloho yan+motofo s+kuno somo soswo huhwo
huhwi hwe engo hwaho mokosyohumayo sohwo kako hwe impo'angomjo fihumo
is+hutof+hwaj+mojo hweho. A'amu sohwa oso hwe impo'angomjo sohune'no yofe hwe
engo sohumo ul+wo'n+ngkahon+ngkofi oso hwe huhwo sohumo is+hutof+hwaj+mojo
hweho.
16 Oso hohosohonta hwe wonyo Mpolapas kako impo'angomo humohumantisofoho.
17 Hwe moya'mi nuhu'mokahon+ngkofi Pailot ul+mento, Ngko sekuyepono t+humo
is+hutof+hwaj+mnehono. Ngko Mpolapas is+hutof+hwaj+mnehono. Ngko Jisas
a'amu K+lais+yoho ul+wo'n+ngkohofo sohumo is+hutof+hwaj+mnehono. Ose ulo-
hon+mentisofoho.
18 Pailot olo so'no huno moi'wonoho. A'amu pi'n+ngo engoso Jisas+mo
in+ngkamotofo so'no a'amu Juta sofe hwe engo sohwa s+mano hintotohino
umn+mentisofoho. Oso'no kakiyepono hungkuno hiso ipemotapmmentohofofoho.
19 Pailot kako hungkuno jo'ne ango sopo humentan+ngki kakoe ape hungkuno ole
l+hwat+mento, K+ko oso hwe wop+ngo sohumo k+ko wonyo ulohofohotoho. Ngko
s+kwo'miyomo oso hwe sohune'no wojo uhwon+ngkoheso ngko s+meho tango niso-
foho. Ose l+hwat+mentisofoho.
20 Hwe yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwanji Juta sofe hwe yofe engo'njo
sohwanji hof+ko hwe moya'mi somo ul+mentohofi, Sekwo Mpolapas+mne'no jomo
ul+mno. Jisas kako poyo umo'nono. Ose humulohofofoho.
21 Hwe yofe engo'njo sohwo a'amu somo ulohon+mento, Olo hwe lohwa'u osopo
humasiyo loso t+humo us+huto'mnehono. Ose ulahon+ngki hof+ko ul+mentohofi,
Mpolapas+mo us+hutofo.
22 Ose ulahon+ngkofi Pailot ul+mento, Ngko Jisas a'amu K+lais hwosoho
ul+wo'n+ngkohofo sohumo pipi imnehono. Ose ulahon+ngki a'amuso ul+mentohofi,
Iyopo fonjinto'ofasyo.
23 Ose ulahon+ngkofi Pailot ul+mento, Peho'neto. Olo hwe lohwo peho wonyo imaso
hwolo. Ose ulahon+ngki a'amuso mohm'no ul+wo'n+mentohofi, Iyopo fonjinto'ofasyo.
Iyopo fonjinto'ofasyo.
24 Ose lontan+ngkofi Pailot huno umento, kakoe hungkunoso hopa
mmo'n+ngkahon+ngki ikujoho u'mofapmmonto yahon+ngki Pailot kako a'amu
wanohon+fento mijo nomanto a'amuso uhwontohumentan+ngkofi kakoe ahomo
mijo yat+ku'nonto ul+mento, Olo hwe lohumo fonjasiyo'neso nje huno'maho. O'o,
sekwo hwap+ngo kuyoho. Oso'no nje aho mijo yat+ku'n+ngkohono.
25 Ose ulahon+ngki a'amuso ul+mentohofi, Olo hwe lohumo poyo fonjasiyo'ne tohino
nakumo ne'masoso nakwoe mehomi ntnne'no wone'ma'montonoho.

26 Ose ulahon+ngkofi Pailot Mpolapas+mo is+hutof+hwajonto kakoe hwe itokuso'njo sohwamo ul+mento, Jisas+mo impe'nji fonj+kuji iyopo fonjinto'ofahumno.

A'amu itokuso'njo sohwa Jisas+mne'no sitofo l+mentohofofoho.
(Mak 15:16-20; Joun 19:2-3)

27 Oseso Pailot+ye a'amu itokuso'njo sohwa hwe yofe engo'njo sohwafe angomo ipemotaswont+fi osopo hwe itokuso'njo hopi'nonohino sohwa Jisas+mo u'ma'mentohofofoho.
28 Hof+ko kakoe manji'mofo yajont+fi hof+ko manji'mofo nom'ne hon+yo'nohinoso uloho'mentohofofoho. Oso manji'mofo hon+yo'nohinoso a'amu yofe engo hwaho mokosyohumayo sohwafe manji'mofofoho.
29 Ose yont+fi hof+ko impe yongo'njo nomant+fi nopopojont+fi hnn+mentohofi, Olo hwe yofe engo'njo hwaho mokosyohumayo sohwoe mnokino manji'mofo pa'nyofoho. Ose lont+fi Jisas+ye mnokinopo monji'mofahumentohofofoho. Hof+ko fo'me nomant+fi kakoe aho angahohnta'ni umanjont+fi ul+mentohofi, Olo fo'me loso hwe engo hwaho mokosyohumayo sohwoe pa'n+ngo sohwosiye ahomo kumanj+hwono. Ose lont+fi kako'njopo hwomtame poji ulohofont+fi sitofo ul+mentohofi, Ou Hwe Engo sohwosi, k+ko a'amu Juta somo mokosyohumawo'n+ngkino sohwosilaho.
30 Ose ulont+fi kakoe s+mo'mango sopo memijo uyat+'mofont+fi oso fo'me ahomo umangku'mentohofoso nomant+fi mnokinopo fongku'mentohofofoho.
31 Hof+ko sitofo moi'wo ulont+fi oso manji'mofo hon+yo'nohinoso yojasyont+fi kakoe manji'mofo uloho'mentohofofoho. Ose yont+fi kakimo fonjinto'ofasiyo'ne sopono ipemotas+mentohofofoho.

Hof+ko Jisas+mo iyopo fonjinto'ofahumentohofofoho.
(Mak 15:21-32; Luk 23:26-43; Joun 19:17-27)

32 Ipemotasont+fi hwe fihwo Sailininta'ango kakoe yofe Saimoun osohumo nu'mant+fi kwokwe umofont+fi kako Jisas+ye iyo hwojiyaf+ku'nnyo intofo'ne'ent+fi ul+mentohofofoho.
33 Kako intofahon+ngki hof+ko hwaho Ngkoul+kota s+'mo'mentohofofoho. Oso hwaho hopo sopone yofe hiso hwap+ngo olenoho. Mnokino yokino huyo'mango pa'nyo ponoho.
34 Osopo nohumant+fi hof+ko ipisayo mijo'nji nom'ne molasin tohino mumnyo'njo so'ne so'nji iwolo'mokont+fi Jisas+mo uyahon+ngkofi kako yamofo imentisoso man+mentisofoho.
35 Oseso hof+ko Jisas+mo iyopo fonjinto'ofasyont+fi kakoe manji'mofo yo'mayoso t+hwo woma'montol+keno lont+fi syohi'nyo imentohofofoho. Hwe sohwa syohi'nyo hiso yakolo ulohofont+fi yo'mayoso hu'mema'mentohofofoho.
36 Ose yont+fi osopo nohumant+fi Jisas+mo uhwontohumamentohofofoho.
37 Kakoe iyo hwojiyaf+ku'nnyo yokintaho sopono olo hungkunolo kakine'no mt+'mokumentohofi, OLO HWE LOHWO JISAS+YOHO. A'AMU JUTAFE HWE ENGO HWEHO. Ose mt+'mokont+fi iyoswo hofojahumentohofofoho.
38 Jisas+'njopo hwe hufa'u hufo'nji ikujoho'nji imojiyo sohwa'umo fonjinto'ofahumentohofofoho. Nom'nihwo Jisas+ye aho angahohnta'ni, nom'nihwo aho hwonamonyo hohnta'ni fonjinto'ofahumentohofofoho.
39 Hwe moya'miso nopohotawent+fi mnok+ngkwa'n+ngkwa'nnyo yont+fi sitofo ul+mentohofi,
40 K+ko ole l+wo'n+ngkini, An+tuye tajo ango engoso ngko wae yaohm'mo apa'no songo mol+meso s+kuno hufa'u s+hune memjaof+hwoso'no ango moi'wo umo'n+montonoho. Ose l+wo'n+ngkino hwosoho. K+ko An+tuye Hwomu Ne hwos+'manji k+ko fo'ma'nyo. Iyopo nta'ni f+kotape.

41 Hwe yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwanji a'amu hon+ngkano hungkuno
lut+hwamotofo sohwanji a'amu Jutafe hwe engo sohwanji oso pa'nyo sitofo
ul+mentohofofoho.
42 Ole ul+mentohofi, Kako a'amu nom'nemo ufo'mawo'n+ngkiso sohwo kakimo
mufo'ma'nonehoho. Kako Is+lael sofe hwe engo hwolaho. Kako iyopo nta'ni
kotap+hwoso'no uhwon+ngkuhwasi nakwo s+meho hi'ntnnono uyano.
43 Kako An+tumo s+meho hi'ntnnono uyonto ole l+mento, Ngko An+tuye Hwomu
hwo'nyoho. Ose l+mentiso hweho. An+tu kakine'no umo'n+ngkuhwoso'no'manji kako
olohonta ufo'mano. Ose ul+mentohofofoho.
44 Oso hwe wonyo Jisas+'njopo fonjinto'ofahumentohofo huhwa'u Jisas+mo sitofo
ul+mentisiyefoho.

Jisas poyo imo'n+mentisofoho.
(Mak 15:33-41; Luk 23:44-49; Joun 19:28-30)

45 Hinjo ajwo kuntoliyopo oso s+kuno mjaofonto mofehi'nyomo hoholo yasy-
onto akupo'nyo'nji *t+li* (3) *k+louk* oso'nji apa'no longkon+ngkahon+ngki mofehi'nyo
l+mentisofoho.
46 S+kuno wammonto yahon+ngki Jisas joho mohm'no l+mento, *Eli Eli
lema sapak+tani.* Oso hungkuno hiso neso ole, Nje Mpohwo An+tu, peho'no
n+s+kwojantokuno.
47 Ose lahon+ngki a'amu kako'njopo humamentohofoso upa'nont+fi huno muya-
hon+ngki l+mentohofi, Olo hwe lohwo kako Ilaija osohumo An+tu hungkuno uya-
hon+ngki l+mojo sohumne'no joho lalofoho.
48 Ose ulahon+ngkofi hof+ko'njopo a'amu humunyo sohwo komo'no Jisas+mo
u'manto hwap+fe we'e mijo yokumpohn'nyo mangkinyo'njo yomanto oso hiso tokemo
yamjonto Jisas wanononto uy+mentisofoho.
49 I oso hiso'no nom'neso ole ul+mentohofi, Hofahiyo. Nakwo uhwontohumano.
Ilaija nop+hwosi ufo'ma'mtol+keno. Ose ul+mentohofofoho.
50 Jisas apa'no joho mohm'no lonto kakoe huyo'mango uhwajonto poyo
pe'n+mentisofoho.
51 Oso hohosohonta An+tuye tajo ango engo somjo hwap+fe engo oso ajwoponjo ango
we'e An+tu humayo'nefoho l+motofo sopo hoku'yopo pmpil+peehinyoso yokintahopo
nta'ni tomonte s+s+mpo lohofonto hofa'u imo'n+mentisofoho. Hwaho hwom+hwo
yonto sojo engoso t+hwo'mentisofoho.
52 Oso hwaho a'mopijafo ho'nahinyo sopo hwaho hwosampo lohofahon+ngki
An+tuye a'amu pi'n+ngo pe'n+mentohofoso songo l+ka'mentohofofoho.
53 Nol+kafont+fi s+kuno nom'nemo Jisas pe'nonto songo l+ka'mentiso somo hof+ko
ango Jelusalem wop+ngo somo noswahon+ngkofi a'amu pi'n+ngo engo oso a'amu somo
uhwon+mentohofofoho.
54 Hwe a'amu itokuso'njo sohwamo mokosyohumayo sohwo kakoe a'amu'nji nohu-
mant+fi Jisas+mo uhwontohumant+fi hwom+hwo yo'mayo so'nji imo'n+ngkahon+ngki
uhwonont+fi iyoho un+mentisofoho. Ole ul+mentohofi, Olo hwe lohwo An+tuye
Hwomu Ne hweho. Ose l+mentohofofoho.
55 Moya'mi pi'n+ngo engo Ngkalilinta'ango Jisas+mo t+fi in+ngkamotofo sofa Jisas+mo
ufo'mano lont+fi Ngkalili ul+ko'mant+fi Jisas+'nji Jelusalemno pmmentohofofoho. Os-
ofa nohumant+fi Jisas+mo uhwon+hwojamentohofofoho.
56 A'mu hof+ko'njo loponta'angosi Maliya Mak+tola nta'angiyoho. A'mu nom'nesi
kakoe yofe Maliya Jem+s+'nji Jousep+'njiye kona'wohiyoho. A'mu nom'nesi Sepetiye
hwomu sohwa'uye kona'wohiyoho.

Jisas+ye pijafoso sokimomo ho'nahumentohofofoho.
(Mak 15:42-47; Luk 23:50-55; Joun 19:38-42)

57 S+kuno'nji hwe hamniyoho engo'njo Alimateyanta'ango sohwo
i'mofapmmentisofoho. Kakoe yofe Jousep+yoho. Kako Jisas+mo in+ngkamojo hweho.
58 Kako hwe engo Pailot osohumo u'manto, Jisas+ye pijafo mayo'ne ulo-
hon+mentisofoho. Ose ulahon+ngki Pailot ul+mento, Jisas+ye pijafoso olo hwe lohumo
uy+mno.
59 Ose ulahon+ngki Jousep pijafoso nomanto hwap+fe songo halojo somo ifo-
humpento
60 kakoe sokimo songomo ho'nahumentisofoho. Oso sokimoso kako sojo engo
somo imo engo il+'mentisofoho. Osopo ho'nasyonto sojo engo y+wolo'mo y+wolo'mo
lohofonto sokimo hoku'yo somo p+jwahumentisofoho.
61 Maliya Mak+tolanta'angos+'nji nom'ne Maliyas+'nji sokimo mom+ngo sopo hu-
manji hum+hwontohumantisiyofoho.

A'amu itokuso'njo sohwa Jisas+ye sokimo'njo mofone sopo humohumantohofofoho.

62 Mo'n+ngka honta s+kuno iyoho humayo'ne yo'mayo ito'no esyohumayo sohwi
nuyokolofahon+ngki hwe yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwanji a'amu Falisi
sohwanji Pailot+mo u'ma'mentohofofoho.
63 Nu'mant+fi ul+mentohofi, Hwe engo oso hwe hwasyo hungkuno'njo sohwo songo
humamentiso sohonta ole l+mento, S+kuno hufa'u s+hune memjaof+hwoso'no ngko
songo nol+ka'mnefoho l+mentisoso huno nayohoho.
64 Oso hiso'no k+ko j+je a'amu sohwamo ole uso, Jisas+ye pijafo somo sekwo
p+kup+jo esyontan+ngkujoso s+kuno hufa'u s+hune womemjaofono. Ose uso. Kakoe
inomokomoyo sohwa nukuji kakoe pijafoso hufo ikuji hwe moya'mi somo hwasyo ole
ul+fitnnoho, Jisas songo nto l+ko'maho. Oso hwasyo hungkunoso hwasyo hungkuno
s+mo'mjo somo nuyakolofonoho.
65 Ose ulahon+ngkofi Pailot ul+mento, Sekwo sekwoe a'amu uhwontohumayo'ne
sohwamo uhwaj+fijoso hof+ko sokimo somo yokumpohn'nyo wop+jwosyafe.
66 Ose ulahon+ngki hof+ko nowent+fi p+jwahumentohofofoho. Oso hiso hano
pitofasiyo so'no sohe ho'nahumentohofofoho. Oseso hof+ko a'amu itokuso'njo sohwa
sokimo homo somo uhwontohumayo'ne uhwat+mentohofofoho.

28

Jisas songo l+ka'mentisofoho.
(Mak 16:1-10; Luk 24:1-10; Joun 20:1-18)

1 S+kuno iyoho humayoso moi'wo imo'n+ngkahon+ngki Sante im+ngo'nji mofehi'nyo
wos+'mofapmmonto yahonjo so'nji Maliya Mak+tolanta'angosi Maliya nom'nesi'nji
siko Jisas ho'nahumalofo sopo uhwonaho lonji pmmentisiyefoho.
2 Oso hohosohonta hwaho hwom+hwo yahon+ngki a'amu ahwomomjo
sohwo nul+ko'manto noponto sojomo iwolo'mo iwolo'm+ngo lohofonto sojo
nomeho'naofonto sojo yokintahopo humamentisofoho.
3 A'amu ahwomomjo sohwoe s+mano emta'm+ngo yonte pa'nyo kakoe manji'mofoso
n+hu'no halojo'nohinofoho.
4 A'amu itokuso'njo sohwa osohumo uhwonont+fi yomo yont+fi iyoho
un+ngkahon+ngki poyo hopa wo'mentohofofoho.
5 I oso'no a'amu ahwomomjo sohwo a'mu sofa'umo ul+mento, Siko iyoho
sen+ngkuhwoloho. Ngko huno ole niyohi, Siko Jisas a'amu iyopo fonjinto'ofahumalofo
sohune'no t+peelokusiyo. Ose ulonto ul+mento,
6 Kako olopo mohumuyoho. Hohonta kako l+mentiso hopa nto l+ka'maho. Oyoninyo.
Hof+ko Jisas+mo noho'nahumalofo lopo uhwoninyo.

7 Siko komo'no uhus+si kakoe inomokomoyo sohwamo hwe poyo imo'n+maso
sohwo pi'n+mo mta'ni nto l+ka'maho. Ose ulinyo. Kako Ngkaliline'no s+mo'mo nto
sepo'maho. Sekwo osopo nosokuji uhwon+mno. Hungkuno seloheso in+ngo seyo'eno.
8 Ose ulahon+ngki a'mu sofa'u iyoho un+mentisoso siko s+meho wop+ngo
umo'n+ngkahon+ngki pi'n+momo nul+ko'manji komo'no nowenji kakoe inomokomoyo
sohwamo olo hungkuno loso ulohonanji umentisiyefoho.
9 Nowentan+ngki Jisas hon+ngkanopo uswo'nonto ul+mento, Nje nampohwo fa'uyo.
Ose ulahon+ngki t+fonepo nowenji Jisas+ye s+fe hwompahomo aho upm'mokonji
Jisas+mo hwomtame uloho'mentisiyefoho.
10 Jisas ul+mento, Siko iyoho sen+ngkuhwoloho. Siko nuhus+si nje n+ngkwahwosamo
ulinyo. Hof+ko hwaho Ngkalili nosokuji osopo wanohon+fe. Ose ulinyo
ul+mentisofoho.

A'amu itokuso'njo sohwafe hungkunofoho.

11 Oso a'mu sofa'u nowentan+ngki a'amu fehohnjo itokuso'njo sokimo somo uh-
wontohumayo sohwa hof+ko angopo i'mofawent+fi a'amu yofe engo'njo tajo ango
syoho'njo sohwamo yo'mayo imo'n+mentiso so'no ul+mentohofofoho.
12 Ose ulahon+ngkofi a'amu huhwo sohwanji a'amu Jutafe hwe engo sohwanji
uhu'mokont+fi yo'mayo yane'ent+fi hungkuno mtito'mentohofofoho. Hof+ko hamniy-
oho engo a'amu itokuso'njo sohwamo uyont+fi ul+mentohofi,
13 Sekwo a'amu somo ole ul+mno. Kakoe inomokomoyo sohwa hof+ko s+kwo'miyomo
nopont+fi nakwo saho fosyowentan+ngkuhwoni kakoe pijafoso hufo ma'malofofoho.
Ose ul+mno.
14 Hwe engo hwaho mokosyohumayo sohwo olo so'no upa'n+ngkuhwos+'manji
nakwo kakimo afofo umokantanoho. Kako sekumo yoka masejo'njo uy+montonoho.
15 Ose ulahon+ngkofi a'amu itokuso'njo sohwa hamniyoho nomant+fi hof+koe
hungkunomo in+ngkamentohofofoho. Olo hungkuno Jisas+ye pijafoso hufo mayo loso
a'amu Jutafe ango'meemo ho'n+ngkowahon+ngki ne'no lont+feso olohonta ose weho.

Jisas+ye inomokomoyo sohwa Jisas+mo uhwon+mentohofofoho.
(Mak 16:14-18; Luk 24:36-49; Joun 20:19-23)

16 Inomokomoyo aho hopi'nono s+fe mta'ni anga'nohino sohwa oso hwof+ki'nyo
hwaho Ngkalili sopo Jisas nto ul+mentiso sopono s+mentohofofoho.
17 Hof+ko Jisas+mo uhwonont+fi hwomtame uloho'mentohofofoho. I oso'no
a'amu anga'no anga'no Jisas+t+keno nom'ne hwol+keno lont+fi huno pi'n+ngo
syaf+hu'mentohofofoho.
18 Jisas hof+kimo t+fonepo u'manto ul+mento, An+tu yo'mayo yokumpohn'nyo
ahwomo'nji hwaho'ntnne'no mokosyohumayo'ne ntapisofoho.
19 Oso'no sekwo nowekuji hwaho hopi'nono ango'meemjo a'amu somo nje
hungkuno lut+hwaf+kujo'no nje inomokomoyo umo'n+fe. Sekwo hof+kimo mijo
kiyomayoso Mpohwoe yofe'nji kakoe hwomufe yofe'nji kakoe Towahunofe yofe'nji
l+kuji f+kiyomapmno.
20 Ngko hungkuno hopi'nono sejapontnneso a'amuso hungkuno hiloso in+ngkape-
e'ne filut+hwamno. Upa'n+mno. Ngko sekwo'nji engolopohamo nohumentan+'mo
s+kuno moi'wo imo'n+ngkuhwoso'no ne'no hument+hwanefoho.

Mak
Olo Hungkuno Wopɨngo loso Mak Mtɨ'mokumentisofoho.
Olo Hungkuno Sɨmo'mjofoho.

Jisas ahwomomne'no nto sɨmentiso sohonta soswo sɨfe aho hopi'nono mofonepo nto uyokolofahonɨngki Mak olo iyoswo loso mtɨ'mokumentisofoho. Mak sohwo yofe hufa'unjo hweho. Nom'ne yofeso olenoho. Jounɨyoho. I oso'no yofe hiso nehm'no hu'mo ole: Joun Makɨyoho. (Oso hungkuno hiso *Apousel* sohe engo 12 honɨngkano we'e 25. Osopo weho.) Mak sohwo yofe hufa'u mulinyo hwapɨngoso ole: Yofe Makɨyeso Ngkɨlik hungkuno mta'angofoho. Yofe Jounɨyeso Hipɨlu hungkuno mta'angofoho. Makɨye na'usi Maliyafoho. (Oso hiso *Apousel* sohe engo 12 honɨngkano we'e 12. Osopo weho.) Mak huhwo sohwoe kona'wohiye ango somo a'amu Jisasɨmo inɨngkunyoso aho ku'mo ku'mɨngo ne'no uhu'mokumotofomnoho. Mak sohwo Jisasɨye inomokomoyo hwo'maho. O'o, Jisasɨye inomokomoyo Saimoun Pita'nji ango Loum sopo syoho imojiye hwa'uyoho. Olo iyoswo hiloso Mak ango Loum humanto mtɨ'mokumentisofoho. A'amu fehohnjo hofɨko huno ole, Mak sohwo Hipɨlu hungkuno so'nji Ngkɨlik hungkuno so'nji huno moi'wo'nnyo hweho. Oso'no ango Loum sopo Pita'nji nohumanji Mak kako Pitafe hungkuno iwolo'mokiyo syoho imojo hweho. Pita kako Anɨtuye hungkunoso Hipɨlu hungkunomo lahonɨngki a'amu Loumjoso upa'nyo'ne Mak kako Ngkɨlik hungkunomo iwolo'mokumojo hweho. Oso'no a'amu Loumjo sofe hunoso olenoho. Hwe fihwo kako nɨhu'no yokumpohn'nyo hwo'manji nakwoe Hwe Engo hweho. Ose syofɨsyontanɨngkofi Mak kako Jisasɨmne'no ole ulɨmonto mtɨ'mokumentisofoho. Jisas sohwo hwe yokumpohn'nyo sohwafe yokumpohn'nyo somo Jisasɨye yokumpohn'nyoso yakolonoho. Jisas sohwo Anɨtuye Hwomu Ne hweho. Kako a'amu mnokino'njo so'nji a'amu towahuno wonyo'njo somo wopɨngo umokiyo'ne yokumpohn'nyoso hi'njo hweho. A'amu Loumjo somo Mak ose ulɨmonto mtɨ'mokumentisofoho. Olo iyoswo hiloso Mak a'amu Ngkɨlik Jisasɨmo inɨngkunyo somne'no mtɨ'mokumentisofoho. Mak mtɨ'mokumentiso iyoswo hiloso nakumo huno nafohotofo'nefoho. Huno nafohotofo hwapɨngo neso ole: Jisas sohwo yo'mayo hopi'nono hwaho loponjofe yokumpoyn'nyo somo yakolownnyo hweho. Oso'no nakwo olo iyoswo hiloso atofo lɨhwasi Jisasɨmo unɨngkohwano.

Joun Hwe A'amumo Mijo Kiyoma'mojo sohwo hungkuno lutɨhwamentisofoho.
(Matɨyu 3:1-12; Luk 3:1-9, 15-17; Joun 1:19-28)

1 Ngko Mak'ni Anɨtuye Hwomu Jisas Kɨlais sohune'no hungkuno wopɨngo wamtɨ'mokumonne'no yohono.
2 Hungkuno ae lomayoso ole. Hohonta Anɨtu kako Aisaiya sohumo hungkuno uyahonɨngki iyoswo ole mtɨ'mokumento,
Anɨtu kakoe hwomumo ulɨmento,
Upa'nyo. Ngko hwe fihumo nje hungkuno motawe'ne wolɨhwatɨmonnoho.
Oso huhwo sohwo kako kikimo sɨmo'mo kupe-e'ne hweho. Kako jɨje honɨngkano ito'no esyohumayo'ne hweho.
3 Olo hwe huhwo lohwo hwaho a'amumo humunyo fi'mo hwe fihwoe mampaho engo ole ho'nɨmento,
Hwe Engo sohumne'no honɨngkano ito'no fehumamno.
Kakoe hano emoyo'ne so'no honɨngkano hiso ito'no mɨhwatɨmno.
Oso hungkunoso Aisaiya mtɨ'mokumentisofoho.

4 Oseso Joun a'amumo mijo kiyoma'mojo sohwo hwaho a'amu mohumunyopo
i'mofaponto a'amu pi'nɨngo uhu'mokahonɨngkofi ole lutɨhwamento, Sekwo sekwoe
honɨngkano wonyo somne'no hohujo ikinjaofɨkujo'no Anɨtu kako sekwoe wonyo hiso
wae yasemofɨhwaso'no ngko mijo wokiyosema'mo. Ose ulɨmentisofoho. A'amumo
sekwoe honɨngkano songoso utɨhwayo'nefoho.
5 A'amu hwaho Jutiyanta'ango so'nji pone engo Jelusalem mta'ango pi'nɨngo
engo so'nji Jounɨmo u'mantɨfi kakoe hungkuno upa'nontɨfi hofɨkoe wonyo yoloho
lɨjwaofahonɨngkofi Joun hofɨkimo Mijo Joutan sohumo kiyoma'mentisofoho.
6 Jounɨye nem'no manji'mofo hwaho fi'njohwe yahu *kamel* lohwa'nji
mtɨ'mokumentisofoho. Yahu paho ahulohoso loho'nɨmentisofoho. Kako kusɨmo'nji
tɨme mijo'nji nɨmojo hweho.
7 Joun a'amumo ole lutɨhwamojofoho. Hwe nom'nehwo tɨfi noponefoho. Oso hwe
huhwo sohwo kakoe yokumpohn'nyoso nje yokumpohn'nyomo nɨyakolofonefoho.
Ngko sohwo'ni oso hwe huhwo sohwoe yofe engo so'no ngko kakimo momayo
ulohofiyo'ne hwo'nyoho.
8 Ngko sekumo mijo'nohino kiyosemawo'nɨngkono. Hwe tɨfinjo sohwo kako Anɨtuye
Towahuno Wopɨngonjo sohwo wokiyosema'montonoho.

Joun Jisasɨmo mijo kiyomahonɨngki Seten Jisasɨmo yamofo uloho'mentisofoho.
(Matɨyu 3:13-17; Luk 3:21-22; Joun 1:29-34)

9 Osohonta Jisas pone Nasalet hwaho Ngkalili ulɨko'manto Jounɨmo nu'mahonɨngki
Joun kakimo Mijo Joutan sohumo kiyoma'mentisofoho.
10 Jisas mijo mta'ango nosɨ'mofaponto uhwonɨmentisoso ahwomo mtampo lohofa-
honɨngki Anɨtuye Towahuno yɨhufo ntolofiyo pa'nyo sohwo Jisasɨmo wekehumapm-
mentisofoho.
11 Oso hohosohonta ahwomo mta'ni ole ho'nɨmento, Kɨko nje Hwomu
sohwohnne'no, ngko sɨmeho wopɨngo mɨkunɨmposo kijapalokweno. Kɨko
yo'mayo wopɨngo iwo'nɨngkino so'no nje sɨmeho wopɨngo nɨmo'nantofoho. Ose
ho'nɨmentisofoho.

Seten kako Jisasɨmo yamofo uloho'mentisofoho.
(Matɨyu 4:1-11; Luk 4:1-13)

12 Ose ho'nɨngkahonɨngki Mijo Joutannta'ango Anɨtuye Towahuno Wopɨngo so-
hwo Jisasɨmo nom'ne hwaho a'amu mohumunyo iyo yo'mayo ane sopono uh-
watɨmentisofoho.
13 Osopo Jisas nohumentanɨngki sɨkuno *fouti* (40) memjaofahonɨngki Seten
Jisasɨmo wonyo umokumo lonto Jisasɨmo yamofo uloho'mentisofoho. Oso hwaho
sopo sikisɨwojo yo'mayoso nohumentanɨngkofi a'amu ahwomomjo sohwa Jisasɨmo
ufo'ma'mentohofofoho.

Jisas syoho emayoso Ngkalili nta'ni ema'mentisofoho.
(Matɨyu 4:12-17; Luk 4:14-15)

14 Hwangku sohonta Helout hwe yofe engo'njo hwaho mokosyohumayo sohwo kako
Jounɨmo impo'angomo intofahumentisoso Jisas hwaho Ngkalili sopo nowento Anɨtuye
hungkuno lutɨhwoma'mentisofoho.
15 Ole ulɨmento, Upa'nɨmno. Olohonta Anɨtuye sɨkuno mofoneponoho. We'enepi
Anɨtu kako kakoe a'amu so'nyumo yokumpohn'nyo enemokosyohumanefoho. Sek-
woe honɨngkano wonyo somne'no hohujo ikinjaofɨkuji Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono
uyɨmno. Ose lutɨhwamentisofoho.

Hwe osofosofahu'no inanɨku syoho'njo sohwamne'no Jisas joho ulɨmentisofoho.
(Matɨyu 4:18-22; Luk 5:1-11)

16 Sɨkuno fihwi Jisas Mijo Ayo Ngkalili momɨngopo hano emoyonto
uhwonɨmentisoso Saimoun konɨngkwaˈwehwo Entɨluˈnji siko inanɨku hoˈyo mijomo
hoˈnaofontanɨngki uhwonɨmentisofoho. Inanɨku ifamiyoso sikoe hamniyoho
syohofoho.
17 Jisas nuhwononto ulɨmento, Siko ngkimo tɨfi nnɨngkapinyo. Siko inanɨku
mawoˈnɨngkisiye paˈnɨngoso Anɨtumneˈno aˈamu mayoˈne wolosetɨhwamo.
18 Ose ulahonɨngki sikoe inanɨku hoˈyo komoˈno nulɨkoˈmanji Jisasɨˈnji umentoho-
fofoho.
19 Hofɨko weˈenepi mitɨmomɨngo somo nokuˈmokwawentɨfi Jisas uhwonɨmentisoso
Sepetiye hwomu sohwaˈu Jemɨsɨˈnji Jounˈnji siko yofayokinomo nohumanji inanɨku
hoˈyo itoˈno esyohumentanɨngki uhwonɨmentisofoho.
20 Jisas nuhwononto sikineˈno komoˈno joho ulɨmento, Oyoninyo. Ose ula-
honɨngki Jemɨsɨˈnji Jounˈnji siko komoˈno kanɨngkwohumo ulɨkoˈmaˈmentisiyefoho.
Kanɨngkwohwo Sepeti kakoe aˈamu syoho ulohofiyo sohwanji hofɨkoe yofayokinomo
nohumentanɨngkofi Jemɨsɨˈnji Jounˈnji siko ulɨkoˈmanji Jisasɨˈnji umentohofofoho.

Jisas aˈamu angaˈnohino sohumtaˈni towahuno wonyoso wae yaoˈmentisofoho.
(Luk 4:31-37)

21 Jisasɨˈnji kakoe inomokomoyo sohwanji nowentɨfi pone Koponeyam iˈmofawentɨfi
sɨkuno Salolemo aˈamu iyoho fosyohumayoˈne sɨkuno somo hofɨko aˈamu Jutafe tajo
angomo noswontɨfi Jisas hwe moyaˈmimo hungkuno lutɨhwamentisofoho.
22 Aˈamuso hofɨko kakoe hungkunomo upaˈnontɨfi yomo imentohofofoho.
Hwapɨngoso hofɨko aˈamu honɨngkano hungkuno lutɨhwamotofo sohwa paˈnyo
hwoˈmaho. Oˈo, Jisas sohwo kako hungkuno hwapɨngo woˈnnyo hweho.
23 Osohonta hwe towahuno wonyoˈnjo sohwo tajo ango homo somo joho mohmˈno
ulɨmento,
24 Jisas Nasaletnntaˈango sohwosi kɨko nakumo peho wonalohoˈmneˈno sopalokuno.
Kɨko nakumo wonyo wonamokumonneˈno losopalokuno. Ngko kikineˈno huno
niyohoho. Kɨko Anɨtuye Hwomu Wopɨngo Ne hwosoho.
25 Ose ulahonɨngki Jisas kako towahuno wonyo sohumo yoka ulɨmento, Mampiˈnyo
fosyohumaho. Kɨko olo hwe lohumo ulɨkoˈmaho.
26 Ose ulahonɨngki towahuno wonyo huhwo sohwo joho mohmˈno lonto hwe
sohumo yomo yomo engo umasiyonto ulɨkoˈmaˈmentisofoho.
27 Aˈamuso ose uhwonontɨfi yomo engo yontɨfi hnnɨmentohofi, Olo pehotɨkeno.
Olo hungkuno nomˈne songofoho. Olo hwe lohwo yokumpohnˈnyoˈnjo lohwo
hungkuno lahonɨngki towahuno wonyo sohwa kakoe hungkunomo haloho pentɨfi tɨfi
inɨngkahwofo. Ose hnnontɨfi
28 olo yoˈmayo Jisas imentiso soˈno hwaho Ngkalili sopo mjahoˈnɨmɨmentisofoho.

Jisas Pitafe konemimo wopɨngo umokumentisofoho.
(Matɨyu 8:14-15; Luk 4:38-39)

29 Jisas tajo ango mtaˈni noswaponto kako Saimounˈnji Entɨluˈnji sikoˈnɨkwaˈiye
angomo humentohofofoho. Jemɨsɨˈnji Jounˈnji hofɨkoˈnji humentohofofoho.
30 Saimoun konemi siye aˈapaho tohohmtnno uhnnɨngkahonɨngki kako ijempohopo
humamentisofoho. Osoˈno Jisas noswopahonɨngki oso hungkuno hiso komoˈno
ulɨmentohofofoho.
31 Ose ulahonɨngkofi aˈmusi mnokinoˈnji nohumentanjopo uˈmanto Jisas
kakoe aho nomanto aˈmu simo nulɨkofahonɨngki aˈapaho tohohmtnno moiˈwo
imoˈnɨngkahonɨngki kako wopɨngo imoˈnɨmentisofoho. Wopɨngo imoˈnonto kako
aˈamumne wopayo iloho humisyofoho.

Jisas aˈamu piˈnɨngo somo wopɨngo umokumentisofoho.
(Matɨyu 8:16-17; Luk 4:40-41)

32 Oso sɨkuno somo aˈamuso hofɨko aˈamu nomˈne yoˈmayo yoˈmayo mnokinoˈnjo soˈnji aˈamu towahuno wonyoˈnjo soˈnji ipemotapmmentohofofoho.
33 Aˈamu hopiˈnono oso ango Jisas humentanjo hokuˈyo sopo uhuˈmokumentohofofoho.
34 Aˈamu yoˈmayo yoˈmayo mnokinoˈnjo soˈnji towahuno wonyoˈnjo soˈnji wopɨngo umokumentisofoho. Towahuno wonyo huhwo sohwa Jisas Anɨtuye hwomu sohumo yofe uhwoˈmentohofo soˈno Jisas hofɨkimo hungkunojo soˈne mampiˈnyo umokumentisofoho.

Jisas hwaho Ngkalili sopo Anɨtuye hungkuno lutɨhwamentisofoho.
(Luk 4:42-44)

35 Iyohohweˈnji Jisas nolɨkafonto kengopo aˈamu mohumunyo sopo nowento osopo kako Anɨtumo jomo ulɨmentisofoho.
36 Saimoun kakoe aˈamuˈnji Jisasɨneˈno tɨpeentɨfi
37 Jisasɨmo tɨpɨhwonontɨfi ulɨmentohofi, Aˈamu hopiˈnono kikineˈno wotɨpekohonɨmoˈnantɨfi yalokwofo.
38 Ose ulahonɨngkofi Jisas ulɨmento, Hofɨkoe syohofoho. Nomˈne ango mofone sopo wohwano. Nomˈne aˈamumo hungkuno wopɨngo wolutɨhwamneˈno yohono. Osoˈne pmmentohe hwoˈnyoho.
39 Ose ulahonɨngki nowentɨfi hwaho Ngkalili hoˈmo soˈmo tajo ango somo lutɨhwanto towahuno wonyo somo wae yaoˈmentisofoho.

Jisas hwe aˈapaho uyo wonyoˈnjo sohumo wopɨngo umokumentisofoho.
(Matɨyu 8:1-4; Luk 5:12-16)

40 Hwe aˈapaho sompoteˈnjo sohwo Jisasɨmo humotaho sulonto hwahopo hwomtame ulohofonto jomo yokumpohnˈnyo ulɨmento, Kɨko ngkimo wopɨngo wanɨmokumo lisoˈmanji, jɨje yokumpohnˈnyoso hoponoho.
41 Jisas nupaˈnonto hitoho ulofahonɨngki aho kisusyonto hwe sohumo ulɨmento, Ou wopɨngo wakumokumonneˈno yohono. Kɨko wopɨngo hmmoˈnyo.
42 Ose ulɨmentiso soˈno oso uyo wonyo huhwo sohwo moiˈwo komoˈno iˈmoˈnɨkahonɨngki kako wopɨngo humamentisofoho.
43-44 Wopɨngo humentanɨngki Jisas hwe sohumo yoka yokumpohnˈnyo ulɨmento, Olo yoheso nomˈne aˈamumo nulohotoho. Oˈo, kɨko komoˈno nowehoji oso aˈamu tajo ango syohoˈnjo sohumo jɨje aˈapaho utɨhwahoji yoˈmayo Mouses selɨmentiso soˈno Anɨtumo yano uyo. Oseso aˈamu hopiˈnonohinoso uhwonɨngkuji jɨje aˈapaho uyo wonyoso wopɨngo imoˈnɨngkiso soˈno huno wosyofɨsyantafeho. Jisas ose ulɨmentisofoho.
45 Lɨhwojahonɨngki hwe huhwo sohwo kako aˈamu hopiˈnonohinomo oso Jisas kakoe aˈapaho wopɨngo umokumentiso soˈno ulɨmentisoso oso hungkuno hiso angoˈmeemo hoˈnɨmentisofoho. Osoˈno Jisas kako nomˈne angkuhwafopo mˈmofayofoho. Kako mempo hohntaˈni humentanɨngki aˈamu ango kengo kengoportaˈni kakimo uˈmaˈmentohofofoho.

2

Jisas hwe sɨfe aho songo miyoˈnjo sohumo wopɨngo umokumentisofoho.
(Matɨyu 9:1-8; Luk 5:17-26)

1 Sɨkuno nom'ne memjaofahonɨngki Jisas Koponeyam asomo nopahonɨngki
a'amuso Jisas kakoe angopo * humaho upa'nɨmentohofofoho.
2 A'amu hopi'nono ango Jisas humentanjopo uhu'mokontɨfi angomo angiyoho'mo
a'amu pi'nɨngo engo uhula'mo'mentohofofoho. Uhu'mokahonɨngkofi Jisas Anɨtuye
hungkuno lutɨhwamentisofoho.
3 Hwe osofosofahu'nohino sohwa hwe mnokino'njo sohumo ijempoho emotapm-
mentohofofoho. Oso mnokinoso sɨfe aho songo miyofoho. Pompenjiyo'nohinofoho.
Osohwa Jisasɨ'njopo i'mofapmmentohofofoho.
4 A'amu pi'nɨngo uhula'mo'mentohofo so'no uhwonontɨfi hofɨko Jisasɨ'njopo
mitofasiyofoho. Oso'no sokango antɨfepo kotasontɨfi iku'yo nofentɨfi a'amu
mnokino'njo sohwo kakoe ijempoho hi'nji Jisas humentanjo mompo impe intofuy-
oho'mokumentohofofoho.
5 Jisas kako uhwonɨmentisoso oso a'amu itokwapmmentohofo sohwa hofɨko
Jisasɨmo sɨmeho hi'ntnnono yokumpohn'nyo uyahonɨngkofi Jisas uhwononto hwe
mnokino'njo sohumo ulɨmento, Olo hwomu lohwosi, ngko jɨje honɨngkano wonyoso
wae nto yakumofohono. Ose ulahonɨngki
6 a'amu Jutafe honɨngkano hungkuno lutɨhwamotofo sohwa
humupo'ntohumantohofofoho. Hofɨkoe sɨmeho mo'mnohini ole syafɨhu'mentohofi,
7 Oso pipilo Anɨtu anga'no kako'nohino a'amufe wonyo wae iyoso hoponoho. Hwe
hwahoponjo sohwo a'amufe wonyoso wae miyonohoho. Olo hwe lohwo Anɨtumo
sitofo ulalofoho.
8 Ose syofɨsyahonɨngkofi hofɨkoe huno somo Jisas huno uyahonɨngki ulɨmento,
Sekwoe sɨmeho mo'mo oso hunoso peho'no syofɨsikomo'nalokwofo.
9 Olo hwe mnokino'njo lohumo pehofo ulɨmne'elo. Hungkuno nohayo ntisoto. Jɨje
honɨngkano wonyo wae weekumo'mo ulɨmnehono. Nom'ne hungkuno ole, Filɨkaho.
Jɨje ijempoho nomahoji mpano. Pehofo ulɨmnehono.
10 Oseso sekwo huno waseyono. Ngko A'amufe Hwomu sohwo'ni olo hwaho lopo
a'amufe wonyo wae yaofo'ne yokumpohn'nyo hinjo hwo'nyoho. Ose ulonto hwe
mnokino'njo sohumo ulɨmento,
11 Wakilɨmo. Filɨkaho. Jɨje ijempoho nomahoji jɨje angopono fɨwano.
12 Ose ulahonɨngki hwe sohwo nolɨkafonto kakoe ijempoho nomanto, nos-
wopahonɨngki a'amuso nuhwonontɨfi yomo yontɨfi Anɨtuye yofe ho'nomantɨfi
ulɨmentohofi, Hohonta nakwo oleso muhwonyofoho.

Jisas Lifaine'no joho ulɨmentisofoho.
(Matɨyu 9:9-13; Luk 5:27-32)

13 Jisas apa'no Mijo Ayo Ngkalili momɨngo sopo ku'mokuwahonɨngki osopo
a'amu pi'nɨngo engo nu'mahonɨngkofi kako a'amumo Anɨtuye hungkuno
lutɨhwamentisofoho.
14 Jisas hano nowento Lifai Alɨfiyosɨye hwomu sohwo a'amu hamniyoho mayo
syoho'njo sohwo kakoe ango somo nohumentanɨngki Jisas Lifaimo nuhwononto
ulɨmento, Kɨko ngkimo tɨfi nnɨngkape. Ose ulahonɨngki Lifai nolɨkafonto Jisasɨmo tɨfi
inɨngkamentisofoho.
15 Tɨfi sohonta Jisas kakoe a'amu'nji Lifaiye angomo wopayo nontanɨngkofi osopo
nom'ne a'amu hamniyoho ho'naofo syoho'njo sohwanji a'amu wonyo honɨngkano'njo
so'nji hofɨko Jisasɨmo tɨfi inɨngkunyo huhwanji humohumantohofofoho.

---

* **2:1:** Oso'no nakwo huno monayofoho. Tɨhwoe angotɨkeno. Oso hiso Jisas kako oso ango homo somo humamentisofoho. Ango Koponeyam sopo a'amu fiso hofɨkoe hunoso ole, Pita'nji Entɨlu'nji angotɨkeno. (Sohe engo 1 honɨngkano we'e 29 somo uhwonyo.)

16 A'amu Falisi sohwa hofɨko Jutafe honɨngkano hungkuno huno'njo fehohnjo sohwa
hofɨko Jisasɨ'nji a'amu wonyo so'nji wopayo nontanɨngkofi uhwonontɨfi Jisasɨye in-
omokomoyo sohwamo ulɨmentohofi, A'amu hamniyoho ho'naofo syoho'njo sohwanji
a'amu wonyo honɨngkano'njo so'nji Jisasɨ'nji wopayo peho'no nalokwofo.
17 Olo hungkuno loso Jisas nupa'nonto ulɨmento, A'amu mnokino ane'njo wopɨngo
humalofoso hofɨko a'amu uyohofaho siyo'njo sohumo mu'mapitnnehofo. O'o,
a'amu mnokino'njo so'nohini u'mantɨfeho. Oso pa'nyoso ngko a'amu honɨngkano
wopɨngo'njo hwona'nyoho lɨwo'nɨngkohofo somne'no joho lutɨmayo'ne pmmen-
tohe hwonɨ'maho. O'o ngko a'amu honɨngkano wonyo'njo somne'no pmmentohe
hwo'nyoho. Ose ulɨmentisofoho.

Wopayo humaho humayo yahino so'ne hungkunofoho.
(Matɨyu 9:14-17; Luk 5:33-37)

18 Sɨkuno nom'ne fihwi Joun a'amumo mijo kiyoma'mojo sohwoe inomokomoyo
sohwanji a'amu Falisi sohwanji Anɨtuye yofe ho'nomayo'ne wopayo humaho humen-
tanɨngkofi a'amu nom'ne sohwa Jisasɨmo u'mantɨfi ulɨmentohofi, Jounɨye inomoko-
moyo sohwanji Falisiye inomokomoyo sohwanji hofɨko wopayo manyo'njo humayoso
Anɨtumo jomo ujo'ne yahinoso inɨngkawowo'nɨngkohofofoho. I oso'no jɨje inomoko-
moyo sohwa hofɨko wosopayo manyo'njo humayo yahino somo minɨngkayo'njo
peho'no yalokwofo.
19 Ose ulohonɨngkahonɨngkofi Jisas ulɨmento, Upa'nɨmno. Hwe ape songo mayo
sohwo kako kakoe a'amu'nji wopayo iloho engo yontɨfeso hofɨko wopayo humaho
wohumantɨfitaho. O'o sɨmeho wopɨngo'njo wonantɨfeho.
20 I oseso hwangku sohonta oso hwe ape maso huhwo sohumo a'amu nom'ne sohwa
hofɨkoe a'amu mta'ni kompemafɨkuji fonjasyɨkujo'no kakoe a'amu hiso kako ane
humafɨkujoso sɨmeho tango'njo humafɨkuji wosopayo manyo'njo uyantɨfeho.
21 Ihwoni. Hwe fihwo manji'mofo tontamo imo'nnyo sohwo kako hwapɨfe
nom'ne songo we'e nomahwosi tontamo somo lojwohofojasɨhwosi yakɨfe uyɨmtolaho.
Awonoho. Engo womnahotɨ'montonoho.
22 Ose ulonto Jisas pahnnɨmo hungkuno tɨfinjoso ole ulɨmento, A'amu fihwo kako
mijo iloho uyɨmo lɨhwosi te fɨsiyo woma'montolaho. O'o, awonoho. kako te fɨsiyo
mahwosi mijo ihm'mofɨhwosi iloho yososo mijo wahumpo'montonoho. Te fɨsiyoso
nɨhu'nahone wonyo umo'nɨmontonoho. U, hwe huhwo sohwo kako te songoso mah-
wosi mijo ihm'mofɨhwosi iloho yososo mijo ito'no wolɨfawo'montonoho. Oso pa'nyoso
hohontajo yahino so'nji yahino songo so'nji nem'no hu'mokomokosyohumayoso
hopo'maho.

Salolemo sɨkuno iyoho humayo somo yo'mayo syoho miyo'ne hungkunofoho.
(Matɨyu 12:1-8; Luk 6:1-5)

23 Salolemo iyoho humayo'ne sohonta Jisas kakoe inomokomoyo sohwanji hofɨko
syoho'mo nowentɨfi mijoho uyahonɨngki wopayo we'e songoso nomantɨfi aho
hwoso'mokontɨfi pahoso fuyo lontɨfi neso nɨmentohofofoho.
24 Nontanɨngkofi a'amu Falisi sohwa uhwonontɨfi Jisasɨmo ulɨmentohofi, Ihwoni.
Nakwoe honɨngkano hungkunoso yo'mayo syoho sɨkuno iyoho humayo somo iyo'neso
hano pitofahinyofoho. Oso hiso'no sekwo sɨkuno iyoho humayo losomo wopayo
peho'ne mantɨfi nɨngkohofoto.
25 Ose ulohonɨngkahonɨngkofi Jisas ulɨmento, Sekwo Ntefit imentiso so'no iyoswo
mtɨ'mokumentohofoso atofo majo hwasilaho. Oso sɨkuno Ntefit kakoe a'amu'nji
hofɨko wopayo umofonyo yontɨfi mijoho engo humamentohofo sohonta ne'no selo-
honɨngkohono.

26 Osohonta Apiyata hwe engo tajo ango syoho'njo sohwo nohumentanɨngki Ntefit
kako Anɨtumne'no hwapɨfe ango molinyo somo swonto wosopayo Anɨtuye sɨmanopo
ho'nahinyoso swoma'mentisofoho. Oso wopayo hiso a'amu sikinjo somne'no'maho.
O'o a'amu Anɨtuye tajo ango syoho'njo sohwamne'nohinofoho. I oso'no Ntefit kako
nomanto kakoe a'amu sohwamo nuyɨmentisofoho. Sekwo oso hungkuno homo somo
atofo majo'njo imentohofo so'no sekwo nje inomokomoyo sohwamo oso hungkuno
hiso ulohonɨngkohofotaho.
27 Ose ulonto Jisas nom'ne hungkuno Falisi sohwamo ulɨmento Anɨtu kako
sɨkuno iyoho humayoso peho'ne mtɨ'mokumentisoto. Kako hwe moya'mi
ufo'mayo'ne mtɨ'mokumentisofoho. I a'amufe honɨngkanomo hano pitofasyo
iyo'ne mtɨ'mokumentisofoho. I sɨkuno iyoho humayo homo a'amumo ufo'mayo'ne
mtɨ'mokumentisofoho.
28 Oseso ngko A'amufe Hwomu sohwo'ni ngko sɨkuno iyoho humayo'neso hwapɨngo
hwo'nyoho. Ose ulɨmentisofoho.

3

Sɨkuno iyoho humayo somo Jisas kako hwe aho wonyo'njo sohumo wopɨngo umokumentisofoho.

(Matɨyu 12:9-14; Luk 6:6-11)

1 Jisas a'amu Jutafe tajo ango somo apa'no swahonɨngki osopo hwe fihwo aho songo
songo miyo poyo hopa wo'nnyo sohwo humunyoponoho.
2 A'amu Falisi sohwa hofɨko nohumantɨfi Jisasɨmo hungkuno ito'no mɨhwajiyo ango
somo ipemotowane'entɨfi ole syafɨhu'mentohofi, Jisas kako sɨkuno iyoho humayo
lomo hwe aho wonyo'njo sohumo wopɨngo umokumontolɨkeno. Ose syafɨsyontɨfi
Jisasɨmo uhwontohumamentohofofoho.
3 Jisas hwe aho wonyo'njo sohumo ulɨmento, Kɨko ajwo lopo filohofape.
4 Ose ulonto hofɨkimo ulɨmento, Oso honɨngkano hungkuno Mouses neyakwosamo
uyɨmentisoso sɨkuno iyoho humayo lomne'no pehofo nalohoho. Nakwo olo sɨkuno
lomo yahino wopɨngo uyantantaho. Wonyo uyantantaho. I nom'ne a'amu somo
wopɨngo umokantantaho. Wonyo umokantantaho. Ose ulohonɨngkahonɨngki hofɨko
mampi'nyo imentohofofoho.
5 Jisas hofɨkimo fe'nɨhwononto sɨmeho tohino umnɨngkahonɨngki a'amu Falisiye
sɨmehomo uhwonɨmentisoso hofɨko a'amumo hitoho mu lofe so'no sɨmeho tango
uyɨmentisofoho. Jisas a'amu aho wonyo'njo sohumo ulɨmento, Jɨje ahoso sɨhwaho
fisɨpofo. Ose ulahonɨngki kako haloho'no yonto aho sɨhwaho sɨpo'mentisoso kakoe
aho wopɨngo umo'nɨmentisofoho.
6 A'amu Falisi sohwa uhwonontɨfi komo'no nowentɨfi Heloutɨye a'amu sohwanji
uhu'mokontɨfi Jisasɨmo poyo fonjosyane'entɨfi honɨngkano tɨpmmentohofofoho.

A'amu pi'nɨngo engoso mijo momɨngopo uhu'mokumentohofohofofoho.

7 Jisas kakoe inomokomoyo sohwanji oso ango sopo nulɨko'mantɨfi mijo ayopo
nohumentanɨngkofi a'amu pi'nɨngo engo Jisasɨmo u'ma'mentohofofoho. Oso a'amu
hiso ango kengo kengoponta'angofoho. Hwaho Ngkalili, hwaho Jutiya,
8 pone Jelusalem, Itumeya, Mijo Joutan nongkihnta'ni, Taiya pone engo nongkih-
nta'ni Saitoun pone hiso nongkihnta'ni oso a'amu pi'nɨngo engo hiso yo'mayo Jisas
imentiso oso'no upa'nontɨfi Jisasɨmo u'ma'mentohofofoho.
9 Jisas inomokomoyo sohwamo ulɨmento, Sekwo yofayokino ito'no fesyohumamno.
A'amu we'yo mohumuyoho. Hofɨko hwotoho nɨfɨfitnnoho. Ose ulɨmentisofoho.

10 Hwapɨngo ole, Jisas aˈamu piˈnɨngo engo somo aˈapaho wopɨngo umokumentiso soˈno aˈamu mnokinoˈnjo hopiˈnonohinoso aˈamu yohoto yohotofo mjolohoˈnɨmɨwentɨfi Jisasɨmo upmˈmokantaneˈno yɨhwono ose lɨmentohofofoho.
11 Aˈamu towahuno wonyoˈnjoso Jisasɨmo uhwonɨtɨmantɨfi hwahopo ipitofawentɨfi joho ulɨmentohofi, Kɨko Anɨtuye Hwomu Ne hwosoho.
12 Ose ulahonɨngkofi Jisas hofɨkimo hungkuno yokumpohnˈnyo ulɨmento, Olo hilo soˈno aˈamumo nulɨkutoho.

Jisas kakoe inomokomoyo aho hopiˈnono sɨfe mtaˈni hufaˈuyo sohwamo uhwosopoˈmentisofoho.
(Matɨyu 10:1-4; Luk 6:12-16)

13 Oso hohosohonta Jisas hwofɨkiˈnyopo nosonto kakoe inomokomoyoˈne uhwosopoˈmo lonto aˈamu somo joho ulahonɨngki hofɨko sapmmentohofofoho.
14 Jisas aˈamu aho hopiˈnono sɨfe mtaˈni hufaˈuyo sohwamo kakoe inomokomoyoˈne uhwosopento ulɨmento, Ngkoˈnji fosyohumayoˈne sehwosopehe sohwasi, Hwangku aˈamu nomˈne somo sekwo lutɨhwayoˈne wolosetɨhwamo.
15 Nolosetɨhwahmˈmo nje yakumpohnˈnyo towahuno wonyo wayoˈne wosejapmmo. Ose ulɨmentisofoho.
16 Hwe fihwo uhwosopoˈmentisoso Saimounɨyoho. Oso hwe huhwo sohumo Jisas kako Pitafoho mulɨmentisofoho.
17 Jemɨsɨˈnji konɨngkwaˈwehwo Joun Sepetiye hwomu sohwaˈumo Jisas nomˈne yofe mulɨmentiso Mpouaneses. Oso yofe hwapɨngo ole hwe yokumpohnˈnyo ahwomo lɨwoˈnɨngkiso paˈnyo hwaˈuyoho.
18 Nomˈnihwa Entɨluˈnji Filipɨˈnji Mpatoulomɨyuˈnjoho. Nomˈnihwaˈu Matɨyuˈnji Toumasɨˈnjoho. Nomˈnihwo Jemɨs osohwo kako Alɨfiyosɨye hwomu hweho. Nomˈnihwaˈu Tatiyosɨˈnji Saimoun Seloutɨˈnjoho.
19 Nomˈnihwo Jutas Isɨkaliyoutɨˈnjoho. Jutas huhwo sohwo Jisasɨmneˈno tokoyoˈofo yonto aˈamu Jisasɨmo fonjasiyoˈne sohwafe ahomo uyɨmentisofoho. Oso aˈamu huhwo sohwo Jisas uhwosopento, kakoe angopo umentisofoho.

Jisasɨˈnji Mpelɨsepulɨˈnji sikoe hungkunofoho.
(Matɨyu 12:24-37; Luk 11:15-23; 12:10)

20 Jisas kakoe Nasalet osopono wahonɨngki aˈamu piˈnɨngo engo osopo uhuˈmokumentohofofoho. Angomo uhuˈmokumentohofo soˈno Jisas kakoe aˈamuˈnji hofɨko wopayo manyoˈnjo imentohofofoho.
21 Jisasɨye temtitofo sohwa oso hiso nupaˈnontɨfi, Jisasɨye hunoso itoˈnoˈmaho. Kakoe hunoso iloˈnnyo hwolɨkeno. Ose lontɨfi kakimo utɨmano lontɨfi pmmentohofofoho.
22 Aˈamu Jutafe honɨngkano hungkuno lutɨhwamotofo sohwa Jelusalem mtaˈni nopontɨfi lɨmentohofi, Mpelɨsepul oso towahuno wonyo hopiˈnohino sohwafe hwe engo sohwo Jisasɨye sɨmeho moˈmo humaho. Towahuno wonyo somo wae yaofɨwoˈnɨngkohoho.
23 Ose lahonɨngkofi Jisas hofɨkineˈno joho lutɨmanto pahnnɨmo hungkuno ulɨmento, Seten kako wae yamoˈnyoso pipilo.
24 Hwaho fiponjo aˈamu hopiˈnonohino huˈmawoˈnɨngkohofoso hotitopijo sohonta ikujoho fongkiˈnɨngkuji hofɨkoe wopɨngo fosyohumayoso wonyo umoˈnɨmontonoho.
25 Aˈamu ango angaˈnohinomo fosyawe sohwa hofɨko ehusilofo humafɨkuji ikujoho fongkiˈnɨfijoso hofɨko yosesamo wohumpeentɨfeho.
26 Oseso Seten kakoe towahuno wonyoˈnjo sohwa hofɨko ehusilofo humafɨkuji ikujoho fongkiˈnɨfijoso hofɨkoe yokumpohnˈnyo ane umoˈnantɨfeho.
27 Hwe fihwo hwe yokumpohnˈnyo sohwoe angomo hufo umo lɨhwosi swososo sɨmoˈmo oso hwe yokumpohnˈnyo huhwo sohwi nano kilofasyɨhwosi i kako oso

ango homo somjo kakoe yo'mayoso woma'montonoho. Oso pa'nyoso ngko Seten+mo uyakolo'mentohe so'no ngko kakoe towahuno wonyo sohwamo wae yaofalokweno.
28 Olo hungkunolo in+ngo seyo'eno. A'amu hopi'nonohino hof+koe wonyoso s+fajo hungkunoso wonyo hungkunoso An+tumo jomo ul+fijo'manji kako wae weesemo'montonoho.
29 I oso'no a'amu kako An+tuye Towahuno Wop+ngo so'no sitofo lososo oso wonyo hiso An+tu kako wae meeofonehoho. Oso wonyo hiso kakoe s+meho'mo ne'no nowent+hwonefoho. Ose ul+mentisofoho.
30 Jisas kako An+tuye Towahunofe yokumpohn'nyo so'nji towahuno wonyo somo wae yao'mentiso so'no hof+ko Jisas+mo k+ko towahuno wonyo'njo hwosoho ul+mentohofofoho. Oso'no Jisas oso hungkuno tango'njo ul+mentono.

Jisas+ye kona'wohi'nji hohmn+ngkwa'wehwosanji i'mofapmmentohofofoho.
(Mat+yu 12:46-50; Luk 8:19-21)

31 Oso hohosohonta Jisas+ye kona'wohi'nji kon+ngkwa'wehwosanji i'mofaponti+fi ango mempo hohnta'ni humant+fi Jisas+ne'no l+hwat+mentohofofoho.
32 A'amu pi'n+ngo engo Jisas+'nji humant+fi Jisas ajwopo nohumentan+ngki a'amu kakimo ul+mentohofi, Upa'nyo. J+je na'u hnn+ngkwa'wehwosanji hnnampo'wohijanji humant+fi kikine'no joho kilalokwofo.
33 Jisas nupa'nonto ul+mento, Nje na'u n+ngkwahwosa t+hwalo.
34 Jisas a'amu nohumentan+ngkofi fe'n+hwononto ul+mento, Uhwon+mno. Olo nje na'uja nje n+ngkwahwosa, olohi humalofo.
35 A'amu An+tuye hungkunomo t+fi in+ngkawowo'n+ngkohofoso nje n+ngkwahwosa nje nampohwosa na'ujafoho. Ose ul+mentisofoho.

4

Hwe fihwo ufongoyo fisos+moka'mentiso so'no pahnn+mo hungkunofoho.
(Mat+yu 13:1-9; Luk 8:4-8)

1 Jisas kako Mijo Ayo Ngkalili sopo nohumanto a'amumo apa'no lut+hwamentisofoho. Osopo nohumentan+ngki a'amu we'yo uhu'mokumentohofo'maho. Oso'no Jisas yofayokinopo kotasonto osopo humamentisoso hwe moya'miso mom+ngo sopo loho'mentohofofoho.
2 Kako pahnn+mo hungkuno pi'n+ngo engo hof+koe huno ufohotofo'ne lut+hwamentisofoho. Ole ul+mento,
3 Sekwo upa'n+mno. Hwe fihwo kako kakoe syohopo ufongoyo fiso-somokao'mentisofoho.
4 Fisosomokofahon+ngki ufongoyo fehohnjoso hon+ngkanopo p+wesyahon+ngki y+hufo sohwa nopont+fi man+mentohofofoho.
5 U, ufongoyo fehohnjoso hwaho sojo'njo sopo p+wahu'mentisofoho. Oso hwaho hiso engo mo'mjo'maho. Oso'no oso ufongoyoso komo'no foka'mentisofoho.
6 Oseso mofehi'nyo ulonto ufongoyo pmpongo hwahomo'mo munjilofe'njo yonto yofoho imentisofoho.
7 U, ufongoyo fehohnjoso nant+pe yongo'njo sopo p+wahu'mentisoso nant+pe yongo'njo sohwo komo'no fokof+kwato lohofonto ufongoyo nont+mo kingkulofonto oso ufongoyo hiso ne minto'n+mentisofoho.
8 U, ufongoyo fehohnjo hwaho afofo'njopo p+wahu'mentisoso engo fokafonto ne pi'n+ngo into'n+mentisofoho. Ne fiso we'e (*teti*, 30), fiso engo (*sik+s+ti*, 60), fiso pi'n+ngo engofoho (*wan hant+let*, 100).
9 Jisas ose ulonto ul+mento, A'amu fihwo nje hungkuno upa'nyo'ne haloho hi'njo hwo'manji kako upa'nono. Ose ul+mentisofoho.

Jisas pahnn+mo hungkuno so'no ul+mentisofoho.
(Mat+yu 13:10-17; Luk 8:9-10)

10 Hwangku inomokomoyo sohwanji nom'ne a'amu fihwa kakoe hungkunomo upa'n+mentohofo sohwanji Jisas+'nji nohumant+fi pahnn+mo ulohon+mentohofofoho.
11 Jisas ul+mento, An+tu sohune'no kako a'amumo mokosyohumayo yahino hungkuno hiyaso'mo wo'mojoso sekwo sohwasimo nto set+hwamentisofoho. I oso'no a'amu kengo sohwa hof+ko pahnn+mo hungkuno'nohini upa'n+fe. Sekumo yoloho wasel+mo.
12 Hohonta Aisaiya ole mt+mokumento,
Hof+ko nuhwon+ngkuji neso nuhwon+fitnne'maho.
Hof+ko nupa'n+ngkuji oso hungkunoso huno ito'no uyone'maho.
Hof+ko hon+ngkano wonyo somo hohujo mikinjaopijoso An+tu hof+koe wonyo wae mmofonehoho.
Ose mt+'mokumentisofoho.

Jisas pahnn+mo hungkuno hwap+ngoso ul+mentisofoho.
(Mat+yu 13:18-23; Luk 8:11-15)

13 Jisas ose ulonto ul+mento, olo pahnn+mo hungkuno hwe ufongoyo fisos+moka'mentisoso sekwo huno maseyoho liyohoho. I pahnn+mo hungkuno nom'ne songoso sekwo huno pipi seyohoho.
14 Upa'n+mno. Hwap+ngoso olenoho. Hwe ufongoyo'njo sohwo An+tuye hungkuno a'amumo lut+hwayo pa'n+ngofoho.
15 Fiso ufongoyo hon+ngkanopo p+wahu'mentisoso oso hwe moya'mi hof+ko hungkuno wop+ngo upa'n+wo'n+ngkohofo pa'nyofoho. I oso'no Seten kako noponto oso hungkuno wop+ngo s+meho mo'mo ho'nosyahon+ngki Seten wae yamo'mentisofoho.
16 Nom'ne a'amuso ufongoyo hwaho sojo'njopo p+wahu'mentiso pa'nyo hwafoho. Oso a'amu hiso An+tuye hungkuno upa'nont+fi hof+ko komo'no s+meho mo'mo meho'nasyont+fi s+monyo iwo'n+ngkohofofoho.
17 I oso'no hof+koe pmpongo anefoho. O'o, hof+ko we'enepi nolohofontan+ngkofi a'amu nom'neso An+tuye hungkuno hwotoho wahmmo lososo oso a'amu nolohofontanjo huhwo sohwamo tango engo uyahon+ngki hof+koe pmpongo ane so'no p+wasy+wo'ningkohofofoho.
18 Nom'ne a'amu ufongo hwaho nant+pe yongo'njo pa'nyofoho. Hof+ko An+tuye hungkuno upa'n+mentohofoso
19 i, yo'mayo hwaho loponjo somne'no huno engo syaf+syont+fi hamniyoho engo womano lont+fi yahon+ngkofi hof+ko ho'yango yo'mayo so'no hi umo'nyoso oso hiso An+tuye hungkunomo kingkulof+wo'n+ngkohofofoho. Oso huhwo sohwa ne ane hwafoho.
20 Nom'ne a'amuso hof+ko ufongoyo hwaho afofo'njo pa'nyofoho. Hof+ko An+tuye hungkuno upa'nont+fi oso hungkuno hiso in+ngkawent+fi hof+ko An+tumne'no yo'mayo syoho wop+ngo y+wo'n+ngkohofofoho. Oso ne into'nnyofoho. Ne fiso we'e (*teti*, 30), nom'ne engo (*sik+s+ti*, 60), fiso pi'n+ngo engofoho (*wan hant+let* 100). Ose ul+mentisofoho.

Sikiloho pomponahoso hiyaso kipitofasiyo'eno.
(Luk 8:16-18)

21 Jisas nom'ne pahnn+mo hungkuno ul+mento, A'amu fihwo sikiloho mongkuj+hwosi oso pomponaho hiso ahwonte'mo kipitofasiyo'eno. Epohumayo enjwa'mo ho'nasiyo'eno. Awonoho. Kako ijempohopo ufoho'ofahumontonoho.

22 Yo'mayo olohonta a'amu hiyaso mokosyohumawo'nɨngkohofoso hwangku a'amu hopi'nono pomponahopo uhwonantɨfeho. Yo'mayo olohonta pahnnɨmo hungkuno lɨwo'nɨngkoheso hwangku a'amu neso upo'nantɨfeho.
23 Sekwo haloho'njo ku'manji nje hungkunomo haloho popmno.
24 Ose ulonto nom'ne hungkuno ulɨmento, Yo'mayo pahnnɨmo hungkuno upo'nalokwofoso hwapɨngo ne ngko selalokwe so'no huno ito'no fɨsyafɨhupmno. Sekwo nom'ne a'amumo hofɨkimo ufo'mayo'ne Anɨtuye hungkuno ulɨkuno. Sekwo a'amumo Anɨtuye hungkuno ufijo hopaso Anɨtu kako sekumo wosejapmmontonoho. Sekwo ose ifijo'manji sekwo Anɨtumne'no huno engo wotɨpemantɨfeho.
25 Hwe fihwo Anɨtuye hungkuno sɨmeho mo'mo mnawo'nnyo sohwo oso hungkuno hiso kako ito'no inɨngku lohofososo Anɨtu kako huno engo umontonoho. Hwe nom'nehwo Anɨtuye hungkuno we'enohini sɨmeho mo'mo mnawo'nnyo sohwo oso hungkuno we'eso ito'no minɨngkayo'njoso oso hungkuno we'eso moi'wo umo'mtonoho. Ose ulɨmentisofoho.

Ipisayo fokafo'ne pahnnɨmo hungkunofoho.
26 Jisas nom'ne pahnnɨmo hungkuno ulɨmento, Hwe fihwo olo hwaho lopo kakoe syoho'mo ipisayo hulɨmentisofoho. Oso hiso Anɨtu kakoe a'amumo emokosyohumayo pa'nyofoho.
27 Hwe huhwo sohwo nohulonto kakoe angopono nowento sɨkuno pi'nɨngo fosyowelɨkafo imojo hweho. Ipisayo hiso pipi foka'mentisoto. Fokafo hwapɨngoso hwe sohwo huno muyofoho.
28 Hwahomjo afofoso ipisayo engo imokiyofoho. Sɨmo'mo swo inɨkwato lohofɨhwosi osopo sɨmo'me ipehwosi tɨfi ipisayo unto'nɨmontonoho.
29 Ipisayo mojo ihwoso'no hwe huhwo sohwo kako nolofamjonefoho.

Iyo** mas**ɨ**tet **ipisayo'ne pahnnɨmo hungkunofoho.
(Matɨyu 13:31-32, 34-35; Luk 13:18-19)
30 Nom'ne hungkuno Jisas ulɨmento Anɨtu kakoe a'amumo mokosyohumayoso ngko pehofo losetɨhwamnehono. Oso'no pahnnɨmo hungkunoso pehofo selɨmnehono.
31 Olenoho. Iyo fihwo kakoe yofe *masɨtet* kakoe neso nom'ne iyo ipisayo pa'nyo'maho. O'o, nɨhu'no we'efoho. Oso neso a'amu syohopo hulɨwo'nɨngkohofofoho.
32 Syohopo hulahonɨngkofi oso ipisayo hiso engo imo'nonto nom'ne iyo syoho soponjo somo yakolonoho. Kakoe pamo sopo yɨhu'aifo syuhwosi pompenjiyo hofiyo wonyoangkafopo wokehumantɨfeho.
33 Jisas pahnnɨmo hungkuno pi'nɨngo engo ulɨmentisoso hofɨko huno syafɨhupitnne'ento ulɨmentisofoho.
34 Kako a'amu somo pahnnɨmo hungkuno'nohini ulɨmentisofoho. Kako kakoe inomokomoyo sohwantnnohini humantɨfi kako yoloho ulɨmentisofoho.

Jisas mijo'nji ifofo'njimo hungkuno ulahonɨngki moi'wo imo'nɨmentisofoho.
(Matɨyu 8:23-27; Luk 8:22-25)
35 Oso sɨkuno hiso mofehi'nyo ntonɨngku'nɨngkahonɨngki Jisas kakoe inomokomoyo sohwamo ulɨmento, Mijo nongkihnta'ni woekehwano.
36 Ose ulahonɨngki hofɨko a'amu pi'nɨngo engo uhu'mokumentohofo somo ulɨko'mantɨfi yofayokinomo Jisas humamentiso somo kotasontɨfi hofɨko mijo ayopo wako'mentohofofoho. Wako'mentohofoso nom'ne a'amu hofɨko hofɨkoe yofayokinomo hofɨko'nji wako'mentohofofoho.
37 Nowekentanɨngkofi ifofo engo ikwato lohofonto mijo yofayokinomo ifeehu'mo lohofonto mijo yofayokinomo engo weeo'mto imentisofoho.

38 Jisas yofayokinomo fehohnta'ni mnokino ikwo'ofo yasyonto saho fosyowen-
tan+ngki hof+ko Jisas+mo ul+kafont+fi ul+mentohofi, Lonet+hwayo sohwosi t+fonepo
nakwoe yofe moi'wo umo'nantanoho. K+ko nakune'no huno mosyaf+siyo'njo
liyalokuno.
39 Ose ulahon+ngkofi Jisas nol+kafonto ifofomo yoka ul+mento, Moi'wo hmmo'nyo.
Ose ulonto mijomo ul+mento, Nta'noho. Ito'no f+lufawofo. Ose ulahon+ngki
ifofo moi'wo imo'n+ngkahon+ngki mijo apa'no songo songo miyo'njo n+hu'nahone
l+fawo'mentisofoho.
40 Ito'no l+fawo'mentisoso inomokomoyo sohwamo ul+mento, Sekwo iyoho peho'no
sen+ngkohoho. Sekwo An+tumo s+meho hi'ntnnono muyo'njo liyalokwofo.
41 Ose ulahon+ngki hof+ko iyoho engo un+ngkahon+ngki hnn+mentohofi, Olo hwe
lohwo ifofo'nji mijo'nji kakimo haloho'nohini upesolo t+hwoe huhwolo.

5

Hwe towahuno wonyo'njo sohumo Jisas wop+ngo umokumentisofoho.
(Mat+yu 8:28-34; Luk 8:26-39)

1 Jisas kakoe inomokomoyo sohwanji mijo nongkihnta'ni a'amu Ngkelasafe hwa-
hopo i'mofapmmentohofofoho.
2-6 Hwe towahuno wonyo'njo sohwo hwaho hopo sopo humunyoponoho. Oso hwe
huhwo sohwo kako a'mopijohino sokimo somo humunyoponoho. A'amu angoponjo
sohwa kakimo impe into'mentohofofoho. Hof+ko ahwomo nano yokumpohn'nyo
nomant+fi hwe sohwoe s+fe aho ahwomo nano kilof+wo'n+ngkahon+ngkofi kako nano
hotito'mentisofoho. Kakoe yokumpohn'nyo hof+kimo uyakolof+wo'n+mentisofoho.
S+kuno huhwo huhwi oso hwe huhwo sohwo a'mopijohinopo hwof+ki'nyopo
humemayonto joho mohm'mo l+mojo hweho. Kako sokis+hu'nji kakoe a'apahomo
fongkin+wo'n+mojofoho. Oso hwe huhwo sohwo ikanopo nta'ni Jisas+mo uh-
won+hwojawento, kako hano komo'no nowento, Jisas yofayokino mta'ni swapmmen-
tisoso hwe sohwo i'mofaponto, Jisas+ye s+feki'nyo'mo ipitofawo'mentisofoho.
7-8 Jisas towahuno wonyo sohumo ul+mento, K+ko towahuno wonyo sohwosi olo
hwe lohumo ul+ko'maho. Ose ulontan+ngki towahuno wonyo sohwo joho mohm'no
ul+mento, Jisas, k+ko An+tu Yokintahoponjo sohwoe Hwomu Ne hwosoho. K+ko ngkimo
peho wantoho'monne'elo. An+tu nupa'n+ngkuhwoso'no ngko jomo wakil+monne'no
yohono. K+ko ngkimo tohino nontapohotoho.
9 Ose ulahon+ngki ul+mento, Nje yofe *Ami* hwona'nyoho. Nakwoe hungkuno
ole: A'amu s+s+hwayo apa'no, pi'n+ngo engofoho. Nakwo towahuno wonyo we'e
mohumulohwono.
10 Towahuno wonyo huhwo sohwo Jisas+mo joho yokumpohn'nyo ul+mento, K+ko
ango ikano'mno lonehwajohotoho.
11 Oso hwof+ki'nyo mofone sopo yahu pi'n+ngo engoso hof+ko mno ijontan+ngkofo
somne'no
12 towahuno wonyo sohwa Jisas+mo yokumpohn'nyo ul+mentohofi, K+ko nakumo
oso yahu pi'n+ngo engo nongkwanjo nompone'no filonehwajo. Nakwo yahu somo
wehuhnnofano.
13 Ose ulahon+ngkofi Jisas hof+kimo t+mo hon+hwaj+mentisofoho. Oseso
oso towahuno wonyo hiso hwe sohumo nul+ko'mant+fi yahu somo ehuh-
nawo'mentohofofoho. Ehuhnnaofahon+ngkofi yahu hiso *tu tausen+so* (2000)
hof+ko hano kunto kunto'no went+fi iwo'mangomo mt+ku'nont+fi mijo ayomo
mihulofahon+ngki n+hu'nahone poyo pe'n+mentohofofoho.
14 Hwe yahu mokosyohumayo sohwa komo'no nowent+fi hwe moya'mi ango
soponjo so'nji oso'mo so'meemjo so'ntnne'no oso hungkuno hiso l+jwaofahon+ngkofi

ho'nɨmmentisofoho. Oso hungkuno hiso ho'nɨngkahonɨngki hwe moya'mi hopi'nonohinoso uhwonano lontɨfi imentohofofoho.
15 Hofɨko Jisasɨmo nu'mantɨfi hwe towahuno wonyo humamojo sohumo uhwonɨmentohofoso kako he yofonto kako huno wopɨngo'njo imo'nɨmentisofoho. Ose uhwonontɨfi hwe moya'mi iyoho imentohofofoho.
16 A'amu yo'mayo uhwonɨmentohofoso hofɨko i'mofapmmentohofo somo yo'mayo hwe ilo'nnyo sohwo imentiso so'no yahu poyo imo'nɨmentiso so'no ulɨmentohofofoho.
17 Ose ulontɨfi hofɨko Jisasɨmo hungkuno yokumpohn'nyo ulɨmentohofi, Kɨko nakwoe hwahopo humahnnoso wopɨngo'maho. Mpano.
18 Ose ulahonɨngkofi hwe towahuno wonyo wae imentiso sohwo Jisasɨmo jomo yokumpohn'nyo ulɨmento, Ngko kɨko'nji wowantayo'no yohono.
19 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, O'o jɨje a'amufe angopo nowehoji yo'mayo wonyoangkafo Anɨtu kiloho'maso so'no fɨlutɨhwaho. Anɨtu hitoho engo kikimo kufo'ma'maso so'no a'amumo uso.
20 Ose ulahonɨngki hwe sohwo nowento oso hwaho Ntekapolis ango aho hufa'u hopi'nono sopmmeemo yo'mayo Jisas uloho'mentiso so'no lutɨhwomentisoso a'amu hopi'nono nupa'nontɨfi huno pi'nɨngo syafɨsyontɨfi pisopisaho mjalɨmmentohofofoho.

Jailosɨye mu'nji a'mu nom'ne Jisasɨye hwapɨfemo upm'mokumentiso osofa'umo wopɨngo umokumentisofoho.
(Matɨyu 9:18-26; Luk 8:40-56)

21 Jisas hofɨko'nji yofayokinopo mijo ayo somo apa'no wakentɨfi nongkihnta'ni ki'mofɨwahonɨngkofi osopo a'amu pi'nɨngo engo uhu'mokahonɨngkofi Jisas mitɨmomɨngopo humamentisofoho.
22 Hwe yofe engo'njo tajo ango mokosyohumayo sohwo kakoe yofe Jailos. Osohwo noponto Jisasɨmo uhwononto kako hwomtame ehumanto
23 sɨmeho tango'njo humanto jomo yokumpohn'nyo ulɨmento, Nje mu wape'nɨmonte'no yalofoho. Kɨko nopohoji kakimo jɨje ahoso fɨkisyusyo. Kako wopɨngo imo'nɨngkuhwosi kako songo wohumano.
24 Ose ulahonɨngki Jisas hwe sohwo'nji womentisiyefoho.
Womentisiyeso a'amu pi'nɨngo engo siko'nji nowentɨfi hofɨko yohoto yohotofo loho'nɨmentohofofoho.
25 A'mu fisi mnokino engo'njosi humunyoponoho. Oso hisi kako engolopohamo imoihoso ne'no yontanɨngki soswo aho hopi'nono sɨfe mta'ni hufa'u uyakolo'mojofoho.
26 A'amu uyo hofaho syoho'njoso hofɨko kakine'no molasin ko uyahonɨngkofi kako tohino engo ma'mojofoho. Kakoe hamniyoho ho'yango hopi'nono moi'wo ihn'namo'nɨmojofoho. Oseso wopɨngo mmo'nyofoho. O'o, mnokino engo umojofoho.
27-28 Oso a'mu hisi yo'mayo Jisas imentiso so'no upa'nonto kako huno ole syafɨhu'mento, Ngko olo hwe lohwoe manji'mofo somo aho kisahumeso ngko wopɨngo umo'nɨmonnoho. Ose lonto oso a'musi Jisasɨye hohujo hohnta'ni u'manto kakoe hwapɨfemo aho upm'mokumentisofoho.
29 Upm'mokumentisoso kakoe mnokinoso moi'wo imo'nɨngkahonɨngki kakoe a'apaho wopɨngo imo'nɨmentisofoho. Wopɨngo imo'nonto sɨmeho wopɨngo komo'no umo'nɨmentisofoho.
30 Jisas a'amumo wopɨngo imokonto huno uyɨmentisoso komo'no ikinjamo lohofonto ulɨmento, Tɨhwo nɨpm'mokohoho.
31 Ose ulahonɨngki kakoe inomokomoyo sohwa ulɨmentohofi, Hwe moya'mi pi'nɨngo ifehu'mokokumaso so'no kɨko tɨhwo nɨpm'mokohoho eso peho'no lohino. Nakwo huno monayofoho. Tɨhwolɨkeno.

32 Jisas aˈamu upmˈmokiyo soˈno feˈnɨhwonɨngkahonɨngki
33 aˈmusi aˈapaho wopɨngo imoˈnɨngkohoho huno uyahonɨngki iyoho
unɨngkahonɨngki yomo yomo yonto Jisasɨye sɨfɨkiˈnyoˈmo hwomtame
uloho'mentisofoho. Yo'mayo hopi'nonohino so'no Jisasɨmo ulɨmentisofoho.
34 Jisas kakimo ulɨmento, Nje mupe, Kɨko ngkimo sɨmeho hiˈntnnono ntapohino
soˈno olohonta kɨko wopɨngo imoˈnɨngkino. Kɨko sɨmeho wopɨngoˈnjo uhuji fohu-
mantono. Jɨje aˈapaho nɨhuˈnahone wopɨngo kumoˈnɨngkohoho.
35 Ose ulontanɨngki hwe fihwo Jailosɨye angopo ntaˈni noponto Jailosɨmo uˈmantɨfi
ulɨmentohofi, U, nakwoe hwe engofo, jɨje mu poyo nto peˈnɨngkohoho. Oseso kɨko olo
Lutɨhwayo lohumo jɨje ango poneˈno pehoˈno ipemotowalokuno. Kako wohumano.
36 Ose ulohonɨngkofi Jisas upaˈnonto Jailosɨmo ulɨmento, Kɨko iyoho yohotoho. Kɨko
ngkimo jɨje sɨmeho hiˈntnnono ntape.
37 Ose ulonto Jisas kako hwe moyaˈmi hopiˈnonohinomo angomo lɨhumajonto
Pitaˈnji Jemɨsɨˈnji konɨngkwaˈwehwo Jounˈnji hofɨkoˈnohini Jisasɨˈnji nowentɨfi
38 hofɨko Jailosɨye angomo iˈmofawentɨfi Jisas aˈamu piˈnɨngo uhwonɨmentisoso
hofɨko humotahoˈnji wosofe angiyo husontanɨngki
39 kako noswonto ulɨmento Pehoˈno wosofe lalokwofo. Mu lopi poyoˈmaho. Oˈo saho
fosyaweho.
40 Ose ulahonɨngki hofɨko kakimneˈno sitofo ulontɨfi tɨkafo ujɨmentohofofoho.
Oseso Jisas hofɨkimo mempo hohntaˈni wae sweefaopmmentisoso Jisas mu lopiye
kanɨngkwohwoˈyaˈuˈnji inomokomoyo sohwanji ango mu sopi fosyowentanjo somo
humentohofofoho.
41 Jisas mu poyo simo aho manto kakimo aˈamu Jutafe hungkunomo ulɨmento, *Talita
kumi*, Oso hungkunoso ole, Olo mu lopi, filɨkaho.
42 Ose ulahonɨngki mu lopi nolɨkafonto hano umentisofoho. Mu lopiye soswoso
aho hufaˈu hopiˈnono sɨfe mtaˈni hufaˈu uyakoloˈniyoho. Aˈamuso homo somo
uhwonontɨfi yomo engo imentohofofoho.
43 Jisas kanɨngkwohwoˈyaˈumo hungkuno yokumpohnˈnyo ulɨmento, Ngko mu
songo umokohe soˈno siki nohoˈnomɨhwoloho. Mu lopimo wopayo unyo. Ose ulonto
umentisofoho.

6

Aˈamu Nasaletɨˈnjoso Jisas neˈno nakwolaho lɨmentohofofoho.
(Matɨyu 13:53-58; Luk 4:16-30)

1 Osopo ntaˈni Jisas kakoe inomokomoyo sohwanji nowentɨfi Jisasɨye ango Nasalet
uˈmofamentohofofoho.
2 Salolemo aˈamu Juta sofe iyoho humayo sɨkuno somo Jisas tajo angomo
lutɨhwahonɨngki aˈamuso piˈnɨngo nohumantɨfi upaˈnontɨfi Jisasɨye huno engo soˈno
yomo yontɨfi ulɨmentohofi, Olo hwe lohwoe hungkuno ntɨˈmtaˈangoto. Oso huno
engoˈnji pipi imoˈnɨngkohoho. Yo'mayo wonyoangkafoˈnjo aˈamu miyoso olo hwe
lohwo yɨwoˈnɨngkiso hweho.
3 Olo hwe lohwo kako ango molɨmojo lohwolaho. Maliyafe hwomufoho. Jemɨs,
Jousep, Jutas, Saimoun hofɨkoe hofilaˈwehweho. Homnampija olo ango lopo nakwoˈnji
humalofo. Ose ulontɨfi hofɨko sɨmano hintotohino umnɨngkahonɨngki nakwolaho
lɨmentohofofoho.
4 Jisas ulɨmento, Aˈamumo hwe fihumo Anɨtu hungkuno uyahonɨngki lɨmojo sohwo
ango kengo hopiˈnonohinopo kakoe yofe engo hoˈnomowoˈnɨngkohofofoho. I osoˈno
osohwo kakoe temtitofo kakoe kanɨngkwohwoˈyaˈu hamnɨngkwohwosa hofɨko kakoe
yofe mohoˈnomasofoho. Ose ulɨmentisofoho.

5 A'amu hiso hofɨko Anɨtu Jisasɨmo oso syoho hiso'no uhwosopo'mentiso so'no
sɨmeho hi'ntnnono muyo'njo imentohofo so'no Jisas osopo yo'mayo wonyoangkafoso
pi'nɨngo mimmentisoso a'amu mnokino'njo anga'no anga'nohinomo kako aho kisas-
yonto wopɨngo umokumentisofoho.
6 Hofɨko Jisasɨmo sɨmeho hi'ntnnono muyo so'no yomo imentisofoho. Oso hwaho
sopo kako angkuhwafo sohwa'i emayonto, Anɨtuye hungkuno lutɨhwamentisofoho.

Jisas kakoe inomokomoyo aho hopi'nono sɨfe mta'ni hufa'uyo sohwamo syoho umentisofoho.
(Matɨyu 10:5-15; Luk 9:1-6)

7 Jisas kakoe inomokomoyo sɨfe mta'ni hufa'uyo sohwamne'no joho ulahonɨngki
hofɨko nuhu'mokahonɨngkofi Jisas kakoe yokumpohn'nyo yano uyɨmentisofoho. Oso
yokumpohn'nyoso a'amufe a'apaho'mjo towahuno wonyo wae yaofo'ne umentiso-
foho. Umentisoso hwe sohwamo hufa'u hufa'u lɨhwatɨmentisofoho.
8 Jisas hofɨkimo ulɨmento sekwo ho'yango ane fɨwanɨmno. Mno'nohini mtamno.
Wopayo, ho'yo, hamniyoho, oso nomotakutoho.
9 Manji'mofo hufa'u nomafɨkutoho. O'o, manji'mofo anga'nohino'nji sekwoe
sɨfɨkwongofosyo'nji manji'mo'nɨngkuji fɨwanɨmno.
10 Sekwo ango fipo i'mofahokuji ango anga'nohino somo saho fosyawopijo. Oseso
sekwo oso ango somo nulɨko'mafɨkuji nom'ne angopono fɨwanɨmno.
11 Nom'ne angopo sekwo'ne ango mosejape'manji i sekwo oso ango hopo
sopo nulɨko'mafɨkuji hopo sopo hwaho semongki'nososo hofɨko nosehontohumen-
tanɨngkuji oso hintalinyo hiso wae feehumno. Oso homo somo uhwonɨngkuji hofɨko
hofɨkoe yahino somne'no huno ole wosyafɨhupɨfe. U, nakwo wonyo yɨhwono. Ose
syafɨsyɨkuji iyoho unono.
12 Ose ulahonɨngki inomokomoyo sohwa nowentɨfi a'amu somo hungkuno ole
ulɨmentohofi, Sekwo sɨmeho fɨwolo'mokumno.
13 Ose ulontɨfi towahuno wonyoso wae yaofontɨfi a'amu mnokino'njo somo hofɨko
hwone mijo mnokinopo usisyontɨfi wopɨngo umokumentohofofoho.

Joun A'amumo Mijo Kiyoma'mojo sohwo poyo pe'nɨmentisofoho.
(Matɨyu 14:1-12; Luk 3:19-20; 9:7-8)

14 Yo'mayo Jisas imentiso so'no a'amu pi'nɨngo engo lɨmotofoso hwe yofe engo'njo
Helout kako upa'nɨmentisofoho. Fiso a'amu Jisasɨne'no ole ulɨmentohofi, Olo hwe
lohwo Jounɨyoho. Joun A'amumo Mijo Kiyoma'mojo sohwo poyo pe'nonto apa'no
lɨka'maso hwolɨkeno. Oso'no yo'mayo wonyoangkafo a'amu miyɨwo'nɨngkiyohofoso
kako iwo'nɨngkiso so'no yokumpohn'nyo i'mofapohoho.
15 A'amu nom'neso Jisasɨne'no ole ulɨmentohofi, Olo hwe lohwo Ilaija hohonta
pe'nɨmentiso hweho. Nom'ne a'amuso ole ulɨmentohofi, Olo hwe lohwo a'amu
hohonta Anɨtu hungkuno uyahonɨngki lɨmojo pa'nɨngo hweho. Ose lɨmentohofofoho.
16 Oseso Helout nupa'nonto ulɨmento, Olo Jounɨyoho. Hwe a'amumo mijo kiy-
oma'mojo hweho. Ngko a'amu kakoe tɨ'wango fɨwofitofosyamno ulɨmentoheso nto
yɨwafito'mentohofo sohwo apa'no lɨka'maso hwolɨkeno. Ose ulɨmentisofoho.
17 Hwapɨngoso hohonta Helout kako Jounɨmo impo'angomo mɨhumajonto
ahwomo nano kilofahumentisofoho. Helout Jounɨmo impo'angomo peho'ne
mɨhumatɨ'mentisoto. Hwapɨngoso kola'wehwoe Filipɨye ape Heloutiyasɨmnefoho.
Helout olo simo ma'mentisofoho.
18 Hohonta Joun Heloutɨmo ulɨmento, Kɨko hnnɨkwa'wehwoe ape mahino loso
hopo'maho. O'o oso honɨngkano pisakino'njofoho. Ose ulɨmentisofoho.
19 Impe intofahonɨngkofi Heloutiyas sɨmano lɨkumpo lohofonto Jounɨmo poyo
umokumonto ko imentisoso

20 Helout Jounɨye yofe hoˈnomaˈmentisofoho. Joun kakoe honɨngkano itoˈnohino hwe wonyoangkafo hweho. Osoˈno Helout huno uyahinɨngki, Heloutiyas Jounɨmo poyo koimokumneˈento Helout kako Jounɨmo impoˈangomo itoˈno mokosyohumamentisofoho. Helout Jounɨye hungkuno upaˈnɨwoˈnɨngkiso soˈno yomo ko yonto huno piˈnɨngo engo syafɨsyonto nomˈne hungkuno upaˈnɨmo lɨmentisofoho. Osoˈno Heloutiyas Jounɨmo fonjasyɨhwoloho.

21 Oseso hwangku sohonta Heloutiyas Jounɨmo fonjasiyoˈneˈento honɨngkano tɨpemaˈmentisofoho. Osohonta Helout kakoe sɨkuno konaˈwohi aswo maˈmentiso somneˈno huno syafɨsyonto aˈamu syoho ulohofiyo sohwa wopayo iloho yahonɨngkofi hwe engo aˈamumo mokosyohumayo sohwanji nɨmentohofofoho.

22 Heloutiyasɨye mu sijosi noswaponto hofɨkoe sɨmeho wopɨngo umoˈnono lonto sɨmonyo imentisofoho. Aˈamu sohwanji Heloutɨˈnji nuhwonontɨfi sɨmeho wopɨngo umoˈnɨmentisofoho.

23 Osoˈno Helout musopimo ulɨmento, Kɨko yoˈmayo pehoˈno kumoˈnososo ou kɨko njo. Ngko wokijapmmo. Yoˈmayo piˈnɨngo engo hiˈnjo hwoˈnyoho. Kɨko fehohnjoˈno njisoso ou ngko fehohnjoso wokijapmnoho. Nehopi kilohono.

24 Ose ulahonɨngki mu sopi noswonto konaˈwohimo ulɨmento, Pehoˈno ulɨmnehono. Ose ulahonɨngki Heloutiyas ulɨmento, Ole uso. Joun Aˈamumo Mijo Kiyomaˈmojo sohwoe mnokinoˈno nɨmoˈnɨngkohoho. Kakoe mnokinoso ikuˈyopo hoˈnasyohoji komoˈno ntape. Ose uso.

25 Ose ulahonɨngki mu lopi komoˈno asomo noswonto Heloutɨmo ulɨmento, Kɨko Joun Aˈamumo Mijo Kiyomaˈmojo sohwoe mnokinoso noswonyopo yɨwojosyalokumpehoji olopo ntape.

26 Ose ulahonɨngki Helout kakoe sɨmeho tango mɨkunɨmposo umnɨmentisofoho. I osoˈno aˈamu hopiˈnono kakoe hungkuno, Nehopi kilohono, ose nto upaˈnɨngkohofo soˈno kako aˈmu simo eno ulɨmentisofoho.

27 Oseso Helout komoˈno hwe Jounɨye mnokinoˈno uhwojahonɨngki hwe huhwo sohwo impoˈangomo nowento osopo Jounɨye tɨˈwango iwofitofonto

28 Jounɨye mnokinoso noswanyopo iwojwosyalokumpentɨfi aˈmu sijo simo nuyahonɨngkofi nomotawento konaˈwohimo uyɨmentisofoho.

29 Jounɨye inomokomoyo sohwa yoˈmayo soˈno upaˈnontɨfi hofɨko nopontɨfi kakoe pijafoso nomantɨfi sokimomo hoˈnahumentohofofoho.

Jisas aˈamu ‘faif tausen’ (5000) sohwamo wopayo umentisofoho.
(Matɨyu 14:13-21; Luk 9:10-17; Joun 6:1-15)

30 Jisasɨye inomokomoyo kako lɨhwatɨmentiso oso hwa asomo uˈmantɨfi yoˈmayo hofɨko imentohofo soˈno hungkuno aˈamumo lutɨhwamentohofo soˈno Jisasɨmo ulɨmentohofofoho.

31 Osopo aˈamu piˈnɨngo engo nowentɨfi nopontɨfi nohnnawe yahonɨngkofi osoˈno Jisasɨye inomokomoyo (*apousel*) sohwa wopayo manyofoho. Osoˈno Jisas ulɨmento, Nakwo aˈamu ane sopono nowekehwasi osopo sekwo usijoˈno fosyohumamno.

32 Ose ulahonɨngki hofɨkoˈnohini yofayokinopo aˈamu ane sopono wowanontɨfi imentohofo soponeˈno.

33 Aˈamu piˈnɨngoso uhwonontɨfi hofɨkimo yofe uhwofontɨfi aˈamu ango hopiˈnonohino mtaˈangoso komoˈno honɨngkanopo nowentɨfi Jisas kakoe aˈamu yofayokinoˈnjo sohwamo uyakolofontɨfi aˈamu ane sopo sɨmoˈmo uˈmofamentohofofoho.

34 Jisas mitɨmomɨngopo iˈmofaponto uhwonɨmentisoso hwe moyaˈmi piˈnɨngo engo somo uhwononto hofɨko yahwohofekwosa ane paˈnyo hwafoho. Osoˈno kako hitoho uloˈmentiso soˈno hungkuno piˈnɨngo engo lutɨhwamentisofoho.

35 Mofehi'nyo ukwo'mokumonto yahonjo so'nji Jisasɨye inomokomoyo sohwa nopontɨfi ulɨmentohofi, Olo hwaho hopo lopo sopo a'amu aneponoho. We'enepi mofehi'nyo ukwo'mokumontonoho.
36 Kɨko oso hwe moya'mi somo ango somne'no lɨhwajohojo'no hofɨko nukuji wosopayo mpe uyɨfe.
37 Ose ulahonɨngkofi Jisas ulɨmento, O'o, sekwo huhwasi wosopayo uyɨmno. Ose ulahonɨngki ulɨmentohofi, Nakwo pipilo. Hamniyoho syoho sɨkuno *tu hantɨlet* (200) memjaofoso a'amumne'no wopayo mpe iyo'neso hopo'maho.
38 Ose ulahonɨngkofi Jisas ulɨmento, Wopayo alalelo weho. Tɨmo uhwonamno. Ose ulahonɨngki hofɨko nowentɨfi uhwonowentɨfi ulɨmentohofi, Nakwoe wosopayo aho anga'no hopi'nonohinofoho. Inanɨku hufa'u weho.

39 Ose upa'nonto Jisas kakoe inomokomoyo sohwamo ulɨmento, Sekwo a'amu somo ulɨmno, Hoja lopo fosyohumamno.
40 Ose ulohonɨngki hofɨko nohumantɨfi fipo a'amu *wan hantɨlet* (100), nom'nepo a'amu *fifɨti* (50), ose'no ose'no lɨhumajɨ'mentohofofoho.
41 Jisas kako oso wosopayo aho fehohnjo hopi'nonohino so'nji inanɨku hufa'u so'nji nomanto kako ahwomomo tɨmo uhwontohumanto Anɨtumo isamoyoka ulɨmentisofoho. Isamoyoka nto ulonto kako wopayo'nji inanɨku'nji kutɨkujo lohofonto kakoe inomokomoyo sohwamo a'amu somo yano ulofiyo'ne hu'mmentisofoho.
42 A'amu hopi'nonohinoso wopayo hiso moi'wo nontɨfi sɨmeho uhnnɨmentisofoho.
43 Sɨmeho uhnnɨngkahonɨngki hofɨko wosopayo nɨlɨfonao'mentohofoso nuhu'mokontɨfi sohwo ho'yo aho hopi'nono sɨfe mta'ni hufa'uyo somo mohu'memeehumentohofofoho.
44 A'amu oso wosopayo hiso Jisasɨye aho mta'ni nɨmentohofoso hwe we'e humamentohofo'maho. Hwe'nohini oso wosopayo nɨmentohofo sohwa *faif tausen* (5000) humamentohofofoho.

Jisas mijopo hano umentisofoho.
(Matɨyu 14:22-33; Joun 6:16-21)

45 Osohonta Jisas kakoe inomokomoyo sohwamo ulɨmento, Sekwo yofayokino nomafɨkuji oso hwaho nongkihnta'ni Mpetɨsaita'no sɨmo'mo mpanɨmno. Ose ulonto a'amu nom'ne somo hofɨkoe ango pone lɨhwatɨmentisofoho.
46 Ose ulonto a'amu somo ulɨko'manto kako hwofɨki'nyo we'e sopo Anɨtumo jomo ulɨmo lonto sɨmentisofoho.
47 Sɨkuno'nji inomokomoyo yofayokino'njo sohwa mijo ajwopo nohumentanɨngkofi Jisas kako'nohini mitɨmomɨngopo humamentisofoho.
48 Jisas uhwonɨmentisoso yofayokino hono honi wahonɨngki hofɨko yokino wonyopi imentohofofoho. Hwapɨngoso ole, ifofo engo pahonɨngki wonyopi imentohofofoho. Iyoho walongkonɨmonto yahonjo so'nji Jisas mijo yokintahopo hano wento inomokomoyo sohwamo u'ma'mentisofoho. Ngko hofɨkimo uyakolo'mo nolonto
49 Jisas mijopo hano sontanɨngki inomokomoyo sohwa hofɨko nuhwonontɨfi yomo yomo yontɨfi huno ole syafɨhu'mentohofi, Mewosofoho. Ose syafɨsyontɨfi youwo lɨmentohofofoho.
50 Inomokomoyo hopi'nonohino sohwa Jisasɨmo uhwonontɨfi iyoho engo unɨmentisofoho. Oseso Jisas hofɨkimo komo'no joho ulɨmento, Sekwo yokumpohn'nyo hmmo'nɨmno. Ngkonoho. Sekwo iyoho ikutoho.
51 Ose ulonto kako yofayokinomo kotasahonɨngki ifofo moi'wo imo'nɨmentisofoho. Inomokomoyo sohwa yomo yontɨfi sɨmeho ulɨkofahonɨngki huno pi'nɨngo syafɨhu'mentohofofoho.

52 Jisasɨye yokumpohn'nyo hwapɨngo so'no huno muyofoho. Jisas kako woso-
payo a'amu pi'nɨngo engomo umentiso so'no inomokomoyo sohwa huno ito'no
mosyafɨsiyofoho. Oso'no yomo imentohofofoho. *

A'amu Ngkenesaletnnta'ango mnokino'njo somo Jisas wopɨngo umokumentisofoho.
(Matɨyu 14:34-36; Joun 6:22-25)

53 Hofɨko mijopo nowakentɨfi Ngkenesalet nongkihnta'ni ifohohosyahumentohofo-
foho. Ifohohosyasyontɨfi osopo yofayokino ho'nahumentohofofoho.
54 Hofɨko yofayokino ho'nosyahonɨngkofi hwe moya'mi hopo soponta'angoso hofɨko
yofe komo'no uhwofontɨfi lɨmentohofi, Jisasɨyoho.
55 Hofɨko yofe uhwofontɨfi hopo sopo hano komo'no nowentɨfi Jisas ntopohoho
lahonɨngkofi a'amu nupa'nontɨfi hofɨko a'amu mnokino'njo somo Jisasɨyepono itok-
wapmmentohofofoho.
56 Jisas ho'mo so'mo nowahonɨngki a'mokuso a'amu mnokino'njo somo intok-
wapontɨfi wopayo mpe yɨwo'nɨngkohofo sopo itofasyontɨfi Jisasɨmo ulɨmentohofi,
Hwe Engofo, nakwo jɨje manji'mofomo aho wakupm'mokano. Ose ulontɨfi
hofɨko kakoe manji'mofomo aho upm'mokumentohofoso hofɨkoe mnokino moi'wo
imo'nɨmentisofoho.

7

Anɨtuye honɨngkano hungkunoso a'mane hungkuno somo yakolo'nnyofoho.
(Matɨyu 15:1-9)

1 A'amu Falisi sohwanji a'amu Mousesɨye honɨngkano hungkunoso lutɨhwamotofo
Jelusalem mta'ango sohwanji Jisas nohumentanjopo uhu'mokontɨfi
2 Jisasɨye inomokomoyo sohwamo uhwonɨmentohofoso hofɨko aho mijo
miyotɨku'nyo'njo wopayo nɨwo'nɨngkohofofoho. Falisi sohwafe yahinoso momaso'njo
hwafoho.
3 A'amu Falisi sohwa a'amu Juta hopi'nonohino so'nji hofɨkoe yahino ole, Nakwo
wopayo wonano lontɨfeso sɨmo'mo aho mijo yotɨku'nontɨfi nɨwo'nɨngkohofɨhwafoho.
Hohonta homnɨngkwohwosafe yahino oloso tɨpema'mentohofofoho. Hofɨko huno
ole aho miyotɨku'nyo'njo wopayo nososo ou sɨmeho mo'mo wonyo mnaweho. Ose
syafɨhu'mentohofofoho.
4 A'amu huhwo sohwa wosopayo mpe yɨwo'nɨngkohofo sopo nta'ni nopontɨfi
aho mijo miyotɨku'nyo'njo'manji hofɨko wopayo manyofoho. Nom'ne yahino oso
pa'nyoso pi'nɨngo weho. Hofɨkoe noswanyo, iku'yo, hwontoho yo'mayoso mijo ito'no
yajɨjɨwo'nɨngkohofoso kiho'ne'maho. O'o hofɨkoe yahinofoho.
5 Oseso a'amu Falisi sohwanji Jutafe hwe engo sohwanji Jisasɨmo ulohonɨmentohofi,
Jɨje inomokomoyo sohwa neyakwosafe yahinomo minɨngkayo'njo peho'no yalokwofo.
Hofɨko aho mijo miyotɨku'nyo'njo wopayo nɨwo'nɨngkohofofoho.
6 Ose ulohonɨngkahonɨngkofi Jisas ulɨmento, Hohonta Aisaiya hwe Anɨtu hungkuno
ulahonɨngki a'amumo lutɨhwamojo sohwo sekwo a'amu mango'nohino hwasyo
nehopi mtɨ'mokumento,
Olo a'amu loso hofɨko mango mta'nohini ho'nonɨmawo'nɨngkohofofoho.
I, hofɨko ngkimo sɨmeho montapefoho.
7 Hofɨko a'amu hwahoponjo sofe hunoso nomantɨfi Anɨtu mta'angofoho lontɨfi a'amu
hwaho ayo'mjo somo lutɨhwawo'nɨngkohofofoho.
Oso'no hofɨko ngkimo wonyopi jomo ntɨwo'nɨngkohofofoho.
Aisaiya ose mtɨ'mokumtisofoho.

---

* **6:52:** Jisas kako hwe moya'mi some wopae yano imentisoso kakoe yokumpohn'nyo nom'ne kengo itɨhwamentisofoho. Oso hofɨkoe yomo engo yontɨfi uhwonɨmentohofoso Jisas kako mijopo hano ponto ifofo somo yoka ulɨmentisofoho.

8 Sekwo Anɨtuye hungkunomo haloho maposoˈnjo yontɨfi seyakwosafe yahinomnohini inɨngkawowoˈnɨngkohofɨhwasoho.
9 Ou, sekwo huno ole syafɨsyɨwoˈnɨngkohofi, Nakwo hunoˈnjo hwonaˈnyoho. Ose lɨwoˈnɨngkohofɨhwasoho. Sekwo Anɨtuye hungkunomo hwotoho fewoˈnɨngkohofoso seyakwosafe yahino somo yɨwoˈnngkohofɨhwasoho.
10 Mouses hohonta ole lɨmento, Kɨko jɨje mpohwo naˈumo tɨfi finɨngkayo. U, aˈamu fihwo kako hungkuno wonyo kanɨngkwohwo konaˈwohimo uloso osohwo kako poyo wapeˈnono.
11 I, sekwo ole lɨwoˈnɨngkohofo, Hwe fihwo kako hamniyoho hiˈnjo sohwo kanɨngkwohwo konaˈwohimo ufoˈmayo soˈno, i kako sikimo ulɨmontonoho. Ngko hamniyoho yoˈmayoso wosejapmmonji ko yoheso ngko ole nto lɨmalefoho. Ngko Anɨtumo uyɨmneˈno yohono.
12 Oso hwe huhwo sohwo ose ulonto kanɨngkwohwo konaˈwohimo mufoˈmasoˈnjo yɨwoˈnɨngkiso hweho. Osoˈno sekwo Falisi sohwasi wopɨngofoho lontɨfi lɨwoˈnɨngkohofofoho.
13 Ose ulontɨfi Anɨtuye hungkunomo hwotoho fewoˈnɨngkohofofo. Seyakwosafe hunomnohini inɨngkawoˈnɨngkohofofoho. Oso yahinoso angaˈnohinofoho. Piˈnɨngo oso paˈnyoso weho.

Yoˈmayo aˈamumo wonyo imokuwoˈnɨngkisofoho.
(Matɨyu 15:10-20)

14 Jisas hwe moyaˈmimo ngkiyepono wapɨfento joho ulɨmentisofoho. Nopahonɨngkofi ulɨmento, Sekwo hopiˈnono itoˈno nupaˈnɨngkuji huno fɨsyafɨhupmno.
15 Yoˈmayo nyoˈneso aˈamufe honɨngkano wonyo umoˈnɨmonteˈmaho. Oˈo yoˈmayo sɨmeho mtaˈangoso aˈamufe hunoso wonyo hungkunoˈnjoso honɨngkano wonyo umoˈnɨmontonoho.
16 Sekwo haloho'njokuˈmanji nje hungkunomo haloho popmno.
17 Jisas oso aˈamu huhwo sohwamo ulɨkoˈmanto ango nomˈnemo swahonɨngki kakoe inomokomoyo sohwa ulɨmentohofi, Oso pahnnɨmo hungkuno lohinoso ne pipilo.
18 Ose ulahonɨngkofi Jisas ulɨmento, Sekwo huhwasi ngkineˈno huno maseyoholiyohoho. Upaˈnɨmno. Yoˈmayo toho nyoˈneso honɨngkano wonyo imokiyoˈmaho.
19 Oˈo wosopayo hiso sɨmehomneˈno nɨkwato nɨhuˈnahone hoˈnamo. Wopayo hiso jɨje hunomneˈmaho. Ose ulɨmentisofoho. Osoˈno Jisas yoˈmayo hopiˈnono nyoˈneso hano mopitofasiyoˈnjofoho.
20 Jisas nomˈne hungkuno ulɨmento, Yoˈmayo aˈamufe huno mtaˈangoso Anɨtuye tɨmo sopo oso hiso aˈamufe honɨngkano wonyo imokiyofoho.
21 Yoˈmayo huno mtaˈni swaponteso ole, huno wonyo syafɨsiyo ape sikinjomo wonyo ulohofo, yoˈmayoso hufo iyo, aˈamumo fonjasiyo, nomˈne hwafe ape hufo iyo
22 aˈamumo yoˈmayo soˈno hi umoˈnyo, yoˈmayo wonyo honɨngkano, hwasyo hungkunojo, yokumpohˈnyo, sɨmeho wonyo, sitofo hungkunojo, ngko aˈamu wopɨngoˈnohino syafɨsiyoˈne, yoˈmayo fonɨfonyo.
23 Oso hopiˈnono aˈamufe hunomo mnaweho. Aˈamu fihwo oso wonyoso huno syafɨsyɨhwosi kako yɨhwosoˈno, kakoe honɨngkano wonyo imoˈnonefoho. Ose ulɨmentisofoho.

Aˈmu Founisiyantaˈangosi Jisasɨmo sɨmeho hiˈntnnono nehopi umentisofoho.
(Matɨyu 15:21-28)

24 Osopo ntaˈni Jisas nolɨkafonto, hwaho pone Taiya mofone sopo nowento osopo aˈamu fihwoe angomo nohumanto aˈamu ngkimo yofe manɨhwofeˈnjo yohofo ose kolonto aˈamu Jisas humentanjoso poneˈno huno moiˈwo umentisofoho.

25 A'mu fisi oso ango sopo nta'ni kakoe mu we'e towahuno wonyo'njosi Jisas humaho
upa'nonto komo'no noponto Jisasɨye sɨfɨlaku'nyo'mo hwomtame ehumamentisofoho.
26 Olo a'mu losi kako Juta a'mu'maho. O'o, kakoe a'amu Founisiya, hwaho Siliya
nta'angiyoho. Kako Jisasɨmo jomo ulɨmento, Towahuno wonyo nje mumo humasolo
wae ntohofiyo.
27 Ose ulahonɨngki Jisas a'amu Juta somo ufo'mayo'nehwo pahnnɨmo hungkuno
ulɨmento, U, nakwo mehomife wosopayo mehwasi sɨwojomo woho'nɨmofantontaho.
O'o, awonoho. A'amu sohwo mehomi somo kaki'no wopayo uyantɨfeho.
28 I ose ulahonɨngki a'musi syafɨhu'mento, Ngko a'amu Isɨlaelɨ'maho. O'o, sɨwojo
pa'niyoho. Ose syafɨsyonto ulɨmento, Hwe Engofo, kɨko nehopi lohino. Oseso
mehomiso wopayo paho yo'mayoso umokwajɨfijoso sɨwojo wanɨmontonoho. Oso'no
kɨko ngkimo nɨfo'maho.
29 Ose ulahonɨngki Jisas yomo yonto ulɨmento, Oso hungkuno wopɨngo lohino so'no
jɨje angopo nowehoji jɨje mumo uhwonjoso towahuno wonyo sohwo nto ulɨko'maso
uhwonɨmonnoho.
30 Ose ulahonɨngki a'musi kakoe angopo nowento uhwonɨmentisoso kakoe mu saho
fosyowentanɨngki uhwonɨmentisoso towahuno wonyo nto ulɨko'ma'mentisofoho.
Hofiyo fosyowentanɨngki uhwonɨmentisofoho.

A'amu haloho pɨku'nnyo melanyo tango'njo sohumo wopɨngo umokumentisofoho.

31 Jisas ango Taiya sopo nta'ni nulɨko'manto hwaho Saitoun uyakolofonto ango pone
engo aho hufa'u hopi'nonohino Ntekapolis sopo uyakolofonto Mijo Ayo Ngkalili sopo
i'mofapmmentisofoho.
32 Osopo a'amu nom'neso Jisasɨmo a'amu haloho pɨku'nnyo melanyo tango'njo
sohumo ipemotapontɨfi jomo ulɨmentohofi, Jɨje aho olo hwe lohumo fɨkisasyo.
33 Ose ulahonɨngkofi oso hwe huhwo sohumo Jisas utɨmanto Jisasɨ'nji we'enepi
nowenji siko'nohini nohumanji Jisas kako ajo'miyoso hwe sohwoe halohomo kisahu-
mentisofoho. Kisasyonto memijo ajo'miyomo emjoma'nonto hwe sohwoe melanyopo
kisahumentisofoho.
34 Jisas kako ahwomomo uhwononto sɨmano esyaofonto ulɨmento, *Efata*.
Hwapɨngoso ole, Haloho wokuhwosampeno.
35 Ose ulahonɨngki hwe sohwoe haloho komo'no hwosampo lohofahonɨngki kakoe
melanyo wopɨngo imo'nɨngkahonɨngki hungkuno ito'no lɨmentisofoho.
36 Oseso Jisas a'amumo apa'no i'mofaponto ulɨmento, Olo yohe loso'no sekwo
nulɨkutoho.
Ose ko ulahonɨngki hofɨko hahn'nyo yontɨfi a'amumo ulɨwo'nɨmentohofofoho.
37 Yo'mayo Jisas imentiso so'no hofɨko pisopisaho mjalɨmɨwentɨfi hofɨko
ulɨmentohofi, Yo'mayo Jisas yɨwo'nɨngkisoso wonyoangkafo'nohinofoho. A'amu
haloho pɨku'nnyoso upo'nalokwofo. A'amu ilo'nnyoso hungkuno ito'no lalokwofo.
Ose lɨmentohofofoho.

8

Jisas a'amu 'foua tausen' (4000) sohwamo wopayo umentisofoho.
(Matɨyu 15:32-35)

1 Nom'ne sɨkuno somo a'amu pi'nɨngo engo apa'no Jisas nohumentanjopo
uhu'mokumentohofofoho. Hofɨko nohumantɨfi hwe moya'mi wosopayo moi'wo
imo'nɨngkahonɨngki Jisas kakoe inomokomoyo sohwamne'no joho ulonto, ulɨmento,
2 Ngko olo hwe moya'mi lomne'no hitoho ntokwoho. Sɨkuno hufa'u sɨhune ngko'nji
humantohofofoho. Hofɨko wosopayo anefoho.
3 Mijoho'nohino hofɨkoe ango pone'no lɨhwatɨmeso hofɨko honɨngkanopo tɨmo
sɨkuno'no ulohofontɨfeho. A'amu fiso ikanopo nta'ni pmmalofofoho.

4 Ose ulahonɨngki kakoe inonokomayo sohwa ulɨmentohofi, Olopo aˈamu mohumunyoponoho. Wosopayo hwe moyaˈmi somneˈno ntɨˈmtaˈni tɨpemanehwono. Awonoho.
5 Ose ulahonɨngkofi Jisas ulohonɨmento, Sekwo wopayo alale weho. Ose ulahonɨngki ulɨmentohofi, Wopayo aho hopiˈnono nomˈne mtaˈni hufaˈu weho.
6 Ose ulahonɨngkofi Jisas hwe moyaˈmi somo ulɨmento, Sekwo hwaho lopo fosyohumamno. Ose ulonto, kako wopayo aho fehohnjo hopiˈnono fehohntaˈni hufaˈuyoso nomanto Anɨtumo isamoyoka ulonto wopayoso kutɨkujo lohofonto, kakoe inomokomoyo sohwamo uyahonɨngki hofɨko aˈamumo huˈmuyɨmentohofofoho.
7 Inanɨku weˈe tɨpemaˈmentohofoso Jisas nomanto Anɨtumo isamoyoka ulonto inomokomoyo sohwamo ulɨmento, Oloˈnji aˈamumo fohuˈmuyɨmno.
8 Hofɨko wopayo nonontɨfi sɨmeho uhnnɨngkahonɨngki wopayo nɨlɨfeeoˈmentohofoso inomokomoyo sohwa sohwo hoˈyo aho fehohnjo hopiˈnono nomˈne ntaˈni hufaˈuyo somo mehuˈmemeehumentohofofoho.
9 Aˈamu hiso weˈe humamentohofoˈmaho. Aˈamu *foua tausen* (4000) humamentohofofoho.
10 Jisas aˈamu homo somo wopayo moiˈwo uyonto hofɨkoe angopo neˈno lɨhwatɨmentisofoho. Kako kakoe inomokomoyo sohwanji yofayokinopo kotasontɨfi hwaho Ntalɨmanutaˈno wakoˈmentohofofoho.

Aˈamu Falisi sohwa Jisasɨmo yamofo ulohofantɨfi imentohofofoho.
(Matɨyu 16:1-4; Luk 12:54-56)

11 Osopo aˈamu Falisi sohwa Jisasɨmo uˈmantɨfi kakimo yamofo ulohofoneˈentɨfi yoka hnnomaˈmentohofofoho. Kɨko yoˈmayo wonyoangkafo aˈamu miyɨwoˈnɨngkiyohofoso fonetɨhwaho. Ose uhwonɨngkuhwasi Anɨtu kɨkoˈnji humaho wolano. Ose lontɨfi huno syafɨhuˈmentohofi, Olo hwe lohwo Anɨtuye Hwe Ne hwolɨkeno.
12 Ose ulahonɨngkofi Jisas sɨmeho tango uyahonɨngki sɨmano esyamo lohofonto, ulɨmento, Sekwo yoˈmayo wonyoangkafo aˈamu miyɨwoˈnɨngkiyohofoso pehoˈno uhwonantɨfeˈne lohofo. Hungkuno nehopi waselɨmo. Aˈamu olo hwaho lopo olohonta humalofoso hofɨko oso yoˈmayo hiso muhwonɨfitnnehofo. Nɨhuˈno awonoho.
13 Ose ulonto oso aˈamu somo ulɨkoˈmanto Jisasɨˈnji kakoe inomokomoyo sohwaˈnji hofɨko yofayokinopo apaˈno kotasontɨfi asomo wakoˈmentohofofoho.

Aˈamu Falisi sohwanji hwe engo Heloutɨˈnji hofɨkoe wosopayo engo imoˈnyoˈne hungkunofoho.
(Matɨyu 16:5-12)

14 Nowakentɨfi inomokomoyo sohwa wopayoˈno inɨngo mofontɨfi momasofoho. Wopayo kengaˈnohini yofayokinomo woˈnnyofoho.
15 Nowekontanɨngkofi Jisas sɨmano pento pahnnɨmo hungkuno ulɨmento, Upaˈnɨmo. Sekwo aˈamu Falisi sohwanji Heloutɨˈnji hofɨkoe yahino somneˈno iˈwaho fiyɨmno.
16 Inomokomoyo sohwa nupaˈnontɨfi hnnɨmentohofi, Nakwo wopayo inɨngo mofɨhwone soˈno hungkuno nalohoho.
17 Ose hnnɨngkahonɨngkofi olo hiloso Jisas huno uyahonɨngki hofɨkimo ulohonɨmento, Wopayo umofonyo iyo soˈno pehoˈno hnnalokwofo. Sekwo hunoˈmaseyotaho. Sekwo huno mosyafɨsiyoˈnjo liyohofo.
18 Sekwo tɨmo hiˈnjo hwasoho. Muhwonalokuliyohofo. Sekwo haloho hiˈnjo hwasoho. Mupoˈnalokuliyohofo. Sekwo inɨngo loseyalofoho.
19 Ngko wopayo aho fehohnjo hopiˈnono kutɨkujo lohofonji aˈamu *faif tausen* (5000) sohwamo umaleso oso wopayo nɨlɨfeeoˈmalofoso sekwo hoˈyo alale

hu'memeehumalofo. Inomokomoyo sohwa ulɨmentohofi, Aho hopi'nono sɨfe mta'ni hufa'uyoho.
20 Ose ulahonɨngkofi Jisas ulɨmento, Nom'ne sohonta ngko wopayo aho fe-
hohnjo hapi'nono nom'ne mta'ni hufa'u kutɨkujo lohofonji a'amu *foua tausen*
(4000) sohwamo umaleso oso wosopayo nɨlɨfeeo'malofoso sekwo ho'yo alale
hu'memeehumalofo. Inomokomoyo sohwa ulɨmentohofi, Aho fehohnjo hopi'nono
nom'ne mta'ni hufa'uyoho.
21 Ose ulahonɨngkofi Jisas ulɨmento, Oseso sekwo nje yokumpohn'nyo so'no huno
maseyoholiyohoho. Wosopayo so'no huno pi'nɨngo peho'no syofɨsyalokwofo. Ose
ulɨmentisofoho.

Hwe Mpetɨsaitanta'ango sohwoe tɨmomo Jisas wopɨngo umokumentisofoho.

22 Jisas kakoe inomokomoyo sohwanji ango Mpetɨsaita i'mofopahonɨngkofi a'amuso
hwe tɨmpi'nyo sohumo ipemotapontɨfi Jisasɨmo jomo ulɨmentohofi, Olo hwe lohumo
kɨko aho tɨmopo fɨkisyusyo.
23 Oseso Jisas kako hwe tɨpi'nyo sohwoe aho nomanto angkuhwafopo mempo
hohnta'ni ipemotoswaponto kakoe tɨmomo memijo uyatɨ'mofonto aho kisusyonto
ulɨmento, Kɨko yo'mayoso nto lɨhwonɨngkino muhwonɨngkoho liyohino.
24 Ose ulahonɨngki hwe sohwo fe'nɨhwononto ulɨmento, Ngko a'amumo uh-
wonɨngkohono. Hofɨko iyo hopa pohotowalokwofo.
25 Ose ulahonɨngki Jisas hwe huhwo sohwoe tɨmomo aho apa'no kisusyahonɨngki
kako tɨmo yokumpohn'nyo uhwononto tɨmo wopɨngo imo'nɨmentisoso, yo'mayo
ito'no uhwonɨmentisofoho.
26 Ito'no uhwonɨngkahonɨngki Jisas ulɨmento, Jɨje angopono fɨwano. Olo angkuh-
wafo lopono asomo nopohotoho. Ose ulɨmentisofoho.

Pita Jisasɨmo ulɨmento, Kɨko Kɨlais kiyoho.
(Matɨyu 16:13-20; Luk 9:18-21)

27 Jisas kakoe inomokomoyo sohwanji hwaho Ngkalili ulɨko'mantɨfi hwaho
Sisaliya Filipai nowentɨfi Jisas hofɨkimo ulohonɨmento, A'amuso ngkine'no pehofo
mjolɨmɨwalokwofo.
28 Ose ulahonɨngki hofɨko ulɨmentohofi, A'amu fehohnjoso kikine'no ole lalokwofi,
Joun A'amumo Mijo Kiyoma'mojo sohwolɨkeno. A'amu nom'ne fehohnjoso ole
lalokwofi, Ilaijakulɨkeno. Nom'nehwa a'amumo Anɨtu hungkuno uyahonɨngki lɨmojo
sohwolɨkeno. Kikine'no ose mjokilɨmɨwalokwofo.
29 Ose ulahonɨngkofi Jisas ulohonɨmento, Sekwo sohwasi ngkine'no pehofo
ntɨwo'nɨngkohofɨhwasilo. Ose ulahonɨngki Pita ulɨmento, Kɨko Kɨlais kiyoho. Anɨtu
nakwo a'amu Jutasɨ'nɨmo nefo'mayo'ne kuhwotɨmentiso hwosoho.
30 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Oso hiso ntohinoso a'amumo nulohotoho.

Jisas kakoe inomokomoyo sohwamo kako poyo imo'none so'no ulɨmentisofoho.
(Matɨyu 16:21-28; Luk 9:22-27)

31 Jisas kakoe inomokomoyo sohwamo lutɨhwoma'mento, A'amufe Hwomu so-
hwo'ni ngko tohino engo noma'mne hwo'nyoho. A'amu Jutafe hwe engo
sohwanji a'amu tajo ango syoho'njo sohwanji Jutafe honɨngkano hungkuno
lutɨhwawo'nɨngkohofo sohwanji hofɨko ngkine'no nakwolaho ntɨkuji hohujo iken-
janɨmofɨkuji nofonjanɨhufitnnefoho. Nofonjanisyɨkuji sɨkuno hufa'u sɨhune mem-
janɨmofɨhwoso'no ngko apa'no songo wolɨka'monnoho.
32 Ose ulonto olo hungkuno yoloho neso ulɨmentisofoho. Seten kako Pitamo huno
ufohotofahonɨngki Pita kako Jisasɨmo we'enepi ipemotawento yoka uloma'mento,
Jisas, oso hungkunoso wopɨngo'maho. Oso hunoso nosyafɨsyohotoho.

33 Ose ulahonɨngki Jisas ikinjamo lohofonto kakoe inomokomoyo nomˈne sohwamo uhwononto Pitamo yoka ole ulɨmento, Pita, jɨje hungkunoso ngkilaho. Anɨtuyeˈmaho. Oˈo, Setenɨye hungkunofoho. Kɨko Seten sohwosi iˈwaho ntohofo. Kɨko nje hohujo loˈmo filohoˈnawofo.
34 Ose ulonto kako nomˈne hwe moyaˈmi soˈnji inomokomoyo sohwanjimo joho ulonto ulɨmento, U, aˈamu fisoku ngkimo wonnɨngkopano lɨfijoˈmanji sekwo sekwoe semoˈnɨwoˈnɨngkiso soˈnji sekwoe yofe soˈnji monje yahinɨngkuji sekwo nje yofeˈno poyo peˈnyo soˈno iyoho miyoˈnjo ifijoso ngkimo mofone sopo tɨfi nnɨngkapmno.
35 Aˈamu fihwo kakoe songo humayoso yokumpohnˈnyo womokosyohumamo lososo, Kakoe songo neˈno humayoso wopɨwahuˈmtonoho. Osoˈno aˈamu fihwo ngkoˈnji nje hungkunoˈntnneˈno huno uyahonɨngkuhwosi kakoe humayoso pɨwasyososo hwangku kakoe humayoso wotɨpemaˈmontonoho.
36 Aˈamu fihwo kako Anɨtumneˈno hohujo ikinjaofɨhwosi kako olo hwaho loponjo hoˈyango hamniyoho yoˈmayoso engo huˈmeesyontoso sohwo kako tɨkanomo wesoˈmanji oso hoˈyango yoˈmayoso pipi ufoˈmaneto. Awonoho.
37 I, kakoe songo humayoso ne aneˈmanji kako pipi yoneˈelo. Awonoho.
38 Aˈamu fihwo olo hwaho lopo aˈamu honɨngkano wonyoˈnjo humaso sohwo kako nje hungkuno soˈnji ngkoˈntnneˈno hohujo ikinjanɨmofoso sohwo ngko oso huhwo sohumneˈno tɨfi noˈmo hohujo ikinjɨmoˈmnefoho. Ou, osohonta ngko nje Mpohwoe yokumpohnˈnyo soˈnji aˈamu ahwomomjo wopɨngoˈnohino sohwafe yokumpohnˈnyoˈnji olo hwaho lopo asomo pmme sohonta aˈamu ngkineˈno hohujo ikinjanɨmofoso sohuneˈno ngko hohujo ukinjɨmoˈmonnoho.

9

1 Jisas kako oso aˈamu somo ulɨmento, Ngko hungkuno nehopi waselɨmonneˈno yohono. Aˈamu olo hwaho lopo nakwoˈnji olohonta humalofo fehohnjoso mapeˈnontanɨngkuji Anɨtu kakoe yokumpohnˈnyoˈnji aˈamumo wopɨngo wonyoangkafo mokosyohumayo somo uhwonantɨfeho. Ose ulɨmentisofoho.

Jisasɨye aˈapaho nomˈne kengo imoˈnɨmentisofoho.
(Matɨyu 17:1-13; Luk 9:28-36)

2 Sɨkuno aho fehohnjo hopiˈnono fehohntaˈni angaˈno memjaofahonɨngki Jisas kako Pitaˈnji Jemɨsɨˈnji Jounja oso hwamo nutɨmanto hofɨko hwofɨkiˈnyo sawemo engo sopono nokotasontɨfi hofɨkoˈnohini nohumentanɨngkofi Jisasɨye aˈapaho nomˈne kengo imoˈnɨngkahonɨngki hofɨko uhwonɨmentohofofoho.
3 Jisasɨye manjiˈmofo nɨhuˈno halojo imoˈnonto mofehiˈnyo paˈnyo imoˈnɨmentisofoho. Oso manjiˈmofo halojoso aˈamu olo hwaho lopo oso halojo paˈnyoso mamtɨˈmokufitnnehofo.
4 Inomokomoyo sohwa uhwonɨmentohofoso Ilaijaˈnji Mousesɨˈnji ahwomo mtaˈango sohwaˈu Jisasɨmo uˈmanji hungkuno hnnɨmentohofofoho.
5 Pita kako huno piˈnɨngo syofɨsikaofonto Jisasɨmo ulɨmento, Nakwoe Lonetɨhwayohwosi, nakwo olopo humentani sehonɨngkuhwoneso wopɨngofoho. Olo hilo soˈno syafɨsiyoˈneso ango hufaˈu sɨhune womolantaneˈno yɨhwono. Angaˈno kɨkoˈnefoho. Angaˈno Mousesɨmnefoho. Nomˈneso Ilaijamnefoho.
6 Pita kako oso hisoˈno huno itoˈno muyahonɨngki ose ulɨmentisofoho. Inomokomoyo sohwa iyoho weˈe unɨmentisoˈmaho.
7 Osohonta himo hofɨkimo ifeehuˈmokosyahonɨngki mampaho himo mtaˈango ole hoˈnɨmento, Olohwo nje Hwomufoho. Ngko sɨmeho uyɨwoˈnɨngkohe hweho. Kakoe hungkunomo sekwo upaˈnɨmno.
8 Ose upaˈnontɨfi feˈnɨhwonɨmentohofoso hwe ahwomo mtaˈango sohwaˈu neˈno anepo uhwonɨmentohofofoho. Jisasɨˈnohini humentanɨngki uhwonɨmentohofofoho.

9 Jisasɨ'nji inomokomoyo sohwanji hwofɨki'nyo hopo sopo nokotapontɨfi Jisas ulɨmento, Olo sekwo uhwonɨngkohofo loso'no olohonta a'amumo nulɨkutoho. I, hwangku ngko A'amufe Hwomu sohwo'ni poyo imo'nɨ'me'no Anɨtu apa'no ntokafoso sohonta sekwo a'amumo olo uhwonɨngkohofo loso'no ulɨfijo.
10 Ose ulahonɨngki hofɨko a'amu nom'ne somo ulɨmentohofo'maho. I, oso'no ole hnnɨmentohofi, Kako poyo pe'nɨngkuhwosi apa'no songo lɨkafo'ne hungkuno hwapɨngoso pipilo.
11 A'amu honɨngkano hungkuno lutɨhwamotofo sohwa ole lɨwo'nɨngkohofi, Ilaija kaki'no wapmmontonoho. Tɨfi sohonta Kɨlais hwe Anɨtu uhwosopo'mentiso sohwo wapmmontonoho. Oso hiso peho'no lalokwofo.
12-13 Ose ulahonɨngkofi Jisas ulɨmento, Ou, hungkuno nehopi lalokwofo. Ilaija kako sɨmo'mo nopɨhwosi yo'mayo hopi'nono ito'no wesyohumamtonoho. Hungkuno nom'ne mtɨ'mokumentohofoso ole, Hwe Anɨtu uhwosopo'mentiso sohwo olo hwaho lopo tohino engo tɨpemanefoho. A'amu sohwa oso hwe sohumo nakwolaho ulɨfitnnefoho. Oso'no sekwo huno fɨsyafɨhupmno. Ole selalokweno Hwe Ilaija kako pmmentisofoho. Nopahonɨngki a'amu hofɨkoe huno hwahoponjo tɨpemantɨfi hwe huhwo sohumo wonyo umokumentohofofoho. A'amu Anɨtuye hungkuno mtɨ'mokumentohofoso oso hiso'no hohonta mtɨ'mokumentohofoso olohonta ne imo'nɨmentisofoho.

Jisas hwomu towahuno wonyo'njo sohumo wopɨngo umokumentisofoho. (Matɨyu 17:14-21; Luk 9:37-43)

14 Hofɨko nom'ne inomokomoyo sohwamo u'mantɨfi uhwonɨmentohofoso a'amu pi'nɨngo engo nohumentanɨngkofi a'amu honɨngkano hungkuno lutɨhwamotofo sohwanji inomokomoyo sohwanji yoka hnnɨmentohofofoho.
15 A'amu pi'nɨngo engoso Jisas nopontanɨngki uhwonontɨfi yomo yontɨfi hano komo'no wentɨfi Jisasɨmo u'mantɨfi, Nakwoe hwe engo hwosoho ulɨmentohofofoho.
16 Jisas inomokomoyo sohwamo ulɨmento, Sekwo yoka peho'no hnnalokwofo.
17 Ose ulahonɨngki hwe fihwo a'amu'nji ajwo so'mo humohumatiso sohwo ulɨmento, Nje Lontɨhwayo sohwosi, towahuno wonyo nje hwomumo mango mampi'nyo mesimokinyo. Oso'no kikiyepono ipemotapohono.
18 Towahuno wonyo sohwo nje hwomumo humanto wonyo kimokuwo'nɨngkisofoho. Kako hwomumo hwahopo kumokwojahonɨngki hwomu sohwo makutotafo sapɨwo'nɨngkisofoho. Saponto mango kilompusyɨwo'nɨngkisofoho. Kako a'apaho melohofafɨwo'nɨngkiso hweho. Oseso ngko jɨje inomokomoyo sohwamo ulohonɨngko, Towahuno wonyo lohumo wae feeopmno. I hofɨko hopo'maho.
19 Jisas ose nupa'nonto inomokomoyo sohwamo ulɨmento, Hwe moya'mi olohonta humalofo soku, sekwo Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono muyo kuyoho. Ngko sekwo'nji humayoso sɨkuno alale womemjanɨmo'montolɨkeno. Ngko sekwoe tango ngkimo nɨ'maneso sɨkunoso alale womemjanɨmo'montolɨkeno. Hwomu huhwo sohwo ngkiye pone'no utɨmotapmno.
20 Ose ulahonɨngki hofɨko hwomu ipemotopahonɨngkofi towahuno wonyo sohwo Jisasɨmo uhwononto kako hwomumo yomo yomo yokumpohn'nyo umokahonɨngki hwomu hwahopo pɨwasyonto, yɨwolo'mo yɨwolo'mɨngo lohofonto makutotafo halojo'nohino swapmmentisofoho.
21 Jisas kanɨngkwohumo ulohonɨmento, Sɨkuno alale yɨwo'nɨngkisoto. Ose ulahonɨngki ulɨmento hwomu we'e sohwo imentisofoho.
22 Fehonta tohomo kehwofitofasyonto fehonta mijomo kehwofitofasyonto wofonjahumonto iwo'nɨngkisofoho. Kɨko hopo'manji kɨko nakumo hitoho kilofɨhwoso'no, Fonefo'maho.

23 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Ou, nehopi, jɨje sɨmeho hiˈntnnonohinoso hopoˈmanji yoˈmayoso kɨko womaˈmonnoho.
24 Ose ulahonɨngki kanɨngkwohwo komoˈno ulɨmento, Sɨmeho hiˈntnnono kijopalokweno. Oseso nje sɨmeho hiˈntnnonohinoso weˈefoho. Nɨfoˈmaho.
25 Ose ulahonɨngki Jisas aˈamu piˈnɨngo engo uhuˈmokontanɨngkofi uhwononto, towahuno wonyo sohumo yoka ulonto ulɨmento, Towahuno wonyo sohwosi hwomu lohumo mampiˈnyo imokuwoˈnɨngkino hwosoho. Olo hwomu lohumo nɨhuˈnahone ulɨkoˈmaho. Apaˈno nopaswohotoho.
26 Ose ulahonɨngki towahuno huhwo sohwo joho mohmˈno lonto, hwomumo hwahopo kumokwajonto yomo yomo yokumpohnˈnyo imokonto nɨhuˈnahone ulɨkoˈmaˈmentisoso hwomu sohwo poyo paˈnyo imoˈnɨngkahonɨngki aˈamu fiso ulɨmentohofi, Poyo peˈnɨngkohoho.
27 Oseso Jisas hwomu sohwoe aho nomanto ulɨkofahonɨngki hwomu sohwo lɨkaˈmentisofoho.
28 Jisas kakoe inomokomoyo sohwanji angomo noswontɨfi hofɨkoˈnohini nohumantɨfi Jisasɨmo ulɨmentohofi, Pipilo. Nakwo towahuno wonyo wae meeofesofo.
29 Ose ulahonɨngkofi Jisas ulɨmento, Sekwo Anɨtumo jomo ulɨfijoso sekwo oso towahuno huhwo sohwo wae yaopitnnehofo. Nomˈne honɨngkano awonoho.

Jisas kako poyo peˈnɨngkuhwosi apaˈno lɨkafone soˈno ulɨmentisofoho.
(Matɨyu 17:22-23; Luk 9:43-45)

30 Oso ango hopo sopo ulɨkoˈmantɨfi hofɨko hwaho Ngkalili ajwo sopo umentohofofoho. Jisas kako aˈamu yofe manɨhwo soˈnjo uyɨfe lonto imentisofoho.
31 Hwapɨngoso ole, kakoe inomokomoyo sohwamo lutɨhwamneˈento imentisofoho. Kako ulɨmento, Ngko Aˈamufe Hwomu sohwoˈnɨmo nje mango sohwafe aho somo hoˈnonɨsyahonɨngkuji hofɨko wofonjonɨsyantɨfeho. Poyo imoˈnɨmo sɨkuno hufaˈu sɨhune memjanɨfɨhwosoˈno Anɨtu apaˈno ntokafonefoho.
32 Ose lutɨhwahonɨngki inomokomoyo sohwa hofɨko huno itoˈno syafɨhuˈmentohofoˈmaho. I osoˈno Jisasɨmo ulohonyo soˈno hofɨko iyoho imentohofofoho.

Hwe yofe engoˈnjo yakoloˈnnyo tɨhwolo.
(Matɨyu 18:1-5; Luk 9:46-48)

33 Hofɨko pone Koponeyam iˈmofapontɨfi osopo Jisas angomo nohumanto ulohonɨmento, Sekwo honɨngkanopo pehofo hnnɨngkohofo.
34 Inomokomoyo sohwa hofɨko wonɨmango unɨngkahonɨngki mampiˈnyo humamentohofofoho. Hwapɨngoso honɨngkanopo ole hnnɨmentohofi, Nakwo sohwonaˈni nakwoe hwe yofeˈnjo sɨmoˈmjo tɨhwolo. Ose hnnɨmentohofofoho.
35 Jisas ampo humanto inomokomoyo sohwamo joho lutɨmanto ulɨmento, Sekwo hinjo hwasoho oyonɨmno. Upaˈnɨmo. Hwe fihwo kako Anɨtuye tɨmopo hwe engo umoˈnɨmo loso sohwo kako aˈamufe tɨmopo hwe yofe ane paˈnyo imoˈnoso sohwo aˈamumneˈno momayo ulohofiyo hweho. Osohwo kako yofe engoˈnjo imoˈnone hweho.
36 Ose ulonto, mehomi fihwo utɨmanto, kakoe popapo momokosyohumanto inomokomoyo sohwamo ulɨmento,
37 Aˈamu fihwo kako olo mehomi lopaˈnyo sohumo nje yofe hoˈnonɨmayoˈne ufoˈmaso sohwo kako ngkimo nɨfoˈmantofoho. Aˈamu fihwo ngkimo nɨfoˈmayo oso paˈnɨngoso nje mpohwo ngkimo nɨhwatɨmentiso sohwo huhumo ufoˈmakwoho.

Hwe nakwoˈnjo hohntaˈni nefoˈmayo sohwo nakwoe aˈamufoho.
(Luk 9:49-50)

38 Ose ulahonɨngki Joun ulɨmento, Nakwoe Lonetɨhwayo sohwosi, nakwo uhwonɨmalohwoneso hwe fihwo kako jɨje yofe lonto, towahuno wonyo wae yaofontanɨngki uhwonɨmalohwonefoho. I oso'no kako nakwo kikimo tɨfi mokinɨngkowaloku yɨhwone so'no nakwo kakimo ulɨmalohwono, Kɨko Jisasɨye yofe'nji towahuno wonyo wae yaofohotoho.
39 Ose ulahonɨngkofi Jisas ulɨmento, Sekwo ose uloho'malofoso wonyofoho. Sekwo kakoe honɨngkanomo nopɨjumofɨkutoho. A'amu nje yofe lososo yo'mayo wonyoangkafo yososo kako ngkimo sitofo komo'no mantonehoho.
40 A'amu nakwoe syoho somo mohwempenamofehwo'manji nakwoe a'amu hweho.
41 Hungkuno nehopi selalokweno, Hwe fihwo sehonasoso huno ole wosyafɨhu'montono, Anɨtuye a'amu hwafoho. Ose syafɨsyɨhwosi mijo nyo'ne sejapososo, oso hwe sohumo Anɨtu wopɨngo uloho'mtonoho.

Yo'mayo wonyoso a'amufe sɨmeho hi'ntnnonohinomo wonyo imokiyofoho. (Matɨyu 18:6-9; Luk 17:1-2)

42 Olo mehomi sɨmeho hi'ntnnono ntapɨwo'nyo sohumo a'amu huno wonyo'njo fihwo ulososo, Jisasɨmo hohujo fɨkinjaofo. Honɨngkano wonyo lomo tɨfi finɨngkayo. Ose uloso sohwo mehomi huhwo sohwo honɨngkano wonyomo inɨngkayo so'no oso hwe huno wonyo'njo huhwo sohumo Anɨtu tohino mɨkunɨmposo uyonefoho. Oso a'amu huhwo sohumo sojo mɨkunɨmposo engo so'nji kakoe tɨ'wangomo impe ifakojujɨkuji mijomo ho'naofontɨfijontentesi wopɨngo'nesohilo.
43 Jisas ose ulonto pahnnɨmo hungkuno ulɨmento, Oso'no jɨje aho honɨngkano wonyo imofonoho lohoji ahoso hwempeemo lohofohoji aho anga'nohono'nji honɨngkano wopɨngomo inɨngkahuji Anɨtuye angopo sohoji wopɨngo wohumamonnoho. Ou kɨko aho hufa'u'njo honɨngkano wonyo imojoso toho ne'no sijalokunjo somo uhnnefoho. Wonyo wohumamonnoho.
44 [Oso hopo sopo pihnnyo mape'nyofoho. Tohino ne'no wo'nnyoponoho. Toho hiso masɨmpe'nyofoho.]
45 Jɨje sɨfe honɨngkano wonyo imofonoho lohoji sɨfeso hwempeemo lohofohoji sɨfe anga'nohino'nji honɨngkano wopɨngomo inɨngkahuji Anɨtuye angopo sohoji wopɨngo wohumamonnoho. Ou kɨko sɨfe hufa'u'njo honɨngkano wonyo imojoso toho ne'no sijalokusomo uhnnefoho. Oso wonyofoho.
46 [Oso hopo sopo pihnnyo mape'nyofoho. Tohino ne'no wo'nnyoponoho. Toho hiso masɨmpe'nyofoho.]
47 Jɨje tɨmo honɨngkano wonyo imofonoho lohoji tɨhwotofamo lohofohoji tɨmo anga'nohino'njo honɨngkano wopɨngomo inɨngkahuji Anɨtuye angopo sisoso wopɨngofoho. Ou kɨko tɨmo hufa'u'njo honɨngkano wonyo imojoso toho ne'no sijalokunjo somo uhnnefoho. Oso wonyofoho.
48 Oso hopo sopo pihnnyo mape'nyofoho. Tohino ne'no wo'nnyoponoho. Toho hiso masɨmpe'nyofoho.
49 A'amu wopayopo sa mofɨkuji nɨfijoso me-eso wopɨngo uyɨmtonoho. Oso pa'nyo tohino yo'mayo tango ne'mahwoso'no yamofo nalohofonefoho. Yamofo hiso wopɨngo namokonefoho.
50 Nakwo wosopayo sa'nji nɨwo'nɨngkuhwoneso wopɨngofoho. I oso'no sa fosyo mijo'nohino imo'nɨngkuhwosi kakoe yokumpohn'nyo nonto wonyo imo'nososo apa'no sa hiso wopɨngo imo'nyoso pipi uyantanto. Awonoho. I oso'no sa wopɨngo pa'nyo hmmo'nɨmno. Sekwo a'amu nom'ne so'nji pompenjiyomo fohumantokuno.

10

Jisas ape hoˈnasiyoˈne hungkuno ulɨmentisofoho.
(Matɨyu 19:1-12; Luk 16:18)

1 Osopo ntaˈni Jisas nowento hwaho Jutiya uyakolofonto Mijo Joutan sohumo nongkihntaˈni wakoˈmentisofoho. Osopo aˈamu piˈnɨngo engo apaˈno uˈmahonɨngkofi kako hungkuno lutɨhwamojo paˈnyo lutɨhwamentisofoho.
2 Aˈamu Falisi fihwa hofɨko Jisasɨmo nuˈmantɨfi kakimo yamofo ulohofono lontɨfi ulɨmentohofi, Nakwoe honɨngkano hungkunoso ape hoˈnasiyo soˈno pehofo nalɨmotofo. Hwe fihwo kako kakoe ape hoˈnasiyoso oso wopɨngotaho.
3 Ose ulohonɨngkofi Jisas ulɨmento, Mouses seyakwosamo olo soˈno pehofo ulɨmojoto.
4 Ose ulahonɨngki hofɨko ulɨmentohofi, Mouses ole ulɨmento, Hwe kako nje ape wohoˈnahumo lososo sohwo kako oso hungkuno hiso ifalifaliyo wamtɨˈmokono. Oseso kako kakoe apemo nɨhuˈnahone wohoˈnasyono.
5 Ose ulahonɨngkofi Jisas ulɨmento, Mouses kako sekwoe yokumpohnˈnyo soˈno oso hungkuno hiso mtɨˈmokumentisofoho.
6 I osoˈno sɨmoˈmo neˈmo Anɨtu yoˈmayo hopiˈnono mtɨˈmokumentiso sohonta hweˈnji apeˈnji mtɨˈmokumentisofoho. Oso hungkuno hiso Mouses mtɨˈmokumentisofoho.
7 Olo hilo soˈno hwe fihwo kanɨngkwohwo konaˈwohimo ulɨkoˈmahwosi kakoe apeˈnji nemˈno makotoku woloho'nanjiyoho.
8 Sikoˈyaˈu angaˈnohino umoˈnanjiyoho. Oseso siko aˈamu hufaˈu umoˈnanjiˈmaho. Oˈo, sikoe aˈapahoso angaˈnohino umoˈnanjiyoho.
9 Osoˈno Anɨtu osiyaˈumo nto mokotɨjwohumasofoho. U, oloso nomtɨhuposoˈeno.
10 Oso hungkunoso ulahonɨngki Jisas kakoe inomokomoyo sohwanji angomo nos-wontɨfi hofɨko Jisasɨmo ape hoˈnasiyo hungkuno hisoˈno ulohonɨmentohofofoho.
11 Jisas ulɨmento, Hwe fihwo kako kakoe ape hoˈnasyoso sohwo kako nomˈne ape masoso oso hwe huhwo sohwo ape hufo iyo honɨngkano imokwoho. Olo hwe huhwo sohwo kakoe ape sɨmoˈmjo simo honɨngkano wonyo imokiyofoho.
12 Oseso ape kakoe hwehumo nulɨkoˈmahwosi nomˈnehumo umaˈnyoso kako honɨngkano wonyo imokonefoho. Ose ulɨmentisofoho.

Jisas mehomimo aho ulonjimokumentisofoho.
(Matɨyu 19:13-15; Luk 18:15-17)

13 Aˈamu piˈnɨngoso hofɨkoe mehomi Jisas mnokinopo aho ulonjimokonontɨfi motopahonɨngkofi Jisasɨye inomokomoyo sohwa hofɨkimo yoka ulɨmentohofofoho.
14 Jisas nupaˈnonto kakoe sɨmeho tohino umnɨngkahonɨngki ulɨmento, Sekwo mehomi somo nopɨjumofɨkutoho. Oˈo, hofɨko ngkiyepono wapɨfe. Aˈamu olo mehomi lohwa paˈnyo imoˈnɨfijoˈmanji hofɨko Anɨtumo enjwaˈmo itoˈno wohumantɨfeho.
15 I, hungkuno nehopiˈnohini waselɨmonneˈno yohono. Aˈamu olo mehomi lohwa paˈnyo mmoˈnyonjoˈmanji hofɨko Anɨtumo enjwaˈmo humayoso hopaˈmaho. Nɨhuˈno awonoho.
16 Ose ulonto kako mehomi somo huˈmema lohofonto kakoe huyoˈmo memokosy-ohumanto kako aho mnokinopo kisasyonto Anɨtumo jomo ulɨmentisofoho. Mehomi itoˈno mokosyohumayoˈneˈento ulɨmentisofoho.

Hwe hoˈyango engoˈnjo sohwoe hungkunofoho.
(Matɨyu 19:16-30; Luk 18:18-30)

17 Jisas honɨngkanomo nowentanɨngki hwe nomˈnehwo Jisas nohumentanjopo komoˈno iˈmofawento hwomtame uloho'mentisofoho. Kako Jisasɨmo yokumpohnˈnyo

ulɨmento, Kɨko Anɨtuye yahino wopɨngo netɨhwawoˈnɨngkohino hwosoho. Ngko engolopohamo songo neˈno humayoso pipi tɨpemaˈmnehono.
18 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Kɨko wopɨngo hwosoho eso pehoˈne ntohino Anɨtu kakoˈnohino wopɨngo hweho.
19 Kɨko honɨngkano hungkuno huno moiˈwonoho. Kɨko nomˈnihumo nofonjasiyoˈeno. Kɨko ape itoˈno mayoˈne yahino somo nomtɨhuposoˈeno. Kɨko yoˈmayoso hufo iyoˈeno. Nomˈnehumo hwasyo hungkuno ujoˈeno. Kɨko jɨje mpohwoˈnji naˈuˈnjiye hungkunomo tɨfi finɨngkayo.
20 Ose ulahonɨngki hwe huhwo sohwo Jisasɨmo ulɨmento, Hwe Engofo, ngko hungkuno homo somo upaˈnɨmopmmote sohwoˈni olohonta neˈno oseˈnohini inɨngkowalokweno.
21 Ose ulahonɨngki Jisas kakoe sɨmoˈmangopo tɨmo uhwononto sɨmeho uyonto ulɨmento, Nomˈne syoho angaˈno fiyo. Jɨje hoˈyango yoˈmayo hopiˈnonohinoso aˈamu mpe wakilohopɨfe. U, kɨko hamniyoho matnneˈeno oso hiso nomahoji aˈamu yoˈmayoso umofonyo iwoˈnɨngkohofo somo uyo.
22 Ose ulahonɨngki kako sɨmano pento sɨmeho tango uyahonɨngki kakoe angopono umentisofoho. Hwapɨngoso kakoe hoˈyango yoˈmayoso piˈnɨngoˈnjo hweho. Aˈamu somo muyɨmnehono lonto umentisofoho.
23 Jisas tɨmo feˈnɨhwononto inomokomoyo sohwamo ulɨmento, Hwe kako hoˈyango engoˈnjo yokumpohnˈnyo mokosyohumaso sohwo kako Anɨtuye yokumpohnˈnyo mokosyohumayo sopo pipi swonehwolo. Hamniyoho hoˈyangoso hofɨkoe hunomo wonyo umokuwoˈnɨngkisofoho.
24 Ose ulahonɨngki inomokomoyo sohwa hofɨko yomo imentohofofoho. Jisas apaˈno ulɨmento, Hwomo lohwafo hwe kakoe hoˈyango hwaho loponjoˈno neˈnohini syafɨsyɨwoˈnɨngkiso sohwo kako Anɨtuye yokumpohnˈnyo mokosyohumayo sopo pipi swoneto.
25 Yahu fihwo kako yongo imo paˈnyo soˈmo wahumo lɨhwasi yososo wonyopi umontonoho. Oso paˈnyo hwe hoˈyango hamniyoho yoˈmayoso aho yokumpohnˈnyo kemokosyohumunyo sohwo Anɨtumo enjwaˈmo wohumamo lɨhwosi yososo hopoˈmaho. Oˈo, kako yahu yongo imo paˈnyo soˈmo wahumo lɨhwasi ijijo wonyopi yoso hopaso oso hwe hoˈyango engoˈnjo sohwo ose yonefoho.
26 Ose ulahonɨngki inomokomoyo sohwa hofɨko yomo engo mɨkunɨmposo yontɨfi ulɨmentohofi, Oseˈmanji aˈamu Anɨtuˈnji ango wopɨngo sopo songo neˈno humayoˈneso tɨhwo womaˈmontolo.
27 Ose ulahonɨngkofi Jisas hofɨkimo uhwononto ulɨmento, Aˈamu Anɨtuye yokumpohnˈnyo mokosyohumayo sopo aˈamufe yokumpohnˈnyoˈnji wahumo loso sohwo kako hopoˈmaho. I osoˈno Anɨtu yoˈmayo hopiˈnono hwapɨngo sohwo iyoso hoponoho.
28 Pita Jisasɨmo ulɨmento, Ihwoni nakwo yoˈmayo hopiˈnono hoˈnasyontani kikimo tɨfi kinɨngkopalokuhwono.
29 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Ngko hungkuno nehopiˈnohini waselɨmonneˈno yohono. Aˈamu fihwo kako kakoe angoˈnjo konɨngkwaˈwehwo kolaˈwehwo, kaisi, konaˈwohi, mehomi kakoe hwahoˈnji yoˈmayo hopiˈnono ngkineˈno nje hungkunomneˈno hoˈnasyososo
30 osohwo kako umofonyo miyonehoho. Oˈo, yoˈmayo piˈnɨngo engo nomane hweho. Yoˈmayo hoˈnasiyoˈne aˈamu kakimo sitofo ulɨwoˈnɨfitnnefoho. I osoˈno kako ango songo neˈnohini humayoˈneso nomane hweho.
31 Hwe fihwo kako olo hwaho lopo nohumanto hwe engo hwoˈnyoho syofɨsyalokusoso oso hwe huhwo sohwo Anɨtuye ponemo soso sohwo kako hwe engoˈmaho. Weˈe hweho. Hwe nomˈnihwo kako olo hwaho lopo nohumanto hwe

engo hwo'nɨ'maho. We'e hwo'nyoho syofɨsyalokuso sohwo oso hwe huhwo sohwo kako Anɨtuye ponemo soso sohwo kako hwe engo imo'none hweho.

Jisas kako poyo pe'nɨngkuhwosi apa'no lɨkafone so'no ulɨmentisofoho.
(Matɨyu 20:17-19; Luk 18:31-34)

32 Jelusalem honɨngkanomo nosontɨfi Jisas kako sɨmo'mo kunto'no sahonɨngki kakoe inomokomoyo sohwo poyo imo'nyo so'no ulɨmentiso so'no huno pi'nɨngo engo syafɨsyontɨfi tɨfi inɨngkasɨmentohofofoho. A'amu nom'neso hofɨkimo inɨngkasɨmentohofo hi'nji imentohofofoho. Jisas kakoe inomokomoyo sohwamne'ento hontohumentanɨngki hofɨko nu'mahonɨngkofi kakimo yo'mayo u'mane so'no hungkuno ulɨmentisofoho.
33 Hungkuno ole, Upa'nɨmno. Olohonta nakwo Jelusalemne'no wosontane'no yɨhwono. Osopo A'amufe Hwomu sohumo a'amu yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwanji a'amu honɨngkano hungkuno lutɨhwamotofo sohwanji hofɨkoe ahomo hofɨko ho'nasyɨkuji kakine'no hungkuno lɨkuji kako poyo umo'nono lɨkuji nano wamtitofantɨfeho. Oseso a'amu hofɨko nom'ne a'amu sohwamo uyahonɨngkuji
34 hofɨko kakimo sitofo ulɨkuji memijo nɨyatɨ'mofɨkuji impe yongo'njo fonjɨkuji wofonjosyantɨfeho. I oso'no sɨkuno hufa'u sɨhune mjaofɨhwoso'no kako apa'no songo wolɨka'montonoho. Ose ulɨmentisofoho.

Jemɨsɨ'nji Joun'nji siko yofe engo'njo umo'naho lɨmentisiyefoho.
(Matɨyu 20:20-28)

35 Sepetiye hwomu sohwa'u Jemɨsɨ'nji Joun'nji siko Jisasɨmo u'manji ulɨmentisiyo, Nekwo kikimo jomo wokilohonontayo'ne yɨhwayo. Kɨko weloho'mtaho.
36 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Ngko pipi seloho'mne'no njisiyo. Nohonjinyo.
37 Ose ulahonɨngki siko ulɨmentisiyo, Hwangku sohonta jɨje pone mta'ni a'amu hopi'nono mokosyohumuso sohonta nekwo kɨko'nji hwe engo imo'nɨngkuhwosi a'amu hopi'nohinomo mokosyohumasoso wopɨngotaho.
38 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Oso hungkuno ntɨsiye neso siko huno moseyohoyohoho. Tohino ngkimo nɨmnoso hopaso masɨsoso siko hopolaho. Nje a'apahomo tohino ifeehu'mo yanisyoso hopaso sikoe a'apahomo ifeehu'mo yasesyososo siko hopolaho.
39 Ose ulahonɨngki siko ulɨmentisiyo, Ou, nekwo hoponoho. Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Tohino ngko ma'me pa'nɨngoso siko nomasihnnefoho. Tohino ngkimo ifeehu'mokonisyoso pa'nyoso sikoe a'apahomo ifehu'mokasyosonefoho.
40 I oso hiso'no ngko a'amumo mokosyohumayo so'no nje aho angahohnta'ni nje aho hwonamonyo hohntani fosyohumayo so'no a'amu nom'ne somo muhwosopo'mnehono. O'o, Anɨtu kako'nohino oso ito'no esyohumaho. Kakoe hunofoho.
41 Ose ulɨmentisoso inomokomoyo nom'ne sohwa oso hungkuno hiso upa'nontɨfi hofɨko Jemɨsɨ'nji Joun'njine'no sɨmeho tohino umnɨmentisofoho.
42 Jisas hofɨkimo joho ulɨmento, Sekwo huno seyohoho. Hwe engo hofɨko a'amumo mokosyohumayo sohwa hofɨko hofɨkoe a'amu enjwa'mjo somo syoho tango'nji uyontɨfeso a'amu enjwa'mjoso syoho hiso ito'no miyo'njo ifijo'manji hwe mokosyohumayo sohwa ikujoho woposantɨfeho.
43 I oso'no sekwo oso hopa ikutoho. Sekwoe a'amu fihwo yofe engo woma'mo loso sohwo kako a'amufe syoho ulohofiyo umo'nono.
44 Sekwoe a'amu fihwo ngko nom'ne somo womokosyohumamo loso sohwo kako nom'ne hopi'nonohino somne'no siki syoho ulohofiyo pa'nyo umo'nono.
45 Oseso A'amufe Hwomu sohwo kako a'amu nom'neso kakimo syoho ufo'mayo'ne pmmentiso hwo'maho. O'o, hofɨkoe syoho somo ulohofiyo'ne pmmentiso hweho.

Kako a'amu sɨkwo'mjohohosi humentanɨngkofo somo uhwononto asomo utɨmayo'ne kakoe honɨyo usɨhuma'mne'ento pmmentiso hweho. Ose ulɨmentisofoho.

Hwe tɨmpi'nyo sohumo Jisas wopɨngo umokumentisofoho.
(Matɨyu 20:29-34; Luk 11:30-43)

46 Hofɨko Jelikou i'mofapontɨfi Jisas kakoe inomokomoyo sohwanji a'amu nom'ne pi'nɨngo engo so'nji Jelikou ulɨko'mantɨfi wentanɨngkofi hwe tɨmpi'nyo sohwo honɨngkanopo humohumantisofoho. Oso hwe huhwo sohwoe yofe Mpatimeyosɨyoho, Timeyosɨye hwomufoho. Mpatimeyos kako wosopayo'nji hamniyoho'ntnne'no jomo lɨmojo hweho.
47 Mpatimeyos nohumanto Jisas ango Nasaletnnta'ango sohwo palofoho upa'nonto joho ulɨmento, Jisas, Ntefitɨye Imu sohwosi, kɨko ngkine'no hitoho wakilofono.
48 Ose ulahonɨngki a'amu nom'neso yoka ulɨmentohofi, Mampi'nyo fosyohumaho. Ose ko ulahonɨngkofi oso huhwo sohwo joho engo lonto apa'no ulɨmento, Ntefitɨye Imu sohwosi ngkine'no hitoho wakilofono.
49 Ose ulahonɨngki Jisas kako nolohofaponto ulɨmento, Oso hwe huhwo sohumo joho filutɨmapmno. Wapono. Ose ulahonɨngki hwe huhwo sohumo ulɨmentohofi, Kɨko sɨmonyo fiyo. Filɨkaho. Kikine'no joho kilalofoho.
50 Ose ulahonɨngkofi kako upa'nonto kakoe manji'mofo yojamo lohofonto, nolɨkafonto Jisasɨmo u'ma'mentisofoho.
51 Jisas ulɨmento, Ngko kikimo pipi wantohofono kinɨngkohoho. Ose ulahonɨngki hwe tɨmpi'nyo sohwo ulɨmento. Hwe Engofo, ngko apa'no tɨmo wahonɨmo.
52 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Kɨko mpano. Jɨje sɨmeho hi'ntnnonohinoso wopɨngo wakumo'nono. Jisas ose ulahonɨngki hwe huhwo sohwo tɨmo komo'no hononto kako honɨngkanopo Jisasɨmo a'amu so'nji tɨfi inɨngkapmmentisofoho.

11

Jisas hwe yofe engo'njo pa'nyo imo'nonto Jelusalemne'no humentisofoho.
(Matɨyu 21:1-11; Luk 19:28-40; Joun 12:12-19)

1 Hofɨko Jelusalem mofone sopo i'mofapontɨfi ango Mpetɨfase'nji Mpetani'nji nuhwontawentɨfi osopo hwofɨki'nyo we'e yofe Oulif u'mofawentɨfi Jisas inomokomoyo hufa'u sohwa'umo lɨhwatɨmentisofoho.
2 Jisas oso huhwo sohwa'umo ulɨmento, Siko oso ango ne sopo u'mofahusɨsi siko oso kuso somo noswohosɨsi tɨmo uhwonisoso ahwomo yahu *toungki* yoka'no ho'nawo'nyoso impe into'nowentanɨngkuhwosi uhwonanjiyoho. Oso yahu songo imo'nɨmasoso a'amu mokehumunyofoho. Oso yahu hiso fisɨhutofomotapinyo.
3 Siko oso yahu hiso isɨhutofomotapohosiso'no a'amuso ole selɨkujo'no, Siko peho yalokusiyo. Ose selɨkujo'no siko ole ulinyo, Nakwoe Hwe Engo sohwo kako olo yahu loso'no syoho weho. Kako moi'wo emoyɨhwoso'no komo'no womotopontayoho. Ose ulinyo.
4 Siko nowenji yahu mu honɨngkano hoku'yopo impe intofahinyoso nohumentanɨngki nuhwonɨma'nonji italofoma'mentisiyefoho.
5 Italofoma'mentisiyoso a'amu nom'ne sohwa ulɨmentohofi, Siko peho yalokusiyo. Yahu peho'no isɨhutofomalokusiyo
6 Ose ulahonɨngkofi hwe sohwa'u Jisasɨye hungkuno ulahonɨngki ulɨmentohofi, Wopɨngofoho. Noho motahnnyo.
7 Nomotasonji sikoe manji'mofoso yahupo kisosyahonɨngki Jisas sokehumamentisofoho.

8 A'amu pi'n+ngo engoso hof+koe hwap+fe ife yo'mayoso Jisas wene hon+ngkanomo
ho'nosyahon+ngkofi a'amu nom'neso ipamo swo'njo lofont+fi hon+ngkanopo
ho'nahumentohofofoho. Oso hiso Jisas+ye yofe ho'nomayo'nefoho.
9 Jisas kako a'amu pi'n+ngo ajwomo yahupo kehumentan+ngki a'amu s+mo'mjo
so'nji t+finjo so'nji mohm'no ole l+mentohofi,
An+tumo isamoyoka ulano.
Kako wop+ngo'nohino hweho.
Olo hwe lohumo nakwo Hwe Engo An+tu sohwo nakwoe hwahopone'no uh-
wat+mentiso hweho.
Kakoe yofe woho'nomano.
10 Hwe engo Ntefit neyakwosamo hohonta mokosyohumamojo hopaso olo hwe lohwo
wonemokosyohumano.
An+tu ahwomomo humaso sohumo isamoyoka ulano.
Ose l+mentohofofoho.
11 Jisas Jelusalem i'mofaponto An+tuye ango engo somo swonto yo'mayo somo
fe'n+hwononto we'enepi mofehi'nyo ukwo'mokumonto yahon+ngki Jisas inomoko-
moyo aho hopi'nono s+fe mta'ni hufa'uyo sohwanji Mpetani fosyowane'ent+fi
s+mentohofofoho.

Jisas iyo fe sohumo ul+mento, ne apa'no minto'n+ngkohotnnefoho.
(Mat+yu 21:18-19)

12 Im+ngo'nji nol+kafont+fi Mpetani ul+ko'mant+fi Jelusalemne'no nosont+fi osopo
Jisas mijoho engo uy+mentisofoho.
13 Jisas iyo fesayo swo lango'njo somo uhwon+hwojawento ipisayo hi'njot+keno
lonto iyo huhwo sohwo'njo sopo i'mofawento uhwon+mentisoso ne ane swo'nohino
uhwon+mentisofoho. Oso iyo hiso ipisayo into'nyo s+kunomm'maho.
14 Jisas iyomo ul+mento, A'amu ipisayo apa'no momjakinyo'ne hwosoho. Ose
ulahon+ngki inomokomoyo sohwa upa'n+mentohofofoho.

Jisas a'amu An+tuye tajo ango engo somo hamniyoho mayo syoho yantan+ngkofi wae yao'mentisofoho.
(Mat+yu 21:12-17; Luk 19:45-48; Joun 2:13-22)

15 Hof+ko Jelusalem i'mofapont+fi Jisas kako An+tuye tajo ango engo somo noswonto
a'amu hamniyoho syoho'njo a'amu yo'mayoso humesyahon+ngkofi mpe ulohofo
syoho'njo sohwanjimo Jisas kako wae yaofo syoho emamentisofoho. Hof+koe ijem-
poho hamniyoho iwolo'mokumayo yont+fe ho'nasiyo'ne so'nji a'amu y+hufo mpe
uyant+fi epohumayo y+wo'n+ngkohofo so'nji Jisas kako mehu'mee'mentisofoho.
16 Wayo yaofonto, Jisas ul+mento, Olo ango lomo yo'mayoso apa'no nomoto-
swap+kutoho.
17 Ose ulonto lut+hwamento, An+tuye hungkuno mt+'mokumentohofo sohwa ole
mt+'mokumentohofi, Nje ango loso a'amu hopi'nono An+tumo isamoyoka ujo'ne
angofoho. Ose mt+'mokumentohofofoho. I oso'no nje ango loso sekwo a'amu
hamniyoho hiyaso'mo hufo mawo'n+ngkohofo sohwafe ango hopa imokalokwofo. Ose
mt+'mokumentohofofoho ul+mentisofoho.
18 Ose ulahon+ngki a'amu hopi'nonohini Jisas+ye hungkuno upa'nont+fi pisopisaho
mjalom+went+fi hungkuno hiso wonyoangkafofoho syaf+hu'mentohofofoho. A'amu
hon+ngkano hungkuno lut+hwamotofo sohwanji a'amu tajo ango syoho'njo so-
hwanji hof+ko Jisas+mo nofonjosyane'ent+fi hon+ngkano t+pmmentohofoso hof+ko hwe
moya'mi somne'no iyoho un+mentisofoho.
19 Mofehi'nyo n+ngku'n+ngkahon+ngki Jisas kakoe inomokomoyo sohwanji
Jelusalem ul+ko'ma'mentohofofoho.

Hwe fihwo Jisasɨmo sɨmeho hi'ntnnono nehopi uyoso sohwo Anɨtumo jomo ulososo ne wotɨpema'mtonoho.
(Matɨyu 21:20-22)

20 Imɨngo'nji honɨngkanomo apa'no nowentɨfi uhwonɨmentohofoso oso iyo yofe fesayo sohwo nɨhu'nahone yofoho imentisofoho.
21 Pita huno syafɨsyonto Jisasɨmo ulɨmento, Nakwoe Lonetɨhwayofo, uhwonyo. Oso iyo kɨko fosi a'amuso apa'no momjakinyo'ne hwosoho ulɨmahnnoso yofohofoho. Jɨje hungkunoso ne imo'nɨngkohoho.
22 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Oso lɨmayoso syoho we'efoho.
23 Hungkuno nehopi waselɨmo. Hwe fihwo kako Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono uyoso sohwo kako olo hwofɨki'nyo lomo ole ulososo, Olo hwofɨki'nyo lohwo, kɨko nolɨkafohoji oso mijo ayo mompo fɨlɨkofaofo. Ose ulososo kakoe huno anga'nohino mnaweho. Hwofɨki'nyo wawomtolɨkeno oso hunoso mosyafɨsiyo'njo. O'o, ole'nohinoho huno syafɨsyososo. Ou, hwofɨki'nyo sohwo kako nehopi wamontonoho. Oso hwe huhwo sohwo oso hungkuno olo so'manji ou oso hungkunoso ne imo'nonefoho. Nehopi selohono.
24 Upa'nɨmno. Yo'mayo kɨko Anɨtumo jomo ulisoso sɨmeho mom'mo huno ole, Anɨtu wontapmmontonoho. Ose syafɨhujoso, ou kako wokijapmmontonoho.
25 Sekwo sɨmano hintotohino semnoso'manji sɨmo'mo sekwo oso a'amu wonyo selohofoso sohwoe wonyoso wae hmmopmno. Ose iso'manji, Mpohwo ahwomomo humaso sohwo kako sekwoe wonyoso wae weesemofono. [
26 I oso'no sekwo a'amu wonyo selohofo sofe wonyoso hohujo hohnta'ni momeho'nasiyo'manji sekwoe Mpohwo ahwomomo humaso sohwo kako sekwoe wonyoso wae meesemofonehoho. Ose ulɨmentisofoho.]

A'amu Jisasɨmo ulohonɨmentohofi, Kɨko yo'mayo yɨwo'nɨngkinoso tɨhwoe yokumpohn'nyo'nji yalokuno.
(Matɨyu 21:23-27; Luk 20:1-8)

27 Hofɨko Jelusalem apa'no i'mofapontɨfi Jisas Anɨtuye tajo ango engo somo ajwo'mo emoyontanɨngki a'amu tajo ango syoho'njo sohwanji, a'amu honɨngkano hungkuno lutɨhwamotofo sohwanji, Jutafe hwe engo sohwanji Jisasɨmo u'mantɨfi
28 ulohonɨmentohofi, Kɨko olo syoho iwo'nɨngkino loso tɨhwo kilɨmaso'no iwo'nɨngkinoto. Yokumpohn'nyoso tɨhwo kijapmmaso'nji iwo'nɨngkinoto.
29 Ose ulohonɨngkahonɨngkofi Jisas ulɨmento, Ngko huhwo'ni hungkuno waselohonɨmne'no yohono. Olo hungkuno hiloso sekwo ntɨfijo'manji e'wa, yo'mayo yalokwe so'no hwapɨngo waselɨmo.
30 Ole ntɨmno. Joun kako a'amumo mijo kiyoma'mojo yokumpohn'nyoso Anɨtu mta'ango ma'mentisotaho. Hwahoponjo a'amu mta'ango ma'mentisotaho.
31 Sekwo ntɨmno. Ose ulohonɨngkahonɨngki hofɨko ole hnnɨma'mentohofi, I Joun kakoe yokumpohn'nyo Anɨtu mta'ni ma'mentisofoho uloso'manji ole wonalɨmontonoho, Ose'manji sekwo Jounɨye hungkunomo sɨmeho hi'ntnnono muyo'njo peho'neto.
32 I, nakwo ole lasoso, Joun kakoe huno mta'ni syoho imentisofoho laso'manji a'amu sohwa hofɨko nolɨkafɨkuji ikujoho wonefonjantɨfeho. Hwapɨngoso hofɨko a'amumne'no iyoho unɨmentisofoho. A'amu huhwo sohwafe huno ole, Joun sohumo Anɨtu hungkuno uyahonɨngki lɨmojo hweho.
33 Ose hnnontɨfi Jisasɨmo ulɨmentohofi, Nakwo huno monayohoyohoho. Ose ulohonɨngkofi Jisas ulɨmento, Ose'manji ngko huhwo'ni nje yokumpohn'nyo yo'mayo iwo'nɨngkohe hwapɨngo so'no maselɨmnehono.

12

A'amu wonyoso ipisayo syoho mokosyohumayo'ne pahnn+mo hungkunofoho.
(Mat+yu 21:33-46; Luk 20:9-19)

1 Ose ulonto Jisas pahnn+mo hungkuno loma'mento, Hwe fihwo kako ipisayo syoho hulonto, tojo emontofasyonto syoho ajwomo'mo ipisayo mijo'ne kompusoho mt+'mokumentisofoho. Ose yonto ango yokintahopo ipisayo syoho somo uhwonto-humayo'ne mol+mentisofoho. Ose imentisoso kako oso syoho homo somo mokosy-ohumayo'ne kako a'amu hamniyoho syoho emawo'n+ngkohofo sohwafe ahomo ho'nasyonto kako ango ikanopono nowento osopo kako ne'no humamojofoho
2 Ipisayo syoho ulohofiyo sohumo ipisayo'ne kakoe ipisayo syohopono l+hwat+mentisofoho.
3 Hwe syoho mokosyohumayo sohwa kakoe syoho ulohofiyo sohumo uh-wonont+fi aho kemokosyohumant+fi, ikujoho fonjont+fi, ipisayo muyo'njo yont+fi wae yao'mentohofofoho.
4 Oseso kakwo'yohwo sohwo nom'ne syoho ulohofiyo sohumo ipisayo'ne l+hwojahon+ngki hof+ko oso hwe sohwe mnokinopo ikujoho fonjont+fi wonyo umokumentohofofoho.
5 Nom'ne syoho ulohofiyo sohumo l+hwojahon+ngki a'amu ipisayo syoho mokosy-ohumayo sohwa hof+ko fonjahumentohofofoho. Kakwo'yohwo nom'ne syoho ulo-hofiyo sohwamo l+hwaj+wo'nontan+ngki fehohnjo ikujoho fonjont+fi fehohnjo fon-jahumentohofofoho.
6 Oseso syoho ulohofiyo nom'neso mohumayofoho. Moi'wonoho. Oso'no kakoe hwomu anga'nohino sohumo ae'uyo l+hwajonto l+mento, Hof+ko nje hwomufe hungkunomo haloho wopeent+feho. Ose l+mentisofoho.
7 Hwomu huhwo sohwo nu'mahon+ngki hwe syoho mokosyohumayo sohwa uh-wonont+fi hnn+mentohofi, Oso hwe sohwo kako hwangku sohonta kan+ngkwohwoe yo'mayoso nomane hweho. Oyon+mno. Nakwo komo'no kakimo poyo nofon-josy+hwasi nakwo kakoe syohoso n+hu'nahone womantanoho.
8 Ose hnnont+fi hwomu sohumo aho kent+fi fonjahumentohofofoho. Nofonjasyont+fi kakoe pijafo mempo swoho'nao'mentohofofoho.
9 Kakwo'yohwo sohwo a'amu wonyo huhwo sohwamo pipi uloho'montolo. Hwangku kako nop+hwosi a'amu wonyo sohwamo nofonjasy+hwosi kako nom'ne a'amu sohwamo syoho hiso mokosyohumayo'ne uy+montonoho.
10 Olo An+tuye hungkuno loso'no sekwo huno maseyo'njotaho. Hungkuno ole,
Oso sojo engkwosaho pa'nyo a'amu ango injuwo'n+ngkohofo sohwa wae yao'mentohofo loso olohontajo engkwosaho loso angomo sosofitofo'ne hwap+ngohwo imo'n+ngkohoho.
11 Nakwoe Hwe Engo sohwo ole l+mentisoso imo'n+mentisofoho.
Nakwo olo so'no uhwonontaneso wonyoangkafofoho.
Oso pahnn+mo hungkunoso lalokuhwono An+tu l+mentisofoho.
12 Jutafe hwe engo sohwa nupa'nont+fi oso pahnn+mo hungkunoso a'amu syoho mokosyohumayo'no nto ul+mentiso so'no nto lohoho hof+kine'no huno uyahon+ngki hof+ko Jisas+mo aho wokant+fi ko imentohofoso a'amumne'no iyoho un+mentisofoho. Oseso hof+ko Jisas+mo ul+ko'mant+fi umentohofofoho.

A'amu hof+ko Jisas+mo Sisamne'no hamniyoho uyo yahino so'no ulo-hon+mentohofofoho.
(Mat+yu 22:15-22; Luk 20:20-26)

13 Nowent+fi hof+ko a'amu Falisi fihwanji a'amu Helout+mo uhwontohofo sohwanji Jisas+ye hungkunomo yamofo ulohofo'ne l+hwat+mentohofofoho.

14 Jisasɨmo nu'mantɨfi afofo umokontɨfi ulɨmentohofi, Nakwoe Lonetɨhwayo so-
hwosi, kɨko hwe hungkuno nehopi'nohino lɨwo'nɨngkino sohwohnne'no huno nay-
ohoho. Kɨko a'amumne'no iyoho makinɨwo'nɨngkiso hwosoho. Oso'no a'amu
yofe engo'njo sohwanji a'amu yofe ane sohwantnne'no kɨko huno pi'nɨngo mokiya-
honɨngki Anɨtuye honɨngkano nehopi'nohino lutɨhwawo'nɨngkino hwosoho. Oso'no
hungkuno anga'no wakilohonantane'no yɨhwono. Nakwoe hwe yofe engo'njo
Sisa kako hwaho mokosyohumayo sohumne'no hamniyoho (*takis*) ho'nasiyoso
wopɨngotaho. Wonyotaho. Nakwoe honɨngkano hungkunoso pehofo nalohoho.
15 Ose ulahonɨngkofi Jisas hofɨkoe sɨmeho hufa'u'njo so'no huno uyahonɨngki
ulɨmento, Sekwo ngkimo yamofo peho'no ntohofalokwofo. Hamniyoho anga'no
ntapmno. Uhwonɨmo.
16 Ose ulahonɨngki nuyahonɨngkofi Jisas ulɨmento, Olo huyo'mango lo'nji yofe lo'nji
tɨhwoeto. Ose ulahonɨngki ulɨmentohofi, Sisafefoho.
17 Ose ulahonɨngkofi Jisas ulɨmento, Sisafe yo'mayo so'manji Sisamo uyɨmno. I,
Anɨtuye yo'mayo so'manji Anɨtumo uyɨmno. Ose ulahonɨngki hofɨko huno pi'nɨngo
engo syafɨhu'mentohofofoho.

A'amu Jisasɨmo ulohonɨmentohofi, Hwe fihwo poyo pe'noso sohwo apa'no lɨkafoso pipilo.
(Matɨyu 22:23-33; Luk 20:27-40)

18 A'amu nom'nihwa hofɨkoe yofe Satɨyusi Jisasɨmo u'ma'mentohofofoho. Oso
a'amu huhwa sohwa hofɨkoe huno ole uyɨwo'nɨngkohi, A'amu poyo pe'nyo
sohwa nɨhu'nahone pe'nɨwo'nɨngkohofo apa'no songo molɨkafe'nefoho. Ose
syafɨsyɨwo'nɨngkohofofoho. Jisasɨmo u'mantɨfi ole ulohonɨmentohofi,
19 Nakwoe Lonetɨhwayo sohwosi, Mouses nakumne'no hungkuno ole
mtɨ'mokumento, Hwe fihwo kako ape nomahwosi kako mehomi motɨpemayo'njo
sohwo poyo pe'nɨngkuhwoso'no oso ape hisimo konɨngkwa'wehwo nomahwosi
kola'wehumne'no mehomi wotɨpemano. Mouses ose mtɨ'mokumentisofoho.
20 Oseso hwe aho fehohnjo hopi'nono nomn'i mta'ni hufa'u hwa'u humamojiyefoho.
Tisɨmaso sohwo ape nomanto mehomi ane poyo pe'nɨmentisofoho.
21 Oseso konɨngkwa'wehwo oso ape hisimo nomanto mehomi ane poyo
pe'nɨmentisofoho. Oseso konɨngkwa'wehwo oso pa'nyo imentisofoho.
22 Ose'no ose'nohinofoho. Homnɨngkwa'wehwosa hopi'nono mehomi ane poyo
pe'nɨmentohofofoho. Tɨfi sohonta oso a'mu hi ose'nohini pe'nɨmentisofoho.
23 Oseso a'amu poyo pe'nyo sohwa lɨkapijo sohonta tɨhwoe ape umo'nɨmontolo.
Hofɨko'nɨkwehwa aho fehohnjo hopi'nono nom'ni mta'ni hufa'u sohwa ape hisimo
nto ma'mentohofofoho.
24 Ose ulohonɨngkahonɨngkofi Jisas ulɨmento, Sekwo Anɨtuye hungkuno so'nji
Anɨtuye yokumpohn'nyo so'ntnne'no huno maseyoho yohoho. Oso'no sekwo hwasyo
hungkuno lalokwofo.
25 Upa'nɨmno. A'amu poyo pe'nɨmentohofo sohwa nolɨkafɨkuji hofɨko ape
moma'nɨfitnnefoho. O'o hofɨko a'amu ahwomomjo ape momaso'njo pa'nyo
imo'nɨfitnnefoho.
26 Oso hungkunoso a'amu poyo pe'nɨmentohofo sohwa apa'no lɨkapitnne'no
sekwo Mousesɨye hungkuno atofo majotaho. Iyo tɨfo somta'ni toho sijontanɨngki
Anɨtuye mampaho ho'nɨmentisofoho. Apɨlohamjanji Jekoup Aisakɨjanji hofɨko poyo
pe'nɨmentohofofoho. I oso'no Anɨtu Mousesɨmo ulɨmento, Ngko Apɨlohamja Aisakɨja
Jekoupɨjafe Anɨtu'nyoho.
27 Mouses kako ole syafɨhu'mento, Apɨlohamja Aisakɨja Jekoupɨja hofɨko hohonta
poyo ko pe'nɨmentohofo sohwa songo humalofo so'no syafɨsyonto oso hungkuno
hiso lutɨhwamentisofoho. Anɨtu kako poyo pe'nyo sofe Anɨtu hwo'maho. O'o, kako

a'amu songo humalofo sofe Anɨtuyoho. Sekwoe hungkunoso hwayo hohnjofoho. Ose ulɨmentisofoho.

Anɨtuye honɨngkano hungkuno sɨmo'mjofoho.
(Matɨyu 22:34-40)

28 Hwe fihwo Jutafe honɨngkano hungkuno lutɨhwamojo sohwo hofɨko oso hungkuno hnnontanɨngkofi upa'nɨmentisofoho. Jisasɨye hungkuno huno'njoso nupa'nonto Jisasɨmo nu'manto ulɨmento, Anɨtuye honɨngkano hungkunoso nom'ne somo yakolo'nnyoso ntisoto.
29 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Honɨngkano hungkuno engo sɨmo'mjo yakolo'nnyoso olenoho. A'amu Isɨlael soku sekwo upa'nɨmno. Anɨtu sohwo kako'nohini nakwoe Anɨtuyoho.
30 Kɨko jɨje Hwe Engo Anɨtu sohune'no jɨje sɨmeho uyohoji jɨje sɨmeho hopi'nonohinoso kakimo uyo. Kɨko jɨje Hwe Engo Anɨtu sohune'no jɨje sɨmeho uyohoji jɨje huyo'mango hopi'nonohinoso kakimo uyo. Kɨko jɨje Hwe Engo Anɨtu sohune'no jɨje sɨmeho uyohoji jɨje huno hopi'nonohinoso kakimo uyo. Kɨko jɨje Hwe Engo Anɨtu sohune'no jɨje sɨmeho uyohoji jɨje yokumpohn'nyo hopi'nohinoso kakimo uyo.
31 Honɨngkano hungkuno tɨfinjoso olenoho. Kɨko hi kumo'nonto sɨmeho kumo'nɨngkiso pa'nyoso a'amu nom'nemne'no kɨko'njo mofone sopo humalofo somo uyo. Oso honɨngkano hungkuno hufa'u sohwa'u hungkuno hopi'nohinomo yakolo'nnyofoho.
32 Ose ulahonɨngki hwe honɨngkano hungkuno lutɨhwamojo sohwo Jisasɨmo ulɨmento, Ou Nakwoe Lonetɨhwayo sohwosi, nehopi lohino. Anɨtu kako'nohini nakwoe Anɨtuyoho. Anɨtu nom'nehwo mohumuyoho.
33 Ou, jɨje sɨmeho, jɨje huno, jɨje yokumpohn'nyo Anɨtumo hopi'nono uyo. Kɨko kikine'no kumo'nyo hopaso kɨko nom'ne a'amune'no wakumo'nono. Nakwo oso honɨngkano hufa'umo inɨngkowaso'manji oso yahinoso nakwoe wonyo wae yaofo'ne yahu fonjokisasiyo yo'mayo Anɨtumo uyoso'no yakolo'nnyofoho. Ose ulɨmentisofoho.
34 Oso hwe huhwo sohwoe hungkunoso Jisas nupa'nonto huno wonyoangkafofoho syafɨsyonto ulɨmento, Kikine'no Anɨtu yo'mayo yokumpohn'nyo mokosyohumayoso mofoneponoho. Ose ulahonɨngki a'amu nom'ne sohwa nom'ne hungkuno Jisasɨmo ulohonyo so'no iyoho imentohofofoho.

Jisas hofɨkimo Kɨlais sohwo tɨhwolo ulohonɨmentisofoho.
(Matɨyu 22:41-46; Luk 20:41-44)

35 Jisas Anɨtuye ango engomo hwe moya'mi pi'nɨngo engomo lutɨhwamentisoso ulɨmento, A'amu Jutafe honɨngkano hungkuno lutɨhwamotofo sohwa olo hungkunolo peho'no lutɨhwa'wo'nɨngkohofo. Kɨlais kako oso Anɨtu nakwoe hwahopo uhwatɨmentiso sohwo Ntefit hwe yofe engo'njo hohonta hwaho mokosyohumamojo sohwoe imu hweho. Oseso pipi lɨwo'nɨngkohofo.
36 Anɨtuye Towahuno Wopɨngo hohonta olo hungkunolo Ntefitɨye sɨmeho mo'mo ho'nasyohonɨngki Ntefit ole mtɨ'mokumento,
Anɨtu kako nje Hwe Engo Kɨlais, Anɨtu nakwoe hwahopo uhwatɨmentiso sohumo ole ulɨmento,
Kɨko nje aho anga sohohnta'ni fosyohumaho.
Osopo kɨko nohumahoji ngko jɨje mango sohwamo jɨje sɨfɨki'nyo'mo enjwa'mo wakuhumotɨ'monnoho.
Oso hungkunoso Ntefit mtɨ'mokumentisofoho.
37 Ihwoni. Oseso Ntefit kako oso hwe Anɨtu nakwoe hwahopo uhwatɨ'mentiso Kɨlais sohune'no nje Hwe Engo hweho lɨmentiso so'no Kɨlais sohwo kako Ntefitɨye imuhwo

imo'nyoso pipilo. Ose ulahon+ngki a'amu nupa'nont+fi hungkuno wonyoangkafofoho syaf+hu'mentohofofoho.

A'amu hon+ngkano hungkuno lut+hwamotofo sohwafe yahinofoho.
(Mat+yu 23:1-36; Luk 11:37-54; 20:45-47)

38 Jisas nom'ne hungkuno lut+hwamento, Sekwo a'amu hon+ngkano hungkuno lut+hwawo'n+ngkohofo huno'njo sohwafe yahino somne'ne i'waho ito'no fiy+mno. Hof+ko hof+koe yofe engo somne'no hwap+fe sawemo yont+fi hon+ngkanopo emoy+wo'n+ngkohofofoho. Osopo emoyontan+ngkofi hwe moya'mi hof+kimo uhwonont+fi nakwoe hwe engo hwasoho ul+wo'n+ngkohofo so'no umo'n+wo'n+ngkisofoho.
39 Oso'nji hof+ko tajo ango somo a'amufe s+manopo humayo'no umo'n+wo'n+ngkisofoho. Oso'nji hof+ko a'amu wopayo engo iloho yano sohonta epohumayo s+mo'mjo so'no umo'n+wo'n+ngkiso hwafoho.
40 Hof+ko An+tumo hungkuno sawemo engo jomo ko ulont+fi hof+ko ap+wojo sofafe ango yo'mayo so'no wosemokosyohumano poji ulont+fi ango hiso hof+ko'ne n+hu'nahone emawo'n+ngkohof+hwafoho. Ose hwe huhwo sohwo tohino engo not+pemapitnnefoho. Ose ul+mentisofoho.

Ap+wojo fisi An+tumne'no hamniyoho ho'nahumentisofoho.
(Luk 21:1-4)

41 Jisas kako An+tuye tajo ango engo somo a'amu An+tumne'no hamniyoho ho'nasiyo sopo nohumanto hof+ko ipofomo ho'nosyontan+ngkofi uhwon+mentisofoho. A'amu hamniyoho engo'njo sohwa hamniyoho pi'n+ngo ho'nahumentohofofoho.
42 Ap+wojo ho'yango anesi noponto hamniyoho we'e hufa'u ho'nahumentisofoho. Oso hamniyohoso touya anga'nohino pa'nyofoho.
43 Jisas uhwononto kakoe inomokomoyo sohwamne'no joho lut+manto ul+mento, Hungkuno nehopi'nohini wasel+monne'no yohono. Sekwo upa'n+mno. Olo ap+wojo losi kako hamniyoho ho'nasiyoso nom'ne a'amu hopi'nono An+tumne'no ho'nasyohofo somo kakoe we'eso uyakolokwoho.
44 Nom'ne a'amu hamniyoho ho'nosyalokwofoso hof+ko hamniyoho engo mokosyohumunyofoho. Oso'no hof+ko oso hamniyoho engo somta'ni An+tumne'no we'e'nohini ho'nosyalokwofoho. Olo ap+wojo losi kako hamniyoho mokosyohumunyoso hopi'nonohino An+tumne'no ho'nasyohoho. Kako nom'ne ho'yangoso nom'ne hamniyohoso n+hu'no aniyoho.

13

An+tuye tajo ango engoso wonyo imo'none so'no Jisas ul+mentisofoho.

1 Jisas kako An+tuye tajo ango engo mta'ango sohwo noswopahon+ngki inomokomoyo fihwo ul+mento, Nakwoe Lonet+hwayo sohwosi, t+mo uhwonyo. Olo ango wonyoangkafofoho. Sojo wop+ngo'nji molinyofoho.
2 Ose ulahon+ngki Jisas ul+mento, Olo ango engo lomo luhwonalokuno. Hwangku olo ango lomjo sojo anga'nohinoso nom'nepo kihn'nawesoso awonoho. O'o hof+ko olo ango wop+ngo losomo mt+hupekuji womehu'mmokwojant+feho. Ose ul+mentisofoho.

Jisas yo'mayo tango m+kun+mposo i'mofapone so'no l+mentisofoho.
(Mat+yu 24:3-14; Luk 21:7-19)

3 Jisas kako hwof+ki'nyo Oulif sopo nosonto osopo nta'ni An+tuye tajo ango engo somo uhwononto ampo humamentisofoho. Pita, Jem+s, Joun, Ent+lu hof+ko'nohini Jisas+mo u'mant+fi ulohon+mentohofi,

4 Oso hungkuno ntonalohinoso sɨkuno ntisomo imo'noneto. Oso sɨkuno somo nakwo
pipi yaneto. We'enepi u'mofapmmontolaho.
5 Ose ulohonɨngkahonɨngkohofi Jisas uloma'mento. A'amu, sekwo hwasyo
hungkuno sejo so'no sekwo i'waho ito'no fiyɨmno.
6 A'amu pi'nɨngo engo i'mofapɨkuji hofɨko nje yofe ntɨkuji ole selɨfitnnefoho,
Ngko Kɨlais hwo'nyoho. Anɨtu nɨhwosopo'mentiso hwo'nyoho. Ose selɨfijoso a'amu
pi'nɨngo hofɨkoe hungkunomo inɨngkafitnnefoho.
7 Hwangku a'amu hwaho kengoponjo sohwa hofɨko nom'ne hwahoponjo sohwanji
ikujoho fongki'nyo'ne so'nji a'amu hwaho afaponjo sohwa ikujoho fongki'nyo'ne
so'ntnne oso hungkunoso nupa'nɨngkuji iyoho senyo'eno. O'o oso yo'mayoso
i'mofapɨhwoso'no i ikujoho fongki'nyoso i'mofapososo sɨkuno moi'wo mmo'nyofoho.
8 Hwangku a'amu temtitofo kengo sohwanji temtitofo nom'ne sohwanji hofɨko
ikujoho fongki'nɨfitnnefoho. I a'amu hwaho kengoponta'ango sohwa nom'ne hwaho
kengoponjo sohwanji ikujoho fongki'nɨfitnnefoho. Hwaho ango'meemo hwomɨhwo
yɨhwosi wopayo ane mijoho engo i'mofaponefoho. Oseso olo tango we'eso emayofoho.
Tango mɨkunɨmposo tɨfi no'mo weho.
9 Yo'mayoso uhwonɨngkuji sekwo i'waho ito'no fiyɨmno. *Kaunɨsol*ɨ'njopo ipese-
motafitnnefoho. Hofɨko tajo ango somo sekumo ikujoho nosefongkupitnnefoho.
Hofɨko ngkimo monje wenisyano lɨkuji hofɨko sekumo hwe yofe engo'njo hwaho
mokosyohumayo sohwafepono upesemotowantɨfeho. Oso'no sekwo a'amu yofe
engo'njo sohwamo nje hungkuno wolutɨhwantɨfeho.
10 I, sɨmo'mo a'amu hopi'nono ango'meemjoso nje hungkuno wopɨngo
upa'nɨngkujo'no tɨfi sɨkuno moi'wo imo'nonefoho.
11 Hofɨko nosetɨmafɨkuji hungkuno mɨhwajiyo ango somo mesehumatɨpijo sohonta
selohonɨfitnnefoho. Sekwo hungkuno ujoso'no huno pi'nɨngo syafɨsiyo'eno. O'o, os-
ohonta Anɨtu sekwoe sɨmehomo hungkuno ho'nasesyɨhwoso'no sekwo ulɨfitnnefoho.
Oso hungkuno hiso sekwoe'maho. O'o Anɨtuye Towahuno Wopɨngo oso hungkunoso
lonefoho.
12 Osohonta a'amuso konɨngkwa'wehumo hungkuno lɨwo'nɨngkohofo sopono
ipemotakuji osopo hungkuno lɨkuji nofonjasehufitnnefoho. Hwe fihwo kakoe
mehomimne'no oso pa'nyo ulohofonefoho. Mehomiso kanɨngkwohwo'ya'umne'no
mangohwa imo'nɨngkuji fonjahufitnnefoho.
13 Oseso hwe moya'mi hopi'nono sekumne'no sɨmeho tohino mɨkunɨmposo um-
nonefoho. Hwapɨngoso nje yofeso sekumo weho. I, a'amu fihwo yokumpohn'nyo
ne'no lohofontanɨngkuhwosi sɨkuno ae'uyo imo'nososo Anɨtu oso huhwo sohumo
utɨmanefoho.

Yo'mayo wonyo hwapɨngo sohwo i'mofaponefoho.
(Matɨyu 24:15-28; Luk 21:20-24)

14 Hohosohonta yo'mayo nɨhu'no wonyo hwapɨngoso ango kakine'no masyuyo'ne
somo hwasyoponoho linyo sopo lohofɨhwoso'no uhwonɨfitnnefoho. Ose uh-
wonɨngkuji youwo lɨkuji a'amu Jutiya humalofoso hwofɨki'nyo pone'no hiyaso
sɨfitnnefoho. A'amu olo hungkuno loso atofo loso sohwo huno ito'no wosyafɨsyono.
15 Hwe fihwo antɨfepo humaso sohwo kako hwahopo pɨwelɨkofaohwosi olo wonyo
hiso uhwonɨngkuhwosi kakoe ho'yango yo'mayo so'no kakoe angomo maswonehoho.
16 A'amu syoho'mo lohofontoso sohwo kakoe angopo nta'ni ife woma'mo lososo
momawenefoho. O'o, le'mo'nohini lohofonefoho.
17 Oso sɨkuno somo moya'mi sɨmeho'njo sofanji mehomi we'e amno unyo so-
fantnne'no ngko hitoho ntokwoho. Hofɨko hiyaso komo'no le'mofoso pipilo.
18 Olo sɨkuno hiyaso le'mofo'ne wojoso sɨkuno meeofoso so'nji i'mofaposo'manji
sekwo le'mofoso pipilo. Oso'no sekwo Mpohumo jomo ulɨkuno.

19 Olo tohino tɨpemayo sohontaˈneˈno selalokweso mɨkunɨmposofoho. Anɨtu sɨmoˈmo yoˈmayo mtɨˈmokumentiso sohonta ajuyohwosa humapmmotofo sohonta, olohonta, olo hwaho lopo oso tohino paˈnyoso mˈmofapefoho. Olo tohino engo tɨpemayo lohonta yakoloˈnnyofoho. Tɨfi noˈmo tango apaˈnohinoso oseˈneˈmaho.
20 Oso sɨkuno tohino mayo somo Anɨtu kako tɨfo mmokiyoˈmanji aˈamu nɨhuˈno hopiˈnono poyo nto imoˈnɨfijoˈnesohilo. I osoˈno Anɨtu kakoe aˈamu uhwosopoˈmentiso somneˈno huno syafɨsyɨhwosi sɨkuno oso tohino mayo soˈno tɨfo imokumneˈento imentisofoho.
21 Osohonta hwe fihwo ole noselonefoho, Olopo uhwonɨmno. Kɨlais olopo humaho. Ou, aˈamu nomˈnihwo selososo, Uhwonɨmno. Kɨlais oso nompo humaho. Ose selɨkujoˈno sekwo hofɨkoe hungkunomo tɨfi inɨngkayoˈeno.
22 Osohonta aˈamu fihwo ole selososo, Ngko Kɨlais hwoˈnyoho. Nomˈnihwo Anɨtuye hungkuno hwasyo lutɨhwayo sohwa iˈmofapɨkuji yoˈmayo wonyoangkafo yamofo sekumo esetɨhwafitnnefoho. Aˈamu Anɨtuye hungkunomo esetɨhwafitnnefoho. Aˈamu Anɨtuye hungkunomo minɨngkayoˈnjo hopiˈnohinoso oso hisofe hungkunomo inɨngkafitnnefoho. I, Anɨtuye aˈamu neso hungkuno hwasyomo unɨngkowantɨfitɨkeno lɨkuji yoˈmayo wonyoangkafoso yamofo esetɨhwafitnnefoho.
23 Osoˈno sekwo tɨmo itoˈno uhwontohumamno. Olo yoˈmayo hilo soˈno nto selohefoho. Osoˈno yoˈmayo uhwonɨfijo soˈno huno itoˈno seyonefoho

Aˈamufe Hwomu sohwo hwangku noponefoho.
(Matɨyu 24:29-31; Luk 21:25-28)

24 Oso tango hiso moiˈwo imoˈnɨngkuhwosoˈno mofehiˈnyo sɨkwoˈmno imoˈnɨngkuhwosoˈno hamno majoˈnjo ihwosi
25 hntokwaliyo ahwomontaˈango nopɨwasyonefoho. Yoˈmayo ahwomomjo yokumpohnˈnyo yomo yomo ifitnnefoho.
26 Oso hiso iˈmofopahonɨngkuhwosi Aˈamufe Hwomu sohwo kako himopo kakoe yokumpohnˈnyo engo mɨkunɨmposoˈnji kakoe pomponaho engoˈnji noponefoho.
27 Hohosohonta Anɨtu kakoe aˈamu ahwomomjo somo uhwajɨhwosi angoˈmeemjo aˈamu uhwosopoˈmentiso somo nuhuˈmokonefoho. Hwaho ae efohotoˈnawojoˈmeemjo somo mɨhwofojonefoho.

Iyoswo yonɨmofoso uhwonɨngkuji ole huno waseyono jefo umontoeˈnefoho.
(Matɨyu 24:32-35; Luk 21:29-33)

28 Sekwo iyo mijisiyo somo uhwonɨmno. Uyonɨmofoso uhwonɨngkuji jefo uyɨmonteˈnefoho.
29 Oseso oso paˈnyoso yoˈmayo somneˈno selohe somo uhwonɨngkuji huno ole waseyono. Kakoe sɨkuno nto iˈmofapohoho. Kako hokuˈyopo lohokwoho. Huno ose waseyono.
30 Hungkuno nehopi waselɨmonneˈno yohono. Hwe moyaˈmi olopo hwaho lopo nohumentanɨngkuji yoˈmayo hiso imoˈnonefoho.
31 Ahwomoˈnji hwahoˈnji moiˈwo imoˈnoso sohonta nje hungkunoso moiˈwo mmoˈnonefoho. Neˈno nowentɨhwonefoho.

Aˈamu hopiˈnono oso sɨkuno soˈno huno muyonefoho.
(Matɨyu 24:36-44; Luk 17:26-30, 34-36)

32 Oso sɨkuno somneˈno nakwo huno monayofoho. Aˈamu ahwomoˈmjo sohwanji ngkoˈnji huno monayofoho. Oˈo, Mpohwo Anɨtu kakoˈnohini huno uyalofoho.
33 Oso sɨkuno hiso sekwo huno maseyɨhwosoˈno sekwo itoˈno fohontohumamno.
34 Pisoˈmoˈnyo ikutoho. Pahnnɨmo hungkuno upaˈnɨmno. Ngko olo paˈnyo hwoˈnyoho. Hwe engo sohwo hano ikanopo waˈmo lonto kako kakoe syoho ulohofiyo angaˈno angaˈnohino sohwamo syoho yano ulofihwosi hwe hokuˈyo mokosyohumayo

sohumo ole ulɨmontono, Itoˈno uhwontohumaho. Ose ulɨhwosi wamontonoho. Ose ulonto, ulɨmento,
35 Sekwo olo hwe huhwo sohwo pone sohonta huno maseyonefoho. Sɨkunoˈnjilɨkeno. Sɨkwoˈmiyomtɨkeno. Yɨhufo yokajoˈnjilɨkeno. Imɨngo neˈnjilɨkeno. Oseˈmanji tɨmo itoˈno fohontohumamno.
36 Sekwo saho fosyowentanɨngkuji kako komoˈnoponoho lɨkuji itoˈno fohontohumamno.
37 Oso hungkuno seloheso aˈamu hopiˈnonohinomo ulalokweno. Itoˈno fohontohumamno.

14

Jutafe hwe engo sohwa Jisasɨmo fonjosyaneˈentɨfi hnnɨmentohofofoho.
(Matɨyu 26:1-5; Luk 22:1-2; Joun 11:45-53)

1 Aˈamu Jutafe Sɨkuno Engo imoˈnyo sopo iˈmofayoˈne sɨkuno hufaˈu wentanɨngki oso sɨkuno sɨmoˈmjoso Anɨtu Aˈamu Isɨlael somo Uyakoloˈmentiso somneˈne Syafɨsiyofoho. * Sɨkuno nomˈnehwi hofɨko wopayo engo mokamoˈnnyoso nɨmotofofoho. Oso sɨkuno engo hufaˈu mˈmofape sohonta sɨkuno hufaˈu nowentanɨngki oso hwe tajo ango syohoˈnjo yofe engoˈnjo sohwanji aˈamu honɨngkano hungkuno lutɨhwayo syohoˈnjo sohwanji uhuˈmokontɨfi, Hofɨko Jisasɨmo aho hiyasoˈmo kehwasi nofonjosyaneˈentɨfi honɨngkanoˈno tɨpmmentohofofoho.
2 Ole hnnɨmentohofi, olo hiloso Anɨtu Aˈamu Isɨlael somo Uyakoloˈmentiso somneˈne Syafɨsiyo Sɨkuno Engo osomo wopayo engo nontanɨngkuji aho kehwasoˈno nonahonɨngkuji, aˈamu hofɨko nakumo ikujoho nafongkupitnnoho. Oso hisoˈno Sɨkuno Engo homo somo nakwo Jisasɨmo aho kehwaloho. Ose hnnɨmentohofofoho.

Aˈmu fisi Jisasɨye mnokinopo hwone mijo akino wonyoangkafoˈnjoso usohumentisofoho.
(Matɨyu 26:6-13; Joun 12:1-8)

3 Jisas kako Saimounɨye ango Mpetani sopo humamentisofoho. Saimoun huhwo sohwo aˈapaho uyo wonyoˈnjo hweho. Jisas hofɨkoˈnji wopayo nontanɨngkofi aˈmu fisi sojo ahwonte weˈe hwone mijo akino wonyoangkafoˈnjoso motoswapmmentisofoho. Oso mijo soˈno hamniyoho mpe weˈeˈmaho. Nomotoswaponto ahwonte maneso hohwanɨpo lohofonto Jisasɨye mnokinopo mijo sohumentisofoho.
4 Nosɨsyontanɨngki aˈamu fihwa uhwonontɨfi sɨmano hintotohino umnɨngkahonɨngki hnnɨmentohofi, Oloso wopɨngoˈmaho. Hwone mijo wonyoangkafoso siki sɨsiyoso pehoˈneto.
5 Olo mijo losoˈno aˈamu fihwo hamniyoho mɨkunɨmposo (300 *tenaliyo*) † nejapontentesi oso hamniyoho aˈamu wopayo umofonyo iyo neˈno uyɨhwanesohilo. Ose hnnontɨfi aˈmu simo yoka ulɨmentohofofoho.
6 Yoka ulahonɨngkofi Jisas ulɨmento, Kakoe syohofoho. Sekwo pehoˈno olosimo sɨmeho tango uyalokwofo. Kako ngkimo wopɨngo ntohokwoho.
7 Aˈamu yoˈmayo umofonyo iwoˈnɨngkohofoso sekwoˈnji neˈnohino humawoˈnɨngkohofofoho. Sekwo hofɨkimo ufoˈmantɨfiˈmanji nohono ufoˈmapmno. I osoˈno ngko sekwoˈnji olo hwaho lopo neˈno nohumantɨˈmne hwonɨˈmaho.
8 Olo hiso ntohofisoso wopɨngofoho. Kako nakwo aˈamufe pijafo piˈnɨmomo wohoˈnosyano lontani ehulohofɨwoˈnɨngkuhwone hopaso ehontohokwoho.

---

* **14:1:** Mt 26:2 enjwa soˈmo fehonoloˈmongkomaho. † **14:5:** ***tenaliyo*** —hwe fihwo hamniyoho syohoˈnjo sohwo sɨkuno angaˈnohinoˈno ***tenaliyo*** kengaˈno maˈmasofoho. ***tɨli huntɨlet*** 300 ***tenaliyo*** so oso hamniyoho soswo angaˈnohinoˈnefoho.)

9 Hungkuno nehopi waseɨmo. Ango yawojo'meemo nje hungkuno wopɨngo a'amu
somo ulɨkujoso olo a'mu losi ntohofiso sotnne'no ulɨfitnnefoho. Oso'no a'amu pi'nɨngo
engo olo a'mu losimne'no syafɨhupitnnefoho.

Jisasɨne'no Jutas a'amumo tokoyo'ofo imentisofoho.
(Matɨyu 26:14-16; Luk 22:3-6)

10 Osohonta Jutas Isɨkaliyout kako Jisasɨye inomokomoyo a'amu aho hopi'nono
sɨfe mta'ni hufa'u uhwosopo'mentiso sohwo kako oso a'amu tajo ango syoho'njo
yofe engo'njo sohwamo Jisasɨne'no aho kopitnne'no ufo'ma'mo lonto hofɨkoe angopo
u'ma'mentisofoho.
11 Hofɨko nupa'nontɨfi sɨmeho wopɨngo umo'nɨngkahonɨngki oso hiso'no ham-
niyoho wokijopano ulɨmentohofofoho. Oseso Jutas Jisasɨmo utɨhwamne'ento
honɨngkano imofo'ne syofɨsyoma'mentisofoho.

Jisas kakoe inomokomoyo sohwanji Sɨkuno Engo somo wopayo nɨmentohofofoho.
(Matɨyu 26:17-25; Luk 22:7-14, 21-23; Joun 13:21-30)

12 Sɨkuno Engo sɨmo'mjo Wopayo Feejo Lohonɨmotofo Sɨkuno somo hofɨko yahu
fonjahumotofo sohonta Jisasɨye inomokomoyo sohwa Jisasɨmo ulɨmentohofi, Anɨtu
A'amu Isɨlael somo Uyakolo'mentiso somne'ne Syafɨsiyo Sɨkuno Engo ‡ osomne'no
wopayo naneso ntɨ'mo ntɨ'mo esyohumanehwono.
13 Ose ulahonɨngkofi Jisas inomokomoyo hufa'u sohwa'umo ulɨmento, Siko
antɨme engo sopo nowehosɨsi osopo hwe fihwo kako mitɨhwontoho'njo sohumo
uswo'nɨngkohosɨsi kakimo tɨfi finɨngkunyo.
14 Kako angomo syuhwoso'no oso ango kakwo'yohwo sohumo ole ulinyo, Hwe Engo
sohwo kako hungkuno ole lehwajohoho. Ngko'ne ango nje inomokomoyo sohwanji
Sɨkuno Engo iyoho humayo somo wopayoso ntɨpo wonantaneto. Ose lehwajohoho.
15 Ose ulohosɨso'no kako ango tokilonjwa'mo molinyo yokintahoponjo somo
wosetɨhwamontonoho. Ango somo epohumayo ijempoho yo'mayoso hi'njomnoho.
Osopo wopayo nakune'no ito'no fesyohumunyo. Ose ulonto uhwantɨmentisofoho.
16 Uhwatɨmentisoso siko nowenji antɨme engo sopo i'mofaponji yo'mayo Jisas
ulɨmentiso hopaso tɨpema'mentisiyefoho. Notɨpemanji siko wosopayo ito'no yahu-
mentisiyefoho.
17 Sɨkuno'nji Jisas kakoe inomokomoyo nom'ne sohwanji i'mofapmmentohofofoho.
18 Hofɨko epohumayopo wopayo nopemo'nowentɨfi nonontanɨngkofi Jisas ulɨmento,
Hungkuno nehopi waseɨmonne'no yohono. Hwe fihwo nakwo'nji wopayo nalokuh-
wone sohwo kako mango sohwafe ahomo woho'nanɨhumonte hweho.
19 Ose ulahonɨngki hofɨko sɨmeho tango uyɨmentisofoho. Hwe anga'no anga'nohino
sohwa Jisasɨmo ulɨmentohofi, Nakwolaho. Nakwolaho. Ose ulɨmentohofofoho.
20 Ose ulahonɨngkofi Jisas ulɨmento, Nje inomokomoyo sohwasi hwe anga'no
sekwo'njo mta'angohwo ngko'nji wopayo mijomo yomahwe oso hunonoho.
21 A'amu Anɨtuye hungkuno lutɨhwamotofo sohwa iyoswomo mtɨ'mokumentohofo
pa'nyoso A'amufe Hwomu sohwo poyo umo'nɨmontonoho. I oso'no oso hwe
ngkine'no nje mango sohwamo tokoyo'ofo ntohofone sohune'no hitoho ntok-
woho. Tohino engoso nomane hweho. Kona'wohi aswo momaso'njo yontentesi
wopɨngo'nesohilo. Ose ulɨmentisofoho.

Jisas kakoe inomokomoyo sohwamo mijo'nji wopayo'nji umentisofoho.
(Matɨyu 26:26-30; Luk 22:15-20; 1 Koulin 11:23-25)

‡ **14:12:** Mt. 26:2 enjwa so'mo fehonolo'mongkomaho.

22 Hofɨko nontanɨngkofi Jisas wopayo nomanto Anɨtumo isamoyoka ulonto kutɨkujo lohofonto hofɨkimo uyonto ulɨmento, Sekwo mapmno. Olo wosopayo loso nje aˈapahofoho.
23 Ose ulonto kako noswanyo ipisayo mijoˈnjoso nomanto Anɨtumo isamoyoka ulonto inomokomoyo sohwamo uyahonɨngki hofɨko mijo nɨmentohofofoho.
24 Jisas ulɨmento, Oloso nje honɨyofoho. Aˈamukuneˈno usɨhumahono. Olo honɨyoso ngko Anɨtuˈnji sekwoˈnji makotɨkuˈnyoˈne usɨhumahono. Nje honɨyo losomo Anɨtu uhwonɨngkuhwosi sekwo Anɨtuˈnji makotɨkuˈnyoso ne imoˈnyoˈnefoho.
25 Upaˈnɨmno. Hungkuno nehopiˈnohini waselɨmonneˈno yohono. Nomˈne sɨkuno somo olo ipisayo mijo apaˈno manɨmnehono. Manyoˈnjo uyɨmnoho. Oˈo Anɨtu yokumpohnˈnyo mokosyohumaso sopo ipisayo mijo songo nɨmnefoho.
26 Ose ulohonɨngki hofɨko ta angaˈno lontɨfi noswapontɨfi hwofɨkiˈnyo Oulifɨneˈno kotasɨmentohofofoho.

Jisas Pitamo ulɨmento, Kɨko hohujo ukinjanɨmoˈmonnoho.
(Matɨyu 26:31-35; Luk 22:31-34; Joun 13:36-38)

27 Jisas ulɨmento, Sekwo ngkimo nɨhwajɨkuji hiyaso wohumpeentɨfeho. Anɨtuye hungkuno mtɨˈmokumentohofo sohwa ole mtɨˈmokumentohofi, Aˈamu yahu *sipsip* mokosyohumayo sohumo fonjasyɨkujoˈno yahu sohwa hiyaso wohumpeentɨfeho.
28 I osoˈno songo lɨkahmˈmo Ngkaliline'no sɨmoˈmo sepoˈmnefoho.
29 Ose ulahonɨngki Pita ulɨmento, Nomˈne hopiˈnonohino sohwa hofɨko ko kuhwotɨˈmopijoso ngko mokuhwotɨˈmoˈmnehono.
30 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Ngko hungkuno nehopi wakilɨmonneˈno yohono. Olo sɨkwoˈmiyo lomo yɨhufo tosɨka yoka hufaˈu malontanɨngkuhwosi kɨko ngkineˈno hwasyo hungkuno hufaˈu sɨhune ole ulɨmonnoho. Ngko Jisasɨmneˈno huno maniyohoyohoho. Ose ulohojoˈno yɨhufo sohwo yoka walɨmontonoho.
31 Ose ulahonɨngki Pita nɨhuˈno yokumpohnˈnyo ulɨmento, Awonoho. Oseˈmaho. Ngko kikimneˈno huno maniyohoyohoho eso mulɨmnehono. Oˈo ngko kɨkoˈnji fonjanɨsiyo soˈmanji oso hungkunoso mulɨmnehono. Ose ulahonɨngki inomokomoyo hopiˈnonohino sohwa Jisasɨmo osenohino mjulɨmɨmentohofofoho.

Jisas Ngketɨsemani sopo Anɨtumo jomo ulɨmentisofoho.
(Matɨyu 26:36-46; Luk 22:39-46)

32 Hofɨko Ngketɨsemani iyo uyo syoho sopono umentohofofoho. Osopo nohumanto kakoe inomokomoyo sohwamo ulɨmento, Olopo fosyohumamno. Ngko nuˈmo Mpohumo jomo ulɨmo.
33 Ose ulonto, kako Pita, Jemɨs, Jounˈnji nutɨmanto weˈenepi nowentɨfi Jisas sɨmeho tango mɨkunɨmoposo umentisofoho.
34 Osoˈno Jisas ulɨmento, Nje sɨmeho tango mokunɨmposoˈnjo hwoˈnyoho. Tango hiloso poyo wanɨmokumtolɨkeno. Olopo sekwo itoˈno fosyohumafɨkuji nohontohumamno.
35 Ose ulonto weˈenehwo nowento hwahopo ipitofawento kako Anɨtumo oso tohino hiso iˈmofapososo uyakolofoˈne jomo ulɨmentisofoho.
36 Ole ulɨmento, Mpohwo, kɨko yoˈmayo hopiˈnono ihnnehino. Olo tango nɨˈmasoso wae feenɨmofo. I osoˈno nje nɨmoˈnyo somo inɨngkahutoho. Oˈo jɨje kumoˈnyo somo tɨfi finɨngkayo.
37 Ose ulonto nolɨkokwaponto inomokomoyo sohwa uhumojohamentiso sopo saho fosyowentanɨngkofi uˈmanto Pitamo ulɨmento, Saimoun, saho pehoˈno fosyawotnno. Kɨko weˈenehwo monohontohumayoˈnjotaho.

38 Seten sekumo yamofo selohofonoho. Sekwo ngkine'no nohontohumaf+kuji sekwo yamofo ne'masoso yahino wonyo somo nop+wesyanoho l+kuji Mpohumo jomo ul+mno. Sekwo wop+ngo'nohini uyano ko l+fijoso sekwoe yokumpohn'nyo hopo'maho.
39 Ose ulonto, we'enepo nowento hungkuno An+tumo nto ul+mentisoso apa'no ul+mentisofoho.
40 Ose ulonto asomo ponto uhwon+mentisoso inomokomoyo sohwa t+mosaho engo un+ngkahon+ngki saho fosyowentan+ngkofi u'mahon+ngki hof+ko won+mango'no yont+fi nakwo pehofo ulanehwono lont+fi imentohofofoho.
41 Jisas Mpohumo apa'no jomo ulonto asomo noponto ul+mento, Sekwo saho ne'no lofosyawotofo. Nta'noho. Nje s+kuno moi'wonoho. Ihwoni, A'amufe Hwomu sohumne'no a'amu wonyo sohwamo tokoyo'ofo nto imasofoho.
42 Sekwo fil+kapmno. Wohwano. Uhwon+mno. Oso hwe ngkine'no tokoyo'ofo ntoho'maso sohwo nto pohoho.

A'amu Jisas+mo aho ko'mentohofofoho.
(Mat+yu 26:47-56; Luk 22:47-53; Joun 18:3-12)

43 Ose lontan+ngki Jutas Jisas+ye inomokomoyo aho hufa'u hopinono s+fe mta'ni hufa'u sohwo komo'no i'mofapmmentisofoho. A'amu yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwanji a'amu hon+ngkano hungkuno lut+hwamotofo sohwanji a'amu Is+lael+fe hwe engo sohwanji a'amu pi'n+ngo engo itokuso'njo hos+mno'njo sohwamo lut+mahon+ngkofi Jutas kako Jisas+yepono ipemotas+mentisofoho.
44 Jutas oso a'amu sohwamo yamofo it+hwayo'ne ole ul+mento, Hwe sohumo nu'mahm'mo hinjoho hu'n+meso oso hwe huhwo sohwo Jisas+yoho. Osohumo sekwo aho kekuji f+pemotawomno. Ose nto ul+mentisofoho.
45 Oseso Jutas Jisas+mo u'manto ul+mento, Nje Lont+hwayohwo, ulonto hinjoho hu'n+mentisofoho.
46 A'amu sohwa ose uhwonont+fi Jisas+mo aho yokumpohn'nyo ko'mentohofofoho.
47 Jisas+ye inomokomoyo fihwo kakoe hwakuhwajo iwas+pento kako oso tajo ango syoho'njo sohwafe hwe yofe engo'njo sohwo kakoe syoho ulohofiyo sohwoe halohomo loku'mentisofoho. Lojwahon+ngki halohoso p+wahu'mentisofoho.
48 Jisas ulohon+mento, Sekwo a'amu hufo iwo'n+ngkiso sohune'no aho wokano lont+fi hwakuhwajo'nji itokuso'nji lomotopalokwofo.
49 S+kuno engolopohamo ngko sekwo'nji An+tuye tajo ango engo somo An+tuye hungkuno lut+hwahon+ngko sekwo osopo man+koso'njo iwo'n+ngkohof+hwasoho. I oso'no hungkuno hohonta mt+'mokumentohofoso olohonta nehopi imo'nalofoho. Oso'no olo hiloso ntohofohofo.
50 Inomokomoyo hopi'nonohino sohwa Jisas+mo ul+ko'mant+fi hiyaso humpo'mentohofofoho.
51 Hwomu fihwo kako hwap+fe'nohini inyohwo Jisas+mo t+fi in+ngkowahon+ngki a'amu sohwa hwomu sohumo aho wokano lont+fi imentohofoso
52 hwomu sohwoe hwap+fe mokoloswoma'mentohofoso a'apaho'nohino le'ma'mentisofoho.

A'amu 'kaun+sol' sohwamne'no Jisas+mo ipemotawomentohofofoho.
(Mat+yu 26:57-68; Luk 22:54-55, 63-71; Joun 18:13-14, 19-24)

53 Hof+ko Jisas+mo a'amu tajo ango syoho'njo sohwafe hwe yofe engo'njo hwe engo sohwoe pone An+tumne'no jomo l+mojo sohwoepono ipemotapont+fi angopo u'mofopahon+ngkofi a'amu tajo ango syoho'njo yofe engo'njo sohwanji, a'amu hon+ngkano hungkuno lut+hwamotofo sohwanji hof+ko *kaun+sol* syoho so'no uhu'mokumentohofofoho.
54 Pita Jisas+mo ko in+ngkawomentisoso kakimo mufantohi'nyofoho. O'o, kako po'mtopo'mtisyo humuloho'm+wesofoho. Kako hwe engo tajo ango syoho'njo

mokosyohumayo sohwafe angkuhwafopo iˈmofawento osopo aˈamu uhwontohumayo syohoˈnjo sohwanji toho imokinɨmentisofoho.
55 Pita nohumentanɨngki angomno aˈamu tajo ango syohoˈnjo yofe engoˈnjo sohwanji aˈamu *kaunɨsol* syohoˈnjo hopiˈnonohino sohwanji Jisasɨmneˈno hungkuno tangoˈnjo poyo imoˈnyoˈne wotɨpeentɨfi ko imentohofoso
56 aˈamu piˈnɨngo Jisas yoˈmayo imentiso soˈno hwasyo hwasyo lontɨfi hofɨkoe hungkunoso kengo kengo lɨmentohofofoho. Aˈamu hufaˈu hungkuno afa majofoho. Aˈamu fihwa nolɨkafontɨfi hwasyo hungkuno ulɨmentohofi,
57 Olo hungkunoso upaˈnɨmalohwonefoho.
58 Jisas ole lɨmasofoho. Anɨtuye tajo ango engoso aˈamu ahoˈnji molɨmentohofo somo ngko wae weeoˈmnoho. Sɨkuno hufaˈu sɨhune memjaofɨhwosoˈno nomˈne ango engo wamolɨmonnoho. Ahoˈnji wamolɨmontɨˈmaho.
59 Ose lontɨfi, Hwasyo hungkuno piˈnɨngo lokwoposɨwatɨˈmentohofoso ne mmoˈnyofoho.
60 Osoˈno hofɨko Jisasɨye hungkuno tangoˈnjo soˈno wonyopi tɨpeehonɨngkofi hwe yofe engoˈnjo tajo ango syohoˈnjo sohwo ajwopo nolɨkofalohofonto, Jisasɨmo ulɨmento, Kɨko hungkuno asomo mujoˈnjo pehoˈno yalokuno. Pipilo. Olo hungkuno kikimo kilalokwofo losofo.
61 Ose ulahonɨngki Jisas hungkuno majofoho. Mampiˈnyo humamentisofoho. Hwe yofe engoˈnjo sohwo apaˈno ulohonɨmento, Anɨtu nakwo aˈamu Juta hnˈnɨmo nefoˈmayoˈne lokuhwatɨmentiso hwosilaho. Anɨtu nakwo kakoe yofe hoˈnomawoˈnɨngkuhwone sohwoe Hwomu Ne hwosilaho. Awolaho.
62 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Ou, osoho hwoˈnyoho. Sekwo Aˈamufe Hwomu sohwo Anɨtu Yoˈmayo Yokumpohnˈnyo Hwapɨngo sohwoe aho anga sohohntaˈni humentanɨngkuhwosi uhwonɨfitnnefoho. Kako himo ahwomo mtaˈango sopo pontanɨngkuhwosi uhwonɨfitnnefoho.
63 Jisas ose ulahonɨngki oso hwe tajo ango syohoˈnjo sohwa sɨmano hintotohino umnɨmentiso soˈno kakoe hwapɨfe manjiˈmofo weˈenehwo sɨsɨmpento ulɨmento, Nakwo nomˈne aˈamu Jisasɨmneˈno hungkuno joˈneso joho pehoˈno ulanehwono.
64 Oˈo sekwo kakoe hungkuno somo nto upaˈnɨngkohofo. Kakimo pipi ulohofanehwono. Sekwo huno pipi seyohoho. Ose ulahonɨngki hofɨko ulɨmentohofi, Hwe wonyo imaso hweho. Kako poyo umoˈnono.
65 Ose lontɨfi aˈamu fehohnjo sohwa Jisasɨmo memijo uyatɨˈmofontɨfi Jisasɨmo ikujoho fonjontɨfi ulɨmentohofi, Tɨhwo kufonjohoho. Yofeso fonaso. Ose ulahonɨngkofi aˈamu mekinoˈnjo sohwa Jisasɨye sɨmoˈmango sopo aho pehusɨˈmentohofofoho.

Pita ole lɨmento, Ngko Jisas hnneˈno huno maniyohoyohoho.
(Matɨyu 26:69-75; Luk 22:56-62; Joun 18:15-18, 25-27)

66 Nofonjontanɨngkofi Pita angkuhwafopo nohumentanɨngki aˈmusi hwe yofe engoˈnjo tajo ango syohoˈnjo mokosyohumayo sohwoe syoho ulohofiyosi uˈmanto,
67 Pita toho imokinontanɨngki uhwononto ulɨmento, Kɨko Jisas Nasalet ntaˈango sohwonji emoimotnno hwosoho.
68 Ose ulahonɨngki Pita ulɨmento, Hwasyo lohino, Oso hwe sohuneˈno ngko huno maniyohoyohoho. Ose ulonto nolɨkafonto kusopo koˈmoˈmentisofoho.
69 Osopo nohumentanɨngki aˈmusi apaˈno Pitamo uhwononto aˈamu mofoponjo sohwamo ulɨmento, Oso hwe nongkwo sohwo Jisasɨmo tɨfi inomokomoyɨwoˈnɨngkiso hweho.
70 Ose ulahonɨngki Pita apaˈno awonoho ulɨmentisofoho. Hwangku weˈe nehwo aˈamu mofopo humalohofontohofo sohwa Pitamo apaˈno ulɨmentohofi, Nehopeho. Kɨko hofɨkoˈnji emoimotnno hwosoho. Kɨko Ngkalilintaˈango hwosoho.

71 Ose ulahon+ngkofi Pita hungkuno yokumpohn'nyo ul+mento, Ngko hwasyo hungkuno sel+meso An+tu tohino wontapono. Oso hwe sekwo ntohofo sohwo ngko yofe m+hwofe'njo hweho. Nehopi lohono.
72 Ose ulahon+ngki komo'no tos+ka yoka apa'no l+mentisofoho. Pita nupa'nonto Jisas hungkuno ul+mentiso so'no huno syaf+hu'mentisofoho. Jisas ose nto ul+mentisofoho. Y+hufo tos+kaso yoka hufa'u lososo sohonta Pita k+ko ngkine'no mango hufa'u s+hune ole wal+monnoho. Ngko Jisas+mne'no huno maniyohoyohoho. Oso hungkuno Jisas ul+mentiso so'no Pita syaf+syonto humotaho engo l+mentisofoho.

15

Hof+ko Pailot+yepono Jisas+mo ipemotapmmentohofofoho.
(Mat+yu 27:1-2; Luk 23:1-5; Joun 18:28-38)

1 Im+ngo ne'nji a'amu tajo ango syoho'njo yofe engo'njo sohwanji a'amu Jutafe hwe engo sohwanji a'amu hon+ngkano hungkuno lut+hwamotofo sohwanji *kaun+sol* a'amu hopi'nono nuhu'mokont+fi Jisas+mne'no hnn+mentohofofoho. Nohnnont+fi Jisas+mo aho kent+fi ahwomo nano kilofont+fi Pailot hwe yofe engo'njo hwaho mokosyohumayo sohwoepono Jisas+mo ipemotapmmentohofofoho.
2 Ipemotopahon+ngkofi Pailot Jisas+mo ulohon+mento, K+ko a'amu Jutafe hwe engo hwosilaho. Ose ulahon+ngki Jisas ul+mento. Hungkuno hiso k+ko nehopi lohino.
3 A'amu tajo ango syoho'njo yofe engo'njo sohwa Pailot+mo hwasyo hungkuno Jisas+mne'no mjal+mentohofofoho.
4 Pailot Jisas+mo apa'no ulohon+mento, Oso hungkuno pi'n+ngo kikine'no mjakil+m+hwofo upa'n+ngkinoso k+ko aku hungkuno pehofo ul+mto.
5 Ose ulahon+ngki Jisas nom'ne hungkuno mujo'njo yahon+ngki Pailot yomo yonto huno pi'n+ngo syaf+hu'mentisofoho.

Pailot Jisas+ne'no ul+mento, Iyomo fonjinto'ofahumno.
(Mat+yu 27:15-26; Luk 23:13-25; Joun 18:39–19:16)

6 Soswo huhwo huhwi oso s+kuno iyoho humayo engo somo Pailot kako hwe fihumo impo'ango mta'angohwo n+hu'nahone is+hutof+hwat+mojofoho. A'amu Jutaso hof+ko hwe fihwoe yofe ulahon+ngkofi Pailot hof+koe hungkunomo t+fi in+ngkamojofoho.
7 Oso hohosohonta hwe fihwa yokumpohn'nyo sohwa hof+ko hof+koe hwe engo a'amumo mokosyohumayo'njo sohwamo ikujoho nofonjont+fi a'amu fehohnjo somo fonjosyahon+ngkofi impo'angomo intofahumentohofofoho. Oso hwe huhwo sohwo impo'angomo humamentiso sohwo anga'no hwe kakoe yofe Mpolapas.
8 Hwe moya'mi pi'n+ngo engo uhu'mokont+fi Pailot+mo u'mant+fi ul+mentohofi, Olo S+kuno Engo lomo k+ko hwe anga'no impo'ango mta'ni us+hutof+hwat+monntaho. Oso yahinoso apa'no fiyo.
9-10 Oso'no Pailot kako hwe moya'mi hopi'nonohino somo ul+mento, Olo hwe lo-hwo yofe engo'njo semokosyohumayo'ne sohumo ngko us+hutofono lasen+ngkohoho. Pailot kako huno moi'wonoho. A'amu pi'n+ngo engo Jisas+mo is+hutof+hwajiyo'ne ul+mentohofo so'no a'amu tajo ango syoho'njo sohwa Jisas ne'no s+mano hintotohino umn+ngkahon+ngki Jisas+mo aho ko'mentohofofoho.
11 Ose ulahon+ngki a'amu tajo ango syoho'njo sohwa hof+ko a'amu ajwo sopo lohofont+fi a'amufe s+mehomo ul+kofant+fi ul+mentohofi, Mpolapas+ne'no ul+mno. Jisas nakwolaho. Mpolapas us+hutofo. Ose ul+mno.
12 Ose ulahon+ngkofi Pailot apa'no ulohon+mento, Olo hwe yofe engo'njo semokosy-ohumayo'ne lohumo ngko pipi uloho'mnehono.
13 Ose ulahon+ngki a'amu hopi'nono joho l+mentohofi, Iyomo fonjinto'ofahumno.

14 Ose ulahonɨngkofi Pailot ulohonɨmento, Pehoˈneto. Olo hwe lohwo peho wonyo imaso hwolo. Ose ulahonɨngkofi aˈamu joho mohmˈno lɨwoˈnɨmentohofi, Iyomo fonjintoˈofahumno.
15 Ose ulahonɨngkofi Pailot hofɨkoe sɨmeho wopɨngo umoˈnono lonto Mpolapasɨmo isɨhutofɨhwajonto, kakoe hwe itokusoˈnjo sohwamo ulɨmento, Jisasɨmo impeˈnji fonjɨkuji iyopo fonjintoˈofahumno. Ose ulɨmentisofoho.

Aˈamu itokusoˈnjo sohwa Jisasɨmo sitofo ulɨmentohofofoho.
(Matɨyu 27:27-31; Joun 19:2-3)

16 Aˈamu huhwo sohwa Jisasɨmo aˈamu mokosyohumayo sohwoe tojo somo ipemotaswontɨfi nomˈne hwe itokusoˈnjo hopiˈnonohino sohwamneˈno joho lutɨmantɨfi uhwonɨmno ulɨmentohofofoho.
17 Nuhuˈmokontɨfi manjiˈmofo miyoˈnohino soˈnji Jisasɨye sangopo hoˈnasyontɨfi impe yongoˈnjoso nokikisontɨfi Jisasɨye mnokinopo monjiˈmofahumentohofofoho.
18 Ose imentohofoso, Jisasɨmo atɨfe itɨhwantɨfi sitofo ulɨmentohofi, Ou hwe engo sohwosi kɨko aˈamu Juta somo mokosyohumawoˈnɨngkino sohwosilaho.
19 Ose ulontɨfi nomˈnehwa foˈmeˈnji mnokinopo hwanɨngo fonjontɨfi memijo sɨmanopo yatuˈmo lohofontɨfi Jisasɨye yofe hoˈnomayoˈno hwomtame poji uloho'mentohofofoho.
20 Hofɨko sitofo moiˈwo ulontɨfi manjiˈmofo miyoˈnohinoso yojasyontɨfi kakoe manjiˈmofo uloho'mentohofofoho. Ose yontɨfi kakimo mempo hohontaˈni iyomo fonjintoˈofasiyoˈne sopono ipemotasɨmentohofofoho.

Hofɨko Jisasɨmo iyomo fonjintoˈofahumentohofofoho.
(Matɨyu 27:32-44; Luk 23:26-43; Joun 19:17-27)

21 Nosontɨfi hwe nomˈnehumo uswoˈnɨmentohofofoho. Oso hwe huhwo sohwoe yofe Saimoun, Sailininta'ango hweho. Alekɨsantaˈnji Lufosɨyo kanɨngkwohweho. Saimoun kako syoho mtaˈango sohwo Jelusalemmneˈno wasɨmo lonto ko yahonɨngki hwe itokusoˈnjo sohwa yokumpohnˈnyo ulɨmentohofi, Jisasɨye iyo hwojiyafujiyo mokahoˈnyo.
22 Ose ulontɨfi Jisasɨmo hwofɨkiˈnyo weˈe Ngkoulɨkota sopo ipemotasɨmentohofofoho. Oso yofe Ngkoulɨkota hwapɨngo olenoho. Aˈmomnokino yokino huyoˈmango paˈnyoponoho.
23 Osopo sɨˈmofontɨfi tohino umnonoho lontɨfi hofɨko ipisayo mijo iyohoˈnjo Jisasɨmo uyahonɨngkofi kako nɨmentisoˈmaho.
24 Manyoˈnjo yohonɨngki hofɨko Jisasɨmo iyomo fonjintoˈofahumentohofofoho. Nofonjintoˈofosyantɨfi hofɨko syohiˈnyo yontɨfi Jisasɨye manjiˈmofo yoˈmayo soˈno tɨhwo womaˈmtolɨkeno lontɨfi yamofo imentohofofoho.
25 Mofehiˈnyo imɨngoˈnji (9 *kɨlouk*) Jisasɨmo iyopo fonjintoˈofahumentohofofoho.
26 Jisas kako poyo imoˈnyo soˈno iyoswomo mtɨˈmokumentohofi, AˈAMU JUTAFE HWE ENGO HWEHO. Oso iyoswo hiso Jisasɨye iyo mnokino sopo hofojahumentohofofoho.
27 Hwe hufaˈu ikujohoˈnji hufoˈnji imojiyo sohwaˈumo fonjintoˈofahumentohofofoho. Hwe nomˈnihwo Jisasɨye aho angahohntaˈni, hwe nomˈnihwo Jisasɨye aho hwonamonyo hohntaˈni fonjintoˈofahumentohofofoho.
28 [Hohonta hungkuno mtɨˈmokumentohofoso oso sɨkuno somo ne imoˈnɨmentisoso ole, Kako aˈamu wonyoˈnjopo nohumentanɨngki aˈamu huhwo wonyo hweho lɨmentohofofoho.]
29 Hwe moyaˈmiso nopohotawentɨfi mnokɨngkwaˈnɨngkwaˈnnyo yontɨfi sitofo ulɨmentohofi, Kɨko ole lɨwoˈnɨngkini, Anɨtuye tajo ango engoso ngko wae yaohmˈmo apaˈno songo molɨmeso sɨkuno hufaˈu sɨhune memjaofɨhwosoˈno ango moiˈwo umoˈnɨmontonoho. Ose ulontɨfi tɨkafo jɨmentohofofoho.

30 Kɨko foˈmaˈnyo. Ose ulontɨfi ulɨmentohofo, Iyopo ntaˈni fɨkotape. Ose ulɨmentohofofoho.
31 Aˈamu tajo ango syohoˈnjo yofe engoˈnjo sohwanji aˈamu honɨngkano hungkuno lutɨhwamotofo sohwanji hofɨko aˈamu ajwo somo lohofontɨfi Jisasɨmo sitofo mohmˈno hnnɨmentohofi, Kako aˈamu nomˈnemo ufoˈmawoˈnɨngkiso sohwo kakimo mufoˈmaˈnonehoho.
32 Kako Kɨlais Anɨtu uhwatɨmentiso hweho. Aˈamu Isɨlaelɨfe yofe engoˈnjo mokosy-ohumayoˈne hweho. Osoˈno kako iyopo ntaˈni kotapɨhwosoˈno uhwonɨngkuhwasi nakwo sɨmeho hiˈntnnono uyantanoho. Ose lontɨfi tɨkafo jɨmentohofofoho. Oso hwe wonyo Jisasɨˈnjopo fonjintoˈofahumentohofo huhwaˈuˈntnneˈno Jisasɨmo sitofo ulɨmentisiyefoho.

Jisas poyo imoˈnɨmentisofoho.
(Matɨyu 27:45-56; Luk 23:44-49; Joun 19:28-30)

33 Hinjo ajwo kuntoliyopo sɨkuno mjaofonto mofehiˈnyomo hoholo yasyonto akupoˈnyoˈnji (3 *kɨlouk*) osoˈnji apaˈno longkonɨngkahonɨngki mofehiˈnyo lɨmentisofoho.
34 Sɨkuno moiˈwo imoˈnɨngkahonɨngki Jisas joho mohmˈno lɨmento, *Eloui, Eloui, lama sapakɨtani*. Oso hungkuno iwoloˈmo ole, Nje Anɨtu, nje Anɨtu, pehoˈno nɨsɨkwojantokuno.
35 Ose lahonɨngki aˈamu kakoˈnjopo humamentohofoso upaˈnontɨfi huno muya-honɨngki lɨmentohofi, Upaˈnɨmno. Olo hwe lohwo kako Ilaija osohumo Anɨtu hungkuno uyahonɨngki lɨmojo sohumneˈno joho lalofoho.
36 Hwe fihwo komoˈno nowento hwapɨfe weˈe mijo mangkinyoˈnjo yomanto oso hiso tokemo yamjonto Jisas wanononto nuyonto ulɨmento, Hofahiyo. Nakwo uhwontohu-mano. Ilaija nopɨhwosi iyo mtaˈni ufoˈmaˈmtolɨkeno.
37 Ose ulahonɨngki Jisas joho mohmˈno lonto poyo imoˈnɨmentisofoho.
38 Poyo imoˈnɨngkahonɨngki hohosohonta Anɨtuye tajo ango engo somjo hwapɨfe engo oso ajwopo ango weˈe Anɨtu humayoˈnefoho lɨmotofo sopo hokuˈyopo pmpilɨpeehinyoso yokintahopo ntaˈni tomonte sɨsɨmpo lohofonto hufaˈu imoˈnɨmentisofoho.
39 Aˈamu itokusoˈnjo sohwafe hwe engo sohwo Jisasɨye sɨmanopo lohofonto, Jisas poyo imoˈnɨngkahonɨngki uhwonontо ulɨmento, Olo hwe lohwo Anɨtuye Hwomu Ne hweho.
40 Moyaˈmi sofa ikano nonje sopo lohofontɨfi Jisasɨmo tɨmo humuhwontohumanto-hofofoho. Moyaˈmi fifa yofe ole, Maliya Makɨtola ntaˈangiyoho. Aˈmu nomˈnesi kakoe yofe Maliya Jemɨs hwe songo sohwoˈnji Jousepɨˈnjiye konaˈwohiyoho. Aˈmu nomˈnesi Saloumiyoho.
41 Oso fanji nomˈne moyaˈmi sofa Jisas hwaho Ngkalili emoimojo sohonta hofɨko tɨfi inɨngkawentɨfi ufoˈmaˈmentohofofoho. Oso moyaˈmi sofa Jisasɨˈnji Jelusalemneˈno pmmentohofofoho.

Hofɨko Jisasɨye pijafo sokimomo hoˈnahumentohofofoho.
(Matɨyu 27:57-61; Luk 23:50-55; Joun 19:38-42)

42-43 Oso sɨkuno Fɨlaite somo mofehiˈnyo ukwoˈmokumto iyosoˈnji Jousep ango Alimateyantaˈango sohwo iˈmofapmmentisofoho. Kako *kaunɨsol* syohoˈnjo hweho. Kako hwe wopɨngo hweho. Aˈamu hopiˈnono kakoe yofe hoˈnomaˈmotofofoho. Kako oso hwe Anɨtu uhwatɨmo lɨmentiso sohwe pe-eˈne sɨkuno soˈno hontohumamojo hweho. Kako sɨkuno iyoho humayoˈne yoˈmayo itoˈno esyohumayo soˈno syafɨsyonto kako iyoho weˈe ko unɨngkahonɨngki yokumpohnˈnyo imoˈnonto Pailotɨmo uˈmanto Jisasɨye pijafo mayoˈne ulohonɨmentisofoho.

44 Ose ulohon+mentisoso Pailot yomo yonto syaf+hu'mento nto kape'n+ngkohoho. Ose syaf+syonto hwe engo itokuso'njo sohumo joho lut+manto ul+mento, Jisas poyo nto limo'n+ngkohoho.
45 Ose ulahon+ngki eno ulahon+ngki Pailot Jousep+mo ul+mento, E'wano. Pijafoso maho.
46 Ose ulahon+ngki Jousep hwap+fe halojo wonyoangkafo mpe yonto Jisas+ye pijafoso iyo mta'ni nomanto hwap+fe somo ifohumpento sokimomo ho'nahumentisofoho. Oso sokimoso kako sojo engo somo imo engo il+'mentisofoho. Osopo ho'nasyonto sojo engo y+wolo'mo lohofonto sokimo hoku'yo somo p+jwahumentisofoho.
47 Maliya ango Mak+tolanta'angosi'nji Maliya Jousis+ye kona'wohi'nji siko Jisas ho'nahumentohofo sopo uhwon+mentisiyefoho.

16

Jisas apa'no l+ka'mentisofoho.
(Mat+yu 28:1-8; Luk 24:1-12; Joun 20:1-10)

1 S+kuno iyoho humayo'neso nto memjaofahon+ngki Maliya ango Mak+tola nta'angosi, Maliya Jem+s+ye kona'wohisi'nji Saloumi'nji hof+ko hwone mijo akino'njo Jisas+ye pijafomo ehulohofo'ne mpe imentohofofoho.
2 Mo'n+ngka Sante im+ngo'nji iyoho longkon+ngkahon+ngki hof+ko nol+kafont+fi Jisas+mo ho'nahumentohofo sopo umentohofofoho.
3 Nowent+fi hnn+mentohofi, Oso sojo m+kun+mposo hof+ku'yopo p+jwahumalofoso t+hwo womeho'nonaofimontolo.
4 Ose hnnont+fi uhwon+mentohofoso sojo m+kun+mpososo nto meho'na'mentohofo uhwon+mentohofofoho. Nto hwosompeehumentohofofoho.
5 Oseso sokimo somo noswont+fi uhwon+mentohofoso hwe songo hwap+fe halojo sawemo'njo sohwo moya'mi sofafe aho angahohnta'ni nohumentan+ngki uhwonont+fi hof+ko yomo yomo imentohofofoho.
6 Oso hwe huhwo sohwo ul+mento, Sekwo yomo ikutoho. Ngko huno niyohoho. Sekwo Jisas Nasaletnnta'ango a'amu fonjinto'ofohumalofo sohune'no t+peelokwofo. Kako nto likakwoho. Olopo mohumuyoho. Uhwon+mno. Noho'nohumalofo sopo aneponoho.
7 Oseso sekwo nowekuji Pita'nji inomokomoyo nom'ne sohwamo ul+mno. Jisas Ngkaliline'no s+mo'mo nto sepo'maho. Ose ul+mno.
8 Ose ulahon+ngki noswapont+fi yomo yomo yont+fi komo'no umentohofoso iyoho un+mentiso so'no a'amu nom'nemo yo'mayo uhwon+mentohofo so'no mul+mmentohofofoho.

Maliya ango Mak+tolanta'angosi Jisas+mo uhwon+mentisofoho.
(Joun 20:11-18)

9 Santemo iyohohwe'nji Jisas l+kofahon+ngki Maliya ango Mak+tolanta'angosi Jisas+mo kaki'no uhwon+mentisofoho. Oso hisimo Jisas hohonta towahuno wonyo aho anga'no hopi'nono nom'ne hnta'ni hufa'u sohwa wae yao'mentisofoho.
10 Maliya nowento a'amu Jisas+'nji emmotofo sohwamo u'manto hof+ko s+meho tango'nji humotaho lontan+ngkofi,
11 Maliya ul+mento, Jisas songo humaho. Nuhwon+ngokohi'nyoho. Ose ulahon+ngki nupa'nont+fi huno syaf+hu'mentohofi, Hwasyo nalohoho syaf+syont+fi a'mu hisiye hungkunomo s+meho hi'ntnnono muyofoho.

Jisas kako inomokomoyo hufa'u hwa'umo hon+ngkanopo uswo'n+mentisofoho.
(Luk 24:13-35)

12 Hwangku hwe hufa'u hwa'u ango Jelusalem ul+ko'manji hon+ngkanopo nowen-
tan+ngki Jisas a'amu nom'ne pa'n+ngohwo u'mahon+ngki
13 siko yofe uhwo'mentisiyo so'no asomo noponji inomokomoyo nom'ne sohwamo
ulahon+ngki hof+ko haloho miyo'njo yont+fi s+meho hi'ntnnono muyofoho.

Jisas kakoe inomokomoyo sohwamo u'manto syoho uy+mentisofoho.
(Mat+yu 28:12-20; Luk 24:36-49; Joun 20:19-23)

14 Hwangku inomokomoyo aho hopi'nono s+fe mta'ni anga'no sohwa angomo
nohumant+fi wopayo nontan+ngkofi Jisas nu'manto yoka ul+mentisofoho. Hwap+ngoso
ole hof+ko s+meho hi'ntnnono muyo'nefoho. A'amu nom'ne sohwa inomokomoyo
sohwamo Jisas nto l+ka'maho. Nakwo uhwon+ngkuhwono ulahon+ngkofi hof+ko
hwasyo hungkunofoho huno syaf+hu'mentohofofoho.
15 Jisas ul+mento, Sekwo ango'meemo humpekuji a'amu hopi'nonohino somo nje
hungkuno wop+ngoso filut+hwaf+kuno.
16 A'amu oso hungkuno hiso nupa'n+ngkuji s+meho hi'ntnnono sejap+kuji mijo
mapijoso An+tuye a'amu ne imo'n+fitnnefoho. A'amu oso hungkuno somo s+meho
hi'ntnnono muyo'njo somo An+tu hof+koe hon+ngkano wonyo'ne hungkuno tango
uyonefoho.
17 A'amu ngkimo s+meho hi'ntnnono ntapifijoso ole ifitnnefoho. Nje
yokumpohn'nyo'nji towahuno wonyo wae ifitnnefoho. A'amu kengofe hungkunoso
l+fitnnefoho.
18 Hof+ko homa aho kapijoso mijo pe'nyo'ne n+fijoso poyo mmo'n+fitnnefoho.
Hof+ko a'amu mnokino'njo somo aho kisasy+kuji ngkimo jomo nt+kujo'no wop+ngo
imo'n+fitnnefoho.

An+tu Jisas+mo ahwomomne'no ut+ma'mentisofoho.
(Luk 24:50-53; Apousel sohwafe Syoho 1:9-11)

19 Hwe Engo Jisas sohwo hungkuno moi'wo nto losojwaofahon+ngki An+tu Jisas+mo
ut+ma'mentisofoho. Nosonto An+tuye aho angahohnta'ni humamentisofoho.
20 Inomokomoyo sohwa ango'meemo nowent+fi An+tuye hungkuno
lut+hwentan+ngkofi Jisas ufo'ma'mentisofoho. Nufo'mahon+ngki hof+ko yo'mayo
wonyoangkafo yahon+ngkofi a'amu uhwonont+fi ou, olo hungkunoso An+tuye
hungkuno nehopeho l+mentohofofoho. Hungkuno osohopeho.

Luk
Olo Hungkuno Wopɨngo loso Luk mtɨ'mokumentisofoho.
Olo Hungkuno Sɨmo'mjofoho.

Olo iyoswo loso Jisas ahwomomne'no nto sɨmentiso sohonta Luk soswo *teti* (30) mofonepo nto uyakolofahonɨngki mtɨ'mokumentisofoho. Luk sohwo Jisasɨye inomokomoyo hwo'maho. O'o, Luk sohwo a'amu uyohofaho syohoso wopɨngo imojo hweho. (Oso hiso Koulousi sohe engo 4 honɨngkano we'e 14. Osopo weho.) Luk olo iyoswo hiloso komo'no mtɨ'mokumentiso'maho. O'o, kako hano ne'no emoyonto a'amu Jisasɨmo uhwonɨmentohofoso mpoyo lutɨhwahonɨngkofi kako hungkuno fiso'nji uhu'mokonto mtɨ'mokumentisofoho. Luk sohwo a'amu Juda hwo'maho. A'amufe Hwomu Jisas sohwo a'amu wonyo honɨngkanomo humentanɨngkujo somne'no notɨpemahwosi utɨmayo'ne pmmentiso hweho. (Oso hiso Luk sohe engo 19 honɨngkano we'e 10. Osopo weho.)

Iyoswo hiloso Luk a'amu Ngkɨlik osomne'no mtɨ'mokumentisofoho. Oso'no olo iyoswo Luk mtɨ'mokumentiso hiloso nakumo huno nafohotofo'nefoho. Luk olo iyoswo hiloso ntɨpo humanto mtɨ'mokumentisotɨkeno a'amu fisofe hunoso olenoho. Luk kako Sisaliya humanto mtɨ'mokumentisofoho. Nakumo huno nafohotofo hwapɨngo neso olenoho. Jisas sohwo nakwo a'amu so'nwi yahino wonyo yontanɨngkuwhoni asomo netɨmayo'ne pmmentiso hweho. Oso'no nakwo hungkuno homo lomo atofo lɨhwasi Jisasɨmo tɨfi unɨngkohwano.

Olo mpoyo loso Luk kako hwe engo Tiyoufilosɨmne'no mtɨ'mokumentisofoho.

1 Nje hwe engo Tiyoufilos sohwosi, kɨko nje hungkuno upa'nyo. Kɨlais kako olo hwaho lopo humamojo sohonta yo'mayo imo'nɨmentiso somne'no a'amu pi'nɨngo engo sohwa hofɨko nakwo ifalifaliyo womtɨ'mokano lontɨfi yamofo imentohofofoho.
2 Jisasɨye inomokomoyo sohwanji nom'ne a'amu so'nji hofɨko yo'mayo Jisas imentiso sɨmo'mta'ango somo tɨmo uhwonontɨfi a'amu nom'ne somo ulahonɨngkofi hofɨko mtɨ'mokumentohofofoho.
3 I, ngko huhwo'ni Jisasɨye mpoyoso kikiyepono wolɨhwatɨmo lonji mtɨ'mokalokweno. Sɨkuno pi'nɨngo engo ngko syoho yokumpohn'nyo yonji hungkuno hiso'no ito'no yasiyo'ne a'amu pi'nɨngo engo somo yo'mayo sɨmo'mta'ango somne'no ulohononji hungkuno hwapɨngo neso tɨpemanji hungkuno ito'nohini kikine'no mtɨ'mokalokweno.
4 Oseso yo'mayo hungkuno nto lokitɨhwawo'nɨngkohofo somne'no nehopitɨkeno hwasyotɨkeno syafɨsyohojɨ'manji olo hungkuno kikine'no kumtɨ'mokiyalokwe losomo atofo lohoji hungkuno neso wotɨpema'monnoho.

A'amu ahwomomjoso kako Sekolaiya sohumo kakoe hwomu Joun i'mofapone so'no ulɨmentisofoho.

5 Nje mpoyo lomayoso olenoho. Hwe engo Helout sohwo kako hwaho Jutiya mokosyohumamentiso sohonta hwe fihwo kakoe yofe Sekolaiya sohwo kako nohumanto kako tajo ango syoho'njo hweho. Oso syoho imotofo huhwo sohwa hotito'mentohofoso a'amu fehohnjoso Apaija mokosyohumamentisofoho. Sekolaiya hofɨko'nji syoho imojo hweho. Sekolaiyafe ape hiye temtitofo huhwa oso syoho imotofofoho. Kako Mousesɨye kola'wehwo Elounɨye imuyoho. A'mu hisi yofe Elisapetɨyoho.
6 Hisiya'u siko Anɨtuye tɨmo sopo wonyohofiyo humamojiyeya'uyoho. Siko Anɨtuye honɨngkano hungkuno ito'nohino somo inɨngkawenji honɨngkano wonyo ane humamojiyeya'uyoho.

7 Siko mehomi nɨhu'no ane yaswoho. Hwapɨngoso Elisapet kako hwonjo ape humanto siko a'mane imo'nɨmentisiyeya'uyoho.

8-9 Sekolaiyafe a'amu hotito'mentohofo sohwa hofɨkoe sɨkuno Anɨtuye ango engo somo syoho iyo'ne i'mofopahonɨngki hofɨko a'amu uhwosope yahinoso yontɨfi Sekolaiya sohumo Anɨtuye sɨmano sopo lohofo'ne uhwosopo'mentohofofoho. Oseso kako oso ango ajwo so'mo Anɨtuye angofoho lɨwo'nɨngkohofo sopo noswonto hwamno pa'nyo akino wopɨngo'njoso Anɨtumne'no tɨkayo usɨmokumentisofoho.

10 Sekolaiya kako oso tɨkayo usɨmokontanɨngki a'amu pi'nɨngo engo sohwa hofɨko mempo hohnta'ni nohumantɨfi Mpohumo jomo ulɨmentohofofoho. Hofɨkoe yahino ose imotofofoho.

11 Sekolaiya osopo nohumanto uhwonɨmentisoso Anɨtuye a'amu ahwomomjo sohwo kako oso epohumayo tɨkayo usɨmokiyo aho anga sohohnta'ni lohofontanɨngki uhwononto

12 yomo engo yonto iyoho unɨmentisofoho.

13 I oso'no a'amu ahwomomjo sohwo kakimo ulɨmento, Sekolaiya, kɨko iyoho yohotoho. Anɨtu kako jɨje jomo ujo somo nto kupa'nɨmaho. Jɨje ape Elisapetɨsi kako hwomu woma'montonoho. Notɨpemahosɨsi kɨko yofe ole muso Jounɨyoho.

14 Hwomu huhwo sohwo i'mofopahonɨngkuhwosi siko sɨmonyo engo uyanjiyoho. I a'amu pi'nɨngo engo hi'nji sɨmonyo engo uyantɨfeho.

15 Hwomu huhwo sohumo Anɨtu kako yofe engo mulonefoho. Kako yo'mayo mijo yokumpohn'nyoso nonɨngkuhwoloho. Kako kona'wohiye sɨmeho mo'mo mnawentanɨngkuhwoso sohonta Anɨtuye Towahuno Wopɨngo uhula'ofonefoho.

16 Kako Anɨtuye hungkuno a'amu Juta somo ulɨhwoso'no hofɨko hofɨkoe honɨngkano wonyo somne'no hohujo ikinjaofɨkuji hofɨko hofɨkoe Hwe Engo Anɨtu sohumo apa'no unɨngkowantɨfeho.

17 Kako oso a'amu sohumo Ilaija hohonta Anɨtu hungkuno uyahonɨngki lɨmojo sohwoe yokumpohn'nyo pa'nyo sohwo nohumahwosi kako oso hwe Anɨtu nakwoe hwahopo uhwatɨmonte'no yoso sohumne'no a'amufe honɨngkano ito'no esyohumayo'ne hweho. Kako Anɨtuye hungkuno ulɨhwoso'no hwe sohwa upa'nɨngkuji hofɨko hofɨkoe mehomi sɨmeho afa apa'no wepufisyantɨfeho. A'amu sɨmeho afa minyo'njoso Anɨtuye hungkunomo hwotoho fewo'nɨngkohofoso hofɨko a'amu honɨngkano wopɨngo'njo sofe huno apa'no wotɨpemantɨfeho. Oseso kako Hwe Engo sohumne'no a'amu ito'no wesyohumamontonoho.

18 A'amu ahwomomjo sohwo ose ulahonɨngki Sekolaiya ulɨmento, I, pipineto. Ngko a'mane moi'wonoho. Nje ape hi a'mane moi'wonoho. Jɨje hungkuno ne imo'nyoso ngko huno pipi wanimontolo.

19 Ose ulahonɨngki a'amu ahwomomjo sohwo ulɨmento, Ngko Ngkepɨliyel hwo'nyoho. Ngko Anɨtuye sɨmanopo lohofɨwo'nɨngkohe hwo'nyoho. Olo hungkuno wopɨngo'ne kilohe loso'no Anɨtu kako lonɨhwatɨmaso'no pmmale hwo'ni ku'mahono.

20 I, kɨko upa'nyo. Nje hungkuno hilo somo kɨko sɨmeho hi'ntnnono mantape so'no jɨje mango pɨku'nnyo imo'nɨngkohoji kɨko hungkuno majo'njo uyɨmonnoho. Oso hopa nohumentanɨngkohoji yo'mayo kiloheso ne umo'nɨmontonoho. Yo'mayo nje hungkuno kiloheso kakoe sɨkuno somo ne imo'nɨngkuhwoso'no kɨko hungkuno apa'no walɨmonnoho.

21 Oso hungkuno hiso hnnontanɨngki a'amu mempo hohnta'ni uhwontohumantɨfi huno pi'nɨngo engo syafɨsyontɨfi ole hnnɨmentohofi, Peho u'mahonɨngki kiyalofoho. Sekolaiya kako Anɨtu'njopo nohumanto kunto'no moswape'njo yalofoho. Ose hnnɨmentohofofoho.

22 Hwangku kako noswaponto kako hungkuno hwe moya'mi somo mujo'njo imentisofoho. O'o kako ilo'nnyo hopa imo'nonto kako kakoe aho'nji'nohini

it+hwahon+ngki uhwonont+fi ole syaf+hu'mentohofi, Sekolaiya kako An+tuye ango we'e so'mo nohumanto yo'mayo wonyoangkafoso uhwon+ngkiso hwol+keno. Ose syaf+hu'mentohofofoho.
23 Kakoe syoho iyo so'no s+kuno moi'wo imo'n+ngkahon+ngki kako kakoe angopono asomo umentisofoho.
24 T+fi sohonta kakoe ape Elisapet s+meho ihn'nonto kako hiyaso'mo humentan+ngki hamno aho fehohnjo hopi'nono uyakolo'mentisofoho. Ilisapet kako s+meho'njo hon+ngkanonto ole hnn+mento,
25 Nje Hwe Engo An+tu kako ngkimo wop+ngo ntohokwoho. Ngko mehomi mmo'nyo so'no won+mango nnontanjopo An+tu a'amufe t+mopo oso tango hiso wae yan+mokwoho. Ose hnnonto s+monyo imentisofoho.

A'amu ahwomomjo sohwo kako Maliyamo Jisas imo'none so'no ul+mentisofoho.

26 Elisapet s+meho'njosi humentan+ngki hamno aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni anga'nohinoso uyokolofahon+ngki An+tu kako kakoe a'amu ahwomomjo Ngkep+liyel sohumo hwaho Ngkalili ango we'e Nasalet sopone'no l+hwat+mentisofoho.
27 Oseso kako ape sijo siyepono umentisofoho. Oso a'mu hisimo kakoe hwe-hune'no uhwojano lont+fi hwosopeehiniyoho. Oso hwe huhwo sohwo kakoe yofeso Jousep+yoho. Hofiyakwosa hwe engo Ntefit+ye temtitofo mta'ango hweho. Oso a'mu siye yofeso Maliyafoho.
28 Ngkep+liyel kako oso hisi'njo sopo i'mofawento ul+mento, Nje mupe mofehi'nyo'njoho. An+tu kako wop+ngo kilohofalofoho. Kako k+ko'nji humaho.
29 Maliya oso hungkunoso nupa'nonto kako huno pi'n+ngo engo syaf+hu'mentisofoho. Oso hungkuno njiso hiso hwap+ngo neso pipineto.
30 Ose syof+syahon+ngki a'amu ahwomomjo sohwo ul+mento, Maliya, k+ko huno pi'n+ngo syaf+syohotoho. Iyoho kinyo'eno. An+tu kako kikine'no s+meho wop+ngo umo'nalofoho.
31 Upa'nyo. K+ko s+meho ihn'n+ngkiji hwomu aswo woma'monnoho. Hwomu huhwo sohumo kakoe yofeso Jisas+yo muso.
32 Kako hwe engo umo'n+montonoho.
A'amu kakine'no ole wolant+feho.
Olo hwe lohwo yo'mayo hopi'nonohino somo hwofilo'nnyo An+tuye Hwomu hweho.
Ose wolant+feho.
Olo hwe lohumo kakoe ajuyohwo Ntefit yofe engo'njo hwaho mokosyohumamojo hopo sopo An+tu uhumat+montonoho.
33 Kako a'amu Juta somo ne'no mokosyohumant+hwone hweho.
Kakoe s+kuno mokosyohumayo'neso moi'wo mmo'nonehoho.
Engolopohamo wawo'mtonoho.
34 Ose ulahon+ngki Maliya ul+mento, Oso hiso pipi umo'n+montolo. Ngko hwehwo man+mahn'nyoho.
35 Ose ulahon+ngki a'amu ahwomomjo sohwo ul+mento,
Hwangku An+tuye Towahuno Wop+ngo kikiyepono p+hwosi An+tu yo'mayo somo hwofilo'nnyo sohwoe yokumpohn'nyoso ufehu'mokakohumontonoho.
Oseso hwangku oso hwomu aswo majo huhwo sohune'no a'amu ole wolant+feho.
Hwomu wop+ngo sohwo An+tuye Hwomu Ne hweho wolant+feho.
36 Ose ul+kwato lohofonto ole ul+mento, Upa'nyo. J+je a'amu Elisapet a'manesi kako s+meho'njoho. A'amu kakine'no hwonjo apefoho l+motofosi kako s+meho ihn'n+ngkahon+ngki hamno aho fehohnjo hopi'nono nom'ni mta'ni anga'nohinoso uyakolo'masofoho.
37 Yo'mayo hopi'nono a'amu miy+wo'n+ngkiyohofoso An+tu kako yo'mayo hwap+ngo sohwo yososo ne umo'n+montonoho.

38 Ose ulahonɨngki Maliya ulɨmento, Ihwoni, ngko Anɨtuye syoho ulohofiˈnyoho. Kɨko ngkimo hungkuno ntohinoso nolohino hopaso Anɨtu kako ngkimo wantohofono. Ose ulahonɨngki aˈamu ahwomomjo sohwo kako Maliyamo ulɨkoˈmaˈmentisofoho.

Maliya Elisapetɨmo uhwonamentisofoho.

39 Oso hohosohonta Maliya kako yoˈmayoso itoˈno esyohumanto nolɨkafonto kako hwofɨkiˈnyo poneˈno komoˈno sɨmentisofoho. Oso hwaho Jutiya ango weˈe sopo sɨˈmofapmmentisofoho.

40 Sɨˈmofaponto Sekolaiya sohwoe angomo noswonto Elisapetɨmo nje aˈamuyo ulonto hinjoho huˈnɨmentisofoho.

41 Elisapet Maliyafe mampaho upaˈnonto kakoe mehomi sɨmeho moˈmo mnawoˈnnyo sohwo kako yomo imentisofoho. Oso hohosohonta Anɨtuye Towahuno Wopɨngo Elisapetɨmo uhulaˈmoˈmentisoso

42 Elisapet kako mango engo ole ulɨmento, Anɨtu kako moyaˈmi hopiˈnonohino sofamo wopɨngo ulohofɨwoˈnɨngkiso somo kako kikimo wopɨngo kilohofoso yakoloˈnnyo kiyoho. Oso mehomi jɨje sɨmeho moˈmo mnawojo sohumo Anɨtu kako wopɨngo uloho'nnyo hweho.

43 Nje Hwe Engofe naˈu siki ngkiyepono pehoˈno pohino. Ngko yoˈmɨngiˈnɨˈmaho. Anɨtu kako wonyoangkafo ntohofantofoho.

44 Upaˈnyo. Ngko jɨje mampaho ngkineˈno ntohinoso upaˈnonji nje sɨmehomjo mehomi mnawojo sohwo nolɨkafonto sɨmonyo yohoho.

45 Oso hungkuno Anɨtu kilɨmaso somo kɨko sɨmeho hiˈntnnono uyɨmahnno soˈno sɨmonyo fiyo. Oseso Hwe Engo sohwo nokilɨmaso hopaso wakiloho'montonoho. Elisapet ose ulɨmentisofoho.

Maliya kako Anɨtuye yofe hoˈnomayoˈne ta lɨmentisofoho.

46 Maliya ulɨmento,
Nje mampahoso Anɨtuye yofe hoˈnomalokweno.
47 Nje huyoˈmango Anɨtu nefoˈmawoˈnɨngkiso sohuneˈno sɨmonyo yalokwemo.
48 Ngko Anɨtuye syoho ulohofiyohnˈni yoˈmɨngiˈnɨˈmaho.
I osoˈno kako ngkimo wonyoangkafo ntohofantofoho.
Olohonta nɨhu hwangku noˈmo nɨhu aˈamu Anɨtu kako ngkimo sɨmeho wonyoangkafo ntape soˈno wolantɨfeho.
49 Anɨtu kako Yokumpohnˈnyo Hwofiloˈnnyo sohwo kako ngkimo wopɨngo ntohofo soˈno ngko kakoe yofe wopɨngoˈnohinoso wohoˈnɨmaˈmo.
50 Anɨtu kako aˈamumneˈno hitoho ulofahonɨngki aˈamu kakoe hungkunomo enjwaˈmo humawoˈnɨngkohofoso hofɨko Anɨtu kakoe hitohomo humalofo.
Hofɨkoˈnohinɨˈmaho. Oˈo, hofɨkoe imu hwanji neˈno imu hwanjimo neˈnohini wentɨhwonefoho.
51 Anɨtuye yokumpohnˈnyo itɨhwahonɨngki aˈamu kakineˈno yokumpohnˈnyo imoˈnɨwoˈnɨngkohofo somo Anɨtu kakoe aho yokumpohnˈnyo engo soˈnji ilojaofososo hofɨko kengoˈmo humpopitnnefoho.
52 Anɨtu kako hwe yofe engo hwaho mokosyohumamotofo sohwamo monje yasyɨhwosi aˈamu yofe engo ane somo hoˈnomawoˈnɨngkisofoho.
53 Aˈamu mijoho unyo somo Anɨtu kako yoˈmayo wopɨngo wonyoangkafo uyɨmontonoho.
Aˈamu yoˈmayo hoˈyango piˈnɨngoˈnjo somo kako nomˈne wopɨngoso muyonehoho.
54 Kako kakoe aˈamu Juta hnˈnɨmo hofiyo nefoˈmawoˈnɨngkiso hweho.
Oso hungkuno wopɨngo Anɨtu hitoho ulofoˈne hofɨkimo uyɨmentiso soˈno kako inɨngo momofalofiyoho.

55 Kako neyakwosamo Apɨloham sohwo'nji kakoe imu sohwatnne'no hitoho ulofahonɨngki oso hitoho hiso engolopohamo ne'no nowentɨhwonefoho.
Maliya ose lɨmentisofoho.
56 Maliya kako Elisapetɨ'nji nohumentanɨngki hamno hufa'u sɨhune memjaofahonɨngki kakoe angopo ne'no asomo umentisofoho.

Elisapet kako Jounɨmo aswo ma'mentisofoho.

57 Elisapet kakoe sɨkuno moi'wo imo'nɨngkahonɨngki kako hwomu aswo ma'mentisofoho.
58 Anɨtu kako oso wopɨngo hiso Elisapetɨmo uloho'mentiso so'no ho'nɨngkahonɨngki a'amu ango afaponjo so'nji Elisapetɨye temtitofo so'nji hofɨko Elisapetɨ'nji sɨmonyo imentohofofoho.
59 Sɨkuno aho fehohnjo hopi'nono fehohnta'ni hufa'u sɨhune memjaofahonɨngki a'amu huhwo sohwa hofɨko hwomu sohwoe a'apahomo sɨhu kolofo'ne'entɨfi uhu'mokumentohofofoho. Hofɨko kanɨngkwohwoe yofe Sekolaiyafeso womelompulano lontɨfi imentohofofoho.
60 Ose yahonɨngkofi kona'wohi ulɨmento, O'o, awonoho. Nakwo kakoe yofeso ole womulano. Jounɨyoho.
61 Ose ulahonɨngki hofɨko ulɨmentohofi, I, sikoe a'amu sohwa oso yofe Jounɨyo eso hi'njo hwa'maho. Nɨhu'no awonoho.
62 Ose ulontɨfi hofɨko kanɨngkwohumo hungkuno mujo'njo mehomife yofe'no aho'nohini upiyo'mentohofofoho.
63 Upiyofahonɨngkofi Sekolaiya kako iyo feejo so'no ipiyofahonɨngki umentohofoso kako ole mtɨ'mokumento, Kakoe yofeso Jounɨyoho. A'amuso ose uhwonontɨfi hofɨko yomo yontɨfi huno pi'nɨngo engo syafɨhu'mentohofofoho.
64 Oso hohosohonta Sekolaiyafe mango hwosampo lohofonto melanyo ito'no imo'nɨngkahonɨngki kako hungkuno lonto kako Anɨtuye yofe ho'noma'mentisofoho.
65 Oso a'amu ango afaponjoso hofɨko yo'mayo homo somo uhwonontɨfi yomo yontɨfi iyoho unɨngkahonɨngki pisopisaho lɨmentohofofoho. Oso yo'mayo imo'nɨmentiso hiso'no oso hwaho Jutiya hwofɨki'nyo'meemjo ango somo ho'nomɨmentisofoho.
66 A'amu hopi'nonohino oso hungkuno homo somo upa'nontɨfi huno pi'nɨngo engo syafɨsyontɨfi hofɨkoe sɨmeho mo'mo ole hnnɨmentohofi, Oso hwomu huhwo sohwo kako hwangku pipi wehumamontehwolo. Ose hnnontɨfi huno ole umento, Anɨtuye yokumpohn'nyoso kakimo umokosyohumaho. Huno ose umentisofoho.

Sekolaiya kako Anɨtuye yofe ho'nomayo'ne ta lɨmentisofoho.

67 Jounɨye kanɨngkwohwo Sekolaiya sohumo Anɨtuye Towahuno Wopɨngo ehuhnnaofahonɨngki Sekolaiya kako hungkuno Anɨtu uyɨmentisoso ulɨmentisofoho.
68 Ole ulɨmento,
Nakwo a'amu Isɨlael hn'nwiye Hwe Engo Anɨtu sohwoe yofe woho'nomano.
Kako kakoe a'amu hn'nwiyepono nefo'mayo'ne ne'manto kako honɨngkano wonyo somta'ni isɨhutofonemalofoho.
69 Kako kakoe syoho ulohofiyo Ntefitɨye temtitofo mta'ango hwe yokumpohn'nyo engo nefo'mayo'ne nejapohoho.
70 Olo hilo so'no Anɨtu hohonta kakoe a'amumo hungkuno uyahonɨngki lɨmotofo sohwa nakumo nalɨmotofofoho.
71 Ole nalɨmentohofi, Hwangku kako nakwoe mango sohwafe aho mta'ni wonetɨma'montonoho.
A'amu nakumne'no sɨmeho wonyo umo'nɨwo'nɨngkiso sofe aho mta'ni wonetɨma'montonoho.
72 Ose nalonto nom'nepo ole nalɨmento,
Kako neyakwosamne'no hitoho engo ne'no ulofɨwo'nalofoho.

Oso hungkuno yokumpohn'nyo hohonta neyakwosamo uyɨmentiso somne'no kako huno akwe'no syafɨsyɨwo'nɨngkiso hweho.
73 Anɨtu neyakwo Apɨloham sohumo ulɨmento, Ngko hungkuno nehopi'nohini yokintahopone'no wakilɨmonne'no yohono.
74 Ngko sekwoe mango sohwafe aho somta'ni nosetɨmahm'mo sekwo iyoho masenyo'njo nje syoho wontohofiyantɨfeho
75 Sekwo sɨkuno huhwo huhwi songo nohumafɨkuji sekwo nje tɨmopo sekwo honɨngkano wonyo ane'njo wopɨngo'nohini fohumantokuno. Ose ulɨmentisofoho.
76 Nje hwomu sohwosi, a'amuso ole kilɨfitnnefoho.
Kɨko Anɨtu yokumpohn'nyo hwofilo'nnyo sohwoe hungkuno lutɨhwayo'ne hwosoho.
Oso hwe Anɨtu nakuyepono uhwatɨmonte'no yalokuso sohumne'no kɨko a'amu somo ito'no wesyohumamonnoho.
77 Kɨko Anɨtuye hungkuno a'amu somo ulohojo'no hofɨko huno ole uyɨmtonoho.
Anɨtu kako nakwoe wonyo wae enaofɨhwosi asomo wonetɨma'monte'ne yohoho. Huno ose uyɨmontonoho.
78 Anɨtu nakumne'no hitoho engo ulofɨwo'nɨngkiso sohwo sɨmeho ne'njo nejapɨwo'nɨngkiso so'no pomponaho ahwomo mta'ni iyoho longkonɨwo'nɨngkiso hopaso nejapososo nakumo wonalongkonɨmontonoho.
79 Oso pomponaho hiso kako a'amu sɨkwo'mjoho'mo humalofo so'nji a'amu hofɨko poyo pe'nyo so'no iyoho unyo somo wolahumontonoho.
Oso pomponaho hiso honɨngkano wopɨngo'nohini ito'no humayo'ne somo womikinjonehwatɨmontonoho.
Sekolaiya ose ulɨmentisofoho.
80 Oso hwomu Joun huhwo sohwo kako engo wento Anɨtumne'no sɨmeho uyonto kako hwaho a'amu mohumunyo sopo ne'no humamojoso kako a'amu Isɨlael somne'no Anɨtuye hungkuno lutɨhwamne'ento Anɨtuye syoho wema'mo lonto hofɨko'njopo utɨhwa'nyopo i'mofapmmentisofoho.

2

Maliya Jisasɨmo aswo ma'mentisofoho.
(Matɨyu 1:18-25)

1 Oso hohosohonta hwe yofe engo'njo hwaho Loum mokosyohumayo sohwo Sisa Oukasɨtos, kako honɨngkano songo imofonto ulɨmento, A'amu ango'meemjo sofe yofe nakwoe iyoswomo wamtɨ'mokano.
2 Ose ulahonɨngki oso soswo sɨmo'mjo somo a'amufe yofe ifalifaliyo mtɨ'mokumentohofofoho. Oso hohosohonta hwe yofe engo'njo hwaho Siliya mokosyohumayo sohwo Kwiliniyosɨyoho.
3 Oseso hwe moya'mi hopi'nonohino hofɨkoe ango hwapɨngopono hofɨkoe yofe mtɨ'mokiyo'ne humpo'mentohofofoho.
4 Jousep sohwo kako Ntefitɨye imu hweho. Oso'no kako ango Nasalet hwaho Ngkalili nulɨko'manto hwaho Jutiya Ntefitɨye pone Mpetɨlehemne'no umentisofoho.
5 Jousep kako kakoe ape ufohoto'mentohofosi Maliya sɨmeho'njosi'nji nekwoe yofe wemapɨfe lonji umentisiyefoho.
6 Oso hopo sopo nohumanji Maliyafe sɨkuno mehomi aswo mayo'ne i'mofapmmentisofoho.
7 Kako hwomu tisɨmaso aswo manto hwapɨfe ekojɨsasyonto yahu wopayo uyo kompuso so'mo uwotɨmentisofoho. Hwapɨngoso a'amu fosyawowo'nɨngkohofo angoso a'amu nto uhula'mo'mentohofofoho.

A'amu ahwomomjoso a'amu yahu 'sipsip' mokosyohumayo sohwamo hungkuno ulɨmentohofofoho.

8 Oso hwaho hopo sopo ango pone engo momɨngo sohohnta'ni a'amu ahwomo yahu mokosyohumayo sohwa hofɨkoe yahu oso sɨkwo'miyo somo mokosyohumentanɨngkofi
9 a'amu ahwomomjoso nu'mahonɨngki ahwomo mta'ango pomponaho engo losyahonɨngki a'amu yahu mokosyohumayo sohwa iyoho unɨmentisofoho.
10 Iyoho yahonɨngkofi a'amu ahwomomjo fihwo ulɨmento, Sekwo iyoho ikutoho. Upa'nɨmno. Ngko hungkuno wopɨngo a'amu hopi'nonohino somne'no sɨmeho wopɨngo umo'nyo'ne'nji motapohefoho.
11 Olo sɨkuno lomo Ntefitɨye pone engo Mpetɨlehem sopo a'mu fisi hwomu aswo makwoho. Olo mehomi lohwo a'amu sokumo asomo setɨmayo'ne hweho. Kako Kɨlais Hwe Engo huhwo sohumo Anɨtu uhwosopo'mentiso hweho.
12 Sekwo nowekuji wotɨpemantɨfeho. Hwomu huhwo sohumo hwapɨfemo ifohumpento yahu wopayo uyo kompusoho somo ho'nasyohoho. Oso hiso nuhwonɨngkuji sekwo huno ole waseyono. Olohohweho.
13 Ose ulahonɨngki nɨhu'no komo'no a'amu ahwomo mta'ango pi'nɨngo engoso sɨmo'mjo so'nji utɨhwa'nyopo i'mofapontɨfi Anɨtuye yofe ho'nomayo'ne ole ulɨmentohofi,
14 Anɨtu ahwomo yokintahopo humaso sohumne'no isamoyoka ulano.
Kakoe yofe woho'nomano.
A'amu hwahoponjo humalofoso Anɨtuye sɨmeho wopɨngo umokalokwofoso hofɨko sɨmeho wopɨngo'nji wohumantɨfeho.
Ose ulɨmentohofofoho.

A'amu yahu mokosyohumayo sohwa Jisasɨmo uhwonamentohofofoho.

15 A'amu ahwomomjoso nulɨko'mantɨfi ahwomomo asomo sɨmentohofo sohonta a'amu yahu mokosyohumayo sohwa ole hnnɨmentohofi, Nakwo Mpetɨlehem ne'no kunto'no wohwano. Olo hiloso nakwoe Hwe Engo sohwo nto lonetɨhwaso so'no uhwonowano.
16 Ose hnnontɨfi komo'no nowentɨfi hofɨko Jousepɨ'nji Maliya'nji sikoe hwomu yahu wopayo uyo kompusoho somo wentanɨngki tɨpɨhwonɨma'nɨmentohofofoho.
17 Hofɨko nuhwonontɨfi hofɨko olo hwomu lohumne'no yo'mayo hungkuno a'amu ahwomo mta'ni upa'nɨmentohofo so'no lɨjwao'mentohofofoho.
18 A'amu hopi'nonohino oso hungkuno a'amu yahu mokosyohumayo sohwa ulɨmentohofoso upa'nɨmentohofo so'no huno pi'nɨngo engo syafɨhu'mentohofofoho.
19 Olo hungkuno a'amu ahwomomjoso yahu mokosyohumayo sohwamo ulɨmentohofo so'no Maliya nupa'nonto kakoe sɨmehomo memeesyonto hunomo moho'nahu'mentisofoho.
20 Oso a'amu yahu mokosyohumayo sohwa asomo nowentɨfi Anɨtuye yofe ho'noma'mentohofofoho. Yo'mayo upa'nɨmentohofo so'nji yo'mayo a'amu ahwomomjoso nto ulɨmentohofo hopaso uhwonɨmentohofo so'ntnne'no Anɨtumo isamoyoka ulontɨfi sɨmonyo imentohofofoho.

Jisas kako'ne yofe mulɨmentohofofoho.

21 Hwangku sɨkuno aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'u sɨhune memjaofahonɨngki mehomi huhwo sohwoe a'apahomo sɨhu kolofontɨfi hofɨko yofe ole mulɨmentohofi Jisasɨyoho. Oso yofe hiso mehomi huhwo sohwoe kona'wohi sɨmeho mmo'nnyo sohonta a'amu ahwomomjo sohwo Maliyamo ulapmmentisofoho.

Anɨtuye tajo ango engo somo Simeyoun'nji Ana'nji Jisasɨmo uhwonɨmentisiyefoho.

22 Oso hon+ngkano hungkuno Mouses a'amu somo uy+mentisoso olenoho. Moya'mi sofa hof+ko aswo mayo sohonta s+kuno *fouti* (40) memjaof+hwoso'no hof+ko An+tuye tajo ango engo somo mahufitnnehofo. S+kuno hiso moi'wo imo'n+ngkuhwoso'no hof+ko An+tumne'no yo'mayoso wofonjokisosyant+feho. Hon+ngkano hungkunoso osenoho.

Oseso Maliyafe s+kuno moi'wo imo'n+ngkahon+ngki kako kakoe mehomi'nji Jousep+'nji ango Jelusalem sopo An+tumo mehomi ut+hwayo'ne s+mentisiyefoho.

23 Hwap+ngoso Hwe Engofe hungkuno ole wo'nnyofoho. Mehomi tis+masoso hwomu'manji sekwo An+tumo uy+mono. Hof+ko An+tuye hwafoho.

24 Hungkuno nom'neso olenoho. Mehomi songo ut+hwayo sohonta y+hufo ntolofiyo fa'ut+keno kumakumuyo polonyo hufa'ut+keno osofa'u An+tumne'no fonjokisasyo. Oseso siko oso hiso An+tumne'no fonjokisasiyo'ne s+mentisiyefoho.

25 Oso hohosohonta hwe fihwo ango Jelusalem humamojo sohwo kakoe yofeso Simeyoun+yoho. Oso hwe huhwo sohwo kako hwe wop+ngo'nohino hweho. Kako s+kuno huhwo huhwi An+tumne'no hwomtame ulohof+wo'n+ngkiso hweho. Kako oso hwe An+tu a'amu Is+lael somne'no uhwat+monnoho l+mentiso sohune'no s+kuno huhwo huhwi oso hwomu huhwo sohumo uhwonyo'ne hontohumayo imojo hweho. An+tuye Towahuno Wop+ngo sohwo Simeyoun+mo humamentisofoho.

26 An+tuye Towahuno Wop+ngo sohwo kako Simeyoun+mo ole nto ul+mentisofoho. K+ko komo'no poyo mape'ntnne hwosoho. O'o, s+mo'mo k+ko oso hwe An+tu uhwat+monnoho sel+mentiso sohumo kaki'no uhwon+ngkohoji k+ko t+fi wape'n+monnoho. Ose ul+mentisofoho.

27 Oseso oso s+kuno Jisas+ye kan+ngkwohwo'ya'u siko Mouses+ye hon+ngkano hungkuno somo ito'no in+ngkayo'ne Jisas+mo An+tuye tajo ango engo somo motahumentisiyo s+kuno somo An+tuye towahuno sohwo kako Simeyoun+mo An+tuye tajo ango engo somo syuyo'ne l+kof+hwat+mentisofoho.

28 Simeyoun oso hwomu huhwo sohumo uhwononto nut+manto An+tuye yofe ho'nomayo'ne ole ul+mento,

29 U, Hwe Engofo, k+ko hungkuno nt+mentohinoso olohonta ne imokohino.

Oso'no ngko j+je syoho kilohofiyo sohwo'ni hungkuno s+mo'mo nt+mentohino hopaso ngko s+meho wop+ngo'njo hwo'ni wape'n+monnoho.

30 Hwap+ngoso ngko nje t+mo'nji oso hwomu nakumo asomo net+mayo'ne k+ko uhwosopo'mentohino sohumo nto uhwon+ngkohono.

31 K+ko olo huhwo lohumo emokosyohumanji hwe moya'mi temtitofo kengo kengo hopi'nonohino somne'no ut+hwa'nyopo ujo nto ehontojwasyohino.

32 Kako huhwo sohwo pomponaho hopa a'amu hopi'nonohino somo l+sy+hwosi kako j+je yahino wop+ngoso ut+hwamte hweho.

J+je yofe engo so'nji j+je yokumpohn'nyo engo so'nji a'amu Is+lael somo ut+hwamontonoho.

33 Simeyoun ose ulahon+ngki Jisas+ye kan+ngkwohwo'ya'u yo'mayo Jisas+mne'no ul+mentiso so'no upa'nonji yomo yonji huno pi'n+ngo engo syaf+hu'mentisiyefoho.

34-35 Simeyoun Jisas+ye kan+ngkwohwo'ya'umo hungkuno wop+ngo'njo aho ulonjimokonto osopo kako kona'wohi Maliyamo ole ul+mento,

Olo hwomu lohumne'no k+ko tango m+kun+mposo wot+pema'monnoho.

Hwap+ngoso a'amu Is+lael pi'n+ngoso hwomu lohumo uhwon+ngkuji nakwolaho wolant+feho.

Ose l+fijo so'no hof+ko n+hu'nahone nowahupitnnefoho.

I oseso a'amu nom'ne pi'n+ngoso hof+ko olo hwomu lohumne'no yokumpohn'nyo lohof+kuji s+monyo ifitnnefoho.

Kako a'amufe s+meho mo'mo yo'mayo huno mnawojoso ut+hwa'nyopo ujo wehontojwahumontonoho.

Maliyamo ose ulɨmentisofoho.
36-37 A'mu fisimo Anɨtu hungkuno uyahonɨngki lɨmojosi osopo humamentisofoho. Kakoe yofeso Anafoho. Kanɨngkwohwoe yofeso olenoho. Feenuelɨyoho. Kako Asyafe temtitofo mta'angiyoho. Kako nɨhu'no a'maniyoho. Hohonta kako hwehumo uma'nonto hwehwo'nji soswo aho fehohnjo hopinono nom'ne mta'ni hufa'u humamentisiyo sohonta hwehwo poyo pe'nɨngkahonɨngki a'musi kako'nohini nohumentanɨngki soswo *eti-foua* (84) uyakolo'mentisofoho. Kako Anɨtuye tajo ango engo somta'ni noswapɨwo'nɨngkisi'maho. O'o, osopo ne'no humamojiyoho. Sɨkuno'nji imɨngo'nji hinjopo sɨkwo'miyomo kako Anɨtumne'no hwomtame uloho'mojiyoho. Sɨkuno fisomo kako wosopayo manyo humanto Mpohumo jomo'nohino ulɨmojiyoho.
38 Oso hohosohonta kako hisi Jisasɨmo u'manto Anɨtumo isamoyoka ulɨmentisofoho. Kako a'amu ango Jelusalem humamotofoso Anɨtu kako ngko hwe anga'no sekumo asomo setɨmayo'ne uhwatɨmonnoho lɨmentiso sohumne'no hontohumentanɨngkofo somo oso hwomu huhwo sohumne'no hungkuno lujɨmo'mentisofoho.

Jousepɨ'ya'u Nasaletnne'no asomo umentisiyefoho.
39 Yo'mayo honɨngkano hungkuno wo'nnyo somo ito'no nto inɨngkawenji Jousepɨ'ya'u siko hwaho Ngkalili sikoe ango we'e Nasaletnne'no umentisiyefoho.
40 Hwomu sohwo kako engo wento yokumpohn'nyo manto kako huno engo tɨpema'mentisoso hi'njo hweho. Anɨtuye hitoho engoso kakimo wo'mentisofoho.

Jisas kako usufo sohwo Anɨtuye tajo ango engo somo humentisofoho.
41 Soswo huhwo huhwi Jisasɨye kanɨngkwohwo'ya'u siko ango Jelusalem sopo oso Anɨtu A'amu Isɨlael somo Uyakolo'mentiso somne'ne Syafɨsiyo sɨkuno engo * somne'no sɨmojiyofoho. Oso sɨkuno hiso a'amu Jutafe hofiyakwosamo Anɨtu kako hofɨkoe mango sohwafe aho mta'ni isɨhutofomayo'ne huno syafɨsiyo'nefoho.
42 Jisas kakoe soswo aho hufa'u hopi'nono sɨfe mta'ni hufa'u uyokolofahonɨngki kako hofɨko'nji oso Sɨkuno Engo somne'no sɨmotofo hopaso sɨmentohofofoho.
43 Oso Sɨkuno Engoso moi'wo imo'nɨngkahonɨngki hofɨkoe ango pone'no asomo womentohofofoho. Kanɨngkwohwo'ya'u ango pone'no ko wahonɨngki Jisas kako Jelusalem humohumantisofoho. Osohonta kanɨngkwohwo'ya'u Jisas siko'nji mohumayo so'no huno mosyafɨhu'mmentisiyefoho.
44 O'o, huno ole syafɨhu'mentisi, Jisas kako nom'ne hwomu hwanji emoyalokwofo syafɨsyonji mofehi'nyo anga'no Jisas ane siko'nohini emoyɨmentisiyefoho. Mofehi'nyo moi'wo imo'nɨngkahonɨngki kanɨngkwohwo'ya'u siko Jisasɨmne'no sikoe a'amu'njo so'mo hafɨhafe wonyopi tɨpementisiyefoho.
45 Siko motɨpemayo'njo yonji siko ango Jelusalemne'no asomo nosonji hafɨhafe ne'no tɨpmmentisiyefoho.
46 Sɨkuno hufa'u sɨhune memjaofahonɨngki Jisas kako Anɨtuye tajo ango engo somo nohumentanɨngki uhwonɨma'nɨmentisiyefoho. Kako a'amu honɨngkano hungkuno lutɨhwamotofo sohwanji humamentohofofoho. Jisas hofɨkoe hungkunomo upa'nonto yo'mayo hofɨko ulɨmentohofo so'no hofɨkimo kako aku ulohonɨmentisofoho.
47 A'amu huhwo sohwa hofɨko Jisasɨye hungkunomo upo'nontɨfi yomo yontɨfi kakoe huno engo somne'no pisopisaho lɨmentohofofoho. Yo'mayo hungkuno Jisas hofɨkimo aku ulɨmentiso so'no hofɨko wonyoangkafofoho syafɨhu'mentohofofoho.
48 Kanɨngkwohwo'ya'u siko Jisasɨmo notɨpɨhwononji kakoe hungkunomo upa'nonji siko hiya'u yomo yonji pisopisaho lɨmentisiyefoho. Maliya Jisasɨmo ulɨmento, Olo hwomu lohwo sohwosi peho'no humahnno. Nekwo kikine'no hafɨhafe we'e motɨpeeloku yɨhwoyo. Kɨko nekumo me-ejo'njo imahnno so'no nekwoe sɨmeho tango we'yo'maho.

---

* **2:41:** Mt. 26:2 enjwa so'mo fehonolo'mongkomaho.

49 Ose ulahonɨngki kako ulɨmento, Siko ngkineˈno pehoˈno ntopeentɨkusiyo. Ngko nje Mpohwoe ango lomo humayoso hoponoho. Siko huno ose maseyotaho.
50 Ose ulahonɨngki siko oso hungkuno hwapɨngo ne soˈno huno mosyafɨhuˈmmentisiyefoho.
51 Oseso Jisas kako kanɨngkwohwoˈyaˈuˈnji asomo nowentɨfi hofɨkoe ango Nasalet uˈmofamentohofofoho. Osopo Jisas kako nohumanto kanɨngkwohwoˈyaˈuye hungkunomo haloho'no upoˈmojo hweho. Maliyasi kako oso yoˈmayo hisoˈno kakoe sɨmeho moˈmo mnawoˈmojofoho.
52 Jisas kako engo wento kakoe huno wopɨngoso engo imoˈnɨmentisofoho. Aˈamu hopiˈnonohino soˈnji Anɨtu huhwoˈnji Jisasɨmo uhwonɨmentohofoso wopɨngo uhwonɨmentohofofoho.

3

Joun Aˈamumo Mijo Kiyomaˈmojo sohwo kako Anɨtuye hungkuno lɨjwaoˈmentisofoho.

(Matɨyu 3:1-12; Mak 1:2-8; Joun 1:19-28)

1 Hwe engo yofe hwofiloˈnnyoˈnjo Taipeliyos Sisa sohwo kako hwaho hopiˈnono mokosyohumentanɨngki soswo aho hopiˈnono sɨfe nomˈne mtaˈni osofosofahuˈno uyakoloˈmentiso sohonta olo aˈamu hwaho weˈe weˈe mokosyohumamojo sohwa kakimo enjwaˈmo humamotofofoho. Pountiyos Pailot kako hwaho Jutiya sopo mokosyohumamojo hweho. Oso hohosohonta Helout kako hwaho Ngkalili mokosyohumamojofoho. Kolaˈwehwo Filip sohwo hwaho Ituliyaˈnji Tɨlakounitisɨˈnjimo mokosyohumamojo hweho. Osohonta Laiseniyas kako hwaho Apilene mokosyohumamojo hweho.
2 Oso hohosohonta Anasɨˈnji Kaiyofasɨˈnji siko aˈamu Anɨtuye tajo ango engo mokosyohumayo syoho somneˈno yofe engoˈnjo imoˈnɨmentisiyefoho. Oso hohosohonta Joun, Sekolaiya sohwoe hwomu sohwo, kako aˈamu mohumunyopo humamojo sohumo Anɨtu kakoe hungkuno uyɨmentisofoho.
3 Oseso Joun kako oso hwaho Mijo Joutan ajwo sopo nowakento nowekaponto yonto kako aˈamu oso hopo soponjo somo Anɨtuye hungkuno lutɨhukuˈmoˈmentisofoho. Ole ulɨmento, Sekwo sekwoe honɨngkano wonyo somneˈno hohujo ikinjaofɨkujoˈno Anɨtu kako sekwoe wonyo hiso wae yasemofɨhwosoˈno ngko mijo wakiyosemaˈmo. Ose ulɨmentisofoho.
4 Joun ose imentiso paˈnyoso hohonta Anɨtu kako Aisaiyamo hungkuno uyahonɨngki iyoswomo ole mtɨˈmokumento,
Hwaho aˈamu mohumunyo fiˈmo hwe fihwoe mampaho engo ole hoˈnɨmento,
Hwe Engo sohumneˈno honɨngkano itoˈno fehumamno.
Kakoe hano emoyoˈne soˈno honɨngkano hiso itoˈno mɨhwatɨmno.
5 Huyo soˈmo ijakipokipe walohopɨfe.
Hwofɨkiˈnyo engo soˈnji mno ijisangkisanjo weehufe.
Honɨngkano ikitoˈnnyo somo itoˈno womuhwatɨfe.
Honɨngkanopo sojo ipmpɨngo woˈnnyoso womehuˈmeeopɨfe.
6 Ose ikujoˈno hwe moyaˈmi hopiˈnono hofɨko oso hwe Anɨtu asomo netɨmayoˈne uhwatɨmonteˈno yalokunjo sohumo uhwonantɨfeho.
Aisaiya oso hungkuno mtɨˈmokumentisofoho.
7 Hwe moyaˈmi piˈnɨngo engo mijo wokiyonemano lontɨfi hofɨko Jounɨmo uˈmaˈmentohofofoho. Iˈmofopahonɨngkofi Joun hofɨkimo ulɨmento, Sekwo homa mehomi soku tɨhwo selɨmasoto. Anɨtu aˈamufe wonyo honɨngkano somneˈno tohino mɨkunɨmposo uyo somneˈno iˈwaho fiyɨmno. Ose tɨhwo selahonɨngki nɨˈmahofo kulo.

8 Sekwoe hon+ngkano wonyo somne'no hohujo ukinjaofano l+fijo'manji e'wano
yahino wop+ngo'nohini ut+hwa'nyopo fiy+mno. Sekwo ole nohnn+ngkutoho.
Nakwo Ap+loham+ye imu hn'n+mo oso tohino engo hiso mone'manehoho. Ose
nohnn+ngkutoho. Ngko hungkuno nehopi'nohino wasel+monne'no yohono. Olo
sojo loso An+tu kako Ap+loham+ye imuhwa wamt+'mokumo loso'manji kako hopoeno
wamt+'mokumontonoho.
9 An+tu kako iyomo m+ngo lofo'ne iwa'm+ngo ikafe'mo mokosyalohofoho. Iyo
ipisayo wop+ngo minto'nyo'njo somo nolofehwosi tohomo wolofae'mtonoho.
10 Ose ulahon+ngki hof+ko Joun+mo ulohon+mentohofi, Oso hungkuno nalohino
hiso'no nakwo pipi yanehwono.
11 Ose ulahon+ngkofi kako ul+mento, Hwe manji'mofo hufa'u'njo sohwo kako hwe
fihwo manji'mofo'ne'no umofonyo inyo sohumo anga'no uyono. Oso pa'nyoso a'amu
wosopayo wo'nnyo sohwo kako nom'ni hwamo uyono. Ose ul+mentisofoho.
12 A'amu hamniyoho ho'nasyont+fe mawo'n+ngkohofo a'amu fehohnjo sohwa mijo
wokiyonemano lont+fi Joun+mo u'mant+fi ul+mentohofi, Nakwoe Lonet+hwayo so-
hwosi nakwo sohwona'ni pipi yanehwono.
13 Ose ulahon+ngkofi ul+mento, A'amu nakwoe hwaho mokosyohumayo sohwa
hamniyoho mayo'ne hungkuno yano sejap+wo'n+ngkohofo soponohini a'amu mta'ni
mapmno. Sekwo nom'ne hamniyoho nakwo'ne womano ose syaf+sy+kutoho.
14 A'amu itokuso'njo fehohnjo sohwa Joun+mo ul+mentohofi, I, nakwo pipilo.
Nakwo peho uyantanto. Ose ulahon+ngkofi kako ul+mento, Sekwo a'amu mta'ni
hamniyoho mayo'ne hwasyo hungkuno mj+l+kutoho. Sekwo a'amu somo siki ikujoho
ufonj+kutoho. Sekwoe hwe engo sohwo hamniyoho sejap+wo'n+ngkiso somne'nohini
sekwo s+meho wop+ngo wasemo'nono. Nom'ne hamniyoho so'ne'no jomo ul+kutoho.
Ose ul+mentisofoho.
15 A'amuso Joun+ye hungkunomo upa'nont+fi hof+ko hof+koe hi ul+kofahon+ngki
huno pi'n+ngo syaf+syont+fi ole hnn+mentohofi, Olo hwe lohwo An+tu olo hwaho
lopone'no uhwat+mo l+mentiso sohwol+keno.
16 Ose hnn+ngkahon+ngkofi Joun ul+mento, Ngko sekumo mijo'nohini kiyose-
mawo'n+ngkohono. Hwangku hwe nom'ne fihwo kakoe yokumpohn'nyoso nje
yokumpohn'nyomo yakolo'nnyo sohwo wapmmontonoho. Ngko sohwo'ni oso
hwe huhwo sohwoe yofe engo so'no ngko kakimo momayo ulohofiyo hwo'nyoho.
Kako nop+hwosi kako sekumo mijo'nohini makiyosemanehoho. O'o, kako An+tuye
Towahuno Wop+ngo sohwo'nji toho'nji wokiyosema'montonoho.
17 Kako hwaho mno ijiyo'neso mokosyohumunyo hweho. Kako hwaho mno
ij+hwosi wosopayoso ijomahwosi pahoso wae yaof+hwosi wosopayo neso kakoe
angomo woho'nahumontonoho. Pahoso toho mas+mpe'nyo ne'no sij+wo'n+ngkiso
somo woho'nae'montonoho.
18 Oso pahnn+mo hungkuno ulonto kako nom'ne hungkuno pi'n+ngo engo oso
pa'nyoso a'amufe hunomo ufohotofo'ne An+tuye hungkuno wop+ngoso lut+hwamojo
hweho.

Hwe engo Helout kako Joun+mo impo'angomo impe intofahumentisofoho.

19 T+fi no'mo nom'ne s+kuno somo hwe yofe engo'njo Helout kako hwaho mokosy-
ohumayo sohwo kako kon+ngkwa'wehwoe ape Heloutiyas+mo hufo ma'mentiso so'nji
nom'ne hon+ngkano wonyo pi'n+ngo engo imentiso so'ntnne'no Joun kako Helout+mo
yoka hungkuno ul+mentisofoho.
20 Oso hiso'no Helout kako nom'ne wonyo engo imentisoso olenoho. Kako Joun+mo
impo'angomo impe intofahumentisofoho.

Joun kako Jisas+mo mijo kiyoma'mentisofoho.
(Mat+yu 3:13-17; Mak 1:9-11)

21 Sɨkuno fihwi hwe moya'mi pi'nɨngo engo somo Joun kako mijo nto kiyomanto humohumantohofofoho. Osohonta Jisas kako Jounɨmo u'mahonɨngki Joun Jisasɨmo mijo kiyoma'mentisofoho. Moi'wo nto kiyomahonɨngki Jisas kako Mpohumo jomo ulontanɨngki ahwomo mtampo'mentisofoho.
22 Ahwomo nomtompeehonɨngki Anɨtuye Towahuno Wopɨngo sohwo yɨhufo ntolofiyo hopa ponto Jisasɨmo wekehumapmmentisofoho. Oso hohosohonta ahwomo mta'ni ole ho'nɨmento, Kɨko nje Hwomu sohwohnne'no ngko sɨmeho wopɨngo mɨkunɨmposo kijopalokweno. Kɨko yo'mayo wopɨngo iwo'nɨngkino so'no nje sɨmeho wopɨngo nɨmo'nantofoho.

Jisasɨye hofiyakwosafe yofefoho.
(Matɨyu 1:1-17)

23 Jisas kakoe soswo *teti* (30) uyakolofahonɨngki kako kakoe syoho neso ema'mentisofoho. Hwe moya'mi hofɨko huno ole syafɨhu'mentohofofoho. Jisas kako Jousepɨye hwomu hweho. Ose syafɨhu'mentohofofoho.
Jousepɨye kanɨngkwohwoe yofeso Heliyoho.
24 Heliye kanɨngkwohwo sohwo Motatɨyoho.
Motatɨye kanɨngkwohwo sohwo Lifaiyoho.
Lifaiye kanɨngkwohwo sohwo Melɨkiyoho.
Melɨkiye kanɨngkwohwo sohwo Janaiyoho.
Janaiye kanɨngkwohwo sohwo Jousepɨyoho.
25 Jousepɨye kanɨngkwohwo sohwo Mototiyasɨyoho.
Mototiyasɨye kanɨngkwohwo sohwo Amousɨyoho.
Amousɨye kanɨngkwohwo sohwo Nahomɨyoho.
Nahomɨye kanɨngkwohwo sohwo Esɨliyoho.
Esɨliye kanɨngkwohwo sohwo Nakaiyoho.
26 Nakaiye kanɨngkwohwo sohwo Matɨyoho.
Matɨye kanɨngkwohwo sohwo Mototiyasɨyoho.
Mototiyasɨye kanɨngkwohwo sohwo Semenɨyoho
Semenɨye kanɨngkwohwo sohwo Jousekɨyoho.
Jousekɨye kanɨngkwohwo sohwo Joutafoho
27 Joutafe kanɨngkwohwo sohwo Jouananyoho.
Jouananye kanɨngkwohwo sohwo Lesafoho.
Lesafe kanɨngkwohwo sohwo Selepapelɨyoho.
Selepapelɨye kanɨngkwohwo sohwo Siyalɨtiyelɨyoho.
Siyalɨtiyelɨye kanɨngkwohwo sohwo Neliyoho.
28 Neliye kanɨngkwohwo sohwo Melɨkiyoho.
Melɨkiye kanɨngkwohwo sohwo Atiyoho.
Atiye kanɨngkwohwo sohwo Kousamɨyoho.
Kousamɨye kanɨngkwohwo sohwo Elɨmotamɨyoho.
Elɨmotamɨye kanɨngkwohwo sohwo Elɨfoho.
29 Elɨfe kanɨngkwohwo sohwo Jousyɨwafoho.
Jousyɨwafe kanɨngkwohwo sohwo Eliyesafoho.
Eliyesafe kanɨngkwohwo sohwo Joulimɨyoho.
Joulimɨye kanɨngkwohwo sohwo Matatɨyoho.
Matatɨye kanɨngkwohwo sohwo Lifaiyoho.
30 Lifaiye kanɨngkwohwo sohwo Simeyounyoho.
Simeyounɨye kanɨngkwohwo sohwo Jutafoho.
Jutafe kanɨngkwohwo sohwo Jousepɨyoho.
Jousepɨye kanɨngkwohwo sohwo Jounamɨyoho.
Jounamɨye kanɨngkwohwo sohwo Elaiyakimɨyoho.

31 Elaiyakimɨye kanɨngkwohwo sohwo Meleyafoho.
Meleyafe kanɨngkwohwo sohwo Menafoho.
Menafe kanɨngkwohwo sohwo Matotafoho.
Matotafe kanɨngkwohwo sohwo Natanɨyoho.
Natanɨye kanɨngkwohwo sohwo Ntefitɨyoho.
32 Ntefitɨye kanɨngkwohwo sohwo Jesiyoho.
Jesiye kanɨngkwohwo sohwo Oupetɨyoho.
Oupetɨye kanɨngkwohwo sohwo Mpouasɨyoho.
Mpouasɨye kanɨngkwohwo sohwo Salɨmounɨyoho.
Salɨmounɨye kanɨngkwohwo sohwo Nasounyoho.
33 Nasounɨye kanɨngkwohwo sohwo Aminotapɨyoho.
Aminotapɨye kanɨngkwohwo sohwo Atɨminɨyoho.
Atɨminɨye kanɨngkwohwo sohwo Aniyoho.
Aniye kanɨngkwohwo sohwo Hesɨlounɨyoho.
Hesɨlounɨye kanɨngkwohwo sohwo Pelesɨyoho.
Pelesɨye kanɨngkwohwo sohwo Jutafoho.
34 Jutafe kanɨngkwohwo sohwo Jekoupɨyoho.
Jekoupɨye kanɨngkwohwo sohwo Aisakɨyoho.
Aisakɨye kanɨngkwohwo sohwo Apɨlohamɨyoho.
Apɨlohamɨye kanɨngkwohwo sohwo Tilafoho.
Tilafe kanɨngkwohwo sohwo Nahoulɨyoho.
35 Nahoulɨye kanɨngkwohwo sohwo Selokɨyoho.
Selokɨye kanɨngkwohwo sohwo Leuyoho.
Leuye kanɨngkwohwo sohwo Pelekɨyoho.
Pelekɨye kanɨngkwohwo sohwo Epafoho.
Epafe kanɨngkwohwo sohwo Syelafoho.
36 Syelafe kanɨngkwohwo sohwo Kainanɨyoho.
Kainanɨye kanɨngkwohwo sohwo Apakɨsatɨyoho.
Apakɨsatɨye kanɨngkwohwo sohwo Syemɨyoho.
Syemɨye kanɨngkwohwo sohwo Nɨwafoho.
Nɨwafe kanɨngkwohwo sohwo Lamekɨyoho.
37 Lamekɨye kanɨngkwohwo sohwo Metuselafoho.
Metuselafe kanɨngkwohwo sohwo Inoukɨyoho.
Inoukɨye kanɨngkwohwo sohwo Jaletɨyoho.
Jaletɨye kanɨngkwohwo sohwo Mahololelɨyoho.
Mahololelɨye kanɨngkwohwo sohwo Kainanɨyoho.
38 Kainanɨye kanɨngkwohwo sohwo Enousɨyoho.
Enousɨye kanɨngkwohwo sohwo Setɨyoho.
Setɨye kanɨngkwohwo sohwo Atamɨyoho.
Atamɨye kanɨngkwohwo sohwo Anɨtuyoho.

4

Seten kako Jisasɨmo yamofo uloho'mentisofoho.
(Matɨyu 4:1-11; Mak 1:12-13)

1 Anɨtuye Towahuno Wopɨngo sohwo Jisasɨye sɨmehomo uhumahonɨngki Jisas kako oso Mijo Joutan nulɨko'mahonɨngki Anɨtuye Towahuno Wopɨngo sohwo Jisasɨmo hwaho wonyo a'amu mohumunyo sopone'no ipemotawomentisofoho.
2 Oso hopo sopo Jisas kako ne'no nohumentanɨngki Seten kako Jisasɨmo yamofo ulohofontanɨngki sɨkuno *fouti* (40) memjao'mentisofoho.

Oso hohosohonta Jisas kako wosopayo manyoˈnjo humamojo sohwo kako mijoho engo peˈnɨmojofoho.
3 Seten kako Jisasɨmo uˈmanto ulɨmento, Kɨko Anɨtuye Hwomu Nehwosɨˈmanji olo sojo lomo hungkuno ulohojoˈno wopayo umoˈnono.
4 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Anɨtuye hungkuno ole nalɨwoˈnɨngki,
Aˈamu wosopayoˈnohini nɨngkuhwoso sohwo kako itoˈno mohumanehoho.
5 Ose ulahonɨngki Seten kako Jisasɨmo hwofɨkiˈnyo poneˈno sɨhwojamentisofoho. Osopo ntaˈni Seten kako hwaho hopiˈnonohino aˈamu yofe engoˈnjo sohwa mokosyohumawoˈnɨngkohofoso Jisas uhwonono lonto nɨhuˈno komoˈno ujo ehontojwahumentisofoho.
6-7 Oseso Seten Jisasɨmo ulɨmento, Kɨko ngkineˈno hwomtame ntohofohojoˈno ngko oso hwaho hopiˈnonohino somo mokosyohumayoˈne yokumpohnˈnyo soˈnji yofe engo soˈnji kikimo wokijapmmonneˈno yohono. Yoˈmayo uhwonɨngkohino loso njeˈnohinofoho. Ngko hwe fihumo uyɨmo lɨmeˈmanji ngko huhwo sohumo uyɨmo lɨmeso hoponoho. Kɨko ngkineˈno hwomtame wantohoˈmonntaho.
8 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Anɨtuye hungkuno ole nalɨwoˈnɨngki,
Kɨko jɨje Hwe Engo Anɨtu kakineˈnohini hwomtame ulohofo.
Kakineˈnohini syoho ulohofiyɨmno.
Ose ulɨmentisofoho.
9 Osohonta Seten kako Jisasɨmo Jelusalemmjo Anɨtuye tajo ango engo yokintaho sopo sɨhumojawento ulɨmento, Kɨko Anɨtuye Hwomu hwosɨˈmanji kɨko olopo ntaˈni filɨkofamofo.
10 Ose ulɨkwato lohofonto ulɨmento, Anɨtuye hungkuno ole nalɨwoˈnɨngki,
Anɨtu kako kakoe aˈamu ahwomomjo somo uluhwosoˈno hofɨko kikimo hofiyo wokufoˈmantɨfeho.
11 Hofɨko jɨje ahomo aho kumakukuji jɨje sɨfemo sojo mentofomatnnohino.
Tohinoso nɨhuˈno momatnnohino.
12 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Anɨtuye hungkuno ole woˈnnyofoho.
Kɨko jɨje Hwe Engo Anɨtu sohumo yamofo nulohofohotoho.
13 Ose ulahonɨngki Seten kako Jisasɨmo yoˈmayo yamofoso moiˈwo ulohofonto kako nomˈne sɨkunomo Jisasɨmo apaˈno yamofo uloho'mneˈento uhwatɨˈmoˈmentisofoho.

Jisas kako hwaho Ngkalili sopo kako kakoe syoho emaˈmentisofoho.
(Matɨyu 4:12-17; Mak 1:14-15)

14 Jisas kako hwaho Ngkalili soponeˈno asomo umentisoso kako Anɨtuye Towahuno Wopɨngofe yokumpohnˈnyoso hiˈnjohwo umentisofoho. Oso hwaho Ngkalili hopo soponjo ango soˈmeemneˈno yoˈmayo hungkuno Jisasɨneˈno hoˈnɨngkamentisofoho.
15 Jisas kako tajo ango weˈe somo humanto Anɨtuye hungkuno lutɨhwawoˈnɨngkahonɨngki hofɨko oso hungkuno homo somo upaˈnontɨfi kakoe yofe hoˈnomaˈmentohofofoho.

Ango weˈe Nasalet soponjo aˈamuso Jisasɨmneˈno hohujo ikinjɨmoˈmentohofofoho.
(Matɨyu 13:53-58; Mak 6:1-6)

16 Jisas kako weˈe sohwo humamojo ango Nasalet sopo kako engo wento oso hopo sopo humamentisofoho. Jisas kako oso ango weˈe sopo asomo wento kako sɨkuno iyoho humayo somo Anɨtuye tajo ango weˈe somo syuwoˈnɨmojo somneˈno humentisofoho. Oso ango homo somo aˈamu humentohofo somneˈno Anɨtuye hungkuno atofo ujoˈne Jisas lɨkofa lohoˈmentisofoho.
17 Nolohofahonɨngki hofɨko oso hungkuno Anɨtu Aisaiyamo uyahonɨngki iyoswomo mtɨˈmokumentisoso Jisasɨmo uyɨmentohofofoho. Jisas kako iyoswo hiso nomanto fisakuˈmentisoso kako hungkuno ole mtɨˈmokinyoso tɨpemaˈmento,

18 An+tuye Towahuno sohwo kako ngkimo n+humanto ngkimo An+tuye hungkuno wop+ngo a'amu yo'mayo somne'no umofonyo iwo'n+ngkohofo somo ujo'ne n+hwosopo'mentisofoho.
Olo kakoe hungkuno hiloso ujo'ne n+hwat+mentiso hwo'nyoho.
Sekwo a'amu impo'angomo into'nawotofo soku sekumo impo'ango somta'ni ngko is+hutofosemahm'me'no sekwo fohumpopmno.
Sekwo a'amu t+mpi'nyo soku apa'no t+mo fohon+mno.
A'amu yo'mayo tango u'mantesomo ngko sekwoe syoho nohayo semokiyo'ne lon+hwat+mentiso hwo'nyoho.
19 An+tu kako kakoe a'amu ne somo asomo ut+mayo'ne s+kuno somne'no ujo'ne lon+hwat+mentiso hwo'nyoho.
20 Jisas ose ulonto kako iyoswo homo somo popojonto hwe iyoswo hiso mokosyohumawo'n+ngkiso sohumo uyonto kako ampo humamentisofoho. Tajo ango we'e somjo a'amuso hof+ko Jisas+mo t+mo yokumpohn'nyo humuhwontohumantohofofoho.
21 Oseso Jisas kako kakoe hungkuno lut+hwayoso loma'mentisofoho. Ole ul+mento, Oso An+tuye hungkuno mt+'mokinyo somjo seloheso sekwo nupa'n+ngkohofoso ne imo'nalofoho.
22 Jisas+ye hungkuno homo somo upa'nont+fi yomo yont+fi hof+ko kakoe hungkuno wonyoangkafo somne'no huno pi'n+ngo syaf+syont+fi kakoe yofe ho'nomant+fi hnn+mentohofi, Olo huno wop+ngo loso pipi t+pema'masoto. Kako Jousep+ye hwomu hwolaho.
23 Ose hnn+ngkahon+ngkofi Jisas hof+kimo ul+mento, Ngko huno niyohoho. Sekwo olo hungkuno hohonta l+motofo loso ngkimo wontant+feho. A'amu somo wop+ngo imokuhwaj+wo'n+ngkino sohwosi k+ko kakwo'yohwo sohwosi wop+ngo hmmokinyo. Hungkuno yolohoso ole wontant+feho. Yo'mayo yahino wonyoangkafo k+ko ango Koponeyam humanji imotnno so'no nakwo nto upa'n+malohwone hopaso k+ko olo j+je hwap+ngo loponjo a'amu hn'n+mo fonalohofo.
24 Ose ulonto ul+mento, Ngko hungkuno nehopi'nohino wasel+monne'no yohono. A'amumo An+tu hungkuno uyahon+ngki l+mojo sohwoe a'amu hwap+ngoponjoso hof+ko kakoe hungkuno somo ito'no min+ngkawo'n+ngkiyohofo.
25 U, nehopi. Hohonta Ilaija kako hwaho Is+lael humamojo sohonta ifoyo masiyo'njo ne'no nohumentan+ngkofi soswo hufa'u s+hune hamno aho fehohnjo hopi'nonohino nom'ne mta'ni anga'no uyakolo'mentisofoho. Oso hohosohonta mijoho m+kun+mposo i'mofopahon+ngki ap+wojo sofa pi'n+ngo oso hwaho Is+lael sopo humamentohofofoho.
26 I oso'no An+tu kako Ilaija sohumo kako kakoe hwap+ngo Is+lael sopo ap+wojo fisimo ufo'mayo'ne uhwat+mentiso'maho. O'o, An+tu kako hwaho Saitoun ango Salefat oso ponjo ap+wojo anga'nohino simne'no yo'mayo wonyoangkafo a'amu miy+wo'n+ngki yohofoso ulohofone'ento uhwat+mentisofoho.
27 U, nom'ne hungkuno mne'no f+syaf+syo. Hohonta Ilaisa An+tu mta'ni hungkuno lut+hwa'mojo sohwo humamojo sohonta oso hwaho Is+lael sopo a'amu uyo n+hu'no wonyoso pi'n+ngo engo'njo humamotofofoho. I oso'no Ilaisa kako kakoe hwap+ngoponjo a'amu somo wop+ngo umokumentiso'maho. O'o, kako hwe anga'no hwaho Siliyanta'ango Naman sohumnohini wop+ngo umokumentisofoho.
28 Jisas ose ulahon+ngki a'amu oso tajo ango homo somo humohumantohofo a'amuso hungkuno hiso upo'nant+fi s+meho tohino umn+mentisofoho.
29 Hof+ko nol+kafont+fi Jisas+mo aho kompemotawent+fi ango pone engo somo Jisas+mo momonyomo uyohotofano lont+fi kompemotawomentohofofoho. Oso ango ant+me hiso hwof+ki'nyo yokintahopo molinyofoho. Oso hwof+ki'nyo sopo nohumant+fi Jisas+mo ho'nomehwasi woho'naofano lont+fi ko imentohofoso
30 Jisas kako hof+ko'njo ajwo'mo womentisofoho.

Jisas kako hwe sohumo towahuno wonyo ehuhnnamo'nnyo sohumo wae yao'mentisofoho.
(Mak 1:21-28)

31 Jisas kako hwaho Ngkalili ango Koponeyam ne'no umentisofoho. Osopo nohumanto kako sɨkuno iyoho humayo somo a'amu pi'nɨngo somo Anɨtuye hungkuno lutɨhwamentisofoho.
32 A'amuso hofɨko kakoe hungkunomo upa'nontɨfi yomo imentohofofoho. Hwapɨngoso a'amu sɨkuno iyoho humayo homo somo hungkuno lɨmotofoso hofɨkoe huno mta'ni majofoho. O'o, nom'ne a'amu ulɨmotofoso ulɨmotofofoho. I, Jisas Anɨtuye huno ne somta'ni hungkuno wopɨngo tɨpemanto yokumpohn'nyo so'nohini lutɨhwamentisofoho.
33 Oso tajo ango we'e homo somo hwe towahuno wonyo'njo fihwo nohumanto kako mango mohm'no ole ulɨmento,
34 Hoe, Jisas Nasaletnnta'ango sohwosi, kɨko nakumo peho wonaloho'mne'no sopalokuno. Kɨko nakumo wonyo wonamokumonne'no losopalokuno. Ngko kikine'no huno niyohoho. Kɨko Anɨtuye Hwomu Wopɨngo Ne hwosoho.
35 Ose ulahonɨngki Jisas kako towahuno wonyo sohumo yoka ulɨmento, Mampi'nyo fosyohumaho. Kɨko olo hwe lohumo ulɨko'maho. Ose ulahonɨngki towahuno wonyo huhwo sohwo kako hwe sohumo a'amu pi'nɨngo'njo sopo hwahopo yohotofasyonto ulɨko'manto hwe sohumo nom'ne tohino muyo'njo imentisofoho.
36 A'amu ose uhwonontɨfi yomo engo yontɨfi hofɨko mjahnnɨmmentohofi, Olo hungkuno yokumpohn'nyo hiloso peho hungkuno ulahonɨngki humpehofo towahuno wonyo sohwafo. Ose hnnɨmentohofofoho.
37 Oseso Jisasɨmne'no hungkunoso ango'meemne'no ho'nɨmentisofoho.

Jisas kako Pitafe konemimo wopɨngo umokumentisofoho.
(Matɨyu 8:14-15; Mak 1:29-31)

38 Jisas kako oso tajo ango somta'ni swaponto Saimounɨye angomo humentisofoho. Saimounɨye konemi siye a'apahoso tohohmtnno mɨkunɨmposo'njoho. Oso hiso'no hofɨko Jisas oso a'mu simo ufo'mayo'no joho lutɨma'mentohofofoho.
39 Jisas kako a'musi fosyowentanjo sopo lohofawento kako a'apaho tohohmtnno hwapɨngo sohumo yoka ulɨmento, Kɨko mpano. Ose ulahonɨngki kakoe a'apaho tohohmtnnoso moi'wo imo'nɨmentisofoho. Moi'wo imo'nɨngkahonɨngki a'musi kako komo'no nolɨkafonto a'amumne wopayo iloho humisyofoho.

Jisas kako hwe moya'mi pi'nɨngo engo somo wopɨngo umokumentisofoho.
(Matɨyu 8:16-17; Mak 1:32-34)

40 Mofehi'nyo ikwo'mokahonɨngki hwe moya'mi hofɨkoe a'amu mnokino'njo somo Jisasɨ'njo sopone'no motɨhu'mokumentohofofoho. Kako a'amu anga'no anga'nohino homo somo aho kisasyonto kako hwe moya'mi hopi'nonohino somo wopɨngo umokumentisofoho.
41 Jisas kako hwe moya'mi pi'nɨngo engo somta'ni towahuno wonyo wae yao'mentisofoho. Oso towahuno wonyo hiso hofɨko joho mohm'no ole ulɨmentohofi, Kɨko Anɨtuye Hwomu Ne hwosoho. Ose ulɨmentohofofoho. Hofɨko Jisas Kɨlais sohwo ahwomo mta'ni Anɨtu uhwatɨmentiso hweho huno umentiso so'no Jisas hofɨkimo yoka ulɨmento, Sekwo nom'ne hungkuno ulɨkutoho. Ose ulahonɨngki hofɨko mampi'nyo humamentohofofoho.

Jisas kako ango'meemo syoho iku'mo'mentisofoho.
(Mak 1:35-39)

42 Imɨngo ne so'nji Jisas oso ango hopo sopo nulɨko'manto hwaho a'amu mohumunyo sopone'no ngko'nohini we'enehwo wohumamo lonto umentisofoho. I

oso'no hwe moya'mi hofɨko hafɨhafe tɨpm'mantɨfi u'ma'mentohofofoho. U'mantɨfi yokumpohn'nyo ulɨmentohofi, Kɨko nakumo nonahwotɨ'mofohotoho. Kɨko nakwo Koponeyam lopo wohumentɨhwano.

43 Ose ulahonɨngkofi kako ulɨmento, A'amu ango'meemjo somo Anɨtu kako wopɨngo wosemokosyohumamte'no yalokunjo so'no ngko hofɨkimo hungkuno wopɨngo hiso wolɨjumo'monne'no yohono. Anɨtu kako oso syoho hiso'no nɨhwatɨmentiso hwo'nyoho. Ose ulɨmentisofoho.

44 Oseso Jisas kako Anɨtuye hungkuno wopɨngoso hwaho Jutiya soponjo tajo ango anga'no anga'nohino somo humolutɨhuku'mofisofoho.

5

Jisas kako Saimoun Pitamo hungkuno ulɨmentiso so'no inanɨku pi'nɨngo engo ifammentisofoho.

(Matɨyu 4:18-24; Mak 1:16-20)

1 Sɨkuno nom'nemo Jisas kako mijo ayo Ngkenesalet * momɨngo sopo nohumentanɨngki hwe moya'mi pi'nɨngo engoso Anɨtuye hungkuno upo'nano lontɨfi hofɨko Jisasɨ'njo mofonepo wohumano lontɨfi yohoto yohotofo mjaloho'nɨmopmmentohofofoho.

2 Jisas kako a'amu homo somo uhwononto uhwonɨmentisoso yofayokino we'e hufa'u sohwa'u ifohohosasyonji nowentanɨngki hofekwosa sohwa hofɨko inanɨku ifamiyo ho'yoso mijo yojɨjwontanɨngkofi uhwonɨmentisofoho.

3 Jisas kako Saimounɨye yofayokino somo kotasonto Saimounɨmo ulɨmento, Yofayokinoso nonje we'enehwo usitofo. Ose ulonto Jisas kako a'amu somo yofayokino mijo sopo wentanjo sopo ampo humanto Anɨtuye hungkuno lutɨhwamentisofoho.

4 A'amu somo lutɨhwa lohofonto Jisas kako Saimounɨmo ulɨmento, Yofayokino mijo ajwo nompone'no motayo. Osopo kɨko jɨje a'amu sohwanji inanɨku ifamiyo ho'yoso mijo ajwo nompo foho'naopmno.

5 Ose ulahonɨngki Saimoun ulɨmento, Hwe Engofo, olo sɨkwo'miyo lomo nakwo inanɨku ufomeeno lontani syoho yokumpohn'nyo ko yɨhwoneso wonyopi ihwonefoho. Siki iyoho lonkononasiso hwona'nyoho. I oso'no kɨko ntohino so'no ngko inanɨku ifamiyo ho'yoso woho'nao'mne yohono.

6 Ose ulahonɨngki hofɨko ho'nao'mentohofo hiso inanɨku pi'nɨngo engo ifammento-hofoso inanɨku ifamiyo ho'yoso we'enepi wamtɨhupo'monto imentiso so'no

7 hofɨko nom'ne yofayokino soponjo a'amu sohwamne'no hofɨkimo ufo'mayo'ne joho lutɨma'mentohofofoho. Hofɨko mofone lopo nopontɨfi inanɨku ifamiyo ho'yoso ho'noma'mentohofoso oso yofayokino hufa'u sohwa'umo inanɨku nojaofonto yofayokino sohwa'u mijomo wemotoswamonto imentisofoho.

8 Saimoun Pita kako yo'mayo i'mofapmmentiso somo uhwononto kako Jisasɨye sɨfɨki'nyo so'mo hwomtame ulohofonto ulɨmento, Hwe Engofo, kɨko ngkimo nɨhwotɨ'mofohoji mpano. Ngko hwe wopɨngohwonɨ'maho. Wonyo hwo'nyoho. Ose ulɨmentisofoho.

9 Hwapɨngoso kako oso inanɨku ifammentohofo somo uhwononto iyoho unɨngkahonɨngki ulɨmentisofoho. Kako'nohinɨ'maho. O'o, a'amu yofayokinopo humohumantohofo huhwanji iyoho imentohofofoho.

10 Sepetiye hwomu sohwa'u Jemɨsɨ'nji Joun'nji siko Saimoun'nji syoho afa'no imotofo sohwa'u siko huhwa'u uhwononji iyoho imentisiyefoho. Oseso Jisas kako Saimounɨmo ulɨmento, Kɨko iyoho yohotoho. Olo inanɨku ifamehino hopaso kɨko hwangku hwe moya'mi ngko'nji songo ne'no humayo'ne somo utɨmatnne hwosoho.

---

* **5:1:** Yofe Ngkenesaletɨyeso Mijo Ayo Ngkaliline nom'ne yofefoho.

11 Ose ulahonɨngki hofɨko yofayokino mitɨmomɨngo noˈmo ifohohosasyontɨfi hofɨkoe hoˈyango yoˈmayoso ulɨkoˈmantɨfi Jisasɨmo inɨngkamentohofofoho.

Hwe fihwo aˈapaho uyo wonyoˈnjo sohumo Jisas wopɨngo umokumentisofoho. (Matɨyu 8:1-4; Mak 1:40-45)

12 Jisas kako ango fipo nohumanto uhwonɨmentisoso hwe fihwo aˈapaho uyo wonyoˈnjo sohwo nohumentanɨngki uhwonɨmentisofoho. Oso hwe huhwo sohwo kako Jisasɨmo uhwononto kako Jisasɨye sɨfɨkiˈnyoˈmo ipitofawento hungkuno yokumpohnˈnyo ulɨmento, Hwe Engofo, Kɨko ngkimo wopɨngo wanɨmokumo lisoˈmanji jɨje yokumpohnˈnyoso hoponoho.

13 Ose ulahonɨngki Jisas kako aho kisusyonto hwe sohumo ulɨmento, Ou wopɨngo wakumokumonneˈno yohono. Kɨko wopɨngo hmmoˈnyo. Ose ulɨmentiso soˈno oso uyo wonyo huhwo sohwo moiˈwo komoˈno imoˈnɨmentisofoho.

14 Oso moiˈwo imoˈnɨngkahonɨngki Jisas hungkuno yokumpohnˈnyo ulɨmento, Ngko jɨje aˈapaho wopɨngo kumokohe soˈno kɨko nomˈne aˈamu somo nulohotoho. Oˈo, kɨko komoˈno nowehoji oso aˈamu tajo angomjo syohoˈnjo sohumo jɨje aˈapahoso utɨhwaho. Utɨhwahojoˈno kɨko oso yahino Mouses netɨhwamentisoso ose hopa fiyo. Kɨko wosopayo yoˈmayoso nomahoji hwe huhwo sohumo uyohojoˈno kako Anɨtumneˈno wohoˈnasyono. Aˈamu oso homo somo uhwonɨngkuji jɨje aˈapaho uyo wonyoso wopɨngo imoˈnɨngkiso soˈno huno wosyofɨsyantɨfeho. Jisas ose ulɨmentisofoho.

15 I Jisas kako ose imentiso hisoˈno angoˈmeemo hoˈnɨmmentisofoho. Aˈamu piˈnɨngo engo oso hungkuno hisoˈno upaˈnontɨfi ole syafɨhuˈmentohofi, Nakwo kakoe hungkuno upoˈnɨngkuhwasoˈno kako nakumo wopɨngo wonamokumontonoho. Ose syafɨsyontɨfi hofɨko Jisasɨmo uˈmaˈmentohofofoho.

16 I osoˈno Jisas kako sɨkuno piˈnɨngo engo somo hwaho aˈamu mohumunyo sopo nowento kanɨngkwohwo Anɨtumo jomo ulɨmojofoho.

Hwe fihwo kakoe sɨfe aho peˈnnyo sohumo Jisas kako wopɨngo umokumentisofoho. (Matɨyu 9:1-8; Mak 2:1-12)

17 Sɨkuno fihumo Jisas kako hwe moyaˈmi somo Anɨtuye hungkuno lutɨhwentanɨngki aˈamu Falisi sohwanji aˈamu Jutafe honɨngkano hungkuno lutɨhwamotofo sohwanji hofɨko huhwa humunyoponoho. Oso aˈamu huhwo sohwa hofɨko hwaho Ngkalili ango hopo soponta'ango sohwanji hwaho Jutiya ango hopo soponta'ango sohwanji ango Jelusalem soponjo sohwanji hofɨko Jisasɨˈnjopo uˈmantɨfi humamentohofofoho. Anɨtuye yokumpohnˈnyo engoso aˈamu mnokinoˈnjo somo wopɨngo umokiyoˈne Jisasɨmo woˈmentisofoho.

18 Aˈamu fehohnjoso hofɨko hwe fihwo sɨfe aho peˈnnyo sohumo ijempohopo Jisasɨyepono itokwapmmentohofofoho. Itokwapontɨfi ango ne moˈmo Jisas humentanjo sopo utofosyano lontɨfi ko imentohofoso

19 hwe moyaˈmi piˈnɨngo engo ango huhwo sohwi nto uhuloˈofahonɨngkofi hofɨko mitofomojiˈmofayoˈnjo imentohofofoho. Oseso hofɨko ango antɨfepo kotosantɨfi ikuˈyo fehohnjo nofentɨfi hwe mnokinoˈnjo huhwo sohumo kakoe ijempoho hiˈnji antɨfepo ntaˈni ango moˈmneˈno impe monje intofuyohoˈmokumentohofofoho. Oso hwe huhwo sohumo Jisasɨye sɨmanopo mehoˈnahumentohofofoho.

20 Jisas kako uhwonɨmentisoso oso aˈamu itokwapmmentohofo sohwa hofɨko Jisasɨmo sɨmeho hiˈntnnono yokumpohnˈnyo uyahonɨngkofi Jisas uhwononto hwe mnokinoˈnjo sohumo ulɨmento, Nje aˈamu sohwosi ngko jɨje honɨngkano wonyoso wae nto yakumofohono.

21 Ose ulahonɨngki aˈamu Jutafe honɨngkano hungkuno lutɨhwamotofo sohwanji aˈamu Falisi sohwanji Jisasɨye hungkunomo upaˈnontɨfi hungkuno piˈnɨngo

hnn+mentohofi, Olo hwe lohwo An+tumne'no sitofo ulalokunjo lohwo sohwo t+hwolo. Nakwo a'amu hwahoponjo hn'nwi a'amufe hon+ngkano wonyo wae y+mofo'neso hopo'maho. O'o, An+tu kako'nohino hoponoho.

22 Ose hnnontan+ngkofi Jisas kako hof+koe huno somjo hungkuno so'no huno uyahon+ngki ul+mento, Ngko An+tumne'no sitofo ulalokwe somne'no sekwo huno peho'no syof+sikomo'nalokwofo.

23-24 An+tu kako ngkimo a'amumo ufo'mayo'ne n+hwat+mentiso sohwo'ni olo hwaho lopo a'amufe hon+ngkano wonyo wae yaofo'ne yokumpohn'nyoso hi'njo hwo'nyoho. I oso'no a'amu fihwo j+je hon+ngkano wonyo wae weekumo'mo loso sohwoe hungkuno somo ne imo'nyo so'no sekwo s+meho mo'mo muhwon+fitnne kuyoho. Oso yokumpohn'nyo ngko seloheso hi'njo sohwo'ni ut+hwa'nyopo set+hwahm'me'no hungkuno nom'ne kengoso hwe lohumo ul+monne'no yohono. Hof+kimo ose ulonto kako hwe mnokino'njo sohumo ul+mento, K+ko nol+kafohoji j+je ijempohoso nomahoji j+je angopo ne'no mpano.

25 Jisas ose ulahon+ngki a'amu t+mo uhwontohumentan+ngkofi oso hwe huhwo sohwo kako komo'no nol+kafonto kakoe ijempohoso nomanto kakoe ango pone'no nowento kako An+tuye yofe engoso ho'noma'mentisofoho.

26 Oso ango hopo soponjo a'amuso hof+ko uhwonont+fi hi umo'n+ngkahon+ngki hof+koe s+meho mo'mo yomo yomo u'mahon+ngki hof+ko An+tuye yofe engoso ho'noma'mentohofofoho. Ole l+mentohofi, Olo wonyoangkafo uhwon+ngkuhwone loso yahino n+hu'no wonyoangkafofoho. Ose mjal+mmentohofofoho.

Jisas kako Lifaimo kakimo in+ngkayo'ne joho ul+mentisofoho.
(Mat+yu 9:9-13; Mak 2:13-17)

27 T+fi sohonta Jisas kako hano emoyonto uhwon+mentisoso hwe fihwo a'amu mta'ni hamniyoho mayo syoho'njo sohwo kakoe yofe Lifaiyo sohwo nohumentan+ngki uhwononto ul+mento, K+ko ngkimo t+fi nn+ngkape.

28 Ose ulahon+ngki Lifaiyo nol+kafonto kakoe yo'mayoso ul+ko'manto Jisas+mo t+fi in+ngkamentisoso kakoe inomokomoyo imo'n+mentisofoho.

29 Lifai kako Jisas+mne'no kakoe angomo wopayo iloho engo imentisofoho. Oso wosopayo engo hiso'no a'amu mta'ni hamniyoho mayo syoho'njo sohwanji a'amu nom'ne sohwanji Jisas kakoe inomokomoyo huhwanji oso hopo sopo nohumant+fi wopayo n+mentohofofoho.

30 A'amu Falisi sohwanji nom'ne a'amu Falisi huhwa hon+ngkano hungkuno lut+hwayo syoho imotofo sohwanji hof+ko nohumant+fi a'amu wopayo nontan+ngkofo sohwamo uhwonont+fi Jisas+ye inomokomoyo sohwamo ul+mentohofi, Sekwo a'amu mta'ni hamniyoho fehohnjo siki mayo syoho'njo sohwanji a'amu hon+ngkano wonyo'njo so'nji wopayoso peho'no nalokwofo.

31 Ose ulahon+ngkofi Jisas ul+mento, A'amu mnokino ane'njo wop+ngo humalofoso hof+ko a'amu uyohofahosiyo'njo sohumo mu'mapitnnehofo. O'o, a'amu mnokino'njo so'nohini u'mant+feho.

32 Oso pa'nyoso ngko a'amu hon+ngkano wop+ngo'njo hwona'nyoho l+wo'n+ngkohofo somne'no joho ujo'ne lut+mayo'ne pmmentohe hwon+'maho. O'o, ngko a'amu hon+ngkano wonyo'njoso hof+koe wonyo somne'no hohujo ikinjaof+kuji ngkimo nn+ngkape-e'ne joho ujo'ne pmmentohe hwo'nyoho. Ose ul+mentisofoho.

Hohontajo yahino wopayo manyo humayo so'no Jisas kakoe yahino songo somne'no lut+hwamentisofoho.
(Mat+yu 9:14-15; Mak 2:21-22)

33 Ose ul+mentisoso hof+ko Jisas+mo ul+mentohofi, Joun+ye inomokomoyo sohwa hof+ko s+kuno fehohnjo somo hof+ko Mpohumo jomo'nohini ul+wo'nont+fi

wosopayo hopi'nonohinoso manɨwo'nɨngkiyohofɨhwafoho. I a'amu Falisi sohwafe honɨngkanomo inɨngkawowo'nɨngkohofo huhwanji oso yahinoso iwo'nɨngkohofɨhwafoho. I oso'no jɨje inomokomoyo sohwa hofɨko wosopayo so'nji mijo so'nji nonje nonje'nohino nɨwo'nɨngkohofofoho.

34 Ose ulahonɨngkofi Jisas kakine'no olo pahnnɨmo hungkuno loso ulɨmento, Hwe fihwo kako ape maso sohonta kako kakoe a'amu'nji nohumantɨfi hofɨko kakine'no sɨmonyo iyo so'no wosopayo manyo'njo iwo'nɨngkohofotaho. O'o, awonoho. Hofɨko kakine'no sɨmonyo engo yontɨfi wopayo engo nɨwo'nɨngkohofofoho.

35 I oseso hwangku sohonta oso hwe ape maso huhwo sohumo a'amu nom'ne sohwa hofɨko kakoe a'amu mta'ni kompemafɨkuji fonjasyɨkujo'no kakoe a'amu hiso kako ane humafɨkujoso sɨmeho tango'njo humafɨkuji wosopayo manyo'njo uyantɨfeho.

36 Ose ulonto Jisas kako kakoe yahino songo somne'no pahnnɨmo hungkuno hufa'u ole ulɨmento, Hwe fihwo kako manji'mofo tontamo imo'nnyo somo wopɨngo wamtɨ'mokumo lɨhwosi kako hwapɨfe yokumpohn'nyo songo somta'ni tɨfonehwo sɨsɨmpehwosi lojwoma lohofɨhwosi manji'mofo tontamo somo lojwohofojasyososo wopɨngo umo'nɨmontolaho. O'o, oso hwapɨfe songoso manji'mofo yofoho somo wohofojahumo lɨhwosi sɨsɨmpemaso somta'ni wonyo umo'nɨmontonoho. Manji'mofo tontamo huhwo sohumo lojwohofojasyoso hi'nji apa'no wonyo wasɨsɨmpo'nɨmontonoho.

37 Ose ulonto Jisas pahnnɨmo hungkuno tɨfinjoso ole ulɨmento, A'amu fihwo kako mijo iloho uyɨmo lɨhwosi te fɨsiyo woma'montolaho. O'o, awonoho. Kako te fɨsiyo mahwosi mijo ihm'mofɨhwosi iloho yososo mijo wahumpo'montonoho. Te fɨsiyoso nɨhu'nahone wonyo umo'nɨmontonoho.

38 U, hwe huhwo sohwo kako te songoso mahwosi mijo ihm'mofɨhwosi iloho yososo mijo ito'no wolɨfawo'montonoho. Oso pa'nyoso hohontajo yahino so'nji yahino songo so'nji nem'no hu'mokomokosyohumayoso hopo'maho.

39 A'amu fehohnjo hofɨko hohontajo yahino so'no hi umo'nɨngkahonɨngki hofɨko yahino songoso nakwolaho lontɨfi hohontajo somo yokumpohn'nyo mokosyohumawo'nɨngkohofofoho. Oso pa'nyoso a'amu hohontajo yahino wopayo manyo humayo iwo'nɨngkohofoso hofɨko nje yahino songo losetɨhwalokwe somne'no nakwolaho wolantɨfeho. Jisas ose ulɨmentisofoho.

6

Sɨkuno iyoho humayo somo syoho miyo'ne hungkunofoho.
(Matɨyu 12:1-8; Mak 2:23-28)

1 Sɨkuno iyoho humayo fihumo Jisas kakoe inomokomoyo sohwanji hofɨko syohopo hano humemoyohofofoho. Inomokomoyo huhwo sohwa mijoho uyahonɨngki wopayo we'e songoso nomantɨfi aho hwoso'mokontɨfi pahoso fuyo laofontɨfi neso nɨmentohofofoho.

2 Ose yahonɨngkofi a'amu Falisi fehohnjo sohwa uhwonontɨfi ulɨmentohofi, Nakwoe honɨngkano hungkunoso yo'mayo syoho sɨkuno iyoho humayo somo iyo'neso hano pitofahinyofoho. Oso hiso'no sekwo olo sɨkuno iyoho humayo losomo wopayo peho'ne mantɨfi nɨngkohofoto.

3 Ose ulohonɨngkahonɨngkofi Jisas ulɨmento, Sekwo Ntefit imentiso so'no iyoswo mtɨ'mokumentohofoso atofo majo hwasilaho. Oso sɨkuno Ntefit kakoe a'amu so'nji mijoho engo humamentohofo sohonta'ne'no selohonɨngkono.

4 Ntefit kako Anɨtumne'no hwapɨfe ango molinyo somo swonto wosopayo Anɨtuye sɨmanopo ho'nahinyoso swoma'mentisofoho. Oso wosopayo hiso a'amu sikinjo somne'maho. O'o, a'amu Anɨtuye tajo ango syoho'njo sohwamne'nohinofoho. I oso'no Ntefit kako nononto kakoe a'amu sohwamo nuyɨmentisofoho. Sekwo oso hungkuno

homo somo atofo majo'njo imentohofo so'no sekwo nje inomokomoyo sohwamo oso hungkuno hiso ulohon+ngkohofotaho.
5 Jisas ose ulohononto ole ul+mento, Ngko A'amufe Hwomu sohwo'ni ngko s+kuno iyoho humayo'neso hwap+ngo hwo'nyoho. Ose ul+mentisofoho.

S+kuno iyoho humayo nom'ne somo Jisas kako hwe aho wonyo'njo sohumo wop+ngo umokumentisofoho.
(Mat+yu 12:9-14; Mak 3:1-6)
6 S+kuno iyoho humayo nom'ne somo Jisas kako An+tuye tajo ango we'e sohumo noswonto hwe moya'mi somo An+tuye hungkuno ul+mentisofoho. Osopo nohumentan+ngki hwe fihwo aho angahohnjoso songo songo miyo poyo hopa wo'nnyo sohwo humunyoponoho.
7 A'amu fehohnjo a'amu Jutafe hon+ngkano hungkuno lut+hwayo syoho'njo sohwanji a'amu Falisi sohwanji hof+ko nohumant+fi Jisas+mo hungkuno ito'no muhwajiyo ango somo ipemotowane'ent+fi ole syaf+hu'mentohofi, Jisas kako s+kuno iyoho humayo lomo hwe aho wonyo'njo sohumo wop+ngo umokumontol+keno. Ose syaf+syont+fi Jisas+mo uhwontohumamentohofofoho.
8 Jisas hof+koe huno so'mjo yahino so'no huno uyahon+ngki hwe aho wonyo'njo sohumo ul+mento, K+ko nol+kafohoji olo ajwo lopo filohofo. Ose ulahon+ngki kako nol+kafonto ajwopo loho'mentisofoho.
9 Oseso Jisas kako a'amu huhwo sohwamo ul+mento, Ngko sekumo waselohon+monne'no yohono. Oso hon+ngkano hungkuno Mouses neyakwosamo uy+mentisoso s+kuno iyoho humayo lomne'no pehofo nalohoho. Nakwo olo s+kuno lomo yahino wop+ngo uyantantaho. Wonyo uyantantaho. I nom'ne a'amu somo wop+ngo umokantantaho. Wonyo umokantantaho.
10 Ose ulonto a'amu'njo so'mo t+mo fe'n+hwononto hwe aho wonyo'njo sohumo ul+mento, J+je ahoso s+hwaho fis+pofo. Ose ulahon+ngki hwe huhwo sohwo kako kakoe aho s+hwaho s+peehon+ngki wop+ngo umo'n+mentisofoho.
11 A'amu huhwo sohwa ose uhwonont+fi s+mano hntotohino umn+ngkahon+ngki hof+ko ole hnn+mentohofi, Nakwo Jisas+mo pipi ulohofanehwono. Ose hnn+mentohofofoho.

Jisas kako kakoe hungkuno l+ku'mofo syoho so'no hwe aho hopi'nono s+fe mta'ni hufa'uyo sohwamo uhwosopo'mentisofoho.
(Mat+yu 10:1-4; Mak 3:13-19)
12 Oso hohosohonta Jisas kako Mpohumo jomo ul+mo lonto kako hwof+ki'nyo we'e sopone'no s+mentisofoho. Osopo nohumanto An+tune'no jomo ne'no ulontan+ngki iyoho longkon+mentisofoho.
13 Mofehi'nyo s+'mofopahon+ngki Jisas kakoe inomokomoyo sohwamne'no joho ulonto oso hwa mta'ni kako hwe aho hopi'nono s+fe mta'ni hufa'uyo uhwosopo'mentiso sohwamo kako yofe mul+mentisoso *apousel+*yoho mul+mentisofoho. Oso yofe *apousel+*so hungkuno hwap+ngoso olenoho. An+tuye hungkuno l+ku'mofo syoho'njo hwafoho.
14 Hwe fihwo uhwosopo'mentisoso Saimoun+yoho. Oso hwe huhwo sohumo Jisas kako nom'ne yofe Pitafoho mul+mentisofoho. Nom'nihwo Ent+lu Saimoun Pitafe kon+ngkwa'we hweho. Nom'nihwa'u Jem+s+'nji Joun'njoho. Nom'nihwa'u Filip+'nji Mpatoulom+yu'njoho.
15 Nom'nihwa'u Mat+yu'nji Toumas+'njoho. Nom'nihwo Jem+s Al+fiyos+ye hwomu hweho. Nom'nihwo Saimoun+yoho. Kakoe yofe nom'neso Selout+yoho.
16 Nom'nihwo Jutas Jem+s+ye hwomu hweho. Nom'nihwo Jutas Is+kaliyout+yoho. Kako Jisas+mne'no kakoe mango sohwamo tokoyo'ofo imentisofoho.

Jisas kako hwe moyaˈmi piˈnɨngo engo somo ufoˈmaˈmentisofoho.
(Matɨyu 4:23-25)

17 Oseso Jisas kako hwofɨkiˈnyopo ntaˈni kakoe inomokomoyo sohwanji nowentɨfi hintafo somo uˈmofawentɨfi osopo inomokomoyo piˈnɨngo engo sohwanji lohoˈmentohofofoho. Oso hopo sopo nomˈne hwe moyaˈmi piˈnɨngo engoso hwaho Jutiyantaˈango soˈnji ango Jelusalem soˈnji oso ango hufaˈu mitɨmomɨngo soponjo molinyo sohwaˈu Taiyaˈnji Saitounˈnjontaˈango uhuˈmokontɨfi humamentohofofoho.
18 Aˈamu hiso nakwo Jisasɨye hungkuno upoˈnɨngkuhwasi aˈamu mnokinoˈnjo hnˈnɨmo wopɨngo wonamokono lontɨfi uhuˈmokumentohofofoho. Aˈamu towahuno wonyo ehuhnnamoˈnnyoˈnjo soˈnji Jisasɨmo uˈmahonɨngkofi kako wopɨngo umokumentisofoho.
19 Oseso hwe moyaˈmi hopiˈnono hofɨko Jisasɨmo aho wokisyusyano lontɨfi imentohofofoho. Hwapɨngoso hofɨko Jisasɨmo aho kisusyahonɨngkofi yokumpohnˈnyo Jisas mtaˈni hofɨkimo umentisoso hofɨkoe aˈapahoso wopɨngo imoˈnɨmentohofofoho.

Jisas kako aˈamu sɨmonyo iyoˈnjo humotaho joˈnjo somneˈno hungkuno uyɨmentisofoho.
(Matɨyu 5:1-12)

20 Jisas kakoe inomokomoyo sohwamo uhwononto ole ulɨmento, Sekwo Anɨtuneˈno huno engo maseyoˈnjo soku sekwo Anɨtumneˈno huno wopɨngo wotɨpemano lɨfijoˈmanji sekwo sɨmeho wopɨngo wasemoˈnono. Anɨtu sekumo semokosyohumayo hweho.
21 Sekwo wopayo mijoho peˈnyo soku wopayoˈno hi semoˈnyo hopaso sekwo Anɨtuye honɨngkano wopɨngo mneˈno hi semoˈnosoˈmanji Anɨtu kakoe hungkuno sekwoe sɨmehomo wopayo sɨmeho hopaso wosehnnɨmontonoho. Oseso sekwoe sɨmeho wopɨngo wasemoˈnono.

Sekwo aˈamu olohonta humotaho lalokwofo soku sekwo sɨmonyo fiyɨmno. Hwangku sekwo tɨkafo wojantɨfeho.
22-23 Hwangku sekwo ngko Aˈamufe Hwomu sohwoˈnɨmneˈno nnɨngkopalokwofo soˈno aˈamu nomˈneso sehonɨngkuji hofɨko sekuneˈno sɨmeho nɨhuˈno wonyo umoˈnɨmontonoho. Osoˈno hofɨko sekumneˈno hohujo ikinjasemofɨkuji sitofo woselantɨfeho. Hofɨko sekuneˈno hungkuno nɨhuˈno wonyo selɨkujoˈno sekwoe yofeso wopɨwahuˈmontonoho. Yoˈmayoso ose selohofɨkujoˈno sekwo sɨmonyo fiyɨmno. Hwapɨngoso sekwo upaˈnɨmno. Sekwo nje yofe somneˈno yoˈmayo tango olo seˈmante soˈno sekwoe hoˈyango engo yoˈmayoso ahwomomo weho. Oso aˈamu sekumo wonyo selohofalokwofo hofɨkoe ajuyohwosa huhwa hohonta aˈamumo Anɨtu kakoe hungkuno uyahonɨngki lɨmotofo sohwa huhwamo wonyo uloho'motofɨhwafoho.
24 I osoˈno sekwo aˈamu hamniyoho hoˈyango yoˈmayoso engo yokumpohnˈnyo mokosyohumunyo soku Anɨtu tohino nejaponoho lɨkuji sekwo iyoho wasenono. Sekwoe sɨmeho wopɨngo semokiyoˈne yoˈmayoso olo hwaho lopo nto moˈmalofo kuyoho.
25 Sekwo aˈamu olohonta wosopayo engo nonontɨfi sɨmeho nohnnalokwofo soku sekwo Anɨtumneˈno inɨngo nayonoho lɨkuji iyoho wasenono. Hwangku sekwo mijoho engo nopeˈnɨfitnne kuyoho.

Sekwo aˈamu olohonta tɨkafo jalokwofo soku hwangku nakwo humotaho engo lɨhwasi tɨmijo engo neswaponoho lɨkuji sekwo iyoho wasenono.
26 Sekwo aˈamu soku aˈamu nomˈne piˈnɨngoso hofɨko sekwoe yofe hoˈnosemawoˈnɨngkohofo soˈmanji Anɨtu nakwoe yofe mohoˈnonemanoho lɨkuji sekwo iyoho wasenono. Hohonta oso aˈamu huhwo sohwafe ajuyohwosa huhwa aˈamu Anɨtuye hungkuno hwasyo lɨmotofo sohwafe yofe hi hoˈnomaˈmotofofoho.

Jisas kako ole ulɨmentisofoho. Sekwo sekwoe mango sohwamneˈno wasemoˈnono. (Matɨyu 5:38-48)

27 Sekwo nje hungkunomo haloho pewoˈnɨngkohofo soku sekwo upaˈnɨmno. Sekwo sekwoe mango sohwamneˈno wasemoˈnono. Aˈamu sekumo sɨmeho wonyo sejapɨwoˈnɨngkohofo somo sekwo hofɨkimo wopɨngoˈnohini ulohopmno.
28 Aˈamu fehohnjoso hofɨko sekumo wonyo wosemokano lontɨfi sɨfajo selɨkujoˈno sekwo oso aˈamu homo somo Anɨtu kako wopɨngo ulohofoˈne jomo ulɨmno. Aˈamu sitofo selɨkujoˈno sekwo aˈamu homo somneˈno Anɨtu ufoˈmayoˈne jomo ulɨmno.
29 Aˈamu fihwo jɨje manjijohopo kuposɨhwosoˈno jɨje manjijoho fehohntaˈni utɨhwaho osopo wakuposono. Hwe fihwo kako jɨje manjiˈmofo soˈno hi umoˈnɨngkuhwosoˈno kumahwosoˈno kɨko yoka ulohotoho. Oˈo, jɨje hwapɨfe hiˈnji uyo.
30 U, hwe fihwo kako yoˈmayo soˈno jomo kilɨhwosoˈno kɨko yanoˈnohino uyo. U, hwe fihwo kako jɨje yoˈmayoso wae yakumofɨhwosoˈno kɨko apaˈno aku kijape-eˈne hungkuno ulohotoho.
31 Sekwo yoˈmayo yahino aˈamu sekumo woselohofantɨfeˈno yalokwofo hopaso sekwo sɨmoˈmo oso yahino hiso hofɨkimo ulohopmno.
32 Aˈamu sekumneˈno umoˈnɨwoˈnɨngkohofo osomnohini sekwo hofɨkineˈno semoˈnɨngkuwo soˈno Anɨtu kako peho wopɨngo waseloho'montolo. Awonoho. Aˈamu honɨngkano wonyoˈnjo Anɨtumneˈno mosyafɨsiyo hi oso hopa yɨwoˈnɨngkohofofoho.
33 Aˈamu sekumo wopɨngo selohofɨwoˈnɨngkohofo osomnohini sekwo wopɨngo ulohofɨkujɨˈmanji oso hisoˈno Anɨtu kako peho wopɨngo waseloho'montolo. Awonoho. Aˈamu honɨngkano wonyoˈnjo Anɨtumneˈno mosyafɨsiyoˈnjo hi oso hopa yɨwoˈnɨngkohofofoho.
34 Sekwo sekwoe yoˈmayo soˈno hwangku aku nejapɨfitnneˈentɨfi uyɨwoˈnɨngkohofoˈmanji Anɨtu kako peho wopɨngo waseloho'montolo. Awonoho. Aˈamu honɨngkano wonyoˈnjo Anɨtumneˈno mosyafɨsiyoˈnjo hi oso hopa yɨwoˈnɨngkohofofoho.
35 Oˈo, sekwo olo yahino loso fiyɨmno. Sekwo sekwoe mango sohwamneˈno wasemoˈnono. Hofɨkimo wopɨngo ulohopmno. Aˈamu sekumo yoˈmayo soˈno jomo selɨkujoˈno nakumo aku wonejapɨfe sekwo huno nosyafɨsyɨkutoho. Sekwo oso yahino somo inɨngkafijoˈmanji Anɨtu kako yoˈmayo wonyoangkafoso sejapɨhwosi sekwo Anɨtu Yokintahopo Humaso sohwoe Mehomi Ne umoˈnantɨfeho. Hwapɨngoso Anɨtu kako aˈamu kakineˈno isamoyoka mujoˈnjo soˈnji aˈamu honɨngkano nɨhuˈno wonyoˈnjo soˈnjimo wopɨngo ulohofɨwoˈnɨngkiso hweho.
36 Senɨngkwohwo Anɨtu sohwo kako aˈamu hopiˈnonohino somneˈno hitoho ulofɨwoˈnɨngkiso hopaso sekwo aˈamu hopiˈnonohino somneˈno hitoho waselofono.

Nomˈne aˈamu somneˈno yano ilofoˈne hungkunofoho. (Matɨyu 7:1-5)

37 Sekwo nomˈne aˈamufe hunomo yano ilofɨkuji wonyofoho nulɨkutoho. Ose ifijoˈmanji Anɨtu huhwo sekwoe huno somneˈno wonyofoho maselonehoho. Sekwo nomˈne aˈamufe yahino somneˈno tohino uyɨkutoho. Ose ifijoˈmanji Anɨtu huhwo sekwoe yahino somneˈno tohino mosejaponehoho. Aˈamu sekumo wonyo selohopijosofe wonyoso sekwo wae feeopmno. Oso wonyo hisoˈno apaˈno huno nosyafɨsyɨkutoho. Ose ifijoˈmanji Anɨtu huhwo sekwoe wonyoso wae yasemofɨhwosi oso hisoˈno kako apaˈno huno mosyafɨsyonehoho.
38 Sekwo yoˈmayoso aˈamumo uyɨkujoˈno Anɨtu huhwo kako sekumo yoˈmayoso wosejapmmontonoho. Sekwo aˈamu nomˈnemo yoˈmayoso uyɨkujoˈno Anɨtu kako sekumo yoˈmayoso sejapososo mangonepo ihwosi nohuˈmepɨwesyahonɨngkuhwosi

kipo kipo lohofɨhwosi wosejapmmontonoho. Sekwo yoˈmayo aˈamumneˈno yano uyɨwoˈnɨngkohofo hopaso Anɨtu kakoe yoˈmayoso aku wosejapmmontonoho.

39 Jisas kako pahnnɨmo hungkunoˈnji ulɨmentisoso ole ulɨmento, Aˈamu tɨmpiˈnyo sohwo kako nomˈne aˈamu tɨmpiˈnyo sohumo honɨngkano utɨhwamtolaho. Awonoho. Siko huhwaˈu piˈnɨmomo wohoˈnɨˈmofanjiyoho.

40 Hwomu sɨkule syoho iwoˈnɨngkiso sohwo kako aˈamu kakimo lutɨhwawoˈnɨngkiso sohumo uyakoloˈmontolaho. Awonoho. I osoˈno kako syoho yokumpohnˈnyo engo ihwosi hwangku kako syoho lutɨhwayo paˈnyo umoˈnɨmontonoho.

41 Kɨko jɨje hnnɨngkwaˈwehwoe tɨmomjo hintalinyo wojo somo pehoˈno uhwonalokuno. I, jɨje tɨmomjo iyo feejo engoso hofokiˈnawojo soˈno kɨko huno makiyotaho. Kɨko jɨje tɨmomjo iyo feejo engoso hofokiˈnakuwojo soˈno manohonyoˈnjo sohwosi

42 kɨko jɨje hnnɨngkwaˈwehumo ole pehoˈne ulalokuno. Nɨngkwahwo jɨje tɨmomjo hintalinyo wojo weˈeso wae weekumoˈmo. Ose pehoˈno ulalokuno. Kɨko mangoˈnohino hwosoho. Sɨmoˈmo kɨko jɨje tɨmomjo iyo feejo engoso hofokiˈnakuwojoso wae kakiˈno feemoˈnyo. Ose yohoji kɨko tɨmo itoˈno uhwonɨngkohoji hwangku jɨje hnnɨngkwaˈwehwoe tɨmomjo hintalinyo weˈeso wae fiyo.

Iyo wonyo sohwo kako ipisayo wonyoso untoˈnɨmontonoho.
(Matɨyu 7:17-20; 12:33-35)

43 Iyo wopɨngoso ipisayo wonyoso mintoˈnonehoho. Oso paˈnyoso iyo wonyoso ipisayo wopɨngo mintoˈnonehoho.

44 Nakwo iyomjo ipisayo somo uhwonɨngkuhwasi nakwo huno wonayono. Iyo wopɨngotaho, iyo wonyotaho. Huno ose wonayono. Nakwo hiyaso somtaˈni ikwonjayo momjonanehwono. I nakwo wampeso iyo hiyae somtaˈni momjonanehwono.

45 Hwe wopɨngo sohwo kakoe sɨmeho moˈmo huno wopɨngoˈnjo hweho. Oseso kako yahino wopɨngoˈnohini wotɨpemaˈmonte hweho. Hwe wonyo sohwo kakoe sɨmeho moˈmo huno wonyoˈnjo hweho. Oseso kako yahino wonyoˈnohini wotɨpemaˈmonte hweho. Yoˈmayo huno sɨmeho moˈmo engo yamoˈnnyoso mango mtaˈni lɨwoˈnɨngkohoho.

Ango mojoˈne yahino hufaˈuyoho.
(Matɨyu 7:24-27)

46 I, sekwo ngkimo Hwe Engofo, Hwe Engofo, pehoˈne ntɨwoˈnɨngkohofo. Sekwo Hwe Engofo ko ntontɨfeso sekwo nje hungkunomo tɨfi monnɨngkayoˈnjo kuyoho.

47 Aˈamu ngkimo nɨˈmanto nje hungkunomo haloho pento tɨfi nnɨngkawoˈnɨngkiso sohwo kako olo pahnnɨmo hungkuno loso paˈnyoso wolosetɨhwamneˈno yohono.

48 Oso hwe huhwo sohwo kako aˈamu fihwo ango wopɨngo wamolɨmo loso sohwo paˈnyo hweho. Kako hwosaˈimo mno kengomoˈmo ijɨhwosi hwosaho nɨhuˈno yokumpohnˈnyo wawontɨmontonoho. Osopo ango yokumpohnˈnyo molososo ango huhwo sohwo wonyo mmoˈnonehoho. Oˈo, ifofo engo ihwosi oso ango huhwo sohumo mojwohafonehoho. Hwapɨngoso kakwoˈyohwo sohwo hwosaho yokumpohnˈnyo molinyofoho.

49 I osoˈno aˈamu fihwo kako nje hungkunomo ko nupaˈnɨngkuhwosi ngkimo monnɨngkapeˈnjo sohwo kako aˈamu ango siki molahinyo paˈnyo hweho. Kako ango hwosaho ne moˈmo mawonjiyoˈnjo yososo iyo poˈnɨfoˈnohini hwaho tojwaponohini wawontɨmontonoho. Oso hopo sopo ango molɨhwosoˈno ifofo engo ihwosi oso ango moloso hiso wojohaˈmontonoho.

7

A'amu itokuso'njo mokosyohumayo sohwoe syoho ulohofiyo sohumo Jisas wopɨngo u'mokumentisofoho.
(Matɨyu 8:5-13)

1 Jisas kako oso hungkuno hiso hwe moya'mi somo moi'wo ulonto kako ango Koponeyamne'no umentisofoho.
2 Hwe fihwo kako a'amu itokuso'njo sohwamo mokosyohumayo sohwo kakoe syoho ulohofiyo fihwo kako mnokino engo tɨpemanto poyo mofonepo wope'nɨmonto imentisofoho. Oso hwe engo huhwo sohwo kako kakoe syoho ulohofiyo sohumne'no sɨmeho uyɨmojo hweho.
3 Kako Jisas mofonepo humaho upa'nonto kako Jutafe hwe engo fehohnjo sohwamo Jisas a'amu mnokino'njo sohumo wopɨngo umokiyo'no utɨmayo'ne lɨhwatɨmentisofoho.
4 Lɨhwojahonɨngki hofɨko Jisasɨmo u'mantɨfi hungkuno yokumpohn'nyo akwe'no ulɨmentohofi, Olo hwe wopɨngo'nohini lohwo kako honɨngkano ito'nohino iwo'nɨngkiso hweho. Oseso kɨko kakimo ufo'maho.
5 Kako a'amu Loum ko huhwo kako nakwo a'amu Juta sohwona'nɨmne'no hitoho ulofɨwo'nɨngkiso hweho. Kako nakune'no Anɨtuye tajo ango we'eso molɨmentisofoho.
6 Ose ulahonɨngkofi Jisas hofɨko'nji umentohofofoho. Kako ango'njo tɨfonepo i'mofowahonɨngki hwe yofe engo'njo sohwo kako kakoe a'amu nom'ne sohwamo Jisasɨyepono lɨhwatɨmentisofoho. Hofɨko Jisasɨmo u'mantɨfi hwe huhwo sohwoe hungkuno motapontɨfi ulɨmentohofi, Nje ango ne sopo nɨ'mayo so'no syoho engo ihnnoho. Hwe Engofo, kɨko nje angomo ko swapihnneso ngko hwe wopɨngo hwo'nnye ango'm'maho.
7 Oso'no ngko kikiyepono ko pmneso ngko hwe wopɨngo hwonɨ'maho. I oso'no kɨko osopo nohumahoji hungkuno'nohini lisoso nje syoho ntohofiyo sohwo wopɨngo umo'nɨmontonoho.
8 Ihwoni. Ngko huhwo'ni hwe engo sohwamo enjwa'mo humale so'no ngko hofɨkoe hungkunomo tɨfi ito'no inɨngkawo'nɨngkohe hwo'nyoho. U, hofɨko ngko huhwo'nɨmo nom'nihwa enjwa'mo humalofo. Oseso ngko hwe fihumo Mpano ulɨ'me'no kako wamtonoho. U, nom'ne sohumo Oyomo ulɨ'me'no kako wapmmontonoho. U ngko nje syoho ntohofiyo fihumo, Olo syoho fiyo ulɨ'me'no kako syoho uyɨmontonoho. Oseso kɨko hungkuno'nohini ulohojo'no ngko huno niyohoho. Nje syoho ntohofiyo sohwo wopɨngo umo'nɨmontonoho. Ose ulɨmentohofofoho.
9 Jisas kako oso hungkuno hofɨko motapmmentohofo homo somo upa'nonto kako yomo yonto kako oso hwe engo huhwo sohumne'no huno pi'nɨngo engo syafɨhu'mentisofoho. Oso hwe moya'mi pi'nɨngo engo kakimo inɨngkamentohofo somne'no Jisas kako ikinjamo lohofonto pisopisaho lonto ulɨmento, Ngko oso hwe engo huhwo sohumne'no hungkuno waselɨmonne'no yohono. Ngko a'amu Isɨlael sofe sɨmeho hi'ntnnono ntapinyo yahinoso oso hwe huhwo sohwoe pa'nyoso muhwonyo'njo hwo'nyoho.
10 Ose ulahonɨngki oso a'amu hwe yofe engo'njo sohwo luhwatɨmentiso sohwa hofɨko hofɨkoe ango pone'no asomo nowentɨfi uhwonɨmentohofoso syoho ulohofiyo sohwo kako wopɨngo nohumentanɨngki uhwonɨmentohofofoho.

Apɨwojo ango Nainnta'ango siye hwomu poyo pe'nɨmentiso sohumo Jisas kako apa'no songo ulɨka'mentisofoho.

11 Sɨkuno fehohnjo memjaofahonɨngki Jisas kako ango Nain sopone'no umentisofoho. Kakoe inomokomoyo sohwanji nom'ne hwe moya'mi pi'nɨngo engo hi'nji umentohofofoho.

12 Oso ango hopo soponjo kuso engo somo iˈmofawentɨfi uhwonɨmentohofoso aˈamu
sohwa hofɨko aˈamu poyo peˈnnyo sohwo itokwapmmentohofofoho. Poyo peˈnnyo
sohwoe konaˈwohisi kako oso hwomu huhwo sohumnohini maˈmentisofoho. Kakoe
hwehwo sohwo hohonta poyo peˈnɨmentisosiyoho. Oso ango hopo soponjo hwe
moyaˈmi piˈnɨngo engoso aˈmusiˈnji nopontanɨngkofi Jisas uhwonɨmentisofoho.
13 Jisas uhwononto aˈmu simneˈno hitoho engo ulofahonɨngki aˈmu simo ulɨmento,
Kɨko humotaho lohotoho.
14 Ose ulonto mofonepo lohofawento aˈamu poyo peˈnnyo sohwoe ijempoho sopo
aho kisesyahonɨngki aˈamu itokwapmmentohofo sohwa lohoˈmentohofofoho. Jisas
ulɨmento, Olo hwomo lohwosi, ngko wakilɨmonneˈno yohono. Filɨkaho.
15 Ose ulahonɨngki oso hwomu huhwo sohwo songo lɨkafonto hungkuno
lɨmentisofoho. Oseso Jisas kako konaˈwohimo uyɨmentisofoho.
16 Ose uhwonontɨfi hwe moyaˈmi hopiˈnono iyoho yontɨfi hofɨko Anɨtuye yofe
hoˈnomaˈmentohofofoho. Ole ulɨmentohofi, Hwe Engo lohumo Anɨtu hungkuno
uyahonɨngki najoˈne sohwo nto ifawotoho. Anɨtu kakoe aˈamu ne somo ufoˈmayoˈne
nto ifawotoho.
17 Oso Jisas imentiso soˈno hwaho Jutiya osoˈmo hoˈnomɨwento hwaho angoˈmeemo
hoˈnɨmentisofoho.

Joun Jisasɨmneˈno hungkuno luhwatɨmentisofoho.
(Matɨyu 11:2-19)

18 Yoˈmayo hungkuno Jisasɨmneˈno hoˈnɨngkiso soˈno Jounɨye inomokomoyo sohwa
upaˈontɨfi Jounɨmo ulɨmentohofofoho.
19 Joun kako upaˈnonto kakoe inomokomoyo hufaˈu hwaˈumo Jisasɨyepono
hungkuno lɨhwatɨmentisofoho. Hungkunoso olenoho. Hwe tɨfi wapmmontonoho
hoˈnɨmentiso sohwosilaho. I, nakwo nomˈnihuneˈno wohontohumantantaho.
20 Ose lɨhwojahonɨngki siko Jisasɨmo uˈmanji ulɨmentisiyo, Joun Aˈamumo Mijo
Kiyomaˈmojo sohwo kikimo ole kilahonɨngkohoho. Kɨko hwe tɨfi wapmmontonoho
lɨmentohe sohwosilaho. I, nakwo nomˈnihuneˈno wohontohumantantaho. Jounɨye
hungkuno ose ulohonɨmentisiyefoho.
21 Oso hohosohonta Jisas kako hwe moyaˈmi mnokino kengo kengoˈnjo somo
wopɨngo umokumentisofoho. Aˈamu towahuno wonyo ehuhnnamoˈnnyo somo wae
yaoˈmentisofoho. Aˈamu tɨmpiˈnyoso apaˈno tɨmo honɨmentohofofoho.
22 Jisas kako Jounɨye inomokomoyo sohwaˈumo ole ulɨmento, Siko nuhusɨsi yoˈmayo
nuhwonalokusiyo soˈnji yoˈmayo upoˈnalokusiyo soˈntnneˈno Jounɨmo ulohunyo.
Aˈamu tɨmpiˈnyoso tɨmo apaˈno honalokwofo. Aˈamu sɨfe wonyoˈnjoso apaˈno hano
itoˈno walokwofo. Aˈamu aˈapaho uyo nɨhuˈno wonyoˈnjoso (*lepɨla*) hofɨkoe aˈapahoso
wopɨngo imoˈnɨngkohoho. Aˈamu haloho pɨkuˈnnyoso apaˈno itoˈno upoˈnalokwofo.
Aˈamu poyo peˈnnyoso apaˈno songo lɨkofalokwofo. Aˈamu yoˈmayo soˈno umofonyo
iyoso Anɨtuye hungkuno wopɨngoso upoˈnalokwofo.
23 Aˈamu ngkineˈno hwahopontaˈango hwolɨkeno, Anɨtuye hwolɨkeno, huno ose
mosyafɨsiyoˈnjo yontɨfi hofɨko sɨmeho hiˈntnnono kengaˈno ntopantokwofoso hofɨko
sɨmonyo uyɨfe. Siko nuhusɨsi oso hungkuno hiso Jounɨmo ulinyo.
24 Ose ulahonɨngki oso hwe Joun lɨhwatɨmentiso sohwaˈu nto wahonɨngki Jisas kako
hwe moyaˈmi somo Jounɨmneˈno hungkuno ulɨmentisofoho. Ole ulɨmento, Hohonta
sekwo oso hwaho aˈamu mohumunyo sopo umentohofo sohonta pehomo uhwonano
lontɨfi umentohofoto. Sekwo hwe mohufiyo paˈnɨngo sohwo ifofo ilojaoˈmentiso
sohumo uhwonano lontɨfi umentohofotaho. Oˈo, oseˈmaho.
25 Pehohumo uhwonano lontɨfi umentohofoto. Hwe fihwo hwapɨfe yoˈmayo
wonyoangkafo huˈmeesisyoso uhwonano lontɨfi umentohofotaho. Oˈo, aˈamu hwapɨfe

yo'mayo wokoso'njo wonyoangkafo sohwa hofɨko hwe yofe engo'njo hwaho mokosy-
ohumayo sohwoe angomo humawo'nɨngkohofofoho.
26 I, oso'no sekwo pehohumo uhwonano lontɨfi, umentohofoto. A'amumo Anɨtu
hungkuno uyahonɨngki hungkuno najo sohumo uhwonano lontɨfi imentohofotaho.
Ou, osohifoho. Upa'nɨmno. Oso hwe sekwo uhwonɨmentohofo sohwo kako
a'amu hopi'nonohinomo Anɨtu hungkuno uyahonɨngki nalɨwo'nɨngkohofo somo
yakolo'nnyo hweho.
27 Oso hwe huhwo sohumne'no Anɨtuye hungkuno kakoe hwomumo ole nalohi,
Upa'nyo. Ngko hwe fihumo nje hungkuno motawe'ne wolɨhwatɨmonnoho.
Oso huhwo sohwo kako kikimo sɨmo'mo kupe-e'ne hweho.
Kako jɨje honɨngkano ito'no esyohumayo'ne hweho.
Ose nalohoho.
28 Ngko hungkuno waselɨmonne'no yohono. Hwe moya'mi hopi'nono olo hwaho
lopo humalofoso hofɨko Jounɨmo muyakolopitnnehofo. I, oso'no a'amu yofe engo ane
sohwo Anɨtumo enjwa'mo humaso sohumo Joun kako osohumo muyakolofonefoho.
Jisas ose ulɨmentisofoho.
29 Hwe moya'mi pi'nɨngo so'nji a'amu hamniyoho mayo syoho'njo sohwanji hofɨko
Jounɨye hungkunomo upa'nontɨfi hnnɨmentohofi, Anɨtuye yahino nto'nohino somo
unɨngkowano lahonɨngkofi Joun hofɨkimo mijo kiyoma'mentisofoho.
30 I oso'no a'amu Falisi sohwanji a'amu Jutafe honɨngkano hungkuno lutɨhwamotofo
sohwanji hofɨko Jounɨye mijo kiyomayo so'no nakwolaho lɨmentohofo so'no
hofɨko oso honɨngkano wopɨngo Anɨtu utɨhwamentiso somne'no hohujo ikin-
jao'mentohofofoho.
31 Oso a'amu huhwo sohwamne'no Jisas ole ulɨmento, Oso a'amu olohonta humalofo
sohwa peho pa'nyo hwasimo waselɨmonnto. A'amu peho hwalo.
32 Hofɨko olo pa'nyo hwafoho. Mehomiso hofɨko angopo humantɨfi nom'ne mehomi
somne'no joho ole lɨmofɨwo'nɨngkohofo pa'nyo hwafoho.
Nakwo hmpehmpe yoka sɨmonyo'ne kulɨmokahonɨngkuhwoni sekwo sɨmonyo miyo
kuyoho.
Nakwo wosofe lahonɨngkuhwoni sekwo humotaho majofoho.
33 Ihwoni. Joun A'amumo Mijo Kiyoma'mojo sohwo kako i'mofaponto wosopayo'nji
ipisayo mijo pompenjiyo so'nji manyo humohumantiso hweho. Osohumo sekwo
uhwonontɨfi lɨmentohofi, Towahuno wonyo ehuhnnamo'nnyo hweho.
34 I, ngko A'amufe Hwomu sohwo'ni i'mofaponji ngko ahu'mo wosopayo'nji
ipisae mijo pompenjiyo so'nji nɨwo'nɨngkohe so'no sekwo ngkine'no ole lalok-
wofo. Uhwonɨmno. Hwe wopayo pi'nɨngo engo nyo'njo hweho. Ipisae mijo
pomenjiyo pi'nɨngo engo nyo'njo hweho. Kako a'amu hamniyoho mayo syoho'njo
sohwanji a'amu honɨngkano wonyo'njo so'njiye a'amu hweho. Oso ngkine'no
lɨwo'nɨngkohofɨhwasoho.
35 I oso'no hwe moya'mi hofɨko Anɨtuye huno engo mawo'nɨngkohofoso hofɨkoe
honɨngkano wopɨngo somo hofɨkoe ito'no humayo somo a'amu uhwonɨngkuji
ne'njofoho wolantɨfeho.

*A'mu honɨngkano wonyo'njosi kako Jisasɨye sɨfemo hwone mijo ehu-
loho'mentisofoho.*

36 Falisi fihwo kako ngko'nji wosopayo wonaho lonto Jisasɨmo joho ulɨmentisofoho.
Jisas kako oso Falisi sohwoe angomo noswonto wosopayo nyo'ne humohumantiso-
foho.
37 Oso hopo sopo a'mu honɨngkano wonyo'njosi humunyoponoho. Kako Jisas
Falisiye angomo wosopayo nalofoho upa'nonto kako ahwonte hofiyo hwone mijo
akino wonyoangkafo'njoso nomanto Falisi huhwo sohwoe angomo humentisofoho.

38 Kako noswonto Jisasɨye hohujo hntaˈni sɨfepo hwomtame ehumanto humotaho
sulɨmentisofoho. Kakoe tɨmijoso Jisasɨye sɨfepo loˈnɨngkahonɨngki kako kakoe
mijiyoˈnji Jisasɨye sɨfemjo yokoˈnyoso sosayo usɨpoˈmentisofoho. Ose yonto aˈmusi
kako Jisasɨye sɨfemo hinjoho huˈnonto hwone mijo akino wopɨngoˈnjoso ehu-
loho'mentisofoho.

39 Oseso oso Falisi Jisasɨmneˈno wapono lɨmentiso sohwo oso hisimo uhwononto
Jisasɨmneˈno huno ole syafɨhuˈmento, Olo hwe lohumo Anɨtu hungkuno uyahonɨngki
nalɨmojo ne hwoˈmanji kako oso aˈmu siye yahinoso huno uyɨhwonesohilo. Oso
aˈmusi nɨhuˈno wonyiyoho. Oseso ngko huno niyohoho. Kakimo Anɨtu hungkuno
uyahonɨngki nalɨmojo ne hwoˈmaho.

40 Oso hwe huhwo sohwoe hunomjo Jisas kako huno uyahonɨngki ulɨmento,
Saimoun, ngko kikineˈno hungkuno wakilɨmonneˈno yohono. Ose ulahonɨngki
Saimoun ulɨmento, Nakwoe Lonetɨhwayo sohwosi, Nohonjo. Ose ulahonɨngki

41 Jisas ulɨmento, Hwe fihwo hamniyoho mokosyohumayo sohwo kako hwe hufaˈu
hwaˈumo hamniyoho aku mayoˈne nokiso uyɨmentisofoho. Hwe fihumo kako *faif
hantɨlet* (500) kina uyonto nomˈnehumo *fifɨti* (50) kina uyɨmentisofoho.

42 Oso hwe hufaˈu huhwo sohwaˈu siko aku uyoso hopoˈmaho. Oseso hwe
hamniyoho mokosyohumayo sohwo kako hamniyoho hiso aku mayosoˈno sikoe
syohofoho lonto sikoˈne nɨhuˈnahonefoho, ulɨmentisofoho. Ose ulɨmentiso soˈno oso
hwe hufaˈuyo huhwo sohwaˈu siko oso hwe hamniyoho mokosyohumayo sohumneˈno
sɨmeho umoˈnyo engoso tɨhwolo.

43 Ose ulohonɨngkahonɨngki Saimoun ulɨmento, Ngko huno ole syofɨsyalokweno.
Oso hwe *faif hantɨlet* (500) kina maˈmentiso sohwo kako hwe sohumneˈno sɨmeho
umoˈnyoso engo umoˈnɨmentisofoho. I oso hwe *fifɨti* (50) kinaˈnohini maˈmentiso
sohwo kako sɨmeho weˈeˈnohoni uyɨmentisofoho. Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Jɨje
huno nehopi kiyohoho.

44 Ose ulonto kako aˈmu simneˈno ikinjamo lohofonto Saimounɨmo ulɨmento, Kɨko
olo aˈmu losimo uhwonyo. Ngko jɨje angomo swapohe sohonta kɨko nje sɨfemo mijo
yatɨkuˈnyoˈneso montapefoho. I osoˈno olo aˈmu losi kako kakoe tɨmijoˈnji nje sɨfemo
nɨyotɨjwantofoho. Kakoe mijiyoˈnji sosayo nisɨpeentofoho.

45 Ngko noswopahonɨngko kɨko ngkimo hinjoho manɨhuˈnyofoho. I ngko kahopi
swapohe sohonta olo aˈmu losi kako nje sɨfemo hinjoho neˈnohini nɨhuˈnɨngkohoho.

46 Ngko noswopahonɨngko kɨko nje mnokinopo hwone mijo mehantohofefoho. I
osoˈno olo aˈmu losi kako nje sɨfemo hwone mijo akino wopɨngoˈnjoso ehontohok-
woho.

47 Osoˈno Saimounɨkimo, ngko ole wakilɨmonneˈno yohono. Olo aˈmu losi kako ose
ntohofantokuso soˈno kɨko huno ole wakiyono. Kakoe honɨngkano wonyo piˈnɨngo
engoˈnjo ko hisi olohonta ngko wae nto yaofohono. Oseso kako ngkineˈno sɨmeho
mɨkunɨmposo engo umoˈnalofoho. U hwe fihwo kako kakoe yokumpohnˈnyo soˈnji
honɨngkano wopɨngo iwoˈnɨngkiso sohumo Anɨtu kakoe wonyo weˈeso wae yaofososo
oso hwe huhwo sohwo kako Anɨtumo sɨmeho weˈene uyɨmontonoho.

48 Ose ulonto Jisas kako aˈmu simo ulɨmento, Ngko jɨje wonyoso wae nto yakumofo-
hono.

49 Ose ulahonɨngki oso aˈamu kakoˈnji humohumantohofoso hofɨko hofɨkoe
hungkuno ole hnnɨˈmentohofi, Olo hwe lohwo aˈamufe wonyo wae yaofɨwoˈnɨngkiso
lohwo sohwo tɨhwolo. Ose hnnɨmentohofofoho.

50 Jisas kako aˈmu simo ulɨmento, Kɨko ngkimo sɨmeho hiˈntnnono ntapohino
soˈno kɨko Anɨtuye aˈamu ne imoˈnɨngkohino. Oseso kɨko sɨmeho wopɨngoˈnji
fosyohumantono.

8

Hwoya'mi fehohnjo sofa Jisasɨmo inɨngkamentohofo so'ne hungkunofoho.

1 Hwangku sohonta Jisas kako ango ho'mo ho'meemo uku'mo'mentisofoho. Oso a'amu homo somo Anɨtu a'amu kakimo enjwa'mo humawo'nɨngkohofo somo hofiyo umokosyohumawo'nɨngkiso so'no lɨku'mo'mentisofoho. Jisasɨye inomokomoyo aho hopi'nono sɨfe mta'ni hufa'u sohwa kako'nji hano umentohofofoho.

2 I, hwoya'mi fifa hofɨko tɨfi inɨngkamentohofofoho. Oso hwoya'mi fehohnjo sofa Jisas kako towahuno wonyo ehuhnnamo'nnyo somo wae yao'mentisofoho. Fifa mnokino'njo sofamo wopɨngo umokumentisofoho. A'mu fisi kakoe yofe Maliya. Oso hihnne'no Maliya Makɨtola nta'angiyoho lɨmentohofofoho. Hohonta oso a'mu simo towahuno wonyo aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyoso ehuhnnamo'nnyo simo Jisas kako wae yao'mentisofoho.

3 Nom'nesi Jouanafoho. Oso a'mu siye hwehwo sohwo kakoe yofe Husafoho. Kako hwe engo Heloutɨye angomo mokosyohumayo syoho'njo hweho. Nom'nesi Susanofoho. Oso fanji nom'ne moya'mi pi'nɨngo sofanji hofɨko Jisasɨmo tɨfi inɨngkamentohofofoho. Oso moya'mi hofo sofa hofɨko Jisasɨ'nji kakoe inomokomoyo sohwanjimo ufo'mano lontɨfi hofɨkoe hamniyoho yo'mayoso uyɨmentohofofoho.

Hwe sohwo ufongoyo fisosomokaofo so'ne pahnnɨmo hungkunofoho.
(Matɨyu 13:1-9; Mak 4:1-9)

4 Hwe moya'mi pi'nɨngo engo Jisasɨ'nji nohumantɨfi nom'ne hwe moya'mi ango ho'mo so'mta'ni hofɨko'nji uhu'mokahonɨngkofi Jisas olo pahnnɨmo hungkuno ulɨmento,

5 Hwe fihwo kako kakoe syohopo ufongoyo fisosomokao'mentisofoho. Fisosomokofahonɨngki ufongoyo neso fehohnjoso honɨngkanopo pɨwahu'mentisofoho. Oso homo somo a'amu nopontɨfi hwotoho hmmentohofofoho. Fehohnjoso yɨhufo sohwa nɨmentohofofoho.

6 Ufongoyo fehohnjoso hwaho sojo'njopo pɨwahu'mentisofoho. Oso hiso nofokafonto hwaho mijo ane imo'nonto oso ufongoyo hiso yofoho imentisofoho.

7 Ufongoyo fehohnjoso nantɨpe yongo'njopo pɨwahu'mentisofoho. Nantɨpe hiso ufongo hiso'nji sofoka'mentisoso nantɨpe sohwo kako ufongomo kingkulo'mentisofoho.

8 Ufongoyo fehohnjoso hwaho afofo'njopo pɨwahu'mentisoso nofokafonto ipisayo ne pi'nɨngo engo into'nɨmentisofoho. Ufongoyo anga'nohino somta'ni pi'nɨngo engo imo'nɨmentisofoho. Jisas ose ulonto kako mohm'no ole ulɨmento, A'amu fihwo nje hungkuno upa'nyo'ne haloho hi'njo hwo'manji kako upa'nono. Ose ulɨmentisofoho.

Jisas kako pahnnɨmo hungkuno peho'ne ulɨmentisoto. Hwapɨngoso olenoho.
(Matɨyu 13:10-17; Mak 4:10-12)

9 Jisasɨye inomokomoyo sohwa oso pahnnɨmo hungkuno homo somne'no hwapɨngo so'no Jisasɨmo ulohonɨmentohofofoho.

10 Jisas ulɨmento, Anɨtu kako a'amumo mokosyohumayo yahino somne'no hiyaso wo'mojoso sekwo sohwasimo nto setɨhwamentisofoho. I oso'no hwe moya'mi nom'niso hofɨko pahnnɨmo hungkuno'nohini upa'nɨwo'nɨngkofofoho. Oseso hofɨko yo'mayo somo tɨmo ko uhwonantɨfeso yofe mɨhwofe'njofoho. Hofɨko yo'mayo somo haloho ko upa'nontɨfeso hofɨko hwapɨngo neso huno muyofoho.

Ufongoyo fisosomokafo'ne pahnnɨmo hungkuno hwapɨngofoho.
(Matɨyu 13:18-23; Mak 4:13-20)

11 Ose ulonto Jisas ole ulɨmento, Oso pahnnɨmo hungkuno seloheso olenoho. Oso ufongoyo hiso Anɨtuye hungkunofoho.

12 Oso ufongoyo hon+ngkanopo p+wahu'mentisoso olo pa'nyofoho. A'amu fehohn-
joso An+tuye hungkuno upo'n+ngkahon+ngkofi t+fi Seten hwe wonyo sohwo hof+koe
s+mehomjo hungkuno somo wae yaof+wo'n+ngkiso hweho. Seten kako huno ole
syof+syalofoho. A'amu An+tuye hungkuno s+mehomo mnawe'manji hof+ko kakimo
s+meho hi'ntnnono uy+kujo'no An+tu hof+kimo asomo ut+manoho. Ose syaf+syonto
wae yaof+wo'n+ngkisofoho.
13 Oso ufongoyo hwaho sojo'njopo p+wahu'mentisoso olo pa'nyofoho. A'amu
fehohnjoso hof+ko An+tuye hungkuno upa'nont+fi s+meho mo'mo meho'nasyont+fi
s+monyo iwo'n+ngkohofofoho. I oso'no oso hungkuno meho'nasiyoso pmpongo muh-
watnnyo pa'nyofoho. Oso a'amu hiso hof+ko An+tumo s+meho hi'ntnnono we'enehwo
uyont+fi yo'mayo tango u'mante so'no hof+ko iyoho un+ngkahon+ngki hof+koe s+meho
hi'ntnnono uyo we'eso ho'naof+wo'n+ngkohofofoho.
14 Oso ufongoe nant+pe yongo'njopo p+wahu'mentisoso olo pa'nyofoho. A'amu
fehohnjoso hof+ko An+tuye hungkuno upa'nont+fi An+tumo ko in+ngkowahon+ngkofi
yo'mayo hwahoponjo tangoso u'manteso hof+ko hamniyoho so'no huno pi'n+ngo
engo syaf+syont+fi hof+ko hof+koe a'apahomnohini syaf+syahon+ngkofi oso yo'mayo
hiso hof+koe s+meho umo'nyo kingkulof+wo'n+ngkisofoho. Oso'no hof+koe ipisayoso
mojo miyonefoho. Hof+ko nom'ne a'amu somo An+tuye hon+ngkano t+pemayo'ne
mufo'mapitnnefoho.
15 I oso'no oso ufongoe hwaho afofo'njopo p+wahu'mentisoso olo pa'nyofoho.
A'amuso hof+ko An+tuye hungkuno upa'nont+fi s+meho mo'mo meho'nasyont+fi
yokumpohn'nyo mokosyohumawo'n+ngkohofofoho. Oso a'amu hiso hof+koe
humayoso ito'nohinofoho. Hof+ko nom'ne a'amumo An+tuye hungkunomo
in+ngkafitnne'ent+fi lut+hwawo'n+ngkohofofoho.

Sikiloho nomongkuj+kuji hiyae ifoho'ofasiyo'ne pahnn+mo hungkunofoho.
(Mak 4:21-25)

16 A'amu sikiloho'njoso hof+ko nomongkuj+kuji ahwonte'mo wokipitofos-
yant+hm'maho. Epohumayo enjwa'mo woho'nosyant+hm'maho. Awonoho. Hof+ko
ijempoho tojwapo ifoho'ofahufijoso a'amu oso ango homo somo swap+fijo somo oso
pomponahoso hof+kimo walohumontonoho.
17 Oso pahnn+mo hungkunoso olene'no lonet+hwalofoho. Yo'mayo hiyaso wojoso
hwangku ut+hwa'nyopo i'mofap+hwoso'no uhwonantanoho. Yo'mayo s+meho mo'mjo
hiyaso mokosyohumalohwoneso hwangku ut+hwa'nyopo i'mofap+hwoso'no a'amu
hopi'nono uhwonant+feho.
18 Sekwo An+tumo in+ngkawent+fi aho yokumpohn'nyo kemokosyohumalofo
sokumo, An+tu kako engo'no engo'no wosejapmmontonoho. I oso'no hwe fi-
hwo kako An+tumo s+meho we'e uyo sohwo, Ngko An+tuye hungkuno nom'ne
upa'nyoso peho'neto. Nta'noho, loso sohwo oso s+meho we'e uyalokuso somo wae
weeo'mtonoho. Jisas ose ul+mentisofoho.

Jisas+ye kona'wohi'nji kon+ngkwa'wehwosanjiye hungkunofoho.
(Mat+yu 12:46-50; Mak 3:31-35)

19 Oso hohosohonta Jisas+ye kona'wohi'nji kon+ngkwa'wehwosanji kakiye
pono pmmentohofofoho. I oso'no hwe moya'mi pi'n+ngo engo Jisas+'njopo
uhu'mokumentohofo so'no hof+ko Jisas pone neso m'mofap+fitnnehofo.
20 Oseso hwe fihwo Jisas+mo ul+mento, Hnna'wohi'nji hnn+ngkwa'wehwosanji
hof+ko yoloho'mo lohofont+fi kikimo woku'mano lont+fi humohumantohofofoho.
21 Ose ulahon+ngki Jisas ul+mento, A'amu An+tuye hungkunomo haloho pent+fi
in+ngkawo'n+ngkohofoso hof+ko nje na'uja nje n+ngkwahwosafoho.

Jisas kako ifofo engo sohumo moiʹwo hmmoʹnyo ulɨmentisofoho.
(Matɨyu 8:23-27; Mak 4:35-41)

22 Sɨkuno fihumo Jisas kakoe inomokomoyo sohwanji hofɨko yofayokinomo kotasontɨfi Jisas ulɨmento, Nakwo mijo lomo nongkihntaʹni woekano. Ose ulahonɨngki nɨhuʹnahone yofayokino hano imentisofoho.
23 Nowekontanɨngkofi Jisas kako saho fosyawoʹmentisofoho. Nofosyowentanɨngki ifofo engo nto yahonɨngki oso yofayokino homo somo mijo ufehuʹmokahumonto yahonɨngki yofayokino hiso mijo womuhuloʹmto imentisofoho.
24 Inomokomoyo sohwa hofɨko Jisasɨmo komoʹno ulɨkafontɨfi ulɨmentohofi, Hwe Engofo, Hwe Engofo, weʹenepi nakwoe yofe moiʹwo umoʹnontaneʹno yalokuhwono. Ose ulahonɨngkofi Jisas nolɨkafonto ifofo soʹnji mijo soʹnjimo hungkuno ulahonɨngki ifofoʹnji mijoʹnji moiʹwo imoʹnɨngkahonɨngki mijo apaʹno songo songo miyoʹnjo nɨhuʹnahone lofawoʹmentisofoho.
25 Oseso Jisas kakoe inomokomoyo sohwamo ulɨmento, Sekwoe sɨmeho hiʹntnnohinoso ntɨʹmo weho. Ose ulahonɨngki hofɨko yomo yontɨfi iyoho yontɨfi ole hnnɨmentohofi, Olo hwe lohwo kako ifofoʹnji mijoʹnjimo yoka ulisolo haloho'nohini isolo tɨhwoe huhwolo.

Hwe sisɨʹmasohoʹnjo sohumtaʹni Jisas kako towahuno wonyo wae yaoʹmentisofoho.
(Matɨyu 8:28-34; Mak 5:1-20)

26 Hofɨko hwaho Ngkalili sopo ntaʹni mijo ayo somo nowakentɨfi hwaho Ngkekesa sopo kiʹmofamentohofofoho.
27-29 Oso hopo sopo Jisas kako yofayokino mtaʹni ifohohosyosyahonɨngki oso ango soponjo hwe fihwo uʹmaʹmentisofoho. Oso hwe huhwo sohumo towahuno wonyo sohwa kakimo ehuhnnamoʹnnyo hweho. Sɨkuno piʹnɨngo engo somo kako he ane hweho. Kako ango ne soʹmo mohumayo hweho. Oʹo, kako aʹamufe pijafo sokimomo hoʹnasiyo sopo humemmojo hweho. Sɨkuno piʹnɨngo engo somo oso towahuno wonyoso oso hwe huhwo sohumo yokumpohnʹnyo mokosyohumawoʹnɨngkohofo sohonta aʹamu angoponjoso aho kesyohumantɨfi ahwomo nano soʹnji kakoe sɨfe ahomo ko kilofontɨfe sohwo kako ahwomo nano hiso mtɨhupewoʹnɨngkisofoho. Towahuno wonyo homo somo hwaho aʹamu ane soponeʹno ipemotawowoʹnɨngkohofofoho. Oso hwe huhwo sohwo kako Jisasɨmo uhwononto joho mohmʹno lamofonto Jisasɨye sɨfe kiʹnyoʹmo pɨwasyonto mango engo ulɨmento, Jisas kɨko Anɨtu Yokintahoponjo sohwoe Hwomu Ne hwosoho. Kɨko ngkimo peho wontohoʹmonneʹnelo. Hungkuno yokumpohnʹnyo wakilɨmonneʹno yohono. Kɨko ngkimo tohino nontapohotoho. Oso hungkuno ulɨmentiso hwapɨngoso olenoho. Jisas kako oso towahuno wonyo sohumo ulɨmento, Kɨko olo hwe lohumo ulɨkoʹmaho.
30 Ose ulonto nomʹne hungkuno ulɨmento, Jɨje yofe pɨhwoʹnyo hwosilo. Ose ulahonɨngki ulɨmento, Nje yofeso *Ami* hwoʹnyoho. (Nakwoe hungkuno ole, Sɨsɨhwayo paʹnɨngo, piʹnɨngo engofoho.) Hwapɨngoso towahuno wonyo piʹnɨngoso oso hwe huhwo sohumo ehuhnnamoʹnnyofoho.
31 Towahuno huhwo sohwo hofɨko Jisasɨmo yokumpohnʹnyo ulɨmentohofi, Kɨko tohino mayo soʹno tɨkano somneʹno nolonehwajohotoho.
32 Oso hwofɨkiʹnyo mofone sopo yahu piʹnɨngo engoso hofɨko mno ijontanɨngkofo somneʹno towahuno wonyo sohwa Jisasɨmo yokumpohnʹnyo ulɨmentohofi, Kɨko tɨmoʹnohino fohononehwajo. Nakwo oso yahu nongkwafe poneʹno wohwontaneʹno yɨhwono. Ose ulahonɨngkofi Jisas hofɨkimo tɨmo honohwatɨmentisofoho.
33 Oseso oso towahuno wonyo hiso hwe sohumo nulɨkoʹmantɨfi yahu somo ehuhnnaoʹmentohofofoho. Ehuhnnaofahonɨngkofi yahu hiso hofɨko hano kunto kuntoʹno wentɨfi iwoʹmangomo mtɨkuʹnontɨfi mijomo nɨhuʹnahono mihuloʹmentisofoho.

34 Oso yahu mokosyohumayo sohwa yo'mayo somo uhwonontɨfi hano kunto kunto'no wentɨfi hwe moya'mi ango engo soponjo so'nji oso'mo so'meemjo so'ntnne'no oso hungkuno hiso lɨjwaofahonɨngkofi ho'nɨmɨmentisofoho.
35 Oso hungkuno hiso ho'nɨngkahonɨngki hwe moya'mi hopi'nonohinoso uhwonano lontɨfi imentohofofoho. Hofɨko Jisasɨ'nji i'mofapontɨfi uhwonɨmentohofoso oso hwe towahuno wonyo ulɨkoma'mentohofo sohwo kako he yofonto kako huno wopɨngo'njo imo'nonto kako Jisasɨye sɨfɨki'nyo'mo nohumentanɨngki uhwonɨmentohofofoho. Ose uhwonontɨfi iyoho imentohofofoho.
36-39 Oso a'amu tɨfinjo i'mofapmmentohofo somo a'amu hofɨko Jisas oso hwe towahuno wonyo ulɨko'ma'mentohofo sohumo wopɨngo umokumentiso somo uhwonɨmentohofo so'no mpoyo lutɨhwamentohofofoho. Ose upa'nontɨfi oso hwe moya'mi hopi'nono oso hwaho Ngkekeso so'meem mta'angoso hofɨko Jisasɨmo ulɨmentohofi, Kɨko nakumo nonelɨko'mahoji nom'ne angopono mpano. Ose ulɨmentohofo hwapɨngoso ole'nefoho. Hofɨko iyoho mɨkunɨmposo unɨngkahonɨngki ulɨmentohofofoho. Oseso Jisas kako yofayokinopo nokotosahonɨngki oso hwe towahuno wonyoso ulɨko'ma'mentohofo sohwo kako Jisasɨmo yokumpohn'nyo ulɨmento, Ngko kɨko'nji wowahontnne'no yohono. Ose ko ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Kɨko jɨje angopono asomo uhuji yo'mayo wonyoangkafo Anɨtu kiloho'maso so'no jɨje a'amu somo filutɨhwaho. Ose lɨhwajonto Jisas kako nɨhu'nahone asomo wako'mentisofoho. Oseso oso hwe huhwo sohwo kako kakoe ango pone'no asomo nowento hwe moya'mi hopi'nonohinomo yo'mayo Jisas uloho'mentiso so'no lutɨhwamentisofoho.

Mu poyo pe'nnyosi'nji a'mu mnokino'njosi'njiye hungkunofoho.
(Matɨyu 9:18-26; Mak 5:21-43)

40 Jisas kako mijo ayo nongkihnta'ni asomo wako'mentiso sohonta hwe moya'mi hopi'nono kakine'no humohontohumantohofoso Jisasɨmo uhwonontɨfi sɨmonyo imentohofofoho.
41-42 Osohonta hwe fihwo kakoe yofe Jailos sohwo kako Jisasɨmo u'ma'mentisofoho. Oso hwe Jailos huhwo sohwo kako Anɨtuye tajo ango we'e somo mokosyohumayo'ne yofe engo'njo hweho. Kako mu anga'nohino'njo hweho. Kakoe mu siye sos-woso aho hopi'nono sɨfe mta'ni hufa'u uyakolo'nnyosi kako poyo wope'nɨmonto mofone sopo kanɨngkwohwo Jisasɨmo u'manto Jisasɨye sɨfɨki'nyo'mo hwomtame ehumanto Jisasɨmo yokumpohn'nyo ulɨmento, Kɨko nje ango pone'no wowaho. Ose ulɨmentisofoho.
43 Oso a'amu'njo hopo sopo a'mu fisi kako humunyoponoho. Oso hisi kako engolopohamo imoihoso ne'no yontanɨngki soswo aho hopi'nono sɨfe mta'ni hufa'u uyakolo'mojofoho. A'amu fihwo kako oso a'mu hisiye mnokino homo somo wopɨngo umokone sohwo mohumunyoponoho. Kakoe hamniyoho hopi'nono a'amu mnokino'njo somo wopɨngo umokiyo sohwamo nto umojiyoho.
44 Oso a'mu hisi kako Jisasɨye hohujo hohnta'ni u'manto kako Jisasɨye hwapɨfe tokwajo somo aho upm'mokahonɨngki a'musi kakoe honɨyoso sosayo komo'no sa'nɨmentisofoho.
45 Oso hohosohonta Jisas ulɨmento, Ngkimo aho tɨhwo nɨpm'mokantofoho. Ose ula-honɨngki hofɨko anga'no anga'no ulɨmentohofi, Ngko'maho. Ngko makupm'mokoho yohono. Ose lontanɨngkofi Pita Jisasɨmo ulɨmento, Hwe Engofo, hwe moya'mi pi'nɨngo engo kikimo ifehu'mokokumantɨfi kakupm'mokohofo.
46 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, A'amu anga'no kako ngkimo aho kisanisyohoho. Nje a'apaho somta'ni yokumpohn'nyo fehohnjoso uhwohoe huno niyohoho.
47 Ose ulahonɨngki oso a'mu hisi kako Jisas ngkine'no huno nto uyohoho syafɨsyonto yomo yomo yonto Jisasɨye sɨfɨki'nyo'mo hwomtame ulohofonto

a'amu hopi'nonohinofe tɨmopo kako Jisasɨmo aho kisuhumentiso hwapɨngo so'no lutɨhwanto ole ulɨmento, Nje mnokinoso nɨhu'no komo'no moi'wo imo'nɨngkohoho.
48 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Nje mupe, kɨko ngkimo sɨmeho hi'ntnnono ntapohino so'no olohonta kɨko wopɨngo imo'nɨngkino. Kɨko sɨmeho wopɨngo'njo siki uhuji fohumantono.

49 Ose ulontanɨngki hwe fihwo Jailosɨye angopo nta'ni noponto Jailosɨmo u'manto ulɨmento, Jɨje mu poyo nto pe'nɨngkohoho. Oseso kɨko olo hwe engo lohumo jɨje ango pone'no peho'no ipemotowalokuno. Kako wohumano.
50 Ose ulahonɨngki Jisas kako upa'nonto Jailosɨmo ulɨmento, Kɨko iyoho yohotoho. Kɨko ngkimo sɨmeho hi'ntnnono ntahopohojo'no jɨje mu wopɨngo umo'nɨmontonoho.
51 Ose ulonto Jisas kako Jailosɨye angopo i'mofawento oso hopo sopo Jisas kako Pita, Joun, Jemɨs oso hwanji kanɨngkwohwo'ya'u'njimo utɨmanto hofɨko'nohini angomo humentohofofoho. Nom'ne a'amu somo ole ulɨmento, Sekwo noswapɨkutoho.
52 Ose ulahonɨngki hwe moya'mi pi'nɨngo engoso hofɨko mu hisine'no humotaho lopemo'nowentanɨngkofi Jisas ulɨmento, Sekwo humotaho lɨkutoho. Kako poyo'maho. Saho fosyaweho.
53 Ose ulahonɨngki a'amu hiso hofɨko mu poyo nto pe'nɨmentiso so'no huno uyahonɨngki hofɨko Jisasɨmne'no sitofo ulontɨfi tɨkafo ujɨmentohofofoho.
54 I oso'no Jisas kako mu poyo pe'nɨmentiso siye aho manto mango mohm'no ole ulɨmento, Mupe, kɨko filɨkaho.
55 Ose ulahonɨngki oso mu hisiye huyo'mangoso nto umentisoso asomo ponto ka'wohimo uhulo'ofahonɨngki mu sopi lɨka'mentisofoho. Nolɨkofahonɨngki Jisas kanɨngkwohwo'ya'umo ulɨmento, Wosopayo uyinyo.
56 Ose ulahonɨngki kanɨngkwohwo'ya'u siko yo'mayo somo uhwononji yomo engo imentisiyefoho. Jisas kako kanɨngkwohwo'ya'umo hungkuno yokumpohn'nyo ulɨmento, Olo hilo so'no siko yolohoso nom'ne a'amumo nulohosiloho. Ose ulɨmentisofoho.

9

Jisas kakoe inomokomoyo aho hopi'nono sɨfe mta'ni hufa'uyo sohwamo kakoe syoho somo iyo'ne uhwatɨmentisofoho.
(Matɨyu 10:5-15; Mak 6:7-13)

1 Jisas kako kakoe inomokomoyo aho hopi'nono sɨfe mta'ni hufa'uyo sohwamo lutɨmanto yo'mayo mnokino'njo so'nji a'amu towahuno wonyo ehuhnnamo'nnyo so'njimo wae yaofɨkuji wopɨngo umokiyo'ne kakoe yokumpohn'nyo uyɨmentisofoho.
2 Jisas hofɨkimo ulɨmento, Sekwo ango'meemne humpekuji Anɨtu kako a'amu somo umokosyohumamonto yalokunjo so'no lutɨhwafɨkuji a'amu mnokino'njo somo wopɨngo umokumno.
3 Ose ulonto ulɨmento, Sekwo yo'mayo hano emoyo so'ne'no mno, ho'yo, wopayo, hamniyoho manji'mofo nom'neso nomotawekutoho. O'o, hano'nohino fiyɨkuno.
4 Sekwo nom'ne angopo i'mofahokuji a'amu fihwo sekumo kakoe angomne'no setɨmaso sohwoe angomnohini fosyawentɨfijo sohwasi oso ango hopo sopo nulɨko'mafɨkuji ango nom'nepono nje hungkuno lutɨhwayo'ne fɨhwanɨmno.
5 Ango fipo i'mofafijoso a'amu mosetɨmaso'njo mikujɨ'manji oso ango hopo sopo nulɨko'mafɨkuji hopo soponjo hwaho semongki'nososo hofɨko nosehontohumentanɨngkuji oso hintalinyo hiso wae feehumno. Oso homo somo uhwonɨngkuji hofɨko hofɨkoe yahino somne'no huno ole wosyafɨhupɨfe. U, nakwo wonyo yɨhwono. Ose syafɨsyɨkuji iyoho unono.

6 Ose ulonto hofɨkimo uhwojahonɨngki hofɨko angoˈmeemneˈno humpoˈmentohofofoho. Ango hoˈmo hoˈmmeemo Anɨtuye hungkuno wopɨngoso lɨkuˈmofontɨfi aˈamu mnokinoˈnjo somo wopɨngo umokumentohofofoho.

Hwe yofe engoˈnjo hwaho mokosyohumayo Helout sohwo kako Jisasɨmneˈno hungkuno upaˈnɨmentisofoho.
(Matɨyu 14:1-2; Mak 6:14-16)

7 Hwe yofe engoˈnjo hwaho Ngkalili sopo mokosyohumayo sohwo kakoe yofe Heloutɨyoho. Oso huhwo sohwo yoˈmayo wonyoangkafo Jisas imentiso soˈno upaˈnonto kako huno piˈnɨngo syafɨhuˈmentisofoho. Hwapɨngoso aˈamu fehohnjoso Jisasɨmneˈno ole ulɨmentohofi, Joun poyo peˈnɨmentiso sohwo kako piˈnɨmo mtaˈni apaˈno songo nto lɨkakwoho.

8 Nomˈne aˈamuso ole ulɨmentohofi, Ilaija sohumo Anɨtu hungkuno uyahonɨngki kako neyakwosamo hohonta lutɨhwamojo sohwo kako poyo peˈnɨmentiso sohwo apaˈno nto lɨkakwoho. Nomˈne aˈamuso ole ulɨmentohofi, U, nomˈne aˈamu hohonta humamojo sohumo Anɨtu hungkuno uyahonɨngki lutɨhwamojo sohwo nto lɨkakwoho.

9 Helout oso hungkuno upaˈnonto kako syafɨhuˈmento, Nje aˈamu lɨhwatɨmentoheso hofɨko Jounɨye tɨˈwangomo mɨngo ntofilɨjwamokwofɨhweho. Oseso olo hwe lohwo Jounɨˈmanji pipilo. I osoˈno ngko pipineˈno upaˈnɨngkohono oso huhweho eso, hungkuno upaˈnɨmaleso tɨhwolo. Ose syafɨsyonto kako Jisasɨmo uhwonɨmonto imentisofoho.

Jisas kako aˈamu ‘faif tausen’ (5000) sohwamo wopayo uyɨmentisofoho.
(Matɨyu 14:13-21; Mak 6:30-44; Joun 6:1-13)

10 Jisas kakoe inomokomoyo (*apousel*) uhwatɨmentiso sohwa asomo nopontɨfi hofɨko yoˈmayo imentohofo soˈno Jisasɨmo ulɨmentohofofoho. Nto ulahonɨngkofi Jisas kako hofɨkoˈnji aˈamu nomˈne hopiˈnonohino somo uhwatɨˈmofontɨfi hofɨkoˈnohini ango Mpetɨsaita neˈno umentohofofoho.

11 Hwe moyaˈmi hopiˈnonohinoso oso hisoˈno huno uyahonɨngki hofɨko umentohofo somo inɨngkamentohofofoho. Jisas kako oso hwe moyaˈmi hiso kakimo nto inɨngkowahonɨngkofi uhwononto ulɨmento, Sekwo oyonɨmno. Jisas kako Anɨtu hwe moyaˈmi somo wopɨngo umokosyohumamonto iwoˈnɨngkiso soˈno hungkuno ulonto aˈamu mnokinoˈnjo somo wopɨngo umokumentisofoho.

12 Osoˈno sɨkunoˈnji kakoe inomokomoyo aho hopiˈnono sɨfe mtaˈni hufaˈuyo sohwa Jisasɨmo uˈmantɨfi ulɨmentohofi, Kɨko oso hwe moyaˈmi somo ango soˈmneˈno lɨhwajohojoˈno hofɨko osopo fosyawekuji wosopayo wotɨpemapɨfe. Olo humalohwone lopo aˈamu ango yoˈmayoso aneponoho.

13 Ose ko ulahonɨngkofi Jisas ulɨmento, Oˈo, sekwo huhwasi wosopayo uyɨmno. Ose ulahonɨngki hofɨko ulɨmentohofi, Nakwo wosopayo piˈnɨngoˈnjo hwonanɨˈmaho. Wopayo aho fehohnjo hopiˈnonohinoˈnji inanɨku hufaˈuyo soˈntnnohini mokosyohumalohwono. I kɨko ole losyofɨsyalokuno. Sekwo nowekuji hoˈyango ango mtaˈni aˈamu hopiˈnonohino somneˈno wosopayo mpe uyamno. Ose losyofɨsyalokuno. Ose ulɨmentohofofoho.

14 Oso aˈamu hiso *faif tausen* (5000) hwafoho. Jisas kako kakoe inomokomoyo sohwamo ulɨmento, Sekwo hofɨkimo ulɨmno. Aˈamu *fifɨti* (50), *fifɨti* (50) mɨhuˈmokinɨngkuji wohumafe.

15 Ose ulahonɨngki inomokomoyo sohwa hofɨko Jisas ulɨmentiso hopa mɨhuˈmohuˈmɨngo yɨhuˈmatɨˈmentohofofoho.

16 Jisas kako oso wosopayo aho fehohnjo hopiˈnonohino soˈnji inanɨku hufaˈuyo soˈnji nomanto kako ahwomomo tɨmo uhwontohumanto Anɨtumo isamoyoka

ulɨmentisofoho. Isamoyoka nto ulonto kako wopayo hiso kutɨkujo lohofonto kakoe inomokomoyo sohwamo aˈamu somo yano ulofiyoˈne huˈmuyɨmentisofoho.
17 Aˈamu hopiˈnonohinoso wopayo hiso moiˈwo nontɨfi sɨmeho uhnnɨngkahonɨngki hofɨko wosopayo nɨlɨfonaoˈmentohofoso nuhuˈmokontɨfi sohwo hoˈyo aho hopiˈnono sɨfe mtaˈni hufaˈuyo somo mohuˈmemeehumentohofofoho.

Pita Jisasɨmneˈno Kɨlaisɨyoho ose lɨjwaoˈmentisofoho.
(Matɨyu 16:13-19; Mak 8:27-29)

18 Sɨkuno fihumo Jisas kakoˈnohini kanɨngkwohumo jomo ulontanɨngki kakoe inomokomoyo sohwa mofonepo humohumantohofofoho. Jisas kakoe inomokomoyo sohwamo ulohonɨmento, Aˈamu ngkineˈno pehofo mjolɨmɨwalokwofo.
19 Ose ulahonɨngki hofɨko ulɨmentohofi, Aˈamu fehohnjo kikineˈno ole lalokwofo, Joun Aˈamumo Mijo Kiyomaˈmojo sohwolɨkeno. Aˈamu nomˈne fehohnjo ole lalokwofo, Ilaijatɨkeno. I nomˈnihwa aˈamumo Anɨtu hungkuno uyahonɨngki lutɨhwanto peˈnɨmentiso sohwo apaˈno songo lɨkaˈmaso hwolɨkeno. Kikineˈno ose mjolɨmɨwalokwofo.
20 Ose ulahonɨngkofi Jisas ulɨmento, Sekwo sohwasi, ngkineˈno pehofo ntɨwoˈnɨngkohofɨhwasilo. Ose ulahonɨngki Pita ulɨmento, Kɨko sohwosi Anɨtuye Kɨlaisɨkiyoho. Anɨtu nakwoe hwaho loponeˈno kuhwotɨmentiso hwosoho.

Jisas kako poyo peˈnɨngkuhwosi apaˈno songo lɨkafone soˈno hungkuno ulɨmentisofoho.
(Matɨyu 16:20-28; Mak 8:30–9:1)

21 Pita ose ulahonɨngki Jisas kako inomokomoyo sohwamo hungkuno yokumpohnˈnyo ole ulɨmento, Sekwo oso hisoˈno nomˈnemo lujɨmofɨkutoho.
22 Ose ulonto ole ulɨmento, Aˈamufe Hwomu sohwoˈni ngko tohino engo nomaˈmne hwoˈnyoho. Aˈamu Jutafe hwe engo sohwanji aˈamu tajo ango syohoˈnjo sohwanji aˈamu Jutafe honɨngkano hungkuno lutɨhwawoˈnɨngkohofo sohwanji hofɨko ngkineˈno nakwolaho ntɨkuji hohujo ikinjanɨmofɨkuji nofonjanɨhufitnnefoho. I osoˈno sɨkuno hufaˈu sɨhune memjaofɨhwosoˈno ngko apaˈno songo wolɨkaˈmonnoho.
23 Ose ulonto hwe moyaˈmi hopiˈnono Jisasɨmo inɨngkamentohofo somo ole ulɨmento, U, aˈamu fisoku ngkimo wonnɨngkopano lɨfijoˈmanji sekwo sekwoe yoˈmayo hi semoˈnɨwoˈnɨngkiso soˈnji sekwoe yofe soˈnji monje yahinɨngkuji sekwo sɨkuno huhwo huhwi nje yofeˈno poyo peˈnyo soˈno iyoho miyoˈnjo ifijoso ngkimo mofo ne sopo tɨfi nnɨngkapmno.
24 Aˈamu fihwo kakoe songo humayoso yokumpohnˈnyo womokosyohumamo lososo kakoe songo neˈno humayoso wopɨwahuˈmontonoho. Osoˈno aˈamu fihwo ngkineˈno huno uyahonɨngkuhwosi kakoe humayoso pɨwasyososo hwangku kakoe humayoso wotɨpemaˈmontonoho.
25 Aˈamu fihwo kako Anɨtumneˈno hohujo ikinjaofɨhwosi kako olo hwaho loponjo hoˈyango hamniyoho yoˈmayoso engo huˈmeesyontoso sohwo kako tɨkanomo wesoˈmanji oso hoˈyango yoˈmayoso pipi ufoˈmaneto. Awonoho.
26 Aˈamu fihwo kako nje hungkuno soˈnji ngkoˈntnneˈno hohujo ikinjanɨmofoso sohwo ngko oso huhwo sohumneˈno tɨfi noˈmo hohujo ikinjɨmoˈmnefoho. Ou, osohonta ngko nje Mpohwoe yokumpohnˈnyo soˈnji aˈamu ahwomomjo wopɨngoˈnohini sohwafe yokumpohnˈnyoˈnji nje yofe engoˈnji olo hwaho lopo asomo pmme sohonta aˈamu ngkineˈno hohujo ikinjanɨmofoso sohuneˈno ngko hohujo ukinjɨmoˈmonnoho.
27 Ngko hungkuno nehopi waselɨmonneˈno yohono. Aˈamu olo hwaho lopo nakwoˈnji olohonta humalofo fehohnjoso mapeˈnontanɨngkuji Anɨtu aˈamumo wopɨngo wonyoangkafo mokosyohumayo somo uhwonantɨfeho. Ose ulɨmentisofoho.

Jisas kakoe a'apaho sɨmano nom'ne kengo imo'nɨmentisofoho.
(Matɨyu 17:1-3; Mak 9:2-13)

28 Sɨkuno aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'u sɨhune memjaofahonɨngki Jisas kako Pitaja Jounja Jemɨsɨjamo utɨmanto kako Mpohumo jomo ulɨmo lonto hwofɨki'nyo we'e sopone'no kotasɨmentohofofoho.
29 Kako Mpohumo jomo ulontanɨngki kakoe sɨmo'mangoso mofehi'nyo pa'nyo imo'nonto kakoe manji'mofo sawemoso nɨhu'no halojo pomponaho pa'nyo imo'nɨmentisofoho.
30 Oso hohosohonta hwe hufa'u hohonta pe'nɨmentisiye sohwa'u kako'njopo i'mofaponji hungkuno hnnɨmentohofoso Mousesɨ'nji Ilaija'njoho.
31 Siko ahwomomjo yokumpohn'nyo so'nji u'manji siko Jisas kako ango Jelusalem sopo yo'mayo Anɨtu kako Jisas yone'ento uyohotɨmentiso somo ne imo'nyo'ne poyo umo'nɨmontonoho, hnnɨmentohofofoho.
32 Pitajanji nom'ne sohwanji saho humofosyawentohofo sohwa nolɨkafontɨfi uhwonɨmentohofoso Jisasɨye pomponaho so'nji hwe hufa'u sohwa'u'njimo uhwonɨmentohofofoho.
33 Oso hwe hufa'u sohwa'u Jisasɨmo uhwotɨ'mofaho lonji imentisiyoso Pita kako huno pi'nɨngo syofɨsikaofonto Jisasɨmo ulɨmento, Hwe Engofo, nakwo olopo humentani sehonɨngkuhwoneso wopɨngofoho. Olo hilo so'no syafɨsiyo'neso ango hufa'u sɨhune womolantane'no yɨhwono. Anga'no kɨko'nefoho. Anga'no Mousesɨmnefoho. Nom'neso Ilaijamnefoho. Pita kako oso hiso'no huno ito'no muyahonɨngki ulɨmentisofoho.
34 Pita ose ulontanɨngki himo hwahonepo kepijiyofasyonto hofɨkimo ifeehu'mokosyahonɨngki inomokomoyo sohwa hofɨko iyoho imentohofofoho.
35 Oso himo ho'mo so'mta'ni mampaho ole ho'nɨmento, Olo hwe lohwo sekumne'no uhwosopo'mentohe sohwo nje Hwomufoho. Kakoe hungkunomo sekwo upa'nɨmno.
36 Oso mampaho hiso moi'wo ho'nɨkwato lohofahonɨngki inomokomoyo sohwa uhwonɨmentohofoso Jisas kako'nohini lohofontanɨngki uhwonɨmentohofofoho. Inomokomoyo huhwo sohwa yo'mayo uhwonɨmentohofo sohonta hofɨko nom'ne sohwamo hungkuno mulɨmmentohofofoho. O'o, mampi'nyo humohumantohofofoho.

Hwomu towahuno wonyo ehuhnnamo'nyo fihumo Jisas wopɨngo umokumentisofoho.
(Matɨyu 17:14-21; Mak 9:14-29)

37 Mo'nɨngkanta hofɨko hwofɨki'nyo we'e sopo ulɨko'mantɨfi nowentɨfi hwe moya'mi pi'nɨngo engo honɨngkanopo Jisasɨmo uswo'nɨmentohofofoho.
38 Hwe fihwo kako oso hwe moya'mi pi'nɨngo engo somta'ni Jisasɨmo joho ulɨmento, Hwe Engofo, ngko kikimo jomo wakilɨmonne'no yohono. Kɨko nje hwomu lohumo tɨmo uhwonyo. Ngko olo hwomu anga'nohino'njo hwo'nyoho.
39 Towahuno wonyo sohwo kako hwomu sohumo u'manto aho yokumpohn'nyo kemokosyohumahonɨngki hwomu sohwo kako joho mohm'no lɨwo'nɨngkisofoho. Towahuno wonyo huhwo sohwo kako hwomu sohumo wonyo kimokonto mohm'no mohm'no ulohofahonɨngki hwomu sohwoe mango mta'ni makwoangoso sapɨwo'nɨngkisofoho. Towahuno wonyo huhwo sohwo kako hwomu sohwoe a'apaho wonyo ne'no umokonto komo'no musya'ofe'njo yonteso hwomu sohwo kakoe a'apahoso kangotnnyo imo'nɨmojofoho.
40 Oseso ngko jɨje inomokomoyo sohwa hofɨko towahuno wonyo hiso wae weenɨmofife lonji humotaho ko loheso hofɨko hopo'maho.
41 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Hwe moya'mi olohonta humalofo soku, sekwo Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono muyo kuyoho. Sekwo honɨngkano ito'nohino'maho.

Oso yahino hiso ne'no weso'manji ngko sekwo'nji humayoso sɨkuno alale womem-
janɨmo'montolɨkeno. Ngko sekwoe tango ngkimo nɨ'mayoso sɨkuno alale womem-
janɨmo'montolɨkeno. Jɨje hwomuso ngko'njo lopone'no motape.
42 Nomotowentanɨngki towahuno wonyo sohwo kako hwomu huhwo sohumo
hwahopo kelopmmokwajonto mohm'no hnnojwao'mentisofoho. Jisas kako towahuno
wonyo huhwo sohumo yoka ulonto wae yɨmofonto hwomu sohumo wopɨngo umoku-
mentisofoho. Wopɨngo umokonto kanɨngkwohumo uyɨmentisofoho.
43 Hwe moya'mi hopi'nonohinoso hofɨko Anɨtuye yokumpohn'nyoso utɨhwa'nyopo
uhwonontɨfi hi ulɨkofahonɨngki hofɨko yomo imentohofofoho.

Jisas kakoe inomokomoyo sohwamo kako poyo imo'none so'no apa'no ulɨmentisofoho.
(Matɨyu 17:22-23; Mak 9:30-32)

Hofɨko Jisas kako imentiso so'no huno pi'nɨngo engo syofɨsyontanɨngkofi Jisas kakoe
inomokomoyo sohwamo ulɨmento,
44 Sekwo olo hungkuno loso selɨ'me'no haloho ito'no upa'nɨmno. Sekwo inɨngo
mofɨkutoho. Hwangku we'enepi ngko A'amufe Hwomu sohwo'nɨmo nje mango
sohwafe aho somo hofɨko ngkimo woho'nonɨsyantɨfeho.
45 Ose ulahonɨngki hofɨko oso hungkuno ulɨmentiso so'no huno mummentiso-
foho. Hwapɨngoso oso hungkuno hiso hofɨkine'no hiyaso wo'nnyo so'no hofɨko
huno mosyafɨsiyo'njo yontɨfi hofɨko hwapɨngo ne so'no Jisasɨmo ujoso'no iyoho
unɨmentisofoho.

Inomokomoyo nom'ni hwamo yakolo'nnyoso tɨhwolo.
(Matɨyu 18:1-5; Mak 9:33-37)

46 Inomokomoyo sohwa hofɨko nakwoe hwe yofe engo'njo sɨmo'mo yakoloso,
tɨhwolɨkeno sohnnohojikamo'nontɨfi ikujoho wofongki'nantɨfi imentohofofoho.
47 Jisas kako hofɨkoe huno somjo huno wo'nnyo so'no huno uyahonɨngki kako
mehomi we'eso utɨmanto, momemokosyohumamentisofoho.
48 Oseso inomokomoyo sohwamo ulɨmento, A'amu fihwo kako olo mehomi lohumo
nje yofe ho'nonɨmayo'ne ufo'maso sohwo kako ngkimo nɨfo'makwoho. A'amu
ngkimo nɨfo'maso sohwo kako hwe engo ngkimo nɨhwatɨmentiso sohwo huhumo
ufo'makwoho. Hwe fihwo kako kakoe yofe engo somne'no huno mosyafɨsiyo'njo
a'amu nom'nimo ufo'mayo'nohini sohwo kako Anɨtuye tɨmopo hwe engo ne sɨmo'mjo
hweho.

A'amu sekwoe yo'mayo syoho somo mohwempeesemofe hwo'manji sekwoe a'amu hweho.
(Mak 9:38-40)

49 Jisasɨye inomokomoyo Joun sohwo kako Jisasɨmo ulɨmento, Hwe Engofo,
Nakwo uhwonɨmalohwoneso hwe fihwo kako jɨje yofe ulonto towahuno wonyo
wae yaofontanɨngki uhwonɨmalohwonefoho. I oso'no kako nakwo'nji kikimo
mokinɨngkowaloku yɨhwono i oso'no nakwo kakimo ulɨmalohwono, Kɨko Jisasɨye
yofe'nji towahuno wonyoso wae yaofohotoho.
50 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Sekwo ose uloho'malofoso wonyofoho. Sekwo
kakoe honɨngkanomo nopɨjumofɨkutoho. A'amu sekwoe syoho somo mohwempeese-
mofe hwo'manji sekwoe a'amu hweho. Ose ulɨmentisofoho.

A'amu Someliyaso Jisas hofɨkoe angopo wahonɨngki hofɨko Jisasɨmo mutɨma'mmentohofofoho.

51 Jisasɨmo Anɨtu ahwomomne asomo utɨmayo sɨkuno mofonepo
imo'nɨngkahonɨngki Jisas kako Jelusalemne'no we-e'neso huno yokumpohn'nyo
syofɨsyomanto Jelusalemne'no wawomo lonto hano sɨmentisofoho.

52 Jisas kakoe inomokomoyo sohwanji Jelusalemne'no nowentanɨngkofi kako kakoe
inomokomoyo fihwamo a'amu Someliyafe ango fipone'no Jisas kakine'no ango ito'no
esyohumayo'ne ulohasiyo'ne lɨhwatɨmentisofoho.
53 I oso'no oso ango hopo soponjo a'amuso hofɨko Jisasɨmo hofɨkoe angomo
ipemotasyuyo so'no nakwolaho lontɨfi mutɨmmaso'njo imentohofofoho. Hwapɨngoso
kako Jelusalemne hweho lontɨfi mutɨma'mmentohofofoho. Hofɨko Anɨtumne'no
hwomtame ulohofo yahinoso Jelusalemnohini * uhwonyoso nakwolaho linyofoho.
54 Jisasɨye inomokomoyo hufa'u sohwa'u Jemɨsɨ'nji Joun'nji siko yo'mayo yo'mayo
yahino somo uhwononji ulɨmentisiyo, Hwe Engofo, nakwo ahwomomjo toho so'no
joho lutɨmehwasi olo a'amu lomo nasiyoso wopɨngotaho.
55-56 Ose ulahonɨngki Jisas kako sikimo yoka ulɨmento, Siko sikoe sɨmeho mo'mjo
huno wonyoso huno maseyohi yohoho. Ngko A'amufe Hwomu sohwo'ni ngko
a'amumo wonyo imokiyo'ne pmmentohe hwonɨ'maho. O'o, a'amumo ufo'mayo'ne
pmmentohe hwo'nyoho. Ose ulahonɨngki hofɨko nom'ne ango pone'no womentoho-
fofoho.

A'amu Jisasɨmo tɨfi inɨngkayo yahino so'ne hungkunofoho.
(Matɨyu 8:19-22)

57 Hofɨko honɨngkanopo noloho'nowentanɨngkofi hwe fihwo Jisasɨmo ulɨmento,
Kɨko ango ntɨ'mno usoso ngko tɨfi wokinɨngkamonnoho.
58 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Sikisɨwojo sohwa hofɨko hofɨkoe sokimoso hi'njo
hwafoho. Yɨhufo sohwa hofɨko hofɨkoe aifoso hi'njo hwafoho. I oso'no ngko A'amufe
Hwomu sohwo'ni ngko ango saho fosyawe'neso ane hwo'nyoho.
59 Ose ulonto kako nom'ne hwe sohumo ulɨmento, Kɨko ngkimo tɨfi nnɨngkape. Ose
ko ulahonɨngki hwe sohwo kako ulɨmento, Kɨko ngkimo tɨfi nnɨngkape ntohino so'no
ngko kikimo wokinɨngkapmmonnoho. I oso'no sɨmo'mo ngko nje mpohumo kaki'no
pi'nɨmo'mo ijopijisyasi'mo peso. Wopɨngotaho.
60 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, A'amu ngkimo tɨfi monnɨngkapɨfijoso hofɨko
ujopijisyahufe. Hofɨkoe syohofoho. I kɨko sohwosi ngkimo nnɨngkapohoji Anɨtu
a'amumo wopɨngo umokosyohumamonto yalokunjo so'no kɨko a'amu somo Anɨtu
kakoe hungkunoso filɨjɨmofo. Ose ulɨmentisofoho.
61 Hwe nom'nihwo Jisasɨmo ulɨmento, Hwe Engofo, ngko kikimo tɨfi
wokinɨngkamonnoho. I oso'no ngko sɨmo'mo nje a'amumo aho nɨhu'no upeemeso
wopɨngotaho.
62 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, A'amu ngkimo tɨfi ko nnɨngkapɨhwosi kako
tɨfi no'mo yo'mayo ulɨko'maso so'no ikintɨmantɨmo mjɨmɨwe'njo sohwo kako Anɨtu
a'amumo mokosyohumayo sopono syoho iyo so'no hopo'maho. Ose ulɨmentisofoho.

10

Jisas kako hwe nom'ne 'sefenti-tu' (72) sohwamo ango'meemo kakoe hungkuno lutɨhwayo'ne lɨhwatɨmentisofoho.

1 Oso hohosohonta Jisas kako nom'ne a'amu *sefenti-tu* (72) sohwamo kakoe syoho
somne'no uhwosopo'mentisofoho. Kako a'amufe ango ho'mo ho'meemo tɨfi ngko
nu'ma'mne'ento ango ho'mo ho'mne'no hwe hufa'u hufa'u lɨhwatɨmentisofoho.
2 Sɨmo'mo hungkuno ole ulɨmento, Pahnnɨmo hungkuno waselɨmonne'no yohono.
Wopayo syoho soponjo pi'nɨngo engoso toyo nto imaho. I oso'no a'amu wopayo

* **9:53:** A'amu Someliyaso Hwofɨki'nyo Ngkelisim sopo uhu'mokontɨfi Anɨtuye yofe ho'nomawo'nɨngkohofofoho. Oso'no a'amu Jutaso hofɨko Jelusalem uhu'mokontɨfi Anɨtuye yofe ho'nomawo'nɨngkohofofoho. (Jn. 4:20 somo uhwonyo.) A'amu Someliyaso hofɨko huno ole, A'amu Jutaso hofɨkoe yahino wopɨngo minɨngkawo'nɨngkiyohofo. Oso'no hofɨko Jisasɨmo mufo'maso'njo imentohofofoho.

toyo mjiyo'ne syoho'njo sohwa hopoenohino hwa'maho. Oseso sekwo olo syoho loso mokosyohumawo'nɨngkiso kakwo'yohumo jomo ulɨkujo'no kako oso wopayo toyo homo somo mjiyo'ne a'amumo lɨhwajiyo'ne jomo ulɨmno.

3 Sekwo upa'nɨmno. Ngko sekumo yahu mu hopa sikisɨwojo sohwafe ango'mne'no wokasemo'mji yalokweno. Hofɨko sekumo wonyo woselohofantɨfe'no yalokwofo. Sekwo yahu mu hopa yokumpohn'nyo ane'njo sohwahnne'no huno ose ko niyahonɨngki losehwojalokweno. Oso'no mpanɨmno.

4 Sekwo hamniyoho so'nji yo'mayo ho'yango memokomayo'ne so'nji sɨfɨkwongofosyo nom'ne so'nji nohu'memokaho'nɨngkutoho. Sekwo honɨngkanomo wekuji uhwonɨfijoso hwe fihwo honɨngkanopo nohumentanɨngkuhwosi uhwonɨngkuji nɨjwokohumafɨkutoho. O'o, sekwo kakimo yakolo'nohini ulohofefoho.

5 Sekwo a'amufe ango sopo i'mofahokuji ole ulɨmno. Anɨtu kako sekumo wopɨngo waselohomonto iwo'nɨngkiso so'no sekwo sɨmeho wopɨngo'nji fosyohumamno. Ose ulɨmno.

6 Hwe fihwo kako yahino wopɨngo iwo'nɨngkiso sohwoe angopo i'mofafijoso kako sekumo wopɨngo selohofɨhwoso'no Anɨtu oso a'amu huhwo sohumo wopɨngo uloho'montonoho. I oso'no a'amu fihwo yahino wonyo iwo'nɨngkiso sohwoe angopo i'mofafijoso sekwo Anɨtu wopɨngo uloho'monto iwo'nɨngkiso so'no sɨmeho wopɨngo'njo fosyohumamno, ulɨfijoso hwe huhwo sohwo ngkilaho selɨhwosi mosefo'maso'njo ihwoso'no sekwo nom'ne angopo ne'no sɨmeho wopɨngo'njo hwasi fohumpopmno. Anɨtu kako sekumo wopɨngo sefo'mahwosi oso a'amu huhwo sohumo mufo'manehoho.

7 A'amu fihwo kakoe angommne'no setɨmahwoso'no sekwo oso ango homo somnohini humafɨkuji yo'mayo wosopayo'nji mijo'nji sejapɨkujo'no sekwo hmnɨmno. Hwapɨngoso a'amu kakoe syoho somne'no kako yo'mayo mayoso yahino ito'nohinofoho. Sekwo ango anga'nohino somo fosyawekuji nom'ne angomno nonje nonje uyo'eno. O'o, oso ango anga'nohino somta'ni nje hungkuno filɨku'mopmno.

8 Sekwo ango fipo i'mofahokujo'no a'amu hofɨko sekumo setɨmafɨkuji yo'mayo mijo wosopayo so'nji sekune'no lɨkuji yano selofifijoso sekwo umapmno.

9 Sekwo oso ango hopo soponjo a'amu mnokino'njo somo wopɨngo umokukuji hofɨkimo ole ulɨmno, Anɨtu sekumo wopɨngo semokosyohumayo'ne mofonepo nto i'mofapohoho.

10 I oso'no sekwo ango fipo i'mofahokujo'no a'amuso sekumo mosetɨmaso'njo miyɨkuji sekwo oso ango hopo soponjo honɨngkano sopo lohofɨkuji ole ulɨmno,

11 Sekwoe ango loponjo hwaho hintalinyo namongki'nɨngkisoso sekwo sekwoe yahino somne'no huno syafɨsiyo'no nakwo hintalinyo hiso wae yasyɨhwoneso sekwo'nefoho. Sekwo olo so'no huno ito'no fɨsyafɨhupmno. Anɨtu kako sekumo wopɨngo wosemokosyohumamonto ko yahonɨngki oso'no sekwo hohujo ikinjaofɨwo'nɨngkohofo kuyoho. Oseso nakwo tohino manoho lɨkuji Anɨtu semokosyohumayo so'no huno ito'no fɨsyafɨhupmno. Nto i'mofapohoho.

12 Ose ulonto ole ulɨmento, Nje a'amu sohwasi ngko hungkuno waselɨmonne'no yohono. Sɨkuno ae'uyo somo a'amufe yahino wonyo so'ne hungkuno ikwolofo'ne sohonta oso ango Soutommjo a'amuso hofɨkoe yahino pisakino'njo somne'no tohino engo wotɨpemantɨfeho. I oso'no a'amu sekumne'no hohujo ikinjasemofoso hofɨkoe tohinoso Soutomjo a'amufe tohino somo yakolo'nnyofoho.

A'amu Anɨtuye hungkunomo sɨmeho mɨwolo'mokiyo somne'no sekwo Anɨtuye tohino somne'no i'waho ito'no fiyɨmno, Jisas kako ose ulɨmentisofoho.

(Matɨyu 11:20-24)

13 U, a'amu Koulasin sokunonji a'amu Mpetɨsaitajo sokunonji sekwo Anɨtuye tohino somne'no i'waho ito'no fiyɨmno. Ngko sekwoe angopo yo'mayo wonyoangkafo

a'amu miyɨwo'nɨngki yohofoso esetɨhwamentohe somo a'amu ango Taiya'nji ango Saitoun'nji hohonta humamotofoso hofɨko uhwonontɨfijontentesi hofɨko hofɨkoe yahino wonyo somne'no hulɨngkwajingo a'apahopo loho'nɨngkuji hofɨkoe honɨngkano wonyo somo hohujo nto ikinjaofɨkutnnesohilo. I sekwo yo'mayo wopɨngo ngko imalesomo ko uhwonontɨfi sekwoe yahino wonyo somne'no hohujo mikinjao'mmalofo kuyoho.

14 Anɨtu kako a'amufe honɨngkano wonyo somne'no yano ilofoso sohonta Taiyajo a'amu so'nji Saitounjo a'amu so'nji hofɨko Anɨtuye tohino engo tɨpemapitnnefoho. I oso'no sekwoe tohinoso yakolo'nnyo kuyoho.

15 I oso sɨkuno homo somo ango Koponeyamjo a'amu humawo'nɨngkohofo soku ngko sekumne'no pehofo selɨmnehono. Sekwo sekwoe yofe yokintahopo ko ho'noma'nɨwo'nɨngkohofo soku sekwo tɨkanomo ufitnne kuyoho.

16 Jisas ose ulonto kako kakoe inomokomoyo sohwamo ulɨmento, A'amu sekwoe hungkuno haloho'no sepewo'nɨngkiso sohwo nje hungkuno homo haloho'no nɨpewo'nɨngkisofoho. A'amu sekumo hohujo ikinjasemofɨwo'nɨngkiso sohwo ngko huhwo'nɨmo hohujo ikinjanɨmofɨwo'nɨngkiso hweho. A'amu ngkimo hohujo ikinjanɨmofɨwo'nɨngkiso sohwo kako Anɨtu nɨhwatɨmentiso sohwo huhumo hohujo ikinjɨmofalofoho. Jisas ose moi'wo ulonto kako a'amu huhwo sohwamo uhwatɨmentisofoho.

Jisas kako a'amu kakoe syoho somne'no uhwatɨmentiso sohwa asomo i'mofapmmentohofofoho.

17 Hwangku no'mo a'amu *sefenti-tu* (72) Jisas kakoe syoho somne'no uhwatɨmentiso sohwa hofɨko asomo i'mɨwentɨfi sɨmonyo imentohofofoho. Sɨmonyo yontɨfi Jisasɨmo ulɨmentohofi, Hwe Engofo, nakwo towahuno wonyo somo jɨje yofe ulɨmalohwone so'no hofɨko jɨje yofe somne'no enjwa'mo paswontɨfi hiyaso humpo'malofofoho.

18 Ose ulahonɨngkofi Jisas ulɨmento, Ngko Seten ahwomo mta'ni emta'mɨngo hopa yonto pɨwesyahonɨngki uhwonɨmentohefoho.

19 Sekwo upa'nɨmno. Ngko nje yokumpohn'nyo sejapmmentohe so'no sekwo homa wonyo so'nji a'nantɨhwoyo so'njimo sekwo hwotoho fɨfijoso hopoenohino hwasoho. Sekwo Setenɨye yokumpohn'nyo somo uyakolofo'ne yokumpohn'nyo hi'njo hwasoho. Yo'mayoso sekumo wonyo semokoneso awonoho.

20 I oseso sekwo olo so'no sɨmonyo ikuji huno ole syafɨsyɨkutoho. Towahuno wonyo sohwa nakwoe hungkunomo enjwa'mo humalofo. Oso'no sekwo sɨmonyo ikutoho. O'o, Anɨtu sekwoe yofe ahwomomo mtɨ'mokasehumentiso so'no sɨmonyo fiyɨmno. Ose ulɨmentisofoho.

Jisas kakoe inomokomoyo sohwamne'no sɨmonyo yonto Mpohumo isamoyoka ulɨmentisofoho.

(Matɨyu 11:25-27; 13:16-17)

21 Oso hohosohonta Anɨtuye Towahuno Wopɨngo sohwo Jisasɨye sɨmeho wopɨngo umokahonɨngki Jisas kako sɨmonyo yonto Mpohumo ulɨmento, U, Mpohwoe, kɨko ahwomomjo yo'mayo so'nji hwahoponjo yo'mayo so'nji hwapɨngo hwosoho. Ngko ole so'no isamoyoka kilalokweno. Yo'mayo iwo'nɨngkinoso kɨko a'amu hwahoponjo huno engo tɨpema'mentohofo somta'ni hiyaso ho'nahumentohinofoho. I a'amu hofɨko mehomimne'no sɨmeho kanɨngkwohwo'ya'umo uyɨwo'nɨngkohofo hopa kijopontanɨngkofi kɨko ujo ehontojwahumahnnofoho. Ou, Mpohwo, kɨko ose imo'none'enji imentohinoso olohopeho.

22 Ose ulonto kakoe inomokomoyo sohwamo ulɨmento, Nje Mpohwo kako yo'mayo hopi'nonohinoso nje ahomo ho'nanɨhumentisofoho. Olo hwaho loponjo a'amu

fihwo kako nje hwapɨngo sopone'no huno inyoso tɨhwolo. Awonoho. Nje Mpohwo kako'nohini huno uyohoho. U, Mpohwoe hwapɨngo sopone'no huno inyoso tɨhwolo. O'o, ngko kakoe Hwomu hwo'nnohini huno niyohoho. U, ngko Mpohumo wosetɨhwamo ulɨwo'nɨngkohe a'amuso hofɨko hi'nji ngko'ntnnohini huno nayohoho. Ose ulɨmentisofoho.

23 Jisas kako kakoe inomokomoyo aho hopi'nono sɨfe mta'ni hufa'uyo sohwantnnohini humantɨfi Jisas hofɨkimnohini ulɨmento, A'amu yo'mayo yo'mayo sekwo uhwonɨwo'nɨngkohofo somo uhwonɨngkuji sɨmonyo uyɨfe.

24 Ngko hungkuno waselɨmonne'no yohono. Hohontajo a'amu somo Anɨtu hungkuno uyahonɨngki lɨmotofo sohwanji a'amu yofe engo'njo hwaho mokosyohumayo pi'nɨngo sohwanji hofɨko yo'mayo sekwo uhwonalokwofo somo uhwonano lontɨfi ko imentohofoso muhwonɨmmentohofofoho. Yo'mayo sekwo upo'nalokwofo loso hofɨko upo'nano lontɨfi ko imentohofoso hofɨko mupa'nɨmmentohofofoho. Ose ulɨmentisofoho.

A'amu Someliyanta'ango sohwo kako kakoe mango sohune'no hitoho ulofahonɨngki ufo'ma'mentisofoho.

25 A'amu Jutafe honɨngkano hungkuno lutɨhwamojo sohwo kako Jisasɨmo yamofo uloho'mo lonto nu'manto ulɨmento, Nje Lontɨhwayo sohwosi, ngko songo ne'no humayo'ne yo'mayoso pipi i'mo woma'monnto.

26 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Mousesɨye honɨngkano hungkuno nejapmmentisoso hungkuno pehofo wo'nnyoto. Atofo lonji huno pipi kiyohoho.

27 Ose ulahonɨngki kako ulɨmento, Kɨko jɨje Hwe Engo Anɨtu sohune'no sɨmeho uyohoji jɨje sɨmeho hopi'nonohinoso kakimo uyo. Kɨko jɨje Hwe Engo Anɨtu sohune'no jɨje sɨmeho uyohoji jɨje huyo'mango hopi'nonohinoso kakimo uyo. Kɨko jɨje Hwe Engo Anɨtu sohune'no sɨmeho uyohoji jɨje yokumpohn'nyo hopi'nonohinoso kakimo uyo. Kɨko jɨje Hwe Engo Anɨtu sohune'no jɨje sɨmeho uyohoji jɨje huno hopi'nonohinoso kakimo uyo. Ose yohoji a'amu kɨko'njopo mofonepo humawo'nɨngkohofo somo kɨko kikine'no kumo'nɨwo'nɨngkiso hopaso nom'ne a'amu somne'no oseno wakumo'nono.

28 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Hopi lohino. Kɨko oso hungkuno nto'nohino losomo inɨngkafijo'manji kɨko songo ne'no humayo'neso watɨpɨhwonɨmonnoho. Noho fɨtɨpemaho.

29 Ose ulahonɨngki hwe huhwo sohwo kako kakoe yofe wopɨngo umokinɨmonto yonto ole ulɨmento, Nom'ne a'amu ngko'njo mofonepo humawo'nɨngkohofo somo ngko hofɨkine'no nɨmo'nyoso pipilo.

30 Ose ulahonɨngki Jisas pahnnɨmo hungkuno ole ulɨmento,

Hwe fihwo kako ango Jelusalem ulɨko'manto ango Jelikou sopone'no womaso hweho. A'amu wonyo hufo'nohino sohwa honɨngkanopo uhwonɨma'nontɨfi hofɨko kakoe ho'yango yo'mayoso moi'wo lonte'memantɨfi kakimo ikujoho fongku'mentohofofoho. Ose ulohofontɨfi humpo'mentohofofoho. Oso hwe huhwo sohwo kako honɨngkanopo nohumanto kako we'enepi poyo wape'nɨmonto imentisofoho.

31 Oso hohosohonta hwe fihwo kako tajo ango syoho'njo sohwo kako honɨngkano homo somo womentisofoho. Kako nowento hwe huhwo sohumo uhwononto kako ikitofonto uyakolo'mentisofoho.

32 Nto uyokolofahonɨngki hwe nom'ne Lifaiye temtitofo mta'ango sohwo kako a'amu tajo ango syoho'njo sohwamo enjwa'mo syoho iwo'nɨngkiso sohwo kako hwe huhwo sohumo uhwononto kako huhwo ikitofonto uyakolo'mentisofoho.

33 I oso'no oso hohosohonta hwe nom'ne hwaho Someliyanta'ango sohwo kako oso Jelikou honɨngkano homo somo nowento uhwonɨmentisoso hwe huhwo sohwo nohumentanɨngki uhwononto hitoho ulo'mentisofoho.

34 Kako hwe huhwo sohwo'njo mofone sopo nowento hwe ikujoho
fongku'mentohofo sohumo ul+kafonto mijo iloho emanto yopo'nyo fesy-
oma'mentisofoho. Fesyomanto kakoe uyo somo fosyo ufohumentisofoho. Nto
ufosyonto kako hwe sohumo noho'nomanto kakoe yahupo m+humajonto ango
fosyawe'ne somo motawento wop+ngo umokosyohumamentisofoho.
35 Mo'n+ngkanta kako oso ango engoso mokosyohumawo'n+ngkiso kakwo'yohwo
sohumo s+fe aho hopi'nonohino kina uyonto ul+mento, K+ko olo hwe huhwo lohumo
hamniyoho kijapoheso kakine'no yo'mayo mpe yohoji ito'no mokosyohumaho. Ham-
niyoho hiso moi'wo imo'n+ngkuhwoso'no j+je hamniyoho ihn'namo'njo'manji ngko
hwangku asomo pmme sohonta ngko kikimo aku wokijapmmonnoho. Ose ulonto
umentisofoho.
36 Jisas kako oso hungkuno hiso ulonto kako ul+mento, K+ko huno pipi kiy-
ohoho. A'amu hufa'u s+hune sohwa oso hwe fonjahumentohofo sohumo uhwon-
topahon+ngkofi oso a'amumo s+meho nehopi a'amu mofonepo humawo'n+ngkohofo
hopaso t+hwo u'masohwolo.
37 Ose ulahon+ngki oso a'amu hon+ngkano hungkuno lut+hwamojo sohwo ul+mento,
Olo a'amu lohwo kako kakoe mangohwo ko huhumne'no hitoho ulofahon+ngki
ufo'ma'maso hweho. Ose ulahon+ngki Jisas ul+mento, K+ko nuhuji a'amu somo
ose'nohini ulohofo. Ose ul+mentisofoho.

Jisas kako Mota'nji Maliya'nji siko'nopee'iye angomno umentisofoho.

38 Jisas+'nji kakoe inomokomoyo sohwanji hof+ko Jelusalemne'no hano ne'no
nosont+fi ango fipo i'mofamentohofoso osopo a'mu fisi kakoe yofe Mota kako uh-
won+mentisoso kako Jisas+'nji kakoe inomokomoyo sohwanjimo uhwononto kakoe
angomno ipemotawomentisofoho.
39 Motafe konampiye yofeso Maliyafoho. Jisas kako angomo noswopahon+ngki
Maliya kako Jisas+ye s+f+ki'nyo'mo humanto kakoe hungkunomo haloho
humupo'ntohumantisofoho.
40 Maliya osopo nohumentan+ngki Mota kako wosopayo nto'no esyohumayo syoho
engo yonto kako yo'mayo so'no huno pi'n+ngo pi'n+ngo syof+sikaofonto Jisas+mo
ul+mento, Hwe Engofo, nje nampohwo kako ngkimo mon+fo'maso'njo ngko'nohini wo-
payo iloho yo'mayoso yalokweno. Oso yahinoso wop+ngotaho. K+ko nje nampohumo
fil+hwajo. Ngkimo won+fo'mano.
41 Ose ulahon+ngki Jisas ul+mento, Motafo, Motafo, k+ko huno pi'n+ngo engo
syaf+syonji j+je s+meho yo'mayo pi'n+ngo engo somne'no peho'no kil+kakwoho.
42 Anga'nohino wonyoangkafoso yo'mayo hwahoponjo somo yakolo'nnyoso
wo'nnyofoho. K+ko oso hisomne'no umofonyo yalokuno. Maliya kako oso wop+ngo
hiso woma'monto nje hungkunomo upo'nalofoho. Oso wop+ngoso kakinta'ni wae
meeofanehwono. Ose ul+mentisofoho.

11

Mpohumo jomo ujo'ne yahinofoho.
(Mat+yu 6:9-15; 7:7-11)

1 S+kuno fihumo Jisas kako Mpohumo jomo moi'wo ulahon+ngki kakoe inomoko-
moyo fihwo kakimo ul+mento, Hwe Engofo, hohonta Joun kako kakoe inomokomoyo
sohwamo Mpohumo jomo ujo'ne it+hwamentisofoho. Oso hopa k+ko olohonta
fonet+hwaho.
2 Ose ulahon+ngki Jisas ul+mento, Sekwo Mpohumo jomo ulano l+kujoso sekwo olo
pa'nyoso ul+mno.
Mpohwo j+je yofe wop+ngo'nohinoso ne'nohini woho'n+wo'n+ngkuhwono.

Oso sɨkuno kɨko yo'mayo hopi'nono yokumpohn'nyo nemokosyohumayoso komo'no umo'nono
3 Sɨkuno huhwo huhwi nakwoe wosopayo fonejape.
4 Nom'ne a'amu nakumo wonyo nalohofosofe wonyo somo nakwo wae yao'malohwone hopaso kɨko nakwoe wonyoso wae fenamofo.
Kɨko nakumo yamofo nalohofo somo nonehumajohotoho.
5 Ose lutɨhwanto kako Mpohumo jomo ujo'ne nom'ne hungkuno lutɨhwamento, Sekwo anga'nohini fihwosi kɨko sɨkwo'miyo kuntoliyopo a'amu kɨko'njo mofone sopo humawo'nɨngkiso sohwoe angomo u'mahoji ulɨmnoho. Kɨko wosopayo hufa'u sɨhune ntape.
6 Nje a'amu kako honɨngkanomo noponto ngkimo nɨ'maso sohwo ngko wopayo nuyɨmneso ane hwo'nyoho.
7 Ose ulohojo'no kako oso hwe ango homo somjo sohwo kako ole wakilɨmontonoho. Kɨko ngkimo syoho engo peho'no ntopantokuno. Hoku'yo nto pɨjwasyonji nje mehomi'nji nakwo saho fosyawotohwono. Ngko yo'mayoso nolɨkahm'mo mokijapm-nehono.
8 Ose kilɨhwoso'no kɨko pipi uyɨmonnto. Ngko sekumo waselɨmonne'no yohono. Oso hwe ango somjo sohwo kako ole wosyafɨhu'montonoho. Oso hwe huhwo sohwo kako nje a'amu ko huhune'no ngko molɨkafe'njo i'mo ngko muyo'njo uyɨmonnoho. Ose ko syafɨsyɨhwosi kɨko joho ne'no lɨwo'nontanɨngkohoji oso a'amu ango somjo sohwo kako nolɨkafɨhwosi yo'mayo hopi'nonohino kɨko umofonyo inyoso woki-japmmontonoho. Hwapɨngoso kɨko kakimo jomo ne'no ulɨwo'nɨngkohino so'no wonɨmango munyofoho.
9 Oso pa'nyoso Mpohumo jomo ujo'ne yahino wo'nnyofoho. Sekwo Mpohumo jomo ne'no ulɨfijoso kako yo'mayoso wosejapmmontonoho. Sekwo yo'mayo so'no hafɨhafe tɨpentanɨngkuji sekwo oso hiso uhwonantɨfeho. Sekwo hoku'yopo hwanɨngo fonjɨkujo'no Anɨtu kako sekumo wosehwosampo'montonoho.
10 A'amu hopi'nonohino hofɨko Mpohumo yo'mayo so'no jomo ulɨkujo'no Anɨtu uyɨmontonoho. A'amu yo'mayo so'no hofɨko hafɨhafe tɨpɨfijoso wotɨpemantɨfeho. A'amu hoku'yopo hwanɨngo fongkupijoso Anɨtu kako wosehwosampo'montonoho.
11 Sekwo mpohwosa sohwasi sekwoe hwomu sohwa inanɨku'ne selɨfijoso sekwo homa wonyoso uyantɨfetaho. Awonoho.
12 I yɨhu'mno so'no selɨfijoso sekwo a'nantɨhwoyo uyantɨfetaho. Awonoho.
13 Oseso sekwo honɨngkano wonyo'njo ko huhwasi sekwo sekwoe mehomimo yo'mayo wopɨngo'nohini uyɨwo'nɨngkohofo so'no sekwo huno ole waseyono. Sekwo sekwoe senɨngkwohwo Anɨtu ahwomomo humaso sohumo jomo ulɨkujo'no kako kakoe Towahuno Wopɨngoso yo'mayo hwahoponjomo yakolo'nnyoso wosejapm-montonoho. Ose ulɨmentisofoho.

Jisas kako Setennta'ango towahuno wonyo wae yaofo'ne yokumpohn'nyo malokuso so'no hwasyo hungkuno lɨmentohofofoho.
(Matɨyu 12:22-30; Mak 3:20-27)

14 Sɨkuno nom'nehwi Jisas kako hwe ilo'nnyo sohumta'ni towahuno wonyo wae yaofahonɨngki towahuno wonyo sohwo nto lɨ'mofahonɨngki hwe huhwo sohwo hungkuno ito'no lɨmentisofoho. A'amu pi'nɨngo engoso oso homo somo uhwonontɨfi yomo yontɨfi pisopisaho mjalɨmɨmentohofofoho.
15 I oso'no a'amu fehohnjo sohwa ole lɨmentohofi, Towahuno wonyo hopi'nonohino sohwafe hwe engoso Setenɨyoho. Oso hwe huhwo sohwo kakoe yofe nom'neso Mpelɨsepulɨyoho. Oso humta'ni Jisas kako yokumpohn'nyo nomanto towahuno wonyo homo somo wae yaofalofoho. Ose lɨmentohofofoho.

16 A'amu nom'ne sohwa hofɨko Jisasɨmo yamofo uyano lontɨfi ulɨmentohofi, Kɨko yo'mayo wonyoangkafo a'amu miyɨwo'nɨngkiyohofoso fonetɨhwaho. Ose uhwonɨngkuhwasi Anɨtu kɨko'nji humaho wolano.
17 Ose ulahonɨngkofi Jisas kako hofɨkoe huno somo huno moi'wo uyahonɨngki ole ulɨmento, Hwaho fiponjo a'amu hopi'nonohino humawo'nɨngkohofoso hofɨko hotitopijo sohonta ikujoho fongki'nɨngkuji hofɨkoe wopɨngo fosyohumayo'neso wonyo umo'nɨmontonoho. I oso pa'nyoso a'amu hofɨko'montohwa hofɨko yoka hnnɨngkuji hofɨkoe fosyohumayoso wonyo umo'nɨmontonoho.
18 Oseso sekwo olo so'no peho'ne lalokwofo. Ngko Seten mta'ango yakumpohn'nyo towahuno wonyo wae yaofo'ne mantɨ'mtentesi Setenɨye a'amu sohwa hotitofɨkuji ikujoho fongki'nɨngkutnnesohilo. Ose'manji Setenɨye yokumpohn'nyoso pipi umo'nɨmontolo.
19 I Seten kako towahuno wonyo wae yaofo'ne ngkimo nɨfo'mantokuso'manji sekwoe inomokomoyo towahuno wonyo wae yaofɨwo'nɨngkohofo somo tɨhwo ufo'mahwoso'no weeofantɨfeto. O'o, sekwoe inomokomoyo huhwa towahuno wonyo somo wae yaofalokwofo so'no nakwo huno ole nayohoho. Sekwo ngkine'no hwasyo hungkuno lalokwofo.
20 I oso'no ngko Anɨtu mta'ango towahuno wonyo wae yaofo'ne yokumpohn'nyo malokwe'manji oso sɨkuno Anɨtu wosemokosyohumamonto isoso nto se'mahonɨngki sekwo oso hiso'no hohujo ikinjaofalokwofo.
21 Seten kako kakoe yo'mayo yo'mayo somo kako kakoe mekino sampe yo'mayo so'nji yohofɨhwontohumawo'nɨngkisoso nom'nihwo kako yo'mayoso wae meeofonehoho.
22 I oso'no hwe nom'ne Setenɨye yokumpohn'nyo yakolo'nnyo sohwo nopɨhwosi kako Setenɨye mekino sampe yo'mayoso kakimo yokumpohn'nyo imokinyo'ne mokosyohumantoso somo wae yaofɨhwosi kakoe yo'mayoso woma'montonoho.
23 A'amu fihwo kako nje a'amu mmo'nyo'njo yoso sohwo kako nje mango hweho. A'amu nje syoho somne'no monɨfo'maso sohwo kako syoho homo somo fonɨfonyo imokalofoho.

Towahuno wonyo a'amumo nto ulɨko'maso sohwo asomo pe-e'ne hungkunofoho. (Matɨyu 12:43-45)

24 Towahuno wonyo kako a'amufe sɨmeho mo'mo humamojo sohwo oso ango somta'ni ulɨko'mahwosi nom'ne hwaho a'amu mohumunyopo usijo'no humayo'ne hafɨhafe wonyopi tɨpehwosi kakoe ango sɨmo'mjo somne'no asomo wapmmontonoho.
25 Asomo nopɨhwosi oso ango homo somo uhwonososo ango homo somo hintalinyo wae nto yososo wopɨngomo uhwonɨmontonoho.
26 Ose uhwonɨngkuhwosi kako nuhwosi nom'ne towahuno wonyo aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyoso hofɨko hofɨkoe wonyoso sɨmo'mjo sohwoe yakolo'nnyo somo kako utɨmahwosi kakoe ango homo somo humayo'ne upemotawomontonoho. Oseso oso hwe huhwo sohwo sɨmo'mo kako wonyo humamojo sohwo kako olohonta wonyo mɨkunɨmposo somo humaho. Ose ulɨmentisofoho.

Sɨmeho wopɨngo tɨpemayo yahino neso olenoho.

27 Oso hohosohonta hwe moya'mi pi'nɨngo engo nohumentanɨngkofi a'mu fisi nohumanto Jisasɨmne'no joho ulonto ulɨmento, Hnna'wohi kikimo kumanto amno kijapmmentisosi kako kikine'no sɨmonyo uyono.
28 Ose ko ulahonɨngki Jisas ulɨmento, O'o, sɨmonyo iyo yahino neso olenoho. Hwe moya'mi hofɨko Anɨtuye hungkunomo upa'ninyoso inɨngkafijo'manji hofɨko sɨmonyo nehopi uyantɨfeho.

Yo'mayo kengo a'amu miyɨwo'nɨngki yohofoso uhwonano lontɨfi Jisasɨmo joho utɨmentohofofoho.
(Matɨyu 12:38-42; Mak 8:11-13)

29 Hwe moya'mi pi'nɨngo engoso Jisasɨ'njopo uhu'mokontanɨngkofi Jisas kako olo hungkuno loso ulɨmento, Hwe moya'mi olohonta humalofo soku wopɨngo ku'maho. Hwapɨngoso sekwo ole ntɨwo'nalokwofo, Kɨko yo'mayo wonyoangkafo a'amu miyɨwo'nɨngkiyohofoso yohojo'no'manji nakwo nokohonɨngkuhwasi nakwo huno wonayono. Kɨko Anɨtuye Hwomu Ne hwosoho. Ose ko ntɨwo'nɨngkohofoso ngko oso hiso mutɨhwamonnehono. O'o, Jouna hohonta humamojo sohwo uloho'mentiso hopaso oso'nohini wosetɨhwamonnoho.

30 Hohonta yo'mayo Jounamo u'ma'mentiso somo a'amu Ninifoso uhwonontɨfi hofɨko huno ole umento, Anɨtu Jounamo lonehwatɨmentisofoho. Oso hopaso yo'mayo ngko A'amufe Hwomu sohwo'nɨmo nɨ'mante so'no olohonta a'amu humawo'nɨngkohofoso nohonɨngkujo'no hofɨko huno ole uyono. Anɨtu ngkimo nɨhwatɨmentiso hwo'nyoho.

31 Hwangku a'amufe yahino wonyo somne'no Anɨtu kako yano ilofo'ne sɨkuno somo i'mofapɨhwoso'no oso a'mu yofe engo hwaho mokosyohumayo'nesi kako hwaho mongkihnta'ni mokosyohumamojosi kako nolɨkafɨhwosi sekwo olohonta humalofo sokumo ole selonefoho. Sekwo Anɨtumo minɨngkayoso peho'nekulo. Ose selonefoho. Hwapɨngoso hohonta hwe yofe engo'njo Soulomoun humamojo sohonta oso a'musi kako hwaho ikanoponta'angosi kako Soulomoun Anɨtuye hungkuno wolontɨhwano lonto kako sapmmentisofoho. I oso'no olohonta hwe nom'ne Soulomounɨmo yakolo'nnyo sohwo sekwo'nji olopo ko humaso sohumo sekwo kakimo minɨngkowalokuyohofo.

32 Anɨtu kako a'amufe wonyo somjo tohinoso yano ilofiyo'ne sɨkuno somo a'amu ango Ninifonta'angoso nolɨkafɨkuji sekwo olohonta humalofo sokumo ole selɨfitnnefoho. Sekwo sekwoe honɨngkano wonyo somne'no sɨmeho mɨwolo'mokiyo'njo peho'no imentohofokulo. Ose selɨfitnnefoho. Hwapɨngoso a'amu Ninifoso hofɨko oso hungkuno Jouna lɨjwao'mentiso somo upa'nontɨfi hofɨkoe honɨngkano wonyo somne'no sɨmeho iwolo'mokumentohofofoho. I olo so'no olohonta hwe fihwo Jounamo yakolo'nnyo sohwo sekwo'njo olopo ko humasoso sekwo sekwoe honɨngkano wonyomne'no sɨmeho mɨwolo'mokiyofoho.

Pomponahopo humayo'ne hungkunofoho.
(Matɨyu 5:15; 6:22-23)

33 A'amu fihwa sikiloho mongkujontɨfi hiyaso'mo u, ahwonte enjwa'mo moho'nasiyo'njo hwafoho. O'o, hofɨko ijempoho tojwa sopo ho'nasyontɨfeso a'amu ango homo somo nosyukuji pomponaho hiso uhwonantɨfeho.

34 Sekwoe tɨmoso sekwoe huyo'mangofe pomponaho pa'nyofoho. Tɨmo anga'nohino'manji sekwo pomponahopo humalofo. Tɨmo pi'nɨngo'manji sɨkwo'mjoho'mo humalofo.

35 Oseso sekwo huno ito'no fɨsyafɨhupmno. Sekwo pomponahopo humalofo soku yahino pi'nɨngo pi'nɨngo mafɨkuji apa'no sɨkwo'mjoho'mo fosyohumafɨkutoho.

36 Sekwoe sɨmeho mo'mo sɨkwo'mjoho ane hwasɨ'manji pomponaho'nohinopo'manji sekwoe sɨmo'mangoso nom'ne a'amu somo pomponaho hopaso uloho'montonoho. Ose ulɨmentisofoho.

Jisas kako a'amu Falisi sohwanji a'amu honɨngkano hungkuno lutɨhwayo sohwanjimo yoka hungkuno ulɨmentisofoho.
(Matɨyu 23:1-36; Mak 12:38-40; Luk 20:45-47)

37 Jisas kako oso hungkuno ulɨkwato lohofahonɨngki aˈamu Falisi fihwo kako
kakoˈnji wopayo wonaho lonto Jisasɨmo joho lutɨmaˈmentisofoho. Oseso Jisas kako
oso hwe huhwo sohwoe angomo noswonto wosopayo nɨwoˈnɨngkohofo sopo huma-
mentisofoho.
38 Oso aˈamu Falisi huhwo sohwo kako Jisas aho mijo miyatɨkuˈnyoˈnjo yonto
wosopayo nyoˈne humahonɨngki uhwononto yomo yonto huno piˈnɨngo engo
syafɨhuˈmentisofoho.
39 Jisas oso hwe huhwo sohwoe hunomo huno uyahonɨngki ole ulɨmento, Sekwo
aˈamu Falisi sohwasi sekwoe noswanyo yoˈmayo somo ko yajɨjwontɨfeso sekwoe
humayoso kihoˈnjo hwasoho. Yoˈmayo uhwonontɨfeso hi semoˈnɨwoˈnɨngkohoho.
Osoˈnji sɨmeho moˈmo yoˈmayo honɨngkano wonyo nomˈne woˈnnyo hwasoho.
40 Sekwo huno ane hwasoho. Sekwo mijo yatɨkuˈnyoˈneˈnohini syofɨsyalokwofo.
Anɨtu kako sekwoe paho hohntaˈnnohini mtɨˈmokumentisoˈmaho. Oˈo, kako sekwoe
sɨmeho moˈmo sekwoe huno soˈnji mtɨˈmokumentisofoho.
41 Sekwo sekwoe yoˈmayo soˈno aho yokumpohnˈnyo kesyohumafɨkutoho. Oˈo,
sekwo aˈamu umofonyo iwoˈnɨngkohofo somo yoˈmayoso uyɨkujoˈno sekwoe sɨmeho
moˈmo kiho ane umoˈnɨmontonoho. Ose ifijoˈmanji aˈamu uhwonɨfijoso hofɨko
sekwoe sɨmeho moˈmo kiho ane soˈno huno uyɨmontonoho.

42 Sekwo aˈamu Falisi sohwasi sekwo tohino tɨpemapitnne soˈno ngko hitoho
ntokwoho. Sekwo hamniyoho wosopayo yoˈmayo mawoˈnɨngkohofoso sekwo
hotitofontɨfi aho hufaˈu hopiˈnono imoˈnɨngkahonɨngki angaˈno Anɨtumneˈno ko
hoˈnosyantɨfeso sekwo honɨngkano itoˈnohino somneˈno huno mosyafɨsiyoˈnjo
yontɨfeso Anɨtumneˈno masemoˈnyoˈnjo hwasoho. U, sekwo sekwoe yoˈmayo
wopɨngo fehohnjoso Anɨtumneˈno hoˈnasyɨwoˈnɨngkohofoso wopɨngofoho. I osoˈno
oso hungkuno selohe somo minɨngkayoˈmanji yahinoso wopɨngoˈmaho.

43 Sekwo aˈamu Falisi sohwasi sekwo Anɨtuye tohino engo somneˈno iˈwaho itoˈno
fiyɨmno. Sekwo huno ole seinyo hwasoho. Aˈamu tajo angomo humawoˈnɨngkohofo
sofe sɨmanopo hwe engo sohwoe epohumayo wopɨngo sopo wohumentanoho
semoˈnnyo hwasoho. Sekwo hwe moyaˈmi uhuˈmokiyo sopo nje hwe engofo
selontɨfeˈno yɨwoˈnɨngkohofɨhwasoho.

44 Sekwo Anɨtuye tohino engo somneˈno iˈwaho itoˈno fiyɨmno. Sekwo olo paˈnyo
hwasoho. Aˈmopijohinomoˈmo hoˈnasyɨwoˈnɨngkohofo sopo iyo mowontɨmofasiyo
sopaˈnyo hwasoho. Tojwa lopo wopɨngo sopo aˈamu hano emoyontɨfi hwaho
ajwomoˈmo pisakinoˈnjo wojo soˈno huno muyofoho. Sekwo oso paˈnyo hwasoho.

45 Jisas ose ulahonɨngki hwe fihwo kako honɨngkano hungkuno lutɨhwayo syohoˈnjo
sohwo Jisasɨmo ulɨmento, Nakwoe Lonetɨhwayo sohwosi, oso hungkuno tangoˈnjo
Falisi sohwamo ulohinoso nakwo huhwo naˈnnonjimo nelalokuno.
46 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Sekwo aˈamu honɨngkano hungkuno
lutɨhwawoˈnɨngkohofo huhwo sohwasi sekwo huhwasi Anɨtuye tohino engo somneˈno
iˈwaho itoˈno fiyɨmno. Aˈamu sekwoe honɨngkano hungkunomo itoˈno inɨngkayoˈne
syoho mɨkunɨmposo uyɨwoˈnɨngkohofɨhwasoho. Sekwo aˈamufe hohujopo tango
mɨkunɨmposo kisasyohonɨngkofi hofɨko mokohoˈnyoˈne syoho yokumpohnˈnyo
yɨwoˈnɨngkohofofoho. I osoˈno sekwo hofɨkimo ufoˈmayoˈne sekwoe ajoˈmiyopo
tango mokihnˈnasewoso hwasoho.

47 Sekwo Anɨtuye tohino engo somneˈno iˈwaho itoˈno fiyɨmno. Seyakwosa ho-
honta humamotofo sohwa hofɨko aˈamumo Anɨtu hungkuno uyahonɨngki lɨmotofo
sohwamo fonjahumentohofofoho. Aˈamumo fonjahumentohofo huhwo sohwafe
pijohino sopo sekwo wokosuyo yoˈmayoso hulɨmotofɨhwasoho.

48 Sekwo ose iwo'nɨngkohofo so'no ole itɨhwalokwofo. Neyakwosa hofɨko a'amu huhwo sohwamo fonjahumentohofo yahinoso wopɨngofoho. Ose lontɨfi sekwo wokosuyo hulɨmotofɨhwasoho.
49 Anɨtu kako huno hwapɨngo'njo sohwo sekumne'no ole selalofi, Ngko a'amu fihwamo nje hungkuno uyahonɨngko lɨjwaofo syoho'njo (*apousel*) sohwanji sekuyepono lɨhwatɨmeso sekwo a'amu fihwamo fonjasyɨkuji nom'ni hwamo wonyo ulohofantɨfeho. Ose selalofoho.
50 Oseso a'amu fihwamo Anɨtu kakoe hungkuno uyahonɨngki hungkuno hiso lɨjwaofo'ne syoho'njo sohwamo fonjahumentohofoso Anɨtu nakwoe hwaho mtɨ'mokumentiso sɨmo'mta'ango so'ntnne'no olohonta fonjahumomopmmalofo so'ntnne tohinoso olohontajo hwe moya'mi humalofo soku womantɨfeho.
51 Kein kako Apelɨmo fonjahumentiso somta'ni a'amu hofɨko Sekolaiya sohumo Anɨtumne'no yo'mayo ho'nasyɨwo'nɨngkohofo sopo oso ango Anɨtu humaho lɨmotofo ajwo sopo fonjahumentohofo oso'ntnne tohinoso a'amu olohontajo humalofo soku womantɨfeho.
52 Sekwo honɨngkano hungkuno lutɨhwawo'nɨngkohofo sohwasi sekwo Anɨtuye tohino engo somne'no i'waho ito'no fiyɨmno. Sekwo Anɨtuye hungkuno ne'njo somo minɨngkayo'njo yontɨfi hiyaso'mo ho'nahumentohofo so'no a'amu nom'neso hungkuno homo somo unɨngkowano ko lahonɨngkofi sekwo hofɨkoe honɨngkanomo pɨjumokosyohumawo'nɨngkohofɨhwasoho.
53-54 Jisas ose ulonto oso homo somo ulɨko'mahonɨngki oso a'amu honɨngkano hungkuno lutɨhwayo syoho'njo sohwanji a'amu Falisi sohwanji hofɨko sɨmano lɨkumpentɨfi oso sɨkuno homo somta'ni impo'angomo womuhwojano lontɨfi hungkuno mtitofahumentohofofoho. Oso hiso'no nakwo Jisasɨye hunomo yamofo uyano lontɨfi hwasyo hungkuno wonalono lontɨfi hofɨko yo'mayo so'no Jisasɨmo ulohonɨwo'nɨmentohofofoho.

12

Yo'mayo hiyaso'mo mokosyohumawo'nɨngkuhwone hwasyo yahino somne'no i'waho ito'no fiyɨmno.
(Matɨyu 10:26-27)

1 Hwe moya'mi nɨhu'no pi'nɨngo engo uhu'mokumentohofoso hofɨko ito'no humamentohofo'maho. O'o, hofɨko nom'ne a'amu sofe sɨfemo hwotoho wosolongkufinantɨfi imentohofofoho. Oso hohosohonta Jisas kakoe inomokomoyo sohwamo ikinjamo lohofonto hofɨkimo sɨmo'mo ole ulɨmento, Sekwo a'amu Falisi sohwafe yahino somne'no i'waho ito'no fiyɨmno. Yahino hiso olenoho. Hofɨko hofɨkoe yahino wonyo utɨhwa'nyopo m'mofape so'no hwasyo hungkuno selɨwo'nɨngkohofɨhwafoho. Oso yahino so'no selalokweno.
2 Yo'mayo hiyaso'mo wojoso hwangku utɨhwa'nyopo u'mofapmmontonoho. Yo'mayo sekwo hiyaso mokosyohumawo'nɨngkohofo hungkuno hiyaso'mo lontɨfeso yahino wonyo hiyaso'mo yontɨfi tɨfi no'mo utɨhwa'nyopo i'mofapɨhwoso'no a'amu tɨmo uhwonantɨfeho.
3 Oseso yo'mayo hungkuno sekwo sɨkwo'mjoho'mo lontɨfeso hwangku mofehi'nyo'nji woho'nɨmontonoho. Yo'mayo hungkuno sekwo hiyaso'mo hofiyoka lontɨfeso hwangku utɨhwa'nyopo mango engo'nji wamjɨlɨmɨwantɨfeho.

Yo'mayo so'no iyoho senɨngkuhwaloho. Anɨtumne'nohini iyoho wasenono.
(Matɨyu 10:28-31)

4 Ose ulonto ole ulɨmento, U, nje a'amu soku, sekwo upa'nɨmno. Sekwo a'amu poyo semokiyo somne'no sekwo iyoho senɨngkuhwaloho. O'o, hofɨko sekwoe a'apaho poyo semokukuji osopo pipi selohopitnnehofo. O'o, awonoho.

5 I olo humne'no sekwo iyoho senyo'ne'no wasel+monne'no yohono. An+tu kako
sekwoe a'apaho poyo semokuhwosi sekwoe huyo'mangoso n+hu'nahone t+kanomo
uhwajiyo'ne yokumpohn'nyo hi'njo hweho. Osohumne'nohini iyoho wasenono.
6 Sekwo huno seyohoho. Y+hufo n+hu'no we'e popijamo pa'nyoso a'amu
y+hufo hiso aho fehohnjo hopi'nonohino somo touya hufa'u somne'no mpe
y+wo'n+ngkohofofoho. I oso'no oso y+hufo n+hu'no we'e somne'no An+tu kako in+ngo
mamof+wo'n+ngkiyohoho.
7 An+tu kako yo'mayo hopi'nonohinoso huno'njo hweho. Kako j+je mnokinomjo
mijiyo kenga'no kenga'nohinoso An+tu kako atofo nto l+mentisofoho. Oseso sekwo
a'amu poyo semokiyo sohwamne'no iyoho sen+ngkuhwaloho. O'o, oso y+hufo
n+hu'no we'e An+tu in+ngo mamofe'njo hofiyo mokosyohumawo'n+ngkiso somo sekwo
yakolo'nnyo kuyoho.

Jisas+mne'no yokumpohn'nyo lohofo'ne hungkunofoho.
(Mat+yu 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

8 Olo so'no wasel+monne'no yohono. A'amu fihwo kako a'amufe t+mopo ngkine'no
hungkuno l+jwaofoso sohwo oso humne'no ngko A'amufe Hwomu sohwo'ni a'amu
ahwomomjo sofe t+mopo hungkuno wol+jwao'monnoho.
9 I oso'no a'amu fihwo kako a'amufe t+mo sopo ngkine'no hohujo ikinjan+mofoso
sohwo oso humne'no ngko huhwo'ni a'amu ahwomomjo sofe t+mopo hohujo ik-
inj+mo'mnefoho.
10 I a'amu fihwo ngkine'no sitofo ntososo kako oso wonyo hiso'no An+tumo wae
yaofo'ne jomo ulososo An+tu kako wae weeo'montonoho. I oso'no a'amu An+tuye
Towahuno Wop+ngo sohumne'no sitofo ulososo oso wonyo hiso An+tu kako wae
meeofonehoho. O'o, wonyo hiso ne'no wawo'montonoho.
11 A'amu hof+ko tajo ango we'e so'mo a'amu hwaho mokosyohumayo sohwanji
a'amu yofe engo'njo sofe t+mopo ipesemotasokujo'no sekwo iyoho sen+ngkuhwaloho.
Huno ole syaf+sy+kutoho. Hof+ko hungkuno nalohon+ngkujo'no nakwo peho
hungkuno ulantanto. Ose syaf+sy+kutoho.
12 O'o, olo hoholohonta An+tuye Towahuno Wop+ngo kako yo'mayo hungkuno sekwo
ujo'ne so'no wasel+montonoho.

A'amu hamniyoho engo'njo yo'mayo ho'yango yokumpohn'nyo aho kemokosyohu-
mawo'n+ngkiso sohwoe pahnn+mo hungkunofoho.

13 Hwe moya'mi pi'n+ngo engo nohumentan+ngkofi hwe anga'nohino sohwo
Jisas+mo ole ul+mento, Nje Lont+hwayo sohwosi, nje mpohwo poyo pe'n+ngkahon+ngki
nje tatohwo kako ho'yango hopi'nonohinoso ma'mentisofoho. Oseso olo hilo so'no
k+ko nje tatohumo uso. Ho'yango hiso yano ilof+hwosi fehohnjo ngkimo wontapono.
Ose lon+hwajohoho uso.
14 Ose ulahon+ngki Jisas ul+mento, I pipilo. Sen+ngkwohwoe ho'yango yo'mayoso
yano ilofo'ne syohoso t+hwo ntapmmentisoto. Awonoho.
15 Ose ulonto a'amu hopi'nonohino somo ole ul+mento, Sekwo huno ito'no
f+syaf+hupmno. Nom'ne a'amufe yo'mayo somne'no hi semo'nyo so'no yahino so'no
i'waho fiy+mno. A'amu ho'yango pi'n+ngo engo yokumpohn'nyo mokosyohumayo
sohwo kako oso ho'yango somta'ni s+meho wop+ngo neso mot+puhwonyo hweho.
16 Ose ulonto kako pahnn+mo hungkuno ole ul+mento, Hwe hamniyoho engo'njo
fihwo kakoe wopasyoho somta'ni yo'mayo pi'n+ngo engo ma'mentisofoho.
17 Ose uhwononto oso hwe hamniyoho engo'njo sohwo hnn+mento, Ngko pipi
imnehono. Yo'mayo wosopayo ho'nasiyo'ne angoso hopo'maho.

18 Ose syafɨsyonto ole lɨmento, U, ole uyɨmonnoho. Nje wosopayo hoˈnasiyoˈne
ango weˈeso wae yahmˈmo nomˈne engo mɨkunɨmposo wamolɨmo. Ose molɨˈmo ngko
wopayo yoˈmayoso oso ango songomo wohoˈnahumonnoho.
19 Ose iˈmeˈno ngko nje huyoˈmangomneˈno ole wahnnɨmo, Jɨje yoˈmayo wopɨngoso
piˈnɨngo weho. Soswo piˈnɨngo engoso kiyakolofɨhwosoˈno hoˈyango yoˈmayoso
neˈnohino wakuwentɨˈmtefoho. Oseso syoho engo yohotoho. Oˈo, iyoho humahoji
yoˈmayo mijo wosopayo nɨngkohoji sɨmeho wopɨngoˈnjo fosyohumaho.
20 Ose ko hnnɨngkahonɨngki Anɨtu hwe huhwo sohumo ulɨmento, Kɨko huno ane
hwosoho. Olo sɨkwoˈmiyo lomo kɨko poyo wapeˈnɨmonnoho. Jɨje hoˈyango engo itoˈno
esyohumahnnoso tɨhwo womaˈmteto.
21 Oso pahnnɨmo hungkunoso ulonto ole ulɨmento, Oso paˈnyoso aˈamu hoˈyango
yoˈmayoso piˈnɨngo engo elofisosyalofonjo sohwo kako Anɨtuye tɨmopo ne soˈno
umofonyo yone hweho. Osoˈno sekwo huno itoˈno fɨsyafɨhupmno.

Yoˈmayo yoˈmayo soˈno huno piˈnɨngo piˈnɨngo syafɨsiyoˈne hungkunofoho.
(Matɨyu 6:25-34)

22 Ose ulonto Jisas kakoe inomokomoyo sohwamo ole ulɨmento, Osoˈno ole se-
lalokweno. Sekwo sekwoe fosyohumayo soˈno huno piˈnɨngo engo syafɨsyɨkuji ole
nolɨkutoho. Nakwo peho wosopayo wonantanto. Sekwo sekwoe aˈapahomneˈno
huno piˈnɨngo engo syafɨsyɨkuji ole nolɨkutoho. Ngko nje aˈapahomo peho weko-
jisyahinɨmonnto. Ose syafɨsyɨkutoho.
23 Hwapɨngoso nakwo pehoˈne humolawotohwono. Wosopayoˈnetaho.
Hwapɨfeˈnetaho. Oˈo, osoˈneˈmaho.
24 Sekwo yɨhufoˈne fɨsyafɨhupmno. Hofɨko wopuyo hulɨwoˈnɨngkohofoˈmaho.
Hofɨko wopayo mehuˈmeesyɨwoˈnɨngkohofoˈmaho. Hofɨko wopayo angoso yoˈmayo
hoˈnasiyoˈne ango hiˈnjoˈmaho. I osoˈno Anɨtu kako hofɨkimo wosopayo yoˈmayoso
uyɨwoˈnɨngkohoho. Sekwo hwe moyaˈmi soku Anɨtu kako sekumo sehononteso sekwo
yɨhufo somo yakoloˈnnyo kuyoho.
25 Hwe fihwo sekumtaˈni kako huno piˈnɨngo piˈnɨngo syafɨsyɨhwosi nje soswo
sawemo umokinɨmneˈno yohono lososo ne umoˈnɨmontolo. Awonoho.
26 I sekwo oso weˈe hiso ifitnneso hopoenohini mmoˈnyohwasɨˈmanji sekwo nomˈne
yoˈmayo piˈnɨngo engo somneˈno huno piˈnɨngo piˈnɨngo pehoˈne syofɨsyalokwofo.
27 Sekwo wokoso fofo soˈno huno fɨsyafɨhupmno. Hofɨko yoˈmayo syoho anefoho.
Hofɨko he yoˈmayoso mojiyofɨwoˈnɨngkiyohofo. I osoˈno ole waselɨmonneˈno yohono.
Hohonta hwe engo Soulomoun hamniyoho hwapɨngoˈnjo sohwo kako kakoe hwapɨfe
wonyoangkafo yoˈmayo wokoso naˈnohino soˈnji inonteso kako olo wokoso fofo weˈe
somo muyakolofonehoho.
28 Ou oso wokoso fofo sɨkuno fihumo syohopo lohofososo moˈnɨngkanta aˈamu
nolofekuji tohomo wolofefantɨfeho. I osoˈno oso wokoso fofo Anɨtu wonyoangkafo
mtɨˈmokuwoˈnɨngkiso somo uhwonontaneso wopɨngofoho lɨwoˈnɨngkuhwono. Oseso
sekwo soku wokoso fofomo yakoloˈnnyo hokumo Anɨtu kako hofiyo wosemokosy-
ohumamontonoho. Sekwo Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono weˈeˈnohinoso pehoˈno
uyalokwofo.
29 Oseso sekwo wopayo yoˈmayo mijo soˈno peho wonantaneˈnunto Ose
syafɨsyɨkutoho. Huno piˈnɨngo piˈnɨngo seyoˈeno.
30 Aˈamu olo hwaho lopo Anɨtumo minɨngkayoˈnjo hofɨko yoˈmayo yoˈmayo
mayoˈne huno piˈnɨngo piˈnɨngo syafɨsyɨwoˈnɨngkohofo. I osoˈno senɨngkwohwo
Anɨtu sohwo kako yoˈmayo soˈno sekwo umofonyo yahonɨngkohofoso kako huno nto
uyohoho. Kako wopɨngo wosemokosyohumamontonoho.

31 Oseso sɨmoˈmo sekwo Anɨtumo enjwaˈmo humayoˈne hi semoˈnɨngkuhwosoˈno
Anɨtu kako yoˈmayo yoˈmayo umofonyo ifijoso wosejapmmontonoho.

Ahwomomjo hoˈyango wojo soˈne hungkunofoho.
(Matɨyu 6:19-21)

32 Nje yahu mehomi soku sekwo yoˈmayo soˈno iyoho senɨngkuhwoloho. Anɨtu kako
kakimo enjwaˈmo humayoˈne mesehumajiyoˈneso hungkuno nto mtitoˈmentisofoho.
Anɨtu kako sekumo semokosyohumayo soˈno sɨmeho wopɨngo umoˈnalofoho.
33 Sekwoe hoˈyango yoˈmayoso aˈamu mpe waselohopɨfe. Sekwo oso hamniyoho
hiso aˈamu umofonyo iyo somo uyɨmno. Ose ifijo soˈno sekwoe hoˈyango neso
ahwomomo weho. Ahwomomjo hoˈyango wonyo mmoˈnonehoho. Osoˈno sekwo
sekwoe hoˈyango engo ahwomomo fohuˈmeehumno. Oso hopo soponjo hoˈyangoso
mpoˈnaofeˈnefoho. Aˈamu hoˈyango hufo iyoso aneponoho. Namo, mote, yoˈmayoso
hoˈyangomo wonyo mmokonehoho.
34 Ango jɨje hoˈyango yoˈmayo wopɨngo wojo sopo jɨje sɨmeho hi oso hopo weho.

Hwe engo sohumneˈno itoˈno esyohumayoˈne hungkunofoho.

35 Sekwo sekwoe he itoˈno yofɨkuji sikiloho mongkujɨkuji itoˈno fesyohumamno.
36 Ose ifijoˈmanji sekwo olo paˈnyo wohontohumantɨfeho. Aˈamufe hwe engo
sohwo kako ape mayoˈne wopayo iloho engo somtaˈni asomo poso sohonta
kako hokuˈyopo hwanɨngo fonjɨhwosoˈno syoho ulohofiyo sohwa hano komoˈno
wohwosampɨtɨmantɨfeho.
37 Oso syoho ulohofiyo huhwo sohwa hofɨko saho mofosyawoso uyantɨfeho. Oˈo,
hofɨko hofɨkoe hwe engo sohumneˈno yoˈmayo itoˈno esyohumentanɨngkuji hwe
engo sohwo poso sohonta hofɨko sɨmonyo engo uyantɨfeho. Hungkuno nehopi
waselɨmonneˈno yohono. Oso hwe engo huhwo sohwo kako uhwonososo yoˈmayo
itoˈno esyohumayo somo uhwonɨngkuhwosi kako huhwo kakoe syoho ulohofiyo
sohwamo wopayo nɨwoˈnɨngkohofo epohumayo sopo uhumajɨhwosi kako wopayo
uyɨmontonoho.
38 I kako sɨkwoˈmiyo kuntoliyopo posoˈmanji u kako yɨhufo yoka sɨmoˈmjo
hoˈnɨwoˈnɨngkiso soˈnji posoˈmanji kako kakoe syoho ulohofiyo sohwamo uh-
wonososo hofɨko saho mofosyowentanɨngkuji uhwonɨngkuhwosoˈno hofɨko sɨmonyo
uyantɨfeho.
39 Hwe engo sohwo kako asomo pe-eˈne mofehiˈnyo sɨmoˈme soˈno huno itoˈno
seyosoˈmanji sekwo hopiˈnonohino soku itoˈno wesyohumantɨfeho. U, oso hopaso
hwe ango mokosyohumayo sohwo kako nomˈne aˈamu kakoe ango hopo sopo ntaˈni
yoˈmayo hufo womaˈmo lontesoˈno sɨkuno huno uyontentesi kakwoˈyohwo oso sɨkuno
somneˈno hontohumentanɨngkuhwosi aˈamu hufo imojo sohwo kako yoˈmayoso
momahwonesohilo.
40 Oseso sekwo soku sɨkuno engolopohamo itoˈno fesyohumantokuno. Ngko
Aˈamufe Hwomu sohwoˈni sɨkuno sekwo huno mosyofɨsyomokosyohumentanɨngkuji
asomo wapmmonnoho. Ose ulɨmentisofoho.

Syoho ulohofiyo wopɨngo sohwoˈnji wonyo sohwoˈnjiye pahnnɨmo hungkunofoho.
(Matɨyu 24:45-51)

41 Pita ose upaˈnonto Jisasɨmo ulɨmento, Hwe engofo, oso pahnnɨmo hungkuno nalo-
hinoso nakumnohini lonalohino. Hwe moyaˈmi hopiˈnonohinoˈnyumo lonalohino.
42-43 Ose ulohonɨngkahonɨngki Jisas kako nomˈne pahnnɨmo hungkuno ole
ulɨmento, Hungkuno selalokwe loso olo humnefoho. Aˈamu fihwo huno wopɨngoˈnjo
sohwo kakoe hwe engo sohwo osohumo nomˈne syoho ulohofiyo sohwamo umokosy-
ohumayo syohoso uyahonɨngkuhwosi syoho hiso itoˈno inyo sohumneˈno selalok-
weno. Oso hwe engo huhwo sohwo kako asomo pɨhwosi uhwonososo kakoe syoho

ulohofiyo sohwamo mokosyohumayo syoho'njo sohwo wosopayo uyontanɨngkuhwosi uhwonɨngkuhwoso'no oso syoho ulohofiyo sohwo sɨmonyo uyɨmontonoho.
44 Ngko hungkuno nehopi waselɨmonne'no yohono. Oso hwe engo huhwo sohwo kako kakoe yo'mayo hopi'nonohinoso oso syoho ulohofiyo huhwo sohumo enjwa'mo woho'nahumontonoho.
45 I oso'no oso syoho ulohofiyo huhwo sohwo kako huno ole wosyafɨhu'montonoho. Nje hwe engo sohwo kako asomo komo'no maponehoho. Ose syafɨsyɨhwosi'manji kako nom'ne syoho ulohofiyo hwe moya'mi sofanjimo ikujoho fonjomasoso kako yo'mayo wosopayo toho'nohini nɨngkuhwosi kako mijo yokumpohn'nyo nɨngkuhwosi wonilohofao'montonoho.
46 Syoho ulohofiyo sohwo ose yoso'manji kakoe hwe engo sohwo sɨkuno fihumo syoho ulohofiyo sohwo kako huno mosyofɨsiyo'njo yo'mayo ito'no mesyohontohumentanɨngkuhwosi asomo wapmmontonoho. Oso hwe engo sohwo kako syoho ulohofiyo huhwo sohumo tohino engo uyɨhwosi a'amu kakoe hungkunomo haloho maposo'njo sopo uhumatɨ'montonoho.
47 Syoho ulohofiyo sohwo kakoe hwe engo yo'mayo syoho yone'ento ulisoso kako huno ko uyahonɨngkuhwosi hungkuno homo somo minɨngkayo'njo yo'mayoso ito'no mesyohumayo'njo oso hwe huhwo sohwo tohino engo woma'montonoho.
48 Syoho ulohofiyo nom'nehwo kakwo'yohwo sohwoe huno somo huno muyo'njo so'no kako yahino wonyo ko ihwosi kakune'no huno mosyafɨsiyo'njo yososo kakwo'yohwo sohwo tohino we'e'nohini uyonefoho. Anɨtuye syoho ulohofiyo fisomo yo'mayo wopɨngo pi'nɨngo engo u'mante so'no kako Anɨtumne'no syoho pi'nɨngo engo uyono. A'amu yo'mayo yo'mayo pi'nɨngo engo mokosyohumunyo sohwo Anɨtu kako osohumo nom'ne a'amumo ufo'mayo'ne yo'mayo so'no jomo ulɨmontonoho.

Jisas kako nakwoe hwahopo pmmentiso so'no a'amu wohotitofantɨfeho.
(Matɨyu 10:34-36)

49 Ngko olo hwaho lopo ahwomo mta'ango toho womotapmmo lonji pm'mentohe hwo'nyoho. Oso toho hiso olohonta sijontentesi wopɨngo'nesohilo.
50 Oso toho hiso mosijontanɨngkuhwoso sohonta ngko tohino engo woma'monnoho. Oso tohino engo mayo hiso'no nje hi tango mjonɨmopɨhwosi oso tohino moi'wo umo'nosojwao'montonoho.
51 Ole losyonɨfɨsyantɨkwofo. Olo hwaho loponjo ikujoho yo'mayo yahinoso moi'wo esojwaofo'ne pmmentiso hweho. Ngkine'no ose losyonɨfɨsyantɨkwofo. O'o, sekwo upa'nɨmno. Ngko a'amu hotitofo'ne pmmentohe hwo'nyoho.
52 Olohontajo'nji hwangku nom'ne'ntnne'no hofɨko'montohwa a'amu aho fehohnjo hopi'nonohinoso nohotitofahonɨngkuji a'amu hufa'uso siko a'amu hufa'u sɨhune sohwafe mangohwa umo'nanjiyoho. I a'amu hufa'u siko ngkimo nnɨngkapohosɨso'no oso a'amu hufa'u sɨhune sohwa sikoe mangohwa umo'nantɨfeho.
53 I kanɨngkwohwo kako ngkimo nnɨngkapɨhwoso'no kakoe hwomu ngkine'no ngkilaho walɨmontonoho. I mu fisi kako ngkimo nnɨngkapɨhwoso'no kona'wohi ngkilaho wantɨmontonoho. U, a'mu fisi kako ngkimo nnɨngkapɨhwoso'no kakoe hwomufe ape mangohwo umo'nɨmontonoho. Oso hopaso a'amu pi'nɨngoso hofɨko wohotitofantɨfeho. Ose ulɨmentisofoho.

Yo'mayo imo'nalokuso so'no huno tɨpemayo'ne hungkunofoho.
(Matɨyu 16:2-3; Mak 8:11-13)

54 Olo hungkuno hilo so'nji a'amu homo somo ulɨmento, Sekwo mofehi'nyo ikwo'mokuwo'nɨngkiso sohohnta'ni himo uhwonɨngkuji ole wolantɨfeho. Ifoyo wahu'montonoho. Ose lɨkuji ou, nehopi wahu'montonoho.

55 U, sekwo ifofo yokumpohn'nyo mongkihnta'ni sopahon+ngkuhwosi uhwon+ngkuji
ole wolant+feho. Mofehi'nyo yokumpohn'nyo wal+montonoho. Ose l+kuji ou, nehopi
wal+montonoho.
56 Sekwo yo'mayo hwahoponjo so'nji ahwomomjo so'nji uhwonant+fi sekwo huno
ito'no syaf+sy+wo'n+ngkohofo kuyoho. I oso'no yo'mayo olohonta imo'nalokuso
somo ko uhwonont+fi sekwo sekwoe yahino wonyo somne'no tohino mayoso'no
huno maseyo'njo i'waho ito'no miyalokuyohofo. Hwap+ngoso peho'neto. Sekwo
mango'nohino kuyoho.

A'amu fihwo kako kikimne'no s+meho tohino umnoso so'no k+ko komo'no s+meho wop+ngo hmmokinyo.
(Mat+yu 5:25-26)

57 Sekwo huno wop+ngo syaf+sy+kuji yahino ito'nohino somne'no yano milo-
fahinyoso peho'neto.
58 Hwe fihwo kako kikimo impo'angomo wolintofakohumo l+hwosi ipekumotowa-
hon+ngkuhwosi hon+ngkanopo humahos+si osopo siko'nohini hungkuno ito'no fil-
inyo. Majo'manji hwe engo hungkuno ito'no m+hwajiyo syoho'njo sohwo kako
impo'angomo womekuhumat+'montonoho.
59 Ose yoso'manji k+ko impo'angoso kunto'no ul+ko'ma'mne hwos+'maho. O'o,
s+mo'mo k+ko j+je yahino somne'no yo'mayo hamniyohoso woho'nahumonnoho. Ose
ul+mentisofoho.

13

A'amu soku sekwoe hon+ngkano wonyo somne'no s+meho m+wolo'mokiyo'manji sekwo t+kanomo ufitnne kuyoho.

1 Oso hohosohonta a'amu fehohnjo hof+ko nohumant+fi Jisas+mo ul+mentohofi,
A'amu Ngkalilinta'ango fehohnjoso hof+ko An+tuye tajo ango engo Jelusalem
sopo nohumant+fi hof+ko An+tumne'no yahu fonjokisyosyontan+ngkofi hwe yofe
engo'njo hwaho mokosyohumayo sohwo kako kakoe a'amu itokuso'njo sohwamo
l+hwojahon+ngki hof+ko a'amu Ngkalilinta'ango somo fonjahumentohofofoho.
2 Ose ulahon+ngkofi Jisas ul+mento, Ose ntohofo so'no sekwo huno ole
losyof+syalokwofo. Oso a'amu Ngkalilinjo hiso hof+koe hon+ngkano wonyoso
nom'ne a'amu Ngkalilinta'ango somo yakolo'nnyo so'no oso tango m+kun+mposo
t+pema'mentohofofoho. Ose losyof+syalokwofo.
3 O'o, sekwo ose syaf+sy+kutoho. Ngko hungkuno nehopi'nohini wasel+monne'no
yohono. Sekwo hopi'nono sekwoe yahino wonyo somne'no hohujo mikinjaopijo'manji
sekwo hopi'nono oso tango hopaso not+pemapitnne kuyoho.
4 I oso ango Silouam sopo a'amu aho hufa'u s+fe fehohnjoho hopi'nono nom'ne
s+fe mta'ni hufa'u s+hune nohumentan+ngkofi ango yokintahoponjo sawemo engo
sohwo p+wasyonto a'amu homo somo kilopo'mentisofoho. Oso hwe moya'mi
hofo sofe yahino wonyoso Jelusalemmjo a'amu somo yakolo'nnyo so'no huno
losyof+syalokwofo.
5 O'o, oso'ne'maho. Hungkuno nehopi'nohini wasel+monne'no yohono. Sekwo
hopi'nono sekwoe yahino wonyo somne'no hohujo ikinjaof+kuji An+tumne s+meho
m+wolo'mo kiyo'manji sekwo hopi'nono oso tango hiso pa'nyoso not+pemapitnne
kuyoho.

Iyo ipisayo ito'no minto'n+wo'n+ngkiso so'no pahnn+mo hungkunofoho.

6 Jisas kako pahnn+mo hungkuno ole ul+mento, Hwe fihwo kakoe impojohopo iyo ik-
wongo hul+mentiso so'no kako ikwonjayo ne into'nyo so'no wonyopi uhwonomahoso
imojofoho.

7 Oseso kako syoho mokosyohumayo sohumo ulɨmento, Kɨko upaˈnyo.
Soswo hufaˈu sɨhune ngko oso ikwonjayo hiso womjɨmonji potnneso huno
uhwonapɨwoˈnɨngkohefoho. Oseso oso iyo huhwo sohwo olohonta kɨko mɨngo
filofeeofo. Kako hwahomjo afofo siki mayoso wopɨngoˈmaho.
8 Ose ulahonɨngki syoho mokosyohumayo sohwo ulɨmento, Hwe engofo, olo iyo
huhwo lohwo sohwo olo soswo lohumo walohofono. Hwangku ngko kakoe pmpon-
gomo mno ijɨˈmo yahwoyoho koˈmeehmˈmeˈno ne itoˈno untoˈnɨmontolɨkeno.
9 Nomˈne soswomo ne mintoˈnɨngkuhwosi wopɨngofoho. Awoˈmanji ngko
wolofeeoˈmonnoho. Jisas kako oso pahnnɨmo hungkunoso ulɨmentisofoho.

Sɨkuno iyoho humayo fisomo Jisas kako aˈmu fisimo wopɨngo umokumentisofoho.

10 Sɨkuno iyoho humayo fisomo Jisas kako tajo ango weˈe somo hwe moyaˈmimo
Anɨtuye hungkuno lutɨhwamentisofoho.
11 Oso tajo ango homo somo aˈmu fisi towahuno wonyo ehuhnnamoˈnnyosi
kako mnokinoˈnji neˈno nohumentanɨngki soswo aho hufaˈu sɨfe fehohnjo
hopiˈnono nomˈne sɨfe mtaˈni hufaˈu sɨhune uyakoloˈmentiso soˈno kakoe hohujoso
fahuloˈmojiyoho. Oseso kako itoˈno lɨkofohumayoso miyommojofoho.
12 Jisas kako aˈmu hisimo uhwononto joho lutɨmanto ulɨmento, Aˈmu losiyo ngko jɨje
mnokino engo kiwoˈnɨngkiso somtaˈni nto isɨhutofokumahono.
13 Ose ulonto Jisas kako aˈmu hisimo aho kisuhumentisoso aˈmu hisiye hohujo
fahuloˈnnyoso nɨhuˈno komoˈno itoˈno mulohokumentisofoho. Jisas kako aˈmu simo
wopɨngo ose umokahonɨngki aˈmu hisi kako Anɨtuye yofe hoˈnomaˈmentisofoho.
14 Oso sɨkuno iyoho humayo homo somo Jisas kako aˈmu simo wopɨngo imokumen-
tiso soˈno hwe engo oso tajo ango weˈe somo mokosyohumayo sohwo kako sɨmeho
tohino umnɨngkahonɨngki aˈamu piˈnɨngo engo somo ulɨmento, Sɨkuno aho fehohnjo
hopiˈnono aho nomˈne mtaˈni angaˈnohino somo yoˈmayo syoho iyoˈne sɨkunofoho.
Sekwo soku aˈamu sohwo wopɨngo wonamokɨfe lɨkujɨˈmanji sekwo soku sɨkuno
syoho iyo somo hmˈmofapmno. Sekwoe aˈapaho wopɨngo semokiyoˈne sɨkuno iyoho
humayo losomo nopɨkutoho.
15 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Sekwo mangoˈnohino lɨwoˈnɨngkohofo kuyoho.
Sɨkuno iyoho humayo homo somo sekwo sekwoe yahu somo hofɨkoe ango somtaˈni
mawentɨfi mijomneˈno ipemotapɨwoˈnɨngkohofo kuyoho.
16 Oseso ngko olo Apɨlohamɨye imu simo Setenɨye towahunoso kakimo neˈno
ehuhnnaofontanɨngki soswo aho hufaˈu sɨfe fehohnjo hopiˈnono nomˈne sɨfe mtaˈni
hufaˈu sɨhune uyakoloˈnnyo simo olo sɨkuno iyoho humayo lomo wopɨngo umokoheso
wonyotaho.
17 Jisas ose ulahonɨngki Jisasɨye mango sohwa upaˈnontɨfi wonɨmango engo
unɨmentisofoho. I hwe moyaˈmi piˈnɨngoso hofɨko yoˈmayo yoˈmayo wonyoangkafo
Jisas imentiso soˈno sɨmonyo imentohofofoho.

Anɨtumo enjwaˈmo humayoˈne pahnnɨmo hungkunoso hufaˈuyoho.
(Matɨyu 13:31-33; Mak 4:30-32)

18 Jisas kako pahnnɨmo hungkuno nomˈne ulɨmento, Anɨtumo enjwaˈmo humayo
yahinoso peho paˈnyoto. Ngko yamofoso pehomneˈno esetɨhwamnehono.
19 Olenoho. Iyo fihwo kakoe yofe *masɨtet*. Kakoe neso nomˈne iyo ipisayo
paˈnyoˈmaho. Oˈo, nɨhuˈno weˈefoho. Hwe fihwo oso weˈe hiso kakoe syohopo
hulahonɨngki engo imoˈnonto nomˈne iyo syoho soponjo somo yakolonoho. Engo
imoˈnɨngkahonɨngki yɨhufoso nopontɨfi kakoe pamo sopo hofɨkoe aifo syontɨfi osopo
kehumawoˈnɨngkohofofoho.
20 Ose ulonto ole ulɨmento, Pahnnɨmo hungkuno nomˈne Anɨtumo enjwaˈmo
humayo yahino soˈno ngko yamofoso pehomo esetɨhwamnehono.

21 Oso hiso olo paˈnyofoho. Aˈmu fisi kako wosopayo *polowa*ˈnji oso woso-
payo *polowa* homo somo engo imokiyoˈne hwamno paˈnyo kakoe yofe *yis*, osoˈnji
iwoloˈmokososo oso *polowa* hiso engo umoˈnɨmontonoho.

Anɨtumo uˈmayoˈne hokuˈyo weˈe soˈno pahnnɨmo hungkunofoho.
(Matɨyu 7:13-14, 21-23)

22 Jisas kako Jelusalemne wasɨmonto imentisoso honɨngkano momɨngo
somo ango pone mjamolɨmohnnyo soponjo aˈamu somo kakoe hungkuno
lutɨhwamosimentisofoho.
23 Oso hohosohonta hwe fihwo ulɨmento, Hwe Engofo, Aˈamu Anɨtumo uˈmayoˈneso
aˈamu angaˈno angaˈno sifitnnetaho. Hopiˈnono sɨfitnnetaho.
24 Ose ulahonɨngkahonɨngki Jisas ulɨmento, Anɨtumo uˈmayoˈne hokuˈyoso
weˈefoho. I sekwo oso hokuˈyo weˈe homo somo syuyoˈne syoho yokino fiyohoˈnɨmno.
Hwapɨngo soˈno yolohoso waselɨmonneˈno yohono. Aˈamu piˈnɨngo engoso hofɨko oso
hokuˈyo homo somo woswano lifijoso hofɨko yamofo ko ifijoso hofɨko hopoˈmaho.
25 Hwangku oso ango homo somjo kakwoˈyohwo sohwo nolɨkafɨhwosi hokuˈyo
weˈe homo somo wopɨjwahumontonoho. Nɨhuˈnahone nto pɨjwasyɨhwosoˈno sekwo
mempo hohntaˈni lohofɨkuji hokuˈyopo hwanɨngo fonjɨkuji joho ole ulɨfitnnefoho.
Hwe Engofo, hokuˈyo fonehwosampofo. Ose ulɨfijoso kako ole waselɨmontonoho.
Sekwo ntɨˈmtaˈango kulo. Ngko sekumneˈno huno maniyohoyohoho.
26 Ose selɨhwosoˈno sekwo ole ulɨfitnnefoho. Nakwo kɨkoˈnji wopayoˈnji mijoˈnji
nɨmentɨhwone lokono. Kɨko nakwoe honɨngkanopo lohofonji nakumo hungkuno
lonetɨhwamentohino lokono.
27 Ose ulahonɨngkuji kako apaˈno ole waselɨmontonoho. Sekwo ntɨˈmtaˈango kulo.
Ngko sekuneˈno huno maniyohoyohoho. Sekwo honɨngkano wonyo yɨwoˈnɨngkohofo
kuyoho. Sekwo ngkimo iˈwaho ntohopmno. Sekwo mpanɨmno.
28 Ose selɨhwosi kako sekumo wae yasemofɨhwosoˈno sekwo mempo hohntaˈni
humafɨkuji uhwonɨfijoso aˈamu Anɨtumo enjwaˈmo humalofoso Apɨloham,
Aisak, Jekoup sohwanji aˈamu Anɨtuye hungkuno lutɨhwamotofo sohwanjimo
wosyɨhwonɨhwojowantɨfeho. Sekwo ose uhwonɨngkuji sekwo hulɨngkwajingo
ifaloho'nɨngkuji humotaho engo lɨfitnne kuyoho.
29 Hwe moyaˈmi hofɨko mofehiˈnyo sɨˈmofapiso mtaˈni sahopɨkuji mofehiˈnyo
nɨngkuˈnɨwoˈnɨngkiso mtaˈni uˈmofapɨkuji aˈamu yaposiyo yohosi yohohntaˈni
iˈmofapɨkuji hofɨko Anɨtumo enjwaˈmo nohumafɨkuji Anɨtuye angomo wosopayo
nɨfitnnefoho.
30 Oso hohosohonta aˈamu fehohnjo somneˈno sitofo ulɨwoˈnɨngkohofoso
hofɨko yofe engo womantɨfeho. I aˈamu fehohnjo hofɨkoe yofe olopo
hoˈnomawoˈnɨngkohofoso hofɨko yofe engo ane paˈnyo wohumantɨfeho. Ose
ulɨmentisofoho.

Jisas kako ango Jelusalemneˈno humotaho lɨmentisofoho.
(Matɨyu 23:37-39)

31 Oso hohosohonta aˈamu Falisi fehohnjo sohwa hofɨko Jisasɨmo uˈmantɨfi
ulɨmentohofi, Kɨko olo ango lopo ulɨkoˈmahoji nomˈne angopono fɨwano. Hwe yofe
engoˈnjo Helout sohwo kako kikimo wofonjakohumonto yalofoho.
32 Ose ulahonɨngkofi Jisas ulɨmento, Sekwo nukuji oso hwe wonyo sohwo, Helout,
osohumo ngkineˈno ole ulɨmno. Olohontajoˈnji moˈnɨngkajoˈnji ngko aˈamu towahuno
wonyo ehuhnnamoˈnnyo somo wae yaohmˈmo aˈamu mnokinoˈnjo somo wopɨngo
umokumonnoho. Noˈno moˈnɨngka sɨkuno hufaˈu sɨhune sohonta ngko nje syohoso
moiˈwo wesojwaoˈmonnoho.
33 Osoˈno olohontajoˈnji moˈnɨngkajoˈnji neˈno moˈnɨngkajoˈnji nje syoho
moiˈwo iˈmo ngko hano Jelusalemneˈno wosyɨˈmoˈmonnoho. Hwapɨngoso

a'amumo Anɨtu hungkuno uyahonɨngki lutɨhwayo sohwamo ango nom'nepo fonjasyɨwo'nɨngkohofopo'maho. O'o, ango Jelusalemnohini fonjasyɨwo'nɨngkohofoponoho.
34 U, nje a'amu Jelusalem humamopmmotofo sokunonji olohonta humalofo sokunonji sekwo a'amumo Anɨtu hungkuno uyahonɨngki selɨmotofo sohwamo fonjasyontɨfi a'amu sekumo sefo'mayo'ne Anɨtu uhwojɨwo'nɨngkiso sohwamo sojo'nji fonjɨwo'nɨngkohofo kuyoho. Sɨkuno pi'nɨngo engo somo ngko sekumo ole hopa womasemoku'monji imalefoho. Yɨhufoso hofɨkoe polonyo somo mɨhu'mokontɨfi efemokosyawowo'nɨngkohofo hopaso ngko sekumo wosemokosyohumamonji ko imaleso sekwo nakwolaho lɨmalofofoho.
35 Sekwo upa'nɨmno. Sekwoe ango Jelusalem sopo Anɨtu kako nto ulɨko'ma'maho. Hungkuno nehopi waselɨmonne'no yohono. Sekwo ngkimo manohonyo'njo ne'no yontanɨngkuji sɨkuno pi'nɨngo woseyakolo'montonoho. Tɨfi no'mo sekwo nakwo oso a'amu Anɨtu uhwatɨmentiso sohumne'no yofe woho'nomano lɨfijo sohonta sekwo ngkimo apa'no wonehonantɨfeho.

14

Jisas kako a'amu a'apaho engo kamkamnnyo sohumo wopɨngo umokumentisofoho.

1-2 Sɨkuno iyoho humayo fihwi Jisas kako hwe fihwoe angomo wopayo nɨmentisofoho. Oso hwe huhwo sohwo kako a'amu Falisi sohwafe hwe engo hweho. Oso hopo sopo hwe fihwo kako a'apaho engo kamkamnnyo sohwo Jisasɨmo mofonepo humunyo hweho. A'amu Falisi sohwa hofɨko Jisas sohwo kako hwe a'apaho wonyo'njo sohumo pipi ulohofone kiyohoho lontɨfi humuhwontohumantohofofoho.
3 Jisas kako oso hwe mnokino'njo sohumo uhwononto kako a'amu honɨngkano hungkuno lutɨhwawo'nɨngkohofo sohwanji a'amu Falisi sohwanjimo ulɨmento, Nakwoe honɨngkano hungkuno sɨkuno iyoho humayo somne'no nakwo a'amu mnokino'njo somo wopɨngo umokiyoso wopɨngotaho.
4 Ose ulahonɨngki hofɨko mampi'nyo humamentohofofoho. Oseso Jisas kako oso hwe sohwoe ahomo nomanto wopɨngo umokonto, kakoe ango pone'no uhwatɨmentisofoho.
5 Ose ulohofonto kako a'amu nom'ne sohwamo ulɨmento, Sekwo sɨkuno iyoho humayo somo syoho miwo'nɨngkiyohofɨhwasilaho. I sekwoe hwomutaho yahu mutaho sɨkuno iyoho humayo somo mijo kilofawoso somo usɨ'mofawesoso sekwo komo'no ukuji utɨmantɨfitaho. Ou, utɨmantɨfeho.
6 Ose ulahonɨngki hofɨko kakimo aku hungkuno mulɨmmentohofofoho.

A'amu hofɨkoe yofe monje yahino'ne hungkunofoho.

7 Jisas kako oso ango hopo sopo nohumanto uhwonɨmentisoso a'amu fehohnjoso oso ango homo somo swontɨfi hofɨko epohumayo wopɨngo'nohini so'no hafɨhafe tɨpeehonɨngkofi uhwononto kako a'amu huhwo sohwamne'no pahnnɨmo hungkuno ole ulɨmento,
8 A'amu fihwo kako ape ma'nyo soponjo wopayo engo so'ne'ne kikine'no joho kilososo kɨko nuhuji epohumayo wopɨngo sopo nohumayo'eno. Kɨko epohumayo wopɨngopo humuso'manji ango kakwo'yohwo sohwo kako nom'ne a'amu jɨje yofe engo somo kiyakolo'nnyo sohumo joho uloso'manji jɨje yofe engoso monje weekohumontonoho.
9 Kɨko jɨje yofe we'e'njo sohwosi kɨko epohumayo wopɨngopo kaki'no humentanɨngkiji kohonɨngkuhwosi oso ango kakwo'yohwo sohwo kako ole wakilɨmontonoho. Kɨko olo epohumayo wopɨngo loso olo a'amu lohumo uyo. Ose kilɨhwoso'no kɨko wonɨmango engo kinɨngkuhwoso'no momɨngo so'mjo epohumayo sopo wohumamontnnoho.

10 I hwe fihwo kako kikimo kakoe angomo wosopayo nyo'ne joho kiloso'manji kɨko noswohoji epohumayo nɨhu'no momɨngo soponjo sopo fosyohumaho. Kɨko ose humuso'manji oso a'amu huhwo sohwo kako kikimo nokohonɨngkuhwosi ole wakilɨmontonoho, Nje a'amuhwe, kɨko olopo fisohumape. Ose kilɨhwoso'no oso ango homo somjo a'amu wosopayo nontɨfijo a'amuso nokohonɨngkujo'no jɨje yofe engo umo'nɨmontonoho.
11 A'amu kakoe yofe'nohini ho'noma'nɨwo'nontoso sohumo Anɨtu kako monje weehumontonoho. I a'amu kakoe yofe somo monje yahinɨngkuhwoso sohumo Anɨtu kako wopɨngo wonyoangkafo ulohofɨhwosi kakoe yofeso woho'nɨma'montonoho.

A'amu jɨje angomo wopayo nyo'ne joho lutɨmayo yahino neso olenoho.

12 Oseso Jisas kakimo wopayo nyo'ne joho lutɨma'mentiso sohumo ulɨmento, Kɨko a'amumne wosopayo iloho iyo sohonta jɨje a'amu so'ntnne, jɨje temtitofo so'ntnne, jɨje angoponjo a'amu hamniyoho engo'njo so'ntnne'no joho lutɨmahotoho. Kɨko ose isoso nom'ne sɨkunomo jɨje wosopayo somne'no hofɨkoe angomne'no joho kilɨkuji hofɨko aku wokijopantɨfeho.
13 O'o, kɨko a'amumne'no wosopayo iloho yohojoso kɨko a'amu yo'mayo umofonyo inyo so'nji a'amu a'apaho wonyo'njo so'nji sɨfe kokato'nnyo so'nji a'amu tɨmpi'nyo so'njimo joho lutɨmahoji uyo.
14 Oso a'amu homo somo hofɨko jɨje wosopayo somne'no aku kijapeso hopoeno-hinɨ'maho. Oseso kɨko sɨmonyo uyɨmonnoho. Hwapɨngoso a'amu Anɨtuye hungkunomo inɨngkawentɨfe pe'nɨmentohofoso lɨkapijo sohonta Anɨtu kako kikimo jɨje yahino wopɨngo somne'no yo'mayo wopɨngoso nokijaponefoho.

Wopayo engo so'no pahnnɨmo hungkunofoho.
(Matɨyu 22:1-10)

15 Oso a'amu Jisasɨ'njopo wopayo nontanɨngkofi hwe fihwo nohumanto Jisasɨye hungkunomo upa'nonto ulɨmento, A'amu Anɨtumo enjwa'mo humasoso kako Anɨtu'nji humayo so'no sɨmonyo uyono.
16 Ose ulahonɨngki Jisas kako pahnnɨmo hungkuno ole ulɨmento, Hwe fihwo kako wosopayo engo iloho umonto imentisofoho. Oseso oso sɨkuno wopayo iloho iyo'ne somo pe-e'ne kako a'amu pi'nɨngo engo somo joho lutɨma'mentisofoho.
17 Oso sɨkuno neso i'mofopahonɨngki kako kakoe syoho ulohofiyo sohumo lɨhwojahonɨngki kako a'amu sɨmo'mo nto lutɨma'mentiso somo ole ulɨmento, Sekwo oyonɨmno. Wosopayoso ito'no nto esyohumantono.
18 Ose ko ulahonɨngki a'amu anga'no anga'nohinoso mape-e'ne hungkuno ulɨmentohofo. A'amu anga'no kako ole ulɨmento, Ngko hwaho songo mpe nto imale hwo'nyoho. Ngko oso homo somo uhwonamne'no yohono. Kɨko nje a'amu sohumo ole uso, Ngko mapmnehono. Ose ntohoho uso.
19 U, nom'nihwo ole ulɨmento, Ngko *mpulɨmokau* yahu aho hufa'u hopi'nonohino nje hwaho ijɨwolo'mokiyo'no mpo'maeso yamofo uloho'monne'no yohono. Oseso kɨko nje a'amuhumo ole uso, Ngko mapmnehono. Ose ntohoho uso.
20 Nom'nihwo ole ulɨmento, ngko olohonta ape songo mahe sohwo'ni mapmnehono.
21 Ose ulahonɨngkofi a'amu syoho ulohofiyo sohwo kakoe hwe engo sohumo hungkuno mopanehwono ulɨmentohofo so'no ulahonɨngki hwe engo sohwo sɨmeho tohino umnɨmentisofoho. Sɨmeho tohino umnɨngkahonɨngki kako kakoe syoho ulohofiyo sohumo ulɨmento, Kɨko komo'no uhuji oso ango soponjo honɨngkano engo soponjo so'nji honɨngkano we'e we'e soponjo so'njimo nje wosopayo nyo'ne joho filutɨmaho. A'amu yo'mayo umofonyo inyo so'nji a'apaho wonyo'njo so'nji tɨmpi'nyo so'nji sɨfe wonyo'njo so'njimo lutɨmahoji nje ango lomo fɨpemotoswape.

22 Ose ulahonɨngki syoho ulohofiyo sohwo aˈamu homo somo ipemotaponto
ulɨmento, Hwe engofo, jɨje hungkunomo inɨngkawenji epohumayo fehohnjoso siki
weho.
23 Ose ulahonɨngki hwe engo sohwo ulɨmento, Kɨko honɨngkano engo somo
uhuji syohoponjo tokuˈmango somo kuˈmokwakuji oso ponjo hwe moyaˈmi piˈnɨngo
engo somo utɨmahoji fɨpemotoswape. Ngko nje ango somo aˈamu uhulaˈmopɨfe
nnɨngkohoho.
24 Ngko kikimo wakilɨmo, Oso aˈamu ngko sɨmoˈmo joho lutɨmaˈmaleso hofɨko
nje wosopayoso nɨhuˈno momapitnnehofo. Oso pahnnɨmo hungkunoso Jisas
ulɨmentisofoho.

Aˈamu fihwo kako Jisasɨmo unɨngkamo loso sohwo kako kakiˈno huno itoˈno ikwesyafɨhu lohofɨhwosi yoˈmayo nɨhuˈnahone hoˈnasyɨhwosi Jisasɨmo unɨngkaweno.
(Mak 10:37-38)

25 Hwe moyaˈmi piˈnɨngo engo hofɨko Jisasɨˈnji hano wentanɨngkofi Jisas kako
ikinjamo lohofonto ulɨmento,
26 Aˈamu fihwo kako ngkimo wonnɨngkapmmo loso sohwo sɨmoˈmo kako huno
itoˈno uyono. Yoˈmayo aˈamumo kako sɨmeho uyɨwoˈnɨngkisoso kanɨngkwohwo
konaˈwohi kakoe ape kakoe mehomi konɨngkwaˈwehwo kaisi i, kakoe wopɨngo
humayo hi oso homo somo kako sɨmeho uyɨwoˈnɨngkisoso sɨmeho ntapɨwoˈnɨngkiso
somo yakoloˈnnyoˈmanji kako nje inomokomoyo imoˈnyoso hopoˈmaho.
27 Aˈamu nje syoho somneˈno yoˈmayo tango ngkimo nɨˈmante hopaso uˈmayo soˈno
wopɨngofoho loso sohwo kako nje inomokomoyo ne umoˈnɨmontonoho. I tango hiso
ngkilaho losoˈmanji kako ngkimo monnɨngkapeˈnjo hweho. Oseso kakiˈno kako huno
itoˈno ukwesyafɨsyono.
28 Sekwo olo pahnnɨmo hungkuno soˈno fɨsyafɨhupmno. Aˈamu fihwo kako
ango sawemo engo wamolɨmo loso sohwo kako kakiˈno nofosyohumahwosi oso
ango huhwo sohune yoˈmayo mpe iyoˈne hamniyoho soˈno huno itoˈno uk-
wesyafɨhuˈmontonoho. Olo soˈno wosyafɨsyono, Nje hamniyoho olo ango lomneˈno
moiˈwo esojwaofoˈneso hopolɨkeno. Awoˈmanji mamolomnehono.
29 Kako oso hopa huno mosyafɨsiyoˈmanji kako hwosaho nto wonjososo ango neso
moiˈwo momolosojwaofeˈnjoˈmanji aˈamu ango homo somo uhwonɨngkuji tɨkafo
jɨkuji sitofo ulantɨfeho.
30 Ole wolantɨfeho. Oso hwe sohwo kako ango molomoˈmaso sohwo kako momoloso-
jwamofe hweho.
31 I nomˈne pahnnɨmo hungkuno fɨsyafɨhupmno. Hwe yofe engoˈnjo hwaho
mokosyohumayo sohwo kako nomˈne hwe engo sohumo wofongkiˈnaho lonto inyo
sohwo kako kakiˈno huno itoˈno ukwesyafɨhuˈmontonoho. I nje aˈamu itokusoˈnjo
sohwa *ten tausen* (10,000) hwafoho. I nomˈnihwo kakoeso *tɨwenti tausen* (20,000)
hwafoho. I osoˈno nakwo hofɨkoˈnji ikujoho fongkiˈnɨngkuhwasi nakwo hofɨkimo wae
weeofantantɨkeno. Hofɨko nakumo wenaofantɨfetɨkeno.
32 Kako mango sohwamo muyakolofone soˈno syafɨsyɨhwosi kakoe mango
sohwa ikanopo nohumentanɨngkuji aˈamu sɨmeho pompengo isyɨmofoˈne
wolɨhwatɨmontonoho.
33 Oso hopaso aˈamu fihwo kako ngkimo wakinɨngkamo ntoso sohwo kako kakiˈno
huno itoˈno ukwesyafɨsyono. Kako yoˈmayo yoˈmayo mokosyohumayoso Anɨtuyefoho
lɨhwosi kako Anɨtumneˈno syoho yokumpohnˈnyo uyɨmontonoho. Kako nje inomoko-
moyo ne hweho.

Aˈamu fihwo kako Jisasɨmo unɨngkamo loso sohwo kako ajwopo ikinjaofososo kako olo sa paˈnyo umoˈnɨmontonoho.
(Matɨyu 5:13; Mak 9:50)

34 Nakwo wosopayo sa'nji nɨwo'nɨngkuhwoneso wopɨngofoho. I oso'no sa fosyo
mijo'nohino imo'nɨngkuhwosi kakoe yokumpohn'nyo nonto wonyo imo'nososo
apa'no sa hiso wopɨngo imo'nyoso pipi uyantanto. Awonoho.
35 Oso sa hiso nakwo syohopo ho'nosyasyoso hwaho afofo'njo umo'nɨmontolaho.
O'o, sa hiso nɨhu'nahone siki ho'naofɨwo'nɨngkuhwonefoho. A'amu fihwo nje
hungkunomo haloho upa'nɨmo lɨhwosi'manji haloho'njo hwo'manji haloho upa'nono.

15

Yahu imo'naofo'ne pahnnɨmo hungkunofoho.
(Matɨyu 18:12-14)

1 A'amu mta'ni hamniyoho hu'memayo syoho'njo sohwanji a'amu honɨngkano
wonyo'njo so'nji hofɨko Jisasɨye hungkunomo upo'nano lontɨfi kakimo
u'ma'mentohofofoho.
2 A'amu Falisi sohwanji a'amu honɨngkano hungkuno lutɨhwamotofo sohwanji ose
uhwonontɨfi Jisasɨmo sitofo ulɨmentohofi, Olo hwe lohwo kako a'amu honɨngkano
wonyo imofɨwo'nɨngkohofo so'nji majopohi'nonto wopayo nɨwo'nɨngkiso hweho.
3 Jisas oso hiso'no huno uyahonɨngki olo pahnnɨmo hungkuno ulɨmento,
4 Kɨko yahu *sipsip wan hantɨlet* (100) mokosyohumunyo sohwosi yahu kenga'no
isɨpeeofɨhwoso'no kɨko oso yahu *nainti-nain* (99) hiso hoja nontanɨnkuji ulɨko'mahoji
isɨpeeofoso sohune'no hafɨhafe wotɨpmmonnoho. Hafɨhafe ne'nohini tɨpehoji
wotɨpema'monnoho.
5 Notɨpemahoji yahu hiso jɨje sangopo sa'ni kitofohoji sɨmonyo'nji hofiyo womota-
womonnoho.
6 Kɨko jɨje angopo i'mofahoji jɨje a'amu so'nji jɨje a'amu afaponjo so'ntnne'no joho
lutɨmahojo'no hofɨko nuhu'mokukujo'no kɨko ole ulɨmontnnoho. Nakwo sɨmonyo
uyano. Nje yahu *sipsip* isopeeo'maso sohwo nto tɨpemahono. Ose ulɨmonnoho.
7 Jisas ose ulonto ole ulɨmento, Oso hopaso a'amu *nainti-nain* (99)
honɨngkano wopɨngo inɨngkuwo'nɨngkohofoso hofɨko sɨmeho mɨwolo'mokiyo'njo
humentanɨngkofi a'amu ahwomomjoso uhwonontɨfi sɨmonyo miyofoho. I oso'no
a'amu anga'no honɨngkano nɨhu'no wonyo'njoso kako honɨngkano wonyo homo
somo hohujo ikinjaofɨhwosi Anɨtumne'no sɨmonyo mɨkunɨmposo uyantɨfeho.

Hamniyoho impo'naofo'ne pahnnɨmo hungkunofoho.

8 A'mu fisi kako hamniyoho aho hufa'u hopi'nono mokosyohumunyosi
kako anga'nohino impo'naofososo kako sikiloho mongkujɨhwosi angomjo
hintalinyo hulɨjusyɨhwosi tɨmo ito'no fe'nɨhwonɨngkuhwosi ne'no tɨpemɨhwosi
wotɨpema'montonoho.
9 Notɨpemahwosi kako kakoe a'amu so'nji ango hopo soponjo humawo'nɨngkohofo
so'njimo joho lutɨmahwoso'no hofɨko kakoe angopo i'mofapɨkujo'no ole
ulɨmontonoho. Nakwo sɨmonyo uyano. Nje hamniyoho impo'nao'mayoso olohonta
ngko tɨpemanji nje sɨmeho wopɨngo nɨmo'nɨngkohoho.
10 Oso pa'nyoso ngko hungkuno waselɨmonne'no yohono. A'amu fihwo honɨngkano
wonyo'njo sohwo kako kakoe wonyo somne'no hohujo ikinjaofɨhwosi Anɨtumne'no
sɨmeho uyahonɨngkuhwosi a'amu ahwomomjoso hofɨko sɨmonyo engo uyantɨfeho.

Hwomu fihwo kako kanɨngkwohumo ulɨko'mayo so'no pahnnɨmo hungkunofoho.

11 Jisas ose ulonto nom'ne pahnnɨmo hungkuno ulɨmento, Hwe fihwo kako hwomu
hufa'u'njo hweho.
12 Aku'mu sohwo kanɨngkwohumo ulɨmento, Mpohwo, yo'mayo ho'yangoso ham-
niyohoso tɨfi no'mo ejapmmne'enji elofisasyɨwo'nɨngkinoso njeso olohonta ntape. Ose

ulahon+ngki kan+ngkwohwo eno ulonto kakoe hwomu hufa'u hwa'une ho'yangoso yano ulofiyonto aku'mu sohumo uy+mentisofoho.

13 S+kuno we'enehwo memjaofahon+ngki aku'mu sohwo kako hamniyoho yo'mayo ho'yango nom+hu'mokonto kako ango ikano engo sopone'no umentisofoho. Oso hopo sopo nohumanto nom'ne a'amu'nji syohi'nyo yonto mijo yokumpohn'nyo noniloho-fonto kako kakoe a'apahomne'no hamniyoho hopi'nonohinoso hu'meeo'mentisofoho.
14 Kakoe hamniyoho yo'mayoso nto hu'meeofahon+ngki oso ango hopo sopo mijoho engo i'mofapmmentisofoho. I'mofopahon+ngki kako hon+ngkan+mentisoso kakoe yo'mayoso huno hon+ngkan+mentisofoho.
15 Ose yonto kako hamniyoho syoho umo lonto t+pmmentisoso syoho t+pema'mentisofoho. Oso hwaho hopo soponjo hwe fihwoe yahu somo wosopayo uyo syohoso t+pema'mentisofoho.
16 Kakoe yahu sohwa oso jopahoso menontan+ngkofi uhwononto kako huno ole syaf+hu'mento, Ngko huhwo'ni woman+mo. Ose syof+syahon+ngki a'amu kakimo mufo'ma'mentohofofoho.
17 Oso hohosohonta kako huno ito'no ikwesyaf+syonto kakoe hunoso eho-hos+syahon+ngki ole hnn+mento, Nje mpohwoe syoho ulohofiyo sohwa wosopayo engo nalokwofo. Ngko kakoe hwomu sohwo'ni olopo nohumanji mijoho we'e mope'nal+kuyohono.
18 Ngkilaho. Ngko nol+kahm'mo nje mpohwoepono asomo u'mo ole ul+mo, Mpohwo, ngko hon+ngkano wonyo imote so'no ngko An+tu'nji k+ko'njimo wonyo seloho'malefoho.
19 Oseso olohonta ngko hwe wop+ngo hwon+'maho. K+ko ngkimo apa'no nje hwomufo nontohotoho. O'o, kikimo syoho kilohofiyo hwo'ni man+mokufo.
20 Ose hnnonto kako kan+ngkwohwoepono asomo umentisofoho.

Kan+ngkwohwo kakoe hwomu nopontan+ngki ikanopo nta'ni uhwon+hwojawento kan+ngkwohwo kakine'no hitoho ulo'mentisofoho. Oseso kako hano kunto kunto'no nowento kakoe hwomumo kapopotohumo lohofonto hinjoho hu'n+mentisofoho.
21 Ose ulohofahon+ngki hwomu sohwo ul+mento, Mpohwo, ngko hon+ngkano wonyo imentohe so'no ngko An+tu'nji k+ko'njimo wonyo seloho'malefoho. Oseso ngko hwomu wop+ngo hwon+'maho. K+ko ngkimo apa'no nje hwomufo nontohotoho.
22 Ose ko ulahon+ngki kan+ngkwohwo kakoe syoho ulohofiyo sohwamo ul+mento, Sekwo nowekuji manji'mofo sawemo wonyoangkafoso komo'no motap+kuji nje hwomumo ulohofano. Ajo'miyomjo wokoso wonyoangkafoso'nji ulohofano. S+f+kwongofosyo'nji ulohofano.
23 Sekwo *mpul+mokau* yahu is+ku'nnyo engoso fonjasy+kuji iloho en+ngkuhwasi s+monyo uyano.
24 Hwap+ngoso olo nje hwomu lohwo kako poyo nto pe'n+mentononji y+wo'n+ngkohe sohwo olohonta kako apa'no songo i'mofapohoho. Kako nto is+peeo'maso sohwo ngko apa'no t+pemahono. Ose ulahon+ngki n+hu'nahone s+monyo ema'mentohofofoho.

25 Ose yontan+ngkofi hwomu tis+maso sohwo kako syoho'mo humamentisofoho. Osopo nta'ni kako asomo noponto ango ne so'mo i'mofaponto upa'n+mentisoso ta'nji s+monyo'nji ho'nowentan+ngki upa'n+mentisofoho.
26 Oseso tis+maso sohwo kako syoho ulohofiyo fihumo joho lut+manto ul+mento, Hof+ko peho yalokwofo.
27 Ose ulahon+ngki ul+mento, hnn+ngkwa'wehwo sohwo nto i'mofapohoho. Oseso j+je mpohwoe *mpul+mokau* yahu is+ku'nnyo engoso fonjiyont+fi s+monyo yalokwofo. Hwap+ngoso hnn+ngkwohwo kakoe hwomu huhwo sohumo apa'no mayoso wonyo mmo'nyo'njo ito'no fosyohumayo'nefoho.

28 Tisɨmaso sohwo ose upa'nonto sɨmeho tohino umnɨngkahonɨngki kako angomo masyuyofoho. Oseso kanɨngkwohwo mempo noswaponto tisɨmaso sohumo angomo woswaponono hungkuno hofiyo ulɨmentisofoho.
29 Ose ko ulahonɨngki tisɨmaso sohwo ulɨmento, Soswo huhwo huhwi ngko kɨko'nji nohumanji kikimo syoho kilohofiyo siki'njo pa'nyo imo'nɨwo'nɨngkohe hwo'nyoho. Ngko jɨje hungkunomo yokumpohn'nyo mmo'nyo kitɨhwayo hwo'nyoho. I oso'no nje a'amu so'nji sɨmonyo niyo'ne kɨko yahu *meme* we'eso me aneso ntopahonɨngkini nje a'amu'nji sɨmonyo nimentɨhwonetaho. O'o, awonoho.
30 I oso'no jɨje hwomu aku'mu lohwo kako jɨje hamniyoho ho'yango yo'mayoso hwoya'mi hwa'nte sofamo ihn'nakumo'maho. I olohonta kako apa'no ku'mahonɨngki kɨko sɨmonyo iyo'ne yahu isɨku'nnyo me'wampe'njolo fonjiyalokuno.
31 Ose ulahonɨngki kanɨngkwohwo ulɨmento, Nje hwomu sohwosi, sɨkuno huhwo huhwi nekwo majopohi'nɨwo'nɨngkuhwoyo montosa'yoho. Nje yo'mayo hopi'nonohinoso kɨko'nefoho.
32 I oso'no hnnɨngkwa'wehwo sohwo kako poyo nto pe'nɨmentononji iwo'nɨngkohehwo ifɨwalofoho. Oseso nakwo sɨmonyo engo ihwasi sɨmeho wopɨngo'njo wohumano. Kako moi'wo nto imo'nɨmentiso ko huhwo sohwo nakwo olohonta apa'no tɨpemahwono. Ose ulɨmentisofoho.

16

Hwe fihwo nom'nihwoe syoho mokosyohumayo so'no huno'njo sohune'no pahnnɨmo hungkunofoho.

1 Jisas kakoe inomokomoyo sohwamo pahnnɨmo hungkuno ole ulɨmento, Hwe hamniyoho engo'njo sohwo kakoe yo'mayo syoho umokosyohumayo'ne sohwo humunyo hweho. Oso hwe syoho umokosyohumayo huhwo sohune'no a'amu fehohnjo sohwa hwe engo sohumo ole ulɨmentohofi, Jɨje syoho kilohofiyo sohwo kako jɨje hamniyoho yo'mayoso fonɨfonyo kilohofɨwo'nɨngkiso hweho.
2 Ose ulahonɨngki hwe engo sohwo kakoe syoho ulohofiyo sohumo joho lutɨmanto ulɨmento, Oso hungkuno kikine'no upa'nɨngkoheso pipi imahnne'elo. Kɨko nje syoho ntohofiyoso hopoenohinɨ'maho. Jɨje syoho moi'wonoho. Kɨko nje yo'mayo syoho mokosyohumawo'nɨngkino so'no ngkine'no hungkuno yolohoso iyoswomo mtɨ'mojo.
3 Ose ulahonɨngki hwe huhwo sohwo kako ole hnnɨmento, Nje hwe engo sohwo kako ngkimo yo'mayo syoho mokosyohumayoso wae weenɨmo'mte'no yohoho. Ngko pipi imnehono. Nom'ni hwoe syoho tohohmtnno'njo somne'no ulohofiyo so'no yokumpohn'nyo ane hwo'nyoho. Ngko nom'ni hwamo wopayo yo'mayo so'ne jomo ujo so'no wonɨmango'njo hwo'nyoho.
4 Nje hwe engo ngkimo wae yanɨmofososo a'amu hofɨkoe angomo ntɨmapijo so'no ngko pipi imnehono. Huno pi'nɨngo syofɨsikaofonto huno wopɨngo tɨpemanto
5 kako kakoe hwe engo sohwoe yo'mayo yo'mayo siki ma'mentohofo sohwamo joho lutɨma'mentisofoho. Sɨmo'mjo sohwo u'mahonɨngki ulɨmento kɨko nje hwe engo sohumta'ni yo'mayo yo'mayo siki ma'mentohino so'no aku uyɨhnneso alalelo.
6 Ose ulahonɨngki kako ulɨmento, Ngko sikilɨ'mijo ipofoso *wan hantɨlet* (100) siki ma'mentohefoho. Ose ulahonɨngki syoho mokosyohumayo sohwo ulɨmento, Kɨko olopo komo'no fosyohumahoji olo iyoswo *wan hantɨlet* (100) mtɨ'mokinyo lomo *fifɨti*'nohini (50) mtɨ'mojo.
7 Ose ulontanɨngki nom'nihwo tɨfi i'mofopahonɨngki osohumo ulɨmento, Kɨko nje hwe engo sohumta'ni yo'mayo siki ma'mentohino so'no aku uyɨhnneso alalelo. Ose ulahonɨngki ulɨmento wopaki'yo *wan hantɨlet* (100) ma'mentohefoho. Ose ulahonɨngki hwe mokosyohumayo sohwo ulɨmento, Kɨko jɨje aku uhnne so'no iyoswo nomahoji *eti*'nohino (80) mtɨ'mojo. Ose ulɨmentisofoho.

8 Oso hwe huhwo sohwo ose imentiso so'no kakoe hwe engo sohwo ole hnn+mento,
Nje syoho ntohofiyo hwe wonyo sohwo kako huno'njo hweho. Jisas oso pahnn+mo
hungkuno ulonto, kakoe inomokomoyo sohwamo ul+mento, A'amu hwahoponjo
yahinomo in+ngkawowo'n+ngkohofoso hof+ko hof+koe hofiyo humayo so'no yo'mayo
ho'yango engo mayo'ne huno'njofoho. Oso huno engo t+pemawo'n+ngkohofoso a'amu
An+tumne'no syaf+sy+wo'n+ngkohofo somo uyakolo'nnyofoho.
9 Oseso sekwo sekwoe hamniyoho ho'yango yo'mayo so'nji nom'ni hwamo
wop+ngo'nohini ulohopijoso hwangku sekwoe s+kuno moi'wo imo'noso sohonta
hamniyoho yo'mayoso ul+ko'majo sohonta An+tu kako kikimo wokit+ma'montonoho.
Osopo wop+ngo ne'nohino nohumantohotnnefoho.
10 K+ko yo'mayo we'e somo ito'no mokosyohumayo'manji yo'mayo engo somo ito'no
womokosyohumamonnoho. I hwe fihwo kako yo'mayo we'e somo syoho ito'no
miyo'manji kako yo'mayo engo homo syoho ito'no miyonehoho.
11 K+ko hwahoponjo hamniyoho ho'yango yo'mayo somo ito'no momokosyohu-
mayo'njo isoso ahwomomjo ho'yango neso mokosyohumayo syoho ne t+hwo wokijap-
mmontolo.
12 K+ko nom'nihwoe yo'mayo somo ito'no momokosyohumayo'njo isoso k+ko'ne
ho'yango yo'mayoso t+hwo wokijapmmontolo.
13 Jisas ose ulonto ul+mento, Hwe fihwo kako hwe engo hufa'u sohwa'umo
syoho ulohofiyoso hopo'maho. O'o, hwe engo hufa'u sohwa'umo syoho ulo-
hofiyo so'manji syoho ulohofiyo sohwo kako hwe engo fihumo s+meho uy+hwosi
nom'nihune'no s+meho wonyo uy+montonoho. U, anga'nohino sohwoe syoho
somne'no hi umo'n+ngkuhwoso'no nom'nihumne'no ngkilaho un+montonoho. K+ko
An+tuye syoho so'nji yo'mayo hwahoponjo yahino so'nji oso hufa'uyo sohwa'umo
mokosyohumayoso syoho ito'no mihnnehino.

A'amu An+tumo enjwa'mo humayo so'nji a'amu Mouses+ye hon+ngkano hungkunomo enjwa'mo humayo so'ntnne hungkunofoho.
(Mat+yu 11:12-13)

14 A'amu Falisi hof+ko hamniyoho'no hi umo'nyo sohwa Jisas+ye hungkuno
homo somo upa'nont+fi hof+ko Jisas+mne'no s+mano wonyo ikinont+fi sitofo
ul+mentohofofoho.
15 Jisas hof+kimo ul+mento, Sekwo a'amufe t+mopo yahino wop+ngo'njo hwafoho
nal+fitnne'ent+fi yahino ito'nohino iwo'n+ngkohof+hwasoho. I oso'no An+tu kako
sekwoe s+meho mo'mjo so'no huno uyohoho. Sekwo yo'mayo iwo'n+ngkohofosomo
a'amu uhwonont+fi sekwoe yofe ko ho'nosemahon+ngkofi An+tu kako sekwoe s+meho
mo'mjo so'no huno unyo so'no kako wonyofoho selalofoho.
16 Mouses+ye hon+ngkano hungkuno so'nji a'amumo An+tu hungkuno uyahon+ngki
l+motofo so'nji ne'no nowentan+ngki Joun a'amumo mijo kiyoma'mojo sohwo
i'mofapmmentisofoho. M'mofape sohonta An+tu kako oso hungkuno s+mo'mjo
somo nn+ngkap+fitnne'ento l+mentisofoho. I oso'no Joun i'mofapmmentiso sohonta
kako An+tumo enjwa'mo ito'no humayo so'no hungkuno wop+ngo loma'mentisofoho.
Oseso olohonta a'amu pi'n+ngo engo An+tumo u'mano lont+fi mjiyohoto yohotofo
ko mjoloho'n+mopahon+ngkofi sekwo a'amu Falisi sohwasi t+mo'nohini uhwontohu-
mawo'n+ngkohofo hwasoho.
17 Hungkuno songo ko loma'mentisoso nakwoe hwaho'nji ahwomo'nji moi'wo
ko imo'n+ngkuhwosi An+tuye hon+ngkano hungkunoso moi'wo mmo'nyo ne'no
nowent+hwonefoho.

Ape ho'nasiyo yahino so'no Jisas hungkuno ul+mentisofoho.
(Mat+yu 5:31-32; 19:9; Mak 10:11-12)

18 Hwe fihwo kako kakoe ape hoˈnasyɨhwosi nomˈne ape maso sohwo kako ape itoˈno mayo honɨngkano somo mtɨhupeso sohwo kako ose yososo kako honɨngkano wonyoˈnjo hweho. I nomnˈihwo kako ape nomˈnihwo hoˈnasyoso somo maso sohwo kako huhwo ape itoˈno mayo honɨngkano somo mtɨhupeso soˈno kako huhwo honɨngkano wonyoˈnjo hweho. Jisas ose ulɨmentisofoho.

Hwe hoˈyango engoˈnjo sohwoˈnji Lasalos hoˈyango ane sohwoˈnjiye hungkunofoho.

19 Jisas kako ole ulɨmento, Hwe fihwo kako hamniyoho yoˈmayo hoˈyango engoˈnjo sohwo nohumanto he wopɨngo wopɨngoˈnohinoso yonto wosopayo wonyoangkafoˈnohini nɨmojo hweho.

20 Oso hwe huhwo sohwoe hokuˈyo sopo aˈamu fehohnjo sohwa hwe hoˈyango ane fihumo motasontɨfi uhumatɨˈmotofofoho. Oso hwe huhwo sohwoe yofe Lasalosɨyoho. Kakoe aˈapaho uyo engoˈnjo hweho.

21 Oso hwe hamniyoho engoˈnjo sohwoe ijempoho sopo ntaˈni yoˈmayo wosopayo mɨkufo pɨwasyonteso womanɨmo lonto humamojofoho. Osopo nohumentanɨngki sɨwojoso kakoe uyomo melanyo kotoˈmotofofoho.

22 Hwangku sohonta oso hwe hoˈyango ane sohwo poyo peˈnɨngkahonɨngki aˈamu ahwomomjoso utɨmotasontɨfi Apɨlohamˈnjopo uhumatɨˈmentohofofoho. Hwe hoˈyango engoˈnjo huhwo poyo peˈnɨngkahonɨngki aˈamu sohwa hwahomo ijopi-jisyahumentohofofoho.

23 Oso hwe hoˈyango engoˈnjo sohwo kako tɨkanomo nohumanto aˈapaho to-hino mɨkunɨmposoˈnji humanto tɨmo yokintahopo uhwonɨmentisoso Apɨloham kengo nohopo nohumentanɨngki uhwononto Lasaloso'nji nohumentanɨngki uh-wonɨmentisofoho.

24 Oso hwe hoˈyango engoˈnjo sohwo ose uhwononto joho mohmˈno ulɨmento, Mpohwo Apɨloham sohwosi, kɨko ngkineˈno hitoho wakilofono. Kɨko Lasalos ngkiye-pono filɨhwajo. Kako nopɨhwosi kakoe ajoˈmiyo mijo yomahwosi nje melanyopo ingo wantɨpeno. Ngko olohonta tohomo humanji tohino engo nɨmnantofoho.

25 Ose ulahonɨngki Apɨloham ulɨmento, Hwomuhwo, kɨko huno wakiyono. Hohonta kɨko songo humanji kɨko yoˈmayo yoˈmayo wopɨngoˈnohini tɨpemaˈmotnno hwosoho. I, Lasalos sohwo kako yoˈmayo wonyoˈnohino tɨpemaˈmojo hweho. I olohonta Lasalos kako wopɨngo humentanɨngki kɨko tohinoˈnji fosyohumahnno.

26 Osoˈnji nomˈne huno ole wakiyono. Nakwoˈnji sekwoˈnji ajwo lopo Anɨtu kako momonyo mɨkunɨmposo hoˈnahumentiso weho. Aˈamu olo hohntaˈni humalofoso sekuyepono woseˈmano lɨkuji oso momonyo somo nomtɨhupekuji moseˈmapitnnehofo. Aˈamu sekwoˈnji humalofoso oso momonyo homo somo nomtɨhupekuji hofɨko nakuyepono mowekapɨfitnnehofo.

27 Ose ulahonɨngki hwe hoˈyango engoˈnjo sohwo ulɨmento, Mpohwo hungkuno yokumpohnˈnyo wakilɨmonneˈno yohono. Kɨko Lasalos sohumo nje mpohwoepono filɨhwajo.

28 Oso hopo sopo nje nɨngkwahwosa aho fehohnjo hopiˈnonohino sohwa humalofo. Lasalos kako nje aˈamu huhwo sohwamo olo ango tohinoˈnjo lopono iˈwaho itoˈno iyoˈno hungkuno yokumpohnˈnyo ulono. Hofɨko olopo nopɨfitnnoho.

29 Ose ulahonɨngki Apɨloham ulɨmento, Hofɨko Mousesɨye hungkunoˈnji aˈamumo Anɨtu hungkuno uyahonɨngki lɨmotofo sohwafe hungkuno hiˈnjo hwafoho. Oso hungkuno homo somo haloho upaˈnɨfe.

30 Ose ulahonɨngki aˈamu hoˈyangoˈnjo sohwo ulɨmento, Oˈo, Mpohwo Apɨloham sohwosi, hungkuno homo somo mupaˈnɨfitnnehofo. I osoˈno aˈamu poyo sohwo songo nolɨkafɨhwosi hofɨkimo uˈmahwosoˈno hofɨko sɨmeho yɨwoloˈmo kukuji honɨngkano wonyomo hohujo ukinjaofantɨfeho.

31 Ose ulahon+ngki Ap+loham ul+mento, Hof+ko Mouses+ye hungkuno so'nji a'amu An+tu hungkuno uyahon+ngki l+motofo sohwafe hungkuno so'nji mupa'n+fijo'manji a'amu poyo fihwo songo l+kaf+hwosi u'mahwosi hungkuno ul+hwoso'no hof+ko kakoe hungkuno homo s+meho hi'ntnnono muy+fitnnehofo. Jisas ose ul+mentisofoho.

17

A'amu An+tumo s+meho hi'ntnnono uyo somo wonyo imokiyo'ne hungkunofoho. (Mat+yu 18:6-7, 21-22; Mak 9:42)

1 Jisas kakoe inomokomoyo sohwamo ul+mento, A'amu An+tuye hungkunomo s+meho uy+wo'n+ngkohofo somo yo'mayo yahino wonyo yamofo ulohofo'neso nehopi i'mofaponefoho. I'mofap+hwoso'no a'amu pi'n+ngoso wop+wesyant+feho. I oso'no oso a'amu nom'nihwo p+wasiyo'ne yamofo ulohofoso sohwo tohino engo manefoho. Oso'no kako huno ito'no wasyof+syono.

2 Oso hwe huhwo sohwo kako nje mehomi we'e sohumo yamofo mulohofe'njo sohonta a'amu kakoe t+'wangomo sojo m+kun+mposo ifakojuj+kuji mijo ayomo ho'naofont+fijontesi wop+ngo'nesohilo. Hwap+ngoso a'amu nje mehomi lohwamo p+wasiyo'ne imokoso sohwo tohino m+kun+mposo manefoho.

3 Oso yahino hiso'no sekwo i'waho ito'no fiy+mno. J+je n+ngkwahwo wonyo kilohofo so'manji k+ko oso yahino wonyo somne'no yoka uso. Ulohojo'no kako kakoe yahino wonyo somne'no s+meho tango t+pemahwosi oso wonyo somo wae yaofo so'no kil+hwoso'no k+ko oso wonyo hiso wae hmmofo.

4 S+kuno anga'nohino fihumo kako kikimo wonyo ne'no kilohofontan+ngkuhwosi aho fehohnjo hopi'nono nom'ni mta'ni hufa'u ko imo'n+ngkuhwoso'no kako wonyo anga'no anga'no yoso somne'no, Tatohwo k+ko nje wonyo wae feen+mofo, oseso ne'no kilontan+ngkuhwosi k+ko kakoe wonyoso wae ne'no hmmofo.

S+meho hi'ntnnono uyo yahino hungkunofoho.

5 A'amu An+tuye hungkuno lut+hum+ku'mofo syoho'njo (*apousel*) sohwa Jisas+mo ul+mentohofi, Nakwo s+meho hi'ntnnono kijopalokuhwone somo k+ko engo fonamojo.

6 Ose ulahon+ngkofi Jisas ul+mento, Sekwo ngkimo s+meho hi'ntnnono montopantokuyohofo. Sekwo ngkimo nn+ngkape-eso n+hu'no we'e patnnyo uyo pa'n+ngo'manji sekwo oso iyo ipisayo'njo sohumo ole ul+fijoso, Pmpongo hi'nji sokato lohofohoji mijo ayo nompo filohofayo. Ose ul+fijo'manji iyo huhwo sohwo kako sekwoe mangomo haloho wasepo'montonoho. I oso'no sekwo ngkimo mo'nn+ngkapohiyohofo. Jisas ose ul+mentisofoho.

A'amu syoho ulohofiyofe yahino ito'nohini so'ne hungkunofoho.

7 Hwe fihwo sekwo'njopo humaso sohwo kako syoho ulohofiyo hi'njo hwo'manji oso syoho ulohofiyo sohwo kako syohopo hwaho mno ijiyotaho, yahu mokosyohumayotaho, u kako moi'wo ihwosi kako kakoe hwe engo sohwo'njopo i'mofaponto kako wopayo mijoho ko uyahon+ngki kako komo'no humahop+hwosi wopayo manonehoho.

8 O'o, s+mo'mo kako kakoe hwe engo sohwoe wosopayo ito'no esyohumahwosi kakoe he wop+ngo ihwosi wosopayo hiso iku'yopo ifosyalokumpehwosi hwe engo sohumo wosopayo uy+mtonoho. Kakoe hwe engo sohumo wopayo moi'wo kaki'no uy+hwosi kako t+fi wan+montonoho.

9 Oso hwe engo huhwo sohwo kako kakoe syoho ulohofiyo huhwo sohumo kakoe syoho ito'no imentiso so'no isamoyoka ul+montolaho. O'o, awonoho. Hwap+ngoso kakoe syoho'nohinofoho l+hwosi isamoyoka mujo'njo uy+montonoho.

10 Oseso sekwo hoku yo'mayo hungkuno An+tu seloso somo sekwo ito'no ko in+ngkafijoso sekwo huno ole f+syaf+hupmno. Nakwo An+tuye syoho ulohofiyo

hn'nwi nakwo ito'nohinonɨ'maho. Kakoe syoho iwo'nɨngkuhwone so'no nakwoe yofe ho'nonemayoso peho'neto. O'o, nakwoe syohofoho.

Hwe aho hufa'u hopi'nono uyo wonyo engo'njo sohwamo Jisas kako wopɨngo umokumentisofoho.

11 Jisas kako Jelusalemne honɨngkano hwaho Someliya'nji Ngkalili'nji ne'no ajwopo sɨmentisofoho.
12 Kako ango fipo i'mofopahonɨngki hwe aho hufa'u hopi'nono uyo wonyo engo'njo sohwa Jisasɨmo honɨngkanopo uswo'nɨmentohofofoho.
13 Hofɨko ikanopo lohofontɨfi Jisasɨmo joho mohm'no ulɨmentohofi, Jisas Hwe Engo sohwosi, kɨko nakumne'no hitoho wakilofono.
14 Ose ulahonɨngki Jisas hofɨkimo uhwononto ulɨmento, Sekwo nukuji a'amu tajo ango syoho'njo sohwamo sekwoe a'apaho motakuji utɨhwamno. Ose ulahonɨngki haloho'no yontɨfi hofɨko nowentɨfi hofɨkoe a'apahoso honɨngkano ajwopo wopɨngo umo'nɨmentisofoho.
15 Hwe fihwo hofɨko'njo ajwo sopo humaso sohwo kakoe a'apaho wopɨngo honɨngkononto kako Jisasɨyepono asomo umentisofoho. Kako mango engo lonto Anɨtuye yofe ho'noma'mentisofoho.
16 Kako Jisasɨmo u'manto hwahopo pɨwasyonto kako Jisasɨye sɨfɨki'nyo'mo sɨmano mongkutofosyohumanto Jisasɨmo isamoyoka engo ulɨmentisofoho. Oso hwe huhwo sohwo kako hwaho Someliyanta'ango hweho.
17 Jisas osohumo uhwononto ulɨmento, A'amu aho hufa'u hopi'nono sohwamo wopɨngo umokohono. Kɨko'nohini nɨ'mahinoso nom'nihwa ntɨ'mo humalofo.
18 Olo hwe lohwo kako a'amu Juta hwo'maho. O'o, temtitofo kengo mta'ango hweho. Kako'nohini Anɨtumo isamoyoka ujo'ne asomo pisoso peho'neto.
19 Ose lonto ulɨmento, kɨko nolɨkafohoji mpano. Kɨko sɨmeho hi'ntnnono ntapohino so'no jɨje a'apaho wopɨngo kumo'nɨngkohoho. Ose ulɨmentisofoho.

Anɨtu kakoe a'amumo yokumpohn'nyo mokosyohumayoso u'mofapmmontonoho. (Matɨyu 24:23-28, 37-41)

20 A'amu Falisi fehohnjo sohwa Jisasɨmo ulɨmentohofi, Anɨtu kakoe a'amumo yokumpohn'nyo emokosyohumayo'ne sɨkunoso ntohonta u'mofapmmontolo. Ose ulahonɨngkofi Jisas ulɨmento, Anɨtu kakoe a'amumo emokosyohumayoso a'amu tɨmo'nji muhwonɨfitnnehofo.
21 Sekwo ole malɨfitnnehofo. Ihwoni, Anɨtu kako kakoe a'amumo emokosyohumayoso olopo weho. U, nompo weho. Ose malɨfitnnehofo. O'o, Anɨtu kakoe a'amumo emokosyohumayoso sɨmeho mo'mo wo'nnyoponoho. Sekwoe tɨmo'nji muhwonɨfitnnehofo.
22 Jisas ose ulonto kakoe inomokomoyo sohwamo ulɨmento, Hwangku nom'ne sɨkuno i'mofapɨhwoso'no sekwo ole wohnnantɨfeho. Nakwo oso Hwomu Anɨtu uhwosopo'mentiso sohumo uhwonontane'no yɨhwono. Ose ko hnnɨngkuji sekwo muhwonɨfitnnehofo.
23 Oso hohosohonta a'amu fehohnjoso ole woselantɨfeho, Ihwoni, oso hwomu Anɨtu uhwosopo'mentiso sohwo oso nompo humaho. U, olopo humaho. Ose selɨkujo'no sekwo haloho upekutoho. A'amu huhwo sohumo nuhwonɨngkakutoho.
24 Sekwo emta'mɨngo so'no huno seyohoho. Emta'mɨngo kako oso nompo nta'ni yonto kako ahwomomo ifehu'mokosyahonɨngki a'amu hopi'nono tɨmo uhwonɨwo'nɨngkohofofoho. Oso pa'nyoso oso Hwomu Anɨtu uhwosopo'mentiso sohwo kakoe pe-eso emta'mɨngo uhwonɨwo'nɨngkuhwone pa'nyoso i'mofapɨhwoso'no sekwo uhwonɨfitnnefoho.
25 I oso'no sɨmo'mo oso Hwomu huhwo sohwo kako tohino engo umnososo a'amu olohonta humalofoso kakine'no hohujo ukinjɨmofantɨfeho.

26 Oso aˈamu hohonta Nɨwaˈnji humamotofoso kako yofayokinomo humentiso sohonta yoˈmayo yahino imotofo paˈnɨngoso oso Hwomu Anɨtu uhwosopoˈmentiso sohwo poso sohonta aˈamu humalofoso uyantɨfeho.
27 Hofɨko humamotofo sohonta hofɨko wosopayoˈnji mijoˈnji nonontɨfi ape maˈnɨmotofofoho. Oso yahino hiso neˈno mjɨmɨwentanɨngkofi Nɨwa kako yofayokinomo noswahonɨngki mijo ifofayo engo yonto hwe hwoyaˈmi hopiˈnonohinoso mijo mihuloˈmentisofoho.
28 Apɨlohamɨye kami Lout sohwo humamojo sohonta aˈamu humamentohofo oso hiso paˈnyo imotofofoho. Hofɨko nohumantɨfi yoˈmayo wopayo mijo nontɨfi yoˈmayo hoˈyango mpe yontɨfi nomˈni hwamo hamniyoho mayoˈne hoˈyango uyontɨfi hofɨko wopayo syoho yontɨfi ango molɨmotofofoho.
29 Ose yontanɨngkofo sohonta Lout kako ango Soutom ulɨkoˈmanto ango kengopo nowahonɨngki tohoˈnji sojo hwoyango hnnyo soˈnji ahwomo mtaˈni ifoyo hopa syonto hwe hwoyaˈmi hopiˈnonohino somo wonyo imokumentisofoho.
30 Aˈamu oso paˈnɨngo yontanɨngkuji oso hwomu Anɨtu uhwosopoˈmentiso sohwo utɨhwaˈnyopo iˈmofape soˈno Anɨtu ujo wehontojwahumontonoho.
31 Oso sɨkuno homo somo utɨhwaˈnyopo iˈmofaposo sohonta aˈamu fihwo kako angkuhwafopo humaso hwoˈmanji kako hwomu huhwo sohumo uhwonɨngkuhwosi kakoe angomjo hoˈyango yoˈmayoso mayosoˈno huno mosyafɨsyonehoho. Oso paˈnyoso hwe fihwo syohoˈmo humaso hwoˈmanji kako hwomu huhwo sohumo uhwonɨngkuhwosi kakoe angoponjo yoˈmayoso mayosoˈno huno mosyafɨsyonehoho.
32 Oˈo, sekwo Loutɨye ape simneˈno fɨsyafɨhupmno. Kako kakoe angoponjo yoˈmayo soˈno syafɨsyonto ikinjaoˈmentisoso sojo imoˈnɨmentiso somneˈno fɨsyafɨhupmno.
33 Aˈamu olo hwaho loponjo humayo somo aho yokumpohnˈnyo kemokosyohumunyo sohwo kakoe fosyohumayoso moiˈwo umoˈnɨmontonoho. Aˈamu olo hwaho loponjo humayo somo aho mokemokosyohumunyo sohwo kakoe fosyohumayo neso wotɨpemaˈmonte hweho.
34 Ngko waselɨmonneˈno yohono. Sekwo itoˈno upaˈnɨmno. Oso sɨkuno Hwomu sohwo poso sohonta hwe hufaˈu hwaˈu saho afapo fosyowentanɨngkohosɨsi Anɨtu nomˈnihumo utɨmahwosi nomˈnihwo wohumamontonoho.
35 I aˈmu hufaˈu faˈu wopayo sɨhu kolofontanɨngkohosɨsi Anɨtu nomˈnimo utɨmahwosi nomˈnisi wohumamontonoho. [
36 I hwe hufaˈu hwaˈu syohopo lohofontanɨngkohosɨsi Anɨtu nomˈnihumo utɨmahwosi nomˈnihwo wohumamontonoho.]
37 Jisas ose ulahonɨngki inomokomoyo sohwa nupaˈnontɨfi Jisasɨmo ulɨmentohofi, Hwe Engofo ose nalohinoso imoˈnyoso ntɨpo umoˈnɨmontolo. Ose ulahonɨngkofi Jisas pahnnɨmo hungkuno ole ulɨmento, Aˈamu poyo peˈnyo sohwoe pijafo woˈnnyo sopo yɨhufo ajiˈmango oso hopo sopo uhuˈmokufitnnefoho.

18

Jisas kakoe inomokomoyo sohwa hofɨko Mpohumo jomo neˈno ujoˈne pahnnɨmo hungkuno ulɨmentisofoho.

1 Jisas kako aˈamuso Mpohumo jomo neˈno ulɨkuji pisoˈmoˈnyo mmunyoˈnjo iyoˈne pahnnɨmo hungkuno ole ulɨmento,
2 Ango fipo aˈamufe hungkuno mɨhwajiyoˈne hwe engo sohwo humunyofoho. Kako Anɨtu sohumneˈno iyoho munyoˈnjo yonto aˈamu somneˈno hwotoho fewoˈnɨngkiso hweho.
3 Oso hopo sopo apɨwojo fisi kako humunyoponoho. Sɨkuno engo sopamo kako oso hwe hungkuno itoˈno mɨhwajiyo iyo sohwoepono pɨwoˈnɨngkisiyoho. Ole ulɨmojo,

Nje mango sohwa hofɨko ngkimo wonyo wonɨmokantɨfe'no yalokwofo. Oso'no kɨko ngkine'no hungkuno ito'no menɨhwajo.
4 Ose ko ulahonɨngki sɨmo'mo hwe engo huhwo sohwo oso apɨwojo simo ufo'mayoso ngkilaho ko lonto tɨfi no'mo ole syafɨhu'mento, Ngko Anɨtumne'no iyoho ko miyonji a'amumne'no huno mosyafɨsiyo'njo ko yonji
5 i oseso olo apɨwojo losi kako ngkimo ne'no nɨ'mawo'nyosi syoho engo ntopantokuso so'no ngko kakimo ufo'ma'mo. Kakoe hungkunomo ito'no womɨhwatɨmonnoho. Kako ngkimo sɨkuno huhwo huhwi nɨ'mawo'nyo ihwosi nje a'apaho wonyo nɨmokonoho.

6 Jisas ose ulonto ulɨmento, Oso hwe engo hungkuno mɨhwajiyo syoho'njo wonyo sohwoe hungkuno haloho nto upa'nɨngkohofo so'no sekwo huno fɨsyafɨhupmno.
7 Oso hwe wonyo sohwo ose imentiso so'no sekwo huno pipi seyohoho. Anɨtu kako kakoe a'amu uhwosopo'mentisoso hofɨko kakine'no jomo sɨkuno huhwo huhwi imɨngo'nji sɨkuno'nji ulɨwo'nɨngkohofo so'no kako hofɨkimo momuhwajiyo uyɨmontolaho. I komo'no womuhwatɨmontolaho.
8 Ngko sekumo waselɨmonne'no yohono. Anɨtu kakoe a'amumo komo'no womɨhwatɨmontonoho. I oso'no oso Hwomu Anɨtu nɨhwosopo'mentiso so-hwo'ni nopm'mo a'amu ngkine'no sɨmeho hi'ntnnono ntopontanɨngkujo wase-honɨmonntaho.

Hwe Falisi sohwo'nji hwe nom'ne hamniyoho mayo syoho'njo sohwo'njiye pahnnɨmo hungkunofoho.

9 A'amu fehohnjo hofɨko hofɨkoe yahino wopɨngo somne'no hofɨkoe yofe ho'noma'nontɨfi a'amu nom'ne sohwamne'no wonyofoho lɨwo'nɨngkohofo somne'no Jisas kako olo pahnnɨmo hungkunolo ulɨmento,
10 Hwe hufa'u hwa'u siko Anɨtumo jomo ulaho lonji Anɨtuye tajo ango engo somo humentisiyefoho. Hwe fihwo kako a'amu Falisi hweho. Nom'nihwo kako hamniyoho mayo syoho'njo hweho.
11 A'amu Falisi huhwo sohwo kako nolohofonto kakoe sɨmeho mo'mo ole hnnɨmento, Mpohwo Anɨtu, ngko nom'ne a'amu pa'nyo hwonɨ'maho. Oso'no ngko isamoyoka kilalokweno. Hofɨko yo'mayo hufo yontɨfi yo'mayo yahino ito'nohino somo miyontɨfi hofɨko ape ito'no ma'nyo honɨngkano somo mtɨhupewo'nɨngkohofɨhwafoho. Ngko oso pa'nyo hwonɨ'maho. I ngko olo hwe hamniyoho mayo syoho'njo sohwo pa'nyo hwonɨ'maho.
12 O'o, ngko Sante huhwo huhwi sɨkuno hufa'u somo ngko wopayo manyo'njo humawo'nɨngkohe hwo'nyoho. Yo'mayo hopi'nonohino nomantnneso ngko aho hofohu'nono hopi'nonohinoso mtɨhupo mtɨhupe lohofonji kenga'no kikine'no ho'nakisyɨwo'nɨngkohe hwo'nyoho.

13 Ose ulontanɨngki oso hwe hamniyoho mayo syoho'njo sohwo kako kengopo lohofonto kako ahwomomo tɨmo uhwonyoso wonɨmango'no ingku'no humanto kakoe swokinopo hwanɨngo pohn'nonto ulɨmento, Anɨtu ngko hwe wonyo sohwo'nne'no kɨko hitoho wakilofono.
14 Jisas oso pahnnɨmo hungkuno ulonto a'amu homo somo ole ulɨmento, Ngko waselɨmonne'no yohono. Oso hwe hamniyoho mayo syoho'njo sohwo kako Anɨtumo ose ulɨmentiso so'no Anɨtu kako uhwononto hwe wopɨngo hweho ulahonɨngki hwe huhwo sohwo kako kakoe ango pone'no asomo umentisofoho. I oso a'amu nom'ne Falisi sohwo ose'njo hwo'maho. O'o, a'amu kakoe yofe ho'noma'nɨwo'nɨngkiso sohumo Anɨtu kako monje uloho'montonoho. I oso'no a'amu kako kakoe yofe monje yahinuwo'nɨngkiso sohwoe yofeso Anɨtu kako woho'nɨma'montonoho.

Jisas kako mehomi we'e somo Anɨtu kako wopɨngo ulohofo'ne jomo ulonto mnokinopo aho ulonjimokumentisofoho.
(Matɨyu 19:13-15; Mak 10:13-16)

15 A'amu pi'nɨngo engoso hofɨko hofɨkoe mehomi we'e somo Jisas mnokinopo aho ulonjimokonontɨfi motapmmentohofofoho. I oso'no Jisasɨye inomokomoyo sohwa hofɨkimo ose uhwonontɨfi yoka ulɨmentohofofoho.
16 Yoka ulahonɨngkofi Jisas kako mehomi somo joho lutɨmanto inomokomoyo sohwamo ole ulɨmento, Sekwo mehomi somo nopɨjumofɨkutoho. O'o, hofɨko ngkiye pono wapɨfe. A'amu olo mehomi lohwa pa'nyo imo'nɨfijo'manji hofɨko Anɨtumo enjwa'mo ito'no wohumantɨfeho.
17 I hungkuno nehopi'nohini waselɨmonne'no yohono. A'amu olo mehomi lohwa pa'nyo mmo'nyo'njo'manji hofɨko Anɨtumo enjwa'mo humayoso hopa'maho. Nɨhu'no awonoho.

Hwe yofe engo'njo yo'mayo ho'yango somo aho yokumpohn'nyo mokosyohumawo'nɨngkiso sohwoe hungkunofoho.
(Matɨyu 19:16-30; Mak 10:17-31)

18 Hwe fihwo yofe engo'njo sohwo kako Jisasɨmo ole ulɨmento, Kɨko Anɨtuye yahino netɨhwawo'nɨngkohino wopɨngo hwosoho. Ngko engolopohamo songo ne'no humayo yahinoso pipi tɨpema'mnehono.
19 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Kɨko wopɨngo hwosoho eso peho'ne ntohino. Anɨtu kako'nohini wopɨngo hweho.
20 Kɨko honɨngkano hungkuno so'no huno moi'wonoho. Ole nalohi, Kɨko ape ito'no mayo'ne yahino somo nomtɨhuposo'eno. Kɨko nom'nihumo nofonjasiyo'eno. Kɨko yo'mayoso hufo iyo'eno. Nom'nehumo hwasyo hungkuno ujo'eno. Kɨko jɨje mpohwo'nji na'u'njiye hungkunomo tɨfi finɨngkayo.
21 Ose ulahonɨngki hwe yofe engo'njo sohwo ole ulɨmento, Ngko hungkuno homo somo upa'nɨmopmmote sohwo'ni olohonta ne'no ose nohini inɨngkowalokweno.
22 Jisas oso hungkuno upa'nonto ole ulɨmento, Yahino anga'nohino somne'no kɨko umofonyo yalokuno. Ole fiyo. Kɨko jɨje ho'yango yo'mayoso a'amu mpe kilohofɨkujo'no kɨko oso hamniyohoso nomahoji a'amu ho'yango ane somo yano ulofiyo. Kɨko ose isoso kɨko ahwomomjo ho'yango neso woma'monnoho. Ose yohoji kɨko ngkimo tɨfi nnɨngkape.
23 Ose ulahonɨngki hwe engo huhwo sohwo kako nupa'nonto sɨmeho tango umentisofoho. Hwapɨngoso kako hamniyoho ho'yango yo'mayoso mɨkunɨmposo'njo hweho.
24 Jisas kako oso hwe huhwo sohwoe sɨmeho tango uhwononto nom'ne a'amu somo ulɨmento, A'amu hamniyoho yo'mayo ho'yango aho yokumpohn'nyo kemokosyohumawo'nɨngkohofoso hofɨko Anɨtumo enjwa'mo humayo'neso syoho engo ifitnnefoho.
25 Yahu fihwo kako yongo imo pa'nyo so'mo wahumo lɨhwosi yososo wonyopi umontonoho. Oso pa'nyoso hwe ho'yango hamniyoho yo'mayoso aho yokumpohn'nyo kemokosyohumantoso sohwo Anɨtumo enjwa'mo wohumamo lɨhwosi yososo hopo'maho. O'o, kako yahu sohwo yongo imo pa'nyo so'mo wahumo lɨhwosi ijijo wonyopi yoso hopaso oso hwe ho'yango engo'njo sohwo oseno yonefoho.
26 Ose ulahonɨngki oso a'amu oso hungkuno hiso upa'nɨmentohofo so'no hofɨko yomo yontɨfi ole ulohonɨmentohofi, Ose'manji a'amu Anɨtu'nji ango wopɨngo sopo songo ne'no humayo'neso tɨhwo woma'montolo.
27 Ose ulahonɨngkofi Jisas ulɨmento, Yo'mayo hopi'nono a'amu miyɨwo'nɨngkiyohofoso Anɨtu yososo hoponoho.
28 Ose ulahonɨngki Pita ulɨmento, Nakwo nakwoe angopo yo'mayo yo'mayoso ulɨko'mentani kikimo kinɨngkopalokuhwono.

29 Ose ulahon+ngki Jisas ul+mento, Ngko hungkuno nehopi'nohini wasel+monne'no
yohono. A'amu hof+ko An+tumo enjwa'mo wohumano hnnont+fe so'no hof+ko hof+koe
ango'nji ape'nji hamn+ngkwa'wehwosanji, kan+ngkwohwo'ya'u'nji kakoe mehomi'nji
ul+ko'mapijo so'no
30 An+tu kako hof+ko ose ul+ko'mapijoso hof+kimo yo'mayoso pi'n+ngo engo aku
uy+hwosi t+fi no'mo kako hof+kimo songo ne'no humayoso uyonefoho.

Jisas kako poyo imo'n+ngkuhwosi apa'no songo l+kafone so'no hungkuno ul+mentisoso hufa'u s+hune imo'n+mentisofoho.
(Mat+yu 20:17-19; Mak 10:32-34)

31 Jisas kako kakoe inomokomoyo aho hufa'u hopi'nono s+fe mta'ni hufa'uyo
sohwamo lut+manto ul+mento, Upa'n+mno. Olohonta nakwo Jelusalemne'no woson-
tane'no y+hwono. Oso hopo sopo yo'mayo hungkuno An+tu a'amumo uya-
hon+ngki l+motofo sohwa ngko oso Hwomu An+tu n+hwosopo'mentiso sohwo'nne'no
mt+'mokumentohofoso olohonta ne umo'n+montonoho.
32 Oso hohosohonta a'amu Jutaso hof+ko ngkimo a'amu temtitofo kengo sofe ahomo
ho'nan+hufitnnefoho. Hof+ko ngkimo sitofo nt+kuji ngkimo wonyo ntohof+kuji memijo
n+yat+'mopitnnefoho.
33 Hof+ko ngkimo impojonyo n+fonj+kuji wofonjon+syant+feho. Nofonjon+sy+kujo'no
s+kuno hufa'u s+hune memjan+mof+hwoso'no ngko apa'no songo wol+ka'monnoho.
34 Ose ulahon+ngki inomokomoyo sohwa oso hungkuno somne'no huno mummen-
tisofoho. Hungkuno hwap+ngo ne so'no huno muyahon+ngki hnn+mentohofi, Olo
hungkuno loso fahos+hwoyo hungkuno konelalofoho. Ose hnnont+fi hof+koe hunoso
mehohosus+humentisofoho.

Jisas a'amu t+mpi'nyo sohumo wop+ngo umokumentisofoho.
(Mat+yu 20:29-34; Mak 10:46-52)

35 Jisas kako ango Jelikou mofonepo i'mof+wahon+ngki hwe t+mpi'nyo sohwo oso
hon+ngkano mom+ngopo humanto a'amu mta'ni hamniyoho yo'mayoso woloma'mo
lonto joho humalisofoho.
36 Osopo humanto upa'n+mentisoso a'amu pi'n+ngo engo ntohumpotopahon+ngkofi
upa'nonto a'amu kako'njopo solohofamentohofo somo ul+mento, Hof+ko peho yalok-
wofo.
37 Ose ulahon+ngki hof+ko ul+mentohofi, Jisas ango Nasaletnnta'ango sohwo kako
posalofoho.
38 Ose ulahon+ngkofi kako joho mohm'no ul+mento, Jisas, Ntefit+ye Imu sohwosi, k+ko
ngkine'no hitoho wakilofono.
39 Ose ulahon+ngki a'amu s+mo'mo sapmmentohofoso hof+ko kakimo yoka ulont+fi
ul+mentohofi, Mampi'nyo fosyohumaho. Ose ko ulahon+ngkofi oso huhwo sohwo joho
engo lonto apa'no ul+mento, Ntefit+ye Imu sohwosi, ngkine'no hitoho wakilofono.
40 Ose ulahon+ngki Jisas kako nolohofaponto hof+kimo ul+mento, Oso hwe sohwo
ngkiyepono f+pemotapmno. Ose ulahon+ngki oso hwe t+mpi'nyo huhwo sohumo
mofonepo uhwojowahon+ngkofi Jisas ul+mento,
41 Ngko kikimo pipi ntohofo kin+ngkohoho. Ose ulahon+ngki kako ul+mento, Hwe
Engofo, ngko apa'no t+mo wahon+mo.
42 Ose ulahon+ngki Jisas ul+mento, K+ko t+mo fohonyo. K+ko ngkimo s+meho
hi'ntnnono ntapohino so'no j+je s+meho hi'ntnnonohinoso wop+ngo kumokohoho.
43 Jisas ose ulahon+ngki hwe huhwo sohwo t+mo komo'no hononto Jisas+mo
in+ngkawento An+tumo isamoyoka engo ul+mentisofoho. Hwe hwoya'mi ose uh-
wonont+fi hof+ko hopi'nonohinoso An+tuye yofe ho'noma'mentohofofoho.

19

Sakiyosɨye hungkunofoho.

1 Jisas kako ango Jelikou sopo noswonto nom'ne ango pone'ento angkuhwafo ajwo
sopo pasɨmentisofoho.
2 Hwe fihwo kakoe yofe Sakiyos sohwo humunyoponoho. Kako hwe mnokino
engo'njo hamniyoho mayo syoho'njo sohwo hamniyoho engo'njo hweho.
3 Kako Jisasɨmo uhwonɨmo lonto ko imentisoso hwe moya'mi pi'nɨngo engo hwe
tɨfo huhwo sohumo hoholo hoholofo ulohofahonɨngkofi kako Jisasɨmo muhwonyo'njo
yonto
4 kako a'amu pi'nɨngo homo somo nuyakolofonto hano kunto kunto'no fekwasi
lohofonto iyo milontontanyomo kotasonto Jisas olopo pɨhwoso'no uhwonɨmo lonto
humokehumantisofoho.
5 Jisas oso hopo sopo i'mofawento tɨmo yokintahopo uhwonɨngkisoso Sakiyos
nohumentanɨngki uhwononto ulɨmento, Sakiyos, kɨko komo'no fɨkotape. Ngko
olohonta jɨje angomo wohumamonne'no yohono.
6 Ose ulahonɨngki Sakiyos kako komo'no welɨkofapi lohofonto sɨmonyo yonto
Jisasɨmo utɨmanto kakoe angomne'no ipemotawomentisofoho.
7 Hwe moya'mi ose ipemotowahonɨngki uhwonontɨfi sitofo ole mjalɨmɨmentohofi,
Olo hwe lohwo kako a'amu honɨngkano wonyo'njo lohwoe angomo wofosyawom-
onte'no yohoho.
8 Sakiyos kako Jisasɨ'njopo lohofonto ulɨmento, Hwe Engofo, kɨko upa'nyo. Nje
hamniyoho yo'mayo ho'yango so'nji ajwopo hotitohm'mo fehohnjo ngko mokosy-
ohumahm'mo fehohnjo ngko a'amu umofonyo yalokwofo somo uyɨmonnoho. U,
ngko a'amu fihumo hwasyo hungkuno lutɨma'mentohe'manji olohumo ngko hwasyo
hungkuno lutɨma'mentohe so'no yo'mayoso kakimo osofosofahu'no uyɨmonnoho.
9 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Ose lohino so'no nakwo huno ole nayohoho. Olo
sɨkuno lomo olo ango loponjo hwe moya'milofe honɨngkano wonyo somta'ni Anɨtu
kako hofɨkimo nto isɨhutofomakwoho. Sakiyos huhwo Apɨlohamɨye imu hweho.
10 A'amufe Hwomu sohwo'ni olo a'amu olo pa'nyo wonyo honɨngkanomo humen-
tanɨngkujo somne'no notɨpemahm'mo utɨmayo'ne pmmentohe hwo'nyoho. Jisas ose
ulɨmentisofoho.

A'amu syoho ulohofiyɨwo'nɨngkohofo sohwa hamniyoho ito'no mokosyohumayo'ne pahnnɨmo hungkunofoho.

(Matɨyu 25:14-30)

11 Oso hungkuno hiso nto upo'nɨngkahonɨngkofi Jisas kako ango Jelusalem
mofonepo u'mofapmmonto yahonɨngki a'amu hopo soponjoso ole syafɨhu'mentohofi,
Oso sɨkuno Anɨtu kakoe a'amumo yokumpohn'nyo mokosyohumayo somo
utɨhwa'nyopo ujo wehontojwahumonte'no yohoho. Ose syafɨhu'mentohofo so'no
Jisas kako pahnnɨmo hungkuno ole ulɨmento,
12 Hwe engo fihwo kako ango ikano fipo uhwosi osopo a'amumo mokosyohumayo'ne
yofe engo mahwosi kakoe angopo asomo wapmmontonoho.
13 Oso hwe huhwo sohwo kako ango ikanopo wamonto imentiso sohonta kako kakoe
syoho ulohofiyo aho hufa'u hopi'nonohino sohwamo joho lutɨmanto hamniyoho
aho sɨfe hopi'nono kina aho sɨfe hopi'nono kina hu'muyonto ulɨmento, Sekwo olo
hamniyoho sejapohe loso'nji ngko nom'ne angopo nohumentanɨ'mo sekwo nom'ne
hamniyoho engo emafɨkujoso ngko hwangku wopɨhwonɨmo. Ose ulɨmentisofoho.
14 Oso hwe huhwo sohwoe angoponjo a'amu fehohnjoso hofɨko kakine'no
nakwolaho lontɨfi kako nto womentisopo hwe fihwamo tɨfi inɨngkayo'ne olo
hungkuno motayo'ne lɨhwatɨmentohofoso olenoho. Olo hwe lohwo nakwoe hwe engo
humayoso nakwolaho.

15 Ose ko lɨhwojahonɨngkofi hwe huhwo sohwo yofe engo manto hofɨkimo mokosyohumayoˈne asomo pmmentisofoho. Asomo noponto kako hamniyoho uyohojohamentiso syoho ulohofiyo sohwamo hamniyoho alale kemaˈmalofo uhwonɨmo lonto joho lutɨmaˈmentisofoho.
16 Hwe nomˈnehwo sɨmoˈmo uˈmanto ulɨmento, Hwe engofo, oso aho sɨfe hopiˈnono kina ntapmmentohino somtaˈni ngko *tu hantɨlet* (200) kina emaˈmalefoho.
17 Ose ulahonɨngki hwe engo sohwo ulɨmento, Kɨko syoho nɨmokosyohumayo wopɨngo hwosoho. Kɨko oso syoho kijapmmentohe somo itoˈno mokosyohumamahnno soˈno ngko syoho engo wokijapmmo. Kɨko ango aho hufaˈu hopiˈnonohino somo mokosyohumaho.
18 Ose ulahonɨngki nomˈne syoho ulohofiyo osofeponjo sohwo uˈmanto ulɨmento, Hwe engofo, kɨko oso aho sɨfe hopiˈnono kina ntapmmentohino somtaˈni ngko *wan hantɨlet* (100) kina emaˈmalefoho.
19 Ose ulahonɨngki hwe engo sohwo ulɨmento, Ngko kikimo ango aho fehohnjo hopiˈnonohinoso mokosyohumuhnneˈno syoho wokijapmmo.
20 Ose ulahonɨngki syoho ulohofiyo nomˈnehwo uˈmanto ulɨmento, Hwe engofo, oso aho sɨfe hopiˈnono kina ntapmmentohinoso oloˈmo weho. Ngko hwapɨfe weˈe somo fosyofosyonji hiyasoˈmo hoˈnahumentohe wojoloˈnoho.
21 Hwapɨngoso ngko jɨje yahino soˈno ngko huno niyohoho. Kɨko hwe yokumpohnˈnyo hwosoho. Yoˈmayo nomˈne aˈamu hoˈnasyontɨfeso kɨko mawoˈnɨngkino hwosoho. Wosopayo nomˈne aˈamu mofontɨfeso kɨko ijɨwoˈnɨngkino. Osoˈno ngko kikineˈno iyoho nnɨngkohoho.
22 Ose ulahonɨngki hwe engo sohwo kako kakoe syoho ulohofiyo sohumo ulɨmento, Kɨko syoho nɨmokosyohumayoso wonyo hwosoho. Kɨko nje yahino soˈno huno ko kiyahonɨngki kɨko ngkimo itoˈno mantohoˈmmahnno soˈno ngko wonyo hwosoho kilalokweno. Ou, nehopi. Ngko hwe yokumpohnˈnyo hwoˈnyoho. Yoˈmayo aˈamu hoˈnasyontɨfeso ngko mawoˈnɨngkohono. Wosopayo nomˈnihwa hulontɨfe somtaˈni ngko ijɨwoˈnɨngkohono.
23 Kɨko nje yahino soˈno huno itoˈno ko kiyahonɨngki kɨko aˈamu hamniyoho mokosyohumayo sohwafe angomo mohoˈnanɨsiyoso pehoˈno imahnnoto. Kɨko osopo nje hamniyohoso hoˈnasyontentesi ngko asomo pmˈmo nje hamniyoho somtaˈni nomˈne hamniyoho honje iˈmofaposo soˈnji nto mahmˈmnesohilo.
24 Ose ulonto kako nomˈne aˈamu kakoˈnjopo humalohofontohofo sohwamo ulɨmento, Sekwo oso aho sɨfe hopiˈnono kina olo hwe lohumo uyɨmentoheso nomafɨkuji oso hwe *tu hantɨlet* (200) kina mokosyohumaso sohumo umasimno. [
25 Ose ulahonɨngki hofɨko ulɨmentohofi, Hwe engofo, kako *tu hantɨlet* (200) kina hiˈnjo hweho.]
26 Ose ulahonɨngkofi hwe engo sohwo ulɨmento, Nje hungkuno waselɨmonneˈno yohono. Sekwo itoˈno upaˈnɨmno. Aˈamu yoˈmayoso itoˈno mokosyohumawoˈnɨngkohofo somo ngko yoˈmayo nomˈneso uyɨmonnoho. Aˈamu yoˈmayoso itoˈno momokosyohumayoˈnjo yontoso sohumtaˈni oso yoˈmayo weˈe kako mokosyohumasoso ngko womaˈmonnoho.
27 Ose ulonto ulɨmento, Nje aˈamu fehohnjo olo ango loponjoso ngko hofɨkimo umokosyohumayoˈneso nakwolaho ntontɨfi nje mangohwa imoˈnalokwofo soˈno sekwo oso aˈamu somo nutɨmotapɨkuji nje tɨmo lopo fonjahumno. Jisas oso pahnnɨmo hungkunoso ulɨmentisofoho.

Jisas kako ango Jelusalem soponeˈno hwe yofe engoˈnjo paˈnyo imoˈnonto humentisofoho.
(Matɨyu 21:1-11; Mak 11:1-11; Joun 12:12-19)

28 Jisas oso hungkunoso moi'wo ulonto Jisas Jelusalemne hon+ngkano siyo somo kako s+mo'mo nto s+mentisomo hof+ko t+fi in+ngkas+mentohofofoho.
29 Jisas kako oso hwof+ki'nyo Oulif+no l+wo'n+ngkohofo sopo ango hufa'u Mpet+fase'nji Mpetani'nji mofone sopo nos+'mofonto kakoe inomokomoyo hufa'u sohwa'umo ole l+hwat+mento,
30 Siko oso ango ne sopo u'mofahus+si siko oso kuso somo noswohos+si t+mo uhwon-isoso ahwomo yahu *toungki* yoka'no ho'nawo'nyoso impe into'nowentan+ngkuhwosi uhwonanjiyoho. Oso yahu songo imo'n+masoso a'amu mokehumunyofoho. Oso yahu hiso fis+hutofomotapinyo.
31 Siko oso yahu hiso is+hutofomahos+so'no a'amuso ole sel+kujo'no siko peho'no is+hutofomasiyeto. Ose sel+kujo'no siko ole ulinyo. Nekwoe Hwe Engo sohwo kako olo yahu lohumne'no syoho weho, ose ulinyo.
32 Jisas ose l+hwojahon+ngki siko nowenji yo'mayo Jisas luhwat+mentisoso t+pema'mentisiyefoho.
33 Siko oso yahu huhwo sohunjo impe itolofontan+ngki oso yahu hofekwosa sohwa uhwonont+fi ul+mentohofi, Siko peho uyanjiyo'no itolofalokusiyo.
34 Ose ulahon+ngkofi siko ul+mentisiyo, Nakwoe Hwe Engo kako olo yahu lohuno syoho weho.
35 Ose ulonji siko oso yahu huhwo sohwo'nji Jisas+yepono motas+mentisiyefoho. Siko sikoe manji'mofoso yahufe hohujopo pojisyosyahon+ngki Jisas oso hopo sopo kehumamentisofoho.
36 Noposokehumawento nowentan+ngki hwe moya'mi hof+koe hwap+fe Jisas kako hano wene hon+ngkano sopo Jisas+ye yofe ho'nomayo'ne hu'meehumentohofofoho. Osopo Jisas kehumentanjo yahu sohwo hwotoho mjahmm+womentisofoho.
37 Jisas kako hwof+ki'nyo Oulif Jelusalem mofone sopo i'mofaponto oso hon+ngkano monje we sopo hwe moya'mi hof+ko Jisas+mo inomokoho'nawo'mentohofoso yo'mayo syoho wonyoangkafo Jisas imojo so'no syaf+syont+fi hof+ko s+monyo yont+fi mango engo lont+fi An+tuye yofe ho'noma'mentohofofoho.
38 Mango mohm'no ole l+mentohofi,
Olo Hwe lohwo nakumo nemokosyohumayo'ne An+tuye yokumpohn'nyo'nji palokuso lohwoe yofe woho'nomano.
An+tu kako nakwo hwahoponjo hwe moya'mi hn'nne'no s+meho wop+ngo nejahopo-hoho.
An+tu yokintahopo humaso sohune'no yofe engo woho'nomano.
39 Ose lontan+ngkofi a'amu Falisi fehohnjo sohwa hwe moya'mi pi'n+ngo'njo sopo lohofont+fi Jisas+mo ul+mentohofi, Nakwoe Lonet+hwayo sohwosi, oso hwe moya'mi kikimo inomokoho'nakuwotofo somo k+ko yoka uso.
40 Ose ulahon+ngkofi Jisas ul+mento, Sekwo upa'n+mno. Hungkuno wasel+monne'no yohono. Olo a'amulo hof+ko mampi'nyo humant+fijontentesi olo hon+ngkano loponjo sojolo mango engo l+kuji nje yofe ho'non+maf+kutnnesohilo. Ose ul+mentisofoho.

Jisas kako pone engo Jelusalem sopo yo'mayo imo'none so'no humotaho l+mentisofoho.

41 Jisas kako Jelusalem u'mofawento pone hopo sopo kako uhwononto humotaho l+mentisoso
42 ole l+mento, A'amu Jelusalemmjo soku, sekumo ito'no esehumajiyo'ne yahinoso ko se'mahon+ngki sekwo hohujo ikinjaofalokwofo. Oso'no yahino wop+ngo hiso hiyaso'mo wentan+ngkuhwosi sekwo mot+p+hwon+fitnnehofo.
43 Sekwo upa'n+mno. Hwangku s+kuno nom'ne i'mofaposo somo sekwoe mango sohwa sekumo wosefonjano l+kuji sekikitof+kuji meku'mofasi lohof+kuji hof+ko tojopo ko'mokwasokuji nol+kofaof+kuji

44 sekwoe ango fonjowonampekuji sekwo sekwoe mehomi hi'nji hokunonji
nɨhu'nahone poyo moi'wo imo'nɨfitnnefoho. Sekwoe sokango so'nji sokilojo so'nji
we'e huhwo kihn'naweso mokihn'nawenefoho. Hwapɨngoso oso sɨkuno Anɨtu
sefo'mayo'ne se'ma'maso sohonta sekwo yofe mɨhwofe'njo imalofo kuyoho.

Jisas kako Anɨtuye tajo ango engo somo a'amu yo'mayo ho'yango somta'ni hamniyoho mayo yontanɨngkofo somo wae yao'mentisofoho.
(Matɨyu 21:12-17; Mak 11:15-19; Joun 2:13-22)

45 Jisas kako Anɨtuye tajo ango engo somo noswonto a'amu ho'yango
yo'mayoso hu'meesyontɨfi hamniyoho mentanɨngkofo somo wae yaofo syohoso
ema'mentisofoho.
46 Kako hofɨkimo ole ulɨmento, A'amu Anɨtuye hungkuno mtɨ'mokumentohofo
sohwa ole mtɨ'mokumentohofi, Olo nje ango loso Mpohumo jomo ujo'ne angofoho.
I oso'no nje ango loso sekwo a'amu hamniyoho hiyaso'mo hufo mawo'nɨngkohofo
sohwafe ango hopa imokalokwofo. Ose mtɨ'mokumentohofofoho ulɨmentisofoho.
47 Ose imo'nɨmentiso so'no sɨkuno huhwo huhwi Jisas kako hwe moya'mimo
Anɨtuye tajo ango engo somo kakoe hungkuno lutɨhwamojofoho. A'amu tajo ango
syoho'njo yofe engo'njo sohwanji a'amu honɨngkano hungkuno lutɨhwamotofo sohwanji a'amu Jutafe hwe engo sohwanji hofɨko Jisasɨmo fonjasiyo'ne honɨngkano
wotɨpemantɨfe'no imentohofofoho.
48 Ose ko yahonɨngkofi hwe moya'mi hofɨko Jisasɨye hungkunomo upo'nano
mjalɨmumentohofo so'no hwe engo sohwa hofɨko Jisasɨmo fonjasiyo'ne honɨngkanoso
motɨpema'mmentohofofoho.

20

Hofɨko Jisasɨmo kakoe yokumpohn'nyo hwapɨngo so'no ulohonɨmentohofofoho.
(Matɨyu 21:23-27; Mak 11:27-33)

1 Sɨkuno fihumo Jisas kako Anɨtuye tajo ango engo somo nohumanto hwe moya'mi
somo kako Anɨtumo u'mayo yahino so'no hungkuno lutɨhwamentisofoho. A'amu tajo
ango syoho'njo sohwanji a'amu honɨngkano hungkuno lutɨhwamentohofo huno'njo
sohwanji a'amu Jutafe hwe engo sohwanji hofɨko Jisasɨmo u'ma'mentohofofoho.
2 U'mantɨfi ulɨmentohofi, Olo so'no fonaso. Kɨko olo syoho iwo'nɨngkino
loso tɨhwo kilɨmaso'no iwo'nɨngkinoto. Yokumpohn'nyoso tɨhwo kijapmmaso'nji
iwo'nɨngkinoto.
3 Ose ulahonɨngkofi Jisas ulɨmento, Ngko huhwo'ni hungkuno anga'no waselo-
honɨmonne'no yohono. Sekwo olo so'no ngkimo ntohonɨngkofo so'no ngko sekumo
waselɨmonne'no yohono.
4 Joun kako a'amumo mijo kiyoma'mojo yokumpohn'nyoso Anɨtu mta'ango
ma'mentisotaho. Hwahoponjo a'amu mta'ango ma'mentisotaho.
5 Hofɨko ose upa'nontɨfi ole hnnɨmentohofi, Joun kakoe yokumpohn'nyo Anɨtu
mta'ni ma'mentisofoho ulaso'manji ole wonalɨmontonoho. Ose'manji sekwo Jounɨye
hungkunomo sɨmeho hi'ntnnono muyo'njo peho'neto.
6 I Joun kakoe yokumpohn'nyo hwahoponjo a'amu mta'ni ma'mentisofoho
ulaso'manji hwe moya'mi upa'nɨngkuji hofɨko sojo wonefonjantɨfeho. Hwapɨngoso
a'amu loso hofɨko huno ole syofɨsyalokwofo, Anɨtu kako Jounɨmo hungkuno uyahonɨngki nalɨmentisofoho.
7 Ose hnnontɨfi Jisasɨmo ole ulɨmentohofi, Nakwo huno monayofoho. Joun kako
a'amumo mijo kiyoma'mojo yokumpohn'nyoso ntɨ'mto'angotɨkeno.
8 Ose ulahonɨngkofi Jisas ulɨmento, Ose'manji ngko huhwo'ni nje yokumpohn'nyo
yo'mayo iwo'nɨngkohe hwapɨngo so'no maselɨmnehono.

A'amu wonyo ipisayo syoho mokosyohumawo'nɨngkohofo sohwamne pahnnɨmo hungkunofoho.
(Matɨyu 21:33-46; Mak 12:1-12)

9 Ose ulonto kako olo pahnnɨmo hungkuno oso a'amu homo somo ulɨmento, Hwe fihwo kako ipisayo syoho hulɨmentisofoho. Oso syoho homo somo mokosyohumayo'ne kako a'amu hamniyoho syoho emawo'nɨngkohofo sohwafe ahomo ho'nasyonto kako ango ikanopo nowento osopo kako ne'no humamojofoho.
10 Osopo nohumanto oso syoho homo somjo ipisayo mayo'ne sɨkuno i'mofape somo kako kakoe syoho ulohofiyo fihumo ipisayo fehohnjo mayo'ne'ento kako oso a'amu kakoe syoho mokosyohumayo sohwamo u'mahwosi ipisayo mayo'ne lɨhwatɨmentisofoho. Oso a'amu syoho mokosyohumayo sohwa syoho ulohofiyo huhwo sohumo ikujoho fonjontɨfi ipisayo muyo'njo yontɨfi wae yao'mentohofofoho.
11 Osohonta kakwo'yohwo sohwo kako nom'ne syoho ulohofiyo fihumo lɨhwatɨmentisofoho. Osohumo hofɨko ikujoho fonjontɨfi yahino wonyo umtɨ'mokontɨfi ipisayo muyo'njo yontɨfi wae yao'mentohofofoho.
12 Kakwo'yohwo kako syoho ulohofiyo hufa'u sɨhune sohumo lɨhwojahonɨngki kako nowento a'amu'njopo i'mofowahonɨngki hofɨko osohumo ikujoho wonyo fonjimokontɨfi mempo hohnta'ni swoho'nofapmmentohofofoho.
13 Oseso syoho kakwo'yohwo sohwo ole hnnɨmento, Ngko pipi imnehono. Ngko nje hwomu lohuno ngko sɨmeho uyalokwe lohumo luhwatɨmeso hofɨko kakoe hungkunomo haloho upeentɨfetɨkeno. Ose syafɨsyonto hwomu huhwo sohumo lɨhwatɨmentisofoho.
14 A'amu syoho homo somo mokosyohumayo sohwa hwomu huhwo sohumo uhwonɨtumantɨfi ole hnnɨmentohofi, Oso hwe sohwo kako hwangku sohonta kanɨngkwohwoe yo'mayoso nomane hweho. Komo'nohino, nakwo kakimo poyo wofonjosyano. Ose fonjosyɨhwasi nakwo kakoe syohoso nɨhu'nahone womantanoho.
15 Ose hnnontɨfi hofɨko hwomu huhwo sohumo nokentɨfi mempo hohnta'ni ipisayo syoho sopo swoho'naofontɨfi osopo poyo nɨhu'nahone fonjahumentohofofoho. Jisas ose ulonto kako a'amu homo somo ulohonɨmento, Ose imentohofo so'no ipisayo syoho kakwo'yohwo sohwo a'amu wonyo huhwo sohwamo pipi uloho'montolo.
16 Hwangku kako nopɨhwosi oso a'amu wonyo sohwamo nofonjasyɨhwosi kako nom'ne a'amu sohwamo syoho hiso mokosyohumayo'ne uyɨmontonoho. Jisas ose ulahonɨngki a'amuso upa'nontɨfi ulɨmentohofi, U, kako oso hwolaho.

17 Ose ulahonɨngkofi Jisas hofɨkimo tɨmo uhwononto ulɨmento, Olo Anɨtuye hungkuno iyoswomo mtɨ'mokumentohofo loso hwapɨngo neso huno pipi seyohoho.

Olo sojo engkwosaho pa'nyo a'amu ango injuwo'nɨngkohofo sohwa wae yao'mentohofo loso

olohontajo engkwosaho loso angomo sosofitofo'ne hwapɨngohwo imo'nɨngkohoho.

Ose mtɨ'mokumentohofofoho.
18 Nom'nepo Anɨtuye hungkuno mtɨ'mokumentohofoso olenoho. A'amu hopi'nono oso sojo engkwosaho pa'nyo homo somo entofomafɨkuji pɨwahupijoso hofɨko hofɨkoe a'apaho kempi mtɨ'mtɨ'me lohofɨhwosi wohu'mehinawo'montonoho. I oso'no oso engkwosaho huhwo sohwo kako a'amu fihwoe a'apahopo pɨwasyososo fonjomtɨhupeeofososo oso hwe huhwo sohwo kakoe a'apahoso hintalinyo pa'nɨngo umo'nɨmontonoho.
19 Jisas oso pahnnɨmo hungkuno ulahonɨngki a'amu honɨngkano hungkuno lutɨhwawo'nɨngkohofo huno'njo sohwanji a'amu tajo ango syoho'njo yofe engo'njo sohwanji hofɨko huno ole uyɨmento, Jisas oso pahnnɨmo hungkuno nakumne'no lohoho. Nakwoe sɨmeho mo'mo me hopa nafe'no nalohoho. Huno ose syafɨsyontɨfi

oso hohosohonta hofɨko Jisasɨmo aho kehwasi wofonjosyano lontɨfi imentohofoso hofɨko hwe moya'mi somne'no iyoho unɨmentisofoho.

Hwe yofe engo'njo hwaho mokosyohumayo Sisa sohumne'no hamniyoho ho'nasiyo'ne hofɨko Jisasɨmo hungkuno ulohonɨmentohofofoho.
(Matɨyu 22:15-22; Mak 12:13-17)

20 Oseso hofɨko Jisasɨmo fonjasiyo'ne'entɨfi honɨngkano wotɨpemano lontɨfi Jisasɨmo humuhwontohumantohofofoho. Hofɨko Jisasɨyepono a'amu fehohnjo sohwamo luhwojahonɨngkofi oso a'amu sohwa hofɨko a'amu Jisasɨye hungkunomo wopɨngo hwofoho wonalono lontɨfe hwasyo humupo'nontohumantohofofoho. Ose ko imo'nontɨfi hofɨko pojiyontɨfi hofɨko Jisasɨye hungkunomo yamofo uloho'mentohofofoho. Ole hnnɨmentohofi, Jisas kako a'amu hwaho mokosyohumayo huhwo sohwamne'no hungkuno wonyo loso'manji nakwo aho kehwasi oso a'amu hwaho mokosyohumayo sohwafe ahopo noho'nosyɨhwaso'no hofɨko Jisasɨmo tohino uyantɨfeho. Ose hnnontɨfi Jisasɨmo humuhwontohumantohofofoho.
21 Oseso hofɨko Jisasɨmo ole ulohonɨmentohofi, Nakwoe Lonetɨhwayo sohwosi, nakwo huno nayohoho. Kɨko hwe moya'mimo Anɨtuye yahino so'no hungkuno lutɨhwawo'nɨngkinoso nehopi'nohini lutɨhwawo'nɨngkino hwosoho. Kɨko a'amu yofe engo'njo sohwamne'no iyoho makinyo'njo hwosoho. Nakwo hopi'nonohinoso afaponohinoho. Hungkuno ito'nohino lɨwo'nɨngkino hwosoho.
22 Oseso nakwo olo so'no wakilohonantane'no yɨhwono. Kɨko huno pipi kiyohoho. Nakwo hwe engo Sisa sohune'no hamniyoho woho'nosyano lakinɨngkohoho. Moho'nasiyo'njo uyano lakinɨngkohoho.
23 Ose ulahonɨngkofi Jisas kako hofɨko poji yamofo ulohofano lontɨfi imentohofo so'no hwasyo yahino so'no huno uyahonɨngki ole ulɨmento,
24 Hamniyoho anga'no ntɨhwaho. Olo hamniyoho losomjo huyo'mango so'nji yofe so'nji tɨhwoeto. Ose ulahonɨngki ulɨmentohofi, Sisafefoho.
25 Ose ulahonɨngkofi Jisas ulɨmento, E'wano. Sisafe yo'mayo so'manji Sisamo uyɨmno. I Anɨtuye yo'mayo so'manji Anɨtumo uyɨmno.
26 Jisas ose ulahonɨngki a'amu huhwo sohwa hungkuno wopɨngo somne'no hofɨkoe sɨmeho mo'mo pisopisaho lontɨfi mampi'nyo humamentohofofoho. Oseso oso a'amu hofɨkimo lɨhwatɨmentohofo sohwa hofɨko Jisasɨye hungkuno somne'no hungkuno ito'no mɨhwajiyo'ne hwe moya'mife tɨmopo makekutnnesohilo.

A'amu Satɨyusi sohwa Jisasɨmo a'amu poyo nope'nontɨfi apa'no songo lɨkafo so'no ulɨmentohofofoho.
(Matɨyu 22:23-33; Mak 12:18-27)

27 A'amu Satɨyusi fehohnjo sohwa Jisasɨmo u'ma'mentohofofoho. A'amu Satɨyusi huhwo sohwa hofɨko huno ole uyɨwo'nɨngkohi, A'amu poyo pe'nyo sohwa hofɨko nɨhu'nahone pe'nɨwo'nɨngkohofo. Apa'no songo molɨkafe'nefoho. Ose syafɨsyɨwo'nɨngkohofofoho.
28 Hofɨko Jisasɨmo u'mantɨfi ole ulohonɨmentohofi, Nakwoe Lonetɨhwayo hwosi, Mouses nakumne'no hungkuno ole motɨ'mokumentono. Hwe fihwo kako ape nomahwosi kako mehomi motɨpemayo'njo sohwo poyo pe'nɨngkuhwoso'no oso ape hisimo konɨngkwa'wehwo nomahwosi kola'wehumne'no mehomi wotɨpemano. Mouses ose mtɨ'mokumentisofoho.
29 Oseso hwe aho fehohnjo hopi'nono nom'ni mta'ni hufa'u sohwa humamotofofoho. Tisɨmaso sohwo kako ape manto mehomi motɨpemaso sohwo poyo pe'nɨmentisofoho.
30 Oseso konɨngkwa'wehwo aku'mu sohwo oso ape hisimo ma'mentisoso kako huhwo mehomi ane'njo pe'nɨmentisofoho.

31 Oseso oso ape hisimo hinjo huhwa oseˈnohini maˈmentohofoso mehomi ane
peˈnɨmentohofofoho.
32 Hwangku oso ape hisi poyo peˈnɨmentono.
33 Oseso aˈamu poyo peˈnyo sohwa lɨkapijo sohonta tɨhwoe ape umoˈnɨmontolo.
Hofɨkoˈnɨkwehwa aho fehohnjo hopiˈnono nomˈne mtaˈni hufaˈuyo sohwa ape hisimo
nto maˈmentohofofoho.
34 Ose ulohonɨngkahonɨngkofi Jisas ulɨmento, Hwe moyaˈmi olohonta humalofoso
hofɨko ape maˈnɨwoˈnɨngkohofo.
35 I osoˈno oso hwe moyaˈmi poyo peˈnɨfijoso apaˈno songo lɨkapijo hopaso apaˈno
lɨkafɨkuji songo neˈnohino humafijo sohonta hofɨko apaˈno ape momaˈnɨfitnnefoho.
36 Hofɨko aˈamu ahwomomjo paˈnyo nohumafɨkuji apaˈno poyo mapeˈnɨfitnnehofo.
Anɨtu hofɨkimo poyo peˈnyo somtaˈni ulɨkafoso soˈno hofɨko kakoe mehomi
umoˈnantɨfeho.
37 Mouses huhwo kako aˈamu poyo peˈnyo sohwa apaˈno songo lɨkafoso soˈne
huno nafohotoˈmentisofoho. Mouses kako oso iyo weˈe toho ko nɨmentisoso yofoho
miyo lohoˈnnyo somo uhwononto ulɨmento, Hwe Engo hwofiloˈnnyo ne sohwo kako
Apɨlohamɨye Anɨtuyoho. Kako Aisakɨye Anɨtuyoho. Kako Jekoupɨye Anɨtuyoho.
38 Ihwoni. Mouses kako ole syafɨhuˈmento, Apɨlohamja Aisakɨja Jekoupɨja hofɨko
hohonta poyo ko peˈnɨmentohofo sohwa songo humalofo soˈno syafɨsyonto oso
hungkuno hiso lɨmentisofoho. Anɨtu kako poyo peˈnyo sofe Anɨtu hwoˈmaho. Oˈo,
songo humalofo sofe Anɨtuyoho. Anɨtu kakoe tɨmopo aˈamu hopiˈnonohinoso songo
humalofo.
39 Jisas ose ulahonɨngki aˈamu fehohnjo honɨngkano hungkuno lɨwoˈnɨngkohofo
hunoˈnjo sohwa Jisasɨmo ulɨmentohofi, Nakwoe Lonetɨhwayo sohwosi, hungkuno
wopɨngo nalohino.
40 Ose ulontɨfi hofɨko nomˈne hungkuno Jisasɨmo ulohonyo soˈno iyoho imentohofo-
foho.

Jisas kako aˈamu Falisi sohwamo Kɨlais hwe Anɨtu nakwoe hwahopo uhwatɨˈmentiso sohumneˈno ulohonɨmentisofoho.

(Matɨyu 22:41-46; Mak 12:35-37)

41 Jisas aˈamu Falisi sohwamo ulɨmento, Aˈamu ole lɨwoˈnɨngkohofo Kɨlais kako
oso aˈamu Anɨtu nakwoe hwahopo uhwatɨˈmentiso sohwo Ntefit hwe yofe engoˈnjo
hohonta hwaho mokosyohumamojo sohwoe imu hweho. Oseso pipi lɨwoˈnɨngkohofo.
42 Oso Taˈnjo Iyoswo somo Ntefit ole lɨmento,
Anɨtu kako nje Hwe Engo Kɨlais, Anɨtu nakwoe hwahopo uhwatɨˈmentiso sohumo ole
ulɨmento,
Kɨko nje aho anga sohohntaˈni fosyohumaho.
43 Osopo kɨko nohumahoji ngko jɨje mango sohwamo jɨje sɨfɨkiˈnyoˈmo enjwaˈmo
wakuhumotɨˈmonnoho.
Ntefit ose lɨmentisofoho.
44 Oseso Ntefit kako oso hwe Anɨtu nakwoe hwahopo uhwatɨˈmentiso Kɨlais so-
huneˈno nje Hwe Engo hweho lɨmentiso soˈno Kɨlais sohwo kako Ntefitɨye imuhwo
imoˈnyoso pipilo.

Aˈamu honɨngkano hungkuno lutɨhwawoˈnɨngkohofo hunoˈnjo sohwafe yahino soˈne hungkunofoho.

(Matɨyu 23:1-36; Mak 12:38-40; Luk 11:37-54)

45 Hwe moyaˈmi hopiˈnonohinoso hofɨko Jisasɨye hungkuno upaˈnontɨfi nohumen-
tanɨngkofi Jisas kakoe inomokomoyo sohwamo ole ulɨmento,
46 Sekwo aˈamu honɨngkano hungkuno lutɨhwawoˈnɨngkohofo hunoˈnjo sohwafe
yahino somneˈno iˈwaho itoˈno fiyɨmno. Hofɨko hofɨkoe yofe engo somneˈno hwapɨfe

sawemo yontɨfi honɨngkanopo emoyɨwo'nɨngkohofofoho. Osopo emoyontanɨngkofi hwe moya'mi hofɨkimo uhwonontɨfi nakwoe hwe engo hwasoho ulɨwo'nɨngkohofo so'no umo'nɨwo'nɨngkisofoho. Oso'nji hofɨko tajo ango somo a'amufe sɨmanopo humayo'no umo'nɨwo'nɨngkisofoho. Oso'nji hofɨko a'amu wopayo engo iloho yano sohonta epohumayo sɨmo'mjo so'no umo'nɨwo'nɨngkiso hwafoho.
47 Hofɨko Anɨtumo hungkuno sawemo engo jomo ko ulontɨfi hofɨko apɨwojo sofafe ango yo'mayo so'no wosemokosyohumano poji ulontɨfi ango hiso hofɨko'ne nɨhu'nahone emawo'nɨngkohofɨhwafoho. Hwangku oso hwe huhwo sohwo tohino engo notɨpemapitnnefoho.

21

Apɨwojosi yo'mayo so'no umofonyo inyosi kako Anɨtumne'no hamniyoho ho'nahumentisofoho.
(Matɨyu 12:41-44)

1 Jisas kako Anɨtuye tajo ango engo somo ne'no nohumanto tɨmo uhwonɨmentisoso hwe moya'mi hamniyoho engo'njoso hofɨko Anɨtumne'no hamniyoho ho'nasiyo ipofo so'mo ho'nosyontanɨngkofi uhwonɨmentisofoho.
2 Osopo uhwonɨmentisoso apɨwojosi ho'yango anesi kako Anɨtune'no touya hufa'u'nohino ho'nosyahonɨngki uhwononto
3 Jisas kako a'amu kako'njopo lohofo somo ole ulɨmento, Hungkuno nehopi'nohini waselɨmonne'no yohono. Sekwo upa'nɨmno. Olo apɨwojo losi kako hamniyoho ho'nasiyoso nom'ne a'amu ho'nasyohofo somo kakoe we'eso uyakolokwoho.
4 Nom'ne a'amu hamniyoho ho'nosyalokwofoso hofɨko hamniyoho engo mokosyohumunyofoho. Oso'no hofɨko oso hamniyoho engo somta'ni Anɨtumne'no we'e'nohini ho'nosyalokwofo. Olo apɨwojo losi kako hamniyohomo yo'mayo so'no nɨhu'no umofonyo inyosi kako hamniyoho mokosyohumunyosi hopi'nonohino Anɨtumne'no ho'nasyohoho. Kako nom'ne hamniyoho wosopayo mpe-e'ne aniyoho. Ose ulɨmentisofoho.

Jisas kako Anɨtuye tajo ango engo so'no tɨfi no'mo wonyo imo'none so'no hungkuno ulɨmentisofoho.
(Matɨyu 24:1-2; Mak 13:1-2)

5 A'amu fehohnjoso hofɨko tajo ango engo somne'no ole lɨmentohofi, Olo tajo ango engo somjo sojo wonyoangkafoso hofiyofoho. Hwe moya'mi hofɨko wokoso wonyoangkafo loso Anɨtuye yofe ho'nomayo'ne yahumentohofo somo uhwonontɨfi pisopisaho lɨmentohofofoho. Ose lahonɨngkofi Jisas ulɨmento,
6 Hwangku olo yo'mayo wopɨngo uhwonalokwofo loso wonyo umo'nɨmontonoho. Sojo anga'nohinoso nom'nepo kihn'nawesoso awonoho. O'o, hofɨko olo ango wopɨngo losomo mtɨhupekuji womehu'mmokwojantɨfeho. Ose ulɨmentisofoho.

Jisas kako yo'mayo tango i'mofapone so'no ulɨmentisofoho.
(Matɨyu 24:3-14; Mak 13:3-13)

7 Hofɨko Jisasɨmo ole ulohonɨmentohofi, Nakwoe Lonetɨhwayo sohwosi, oso yo'mayo hungkuno nalohinoso ntohonta umo'nɨmontolo. Sɨmo'mo peho i'mofapɨhwoso'no huno wonayɨmontolo. Oso yo'mayoso i'mofape-e'ne sɨkunoso we'eneponoho eso. Fonaso.
8 Ose ulahonɨngkofi Jisas ulɨmento, A'amu sekumo hwasyo hungkuno sejo so'no sekwo i'waho ito'no fiyɨmno. A'amu pi'nɨngo engo i'mofapɨkuji, hofɨko nje yofe ntɨkuji ole selɨfitnnefoho. Ngko Kɨlais hwo'nyoho. Anɨtuye sɨkuno mofonepo nto i'mofapohoho. Ose selɨkujo'no sekwo hofɨkoe hungkunomo inɨngkakutoho.

9 Hwangku a'amu hwaho kengoponjo sohwa hofɨko nom'ne hwahoponjo
sohwanji ikujoho fongki'nyo'ne so'nji a'amu hwaho afaponjo sohwa ikujoho
fongki'nyo'ne so'ntnne'no upa'nɨngkuji sekwo yomo ikutoho. Oso yo'mayoso
sɨmo'mo i'mofapɨhwoso'no sɨkuno ae'uyo imo'nyoso komo'no mmo'nonehoho.
10 Ose ulonto ulɨmento, Hwangku a'amu temtitofo kengo sohwanji temtitofo nom'ne
sohwanji hofɨko ikujoho fongki'nɨfitnnefoho. I a'amu hwaho kengoponta'ango sohwa
nom'ne hwaho kengoponjo sohwanji ikujoho fongki'nɨfitnnefoho.
11 Hwangku hwaho lopo hwomɨhwo mɨkunɨmposo pi'nɨngo engo i'mofaponefoho.
Hwaho kengo kengo sopo mijoho engo i'mofapɨhwosi mnokino engo
wotɨpemantɨfeho. Ahwomo sopo yo'mayo wonyo imo'nɨngkuhwosi nom'ne
yo'mayoso ahwomo sopo i'mofapɨhwoso'no uhwonɨngkuji sekwo iyoho senonefoho.
12 Oso yo'mayo noselohe sɨkuno somo m'mofopontanɨngkuhwoso sohonta sekwo
nje yofe ulɨkujo'no hofɨko sekumo aho sekekuji wonyo selohopitnnefoho. Hofɨko
tajo ango somo mesehumajɨkuji hungkuno mjaselɨkuji impo'angomo mintofasehu-
fitnnefoho. Hofɨko nje yofe monje yasiyo'ne a'amu hwaho mokosyohumayo yofe
engo'njo sohwafe sɨmanopono ipesemotawofitnnefoho.
13 Oso nje yofe monje yasiyo'ne ko selohofahonɨngkuji sekwo hwe engo sohwafe
sɨmanopo lohofɨkuji ngko a'amu wonyo honɨngkano somta'ni isɨhutofomayo'ne
pmmentohe sohwo'niye hungkuno sekwo ulɨfitnnefoho.
14 Oso hohosohonta oso hungkuno hofɨko mjaselɨkujo'no sekwo aku hungkuno
ulɨfitnne so'no huno pi'nɨngo seyɨhwoloho.
15 O'o, ngko'nohini sekwoe mangomo sekwoe hunomo hungkuno wopɨngo wose-
japmmonnefoho. Oso hungkuno sejapmme homo somo sekwoe mango sohwa hofɨko
nohnnajɨkuji sekwoe hungkunomo monje maselohopitnnehofo.
16 Sekwoe a'amu so'nji selosenɨngkwejamo nje yofe ulɨkujo'no hofɨko sekwoe
mango sohwafe ahopo mosehumojɨpitnnefoho. A'amu fehohnjo sekwo'njo hohnta'ni
humalofo somo poyo semokufitnnefoho.
17 Oseso hwe moya'mi hopi'nono sekumne'no sɨmeho tohino mɨkunɨmposo um-
nonefoho. Hwapɨngoso nje yofeso sekumo weho.
18 Oso hohosohonta ngko hofiyo semokosyohumameso sekwoe mnokino mta'ni
mijiyo anga'nohino fihwo yofomahwosi moi'wo mmo'nonefoho.
19 Yo'mayo tangoso se'mahwoso'no sekwo ngkine'no yokumpohn'nyo ne'no lohopi-
joso sekwo songo ne'no humayo'ne neso notɨpemapitnnefoho.

Ango Jelusalem wonyo imo'none so'no Jisas hungkuno ulɨmentisofoho.
(Matɨyu 24:15-21; Mak 13:14-19)

20 A'amu ikujoho'njo sohwa hofɨko ango Jelusalem sopo hofoyo syukujo'no sekwo
uhwonɨngkuji huno ole seyonefoho. Ango Jelusalem wonyo imo'nyo'ne sɨkunoso
mofone nto imo'nɨngkohoho.
21 Oso hohosohonta a'amu hwaho Jutiya sopo humunyoso hofɨko hwofɨki'nyopono
hiyaso komo'no sɨfitnnefoho. A'amu ango Jelusalem ne sopo humalofo soku sekwo
nulɨko'mafɨkuji kengopono kunto'no ufitnnefoho. A'amu ango Jelusalem mempo
hohnta'ni humafijoso hofɨko apa'no ango ne montɨmo mahufitnnefoho.
22 Oso sɨkuno somo a'amufe honɨngkano wonyo somne'no Anɨtu kako tohino uyone
sɨkunofoho. Anɨtuye hungkuno a'amu oso hiso'no mtɨ'mokumentohofoso oso sɨkuno
somo ne imo'nonefoho.
23 Oso sɨkuno somo moya'mi sɨmeho'njo sofanji mehomi we'e amno unyo so-
fantnne'no ngko hitoho ntokwoho. Hwapɨngoso oso sɨkuno homo somo olo hwaho
lopo tango mɨkunɨmposo i'mofapɨhwosi Anɨtuye sɨmeho tohinoso oso hwe moya'mi
somo u'manefoho.

24 A'amu fehohnjo hwakuhwajo'nji poyo imokuhwosi a'amu fehohnjo somo
hofɨkoe mangohwa impe intofomotakuji ango kengo kengopo uhumajonefoho.
A'amu Anɨtumne'no nakwolaho lalokwofoso hofɨko ango Jelusalem somo hwotoho
fɨfitnnefoho. Hofɨko hwotoho ne'no fentanɨngkuji hofɨkoe sɨkuno moi'wo
imo'nonefoho.

Hwangku sohonta A'amufe Hwomu sohwo noponefoho.
(Matɨyu 24:29-31; Mak 13:24-27)

25 Jisas ose ulonto ole ulɨmento, Sekwo ahwomomo uhwonɨfijoso mofehi'nyo hamno
hntokwaliyo sohwamo yo'mayo kengo kengo i'mofapɨhwaso'no uhwonɨfitnnefoho.
Olo hwaho lopo mijo ayo engoso yoka engo ho'nɨngkuhwosi mtɨhupo mtɨhupe lohofa-
honɨngkuhwosi a'amu hwaho ho'mo ho'mto'ango oso hiso uhwonɨngkuji hofɨko iyoho
mɨkunɨmposo unonefoho.
26 Hwe moya'mi pi'nɨngo engoso hofɨko olo hwaho lopo yo'mayo imo'none so'no
huno syafɨsyɨkuji hofɨkoe sɨmeho mo'mo iyoho mɨkunɨmposo ehumanɨngkuji tɨmo
hwafɨhwafe mokomayonefoho. Yo'mayo ahwomomjo hntokwaliyo yomo yomo ya-
honɨngkuhwosi uhwonɨfitnnefoho.
27 Oso hiso i'mofopahonɨngkuhwosi A'amufe Hwomu sohwo kako himopo kakoe
yokumpohn'nyo engo'nji kako pomponaho engo'nji noponefoho.
28 Hwangku oso yo'mayoso i'mofape-e'ne mofone imo'nɨngkuhwoso'no osohonta
sekwo lɨkafɨkuji sekwo sekwoe mnokino lɨkojwamo lohofɨkuji ahwomomo uh-
wonɨmno. Sekwo honɨngkano wonyo somta'ni isɨhutofosemayo sohwo asomo
setɨmayo'ne sohwo mofoneponoho.

Iyoswo songo inyo sohonta uhwonɨngkuji huno waseyono, Ifoyo wahu'montonoho.
(Matɨyu 24:32-35; Mak 13:28-31)

29 Ose ulonto Jisas kako olo pahnnɨmo hungkuno ulɨmento Sekwo iyo mijisiyo somo
uhwonɨmno.
30 Iyoswo songo inɨngkiso loso uhwonɨngkuji ifoyo wahu'montonoho.
31 Oseso oso pa'nyoso yo'mayo somne'no selohe somo uhwonɨngkuji sekwo huno
ole waseyono. Oso sɨkuno Anɨtu kako yo'mayo somo yokumpohn'nyo mokosyohu-
mayo'ne sɨkunoso mofonepo nto i'mofapohoho.
32 Hungkuno nehopi waselɨmonne'no yohono. Hwe moya'mi olo hwaho lopo ne'no
nohumentanɨngkuji yo'mayo hiso imo'nonefoho.
33 Ahwomo'nji hwaho'nji moi'wo imo'noso sohonta nje hungkunoso moi'wo
mmo'nonefoho. Ne'no nowentɨhwonefoho.

Jisasɨye a'amuso kakine'no ito'no hontohumayo'ne hungkunofoho.

34 I oso'no sekwo ito'no fohontohumamno. Sekwo yo'mayo hwahoponjo so'no
huno pi'nɨngo syafɨsyɨkutoho. Sekwo wosopayo engo nɨngkuji mijo yokumpohn'nyo
nɨngkuji nonilohofɨkutoho. O'o, ngkine'no huno fisyafɨsyɨkuno. Sekwo siki humayoso
wopɨngo'maho. O'o, sekwo oso pa'nyo humafijo'manji nje sɨkuno engo asomo pe-
e'neso me tongo somne'no hmnɨwo'nɨngkiso hopaso wosema'montonoho.
35 Oso sɨkuno i'mofapeso hwe moya'mi hopi'nono ango'meemjo humalowotofo
somo i'mofaponefoho.
36 Sɨkuno engolopohamo sekwo ne'no fohontohumantokuno. Sekwo Anɨtumne'no
yokumpohn'nyo sejapone'no jomo engolopohamo ulɨkuno. Sekwo ose ifijo'manji
yo'mayo tango i'mofaposo somo uyakolofɨkuji A'amufe Hwomu sohwoe sɨmanopo
lohopitnnefoho. Ose ulɨmentisofoho.
37 Sɨkuno huhwo huhwi Jisas kako Anɨtuye tajo ango engo somo hwe moya'mimo
Anɨtuye hungkuno lutɨhwamojofoho. Oseso sɨkwo'miyomo kako oso hwofɨki'nyo
Oulif lɨwo'nɨngkohofo sopo saho fosyawo'mojofoho.

38 Hwe moya'mi hopi'nonohinoso hofɨko kakoe hungkuno upo'nano lontɨfeso imɨngo ne'nji lɨkafontɨfi Anɨtuye tajo ango engo somo humotofofoho.

22

Jutas kako Jisasɨye mango sohwafe ahomo uyɨmo lɨmentisofoho.
(Matɨyu 26:1-5, 14-16; Mak 14:1-2, 10-11; Joun 11:45-53)

1 Oso Anɨtu A'amu Isɨlael somo Uyakolo'mentiso somne'ne Syafɨsiyo sɨkuno iyoho humayo engoso * umo'nɨmonte'no yohoho. Oso sɨkuno homo somo a'amu Jutaso hofɨko wopayo iloho iyoso engo kaofo'ne so'nji miyo'njo yontɨfeso wopayo feejo'nohini nɨmotofofoho.

2 Oso hwe tajo ango syoho'njo yofe engo'njo sohwanji a'amu honɨngkano hungkuno lutɨhwamotofo sohwanji hofɨko Jisasɨmo fonjasiyo'ne honɨngkanoso ko tɨpeentɨfi hofɨko hwe hwoya'mi ikujoho nafongkupitnnoho syafɨsyontɨfi iyoho unɨngkahonɨngki ole hnnɨmentohofi, Nakwo Jisasɨmo pipi fonjosyanehwono.

3 Oso sɨkuno somo Seten kako Jutas Isɨkaliyoutɨye sɨmeho mo'mo paswonto huno uyɨmentisofoho. Jutas huhwo sohwo kako Jisasɨye inomokomoyo aho hufa'u hopi'nono sɨfe mta'ni hufa'uyo sohwa mta'ango hweho.

4 Jutas kako nowento oso a'amu yofe engo'njo tajo ango syoho imotofo sohwanji a'amu hwapɨfe tɨfo'njo Anɨtuye tajo ango engo somo uhwontohumamotofo yofe engo'njo sohwanjimo u'manto Jisasɨmne'no tokoyo'ofo imentisofoho.

5 Oso a'amu huhwo sohwa Jutasɨye hungkuno upa'nontɨfi sɨmonyo yontɨfi hofɨko hamniyoho uyo'ne'entɨfi hungkuno mtito'mentohofofoho.

6 Jutas kako eno ulonto kako Jisasɨmo hofɨkoe ahomo kumangkiyo'ne a'amu pi'nɨngo mohumunyo sohonta honɨngkano tɨpeehumentisofoho.

Jisasɨye inomokomoyo hufa'u sohwa'u oso Anɨtu A'amu Isɨlael somo Uyakolo'mentiso somne'ne Syafɨsiyo Sɨkuno Engo somne'no siko wosopayo ito'no esyohumamentisiyefoho.
(Matɨyu 26:17-25; Mak 14:12-21; Joun 13:21-30)

7 Oso hohosohonta oso sɨkuno engo iyoho humayo'ne a'amu Juta hofɨko wosopayo iloho inyoso engo mokamo'nnyo feejo'nohini nɨmotofo sɨkunoso i'mofapmmentisofoho. Oso sɨkuno homo somo hofɨko yahu *sipsip* honɨyo hoku'yopo ulohofo'ne fonjohumotofo sɨkunofoho.

8 Oseso Jisas kako Pita'nji Joun'njimo lɨhwajonto ulɨmento, Siko nowehosɨsi sɨkuno engo iyoho humayo'ne somjo wosopayoso ito'no yasyohosi so'no nakwo wonano.

9 Ose ulahonɨngki siko ulɨmentisiyo, Nekwo ntɨ'mo wesyohumantayo'no kumo'nɨngkohoho.

10 Ose ulahonɨngki ulɨmento, Upa'ninyo. Ango engo sopono nowehosɨsi hwe fihwo kako mitɨhwontoho'njo sohumo uswo'nɨngkohosɨsi siko kakimo inɨngkasohosɨsi ango kako swoso somo finɨngkasyɨnnyo.

11 Siko noswohosɨsi ango kakwo'yohwo sohumo ole ulinyo. Nekwoe Lonetɨhwayo sohwo kako kikine'no hungkuno ole lehwajohoho. Ngko'ne ango nje inomokomoyo sohwanji sɨkuno engo somjo wosopayo ntɨpo wonantaneto. Ose lehwajohoho.

12 Ose ulohosɨso'no kako ango tokilonjwa'mo molinyo yokintahoponjo somo wosetɨhwamontonoho. Oso homo somo nakwoe wosopayo ito'no feesinyo. Ango homo somo epohumayo ijempoho yo'mayoso hi'njomnoho.

13 Jisas ose ulahonɨngki siko nowenji yo'mayo Jisas ulɨmentiso hopaso tɨpema'mentisiyefoho. Notɨpemanji siko wosopayo ito'no yahumentisiyefoho.

---

* **22:1:** Mt. 26:2 enjwa so'mo fehonolo'mongkomaho.

Jisas kako kakoe inomokomoyo sohwamo kakoe aˈapahoˈnji kakoe honɨyoˈnji nyoˈne uyɨmentisofoho.
(Matɨyu 26:26-30; Mak 14:22-26; 1 Koulin 11:23-25)

14 Oso wosopayo nyoˈne sɨkunoso nto iˈmofopahonɨngki Jisas kako wosopayo nyoˈne ijempoho soponjo epohumayo sopo kakoe inomokomoyo *apousel* sohwanji humamentohofofoho.
15 Jisas nohumanto ulɨmento, Ngko oleˈno nɨmoˈnɨmojofoho. Ngko sekwoˈnji olo Anɨtu Aˈamu Isɨlael somo Uyakoloˈmentiso somneˈne Syafɨsiyo Sɨkuno Engo wosopayo wonantaneˈno yohono. Wosopayo nonɨngkuhwasi tɨfi tohino engo womaˈmonnoho.
16 Sekwo nje hungkuno upaˈnɨmno. Olo sɨkuno engo lomjo wosopayo nɨwoˈnɨngkuhwone loso nɨngkuhwasi ngko olo hwaho lopo apaˈno manɨmnehono. Oˈo, ngko poyo imoˈnɨˈmeˈno olo sɨkuno engo lomjo wosopayo nɨngkuhwoneso ne uˈmofapmmontonoho. Tɨfi noˈmo Anɨtuye aˈamu kakimo enjwaˈmo humafijo sohonta ngko olo sɨkuno lomjo wosopayo nɨngkuhwone hopa apaˈno nononti̇ˈmnefoho.
17 Ose ulonto kako mijo nyoˈne noswanyo ipisayo mijoˈnjoso nomanto Anɨtumo isamoyoka ulonto ulɨmento, Sekwo olo mijolo nomafɨkuji yano filofanɨmno. Ose ulonto ulɨmento,
18 Sekwo nje hungkuno upaˈnɨmno. Olo mijo loso ngko manɨmnehono. Ngko neˈno manyoˈnjo humantɨˈme sohwoˈni hwangku Anɨtuye aˈamu kakimo enjwaˈmo humafijo sohonta ngko apaˈno nononti̇ˈmne hwoˈnyoho.
19 Jisas ose ulonto kako wopayo nomanto Anɨtumo isamoyoka ulonto kutɨkujo lohofonto kakoe inomokomoyo sohwamo huˈmuyonto ulɨmento, Olo wosopayo loso nje aˈapahofoho. [Sekumo sefoˈmayoˈne mtɨhupenji sejapohono. Tɨfi noˈmo sekwo ole mjanɨmɨkuji ngkineˈno fisyanɨfɨsyɨkuno.
20 Wosopayo moiˈwo nɨngkahonɨngkofi kako wosopayo uyɨmentiso hopaso kako mijo homo oseˈnohini uyɨmentisofoho. Kako mijo uyonto ulɨmento, Olo ipisayo mijo noswanyo loˈmjo loso nje honɨyofoho. Sekwo Anɨtuˈnji mokotɨkuˈnyoˈne yahino songo lomneˈno sekwoe wonyomneˈno mpe iyoˈne usɨhumahefoho.]
21 I uhwonɨmni. Olo aˈamu nje mango sohwamo ngkineˈno tokoyoˈofo yone lohwoˈnji olo ijempoho lopo humalohwono.
22 I Anɨtu kako hohonta hungkuno mtɨtoˈmentiso hopaso ngko poyo umoˈnɨmonneˈno yohono. I osoˈno oso hwe ngkineˈno nje mango sohwamo tokoyoˈofo ntohofone sohuneˈno hitoho ntokwoho.
23 Ose ulahonɨngki hofɨko angaˈno angaˈnohino sohwa humahnnɨngkofi, Oso yahino wonyo hiso tɨhwo uloho'monteto. Ose humahnnɨngkohofofoho.

Jisasɨye inomokomoyo sohwa hungkuno toho paˈnyo ole hnnɨmentohofi, Nakwo yofe engoˈnjo nomˈni hwamo yakoloˈnnyoso tɨhwolo.

24 Jisasɨye inomokomoyo sohwa hofɨko oso hungkunoso hnnontɨfi hofɨkoe hungkunoso toho paˈnyo imoˈnɨngkahonɨngki ole soˈno yoka hungkuno hnnɨmentohofi, Nakwo yofe engoˈnjo nomɨhwamo yakoloˈnnyoso tɨhwolo.
25 Ose hnnɨngkahonɨngkofi Jisas ulɨmento, Hwe yofe engoˈnjo olo hwaho lopo aˈamumo mokosyohumayo sohwa hofɨko hofɨkoe aˈamu somo syoho engo ko uyahonɨngkofi aˈamu huhwo sohwa hofɨko nakumo nefoˈmayoˈnefoho lɨwoˈnɨngkohofofoho.
26 I osoˈno sekwo oso hopa ikutoho. Oˈo, aˈamu ngko yofe engo womaˈmo loso sohwo kako nomˈne aˈamumo enjwaˈmnohini wohumano. I kako nomˈne hwamo womokosyohumamo loso sohwo kako oso huhwo sohwafe syoho ulohofiyo hopaso umoˈnono.
27 Hwe engo sɨmoˈmjoso tɨhwolo. Aˈamu ijempohopo wosopayo nɨwoˈnɨngkiso sohwolaho. Aˈamu wosopayo iloho yonto uyɨwoˈnɨngkiso sohwolaho. I aˈamu

ijempohopo humanto wosopayo nɨwo'nɨngkiso oso hweho. I oso'no ngko yofe engo'njo huhwo'ni oso hopa miyalokuyohono. O'o, ngko sekwoe syoho selohofiyo pa'nyo hwo'ni humaleno.

28 Sekwo ngko'nji nohumentanɨngkofi yo'mayo tangoso ngkimo yamofo nto-hofo'neso nu'mahonɨngki sekwo ngkimo manɨhwatɨ'mofefoho.

29 I oso'no nje Mpohwo kako ngkimo yo'mayo hopi'nonohino enjwa'mo ho'nanɨhumentiso so'no ngko huhwo'ni yo'mayoso sekumo enjwa'mo ho'nosesyalokweno.

30 Oseso ngko yo'mayo somo mokosyohumentahonɨ'me sohonta sekwo nje epo-humayo sopo nohumafɨkuji nje wosopayo'nji mijo'nji nɨfitnnefoho. Sekwo ngko'nji nohumafɨkuji oso a'amu Isɨlael hofɨkoe temtitofo aho hufa'u hopi'nono sɨfe mta'ni hufa'uyo sofe hwe engo umo'nantɨfeho. Ose imo'nɨngkuhwoso'no sekwo hofɨkimo mokosyohumantokutnnefoho.

Jisas kako Pitamo ole ulɨmento, Kɨko ngkine'no hohujo ukinjanɨmo'monnoho. (Matɨyu 26:31-35; Mak 14:27-31; Joun 13:36-38)

31 Jisas Pitamo ulɨmento, Saimoun, Saimoun, kɨko upa'nyo. Seten kako sekumo wonyo wasemokumonto yalofoho. Kako sekwoe huno wopɨngo somo kehilo ehilofo waseloho'monte-e'no joho losetɨmalofoho.

32 Seten ose ko yontanɨngki ngko jɨje sɨmeho hi'ntnnono ntopantokunoso poyo mape'nyo'njo yone'enji Mpohumo kikine'no jomo nto ulɨmaleno. Oseso kɨko apa'no ngkimo nnɨngkapohoji kɨko jɨje nɨngkwahwosamo nɨfo'mahoji yokumpohn'nyo usosofitofo.

33 Ose ulahonɨngki Pita ulɨmento, Hwe Engofo, hofɨko kikimo impo'angomo into-fakohufijo'manji ngko huhwo'nnonji untofaehufe. I hofɨko kikimo poyo kumoku-fijo'manji ngko huhwo'nnonji wemokufe.

34 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Pita, ngko olo hungkuno wakilɨmonne'no yohono. Olo sɨkwo'miyo lomo tosɨka yoka moho'nyo kuntoliyopo kɨko ngkine'no mango hufa'u sɨhune ole ulɨmonnoho. Ngko Jisasɨmne'no huno maniyohoyohoho.

Yo'mayo hamniyoho ho'yo ifɨki'yo hwakuhwajo so'ntnne'no hungkuno ulɨmentisofoho.

35 Hohonta sekwo nje hungkuno lutɨhwayo'ne losehwatɨmentohe sohonta sekwo hamniyoho ki'yo'nji ifɨki'yo'nji sɨfɨkwongofosyohwanji momotayo'njo imentohofo-foho. Oso hohosohonta sekwo yo'mayo so'no umofonyo imentohofotaho. Ose ulahonɨngki hofɨko ulɨmentohofi, Awonoho. Umofonyo mimmentɨhwonefoho.

36 Ose ulahonɨngkofi Jisas ulɨmento, I olohonta kɨko hamniyoho ho'yo hi'njo hwosɨ'manji maho. I a'amu ifɨki'yo hi'njo hwo'manji osenohini womano. I a'amu hwakuhwajo ane hwo'manji kako kakoe manji'mofo yajɨhwosi nom'ne a'amu mpe ikujo'no kako hwakuhwajo mpe uyono.

37 Hwapɨngoso a'amu Anɨtuye hungkuno mtɨ'mokumentohofo sohwa hofɨko ngkine'no hungkuno ole mtɨ'mokumentohofi, Hofɨko kakimo utɨmafɨkuji a'amu wonyo hwanji mɨhumatɨpitnne hweho. Oso hungkuno ngkine'no mtɨ'mokumentohofoso ne umo'nɨmontonoho. Yo'mayo ngkine'no Anɨtuye hungkuno mtɨ'mokumentohofoso olohonta ne umo'nɨmontonoho.

38 Ose ulahonɨngki hofɨko ulɨmentohofi, Hwe Engofo, kɨko uhwonyo. Nakwo hwakuhwajo hufa'u mokosyohumalohwono. Ose ulahonɨngkofi Jisas ulɨmento, Hoponoho, ose ulɨmentisofoho.

Jisas kako iyo uyo syoho Ngketɨsemani sopo Anɨtumo jomo ulɨmentisofoho. (Matɨyu 26:36-46; Mak 14:32-42)

39 Jisas noswaponto kako oso hwofɨki'nyo Oulif sɨmojo sopo sahonɨngki kakoe
inomokomoyo sohwa inɨngkamentohofofoho.
40 Jisas kako oso hopo sopo i'mofawento kakoe inomokomoyo sohwamo ole
ulɨmento, Yamofo se'maso sohonta wonyo pɨwesyanoho lɨkuji Anɨtumo jomo
yokumpohn'nyo ulɨmno.
41 Ose ulonto Jisas hofɨkimo we'enepi nonje ulɨko'motamentisofoho. Sawe-
mopo'maho. O'o, a'amu sojo fonjontɨfi pɨwasyɨwo'nɨngkiso hopa sopole humawento
Anɨtumne'no hwomtame ulohofonto ole ulɨmento,
42 Mpohwo, kɨko huno ole kiyoso'manji olo tango u'masoso ngko wae umo'mo. Huno
ose kiyoso'manji olo tango nɨ'masoso wae feenɨmofo. I, huno ose makiyo'manji wae
yanɨmofohotoho. Jɨje hunomnohini finɨngkayo. Nje hunomo inɨngkahutoho.
43 Ose ulahonɨngki a'amu ahwomo mta'ango sohwo u'manto Jisasɨmo
yokumpohn'nyo usosofito'mentisofoho.
44 Jisas kako tango mɨkunɨmposo engo uyahonɨngki kako Mpohumo jomo
yokumpohn'nyo ne'nohini ulontanɨngki kakoe a'apaho mta'ni wokino honɨyo
pa'nɨngo hwahopo lo'nɨmentisofoho.
45 Jisas kako Mpohumne'no jomo moi'wo ulosojwamofonto nolɨkafonto kakoe
inomokomoyo sohwafepono umentisofoho. Kako nu'manto uhwonɨmentisoso kakoe
inomokomoyo sohwa saho fosyowentanɨngkofi uhwonɨmentisofoho. Hofɨkoe sɨmeho
tango ifisyɨmofahonɨngki po'nɨfo imo'nontɨfi saho fosyawo'mentohofofoho.
46 Ose uhwononto ulɨmento, Sekwo saho peho'no fosyawotofo. Filɨkapmno. Sekwo
yamofo ne'masoso yahino wonyoso nopɨwesyanoho lɨkuji Mpohumo jomo ulɨmno.

Jisasɨye mango sohwa kakimo aho ko'mentohofofoho.
(Matɨyu 26:47-56; Mak 14:43-50; Joun 18:3-11)

47 Jisas ose ulontanɨngki hwe pi'nɨngo engo sohwa Jisasɨmo u'ma'mentohofofoho.
Oso hwe Jutas Jisasɨye inomokomoyo aho hufa'u hopi'nono sɨfe mta'ni hufa'uyo
somta'ango sohwo kako a'amu pi'nɨngo engo huhwo sohwamo ipemotaponto Jisasɨye
huyo'mo nu'manto hinjoho uhu'nɨmentisofoho.
48 Ose uhu'nɨngkahonɨngki Jisas ulɨmento, Jutas, kɨko A'amufe Hwomu sohwo'nɨmo
hinjoho nɨhu'nɨngkinoso nje mango hwamo ujo wehontojwanɨhumne'no lantohofo-
hino.
49 Ose ulahonɨngki Jisasɨye inomokomoyo kako'nji humunyo sohwa yo'mayo
imo'none so'no nuhwonontɨfi hofɨko ulɨmentohofi, Hwe Engofo, kɨko huno ole
lakiyohoho. Nakwo olo a'amu lohwamo hwakuhwajo'nji wofonjosyano. Huno ose
lakiyohoho.
50 Ose ulontanɨngkofi inomokomoyo fihwo kako oso hwe tajo ango syoho'njo
sohwafe hwe yofe engo'njo sohwo kakoe syoho ulohofiyo sohwoe aho anga so-
hohnjo haloho somo hwakuhwajo'nji loku'mentisofoho. Lojwahonɨngki halohoso
pɨwahu'mentisofoho.
51 Jisas ose uhwononto ulɨmento, Oso yahino wonyoso olohonta foho'namopmno.
Ose ulonto oso hwe huhwo sohwoe halohopo aho upm'mokahonɨngki halohoso
wopɨngo umo'nɨmentisofoho.
52 Jisas wopɨngo ose umokonto kako a'amu tajo ango syoho'njo sohwanji a'amu
Anɨtuye tajo ango engo somo uhwontohumayo fefo tokuso'njo sohwafe hwe engo
sohwanji a'amu Jutafe hwe engo sohwanji hofɨko kakimo aho ke-e'ne pmmentohofo
sohwamo ole ulɨmento, Sekwo a'amu hufo iwo'nɨngkiso sohune'no aho wokano lontɨfi
hwakuhwajo'nji itokuso'nji lomotopalokwofo.
53 Sɨkuno pi'nɨngo engo somo Anɨtuye tajo ango engo somo ngko sekwo'nji
nohumentanɨngko sekwo ngkimo aho manɨko'mmentohofofoho. I oso'no olohonta

Seten+ye yokumpohn'nyo engo imo'n+ngkohoho. Oso'no sekwoe s+kunofoho. Ose ul+mentisofoho.

Pita ole l+mento, Ngko Jisas+ne'no huno maniyohoyohoho.
(Mat+yu 26:57-58, 69-75; Mak 14:53-54, 66-72; Joun 18:12-18, 25-27)

54 Jisas ose ulahon+ngki hof+ko Jisas+mo aho kent+fi ipemotawomentohofofoho. Ipemotawent+fi hof+ko oso a'amu tajo ango syoho'njo sohwafe hwe engo sohwoe angomo motahumentohofofoho. Pita hof+kimo ko in+ngkawomentisoso hof+kimo mufantohi'nyofoho. O'o, kako po'mtopo'mtisyo humuloho'm+wesyofoho.
55 Oso ango hopo soponjo a'amuso tojo ajwo somo toho intofont+fi humohumanto-hofofoho. Osopo Pita hof+ko'nji humamentisofoho.
56 Pita kako t+pomponaho sopo nohumentan+ngki a'mu syoho ulohofiyo fisi kako Pitamo uhwononto ul+mento, Olo hwe lohwo huhwo Jisas+'nji humawo'n+ngkiso hweho.
57 Ose ulahon+ngki Pita ul+mento, Olo a'mu losijo awonoho. Ngko kakine'no huno maniyofoho. Ose ul+mentisofoho.
58 Hwangku we'enepi nohumant+fi hwe fihwo kako Pitamo uhwononto ul+mento, K+ko huhwosi kakoe a'amu hwosoho. Ose ulahon+ngki Pita ul+mento, Olo hwe lohwo ngko kakoe a'amu hwon+'maho.
59 Pita ose ulonto oso hopo sopo ne'no nohumentan+ngki mofehi'nyo s+mo'me anga'nohino uyakolofo somo hwe fihwo Pitamne'no hungkuno yokumpohn'nyo ole ul+mento, Hungkuno nehopi'nohini wal+monne'no yohono. Olo hwe lohwo huhwo kako Jisas+'nji humawo'n+ngkiso lohwol+keno. Kako Ngkalilinta'ango hweho.
60 Ose ko ulahon+ngki Pita ul+mento, Olo hwe lohwo k+ko hungkuno lohinoso ngko huno manyo'njo yohoho. Ose ulontan+ngki tos+ka yoka kunto'no ho'n+mentisofoho.
61 Ose ho'n+ngkahon+ngki Jisas kako Pitamne'no ikinjamo lohofonto Pitamo uh-won+mentisofoho. Pita kako Jisas+ye s+manomo uhwononto oso hungkuno Jisas Pitamo ul+mentiso so'no huno ikwesyaf+hu'mentisoso olenoho. Olo s+kwo'miyo lomo y+hufo tos+ka yoka malontan+ngkuhwoso sohonta k+ko Pita ngkine'no mango hufa'u s+hune ole wal+monnoho. Ngko Jisas+mne'no huno maniyofoho.
62 Pita kako huno ose syaf+syonto kako mempo swonto kakoe yahino wonyo so'no s+meho tango m+kun+mposo uyahon+ngki humotaho engo l+mentisofoho.

Hof+ko Jisas+mne'no t+kafo ujont+fi kakimo ikujoho fongku'mentohofofoho.
(Mat+yu 26:67-68; Mak 14:65)

63 A'amu Jisas+mo aho ko'mentohofo sohwa hof+ko Jisas+mne'no sitofo ulont+fi ikujoho fongku'mentohofofoho.
64 Hof+ko Jisas+ye t+momo hwap+fe kot+j+swont+fi ikujoho fonjont+fi ul+mentohofi, K+ko huno hwap+ngo'njo sohwosi t+hwo kufonjohoho. K+ko huno kisyo'manji oso hweho fonaso.
65 Ose ulont+fi hof+ko sitofo mjalomumentohofofoho.

Hof+ko 'kaun+sol' sohwafe t+mopo Jisas+mo nom'ne hungkuno ulo-hon+mentohofofoho.
(Mat+yu 26:59-66; Mak 14:55-64; Joun 18:19-24)

66 Im+ngo ne mofehi'nyo s+'mofape so'nji a'amu *kaun+sol* sohwa uhu'mokumentohofofoho. Oso a'amu huhwo sohwa fehohnjoso hof+ko tajo ango syoho'njo sohwafe hwe engo hwafoho. Fehohnjoso hon+ngkano hungkuno lut+hwawo'n+ngkohof+hwafoho. A'amu sohwa hof+ko hof+koe *kaun+sol* sohwafe pono Jisas+mo ipemotasont+fi ole ul+mentohofi,

67 Kɨko yoloho fonaso. Kɨko Kɨlais Anɨtu lokuhwatɨmentiso sohwosilaho. Ose
ulahonɨngkofi Jisas ulɨmento, Ngko selɨmeso sekwo ngkimo sɨmeho hi'ntnnono
montapɨfitnnehofo.
68 U, ngko sekumo nom'ne hungkuno selohonɨmeso sekwo nje hungkunomo aku
mantɨfitnnehofo.
69 I oso'no olohonta'nji sɨkuno engolopohamo memjaofɨhwoso sohonta
A'amufe Hwomu sohwo'ni Anɨtu yo'mayo hopi'nonohino somne yokumpohn'nyo
hwapɨngo'njo sohwoe aho anga sohohnta'ni wohumamonnoho.
70 Ose ulahonɨngki ulɨmentohofi, Kɨko sohwosi, kɨko Anɨtuye Hwomu Nehwosilaho.
Ose ulahonɨngkofi Jisas ulɨmento, Sekwo ose lohofoso ngko olo huhwo'nyoho.
71 Ose ulahonɨngki hofɨko hnnɨmentohofi, Kakoe mango mta'ni nto
upa'nɨngkuhwono. Nom'ne hungkuno pehofo upo'nanehwono. Awonoho. Nta'noho.
Ose hnnɨmentohofofoho.

23

*A'amu Jutaso hofɨko hwe engo Pailotɨye tɨmo sopo Jisasɨmo hungkuno ulo-
honɨmentohofofoho.*
(Matɨyu 27:1-2, 11-14; Mak 15:1-5; Joun 18:28-38)

1 Oseso a'amu hopi'nonohinoso nolɨkafontɨfi Pailotɨyepono Jisasɨmo ipemotawom-
entohofofoho.
2 Ipemotawentɨfi hofɨko Jisasɨmne'no olo hwasyo hungkuno lomantɨfi mjalomu-
mentohofi, Nakwo olo hwe lohumo uhwonɨwo'nɨngkuhwoneso kako nakwoe a'amu
somo hwasyo honɨngkanomo ipemotawowo'nɨngkiso hweho. Nakwoe hwe engo Sisa
sohune'no hamniyoho ho'nasyɨwo'nɨngkuhwone honɨngkano somo wopɨjwonao'mto
iwo'nɨngkiso hweho. Kako ole hnnɨwo'nɨngkiso hweho. Ngko Kɨlais hwo'nyoho. Ngko
a'amu Jutafe Hwe Engo hwo'nyoho.
3 Ose ulahonɨngkofi Pailot Jisasɨmo ulohonɨmento, Kɨko a'amu Jutafe Hwe Engo
hwosilaho. Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Hungkuno hiso kɨko nehopi lohino.
4 Ose ulahonɨngki Pailot kako a'amu tajo ango syoho'njo sohwafe hwe engo sohwanji
hwe hwoya'mi hopi'nonohino so'njimo ole ulɨmento, Ngko olo hwe lohunta'ni
honɨngkano wonyo motɨpemahoyohono.
5 Ose ulahonɨngki hofɨko mohm'no olo hwasyo hungkuno ulɨmentohofi, Olo hwe
lohwo kako hwaho Jutiya so'meemjo hwe moya'mimo hungkuno ulahonɨngki hofɨko
a'amu nakwoe hwaho mokosyohumayo sohwamo wae weeofantɨfe'no yalokwofo.
Kako oso hungkunoso Ngkalilinta'angoso ne'no hwasyo mjalɨmopmmojoso ae olo-
ponoho. Hwasyo ose ulɨmentohofofoho.

Heloutɨye tɨmopo a'amu hofɨko Jisasɨmne'no hungkuno ulɨmentohofofoho.

6 Pailot kako oso hungkuno upa'nonto hofɨkimo ulohonɨmento, Olo hwe lohwo
Ngkalilinta'ango hwolaho.
7 Ose ulahonɨngki hofɨko hungkuno ulɨmentohofoso Pailot kako huno ole uyɨmento,
Jisas kako oso hwaho Helout mokosyohumamojo soponta'ango hweho. Huno ose
uyahonɨngki kako Heloutɨyepono Jisasɨmo lɨhwatɨmentisofoho. Oso hohosohonta
Helout huhwo'nji ango Jelusalem humamentisofoho.
8 Helout kako Jisasɨmo uhwononto sɨmonyo imentisofoho. Hwapɨngoso kako
Jisasɨmne'no yo'mayo hungkuno upa'nonto kako Jisas yo'mayo wonyoangkafo a'amu
miyɨwo'nɨngkiyohofoso ihwoso'no uhwonɨmo lɨmojo hweho.
9 Oseso Helout kako yo'mayo hungkuno pi'nɨngo Jisasɨmo ko ulohonɨngkahonɨngki
Jisas kako hungkuno mujofoho.

10 A'amu tajo ango syoho'njo sohwafe hwe engo sohwanji a'amu hon+ngkano
hungkuno lut+hwamotofo sohwanji hof+ko Jisas+mne'no hungkuno yokumpohn'nyo
mjal+m+mentohofofoho.
11 Helout kakoe a'amu itokuso'njo sohwanji hof+ko Jisas+mo wonyo umt+'mokont+fi
sitofo ul+mentohofofoho. Oso'no hof+ko hwe yofe engo'njo hwaho mokosyohumayo
sohwafe manji'mofo wonyoangkafoso a'amu oso homo somo uhwon+ngkuji t+kafo
ujiyo'ne ulohof+hwajont+fi Pailot+yepono asomo l+hwat+mentohofofoho.
12 Hohonta Helout+'nji Pailot+'nji siko mangohwo pa'nyo humamojiyoso oso s+kuno
homo somo siko s+meho afa inonji nje a'amuhwe hnn+mentisiyefoho.

Pailot kako Jisas+mo us+hutof+hwat+mo ko lonto Jisas+mo fonjinto'ofasiyo'ne hungkuno ul+mentisofoho.
(Mat+yu 27:15-26; Mak 15:6-15; Joun 18:39–19:16)

13 Oso'no Pailot kako a'amu tajo ango syoho'njo sohwafe hwe engo sohwanji a'amu
Jutafe hwe engo sohwanji hwe moya'mi hopi'nonohino somne'no lut+manto
14 ul+mento, Sekwo olo hwe lohumo ngkiyepono ipemotapohofo lohune'no sekwo
ntohofi, Kako hwe moya'mife hunomo wonyo umokalofoho. Ose ntohofo so'no
ngko oso hungkuno so'ne'no sekwoe t+mopo ulohon+ngkeso ngko kakoe hon+ngkano
wonyoso mot+pemahoyohono. O'o, sekwo upa'n+mno. Sekwoe hungkunoso ne
anefoho.
15 Helout kako ngkiyepono olo hwe lohumo asomo l+hwat+maso so'no ngko huno
niyohoho. Kako huhwo olo hwe lohwoe hon+ngkano wonyoso mot+pemuyonto
l+hwat+maso hweho. Upa'n+mno. Olo hwe lohwo peho wonyo imaso hune'no
wofonjosyantanto. Awonoho. Wonyo ane hweho.
16 Oso'no ngko kakimo sohwe'nji ikujoho fonji'mo us+hutof+hwat+monne'no yohono.
Ose ul+mentisofoho.
17 [Oso humamotofo sohonta yahino oleso wo'nnyoponoho. Oso An+tu A'amu Is+lael
somo Uyakolo'mentiso somne'ne Syaf+siyo s+kuno iyoho humayo engo uhwon+motofo
homo somo Pailot kako a'amu impo'angomjo fihumo is+hutof+hwat+mojofoho.]
18 Pailot kako Jisas+mo us+hutof+hwat+mo l+mentiso so'no hwe moya'mi
hopi'nonohino mango mohm'no ole ul+mentohofi, Oso hwe sohumo fonjasy+kuji
Mpolapas nakuyepono fis+hutof+hwat+mno. Ose ul+mentohofofoho.
19 Oso hwe Mpolapas huhwo sohwo kako a'amu hwaho mokosyohumayo sohwanji
ikujoho fongki'nont+fi hwe fihumo fonjahumentiso so'no hof+ko impo'angomo uhu-
mat+'mentohofo hweho.
20 Pailot kako Jisas+mo us+hutof+hwat+mo lonto hungkuno apa'no ul+mentisofoho.
21 I oso'no hof+ko mango mohm'no ul+wo'n+mentohofi, Iyopo fonjinto'ofahumno.
Iyopo fonjinto'ofahumno.
22 Ose ulahon+ngkofi Pailot kako hungkuno hufa'u s+hune umo'nono lonto ul+mento,
Peho'neto. Olo hwe lohwo peho wonyo imaso hwolo. Ngko olo hwe lohwoe wonyoso
mot+pemahoyohono. Kako poyoso peho'no umo'n+montolo. O'o, ngko kakimo
sohwe'nji ikujoho fonji'mo us+hutof+hwat+monne'no yohono.
23 Ose ko ulahon+ngki hof+ko n+hu'no yokumpohn'nyo imo'nont+fi fon-
jinto'ofasiyo'ne apa'no mango mohm'no ul+mentohofofoho. Oso'no hof+koe mangoso
Pailot+ye mangomo hwotoho hmmentohofofoho.
24 Oseso Pailot hof+koe hungkunomo haloho'no yonto Jisas+mo fonjasiyo'ne
hungkuno ul+mentisofoho.
25 Oso hwe kako a'amu hwaho mokosyohumayo sohwanji ikujoho fongki'nont+fi
hwe fihumo fonjahumentiso so'no hof+ko impo'angomo uhumat+'mentohofo
sohumo Pailot kako is+hutof+hwat+mentisofoho. I Jisas sohune'no hof+koe

hungkunomo inɨngkawento Pailot kako kakoe aˈamu itokusoˈnjo sohwafe ahomo hoˈnahumentisofoho.

Hofɨko Jisasɨmo iyo hwojiyafɨkuˈnnyomo fonjintoˈofahumentohofofoho.
(Matɨyu 27:32-44; Mak 15:21-32; Joun 19:17-27)

26 Hofɨko Jisasɨmo ipemotawentɨfi hwe fihwo Saimoun ango Sailininta'ango sohumo aho kaˈmentohofofoho. Saimoun huhwo sohwo kako syoho mtaˈango sohwo angopono pontanɨngki hofɨko Jisasɨye iyo hwojiyafɨkuˈnnyoso Saimounɨye sangopo nɨtofiyahonɨngkofi kako intofonto Jisasɨmo tɨfi intofɨmjɨmentisofoho.

27 Nto wahonɨngkofi hwe moyaˈmi piˈnɨngo engo hofɨko Jisasɨmo inɨngkawentɨfi moyaˈmi fifa hofɨko Jisasɨmneˈno hitoho ulofahonɨngki humotaho lɨmentohofofoho.

28 Ose lontanɨngkofi Jisas kako ikinjamo lohofonto ulɨmento, Sekwo Jelusalemmjo moyaˈmi sofasi sekwo ngkineˈno humotaho pehoˈno ntantɨkwofo. Oˈo, sekwo sekwoˈntnneˈno sekwoe mehomiˈntnneˈno humotaho engo filɨmno.

29 Upaˈnɨmno. Hwangku sɨkuno wonyo iˈmofapɨhwosoˈno ole lɨfitnnefoho.
Moyaˈmi hwonjo sofanji,
moyaˈmi yawoso mmoˈnyoˈnjo sofanji,
moyaˈmi mehomi amno manyo sofanji,
hofɨko sɨmonyo uyɨfe.

30 Oso sɨkuno homo somo hwe moyaˈmi hwofɨkiˈnyo engo somo ole ulɨfitnnefoho. Sekwo nakumo fɨkilopenahumno. I hwofɨkiˈnyo weˈe somo ole ulɨfitnnefoho. Sekwo nakumo fɨfehuˈmokonesyohumamno. Ose ulɨfitnnefoho.

31 Hungkuno ole lɨwoˈnɨngkohofo, Aˈamu olo wonyo loso iyo mijoˈnjo tɨpemapijo sohonta ifijoˈmanji iyo yofoho imoˈnɨngkuhwosoˈno pipi uyantɨfeto. Jisas kakineˈno ose ulɨmentisofoho.

32 Hwe hufaˈu honɨngkano wonyo imoˈmojiyo sohwaˈu Jisasɨˈnji fonjintoˈofasiyoˈne ipemotawomentohofofoho.

33 Oso hwofɨkiˈnyo weˈe yofe ole, Aˈmomnokino Yokino Huyoˈmango Paˈnyoponoho lɨwoˈnɨngkohofo sopo iˈmofawentɨfi osopo Jisasɨmo fonjintoˈofahumentohofofoho. Oso hwe wonyo imojiyo sohwaˈuˈnji angaˈnohino sohwo Jisasɨye aho angahohntaˈni fonjintoˈofasyontɨfi nomˈne humo Jisasɨye aho hwonamonyo hohntaˈni fonjintoˈofahumentohofofoho.

34 Hofɨko Jisasɨmo fonjintoˈofosyahonɨngkofi Jisas kako Anɨtumo ulɨmento, Mpohwo sohwosi olo wonyo ntohofantɨkwofo loso'no hofɨko huno itoˈno muyo hwafoho. Osoˈno kɨko hofɨkoe wonyoso wae yɨmofohoji hofɨkimo ufoˈmaho. Ose ulɨmentisofoho. Hwe itokusoˈnjo sohwa hofɨko Jisasɨye manjiˈmofo yoˈmayoso tɨhwo tɨhwo manekiyohoho lontɨfi syohiˈnyo yontɨfi oso syohiˈnyo homo somo uyakoloˈmentiso aˈamu sohwo maˈmentisofoho.

35 Hwe moyaˈmi hopiˈnono hofɨko nolohofontɨfi humuhwontohumantohofofoho. Hwe yofe engoˈnjo sohwa hofɨko Jisasɨmneˈno sitofo ole ulɨmentohofi, Kako aˈamu nomˈnemo ufoˈmawoˈnɨngkiso hweho. Osoˈno kako Kɨlais Anɨtu uhwosopoˈmentiso ne hwoˈmanji kako ufoˈmaˈnono.

36 Ose lahonɨngkofi aˈamu itokusoˈnjo huhwa sitofo ulontɨfi hofɨko Jisasɨˈnjo mofone sopo wentɨfi mijo yokumpohnˈnyo mangkinyoˈnjo ifomokosyohumantɨfi, Mono. Mijo hmnyo, ulontɨfi

37 ulɨmentohofi, Kɨko aˈamu Juta somo mokosyohumawoˈnɨngkino nehwosɨˈmanji kɨko foˈmaˈnyo. Sitofo ose ulɨmentohofofoho.

38 Jisasɨye iyo hwojiyafɨkuˈnnyo kakoe mnokinoˈnjo tojwa sopo iyoswo hofojahumentohofofoho. Oso iyoswo homo somjo ifalifaliyoso olenoho. OLO HWE LOHWO AˈAMU JUTAFE HWE ENGO HWEHO.

39 Oso a'amu wonyo sohwa'u Jisasɨ'nji fonjinto'ofahumentohofo sohwa'u nom'nehwo Jisasɨmo sitofo ole ulɨmento, Kɨko Kɨlais nehwosɨ'manji kɨko fo'ma'nɨngkohoji nekumo fefo'maho.
40-41 Ose ulahonɨngki nom'nehwo upa'nonto yoka ulɨmento, Kɨko pe'nɨngkino loso'no Anɨtumne'no iyoho makinɨngkoho liyohoho. Nekwoe yahino wonyo imotohwayo lomne'no tohino mahwoyo loso ito'nohinofoho. Olo hwe lohwo kako honɨngkano wonyo ane hweho. I oso'no nekwo tohino mahwoyeso kako'nji afa'no mahwono.
42 Ose ulonto kako Jisasɨmo ulɨmento, Hwangku kɨko a'amumo mokosyohumayo'ne yofe engo majo sohonta kɨko ngkine'no huno asyanɨfohujo.
43 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Ngko hungkuno nehopi'nohini wakilɨmonne'no yohono. Olo sɨkuno lomo kɨko ngko'nji ahwomomjo ango wopɨngo *Palatais* sopo wohumantayoho. Ose ulɨmentisofoho.

Jisas kako poyo imo'nɨmentisofoho.
(Matɨyu 27:45-56; Mak 15:33-41; Joun 19:28-30)

44 Hinjo ajwo kuntoliyopo sɨkuno mjaofonto mofehi'nyomo hoholo yasyonto akupo'nyo'nji (3 *kɨlouk*) oso'nji apa'no longkonɨngkahonɨngki mofehi'nyo lɨmentisofoho.
45 Sɨkuno mjao'mentiso hohosohonta Anɨtuye tajo ango engo somjo hwapɨfe engo oso ajwoponjo ango we'e Anɨtu humayo'nefoho lɨmotofo sopo hoku'yopo pmpilɨpeehinyoso yokintahopo nta'ni tomonte sɨsɨmpo lohofonto hufa'u imo'nɨmentisofoho.
46 Sɨsɨmpeehonɨngki Jisas kako mango mohm'no ole ulɨmento, Mpohwo, nje huyo'mangoso jɨje ahomo woho'nakohumne'no yohono. Ose ulonto kako poyo imo'nɨmentisofoho.
47 Poyo imo'nɨngkahonɨngki a'amu itokuso'njo sohwafe hwe engo sohwo oso homo somo uhwononto Anɨtuye yofe ho'nomanto ulɨmento, Ou, nehopi. Olo hwe lohwo kako honɨngkano wonyo ane hweho. Kako ito'nohino hweho. Ose lɨmentisofoho.
48 Hwe moya'mi hopi'nono oso hopo sopo lohofontɨfi yo'mayo imo'nɨmentiso somo tɨmo humuhwontohumantohofoso sɨmeho tango mɨkunɨmposo uyahonɨngki hofɨkoe ango pone'no humpo'mentohofofoho.
49 Jisasɨye a'amu so'nji moya'mi Ngkalili nta'ni Jisasɨmo inɨngkamotofo sofanji kengo nompo lohofontɨfi yo'mayo imo'nɨmentiso somo humuhwontohumantohofofoho.

Hofɨko Jisasɨye pijafoso sokimomo ho'nahumentohofofoho.
(Matɨyu 27:57-61; Mak 15:42-47; Joun 19:38-42)

50 Hwe fihwo kakoe yofe Jousepɨyoho. Oso hwe huhwo sohwo kako a'amu Jutafe ango Alimateyanta'ango hweho. Kako hwe wopɨngo'nohini hweho. Kako *kaunɨsol* syoho'njo ko huhwo
51 kako oso wonyo hofɨko Jisasɨmo uloho'mentohofo so'no eno mujo'njo imentisofoho. O'o, kako oso hwe Anɨtu uhwatɨmo lɨmentiso sohwoe pe-e'ne sɨkuno so'no hontohumamojo hweho.
52 Oso hwe huhwo sohwo kako Pailotɨmo u'manto Jisasɨye pijafo mayo'ne ulohonɨmentisofoho.
53 Oseso kako Jisasɨye pijafoso iyopo nta'ni nomanto hwapɨfe halojo somo ifohumpo lohofonto sokimo a'amuhwa hofɨko mtɨ'mokumentohofo somo ho'nahumentisofoho. Oso sokimo homo somo nom'ne a'amu poyo pe'nnyoso moho'nasiyomnoho. O'o, songofoho.
54 Oso sɨkuno Fɨlaite somo hofɨko sɨkuno iyoho humayo'ne yo'mayoso ito'no yasiyo'ne sɨkunofoho. Sɨkuno iyoho humayoso umo'nɨmonte'no yohoho.

55 Oso moyaˈmi Ngkalili ntaˈni Jisasɨmo inɨngkapmmentohofo sofa hofɨko Jousepɨˈnji
nowentɨfi Jousep Jisasɨye pijafo sokimomo hoˈnosyahonɨngki humuhwontohumanto-
hofofoho.
56 Osofa hofɨkoe ango poneˈno humpoˈmentohofofoho. Nowentɨfi yoˈmayo yoˈmayo
akinoˈnjoso Jisasɨye pijafomo ehulohofaneˈentɨfi itoˈno esyohumamentohofofoho. Oso
sɨkuno iyoho humayo somjo honɨngkano hungkuno lɨmotofo hopaso hofɨko iyoho
humamentohofofoho.

24

Jisas kako apaˈno songo lɨkaˈmentisofoho.
(Matɨyu 28:1-10; Mak 16:1-8; Joun 20:1-10)

1 Santemo nɨhuˈno imɨngo neˈnji oso moyaˈmi hofo sofa hofɨko Jisasɨye pijafomo
hwone mijo yoˈmayo akinoˈnjoso ehulohofoˈne itoˈno nto esyohumamentohofoso
huˈmemantɨfi sokimo Jisas wentanjo soponeˈno umentohofofoho.
2 Oso sojo ewafoso sokimo mango sopo pɨjwahumentohofoso nohwo-
sompoˈnowentanɨngki uhwonontɨfi
3 sokimomo swontɨfi uhwonɨmentohofoso Jisasɨye pijafoso motɨpɨhwonɨmmentohofofoho.
4 Oso hisoˈno hofɨko huno piˈnɨngo engo syafɨsyontɨfi humentanɨngkofi hwe hufaˈu
hwaˈu manjiˈmofo mofehiˈnyo lawoˈnnyo sohwaˈu hofɨkoˈnjopo lohofahonɨngki
5 moyaˈmi sofa iyoho unɨngkahonɨngki hofɨko ingkuˈni ingkuˈni lohofontɨfi huma-
mentohofofoho. Hwe huhwo sohwaˈu ulɨmentisiyo, Sekwo aˈamu songo humaso
sohuneˈno aˈamu poyo peˈnɨmentohofo lohwafepono pehoˈne tɨpmmopalokwofo.
[Kako olopo mohumuyoho. Anɨtu nto ulɨkoˈmaho.]
6 Kako hwaho Ngkalili humanto selɨmentiso hungkuno soˈno huno apaˈno
fɨkwesyafɨhupmno.
7 Ole soˈno selɨmento, Aˈamufe Hwomu sohumo aˈamu honɨngkano
wonyoˈnjo sohwafe ahomo hoˈnasyɨkujoˈno hofɨko iyo hwojiyafɨkuˈnnyo somo
fonjintoˈofasyɨkujoˈno sɨkuno hufaˈu sɨhune memjaofɨhwosoˈno apaˈno songo
lɨkafone hweho.
8 Ose ulahonɨngki hofɨko Jisas hofɨkimo hohonta ulɨmentiso soˈno syafɨsyontɨfi
9 oso sokimo homo somo ulɨkoˈmaˈmentohofofoho. Nulɨkoˈmantɨfi hofɨko Jisasɨye
inomokomoyo aho hufaˈu hopiˈnono sɨfe mtaˈni angaˈnohino sohwanji nomˈne aˈamu
soˈnjimo yoˈmayo soˈno ulɨmentohofofoho.
10 Oso moyaˈmi hofo sofa ole fafoho. Maliya ango Makɨtolantaˈango siˈnji Jouanaˈnji
Maliya Jemɨsɨye konaˈwohisiˈnji nomˈne moyaˈmi sofanji oso hungkuno hiso aˈamu
apousel sohwamo ulɨmentohofofoho.
11 Oso aˈamu *apousel* sohwa hofɨko moyaˈmi sofafe hungkuno somo upaˈnontɨfi ifofo
hungkuno lohapohofo ose syafɨsyontɨfi hofɨko sɨmeho hiˈntnnono mummentohofo-
foho.
12 I osoˈno Pita kako nolɨkafonto sokimomo uhwonɨmo lonto hano kunto kuntoˈno
ufeeloˈmˈmentisofoho. Iˈmofawento mempo hohntaˈni hwomtame ehumu loho-
fonto tɨmo sokimomoˈmo monje syuhwonɨhwojahusyoso hwapɨfe halojo soˈnohini
wentanɨngki syuhwonɨhwojawento kakoe ango poneˈno asomo ponto yoˈmayo
imoˈnɨmentiso soˈno huno piˈnɨngo engo humosyafɨsisofoho.

Hwe hufaˈu hwaˈu Emeyos honɨngkano sopo Jisasɨmo uhwonɨmentisiyefoho.
(Mak 16:12-13)

13 Oso sɨkuno homo somo hwe hufaˈu hwaˈu siko ango Emeyosɨneˈno hano umen-
tisiyefoho. Oso honɨngkano Jelusalem mtaˈni ango ne sopo iˈmofae soˈno hano uyoso
aho hufaˈu hopiˈnono sɨfe mtaˈni angaˈno *kiloumita*foho.
14 Siko hano nowenji yoˈmayo imoˈnɨmentiso soˈno humomjahnnɨmɨhusiyefoho.

15 Siko hungkuno mjohnn+m+wentan+ngki Jisas kako huhwo siko'njo mofonepo
nta'ni imo'noma lohofonto siko'nji humahwofofoho.
16 Jisas siko'nji ko went+fi siko Jisas+mo yofe m+hwofe'njo imentisiyefoho.
17 Jisas sikimo ul+mento, Siko peho hungkuno mjol+m+walokusiyo. Ose ulahon+ngki
siko lohofu lohofonji s+meho tango'njo sohwa'u s+mano upo'mentisiyefoho.
18 Hwe nom'nihwo kakoe yofe K+liyoupas sohwo kako Jisas+mo ul+mento, A'amu
ango kengo kengoponta'angoso Jelusalem uhu'mokumalofo sohonta humamahnno
sohwosi yo'mayo imo'n+maso so'no k+ko huno makiyoho liyohoho.
19 Ose ulahon+ngki Jisas ul+mento, Peho imo'n+masoto. Ose ulahon+ngki siko
ul+mentisi, Oso yo'mayo hopi'nonohino imo'n+maso so'no lalokuhwayoso Jisas ango
Nasaletnnta'ango sohumo imo'n+masofoho. An+tu kakimo hungkuno uyahon+ngki
nal+mojo hweho. Yo'mayo imojo so'nji hungkuno l+mojo so'nji wonyoangkafofoho.
Nakwo a'amu huhwo sohwi uhwon+ment+hwone hn'nnonji An+tu huhwo'nji wop+ngo
hweho lalokuhwono.
20 Nakwoe a'amu tajo ango syoho'njo sohwafe hwe engo sohwanji nakwoe hwe
engo sohwanji hof+ko hwe engo nakwoe hwaho mokosyohumayo sohwafe ahomo
ho'nohumalof+hweho. Noho'nosyahon+ngkofi hof+ko poyo umo'nono lont+fi kakimo
iyopo fonjinto'ofahumalofo hweho.
21 I oso'no nakwo huno ole: Oso hwe sohwo kako a'amu Juta hn'n+mo a'amu
aho yokumpohn'nyo nemokosyohumentan+ngkujo sohwa mta'ni is+hutofonemayo'ne
hweho. I osohonta oso yo'mayo imo'n+masoso s+kuno hufa'u s+hune mem-
jao'masofoho.
22 Oso'no olo im+ngo lo'nji moya'mi fehohnjo nakwo'nji Jisas+mo in+ngkamotofo sofa
hungkuno nelahon+ngkofi nakwo yomo engo ihwonefoho. Hof+ko olo im+ngo lo'nji
Jisas+ye pijafo ho'nohumalofo sopo
23 huno uhwonawent+fi asomo nopont+fi ole nalohofi, Nakwo a'amu ahwomo
mta'ango sohwa'umo uhwon+ngkahon+ngkuhwoni siko ole nalisiyo, Kako songo
humaho. Ose nalohofo.
24 A'amu fehohnjo nakwo'nji humant+hwone sohwa hof+ko Jisas+ye pijafo
ho'nohumalofo sopo uhwonowano lont+fi umentohofoso moya'mi sofa
uhwon+ngkahwofo hopa hof+ko uhwon+ngkohofofoho. I oso'no hof+ko Jisas sohumo
muhwon+ngkiyohofo.
25 Ose ulahon+ngki Jisas ul+mento, Siko huno ane hwahusoho. Siko a'amu An+tu
hungkuno uyahon+ngki l+motofo sohwafe hungkunomo s+meho hi'ntnnono muyo'njo
peho'no imasiyoto.
26 Hof+ko ole nal+motofi, K+lais kako s+mo'mo yo'mayo so'no tohino mahwosi t+fi
no'mo kako yofe engo'nji yokumpohn'nyo engo'nji mane hweho. Ose nal+motofofoho.
27 Ose ulonto Jisas kako Mouses+ye hungkuno mta'ni lomanto a'amu An+tu
hungkuno uyahon+ngki l+motofo sohwafe hungkuno so'nji ul+mentisofoho. Yo'mayo
hungkuno kakine'no mt+'mokumentohofoso Jisas sikimo l+jumo'mentisofoho. Oso'no
kako yoloho neso lut+hwamentisofoho.
28 Jisas kako ne'no lut+humuhwahon+ngki oso ango Emeyos siko wowanji imentisiyo
sopo mofonepo i'mofawent+fi Jisas kako hano ne'no wamonto ko yahon+ngki
29 siko hungkuno yokumpohn'nyo ul+mentisi k+ko nekwo'nji fosyohumaho.
Mofehi'nyo wan+ngku'n+monto isoso we'enepi s+kuno wonammontonoho. Ose ula-
hon+ngki Jisas siko'nji ango fihumo noswont+fi humamentohofofoho.
30 Oseso hof+ko wosopayo nyo'ne epohumayo sopo humant+fi Jisas kako wopayo no-
manto An+tumo isamoyoka ulonto wosopayo hiso nokujonto sikimo uy+mentisofoho.
31 Ose uyahon+ngki sikoe t+mo ehohos+syahon+ngki Jisas+mo yofe
uhwo'mentisiyefoho. Yofe uhwofahon+ngki Jisas kako imo'nao'mentisofoho. Nto

imo'naofahon+ngki siko kakimo apa'no muhwon+mmentisiyefoho.
32 Ose yonji ole hnn+mentisi, Nekwo kako'nji hon+ngkanopo nopontani kako
An+tuye hungkuno yoloho neso le-et+hwamopiso so'no nekwoe s+meho wonyoangkafo
emo'n+ngkisofoho.
33 Ose hnn+mentisiyo sohonta siko nol+kafonji Jelusalemne'no asomo umentisiye-
foho. Nowenji siko Jisas+ye inomokomoyo aho hufa'u hopi'nono s+fe mta'ni
anga'nohino sohwanji nom'ne a'amu hof+ko'nji humamotofo so'njimo u'mahon+ngki
34 hof+ko sikimo ul+mentohofi, Ou, nehopi. Nakwoe Hwe Engo nto l+ko'maho. Kako
Saimoun+mo u'mahon+ngki Saimoun uhwon+ngkohoho.
35 Ose ulahon+ngkofi oso hwe hufa'u sohwa'u sikimo yo'mayo hon+ngkanopo
u'ma'mentiso so'no ulonji ole ul+mentisi, Jisas kako wopayo kujonto ejopahon+ngki
nekwo kakine'no huno eisofoho.

Kakoe inomokomoyo sohwa hof+ko Jisas+mo uhwon+mentohofofoho.
(Mat+yu 28:16-20; Mak 16:14-18; Joun 20:19-23; Apousel sohwafe Syoho 1:6-8)

36 Hof+ko oso hungkunoso hnnontan+ngkofi Jisas kako ajwo lopo nta'ni imo'noma
lohofonto hof+ko'njo ajwo sopo lohofonto ul+mento, S+meho wop+ngo'njo fosyohu-
mamno.
37 Ose ulahon+ngki hof+ko yomo yont+fi iyoho un+ngkan+ngki hnn+mentohofi, Pe-
hot+keno. Mewosot+keno.
38 Ose hnn+ngkahon+ngkofi Jisas ul+mento, Sekwo yomo peho'no epemo'nawehofo.
Sekwoe s+meho mo'mo huno pi'n+ngo peho'no seyohoho.
39 Nje s+fe aho nohon+ngkuji sekwo aho n+pmmokumno. Ngkonoho. Ngko
songo humaleno. Ihwoni. Mewoso sohwa hof+ko a'apaho'nji yokino so'nji ngkimo
nohon+ngkohofo pa'nyo'maho. O'o, mewoso yokino so'nji m+kufo so'nji anefoho.
40 Ose ulonto kako kakoe s+fe'nji aho'nji hof+kimo ut+hwamentisofoho.
41 Ose uhwonont+fi hof+ko kakimo s+meho hi'ntnnono muyilohwono ko syof+syont+fi
hof+ko s+monyo yont+fi pisopisaho mjal+m+hwan+ngkofi Jisas ul+mento, Sekwo woso-
payo fiso olopo wo'nnyo hwasilaho.
42 Ose ulahon+ngki hof+ko inan+ku iloho yahumentohofoso umosiyahon+ngkofi
43 nomanto non+ngkahon+ngki hof+ko kakimo t+mo uhwon+mentohofofoho.
44 Ose uhwon+ngkahon+ngkofi kako hof+kimo ul+mento, Hohonta ngko sekwo'nji
humanji ole sel+mentoho, Yo'mayo hungkuno Mouses ngkine'no mt+'mokumentiso
so'nji a'amu An+tu hungkuno uyahon+ngki ngkine'no l+motofo sohwafe hungkuno
so'nji a'amu ngkine'no Ta'njo Iyoswomo mt+'mokumentohofo so'nji oso
hungkuno hopi'nonohino ngkine'no mt+'mokumentohofoso ne imo'none so'no nto
sel+mentohefoho.
45 Ose ulonto hof+koe hunomo ehohos+syahon+ngki hof+ko An+tuye hungkuno ne
so'no huno ito'no umentisofoho.
46 Ole ul+mento, An+tuye hungkunoso ole nalohi, K+lais oso hwe An+tu uh-
wat+mentiso sohwo tohino engo nomahwosi s+kuno hufa'u s+hune memjaof+hwoso'no
kako poyo imo'nyoso sohwo songo wol+ka'montonoho.
47 Oso hungkuno wop+ngoso a'amufe hon+ngkano wonyo somta'ni is+hutofomayo'ne
hungkuno loso ango Jelusalem sopo nta'ni ango'meemo motahumpekuji
wolut+hwaf+kufe. Hungkuno hiso olenoho. An+tu kako a'amumo wop+ngo
uloho'mentiso so'no a'amu hof+koe hon+ngkano wonyo somne'no n+hu'nahone
hohujo ikinjaof+kujo'no An+tu hof+koe wonyoso wae umo'montonoho.
48 Sekwo yo'mayo homo somo uhwon+motofo sohwasi oso hiso'no sekwo a'amu
nom'nemo filut+hwaf+kuno.
49 Upa'n+mno. Ngko sohwo'ni oso nje Mpohwo wosejapmmonnoho sel+mentisoso
sekuyepono wol+hwat+monnoho. Sekwo olo ango Jelusalem lopo nohumentan+ngkuji
ahwomomjo yokumpohn'nyoso sekumo wose'ma'montonoho. Nose'mahwoso'no oso

hiso'nji nakwo nom'ne angopono wohumpehwano lɨfijo'manji noho fohumpekuno. Ose ulɨmentisofoho.

Anɨtu kako Jisasɨmo ahwomomne'no motasɨmentisofoho.
(Mak 16:19-20; Apousel sohwafe Syoho 1:9-12)

50 Oseso Jisas kako hofɨkimo ipemotawento ango Mpetani sopo uhwojamentisofoho. Oso hopo sopo kakoe a'amu somo aho ulonjimokumentisofoho.
51 Ulonjimokukwato lohofonto hofɨkimo uhwotɨ'mofahonɨngki Anɨtu Jisasɨmo ahwomomne'no motasɨmentisofoho.
52 Hofɨko Jisasɨmne'no hwomtame nto ulohofontɨfi hofɨkoe sɨmeho wonyoangkafo'njohwa Jelusalemne'no asomo pontɨfi sɨmonyo imentohofofoho.
53 Hofɨko sɨkuno huhwo huhwi Anɨtuye tajo ango engo somo humantɨfi Anɨtuye yofe ho'noma'motofofoho.
Lukɨye hungkunoso osohoponoho.

Joun
Olo Hungkuno Wopɨngo loso Joun mtɨ'mokumentisofoho.
Olo Hungkuno Sɨmo'mjofoho.

Jisas ahwomomne'no nto sɨmentiso sohonta soswo mofonepo *sikɨsɨti-foua* (64) nto uyakolo'mentisopo Joun Jisasɨye inomokomoyo sohwo olo iyoswo loso mtɨ'mokumentisofoho. Sɨmo'mo olo Joun lohwo sohwo Joun A'amumo Mijo Kiyoma'mojo sohwoe inomokomoyo hweho. Tɨfi Jisasɨye inomokomoyo imo'nɨmentisofoho. Olo iyoswo loso Matɨyu, Mak, Lukɨja mtɨ'mokumentohofo pa'nyo'maho. O'o, nom'ne kengofoho. Hwapɨngoso ole: Matɨyu'nji Lukɨ'nji siko iyoswo mtɨ'mokiyoso Jisasɨye hofiyakwosa mta'ni imentisiyefoho. Joun sohwo mtɨ'mokumentisoso olenoho. Sɨmo'mo ne'mo nakwoe hwaho'nji yo'mayo so'nji ane sohonta Kɨlais, Anɨtuye Hungkuno sohwo, kako Anɨtu'nji humamentisofoho. Kako songo ne'no humawo'nɨngkiso hweho. (Oso hiso Joun sohe engo 1 honɨngkano we'e 1-2. Osopo weho.) Olo iyoswo hiloso Joun peho'ne mtɨ'mokumentisoto. Joun sohe engo 20 honɨngkano we'e 31 osopo Joun kako olo iyoswo hilo mtɨ'mokonto ole lɨmento: Ngko olo iyoswo mtɨ'mokohe loso'no sekwo Jisas Kɨlaisɨmo sɨmeho hi'ntnnono uyɨmno. Kako Anɨtuye Hwomu Ne hweho. Sekwo sɨmeho hi'ntnnono uyɨfijo'manji songo ne'no humayo'neso wotɨpemantɨfeho. Joun mtɨ'mokumentiso hungkuno hwapɨngo neso osohopeho. Oso'no iyoswo hiloso nakumo huno nafohotofo'neso olenoho. Joun mtɨ'mokumentiso iyoswo hiloso Jisas sohwo Anɨtuye Hwomu Ne hweho syafɨsyɨku'ntnne'ento mtɨ'mokumentisofoho. I oso'no nakwo iyoswo homo lomo atofo lɨhwasi Jisas sohwo Anɨtuye Hwomu Ne hweho lɨhwasi nakwo kakimo tɨfi unɨngkohwano.

Songo ne'no humayo hwapɨngo sohwo a'amu imo'nɨmentisofoho.

1-2 Sɨmo'mo ne'mo nakwoe hwaho'nji yo'mayo so'nji ane sohonta Kɨlais, Anɨtuye hungkuno sohwo kako Anɨtu'nji humamentisofoho. Kako songo ne'no humawo'nɨngkiso hweho. Kako huhwo Anɨtuyoho.

3 Anɨtu kakoe hungkuno sohwo'nji kako yo'mayo yo'mayo hopi'nonohinoso mtɨ'mokumentisofoho. Yo'mayo yo'mayoso nom'ne hwapɨngo mta'ango'maho. O'o, kako'nohini yo'mayoso hwapɨngo hweho.

4 Kɨlais kako songo ne'no humayo hwapɨngo sohwo kako songo humayo honɨngkano nejapmmentiso so'no kako nakwoe pomponaho hweho.

5 Oso pomponaho huhwo sohwo kako nakwo a'amu hopi'nonohino sɨkwo'mjoho'mo humentanɨngkuhwaso hn'nɨmo lonasiyo'ne hweho. Oso sɨkwo'mjoho hiso pomponaho huhwo sohumo mifehu'mokonasyonehoho. O'o, oso pomponaho huhwo sohwo ne'no nolɨwo'nɨngkuhwonefoho.

6 Anɨtu kako hwe fihumo uhwatɨmentiso sohwo kakoe yofeso Jounɨyoho.

7 Joun kako oso pomponaho hiso'ne a'amu hopi'nonohino somo ujo'ne pmmentiso hweho. A'amu hopi'nonohinoso oso hungkuno homo somo upa'nɨngkuji sɨmeho hi'ntnnono uyɨfitnne'ento pmmentisofoho.

8 Joun huhwo sohwo kako pomponaho hwo'maho. O'o, Anɨtu kako oso pomponaho hiso'no a'amu somo utɨhwayo'ne Jounɨmo uhwatɨmentisofoho.

9 Pomponaho ne hiso kako a'amu hopi'nonohino hn'nɨmo honɨngkano netɨhwayo'ne lonasiyo'nefoho. Oseso Joun kako nohumentanɨngki oso pomponaho ne sohwo imo'nonto kako a'amumo honɨngkano wopɨngo utɨhwayo hweho.

10 An+tu kakoe hungkuno sohwo'nji olo hwaho loso mt+'mokumentiso sohwo olopo nopahon+ngki a'amu olo hwaho loponjoso kakimo yofe muhwo'mmentohofofoho. O'o, muhwoso'njo yont+fi monje yahumentohofofoho.
11 Kako kakoe hwap+ngopo i'mof+wahon+ngki kakoe temtitofo a'amu Jutaso hof+ko kakimo s+meho muyo'njo yont+fi hwotoho hmmentohofofoho.
12 I oso'no a'amu fehohnjo sohwa hof+ko K+lais+mo yofe uhwofont+fi kakoe hungkunomo s+meho hi'ntnnono uy+mentohofofoho. I a'amu hopi'nonohinoso hof+ko K+lais+mo s+meho unyo somo K+lais kako kakoe yokumpohn'nyo uy+mentiso so'no An+tuye a'amu ne umokumentisofoho.
13 Moya'mi sofa hof+ko mehomi aswo mawo'n+ngkohofo hopaso a'amu An+tuye mehomi mmo'n+fitnnehofo. O'o, a'amufe yokumpohn'nyo mta'ni u, a'amufe huno mta'ni a'amu An+tuye mehomi ne imo'nyoso mmo'n+fitnnefoho. O'o, An+tu kako huno ole syaf+hu'mento, A'amuso nje hwomumo s+meho uy+kujo'manji hof+ko nje mehomi ne imo'n+fitnnefoho. Ose syaf+hu'mentisofoho.
14 An+tuye hungkuno hweho l+wo'n+ngkuhwone sohwo kako a'amu imo'nonto K+lais huhwo sohwo nakwo'njo ajwo lopo humamentisofoho. Nohumanto kako a'amu hn'n+mo wop+ngo'nohini nalohofonto kako hungkuno ne'njo'nohini lonet+hwamentiso hweho. Nakwo a'amu fehohnjo hn'nwi nakwo K+lais+ye yokumpohn'nyo engo somo uhwonontani kakoe yofe engo uhwo'ment+hwonefoho. Oso yofe engoso yokumpohn'nyo engoso An+tu kakoe Hwomumo uyahon+ngki uhwonontani An+tuye Hwomu anga'nohino hweho uhwo'ment+hwonefoho.
15 Joun kako i'mofaponto K+lais huhwo sohumne'no l+jwao'mentisofoho. Ole l+jwao'mento, Olo hwe lohumne'no ole nto sel+mentohefoho. Ngko s+mo'mo sekumo nto se'ma'mentohefoho. T+fi hwe nom'ne sohwo nose'mahwosi kako nje yofe engomo woniyakolo'montonoho. Hwap+ngoso ngko nje na'u aswo mon+maso sohonta kako songo humamojo hweho. Kakoe yofe engoso ngkimo noniyakolofonefoho.
16 Kako nakumo wop+ngo nalohofoso hwap+ngo hweho. Oso'no nakwo wonyo'nohino ko hn'n+mo kakoe wop+ngo'nohinoso nakumo wop+ngo ne'no ne'no nalohof+wo'n+ngkiso hweho.
17 Hohonta An+tu kako neyakwo Mouses+mo kakoe hon+ngkano hungkuno uy+mentisofoho. Oso hon+ngkano hungkuno homo somo a'amu nto'no min+ngkammentohofoso hof+ko tohino engo t+pema'mentohofofoho. I oso'no olohonta Jisas K+lais kako none'mahon+ngki kako hon+ngkano neso nonet+hwanto kako nakwoe wonyo somjo tohino nomanto kako wop+ngo'nohini nalohof+wo'n+ngkiso hweho.
18 Nakwo a'amu hwahoponjo hn'nwi nakwo An+tumo muhwonyo'ne'nwoho. I oso'no An+tuye Hwomu Anga'nohino sohwo kan+ngkwohwo'nji nohumanji kako An+tuye yahino ne so'no nakumo net+hwawo'n+ngkiso hweho.

Joun A'amumo Mijo Kiyoma'mojo sohwo, kako hungkuno l+mentisofoho.
(Mat+yu 3:1-12; Mak 1:1-8; Luk 3:1-17)

19 A'amu Jutafe hwe engo Jelusalem humamotofo sohwa hof+ko a'amu fih-wamo Joun+mne'no uhwat+mentohofofoho. Oso a'amu huhwo sohwa hof+ko tajo ango syoho'njo sohwanji a'amu tajo ango syoho'njo sohwamo enjwa'mo syoho y+wo'n+ngkohofo oso huhwo sohwa Lifaiyoho l+wo'n+ngkohofo, oso hwanji hof+ko Joun+mo nu'mant+fi ulohon+mentohofi, K+ko t+hwosilo. An+tu kako kuh-wosopo'mentiso sohwosilaho.
20 Ose ulohon+ngkahon+ngkofi Joun kako hungkunoso hiyaso ho'nahumentiso'maho. O'o, kako yolohoso ole ul+mento. Oso hwe An+tu a'amu Juta sohwona'n+mo nefo'mayo'ne n+hwosopo'mentiso sohwon+'maho. Ngko K+lais+n+'maho.

21 Ose ulahon+ngki hof+ko ul+mentohofi, I ose'manji k+ko t+hwosilo. K+ko neyakwo Ilaija kulaho.
O'o, Ilaijan+'maho.
Ose ulahon+ngki apa'no ul+mentohofi, I k+ko oso hwe engo sohumo An+tu hungkuno uyahon+ngkuhwosi wonal+monte'no hontohumalohwone sohwosilaho.
Ose ulahon+ngkahon+ngkofi ul+mento, O'o, ngko osoho hwo'n+'maho.
22 Ose ulahon+ngki hof+ko ul+mentohofi, I k+ko t+hwosilo. Noho fonaso. Oso a'amu nonehwat+malofo sohwamo kikine'no pehofo ulanehwono. K+ko kikine'no pehofo hnnalokuno.
23 Ose ulahon+ngkofi ul+mento, Hohonta Aisaiya sohumo An+tu hungkuno uyahon+ngki l+mojo sohwo ole l+mento,
Hwaho a'amu mohumunyo sopo mampaho engo oleso noho'nonefoho.
Nakwoe Hwe Engo sohwo wone'ma'montonoho.
Kakine'no hon+ngkano nto'no hmmopmno.
Oso hungkuno hon+ngkano imofo'ne sohune'no Aisaiya hohonta l+mentisoso ngkine'no l+mentisofoho. Joun ose l+mentisofoho.
24 Oso a'amu Joun+mo hungkuno ulohon+mentohofo huhwo sohwamo a'amu Falisi sohwa l+hwat+mentohofofoho.
25 Hof+ko Joun+mo nom'ne hungkuno ul+mentohofi, An+tu a'amu fihumo nefo'mayo'ne uhwosopo'mentiso K+lais sohwo k+ko oso hwos+'maho. K+ko Ilaija ki'maho. K+ko oso hwe engo sohumo An+tu hungkuno uyahon+ngkuhwosi wonal+monte'ne hontohumalohwone sohwos+'maho. Ose'manji k+ko hwe moya'mi somo mijo peho'ne kiyomalokuno.
26 Ose ulohon+ngkahon+ngkofi Joun ul+mento, Ngko a'amu somo mijo'nohini kiyomawo'n+ngkohono. I oso'no hwe fihwo kako sekwo'njo ajwo lopo humaso sohune'no sekwo huno maseyo hweho.
27 Ngko s+mo'mo se'ma'mentohefoho. Oso hwe t+finjo yofe engo'njo sohwo kako nje yofe somo yakolo'nnyo hweho. Ngko hwe wonyo sohwo'ni oso hwe yofe engo'njo yokintahoponjo sohwoe yo'mayo momayo ulohofiyo'nohino hwo'nyoho. Joun ose ulonto kakoe yofe somo monje yahin+mentisofoho.
28 Joun kako oso Mijo Joutan hopo sopo a'amu mijo kiyoma'mojo sopo oso hungkuno hiso ul+mentisofoho.

Jisas kako An+tuye Yahu 'Sipsip' Pa'nyo hweho.

29 Mo'n+ngkanta Joun kako uhwon+ngkisoso Jisas kako nto pahon+ngki uhwononto a'amu kako'njoponjo somo ul+mento, Sekwo uhwon+mno. Olo hwe lohwo An+tuye Yahu *Sipsip* Pa'nyo hweho. Hwap+ngoso kako nakwo hwe moya'mi hwahoponjo hn'nwiye yahino wonyo somjo tohino mayo'ne poyo imo'nyo'ne hweho.
30 Olo hwe lohumne'no ngko ole nto sel+malefoho. Ngko s+mo'mo sekumo nto se'ma'mentohefoho. T+fi hwe nom'ne sohwo nose'mahwosi kako ngkimo woniyakolo'montonoho. Hwap+ngoso ngko nje na'u aswo mon+maso sohonta kako songo humamojo hweho. Kakoe yofe engoso ngkimo noniyakolofonefoho. Ose nto sel+malefoho.
31 Hohonta olo hwe An+tu nakwoe hwahopo nefo'mayo'ne uhwat+mentiso lohumo ngko huhwo'ni yofe m+hwo'mmalefoho. I oso'no kakoe hon+ngkano ito'no esyohumayo so'no ngko a'amu Juta somo mijo kiyomawo'n+ngkohe hwo'nyoho. Oso'no olo hwe lohwo i'mofap+hwoso'no hof+ko kakimo yofe uhwofant+feho. Hof+kimo it+hwayo'ne hwo'nyoho. Ose ul+mentisofoho.
32 Joun kako uhwon+mentiso so'no oso a'amu huhwo sohwamo ole ul+mento, Ngko nuhwononji ole uhwon+malefoho. An+tuye ango ahwomo mta'ni kakoe Towahuno Wop+ngo y+hufo ntolofiyo pa'nyoso noponto olo hwe lohumo nto kehumahoho.

33 Oso hohosohonta ngko oso hwe huhwo sohumne'no huno manimmasofoho. I
oso'no Anɨtu kako a'amumo mijo kiyomayo'ne lonɨhwatɨmentiso sohwo ole ntɨmento,
Hwangku kɨko Anɨtuye Towahuno Wopɨngo ahwomo mta'ango nopɨhwosi hwe
fihumo kehumaso sohumo uhwonɨngkohoji kɨko huno ole wakiyono. Kɨko a'amumo
mijo kiyomam'ntnno hopaso oso hwe huhwo sohwo kako nje Towahuno a'amumo
uhula'mo'montonoho.
34 Ose ntɨmentiso so'no olohonta ngko nuhwononji ole selalokweno. Olo hwe lohwo
kako Anɨtuye Hwomu hweho. Joun ose ulɨmentisofoho.

Jisas kako'ne inomokomoyo sɨmo'mjo osofosofahu'nohino sohwamo ma'mentisofoho.

35-36 Mo'nɨngkanta Jounjanji kakoe inomokomoyo hufa'u sohwa'u'nji nohumantɨfi
Jisasɨmo uhwonɨmentohofofoho. Jisas kako hano emoyontanɨngki Joun kakoe in-
omokomoyo sohwa'umo ole ulɨmento, Siko uhwoninyo. Oso hwe sohwo kako Anɨtuye
Yahu *Sipsip* Pa'nyo sohwo a'amufe wonyo somjo tohino mayo'ne poyo imo'nyo'ne
hweho.
37 Joun ose ulahonɨngki siko oso hungkunoso upa'nonji Jisasɨmo tɨfi
inɨngkamentisiyefoho.
38 Jisas kako ikinjaofonto uhwonɨngkisoso siko nto inɨngkopahonɨngki uhwononto
ulɨmento, Siko peho'no wotɨpeenji hwahusilo. Ose ulohonɨngkahonɨngki siko
ulɨmentisiyo, Hwe Engofo, kɨko Anɨtuye hungkuno nalɨwo'nɨngkino sohwosi, kɨko
ango ntɨpo humawo'nɨngkino hwosilo.
39 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Siko uhwonanji'manji e'wano. Noho fɨpinyo. Ose
ulonto Jisas kako sikimo ipemotowahonɨngki siko Jisas humawo'nɨngkiso ango somo
uhwonɨmentisiyoso osopo kako'nji humamentisiyefoho. Hwapɨngoso mofehi'nyo
akupo'nyo (4 *kɨlouk*) sɨkuno so'njoho.
40 Oso hwe hufa'u sohwa'u Jounɨye hungkunomo upa'nonji Jisasɨmo
inɨngkawomentisiyo sohwa'u anga'nohino sohwo kakoe yofeso Entɨluyoho.
Saimoun Pitafe konɨngkwa'wehweho. Nom'nihwo ngko Joun'ni olo hungkuno loso
mtɨ'mokalokweno.
41 Entɨlu kako komo'no nowento kola'wehwo Saimounɨmo tɨpɨhwononto
ulɨmento, Nakwo oso hwe Anɨtu nefo'mayo'ne uhwosopo'mentiso sohumo nto
tɨpɨhwonɨngkuhwono. Kako Kɨlaisɨyoho.
42 Entɨlu ose ulonto kako Saimounɨmo Jisasɨyepono ipemotowahonɨngki Jisas kako
nuhwononto Saimounɨmo ulɨmento, Kɨko Saimoun sohwosi Jounɨye hwomu hwosoho.
Yofe songo womeekilɨmo. Sifas kiyoho. Ose ulɨmentisofoho. Oso Juta sohwafe
hungkuno Sifasɨyoho Ngkɨlik hungkunoso ole Pitafoho. Hungkuno hwapɨngo neso
sojo hweho.

Jisas kako Filipɨ'nji Notaniyelɨ'njimo nnɨngkapinyo ulɨmentisofoho.

43 Mo'nɨngkanta Jisas kako hwaho Ngkaliline'no wamonto kako Filipɨmo
uswo'nonto ulɨmento, Kɨko ngkimo nnɨngkape.
44 Filip kakoe pone Mpetɨsaitanta'ango hweho. Oso ango hopo sopo siko'nɨkwa'i
Entɨlu'nji Saimoun'nji humamojiyoponoho.
45 Filip kako Notaniyelɨmo tɨpɨhwononto ulɨmento, Oyomo. Hohonta Mouses kako
Anɨtuye honɨngkano hungkuno mtɨ'mokonto kako hwe fihwo Anɨtu nefo'mayo'ne
uhwosopo'mentiso so'no mtɨ'mokumentisofoho. A'amu Anɨtu hungkuno
uyahonɨngki lɨmotofo sohwantnne'no olo hwe huhwo sohumne'no ifalifaliyo
mtɨ'mokumentohofofoho. Oso hwe huhwo sohumo ngko nto tɨpɨhwonɨngkohono.
Kako Jisas sohwo pone Nasaletnnta'ango hweho. Jousepɨye hwomu hweho. Oyomo.
Uhwonayo.

46 Ose ulahon+ngki Notaniyel ul+mento, O'o, a'amu Nasalet sohwa wop+ngo hwa'maho. Hwe wop+ngo oso ango sopo nta'ni pipi imo'noneto. Ose ulahon+ngki Filip ul+mento, Oyomo. Hungkuno nehopi kilalokweno. K+ko uhwonae.
47 Notaniyel kako Jisas+yepono pontahon+ngki Jisas kakimo uhwononto nom'ne a'amu somo kakine'no ul+mento, Sekwo oso hwe sopalokunjo sohumo uhwon+mno. Oso a'amu Is+lael sohwo wop+ngo'nohini hweho. Kako hwasyo hon+ngkanoso ane hweho.
48 Jisas ose ulahon+ngki Notaniyel kako nupa'nonto Jisas+mo ulohon+mento, K+ko ngkine'no huno pipi kiyahon+ngki nohon+ma'n+ngkohino. Ose ulohon+ngkahon+ngki Jisas ul+mento, J+je angomo'mo k+ko iyo fisayo pmpongo somo nohumentan+ngkini Filip kako mokohonontan+ngki ngko kaki'no kohon+ma'n+ngkohefoho.
49 Ose ulahon+ngki Notaniyel ul+mento, Nje Lont+hwayo sohwosi, hungkuno lonet+hwayo sohwosi, k+ko An+tuye Hwomu hwosoho. K+ko nakwo Is+lael sohwona'niye Hwe Engo Ne hwosoho.
50 Ose ulahon+ngki Jisas ul+mento, K+ko fisayo pmpongo somo nohumentan+ngkini kohononji kilohe so'no k+ko s+meho hi'ntnnono ntapohino so'no hwangku yo'mayo wonyoangkafo a'amu miy+wo'n+ngkiyohofoso ngko i'me'no k+ko uhwon+monnoho.
51 Ose ulonto a'amu hopi'nonohino somo ul+mento, Hungkuno nehopi selalokweno. Ahwomo nohwosompo'nawehwosi An+tuye a'amu ahwomomjo sohwa Ngko A'amufe Hwomu n+hwosopo'mentiso sohwo'niyepono nop+kuji nos+kuji yontan+ngkuji sekwo uhwon+fitnnefoho. Ose ul+mentisofoho.

2

Ango Kana sopo hwe fihwo kako ape ma'mentisofoho.

1-2 S+kuno hufa'u s+hune memjaofahon+ngki oso hwaho Ngkalili ango Kana sopo hwe fihwo kako ape mayo'ne s+kuno somo kakoe a'amu uhu'mokufitnne'ento joho ul+mentisofoho. Oso ape mayo'ne ango homo somo Jisas+ye kona'wohi humamentisofoho. Jisas kako'nji kakoe inomokomoyo sohwanji hof+ko'nji uhu'mokumentohofofoho.
3 Oso hopo sopo a'amu pi'n+ngo engo uhu'mokumentohofoso hof+ko oso ape mayo somjo ipisayo mijo pompenjiyo *wain+*so moi'wo nto naofahon+ngkofi Jisas+ye kona'wohi Jisas+mo ul+mento, Hof+koe mijoso moi'wonoho.
4 Ose ulahon+ngki Jisas ul+mento, Na'u, k+ko ngkimo peho'no ntohino. Nje yokumpohn'nyo a'amu somo ujo ehontojwasiyo'ne s+kunoso mmo'nyofoho.
5 Ose ulahon+ngki kona'wohi oso a'amu ango homo somjo syoho ulohofiyo sohwamo ul+mento, Jisas kako sekumo yo'mayo peho peho'ne sel+hwoso'no u, sekwo haloho'no fiy+mno. Ose ul+mentisofoho.
6 Oso ango hopo sopo hwakwontoho engo aho fehohnta'ni hopi'nono nom'ne mta'ni anga'nohino wo'nnyoponoho. Oso hwakwontoho engo hiso a'amu Jutaso hof+koe yahinoso ole aho mijo yat+juyo'ne hungkuno wo'nnyofoho. Oso hiso olenoho. Nakwo oso hon+ngkano hungkuno homo somo ito'no in+ngkowalokuhwone so'no nakwo hn'nwi hon+ngkano wonyo ane'nwoho. Ose syaf+hu'mentohofofoho. Oso'no hwakwontoho mijo ihm'mofahinyoso oso ango homo somo wo'nnyoponoho. Oso hwakwontoho m+kun+mposofoho.
7 Jisas kako syoho ulohofiyo sohwamo ul+mento, Sekwo hwakwontoho somo mijo mangonepo fihm'mopmno. Ose ulahon+ngki a'amu huhwo sohwa hof+ko mijo mangonepo ihm'mo'mentohofofoho.
8 Moi'wo ihm'mofahon+ngkofi Jisas ul+mento nosisyasy+kuji nomotakuji oso wosopayo mokosyohumayo nongkumo uy+mno. Ose ulahon+ngki hof+ko sohumemotamentohofofoho.

9 Oso hwe engo wosopayo mokosyohumayo sohwo oso mijo hiso
munɨngkonɨmentisoso mijo me'wampe'njo *wain* munɨngkonɨmentisofoho. Oso
hiso hwapɨngo so'no kako huno mummentisofoho. Oseso oso syoho ulohofiyo sohwa
hofɨko ahu'mo mijo ihm'mo'mentohofo so'no huno umentisofoho. Oseso oso hwe
engo wosopayo mokosyohumayo sohwo kako oso hwe ape mayo'ne sohune'no joho
ulɨmentisofoho.
10 Oseso olo hwe engo sohwo ape mayo sohumo ulɨmento, A'amu hofɨko wo-
payo engo iloho yanɨwo'nɨngkohofo sohwa hofɨko a'amu hopi'nonohino somo
mijo me'wampe'njo *wain*ɨso kaki'no uyɨkuji hwangku hofɨko oso mijoso sɨmeho
uhnnɨngkuhwoso'no oso mijo *wain* wonyo we'eso tɨfi wanɨfe. I oso'no kɨko oso
yahinoso momahoyohino. O'o, kɨko mijo me'wampe'njo wonyoangkafoso nowen-
tanɨngki sɨmo'mo mijo wonyo we'e motapohinoso nto nɨngkuhwonefoho. I moi'wo
nontani humentanɨngkuhwoni kɨko mijo wonyoangkafo me'wampe'njo motaponji
nejapohino. Ose ulɨmentisofoho.
11 Oso syoho sɨmo'mjo Jisas imentiso pa'nyoso a'amu hwahoponjo sohwa mi-
fitnnefoho. Oso syoho sɨmo'mjo hiso Jisas kako hwaho Ngkalili anga Kana hopo sopo
imentisofoho. Oseso Jisas kakoe yokumpohn'nyo so'nji kakoe yofe engo'nji a'amu
somo ujo ehontojwahumentisofoho. Jisas kakoe inomokomoyo sohwa oso homo somo
uhwonontɨfi hofɨko Jisasɨmo sɨmeho hi'ntnnono umentohofofoho.
12 Oso hiso moi'wo imo'nɨngkahonɨngki Jisas ango Koponeyam sopone'no
homnɨngkwa'wehwosanji kona'wohijanji kakoe inomokomoyo sohwanji womentoho-
fofoho. Osopo sɨkuno fehohnjo somo humamentohofofoho.

Jisas Anɨtuye tajo ango engo somo a'amu mpe yontanɨngkofo sohwafe yo'mayo yo'mayo wae yao'mentisofoho.
(Matɨyu 21:12-13; Mak 11:15-19; Luk 19:45-48)

13 Oso Anɨtu A'amu Isɨlael somo Uyakolo'mentiso somne'ne Syafɨsiyo sɨkuno engo
* lɨwo'nɨngkohofoso mofonepo umo'nɨmonto yahonɨngki Jisas kako ango Jelusalem
sopone'no sɨmentisofoho.
14 Osopo i'mofawento kako tajo ango angiyoho'mo uhwonɨmentisoso yahu
*mpulɨmokau sipsip*ɨ'nji yɨhufo oso hu'mesyontanɨngkofi uhwonɨmentisofoho.
Oso'nji a'amu ahu'mo hamniyoho uyontɨfi nom'ne hamniyoho kengoso
asomo ikuwolo'mokomayo yontɨfi hofɨkoe ijempoho sopo nohumentanɨngkofi
uhwonɨmentisofoho.
15 Jisas oso homo somo nuhwononto yahino wonyofoho lonto impe nomanto
nopopojonto *sipsip*ɨ'nji *mpulɨmokau* oso'nji mofonjiyohoto'mɨhwatɨ'mentisofoho.
Nom'ne a'amu hamniyoho ikuwolo'mokomayo syoho'njo sohwafe hamniyohoso
iwonto'meeofonto ijempoho so'nji fonjojohoku'meeo'mentisofoho.
16 Ose yonto Jisas oso a'amu yɨhufomne'no hamniyoho a'amu mta'ni
mawo'nɨngkohofo sohwamo ulɨmento, Sekwoe yɨhufo nomafɨkuji mpanɨmno. Sekwo
olo nje Mpohwoe ango loso sekwoe ho'yango ango imofo'ne'maho. Mpanɨmno. Ose
ulɨmentisofoho.
17 Hwangku sohonta Jisas ose imentiso so'no kakoe inomokomoyo sohwa
hofɨko huno ikwesyafɨhu'mentohofo sohonta hungkuno anga'no Ntefit Jisasɨmne'no
mtɨ'mokumentiso Anɨtuye hungkunomo wo'nnyo so'ne'no syafɨhu'mentohofofoho.
Hungkuno hiso olenoho.
Ngko olene'no nɨmo'nɨngkohoho.
Jɨje ango kiho ane wopɨngo'nohini wentɨhwone so'no nɨmo'nɨngkohoho.
Oso hiso'no ngko yokumpohn'nyo kemokosyohumameso'no wonyo
nɨmokufitnnefoho.

* **2:13:** Mt. 26:2 enjwa'mo fehonolo'mongkomaho.

Inomokomoyo sohwa oso hungkuno homo somne'no huno syafɨhu'mentohofofoho.
18 Jisas kako yo'mayo yo'mayo Anɨtuye ango mta'ni wae yao'mentiso somo
a'amu Juta sohwafe hwe engo sohwa uhwonontɨfi sɨmeho tohino umnɨngkahonɨngki
Jisasɨmo ulɨmentohofi, Olo hiloso tɨhwo kilisomo yohinoto. Kɨko yo'mayo
wonyoangkafo nakwo miyɨwo'nɨngkuhwoneso uyɨmne'no'manji u, nakwo huno won-
ayono. Olo yokumpohn'nyo loso Anɨtu mta'ni ma'masofoho huno wonaimontonoho.
19 Ose ulahonɨngkofi Jisas ulɨmento, Olo'nohini wosetɨhwamonne'no yohono.
Sekwo olo Anɨtuye ango lomo wae yaopijo'manji sɨkuno hufa'u sɨhune mem-
jaofɨhwoso'no ngko apa'no ango hiso nulɨko'mnefoho.
20 Ose ulahonɨngki a'amu Juta sohwa ulɨmentohofi, Olo ango syoho ne'no yon-
tanɨngkuhwoni soswo *fouti-sikɨs* (46) neyakolo'mentisofoho. I oso'no kɨko sɨkuno
hufa'u sɨhune memjaofɨhwoso'no kɨko apa'no mojoso hopolaho. Awonoho. Kɨko
hopo'maho. Ose ulɨmentohofofoho.
21 I oso'no oso ango hiso'no Jisas ulɨmentisoso kakoe a'apahomne'no pahnnɨmo
hungkuno hnnɨmentisofoho.
22 Hwangku sohonta Jisas kako poyo imo'nɨngkahonɨngki Anɨtu apa'no songo
ulɨka'mentiso sohonta Jisasɨye inomokomoyo sohwona'ni olo hungkuno Jisas
nalɨmentiso somne'no huno ikwesyafɨsyontani yo'mayo hungkuno Anɨtuye iyoswo
somo a'amu mtɨ'mokumentohofo so'nji yo'mayo hungkuno Jisas nalɨmentiso
somne'no sɨmeho hi'ntnnonohino umentɨhwonefoho.

Jisas kako a'amu hopi'nonohinofe yahino so'nji huno so'ntnne'no huno uyɨmentisofoho.

23 Oso Anɨtu A'amu Isɨlael somo Uyakolo'mentiso somne'ne Syafɨsiyo sɨkuno engo †
somo hofɨko elɨjwonontanɨngkofi Jisas kako ango Jelusalem sopo nohumentanɨngki
a'amu pi'nɨngo sohwa uhwonɨmentohofoso Jisas yo'mayo wonyoangkafo a'amu
miyɨwo'nɨngkiyohofoso yontanɨngki uhwonontɨfi ole hnnɨmentohofi, Olo hwe lohwo
Anɨtu mta'ango ne hweho.
24 Ose ko hnnɨngkahonɨngkofi Jisas kako huno ole syafɨhu'mento, A'amu fehohnjoso
hofɨko sɨmeho hi'ntnnono nehopi montape'njo yalokwofo. Ose syafɨhu'mentisofoho.
25 Hwapɨngoso Jisas kako a'amu hopi'nonohino sofe sɨmeho ne mo'mo huno unyo
hweho. A'amufe yahino somne'no nom'nihwa Jisasɨmo mulɨfitnnefoho. O'o, kako
a'amufe huno ikwesyafɨsyɨwo'nɨngkohofo so'no kako huno unyo hweho. Oseso
hofɨko olo hwe lohwo Anɨtu mta'ango ne hweho, ko hnnɨngkahonɨngkofi Jisas kako
sɨmonyo miyofoho. Hwapɨngoso hofɨko huno ukwesyafɨsyontɨfeho unɨngkanɨngki
kako tɨmo'nohini uhwonɨmentisofoho.

3

Jisas kako Nikoutemosɨ'nji hungkuno hnnɨmentisiyefoho.

1 Hwe fihwo kakoe yofe Nikoutemos kako a'amu Falisi sohwafe honɨngkanomo
inɨngkamojo hweho. Kako a'amu Jutafe hwe engo hweho.
2 Sɨkuno fihumo sɨkwo'miyomo Nikoutemos kako Jisasɨmo nu'manto ulɨmento,
Nje Lontɨhwayo sohwosi, Anɨtu kako kikimo kakoe hungkuno lonetɨhwayo'ne lokuh-
watɨmentiso hwosoho. Oso hiso'no nakwo huno nayohoho. Anɨtu kako kɨko'nji
mohumayontentesi kɨko yo'mayo wonyoangkafo a'amu miyɨwo'nɨngkiyohofoso miy-
ohotnnesohilo. O'o, Anɨtu kɨko'nji humaho.
3 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Hungkuno nɨhu'no nehopi wakilɨmonne'no
yohono. Kɨko upa'nyo. A'amu fihwo kona'wohi aswo ma'mentiso hopaso kako

† **2:23:** Mt. 26:2 enjwa so'mo fehonolo'mongkomaho.

songo apaˈno mmoˈno soˈmanji kako Mpohwo Anɨtumo enjwaˈmo humayo somo motɨpɨhwononefoho.

4 Ose ulahonɨngki Nikoutemos ulɨmento, I, aˈamu fihwo kako aˈmane nto imoˈnnyo sohwo kako apaˈno songo imoˈnyoso pipilo. Kako konaˈwohiye aswo moˈmo swomnawesoso apaˈno aswo mayoso pipilo. Osoˈno kɨko filontɨhwaho.

5-6 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Hwe fihwo konaˈwohi aswo mayo sohonta kako aˈapahoˈnjo imoˈnnyo hweho. I oso hwe huhwo sohumo Anɨtuye Towahuno Wopɨngo ehuhnnamoˈnnyo sohwo kako towahuno songoˈnjo hweho. Kako aˈamu songo paˈnyo imoˈnnyo hweho. Hungkuno nehopi wakilɨmneˈno yohono. Aˈamu mijoˈnji towahunoˈnji songo mumokoso sohwo kako Anɨtumo enjwaˈmo humayoso motɨpɨhwononefoho.

7 Kɨko songo apaˈno hmmoˈnyo kilohe soˈno yomo yohotoho.

8 Ihwoni. Ifofoso kakoe yahinomnohini inɨngkawowoˈnɨngkisofoho. Oso ifofo huhwo sohwo kengo kengo noˈmeemo mjɨmɨwowoˈnɨngkohoho. Kɨko ifofo neso muhwonhnnehino. Oˈo, moˈmayoˈnohini uhwonɨhwajɨwoˈnɨngkino. Ifofo hiso ntɨˈmtaˈni iˈmofapinyoto. Ntonte ehusasyɨwoˈnɨngkohoho. Oˈo, kɨko huno makiyonehoho. Oso hopaso Anɨtuye Towahuno sohwo kako aˈamu fihumo songo apaˈno umokiyoso pipi imoˈnoneto. Oˈo, kɨko huno makiyofoho.

9 Ose ulahonɨngki Nikoutemos Jisasɨmo ulɨmento, Olo ntohino loso pipi iˈmofaponeto.

10 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Kɨko aˈamu Juta somo Anɨtuye hungkuno lutɨhwayo yofe engoˈnjo sohwosi olo hungkuno losomneˈno kɨko huno ntoˈno mehohosakisiyotaho.

11 Hungkuno nehopi kilalokweno. Aˈamumo hungkuno lutɨhwawoˈnɨngkuhwone hnˈnwi nakwo yoˈmayo huno nayo soˈnji yoˈmayo tɨmo uhwonyo soˈntnneˈno ulɨwoˈnɨngkuhwone hwonaˈnyoho. I osoˈno aˈamu Jutaso yoˈmayo hungkuno ulontane somo sɨmeho muyoˈnjo yontɨfi hohujo ikinjaofalokwofo.

12 I ngko yoˈmayo olo hwaho loponjo iˈmofopalokunjo soˈno selahonɨngko sekwo oso hungkuno homo somo sɨmeho hiˈntnnono muyoˈnjo yalokwofoˈmanji ngko yoˈmayo yoˈmayo ahwomomjo iˈmofopalokunjo soˈno selɨˈmeˈno sekwo huno pipi waseimontolo.

13 Aˈamu hwahoponjo fihwo kako ahwomomo masiyofoho. Osoˈno aˈamu tɨhwo waselɨmontolo. Ngko yoˈmayo yoˈmayo ahwomo somjo wojoso uhwonɨngkohono eso tɨhwo waselɨmontolo. Osenoho esofo. Oˈo, awonoho. Ngkoˈnohini Aˈamufe Hwomu sohwoˈni ahwomomo humanji pmmentohe hwoˈnyoho.

14 Hohonta neyakwosa sohwa hwaho wonyo aˈamu mohumunyopo nohumentanɨngkofi Mouses kako homa huyoˈmango mtɨˈmokonto tokemo montitofosyahonɨngki aˈamuso oso homa somo uhwonontɨfi Anɨtuye yofe hoˈnomaˈmentohofoso songo humamentohofofoho. Oso paˈnyoso hwangku ngko Aˈamufe Hwomu sohwoˈnɨmo iyo hwojiyahofɨkuˈnnyo sopo fonjintoˈofanɨhufitnnefoho.

15 Aˈamu hopiˈnonohinoso ngkimo sɨmeho hiˈntnnono ntapɨfijoso hofɨko songo wopɨngo neˈno nohumantokutnnefoho.

16 Ose ulɨkwato lohofonto ulɨmento, Anɨtu kakoe Hwomu nɨhuˈno angaˈnohino sohwoˈni humaleno. I osoˈno Anɨtu kako sekwo aˈamu hwahoponjo hopiˈnonohino sokuneˈno sɨmeho mɨkunɨmposo sejapmmentiso soˈno kako ngkimo sekuyepono lonuhwatɨmentisofoho. Oseso aˈamu ngkimo sɨmeho hiˈntnnono ntapɨfijoso hofɨko hofɨkoe wonyomneˈno tohino mayoˈneˈmaho. Oˈo, hofɨko songo neˈno engolopohamo humayoˈnefoho.

17 Anɨtu kako ngkineˈno ole mosyanɨfɨsiyoˈnjo yonto olo hwaho loponeˈno lonɨhwatɨmentono. Nje Hwomu sohwo kako aˈamufe honɨngkano wonyoˈne tohino engo uhumnɨmontonoho. Oso hunoso mosyanɨfɨsiyoˈnjo imentisofoho. Oˈo, aˈamu hofɨkoe honɨngkano wonyo somo humentanɨngkuji hofɨkoe wonyomjo tohino mafɨkutnnehonto kako hofɨkimo isɨhutofomayoˈne ngkimo lonɨhwatɨmentiso hwoˈnyoho.

18 Aˈamu ngkimo sɨmeho hiˈntnnono ntapinyoso hofɨko tohino hofɨkoe wonyomneˈno mayoˈneˈmaho. I osoˈno aˈamu ngkimo tɨfi monnɨngkapeˈnjo yontoso sohwo kakoe tohinoso mayoˈne hweho. Hwapɨngoso kako Anɨtuye Hwomu Angaˈnohino sohwoˈnneˈno sɨmeho hiˈntnnono montapmmojo hweho.

19 Oso tohino mayo hwapɨngoso olenoho. Pomponaho honɨngkano wopɨngo wonyoangkafo somo utɨhwayoˈne nto pmmentisofoho. I osoˈno aˈamu fehohnjo hofɨkoe honɨngkano wonyo soˈnji hwahoponjo yahino wonyo soˈntnneˈno umoˈnɨngkahonjoso ole lɨwoˈnɨngkohofofoho. Nakwo pomponaho somo inɨngkayoso nakwolaho. Oˈo, sɨkwoˈmjohoˈmo wohumentɨhwano lontɨfi iwoˈnɨngkohofofoho.

20 Aˈamu honɨngkano wonyomo aho yokumpohnˈnyo kemokosyohumalofoso hofɨko pomponaho hisoˈno mangohwa imoˈnɨwoˈnɨngkohofofoho. Hofɨkoe yahino wonyoso pomponahoˈnjo sopo aˈamu uhwonɨfitnnohontɨfi pomponaho soˈno iˈwaho yontɨfi sɨkwoˈmjohoˈmo humawoˈnɨngkohofofoho.

21 I osoˈno aˈamu Anɨtuye honɨngkanomo tɨfi nehopiˈnohini inɨngkuwalokwofoso hofɨko pomponaho hopo sopo nto iˈmofapontɨfi osopo humolawotofo. Hofɨko oso pomponaho sopo nohumentanɨngkofi aˈamu hofɨkoe yahino soˈnji yoˈmayo syoho iwoˈnɨngkohofo soˈntnneˈno uhwonontɨfi Anɨtuye yokumpohnˈnyoˈnji yalokwofo hnnɨmentohofofoho. Jisas ose ulɨmentisofoho.

Joun kako aˈamumo mijo kiyomaˈmojo sohwo kako Jisasɨye hwapɨngo ne soˈno lɨjwaoˈmentisofoho.

22 Oso hohosohonta Jisas kakoe inomokomoyo sohwonaˈnnonji nakwo oso hwaho Jutiya soponeˈno umentɨhwonefoho. Oso hopo sopo Jisas nakwoˈnji nohumentani nakwo hwe moyaˈmi somo mijo kiyomaˈmentɨhwonefoho.

23 Joun kako pone Ainoun Salimmjo mofone sopo humanto kako huhwo aˈamu somo mijo kiyomaˈmentisofoho. Oso ango hopo sopo mijo engoso hiˈnjoponoho. Aˈamu sohwa kakimo uˈmahonɨngkofi kako mijo kiyomaˈmentisofoho.

24 Oso hohosohonta hwe engo hwaho mokosyohumayo sohwo Helout kako Jounɨmo impoˈango somo impe mintofasiyofoho.

25 Sɨkuno fihwi Joun kakoe inomokomoyo sohwanji pone Ainoun nohumentanɨngkofi aˈamu Juta angaˈnohino sohwo hofɨkimo uˈmanto aˈamu Jutafe honɨngkano wopɨngo imokinyoˈne yoˈmayoso mijo yatɨkuˈnyo yahino soˈno yoka hungkuno hosi Jounɨye inomokomoyo sohwanji hnnɨmentohofofoho.

26 Oseso Jounɨye inomokomoyo sohwa hofɨko Jounɨmo uˈmantɨfi ulɨmentohofi, Nakwoe lonetɨhwayo sohwosi, kɨko upaˈnyo. Oso hwe Mijo Joutan nongkihntaˈni kɨkoˈnji humamentiso sohuneˈno kɨko kakineˈno hungkuno lɨjwaoˈmentohino sohwo kako huhwo aˈamumo mijo kiyomalofoho. Osoˈno aˈamu hopiˈnonohinoso kakiyepono walokwofo.

27 Ose ulahonɨngkofi Joun ulɨmento, Anɨtu ahwomomo humaso sohwo kako aˈamu angaˈno angaˈnohino somo hofɨkoe syohoso muyoˈnjo yontentesi hofɨko syoho aneˈnjoˈnesohilo. Aˈamu Jisasɨyepono walokwofo soˈno nakwo huno nayohoho. Anɨtu kako Jisasɨmo oso syoho hiso uyɨmentisofoho.

28 Olo hungkuno hohonta selɨmentohe loso nto upaˈnɨmentohofo, Ngko Kɨlais oso hwe Anɨtu nakwoe hwahopo aˈamumo ufoˈmayoˈne lɨhwajone sohwonɨˈmaho. Oˈo,

aˈamu oso hwe huhwo sohwoepono ufitnne honɨngkanoso itoˈno esyohumayoˈneso Anɨtu lonɨhwatɨmentiso hwoˈnyoho.
29 Ose ulonto pahnnɨmo hungkuno ulɨmento, Hwe fihwo kako ape songo maso sohonta apesi kakoe hwehwoepono uhwosoˈno oso hwe huhwo sohwoe aˈamuso hofɨko kakineˈno sɨmeho wopɨngo wonyoangkafo umoˈnɨmontonoho. Oso paˈnyoso ngko Jisasɨye aˈamu sohwoˈni uhwonɨngkoheso aˈamu piˈnɨngo Jisasɨyepono walokwofo soˈno uhwononji nje sɨmeho wopɨngo wonyoangkafo nto nɨmoˈnɨmaho.
30 Jisasɨye yofeso engo imoˈnonefoho. Ngko kakimo enjwaˈmo humahonɨˈmo nje yofeso monje wantohoˈmontonoho.
31 Ose ulɨkwato lohofonto ole ulɨmento, Hwe ahwomo mtaˈango sohwo kako nakwo aˈamu hwahoponjo hopiˈnonohino hnˈnɨmo yakoloˈnnyo hweho. Aˈamu olo hwaho loponta'angoso olo hwaho loponefoho. Hofɨko yoˈmayo olo hwaho loponjo soˈno lɨwoˈnɨngkohofofoho. Hwe ahwomo mtaˈango sohwo kakoe yofe engoso yoˈmayo hwahoponjo somo hwofiloˈnnyo hweho.
32 Oso hwe huhwo sohwo kako yoˈmayo yahino wopɨngo kanɨngkwohwoe ango wopɨngo sopo uhwonɨmentiso soˈnji yoˈmayo upaˈnɨmentiso soˈntnneˈno lonetɨhwawoˈnɨngkiso hweho. I osoˈno aˈamu fehohnjo sohwa oso hungkuno lonetɨhwawoˈnɨngkiso homo somo nupaˈnontɨfi aho yokumpohnˈnyo mokemokosyohumayoˈnjo iwoˈnɨngkohofofoho.
33 Aˈamu oso hungkuno homo somo aho yokumpohnˈnyo kemokosyohumunyo sohwo kako hungkuno homo somo sɨmeho uyonto Anɨtu kako nehopeho linyo hweho.
34 Oso aˈamu nakwoe hwaho loponeˈno Anɨtu lɨhwatɨmentiso sohwo kako Anɨtuye hungkuno nalɨwoˈnɨngkiso hweho. Hwapɨngoso Anɨtuye Towahuno Wopɨngo sohwo oso hwe huhwo sohumo ifehuˈmokahumentisofoho.
35 Mpohwo Anɨtu kako kakoe Hwomu huhwo sohumo sɨmeho uyonto yoˈmayo hopiˈnonohinoso kakimo enjwaˈmo hoˈnahumentisofoho.
36 Aˈamu fihwo kako Anɨtuye Hwomu sohumo sɨmeho hiˈntnnono uyoso sohwo kako songo neˈno wonyoangkafo humayoˈne hweho. I aˈamu Anɨtuye Hwomu sohwoe hungkunomo tɨfi minɨngkayoˈnjoso hofɨko Anɨtumo enjwaˈmo humayo somo motɨpɨhwonɨfitnnefoho. Oˈo, hofɨkoe wonyomneˈno tohino mayoˈnefoho. Hofɨkineˈno Anɨtuye sɨmeho tohino uhmnonefoho. Joun ose ulɨmentisofoho.

4

Jisasɨˈnji aˈmu Someliyantaˈango siˈnji hungkuno hnnɨmentisiyefoho.

1 Oso hohosohonta aˈamu Falisi sohwa hofɨko olo hungkuno upaˈnɨmentohofi, Aˈamu piˈnɨngo engo Jisasɨye inomokomoyo imoˈnɨngkahonɨngkofi Jisas hofɨkimo mijo kiyomaˈmentisofoho. Oso inomokomoyo huhwo sohwa Jounɨye inomokomoyo sohwamo yakoloˈnnyo hwafoho. Ose upaˈnɨmentohofofoho.
2 Ose ko upaˈnɨmentohofoso Jisas huhwo kako aˈamu somo mijo makiyomasoˈnjo hweho. Oˈo, kakoe inomokomoyo sohwonaˈni aˈamu somo mijo kiyomaˈmentɨhwonefoho.
3 Oso hungkuno homo somo aˈamu Falisi sohwa upaˈnɨmentohofo soˈno Jisas kako huno uyahonɨngki kako oso hwaho Jutiya hopo sopo ulɨkoˈmanto kako hwaho Ngkaliline'no wawomneˈno yohono lɨmentisofoho.
4 Ose lonto kako honɨngkano somo nowento kako hwaho Someliya sopoe umentisofoho.
5 Oso hopo sopo nowento kako ango Saika sopo iˈmofamentisofoho. Oso ango hiso hohonta Jekoup kako kakoe hwomu Jousepɨmo hwaho umentisoso mofoneponoho.
6 Oso hopo sopo mijimo Jekoup nɨhuˈno hohonta ijɨmentisoso woˈnnyoponoho. Jisas kako osopo hano nowento oso mijimoˈnjo hopo sopo mofehiˈnyo mijiyo kwaˈofiyo ne

lopo lohofontanɨngki (12 *kɨlouk* somo) Jisas kakoe aˈapaho usijoˈno oso hopo sopo humamentisofoho.
7 Aˈmu Someliyantaˈangosi mijo uˈmonto pmmentisofoho. Oso aˈmu hisi nopa-
honɨngki Jisas ulɨmento, Mijo ntape. Ngko wanɨmo. Ose ulɨmentisofoho.
8 Jisas kakoe inomokomoyo sohwonaˈni nakwo wosopayo mpe uyontaneˈno ango ne
sopo nto umentɨhwoneponoho.
9 Jisas kakoˈnohini nohumentanɨngki oso aˈmu Someliyantaˈangosi Jisasɨmo
ulɨmento, Kɨko aˈamu Juta hwosoho. Ngko Someliya aˈmuˈnyoho. Osoˈno kɨko
mijo ntape. Ngko wanɨmo eso pehoˈno ntohino. Ose ulɨmentisofoho. Hwapɨngoso
aˈamu Juta soˈnji aˈamu Someliya soˈnji hofɨko hungkuno molanɨmotofofoho. Jomo
muˈmaˈnyoˈnjo imotofofoho.
10 Jisas kako oso aˈmu simo ulɨmento, Anɨtu kako aˈamumo yoˈmayo wopɨngoso
uyone soˈntnneˈno, Ngko mijo ntape. Wanɨmo kiloheso sohwoˈnnontnneˈno kɨko huno
ntoˈno kiyontentesi kɨko ngkimo mijoˈno jomo ntohojoˈno ngko mijo songo neˈno
humayoˈne kijapmˈmnesohilo.
11 Ose ulahonɨngki aˈmusi ulɨmento, Hwe Engofo, kɨko mijo ifanyoso ane hwosoho.
Olo mijimo loso kengo moˈmtaˈangofoho. Oseso oso mijo songo neˈno humayoso
ntɨˈmtaˈni womaˈmonnto.
12 Neyakwo Jekoup sohwo kako nakumo kakoe mehomi sohwanjimo olo mijimo
loso nejapmmentisofoho. Jekoup kakoˈnji kakoe mehomi sohwanji hofɨkoe yahuˈnji
olo mijimo lomtaˈni hohonta nɨmotofofoho. Oseso nakwo jɨje mijoso pehoˈno
womantantoho. Jɨje yofe engoso neyakwo Jekoup sohwoe yofe engo somo yakoloˈnnyo
hwosilaho.
13 Ose ulahonɨngkahonɨngki Jisas ulɨmento, Aˈamu olo mijo loso nɨwoˈnɨngkohofoso
hofɨko nomˈne sɨkunomo mijoˈne apaˈno umoˈnɨmontonoho.
14 I osoˈno aˈamu fihwo kako olo mijo uyɨme loso nosoˈmanji kako apaˈno mijoˈno
mumoˈnonehoho. Oˈo, olo mijo uyɨme loso nonɨngkuhwosi kakoe sɨmeho moˈmo
mijolɨmo hopa imoˈnɨngkuhwosoˈno oso mijo hiso neˈno swapɨwoˈnɨngkuhwosi kakoe
songo neˈno humayoso neˈnohino hweho.
15 Ose ulahonɨngki aˈmusi ulɨmento, Hwe Engofo, oso mijo hiso ngkimo ntape. Oseso
hwangku ngko mijoˈno mijoho mapeˈnɨmnehono. Oseso ngko olo mijo hiloso apaˈno
mifapmnehono.
16 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Kɨko jɨje angopo nowehoji jɨje hwehumo
utɨmahoji olopo asomo fɨpe.
17 Ose ulahonɨngki aˈmusi ulɨmento, Ngko hwehwo aniˈnyoho. Ose ulahonɨngki Jisas
ulɨmento, Ou, kɨko hwehwo aniˈnyoho ntohinoso nɨhuˈno nehopi lohino.
18 Kɨko hohonta hwehwa aho hopiˈnonohino sohwamo umaˈnɨmentohino kiyoho. I,
olo hwe lohwo olohonta kɨkoˈnjo humasiyoso jɨje hwehwoˈmaho. Oso jɨje hungkuno
nehopi lohino.
19 Ose ulahonɨngki aˈmusi yomo yonto ulɨmento, Hwe Engofo, ngko kikineˈno huno
niyohoho. Kikimo Anɨtu hungkuno kijopahonɨngki lɨmotnno hwosoho.
20 Nakwo aˈamu Someliya hnˈnwiye neyakwosa hofɨko olo hwofɨkiˈnyo lopo *
Anɨtuye yofe hoˈnomayoˈne uhuˈmokumotofofoho. I osoˈno sekwo aˈamu Juta
soku ole lɨwoˈnɨngkohofi, Aˈamu hopiˈnono ango Jelusalem soponohini Anɨtuye yofe
hoˈnomayoˈne uhuˈmokukuno.
21 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Aˈmu losi, nje hungkuno ne somo kɨko sɨmeho
hiˈntnnono uyo. Sɨkuno fihwi umoˈnɨmonto yalokunjo somo sekwo olo hwofɨkiˈnyo
lopo Mpohwoe yofe hoˈnomayoˈne muhuˈmokufitnnehofo. I aˈamu ango Jelusalem

* **4:20:** Oso hwofɨkiˈnyo sopo aˈmusi lɨmentisoso Hwofɨkiˈnyo Ngkelisim hwaho Someliya soponoho. (Lk. 9:53 enjwa soˈmo fehonoloˈmongkomaho.)

hopo oso hiso'ne muhu'mokufitnnehofo. O'o, a'amu ango'meemjoso hofɨkoe hwapɨngopo Anɨtuye yofe ho'nomayo'ne uhu'mokantɨfeho.
22 I oso'no sekwo a'amu Someliya soku sekwo Mpohwoe yofe ho'nomayo'ne hwapɨngo neso huno maseyofoho. Nakwo a'amu Juta hn'nwi nakwo Anɨtuye yofe ho'nomawo'nɨngkuhwone ne sohumo nakwo huno nayohoho. Hwapɨngoso nakwo a'amu Juta hn'nɨmta'ni Anɨtu kako hwe fihumo uhwosopeehonɨngki oso hwe huhwo sohwo kako a'amufe wonyomjo tohino somo isɨhutofomayo'ne hweho. Oso'no hwapɨngo neso huno nayohoho.
23 Oso sɨkuno hiso umo'nɨmonte'no kilohe hiso olohonta nto i'mofapohoho. A'amu fihwo kako ngko Anɨtuye yofe woho'noma'mo nehopi loso sohwo kako ole uyɨmontonoho. Kako Anɨtuye Towahuno'nji nohumahwosi Towahuno huhwo sohwo Anɨtuye yofe ho'nomayo'ne honɨngkano neso utɨhwahonɨngkuhwosi oso hwo inɨngkohwoso'no kako Anɨtuye yofe nehopi woho'noma'montonoho. Nje Mpohwo kako a'amu oso yahino so'njo somne'no umo'nɨngkohoho.
24 Anɨtu kako Towahuno hweho. Oso'no a'amu Anɨtuye yofe woho'noma'mo loso sohwo kako Anɨtuye Towahuno'nji nohumahwosi kako honɨngkano nto'nohinomo unɨngkamontonoho. Oso yahinoso Anɨtuye yofe ho'nomayo'ne nefoho.
25 Ose ulahonɨngki a'musi ulɨmento, Ngko huno ole niyohoho. Anɨtu kako ole nalɨmento, Ngko sekumo sefo'mayo'ne uhwosopo'mentohe sohumo sekuyepono uhwatɨmonnoho. Oso a'amu huhwo sohumne'no Kɨlaisɨyoho lɨwo'nɨngkuhwonefoho. Kako nopɨhwoso'no kako yo'mayo yo'mayo so'no wolonetɨhwamontonoho.
26 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Olo ngko olo huhwo'nyoho. Ngko kɨko'nji hungkuno lalokuhwoyosofo. Ose ulɨmentisofoho.
27 Ose ulɨkwato lohofahonɨngki Jisasɨye inomokomoyo sohwona'ni u'mentani uhwonɨmentɨhwoneso Jisas oso a'musi'nji hungkuno hnnontanɨngki uhwonontani yomo yontani nakwo huno pi'nɨngo syafɨhu'mentɨhwonefoho. I oso'no nakwo a'mu simo ole mujofoho. Kɨko peho'no kumo'nɨngkohoho. I Jisasɨmo ole mujofoho. A'mu simo peho'no ulalokuno. O'o, ose mujofoho.
28 Oseso a'musi kako kakoe mijɨpo'nyoso nulɨko'manto kakoe angopono asomo umentisofoho. I'mofawento a'amu hopi'nonohino somo ulɨmento,
29 Sekwo nopɨkuji olo hwe lohwo uhwonɨmno. Kako yo'mayo yo'mayo ngko hohonta imote so'no ntohoho. Oso hwe Anɨtu uhwatɨmnoho nalɨmentiso Kɨlais sohwolɨkeno.
30 Ose ulahonɨngki hofɨko hofɨkoe angopo ulɨko'mantɨfi Jisasɨmo uhwonano lontɨfi pmmentohofofoho.
31 Oso hohosohonta Jisasɨye inomokomoyo sohwona'ni Jisasɨmo ulɨmentɨhwoni, Nakwoe Lonetɨhwayo sohwosi, kɨko wopayo'ne mijoho kiyonoho. Wopayo hmnyo.
32 Ose ulahonɨngkuhwoni Jisas nalɨmento, Ngko wosopayo sekwo huno maseyoso ngko hi'njo hwo'nyoho.
33 Ose nelahonɨngki inomokomoyo sohwona'ni ole hnnɨmentɨhwoni, A'amu fihwo kako Jisasɨmo wopayo nto uyisohwolɨkeno.
34 Ose syofɨsyahonɨngkɨhwoni Jisas nalɨmento, Nje wosopayoso olenoho. Nje Mpohwo nɨhwatɨmentiso sohwoe hunomo tɨfi inɨngkayo'ne syohoso nje wosopayofoho. Oso syoho hiso wesojwao'monnoho. Oso syohoso wosopayo pa'nyo yokumpohn'nyo ntapɨwo'nɨngkisofoho.
35 Ose nalonto ole nalɨmento, Sekwo ole lɨwo'nɨngkohofi, Hamno osofosofahu'no neyakolofɨhwoso'no wosopayo toyo ihwoso'no womantanoho. Ose lɨwo'nɨngkohofo kuyoho. I oso'no ngko ole selalokweno. Sekwo wosopayo somo fe'nɨhwonɨmno. Toyo nto imaho.
36 I oso wosopayo selalokweso a'amumne'no selalokweno. Wopayo toyoso a'amu hofɨko nje hungkunomo upa'nɨngkuji sɨmeho komo'no wontapɨfe ntnne'no

selalokweno. Hwe fihwo kako wosopayo hujo sohwo tɨfi no'mo kako wopayo toyo emahwoso'no oso wosopayo hiso kakoe ho'yango pa'nyofoho. Oso hopaso a'amu Anɨtuye hungkuno nom'ne a'amumo ulɨwo'nɨngkohofoso hofɨkoe ho'yangoso olenoho. Hofɨkoe hungkunomo nom'ne a'amu upa'nɨngkuji Anɨtumo sɨmeho uyɨfijo'manji oso a'amu hiso hofɨkoe ho'yangofoho. Hofɨko oso ho'yango hiso'nji engolopohamo nohumantokutnnefoho. Oseso oso wosopayo hulɨwo'nɨngkiso so'nji kakoe a'amu wopayo toyo emawo'nɨngkohofo so'nji hofɨko sɨmonyo afa'no afa'no uyantɨfeho.

37 Oseso oso hungkuno lɨwo'nɨngkohofo loso nehopeho. Hwe fihwo kako wopuyo hulahonɨngki nom'nihwo wosopayo toyoso emawo'nɨngkisofoho. Ose lɨwo'nɨngkohofofoho.

38 Sekwo wopuyo ko mahulɨmmalofoso sekwo wopayo toyo femapmno selohe so'no sekwo a'amu nom'ne sofe syoho yokumpohn'nyo imalofo somta'ni wopayo toyo emalokwofo. Sɨmo'mo a'amu nom'neso hofɨko Anɨtuye hungkuno nom'ne a'amumo lutɨhwawo'nɨngkohofo so'no sekwo oso a'amu hisomo nje hungkuno ulɨkujo'no hofɨko nje a'amu ne umo'nantɨfeho. Oso hiso'no sekwo wopayo toyo pa'nyo emalokwofo. Jisas ose ulɨmentisofoho.

39 Oso a'musi Jisasɨ'nji hungkuno hnnɨmentisiyosi kako a'amu Someliya somo kako yo'mayo yo'mayo ngko hohonta imote so'no ntohoho ulɨmentiso so'no a'amu pi'nɨngo engoso Jisasɨmo sɨmeho hi'ntnnono uyɨmentohofofoho.

40 Oso a'amu hiso Jisasɨ'njopo i'mofapontɨfi Jisasɨmo hungkuno yokumpohn'nyo ulɨmentohofi, Kɨko nakwo'njo lopo fosyohumaho. Ose ulahonɨngkofi Jisas hofɨko'nji sɨkuno hufa'u humamentisofoho.

41 Osopo nohumentanɨngki a'amu pi'nɨngo engoso kakoe hungkunomo haloho upa'nontɨfi sɨmeho hi'ntnnono umentohofofoho.

42 Hofɨko sɨmeho hi'ntnnono uyontɨfi hofɨko oso a'mu simo ulɨmentohofi, Sɨmo'mo jɨje hungkunomo upo'nontani nakwo huno ole syafɨhu'malohwoni, Olo hwe lohwo hungkuno ne'njo hweho. I oso'no olohonta kakinta'ni kakoe hungkuno neso nakwo huno ole nayohoho. Olo hwe lohwo kako a'amu hwahoponjo hn'nwiye wonyo somjo tohino somta'ni isɨhutofonemayo'ne hweho. Huno ose nayohoho. Ose ulɨmentohofofoho.

Jisas kako hwe yofe engo hwaho mokosyohumayo sohwoe syoho ulohofiyo sohwoe hwomumo wopɨngo umokumentisofoho.

43 Oso sɨkuno hufa'u sohwa'u moi'wo imo'nɨngkahonɨngki Jisas oso ango hopo sopo nulɨko'manto Ngkalilino umentisofoho.

44 Nom'ne sohonta Jisas olo hungkuno loso lɨmentisofoho. A'amu fihumo Anɨtu hungkuno uyahonɨngki lɨmojo sohwo kako kakoe hwapɨngo sopo yofe engo ane hweho. Ose lɨmentisofoho.

45 I oso'no Jisas kako kakoe hwapɨngopo Ngkalili i'mofopahonɨngki a'amu hopo soponjoso hofɨko Jisas pmmentiso so'no sɨmonyo imentohofofoho. Hwapɨngoso hofɨko hi ango Jelusalem Sɨkuno Engo iyoho humayo uhwonyo somo sɨmentohofofoho. Osopo nohumantɨfi yo'mayo wonyoangkafo a'amu miyɨwo'nɨngkiyohofo Jisas yahonɨngki uhwonɨmentohofofoho.

46-47 Oso hwaho Ngkalili ango we'e Kana osopo Jisas asomo umentisofoho. Nom'ne sɨkuno somo oso ango hopo sopo Jisas humamentiso sohonta kako hungkuno lahonɨngki ahu'mo mijoso ipisayo mijo pompenjiyo *wain* imo'nɨmentisofoho. Jisas kako oso ango Kana sopo nohumentanɨngki hwe nom'ne ango Koponeyam humamojo sohwo kako Jisas hwaho Jutiya sopo nta'ni hwaho Ngkaliline'no sopalofoho upa'nɨmentisofoho. Oso hwe huhwo sohwo kako hwe engo hwaho mokosyohumayo sohwoe syoho fehohnjo somo mokosyohumamojo hweho. Kakoe hwomu mnokino

engo tɨpemaˈmentisofoho. Osoˈno hwe huhwo sohwo ango Kana sopo nowento Jisasɨmo tɨpɨhwononto hungkuno yokumpohnˈnyo ulɨmento, Nje hwomu kako poyo wapeˈnɨmonteˈno mofoneponoho. Osoˈno kɨko ngkoˈnji ango Koponeyam nowehwasi nje hwomumo wopɨngo nɨmokiyo.

48 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Ngko yoˈmayo wonyoangkafo aˈamu miyɨwoˈnɨngkiyohofoso miyomeˈmanji sekwo ngkineˈno masemoˈnyoˈnjo kuyoho, sɨmeho hiˈntnnono montapeˈnjo hwasoho.

49 Ose ulahonɨngki oso hwe engo sohwoe syoho ulohofiyo sohwo ulɨmento, Hwe Engofo, kɨko komoˈno fɨpe. Nje hwomu poyo peˈnoloho.

50 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Kɨko jɨje angopono asomo fɨwe. Jɨje hwomu sohwo wopɨngo wohumamontonoho. Ose ulahonɨngki oso hwe huhwo sohwo kako Jisasɨye hungkunomo sɨmeho hiˈntnnono uyonto kakoe ango poneˈno asomo umentisofoho.

51 Nowentanɨngki kakoe syoho ulohofiyo sohwa honɨngkanopo uswoˈnontɨfi ulɨmentohofi, Jɨje hwomu sohwo wopɨngo humaho.

52 Ose ulahonɨngkofi kako ulohonɨmento, Nje hwomu sohwo wopɨngo mofehiˈnyo ntisohumo imoˈnɨmaho. Ose ulahonɨngki hofɨko ulɨmentohofi, Fosi mofehiˈnyo soumjiyo sohonta kakoe aˈapaho tohohmtnnoso moiˈwo imoˈnɨngkahonɨngki wopɨngo humaho.

53 Ose ulahonɨngkofi kanɨngkwohwo huno ole uyɨmento, Fosi mofehiˈnyo soumjiyo sohonta Jisas kakimo ulɨmento, Jɨje hwomu wopɨngo wahumamontonoho. Ose ikwesyafɨsyonto kako kakoe aˈamu hopiˈnonohino sonji Jisasɨmo sɨmeho hiˈntnnono umentohofofoho.

54 Oso wonyoangkafoso aˈamu miyɨwoˈnɨngkiyohofoso Jisas hwaho Ngkalili sopo imentisoso sɨmoˈmo ahuˈmo mijomo *wain* imoˈnɨmentisofoho. Osofepo hwomu mnokinoˈnjo sohumo wopɨngo umokumentisofoho.

5

Jisas kako mijo ayo weˈe Mpetesɨta sopo hwe mnokinoˈnjo sohumo wopɨngo umokumentisofoho.

1 Oso moiˈwo imoˈnɨngkahonɨngki aˈamu Jutafe Sɨkuno Engo iyoho humayoˈne iˈmofopahonɨngki Jisas Jelusalemneˈno sɨmentisofoho.

2 Oso ango Jelusalem sokilojo kuso angaˈno yahu *sipsip*mnefoho lɨmotofofoho. Oso hopo sopo mijo ayo weˈe woˈnnyoponoho. Aˈamu Jutafe hungkuno ole Mpetesɨta. Oso hopo sopo ango aho angaˈno hopiˈnono swoho ane ikuˈyoˈnohinomoˈnnyoso lohoˈnnyoponoho.

3 Oso ango hopo sopo aˈamu piˈnɨngo engo mnokinoˈnjoso humamotofofoho. Fehohnjoso tɨmpiˈnyo fehohnjo sɨfe wonyoˈnjo fehohnjo aˈapaho poyo peˈnnyoˈnjo oso aˈamuso humamotofofoho. [Hofɨko oso mijo ayo weˈe huhwo sohwo songo songo iyoˈne hontohumamotofofoho.

4 Hwapɨngoso sɨkuno fehohnjo Anɨtuye aˈamu ahwomomjo fihwo noponto mijo ajwomoˈmo songo songo imokahonɨngki uhwonontɨfi aˈamu mnokinoˈnjo sohwo kako oso mijo somo sɨmoˈmo hoˈnɨmaˈmentiso osohwo kakoe mnokinoso moiˈwo imoˈnɨmentisofoho.]

5 Oso hopo sopo hwe mnokinoˈnjo fihwo nohumentanɨngki soswo *teti-et* (38) uyakoloˈmojo hweho.

6 Jisas noponto oso hwe huhwo sohwo fosyowentanɨngki uhwonontо huno ole umento, olo hwe lohwo mnokino hohonta umojo hweho. Ose syafɨsyonto ulɨmento, Kɨko nje aˈapaho wopɨngo wanɨmoˈnono lakinɨngkohoho.

7 Ose ulohonɨngkahonɨngki aʼamu mnokinoʼnjo sohwo ulɨmento, Ou, hwe engofo, oso mijo songo songo yahonjo sohonta ngko aʼamu nontomafɨkuji mijomo menɨhumajone aʼamuso ane hwoʼnyoho. Ngko wahoʼnuʼmoʼmo ko lontnneso nomʼne aʼamuso niyakolofɨwoʼnɨngkohofo hwoʼnyoho.
8 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, kɨko nolɨkafohoji jɨje ife hoʼyango yoʼmayoso huʼmemahoji hano mpano.
9 Ose ulahonɨngki nɨhuʼno komoʼno oso hwe sohwoe aʼapaho wopɨngo imoʼnɨngkahonɨngki kako nolɨkafonto kakoe ife yoʼmayoso nohuʼmemanto kako hano umentisofoho. Oso sɨkuno hiso sɨkuno iyoho humayomnoho.
10 Oseso aʼamu Jutafe hwe engo sohwa hofɨko oso hwe wopɨngo umokumentiso sohumo ulɨmentohofi, Olo sɨkuno loso iyoho humayoʼnefoho. Jɨje ife yoʼmayoso mokohoʼnaweʼne sɨkuno mʼmaho. Kɨko nakwoe honɨngkano hungkunomo mtɨhupeelokuno.
11 Ose ulahonɨngkofi kako ole ulɨmento, Oso hwe kako wopɨngo nɨmokonto ntohoho, Kɨko nolɨkafohoji jɨje ife yoʼmayoso huʼmemahoji hano mpano. Ose ntisoʼnefoho.
12 Ose ulahonɨngki hofɨko ulohonɨmentohofi, Tɨhwoe aʼamuhwo kilisoto. Jɨje ife yoʼmayoso mahoji mpano eso.
13 Ose ulahonɨngkofi oso hwe wopɨngo imoʼnɨmentiso sohwo kako Jisas kakoe yofeso huno muyo hweho. Hwapɨngoso oso hopo sopo Jisas kako oso hwe huhwo sohumo wopɨngo umokonto aʼamu piʼnɨngo engo somo uhwononto kako komoʼno ulɨkoʼmaʼmentisofoho.
14 Hwangku sohonta Jisas kako oso hwe huhwo sohumo Anɨtuye tajo ango engo somo tɨpɨhwononto ulɨmento, Kɨko upaʼnyo. Wopɨngo nto imoʼnɨngkino hwosoho. I kɨko honɨngkano wonyoso apaʼno yohotoho. Nomʼne tango engo mɨkunɨmposo kuʼmanoho.
15 Ose ulahonɨngki oso hwe huhwo sohwo kako nowento aʼamu Jutafe hwe engo sohwamo ulɨmento, Oso hwe ngkimo wopɨngo nɨmokumaso sohwo Jisasɨyoho. Ose ulɨmentisofoho.
16 Oso hohosohonta aʼamu Jutaso hofɨko Jisasɨmneʼno wonyo ulohofano lontɨfi oso hisoʼno hungkuno lomaʼmentohofofoho. Hwapɨngoso Jisas kako oso hwe wopɨngo umokumentisoso sɨkuno iyoho humayo somo imentisofoho.
17 Hofɨko Jisasɨmo yoka hungkuno ulahonɨngkofi Jisas ulɨmento, I nje Mpohwo kako sɨkuno huhwo huhwi aʼamumo wopɨngoʼnohini neʼno ulohofɨwoʼnɨngkiso hweho. Kako usijoʼno mofosyohumayo hweho. Oso paʼnyo sɨkuno huhwo huhwi ngko huhwoʼni aʼamumo wopɨngo ulohofɨwoʼnɨngkohe hwoʼnyoho. Ose ulɨmentisofoho.
18 Jisas ose ulɨmentiso soʼno aʼamu Jutaso hofɨko Jisasɨmo wofonjosyano lontɨfi imentohofofoho. Hwapɨngoso hofɨko huno ole syafɨhuʼmentohofi, Jisas kako sɨkuno iyoho humayo somo syoho iwoʼnɨngkiso hweho. Osoʼnohiniʼmaho. Oʼo, kako Anɨtu nje Mpohweho nalisoʼmanji kako huno ole syofɨsyalofoho. Ngko Anɨtuʼnji afa hwoʼnyoho. Ose syafɨsyontɨfi hofɨko Jisasɨmo wofonjosyano lontɨfi imentohofofoho.

Anɨtuye Hwomu sohwo kakoe syoho iyo soʼne kako yokumpohnʼnyo hiʼnjo hweho.

19 Jisas aʼamu Juta huhwa sohwamo ulɨmento, Hungkuno nehopiʼnohini waselɨmonneʼno yohono. Ngko Anɨtuye Hwomu sohwoʼni nje huno mtaʼni ngko yoʼmayoso siki mimnehono. Oʼo, yoʼmayo nje Mpohwo yalokunjo somo uhwononji ngko yalokweno. Yoʼmayo Mpohwo yonteso Hwomu sohwo kako iwoʼnɨngkohoho.
20 Nje Mpohwo kako sɨmeho engo mɨkunɨmposo Ngkimo ntapɨwoʼnɨngkiso soʼno kako yoʼmayo hopiʼnonohino yalokusoso ntɨhwawoʼnɨngkisofoho. Oseso yoʼmayo ntɨwoʼnɨngkisoso ngko yalokweno. Olo syoho weʼe imale somo sekwo tɨmo uhwonɨmalofo sohwasi hwangku Anɨtu kako syoho engo olo syoho weʼe homo lomo hwofiloʼnnyoso ntapɨhwosoʼno sekwo uhwonɨngkuji sekwo yomo uyantɨfeho.

21 Mpohwo kako aˈamu poyo peˈnyo somo ulɨkafonte sohwo songo apaˈno
umokuwoˈnɨngkiso hweho. Oseso Ngko huhwoˈni aˈamu fehohnjo poyo peˈnyo somo
ulɨkaˈmo lɨmeso i ulɨkaˈmonnoho.
22 Olohonta Mpohwo Anɨtu kako aˈamufe honɨngkano somneˈno wopɨngofoho
wonyofoho mujo hweho. Oˈo, kako oso syoho hiso kakoe Hwomu sohwoˈnɨmo
ntapmmentisofoho.
23 Oseso hwe moyaˈmi hopiˈnonohinoso hofɨko Mpohwoe yofe
hoˈnomawoˈnɨngkohofo hopaso hofɨko kakoe Hwomu sohwoˈniye yofe hi
hoˈnonɨmapitnneˈento syoho hiso ntapmmentisofoho. I osoˈno aˈamu nje yofe
mohoˈnonɨmayoˈnjo hwoˈmanji hofɨko nje Mpohwo nɨhwatɨmentiso sohwoe yofe
hi mohoˈnomayoˈnjofoho.
24 Ose ulɨkwato lohofonto ole ulɨmento, Ngko nehopiˈnohino waselɨmonneˈno
yohono. Aˈamu hofɨko nje hungkunomo upaˈnɨngkuji Anɨtu nɨhwatɨmentiso
sohumo sɨmeho hiˈntnnono uyɨkuji hofɨko songo neˈno wopɨngo humayoˈne
hiˈnjofoho. Hwangku hofɨkoe yahino somneˈno hungkuno ikwolofo angkuhwafo sopo
mˈmofapitnnefoho. Hofɨko poyo peˈnyo yahino somo hwotoho fentɨfi songo neˈno
humayo yahinoso nto tɨpemaˈmentohofofoho.
25 Hungkuno nehopiˈnohini selalokweno. Oso sɨkuno uˈmofapmmonto imentiso
sohwi nto iˈmofapohoho. Osoˈno olohonta aˈamu poyo peˈnɨmentohofoso hofɨko
Anɨtuye Hwomu sohwoˈniye mango mtaˈni nje hungkuno upoˈnantɨfeho. Oso aˈamu
hiso oso hungkuno homo somo sɨmeho uyɨkujiˈmanji hofɨko songo neˈno nohuman-
tokutnnefoho.
26 Nje Mpohwo kako songo humayo hwapɨngo sohwo kako kakoe Hwomu so-
hwoˈnnonji songo fosyohumayoˈne hwapɨngo nɨmokumentisofoho.
27 Oseso Anɨtu kakoe Hwomu sohwoˈnɨmo oso syoho aˈamufe yahino somneˈno
wopɨngofoho wonyofoho ujoso ntapmmentisofoho. Hwapɨngoso Ngko Aˈamufe
Hwomu nɨhwosopoˈmentiso hwoˈnyoho.
28 Sekwo olo hungkuno lomneˈno yomo ikutoho. Hwangku nomˈne sɨkuno imoˈnyo
sohwi iˈmofapɨhwosoˈno aˈamu poyo nto peˈnontɨfi piˈnɨmomo wotofoso hofɨko nje
mampaho wonupoˈnantɨfeho.
29 Hofɨko nupaˈnɨngkuji apaˈno songo wolɨkofantɨfeho. Aˈamu yahino wopɨngo
imotofoso songo neˈno nohumantokutnnefoho. Aˈamu yahino wonyo imotofoso
tohino engo tɨpemapitnnefoho.

Anɨtu kako kakoe hwomufe hwapɨngo soˈno ujo ehontojwahumentisofoho.

30 Ngko aˈamufe yahino somneˈno yano milofɨhwajiyo syoho imeso nje huno
mtaˈni mimnehono. Oˈo, ngko nje Mpohwoe hungkunomo upaˈnɨˈmo osomnohini
ngko tɨfi inɨngkaˈmo ngko aˈamumo yano milofɨhwajiyoso ntoˈnohino uyɨmonnoho.
Hwapɨngoso ngko nje huno mtaˈni uyɨmonjiˈmaho. Oˈo, nɨhwatɨmentiso sohwo
yoˈmayo umoˈnososo uyɨmonnoho.
31 Ngko sekumo ngkineˈno hungkuno selɨˈmeˈno sekwo huno ole wosyofɨsyantɨfeho.
Kakoe hungkuno nehopitɨkeno. Hwasyo kolalofoho. Ose wosyofɨsyantɨfeho.
32 I osoˈno nomˈnihwo nje Mpohwo oso hungkuno ngkineˈno selokweso kako
huhwo nje hwapɨngo soˈno setɨhwalofoho. Oso ngkineˈno setɨhwalokusoso ngko huno
niyohoho, nehopeho.
33 I nomˈne hungkuno upaˈnyo. Oso hwe Joun Aˈamumo Mijo Kiyomaˈmojo
sohwoe hungkunomo sekwo upoˈnaneˈentɨfi kakiyepono sekwoe aˈamumo uh-
watɨmentohofofoho. Oso hwe huhwoˈnji nje hwapɨngo soˈno hungkuno nehopi nto
selɨmojofoho.
34 Ngko hwaho loponjo hwe sohwoe hungkuno ngkineˈno nje hwapɨngo soˈno
selɨmentiso soˈno ngko huno piˈnɨngo maniyantofiyoho. I osoˈno sekwo ngkimo

sɨmeho ntapɨfitnne'no sekwoe wonyomjo tohino somta'ni isɨhutofosemayo'ne Jounɨye hungkunoso huno sefohotofo'ne selalokweno.
35 Joun sohwo kako sikiloho hopo imo'nonto sekumne'no pomponaho losesiyo'ne hweho. Sekwo kakoe pomponahopo we'enepi wohumano lontɨfi sɨmonyo imentoho-fofoho.
36 I oso'no olohonta nom'ne wopɨngo Jounɨmo hwofilo'nnyoso nje hwapɨngo so'no losetɨhwalofoho. Oso hiso nje syoho wopɨngo Mpohwo ntapmmentiso a'amu miyɨwo'nɨngkiyohofoso yalokweno. Oso syoho hiso sekwo uhwonɨngkuji nje hwapɨngo so'no huno waseyono. Mpohwo Anɨtu lɨhwatɨmentiso hweho waseyono.
37 Nje Mpohwo nɨhwatɨmentiso sohwo sekwo kakimo muhwonyo'njo ko yontɨfi kakoe mampaho somo mupa'nyo'njo ko yahonɨngkofi kako huhwo nje hwapɨngo so'no nto setɨhwamentisofoho.
38 Kakoe hungkunoso sekwoe sɨmeho mo'mo maseuyoho. Hwapɨngoso sekwo Anɨtu nɨhwatɨmentiso sohwo'nɨmo sɨmeho hi'ntnnono montape kuyoho.
39 Sekwo huno ole syofɨsyalokwofo. Nakwo Anɨtuye hungkunomo sɨkuno huhwo huhwi atofo lɨwo'nasoso nakwo songo ne'no humayo'ne wotɨpemantanoho. Ose syafɨsyontɨfi sekwo oso hungkuno homo somo hafɨhafe tɨpewo'nɨngkohofofoho. I oso'no oso hungkuno hiso nje hwapɨngo so'no ko lɨjwaofɨwo'nɨngkisoso
40 sekwo ngko songo ne'no wonyoangkafo humayo hwapɨngo sohwo'nɨmo nɨ'mayo so'no nakwolaho lɨwo'nɨngkohofofoho. Oso'no sekwo songo ne'no humayoso matɨpmmopiyo hwasoho.
41 Olo hungkuno loso sekwo nje yofe woho'nonɨmantɨfe'no maselalokuyohono.
42 O'o, ngko sekwoe yahino somne'no huno niyohoho. Sekwo Anɨtumne'no Nakwolaho lalokwofo.
43 Ngko nje Mpohwoe yokumpohn'nyo'nji noponji se'ma'mentoheso, Ngko Anɨtu mta'ango hwo'nyoho selɨmentohefoho. I oso'no sekwo nje hungkunomo moho'nonɨmaso hwasoho. I hwe nom'nehwo kakoe huno mta'ni se'mahwosi kakoe yokumpohn'nyo'nji yo'mayoso ihwoso'no sekwo kakoe hungkunomo woho'nomantɨfeho.
44 Sekwo sekwoe yofe ho'noma'nɨwo'nɨngkohofofoho. I oso'no sekwo sekwoe yahino somne'no Anɨtu kako huno pipi kuyalofoho eso huno mosyafɨsiyo'njo liyalok-wofo. O'o, kakoe syohofoho lalokwofo. Oso hiso'no sekwo Anɨtu ne anga'nohino sohumo sɨmeho hi'ntnnono muyɨfitnnehofo.
45 Tɨfi no'mo sekwoe honɨngkano somne'no hungkuno ikwolofo'ne sopo ngko nje Mpohumo sekumne'no mulɨmnehono. O'o, Mouses sekwoe hungkuno ik-wolofo'ne sopo sekwoe wonyo somne'no Mpohumo ulonefoho. Hwapɨngoso sekwo huno ole syofɨsyalokwofo. Nakwo Mousesɨye honɨngkano hungkunomo ito'no inɨngkowalokuhwono. Oso'no nakwo songo ne'no wonyoangkafo humayo so'no wotɨpemantanoho. Ose syofɨsyalokwofo.
46 I oso'no sekwo Mousesɨye hungkunomo sɨmeho hi'ntnnono nehopi uyontɨfijontentesi sekwo nje hungkuno homo somo sɨmeho hi'ntnnono nontapɨkutnnesohilo. Hwapɨngoso Mouses kako ngkine'no hungkuno mtɨ'mokumentisofoho.
47 Oso hungkuno Mouses ifalifaliyo mtɨtmokumentiso somo sekwo nto'no minɨngkayo hwasɨ'manji sekwo nje hungkunomo sɨmeho hi'ntnnono pipi wotɨpeentɨfito. Awonoho. Jisas ose ulɨmentisofoho.

6

Jisas kako a'amu 'faif tausen' (5000) somo wosopayo uyɨmentisofoho.
(Matɨyu 4:13-21; Mak 6:30-44; Luk 9:10-17)

1 Oso hohosohonta Jisas kako mijo ayo Ngkalili nongkihnta'ni wako'mentisofoho.
Oso mijo ayo yofe nom'neso Taipeliyasɨyoho.
2 Osopo Jisas nowahonɨngki hwe moya'mi pi'nɨngo engoso Jisasɨmo tɨfi
inɨngkapmmentohofofoho. Hwapɨngoso yo'mayo wonyoangkafo a'amu
miyɨwo'nɨngkiyohofoso Jisas yahonɨngki uhwonɨmentohofofoho. A'amu
mnokino'njo pi'nɨngo somo Jisas kako wopɨngo umokahonɨngki uhwonontɨfi
inɨngkapmmentohofofoho.
3 Jisasɨ'nji kakoe inomokomoyo sohwona'nnonji nakwo oso hopo sopo hwofɨki'nyo
we'e sopo kotosontani osopo humamentɨhwonefoho.
4 Oso a'amu Jutafe Anɨtu A'amu Isɨlael somo Uyakolo'mentiso somne'ne Syafɨsiyo
Sɨkuno Engo * sohwi we'enepi umo'nɨmonte'no imentisofoho.
5 Jisas oso hwofɨki'nyo hopo sopo nohumanto tɨmo fe'nɨhwonɨmentisoso hwe
moya'mi pi'nɨngo engoso Jisasɨyepono sapontanɨngkofi uhwononto kako Filipɨmo
ulɨmento, Olo hwe moya'mi lomne'no nakwo wosopayo mpe mtɨ'mta'ni yanehwono.
6 Oso hungkuno hiso Jisas Filipɨmo ko ulɨmentisoso Jisas kako yo'mayo yone so'no
huno nto syafɨhu'mentisofoho. I oso'no kako Filipɨye hunomo yamofo uloho'mo lonto
oso hungkunoso ulohonɨmentisofoho.
7 Jisas ose ulahonɨngki Filip kako ulɨmento, I, nakwo hamniyoho syoho iyo
sɨkuno *tu hantɨlet* (200) memjaofoso hi'njo'ntontentesi nakwo wosopayo mpe yɨhwasi
a'amu fehohnjo sohwa wopayo we'e'nohini nɨngkuji a'amu fehohnjoso manyo'njo
ikutnnesohilo.
8 Ose ulahonɨngki Jisasɨye inomokomoyo nom'ne sohwo kakoe yofe Entɨlu, Saimoun
Pitafe konɨngkwa'wehwo sohwo Jisasɨmo ulɨmento,
9 Olo hwomu lohwo kakoe wosopayo aho fehohnjo hopi'nonohino so'nji inanɨku
kempinjo hufa'uyo so'nji mokosyohumunyo hweho. I oso'no olo a'amu pi'nɨngo engo
lomne'no wopayo loso pipi uyanehwono. O'o, hopo'maho.
10 Ose ulahonɨngki Jisas kakoe inomokomoyo sohwona'nɨmo nalɨmento, Sekwo hwe
moya'mi somo ampo fosyohumamno ulɨmno. Ose nalɨmentisofoho. Oso hopo sopo
hoja pi'nɨngo'njoponoho. A'amu hiso hojapo nohumantɨfi hwe'nohino sohwa *faif*
tausen (5,000) humamentohofofoho. Moya'mi sofamo atofo majofoho.
11 Ose humentanɨngkofi Jisas kako oso wosopayo hiso nomanto Anɨtumo isamoyoka
ulonto oso a'amu hwe moya'mi hopi'nonohino somo yano ulofimentisofoho. Ose
uyonto kako inanɨku kempinjo hufa'uyo so'nji yano ulofimentisofoho. Oso wosopayo
so'nji inanɨku so'nji uyahonɨngki a'amu hofɨko nonontɨfi sɨmeho uhnnɨmentisofoho.
12 Hofɨko wosopayoso nto nɨngkahonɨngkofi Jisas kakoe inomokomoyo so-
hwona'nɨmo nalɨmento, Sekwo oso wosopayo nonontɨfi nilɨfeefohofoso apa'no
mɨhu'mokumno. Fehohnjo siki wehwoloho.
13 Ose nelahonɨngki oso wosopayo aho fehohnjo hopi'nonohino somta'nɨngo
nilɨfee'mentohofoso sohwo ho'yo aho hopi'nonohino sɨfe mta'ni hufa'uyo somo
mehu'mee'mmentɨhwonefoho.
14 Oso wonyoangkafo a'amu miyɨwo'nɨngkiyohofoso Jisas imentiso so'no
hwe moya'mi hofɨko nuhwonontɨfi ole hnnɨmentohofi, Oso hwe sohumo Anɨtu
hungkuno uyahonɨngki nalone'no hontohumalohwoneso olo huhweho. Ose
hnnɨmentohofofoho.
15 Ose hnnontanɨngkofi Jisas kako huno uyɨmento, Hofɨko ngkimo aho
yokumpohn'nyo nɨkekuji hofɨkoe hwe engomo menɨhumatɨpitnnoho lonto
kako'nohini hwofɨki'nyopono kotasɨmentisofoho.

Jisas kako mijo ayo sopo hano emoimentisofoho.
(Matɨyu 14:22-33; Mak 6:45-52)

* **6:4:** Mt. 26:2 enjwa so'mo fehonolo'mongkomaho.

16 Sɨkuno'nji Jisas kakoe inomokomoyo sohwona'ni nakwo mijo ayo momɨngo so'mne'no womentɨhwonefoho.
17 Osopo nohumentani Jisasɨmne'no wonyopi hontohumentani nakwo yofayokinomo kotasontani nakwo oso mijo ayo sopo Koponeyamne'no woka'mentɨhwonefoho. Nowekontanɨngkuhwoni ajwopo sɨkuno nto meehonɨngki Jisas nakumo komo'no mone'ma'mmentisofoho.
18 Oso hohosohonta ifofo engo yahonɨngki mijo songo songo engo yonto mijo engo imentisofoho.
19 Inomokomoyo sohwona'ni nakwo mijopo ne'no jonjempo jonjempe mjɨmɨwako'mentɨhwoneso nakwo mijo ajwopo ne'no humentani uhwonɨmentɨhwoneso Jisas kako mijo ayo yofayokino'njo sopo hano nowentanɨngki uhwonɨmentɨhwonefoho. Ose uhwonontani iyoho engo nanɨmentisofoho.
20 I oso'no Jisas nakumo nalɨmento, Ngkonoho. Sekwo iyoho senɨngkuhwoloho.
21 Ose nelahonɨngki nakwo utɨmano lontani imentɨhwoneso kako nakwo'njo ajwomo'mo humahonɨngki yofayokino hiso nakwo wowantani humiyɨhwone sopone'no komo'no umentisofoho.

Hwe moya'mi hofɨko Jisasɨmne'no hafɨhafe tɨpmmentohofofoho.

22 Mo'nɨngkanta hwe moya'mi mijo ayo momɨngo nongkihnta'ni humamentohofoso Jisasɨmo uhwonano lontɨfi hnnɨmentohofi, Fosi yofayokino anga'no wentono. I, oso homo somo kakoe inomokomoyo sohwanohini kotasɨmalofofoho. Jisasɨ'nji'maho hofɨko'nohini kotasontɨfi humpo'malofofoho. Ose hnnɨmentohofofoho.
23 Oso hopo sopo Jisas kako wosopayo'no Anɨtumo isamoyoka ulonto a'amu homo somo yano ulofimentiso hopo sopo a'amuso nohumantɨfi uhwonɨmentohofoso yofayokino fiso Taipeliyasnta'ango i'mofopahonɨngki uhwonontɨfi
24 Jisasɨ'nji kakoe inomokomoyo sohwona'nnonji mohumunyo uhwonontɨfi hofɨko Jisasɨmo wotɨpemano lontɨfi yofayokinomo kotasontɨfi Koponeyamne'no wako'mentohofofoho.

Jisas ole lɨmento, Ngko songo ne'no humayo'ne wosopayo hwo'nyoho.

25 Nowakentɨfi mijo ayo nongkihnta'ni Jisasɨmo nto tɨpɨhwonɨmentohofo sohonta Jisasɨmo ulɨmentohofi, Nakwoe Lonetɨhwayo sohwosi, kɨko olopo ne'no ntohonta pmmahnno hwosilo.
26 Ose ulahonɨngkofi kako ulɨmento, Hungkuno nehopi waselɨmonne'no yohono. Fosi ngko syoho wonyoangkafo a'amu miyɨwo'nɨngkiyohofo imale so'no sekwo nje hwapɨngo neso huno ehohosasesiyo'neso montɨpeentɨkuyohofo. O'o, ngko wosopayo sejapmmale so'no apa'no wonejapono lontɨfi ntopeentɨkwofo.
27 Ose ulonto ulɨmento, Sekwo wosopayo piso imo'nyo'ne syoho tohohmtnno'njo ikutoho. O'o, oso wosopayo songo ne'no humayo'ne so'no syoho tohohmtnno'njo fiyɨkuno. Oso wosopayo hiso piso miyonehoho. Oso wosopayo hiso Ngko A'amufe Hwomu sohwo'ni wosejapmmonnoho. Ngko Anɨtuye yokumpohn'nyo'nji yo'mayo wonyoangkafo a'amu miyɨwo'nɨngkiyohofo yalokwe so'no Anɨtu kako ngkine'no ole setɨhwalofoho, Ngko songo ne'no humayo'ne hwapɨngo hwo'nyoho.
28 Ose ulahonɨngki hofɨko Jisasɨmo ulɨmentohofi, Nakwo pipi ihwasi yanehwono Anɨtuye syohosofo.
29 Ose ulahonɨngkofi Jisas ulɨmento, Sekwo Anɨtuye sɨmeho wopɨngo umokano lɨfijo'manji sekwo olo syoho sejapmmentisoso fiyɨkuno. Sekwo oso hwe Anɨtu sekuyepono nɨhwatɨmentiso sohwo'nɨmo sɨmeho hi'ntnnono ntapmno.
30 Ose ulahonɨngki ulɨmentohofi, I kɨko nom'ne wopɨngo wonyoangkafo a'amu miyɨwo'nɨngkiyohofoso yohojo'no'manji ou, nakwo ole wosyokufɨsyantanoho. Anɨtu kuhwotɨmentiso nehwosoho. Ose wosyokufɨsyantanoho. Oso'no pipi ihnnehino.

31 Neyakwosa sohwa aˈamu mohumunyo sopo hofɨko nohumantɨfi hofɨko wosopayo ahwomo mtaˈnɨngoso (*mona*) nɨmotofofoho. Aˈamu Anɨtuye hungkuno mtɨˈmokumentohofo sohwa ole mtɨˈmokumentohofi, Kako wosopayo ahwomo mtaˈangoso aˈamumo uyɨmojofoho. Ose mtɨˈmokumentohofofoho.
32 Ose ulahonɨngkofi Jisas ulɨmento, Hungkuno nehopiˈnohino waselɨmonneˈno yohono. Mouses kako oso wosopayo ahwomo mtaˈangoso muyɨmmojofoho. Oˈo, nje Mpohwo uyɨmojo hweho. I olohonta kako ahwomo mtaˈango wosopayo neso wosejapmmonteˈno yalofoho.
33 Oso wosopayo neso aˈamufoho. Anɨtu kako ahwomo mtaˈni hwaho lopo uhwatɨmentiso sohwo kako hwe moyaˈmi hopiˈnonohino somo songo neˈno humayoˈne unyo hweho.
34 Ose ulahonɨngki ulɨmentohofi, Hwe engofo, oso wosopayo neso sɨkuno huhwo huhwi engolopohamo kɨko fonejapohoho.
35 Ose ulahonɨngkofi Jisas hofɨkimo ulɨmento, Ngko songo neˈno humayoˈne wosopayo ne hwoˈnyoho. Aˈamu hwahoponjo wosopayo nɨwoˈnɨngkohofoso hofɨko mijoho apaˈno uyɨmontonoho. I osoˈno aˈamu ngkimo nɨˈmasoso mijoho apaˈno muyonefoho. Aˈamu ngkimo sɨmeho hiˈntnnono ntapososo kako mijoˈne apaˈno mumoˈnonehoho.
36 I osoˈno nje hwapɨngo ne soˈno nto setɨhwamalefoho. Sekwo ngkimo ko nohononts̄ɨfi sɨmeho hiˈntnnono mantapeˈnjo imalofofoho.
37 Aˈamu fehohnjoso Anɨtu ngkimo ntapmmentisoso hofɨko ngkineˈno wonnɨngkopantɨfeho. Oso aˈamu homo somneˈno wae meeoˈmnehono. Ngkilaho mulɨmnehono.
38 Hwapɨngoso ngko ahwomo mtaˈni pmmentoheso nje huno mtaˈni pmmentohe hwonɨˈmaho. Oˈo, Anɨtu nɨhwatɨmentiso sohwoe hunomnohini inɨngkayoˈne pmmentohe hwoˈnyoho.
39 Anɨtu kako nɨhwatɨmentiso sohwo oleˈneˈno umoˈnɨngkohoho. Hwe moyaˈmi hopiˈnonohinoso Anɨtu ngkimo nto ntapmmentiso kalohi ngko angaˈno musɨkwajɨmnehono. Oˈo, ngko hofɨkimo aho yokumpohnˈnyo kemokosyohumantɨˈmeso hwangku noˈmo sɨkuno aeˈuyo somo ngko hofɨkimo nulɨkahmˈmeˈno hofɨko songo neˈno nohumantokutnnefoho.
40 Ou, olo soˈno Mpohwo kako umoˈnɨngkohoho. Hwe moyaˈmi hopiˈnonohino Kakoe Hwomu sohwoˈnɨmo nohonɨngkuji nje hwapɨngo ne soˈno sɨmeho hiˈntnnono ntapɨfijoˈmanji hofɨko songo neˈno humayoˈneso nomafɨkujoˈno sɨkuno aeˈuyo somo ngko hofɨkimo songo nulɨkaˈmnefoho. Ose ulɨmentisofoho.
41 Jisas kako ngko wosopayo ne ahwomo mtaˈango hwoˈnyoho ulɨmentiso soˈno hofɨko hofɨkoe sɨmeho wonyo umoˈnɨngkahonɨngki Jisasɨmneˈno sitofo hungkuno hnnɨmentohofofoho.
42 Ole hnnɨmentohofi, Pipineto. Olo hwe lohwo kako Jousepɨye hwomu Jisasɨyoho. Kanɨngkwohwoˈyaˈuneˈno nakwo huno nayohoho. Ngko ahwomo mtaˈni pmmentohe hwoˈnyoho eso hwasyoso pehoˈno nelalofoho.
43 Ose hnnɨngkahonɨngkofi Jisas ulɨmento, Sekwo ngkineˈno sitofo hungkuno hofiyoka pehoˈno hnnalokwofo.
44 Aˈamu fihwo kako ngkimo tɨfi nnɨngkaposo sohwo kakoe huno mtaˈni monɨˈmanehoho. Oˈo, nje Mpohwo ngkimo nɨhwatɨmentiso sohwo kako aˈamu sohumo ngkiyepono mikinjɨhwajiyoso kako ngkimo wonɨˈmaˈmontonoho. Oseso oso hwe ngkiyepono Anɨtu lɨhwajoso sohumo ngko sɨkuno aeˈuyo somo ulɨkaˈmnefoho.
45 Aˈamu Anɨtu hungkuno uyahonɨngki lɨmotofo sohwa ole mtɨˈmokumentohofi, Hwe moyaˈmi hopiˈnonohino somo Anɨtu kako hofɨkimo huno uyoˈne itɨhwanefoho. Ose mtɨˈmokumentohofofoho. Aˈamu hopiˈnono Anɨtuye hungkuno upaˈnɨngkuji kakineˈno huno ntoˈno syafɨsyɨkujoˈno hofɨko ngkimo wonɨˈmantɨfeho.

46 I aˈamu hopiˈnonohinoso hofɨko nje Mpohwo Anɨtu sohumo muhwonyoˈnjofoho.
Oˈo, ngkoˈnohini Mpohwoˈnji humunyo sohwoˈnnohini kakimo uhwononji kakoe pone
somtaˈni pmmentohe hwoˈnyoho.
47 Hungkuno nehopiˈnohini selalokweno. Aˈamu ngkimo sɨmeho hiˈntnnono nta-
poso sohwo kako songo neˈno humayoˈneso hiˈnjo hweho.
48 Ou, ngko songo neˈno humayoˈne wosopayo hwoˈnyoho.
49 I seyakwosa sohwa hofɨko oso hwaho aˈamu mohumunyo sopo nohu-
mantɨfi wosopayo ahwomo mtaˈni (*mona*) nɨmotofo sohwa hofɨko hohonta nto
peˈnɨmentohofofoho.
50 I osoˈno oso wosopayo ne ahwomo mtaˈni aˈamu nosohwoˈmanji kako songo neˈno
nohumantɨhwone hweho.
51 Ngko oso wosopayo ne songo neˈno humayoˈne sohwoˈni ngko ahwomomo
ulɨkoˈmanji pmmentohe hwoˈnyoho. Oseso aˈamu fihwo kako oso wosopayo neso
nosoˈmanji kako songo neˈno humantɨhwonefoho. Oso wosopayo soˈneˈno ngko
sekumo selalokweso nje aˈapahomneˈno selalokweno. Hwapɨngoso ngko aˈamu
hwahoponjo somneˈno poyo imoˈnɨˈmeˈno aˈamu ngkineˈno sɨmeho ntapɨfijoˈmanji
hofɨko songo neˈno nohumantokutnnefoho.
52 Ose ulahonɨngki aˈamu Juta hofɨko yoka hungkuno engo lomaˈmentohofofoho.
Ole hnnɨmentohofi, Olo hwe lohwo kakoe aˈapaho nejapososo pipi nanehwono.
53 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Ngko hungkuno nehopi selalokweno. Sekwo
nje aˈapaho soˈnji nje honɨyo soˈnji manɨfijoˈmanji sekwo songo neˈno humayoso
motɨpɨhwonɨfitnnefoho.
54 Aˈamu nje aˈapaho soˈnji nje honɨyo soˈnji nnososo kako songo neˈno humayoˈneso
hiˈnjofoho. Oso sɨkuno aeˈuyo somo oso aˈamu homo somo ulɨkaˈmnefoho.
55 Hwapɨngoso nje aˈapahoso wopayo ne paˈnyofoho. Nje honɨyoso mijo ne
paˈnyofoho.
56 Aˈamu kako nje aˈapaho soˈnji nje honɨyo soˈnji nnososo ngko kakimo
humahmˈmeˈno kako ngkimo wonɨhumamontonoho. Oso aˈamu hiso kako nje
hungkunomo aho yokumpohnˈnyo kemokosyohumunyofoho.
57 Nje Mpohwo songo neˈno humaso sohwo kako nɨhwatɨmentiso soˈno ngko
nje Mpohwoe yokumpohnˈnyo soˈnji songo humaleno. Oso paˈnyoso aˈamu fi-
hwo kako sɨkuno huhwo huhwi wosopayoˈnji mijoˈnji nɨwoˈnɨngkiso hopaso kako
ngkineˈno sɨkuno huhwo huhwi huno syanɨfɨsyɨwoˈnɨngkuhwosoˈmanji kako nje
yokumpohnˈnyo nomahwosi songo wohumamontonoho.
58 Olo wosopayo ahwomo mtaˈango lohwoˈni oso wosopayo seyakwosa sohwa hofɨko
aˈamu mohumunyo sopo nɨmotofo paˈnyo hwoˈnɨˈmaho. Oˈo, oso wosopayo hiso
mantɨfi nontɨfeso hofɨko poyo napeˈnɨmotofofoho. I osoˈno olo wosopayo lohwoˈnɨmo
aˈamu fihwo nnososo kako songo neˈno nohumantɨhwonefoho.
59 Jisas kako oso ango Koponeyammjo tajo ango somo humanto oso hungkuno hiso
lutɨhwamentisofoho.

Jisas kako songo neˈno humayoˈne hungkuno hwapɨngo hweho.

60 Oso hungkuno homo somo Jisasɨye inomokomoyo piˈnɨngo sohwonaˈni
nupoˈnontani fehohnjoso hnnɨmentohofi, Olo hungkuno loso tango weˈeˈnjo
hwoˈmaho. Hungkuno hwapɨngo neso nakwo huno monayohiyohoho. Haloho
tɨhwo upoˈmonteto.
61 Jisas kakoe inomokomoyo fehohnjoso oso hungkuno mjahnnɨmentohofoso Jisas
kakimo ko mulahonɨngkofi kako oso hisoˈno huno uyahonɨngki hofɨkimo ulɨmento,
Olo hungkuno ngko seloheso sekwoe hunomo wonyo lasemokohoho. Sekwo ngkimo
wonɨhwotɨˈmofantɨfetaho.

62 I ngko A'amufe Hwomu sohwo'ni ngko nje ango ne sopone'no asomo sɨme sohonta
sekwo ngkimo nonohonɨfitnne'manji sekwo huno pipi seyoneto.
63 Anɨtuye Towahuno sohwo kako'nohini songo ne'no humayo'neso hwapɨngo
hweho. Sekwo oso hwe huhwo sohumta'ni womantɨfeho. Sekwoe a'apahomjo
yokumpohn'nyo mosefo'manehoho. O'o, a'amu Anɨtuye Towahuno momaso'njo
sohwo kako songo ne'no humayoso motɨpemanehoho. I oso'no sekwo Anɨtuye
Towahuno mayo so'no nto selohefoho. Nje hungkunomo inɨngkafijoso sekwo songo
ne'no humafitnnefoho.
64 A'amu fehohnjo sekwo'njo ajwo so'mo humalofoso hofɨko ngkine'no
sɨmeho hi'ntnnono montape'njo yalokwofo. Ose nalɨmentisofoho. Hwapɨngoso
sɨmo'mta'ango Jisas kako oso a'amu kakimo sɨmeho hi'ntnnono muyɨfitnne somne'no
kako huno nto syafɨhu'mentisofoho. Oso'nji kako oso a'amu kakine'no tokoyo'ofo
ulohofone sohune'no huno umentisofoho.
65 Jisas a'amu huhwo sohwamo nom'ne hungkuno ulɨmento, Sekwo fehohnjo soku
ngkimo sɨmeho montape'njo yalokwofo so'no ngko olo hungkuno hiloso nto seloheso
olenoho. Nje Mpohwo kako a'amu somo momikinjosehwajiyo'njo yoso'manji sekwo
ngkiyepono mapofitnnehofo.
66 Oso hungkuno hiso Jisas kako ulahonɨngki kakoe inomokomoyo pi'nɨngoso
kakimo uhwatɨ'mofontɨfi humpo'mentohofofoho. Hofɨko kako'nji hano apa'no
memayofoho. Nɨhu'nahone uhwatɨ'mo'mentohofofoho.
67 Oseso Jisas kako kakoe inomokomoyo aho hopi'nono sɨfe mta'ni hufa'uyo
sohwona'nɨmo nalɨmento, Sekwo huhwasi wonɨhwotɨ'mofantɨfetaho.
68 Ose nelohonɨngkahonɨngki, Saimoun Pita ulɨmento, Hwe Engofo, Nakwo
tɨhwoepono humpeenehwono. O'o, kɨko'nohini songo ne'no humayo'ne hungkunoso
hi'njo hwosoho.
69 Jɨje hungkuno homo somo sɨmeho hi'ntnnono kijopalokuhwono. Nakwo huno ole
nayohoho. Kɨko Anɨtuye hwomu ne sohwosi wopɨngo'nohini hwosoho.
70 Ose ulahonɨngki Jisas nalɨmento, Nje inomokomoyo aho hopi'nono sɨfe mta'ni
hufa'uyo sohwasi ngko sehwosopo'mentohe hwasoho. I oso'no ngko sehononji
anga'nohino sohwosi towahuno wonyo Seten mta'angoso hi'njo hwosoho. Ose
nalɨmentisofoho.
71 Oso hungkuno Jisas nalɨmentisoso kako Jutas, Saimoun Isɨkaliyoutɨye hwom-
umne'no nalɨmentisofoho. Hwapɨngoso Jutas huhwo sohwo kako Jisasɨye inomoko-
moyo ko inomokomojo sohwo kako aku ikinji ehumanto Jisasɨmne'no tokoyo'ofo
uloho'mentisofoho.

7

Jisas kakoe homnɨngkwa'wehwosa Jisasɨmo sɨmeho hi'ntnnono muyɨmmentohofofoho.

1 Oso hohosohonta Jisas kako hwaho Ngkalili sopo nowento hano emoimentisofoho.
A'amu Jutafe hwe engo sohwa Jisasɨmo wofonjosyano lontɨfi yahonɨngkofi kako
hwaho Jutiya sopo hano memoyo'njo imentisofoho.
2 Oso a'amu Jutaso hofɨkoe sɨkuno iyoho humayo nom'ne engoso mofonepo
umo'nɨmonto imentisofoho. Oso sɨkuno hiso a'amu Jutafe hofiyakwosa hofɨko
hwapɨfe ango molontɨfi humamotofo sohonta Anɨtu hofɨkimo hofiyo mokosyohu-
mamojo so'no huno syafɨsiyo'ne sɨkunofoho.
3 Oseso Jisas kakoe homnɨngkwa'wehwosa kakimo sitofo hungkuno ulɨmentohofi,
Kɨko olo hwaho Ngkalili lopo sopo nohumahotoho. O'o, kɨko hwaho Jutiya'ne'no sohoji
osopo yo'mayo wonyoangkafo a'amu miyɨwo'nɨngkiyohofoso kɨko yohojo'no a'amu
pi'nɨngoso kikimo kohonɨngkuji jɨje yofe engo umo'nɨmontonoho.

4 Kɨko yofe engo womaˈmo lohojɨˈmanji olo hiyaso loˈmo pehoˈno humahnno. Kɨko
yofe engo ne hiˈnjo hwosɨˈmanji kɨko yoˈmayo wonyoangkafoso aˈamu hopiˈnonohino
somo fitɨhwaho. Ose ulɨmentohofofoho.
5 Hwapɨngoso homnɨngkwaˈwehwosa huhwanji Jisasɨmo sɨmeho hiˈntnnono mum-
mentohofofoho.
6 Jisas hofɨkimo ulɨmento, Ngko ango Jelusalemneˈno utɨhwaˈnyopo sɨmne sɨkunoso
mˈmofapefoho. I sekwo yoˈmayoso uyano lɨkujɨˈmanji sekwo aˈamu hwahoponjo soku
sɨkuno engolopohamo sekwoe sɨkunofoho.
7 Olo hwaho loponjo hwe moyaˈmi hopiˈnonohinoso hofɨko sekumneˈno sɨmeho
tohino mosejopalokuyohofo. Oˈo, sɨmeho tohino ngkimnohini ntopantokwofo.
Hwapɨngoso yoˈmayo yahino wonyo hofɨko iwoˈnɨngkohofo soˈno ngko
lɨjwaofɨwoˈnɨngkohe soˈno sɨmeho tohino ntapɨwoˈnɨngkohofofoho.
8 Nje nɨngkwahwoso sohwasi sekwo nosɨkuji sekwo oso sɨkuno iyoho hu-
mayo engo somo fisɨhwonamno. I, ngko oso sɨkuno iyoho humayo engo somo
mosɨhwonamnehono. Nje sɨkuno ngko siyoˈneso ntoˈno mmoˈnyofoho.
9 Jisas kako ose ulonto oso hwaho Ngkalili sopo humamentisofoho.

Jisas kako oso Sɨkuno Engo hofiyakwosa hwapɨfe ango molɨmentohofo somo sɨhwojamentisofoho.

10 Jisas homnɨngkwaˈwehwosa sohwa hofɨko oso Sɨkuno Engo somneˈno sɨkwato
lohofahonɨngkofi Jisas kako huhwo sɨmentisofoho. I osoˈno kako utɨhwaˈnyopo
sɨmentisoˈmaho. Oˈo, hiyasoˈmo sɨmentisofoho.
11 Aˈamu Jutafe hwe engo sohwa hofɨko oso Sɨkuno Engo somo humawoˈnɨngkohofo
sopo humantɨfi Jisasɨmneˈno hafɨhafe tɨpentɨfi aˈamu somo ulohonɨmentohofi, Jisas
kako ntɨˈmo humaho.
12 Hwe moyaˈmi piˈnɨngo engoso hofɨko mtitofo mtitofo syohumolawentɨfi aˈamu
fehohnjoso ole lɨmentohofi, Jisas kako wopɨngo hweho. Aˈamu fehohnjoso ole
lɨmentohofi, Jisas kako aˈamumo hwasyo hungkuno lɨkuˈmofɨwoˈnɨngkiso hweho. Ose
lɨmentohofofoho.
13 I osoˈno aˈamu hopiˈnonohino hofɨko hwe engo sohwamneˈno iyoho
unɨngkahonɨngki hofɨko hungkuno utɨhwaˈnyopo mahnnɨmentohofofoho.
14 Oso Sɨkuno Engo iyoho humayo ajwo sopo Jisas kako Anɨtuye tajo ango engo somo
noswonto aˈamu somo utɨhwaˈnyopo hungkuno lomaˈmentisofoho.
15 Aˈamu Jutafe hwe engo sohwa hofɨko Jisasɨye hungkunomo upoˈnantɨfi
yomo yontɨfi ole hnnɨmentohofi, Olo hwe lohwo kako huno engo loso ntɨˈmtaˈni
tɨpemaˈmasoto. Kako nakwoe sɨkule ango hungkuno atofo lutɨhwawoˈnɨngkuhwone
somo masyuyo hweho.
16 Ose hnnɨngkahonɨngkofi Jisas kako hofɨkimo ulɨmento, Olo hungkuno selalokwe
loso nje huno mtaˈango moselalokuyohono. Oˈo, Anɨtu kako ngkimo nɨhwatɨmentiso
sohwo ntahonɨngki selalokweno.
17 Aˈamu fihwo kako Anɨtuye hungkunomo unɨngkamo loso sohwo kako olo
nje hungkuno lomneˈno kako huno ole uyono. Hungkuno loso kakoe huno
mtaˈnɨngoˈmaho. Oˈo, Anɨtuye huno mtaˈnɨngofoho. Kako huno ose uyono.
18 Hwe fihwo kako kakoe huno mtaˈni yoˈmayo loso yoso sohwo kako yofe engo
womaˈmo lɨhwosi walɨmontonoho. I aˈamu fihwo kako oso aˈamu lɨhwatɨmentiso
sohwoe yofe engoso sekwo nohoˈnomapitnneˈento selalokusoˈmanji kako hwasyo
hungkuno moselalofiyoho. Honɨngkano wonyo ane hweho.
19 Jisas ose ulonto ole ulɨmento, Hohonta Mouses kako seyakwosamo Anɨtuye
honɨngkano hungkuno uyɨmentisofoho. I osoˈno sekwo hopiˈnonohino soku oso
honɨngkano hungkuno somo hwotoho fentɨfi ntoˈno minɨngkayoˈnjo imotofokuyoho.
Sekwo ose imentohofo soˈno sekwo ngkimo pehoˈno wofonjonisyantɨfeˈno yalokwofo.

20 Ose ulahon+ngki hwe moya'mi hopi'nonohinoso hof+ko Jisas+mo ul+mentohofi, Kikimo t+hwo wofonjakohumontolo. Awonoho. K+ko towahuno wonyo Seten mta'angoso hi'njo hwosoho.
21-23 Hof+ko ose ulahon+ngkofi Jisas ul+mento, S+kuno iyoho humayo fihumo ngko hwe mnokino'njo sohumo wop+ngo umokumentohe so'no sekwo s+meho tohino ntap+wo'n+ngkohofofoho. I oso'no sekwo soku s+kuno iyoho humayo somo syoho iwo'n+ngkohofokuyoho. Seyakwo Mouses sohwo hon+ngkano hungkuno ole sejap-mmento, Sekwo s+kuno aho fehohnjo hopi'nonohino aho nom'ne mta'ni hufa'u memjaof+hwoso'no mo'n+ngkanta hwomu milongo sohwamo a'apaho somo s+hu f+kolopmno. I Mouses oso hungkuno somne'no hwap+ngo hwo'maho. O'o, seyakwosa mta'angofoho. I oso'no oso s+kunoso memjaof+hwoso'no s+kuno iyoho humayo so'manji sekwo oso s+kuno somo syoho iwo'n+ngkohof+hwasoho. Sekwo oso ko iwo'n+ngkohofo so'no ngko hwe sohumo wop+ngo umokumentohe oso s+kuno somo sekwo ngkine'no s+meho tohino peho'ne ntopantokwofo.
24 Sekwo yo'mayo yahino somo uhwon+ngkuji wonyofoho eso komo'no l+kutoho. O'o, sekwo s+mo'mo hwap+ngo ne so'no huno nto'no ikwesyaf+sy+kuji sekwoe hunoso yano nto'no mpopmno. Ose ikujo'no sekwo yahino wonyo so'nji wop+ngo so'nji huno nto'no wot+pemant+feho. Ose ul+mentisofoho.

A'amu fehohnjoso hof+ko ole l+mentohofi, Olo hwe lohwo An+tu l+hwat+mentiso lohwol+keno.

25 Hwe moya'mi fehohnjo Jelusalem sopo humamotofoso ole hnn+mentohofi, Olo hwe lohumo a'amu hwe engo sohwa wofonjosyano lont+fi iwo'n+ngkohofo lohwolaho.
26 I uhwon+mno. Kako ut+hwa'nyopo lohofonto kakoe hungkuno lontan+ngki hof+ko yoka hungkuno mulalokuyohofo. I nakwoe hwe engo sohwa hof+ko olo hwe lohumne'no An+tu uhwat+mentiso hweho ose kosyof+syalokwofo.
27 Ose hnnont+fi nom'niso ole hnn+mentohofi, I oso'no olo hwe lohwoe hwaho loponjo ango ne so'no nakwo huno nayohoho. Oso hwe An+tu uhwat+monnoho nal+mentiso so'no kako i'mofape sohonta kakoe hwap+ngo so'no nakwo huno nto'no monayonefoho. Ose hnn+mentohofofoho.
28 Jisas kako An+tuye ango engo somo ajwo'mo nohumanto a'amu somo mango engo ul+mento, Sekwo ngkine'no huno seyohoho. I sekwo nje ango sopone'no huno moi'wonoho. I oso'no nje hwap+ngo neso nje Mpohwo ngkimo n+hwat+mentiso sohune'no sekwo huno nto'no maseyohiyohoho. Ngko nje huno mta'ni pmmentohe hwon+'maho. O'o, nje Mpohwo kako n+hwat+mentiso sohwo kako yo'mayo yahino ne so'no hwap+ngo hweho. I sekwo kakimo huno ito'no maseyokuyoho.
29 Ngko'nohini kakine'no huno moi'wonoho. Hwap+ngoso ngko kako'nji nohumen-tai kako huhwo ngkimo lon+hwat+mentiso so'no pmmentohe hwo'nyoho.
30 Ose ulahon+ngki hof+ko kakimo impe untofant+fi ko imentohofoso a'amu fihwo kakimo aho mokisahumentisofoho. Hwap+ngoso Jisas kakoe s+kunoso mmo'nyofoho.
31 Hwe moya'mi pi'n+ngoso hof+ko Jisas+mo s+meho hi'ntnnono uyont+fi ole hnn+mentohofi, Oso hwe sohumo An+tu uhwat+mentiso sohwo nop+hwoso'no kako olo hwe lohwoe yokumpohn'nyo somo uyakolo'montolaho. O'o, awonoho. Olo hwe oloho hweho. Ose hnnont+fi t+fi in+ngkamentohofofoho.

A'amu itokuso'njo sohwamo Jisas+mo impe intofo'ne l+hwat+mentohofofoho.

32 A'amu Falisi sohwa oso hungkuno a'amu Jisas+mne'no hnn+mentohofo homo somo upa'nont+fi hof+ko'nji a'amu tajo ango syoho'njo yofe engo'njo sohwantnne'no hof+ko An+tuye ango engo somjo a'amu hwap+fe t+fo'njo sohwamo Jisas+mo impe intofo'ne l+hwat+mentohofofoho.

33 Lɨhwatɨmentohofo so'no Jisas kako huno uyahonɨngki kako a'amu kako'njoponjo
somo ulɨmento, Sɨkuno we'enehwo ngko sekwo'nji wosɨmonnoho. Nohumahm'mo
ngko nɨhwatɨmentiso sohwoepono asomo wawomonnoho.
34 Oso hohosohonta sekwo ngkine'no hafɨhafe ko tɨpɨfijoso manohonɨfitnnehofo.
Hwapɨngoso oso ango ngko nu'mo humame sopo sekwo monɨ'mapitnnefoho.
35 Ose ulahonɨngki a'amu Juta sohwafe hwe engo sohwa ole hnnɨmentohofi, Oseso
olo hwe lohwo kako ntente we sopo uhwonantanto nakwo huno uhwonyosofo.
Kako a'amu Ngkɨlik sohwafe hwaho sopo nowehwosi a'amu Juta oso hopo sopo hu-
mawo'nɨngkohofo so'nji a'amu temtitofo kengo Ngkɨlik so'njimo kakoe hungkunoso
wolutɨhwamtolɨkeno.
36 Ole nalohi, Sekwo ngkine'no hafɨhafe ko tɨpɨfijoso manohonɨfitnnehofo. Ose
nalonto ole nalohi, Sekwo ango ngko humame sopo sekwo monɨ'mapitnnefoho. Oso
hungkuno nalisoso hwapɨngo neso pehomto. Ose hnnɨmentohofofoho.

Mijo songo ne'no humayo'ne hungkunofoho.

37 Oso sɨkuno nɨhu'no engo iyoho humayo ae'uyo sohonta Jisas nolɨkafonto mango
engo ole ulɨmento, A'amu mijo'no umo'noso sohwo kako ngkiyepono nopɨhwosi
ngkinta'ni wannono.
38 A'amu Anɨtuye hungkuno mtɨ'mokumentohofo sohwa ole mtɨ'mokumentohofi,
A'amu ngkine'no sɨmeho hi'ntnnono ntaposo sohwo kakoe sɨmeho so'mo mijolɨmo
hopa imo'nɨngkuhwosi oso mijo songo ne'no humayo'neso hano loho'nawo'nnyofoho.
Ose mtɨ'mokumentohofofoho.
39 Mijo'no Jisas ulɨmentisoso Anɨtuye Towahuno Wopɨngo somne'no ulɨmentisofoho.
A'amu sɨmeho hi'ntnnono unyo sohwa hofɨko Anɨtuye Towahuno mapitnne'no
ulɨmentisofoho. I oso'no Jisas kakoe yofe engo so'nji kakoe yokumpohn'nyo
hwofilo'nnyo so'nji momaso'njo oso'no Anɨtu kakoe Towahuno a'amu homo somo
muyo'njo imentisofoho.

Hwe moya'mi sofanji ajwopo hotito'mentohofofoho.

40 Hwe moya'mi fehohnjo sofanji Jisasɨye hungkuno upa'nontɨfi ole hnnɨmentohofi,
Ou, nehopeho. Oso hwe sohumo Anɨtu hungkuno uyahonɨngki nalone sohune'no
hontohumawo'nɨngkuhwoneso olo huhweho.
41 Ose hnnɨngkahonɨngkofi nom'ne a'amuso ole hnnɨmentohofi, Olo Kɨlaisɨyoho.
Anɨtu kako ahwomo mta'ni uhwatɨmentiso hweho. Ose lahonɨngkofi nom'neso ole
hnnɨmentohofi, O'o, Kɨlais kako hwaho Ngkalili sopo m'mofaponehoho.
42 I a'amu Anɨtuye hungkuno mtɨ'mokumentohofo sohwa olo hiso'no yoloho
mtɨ'mokumentohofofoho. Kɨlais kako hwe engo Ntefitɨye temtitofo i'mofapɨhwosi oso
ango Mpetɨlehem Ntefit humamojo hopo sopo u'mofapmmontonoho. Olo hwe lohwo
kako Ngkalili sopo i'mofapmmentisofoho. Oso huno hwasyo syafɨhu'mentohofofoho.
43 Oseso a'amu Jisasɨmne'no huno kengo kengo syafɨsyontɨfi hwe moya'mi hofɨko
Jisasɨmne'no hotito'mentohofofoho.
44 A'amu fehohnjo sohwa hofɨko Jisasɨmo impe untofosyano lontɨfi ko imentohofoso
a'amu fihwo Jisasɨmo aho mokisahumentisofoho.

*A'amu Jutafe hwe engo sohwa hofɨko Jisasɨmo sɨmeho hi'ntnnono muyo'njo imento-
hofofoho.*

45 Oseso a'amu hwapɨfe tɨfo'njo sohwa hofɨko a'amu Falisi sohwanji a'amu tajo ango
syoho'njo yofe engo'njo sohwafe pone'no asomo nopahonɨngkofi hwe engo sohwa
yoka ulɨmentohofi, Sekwo Jisasɨmo impe mintokwape pipi yohofo.
46 Ose ulahonɨngkofi hwapɨfe tɨfo'njo sohwa ulɨmentohofi, Jisas kako hungkuno
wonyoangkafo lisoso nakwo hungkuno oso pa'nyoso nakwo mupa'nɨngkohoyɨhwono.

47 Ose ulahonɨngkofi a'amu Falisi sohwa ulɨmentohofi, I sekwo huhwahnnji Jisasɨmo
sɨmeho uyahonɨngkofi hwasyo honɨngkanomo ipesemotasewesotaho.
48 I nakwo hwe engo sohwona'nnonji a'amu Falisi sohwona'nnontnne hwe fihwo
kako Jisasɨmo sɨmeho hi'ntnnono unyo sohumo lɨhwonalokwofo. Nɨhu'no awonoho.
49 Olo a'amulo Jisasɨmo sɨmeho uyalokwofo sohwa hofɨko Mousesiye honɨngkano
hungkuno somo huno muyofoho. Oso'no Anɨtu a'amu homo somo tohino
uyɨmontonoho. Oso hwasyo hungkuno ulɨmentohofofoho.
50 Nikoutimos kako hohonta Jisasɨmo u'ma'mentiso sohwo kako huhwo a'amu Falisi
hweho. Kako hofɨko'nji nohumanto ulɨmento,
51 Nakwoe honɨngkano hungkunoso ole nalɨwo'nɨngkisotaho. A'amufe hungkuno
mupa'nyo'mta'ni tohino siki uyo. Ose nalɨwo'nɨngkisotaho. O'o, sɨmo'mo kakoe
hungkuno yoloho neso upa'nɨngkuhwasi yo'mayo iwo'nɨngkiso so'no huno nto'no
nayɨhwaso'no u, osohonta kako'ne hungkuno nano womtitofantanoho.
52 Ose ulahonɨngki hofɨko ulɨmentohofi, I kɨko huhwo hnnonji Ngkalili nta'ango
hwosilaho. Anɨtuye hungkunomo atofo fiso. Atofo lohoji olo so'no huno
wotɨpema'monnoho. A'amu Anɨtu hungkuno uyɨhwoso'no nalone sohwo hwaho
Ngkalili sopo m'mofaponehoho. Oseso kɨko huno wotɨpema'monnoho.
53 Ose ulahonɨngkofi hofɨko hofɨkoe angopono humpo'mentohofofoho.

8

A'mu hwa'nte siye hungkunofoho.

1 [Oso sɨkwo'miyo somo Jisas kako hwofɨki'nyo Oulif sopo sɨmentisofoho.
2 Mo'nɨngka sohonta imɨngo'nji Jisas apa'no Anɨtuye tajo ango engo somo asomo
noponto sɨmentisofoho. Hwe moya'mi hopi'nonohino Jisasɨmo u'mahonɨngkofi Jisas
kako ampo nohumanto kakoe hungkunoso lutɨhwamentisofoho.
3 Ose lutɨhwentanɨngki a'amu honɨngkano hungkuno lutɨhwamotofo sohwanji
a'amu Falisi sohwanji hofɨko ape hwa'ntesimo ipemotasontɨfi Jisasɨ'njo ajwopo
uhumatɨmentohofofoho. Oso apesi kako nom'ne hwe'nji saho fosyowentanɨngki hwe
engo sohwa uhwonɨmentohofofoho.
4 Oseso hofɨko Jisasɨmo ulɨmentohofi, Nakwoe Lonetɨhwayo sohwosi, olo ape losi
hufo yontanɨngki uhwonɨmalohwoniyoho.
5 Mousesɨye honɨngkano hungkunoso ole nalɨmento, Hwoya'mi yahino wonyo'njo
ose somo sojo mehwasi wofonjosyano. Ose nalɨmentisofoho. I oso'no kɨko huno pipi
kiyohoho. Pipi yanehwono.
6 Hofɨko Jisasɨye hunomo yamofo ulohofo'ne oso ulohonɨmentohofofoho. Huno ole
syafɨhu'mentohofi, Jisas kako Mousesɨye honɨngkano hungkunomo mtɨhupe so'manji
nom'ne hungkuno kengo naloso'manji nakwo kakimo impe untofantanoho. Ose
syofɨsyahonɨngki Jisas kako ingku'nohumanto kako kakoe ajo'miyo'nji hwahomo
ifalifaliyo mtɨ'mokumentisofoho.
7 Hofɨko Jisasɨmo ne'no ne'no ulohonɨngkahonɨngkofi Jisas kako nolɨkafonto
ulɨmento, A'amu fihwo honɨngkano wonyo nɨhu'no aneso sekwo'njo ajwo lopo sojo
sɨmo'mjoso a'mu simo woho'namofono.
8 Ose ulonto kako apa'no ingku'nohumu lohofonto hwahomo apa'no ajo'miyo'nji
ifalifaliyo mtɨ'mokumentisofoho.
9 Hofɨko Jisasɨye hungkunomo upa'nontɨfi a'amu anga'no anga'no hotahu-
mentohofofoho. Hwe yofe engo'njo sohwa sɨmo'mo hotoswopahonɨngkofi hwe
nom'ne sohwa hofɨko tɨfi hotahumentohofofoho. A'amu hopi'nonohinoso Jisasɨmo
ulɨko'mahonɨngkofi Jisas kako'nohini nohumentanɨngki oso a'musi kako Jisasɨye
sɨmanopo ne'no loho'mentisofoho.

10 Jisas nolɨkafonto aˈmu simo ulɨmento, Olo aˈmu losi, aˈamuso ntɨˈmo humalofo.
Aˈamu angaˈnohinoso kikimo poyo wokumokano makiloho liyohofo.
11 Jisas ose ulahonɨngki aˈmusi ulɨmento, Hwe Engofo, aˈamu ose manjofoho.
Hopiˈnono nto humpehofo. Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Ngko huhwoˈni poyo
makumokohoyohono. Kɨko nowehoji oso wonyo hiso apaˈno iyoˈeno. Oˈo, honɨngkano
wopɨngoˈnohini fiyohoho. Ose ulɨmentisofoho.]

Jisas olo hwaho lopone pomponaho hweho.

12 Jisas aˈamu somo hungkuno apaˈno ulɨmento, Ngko olo hwaho lopone pomponaho
hwoˈnyoho. Aˈamu ngkimo tɨfi nnɨngkaposo sohwo kako sɨkwoˈmjohoˈmo memoyone-
hoho. Oˈo, kako songo neˈno humayoˈne pomponaho hiˈnjo hweho.
13 Ose ulahonɨngki aˈamu Falisi sohwa ulɨmentohofi, Kɨko kikineˈno
hnnɨwoˈnɨngkino hwosoho. Oseso nakwo huno monayohoyohoho. Jɨje hungkuno
nehopitɨkeno, hwasyotɨkeno. Nakwo huno monayohoyohoho.
14 Ose ulahonɨngkofi Jisas ulɨmento, Ngko ngkineˈno hnnalokweno. I osoˈno nje
hungkuno neˈnjofoho. Hwapɨngoso ngko nje hwapɨngo ne pmmentohe sopono huno
niyohoho. Osoˈno ngko ango nosɨmne soponeˈno huno niyohoho. I osoˈno sekwo nje
hwapɨngo ne sopono huno maseyohoyohoho. Ngko hano umne soponeˈno sekwo huno
maseyohoyohoho.
15 Sekwo aˈamu hwahoponjofe yahinomo yano ilofɨwoˈningkohofɨhwasoho. I ngko
aˈamufe yahino somo oso hopa yano milofɨwoˈnɨngkiyohe hwoˈnyoho.
16 I osoˈno ngko nomˈne aˈamumneˈno yano iloˈmeˈmanji ngko ntoˈnohino
uloˈmnoho. Hwapɨngoso ngkoˈnohinɨˈmaho. Oˈo, nje Mpohwo nɨhwatɨmentiso
sohwoˈnji nohumentai yalokuhwoyo.
17 Sekwoe honɨngkano hungkuno somo ole woˈnnyofoho. Aˈamu hufaˈu hwaˈu
hungkuno afaˈnohini lisoso nakwo huno ole wonayono, Sikoe hungkunoso neˈnjofoho.
Ose woˈnnyofoho.
18 Ngko ngkineˈno hungkuno hnnɨwoˈnɨngkohefoho. I nje Mpohwo nɨhwatɨmentiso
sohwo kako huhwo nje hwapɨngo soˈno lɨwoˈnɨngkiso hweho.
19 Ose ulahonɨngki hofɨko ulɨmentohofi, Jɨje Mpohwo ntɨˈmo humaho.
Ose ulohonɨngkahonɨngkofi Jisas ulɨmento, Sekwo ngkineˈno huno ntoˈno
mosyafɨsiyoˈnjohwasi kalohi sekwo nje Mpohwo huhuneˈno huno mosyafɨsiyo
hwasoho. Sekwo ngkineˈno huno ntoˈno seinyohwasɨˈmanji ou sekwo nje Mpohwo
huhuneˈno huno ntoˈno waseyɨmontonoho.
20 Oso hungkuno hiso Jisas kako Anɨtuye tajo ango engo hamniyohoˈnjo ango
ajwo sopo lohofonto hwe moyaˈmi somo hungkuno lutɨhwamentisofoho. Kako
utɨhwaˈnyopo ko humentanɨngki aˈamu kakimo impe mintafeˈnjo imentohofofoho.
Hwapɨngoso kakoe sɨkuno poyo imoˈnyoˈne sɨkunoso mmoˈnyofoho.

Ngko ume sopo sekwo mafitnne hwasoho. Jisas ose ulɨmentisofoho.

21 Jisas kako nomˈne hungkuno apaˈno ulɨmento, Ngko ume sohonta sekwo
ngkineˈno hafɨhafe wonyopi wonyopi wotɨpeentɨfeho. Sekwo sekwoe honɨngkano
wonyo somo poyo nopeˈnɨngkuji sekwoe wonyo somjo tohino somo neˈno human-
tokutnnefoho. Osoˈno sekwo ngkimo monɨˈmapitnnehofo.
22 Ose ulahonɨngki aˈamu Juta sohwa hnnɨmentohofi, Oso hungkuno nelalokunjoso
hwapɨngo neso pehoto. Ole nelalofoho. Oso ango ngko uˈmo humame sopo sekwo
mafitnnehofo. Pipineto. Kako kakimo wofonjahinɨmtolɨkeno.
23 Ose hnnɨngkahonɨngkofi Jisas ulɨmento, Sekwo enjwaˈmtaˈango kuyoho. Ngko
yokintahopontaˈango hwoˈnyoho. Sekwo olo hwaho loponta'ango kuyoho. Ngko
ahwomo mtaˈango hwoˈnyoho.

24 Oso'no ngko ole nto selohefoho. Sekwo poyo pe'nɨngkuji sekwoe wonyoso wawo'montonoho. Mpohwo kako ngkimo nɨhwatɨmentiso so'no sekwo sɨmeho hi'ntnnono montape'njo ifijo'manji sekwoe wonyoso wawo'montonoho.

25 Ose ulahonɨngki hofɨko ulɨmentohofi, Kɨko tɨhwosilo. Ose ulohonɨngkahonɨngkofi Jisas ulɨmento, Ngko oso hwe so hwo'nyoho. Sɨmo'mo nto selɨmentohe so hwo'nyoho.

26 I sekwoe yahino wonyo somne'no hungkuno pi'nɨngo hi'njo hwo'nyoho. I oso'no hwangku oso yahino somne'no hungkuno yano selofimnefoho. I olohonta yo'mayo nɨhwatɨmentiso sohwo ntɨmentiso so'nohini waselɨmonne'no yohono. Kakoe yahinoso ne'njo hweho.

27 Jisas ose ulahonɨngki hofɨko Jisas Anɨtumne'no hofɨkimo ulɨmentiso so'no huno muyo'njo imentisofoho.

28 Oseso Jisas hofɨkimo ulɨmento, Hwangku sekwo ngko A'amufe Hwomu sohwo'ni fonjanɨsyɨkuji oso hohosohonta sekwo ngkine'no huno ole seyonefoho. U, oso hwe Anɨtu uhwatɨmentiso sohweho. Sekwo huno ose wotɨpemantɨfeho. Ngko nje huno mta'ni yo'mayo syohoso imentohe'maho. O'o, yo'mayo hungkuno nje Mpohwo ntɨmentiso so'nohini selɨmentohefoho.

29 Mpohwo kako nɨhwotɨmentiso sohwo kako ngko'nji humaho. Yo'mayo iwo'nɨngkoheso Mpohwo kakoe sɨmeho wopɨngo umokiyo'ne iwo'nɨngkohe hwo'nyoho. Kako monɨsɨkwajonehoho.

30 Ose ulahonɨngki hwe moya'mi pi'nɨngo engoso oso hungkunoso upa'nontɨfi Jisasɨmo sɨmeho hi'ntnnono umentohofofoho.

Hungkuno neso sekumo wopɨngo wasemokumontonoho.

31 A'amu Juta fehohnjoso Jisasɨmo sɨmeho hi'ntnnono umentohofo somo Jisas ole ulɨmento, Sekwo sɨmeho nehopi ntapɨkujo'no sekwo nje hungkunomo tɨfi nehopi inɨngkafijo ku'manji sekwo nje inomokomoyo ne kuyoho.

32 Nje hungkuno nehopi somo huno seyoso'manji oso hungkuno hiso sekwoe yahino wonyoso kilo'mokomokosyehumamojo somta'ni usɨhutofosema'montonoho.

33 Ose ulahonɨngki hofɨko Jisasɨmo ulɨmentohofi, Nakwoe neyakwo Apɨloham sohwoe imu hwona'nyoho. Nom'nihwo nakumo ntohonta kilo'mokomokonesyohumamojoto. Awonoho. Oso'no kɨko peho'no nalohino, Nje hungkunoso sekumo usɨhutofasema'montonoho. Pipineto.

34 Ose ulahonɨngkofi Jisas ulɨmento, Hungkuno nehopi'nohini waselɨmonne'no yohono. A'amu hopi'nonohino honɨngkano wonyo'njo somo oso honɨngkano wonyo hiso hofɨkimo kilo'mokomokosyohumamojofoho. Oso'no oso a'amu hiso hofɨko oso honɨngkano wonyo sohwoe syoho ulohofiyo pa'nyofoho.

35 A'amu syoho ulohofiyo sohwo kako kakwo'yohwoe syohoso ulohofisoso kakoe hwe engo'njo nɨhu'nahone humayo'ne hwo'maho. O'o, kako syoho ulohofiyo'nohino hweho. I oso'no hwe engo sohwoe hwomu sohwo'nohini engolopohamo humawo'nɨngkohoho.

36 Oso'no Anɨtuye Hwomu sohwo'ni ngko sekumo honɨngkano wonyo somta'ni isɨhutofasema'meso nom'nihwo sekumo mokilo'mokomokosesyohumanehoho. O'o, nɨhu'no awonoho. Nje a'amu ne nto imo'nɨngkohofo.

37 Sekwo Apɨlohamɨye imu sohwona'nyoho lɨwo'nɨngkohofo so'no ngko huno niyohoho. Apɨloham sohwo kako Anɨtuye a'amu ne hweho. I oso'no nje hungkuno so'no nakwolaho lontɨfeso sekwo ngkimo wofonjonɨsyantɨfe'no yalokwofo so'no sekwo Apɨlohamɨye imu ne hwasɨ'maho.

38 Ngko nje Mpohwo'nji nohumanji yo'mayo ntahonɨngki losetɨhwawo'nɨngkohe hwo'nyoho. I oso'no sekwo sekwoe senɨngkwohwo ne sohwoe yahino somo nomantɨfi yalokwofo.

Senɨngkwohwo sohwo Setenɨyoho. Jisas a'amu Juta somo ose ulɨmentisofoho.

39 Jisas ose ulahonɨngki hofɨko ulɨmentohofi, Nakwoe mpohwo sohwo Apɨlohamɨyoho. Ose ulahonɨngkofi Jisas ulɨmento, I sekwo Apɨlohamɨye imu ne hwasɨ'manji sekwo Apɨloham imojo yahinoso sekwo ikutnnesohilo.
40 Yo'mayo hungkuno nehopi Anɨtu ntahonɨngki ngko selɨwo'nɨngkohe hwo'nyoho. Oso hungkuno homo somo sekwo nakwolaho lontɨfi wofonjonisyatɨfe'no yalokwofo. Apɨloham kako a'amumo wofonjahumonto miyommentisofoho.
41 O'o, sekwo sekwoe senɨngkwohwo ne sohwoe yahinomo inɨngkowalokwofo.
Ose ulahonɨngki ulɨmentohofi, Nena'wohisi hwa'nyo yonto nakumo tɨpenema'mentiso hwonanɨ'maho. Nanɨngkwohwo anga'nohino sohwo Anɨtuyoho.
42 Ose ulahonɨngkofi Jisas ulɨmento, Sekwo Anɨtu senɨngkwohwo ntentesi sekwo ngkimo sɨmeho ntapɨkutnnesohilo. Hwapɨngoso ngko Anɨtu'nji nofosyohumanji pmmentohe hwo'nyoho. Nje huno mta'ni pmmentohe hwonɨ'maho. O'o, Anɨtu kako nɨhwojahonɨngki pmmentohe hwo'nyoho.
43 Sekwo nje hungkunomo huno nto'no mosyafɨsiyo'njo peho'neto. Hwapɨngoso sekwo nje hungkunomo upa'nontɨfeso nakwolaho lontɨfeso haloho maposo'njo hwasoho.
44 Sekwoe senɨngkwohwo sohwo Setenɨyoho. Sekwo yokumpohn'nyo yoho'nontɨfi sekwoe senɨngkwohwoe yahinomo tɨfi inɨngkowalokwofo. Kako sɨmo'mta'ango a'amumo wofonjahumo lɨmojo hweho. Kako hungkuno ne'njo somno ngkilaho lɨmojo hweho. Hwapɨngoso yahino neso kakoe sɨmeho mo'mo momnauyoho. Kako hwasyo hungkuno'nohini lɨmojo hweho. Kako yo'mayo hwasyo hungkunoso hwapɨngo hweho.
45 I ngko sekumo hungkuno nehopi ko selahonɨngko sekwo nje hungkuno homo somo sɨmeho hi'ntnnono montopalokuyohofo.
46 Ngko honɨngkano wonyo yoheso'no tɨhwo wantɨmontolo. Awonoho. I oso'no ngko hungkuno nehopi'nohini selɨwo'nɨngkohe'manji sekwo nje hungkunomo sɨmeho hi'ntnnono montape'njo peho'ne yalokwofo.
47 Anɨtuye mehomi ne sohwa hofɨko Anɨtuye hungkunomo haloho pewo'nɨngkohofofoho. I sekwo Anɨtuye mehomi hwasɨ'maho. Oso'no sekwo kakoe hungkunomo haloho maposo'njo hwasoho. Jisas ose ulɨmentisofoho.

Jisas ulɨmento, Apɨloham mmo'nyo sohonta ngko ne'no humamote hwo'nyoho.

48 Ose ulahonɨngki a'amu Jutafe hwe engo sohwa Jisasɨmo sitofo ulɨmentohofi, Ihwoni, nakwo kikine'no hungkuno nehopi lɨwo'nɨngkuhwono. Kɨko a'amu Someliya pa'nyo hwosoho. Kɨko mewoso hwosoho. Setenɨye towahuno wonyoso kikimo ehuhnnakumo'nyo hwosoho. Nehopi lɨwo'nɨngkuhwono.
49 Ose ulahonɨngkofi Jisas ulɨmento, Ngko towahuno wonyo ane hwo'nyoho. O'o, ngko nje Mpohwoe yofe engo ho'nomalokweno. I sekwo nje yofemo hwotoho nɨfeentokwofo.
50 Nje yofe ho'noma'nyo'ne ngko syoho miyalokuyohono. O'o, Anɨtu kako nje yofe engo umokumontonoho. I a'amu yo'mayo wonyo ngkine'no huno syafɨsyɨwo'nɨngkohofo so'no Anɨtu kako tohino yano ulofiyonefoho.
51 Hungkuno nehopi'nohini waselɨmonne'no yohono. A'amu fihwo nje hungkunomo nto'no inɨngkaweso'manji kako poyo mape'nyo'njo songo ne'no nohumantɨhwone hweho.
52 Ose ulahonɨngki a'amu Jutaso Jisasɨmo ulɨmentohofi, Ihwoni, kɨko towahuno wonyoso nehopi hi'njo hwosoho. Apɨloham kako poyo pe'nɨmentiso hweho. I a'amu Anɨtu hungkuno uyahonɨngki lɨmotofo huhwanji pe'nɨmentohofofoho. I oso'no oleso peho'no lalokuno. A'amu fihwo nje hungkunomo nto'no inɨngkaweso'manji kako poyo mape'nyo'njo songo ne'no nohumantɨhwone hweho. Oso hiso peho'no lohino.

53 Kɨko neyakwo Apɨloham poyo peˈnɨmentiso sohumo yakoloˈnnyo hwosilaho. I kɨko oso aˈamu Anɨtu hungkuno uyahonɨngki lontɨfi peˈnɨmentohofo sohwamo uyakoloˈnnyo hwosilaho. Kɨko tɨhwo paˈnyo umoˈnɨmonji lalokuno.
54 Ose ulahonɨngkofi Jisas ulɨmento, I ngko nje yofe engo imokinantɨˈmtentesi nje yofeso engoˈmaho weˈeˈnohinesohilo. I osoˈno sekwo nanɨngkwohwo Anɨtuyoho lɨwoˈnɨngkohofo sohwo kako nje yofe engo nɨmokalofoho.
55 I osoˈno sekwo Anɨtu ne sohumo huno maseyo hwasoho. Ngko kakineˈno huno niyohoho. Ngko ole lontɨˈmtentesi, Ngko Anɨtu sohumo huno maniyohoyohoho. Ngko ose lontɨˈmtentesi ngko sekwo hopa hwasyo hungkunoˈnjo hwoˈnnesohilo. I osoˈno ngko Anɨtu ne sohumo huno niyahonɨngki kakoe hungkunomo tɨfi inɨngkowalokweno.
56 Senɨngkwohwo Apɨloham sohwo kako Anɨtuye hungkunomo haloho poˈmentiso soˈno kako ngko olo hwaho lopo pmneˈno huno uyahonɨngki soˈno kako ngkimo tɨmo nehopi nohonɨmentisofoho. Osoˈno kako ngkineˈno sɨmonyo imentisofoho.
57 Ose ulahonɨngki aˈamu Jutaso ulɨmentohofi, Soswo *fifɨti* (50) mokiyakolofe hwosoho. Kɨko Apɨlohammo tɨmo uhwonɨmentohino hwosilaho. Hungkuno hwasyo lalokuno.
58 Ose ulahonɨngkofi Jisas ulɨmento, Hungkuno nehopi waselɨmonneˈno yohono. Apɨloham kako mmoˈnyo sohonta ngko humamote hwoˈnyoho. Ose ulɨmentisofoho.
59 Oseso hofɨko sojo nomantɨfi Jisasɨmo wofonjosyano lontɨfi ko imentohofoso Jisas kako aˈamu piˈnɨngo engoˈnjo soˈmo hiyaso ifohuni ifohuni lohofonto mempono swapmmentisofoho.

9

Jisas kako hwe tɨmpiˈnyo sohumo wopɨngo umokumentisofoho.

1 Jisas kako hano emoyonto hwe tɨmpiˈnyo fihumo uhwonɨmentisofoho. Oso hwe huhwo sohwo konaˈwohi aswo mayoso tɨmpiˈnyo humomaˈmentisofoho.
2 Jisas oso hwe huhwo sohumo uhwonɨngkahonɨngki Jisasɨye inomokomoyo sohwonaˈni kakimo ulohonɨmentɨhwoni, Nakwoe Lonetɨhwayo sohwosi, oso hwe sohwo tɨmpiˈnyoso pehoˈne imoˈnnyoto. Kako honɨngkano wonyo imofonto moˈnɨmentisotaho. Kanɨngkwohwoˈyaˈu honɨngkano wonyo moˈmentisiyomo moˈnnyotaho.
3 Inomokomoyo sohwonaˈni ose ulahonɨngkuhwoni Jisas nalɨmento, Oˈo, olo hwe lohwoe tɨmpiˈnyo moˈnyo hwapɨngoso kakoe honɨngkano wonyo mtaˈangoˈmaho. Kanɨngkwohwoˈyaˈuye honɨngkano wonyo mtaˈangoˈmaho. Oˈo, olo tɨmpiˈnyo moˈnyo hwapɨngoso Anɨtu kako olo hwe lohumo kakoe yokumpohnˈnyo utɨhwaˈnyopo uyɨmo lɨmentisofoho.
4 Ose ulonto kako pahnnɨmo hungkuno ole ulɨmento, Mofehiˈnyo neˈno lohofontanɨngkuhwosi nakwo yoˈmayo syoho Anɨtu ngkimo nɨhwatɨmentiso sohwo nejapmmentisoso komoˈno uyano. Sɨkuno mehwosoˈno nakwo syoho miyanehwono.
5 Ngko olo hwaho lopo nohumentanɨˈmo olo hwaho loponjo pomponaho paˈnyo hwoˈnyoho.
6 Ose nalonto kako hwaho weˈeso nomanto memijo hwahomo uyatɨˈmofonto yokoˈnyo imokonto tɨmpiˈnyo sohwoe tɨmopo uloho'mentisofoho.
7 Ose ulohofonto ulɨmento, Kɨko nowehoji oso mijo ayo Silouam soponjo somo mijo fiyomaˈnyo. Ose ulɨmentisofoho. Oso mijo yofe Silouamɨyoso hwapɨngoso olenoho, Lɨhwajiyofeˈnefoho. Oseso oso hwe huhwo sohwo kako mijopo nowento mijomo yomaˈnonto asomo nosaponto kako tɨmo wopɨngo honɨmentisofoho.
8 Hohonta oso hwe huhwo sohwo kako tɨmpiˈnyo nohumanto honɨngkano momɨngo sopo nohumentanɨngki aˈamu nopasontɨfi nopawentɨfi yontanɨngkofi kako hofɨkintaˈni hamniyoho yoˈmayo soˈno jomo ulɨmojo hweho. Oso aˈamu huhwo

sohwanji oso a'amu hwe tɨmpi'nyo sohwo kakoe ango afaponta'ango sohwanji hofɨko hnnɨmentohofi, Pipilo. Olo hwe lohwo kako honɨngkano lopo nofosyohumanto nakumo hamniyoho yo'mayo so'no jomo nalɨwo'nɨngkiso lohwolaho.

9 Ose hnnɨngkahonɨngkofi a'amu fehohnjoso ole lɨmentohofi, Ou, olo hwe lohwo sohwo olo huhweho. I nom'nihwo ole lɨmentohofi, O'o, awonoho. Oso hwe huhwo sohwo pa'nyo hwolɨkeno. Ose lahonɨngkofi oso hwe tɨmpi'nyo wopɨngo umokumentiso huhwo sohwo ole ulɨmento, Ngko olo huhwo'nyoho.

10 Ose ulahonɨngki hofɨko ulɨmentohofi, Jɨje tɨmo wopɨngo kumo'nɨngkisoso pipi yohinoto.

11 Ose ulohonɨngkahonɨngkofi kako ulɨmento, Oso hwe Jisasɨyoho lɨwo'nɨngkohofo sohwo kako hwaho'nji memijo'nji iwolo'mokonto kako nje tɨmopo ntohofisofoho. Kako nantohofonto ntohi. Kɨko nowehoji mijo ayo Silouam mta'ni mijo fiyoma'nyo. Ose ntahonɨngki ngko nowenji mijo yoma'nɨngkoheso nje tɨmo wopɨngo nɨmo'nɨngkohoho. Tɨmo yo'mayo somo uhwonɨngkohono.

12 Ose ulahonɨngki hofɨko ulɨmentohofi, Oso hwe huhwo sohwo ntɨ'mo humaho. Ose ulahonɨngkofi kako ulɨmento, Kakoe humayo sopone'no ngko huno maniyohoyohoho.

13 Ose ulahonɨngki hofɨko oso hwe tɨmpi'nyo emmojo sohumo a'amu Falisi sohwafepono ipemotamentohofofoho.

14 Hwapɨngoso oso sɨkuno somo Jisas kako oso hwaho memijo'nji iwolo'mokonto hwe sohwoe tɨmo wopɨngo umokumentisoso sɨkuno iyoho humayo somnoho.

15 Hofɨkoe ango sopo i'mofapontɨfi hofɨko kakimo apa'no ulohonɨmentohofi, Jɨje tɨmo wopɨngo imo'nyoso pipi yonji honɨmahnnoto. Ose ulahonɨngkofi kako ulɨmento, Kako hwaho yoko'nyoso nomanto nje tɨmopo ntohofahonɨngki ngko mijo yoma'nɨmaleso ngko tɨmo honɨmalefoho. Ose ulɨmentisofoho.

16 A'amu Falisi fehohnjo sohwa ole lɨmentohofi, Oso Jisas huhwo sohwo kako sɨkuno iyoho humayo somo syoho iwo'nɨngkiso so'no nakwo huno ole nayohoho. Kako Anɨtu mta'ango hwo'maho. Ose lahonɨngkofi nom'nihwa ulɨmentohofi, I kako nakwoe honɨngkano wonyo'mta'ango hwo'manji kako olo wonyoangkafo nakwo miyɨwo'nɨngkuhwone loso pipi imasoto. Ose lontɨfi hofɨko hwasyopo hotitofontɨfi yoka hungkuno hnnɨmentohofofoho.

17 Oseso a'amu Falisi sohwa hofɨko oso hwe huhwo sohumo apa'no ulohonɨmentohofi, Oso hwe jɨje tɨmo wopɨngo kumokumaso sohumne'no kɨko huno pipi kiyohoho. Ose ulohonɨngkahonɨngkofi kako ulɨmento, Oso hwe huhwo sohumo Anɨtu hungkuno uyahonɨngki nalɨwo'nɨngkiso hweho. Ose ulɨmentisofoho.

18 Oso a'amu Jutafe hwe engo sohwa hofɨko oso hwe tɨmpi'nyo emmojo sohwoe hungkunomo sɨmeho hi'ntnnono mummentohofo so'no hofɨko huno ole syafɨhu'mentohofi, Olo hwe lohwo kako tɨmpi'nyo memmojo hweho. O'o, nom'ni hweho. Ose syafɨsyontɨfi kanɨngkwohwo'ya'umne'no joho ulɨmentohofofoho.

19 Joho ulontɨfi ulɨmentohofi, Oloso sikoe hwomutaho. Kona'wohi aswo ma'mentiso sohonta tɨmpi'nyo ma'mentiso hwo'manji i olohonta kakoe tɨmo wopɨngo pipi imo'nɨngkohoho.

20 Ose ulohonɨngkahonɨngkofi kanɨngkwohwo'ya'u siko ulɨmentisiyo, Nekwo huno ole eyohoho. Oloso nekwoe hwomu hweho. Kona'wohi aswo ma'mentiso sohonta kako tɨmpi'nyo ma'mentiso hweho. Oso'ntnne nekwo huno eyohoho.

21 I oso'no olohonta kako tɨmo pipi yonto honɨngkohoho. Oso'no nekwo huno meyohoyohoho. I oso a'amu kakoe tɨmo wopɨngo umokumaso sohune'no oso'ntnne nekwo huno meyohoyohoho. I sekwo nekwoe hwomu sohumo ulohonɨmno. Kako engo nto imo'nɨmentono. Kako kakine'no sekumo hungkuno waselono.

22 Oso hungkuno kanɨngkwohwo'ya'u ulɨmentisiyo hwapɨngoso hofɨko Jutafe hwe engo sohwamne'no iyoho unɨmentisofoho. Hwapɨngoso oso hwe engo sohwa olo

hungkuno nto kotɨkuˈmentohofo, Aˈamu fihwo kako Jisasɨmneˈno kako Kɨlaisɨyoho. Anɨtu uhwatɨmentiso hweho lɨjwaofosoˈmanji hofɨko oso aˈamu huhwo sohumo tajo ango mtaˈni wae yaopitnnefoho.

23 Oso hungkuno nto kotɨkuˈmentohofo soˈno kanɨngkwohwoˈyaˈu ulɨmentisiyo, Nekwoe hwomu engo nto imoˈnɨmentiso hweho. Kakimo ulohonɨmno.

24 Ose ulɨmentisiyo soˈno hwe engo sohwa hofɨko oso hwe tɨmpiˈnyo emmojo sohuneˈno apaˈno joho ulontɨfi ulɨmentohofi, Olo wonyoangkafo imoˈnɨmaso soˈno kɨko Anɨtuye yofeˈnohini fohoˈnomaho. Jisasɨye yofe nohoˈnomahotoho. Kako hwe honɨngkano wonyoˈnjo hweho.

25 Ose ulahonɨngkofi kako ulɨmento, Jisas kako honɨngkano wonyoˈnjo hwolɨkeno. Ngko huno maniyohoyohoho. I osoˈno ngko oloˈnohini huno niyohoho. Hohonta ngko tɨmpiˈnyo humamote hwoˈnyoho. Olohonta ngko tɨmo ntoˈno honalokweno.

26 Ose ulahonɨngki hofɨko ulɨmentohofi, Kako kikimo pipi kilohoˈmasoto. Kako jɨje tɨmo wopɨngo pipi kumokumasoto.

27 Ose ulahonɨngkofi ulɨmento, Oso hungkuno hiso ngko nto selɨmalefoho. Sekwo nje hungkunomo haloho maposoˈnjo imalofɨhwasoho. Sekwo apaˈno upoˈnantɨfiˈno lolalokwofo. Sekwo kakoe inomokomoyo umoˈnantɨfiˈno lolalokwofo.

28 Ose ulahonɨngki hofɨko hungkuno wonyo ulɨmentohofi, Kɨko kɨkoˈnohini kakoe inomokomoyo hwosoho. I osoˈno nakwo Mousesɨye inomokomoyo hwonaˈnyoho.

29 Anɨtu kako Mousesɨmo hungkuno ulɨmentiso soˈno nakwo huno nayohoho. I osoˈno olo Jisas lohwo kako ntɨˈmo iˈmofapmmentiso hwolo. Nakwo huno monayohoyohoho.

30 Ose ulahonɨngkofi kako pisopisaho lonto ulɨmento, Oso hwe sohwo kako nje tɨmo wopɨngo nɨmokumaso lohuneˈno sekwo kakoe hwapɨngo iˈmofapmmentiso soˈno sekwo huno maseyoho hwasoho.

31 I olo soˈno nakwo huno nayohoho. Anɨtu kako aˈamu honɨngkano wonyoˈnjo sohwafe hungkunoso mupoˈnalofiyoho. I osoˈno aˈamu fihwo kako Anɨtumo hwomtame ulofɨwoˈnɨngkiso sohwo kako Anɨtuye hungkunomo tɨfi inɨngkayo soˈno kako Anɨtuye sɨmeho wopɨngo imokuwoˈnɨngkiso osohumo Anɨtu kakoe hungkunomo haloho upoˈnalofoho.

32 Sɨmoˈmtaˈango sɨkuno memjaoˈmoponto mpoyo olo paˈnyoso mawoˈnnyoponoho. Hwe fihwo konaˈwohi maˈmentiso sohonta tɨmpiˈnyo meesyoso sohwoe tɨmoso hwangku hwe nomˈnihwo wopɨngo umokonefoho eso mupaˈnyofoho.

33 I Anɨtu oso hwe huhwo sohumo mɨhwatɨmentisoˈmanji kako oso wonyoangkafo ntohoˈmasoso miyɨhwonesohilo.

34 Ose ulahonɨngki hofɨko ulɨmentohofi, Kɨko tohwoˈnanjwo mehomi hwosoho. Nɨhuˈno wonyo hwosoho. Kɨko Anɨtuye hungkuno wolonetɨhwamonntaho. Mpano. Ose yokumpohnˈnyo ulontɨfi kakimo wae yaoˈmentohofofoho.

Aˈamu sɨmeho hiˈntnnono ane sohwo tɨmpiˈnyo hwafoho.

35 Oso hwe tɨmpiˈnyo emmojo sohumo hwe engo sohwa tajo ango somtaˈni wae yaoˈmentohofo soˈno Jisas upaˈnonto oso hwe sohumneˈno tɨpɨhwononto ulɨmento, Kɨko Aˈamufe Hwomu sohumo sɨmeho hiˈntnnono luyalokuno.

36 Ose ulahonɨngki ulɨmento, U, Hwe Engofo, oso Aˈamufe Hwomu sohwo tɨhwolo. Kɨko yoloho ntohojoˈno ngko kakimo sɨmeho hiˈntnnono uyɨmonnoho.

37 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Kɨko nto nohonɨngkohino. Ngko olo huhwoˈni kilalokweno.

38 Ose ulahonɨngki kako Jisasɨmo ulɨmento, Hwe Engofo, ngko sɨmeho hiˈntnnono kijopalokweno. Ose ulonto kako hwomtame ehumanto Jisasɨye yofe hoˈnomaˈmentisofoho.

39 Oseso Jisas nohumanto aˈamu hopiˈnonohino somo ulɨmento, Ngko olo hwaho
lopo pmmentoheso aˈamu olo hwaho loponjofe yahino somo yano ilofoˈne pmmentohe
hwoˈnyoho. Oseso aˈamu Anɨtuye yahino yoˈmayo soˈno nto tɨpemaˈmentɨhwone
soˈno nakwo huno hwapɨngoˈnjɨˈnwoho. Nomˈne huno songo tɨpemayoˈne syoho
engo pehoˈne yanehwono. Nakwo tɨmpiˈnyoˈnɨˈmaho. Ose lɨwoˈnɨngkohofoso hofɨko
tɨmpiˈnyo hwafoho. Hofɨkoe tɨmpiˈnyo hisomo ujo wehontojwahumonji pmmento-
hono. I aˈamu Anɨtuye yahino yoˈmayo soˈno nakwo hunoˈnjɨˈmaho lontɨfe oso aˈamu
hofɨko tɨmpiˈnyo paˈnyo ko huhwo hofɨko huno wopɨngo tɨpemayoˈne syoho engo
yalokwofo. I ngko honɨngkano itoˈnohino somo hofɨkimo utɨhwamonji pmmentoho
soˈno hofɨko huno wopɨngo tɨpemayoˈne syoho engo yalokwofo soˈno hofɨko tɨmo
honyofoho.
40 Ose ulahonɨngkofi aˈamu Falisi fehohnjo sohwa Jisasɨˈnjo mofonepo huma-
mentohofo sohwa oso hungkuno hisomo upaˈnontɨfi Jisasɨmo ulɨmentohofi, Nakwo
sohwonaˈni tɨmpiˈnyo hwonaˈntaho. Ose lolalokuno.
41 Ose ulahonɨngkofi Jisas ulɨmento, Sekwo ole lontɨfijontentesi, Nakwo
Anɨtumneˈno huno ntoˈnohino nainyo hwonaˈnɨˈmaho. Oˈo, nakwo aˈamu tɨmpiˈnyo
paˈnyo hwonaˈnyoho. Ose lontɨfijontentesi sekwo sekwoe honɨngkano wonyo
somneˈno tohino momapitnnesohilo. I osoˈno sekwo ole lalokwofo. Nakwo
Anɨtuye yahino somneˈno huno hwapɨngoˈnjo hwonaˈnyoho. Nakwo tɨmo honyo
hwonaˈnyoho. Oseso sekwoe honɨngkano wonyo somneˈno tohino nomapitnne
hwasoho. Ose ulɨmentisofoho.

10

Yahu ‘sipsip’ ɨlojoˈne pahnnɨmo hungkunofoho.

1 Jisas nohumanto ulɨmento, Ngko hungkuno nehopiˈnohini waselɨmonneˈno
yohono. Aˈamu fihwo kako yahwolojo kuso sopo masyuyoˈnjo sohwo kako nomˈnepo
kotasyɨhwosi swoso sohwo kako hufoˈne hweho.
2 Oso yahu kakwoˈyohwo ne sohwo kako kuso ne sopo syuwoˈnɨngkiso hweho.
3 Aˈamu kuso sopo mokosyohumawoˈnɨngkiso sohwo kakwoˈyohwo ne sohumo uh-
wonɨngkuhwosi wohwosampoˈmontonoho. Kakwoˈyohwo nosyuhwosi yahu mehomi
hopiˈnonohinoso hofɨkoe yofe angaˈno angaˈno ulɨhwosoˈno kakwoˈyohwo sohwoe
mampaho upaˈnɨngkuji kakwoˈyohwo sohumo tɨfi unɨngkoswantɨfeho.
4 Kakwoˈyohwo sohwo yahu somo mempono ipemotaswonto kako sɨmoˈmo upee-
honɨngkuhwosi yahuso kakoe mampahomo upaˈnɨngkuji tɨfi unɨngkowantɨfeho.
5 Yahu hiso hofɨko aˈamu nomˈnehumo minɨngkafitnnehofo. Hwapɨngoso hofɨko
mampaho nomˈne kengo upaˈnɨngkuji hiyasoˈmo wowantɨfeho.
6 Jisas oso pahnnɨmo hungkuno ko ulahonɨngki aˈamuso hofɨko hwapɨngo ne soˈno
huno mosyafɨsiyoˈnjo imentohofofoho.

Jisas kako yahu mehomimo mokosyohumayo wopɨngo hweho.

7 Oseso Jisas kako hungkuno homo somjo yolohoso ulɨmento, Ngko hungkuno
nehopiˈnohini waselɨmonneˈno yohono. Ngko yahu mehomife hokuˈyo hwoˈnyoho.
8 Aˈamu ngko mˈmofape sohontajo iˈmofapmmentohofoso hofɨko hufoˈne
iˈmofapmmentohofofoho. I osoˈno nje yahu mehomi neso osohwafe mampaho
somo haloho maposoˈnjofoho.
9 Ngko Jisas sohwoˈni hokuˈyo hwoˈnyoho. Aˈamu ngkimo nuˈmanto kako
hokuˈyo sohwoˈnɨmo noswahonɨngki ngko oso aˈamu somo wopɨngo nomokosy-
ohumahmˈmeˈno kako wopɨngo neˈno nohumantɨhwonefoho. Oso aˈamu somo kakoe
wonyo somjo tohino somtaˈni usɨhutofomaˈmonnoho. Oseso oso aˈamuso kako
nosyuhwosi noswapɨhwosi ihwosi wosopayo wanɨmontonoho.

10 A'amu hufo'nohinoso hofɨko siki mapɨfitnnehofo. O'o, hofɨko yahu hufo ikuji
wofonjosyantɨfe'nofoho. Nɨhu'no wonyo umokantɨfe. I oso'no ngko nje yahu mehomi
somo songo ne'no humayoso uyɨmonji pmmentohe hwo'nyoho. Yo'mayo tango nje
mehomi somo ko u'masoso hofɨko nje ahomo humawo'nɨngkohofo so'no hofɨko
sɨmeho wopɨngo engo yamo'nnyofoho.
11 Ngko yahu mehomi mokosyohumayo wopɨngo hwo'nyoho. A'amu yahu mehomi
mokosyohumayo wopɨngo sohwo huno ole syafɨsyɨwo'nɨngkiso, Nje mehomi poyo
nope'nɨfitnnoho lonji ngko hofɨkimo ufo'mayo'ne wape'nɨmonnoho.
12 A'amu hamniyoho syoho'nohini iwo'nɨngkiso sohwo kako yahu somo
nomokosyohumentanɨngki sikijo nopahonɨngki a'amu huhwo sohwo kako hiyaso
lɨ'mofɨwo'nɨngkiso hweho. Hwapɨngoso kako yahu mokosyohumayo hwapɨngo
hwo'maho. Kakwo'yohwo hwo'maho. Oso'no sikisɨwojo sohwo kako yahu somo toho
lofototo'meefahonɨngki yahuso hiyaso humpewo'nɨngkohofofoho.
13 Hwapɨngoso oso a'amu huhwo sohwo kako hamniyoho'nohini syoho
iwo'nɨngkiso hweho. Kako yahu somne'no huno mosyafɨsiyo'nji iwo'nɨngkiso hweho.
14-15 Ngko yahu mehomi mokosyohumayo wopɨngo hwo'nyoho. Nje Mpohwo kako
ngkine'no huno uyalokunjoso ngko kakine'no huno nɨyohoho. Oso pa'nyoso ngko nje
mehomi ne somne'no huno nto'no niyohoho. Hofɨko ngkimo huno nto'no uyohoho.
Nje mehomi somo ufo'mayo'ne ngko poyo wape'nɨmonnoho.
16 Nje mehomi fehohnjoso olo tojo somo mohumunyoponoho. Oso hiso'nji ngko
utɨma'mo hofɨko nje mampaho somo haloho wopeentɨfeho. Oseso oso yahu nom'ne
so'nji nem'no afa'no umo'nantɨfeho. Hofɨkoe mokosyohumayo sohwo kenga'nohino
hwo'nyoho.
17 Ngko nje yahu mehomi somne'no poyo pe'nɨ'mo ngko apa'no songo
wolɨka'monnoho. Ose yalokwe so'no nje Mpohwo kako sɨmeho engo ntopalofoho.
18 A'amu fihwo kakoe huno mta'ni mofonjonɨsyanehoho. O'o, ngko nje mehomi
lomo ufo'mayo'ne poyo wape'nɨmonne'no yohono lɨmentohe so'no hofɨko ngkimo
wofonjonɨsyantɨfeho. Nje Mpohwo kako olo hilo so'no ntonto kakoe yokumpohn'nyo
ntapmmentiso so'no ngko poyo pe'nyo'neso yokumpohn'nyo hi'njo hwo'nyoho. Ngko
apa'no songo lɨkafo'neso yokumpohn'nyo hi'njo hwo'nyoho.
19 Ose ulahonɨngki a'amu Jutaso oso hungkuno homo somo upa'nontɨfi apa'no
hotito'mentohofofoho.
20 A'amu fehohnjo pi'nɨngoso ole hnnɨmentohofi, Towahuno wonyoso kakimo
ehuhnnamofiso'no kako ilohofalofoho. Kakoe hungkunomo peho'no upo'nalokwofo.
21 I oso'no a'amu fehohnjoso ole hnnɨmentohofi, Olo hungkuno Jisas liso loso a'amu
towahuno wonyo'njo oso hwa mta'ango'maho. U, towahuno wonyoso hofɨko a'amu
tɨmpi'nyo somo wopɨngo umokumontolaho. Awonoho. Ose hnnɨmentohofofoho.

A'amu Jutafe hwe engo sohwa hofɨko Jisasɨmne'no mangohwa imo'nɨmentohofofoho.

22 Oso ango Jelusalem sopo nom'ne Sɨkuno Engo iyoho humayo'ne
i'mofapmmentisofoho. Oso Sɨkuno Engoso hofɨko hohonta Anɨtuye tajo
ango engo somo hano hwosayo'ne huno syafɨsiyo'nefoho. Oso hohosohonta
kwongkwongonjohontanoho.
23 Jisas kako osopo nohumanto kako tajo ango engo somjo mempo ango hiso
Soulomounɨyefoho lɨwo'nɨngkohofofoho.
24 Jisas osopo hano emoyontanɨngki a'amu Jutafe hwe engo sohwa hofɨko
Jisasɨmo ehofo'mokomantɨfi ulɨmentohofi, Nakwo jɨje hwapɨngo so'no huno akwe'no
syafɨsyɨhwoneso yolohoso ntohonta wonalɨmonnto. Anɨtu ngko hwe uhwatɨmonnoho
nalɨmentiso sohwosilaho. Yoloho fonaso.
25 Ose ulahonɨngkofi Jisas ulɨmento, Yolohoso nto selɨmentohefoho. I oso'no
sekwo nje hungkuno homo somo sɨmeho hi'ntnnono montape'njo hwasoho. Yo'mayo

syoho wopɨngo nje Mpohwoe yokumpohn'nyo so'nji iwo'nɨngkohe somo sekwo nuhwonɨngkuji Anɨtu uhwatɨmentiso lohweho lɨkutnnesohilo.
26 I oso'no sekwo nje yahu mehomi hwasɨ'maho. Oso'no sekwo ngkimo sɨmeho hi'ntnnono montape'njo hwasoho.
27 Nje yahu mehomiso hofɨko nje mampaho nupa'nontɨfeso ngko hofɨkine'no huno niyahonɨngki hofɨko ngkimo tɨfi nnɨngkapɨwo'nɨngkohofofoho.
28 Nje mehomi homo somo ngko songo ne'no humayoso uyɨmentohefoho. Oso'no hofɨko tɨkanomo mafitnnefoho. O'o, a'amu fihwo nje aho somta'ni nje mehomi hisomo wae meenɨmofonefoho.
29 Hwapɨngoso mehomi hiso nje Mpohwo Anɨtu sohwo kako ngkimo ntapmmentisofoho. Mpohwo kakoe yokumpohn'nyoso yo'mayo somo hwofilo'nnyo hweho. Oso'no a'amu fihwo kako oso mehomi homo somo Mpohwoe aho somta'ni wae meeofonefoho.
30 Ngko huhwo'ni nje Mpohwo'nji afa hwo'nyoho.

31 Ose ulahonɨngki a'amu Jutafe hwe engo sohwa hofɨko Jisasɨmo wofonjosyano lontɨfi sojo ma'mentohofofoho.
32 Sojo nomahonɨngkofi Jisas ulɨmento, Nje Mpohwoe yokumpohn'nyo so'nji ngko syoho wopɨngo pi'nɨngo iwo'nɨngkohe somo sekwo uhwonɨwo'nɨngkohofo so'no syoho ntisomne'no wofonjonɨsyantɨfe'no yohofo.

33 Ose ulahonɨngkahonɨngki hofɨko ulɨmentohofi, Nakwo jɨje syoho wopɨngo so'ne wofonjokisyantane'no miyalokuyɨhwono. O'o, kɨko Anɨtune'no sitofo ulalokuno so'no nakwo wofonjokisyantanoho. Kɨko a'amu olo hwaho lopo nta'nɨngo hwosoho. I oso'no kɨko ole nalohino, Ngko Anɨtu hwo'nyoho nalohino hwosoho.

34 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Sekwoe honɨngkano hungkuno somo anɨtu kako nom'ne hwe engo sohwamne'no ole ulɨmento, Sekwo anɨtu hwasoho.
35 I nakwo huno ole nayohoho. Anɨtuye hungkunoso ne'njofoho. Oseso Anɨtu kako oso a'amu kakoe hungkuno uyɨmentiso huhwo sohwamo sekwo anɨtu hwasoho ulɨmentisoso hungkuno nehopeho.
36 I oso'no ngko Anɨtu nɨhwatɨmentiso sohwo'ni ngko Anɨtuye hwomu hwo'nyoho selɨmentohe so'no sekwo Anɨtumo sitofo ulalokuno eso peho'ne ntantɨkwofo.
37 Sekwo soku, ngko nje Mpohwoe syoho miyo nohonɨngkujɨ'manji sekwo ngkimo sɨmeho hi'ntnnono montape'njo uyantɨfeho.
38 I oso'no ngko nje Mpohwo Anɨtuye syoho yalokweno. Oseso nje hungkuno selalokwe losomo sekwo ngkine'no sɨmeho hi'ntnnono montape'njo ifijo'manji yo'mayo syoho wonyoangkafo a'amu miyɨwo'nɨngkiyohofoso ngko i'me'no oso syoho homo somo nohonɨngkuji oso syoho imesomo sɨmeho hi'ntnnono uyɨfitnnefoho. Ose ifijo'manji sekwo huno wopɨngo ole wosyofɨsyantɨfeho. Ngko'nji nje Mpohwo'nji siko afafoho. Ngko huhwo'nne'no Anɨtuyoho wosyonɨfɨsyantɨfeho. Mpohwo ngkimo nɨhumaho. Ngko Mpohumo humaleno.
39 Ose ulahonɨngki hofɨko Jisasɨmo impe untofano lontɨfi ko imentohofoso Jisas kako hofɨkimo ulɨko'manto umentisofoho.
40 Jisas kako asomo wento Mijo Joutan nongkihnta'ni wako'mentisofoho. Joun kako hohonta syoho yonto a'amumo mijo kiyoma'mojo sopo ki'mofamentisofoho. Kako noki'mofawento osopo humamentisofoho.
41 Osopo Jisas kako nohumentanɨngki hwe moya'mi pi'nɨngo engo hofɨko kakimo u'mantɨfi hnnɨmentohofi, Joun kako yo'mayo wonyoangkafo a'amu miyɨwo'nɨngkiyohofoso miyo'njo hweho. I oso'no yo'mayo hungkuno olo hwe lohune'no nalɨmentisoso ne imo'nɨngkohoho.
42 Ose hnnontɨfi hwe moya'mi pi'nɨngo engoso hofɨko oso hiso'no Jisasɨmo sɨmeho hi'ntnnono umentohofofoho.

11

Lasalos kako poyo peˈnɨmentisofoho.

1 Hwe fihwo kakoe yofe Lasalos. Kako ango Mpetani sopo nohumanto mnokino
engo tɨpemaˈmentisofoho. Oso ango hopo sopo Maliyaˈnji Motaˈnji sikoˈnopeeˈi sikoe
angoponoho.
2 Oso aˈmu Maliya hisi kako tɨfi noˈmo nakwoe hwe engo Jisasɨye sɨfemo hwonemijo
usisyonto kakoe mijiyo sawemo soˈnji sosayo usɨpoˈmentisofoho. Oso hwe Lasalos
kako mnokinoˈnjo sohwo kako Maliyafe konɨngkwaˈwehweho.
3 Oseso Lasalos kako mnokino tɨpemahonɨngki kaisifaˈu siko Jisasɨmneˈno
hungkuno ole lɨhwatɨmentisi, Hwe Engofo, jɨje nɨngkwahwo Lasalos sohwo
mnokinoˈnjo hweho. Ose lɨhwatɨmentisiyefoho.
4 Lɨhwojahonɨngki Jisas kako hungkuno homo somo nupaˈnonto aˈamu somo
ulɨmento, Olo mnokino loso nɨhuˈnahone poyo peˈnyoˈneˈmaho. Oˈo, Anɨtuye
yokumpohnˈnyoso utɨhwaˈnyopo uhwonyoˈnefoho. Anɨtuye Hwomu sohwoˈni yofe
engo mayoˈnefoho. Ose ulɨmentisofoho.
5 Jisas kako Motaˈnji konampi Maliyaˈnji Lasalosɨjontnneˈno sɨmeho engo
uyɨmentisofoho.
6 Jisas kako Lasalos mnokinoˈnjo hweho ko upaˈnonto kako oso ango humamentiso
sopo nomˈne sɨkuno hufaˈu humamentisofoho.
7 Sɨkuno hufaˈu memjaofahonɨngki Jisas kakoe inomokomoyo sohwonaˈnɨmo
nalɨmento, Nakwo hwaho Jutiya Lasalosɨye ango sopo asomo wosɨhwano.
8 Ose nelahonɨngki kakoe inomokomoyo sohwonaˈni ulɨmentɨhwoni, Nakwoe
Lonetɨhwayo sohwosi, aˈamu Jutiya soponjo hwe engo sohwa hofɨko kikimo sojo
wokufonjantɨfi imalofo soponeˈno kɨko asomo wosɨhwantaneˈno lonalohino.
9 Ose ulahonɨngkuhwoni Jisas kako pahnnɨmo hungkuno kakoe sɨkuno syoho
iyoˈne ole nalɨmento, Mofehiˈnyo lonto pomponaho yonte sopo aˈamu hofɨko hano
emoyɨkujoso mopɨwahupitnnehofo. Hwapɨngoso hofɨko olo hwaho loponjo pompon-
aho somo yoˈmayo yoˈmayo uhwonalokwofo.
10 I osoˈno aˈamu hofɨko sɨkwoˈmjohoˈmo hano emoyontɨfi hofɨko
pɨwasyɨwoˈnɨngkohofofoho. Hwapɨngoso pomponaho anefoho. Oseso nje
syohomneˈno Anɨtu pomponaho ntopalokuso somo sɨmeso mopɨwahuˈmnehono.
11 Ose nalonto tɨfi ole nalɨmento, Sekwo upaˈnɨmno. Nakwoe aˈamu Lasalos sohwo
saho nto fosyawentono. I osoˈno ngko nuˈmo kakimo ulɨkofamne hwoˈnyoho.
12 Ose nelahonɨngki kakoe inomokomoyo sohwonaˈni ulɨmentɨhwoni, Hwe En-
gofo, kako saho nehopi fosyawesoˈmanji kako wopɨngo umoˈnɨmontonoho. Ose
ulɨmentɨhwonefoho.
13 Jisas kako Lasalos poyo nto peˈnɨmaho huno ose ko uyahonɨngki saho fos-
yaweho nalɨmentiso soˈno inomokomoyo sohwonaˈni nakwo nakwoe hunoso ole
syafɨhuˈmentɨhwoni, Lasalos sohwo kako saho nehopi fosyowentanɨngki nalohoho
syafɨhuˈmentɨhwonefoho.
14 Osoˈno Jisas kako yoloho ole nalɨmento, Lasalos sohwo poyo nto peˈnɨmaho.
15 I sekwo ngkimo sɨmeho hiˈntnnono ntapɨfitnneˈnji Lasalos kako poyo peˈnɨmaso
sopo ngko mohumayoso wopɨngofoho nnɨngkohoho. I osoˈno olohonta kako poyo
peˈnɨmaso soponeˈno wosɨhwano.
16 Ose nelahonɨngki Toumas hufaˈu mehomi imoˈnɨmentiso sohwo kako nomˈne
inomokomoyo sohwonaˈnɨmo nalɨmento, Nakwo hwaho Jutiya sopo aˈamu Jisasɨmo
sojoˈnji wofonjosyano lontɨfi yalokwofo sopono noho wosɨhwano. Nakwo Jisasɨˈnji
poyo umoˈnano. Ose nelahonɨngki nakwo Jisasɨˈnji sɨmentɨhwonefoho.

A'amu poyo pe'nyo somo apa'no ulɨkafɨhwosi songo ne'no humayo'ne hwapɨngo sohwo Jisasɨyoho.

17 Oseso Jisas kako ango Mpetani sopo sɨ'mofonto kako honɨngkanopo lohofa-
honɨngki a'amuso hofɨko ulɨmentohofi, Lasalosɨye pijafoso sokimomo ne'no nowen-
tanɨngki sɨkuno osofosofahu'no memjao'masofoho. Ose ulɨmentohofofoho.
18 Oso ango Mpetani sopo ango Jelusalem mofoneponoho. Honɨngkanoso sawe-
mopo'maho, hufa'u sɨhune *kiloumita*ponoho.
19 A'amu Juta pi'nɨngoso ango Jelusalem mta'angoso hofɨko Mota'nji
Maliya'njiyepono konɨngkwa'wehwo pe'nɨmentiso so'no hofɨko sikoe sɨmeho
wopɨngo umo'nyo'ne humotaho'ne womentohofofoho.
20 Mota kako hungkuno ole upa'nɨmento, Jisas ntopohoho. Ose upa'nonto komo'no
nowento Jisasɨmo honɨngkanopo uswo'nɨngkahonɨngki Maliya kako angomo humo-
humantisofoho.
21 Mota Jisasɨmo uswo'nonto Jisasɨmo ulɨmento, Hwe Engofo, kɨko olopo humanton-
tentesi nje nɨngkwahwo poyo mape'nɨngkuhwonesohilo.
22 I oso'no ngko huno niyohoho. Kɨko yo'mayo so'no Anɨtumo jomo ulisoso kako
yo'mayo kɨko ihnneso wokijapmmontonoho huno niyohoho.
23 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Oso'no jɨje nɨngkwahwo apa'no songo
wolɨka'montonoho.
24 Ose ulahonɨngki Mota ulɨmento, Ngko huno ole niyohoho, Sɨkuno ae'uyo somo
a'amu lɨkapijo sohonta Lasalos huhwo nolɨkafone hweho.
25 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Ngko a'amumo apa'no songo ulɨkafo so'nji songo
ne'no humayo so'nji ngko hwapɨngo hwo'nyoho. A'amu ngkimo sɨmeho hi'ntnnono
ntapinyoso kako poyo ko pe'noso sohwo kako songo ne'no wohumamontonoho.
26 A'amu hofɨko olo hwaho lopo songo humalofoso hofɨko ngkimo sɨmeho
hi'ntnnono ntapɨfijo'manji hofɨko poyo mape'nɨfitnnehofo. Olo hungkuno kilalokwe
losomo sɨmeho hi'ntnnono luyalokuno.
27 Ose ulahonɨngki Mota kako Jisasɨmo ulɨmento, Ou Hwe Engofo, kɨko Kɨlais so-
hwosi, Anɨtu kako olo hwaho lopone'no hwe fihwo sefo'mayo'ne uhwosopo'monnoho
nalɨmentiso sohwohnne'no ngko kikine'no sɨmeho hi'ntnnono kijahopohono. Kɨko
Anɨtuye Hwomu Kɨlais hwosoho.

Jisas kako humotaho lɨmentisofoho

28 Mota ose ulonto kakoe angopo asomo nowento konampi Maliyamo joho ula-
honɨngki Maliya kakimo u'mahonɨngki Mota hofiyoka ulɨmento, Nekwoe Letɨhwayo
sohwo kako noponto kikine'no joho kilalofoho.
29 Maliya ose upa'nonto komo'no mokolɨkapo lohofonto Jisasɨyepono umentisofoho.
30 Jisas kako ango ne sopo m'mofapmmentisofoho. O'o, Mota uswo'nɨmentiso sopo
humohumantisofoho.
31 A'amu Jutaso hofɨko Maliya'nji ango'mo nohumantɨfi Maliyamo sɨmeho tango
uyoso'no kako'nji humohumantohofoso hofɨko kakimo uhwonɨngkohofoso kako
komo'no lɨkafonto mempono nto poswahonɨngki uhwonontɨfi hofɨko kakimo uh-
wonontɨfi hofɨko huno ole syafɨhu'mentohofi, Kako konɨngkwa'wehwoe pijafo
ho'nahumalofo sopono humotaho walɨmonjitɨkeno ose syafɨhu'mentohofofoho.
32 Maliya kako Jisas humentahonjo so'mne'no wento Jisasɨmo uhwononto kako
Jisasɨye sɨfɨki'nyo'mo hwomtame ehumanto ulɨmento, Hwe Engofo, kɨko olopo
humantontentesi nje nɨngkwahwo sohwo poyo mape'nɨngkuhwonesohilo.
33 Jisas kako Maliya humotaho lontanɨngki uhwononto uhwonɨngkisoso a'amu Juta
kako'nji humahwofoso humotaho nto mjolɨmɨwahonɨngkofi uhwononto kako kakoe
sɨmeho tango uyahonɨngki

34 ulɨmento, Sekwo ntɨ'mo ho'nahumalofo. Ose ulohonɨngkahonɨngki ulɨmentohofi,
Hwe Engofo, kɨko nopohoji uhwonae.
35 Ose ulahonɨngkofi Jisas kako humotaho lɨmentisofoho.
36 A'amu Juta fehohnjoso Jisas kako huhwo humotaho lontanɨngki uhwonontɨfi
hnnɨmentohofi, Ihwoni, kako Lasalos sohumo sɨmeho mɨkunɨmposo uyɨmojo hweho.
37 I a'amu nom'nihwa ole hnnɨmentohofi, Olo hwe lohwo kako a'amu tɨmpi'nyo
somo wopɨngo umokumentiso hopaso kako Lasalosɨmo ufo'mantontentesi Lasalos
kako poyo mape'nɨngkuhwonesohilo. Sitofo hungkuno ose hnnɨmentohofofoho.

Jisas kako Lasalosɨmo apa'no songo ulɨka'mentisofoho.

38 Oseso Jisas kako sɨmeho tango engo apa'no uyahonɨngki Lasalosɨye
pijafo ho'nahumentohofo sopo umentisofoho. Oso hopo sopo Lasalosɨye
pijafo ho'nahumentohofo sokimo hoku'yo sopo sojo ewafo engoso nomantɨfi
pɨjwahu'mentohofofoho.
39 Jisas oso hopo sopo nohumanto ulɨmento, Olo sojo pɨjwohumalofo loso wae
feeopmno. Ose ulahonɨngki hwe poyo pe'nɨmentiso sohwoe konanisi Mota ulɨmento,
Hwe Engofo, kakoe pijafo ho'nahumalohwoneso oso sɨkuno osofosofahu'no nto
memjao'masoso kakoe pijafoso pisakino'njofoho.
40 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Olohonta nto kilohefoho. Kɨko ngkine'no sɨmeho
hi'ntnnono ntapiso'manji kɨko Anɨtuye yokumpohn'nyoso uhwonɨmonnoho. Ose nto
kilohefoho.
41 Motamo ose ulahonɨngki hofɨko sojo ewafo engo mehwosompeehumentohofo-
foho. Nomehwosompesyahonɨngkofi Jisas kako ahwomomo uhwononto a'amu kakoe
mampaho upa'nyo'ne ole ulɨmento, Nje Mpohwo sohwosi kɨko nje hungkunomo
haloho nɨpewo'nɨngkino sohwohnne'no ngko isamoyoka kilalokweno.
42 Ngko huno niyohoho. Kɨko engolopohamo nje hungkuno jomo kilɨwo'nɨngkohe
somo nupa'nɨwo'nɨngkino hwosoho. I oso'no olo a'amu oloponjo lohokwofo lohwa
kɨko ngkimo olo hwaho lopone'no nɨhwatɨmentohino so'no sɨmeho hi'ntnnono
uyɨfitnne'enji kilalokweno.
43 Ose ulɨkwato lohofonto joho mohm'no ulɨmento, Lasalos kɨko noho fusyape.
44 Ose ulahonɨngki a'amu poyo pe'nyo sohwo nolɨkafonto swapmmentiso-
foho. Kakoe sɨfe aho hwapɨfe nano popojontɨfi kakoe sɨmo'mango hi hwapɨfe
ifohumpeehumentohofo sohwo hi'nji swopahonɨngki Jisas ulɨmento, Yo'mayoso
misɨhuto'meefɨkujo'no wopaweno. Ose ulahonɨngki hofɨko kakoe hungkunomo
inɨngkamentohofofoho.

Hwe yofe engo'njo sohwa hofɨko Jisasɨmo fonjosyane'entɨfi hungkuno nano mtito'mentohofofoho.

(Matɨyu 26:1-5; Mak 14:1-2; Luk 22:1-2)

45 A'amu Juta hwe moya'mi pi'nɨngo fehohnjoso Maliya'nji humamentohofoso
Jisas kako oso hiso imentiso somo uhwonontɨfi hofɨko kakimo sɨmeho hi'ntnnono
uyɨmentohofofoho.
46 I oso'no a'amu fehohnjo sohwa hofɨko a'amu Falisi sohwafe angopono asomo
nowentɨfi yo'mayo Jisas imentiso so'no a'amu Falisi sohwamo tokoyo'ofo imentohofo-
foho.
47 Ose yahonɨngkofi a'amu Falisi sohwanji a'amu yofe engo'njo tajo ango
syoho'njo sohwanji hofɨko a'amu *kaunɨsol* syoho'njo sohwamo uswo'nontɨfi
hnnɨmentohofi, Nakwo pipi yanehwono. Olo hwe lohwo yo'mayo wonyoangkafo
a'amu miyɨwo'nɨngkiyohofoso yalofoho. Pipi pɨjwaofanehwono.
48 Nakwo kakoe yahino losomo mopɨjwaofe'manji a'amu hopi'nonohinoso hofɨko
kakimo sɨmeho hi'ntnnono uyɨkuji kakimo tɨfi inɨngkafitnnoho. Ose ikujo'no'manji

a'amu Loum nakwoe hwaho nemokosyohumawo'nɨngkohofo sohwa nonahonɨngkuji huno ole wosyofɨsyantɨfeho. A'amu Juta hofɨko nakwoe hungkunomo enjwa'mo mohumunyofoho. Ose syafɨsyɨkuji hofɨko nakwoe tajo ango engo somo wonyo umokantɨfeho. Nakwo a'amu Juta hopi'nonohino hn'nɨmo wonyo wonemokantɨfeho.

49 Ose hnnontɨfi hwe fihwo hofɨko'nji humamentiso sohwo kakoe yofeso Kaiyofasɨyoho. Oso soswo somo a'amu tajo ango syoho'njo sohwamo umokosyohumayo'ne hweho. Kaiyofas huhwo sohwo kako nolɨkafonto ulɨmento, Sekwo huno mosyafɨsiyo'njo liyalokwofo.

50 Sekwo olo a'amu losoku huno'maso kuyoho. Nakwo a'amu Juta hopi'nonohino hn'nɨmo a'amu Loum sohwa wonyo peho'no wonemokantɨfito. O'o, yahino ito'nohinoso olenoho. Olo hwe anga'nohino lohwo kako hwe moya'mi hopi'nonohino somne'no ufo'mayo'ne poyo wape'nono.

51 Oso hungkuno ulɨmentisoso kakoe huno mta'ango'maho. O'o, Kaiyofas kako oso soswo somo a'amu tajo ango syoho so'no yofe engo ma'mentiso so'no Anɨtu oso huno hiso uyɨmentisofoho. Oso'no kako Jisas a'amu Juta somne'no ufo'mayo'ne poyo umo'nɨmontonoho eso ulɨmentisofoho. Ose ko ulɨmentisoso oso hungkuno Kaiyofas ulɨmentisoso a'amu ango'meemjo somne'no ufo'mayo'ne Jisas poyo imo'none so'no huno muyo hweho.

52 O'o, Anɨtu kakoe mehomi ango'meemjo hn'nwi temtitofo anga'nohino hopa imo'nɨfitnne'no pe'none'ento Anɨtu oso hunoso Kaiyofasɨmo uyahonɨngki ulɨmentisofoho.

53 Oso a'amu huhwo sohwa Kaiyofas ulɨmentiso sɨkuno somta'ni oso hungkuno Jisasɨmo fonjasiyo'ne hungkuno loma'mentohofofoho.

54 Oseso Jisas kako oso hwaho Jutiya sopo a'amu Jutafe tɨmo sopo hano memmentisofoho. O'o, kako oso hwaho hopo sopo ulɨko'manto kako nom'ne ango Efɨlaim sopone'no kakoe inomokomoyo sohwona'nnonji umentɨhwonefoho. Oso ango Efɨlaim a'amu mohumunyo mofone sopo molinyoponoho. Oso ango hopo sopo kakoe inomokomoyo sohwona'nnonji humamentɨhwonefoho.

55 Oso hohosohonta a'amu Jutafe Anɨtu A'amu Isɨlael somo Uyakolo'mentiso somne'ne Syafɨsiyo Sɨkuno Engof * mofonepo umo'nɨmonto imentisofoho. Oso'no oso Sɨkuno Engo mmo'nyo sohonta a'amu ango'meemjoso ango Jelusalemne'no wopayo engo nyo'ne hofɨko hofɨkoe honɨngkano hungkuno ito'no inɨngkayo so'no hofɨkoe he yo'mayo mijo yojujosyɨhwasi nto'no wehumano lontɨfi ole syafɨhu'mentohofi, Nakwo ose ihwasɨ'manji nakwoe honɨngkano kiho'maso umo'nantanoho. Ose syafɨsyontɨfi sɨmentohofofoho.

56 Hofɨko nosɨ'mofontɨfi Jisasɨmne'no tɨpeentɨfi tajo ango engo somo uhu'mokontɨfi hofɨko ole hnnɨmentohofi, Olo Sɨkuno Engo lomne'no Jisas kako wosapmmontolɨkeno. Ose hnnɨmentohofofoho.

57 Hwapɨngoso a'amu Falisi sohwanji hwe engo sohwanji hofɨko a'amu hisomo hungkuno yokumpohn'nyo ole lontɨfi, Sekwo Jisas humentahonɨngkuhwosi uhwonɨngkuji nowenetɨmapɨkujo'no nakwo huhwo sohumo impe untofano. Ose ulɨmentohofofoho.

12

Maliya kako Jisasɨye sɨfemo hwone mijo sohumentisofoho.
(Matɨyu 26:6-13; Mak 14:3-9)

1 Oso Anɨtu A'amu Isɨlael somo Uyakolo'mentiso somne'ne Syafɨsiyo sɨkuno engo * mmo'nyo aho fehohnjo hopi'nono nom'ni mta'ni anga'no nowentanɨngki Jisas

* **11:55:** Mt. 26:2 enjwa so'mo fehonolo'mongkomaho. * **12:1:** Mt. 26:2 enjwa so'mo fehonolo'mongkomaho.

kako ango Mpetani sopo umentisofoho. Oso ango hopo sopo Lasalos kako poyo
peˈnɨngkahonɨngki Jisas kako ulɨkaˈmentiso sopono umentisofoho.
2 Oso ango Mpetani hopo sopo iˈmofɨwahonɨngki Jisasɨmneˈno wosopayo engo
iloho yontɨfi Mota kako wosopayo ikuˈyopo polofosyalokumpento huˈmmentisofoho.
Jisasɨˈnji aˈamu nomˈne soˈnji Lasalos kako huhwoˈnji hofɨko nohumantɨfi wopayo
nɨmentohofofoho.
3 Oso hohosohonta Maliya kako hwone mijo hamniyoho engo mpe imenti-
soso nomanto Jisasɨye sɨfemo sisyonto kakoe mijiyo sawemo soˈnji sɨfemo sosayo
usɨpoˈmentisofoho. Oso hwone mijo sohwoe akino wopɨngoso ango homo somo
ehuhnnalohoˈmentisofoho.
4 Jisasɨye inomokomoyo fihwo kakoe yofe Jutas Isɨkaliyout kako Jisasɨmo fon-
jasiyoˈne tokoyoˈofo iyoˈne sohwo oso homo somo uhwononto ulɨmento,
5 Oso mijo wonyoangkafoso kako pehoˈno sisyohoho. Olo mijo hiloso nomˈne
aˈamuso mpe yontɨfijontentesi hamniyoho mɨkunɨmposo aˈamu hamniyoho syohoˈnjo
sohwo soswo angaˈnohino somjo hamniyoho hopiˈnono nejapɨkuji nakwo aˈamu
umofonyo iwoˈnɨngkohofo somo uyɨhwanesohilo.
6 Ose ulɨmentisoso kako aˈamu umofonyo iwoˈnɨngkohofo somneˈno huno nehopi
syafɨsyonto ulɨmentisoˈmaho. Oˈo, kako hamniyoho hufo imojo soˈno ulɨmentisofoho.
Jisasɨˈnji kakoe inomokomoyo sohwonaˈnnonji nakwo hano emoyontanɨngkukwone
Jutas Isɨkaliyout sohwo kako nakwoe hamniyoho ipofo mokosyohumante somtaˈni
hufo imojo hweho.
7 Oseso Jisas ulɨmento, Olo aˈmusi kako olo ntohofiso losoˈno kakoe syohofoho.
Sekwo tɨmoˈnohino uhwontohumamno. Kako hwone mijo hiloso nomokosyohumen-
tanɨngkuhwosi. Ngko poyo imoˈnɨme sohonta nje pijafomo ntoˈno enɨsyohumaniyoho.
8 I aˈamu umofonyo iwoˈnɨngkohofoso sekwoˈnji engolopohamo neˈno hu-
mawoˈnɨngkohofofoho. I osoˈno ngko sekwoˈnji humaleso sɨkuno moiˈwo weˈenepi
umoˈnɨmontonoho. Osoˈno aˈamu ngkimo wopɨngo ntohofoˈne sɨkuno piˈnɨngo
mauyoho.

Aˈamu tajo ango syohoˈnjo sohwa hofɨko Lasalosɨmo fonjosyaneˈentɨfi hungkuno nano mtitoˈmentohofofoho.

9 Aˈamu Juta hwe moyaˈmi piˈnɨngoso Jisas ango Mpetani sopo humaho upaˈnontɨfi
oso poneˈno womentohofofoho. Hofɨko Jisasɨmnenohini uhwonantɨfi womento-
hofoˈmaho. Oˈo, Jisas kako Lasalos poyo peˈnɨmentiso sohumo ulɨkaˈmentiso sohwo
huhwoˈnjimo uhwonano lontɨfi womentohofofoho.
10 Oso aˈamu tajo ango syohoˈnjo sohwa hofɨko oso hiso uhwonontɨfi hofɨko
Jisasɨmneˈnohini mtitoˈmentohofoˈmaho. Oˈo, Lasalos huhwoˈnjimo fonjosiyoˈne
mtitoˈmentohofofoho.
11 Hwapɨngoso aˈamu Juta hwe moyaˈmi piˈnɨngoso hofɨko Lasalosɨmneˈno huno
piˈnɨngo syafɨsyontɨfi aˈamu tajo ango syohoˈnjo sohwamo ulɨkoˈmantɨfi Jisasɨmo
sɨmeho hiˈntnnono uyɨmentohofofoho.

Jisas kako ango Jelusalem soponeˈno hwe yofe engoˈnjo paˈnyo imoˈnonto humentiso-foho.

(Matɨyu 21:1-11; Mak 11:1-11; Luk 19:28-40)

12 Oso ango Jelusalem hwe moyaˈmi piˈnɨngo engoso oso Anɨtu Aˈamu Isɨlael
somo Uyakoloˈmentiso somneˈne Syafɨsiyo Sɨkuno Engo † somo uhwonano lontɨfi
sɨmentohofofoho. Oso hopo sopo nohumantɨfi upaˈnɨmentohofoso Jisas kako
moˈnɨngkanta Jelusalemneˈno wapmmontonoho upaˈnɨmentohofofoho.

† **12:12:** Mt. 26:2 enjwa soˈmo fehonoloˈmongkomaho.

13 Oseso hofɨko yo'mayo wokoso wopɨngo wopɨngoso nomotawentɨfi Jisasɨmne'no
honɨngkanopo hontohumamentohofofoho. Nohontohumantɨfi Jisasɨmne'no joho ole
lɨmentohofi,
Anɨtumo isamoyoka ulano.
Kako wopɨngo'nohino hweho.
Olo hwe lohumo nakwoe Hwe Engo Anɨtu sohwo nakwoe hwahopone'no uh-
watɨmentiso hweho.
Kakoe yofe woho'nomano.
Nakwo a'amu Isɨlael hn'nwiye hwe yofe engo'njo nakumo nemokosyohumayo'ne
hweho.
Ose lɨmentohofofoho.
14 Jisas kako yahu osyuyo *toungki* anga'no notɨpemanto yahu sohwoe hohujopo
kehumanto sɨmentisofoho. Oso hiso'no ifalifaliyo ole wo'nnyofoho.
15 Sekwo a'amu ango Saiyon sopo humalofo soku sekwo iyoho senɨngkuhwoloho.
Uhwonɨmno. Sekwoe Hwe Engo sohwo kako ntosapohoho.
Kako yahu *toungki*po nokehumanto sopalofoho.
Oso ifalifaliyo hohonta mtɨ'mokumentohofofoho.
16 Oso hohosohonta Jisasɨye inomokomoyo sohwona'ni nakwo oso hungkuno
ifalifaliyo mtɨ'mokumentohofo so'no huno monayo hwona'nyoho. I oso'no tɨfi
no'mo Jisas kako ahwomomo sɨmentiso sohonta nakwo oso ifalifaliyo hiso'no huno
syafɨhu'mentɨhwoni yo'mayo wopɨngoso Jisasɨmne'no oso sɨkuno homo somo a'amu
uloho'mentohofo so'no huno ikwesyafɨhu'mentɨhwonefoho.
17 Hohonta Lasalos poyo pe'nonto kakoe pijafoso pi'nɨmomo wo'mentiso sohonta
a'amu Juta pi'nɨngo engoso Jisasɨ'nji humamentohofofoho. Jisas kako Lasalosɨmo
joho ulonto nulɨkofahonjoso hofɨko uhwonɨmentohofofoho. Oso a'amu huhwo
sohwa hofɨko nom'ne a'amu pi'nɨngo'njo sopo Jisas kako yo'mayo imentiso so'no
lutɨhwamentohofofoho.
18 Oseso hwe moya'mi pi'nɨngo engoso yo'mayo wonyoangkafo Jisas imentiso so'no
upa'nontɨfi oso a'amu hiso Jisasɨmo honɨngkanopo uswo'nɨmentohofofoho.
19 Uswo'nɨngkahonɨngkofi a'amu Falisi sohwa hofɨko nuhwonontɨfi sɨmeho tango
uyahonɨngki ole hnnɨmentohofi, Ihwoni, a'amuso hofɨko nakumne'no huno mosy-
onefɨsyalokuyohofo. O'o, a'amu ango'meemjo hopi'nonohinoso hofɨko nakumo
nosɨkwojonaofontɨfi Jisasɨmnohini inomokoho'nawotofo. Ose hnnɨmentohofofoho.

A'amu Ngkɨlik fehohnjo sohwa hofɨko Jisasɨmo uhwonano lontɨfi imentohofofoho.

20 A'amu pi'nɨngo engoso sɨkuno iyoho humayo engoso uhwonano lontɨfi
ango Jelusalemne'no Anɨtuye yofe ho'nomayo'ne sɨmentohofofoho. A'amu
Juta'nohini'maho. O'o, a'amu Ngkɨlik fehohnjo hi'nji sɨmentohofofoho.
21 Oso a'amu Ngkɨlik huhwo sohwa hofɨko Filipɨmo u'mantɨfi ulɨmentohofi,
Hwe engofo, nakwo Jisasɨmo uhwonano lontani sahopɨhwone hwona'nyoho. Ose
ulɨmentohofofoho. Filip huhwo sohwo kako hwaho Ngkalili ango Mpetɨsaita mta'ango
hweho.
22 Filip kako hofɨkoe hungkuno hiso upa'nonto nowento Entɨlumo ulahonɨngki siko
Jisasɨmo u'manji oso hungkuno hiso ulɨmentisiyefoho.
23 Jisas kako sikimo ulɨmento, Ngko A'amufe Hwomu sohwo'ni poyo imo'nɨ'mo
apa'no songo lɨkahm'mo nje yofe engo mayo'ne sɨkunoso mofonepo nto
i'mofapohoho.
24 Ose ulɨkwato lohofonto kako poyo imo'nyo'ne pahnnɨmo hungkuno ole ulɨmento,
Hwe fihwo kako hamoyo mofososo hami hiso siki wehwosi piso nɨhu'nahone
uyɨmontonoho. I oso'no hwe fihwo kako hami mofososo hami hiso piso ihwoso'no
nom'ne tɨmo sahopɨhwosi ne pi'nɨngo umo'montonoho.

25 Oso paˈnyoso aˈamu fihwo kako kakineˈnohini huno syafɨhuˈnonto kakoe
yofeˈnohini hoˈnomaˈnɨwoˈnɨngkiso sohwo kakoe humayoso aho yokumpohnˈnyo
kemokosyohumanto poyo peˈnɨngkuhwosi tohino engo nomane hweho. I osoˈno hwe
nomˈnihwo kako kakineˈno huno mosyafɨhuˈnyoˈnjo yonto nomˈne aˈamu somneˈno
ufoˈmawoˈnyoˈneˈnohini syafɨsyɨwoˈnɨngkiso sohwo kako poyo peˈnɨngkuhwosi
songo neˈno wonyoangkafo humayoˈneso notɨpemane hweho.
26 Oso aˈamu Ngkɨlik huhwo sohwa hofɨko nje inomokomoyo umoˈnano lɨfijoˈmanji
siko nuhusɨsi hofɨkimo ole ulinyo. Hofɨko ngkimo wonnɨngkopantɨfiˈmanji
oyonɨmno lalofoho ulinyo. Aˈamu nje syoho ntohofiyoso hofɨko ngkimo tɨfi
nnɨngkapɨwoˈnɨngkohofofoho. Oseso ngko nje syoho ntohofiyoso ngko humame
sopo hofɨko wohumapɨfe. Nje syoho ntohofiyo ne somo Mpohwo Anɨtu sohwo
kako hofɨkimo uhwonɨngkuhwosi kako hofɨkoe yofeso wohoˈnomaˈmontonoho. Ose
ulɨmentisofoho.

Hofɨko Aˈamufe Hwomu sohumo wohoˈnomapɨfe.

27 Jisas kako nohumanto ulɨmento, Nje sɨmeho tango mɨkunɨmposo niyohoho. Ngko
Mpohumo jomo pehofo ulɨmnehono. Nje Mpohwo sohwosi olo tango engo ngkimo
wonɨˈmaˈmonto iso losomo kɨko wae yanɨmotnnehino. Ose ulɨmnehono. Oˈo, olo
tango hiloso ngko mayoˈne pmmentohono.
28 Oso hisoˈno ngko nje Mpohumo hungkuno ole ulɨmo, Mpohwo sohwosi olo aˈamu
hopiˈnonohino loso hofɨko jɨje yofe engo wojo soˈno huno uyoneˈno yoˈmayo wonyoso
hofɨko ngkimo ntapɨfijoˈmanji noho wontapɨfe.
Jisas ose ulahonɨngki mampaho ahwomo mtaˈango ole hoˈnɨmento, Ngko oso
hwaho soponeˈno kuhwotɨmentohe sohonta aˈamuso nje yokumpohnˈnyo engo somo
uhwonontɨfi nje yofe hoˈnonɨmaˈmentohofofoho. I kɨko poyo imoˈnɨngkohojoˈno ngko
apaˈno songo kilɨkaˈme sohonta hofɨko nje yokumpohnˈnyomo apaˈno uhwonɨngkuji
nje yofe apaˈno nohoˈnonɨmapitnnefoho.
29 Ose hoˈnɨngkahonɨngki hwe moyaˈmi kakoˈnjo mofonepo humohumantohofoso
oso mampaho hiso upaˈnontɨfi aˈamu fehohnjoso ole hnnɨmentohofi, Ahwomo yoka
hoˈnɨngkohoho. Aˈamu fehohnjoso ole hnnɨmentohofi, Aˈamu ahwomomjo sohwo
kakimo hungkuno ulohoho.
30 Ose hnnɨngkahonɨngkofi Jisas hofɨkimo ulɨmento, Olo mampaho hoˈnɨngkiso loso
ngko upaˈnyoˈne hoˈnɨngkisoˈmaho. Oˈo, sekwo upaˈnyoˈne hoˈnɨngkisofoho.
31 Osoˈno olohonta Anɨtu kako yoˈmayo yahino wonyo aˈamu hwahoponjo
yɨwoˈnɨngkohofo soˈno yano ulofihwosoˈno hofɨko hofɨkoe wonyo somjo tohino
mayoˈnefoho. Olohonta Anɨtu kako hwe wonyo Seten olo hwaho mokosyohumaso
sohwoe yokumpohnˈnyoso wae weeoˈmontonoho.
32 Ngko olo hwaho lopo nohumentanɨˈmo aˈamu hofɨko ngkimo iyo
hwojiyahofɨkuˈnnyo yokintaho sopo monɨhumatɨpijo sohonta ngko aˈamumo
wohuˈmemaˈmonnoho.
33 Oso hungkuno ulɨmentisoso aˈamu somo ngko poyo imoˈnɨmneˈno honɨngkano
umofɨtɨhwamo lonto kako oso hungkunoso ulɨmentisofoho.
34 Aˈamu huhwo sohwa upaˈnontɨfi Jisasɨmo ulɨmentohofi, Kɨko poyo
umoˈnɨmonnoho lalohino. Nakumo Anɨtuye hungkuno ole nalɨmento, Oso hwe Anɨtu
aˈamu ufoˈmayoˈne uhwosopoˈmentiso sohwo kako songo neˈno nohumantɨhwone
hweho. I osoˈno kɨko Aˈamufe Hwomu sohwosɨˈmanji iyo hwojiyahofɨkuˈnnyo sopo
womonɨhumojantɨfeho eso pehoˈno lohino. Oso Aˈamufe Hwomuso tɨhwolo.
35 Ose ulahonɨngkofi Jisas kako pomponaho paˈnyohwo kakineˈno pahnnɨmo
hungkuno ole ulɨmento, Sekwo olopo nohumentanɨngkuji pomponaho weˈenehwo
sekwoˈnjo lopo wolasehumontonoho. Nolasesyɨhwosoˈno sɨkuno wammontonoho.

Oseso pomponaho lasesyohwoso'no pomponahopo fosyohumamno. Sɨkuno semenoho. A'amu sɨkwo'mjoho'mjo hano wentoso sohwo kakoe humayoso ntontelo. Awonoho. Huno muyo hweho.
36 I ngko pomponaho sohwo'ni sekwo'njopo nohumentanɨ'mo sekwo sɨmeho hi'ntnnono ntapmno. Sekwo nje hungkunomo tɨfi nnɨngkapɨfijo'manji ngko sekwoe pomponaho sohwo'niye mehomi umo'nantɨfeho. Ose ulɨkwato lohofonto Jisas kako hofɨkimo ulɨko'manto hiyaso humamentisofoho.

A'amu Juta hwe moya'mi pi'nɨngoso Jisasɨmo sɨmeho hi'ntnnono muyo'njo imentohofofoho.

37 Jisas kako yo'mayo wonyoangkafo a'amu miyɨwo'nɨngkiyohofoso ko yahonɨngki a'amu Juta pi'nɨngoso sɨmeho hi'ntnnono muyɨmmentohofofoho.
38 Oseso oso hungkuno hohonta Aisaiya sohumo Anɨtu uyahonɨngki lɨmojo sohwo mtɨ'mokumentisoso ne imo'nɨmentisofoho. Hungkuno hiso olenoho.
Hwe Engofo, nakwoe hungkuno somo sɨmeho hi'ntnnono tɨhwo wonejapmmontolo.
Yo'mayo wonyoangkafo a'amu miyɨwo'nɨngkiyohofoso Hwe Engo ihwoso'no ne'njofoho eso tɨhwo wonalɨmontolo.
Aisaiya hohonta ose mtɨ'mokumentisofoho.
39 Oseso a'amuso hofɨko Jisasɨmo sɨmeho hi'ntnnono uyoso hopo'maho. Olo hiloso hwapɨngo so'no Aisaiya kako hungkuno nom'ne mtɨ'mokumentisoso olenoho.
40 Anɨtu kako a'amuso nohonɨfitnnoho syafɨsyonto hofɨkoe tɨmo upijiyo'mentisofoho.
Anɨtu ngkine'no huno nto'no ikwesyafɨhupitnnoho syafɨsyonto hofɨkoe hunoso hwayohosile umasimentisofoho.
Anɨtu ose uloho'mentiso so'no hofɨko hofɨkoe honɨngkano wonyo somta'ni ikinjaofɨkuji ngkiyepono pontɨfijontentesi ngko hofɨkimo wopɨngo umoku'mnesohilo.
41 Aisaiya hohonta kako wojo hopa uhwonɨmentisoso Kɨlaisiye yokumpohn'nyo so'nji kakoe yofe engo so'nji uhwononto kako oso hungkunoso Kɨlaisɨmne'no lɨmentono.
42 A'amu Jutafe hwe engo pi'nɨngo sohwa hofɨko Jisasɨmne'no sɨmeho hi'ntnnono ko uyahonɨngkofi hofɨko a'amu Falisi sohwamne'no iyoho unɨngkahonɨngki hofɨko Jisasɨmne'no hungkuno yolohoso molɨjwaofe'njo imentohofofoho. Hwapɨngoso ole syafɨhu'mentohofi, A'amu Falisi sohwa hofɨko nakumo Anɨtuye tajo ango somta'ni wae enamopitnnoho lontɨfi molɨjwaofe'njo imentohofofoho.
43 Anɨtu hofɨkine'no yo'mayo so'no huno syafɨsyonte so'no hofɨko huno mosyafɨhu'mmentohofofoho. O'o, a'amu hwahoponjoso hofɨkine'no yo'mayo so'no huno syafɨsyontɨfe so osomnohini syafɨsyontɨfi inɨngkamentohofofoho.

Jisas kako a'amu hopi'nonohinofe yahino somo yano ilofo'ne hungkunofoho.

44 Jisas kako hungkuno yokumpohn'nyo ole ulɨmento, A'amu fihwo sɨmeho hi'ntnnono ntopantokunjo sohwo kako ngkine'nohino montopantofiyoho. O'o, kako nje Mpohwo olo hwaho lopone'no lonɨhwatɨmentiso osohwo huhwo'ntnne'no ntopantofoho.
45 A'amu ngkimo tɨmo nohonantokunjo sohwo kako ngkimnohino monehonantofiyoho. O'o, kako nje Mpohwo ngkimo nɨhwatɨmentiso oso hwo huhwo'njimo ehonalofoho.
46 Ngko olo hwaho loponjo pomponaho sohwo'ni a'amu ngkimo sɨmeho hi'ntnnono ntapɨfijo'manji hofɨko sɨkwo'mjoho'mo mohumafitnne so'no pmmentohe hwo'nyoho.
47 A'amu fihwo kako nje hungkunomo haloho ko upa'nɨngkuhwosi hungkuno homo somo tɨfi minɨngkayo'njo sohumo ngko kakoe yahino somne'no tohino muyɨmnehono. O'o, ngko a'amufe yahino somne'no tohino yano uyo'ne pmmentohe hwonɨ'maho. Ngko a'amufe wonyomjo tohino mta'ni isɨhutofomayo'no pmmentohe hwo'nyoho.

48 I aˈamu ngkimo hwotoho nifekuji nje hungkunomo tɨfi minɨngkayoˈnjoso hofɨko
hofɨkimo hofɨkoe yahino wonyo somneˈno tohino yano ulofiyo sohwo hiˈnjofoho. Oso
sɨkuno aeˈuyo somo yoˈmayo hungkuno nto lɨjwasemoˈmentohe hiso hofɨkoe yahino
wonyo somneˈno tohino yano ulofiyonefoho.
49 Hwapɨngoso yoˈmayo hungkuno selɨwoˈnɨngkoheso nje huno mtaˈangoˈmaho.
Oˈo, nje Mpohwo kako nɨhwatɨmentiso sohwo kako yoˈmayo hungkuno
hopiˈnonohinoso lɨjwasemofoˈne ntahonɨngki selalokweno.
50 Ngko huno ole niyohi, Aˈamu nje Mpohwoe hungkunomo tɨfi inɨngkaweso sohwo
kako songo neˈno humantɨhwone hweho. Oseso yoˈmayo hungkuno hopiˈnonohinoso
Mpohwo ntɨwoˈnɨngkisoso ngko sekumo ntoˈnohini selalokweno.

13

Jisas kakoe inomokomoyo sohwafe sɨfemo mijo yomaˈmentisofoho.

1 Oso Anɨtu Aˈamu Isɨlael somo Uyakoloˈmentiso somneˈne Syafɨsiyo sɨkuno engo *
iyoho humayoˈne noˈno moˈnɨngka imoˈnone sohonta Jisas kako huno ole uyɨmento,
Moˈnɨngka ngko olo hwaho lopo ulɨkoˈmahmˈmo nje Mpohwoe angopono wasɨmne
hwoˈnyoho. Ose huno umentisofoho. Olo hwaho loponjo hwe moyaˈmi kakineˈno
hitoho ulofɨwoˈnɨngkohofo somo Jisas kako hitoho mɨkunɨmposo uloˈmentisofoho.
Kako kakoe aˈamu ne somneˈno hitoho neˈno ulofontanɨngki kakoe poyo imoˈnyo
sɨkunoso iˈmofapmmentisofoho.
2 Jisasɨˈnji kakoe inomokomoyo sohwonaˈnnonji nohumentani sɨkunoˈnji wopayo
nontanɨngkuhwoni Seten kako Jutas Isɨkaliyout Saimounɨye hwomu sohumo olo
hunolo nto uyɨmento, Kɨko Jisasɨmneˈno tokoyoˈofo uyɨmonji yalokunoso olohonta olo
sɨkwoˈmiyo lomo noho fiyo. Oso hunoso Seten umentisofoho.
3 Oso hohosohonta Jisas kako huno ole uyɨmento, Anɨtu kako yoˈmayo
hopiˈnonohinoso ngkimo enjwaˈmo nto hoˈnanɨhumasofoho. Huno nomˈne olo
soˈnji huno uyɨmento, Nje Mpohwo kako olo hwaho lopo nɨhwatɨmentiso sohwoˈni
ngko apaˈno kakiyepono asomo nosɨmnefoho. Huno ose uyɨmentisofoho.
4 Oseso Jisas kako wopayo fehohnjo moiˈwo manyohwo kako nolɨkafonto kakoe
nemˈno manjiˈmofo wae yaofonto kako sosayo sɨpoˈnyo nomanto kakoe sɨmehopo
nano mtitofahinɨmentisofoho.
5 Ose mtitofahinonto kako mijo nomanto noswanopo sisasyonto kako kakoe
inomokomoyo sohwonaˈniye sɨfemo mijo yonemaˈmentisofoho. Ose yonemanto
kakoe sosayo sɨpoˈnyo kakoe sɨmehopo mtitofahinɨmentiso soˈnji sosayo
nasɨpoˈmentisofoho.
6 Oseso Jisas kako Saimoun Pitamo uˈmahonɨngki Pita ulɨmento, Hwe Engofo, kɨko
nje sɨfemo mijo uyonɨmaˈmonntaho.
7 Ose ulohonɨngkahonɨngki Jisas ulɨmento, Olohonta olo kilohofalokwe loso kɨko
huno makiyohoyohoho. I osoˈno hwangku kɨko huno wakiyɨmontonoho.
8 Ose ulahonɨngki Pita ulɨmento, Nje sɨfeso mijo niyanɨmahotoho. Nɨhuˈno ngkilaho.
Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Ngko jɨje sɨfemo mijo miyokumasoˈmanji kɨko
ngkoˈnji mohumayoˈne hwosoho. Kɨko nje syoho mantohofiyoˈne hwosoho.
9 Ose ulahonɨngki Saimoun Pita komoˈno ulɨmento, Hwe Engofo, oseˈmanji nje
sɨfemnohini yonɨmahotoho. Oˈo, nje aho mnokino hopiˈnonohino lomo fiyonɨmaho.
10 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Aˈamu fihwo kakoe aˈapaho hiˈnji mijo nto
yomoˈnɨngkiso sohwo kako kiho ane imoˈnyo soˈno syoho engoˈnjo hwoˈmaho. Oˈo,
kakoe sɨfemnohini mijo yomoˈnɨngkuhwosi kiho aneˈnjo wohumamontonoho. Olo

* **13:1:** Mt. 26:2 enjwa soˈmo fehonoloˈmongkomaho.

ango lomo humalohwone sohwasi angaˈnohinohwo kihoˈnjohwo humaho. Nomˈne sohwasi kiho ane hwasoho. Ose ulɨmentisofoho.
11 Hwapɨngoso Jisas kako Jutas kakineˈno tokoyoˈofo yone sohuneˈno huno uyahonɨngki, Angaˈnohinohwo kihoˈnjohwo humaho eso ulɨmentisofoho.
12 Oseso Jisas hofɨkoe sɨfemo mijo moiˈwo esojwamofonto kakoe nemˈnomanjiˈmofo apaˈno yonto nakwoˈnji apaˈno ampo humamentisofoho. Nohumanto nalɨmento, Ngko sekwoe sɨfemo mijo yosemahe soˈno huno itoˈno nto laseyohoho.
13 Ose ulonto ulɨmento, Sekwo ngkineˈno Hungkuno Mesyolonetɨhwayo hwosoho. Nakwoe Hwe Engo hwosoho ntɨwoˈnɨngkohofɨhwasoho. Oso hungkuno ntɨwoˈnɨngkohofoso ntoˈnohinoho. Ngko huhwoˈne osenohinoho.
14 Ngko sekwoe hwe engo sohwoˈni sekumo hungkuno meseluttɨhwayo sohwoˈni ngko sekwoe sɨfemo mijo yosemahono. Sekwo nakwo hwe engo hwonaˈnyoho lɨkuji nomˈne aˈamu sofe sɨfemo mijo miyomapitnnoho lonji selohofohono. Oseso sekwo sohwasi sekwo nomˈni hwafe sɨfemo mijo yɨmaofɨkujoˈno hofɨko sekwoe sɨfemo uyosemapɨfe.
15 Olo selohofohe yahino loso nto setɨhwaheso sekwo nomˈni hwamo ose ulohopmno.
16 Ose ulonto ole ulɨmento, Ngko hungkuno nehopiˈnohini waselɨmonneˈno yohono. Upaˈnɨmno. Aˈamu fihwa hofɨko nomˈnihwoe syoho ulohofiyɨwoˈnɨngkohofo sohwa hofɨko hofɨkoe hwe engomo muyakolopitnne hwafoho. Aˈamu fihwa hungkuno motawowoˈnɨngkohofo sohwa hofɨko aˈamu lɨhwatɨmentiso sohumo muyakolopitnne hwafoho.
17 Ngko sekwoe hwe engo sohwoˈni ngko olo hiloso selohofohe soˈno sekwo olo hungkuno selalokwe hwapɨngoso huno waseyono. Sekwo nomˈne hwamo ulohofoso ngko selohofohe hopaso ifijoˈmanji sekwo sɨmeho wopɨngo wasemoˈnɨmontonoho.
18 Ose ulonto ole ulɨmento, Olo hungkuno selalokwe loso sekwo hopiˈnonohino sohwahnneˈmaho. Ngko sehwosopoˈmentohe sohwahnneˈno sekwoe yahino humayo soˈno ngko huno niyohoho. I osoˈno Anɨtuye hungkuno aˈamu mtɨˈmokumentohofoso ne umoˈnɨmontonoho. Hungkuno angaˈnohinoso olenoho.
Hwe fihwo ngkoˈnji wosopayo nosososohwo kako ngkineˈno hohujo ikinjanɨmofɨhwosi nje mangohwo umoˈnɨmontonoho.
Ifalifaliyo ose mtɨˈmokumentohofofoho.
19 Oso hungkuno hiso ne imoˈnoso sohontaˈneˈno selalokweno. Ne imoˈnɨngkuhwosoˈno sekwo huno ole wosyonɨfɨsyantɨfeho. Jisas kako neˈnjo hweho. Ose wosyonɨfɨsyantɨfeho.
20 Ngko hungkuno nehopi waselɨmonneˈno yohono. Ngko aˈamu fihumo uhwojahonɨˈmo aˈamuso osohumo utɨmafɨkuji wopɨngo ulohopɨfijoˈmanji hofɨko ngko huhwoˈnɨmo ntɨmafɨkuji wopɨngo wontohofantɨfeho. Aˈamu ngkimo ntɨmalokwofo sohwa hofɨko nje Mpohwo Anɨtu huhumo utɨmalokwofo. Ose nalɨmentisofoho.

Jutas kako Jisasɨmo mango hwafe ahomo hoˈnahumentiso soˈne hungkunofoho. (Matɨyu 26:20-25; Mak 14:17-21; Luk 22:21-33)

21 Oso hohosohonta Jisas kako hi tango mɨkunɨmposo uyahonɨngki kako hungkuno yolohoso ole lɨjwaoˈmento, Hungkuno nehopi waselɨmonneˈno yohono. Hwe fihwo kako olo ango lomo sekwoˈnji humaso sohwo kako mango sohwafe ahomo wohoˈnanɨhumonte hweho.
22 Ose nelahonɨngki kakoe inomokomoyo angaˈno angaˈnohino sohwonaˈni honɨngkonontani tɨhuneˈno kalohoho huno syafɨhuˈmentɨhwonefoho.
23 Ngko Joun olo hungkuno ifalifaliyo mtɨˈmokalokwe sohwoˈni Jisas kako ngkimo sɨmeho engo ntapɨwoˈnɨngkiso soˈno ngko Jisasɨˈnji afapo humohumantohe hwoˈnyoho.

24 Oseso Saimoun Pita kako ngko Joun'ni uhwonyo'ne aho songo songo yahonɨngki
ngko kakimo uhwonɨngkahonɨngko Pita ole ntɨmento, Kɨko Jisasɨmo ulohonyo.
Tɨhune'no kolalofoho.
25 Ose ntahonɨngki ngko Jisasɨmo ikinjamo lohofonji ulɨmentoho, Hwe Engofo, kɨko
tɨhune'no lalokuno.
26 Ose ulahonɨngko Jisas nalɨmento, Ngko wosopayo kutnnyoso mijomo yomahm'mo
a'amu fihumo uyɨmonnoho. Oso huhweho. Jisas ose nalonto kako wosopayo
kutnnyoso mijo yomanto Jutas, Saimoun Isɨkaliyoutɨye hwomumo uyɨmentisofoho.
27 Ose uyahonɨngki Jutas nɨmentisofoho.
Oso hohosohonta Seten kako Jutasɨmo ehuhnnao'mentisofoho. Jisas Jutasɨmo
ulɨmento, Kɨko yo'mayo umonji yohinoso olohonta komo'no fiyo.
28 Oso hungkuno Jisas Jutasɨmo ulɨmentisoso kakoe inomokomoyo sohwona'ni
osopo humohumantɨhwone sohwona'ni hwapɨngo neso huno monayo hwona'nyoho.
29 O'o, fehohnjo sohwona'ni nakwo Jutas nakwoe hamniyoho ipofo mokosyohu-
mawo'nɨngkiso so'no huno ole syafɨhu'mentɨhwoni, Jisas kako oso Sɨkuno Engo iyoho
humayo so'ne yo'mayo mpe-e'ne lɨhwatɨmentiso so'no syafɨhu'mentɨhwonefoho.
Fehohnjo sohwona'ni huno ole syafɨhu'mentɨhwoni, Jisas kako a'amu umofonyo iyo
somo hamniyoho uyo'no lɨhwajɨmentiso so'no syafɨhu'mentɨhwonefoho.
30 Jutas kako oso wosopayo nomanonto mempono komo'no humentisofoho. Nos-
wonto uhwonɨmentisoso sɨkuno nto mjao'mentisoso uhwonɨmentisofoho.

Jisas kako honɨngkano hungkuno songo so'no kakoe inomokomoyo sohwamo lutɨhwamentisofoho.

31 Jutas kako syukwato lohofahonɨngki Jisas kakoe inomokomoyo nom'ne
sohwona'nɨmo nalɨmento, Olohonta A'amufe Hwomu sohwo'niye yofe engo
utɨhwa'nyopo u'mofapmmontonoho. Oso hiso'no Anɨtuye yokumpohn'nyo engo
somo a'amu tɨmo uhwonɨngkuji hofɨko kakoe yofe engo woho'nomantɨfeho.
32 Ngko nje Mpohwoe yofe engo imoku'me'no Mpohumo kakoe yofe engoso kakoe
Hwomu sohwo'nɨmo komo'no wontapmmontonoho.
33 Ose nelɨkwato lohofonto ole nalɨmento, Nje mehomi sohwasi ngko sekwo'nji
we'enepi nohumahm'mo woselɨko'ma'monnoho. Oso hohosohonta sekwo ngkine'no
hafɨhafe wonyopi wotɨpeentɨfeho. Ngko a'amu Juta sohwamo hungkuno nto
ulɨmaleso olohonta sekwo huhwahnnonji selalokweno. Ngko ume sopo sekwo
olohonta ngkimo monɨ'mapitnnohofo.
34 Oseso ngko honɨngkano hungkuno songo sejopalokweno. Sekwo sekwoe a'amu
somne'no sɨmeho wosema'nono. Ngko sekumo sɨmeho sejopalokwe pa'nyoso sekwo
sekwoe a'amu somo sɨmeho uyɨmno.
35 Sekwo oso hopa a'amu somo sɨmeho uyɨkujo'no nom'ne a'amuso sehonɨngkuji
ole waselɨfe, Jisasɨye inomokomoyo hwasoho. Ose woselantɨfeho.

Jisas kako Pita kakine'no hohujo ikinjɨmofone so'no ulɨmentisofoho.
(Matɨyu 26:31-35; Mak 14:27-31; Luk 22:31-34)

36 Saimoun Pita kako Jisasɨmo ulɨmento, Hwe Engofo kɨko ntɨ'mne hwosilo.
Ose ulohonɨngkahonɨngki Jisas ulɨmento, Ngko ume sopone'no kɨko olohonta
mannɨngkapihnnohino. I oso'no hwangku sohonta kɨko ngkimo nɨ'matnne hwosoho.
37 Ose ulahonɨngki Pita ulɨmento, Hwe Engofo, olohonta ngko kikimo
mokinɨngkapeso pipine'elo. A'amu sohwa hofɨko kikimo fonjakohufijo'manji
hofɨko ngkimo fonjanisiyoso wopɨngofoho. Ngko kikimo kufo'mayo'ne pe'nɨmeso
wopɨngofoho. Wape'nɨmo.
38 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Kɨko ngkimo nɨfo'mayo'ne wape'nɨmo lalohino.
Hungkuno nehopi'nohini wakilɨmonne'no yohono. Olohonta tosɨka yoka maho'nyo

sohonta kɨko mango hufa'u sɨhune ole walɨmonnoho, Ngko Jisas sohune'no huno maniyo hwo'nyoho. A'amu somo ose ulɨmonnoho. Jisas Pitamo ose ulɨmentisofoho.

14

Jisas sohwo kako Mpohwo Anɨtumo u'mayo'ne honɨngkano hweho.

1 Jisas kakoe inomokomoyo sohwona'nnonji nohumentani nakumo nalɨmento, Sekwo sekwoe sɨmeho wonyo semo'nɨngkuhwoloho. O'o, sekwo Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono ne'no uyɨmno. Oso'no sekwo ngko huhwo'nɨmo sɨmeho hi'ntnnono ntapmno.
2 Nje Mpohwoe angoso sohe pi'nɨngo'njoponoho. Oso hungkuno hiso ne ane'njontentesi ngko sekumo hohonta selɨ'mnesohilo. Ngko sekwoe ango ito'no wesyohumamne hwo'nyoho.
3 Ngko sekwoe ango ito'no yasesɨ'mo ngko sekumo setɨmayo'ne asomo wapmne hwo'nyoho. Oso'no sekwo ngko'njo afa nohopo humentɨhwanefoho.
4 Ngko sɨmne honɨngkano somne'no sekwo huno seyohoho.
5 Ose nelahonɨngki Toumas ulɨmento, Hwe Engofo, kɨko ntɨ'mne hwosilo. Nakwo huno monayohoyohoho. Nakwo oso honɨngkano somne'no hunoso pipi ihwasi syofɨsyanehwono.
6 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Ngko sohwo'ni Mpohumo u'mayo'ne honɨngkano hwo'nyoho. Ngko hungkuno nehopi'nohino hwapɨngo hwo'nyoho. Ngko songo ne'no humayo'ne hwapɨngo hwo'nyoho. A'amu fihwo kako Anɨtumo u'mayo'ne honɨngkano nom'neso mauyoho. O'o, ngko'nohini Mpohumo u'mayo'ne honɨngkano hwapɨngo hwo'nyoho.
7 Sekwo nje hwapɨngo ne so'no huno nto'no seyontentesi sekwo nje Mpohwo huhune'no huno seyɨhwonesohilo. Olohonta sekwo Anɨtune'no huno nto seyohoho. Sekwo kakimo nto uhwonɨngkohofo. Sekwo ngkimo nohonɨngkohofo so'no sekwo Anɨtu huhumo uhwonontɨfi kakine'no huno nto'no seyohoho.
8 Ose ulahonɨngki Filip ulɨmento, Hwe Engofo, kɨko Mpohumo fonetɨhwaho. Nonetɨhwahojo'no nakwo sɨmeho wopɨngo wonamo'nɨmontonoho.
9 Ose ulahonɨngki Jisas kako ulɨmento, Filip ngko sekwo'nji sɨkuno pi'nɨngo engo nto humantohe hwo'nyoho. I osomo kɨko ngkine'no huno ito'no makiyo'njo hwosilaho. A'amu ngkimo nohonɨwo'nɨngkiso sohwo kako nje Mpohwo Anɨtumo uhwonalofoho. Oso'no pipine'no lohino. Kɨko Mpohumo fonetɨhwaho lohinosofo.
10 Kɨko ole losyofɨsyalokuno. Jisasɨ'nji kanɨngkwohwo'nji siko afa'maho. O'o, Jisas kako kengo hweho. Kanɨngkwohwo kengo hweho. Ose losyofɨsyalokuno. Hungkuno ngko sekumo selinyoso nje huno mta'ango'maho. O'o, Mpohwo Anɨtu kako ngkimo humaso sohwo kako yo'mayo syoho iwo'nɨngkohoho.
11 Sekwo olo hungkuno homo somo sɨmeho hi'ntnnono uyɨmno. Ngko nje Mpohumo humaleno. Mpohwo kako ngkimo humaho. Oso hungkuno homo somo sɨmeho hi'ntnnono muyo'manji i yo'mayo syoho wonyoangkafo a'amu miyɨwo'nɨngkiyohofo iwo'nɨngkohe so'no sekwo huno ikwesyafɨsyɨkuji sekwo sɨmeho hi'ntnnono ntapmno.
12 Hungkuno nehopi'nohino waselɨmonne'no yohono. A'amu ngkimo sɨmeho hi'ntnnono ntaposo sohwo yo'mayo syoho ngko iwo'nɨngkoheso kako uyɨmontonoho. Ou, ngko nje Mpohwoepono sɨme sohonta oso a'amu huhwo sohwo kako olopo nohumahwosi yo'mayo syoho ngko imentohe somo kako niyakolofososo ngko ufo'ma'monnoho.
13 Hwapɨngoso ole, sekwo nje Mpohumo yo'mayo so'no jomo ulɨkuji nje yofe lɨfijoso ngko yo'mayoso wosejapmmonnoho. Ngko yo'mayo sekumo sejapm'me'no nje Mpohwoe yofe sekwo noho'nomafɨkujo'no kakoe yofe engoso umo'nɨmontonoho.

14 Sekwo nje Mpohumo nje yofe ulɨfijoso ngko yo'mayo imneso'no jomo ntɨkujo'no
ngko uyɨmonnoho.

Jisas kakoe Towahuno Wopɨngo somo uhwajone'no hungkuno ulɨmentisofoho.

15 Sekwo ngkimo sɨmeho nehopi ntapɨfijo'manji ou, sekwo nje hungkuno
hopi'nonohino somo haloho pekuji ito'no wonnɨngkopantɨfeho.
16 Ngko Mpohumo jomo ulɨ'me'no kako nom'nihwo sekumo Yokumpohn'nyo
Sesofitofosyohumayo'nehwo wosejapmmontonoho. Oso huhwo sohwo kako sekwo'nji
engolopohamo ne'nohini wofosyohumentɨhwantɨfe hweho.
17 Anɨtu kakoe Towahuno sohumo sekuyepono uhwajɨhwoso'no Towahuno huhwo
sohwo kako hungkuno nehopi'nohini wasetɨhwamontonoho. I oso'no a'amu hwaho-
ponjo yahino somo inɨngkuwalokwofoso hofɨko oso Towahuno huhwo sohumo mo-
maso'njofoho. Hwapɨngoso hofɨko kakimo tɨmo muhwonyo'njo ikuji hofɨko kakine'no
huno muyofoho. I oso'no sekwo kakine'no huno seyohoho. Hwapɨngoso olohonta
kako sekwo'nji humaho. Hwangku kako sekwoe sɨmeho mo'mo wohumamontonoho.
18 Ngko sehwotɨ'mo'me sohonta Anɨtuye Towahuno sohwo sekwo'nji humaso
so'no sekwo sɨkumehomi pa'nyo mohumafitnnehofo. O'o, ngko sekuyepono asomo
wapmmonnoho.
19 We'enepi olo hwaho loponjo a'amuso hofɨko ngkimo apa'no manohonɨfitnnefoho.
I oso'no sekwo wonohonantɨfeho. Ngko songo ne'no humayo'ne hwapɨngo sohwo'ni
kalohi sekwo hoku songo ne'no wohumantɨfeho.
20 Ngko nje Mpohwoepono sehwotɨ'mo'me sohonta sekwo huno ole waseyono. Ngko
nje Mpohumo humaleno. Sekwo ngkimo wofosyonohumantɨfeho. Ngko sekumo
wosefosyohumamonnoho.
21 A'amu fihwo kako nje hungkunomo haloho pehwosi hungkuno homo somo ito'no
tɨfi inɨngkaweso sohwo kako ngkimo sɨmeho nehopi ntopalofoho. A'amu ngkimo
sɨmeho ntapɨwo'nɨngkiso osohumo nje Mpohwo kako sɨmeho uyalofoho. Ngko
huhwo'ni oso huhwo sohumo sɨmeho uyɨ'mo ngko kakimo utɨhwa'nyopo ikinɨ'me'no
kako ngkimo wonohonɨmontonoho. Jisas ose ulɨmentisofoho.
22 Jisasɨye inomokomoyo nom'ne sohwo kakoe yofe Jutasɨyoho. Osohwo kako Jutas
Isɨkaliyoutɨ'maho. O'o, nom'ne hweho. Oso Jutas huhwo sohwo kako nohumanto
Jisasɨmo ulɨmento, Hwe Engofo, kɨko nakwo sohwona'nɨmo ne'mahoji hwe moya'mi
hwahoponjoso makohonyo'njo iyoso pipilo.
23 Ose ulohonɨngkahonɨngki Jisas ulɨmento, A'amu ngkimo sɨmeho nehopi nta-
poso'manji kako nje hungkunomo ito'no wonnɨngkamontonoho. Oso hwe huhwo
sohumo nje Mpohwo Anɨtu kakine'no umo'nɨmontonoho. Nekwo'montosa'i oso hwe
huhwo sohumo u'mehwasi kako'nji engolopohamo ne'no wohumantanoho.
24 A'amu nje hungkunomo tɨfi ito'no minɨngkayo'njo sohwo kako ngkimo sɨmeho
hi'ntnnono mantapɨwo'nɨngkiso hweho. Olo hungkuno selalokwe loso nje huno
mta'ango'maho. O'o, nje Mpohwo nɨhwatɨmentiso sohwoe hungkuno ntapmmenti-
soso selalokweno.
25 Ngko sekwo'nji nohumanji hungkuno loso selalokweno.
26 I oso'no ngko sekumo sehwotɨ'mo'me'no nje Mpohwo kako kakoe Towahuno
Wopɨngo sohwo ngkimo niyohope'ne sekumo Yokumpohn'nyo Sosofitofosyohu-
mayo'ne sekuyepono uhwatɨmontonoho. Anɨtuye Towahuno Wopɨngo huhwo sohwo
kako sekwo'nji nohumahwosi sekumo yo'mayo so'no hofiyo wolosetɨhwamontonoho.
Kako sekwoe hunomo huno sefohotofɨhwoso'no yo'mayo hungkuno selɨmentoheso
huno ikwesyafɨsyɨkuji huno waseyɨmontonoho.
27 Ngko sekumo sehwotɨ'mofalokwe so'no ngko nje sɨmeho wopɨngo'nji sɨmeho
pompenjiyo'nji sejopalokweno. Hwe moya'mi hwahoponjo sofe sɨmeho pompen-
jiyoso sɨmeho wopɨngoso iyoswo ilo'molajo iwo'nɨngkisoso pa'nyo'njofoho. I nje

sɨmeho wopɨngo nje sɨmeho pompenjiyoso oso paˈnyoˈmaho. Oˈo, hwahoponjo somo yakoloˈnnyofoho. Oseso yoˈmayo tango seˈmahwosoˈno sekwo yomo ikuji iyoho senɨngkuhwoloho.

28 Oso hungkuno selohe loso sekwo apaˈno huno fɨkwesyafɨhupmno. Ngko Mpohwoepono nosɨˈmo sekuyepono asomo wapmmonnoho. Sekwo ngkimo sɨmeho nehopi ntapeˈmanji ngko nje Mpohwoe ango wonyoangkafo sopo nosɨˈmeˈno sekwo sɨmeho wopɨngo wasemoˈnɨmontonoho. Hwapɨngoso Mpohwo Anɨtu kako ngkimo hwofiloˈnnyo hweho.

29 Yoˈmayo hiso mmoˈnontanɨngki selalokweno. Osoˈno hwangku sohonta yoˈmayo selohe soˈno iˈmofapɨhwosoˈno sekwo osomo uhwonɨngkuji sekwo ngkimo sɨmeho hiˈntnnono ntapɨfitnneˈno selalokweno.

30 Nje sɨkuno sekwoˈnji hungkuno joˈneso mofo nto imoˈnɨmaho. Hwapɨngoso Seten hwe wonyo olo hwaho loponjo yahinomo mokosyohumawoˈnɨngkiso sohwo kako wonyo ntohofoˈneso nto iˈmofapohoho. I osoˈno kakoe yokumpohnˈnyoso ngkimo moniyakolofonehoho. Seten ngkimo moniyokolofontanɨngkuhwosi ngko poyo wapeˈnɨmonnoho.

31 Hwapɨngoso hwe moyaˈmi hopiˈnonohinoso hofɨko ngko nje Mpohumo sɨmeho engo uyalokwe soˈno huno tɨpemayoˈne ngko oso hungkuno Mpohwo ntapmmentiso somo itoˈno tɨfi unɨngkamonnoho. Yoˈmayo tango ko nɨˈmahonɨngkuhwosi ngko neˈno unɨngkamonnoho. Ose nalonto nalɨmento, Filɨkapmno. Wohwano. Ose nalɨmentisofoho.

15

Jisas kako ‘wain’ iyo hwapɨngo ne hweho.

1 Jisas kako kakoe inomokomoyo sohwonaˈnɨmo pahnnɨmo hungkuno ole nalɨmento, Ngko iyo hwapɨngo ne hwoˈnyoho. Nje Mpohwo iyo uyo syoho sohwoˈnɨmo mokosyonɨhumunyo hweho.

2 Nje iyopamo ne mintoˈnyoso Mpohwo kako nolofehwosi wae weeoˈmtonoho. Iyopamo ne intoˈnnyo hopiˈnonohinoso kako nofasyɨhwosi pamo neˈnjoso wawoˈmontonoho. Hwapɨngoso ipisayo engo intoˈnɨngkuhwosi ne engo imoˈnyoˈnefoho.

3 Oso paˈnyoso sekwo nje apamo sohwasi sekwo nje hungkunomo itoˈno inɨngkowalokwofo soˈno oso hungkuno hiso yoˈmayo yahino wonyo imotofo somo wae esemofalofoho. Sekwo kihoˈmasoˈnjo humalofo.

4 Sekwo ngkimo fosyonɨhumamno. Ngko sekumo wofosyosehumamonnoho. Iyopamo fihwo kako iyo ne hwapɨngo somtaˈni nosanjɨhwosi pɨwasyososo kako ipisayo neso mintoˈnonehoho. Oso paˈnyoso sekwo ngkimo monɨfohiˈnyoˈmanji sekwo huhwasi ipisayo neso mintoˈnyoˈne hwasoho.

5 Ngko iyo hwapɨngo ne hwoˈnyoho. Sekwo nje apamo hwasoho. Aˈamu fihwo ngkimo fosyonɨhumaso sohwo ngko kakimo wofosyohumamonnoho. Osoˈno kako ipisayo ne engoˈnjo hweho. Sekwo ngkimo nɨsɨkwatɨfijoˈmanji sekwo yoˈmayo neso mifitnne hwasoho.

6 Aˈamu fihwo kako ngkimo nɨsɨkwatnnyo sohwo aˈamu iyopamo yofoho inyoso wae yaofontɨfi tohomo hoˈnaefɨwoˈnɨngkohofo hopaso nje Mpohwo kako hwe huhwo sohumo wae yaofonefoho.

7 Sekwo ngkimo nonɨhumafɨkuji sekwo nje hungkunomo aho yokumpohnˈnyo kemokosyohumafɨkujoˈmanji yoˈmayo soˈno semoˈnɨngkuhwosoˈno ngkimo jomo ntɨfijoso yoˈmayoso sekumo woseˈmaˈmontonoho.

8 Sekwo ose ifijoˈmanji sekwo nje inomokomoyo ne imoˈnɨngkuji sekwo ipisayo ne engoˈnjo imoˈnɨfitnne hwasoho. Oseso aˈamu hofɨko Anɨtu kako sekumo

hofiyo semokosyohumentanɨngkuhwosi sehonɨngkuji hofɨko nje Mpohwoe yofe engo
noho'nomapitnnefoho.
9 Nje Mpohwo kako ngkimo sɨmeho engo ntapɨwo'nɨngkiso hopaso ngko sekumo
sɨmeho sejopalokweno. Oseso sekwo nohumafɨkuji ngko hitoho engo sejopalokwe
so'no huno syafɨsyɨkuji yo'mayoso ifitnne so'no sekwo Anɨtumne'no yokumpohn'nyo
fiyoho'nɨmno.
10 Ngko nje Mpohwoe hungkunomo tɨfi ito'no inɨngkawowo'nɨngkohe so'no ngko
huno niyohi, nje Mpohwo hitoho engo ntopalofoho. Oso pa'nyoso sekwo nje
hungkunomo tɨfi ito'no inɨngkafijo'manji sekwo huno ole waseyono. Jisas kako hitoho
engo nejopalofoho.
11 Olo hungkuno selalokwe loso nje sɨmonyo iyoso sekwoe sɨmeho mo'mo
wasewenonji selalokweno. Oso sɨmonyo iyoso sɨmeho mo'mo engo mɨkunɨmposo
wasemo'nɨngkuhwono.
12 Jisas ose nalonto nalɨmento, Sekwo olo hungkuno losomo tɨfi ito'no finɨngkamno.
Ngko sekumo sɨmeho sejopalokwe hopaso sekwo nom'ne a'amu somo ose uyɨmno.
13 A'amu fihwo kako kakoe a'amu somo sɨmeho uyɨhwoso so'no kako a'amu
hisofe mango sohwamo ole ulɨmontonoho. Olo a'amu lomo sekwo nusɨhutofɨkuji
ngkimnohini fonjanɨhumno. Ose loso sohwo kako kakoe a'amu hisomo sɨmeho uyoso
yakolo'nnyo hweho.
14 Sekwo sohwasi nje hungkunomo tɨfi ito'no nnɨngkapɨfijo'manji sekwo nje a'amu
ne hwasoho.
15 Syoho ulohofiyo sohumo kakoe hwe engo sohwo kako yo'mayo so'no yoloho
mujo'njo hweho. O'o, syoho ulohofiyo sohwo kako syoho'nohini inyo hweho. I ngko
olohonta nje syoho ntohofiyo hwasoho eso apa'no maselɨmnehono. O'o, yo'mayo
hungkuno nje Mpohwo ntɨmentiso so'no ngko yolohoso nto selɨmalefoho. Oso'no
olohonta nje a'amu hwasoho selalokweno.
16 Sekwo ngkimo sɨmo'mo nakwoe Hwe Engo'ne hwehontɨfi
nɨhwosopo'mentohofɨhwonɨ'maho. O'o, ngko sɨmo'mo sekumo nje a'amu
ne imo'nyo'ne sehwosopo'mentohe hwasoho. Sekwo ipisayo ne into'nyo'ne
sehwosopo'mentohe hwasoho. Oseso olo syoho sejopalokwe loso sekwo yahonɨngkuji
a'amu pi'nɨngoso nje hungkuno nupa'nɨngkuji tɨfi nnɨngkapɨfijoso nakwo'nji ne'no
nohumantokutnnefoho. Oseso sekwoe syohoso ne imo'nɨngkuhwoso'no ne'no
nowentɨhwonefoho. Sekwo ose ifijo'manji sekwo nje Mpohumo nje yofe ulɨkuji
yo'mayo so'no jomo ulɨfijoso kako wosejapmmontonoho.
17 Oseso ngko olo hungkuno loso apa'no yokumpohn'nyo selalokweno. Sekwo a'amu
somo sɨmeho nehopi uyɨmno.

A'amu hwahoponjo sohwa hofɨko Jisasɨye inomokomoyo sohwamne'no mangohwa imo'nɨfitnne so'ne hungkunofoho.

18 Hwe moya'mi hwahoponjo yahinomo tɨfi inɨngkowalokwofoso hofɨko sekwoe
mangohwa imo'nɨfijo'manji sekwo huno ole waseyono, Sɨmo'mo ngkine'no mango-
hwa imo'nɨmalofofoho.
19 Sekwo olo hwaho loponjo yahinomo tɨfi inɨngkafijontentesi u, a'amu hwaho
loponjoso sekumo nakwoe a'amu hwasoho selɨfijoso sɨmeho sejapɨkutnnesohilo. I
oso'no sekwo olo hwaho loponjo a'amu hwasɨ'maho. O'o, ngko olo hwaho loponjo
yahino somne'no i'waho ito'no ehumayo'ne so'no sehwosopo'mentohefoho. Oseso
hwe moya'mi hwahoponjoso hofɨko sekwoe mango hwafoho.
20 Olo hungkuno nto selohe loso huno ito'no fɨsyafɨhupmno. A'amu syoho ulohofiyo
sohwoe yofe engoso kakoe hwe engo sohwoe yofe engomo muyakolofonehoho. Oso
hiso'no sekwo inɨngo seyɨhwoloho. Ngko sekwoe hwe engo sohwo'nɨmo a'amu hwa-
hoponjoso wonyo ntohofɨwo'nɨngkohofo hopaso hofɨko sekumo woselohofantɨfeho. I

hofɨko nje hungkunomo haloho nɨpopijoˈmanji hofɨko sekwoe hungkunomo haloho wosepeentɨfeho.
21 Aˈamu hwahoponjoso hofɨko Anɨtu nɨhwatɨmentiso soˈno huno muyofoho. Osoˈno sekwo ngkimo tɨfi nnɨngkapɨwoˈnɨngkohofo soˈno hofɨko yoˈmayo wonyoso woselohofantɨfeho.
22 Ose nalonto nalɨmento, Ngko olo hwaho lopo mapeˈnjo ntentesi nje hungkuno hofɨkimo mulontɨˈmtentesi hofɨkoe honɨngkano wonyo somneˈno hofɨko tohino engo momafɨkutnnesohilo. I osoˈno nje hungkunomo nto ko upaˈnɨmotofoso hungkuno homo somo sɨmeho muyofoho. Osoˈno sɨkuno aeˈuyo somo ngko wonyo hwasoho ulɨˈmeˈno hofɨko mampiˈnyo ifitnnefoho.
23 Aˈamu nje mangohwo imoˈnoso sohwo kako nje Mpohwo huhuneˈno mangohwo osenohini umoˈnɨmonte hweho.
24 Yoˈmayo syoho wonyoangkafo aˈamuso hofɨko miyɨwoˈnɨngkiyohofoso ngko hofɨkoˈnjopo itɨhwamentohefoho. Oso syoho hiso ngko miyoˈnjo yontɨˈmtentesi hofɨkoe wonyo honɨngkano somneˈno tohino engo momafɨkutnnesohilo. I osoˈno olohonta oso syoho wopɨngo imentohe somo hofɨko tɨmo uhwonontɨfi hofɨko ngkineˈno nakwolaho ntɨmentohofoso hofɨko ngkoˈnji nje Mpohwo huhwoˈnjiye mangohwa imoˈnɨmentohofofoho.
25 Oseso hofɨkoe yahino homo somneˈno oso Anɨtuye hungkuno angaˈno mtɨˈmokinyoso ne imoˈnalofoho. Oso hungkunoso olenoho. Ngko hofɨkimo wonyo ko mulohofahonɨngko hofɨko ngkineˈno siki mangohwa imoˈnnyofoho.
26 Ose nalonto nalɨmento, Ngko nje Mpohwoe poneˈno nosɨˈmo Anɨtuye Towahuno yokumpohnˈnyo sosofitofosyosehumayoˈne sohumo ngko sekuyepono wolɨhwatɨmonnoho. Oso Towahuno huhwo sohwo kako hungkuno neˈnjo hweho. Kako Mpohwoˈnji fosyohumawoˈnɨngkiso sohwo kako sekuyepono wapmmontonoho. Kako nopɨhwosi ngkineˈno hungkuno wolɨjwasemoˈmontonoho.
27 I sekwo ngkoˈnji nje syoho emaˈmentohe sohonta humamotohwone soˈno sekwo huhwahnnonji aˈamu hopiˈnonohino somo yoˈmayo upaˈnontɨfi uhwonontɨfeso filutɨhwafɨkuno.

16

1 Ngko sehwotɨˈmoˈme sohonta sekwo ngkineˈno hohujo ikinjanɨmopitnnohonji yoˈmayo yolohoso lɨjwosemofalokweno.
2 Hwangku sekumo aˈamu Jutafe tajo ango somtaˈni wae wesemofantɨfeho. I tɨfi noˈmo aˈamu fehohnjoso hofɨko sekumo fonjasesyɨkujoˈno hofɨko huno hwasyo ole wosyofɨsyantɨfeho, Nakwo Anɨtuye syoho wopɨngo ulohofiyɨwoˈnɨngkuhwone soˈno olo hwe lohumo wofonjosyano. Hwasyo ose wosyofɨsyantɨfeho.
3 Hwapɨngoso hofɨko nje Mpohwoˈnji ngko huhwoˈnnontnneˈno huno ntoˈno muyofoho.
4 Tɨfi noˈmo olo yoˈmayo loso iˈmofaposo sohonta hungkuno ngko sekumo lɨjwosemofalokwe losoˈno sekwo apaˈno huno ikwesyafɨhupitnneˈenji selalokweno.

Anɨtuye Towahuno Wopɨngo sohwo kakoe syoho iyoˈne hungkunofoho.

Hohonta ngko sekwoˈnji humamote sohonta ngko yoˈmayo hilo soˈno maselɨmmotefoho.
5 I osoˈno olohonta Anɨtu kako ngkimo sekwoe ango loponeˈno nɨhwatɨmentiso sohwoepono asomo wasɨˈmne hwoˈnyoho. Ngko wasɨˈmne hwoˈnyoho ko selahonɨngko sekwo ngkimo pehoˈne nehwotɨˈmofalokuno eso mantohonyofoho.
6 I olohonta ngko wasehwotɨˈmoˈmneˈno yohono selohe soˈno sekwo sekwoe sɨmeho tango seyohoho.
7 I osoˈno ngko hungkuno nehopiˈnohino waselɨmonneˈno yohono. Ngko sekumo sefoˈmayoˈne wasɨmonneˈno yohono. Ngko sekumo masehwotɨˈmofeˈnjoˈmanji

Towahuno sekumo yokumpohn'nyo sosofitofosesyohumayo'ne sohwo mose'manehoho. I oso'no ngko sɨme'manji ngko Anɨtuye Towahuno huhwo sohumo sekuyepono walɨhwatɨmonnoho.
8 Kako nopɨhwosi syoho hufa'u sɨhune yone hweho. Sɨmo'mo kako a'amufe yahino wonyo ujo ehontojwasyɨhwoso'no hofɨko yofe uhwopitnnefoho. Nom'ne syohoso kako honɨngkano ito'nohinoso utɨhwamontonoho. Nom'neso a'amu yahino wonyo somne'no tohino mayo'ne Anɨtu kako yano ulofiyone so'ntnne'no ulɨmontonoho.
9 Hofɨkoe yahino wonyo hwapɨngo so'no Anɨtuye Towahuno sohwo ole utɨhwamontonoho. Hofɨko ngkine'no sɨmeho hi'ntnnono montapmmotofo so'no honɨngkano wonyoso hi'njofoho.
10 Anɨtuye Towahuno sohwo kako honɨngkano wopɨngo ito'nohino so'no ole utɨhwamontonoho. Ngko honɨngkano homo somo into'nohino imote so'no nje Mpohwo kako ngkimo asomo ntɨmanefoho. Oseso sekwo olopo apa'no manohonɨfitnnefoho.
11 Anɨtuye Towahuno sohwo kako a'amufe yahino wonyo somne'no yano ulofiyone so'no ole utɨhwamontonoho. Anɨtu kako hwe wonyo Seten olo hwaho loponjo a'amu mokosyohumawo'nɨngkiso sohumo yano nto ulofimentiso so'no a'amu Setenɨmo inɨngkowalokwofo so'ntnne'no yano ulofiyɨhwoso'no hofɨko tohino engo nomapitnnefoho. Ose utɨhwamontonoho.
12 Ose nalonto nalɨmento, Ngko sekumo hungkuno pi'nɨngo engo waselɨmonji ko yoheso sekwo oso hungkuno selɨme somo huno seyone so'no hopoenohino hwasɨ'maho. O'o, hopi'nono selɨ'me'no sekwoe sɨmeho tango engo seyonoho.
13 I oso'no hwangku Anɨtuye Towahuno hungkuno nehopi'nohino sejo'ne sohwo kako nopɨhwoso'no kako sekwo'nji humahwosi kako yo'mayo hungkuno hopi'nonohino ne somne'no nto'no womikinjosehwatɨmontonoho. Kako kakoe huno mta'ni syofɨsyɨhwasi waselɨmonto'maho. O'o, yo'mayo hungkuno kako nupa'nɨwo'nɨngkiso so'no waselɨmontonoho. Oso'nji yo'mayo tɨfi no'mo imo'none so'ntnne'no waselɨmontonoho.
14 Kako nje hungkuno selɨmentoheso nomahwosi sekumo selɨhwoso'no yoloho neso lɨjwasemofɨhwoso'no sekwo huno nto'no waseimontonoho. Oso'no kako nje yofe engo so'no wosetɨhwamontonoho.
15 Yo'mayo nje Mpohwo mokosyohumasoso njefoho. Oso'no hungkuno nto seloheso ngko apa'no waselɨmonnoho. Anɨtuye Towahuno sohwo kako nje yo'mayo hungkunoso nomahwosi oso hiso'no wolosetɨhwamontonoho.

Sɨmeho tango seyontososo iwolo'mo lohofɨkuji apa'no sɨmonyo uyantɨfeho.

16 Sekwo we'enepi ngkimo manohonyo'njo uyantɨfeho. I oso'no sekwo we'enehwo humafɨkuji hwangku sohonta ngkimo nonohonɨfitnnefoho.
17 Ose nelahonɨngki kakoe inomokomoyo fehohnjo sohwona'ni ole hnnɨmentɨhwoni, Oso hungkuno nalisoso hwapɨngo neso peho'neto. Ole nalohi, We'enepi sekwo ngkimo monohonɨfitnnehofo. I oso'no we'enehwo nohumafɨkuji ngkimo apa'no nohonɨfitnnefoho. I nom'ne nalisoso ole, Ngko nje Mpohwoe pone hwo'nyoho. Ose nalisofoho.
18 Oso we'enehwo nalisoso peho'ne nalohoho. Yoloho neso nakwo huno monayohoyohoho.
19 Ose hnnontani nakwo Jisasɨmo ko mujo'njo yahonɨngkuhwoni Jisas nakwoe huno so'no huno uyahonɨngki nakumo nalɨmento, Sekwo olo hungkuno ngko selohe loso'no peho'ne hnnalokwofo. Ngko ole selohono. We'enepi sekwo ngkimo manohonɨfitnnehofo. We'enehwo humafɨkuji apa'no ngkimo wonohonantɨfeho. Ose selohono.

20 Ngko hungkuno nehopiˈnohino waseɨmonneˈno yohono. Weˈenepi yoˈmayo
tango nɨˈmane soˈno aˈamu hwahoponjo piˈnɨngo engoso hofɨko sɨmonyo yon-
tanɨngkuji sekwo sohwasi humotaho engo lɨkuji sɨmeho tango waseyɨmontonoho. I
osoˈno sekwoe sɨmeho tango seyontososo iwoloˈmo lohofɨkuji sekwo sɨmonyo engo
uyantɨfeho.
21 Ose nalonto kako pahnnɨmo hungkuno ole nalɨmento, Olo selalokwe loso aˈmu
fisi kako mehomi aswo mayo paˈnyofoho. Aˈmu fisi kako aswo tohoˈne yonto sɨmeho
tohino umnonte soˈno kakoe sɨmeho wopɨngo mmoˈnyofoho. I osoˈno kakoe mehomi
aswo mahwosi kako oso tohino engo soˈno inɨngo mofɨhwosi sɨmonyo uyɨmontonoho.
22 Oso mehomi aswo mawoˈnɨngkohofo paˈnyoso sekwoe sɨmeho tangoˈnji hu-
malofo. Osoˈno hwangku sohonta ngko apaˈno sehonɨˈmeˈno sekwo sɨmonyo engo
apaˈno uyantɨfeho. Oso sɨmonyo iyo homo somo wae yaofoˈne aˈamu fihwo mohu-
muyohoho. Oˈo, awonoho. Sɨmonyo iyoso neˈno nowentɨhwonefoho.
23 Oso sɨkuno homo somo sekwo ngkimo yoˈmayo yoˈmayo soˈno mantɨfitnnefoho.
Oˈo, ngko hungkuno nehopiˈnohini waseɨmonneˈno yohono. Sekwo nje Mpo-
humo yoˈmayo yoˈmayo soˈno jomo ulɨkuji nje yofeˈnji ulɨfijo soˈno kako ngkineˈno
syanɨfɨsyɨhwosi yoˈmayo yoˈmayoso wosejapmmontonoho.
24 Hohonta oso hopaso sekwo mimmotofɨhwasoho. Oˈo, nje yofeso Mpohumo
mulɨmmotofo soku olohonta sekwo Mpohumo nje yofeˈnji jomo ulɨfijoso yoˈmayoso
wosejapmmontonoho. Oseso sekwo sɨmonyo nehopiˈnohini uyantɨfeho.

Jisas kako olo hwaho loponjo yahino somo yakoloˈnnyo hweho.

25 Ngko yoˈmayo yoˈmayo soˈno pahnnɨmo hungkuno selɨwoˈnɨngkohefoho. I tɨfi
noˈmo ngko pahnnɨmo hungkunoso maseɨmnehono. Oˈo, ngko nje Mpohumneˈno
hungkuno yolohoˈnohini wolɨjwasemoˈmonnoho.
26 Oso hohosohonta sekwo yoˈmayo soˈno Anɨtumneˈno jomo ulɨfijo sohonta ngko
ajwo sopo sekumo sefoˈmayoˈne mohumamnehono. Oˈo, sekwo Mpohumo nje yofe
ulɨfijoso kako yoˈmayo soˈno wosejapmmontonoho.
27 Hwapɨngoso sekwo ngkimo sɨmeho hiˈntnnono ntapontɨfe sohwahnneˈno Anɨtu
nɨhwatɨmentiso soˈno huno seinyo sohwahnneˈno Anɨtu kako sɨmeho sejopalofoho.
Kako sekwoe hungkunomo wosepaˈnɨmontonoho.
28 Ou nehopi. Hohonta Mpohwo kako nɨhwatɨmentiso sohwoˈni olo hwaho lopono
pmmentohe hwoˈnyoho. I olohonta ngko olo hwaho lopo sehwotɨˈmohmˈmo nje
Mpohwoepono asomo wasɨmne hwoˈnyoho.
29 Ose nelahonɨngki kakoe inomokomoyo sohwonaˈni ulɨmentɨhwoni, Ihwoni.
Olohonta kɨko pahnnɨmo hungkuno monalohoyohino. Oˈo, hungkuno yolohoˈnohini
nalohino.
30 Osoˈno nakwo yoˈmayo soˈno huno nayohoho. Kɨko huno hwapɨngoˈnjo hwosoho.
Nomˈne aˈamu hofɨko hunoˈnohini syofɨsyantɨfeso hofɨkoe huno hiso kɨko huno kinyo
hwosoho. Osoˈno nakwo olo hilo soˈno sɨmeho hiˈntnnono uyalokuhwono. Kɨko Anɨtu
mtaˈango nehopiˈnohino hwosoho.
31 Ose ulahonɨngkuhwoni Jisas nalɨmento Olohonta sekwo ngkineˈno sɨmeho
hiˈntnnono nehopi lontopantɨkwofo.
32 Upaˈnɨmno. Sekumo tango seˈmayoˈne sɨkunoso weˈenepi umoˈnɨmonteˈno
yohoho. I nto iˈmofapohoho. Osoˈno hofɨko ngkimo nɨkekujoˈno sekwo
ngkimo nɨhwotɨˈmofɨkuji sekwo angaˈno angaˈno sekwoe angoˈmneˈno esesamo
wohumpeentɨfeho. Osoˈno sekwo ngkimo nɨhwotɨˈmofɨkujoˈno ngkoˈnohini nje
mango sohwanji wohumamonnoho. I osoˈno ngkoˈnohinɨˈmaho. Oˈo, Mpohwo kako
huhwo ngkoˈnji wohumamontonoho.
33 Yoˈmayo tango seˈmayo soˈno ngko olo hungkuno hiloso selalokweno. Tango
hiso seˈmahonɨngkuhwosi sekwo ngkineˈno ole wosyonɨfɨsyantɨfeho. Ngko Jisasɨmo

ufohi'nonji kako'nji humalohwono. Ose syanɨfɨsyɨkuji sekwo sɨmeho wopɨngo'nji wohumantɨfeho. Sekwo olo hwaho lopo nohumentanɨngkuji yo'mayo tango wonyoso woselohofantɨfeho. I oso'no sekwo yokumpohn'nyo lohofɨkuji sɨmonyo fiyɨmno. Hwapɨngoso ngko olo hwaho loponjo yahino somo hwotoho fenji nto uyakolo'maleno. Ose nalɨmentisofoho.

17

Jisas kakoe inomokomoyo sohwamne'no Anɨtu ufo'mane'ento jomo ulɨmentisofoho.

1 Jisas kako oso hungkuno inomokomoyo sohwona'nɨmo nalonto kako ahwomomo tɨmo uhwononto kanɨngkwohumo jomo ulɨmento, Mpohwo, nje sɨkuno nto i'mofapohoho. Olo a'amu lohwamo nje yofe engoso utɨhwaho. Oseso kɨko utɨhwahojo'no ngko jɨje hwomu sohwo'nne'no yofe engo nɨhwofɨkujo'no hofɨko jɨje yofe woho'nomantɨfeho.

2 Kɨko a'amu hopi'nonohino somo ngkimo enjwa'mo uhumatɨ'mentohinofoho. Kɨko a'amu fehohnjo ntapmmentohinoso kako songo ne'no humayoso yano uyɨne'enji ntapmmentohinofoho.

3 Songo ne'no humayo'neso olenoho. A'amu hiso hofɨko nekwo'montosa'ine'no yofe ole wehwofantɨfeho. Kɨko'nohini Anɨtu nehwosoho wokuhwofantɨfeho. Ngko Jisas Kɨlais sohwo'nne'no ole wonɨhwofantɨfeho. Nakwoe hwaho lopone'no Anɨtu uhwatɨmentiso hweho. Ose wonɨhwofantɨfeho. Yofe ose nɨhwofɨkuji hofɨko wopɨngo'nohini humafɨkuji songo ne'no humantokutnnefoho.

4 Ngko olo hwaho lopo nohumanji jɨje yofe engoso jɨje yokumpohn'nyo engoso nto utɨhwamalefoho. Yo'mayo syoho ntapmmentohinoso ngko moi'wo nto esojwao'malefoho.

5 U, Mpohwo hohonta olo hwaho loso nekwo mamtɨ'mokiyo sohonta ngko kɨko'nji nohumanji ngko yo'mayo yokumpohn'nyo mokosyohumunyo hwo'nyoho. Ngko kɨko'nji humanji mokosyohumamote pa'nyoso oso yofe engo so'nji yokumpohn'nyo engo so'nji kɨko ngkimo asomo ntape.

6 Olo hwe lohwa hwaho loponjo ntapmmentohino lohwa ngko hofɨkimo kikine'no lutɨhwamale so'no hofɨko kikine'no yofe kɨhwofalokwofo. Jɨje a'amu huhwo sohwa kɨko ngkimo ntopahonɨngkini hofɨko jɨje hungkunomo haloho pentɨfi aho yokumpohn'nyo kemokosyohumantɨfi tɨfi inɨngkopalokwofo.

7 Oso a'amu kɨko ntapmmentohinoso yo'mayo hungkuno ulahonɨngko hofɨko huno ole syafɨhu'mentohofi, Olo hwe lohwoe hungkunoso Anɨtu mta'angofoho. Huno ose unyofoho.

8 Yo'mayo hungkuno kɨko ngkimo ntapmmentohinoso ngko lutɨhwahonɨngko hofɨko sɨmeho hi'ntnnono uyontɨfi huno ole uyalofoho. Hohonta ngko kɨko'nji humanji kɨko olo hwaho lopone'no nɨhwatɨmentohinofoho. Oso hungkuno somo hofɨko sɨmeho hi'ntnnono uyalokwofo.

9 Olo a'amu huhwo lohwamne'no jomo wakilɨmonne'no yohono. A'amu nom'ne olo hwaho loponjo somne'no mokilalokuyohono. O'o, olo a'amu kɨko ngkimo ntapmmentohino lohwamne'no jomo kilalokweno. Jɨje a'amu hwafoho.

10 Hwe moya'mi hopi'nonohinoso nje hungkunomo tɨfi inɨngkawowo'nɨngkohofoso kɨko'ne mehomifoho. Jɨje mehomi huhwo sohwa ngko huhwo'nnonji nekwoe mehomifoho. Hofɨko nje yofe engo ho'nomalokwofo. Nje yo'mayo yo'mayo hopi'nonohinoso jɨjefoho. Jɨje yo'mayo yo'mayo hopi'nonohinoso njefoho.

11 Ngko kikiyepono wosapmmo lɨ'mo hofɨkimo uhwatɨ'mo'monnoho. Olo hwaho lopo hofɨko'nohini wohumantɨfeho. Oso'no nje Mpohwo wopɨngo'nohino sohwosi olo a'amu lohwa hofɨko ngkimo sɨmeho ntapɨfitnne'enji uhwosopo'mentohino loso yo'mayo yahino wonyo somo uyakolopitnne so'no kɨko jɨje yokumpohn'nyo engo

so'nji ufo'mahoji umokosyohumaho. Kɨko ngko'nji sɨmeho afa inɨmotohwoyo hopaso hofɨko sɨmeho afa unɨfe.
12 Ngko hofɨko'nji nohumanji oso yokumpohn'nyo kɨko ngkimo ntapmmentohino
so'nji ngko hofɨkimo wopɨngo umokosyohumamote so'no anga'no ngkine'no ho-
hujo nɨhu'nahone mikinjanɨmofefoho. O'o, ntapmmentohino hopi'nonohino so-
hwa wopɨngo nnɨngkopalokwofo. A'amu anga'nohino sohumne'no a'amu Anɨtuye
hungkuno mtɨ'mokumentohofoso ne imo'none hopaso kako anga'nohino sohwo
tɨkanomo wene sohwo pɨwahu'mentisofoho.
13 Olohonta olo a'amu lohwamo uhwotɨ'mahm'mo kikiyepono wosapmmonnoho.
Ngko hofɨko'nji olopo nohumanji yo'mayo hungkuno hofɨkoe sɨmeho wopɨngo
umo'none'enji kilalokwe so'no nje sɨmeho wopɨngo nɨmo'nɨwo'nɨngkiso hopaso engo
womantɨfeho.
14 Jɨje hungkunoso olo a'amu lohwamo nto umotefoho. A'amu hwe moya'mi olo
hwaho loponjoso hofɨkoe mangohwa imo'nɨmentohofofoho. Hwapɨngoso ngko hopa
hofɨko olo hwaho loponjo yo'mayo somo minɨngkayo'njo hwafoho.
15 Ngko hofɨko'nji yanɨmofo'ne makilohoyohono. O'o, ole kilalokweno. Hofɨko olo
hwaho lopo nohumentanɨngkuji oso hwe wonyo Seten kako a'amu lohwamo wonyo
umokonohonji kɨko hofɨkimo hofiyo mokosyohumane'enji kilalokweno.
16 Ngko olo hwaho loponjo yahinomo inɨngkunyo hwonɨ'maho. Oso pa'nyoso hofɨko
huhwanji olo hwaho loponjo yahinomo inɨngkunyohwa'maho.
17 Mpohwo jɨje hungkunoso hungkuno ne'njofoho. Oso hungkuno hiso olo a'amu
lohwamo kɨko itɨhwahonɨngkiji hofɨko hofɨkoe huno ehohosasyɨhwoso'no hofɨko
yo'mayo yahino wonyomo ulɨko'mafɨkuji jɨje yahino wopɨngo'nohini ikuji jɨje a'amu
ne wopɨngo umo'nantɨfeho.
18 Hohonta kɨko ngkimo nɨhwojahonɨngkini ngko a'amu olo hwaho loponjo lo-
hwanjo ajwo'mo humamotefoho. Oso pa'nyoso ngko olo a'amu lohwamo hwe
moya'mi hwahoponjo lohwanjo ajwo'mo wohumafenji hofɨkimo uhwojalokweno.
19 Ngko kɨko'nji nohumahm'mo olo syoho sɨmo'mjolo uyɨmonne'no yohono a'amu
lohwa hofɨko jɨje hungkuno so'ne huno ufohotofohojo'no hofɨko jɨje yahino wopɨngo
mayo'ne ufo'ma'mne'no yohono. Oseso hofɨko jɨje a'amu ne wopɨngo umo'nantɨfeho.
20 Ose ulonto ole ulɨmento, Olo a'amu lohwamnohini mokosyohumaho eso
makilɨmnehono. O'o, hwe moya'mi nom'neso hofɨko olohwafe hungkunomo haloho
upa'nɨngkuji ngkimo sɨmeho hi'ntnnono ntapɨfijo somo kɨko hofiyo mokosyohumaho
kilalokweno.
21 Ngko ole'no nɨmo'nɨngkohoho. Hwe moya'mi hopi'nono nekumo sɨmeho
ejapɨkuji hofɨko nekwo hopa sɨmeho hunoso afa'njo umo'nantɨfeho. Mpohwo, kɨko
ngkimo nɨhumahnno. Ngko kikimo kuhumaleno. Oso hopaso hofɨko nekumo
ehumayo so'no nɨmo'nɨngkohoho. Hofɨko ose ehumafɨkujo'no a'amu hwahoponjoso
hofɨkoe yahino wopɨngo somo uhwonɨngkuji ole wosyofɨsyantɨfeho. Ou, Anɨtu kako
Jisas Kɨlais sohumo nakwoe hwaho lopo uhwatɨmentiso sohweho lɨkuji ngkine'no
sɨmeho wontɨpantɨfeho.
22 Jɨje yokumpohn'nyo kɨko ntapmmentohinoso ngko hofɨkimo uyɨmaleno. Oseso
ole'no nɨmo'nɨngkohoho. Nekwo sɨmeho afa inontai humalohwoyo hopaso hofɨko
sɨmeho afa'njo umo'nantɨfeho.
23 Jɨje hungkuno lontnneso nje sɨmehomo mnawojo hopaso nje hungkuno hofɨkoe
sɨmehomo ose mnaweho. Oseso hofɨko sɨmeho afa inɨngkuji wopɨngo humafitnne
so'no nɨmo'nɨngkohoho. Oseso a'amu hwahoponjoso hofɨkoe humayo somo uh-
wonɨngkuji ole wohnnantɨfeho. Anɨtu kako Jisasɨmo nakwoe hwaho lopone'no nehopi
uhwatɨmentiso hweho. Anɨtu Jisasɨmo sɨmeho uyɨwo'nɨngkiso hopaso kako olo a'amu
lomo sɨmeho uyalofoho.

24 Ose ulonto ulɨmento, Mpohwo, oleˈno nɨmoˈnɨngkohoho. Hwe moyaˈmi kɨko ntapmmentohino hopiˈnonohinoso hofɨko ngkoˈnjopo wohumantɨfeho. Olo hwaho loso nekwo mamtɨˈmokiyo sohonta kɨko sɨmeho ntaponji jɨje yofe engoso jɨje yokumpohnˈnyo engo ntapmmentohinofoho. Olo aˈamu lohwa hofɨko oso yofe engo soˈnji yokumpohnˈnyo engo soˈnji ntapmmentohino somo uhwonɨfitnne soˈno nɨmoˈnɨngkohoho.
25 Ou Mpohwo, kɨko yoˈmayo yahino itoˈnohino iwoˈnɨngkino sohwosimo olo hwaho loponjo aˈamulo kikimo huno muyofoho. I osoˈno ngko kikineˈno huno niyohoho. Olo aˈamu ngkoˈnjo lopo humalofoso hofɨko kɨko ngkimo nɨhwatɨmentohino sohwoˈnneˈno huno unyofoho.
26 Jɨje yahino yoˈmayo soˈno hofɨkimo nto utɨhwamaleso ngko neˈno utɨhwahmˈmnefoho. Oseso kɨko sɨmeho engo ntopantokuno hopaso hofɨko sɨmeho engo unantɨfeho. Ngko hofɨkimo humahmˈmeˈno kikimtaˈangoso hofɨko sɨmeho ose unantɨfeho. Jisas kako Anɨtumo ose ulɨmentisofoho.

18

Jutas kako Jisasɨmneˈno mango sohwamo tokoyoˈofo imentisofoho.
(Matɨyu 26:47-56; Mak 14:43-50; Luk 22:47-53)

1 Jisas kako Anɨtumo ose ulahonɨngki kako kakoe inomokomoyo sohwonaˈni nakwo oso hopo sopo ulɨkoˈmentani mijo weˈe Kitɨlon wekentani nongkihntaˈni iyo uyo syoho sopo umentɨhwonefoho.
2 Jutas kako Jisasɨmneˈno tokoyoˈofo yone sohwo kako oso iyo uyo syoho soponeˈno huno unyo hweho. Hwapɨngoso sɨkuno piˈnɨngo engo somo Jisas kakoe inomokomoyo sohwonaˈnnonji oso hopo sopo neˈno umotohwonefoho.
3 Hwe yofe engo tajo ango syohoˈnjo sohwanji aˈamu Falisi sohwanji hofɨko aˈamu hwapɨfe tɨfoˈnjo sohwanji aˈamu itokusoˈnjo sohwanji Jutasɨˈnji uhwojahonɨngkofi Jutas kako oso iyo uyo syoho hopo soponeˈno ipemotawomentisofoho. Hofɨko kwefohoˈnji sikilohoˈnji yoˈmayo ikujoho soˈnji motapmmentohofofoho.
4 Jisas kako kakineˈno yoˈmayo uˈmane soˈno sɨmoˈmo huno nto unyo sohwo humentanjopo aˈamu sohwamo nuhwonɨtɨmanto ulɨmento, Sekwo tɨhuneˈno tɨpeelokwofo.
5 Ose ulohonɨngkahonɨngki hofɨko ulɨmentohofi, Nakwo Jisas Nasalet mtaˈango sohuneˈno tɨpeelokuhwono. Ose ulahonɨngkofi Jisas ulɨmento, Ngko olo huhwoˈnyoho. Ose ulɨmentisofoho. Jutas oso aˈamu Jisasɨmneˈno tokoyoˈofo yone sohwo oso aˈamu huhwo sohwanji humohumantisofoho.
6 Jisas kako olo huhwoˈnyoho ulɨmentiso soˈno hofɨko iyoho yontɨfi hohokuhano asohosile weˈenepi wentɨfi hwahopo pɨwahuˈmentohofofoho.
7 Oseso Jisas kako apaˈno ulɨmento, Sekwo tɨhuneˈno tɨpeelokwofo. Ose ulahonɨngki hofɨko ulɨmentohofi, Jisas Nasaletnntaˈango sohuneˈnefoho.
8 Ose ulahonɨngkofi Jisas ulɨmento, Nto selohefoho. Ngko olo huhwoˈnyoho. Sekwo ngkimo wantɨmantɨfi pohofɨhwasiˈmanji nje inomokomoyo lohwamo tɨmoˈnohini fohonɨhwatɨmno. Hofɨko wahumpopɨfe. Jisas ose ulɨmentisofoho.
9 Sɨmoˈmjo Jisas kanɨngkwohumo ole nto ulɨmento, Oso aˈamu ntapmmentohino sohwamo ngko mokosyohumamote soˈno angaˈno ngkineˈno hohujo nɨhuˈnahone mikinjanɨmofefoho. Oso hungkuno ulɨmentiso soˈno huno ikwesyafɨsyonto wahumpopɨfe ulɨmentisofoho. Oso hohosohonta oso hungkuno kakoe inomokomoyo sohwamneˈno ulɨmentisoso ne imoˈnɨmentisofoho.
10 Saimoun Pita kako nohumanto hwakuhwajo iwosɨpemaˈnonto aˈamu fihwoe haloho angahohnjo somo lokuˈmentisofoho. Lojwahonɨngki halohoso pɨwahuˈmentisofoho. Oso hwe huhwo sohwo kako aˈamu yofe engoˈnjo tajo ango syohoˈnjo sohwoe syoho ulohofiyo hweho. Kakoe yofeso Malɨkos.

11 Pita ose yahonɨngki Jisas ulɨmento, Jɨje hwakuhwajoso asosoˈmo fotofahinyo. Kɨko huno pipi kiyalofoho. Yoˈmayo tango nje Mpohwo, Nje hwomu womano, lɨmentisoso ngko womaˈmo. Osoˈno hwakuhwajoso fotofahinyo.

Hofɨko Jisasɨmo Anasɨyepono ipemotamentohofofoho.

12 Oseso oso aˈamu itokusoˈnjo sohwanji aˈamu Jutafe hwapɨfe tɨfoˈnjo sohwanji hofɨkoe hwe engo sohwanji hofɨko Jisasɨmo aho kentɨfi kakimo impe intokwomentohofofoho.

13 Sɨmoˈmo hofɨko Anasɨyeono motawomentohofofoho. Anas huhwo sohwo kako Kaiyofasɨye kanengkwohweho. Kaiyofas sohwo kako oso soswo somo aˈamu tajo ango syohoˈnjo soˈno yofe engo maˈmentisofoho.

14 Oso Kaiyofas huhwo sohwo kako aˈamu Juta somo ole ulɨmento, Yahino itoˈnohinoso olenoho. Olo hwe angaˈnohino lohwo kako hwe moyaˈmi hopiˈnonohino somneˈno ufoˈmayoˈne poyo wapeˈnono. Ose nto ulɨmentisofoho.

Pita ulɨmento, Ngko Jisasɨmneˈno huno maniyohoyohoho lɨmentisofoho.
(Matɨyu 26:69-70; Mak 14:66-68; Luk 22:55-57)

15 Aˈamu sohwa hofɨko Jisasɨmo ipemotosontanɨngkofo somo Saimoun Pitaˈnji ngko Jounˈnnonji nekwo Jisasɨmo inɨngkasɨmentɨhwoyofoho. Oso hwe yofe engoˈnjo tajo ango syohoˈnjo sohwo kako ngkineˈno huno uyo soˈno ngko Jisasɨˈnji oso hwe yofe engoˈnjo sohwoe tojo somo humentohefoho.

16 I osoˈno Pita kako mempo hohntaˈni hokuˈyo sopo fosyohumamentisofoho. Oseso ngko hwe yofe engoˈnjo huno ninyo sohwoˈni ngko aˈmu hokuˈyo mokosyohumayo simo Pitamo ipemotasyuyoˈne ulɨmentohefoho. Oso aˈmu hisi Pitamo ipemotaswonto

17 Pitamo ulɨmento, U, kɨko huhwosi olo hwe lohwoe inomokomoyo hwosilɨkeno. Ose ulahonɨngki Pita ulɨmento, Awonoho. Ngkoˈmaho. Ose ulɨmentisofoho.

18 Oso ango soponjo syoho ulohofiyo soˈnji aˈamu hwapɨfe tɨfoˈnjo sohwanji kwongkwongo usahonɨngki toho intofontɨfi aˈapaho toho imokinɨmentohofofoho. Pita huhwoˈnji hofɨkoˈnji nolohofontɨfi aˈapaho toho imokinɨmentohofofoho.

Hwe yofe engoˈnjo tajo ango syohoˈnjo sohwo Jisasɨmo hungkuno ulohonɨmentisofoho.
(Matɨyu 26:59-66; Mak 14:55-64; Luk 22:66-71)

19 Hwe yofe engoˈnjo tajo ango syohoˈnjo sohwo kako Jisasɨye inomokomoyo sohwantnneˈno yoˈmayo hungkuno Jisas hofɨkimo lutɨhwawoˈnɨngkiso soˈntnneˈno Jisasɨmo ulohonɨmentisofoho.

20 Oseso Jisas ulɨmento, Ngko hwe moyaˈmi hopiˈnonohino somo utɨhwaˈnyoponohini lutɨhwawoˈnɨngkohe hwoˈnyoho. Engolopohamo ngko Anɨtuye tajo ango engoˈnjo soponjo tajo ango weˈeso aˈamu Juta uhuˈmokuwoˈnɨngkohofo sopo nje yoˈmayo hungkunoso lutɨhwamentohefoho. Ngko hungkuno hiyasoˈmo majofoho.

21 Osoˈno kɨko ngkimo pehoˈno ntohonantokuno. Kɨko oso aˈamu nje hungkuno upaˈnɨwoˈnɨngkohofo somo ulohonyo. Oso hungkuno ngko lɨwoˈnɨngkoheso hofɨko huno moiˈwoˈnnyofoho.

22 Ose ulahonɨngki hwe hwapɨfe tɨfoˈnjo fihwo kako Jisasɨˈnjopo lohofonto Jisasɨye manjijohopo hwanɨngo fonjonto ulɨmento, Kɨko olo hwe yofe engoˈnjo lohumo hungkuno oso paˈnyoso nulohotoho. Itoˈnohini uso.

23 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Ngko hungkuno wonyo ulohe soˈno lanɨfonjohino. I ngko hungkuno wonyo uloheˈmanji kɨko olo aˈamu lohwamo uso. I ngko hungkuno nehopi uloheˈmanji pehoˈne nɨfonjohino. Ose ulɨmentisofoho.

24 Oseso oso impe Jisasɨmo intoˈmentohofoso Jisas intoˈnowentanɨngki Anas kako
oso hungkuno Jisasɨmo ulohonɨmentiso sohwo kako Kaiyofas hwe yofe engoˈnjo tajo
ango syohoˈnjo sohwoepono lɨhwatɨmentisofoho.

Pita apaˈno Jisasɨmneˈno ngko huno maniyohoyohoho ulɨmentisofoho.
(Matɨyu 26:71-75; Mak 14:69-72; Luk 22:58-62)

25 Saimoun Pita aˈamuˈnji lohofonto aˈapaho toho imokinontanɨngki aˈamu huhwo
sohwo ulɨmentohofi, Kɨko huhwosi kakoe inomokomoyo hwosilɨkeno. Ose ula-
honɨngkofi Pita hwasyo hungkuno ulɨmento, Awonoho. Ngko kakoe inomokomoyo
hwonɨˈmaho.
26 Ose ulahonɨngki oso hwe yofe engoˈnjo sohwoe syoho ulohofiyo nomˈne sohwo
kako oso aˈamu Pita kako haloho lojwaoˈmentiso sohwoe aˈamu sohwo kako Pitamo
ulɨmento, Ou, nehopi. Kɨko Jisasɨˈnji oso iyo uyo syoho sopo nohumentanɨngkini ngko
kohonɨngkohe hwosoho.
27 Ose ulahonɨngki Pita apaˈno ulɨmento, Awonoho. Ngko osoho hwonɨˈmaho. Ose
ulahonɨngki yɨhufo tosɨka yokaso oso hohosohonta hoˈnɨmentisofoho.

Hofɨko Jisasɨmo Pailotɨyepono ipemotasɨmentohofofoho.
(Matɨyu 27:1-2, 11-14; Mak 15:1-5; Luk 23:1-5)

28 Aˈamu sohwa hofɨko Kaiyofas ntaˈni Jisasɨmo utɨmantɨfi oso hwe engo aˈamu
Loum mtaˈango sofe hwe engo hwaho mokosyohumayo sohwoe ango engo soponeˈno
imɨngo ne hosɨwo hosɨwe iyo soˈnji Jisasɨmo ipemotamentohofofoho. Oso aˈamu
huhwo sohwa hofɨko hofɨkoe Anɨtu Kako Aˈamu Isɨlael somo Uyakoloˈmentiso
somneˈne Syafɨsiyo Sɨkuno Engo * iyoho humayo somneˈno ntoˈno esyohumayoˈne
hofɨkoe he aˈapaho yoˈmayoso mijo nto yatɨkuˈmentohofofoho. Osoˈno hofɨko huno
ole syafɨhuˈmentohofi, Aˈamu Loum nakwoe yahinomo minɨngkayoˈnjo sohwafe
angomo nakwo syukwato lohofɨhwosi kihoˈnjo imoˈnɨngkuhwasi nakwo elɨjwanyo
engo sopo wopayo monanehwono. Ose syafɨsyontɨfi mempo hohntaˈni humamento-
hofofoho.
29 Oseso oso hopo sopo nohumentanɨngkofi Pailot mempono noswaponto ulɨmento,
Sekwo olo hwe lohumo olo hungkuno ntoˈno mɨhwajiyo ango loponeˈno pehoˈno
ipemotapohofɨhwolo. Peho wonyo imasoˈneto.
30 Ose ulahonɨngki hofɨko ulɨmentohofi, Olo hwe lohwo kako yahino wonyo miyoˈnjo
yontentesi nakwo olo ango lopo kikiyepono mipemotapɨhwonesohilo.
31 Ose ulahonɨngkofi Pailot ulɨmento, Sekwo aˈamu Juta soku sekwoe honɨngkano
hungkuno somneˈno huno syafɨsyɨkuji kakoe hungkunoso ntoˈno mɨhwatɨmno.
Ose ulahonɨngki aˈamu sohwa ulɨmentohofi, Sekwo aˈamu Loum sohwasi nakwo
aˈamumo fonjasiyoˈno honɨngkano somo pɨjwonaofɨwoˈnɨngkohofofoho. † Ose
ulɨmentohofofoho.
32 Hohonta Jisas kako kakoe aˈamu somneˈno kako poyo imoˈnone soˈno
lutɨhwamentiso sohonta kako aˈamu Loum sohwa aˈamumo iyo hwojiyafɨkuˈnnyo
sopo fonjintoˈofahumotofo hopaso wapeˈnɨmontonoho nalɨmentisofoho. Oso hohoso-
honta oso hungkunoso ne umoˈnɨmonteˈno yohoho.
33 Oseso Pailot kako ango engo somo apaˈno swonto Jisasɨmneˈno joho lɨtɨmanto
ulɨmento, Kɨko aˈamu Jutafe Hwe Engo hofɨkoe hwaho mokosyohumayoˈne hwosilaho.
34 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Oso hungkuno ntohinoso jɨje huno mtaˈni
lantohino. I aˈamu Jutaso hofɨko kilɨmalofoyoho kantohino.

---

* **18:28:** Mt. 26:2 enjwa soˈmo fehonoloˈmongkomaho. † **18:31:** Aˈamu Loumjo sohwa Jutafe hwaho mokosyohumayo hwafoho. Osoˈno hofɨko hungkuno mɨhwajiyoˈneso yono lɨmentihofofoho. Osoˈno hofɨko honɨngkano yokumpohnˈnyo hoˈnahumentohofofoho. Aˈamu angaˈno mapeˈnyoso wopɨngofoho.

35 Ose ulahonɨngki Pailot ulɨmento, Ngko aˈamu Juta hwoˈntaho. Jɨje temtitofo
Juta sohwanji hwe yofe engoˈnjo tajo ango syohoˈnjo sohwanji hofɨko ngkiyepono
kumotapohofo. Kɨko peho imahnnoˈneto.
36 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Ngko aˈamumo mokosyohumayoso olo hwaho
lopoˈmaho. Oˈo, ngko olo hwaho loponjo aˈamumo mokosyohumayoˈne hwoˈntontosi
nje inomokomoyo sohwa hofɨko aˈamu Juta sohwanji fongkiˈnɨfijoso aˈamu Juta
sohwa monɨmafɨkutnnesohilo. I osoˈno ngko aˈamumo mokosyohumayo kɨko paˈnyo
hwonɨˈmaho.
37 Ose ulahonɨngki Pailot ulɨmento, Oseˈmanji kɨko hwe engo aˈamumo
mokosyohumayo hwosoho. Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Kɨko hwe engo
aˈamumo mokosyohumayo hwosoho ntohinoso hungkuno ntoˈnohinoho. Ngko
olo hwaho lopo imoˈnɨmentoheso syoho angaˈnohino hungkuno nehopiˈnohino
lɨjwaofoˈneso imoˈnɨmentohe hwoˈnyoho. Aˈamu hofɨko hungkuno nehopiˈnohino
umoˈnɨwoˈnɨngkisoso nje hungkunomo haloho pewoˈnɨngkohofofoho.
38 Ose ulahonɨngki Pailot ulɨmento, Aˈamu hungkuno ne soˈno huno unyoso tɨhwolo.
Ose ulɨmentisofoho.

Pailot kako Jisasɨmo iyo hwojiyafɨkuˈnnyo somo fonjintoˈofasiyoˈne lɨmentisofoho.
(Matɨyu 27:15-31; Mak 15:6-20; Luk 23:13-25)

Pailot ose ulonto kako mempono aˈamu Jutafepono apaˈno noswonto ulɨmento, Ngko
olo hwe lohwo kakoe yahino wonyoso motɨpɨhwonɨngkiyohono.
39 I osoˈno sekwoe yahinoso ole woˈnnyofoho. Anɨtu Aˈamu Isɨlael somo
Uyakoloˈmentiso somneˈno Syafɨsiyo Sɨkuno Engo ‡ iyoho humayo somo sekwoe
aˈamu angaˈno impoˈango mtaˈni isɨhutofomayoˈne jomo ntɨwoˈnɨngkohofɨhwasoho.
Oseso ngko sekwo aˈamu Juta sokuye olo hwe engo lohumo usɨhutofonehwajono
lasemoˈnɨngkohoho.
40 Ose ulahonɨngki hofɨko mango engo mohmˈno ulɨmentohofi, Olo hwe lo-
humo nusɨhutofohotoho. Oˈo, kɨko Mpolapas sohumo usɨhutofo. Mohmˈno ose
ulɨmentohofofoho. Mpolapas huhwo sohwo kako aˈamumo fonjasyonto aˈamufe
yoˈmayoso hufo maˈmojo hweho. Hwe wonyo hweho.

19

1 Oseso Pailot kako Jisasɨmo utɨmanto kakoe aˈamu itokusoˈnjo sohwamo impeˈnji
fongkupmno, ulɨmentisofoho.
2 Hofɨko Jisasɨmo nofonjontɨfi impe yongoˈnjoso nokikisontɨfi hnnɨmentohofi olo
hwe yofe engoˈnjo hwaho mokosyohumayo sohwo mnokinoˈmanjiˈmofo paˈnyofoho.
Ose lontɨfi Jisasɨye mnokinopo monjiˈmofahumentohofofoho. Ose yontɨfi hofɨko
manjiˈmofo sawemo miyoˈnohinoso aˈamu hwaho mokosyohumayo yofe engoˈnjo
sohwa iwoˈnɨngkohofo hopaso Jisasɨmo uloho'mentohofofoho.
3 Ose ulohofontɨfi kakimo uˈmantɨfi sitofo ulontɨfi ulɨmentohofi, Ou, Hwe Engo
sohwosi, kɨko aˈamu Juta somo mokosyohumawoˈnɨngkino sohwosilaho. Ose ulontɨfi
kakoe manjijohopo fongkuˈmentohofofoho.
4 Osohonta Pailot apaˈno mempono noswaponto aˈamu Juta somo ulɨmento, Ihwoni.
Ngko memponeˈno ipemotoswapmme sohwo sekwo huno waseyono. Kako wonyo
honɨngkano ane hweho.
5 Ose ulahonɨngki Jisas kako mempono swapmmentisofoho. Oso mnokino
manjiˈmofo yongoˈnjo mtɨˈmokumentohofoso Jisasɨye mnokinopo monjimofahumen-
tohofofoho. Oso manjiˈmofo miyoˈnohinoso hiˈnjo hweho. Jisas osopo nohumen-
tanɨngki Pailot aˈamu somo ulɨmento, Ihwoni, olo hwe lohumo uhwonɨmno.

‡ **18:39:** Mt. 26:2 enjwa soˈmo fehonoloˈmongkomaho.

6 Ose ulahon+ngki a'amu yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwanji a'amu hwap+fe
t+fo'njo sohwanji hof+ko Jisas+mo uhwonont+fi joho mohm'no ul+mentohofi, Iyomo
fonjinto'ofahumno. Iyomo fonjinto'ofahumno. Ose ulahon+ngkofi Pailot ul+mento,
Olo hwe lohwoe hon+ngkano wonyoso ngko mot+p+hwonyo'njo yohono. Sekwo soku
ut+maf+kuji iyomo fonjinto'ofahumno.
7 Ose ulahon+ngki a'amuso ul+mentohofi, Olo hwe lohwo kako An+tumne'no sitofo
nal+mentisofoho. Ngko An+tuye Hwomu hwo'nyoho nal+mentisofoho. Oso'no nakwoe
hon+ngkano hungkuno olo yahino loso'no wape'nono nal+wo'n+ngkohoho.
8 Pailot oso hungkuno homo somo upa'nonto iyoho engo m+kun+mposo
un+mentisofoho.
9 Pailot oso ango engo somo apa'no noswonto Jisas+mo ul+mento, K+ko nt+'mta'ni
pmmentohino hwosilo. Ose ulahon+ngki Jisas oso hungkuno ul+mentiso somo asomo
mujo'njo yahon+ngki
10 Pailot ul+mento, Pipilo. K+ko ngkimo hungkuno manjoso mampi'nyo peho'no
humahnno. Ngko kikimo kis+hutofo'ne yokumpohn'nyoso hi'njo hwo'nyoho. I ngko
kikimo iyomo fonjinto'ofakisiyo'ne yokumpohn'nyoso hi'njo hwo'nyoho. Oso'no k+ko
huno makiyoho liyohoho.
11 Ose ulahon+ngki Jisas ul+mento, Oso yokumpohn'nyo engo mokosyohumahnnoso
An+tu ahwomomo humaso sohwo kako kikimo mokijape'njo yontentesi k+ko ngkimo
wonyo mantohofohotnnesohilo. Oso a'amu ngkimo j+je ahomo ho'nan+humalofo
sohwa hof+koe wonyoso j+je wonyo somo yakolo'nnyofoho. Hof+koe wonyoso
m+kun+mposofoho.
12 Pailot kako Jisas+ye hungkunomo upa'nonto Jisas+mo us+huto'mo lonto huno
pi'n+ngo engo syaf+hu'mentisofoho. A'amu Juta sohwa oso hiso'no upa'nont+fi hof+ko
Pailot+mo mango engo ul+mentohofi, K+ko olo hwe lohumo is+hutof+hwaji so'manji
k+ko Sisa hwe yofe engo hwofilo'nnyo sohwoe a'amu hwos+'maho. A'amu fihwo
ngko a'amumo mokosyohumayo hwo'nyoho l+wo'n+ngkiso sohwo kako Sisafe mango
hweho.
13 Pailot kako oso hungkuno homo somo upa'nonto kako Jisas+mo mempono ipemo-
toswapmmentisofoho. Noswaponto Pailot kako hungkuno nto'no m+hwajiyo'ne epo-
humayo sopo ampo humamentisofoho. Oso hopo sopo yofe ole l+motofofoho, Sokum-
nangoponoho. A'amu Hip+luso oso hiso'no hof+koe hungkunoso ole l+motofofoho,
Ngkapatofoho l+motofofoho.
14 Oso hohosohonta a'amu Jutafe An+tu A'amu Is+lael somo Uyakolo'mentiso
somne'ne Syaf+siyo S+kuno Engo * iyoho mo'n+ngkanta humayo'ne yo'mayo ito'no
esyohumayo'ne s+kunomnoho. Oso homo somo mofehi'nyo ajwo kuntoliyopo posa-
hon+ngki Pailot a'amu Juta somo ul+mento, Olo hwe lohwo sekumo semokosyohu-
mayo'ne hwe engo hweho. Sekwo uhwon+mno.
15 Ose ulahon+ngki hof+ko joho mohm'no ul+mentohofi, Wayo yaf+kuji fonjahumno.
Iyomo fonjinto'ofahumno. Ose ulahon+ngkofi Pailot ul+mento, Ngko sekwoe hwe engo
sohumo iyomo wofonjinto'ofahumonntaho. Ose imne'no lasemo'n+ngkohoho. Ose
ulahon+ngki a'amu yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwa ul+mentohofi, Olo hwe
lohwo nakwoe hwe engo hwo'maho. Nakwoe hwe engo anga'nohino sohwo Sisafoho.
16 Ose ulahon+ngkofi Pailot kako Jisas+mo iyomo fonjinto'ofasiyo'ne a'amu huhwo
sohwafe ahomo ho'nahumentisofoho.

Hof+ko Jisas+mo iyo hwojiyaf+ku'nnyopo fonjinto'ofahumentohofofoho.
(Mat+yu 27:32-44; Mak 15:21-32; Luk 23:26-43)

17 Oseso Jisas+mo ut+mant+fi iyo hwojiyaf+ku'nnyoso nomant+fi kakwo'yohumo
utofimentohofofoho. Jisas kako itokwawento ango Jelusalem ul+ko'mant+fi

* **19:14:** Mt. 26:2 enjwa so'mo fehonolo'mongkomaho.

A'momnokinoponoho lɨwo'nɨngkohofo sopono kotasɨmentohofofoho. Hipɨlu hungkunoso oso hopo sopone'no ole lɨwo'nɨngkohofo Ngkoulɨkotanoho lɨwo'nɨngkohofofoho.
18 Oso hopo sopo hofɨko Jisasɨmo iyo hwojiyafɨku'nnyo sopo fonjinto'ofahumentohofofoho. Oso Jisasɨ'njo sopo hwe hufa'u sohwa'u yohosi yohosɨnta'ni fonjinto'ofasyontɨfi Jisas ajwo'mo fonjinto'ofahumentohofofoho.
19 Pailot kako iyoswo nomanto Jisasɨye mijo kwa'ofiyo tokwajo nohonje sopo mtɨ'mokohofojahumentisofoho. Oso hungkuno hiso olenoho. JISAS NASALET NTA'ANGO SOHWO A'AMU JUTAFE HWE ENGO HWEHO. Ose mtɨ'mokumentisofoho.
20 Jisasɨmo fonjinto'ofahumentohofo hopo sopo ango Jelusalem mofoneponoho. Oseso a'amu Juta pi'nɨngoso nosapontɨfi oso iyoswo mtɨ'mokohofojahumentiso homo somo atofo lɨmentohofofoho. Oso hungkuno hiso Pailot kako hungkuno hufa'u sɨhune'njo mtɨ'mokumentisofoho. A'amu Jutafe hungkuno'nji a'amu Ngkɨlikɨfe hungkuno'nji a'amu Loumɨfe hungkuno'nji mtɨ'mokohofojahumentisofoho.
21 Oseso a'amu yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwa hofɨko oso iyoswomo uhwonontɨfi Pailotɨmo ulɨmentohofi, A'amu Jutafe Hwe Engo hweho mtɨ'mokinyoso hwasyofoho. Ole mtɨ'mojo. Olo hwe lohwo ngko a'amu Jutafe hwe engo hwo'nyoho lɨmojo hweho. Ose mtɨ'mojo.
22 Ose ulahonɨngkofi Pailot ulɨmento, Hungkuno mtɨ'mokohe loso olo hungkuno lo'nohini waweno. Ose ulɨmentisofoho.
23 A'amu itokuso'njo osofosofahu'nohino sohwa hofɨko Jisasɨmo iyo hwojiyafɨku'nnyo sopo nto fonjinto'ofasyontɨfi hofɨko kakoe manji'mofo yo'mayo so'nji nomantɨfi yano ilofoso osofosofahu'no ilo'mentohofofoho. A'amu anga'no anga'nohino sohwamnefoho. I kakoe nem'no manji'mofoso ufohotofoso ane'njo uhwonontɨfi
24 ole hnnɨmentohofi, Oloso nosɨsɨmpehwaloho. O'o nakwo syohi'nyo ihwasi a'amu neyakolofoso sohwo kako olo hiloso hi'nji woma'monte hweho. Ose imentohofoso Anɨtuye hungkuno a'amu mtɨ'mokumentohofoso ne imo'nɨmentisofoho. Hungkuno hiso olenoho.
A'amu nje hwapɨfe yo'mayoso yano ilofontɨfi hu'mema'mentohofofoho.
Nje manji'mofo so'no hofɨko syohi'nyo yontɨfi uyakolo'mentiso sohwo ma'mentisofoho.
Oso a'amu itokuso'njo sohwa oso hiso imentohofofoho.
25 Oso Jisasɨye iyo hwojiyafɨku'nnyo'njo mofone sopo Jisasɨye kona'wohi'nji konosɨma'nji Kɨloupasɨye ape Maliya'nji nom'ne Maliya ango Makɨtola nta'angosɨ'nji humamentohofofoho. Oso moya'mi hofosofa Jisasɨye iyo hwojiyafɨku'nnyo'njo tɨfo ne sopo loho'mentohofofoho.
26 Ngko Joun Jisasɨye a'amu sohwo'nnonji Jisasɨye kona'wohi'nji afapo lohofontanɨngkuhwoi Jisas ehononto elɨmento, Na'uyo oso hwe sohwo jɨje hwomu hweho.
27 Ose ulonto ntɨmento, Olosi jɨje na'uyoho. Ose ntahonɨngki oso sɨkuno somo ngko Jisasɨye kona'wohihn'ni nje angomo mokosyohumamotefoho.

Jisas kako poyo imo'nɨmentisofoho.
(Matɨyu 27:45-56; Mak 15:33-41; Luk 23:44-49)

28-29 Ose imo'nɨmentiso sohonta Jisas kako huno ole umento, Nje yo'mayo syohoso moi'wonoho. Ose syafɨsyonto ole ulɨmento, Ngko mijo'no nɨmo'nɨngkohoho. Ose ulɨmentisofoho. Ahwonte anga'no ipisayo mijo yokumpoyn'nyo mangkinyo'njo oso hopo sopo nowentanɨngki hofɨko hwapɨfe pa'nyo we'eso mijo homo somo yomantɨfi tokemo popojontɨfi noho'nomantɨfi Jisasɨye mangomo uyɨmentohofofoho. Ose imentohofo sohonta oso hungkuno Ntefit Jisasɨmne'no hohonta mtɨ'mokumentisoso ne imo'nɨmentisofoho. Mtɨ'mokinyoso olenoho. Ngko mijo'no nɨmo'nɨngkoho.

30 Ose ulahonɨngki Jisas mijo hiso nononto lɨmento, Nje syoho imoteso moiˈwonoho.
Ose ulonto kakoe mnokino iwaˈwoˈmentisofoho. Osohonta kakoe huyoˈmango
Anɨtuye poneˈno uhwatɨmentisofoho.

Aˈamu itokusoˈnjo fihwo kako Jisasɨmo hosɨmno hupepo honje hmmentisofoho.

31 Oso hohosohonta aˈamu Jutaso hofɨkoe Sɨkuno Engo iyoho humayo soˈne yoˈmayo
ntoˈno esyohumayoˈne sɨkunomnoho. Oseso aˈamu Juta sohwa ole syafɨhuˈmentohofi,
Nakwoe Sɨkuno Engo iyoho humayo somo iyo hwojiyafɨkuˈnnyo sopo aˈamufe
pijafo neˈno weso nakwolaho lontɨfi hofɨko Pailotɨmo aˈamu huhwo sohwa poyo
komoˈno peˈnyoˈne hungkuno ole ulɨmentohofi, Kɨko jɨje aˈamu itokusoˈnjo sohwamo
ulahonɨngkohoji hofɨko aˈamu iyoponjo sohwafe sɨfe kutɨkujo lohofɨkuji hwahopo
womehoˈnahufe.
32 Ose ulahonɨngkofi Pailot hungkuno ose ulahonɨngki aˈamu itokusoˈnjo sohwa
hofɨko oso hwe hufaˈu Jisasɨˈnjo sopo yohosi yohohntaˈni fonjintoˈofahumentohofo
sohwaˈuye sɨfemo kutɨkujo lohoˈmentohofofoho.
33 Nokujontɨfi Jisasɨmo uˈmantɨfi kako poyo nto imoˈnɨmentiso uh-
wonɨmentohofofoho. Ose uhwonontɨfi Jisasɨye sɨfemo makujiyoˈnjo imentohofofoho.
34 I osoˈno aˈamu itokusoˈnjo fihwo kako Jisasɨmo hosɨmno hupepo honje hmmenti-
soso honɨyoˈnji mijoˈnji usɨhumaˈmentisofoho.
35 Ngko Joun sohwoˈni yoˈmayo imoˈnɨmentiso somo uhwonɨmentohefoho.
Hwasyo hungkuno moselalokuyohono. Yoˈmayo uhwonɨmentoheso yoˈmayo
upaˈnɨmentoheso olo iyoswo lomo ifalifaliyo mtɨˈmokalokweno. Sekwo hungkuno
homo somo sɨmeho hiˈntnnono uyɨfitnneˈenji mtɨˈmokalokweno.
36 Yoˈmayo uhwonɨmentoheso imoˈnɨngkahonɨngki Anɨtuye hungkuno
mtɨˈmokumentohofoso ne imoˈnɨmentisofoho. Hungkuno angaˈno
mtɨˈmokumentohofoso olenoho.
Hofɨko kakoe yokinoso makujiyofoho.
37 Nomˈne hungkuno mtɨˈmokumentohofoso olenoho.
Oso hwe sohumo hofɨko hosɨmno hmmentohofo sohumo uhwonantɨfeho.
Hungkuno mtɨˈmokumentohofo hiso oso sɨkuno homo somo ne imoˈnɨmentisofoho.

Hofɨko Jisasɨye pijafoso sokimomo hoˈnahumentohofofoho.
(Matɨyu 27:57-61; Mak 15:42-47; Luk 23:50-56)

38 Oso hiso moiˈwo imoˈnɨngkahonɨngki Jousep ango Alimateyantaˈango sohwo kako
Pailotɨmo uˈmaˈmentisofoho. Jousep huhwo sohwo kako Jisasɨmneˈno sɨmeho ko
uyonto kako aˈamu Jutafe hwe engo somneˈno iyoho unɨngkahonɨngki kako sɨmeho
hiˈntnnono unyo hungkuno soˈno molɨjwafeˈnjo imentiso hweho. Jousep huhwo
sohwo kako Pailotɨmo uˈmanto ulɨmento, Ngko Jisasɨye pijafoso womaˈmonneˈno
yohono. Ose ulahonɨngki Pailot eno ulahonɨngki Jousep Jisasɨye pijafoso iyopo ntaˈni
maˈmentisofoho.
39 Jousep kakoˈnohinɨˈmaho. Oˈo, Nikoutemos kako hohonta Jisasɨmo sɨkwoˈmiyomo
uˈmaˈmentiso sohwoˈnji siko Jisasɨye pijafo maˈmentisiyefoho. Nikoutemos huhwo
sohwo kako iyo mijo akino wopɨngoˈnjo soˈnji iyoswo akino wopɨngoˈnjo soˈnji pijafo
somo hoˈnasyiyoˈne piˈnɨngo engo motapmmentisofoho. Kakoe tangoso *teti-foua* (34)
*kilou*foho.
40 Aˈamu Jutaso hofɨko aˈamu poyo peˈnyofe pijafoso ijopijisasyiyoˈne esyohu-
mamotofo hopaso siko Jisasɨye pijafo soˈnji yoˈmayo akino wopɨngoˈnjo soˈnji
hwapɨfemo popokuˈmentisiyefoho.
41 Jisasɨmo iyopo fonjintoˈofahumentohofo mofone sopo iyo uyo syoho
woˈnnyoponoho. Oso hopo sopo aˈamu hofɨko sokimo songo aˈamufe pijafo
hoˈnasiyoˈneˈentɨfi mtɨˈmokumentohofofoho. Hofɨko oso sokimo homo somo nomˈne
aˈmopijafoso mohoˈnasiyoponoho.

42 Oso sɨkuno yo'mayo nto'no esyohumayo'ne sɨkuno moi'wo imo'nyo'ne mofone
sopone'no hofɨko Jisasɨye pijafoso ikanopo momotawe'njo yontɨfi oso sokimo mofone
soponjo somo ho'nahumentisiyefoho.

20

Jisas kako pi'nɨmo nta'ni songo lɨka'mentisofoho.
(Matɨyu 28:1-8; Mak 16:1-8; Luk 24:1-12)

1 Sante imɨngo ne'nji sɨkwo'mjoho so'mo Maliya ango Makɨtolanta'angosi kako
nolɨkafonto Jisasɨmo ho'nahumentohofo sopone'no uhwonɨmentisoso pi'nɨmomjo
sojoso hwosampo'nnyo uhwonɨmentisofoho.
2 Ose uhwononto kako hano kunto kunto'no nowento Saimoun Pita'nji ngko
Joun'nnonjimo tɨpehonɨma'nonto elɨmento, Nakwoe Hwe Engo sohumo sokimo
mta'ni wae yao'malofofoho. Hofɨko ntɨ'mo koho'nahumalofo. Ngko huno maniyohoy-
ohoho.
3 Ose elahonɨngki Pita'nji nekwo sokimo somne'no hano kunto kunto'no nowentai
4 ngko Pitamo uyakolofonji ngko sɨmo'mo sokimo somo i'mofapmmentohefoho.
5 Ngko i'mofaponji iku'nɨhwonɨngkoheso hwapɨfe yo'mayoso ko uhwononji ngko
masyuyo'njo imentohefoho.
6 Saimoun Pita kako tɨfi nɨmjɨmentiso sohwo kako sokimo ne mo'mo humentisofoho.
Noswonto uhwonɨmentisoso hwapɨfe'nohini nowentanɨngki uhwonɨmentisofoho.
7 Oso hwapɨfe nom'neso Jisasɨye mnokinomo popoku'mentisiyoso nom'nepo
ku'mokahinyo nowentanɨngki uhwonɨmentisofoho.
8 Ngko sɨmo'mo sokimomo i'mofapmmentohe huhwo'ni noswonji yo'mayo somo
uhwononji Jisas kako lɨkafone so'no ngko sɨmeho hi'ntnnono uyɨmentohefoho.
9 Hohonta sohonta nakwo Anɨtuye hungkuno mtɨ'mokumentohofo so'no yofe
muhwofe'njo imentɨhwonefoho. Hungkuno mtɨ'mokumentohofoso Jisas kako poyo
imo'nɨngkuhwosi apa'no songo lɨkafone'no mtɨ'mokumentohofofoho.
10 Oso hohosohonta yo'mayoso nuhwonontai oso hungkuno homo somo sɨmeho
hi'ntnnono uyontai nekwoe a'amu'njopo asomo umentɨhwayofoho.

Maliya ango Makɨtolanta'angosi Jisasɨmo uhwonɨmentisofoho.
(Matɨyu 28:9-10; Mak 16:9-11)

11 Osohonta Maliya kako sokimo'njo mofone sopo lohofonto humotaho
lɨmentisofoho. Humotaho lonto iku'nɨhwonɨmentisoso sokimo ajwomo'mo
12 a'amu ahwomo mta'ango nehm'no manji'mofo sawemo halojo'njo sohwa'u
uhwonɨmentisofoho. Siko Jisasɨye pijafo ho'nahumentohofo sopo nohumanji anga'no
kako mnokino hohnta'ni humentanɨngki nom'nihwo sɨfe hohnta'ni humentanɨngki
uhwonɨmentisofoho.
13 Siko Maliyamo ulɨmentisiyo, A'mu losiyo, kɨko humotaho peho'no lalokuno.
Ose ulahonɨngki Maliya ulɨmento, Hofɨko nje Hwe Engo sohwoe pijafoso wae
yanɨmo'malofo'no ntɨ'mo koho'nahumalofo lonji lotɨpeelokweno.
14 Ose ulonto Maliya ikinjaofonto uhwonɨmentisoso Jisasɨmo ko uhwononto kako
Jisas sohumo yofe mɨhwofe'njo imentisofoho.
15 Jisas Maliyamo ulɨmento, A'mu losiyo, kɨko humotaho peho'no lalokuno. Hafɨhafe
tɨhune'no tɨpeelokuno. Ose ulahonɨngki Maliya ole syafɨhu'mento, Olo hwe lohwo
kako iyo uyo syoho losomo mokosyohumawo'nɨngkiso hweho. Ose syafɨsyonto
ulɨmento, Hwe engofo, kɨko kakoe pijafoso nomanji kengopo ho'nahumahnno'manji
ngkimo njo. Ngko nomahm'mo womotawomo.

16 Ose ulahon+ngki Jisas kakoe yofe ul+mento, Maliya. Ose ulahon+ngki Maliya ikinji
lohofonto Jisas+mo yofe uhwo'mentisofoho. Uhwofonto Jutafe hungkuno ul+mento,
Lapounai. Nakwoe hungkunoso ole: Lont+hwayo hwosoho.
17 Ose ulahon+ngki Jisas ul+mento, K+ko ngkimo aho non+pmmakohotoho. O'o, ngko
nje Mpohwoepono masileno. K+ko nuhuji nje a'amu sohwamo ole uso, Ngko nje
Mpohwoepono was+mne hwo'nyoho. Nje Mpohwo sohwo sekwo huhwa hnnonjiye
Mpohweho. Nje An+tu sohwo sekwo huhwa hnnonjiye An+tuyoho. Ose uso.
18 Ose ulahon+ngki Maliya ango Mak+tolanta'angosi nowento Jisas+ye inomoko-
moyo sohwona'n+mo t+penahononto nal+mento, Ngko nakwoe Hwe Engo sohumo
nto uhwon+ngkohono. Ose ulonto kako yo'mayo hungkuno Jisas ul+mentiso so'nji
nal+mentisofoho.

Inomokomoyo sohwa Jisas+mo uhwon+mentohofofoho.
(Mat+yu 28:16-20; Mak 16:14-18; Luk 24:36-49)

19 Oso s+kuno Sante somo mofehi'nyo nto ikwo'mokumentiso so'nji Jisas+ye in-
omokomoyo sohwona'ni nakwo a'amu Juta somne'no iyoho nen+ngkahon+ngki nakwo
oso ango humament+hwone homo somo hoku'yo yokumpohn'nyo p+jwasyontani
humohumant+hwonefoho. Nohumentan+ngkuhwoni Jisas kako nakwo'njo ajwo lopo
nta'ni imo'nomanto nal+mento, N+ngkwahwosafo, sekwo iyoho sen+ngkuhwoloho.
S+meho wop+ngo'nji fosyohumamno.
20 Ose nalonto kako kakoe ahomjo ime so'nji hupeponjo ime so'nji
net+hwamentisofoho. Nakwo nakwoe Hwe Engo Jisas sohumo uhwonontani s+monyo
engo iment+hwonefoho.
21 Jisas nom'ne hungkuno nal+mento, Sekwo s+meho wop+ngo'nji fosyohumamno.
Nje Mpohwo ngkimo n+hwat+mentiso hopaso ngko sekumo wosehwat+monnoho.
22 Ose nalonto kako kakoe mammtnno nafohusonto nal+mento, Sekwo An+tuye
Towahuno Wop+ngo'nohinoso sekwoe s+meho mo'mo wehuhnnosemafono.
23 Sekwo nom'ne a'amufe wonyoso wae yamopijoso oso wonyo hiso moi'wo
umo'n+montonoho. S+meho mo'mo momn+wenehoho. I sekwo nom'ne
a'amufe wonyoso wae mumopijo'manji oso wonyo hiso s+meho mo'mo ne'no
wamn+wo'montonoho.

Toumas kako Jisas+mo uhwon+mentisofoho.

24 Jisas kakoe inomokomoyo sohwona'n+mo ne'ma'mentiso sohonta Toumas sohwo
kako mohumunyoponoho. Oso hwe huhwo sohune nom'ne yofeso olenoho. Ntiti-
mos+yoho. Hufa'u mehomi hweho.
25 Oseso inomokomoyo nom'ne sohwona'ni Toumas+mo ul+ment+hwoni, Nakwo
nakwoe Hwe Engo songo l+ka'maso sohumo nto uhwon+malohwone hwona'nyoho.
Kako songo humaho. Ose ulahon+ngkuhwoni Toumas nal+mento, Ngko Jisas+ye
ahomjo ime so'nji kakoe hupeponjo ime so'nji uhwon+'mo ngko ime homo somo
nupm'moku'mo ngko kakimo s+meho hi'ntnnono uy+monnoho. Ngko kakimo muh-
wonyo'manji sekwo hwasyo ntohofo wasel+monnoho. Ose nal+mentisofoho.
26 T+fi sohonta s+kuno aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'u
s+hune memjaofahon+ngki Jisas+ye inomokomoyo sohwona'ni nakwo angomo
nohumentan+ngkuhwoni Toumas huhwo nakwo'nji humamentisofoho. Nakwo
hoku'yo yokumpohn'nyo p+jwasyontani nohumentan+ngkuhwoni Jisas nakwo'njo
ajwo lo'mta'ni imo'noma lohofonto nakumo nal+mento, Sekwo s+meho
wop+ngo'nohino hwasi fohumamno.
27 Ose nalonto kako Toumas+mo ul+mento, Toumas, k+ko olopo f+pe. Nje ahomjo
ime somo nohon+ngkohoji n+pm'mojo. Nje hupeponjo imesomo j+je aho motapohoji
n+pm'mojo. Ngkonoho. K+ko s+meho hi'ntnnono ntapmmotnnoso noho'naofohotoho.
O'o, s+meho hi'ntnnono yokumpohn'nyo'nohini ntape.

28 Ose ulahonɨngki Toumas ulɨmento, Ou, ngko kikineˈno huno niyohoho. Kɨko nje Hwe Engo hwosoho. Kɨko nje Anɨtu kiyoho.
29 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Kɨko ngkimo nohonɨngkino soˈno sɨmeho hiˈntnnono ntopahino. Aˈamu hofɨko ngkimo manohonyoˈnjo ko yontɨfi sɨmeho hiˈntnnono ntopalokwofoso hofɨko sɨmonyo engo uyantɨfeho. Ose ulɨmentisofoho.

Olo hungkuno Joun mtɨˈmokumentiso loso hwapɨngoso pehoˈneto. Hungkuno hwapɨngoso olenoho.

30 Jisas kako nakwo inomokomoyo sohwonaˈnnonji nohumanto yoˈmayo wonyoangkafo aˈamu miyɨwoˈnɨngkiyohofoso piˈnɨngo engo imentiso soˈno hungkuno weˈeˈmaho. Ngko hungkuno fehohnjoso olo iyoswo lomo mamtɨˈmokiyoˈnjo imentohefoho.
31 I osoˈno ngko olo iyoswo mtɨˈmokohe losoˈno sekwo Jisas Kɨlaisɨmo sɨmeho hiˈntnnono uyɨmno. Kako Anɨtuye Hwomu Ne hweho. Sekwo sɨmeho hiˈntnnono uyɨfijoˈmanji songo neˈno humayoˈneso wotɨpemantɨfeho.

21

Inomokomoyo aho fehohnjo hopiˈnono nomˈne mtaˈni hufaˈu sohwa Jisasɨmo uhwonɨmentohofofoho.

1 Hwangku sohonta Jisas kako apaˈno kakoe inomokomoyo sohwonaˈnɨmo mijo ayo Taipeliyas sopo nohumentanɨngkuhwoni neˈmaˈmentisofoho. Kako neˈmaˈmentisoso olenoho.
2 Nakwo aˈamu aho fehohnjo hopiˈnonohino nomˈne mtaˈni angaˈno sohwonaˈni oso hopo sopo humamentɨhwoneso olenoho. Saimoun Pitaˈnji Toumas aˈamu hufaˈu mehomi sohwoˈnji Notaniyel hwaho Ngkalili ango Kananta'ango sohwoˈnji nekwo Sepetiye hwomu sohwoyaˈinonji inomokomoyo nomˈne sohwaˈuˈnji nakwo hwonaˈni osopo humamentɨhwonefoho.
3 Nohumentanɨngkuhwoni Pita kako nalɨmento, Ngko inanɨku ufomeemonne hwoˈnyoho. Ose nelahonɨngki nakwo ulɨmentɨhwoni, Nakwo huhwonaˈnnonji wohwano. Ose ulontani nowentani yofayokinomo nokotosontani oso sɨkwoˈmiyo sohumo inanɨku ufomeeno lontani wonyopi imentɨhwoneso inanɨku mɨfamentɨhwonefoho.
4 Mofehiˈnyo wosɨˈmofapmmonto yahonjo soˈnji Jisas kako mitɨmomɨngo sopo lohofontanɨngki inomokomoyo sohwonaˈni kakimo yofe muhwoˈmmentɨhwonefoho.
5 Oseso Jisas nalɨmento, Oso aˈamu sohwasi, sekwo inanɨku hiˈnjo hwasilaho. Ose nelahonɨngki nakwo ulɨmentɨhwoni, Ane hwonaˈnyoho.
6 Ose ulahonɨngkuhwoni kako nalɨmento, Sekwo inanɨku ifamiyo hoˈyo yofayokino anga sohohntaˈni hoˈnaopijoso inanɨku ufomeentɨfeho. Ose nelahonɨngki nakwo inanɨku hoˈyo hoˈnaoˈmentihwoneso inanɨku weˈe piˈnɨngo ifamentɨhwoneˈmaho. Inanɨku piˈnɨngo engo inanɨku ifamiyo hoˈyo somo pohumpotahumentiso soˈno nakwo yokino wemano lontani ko imentɨhwoneso wonyopi imentɨhwonefoho.
7 Ngko Jounˈni ose uhwononji Pitamo ulɨmentoho, Nakwoe Hwe Engo hweho. Ose ulahonɨngko Pita kakoe syoho somneˈno kakoe manjiˈmofo yojasyonto humohumantiso sohwo nje hungkunomo upaˈnonto kako kakoe manjiˈmofo komoˈno miyonto Jisasɨmo komoˈno uˈmaˈmo lonto mijomo hwofitohmˈmoˈmentisofoho.
8 Nakwo inomokomoyo nomˈne sohwonaˈni yofayokino somo neˈno nohumentani inanɨku ifamiyo hoˈyoso husɨmpemotowentani ifohohosahumentɨhwonefoho. Nakwo ikanopo ntaˈni husɨmpemotamentɨhwoneˈmaho. Oˈo, mofone sopo ntaˈni (*nainti*, 90, *mita*) husɨmpemotapmmentɨhwonefoho.

9 Nakwo ifohohososyontani uhwonɨmentɨhwoneso tɨkwolojo'nohini imnon-
tanɨngki uhwonontani oso hopo sopo wopayo'nji inanɨku'nji wentanɨngki
uhwonɨmentɨhwonefoho.
10 Ose uhwonɨngkahonɨngkuhwoni Jisas nalɨmento, Sekwo inanɨku olohonta ifom-
ahofoso fehohnjoso nɨmotapmno.
11 Ose nelahonɨngki Saimoun Pita kako yofayokinopo nokotasonto inanɨku
ifamiyo ho'yoso momɨngo sopone'no husɨmpemotapmmentisofoho. Inanɨku
engo'nohinoso *wan hantɨlet fifɨti-tɨli* (153) ko mnawo'nnyo so'no inanɨku ifamiyo
ho'yoso mamtɨhupo'mmentisofoho.
12 Jisas kako nalɨmento, Sekwo nopɨkuji wosopayo hmnɨmno. Ose nelahonɨngki
a'amu anga'no anga'no Jisasɨmo tɨhwosilo mulɨmmentɨhwonefoho. O'o,
nakwo hopi'nonohino sohwona'ni Jisas nakwoe Hwe Engo sohune'no yofe
uhwo'mentɨhwonefoho.
13 Jisas kako wosopayo'nji inanɨku'nji nomanto nakumo nejapmmentisofoho.
14 Jisas poyo imo'nonto apa'no songo lɨka'mentiso somta'angoso kakoe inomoko-
moyo sohwona'nɨmo osohonta nakumo ne'mayoso hufa'u sɨhune imo'nɨmentisofoho.

Jisas kako Pitamo syoho uyɨmentisofoho.

15 Nakwo wosopayo moi'wo nontani humentanɨngkuhwoni Jisas kako Saimoun
Pitamo ulɨmento, Saimoun Jounɨye hwomu sohwosi, kɨko olo nom'ne lohwafe sɨmeho
ntopantokwofo somo uyakolofonji sɨmeho yokumpohn'nyo engo lontopantokuno. Ose
ulahonɨngki Pita ulɨmento, Ou, Hwe engofo kɨko huno kiyohoho. Ngko jɨje a'amu ne
hwo'nyoho. Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Kɨko nje yahu mehomi somo wopayo
nuyo.
16 Jisas kako Pitamo ulohonyoso hufa'u umo'nononto ulɨmento, Saimoun, Jounɨye
hwomu sohwosi, kɨko ngkine'no sɨmeho kumo'nalofoho. Ose ulahonɨngki Pita
ulɨmento, Ou, Hwe Engofo, kɨko huno kiyohoho. Ngko jɨje a'amu nehopi'nohino
hwo'nyoho. Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Nje yahu mehomi somo wopayo nuyo.
17 Jisas kako Pitamo ulohonyoso hufa'u sɨhune umo'nononto ulɨmento, Saimoun,
Jounɨye hwomu sohwosi, Kɨko nje a'amu nehopi'nohinohwosi limo'nalokuno. Ose
ulahonɨngki Pita kako sɨmeho tango uyahonɨngki kako huno syafɨhu'mentono. Kako
hungkuno hufa'u sɨhune hiloso peho'no ntohonɨwo'nantofoho. Ose syafɨsyonto kako
Jisasɨmo ulɨmento, Hwe Engofo, kɨko yo'mayo hopi'nonohino nje sɨmehomo mnawojo
so'no huno kiyohoho. Ngko jɨje a'amu nehopi'nohini hwo'nyoho. Kɨko huno kiyohoho.
Ose ulahonɨngki Jisas Pitamo ulɨmento, Kɨko nje yahu mehomi somo wosopayo
uyohoji hofiyo mokosyohumaho.
18 Ngko hungkuno nehopi'nohino wakilɨmonne'no yohono. Kɨko hwe songo nohu-
manji kɨko jɨje huno mta'ni wemoimo lontnne somne'no ahuloho hwapɨfe yo'mayoso
ito'no yonji umotnno hwosoho. I oso'no hwangku kɨko a'mane imo'njo sohonta kɨko
jɨje aho yɨhusosyohumentanɨngkiji a'amuso kikimo ahuloho kumtitofɨkuji kɨko ango
ngkilaho kinoso sopone'no wokumotowantɨfeho.
19 Jisas ulɨmentisoso yoloho neso olenoho. Pita kako tɨfi poyo pe'none so'no
ulɨmentisofoho. Hwangku sohonta a'amu hofɨko Pitamo fonjahufijo sohonta Pita
kako Anɨtuye hungkunomo yokumpohn'nyo kemokosyohumamojo so'no a'amu
nom'nihwa Pitamne'no syafɨsyɨkuji hofɨko Anɨtuye yofe ho'nomapitnnefoho. Jisas
Pitamo oso hiso'no utɨhwanto ulɨmento, Kɨko ngkimo nnɨngkape.

Jisas kako Joun sohwo'nne'no hungkuno lɨmentisofoho.

20 Jisas ose ulahonɨngki Pita kako ikinjamo lohofonto ngko Joun'ni kakoe hohujo
hohnta'ni lohofontanɨngko nohonɨmentisofoho. Ngko sohwo'ni hohonta nakwo wo-
payo nontani ngko Jisasɨye huyo ne'mo nohumanji ulɨmentoho, Kikine'no tokoyo'ofo
tɨhwo kilohofalofoho.

21 Ngko oso huhwo sohwoˈnɨmo Pita nonohononto Jisasɨmo ulɨmento, Hwe Engofo
oso hwe huhwo sohumo pipi uloho'noneto.
22 Ose ulahonɨngki Jisas ulɨmento, Oso huhwo sohwo ngko asomo pmme sohonta
kako songo ne'no humaso'manji oso jɨje syoho'maho. O'o, nje syohofoho. Kɨko ngkimo
tɨfinohini nnɨngkape.
23 Jisas ose ulɨmentiso so'no inomokomoyo nom'ne sohwa huno
ole syafɨhu'mentohofi, Oso inomokomoyo sohwo kako mape'nonehoho
syafɨsyahonɨngkofi hungkuno hiso nonje nonje mjaho'nɨmɨmentisofoho. I oso'no
Jisas kako ose malɨmmentisofoho. O'o, ole'nohini lɨmento, Oso hwe sohwo ngko
asomo pmme sohonta kako songo ne'no humaso'manji oso jɨje syoho'maho. O'o, nje
syohofoho. Ose ulɨmentisofoho.
24 Oso inomokomoyo huhwo sohwo ngkonoho. Ngko yo'mayo yo'mayo homo
somne'no uhwononji hungkuno lɨjwasemofonji ifalifaliyo mtɨ'mokalokweno. Oseso
sekwo nuhwonɨngkuji huno waseyono. Joun yo'mayo somo uhwonɨmentiso so'no
mtɨ'mokumentisoso nakwo huno nayohoho. Hungkuno ne'njofoho nayohoho. Sekwo
huno ose waseyono.
25 Yo'mayo yo'mayo hopi'nonohinoso Jisas imentisoso nowentanɨngki ngko fe-
hohnjo'nohini semtɨ'mokiyalokweno. I a'amu fihwo kako yo'mayo hopi'nonohino
Jisas imentiso so'no wamtɨ'mokumo lɨhwosi ko yososo olo hwaho lopo nakwo humalo-
hwone ayo'mo yo'mayo iyoswo hu'meesyiyo'neso hopa'maho. Nɨhu'no awonoho.
Ngko Joun'ni nje hungkunoso osohopeho.

‘Apousel’
‘Apousel’ sohwafe Syohofoho.
Olo Hungkuno Sɨmo'mjofoho.

Jisas ahwomomne'no nto sɨmentiso sohonta soswo *teti-tɨli* (33) nto uyakolo'mentisopolɨkeno Luk olo iyoswo loso mtɨ'mokumentisofoho. Luk sohwo iyoswo Tiyoufilosɨmne'no mtɨ'mokonto tɨfi olo iyoswo *Apousel* loso mtɨ'mokementisofoho. Olo iyoswo hiloso Jisasɨmo a'amu songo inɨngkamentohofo so'nji Poulɨ'nji Mponopasɨ'njiye syoho'nji Pita'nji Poulɨ'nji nom'ne a'amu so'njimo Anɨtuye Towahuno nɨhu'no yokumpohn'nyo uhula'mo'mentiso sontnne'no Luk mtɨ'mokumentisofoho. Oso'no olo iyoswo homo lomne yofeso pi'nɨngo womulantɨfi inyofoho. Yofe hiso ole: A'amu syoho'njo hwafe iyoswofoho. U, a'amu syoho'njo sohwamo Anɨtuye Towahuno uhula'ofo iyoswofoho. U, Pita'nji Poulɨ'njiye syoho iyo somjo hungkuno iyoswofoho. Oso'no olo iyoswo homo lomjo yofe neso ole: A'amu syoho'njo hwafe iyoswofoho. Oso'no yofe tɨfo mulinyoso ole: *Apousel*ɨyoho. Luk iyoswo sɨmo'mjo mtɨ'mokumentisoso Jisas yo'mayo hopi'nonohino imentiso so'no mtɨ'mokumentisofoho. I oso'no olo iyoswo loso a'amu Jisasɨmo inɨngkunyoso Anɨtuye hungkuno liku'meefo yahonɨngkofi a'amu Jisasɨmo minɨngkunyoso tango uyontɨfi fonjasiyo uloho'motofo so'ne mtɨ'mokinyofoho. Oso'no olo iyoswo Apousel lomjo hungkuno hwapɨngo Anɨtuye hungkuno liku'meefo syohoso Jelusalem mta'ni foka'mentisoso nɨhu'nahone Jutiya pɨwekihn'nawo lohofonto osoponta'angoso Someliya pɨwekihn'nawo'mentisofoho. Osopo nta'ni mjimo'nɨmoponto nakwoe ango lopo ifawo'nyofoho. (Olo hungkuno lomjo hungkuno hwapɨngoso *Apousel* sohe engo 1 honɨngkano we'e 8. Osopo weho.) Olo iyoswo loso Luk ango Loum humanto mtɨ'mokumentisofoho. Olo iyoswo hiloso hofɨko nakwo ito'no ehumayo'ne hungkuno iwolo'mokumentohofo kalohi nakwo atofo lɨhwasi tɨfi unɨngkohwano.

Jisas ulɨmento, Nje Towahuno Wopɨngoso sekuyepono wolɨhwatɨmonnoho.

1 Nje Tiyoufilos sohwosi, ngko Lukɨ'ni mtɨ'mokalokweno. Iyoswo sɨmo'mjo kikimne'no mtɨ'mokumentoheso ole, Jisas kakoe hungkuno lutɨhwanto kakoe syohoso nomjɨmɨwento ahwomomo sɨmentisofoho. Oso'no ifalifaliyo nto mtɨ'mokumentohefoho. Hungkuno songoso olenoho.

2 Jisas Kako ahwomomo masiyo sohonta kako Anɨtuye Towahuno'nji nohumanto kakoe a'amu *apousel* uhwosopo'mentiso sohwamo oso hungkunoso yo'mayo syoho ifitnne'ento ulɨmentisofoho.

3 Jisas poyo pe'nonto apa'no songo lɨka'mentiso sohonta kako yo'mayo wonyoangkafo yontanɨngkofi sɨkuno *fouti* (40) memjao'mentisofoho. A'amu huhwo sohwa ose nuhwonontɨfi ole syafɨhu'mentohofi, Ou, Jisas songo humayoso nehopeho. Huno ose uyɨmentisofoho. Jisas nohumanto Anɨtu nakumo yokumpohn'nyo enemokosyohumane so'no lutɨhwamentisofoho.

4 Sɨkuno fihwi Jisasɨye inomokomoyo sohwa Jisasɨ'nji nuhu'mokontɨfi Jisas ole ulɨmento, Nonje nonje humpekutoho. Jelusalemnohini fosyohumantokuno. Oso hiso Anɨtu kako sejapone so'no nto selɨmentohe so'no fohontohumantokuno.

5 Joun a'amumo mijo kiyoma'mojo sohwo mijo'nohino kiyoma'mojofoho. Sɨkuno mofonepo Anɨtuye Towahuno wosehula'o'montonoho. Ose ulɨmentisofoho.

6 *Apousel* sohwa Jisasɨ'nji uhu'mokumentohofo so'no Jisasɨmo ulohonɨmentohofi, Hwe Engo sohwosi, olohonta nakwo a'amu Jutajo hn'nwi nakwo mokosyohumu-nane'no wonamokumonntaho. Nakwoe yofe Isɨlael engo umo'nɨmontolaho.

7 Ose ulahon+ngkofi Jisas ul+mento, Oso s+kuno hiso sekwo huno maseyohoyohoho. O'o, Mpohwo An+tu oso s+kuno hiso ho'nahumentisofoho. Kako'nohini mokosyohumaho.
8 I oso'no An+tu kakoe Towahuno Wop+ngo sekumo sehula'ofoso sohonta kakoe yokumpohn'nyo nomaf+kuji nje hungkuno sekwo nomotakuji a'amu hopi'nonohino somo filut+hwaf+kuno. Pone Jelusalemne'no, hwaho Jutiya hopi'nonohino ne'no, hwaho Someliya ne'no ango yawojo'meemo filut+hwaf+kuno.

Jisas ahwomomo s+mentisofoho.
(Mak 16:19-20; Luk 24:50-53)

9 Oso hungkuno hiso Jisas ulahon+ngki a'amu sohwa uhwontohumentan+ngkofi kako ahwomomo s+mentisofoho. Nosontan+ngki himo a'amufe t+momo uhoholo'mentisofoho.
10 Hof+ko ahwomomo t+mo huno honamofont+fi hwe manji'mofo halojo'njo hufa'u sohwa'u hof+ko'nji lohofonji ul+mentisi.
11 Sekwo a'amu Ngkalilinta'ango soku, nolohofont+fi ahwomomo peho'no uhwontohumalofo. An+tu nto ut+makwoho. Oso hwe huhwo sohwo sekwo olohonta uhwon+ngkohofo pa'nyoso hwangku asomo noponefoho. Ose ul+mentisiyefoho.

Hof+ko Jutas+ye syohomne'no hwe fihumo uhwosopo'mentohofofoho.

12 Oso hwof+ki'nyo Oulif sopo nta'ni nokotapont+fi Jelusalemno umentohofofoho. Ikanopo'maho. O'o, t+foneponoho. A'amu Jutaso s+kuno iyoho humayo osomno hof+ko hano t+fonepo emmotofoso pa'nyoponoho.
13 Jelusalem i'mofapont+fi ango tokilonjwa'mo molinyo somo humamentohofo sopo kotas+mentohofofoho. Oso a'amu huhwo sohwafe yofe ole, Pitaja, Jounja, Jem+s+ja, Ent+luja, Filip+ja, Toumas+ja, Mpatoulom+yuja, Mat+yuja, Al+fiyos+ye hwomu Jem+s+ja, Saimoun Selout+ja, Jem+s+ye hwomu Jutas sohwanjoho.
14 Hof+ko s+meho afa'nohino inont+fi An+tune'no jomo ul+wo'n+mentohofofoho. Moya'mi sofa Maliya Jisas+ye kona'wohi'nji kon+ngkwa'wehwosanji hof+ko'nji An+tune'no jomo ul+wo'n+mentohofofoho.
15 Hof+ko An+tumo jomo ulontan+ngkofi s+kuno fiso memjao'mentisofoho. S+kuno fihumo a'amu *wan hant+let t+wenti* (120) Jisas+mo in+ngkamotofoso nohumentan+ngkofi Pita nol+kafonto ul+mento,
16 Nje a'amu soku, hohonta An+tuye Towahuno sohwo kakoe mampaho Ntefit+ye s+mehomo'mo ho'nosyahon+ngki Ntefit oso hungkunoso mt+'mokumentisofoho. Oso hungkuno hiso ne imo'nyo'nefoho. Jutas kako Jisas+mne'no tokoyo'ofo imentisofoho. Oso'no Ntefit mt+'mokumentisofoho. Olohonta oso hungkunoso ne imo'n+masofoho.
17 Jutas nakwo'nji humamojo hweho. Nakwoe syohoso afa'enohinoso Jisas nahwosopo'mentisofoho.
18 Jutas huhwo sohwo kakoe wonyo so'ne hamniyoho nomanto hwaho mpe yonto osopo mnokino ki'mo lohofonto p+wahu'mentisofoho. Nop+wasyonto kakoe s+meho fongkulo lohofonto yo'mayoso hu'mewahu'mentisofoho.
19 Oso hungkuno hiso ho'n+ngkahon+ngki a'amu Jelusalem mta'angoso nupa'nont+fi oso hwaho hopo sopono mul+mentohofi, Akel+tamanoho. Hopo sopone yofe y+wolo'mo ole, Hwaho jahino'njoponoho.
20 Hohonta Ntefit olo hungkuno loso Ta'njo Iyoswomo mt+'mokumentisofoho. Hungkuno ole,
Kakoe angoso siki wawent+hwono.
A'amu fihwo nohumayo'eno.
Nom'ne hungkuno ta'njoso ole mt+'mokumentisofo,
Hwe nom'nehwo kakoe syoho womano.

21-22 Oseso Jutasɨye syoho mayosoˈno nomˈne hwe fihumo uhwosopehwasi kako nakwoˈnji Jisas songo lɨkaˈmentiso soˈno wolutɨhwantanoho. Olo hwe huhwo lohwo kako nakwoˈnji Jisasɨˈnji nohumentanɨngki Joun aˈamumo mijo kiyomaˈmentiso sohonta Jisas kakoe syoho emaˈmentisoso oso syoho mjɨmɨwento osohonta Anɨtu Jisasɨmo utɨmaˈmasofoho. Oso hopiˈnono uhwonɨwoˈnɨngkiso sohumo nakwo uhwosopeeno.

23 Pita ose ulahonɨngki aˈamuso hwe hufaˈu hwaˈu uhwosopoˈmentohofofoho. Hwe angaˈno kakoe yofe Jousep Mpasopas, nomˈne yofe mulɨmotofoso Josɨtosɨyoho. Hwe nomˈne sohwo kakoe yofe Matiyas.

24 Oso hwaˈumo uhwosopentɨfi Anɨtumo jomo ulɨmentohofi, Hwe Engo, aˈamu hopiˈnonohinofe sɨmehomo huno kiyohoho. Olo hwe uhwonalokune lohwaˈu ntisohumo uhwosopeenehwono.

25 Oso hwe huhwo sohwo Jutasɨye *apousel* syoho womano. Syoho hiso Jutasɨmo kɨko uyahonɨngkini Jutas syoho wopɨngoso ulɨkoˈmanto nɨhuˈnahone tɨkanomo umentisofoho.

26 Anɨtumo ose ulontɨfi hofɨko sojo weˈe soˈnji syohiˈnyo yontɨfi Matiyasɨmo uhwosopoˈmentohofofoho. Hwe huhwo sohwo kako Jisasɨye *apousel* aho hopiˈnono sɨfe mtaˈni angaˈnohino sohwanji humamotofofoho.

2

Anɨtuye Towahuno pmmentisofoho.

1 Oso Sɨkuno Engo iyoho humayoˈne *Pentikous* * osomo aˈamu Jisasɨmo inɨngkawoˈnɨngkohofoso ango fipo uhuˈmokumentohofofoho.

2 Osopo nuhuˈmokahonɨngkofi tɨˈmayo yoka paˈnɨngo ahwomo mtaˈango hoˈnonto ango uhuˈmokumentohofo somo uhulaˈoˈmentisofoho.

3 Oso aˈamuso oso tɨˈmayo yoka upaˈontɨfi uhwonɨmentohofoso tɨˈmelanyo hopa yonto oso hiso mtɨhupo mtɨhupe lohofonto aˈamu nohumentanɨngkofo somo aˈapahopo humolawopmmentisofoho.

4 Oseso Anɨtuye Towahuno Wopɨngo aˈamu somo ifeehuˈmokasi lohofonto hungkuno kengo kengo nomˈne aˈamufe mampaho paˈnyo hofɨkoe mangomo umasiyahonɨngki hofɨko hungkuno kengo kengo lɨmentohofofoho. Oso hungkunoso Towahuno Wopɨngoso umentisofoho.

5 Juta aˈamu hwaho kengo kengoponta'ango Mousesɨye honɨngkano hungkunomo inɨngkamotofoso Jelusalem humamentohofofoho.

6 Oso tɨˈmayo yoka hiso hoˈnɨngkahonɨngki aˈamu Jelusalem humamotofoso nupaˈontɨfi aˈamu piˈnɨngo engo oso angopo komoˈno uhuˈmokumentohofofoho. *Apousel* sohwa hungkuno kengo kengo lontanɨngkofi aˈamu hopiˈnonohinoso hofɨkoe mango hungkuno lɨmotofoso upaˈnɨmentohofofoho.

7 Nupaˈontɨfi yomo yontɨfi huno piˈnɨngo engo syafɨhuˈmentohofi, Olo pipilɨkeno. Oso aˈamu hungkuno kengo kengo lalokwofo lohwa Ngkalilintaˈango hwafoho.

8 Nakwoe hungkuno kengo kengo loso naˈuja aswo nemaˈmentohofo osohonta upaˈnɨmentɨhwone paˈnyofoho. Oso hiso pipilo.

9 Nakwo kengo kengopo ntaˈnɨngoˈnwoho. Patiya, Mitiya, Elam, nomˈne aˈamu Mesopoutemiyantaˈango, nomˈne Jutiya, Kapotousiya, Pountos, Esiya,

10 Fɨlijiya, Pamɨfiliya, Ijip, Lipiya, Sailini mafone sopo nomˈne Loum mtaˈango hnˈnwi humalohwono.

11 Nakwo aˈamu Juta hnˈnnonji nomˈne aˈamu kengoso nakwoe yahinomo inɨngkowalokwofo soˈnji, Kɨlitnntaˈangoso Alepiyaˈnjoso nakwo hopiˈnonohino

* **2:1:** Oso iyoho homayo sɨkunoso sɨkuno ***fifɨtiso*** (50) Anɨtu Kako Aˈamu Isɨlael somo Uyakoloˈmentiso somneˈno Syafɨsiyo Sɨkuno Engo somo humantɨfe sohonta ***Pentikous*** imofapɨwoˈnɨngkisofoho.

hn'nwi yo'mayo wonyoangkafo An+tu iwo'n+ngkiso so'no nakwoe hungkuno kengo kengoso upo'nalokuhwono.
12 Ose syaf+syont+fi yomo yomo yont+fi huno engo syaf+syont+fi ul+mentohofi, Oloso pipilo.
13 A'amu fehohnjo sitofo ole ul+mentohofi, olo hwe lohwa An+tuye hungkuno nelalokwofo lohwa hof+ko mijo iyoho'njo niloho'nont+fi kolalokwofo. Ose ul+mentohofofoho.

Pita kako An+tuye hungkuno lut+hwamentisofoho.

14 Pita *apousel* aho hopi'nono s+fe mta'ni anga'nohino sohwanji nol+kafonto mango engo ul+mento, Sekwo Jutiyanta'ango soku a'amu Jelusalem humalofo s+kunonji nje hungkuno wasel+monne'no yohono. Sekwo upa'n+mno.
15 Ole lolalokwofo, Hwe lohwa mijo iyoho'njo niloho'nont+fi kolalokwofo. Ose lolalokwofo. Awonoho. Ose'maho. Olo mofehi'nyo'njoho. A'amu mofehi'nyo'nji mijo iyoho'njo manyo hwafoho.
16 O'o hohonta Jouel hwe An+tuye hungkuno l+mojo sohwo olo hilo so'no l+mentisofoho. Kakoe hungkunoso olohonta ne imo'nalofoho. Jouel ole mt+'mokumentisofoho.
17 An+tu hohonta ole ul+mento, S+kuno moi'wo imo'nyoso mofone sohonta nje Towahuno sofe yokumpohn'nyoso a'amu hopi'nonohinomo uyonefoho.
Sekwoe hwomu sohwanji mu sopeenji hof+ko An+tuye hungkuno ul+fitnnefoho.
Hwe songo sohwamo ngko wojo uhwonyo pa'n+ngo yo'mayo so'no ut+hwamnefoho.
Hwe a'mane sohwa wojo uhwon+fitnnefoho.
18 U, nje Towahunoso nje hwe moya'mi syoho ntohofiyo somo uy+mnefoho.
Ose uyohon+'mo hof+ko nje hungkuno nal+fitnnefoho.
19 Sekwo ahwomo ajwo lopo t+mo uhwon+ngkujo'no nom'ne kengoso set+hwamnefoho.
Olo hwaho lopo yo'mayo kengo wonyoangkafoso nomt+'mokumnefoho.
Oso kengoso hon+yo'nji toho'nji t+kayo hujenjemo'nji nomt+'mokumnefoho.
20 Olo mofehi'nyolo s+kwo'mno imo'n+ngkuhwosi s+kuno meefonefoho.
Hamnoso hon+yo'nohino imo'nonefoho.
Olo hiloso nuhwon+ngkuji u nje S+kuno Engoso imo'nonefoho.
21 Oso hohosohonta hwe fihwa hwoya'mi fifa ngkine'no joho nt+kujo somo ut+ma'mnefoho.
Nje a'amu imo'n+fitnnefoho.
Oso hungkunoso Jouel mt+'mokumentisofoho.
22 Sekwo a'amu Is+lael soku, olo hungkuno haloho upa'n+mno. Jisas Nasalet nta'ango oso huno sekwo huno moi'wonoho. An+tu Jisas+mo kakoe yokumpohn'nyo uya-hon+ngki olo hwaho lopo Jisas yo'mayo kengo wonyoangkafoso net+hwamentisofoho. Oso hiso nuhwonontani nakwo huno naimentisoso Jisas An+tuye Hwomu Ne hweho.
23 An+tu kako hohonta huno ole, Nje hwomu a'amufe wonyo'ne poyo pe'nyo'ne hwahopo uhwat+monne'no yohono. Ose syaf+hu'mentisofoho. Oso'no olo hwe lohwo An+tu sekwoe ahomo ho'nahumentisofoho. Ho'nosyahon+ngki sekwo a'amu Loum somne'no ipemotasont+fi hof+ko iyo hwojiyaf+ku'nnyo somo fon-jinto'ofahumentohofofoho.
24 An+tu kakoe hwomumo poyo pe'nyo yahino tohino somta'ni is+hutofomanto apa'no songo ul+ka'mentisofoho. Jisas sohumo sokimo somo mokil-opm'mokumentisofoho.
25 Hohonta Ntefit ole mt+'mokumentisofoho.
Nje Hwe Engo sohwo kako ngko'nji mofonepo humaso sohumo ngko uhwon+wo'n+ngkohefoho.

Kako nje aho angahohnta'ni humaso sohune'no ngko mopɨwahu'mnehono.
Yo'mayo nom'neso ngkimo milojanɨmofonehoho.
26 Hiso'no nje sɨmeho wopɨngo nɨmo'nɨngkohoho.
Nje mampaho Anɨtuye yofe ho'nomayo'nefoho.
Ngko poyo pe'nɨme sohonta iyoho mannonefoho. O'o, ngko Anɨtumo uhwonɨmnefoho.
27 Nje huyo'mangoso tɨkanomo humayo'ne nɨsɨkwajiyo'eno.
Jɨje hwomufe a'apaho piso imo'nyo'eno.
28 Songo humayo'ne honɨngkano ntɨhwahino.
Kɨko ngko'nji humayo so'no nje sɨmeho wopɨngo nɨmo'nɨngkohoho.
Ntefit hohonta ose mtɨ'mokumentisofoho.
29 Nje a'amu soku, olo hungkuno Ntefit mtɨ'mokumentiso so'no yolohoso waselɨmo. Ntefit kakine'no mtɨ'mokumentiso'maho. O'o, kako poyo pe'nɨngkahonɨngki hofɨko ijopijisyahumentohofofoho. Kakoe pi'nɨmomo olo hwaho lopo weho. Nakwo tɨmo uhwonɨwo'nɨngkuhwono.
30 Ntefit kako Anɨtuye hungkuno lɨmojo hweho. Anɨtu Ntefitɨmo ulɨmento, Jɨje imu hwe yofe engo'njo jɨje yofe pa'nyo imo'nɨngkɨhwosi a'amumo umokosyohumane hweho. Ose ulahonɨngki Ntefit kako huno umentisoso oso hungkuno hiso ne imo'nonefoho.
31 Hohonta Ntefit yo'mayo Anɨtu yone'ento uhwonɨmentisoso oso'no hwe Anɨtu uhwosopo'mentiso sohwo poyo nope'nɨngkuhwosi apa'no songo nolɨkafone so'no lɨmentisofoho. Ole mtɨ'mokumento,
Kakoe huyo'mango tɨkanomo humayo'ne nusɨkwajiyo'eno.
Kakoe a'apaho piso imo'nyo'eno.
32 Oso hwe huhwo sohwo Jisasɨyoho. Anɨtu nto ulɨka'mentiso lohumo nakwo uhwonɨmentɨhwone. Osohune'no lalokuhwono.
33 Kako ahwomomo nokotasonto osopo Anɨtuye aho angahohnta'ni nto humantono. Hohonta kako ole nto nalɨmentisofoho. Ngko Anɨtuye Towahuno Wopɨngo wosejapmmo. Jisas ahwomomo nosahonɨngki Mpohwo kakoe Towahuno uyahonɨngki Jisas Towahuno hiso nehwojahonɨngki olohonta hungkuno mampaho kengo kengo so'nji selɨhwoneso yo'mayo yɨhwoneso hwapɨngo Anɨtuye Towahuno nehulo'ofalofoho.
34 Upa'nɨmno. Ntefit oso hungkunoso kakine'no mamtɨ'mokummentisofoho. O'o, kako ahwomomo masɨmmentisofoho. Ole mtɨ'mokumentono,
Anɨtu nje Hwe Engo Kɨlais Anɨtu nakwoe hwahopo uhwatɨmentiso sohumo ole ulɨmento,
Kɨko nje aho anga sohohnta'ni fosyohumaho.
35 Osopo kɨko nohumahoji ngko jɨje mango sohwamo jɨje sɨfɨki'nyo'mo enjwa'mo wakuhumotɨ'monnoho.
36 Oso'no sekwo a'amu Isɨlael soku, huno ito'no fɨsyafɨhupmno. Olo Jisas huhwo sohwo sekwo iyo hwojiyafɨku'nnyopo fonjinto'ofahumentohofo lohune'no Anɨtu Hwe Engo nemokosyohumayo'ne sohumo umokumentisofoho. Olo hwe lohwo Kɨlaisɨyoho. Pita ose ulɨmentisofoho.

Hwe moya'mi pi'nɨngo engoso sɨmeho yɨwalo'mokahonɨngkofi mijo kiyoma'mentohofofoho.

37 A'amuso olo hungkunolo nupa'nontɨfi sɨmeho tango mɨkunɨmposo umentisofoho. Pita'nji *apousel* nom'ne sohwanjimo ulɨmentohofi, Ou, hwe sɨfahwe, nakwo pipi yanehwono.
38 Ose ulahonɨngkofi Pita ulɨmento, Sekwo a'amu anga'no anga'no honɨngkano wonyo foho'naopmno. Anɨtuye hungkunomo tɨfi finɨngkamno. Jisas kako jɨje wonyo wae yakumofɨhwosi kakoe a'amu ne imo'nɨngkohojo'no a'amumo utɨhwayo'ne mijo wokiyosemapɨfe. Ose ikujo'no kakoe Towahuno Wopɨngo wosejapmmontonoho.

39 An+tu sel+mento, Nje Towahuno Wop+ngo wosejapmmo. Oso hungkunoso sekwo'ne'nji sekwoe mehomi mne'nji a'amu hwaho kengoponta'ango oso'ntnne'nohinofoho. A'amu hopi'nonohino nakwoe Hwe Engo An+tu kakine'no joho ulalokwofo soku kakoe Towahuno Wop+ngo wosejapono.
40 Pita ose ulonto, hungkuno nom'ne pi'n+ngo engo ulonto, ul+mento A'amufe hon+ngkano wonyomne'no i'waho fiy+mno. Tohino engo nomapitoho. Sekwo An+tumo fin+ngkamno.
41 Ose ulahon+ngki a'amuso nupa'nont+fi oso hungkuno somo in+ngkowahon+ngkofi mijo kiyoma'mentohofofoho. Oso s+kuno somo a'amu *t+li tausen* (3,000) An+tumo s+meho uy+mentohofoso An+tuye a'amu ne imo'n+mentohofoho.

A'amu Jisas+mo in+ngkawo'n+ngkohofo sofe yahino songo wonyoangkafo ma'mentohofofoho.

42 An+tuye a'amu ne imo'n+mentohofoso *apousel* sohwa An+tuye hungkuno lut+hwentan+ngkofi hof+ko upa'n+motofofoho. Hof+ko nuhu'mokont+fi ufo'ma'n+motofofoho. Hof+ko wosopayo afapo nta'ni nonont+fi † An+tumo jomo ul+motofofoho.
43 An+tu kakoe yokumpohn'nyo *apousel* sohwamo uyahon+ngki hof+ko yo'mayo kengo wonyoangkafoso imentohofofoho. A'amuso oso hiso nuhwonont+fi pisopisaho mjal+m+went+fi iyoho'nji yomo yomo'nji imentohofofoho.
44 A'amu Jisas K+lais+mo s+meho hi'ntnnono umotofoso afapo nohumant+fi hof+koe ho'yango yo'mayoso nem'nohino afafoho.
45 A'amu ho'yango'njo hwaho'njoso oso hiso a'amu nom'ne somo uyont+fi hamniyoho nomant+fi umofonyo inyo somo yano ulohmmentohofofoho.
46 Hof+ko s+meho yano inont+fi s+kuno huhwo huhwi An+tuye ango engo somo nuhu'mokont+fi An+tuye yofe ho'noma'motofofoho. Hof+ko wopayo nom'ne ango kengo kengomo nonont+fi hof+kine'no huno mosyaf+siyo'njo yont+fi nom'ne a'amumne'no syaf+hu'motofofoho. Oso'no hof+ko s+meho wop+ngo'nji humamotofofoho.
47 Wop+ngo nohumant+fi An+tuye yofe ho'noma'motofofoho. A'amu hisomne'no hwe moya'mi nom'neso ul+motofi, An+tuye a'amu neso wop+ngo'nohinofoho. S+kuno huhwo huhwi a'amu nom'neso An+tuye hungkuno nupa'nont+fi s+meho uyont+fi in+ngkamotofofoho. An+tuye a'amu neso pi'n+ngo engo imo'n+mentohofofoho.

3

Hwe s+fe wonyo'njo sohwo wop+ngo imo'n+mentisofoho.

1 S+kuno fihwi Pita'nji Joun'nji siko An+tuye ango engo somno s+mentis+yofoho. Osopo akupo'nyo so'nji (3 *k+louk*) a'amu pi'n+ngoso An+tumo jomo ujo'ne uhu'mokumotofofoho.
2 Kuso somne'no ole l+wo'n+ngkohofi wonyoangkafoponoho. Hopo sopo hwe fihwo s+fe kokato'nnyo'njo kona'wohi aswo mta'ni osenohini ma'mentiso sohwo humunyoponoho. S+kuno huhwo huhwi huhwo sohwoe a'amuso intokwasont+fi osopo itofasiyo'nohini imotof+hweho. A'amu ango engo somo nohotoswahon+ngkofo sohonta hwe huhwo sohwo hamniyoho jomo ul+mojo hweho.
3 Osopo s+fe wonyo'njo sohwo nohumanto uhwon+mentisoso, Pita'nji Joun'nji woswanji yontan+ngki uhwononto ul+mento hamniyoho we'e ntapinyo.
4 Ose ulahon+ngki Pita'nji Joun'nji siko t+mo yokumpohn'nyo uhwononji ul+mentisi, K+ko t+mo fehonyo.

---

† **2:42:** A'amu p+'n+ngo engo huno'njo Jisas K+lais+mo in+ngkunyoso n+hu'mokont+fi wopae n+mentohofofoho. Osohonta wopayo moi'wo nont+fi hof+ko hunso Jisas+ye m+kufo'nji hon+yo'nji ne'no syaf+hu'motofofoho.

5 Ose ulahon+ngki hwe huhwo sohwo hamniyoho wontopanjiyo'ne fohonto uh-
won+mentisofoho.
6 Pita ul+mento, Ngko hamniyoho ane hwo'nyoho. Nom'neso wokijapmmo. Jisas
K+lais Nasaletnnta'ango sohwoe yokumpohn'nyo'nji wakil+monne'no yohono. Hano
fiyo.
7 Ose ulonto kako kakoe aho nomanto ul+ka'mentisofoho. Ose ul+kofahon+ngki hwe
huhwo sohwoe s+fe yokumpohn'nyo imo'nonto noswol+kofawento hano umentiso-
foho.
8 Siko'nji ango engo somo noswont+fi hwe huhwo sohwo l+kofahm'nyo yonto
An+tumo isamoyoka ul+mentisofoho.
9 A'amu ango engo somo nohumant+fi uhwon+mentohofoso, hwe huhwo sohwo
l+kofahm'nyo yonto An+tumo isamoyoka ulahon+ngki uhwonont+fi
10 ole syaf+hu'mentohofi, U olo hwe s+fe kokato'nnyo'njo lohwo hoku'yopo humanto
hamniyoho'no jomo l+mojo hweho. Oso hunoso uyahon+ngki yomo yomo yont+fi
pisopisaho l+mentohofofoho.

An+tuye ango engo somo Pita hungkuno lut+hwamentisofoho.

11 Hwe huhwo sohwo Pita'nji Joun'njimo aho kehon+ngkofi hwe moya'mi hopi'nono
hano kunto kunto'no went+fi kontolompo'ango somo uhu'mokumentohofofoho. Oso
kontolompo'ango somo Soulomoun+yefoho l+motofofoho.
12 Osopo uhu'mokahon+ngkofi Pita nuhwononto ul+mento, Sekwo a'amu Is+lael soku,
yomo yomo peho'no yohofo. Nekumo t+mo yokumpohn'nyo peho'no ehonalokwofo.
Sekwo huno ole laseyohoho, Hikoe yokumpohn'nyo mta'ni hwe lohwo wop+ngo
imo'n+ngkohoho. Huno ose laseyohoho.
13 O'o, Ap+lohamja Aisak+ja Jekoup+ja nakwoe ajuyohwosafe An+tuyoho. Osohwo
kako kakoe syoho ulohofiyoso Jisas+ye yofe ho'nomayo'nohinofoho. Oso huhwo
sohumo sekwo nokent+fi a'amu Loum sohwafepono ipemotosahon+ngkofi osopo Pailot
us+huto'mto yahon+ngki sekwo nakwolaho ul+mentohofofoho.
14 Oso Jisas huhwo sohwo hon+ngkano wonyo ane hweho. Wop+ngo'nohino
hweho. Osohumo nakwolaho ulont+fi hwe wonyo a'amumo fonjahumentiso so-
hune'no Pailot+mo jomo ul+mentohofo kuyoho.
15 Ose ulont+fi sekwo yo'mayo songo humayo hwap+ngo sohumo sekwo a'amu Loum
somo uyahon+ngkofi hof+ko fonjahumentohofofoho. Nofonjosyahon+ngkofi An+tu
apa'no ul+ko'mentisofoho. Oso hiso'no nekwo nuhwonontayo olohonta hungkuno
hiso'no selalokuhwoyo.
16 Nekwo Jisas+mo s+meho hi'ntnnono uyahon+ngkuhwoi Jisas+ye yokumpohn'nyo
olo hwe lohumo wop+ngo imokohoho. Sekwo olo hwe s+fe kokato'nnyo lohumo huno
moi'wonoho. Olo s+meho hi'ntnnono Jisas+mo uyalokuhwayo loso Jisas mta'angofoho.
Olo hiloso hwe sohumo wop+ngo umokahon+ngki uhwonalokwofo.
17 Nje a'amufo, sekwo sekwoe hwe engo sohwanji Jisas+mo fonjahumentohofo so-
honta huno ito'no mosyaf+siyo'njo imentohofo kuyoho. Oso'no ngko huno n+yohoho.
18 Hohonta a'amu An+tuye hungkuno l+motofo sohwamo An+tu ul+mento, Hwe
uhwosopo'mentohe sohwo tohino engo manefoho. Ose ulahon+ngki a'amu somo
ul+mentohofofoho. Sekwo Jisas+mo fonjahumentohofo sohonta oso hungkuno hiso ne
imo'n+mentisofoho.
19 I oso'no olohonta sekwo huno f+kwesyaf+hupmno. Sekwoe s+meho y+wolo'mo
filohopmno. Sekwo s+meho y+wolo'mokukujo'no An+tu sekwoe wonyo wae
weesemo'mtonoho.
20-21 Wayo yasemof+hwosi kakoe yokumpohn'nyo'nji s+meho wop+ngo'nji wose-
japmmontonoho. Hohonta An+tu nakune'no fohu'n+mentisoso nefo'mayo'ne kakoe
hwomu Jisas+mo uhwosopo'mentisofoho. An+tuye hungkuno l+motofo sohwa yo'mayo

lɨmentohofo so'no ito'no imo'nyo'ne Jisas ahwomomo hontohumaho. Moi'wo imo'nɨngkɨhwosi nopone hweho.
22 Hohonta Mouses seyakwosamo ulɨmento, Hwe Engo Anɨtu sekwo'njo mta'ango fihumo wamɨhwosopo'mtonoho. Anɨtuye hungkuno selohe sohwo ngko pa'nɨngo hweho. Oso hwe huhwo sohwoe mangomo sekwo haloho ito'no upa'nɨngkuno.
23 Hohosohonta a'amu oso hwe huhwo sohwoe hungkunomo haloho maposo'njo ifijoso Anɨtu oso a'amu somo kengopo uhumajososo nɨhu'nahone wae umontonoho. Mouses ose ulɨmentisofoho.
24 Anɨtuye hungkuno lɨmotofo sohwa Samuelɨjanji nom'ne tɨfinjo sohwanji hofɨko olo sɨkuno lomne'no lɨmentohofofoho.
25 Oso a'amu Anɨtuye hungkuno lɨmotofo sohwa sekwo hofɨkoe imu kuyoho. Oso'no oso hungkuno Anɨtu seyakwosamo ulɨmentisoso sekumne'nefoho. Anɨtu Apɨlohammo ulɨmento, Jɨje imu sohwa mta'ni hwe fihwo a'amu hopi'nonohinomo wopɨngo ulohofonefoho. Ose ulɨmentisofoho.
26 Oseso Anɨtu kakoe hwomu Jisasɨmo uhwosopento sekumne'no wopɨngo selohofo'ne kaki'no uhwatɨmentisofoho. Kako ole umo'nalofoho, Sekwo a'amu anga'no anga'no honɨngkano wonyomo hohujo ikinjaofɨkujo'no ngko wopɨngo uloho'mo. Ose lalofoho.

4

Pita'nji Joun'njimo impe intofahumentohofofoho.

1 Pita'nji Joun'nji a'amu somo oso hungkunoso ulontanɨngki a'amu tajo ango syoho'njo sohwanji a'amu tajo angomjo uhwontohumayo sohwafe hwe engo so'nji a'amu Satɨyusi sohwanji i'mofapmmentohofofoho.
2 I'mofapontɨfi sɨmano hintotohino umnɨmentisofoho. Hwapɨngoso Pita'nji Joun'nji siko a'amu somo Jisas poyo pe'nɨmentiso sohwo apa'no songo lɨka'mentisofoho lutɨhwamentisiyefoho. Oseso a'amu hopi'nono poyo pe'nɨfijoso hwangku nolɨkapitnnefoho.
3 Sɨmano hintotohino umnɨngkahonɨngki mofehi'nyo ukwo'mokumonto yahonɨngki oso a'amu sohwa Pita'nji Joun'njimo mo'nɨngkanta hungkuno ulane'entɨfi impo'angomo intofahumentohofofoho.
4 Oso'no a'amu Pita'nji Joun'njiye hungkuno upa'nɨmentohofoso fehohnjo sikoe hungkunomo haloho yontɨfi Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono uyɨmentohofofoho. Oso a'amu we'e pi'nɨngo'maho. Oso hwe huhwo sohwa *faif tausen* (5000) hwafoho.

Hwe yofe engo'njo sohwafe tɨmo sopo Pita'nji Joun'nji loho'mentisiyefoho.

5 Mo'nɨngka imɨngo'nji a'amu yofe engo'njo sohwanji, Jutafe hwe engo sohwanji a'amu honɨngkano hungkuno lutɨhwamotofo sohwanji hofɨko Jelusalem uhu'mokumentohofofoho.
6 Hofɨko nuhu'mokontɨfi a'amu nom'ne sohwanji hungkuno lɨmentohofofoho. A'amu nom'ne sohwa ole, Anas, hwe yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwo'nji, Kaiyofasɨjanji, Jounjanji, Alekɨsanta'njoho. Nom'ne a'amu Anasɨye temtitofomjo sohwa hofɨko'nji uhu'mokumentohofofoho.
7 Hofɨko Pita'nji Joun'njimo hofɨko'njo ajwo lopo uhumajontɨfi ulɨmentohofi, Oloso pipi imasiyoto. Tɨhwoe yokumpohn'nyo'nji tɨhwoe yofe'nji umokumahnnoto, hwe wopɨngosofo.
8 Ose ulahonɨngkofi Anɨtuye Towahuno Wopɨngo Pitafe sɨmehomo uhulo'ofahonɨngki Pita ulɨmento, Sekwo hwe engo Isɨlaelnta'ango sohwasi,
9 olohonta sekwo a'amu sɨfe wonyo'njo sohumo wopɨngo umokumalohwoyo so'no ehonɨngkohofotaho.

10 Oseso sekwo hopiˈnono huno waseyono. Aˈamu Isɨlael hopiˈnonohinoso huno wosyafɨhupɨfe. Jisas Kɨlais Nasaletnntaˈango sohwoe yokumpohnˈnyoso olo hwe lohumo wopɨngo umokahonɨngki kako nakwoˈnjopo lohofoho. Oso Jisas huhwo sohumo sekwo iyomo fonjintoˈofosyahonɨngkofi Anɨtu poyo peˈnyo sohumo apaˈno ulɨkoˈmentisofoho.
11 Olo sojo engkwosaho paˈnyo ango injuwoˈnɨngkohofo sohwa hofɨko wonyofoho lontɨfi hoˈnaoˈmentohofofoho.
Oseso olohontajo olo engkwosaho loso angomo sosofitofoˈne hwapɨngohwo imoˈnɨngkohoho.
Aˈamu hohonta hungkuno mtɨˈmokumentohofoso olo hungkuno Jisasɨmneˈno mtɨˈmokumentohofofoho.
12 Nomˈne hwe nefoˈmayoˈne olo hwaho lopo mohumunyoponoho. Anɨtu nomˈnehumo aˈamu nakwoe wonyo wayoˈne muhwosopoˈmmentisofoho. Oˈo, Jisas kakoˈnohino hweho. Pita ose ulɨmentisofoho.
13 Ose ulahonɨngki hofɨko Pitaˈnji Jounˈnjiye yokumpohnˈnyo losomo uhwonontɨfi huno syafɨhuˈmentohofi, Olo hwaˈu siko ifalifaliyo mamtɨˈmokiyo hwaˈuyoho. Weˈmjo paˈnyo hwaˈuyoho. I osoˈno siko iyoho munɨngkohoyohoho. Jisasɨye yokumpohnˈnyo maˈmasiyo hwaˈuyoho.
14 Ose syafɨsyontɨfi uhwonɨmentohofoso hwe wopɨngo umokumasiyo sohwo sikoˈnji lohofontanɨngki uhwonontɨfi hofɨko hungkuno ane hwafoho.
15 Oseso Pitaˈnji Jounˈnjimo ulɨmentohofi, Siko mempono swohosɨsi osopo fosyohumunyo.
16 Ose ulontɨfi hnnɨmentohofi, Olo hwe lohwaˈumneˈno pipi yanehwono. Olo hwaˈu olo wonyoangkafo loso yahonɨngki aˈamu hopiˈnonohino Jelusalem humalofoso oloso huno uyohoho. Nakwo oloso hiyaso pipi yaneˈelo. Awonoho.
17 I osoˈno olo hungkuno nonje nonje hoˈnɨmuyoˈeno. Nakwo hungkuno yokumpohnˈnyo ole ulano. Nomˈne hungkuno Jisasɨmneˈno nomˈne aˈamu somo nulohosiloho.
18 Ose hnnontɨfi sikimneˈno joho ulontɨfi ulɨmentohofi, Siko nomˈne aˈamu somo Jisasɨye hungkuno nulohosiloho. Yoˈmayo Jisasɨmneˈno lutɨhwahosiloho.
19 Ose ulahonɨngkofi Pitaˈnji Jounˈnji siko ulɨmentisiyo, Nekwo Anɨtuye hungkuno hoˈnaofososo sekwoe hungkunomo tɨfi senɨngkowasoso Anɨtu kako huno pipi uyɨmtolo. Sekwo huno pipi seyohoho.
20 Yoˈmayo wonyoangkafo Jisas imentiso uhwonɨmentɨhwoyoso hungkuno wopɨngoˈnohini upaˈnɨmentɨhwoyoso oso hisoˈno nomˈne aˈamumo mujoso pipilo. Awonoho.
21 Ose ulahonɨngki hofɨko hungkuno nomˈne tangoˈnjo ulontɨfi Mpanino ulɨmentohofofoho. Hofɨko aˈamumneˈno iyoho unɨmentisofoho. Hwapɨngoso aˈamu hopiˈnono olo hilo soˈno Anɨtuye yofe hoˈnomaˈmentohofofoho. Osoˈno Pitaˈnji Jounˈnjimo tohino uyɨhwaloho.
22 Olo hwe lohwo wopɨngo umokumasiyo lohwo kako hwe engo hweho. Kakoe soswo *fouti* (40) yakoloˈnoho.

Aˈamu Jisasɨmo inɨngkawowoˈnɨngkohofoso Anɨtuye hungkuno yokumpohnˈnyo lohofɨhwasi lutɨhwaneˈentɨfi Anɨtumneˈno jomo ulɨmentohofofoho.

23 Pitaˈnji Jounˈnji nowenji sikoe aˈamuˈnjopo iˈmofawenji oso hungkuno hiloso ulɨmentisiyefoho.
24 Aˈamuso nupaˈnontɨfi hofɨko sɨmeho yano inontɨfi Anɨtumo isamoyoka ole ulɨmentohofi, Ou Mpohwo, kɨko enemokosyohumayo hwosoho. Kɨko ahwomoˈnji hwahoˈnji mtɨˈmokumentohino hwosoho. Kɨko ayoˈnji yoˈmayo songo humayoso mtɨˈmokumentohino hwosoho.

25 Hohonta jɨje Towahuno Wopɨngo sohwo jɨje hungkuno nakwoe ajuyohwo Ntefit jɨje syoho kilohofiyo sohwoe mangomo mufohotofahonɨngkini Ntefit ole ulɨmento,
A'amu kengo kengoso sɨmeho tohino peho'no umnalofoho.
Nakwoe a'amu huno ito'no mosyafɨsiyo'njo peho'neto.
26 Hwe yofe engo'njo sohwa hontohumamentohofofoho.
Hofɨko'nji a'amu hwaho mokosyohumayo sohwanji nuhu'mokontɨfi hungkuno nano mtitofontɨfi lɨmentohofi,
Anɨtu'nji oso hwe uhwosopo'mentiso sohwo'njiye syohomo nakwo wae uyano.
Ose lɨmentohofofoho.
27 Oso hungkuno ne imo'nɨmasofoho. Olo ango lopo Heloutɨ'nji Pountiyos Pailotɨ'nji a'amu kengo so'nji a'amu Isɨlael so'nji nuhu'mokontɨfi Jisas uhwosopo'mentohino sohumo fonjane'entɨfi imentohofofoho.
28 Oso hiso'no hohonta kɨko nohumanji yo'mayo ne imo'none so'no lɨmentohinoso olohonta oso a'amuso jɨje hungkunoso ne imokumalofofoho.
29 I olohonta Mpohwo oso hungkuno yokumpohn'nyo nalɨmalofoso upa'nɨmahnno. Jɨje hungkuno lɨwo'nyo sohwona'nɨmo yokumpohn'nyo fisosofitofonesyohumaho. Oso'no nakwo jɨje hungkuno lontanɨngkuhwasi iyoho monanonehoho.
30 I oso'no nakwo jɨje hungkuno lontanɨngkuhwaso'no kɨko a'amu mnokino'njo somo wopɨngo umojo. Yo'mayo wonyoangkafoso jɨje hwomu Jisasɨye yokumpohn'nyo'nji noho fiyo.
31 Anɨtumo ose ulahonɨngkofi oso ango humamentohofo sopo mo'mayo yonto Anɨtuye Towahuno Wopɨngo hofɨkimo ifehu'mokahumentisofoho. Ifehu'mokahumentisoso hofɨko Anɨtuye hungkuno yokumpohn'nyo ulontɨfi iyoho munɨmmentisofoho.

Jisasɨye a'amu neso hofɨko yo'mayoso inɨmentohofofoho.

32 A'amu hopi'nono Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono uyɨwo'nɨmentohofoso sɨmeho inontɨfi a'amu fihwo ole huno mosyafɨsiyo'njo imentisofo, Oloso nje'nohinofoho. A'amufe'maho. O'o, oloso huno mosyafɨsiyo'njo imentisofoho. Yo'mayo hopi'nononino hi'njoso a'amu somo inɨmentohofofoho.
33 *Apousel* sohwa a'amu somo Hwe Engo Jisas lɨka'mentiso so'ne hungkuno ne'nohino ulontɨfi Anɨtuye yokumpohn'nyo utɨhwayo'ne yo'mayo kengo wonyoangkafoso imentohofofoho. Anɨtu a'amumo wopɨngo'nohino uloho'mentisofoho.
34 Hohosohonta a'amu hiso umofonyo miyofoho. A'amu hwaho'njoso ango'njoso yo'mayo ho'yango'njoso nom'ne a'amu somo yano uyontɨfi hamniyohoso *apousel* sohwamo umentohofofoho.
35 *Apousel* sohwa oso hamniyoho nomantɨfi a'amu umofonyo iyo somo yano ulohmmentohofofoho.
36 Hwe fihwo kakoe yofe Jousepɨyoho. *Apousel* sohwa nom'ne yofe ole mulɨmentohofi, Mponopasɨyoho. Yofe hiso yɨwolo'mo ole, Sosofitofɨhwe hweho.
37 Olo hwe huhwo sohwo Lifaiye temtitofo mta'ango hweho. Hwaho Saipɨlos nta'ango hweho. Hwe nom'nehwo oso hwe huhwo lohwo sohwoe hwaho mpe nulohofahonɨngki hamniyohoso Mponopas nomanto *apousel* sohwafe sɨfɨki'nyo'mo ho'nahumentisofoho.

5

Anonaiyasɨ'nji Sofaila'nji siko Anɨtumo hwasyo ulɨmentisiyefoho.

1 Hwe fihwo kakoe yofe Anonaiyas kakoe apefe yofe Sofaila, siko hwaho hi'njo ya'uyoho. A'amu nom'neso sikinta'ni oso hwahoso mpe uloho'mentohofofoho.

2 Siko hamniyoho nomanji fehohnjo sikoˈne hiyaso mokosyohumanji fehohnjo Anonaiyas kako *apousel* sohwafe sɨfɨkiˈnyoˈmo hoˈnahumentisofoho.
3 Oso hiso Pita nuhwononto ulɨmento, Anonaiyas, Setenɨye hungkunomo inɨngkawenji hamniyoho fehohnjo hiyaso mokosyohumanji Anɨtuye Towahuno Wopɨngomo hwasyo ole ulohino. Hamniyoho hopiˈnono maˈmaleso olenoho. Oso hwasyo ulohino.
4 Jɨje hwaho mpe makilohoˈmmalofo sohonta hwaho hopiˈnono jɨjefoho. Mpe ntokilohoˈmalofo sohonta hamniyoho hopiˈnono jɨjefoho. I osoˈno oso hungkuno sɨmehomoˈmo pehoˈno syafɨsyohino. Kɨko hwe sohwonaˈnnohinomo hwasyo monalohoyohino. Oˈo, Anɨtumo hwasyo ulohino.
5 Ose ulahonɨngki Anonaiyas nupaˈnonto nopɨwasyonto, poyo peˈnɨmentisofoho, Oso hungkunoso hoˈnɨngkahonɨngki aˈamu nupaˈnontɨfi iyoho unɨmentisofoho.
6 Hwe songo sohwa nolɨkafohumantɨfi Anonaiyasɨye pijafomo hwapɨfe ekojɨsasi lohofontɨfi mempo hohntaˈni motawentɨfi piˈnɨmomo ijopijisyahumentohofofoho.
7 Weˈenepi aˈamu poyo peˈnɨmentiso sohwoe ape noswonto yoˈmayoso mupaˈnɨmmentisosi,
8 noswopahonɨngki Pita ulɨmento, Jɨje hwahomneˈno olo hamniyoho maˈmasiyotaho. Ose ulahonɨngki ulɨmento, Eno, osenoho.
9 Ose ulahonɨngki Pita ulɨmento, Kɨko jɨje hwehwoˈnji hiyahusi Anɨtuye Towahuno sohumo yamofo pehoˈno uloho'masiyoto. Upaˈnyo. Hwe songo sohwa jɨje hwehwo sohumo piˈnɨmomo ijopijisyasyontɨfi nto pohofo. Hokuˈyopo lohokwofo. Kikimo womotokuwantɨfeho.
10 Ose ulahonɨngki aˈmusi Pitafe sɨfɨkiˈnyoˈmo pɨwasyonto poyo peˈnɨmentisofoho. Hwe songo sohwa noswapontɨfi poyo peˈnɨmentisosiye pijafomo uhwonontɨfi nomotoswapontɨfi kakoe hwehwoˈnjopo ijopijisyahumentohofofoho.
11 Oso hungkuno hiso nohoˈnɨngkahonɨngki Anɨtuye aˈamu ne soˈnji aˈamu kengo soˈnji nupaˈnontɨfi iyoho unɨmentisofoho.

Yoˈmayo kengo wonyoangkafoso imotofofoho.

12 Yoˈmayo kengo wonyoangkafoso aˈamu *apousel* sohwa utɨhwamentohofo somo aˈamuso uhwonɨmentohofofoho. Anɨtuye aˈamu neso Soulomounɨye kontolompoˈango sopo uhuˈmokumotofofoho.
13 Aˈamu kengo fehohnjoso Anɨtuye aˈamu ne somo uhwonontɨfi lɨmentohofi, Aˈamu Jisasɨmo inɨngkawowoˈnɨngkohofoso wonyoangkafofoho. Ose lontɨfi i hofɨkoˈnji muhuˈmokummentohofofoho. Oˈo hofɨko iyoho unɨmentisofoho.
14 Hwe hwoyaˈmi piˈnɨngo engoso Jisasɨye hungkuno upaˈnontɨfi hungkuno nehopi lontɨfi sɨmeho hiˈntnnono uyɨmentohofofoho. Oso aˈamu hiso Anɨtuye aˈamu ne sɨmoˈmjo soˈnji uhuˈmokumotofofoho. Aˈamu piˈnɨngo engo imoˈnɨmentohofofoho.
15 Aˈamu piˈnɨngoso aˈamu mnokinoˈnjo somo intokwapontɨfi honɨngkanopo itofasi lohofontɨfi ole syafɨhuˈmentohofi, Pita nopɨhwosi kako kote uhumiyofɨhwosoˈno aˈamu mnokinoˈnjoso wopɨngo umoˈnɨfe. Ose syafɨhuˈmentohofofoho.
16 Aˈamu ango kengo mtaˈango Jelusalem mofone soponjoso Jelusalem uhuˈmokumentohofofoho. Aˈamu mnokinoˈnjo, aˈamu sisɨˈmasohoˈnjo towahuno wonyoˈnjo somo itokwapmmentohofofoho. Hopiˈnonohinoso wopɨngo imoˈnɨmentohofofoho.

Aˈamu ahwomomjo sohwo 'apousel' sohwamo impoˈango mtaˈni isɨhutoˈmentisofoho.

17 Hwe yofe engoˈnjo tajo ango syohoˈnjo sohwo kakoe aˈamuˈnji aˈamu Satɨyusi sohwanji yoˈmayo soˈno nupaˈnontɨfi sɨmeho tohino umnɨmentisofoho. Hwapɨngoso aˈamu *apousel* sohwafe yokumpohnˈnyo yoˈmayo wonyoangkafo soˈno

iwo'nɨngkohofofoho. Hofɨko oso yokumpohn'nyo ane hwafoho. Oso'no sɨmeho tohino umnɨmentisofoho.
18 Sɨmeho tohino umnɨngkahonɨngki *apousel* sohwamo aho kentɨfi impo'angomo intofahumentohofofoho.
19 Oso sɨkwo'miyo somo a'amu ahwomomjo sohwo noponto impo'ango hoku'yo somo hwosampento a'amu *apousel* sohwamo mempo hohnta'ni ipemotoswaponto ulɨmento,
20 Sekwo Anɨtuye ango engo somo nowekuji osopo lohofɨkuji olo honɨngkano songomne'no a'amumo filutɨhwamno. Ose ulɨmentisofoho.
21 A'amu *apousel* sohwa oso hungkunoso haloho imentohofoso imɨngo ne'nji Anɨtuye ango engo somo noswontɨfi Anɨtuye honɨngkano songomne'no lutɨhwamentohofofoho.
Oso imɨngo so'nji hwe yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwo kakoe a'amu'nji a'amu Jutafe *kaunɨsol* sohwanji hwe engo hopi'nono nuhu'mokontɨfi impo'angomne'no hungkuno lɨhwatɨmentohofofoho. A'amu impe'njo sohwamo fɨpemotapmno. Ose lɨhwatɨmentohofofoho.
22 Hungkunoso lɨhwojahonɨngkofi a'amu impo'angomo noswontɨfi uhwonɨmentohofoso huno uhwonontɨfi asomo nopontɨfi *kaunɨsol* a'amu sohwamo ulɨmentohofofoho.
23 Ole ulɨmentohofi, Nakwo impo'ango sopo nowentani hano yokumpohn'nyo pito'malofoso uhwonontani, a'amu pɨjwohumayo sohwa lohofontanɨngkofi uhwonɨngkuhwonefoho. I ango ne somo a'amu aneponoho. Huno uhwonɨngkuhwonefoho.
24 Ose ulahonɨngkofi hwe engo a'amu uhwontohumayo sohwo'nji hwe yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwanji oso hungkuno nupa'nontɨfi huno pi'nɨngo engo syafɨsyontɨfi pipi imo'nɨngkohoho syafɨhu'mentohofofoho.
25 Ose syafɨsyontɨfi nohumentanɨngkofi hwe fihwo noswonto ulɨmento Upa'nɨmno. Oso a'amu sekwo impo'angomo intofohumalofo sohwa Anɨtuye ango engo somo nolohofontɨfi a'amu somo lutɨhwalokwofo.
26 Ose ulahonɨngki hwe engo a'amu itokuso'nji mokosyohumayo sohwo kakoe a'amu sohwanji nowentɨfi Anɨtuye ango engo somo i'mofapontɨfi *apousel* sohwamo nomantɨfi ipemotaumentohofofoho. Hofɨko ikujoho mafongku'mmentohofofoho. O'o hofɨko iyoho unɨngkahonɨngki a'amu nom'neso sojo nofongkupitnnehontɨfi *apousel* sohwamo mafongku'mmentohofofoho.

'Apousel' sohwa hofɨko 'kaunɨsol' sohwamne'no hungkuno ujo'neso iyoho munyo'njo imentisofoho.

27 Ose ipemotawentɨfi a'amu *kaunɨsol*ɨ'njopo uhumatɨ'mentohofofoho. Osopo nohumentanɨngkofi hwe yofe engo'njo sohwo ulɨmento,
28 Sɨmo'mo ole selɨmalohwono, A'amu somo yo'mayo Jisasɨmne'no lutɨhwafɨkutoho. A'amu hopi'nonohino Jelusalem humalofoso sekwoe hungkunomo upa'nɨmalofofoho. Ole ulalokwofo. *Kaunɨsol* a'amu sohwa Jisasɨmo fonjahumentohofofoho.
29 Ose ulahonɨngki Pita'nji nom'ne *apousel* sohwanji ulɨmentohofi, Nakwo Anɨtuye mampaho haloho yɨhwasi tɨfi inɨngkayo'nefoho. A'amu hwahoponjo sohwafe hungkunomo minɨngkowanehwono.
30 Sekwo Jisasɨmo iyopo fonjinto'ofahumentohofofoho. I oso'no neyakwosanjiye Anɨtu sohwo Jisasɨ'mo ulɨko'mentisofoho. Songo apa'no umokumentiso hweho,
31 Nulɨkafonto kakoe aho angahohnta'ni uhumojahonɨngki nakwoe Hwe Engo imo'nɨmentisofoho. A'amu Isɨlael hn'nwiye wonyo wayo'ne pe'nɨmentiso hweho. Oso'no a'amu Isɨlael soku, honɨngkano wonyomne'no hohujo ikinjaofɨkuji wonyo hiso wae yasemofɨhwosi honɨngkano nom'ne songo wosejapmmontonoho.

32 Oloso nuhwonontani nakwo Anɨtuye Towahuno Wopɨngoˈnji sohwonaˈni olo hilo soˈno ulɨwoˈnɨngkuhwono. Aˈamu Anɨtuye hungkunomo tɨfi inɨngkayo somo Anɨtu kakoe Towahuno Wopɨngo uyɨmasofoho. Ose ulɨmentohofofoho.

Hwe Ngkomeliyel sohwo 'Apousel' sohwamneˈno hungkuno lɨmentisofoho.

33 Oso hungkuno *kaunɨsol* aˈamu sohwa nupaˈnontɨfi sɨmano hintotohino umnɨmentisofoho. *Apousel* aˈamu sohwamo wofonjano lontɨfi imentohofofoho.

34 Hisoˈno hwe fihwo *kaunɨsol* syohoˈnjo sohwo kakoe yofe Ngkomeliyel * kako aˈamu Falisiyoho. Kako hohontajo honɨngkano hungkuno lutɨhwamojo hweho. Oso hwe huhwo sohumo aˈamu hopiˈnonohinoso kakoe yofe hoˈnomawoˈnɨmentohofofoho. Oso hwe sohwo nolɨkafonto ulɨmento, Aˈamu *apousel* sohwamo mempo hohntaˈni filɨhwajɨmno.

35 Ose ulahonɨngki hofɨko lɨhwojahonɨngkofi Ngkomeliyel ulɨmento, Aˈamu Isɨlael sohwasi olo hwe lohwamo ulohopitnne soˈno huno itoˈno fɨsyafɨhupmno.

36 Hohonta hwe fihwo kakoe yofe Teutas kako ulɨmento, Ngko yoˈmayoso hunoˈnjo hwoˈnyoho. Hwe yokumpohnˈnyo hwoˈnyoho. Ose ulahonɨngki aˈamu fehohnjo *foua hantɨlet* (400) sohwa inɨngkamentohofofoho. Osohonta hwe nemokosyohumayo sohwo kakoe aˈamu itokusoˈnjo sohwa hwe huhwo sohumo nofonjosyahonɨngkofi inomokommotofo sohwa hiyaso humpoˈmentohofofoho. Teutas kakoe hungkuno ne mmoˈnyo hweho.

37 Tɨfi sohonta hwe nemokosyohumayo sohwa aˈamufe yofe mtɨˈmokomayo sohonta hwe nomˈne Ngkalilintaˈango sohwo kakoe yofe Jutas. Osohwo nolɨkofahonɨngki aˈamu fehohnjo kakoe hunomo nomantɨfi inɨngkamotofofoho. Osohwo poyo imoˈnɨngkahonɨngki inomokommotofo sohwa humpoˈmentohofofoho. Hofɨko apaˈno muhuˈmokiyofoho.

38 Oseso ole waselɨmonneˈno yohono. Olo aˈamu *apousel* sohwamneˈno iyoho masenɨngkoho liyohoho. Wohumantokufe. Hofɨkoe syoho hwahopontaˈangoˈmanji moiˈwo imoˈnonefoho.

39 Olo syoho hiloso Anɨtu mtaˈangoˈmanji milojaopitnnehofo. Neˈnohini wentɨhwonefoho. Sekwo Anɨtumo fongkupitnnoho.

Aˈamu 'apousel' sohwa Jisasɨmneˈno tohino maˈmentohofo soˈno sɨmeho wopɨngo umoˈnɨmentisofoho.

40 Ose ulahonɨngki hungkuno nehopeho ulontɨfi aˈamu *apousel* sohwamneˈno joho lontɨfi oso hwamo fonjontɨfi yokumpohnˈnyo ulɨmentohofi, Jisasɨye yofe apaˈno nolɨkutoho. Ose ulontɨfi uhwatɨmentohofofoho.

41 *Apousel* sohwa *kaunɨsol* sohwamo nulɨkoˈmantɨfi hnnɨmentohofi, Nakwo Jisasɨye syoho yontane tohino namnɨngkahonɨngki sɨmeho wopɨngo namoˈnɨngkohoho. Anɨtu wopɨngo nahonɨngkohoho. Nakwo Jisasɨye yofeˈno tohino mayoso hoponoho.

42 Sɨkuno huhwo huhwi hofɨko Anɨtuye ango engo somo aˈamufe angoˈnjopo Jisasɨmneˈno hungkuno wopɨngo ulɨwoˈnɨmotofofoho. Anɨtu aˈamu ahwomo mtaˈni uhwatɨˈmentisoso Jisasɨyoho lutɨhwamentohofofoho.

6

Aˈamu aho fehohntaˈni hopiˈnono fehohntaˈni hufaˈuyo sohwamo 'apousel' sohwamneˈno ufoˈmayoˈne uhwosopoˈmentohofofoho.

1 Osohonta aˈamu Jisasɨmo inɨngkamotofoso weˈe piˈnɨngo imoˈnɨmentohofoˈmaho. Aˈamu fehohnjo Ngkɨlik hungkunoˈnjofoho. Aˈamu fehohnjo Hipɨlu hungkunoˈnjofoho. Aˈamu Ngkɨlik hungkunoˈnjoso aˈamu Hipɨlu somo yoka

* **5:34:** Osohonta Poul Jisas Kɨlaisɨmo minɨngkayo sohonta Ngkomeliyel sohwo Poulɨye syo itɨhwayo imoˈnɨmojo hweho. (Sohe engo 22, honɨngkano weˈe 3 somo uhwonyo.)

ulɨmentohofi, Sekwo wosopayo, hamniyoho, yo'mayoso a'amu umofonyo iyo somo uyahonɨngkofi nakwoe apɨwojo sofa we'e'nohino mawo'nɨngkohofofoho. Hipɨlu apɨwojo sofa engo mawo'nɨngkohofofoho. Ose ulɨmentohofofoho.

2 Oso hungkunoso ho'nɨngkahonɨngki a'amu *apousel* sɨfe mta'ni hufa'uyo sohwa a'amu hopi'nono Jisasɨmo inomokommotofo somne'no joho ulahonɨngkofi nuhu'mokontɨfi ulɨmentohofi, Nakwo syoho hufa'u'njo sohwona'ni wopɨngo'maho. Nakwo wosopayo'nji hamniyoho'nji yano mpo'nososo Anɨtuye hungkuno pipi losetɨhwanehwono.

3 O'o, nakwoe a'amu soku, sekwo a'amu aho fehohnjo hopi'nono nom'ne aho mta'ango hufa'u sohwamo uhwosopopmno. Syoho yano mpo'none so'nefoho. A'amu huhwo sohwa Anɨtuye Towahuno Wopɨngo engo yamo'nnyo hwafoho. A'amu huno'njo sohwa a'amu hopi'nonohino sohwamo hwe wopɨngo'nohino hwafoho lɨwo'nɨngkohofofoho. Uhwosopopijoso hofɨko wopayo yo'mayoso yano mpe syohoso womokosyohumantɨfeho.

4 Ose yontanɨngkujoso nakwo Anɨtumo isamoyoka ulɨwo'nɨngkuhwasi a'amu somo Anɨtuye hungkuno wolutɨhwantanoho.

5 Ose ulahonɨngkofi, E, wopɨngofoho lontɨfi Sɨtifenɨmo uhwosopo'mentohofofoho. Sɨtifen huhwo sohwo Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono yokumpohn'nyo uyɨwo'nɨmojo hweho. Anɨtuye Towahuno Wopɨngo engo yamo'nnyo hweho. Nom'ne a'amu sohwamo uhwosopo'mentohofoso ole, Filipɨja, Pɨloukoulasɨja, Nikanouja, Timounja, Pamenasɨja, Nikoulasɨjanjoho. Nikoulas huhwo sohwo ango kengo Antiyouknta'ango a'amu Jutafe yahino ma'mentiso hweho.

6 Oso a'amu sohwamo uhwosopentɨfi *apousel* sohwamo utɨhwamentohofofoho. *apousel* sohwa a'amu huhwo sohwafe mnokinopo aho kisasyontɨfi hofɨkine'no Anɨtumo jomo ulɨmentohofofoho.

7 Oseso Anɨtuye hungkuno Jelusalem ango ayo'mo ho'nɨmentisofoho. A'amu Jelusalem humamentohofo Jisasɨmo inomokommotofoso pi'nɨngo engo imo'nɨmentohofofoho. A'amu tajo ango syoho'njo fehohnjo sohwa Anɨtuye honɨngkano songo tɨpemantɨfi Jisasɨmo inɨngkamentohofofoho.

A'amu Juta fehohnjoso Sɨtifenɨmne'no hwasyo ulɨmentohofofoho.

8 Anɨtu Sɨtifenɨmo yo'mayo wopɨngoso ulohofahonɨngki Sɨtifen kakoe yokumpohn'nyo engo imo'nonto yo'mayo wonyoangkafoso imentisoso a'amu uhwonɨmentohofoso ole lɨmentohofi, Anɨtu oloso yalofoho. Ose lɨmentohofofoho.

9 I oso'no a'amu nom'nehwa nolɨkafontɨfi Sɨtifen'nji Anɨtuye hungkuno so'no yoka hnnɨmentohofofoho. Oso a'amu sohwa hohonta siki syoho hamniyoho momaso'njo imotofo sohwa olohonta siki humalofo. Hofɨko afapo humawo'nɨngkohofo sopo ole lɨmentohofi, Ango sikinjohwa humayo'nefoho. Oso ango homo somo a'amu Juta Anɨtumne'no isamoyoka angofoho. Oso a'amu sohwa ango Sailini'nji Alekɨsantɨliya'nji oso ango soponta'ango hwafoho. Hofɨko'nji nom'ne a'amu Juta Silisiya hwaho Esiyanta'ango sohwa Sɨtifenɨmo yoka ulɨmentohofofoho.

10 Anɨtuye Towahuno wopɨngoso Sɨtifenɨmo huno wopɨngo uyahonɨngki a'amu nom'ne sohwafe hungkuno somo Sɨtifen kakoe hungkuno uyakolo'mentisofoho.

11 Oso'no a'amu sohwa sɨmano hintotohino umnɨngkahonɨngki a'amu sohwamo hwasyo jo'ne hamniyoho uyahonɨngkofi ole ulɨmentohofi, Olo hwe Sɨtifen sohwo kako Mousesɨmne'no sitofo lɨmaso hweho. Ou, kako Anɨtu ntnne'no sitofo lɨmasofoho. Hwasyo ose ulɨmentohofofoho.

12 Oso hwasyoso ho'nɨngkahonɨngki nehopeho lontɨfi a'amu so'nji hwe engo sohwanji hwe honɨngkano hungkuno lutɨhwamotofo sohwanji sɨmeho wonyo umo'nɨngkahonɨngki Sɨtifenɨmo u'mantɨfi aho kentɨfi *kaunɨsol* uhu'mokumotofo sopo ipemotasɨmentohofofoho.

13 Osopo a'amu hwasyo ul+fitnne sohwa m+humat+'mentohofofoho. Ole ul+mentohofi, Olo hwe lohwo An+tuye ango engo so'no wonyo hungkuno ul+masofoho. Mouses+ye hon+ngkano hungkunomne'no hwotoho hmmaso hweho.
14 Olo hungkuno S+tifen nal+masofoho. Jisas Nasaletnnta'ango sohwo An+tuye ango engo somo wae yonefoho. Oso yahino Mouses mta'ango in+ngkawo'n+ngkuhwoneso Jisas wae yaf+hwosi nom'ne yahino songo nejaponefoho. Oso hungkunoso S+tifen nelahon+ngki upa'n+malohwonefoho. Hwasyo ose ul+mentohofofoho.
15 A'amu *kaun+sol* sohwa nohumant+fi S+tifen+mo uhwon+mentohofoso kakoe s+mo'mango a'amu ahwomomjo pa'nyo imo'n+mentisofoho.

7

S+tifen kakoe hungkuno 'kaun+sol' sohwamo ul+mentisofoho.

1 Hwe yofe engo'njo sohwo S+tifen+mo ul+mento, Oso hungkuno kikimne'no naloho-foso nehopitaho.
2 Ose ulahon+ngki S+tifen ul+mento, Nje a'amu soku, sekwo upa'n+mno. Hohonta nakwoe ajuyohwo Ap+loham kako ango Helan+mne'no mawe'njo imentiso sohonta oso hwaho Mesopoutemiya nohumentan+ngki An+tu wonyoangkafo sohwo u'mahon+ngki Ap+loham nuhwon+ngkahon+ngki An+tu ul+mento,
3 Olo hwaho lo'nji j+je a'amu so'njimo uhwat+'mofo. Nom'ne hwaho nokit+hwahm'me'no osopo fohumantohoho.
4 Ose ulahon+ngki Ap+loham oso hwaho Kal+tiya ul+ko'manto hwaho nom'ne Helan osopo humamentisofoho. Kan+ngkwohwo poyo pe'n+mentiso sohonta An+tu ul+mento, Hwaho nom'ne kit+hwahm'me'no mpano. Ose ulahon+ngki olo hwaho humalohwone lopo pmmentisofoho.
5 An+tu Ap+lohammo olo hwaholo nut+hwanto osohonta kako yano muy+mmentisofoho. O'o n+hu'no awonoho. I oso'no An+tu ul+mento, Oso hwaho hiloso k+ko'nji j+je imuhwanjimo sejapmnefoho. Ose ul+mentisofoho. Osohonta Ap+loham kako hwomu ane hweho.
6 Nom'ne hungkuno An+tu ul+mento, J+je imuso a'amu kengo sofe hwahopo ufijoso osopo siki syoho ulohof+kutnnefoho. A'amu kengoso j+je imu somo tohino engo uy+fitnnefoho. Soswo *foua hant+let* (400) uyokolofontan+ngkuhwosi j+je imuso osopo humafitnnefoho.
7 Oso a'amu kengo j+je imu somo yokumpohn'nyo umokosyohumayo somo hungkuno tango'njo ikwolofo'ne uy+mnefoho. Osohonta j+je imu oso hwaho kengo sopo ul+ko'maf+kujoso olo hwaho lopo nje yofe ho'non+map+fitnnefoho. Ose ul+mentisofoho.
8 An+tu nom'ne hungkuno Ap+lohammo uy+mentisofoho. A'apaho s+hu kolo'nyo'ne ul+mentisofoho. An+tuye hungkuno in+ngo mamofe'ne hon+ngkano hiso uy+mentisofoho. Oseso Ap+loham+ye hwomu Aisak imo'n+ngkahon+ngki s+kuno aho fehohnta'ni hopi'nono nom'ne hohnta'ni hufa'u s+hune memjaofahon+ngki Ap+loham kakoe hwomufe a'apahomo s+hu ukolo'mentisofoho. Hwangku Aisak+ye hwomu Jekoup imo'n+ngkahon+ngki s+hu ukolo'mentisofoho. T+fi sohonta Jekoup+ye hwomu aho hufa'u hopi'nono s+fe mta'ni hufa'u imo'n+ngkahon+ngkofi s+hu ukolo'mentisofoho. Osohwa neyakwosafoho. Oso yahino hiso ne'nohini s+hu kolo'n+motofofoho.
9 Jekoup+ye hwomu sohwa hamn+ngkwa'wehwo Jousep+ne'no hintotohino umn+ngkahon+ngki a'amu kengo sohwa Jousep+mo mpe uyahon+ngkofi hafila'wehwosa hamniyoho ma'mentohofofoho.
10 Yo'mayo tango so'nji Jousep+mo u'mahon+ngki An+tu ufo'ma'mentisofoho. Oseso oso hwe engo hwaho Ijip mokosyohumayo osohwo Jousepmne'no joho ulahon+ngki

An+tu Jousep+mo huno engo wop+ngo'njo uyahon+ngki hwe engo hwaho Ijip mokosyohumayo sohwo ul+mento. K+ko hwe wop+ngo hwosoho. Oso'no k+ko olo hwaho Ijip+'nji, nje a'amu lo'nji nje ango lo'nji hopi'nono k+ko ngkine'no mokosyohumayo'ne hwosoho. Ose ulonto Jousepmmo ango'nji hwaho'nji mokosyohumayo'ne yofe engo mul+mentisofoho.

11 Oseso Jousep hwaho Ijip nomokosyohumentan+ngki wopayo nosyofahon+ngki mijoho engo i'mofapmmentisofoho. Neyakwosa hwaho Kenan sopo humamentohofoso mijoho uy+mentisofoho.
12 I oso'no Jekoup kako wopayo engo Ijip weho upa'nonto neyakwosamo Ijipmne'no l+hwat+mentisofoho.
13 Hwangku sohonta hof+ko Ijipmne'no apa'no umentohofoso osohonta Jousep ul+mento, Ngko Jousep+'nyoho. Ose ulahon+ngki hwe engo hwaho Ijip mokosyohumayo sohwo Jousep+ye a'amu sohwamne'no huno umentisofoho.
14 Oseso Jousep kan+ngkwohumne'no hungkuno l+hwat+mentisofoho. Jekoup+'montohwa hof+ko *sefenti-faif+*foho (75). Osomne'no Jousep l+hwat+mentisofoho.
15 Oso'no Jekoup Ijip+ne'no nowento osopo poyo pe'n+mentisofoho. Neyakwosa osopo poyo pe'n+mentohofofoho.
16 Hwangku sohonta hof+koe imuso hof+koe yokinoso Syekemne'no motawent+fi oso sokimo somo yokinoso ho'nahumentohofofoho. Oso sokimo hwaho'njoso Ap+loham hohonta Hem+ye hwomu sohwamo hamniyoho uyonto mpe imentisofoho.

17 Oso hungkuno An+tu Ap+lohammo ul+mentisoso ne umo'n+monte'no yahon+ngki a'amu Is+lael+so pi'n+ngo engo imo'n+mentohofofoho.
18 Osohonta Ijipmjo hwe yofe engo'njo sohwo Jousepmne'no huno muyofoho.
19 Oso hwe huhwo sohwo neyakwosamo wonyo ulohofahon+ngki tohino engo ma'mentohofofoho. Hwe engo sohwo ul+mento, Sekwoe mehomi milongo imo'n+fijoso melojwasiyo'ne'maho. Nuhwon+ngkuji foho'naof+kuno. Osopo wape'n+ngkuhwono. Ose ul+mentisofoho.
20 Hohosohonta Mouses hwomu wonyoangkafo sohwo imo'n+ngkahon+ngki kan+ngkwohwo'ya'u hamno hufa'u s+hune uyakolo'mentisofoho. Hwomu sohumo angomo hiyaso mokosyohumentan+ngki
21 Mouses+mo mempo hohnta'ni ho'nahumentisiyo sohonta hwe engo hwaho Ijip mokosyohumahoso kakoe mu Mouses+mo uhwontohumayo ma'mentisofoho. Kakoe hwomu ne pa'nyo imo'n+mentisofoho.
22 Ijipmjo hwe huno'njo sohwa Mouses+mo yo'mayo so'no mesyomt+'mokut+hwamentohofofoho. Mouses huno engo manto hwe engo imo'n+mentisofoho. Kakoe syohoso hungkunoso wop+ngo'nohino hweho.
23 Mouses kakoe soswo *fouti* (40) uyokolofahon+ngki l+mento, Ngko nje a'amu ne Is+lael somo uhwonamo.
24 Ose syaf+syonto nowento uhwon+mentisoso Hwe Ijip syoho ulohofiyo mokosyohumayo sohwo a'amu Is+lael sohumo wonyo ulohofontan+ngki Mouses nuhwononto syaf+hu'mento, Nje a'amu Is+lael sohumo ufo'ma'mo lonto hwe Ijip+'njo sohumo fonjahumentisofoho.
25 Hwe sohumo fonjasyonto Mouses huno ole syaf+syonto, Nje a'amu Is+lael+so ole huno syof+syalokwofo, An+tu Mouses+mo nefo'mayo'ne uhwat+maso hweho. Ose syaf+hu'mentisofoho. I oso'no a'amu Is+lael+so oso hunoso huno masyaf+siyo'njo imentohofofoho.
26 Mo'n+ngkanta hwe Is+lael sohwa'u ikujoho fongki'nontan+ngki Mouses nuhwononto, mtampo lohofonto ul+mento, Nje a'amu sohwahusi, Siko'n+kwahisoho. Siko ikujoho peho'no fongki'nalokusiyo.

27 Ose ulahonɨngki hwe fihwo konɨngkwaˈwehumo wonyo ulohofo sohwo Mousesɨmo ilojaofonto ulɨmento, Nakumo nemokosyohumayoˈneso. Tɨhwo kilɨmasoto. Kɨko nakwoe hungkunomo itoˈno menehwajiyoˈne hwosilaho.
28 Ou, kɨko fosi hwe Ijip mtaˈango sohumo fonjahumahnno hopa wofonjanɨhumonneˈelaho.
29 Ose ulahonɨngki Mouses nupaˈnonto hiyae wento oso hwaho Ijip ulɨkoˈmanto hwaho nomˈne Mitiyan humamentisofoho. Osopo nohumanto hwomu hufaˈu tɨpemaˈmentisofoho.
30-31 Soswo *fouti* (40) uyakolofahonɨngki hwe ahwomo mtaˈango sohwo Mousesɨmo uˈmaˈmentisofoho. Mouses osohonta hwofɨkiˈnyo Sainai mafone sopo aˈamu anepo humamentisofoho. Mouses nohumanto uhwonɨhwojamentisoso iyoswo weˈe soˈmtaˈni toho nto sijahonɨngki ose uhwononto, yomo yonto kako tɨfonepo nowento toho hwapɨngo hoˈmo soˈmo uhwonɨmentisoso hwe ahwomo mtaˈango sohwo Mousesɨmo ulɨmento,
32 Ngko jɨje ajuyohwosa Apɨlohamja, Aisakɨja, Jekoupɨja, hofɨkoe Anɨtu hwoˈnyoho. Ose ulahonɨngki Anɨtuye mampaho upaˈnonto Mouses yomo yomo yonto iyoho unɨngkahonɨngki sɨmoˈmango akofaho hiˈnɨmentisofoho.
33 Ose yahonɨngki Anɨtu ulɨmento, Olo hwaho lopo ngko humaleno. Osoˈno jɨje sɨfɨkwongo fosyo fiyojasyo.
34 Aˈamu Ijipɨso nje aˈamu Isɨlael somo wonyo engo nolohofahonɨngkofi hofɨko tohino engo malokwofo soˈno uhwonɨngkohefoho. Nje aˈamufe youwo youwo upaˈnɨngkohefoho. Hofɨkimneˈno ufoˈmayoˈne pohono. Osoˈneˈno Ijipmneˈno wokuhwatɨmo. Ose ulɨmentisofoho.
35 Aˈamu Isɨlaelɨso hofɨko Mousesɨye hungkunomo hwotoho nto hmmentohofofoho. Ole ulɨmentohofi, Kɨko nakwoe hwe engo hwosilaho. Nakwoe hungkunomo itoˈno menehwajiyo hwosilaho. Mousesɨmo ose ulohonɨmentohofofoho. Huhwo sohumo Anɨtu nuhwajonto hwe engo mokosyohumayoˈneˈnji ufoˈmayoˈne sohumo uhwosopoˈmentisofoho. Hwe ahwomo mtaˈango toho weˈe sohumo uˈmaˈmentiso sohwo Mousesɨmo sosofitofosyohumamentisofoho.
36 Aˈamu Isɨlael Ijip nohumentanɨngkofi Mouses yoˈmayo kengo wonyoangkafoso yonto Ijip mtaˈango aˈamu somo ipemotasɨmentisofoho. Soswo *fouti* (40) uyokolofontanɨngki oso hwaho aˈamu ane sopo oso Mijo Ayo Saˈnjo Honɨyoˈnohino * pisongkotnˈnawojo sopo Mouses yoˈmayo kengo wonyoangkafoso imentisofoho.
37 Oso Mouses huhwo sohwo aˈamu Isɨlael somo ulɨmento Anɨtu sekwoˈnjo mtaˈango hwe fihumo muhwosopenefoho. Anɨtuye hungkuno selohe sohwo ngko paˈnɨngo hweho.
38 Oso Mouses huhwo sohwo aˈamu Isɨlael soˈnji hwaho aˈamu anepo humamentohofofoho. Hwe ahwomo mtaˈango sohwo hwofɨkiˈnyo Sainai sopo Mousesɨmo hungkuno uyɨmentisofoho. Mouses neyakwosanjopo humentanɨngki Anɨtu Mousesɨmo honɨngkano hungkuno wopɨngo uyɨmentisofoho. Oso hungkuno hiso nakwo hopiˈnonohino hnˈnwiyefoho.
39 I osoˈno neyakwosa kakoe hungkuno nakwolaho lɨmentohofofoho. Hungkuno homo somo hwotoho hmmentohofoso Ijipmneˈno asomo wowantɨfi imentohofofoho.
40 Oseso hofɨko Elounɨmo ulɨmentohofi, Nakumo ipenemotaweˈnehwo anɨtu nomˈne kengo mtɨˈmojo. Mouses Ijip mtaˈni nehwajoponto kako ntɨˈmtɨkeno. Nakwo huno monaiyohoyohoho. Ose ulɨmentohofofoho.
41 Hohosohonta yahu huyoˈmango hwasyo anɨtu kengo paˈnyo mtɨˈmokontɨfi yahu nomˈne nofonjasyontɨfi anɨtu huyoˈmango hwasyo sohumo ulɨmentohofi, Olo yahu loso kikineˈno fonjasyɨhwonefoho. Ose ulɨmentohofofoho. Olo hiloso hofɨkoe

* **7:36:** Iyoswo yofoho mjoso hunguno fiso oso mijo ayo saˈnjo somo Hesiˈamo soˈno malinyofoho.

aho'nji imentohofo so'no sɨmeho wopɨngo umo'nɨmentisofoho. Oso'no hofɨko elɨjwanɨmentohofofoho.
42 Oso'no Anɨtu hofɨkimo hohujo ikinjɨmofahonɨngki hofɨko mofehi'nyo hwanji hamno hwanji hntokwaliyo hwanjimne'no hofɨko hwomtame uloho'mentohofofoho.
A'amu Anɨtuye hungkuno mtɨ'mokumentohofo sohwa ole mtɨ'mokumentohofi,
A'amu Isɨlael soku, sekwo oso hwaho a'amu anepo nohumentanɨngkuji soswo *fouti* (40) seyokolofontanɨngki ngkine'no yahu fonjahumentohofotaho. Awonoho.
43 Sekwo anɨtu hwasyo Molouk kakoe hwapɨfe ango molontɨfi motasɨmentohofofoho.
Nom'ne anɨtu hwasyo Lefan kakoe hntokwaliyo huyo'mango mtɨ'mokontɨfi motasɨmentohofofoho.
Oso hwamne'no hwomtame uloho'motofofoho.
Oso'ne'no Mpapiloun nongkihnta'ni wosehwatɨmo.
Ose mtɨ'mokumentohofofoho.
44 Oso hwaho a'amu ane sopo neyakwosa hwapɨfe ango molɨmentohofofoho. Anɨtu ne sohune'no hwomtame ulohofo'ne molɨmentohofofoho. Oso hwapɨfe ango hiso'no Anɨtu Mousesɨmo huyo'mango utɨhwanto ulɨmento, Olo pa'nyo moso. Ose ulahonɨngki hwapɨfe ango molɨmentohofofoho.
45 Neyakwosa hofiyakwosa mta'ango olo hwapɨfe ango nomantɨfi Jousyɨwa'nji motasontɨfi nom'ne a'amufe hwaho ma'mentohofofoho. A'amu nom'ne hwaho'njo somo Anɨtu wae yaofonto hwaho hopo sopo neyakwosa humamentohofofoho. Oso hwapɨfe ango hiso oso hwaho hopo sopo ne'no wentanɨngki Ntefit kakoe sɨkuno imo'nɨmentisofoho.
46 Ntefit imo'nɨngkahonɨngki Anɨtu nuhwononto lɨmento, Ntefit hwe wopɨngo hweho. Kakimne'no sɨmeho wopɨngo nɨmo'nɨngkohoho. Ose lahonɨngki Ntefit Anɨtumo jomo ulɨmento, Jekoupɨye Anɨtu hwosoho. Kɨko'ne ango wamolɨmonne'no yohono.
47 Ose ko lahonɨngki Ntefitɨye hwomu Soulomoun Anɨtuye ango molɨmentisofoho.
48 A'amu Anɨtuye hungkuno lɨmotofo sohwa ole lɨmentohofi, Anɨtu Yo'mayo Yo'mayo Yakolo'nnyo sohwo ango a'amu hwahoponjo sohwa molɨfijo somo mohumanehoho.
49 Anɨtu ole ulɨmento,
Ahwomo loso nje epohumayoponoho.
Hwaho hiloso nje sɨfe ikwo'ofofoho.
Ngko'ne ango pipi molɨfitnnehofo.
Ngko ntɨ'mo humamnehono.
50 Yo'mayo hwapɨngoso tɨhwolo. Ngkonoho.
Anɨtu ose ulɨmentisofoho.
51 Sekwo a'amu hahn'nyo iyo'njo kuyoho. Sekwoe sɨmeho'nji sekwoe huno so'nji a'amu nje hungkunomo haloho maposo'njo pa'nyo hwasoho. Nje Towahuno Wopɨngo somo sekwo seyakwosa hopa hwotoho fewo'nɨngkohofɨhwasoho.
52 Seyakwosa Anɨtuye hungkuno lɨmotofo hopi'nonohino sohwamo wonyoso ulohofɨwo'nɨmentohofofoho. Anɨtuye hungkuno lɨmotofo sohwa ole selɨmotofi, Hwe Wopɨngo sohwo noponefoho. Ose selahonɨngkofi sekwo hopi'nonohino somo fonjahumentohofofoho. Olohonta oso hwe wopɨngo sohwo nopahonɨngki sekwo osohumo tokoyo'ofo yontɨfi fonjahumentohofofoho.
53 A'amu huhwo sohwasi sekwo Anɨtuye honɨngkano hungkuno a'amu ahwomo mta'ni selɨmentisoso ne masewo'nyofoho. Haloho miyo hwasoho. Sɨtifen ose ulɨmentisofoho.

Sɨtifenɨmo sojo'nji fonjahumentohofofoho.

54 A'amu *kaunɨsol* sohwa Sɨtifenɨye hungkuno nupa'nontɨfi huno nehopi ko uyahonɨngki sɨmano hintotohino umnɨngkahonɨngki mpuyo lɨmentohofofoho.

55 Oseso Anɨtuye Towahuno Sɨtifenɨmo u'mohulofahonɨngki, Sɨtifen ahwomomo uhwonɨmentisoso Anɨtuye pomponaho mofehi'nyo pa'nɨngo uhwononto Jisas Anɨtuye aho anga sohohnta'ni nohumentanɨngki uhwononto, ulɨmento,
56 Uhwonɨmno. Ahwomo mtampotoho. Anɨtuye hwomu Anɨtuye aho anga hohnta'ni lɨkofohumaho, uhwonalokweno.
57 Ose ulahonɨngki hofɨko haloho pɨku'nontɨfi mamuyo mjalɨmɨwentɨfi Sɨtifenɨmo ifeehu'mo uloho'mentohofofoho.
58 Sɨtifenɨmo aho yokumpohn'nyo nokentɨfi nomotawentɨfi angkuhwafopo mempo hohnta'ni nosutofafontɨfi sojo fongku'mentohofofoho. Oso a'amu huhwo sohwa Sɨtifenɨmne'no hwasyo hungkuno ulɨmentohofo sohwa hofɨkoe manji'mofo yojo-mantɨfi hwe songo Soulɨye huyo'mo ho'nahumentohofofoho.
59 Sojo ne'no ufonjontanɨngkofi Sɨtifen Anɨtumo joho ulɨmento, Hwe Engo Jisas kɨko nje huyo'mangoso nɨmaho.
60 Ose ulonto hwomtame yonto joho engo yokumpohn'nyo ulɨmento, Hwe Engofo olo wonyo ntohofohofo loso'no kɨko olo a'amu sohwamo wonyo uyohotoho. Ose ulonto nɨhu'nahone poyo pe'nɨmentisofoho.

8

Soul kako a'amu Jisasɨmo inɨngkamotofo somo wonyo umokumentisofoho.

1 Sɨtifenɨmo fonjosyahonɨngkofi Soul nohumanto ulɨmento, Sɨtifenɨmo fonjasiyoso wopɨngofoho. Ose ulɨmentisofoho. Oso mofehi'nyo somo Anɨtuye a'amu ne Jelusalem humamentohofo somo a'amu kengoso wonyo engo uyomahonɨngkofi tohino engo ma'mentohofofoho. Oso'no Anɨtuye a'amu neso nole'mofontɨfi hwaho Jutiya, Someliya sopone'no humpo'mentohofofoho. A'amu *apousel* sohwa hofɨko'nohini Jelusalem humamentohofofoho.
2 Hwe Jisasɨmo inɨngkamotofoso Sɨtifenɨye pijafoso motawentɨfi ijopijisyasyontɨfi humotaho engo sulɨmentohofofoho.
3 Soul huhwo sohwo a'amu Jisasɨmo inɨngkawowo'nɨngkohofo somo wae weeo'mo lonto a'amufe angomo noswonto a'amu homo somo nohusɨmpemotaponto impo'angomo intofahumentisofoho.

Anɨtuye hungkuno a'amu Someliya somo lutɨhwamentohofofoho.

4 Oso a'amu Jelusalemno humpo'mentohofoso ango kengo kengo sopo Anɨtuye hungkuno lutɨhwamentohofofoho.
5 Filip ango Someliya sopono nowento osopo Jisasɨmne'no hungkuno lutɨhwamentisofoho. Anɨtu nakwoe hwahopo uhwatɨmentiso sohwo Jisasɨyoho.
6 Ose ulahonɨngki a'amu hopi'nono nupa'nontɨfi yo'mayo kengo wonyoangkafoso Filip imentisoso uhwonontɨfi huno engo syafɨhu'mentohofofoho.
7 A'amu sisɨ'masoho'njo towahuno wonyo'njoso nohumantɨfi mamuyo engo lontɨfi towahuno wonyoso ulɨko'ma'mentohofofoho. A'amu a'apaho pompenjiyo songo songo miyo'njoso a'amu sɨfe wonyo'njoso wopɨngo umokumentisofoho.
8 Ose uhwonontɨfi sɨmeho wopɨngo umo'nɨmentisofoho.
9 Hwe fihwo Saimoun oso ango hopo sopo humamentisofoho. Oso hwe huhwo sohwo kako ki'nyo hwapɨngo'njo hweho. Yo'mayo peefoso huno'njo hweho. Saimoun ulɨmojofoho, Ngko huno hwapɨngo'njo hwo'nyoho. Ose ulɨmojo hweho. A'amu Someliyaso Saimoun ne'no pisopisaho lɨmotofofoho.
10 A'amu hopi'nono yofe engo'njo so'nji yofe engo ane so'nji a'amu hamniyoho'njo so'nji hamniyoho umofonyo iyo so'nji nɨhu'no hopi'nono Saimounɨye hungkunomo nupa'nontɨfi ulɨmotofi, Saimoun hwe huno'njo hweho. Anɨtuye yokumpohn'nyo hi'njo hweho. Ose lɨmotofofoho.

11 Saimoun yo'mayo kengo wonyoangkafoso imojo so'no a'amu kakoe hungkunomo in+ngkamotofofoho.
12 Oseso Filip noponto An+tu enemokosyohumayo so'nji Jisas K+lais ntnne'no lut+hwahon+ngki a'amu hopi'nono An+tumo s+meho hi'ntnnono uyahon+ngkofi hwe moya'mi'nji mijo kiyoma'mentisofoho.
13 Saimoun huhwo sohwo Filip+ye hungkuno nupa'nonto s+meho hi'ntnnono uyahon+ngki Filip kakimo mijo kiyoma'mentisofoho. Saimoun Filip+'nji nohumanto yo'mayo kengo wonyoangkafosomo nuhwononto pisopisaho l+mentisofoho.
14 A'amu *apousel* Jelusalem humamentohofo sohwa ole upa'n+mentohofi, A'amu Someliyaso An+tuye hungkunomo t+fi in+ngkamentohofofoho. Ose upa'nont+fi Joun'nji Pita'njimo l+hwat+mentohofofoho.
15 Siko nowenji a'amu An+tumo in+ngkayo so'no jomo ole ul+mentisi, Mpohwo j+je Towahuno Wop+ngoso a'amu somo uyo. Ose ul+mentisiyefoho.
16 Hwap+ngoso Filip Jisas+ye yofe lonto a'amu somo mijo kiyoma'mentisoso An+tuye Towahuno Wop+ngo a'amu somo muhula'mo'mmentisofoho.
17 Pita'nji Joun'nji a'amufe mnokinopo aho kisosyahon+ngki An+tuye Towahuno Wop+ngo a'amu somo uhula'mo'mentisofoho.
18 Saimoun kako *apousel* sohwa'umo uhwon+mentisoso siko a'amu somo aho kisosyahon+ngki An+tuye Towahuno uhula'mo'mentiso so'no uhwononto kakoe hamniyoho nomanto Pita'nji Joun'njimo ul+mento,
19 Nje hamniyoho nomahos+si An+tuye Towahuno ntapinyo. Ngko a'amufe mnokinopo aho kisasehumeso An+tuye Towahuno uhula'mofono.
20 Ose ulahon+ngki Pita ul+mento, Oloso An+tu a'amu somo uyalokusoso mpe uy+monntaho. K+ko j+je hamniyoho'nji t+kanomo uhnnefoho.
21 Olo syohoso j+je'maho. An+tu j+je s+mehomo kohonalofoho. Wop+ngo'maho. Wonyo mnaweho.
22 I oso'no j+je hon+ngkano wonyoso foho'namofo. Oso'no hohujo ikinjamofohoji An+tumo, J+je huno wonyo so'no wayo'ne jomo uso.
23 J+je hon+ngkano pisakino'njo hwosoho. Oso wonyo hiso kikimo yokumpohn'nyo kekisyohumaho.
24 Ose ulahon+ngki Saimoun kako Pita'nji Joun'njimo ul+mento, Siko ngkine'no An+tumo jomo ulinyo. Oso ntohino so'no ne mmo'nonehoho. Ose ul+mentisofoho.
25 *Apousel* sohwa'u An+tuye hungkuno hopi'nonohino a'amu somo lut+hwanji Jelusalemno umentisiyefoho. Oso hon+ngkano hwaho Someliya sopo ango kengo kengo hopo sopo An+tuye hungkuno lut+hwamentisiyofoho.

Filip An+tuye hungkuno hwe Itiyoupiyanta'ango sohumo lut+hwamentisofoho.

26 Hwe ahwomomjo sohwo Filip+mo ul+mento, K+ko Jelusalem hon+ngkano sopo n+huji ango Ngkasa hon+ngkano osomo f+we. Ose ul+mentisofoho. Oso hon+ngkano hopo sopo a'amu mahumunyoponoho.
27 Filip nol+kafonto umentisofoho. Kako hon+ngkanopo nohumanto uhwon+mentisoso, Hwe fihwo Itiyoupiyanta'ango sohwo hwe yofe engo'njo hweho. Oso hwaho Itiyoupiya sopo a'mu mokosyohumayosi kakoe yofe Kantasiyoho. Oso a'musiye hamniyoho hopi'nono hwe huhwo sohwo mokosyohumayo hweho. Kako An+tumne'no hwomtame uloho'mo lonto Jelusalemne'no umentisofoho. Ose yonto kakoe angopo ne'no asomo pmmentisofoho.
28 Kako ijempoho sohwe kokapitofo'njo somo nohumanto iyoswo hwe Aisaiya An+tuye hungkuno l+mojo sohwo mt+'mokumentisoso atofo l+mentisofoho.
29 Filip osohumo uhwon+ngkahon+ngki An+tuye Towahuno Wop+ngo ul+mento, K+ko t+fonepo uhuji oso sohwe kakopitofo'njo sohwoepono f+wano.

30 Ose ulahon+ngki Filip fu l+mentisoso mafone sopo i'mofawento upa'n+mentisoso, hwe huhwo sohwo Aisaiyafe hungkuno atofo lontan+ngki upa'nonto ul+mento, Oso hungkuno atofo lalokunoso neso huno lakiyohoho.
31 Ose ulahon+ngki ul+mento, A'amu malont+hwayoso ngko huno pipilo. K+ko ngko'njo lopo fisape. Filont+hwaho.
32 An+tuye hungkuno Aisaiya mt+'mokumentiso hwe huhwo sohwo atofo l+mentisoso ole,
A'amu yahu *sipsip* fonjasiyopo ne'no ipemotawomotofo hopa hwe sohumo ipemotawomentohofofoho.
Yahu *sipsip* a'amu kakoe tohwa hm'motofo sohonta yahu mampi'nyo imojo hopa hwe huhwo sohwo mampi'nyo imentisofoho.
33 Oso hwe sohumo hwotoho fent+fi hungkuno tango'njo ikwolofo'neso hwasyo l+mentohofofoho.
Ne'njo'maho. Kako wonyoso miyahon+ngki fonjahumentohofofoho.
Oso a'amu huhwo sohwoe wonyoso t+hwo lone'ento imentisoto.
Hof+ko nofonjosyahon+ngkofi kako olo hwaho lopo mohumammentisofoho.
Oso Aisaiya mt+'mokumentisofoho.
34 Atofo ose lonto, Filip+mo ul+mento Aisaiya t+humne'no mt+'mokumentisoto. Kako kakine'no hnn+mentisotaho. Nom'ne hune'no l+mentisotaho.
35 Ose ulohon+ngkahon+ngki Filip An+tuye hungkuno Aisaiya mt+'mokumentisoso yoloho'no nolonto Jisas+ye hungkuno wop+ngoso ul+mentisofoho.
36 Siko hon+ngkanomo nowenji mijo we'e uhwononji hwe Itiyoupiyanta'ango sohwo ul+mento, Uhwonyo. Mijo wojo lo'noho. Hon+ngkano njisohwo p+jwan+mokwoho ngko mijo mokiyon+masosofo.
37 [Ose ulahon+ngki Filip ul+mento, K+ko An+tumo s+meho hi'ntnnono nehopi uyoso ngko mijo uyokuma'mnoho. Ose ulahon+ngki ul+mento, Eno. Jisas K+lais An+tuye Hwomu Ne sohune'no huno niyohoho.]
38 Ose ulonto sohwe kokapitofo mta'ni siko nokotaponji mijomno umentisiyefoho. Osopo nohumahon+ngki Filip hwe sohumo mijo kiyoma'mentisofoho.
39 Mijo mta'ni s+mentisiyoso An+tuye Towahuno Wop+ngo komo'no Filip+mo kengopo m+humat+'mentisofoho. Hwe Itiyoupiyanta'ango sohwo Filip+mo apa'no muhwon+mentisoso s+meho wop+ngo'nji kakoe angopo ne'no umentisofoho.
40 Filip nom'ne angopo Asy+tout i'mofawento ango hopi'nonohino somo Jisas+ye hungkuno wop+ngo lut+hwawento hwangku ango Sisaliya sopo i'mofamentisofoho.

9

Jisas kako Soul+ye hunomo y+wolo'mokahon+ngki Soul kakoe inomokomoyo imo'n+mentisofoho.

(Apousel sohwafe Syoho 22:4-16; 26:9-18)

1 Soul kako a'amu Jisas+mo inomokommotofo somo wae weeo'mo lonto imentisoso hwe yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohumo ul+mento,
2 Iyoswo mt+'mokohoji ntape. Iyoswo hiloso nomotawe'mo, Ntomas+kos a'amu tajo ango syoho'njo sohwamo ut+hwamo. Ose ulahon+ngki uy+mentisofoho. Iyoswo ole l+mentisofoho, Soul a'amu Jisas+ye hon+ngkanomo in+ngkowalokwofo somo not+pemahwosi hwe moya'mi sofamo impe intof+hwosi Jelusalemne'no womotaweno. Ose mt+'mokumentisofoho.
3 Soul Ntomas+kos+mne'no nowentan+ngki ango mofone sopo pomponaho engo ahwomo mta'ni uloho'mentisofoho.
4 Ose ulohofahon+ngki Soul hwahopo wasyonto mampaho pomponaho homo somta'ni upa'n+mento, Soul, Soul, k+ko ngkimo wonyo peho'no n+mokantokuno.

5 Ose upaˈnonto ulɨmento, Hwe engo tɨhwosilo. Ose ulahonɨngki ulɨmento, Ngko Jisasɨˈnyoho. Kɨko ngkimo wonyo nɨmokantokuno.
6 Kɨko nolɨkafohoji ango ne somo fusyo. Osopo hwe fihwo kɨko ihnne soˈno wakilɨmontonoho. Ose ulɨmentisofoho.
7 Aˈamu Soulɨˈnji umentohofo sohwa mampiˈnyo nohumantɨfi mampaho ko upaˈnontɨfi ne sohumo muhwonɨmentohofofoho.
8 Soul nolɨkafonto tɨmo hononto tɨmpiˈnyo imoˈnɨmentisofoho. Ose yahonɨngki aˈamu aho umpoˈnɨmentohofofoho. Aho impoˈnomotawentɨfi Ntomasɨkos iˈmofamentohofofoho.
9 Soul tɨmpiˈnyo sohwo wopayo mijo manyoˈnjo nowentanɨngki sɨkuno hufaˈu sɨhune memjaoˈmentisofoho.
10 Hwe fihwo Jisasɨmo inomokommojo sohwo kakoe yofe Anonaiyas oso hwo humamentisofoho. Oso hwe huhwo sohwo wojo uhwonɨngkahonɨngki Anɨtu ulɨmento, Anonaiyas. Ose ulahonɨngki ulɨmento, Hwe Engofo, ngko olopo humaleno.
11 Ose ulahonɨngki Anɨtu ulɨmento, Kɨko nolɨkafohoji oso honɨngkano Ntoˈnohinofo mulɨmentohofo somo mpano. Osopo Jutasɨye ango somo hwe fihwo ango Tasosntaˈango sohwo kakoe yofe Soulɨyoho. Osohumo uhwonae.
12 Ngkineˈno jomo ntonto wojo uhwonɨngkisoso ole uhwonɨngkoho hwe fihwo kakoe yofe Anonaiyas noponto kakoe mnokinopo aho kisusyahonɨngki tɨmo wopɨngo umokohoho.
13 Ose ulahonɨngki Anonaiyas ulɨmento, U, Hwe Engofo. Oso hwe sohumneˈno hungkuno piˈnɨngo upaˈnɨmalefoho. Kako jɨje aˈamu neso Jelusalem humalofo somo wonyo uloho'maso hweho.
14 Hwe yofe engoˈnjo tojo ango syohoˈnjo sohwo iyoswo uyɨmasofoho. Iyoswo hiloso jɨje aˈamu ne impe intofoˈnefoho.
15 Ose ulahonɨngki Anɨtu ulɨmento, Mpano. Olo hwe lohwo nje syoho ntohofiyo uhwosopoˈmentohefoho. Aˈamu kengo soˈnji hwe yofe engoˈnjo soˈnji aˈamu Isɨlael soˈnjimo olo hwe lohwo nje yofe wolutɨhwamte hweho.
16 Olo hilo soˈno kako tohino engo nomane soˈno utɨhwomonnoho.
17 Ose ulahonɨngki Anonaiyas nowento ango soˈmo noswonto Soulɨmo aho kisusyonto ulɨmento, Nje nɨngkwahwo Soul, Hwe engo Jisas honɨngkanopo uhwonɨmahnno sohwo jɨje tɨmo wopɨngo kumokiyo soˈno lonɨhwaji soˈno pohe hwoˈnyoho. Anɨtuye Towahuno Wopɨngo sɨmehomo wokuhuloˈmaˈmtonoho.
18 Ose ulahonɨngki Soulɨye tɨmo mtaˈango fefo paˈnɨngo huˈmewasi lohofahonɨngki tɨmo wopɨngo imoˈnɨmentisofoho. Wopɨngo imoˈnonto nolɨkofahonɨngki Anonaiyas kakimo mijo kiyomaˈmentisofoho.
19 Kiyomaˈmentisoso Soul wopayo nononto aˈapaho yokumpohnˈnyo imoˈnɨmentisofoho. Sɨkuno memjaofontanɨngki Soul aˈamu Ntomasɨkos Jisasɨmo inomokommotofo soˈnji humamentohofofoho.

Ntomasɨkos ango sopo Soul Anɨtuye hungkuno lutɨhwamentisofoho.

20 Soul komoˈno Anɨtuye syoho emanto aˈamu Juta uhuˈmokiyo hoˈmo soˈmo nowento Jisasɨmneˈno ole lutɨhwamento, Jisas Anɨtuye Hwomu hweho.
21 Ose ulahonɨngki aˈamuso nupaˈnontɨfi yomo yomo yontɨfi ole hnnɨmentohofi, Olo hwe lohwo Jelusalemno aˈamu Jisasɨmo jomo ulɨwoˈnɨngkohofo somo wonyo umokumaso hweho. Osoˈno olopo pmmasofoho. Aˈamu somo impe intofɨhwosi hwe yofe engoˈnjo tajo ango syohoˈnjo sohumneˈno womotawomtonoho. Oso hwe oso huhweho. Ose hnnɨmentohofofoho.
22 Soul hwe engo paˈnyo imoˈnonto kako Jisasɨmneˈno hungkuno lutɨhwamentisofoho. Ole lutɨhwamento, Hwe Anɨtu nakwoe hwahopo uhwatɨmentiso

sohwo Jisasɨyoho. Oso hungkuno nehopi ko lutɨhwahonɨngki aˈamu Juta ango Ntomasɨkos sopo humamentohofoso nupaˈnontɨfi honohonoˈno imentohofofoho.

Soul hiyaso lɨmaˈmentisofoho.

23 Sɨkuno piˈnɨngo memjaofahonɨngki aˈamu Jutaso nuhuˈmokontɨfi Soulɨmo fonjaneˈentɨfi hungkuno kotɨkuˈmentohofofoho.
24 Soul oso hungkuno hiso upaˈnɨmentisofoho. Aˈamu Jutaso kuso homohomo Soulɨmneˈno neˈno uhwontohumamotofofoho.
25 Oseso sɨkuno fihumo Soul kakoe inomokommotofo sohwanji sokilojopo kotasontɨfi Soulɨmo sohwo hoˈyo engomo kamentɨfi mempo hohntaˈni intofuyohoˈmokumentohofofoho.

Soul Jelusalem humamentisofosho.

26 Hohosohonta Soul Jelusalemneˈno nowento aˈamu Jisasɨmo inomokommotofo sohwaji ufohiˈnɨmo lonto ko yahonɨngki hofɨko Soulɨmneˈno iyoho unɨmentisofoho. Soul Jisasɨye inomokomoyo ne sohuneˈno sɨmeho hiˈntnnono muyofoho.
27 I osoˈno Mponopas Soulɨmo utɨmanto *apousel* sohwafepono motawomentisofoho. Mponopas ole ulɨmento, Soul honɨngkanopo nakwoe Hwe Engo Jisasɨmo uhwonɨngkahonɨngki hungkuno ulɨmasofoho. Soul Ntomasɨkos aˈamu somo Jisasɨmneˈno hungkuno lutɨhwanto iyoho munɨmmaso hweho.
28 Ose ulahonɨngki Soul hofɨkoˈnji nohumanto Jelusalem emoyonto Jisasɨneˈno hungkuno lutɨhwanto iyoho munɨmmentisofoho.
29 Aˈamu Juta Ngkɨlik hungkunoˈnjo soˈnji Soulɨˈnji hungkuno hnnontɨfi Jisasɨmneˈno yoka hnnɨmentohofofoho. Hofɨko Soulɨmo wofonjaofano lontɨfi imentohofofoho.
30 Aˈamu Jisasɨmneˈno inomokommotofoso oso hunoso uyahonɨngki Soulɨmo hwaho Sisaliyamneˈno motawentɨfi ango Tasosɨmneˈno uhwojamentohofofoho.
31 Hohosohonta aˈamu Jisasɨmneˈno inomokommotofoso Jutiyantaˈango soˈnji Ngkalilintaˈango soˈnji Someliyantaˈango soˈnji hofɨko wopɨngo humamentohofofoho. Aˈamu kengoso wonyo mulohofeˈnjo imentohofofoho. Oˈo sɨmeho pompenjiyoˈnji nohumantɨfi Jisasɨmo aho yokumpohnˈnyo kemokosyohumamotofofoho. Anɨtuye hungkuno haloho upeehonɨngkofi Anɨtuye Towahuno Wopɨngo ufoˈmaˈmentisofoho. Hwe moyaˈmi piˈnɨngo engo nohotoswontɨfi aˈamu ne imoˈnɨmentohofofoho.

Pita kako ango Lita sopo aˈamumo wopɨngo umokumentisofoho.

32 Pita ango hoˈmo hoˈmo emoyonto ango fipo Lita osopo nowento Anɨtuye aˈamu ne sonji humamentohofofoho.
33 Oso ango hopo sopo hwe fihwo kakoe yofe Ainiyas humamentisofoho. Oso hwe huhwo sohwo kakoe aˈapaho songo songo inyohwoˈmaho. Kako ijempohopo wentanɨngki soswo aho hopiˈnono nomˈne ntaˈni hufaˈu sɨhune uyakoloˈmojofoho.
34 Pita osohumo nuhwononto ulɨmento, Ainiyas olohonta Jisas Kɨlais wopɨngo wakumokono. Filɨkaho. Jɨje ijempoho itoˈno fesɨjwasyo. Ose ulahonɨngki Ainiyas komoˈno lɨkaˈmentisofoho.
35 Aˈamu ango Litaˈnji Selounˈnji humamentohofoso hwe sohumo uhwonontɨfi Jisasɨmneˈno sɨmeho yɨwoloˈmokumentohofofoho.

Ango Joupa sopo Pita aˈamu poyo peˈnɨmentiso somo songo ulɨkaˈmentisofoho.

36 Ango nomˈnepo Joupa Jisas aˈmu fisi inomokammojosi kakoe yofe Tapita. Aˈamu Ngkɨlikɨso ole lɨmotofo Ntoukas. Sɨkuno huhwo huhwi yahino wonyoangkafo imojosi aˈamu umofonyo iyo somo ufoˈmaˈmojiyoho.
37 Oso hohosohonta mnokino tɨpemanto peˈnɨmentisofoho. Kakoe pijafo mijo yajɨjwontɨfi ango tokilonjwaˈmjo yokintahopo hoˈnahumentohofofoho.

38 Oso ango Joupa Lita'njopo mafoneponoho. Jisasɨye inomokomoyo imotofo Joupa ango humamotofoso Pita ango Lita sopo humaho upa'nontɨfi hwe hufa'u sohwa'umo lɨhwojahonɨngkofi Pitamo ulɨmentisiyo. Kɨko nakwo'nji fɨpe. Kɨko nohontohumahotoho.
39 Ose ulahonɨngki Pita nupa'nonto nolɨkafonto umentisofoho. I'mofawentɨfi oso ango yokintaho sopo kotasɨmentohofofoho. Apɨwojo sofa Pita'njopo nolohofontɨfi humotaho lontɨfi manji'mofo, he, yo'mayo Ntoukas mtɨ'mokumentisoso Pitamo utɨhwamentohofofoho.
40 Pita ulɨmento, Sekwo mempo fohotohumno. Ose ulonto hwomtame yonto Anɨtumo jomo ulɨmentisofoho. Pita kakoe sɨmo'mango ikinji ehumanto a'musiye pijafo wentanjo sohohnta'ni ole ulɨmento, Tapita, filɨkaho. Ose ulahonɨngki a'musi tɨmo hononto, Pitamo uhwononto lɨkofohumamentisofoho.
41 Pita kakoe aho nomanto ulɨka'mentisofoho. Nulɨkafonto Anɨtuye a'amu ne'nji apɨwojo ntnne'no joho ulonto a'mu songo hisimo utɨhwamentisofoho.
42 Olo hiloso Joupa sopo ho'nɨngkahonɨngki hwe moya'mi upa'nɨmentohofofoho. Oseso a'amu pi'nɨngo engo Jisasɨmo sɨmeho hi'ntnnono uyɨmentohofofoho.
43 Oso ango hopo sopo hwe fihwo kakoe yofe Saimoun, yahwopaho mtɨ'mokiyo syoho'njo hweho. Oso hwe huhwo sohwo'nji Pita nohumentanɨngki sɨkuno pi'nɨngo memjao'mentisofoho.

10

A'amu ahwomo mta'ango sohwo hwe Kouniliyos osohumo u'manto hungkuno ulɨmentisofoho.

1 Hwe fihwo Sisaliya sopo humamentiso sohwo kakoe yofe Kouniliyos. Oso hwe huhwo sohwo hwe yofe engo'njo hweho. A'amu Loum mta'ango itokuso'njo fehohnjo *wan hantɨlet* (100) oso hwamo mokosyohumamojo hweho.
2 Hwe huhwo sohwo hofɨko'montohwa Anɨtumne'no hwomtame uloho'motofofoho. A'amu Juta umofonyo iyo somo ufo'ma'mojo hweho. Kako Anɨtumo jomo ulɨmojo hweho.
3 Sɨkuno fihwi akupo'nyo so'nji (3 *kɨlouk*) wojo hopa uhwonɨmentisoso hwe ahwomo mta'ango sohwo noswonto ulɨmento, Kouniliyos.
4 Ose ulahonɨngki Kouniliyos nuhwononto iyoho unɨngkahonɨngki ulɨmento. Hwe engofo, peho'no pohino. Ose ulahonɨngki ulɨmento, Jɨje hungkuno Anɨtumo ulɨwo'nɨngkohinoso upa'nɨwo'nɨngkiso hweho. A'amu umofonyo iyo somo ufo'ma'mahnnoso Anɨtu nuhwononto kikine'no huno wopɨngo syokufɨsyalofoho.
5 Olohonta hwe fihwo ango Joupa sopone'no filɨhwajo. Saimoun Pitamne'no.
6 Oso hwe huhwo sohwo hwe nom'ne Saimoun'njomo humaho. Saimoun nom'ne sohwo yahwopaho syoho'njo sohwo kakoe ango mitɨmomɨngopo molinyofoho.
7 Ose ulonto umentisoso Kouniliyos kakoe syoho ulohofiyo sohwa'u'nji hwe itokuso'njo sohwatnne'no joho ulɨmentisofoho. Oso hwe itokuso'njo Kouniliyosɨ'njo humamojo sohwo Anɨtumne'no huno syafɨhu'mojo hweho.
8 Kouniliyos oso a'amu sohwamo yo'mayo imo'nɨmentiso so'no ulonto Joupamne'no uhwatɨmentisofoho.

Pita wojo hopa honɨngkonɨmentisofoho.

9 A'amu huhwo sohwa nowentɨfi honɨngkanopo saho fosyawo'mentohofofoho. Imɨngo ne'nji nolɨkafontɨfi Joupa mofonepo i'mofɨwentanɨngkofi Pita ango tokilonjwa'mjomo nohumanto hinjopo Anɨtumne'no jomo ulɨmo lonto antɨfepo kotasɨmentisofoho.
10 Pita mijoho uyahonɨngki wopayo wanɨmo nto ko yahonɨngki hofɨko wopayo sokafo esyohumentanɨngkofi Pita wojo hopa uhwonɨmentisoso,

11 ahwomo mtompeehon+ngki hwap+fe m+kun+mposo ahwomo mta'ni pmmentisofoho. A'amu ahwomomjoso hwap+fe tokwajo osofosofahu'nohino somo nokemokoho'nowent+fi ant+fepo pmmentohofofoho.
12 Hwap+fe ajwo ho'mo so'mo yo'mayo tongoso homa'nji y+hufo'nji nohu'mehinowentan+ngki uhwononto,
13 mampaho ole upa'n+mento, Pita, nol+kafohoji tongo y+hufo yo'mayo somo nofonjasyohoji hmnyo.
14 Ose ho'n+ngkahon+ngki Pita ul+mento. Hwe Engo sohwosi, mimnehono. Tongo manilongoso man+mnehono. O'o, manilongoso nakwoe hon+ngkano hungkunoso non+ngkutoho nal+mojofoho.
15 Ose ulahon+ngki mampaho hiso apa'no ho'n+mento, Yo'mayo An+tu wop+ngofoho l+mentiso so'no wonyofoho eso nolohotoho. Ose ho'n+mentisofoho.
16 Olo hiloso oso pa'nyo imo'nonto t+finjo apa'no imo'nonto ahwomomo n+hu'nahone s+mentisofoho.
17 Pita ose uhwononto huno pi'n+ngo engo syaf+syonto huno uy+mento, Oso uhwon+ngkoheso hwap+ngoso pipilo. Ose syof+syahon+ngki a'amu Kouniliyos uhwat+mentiso sohwa ifawo'mentohofofoho. Ifawent+fi Saimoun+ye ango somne'no ulohonont+fi nowent+fi,
18 Saimoun+ye hoku'yopo loho'mentohofofoho. Osopo lohofont+fi joho ul+mentohofi, Saimoun Pita olo ango lomo lohumaho. Ose ul+mentohofofoho.
19 Pita ahwomomjo uhwon+mentiso so'no huno syof+syahon+ngki An+tuye Towahuno Wop+ngo sohwo ul+mento, Upa'nyo. A'amu hufa'u s+hunehwa kikine'no t+peelokwofo.
20 Oso'no nol+kafohoji hof+ko'nji f+wan+mno. Huno pi'n+ngo engo syaf+siyo'eno. Ngko uhwat+malefoho.
21 Ose ulahon+ngki Pita nowento a'amu sohwamo ul+mento, Oso a'amu sekwo haf+hafe t+peelokwofo sohwasi ngko Pita oloho hwo'nyoho. Sekwo peho'no pohofo.
22 Ose ulahon+ngki ul+mentohofi Kouniliyos hwe yofe engo'njo a'amu itokuso'njo mokosyohumayo sohwo nal+maso'no p+hwono. Oso hwe wop+ngo sohwo An+tumne'no huno syaf+hu'mojo hweho. A'amu Jutaso ole l+wo'n+ngkohofo, Hwe wop+ngo hweho. A'amu ahwomomjo oso hwe huhwo sohumo ole ul+ma, Saimoun Pitamne'no fil+hwajo. Kakoe hungkuno upa'n+mnoho. Ose ulahon+ngkofi,
23 Pita nolut+manto mokosyawo'mentisofoho. Im+ngo ne'nji nol+kafont+fi Pita hof+ko'nji a'amu nom'ne Jisas+mo inomokomoyo imotofo Joupanta'ango sohwanji umentohofofoho.

Pita Kouniliyos+ye ango sopono umentisofoho.

24 Nowent+fi mo'n+ngkanta ango Sisaliya i'mofamentohofofoho. Kouniliyos kakoe pone kakoe temtitofo so'nji a'amu nom'ne joho l+hwat+mentiso so'ntnne'no hontohumamentohofofoho.
25 Pita wahumo lonto yahon+ngki Kouniliyos Pitamo nu'manto Pita kakoe huyo'mo ipitofawo'mentisofoho. Pita kakoe yofe ho'nomayo'nefoho.
26 I oso'no Pita nul+kafonto ul+mento, O'o, ngko k+ko pa'nyo hwo'nyoho.
27 Pita'nji Kouniliyos+'nji hungkuno hnnonji angomo noswonji hwe moya'mi nuhu'mokont+fi humentan+ngkofi u'ma'mentisiyefoho.
28 Pita hof+kimo ul+mento, Ngko a'amu Juta hwo'nyoho. Sekwo a'amu kengo kuyoho. Sekwo huno moi'wonoho. A'amu Juta hn'nwi nakwoe yahinoso ole, A'amu kengo so'nji mohumayo'nj+'nwoho. Wopayo afapo nta'ni man+wo'n+ngkiy+hwone'nwoho. O'o, wonyofoho l+motohwone'nwoho. I oso hiso'no An+tu ole nt+hwamasofoho. A'amu nom'neso hof+ko a'amu Jutafe hon+ngkano hungkuno so'no huno muyo

somne'no wonyofoho lohotoho. O'o, a'amu hopi'nonohino Anɨtu afa'nohino uhwonɨwo'nɨngkisofoho.
29 Ntɨhwahonɨngki sekwoe hungkunomo hwotoho mahmmalefoho. O'o nupa'nonji pohono. Peho'no lontɨma'malofo.
30 Ose ulohonɨngkahonɨngki Kouniliyos ulɨmento, Sɨkuno osofosofahu'no memjanɨmo'maso sohwo'ni ngko nje angomo akupo'nyo so'nji (3 *kɨlouk*) Anɨtumo ulontanɨngko hwe fihwo nem'no he nɨhu'no tɨngkaho'nyo'njo sohwo nje huyo'mo lohofonto
31 ntɨma, Kouniliyos, jɨje hungkuno Anɨtumo ulɨwo'nɨngkinoso upa'nɨwo'nɨngkohoho. A'amu umofonyo iyo somo ufo'mawo'nɨngkinoso Anɨtu nuhwononto huno wopɨngo syokufɨsyalofoho.
32 Oso'no Joupa ango sopone'no hwe fihwa Saimoun Pitamne'no filɨhwajo. Oso hwe huhwo sohwo hwe nom'ne Saimoun'njomo humaho. Saimoun nom'ne sohwo yahwopaho syoho'njo sohwo kakoe ango mitɨmomɨngopo molinyofoho.
33 Ose ntahonɨngki ngko komo'no hwe sohwa kohonyo'ne lɨhwatɨmalefoho. Ose'no kɨko pohinoso wopɨngofoho. Anɨtu nakwo'nji humalohwono. Anɨtu yo'mayo hungkuno kijapmmasoso fonaso.

Pita Kouniliyosɨye angomo hungkuno ulɨmentisofoho.

34 Ose ulahonɨngki Pita uloma'mento, Olohonta ngko huno niyohoho. Anɨtu a'amu hopi'nonohino somo afa'nohino ulohofɨwo'nɨngkiso hweho.
35 Anɨtu a'amufe a'apaho so'no temtitofo so'no huno mosyafɨsiyo'njofoho. O'o, a'amu Anɨtumo sɨmeho uyososo kakoe honɨngkanomo inɨngkaweso sohumne'no Anɨtu sɨmeho wopɨngo umo'nɨmontonoho.
36 Oso hungkuno Anɨtu a'amu Isɨlael somo uyɨmentisoso sekwo huno moi'wonoho. Hungkuno hiso ole, Jisas Kɨlais a'amu hopi'nonohinofe. Hwe Engo hweho. Kakoe syoho ole, Anɨtu'nji a'amu'nji sɨmeho afa inyo'ne imokuhwone hweho.
37 Sekwo soku huno moi'wonoho. Sɨmo'mo Joun A'amumo Mijo Kiyoma'mojo sohwo hungkuno wopɨngo lutɨhwamentiso sohonta Ngkalili sopo hungkuno hiloso emanto Jutiya ango ho'mo ho'meemo ho'nɨmentisofoho.
38 Ole upa'nɨmentohofoso Jisas Nasaletnnta'ango sohumo Anɨtu kakoe Towahuno'nji yokumpohn'nyo'nji nuyahonɨngki Jisas kako ango'meemo emoyonto a'amumo ufo'ma'mentisofoho. Hwe wonyo Seten osohwo a'amumo wonyo umokontanɨngki Jisas wopɨngo umokumentisofoho. Jisas kako'nohini umokumentiso'maho. O'o Anɨtu huhwo'njoho.
39 Nakwo a'amu *apousel* sohwona'ni yo'mayo Jisas a'amu Jutafe hwaho'nji Jelusalem sopo imentisoso uhwonɨmentɨhwone so'no selalokweno. Hofɨko Jisasɨmo fonjinto'ofahumentohofofoho.
40 Nope'nɨngkahonɨngki sɨkuno hufa'u sɨhune memjaofahonɨngki Anɨtu ulɨkofahonɨngki Jisas kakoe a'amu'njopo i'mofapmmentisofoho.
41 Nulɨkofahonɨngki a'amu hopi'nono Jisasɨmo uhwonɨmentohofo'maho. O'o Anɨtu Jisasɨye hungkuno jo'ne nahwosopo'mentiso sohwona'ni uhwonɨmentɨhwonefoho. Jisas nope'nɨngkahonɨngki Anɨtu apa'no ulɨka'mentiso sohonta kako'nji wopayo hwa mijo hwa nɨmentɨhwonefoho.
42 Ole nalɨmento sekwo nje hungkuno a'amumo yoloho filutɨhwamno. Ole ulɨmno. Anɨtu Jisasɨmo uhwosopo'mentiso sohwo a'amu poyo pe'nɨmentohofo so'nji songo humalofo so'njimo hungkuno ito'no mɨhwajiyo'ne honɨngkano yano ilofɨhwajiyo'ne uhwosopo'mentisofoho.
43 A'amu hohonta Anɨtuye hungkuno lɨmotofo sohwa kakine'no ulɨmentohofofoho. Ole ulɨmentohofi, A'amu Jisasɨmo sɨmeho hi'ntnnono uyɨfijo'manji Anɨtu hofɨkoe wonyo wae yaofonefoho.

A'amu temtitofo kengo somo An+tuye Towahuno Wop+ngo uhula'mo'mentisofoho.

44 Oso hungkuno Pita lontan+ngki a'amu upa'n+mentohofo somo An+tuye Towahuno uhula'mo'mentiso so'no
45 Jisas+mo inomokommotofo Joupanta'ango sohwa Pita'nji pmmentohofo sohwa nuhwonont+fi pisopisaho mjal+m+went+fi yomo imentohofofoho.
46 Ole upa'n+mentohofi a'amu kengoso hungkuno kengo kengo lont+fi An+tumo hungkuno wop+ngo isamoyoka'nji ul+mentohofofoho.
47 Pita nuhwononto ul+mento, Olo a'amu loso nakwo hopa An+tuye Towahuno ma'nnyofoho. Olo a'amu loso mijo nokiyomase'eno eso t+hwo lonehoho. Awonoho.
48 Ose ulonto ul+mento, A'amu somo Jisas+mne'no f+kiyomapmno. Ose imentohofoso Pitamo ul+mentohofi, S+kuno nom'ne memjaof+hwoso'no nakwo'nji wohumano. Ose ul+mentohofofoho.

11

A'amu Jelusalemmjo somne'no Pita kakoe hungkuno ho'nahumentisofoho.

1 Nom'ne *apousel* sohwanji a'amu Jutiya humamotofo so'nji ole upa'n+mentohofi, A'amu kengoso hof+ko An+tuye hungkuno nupa'nont+fi t+fi in+ngkamentohofofoho.
2 Pita Jelusalemne'no sahon+ngki a'amu Juta fehohnjo a'apaho s+hu kolo'nyo yahino so'njo sohwa Pitamo yoka ul+mentohofofoho.
3 Oso a'amu sohwa Pitamo ole ul+mentohofi, K+ko a'amu a'apaho s+hu makolo'nnyo sohwanji humanji wopayo n+mahnno hwosoho. Oso wonyofoho.
4 Ose ulahon+ngkofi Pita yo'mayo imo'n+mentiso so'no yoloho ul+mentisofoho.
5 Ole ul+mento, Ngko ango Joupa sopo nohumanji An+tumo jomo ulonji wojo hopa uhwon+mentoheso, hwap+fe engo ahwomo mta'ango pmmentisofoho. Oso hwap+fe tokwajo osofosofahu'nohino somo a'amu ahwomomjo sohwa nokemokoho'nowent+fi ngko'njopo pmmentohofofoho.
6 Nopahon+ngkofi hwap+fe ajwomo'mo uhwon+maleso yo'mayo tongo, homa, y+hufo somo uhwon+mentohefoho.
7 Ose uhwon+mentoheso ahwomo mta'ni mampaho ole ho'n+mento, Pita fil+kaho. Oso tongo yo'mayoso nofonjasyohoji hmnyo.
8 Ose ho'n+ngkahon+ngki ul+mentoho, Hwe Engofo, ngkilaho. Tongo manilongoso man+wo'n+ngkiyohe hwo'nyoho.
9 Ose ulahon+ngko mampaho apa'no ho'n+mento, Yo'mayo An+tu wop+ngofoho l+mentiso so'no wonyofoho eso nolohotoho.
10 Ose ho'n+ngkahon+ngki oso hopa hufa'u s+hune imo'n+ngkahon+ngki n+hu'nahone ahwomomno s+mentisofoho.
11 Nosontan+ngki hwe hufa'u s+hune nje ango humayo sopo i'mofapmmentohofofoho. Hwe fihwo Sisaliyanta'ango sohwo ngkiyepono hwe hufa'u s+hune sohwamo uhwat+mentisofoho.
12 An+tuye Towahuno Wop+ngo nt+mento, Oso hwanji f+wano. Huno pi'n+ngo engo syaf+siyo'eno. Ose ntahon+ngki olo hwe aho hopi'nono fehohnjo anga'nohino sohwanji hof+ko'nji Sisaliya'no ument+hwonefoho. Nowentani Kouniliyos+ye angomo humament+hwonefoho.
13 Kouniliyos nal+mento, Hwe ahwomo mta'ango sohwo nje angomo nolohofonto ole nt+mento, K+ko ango, Joupa'no a'amu fil+hwajo. Hwe yofe hufa'u'njo Saimoun Pitamne'no fil+hwajo.
14 Oso hwe huhwo sohwo hungkuno waselono. Hungkuno hiso nupa'n+ngkohoji k+ko j+je a'amu so'nji An+tuye hon+ngkano ne wot+pemant+feho. Ose nal+mentisofoho.
15 Ngko An+tuye hungkuno ul+mentan+ngko An+tuye Towahuno noponto uhula'mo'mentisofoho. Oso hiso nakune'no s+mo'mo pmmentiso hopafoho.

16 Ose uhwononji Jisasɨye hungkunomne'no ole syafɨhu'mentoho, Joun a'amumo
mijo'nohino kiyoma'mentiso so'no hwangku Anɨtuye Towahuno Wopɨngo wose-
hulo'afono.
17 Sɨmo'mo nakwo Hwe Engo Jisas Kɨlaisɨmo sɨmeho hi'ntnnono umentɨhwone so-
honta kakoe Towahuno nejapmmentiso hopaso oso a'amu kengo somo umentisofoho.
Oso'no ngko Anɨtumo pɨjwohumayoso pipilo. Awonoho, Ngko a'amu hwo'nyoho. Pita
ose ulɨmentisofoho.
18 Oso hungkuno hiso oso a'amu yoka'njo sohwanji nupa'nontɨfi oso yokaso
noho'naofontɨfi Anɨtumo isamoyoka ulontɨfi ulɨmentohofi, Anɨtu a'amu kengo
somo sɨmeho uwolomokuwo'nɨngkiso hweho. Hofɨko honɨngkano wonyo
ho'naofɨkujo'manji oso a'amu somo Anɨtu songo ne'no humayo'ne uyɨmtonoho.
Ose ulɨmentohofofoho.

A'amu Antiyouk humamotofoso Anɨtuye syohoso kahopi imentohofofoho.

19 Sɨtifenɨmo fonjahumentohofo sohonta a'amu Jisasɨmo inɨngkamotofo somo
a'amu Jisasɨmne'no nakwolaho lɨmotofo sohwa wonyo umokumotofofoho. Wonyo
umokuwo'nɨngkahonɨngkofi hiyaso humpo'mentohofofoho. Nohumpentɨfi a'amu
fehohnjo Founisiya sopo i'mofopahonɨngkofi nom'neso hwaho we'e Saipɨlos sopo
i'mofopahonɨngkofi nom'neso ango Antiyouk sopo u'mofapontɨfi oso hopo sopo a'amu
Juta'nohino somo Anɨtuye hungkuno lutɨhwamentohofofoho.
20 I oso'no a'amu fehohnjo Jisasɨmo inɨngkamotofoso hwaho we'e Saipɨlosnta'ango
so'nji a'amu nom'ne ango Sailininta'ango so'nji hofɨko ango Antiyouk sopo
uhu'mokontɨfi a'amu kengo somo Jisasɨye hungkuno lutɨhwamentohofofoho. A'amu
Juta'maho. O'o, a'amu Ngkɨlik somo lutɨhwamentohofofoho.
21 Lutɨhwamentohofo somo Anɨtuye yokumpohn'nyo yano uyahonɨngki hwe
moya'mi kengoso Jisasɨmo sɨmeho hi'ntnnono uyɨmentohofofoho.
22 Anɨtuye a'amu ne Jelusalem humamotofoso oso hungkuno hiso'no nupa'nontɨfi
Mponopasɨmo ango Antiyoukɨne'no lɨhwatɨmentohofofoho.
23 Mponopas i'mofawento uhwonɨmentisoso Anɨtu a'amu kengo somo wopɨngo
umokumentisoso uhwononto kako sɨmeho wopɨngo umo'nɨmentisofoho. Oseso kako
a'amu somo hungkuno yano ole uyɨmento, Sekwo Anɨtuye hungkuno inɨngo seyo'eno
Kakoe hungkunomo aho yokumpohn'nyo fɨkemokosyohumamno. Kakoe huyo'mo
fosyohumamno. Ose ulɨmentisofoho.
24 Mponopas huhwo sohwo hwe wopɨngo hweho. Kakoe sɨmehomo'mo
Anɨtuye Towahuno toyo yamo'nnyo hweho. Kakoe sɨmeho hi'ntnnono
Anɨtune'no yokumpohn'nyo unyo hweho. Oso'no a'amu pi'nɨngo engo Anɨtumo
inɨngkamentohofofoho.
25 Osohonta Mponopas nolɨkafonto Tasosɨmne'no nowento Soulɨmne'no hafɨhafe
tɨpmmentisofoho.
26 Notɨpemanto ango Antiyoukɨmne'no womentisiyefoho. Osopo Antiyouk a'amu
Jisas Kɨlaisɨmo inɨngkamotofo so'nji nohumantɨfi hwe moya'mi pi'nɨngo engo somo
Anɨtuye hungkuno lutɨhwentanɨngki soswo anga'no uyakolo'mentisofoho. Antiyouk
ango hopo sopo a'amu Jisasɨmo inɨngkamotofo somo yofe Kɨlais we'e'nwoho hn-
noma'mentohofofoho.
27 Hohosohonta a'amu Anɨtuye hungkuno lɨmotofo sohwa Jelusalemnta'ango
nulɨko'mantɨfi Antiyoukɨmne'no umentohofofoho.
28 Hwe fihwo Anɨtuye hungkuno lɨmojo sohwo kakoe yofe Akaposɨyoho. Oso-
humo Anɨtuye Towahuno hungkuno uyahonɨngki Akapos nolɨkafonto, ole ulɨmento,
Hwangku hwaho hopi'nonohino lopo mijoho engo u'mofapmmonteponoho. Hwangku
sohonta hwe Kɨloutiyos a'amu Loum somo mokosyohumamentiso sohonta oso mijoho
engoso i'mofapmmentisofoho.

29 Antiyoukɨ'njo a'amuso oso hungkuno mijoho so'no nupa'nontɨfi a'amu Jutiya Jisasɨmo inɨngkamotofo somo ufo'mane'entɨfi hungkuno nano mtito'mentohofofoho. Ose mtito'mentohofoso hnnɨmentohofi, Hwe hamniyoho engo'njoso engo uyɨfe. Hwe hamniyoho we'e'njo sohwa we'e uyɨfe. Ose hnnɨmentohofofoho.
30 Oso hiso yontɨfi hofɨko Mponopasɨ'nji Soulɨ'nji hamniyohoso oso hwa'u uyohojɨku'mo'mojiyofoho. Jelusalem a'amu Jisasɨmo inɨngkamotofo sofe hwe engo sohwamo uyɨmentisiyefoho.

12

Helout kako Jemɨsɨmo nofonjasyonto Pitamo impo'angomo intofahumentisofoho.

1 Hohosohonta hwe yofe engo'njo Helout osohwo a'amu Jisas Kɨlaisɨmo inɨngkawo'nɨngkohofo somo wonyo umokumentisofoho.
2 Hwe huhwo sohwo kakoe a'amu itokuso'njo sohwamo uhwojahonɨngki hofɨko Jounɨye kola'wehwo Jemɨs oso hwi hosɨmno'nji fahumentohofofoho.
3 Fahumentohofo so'no a'amu Juta nuhwonontɨfi sɨmeho wopɨngo umo'nɨngkahonɨngki Helout nuhwononto a'amu Jutafe sɨmeho wopɨngo umo'nyo'ne Pitamo impo'angomo intofahumentisofoho. Hohosohonta a'amuso Sɨkuno Engo uhwonɨmotofofoho. Oso sɨkuno so'no ole lɨmotofo. Sɨkuno hiso wopayo engo kamo'nnyoso ane nyo'nefoho lɨmotofofoho.
4 Osohonta Pitamo aho kento impo'angomo intofasyonto hwe itokuso'njo mtitofo osofosofahu'nohino sohwamo umentisofoho. Hofɨko Pitamo uhwontohumayo'ne hwafoho. Oso mtitofo anga'nohino sohwa a'amu osofosofahu'nohino hwafoho. Helout huno ole unɨmento, Olo Anɨtu A'amu Isɨlael somo Uyakolo'mentiso somne'ne Syafɨsiyo Sɨkuno Engo * moi'wo imo'nɨngkuhwoso'no ngko Pita sohumo hwe moya'mife tɨmopo uhwatɨmo. Ose syafɨhu'mentisofoho.
5 Pita impo'angomo nohumentanɨngki a'amu Jisas Kɨlaisɨmo inɨngkawo'nɨngkohofoso Pitamne'no Anɨtumo jomo yokumpohn'nyo ufo'mayo'ne ulɨmentohofofoho.

A'amu ahwomomjo sohwo Pitamo impo'ango mta'ni isɨhutofoma'mentisofoho.

6 Oso Sɨkuno Engoso moi'wo umo'nɨmonte'no yahonɨngki Helout huno ole syafɨhu'mento, Mo'nɨngka ngko Pitamo hungkuno ulɨmo. Ose lɨmentiso sohonta sɨkwo'miyo somo Pita a'amu itokuso'njo sohwa'u'njo ajwo'mo saho fosyowentanɨngki ahwomo nano hufa'u'nji into'mentohofofoho. Hwe nom'ne itokuso'njo sohwa hoku'yopo a'amu impo'angomjo sohwamo uhwontohumayo'ne'entɨfi loho'mentohofofoho.
7 A'amu ahwomomjo sohwo noponto impo'angomo humentisofoho. Noswahonɨngki iyohohopa longkonɨmentisofoho. A'amu huhwo sohwo Pitafe hupepo hwanɨngo ufonjonto ulɨmento, Komo'no filɨkaho. Ose ulahonɨngki ahwomo nano hufa'uyoso Pitafe aho mta'ni isɨhuto hmmokwajɨmentisofoho.
8 Oso a'amu huhwo sohwo ulɨmento, Jɨje ahuloho yohoji sɨfɨkwongofosyo fiyo. Ose ulahonɨngki Pita yahonɨngki ulɨmento, Jɨje manji'mofo yohoji tɨfi nnɨngkape.
9 Ose ulahonɨngki Pita hwe sohumo tɨfi inɨngkowahonɨngki impo'angomo ulɨko'ma'mentisiyefoho. Oso hiso hwe ahwomomjo sohwo imentiso so'no Pita huno ito'no muyɨmmentisofoho. Wojo hopa honɨngkonɨmentisofoho.
10 Siko nowenji a'amu itokuso'njo sɨmo'mjo sohwa impo'angomjo somo uhwontohumayo sohwa nohumentanɨngkofi uyakolofonji nom'ne a'amu itokuso'njo ayo soponjo sohwamo uyakolofonji hoku'yo ahwomo yokino'nohinoso siki hwosampo'nɨngkahonɨngki mempo hohnta'ni swolɨkofawenji honɨngkanomo

* **12:4:** Mt. 26:2 enjwa so'mo fehonolo'mongkomaho.

umentisiyefoho. Osohonta hwe ahwomomjo sohwo Pitamo komo'no uhwotɨ'ma'mentisofoho.
11 Nuhwotɨ'mofahonɨngki Pita kako huno ito'no uyahonɨngki ole lɨmento, Ngko huno niyohoho. Anɨtu kakoe a'amu ahwomo mta'ango uhwajiso sohwo Heloutɨye aho mta'ni isɨhutofonɨmakwoho. A'amu Juta sohwanji Heloutɨjonji yo'mayo wonyoso wontohofantɨfi imalofoso ne mmo'nɨngkohoyohoho.
12 Huno ose uyahonɨngki Joun Makɨye kona'wohi Maliyafe angomno umentisofoho. Oso ango somo a'mu pi'nɨngo nuhu'mokontɨfi Anɨtumo jomo ulontanɨngkofi,
13 Pita hoku'yo mempo mongkihnta'ni hwanɨngo fonjahonɨngki a'mu syoho ulohofiyosi kakoe yofe Louta, hoku'yo uhwosampo'mo lonto pmmentisofoho.
14 Pitafe mampaho upa'nonto ole lɨmento, U, olo Pitafoho. Ose lonto kakoe sɨmeho wopɨngo umo'nɨmentisofoho. Oso'no mɨhwosampo'mmentisofoho. O'o haloho'no mupa'nonto hano kunto'no swonto ulɨmento, Pita hoku'yopo lohofoho. Ntopohoho.
15 Ose ulahonɨngki ulɨmentohofi, Kɨko ilo'nnyo kiyoho. Ose ulahonɨngkofi kako yokumpohn'nyo imo'nonto ulɨmento, Awonoho. Kako nehopi pohoho. Nɨhu'no nehopi selohono. Ose ulahonɨngki hofɨko ulɨmentohofi, Kakoe huyo'mangofoho.
16 Ose lontanɨngkofi Pita hoku'yopo hwanɨngo ne'no fongku'mentisofoho. Hofɨko hano hwosampo lohofontɨfi uhwonɨmentohofoso Pita nohumentanɨngki uhwonontɨfi yomo yomo imentohofofoho.
17 Mampi'nyo wohumafento Pita kakoe aho ho'noma'mentisofoho. Mampi'nyo humahonɨngkofi Pita ulɨmento, Anɨtu impo'ango mta'ni isɨhutofonɨhwatiso hwo'nyoho. Oso'no ulonto ulɨmento, Sekwo Jemɨsɨ'nji nom'ne sohwanjimo olo hilo so'no ulɨmno. Ose ulonto mempo swaponto nom'ne ango kengopono umentisofoho.
18 Hwangku imɨngo'nji mofehi'nyo si'mofape so'nji a'amu itokuso'njo sohwa yomo yontɨfi ole hnnɨmentohofi, Pita ntɨ'mto.
19 Ose hnnɨngkahonɨngkofi Helout ulɨmento, Sekwo Pitamne'no hafɨhafe fɨtɨpmno. Ose ulahonɨngki wonyopi tɨpmmentohofofoho. Oso'no Helout nom'ne a'amu itokuso'njo sohwamo ulɨmento, A'amu Pitamo ito'no momokosyohumayo'njo imalofo sohwamo fonjahumno. Osohonta Helout hwaho Jutiya ulɨko'manto Sisaliya'no wento osopo humamentisofoho.

Helout poyo pe'nɨmentisofoho.

20 Osopo nohumanto Helout a'amu Taiya'nji Saitoun ntnne'no yoka ulɨmentisofoho. Oso a'amu huhwo sohwa huno ole syafɨhu'mentohofi, Helout nakumne'no sɨmano hintotohino umnalokusoso nakwo kakoe hwaho mta'ango wopayo mpe pipi yanehwono. Ose syafɨsyontɨfi nuhu'mokontɨfi Helout kakoe hungkunoso pompengo wonamofono lontɨfi lɨmentohofofoho. Sɨmo'mo hofɨko Mpɨlasɨtosɨ'nji hungkuno ito'no melɨhwatɨmentohofofoho. Mpɨlasɨtos huhwo sohwo kako Heloutɨye ango engo somo mokosyohumayo hweho. Hofɨko oso yokaso wope'nono lontɨfi jomo ulɨmentohofofoho.
21 Oseso Helout a'amu so'nji nuhu'mokuhwasi hungkuno lane'ento sɨkuno ho'nahumentisofoho. Oso sɨkuno somo Helout a'amu mnokino engo'njo sohwafe hwapɨfe wonyoangkafoso pa'nonto epohumayo wopɨngo engo sopo nohumanto hungkuno sawemo ulɨmentisofoho.
22 Ose lontanɨngki a'amu sohwa joho ulɨmentohofi, Olo hwe lohwo a'amu'maho. O'o Anɨtu pa'nɨngo hweho.
23 Helout ose upa'nonto huno syafɨhu'mento, Ou Anɨtu pa'nyo hwo'nyoho. Oso kakoe huno hiso Anɨtu nuhwononto a'amu ahwomomjo sohwo Heloutɨyepono uhwojahonɨngki Helout sohumo hwanɨngo fongku'mentisofoho. Nofonjahonjo sohonta pihnnyo Heloutɨye a'apaho nolongkwopmmokosyahonɨngki poyo pe'nɨmentono.

24 An+tuye hungkuno ango'meemo ho'n+ngkahon+ngki a'amu pi'n+ngo engoso
Jisas+mo in+ngkamentohofofoho.
25 Mponopas+'nji Soul+'nji Jelusalemne'no hamniyoho motawenji osopo syoho
moi'wo esojwaofonji Joun Mak'nji Antiyouk+mne'no umentisiyefoho.

13

Hof+ko Mponopas+'nji Soul+'njimo An+tuye syoho iku'mofo'ne uhwat+mentohofofoho.

1 A'amu Jisas+mo in+ngkamotofo ango Antiyouk humamotofoso a'amu fehohnjo
somo An+tu hungkuno uyahon+ngki lut+hwamotofofoho. A'amu fehohnjoso a'amu
nom'ne somo mesyolut+hwamotofofoho. Hof+koe yofeso olenoho. Mponopas, Simey-
oun hwe won+sa'nyo sohwo, Lusiyos ango Sailininta'ango sohwo, Manain osohwo hwe
yofe engo'njo Helout Tet+lak, sohwo'nji humamojo sohwo, Soul+'njoho.
2 A'amu Jisas+mo in+ngkamotofoso nuhu'mokont+fi wopayo manyo'njo yont+fi
An+tumo jomo ulontan+ngkofi An+tuye Towahuno Wop+ngo ul+mento, Sekwo
Mponopas+'nji Soul+'nji nom'ne syoho uy+male so'no uhwosopopmno.
3 Ose ulahon+ngki hof+ko wopayo humaho ne'no humant+fi An+tumo jomo ulont+fi
hwe sohwa'umo aho kisusyont+fi sikimo uhwat+mentohofofoho.

Hwaho Saip+los sopo An+tuye hungkuno lut+hwamentisiyefoho.

4 An+tuye Towahuno Wop+ngo hwe sohwa'umo uhwojahon+ngki siko Selusiya'no
umentisiyefoho. Osopo siko yofayokinomo nokotosahon+ngki hwaho we'e
Saip+los+ne'no motowako'mentisofoho.
5 Nomotowekahon+ngki oso hwe huhwo sohwa'u Salomis ango sopo i'mofawenji
a'amu Jutafe tajo ango hopi'nonohinomo An+tuye hungkuno lut+hwamentisiyefoho.
Joun Mak siko'nji nohumant+fi ufo'ma'mentisofoho.
6 Siko Salomis ango sopo ul+ko'manji emoyonji, hwaho we'e nongkihnta'ni ango
nom'ne Pafous sopo ifawo'mentisiyefoho. Oso ango hopo sopo a'amu Juta fihwo kakoe
yofe Mpajisas+yoho. Oso hwe huhwo sohwo kako ki'nyo'nji peefo'nji hwoso'nji imojo
hweho. Kako An+tuye hungkuno hwasyo l+mojo hweho.
7 Mpajisas huhwo sohwo hwe yofe engo'njo Sesiyas Poulos sohwoe a'amufoho.
Sesiyas Poulos sohwo hwe huno wop+ngo'njo hweho. Kako An+tuye hungkuno
upa'n+mo lonto Mponopas+'nji Soul+'njine'no joho ul+mentisofoho.
8 Mpajisas oso hiso'no nupa'nonto Mponopas+'nji Soul+'njine'no ngkilaho lonto
sotofo ul+mentisofoho. Kako hwe yofe engo'njo sohumo ul+mento, An+tumo s+meho
hi'ntnnono uyohotoho ul+mentisofoho. Oso Mpajisas sohwo a'amu Ngk+lik+'njoso yofe
nom'ne ole mul+motofi Elimas+yoho.
9 Soul osohwo nom'ne yofe ole Poul+yoho, * ul+motofofoho. Mpajisas+ye
Hungkunomo Poul nupo'n+ngkahon+ngki An+tuye Towahuno Wop+ngo kako
Poul+ye hunomo ufohotofahon+ngki hwe hwoso sohumo s+mano upento hungkuno
yokumpohn'nyo ul+mento.
10 K+ko Seten+ye hwomu hwosoho. K+ko yo'mayo hon+ngkano wop+ngo sofe mango
hwosoho. Hwasyo hungkuno so'nji hon+ngkano wonyo so'nji yo'mayo hwahoponjo
so'nji k+ko hwap+ngo hwosoho. K+ko An+tuye hungkuno wop+ngo y+wolo'mokonji
hwasyo lut+hwamotnno hwosoho. Olo yahino loso moho'naofeso peho'neto.
11 K+ko upa'nyo. Olohonta An+tu wonyo wakumokumontonoho. K+ko
t+mpi'nyo imo'n+ngkohoji mofehi'nyoso muhwonhnnehino. Hwangku apa'no
nuhwonhnnefoho. Ose ulahon+ngki Elimas+ye t+mo komo'no t+mpi'nyo

* **13:9:** Oso yofe Soul+yeso Hip+lu hungkuno mta'ango imo'nyofoho. Oso yofe Poul+yeso Ngk+lik hungkuno mta'angofoho. A'amu fiso hof+koe huno ole, Soul sohwo Poul+yeso kakoe huno mta'angofoho syaf+hu'mentohofofoho. Hwap+ngoso kako An+tuye hungkuno syoho a'amu Ngk+lik ajwo so'mo yonto meehnt+mentisofoho.

imoˈnɨmentisofoho. Tɨmpiˈnyo imoˈnonto kako aˈamu honɨngkano utɨhwayoˈne hafɨhafe tɨpmmentisofoho.
12 Oso hisoˈno hwe yofe engoˈnjo sohwo nuhwononto Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono uyonto Anɨtuye hungkuno Poul lutɨhwamentiso soˈno yomo imentisofoho.

Ango Antiyouk Pisitiya osopo syoho imentisiyefoho.

13 Poul hwe nomˈne kakoˈnji emmotofo sohwanji Pafous ango sopo nulɨkoˈmahonɨngkofi yofayokino nutɨmanto hwaho nomˈne Pamɨfiliya sopo ango Peka sopo kuhwojamentisofoho. I osoˈno Joun Mak aˈamu somo uhwotɨˈmofonto Jelusalemneˈno umentisofoho.
14 Hofɨko ango Peka ulɨkoˈmantɨfi nosontɨfi ango Antiyouk hwaho Pisitiya sopo sɨˈmoˈmentohofofoho. Sɨkuno iyoho humayo somo hofɨko aˈamu Jutafe tajo ango somo noswontɨfi osopo humamentohofofoho.
15 Mousesɨye honɨngkano hungkuno soˈnji aˈamu Anɨtu hungkuno uyahonɨngki lɨmotofo sohwanjiye hungkuno soˈnji atofo lontɨfi hwe engo tajo ango syohoˈnjo sohwa Poul kakoe aˈamu ntnneˈno lɨhwatɨmentohofofoho. Ole ulɨmentohofi, Nakwoe aˈamu sohwasi, hungkuno yokumpohnˈnyo nakwoe sɨmehomo sosofitofonesyohumayoˈne hiˈnjo hwasɨˈmanji noho filɨmno.
16 Ose ulahonɨngkofi Poul nolɨkafonto aho hoˈnoma lohofonto ulɨmento, Sekwo aˈamu Isɨlael soku sekwoˈnji aˈamu kengo Anɨtumo jomo ulɨwoˈnɨngkohofo soku sekwo upaˈnɨmno.
17 Anɨtu aˈamu Isɨlael hnˈnwiye Anɨtuyoho. Kako nakwoe ajuyohwosamo uhwosopoˈmentisofoho. Hofɨko hwaho Ijip osopo kihnˈnawoˈnnyo hwafoho. I osoˈno osopo nohumentanɨngkofi Anɨtu wopɨngo ulohofahonɨngki aˈamu piˈnɨngo engo imoˈnɨmentohofofoho. Hwangku Anɨtu kakoe yokumpohnˈnyo engoˈnji aˈamu homo somo hwaho Ijip mtaˈni ipemotawento hwaho nomˈnepo uhwojamentisofoho.
18 Hwaho aˈamu anepo emoyontɨfi yoˈmayo wonyoso yahonɨngkofi Anɨtu nuhwononto sɨmeho tango umentisofoho. Osopo emoyontanɨngkofi soswo *fouti* (40) uyokolofahonɨngki,
19 aˈamu temtitofo kengo kengo aho fehohntaˈni hopiˈnono nomˈne aho mtaˈni hufaˈu oso aˈamu somo Anɨtu wae yaofonto hofɨkoe hwaho aˈamu Isɨlael somo uyɨmentisofoho. Oso hwaho yofe Kenanɨyoho.
20 Hwaho hiso uyonto osopo aˈamu hungkuno itoˈno mɨhwajiyoˈne uhwosopoˈmentisofoho. Aˈamu hungkuno itoˈno mɨhwajiyo sohwa aˈamu Isɨlael somo umokosyohumentanɨngkofi soswo *foua hantɨlet fifɨti* (450) uyakoloˈmentisofoho. Uyokolofahonɨngki aˈamu Anɨtuye hungkuno lutɨhwamojo sohwo Samuel imoˈnɨmentisofoho.
21 Samuel nohumentanɨngki aˈamu Isɨlaelɨso Anɨtumo hwe yofe engoˈnjo sohuneˈno jomo ulɨmentohofofoho. Ose ulahonɨngkofi Anɨtu kako Kisɨye hwomu Soul sohumo uhwosopoˈmentisofoho. Kakoe temtitofo Mpenyaminɨyoho. Soul yofe engoˈnjo aˈamumo mokosyohumentanɨngki soswo *fouti* (40) uyakoloˈmentisofoho.
22 Uyokolofahonɨngki hwe huhwo sohumo Anɨtu wae yaofonto, nomˈne hwe songo Ntefitɨmo uhwosopoˈmentisofoho. Osohuneˈno Anɨtu ole ulɨmento, Olo hwe lohwo Ntefit Jesiye hwomu sohumneˈno nje sɨmeho nɨmoˈnɨngkohoho. Yoˈmayo ngko imesomo Ntefit wonnɨngkaˈmte hweho.
23 Ntefitɨye imu sohwo Jisasɨyoho. Jisas huhwo sohwo aˈamu Isɨlaelɨfe wonyo engo tangoso Jisasɨmo kotasɨmentisofoho. Oso hisoˈno hohonta Anɨtu Ntefitɨmo ulɨmentisoso olohonta ne imoˈnalofoho.
24 Jisas mape sohonta Joun aˈamumo mijo kiyomaˈmojo sohwo aˈamu Isɨlael somo lutɨhwamento, Sekwoe honɨngkano wonyo piˈnɨngo engoso fohoˈnaopmno. Anɨtumo sɨmeho yɨwoloˈmokukuji tɨfi finɨngkamno.

25 Joun nje syoho moi'wo umo'nono lonto a'amu somo ul+mento, Sekwo ngkine'no
huno pipi seyalofoho. Sekwo hwe fihune'no hontohumalofoso ngko'maho. I oso'no
we'enepo nopone hweho. Ngko hwe wop+ngo hwo'ni kalohi oso hwe huhwo sohwe
s+f+kwongo fosyo is+huto'mne'maho. Hwap+ngoso kakoe yofe yokintahoponoho. Ngko
a'amu hwahoponjo hwo'nyoho.
26 Nje a'amufo. Ap+loham+ye temtitofo so'nunonji a'amu temtitofo kengoso An+tumo
jomo ul+wo'n+ngkohofo soku, oso hungkuno hwe fihwo nakwoe wonyo so'no tango
kotasone so'no nakune'no An+tu l+hwat+mentisofoho.
27 Oso hwe huhwo sohwo Jisas+yoho. A'amu Jelusalem humamotofo so'nji
hof+koe hwe engo sohwanji olo hwe sohumne'no huno ito'no muyofoho. S+kuno
iyoho humayo homo homo An+tuye hungkuno l+motofo sohwafe hungkuno atofo
lont+fi haloho maposo'njo imentohofofoho. An+tuye hungkuno l+motofo sohwa ole
mt+'mokumentohofi, Oso hwe huhwo sohumo yo'mayo wonyo ulohopitnnefoho. Ose
mt+'mokumentohofofoho. Oso wonyo hiso hof+ko uloho'mentohofofoho.
28 Hof+ko Jisas+ye hon+ngkano wonyo so'no huno ko t+pent+fi a'amuso Pailot+mo
ul+mentohofi, Fonjinto'ofahumno.
29 An+tuye hungkuno l+motofo sohwa yo'mayo Jisas+mo wonyo ulohopitnne so'no
mt+'mokumentohofoso olo a'amu huhwo sohwa wonyo hiso yont+fi iyo hwo-
jiyaf+ku'nnyo mta'ni motapont+fi sokimo'mo ho'nahumentohofofoho.
30 I oso'no An+tu apa'no songo ul+ka'mentisofoho.
31 A'amu Ngkalilinta'angoso Jisas+'nji Jelusalemno umentohofoso hohosohonta
s+kuno pi'n+ngo engo Jisas+mo uhwon+mentohofofoho. Olohonta oso hwe huhwo
sohwa hof+ko a'amu Is+lael somo Jisas+ye hungkunoso lut+hwalokwofo.
32 Oso'no olohonta Mponopas+'nji ngko'nji An+tuye hungkuno woselontayo'no
p+hwayo. An+tu neyakwosamo hungkuno nto ul+mentisofoho.
33 Olo hungkunoso olohonta ne imo'n+masofoho. Hungkuno hiso ole, An+tu Jisas+mo
songo ul+ko'mentisofoho. Oso hiso'no Ta'njo Iyoswo 2 somo ole mt+'mokumento,
K+ko nje hwomu hwosoho.
Olo s+kuno lomo nje yokumpohn'nyo kijapm'mo a'amu hopi'nono yofe wakuhwop+fe,
ngko hnn+ngkwo hwo'nyoho.
Ose mt+'mokumentisofoho.
34 Nom'nepo An+tu kako Jisas+mo songo l+kafo'ne apa'no poyo mape'nyo'ne so'no
Jisas+mne'no ose ul+mento,
Yo'mayo wop+ngoso uloho'mne'no Ntefit+mo uy+mentoheso wokijapmmonne'no
yohono.
35 An+tu nom'ne Ta'njo Iyoswo somo ul+mento,
K+ko j+je Hwe Wop+ngo Syoho Kilohofiyo sohumo ito'no esyohumusoso kako
nope'n+ngkuhwosi pisakino mowanehoho.
Ose ul+mentisofoho.
36 Nakwo Ntefit+mne'no huno moi'wonoho. Kako nohumanto An+tuye hungkunomo
t+fi in+ngkamojo hweho. Kako poyo pe'n+ngkahon+ngki kakoe pijafoso ajuyohwosan-
jopo ijopijisyosyahon+ngkofi osopo pisakino wa'mentisofoho.
37 I oso'no hwe nom'ne sohumo An+tu ul+ko'mentiso sohwo pisakino mowasofoho.
38 Nje a'amu soku oso'no sekwo huno ito'no waseyono. Nakwo olo so'no
hungkuno woselantane'no y+hwono. Olo hwe huhwo lohwo kako sekwoe wonyo wae
weesemo'mto pmmentiso hweho.
39 Mouses+ye hon+ngkano hungkuno sekwoe wonyo wae yaofoso hopa'maho. O'o,
oso hungkuno hiso a'amumo wop+ngo mmokiyofoho. I oso'no oso hwe huhwo sohwa
Jisas kakoe hungkunomo t+fi in+ngkafijoso sekwoe wonyo wae yasemof+hwosi a'amu
wop+ngo wasemokumontonoho.

40 I oso'no sekwo huno ito'no fisyafɨhupmno. Hohonta Anɨtuye hungkuno lɨmotofo sohwafe hungkuno mtɨ'mokumentohofoso sekumne'no ne imo'nonoho.
41 Hungkuno ole,
Sekwo yo'mayo uhwonɨwo'nontɨfi yo'mayo ne'njo so'no nakwolaho lalokwofo.
Sekwo oso'no huno syafɨhupɨfijoso poyo wope'nantɨfeho.
Sekwo nohumentanɨngkuji ngko yo'mayo wopɨngo yalokwe so'no a'amu loset ɨhwafijoso sekwo haloho mupa'nɨfitnnehofo.
Hungkunomo sɨmeho hi'ntnnono muyɨfitnnehofo.
Oso hungkunoso Poul ulɨmentisofoho.
42 Ose ulonto Poulɨ'nji Mponopasɨ'nji ango uhu'mokiyo somo woswopaho lonji yontanɨngki ulɨmentohofi, Nom'ne sɨkuno iyoho humayo somo olo hungkuno hiloso apa'no fonalinyo.
43 A'amu ango uhu'mokiyo somta'ni nohotoswopahonɨngkofi a'amu Juta fe-hohnjo so'nji a'amu kengoso Jutafe honɨngkanomo inɨngkamotofo so'nji Poulɨ'nji Mponopasɨ'nji womentohofofoho. Siko a'amu homo somo ulɨmentisiyo, Sekwo Anɨtuye hungkunomo tɨfi finɨngkamno. Kako wopɨngo semokosyohumane so'no sɨmeho ne'njo uyɨmno.
44 Oso nom'ne sɨkuno iyoho humayo somo a'amu pi'nɨngo engo ango uhu'mokiyo somo Anɨtuye hungkuno upo'nano lontɨfi uhu'mokumentohofofoho.
45 Ose uhu'mokahonɨngkofi a'amu Jutaso a'amu pi'nɨngo somo uhwonontɨfi hin-totohino umnɨngkahonɨngki Poulɨ'nji Mponopasɨ'ntnne'no nakwolaho lontɨfi sitofo ulontɨfi sikoe hungkunomo hwotoho hmmentohofofoho.
46 Ose ko yahonɨngkofi siko iyoho munnɨmentisofoho. Siko ulɨmentisiyo, Sekwo a'amu Juta soku Anɨtuye hungkuno sɨmo'mo selɨmalohwoyo. Oso hiso sekwo nupa'nontɨfi hohujo ikinjao'malofofoho. Hohujo ikinjao'malofo kalohi songo ne'no mohumafitnnehofo. Sekwoe syohofoho. Upa'nɨmno. Olo hilo so'no nekwo a'amu kengo somo Anɨtuye hungkuno wolutɨhwantayoho.
47 Anɨtu ole nalɨmento,
Ngko a'amu kengo sofe pomponaho pa'nyo sehwosopehono.
Sekwo hwaho yawojo'meemo nje honɨngkano utɨhwamno.
Ngkimo nɨ'mayo'nefoho.
48 Ose ulahonɨngki a'amu kengoso nupa'nontɨfi Anɨtuye hungkuno so'no sɨmeho wopɨngo umo'nɨmentisofoho. Anɨtu hohonta oso a'amu songo ne'no humayo'ne uhwosopo'mentisoso oso sɨkuno somo Jisasɨmo sɨmeho hi'ntnnono umentohofofoho.
49-50 Oseso Anɨtuye hungkuno ango'meemo ho'nɨmentisofoho. I oso'no a'amu Jutaso Poulɨ'nji Mponopasɨ'njimo sitofo ulontɨfi hwe yofe engo'njo sohwanji moya'mi hamniyoho'njo Jutajafe tajo ango somo syuwo'nɨngkohofo so'njimo ulɨkofahonɨngkofi hofɨko sitofoso nupa'nontɨfi Poulɨ'nji Mponopasɨ'njimo wonyo uloho'mentohofofoho.
51 Poulɨ'nji Mponopasɨ'nji siko sɨfemjo hwaho wae yao'mentisiyoso a'amufe honɨngkano wonyo utɨhwayo'nefoho. Wayo yaofonji ulɨmentisiyo, Olo wonyo elohofohofoso Anɨtu uhwonɨngkohoho. Ose ulonji oso ango sopo nulɨko'manji Aikouniyamne'no womentisiyefoho.
52 Anɨtuye a'amu ne Antiyouk humamotofoso sɨmeho wopɨngo umo'nɨngkahonɨngkofi Anɨtuye Towahuno'nji humamentohofofoho.

14

Ango Aikouniyam sopo syoho imentisiyefoho.

1 Oseso siko Antiyouk imentisiyo hopa Aikouniyam ango sopo imentisiyefoho. Poulɨ'nji Mponopasɨ'nji siko Jutafe tajo ango uhu'mokiyo sopo Anɨtuye hungkuno

lutɨhwahonɨngki aˈamu Juta fehohnjo aˈamu kengo soˈnji Jisasɨmo sɨmeho hiˈntnnono umentohofofoho.
2 I osoˈno aˈamu Juta fehohnjo sɨmeho hiˈntnnono muyoˈnjoso hofɨko Poulɨˈnji Mponopasɨˈnjimo sitofo ulontɨfi aˈamu kengo somo ulɨkofahonɨngkofi hofɨko sikimo wonyo uloho'mentohofofoho.
3 Poulɨˈnji Mponopasɨˈnji siko Aikouniyam ango sopo neˈno nohumanji Anɨtuye hungkuno yokumpohnˈnyo lutɨhwamentisiyefoho. Siko iyoho munnɨmentisofoho. Anɨtu sikimo sosofitofosyohumentanɨngki siko yoˈmayo kengo wonyoangkafo itɨhwamentisiyefoho.
4 Oso ango hopo sopo aˈamu fehohnjo *Apousel* Poulɨˈnji Mponopas sohwaˈuˈnjimo sɨmeho afa inɨngkahonɨngkofi nomˈne aˈamuso nakwolaho lɨmentohofofoho. Osoˈno hofɨko husiloˈmentohofofoho.
5 Aˈamu Juta fehohnjo hofɨkoe hwe engo sohwaˈntnneˈno aˈamu kengo fehohnjo soˈnji uhuˈmokontɨfi hnnɨmentohofi, Nakwo Poulɨˈnji Mponopasɨˈnjimo sojo wofonjosyano lontɨfi imentohofofoho.
6 Siko oso hisoˈno nupaˈnonji hwaho Likouniyamno hiyaso umentisiyefoho. Osopo ango hufaˈu ole, Lisɨtɨlaˈnji Ntepeˈnjoho.
7 Osopo Anɨtuye hungkuno lutɨhwamentisiyefoho.

Poulɨˈnji Mponopasɨˈnji siko ango Lisɨtɨla sopo syoho imentisiyefoho.

8 Oso Lisɨtɨla ango hopo sopo hwe fihwo sɨfe wonyoˈnjo sohwo humunyoponoho. Konaˈwohi aswo mtaˈni oseˈnohini maˈmentisofoho. Kako hano memayoˈnjo hweho.
9 Oso hwe huhwo sohwo Poulɨye hungkuno nupaˈnonto sɨmeho hiˈntnnono uyɨmentisofoho. Osoˈno Poul uhwonɨmentisoso kako sɨfe wopɨngo umokiyoˈne syofɨsyahonɨngki uhwonɨmentisofoho.
10 Poul hungkuno yokumpohnˈnyo ulɨmento, Kɨko nolɨkafohoji jɨje sɨfeˈnji filɨkofohumaho. Ose ulahonɨngki kako komoˈno solɨkofapi lohofonto hano emmentisofoho.
11 Oso Poul imentisoso hwe moyaˈmi nuhwonontɨfi hofɨkoe hungkuno mohmˈno lɨmentohofi, Anɨtu piˈnɨngo piˈnɨngo humalofo. Hufaˈu hwaˈu aˈamu imoˈnonji nakuyepono pisiyo hwaswoho.
12 Ose lontɨfi hofɨkoe anɨtu sohwaˈuye yofe Mponopasɨˈnji Poulɨˈnjimo mulɨmentohofi, Mponopas Susɨyoho. Poul hungkuno lɨwoˈnɨngkiso sohwo Hemesɨyoho. Ose mulɨmentohofofoho.
13 Oso anɨtu Sus kakoe ango engo kakoe yofe hoˈnomayoˈne yolohopo molinyofoho. Susɨye ango mokosyohumayo sohwo ahwomo yahuˈnji wokosoˈnji kusomno motasɨmentisofoho. Oso hwe huhwo sohwoˈnji aˈamu hopiˈnonohino soˈnji yahuˈnji wokosoˈnji Poulɨˈnji Mponopasɨˈnjimo uyantɨfi imentohofofoho.
14 Oso hisoˈno Poulɨˈnji Mponopasɨˈnji nupaˈnonji yahino hiso nekwolaho lonji sikoe nemˈno manjiˈmofo sɨsɨmpoˈmentisiyefoho. Siko hano hwe moyaˈmiˈnjopono nowenji ajwopo ntaˈni joho ulɨmentisiyefoho.
15 Ole ulɨmentisi, Oso sekwo aˈamu soku pehoˈno yalokwofo. Nekwo aˈamu hwoyaˈyoho. Sekwo hopa hwoyaˈyoho. Nekwo Anɨtu ne sohwoe hungkuno selalokuhwoyo. Sekwoe yoˈmayo hwasyoso hoˈnaofoˈneˈno selalokuhwoyo. Nohoˈnaofɨkuji Anɨtu songo neˈno humayoˈne sohumo finɨngkamno. Kako ahwomoˈnji hwahoˈnji ayoˈnji yoˈmayo songo humayoso mtɨˈmokumentiso sohuneˈno selalokuhwoyo.
16 Anɨtu hohonta aˈamu hofɨkoe yahino wonyo imotofo soˈno uhwontohumamentisofoho.

17 I oso'no An+tu kako yo'mayo wop+ngo ut+hwa'nyopo nejap+wo'n+ngkiso hweho. An+tu kako ahwomomo humanto ifoyo nejaponteso nakwoe yo'mayo nonyo wosopayo wop+ngo i'mofopalofoho. Wopayo nejaponteso nakwoe s+meho wop+ngo nemo'nalofoho.
18 Ose ko ulahon+ngki hof+ko Poul+'nji Mponopas+'nji yahu uyant+fi yahon+ngkofi nekwolaho ul+wo'n+mentisiyefoho.

Poul+mo sojo fongku'mentohofofoho.

19 A'amu Juta fehohnjo hwaho Pisitiya ango Antiyouknta'ango so'nji nom'ne a'amu Aikouniyam mta'ango so'nji Poul sohumne'no nakwolaho lont+fi nopont+fi a'amu nom'ne so'nji nuhu'mokinont+fi Poul+mo sojo'nji fongku'mentohofofoho. Nofonjont+fi poyofoho lont+fi mempo hohnta'ni mehus+mpee'mentohofofoho.
20 I oso'no a'amu Jisas+mo in+ngkamotofo sohwa Poul+mo ho'nahumentohofo sopo uhu'mokahon+ngkofi Poul apa'no songo l+ka'mentisofoho. Nol+kafonto angkuhwafo engo sopono asomo umentisofoho. Mo'n+ngka Poul+'nji Mponopas+'nji ango Ntepe sopono umentisiyefoho.
21 Poul+'nji Mponopas+'nji ango Ntepe i'mofawenji An+tuye hungkuno lut+hwahon+ngki a'amu pi'n+ngo engo nupa'nont+fi t+fi in+ngkomotofofoho. Oso syoho hiso yonji siko nowenji Lis+t+la'nji Aikouniyam'nji hwaho Pisitiya ango Antiyouk osopono asomo umentisiyefoho.
22 A'amu Jisas+mo s+meho hi'ntnnono umotofo somo siko yokumpohn'nyo sosofito lohofonji ul+mentisi, Sekwo An+tuye hungkuno yokumpohn'nyo f+kesyohumamno. Olo hwaho lopo nohumehwasi yo'mayo tango'njo wohumantonoho. Oso'no hwangku sohonta An+tuye ango wop+ngo kakoe yokumpohn'nyo mokosyhumaso sopo wohument+hwantanoho. Ose lut+hwamentisiyefoho.
23 Ango ho'mo so'mo a'amu Jisas+mo s+meho umotofo sopono Poul+'nji Mponopas+'nji a'amu anga'no anga'no uhwosopo'mentisiyefoho. A'amu Jisas K+lais+mo umotofo somo umokosyohumayo'ne hwafoho. Siko wosopayo humaho humant+fi An+tumo a'amu somne'no jomo ul+mentisiyo, Mpohwo a'amu kikine'no s+meho hi'ntnnono kijopalokwofoso olo a'amu lomo k+ko umokosyohumaho. Ose ul+mentisiyefoho.

Poul+'nji Mponopas+'nji siko hwaho Siliya ango Antiyouk asomo umentisiyefoho.

24 Osoponta'ango siko hwaho Pisitiya emoyonji ango Pam+filiya i'mofapmmentisiyefoho.
25 Siko nowenji ango Peka sopo An+tuye hungkuno lut+hwanji ango Ataliya'no umentisiyefoho.
26 Osoponta'ango yofayokinomo nokotosahon+ngki Antiyouk+mne'no wekapmmentisiyefoho. Hohonta oso ango Antiyouk ho'mo so'mo a'amu Jisas+mne'no hitoho ulo'mojoso Poul+'nji Mponopas+'nji An+tuye syohomne'no uhwojahon+ngkofi siko oso syoho hiso moi'wo yonji asomo pmmentisiyefoho.
27 Siko Antiyouk asomo i'mofopahon+ngki a'amu hopi'nono uhu'mokahon+ngkofi siko yo'mayo yo'mayo An+tu imentiso so'no lut+hwamentisiyefoho. Siko ole ul+mentisiyo, An+tu a'amu kengo somne'no hon+ngkano hwosompeehon+ngki hof+ko s+meho hi'ntnnono umalofofoho.
28 Ose ulonji osopo humamojiyefoho.

15

Ango Jelusalem uhu'mokumentohofofoho.

1 Hwe fihwa hwaho Jutiyanta'ango sohwa Antiyouk+mne'no pmmentohofofoho. Osopo a'amu Jisas+mo in+ngkamotofo somo hungkuno ole lut+hwamentohofi, Sekwo

Mouses+ye hon+ngkano hungkuno a'apaho s+hu kolo'nyo so'no t+fi min+ngkayo'manji An+tu kako moset+manefoho. Ose lut+hwamotofofoho.
2 Oso hungkuno hiso Poul+'nji Mponopas+'nji nupa'nonji a'amu Jutiya nta'ango so'nji yoka ikujoho hopa hnn+mentohofofoho. Oso'no a'amuso ole ul+mentohofi, Poul+'nji Mponopas+'nji nom'ne a'amu Antiyouknta'ango so'nji Jelusalemmne'no fis+mno. Osopo *apousel* nom'ne sohwanji hwe engo sohwanji olo hungkuno hilo so'no ito'no wom+hwojant+feho.
3 Ose lont+fi uhwat+mentohofofoho. Nowent+fi hwaho Founisiya'nji Someliya'nji osopono nohumant+fi oso ango soponjo a'amu somo ul+mentohofi, A'amu kengo sohwa An+tumo hof+koe s+meho uyalokwofo. Ose ulahon+ngkofi hof+koe s+meho wop+ngo umo'n+mentisofoho.
4 Jelusalem i'mofopahon+ngkofi osopo a'amu *apousel* sohwanji hwe engo sohwanji isamoyoka ulahon+ngkofi Antiyouknta'angoso yo'mayo An+tu imentiso so'no ul+mentohofofoho.
5 A'amu Falisi fehohnjo Jisas+mo in+ngkamotofo sohwa nol+kafont+fi ul+mentohofi, A'amu kengoso Jisas+mo in+ngkowalokwofoso hof+koe a'apaho s+hu wakolo'n+fe. Ole ul+mno, Sekwo Mouses+ye hon+ngkano hungkunomo t+fi fin+ngkamno. Ose ul+mentohofofoho.
6 A'amu *apousel* sohwanji hwe engo sohwanji oso hungkuno hilo so'no ito'no mel+wejiyo'ne uhu'mokumentohofofoho.
7 Oso hungkuno so'no ne'no lont+fi lont+fi Pita nol+kafonto ul+mento, Nje a'amufo, sekwo huno moi'wonoho. Hohonta Jisas kakoe syohoso nakumo nejapmmentisofoho. Osohonta a'amu kengo somo An+tuye hungkuno lut+hwayo'ne n+hwosopo'mentiso hwo'nyoho. Oso'no hof+ko nupa'n+ngkuji s+meho hi'ntnnono uyant+feho.
8 An+tu kako a'amufe s+mehomo huno uy+wo'n+ngkiso hweho. A'amu kengo somo An+tu kako hof+kine'no s+meho wop+ngo umo'n+ngkahon+ngki kakoe Towahuno Wop+ngo nakumo nejapmmentiso hopa uy+wo'n+ngkiso hweho.
9 An+tu nakumo a'amu kengo so'njimo yahino afa nelohofalofoho. Hof+ko s+meho hi'ntnnono An+tumo uyahon+ngkofi oseso An+tu kako hof+koe wonyo wae yaofalofoho.
10 Sekwo An+tuye s+mehomo tango peho'no umokalokwofo. Mouses+ye hon+ngkano hungkuno tango engo'njofoho. Oso tango hiso ajuyohwosanji nakwo'nji ito'no miyo'njo imotohwonefoho. Oso'no olo a'amu kengo somo oso tango hiso peho'no uyant+fe'no yalokwofo.
11 O'o, Jisas kako nakumne'no hitoho ulofahon+ngki nakwoe wonyo'ne poyo pe'n+mentisofoho. Oso hiso'no nakwo s+meho hi'ntnnono uy+hwaso'no kako wonet+ma'mtonoho. Oso'nohinofoho. A'amu kengoso hungkuno homo somo in+ngkafijo so'no An+tu ut+ma'mtonoho.
12 Ose ulahon+ngki a'amuso nupa'nont+fi mampi'nyo humentan+ngkofi Poul+'nji Mponopas+'nji ul+mentisi, Siko a'amu kengo so'nji nohumanji yo'mayo kengo wonyoangkafoso An+tu it+hwamentiso so'no lut+hwamentisiyefoho.
13 Moi'wo lahon+ngki Jem+s ul+mento, U, nje a'amufo, nje hungkuno upa'n+mno.
14 Saimoun Pita ole nalohi, s+mo'mo a'amu kengoso An+tuye a'amu ne mmo'nyo'njo imotofofoho. Olohonta An+tu hof+kine'no hon+ngkano imo'mentiso so'no hof+ko kakimo in+ngkowalokwofo. Oso'no hof+ko kakoe a'amu ne imo'n+malofofoho.
15 A'amu hohonta An+tuye hungkuno lut+hwamotofo sohwa olo hilo so'no mt+'mokumentohofoso ole, An+tu l+mento,
16 Hwangku ngko nopmne hwo'nyoho.
Ntefit+ye temtitofoso ango hopa p+wahu'mentohofofoho.
Ngko wop+ngo imoku'mo ango songo hopa apa'no mol+mnefoho.
17 Osohonta a'amu kengoso ngkine'no t+p+fitnnefoho.

Oso aˈamu kengo uhwosopoˈmentoheso nje aˈamu nefoho.
18 Oso hungkuno hohonta Anɨtu lɨmentisoso neˈno lalofoho.
19 Oso hungkunoso Jemɨs nulonto nomˈne hungkuno ulɨmento, Nje huno ole syofɨsyalokweno. Aˈamu kengoso Jisasɨmneˈno huno uyahonɨngki sɨmeho uyalokwofo somo syoho tangoˈnjo uhwaloho.
20 Oˈo, nakwo hofɨkineˈno iyoswo ifalifaliyo ole womtɨˈmokano. Aˈamu hofɨko hwasyo anɨtu somo yɨhufo uyɨfijoso sekwo nonɨngkutoho. Sekwo aˈmohufo ikutoho. Sekwo tongo honɨyo hiˈnjoso nonɨngkutoho. Tɨˈwangomo jilipopijoso nonɨngkutoho.
21 Hohonta Mousesɨye, honɨngkano hungkuno aˈamu Jutafe ango uhuˈmokiyo sopo sɨkuno iyoho humayo homo somo lutɨhwamotofo somtaˈangoso olohonta oseˈnohini neˈno weho. Jemɨs ose ulɨmentisofoho.

Aˈamu temtitofo kengo Jisasɨmo inɨngkowawoˈnɨngkohofo somneˈno iyoswo mtɨˈmokumentohofofoho.

22 Aˈamu *apousel* sohwanji hwe engo sohwanji aˈamu Jisasɨmo inɨngkowawoˈnɨngkohofo soˈnji hungkuno ole mtitoˈmentohofi, Nakwo Poulɨˈnji Mponopasɨˈntnneˈno hwe nomˈne sohwanji Antiyoukɨmneˈno uhwojano. Ose mtitofontɨfi hofɨko hwe nomˈne hufaˈu Jutasɨˈnji Sailasɨˈnjimo uhwosopoˈmentohofofoho. Oso hwe Jutas sohwo kakoe yofe nomˈne Mpasopasɨyoho. Oso hwe sohwaˈumneˈno aˈamu hopiˈnono ole lɨmotofofoho. Hwe wopɨngo hwaˈuyoho.
23 Iyoswo mtɨˈmokontɨfi hofɨkoˈnji uyohotɨmentohofofoho. Iyoswo hiloso ole, Nakwo *apousel* sohwonaˈnnonji hwe engo sohwanji aˈamu Jisasɨmo inɨngkowawoˈnɨngkohofo soˈntnne sekwoˈne iyoswo mtɨˈmokalokuhwono:
Sekwo aˈamu kengo soku Antiyouk, Siliya, Silisiya sokuneˈno nakwo nakwoe aˈamufo selalokuhwono.
24 Ole upaˈnɨmalohwono, aˈamu fehohnjo oloponta'ango sohwa hungkuno tangoˈnjo selɨmalofofoho. Hungkuno hisoˈno sekwo nupaˈnontɨfi huno piˈnɨngo engo syofɨsyalokwofo. Upaˈnɨmno. Oso hungkuno hisoˈno nakwo masejofoho. Oˈo hofɨkoe huno mtaˈnɨngoˈnohinofoho.
25 Osoˈno nakwo nuhuˈmokontani hungkuno ole mtitoˈmalohwono. Hwe engo hufaˈu hwaˈumo uhwosopentani, siko Poulɨˈnji Mponopasɨˈnji sekuye poneˈno uhwojalokuhwono. Nakwo Poulɨˈnji Mponopas ntnneˈno sɨmeho afa wopɨngo uyɨwoˈnɨngkuhwonefoho.
26 Siko Jisasɨye hungkuno angoˈmeemo lutɨhwanji iyoho munyofoho. Anɨtumneˈno poyo peˈnyo soˈno iyoho munyofoho.
27 Nakwo Jutasɨˈnji Sailas ntnneˈno uhwojalokuhwono. Siko olo hungkuno iyoswo lomjoso woselanjiyoho.
28 Anɨtuye Towahuno nakwoˈnji olo hilo soˈno sɨmeho afa inalokuhwono. Honɨngkano tangoˈnjo mosejopalokuyɨhwono. Oˈo, olomnohini tɨfi finɨngkamno.
29 Aˈamu hwasyo Anɨtumneˈno yahu yɨhufo peefoˈne uyɨfijoso sekwo nonɨngkutoho. Sekwo tongo honɨyo nonɨngkutoho. Tɨˈwangomo jilipopijoso nonɨngkutoho. Sekwo aˈmohufo ikutoho. Olo wonyo hiloso sekwo miyoˈnjo ifijoˈmanji wopɨngo wohumantɨfeho. Osohopeho.
30 Oso iyoswo mtɨˈmokontɨfi aˈamu sohwamo uhwatɨmentohofofoho. Antiyouk ango sopo iˈmofapontɨfi aˈamu Jisasɨmo sɨmeho umotofoso uhuˈmokahonɨngkofi oso iyoswo umentohofofoho.
31 Aˈamu hiso iyoswo hiloso atofo lontɨfi, olo hungkuno hilo soˈno sɨmeho wopɨngo umoˈnɨmentisofoho.
32 Jutasɨˈnji Sailasɨˈnji Anɨtuye hungkuno lɨmojiyo sohwaˈu hungkuno neˈno ulonji yokumpohnˈnyo usosofitoˈmentisiyefoho.

33 Osopo ne'no humamentisiyefoho. Tɨfi sohonta uhwatɨmentohofo sopono asomo uhwatɨmentohofofoho.
34 [I oso'no Sailas Antiyoukɨmo wohumamo lonto humamentisofoho.]
35 Oseso Poulɨ'nji Mponopasɨ'nji ango Antiyouk sopo ne'no humanji a'amu nom'ne so'nji Anɨtuye hungkuno lutɨhwamentohofofoho.

Poulɨ'nji Mponopasɨ'nji siko mtampo'mentisiyefoho.

36 Hwangku sohonta Poul Mponopasɨmo ulɨmento, Oso ango ho'mo so'mo Anɨtuye hungkuno lutɨhwamentɨhwoyo sopo oso'mno wehwaho. Hofɨko wopɨngo ko humalofo.
37 Uhwonowaho. Ose ulahonɨngki Mpanopas ulɨmento, Nekwo Joun Makjanji wehwano.
38 Ose ulahonɨngki Poul ulɨmento, Hohonta Joun Mak nekwo'nji nowentani ango Pamɨfiliya osopo nta'ni elɨko'manto asomo umentisofoho. Nekwo'nji syoho moi'wo miyo'njo imentiso hweho. Oseso nekwo'nji mowanehwono.
39 Oso'no Poulɨ'nji Mponopasɨ'nji siko yoka hnnonji mtampo'mentisiyefoho. Siko nomtampenji Mponopasɨ'nji Mak'nji siko yofayokino nomanji hwaho we'e Saipɨlos sopo ne'no womentisiyefoho.
40 Poul Sailasɨmo utɨmanto siko kengopo nowahonɨngki a'amu Jisasɨmo inɨngkowawo'nɨngkohofoso ulɨmentohofi, Anɨtu siko'nji wesoso wosefo'ma'mtonoho.
41 Ose ulahonɨngkofi siko nowenji hwaho Siliya'nji Silisiya sopo nowenji a'amu Jisasɨmo inɨngkowawo'ningkohofo somo sosofitofosyohumamentisiyefoho.

16

Timouti kako Poulɨ'nji Sailasɨ'nji umentohofofoho.

1 Poul ango Ntepe'nji Lisɨtɨla'nji sopone'no umentisofoho. Ango Lisɨtɨla sopo hwe fihwo Jisasɨmo inɨngkawowo'nɨngkiso sohwo humunyoponoho. Kakoe yofe Timoutiyoho. Timoutiye kona'wohisi Juta apefoho. A'musi Jisasɨmo inɨngkawowo'nɨngkisiyoho. Timoutiye kanɨngkwohwo a'amu Ngkɨlik nta'ango hweho.
2 A'amu Jisasɨmo inɨngkawowo'nɨngkohofo Lisɨtɨlanta'ango so'nji Aikouniyam mta'ango so'nji hofɨko Timoutimne'no ole ulɨmentohofi, Hwe wopɨngo hweho.
3 Poul ole syafɨhu'mento, Ngko Timouti'nji wehwantae hwo'nyoho. Ose syafɨsyonto kako a'amu Jutafe yahino a'apaho sɨhu kolo'nyoso Timoutimo uloho'mentisofoho. Hwapɨngoso ole, A'amu Jutaso ango hopo sopo humamotofoso hofɨko huno moi'wonoho. Timoutiye kanɨngkwohwo a'amu Juta hwo'maho. O'o Ngkɨliknta'ango hweho. Oso'no kakoe hwomufe a'apaho sɨhu makolofe'njo imentohofofoho.
4 Ango ho'mo so'meemo Poulɨyo Timoutiyo Sailasɨyo hofɨko nowentɨfi oso hungkuno a'amu *apousel* sohwanji hwe engo Jelusalem mta'ango sohwanji mtito'mentohofo so'no lutɨhwamentohofofoho. Ole ulɨmentohofi, Olo hungkuno hiloso tɨfi finɨngkamno.
5 Oseso a'amu Jisasɨmo inɨngkawowo'nɨngkohofofe sɨmeho hi'ntnnonoso yokumpohn'nyo engo imo'nɨmentisofoho. A'amu Jisasɨmo inɨngkawowo'nɨngkohofoso pi'nɨngo engo imo'nɨmentohofofoho.

Poul ango Tɨlouas sopo wojo hopa uhwonɨmentisofoho.

6 Nowentɨfi hwaho Fɨlijiya'nji Ngkolesiya sopo emoyontanɨngkofi Anɨtuye Towahuno ulɨmento, Sekwo hwaho Esiya sopo Anɨtuye hungkuno nolutɨhwafɨkutoho.
7 Hofɨko Misiya hwaho momɨngo sopo nowentɨfi Mpitiniya hwaho sopo wohwano lontɨfi ko imentohofoso, Jisasɨye Towahuno hano pitofahumentisofoho.
8 Oso'no hofɨko Misiya uhwontawentɨfi Tɨlouas ango sopo i'mofamentohofofoho.

9 Oso hopo sopo sɨkwoˈmiyo somo Poul wojo hopa uhwonɨmentisoso hwe Masetouniyantaˈango sohwo nolohofonto Poulɨmo jomo ulɨmento, Mijo lopo nowekohopohoji fonefoˈmaho.
10 Ose uhwonɨngkahonɨngki, nakwo, ngko Luk ntnneˈno Masetouniyamneˈno yoˈmayo itoˈno esyohumamentɨhwonefoho. Nakwo huno moiˈwonoho. Anɨtu ole nalɨmento, Sekwo nje hungkuno Masetouniya motakuji aˈamu somo filutɨhwamno. Ose nalɨmentisofoho.

Aˈmu Litiya kako Anɨtuye aˈamu ne imoˈnɨmentisofoho.

11 Oseso nakwo ango Tɨlouasntaˈango yofayokino nomentani nowekentani Samoutɨlas iˈmofɨwentani moˈnɨngkanta Neyapolis iˈmofamentɨhwonefoho.
12 Oso ango sopo ulɨkoˈmentani honɨngkanomo nowentani Filipai iˈmofamentɨhwonefoho. Oso ango hopo sopo hwaho Masetouniya sofe ango engo ponoho. Aˈamu Loum mtaˈango hwaho mokosyohumayo sohwa osopo humamentohofofoho. Sɨkuno fehohnjo oso ango sopo humamentɨhwonefoho.
13 Sɨkuno iyoho humayo somo nakwo kusomo noswopontani mitɨmomɨngo sopo nakwo huno ole syafɨhuˈmentɨhwone, Aˈamu Juta olopo Anɨtumneˈno jomo ujoˈno uhuˈmokumotofofoho. Osopo uhwonɨmentɨhwoneso moyaˈmi sofa nofosyohumentanɨngkofi uhwonontani nakwo nujwokohumentani hofɨkoˈnji hungkuno lɨmentɨhwonefoho.
14 Aˈmu fisi kakoe yofe Litiya ango Taiyotaila ntaˈangiyoho. Kako hoˈyo fae miyoˈnohino syohoˈnjiyoho. Oso aˈmusi kako Anɨtumo jomo ulɨmojiyoho. Kako nohumanto Poulɨye hungkuno upaˈnɨmentisofoho. Anɨtu aˈmusiye huno yɨwoloˈmokahonɨngki kako Poulɨye hungkuno yokumpohnˈnyo upaˈnɨmentisofoho.
15 Nupaˈnɨngkahonɨngki oso aˈmusi kakoe angomo humamotofo soˈnjimo nakwo mijo kiyomaˈmentɨhwonefoho. Nokiyomahonɨngkuhwoni aˈmu hisi nalɨmento, Ngko Anɨtu neˈno sɨmeho hiˈntnnono nehopi syanɨfɨsyɨkujɨˈmanji sekwo nje angomo nopɨkuji fosyohumamno. Oso hungkunoso yokumpohnˈnyo nelahonɨngki kakoe angomo humentɨhwonefoho.

Aˈamu Filipai sohwa hofɨko Poulɨˈnji Sailasɨˈnjimo impoˈangomo uhumatɨˈmentohofofoho.

16 Sɨkuno fihwi nakwo Anɨtumo jomo ujoˈne sopono nowentanɨngkuhwoni, aˈmu siki syoho ulohofiyosi nakumo honɨngkanopo neˈmaˈmentisofoho. Oso aˈmu hisi towahuno wonyoˈnjosi nohumanto hungkuno yoˈmayo hwangku imoˈnyoˈneso lɨmojiyoho. Oso hungkuno lɨmojo soˈno hofiyakwosa hamniyoho engo maˈmentohofofoho.
17 Oso aˈmu hisi Poulɨˈnji nakwoˈnji nonenɨngkawento aˈamu somo ulɨwoˈnɨmento, Olo hwe lohwa Anɨtuye syoho ulohofiyo hwafoho. Anɨtu nakumo asomo nemayo soˈno wolosetɨhwantɨfeho.
18 Sɨkuno huhwo huhwi aˈmusi kako oso yahino ose yɨwoˈnɨngkiso soˈno Poul sɨmeho wonyo umoˈnɨngkahonɨngki ikinjamo lohofonto towahuno wonyo sohumo ulɨmento, Jisas Kɨlaisɨye yofe wakilɨmneˈno yohono. Oso aˈmu simo nulɨkoˈmahoji mpano. Ose ulahonɨngki towahuno wonyo sohwo kuntoˈno ulɨkoˈmaˈmentisofoho.
19 Ulɨkoˈmaˈmentisoso aˈmusiye hofiyakwosa olo hiloso uhwonɨmentohofoso hofɨkoe hamniyoho hwapɨngoso ulɨkoˈmaˈmentisoso uhwonontɨfi Poulɨˈnji Sailasɨˈnji aho yokumpohnˈnyo kentɨfi aˈamu uhuˈmokiyo sopo hwe engo sohwamneˈno husɨmpemotawomentohofofoho.
20 Hwe engo Loum mtaˈango hungkuno itoˈno melɨhwajiyoˈnjo sohumo uˈmantɨfi ulɨmentohofi, Olo hwe lohwaˈu Juta hwaˈuyoho. Nakwoe ango wonyo imokiyoˈne pisiyo hwaˈuyoho.

21 Hiko hon+ngkano nom'ne songo net+hwalokusiyoso nakwo Loum hon+ngkano'njo sohwona'niye hungkuno hohontajo somo mt+hupeelofoho. Hon+ngkano songoso min+ngkowanehwono.
22 Ose ulahon+ngkofi a'amu hopi'nono nupa'nont+fi hwe sohwa'umo mango engo ul+mentohofofoho. Hwe hungkuno mel+hwajiyo'njo sohwa Poul+'nji Sailas+'nji hikoe hwap+fe mt+hupeemofont+fi a'amumo ul+mentohofi, Sohwe'nji fongkupmno.
23 Nofonjant+fi impo'angomo uhumat+'mentohofofoho. Uhumat+'mentohofoso hwe impo'angomjo mokosyohumayo sohumo ul+mentohofi, K+ko hikimo yokumpohn'nyo mokosyohumaho.
24 Hwe huhwo sohwo hungkuno yokumpohn'nyo upa'nonto oseso ango ne ajwomo'mo nomotasonto sikoe s+fe iyomo intofahumentisofoho.
25 Kuntaliyopo Poul+'nji Sailas+'nji impo'angomo nohumanji An+tumo isamoyoka ulonji ta lontan+ngki a'amu impo'angomjo sohwa upa'n+mentohofofoho.
26 Hohosohonta hwom+hwo m+kun+mposo yahon+ngki impo'angomjo hwosaho yomo yomo yonto hoku'yo hopi'nono hwosompeefahon+ngki ahwomo nano hof+koe s+fe ahomjo itolo'meehumentisofoho.
27 Hwe impo'angomjo mokosyohumayo sohwo nol+kafonto uhwon+mentisoso hoku'yo hopi'nono nohwosompo'nowo'm+wentan+ngki uhwononto huno ole syaf+hu'mento, Impe'njo sohwa hof+ko hiyae nto humpehofo lonto kakoe s+hu nomanto kakimo wojwotofahin+monto imentisofoho.
28 I oso'no Poul joho mohm'no ul+mento K+ko wonyo imokintoho. Nakwo hopi'nonohino sohwona'ni humalohwono.
29 Ose ulahon+ngki hwe impo'angomjo mokosyohumayo sohwo sikiloho'no joho ulonto, hano kunto kunto'no wento humentisofoho. Noswonto yomo engo yonto Poul+'nji Sailas+'njiye s+fe ki'nyo'mo p+wahu'mentisofoho.
30 Poul+'nji Sailas+'njimo mempo hohnta'ni ipemotoswaponto ul+mento, Hiko hwe engo sohwahusi, An+tu n+fo'mayo'ne pipi imnehono.
31 Ose ulahon+ngki ul+mentisi, K+ko Jisas+mne'no s+meho hi'ntnnono uyo'manji Mpohwo An+tu asomo nokumanefoho. Kakoe a'amu ne imo'ntnne hwosoho. J+je mehomi'nji ape'nji osenohinoho.
32 Ose ulonji hwe huhwo sohumo kakoe ango humamotofo so'njimo An+tuye hungkuno lut+hwamentisiyefoho.
33 Hohosohonta hwe huhwo sohwo Poul+'nji Sailas+'njiye uyomo mijo yat+ku'mentisofoho. Yat+jwahon+ngki oso hwe sohwo kakoe a'amu'njimo Jisas+mne'no mijo kiyoma'mentisiyefoho.
34 Hwe impo'angomjo mokosyohumayo sohwo Poul+'nji Sailas+'njimo kakoe angomo ipemotasonto wopayo umentisofoho. Oso hwe huhwo sohwo kakoe mehomi intohwantnne'no An+tumne'no s+meho hi'ntnnono uyoso'ne s+meho wop+ngo umo'n+mentisofoho.
35 Iyoho longkon+ngkahon+ngki hwe engo Loumnta'ango sohwa hof+ko hwe itokuso'njo sohwamo l+hwojahon+ngkofi hof+ko hwe impo'angomjo mokosyohumayo sohumo ul+mento, Oso hwe hufa'u sohwa'umo s+kwat+po filohofo.
36 Ose ulahon+ngkofi hwe huhwo sohwo Poul+mo hungkuno ul+mento Hwe engo Loum mta'ango sohwa woses+kwojant+fe'no hungkuno l+hwajohofo. Oso'no siko impo'ango mta'ni ul+ko'mahos+si s+meho pompenjiyo'nji f+wan+nyo.
37 Ose ulahon+ngki Poul kako hwe itokuso'njo sohwamo ul+mento, O'o oso yahino wop+ngo'maho. Nekwo Loum a'amu hwoya'yoho. Fosi nekwo wonyo miyo'njo yahon+ngkuhwoi sekwo wonyo elohofont+fi ut+hwa'nyopo ikujoho efongku'malofofoho. Hungkuno ito'no mel+hwajiyo'njo miyont+fi impo'angomo siki intofo ehumalof+hwasoho. I olohonta elohofo, Siko hiyae hano uhus+si f+wan+nyo.

Oso yahino nɨhu'no wonyofoho. Hwe engo Loum mta'ango sohwa nekumne'no nopɨkuji mempo hohnta'ni ipemotewahonɨngkuji nekwo wohwantayoho.
38 Ose ulahonɨngki a'amu itokuso'njo sohwa oso hungkuno hiso motowahonɨngkofi hwe engo Loum mta'ango sohwa nupa'nontɨfi Poulɨ'nji Sailasɨ'nji Loum a'amu sohwa'une'no iyoho unɨmentisofoho.
39 Oso'no hwe engo sohwa impo'angomne'no nowentɨfi Poulɨ'nji Sailasɨ'njimo sɨmeho wopɨngo umo'nyo'ne'entɨfi ulontɨfi mempo hnta'ni ipemotaswontɨfi ulɨmentofofi, Siko olo ango lopo ulɨko'mahosɨsi mpannyo.
40 Ose ulahonɨngkofi Poulɨ'nji Sailasɨ'nji impo'angomo ulɨko'manji Litiyafe angomo humentisiyefoho. Osopo a'amu Jisasɨmo inɨngkowawo'nɨngkohofo so'nji nuhu'mokontɨfi hungkuno sɨmehomo'mo nusosofitofonji ulɨko'ma'mentisiyefoho.

17

A'amu Tesolounikaso Poulɨ'nji Sailasɨ'njimo ikujoho wofonjantɨfi imentohofofoho.

1 Poulɨ'nji Sailasɨ'nji ango Amɨfipoulisɨ'nji Apolouniya'nji uhwontawenji ango Tesolounika sopo i'mofapmmentisiyefoho. Osopo a'amu Jutafe tajo ango loho'nnyoponoho.
2 Poul sɨkuno iyoho humayoso engolopohamo kako tajo angomo umojo sohwo hofɨkoe tajo angomo hofɨko'nji humentisofoho. Sɨkuno iyoho humayo hufa'u sɨhune somo Poul Anɨtuye iyoswo mta'ango hungkuno hwapɨngo lutɨhwamentisofoho.
3 Ole lutɨhwamento, Anɨtuye hungkuno ole nalɨmento, Hwe fihwo nopɨhwosi tohino engo nomahwosi nope'nɨngkuhwosi apa'no nolɨkafonefoho. Ose nalɨmentisofoho. Oso hiso'no Anɨtu nakwoe hwahopo uhwatɨmentiso huhwo sohwo Jisasɨyoho. Osohune'no selalokweno.
4 Poulɨye hungkuno upa'nontɨfi a'amu fehohnjo oso hungkuno hiso sɨmeho hi'ntnnono uyontɨfi Poulɨ'nji Sailasɨ'njimo inɨngkamentohofofoho. Oso a'amu hiso fehohnjo Ngkɨlik a'amu Anɨtune'no tajo ango somo uhu'mokumotofofoho. Hwe engo sohwafe moya'mi sofanji inɨngkamentohofofoho.
5 I oso'no a'amu Juta fehohnjo honɨmo yontɨfi hofɨko hwe wonyo a'amu uhu'mokiyo sopo siki humawo'nɨngkohofo sohwamo nomantɨfi nom'ne hwe moya'mi'nji uhu'mokontɨfi mango engo lɨwo'nɨmentohofofoho. Ose yahonɨngkofi a'amu hopi'nonohino sɨmano hintotohino umnɨngkahonɨngki Jesounɨye angomo kikito'mentohofofoho. Hofɨko Poulɨ'nji Sailasɨ'njine'no notɨpeentɨfi utɨhwa'nyopo womuhumojano lɨmentohofofoho.
6 Ose ko lɨmentohofoso wonyopi tɨpeentɨfi Jesoun oso hwo'nji a'amu Jisasɨmo inɨngkawowo'nɨngkohofo nom'ne so'njimo hwe engo hwaho mokosyohumayo sohwamne'no husɨmpentɨfi mango engo mohm'no ulɨmentohofi, Olo hwe hufa'u lohwa'u siko hwaho hopi'nonohinopo yahino wonyo yonji olohonto olopo humasiyo.
7 Olo Jesoun lohwo hikimo kakoe angomo motawomasofoho. Hiko nakwoe hwe engo Sisafe hungkunomo hwotoho fewo'nɨngkisiyo hwa'uyoho. Ole lɨmentisiyo, Hwe yofe engo'njo hwaho mokosyohumayo ne sohwo Jisasɨyoho.
8 Ose ulahonɨngkofi a'amu hopi'nono nupa'nontɨfi hwe engo huhwanji sɨmano hintotohino umnɨmentisofoho.
9 Hwe engo sohwa Jesoun'nji a'amu Jisasɨmo inɨngkawowo'nɨngkohofo nom'ne so'njiye hamniyoho we'e nomantɨfi usɨhutofahonɨngkofi hofɨko umentohofofoho.

Ango Mpeliya sopo Poulɨ'nji Sailasɨ'nji syoho imentisiyefoho.

10 Oso sɨkwo'miyo somo sɨkuno meefahonɨngki a'amu huhwo sohwa Poulɨ'nji Sailasɨ'nji Mpeliya ango sopo komo'no uhwatɨmentohofofoho. Osopo i'mofaponji a'amu Jutafe tajo ango somo humentisiyefoho.

11 A'amu Mpeliyaso huno wopɨngo'njofoho. Hofɨko a'amu nom'nefe hungkunomo upa'nɨwo'nontɨfi huno ito'no syafɨhu'motofofoho. A'amu Tesolounika pa'nyo'maho. O'o, Poulɨye hungkunomo sɨkuno huhwo huhwi upa'nɨwo'nontɨfi Anɨtuye iyoswo somo hungkuno atofo lɨmotofofoho. Ole syafɨhu'mentohofi, Poulɨye hungkuno nehopitɨkeno. Anɨtuye hungkunomo uhwonano. Ose syafɨsyontɨfi Anɨtuye hungkunomo atofo lɨwo'nɨmentohofofoho.
12 Anɨtuye hungkuno atofo lontɨfi Poulɨye hungkuno ne'njo uhwonontɨfi Jisasɨmo sɨmeho hi'ntnnono umentohofofoho. A'amu hiso fehohnjo Ngkɨlik a'amu hwe moya'mi yofe engo'njofoho.
13 A'amu Juta Tesolounika humamotofoso Poul Mpeliya ango sopo Anɨtuye hungkuno lɨjwaofahonɨngki nupa'nontɨfi nolɨkafontɨfi Mpeliya ango sopono pmmentohofofoho. Osopo a'amufe huno yɨwolo'mokontɨfi fonɨfonyo yahonɨngkofi a'amuso sɨmano hintotohino umnɨmentisofoho.
14 Oso hiso'no a'amu Jisasɨmo inɨngkawowo'nɨngkohofoso nupa'nontɨfi Poulɨmo mijo ayo momɨngopo komo'no uhwatɨmentohofofoho. I oso'no Sailasɨ'nji Timouti'nji siko Mpeliya ango sopo humamentisiyefoho.
15 A'amu Poulɨmo ipemotawomentohofo sohwa ango Atenɨs i'mofawentɨfi osopo Poul ole lɨhwatɨmento, Sailasɨ'nji Timouti'nji siko komo'no wapiyo. Ose ulahonɨngki a'amu sohwa Poulɨmo ulɨko'mantɨfi kakoe hungkuno motasɨmentohofofoho.

Ango Atenɨs sopo Poul hungkuno ulɨmentisofoho.

16 Poul ango Atenɨs hwe hufa'u sohwa'umne'no uhwontohumanto sojo huyo'mango kengo kengo uhwonɨmentisofoho. Oso huyo'mangoso a'amu hwomtame ulohofo'ne mtɨ'mokumentohofofoho. Poul nuhwononto sɨmeho tango umentisofoho.
17 Oso'no Poul a'amu Jutafe tajo ango somo noswonto osopo a'amu Juta so'nji a'amu kengo Anɨtumne'no jomo ulɨmotofo so'nji Anɨtune'no hungkuno hnnɨwo'nɨmentohofofoho.
18 A'amu huno hwapɨngo'njoso fehohnjo Epikuliyan honɨngkanomo inɨngkamotofo so'nji fehohnjo Sɨtouik honɨngkanomo inɨngkamotofo so'nji Poulɨ'nji yoka ikujoho pa'nyo hnnɨmentohofofoho. Yo'mayo Jisas imentiso so'no kako poyo pe'nonto apa'no songo lɨka'mentiso so'no Poul kako hofɨkimo ulɨmentisofoho. Oso hungkunoso nupa'nontɨfi fehohnjo ole hnnɨmentohofi, Olo hwe huno ane hweho. Kako ne'no lɨwo'nɨngkiso lohwo pehofo hungkuno lalofoho. Nom'ne fehohnjo ole hnnɨmentohofi, A'amu kengofe anɨtu huyo'mango so'no lalofoho. Ose hnnɨmentohofofoho.
19 Oseso hofɨko Poulɨmo nomantɨfi a'amu *kaunɨsol* Aleyoupakosɨ'njo sopo uhumajontɨfi, Olo hungkuno songo lalokunoloso nakwo huno wonaimonte'no yalofoho.
20 Jɨje hungkuno fehohnjo songoso nakwo huno ito'nohino'maho. Olo hungkuno hwapɨngoso nakwo huno wonayono. Ose ulɨmentohofofoho.
21 A'amu Atenɨs so'nji a'amu nom'ne osopo humamentohofo so'nji hofɨko hungkuno songo upa'nontɨfi oso hiso'no ne'no lɨmotofofoho. Syoho ne'nji miyo'njofoho. O'o, hungkuno'nohino lɨmotofofoho.
22 Oseso Poul kako nolɨkafonto a'amu *kaunɨsol* Aliyoupakas sohwanjo sopo lohofonto ulɨmento, Sekwo a'amu Atenɨs soku, Ngko sehonɨngkoheso sekwoe sojo huyo'mango pi'nɨngo engo somne'no sekwoe Anɨtu pa'nyomo hwomtame ulohofɨwo'nɨngkohofo kuyoho.
23 Ngko sekwoe angkuhwafo lopo emoyonji oso sekwoe ango sojo huyo'mango yofe ho'nomayo'ne pi'nɨngo uhwonɨmalefoho. Ole uhwonɨmaleso, ijempoho anga'nohino sopo sekwo ole mtɨ'mokumentohofi, Oloso nakwo Anɨtu nom'nehwo huno momaso'njo sohumne'nefoho. Ose mtɨ'mokumentohofofoho. Oso Anɨtu huhwo sohwo sekwo huno maseyo'njo siki hwomtame ulohofɨwo'nɨngkohofo sohune'no selalokweno.

24 Kako hwaho'nji yo'mayo hwahoponjo wojoso mtɨ'mokumentiso sohwa kako yo'mayo hwahoponjo ahwomomjoso mokosyohumayo'ne Hwe Engo hweho. Ango a'amu molinyo sopo mohumayoponoho.
25 Kako yo'mayo umofonyo iyoso nɨhu'no awonoho. Oso'no a'amu pipi ufo'mapitnnehofo. O'o, Anɨtu kako songo humayo so'nji ifofo sɨmano esyaofo'ne so'nji a'amu hopi'nonohino somo yano uyɨwo'nɨngkiso hweho. Yo'mayo hopi'nonohino hwapɨngo hweho.
26 Sɨmo'mo ne'mo kako hwe anga'nohino mtɨ'mokumentiso sohonta a'amu hopi'nonohinofe sɨkuno so'nji hofɨkoe hwaho ayo momɨngo sopo ho'nahumentisofoho. Oso hwe sɨmo'mjo sohumta'ango temtitofo hopi'nonohinoso imo'nɨmentohofofoho. Anɨtu a'amu somo hwaho ho'mo ho'mo uhwojɨwo'nalofoho.
27 Anɨtu ose yonto kako a'amuso kakine'no watɨpenɨmopɨfento yalofoho. A'amu hofɨko Anɨtumo notɨpemafɨkuji nuhwonɨfitnnefoho. Nakwo a'amu anga'no anga'nohino so'nnonjo sopo Anɨtu mofonepo humaho.
28 Hwe nom'ne sohwa ole ulɨmento,
Anɨtu nakwoe hwapɨngo hweho.
Nakwoe sɨmano esyaofoso, nakwoe hano emoyoso, nakwoe songo humayoso kako anga'nohino hwapɨngo hweho.
Nom'ne hwe sekumta'ango huno'njo sohwo ole lɨmento, Nakwo'ntnne kakoe mehomi'nwoho.
29 Nakwo Anɨtuye mehominɨ'manji ole mosyafɨsiyo'njo uyano. A'amu hwaho kengo kengo nomantɨfi a'mohuyo'mango mtɨ'mokuwo'nɨngkohofofoho. Nakwoe Anɨtu kako hwahoponjo huyo'mango a'amu mtɨ'mokuwo'nɨngkohofo pa'nyo hweho. Ose mosyafɨsiyo'njo uyano.
30 Hohonta a'amu Anɨtumne'no huno mosyafɨsiyo'njoso yo'mayo huyo'mango mtɨ'mokahonɨngkofi Anɨtu nuhwononto hungkuno mujo'njo imentisofoho. I olohonta Anɨtu kako a'amu hopi'nonohino hn'nɨmo ole nelalofoho, Sekwoe honɨngkano wonyomo hohujo ikinjaofɨkuji ngko Anɨtu ne sohwo'nɨmo tɨfi nnɨngkapmno. Ose nelalofoho.
31 Anɨtu a'amu hopi'nonohino somne'no sɨkuno yano ilofɨhwajiyo'ne ho'nahumentisofoho. Hwe fihumo yano ilofɨhwajiyo syoho so'no uhwosopo'mentisofoho. A'amu hopi'nonohinoso oso hwe huhwo sohumne'no huno uyoso'no Anɨtu utɨhwa'nyopo hwe pe'nyo sohumo songo ulɨka'mentisofoho. Oso hungkunoso Poul ulɨmentisofoho.
32 Oso hungkuno hwe pe'nyo sohumo apa'no songo ulɨka'mentiso so'no nupa'nontɨfi a'amu fehohnjo sitofo ulɨmentohofofoho. A'amu nom'ne fehohnjoso ole ulɨmentohofi, Olo hungkuno hiloso apa'no upo'nano.
33 Oseso Poul a'amu somo nulɨko'manto umentisofoho.
34 A'amu fehohnjo Poulɨmo ufohi'nontɨfi Jisasɨmo sɨmeho hi'ntnnono umentohofofoho. Hwe anga'no kakoe yofe Ntiyounisiyos kako *kaunɨsol* Aleyoupakos syoho'njo hweho. A'mu fisi kakoe yofe Ntomalisɨyoho. Oso'nji nom'nesɨ'njoho.

18

Ango Koulin sopo Poul syoho imentisofoho.

1 Osohonta Poul Atenɨs ulɨko'manto ango Koulinne'no umentisofoho.
2 Osopo nohumanto hwe Juta fihwo nohumentanɨngki uhwonɨmentisofoho. Oso hwe huhwo sohwo kakoe yofe Akwila. Kakoe ango hwapɨngo neso Pountos. Hohonta kako kakoe ape Pɨlisila'nji hwaho Itali ulɨko'manji pmmentisiyefoho. Hwapɨngoso

hwe yofe engo'njo Kɨloutiyos kako a'amu Juta Loum humamotofo somo wae yaofa-
honɨngki hofɨko ango kengo kengopono humpo'mentohofofoho. Oso a'mu siya'umo
Poul jomo u'ma'mentisofoho.
3 Poulɨ'nji oso a'mu siya'u'nji hofɨkoe syohoso afafoho. Hwapɨfe ango
molɨmotofofoho. Osopo Poul siko'nji nohumantɨfi syoho imentohofofoho.
4 Engolopohamo sɨkuno iyoho humayo somo Poul a'amu Jutafe tajo ango somo
swonto hofɨko'nji hungkuno lɨmotofofoho. Poul kako a'amu Juta'nji Ngkɨlikɨ'nji
Jisasɨmo sɨmeho hi'ntnnono uyɨfitnne'ento lutɨhwamentisofoho.
5 Hwangku sohonta Sailasɨ'nji Timouti'nji hwaho Masetouniya ulɨko'manji Poul
ango Koulin humentanɨngki pmmentisiyefoho. Siko nopahonɨngki Poul hwapɨfe
ango syoho ulɨko'manto Anɨtuye hungkuno a'amumo lutɨhwamentisofoho. Ole
ulɨmento, Hwe Anɨtu nakwoe hwahopo uhwatɨmentiso sohwo Jisas Kɨlaisɨyoho. Ose
ulɨmentisofoho.
6 Olo hungkuno hilo so'no a'amu Juta fehohnjoso nakwolaho lontɨfi hofɨko
Poulɨmo sitofo ulɨmentohofofoho. Oso'no Poul kakoe hwapɨfemjo hintalinyo wae
loho'nɨmentisoso kakoe hungkunomo haloho maposo'nefoho. Ose yonto ulɨmento,
Sekwo tɨkanomo ufijo'manji sekwoe syohofoho. Nje syoho moi'wonoho. Sekwo
a'amu Juta sokumo selɨko'mahm'mo a'amu temtitofo kengo somo Anɨtuye hungkuno
wolutɨhwamne'no yohono.
7 Ose ulonto tajo ango somo nulɨko'manto hwe nom'ne temtitofo kengo sohwoe ango
somno nowento osopo nohumanto lutɨhwamojofoho. Oso hwe huhwo sohwo kako
Anɨtune'no jomo ulɨwo'nɨngkiso hweho. Kakoe yofe Taitas Josɨtos. Kakoe ango tajo
ango'njo sopo afapo molinyofoho.
8 Oso tajo ango mokosyohumayo sohwoe yofe Kɨlisɨposɨyoho. Kako kakoe ape'nji
sikoe mehomi'nji hofɨko Jisasɨmo sɨmeho hi'ntnnono uyɨmentohofofoho. A'amu
Koulin pi'nɨngoso Poulɨye hungkuno nupa'nontɨfi sɨmeho hi'ntnnono uyahonɨngkofi
mijo kiyoma'mentohofofoho.
9 Sɨkuno nom'nemo wojo hopa uhwonɨmentisoso Anɨtu ulɨmento, Kɨko iyoho
yohotoho. Kɨko nje hungkuno yoloho fiso. Kɨko mampi'nyo humahotoho.
10 Ngko kɨko'nji humaleno. A'amu nom'neso wonyo makumokufitnnehofo. Oso
ango lopo nje a'amu ne pi'nɨngo imo'nɨfitnnefoho. Ose ulɨmentisofoho.
11 Oso'no Poul oso ango sopo soswo anga'no uyokolofahonɨngki osopo nohumanto
Anɨtuye hungkuno lutɨhwamojofoho.
12 Hwe fihwo kakoe yofe Ngkaliyou, Loum mta'ango sohwo yofe engo nomanto
hwaho Ngkɨlik mokosyohumayo sohonta a'amu Jutaso sɨmeho afa inontɨfi Poulɨmo
nakwolaho lontɨfi, hungkuno ujo'ne ango Ngkaliyou hungkuno ito'no mɨhwajiyo'ne
sopono ipemotasɨmentohofofoho.
13 Ole ulɨmentohofi, Olo hwe lohwo kako Anɨtune'no tɨfi inɨngkayo so'no
honɨngkano songo lonetɨhwalofoho. Olo honɨngkano songo losomo tɨfi
inɨngkowaso'manji hungkuno hohontajo somo womtɨhupeentanoho.
14 Ose ulahonɨngkofi Poul hungkuno ulɨmonto yahonɨngki Ngkaliyou kako a'amu
Juta somo ulɨmento, Olo hwe lohwo hungkuno Loumnta'angomo hwotoho hm-
maso'manji ngko sekwoe hungkuno upa'nɨ'mnesohilo.
15 I oso'no olo hiloso sekwoe honɨngkano hungkuno hohontajo mta'ango so'no
sekwo'nohini mtitopmno. Nje syoho'maho. Sekwoe syohofoho.
16 Ose ulonto ango mta'ni lɨhwatɨmentisofoho.
17 Oso'no a'amu Juta hiso hwe fihwo kakoe yofe Sousɨtenis tajo ango mokosy-
ohumayo sohumo aho nokentɨfi ango hungkuno ito'no mɨhwajiyo sopo ikujoho
fongku'mentohofofoho. Ose ko yahonɨngkofi Ngkaliyou kako hungkuno nom'ne
mujofoho.

Hwaho Siliya ango Antiyouk sopono Poul asomo umentisofoho.

18 Poul ango Koulin sopo aˈamu Jisasɨmo inɨngkamotofo soˈnji nohumentanɨngki sɨkuno nomˈne nuyokolofahonɨngki Poul oso aˈamu somo ulɨkoˈmaˈmentisofoho. Kako Pɨlisilaˈnji Akwilaˈnji sikoˈyaˈuˈnji nowentɨfi ango Sengkɨliya sopo Poul kako Anɨtumo hungkuno nto ulɨmentiso soˈno kakoe mijiyo hohwafo imokinɨmentisofoho. Hohwafo imokinɨngkahonɨngki yofayokinomo nokotasontɨfi hwaho Siliyamneˈno wakoˈmentohofofoho.
19 Hofɨko ango Efesos iˈmofawentɨfi Poul aˈmu siyaˈumo nulɨkoˈmanto aˈamu Jutafe ango uhuˈmokiyo somo noswonto hofɨkoˈnji hungkuno lɨmentohofofoho.
20 Hofɨko Poulɨmo ulɨmentohofi, Kɨko nakwoˈnji sɨkuno piˈnɨngo fohumaho. Ose ulahonɨngkofi oso hungkuno somo tɨfi minɨngkammentisofoho.
21 Oˈo kako wamonto yonto ulɨmento Anɨtu ngkimo ole ntosoˈmanji, Kɨko ango Efesos asomo fɨwe ntososo, eˈwa ngko wapmmonnoho. Ose ulonto Efesos ulɨkoˈmanto yofayokinomo umentisofoho.
22 Yofayokino Sisaliya ifohohosyosyahonɨngki Poul aˈamu Jisasɨmo inɨngkamotofo osopo humamotofo somo uˈmanto hungkuno weˈe ulonto Antiyoukɨmneˈno umentisofoho.

Apoulous ango Efesos sopo Anɨtuye hungkuno ulɨmentisofoho.

23 Osopo nohumanto sɨkuno nomˈne somo umentisofoho. Kako hwaho Ngkolesiyaˈnji Fɨlijiyaˈnji uhwontawento aˈamu Jisasɨmo inɨngkamotofo somo yokumpohnˈnyo sosofito fosyohumamentisofoho.
24 Aˈamu Juta fihwo kakoe yofe Apoulousɨyoho. Oso hwe huhwo sohwoe ango hwapɨngoso Alekɨsantɨliyanoho. Kako ango Efesos sopo noponto humamentisofoho. Oso hwe huhwo sohwo Anɨtuye iyoswo somo hunoˈnjo hweho. Kako Anɨtuneˈno hungkuno wonyoangkafo lɨwoˈnɨngkiso hweho.
25 Aˈamu nomˈneso kakimo Anɨtuye honɨngkanomneˈno lutɨhwahonɨngkofi kako haloholˈno yonto sɨmeho wopɨngo umoˈnɨngkahonɨngki nomˈne aˈamu somo Jisasɨmneˈno yoloho lutɨhwamentisofoho. I osoˈno Jisasɨye hungkuno fehohnjo kako huno muyofoho. Oˈo, Joun aˈamumo mijo kiyomayo yahino soˈno huno unyo hweho.
26 Kako aˈamu Juta sofe ango uhuˈmokiyo sopo olo hungkuno hiloso aˈamu somo yokumpohnˈnyo lutɨhwomaˈmentisofoho. Pɨlisilaˈnji Akwilaˈnji siko olo hungkuno hiloso nupaˈnonji hwe sohumo nutɨmanji sikoe angomno ipemotawenji osopo Jisasɨmneˈno hungkuno hopiˈnonohino lutɨhwamentisiyefoho.
27 Hwangku sohonta Apoulous hwaho Ngkɨlik soponeˈno wamo lonto, aˈamu Jisasɨmo inɨngkamotofo Efesos humamotofoso Apoulousɨmo ufoˈmano lontɨfi hofɨkoe aˈamu hwaho Ngkɨlik osopo humamotofo somneˈno iyoswo mtɨˈmokumentohofofoho. Ole mtɨˈmokumentohofi, Olo hwe lohumo nakwoe aˈamu hwosoho ulɨmno. Ose mtɨˈmokumentohofofoho. Aˈamu Ngkɨlik somneˈno Anɨtu hitoho ulofahonɨngki honɨngkano imoˈmentisoso aˈamu angaˈno angaˈno Jisasɨmo sɨmeho hiˈntnnono umotofofoho. Oso aˈamu homo somo Apoulous nuˈmanto ufoˈmaˈmentisofoho.
28 Osopo Apoulousɨˈnji aˈamu Juta Jisasɨmo minɨngkayoˈnjo soˈnji utɨhwaˈnyopo Jisasɨmneˈno hungkuno hnnɨmentohofofoho. Apoulous kakoe huno hofɨkimo yakolo uloholˈmentisofoho. Kako Anɨtuye iyoswo mtaˈango utɨhwanto ole lutɨhwamento, Oso hwe Anɨtu nakwoe hwahopo uhwatɨmentiso sohwo Jisas Kɨlaisɨyoho. Ose lutɨhwahonɨngki hofɨkoe sɨmehomoˈmo nehopeho syafɨhuˈmentohofofoho.

19

Ango Efesos sopo Poul syoho imentisofoho.

1 Apoulous ango Koulin osopo nohumentanɨngki Poul ango Antiyouk ulɨko'manto
hwaho hwofɨki'nyo'njo sopono nowakento ango Efesos i'mofapmmentisofoho. Osopo
kako a'amu Jisasɨmo inɨngkamotofo fehohnjo somo tɨpema'mentisofoho.
2 Poul a'amu homo somo ulɨmento, Sekwo Jisasɨmo sɨmeho hi'ntnnono
uyɨmentohofo sohonta Anɨtuye Towahuno Wopɨngo ma'mentohofotaho. Ose
ulahonɨngki ulɨmentohofi, O'o, nakwo Anɨtuye Towahunomne'no mupa'nyo'nwoho.
3 Ose ulahonɨngkofi Poul ulɨmento, Mijo sekwo tɨhwoe hungkuno
upo'nɨngkahonɨngkofi kiyosema'mentohofoto. Ose ulahonɨngki ulɨmentohofi,
Jounɨye hungkuno nalontɨfi mijo kiyonema'mentohofofoho.
4 Ose ulahonɨngkofi Poul ulɨmento, Hohonta Joun ole ulɨmojo hweho, A'amu hofɨkoe
wonyomo hohujo ikinjaofɨkujo'no mijo wokiyosema'mnoho. Ose ulonto nom'ne
hungkuno ulɨmento, hwe tɨfi pososohumo sɨmeho hi'ntnnono uyɨmno. Ose ulɨmojo
hweho. Oso hwe tɨfinjo sohwo Jisasɨyoho. Ose ulɨmentisofoho.
5 Oso hungkuno hiso nupo'nɨngkahonɨngkofi Jisasɨye yofemo mijo
kiyoma'mentohofofoho.
6 Ose yahonɨngkofi Poul a'amu homo somo aho kisosyahonɨngki Anɨtuye Towahuno
Wopɨngo a'amu somo uhula'ofonto hungkuno kengo kengo uyɨmentisofoho. Hofɨko
hungkuno kengo kengo lontɨfi Anɨtuye hungkuno lɨmentohofofoho.
7 Oso hwe sohwa aho hopi'nono sɨfe mta'ni hufa'uyoho.
8 Poul a'amu Jutafe tajo angomo noswonto Jisasɨmne'no yokumpohn'nyo
lutɨhwamentisofoho. Hamno hufa'u sɨhune memjaofahonɨngki kako ne'no
lɨwo'nɨmojo hweho. Poul kako a'amu Jutaso Anɨtu nemokosyohumayo sopone'no
sɨmeho yɨwolo'mokufitnne'ento lutɨhwamentisofoho.
9 I oso'no a'amu fehohnjo yokumpohn'nyo imo'nontɨfi Jisasɨmo sɨmeho hi'ntnnono
muyofoho. Hofɨko utɨhwa'nyopo Anɨtuye Honɨngkanomne'no wonyo hungkuno
sitofo lɨmentohofofoho. Oso'no Poul oso a'amu homo somo ulɨko'manto a'amu Jisas
Kɨlaisɨmo inɨngkunyo nom'ne so'nji umentohofofoho. Sɨkuno huhwo huhwi Poul
mesyɨlutɨhwayo sohwoe hungkuno angomo Jisasɨye hungkuno lutɨhwamojofoho. Oso
hwe mesyɨlutɨhwayo sohwoe yofe Tilanosɨyoho.
10 Poul ose yontanɨngki soswo hufa'u uyakolo'mentisofoho. A'amu hopi'nono
hwaho Esiya sopo humamotofoso Jisasɨye hungkuno upa'nɨmentohofofoho. A'amu
Juta so'nji a'amu temtitofo kengo so'nji upa'nɨmentohofofoho.

Hwe Sefa sohwo kakoe hwomu sohwafe hungkunofoho.

11 Anɨtu Poulɨmo aho yokumpohn'nyo umokahonɨngki yo'mayo kengo
wonyoangkafoso mtɨ'mokumentisofoho.
12 A'amu fihwafe hwapɨfe we'e somo Poul aho pm'mokahonɨngki nomotawentɨfi
a'amu mnokino'njo so'nji a'amu towahuno wonyo ehuhnnamo'nnyo so'njimo uya-
honɨngkofi a'amuso hwapɨfe we'eso aho nopm'mokahonɨngkofi mnokino moi'wo
imo'nɨmentisofoho. Towahuno wonyoso nulɨko'mantɨfi umentohofofoho.
13 A'amu Juta hwoso sohwa emoyontɨfi towahuno wonyo somo wae
yao'motofɨhwafoho. Oso a'amu huhwo sohwa Jisasɨye yofe lontɨfi towahuno wonyo
somo wae yaofone'entɨfi lɨmentohofofoho. Towahuno wonyo somo ulɨmentohofi,
Poul hungkuno lutɨhwawo'nɨngkiso sohune'no Jisasɨyoho. Oso hwe huhwo sohwoe
yokumpohn'nyo'njo kengopo wokuhwatɨmo. Ose ulɨmentohofofoho.
14 A'amu Juta yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwo kakoe yofe Sefa, oso hwoe
hwomu aho fehohnta'ni hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'u sohwa oso hungkunoso
towahuno wonyo sohumo ulɨmentohofofoho.

15 Oso hungkuno towahuno wonyo sohumo ulahonɨngkofi towahuno wonyo sohwo ulɨmento, Jisas sohuneˈno ngko huno niyohoho. Poul ntnneˈno huno niyohoho. I sekwo tɨhwasilo, Ngko huno maniyohoyohoho.
16 Ose ulonto hwe towahuno wonyoˈnjo somo aˈamu sohwamo hwekaˈmo yaofonto hofɨkoe hwapɨfemo sɨsɨmpento ikujoho yokumpohnˈnyo fongkuˈmentisofoho. Oso aˈamu huhwo sohwa hwe sohwoe angomo komoˈno ulɨkoˈmantɨfi aˈapaho tohinoˈnji hwapɨfe ane hiyae humpoˈmentohofofoho.
17 Aˈamu Jutaˈnji aˈamu kengo soˈnji Efesos humamotofo sohwa olo hilo soˈno nupaˈnontɨfi iyoho unɨmentisofoho. Osoˈno hofɨko Jisasɨye yofe hoˈnomaˈmentohofofoho.
18 Hwe moyaˈmi piˈnɨngo engo Jisasɨmo sɨmeho umentohofoso hofɨko hofɨkoe hohontajo yahino hofɨkoe yoˈmayo wonyo soˈno utɨhwaˈnyopo yoloho ulɨmentohofofoho.
19 Aˈamu piˈnɨngo engo peefoˈnohwosoˈno kiˈnyoˈno hunoˈnjoso hofɨko hofɨkoe iyoswo huno hwapɨngoˈnjo mtɨˈmokumentohofoso nuhuˈmokontɨfi aˈamufe tɨmopo toho uyoˈmentohofofoho. Oso iyoswo somne hamniyohoso atofo lɨmentohofoso *fifɨti tausen* (50,000) kina imoˈnɨmentisofoho.
20 Hohosohonta Jisasɨye hungkuno yokumpohnˈnyo imoˈnɨngkahonɨngki angoˈmeemo hoˈnɨngkahonɨngki aˈamu piˈnɨngo Jisasɨye hungkunomo inɨngkamentohofofoho.

Aˈamu Efesos sopo humamotofoso Poulɨmneˈno yoka hungkuno ulɨmentohofofoho.

21 Osohonta Anɨtuye Towahuno Wopɨngo Poulɨye hunomo uyahonɨngki Poul ole syafɨhuˈmento, ngko hwaho Masetouniyaˈnji Ngkɨlikɨˈnji uhwontaˈmo tɨfi Jelusalemno wamo, lonto lɨmento, Ngko osopono uˈmo hwangku ango Loum sopo uhwonɨmonnoho.
22 Ose syafɨsyonto kako hwe hufaˈu kakimo ufoˈmawoˈnɨngkisiyo sohwaˈu Timoutiˈnji Elasɨtosɨˈnji oso hwaˈumo Masetouniyaˈno uhwatɨmentisofoho. Poul sikimo nolɨhwajonto kako hwaho Esiya sopo weˈenehwo humamentisofoho.
23 Oso hohosohonta aˈamu fehohnjo Efesos humamotofoso aˈamu Jisasɨye Honɨngkanomo tɨfi inɨngkawowoˈnɨngkohofo somo wonyo uloho'mentohofofoho.
24 Oso ango sopo hwe fihwo kakoe yofe Ntemitɨliyosɨyoho. Kako sojo ewafo paˈnyoso huyoˈmango syohoˈnjo hweho. Oso aˈamu sofe anɨtu hwasyosi Atemisɨyoho. Ntemitɨliyos kakoe aˈamuˈnji hofɨkoe anɨtu hwasyosiye ango huyoˈmango mtɨˈmokahonɨngkofi aˈamu hamniyoho engoˈnji mpe imotofofoho.
25 Ntemitɨliyos kako kakoe aˈamu syoho afaˈnjo sohwamneˈno joho ulahonɨngki uhuˈmokumentohofofoho. Nuhuˈmokahonɨngkofi ulɨmento, Olo syoho hiloso nakwoe hamniyoho hwapɨngofoho.
26 Oso hwe Poul sohwo kakoe yoˈmayo syoho yɨwoˈnɨngkisoso sekwo huno moiˈwonoho. Kako ole lutɨhwalofi, sekwo anɨtu ahoˈnji mtɨˈmokuwoˈnɨngkohofoso hwasyo anɨtuyoho. Ne anefoho. Ose lutɨhwalofoho. Aˈamu piˈnɨngo engo oso hungkunoso nupaˈnontɨfi tɨfi inɨngkowalokwofo. Olo hiloso nakwoe ango Efesosɨˈnohinoˈmaho. Oˈo, nakwoe hwaho Esiya yawojoˈmeemnoho.
27 Oso hungkuno Poul lisoso nakwoe syohomo wonyo wonamokumontonoho. Osoˈnohinɨˈmaho. Nakwoe anɨtu engosi Atemis kakoe ango wonyoangkafoso sikinjo paˈnyo umoˈnɨmontefoho. Sɨmoˈmo aˈamu Esiya soˈnji hwaho yawojoˈmeemjo soˈnji olo aˈmu lohnneˈno hwomtame uloho'motofofoho. I osoˈno Poulɨye hungkuno Atemisɨye yofe engoso wonyo umokumonto yalofoho.
28 Ose ulahonɨngki aˈamuso nupaˈnontɨfi sɨmeho tohino umnɨngkahonɨngki mohmˈno ulɨwoˈnɨmentohofi, Nakwo Efesos soˈnyuye Atemis yokumpohnˈnyiyoho.

29 Ose ne'no ul+wo'nont+fi s+meho fefoyo umokahon+ngki hof+ko afa'no afa'no
nol+kafont+fi angkuhwafo uhu'mokiyo sopono komo'no went+fi hwe hufa'u hwa'u
Ngkaiyos+'nji Alis+takos+'nji oso hwa'umo kompemotawomentohofofoho. Oso hwe
huhwo sohwa'u Masetouniyanta'ango hwa'u Poul+'nji emmojiyo hwa'uyoho.
30 Poul kako a'amufe s+manopo waloho'mto yahon+ngki a'amu Jisas+mo
in+ngkamotofoso uhoholo'mmtohofofoho.
31 A'amu fehohnjo yofe engo'njo hwaho Esiya mokosyohumayo sohwa
Poul+mne'no hwe wop+ngo hweho hnn+mentohofo sohwa Poul+yepono hungkuno
ole l+hwat+mentohofi, Poul k+ko oso uhu'mokiyo sopo nopohotoho.
32 Ose l+hwamentohofoso a'amu uhu'mokiyo somjo sofe hunoso
ehilo'mee'mentisofoho. A'amu fehohnjo hungkuno kengo l+wo'nontan+ngkofi a'amu
nom'ne sohwa nom'ne kengo hungkuno l+wo'n+mentohofofoho. Oso a'amu pi'n+ngo
sohwa uhu'mokiyo so'no hwap+ngoso huno muyofoho.
33 A'amu Juta fihwa Alek+santa sohumo a'amu somo ulone'ent+fi
us+tofomotamentohofofoho. Oso'no Alek+santa ajwomo'mo nolohofonto hof+koe
hungkunomo asomo ul+mo lonto aho ho'noma'mentisofoho.
34 Ose ko yahon+ngki a'amuso Alek+santa yofe uhwofont+fi Juta hweho lont+fi
hungkuno afa'no afa'no mohm'no ul+wo'n+mentohofi, Atemis nakwo a'amu Efesos
so'nyuye a'mu engiyoho. Hof+ko joho ne'no l+wo'nontan+ngkofi mofehi'nyo s+mo'me
hano uyoso hufa'u imo'n+mentisofoho.
35 T+fi sohonta hwe fihwo yofe engo'njo a'amufe ifalifaliyo syoho'njo sohwo
mampi'nyo fosyohumamno ulonto ul+mento, Sekwo a'amu Efesos soku upa'n+mno.
A'amu hopi'nono huno ole uyalofoho, Nakwo Atemis+ye ango engo so'nji oso sojo
ahwomo mta'ango p+wahu'mentiso so'nji mokosyohumamwo'n+ngkuhwone'nwoho.
36 A'amu oso hungkuno somo ilojaofoneso t+hwolo. Awonoho. Sekwoe s+meho
nto'no wasemo'nono. Fon+fonyoso iyo'eno.
37 Olo hwe sekwo ipemotapohofo sohwa'u nakwoe Atemis+ye ango engomjo hufo
miyo hwa'uyoho. Siko Atemis+mne'no sitofo mujofoho.
38 Ntemit+liyos+'nji kakoe syoho ulohofiyo so'nji hof+ko nom'ne hwe sohumne'no
hungkuno'njo'manji oso hungkunoso nakwoe hwe engo sohumne'no f+pemotapmno.
Osopo hungkuno jo'ne s+kuno somo ito'no wom+hwaj+fe.
39 Sekwo nom'ne hungkuno'njo hwas+'manji s+kuno uhu'mokiyo ne somo wal+fe.
40 Olo hungkuno ne'no lontan+ngkuji nakwoe hwe engo sohwa huno pipi
syonaf+hupitnnehofo. O'o, yolohoso ne anefoho. Hwe engo sohwa olo uhu'mokiyo
so'no nalohon+fijoso nakwo pehofo ulantanto. Awonoho. Nakwo hungkuno asomo
mulanehwono.
41 Ose ulonto a'amu hof+ko uhu'mokiyo sopo nohumentan+ngkofi ul+mento, Fo-
humpopmno. Ose ulahon+ngki humpo'mentohofofoho.

20

Hwaho Masetouniya'nji Ngk+lik+'nji osopo Poul kako hano emoyamentisofoho.

1 Nohumpeehon+ngkofi Poul a'amu Jisas+mo in+ngkawowo'n+ngkohofo somne'no
ngkiyepono wap+fento joho ul+mentisofoho. Nuhu'mokahon+ngkofi Poul
An+tumne'no hungkuno ulonto hof+kimo usosofito'mentisofoho. Ose yonto
ul+mento nje a'amufo wosel+ko'ma'mne'no yohono. Sekwo mpan+mno. Ose ulonto
Masetouniya'no umentisofoho.
2 Oso hwaho sopo uhwontawento a'amu Jisas+mo in+ngkawowo'n+ngkohofo somo
An+tune'no hungkuno ulonto a'amu homo somo usosofito'mentisofoho. Osohonta
kako Ngk+lik hwaho sopono umentisofoho.

3 Osopo nohumentanɨngki hamno hufaˈu sɨhune uyakoloˈmentisofoho. Nohumanto
kako yofayokinomo Siliyaˈno wamto yahonɨngki aˈamu Juta sohwa Poulɨˈmo wo-
fonjosyano lontɨfi yahonɨngkofi Poul kako nupaˈnonto huno yɨwoloˈmo lohofonto
Masetouniyaˈno wamo lɨmentisofoho.
4 Nomˈne aˈamu Poulɨˈnji umentohofo sohwa hofɨkoe yofe ole, Soupata Pilosɨye
hwomu Mpeliyantaˈango hweho. Tesolounikantaˈango hwaˈu Alisɨtakosɨˈnji Sekun-
tosɨˈnjoho. Ngkaiyos Ntepe mtaˈango sohwoˈnji Timoutiˈnjoho. Hwaho Esiya mtaˈango
hwaˈu Tikikosɨˈnji Tɨloufimosɨˈnjoho.
5 Oso aˈamu sohwa sɨmoˈmo nowentɨfi nakuneˈno ango Tɨlouas hontohumamento-
hofofoho.
6 Nakwo ango Filipai nohumentanɨngkuhwoni oso Sɨkuno Engo aˈamu hofɨko
oso wopayo engo ka moˈnnyoso ane nyoˈne sɨkunoso moiˈwo imoˈnɨngkahonɨngki
nakwo yofayokinomo nowentanɨngkuhwoni sɨkuno aho angaˈno hopiˈnono neyakolo-
fahonɨngki ango Tɨlouas iˈmofapmmentɨhwonefoho. Osopo nohumentanɨngkuhwoni
sɨkuno aho angaˈno hopiˈnonohino nomˈne mtaˈni hufaˈu neyakoloˈmentisofoho.

Ango Tɨlouas sopo Poul kako hwe Jutikos sohumo ulɨkaˈmentisofoho.

7 Salole sɨkunoˈnji aˈamu soˈnji nakwo nuhuˈmokontani wosopayo
nɨmentɨhwonefoho. * Nonɨngkahonɨngkuhwoni Poul aˈamu somo
lutɨhwamentisofoho. Kako moˈnɨngkanta wamo lonto imentisoso hungkuno nomˈne
nomˈne lutɨhwamentisoso kuntoliyopo imoˈnɨmentisofoho.
8 Nakwo ango yokintahopo tokilonjwaˈmjo somo nohumentanɨngkuhwoni sikiloho
piˈnɨngo sijɨmentisofoho.
9 Hwe songo fihwo kakoe yofe Jutikos osohwo kako ifofo hanopo nokehumen-
tanɨngki Poul hungkuno neˈno lontanɨngki tɨmosaho unɨngkahonɨngki nɨhuˈnahone
saho poyo paˈnyo fosyawoˈmentisofoho. Fosyawoˈmentisoso ango tokilonjwaˈmjo
hufaˈu sɨhune somtaˈni pɨwahuˈmentisofoho. Nopɨwesyahonɨngki aˈamu hofɨko
utɨmano lontɨfi kotawentɨfi uhwonɨmentohofoso kako poyo nto peˈnɨmentisofoho.
10 Poul nokotawento hwomu poyo sohwoe aˈapahopo pisongkiˈnamofonto ke-
hutnnoma lohofonto aˈamu somo ulɨmento, Sekwo yomo ikutoho. Kako songo
humaho.
11 Oseso Poul angomo apaˈno nokotasonto aˈamuˈnji wopayo kutɨkujo lohofontɨfi
nɨmentɨhwonefoho. Nɨmentɨhwoneso Poul apaˈno hungkuno neˈno lahonɨngki iyoho
longkonɨngkahonɨngki Poul nulɨkoˈmanto umentisofoho.
12 Oseso aˈamuso hwomu peˈnɨmentiso sohumo songo humahonɨngki kakoe angomo
ipemotawentɨfi hofɨko sɨmeho wopɨngo umoˈnɨmentisofoho.

Poul kako ango Tɨlouas ulɨkoˈmanto ango Miletos sopono womentisofoho.

13 Poul nalɨmento, sekwo yofayokinomo ukuji ango Asous sopo woswoˈnano. Ngko
honɨngkanomo wamo. Ose nelahonɨngki nakwo yofayokinomo umentɨhwonefoho.
14 Ango Asous sopo noswoˈnontani Poulɨˈnji nakwo yofayokinomo nokotosontani
ango Mitilinimneˈno umentɨhwonefoho.
15 Mitilini ntaˈni nowekentani moˈnɨngkanta hwaho weˈe Kiyous mofonepo
umentɨhwonefoho. Osopo ntaˈni nowentani moˈnɨngkanta hwaho weˈe
Samousɨmneˈno umentɨhwonefoho. Osopo ntaˈni moˈnɨngkanta Miletos
iˈmofapmmentɨhwonefoho.
16 Poul nto nalɨmentisofoho. Sɨkuno Engo *Pentikous*ɨmo † ngko Jelusalem wohuma-
monnoho. Osoˈno ango Efesos mamnehono. Hwaho Esiya sopo sɨkuno piˈnɨngo engo
moneyakolofonehoho.

---

* **20:7:** Aˈamu piˈnɨngo engo hunoˈnjoso hofɨko Jisasɨye mɨkufoˈnji honɨyoˈnji nyoˈneso hofɨko huno syafɨhuˈmotofofoho. † **20:16:** Ap. 2:1 enjwa soˈmo fehonoloˈmongkomaho.

A'amu ango Efesos sopo humamotofo sofe hwe engo sohwamo Poul kakoe hungkuno ae'uyo uyɨmentisofoho.

17 Ose nalɨmentiso so'no ango Miletos i'mofapmmentɨhwoneso Poul kako hwe engo a'amu Jisasɨmo inɨngkawowo'nɨngkohofo somo mokosyohumayo Efesosnta'ango sohwamne'no hungkuno ole lɨhwatɨmento, Sekwo nopɨkuji nohonɨmno.
18 Ose lɨhwojahonɨngki a'amu Efesosnta'ango i'mofopahonɨngkofi Poul ulɨmento, Ngko hwaho Esiya humamentohe sohonta nje yahinoso sekwo huno moi'wonoho.
19 A'amu Jutaso ngkimo wonyo ntohofane'entɨfi hungkuno ko hnnɨngkahonɨngkofi oso'no yo'mayo tango'nji nu'mahonɨngki ngko nje yofe hwotoho fenji sɨmeho tango'nji Anɨtuye syoho imentohefoho.
20 Sekwo huno seyohoho. Ngko iyoho mannɨngkahonɨngki yo'mayo sefo'mayo'no losetɨhwamentohefoho. Ango uhu'mokiyo utɨhwa'nyo sopono sekwoe ango so'mno Anɨtuye hungkuno hopi'nono losetɨhwamentohefoho.
21 Ngko a'amu Juta so'nji a'amu kengo so'njimo ole ulɨmentoho, Honɨngkano wonyo hopi'nonohinoso foho'naopmno. Anɨtumne'no sekwo huno fɨwolo'mokumno. Jisasɨmo sɨmeho hi'ntnnono uyɨmno.
22 Anɨtuye Towahuno Wopɨngo kɨko Jelusalemno fiso ntɨmaho. Ngko haloho yonji Jelusalemmne'no wasɨmonne'no yohono. Ango Jelusalem sopo peho wonɨ'ma'mtolo. Ngko huno maniyohoyohoho.
23 Olo'nohino Towahuno Wopɨngo hungkuno yokumpohn'nyo ole ntahonɨngki, Impo'angomo ho'nakohufijoso kɨko tango engo wotɨpema'monnoho.
24 I oso'no ngko iyoho mannɨngkohoyohoho. O'o, nje a'apahomne'no huno masyofɨsyalokuyohono. Olo syoho nakwoe Hwe Engo Jisas ntapmmentisoso moi'wo esojwamofo so'no syofɨsyalokweno. Syoho hiloso Anɨtu a'amumo wopɨngo'nohini uyɨwo'nɨngkiso so'no wolutɨhwamne'no yohono.
25 Sekwo upa'nɨmno. Hohonta ngko nose'manji Anɨtu yokumpohn'nyo enemokosyohumayo so'no losetɨhwamentohefoho. I nom'ne sɨkunomo sekwo ngkimo manohonɨfitnnehofo.
26 Oseso olo sɨkuno lomo hungkuno yokumpohn'nyo waselɨmonne'no yohono. Sekwo tɨkanomo ufijo'manji sekwoe syohofoho.
27 Yo'mayo Anɨtu yoneso'no nto losetɨhwamentohefoho. Hungkuno fehohnjo hiyaso moho'nasiyofoho. O'o hopi'nonohino losetɨhwamentohefoho.
28 Sekwo ito'no fehumamno. Anɨtuye Towahuno Wopɨngo syoho nto sejapmmentisofoho. Sekwo a'amu Jisasɨmo inɨngkawowo'nɨngkohofo somo mokosyohumamno. Jisas kakoe honɨyo'nji hofɨkimo mpe imentisofoho.
29 Ngko huno ole nɨyohoho. Ngko sehwotɨ'mo'me sohonta a'amu sikisɨwojo pa'nyo sekwo'njo ajwo lopo nopɨkuji wonyo wosemokantɨfeho.
30 A'amu fehohnjo sekumta'ni nolɨkafɨkuji a'amu Jisasɨmo inɨngkawowo'nɨngkohofo somo hwasyomo ipesemotakuji hwasyo hungkuno woselantɨfeho.
31 Oso'no ito'no mokosyohumamno. Oleso inɨngo seyo'eno. Soswo hufa'u sɨhune neyakolofontanɨngki ngko imɨngo'nji sɨkuno'nji humotaho lonji a'amu anga'no anga'nohino sokumo Anɨtuye hungkuno losetɨhwamentohefoho.
32 Ngko Anɨtuye ahopo ho'nosesyalokweno. Kako a'amumo wopɨngo'nohini selohofɨwo'nɨngkiso hweho. Kakoe hungkuno yokumpohn'nyo esesyohumahwosi, kakoe a'amu somo honɨngkano wopɨngo inɨngkayo'ne yo'mayo wosejapmmentonoho.
33 Sekwoe hamniyoho hwapɨfe yo'mayo so'no hi manɨmo'nɨmmentisofoho.
34 O'o, sekwo huno moi'wonoho. Ngko sekwo'nji nohumanji ngko umofonyo iyo so'ne nje a'amumne'no mpe imentohefoho.

35 Nto setɨhwamentohefoho. Oso paˈnyo sekwo fiyɨmno. Sekwo syoho yokumpohnˈnyo ifijoso aˈamu poˈnɨfo somo ufoˈmafɨkuno. Olo hungkuno Jisas nalɨmentisoso sekwo inɨngo seyoˈeno. Aˈamu nomˈnemo yanoˈnohino uyɨwoˈnɨngkohofoso hofɨkoe sɨmonyo iyoso nomˈne aˈamu yoˈmayo mawoˈnɨngkohofo somo yakolonoho.
36 Poul oso hungkunoso moiˈwo ulonto hofɨkoˈnji hwomtame ehumantɨfi Anɨtumo jomo ulɨmentohofofoho.
37 Ose yontɨfi hofɨko humotaho lontɨfi Poulɨmo kehutnnomaˈmentohofofoho.
38 Sekwo apaˈno manohonɨfitnnehofo ulɨmentiso soˈno hofɨko sɨmeho tango umentisofoho. Hofɨko yofayokinomneˈno ipemotawomentohofofoho.

21

Poul kako Jelusalemneˈno asomo umentisofoho.

1 Nakwo aˈamu somo ulɨkoˈmentani yofayokinomo nokotosontani, nowekentani hwaho weˈe Kous osopo iˈmofapmmentɨhwonefoho. Moˈnɨngkanta nakwo hwaho Loutes iˈmofapontani osopontaˈango ango Patola iˈmofapmmentɨhwonefoho.
2 Iˈmofapontani yofayokino nomˈneso hwaho Founisiyamneˈno wamonto yahonɨngki uhwonontani osohumo nokotasontani wekapmmentɨhwonefoho.
3 Nowekapontani hwaho Saipɨlos uhwonontani oso hwaho sopo yofayokino hwonamonyo hohntaˈni uyokolofontani umentɨhwonefoho. Nowentani hwaho Siliya iˈmofapontani ango Taiya sopo ifohohosahumentɨhwonefoho. Oso ango hopo sopo yofayokino hoˈyango wojoˈmesyamto umentisofoho.
4 Osopo nohumentani aˈamu Jisasɨmo inɨngkamotofo somo tɨpemaˈmentɨhwonefoho. Hofɨkoˈnji nohumentanɨngkuhwoni sɨkuno aho angaˈno hopiˈnono nomˈne mtaˈni hufaˈu neyakoloˈmentisofoho. Anɨtuye Towahuno sohwo aˈamu somo kakoe huno uyahonɨngki hofɨko Poulɨmo ulɨmentohofi, Kɨko Jelusalem sopono nowakehotoho. Ose ulɨmentohofofoho.
5 Nakwoe sɨkuno hano iyosoˈno imoˈnɨngkahonɨngki nakwo angopono nulɨkoˈmentani umentɨhwonefoho. Aˈamu Jisasɨmo inɨngkamotofo sohwa hofɨkoe ape sofanji mehomiˈnji nakumo mitɨmomɨngo sopo nehwojamentohofofoho. Osopo nakwo hwomtame ehumentani Anɨtumo isamoyoka ulɨmentɨhwonefoho.
6 Ose ulontani nakwo hnnɨmentɨhwoni, Nakwoe aˈamu soku mpanɨmno, hnnɨmentɨhwonefoho. Nakwo yofayokinomo nokotosahonɨngkuhwoni hofɨko angopono umentohofofoho.

Ango Sisaliya sopo hwe Akapos sohwo Poulɨmo hungkuno ulɨmentisofoho.

7 Nakwo ango Taiya ulɨkoˈmentani nowekontani ango Toulemes sopo iˈmofapmmentɨhwonefoho. Osopo aˈamu Jisasɨmo inɨngkamotofo soˈnji noswoˈnontani sɨkuno angaˈno fosyawoˈmentɨhwonefoho.
8 Moˈnɨngkanta ango Toulemes ulɨkoˈmentani nowekentani ango Sisaliya sopono iˈmofapmmentɨhwonefoho. Osopo nakwo Filipɨye angomo humamentɨhwonefoho. Filip huhwo sohwo Anɨtuye hungkuno lutɨhwamojo hweho. Aˈamu Jisasɨmo inɨngkamotofo ango Jelusalemmo humamotofoso Filipɨˈnji nomˈne hwe aho fehohnjo hopiˈnono nomˈne mtaˈni angaˈnohino sohwanji *apousel* sohwamneˈno ufoˈmayoˈne uhwosopoˈmentohofofoho.
9 Filip kakoe mehomi musijo osofosofahuˈnohino fafoho. Hofɨko Anɨtuye hungkuno lutɨhwamotofofoho.
10 Osopo nohumentanɨngkuhwoni sɨkuno fiso neyokolofahonɨngki hwe fihwo Anɨtu hungkuno uyahonɨngki lɨmojo Jutiyantaˈango sohwo kakoe yofe Akaposɨyoho. Kako iˈmofapmmentisofoho.

11 Nonetɨmanto Poulɨye ahuloho nomanto kakoe sɨfe ahoˈnji kiloˈnonto ulɨmento, Anɨtuye Towahuno Wopɨngo ole ntohoho. Olo ahuloho loˈnji kakwoˈyohwo sohumo aˈamu Jutaso Jelusalem ango sopo olo paˈnyolo nokilohofɨkuji aˈamu temtitofo kengo sohwafe ahomo wohoˈnokisyantɨfeho.
12 Ose nelahonɨngki upoˈnontani nakwo aˈamu Jisasɨmo inɨngkamotofo nomˈne soˈnji Poulɨmo yokumpohˈnyo ole ulɨmentɨhwone, Kɨko Jelusalemneˈno nosohotoho.
13 Ose ulahonɨngkuhwoni Poul nalɨmento, Sekwo humotaho pehoˈno sontantɨkwofo. Nje sɨmeho tango nɨyohoho. Jelusalem ango sopo ngkimo impe intofanɨhufijoso Jisasɨye yofe hoˈnomayoˈne peˈnɨmeso wopɨngofoho.
14 Ose nelahonɨngki nakwo Poulɨmo nomˈne huno uyoso hopoˈmaho. Osoˈno nakwo apaˈno majofoho. Oˈo, ole ulɨmentɨhwoni, Yoˈmayo Anɨtu yoneso umoˈnɨmontonoho. Ose ulɨmentɨhwonefoho.

Jelusalemmjo hwe engo sohwamo Poul kakoe hungkuno ulɨmentisofoho.

15 Hwangku sohonta nakwoe hoˈyango itoˈno nuhuˈmokontani Jelusalemneˈno ulɨkoˈmaˈmentɨhwonefoho.
16 Aˈamu Jisasɨmo inɨngkamotofo fehohnjo nakwoˈnji umentɨhwonefoho. Hofɨko Nasounɨye angomo ipenemotawomentohofofoho. Oso hwe Saipɨlosntaˈango huhwo sohwo hohonta Jisasɨmo inɨngkamojo hweho. Nakwo kakoe angomo humamentɨhwonefoho.
17 Humamentɨhwoneso Jelusalem ango sopo iˈmofopahonɨngkuhwoni aˈamu Jisasɨmo inɨngkamotofoso nonahonontɨfi sɨmeho wopɨngo umoˈnɨmentisofoho.
18 Moˈnɨngka nakwo Pouliˈnji Jemɨs sohumo uhwonyoˈne umentɨhwonefoho. Aˈamu Jisasɨmo inɨngkamotofoso hofɨkoe hwe engo sohwanji pmmentohofofoho.
19 Poul aˈamu sohwamo, Nje aˈamuhwafo ulonto, yoˈmayo wopɨngo Anɨtu aˈamu temtitofo kengo somneˈno uloho'mentiso soˈno yoloho ulɨmentisofoho.

Poul kako hwe engo sohwafe hungkunomo tɨfi inɨngkawento Anɨtuye ango engo somo humentisofoho.

20 Oso hisoˈno nupaˈnontɨfi Anɨtumo isamoyoka ulɨmentohofofoho. Ose ulontɨfi Poulɨmo ulɨmentohofi, Nɨngkwahwo. Kɨko huno moiˈwonoho. Aˈamu Juta piˈnɨngo engoso Jisasɨmo inɨngkamotofofoho. Oso aˈamu hiso Mousesɨye honɨngkano hungkuno hohontajo somo yokumpohˈnyo mokosyohumawoˈnɨngkohofɨhwafoho.
21 Aˈamu fehohnjo oso aˈamu homo somo kikineˈno hungkuno hwasyo ulɨmentohofofoho. Ole ulɨmentohofi, Poul aˈamu Juta ango kengopo humamotofo somo Mousesɨye hungkuno hohontajo somo tɨfi inɨngkakutoho ulɨwoˈnɨngkiso hweho. Ole ulalofi, Sekwo sekwoe mehomi sohwamo aˈapaho sɨhu kolofɨkutoho. Sekwo oso honɨngkano hungkuno hohontajo somo apaˈno tɨfi inɨngkakutoho. Ose ulalofoho ulɨmentohofofoho.
22 Osoˈno pipi yanehwono. Poul ntopohoho upoˈnantɨfeho.
23 Oseso nakwo kilalokuhwoneso kɨko tɨfi finɨngkayo. Hwe osofosofahuˈnohino sohwa aˈamu Jutafe yahinomo inɨngkayo soˈno Anɨtumo ole ulɨmalofi, Anɨtu kɨko nehonontanɨngkiji oloso uyantaneˈyɨhwono. Ose ulɨmalofɨhwafoho.
24 Kɨko oso hwe sohwamo ufohiˈnɨngkohoji hofɨkoˈnji oso yahino kihoˈmaso semokiyo soˈno fiyɨmno. Kɨko hofɨkineˈno hamniyoho hoˈnasyohoji hofɨko oso yahino nɨhuˈnahone ifijoso aˈamu huno ole uyono. Kikineˈno upaˈnɨmalofoso hungkuno hwasyofoho. Kɨko Mousesɨye hungkunomo inɨngkowalokuno soˈno hofɨko uhwonantɨfeho.
25 Aˈamu temtitofo kengoso Jisasɨmo inɨngkawowoˈnɨngkohofo somneˈno hungkuno nto kotokuˈmalohwone soˈno iyoswo mtɨˈmokuyahojɨmalohwonefoho. Ole mtɨˈmokumalohwoni. Yahu yɨhufo aˈamu nomˈnehwo hwoso sohumo uyɨfijoso

sekwo nonɨngkutoho. Honɨyoso nonyoˈeno. Tongo yahu tɨˈwangomo nano jɨlɨpopijoso nonyoˈeno. Yoˈmayo honɨngkano akngkilɨke iyoˈeno. Ose ulɨmentohofofoho.
26 Osoˈno moˈnɨngkanta Poul oso hwe osofosofahuˈnohino sohwamo utɨmanto oso yahino kihoˈmaso imokiyo soˈno imentohofofoho. Ose yontɨfi hofɨko Anɨtuye ango engo somo nohotoswontɨfi hwe engo sohwamo oso yahino kihoˈmaso imokiyo soˈno moiˈwo imoˈnone soˈno ulɨmentohofofoho. Oso sɨkuno somo Anɨtumneˈno aˈamu angaˈno angaˈnohino tongo huˈmeesiyoˈne uyantɨfeho.

Anɨtuye ango engo somo aˈamu Juta sohwa Poulɨmo aho kemokosyohumamentohofofoho.

27 Sɨkuno aho fehohntaˈni hopiˈnono nomˈne mtaˈni hufaˈu moiˈwo umoˈnɨmonto yahonɨngki aˈamu Juta hwaho Esiyantaˈango sohwa Poulɨmo Anɨtuye ango engo somo uhwonɨmentohofofoho. Nuhwonontɨfi hwe moyaˈmi hopiˈnono ulɨkafontɨfi Poulɨmo aho koˈmentohofofoho.
28 Nokentɨfi hofɨko mango mohmˈno lontɨfi ulɨmentohofi, Sekwo aˈamu Isɨlael soku, fonefoˈmapmno. Olo hwe lohwo kako angoˈmeemo emoyonto nakwoe yahinomneˈno Mousesɨye honɨngkano hungkunomneˈno olo ango engo lomneˈno hungkuno wonyo lɨwoˈnɨngkiso hweho. Osoˈnohinoˈmaho. Oˈo, olohonta kako aˈamu temtitofo kengo sohwamo olo ango wopɨngo lomo ipemotapiso soˈno ango wonyo kiho paˈnyo imoˈnɨngkohoho. Ose ulɨmentohofofoho.
29 Oso hungkuno hiso hwapɨngo ole. Hofɨko Poulɨmo uhwonɨmentohofoso kako aˈamu temtitofo kengo ango Efesosntaˈango Tɨloufimos oso hwoˈnji ango Jelusalem nohumentanɨngki uhwonontɨfi hwasyo ole syafɨhuˈmentohofi, Poul oso aˈamu sohwanji Anɨtuye ango engo somo ipemotaswohoho. Ose lɨmentohofofo.
30 Osoˈno Jelusalem mtaˈango aˈamu hopiˈnonohino yomo yontɨfi mango engo lɨwoˈnontɨfi yohoto yohotofo mjalohoˈnɨmɨwentɨfi uhuˈmokumentohofofoho. Hofɨko Poulɨmo aho kemotaswopahonɨngkofi Anɨtuye ango engomjo hokuˈyo hopiˈnono pɨjwahumentohofofoho.

Hwe itokusoˈnjo sohwamo mokosyohumayo yofe engoˈnjo sohwo Poulɨmo utɨmaˈmentisofoho.

31 Hofɨko Poulɨmo wofonjosyantɨfi ikujoho posontanɨngkofi hwe yofe engoˈnjo itokusoˈnjo mokosyohomayo sohumneˈno hungkuno hoˈnɨmentisofoho. Hofɨko ole ulɨmentohofi, Aˈamu Jelusalem hofɨko ikujoho fongkiˈnalokwofo.
32 Ose upaˈnontɨfi hwe yofe engoˈnjo sohwo kakoe aˈamu itokusoˈnjo sohwamo nomanto aˈamu uhuˈmokiyo sopo komoˈno pmmentohofofoho. Aˈamu Jutaso hwe yofe engoˈnjo sohwoˈnji aˈamu itokusoˈnjo sohwanjimo uhwonontɨfi hofɨko Poulɨmo apaˈno ikujoho mafongkuˈmentohofofoho. Hofɨko uyohohuˈmentohofofoho.
33 Hwe itokusoˈnjo yofe engoˈnjo sohwo Poulɨmo aho nokento kakoe aˈamu sohwamo ulɨmento, Sekwo ahwomo nano hufaˈu nomafɨkuji hwe lohumo hmtofahumno. Ose ulonto ulohonɨmento. Olo hwe lohwo tɨhwolo. Peho imasoto.
34 Ose ulohonɨngkahonɨngki aˈamu fehohnjo hungkuno angaˈno lontanɨngkofi aˈamu nomˈne sohwa hungkuno kengo joho lahonɨngkofi hungkuno engo hoˈnɨmentisofoho. Hungkuno piˈnɨngo engo hoˈnɨngkahonɨngki hwe yofe engoˈnjo sohwo yoloho hwapɨngoso mupaˈnɨmmentisofoho. Oseso kako itokusoˈnjo sohwamo ulɨmento, Poulɨmo itokusoˈnjo sohwafe angomo motasɨmno.
35 Ose ulahonɨngki oso ango homo somo kotasiyo sopo nomotosahonɨngkofi aˈamu piˈnɨngo engo kakimo wofonjosyano lahonɨngkofi aˈamu itokusoˈnjo sohwa utɨmotasɨmentohofofoho.
36 Aˈamu piˈnɨngo engoso tɨfi inɨngkasontɨfi ulɨmentohofi, Fonjahumno.

Poul aˈamu Juta somo kakoe hungkuno ulɨmentisofoho.

37 Hwe itokuso'njo sohwa hofɨkoe angomo womotoswantɨfi yahonɨngkofi Poul hwe yofe engo'njo sohumo ulɨmento, Hungkuno wakilɨmonne'no yohono. Ose ulahonɨngki hwe huhwo sohwo ulɨmento, U, Kɨko Ngkɨlik hungkuno huno'njo hwosilaho.
38 Ngko huno ole syafɨsyohono. Kɨko hwe engo Ijip mta'ango sohwosi a'amu hwaho mokosyohumayo sohwamo wafongku'monji yonji kakoe a'amu hosɨmno *foua tausen* (4000) sohwanji hwaho a'amu anepono ipemotawomentohino hwosoho.
39 Ose ulahonɨngki Poul ulɨmento, Ngko a'amu Juta hwo'nyoho. Nje hwapɨngoso hwaho Silisiya ango mɨkunɨmposo Tasosnta'ango hwo'nyoho. Nje a'amuhwe, olo a'amu lohwamo ulɨmonne'no yohono. Wopɨngotaho.
40 Ose ulahonɨngki hwe yofe engo'njo sohwo eno ulahonɨngki Poul kotasiyo sopo lohofonto a'amumne'no mampi'nyo humayo'ne aho ho'noma'mentisofoho. Mampi'nyo yahonɨngkofi Poul Hipɨlu hungkuno'nji ulɨmentisofoho.

22

1 Poul ole ulɨmento, Nɨngkwahwosafo, Mpohwosafo, sekwo upa'nɨmno. Sekwo hungkuno ntohofo so'no ngko nje hungkuno asomo waselɨmonne'no yohono.
2 Ose ulahonɨngki a'amu Jutaso hofɨkoe hungkuno Hipɨluso upa'nontɨfi songo songo mimmentohofofoho. Poul apa'no ulɨmento,
3 Ngko a'amu Juta hwo'nyoho. Nje na'u kako hwaho Silisiya ango Tasos sopo aswo nɨma'mentisofoho. Ngko engoso olo ango Jelusalem lopo wo'mentohe hwo'nyoho. Ngkimo hungkuno mesyolontɨhwayo sohwo Ngkomeliyelɨyoho. Kako nakwoe ajuyohwosafe honɨngkano ne'njo lontɨhwamojofoho. Oseso ngko Anɨtuye hungkuno yokumpohn'nyo inɨngkayoso sekwo olohonta inɨngkowalokwofo hopa inɨngkamote hwo'nyoho.
4 Ngko a'amu Jisasɨmo sɨmeho hi'ntnnono umotofo somo wonyo uloho'motefoho. Fehohnjo poyo pe'nɨmentohofofoho. Fehohnjo somo ahwomo nano intofonji impo'angomo intofahumentohefoho.
5 Hungkuno nehopi selalokweno. Hwe yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwo'nji a'amu *kaunɨsol* syoho'njo sohwanji hofɨko olo hilo so'no huno moi'wonoho. Hofɨko nje yahino so'no waselɨfe. Hofɨko a'amu Juta ango Ntomasɨkos humamotofo sohwamne'no ifalifaliyo mtɨ'mokontɨfi ntapmmentohofofoho. Nomanji ole lɨmentoho, a'amu Jisasɨmo inɨngkamotofo somo ahwomo nano intohm'mo ango Jelusalem tohino engo mayo'ne'no womotasɨmne'no yohono lonji umentohefoho.

Poul Anɨtuye a'amu ne imo'nɨmentisofo so'no ulɨmentisofoho.
(Apousel sohwafe Syoho 9:3-19; 26:12-18)

6 Ngko nowenji hinjo sopo Ntomasɨkos mofone sopo i'mofowahonɨngko nɨhu'no komo'no pomponaho engo ahwomo mta'angoso ntoho'mentisofoho.
7 Osohonta hwahopo pɨwasyonji hungkuno ole upa'nɨmentoho. Soul, Soul, Kɨko ngkimo wonyo peho'no ntohofantokuno.
8 Ose ho'nɨngkahonɨngki ngko ulɨmentoho, Hwe engofo, kɨko tɨhwosilo. Ose ulahonɨngko ntɨmento, Ngko Jisas Nasaletnnta'ango hwo'nyoho. Kɨko wonyo ntohofantokuno. Ose ntɨmentisofoho.
9 Hwe ngko'nji umentohofo sohwa hofɨko pomponaho'nohini uhwonɨmentohofofoho. Hofɨko mampaho oso hwe ntɨmentiso sohwo mupa'nyofoho.
10 Ngko ulɨmentoho, Hwe Engofo, ngko pipi imnehono. Ose ulahonɨngko ntɨmento, Kɨko nolɨkafohoji Ntomasɨkosɨmne'no fɨwano. Osopo nuhuji hwe fihwo noku'mahwosi yo'mayo syoho kɨko ihnne'enji imentohe so'no walokitɨhwono.
11 Ose ntahonɨngki oso pomponaho mɨkunɨmposo engoso ntɨmentiso so'no tɨmpi'nyo nɨmo'nɨngkahonɨngki a'amu ngko'nji umentohofo sohwa ngkimo aho nɨmpo'nontɨfi Ntomasɨkosɨmne'no ipemotanɨwomentohofofoho.

12 Oso hopo sopo hwe fihwo humunyoponoho. Kakoe yofe Anonaiyasɨyoho. Kako neyakwosafe honɨngkanomo tɨfi inɨngkawowo'nɨngkiso hweho. A'amu Juta Ntomasɨkos humamotofoso ole hnnɨmentohofi, Kako hwe wopɨngo hweho.
13 Oso hwe huhwo sohwo nonɨ'manto ntɨmento, Nɨngkwahwo Soulɨyo, Jɨje tɨmo apa'no uhwonɨmonnoho. Ose ntahonɨngki oso hohosohonta nje tɨmo wopɨngo nɨmo'nɨngkahonɨngki kakimo uhwonɨmentohefoho.
14 Nuhwonɨngkahonɨngko ntɨmento, Neyakwosafe Anɨtu sohwo kako yo'mayo yone so'no kɨko huno kiyone so'no kuhwosopo'mentisofoho. Kɨko oso hwe ahwomo mta'ango nakwoe hwahopo uhwatɨmentiso sohumo uhwonyo so'no kakoe mampaho upa'nyo so'no kuhwosopo'mentisofoho.
15 Hwangku kɨko kakoe hungkuno ulɨhnnefoho. Kɨko a'amu somo ya'moyo uhwonjo so'no upa'nyo so'no ulɨhnnefoho.
16 Oso'no peho'no hontohumahnno. Kɨko nolɨkafohojo'no ngko mijo wokiyokuma'mo. Kɨko Jisasɨmo jomo ulohojo'no kako jɨje wonyoso wae weekumofono.

Anɨtu a'amu temtitofo kengo somo Poul uyɨmentisofoho.

17 Hwangku ngko Jelusalem apa'no noponji Anɨtuye ango engo somo Mpohumo jomo ulonji wojo hopa uhwonɨmentohefoho.
18 Hwe engo sohumo nuhwonɨngkahonɨngko ntɨmento, Kɨko komo'no Jelusalem ulɨko'maho. Kɨko olopo humahojo'no'manji nje hungkuno lutɨhusoso hofɨko mupa'nɨfitnnehofo.
19 Ose ntahonɨngki ulɨmentoho, Hwe Engofo, hofɨko huno moi'wonoho. Ngko a'amu kikimo sɨmeho hi'ntnnono kijapɨwo'nɨngkohofo somo ango uhu'mokiyoso mta'ango nomanji ikujoho fonjonji impo'angomo intofohumalefoho.
20 Oso hwe Sɨtifen, jɨje hungkuno lɨmojo sohumo fonjahumentohofo sohonta osopo ngko hofɨko'nji nohumanji osohi so'no nje sɨmeho wopɨngo nɨmo'nɨngkahonɨngki a'amu fonjahumentohofo sohwafe manji'mofo yo'mayoso mokosyohumantohefoho.
21 Ose ulahonɨngko ntɨmento Kɨko mpano, Ngko kikimo honɨngkano sawemo sopo a'amu kengo somne'no wokuhwatɨmo. Ose ntɨmentisofoho.

Hwe itokuso'njo mokosyohumayo yofe engo'njo Loum mta'ango sohwo Poulɨmo mokosyohumamentisofoho.

22 Poul oso hungkuno a'amu kengo somne'no ulahonɨngki a'amu Juta nupa'nontɨfi joho mohm'no ulɨmentohofi, Fonjahumno. A'amu oleso olo hwaho lopo mohumane-hoho.
23 Oso hungkunoso ne'no lontɨfi hofɨkoe hwapɨfe yo'mayoso yojasyontɨfi hwaho husontɨfi husa'mentohofofoho.
24 Ose yontanɨngkofi hwe yofe engo'njo kakoe a'amu itokuso'njo sohwamo ulɨmento, Poulɨmo angomo ipemotasyɨkuji ole ulɨmno, A'amu sohwa mango engo kilohofoso peho'neto. Oso'no fonaso. Monajo'manji ikujoho wokufonjano. Ose ulɨmno.
25 Ose ulahonɨngki hwe sohwa Poulɨmo hofɨko impe intofontanɨngkofi Poul hwe mnokino manji'mofo'njo kako'njopo humentanjo sohumo ulɨmento, Olo sekwoe yahinotaho. A'amu Loumnta'ango sohumo kakoe hungkuno mɨkwalofe'njo yontɨfi siki ikujoho fongku'motofoso sekwoe yahinotaho.
26 Ose ulahonɨngki hwe sohwo nupa'nonto nowento hwe yofe engo'njo sohumo ulohonɨmento, Kɨko peho yalokuno. Olo hwe lohwo Loummjo sohwafe hwomufoho.
27 Ose ulahonɨngki hwe sohumo nupa'nonto Poulɨmo nu'manto ulohonɨmento, Ole njo. Kɨko Loumnta'ango hwosilaho. Ose ulahonɨngki Poul ulɨmento, Ou, ngko Loum mta'ango hwo'nyoho.

28 Ose ulahonɨngki hwe yofe engoˈnjo sohwo ulɨmento, Ngko hamniyoho engo hoˈnaofonji aˈamu Loum imoˈnɨmentohe hwoˈnyoho. Ose ulahonɨngki Poul ulɨmento. Nje mpohwo Loum mtaˈango hweho. Osoˈno ngko aˈamu Loum hwoˈnyoho.
29 Ose ulahonɨngki aˈamu Poulɨmo impe intofontɨfi ikujoho wofonjantɨfi imentohofo sohwa uyohohuˈmentohofofoho. Hwe yofe engoˈnjo sohwo olo aˈamu Loum mtaˈango lohumo impe intofohe soˈno tohino engo womaˈmonntɨkeno. Ose lonto iyoho unɨmentisofoho. *
30 Hwe yofe engoˈnjo sohwo kako aˈamu Juta Poulɨmo hungkuno ulohofo soˈno yoloho hwapɨngo upaˈnɨmo lonto moˈnɨngkanta Poulɨmjo ahwomo nano usɨhutofonto kako aˈamu tajo ango syohoˈnjo yofe engoˈnjo sohwanji aˈamu *kaunɨsol* syohoˈnjo sohwanjimo hungkuno ole lɨhwatɨmento, Sekwo uhuˈmokumno. Ose lɨhwajonto Poulɨmo ipemotasonto aˈamufe sɨmanopo uhumatɨˈmentisofoho.

23

Aˈamu Jutafe ‘kaunɨsol’ sohwamo Poul kakoe hungkuno lutɨhwamentisofoho.

1 Poul aˈamu *kaunɨsol* syohoˈnjo sohwamo tɨmo yokumpohnˈnyo uhwononto ulɨmento, Nje hwe sɨfahwe, Anɨtu nohonontanɨngki yoˈmayo imoteso mjɨmɨwenji olohontajoˈnji ole nnantofoho, Ngko honɨngkano wonyoˈnjo hwonɨˈmaho. Ose nnantofoho.
2 Ose ulahonɨngki Anonaiyas tajo ango syohoˈnjo yofe engoˈnjo sohwo kakoˈnjo sopo humalowentanɨngkofo sohwamo ulɨmento, Poulɨye mangomo fongkupmno.
3 Ose ulahonɨngki Poul ulɨmento, Kɨko aˈapaho wopɨngoˈnjo hwosoho. Sɨmeho moˈmo pisakinoˈnjo hwosoho. Anɨtu wakufonjono. Kɨko nje hungkunomneˈno itoˈno menɨhwajiyoˈne hwosi nohumanji honɨngkano itoˈnohino somo hwotoho fenji nɨfonjohino.
4 Ose ulahonɨngki aˈamu Poulɨˈnjopo lohofontɨfi lɨmentohofi, Kɨko Anɨtuye hwe yofe engoˈnjo sohumo sitofo lulalokuno.
5 Ose ulahonɨngkofi Poul ulɨmento, Nje aˈamufo. Ngko Anɨtuye hwe yofe engoˈnjo sohuneˈno huno maniyohoyohoho. Huno ole niyohoho Anɨtuye hungkuno ole nalɨmento, Sekwo aˈamu semokosyohumayo somo hungkuno wonyo ujoˈeno. Osoˈno ngko huno niyohoho.
6 Ose ulonto Poul uhwonɨmentisoso, Aˈamu *kaunɨsol* syohoˈnjo sohwa fehohnjo aˈamu Satɨyusiyoho. Fehohnjo aˈamu Falisiyoho. Ose uhwononto *kaunɨsol* aˈamu sohwamo mango engo ulɨmento, Nje aˈamu hwafo, ngko aˈamu Falisi hwoˈnyoho. Nje mpohwo aˈamu Falisi hweho. Aˈamu poyo peˈnyoso apaˈno lɨkapitnnefoho. Olo hilo soˈno ngko hontohumaleno. Osoˈno ngko aˈamu somo oso hungkunoso lutɨhwawoˈnɨngkohe hwoˈnyoho. Olo hilo soˈno sekwo ngkineˈno hungkuno hoˈnosyalokwofo.
7 Ose ulahonɨngki aˈamu Falisi sohwanji aˈamu Satɨyusi sohwanji yoka hnnontɨfi husiloˈmentohofofoho.
8 Hwapɨngoso aˈamu Satɨyusi sohwa ole lɨwoˈnɨngkohofi, Aˈamu poyo peˈnyoso apaˈno molɨkapitnnohofo. Aˈamu ahwomo mtaˈango soˈnji towahuno ntnne soˈnji mohumuyoho. Ose lɨwoˈnɨngkohofɨhwafoho. I osoˈno aˈamu Falisi sohwa oso hungkuno hufaˈu soˈno hwasyofoho lɨwoˈnɨngkohofofoho. Hofɨko olo hilo somo sɨmeho uyɨwoˈnɨngkohofi, Aˈamu poyo peˈnyoso apaˈno songo lɨkapitnnefoho. Aˈamu ahwomo mtaˈangoso towahuno ntnneˈno humalofo. Ose lɨwoˈnɨngkohofofoho.
9 Osoˈno hofɨkoe yokaso engo imoˈnɨngkahonɨngki aˈamu Falisi fehohnjo honɨngkano hungkuno mesyɨlutɨhwayo sohwa nolɨkafontɨfi yokumpohnˈnyo

* **22:29:** Loumjo sohwafe honɨngkano hungkunoso olenoho. Aˈamu Loum mtaˈango sohumo ikujoho fongkiyo soˈno yokumpohnˈnyo woˈnyofoho.

ul+mentohofi, Poul kako wonyo miy+wo'n+ngkiso hweho. Hwe ahwomo mta'ango hwol+keno towahuno hwol+keno Poul+mo ul+maso'manji kakoe syohofoho.

10 Ose ulahon+ngkofi yokaso m+kun+mposo imo'n+ngkahon+ngki hwe itokuso'njo yofe engo'njo sohwo ole syaf+hu'mento, a'amu sohwa Poul+mo yokino yohosiyo hohnta'ni ifijo so'no wope'n+mtonoho. Ose syaf+hu'mentiso so'no iyoho un+ngkahon+ngki kakoe a'amu itokuso'njo sohwamo ul+mento, Sekwo oso a'amu sohwamo ajwomo'mo nowekuji Poul+mo ut+maf+kuji sekwoe angomno f+pemotas+mno. Ose ul+mentisofoho.

11 Mo'n+ngkanta s+kwo'miyo somo Jisas Poul+'njopo nolohofonto ul+mento, Yokumpohn'nyo hmmo'nyo. Ango Jelusalem lopo ngkine'no hungkuno yokumpohn'nyo ul+mahnnofoho. Oso pa'nyo ango Loum sopo ngkine'no apa'no ul+monnoho. Jisas ose ul+mentisofoho.

A'amu Juta Poul+mo wofonjosyano nolont+fi hungkuno nano mtito'mentohofofoho.

12 Mo'n+ngka im+ngo ne'nji a'amu Juta nuhu'mokont+fi hungkuno yokintahopono lont+fi ole mtito'mentohofi, Nakwo Poul+mo wofonjosyano. Kako songo nohumentan+ngkuhwosi nakwo wopayo'nji mijo'nji monanehwono. Ose mtito'mentohofofoho.

13 Oso a'amu huhwo sohwa oso hungkuno mtito'mentohofo sohwa a'amu we'e pi'n+ngo'maho. A'amu *fouti*mo (40) yakolonoho.

14 Ose mtitofont+fi hof+ko nowent+fi a'amu tajo ango syoho'njo sohwanji hwe engo sohwanji oso hwamo ul+mentohofi, Nakwo hungkuno yokintohopono lontani ole mtitof+hwono, Nakwo Poul+mo wofonjosyantane'no y+hwono. Kako songo nohumentan+ngkuhwosi nakwo wopayohwa mijohwa monanehwono.

15 Oso'no sekwo a'amu *kaun+sol* syoho'njo sohwanji sekwo hwe itokuso'njo yofe engo'njo sohune'no mo'n+ngka hungkuno fil+hwat+mno. Ole ul+mno, Nakwo Poul+mo nom'ne hungkuno ulohonantane'no y+hwono. Oso'no olopo f+pemotape. Ose ul+mno. Oseso nakwo hon+ngkanopo Poul+ne'no nohontohumehwasi fonjasyoso olopo maponehoho. Ose ul+mentohofofoho.

16 Olo hilo so'no Poul+ye koifahwo nupa'nonto nowento a'amu itokuso'njo sohwafe angomo noswonto a'amu Juta Poul+mo nofonjosyane'ent+fi l+mentohofo so'no Poul+mo ul+mentisofoho.

17 Ose ulahon+ngki Poul a'amu mnokino manji'mofo'njo sohune'no joho ulonto ul+mento, Olo hwomu lohwo hwe itokuso'njo yofe engo'njo sohune'no hungkuno ul+mte'no yohoho. Osopo fipemotaso.

18 Ose ulahon+ngki hwe huhwo sohwo ipemotasonto hwe yofe engo'njo sohumo ul+mento, Poul impo'angomjo sohwo ngkine'no joho ntonto ntohoho, Olo hwomu lohwo hwe itokuso'njo yofe engo'njo sohune'no hungkuno ul+mte'no yohoho. Osopo f+pemotaso. Ose ntohoho.

19 Ose ulahon+ngki hwe yofe engo'njo sohwo hwomu sohumo aho nokento siko'nohinopo ipemotawento ulohon+mento, Pehofo want+monnto.

20 Ose ulohon+ngki hwomu sohwo ul+mento, A'amu Juta hungkuno ole mtitofohofo, Mo'n+ngkanta hungkuno ole wokilant+feho, K+ko *kaun+sol+*'njopo Poul+mo f+pemotape. Hof+ko Poul+mo kakoe hungkuno hwap+ngo so'no ulane'ent+fi hwasyo poji yalokwofo.

21 Oso'no hof+koe hungkunomo k+ko in+ngkahutoho. Hwap+ngoso a'amu *fouti*mo (40) hwofilo'nnyo sohwa hof+ko hon+ngkanopo hiyaso humaf+kuji Poul+mne'no wohontohumant+feho. Oso a'amu huhwo sohwa hof+ko ole mtitofohofi, Nakwo Poul+mo wofonjosyano. Poul songo nohumentan+ngkuhwosi nakwo wopayohwa mijohwa monanehwono. Ose mtitofohofo. K+ko eno ulohoji Poul+mo uhwoj+so'manji hon+ngkanopo wofonjosyant+feho.

22 Ose ulahonɨngki hwe yofe engoˈnjo sohwo hwomu lohumo yokumpohnˈnyo ulɨmento, Olo hiloso ntohino soˈno nomˈne aˈamu somo nulohotoho. Ose ulonto hwomu sohumo uhwatɨmentisofoho.

Hwe yofe engoˈnjo hwaho mokosyohumayo Felikɨs sohwoepono Poulɨmo ipemotawomentohofofoho.

23 Nuhwajonto kako hwe hufaˈu mnokino manjiˈmofoˈnjo sohwaˈumneˈno joho ulonto ulɨmento, Siko aˈamu itokusoˈnjo *tu hantɨlet* (200) sohwanji nomˈne aˈamu ahwomo yahuponjo kehumawoˈnɨngkohofo *sefenti* (70) sohwanji nomˈne aˈamu hosɨmnoˈnjo *tu hantɨlet* (200) sohwanji hano iyoˈne itoˈno fesyohumunyo. Olo sɨkwoˈmiyo lomo, (9 *kɨlouk*), osomo sekwo ango Sisaliya sopono fɨwanɨmno.

24 Nomˈne ahwomo yahuso Poul kehumayoˈne fesyohumunyo. Sekwo Poulɨmo itoˈno ipemotasokuji hwe yofe engoˈnjo hwaho mokosyohumayo Felikɨs sohuneˈno utɨmotapmno.

25 Ose ulonto kako iyoswo ifalifaliyo ole mtɨˈmokumento,

26 Ngko Kɨloutiyos Lisiyasɨˈni olo iyoswo loso hwe wopɨngo yofe engoˈnjo hwaho mokosyohumayo Felikɨs sohwosɨmneˈno mtɨˈmokalokweno. Nje Felikɨs.

27 Aˈamu Juta olo hwe Poul lohumo nokentɨfi wofonjosyano lontɨfi imalofofoho. Kako aˈamu Loum hweho upaˈnɨmale soˈno ngko nje aˈamu sohwanji nowentani utɨmaˈmalohwonefoho.

28 Aˈamu Juta Poulɨmo wonyo hwosoho ulɨmalofo soˈno oso hwapɨngoso huno waniyono lonji Poulɨmo *kaunɨsol* sohwafepono ipemotawomalefoho.

29 Osopo huno ole tɨpemaˈmale, Hofɨko hofɨkoe honɨngkano hungkuno somneˈno Poulɨmo ulɨmalofofoho. I oso hisoˈno poyo mapeˈnonehoho. Impoˈangomo mintofahufitnnehofo.

30 Hungkuno ole nɨˈmaˈmasofoho. Hofɨko Poulɨmo wofonjosyantɨfi imalofofoho. Ose upaˈnonji ngko kikiyepono komoˈno uyahotɨmalefoho. Aˈamu Poulɨmo hungkuno ulɨmalofo sohwamneˈno ulɨmalefoho. Hofɨko Poulɨmneˈno hungkuno hiˈnjo hwaˈmanji hofɨko jɨje sɨmanopo walɨfe. Osohopeho.

Iyoswo ose mtɨˈmokumentisofoho.

31 Aˈamu itokusoˈnjo sohwa hwe yofe engoˈnjo sohwoe hungkunomo tɨfi inɨngkawentɨfi oso sɨkwoˈmiyo somo hofɨko Poulɨmo ango Antipatɨlis sopono ipemotawomentohofofoho.

32 Iyoho longkonɨngkahonɨngki aˈamu itokusoˈnjo sohwa hofɨkoe angomno asomo umentohofofoho. Aˈamu ahwomo yahupo kehumayoˈnjo sohwa Poulɨmo ango Sisaliyaˈno ipemotawomentohofofoho.

33 Hofɨko Sisaliya iˈmofawentɨfi hofɨko iyoswo motawomentohofoso hwe yofe engoˈnjo Felikɨs osomo uyontɨfi Poulɨmo hwe engo sohwoˈnjopo uhwojamentohofofoho.

34 Felikɨs iyoswo atofo lonto Poulɨmo ulɨmento, Kɨko ntɨˈmtaˈango hwosilo. Ose ulahonɨngki Poul ulɨmento, Hwaho Silisiyantaˈango hwoˈnyoho.

35 Ose ulahonɨngki Felikɨs ulɨmento, Aˈamu kikineˈno hungkuno hiˈnjo sohwa iˈmofapɨkujoˈno jɨje hungkuno upaˈnɨmonnoho. Ose ulonto, kakoe aˈamu sohwamo ulɨmento, Heloutɨye ango engo sopo wohumano. Osopo sekwo uhwontohumamno. Ose ulɨmentisofoho.

24

Aˈamu Jutajo hwe yofe engoˈnjo sohwa Poulɨmneˈno hungkuno lɨmentohofofoho.

1 Sɨkuno aho fehohnjo hopiˈnonohino memjaofahonɨngki hwe yofe engoˈnjo tajo ango syohoˈnjo Anonaiyas oso hwoˈnji nomˈne hwe engo sohwanji hwe nomˈne hofɨkoe hungkuno joˈne yofe Tetulos oso hwoˈnji Sisaliya iˈmofapmmentohofofoho.

Hofɨko hwe yofe engoˈnjo Felikɨsɨˈnjo sopo lohofontɨfi Poulɨmneˈno hungkuno ulɨmentohofofoho.
2 Felikɨs Poulɨmneˈno lɨhwojahonɨngki nopahonɨngki Tetulos sohwo aˈamu Juta sohwafe hungkuno Poulɨmneˈno ulɨmento, Hwe engo Felikɨs sohwosi, Kɨko nakumo wonyoangkafo nemokosyohumawoˈnɨngkino hwosoho. Nakwo ikujoho mafongkiˈnyoso sɨmeho pompenjiyo itoˈno humalohwono. Nakwoe hwaho lopo yoˈmayo wonyo imoˈnyoso kɨko huno wopɨngo syafɨsyonji itoˈno mtɨˈmokuwoˈnɨngkino hwosoho.
3 Oseso nakwo sɨmeho wopɨngo nemoˈnɨngkahonɨngki isamoyoka wokilantaneˈno yalokuhwono.
4 Ngko huno ole niyohi, Kɨko syoho engoˈnjo hwosoho. Osoˈno hungkuno tɨfoˈnohino wakilɨmneˈno yohono. Kɨko aˈamufe hungkuno upaˈnɨwoˈnɨngkino sohwosi nje hungkuno upaˈnyo.
5 Olo hwe Poul lohwo kako aˈamu Jutamneˈno wonyo uyɨwoˈnɨngkiso hweho. Angoˈmeemo nowento aˈamuˈnjopo yokaˈnji ikujohoˈnji ulɨkafɨwoˈnɨngkiso hweho. Nakwoe aˈamu Juta fehohnjo hotɨku lohofontɨfi honɨngkano nomˈnemo inɨngkowalokwofo sofe yofe Nasaletɨyoho. Olo hwe lohwo hofɨkoe hwe engo hweho.
6 Kako aˈamu temtitofo kengo sohwa nakwoe Anɨtuye ango engo somo wonyo imokiyoˈne ipemotapmmasofoho. Ose uhwonontani Poulɨmo aho kaˈmalohwonefoho. [Nakwo nakwoe yahinomneˈno Poulɨmo itoˈno womɨhwojantani ko yahonɨngkuhwoni
7 hwe itokusoˈnjo yofe engoˈnjo Lisiyas osohwo noponto nakwoe aho mtaˈni usɨhutoˈmto yokumpohnˈnyo imoˈnonto utɨmaˈmasofoho.
8 Nutɨmanto nalɨma, Sekwo olo hwe lohumneˈno hungkuno hiˈnjo hwasɨˈmanji sekwo Felikɨsɨyepono motawomno. Lisiyas ose nalɨmasofoho.] I osoˈno kɨko Lisiyas sohumo ulohonyo. Kakoe hungkuno nupaˈnɨngkohoji huno wakiyono. Yoˈmayo ulɨmalohwone soˈno wakilono. Tetulos ose ulɨmentisofoho.
9 Aˈamu Juta hopiˈnonohinoso sɨmeho inontɨfi ulɨmentohofi, Hungkuno nehopi kilohoho. Ose ulɨmentohofofoho.

Poul kakoe hungkuno Felikɨsɨmo ulɨmentisofoho.

10 Hwe engo sohwo Poulɨmneˈno hungkuno joˈne uhwonɨngkahonɨngki Poul ulɨmento, Kɨko nakwo aˈamu Juta sohwonaˈnɨmo hungkuno itoˈno mɨhwojontanɨngkino soswo piˈnɨngo neyakoloˈmojofoho. Osoˈno ngko nje hungkuno kilɨmne soˈno sɨmeho wopɨngo nɨmoˈnɨngkohoho.
11 Sɨkuno aho hopiˈnono sɨfe mtaˈni hufaˈu mmoˈnyo sohonta ngko Anɨtumo jomo ulɨmo lonji Jelusalem iˈmofapmmalefoho. Kɨko hofɨkimo olo hisoˈno ulohojoˈno nehopeho wakilɨfe.
12 Aˈamu Juta Anɨtuye ango engo somo nomˈne aˈamu sohwanji hungkuno ikujoho hopa fongkiˈnontanɨngkuhwoni monahonyoˈnjo imalofofoho. Hofɨko ango uhuˈmokiyo sopo angkuhwafo engo sopo hwe moyaˈmi ikujoho soˈno ulɨkofontanɨngko manohonyoˈnjo imalofofoho. Awonoho. Ngko miyo hwoˈnyoho.
13 Oso hungkuno yoˈmayo imale soˈno kilohofoso hungkuno hwapɨngoso ne anefoho. Osoˈno hofɨko kikimo olo hungkuno loso nehopi pipi kitɨhwafitnnehofo. Oˈo, yoˈmayo ngkineˈno kilohofoso muhwonɨmmalofɨhwafoho.
14 I osoˈno hungkuno angaˈno kilohofoso nehopeho. Ole. Aˈamu Juta fehohnjo hotɨku lohofontɨfi Honɨngkano songomo inɨngkowalokwofo. Oso Honɨngkano somo ngko tɨfi inɨngkawenji neyakwosafe Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono uyalokweno. Mousesɨye honɨngkano hungkuno soˈnji aˈamu Anɨtu hungkuno uyahonɨngki lɨmotofo sohwafe hungkuno somo inɨngkowalokweno.

15 Anɨtu aˈamu wopɨngoˈnji wonyoˈnji poyo peˈnyo somo ulɨkafone soˈno sɨmeho hiˈntnnono uyonji oso hisoˈno aˈamu loˈnji hontohumalohwono.
16 Ngko nje honɨngkano wopɨngomneˈno syoho engo iwoˈnɨngkohe hwoˈnyoho. Osoˈno Anɨtuˈnji aˈamu sohwanji ngkimo wonyo hwosoho mantɨfitnnehofo. Oˈo, hwe wopɨngo hwosoho ntɨfitnnefoho. Ngko ole hnnɨmnefoho. Honɨngkano wopɨngoˈnjo hwoˈnyoho hnnɨmnefoho.
17 Hohonta ngko Jelusalem ulɨkoˈmanji soswo fihwo nɨyokolofahonɨngki ngko hwaho kengo kengopo emoyonji Jelusalemno asomo pmmale hwoˈnyoho. Aˈamu hamniyoho umofonyo iyo somneˈno hamniyoho motaponji Anɨtuneˈno yahu umalefoho.
18 Ose yonji ngko Anɨtuye ango engo somo nohumanji oso hiso kihoˈmaso imokiyo soˈno yontanɨngko nohonɨmalofofoho. Ngko aˈamu osofosofahuˈnohinoˈnji nohumentani yoˈmayo itoˈnohino imalohwonefoho. Aˈamu piˈnɨngo nakwoˈnji mohumulofo.
19 I osoˈno aˈamu Juta fehohnjo hwaho Esiyantaˈango sohwa nohumantɨfi ngkimo aho nɨkoˈmalofofoho. Oso aˈamu huhwo sohwa ngkineˈno hungkuno hiˈnjo hwaˈmanji jɨje sɨmanopo lohofɨkuji ngkineˈno hungkuno ntɨfitnneˈno mapeˈnjo pehoˈneto.
20 Mapeˈnjo soˈno ngko *kaunɨsol*ɨˈnjopo nohumentanɨngko sohonta *kaunɨsol* sohwa peho wonyo imaleˈno mtitoˈmalofo. Olo hwe lohwa wantɨfe.
21 Olo hungkuno loˈnohinotɨkeno. Ngko hofɨkoˈnji nohumanji ngko joho ole ulɨmale, Aˈamu poyo peˈnyo somo Anɨtu apaˈno songo ulɨkafo soˈno sɨmeho hiˈntnnono uyalokweno. Oso hisoˈno hofɨko ngkineˈno hungkuno kontalokwofo. Poul ose ulɨmentisofoho.
22 Felikɨs kako aˈamu Jisasɨmo inɨngkamotofo sofe honɨngkano soˈno huno umentiso hweho. Osoˈno kako aˈamu Juta somo ulɨmento, Ntaˈnoho. Sekwo fohontohumamno. Hwe itokusoˈnjo yofe engoˈnjo Lisiyas sohwo nopɨhwosoˈno sekwoe hungkuno itoˈno womesehwatɨmonnoho.
23 Ose ulonto aˈamu impeˈnjo sohwamo mokosyohumayo sohumo ulɨmento, Kɨko Poulɨmno fohontohumaho. Kako pawesoso wopɨngofoho. Kakoe aˈamu jomo uˈmafɨkuji yoˈmayo uyɨfijoso wopɨngofoho. Ose ulɨmentisofoho.

Felikɨs kako Poulɨmo impe intofonto soswo hufaˈu uyɨmentisofoho.

24 Sɨkuno nomˈne fihwa memjaofahonɨngki Felikɨs kakoe ape Ntɨlusilaˈnji pmmentisiyefoho. Oso aˈmu hisi Juta apefoho. Felikɨs Poulɨmneˈno kakoe hungkuno upaˈnyo soˈne luhwajɨmentisofoho. Poul aˈamu Jisasɨmo sɨmeho hiˈntnnono uyosoˈno lutɨhwamentisofoho.
25 Kako honɨngkano wopɨngo tɨpemayo soˈno yoˈmayo wonyo hoˈnaofo soˈno hwangku Anɨtu aˈamufe hungkuno ikwolofo soˈno lutɨhwamentisofoho. Ose ulahonɨngki Felikɨs iyoho unɨngkahonɨngki ulɨmento, Ntaˈnoho. Olohonta kɨko mpano. Sɨkuno nomˈnemo ngko iyoho humame sohonta nekwo apaˈno wolaho.
26 Ose ulonto ole syafɨhuˈmento, Poulɨmo usɨhutoˈmesoˈno hamniyoho wontapmmontolɨkeno. Ose syafɨsyonto sɨkuno piˈnɨngo somo Poulɨmneˈno lɨhwajɨwoˈnonto Poulɨˈnji hungkuno hnnɨmentisiyefoho.
27 Soswo hufaˈu uyokolofahonɨngki hwe nomˈne Pousiyos Fesɨtos oso hwo Felikɨsɨye hwaho mokosyohumayo syohoso maˈmentisofoho. Felikɨs huhwo sohwo aˈamu Juta afofo umokumonto yonto Poulɨmo impoˈangomo humentanɨngki musɨhutofeˈnjo yonto ulɨkoˈmaˈmentisofoho.

25

Poul kako yokumpohnˈnyo lohofonto, Nje hungkuno Sisa yofe hwofiloˈnnyo sohwo wonɨpaˈnono ulɨmentisofoho.

1 Fesɨtos hwaho kengo mta'ni ango Sisaliya i'mofaponto hwaho mokosyohu-
mayo syohoso nomanto sɨkuno hufa'u sɨhune memjaofahonɨngki kako Jelusalemno
sɨmentisofoho.
2 A'amu tajo ango syoho'njo sohwanji a'amu Jutafe hwe engo sohwanji
Fesɨtosɨ'njopo u'mantɨfi hofɨkoe hwasyo hungkuno Poulɨmne'no ulɨmentohofofoho.
Hofɨko jomo yokumpohn'nyo ulɨmentohofi,
3 Kɨko nonefo'mahoji Poulɨmo Jelusalemno uhwajo. Ose ulontɨfi Poulɨmo
honɨngkanopo fonjosyane'entɨfi nto mtito'mentohofofoho.
4 Ose ulahonɨngkofi Fesɨtos ulɨmento, Poul ango Sisaliya sopo impo'angomo
humaho. Oso hopo sopone'no we'enepi wamne'no yohono.
5 Poul kako wonyo imentiso'manji sekwoe hwe engo sohwa ngko'nji nowehwasi
osopo wolantanoho. Ose ulɨmentisofoho.
6 Fesɨtos Jelusalem nohumanto nom'ne sɨkuno aho fehohnjo hopi'nono nom'ne
mta'ni hufa'u sɨhunetɨkeno sɨkuno aho hufa'u hopi'nonohinotɨkeno memjaofa-
honɨngki hofɨko Sisaliya'no umentohofofoho. I'mofapontɨfi mo'nɨngkanta Fesɨtos
kako ango hungkuno ito'no melɨhwajiyo'ne somo nohumanto kako Poul wapono lonto
lɨhwatɨmentisofoho.
7 Lɨhwojahonɨngki Poul noswahonɨngki a'amu Jelusalem mta'ni pmmentohofo
sohwa Poulɨ'njopo nolohofontɨfi hungkuno tango'njo Poulɨmne'no lɨmentohofofoho.
Hofɨko Poulɨmo wonyo imentohino hwosoho ko ulɨmentohofoso Fesɨtos kako hofɨkoe
hungkuno somo ne motɨpe'mammentisofoho.
8 Poul hofɨkimo aku ulɨmento, Ngko honɨngkano wonyo mmofe'njo hwo'nyoho.
Ngko a'amu Jutafe honɨngkano hungkunoso mtɨhupeso awonoho. Ngko Anɨtuye ango
engo somo wonyo imokiyoso awonoho. Hwe yofe engo'njo Sisa oso hwoe hungkunomo
ngko hwotoho fiyoso awonoho.
9 Ose ulahonɨngki Fesɨtos kako a'amu Juta sohwamo afofo umokumonto yonto
Poulɨmo ulɨmento, Kɨko huno pipi kiyohoho. Nakwo ango Jelusalem sopo nosɨhwasi
osopo jɨje hungkuno ito'no melokuhwajɨmeso wopɨngtaho.
10 Ose ulohonɨngkahonɨngki Poul ulɨmento, Olo ango humale loso a'amu Loum
sohwafe hungkuno ito'no melɨwojiyo angofoho. Oso'no olo ango olo huhwo lohwo
nje hungkuno ito'no mefoholofɨhwajiyo'ne angofoho. Kɨko huno moi'wonoho. A'amu
Juta somne'no wonyo mimmentohefoho.
11 Ngko wonyo honɨngkano imofontɨ'mtentesi oso wonyo hiso'no kɨko poyo pe'nyo
ntɨfijoso hungkuno ane'njo nope'nɨ'mnesohilo. I oso'no oso hungkuno ntohofoso
hwasyo'manji kɨko hofɨkoe ahomo noho'nanɨsyohotoho. Hwe yofe engo hwofilo'nnyo
Sisa osohwo kako nje hungkuno upa'nono. Oso hiso'no ngko Loummne'no wa-
womne'no yohono.
12 Ose ulahonɨngki Fesɨtos kakoe a'amu *kaunɨsol* syoho'njo sohwanji hnnontɨfi
Poulɨmo ulɨmento, Kɨko Sisamne'no jɨje hungkunomo upa'nono ntohino so'no e'wano.
Sisafepono fɨwano. Ose ulɨmentisofoho.

Fesɨtos kako Poulɨmne'no Akɨlipa sohumo ulɨmentisofoho.

13 Hwangku sohonta hwe yofe engo'njo hwaho mokosyohumayo Akɨlipa sohwo
kako kakoe ape Mpenaisi oso'nji siko ango Sisaliya i'mofawenji Fesɨtosɨmo isamo
uloho'mentisiyefoho.
14 Siko ango Sisaliya humentanɨngki sɨkuno pi'nɨngo memjaofahonɨngki Fesɨtos
Poulɨmne'no hungkuno ole lutɨhwamento, Poul impo'angomo humentanɨngki Felikɨs
musɨhutofe'njo ulɨko'ma'mentisofoho.
15 Ngko Jelusalem nosonji osopo nohumentanɨngko hwe yofe engo'njo tajo ango
syoho'njo sohwanji a'amu Jutafe hwe engo sohwanji nɨ'mantɨfi Poulɨmne'no ntontɨfi

nt+mentohofi, K+ko Poul+mo ole uso, J+je wonyo imentohino so'no poyo pe'nyo. Ose uso.
16 Ose ntahon+ngkofi ul+mentoho, Nakwo a'amu Loum s+'nwi oso yahino hiso ane'nwoho. Hwe fihwo a'amu nom'ne kakine'no hungkuno hi'njo sohwo kakoe s+manopo malohofe'njo y+hwosi oso hungkunoso majo'manji oso hwe sohumo tohino siki muyanehwono. O'o, a'amu sohwo nom'nehumne'no hungkuno hi'njo osohwo kakoe hungkuno ulahon+ngkuhwoso'no hwe huhwo sohwo hungkuno aku ulososo oso hon+ngkano wop+ngofoho. Ose ul+mentohefoho.

17 Hof+ko ngko'nji pmment+hwone sohonta ngko mohontohumammentohefoho. O'o, mo'n+ngkanta ngko hungkunojo ango somo nohumanji Poul+mne'no l+hwat+mentohefoho.
18 Ngko ole syaf+hu'mentoho, Hof+ko Poul+mne'no hon+ngkano wonyo so'no ulant+fe'no yohofo. Ose syof+syahon+ngko hof+ko nol+kofohumant+fi wonyo ne so'no mujo'njo imentohofofoho.
19 O'o, hof+ko yoka ole wo'nnyo hwafoho. Poul hof+koe An+tumne'no hon+ngkano songo in+ngkayo'ne t+pema'mentiso so'nji hwe fihwo kakoe yofe Jisas osohwo poyo pe'n+mentiso so'nji oso'no yoka ul+mentohofofoho. Poul ul+mento, Jisas songo humaho.
20 Oso'no ole syaf+hu'mentoho, Hungkuno hwap+ngo neso pipi syaf+hu'mnehono. Ose syaf+syonji Poul+mo ulohon+mentoho, Nakwo ango Jelusalem sopo nos+hwasi osopo j+je hungkuno ito'no melokuhwaj+meso wop+ngotaho.
21 Ose ulahon+ngko Poul nt+mento. O'o, ngko impo'angomo nohumahm'mo t+fi hwe yofe engo hwofilo'nnyo Sisa osohwo nje hungkuno ito'no melon+hwajonoho. Ose nta-hon+ngki ngko nje a'amu impo'angomjo mokosyohumayo sohwamo ul+mentoho, Poul impo'angomo wohontohumano. Hwangku Sisamo uhwonyo'ne uhwat+monnoho.
22 Oso hungkunoso Ak+lipamo ulahon+ngki Ak+lipa ul+mento, Olo hwe lohwoe hungkunoso upa'n+mne'no yohono. Ose ulahon+ngki ul+mento, Mo'n+ngkanta k+ko upa'nyo.

23 Mo'n+ngkanta Ak+lipa'nji kakoe ape Mpenaisi'nji siko hwap+fe wokoso'njo wonyoangkafoso yahon+ngki hwe itokuso'njo a'amu yofe engo'njo sohwanji oso ango Sisaliya hwe engo sohwanji nopont+fi Ak+lipa hiya'umo ipemotapont+fi ango uhu'mokiyo sopo humentohofofoho. Nuhu'mokahon+ngkofi Fes+tos Poul+mo ut+motap+fe l+hwat+mentisofoho.
24 Nut+motopahon+ngkofi Fes+tos ul+mento, Hwe yofe engo'njo Ak+lipa sohwanji sekwo a'amu hopi'nono nakwo'njopo humalofo soku olo hwe lohumo uhwon+mno. A'amu Juta Jelusalem mta'ango so'nji oloponta'ango so'nji olo hwe lohumne'no nje s+manopo lohofont+fi nto nt+mentohofofoho. Hof+ko joho mohm'no nt+mentohofi, Olo hwe lohwo kako songo mohumanehoho.
25 I oso'no kakoe hon+ngkanomne'no hungkuno upa'nonji wonyo iyoso'no poyo pe'nyo'ne so'no mot+pema'mmentohefoho. I kako nt+mento, Sisa nje hungkuno upa'nono. Oseso ngko hungkuno nano mtitofonji kako Sisafepono waweno ul+mentohefoho.
26 Ngko Poul+ye hon+ngkano wonyo mot+pemaso'njo so'no ngko Sisamne'no iyoswo pipi mt+'mokumnehono. Oso'no hwe yofe engo'njo Ak+lipa k+ko'nji a'amu nom'ne humalofo soku ngko Poul sekwoe s+manopo ut+motapohono. Sekwo kakoe hungkuno upa'n+fijo so'no ngko Sisamne'no iyoswo ifalifaliyo mt+'mokumne so'no nt+mno.
27 Ngko a'amu impo'ango mta'n+ngo sohwo Sisafepono uhwat+meso kakoe hon+ngkano wonyomne'no iyoswo ifalifaliyo mamt+'mokiyo'manji oso ngko yahino hopo'maho lohono. Ose ul+mentisofoho.

26

Poul kakoe hungkuno Akɨlipa sohumo ulɨmentisofoho.

1 Akɨlipa Poulɨmo ulɨmento, Kɨko jɨje hungkuno fiso. Ose ulahonɨngki Poul kakoe
aho hoˈnomanto kakoe hungkuno ulɨmentisofoho.
2 Ole ulɨmento, Hwe engo Akɨlipa, nje hungkuno wakilɨmne soˈno nje sɨmeho
wopɨngo nɨmoˈnɨngkohoho. Oso hungkuno aˈamu Jutaso ntɨmentohofoso asomo
wakilɨmonneˈno yohono.
3 Kɨko nakwo aˈamu Juta soˈnyuye yahino soˈnji yoˈmayo nakwo huno kengo kengo
soˈnji huno kiyohoho. Osoˈno nje hungkuno sawemoso kɨko hopiˈnonohinomo itoˈno
upaˈnyo.
4 Ngko weˈe sohwoˈnnonjo sopo * olohontajo soˈnji yoˈmayo yahino yɨwoˈnɨngkohe
soˈno aˈamu Jutaso huno uyahoho. Ngko nje ango sopono Jelusalem osoponohini
humawoˈnɨngkohefoho. Osoˈno hofɨko huno uyohoho.
5 Hohonta ngko nohumanji ngko aˈamu Falisi sohwafe honɨngkanomo itoˈno
inɨngkawoˈnɨmote hwoˈnyoho. Oso honɨngkano hiso tango weˈeˈnjoˈmaho. Tango
mɨkunɨmposofoho. Oso hisoˈno hofɨko huno uyohoho. Hofɨko wokilano lɨfijoˈmanji
olo hilo soˈno wakilɨfe.
6 Yoˈmayo Anɨtu neyakwosamo ulɨmentiso soˈno nejapone soˈno hontohumaleno.
Olo hilo soˈno hofɨko ngkineˈno hungkuno hoˈnosyahonɨngkofi olopo lohokweno.
7 Nakwo aˈamu Juta temtitofo sɨfe mtaˈni hufaˈu soˈnwi Anɨtuneˈno imɨngoˈnji
sɨkunoˈnji isamoyoka ulɨwoˈnɨngkuhwonefoho. Hwapɨngoso yoˈmayo Anɨtu neyak-
wosamo ulɨmentiso soˈno ne imoˈnyo soˈno hontohumaleno. Osoˈno hofɨko ngkineˈno
hungkuno hoˈnahumalofofoho.
8 Sekwo aˈamu Juta soku, Anɨtu aˈamu poyo peˈnyo somo songo ulɨkafo soˈno sɨmeho
hiˈntnnono muyoso pehoˈneto.
9 Hohonta ngko huno ole syafɨhuˈmentoho, Oso hwe Jisas Nasaletnntaˈango so-
huneˈno hwotoho wahmmonji imentohono.
10 Ose syafɨsyonji ango Jelusalem sopo nohumanji ose imentohefoho. Aˈamu yofe
engoˈnjo tajo ango syohoˈnjo sohwa syoho ntapontɨfi nɨhwojahonɨngkofi ngko aˈamu
Jisasɨmo inɨngkawowoˈnɨngkohofo somo nokenji impoˈangomo intofahumentohe-
foho. Oso aˈamu hisomneˈno aˈamu nomˈneso wopeˈnantɨfeho lahonɨngkofi ngko eno
ulɨmentohefoho.
11 Sɨkuno huhwo huhwi hofɨkoe tajo ango somo nohumentanɨngkofi ngko tohino
umotefoho. Ole ulɨmentoho, Sekwo Jisasɨmo sɨmeho uyoso fohoˈnaopmno. Ose ulonji
hofɨkineˈno sɨmano hintotohino nɨmnɨngkahonɨngki ango hwaho kengopono aˈamu
Jisasɨmo inɨngkawowoˈnɨngkohofo somo tohino uyɨmo lonji umentohefoho.

Poul Anɨtuye aˈamu ne imoˈnɨmentiso soˈno ulɨmentisofoho.
(Apousel sohwafe Syoho 9:3-19; 22:6-16)

12 Aˈamu yofe engoˈnjo tajo ango syohoˈnjo sohwa iyoswo ntapontɨfi aˈamu
Jisasɨmo sɨmeho uyɨwoˈnɨngkohofo somo tohino uyoˈne ango Ntomasɨkos osopono
nɨhwatɨmentohofofoho.
13 U, hwe engo sohwosi, ngko honɨngkanomo nowentanɨngko hinjopo pompon-
aho engo ahwomo mtaˈango lanɨhumentisofoho. Pomponaho hiloso mofehiˈnyomo
yakoloˈnnyofoho. Aˈamu ngkoˈnji umentɨhwone sohwanji olo pomponaho hiloso
uhwonɨmentɨhwonefoho.
14 Ose uhwonontani hwahopo pɨwahuˈmentɨhwonefoho. Ngko Hipɨlu mampaho
upaˈnɨmentoho, Soul, Soul, wonyo pehoˈno ntohofantokuno. Kɨko sɨhu mampoˈnnyo
somo entofomahojiˈmanji kɨko sɨhu wosakoloˈnɨmonnoho.

---

* **26:4:** Hohohonta Poul kako weˈe humamentiso sohonta kako ango pone engo Tasas, hwaho Silisiya, humamentisofoho. (Sohe engo 22, honɨngkano weˈe 3, somo uhwonyo.)

15 Ose hoˈnɨngkahonɨngki ulohonɨmentoho, Hwe engo tɨhwosilo. Ose ulahonɨngko ntɨmento, Ngko Jisasɨˈnyoho. Kɨko ngkimo wonyo nɨmokantokuno.
16 Nolɨkafohoji filohofo. Nje syoho ntohofiyoˈne kuhwosopoˈmne soˈno kuˈmahono. Olo sɨkuno lomo yoˈmayo uhwonɨngkino soˈno aˈamu nomˈne somo ulohoho. Osoˈnji yoˈmayo hwangku kitɨhwamne soˈnji aˈamumo ulohoho.
17 Ngko aˈamu Juta soˈnji aˈamu kengo soˈnjimo wokuhwatɨmo. Hofɨko kikineˈno wokufonjano lɨfijoso wokufoˈmaˈmonnoho.
18 Ngko nokuhwajɨˈmo kɨko hofɨkoe hunomo fɨwoloˈmokahoho. Hofɨko Setenɨye sɨkwoˈmjohosoˈmo humalofo somo nje pomponahopo fɨpemotapohoho. Hofɨko Setenɨye yokumpohnˈnyo usɨkwajɨkuji ngkiyepono wapɨfe. Ngkimo sɨmeho ntapɨfijoso hofɨkoe wonyo wae weeoˈmo. Oso aˈamu hisoˈnji nomˈne aˈamuˈnji ngkimo sɨmeho ntapefojo soˈno hofɨko Anɨtu mtaˈni yoˈmayo wopɨngo mapitnnefoho. Ose ntɨmentisofoho. Anɨtu kakoˈne moiˈwo nto uhwosopoˈmentisofoho.

Poul kako Akɨlipa sohumo kakoe syohoˈne ulɨmentisofoho.

19 U, hwe engo Akɨlipa sohwosi, Olo hiloso ahwomo mtaˈango hoˈnɨmentiso soˈno hwotoho mafeˈnjo imentohefoho. Oˈo, haloho'nohino imentohefoho.
20 Oso hungkuno hisoˈno aˈamu ango Ntomasɨkos humamotofo somo ulɨmentohefoho. Osopontaˈango aˈamu Jelusalem soˈnji aˈamu hwaho Jutiya hopiˈnono humamotofo soˈnji aˈamu temtitofo kengo soˈnjimo Anɨtuye hungkuno lutɨhwamentohefoho. Ole ulɨmentoho, Sekwo honɨngkano wonyomo hohujo ikenjaofɨkuji Anɨtumneˈno sɨmeho fɨwoloˈmokumno. Honɨngkano wonyoangkafoˈnohino utɨhwaˈnyopo fiyɨmno. Aˈamu nomˈneso sehonɨfijoso Anɨtuye aˈamu ne kuyoho woselantɨfeho. Ose ulɨmentohefoho.
21 Oso hwapɨngo woˈnnyo soˈno aˈamu Jutaso Anɨtuye ango engo somo aho nɨkentɨfi wofonjonɨsyantɨfi imentohofofoho.
22 I Anɨtu nɨfoˈmawoˈnɨngkahonɨngki olopo nolohofonji aˈamu yofe engo ane soˈnji sekwo yofe engoˈnjo sɨkunonjimo Anɨtuye hungkuno selalokweno. Olo hungkuno hiloso songoˈmaho. Oˈo Mousesɨˈnji aˈamu nomˈne Anɨtu hungkuno uyahonɨngki lutɨhwamotofo sohwanji hofɨko nto lɨmotofofoho.
23 Ole lɨmotofo, Hwe ahwomo mtaˈni nakwoe hwahopo uhwatɨmentiso sohwo tohino engo nomahwosi poyo peˈnɨngkuhwosi apaˈno songo lɨkafone sɨmoˈmjo hweho. Oso hwe huhwo sohwo aˈamu Juta soˈnji aˈamu temtitofo kengo soˈnjineˈno Anɨtuye honɨngkano hwosampene hweho. Ose nto lɨmotofofoho.

Poul kako Akɨlipa sohumo Anɨtuye honɨngkano tɨpemayoˈneˈento lutɨhwamentisofoho.

24 Poul ose ulontanɨngki Fesɨtos joho mohmˈno ulɨmento, Poul kɨko hwayo hohnjo hwosoho. Kɨko huno piˈnɨngo engo tɨpemanji jɨje huno hwayo hohnjo imoˈnɨmahnno hwosoho.
25 Ose ulahonɨngki Poul ulɨmento, Hwe engo Fesɨtos sohwosi, ngko hwayo hohnjo hwonɨˈmaho. Nje hungkuno nehopeho. Ngko hunoˈnjo hwoˈni lohono.
26 Hwe yofe engoˈnji Akɨlipa sohwo kako olo hilo soˈno huno uyohoho. Osoˈno iyoho mannɨngkahonɨngki ulalokweno. Olo yoˈmayo kilohe soˈno Akɨlipa kakoe tɨmoˈnji haloho'njimo muyakolofefoho. Olo hiloso hiyasoˈmo imoˈnɨmentisoˈmaho. Oˈo, utɨhwaˈnyopo imoˈnɨmentisofoho.
27 Hwe engo Akɨlipa sohwosi, kɨko aˈamu Anɨtuye hungkuno lutɨhwamotofo sohwafe hungkunomo sɨmeho hiˈntnnono luyɨwoˈnɨngkino. Ngko huno nɨyohoho. Kɨko uyɨwoˈnɨngkino.

28 Akɨlipa Poulɨye hungkunomo hotɨku lohofonto ulɨmento, Kɨko huno pɨpi kiyohoho. Jɨje hungkuno'nohino somo upa'nonji ngko Anɨtuye a'amu ne imo'nyo so'no huno lakiyohoho.

29 Ose ulahonɨngki Poul ulɨmento, Ngko Anɨtumo olo'no jomo ulalokweno. Kɨko'nji a'amu nom'ne oloponjo nje hungkunomo upa'nɨngkohofo so'nji Anɨtuye a'amu ne ngko pa'nyo umo'nɨfe nnɨngkohoho. I oso'no ngko impo'angomo humale hopaso oso ngkilaho nnɨngkohoho. O'o, sekwo Anɨtuye a'amu ne hmmo'nɨmno.

30 Ose ulahonɨngki hwe yofe engo'njo Akɨlipa sohwo'nji Fesɨtos hwe hwaho mokosyohumayo sohwo'nji Akɨlipafe ape Mpenaisi'nji a'amu nom'ne humalofo sohwanji lɨkofohumamentohofofoho.
31 Hofɨko noswapontɨfi hnnɨmentohofi, Yo'mayo poyo pe'nyo so'no impo'angomo intofasiyo so'no olo hwe lohwo kako imentiso'maho.
32 Hwe engo Akɨlipa Fesɨtosɨmo ulɨmento, Poul kako Sisamne'no nje hungkuno upa'nono majo'njo yontentesi kɨko nusɨkwajohotnnesohilo. Ose hnnɨmentohofofoho.

27

Poul kako yofayokinomo ango Loum ne'no womentisofoho.

1 Hofɨko hwaho Itali'no yofayokinomo wekane'entɨfi hungkuno mtito'mentohofo so'no hofɨko Poulɨ'nji a'amu nom'ne impo'ango mta'ango sohwanji hwe nom'ne yofe Juliyos oso hwoe ahomo ho'nahumentohofofoho. Oso hwe huhwo sohwo kako hwe engo Sisafe a'amu itokuso'njo *wan hantɨlet* (100) sohwamo umokosyohumayo hweho.
2 Nakwo yofayokino Atɨlamitiyom mta'ango somo kotasɨmentɨhwonefoho. Yofayokino homo somo hwaho Esiya wowano lahonɨngkofi nakwo'nji umentɨhwonefoho. Hwe fihwo yofe Alisɨtakos nakwo'nji umentɨhwonefoho. Kako hwaho Masetouniya ango Tesolounikanta'ango hweho.
3 Mo'nɨngkanta nakwo ango Saitoun ifohohosahumentɨhwonefoho. Juliyos kako Poulɨmne'no hitoho ulofahonɨngki Poulɨmo ulɨmento, Kɨko jɨje a'amu olo ango lopo humamotofo so'nji fosyohumaho. Ose ulahonɨngki Poulɨye a'amuso wopayo yo'mayoso Poulɨmo uyɨmentohofofoho.
4 Oso ango somta'ni nowekentanɨngkuhwoni ifofo engo ilojaofahonɨngki oso ifofo ilojao'mentiso sohosɨle ifofo engo'njo sohohnta'ni i'waho yontani ifofo we'e'njo sohohnta'ni hwaho we'e Saipɨlos sopo womentɨhwonefoho.
5 Nowentani nakwo Sisaliya'nji mofone sopo mijomo nowekentani hwaho Lisiya ango Maila sopo i'mofapmmentɨhwonefoho.

6 Osopo a'amu itokuso'njomo mokosyohumayo sohwo yofayokino nom'ne Alekɨsantɨliyanta'angoso Loum ne'no umne'ento tɨpema'mentisofoho. Notɨpemanto nakumo netɨmanto nehwojamentisofoho.
7 Oso yofayokino homo somo nakwo nokotosontani nowentani sɨkuno pi'nɨngo hofohofahn'no umentɨhwonefoho. Hofɨko syoho tohohmtnno'njo engo yontɨfi nakwo ango Nitos mofone sopo i'mofapmmentɨhwonefoho. Oso hopo sopo ifofo nomtɨhupmmofahonɨngki nakwo mayofoho. Oso'no nakwo oso hwaho we'e Kɨlit osohosili nowentani ango Salɨmoune uyakolo'mentɨhwonefoho.
8 Oso hopo sopo hofɨko syoho tohohmtnno'njo engo yontɨfi nakwo hwaho Kɨlit momɨngo sopo womentɨhwonefoho. Nowentani nakwo mijo wopɨngo'njo sopo i'mofɨwentani oso hopo sopo ole lɨmotofofoho. Mijo Wopɨngoponoho. Ango Laseya mofoneponoho.

9 Osopo nohumentanɨngkuhwoni sɨkuno piˈnɨngo memjaofahonɨngki sɨkuno nomˈne * aˈamu Juta wopayo humaho humayo somo moiˈwo imoˈnɨmentisofoho. Osohonta mijo ayo nɨhuˈno wonyo imoˈnɨmentisofoho. Osoˈno Poul kako aˈamu yofayokino syohoˈnjo sohwamo ulɨmento,
10 Sekwo upaˈnɨmno. Nakwo olohonta hanoˈmanji, syoho tohohmtnnoˈnjo engo yɨhwasi yoˈmayo hopiˈnono wonyo umoˈnɨmontonoho. Hoˈyangoˈnji yofayokinoˈnnohinoˈmaho. Oˈo, aˈamuˈnnonji wonyo umoˈnɨmontonoho. Olo hilo soˈno ngko huno niyohoho.
11 Ose ko lahonɨngki hwe aˈamu itokusoˈnjomo mokosyohumayo sohwo kako Poulɨye hungkunomo haloho miyofoho. Oˈo, kako hwe yofayokino kilonjipe sohwoˈnji hwe yofayokino kakwoˈyohwo sohwoˈnji sikoe hungkunomo tɨfi inɨngkamentisofoho.
12 Oso mijo wopɨngo hopo sopo ifoyoˈnji ifofo engoˈnji iyo sohonta yofayokino itoˈno mofosyohumayoˈnjo yɨwoˈnɨngkisofoho. Oso hisoˈno aˈamu yofayokino syohoˈnjo sohwa ole mtitoˈmentohofi, nakwo olopo ulɨkoˈmano. Nakwo ango Finikɨs nowehwasi ifoyoˈnji ifofo engoˈnji iyo sohonta yamofo wofosyohumano. Ose mtitoˈmentohofofoho. Ango Finikɨs oso mijo wopɨngopo hwaho Kɨlitɨˈnjoponoho. Ifofommneˈno hiyasoˈmnoho.

Ifofo engo yonto mijo engo yonto yofayokinomo hoˈnomaˈmentisofoho.

13 Weˈenepo ifofo posɨpoˈnnyo imoˈnɨngkahonɨngki hofɨko huno ole syafɨhuˈmentohofi, Jefo wopɨngofoho. Hano wohwano. Ose lontɨfi hofɨko sojo tangoˈnjo mijo mtaˈni ifɨwosɨpemantɨfi nakwo hwaho Kɨlit momɨngomnohini umentɨhwonefoho.
14 Weˈenepo nowentanɨngkuhwoni ifofo mɨkunɨmposo hwaho Kɨlitnntaˈango pm-mentisofoho.
15 Ifofo engo sohwo nakwoe yofayokinomo fonjahonɨngki kilonjipe monto hopo mmoˈnyoˈnjo yahonɨngki ifofo yofayokinomo motalɨˈmoˈmentisofoho.
16 Nomotalɨˈmofontanɨngki hwaho weˈe kakoe yofe Kauta hohujo hohntaˈni umentɨhwonefoho. Hohujo hohntaˈni yofayokino nowentanɨngki nakwo oso yofayokino nomˈne weˈe husɨmpemotawowoˈnɨngkohofoso syoho tohohmtnnoˈnjo engo yontɨfi mokohusɨmpemantɨfi yofayokino engomo hoˈnahumentohofofoho.
17 Osohonta hofɨko yofayokino engo sohumo mnangomoˈmnohini impe swofapoˈmentohofofoho. Yokumpohnˈnyo intofomokosyohumayoˈnefoho. Hofɨko hwaho engo Apɨlika sojoˈnjo soponeˈno iyoho unɨngkahonɨngki yofayokinomjo hwapɨfe ifofoˈneˈentɨfi pmpilɨpeehumentohofoso asomo peehonɨngki yofayokino mijopo mtapmmentisofoho.
18 Ifofoˈnji mijo yokinoˈnji nakumo neˈno ilojonemofahonɨngki moˈnɨngkanta nakwo hoˈyango yofayokino mtaˈangoso mijomo hoˈnomoˈmosapmmentɨhwonefoho.
19 Moˈnɨngkanta nomˈne sɨkuno sohumo hofɨko yoˈmayo yofayokinomjoso ahoˈnji mijomo mehuˈmeeoˈmentohofofoho.
20 Sɨkuno piˈnɨngo engo somo mofehiˈnyoˈnji hntokwaliyoˈnji muhwonyoˈnjo yontanɨngkuhwoni ifofo neˈno naloho'mentisofoho. Oso hisoˈno nakwo ole syafɨhuˈmentɨhwoni, Nakwo angonepo mˈmofayoˈnjo uyantanoho. Oˈo, nakwo mijomo poyo umoˈnantanoho. Ose syafɨhuˈmentɨhwonefoho.
21 Sɨkuno piˈnɨngo engo aˈamu sohwa wopayo manyoˈnjo yahonɨngkofi Poul hofɨkoˈnji ajwoˈmtaˈni nolɨkafonto ulɨmento, Upaˈnɨmno. Sekwo nje hungkunomo haloho yontɨfijontentesi nakwo Kɨlitnntaˈango mulɨkoˈmasoˈnjo nesohilo. Nakwo

* **27:9:** Oso sɨkunoso Anɨtu Aˈamu Wonyo Wae Yaofoˈne Imoˈnɨmentisofoho. Oso soswo somo ifofo engo Miyo Engo Saˈnjo Metiteleniyan sohohntaˈni lɨkaˈmentisofoho. Yofayokino hano miyoˈnjo imojofoho.

olo syoho tohohmtnno'njo engo miyo'njo esohilo. Ho'yango yo'mayo moi'wo mmo'nyo'njo nesohilo.

22 I oso'no ngko hungkuno wasel+monne'no yohono. Sekwo iyoho sen+ngkuhwoloho. A'amu sohwona'ni mape'nyofoho. I, yofayokino'nohino moi'wo imo'nnyofoho.

23 Ngko An+tuye a'amu ne hwo'nyoho. Kakine'no ngko hwomtame ulo-hof+wo'n+ngkohe hwo'nyoho. Olo s+kwo'miyo lomo hwe ahwomo mta'ango sohwo ngko'njopo nolohofonto,

24 nt+maho, Poul k+ko iyoho kinyo'eno. Hwangku k+ko Loumjo hwe engo Sisafe s+manopo lohotnne hwosoho. An+tu kako kikine'no hitoho ulof+wo'n+ngkiso so'no a'amu hopi'nono k+ko'nji humalofo sohwa songo wohumant+feho. Ose nt+masofoho.

25 Oso'no sekwo iyoho senyo'eno. Olo hungkuno hiloso An+tu nt+masoso ne imo'nyo so'no ngko s+meho uyohono.

26 I s+mo'mo ifofo nakwoe yofayokinomo motole'mof+hwosi sojopo wonyo umo'n+montonoho. Ose ul+mentisofoho.

27 S+kuno aho hufa'u hopi'nono s+fe mta'ni osofosofahu'no memjofahon+ngki nakwo Mijo Ayo Engo Sa'njo Metiteleniyan sopo mtawoment+hwonefoho. Oso s+kwo'miyo somo kuntoliyopo a'amu yofayokino syoho'njo sohwa ole syaf+hu'mentohofi, Hwaho we'e mofoneponoho.

28 Ose syaf+syont+fi hof+ko mijomo impe yamofo yamofo humomj+m+hwofofoho. Humomj+m+hwofoso uhwon+mentohofoso mit+pongo kengomo'mo, *fouti* (40) *mita*, uh-wonont+fi we'enehwo nowent+fi apa'no humomj+m+hwofofoho. Osopo nuhwonont+fi mit+pongo we'e hopaponoho, *teti* (30) *mita*.

29 Ose uhwon+mentohofoso hof+ko iyoho un+ngkahon+ngki syaf+hu'mentohofi, Nakwo sojo'njopo i'mof+wanehont+fi sojo osofosofahu'nohini tango'njo engoso yofayokino hano miyo'njo'ne mijomo intofuyoho'mokumentohofofoho. Ose yont+fi hof+ko mofehi'nyo komo'no wos+'mofapono lont+fi aho ku'mokumentohofofoho.

30 A'amu fehohnjo yofayokino syoho'njo sohwa hof+ko ole syaf+hu'mentohofi, Nakwo yofayokino we'e so'njo a'amu sohwamo uhwojano lont+fi hof+ko yofayokino we'e somo impe hiyamno syof+yoho'mokumentohofofoho. Ose yont+fi hwasyo hungkuno ul+mentohofi, Nakwo sojo tango'njo yofayokino s+mano hohnta'ni untofuy-oho'mokano.

31 Ose ulahon+ngkofi Poul a'amu itokuso'njo sohwanji hwe mokosyohumayo so-hwo'njimo ul+mento, Oso a'amu sohwa yofayokinomo mohumayo'njo ifijo'manji nakwo hopi'nono poyo wope'nantanoho.

32 Ose ulahon+ngki a'amu itokuso'njo sohwa hof+ko yofayokino we'e somo impe hotito lohofont+fi mijomo uyoho'mokumentohofofoho.

33 Mofehi'nyo we'enepi wosapmmonto yahon+ngki Poul a'amu hopi'nonohino sohwamo wosopayo nyo'ne yokumpohn'nyo ul+mentisofoho. Ole ul+mento, S+kuno aho hufa'u hopi'nono s+fe mta'ni osofosofahu'no nakwo wopayo manyo'njo humen-tan+ngkuhwoni memjona'maso hwona'nyoho.

34 Oso'no ngko hungkuno yokumpohn'nyo wasel+monne'no yohono. Sekwo wopayo'manji fohu'memapmno. Oso yokumpohn'nyo wosemokosyohumano. Upa'n+mno. Nakwo hopi'nono ito'no wofosyohumantanoho.

35 Ose ulonto kako wopayo nomanto, hof+koe s+manopo An+tumo isamoyoka ulonto wosopayo hiso kut+kujo lohofonto kako s+mo'mo n+mentisofoho.

36 Oseso hwe hopi'nono nuhwonont+fi s+meho wop+ngo umo'n+ngkahon+ngki hof+ko wopayo hu'mema'mentohofofoho.

37 Nakwo yofayokinomo humalohwone sohwona'ni *tu hant+let sefenti-sik+s* (276) hwona'nyoho.

38 Hofɨko wopayo moiˈwo nonontɨfi yofayokino nohayo imoˈnyo soˈno hoˈyango
nomˈne sɨngkume paˈnyoso mijomo mehoˈnaoˈmentohofofoho.

Yofayokino wonyo imoˈnɨmentisofoho.

39 Mofehiˈnyo sɨˈmofopahonɨngki hwahopo uhwonontɨfi lɨmentohofi, Olo hwaho
hopo sopo nakwo huno monayoponoho. Ose lontɨfi uhwonɨmentohofoso mijo
wopɨngopo sojo ane wosohoˈnohino sopo uhwonontɨfi osopo ufohohososyano
lɨmentohofofoho.
40 Hofɨko sojo yofayokino hano miyoˈnjoˈne intofahinyoso sɨhu hotitofontɨfi
nɨhuˈnahone mijomo uyohoˈmokumentohofofoho. Ose yontɨfi hofɨko impe hohonta
kilonjipe somo intofahumentohofoso italoˈmentohofofoho. Hwapɨfe ifofoˈne fisojwao-
fontɨfi yofayokino hwahoponeˈno umentohofofoho.
41 Yofayokino nowento wosohoˈnji sojoˈnjopo hntoleho hntaˈni fokotofomanto
ifofo engoˈnji mijo engoˈnji hohujo hohntaˈni fonjahonɨngki yofayokino ajwopo
mtɨhupoˈmentisofoho.
42 Aˈamu itokusoˈnjo sohwa huno syafɨhuˈmentohofi, Aˈamu impoˈangomjo sohwa
mijopo pɨfijoso hiyaso leˈmopitnnoho, nakwo wofonjano.
43 Ose syofɨsyahonɨngkofi hwe aˈamu itokusoˈnjo mokosyohumayo sohwo Poulɨmo
ufoˈmaˈmo lonto ulɨmento, Aˈamu sohwamo nofonjɨkutoho. Sekwo aˈamu mijomno
hunoˈnjo sohwasi sekwo sɨmoˈmo nolɨkofaofɨkuji femoyamno.
44 Aˈamu nomˈne sohwasi sekwo tɨfi iyofeejo yofayokino mtaˈango nomafɨkuji
nomtawekuji fɨfohohosahumno. Ose ulahonɨngki nakwo kakoe hungkunomo
haloho'no yontani hwahonepo itoˈno iˈmofamentɨhwonefoho.

28

Ango Malɨta sopo Poul humamentisofoho.

1 Nakwo hwaho hopo sopo itoˈno iˈmofɨwentani hwaho hiso yofe Malɨtayoho
upaˈnɨmentɨhwonefoho.
2 Aˈamu oso hwaho sopo humamotofoso nakumo wopɨngo nefoˈmaˈmentohofofoho.
Ifoyo syahonɨngki kwongkwongo nesahonɨngki hofɨkoe aˈapaho toho umokinɨfe
lontɨfi toho nakumneˈno enantohmmentohofofoho.
3 Poul kako toho nomanto mefontanɨngki homa toho uhuˈnɨngkahonɨngki toho
mtaˈni noswaponto Poulɨye ahomo toho loˈmentisofoho.
4 Aˈamu hopo sopo humamotofoso homa Poulɨye ahomo lojɨjwosyowahonɨngki
uhwonontɨfi lɨmentohofi, Olo hwe lohwo aˈamumo fonjahumasohwolɨkeno. Kako
mijomo poyo mapeˈnyosoˈne homa toho ulokwoho. Aˈamumo fonjasiyo soˈno poyo
peˈnyoso wopɨngofoho. Wapeˈnɨmtonoho.
5 Ose lahonɨngkofi Poul homa tohomo ilojaefonto kakoe aˈapaho wonyo
mmoˈnɨmmentisofoho.
6 Aˈamuso Poul poyo peˈnyo soˈno hontohumantɨfi syafɨhuˈmentohofi kakoe aho
engo kahwosoˈno nopɨhwasi wapeˈnɨmtonoho. Oseso hofɨko wonyopi hontohumantɨfi
Poul wopɨngo humentanɨngki uhwonontɨfi lɨmentohofi, Olo hwe lohwo kako Anɨtu
paˈnyo hweho. Ose lɨmentohofofoho.
7 Oso hwaho nakwo iˈmofapmmentɨhwone sopo hwe hwaho hopiˈnonohino
mokosyohumayo sohwo kakoe hwahoponoho. Oso hwe huhwo sohwo kakoe yofe
Papɨliyasɨyoho. Kako kakoe angomo nomenehumajonto osopo wopɨngo nelohofa-
honɨngki sɨkuno hufaˈu sɨhune humamentɨhwonefoho.
8 Papɨliyasɨye kanɨngkwohwo mnokinoˈnjohwo humamentisofoho. Kakoe aˈapaho
tohohmtnnoˈnjo iyoho aswoˈnjoho. Oseso Poul kakoˈnjopo nowento mnokinopo aho
kisusyonto Anɨtumo jomo ulonto wopɨngo umokumentisofoho.

9 Ose yahonɨngki aˈamu hwaho hopo sopo humamotofoso nuhwonontɨfi aˈamu hopiˈnono mnokinoˈnjoso nopahonɨngkofi Poul aˈamu hisomo wopɨngo umokumentisofoho.

Poul Molɨtantaˈango sohwo Loum iˈmofamentisofoho.

10-11 Oso hisoˈno hofɨko wopɨngoˈnohini naloholˈmentohofofoho. Oso hwaho hopo sopo nohumentanɨngkuhwone hamno hufaˈu sɨhune neyakoloˈmentisofoho. Ulɨkoˈmaˈmentɨhwone sohonta nakwo yoˈmayo umofonyo iyoso aˈamu hiso hofɨko yofayokinomo huˈmeehumentohofofoho. Oso yofayokino hiso ifofo engo soˈno oso hwaho hopo sopo hontohumamentohofofoho. Oso yofayokino somo nokotosontani umentɨhwonefoho. Yofayokinoso ango Alekɨsantɨliyantaˈangofoho. Hntole hohntaˈni anɨtu paˈnyo huyoˈmango hufaˈuˈnjoponoho. Susɨye hwomu hwaˈuye huyoˈmangofoho.

12 Nowekentani ango Silakiyus iˈmofopontani osopo sɨkuno hufaˈu sɨhune humamentɨhwonefoho.

13 Osopo ntaˈni nulɨkoˈmentani nowentani ango Lejiyom iˈmofapmmentɨhwonefoho. Moˈnɨngkanta ifofo hohujo hohntaˈni sopahonɨngki sɨkuno hufaˈu memjaofahonɨngki nakwo ango Puteyouli iˈmofapmmentɨhwonefoho.

14 Iˈmofopontani osopo aˈamu Jisasɨmo inɨngkamotofo somo tɨpemahonɨngkuhwoni nalɨmentohofi sekwo nakwoˈnji fosyohumamno. Ose nelahonɨngkofi Sante angaˈno neyokolofahonɨngki nakwo ango Loummneˈno honɨngkanomo umentɨhwonefoho.

15 Aˈamu Jisasɨmo inɨngkamotofo Loum mtaˈangoso nakwo sopontanɨngkuhwoni nupaˈnontɨfi hofɨko pɨkwato lohofontɨfi ango Apiyos wopayo mpe yɨwoˈnɨngkohofo Ango Fosyowe Hufaˈu Sɨhuneˈnjo sopo swoˈnɨmentɨhwonefoho. Poul aˈamu somo nuhwononto Anɨtumo isamoyoka ulonto sɨmeho wopɨngo umoˈnɨmentisofoho.

16 Nakwo ango Loum iˈmofopahonɨngkuhwoni aˈamu Loum mokosyohumayo sohwa nalɨmentohofi, Poul kakoˈne ango tɨpemahwosi wohumano. Hwe itokusoˈnjo fihwo uhwontohumayoˈne kakoˈnji wahumuyo. Ose nalɨmentohofofoho.

Ango Loum sopo Poul Anɨtuye hungkuno lutɨhwamentisofoho.

17 Sɨkuno hufaˈu sɨhune memjaofahonɨngki Poul aˈamu Jutafe hwe engo sohwamneˈno joho ulahonɨngki hofɨko nuhuˈmokahonɨngkofi Poul ulɨmento, U, Nje tatohwosafo. Ngko nakwoe aˈamu Juta somo wonyo mmokiyo hwoˈnyoho. Neyakwosafe honɨngkano hungkunomo hwotoho mafiyo hwoˈnyoho. I aˈamu Juta ango Jelusalem sopo ngkimo impe siki ntofontɨfi aˈamu Loum sohwafe ahopo hoˈnanɨhumentohofofoho.

18 Aˈamu Loumɨso nje hungkunomo nupaˈnontɨfi hnnɨmentohofi, oso honɨngkanoso poyo peˈnyoˈneˈmaho. Osoˈno hofɨko nonɨsɨkwojaneˈentɨfi,

19 aˈamu Jutaso nakwolaho lɨmentohofofoho. Osoˈno nomˈne honɨngkano ane soˈno hwe engo Sisa nje hungkunomo wonɨpaˈnono lɨmentohefoho. Ngko nje aˈamu Juta somo hungkuno nomˈne mujo hwoˈnyoho.

20 Oso hwapɨngo hisoˈno sekuneˈno joho selohono. Ngko sekumo sehonɨˈmo hungkuno wosejapmneˈno yohono. Nakwo aˈamu Isɨlael soˈnyuye neyakwosa hwe ahwomo mtaˈango sohumneˈno hontohumamotofofoho. Oso hwe huhwo sohwo nto pmmentiso soˈno sɨmeho uyalokweno. Oso hisoˈno olo impe hiloso ngkimo kenɨsyohumaho.

21 Ose ulahonɨngki ulɨmentohofi, Aˈamu Jutiyantaˈangoso jɨje hungkuno soˈno nakuneˈno iyoswo mamtɨˈmokumentohofofoho. Aˈamu Jutaso mapiyontɨfi kikimneˈno hungkuno malonetɨhwammentohofofoho.

22 I oso'no a'amu Jisasɨmo inɨngkamotofo somne'no a'amu fihwa ango hopo
hopo wonyoponoho lɨwo'nɨngkohofo so'no nakwo jɨje hungkuno jɨje mango mta'ni
wokupo'nano.
23 Ose lontɨfi oso hiso'no sɨkuno ho'nahumentohofofoho. Oso sɨkuno homo somo
a'amu pi'nɨngo engo ango Poul humawo'nɨngkiso sopono pmmentohofofoho. Poul
Anɨtu nakumo yokumpohn'nyo nemokosyohumayo'ne lutɨhwamentisofoho. Hofɨko
Jisasɨmo sɨmeho hi'ntnnono uyɨfitnne'ento Mousesɨye honɨngkano hungkuno'nji
a'amu Anɨtu hungkuno uyahonɨngki lɨmotofo sohwafe hungkuno ntnne mta'ango
Jisasɨmne'no lutɨhwamentisofoho. Oso hungkunoso imɨngo mta'angoso ne'no lon-
tanɨngki mofehi'nyo nɨngku'nɨmentisofoho.
24 Oso hungkunoso a'amu fehohnjo sohwa nupa'nontɨfi sɨmeho hi'ntnnono umen-
tohofofoho. A'amu fehohnjo sɨmeho hi'ntnnono muyofoho.
25 Oso'no hofɨko hungkuno kengo kengo hnnɨngkahonɨngkofi Poul ulɨmento Anɨtuye
Towahuno Wopɨngo hohontajo hwe Aisaiya sohumo hungkuno uyahonɨngki neyak-
wosamo hungkuno nehopi ole ulɨmento,
26 Kɨko oso a'amu nontɨfepono uhuji ole uso, Sekwo hungkuno upa'nɨngkuji hwapɨngo
neso mupa'nɨfitnnehofo.
Sekwo yo'mayo nuhwonɨngkuji neso muhwonɨfitnnohofo. Ose uso.
27 Anɨtu Aisaiyamo ulɨmento,
Oso a'amu hiso hofɨko huno anefoho.
Hofɨkoe haloho pujomokosyohumunɨmentohofofoho.
Hofɨko tɨmo pijiyo'nnyofoho.
Ose miyo'njo yontɨfijontentesi ito'no nuhwonɨngkutnnesohilo.
Hofɨko haloho mapujomokosyohumunyo'njo yontɨfijontentesi nupa'nɨngkutnnesohilo.
Oseso hofɨkoe huno ito'no uyɨhwonesohilo.
Hofɨko ikenjaofɨkuji ngkiyepono pontɨfijontentesi ngko wopɨngo umokumnesohilo.
Aisaiya ose mtɨ'mokumentisofoho.
28 Ose ulonto nom'ne hungkuno ulɨmento, Sekwo upa'nɨmno. Olo hungkunoso
Anɨtu a'amufe wonyo wae yaofɨhwosi kakoe a'amu ne umokiyo so'no olohonta a'amu
temtitofo kengo somne'no nto lɨhwajɨmaho. Hofɨko nupa'nɨngkuji tɨfi unɨngkafe.
29 Ose ulahonɨngki a'amu Jutaso nohumpentɨfi hungkuno ikujoho hopa
hnnɨmentohofofoho.
30 Soswo hufa'u uyokolofontanɨngki Poul oso ango sopo humamentisofoho. Ango
kakwo'yohwo sohumo hamniyoho uyɨwo'nɨmentisofoho. Nohumanto a'amu kakimo
jomo u'mahonɨngkofi wopɨngo uloho'mojofoho.
31 Poul a'amu somo Anɨtu yokumpohn'nyo nemokosyohumayo'njo hwe engo Jisas
Kɨlais ntnne'no hungkuno lutɨhwamojofoho. Kako hungkuno yokumpohn'nyo ula-
honɨngki hwe nom'nehwo mopɨjumo'mmentisofoho.
Hungkuno osohopeho. Ngko Lukɨ'ni mtɨ'mokohono.

Loum
Olo Iyoswo loso Poul A'amu Loummne'no Mtɨ'mokumentisofoho.
Olo Hungkuno Sɨmo'mjofoho.

Olo iyoswo loso Jisas ahwomomne'no nto sɨmentiso sohonta soswo *tɨwenti-faif* (25) nto uyakolo'mentisopolɨkeno olo iyoswo loso Poul a'amu Loumjo somne'no mtɨ'mokumentisofoho. Olo iyoswo loso hwapɨngo neso peho'ne mtɨ'momumentisoto. Hwapɨngo neso olenoho. Poul Loum i'mofawento ango Loum soponjo tajo ango somo uhwonɨmentisofoho. Oso hohosohonta Poul kakoe hunoso olenoho. A'amu Jisasɨmo inɨngkunyo Loumjoso kakimo ufu'mafɨkujo'no kako hwaho Sɨpen sopone'no wasɨmo lonto imentiso sone'no mtɨ'mokumentisofoho. Antiyoukɨnjo tajo ango somta'ni nɨfo'mahonɨngkofi kako Anɨtuye hungkuno liku'meefo syohoso Ngkolesiya yone'entɨfi uhwajɨmentohofofoho. Hiso Ngkolesiyane'nohini uhwajɨmentohofo'maho. O'o, ango'meemne huhumo uhwajimentohofofoho. Esiya'ne hungkuno motasone'entɨfi tajo ango Efesosɨnjo a'amuso kakimo ufo'ma'mentohofofoho. Osoponta'angoso hwaho Ngkɨlikɨne'no hungkuno motasone'entɨfi Koulinjo tafo ango somjo a'amuso ufo'ma'mentohofofoho. Oso'no Poul kakoe hunoso olenoho. Tajo ango Loumjo a'amuso nonɨfo'mafɨkujo'no ngko Anɨtuye hungkuno liku'meefo syoho uyɨmo. Ose syafɨhu'mentisofoho. Poul ango Koulin humanto mtɨ'mokumentisofoho. Olo iyoswo Loum lomjo hungkuno sɨmo'mjoso olenoho. Anɨtuye yahino wopɨngoso sɨmeho hi'ntnnonohino mta'ni i'mofapinyofoho. (Olo hungkuno lomjo hungkuno hwapɨngoso Loum sohe engo 1 honɨngkano we'e 17. Osopo weho.) Olo iyoswo Loumne loso a'mu Jisasɨmo inɨngkunyo kakoe yofe Fipi osimo ango Loum motayo'ne uya-hotɨmentisofoho.

Hungkuno hwapɨngo homo lomjoso nakwo huno wonayono. Anɨtu mta'ango yahino wopɨngoso womano lɨhwasɨ'manji nakwo Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono uyɨhwasi womantonoho. Oso'no nakwo olo iyoswo hiloho atofo lɨhwasi tɨfi unɨngkohwano.

Poul kako Anɨtuye hungkuno lɨku'mofo syoho hwapɨngo imentisofoho.

1 Nje a'amu ango Loummjo humalofo soku, ngko Poulɨ'ni Jisas Kɨlaisɨye syoho ulohofiyo sohwo'ni sekune'no olo iyoswo loso semtɨ'mokiyalokweno. Anɨtu kako kakoe hungkuno a'amumo lɨku'mofo (*apousel*) syoho'ne nɨhwosopo'mentiso sohwo'ni ngko Anɨtuye hungkuno wopɨngo lɨku'mofalokweno.

2 Nɨhu'no hohonta Anɨtu kakoe a'amu sohwamo kako kakoe hungkuno wopɨngo uyahonɨngki hofɨko a'amumo nolutɨhwantɨfi hofɨko iyoswomo ifalifaliyo mtɨ'mokumentohofofoho.

3 Hungkuno wopɨngo hiso Anɨtuye hwomu Jisas Kɨlaisɨmne'no yoloho nalinyofoho. Anɨtuye hwomu Jisas Kɨlais sohwo kako Ntefitɨye temtitofo somta'ni kako a'amu imo'nɨmentisofoho.

4 Oso imo'nɨmentiso huhwo sohwo kako poyo imo'nɨngkahonɨngki Anɨtu kakoe yokumpohn'nyo'nji Jisas Kɨlaisɨmo apa'no songo ulɨka'mentiso so'no nakwo huno ole nayohi, Jisas Kɨlais kako honɨngkano wonyo nɨhu'no ane hweho. Kako Anɨtuye Hwomu Ne hweho.

5 Nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlais kako yo'mayo wopɨngoso nakumo naloho'mentiso so'no Anɨtu kako a'amu honɨngkano wonyo'njo somne'no hitoho ulofahonɨngki kakoe hungkuno lɨku'mofo (*apousel*) syohoso ntapmmentisofoho. Nontopahonɨngki nje sɨmeho wopɨngo'nji syoho hiso yontanɨngko a'amu ango'meemjoso hofɨko Anɨtuye hungkunomo upo'nalokwofo. Oso hungkuno homo somo sɨmeho hi'ntnnono uyɨkuji

tɨfi inɨngkafitnneˈento syoho hiso ntapmmentisofoho. Oseso aˈamu piˈnɨngo engo hofɨko Kɨlaisɨye yofe engo wohoˈnomantɨfeho.
6 I sekwo aˈamu temtitofo kengo mtaˈango ango Loum humalofo soku Jisas Kɨlais kakoˈnji makotɨkuˈnyoˈne joho selahonɨngki osomo sekwo tɨfi inɨngkowalokwofo.
7 Osoˈno sekwo aˈamu Loum soku, Anɨtu sekumo sɨmeho wopɨngo sejopalokunjoso kakoe mehomi ne imoˈnyoˈne sehwosopoˈmentisoso sekumneˈno olo iyoswo loso semtɨˈmokiyalokweno. Nanɨngkwohwo Anɨtu sohwoˈnji nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlaisɨˈnji sikoˈmontaˈi siko sekumo yoˈmayo wopɨngo selohofohosɨsi sɨmeho pompenjiyo wosejopanjiyoho.

Poul kako aˈamu ango Loum humalofo somo uhwonyo soˈno umoˈnɨngkohoho.

8 Sɨmoˈmo ngko oloˈno waselɨmonneˈno yohono. Aˈamu angoˈmeemjoso hofɨko sekwo Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono uyakolokwofo soˈno hnnalokwofo. Ngko ose upaˈnonji Jisas Kɨlais kako wopɨngo seloho'mentiso soˈno ngko Anɨtumo isamoyoka ulalokweno.
9 Ngko Anɨtuye hwomu sohwoe syoho soˈno hi nɨmoˈnɨngkanɨngki kakoe syoho ulohofiyo sohwoˈni kakoe hungkuno wopɨngo lutɨhwalokweno. Osoˈno Anɨtu kako ngkimo nohonɨwoˈnɨngkiso sohwo olo hungkuno selalokwe loso nehopeho huno uyohoho. Sɨkuno huhwo huhwi ngko kakimo jomo ulɨwoˈnɨngkohe sohonta ngko sekumneˈno jomo ulɨwoˈnɨngkohe hwoˈnyoho.
10 Ngko Mpohumo ulontnneso ole, Ngko ango Loummneˈno wawomneˈno yohono. Kɨko eno ntohoji ngkimo honɨngkano hmmofonɨhwajo. Ose ulɨwoˈnɨngkohefoho.
11 Ou, nehopi. Ngko sekumo wasehonɨmonneˈno yohono. Anɨtuye Towahuno Wopɨngo sohwo ngkimo yoˈmayoso ntapmmentisoso wosejapmmonneˈno yohono. Oso hiso sekwoe huyoˈmangomo yokumpohnˈnyo sesosofitofoˈnefoho.
12 Ngko sekumo Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono uyalokwofo somo sehonɨˈmo oso hiso ngkimo yokumpohnˈnyo wanɨsosofitoˈmontonoho. Osoˈno sekwo nje sɨmeho hiˈntnnono uyo somo nohonɨngkuji oso hiso sekumo yokumpohnˈnyo wasesosofitoˈmontonoho. Osoˈno nakwo ufoˈmoˈnantanoho.
13 Nje aˈamu soku, sekwo olo soˈno huno fɨsyafɨhupmno. Sɨkuno engolopohamo ngko sekumo woseˈmaˈmonji imote hwoˈnyoho. Ngko Anɨtuye hungkuno selahonɨˈmo aˈamu temtitofo kengo kengo nomˈne somo ulahonɨngko hofɨko Anɨtuye hungkuno homo somo sɨmeho hiˈntnnono umentohofo hopa sekwo sɨmeho uyɨfe nnɨngkohoho. Sekwo ose ifijoˈmanji nje syohoso ne umoˈnɨmontonoho. Ose ko nɨmoˈnɨngkisoso honɨngkanoso pɨkuˈnaweho.
14 Anɨtu ngkimo aˈamu hopiˈnonohino somo kakoe hungkuno lɨkuˈmofoˈne syoho ntapmmentiso soˈno aˈamu Ngkɨlik soˈnji aˈamu temtitofo kengo nomˈne soˈnji aˈamu atofo joˈne hunoˈnjo soˈnji aˈamu huno aneˈnjo soˈnji osomo kakoe hungkuno wolutɨhwamneˈno yohono.
15 Sekwo aˈamu Loum humalofo hokuneˈno Anɨtuye hungkuno sejoˈne nɨmoˈnɨngkahonjoˈno humaleno.

Anɨtuye hungkuno yokumpohnˈnyo neso olenoho.

16 Ngko Anɨtuye hungkuno sejoˈne wonɨmango monnɨngkiyohoho. Hwapɨngoso olo hungkuno wopɨngo hiso Anɨtuye yokumpohnˈnyo hiˈnjoso aˈamufe yahino wonyo somtaˈni isɨhutofomayoˈne hwapɨngofoho. Hungkuno loso sɨmoˈmo aˈamu Juta somnefoho. Osopo aˈamu temtitofo kengo mtaˈango somnefoho. Aˈamu oso hungkuno homo somo sɨmeho hiˈntnnono uyɨkujoˈno Anɨtu oso aˈamu homo somo asomo utɨmanefoho. Kako hofɨkoe honɨngkano wonyo somtaˈni isɨhutofomanefoho.
17 Anɨtuye hungkunoso aˈamu ne imoˈnyoˈne yahino utɨhwaˈnyopo lonetɨhwalofoho. Nakwo Jisas Kɨlaisɨye hungkunomo sɨmeho hiˈntnnono

uyɨhwaso'no Anɨtu kako nakumo ole wonalɨmontonoho. Sekwo nje mehomi ne kuyoho. A'amu Anɨtuye hungkuno mtɨ'mokumentohofo sohwa ole nalɨmentohofi, A'amu Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono uyalokunjo sohumo ole ulalofi, Kɨko nje mehomi ne hwosoho. Kɨko honɨngkano wopɨngo'njo hwosoho. Ose ulalofoho. Oso a'amu huhwo sohwo kako songo ne'no nohumantɨhwone hweho.

A'amu Anɨtu kakine'no hohujo ikinjamo'nnyo somne'no sɨmeho tohino umnalofoho.

18 Nakwo huno ole nayohoho. A'amu Anɨtuye hungkunomo hwotoho fewo'nɨngkohofoso hofɨkoe honɨngkano wonyo iyoso'no Anɨtu ahwomomo humaso sohwo sɨmeho tohino umnalofoho. Hwapɨngoso hofɨkoe honɨngkano wonyoso Anɨtuye hungkuno ne'njo somo hano pɨjwasyɨwo'nɨngkohofofoho.

19 A'amu hiso hofɨko nakwo Anɨtumne'no huno wopɨngo wonayono lɨkujɨ'manji hofɨko huno wopɨngo wotɨpemantɨfeho. Hwapɨngoso Anɨtu kakoe yahinoso kako ujo nto ehontojwohumaho. Yo'mayoso hiyaso'mo mauyoho. Oseso a'amu Anɨtuye hungkunomo hwotoho feso sohumo Anɨtu kako tohino engo uyɨmontonoho.

20 Yo'mayo Anɨtu mtɨ'mokumentiso somo a'amu hohonta uhwonɨmotofo so'nji olohontajo so'nji uhwonɨmopɨwo'nɨngkuhwonefoho. Osomo nuhwonɨngkuhwasi nakwo Anɨtu ne sohumo muhwonyo'njo ko ihwasi nakwo kakoe yahino so'no huno ole nayonefoho. Anɨtu kakoe yokumpohn'nyo hwofilo'nnyoso ne'no nowentɨhwonefoho. Kako honɨngkano wonyo nɨhu'no ane hweho. Oso hiso'no kako Anɨtu ne hweho. A'amu hofɨko Anɨtumne'no huno mosyafɨsiyo'njo ikujo'no Anɨtu kako tohino engo uyoso sohonta hofɨko hungkuno anefoho. O'o, hofɨkoe syohofoho.

21 Hwapɨngoso hofɨko Anɨtumne'no huno ko uyonteso hofɨko kakine'no huno nto'no mosyafɨsiyo'njo yontɨfi Anɨtu yo'mayo wopɨngo ulohofɨwo'nɨngkiso so'no kakoe yofe moho'nomayo'njo yontɨfi isamoyoka mujo'njo iwo'nɨngkohofofoho. Oso'no hofɨkoe huno ilo'nnyo'njo humantɨfi hofɨko omomonnyofoho. Sɨkwo'mjoho'mo humawo'nɨngkohofofoho.

22 Hofɨko yokumpohn'nyo imo'nontɨfi nakwo huno'njɨ'nwoho. Hwasyo hnnontɨfeso hwapɨngoso hofɨkoe hunoso sojo pa'nyo'njofoho.

23 Hofɨko Anɨtu mape'nyo'njo songo ne'no humayo sohwoe yofe engo somo hohujo ikinjaofontɨfi hofɨko hwahoponjo a'amufe huyo'mango'nji tongo yɨhufo homa oso-hwafe huyo'mango mtɨ'mokuhumajontɨfi osomo hwomtame uloho'motofofoho.

Yahino wonyo kengo kengoso olenoho.

24 A'amu Anɨtumo hohujo ikinjaofɨwo'nɨngkohofo so'no Anɨtu kako hofɨkimo nulɨko'mahonɨngki hofɨko yo'mayo yahino wonyoso hofɨkoe sɨmeho umo lonteso yahonɨngki osomo inɨngkawowo'nɨngkohofofoho. Oso'no hofɨko kifosyoho yahino loho'nontɨfi hofɨkoe a'apahomo wonyo imokinɨwo'nɨngkohofofoho.

25 Oso a'amu ose sohwa hofɨko Anɨtuye hungkuno ne'njo somne'no nakwolaho lontɨfi hohujo ikinjaofontɨfi hofɨko hungkuno hwasyo somo inɨngkawowo'nɨngkohofɨhwafoho. Anɨtu kako yo'mayo hwapɨngo ne'njo sohumne'no huno mosyafɨsiyo'njo yontɨfi Anɨtu kako yo'mayo mtɨ'mokumentiso somne'no hwomtame ulohofontɨfi osomo inɨngkawowo'nɨngkohofofoho. I nakwo a'amu hn'nwi Anɨtuye yofe engo somo engolopohamo woho'nomehwano. Olo hungkuno loso nehopeho.

26 A'amu Anɨtumne'no hohujo ikinjaofontɨfi yahino wonyo ne'no iwo'nɨngkohofo so'no Anɨtu nulɨko'mahonɨngki hofɨko yahino wonyo nɨhu'nahone iwo'nɨngkohofofoho. Moya'mi sofa hofɨko hwehwanji nto'no mohumayo'njo yontɨfi hofɨkoe sɨmehoso nom'ne famne'no fefoyo umosiyahonɨngki hofɨko nom'ne moya'mi sofanji yahino wonyo loho'nɨwo'nɨngkohofofafoho.

27 Hwe huhwanji hofɨko hofɨkoe apeˈnji ntoˈno mohumayoˈnjo yontɨfi hofɨkoe sɨmehoso nomˈne hwe sohwamneˈno fefoyo umosiyahonɨngki hofɨko kifosyoho lohoˈnɨwoˈnɨngkohofɨhwafoho. Aˈamu hofɨko oso yahino wonyo hiso yontɨfi hofɨko wonɨmango munyofoho. Oso yahino wonyo hiso hofɨkoe aˈapaho hofɨkoe huno osomo wonyo umokinɨmontonoho.
28 Aˈamu hiso hofɨko Anɨtumo hohujo ikinjaofontɨfi hnnɨmentohofi, Anɨtumneˈno huno syafɨsiyoso pehoˈneto. Yoˈmɨngoˈmaho. Ose yahonɨngkofi Anɨtu ulɨmento, Eˈwano. Sekwo sekwoe huno wonyo somnohini hmnɨngkamno. Ose ulahonɨngki hofɨko yoˈmayo yahino wonyo aˈamu miyɨwoˈnɨngkiyohofoso iwoˈnɨngkohofofoho.
29 Ose yontɨfi yoˈmayo yahino wonyo pisakinoˈnjoso yontɨfi nomˈne aˈamufe yoˈmayo soˈno hi umoˈnɨngkahonɨngki nomˈnemo wonyo ulohofɨwoˈnɨngkohofofoho. Nomˈne yahinoso olenoho. Aˈamu wopɨngo humalofo somneˈno sɨmeho tohino umnɨwoˈnɨngkisofoho. Hofɨko nomˈne aˈamu somo fonjasyɨwoˈnɨngkohofofoho. Yoka hnnontɨfi ikujoho fongkinɨwoˈnɨngkohofofoho. Hwasyo hungkuno lontɨfi nomˈne aˈamumneˈno huno wonyo syafɨsyɨwoˈnɨngkohofofoho. Osoˈnji nomˈne aˈamu somo wonyo umokuwoˈnɨngkohofofoho. Oso hofɨkoe yoˈmayo wonyo hiso hofɨkimo nɨhuˈno toyo yamoˈnnyofoho. Hofɨko nomˈne aˈamu somneˈno sitofo ulɨwoˈnɨngkohofofoho.
30 Hofɨko aˈamufe yofe wonyo umokuwoˈnɨngkohofofoho. Hofɨko Anɨtumo sɨmeho wonyo uyontɨfi mangohwa imoˈnɨwoˈnɨngkohofofoho. Hofɨko mango engo lontɨfi yokumpohnˈnyo imoˈnɨwoˈnɨngkohofofoho. Ose yontɨfi hofɨkoe yofemnohini hoˈnomaˈnɨwoˈnɨngkohofofoho. Hofɨko nomˈne yahino wonyo songo tɨpemantɨfi osomo iwoˈnɨngkohofofoho. Ose yontɨfi hofɨko kanɨngkwohwo yaˈuye hungkunomo hwotoho fewoˈnɨngkohofofoho.
31 Hofɨko huno anefoho. Yoˈmayo hungkuno lontɨfeso oso hungkuno hiso ne mmoˈnyofoho. Oso hofɨko hofɨkoe aˈamu afa ne somneˈno sɨmeho muyɨwoˈnɨngkiyohofo. Nomˈne somneˈno hitoho mulofefoho.
32 Anɨtuye honɨngkano hungkunoso olenoho. Aˈamu oso yahino ose iwoˈnɨngkisoso kako nopeˈnɨngkuhwosi kako tohino engo manefoho. Anɨtuye hungkuno ose nalɨwoˈnɨngkisofoho. Aˈamu hiso hofɨko hungkuno homo somo huno ko uyahonɨngki hofɨko yahino wonyoso neˈno iwoˈnɨngkohofofoho. Osoˈnohiniˈmaho. Oˈo, aˈamu hiso hofɨko aˈamu yahino wonyoˈnjo soˈnji yajopohiˈnontɨfi iwoˈnɨngkohofo sofe yofe hi hoˈnomawoˈnɨngkohofofoho.

2

Aˈamufe honɨngkano wonyo somo ikwolofo yahinoso Anɨtu itoˈno mɨhwajɨwoˈnɨngkiso hweho.

1 I, nje aˈamu soku, oso yahino wonyo hisoˈno seloheso sekwo huno ole soˈno fɨsyafɨhupmno. Sekwo nomˈne aˈamu somneˈno wonyo kuyoho eso ulɨwoˈnɨngkohofo. Oso hungkunoso sekwo angaˈno angaˈnohino sokuneˈno selalokweno. Sekwo hokunonji honɨngkano wonyoˈnjo kuyoho. Osoˈno sekwo wonyo kuyoho ulalokwofoso hofɨkoˈnohinɨˈmaho. Oˈo, sekwo hokunonjoho. Yoˈmayo hofɨko yɨwoˈnɨngkohofoso sekwo hokunonji yalokwofo. Osoˈno sekwo nomˈne aˈamu somneˈno hungkuno ane kuyoho.
2 Nakwo huno ole nayohi, Anɨtu kako aˈamu honɨngkano wonyoˈnjo sofe wonyo somneˈno tohino uyo yahinoso ntoˈnohinoho.
3 Nje aˈamu soku, nomˈne aˈamu somneˈno wonyo kuyoho ulalokwofoso oso wonyo iwoˈnɨngkohofo hiso sekwo hokunonji ifijo soˈno sekwo huno ole losyofɨsyalokwofo, Anɨtu kako nomˈne aˈamu somo tohino uyoso sohonta kako ngkimo tohino montaponehoho. Ose losyofɨsyalokwofo.

4 I, Anɨtu kako ngkimo sɨmeho wopɨngo ntapɨwoˈnɨngkiso soˈno kako nje
honɨngkano wonyo somneˈno tohino komoˈno montaponehoho. Osoˈno olo
honɨngkano wonyo homo somo neˈno umonnoho. Kɨko huno ose losyofɨsyalokuno.
I kɨko oloˈno huno makiyotaho. Anɨtu kako tohino komoˈno mokijape hwapɨngoso
kɨko jɨje honɨngkano wonyoso hohujo ikinjaofohoji kakoe yahino wopɨngo somo
inɨngkayo soˈno umoˈnɨngkahonɨngki kohontohumaho. Kɨko huno ose makiyotaho.
5 Sekwo sekwoe honɨngkano wonyo somneˈno yokumpohnˈnyo imoˈnontɨfi aho
yokumpohnˈnyo kemokosyohumawoˈnɨngkohofo kuyoho. Jɨje wonyo hiso engo
mɨhuˈmokalokuno. Aˈamufe honɨngkano wonyo somneˈno Anɨtu kakoe sɨmeho tohino
umnalokunjo soˈno oso sɨkuno sekwoe honɨngkano wonyo somneˈno hungkuno
ikwolopijo sohonta tohino engo mapitnnefoho. Oso yahino hiso itoˈnohinoho.
6 Oso Sɨkuno Engo homo somo Anɨtu kako aˈamu hopiˈnonohino hnˈnɨmo yoˈmayo
yahino nakwo ihwaso soˈno yano nalofiyonefoho.
7 Aˈamu fehohnjoso hofɨko Anɨtuˈnji ango wopɨngo soponeˈno humaneˈentɨfi hofɨko
Anɨtu wopɨngo kuyoho naloneˈentɨfi honɨngkano wopɨngo somo inɨngkowalokwofo.
Oso aˈamu somo Anɨtu kako ango songo neˈno humayoˈneso uyonefoho.
8 Aˈamu fehohnjoso hofɨko huno hofɨkineˈno syafɨhuˈnontɨfi hofɨko
Anɨtuye hungkuno neˈnjo somo hwotoho fentɨfi honɨngkano wonyo somo
inɨngkawowoˈnɨngkohofo somneˈno Anɨtu kako sɨmeho tohino umnɨngkuhwosoˈno
tohino engo uyɨmontonoho.
9 Aˈamu hopiˈnono honɨngkano wonyoˈnjo somo yoˈmayo yoˈmayo tango
uˈmaˈmontonoho. Aˈamu Juta Anɨtuye hungkuno sɨmoˈmo upaˈnɨmentohofo soˈnji
temtitofo kengo kengo soˈnji tango mapitnnefoho.
10 I, aˈamu honɨngkano wopɨngo iwoˈnɨngkohofo somneˈno Anɨtu kako
wopɨngo kuyoho ulɨhwosi yofe engo uyɨhwosi hofɨkoe sɨmeho somo pompengo
ufisyɨmoˈmontonoho. Aˈamu Juta soˈnji temtitofo kengo kengo somneˈno.
11 Ou, Anɨtu kako aˈamufe yofe engo soˈno temtitofo soˈno huno mosyafɨsiyoˈnjo
iwoˈnɨngkisofoho. Oˈo, aˈamufe yahino somnohini uhwononteso wopɨngoˈnji
wonyoˈnji yano ulofiwoˈnɨngkiso hweho.
12 Aˈamu Mousesɨye honɨngkano hungkuno somo huno muyoso hofɨko honɨngkano
wonyo imentohofo soˈno Anɨtu kako tohino uyonefoho. Aˈamu Juta Mousesɨye
honɨngkano hungkuno somo ko upaˈnɨmentohofoso honɨngkano wonyo imentohofo
soˈno Anɨtu kako oso aˈamu homo somo tohino uyonefoho. Osoˈno Anɨtu ole
ulonefoho. Sekwo honɨngkano hungkuno sejape somo tɨfi minɨngkayoˈnjo kuyoho.
Anɨtu kako ose ulɨhwosi tohino engo uyonefoho. Ihwoni. Anɨtuye yano ilofo yahinoso
itoˈnohinoho.
13 Aˈamu honɨngkano hungkuno ko upaˈnontɨfi minɨngkayoˈnjo somo Anɨtu ole
ulonefoho. Nje mehomi hwasɨˈmaho. Oˈo, aˈamu honɨngkano hungkuno somo ntoˈno
inɨngkafijoso hofɨko Anɨtuye mehomi ne imoˈnɨfitnnefoho.
14 Aˈamu temtitofo kengo fehohnjoso hofɨko Anɨtuye honɨngkano somneˈno
huno muyo kohi hofɨkoe huno mtaˈni honɨngkano wopɨngo tɨpemantɨfi hofɨko
Anɨtuye honɨngkano hungkunomo inɨngkowalokwofo. Hofɨkoe huno wopɨngo
tɨpemaˈmentohofoso honɨngkano hungkuno paˈnyo imoˈnɨmentisofoho.
15 Aˈamu fehohnjoso hofɨko Anɨtuye honɨngkano hungkuno somneˈno huno muyo
kohi hofɨkoe yahino wopɨngo somo inɨngkowentanɨngkofi uhwonontani osoˈno
nakwo huno ole nayohi, Anɨtu kako oso aˈamu sofe sɨmeho soˈmo kakoe honɨngkano
hungkuno hoˈnahumentisofoho. I osoˈno oso aˈamuso hofɨko hofɨkoe huno mtaˈni
huno ole syafɨsyɨwoˈnɨngkohofi, Oso honɨngkano wonyoso mimnehono. Olo yahino
wopɨngo somo unɨngkamo. Hofɨkoe huno mtaˈni ose syafɨsyɨwoˈnɨngkohofo. Osoˈno
hofɨko honɨngkano hungkuno somneˈno yano ulofinɨwoˈnɨngkohofo.

16 Sɨkuno nomˈne somo Anɨtu kako Jisas Kɨlaisɨmo aˈamufe huno hiyasoˈmo wojoso ikwolofoˈne uhwajonefoho. Oso hohosohonta aˈamu yoˈmayo yahino wonyo hiyasoˈmo imentohofoso utɨhwaˈnyopo iˈmofapɨhwosoˈno hofɨkoe huno mtaˈni yano iloˈnɨfitnnefoho. Oso hisoˈno Anɨtuye hungkuno wopɨngo selɨwoˈnɨngkoheso osohifoho.

Aˈamu Jutaso Anɨtuye honɨngkano hungkunomo ntoˈno inɨngkafijoˈmanji honɨngkano hungkuno hiso ufoˈmaˈmontonoho.

17 Aˈamu Juta soku, sekwo huno ole kosyofɨsyalokwofo, Nakwo aˈamu Juta hnˈnwi Anɨtuye aˈamu neˈnwoho. Anɨtuye honɨngkano hungkuno huno neyalokunjo soˈno Anɨtu aˈamu wopɨngo kuyoho nalonefoho. Sekwo huno ose kosyofɨsyalokwofo.

18 I, aˈamu Anɨtuye honɨngkano hungkuno sekumo nto losetɨhwamentohofo soˈno sekwo yoˈmayo yahino wopɨngo Anɨtu umoˈnalokunjo soˈno sekwo huno ntoˈno seyohoho. Osoˈno yoˈmayo honɨngkano wopɨngo somneˈno yano itoˈno ilofɨhwatnnɨwoˈnɨngkofo.

19-20 Oseso sekwo aˈamu Juta soku huno ole syofɨsyalokwofo, Nakwo Anɨtuye honɨngkano hungkunoˈnji kakoe hungkuno neˈnjo huno nayosoˈno nakwo aˈamu Anɨtuye honɨngkano hungkuno huno muyo tɨmpiˈnyo paˈnyo somo honɨngkano utɨhwayoso hoponoho. Nakwo oso aˈamu homo somo sɨkwoˈmjoho soˈmo humalofo somneˈno pomponahoˈnwoho. Nakwo aˈamu huno ane somo lutɨhwayoso hoponoho. Nakwo aˈamu mehomi weˈe paˈnyo sofe hungkuno lutɨhwayoˈnwoho. Ose syofɨsyalokwofo.

21 Kɨko nomˈne aˈamu somo lutɨhwawoˈnɨngkino sohwosi kɨko huhwosi molutɨhunyoso pehoˈneto. Kɨko nomˈne somo hufo iyoˈeno ulɨwoˈnɨngkino sohwosi yoˈmayoso hufo pehoˈno yalokuno.

22 Kɨko ole lɨwoˈnɨngkino, Aˈamu ape mayo yahino somo wonyo imokohotoho. Ose ulonji kɨko huhwosi oso yahino wopɨngo homo somo wonyo imokalokuno. Kɨko ole lɨwoˈnɨngkino, hwe hwoso hwasyo anɨtu hwahoponjo sohwo ngkilaho. Ose lonji kɨko hofɨkoe hwasyo anɨtuye ango mtaˈni yoˈmayoso malokuno.

23 Kɨko jɨje yofe hoˈnomaˈnonji ole lɨwoˈnɨngkino, ngko Anɨtuye honɨngkano hungkuno soˈno huno niyohoho. Ose lonji Anɨtuye hungkuno homo somo minɨngkayoˈnjo hwotoho fenji Anɨtuye yofe wopɨngo somo wonyo imokalokuno.

24 U, Anɨtuye hungkunoso ole nalohi, Aˈamu Juta soku, sekwo Anɨtuye hungkunomo hwotoho fewoˈnontanɨngkofi aˈamu temtitofo kengoso hofɨko nosehonontɨfi Anɨtumneˈno sitofo lalokwofo.

Aˈapaho sɨhu koloˈnyo yahinoso aˈapahomneˈmaho. Oˈo, sɨmehomnefoho.

25 Anɨtuye honɨngkano hungkunomo ntoˈno inɨngkahujiˈmanji jɨje aˈapaho sɨhu koloˈnyoso wopɨngofoho. U, kɨko jɨje aˈapahomo sɨhu koloˈnyoˈmanji Anɨtuye honɨngkanomo minɨngkusoso u, aˈapaho sɨhu koloˈnyo yahinoso ne anefoho.

26 I, aˈamu temtitofo kengo aˈapaho sɨhu makoloˈnyoˈnjo somtaˈango sohwo kako Anɨtuye honɨngkano hungkunomo hofiyoˈno inɨngkawesoˈmanji oso huhwo sohumo Anɨtu kakimo ole ulɨmontonoho. Kɨko nje aˈamu ne hwosoho.

27 I, sekwo aˈamu Juta soku, aˈapaho sɨhu koloˈnyoˈne yahino hiˈnjo soku, sekwo Anɨtuye honɨngkano hungkuno sekwoe ahomo weho. I sekwo oso hungkuno homo somo hwotoho fewoˈnɨngkohofo soˈno aˈamu temtitofo kengo mtaˈangoso hofɨko Anɨtuye hungkuno momokosyohumunyoso hofɨko oso hungkuno homo somo itoˈno inɨngkowalokwofo soˈno oso homo somo aˈamu Juta soku sekwo uhwonɨngkuji sekwo huno ole waseyono. U, nakwoe yahinoso itoˈnohinoˈmaho. Huno ose waseyɨmontonoho.

28 A'amu Juta somo Anɨtu kakoe hungkuno mokosyohumayo'ne uh-
wosopo'mentisofoho. A'amu Juta fihwo kako kakoe a'apaho sɨhu kolo'noso so'no
kako Anɨtuye a'amu ne imo'nɨmentisotaho. O'o, oso a'apaho sɨhu kolo'nyoso
a'apahomne'nohinoho.
29 Anɨtuye a'amu ne imo'nyo'ne yahinoso a'amu fihwo kako kakoe a'apahomnohini
yo'mayo loho'nyoso hopo'maho. O'o, Anɨtuye a'amu ne sohwo kako Anɨtumne'no
huno ne'no syafɨsyɨwo'nɨngkiso sohwo kako Anɨtumo sɨmeho uyɨwo'nɨngkiso hweho.
Oso a'amu huhwo sohumo Anɨtu kakoe a'amu ne umokiyoso honɨngkano hungkunoso
umokumentiso'maho. O'o, Anɨtuye Towahuno umokumentisofoho. Oso a'amu huhwo
sohwo kako olo hwaho lopo yofe engo ane hweho. I oso'no Anɨtu kako oso a'amu
sohumo yofe engo umasofoho.

3

Yahino wonyo sohwo kako yahino wopɨngo somo hwotoho mafenohoho.

1 A'amu Jutaso a'amu temtitofo kengo mta'ango somo yakolofoso pipilo. A'amu
a'apaho sɨhu makolo'nyo sohwamo a'amu a'apaho sɨhu kolo'nyoso yakolofo pipilo.
Osenoho.
2 A'amu Juta somo Anɨtu kakoe hungkuno mokosyohumayo'ne uyɨmentisofoho.
Oso'no a'amu Jutaso nom'ni hwamo uyakolo'mentohofofoho.
3 I oso'no a'amu Juta fehohnjoso oso hungkuno homo somo tɨfi minɨngkayo'njo
yontɨfi nto'no minɨngkammentohofofoho. I hofɨko Anɨtuye hungkunomo sɨmeho
muyo'njo imentohofo so'no Anɨtu kako kakoe hungkuno hiso a'amu Juta somo
uyɨmentiso so'no Anɨtu inɨngo umontolaho.
4 Nɨhu'no awonoho. Nakwo a'amu hwahoponjo hn'nwi hwasyo hungkuno
lɨwo'nɨngkuhwono. I Anɨtu kako'nohini kako hungkuno nehopi'nohino hweho.
Yo'mayo so'no lɨwo'nɨngkisoso ne imo'nɨwo'nɨngkiso hweho. A'amu Anɨtuye
hungkunoso mtɨ'mokumentohofo sohwa ole mtɨ'mokumentohofi,
Anɨtu sohwosi kɨko jɨje hungkunoso ne'njo'nohino hwosoho.
A'amu hofɨko jɨje hungkuno somne'no hungkuno kilɨfijoso u, kɨko uyakolo'monnoho.
I oso'no a'amu hopi'nono hofɨko jɨje hungkuno nehopi'nohino so'no huno
uyɨmontonoho.
Ose mtɨ'mokumentohofofoho.
5 Sekwo huno pipi seyohoho. Nakwo yahino wonyo iwo'nɨngkuhwone so'no Anɨtu
kako tohino nejaposo somo a'amu nahonɨngkuji ole wolantɨfeho. Anɨtuye yahino
ito'no inɨngkayo'ne mɨhwajiyo'ne yahinoso wopɨngofoho. Ose lɨkuji Anɨtuye yofe
woho'nomantɨfeho. Oseso nakwoe yahino wonyo iwo'nɨngkuhwone Anɨtuye yofe
engo imokalokuhwono. A'amu fehohnjo huno ose syofɨsyalokwofo. Oso'no hofɨko
ole wolantɨfeho. Nakwo yahino wonyo iwo'nɨngkuhwoneso Anɨtuye yofe engo
imokalokuhwone'manji kako tohino nejapeso wopɨngotaho. Oso a'amu hwahopon-
jofe hunofoho.
6 Oso a'amu sohwa huno ane hwafoho. I Anɨtu kako nakwoe wonyomne'no yano
monalofiyo'manji kako hwe moya'mi hopi'nonohinofe honɨngkano wonyomne'no
yano pipi ulohmmontolo.
7 A'amu fehohnjoso hofɨko Anɨtumo olo so'no yoka ulalokwofo, A'amu hofɨko
nje fosyohumayo wonyo somo nohonɨngkujo'no Anɨtuye hungkuno ne'njoso
utɨhwa'nyopo i'mofapɨhwosi hofɨko Anɨtuye yofe engo woho'nomantɨfeho. Oso'no
Anɨtu kako ngkimo wonyo hwosoho eso peho'no ntantofoho. Nje yahino wonyo
somne'no tohino peho'no ntopantofoho.
8 Oso yoka hungkunoso ne'njo'manji a'amu fihwa ole wolantɨfeho. Nakwo
honɨngkano wonyo ne'no uyano. Olo honɨngkano wonyo hiso ne'no yaso'manji

aˈamu hofɨko Anɨtuye yofe engo wohoˈnomantɨfeho. Oso hwasyo hungkuno hiso huno nosyofɨsyɨhwaloho. Aˈamu fiso hofɨko olo hungkuno losoˈno ngko Poulɨˈni lɨmale soˈno hofɨko hwasyo lalokwofo. Hofɨko nje yofe monje enɨsyalokwofo. Aˈamu hiso hofɨko oso hwasyo hungkuno somneˈno tohino mayoso hoponoho.

Aˈamu hopiˈnono honɨngkano ntoˈnohino somo ntoˈno mohumulofo.

9 Oseso nakwo aˈamu Juta hnˈnwi nakwo nomˈne aˈamu somo nuyokolofanetaho. Nɨhuˈno awonoho. Temtitofo kengo soˈnji nakwo aˈamu Juta hnˈnnonji honɨngkano wonyomo humalohwono.

10 Aˈamu Anɨtuye hungkuno mtɨˈmokumentohofo sohwa ole mtɨˈmokumentohofi,
Aˈamu angaˈnohinohwo honɨngkano wopɨngoˈnjohwo mohumuyoho. Oˈo, aˈamu hopiˈnonohinoso honɨngkano wonyomo humalofo.

11 Aˈamu angaˈnohino fihwo kako honɨngkano wopɨngo somneˈno hunoˈnjohwo imoˈnonto Anɨtuˈnji humamneˈento honɨngkano wopɨngo tɨpemanto mohumuyoho.

12 Oˈo, aˈamu hopiˈnono honɨngkano hwasyo somo nto hwosopeeoˈmentohofo.
Nohwosopeemofontɨfi Anɨtumneˈno hohujo nto ikinjaoˈmentohofofoho.
Aˈamu angaˈnohino fihwo kako honɨngkano wopɨngomo inɨngkunyo sohwo mohumuyoho. Nɨhuˈno awonoho.

13 Aˈamu aˈmopijohino mtaˈni pisakino wawoˈnɨngkiso hopaso aˈamufe mango mtaˈni pisakino hungkuno swapɨwoˈnɨngkisofoho.
Hwasyo hungkunoso mijo ifofayo paˈnyo lɨwoˈnɨngkohofofoho.
Homa memijo wonyoˈnjo sohwo kako aˈamumo wonyo umokuwoˈnɨngkiso hopaso aˈamufe mango mtaˈni hungkuno wonyo swapɨhwosi aˈamumo wonyo umokumontonoho.

14 Aˈamufe mango mtaˈni nomˈne aˈamu somneˈno sɨfajoˈnji yokaˈnji swapɨwoˈnɨngkisofoho.

15 Hofɨko nomˈne aˈamumo komoˈnohino siki fonjasyɨwoˈnɨngkohofofoho.

16 Hofɨko angoˈmeemo nowentɨfi aˈamumo tohino engo uyahonɨngkofi hofɨko tango engo mawoˈnɨngkohofofoho.

17 Hofɨko aˈamu sɨmeho afa inontɨfi humawoˈnɨngkohofo sofe yahino somo minɨngkayoˈnjo iwoˈnɨngkohofofoho.
Osoˈno sɨmeho pompengo mifɨsyɨmofɨwoˈnɨngkiyohofo.

18 Hofɨko Anɨtumneˈno iyoho munyofoho.
Hofɨkoe yahino wonyo somneˈno hofɨko Anɨtu nehonalofoho eso mosyafɨsiyofoho.
Aˈamu Anɨtuye hungkuno mtɨˈmokumentohofo sohwa ose mtɨˈmokumentohofofoho.

19 Nakwo huno nayohoho. Anɨtu kako kakoe honɨngkano hungkuno nejapmmentisoso oso hungkuno homo somo enjwaˈmo humafitnneˈento nejapmmentisofoho. Nakwo honɨngkano homo somo itoˈno minɨngkayoˈnjo soˈno nakwo nakwoe honɨngkanoso wopɨngoˈnjo hwonaˈnyoho eso mohnnanehwono. Osoˈno Anɨtu kako nakwoe hungkuno ikwolofoso sohonta nakwo hungkuno aneˈnwoho.

20 Aˈamu fihwo kako Anɨtuye honɨngkano hungkuno somo hofiyo ko inɨngkawesoso Anɨtu kako wopɨngo hwosoho eso mulonehoho. Hwapɨngoso honɨngkano hungkuno hiso nakwoe honɨngkano wonyo soˈno netɨhwayoˈnefoho. Osoˈno Anɨtu hungkuno hiso nejapmmentisofoho.

Aˈamu Jisasɨmo sɨmeho hiˈntnnono uyalokunjo sohwo osohumo Anɨtu kako wopɨngo hwosoho ulɨmontonoho.

21 Anɨtuye yahino aˈamumo foˈmayoˈneso olohonta utɨhwaˈnyopo nto iˈmofapohoho. I oso Anɨtuye yahino wopɨngo iˈmofapisoso honɨngkano hungkuno mtaˈni mˈmofapohoyohoho. Oˈo, honɨngkano hungkuno soˈnji aˈamu Anɨtu hungkuno

uyahonɨngki lɨmotofo sohwafe hungkuno soˈnji olo yahino nomˈne songo somneˈno nalɨmentisofoho. I oso hiso nomˈne honɨngkano mtaˈni iˈmofapohoho.

22 Honɨngkano ntoˈnohino songo hiso olenoho. Aˈamu Jisas Kɨlaisɨmo sɨmeho hiˈntnnono uyalokunjo sohumo Anɨtu ole ulalofoho. Wopɨngo hwosoho ose ulalofoho. I aˈamu hopiˈnono Jisasɨmo sɨmeho hiˈntnnono uyɨwoˈnɨngkohofo somo Anɨtu sekwo wopɨngo kuyoho ulalofoho. Osoˈno nomˈne honɨngkanoso mawoˈnnyoponoho.

23 Nakwo hwe moyaˈmi hopiˈnonohino hnˈnwi honɨngkano wonyoˈnjɨˈnwoho. Osoˈno nakwo Anɨtuˈnji ahwomomo humaneso hopoenohinɨˈmaho.

24 I osoˈno Anɨtu kakoe huno mtaˈni wopɨngo wonaloho'monto kakoe hwomu nakumo siki nejapmmentisofoho. Jisas Kɨlais kako nakwoe wonyomneˈno poyo peˈnɨmentiso soˈno nakwo oso homo somo sɨmeho uyɨhwasoˈno Anɨtu kako nakumo ole wonalɨmontonoho. Sekwo nje mehomi soku wopɨngo kuyoho.

25-26 Anɨtu kakoe hwomu Jisas Kɨlais nakumo nejapmmentiso sohwo nakwoe wonyomneˈno tohino engo maˈmentiso soˈno Anɨtu kako oso wonyo homo somneˈno sɨmeho tohino umnɨmentiso soˈno Jisas kako pompengo ifisyaˈmentisofoho. Osoˈno Anɨtu kako aˈamu wonyo hohonta imentohofo soˈno kako aku tohino komoˈno muyofoho. Hwapɨngoso oso sɨkuno Jisas aˈamufe wonyo somjo tohino wae yaofoˈne osoˈno hontohumamentisofoho. Olohonta aˈamu honɨngkano wonyoˈnjoso hofɨko hofɨkoe wonyo somneˈno Jisas poyo peˈnɨmentiso soˈno sɨmeho hiˈntnnono uyɨkujoˈno Anɨtu aˈamu homo somo ulɨmontono, Sekwo honɨngkano ntoˈnohinoˈnjo kuyoho. Nakwoe wonyo somneˈno Anɨtu kako Jisasɨmo tohino uyɨmentiso soˈno kakoe yahino itoˈnohino somo ujo ehontojwahumentisofoho. Nakwo Anɨtuye yahino itoˈnohino somo uhwonalokuhwono.

27 Nakwoe yofe hoˈnomaˈnyoˈne honɨngkano ntɨˈmo weho. Oˈo, nɨhuˈno awonoho. Oso honɨngkano hiso nɨhuˈnahone nto pɨjwaoˈmaho. Oso honɨngkano hiso peho pɨjwaoˈmaho. Nakwo Anɨtuye honɨngkano hungkunomo hofiyoˈno inɨngkowentanɨngkuhwanesohilo. Oˈo, nɨhuˈno awonoho. Yoˈmayo wopɨngo Jisas naloho'mentiso somo nakwo sɨmeho hiˈntnnono uyalokuhwone soˈno oso hiso nakwoe yofe hoˈnomaˈnyo honɨngkano somo nto pɨjwaoˈmaho.

28 Osoˈno nakwo huno ole nayohi, Aˈamu fihwo kako Jisas Kɨlaisɨmo sɨmeho hiˈntnnono uyɨwoˈnɨngkiso oso humnohini Anɨtu kako wopɨngo hwosoho ulɨmontonoho. I honɨngkano hungkunomo itoˈno inɨngkayo yahinoso hopoenohinɨˈmaho.

29 U, oso Anɨtu sohwo kako aˈamu Juta sokuneˈnohino hwolaho. Nomˈne temtitofo oso hwa ane hwolaho. Oˈo, awonoho. Anɨtu sohwo kako aˈamu hopiˈnonohinofe Anɨtuyoho.

30 Ou, Anɨtu ne sohwo kako angaˈnohinohwo humaho. Aˈamu fihwo kako kakoe aˈapaho sɨhu koloˈnnyo sohwo kako Jisas Kɨlaisɨmo sɨmeho hiˈntnnono uyoso sohumo Anɨtu ulɨmontono, Kɨko wopɨngo hwosoho. I aˈamu nomˈne kako kakoe aˈapaho sɨhu makoloˈnyo huhwo Jisasɨmo sɨmeho hiˈntnnono uyo huhumo ulɨmentono, Kɨko huhwosi wopɨngo hwosoho ulɨmontonoho.

31 Nakwo Jisas Kɨlaisɨmo sɨmeho hiˈntnnono uyasoˈmanji i nakwo honɨngkano hungkuno somo hwotoho wofeentantaho. Oˈo, nɨhuˈno awonoho. Nakwo Jisas Kɨlaisɨmo sɨmeho hiˈntnnono uyɨhwasoˈno nakwo honɨngkano hungkunomo hoˈnomalokuhwono.

4

Anɨtu Apɨloham sohumo hwe wopɨngo hwosoho ulɨmentisofoho.

1 A'amu fihwo kako ole want+montol+keno. Ap+loham sohwo nakwo pa'nyo hweho. Kako nakwoe neyakweho. Oso'no k+ko kakine'no pehofo ulihnnohino. Ose want+montol+keno. Ou, ngko ole ul+monnoho.
2-3 An+tu Ap+lohammo ole mujofoho. Ap+loham j+je hon+ngkano wop+ngo y+wo'n+ngkino so'no wop+ngo hwosoho kilalokweno. An+tu ose ulontentesi u, Ap+loham kakoe yofe ho'noma'n+ngkuhwonesohilo. I oso'ne'maho. O'o, a'amu An+tuye hungkuno mt+'mokumentohofo sohwa ole mt+'mokumentohofi, Ap+loham kako An+tumo s+meho hi'ntnnono uy+mentiso so'no An+tu kako wop+ngo hwosoho Ap+lohammo ose ul+mentisofoho. Oso'no Ap+loham kakoe hon+ngkano wop+ngo so'no kakoe yofe moho'noma'n+mmentiso hweho.

4 U, pahnn+mo hungkuno upa'n+mno. Hwe fihwo kako nom'ne humo syoho ulohofiyoso sohwo kako hamniyoho mayo sohonta siki ntapohoho eso majofoho. O'o, kakoe syohomne'nefoho. I oso'no nakwo An+tumo u'mayo yahinoso ose'njo'maho. An+tu kako a'amu hon+ngkano wop+ngo iwo'n+ngkiso so'no wop+ngo hwosoho mulonehoho. O'o, a'amu An+tumo s+meho hi'ntnnono unyo sohumo k+ko wop+ngo hwosoho ul+montonoho.
5 Oso hwe hon+ngkano wonyo'njo sohumo An+tu kako wop+ngo imokiyoso hoponoho. A'amu oso homo somo s+meho hi'ntnnono unyoso sohumo An+tu kako nuhwononto yahino wop+ngo'njo pa'nyo uhwononto wop+ngo hwosoho ul+wo'n+ngkisofoho.
6 Hwe yofe engo'njo Ntefit a'amumo mokosyohumamojo sohwo olo hungkuno homo lomne'no mt+'mokumentisofoho. Hwe fihwo kako An+tumo u'mayo so'no syoho engo ko miyoso sohwo kako An+tumo un+ngkamoloso sohwo osohumo An+tu kako k+ko wop+ngo hwosoho uloso sohwo kako s+monyo uyono.
7 Ole mt+'mokumento,

An+tu a'amu hon+ngkano wonyo'njo sofe wonyoso wae imof+hwosi hiyaso'mo n+hu'nahone ho'nasy+hwoso'no hof+ko s+monyo uyant+feho.

8 An+tu hwe fihwo wonyo so'no huno mosyaf+siyo'njo yoso sohwo kako s+monyo uyono.

9 Oso s+monyo iyoso a'amu Juta a'apaho s+hu kolo'n+wo'n+ngkohofo sofe'nohinotaho. O'o, awonoho. A'amu a'apaho s+hu makolo'n+wo'n+ngkiyohofo so'ntnnefoho. Hwap+ngoso ole nto l+hwone, Ap+loham An+tumo s+meho hi'ntnnono uy+mentiso so'no An+tu kako Ap+loham+ye s+meho hi'ntnnono uyoso yahino wop+ngo pa'nyofoho ul+mentisofoho.
10 Oso hungkuno homo somo Ap+lohammo An+tu ntohonta ul+mentisoto. A'apaho s+hu nto kolo'nnyohonta ul+mentisotaho. Makolo'nyohonta ul+mentisotaho. O'o, a'apaho s+hu makolo'nyohonta ole ul+mento, K+ko wop+ngo hwosoho, ose ul+mentisofoho.
11 Ou, Ap+loham a'apaho s+hu makolo'nyo sohonta An+tumo s+meho hi'ntnnono uyahon+ngki An+tu ul+mento, K+ko wop+ngo hwosoho ose ul+mentisofoho. T+fi no'mo An+tu Ap+lohammo ole ul+mento, K+ko s+meho hi'ntnnono ntape so'no wop+ngo hwosoho kil+mentohe so'no k+ko yofe kuhwoe'neso j+je a'apaho s+hu f+kolo'nyo. Oso'no Ap+loham kako a'amu hopi'nono hof+ko hof+koe a'apahomo s+hu makolo'nnyo ko huhwa An+tumo s+meho hi'ntnnono uy+wo'n+ngkohofo sofe hofiyakweho. Oso a'amumo An+tu kako wop+ngo kuyoho ul+mentisofoho.
12 Ap+loham kakoe a'apaho s+hu makolo'nyo sohonta An+tumo s+meho hi'ntnnono uy+mentiso so'no a'amu hopi'nono a'apaho s+hu makolo'nyo so'nji a'apaho s+hu kolo'nyo so'nji hof+ko An+tumo s+meho hi'ntnnono unyoso'no hof+ko Ap+loham+ye imu nefoho. Hwap+ngoso hof+ko An+tumo s+meho hi'ntnnono uyoso Ap+loham pa'nyo umentohofofoho.

An+tuye hungkunoso a'amu An+tumo s+meho hi'ntnnono uy+wo'n+ngkohofo somnefoho.

13 An+tu Ap+loham kakoe imu so'ntnne'no hwaho hopi'nono wosejapmmo ul+mentisofoho. Ap+loham kako An+tuye hon+ngkanomo in+ngkamentiso so'no oso hungkuno hiso ul+mentiso'maho. O'o, Ap+loham kako An+tumo s+meho hi'ntnnono uyahon+ngki An+tu wop+ngo hwosoho ul+mentiso so'no oso hungkuno hiso Ap+loham kakoe imu somo ul+mentisofoho.

14 An+tu Ap+loham'nji kakoe imu so'ntnne'no olo hwaho hopi'nono wosejapmmo ul+mentiso sohonta kako a'amu An+tuye hon+ngkano hungkunomnohini in+ngkawowo'n+ngkohofo somnohini ul+mentiso'maho. I oso homo somnohini uyontentesi a'amu kakimo s+meho hi'ntnnono uy+fijontentesi hof+ko s+meho hi'ntnnono siki uy+kutnnesohilo. I An+tuye hungkunoso yokumpohn'nyo mmo'n+ngkuhwonesohilo.

15 Ihwoni. Hon+ngkano hungkuno we-e'manji a'amu oso hon+ngkano hungkuno homo somo mt+hupeso sohwo kako tohino woma'montonoho. I hon+ngkano hungkuno ane'manji a'amu fihwo mamt+hupenohoho.

16 Oseso An+tumo u'mayo hon+ngkano anga'nohinoso olenoho, s+meho hi'ntnnohino uyofoho. Oso'no a'amu hopi'nono huno ole uyono. Nakwo yo'mayo iwo'n+ngkuhwone so'no nakwo An+tumo mu'manehwono. O'o, An+tu kako nakumne'no wop+ngo naloho'mentiso so'no kakimo u'manefoho. Oseso oso hungkuno An+tu Ap+lohammo uy+mentisoso Ap+loham+ye imu hopi'nonohino somnefoho. A'amu An+tuye hon+ngkano hungkuno hi'njo so'nji ane so'ntnnefoho. A'amu hopi'nono An+tumo s+meho hi'ntnnono Ap+lohammo hopa uy+wo'n+ngkohofoso Ap+loham+ye imu nefoho.

17 A'amu An+tuye hungkuno mt+'mokumentohofo sohwa ole mt+'mokumentohofi, An+tu Ap+lohammo ole ul+mento, Ngko kikimo a'amu kengo kengo'mta'ango pi'n+ngo engo sofe hofiyakwosi wakumokumonne'no yohono. Ose ul+mentisofoho. An+tu huhwo sohwo kako a'amu poyo pe'nont+fe somo ul+kaf+wo'n+ngkiso hweho. Yo'mayo m'mofapeso ut+hwa'nyopo nto i'mofapinyo pa'nyo uhwon+wo'n+ngkisofoho. Oso An+tu huhwo sohwo kako Ap+lohammo hungkuno ulahon+ngki Ap+loham kako oso hungkuno homo somo s+meho hi'ntnnono umentisofoho.

18 An+tu Ap+lohammo ul+mento, J+je ape kako hwomu aswo woma'montonoho. Oso homo somta'ni j+je imuso pi'n+ngo engo imo'n+fitnnefoho. Ose ulahon+ngki Ap+loham kako hungkuno homo somo s+meho hi'ntnnono uyonto hontohumamentisofoho. Ap+loham kako An+tu hwomu wontaponono ne'no hontohumanto mehomi'maso n+hu'nahone a'mane imo'n+mentisofoho. I oso'no Ap+loham kako An+tu mta'ni kakoe hwomu'ne'no hontohumanto a'mane ko imo'nonto kako An+tumne'no hohujo ikinj+mo'mentiso'maho. O'o, kako An+tumne'no s+meho hi'ntnnono ne'no umentiso sohwo nakwo a'amu temtitofo kengo kengo mta'ango hn'nwi neyakweho.

19 Ap+loham kakoe soswo *wan hant+let* (100) uyokolofahon+ngki kakoe ape Sola ape hwonjosi sikoe a'apaho hon+ngkon+mentisiyoso poyo wape'nonji mofonepo hon+ngkononji Ap+loham kako kakoe hwomumne'no An+tumo s+meho hi'ntnnono uyoso mus+kwaj+mmentisofoho.

20 An+tu Ap+loham yo'mayo t+fi i'mofapone so'no ulahon+ngki Ap+loham kako huno hufa'u syaf+hu'mentiso'maho. O'o, kako An+tumo s+meho hi'ntnnono ne'no uyoso'no kakoe a'apaho yokumpohn'nyo imokinonto kako An+tuye yofe ho'noma'mentisofoho.

21 Hwap+ngoso olenoho. Ap+loham kako huno ole syaf+hu'mento, yo'mayo hungkuno An+tu nt+mentisoso An+tu kako ne imokiyoso hoponoho. Ap+loham kako huno ose syaf+hu'mentisofoho.

22 Oseso An+tu Ap+loham+ye s+meho hi'ntnnonohino uyoso'no huno syaf+syonto l+mento, Ap+loham kako s+meho hi'ntnnono ne'no ntap+wo'n+ngkiso so'no kako hwe

wopɨngo hweho. Ose lɨmentisofoho.
23 A'amu Anɨtuye hungkuno mtɨ'mokumentohofoso ole mtɨ'mokumentohofi, Apɨloham Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono umentiso so'no Anɨtu ulɨmento, Kɨko hwe wopɨngo hwosoho. Oso hungkuno mtɨ'mokumentohofoso Apɨlohamne'nohinɨ'maho.
24 O'o, nakwo hi'nnontnne'no mtɨ'mokumentohofofoho. Nakwoe Hwe Engo Jisas poyo imo'nɨmentiso sohumo Anɨtu kako apa'no songo ulɨka'mentiso oso Anɨtu huhwo sohumo nakwo sɨmeho hi'ntnnono uyɨmentɨhwone so'no wopɨngo kuyoho nelalofoho.
25 Anɨtu kakoe hwomu Jisas Kɨlais kako nakwoe wonyo wayo'ne uhwatɨmentisofoho. I oso'no Anɨtu kako Jisasɨmo apa'no songo ulɨka'mentiso so'no nakwo Anɨtumo sɨmeho uyɨwo'nɨngkuhwone hn'nyumo wopɨngo kuyoho nelalofoho.

5

Anɨtu nakumo ole nelalofoho, Sekwo wopɨngo kuyoho nelalofoho.

1 Nakwo Jisas Kɨlaisɨmo sɨmeho hi'ntnnono uyɨwo'nɨngkuhwone so'no Anɨtu kako nakumo ole nelalofoho, Wopɨngo kuyoho nelalofoho. Oso'no kako nakwoe wonyomne'no sɨmeho tohinoso mumnyofoho. O'o, nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlais sohwo kako yo'mayo wopɨngo naloho'mentiso so'no nakwo Anɨtu'nji sɨmeho afa inalokuhwono.
2 Nakwo Anɨtumo ufohi'nɨfitnne'ento honɨngkano namommentiso so'no Anɨtu kako nakumo wopɨngo nelohofalofoho. Oso'no nakwo sɨmonyo yontani nakwo Anɨtu'nji wopɨngopo humayo'ne hontohumalohwono.
3 Sɨmonyoso oso'nohini miyalokuyɨhwono. O'o, yo'mayo tango ne'maso oso'ntnne'no sɨmonyo yalokuhwono. Hwapɨngoso yo'mayo tango ne'masoso nakwoe sɨmeho yokumpohn'nyo sosofito'nyo'nefoho.
4 Yo'mayo tangoso ko ne'masoso nakwo yokumpohn'nyo lohofontanɨngkuhwasi Anɨtu kako wopɨngo kuyoho wonalɨmontonoho. Huno ose naihwoso'no nakwo Anɨtu asomo netɨmayo'ne hontohumalohwono.
5 I yo'mayo wopɨngo so'no hontohumehwasi nakwo Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono ne'no uyɨhwasi nakwo wonɨmango monanonehoho. Hwapɨngoso Anɨtu kakoe hitohoso nakwoe sɨmehomo ho'nonahumentisofoho.
6 Nakwo wopɨngo imo'nyo'ne yokumpohn'nyo ane humentanɨngkuhwoni Jisas kako oso sɨkuno Anɨtu ho'nahumentiso somo nakwo a'amu Anɨtumo hohujo ikinjɨmo'nnyo hn'nɨmo asomo netɨmayo'ne pe'nɨmentisofoho.
7 Jisas kako nakumo sɨmeho nejapɨwo'nɨngkiso hopaso nakwo nom'ne a'amumo uyantontaho. Hwe fihwo kako nom'nihwo honɨngkano wopɨngo'njo sohumo ufo'mayo'ne wape'nɨmontolaho. O'o, awonoho. I a'amu anga'nohino sohwo kako a'amu nɨhu'no wonyoangkafo sohune'no ufo'mayo'ne wope'nɨmontolɨkeno. Ngko huno maniyohoyohoho.
8 I oso'no nakwo nɨhu'no wonyo nohumentanɨngkuhwoni Jisas Kɨlais kako nakumo nefo'mayo'ne pe'nɨmentisofoho. Ose imentiso so'no Anɨtu kako nakumo sɨmeho nejopalokunjo so'no utɨhwa'nyopo ujo ehontojwahumentisofoho.
9 Jisas nakumne'no pe'nɨmentiso so'no Anɨtu kako nakumo wopɨngo kuyoho nelalofoho. Oseso nakwo Jisas Kɨlaisɨ'nji nohumentani nakwo huno ole nayohi, Anɨtu kako tohino monejaponehoho.
10 Sɨmo'mo nakwo Anɨtuye mango hwona'ni humamotohwone sohonta Anɨtuye Hwomu sohwo nakwoe wonyo'ne pe'nɨmentiso so'no kako Anɨtuye a'amu ne namokumentisofoho. Olohonta Kɨlais kako songo humaso sohwo kako nakumo ne'no wonefo'ma'montonoho eso huno nayohoho.

11 Oseso nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlais kako nakumo Anɨtu'nji motone-
fohi'nɨngkahonɨngki nakwo Anɨtuye a'amu ne imo'nontani sɨmonyo engo
yalokuhwono.

Atam'nji Kɨlaisɨ'njiye hungkunofoho.

12 Nakwo olo so'no huno nayohoho. Hwe sɨmo'mjo sohwo kako wonyo imentiso
sohonta olo hwaho lopo yahino wonyoso i'mofapmmentisofoho. Poyo pe'nyoso oso
yahino wonyo homo somta'ni imo'nɨmentisofoho. Oso'no nakwo hopi'nono poyo
pe'nɨwo'nɨngkuhwono hwapɨngoso nakwo hopi'nono wonyo'njɨ'nwoho.
13 Anɨtuye honɨngkano hungkuno m'mofape sohonta nakwoe hwaho lopo yahino
wonyoso wo'mojoponoho. I oso'no Anɨtu kako kakoe honɨngkano hungkuno muyo'njo
imentiso so'no kako a'amufe yahino wonyo somne'no tohino mummentisofoho.
14 Oseso Atam nohumanto honɨngkano wonyo yonto pe'nɨmentisofoho. Oso
mta'angoso ne'no mjɨmo'nɨmoponto Mousesɨye sɨkuno i'mofapmmentisofoho.
Sɨmo'mo Atam Anɨtuye hungkuno ko upa'nonto hwotoho fento wonyo imentisofoho.
A'amu tɨfinjoso hofɨko Anɨtuye hungkuno momaso'njoso Atam hungkuno homo somo
hwotoho hmmentiso pa'nyoso ko mahmmentohofoso hofɨko huhwa wonyo yontɨfi
poyo pe'nɨmentohofofoho. Atam kako sɨmo'mta'ango sohwo imentiso sohwoe yahino
somo a'amu hopi'nono kakimo tɨfi inɨngkamentohofofoho. I oso'no tɨfi no'mo Jisas
kakoe yahino songo a'amu tɨfi inɨngkayo'ne mojɨ'mofapmmentisofoho.
15 Oseso Atam'nji Jisasɨ'nji siko afa sɨmo'mjo hwaswoho. I oso'no siko yahino
nɨhu'no kengo kengo imo'mentisiyefoho. Atam kako wonyo engo imentiso oso
mta'angoso a'amu hopi'nono hofɨko nope'nɨwo'nɨngkohofofoho. I oso'no Anɨtu
sɨmeho wopɨngo mɨkunɨmposo nejapmmentisoso kakoe hwomu Jisas Kɨlais nejapm-
mentisofoho. Jisasɨye yahino wopɨngoso Atamɨye yahino wonyo somo nuyakolofonto
nakwoe wonyoso wae enao'mentisofoho.
16 Anɨtu kakoe hwomu nakwoe hwaho lopo uhwatɨmentiso sohonta kako Atam
olo hwaho lopo yahino wonyo imentiso hopa imentiso'maho. Atam kako sɨmo'mo
wonyo yahonɨngki Anɨtu kako nahonɨmentisoso nakwo hopi'nono wonyo ihwasi poyo
pe'nyo'ne nahonɨmentisofoho. Anɨtu ose nahononto kakoe huno mta'ni kakoe hwomu
nakumo wopɨngo nalohofo'ne nejapmmentisofoho. Oso wopɨngo naloho'mentiso
so'no wopɨngo kuyoho nelalofoho.
17 Hwe sɨmo'mjo Atam sohwo kako Anɨtuye hungkuno haloho maposo'njo imentiso
so'no nakwo a'amu hwahoponjo hn'nwi poyo pe'noma'mentɨhwonefoho. I oso'no
Anɨtu kako nakumo wopɨngo naloho'mne'ento kakoe hwomu nejapmmentisofoho.
A'amu fihwo kako yo'mayo Jisas imentiso somo sɨmeho wopɨngo uyoso osohumo
Anɨtu kako wopɨngo kuyoho ulɨhwosi songo ne'no humayo'neso uyɨmontonoho.
Oso a'amuso kako Jisas Kɨlaisɨ'nji ne'no nohumahwosi yo'mayo somo Jisasɨ'nji
mokosyohumantokutnnefoho.
18 Ihwoni, hwe anga'no kako wonyo imentiso so'no nakwo hinjoho'nwi honɨngkano
wonyo'njo imo'nɨmentɨhwonefoho. Oso'no poyo wape'nɨfe nalɨmentisofoho. I, tɨfi
no'mo hwe anga'no Jisas sohwo kako wopɨngo imentiso so'no kako nakwoe wonyo
honɨngkano somne'no poyo pe'nyo hungkuno somta'ni nakumo isɨhutofonemanto
songo humayo'neso nejapmmentisofoho. Oso'no Anɨtu kako wopɨngo kuyoho nelalo-
foho.
19 Ihwoni. Olenoho. Hwe anga'no kako Anɨtuye hungkunomo haloho maposo'njo
imentiso so'no a'amu hopi'nonohino hn'nwi yahino wonyo imo'mentɨhwonefoho. I
hwe anga'nohino nom'ne sohwo kako Anɨtuye hungkunomo haloho po'mentiso so'no
Anɨtu kako a'amu pi'nɨngo engo hn'nyumo wopɨngo kuyoho nalɨmentisofoho.
20 Anɨtu a'amu hn'nyumo kakoe honɨngkano hungkuno nejapmmentiso so'no
nakwo nakwoe honɨngkano wonyoso nɨhu'no wonyo honɨngkonɨmentɨhwonefoho.

Nakwo wonyo engo ko yahonɨngkuhwoni Anɨtu kako nakumneˈno wopɨngo mɨkunɨmposo wonyoangkafo nelohofalokunjoso nakwoe wonyo engo somo yakoloˈnnyofoho.
21 Hohonta yahino wonyo engoso nakumo yokumpohnˈnyo nemokosyohumanto poyo namokumojofoho. Olohonta Anɨtu kako nakumo wopɨngo nalohofonto kako wopɨngo kuyoho nalonto songo humayoˈneso nejopalofoho. Hwapɨngoso nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlais nakwoe wonyomneˈno tohino engo maˈmentisofoho.

6

Nakwo Jisas Kɨlaisɨˈnji sapeˈnɨmentɨhwono.

1 Oseso nakwo pehofo lanehwono. Anɨtu nakumo wopɨngo nalohofoˈneso engo imokiyoˈne soˈno nakwo honɨngkano wonyoso neˈno uyano. Ose laneˈelaho.
2 Oˈo, ose molanehwono. Aˈamu poyo peˈnoso sohwo kako apaˈno wonyo miyonehoho. Oso paˈnyo nakwo Jisasɨˈnji sopeˈnɨngkahonɨngkuhwoni wonyoso apaˈno nakumo monemokosyohumuyoho. Osoˈno nakwo wonyoso neˈnohino pehoˈno uyantanto.
3 Nakwo Kɨlais Jisasɨmo ufohiˈnontani mijo kiyomayo yahino somo inɨngkamentɨhwonefoho. Nakwo Jisasɨmo ufohiˈnɨmentɨhwone soˈno kakoˈnji poyo sapeˈnɨmentɨhwonefoho. Olo hilo soˈno sekwo huno kaseyohoho.
4 Mijo kiyomayo yahino imayoso olenoho. Nakwo Kɨlaisɨmo poyo sopeˈnɨfohiˈnɨngkahonɨngkuhwoni Anɨtu nakumo Kɨlaisɨˈnji piˈnɨmomo sohoˈnonahumentisofoho. Oseso Anɨtu kakoe yokumpohnˈnyo engo soˈnji Kɨlaisɨmo songo ulɨkaˈmentiso sohonta nakwoˈnjimo songo sonelɨkaˈmentisofoho. Oseso Jisas kako songo humayoˈne neso maˈmentiso hopaso nakwo hnˈnwi songo humayoˈne neso maˈmentɨhwonefoho.

Oseso nakwo Kɨlaisɨˈnji songo neˈno humentɨhwanefoho.

5 Oseso nakwo kakoˈnji poyo sapeˈnɨfohiˈnɨmentɨhwonehnˈnyɨmo u, Anɨtu Jisasɨmo ulɨkaˈmentiso hopaso nakwoˈnji sonelɨkaˈmentisofoho.
6 Nakwo huno ole nayohi, Jisas nakwoe wonyoˈneˈno poyo peˈnɨmentiso sohonta nakwoe yahino wonyoso yokumpohnˈnyo nemokosyohumamojo sohumo Jisas kako poyo imokumentisofoho. Oseso olohonta nakwo yahino wonyo sohwoe syoho ulohofiyo mohumulohwono. Oˈo, kakoe yokumpohnˈnyoso moiˈwonoho.
7 Aˈamu sɨmoˈmo peˈnoso sohumo yahino wonyoso kakimo yokumpohnˈnyo mumokosyohumanehoho.
8 Ou, nakwo Jisasɨˈnji poyo sapeˈnɨmentɨhwone soˈno nakwo sɨmeho hiˈntnnono ole uyalokuhwono. Nakwo Kɨlaisɨˈnji songo neˈno nohumentɨhwanefoho.
9 Nakwo huno nayohoho. Jisas kako piˈnɨmo ntaˈni apaˈno songo lɨkaˈmentiso sohwo kako apaˈno poyo mapeˈnonehoho. Oseso Jisas kako poyo peˈnyo yahino yokumpohnˈnyoso hwotoho nto hmmentisofoho.
10 Jisasɨye poyo peˈnyoso olenoho. Kako sɨkuno angaˈnohino somo peˈnɨmentiso sohonta kako yahino wonyo sohwoe yokumpohnˈnyo somo nɨhuˈnahone wae yaoˈmentisofoho. Wayo yaofonto Anɨtumo ufohiˈnɨmentiso sohwo olohonta kako Anɨtuˈnji songo neˈno humaho.
11 Oso hopaso sekwo huno fɨsyafɨhuˈnɨmno. Sekwo hokunonji Jisasɨˈnji poyo sapeˈnɨmentohofo soˈno oso yahino wonyoso sekwo hokumo yokumpohnˈnyo mosemokosyohumanehoho. Oˈo, sekwo Kɨlaisɨmo ufohiˈnɨmentohofo soku Anɨtuˈnji humalofo. Osoˈno sekwo huno fɨsyafɨhuˈnɨmno.
12 Oseso oso yahino wonyoso nakumo nonemokosyohumahwoloho. Yahino wonyo kikimo wokumokosyohumamo lɨhwosi yahonɨngkuhwosi jɨje hunomo huno wonyo kuˈmaso somo kɨko osomo inɨngkahutoho. Oˈo, oso huno wonyo hiso fohoˈnaofo.

13 Oseso sekwoe sɨfe aho tɨmo aˈapaho osoˈnji yahino wonyo somo ikutoho. Sekwo
poyo peˈnontɨfi apaˈno songo lɨkaˈmentohofo soˈno sekwoe sɨfe aho aˈapaho tɨmo oso
Anɨtumo uyɨkuji sekwo kakoe yahino wopɨngo somo ntoˈnohini fiyɨmno.
14 Sekwo huno seyohoho. Yahino wonyoso sekwoe hwe engo imoˈnɨngkuhwosi
mosemokosyohumanehoho. I nomˈneso ole. Oso honɨngkano hungkuno Mouses
sejapmmentiso homo somo enjwaˈmo mohumulofo. Oso hungkuno hiso ole nalɨmojo.
Honɨngkano hungkunomo mtɨhupeˈmanji poyo wapeˈnɨmnoho. Oso hi enjwaˈmo mo-
humulofo. Oˈo, Anɨtu kako wopɨngo seloho'mentiso soˈno sekwo kakoˈnji ufohiˈnontɨfi
sekwo Anɨtuye pompenjiyomo humalofo.

Nakwo yahino wopɨngo sohwoe syoho ulohofiyo umoˈnano.

15 Osoˈno nakwo pipi yanehwono. Anɨtu kako nakumo wopɨngo naloho'mentiso
soˈno nakwo honɨngkano hungkunomo enjwaˈmo mohumulohwono. Osoˈno nakwo
yahino wonyoso angaˈno angaˈno apaˈno uyantantaho. Oˈo, nɨhuˈno awonoho.
16 U, sekwo huno maseyoho liyohoho. Hwe fihwo kako nomˈnehumo syoho
ulohofiyonto kakoe hungkunomo haloho pewoˈnɨngkiso soˈno oso hwe nomˈne huhwo
sohwo kakoe hwe engo imoˈnɨngkuhwosi kakimo yokumpohnˈnyo womokosyohuma-
montonoho. Ihwoni. Yahino wonyoso oso paˈnyofoho. I kɨko oso yahino wonyoso
neˈno yohojoˈno oso yahino wonyo hiso kikimo yokumpohnˈnyo wokumokosyohu-
mamontonoho. Oso yahino wonyo huhwo sohwo kako kikimo yokumpohnˈnyo
kumokosyohumahwosi poyo wakumokumontonoho. U, yoˈmayo Anɨtu umo kilososo
u, kɨko oso hiso yohojoˈno Anɨtu kako jɨje hwe engo imoˈnɨngkuhwosi kikimo
wokumokosyohumamontonoho. Ose yohojoˈno Anɨtu kako kikimo wopɨngo hwosoho
wakilɨmontonoho.
17 Sɨmoˈmo sekwo yahino wonyo sohwoe syoho ulohofiyontɨfi wonyoˈnohino imoto-
fofoho. I osohonta sekwo Anɨtuye hungkuno ne somo upaˈnontɨfi hungkuno homo
somo sɨmeho uyontɨfi hungkuno hiso aho yokumpohnˈnyo kemokosyohumalofo.
Osoˈno nakwo Anɨtumneˈno sɨmonyo uyano.
18 Yahino wonyo sohwo sekumo impoˈangomo nomokokiloˈmokosyesyohumentanɨngki
Anɨtu kako hano hwosampento isɨhutofosemaˈmentisofoho. Oseso Anɨtu kako sekumo
yahino wopɨngo sohwoe syoho ulohofiyo semokumentisofoho.
19 Oseso sekwo huno tɨfoˈnjo sokuneˈno ngko oso syoho ulohofiyoˈne pahnnɨmo
hungkuno apaˈno waselɨmo. Hohonta sekwo sekwoe sɨfe aho hopiˈnono yahino wonyo
somo uyontɨfi kakoe syoho ulohofiyontɨfi yoˈmayo yoˈmayo honɨngkano nɨhuˈno
wonyo imotofofoho. I osoˈno olohonta oso paˈnyoso sekwoe sɨfe aho yoˈmayoso
Anɨtumo uyɨkuji yahino wopɨngo sohwoe syoho ulohofiyo hmmoˈnɨmno. Ose ikuji
sekwo honɨngkano wonyo ane umoˈnantɨfeho.
20 Sɨmoˈmo sekumo yahino wonyo sohwo yokumpohnˈnyo semokosyohumen-
tanɨngki yahino wopɨngoso mimmotofofoho.
21 Oso hohosohonta sekwo nohumantɨfi sekwo wopɨngo humamotofotaho. Oˈo, oso
yahino wonyo hiso sekumo poyo wasemokumonto imojofoho. Osoˈno hohonta sekwo
yoˈmayo wonyo imotofo soˈno sekwo olohonta wonɨmango senalofoho.
22 Oseso Anɨtu olohonta kako impoˈango somjo yahino wonyo somtaˈni
nto isɨhutofosemaˈmaho. Osoˈno olohonta Anɨtu kakoe syoho ulohofiyo nto
semokumaho. Oseso sekwo kakoe yahino wopɨngo somo inɨngkayo soˈno
sɨmeho semoˈnɨngkahonɨngki honɨngkano wonyoˈmaso imoˈnalokwofo sokumo
engolopohamo songo neˈno humayoˈne sejapmmentisofoho.
23 Aˈamu wonyo iwoˈnɨngkohofo sofe mpe mayo paˈnyoso poyo peˈnɨfitnnefoho. I
osoˈno nakwo Anɨtumo sɨmeho uyɨwoˈnɨngkuhwone hnˈnɨmo Anɨtu kako songo neˈno
humayoˈneso siki nejaponefoho. Oso songo neˈno humayoso nakwo nakwoe Hwe Engo
Jisas Kɨlaisɨˈnji ufohiˈnɨmentɨhwone somnoho.

7

Nakwo yahino songo Jisas Kɨlais mtaˈangoso uyano.

1 Nje aˈamu soku, sekwo Mousesɨye honɨngkano hungkuno somneˈno hunoˈnjo
sokuneˈno olo hungkuno loso waselɨmonneˈno yohono. Aˈamu songo humalofo
sohonta hofɨko honɨngkano hungkunomo enjwaˈmo humalofo. Hofɨko tɨfi
inɨngkayoˈnefoho. I aˈamu poyo peˈnyoso pipi inɨngkapɨfitnneˈelo. Awonoho. Songo
neˈnohinofoho.
2 Aˈmu fisi hwehumo umaˈnɨngkuhwosi oso hwe sohwo songo nohu-
mentanɨngkuhwosi honɨngkano hungkuno Anɨtu Mousesɨmo uyɨmentisoso
nɨhuˈnahone sekumo mokotɨkuˈnnyofoho. Osohonta oso aˈmusiye hwehwo
poyo peˈnɨngkuhwosoˈno oso honɨngkano hungkunoso oso aˈmu simo apaˈno
momokiloˈmokosyohumanehoho. Oˈo, oso aˈmusi kako apɨwojo wohumamontonoho.
3 I aˈmu fisi kako kakoe hwehwo sɨmoˈmjo sohwo kako songo nohumen-
tanɨngkuhwosi oso aˈmusi kako ape maˈnyo honɨngkanoso nomtɨhupehwosi
nomˈnehumo umaˈnosoˈmanji oso aˈmusiye honɨngkanoso wonyo umoˈnɨmontonoho.
U, hwe sohwo poyo peˈnɨngkuhwosoˈneˈmanji i oso aˈmusi kako nomˈne hwehumo
umaˈnyoˈmanji oso hiso wopɨngofoho. Oso yahino hiso honɨngkano hungkuno somo
mtɨhupe-eˈneˈmaho. Oˈo, oso wopɨngofoho.
4 Nje aˈamu soku, sekwo upaˈnɨmno. Hungkuno hiso ne hwapɨngoso oleˈnefoho.
Sɨmoˈmo Mousesɨye honɨngkano hungkunoso sekwoe hwehwo paˈnyo humamen-
tisofoho. I oso hohosohonta sekwo Jisas Kɨlaisɨˈnji sekwo poyo sapeˈnɨmentohofo
sohonta sekwo honɨngkano hungkuno homtaˈni peˈnɨmentohofofoho. Oseso
honɨngkano hungkunoso sekumo apaˈno momokiloˈmokomokosesyohumanehoho.
Oˈo, awonoho. Kɨlais songo lɨkaˈmentiso sohumo sekwo makotɨkuˈnɨmentohofo soˈno
sekwo hokunonji songo lɨkaˈmentohofofoho. Oseso sekwo Anɨtuye yahino wopɨngoso
iyoˈne humalofo.
5 Hohonta nakwoe aˈapaho huno sɨmeho tɨmo oso yoˈmayo wonyoso umo lɨmojo
oso hiso neˈno yontanɨngkuhwoni oso yahino wonyoso yokumpohnˈnyo nemokosy-
ohumamojofoho. Oso hohosohonta Anɨtuye honɨngkano hungkunoso nakumo ole
nelahonjoso sekwo yoˈmayo wonyoso ikutoho. Ose nelahonjo sohonta nakwo wonyo
engo soˈno neˈmoˈnɨngkahonɨngki neˈno imotohwonefoho. Oso yahino wonyo hiso
nakumo poyo wonamokumonteˈno yohoho.
6 I olohonta nakwo Jisas Kɨlaisɨˈnji poyo sapeˈnɨmentɨhwone soˈno oso yahino
wonyo hiso nakumo yokumpohnˈnyo nemokosyohumamojo sohwo momok-
iloˈmokomokonesyohumanehoho. Oˈo, Kɨlais nakumo isɨhutofonemaˈmentisofoho.
Oseso olohonta nakwo oso honɨngkano hungkuno mtɨˈmokumentohofo somo
enjwaˈmo mohumuyontani nakwo aˈamu songo paˈnyo imoˈnontani Anɨtuye
Towahunofe mampaho somo inɨngkowalokuhwono.

Yahino wonyoso nakumo wonyo namokumentisofoho.

7 Osoˈno nakwo pehofo lanehwono. Honɨngkano hungkunoso wonyofoho wolan-
tantaho. Oˈo, nɨhuˈno awonoho. U, honɨngkano hungkunoso yahino wonyo yohotoho
ose monajoˈnjo yontentesi nakwo ole hnnontanɨngkuhwanesohilo. Nakwo wonyoso
aneˈnwoho. Ose hnnontanɨngkuhwanesohilo. I olo soˈno fɨsyafɨhupmno. Sekwo
nomˈne aˈamufe yoˈmayo somneˈno hi semoˈnɨngkuhwaloho. Ose monajoˈnjo yon-
tentesi aˈamu nomˈnefe yoˈmayo soˈno hi ko nɨmoˈnɨngkahonɨngkuhwosi ngko ole
lɨˈmnesohilo. Ngko wonyoso ane hwoˈnyoho. Ose lontanɨˈmnesohilo.
8 Sɨmoˈmo ngko nomˈne aˈamufe yoˈmayo soˈno hi manɨmoˈnyoˈnjo yontanɨngki
Anɨtuye honɨngkano hungkuno ntɨmento, Kɨko nomˈne aˈamufe yoˈmayo soˈno hi
kumoˈnɨngkuhwoloho. Ose upaˈnɨmentohe sohonta nje hunoso nomˈne aˈamufe

yo'mayo so'no hi engo nɨmo'nɨmentisofoho. Olo so'no selalokweno honɨngkano hungkuno sohwo kako honɨngkano wonyoso yohotoho monajo'njo yontentesi oso honɨngkano wonyoso kakoe yokumpohn'nyoso ane'nesohilo.

9 Hohonta ngko honɨngkano hungkuno mupa'nyo sohonta ngko hwe wopɨngo hwo'nyoho syafɨhu'motefoho. I oso hohosohonta ngko honɨngkano hungkuno upa'nonji yo'mayo imote so'no huno syafɨsyonji lɨmentoho, Ngko wonyo'njo hwo'nyoho. Oso hiso nuhwononji yahino wonyo hiso ne'no yonji yahino wonyoso yokumpohn'nyo nɨmokosyohumentanɨngki uhwonɨmentoheso honɨngkano wonyo huhwo sohwo ngkimo poyo nɨmokone so'no uhwonɨmentohefoho.

10 Oso honɨngkano hungkuno Mouses nalɨmentisoso ole so'no nejapmmentisofoho. A'amu hofɨko honɨngkano hungkunomo hofiyo'no inɨngkafijoso songo pa'nyo humafitnne'ento nalɨmentisofoho. I ngko oso hungkuno homo somo nupa'nonji ole lɨmentoho, olo hungkuno homo losomo ngko ito'no minɨngkayo'njo imeso poyo pe'nɨmnoho lɨmentohefoho.

11 Ngko huno ole syafɨhu'mentoho, Honɨngkano hungkunomo inɨngka'me'manji honɨngkano wonyo somo ngko uyakolo'monnoho. Ngko huno ose ko syofɨsyahonɨngko honɨngkano wonyoso yokumpohn'nyo nɨmokosyohumentanɨngki kako honɨngkano hungkuno somo hwasyo hwasyo imote so'no oso honɨngkano hungkuno huhwo sohwo ole ntɨmento, Kɨko poyo pe'nyo. Ose ntɨmentisofoho.

12 Oseso nakwo huno nayohoho. Anɨtu kakoe honɨngkano hungkunoso nɨhu'no wopɨngo'nohinofoho. Oso hungkuno anga'no anga'nohinoso hopi'nono nto'nohinoho. Wonyo hungkunoso anefoho.

13 Oseso pipilo. Oso wopɨngo hiso ngkimo poyo wanɨmokumontolaho. O'o, ose'maho. Yahino wonyo sohwo kako poyo wanɨmokumonte'no yohoho. I honɨngkano hungkuno somo upa'nonji yahino wonyo somo utɨhwa'nyopo uhwononji nje honɨngkano wonyo engo somo uhwonɨmentohefoho. Ngko Anɨtuye honɨngkano hungkunomo upo'nɨngkahonɨngko yo'mayo wonyoso yohotoho ko ntahonɨngki nje sɨmeho tɨmo sɨfe aho yo'mayo wonyoso umo lɨmoteso ngko wonyo hiso ne'no iwo'nɨngkohefoho. Oso'no honɨngkano wonyo yahino nɨhu'no wonyofoho nnɨngkohoho.

Honɨngkano wonyoso nakwoe hunomo impe intofonesyohumaho.

14 Anɨtuye Towahuno sohwo kako Anɨtuye honɨngkano hungkuno Mousesɨmo uyɨmentisoso Mouses kako mtɨ'mokumentisofoho. I oso'no oso honɨngkano hungkuno homo somo ngko minɨngkayo'njo yahonɨngko yahino wonyoso yokumpohn'nyo nɨmokosyohumentanɨngki ngko oso yahino wonyo huhwo sohwoe syoho ulohofiyo imo'nɨmentohefoho.

15 Ngko nje yahino wonyo iwo'nɨngkoheso neso ngko huno maniyohoyohoho. Ngko yahino wopɨngo'nohini uyɨmo ko lonji oso yahino wopɨngo hiso mimmnehono. I oso yahino wonyoso miyo'njo uyɨmo ko lonji oso wonyo engoso iwo'nɨngkohefoho.

16 Ngko honɨngkano wonyoso imote so'no ngkilaho lohono. Oso'no honɨngkano hungkuno Mouses nalɨmentisoso ngko wopɨngo uhwonɨngkohono.

17 Yo'mayo wonyo iwo'nɨngkoheso ngkilaho lalokwe so'no ngko huno ole niyohoho. Oso wonyo iwo'nɨngkohe hiso nje huno mta'nɨ'maho. O'o, yahino wonyo nje sɨmeho mo'mo mnawojoso yokumpohn'nyo imo'nɨngkahonɨngki oso wonyo hiso yalokweno.

18 Ngko huno ole niyohoho. Nje sɨmeho mo'mo wopɨngoso momnauyoho. O'o, nje sɨmeho wonyo'nohino umo lɨmojofoho. Nje hunoso yo'mayo wopɨngo'nohini uyɨmo ko lontnneso nje sɨmeho sohwo wopɨngo hiso miyonehoho. Oso'no wopɨngo yahino iyoso'no ngko yokumpohn'nyo ane hwo'nyoho.

19 Yo'mayo yahino wopɨngoso umo ko lonji yontnneso ngko miyɨwo'nɨngkiyonoho. Yo'mayo wonyoso mimmnehono lontnneso oso wonyo hiso ngko iwo'nɨngkohono.

20 Yo'mayo yahino wonyoso ngko miyo'njo umo lontnneso oso hiso ngko iwo'nɨngkohono. Oso hiso nje huno mta'nɨ'maho. O'o, nje sɨmeho sohwo fiyo ntahonɨngki ngko iwo'nɨngkohono. Hwapɨngoso nakwoe sɨmeho mo'mo yahino wonyoso nakumo yokumpohn'nyo nemokosyohumaho.
21 Oso'no olo yahino wonyo loso nje sɨmeho mo'mo mnaweho. Ngko yo'mayo yahino wopɨngoso umo ko lontnneso yahino wonyo somo hwosopeefɨwo'nɨngkohe hwo'nyoho.
22 Nehopi. Nje huno somo ngko ole syafɨsyɨwo'nɨngkoho, Anɨtuye honɨngkano hungkunoso wopɨngo'nohinofoho. Ose syafɨsyɨwo'nɨngkohono.
23-25 I oso'no ngko ole honɨngkonalokweno. Yahino wonyoso nje sɨmeho mo'mo mnanoweho. Oso yahino wonyo huhwo sohwo'nji nje hunomo Anɨtuye honɨngkano hungkuno wopɨngo sohwo mnawojo sohwo'nji ikujoho fongki'nalokusiyo. Nje huno somo ngko Anɨtuye honɨngkano hungkuno sohwoe syoho ulohofiyo hwo'nyoho. I oso'no nje sɨmeho sohwo kako yahino wonyo sohwoe syoho ulohofiyo hweho. I oseso oso yahino wonyo sohwo kako ngkimo impo'angomo wonɨhumajɨ'monto yahonɨngki ngko youwo youwo lalokweno. Nje sɨmeho honɨngkano poyo pe'nyo somo ipenɨmotowalokunjo somta'ni tɨhwo wontɨma'montolo. Ngko nɨhu'no wonyo hwo'nyoho.
I oso hiso'no Jisas Kɨlais nakwoe Hwe Engo sohwo kako honɨngkano wonyo yokumpohn'nyo somta'ni ngkimo isɨhutofonɨmayo'ne hweho. Kako ngkimo asomo ntɨma'maso so'no ngko Anɨtumo isamoyoka ulalokweno.

8

Kɨlais nakwoe wonyo somo wae enaofonto kakoe Towahuno Wopɨngoso nejapmmentisofoho.

1 Oseso nakwo Kɨlais Jisasɨ'nji ufohi'nnyo so'no Anɨtu nakwoe honɨngkano wonyo somne'no sɨmeho tohino muhmnyofoho. Oso'no kako hungkuno ikwolofoso sohonta nakwoe wonyo somne'no nakumo tohinoso monejaponefoho.
2 Hwapɨngoso Anɨtuye Towahuno sohwo nakwo Kɨlais Jisasɨ'nji monahumokumentiso sohwo kako songo ne'no humayo'ne nejaposo sohwo kakoe yokumpohn'nyoso yahino wonyo somta'ni isɨhutofonema'mentisofoho. Oso'no oso yahino wonyo huhwo sohwo kako ngkimo poyo nɨmokumne'ento yalokunjo sohwo ngkimo apa'no mipenɨmotawenohoho.
3 Mouses kako Anɨtuye honɨngkano hungkuno neyakwosamo uyɨmentiso sohonta kako nakwo a'amu hopi'nonohino hn'nwi honɨngkano nto'no inɨngkapɨfitnne'ento nejapmmentisofoho. I oso'no yahino wonyoso nakwoe sɨmeho mo'mo mnawojo so'no nakwo yokumpohn'nyo ane'nwi nohumentani honɨngkano homo somo nto'no minɨngkammentɨhwonefoho. Oseso nakwo honɨngkano hungkuno ito'no inɨngkayo yokumpohn'nyoso ane'nwi humentanɨngkuhwoni honɨngkano hungkuno hiso nakumo wopɨngo monamokummentisofoho. I oso'no Anɨtu kako wopɨngo namokumentisofoho. Hwapɨngoso kako kakoe Hwomu nakwoe hwaho lopo uhwojahonɨngki kako a'amu nakwo pa'nyo imo'nɨmentisofoho. Oso kako a'amu nakwo pa'nyo imo'nɨngkahonɨngki Anɨtu nakwoe wonyomne'no tohino engo uyahonɨngki Kɨlais oso hiso'no poyo imo'nɨmentiso so'no Anɨtu kako oso yahino wonyo huhwo sohwoe yokumpohn'nyo homo somo wae yao'mentisofoho.
4 Honɨngkano hungkunoso ole lonetɨhwalofoho. Sekwo honɨngkano wopɨngomnohini finɨngkamno. I Anɨtu kako yahino wonyo sohwoe yokumpohn'nyo wae yao'mentiso so'no olohonta nakwoe sɨmeho yo'mayo wonyo umo lɨhwosi ko yososo nakwo minɨngkohwanehwono. Oso wonyoso nakumo monemokosyohumanehoho. O'o, nakwo Anɨtuye Towahuno Wopɨngo so'nji

nohumentani kakoe mampaho osomo nupo'nontani hon+ngkano wop+ngo'nohini somo t+fi in+ngkowalokuhwono. Oseso An+tu nonahononto wop+ngo kuyoho nelalofoho.

5 Oseso a'amu hof+koe s+meho yo'mayo wonyo umo lonte osomo yahon+ngki oso homo somo hof+ko t+fi in+ngkawowo'n+ngkohofo so'no oso yahino wonyo hiso hof+kimo yokumpohn'nyo mokosyohumawo'n+ngkisofoho. I, a'amu An+tuye Towahuno Wop+ngo hi'njo sohwo hof+ko kakoe mampahomo in+ngkawowo'n+ngkohofo so'no An+tuye Towahuno Wop+ngo sohwo hof+kimo yokumpohn'nyo mokosyohumawo'n+ngkisofoho.

6 Oseso oso yahino wonyo sohwo kako a'amumo aho yokumpohn'nyo kemokosyohumawo'n+ngkiso so'no hof+ko poyo pe'n+ngkuji t+kanomo ufitnnefoho. I, An+tuye Towahuno Wop+ngo sohwo kako kakoe a'amumo aho yokumpohn'nyo kemokosyohumawo'n+ngkiso so'no hof+ko wop+ngo nohumaf+kuji s+meho pompenjiyo'nji wohumant+feho.

7 Oso yahino wonyo sohwo kako a'amumo yokumpohn'nyo mokosyohumentan+ngki hof+ko An+tuye mangohwa imo'n+mentohofofoho. Hwap+ngoso hof+ko An+tuye hungkuno somo enjwa'mo mohumunyofoho. Hof+ko An+tuye hungkuno homo somo in+ngkayoso hopo'maho.

8 A'amu hof+ko yo'mayo wonyo hof+koe s+meho umo lonteso iwo'n+ngkohofo. Oso a'amu hiso hof+ko An+tuye s+meho wop+ngo umo'nyo'neso mmokufitnnohofo.

9 I oseso An+tu kakoe Towahunoso sekwoe s+meho mo'mo humunyo'manji sekwo sekwoe s+mehoso yo'mayo wonyoso umo l+hwosi yososo miyonehoho. O'o, sekwo An+tuye Towahunofe yahinomo in+ngkowalokwofo. I, a'amu fihwo kako An+tuye Towahuno ane hwo'manji kako An+tuye a'amu hwo'maho.

10 Yahino wonyo sohwo kako j+je a'apahomo poyo kumokososo u, K+lais kako j+je s+meho mo'mo humunyo hwos+'manji j+je huyo'mangoso songo wohumamontonoho. Hwap+ngoso An+tu wop+ngo hwosoho nto kil+mentisofoho.

11 Jisas kako poyo pe'n+ngkahon+ngki An+tu kako apa'no songo ul+ka'mentiso sohwo kakoe Towahuno kikimo kuhumunyo hwos+'manji kako K+lais+mo ul+ka'mentiso hopaso kako j+je a'apaho apa'no songo kilokafonefoho. Hwap+ngoso kakoe Towahuno kikimo kuhumunyofoho.

An+tu kakoe Towahunoso nakumo kakoe mehomi namokuwo'n+ngkohoho.

12 U, nje a'amu soku, yo'mayo wonyo nakwoe s+meho umo lonte osomo peho'no in+ngkowalokwofo. Oso yahino wonyo huhwo sohwo sekumo mosemokosyohumanehoho. O'o, awonoho. Olohonta nom'ne songo nemokosyohumaho. Osohumnohini un+ngkowano.

13 Nakwo nakwoe s+meho yo'mayo wonyo uyano l+fijo'manji u oso hiso ifijoso sekwo poyo pe'n+ngkuji t+kanomo ufitnnefoho. I oso'no sekwo sekwoe s+meho mo'mo An+tu kakoe Towahunoso sekumo sehumunyo hwas+'manji kakoe yokumpohn'nyoso nomaf+kuji yahino wonyo s+meho umo l+wo'n+ngkiso somo monje yasy+kuji poyo umokant+feho. Poyo imokukuji sekwo songo wohumant+feho.

14 A'amu An+tuye Towahunofe mampahomo haloho pewo'n+ngkohofoso hof+ko An+tuye mehomi nefoho.

15 An+tu kakoe Towahunoso nakumo apa'no iyoho enamofo'ne nejapmmentiso'maho. Nakumo apa'no impe hopa nantofo'ne nejapmmentiso'maho. O'o, An+tu kakoe mehomi ne imo'nyo'ne kako kakoe Towahuno Wop+ngo nejapmmentisofoho. Oseso nakwo kakoe mehomi'nwi nohumentani nakwo An+tu kakine'no iyoho miyontani Nje Mpohwosoho ul+wo'n+ngkuhwonefoho.

16 Anɨtu kakoe Towahuno Wopɨngo sohwo kako nakwoe sɨmeho moˈmo humunyo
sohwo ole nalɨwoˈnɨngkohoho, Kɨko Anɨtuye mehomi hwosoho. Ose nalɨwoˈnɨngkiso
soˈno nakwo huno ole nayohoho. Ou, nehopi. Nakwo Anɨtuye mehomiˈnwoho.
17 Oseso nakwo Anɨtuye mehomi hnˈnɨmo Anɨtu kako kakoe mehomi hnˈnneˈno
yoˈmayo elofisosyohumasoso nejaponefoho. Anɨtu kako yoˈmayo Kɨlaisɨmo uyososo
nakumo nejaponefoho. Olohonta nakwo Jisasɨˈnji mojokuˈnɨngkuhwasi yoˈmayo
tango Jisas maˈmentiso hopaso womano lɨhwasi masoˈmanji u hwangku noˈmo nakwo
Kɨlaisɨye yofe engo soˈnji kakoe ango wonyoangkafo soˈnji kakoˈnji nomanefoho.

Hwangku nakwo Kɨlaisɨˈnji nohume hwasi kakoe yofe engoˈnji kakoe yokumpohnˈnyoˈnji nohumanefoho.

18 Nakwo Anɨtumneˈno syoho yontanɨngkuhwasi yoˈmayo tango neˈmasoso olo
tango hiloso weˈefoho. I hwangku nakwo Anɨtuˈnji nohumehwasi yoˈmayo
wonyoangkafo mɨkunɨmpososo ujo ehontojwasyoso somo uhwonɨngkuhwasi nakwo
olo tango weˈe loso'no huno mosyofɨsyanehwono.
19 Yoˈmayo hopiˈnono ahwomomjo soˈnji hwahoponjo soˈnji Anɨtu
mtɨˈmokumentisoso hontohumaho. Yoˈmayo soˈno hontohumantɨfi Anɨtuye
mehomi ne hnˈnɨmo utɨhwaˈnyopo ujo ehontojwonasyoso sohonta nahonyoˈne
umoˈnɨngkanɨngki hontohumaho.
20 Hohonta Atam kako Anɨtuye hungkunomo hwotoho hmmentiso sohonta olo
nakwoe hwaho lopo yahino wonyoso iˈmofapmmentisofoho. Hohosohonta yoˈmayo
Anɨtu kako mtɨˈmokumentisoso Anɨtu kako hungkuno lahonɨngki yoˈmayoso wonyo
imoˈnɨmentisofoho. Oso yoˈmayo yofoho, piso hohwayo oso iwoˈnɨngkiso uh-
wonɨwoˈnɨngkuhwoneso apaˈno wopɨngo imoˈnyoˈne hontohumaho.
21 Nakwo Anɨtuye mehomi ne hnˈnɨmo ujo ehontojwonasyoso sohonta yoˈmayo
Anɨtu mtɨˈmokumentisoso apaˈno wopɨngo imoˈnonefoho. Oso hohosohonta
yahino wonyoso nɨhuˈnahone moiˈwo imoˈnɨngkuhwosi nakwo aˈamu hnˈnnonji
yoˈmayo soˈnji Anɨtu kakoe yofe engo soˈnji kakoe yokumpohnˈnyo soˈnji nohu-
mentɨhwanefoho.
22 Nakwo huno moiˈwonoho. Yoˈmayo hopiˈnono Anɨtu mtɨˈmokumentisoso oso
wopɨngo iˈmofapone soˈno hontohumafɨkuji hofɨko tohino tɨpemayoso moyaˈmi sofa
hofɨko mehomi aswo mantɨfi tohino tɨpemawoˈnɨngkohofo oso hopa tɨpemaˈmopɨkujo
somtaˈangoso olohonta uˈmofapmmontonoho.
23 I, yoˈmayo tohino Anɨtu mtɨˈmokumentiso osomnohini mumnalofiyoho. Oˈo,
nakwo aˈamu hiˈnnonjimo nemnalofoho. Anɨtu kako yoˈmayo hwangku nakumo
nejapone soˈno hofɨko huno syafɨhupitnneˈento kakoe Towahuno sɨmoˈmo nejapm-
mentisofoho. I olohonta nakwoe aˈapahoso yahino wonyo sohwoe yokumpohnˈnyo
somo enjwaˈmo humentani tohino engo nemnɨngkahonɨngki youwo youwo lontani
nakwo olo soˈno hontohumalohwono. Anɨtu kako nakumo yahino wonyo sohwoe
yokumpohnˈnyo somtaˈni nɨhuˈnahone asomo nemahwosi kako nakumo aˈapaho
songo nejapɨhwosi nɨhuˈnahone nakwo kakoe mehomi ne imoˈnyoˈne namokonefoho.
24 Nakwo oso hiso ne imoˈnyoˈne hontohumalohwono. U, oso yoˈmayo hiso ne
imoˈnontentesi nakwo mohontohumehwanesohilo. U, hwe fihwo kako oso yoˈmayo
hisoˈno nohontohumahwosi oso ne homo somo nuhwonɨngkuhwosi oso'no kako
apaˈno mohontohumanehoho.
25 U, nakwo yoˈmayo muhwonyo soˈno nakwo huno syofɨsyɨhwasi sɨmeho
hiˈntnnono uyasoso u, neso womantanoho. Osoˈno nohontohumehwasi inɨngo
momofanehwono.
26 Oso hisoˈno hontohumalohwone hiso nakwo yokumpohnˈnyo aneˈnwi humen-
tanɨngkuhwoni Anɨtu kakoe Towahuno Wopɨngo huhwoˈnji nakwo Mpohumo jomo

ujo soˈne nefoˈmawoˈnɨngkisofoho. Nakwo Mpohumo pehofo ulaneˈentani huno moneyahonɨngki nakwoe sɨmeho moˈmnohini humotaho lalokuhwono. Osoˈno nakwo yoloho ne hisoˈno Mpohumo mujofoho. I osoˈno Anɨtu kakoe Towahuno Wopɨngoso nakwoe sɨmeho moˈmo nakuneˈno hitoho ulofahonɨngki kako Anɨtumo nakuneˈno yoloho ulɨwoˈnɨngkisofoho. Oso Towahunofe mampahoso Anɨtu kakoˈnohini upaˈnɨwoˈnɨngkohoho.

27 Mpohwo kakoˈnohini nakwoe sɨmeho moˈmo nahonyo sohwo kako Towahunofe huno somneˈno huno uyohoho. Towahuno sohwo kako yoˈmayo Anɨtu kako umoˈnalokunjo soˈno huno uyahonɨngki kako nakumneˈno Mpohumo jomo ujosoˈno ntoˈno ulɨwoˈnɨngkisofoho.

28 I nakwo olo soˈno huno nayohoho. Anɨtu kako aˈamuso nje yahinoso ifitnneˈento imentiso osomo uhwosopoˈmentisofoho. Aˈamu hiso hofɨko Anɨtumo sɨmeho ufijoˈmanji yoˈmayo tango uˈmaso somo Anɨtu kako oso homo somo wopɨngo umokiyoˈne hweho.

29 Hwapɨngoso hohonta Anɨtu kako nakumneˈno huno uyahonɨngki Anɨtu nje hwomu hopa imoˈnɨfitnneˈento nahwosopoˈmentisofoho. Oseso Kɨlais nelaˈwehwo kako sɨmoˈmtaˈango sohwo imoˈnɨngkahonɨngki nakwo aˈamu piˈnɨngo engo hnˈnwi homnɨngkwaˈwehwo homnampisyonaˈni imoˈnalokuhwono.

30 Hohonta Anɨtu nakumo nahwosopoˈmentisofoho. Nahwosopoˈmentiso hnˈnɨmo ngkimo nɨˈmapitnneˈento joho nalɨmentisofoho. Joho nalonto wopɨngo naloho'mentiso soˈno ole nelalofoho. Sekwo wopɨngo kuyoho. Wopɨngo namokumentiso soˈno nakwo kakoe yofe engoˈnji kakoe yokumpohnˈnyoˈnji nohumentɨhwanefoho.

Anɨtu nakuneˈno hitoho ulofalokunjo sohwo kako monesɨkwajonehoho.

31 I oseso Anɨtu kako nakumo yoˈmayo wopɨngo naloho'mentiso soˈno nakwo huno pehofo syofɨsyanehwono. Anɨtu nakwoˈnji humanto nefoˈmawoˈnɨngkiso soˈno nakumo aˈamu wonyo nalohofɨwoˈnɨngkohofo somneˈno huno piˈnɨngo mosyofɨsyanehwono. Oˈo, hofɨko nakumo moneyakolopitnnehofo.

32 Anɨtu nakuneˈno hitoho ulofahonɨngki kakoe Hwomu kakineˈno sɨmeho uyɨwoˈnɨngkiso sohuneˈno nakumo wonejapmmonteso huno piˈnɨngo mosyafɨhuˈmmentisofoho. Oˈo, awonoho. Nakwoe wonyomneˈno poyo peˈnoneˈento uhwatɨmentisofoho. Oseso oso kakoe hwomu nejapmmentiso soˈno nakwo huno ole nayohi, Yoˈmayo nefoˈmayoˈne hi wonejapmmontonoho.

33 Anɨtu nakumo kakoˈne nahwosopoˈmentiso hnˈnɨmo sekwo wonyo kuyoho eso tɨhwo wonalɨmontolo. Oˈo, Anɨtu huhwo kako nakwoe wonyo wae enamofonto wopɨngo kuyoho nalɨwoˈnɨngkisofoho.

34 Nakwoe yahino wonyo somneˈno tohino womapɨfe eso tɨhwo walɨmontolo. Oˈo, Kɨlais Jisas oso wonyo homo somneˈno poyo peˈnonto apaˈno songo lɨkaˈmentiso sohwo kakoe kanɨngkwohwo Anɨtuye aho anga sohohntaˈni nohumentanɨngki Seten kako nakumneˈno wonyo kuyoho nelahonɨngki Kɨlais nakumneˈno Mpohumo jomo ulalofoho.

35 Jisas Kɨlais nakumo hitoho mɨkunɨmposo engo nejapɨwoˈnɨngkisoso wae pehohwo wenamoˈmtolo. U, yoˈmayo tango nakumo neˈmasoˈmanji u tohino tɨpemasoˈmanji u aˈamu wonyo nalohopijoˈmanji u mijoho nayosoˈmanji yoˈmayo soˈnji manjiˈmofo osoˈno umofonyo iyoˈmanji yoˈmayo wonyoso nakumo wonyo wonamokumo lɨhwosi yosoˈmanji u poyo wonamokumo lɨhwosi yosoˈmanji i oso yoˈmayo hopiˈnonohino hiso Jisas Kɨlais kako nakumo hitoho ulofalokunjo somtaˈni nakumo wae menamofonehoho.

36 Oso yoˈmayo hiso neˈmaso soˈno aˈamu Anɨtuye hungkuno mtɨˈmokumentohofo sohwa ole mtɨˈmokumentohofi,

Nakwo jɨje aˈamu hnˈnwi jɨje syoho mjɨmopontanɨngkuhwoni aˈamu hofɨko nonahononti̇fi nonafotofontɨfi fonjonesyalokwofo.
Aˈamu tongomo uhwonontɨfi fonjasyɨwoˈnɨngkohofo hopaso nakumo nahononti̇fi wofonjonesyantɨfeˈno yalokwofo.
Ose mtɨˈmokumentohofofoho.
37 Oso hisoˈno nakwo huno mosyofɨsyalokuyɨhwono. Oˈo, Jisas Kɨlais nakumo sɨmeho mɨkunɨmposo engo nejapɨwoˈnɨngkiso soˈno yoˈmayo tango hopiˈnonohino neˈmante somo nakwo nɨhuˈnahone monje esyahonɨngkuhwoni Anɨtu yoˈmayo homo somo uyakolofoˈne namokuwoˈnɨngkisofoho.
38 Ou, ngko olo soˈno sɨmeho hiˈntnnono uyalokwe soˈno ngko huno ole niyohoho. Anɨtu ngkimo hitoho mɨkunɨmposo engo ntapɨwoˈnɨngkiso osoˈno wae yanɨmofoˈne sohwo mohumuyoho. Oˈo, nɨhuˈno awonoho. Oseso Kɨlais nakumo hitoho nejopalokunjo somtaˈni nakumo wae menafonehoho. Ou, nehopi. Songo humayo soˈnji poyo peˈnyo soˈnji aˈamu ahwomo mtaˈango soˈnji hwahoponjo towahuno wonyo soˈnji yoˈmayo hohonta iˈmofapmmentiso osoˈnji tɨfi imoˈnone soˈnji yoˈmayo yokumpohnˈnyo kengo kengo soˈnji
39 i yoˈmayo yokintahoponjo soˈnji hwahoponjo soˈnji oso nomˈne yoˈmayo huˈmehinawojo soˈnji oso yoˈmayo hopiˈnonohino hiso Anɨtu hitoho nejopalokuso somtaˈni nakumo wae menaofonehoho. Oˈo, nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlais nakumo wopɨngo naloho'mentiso osoˈno Anɨtu kako hitoho neˈno nejapmmɨhwonefoho.

9

Poul kako aˈamu Isɨlael somneˈno sɨmeho tango uyɨmentisofoho.

1 Ngko Poulɨˈni Kɨlaisɨye aˈamu sohwoˈni hwasyo hungkuno moselalokuyohono. Oˈo, ngko sekumo hungkuno nehopiˈnohini selalokweno. Ngko huno niyalokunjo soˈnji Anɨtuye Towahuno Wopɨngo nje sɨmeho moˈmo humaso sohwoˈnji ngkimo olo soˈno nehopeho ntantofoho.
2 Nje aˈamu Jutaso hofɨko Jisas Kɨlaisɨmo minɨngkayo somneˈno ngko hitoho ntokwoho. Nje sɨmeho tango nɨhuˈnonohinoso hofɨkineˈno niyohoho.
3 Aˈamu Jutaso hofɨko nje nɨngkwahwo nampohwosafoho. Hofɨko nje temtitofo mtaˈangofoho. Osoˈno hofɨko Anɨtuye aˈamu ne imoˈnyo soˈno nɨmoˈnɨngkohoho. U honɨngkano woˈnnyopontentesi u ngko Anɨtumo olo soˈno jomo ulahonɨˈmo Anɨtu kɨko nje aˈamu Jutaso hofɨko jɨje aˈamu ne imoˈnɨfitnneˈno kɨko ngkimo tɨkanomo nɨhumajo ose ulɨˈmnesohilo.
4 Nakwo aˈamu Juta hnˈnwi nakwo aˈamu Isɨlael sofe imuˈnwoho. Anɨtu kako nakumo nahwosopoˈmentiso osohwo kako nje aˈamu kuyoho nalonto kakoe yofe engo soˈnji yokumpohnˈnyo engo soˈnji netɨhwamentisofoho. Nakumo Anɨtu ole nalɨmento, Sekwo ngkimo nɨfohiˈnyoˈne olo honɨngkano lomo ifijo soˈno ngko wopɨngo waseloho'monnoho. Ose nalonto kakoe honɨngkano hungkuno nejapmmentisofoho. Nomˈneso olenoho. Kakoe yofe somneˈno kakoe tajo angomo hwomtame ulohofoˈne yahino wopɨngo nejapmmentisofoho. Yoˈmayo hungkunoso ne imoˈnone soˈno nalɨmentisofoho.
5 Neyakwosa sohwa hofɨko hwe engo hwafoho. Nakwoe temtitofo somtaˈni Anɨtu kakoe hwomu Kɨlais osohumo nefoˈmayoˈne uhwosopoˈmentiso sohwo kako aˈamu imoˈnɨmentisofoho. Anɨtu ne sohwo kako yoˈmayo hopiˈnonohino somo aho hulɨˈmemokosyohumawoˈnɨngkiso hweho. Osoˈno nakwo kakoe yofe hoˈnomayoso engolopohamo neˈno neˈnohini uyɨhwano. Nehopeho.

Hwe moyaˈmi hopiˈnono Anɨtu kakineˈno uhwosopoˈmentisofoho.

6 Aˈamu Juta fehohnjoso Anɨtumo sɨmeho muyoˈnjo soˈno ole wolantantaho. Anɨtuye hungkunoso ne mmoˈnonehoho ose wolantantaho. Oˈo, awonoho. Anɨtu

aʼamu Juta somo kakoe mehomi imoʼnyoʼne ko uhwosopoʼmentisoso fehohnjoso Jutafe temtitofo ko hi hofɨko kakoe aʼamu neʼmaho.
7 Apɨlohamɨye imu fehohnjo somo Anɨtu uhwononteso hofɨko Apɨlohamɨye aʼamu yofe uhwoeʼneʼmaho. Oʼo, Anɨtu Apɨlohammo ulɨmento, Jɨje hwomu Aisak kakoe imu osoʼnohini hofɨko jɨje temtitofo nefoho.
8 Anɨtu Apɨlohamɨye hwomu angaʼnohino sohuneʼno hungkuno ulahonɨngki kako hwomu angaʼno tɨpemaʼmentiso sohwo osohwo kako Anɨtuye mehomi hweho. I nomʼne tɨpemaʼmentiso oso hwa hofɨkoe imuso hofɨko Anɨtuye mehomiʼmaho.
9 Oso hungkuno Apɨlohammo ulɨmentiso hiso olenoho. Soswo angaʼno niyakolofɨhwosoʼno ngko asomo wapmmonnoho. Osohonta Sola kako hwomu aswo womaʼmontonoho. Ose ulɨmentisofoho.
10 Ihwoni. Aisak kako imoʼnonto kakoe ape Lepeka kako hufaʼu mehomi imoʼnɨmentisofoho. Oso hufaʼu mehomi sohwaʼuye kanɨngkwohwo afa hweho. Aisak huhwo sohwo kako nakwo aʼamu Juta hnʼnwiye neyakweho.
11 Oso hwomu hufaʼu Lepekafe sɨmehomjo mnawojo oso hwaʼumo Anɨtu kako kakoe huno mtaʼni hwomu angaʼnohino humo kakoe mehomi imoʼnyoʼne uhwosopoʼmentisofoho. Anɨtu kako oso hwomu sohwaʼu sikoe yahino wopɨngo somneʼno yano ulohmmentisoʼmaho. Oʼo, siko mmoʼnyo sohonta Anɨtu kako hwomu angaʼnohino sohumo kakoe mehomi imoʼnyoʼne uhwosopoʼmentisofoho. Osoʼno nakwo huno ole nayohi, Anɨtu kako aʼamufe yahino somneʼno huno mosyafɨsiyoʼnjo yonto aʼamu somo kakoe huno mtaʼni mtitofonto uhwosopewoʼnɨngkiso hweho.
12 Oso hwomo sohwaʼu siko mmoʼnyo sɨmeho moʼmo mnowentanjo sohonta Anɨtu Lepekamo ulɨmento, Oso hwomu sɨmoʼmjo sohumo nomʼne jɨje hwomu tɨfinjo sohwoe syoho ulohofiyoʼnehwo umoʼnɨmontonoho. Ose ulɨmentisofoho.
13 Anɨtuye hungkuno mtɨʼmokumentohofo sohwa hofɨko ole mtɨʼmokumentohofi, Anɨtu ole lɨmento, Ngko Aisakɨye hwomu tɨfinjo Jekoup oso huneʼno sɨmeho uyalokweno. I ngko kolaʼwehwo Isou sohuneʼno ngkilaho, ose lɨmentisofoho.
14 Oseso nakwo ole wolantantaho. Olo Anɨtuye yahino oleso ntoʼnohinɨʼmaho. Ose wolantantaho. Oʼo, awonoho.
15 Anɨtu Mousesɨmo ole ulɨmento, U ngko hwe fihuneʼno wopɨngo wakiloholʼmo ulɨʼmo u ngko kakimo wopɨngo uloholʼmnoho. U ngko kakineʼno hitoho wantoʼmtonoho.
16 Oseso hwe fihwo kako ole malonehoho. Ngko syoho wopɨngo iʼmeʼno Anɨtu kako ngkimo wopɨngo wantohoʼmontonoho. Ose malɨmnehono. Oʼo, Anɨtu kakoe huno mtaʼni mtitofɨhwosi aʼamumo wopɨngo uloholʼmontonoho.
17 Osoʼno Anɨtu kako hwe engo hwaho Ijip mokosyohumamentiso osohumo ole ulɨmento, Ngko kikimo olo hwaho Ijip osopo mokosyohumayoʼne kuhumajɨʼmentohefoho. Hwapɨngoso ngko kikimtaʼni nje aʼamu Isɨlael somo utɨmahmʼmeʼno kɨko yokumpohnʼnyo imoʼnɨngkohoji hahnʼnyo yohojoʼno ngko kikimo hwotoho kufeʼmo wokiyakoloʼmonnoho. Oseso aʼamu angoʼmeemjoso hofɨko nje yokumpohnʼnyoso nohonɨngkuji nje yofeso wohoʼnonɨmantɨfeho. Ose ulɨmentisofoho.
18 Oseso nakwo huno ole nayohoho. U Anɨtu kako hwe fihuneʼno ngko kakineʼno hitoho wantofono lɨhwosi u kakineʼno hitoho uloʼmontonoho. U Anɨtu kako nomʼne aʼamu huneʼno huno ole syafɨsyososo, Hwe fihwo kako yokumpohnʼnyo umoʼnono ose syafɨsyososo oso hwe huhwo sohwo kako yokumpohnʼnyo umoʼnɨmontonoho.

Olo hungkuno loso Anɨtuye sɨmeho tohinoʼnji hitoho ulofosoʼne

19 Oseso Anɨtu yoʼmayoso umoʼnono lonte soʼno oso hiso ne imoʼnɨwoʼnɨngkisofoho. Osoʼno aʼamu fehohnjoso ole wontantɨfeho. Nakwoe yahino wonyo iwoʼnɨngkuhwone soʼno Anɨtu kako yoka pehoʼno nalɨwoʼnɨngkohoho. Yoʼmayo

imoˈnɨwoˈnɨngkiso soˈno sɨmoˈmo Anɨtu kakoe huno yoˈmayoso umoˈnono lonte huno syafɨsyɨwoˈnɨngkiso osomo tɨhwo ulojaoˈmontolo.
20 Ose ntɨkujoˈno ngko ole ulɨmno, U, kɨko aˈamu hwahoponjo fihwosi Anɨtumneˈno yoka ujoso kɨko hopoenohintaho. Oseso hwakwontoho osohwo kako oso hwe mtɨˈmokoso osohumo ole ulɨmontolaho, Kɨko olo paˈnyo pehoˈno nɨmtɨˈmokumentohino hwoˈnto. Ose ulɨmontolaho.
21 Aˈamu hwakwontoho syohoˈnjo sohwo kako hwaho nomahwosi hwontoho nomˈne wosopayo hoˈnasiyoˈne mtɨˈmokuhwosi nomˈne sikinjo jopaho iwonto-fasiyoˈne mtɨˈmokososo wonyotaho. Oˈo, kako yoˈmayo kakoe huno mtaˈni mtɨˈmokiyoso u oso kako hwapɨngo hweho. Kakoe syohofoho.
22 Oso yahino oseso Anɨtu huhwoˈnjoho. Anɨtu aˈamu honɨngkano wonyo imotofo soˈno tohino womapɨfe lɨmentisofoho. Anɨtu kakoe yokumpohnˈnyoˈnji kakoe sɨmeho tohino osoˈnji utɨhwaˈnyopo ulɨkemokontentesi aˈamu somo tohino komoˈno uyɨhwonesohilo. Oˈo, Anɨtu kako oso aˈamu somneˈno hitoho ulofahonɨngki hon-tohumaho. I osoˈno hofɨko hahnˈnyo neˈno yahonɨngkofi Anɨtu kako tohino engo uyɨmentisofoho.
23 I Anɨtu kakoe yahino wopɨngo ujo ehontojwasiyoˈne soˈno Anɨtu kako aˈamu fehohnjo wopɨngo uloho'mneˈento uhwosopoˈmentiso somo nje yofe engo soˈnji nje yahino wopɨngo soˈnji mapitnneˈento imentisofoho. Hwapɨngoso oso hisoˈno nakuneˈno ntoˈno nto enesyohumaho.
24 Oso aˈamu wopɨngo uloho'mneˈento uhwosopoˈmentisoso nakwonoho. Oso hiso aˈamu Jutaˈnohiniˈmaho. Oˈo, aˈamu temtitofo kengo kengoˈnwoho.
25 Houseya sohumo Anɨtu hungkuno uyahonɨngki lɨmojo sohwo kako olo hungkuno loso aˈamu Jutaˈmaso, aˈamu temtitofo kengo somneˈno ole mtɨˈmokumentisofoho.
Anɨtu ole lɨmento, Hwe moyaˈmi hofɨko nje aˈamu Juta mmoˈnyoˈnjo somo ngko ole ulɨmonnoho, Sekwo nje aˈamu kuyoho.
Aˈamu ngko hofɨkimo sɨmeho muyoˈnjo sɨmoˈmo imentohe somo ole ulɨmonnoho, Ngko sekumo sɨmeho sejopalokweno.
26 Angoˈmeemjo aˈamu somo nje aˈamu kuˈmaho sɨmoˈmo ulɨmentohe oso angoˈmeemjo aˈamu somo ole ulɨmonnoho.
Ngko Anɨtu songo neˈno humayo sohwoˈniye aˈamu kuyoho.
Houseya ose mtɨˈmokumentisofoho.
27 I Aisaiya hwe nomˈnehumo Anɨtu hungkuno uyahonɨngki lɨmentiso sohwo kako aˈamu juta somneˈno ole mtɨˈmokumento,
Aˈamu Isɨlaelɨso hofɨko tafeponjo wosoho paˈnyo piˈnɨngo engo ko imoˈnɨfijo somtaˈni Anɨtu kako angaˈno angaˈnohino manefoho.
28 Hwapɨngoso aˈamu honɨngkano wonyoˈnjo somo Anɨtu hofɨkoe yahino wonyo soˈno hungkuno ulɨhwosi tohino komoˈno uyonefoho.
29 Oso hungkuno Aisaiya sɨmoˈmjo mtɨˈmokumentisoso olenoho.
Nakwoe Hwe Engo Anɨtu kako aˈamu ahwomomjo soˈnji hntokwaliyo yoˈmayo soˈnjimo mokosyohumawoˈnɨngkiso osohwo kako nakwoe temtitofo fehohnjo angaˈno angaˈnohino somneˈno wohumafe majoˈnjo yontentesi nakwo aˈamu hopiˈnono Isɨlael hnˈnɨmo Soutomˈnji Ngkumoula oso paˈnyo wae enaofɨhwonesohilo.
Aisaiya ose mtɨˈmokumentisofoho.

Aˈamu Isɨlaelɨso hofɨko hofɨkoe yahino wopɨngo somneˈno Anɨtuye aˈamu ne imoˈnaneˈentɨfi hofɨko syoho engo imentohofofoho.

30 Oseso nakwo pehofo lanehwono. Olenoho. Aˈamu temtitofo kengoso hofɨko nakwo Anɨtuye aˈamu ne imoˈnaneˈentɨfi syoho yokumpohnˈnyo imentohofoˈmaho.

O'o, hofɨko Jisasɨmo sɨmeho hi'ntnnono uyahonɨngkofi Anɨtu sekwo wopɨngo kuyoho ulɨmentisofoho.
31 I a'amu Jutaso hofɨko ole syafɨhu'mentohofi nakwo Anɨtuye honɨngkano hungkunomo nto'no inɨngkohwaso'no Anɨtu kako nakumo wopɨngo kuyoho wonalɨmontonoho. Ose syafɨsyontɨfi syoho engo ko imentohofo so'no Anɨtu kako wopɨngo kuyoho ose mulonehoho.
32 Hwapɨngoso hofɨko Jisasɨmo sɨmeho hi'ntnnono uyoso nakwolaho lontɨfi honɨngkano hungkuno osomo nto'no inɨngkuhwasi Anɨtuye a'amu ne umo'nano. Ose lɨmentohofofoho. Hofɨko oso sojo engkwosaho pa'nyoso Anɨtu honɨngkanopo ho'nahumentiso osomo entofomantɨfi pɨwahu'mentohofofoho.
33 A'amu Anɨtuye hungkuno mtɨ'mokumentohofo oso hwa hofɨko Jisasɨmne'no oso sojo homo somo ole mtɨ'mokumentohofi,
Upa'nɨmno. Oso hwaho ango Saiyon sopo sojo engkwosaho pa'nyo a'amu entofomayo'ne ho'nahumentohefoho.
Oso hopo sopo a'amu hofɨko entofomafɨkuji wopɨwesyantɨfeho.
I a'amu oso engkwosaho homo somo sɨmeho hi'ntnnono uyɨfijoso hofɨko wonɨmango munonehoho.
Jisasɨmne'no ose mtɨ'mokumentohofofoho.

10

A'amu Isɨlaelɨso hofɨko Anɨtu kakoe yahino wopɨngoso nto'no ma'mentohofo'maho.

1 U nje a'amu Anɨtumne'no uhu'mokuwo'nɨngkohofo soku, olo so'no nje sɨmeho wopɨngo nɨmo'nɨngkohoho. Ngko a'amu Isɨlaelɨso hofɨko Anɨtuye a'amu ne imo'nɨfitnne'enji Mpohumo jomo ne'no ulɨwo'nalokweno.
2 Ngko oso a'amu somne'no huno ole niyohoho. Hofɨko Anɨtuye yahino somo unɨngkowano ko lontɨfi oso'no hofɨko Anɨtuye yahino ne so'no huno muyofoho.
3 Anɨtu kako nakune'no a'amu wopɨngo imo'nɨfitnne'ento Jisas Kɨlais nakwoe hwaho lopo uhwatɨmentisofoho. A'amu Jutaso hofɨko oso homo somo sɨmeho muyo'njo yontɨfi huno ole syofɨsyalokwofo, Nakwo hi'nwi nakwo honɨngkano hungkuno somo ito'no inɨngkowasoso wopɨngo umo'nantanoho. Hwasyo ose syofɨsyalokwofo.
4 Nakwo huno ole nayohoho. Kɨlais kako honɨngkano hungkuno somo moi'wo esojwao'mentisofoho. Oseso a'amu kako Kɨlaisɨmo sɨmeho hi'ntnnono uyoso osohumo Anɨtu kako oso a'amu osohumo ulɨmontono, Kɨko wopɨngo hwosoho. Ose ulɨmontonoho.

Anɨtu kako hwe moya'mi hopi'nonohino somo utɨma'mo lalofoho.

5 Mouses hungkuno osohi so'no mtɨ'mokumentisofoho. A'amu fihwo kako Anɨtu kɨko wopɨngo hwosoho ntone'ento kako Anɨtuye honɨngkano osomo nto'no inɨngkowalofoho. Oso hungkuno homo somo hopi'nono nto'nohini inɨngkawe sohwo'manji kako songo ne'no nohumantɨhwone hweho.
6 I oso'no a'amu Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono uyoso osohumo Anɨtu kako wopɨngo hwosoho ose ulɨmontonoho. Oso hwe huhwo sohwo kako huno ole mosyafɨsyonehoho. Kɨlais nakumo nefo'mayo'ne ahwomo mta'ni tɨhwo wosɨtɨmamontolo.
7 A'amu poyo pe'nnyo hwahomo'mo humalofoso Kɨlais pe'nɨmentiso osohumo tɨhwo utɨma'montolo. Ose mosyafɨsyonehoho.
8 O'o, Anɨtuye hungkunoso sekumo mose'maso'maho. A'amu Anɨtuye hungkuno mtɨ'mokumentohofo sohwa ole mtɨ'mokumentohofi, Anɨtuye hungkunoso sekwo'nji weho. Sekwoe hunomo sɨmehomo weho. Oso hungkuno mnawojo loso

olenoho. Sekwo Kɨlaisɨmo sɨmeho hi'ntnnono uyɨmno. Oso hiso'no nakwo ne'no losetɨhwawo'nɨngkuhwono.

9 Olenoho. Kɨko nom'ne a'amu somo ole uso, Jisas sohwo nje Hwe Engo hweho, ose ulohoji Jisas nakwoe wonyo'ne poyo pe'nɨmentiso osohumo Anɨtu kakimo pi'nɨmo nta'ni apa'no songo ulɨka'mentiso oso homo somne'no sɨmeho hi'ntnnono uyohoji'manji Anɨtu kako kikimo asomo wokitɨma'montonoho.

10 Nakwo Anɨtu kakimo sɨmeho hi'ntnnono uyɨhwaso'no Anɨtu kako ole wonalɨmontonoho, Sekwo nje mehomi wopɨngo ne kuyoho. Nakwo nakwoe mango'nji Anɨtu kakoe hungkunoso nom'ne a'amu somo lutɨhwehwaso'no Anɨtu kako nakumo asomo netɨmanefoho.

11 A'amu Anɨtuye hungkuno mtɨ'mokumentohofo sohwa ole mtɨ'mokumentohofi, U, a'amu Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono uyoso sohwo kako Anɨtuye sɨmanopo lohofɨhwosi kako wonɨmango munonefoho. Ose mtɨ'mokumentohofofoho.

12 Anɨtu kako nakwo a'amu Juta'nji Ngkɨlik oso'nnonji nakwo temtitofo kengo kengo hn'nɨmo nahonɨwo'nɨngkisoso Anɨtu kakimo u'mayo'ne yahinoso afa'nohino nahonɨwo'nɨngkisofoho. Oseso nakwo a'amu hopi'nonohino hn'nwiye hwe engo anga'nohinoso Anɨtuyoho. A'amu anga'no anga'nohinoso Anɨtumo fonefo'maho ulɨkujo'no kako yahino wopɨngo wonyoangkafo uloho'montonoho.

13 A'amu Anɨtuye hungkuno mtɨ'mokumentohofo sohwa ole mtɨ'mokumentohofi, Nakwo a'amu hopi'nonohino hn'nwi nakwo nakwoe Hwe Engo Kɨlaisɨmo fonefo'maho ulɨhwaso'no kako wonefo'ma'montonoho. Nonefo'mahwosi kako asomo netɨmanefoho.

14 A'amu hofɨko Jisasɨmo sɨmeho hi'ntnnono muyo'njoso hofɨko kakimo jomo mulɨfitnnehofo. A'amu hofɨko Jisasɨye hungkuno mupa'nyo'njoso hofɨko oso hungkuno homo somo sɨmeho hi'ntnnono muyɨfitnnehofo. A'amu nom'neso hofɨko nom'ne a'amu somo Jisasɨye hungkuno molutɨhwayo'manji u oso a'amu hiso hofɨko hungkuno homo somo mupa'nɨfitnnehofo.

15 Anɨtu kako Jisas Kɨlaisɨmne'no hungkuno wopɨngo nom'ne a'amumo lutɨhwayo'ne somo molɨhwajiyo'manji oso a'amu hiso hofɨko molɨku'mopitnnehofo. A'amu Anɨtuye hungkuno mtɨ'mokumentohofo sohwa ole mtɨ'mokumentohofi, A'amu Anɨtuye hungkuno lɨku'mofo'njo sohwafe hungkunoso upa'nɨfitnne'no hofɨko oso a'amu huhwo sohwamo utɨmafɨkuji nakwo'nji fosyohumamno, ulantɨfeho. Ose ulɨkuji hofɨkoe yofe woho'nomantɨfeho.

A'amu Isɨlael fehohnjoso hofɨko Anɨtuye hungkuno wopɨngo somo tɨfi nto'no minɨngkayo'njofoho.

16 I oso'no a'amu pi'nɨngo engoso hofɨko Anɨtuye hungkuno wopɨngo upa'nontɨfi hofɨko sɨmeho umentohofo'maho. Aisaiya ole mtɨ'mokumento,

U Hwe Engofo, a'amu nakwo hungkuno ulahonɨngkuhwoni oso hungkuno homo somo sɨmeho hi'ntnnono tɨhwo uyɨmaho. O'o, awonoho.

Aisaiya ose mtɨ'mokumentisofoho.

17 Oso'no nakwo huno ole nayohi, Sɨmo'mo nakwo Anɨtuye hungkuno upo'nɨngkuhwasi tɨfi oso hungkuno hiso sɨmeho hi'ntnnono wonelɨkafono. Nakwo Kɨlaisɨmne'no hungkuno wopɨngo upo'nontani nakwo Anɨtumo sɨmeho uyalokuhwono.

18 Oseso ngko ole waselohonɨmonne'no yohono. Hofɨko Anɨtuye hungkuno wopɨngoso mupa'nɨmmentohofofoho. O'o, hofɨko nto upa'nɨmentohofofoho. A'amu Anɨtuye hungkuno mtɨ'mokumentohofo sohwa hofɨko ole so'no mtɨ'mokumentohofi,

A'amu Anɨtuye hungkuno lɨku'mofo syoho'njo sohwafe mampahoso ango'meemo ho'nɨmentisofoho.

Oseso olo hungkuno loso ango hopi'nonohino soponjoso nto mj+pa'n+mmentohofofoho.
Ose mt+'mokumentohofofoho.
19 Oso'no ngko nom'ne hungkuno waselohon+monne'no yohono. A'amu Is+lael+so oso hungkuno homo somo nupa'nont+fi neso huno nto'no mosyaf+hu'mmentohofotaho. O'o, oso'ne'maho. Hof+ko huno nto'no syaf+hu'mentohofofoho. Oso hiso'no An+tu kako Mouses+mo hungkuno uyahon+ngki Mouses kako ole mt+'mokumento,
Sekwo nje hungkunomo haloho maposo'njo imentohofo so'no ngko a'amu kengo kengo somo nje hungkuno uy+'mo.
Wop+ngo ulohohm'me'no nohon+ngkuji sekwoe s+meho tohino wasemn+montonoho.
Ngko a'amu huno'maso osomo ut+mahm'me'no nohon+ngkuji sekwo yoka wolant+feho.
Mouses olo hungkuno loso ose mt+'mokumentisofoho.
20 I Aisaiya kako olo hungkuno loso yoloho joso'no iyoho imentiso'maho. O'o, olo hungkuno loso yokumpohn'nyo l+mento,
A'amu ngkine'no huno mosyaf+siyo'njoso hof+ko ngkine'no haf+hafe mat+pewo'n+ngkiyohofoso olohonta hof+ko ngkimo nto t+penohon+ma'n+ngkohofo.
A'amu nom'neso hof+ko ngkine'no nom'ne a'amu somo mulohon+wo'n+ngkiyohofo oso'njo ut+hwa'nyopo i'mofapmmentohefoho.
Ose l+mentisofoho.
21 I oso'no An+tu a'amu Is+lael somne'no ole l+mento, Engolopohamo ngko a'amu somne'no womotohul+j+syosyohumamonji ajape ulohofahon+ngko hof+ko nje hungkunomo hwotoho n+fent+fi hohujo ikinjan+mof+wo'n+ngkohofofoho. Aisaiya ose mt+'mokumentisofoho.

11

An+tu kako a'amu Is+lael fehohnjo somo wop+ngo uloho'mentisofoho.

1 Oseso ngko ole waselohon+monne'no yohono. A'amu Is+lael somo An+tu uh-wosopo'mentiso oso hof+ko An+tune'no hohujo ikinj+mofahon+ngkofi An+tu kako oso a'amu homo somo wae n+hu'nahone yao'mentisotaho. O'o, awonoho. N+hu'nahone'maho. O'o, ngko huhwo'ni a'amu Is+lael hwo'nyoho. Ngko Ap+loham+ye imu hwo'nyoho. Ngko kakoe kakwo'yohwo Jekoup+ye hwomu Mpenyamin+ye temtitofo mta'ango hwo'nyoho.
2 A'amu Is+lael hohonta An+tu nahwosopo'mentiso hn'n+mo An+tu kako moho'nonafefoho. Hwe fihwo Ilaija sohumo An+tu hungkuno uyahon+ngki kako a'amu Is+lael somne'no hungkuno yokumpohn'nyo ul+mentiso so'no sekwo huno seyohoho. Kako An+tumo ole ul+mento,
3 Hwe Engo sohwosi, a'amu sohwamo j+je hungkuno uyahon+ngki l+motofo oso hwamo nom'ne a'amuso fonjosyalokwofo. A'amu kikine'no yahu fonjokisasiyo ijempohoso wonyo nto imokumalofo. Oso'no ngko anga'nohino sohwo'ni humanji kikine'no s+meho kijopalokweno. I oso'no hof+ko ngkimo wofonjon+syant+fe'no hof+ko ngkine'no haf+hafe nt+peent+kwofo. Ose ulahon+ngki
4 An+tu kako kakine'no aku hungkuno pehofo ul+mentono. An+tu ole ul+mento, K+ko'nohin+'maho. O'o, ngko a'amu *sefen tausen* (7,000) osomo mokosyohumaleno. Hof+ko oso hwasyo an+tu Mpal sohune'no hwomtame mulohof+wo'n+ngkiyohofo. O'o, hof+ko ngkimo s+meho ntopalokwofo. Ose ul+mentisofoho.
5 Olohonta oso pa'nyoso An+tu kako yalofoho. A'amu Juta anga'no anga'nohino somo An+tu kako hitoho ulofahon+ngki kako nakumo kako'ntnne nonahwosopento wop+ngo nelohofahon+ngki nakwo kakoe a'amu nehn'nwi humalohwono.

6 I nakwo nakwoe hon+ngkano wop+ngo imotohwone so'no nah-
wosopo'mentiso'maho. O'o, nakwoe hon+ngkano wop+ngomne'no nahwosopenten-
tesi u kako nakumne'no wop+ngo monalohofe'nesohilo. O'o, nakwoe yokumpohn'nyo
so'no nahwosopehwonesohilo. Ose'manji An+tu nalohofososo ne ane'nesohilo.
7 Oso'no nakwo pehofo lanehwono. Olenoho. A'amu Is+lael fehohnjo hof+ko
ole hwasyo syaf+sy+wo'n+ngkohofi, Nakwo hon+ngkano hungkunomo ito'no
in+ngkowaso'manji An+tu kako nakumo ole wonal+montonoho, Sekwo wop+ngo
kuyoho. Ose wonal+montonoho. Oso'no oso hwasyo huno hiso syaf+syont+fi
hof+ko syoho engo yalokwofo. I oso'no An+tu kako'ntnne uhwosopo'mentiso
osomnohini An+tu kako wop+ngo kuyoho ul+montonoho. I a'amu nom'neso hof+ko
An+tuye hungkuno somo haloho maposo oso a'amufe s+mehoso yokumpohn'nyo nto
imo'n+maho.
8 Oso hiso'no a'amu An+tuye hungkuno mt+'mokumentohofo sohwa a'amu juta
somne'no olo so'no mt+'mokumentohofi,
Hof+koe huno s+meho osomo An+tu kako saho hopa kuwojahon+ngki nakwo
hungkuno hof+kimo ulahon+ngkuhwoni hof+ko haloho mupa'nyo'njo yont+fi
muhwonyo'njo imentohofofoho.
Oseso oso mta'angoso oso yahinoso ne'no mj+mo'n+moponto olohonta ne'no weho.
Ose mt+'mokumentohofofoho.
9 Ihwoni. Mote sohwo hofoyomo wosopayo uhwononto wan+mo lonto nomanteso
oso hofoyo huhwo sohwo poyo umokumontonoho. Oso pa'nyoso hwe yofe engo'njo
Ntefit kako huhwo a'amu Juta somne'no olo so'no nto mt+'mokumentisofoho.
A'amu Jutaso hof+koe wosopayo engo nonont+fi hof+koe yo'mayo ho'yango wop+ngo
somo uhwononto+fi ole syaf+sy+wo'n+ngkohofi, Ihwoni, An+tu kako nakumo
wop+ngo nelohofalofoho.
Ose nalohofonto wop+ngo kuyoho nelalofoho.
Oso hunoso hwasyo syaf+sy+wo'n+ngkohofo hiso hofoyo hopa wonyo umoku-
montonoho.
10 Hof+koe t+moso s+kwo'mjoho imo'n+ngkuhwosi hof+ko yo'mayo somo t+mo nto'no
muhwon+fitnnehofo.
Yo'mayo tango u'masoso hof+koe hano uyoso engkulo engkulokano wowant+feho.
Ntefit oso hungkuno hiso a'amumo yo'mayo wop+ngo An+tu uyonte somne'no
s+monyo ko yont+fi kakoe hungkuno ne so'no haloho maposo'njo somne
mt+'mokumentisofoho.

An+tu a'amu temtitofo nom'ne somo kako'ntnne ut+ma'montonoho.

11 I oso'no ngko hungkuno nom'ne waselohon+monne'no yohono. A'amu Ju-
taso hof+ko An+tuye hungkunomo haloho mapososo'no hof+ko p+wahu'mentohofoso
n+hu'nahone p+wahu'mentohofotaho. O'o, n+hu'nahone'maho. Oso a'amu Jutaso
hof+ko An+tuye hon+ngkano wop+ngo somo ito'no min+ngkayo'njo yont+fi som-
peeo'mentohofo so'no An+tu a'amu temtitofo kengo somne'no kakoe mehomi ne
imo'n+ngkujo'no kako asomo ut+mayo'ne joho ulalofoho. An+tu a'amu kengo
somo wop+ngo ulohofontan+ngkuhwosi a'amu Jutaso hof+ko nuhwon+ngkuji hof+ko
s+meho tohino umn+ngkuhwoso'no hof+ko An+tumne'no huno apa'no syaf+sy+kujo'no
An+tumo apa'no u'mayo so'no hi umo'n+montonoho.
12 A'amu Jutaso hof+ko hon+ngkano wonyo imentohofo so'no An+tu kako
a'amu kengo somo wop+ngo ulohofalofoho. A'amu Jutaso hof+ko An+tumne'no
hohujo ikinjaofahon+ngkofi a'amu kengoso hof+ko An+tune'no huno wop+ngo
t+pema'mentohofofoho. Oseso a'amu Jutaso hof+ko An+tune'no huno apa'no
syaf+sy+kuji asomo i'mofap+kujo'no An+tu kako nakwo a'amu hopi'nonohino hn'n+mo
kako wop+ngo m+kun+mposo engo wonaloho'montonoho.

13 Sekwo aˈamu temtitofo kengo mtaˈango soku sekwo upaˈnɨmno. Anɨtu kako
ngkimo aˈamu temtitofo kengo kengo sokumo kakoe hungkuno lɨkuˈmofoˈno syoho
ntapmmentiso soˈno olo syoho hilo soˈno ngko hi numoˈnɨngkahonɨngki yalokweno.
14 Ngko olo syoho hiloso yonji ole syofɨsyalokweno, Sekwo temtitofo kengo kengo
soku Anɨtuye hungkunomo upaˈnɨngkuji sɨmeho uyɨkujoˈno Anɨtu kako wopɨngo
waseloho'montonoho. I aˈamu Jutaso oso homo somo sehonɨngkuji hofɨko huno ole
wosyofɨsyantɨfeho. Aˈamu kengoso hofɨko nakwoe Anɨtuˈnjopo humafitnnohontɨfi
hofɨko apaˈno Anɨtumo sɨmeho uyɨfitnneˈno Anɨtuye hungkuno losetɨhwahmˈmeˈno
aˈamu Juta angaˈno angaˈno Kɨlaisɨmo sɨmeho uyantɨfeho.
15 Anɨtu kako aˈamu Juta somneˈno hohujo weˈenehwo ikinjaofonto aˈamu temtitofo
kengo kengo mtaˈango somo nomanto kakoˈnji sɨmeho afa inalokwofo. Osoˈno tɨfi
noˈmo aˈamu Jutaso hofɨko Anɨtumo apaˈno sɨmeho uyɨkujoˈno Anɨtu kako hofɨkimo
asomo utɨmayoso aˈamu poyo peˈnontɨfeso songo ulɨkafo oso paˈnyofoho.
16 Nakwo aˈamu Juta hnˈnwiye yahinoso olenoho. Nakwo wosopayo iloho yontani
oso wosopayo sɨmoˈmjoso Anɨtumo uyɨwoˈnɨngkuhwonefoho. Osoˈno nakwo oso
wosopayo tɨfinjo nɨwoˈnɨngkuhwoneso oso hiˈnji Anɨtuyefoho. Oso iyo pmpongo hi
oso hi Anɨtuyeˈmanji u oso pamo hopiˈnonohinoso kakoefoho.

17 Pahnnɨmo hungkuno upaˈnɨmno. Anɨtu kako kakoe syohopo iyo angaˈnohino
wopɨngoso hulɨmentisofoho. Oso iyo homo somjo pamo fehohnjoso Anɨtu kako
wae yaofonto weˈmtaˈango iyo pamo nomanto oso kakoe syoho soponjo iyo somo
mufohuˈmentisofoho. Oso ipamo weˈmtaˈango mufohuˈmentiso huhwo sohwo kako
oso iyo syoho soponjo sohuntaˈni afofo manto ne engo intoˈnɨmentisofoho. Oso iyo
syohoponjoso hwapɨngoso Apɨlohamɨyoho. Iyo pamo weˈmtaˈangoso sekwo aˈamu
temtitofo kengo kengoˈmtaˈango sokuneˈno lalokweno.
18 Sekwo aˈamu temtitofo kengo kengoˈmtaˈango soku Anɨtu kako oso iyo ne
somo sekumo masefohuˈmentisofoho. Osoˈno sekwo aˈamu Juta somneˈno sitofo
ulɨkutoho. Sekwo sokumo aˈamu Juta sofe hofiyakumtaˈni afofo malokwofo. Sekwo
soku hwapɨngo kuˈmaho. Oˈo, sekwo soku pamo kuyoho.

19 Osoˈno sekwo ole wolantɨfitaho. Anɨtu kako aˈamu Juta fehohnjo somo iyo
pamo paˈnyo somo wae yaofonto oso homo somo Anɨtu kako nakumo asomo mon-
afohotoˈmentisofoho. Ou monafohotofoˈneso hofɨkimo wae yaoˈmentisofoho. Ose
wolantɨfitaho.
20 Oˈo, oseˈmaho. Hofɨko Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono muyɨmmentohofo soˈno
wae yaoˈmentisofoho. I osoˈno sekwo aˈamu temtitofo kengo soku, Anɨtumo
sɨmeho hiˈntnnono uyalokwofo soˈno kako sekumo hofɨkoe pijohino osopo mesehu-
matɨˈmentisofoho. Osoˈno sekwo yokumpohnˈnyo imoˈnɨngkutoho. Olo soˈno sekwo
iyoho wasenono.
21 Anɨtu kako aˈamu Juta ipamo ne paˈnyo somo wae yaoˈmentiso oso hopaso sekumo
wae yasemofonoho. Sekwo yokumpohnˈnyo imoˈnɨngkutoho.
22 Oseso nakwo Anɨtu aˈamumneˈno hitoho ulofo soˈnji sɨmeho tohino umnyo soˈnji
uhwonɨngkuhwono. Yoˈmayo Anɨtu iwoˈnɨngkisoso itoˈnohinofoho. Aˈamu Anɨtuye
yahino wopɨngo somneˈno ulɨkoˈmaˈmentohofo somneˈno Anɨtu kako hofɨkineˈno
sɨmeho tohino engo umnalofoho. I osoˈno sekwo sokuneˈno Anɨtu sekuneˈno hitoho
ulofalofoho. I sekwo kakineˈno hitoho selofɨhwasoˈno Anɨtu kako sekuneˈno hitoho
neˈno uloˈmontonoho. U, sekwo kakineˈno sɨmeho muyɨkujoˈno u sekwo hokumo wae
weesemoˈmontonoho.
23 Oseso aˈamu Juta somo Anɨtu wae yaoˈmentisoso hofɨko Anɨtu kakineˈno
sɨmeho hiˈntnnono apaˈno uyɨkujoˈno Anɨtu kakoe iyo syohoponjo somo apaˈno
womɨfohuˈmontonoho. Ou, Anɨtu kako hofɨkimo asomo mufisyososo kako hoponoho.

24 Sekwo aˈamu temtitofo kengo soku sekwo weˈmjo iyo pamo paˈnyo kuyoho. Osokumo Anɨtu kako nosemanto sekumo kakoe syoho ne soponjo iyo somo masefohotoˈmentiso kuyoho. Oso iyo hiso sekwoe hwapɨngopontaˈangoˈmaho. Osoˈno Aˈamu Jutaso hofɨko oso iyo ne somtaˈangoso hofɨkimo apaˈno hofɨkoe hwapɨngo sopo apaˈno ufohotofoso syoho engoˈmaho.

Anɨtu kako aˈamu hopiˈnonohino somneˈno hitoho ulofalofoho.

25 Nje aˈamu Anɨtumneˈno uhuˈmokuwoˈnɨngkohofo soku, olo hungkuno hiyasoˈmo woˈnnyo soˈno sekwo huno ntoˈno mosyafɨsiyoˈnjo ifitnnoho. I sekwo sekwoe yofe mohoˈnomaˈnɨfitnnehonji hungkuno hiso utɨhwaˈnyopo ujwo ehontojwasyɨˈmo waselɨmonneˈno yohono. Hungkuno hiso olenoho. Aˈamu Juta fehohnjoso hofɨko Anɨtuneˈno nakwolaho lontɨfi hohujo ikinjɨhumamentohofofoho. Hofɨko ose ikinjɨhumahonɨngkofi Anɨtu kako aˈamu temtitofo kengo kengo somtaˈni angaˈno angaˈnohino uhwosopoˈmentisoso hofɨko Anɨtumo sɨmeho uyɨmopalokwofo.

26 Osoˈno Anɨtu uhwonososo aˈamu temtitofo kengo mtaˈango uhwosopoˈmentisoso kakineˈno sɨmeho nto uyɨkujoˈno hopoenohini uhwonɨngkuhwosi kako oso aˈamu Juta hopiˈnonohino somo asomo utɨmaˈmontonoho. Anɨtuye hungkuno mtɨˈmokumentohofo sohwa ole mtɨˈmokumentohofi,

Aˈamu Juta mtaˈango angaˈnohino fihwo kako nakwoe wonyo somtaˈni isɨhutofonemayoˈne iˈmofaponefoho.

Kako iˈmofapɨhwosi aˈamu Isɨlael Jekoupɨye imu hofɨkoe yokumpohnˈnyo yahino wonyoso wae yaofonefoho.

27 Hohonta aˈamu homo somo Anɨtu sekwoe wonyoso wae weesemoˈmonnoho selɨmentoheso olohonta nto iˈmofapohoho.

Sekwoe wonyoso wae nto yasemofohono.

Ose mtɨˈmokumentohofo.

28 Aˈamu Jutaso hofɨko Anɨtuye hungkuno wopɨngo somneˈno nakwolaho lontɨfi Anɨtuye mangohwa imoˈnɨmentohofofoho. Ose imoˈnɨngkahonɨngkofi sekwo aˈamu temtitofo kengo mtaˈango soku Anɨtuye aˈamu ne imoˈnalokwofo. I osoˈno Anɨtu aˈamu Juta somo hohonta kakoˈntnne uhwosopoˈmentiso osoˈno kako hofɨkoe hofiyakwosamneˈno syafɨsyonto kako apaˈno asomo utɨmaˈmonteˈno yalofoho.

29 U Anɨtu kako aˈamu somo wopɨngo uloholˈmo losoˈmanji u kako oso aˈamu homo somo wopɨngo uloholˈmontonoho. Hwapɨngoso Anɨtu kakoe hunoso mɨkwesyafɨsyonehoho.

30 Hohonta aˈamu Jutaso hofɨko Anɨtuye hungkunomo inɨngkowentanɨngkofi sekwo aˈamu temtitofo kengo soku Anɨtuye hungkunomo haloho maposoˈnjo imotofofoho. I olohonta aˈamu Jutaso hofɨko Anɨtuye hungkuno haloho maposoˈnjo yahonɨngkofi Anɨtu kako sekuneˈno hitoho ulofahonɨngki kako sekumo wopɨngo selohofalokuso soˈno sekwo kakoe hungkuno somo sɨmeho wopɨngo uyalokwofo.

31 Oso paˈnyoso aˈamu Juta haloho maposoˈnjo somneˈno Anɨtu hitoho ulofɨhwosoˈno hofɨkoe honɨngkano wonyoso nohoˈnaofɨkujoˈno Anɨtu kako sekwoˈnji hofɨkimo wopɨngo waseloholˈmontonoho.

32 Sekwo aˈamu hopiˈnonohino sokumo oso haloho maposo yahino sohwo kako sekumo yokumpohnˈnyo semokosyohumaho. Hwapɨngoso Anɨtu kako aˈamu hopiˈnonohino sokuneˈno haloho maposoˈnjo kuyoho ko selonte soˈno kako kakoe hitoho ulofososo aˈamu hopiˈnonohino soˈno ujo ehontojwasiyoˈnefoho.

Nakwo Anɨtuye yofe wohoˈnomano.

33 Ihwoni. Nakwoe Anɨtu kako yanoˈnohino hweho. Kakoe hunoso nɨhuˈno mɨkunɨmposoˈnjo hweho. Nakwo aˈamu hwahoponjo hnˈnwi kakoe huno hwapɨngo somo pipi wotɨpemantanto. Oˈo, nɨhuˈno awonoho. Anɨtu kako yoˈmayo

hopi'nonohino so'no hungkuno mtitofɨwo'nɨngkiso so'no nakwo huno nayoso pipilo. Awonoho.
34 A'amu Anɨtuye hungkuno mtɨ'mokumentohofo sohwa ole mtɨ'mokumentohofi,
Nakwoe Hwe Engo Anɨtu sohwoe huno oso pa'nyoso huno tɨhwo uyohoho. Anɨtumo huno tɨhwo umasoto.
35 Anɨtu kako yo'mayo hopi'nonohinoso hwapɨngo hweho.
I oso'no a'amu fihwo kako ole loso ngko Anɨtumo peho u'me'no wontapmmontolo.
Aku ngkimo ntapeso, o'o, awonoho.
36 Anɨtu kako yo'mayoso hwapɨngo hweho. Kako yo'mayo hopi'nonohinoso mokosyohumaho. Anɨtu kako yo'mayo hopi'nonohino somo kanɨngkwohweho. Oso'no nakwo Anɨtu kakoe yofeso engolopohamo ne'no woho'nomehwano. Oso hungkunoso nehopeho.

12

Nakwo nakwoe a'apahoso Anɨtumo uyano.

1 Nje a'amu soku, Anɨtu kako nakune'no hitoho ulofɨwo'nɨngkiso so'no kako nakumo wopɨngo nalohofɨwo'nɨngkiso so'no ngko sekumo hungkuno yokumpohn'nyo waselɨmonne'no yohono. A'amu hofɨko Anɨtumne'no yahu fonjokisahumotofo hopaso sekwo sekwoe fosyohumayo a'apaho sɨmeho huno oso yo'mayo hopi'nonohinoso Anɨtumo uyɨmno. Uyɨkujo'no sekwo kakine'no yahino ito'nohino fiyɨmno. Yo'mayo wonyo jɨje sɨmeho umo lonteso monje yasyɨkuji sekwo Anɨtuye sɨmeho wopɨngo umokiyo'ne oso'nohini fiyɨmno. Yo'mayo iwo'nɨngkohofoso kakine'no kaki'no syafɨsyɨkuji fiyɨmno. Anɨtumne'no hwomtame ulohofo yahino neso osohifoho.
2 Sekwo soku, a'amu Anɨtumo sɨmeho muyo sofe yahino pa'nyoso sekwo ikutoho. O'o, awonoho. Sekwoe huno wonyo hohontajoso iwolo'mokukuji sekwo nom'ne kengo hopa umo'nantɨfeho. Oso hiso Anɨtu kako sekumo huno wopɨngo sejapɨhwoso'no a'amu kengo pa'nyo umo'nantɨfeho. Ose ikuji Anɨtuye yahino wopɨngo so'no huno seyɨhwosi inɨngkakuji yahino hiso'no Anɨtu kakoe sɨmeho wopɨngo umo'nyo'ne so'no huno waseyono.

Anɨtu kakoe yokumpohn'nyo'nji kakoe huno wopɨngo so'nji yo'mayo yo'mayo so'nji nejapɨwo'nɨngkiso so'no nakwo kakine'no syoho yokumpohn'nyo uyano.

3 Ngko sekwo anga'no anga'nohino sokumo Anɨtu kako ngkimo nɨfo'mawo'nɨngkiso so'no waselɨmonne'no yohono. Sekwo huno sekune'nohini ole syafɨhu'nɨngkutoho. Ngko yo'mayo somo yakolo'nnyo hwo'nyoho. Oso'no sekwo huno ose syafɨhu'nɨngkutoho. O'o, sekwo huno ole fɨsyafɨhupmno. Nje yo'mayo yahino wopɨngoso ngkinta'ango'maho. O'o, Anɨtu mta'angofoho. Oseso sekwo sekwoe yofe moho'noma'nyo'njo ikuji sekune'no huno ito'no fisyafɨhu'nɨmno.
4 Nakwo huno wosyofɨsyano. Nakwoe a'apahoso yo'mayo kengo iyo'neso kengo kengo wo'nnyofoho. Sɨfe a'apaho tɨmo sɨmeho huno oso yo'mayo hiso syoho kengo kengo iwo'nɨngkisofoho.
5 Oso hopaso nakwo a'amu Jisas Kɨlaisɨmo sɨmeho wopɨngo uyɨwo'nɨngkuhwone hn'nwi nakwo Kɨlaisɨye a'apaho fehohnjɨ'nyoho. Nakwo a'amu kengo kengo hn'nwiye a'apahoso anga'nohino pa'nyofoho. I oso'no nakwo nakwoe syohoso kengo kengo wo'nnyoso fo'ma'nyo'nefoho.
6 Anɨtu kako nakwo a'amu anga'no anga'nohino hn'nɨmne'no huno syafɨsyonto syoho kengo kengo somne'no yokumpohn'nyo nejapmmentisofoho. Anɨtu kako a'amu fihumo kakoe hungkuno uyahonɨngkuhwosi hungkuno hiso ujo'ne syoho uyososo sohwo kako oso syoho hiso'no kakoe sɨmeho hi'ntnnono ae uyokisosaweso oso hopa ulono.

7 U aʼamu fihwo kako homnɨngkwaʼwehwosamo yoʼmayo soʼno ufoʼmayoʼne syoho hiʼnjohwoʼmanji u, oso syoho hisoʼno umoʼnɨngkuhwosoʼno kako ufoʼmano. U aʼamu fihwo kako nomʼni hwamo lutɨhwayo syoho hiʼnjo hwoʼmanji kako oso syoho soʼno umoʼnɨngkuhwosoʼno hofiyoʼno wolutɨhwano.
8 U aʼamu fihwo kako nomʼnimo usosofitofoʼne syoho hiʼnjo hwoʼmanji kako oso syoho hisoʼno umoʼnɨngkuhwosoʼno hofiyoʼno usosofitofono. U aʼamu fihwo kako nomʼni aʼamu somo umofonyo iyoʼnjo somo yoʼmayo uyo syohoʼnjo hwoʼmanji oso syoho hisoʼno umoʼnɨngkuhwosoʼno kako sɨmeho wopɨngoʼnji uyono. U aʼamu fihwo kako aʼamumo mokosyohumayoʼne syoho hiʼnjo hwoʼmanji oso syoho hisoʼno kako umoʼnɨngkuhwosoʼno kako aʼamu somo hofiyoʼno womokosyohumano. Aʼamu fihwo kako konɨngkwaʼwehuneʼno hitoho ulofɨhwosoʼno ufoʼmano. Oso hisoʼno kako sɨmonyo ihwosi kakimo ufoʼmano.

Aʼamu somo sɨmeho uyo yahino neso olenoho.

9 Sekwo nomʼne aʼamu somo sɨmeho uyano lɨkujoso mangoʼnohini lɨkutoho. Oʼo, sɨmeho nehopi uyɨkuji ufoʼmapmno. Sekwo yahino wonyo somneʼno hohujo ikinjaofɨkuji yahino neʼnjo wopɨngo somo aho yokumpohnʼnyo fɨkesyohumamno.
10 Sekwo nomʼne aʼamu somneʼno nelaʼwehwo Jisas sɨmeho nejapɨwoʼnɨngkiso hopaso sɨmeho afa ntoʼno finɨmno. Sekwo nomʼne aʼamufe yofe hoʼnomafɨkuji sekwo hofɨkineʼno hwahopo pawomno.
11 Sekwo nakwoe Hwe Engo Anɨtu sohwoe syoho soʼno semoʼnɨngkuhwosoʼno oso syoho hiso yokumpohnʼnyo fiyɨmno. Poʼnɨfo imoʼnɨngkutoho.
12 Yoʼmayo soʼno Anɨtu wosejapmmo nalɨmentiso soʼno maneʼeno lɨhwasi sɨmeho wopɨngoʼnji humehwasi wohontohumentɨhwano. Yoʼmayo tango seʼmahwoso soʼno sekwo yokumpohnʼnyo filohopmno. Engo lopahomo sekwo Mpohwo Anɨtumo jomo ulɨkuno. Oso yahino homo somo aho yokumpohnʼnyo fɨkemokosyohumamno.
13 Anɨtuye aʼamu neso hofɨko yoʼmayo soʼno umofonyo ikujoʼno sekwo hofɨkimo komoʼno ufoʼmapmno. Aʼamu ango kengoponta'angoso hofɨko sekumo seʼmafɨkujoʼno sekwo hofɨkimo wopɨngo ulohofɨkuji sekwoe angomo hofiyoʼno utɨmapmno.
14 Aʼamu sekumo wonyo selohofɨwoʼnɨngkohofo somneʼno sekwo hofɨkineʼno Anɨtu kako hofɨkimo wopɨngo ulohofoʼne jomo ulɨmno. Sekwo Anɨtumo hofɨkimo wonyo ulohofoʼne jomo nulɨkutoho. Oʼo, wopɨngo ulohofoʼne jomo ulɨmno.
15 Aʼamu somo yoʼmayo wopɨngo uʼmante soʼno Anɨtumneʼno sɨmonyo yalokwofo soʼno sekwo hofɨkimo sɨmonyo fɨjoʼnɨlohopmno. U aʼamu somo yoʼmayo tango uʼmante soʼno humotaho lɨkujoʼno sekwo hofɨkimo humotaho fɨjoʼnɨlɨmno. Sekwo nomʼne aʼamu somneʼno huno syafɨsyɨkuji hupe hwanɨngo fongkiʼnɨngkuji hwahopo pawomno.
16 Sekwo nomʼne aʼamu soʼnji majopohiʼnɨngkuji nomʼne aʼamu fehohnjo somneʼno wonyo kuyoho. Sekwo nakwo paʼnyo kuʼmaho. Huno ose seyɨhwoloho. Oʼo, sekwo aʼamu hopiʼnonohino somo sɨmeho afaʼnohini uyɨmno. Sekwo sekwoe yofe somo nohoʼnomaʼnɨngkutoho. Oʼo, sekwo nomʼne aʼamufe yoʼmayo momayo ulohofiyɨmno. Sekwo huno ole eso nosyafɨsyɨkutoho. Nakwo hnʼnwi hunoʼnjɨʼnwoho. Ose syafɨsyɨkutoho.
17 Aʼamuso hofɨko sekumo wonyo selohofɨkujoʼno sekwo yahino wonyo hofɨkimo aku nulohofɨkutoho. Oʼo, sekwo yoʼmayo yahino nomʼne aʼamuso oso yahino somneʼno wopɨngofoho lɨwoʼnɨngkohofo osoʼnohini fiyɨmno.
18 Osoʼno sekwo yoka soʼnji ikujoho fongkiʼnyo osoʼno nosyafɨsyɨkutoho. Oʼo, u sekwo sɨmeho inyoʼne honɨngkano mawentɨhwosi ou sekwo nomʼne aʼamu somneʼno sɨmeho afa inɨngkuji sekwo hofɨkoʼnji sɨmeho pompenjiyoʼnji ntoʼno fosyohumamno.

19 U sekwo nje aˈamu soku, nomˈne aˈamuso hofɨko sekumo wonyo selo-
hofɨkujoˈno osoˈno sekwo oso yahino wonyo homo somo aku kengko kengkoˈno
nuyɨkutoho. Oˈo, Anɨtu kako oso wonyo homo somo uhwonɨngkuhwosi sɨmeho tohino
umnɨngkuhwosoˈno kako oso wonyo homo somo aku kengko kengkoˈno ulohofono.
Oso aˈamu Anɨtuye hungkuno mtɨˈmokumentohofo sohwa ole mtɨˈmokumentohofi,
Oso yahino wonyo somo aku kengko kengkoˈno ulohofososo nje syohoˈnohinofoho.
Oso hofɨkoe yahino wonyo homo somneˈno ngko aku umonnoho.
Anɨtu kako nakumo ose nalɨmentisofoho.
20 Nomˈne hungkuno nalɨmentisoso olenoho. Jɨje mango sohwa hofɨko mijohoˈno
ikujoˈno kɨko oso jɨje wosopayo hiso kakimo uyo. Kako mijoˈno umoˈnɨngkuhwosoˈno
kɨko mijo uyo. Ose isoˈmanji kako kikimo wonyo kilohofoso soˈno wonɨmango engo
unɨmontonoho.
21 Oseso aˈamu wonyo kilohofoso osoˈno kɨko sɨmano hintotohino kumnyoˈeno. Oˈo,
kɨko kakimo wopɨngo ulohofohojoˈno kakoe sɨmeho pompengo ifɨsyɨmofohojoˈno oso
kakoe yahino wonyo somo nɨhuˈnahone moiˈwo wesojwaoˈmomtonoho.

13

Aˈamu nakumo nemokosyohumayo sohwamo enjwaˈmo wohumano.

1 Nakwo aˈamu hopiˈnonohino hnˈnwi nakwoe aˈamu nemokosyohumayo sohwamo
enjwaˈmo wohumano. U nakwo huno ole wonayono. Olo nakwoe hwaho loponjo
hwe engo sohwa hofɨko siki iˈmofapinyo hwaˈmaho. Oˈo, Anɨtu kako hofɨkimo uhu-
majɨwoˈnɨngkiso hwafoho. Oso hofɨkoe syoho iwoˈnɨngkohofoso Anɨtu mtaˈangofoho.
2 Aˈamu fihwo kako nakwoe hwaho mokosyohumayo sohwoe hungkunomo haloho
maposoˈnjo hwotoho fewoˈnɨngkiso sohwo kako oso yahino wopɨngo olo hwaho lopo
nemokosyohumayoˈne Anɨtu hoˈnahumentiso somo hwotoho fewoˈnɨngkiso hweho.
Aˈamu ose yoso sohwo kako oso kakoe wonyo hisoˈno olo hwaho lopo tohino
womaˈmontonoho.
3 Aˈamu ntoˈno humawoˈnɨngkohofoso hofɨko hwe engo hwaho mokosyohumayo
sohwamneˈno iyoho miyonehoho. Oˈo, aˈamu yahino wonyo iwoˈnɨngkohofoso
hofɨko hwe engo hwaho mokosyohumayo sohuneˈno iyoho unalofoho. Ngko hwe
engo hwaho mokosyohumayo sohuneˈno iyoho miyoˈnjo wohumamo lohoji kɨko
honɨngkano ntoˈnohino somo tɨfi finɨngkayo. Ose isosoˈno hwe engo sohwo kako jɨje
yofe wohoˈnokumaˈmtonoho.
4 Oso hwe engo hwaho mokosyohumayo huhwo sohwo Anɨtuye syohoˈnjo hweho.
Oso hwe engo sohwo kako kikimo nokufoˈmahwosoˈno kɨko wopɨngo wohumamon-
noho. U kɨko yahino wonyoso yohoji kakineˈno iyoho wakinono. Hwapɨngoso kakoe
ahomo itokuso mokosyohumasoso siki momokosyohumuyoho. Oˈo, Anɨtu aˈamu
honɨngkano wonyoˈnjo somo tohino uyoˈne syoho uyɨmentisofoho.
5 Osoˈno nakwo nakwoe hwe engo sohumo enjwaˈmo wohumano. Hwapɨngoso
pehoˈneto. Hwapɨngoso hufaˈuyoho. Sɨmoˈmo nakwo tohino momasoˈnefoho. I
osoˈnohinɨˈmaho. Oˈo, nomˈne ole, Anɨtu kako nakumo huno wopɨngo sɨmeho moˈmo
hoˈnonahumentiso soˈnefoho. Oso huno wopɨngoso, Wonyo kuyoho monalone-
hoho. Ose lɨhwasi aˈamu nakwoe hwahopo mokosyohumawoˈnɨngkohofo sohwafe
honɨngkano hungkunomo hofiyoˈno unɨngkowano.
6 Oseso oso hwapɨngo hufaˈuyo soˈno hwe engo sohwa hofɨko hamniyoho
hoˈnasiyoˈne joho nalɨkujoˈno uyantanoho. Hwapɨngoso oso aˈamu hwaho mokosy-
ohumayo sohwa hofɨko Anɨtuye syohoˈnjo hwafoho. Osoˈno hofɨkoe syoho soˈno
umoˈnɨngkahonɨngki syoho yokumpohnˈnyo yɨwoˈnɨngkohofofoho.
7 Osoˈno hwe engo sohwa hofɨko yoˈmayo soˈno sekumo hamniyoho joho selɨkujoˈno
sekwo uyɨmno. U sekwo hofɨkoe hungkunomo haloho pekuji hofɨkimo enjwaˈmo

humafɨkuji hofɨkoe yofe fohoˈnomapmno. Hwapɨngoso hofɨko sekwoe hwe engo hwafoho.

Pipi ihwasi inɨngkowanehwono honɨngkano neso mno.

8 Sekwo nomˈne aˈamufe yoˈmayoso mpe hwangku uloho'mneˈeno lohoji umajo soˈno aku komoˈno uyo. Aku muyoso wopɨngoˈmaho. Olo yahino lomo finɨngkamno. Anɨtu kako sekumo sɨmeho mɨkunɨmposo sejapɨwoˈnɨngkiso soˈno sekwo aˈamu hopiˈnonohino somo sɨmeho neˈno neˈno uyano lɨkuji neˈno uyɨmno. Aˈamu fihwo kako aˈamu hopiˈnonohino somo sɨmeho uyɨwoˈnɨngkiso sohwo kako Anɨtuye honɨngkano hungkunomo ntoˈno inɨngkowalofoho.

9 Anɨtuye honɨngkano hungkuno Mouses nejapmmentisoso olenoho. Kɨko ape mayo yahino osomo wonyo imokohotoho. Kɨko aˈamu fonjasiyoˈeno. Kɨko hufo iyoˈeno. Kɨko nomˈne aˈamufe yoˈmayo soˈno hi kumoˈnyoˈeno. Oso honɨngkano hungkuno hisoˈnji nomˈne honɨngkano hungkuno Anɨtu nejapmmentiso soˈnji hwapɨngoso angaˈnohinoho. Oso hwapɨngo ne angaˈnohino hiso olenoho. Sɨmeho kɨko inɨwoˈnɨngkino paˈnyoso kɨko nomˈne aˈamu hopiˈnonohino somo sɨmeho uyo.

10 U aˈamu kako sɨmeho nomˈne aˈamu somo uyoso sohwo kako hofɨkimo wonyo mulohofonehoho. Oso aˈamu huhwo sohwo kako honɨngkano hungkuno hopiˈnonohino somo tɨfi ntoˈno inɨngkunyo hweho.

Nakwo Anɨtuye honɨngkano somo tɨfi ntoˈno unɨngkowano.

11 Osoˈno sekwo nomˈne aˈamu somo sɨmeho uyɨmno. Olo sɨkuno nakwo humalohwono somneˈno sekwo huno fɨsyafɨhupmno. Aˈamu Anɨtuye yahino wopɨngo somo minɨngkayoˈnjo yalokwofo soku sekwo saho fosyawotofo. Filɨkapmno. Jisas kako nakumo asomo netɨmayoˈne sɨkunoso sawemo woˈmentiso soˈmaho. Oˈo, olohonta mofoneponoho. Sɨmoˈmo nakwo Anɨtuye hungkuno somo sɨmeho hiˈntnnono uyomahonɨngkuhwoni sɨkuno piˈnɨngo neyakoloˈmentisofoho. I olohonta sɨkuno moiˈwo umoˈnɨmonto mofoneponoho. Oseso nomˈne aˈamumo sɨmeho yokumpohnˈnyo uyɨmno.

12 Sɨkwoˈmjohoso moiˈwo umoˈnɨmontonoho. Iyoho longkonyoso weˈenepi walongkonɨmontonoho. Osoˈno nakwo oso yahino wonyo somo hohujo ikinjaofɨhwasi nakwo Anɨtuye yahino wopɨngo somo unɨngkowano.

13 Osoˈno nakwoe hano emoyoso aˈamu hofɨko hano hinjopo emɨwoˈnɨngkohofo hopaso nakwo honɨngkano ntoˈnohino uyano. Aˈamu hofɨko sɨkwoˈmjohoˈmo humalofoso hofɨko yokumpohnˈnyo yohoˈnontɨfi mijo yokumpohnˈnyo nontɨfi nonilohofontɨfi aˈmohufo yontɨfi hofɨko yoˈmayo yahino wonyo soˈnji syohiˈnyo hutoˈnɨkwoˈmantɨfi yoka hnnontɨfi hofɨko aˈamu nomˈnefe yoˈmayo hoˈyango soˈno hi umoˈnɨwoˈnɨngkohoho. Osoˈno nakwo oso yahino hiso nɨhuˈnahone nohoˈnaofɨhwosi apaˈno miyanehwono.

14 Oˈo, nakwo nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlaisɨye yokumpohnˈnyo nomehwasi kakoe yahino wopɨngoˈnohino somo unɨngkohwano. Nakwo nakwoe sɨmeho yoˈmayo wonyoso umo lososo miyanehwono.

14

Sekwo nomˈne aˈamufe yahino somneˈno sitofo ulɨkutoho.

1 Aˈamu fihwo kako Anɨtumneˈno huno weˈeˈnohino tɨpemaso sohumo sekwo kakimo ole ulɨkutoho, Kɨko huno kengo kengoˈnjo sohwosi iˈwaho fiyo. Ose ulɨkutoho. Oˈo, sekwo kakimo nutɨmafɨkuji ole ulɨmno, Nakwo Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono uyɨwoˈnɨngkuhwone hnˈnnonji Anɨtu kakoe yofe wohoˈnomano. Ose ulɨmno. I osoˈno sekwo kakoe huno kengo kengo soˈno yoka ulɨkutoho.

2 A'amu fihwo kako Anɨtuye huno engo tɨpemaso sohwo kako yo'mayo nonyo
wosopayo tongo fehohnjo so'no kako humaho humawo'nɨngkiso hwo'maho. O'o,
kako yo'mayoso toho'nohini nɨwo'nɨngkiso hweho. I hwe fihwo kako Anɨtuye
huno we'e'nohini tɨpemaso sohwo kako yo'mayo tongoso humaho humawo'nɨngkiso
hweho.
3 I hwe kako tongo oso yo'mayoso nɨwo'nɨngkiso osohwo kako nom'ne a'amu tongo
oso yo'mayoso manɨwo'nɨngkiyohofo somo sitofo mulonehoho. I oso'no oso a'amu
tongo oso yo'mayoso manɨwo'nɨngkiso sohwo kako oso a'amu tongo oso yo'mayo
nɨwo'nɨngkiso oso hune'no, Kɨko wonyo hwosoho, ose ulohotoho. O'o, a'amu huhwo
sohwa'u siko Anɨtuye a'amu hwa'uyoho.
4 U kɨko a'amu tɨhwosilo nom'ne a'amu sohwoe syoho ulohofiyo sohwoe syoho
iyoso'no kɨko syoho wonyo yalokuno, ose ulɨmontaho. O'o, awonoho. Oso hwe huhwo
sohumo mokosyohumayo sohwo kako ulɨmontono, Kɨko syoho wonyo yalokuno,
wopɨngo yalokuno, eso kakoe hwe engo sohwo ulɨmontonoho. Oso pa'nyoso Anɨtuye
a'amu huno kengo kengo'njo sofe hwapɨngoso Anɨtuyoho. Oso huhwo sohwafe
hwe engo Anɨtu huhwo sohwo kako kakine'no tɨfi inɨngkayo'ne syoho iyoso'no
hofɨkimo yokumpohn'nyo umokumontonoho. Oso'no kako hofɨkimo yokumpohn'nyo
sosofitohmmokosyohumentanɨngkuhwosi hofɨko yokumpohn'nyo wolohofantɨfeho.
Mopɨwahupitnnehofo.
5 A'amu fihwo kako huno ole wosyafɨhu'montonoho. Olo sɨkuno loso sɨkuno
engomnoho. Oso'no ngko olo sɨkuno losomo Anɨtumne'no syafɨsyɨ'mo iyoho
wohumamo. Ose syafɨsyɨhwoso'no nom'ne a'amu sohwo kako ole walɨmontonoho.
Sɨkuno hopi'nonohinoso afa'nohinofoho. Oso'no ngko sɨkuno hopi'nonohinomo
Anɨtumne'no wosyafɨhu'monnoho. I oso'no sekwo a'amu anga'no anga'nohino
soku olo hungkuno hilo so'no huno nto'no syafɨsyɨkujo'no Anɨtu kakoe hunomo
nosetɨhwahwoso'no sekwo osomnohini hmnɨngkamno.
6 A'amu anga'nohino fihwo kako olo sɨkuno nje hwe engo sohwoe yofe
ho'nomayo'ne Sɨkuno Engofoho lonto iwo'nɨngkiso hweho. A'amu nom'nihwo kako
yo'mayo tongo oso yo'mayoso nɨwo'nɨngkiso sohwo kako kakoe hwe engo sohune'no
syafɨsyonto nɨwo'nɨngkiso hweho. Ou, kako kakoe Hwe Engo Anɨtune'no jomo
ulonto nɨwo'nɨngkiso hweho. U a'amu kako yo'mayoso manyo'njo iwo'nɨngkiso
osohwo kako kakoe Hwe Engo sohune'no huno syafɨsyonto kako yo'mayoso humaho
humawo'nɨngkiso hweho. Oso'no kako huhwo Anɨtumo isamoyoka ulɨwo'nɨngkiso
hweho.
7 Nakwoe humayo so'nji nakwoe poyo pe'nyo so'nji oso hiso'no nakwo nakwoe
hunoso momokosyohumunilohwono.
8 O'o, awonoho. Anɨtu kako'nohini nakwoe sɨkunoso mokosyohu-
mawo'nɨngkisofoho. Anɨtu kako nakumo songo fosyohumamno ose nelahonɨngki
nakwo songo nohumehwasi kakoe hungkunomo unɨngkohwono. U Anɨtu kako ole
naloso, Sekwo poyo pe'nɨmno nalososo u nakwo poyo wope'nantanoho. U nakwo
poyo pe'nasoso u nakwo songo humasoso nakwo Anɨtuye a'amu'nwoho.
9 Kɨlais kako poyo pe'nonto apa'no songo lɨka'mentiso oso'no kako a'amu poyo
pe'nɨmentohofo so'nji nakwo a'amu songo humalohwone hn'nnonjiye Hwe Engo
hweho.
10 I oso'no sekwo soku nom'ne a'amu sofe yahino kengo somo uhwonontɨfi oso
sekwoe yahinoso wonyofoho eso peho'no lalokwofo. I oso'no sekwo soku, nom'ne
a'amu somne'no sitofo peho'no ulalokwofo. Sekwo huno seyohoho. Hwangku nakwo
Anɨtuye sɨmanopo lohofɨhwasi nakwoe hungkuno so'no Anɨtu kako ikwolofonefoho.
11 Oso hungkuno selalokwe so'no a'amu Anɨtuye hungkuno mtɨ'mokumentohofo
huhwanji olo so'no mtɨ'mokumentohofi,

Hwe Engo Anɨtu sohwo kako ole lɨmento, Ngko songo humale sohwoˈni hungkuno nehopiˈnohini selalokweno.
Oso sekwo huno waseyono. Hungkuno hiso ne umoˈnɨmontonoho.
Hwangku sohonta aˈamu hopiˈnonohinoso hofɨko nje yofe hoˈnonɨmafɨkuji hofɨko ngkineˈno hwomtame wontohofantɨfeho.
Oseso aˈamu hopiˈnonohinoso hofɨko ngkimo wontantɨfeho. Kɨko Anɨtu ne hwosoho. Ose wontantɨfeho.
Ose mtɨˈmokumentohofofoho.

12 Osoˈno nakwo huno ole nayohoho. Hwangku sohonta nakwo angaˈno angaˈnohino hnˈnwi nakwoe yahino iwoˈnɨngkuhwone soˈno nakwoe Anɨtumo nakwoe yahino hwapɨngo soˈno yoloho wolɨjwaofantanoho.

Nakwo aˈamu Anɨtumo sɨmeho uyɨwoˈnɨngkuhwone hnˈnwiye yahinoso aˈamu Anɨtu mneˈno huno weˈe unyo somo wonyo umokuhwaloho.

13 Nakwo aˈamu Anɨtumo sɨmeho uwoˈnɨngkuhwone hnˈnwi nomˈne aˈamu hofɨkoe yahino kengo kengoˈnjo somneˈno huno wonyo nosyofɨsyɨhwaloho. Oˈo, nakwo huno ole wosyofɨsyano. Ngko olo yahino loso iˈmeˈno nomˈne aˈamuso hofɨko nonehonɨngkuji hofɨko nje yahino homo somo wonyofoho ko lɨkuji hofɨko nnɨngkapɨkuji hofɨkoe huno wonyo imokinɨfitnnoho lɨˈmo oso hiso ngko mimnehono. U ngko yoˈmayo iwoˈnɨngkohe soˈno aˈamu nomˈneso hofɨko Anɨtuye honɨngkano mtaˈni pɨwahupitnnoho lɨˈmo oso hiso apaˈno mimnehono.

14 Nje Hwe Engo Jisas kako ngkimo entɨhwamaso soˈno ngko huno ntoˈno ole niyohoho. Yoˈmayo Anɨtu nakuneˈno nonyo wosopayo hoˈnahumentisoso fehohnjo wonyoˈnjo hoˈnahumentisoˈmaho. Oˈo, wopɨngoˈnohinifoho. I osoˈno hwe fihwo kako huno ole syofɨsyalofoho. Ngko olo hiloso nɨmeso nje honɨngkanoso wonyo umoˈnɨmontonoho. Kako huno ose syafɨsyososo u kako nosoˈmanji kakoe honɨngkano hiso nɨhuˈno wonyo umoˈnɨmtonoho.

15 U kɨko yoˈmayo wosopayo nɨwoˈnɨngkino somo nomˈne aˈamu hofɨko nokohonɨngkuji hofɨkoe sɨmeho tango uyosoˈno u kɨko oso wosopayo hiso neˈno nonji oso aˈamu homo somo kɨko sɨmeho muyalokuyohino. Kɨlais kako oso aˈamu homo somneˈno asomo utɨmayoˈne poyo peˈnɨmentiso osoˈno kɨko oso wosopayo hiso neˈno nonɨngkiji kɨko nomˈne aˈamumo wonyo umokohotoho.

16 Kɨko yoˈmayo yahino iwoˈnɨngkino soˈno wopɨngofoho huno ose kihwosoˈno aˈamu nomˈneso hofɨko kikimo nokohonɨngkuji wonyofoho kilɨkujoˈno kɨko oso yahino hiso apaˈno yohotoho.

17 Nakwo Anɨtumo enjwaˈmo humalohwone hnˈnwi nakwo pehoˈno humalohwono. Yoˈmayo nonyo wosopayo nyoˈnetaho. Yoˈmayo mijo nyoˈnetaho. Oˈo, oseˈneˈmaho. Nakwo Anɨtumo enjwaˈmo humalohwone hwapɨngoso olenoho. Anɨtu kakoe Towahuno Wopɨngo nakwoe sɨmeho moˈmo humaso soˈno kako honɨngkano ntoˈno inɨngkayo soˈno nefoˈmawoˈnɨngkisofoho. Kako nakwoe sɨmeho pompenjiyo ifɨsyonamofɨwoˈnɨngkisfoho. Kako nakwoe sɨmeho wopɨngo namokuwoˈnɨngkisofoho. Osoˈno nakwo nomˈne aˈamumo wopɨngoˈnohini ulohofano.

18 Aˈamu ose iwoˈnɨngkiso sohwo kako Jisas Kɨlaisɨye syoho ulohofiyo ne hweho. Oso aˈamu huhwo sohuneˈno Anɨtu kako kakoe sɨmeho wopɨngo umoˈnalofoho. Aˈamu nomˈneso oso hwe huhwo sohumo uhwonontɨfi hwe wopɨngo hweho lalokwofo.

19 Nakwo angaˈno angaˈnohino hnˈnwi nakwo huno olo soˈno wosyofɨsyano. Nakwo sɨmeho afa unano. Yoˈmayo yahino nakwoe sɨmeho afa namokuwoˈnɨngkiso yahinoso yokumpohnˈnyo uyano. Osoˈnji yoˈmayo yahino nakwo aˈamu Anɨtumneˈno uhuˈmokuwoˈnɨngkuhwone hnˈnwiye sɨmeho hiˈntnnono uyoso yokumpohnˈnyo namokiyoˈneso uyano.

20 A'amu huno kengo kengo'njo sofe sɨmeho mo'mo Anɨtu kakoe yahino wopɨngoso utɨhwayo'ne syoho engo yalofoho. I oso'no a'amu fehohnjoso hofɨko huno ole syofɨsyalokwofo, Nakwo nonyo wosopayo fehohnjoso nasoso nakwoe yahinoso wonyo umo'nɨmontonoho. A'amu fehohnjoso ose syofɨsyalokwofo. Oseso nakwo huno nayohoho. Yo'mayo nonyo wosopayo yo'mayo tongoso Anɨtu nakwo nyo'ne'no ho'nahumentisofoho. I oso'no oso wosopayo so'no a'amu fehohnjo manyo'njo humaho humawo'nɨngkohofo somo nakwo nɨkwato lohofasoso a'amu hiso hofɨkoe hunoso wonyo imo'nɨngkuhwoso'no u hofɨkoe sɨmeho mo'mo Anɨtu syoho yalokunjo somo nakwo wonyo umokantanoho. Ose ihwaso'no nakwo hi'nnonji honɨngkano wonyomo unɨngkowantanoho.

21 Huno wopɨngoso olenoho. U yo'mayo yahu tongo nɨwo'nɨngkoheso yo'mayo mijo nɨwo'nɨngkoheso yo'mayo yahino iwo'nɨngkoheso oso'no nom'ne a'amu sohwo kako ngkimo nohonososo yahino hiso wonyofoho ko lɨhwosi ngkimo nnɨngkape'manji kakoe yahino wonyo imo'nonoho lɨ'mo ngko kako'nji nohumahm'mo oso yahino hiso apa'no mimnehono. Oso huno hiso wopɨngofoho.

22 Oso yo'mayo yahino hiso'no Anɨtu kakoe hunoso kijapososo oso hunoso sikoe'nohinofoho. Nom'ne a'amu somne'no yoloho lɨjwaofohotoho. Kɨko yo'mayo yahino iwo'nɨngkinoso yo'mayo nonyo wosopayo nɨwo'nɨngkino so'no jɨje sɨmehoso wonyofoho mahnnyo'manji kɨko sɨmonyo fiyo.

23 A'amu fihwo kako wosopayo nyo'ne so'no u yo'mayo yahino iyoso'no wonyofoho ko lɨhwosi yoso sohwo kako yahino wonyo'njo hweho. Hwapɨngoso yo'mayo iwo'nɨngkuhwone so'no nakwo sɨmeho anga'nohino'nji ole syafɨsyɨwo'nɨngkuhwono. Olo yahino loso nto'nohinoho. Ose syofɨsyontani iwo'nɨngkuhwoneso oso yahinoso wonyo anefoho. I nakwoe sɨmehomo huno hufa'uyo'njo'manji u oso yahino hiso yasoso wonyofoho.

15

Nakwo Kɨlaisɨye yahinomo unɨngkowano.

1 Nakwo Anɨtuye huno engo tɨpema'nyo hn'nwi nakwo nom'ne a'amu Anɨtuye huno we'e'njo somo yokumpohn'nyo utofano. Oso a'amu homo somo yo'mayo tango hofɨkimo u'masoso hofɨko'nohini intofoso hopo'maho. Nakwo hofɨkimo ufo'mano. Nakwo nakwoe yo'mayo yahino osomnohini huno syafɨhu'nɨngkuhwaloho.

2 Nakwo a'amu anga'no anga'nohino hn'nwi nakwoe humayo'nohini somne'no huno syofɨhu'nɨngkuhwaloho. O'o, nakwo a'amu hopi'nono Anɨtumo sɨmeho unyo somo ufo'mano. Oseso nakwo hofɨkimo ufo'mehwaso'no hofɨko Anɨtuye yahino wopɨngo ne somo inɨngkakuji hofɨko yokumpohn'nyo wolohofantɨfeho.

3 Oso'no nakwo huno nayohoho. Kɨlais kako kakoe humayo so'no syafɨhu'nɨmentiso'maho. O'o, kako nakune'no syonafɨsyonto hwahopo pmmentisofoho. Kɨlaisɨye yahino hiso'no hohonta a'amu Anɨtuye hungkuno mtɨ'mokumentohofo sohwa ole mtɨ'mokumentohofi,

A'amu kikine'no hungkuno wonyo kilɨfijoso oso hofɨkoe wonyo hungkuno huhwo sohwo ngkimo ifehu'mokanɨsyohoho.

Oso hungkuno hiso Kɨlaisɨmne'no mtɨ'mokumentohofofoho.

4 Oso a'amu Anɨtuye hungkuno mtɨ'mokumentohofo sohwa hofɨko oso hungkuno hopi'nono hiso nakwo Anɨtumne'no huno tɨpemayo'ne mtɨ'mokumentohofofoho. Oso hungkuno hiso nakumo yokumpohn'nyo nasosofitofo'nefoho. Oso'no nakwo Anɨtumne'no yokumpohn'nyo lohofontani nakumo Anɨtu asomo netɨmayo'ne honto-humalohwono.

5 Anɨtu kako nakumo yokumpohn'nyo nasosofitofo'ne sohwo kako nakwo yokumpohn'nyo lohofo'ne nefo'mawo'nɨngkiso hweho. Oso'no kako nakumo

Kɨlais Jisasɨye hunomnohini nehopi inɨngkohwasi oso huno homo somnohini aho yokumpohn'nyo kemokosyohumayo'ne wonefo'ma'montonoho.
6 Oseso sekwo sɨmeho afa inɨngkuji sekwoe huno anga'nohino so'nji sekwo Anɨtuye yofe foho'nomapmno. Oso Anɨtu huhwo sohwo kako nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlaisɨye kanɨngkwohweho.

Kɨlais kako Jutafe temtitofo osomnohini ufo'mawo'nɨngkiso'maho. O'o, temtitofo hopi'nonohino somo ufo'mawo'nɨngkisofoho.
7 Jisas Kɨlais nakumo kakoe a'amu ne imo'nyo'ne netɨma'mentiso hopaso nakwo nom'ne a'amu huno engo'nji huno we'e'njo somo sɨmeho afa inyo'ne utɨmano. Oso'no nom'ne a'amuso hofɨko nakumo nahonɨngkuji Anɨtuye yofe woho'nomantɨfeho.
8 Hohonta Anɨtu a'amu Juta sofe ajuyohwosamo hungkuno uyɨmentiso so'no Kɨlais kako oso hungkuno hiso ne imo'nyo'ne a'amu Jutafe syoho ulohofiyo imo'nɨmentisofoho.
9 Oso'nohinɨ'maho. O'o, Anɨtuye hitoho engoso a'amu temtitofo kengo kengo hi'njimo ifehu'mokasyɨhwosi hofɨko hi Anɨtumo sɨmeho wopɨngo uyɨfitnne'ento Jisas pmmentisofoho. A'amu Anɨtuye hungkuno mtɨ'mokumentohofo sohwa ole mtɨ'mokumentohofi,
Oseso ngko jɨje hungkunoso a'amu temtitofo kengo somo ulɨmonnoho.
Ngko jɨje yofe ho'nomayo'ne ta walɨmonnoho.
10 Nom'nepo ole mtɨ'mokumentohofi,
Sekwo a'amu temtitofo kengo sɨkunonji sekwo a'amu Juta Anɨtu sehwosopo'mentiso osɨkunonji sekwo Anɨtumne'no sɨmonyo fiyɨmno.
11 Nom'nepo ole mtɨ'mokumentohofi,
Sekwo a'amu temtitofo kengo soku sekwo Anɨtuye yofe foho'nomapmno.
I a'amu hopi'nonohino soku sekwo Anɨtuye yofe engoso foho'nomapmno.
12 Nom'nepo Aisaiya kako Kɨlaisɨmne'no ole mtɨ'mokumento,
A'amu fihwo Juta mta'ango sohwoe yofe Jesi oso hwoe imu sohwa mta'ni Hwe Engo imo'nonefoho. Oso hwe engo huhwo sohwo kako oso temtitofo kengo sofe Hwe Engo hweho.
Hofɨko kakimo sɨmeho uyɨkujo'no hofɨkimo asomo utɨmayo'ne wohontohumantɨfeho.
Aisaiya ose mtɨ'mokumentisofoho.
13 Oso'no Anɨtu kako nakwoe sɨmeho hi'ntnnono uyo'neso hwapɨngo hweho. Nakwo Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono uyɨwo'nɨngkuhwone sohumo kako nakumo asomo netɨmayo'ne hontohumalohwono. Oso'no sekwoe sɨmeho wopɨngo so'nji sekwoe sɨmeho pompenjiyo so'nji Anɨtu kako engo wosejapono. Oso'no sekwo Anɨtuye Towahunofe yokumpohn'nyo nomafɨkuji yo'mayo Anɨtu sekumo wopɨngo waseloho'mo selɨmentiso so'no sekwo sɨmonyo fiyɨmno.

Poul kako Anɨtuye syoho iwo'nɨngkiso so'no kako sɨmonyo imentisofoho.
14 U nje a'amu soku, ngko olo so'no huno niyohoho. Sekwo Anɨtuye yahino wopɨngo so'nji kakoe huno engo notɨpemantɨfi sekwo Anɨtuye hungkuno wopɨngoso lutɨhunalokwofo. Oso'no sekwo fo'mo fo'ma'nyo hofiyo loho'nalokwofo.
15 I oso'no ngko olo iyoswo fehohnjo semtɨ'mokiyalokwe loso sekwoe huno somo huno sefohotofo'neso ngko hungkuno yokumpohn'nyo selalokweso ngko olo hungkuno hiloso mtɨ'mokalokwe so'no ngko iyoho mannyofoho. Hwapɨngoso Anɨtu kako ngkimo olo syoho wonyoangkafo hiloso ntapmmentisofoho.
16 Oseso ngko Kɨlais Jisasɨye syoho ulohofiyo sohwo'ni ngko sekwo a'amu temtitofo kengo sokune'no Anɨtu'nji ufohi'nyo'ne syoho hopa yonji ngko kakoe hungkuno wopɨngoso selalokweno. Ngko olo so'no nɨmo'nɨngkohoho. A'amu temtitofo kengo kengoso hofɨko Anɨtumo u'mayo'ne nɨmo'nɨngkohoho. Anɨtu kakoe Towahuno

wopɨngo sohwo aˈamu homo somo wopɨngo umokahonɨngkuhwosi Anɨtu kakoe sɨmehoso wopɨngo umoˈnɨmontonoho.
17 Ngko olo syoho Kɨlais Jisasɨˈnji Anɨtumneˈno yalokuhwoyo soˈno ngko sɨmonyo yalokweno.
18 I osoˈno ngko yoˈmayo syoho nje yokumpohnˈnyoˈnji iwoˈnɨngkohe soˈno maselɨmnehono. Oˈo, yoˈmayo syoho Kɨlais kakoˈnohini iwoˈnɨngkiso soˈno aˈamu temtitofo kengo kengoso hofɨko Anɨtuye hungkunomo haloho pentɨfi tɨfi inɨngkawowoˈnɨngkohofo soˈno waselɨmonneˈno yohono.
19 Kɨlais kakoe yokumpohnˈnyo nomˈne aˈamu somo itɨhwayoˈne ntopahonɨngki yoˈmayo kengo kengo wonyoangkafo aˈamu miyɨwoˈnɨngkohofoso ngko imentohefoho. Oso hiso Anɨtuye Towahuno sohwo ngkimo nɨfoˈmahonɨngki ngko Kɨlaisɨye hungkuno wopɨngoso ango Jelusalem mtaˈni emaˈmentoheso ango homo homo neˈno ulɨmɨwenji hwaho Ililikom osopo esojwaoˈmentohefoho. Hungkuno fehohnjo hiyaso mohoˈnahumentohefoho. Oˈo, Kɨlaisɨye hungkuno hopiˈnonohinoso umentohefoho.
20 Ngko olo soˈno nɨmoˈnɨmentisofoho. Aˈamu ango kengo kengoˈmjo somo Kɨlais kakoe yofe mupaˈnyoˈnjo somo kakoe hungkuno wopɨngoso lɨkuˈmofoˈne nɨmoˈnɨmentisofoho. Nomˈne aˈamuso hofɨko Anɨtuye hungkunoso nto lutɨhwafijo somo oso aˈamu homo somo ngko apaˈno molutɨhwamnehono.
21 Oˈo, aˈamu Anɨtuye hungkuno mtɨˈmokumentiso Aisaiya osohwo kako hungkuno ole mtɨˈmokumento,
Aˈamu hofɨko kakineˈno mupaˈnyoˈnjoso hofɨko upoˈnantɨfeho.
Osoˈno hofɨko kakoe hungkunoso nupaˈnɨngkuji hofɨkoe hunoso itoˈno uyɨmontonoho.
Aisaiya ose mtɨˈmokumentisofoho.

Poul kako aˈamu Loum somo uhwonɨˈmo osopo ntaˈni hwaho Sɨpen osopono wamo lɨmentisofoho.

22 Oseso ngko sekwoe ango sopono woseˈmaˈmonji ko yontnneso olo syoho yalokwe hilo kako ngkimo nɨkiloj ɨpeehonɨngki ngko sekumo moseˈmasoˈnjo imentohefoho.
23 Soswo piˈnɨngo engo somo ngko sekumo woseˈmaˈmonji imote sohwoˈni i olohonta ngko olo hwaho lopo nje syohoso moiˈwo esojwaoˈmaleno. Osoˈno olohonta ngko sekumo woseˈmaˈmonnoho.
24 Oseso ngko sekumo sɨmoˈmo sehonɨˈmo tɨfi sohonta ngko hwaho nomˈne Sɨpen sopono wamonnoho. I osoˈno ngko sekwoˈnji weˈenehwo nohumahmˈmo nje sɨmeho wopɨngo kakiˈno wanɨmoˈnono. I osohonta sekwo ngkimo hwaho Sɨpen honɨngkanoso ntɨhwafɨkujoˈno ngko wamonnoho.
25 I osoˈno sɨmoˈmo ngko Anɨtuye aˈamu Jelusalem humayo yoˈmayo umofonyo inyo somo hamniyoho yoˈmayoso wosɨyohojamonnoho.
26 Aˈamu Masetouniya soˈnji Ngkɨlik soˈnji hofɨko Anɨtumo sɨmeho uyɨwoˈnɨngkohofoso hofɨko hofɨkoe yoˈmayo yoˈmayoso nuhuˈmokontɨfi Anɨtuye aˈamu Jelusalemmjo somo hofɨko yoˈmayo soˈno umofonyo iwoˈnɨngkohofo somneˈno ufoˈmayoˈne hungkuno nano mtitoˈmalofofoho.
27 Oso aˈamu somo foˈmayoˈne mtitoˈmalofoso wopɨngofoho. Oseso sɨmoˈmo aˈamu Jelusalemmjoso hofɨko Anɨtuye hungkuno upaˈnontɨfi hofɨko aˈamu temtitofo kengo somo hofɨkoe huyoˈmangomo ufoˈmayoˈne hofɨko aˈamu Anɨtuye hungkuno ujoˈne uhwatɨmentohofofoho. Osoˈno aˈamu temtitofo kengoso hofɨko olohonta aˈamu Jelusalemmjo somo aku ufoˈmayoˈne yahinoso ntoˈnohinofoho.
28 Yoˈmayo hoˈyango oso aˈamu hiso hofɨko huˈmokahinnyoso ntopahonɨngkofi ngko Jelusalemmjo aˈamu sofe ahomo wohoˈnahumonneˈno yohono. Oso syoho hiso moiˈwo esojwaohmˈmo ngko sekwoe ango sopo noseˈmahmˈmo osohonta ngko hwaho Sɨpen osopono wamonnoho.

29 Olo so'no ngko huno niyohoho. U ngko sekumo se'ma'meso u Kɨlais kako nakumo
wopɨngo nalohofɨhwoso'no nakwo wonyoangkafo wohumantanoho.
30 U nje a'amu soku, ngko olo so'no nɨmo'nɨngkohoho. Nakwoe Hwe Engo Jisas
Kɨlais osohwo kako nakumo wopɨngo naloho'mentiso so'no kakoe Towahuno Wopɨngo
sohwo nakwoe sɨmeho mo'mjo somo ujo entohojwo nasɨwo'nɨngki sohweho. Sekwo
ngkine'no Mpohwo Anɨtu kako ngkimo nɨfo'mayo'ne jomo yokumpohn'nyo ulɨmno.
31 A'amu hwaho Jutiya humalofoso hofɨko Anɨtuye hungkunomo hwotoho
fewo'nɨngkohofo somne'no sekwo huno syafɨsyɨkuji, u oso a'amuso hofɨko Poulɨmo
tohino uyɨfitnnoho lɨkuji oso'no sekwo ngkimo nɨfo'mayo'ne Anɨtumo jomo
yokumpohn'nyo ulɨmno. Oso hamniyoho yo'mayo a'amu uhu'mokumalofoso ngko
Jelusalemne'no nomotasɨ'me'no hofɨko nuhwonɨngkuji hofɨkoe sɨmeho wopɨngo
umo'nɨngkuhwoso'no womantɨfeho. Oso'ntnne'no sekwo Mpohumo jomo ulɨmno.
32 Oseso Anɨtu kako olo so'no umo'noso'manji ngko sɨmeho wopɨngo'nji
nose'mahm'mo sekwo'nji ngko usijo'no we'enehwo nohumahm'mo ngko nje
huyo'mango yokumpohn'nyo woma'monnoho.
33 Anɨtu kako nakwoe sɨmeho pompengo ifisyonafɨwo'nɨngkiso hwapɨngo sohwo
kako sekwo a'amu hopi'nonohino sokunonji wohumano. Nehopeho.

16

Poul kako hwe moya'mi pi'nɨngo engo somo nje a'amu kuyoho ulɨmentisofoho.

1 Nakwoe nampohwo Fipisi kako a'amu Senɨkɨliya oso ponjoso hofɨko Anɨtu ne'no
uhu'mokuwo'nɨngkohofo somo ufo'mawo'nɨngkisosi kako sekumo se'mahwoso'no
sekwo kakimo wopɨngo ulohopmno.
2 Oso a'mu Fipi kako Anɨtuye syoho ulohofiyosi kako sekwo'nji humahwoso'no
kako Kɨlaisɨmo sɨmeho hi'ntnnono uyalokuso so'no sekwo sekwoe senampi ne pa'nyo
umo'nono. Sekwo kakimo wopɨngo ulohofɨkuji umokosyohumamno. U kako yo'mayo
oso'no umofonyo ihwoso'no sekwo kakimo ufo'mapmno. Hwapɨngoso kako hwe
moya'mi pi'nɨngo engo somo ufo'manto ngko huhwo'nɨmo nɨfo'mawo'nɨngkisiyoho.
3 Oso a'mu Pɨlisila'nji kakoe hwehwo Akwila'nji osiya'u'nji siko ngko'nji Kɨlais
Jisasɨye syoho afa'nono iwo'nɨngkuhwone ya'uyoho. Oso hisiya'umne'no nje a'amu
ya'uyoho ulalokweno. Oso'no sekwo sikimo njimno.
4 Siko ngkimo nɨfo'ma'mentisiyo so'no a'amu nom'neso hofɨko sikimo wofon-
josyano lahonɨngkofi siko poyo imo'nyo'neso siko iyoho miyo'njo imentisiyefoho.
Oso'no ngko'nohini isamoyoka mulalokuyohono. O'o, a'amu temtitofo kengo kengo
hopi'nonohinoso hofɨko Anɨtumo sɨmeho uyalokwofoso hofɨko osiya'umo isamoyoka
mɨkunɨmposo ulalokwofo.
5 Oso a'mu siya'uye ango somo a'amu hofɨko Anɨtumne'no
uhu'mokuwo'nɨngkohofo osomne'no nje a'amufo ulalokweno. Sekwo hofɨkimo
njimno.
Oso hwe Epinitas sohwo kako nje a'amu ne hweho. Osohwo kako hwaho
Esiya sopo humanto kako a'amu Anɨtumo sɨmeho muyo'njo sohonta kako kaki'no
uyɨmentisofoho. Oso a'amu sohune'no nje a'amu hwosoho ulalokweno. Oso'no sekwo
kakimo njimno.
6 Oso nom'ne a'mu Maliya hnne'no ngko nje a'amuyoho ose ulalokweno.
Oso'no sekwo kakimo njimno. Kako syoho yokumpohn'nyo engo yonto sekumo
sefo'ma'mentisofoho.
7 I nom'ne hwe hufa'u temtitofo Juta oso mta'ango Antɨlounikasɨ'nji Juniyas
ntnne'no ngko nje a'amu hwa'uyo ulalokweno. Oso'no sekwo sikimo njimno. Siko
ngko'nji impo'angomo humamotohwonefoho. Oso huhwo sohwa'uye yofeso a'amu

apousel soˈnjo ajwo sopo weho. Osohonta ngko Jisas Kɨlaisɨmo sɨmeho hiˈntnnono muyo sohonta siko Kɨlaisɨmneˈno sɨmeho kakiˈno uyɨmentisiyefoho.

8 Hwe nomˈne Ampɨliyetas oso huneˈno nje aˈamuhwe ulalokweno. Sekwo kakimo njimno. Kako nje aˈamu ne hweho. Kako ngko hopa nakwoe Hwe Engo sohuneˈno sɨmonyo yalofoho.

9 Ngko Upanos neˈno nje aˈamu hwe ulalokweno. Sekwo kakimo njimno. Kako ngkoˈnji Kɨlaisɨmneˈno syoho afaˈnjo hwoyaˈyoho. Osohumo ulɨkuji Sɨtekis oso huhumo ulɨmno. Ngko kakineˈno nje aˈamu hwe ulalokweno.

10 Ngko hwe nomˈne Apelisɨneˈno nje aˈamu hwe ulalokweno. Sekwo kakimo nje aˈamu hwe kilalofoho njimno. Kako Kɨlaisɨye hungkunomo ntoˈno inɨngkowalofoho.

Hwe nomˈne Alisɨtoupɨyulas montohwamneˈno nje montohwafo ulalokweno. Sekwo hofɨkimo njimno.

11 Hwe nomˈne nje temtitofo mtaˈango Heloutiyan oso huneˈno ngko nje aˈamu hwe ulalokweno. Sekwo kakimo njimno.

Hwe nomˈne Nasisas montohwamneˈno ngko nje montohwafo ulalokweno. Sekwo hofɨkimo njimno. Hofɨko nakwoe Hwe Engo sohumo sɨmeho uyalokwofo.

12 Oso aˈmu hufaˈu Tɨlaifinaˈnji Tɨlaifousaˈnji siko Anɨtumneˈno syoho yokumpohnˈnyo yalokusiyo. Oso faˈuneˈno nje aˈamu faswo ulalokweno. Sekwo sikimo njimno.

I nomˈne aˈmu Pesis osi kako nje nampohweho. Osi kako Hwe Engo sohwoe syohoso yokumpohnˈnyo iwoˈnɨngkisiyoho. Oso hisi neˈno ngko nje nampohwe ulalokweno. Sekwo kakimo njimno.

13 Oso hwe Lufos oso huneˈno ngko nje aˈamuhwe ulalokweno. Sekwo kakimo njimno. Oso huhwo sohwo kako Hwe Engo Kɨlaisɨmo tɨfi inɨngkawowoˈnɨngkiso hweho. Konaˈwohi hi osenohinoho. Oso hisi kako nekwoe naˈuyoho.

14 Ngko oso hwe Asinɨkɨlitos, Fɨlekounyo, Hemesɨyo, Patɨloupasɨyo, Hemasɨyo, oso hwanji nomˈne aˈamu huhwo sohwanji humalofo sohwamneˈno nje aˈamuhwafo ulalokweno. Sekwo hofɨkimo njimno.

15 Ngko oso aˈamu Filoulokos, Juliya, Neleyos, kakoe konampi, Oulimpas, nomˈne aˈamu Anɨtumo sɨmeho uyɨwoˈnɨngkohofoso hofɨkoˈnji humalofo oso hwamneˈno ngko nje aˈamu hwafo ulalokweno. Sekwo hofɨkimo njimno.

16 Sekwo aˈamu angaˈno angaˈnohino soku, sekwo nomˈne aˈamu hofɨko Anɨtumo sɨmeho uyɨwoˈnɨngkohofo soˈnji noswoˈnɨngkuji osopo nuhuˈmokohumafɨkuji aho poˈnɨmno. Aˈamu hopiˈnono hofɨko Jisas Kɨlaisɨmo sɨmeho uyalokwofoso hofɨko sekumo nakwoe aˈamu kuyoho selalokwofo.

Sekwo aˈamumo wonyo imokiyoˈnyo somneˈno iˈwaho ntoˈno fiyɨmno.

17 Nje aˈamu soku, ngko sekwoe huno somo wasefohotoˈmonneˈno yohono. Anɨtuye hungkuno sekwo upaˈnɨwoˈnɨngkohofo somo aˈamu fehohnjoso hofɨko hwotoho fentɨfi aˈamu Anɨtumneˈno uhuˈmokuwoˈnɨngkohofo somo husilo husilofo wolohofantɨfi lohofalokwofo. Osomneˈno sekwo iˈwaho ntoˈno fiyɨmno. Hofɨko Anɨtuye aˈamu ne somo honɨngkano hwasyo osomo ipemotowalokwofo.

18 Hofɨko nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlaisɨye syohoso miyalokuyohofo. Yoˈmayo wonyo hofɨkoe sɨmeho umo lonte somo inɨngkowalokwofo. Aˈamu honɨngkano wonyo osomneˈno mosyafɨsiyoˈnjo osomo hofɨko hungkuno wopɨngoso afofoˈnji ulontɨfeso hofɨko hwasyo honɨngkanomo ipemotawowoˈnɨngkohofofoho.

19 Sekwo Anɨtuye hungkunomo inɨngkawentɨfi yokumpohnˈnyo lohokwofo. Osoˈno aˈamu angoˈmeemjoso nto upaˈnɨmentohofofoho. Osoˈno ngko sekuneˈno sɨmonyo yalokweno. Ngko olo somneˈno nɨmoˈnɨngkohoho. Sekwo yahino wopɨngo somo

tɨpemafɨkuji osomnohino finɨngkamno. Sekwo oso yahino wonyo somne'no huno apa'no nosyafɨsyɨkutoho.
20 Anɨtu kako nakwoe sɨmeho somo pompengo imokiyo hwapɨngo sohwo kako we'enepi Setenɨmo nɨhu'nahone hwotoho fehwosi kakimo sekwoe sɨfɨlaku'nyo'mo uhumatɨ'montonoho. Nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlais kako sekumo wopɨngo waselohofono.

A'amu Poulɨ'nji humamentohofoso hofɨko a'amu Loummjo somo nakwoe a'amufoho ulɨmentohofofoho.

21 Timouti kako ngko'nji syoho afa'nono iwo'nɨngkuhwoyo sohwo kako sekumo nje a'amufo selalofoho. A'amu nom'ne hofɨko nje temtitofo mta'ango sohwa Lusiyoasɨyo Jesounɨyo Sousipata oso hwanji hofɨko nakwoe a'amu hwafo selalokwofo.
22 Ngko Tetiyos huhwo'nnonji Poul kakoe mango mta'ni olo hungkunolo ntahonɨngki ngko sekune'no semtɨ'mokiyalokwe sohwo'ni ngko Anɨtumo sɨmeho uyonji olo hungkuno loso selalokweno, Sekwo nje a'amu kuyoho.
23 Ngkaiyos kako sekumo nje a'amufo selalofoho. Ngko kakoe angomo humentanɨngko wopɨngo nɨmokosyohumaho. A'amu kakoe angomo Anɨtune'no uhu'mokuwo'nɨngkohofo somo kako hofɨkimo wopɨngo ulohofɨwo'nɨngkisofoho.
Elasɨtos sohwo kako olo ango loponjo hwe engo hwaho mokosyohumawo'nɨngkohofo sohwa hofɨkoe iyoswo hamniyoho'njo yo'mayoso nto'no emokosyohumawo'nɨngkiso hweho. Oso hwo'nji nenɨngkwa'wehwo Kwatosɨ'nji siko sekumo nekwoe a'amufo selalokusiyo.
24 [Nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlais kako kakoe yahino wopɨngoso sekwo hopi'nonohino sokumo ufehu'mokasesyono. Nehopeho.]

Nakwo Anɨtuye yofe woho'nomano.

25 Ngko Jisas Kɨlaisɨye hungkuno wopɨngo losetɨhwawo'nɨngkoheso Anɨtu kako oso hungkuno hiso'nji sekumo yokumpohn'nyo sesofitofoso hoponoho. Oso hungkuno hiloso hohonta hiyaso'mo wo'mojoso olohonta Anɨtu kako utɨhwa'nyopo ujo mehontojwahumasofoho.
26 Anɨtu kako songo ne'no humaso osohwo kako a'amumo hungkuno uyahonɨngki lɨmotofo sohwa hofɨko olo hungkuno homo losomo ifalifaliyo mtɨ'mokumentohofofoho. Oso'no olo hungkuno hilo so'no Anɨtu kako syoho hiso nejopahonɨngki nakwo sekumo selalokuhwono. Oso'no temtitofo hopi'nonohinoso hofɨko oso hungkuno hiyaso'mo wo'mojo so'no huno uyahonɨngki hofɨkoe hunoso ehohosɨhumentisofoho. Oso'no a'amu hopi'nono hofɨko oso hungkuno homo somo sɨmeho hi'ntnnono uyɨkuji kakoe yahino wopɨngo somo nuhwonɨngkuji tɨfi unɨngkapɨfe.
27 Oso Anɨtu huhwo sohwo kako'nohini huno hwapɨngo'njo hweho. Yo'mayo kakoe hwomu Jisas Kɨlais nakune'no naloho'mentiso oso'no nakwo Anɨtuye yofe engolopohamo woho'nomehwano.
Oso hungkunoso nehopeho.

1 Koulin
Olo Iyoswo Sɨmo'mjo loso A'amu Koulin somne'no Poul Mtɨ'mokumentisofoho.
Olo Hungkuno Sɨmo'mjofoho.

Jisas ahwomomne'no nto sɨmentiso sohonta soswo *tɨwenti-faif* (25) nto uyakolo'mentisopolɨkeno olo iyoswo sɨmo'mjo loso a'amu Koulin somne'no Poul mtɨ'mokumentisofoho. Tajo ango Koulin i'mofapeso kako apa'no Anɨtuye hungkuno liku'meefo syoho'ne wento mtɨ'mokumentisofoho. Oso hohosohonta Poul kako Akwila'nji Pɨlisila'nji nohumantɨfi hwapɨfe ango syoho yontɨfi Anɨtuye hungkunoso liku'meeo'motofofoho. Oso hohosohonta a'amu Juta fehohonjo'nji a'amu Ngkɨlik pi'nɨngo engo so'nji sɨmeho hi'ntnnono uyɨmentohofofoho. Poul Koulin hopo sopo humanto Anɨtuye hungkuno ne'no lontanɨngki soswo anga'no hamno aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni anga'no uyakolomentisofoho. Ango Koulin sopo antɨme we'epo'maho. O'o, antɨme engo mɨkunɨmposoponoho. Oso ango hopo sopone'no Poul kako sɨmeho tango'nji mtɨ'mokumentisofoho. Oso sɨmeho tango iyo hwapɨngoso olenoho. Iyoswo anga'no sɨmo'mo mtɨ'mokuyahotɨmentisoso imo'nao'mentiso so'ne olo iyoswo tɨfi'njo lofosofa'u 1 Koulin'nji 2 Koulin'nji imo'nɨmentisiyefoho. Poul iyoswo Koulinne'no mtɨ'mokuyahojiyoso hufa'u sɨhunefoho. I oso'no olohonta iyoswo anga'nohinoso mauyoho. Olo iyoswo hiloso Poul kako Efesos humanto mtɨ'mokumentisofoho. Paul olo iyoswo mtɨ'mokiyo hwapɨngoso olenoho. A'amu Jisasɨmo inɨngkunyo Koulinjoso Poulɨmo yo'mayo yo'mayo so'no ulohonɨmentohofo so'no Poul kako aku hofɨkine'no mtɨ'mokumentisofoho. Oso'no nakwo olohonta iyoswo homo lomo atofo lɨhwasi nakwo tɨfi unɨngkohwano.

1 Anɨtu kako ngko Poulɨ'nɨmo nɨhwosopo'mentisoso Jisas Kɨlaisɨye hungkuno a'amu
somo lɨku'mofo (*apousel*) syoho ntapmmentiso sohwo'nnonji nenɨngkwa'wehwo
Sousɨtenisɨ'nji
2 nekwo nohumentai sekwo a'amu ango Koulinjo sokune'no olo iyoswo
loso semtɨ'mokiyalokuhwoyo. Sekwo Kɨlaisɨmo ufohi'nontɨfi kakoe a'amu ne
imo'nɨmentohofofoho. Oso hiso'no Anɨtu kakine'no sekumo sehwosopo'mentisofoho.
Sekwo'nohinɨ'maho. O'o, hwe moya'mi ango'meemjo nakwoe Hwe Engo Jisas
Kɨlaisɨmo jomo ulɨwo'nɨngkuhwone hn'nɨmo nahwosopo'mentisofoho. Jisas huhwo
sohwo kako nakwo hwe moya'mi hopi'nonohino hn'nwiye Hwe Engo nɨhu'no
anga'nohino hweho.
3 Nanɨngkwohwo Anɨtu sohwo'nji nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlaisɨ'nji siko'monta'i
siko sekumo wopɨngo selohofohosɨsi sɨmeho pompenjiyo wosejopanjiyoho.

Poul kako Anɨtumo oso a'amu homo somne'no isamoyoka ulɨmentisofoho.

4 Kɨlais Jisas kako sekumo wopɨngo seloho'mentiso so'no ngko engolopohamo
sekune'no huno syasyefɨsyonji Anɨtumne'no isamoyoka ulɨwo'nɨngkohefoho.
5-6 Nakwo Kɨlaisɨye hungkuno selɨmentɨhwone so'no oso hungkuno hiso sekwo
aho yokumpohn'nyo kemokosyohumantɨfi sekwo Kɨlaisɨmo ufohi'nɨngkahonɨngkofi
kako sekumo yo'mayo so'no umofonyo miyo'njo iyo'ne semokumentisofoho. U,
sekwo kakoe hungkuno wopɨngo so'no huno tɨpemantɨfi sekwo nom'ne a'amu somo
lutɨhwayo'neso huno'njo kuyoho. Oso'no ngko Anɨtumo isamoyoka ulalokweno.
7 Nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlais kako utɨhwa'nyopo asomo peso'no sekwo nohonto-
humentanɨngkofi Anɨtu sohwo kako kakoe yo'mayo wopɨngoso sejopalofoho. Kakoe
wopɨngo somne'no sekwo umofonyo mifitnnehofo.

8 O'o, Anɨtu kakoe yokumpohn'nyo so'nji sekumo sesosofitofontanɨngkuhwosi sekwo Anɨtumne'no yokumpohn'nyo lohofontanɨngkuji sekwoe sɨkunoso moi'wo umo'nɨmontonoho. Oseso nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlaisɨye Sɨkuno Engo kako asomo poso sohonta sekwo wonyo ane lohofɨkuji wonɨmango masenonehoho.
9 Anɨtu kako kakoe Hwomu Jisas Kɨlais nakwoe Hwe Engo sohwo'nji nakwo'nji sɨmeho afa inyo'ne nakumo nahwosopo'mentisofoho. Nakwo Kɨlaisɨ'nji majopohi'nyo'ne nahwosopo'mentisofoho. Oso hiso'no ne imokiyo'neso Anɨtu kako hoponoho. Kako kakoe hunoso mɨkwesyafɨsyonehoho. O'o, awonoho.

A'amu Koulin hofɨko Anɨtune'no uhu'mokumotofoso hofɨko husilo husilofo loho'mentohofofoho.

10 U, nje a'amu soku nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlais kako olo hungkuno ntapmmentiso so'no ngko hungkuno yokumpohn'nyo waselɨmonne'no yohono. Sekwo upa'nɨmno. Sekwo yoka hnnontɨfi husilo husilofo loho'malofoso moi'wonoho. Sekwo apa'no oso yahinoso ikutoho. O'o, sekwo apa'no nuhu'mokukuji hungkuno afa'nohino filɨkuno huno anga'no'nohini fɨsyafɨhupmno.
11 U nje a'amu soku oso ape Kɨlouwe siye ango'mta'ango a'amu nopontɨfi ngkimo ole ntɨmalofi, A'amu Koulinɨso hofɨko yoka hnnalokwofo. Ose ntɨmalofofoho.
12 Ngko sekwo a'amu anga'no anga'nohino sokumo selalokweno. Sekwo huno kengo kengo syafɨsyontɨfi a'amu fehohnjo soku ole lalokwofo, Nakwo Poulɨye yahinomo inɨngkowalokuhwono. Nom'ne soku sekwo ole lalokwofo, Nakwo Apoulousɨye a'amu'nwoho. Nom'ne a'amu soku sekwo ole lalokwofo, Nakwo Pitaye hungkunomo inɨngkowalokuhwono. I, a'amu nom'ne soku sekwo ole lalokwofo, Nakwo Kɨlaisɨye a'amu'nwoho. Ose lalokwofo.
13 Pipineto. A'amu pi'nɨngo engo hofɨko sekwoe wonyomne'no pe'nɨmentohofotaho. Ngko Poulɨ'ni iyo hwojiyafɨku'nnyopo sekwoe wonyomne'no lape'nɨmaleno. O'o, sekwo huno seyohoho. Kɨlais kako'nohini sekwoe wonyomne'no poyo pe'nɨmentisofoho. I hofɨko ngkine'no mijo kiyosema'malofotaho. O'o, Kɨlaisɨmne'nohini sekumo mijo kiyosema'malofofoho.
14 Ngko sekwo'njo sopo mijo kiyomayoso a'amu pi'nɨngo'maho. O'o, Kɨlisɨposɨ'nji Ngkaiyasɨ'njimnohini mijo kiyoma'maleno. Oso'no ngko a'amu hufa'u hwa'umnohini mijo kiyoma'mentohe so'no Anɨtumo isamoyoka ulalokweno.
15 Oso'no a'amu pi'nɨngo engoso hofɨko ole malɨfitnnehofo, Poul kako nakumo mijo kiyonema'mentiso so'no nakwo Poulɨye a'amu'nwoho. Ose malɨfitnnehofo.
16 U, ngko nom'ne a'amu sohune'no syafɨsyohono. Sɨtefanosɨye a'amu oso hwanjimo ngko mijo kiyoma'maleno. U, ngko nom'ne a'amu somo mijo kokiyoma'mentohono. Awolɨkeno. Ngko huno maniyohoyohoho. I, ngko mijo kiyomayo hungkuno so'no peho'no selalokweno.
17 Kɨlais kako ngkimo oso mijo kiyomayo syohoso montapmmentisofoho. O'o, ngkimo kako a'amu somo kakoe hungkuno lutɨhwayo'ne syoho ntapmmentisofoho. A'amu huno'njo sohwa hofɨko hungkuno sawemo lutɨhwawo'nɨngkohofo hopaso ngko hungkuno molutɨhwamnehono. O'o, Kɨlais kako iyo hwojiyafɨku'nnyomo nakwoe wonyo'ne poyo pe'nɨmentiso so'no a'amu huno nto'no mosyafɨhupitnnoho lonji ngko a'amufe huno nto'no ehohosasiyo'ne hungkuno tɨfo tɨfo lutɨhwawo'nɨngkohe hwo'nyoho.

Nakwo Kɨlaisɨmo uhwonontani uhwonɨmentɨhwoneso nakwo Anɨtuye yokumpohn'nyo'nji kakoe huno wopɨngo so'nji nto uhwonɨmentɨhwonefoho.

18 A'amu Anɨtumo minɨngkayo'njo iwo'nɨngkohofoso hofɨko Kɨlais nakwoe wonyo'ne iyo hwojiyafɨku'nnyomo poyo pe'nɨmentiso so'no upa'nontɨfi hofɨko

huno ole syofɨsyalokwofo, oso hungkuno lɨwo'nɨngkohofoso hwayohosi hungkuno-
foho. Ose syofɨsyalokwofo. I, oseso nakwo a'amu Anɨtu kako nakumo asomo
netɨmayo'ne'no hontohumentani nakwo huno ole nayɨwo'nɨngki, Kɨlais kako nakwoe
wonyo'ne iyo hwojiyafɨku'nnyomo poyo imo'nɨmentiso sohune'no Anɨtu kako kakoe
yokumpohn'nyo netɨhwamentisofoho.
19 A'amu Anɨtuye hungkuno mtɨ'mokumentohofo sohwa hofɨko a'amu
Kɨlaisɨmne'no nakwolaho lɨwo'nɨngkohofo somne'no ole mtɨ'mokumentohofi,
Anɨtu ole lɨmento, A'amu hwahoponjoso hofɨko hofɨkoe yokumpohn'nyo so'nji
Anɨtumo u'mayo'ne'entɨfi huno uyalokunjo oso a'amuso hofɨkoe huno somo
ngko wonyo umokumonnoho.
Nakwo a'amu hwahoponjo hn'nwi huno'nji lɨwo'nɨngkohofoso hofɨko Anɨtumo
u'mane'entɨfi honɨngkano pi'nɨngo pi'nɨngo hofɨkoe huno mta'ni
imofɨwo'nɨngkohofo somo ngko wae weeo'monnoho.
Anɨtu ose lɨmentisofoho.
20 A'amu Anɨtumo minɨngkayoso hwahoponjo somne'nohini huno
syafɨsyɨwo'nɨngkohofoso hofɨko ole lɨwo'nɨngkohofi, Nakwo huno'njo hn'nwi nakwoe
huno nto'nohinoso a'amu nom'ne somo lutɨhwane'entɨfi syafɨsyɨwo'nɨngkohofofoho.
Oso a'amumne'no Anɨtu kako kakoe a'amu ne hn'nyumo ole netɨhwamento, Olo
hwaho loponjo hunoso wonyo hwayo hohnjofoho. Oso'no a'amu kako olo hwaho
loponjo huno somnohini syafɨsyɨwo'nɨngkiso sohwo kakoe huno neso mauyoho.
21 I oso'no Anɨtu kako huno hwapɨngo'njo sohwo kako olo honɨngkanolo
imo'mentisofoho. A'amu hofɨko Anɨtumo u'mano lɨkujoso hofɨko hofɨkoe huno
mta'ni Anɨtumo mu'mapitnnohofo. O'o, awonoho. I oso'no Kɨlaisɨye hungkuno
wopɨngoso a'amu somo lutɨhwawo'nɨngkuhwone somo sɨmeho hi'ntnnono uyɨkuji
hofɨko Anɨtumo u'mantɨfeho. Nu'mafɨkuji hofɨko kakoe a'amu ne umo'nantɨfeho. Oso
hiso'no Anɨtu kako sɨmeho wopɨngo umo'nɨwo'nɨngkisofoho. I oso hungkuno hiloso
nakwo lutɨhwawo'nɨngkuhwone somne'no hofɨko nalɨwo'nɨngkohofi hwayo hohnjo
hungkuno lɨwo'nɨngkohofo kuyoho. Ose nalɨwo'nɨngkohofofoho.
22 I a'amu Jutaso ole lɨwo'nɨngkohofi, Anɨtu kako nakumo kakoe yokumpohn'nyo'nji
yo'mayo kengo wonyoangkafo a'amu mifijoso netɨhwaso'manji u oso hungkunoso
Anɨtu mta'ango'manji uhwonɨngkuhwasi oso hungkuno homo somo nakwo huno
naihwoso'no tɨfi unɨngkowano. A'amu Ngkɨlik oso hwa ole lɨwo'nɨngkohofi, u, nakwo
yo'mayo hungkuno upo'nasoso huno wopɨngofoho syofɨsyaso'manji oso hungkuno
homo somo huno naihwoso'no tɨfi unɨngkowano.
23 I oso'no nakwo hungkuno lutɨhwawo'nɨngkuhwoneso olenoho. Kɨlais kako
nakwoe wonyomne'no iyo hwojiyafɨku'nnyomo poyo imo'nɨmentisofoho. I
oso'no a'amu Jutaso hofɨko oso hungkuno hiso'no nakwolaho lontɨfi wonɨpaho
ikinɨwo'nɨngkohofofoho. A'amu Ngkɨlik sohwa hofɨko oso hungkuno homo
somo nupa'nontɨfi ole lɨwo'nɨngkohofi, Olo hungkuno loso kokato'nnyofoho. Ose
lɨwo'nɨngkohofo kuyoho.
24 I nakwo a'amu Juta hn'nnonji temtitofo kengo kengo hn'nɨmo Anɨtu nah-
wosopo'mentiso hn'nwi nakwo Anɨtuye mampahomo upo'nontani nakwo huno ole
nayohi, Kɨlais kako nakumo asomo netɨmayo'ne poyo pe'nɨmentiso sohumo nuh-
wonontani uhwonɨmentɨhwoneso nakwo Anɨtuye yokumpohn'nyo so'nji Anɨtuye
huno wopɨngo so'nji uhwonalokuhwono.
25 Oso honɨngkano Anɨtu kakimo u'mayo'ne imo'mentiso so'no a'amu hwahopon-
joso hofɨko huno syafɨsyontɨfi hofɨko ole lɨwo'nɨngkohofi, Olo honɨngkano loso ne
anefoho. Hwayo hohnjofoho. Ose lontɨfeso hofɨkoe huno so'nji yokumpohn'nyo
so'nji Anɨtu kakoe huno hwapɨngo so'nji kakoe yokumpohn'nyo so'nji hofɨkimo
yakolo'nnyofoho.

26 Ou, nje a'amu soku, Anɨtu kako sekumo kakoe a'amu ne imo'nyo'ne
joho selɨmentiso sohonta sekwo huno ane, yokumpohn'nyo ane, yofe engo ane
imo'nɨmentohofo kuyoho.
27 A'amu hwahoponjo yahino somne'no huno'njoso Anɨtu kako oso a'amu homo
somo wonɨmango ufisyɨmo'mo lonto a'amu huno'masoso hofɨko nje honɨngkanomo
tɨfi nnɨngkapɨkuji nje a'amu ne imo'nɨfitnne'ento uhwosopo'mentisofoho. A'amu
hwahoponjo yokumpohn'nyo'njo somo Anɨtu kako oso a'amu homo somo wonɨmango
ufisyɨmo'mo lonto a'amu yokumpohn'nyo aneso nje a'amu ne imo'nɨfitnne'ento
hofɨkimo uhwosopo'mentisofoho.
28 A'amu hwahoponjoso hofɨko yo'mayo so'no ole lɨwo'nɨngkohofi, Wonyofoho.
Nakwolaho. Oso hiso ne anefoho. Ose lɨwo'nɨngkohofofoho. Oso homo somne'no
Anɨtu kako oloso ngko'nefoho. Woma'mo lɨmentisofoho. Anɨtu kako a'amu hwaho-
ponjofe hunoso ne anefoho. Moi'wo umo'nono lɨmentisofoho. Oso'no yo'mayo so'ne
hofɨkoe yofe ho'nomawo'nɨngkohofo somo Anɨtu kako wae yao'mentisofoho.
29 Anɨtu kako oso yo'mayo hiso imentiso so'no nakwo Anɨtuye tɨmopo nakwoe
yofeso moho'nomo'nanehwono.
30 Anɨtu kako nakumo Jisas Kɨlaisɨ'njopo menehumajɨ'mentisofoho. Oso'no
Anɨtu kako Kɨlaisɨye hungkunoso nakwoe hunomo moho'nonahumentiso so'no
nakwo kakine'no huno nto'no syofɨsyalokuhwono. Kɨlais kako nakumo wopɨngo
naloho'mentiso so'no Anɨtu kako nakumo wopɨngo kuyoho nelalofoho. Jisas kako
honɨngkano wonyo somta'ni nakumo mpe enema'mentiso so'no kako nakumo
Anɨtuye a'amu ne namokumentisofoho.
31 Oso'no a'amu Anɨtuye hungkuno mtɨ'mokumentohofo sohwa hofɨko ole
mtɨ'mokumentohofi, Hwe fihwo kako kakoe yofeso woho'noma'nɨmo lososo kakoe
yofe moho'noma'nonehoho. O'o, kako Kɨlais nakwoe Hwe Engo sohwoe yofe'nohini
woho'nomano.

2

Poul kako Kɨlaisɨye iyo hwojiyafɨjiyo so'no hungkuno ulɨmentisofoho.

1 Oseso nje a'amu soku, hohonta ngko sekumo nose'manji ngko Anɨtu kakoe
hungkuno hiyaso'mo wo'mojoso selɨmote sohonta sekwo huno ole syafɨhupitnne'enji
maselɨmmentohono, Kɨko yofe engo'njo hwosoho. Huno hwapɨngo'njo hwosoho. Ose
ntɨfitnne'enji maselɨmmentohono.
2 O'o, ngko nje sɨmeho somne'no ole nto hnnɨmentoho, Ngko sekwo'nji no-
humahm'mo yo'mayo kengo kengo so'no ngko hungkuno maselɨmnehono. O'o,
awonoho. Ngko Jisas Kɨlais kako iyo hwojiyafɨku'nnyo sopo nakwoe wonyomne'no
poyo pe'nɨmentiso sohune'no ngko huno nihwoso'no oso'nohini wolosetɨhwamne'no
yohono.
3 Hohonta ngko sekwo'nji humamentohe sohonta ngko yokumpohn'nyo ane nohu-
manji iyoho nnɨmentisofoho.
4-5 Sekwo nje huno somo tɨfi nnɨngkapɨfitnne'enji hungkuno selɨmote'maho.
O'o, sekwo Anɨtuye yokumpohn'nyo somo tɨfi inɨngkafitnne'enji hungkuno
selɨmentohefoho. Oso'no ngko Anɨtuye hungkuno losetɨhwamentohe sohonta
a'amu huno'njoso hofɨko nom'ne a'amufe hunomo uwolo'mokantɨfi hungkuno
nto'no esyohumawo'nɨngkohofo pa'nyoso selɨmentohe'maho. O'o, ngko Anɨtuye
hungkuno selahonɨngko Anɨtu kakoe Towahuno Wopɨngofe yokumpohn'nyoso sekwo
utɨhwa'nyopo nuhwonontɨfi sekwo huno ole syafɨhu'mentohofi, Olo hungkuno loso
ne'njofoho. Huno ose syafɨhu'mentohofofoho.

Anɨtuye Towahuno sohwo kako nakumo huno wopɨngo nejopalofoho.

6 Anɨtu kako huno engo nejapmmentisoso nakwo aˈamu Anɨtuye hungkunomo
aho yokumpohnˈnyo kemokosyohumalofo somo lutɨhwawoˈnɨngkuhwonefoho. Oso
huno engo hiso olo hwaho loponta'ango'maho. U, aˈamu olo hwaho lopo nakumo
yokumpohnˈnyo ne mokosyohumawoˈnɨngkohofo sohwa mtaˈangoˈmaho. Oˈo,
hofɨkoe yokumpohnˈnyoso moiˈwo umoˈnɨmontonoho.
7 Nakwoe Anɨtu mtaˈango huno engoso lutɨhwawoˈnɨngkuhwonefoho. Oso huno
engo hiso hiyasoˈmo woˈmojofoho. Anɨtu kako nakwoe hwaho mamtɨˈmokiyo sohonta
Anɨtu kako nakumo kakoe aˈamu ne namokuhwosi nakwo kakoˈnji kakoe ango
wonyoangkafo sopo humaneˈento hungkuno mtitoˈmentisofoho.
8 Aˈamu olo hwaho lopo mokosyohumawoˈnɨngkohofo sohwa hofɨko oso
huno hwapɨngo somo huno ntoˈno mosyafɨsiyoˈnjo hwafoho. I osoˈno hofɨko
nakwoe Hwe Engo Anɨtu pomponaho hwapɨngo sohwoe hwomu sohuneˈno
huno ntoˈno syafɨsyontɨfijontentesi hofɨko kakimo iyo hwojiyafɨkuˈnnyo somo
mofonjintoˈofasyɨkutnnesohilo.
9 Ngko olo hungkuno selalokwe losoˈno aˈamu Anɨtuye hungkuno nɨhuˈno hohonta
mtɨˈmokumentohofo sohwa ole mtɨˈmokumentohofi,
Nakwo aˈamu hwahoponjo hnˈnwi yoˈmayo wonyoangkafo somo muhwonyoso
yoˈmayo wonyoangkafo soˈno haloho mupaˈnyo soˈnji yoˈmayo wonyoangkafoso
aˈamufe hunomo mufohotofoˈnjo
oso yoˈmayo hiso Anɨtu kako kakoe aˈamu sɨmeho uyɨwoˈnɨngkohofo somneˈno ntoˈno
esyohumaho.
Ose mtɨˈmokumentohofofoho.
10 Oso yoˈmayo soˈno hungkuno hiyasoˈmo woˈmojoso Anɨtu kakoe Towahuno
wopɨngo sohwo netɨhwamentisofoho. Anɨtuye Towahuno Wopɨngo huhwo sohwo
kako yoˈmayoso nakwo hiyasoˈmo yalokuhwone somo utɨhwaˈnyopo nahononto
yoˈmayo wopɨngo Anɨtuye hunomjo osoˈnji kakoe yahino soˈno kako huno uyohoho.
11 Aˈamu tɨhwolo, nomˈne aˈamu sohwoe huno somo uhwonyosofo. Oˈo, awonoho.
Oso hwe sohwo kakoˈnohini kakoe hunoso huno uyohoho. Oso paˈnyoso aˈamu
fihwo kako Anɨtuye huno somo kako huno muyo hweho. Anɨtu kakoe Towahuno
sohwoˈnohini kako Anɨtuye huno soˈnji yahino soˈnji huno uyohoho.
12 I osoˈno nakwo Anɨtuye aˈamu ne hnˈnwi nakwo olo hwaho loponjo yahino
wonyoso momasoˈnwoho. Oˈo, Anɨtu kako nakumo kakoe Towahuno nejapmmentiso
oso hiso yoˈmayo wopɨngo Anɨtu kako siki nejapɨwoˈnɨngkiso soˈno nakwoe hunoso
ntoˈno nto ehohosonasyohoho.
13 Yoˈmayo wopɨngo Anɨtu kako nakumo siki nejapɨwoˈnɨngkiso soˈno selalokuh-
woneso nakwo nomˈne aˈamufe huno mtaˈni mentani moselalokuyɨhwono. Oˈo,
olo hungkuno loso Anɨtu kakoe Towahuno Wopɨngo nakumo lonetɨhwahonɨngki
selalokuhwono. Oso hungkuno hiso nakwo aˈamu Anɨtuye Towahuno Wopɨngo hiˈnjo
somneˈno lutɨhwalokuhwono.
14 U, aˈamu Anɨtuye Towahuno Wopɨngo ane sohwo oso aˈamu huhwo sohwo
kako Anɨtuye Towahunofe hungkunoso huno ntoˈno muyo hweho. U, oso hiso
pehoˈneto. Oso aˈamu huhwo sohwo kako oso hungkuno hiso nupaˈnonto huno ole
syofɨsyalofoho. Olo hungkuno loso hwayo hohnjo hungkunofoho. Ose syofɨsyalofoho.
Nakwo aˈamu Anɨtuye Towahuno hiˈnjo hnˈnwi nakwo Towahuno Wopɨngofe
hungkuno hilo soˈno huno ntoˈno nayohoho. I aˈamu Anɨtuye Towahuno Wopɨngo
aneso kako olo hungkuno hwapɨngo ne hilo soˈno huno muyonehoho. Osoˈno Anɨtuye
Towahuno Wopɨngo sohwo kakoe wopɨngoso oso aˈamu hisomo muyonehoho.
15-16 Oso hisoˈno aˈamu Anɨtuye hungkuno mtɨˈmokumentohofo sohwa ole
mtɨˈmokumentohofi,
Nakwoe Hwe Engo Anɨtu sohwoe huno somneˈno huno tɨhwo uyohoho.
Anɨtu sohumo tɨhwo wolutɨhwamontolo. Oˈo, nɨhuˈno awonoho.

Ose mtɨ'mokumentohofofoho. I oso'no nakwo Anɨtuye Towahuno Wopɨngo hi'njo hn'nɨmo Kɨlais kakoe huno fehohnjoso nejapmmentisofoho. Oseso a'amu Anɨtuye Towahuno Wopɨngo hi'njo sohwo kako yo'mayo yo'mayo somo uhwonɨngkuhwosi kako yamofo uloho'montonoho. Oloso wopɨngofoho. Oso wonyofoho. Huno ose uyohoho. U, a'amu kako Anɨtuye Towahuno Wopɨngo aneso kako Anɨtuye a'amu ne somo yamofo mulohofonehoho. O'o, Anɨtuye Towahuno Wopɨngonjo sohumo yahino wopɨngo utɨhwamontonoho.

3

Anɨtuye a'amu ne somo mokosyohumawo'nɨngkohofo sohwa hofɨko Anɨtuye syoho ulohofiyo hwafoho.

1 Nje a'amu soku, hohonta ngko sekwo'nji nohumanji Anɨtuye hungkuno selɨmentoheso ngko a'amu Anɨtuye Towahuno Wopɨngo hi'njo somo ulɨwo'nɨngkohe pa'nyoso sekumo hungkuno maselɨmmentohefoho. O'o, ngko a'amu hofɨko sɨmeho sohwo yo'mayo wonyoso umo lonte somo inɨngkawowo'nɨngkohofo pa'nyo sokumo Anɨtuye hungkuno selɨmentohefoho. Oso hohosohonta sekwo Kɨlaisɨye yahino somne'no mehomi milongo pa'nyo humamentohofofoho.

2 Anɨtuye hungkuno neso tongo u wopayo yokumpohn'nyo pa'nyofoho. I sekwo mehomi milongo pa'nyo soku nohumentanɨngkofi ngko amno mijo'nohini sejapmmentohefoho. Anɨtuye hungkuno fehohnjoso tongo pa'nyoso sekwo manɨmmentohofofoho. I olohonta hohonta sekwo manɨfitnnehofo.

3 Hwapɨngoso sekwo Anɨtuye Towahuno ane pa'nyo soku ne'no humalofo. I nom'ne a'amu sekwo'nji humalofo somne'no sɨmeho tohino'nji uyontɨfi yoka hnnɨwo'nɨngkohofo kuyoho. Oso yahino sekwo iwo'nɨngkohofoso sekwoe sɨmeho sohwo kako yo'mayo wonyo umo lonte somnohini inɨngkawowo'nɨngkohofo kuyoho. Oso yahino hiso hwahoponta'angofoho.

4 Yahino anga'no yalokwofoso olenoho. A'amu anga'nohino sohwo kako ole lalofoho, Ngko Poulɨye a'amu hwo'nyoho. I nom'nihwo kako ole lalofoho, Ngko Apoulousɨye a'amu hwo'nyoho. Oso yahino hiso Anɨtu kakoe Towahunofe yahinotaho. O'o, awonoho. Hwahoponta'ango'nohinofoho.

5 Oso'no sekwo huno nto'no fɨsyafɨhupmno. Apoulous sohwo kako peho hwolo. I ngko Poul sohwo'ni peho hwo'nto. Nekwo sohwoya'i Anɨtuye syoho ulohofiyo hwoya'yoho. I oso'no nekwo Anɨtuye hungkuno wopɨngoso selahonɨngkuhwoi sekwo nupa'nontɨfi Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono uyɨmentohofofoho. Oso'no nakwoe Hwe Engo kako nekumo syoho anga'no anga'no ejopalofoho.

6 Ihwoni. Ngko sekwoe sɨmeho mo'mo Anɨtuye hungkuno ipisayo uyo hulohofo hopa hulasehumentohefoho. Apoulous kako oso ipisayo uyo homo somjo hoja wonyo yo'mayo sofokafonte somo wae yaofahonɨngki Anɨtu kako oso ipisayo homo somo hwapɨngo sohwo kako engo imokalofoho.

7 I a'amu kako ipisayo uyo hiso hulɨwo'nɨngkiso sohwo kako kakoe yofeso engo'maho. Yofe we'e'njo hweho. U a'amu kako hoja wonyo yo'mayo sofokafonte somo wae yaofɨwo'nɨngkiso sohwo kako kakoe yofe hi we'e'njo hweho. Anɨtu kako oso ipisayo uyo homo somo ne imokalokunjo sohwo kako oso hwo'nohini kako yofe engo hi'njo hweho.

8 Oso a'amu kako ipisayo uyo hulalokuso sohwo'nji hoja wonyo wae yaofalokuso sohwo'nji sikoe syoho neso afafoho. I oso'no siko sikoe syoho sikoepi sikoepi yalokusiyo so'no sikoe syoho homo somne'no ho'yango womanjiyoho.

9 Ou, Apoulousɨ'nji nekwo Anɨtuye syoho ulohofiyo hwoya'yoho. Sekwo soku Anɨtuye syoho kuyoho. Oso'no sekwo husilo husilofo peho'no loho'mentohofoto.

A'amu An+tuye syoho'njo sohwo kako ango mol+hwo'n+ngkiso pa'nyo hweho.

Sekwo An+tuye ango pa'nyo soku An+tu kako ango hiso molalofoho.

10 An+tu kako ngkimo wop+ngo ntohofonto kako kakoe syoho wop+ngo ntapmmentisoso yonji ngko ango ingkuso s+mo'mjo hwo'nyoho. Oso'no ngko An+tuye hungkuno sel+mentohe sohonta oso hwosaho yokumpohn'nyoso nto iju'mo'mentohefoho. U a'amu nom'ne sohwa hof+ko An+tuye hungkuno loset+hwalokwofo sohwa hof+ko oso hwosaho hopo sopo ango neso molalokwofo. A'amu huhwo sohwa hof+ko oso ango hiso wonyo imo'nonoho l+kuji hof+ko huno nto'no wasyof+hup+fe.

11 I oso'no sekwo huno seyohoho. Oso hwosaho ngko s+mo'mjo iju'mo'mentoheso Jisas K+lais+yoho. Oso hwosaho homo somo a'amu nom'nehwo kako yofaf+hwosi kako nom'ne hwosahoso momawonjonehoho. O'o, awonoho.

12 A'amu fihwo kako oso hwosaho hopo sopo ango wamol+mo l+hwos+'manji kako oso hwosaho hopo sopo nano yokumpohn'nyoso nomahwosi syasyososo oso nano huhwo sohwo kako ango yokino homo somo yokumpohn'nyo wokemokosyohumamontonoho. I yo'mayo holayo yokino, s+ngkume yokino oso nano po'n+foso kako nomahwosi mtitofasyososo yokumpohn'nyo mokemokosyohumanehoho.

13 I nakwo a'amu hopi'nonohino hn'nwi olo syoho yalokuhwone hiloso hwangku sohonta ut+hwa'nyopo u'mofapmmontonoho. Oso s+kuno Jisas K+lais kako nakwoe hungkuno ikwolofo'ne somo asomo pososohonta yo'mayo syoho iwo'n+ngkuhwone somo toho hopa nonefoho. Oso toho hiso n+ngkahon+ngkuhwosi nakwo yo'mayo syoho iwo'n+ngkuhwone somo yamofo nalohof+hwoso'no nakwo a'amu anga'no anga'nohino hn'nwiye syoho ne so'no huno wonayono.

14 U hwe fihwo kako ango oso hwosaho hopo sopo hofiyo'no moloso'manji oso kakoe ango homo somo toho manonehoho. O'o, awonoho. Oso ango hiso toho manyo'njo nto'no molohinowentan+ngkuhwosi oso syoho iyo huhwo sohwo kako ho'yango woma'mtonoho.

15 U hwe fihwo kako oso hwosaho hopo sopo kako ango nto'no mamojo'njo yoso sohwoe angoso toho n+ngkuhwosi kakoe syoho hopi'nonohinoso wonyo umo'n+montonoho. Syoho hiso ne ane umo'n+montonoho. U oso syoho iyo huhwo sohwo kako ho'yangoso momanehoho. Oso hwe huhwo sohwo kako songo ko humaso sohwo kako toho mta'ni if+wo'n+ngkohofo pa'nyo hweho.

An+tuye a'amu neso hof+ko An+tuye angofoho.

16 Olo so'no sekwo in+ngo sey+hwoloho. Sekwo An+tuye a'amu ne soku An+tu kakoe ango kuyoho. An+tu kakoe Towahunoso sekwoe s+meho ajwomo'mo humaho.

17 U hwe fihwo kako sekwo An+tuye ango sokumo kako wonyo semokoso sohumo u, osohumo An+tu kako kakimo oso wonyo hiso aku uy+montonoho. Wayo weeo'mtonoho. I hwap+ngoso sekwoe s+mehoso An+tuye ango wop+ngo'nohiniponoho.

Sekwoe yo'mayo hwahoponjofe yofeso noho'nomaf+kutoho. O'o, An+tuye yofe'nohini foho'nomapmno.

18-20 A'amu yo'mayo hwahoponjo so'no huno'njo somo An+tu kako uhwononteso hof+koe huno neso n+hu'no ane kuyoho ul+wo'n+ngkisofoho. Hohonta hwe fihwo Joup kako An+tuye hungkuno mt+'mokumentiso sohwo ole mt+'mokumento,

A'amu olo hwaho loponjo huno somnohini in+ngkawowo'n+ngkohofo somo oso huno ne ane huhwo sohwo hof+kimo nano mokoj+l+pemawo'n+ngkohoho.

Joup ose mt+'mokumentisofoho. Hwe nom'ne An+tuye hungkuno mt+'mokumentiso sohwo ole mt+'mokumento,

An+tu kako a'amu olo hwaho loponjo yo'mayo yo'mayo so'no huno'njo sohwafe hunomo uhwononteso hof+koe hunoso ne anefoho. Ose l+wo'n+ngkisofoho.

Hungkuno ose mtɨ'mokumentisofoho. U, hwe fihwo kako hwasyo hungkuno hnnonoho. A'amu fihwo kako sekwo'njo sopo humaso sohwo kako olo hwaho loponjo yo'mayo somo inɨngkawowo'nɨngkiso sohwo ngko yo'mayo so'no huno'njo hwo'nyoho. Ose lɨwo'nɨngkiso sohwo kako yo'mayo hwahoponjo wonyo so'no hohujo ikinjaofɨhwosi kako Anɨtuye hungkuno ne'njoso womano. Oso huno wopɨngo hiso nomahonɨngkuhwosi a'amu fehohnjoso hofɨko nuhwonɨngkuji ole ulantɨfeho. Kako ilo'nnyohwo imo'nɨngkohoho. Ose ko ulɨfijoso oso hwe huhwo sohumo Anɨtu kako nuhwonɨngkuhwosi hwe sohwo walɨmontono oso huno'njo nto imo'nɨngkohoho walɨmontonoho.

21 Sekwo nakwo a'amu hwahoponjo hn'nyumo nenɨngkapɨkuji sekwo husilo husilofo ihwatɨmo'nɨngkutoho. U sekwo a'amufe yofe noho'nomafɨkutoho. Yo'mayo Anɨtu mtɨ'mokumentisoso sekwo'nefoho.

22-23 I hwapɨngoso sekwo Kɨlaisɨye kuyoho. I Kɨlais kako Anɨtuye hweho. Nakwo a'amu hufa'u sɨhune ngko Poulɨ'nyo Apoulousɨyo Pitayo oso hwona'ni nakwo sekumo sefo'mayo'ne hwona'ni humalohwono. Olo hwaho lopo yo'mayo Anɨtu ho'nahumentisoso sekwo'nefoho. Anɨtu kako songo humayo'ne sejapmmentisoso sekwo wopɨngo humayo'ne sejapmmentisofoho. Poyo pe'nyo sejapmmentisoso sekwo ango songo ne'no humayo sopo tɨpɨhwonyo'ne sejapmmentisofoho. Yo'mayo hopi'nono olohonta wojo so'nji tɨfi no'mo imo'none so'nji Anɨtu kako sekumo sefo'mayo'ne sejopalofoho.

4

Anɨtu kako Kɨlaisɨye syoho ulohofiyo sohwafe syoho somne'no yamofo ulohofonefoho.

1 Sekwo ngko Poul nontnne'no Apoulousɨ'nji nom'ne sohwamne'no olo so'no huno fɨsyafɨhupmno. Nakwo Anɨtuye hungkuno selɨmentɨhwone sohwona'ni nakwo Kɨlaisɨye syoho ulohofiyo hwona'nyoho. Kɨlais kako nakumo Anɨtuye hungkuno hiyaso wo'mojoso nejopahonɨngki nakwo sekumo sejopalokuhwono.

2 A'amu nom'nimo Anɨtuye hungkuno lutɨhwawo'nɨngkiso sohwo kako kakoe Hwe Engo oso syoho uyɨmentiso sohumne'no syoho yokumpohn'nyo uyono.

3 Ngko Anɨtuye syoho yalokwe loso'no sekwo yamofo ntohopijoso ngko sekwoe huno somne'no ngko huno pi'nɨngo mosyafɨhu'mnehono. I ngko huhwo'ni olo syoho Anɨtumne'no yalokwe loso'no ngko yamofo maloho'nɨmnehono.

4 Hwapɨngoso ngko olo syoho yalokwe loso'no wopɨngofoho huno ko syafɨhu'meso oso huno hwasyo'manji olo syoho homo losomne'no ngko yamofo nto'no pipi loho'nɨmnehono. I oso'no ngko hwe wopɨngo hwo'nyoho eso mahnnɨmnehono. O'o, nje Hwe Engo sohwo kako nje syoho so'no olo wonyofoho, olo wopɨngofoho, oseso nje Hwe Engo sohwo kako'nohini wantɨmontonoho.

5 Oseso sekwo nom'ne a'amufe yahino somne'no wonyofoho nulɨkutoho. O'o, fohontohumamno. Nakwoe Hwe Engo sohwo asomo poso sohonta kako nakwo a'amu hopi'nonohino hn'nɨmo yamofo wonaloho'montonoho. Yo'mayo yahino wonyo huno wonyo hiyaso'mo wojoso kako utɨhwa'nyopo ujo wehontojwahumontonoho. Oso hohosohonta a'amu syoho wopɨngo yontɨfijo somo Anɨtu kako'nohini a'amu anga'no anga'nohino somo, Kɨko syoho wopɨngo'njo hwosoho. Kɨko wopɨngo'njo kiyoho, ose ulonefoho.

A'amu Koulin humamotofoso hofɨko hofɨkoe yofe ho'noma'nɨmotofofoho.

6 U, nje a'amu soku, ngko sekumo olo hungkuno selalokwe loso ngko'nji Apoulousɨ'ntnne'no selalokweno. Hungkuno hiso sekumo yahino wopɨngo somo setɨhwayo'nefoho. Sekwo Anɨtuye hungkunomo hwotoho fekutoho. I oso'no sekwo yokumpohn'nyo imo'nɨngkuji nom'ne a'amufe yofeso monje yasyɨkuji nom'ne

aˈamufe yofeˈnohini nohoˈnomafɨkutoho. U, nje aˈamu soku, sekwo oleso nolɨkutoho. Poulɨˈnji Apoulousɨˈnji siko nakwoe hwe engo hwaˈuyoho. Ose lɨkuji sekwo nomˈne aˈamu sohwafe yofeso monje yasyɨkutoho.

7 I sekwo yoˈmayo huno wopɨngo syafɨsyɨwoˈnɨngkohofoso ntɨˈmtaˈangoto. Oso huno wopɨngo hiso sekumtaˈangoˈmaho. Oˈo, Anɨtu kako sekumo sejapmmentisofoho.

8 Sekwo huno ole losyofɨsyalokwofo. Nakwo Anɨtuye hungkuno hopiˈnonohinoso huno ntoˈno nayohoho. Yoˈmayo nakwo ntoˈno humayo soˈno Anɨtu nto nejapmmasofoho. Nakwo nomˈne aˈamu Anɨtuye hungkuno lonetɨhwamentohofo sohwamo uyokolofontani nakwo hwe engo nto imoˈnɨmalohwono. Sekwo oso hwasyo hunoso losyofɨsyalokwofo. I sekwo hwe engo ne imoˈnɨfijontentesi nje sɨmehoso wopɨngo nto nɨmoˈnɨngkuhwonesohilo. Osoˈno sekwo nakwoˈnji hwe engo nto humehwanesohilo.

9 Ngko huno ole syofɨsyalokweno. Anɨtu kakoe hungkuno lɨkuˈmofɨwoˈnɨngkuhwone (*apousel*) sohwonaˈnɨmo nomˈne aˈamu sohwafe sɨfɨkiˈnyoˈmo nehumajɨˈnyo paˈnyo hwonaˈnyoho. I aˈamu nakumo ole nalinyo paˈnyo hwonaˈnyoho. Hofɨko poyo wapeˈnɨfe ose nalontɨfi hofɨko osoˈno nakumo aˈamufe tɨmopo wofonjonesyantɨfeˈno yalokwofo. Osoˈno aˈamu hopiˈnono hwahoponjo soˈnji ahwomomjo soˈnji hofɨko yoˈmayo neˈmawoˈnɨngkiso somo nehonalokwofo.

10 Nakwo Kɨlaisɨye yofe hoˈnomayoˈne kakoe hungkuno lɨkuˈmofɨwoˈnɨngkuhwone soˈno aˈamu hofɨko nakumo nonahonontɨfi hofɨko ole nalɨwoˈnɨngkohofɨhwonaˈnyoho. Sekwo omomo hunoˈnjo hwasoho. Ose nalɨwoˈnɨngkohofofoho. I osoˈno sekwo sokuneˈno huno ole syofɨhuˈnalokwofo nakwo Kɨlaisɨye aˈamuˈnwoho. Nakwo hunoˈnjɨˈnwoho. Ose syofɨhuˈnalokwofo. I nakwo Anɨtuye hungkuno lɨkuˈmofɨwoˈnɨngkuhwone sohwonaˈnɨmo aˈamu hofɨko nakumneˈno sitofo nalɨwoˈnɨngkohofi, Sekwo yokumpohnˈnyo ane hwasoho. Ose nalɨwoˈnɨngkohofofoho. I sekwo soku sekwo huno ole syofɨhuˈnalokwofo. Nakwo yokumpohnˈnyo wopɨngoˈnjɨˈnwoho. Ose syofɨhuˈnalokwofo. Hofɨko nakuneˈno ole nelalokwofo. Sekwo yoˈmɨngohwasɨˈmaho. I sekwo soku sekwo huno ole syofɨhuˈnalokwofo. Aˈamu hofɨko nakwoe yofe hoˈnonemalokwofo. Ose syofɨhuˈnalokwofo.

11 Nakwo aˈamu Anɨtuye hungkuno lɨkuˈmofo syohoˈnjo sohwonaˈni mijohoˈno hohonta humamentɨhwone somtaˈangoso olohonta hohonta mijo wosopayo osoˈno mijohoˈno humalohwono. Olohonta nakwo hwapɨfe wonyoˈnji nohumentanɨngkuhwoni nakwoe mango sohwa hofɨko nakumo aho kuˈmokontɨfi nefonjalokwofo. Nakwo angoˈmeemo ukuˈmofahonɨngkuhwoni nakwoe ango sopo nakwo fosyaweˈne nakwoe angoso ane hwonaˈnyoho.

12 Nakwo nakwoe yokumpohnˈnyoˈnji nakwo syoho tohohmtnnoˈnjo yontani yoˈmayo wosopayo oso mayoˈne hamniyoho tɨpemalokuhwono. Aˈamu piˈnɨngo engoso nakuneˈno lalokwofo. Oso hwamneˈno nakwo hofɨkimo wopɨngo ulohofoˈne Mpohumo jomo ulɨwoˈnɨngkuhwonefoho. Hofɨko nakumo wonyo nelohofahonɨngkofi nakwo hofɨkimo oso wonyo hiso hofɨkimo aku muyofoho. Oˈo, nakwo tɨmoˈnohini uhwontohumalohwono.

13 Hofɨko nakuneˈno sitofo wonyo nelahonɨngkofi nakwo hofɨkimo sɨmeho pompengo ifɨsyumofoˈne hungkuno wopɨngoˈnohini ulɨwoˈnɨngkuhwono. Nakwo olo hwaho loponjo hintalinyo paˈnyo hwonaˈnyoho. Nakwo aˈamu jopaho hoˈnaofɨwoˈnɨngkohofo paˈnyo hwonaˈnyoho. Oso paˈnyoso nakwo neˈno humomopontani olohonta oseˈno humalohwono.

Aˈamu Koulinɨso hofɨko Poulɨye yahinomo tɨfi unɨngkafe.

14 Ngko olo hungkuno mtɨˈmokohe loso sekumo wonɨmango ifisyasemofoˈneˈmaho. Oˈo, awonoho. U, nje mehomi soku, ngko sekumo hitoho ntofantokunjo soku, sekwo

olo nje hungkuno lomo nupa'nɨngkuji huno nto'no fɨsyafɨhupmno. Yahino wopɨngoso wolosetɨhwamne'no yohono.

15 A'amu pi'nɨngo engo hwalɨkeno anga'nohino hwalɨkeno, oso hwa hofɨko sekumo nose'mantɨfi hofɨko Kɨlaisɨye yahino so'no losetɨhwawo'nɨngkohofoso oso wopɨngofoho. Oso'no ngko hungkuno ane hwo'nyoho. I oso'no senɨngkwohwo sohwo pi'nɨngohwo'maho. O'o ngko senɨngkwohwo ne sohwo'ni ngko Poulɨ'nyoho. Ngko nɨhu'no sɨmo'mo Jisas Kɨlaisɨye yahino so'no losetɨhwahonɨngko sekwo kakoe hungkuno wopɨngo somo nupa'nontɨfi Kɨlais kakimo inɨngkawentɨfi sekwo nje mehomi ne imo'nɨmentohofofoho.

16 Olo hungkuno loso yokumpohn'nyo waselɨmonne'no yohono. Sekwo ngko senɨngkwohwo ne sohwo'niye hunoso mafɨkuji sekwo nje yahino somo tɨfi finɨngkamno.

17 Oso hiso'no ngko sekuye pone'no Timoutimo uhwojalokweno. Kako nje hwomu ne pa'nyo hweho. Ngko kakine'no nɨmo'nɨwo'nɨngkiso hweho. Kako nakwoe Hwe Engo Kɨlaisɨye syoho somo hofiyo'no mokosyohumawo'nɨngkiso hweho. Ngko Kɨlaisɨye yahino wopɨngo osomo inɨngkowalokwe so'no Timouti kako sekwoe hunomo wasefohoto'monte'nefoho. Oso Kɨlaisɨye yahino hiso nakwo a'amu hwahoponjo hn'nwiye pa'nyo'maho. O'o, kakoe yahinoso songo wonyoangkafofoho. Timouti kako sekumo a'amu ango'meemjo somo Anɨtuye hungkuno lutɨhwawo'nɨngkoheso sekumo wolosetɨhwamontonoho.

18 A'amu sekwo'nji humalofoso ole lalokwofo Poul kako nakumo mone'manehoho. Ose lontɨfi hofɨko hofɨkoe hunomnohini inɨngkawentɨfi yokumpohn'nyo imo'nalokwofo.

19 Nakwoe Hwe Engo Anɨtu sohwo kako nje honɨngkano mopɨjasiyo'njo ihwoso'no ngko sekwoe angopo komo'no wose'ma'monnoho. Ou, osopo nose'mahm'mo ngko oso ango hopo soponjo a'amu yokumpohn'nyo imo'nɨmentohofo osohwafe hungkunoso mupa'nɨmnehono. O'o, hofɨkoe syoho hofɨko Anɨtumne'no yalokwofo osomo ngko yamofo uloho'monnoho. Oso syoho hiso ne'njotɨkeno. Ne anetɨkeno, lɨ'mo uhwonɨmonnoho.

20 Anɨtu kakoe a'amu ne somo mokosyohumawo'nɨngkiso oso hwa hofɨko mango'nohino hwa'maho. O'o, hofɨko Anɨtuye Towahunofe yokumpohn'nyoso hi'njo hwafoho. Oso'no hofɨkoe syoho iwo'nɨngkohofoso ne'njofoho.

21 Oseso sekwo peho'no semo'nosoto. Ngko sekumo nose'mahm'mo peho hungkuno selɨmnehono. Sekwo nje hungkunomo haloho maposo'manji ngko sekumo nto'no mesehwajiyo'ne sɨmeho tohino'nji yoka yokumpohn'nyo walɨmonnoho. I sekwo nje hungkuno homo somo hofiyo'no inɨngkafijo'manji ngko hungkuno wonyoangkafo waselɨmonnoho. Oso'no ngko sekumo pipi seloho'mnehono. O'o, sekwoe syohofoho.

5

Ango Koulin sopo yahino pisakino'njo wo'nnyoponoho.

1 A'amu fehohnjoso hofɨko sekumne'no ole ntɨmalofi, Sekwoe ango sopo yahino pisakino'njoso i'mofapohoho. Oso yahino nɨhu'no wonyoso a'amu Anɨtumo inɨngkunyoso hofɨko oso yahino hiso mifitnnehofo. Oso yahino hiso olenoho. Hwe fihwo kako kanɨngkwohwoe ape ma'masofoho.

2 I oseso sekwo sekwoe yofeso peho'no ho'nomo'nalokwofo. Oso'no sekwo yokumpohn'nyo yahinoso noho'naofɨkuji sekwo humotaho fisahnnɨmno. Oso yahino hiso'no sekwo wonɨmango wasenono. Sekwo oso hwe yahino wonyo yalokunjo huhwo sohumo sekwo wae yaofɨkujo'no kako sekwo'nji apa'no Anɨtuye yofe ho'nomayo'ne nomɨhu'mɨkukutoho.

3 Ngko sekwo'nji mohumuleno. I oso'no ngko sekune'no huno ne'no
syosefɨsyalokwe so'no ngko sekwo'nji hopa humaleno. Oso'no oso hwe yahino
wonyo'njo sohumne'no sekwo ngko'nji ulohofane'ntnne'no hungkuno nto
mtito'maleno.
4-5 Sekwo Kɨlaisɨye yofe so'no uhu'mokuwo'nɨngkohofo sopo uhu'mokahonɨngkofi
nje huno sohwo kako sekwo'nji humasoso ngko sekwo'nji hopa humaleno. Oseso
nakwo Jisasɨye yofe so'no uhu'mokuhwasi nakwo kakoe yokumpohn'nyo'nji nakwo
oso hwe huhwo sohwo kako oso yahino wonyo somne'no sɨmeho uwolo'mokono
lɨhwasi nakwo kakimo wae yaofɨhwasi Setenɨye ahomo hwe huhwo sohumo uhumo-
jano. Seten kako oso hwe huhwo sohumo nomahwosi kako yo'mayo tango kakimo
uyɨhwosi kakoe a'apaho wonyo umokumontonoho. Sekwo ose ulohofɨkujo'no oso
hwe huhwo sohwo kakoe sɨmeho uwolo'mokoso sohwo nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlais
asomo poso sohonta oso hwe huhwo sohumo asomo utɨma'montonoho.

Poul kako a'amu Koulin somo hwe wonyo imaso sohumo wae feeopmno ulɨmentisofoho.

6 Sekwo yokumpohn'nyo yahino iwo'nɨngkohofoso oso yahinoso wopɨngo'maho.
Nakwo huno wonayono. Tongo sɨhu kolofɨhwasi oso huyo we'e nonto sɨhu
kolofofisɨngkitofomasoso oso huyo mijo nonto tongo mɨkufo hopi'nonohino
somo nɨhu'nahone mijo uwolofososo oso tongo mɨkufoso nɨhu'nahone wonyo
umo'nɨmontonoho.
7 Oso hwe kako wonyo yalokunjo sohwo kako oso huyo wonyo oso pa'nyo hweho.
Kako sekwo'nji ne'no humasoso oso tongo wonyo imo'nɨwo'nɨngkiso hopaso sekwo
hopi'nono wonyo wasemokumontonoho. Oseso sekwo kakimo wae yaopijoso sekwo
wonyo ane wopɨngo'nohini wohumantɨfeho. Tongo huyo ane'njo pa'nyo nohu-
mafɨkuji sekwo oso yahu *sipsip* wonyo nɨhu'no aneso hofɨkoe wonyo somne'no
fonjokisahumentohofo hopa umo'nantɨfeho. Oso yahu hiso ne nakwoe wonyo
somne'no fonjokisahumentohofoso nakwoe Hwe Engo Kɨlaisɨyoho.
8 Oso'no nakwo nohumehwasi Kɨlais kako wonyo nɨhu'no ane sohwo nakwoe
wonyo'ne poyo pe'nɨmentiso so'no huno wosyofɨsyantanoho. Nakwo huno
ose syofɨsyɨhwasi nakwo yahino wonyo nɨhu'no ane nohumehwasi honɨngkano
wopɨngo'nohini uyano. Hungkuno nehopi'nohini wolano.
9 Nom'ne iyoswo sekune'no nto mtɨ'mokumentoheso ole mtɨ'mokumentohono.
A'amu hofɨko ape mayo yahino somo wonyo imokuwo'nɨngkohofo sohwanji sekwo
nomajopohi'nɨngkutoho. Ose semtɨ'mokimentohefoho.
10 Ngko oso hungkuno a'amu Anɨtuye hungkuno mupa'nyo'njo oso hwamne'no
mtɨ'mokumentohe'maho. I a'amu hofɨko Anɨtuye hungkunomo mupa'nyo'njo sohwa
hofɨko ape mayo yahino osomo wonyo umokuwo'nɨngkohofofoho. Hofɨko nom'ne
a'amufe yo'mayo so'no hi umo'nɨwo'nɨngkisofoho. Hofɨko nom'ne a'amu sohwafe
yo'mayoso hufo iwo'nɨngkohofofoho. Hofɨko Anɨtu songo ne'no humayo sohumo
hwotoho fentɨfi hwasyo anɨtu oso hwamo u'mawo'nɨngkohofofoho. I sekwo oso a'amu
hopi'nonohino huhwo sohwamo ulɨko'mano lɨkujɨ'manji sekwo ntɨ'mne hwasilo.
Olo hwaho lopo oso a'amu huhwo sohwamo sekwo ulɨko'mapitnneso honɨngkano
aneponoho.
11 I oso'no nje hungkuno semtɨ'mokimentohe hwapɨngo neso olenoho. Hwe fihwo
kako ngko Anɨtuye a'amu ne hwo'nyoho, ose seloso sohwo kako yo'mayo wonyo
ne'no yɨhwoso'no'manji sekwo kako'nji nomajopohi'nɨngkutoho. U, kako ape mayo
yahino somo wonyo imokososo i, kako nom'ne a'amufe yo'mayo so'no hi umo'nososo,
kako hwasyo anɨtu sohwoe honɨngkano hwasyo somo inɨngkawesoso, kako nom'ne
a'amu somo hungkuno wonyo ulososo, kako mijo yokumpohn'nyo nɨngkuhwosi
nilohofososo nom'nefe yo'mayoso hufo masoso oso a'amu huhwo sohwo'nji sekwo

nomajopohiˈnɨngkutoho. Oˈo, nɨhuˈno awonoho. Aˈamu ose sohwoˈnji sekwo kakoˈnji wosopayo manɨfitnnehofo.

12-13 Aˈamu Anɨtuye aˈamu ne mmoˈnyoso hofɨkoe yahino somneˈno nakwo yamofo mulohofanehwono. Oˈo, nakwoe syohoˈmaho. Anɨtu kakoˈnohini yano ulohm-montonoho. U, nakwoe syoho neso Anɨtuye aˈamu neso hofɨko nakwoˈnji humalo-hwono, hofɨkoe yahino somo yamofo ulohofasoso ntoˈno womɨhwojantanoho. Aˈamu Anɨtuye hungkuno mtɨˈmokumentohofo sohwa ole mtɨˈmokumentohofi,
Aˈamu fihwo sekwoˈnjo mtaˈango sohwo kako yahino wonyo neˈno iwoˈnɨngkisoˈmanji sekwo kakimo ulɨmno.
Kɨko nakwoˈnji nejokohumahotoho.
Ose ulɨmno kako sekwoˈnji nosejokohumahwoloho. Wayo feeopmno.

Ose mtɨˈmokumentohofofoho. Osoˈno sekwo oso hungkuno homo somo finɨngkamno.

6

Nakwo aˈamu Kɨlaisɨmo inɨngkawoˈnɨngkuhwone hnˈnwi nomˈne aˈamu somo hungkuno ikwolofoˈne ango sopono ipemotohwaloho.

1 Aˈamu hufaˈu sohwaˈu Anɨtumneˈno sɨmeho unyo sohwaˈu siko yoka hnnɨngkohosɨsi siko oso yoka hiso ikwolofoˈne sopo motusoso wopɨngotaho. Oˈo, aˈamu Anɨtumo sɨmeho muyoˈnjoso hofɨko oso hungkuno somo mɨhwajiyoso wopɨngoˈmaho. Osoˈno sekwo wonɨmango masotaho. Anɨtuye aˈamu ne sohwa hofɨko ntoˈno womɨhwajɨfe.

2 Sekwo olo soˈno huno maseyotaho. Hwangku nakwo Anɨtuye aˈamu ne hnˈnwi hwe moyaˈmi olo hwaho lopo humalofo sofe hungkunomo ukwolofantanoho. Osoˈno huno maseyotaho. I, hwangku sekwo aˈamu hopiˈnonohinofe hungkuno ikwolopijoˈmanji u oso hungkuno weˈe yoka hnnalokusiyo soˈno sekwo ole lolalokwofo. Oso yoka hungkuno homo somo ntoˈno mɨhwajiyoso nakwo hopoˈmaho. Ose lolalokwofo.

3 I oso paˈnyoso nakwo aˈamu ahwomomjofe yahino homo homo yano ilofanefoho. Osoˈno sekwo huno maseyotaho. Ou, hwangku nakwo ose yasoˈmanji olohonta olo hwaho loponjo hungkunoso nakwo ikwolofoso hoponoho.

4 I oseso sekwo yoka hiˈnjo hwasɨˈmanji u sekwoeˈnohinofoho. Oso hungkuno hiso sekwo ntoˈno mɨhwajɨmno. Sekwoe hungkuno somo aˈamu mempo hohnjo sohwa hofɨko Anɨtumo minɨngkayoˈnjo sohwamo sekwo sekwoe yoka hungkunoso nomotuˈmafɨkutoho.

5 Ngko olo hungkuno sekumo selalokwe losoˈno wonɨmango wasenono. Sekwo Anɨtuye aˈamu ne sohwanjɨˈmtaˈango hwe fihwo sekwoe yoka hungkuno ntoˈno muhwajiyoˈneso mohumuliyoho. Awolaho. Oˈo, aˈamu piˈnɨngo humalofo. I osoˈno sekwo yokumpohnˈnyo imoˈnontɨfi mempo hohnjo aˈamu sohwafepono mota-wowoˈnɨngkohofo kuyoho.

6 Anɨtuye aˈamu ne hufaˈu sohwaˈu siko yoka hungkuno hiˈnjo sohwaˈu siko oso yoka hungkunoso mempo hohntaˈango sohumo motausoso oso wonyofoho. I osoˈnji siko aˈamu Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono muyoˈnjo sohwamo sikoe hungkunoso motuˈmayoso nɨhuˈno wonyofoho.

7 I sekwo Anɨtuye aˈamu ne soku sekwo yoka hnnalokwofo soˈno sekwo Anɨtuye honɨngkano somtaˈni nto pɨwahuˈmalofo. Aˈamu sekumo wonyo seloho'malofo soˈno sekwo oso wonyo seloho'malofo homo somo sɨmeho tohino neˈno pehoˈneto. Hofɨkoe syohofoho. U, hofɨko sekwoe yoˈmayoso hufo mapijoˈmanji sekwo tɨmoˈnohini uhwontohumamno. Senɨngkwaˈwehwosafoho.

8 I sekwo ose miyalokuyohofo. Oˈo, sekwo soku sekwo senɨngkwaˈwehwosa senampijamo wonyo ulohofalokwofo, ose yontɨfi sekwo hofɨkimo hwayo itɨhwantɨfi

sekwo hofɨkoe yo'mayoso siki malokwofo. U, sekwo ose yontɨfi sekwoe a'amu somo wonyo ulohofalokwofo.

9 A'amu yahino wonyo'njoso hofɨko Anɨtu mokosyohumaso ango sopo mu'mapitnnefoho. Oso'no sekwo huno maseyoho liyohoho. Sekwo sekwoe sɨmehomnohini hwasyo hungkuno hnnɨngkutoho. A'amu a'mohufo yoso sohwo, a'amu hwasyo anɨtu oso hwamo tɨfi inɨngkaweso sohwo, a'amu ape mayo yahino somo wonyo imokoso sohwo, u a'amu fihwo kako ape pa'nyo imo'nonto nom'ne hwe'nji kifosyoho loho'nɨwo'nɨngkisiyo oso hwanji

10 hufo iwo'nɨngkohofo sohwanji nom'ne a'amufe yo'mayo so'no hi umo'nɨwo'nɨngkiso sohwanji, a'amu mijo yokumpohn'nyo nontɨfi nilo-hofɨwo'nɨngkohofo sohwanji nom'ne a'amumno sitofo lɨwo'nɨngkohofo sohwanji, a'amu nom'ne a'amufe yo'mayoso siki mawo'nɨngkohofo sohwanji oso a'amu hopi'nonohino huhwo sohwa hofɨko Anɨtuye ango kako mokosyohumaso sopo mu'mapitnne hwafoho.

11 I sekwo a'amu fehohnjo soku sekwo oso a'amuso pa'nyo humamotofo kuy-oho. Oso'no Anɨtu kako sekwoe wonyoso wae yasemofonto kako sekumo kako'ne nto sema'maso kuyoho. Oso'no Anɨtu kako sekumo wopɨngo kuyoho selalofoho. Hwapɨngoso nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlais kako wopɨngo selohofahonɨngki Anɨtuye Towahuno sohwo kako sekwoe sɨmeho mo'mo syoho yalofoho.

Anɨtuye a'amu ne hn'nwi nakwo Anɨtuye ango'nwoho. Oso'no nakwo nakwoe a'apahomo nto'no womokosyohumunano.

12 A'amu fehohnjoso ole lalokwofo. Yo'mayo yahino Anɨtu kako ngkine'no hano mopitofasiyoso ngko imeso oso hiso'no honɨngkano wonyo anefoho. Oso hungkuno lalokwofoso nehopeho. I oso'no yahino fehohnjoso ngkimo monɨfo'manehoho. Oso yahino homo somo ngko ne'no i'me'no oso yahino huhwo sohwo ngkimo monɨsɨkwajonehoho. O'o, ngkimo yokumpohn'nyo wokenɨmokosyohumamontonoho. Oseso ngko oso yahino hiso mimnehono.

13 A'amu fehohnjoso ole lalokwofo. Wosopayo hopi'nonohinoso nakwoe sɨmehomnefoho. Nakwoe sɨmehoso wosopayo'nefoho. Oso hungkuno lalokwofoso nehopeho. I oso'no hwangku Anɨtu kako a'apaho songo nejapɨhwoso'no a'amufe sɨmeho yo'mayo wopayo oso kako moi'wo umokumontonoho. I oso'no nom'ne yahino so'no huno fɨsyafɨhupmno. Anɨtu kako hwe'nji ape'nji mtɨ'mokumentisoso a'apahoso akngkilɨke'ne mtɨ'mokumentiso'maho. O'o, nɨhu'no awonoho. Nakwoe a'apahoso Anɨtumo inɨngkayo'nefoho. Nakwoe Mpohwo Anɨtu kako nakumo nefo'mayo'nefoho.

14 Anɨtu kakoe yokumpohn'nyo'nji kako Jisas nakwoe Hwe Engo sohumo ulɨka'mentisofoho. Hwangku nakwo poyo pe'nasoso kako Jisasɨmo pi'nɨmo mta'ni ulɨka'mentiso hopaso nakumo hwangku nelɨkafonefoho.

15 Sekwo huno olo so'no fɨsyafɨhupmno. Sekwo Anɨtuye a'amu ne soku sekwoe a'apahoso Kɨlaisɨyefoho. Oseso ngko Kɨlaisɨye a'apaho fehohnjo sohwo'ni ngko oso Kɨlaisɨye a'apaho hiso oso a'mu hwa'ntesimo ufohi'nɨmontaho. O'o, nɨhu'no awonoho. Nehopeho.

16 Hwe fihwo kako oso ape mayo yahino osomo mtɨhupehwosi oso ape hwa'nte nonjimo ufohi'noso sohwo sikoe a'apahoso nɨhu'no anga'no umo'nɨmontonoho. Oso'no huno maseyotaho. Anɨtu kako ole nalohoho. Hwe fihwo'nji ape hihn'nji ufohi'nisoso sikoe a'apahoso nɨhu'no anga'nohinoho. Ose nalohoho.

17 Hwe fihwo kako nakwoe Hwe Engo Kɨlaisɨmo ufohi'noso sohwo siko afa umo'nanjiyoho. Sikoe neso anga'nohinoho.

18 Akngkilɨke yahino so'no i'waho nto'no fiyɨmno. Anɨtuye hwe moya'mi ne sokumo a'amu fefoyo yahino wonyo somo inɨngkawowo'nɨngkohofoso hofɨko oso

hon+ngkano wonyo homo somo upesemotowano l+kuji ikujo'no sekwo oso a'amu somta'ni nolahn'n+ngkuji hiyaso fohumpopmno. Olo fefoyo yahino wonyo so'nji akngkil+ke yahino so'nji a'amufe a'apaho wonyo imokuwo'n+ngkisofoho. I nom'ne yahino wonyoso a'amufe a'apahomo oso pa'nyoso wonyo mmokonehoho.

19 Sekwo olo so'no huno waseyono. An+tu kakoe Towahuno Wop+ngoso sekumo sejopahon+ngki sekwo kako'nji humalofo. I kako sekumo humaho. Oso'no sekwoe a'apahoso kakoe ango kuyoho. I oso'no k+ko j+je a'apahoso k+ko kakwo'yohwosi momokosyohumuhnno. Oso'no j+je hunomnohini in+ngkahutoho.

20 O'o, awonoho. An+tuye Towahuno kumokosyohumaho. Hwap+ngoso An+tu kakoe hwomu anga'nohino sohwoe hon+yo'nji mpe esema'mentisofoho. Oseso yo'mayo yahino wop+ngoso An+tuye s+meho wop+ngo umokiyo'neso oso'nohini fiy+mno.

7

Hwe kakoe ape'nji nto'no humayo'ne hungkunofoho.

1 Oso hungkuno sekwo ngkine'no mt+'mokumentohofo so'no ngko sekumo aku wasemt+'mokimne'no yohono. U, hwe fihwo kako ape momaso'njo hwosijo humayoso oso wonyo'maho.

2 I oso'no a'amu pi'n+ngo engo hon+ngkano wonyo yalokwofo so'no hwe fihwo kako apemne'no s+meho fefoyo umo'nososo kako yahino wonyo nu'manoho l+hwos+'manji e, kako ape womano. U sekwo moya'mi anga'no anga'nohino sofasi sekwo hwe-hwamne'no syaf+sy+kuj+'manji e, hwehwamo uma'n+mno.

3-4 Apesi kako kakoe a'apahoso kako momokosyohumuniyoho. O'o, awonoho. Kakoe hwehwo mokosyohumaho. I oso hopaso hwe sohwo kakoe a'apahoso kako momokosyohumunyofoho. O'o, awonoho. Kakoe ape kako mokosyohumaho. I oso'no hwe sohwosi j+je ape saho wofosyowaho kil+hwoso'no k+ko ngkilaho ulohotoho. I oso pa'nyoso ape siki j+je hwehwo afa saho wofosyowaho kil+hwoso'no k+ko ngkilaho ulohotoho.

5 Siko ape noma'n+ngkohos+si siko saho wofosyowaho lohos+si i'waho loho'n+ngkohosiloho. I oso'no siko osohi so'no s+meho afa in+ngkohos+si s+kuno Mpohumo jomo ujo'ne somo i'waho we'enepi fehumunyo. Ehumahos+si Mpohumo jomo ulinyo. Oso wop+ngofoho. Oseso hwangku siko sikoe a'apahoso apa'no nem'no m+humokininyo. U, siko sikoe a'apahoso nem'no komo'no mom+hu'mokinyo'njo yohos+si humentan+ngkohos+si Seten kako sikoe s+mehomo wonyo wasemokumontonoho.

6-7 Oso hungkuno ngko selalokwe so'no sekwo ngkimo aku ntohon+mentohofofoho. A'amu An+tuye hungkuno mt+'mokumentohofo sohwa olo so'no hof+ko mamt+'mokumentohofofoho. Oso'no sekwo ape womano l+kuj+'manji noho mapmno. I oso'no ngko huno ole niyohoho. Hwe moya'mi hopi'nono hof+ko ape moma'nyo'njo hwosijo ngko hopa humafijoso oso wop+ngofoho. I, An+tu kako nom'ne a'amu sohumo ul+montono, K+ko ape maho. A'mu simo ul+montono, K+ko hwehwamo uma'nyo. Ose ul+montonoho. I nom'nehumo ul+montono, K+ko ape nomahotoho. K+ko hwosijo fosyohumantono. I nom'ne simo ul+montono. U, k+ko hwehwamo muma'nyo'njo yawoso f+wentono. Ose ul+hwosi kako oso a'amu homo somo kakoe yokumpohn'nyo uyahon+ngkuhwosi oso a'amu hiso An+tuye hungkuno homo somo hofiyo un+ngkohwant+feho.

8 Hwe moya'mi ape moma'nyo'njo s+kunonji moya'mi hof+koe hwehwa poyo nto pe'n+mentohofo osofahnnonjimo ngko ole selalokweno. U sekwo ngko pa'nyo humayoso oso wop+ngofoho.

9 U, hwe fihwo kako apemne'no s+meho fefoyo uyoso'manji oso s+meho fefoyo huno somo monje meesiyo'manji u, kako ape womano. U, a'mu fisi kako kakoe huno s+meho

oso'nji huno ole syafɨsyoso u, ngko hwehwamo uma'nɨmo lososi oso wopɨngofoho. Kako uma'nono. U hwe fihwo kako ape woma'mo loso sohwo kako ape momaso'manji u kakoe sɨmeho mo'mo fefoyoso weho. U, a'musi kako hwehwamo uma'nɨmo lososi kako hwehwamo muma'nyo'njo'manji a'musi kakoe sɨmeho mo'mo fefoyoso weho. Oso'no oso hwe sohwo kako ape womano. A'musi kako hwehwamo uma'nono.

10 U, sekwo hwe moya'mi ape nto ma'nyosiyoswahnne'no olo honɨngkano hungkunolo selalokweno. Olo hiloso ngko nje huno mta'ango maselohoyohono. O'o, Anɨtu ntapmmasofoho. Oso hiso olenoho. A'mu siki kɨko jɨje hwehumo nulɨko'mahotoho.
11 U a'mu hisi kako kakoe hwehumo ulɨko'ma'masosi kako kengo nompo siki humasosi kako nom'ne huhwamo muma'nonehoho. O'o, kako siki wohumamo loso'manji wopɨngofoho. Sijo wohumano. I ngko olopo siki humayoso ngkilaho, ose loso'manji kakoe hwehwo sɨmo'mjo nongkumo apa'no uma'nono. Siko sɨmeho afa umo'nanjiyoho. Oso pa'nyoso hwe sohwosi sekwo sekwoe apeso wae yaofɨkutoho.

12 Olo hungkunolo ngko Poulɨ'ni nje huno mta'ni syofɨsyomanji waselɨmne'no yohono. A'amu Anɨtuye hungkuno mtɨ'mokumentohofo sohwa olo so'no mamtɨ'mokumentohofofoho. Hwe fihwo kako Anɨtuye hungkunomo inɨngkunyo sohwo kakoe ape kako Kɨlaisɨmo minɨngkayo'njosi kako nje hwehwo'nji wohumamo loso simo oso hwe huhwo sohwo kako kakoe ape hisimo wae yaofɨhwoloho.
13 U, a'mu fisi kako Kɨlaisɨmo inɨngkunyo siye hwehwo kako Kɨlaisɨmo minɨngkunyo sohwo kako nje ape'nji wohumamo loso sohumo kakoe apesi kakoe hwehumo mulɨko'manehoho.
14 Oso hiso'no sekwo huno waseyono. Hwe fihwo kako Kɨlaisɨmo minɨngkunyo sohwo kako kakoe ape Kɨlaisɨmo inɨngkunyosi oso a'mu siye hunomo hwehumo epojisosyohumaho. U, hwe fihwo kako Kɨlaisɨmo inɨngkunyo sohwo kakoe ape Anɨtuye hungkunomo minɨngkunyo siya'u oso hwe sohwoe hunoso kakoe apemo epojisosyohumaho. Anɨtu kako oso pa'nyo muhwonyo'njo yontentesi u oso hisiya'uye mehomi somo Anɨtu kako ole ulɨhwonesohilo. Sekwo nje mehomi ku'maho. Ose ulɨhwonesohilo. Oso hisiya'u hwehwolaho, u a'mutaho, anga'nohino kako Anɨtuye hungkunomo tɨfi ne'no inɨngkaweso'manji oso hisiya'u sikoe mehomi tɨpemahosɨsi oso anga'nohino Anɨtumne'no huno uyalokuso so'no Anɨtu huno syofɨsyɨhwosi mehomi sohumo wopɨngo uloho'montonoho.
15 Anɨtu kako kakoe mehomi sɨmeho pompengo'nji humafitnne'ento joho selɨwo'nɨngkisofoho. Ikujoho mafongki'nɨfitnnehofo. Oso hiso'no hwe Kɨlaisɨmo inɨngkamentiso sohwoe ape kako Anɨtumo inɨngkayo so'no ngkilaho lososi kako kakoe hwehumo wokilɨko'ma'mo uloso'manji oso hwe huhwo sohwo kako kakoe apemo yokumpohn'nyo mokemokosyohumanehoho. U, ape Kɨlaisɨmo inɨngkahosɨsi kakoe hwehwo sohwo Anɨtumne'no ngkilaho. Nje ape Kɨlaisɨmo inɨngkawesɨsi ngko wae weekumo'mo uloso'manji ape hisi kakoe hwehwoe hungkunomo mamtɨhupenohoho.
16 U, Kɨlaisɨmo inɨngkuso a'mu ne siki kɨko jɨje hwehwo kako Anɨtumo minɨngkayo'njo osohumo kɨko kako'nji humahoji ufo'majoso kako Kɨlaisɨmo inɨngkaweso sohwo umo'nɨmontolɨkeno. Oso'no kɨko huno makiyohoyohoho. U, sekwo hwe Kɨlaisɨmo inɨngkayo sohwasi sekwoe ape sofa hofɨko Anɨtumo minɨngkayo'njo sofamo sekwo hofɨko'nji humafɨkuji ufo'mapijoso hofɨko Kɨlaisɨmo inɨngkamentohofoso umo'nantɨfetɨkeno. Oso'no kɨko huno makiyohoyohoho. Oso'no komo'no nulɨko'mahotoho.

Yo'mayo ape mayo'ne yahino wopɨngo Anɨtu kako nakumo nejapinyoso ne'no uyano.

17 Oso hungkuno selohe so'no syafɨsyɨkuji olo so'ntnne'no huno fɨsyafɨhupmno. Olo hungkuno hiloso ngko Anɨtuye a'amu ango'meemjo humalofo somo

uyɨwo'nɨngkohefoho. Sekwo Anɨtuye hungkunomo mupa'nyo'njo nohumentanɨngkofi Anɨtu kako sekumo kakine'no inɨngkayo'ne joho selɨmentiso osohonta sekwoe yahino kengo kengo se'ma'mentiso so'no huno wosyofɨsyano. Yo'mayo yahino wopɨngo hiso Anɨtu kako sekwo a'amu anga'no anga'nohino sokumo yano selohmmentisofoho.

18 Yahino kengo kengo so'no selalokweso yolohoso olenoho. U a'amu Juta fihumo a'amu hofɨko kakoe a'apaho sɨhu ukolo'mentohofo sohwo kako hwangku sohonta Kɨlaisɨmo inɨngkahwosi hwangku kako oso a'apaho sɨhu kolo'mentohofoso nomahwosi kako apa'no wamɨfohi'nɨmontolaho. O'o, awonoho. U nom'ne a'amu temtitofo kengo mta'ango fihwo kako kakoe a'apaho sɨhu makolo'nnyo sohwo kako Anɨtumo inɨngkahwosi kako a'amu Juta pa'nyo a'apaho sɨhu wakolo'nɨmontolaho. O'o, awonoho.

19 Nom'nehwafe yahinoso peho'no mane'elo. A'apaho sɨhu kolo'nyo so'nji a'apaho sɨhu makolo'nyo so'nji oso yahino hiso neso anefoho. Yahino ne'njoso Anɨtuye hungkunomo tɨfi nto'no inɨngkayo so'nohinoho. Osomne'nohini fɨsyafɨhupmno.

20-22 Nom'ne yahino kengo so'no yolohoso waselɨmne'no yohono. Hwe fihwo kako a'amufe syoho ulohofiyo sohwo hamniyoho motɨpemaso'njo siki ulohofiyo sohwo kako ose nohumentanɨngki Anɨtu oso hwe huhwo sohumo kakimo inɨngkayo so'ne joho ulahonɨngki oso hwe huhwo sohwo kako Anɨtumo inɨngkawento kako oso siki syohoso ne'no mjɨmɨwalofoho. Nusɨkwajiyo'eno. Oso hwe huhwo sohumo a'amu hofɨko hofɨkoe syoho somne'no aho yokumpohn'nyo ko kemokosyohumafijoso kakoe honɨngkano wonyoso kakimo apa'no yokumpohn'nyo mokumokosyohumanehoho. O'o, honɨngkano wonyo somta'ni Kɨlais kako kakimo isɨhutofokuma'masofoho. Oso pa'nyoso nom'ne hwe fihwo kako nom'ni hwafe syoho mulohofiyo'njo o'o kakoe syoho'nohini iwo'nɨngkiso sohwo kako Anɨtumo inɨngkohwasi kako Kɨlaisɨye syoho ulohofiyohwo umo'nɨmontonoho. Oseso kɨko a'amufe syoho siki syoho ulohofiyontanɨngkuji Anɨtu kako kakine'no joho kilɨmaso'manji oso syoho homo somne'no kɨko sɨmeho tohino kumnɨngkuhwoloho. O'o, kɨko oso syoho hiso ne'no fiyo. I tɨfi no'mo kɨko oso syoho siki yontanɨngkiji oso syoho homo somo ulɨko'mayo'ne honɨngkano nto i'mofapɨhwoso'no kɨko oso honɨngkano homo somo finɨngkayo.

23 Anɨtu kako nakumo honɨngkano wonyo somta'ni mpe enemayo'ne kakoe hwomu kakoe honɨyo usɨhuma'mentisofoho. Oso'no nakwo kakoe syoho ulohofi'nwoho. Nom'ne a'amufe hunoso jɨje hunomo nomokokilo'mokokisyohumafɨkutoho.

24 Nje a'amu soku yo'mayo yahino wopɨngo kengo kengo a'amu yontanɨngkofi Anɨtu kako a'amu homo somo kakimo inɨngkayo so'no joho ulahonɨngki oso a'amu hiso hofɨkoe yahino kengo kengo somo musɨkwojɨfitnnehofo. O'o, oso yahino wopɨngo kengo kengo hiso Anɨtu'nji ne'no fiyɨmno.

Hwe moya'mi ape moma'nyo'njo sijo osofe hungkunofoho.

25 Sekwo hwe moya'mi ape moma'nyo'njo osomne'no hungkuno ntohonɨmalofofoho. Olo hungkuno hilo so'no a'amu Anɨtuye hungkuno mtɨ'mokumentohofo sohwa mamtɨ'mokumentohofofoho. I oso'no Anɨtu kako ngkimo wopɨngo ntohofonto kako huno wopɨngoso ntopantokunjo so'no nje huno mta'ni waselɨmne'no yohono. Oseso nje hungkuno hiloso hwasyo honɨngkano somo mipesemotawenohoho.

26 Nje hunoso olenoho. Olohonta nakwo Anɨtuye a'amu ne hn'nɨmo yo'mayo tango ne'malofoho. Oso'no hwe moya'mi ape moma'nyo'njo soku sekwo humawo'nɨngkohofo hopaso ne'no fosyohumantɨkuno. Oso yahinoso wopɨngofoho.

27 Ihwoni. Kɨko ape hi'njo hwosɨ'manji oso ape homo somo kɨko nusɨkwajohotoho. I, kɨko ape ane sohwosi ape mayoso'no huno nosyafɨsyohotoho.

28 I oso'no hwe fihwo kako ape woma'mo loso hwo'manji u, kako womano. Oso yahino hiso wonyo'maho. I a'mu fisi kako hwehwamo uma'nɨmo lososi ou, kako uma'nono. Oso honɨngkano hiso wonyo'maho. O'o, wopɨngofoho. I oso'no hwe moya'misiyoswa hofɨko olo hwaho loponjo tango engo malokwofo. Oso'no sekwo hwe moya'mi ape moma'nyo'njo soku oso tangoso sekumo se'mayoso wopɨngo'maho. O'o, oso humalofo hopa humayoso wopɨngofoho.

29 U nje a'amu soku ngko ole selalokweno. Anɨtuye syoho iyo so'ne sɨkunoso pi'nɨngo'maho. Oseso hwe ape ane sohwo kako Anɨtuye syohoso yokumpohn'nyo iwo'nɨngkiso oso pa'nyoso hwe ape'njo sohwo kako uyono.

30 A'amu sɨmeho tango'njo humantɨfi humotaho lalokwofoso hofɨko oso tango hiso'no huno apa'no nosyafɨsyɨkutoho. O'o, Anɨtuye syoho'nohini uyɨfe. A'amu hofɨko sɨmeho wopɨngo'nji hofɨko sɨmonyo yalokwofoso hofɨkimo yo'mayo sɨmeho wopɨngo umokoso oso'no huno apa'no syafɨsyɨkutoho. O'o, Anɨtuye syoho'nohini uyɨfe. A'amu kakoe ho'yango angomne'no ho'yango mpe iwo'nɨngkiso sohwo kako oso ho'yango hiso'no huno pi'nɨngo engo syafɨsyɨhwoloho. O'o, kako Anɨtuye syoho'nohini uyono.

31 A'amu olo hwaho loponjo hamniyoho so'no syoho yokumpohn'nyo yalokwofoso hofɨko yo'mayo mpe iyoso'no hofɨko huno pi'nɨngo engo syafɨsyɨkutoho. O'o, oso yahinoso sekwo ikutoho. Hwapɨngoso olenoho. Nakwo huno ole nayohoho. Nakwoe hwaho so'nji yo'mayo so'nji moi'wo umo'nɨmontonoho.

32 Ngko ole'no nɨmo'nɨngkohoho. Sekwo yo'mayo tango so'no huno pi'nɨngo engo syafɨsyɨkutoho. Hwe ape ane sohwo kako Anɨtuye syoho somne'nohini huno syafɨsyɨwo'nɨngkisofoho. Kako Anɨtu kakoe sɨmeho wopɨngo umokiyo oso'ne'no huno syafɨsyɨwo'nɨngkiso hweho.

33 Hwe ape'njo sohwo kako yo'mayo hofɨko'montohwafe a'apaho ufo'mayo'ne so'no huno pi'nɨngo engo syafɨsyɨwo'nɨngkiso hweho. Yo'mayo kakoe apefe sɨmeho wopɨngo umokiyo'ne oso'ne'nohini syafɨsyɨwo'nɨngkiso hweho.

34 Oseso oso hwe huhwo sohwo kakoe hunoso hufa'u'njo hweho. Anga'nohinoso Anɨtunefoho. Nom'neso kakoe ape mehomi oso mokosyohumayo'nefoho. U, moya'mi a'moyawoso osofanji mu sijo sofanji hofɨko huno ole wosyofɨsyantɨfeho. Ngko Anɨtuye sɨmeho wopɨngo umokumo lɨ'mo nje huno so'nji nje a'apaho so'nji honɨngkano wopɨngo'nohini uyɨmo. Ose wolantɨfeho. Oseso ape hwehwanjo sofa hofɨko nakwoe hwehwafe sɨmeho wopɨngo umokano lɨkuji hofɨko yo'mayo ango mehomi oso nto'no wemokosyohumantɨfeho.

35 Ngko sekumo olo hungkuno selalokwe loso sefo'mayo'ne selalokweno. Olo hungkuno ape mayo'ne hiloso sekumo yokumpohn'nyo mokilo'mokomokosesyohumanehoho. O'o, sekwo Anɨtuye syoho hofiyo iyoso'no selalokweno. Sekwo Anɨtuye syohoso yokumpohn'nyo yontanɨngkiji yo'mayo jɨje syoho homo somo wopɨjwakumo'mo lɨhwosi ihwoso'no kɨko oso homo somo wae yaofohoji kɨko Anɨtuye syoho somne'no jɨje sɨmano motekulofo.

36 Hwe fihwo kako kako'ne ape nto ufohoto'nnyo sohwo kako Anɨtumne'no syoho yokumpohn'nyo yalokunjo so'no ape mayo'ne sɨkuno kengo no'mo ho'nahinyo so'no kako kakoe apemne'no sɨmeho fefoyo uyɨhwoso'no kako oso ape masoso oso honɨngkanoso wonyo'maho.

37 I oso'no hwe fihwo kako kakoe yokumpohn'nyo'nji yokumpohn'nyo ito'nonto yo'mayo kako ape mayo'ne mosokosoke ulohofo'ne sohwo awonoho. I oso'no kako kakoe sɨmehoso fefoyo u'maso osomo monje yasyɨhwosi i oso ape kakine'no ufohoto'malofosine'no kako ole loso kako ne'nohini yawoso wohumano loso sohwo Anɨtu kako kakimo uhwononteso hwe wopɨngo hweho ulɨmontonoho.

38 Oseso hwe fihwo kako kakoe ape ufohoto'nnyo simo masoso oso wopɨngofoho.
I oso'no oso hungkuno selohe so'no hwe fihwo kako Anɨtuye syoho somne'no huno
syafɨsyɨhwosi kako kako'ne ape ufohoto'nnyo simo momaso'njo yososo oso wopɨngoso
yakolo'nnyofoho.
39 U, a'mu fisi kako kakoe hwehwo songo humunyo siya'u siko nɨhu'nahone
nto makotɨku'nnyo ya'uyoho. I oso a'musi kakoe hwehwo poyo pe'nnyosi kako
nohumahwosi huno ole syafɨsyoso, U, ngko hwehwamne'no nɨmo'nɨngkohoho. Oso
syafɨsiyoso wopɨngofoho. I oso'no huno ose syafɨsyɨhwosi kako hwe Anɨtumne'no
huno syafɨsyonto inɨngkawo'nɨngkiso oso humnohini uma'nono.
40 I, nje hunoso olenoho. Oso ape a'moyawososi kako nom'ne huhwamo
muma'nyo'njo yososi kakoe sɨmeho wopɨngoso yakolo'nnyo umo'nɨmontonoho. Oso
hungkunoso nje huno mta'ango selalokweno. A'amu kengoso hofɨko huno nom'ne
kengo kosyofɨsyalokwofo. I oso'no ngko huno moi'wonoho. Anɨtu kakoe Towahuno
huhwo olo hilo so'no ngko'nji sɨmeho afa inalokuhwayo. Ose syofɨsyalokweno.

8

Hwasyo anɨtune'no tongo fonjokisasyɨwo'nɨngkohofo oso'ne hungkunofoho.

1 A'amu fehohnjoso hofɨko hwasyo anɨtune'no yahu fonjokisasyɨwo'nɨngkohofo
so'no sekwo ngkimo oso yahu hiso'no hungkuno ntohonɨmalofo kuyoho. Oso'no
sekwo ngkimo ole ntɨmalofo. Olo yahu loso nakwo Anɨtuye a'amu ne hn'nwi wo-
nantantaho. Manyo'njo uyantantaho. Ose ntɨmalofofoho. Olo hilo so'no a'amu huno
kengo kengo mokosyohumalofo. A'amu fihwo kako huno ole syafɨsyɨhwoloho. Nje
hunoso nto'nohinofoho. A'amu huno kengo'njoso hofɨkoe hunoso nto'nohinɨ'maho.
A'amu kako huno ose syafɨsyoso sohwo kako yokumpohn'nyo imo'nonto nom'ne
a'amuso monje esyalofoho. O'o, kɨko huno olo'no fɨsyafɨsyo. A'amu olo hilo so'no
huno kengo kengo'njo so'nji nakwo sɨmeho uyano. Oso yahino wopɨngo huhwo sohwo
nakumo yokumpohn'nyo wonasosofito'mtonoho.
2 A'amu fihwa hofɨko huno ole syafɨhu'malofi, oloso nakwo yo'mayo hopi'nonohino
so'no huno nayohoho. Oso a'amu huhwo sohwafe hunoso nto'no mosyafɨsiyofoho.
Fehohnjoso huno motɨpemaso'njo humalofo.
3 U, a'amu fihwo kako Anɨtumo sɨmeho uyɨwo'nɨngkiso oso hune'no Anɨtu kako
huno nto'no uyohoho. Nje a'amu ne hwosoho ulalofoho.
4-6 Oseso oso yahu anɨtu hwasyo sohune'no fonjokisasyɨwo'nɨngkohofo so'no
ole selalokweno. A'amu nakwoe Anɨtu ne sohumo minɨngkayo'njo sohwa hofɨko
ole lɨwo'nɨngkohofo, Yo'mayo ahwomomjo so'nji hwahoponjo so'nji nakwoe hwe
engo anɨtuyoho. Ose lontɨfi oso hwamne'no hofɨko inɨngkawentɨfi hwomtame
ulohofɨwo'nɨngkohofofoho. I nakwo hn'nwiye Mpohwo Anɨtu kako anga'nohinohwo
humaho. Kako yo'mayoso hwapɨngo hweho. Oseso nakwo kakoe'nwoho. Anɨtu
kako'nji humane so'no nakumo namtɨ'mokumentisofoho. Jisas Kɨlais kako'nohini
nakwoe Hwe Engo hweho. Kako yo'mayo yo'mayo hopi'nonohinoso mtɨ'mokumentiso
hweho. Nakwoe songo humayoso kakinta'angofoho. Oseso nakwo oso hwasyo anɨtu
sohune'no nakwo huno ole nayohoho, neso anefoho. Anɨtu pi'nɨngo mohumuyoho.
O'o, nakwoe Anɨtu songo ne'no humayo'ne sohwo kako'nohini humaho.
7 Oseso a'amu fehohnjo hofɨko hohonta hwasyo anɨtumo inɨngkamotofoso hofɨko
olohonta nakwoe Anɨtu ne sohumo kahopi inɨngkowalokwofo. Oso'no hofɨko hwasyo
anɨtu ne anefoho eso'no huno nto'no muyofoho. Oseso hofɨko ole syofɨsyalokwofo,
a'amu hofɨko oso yahu hwasyo anɨtumne'no fonjokisasyɨwo'nɨngkohofoso hofɨko nifi-
joso u hofɨko oso hwasyo anɨtu sohwoe yofeso ho'nomalokwofo. Ose syofɨsyalokwofo.

Oso'no hofɨko ole lalokwofo. A'amu hofɨko hwasyo anɨtu sohune'no yahu fonjokisasyɨwo'nɨngkohofoso oso yahu hiso nakwo naso'manji u nakwo yahino wonyo yalokuhwono.

8 Oso'no huno waseyono. Nakwo oso yahuso naso'manji Anɨtu kako nakumo ole monalonefoho. Oso yahinoso wonyofoho. U, nakwo oso yahuso manyo'njo yaso'manji Anɨtu kako nakumo ole monalonefoho. Oso yahinoso wopɨngofoho. Ose monalonefoho.

9 I oso'no sekwo nom'ne a'amu somne'no huno fɨsyafɨhupmno. Anɨtuye a'amu ne fehohnjoso hofɨko Anɨtumo sɨmeho we'e'nohini uyalokwofoso hofɨko huno ole syofɨsyalokwofo. Hwasyo anɨtumne'no yahu fonjokisasyohofoso nakwo naso'manji oso wonyofoho. Ose syofɨsyalokwofo. I sekwo soku sekwo huno ole syofɨsyalokwofo. Oso yahu hiso nakwo naso'manji oso wopɨngofoho. Honɨngkano wonyo anefoho. Ose syafɨsyɨkuji oso yahu hiso sekwo nonontanɨngkuji oso a'amu sɨmeho we'e unyoso hofɨko nosehonɨngkuji ole wolantɨfeho, U, hofɨko yahu nalokwofo. Oso'no ngko huhwo'nnonji wonano. Ose ko lɨkuji yahu nifijo'manji u hofɨko hofɨkoe sɨmeho mo'mo hungkuno hnnyoso hwotoho wofeentɨfeho. Ose ikujo'no Anɨtu kako wonyofoho ulɨmontonoho.

10 Sekwo a'amu yo'mayo so'no huno nto'nohino'njɨ'nwoho lɨwo'nɨngkohofo soku sekwo oso hwasyo anɨtuye ango somo nosyukuji yahu nɨngkahonɨngkuji a'amu nom'nehwo kako sɨmeho mo'mo huno anga'nohino yokumpohn'nyo muto'nyoso huno kengo kengo syafɨhu'nyo sohwo kako nosehonɨngkuhwosi kako oso yahu hwasyo anɨtu oso hune'no fonjokisasyohofoso kako huhwo'nji yahu hiso wonantɨfeho.

11 Ihwoni, senɨngkwa'wehwo huhwo sohwo oso hwe sohumne'no Kɨlais kako asomo utɨmayo'ne poyo pe'nɨmentiso oso hwe huhwo sohumo sekwoe huno wopɨngo so'nji sekwo kakimo wonyo umokantɨfeho.

12 Oso a'amu sɨmeho mo'mo huno anga'nohino yokumpohn'nyo muto'nyo sohumo sekwo wonyo umokufijo so'no sekwo Kɨlais huhumo wonyo ulohofantɨfeho.

13 Oseso ngko yahu fehohnjoso nonɨ'moho. Hwapɨngoso ngko oso yahu hiso nɨmeso nje nɨngkwahwoe honɨngkanoso wonyo umokumeso'no ngko oso yahuso apa'no manɨmnehono.

9

Poul kako Anɨtuye hungkuno lɨku'mofo syoho so'ne hamniyoho momaso so'no sɨmonyo imentisofoho.

1 Ngko Anɨtuye hungkuno lɨku'mofo (*apousel*) syoho'njo hwo'nyoho. Olo hwahoponjo syoho hiloso a'amu hwahoponjoso montapmmentohofofoho. O'o, Anɨtu kako ntapmmentisofoho. Oso'no yo'mayoso ngkimo mokilo'mokomokonɨsyohumanehoho. *Apousel* nom'ne sohwa hofɨko nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlaisɨmo uhwonɨmentohofoso ngko huhwo'ni uhwonɨmentohefoho. Ngko kakine'no kakoe hungkuno loseku'mofahonɨngko sekwo oso hungkuno homo somo sɨmeho umentohofo so'no olo nje syoho homo losomo ne imo'nɨmentisofoho.

2 I oso'no a'amu fehohnjoso ngkine'no ole lalokwofo. Olo hungkuno lɨku'mofo (*apousel*) syoho loso Anɨtu kako Poulɨmo muyɨmmentisofoho. Ose ko lontɨfi sekwo soku sekwo Anɨtuye hungkuno nje mango mta'ni upa'nontɨfi inɨngkamentohofo so'no sekwo huno wopɨngo neso ole tɨpema'mentohofi, Poul kako Anɨtuye syoho nehopi yalofoho. Oso'no nakwo huno nayohoho, Poul kako Anɨtuye *apousel* ne hweho. Sekwo oso hiso'no huno seyohoho.

3 A'amu fehohnjoso hofɨko nje syoho somne'no yoka ntɨwo'nɨngkohofo so'no ngko olo hungkuno homo losomo aku ulɨwo'nɨngkohono.

4 Nekwo Mponopasɨ'nji Anɨtuye hungkuno a'amu somo ulɨhwaso'no hofɨko nekumo
wosopayo ejapɨfijo'manji e'wa, oso yahinoso wonyotaho.
5 Pita'nji nom'ne hwe Anɨtuye hungkuno lɨku'mofo (*apousel*) syoho'njo
sohwanji Jisasɨye konɨngkwa'wehwo sohwanji hofɨko moya'mi Anɨtumo
inɨngkawowo'nɨngkohofo osofamo ape ma'mentohofofoho. Hofɨko Anɨtuye
hungkuno a'amumo lɨku'mofoso a'musyanji emoyontɨfi lɨku'mofalokwofo somo
sekwo wosopayo yo'mayoso uyalokwofo. I oseso nekwo Mponopasɨ'nji nekwo ose
yasoso oso wonyotaho.
6 I nekwo Mponopasɨ'nji hamniyoho syoho yontai hamniyoho hiso notɨpementai
nekwo wopayo yo'mayo oso mpe iwo'nɨngkuhwoyo. I nom'ne sohwa hofɨko Anɨtuye
hungkuno selahonɨngkofi sekwo wopayo uyɨwo'nɨngkohofo kuyoho. Nekwo woso-
payo'ne yo'mayo so'no jomo selonontentasi Anɨtu kako yahino nto'nohinɨ'maho
elɨhwonesohilo.
7 Olo so'no huno waseyono. Hwe engo sohwafe a'amu itokuso'njo sohwa hofɨko
siki syoho liwo'nɨngkohofo. O'o, awonoho. Hofɨko hamniyoho nomantɨfi wosopayo
mpe iwo'nɨngkohofo. A'amu wopasyoho iwo'nɨngkiso osohwo kako siki syoho
liwo'nɨngkohoho. O'o, kako wopayo nomahwosi wanɨmontonoho. A'amu yahu
mokosyohumayo sohwo siki syoho liwo'nɨngkohoho. O'o, awonoho. Yahu fehohnjoso
wanɨmontonoho.
8 Ngko olo hungkuno selalokwe loso'no nakwo a'amu olo hwaho lopo humalo-
hwone hn'nwi nakwo huno nayohoho. Oso hungkuno nehopeho lalokuhwono. I
nakwo'nohino'maho. O'o, Anɨtuye hungkuno hi hi'njofoho.
9 Mouses kako hohonta olo hilo so'no ole mtɨ'mokumento, Sekwo yahu *mpulɨmokau*
sohwo hofɨko wosopayo *hwit* paho wae yaofo'ne hwotoho feehonɨngkuji sekwo
hofɨkoe mango somo nopɨjumofɨkutoho. Ose mtɨ'mokumentisofoho. Oso yahu
mpulɨmokau huhwo sohwo kako kakoe syoho somne'no mijoho uyahonɨngkuhwosi
wosopayo *hwit* fehohnjoso wanɨmontonoho. Anɨtu kako oso yahu *mpulɨmokau*
osomnohini syafɨsyonto nalɨmentisotaho.
10 O'o, nakwo a'amu hi'nnontnne'no syafɨsyonto nalɨmentisofoho. Anɨtu
kako olo yahino loso'no umo'nɨngkohoho. A'amu kako wopasyoho osomne'no
hwaho ikutofɨwo'nɨngkiso sohwo'nji a'amu wosopayo toyo yahonɨngki
hu'memawo'nɨngkiso sohwo'nji siko wosopayo fehohnjoso nomahnne'enji
syafɨsyonji syoho iwo'nɨngkisiyofoho.
11 Oso pa'nyoso nekwo Anɨtuye Towahunoso sekwoe sɨmeho mo'mo uyo
hulɨmentɨhwoyofoho. Oso syoho imentɨhwoyo homo somne'no sekwo yo'mayo
a'apahomne'no ejapɨfijo'manji oso wonyotaho. O'o, oso yahino hiso nto'nohinofoho.
12 Nekwo sekumo noselɨko'mahonɨngkuhwoi nom'ne a'amu sohwa hofɨko
sekumo Anɨtuye hungkuno losetɨhwahonɨngkofi sekwo hofɨkimo wosopayo
yo'mayoso uyɨmentohofofoho. Ose uyɨmentohofo so'no sekwo hofɨkimo yahino
nto'nohinoso uloho'mentohofofoho. Sɨmo'mo Anɨtuye hungkunoso sekwoe ango
sopo m'mofape sohonta nekwo Anɨtuye hungkuno losetɨhwamentɨhwayofoho.
Oso'no nekwo sekumta'ni yo'mayoso mayoso oso wonyotaho. Oso yo'mayoso
womantayo ko imentɨhwayoso oso hiso nekwo momasofoho. Hwapɨngoso nekwo
ole syafɨhu'mentɨhwoi, a'amu nekumne'no huno ole syafɨhupitnnehofo, Siko
wosopayo'nji mijo'nji engo womaho nolonji Anɨtuye hungkuno lonetɨhwalokusiyo.
Ose syafɨhupitnnehofo. Nekwo Kɨlais kakoe hungkunoso mopɨjwosyahnnohontai
nekwo nakwoe hamniyoho'nji hofɨkoe yo'mayo wosopayo mayo so'no yo'mayo tango
kengo kengo nekumo e'ma'mentisofoho.

13 Sekwo olo hilo so'no huno maseyotaho. A'amu hofɨko Anɨtuye ango engo
somne'no wopayo Anɨtumne'no ho'nasyɨwo'nɨngkohofoso a'amu oso ango homo

somjo syoho'njo sohwa hofɨko nomantɨfi nɨwo'nɨngkohofofoho. Oso ijempoho Anɨtumne'no yahu fonjokisasyɨwo'nɨngkohofo soponjo a'amu syoho'njo sohwa hofɨko yahu fehohnjoso nomantɨfi nonɨwo'nɨngkohofofoho.

14 Oso yahino hiso'no Anɨtu kako nakumo olo honɨngkano hungkuno loso nejapmmentono. A'amu Anɨtuye hungkuno lonetɨhwawo'nɨngkohofo sohwa hofɨko oso hungkuno hiso lonetɨhwahonɨngkuji nakwo a'amu hn'nwi nupa'nɨngkuhwasi nakwo oso a'amu huhwo sohwafe a'apahomne'no ufo'mayoso wosopayo uyantanoho. Anɨtu oso honɨngkano hungkunoso nejapmmentisofoho.

15 Ngko sekwo'nji humamentohe sohonta ngko sekumta'ni wosopayo'no jomo selontɨ'mtentesi oso yahinoso wopɨngo'nesohilo. I oso'no ngko sekwo'nji nohumanji yo'mayoso momaso'njo hwo'nyoho. I olohonta ngko yo'mayoso ma'mne'enji momtɨ'mokalokuyohono. O'o, ngko moma'mnehono. Olo nje yahino loso'no nje sɨmeho wopɨngo numo'nɨmaho. Oso nje sɨmeho wopɨngoso a'amu fihwo kako wae ntohofonoho. Ngko olo syoho loso ne'no i'mo mijoho'no pe'nɨme'manji e'wano. Nje sɨmeho wopɨngo wanɨmo'nɨmontonoho.

16 Ngko Anɨtuye hungkuno losetɨhwalokwe so'no ngko nje yokumpohn'nyo so'no ngko nje yofe woho'namo'nɨmontaho. O'o, oso nɨhu'no awonoho. Anɨtu kako ngkimo olo syoho loso ntapmmentiso loso ngko molosetɨhwayo'njo'manji u ngko tango engo woma'monnoho.

17 Hungkuno selalokwe hwapɨngoso olenoho. Ngko olo syoho loso ngko nje huno mta'ni uyɨmo lontɨ'mtentesi u ngko sekumo ole selɨ'mnesohilo. Sekwo nje syoho somne'no yo'mayo ho'yangoso ntapmno. Ose selɨ'mnesohilo. O'o, olo syoho loso Anɨtu kako ngkimo nonɨhwosopento ntapmmentiso so'no ngko nom'ne honɨngkano ngko umneso ane hwo'nyoho. O'o, ngko Anɨtu kakoe syoho'nohini ulohofiwo'nɨngkohe hwo'nyoho.

18 I oso'no ngko olo nje syoho losomne'no ngko peho hamniyoho ma'mnehono. Nje hamniyoho mayoso olenoho. Ngko Anɨtuye hungkuno a'amumo lutɨhwawo'nɨngkohe so'no ngko hamniyoho mantɨ'mtentesi oso yahinoso nto'nohinɨ'maho. I oso'no ngko yo'mayo hamniyoho oso momaso hwo'nyoho. O'o, ngko siki syoho yalokweno. Oso yahino ngko esetɨhwalokwe so'no nje sɨmeho wopɨngo nɨmo'nɨngkohoho. Oso sɨmeho wopɨngoso nje hamniyoho pa'nyofoho.

Poul kako hwe moya'mi hopi'nonohinofe syoho ulohofiyo hweho.

19 Ngko hwe hwahoponjo sohwoe syoho ulohofiyo umo'nɨmonjɨ'maho. Oseso ngko hamniyoho mayo'ne a'amufe hungkunomo enjwa'mo mohumuleno. I oso'no ngko a'amu hopi'nonohino sofe syoho ulohofiyo imo'nɨmentoheso hwe moya'mi hopi'nonohini hofɨko Anɨtumo sɨmeho uyɨfitnne'enji imentohefoho.

20 Ngko a'amu Juta somo Kɨlaisɨmo inɨngkafitnne'enji hofɨkoe yahino somo enjwa'mo humanji Kɨlaisɨye hungkuno lutɨhwamentohefoho. I ngko Kɨlaisɨmo sɨmeho uyalokwe so'no Kɨlais kako Jutafe honɨngkano hungkuno somta'ni ngkimo isɨhutofonɨma'mentisofoho. Oso'no ngko honɨngkano hungkuno somo enjwa'mo mohumuleno. I oso'no a'amu honɨngkano hungkunomo enjwa'mo humalofoso hofɨko Kɨlaisɨye hungkunomo inɨngkafitnne'enji ngko honɨngkano hungkunomo enjwa'mo humaleno. Osopo humanji ngko Anɨtuye hungkuno lutɨhwawo'nɨngkohefoho.

21 Oso pa'nyoso a'amu temtitofo kengoso hofɨko a'amu Jutafe honɨngkano hungkuno somo enjwa'mo mohumunyo so'nji ngko hofɨko'nji nohumanji ngko huhwo'ni oso honɨngkano hungkuno homo somo enjwa'mo mohumawo'nɨngkiyohono. Ose yontanɨngko nohononotɨfi hofɨko Kɨlaisɨmo inɨngkafitnne'enji iwo'nɨngkohefoho. I oso'no ngko oso pa'nyo nohumanji ngko Anɨtuye honɨngkano hungkuno so'no inɨngo maniyofoho. O'o, ngko Kɨlaisɨye honɨngkano hungkuno somo enjwa'mo ne'no humawo'nɨngkohefoho.

22 A'amu fehohnjoso hofɨkoe sɨmeho mo'mo huno anga'nohino yokumpohn'nyo
muto'nnyoso hofɨko huno ole syafɨsyɨwo'nɨngkohofi, U, nakwo yo'mayo yahu oso
nasoso nakwoe honɨngkano wonyo umo'nɨmontonoho. Hofɨko oso yahino so'no
ntahonɨngkofi ngko oso yahino hiso'no wonyo'maho kosyafɨsyonji ngko hofɨko'nji
nohumahm'mo oso yahino hiso ngko huhwo'ni mimnehono. Ngko oso hiso
i'me'no nohonɨngkuji hofɨko Kɨlaisɨye hungkuno wopɨngo somo nupa'nɨngkuji
hofɨko sɨmeho yokumpohn'nyo uyantɨfeho. Ngko a'amu ango'meemjo so'nji ngko
hofɨko'nji nohumanji hofɨkoe yahino somo inɨngkamentohefoho. A'amu fehohnjoso
hofɨko ngkimo nonehonɨngkuji hofɨko Anɨtumo inɨngkafitnne'enji oso yahinoso
iwo'nɨngkohe hwo'nyoho.
23 A'amu fehohnjoso hofɨko Kɨlais Jisasɨye hungkuno somo tɨfi inɨngkakuji oso homo
somo Anɨtu kako hofɨkimo wopɨngo ulohofo'ne'enji olo syoho loso yalokweno. Oso
pa'nyoso ngko huhwo'nnonjimo wopɨngo ntohofone'nji yalokweno.

Nakwo Anɨtuye syoho yokumpohn'nyo yaso'manji nakwo wopɨngoso womantanoho.

24 A'amu hopi'nono hofɨko mjake'we wohnnano lɨkuji mjake'we ko hnnifijoso
a'amu fehohnjoso hofɨko ho'yango wopɨngoso womantɨfe'maho. Oso'no sekwo huno
maseyoho liyohoho. Oso pa'nyoso sekwo hokunonji Anɨtu mta'ni yo'mayo wopɨngo
mayo'ne sekwo Anɨtuye syoho yokumpohn'nyo fiyoho'nɨmno.
25 A'amu hofɨko yo'mayo mjake'we hnnyo somjo ho'yangoso womano lɨkuji
hofɨko piso'mo'nyo ikutoho. O'o hofɨko hofɨkoe a'apaho yokumpohn'nyo ito'nyo'ne
syoho ne'no mjimɨwekuji mjake'we hnnyo somjo ho'yango mayo'ne syoho engo
uyantɨfeho. I oso syoho engoso hwahoponjo ho'yango'nefoho. Oso hiso moi'wo
umo'nɨmonte'no yohoho. I oso'no nakwo Anɨtuye syoho yalokuhwone hn'nwi nakwo
ho'yango engolopohamo ne'no wentɨhwone so'no syoho yalokuhwono. Oso'no syoho
yokumpohn'nyo uyano.
26 A'amu mjake'we hnnyo sohwa hofɨko hano ito'nohino yontɨfi hohwafo sopo
komo'no i'mofapɨwo'nɨngkohofofoho. Hano ikitokitofo so'njo'maho. O'o, awonoho.
Oso pa'nyoso ngko Anɨtuye syoho iwo'nɨngkohono. A'amu yɨhufo wopolofano lɨkuji
hofɨkoe meso siki wofantɨhm'maho. O'o, hofɨko yɨhufo ne somo nuhwonɨngkuji
wofantɨfeho. Oso pa'nyoso ngko Anɨtuye syoho yalokweso siki miyalokuyohono.
27 O'o, awonoho. Ngko nje hunomnohini minɨngkowalokuyohono. O'o, yo'mayo
wonyo nje sɨmeho sohwo umo lonte somo ngko monje yasyonji Anɨtu kakoe syohoso
yɨhufo nemo uhwonontɨfi polofohofo oso hopa nto'no yalokweno. U ngko ose
mimme'manji Anɨtu kako ngkimo olo hungkuno loso wantɨmontonoho. Kɨko a'amu
somo nje hungkunoso ko ulonji kɨko yo'mayo yahino wonyo jɨje sɨmeho sohwo umo
lonte somo monje meesiyo'njo iso'manji kɨko ho'yango momatnnohino. Anɨtu kako
ngkimo ose ntonohonji ngko syoho yokumpohn'nyo yalokweno.

10

Hwahoponjo yahinoso nakumo yamofo nalohofɨhwoso'no nakwo osomo inɨngkuhwaloho.

1 Nje a'amu soku, a'amu fehohnjoso hofɨko Anɨtuye hungkunomo hwotoho hmmen-
tohofo somne'no sekwo huno olo so'no fɨsyafɨhupmno. Hohonta Mouses kako a'amu
Isɨlaelɨfe ajuyohwosamo hwaho Ijip mta'ni nomanto hofɨko Ijip nulɨko'mantɨfi hwaho
a'amu anepono motawento osopo humamentohofofoho. Oso hopo sopo Mousesɨ'nji
a'amu Isɨlael so'nji hofɨko osopo nohumentanɨngkofi himo a'amu hopi'nonohino
somo ifehu'mokahumentisofoho. Sɨki ifehu'mokahumentiso'maho. O'o, honɨngkano
utɨhwayo'ne ifehu'mokahumentisofoho. Osohonta hofɨko mijo ayo engo momɨngo

sopo iˈmofɨwahonɨngkofi Anɨtu kako hofɨkimo mijo ayo engo huhwo sohumo mtɨhupɨhwojahonɨngki aˈamu hopiˈnonohino hofɨko osopo wakoˈmentohofofoho.

2 Aˈamu hiso hofɨko Mouses nakwoe hwe engo umoˈnono lontɨfi hofɨko kakoˈnji ufohiˈnontɨfi kakimo inɨngkawentɨfi hofɨko himo homo somo enjwa soˈmo humantɨfi mijo engo somo wakoˈmentohofofoho.

3-4 Oseso hofɨko mijoho uyahonɨngki Anɨtu kako ahwomo mtaˈni wosopayoˈnji mijoˈnji hopiˈnonohino somo umentisofoho. Nuyahonɨngki hofɨko nɨmentohofofoho. Oso hopo sopo mijo sojo mtaˈni nɨmentohofoso oso mijo hwapɨngoso Kɨlaisɨyoho. Aˈamu hofɨko hano lohoˈnowentanɨngkofi Kɨlais kako hofɨkimo hofiyo emokosyohumamojo hweho.

5 I oseso Anɨtu kako aˈamu hopiˈnonohino homo somo wopɨngo ko ulohofahonɨngki hwe moyaˈmi piˈnɨngo engoso hofɨko yahino wonyoso yahonɨngkofi Anɨtu kako nuhwononto oso hwaho aˈamu ane sopo Anɨtu kako hofɨkimo poyo umokumentisofoho. Umokahonɨngki hofɨkoe pijafoso oso hwaho hopo sopo hintalinyo paˈnyo osopo nonje huˈmehinawoˈmentisofoho.

6 Oso yoˈmayo hopiˈnonohino imoˈnɨmentisoso nakumo honɨngkano wopɨngo netɨhwayoˈne imoˈnɨmentisofoho. Hofɨko yoˈmayo soˈno hi umoˈnɨngkahonɨngki wonyo imentohofofoho. Oso hopaso nakwo miyanehwono.

7 Osoˈno neyakwosa fehohnjo sohwa hofɨko hwasyo anɨtumo inɨngkawentɨfi hofɨko hwomtame ulohoˈmentohofofoho. Oso hwamneˈno Anɨtuye hungkunoso ole nalɨmento, Hofɨko hwasyo anɨtu somneˈno hwomtame ulohofontɨfi hofɨko nohumantɨfi wosopayoˈnji mijoˈnji nontɨfi nolɨkafontɨfi hofɨko syohiˈnyo wonyo imentohofofoho. Nakwo oso hopaso miyanehwono.

8 I osoˈno nakwo nomˈne aˈamufe apohufo ihwaloho. Oso aˈamu Isɨlael piˈnɨngo engoso hofɨko oso yahino wonyo hiso yahonɨngkofi Anɨtu kako oso sɨkuno angaˈnohino somo hofɨkimo poyo imokumentisofoho. Oso aˈamu hiso hofɨko *tɨwentitɨli tausen*ɨfoho (23,000).

9 I osoˈno nakwo Anɨtumo yamofo nulohofɨhwaloho. Aˈamu Isɨlaelɨso hofɨko Anɨtumo yamofo ulohofontɨfi hofɨko kɨko ntoˈno monemokosyohumawoˈnɨngkiyohino hwosoho ulahonɨngkofi Anɨtu kako oso aˈamu homo somo homaso toho woloˈmeehufe lonto homamo uhwojahonɨngki aˈamu piˈnɨngo engo somo homaso toho lofopijɨsyuˈmoˈmentohofofoho.

10 I yoˈmayo Anɨtu iwoˈnɨngkiso soˈno yoka hnnɨngkuhwaloho. Aˈamu Isɨlaelɨso hofɨko Anɨtumneˈno yoka hungkuno ulahonɨngkofi aˈamu ahwomo mtaˈangoso kako aˈamu piˈnɨngo engo somo fonjahumentisofoho.

11 Oso yoˈmayo yahino wonyo imentohofoso aˈamu fihwa hofɨko oso yahino wonyo imentohofo soˈno Anɨtuye hungkuno mtɨˈmokumentohofo sohwa hofɨko nakumo honɨngkano wopɨngo netɨhwayoˈne iyoswomo mtɨˈmokumentohofofoho. Nakwo olohonta nohumentanɨngkuhwoni sɨkuno moiˈwo umoˈnɨmonto yahonɨngki nakwo oso hungkuno homo somo nuhwonontani nakwo oso honɨngkano homo somneˈno huno wopɨngo tɨpemalokuhwono.

12 Oseso aˈamu fihwo kako ole loso, Ngko yokumpohnˈnyo lohokwe soˈno ngko honɨngkano wonyo mimnehono. Ose loso sohwo kako iˈwaho ntoˈno wehumano. Kako nopɨwasyonoho.

13 Aˈamu hopiˈnonohino hnˈnɨmo yoˈmayo honɨngkano wonyo nontɨmneˈno ipenemotawesoso kengo kengoˈmaho. Oˈo, afaˈnohinofoho. Osoˈno Anɨtu wosefoˈmaˈmo nalɨmentiso soˈno nakwo huno nayohoho. Kako olohonta nefoˈmalofoho. Oseso honɨngkano wonyo nontɨmo nemotaweso sohwo kako nakwoe yokumpohnˈnyo somo moneyakolofonehoho. Yoˈmayo wonyo neˈmaso sohwo woneyakoloˈmo lɨhwosi ko

yososo, An+tu nefo'mayo'ne hon+ngkanoso umo'montonoho. Kakoe yokumpohn'nyo nejap+hwoso'no nakwo yokumpohn'nyo wolohofantanoho.

Nakwo An+tumo in+ngkohwasi towahuno wonyo so'nji in+ngkohwaloho.

14 An+tu kako a'amu Is+lael homo somo wop+ngo ko ulohofahon+ngki hof+ko wonyo imentohofofoho. Oso'no nje a'amu soku sekwo an+tu hwasyo somo hohujo ikinjaof+kuji i'waho fiy+mno.
15 Sekwo huno'njo kuyoho. Ngko sekumo olo hungkuno selalokwe loso'no sekwo huno f+syaf+hupmno.
16 K+lais kako nakwoe wonyomne'no poyo pe'n+mentiso oso'no wosyof+syano lontani nuhu'mokontani nakwo olo mijo Jisas+ye hon+yofoho lontani Mpohwo An+tumo isamoyoka ulontani nonontani ole syaf+sy+wo'n+ngkuhwono, Jisas nakumne'no kakoe hon+yo us+huma'mentiso sohumo ufohi'nalokuhwono. Nakwo wosopayo nomentani kut+kujo lohofontani nontani K+lais+ye a'apahofoho l+wo'n+ngkuhwono. K+lais kakoe a'apaho nakwoe wonyo engo so'no tohino umn+mentiso sohumo ufohi'nalokuhwono.
17 Oso wosopayo anga'nohinoso nakwo hwe moya'mi pi'n+ngo hn'nwi nakwo kut+kujo lohofontani n+malohwone hn'nwi nakwo afa aswomjo pa'nyi'nwoho.
18 Sekwo a'amu Is+lael+fe yahino so'no sekwo huno f+syaf+hupmno. Hof+ko An+tumne'no yahu fonjokisasyont+fi hof+ko oso yahu fehohnjoso nonont+fi ole syaf+sy+wo'n+ngkohofi nakwo An+tu'nji mafohoto'n+ngkuhwono.
19 Ngko hungkuno hwap+ngoso pehofo selalokweno. A'amu hof+ko hwasyo an+tu sohune'no yo'mayo ho'nasy+wo'n+ngkohofoso ne hi'njotaho. Oso hwasyo an+tu sohwo kako nehopi lohumaho. Ose loselalokweno.
20 O'o, oso awonoho. Hof+ko yo'mayo hwasyo an+tu sohune'no ho'nasy+wo'n+ngkohofo sohwo oso towahuno wonyo somne'no ho'nasy+wo'n+ngkohofoso An+tumne'maho. Oso'no oso a'amu hof+ko towahuno wonyo sohwafe yofe ho'nomayo'ne uhu'mokukuji sekwo hof+ko'nji nom+hu'mokin+ngkutoho. Sekwo hof+ko'nji m+hu'mokin+fijo'manji towahuno wonyo sohwanji ufohi'nant+feho.
21 Sekwo nuhu'mokont+fi K+lais+ye hon+yo'nji a'apaho'nji nont+fi towahuno wonyofe wosopayo so'nji nomohu'mokukuji non+ngkutoho. O'o, sekwo oso hon+ngkano hufa'uyo homo somo sin+ngkakutoho. Sekwo An+tu'nji wohumano l+kuji sekwo towahuno wonyo so'nji nohumaf+kutoho.
22 Sekwo oso hon+ngkano hufa'uyo somo ifijo'manji An+tu kako ngkilaho sel+hwosi nakumo s+meho wonyo wonejapmmontonoho. Hwap+ngoso Ngko'nohini Hwe Engo hwo'nyoho ose nal+mentisofoho. Nakwoe yokumpohn'nyoso kakimo uyakolofantontaho. N+hu'no awonoho. Ose selalokweno.

S+kuno huhwo huhwi nakwo An+tuye yofeso engolopohamo woho'nomehwano.

23 A'amu fehohnjoso ole l+wo'n+ngkohofofoho. Yo'mayo hopi'nono An+tu kako nakumne'no hano mopitofasiyoso nakwo yasoso oso hiso'no hon+ngkano wonyo anefoho. Oso hungkuno l+wo'n+ngkohofoso nehopeho. I oso'no yahino fehohnjoso nakumo monefo'manehoho. Nakwo An+tuye hon+ngkanomo in+ngkowentan+ngkuhwasi oso yo'mayo yaso sohumjo yokumpohn'nyo sohwo kako nakumo yokumpohn'nyo monasosofitofonehoho.
24 Yo'mayo nakwo uyano l+hwasoso huno nakune'no syof+hu'n+ngkuhwasi ihwaloho. O'o, nakwo huno nom'ne a'amu somne'no huno wosyof+syano. U, ngko ose i'mo nom'ne somo ufo'ma'montaho. Sekwo huno oso'no syaf+sy+kuji yo'mayoso fiy+mno.
25-26 Nakwo huno ole nayohoho. Olo yo'mayo hopi'nonohino olo hwaho lopo wojoso An+tuyefoho. An+tuye hungkunoso ose nal+mentisofoho. Oseso nakwo yo'mayoso

nasoso oso wopɨngofoho. Sekwo tongo wonano lɨkujoso uhuˈmokiyo sopo ntaˈni mpekuji sekwo oso tongo kakwoˈyohwo sohumo olo tongo loso kɨko hwasyo anɨtu hwoso sohuneˈno fonjokisasyohino mtaˈangotaho. Ose ulohonɨngkiji mpehotoho. Oˈo, kɨko mpeˈnohini yohoji hmnyo.

27 U hwe fihwo kako Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono muyoˈnjo sohwo kako wosopayo iloho ihwosi wonano lɨhwosi joho selɨhwosoˈno u sekwo wosɨhwano lɨkujɨˈmanji u sekwoe hunofoho. Noho fɨwanɨmno. Kako sekumo yoˈmayo tongo sejapososo sekwo hmnɨmno. Oso tongo hisoˈno sekwo huno piˈnɨngo syafɨsyɨkutoho. Oˈo, sekwo tohoˈnohini hmnɨmno.

28 I osoˈno hwe fihwo kako sekumo ole seloso, Olo tongo loso hwasyo anɨtumneˈno fonjokisahumalofo mtaˈangofoho. Ose selɨhwosi, Ngko manɨmnehono selɨhwosoˈno sekwo oso hwe huhwo sohwoe huno somneˈno huno syafɨsyɨkuji nonɨngkutoho.

29 Hwapɨngoso sekwo huno ole seyohoho, Ngko olo yahu loso nɨmeˈmanji nje honɨngkano wonyo mmoˈnonehoho. Huno ose ko seisoso oso hwe sohwo kako sekumo hungkuno seliso soˈno kako ole syofɨsyalofoho. Olo yahu hiloso nɨmeso ngko hwasyo anɨtumo hopa inɨngkowalokweno. Oso aˈamu huhwo sohwo kako huno ose syofɨsyalofoho. Osoˈno sekwo oso yahuso nonɨngkutoho. I osoˈno nomˈne aˈamufe huno somtaˈango somneˈno nakwo honɨngkano somo hano pitofonesyalokwofoso wopɨngoˈmaho. Osoˈno nakwo yoˈmayo yahu nasosoˈno aˈamu ole nalɨfitnnoho, Oso yahinoso wonyofoho. Ose nalɨfitnnohontani yoˈmayo yahu soˈno nomˈne aˈamu somo mulohonanehwono.

30 Ngko Anɨtumo wosopayoˈne isamoyoka ulɨˈmo nonɨˈmeˈno nomˈne aˈamu sohwo kako ngkimo oso honɨngkanoso wonyofoho eso pehoˈno wantɨmontolo.

31 Oseso sekwo nonyo wosopayo wonano yoˈmayo yahino uyano lɨkujɨˈmanji sekwo sɨmoˈmo huno ole fɨsyafɨhupmno. Yoˈmayo imeso ngko Anɨtuye sɨmeho wopɨngo umokumontaho. Sekwo oso hisoˈno huno kakiˈno syafɨsyɨkuji sekwo yoˈmayo Anɨtuye yofe hoˈnomayoˈne fiyɨkuno.

32 Sekwo soku sekwo aˈamu Juta soˈnji aˈamu temtitofo kengo soˈnji aˈamu Anɨtumo inɨngkawowoˈnɨngkohofo soˈntnneˈno huno fɨsyafɨhupmno. Sekwo yoˈmayo iwoˈnɨngkohofo somo senɨngkafijoˈmanji hofɨkoe honɨngkano wonyo ifijo soˈno sekwo oso homo somo ikutoho.

33 Ngko huhwoˈnɨye yahinoso oso paˈnyofoho. Aˈamu hofɨkoe sɨmeho wopɨngo umoˈnoneˈenji ngko yoˈmayo wopɨngoso iwoˈnɨngkohefoho. Yoˈmayo ngkimo nɨfoˈmayo syoho osomnohini miyalokuyohono. Oˈo, aˈamu piˈnɨngo engo somo wopɨngo ulohofoˈneso syoho yalokweno. Hwapɨngoso aˈamu hofɨko Anɨtumo inɨngkafitnneˈenji ngko yoˈmayoso yalokweno.

11

1 Sekwo ngkimo nohonɨmno. Kɨlaisɨye yahinomo inɨngkowalokwe hopaso sekwo ngkimo tɨfi nnɨngkapmno.

Moyaˈmi sofa hofɨko Anɨtumneˈno uhuˈmokukuji hofɨko hofɨkoe mnokinoso ufehuˈmokohinantɨfeho.

2 Sekwo ngkineˈno huno syanɨfɨsyɨwoˈnontɨfi oso hungkuno nto sejapmmentohe somo sekwo hofiyo inɨngkowalokwofo. Osoˈno ngko sekwoe yofe hoˈnomalokweno.

3 I osoˈno sekwo olo nje hungkuno losoˈno huno waseyono. Kɨlaisɨye mnokino engoso Anɨtuyoho. U nakwo aˈamu hwahoponjo hnˈnwi hwe hopiˈnonohino sohwonaˈniye mnokino engoso Kɨlaisɨyoho. Oso paˈnyoso hwoyaˈmi sofafe mnokino engoso huhwafoho.

4 Osoˈno aˈamu fihwo kako Anɨtuye hungkuno aˈamumo ulɨhwosi kako Mpohumo jomo uloso sohwo kako kakoe mnokino manjiˈmofo soˈnji lohofosoˈmanji kako

wonɨmango unɨmontonoho. Sekwo aˈamu Koulin sopo humalofo soku sekwo ole lɨwoˈnɨngkohofi, Aˈamu mnokino manjiˈmofoˈnjo sohwo kako nomˈnehumo enjwaˈmo humunyo hweho.

5 Aˈmu fisi kako mnokino manjiˈmofo ane lohofosoˈmanji kako aˈamumo Anɨtuye hungkuno ulɨhwosi Mpohumo jomo uloso'manji kako wonɨmango unono. Hofɨko kakimo mnokino manjiˈmofo ane simo uhwonɨngkuji aˈamu hofɨko ole wolantɨfeho, Olo aˈmu losi kako wonɨmango unono. Kako yokumpohnˈnyiyoho. Hwe sohwa hofɨko mnokino manjiˈmofo momanjiˈmoˈnyo iwoˈnɨngkohofo paˈnyiyoho. Osoˈno kako hwoyaˈmi hwaˈnte sofafe mijiyo hmˈnɨwoˈnɨngkohofo paˈnyo hmˈnniyoho.

6 U aˈmu fisi kako kakoe mnokinomo hwapɨfe mopaˈnyosimo aˈamu nuhwonɨngkuji ole wolantɨfeho. Oso aˈamu kako hwehumo enjwaˈmo mohumuyoho. Kakoe yokumpohnˈnyoso yakoloˈnniyoho. Oso aˈmusi kako kakoe mijiyoso hwe sohwafe mijiyo hopa tɨfo wahmˈnono. U kako oso aˈmusi kako mijiyo tɨfo soˈno ngkilaho losoˈmanji eˈwano kako nomˈne aˈamuˈnji Anɨtumneˈno uhuˈmokufijo soˈno kakoe mijiyo somo hwapɨfe wopaˈnono.

7 Anɨtu sohwo kako Hwe Engo ne hweho. Kako nomˈnehumo enjwaˈmo mohumunyo hweho. Osohwo kako hwe hwahoponjo sohwonaˈnɨmo kako paˈnyo mtɨˈmokumentisofoho. Osoˈno nakwo hwe sohwonaˈni nakwoe mnokino somo nopoˈnɨngkuhwaloho. I osoˈno moyaˈmi sofa hofɨko hwehwamo enjwaˈmo humalofo. Osoˈno hwoyaˈmi sofa hofɨko hofɨkoe hwehwafe yofe hoˈnomayoˈne hofɨkoe mnokino somo wopaˈnɨfe.

8 Hwapɨngoso hohonta Anɨtu kako hwe mtɨˈmokumentisoso ape mtaˈni yafo manto mtɨˈmokumentisoˈmaho. Oˈo, kako hwehumtaˈni yafo angaˈno manto ape mtɨˈmokumentisofoho.

9 Anɨtu kako apeso hwehwamo ufoˈmayoˈne mtɨˈmokumentisofoho.

10 Oseso moyaˈmi sofa hofɨko hofɨkoe hwehwamo enjwaˈmo humalofo sofa hofɨko oso hisoˈno aˈamu ahwomomjo somo utɨhwayoˈneso hofɨkoe mnokino somo wopaˈnɨfe.

11 I osoˈno nakwo Anɨtumo sɨmeho uyɨwoˈnɨngkuhwone hnˈnwi nakwo hwe sohwonaˈnnohini yoˈmayo iyosoˈno hopoˈmaho. I hwoyaˈmi sofamnohini yoˈmayo iyosoˈno hopoˈmaho. Oˈo, oseˈmaho. Hwe moyaˈmi nakwo nemˈno majokuˈnontani yokumpohnˈnyo sosofitoˈnontani Anɨtuye yahino afaˈno afaˈno iwoˈnɨngkuhwono.

12 Sɨmoˈmo Anɨtu kako hwe sohwoe yafo nopemanto ape mtɨˈmokumentisofoho. I olohonta ape sofa hofɨko hwomu aswo mawoˈnɨngkohofo soˈno Anɨtu kako hwomu apefe sɨmehomo mtɨˈmokuwoˈnɨngkohoho. I oso hisoˈno hwe hwoyaˈmi yoˈmayo hopiˈnonohinoso Anɨtu kako hwapɨngo hweho.

13-15 Nakwoe yahinoso olenoho. Hwe fihwo kako kakoe mijiyo sawemo engoso mahmˈnyoso oso wopɨngoˈmaho. I hwoyaˈmi sofa hofɨkoe mijiyo sawemo engoso oso wopɨngofoho. Hofɨkoe wokosofoho. Oso mijiyo sawemoso Anɨtu kako hofɨkoe mnokinomo ifehuˈmokosyohumayoˈne uyɨmentisofoho.

16 Osoˈno sekwo huno olo soˈno fɨsyafɨhupmno. Aˈmu fisi kako Mpohwo Anɨtumo jomo ujoˈne tajo ango somo syuhwosi kakoe mnokinomo hwapɨfe mopaˈnyoˈnjo iyoso oso wopɨngotaho. Oˈo, wonyofoho lɨwoˈnɨngkuhwonefoho.

Aˈamu Koulinɨso hofɨko Kɨlaisɨmneˈno syafɨsiyoˈne honɨyoˈnji wosopayoˈnji nɨmentohofo sohonta hofɨko yahino wopɨngo somo ntoˈno minɨngkammentohofofoho.

17 Jisas nakwoe wonyomneˈno peˈnɨmentiso soˈno syafɨsiyoˈne uhuˈmɨngo soˈno honɨngkano hungkuno waselɨmonneˈno yohono. Ngko ole maselɨmnehono, Sekwo Anɨtumneˈno nuhuˈmokontɨfi sekwo Anɨtu kakineˈno hwomtame ulohofo yahinoso wopɨngo yalokwofo. Ose maselɨmnehono. Oˈo, sekwo yahino wonyo yalokwofo.

Sekwo yahino wonyo yalokwofo so'no sekwo mɨhu'mokiyo'njo yontɨfijontentesi oso wopɨngo'nesohilo.
18 Ole upa'nɨmalefoho. Sekwo nuhu'mokontɨfi sekwoe huno kengo kengo so'nji husilo husilofo lohofalokwofo. Sɨmeho afa minyofoho. Ngko oso hungkunoso upa'nɨmale so'no ngko huno ole syofɨsyalokweno. Olo hungkuno loso ne'njofoho syofɨsyalokweno.
19 Sekwo husilo husilofo lohofalokwofo so'no a'amu Anɨtuye hungkuno ne somo tɨfi inɨngkowalokwofo so'no utɨhwa'nyopo uhwonantanoho. Oso wopɨngofoho. I oso'no sekwo sɨmeho afa minyo'njo ikuji Anɨtumne'no uhu'mokufijoso oso wonyofoho.
20 Jisas kako sekwoe wonyomne'no poyo imo'nɨmentiso so'no huno syafɨsiyo'ne nuhu'mokontɨfi wopayo nononti̇fi sekwo nto'no mohumulofo. O'o, sekwo Kɨlaisɨmne'no mosyofɨsyalokuyohofo. Sekwo wopayo siki nalokwofo.
21 Ou, sekwo nuhu'mokontɨfi sekwo anga'no anga'nohino soku sekwo sekwoe wosopayo nomotoswapontɨfi sekwo nom'ne a'amu somne'no huno monosyafɨhu'nyo'njo yalokwofo. Fehohnjoso mijo nilohofalokwofo. I oso'no a'amu fehohnjoso hofɨko wosopayo'no umofonyo iyoso'no mijoho engo uyalofoho.
22 Sekwo oso a'amu hisomo wopayo muyo'njo peho'no yalokwofo. Sekwo Anɨtuye a'amu homo somo sɨmeho muyaloku liyohofo. Sekwo hofɨkimo wonɨmango ifɨsyɨmofalokwofo. U, sekwo wosopayo engo wonano lɨkuji sekwo sekwoe angomo humafɨkuji hmnɨmno. Sekwo Anɨtuye tajo ango somo peho'no motoswapohofo. I oso'no ngko peho hungkuno selɨmnehono. U, ngko sekwoe yofe woho'nosema'monntaho. O'o, nɨhu'no awonoho. Oso hiso'no ngko sekwoe yofeso moho'nosema'monnohono.

Nakwoe hwe engo Jisas kakoe inomokomoyo oso hwamo kakoe honɨyo'nji a'apaho'nji uyɨmentisofoho.
(Matɨyu 26:26-29; Mak 14:22-25; Luk 22:14-20)
23 Ngko olo hungkuno Jisas ntapmmentiso loso nto selɨmentohefoho. Oso sɨkuno homo somo Jutas kako mango sohwafe ahomo Jisasɨmo ho'nahumentiso sɨkuno homo somo Jisas kako wopayo nomanto
24 Anɨtumo isamoyoka ulonto oso wosopayo hiso kutɨkujo lohofonto kakoe inomokomoyo sohwamo nuyonto ulɨmento, Olo wosopayo loso nje a'apahofoho. Ngko sekumo sefo'mayo'ne sejopalokweno. Olo ngko sekwo'nji humanji yo'mayo selohofalokwe loso sekwo hwangku huno syanɨfohupitnne'enji selohofalokweno. Hwangku sekwo olo hopa ne'no ikujo. Ose ulahonɨngki nɨmentohofofoho.
25 Oso wopayoso moi'wo nosojwaofahonɨngkofi Jisas kako oso noswanyo ipisayo mijo'njoso nomanto nuyonto ulɨmento, Olo ipisayo mijolo nje honɨyofoho. Ngko sekwo Anɨtu'nji makotɨku'nyo'ne yahino songo so'no nje honɨyo usɨhuma'monnoho. Hwangku sekwo nje poyo pe'nyo so'no syanɨfɨsyɨkuji sekwo olo pa'nyoso ne'no ikujo. Ose ulɨmentisofoho.
26 Ihwoni. Oso wopayo'nji mijo'nji nyo'ne yahino Kɨlais nejapmmentisoso sekwo ole lutɨhwalokwofo. Jisas nakwoe wonyomne'no poyo pe'nɨmentiso so'no nakumo huno nafohotofo'nefoho. Nakwo ose yontanɨngkuhwasi a'amu nom'neso nonahonɨngkuji hofɨko Jisas nakumne'no poyo pe'nɨmentiso so'no huno wotɨpemantɨfeho. Sekwo oso yahinoso ne'no mjɨmɨwentanɨngkuji Jisas kako asomo noponefoho.

A'amu fiso hofɨko Kɨlaisɨye a'apaho'nji honɨyo'nji siki nɨfijoso hofɨkoe honɨngkano wonyofoho.
27 Kɨlais oso yahino nejapmmentiso so'no olo so'no huno wonayono. A'amu fihwo kako Kɨlaisɨye sɨmeho wopɨngo mumokiyo'njo yoso sohwo kako Kɨlaisɨye a'apaho'nji honɨyo'nji siki nososohwo kako Kɨlaisɨye yahino losomo wonyo imokalofoho. Ose yososo'no kakimo tango engo u'malofoho.

28 Oseso a'amu fihwo kako Kɨlaisɨye a'apaho'nji honɨyo'nji wanɨmo lɨhwosi sɨmo'mo kako kakoe sɨmeho huno osomo nto'no syafɨhu'nɨngkuhwosi into'nohini imo'nɨngkuhwoso'no wanono.
29 Hwapɨngoso a'amu fihwo kako hwe engo Jisas nakumne'no poyo pe'nɨmentiso so'no huno nto'no muyo'njo sohwo kako Kɨlaisɨye a'apaho'nji honɨyo'nji siki nososohumo Anɨtu kako oso a'amu huhwo sohwoe yahino wonyo somne'no tohino uyɨmontonoho.
30 Sekwo oso yahino iwo'nɨngkohofo so'no hwe moya'mi pi'nɨngo hofɨko sekwo'nji humalofo fehohnjoso yokumpohn'nyo anefoho. Fehohnjo mnokino'njofoho. Fehohnjoso hofɨko poyo nto pe'nɨmentohofofoho.
31 U sekwo sekwoe honɨngkano somne'no huno nto'no syafɨhu'nɨngkuji nontɨfijontentesi u oso tohino hiso sekwo momafɨkutnnesohilo.
32 I oso'no Anɨtu kako nakwoe wonyo so'no huno syafɨsyɨhwosi kako nakumo tohino nejape'manji kako nakwo kakoe mehomi hn'nwiye honɨngkano somo nto'no imofonehwojalofoho. Anɨtu ose yoso'manji hwangku sohonta a'amu pi'nɨngo engoso hofɨkimo tɨkanomo mɨhwajoso sohonta nakwo tohino momanefoho.
33 U sekwo nje a'amu soku, sekwo wopayo nɨngkuji Kɨlaisɨye a'apaho'nji honɨyo'nji wonano lɨkuji sekwo nom'ne a'amu anga'no anga'nohino osomne'no hontohumafɨkuji hofɨko hopi'nono nto uhu'mokukujo'no osohonta sekwo wopayo'nji mijo'nji hmnomafɨkuno.
34 U a'amu fihwo kako mijoho uyɨhwoso'no kako kakoe ango'mo sɨmo'mo wanɨmontonoho. Tɨfi kako sekwo'nji humahwosi wanɨmontonoho. Sekwo Kɨlaisɨye honɨyo'nji a'apaho'nji nɨfijo so'no uhu'mokiyo yahino so'no tango mapitnnoho.

Hungkuno fehohnjoso mokosyohumaleno. Hwangku ngko sekwoe angopo se'mahm'mo wolosetɨhwamonnoho.

12

Anɨtuye Towahuno Wopɨngo sohwo kako yo'mayo syoho nakumo nejapɨwo'nɨngkiso so'ne hungkunofoho.

1 Nje a'amu soku, sekwo yo'mayo syoho Anɨtuye Towahuno Wopɨngo nejapɨwo'nɨngkiso so'no sekwo huno nto'no mosyafɨsiyoso wopɨngo'maho.
2 Sekwo huno seyohoho. Hohonta sekwo Anɨtu ne sohumo sɨmeho mummentohofo sohonta oso hohosohonta Seten kako hwasyo anɨtu, ne ane, songo ne'no mohumanyo'njo sohwoepono ipesemotasɨmentiso sohumo sekwo tɨfi inɨngkamentohofofoho. Kako sekumo aho yokumpohn'nyo kesemokosyohumamojofoho.
3 Oso hohosohonta yo'mayo Anɨtuye Towahuno sohwo kakoe mehomi hn'nɨmo nejapɨwo'nɨngkiso so'no sekwo huno maseimojofoho. I oso'no olohonta sekwo huno nto'no waseyono. A'amu Anɨtuye Towahuno Wopɨngo hi'njo sohwo kako Anɨtu kakoe Towahuno somta'ni hungkuno mawo'nɨngkiso sohwo kako Jisasɨmne'no sɨfajo malonehoho. I a'amu kako Jisasɨye Towahuno ane sohwo kako Jisasɨmo ole mulonehoho. Kɨko nje Hwe Engo ne hwosoho. Ose mulonehoho.
4 Anɨtuye Towahuno Wopɨngo syoho kengo kengo nejapɨwo'nɨngkiso sohwo kako Towahuno kenga'nohino hweho.
5 Oso syoho kengo kengo iwo'nɨngkuhwoneso Anɨtu kako anga'nohino humaso sohune'no iwo'nɨngkuhwonefoho.
6 Anɨtuye syoho iyo so'ne yahinoso kengo kengo weho. I oso'no Anɨtu kako anga'nohino sohwo kako oso syoho homo somne'no yokumpohn'nyo nejapɨwo'nɨngkiso hweho.

7 An+tuye Towahuno Wop+ngo sohwo kako kakoe yokumpohn'nyo kengo kengoso
a'amu anga'no anga'nohino hn'n+mo nejap+wo'n+ngkisofoho. Oso yokumpohn'nyo
hiso'nji fo'mo fo'mo loho'nontan+ngkuhwasi a'amu hof+ko nonahon+ngkuji hof+ko
An+tuye yokumpohn'nyo somo wonehonant+feho.
8 An+tuye Towahuno Wop+ngo sohwo kako a'amu anga'no anga'nohinomo nto'no
uy+montonoho. A'amu fihumo kakoe yokumpohn'nyo uyahon+ngkuhwosi oso a'amu
huhwo sohwo kako nom'ne a'amu somo kako huno wop+ngo An+tu mta'angoso
ut+hwamontonoho. An+tuye Towahuno anga'nohino huhwo sohwo kako nom'ne
a'amu sohumo kakoe yokumpohn'nyo uyahon+ngkuhwosi oso hwe huhwo sohwo
kako hungkuno hiyaso wo'mojo An+tu mta'angoso a'amu somo ul+montonoho.
9 Oso Towahuno anga'nohino huhwo sohwo kako nom'nehumo kakoe
yokumpohn'nyo uyahon+ngkuhwosi oso hwe huhwo sohumo An+tu kako yo'mayo
yoneso'no huno uyososo hwe huhwo sohwo kako s+meho hi'ntnnono uy+hwosi
wal+montonoho. Ne u'mofapmmontonoho. Nom'nehumo oso Towahuno anga'nohino
huhwo sohwo kakoe yokumpohn'nyo uyahon+ngkuhwosi oso hwe huhwo sohwo kako
nom'ne a'amu mnokino'njo somo wop+ngo umokumontonoho.
10 Nom'nihwo kako oso Towahuno sohwoe yokumpohn'nyoso nomahwosi yo'mayo
wop+ngo kengo a'amu hof+ko miwo'n+ngkiyohofoso An+tuye yokumpohn'nyo
it+hwayo'ne uy+montonoho. Nom'nehwo kako An+tuye yokumpohn'nyo nomahwosi
kako hungkuno wop+ngo An+tuye huno mta'ni nomahwosi kako a'amu somo
wolut+hwamontonoho. Nom'nihwo kako An+tuye yokumpohn'nyo nomahwosi
kako yo'mayo hungkuno upa'n+wo'n+ngkiso so'no yo'mayo imo'n+wo'n+ngkiso
so'no kako ole wal+montonoho. Oloso An+tuye Towahuno mta'angofoho. Oloso
towahuno wonyo somta'angofoho. Ose wal+montonoho. Nom'nihwo kako An+tuye
yokumpohn'nyo nomahwosi kako a'amu kengo kengo sofe hungkuno kako huno
muyososo wal+montonoho. Nom'nihwo kako An+tuye yokumpohn'nyo nomahwosi
kako hungkuno kengo kengoso nupa'n+ngkuhwosi oso hungkuno hiso kako huno ko
muyahon+ngkuhwosi kako neso wal+montonoho.
11 Oso Towahuno anga'nohino huhwo sohwo kako oso yokumpohn'nyo kengo
kengoso nakwo a'amu anga'no anga'nohino hn'n+mo nejap+wo'n+ngkisofoho. Kako
kakoe huno mta'nnohini nejap+wo'n+ngkisofoho.

Nakwo An+tuye a'amu hopi'nonohino hn'nwi nakwo K+lais+ye a'apaho'nwoho.

12 Oso yokumpohn'nyo kengo kengo An+tuye Towahuno nejap+wo'n+ngkiso so'no
nakwo nakwoe a'apahomne'no pahnn+mo hungkunoso huno waseyono. A'amufe
a'apahoso ne anga'nohino wo'nnyofoho. A'apaho kenga'nohino ko hiso s+mano s+fe
s+meho yo'mayo hiso An+tu kako ho'nahinyofoho. Oso pa'nyoso nakwo K+lais+mo
in+ngkawowo'n+ngkuhwone hn'nwi nakwo humalohwono.
13 Ihwoni. A'amu Juta hn'nnonji a'amu temtitofo kengo hn'nnonji a'amu
syoho ulohofiyo so'nji a'amu sikinjo s+kunonji nakwo hopi'nonohino hn'nwi An+tu
kakoe Towahuno Wop+ngo sohwo nonemanto kako nakumo a'apaho anga'nohini
nemokalofoho. Oso An+tuye Towahuno Wop+ngo huhwo sohwo kako nakwo anga'no
anga'nohino hn'n+mo nehumanto kako mijol+mo hopa imo'n+ngkahon+ngki nakwo
mijo homo somo nontani nakwo a'apaho anga'nohino'nj+'nwoho.
14 Nakwoe a'apaho somne'no nakwo huno nayohoho. Nakwo s+fe'nohin+'maho. O'o,
nakwo t+mo s+mano s+fe aho yo'mayo hn'nj+'nwoho.
15 Nakwoe s+fe sohwo ole wal+montolaho. Yo'mayo syoho aho sohwo iwo'n+ngkisoso
ngko mimnehono. Oso'no ngko olo a'apaho loso ul+ko'ma'mo. Ose ul+hwosi a'apaho
hiso ul+ko'ma'montolaho. O'o oso siki hungkunofoho. S+fe sohwo a'apaho loso
fehohnjo hweho.

16 Nakwoe haloho sohwo ole walɨmontolaho. Ngko tɨmo hwonɨˈmaho. Osoˈno ngko
olo aˈapaho loso fehohnjoˈmaho. Oso siki hungkunofoho. Oso haloho huhwo sohwo
kako aˈapaho loso fehohnjo hweho.
17 I nakwoe aˈapaho tɨmoˈnohinɨˈmanji nakwo yoˈmayo hungkuno somo pipi
upoˈnanehwono. I nakwoe aˈapaho haholoˈnohinoˈmanji nakwo yoˈmayo akinoso pipi
wonewaˈmtolo.
18 Nakwoe aˈapahoso oseˈmaho. Oˈo, Anɨtu kako nakwoe aˈapaho soˈno sɨfe aho tɨmo
mnokino oso yoˈmayo hopiˈnonohino soˈno huno angaˈnohino nano mtitofonto kako
ne angaˈnohino mtɨˈmokumentisofoho.
19 Nakwoe aˈapahoso tɨmoˈnohinɨˈmanji i aˈapahoˈmaho. Oˈo, tɨmofoho. Oseˈmanji
aˈapaho neso mtɨˈmto.
20 Oˈo, oseˈmaho. Aˈapaho fehohnjoso piˈnɨngofoho. I osoˈno aˈapaho neso
angaˈnohinofoho. Oso paˈnyoso nakwo Kɨlaisɨmo inɨngkawowoˈnɨngkuhwone
hnˈnwi nakwo Anɨtumneˈno syoho kengo kengo iwoˈnɨngkuhwoneso nakwoe neso
angaˈnohinoˈnjɨˈnwoho.
21 U tɨmo sohwo kako aho sohumo ole mulonehoho. U, kɨko mohumayoˈmanji ngko
angaˈnohino sohwoˈni ngko ntoˈnohini wohumamonnoho. U, mnokino huhwo kako
sɨfe sohumo ole mulonehoho, U, kɨko mohumayoˈmanji i ngko angaˈnohino sohwoˈni
ntoˈnohini wohumamonnoho.
22 Oˈo, awonoho. Aˈapaho fehohnjo soˈno nakwo huno ole syafɨsyɨwoˈnɨngkuhwono,
Yokumpohnˈnyo anefoho. I nakwo huno ose ko syofɨsyɨhwasi nakwo oso yoˈmayoso
aneˈnjontentesi nakwoe humayoso ntoˈnohinosohiˈmaho.
23 I nakwoe aˈapaho fehohnjo soˈno huno ole syafɨsyɨwoˈnɨngkuhwono,
Wonyo weˈefoho. Lontani nakwo noimo kame nɨkuyoho wokoso oso yoˈmayoso
ufotofɨwoˈnɨngkuhwono. I nakwoe aˈapaho fehohnjo aˈamu hofɨko tɨmo nahonɨfijoso
wonɨmango nanonehontani nakwo hiyaso ekojisosyohumalohwono.
24 I nakwoe aˈapaho fehohnjoso oso wopɨngofoho. Utɨhwaˈnyopo weho. Anɨtu
kako nakwoe aˈapaho mtɨˈmokumentiso sohonta aˈapaho fehohnjoso ole lososo, Ngko
yoˈmɨngohwonɨˈmaho ose loso sohumo Anɨtu kako syoho engo uyɨmontonoho.
25 Hwapɨngoso nakwoe aˈapahoso mtɨhupo mtɨhupe lohoˈnɨngkuhwoloho. Oˈo,
aˈapaho fehohnjo somo foˈmo foˈmaˈnyo afaˈno afaˈno woloho'nɨngkuhwano.
26 I oseso aˈapaho fehohnjo somo tohino umnoso soˈno aˈapaho hopiˈnonohino
homo somo tohino huhwo sohwo ufehuˈmokahumontonoho. Aˈamu fihwo kako
jɨje aˈapaho fehohnjo soˈno wopɨngo hwosoho kilɨhwosoˈno jɨje aˈapaho hopiˈnono
sɨmonyo uyɨmontonoho.
27 Ngko oso hungkuno hopiˈnonohino selalokwe hisoˈno sekwo huno fɨsyafɨhupmno.
Sekwo Kɨlaisɨye aˈapaho kuyoho. Sekwo angaˈno angaˈnohino soku Kɨlaisɨye aˈapaho
fehohnjo kuyoho.
28 Oso aˈapahomjo hungkuno yolohoso olenoho. Anɨtu kako aˈamu
kakineˈno sɨmeho uyɨwoˈnɨngkohofo somo syoho kengo kengo kengo
uyɨwoˈnɨngkisofoho. Sɨmoˈmjo syohoso aˈamu Anɨtuye hungkuno lɨkuˈmofo (*apousel*)
syohoˈnjofoho. Osopo aˈamu Anɨtu hungkuno uyahonɨngki nomˈne aˈamu somo
ulɨwoˈnɨngkisofoho. Osopo aˈamu Anɨtuye hungkuno lutɨhwawoˈnɨngkohofofoho.
Osofeponjoso aˈamu hofɨko yoˈmayo wopɨngo aˈamu hofɨko miwoˈnɨngkiyohofoso
itɨhwawoˈɨngkohofofoho. Osofeponjoso hofɨko aˈamu mnokinoˈnjo somo
wopɨngo umokuwoˈnɨngkohofofoho. Nomˈneso aˈamu sɨmeho tangoˈnjo somo
ufoˈmawoˈnɨngkohofofoho. Nomˈneso aˈamu syoho kengo kengoˈnjofe hungkuno
hofɨko huno muyoˈnjoso lɨwoˈnɨngkohofofoho.
29 Sekwo huno pipi seyohoho. Anɨtu kako nakwo aˈamu hopiˈnonohino hnˈnɨmo
kakoe hungkunoso lɨkuˈmofo syoho nejapmmentisotaho. Aˈamu hopiˈnonohino

hn'nɨmo Anɨtu kakoe hungkuno kakoe huno mta'ni uyahonɨngki ujo'ne syoho nejapmmentisotaho. A'amu hopi'nonohino hn'nɨmo Anɨtu kakoe hungkuno a'amu somo lutɨhwayo syohoso nejapmmentisotaho. Anɨtu kako a'amu hopi'nonohino hn'nɨmo yo'mayo wopɨngo a'amu miwo'nɨngkiyohofoso itɨhwayo'ne syoho nejapmmentisotaho.

30 U Anɨtu a'amu hopi'nonohino hn'nɨmo a'amu mnokino'njo somo wopɨngo umokiyo'ne syohoso nejapmmentisotaho. U, Anɨtu kako a'amu hopi'nonohino hn'nɨmo hungkuno nakwo huno monayo'njoso jo'ne syoho nejapmmentisotaho. I Anɨtu kako a'amu hopi'nonohino hn'nɨmo hungkuno kengo kengoso iwolo'mokajo'ne syohoso nejapmmentisotaho. O'o, oso'ne'maho. Anɨtu kako a'amu anga'no anga'nohino hn'nɨmo kakoe syohoso anga'no anga'no nejapɨwo'nɨngkisofoho.

31 I oso'no sekwo oso syoho Anɨtuye Towahuno nejapɨwo'nɨngkiso syoho hwofilo'nnyo so'no sekwo hohayo jafɨkuji fɨtɨpemapmno. Yo'mayo syoho hwofilo'nnyoso tɨpemafɨkujo'no ngko oso syoho iyo so'ne honɨngkano wonyoangkafoso wosetɨhwamne'no yohono.

13

A'amu nom'ne so'nji sɨmeho unyo yahino neso olenoho.

1 Ngko a'amufe hungkuno kengo kengo so'nji a'amu ahwomomjo sohwafe hungkuno'njo ko huhwo'ni ngko oso a'amu homo somo sɨmeho muyɨwo'nɨngkiyohe'manji oso ngko hofɨkimo yo'mayo hungkuno ulɨwo'nɨngkoheso sikinjofoho. Ahwomo yokino fonjahonɨngkofi yoka ho'nɨwo'nɨngkiso pa'nyo hwo'nyoho.

2 Anɨtuye Towahuno sohwo kako hungkuno Anɨtuye huno mta'ni ujo'ne syoho ko ntopahonɨngki Anɨtuye hungkuno hiyaso'mo wo'mojoso huno ko niyahonɨngki yo'mayo hwahoponjo huno hopi'nonohino hiyaso wo'mojo so'no huno ko niyahonɨngki ngko nom'ne a'amu somo sɨmeho muyɨwo'nɨngkiyohe'manji u ngko yo'mɨngohwonɨ'maho. Ngko Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono uyɨwo'nɨngkohe sohwo'ni ngko oso hwofɨki'nyo nongkumo ole ulɨme, Kɨko kengo nompo filohofayo ulɨmeso oso hwofɨki'nyo huhwo sohwo kako ko uhwoso'no ngko nom'ne a'amu somo sɨmeho muyɨwo'nɨngkiyohe hwo'nɨ'manji Anɨtu nonohonɨngkuhwosi jɨje syohoso ne ane hwosoho wantɨmontonoho.

3 I ngko nje ho'yango hopi'nonohinoso a'amu umofonyo iwo'nɨngkohofo somo ko uyonji ngko nom'ne a'amu somo Anɨtuye hungkuno lutɨhwayo so'ne a'amu kengo sohwa ngkimo poyo wokumokantane'no ihwono ntahonɨngkuji ngko wopɨngofoho ko ulɨmeso u ngko nom'ne a'amu somo sɨmeho muyɨwo'nɨngkiyohe'ne'manji Anɨtu kako ngkine'no huno wopɨngo syanɨfɨsyonehoho.

4 A'amu kako nom'ne a'amu somo sɨmeho nehopi uyɨwo'nɨngkiso sohwo kako olo yahino lomo unɨngkamontonoho. A'amu fihwo kakimo wonyo ulohofoso so'no kakoe sɨmehoso tohino komo'no mumnonehoho. O'o, kako oso a'amu huhwo sohumo wopɨngo uloho'montonoho. Oso a'amu huhwo sohwo kako nom'ne a'amufe yo'mayo ho'yango so'nji yofe wopɨngo so'nji hi ko umo'nɨngkahonɨngki kako oso a'amu huhwo sohumne'no sɨmeho tohino mumnonehoho. Kako yo'mayo wopɨngo iwo'nɨngkiso so'no kako kakoe yofe ho'noma'nyo'ne nom'ne a'amu somo mulonehoho.

5 A'amu kako nom'ne a'amu somo sɨmeho nehopi uyɨwo'nɨngkiso sohwo kako nom'ne a'amu somne'no yokumpohn'nyo yahino ane'njo hweho. Huno kakine'nohini mosyafɨhu'niyonto kakoe sɨmeho wopɨngo imokinyo'ne huno mosyafɨsyɨwo'nɨngkiyohoho. Kakoe yo'mayo somo aho yokumpohn'nyo mokemokosyohumanehoho. O'o nom'ni hwamo umontonoho. Kako nom'ne somo

sɨmeho wonyo mmoˈnonehoho. Aˈamu nomˈneso hofɨko kakimo wonyo ulohofoso soˈno kako oso wonyo homo somo aku ulohofo soˈno kako huno mosyafɨsyonehoho.
6 Kako yahino wonyo somo uhwononte soˈno kakoe sɨmehoso wopɨngo mumoˈnɨwoˈnɨngkiyohoho. Oˈo, awonoho. Kako Anɨtuye yahino wopɨngo osomnohini uhwononto kakoe sɨmehoso wopɨngo umoˈnɨwoˈnɨngkisofoho.
7 Kɨko nomˈne aˈamu sohwamo sɨmeho nehopi uyɨwoˈnɨngkinoˈmanji u hofɨko kikimo wonyo kilohofɨkujoˈno kɨko oso tango hiso nomahoji sɨmeho pompengoˈnji wohumamonnoho. Nomˈne aˈamu somneˈno yoˈmayo yahino wonyo soˈne ko upaˈnɨngkohoji kɨko oso aˈamu somo sɨmeho hiˈntnnono neˈno uyohoji oso aˈamu somneˈno huno wopɨngo wosyafɨhuˈmonnoho. Aˈamu huhwo sohwa hofɨko pɨwahupɨjoˈmanji kɨko nusɨkwajiyoˈeno. Oˈo, kɨko hofɨkimo nulɨkafohoji honɨngkano wopɨngo tɨpemayoˈne kɨko ufoˈmaˈmonnoho. Hofɨko kikimo wonyo kilohofɨkujoˈno kɨko hiyaso mohumuhnnohino. Oˈo, kɨko yokumpohnˈnyo itoˈnɨngkohoji yokumpohnˈnyo waloho'monnoho.
8 Anɨtu kako aˈamu somo hungkuno uyahonɨngki ujoˈne syohoso moiˈwo imoˈnonefoho. Hungkuno mampaho kengo kengoˈnji nakwo mupaˈnyoˈnjo oso hungkuno ujoˈne syohoso moiˈwo imoˈnonefoho. Yoˈmayo huno hiyasoˈmo tɨpemayoˈne syohoso moiˈwo imoˈnonefoho. Oso hohosohonta Anɨtuye Towahuno sohwo kakoe yokumpohnˈnyo oso syoho homo somneˈno apaˈno monejaponehoho. I osoˈno angaˈnohino neˈno nowentɨhwoneso olenoho, sɨmeho uyo yahinofoho.
9 I olohonta Anɨtuye Towahuno kako kakoe yokumpohnˈnyo nejopahonɨngki nakwo hungkuno Anɨtuye huno mtaˈni ko lasoso nakwo yoˈmayo hopiˈnonohinoso huno monayoˈnjɨˈnwoho. Oˈo huno fehohnjoso weho.
10 Hwangku sohonta Jisas Kɨlais yoˈmayo huno hwapɨngoˈnjo sohwo kako asomo poso sohonta nakwoe huno tɨfoso nohumpenefoho. Oso hohosohonta yoˈmayo hopiˈnonohinoso ujo ehontojwasyososo osohonta nakwo yoˈmayo soˈno huno itoˈno ehohosonasyonefoho.
11 Hohonta ngko mehomi weˈe sohwoˈni humamote sohonta mehomife hungkuno soˈnji mehomife huno soˈnji mehomife yahinoso imotefoho. Oseso hwangku ngko engo imoˈnonji oso mehomi weˈefe yahino oso imoteso nɨhuˈnahono hoˈnasyonji aˈmanefe yahino maˈmentohefoho.
12 Oso paˈnyoso olohonta nakwo Anɨtuye yahino somneˈno huno wonaimto yonteso nakwo nehoholofalofoho. I hwangku sohonta ehohosonasyɨhwosoˈno Anɨtu ne sohumo uhwonɨngkuhwosi kakoe yahino ne soˈno huno ntoˈno wonayɨmtonoho. Olohonta ngko Anɨtu kakineˈno huno weˈenehwo niyohoho. Olohonta Anɨtu kako ngkineˈno huno uyalokunjo hopaso oso hohosohonta ngko kakineˈno huno niyonefoho.
13 Yahino hufaˈu sɨhune neˈno nowentɨhwoneso olenoho. Nakwo Anɨtu kako nehopi humahoeso huno nayosoˈne kakimo tɨfi inɨngkayo. Osoˈnji yoˈmayo Anɨtu kako yonesoˈno hontohumayo. Osoˈnji aˈamu nomˈne somo sɨmeho uyo. Oso hufaˈu sɨhuneso engolopohamo neˈno nowentɨhwonefoho. I oso homo somjo yakoloˈnnyo angaˈnohinoso olenoho. Aˈamu somo sɨmeho uyo yahinoso yokintahopo weho.

14

Aˈamu somo Anɨtuye Towahuno Wopɨngo hungkuno uyahonɨngki aˈamumo ujoˈne syohoˈne hungkunofoho.

1 Oseso sekwo nomˈne aˈamu somo sɨmeho uyo yahino somo womano lɨkuji yokumpohnˈnyo fiyohoˈnɨmno. Sekwo nomˈne aˈamu somo sɨmeho muyɨkuji sekwo yoˈmayo syoho hopiˈnono Anɨtuye Towahuno Wopɨngo mtaˈni mayoˈne sekwo huno neˈno syafɨsyɨkuji oso hisoˈne Mpohumo jomo ulɨmno. I oso syoho hiso nomˈne somo

yakolo'nnyoso olenoho. An+tu kakoe huno wop+ngo kijapososo k+ko nom'nihumo filut+hwaho. Oso syoho hiso'no sekwo womano l+kuji syoho yokumpohn'nyo fiy+mno.
2-3 Hwap+ngoso a'amu fihwo kako hungkuno An+tuye huno mta'ango a'amumo ulahon+ngki a'amu huhwo sohwa hof+koe hungkuno neso upa'nont+fi oso hungkunoso a'amu hof+koe s+meho hi'ntnnonohino An+tumo uyalokwofo somo yokumpohn'nyo usosofitofalofoho. Kako oso a'amu somo yahino wop+ngo somo in+ngkayo'ne hof+kimo huno ufohotofalofoho. I oso'nji a'amu s+meho tango'njo somo wop+ngo umokalofoho. I oso'no a'amu fihwo kako An+tuye Towahuno mta'ni mampaho kengo kengo l+wo'n+ngkiso sohwo kako oso hungkuno hiso a'amu somo mulalofiyoho. O'o, kako An+tumnohini ulalofoho. Hwap+ngoso a'amu sohwa hof+ko olo hungkuno An+tuye Towahuno mta'ango so'no huno muyofoho. Hungkuno hiso hiyaso'mjoso An+tuye Towahuno sohwo oso a'amu huhwo sohumo uyalofoho.
4 A'amu kako mampaho kengo kengo kako huno muyo'njo lalokunjo sohwo kako kakoe s+mehomnohini yokumpohn'nyo ito'nalofoho. I oso'no a'amu kako hungkuno An+tu mta'ango a'amufe hungkuno ne'njoso ulalokunjo sohwo kako An+tuye a'amu ne somo yokumpohn'nyo usosofitofalofoho. Oso'no sekwo An+tuye Towahuno mta'ni oso hungkuno kengo kengo a'amu huno muyoso'no hi semo'n+ngkwoloho. O'o sekwo oso hungkuno An+tuye huno mta'ango nom'ne a'amumo ujo'ne syoho so'no sekwo hi wasemo'nono.
5 Sekwo hopi'nonohino soku sekwo mampaho kengo kengo An+tuye Towahuno somta'ni mayoso oso wop+ngofoho. I oso'no ngko oso yahino homo somo nom'ne yakolo'nnyoso sekwo mayo so'no n+mo'n+ngkohoho. Olenoho. Sekwo hopi'nono An+tuye Towahuno mta'ni An+tuye hungkuno sejapeso sekwo a'amu nom'ne somo ujo so'no n+mo'n+ngkohoho. A'amu kako An+tuye Towahuno mta'ni mampaho kengo kengo l+hwosi nom'ne a'amu oso hungkuno hiso a'amu An+tuye hungkuno uy+wo'n+ngkohofo somne'no m+wolo'moku loso'manji kako oso a'amu homo somo yokumpohn'nyo musosofitofonehoho. Oso'no oso a'amu sohwo kakoe yahinoso monjenoho. I a'amu kako An+tuye hungkuno a'amu hopi'nonohino somo ulososo a'amu hopi'nonohinoso hof+ko upa'n+fijo'manji oso a'amu huhwo sohwoe yahinoso honjenoho.
6 Oseso, nje a'amu soku, ngko sekumo se'mahm'mo nom'ne a'amufe hungkuno kengo kengo An+tuye Towahuno mta'angoso sel+'me'no sekwo oso hungkuno homo somo mupa'nyo'njo'manji ngko sekumo pipi sefo'ma'mnehono. O'o, awonoho. I ngko sekwoe hungkuno so'nji yo'mayo hungkuno An+tu nt+hwasoso u hungkuno hiyaso'mo wo'mojoso u hungkuno An+tuye huno mta'angoso u An+tuye hungkuno loset+hwayoso ose sel+me'no sekwo hofiyo upo'nant+feho. Oso hungkuno hiso wosefo'ma'montonoho.

Nakwo An+tuye hungkuno a'amumo ujoso nakwoe hungkuno neso wolano.

7 Oso pa'nyoso a'amu fihwo kako tompuyo ne ane lontan+ngkuhwosi a'amu hof+ko nupa'n+ngkuji ole wolant+feho. U oso tompuyoso yoloho neso pehofo lalofoho wolant+feho.
8 Hohonta a'amu fihwa hof+ko ikujoho fongki'nyo'ne y+hufo towotowonnyo sofe mampaho pa'nyoso nto'no maho'nyo'manji ikujoho fongki'nyo'ne nto'no esyohumayo so'no huno pipi uy+montolo. Awonoho.
9 Oso pa'nyoso sekwo nom'ne a'amufe hungkuno a'amu mupa'nyo'njo iwo'n+ngkohofoso ul+fijoso oso sekwoe hungkunoso sikinjofoho. Oso hungkuno homo somjo ne hwap+ngoso hof+ko pipi wot+pemant+fito. O'o, awonoho. Hungkuno hiso ne anefoho. Siki yoka'nohinofoho.
10 U nehopi. Olo hwaho lopo hungkuno kengo kengo wo'nnyoponoho. Oso hungkuno hiso ne ane'njo'maho. O'o ne hi'njofoho.

11 I oso'no nakwo An+tumne'no uhu'mokuhwasi hwe fihwo kako ngkimo hungkuno
ntoso somne'no hwap+ngo so'no huno manyo'njo ihwoso'no kako want+montono, Oso
a'amuso kengofoho. Ose nt+hwoso'no ngko huhwo'ni ul+monno, Oso a'amu sohwo
kako kengo mta'ango hweho. Oso'no nekwo mofo'mo'nahnnehwoyo.
12 Oseso, sekwo hoku sekwo An+tuye Towahuno somta'ni yo'mayo yahinoso wom-
ano l+kuji sekwo syoho yokumpohn'nyo ikuji mapmno. I oso'no sekwo An+tuye
Towahuno somta'ni yo'mayo yahinoso An+tuye a'amu ne somo yokumpohn'nyo
usosofitofo'ne mayoso'no sekwo syoho yokumpohn'nyo yoho'n+ngkuji An+tuye
hungkuno a'amu nto'no uyo'ne oso yahino hiso mampaho kengo kengo ujo'ne somo
yakolo'nnyofoho.
13 Oseso a'amu fihwo kako mampaho kengo kengo An+tuye Towahuno mta'ni
l+wo'n+ngkiso'manji oso hwe huhwo sohwo kako nom'ne a'amu somne'no
iwolo'mokujo yahino so'no Mpohumo jomo ulono.
14 Ihwoni. Ngko nom'ne hungkuno kengo An+tuye Towahuno mta'ango so'nji
An+tumo jomo ul+'me'no nje huyo'mango sohwo kako hungkuno ulalofoho. I oso'no
ngko nje hunoso monnyantonfiyoho. Nje hunoso siki weho.
15 Oseso nakwo pipi yanehwono. Olenoho. An+tuye Towahuno kako nom'ne
mampaho kengo nejapososo nakwoe huyo'mango oso mampaho so'nji An+tumo
jomo ulasoso nakwo nom'ne s+kunomo hungkuno nakwoe huno mta'ango Mpohumo
jomo ulano. An+tuye Towahuno kako ta mampaho kengo'nji nejapososo oso ta
hiso An+tumne'no ulasoso ta nom'ne nakwoe huno mta'angoso Mpohumo jomo
ulantanoho.
16 U nakwo An+tumne'no uhu'mokuhwasi oso hungkuno iwolo'mokujo yahino
hiso nakwo miyo'njo yaso'manji nakwo mampaho kengo An+tuye Towahuno mta'ni
An+tumo isamoyoka ulasoso u hwe fihwo oso yahino huno muyo sohwo kako no-
humahwosi nakwoe mampaho kengo upa'n+ngkuhwosi ole malonehoho. Hungkuno
nehopeho. O'o, ose malonehoho. Kako nakwoe mampaho kengo upa'n+ngkuhwosi ole
wosyaf+hu'montonoho. U oso mampahoso kengofoho. Ngko huno maniyohoyohoho.
Ose wosyaf+hu'montonoho.
17 Ihwoni. K+ko mampaho kengo'nji An+tumo isamoyoka ulalokunoso
nto'nohinofoho. I anga'nohinoso olenoho. J+je hungkuno kengoso oso hwe huhwo
sohumo mufo'manehoho.
18 Ihwoni. Ngko An+tuye Towahuno mta'ni mampaho kengo manji s+kuno pi'n+ngo
engo somo lonji oso mampaho joso noseyakolofontnne'no ngko An+tumo isamoyoka
ulalokweno.
19 I oso'no nakwo An+tuye tajo ango somo uhu'mokuhwasi ngko An+tuye hungkuno
t+fo nakwoe hungkuno'nji a'amumo lut+hwameso hof+ko hungkuno homo somo ito'no
upa'n+fijoso oso wop+ngofoho. I ngko nom'ne mampaho kengo'nji hungkuno sawemo
engo a'amu homo somo ul+meso hof+ko mupa'n+fitnnehofo. Oso'no ngko a'amu'nji
nohumahm'mo hungkuno upa'n+fitnne'entnne'no wal+monne'no yohono.
20 Nje a'amu soku, olo hungkuno mampaho kengo kengo jo'ne selalokwe loso'no
sekwo mehomi we'eso ilof+wo'n+ngkohofo pa'nyoso sekwo ilof+kutoho. I mehomi
milongoso hof+ko hon+ngkano wonyo so'nji huno wonyo so'nji miy+wo'n+ngkiyohofo.
Sekwo oso mehomi hon+ngkano wonyo miy+wo'n+ngkiyohofo hopa hmmo'n+mno.
I oso'no olo hungkuno selalokwe so'no sekwo huno sokafo sey+hwoso'no aho
yokumpohn'nyo f+kesyohumamno.
21 A'amu An+tuye hungkuno mt+'mokumentohofo sohwa ole mt+'mokumentohofi,
A'amu Jutaso hof+ko nje hungkunomo haloho mapewo'n+ngkiyohofo so'no ngko
nom'ne a'amu kengo mta'ango mampaho kengo'njo sohwamo a'amu Jutafe-
pono yokumpohn'nyo mokosyohumayo'ne wol+hwaj+monnoho.

Hofɨko oso aˈamu huhwo sohwafe hungkunomo enjwaˈmo ko humafɨkuji hofɨko ngkimo moningkapɨfitnnehofo.

Anɨtu ose ulɨmentisofoho.
22 Ose mtɨˈmokumentohofo soˈno nakwo huno ole nayohoho. Sɨkuno fehohnjoso Anɨtu kako mampaho kengo kengo uyɨwoˈnɨngkisoso aˈamu kakineˈnohini inɨngkawowoˈnɨngkiso osoˈnohinɨˈmaho. Oˈo, aˈamu Anɨtu kakineˈno minɨngkayoˈnjo iwoˈnɨngkohofo oso huhwamo uyɨwoˈnɨngkisofoho. Osoˈno kako kakoe yokumpohnˈnyo hofɨkimo itɨhwawoˈnɨngkisofoho. Aˈamu Anɨtumo inɨngkawowoˈnɨngkohofoso hofɨko Anɨtuye hungkuno hofɨkoe hungkunoˈnji lutɨhwentanɨngkofi uhwonontɨfi ole lɨwoˈnɨngkohofi, Olo hungkuno loso wopɨngofoho. Anɨtu kako nelalofoho. Ou, Anɨtu kako hungkuno uyalokusoso hofɨkimo ufoˈmayoˈnefoho. I aˈamu Anɨtu kakimo sɨmeho muyoˈnjo somo oso hungkuno hiso hofɨkimo mufoˈmanehoho.

23 Oseso aˈamu kako Anɨtuye hungkunomo ntoˈno minɨngkayoˈnjo sohwo kako sekwoe yahino Anɨtumo hungkuno kengo kengoˈnjo jomo ulontanɨngkuji noseˈmahwosi nosehonɨngkuhwosi kako ole waselɨmontonoho, Sekwo huno ane hwayo hohnjo kuyoho.
24 I osoˈno sekwo aˈamumo sekwo hungkuno neˈnjo Anɨtu mtaˈango hungkuno lutɨhwahonɨngkuji oso hwe sohwo kako nosehonɨngkuhwosi u nosepaˈnɨngkuhwosi oso hungkuno hiso oso hwe nongkwoe sɨmeho montɨmo me hopa wonahmmontonoho.
25 Yoˈmayo hungkuno wonyo oso hwe sohwo kakoe sɨmeho moˈmo mnawoˈnyo soˈno huno syafɨsyɨhwosi kako ole walɨmontonoho, Anɨtu kako nje sɨmeho moˈmo nohonalofoho. Ose lɨhwosi kako Anɨtumneˈno hwomtame ulohofɨhwosi kako ole walɨmontonoho, Anɨtu kako sekwoˈnji nehopi humaho. Kako ose selɨhwosi kako Anɨtuye yofe wohoˈnomaˈmontonoho.

Sekwo Anɨtuneˈno hwomtame ulohofo yahinoso ntoˈno fiyɨmno.

26 Osoˈno nje aˈamu soku ngko sekumo oso hungkuno selohe soˈno neso pipilo. Sekwo Anɨtuye yofe hoˈnomayoˈne uhuˈmɨngo sopo sekwo hopiˈnonohino soku ntoˈno fesyohumafɨkuno. Aˈamu fihwo kako ta walɨmontonoho. Nomˈne aˈamu fihwo kako Anɨtuye iyoswo mtaˈango hungkuno yoloho wolosetɨhwamontonoho. Nomˈnihwo kako sekwoe hungkuno ne soˈnji hungkuno Anɨtu uyɨsoso waselɨmontonoho. Nomˈnehwo kako mampaho kengo Anɨtuye Towahuno mtaˈangoso waselɨmontonoho. Oso hungkuno homo somjo aˈamu hofɨko huno muyoˈnjo soˈno Anɨtuye Towahuno hwe nomˈnehumo uyahonɨngki hungkuno homo somo hungkuno neso yoloho lɨjwaofoˈne hweho. Osohwo kako oso hungkuno hiso neso waselɨmontonoho. Oso yoˈmayo hopiˈnonohinoso ikuji sekwo Anɨtuye aˈamu ne sokuneˈno sefoˈmayoˈne yokumpohnˈnyo sesosofitofoˈnefoho.
27 U aˈamu fihwa mampaho kengo kengoˈnji Anɨtuye Towahuno mtaˈango wolano lɨkujɨˈmanji u angaˈnohinotaho, hufaˈutaho, hufaˈu sɨhunetaho, oso hwa lohofoso ntaˈnoho. Oso hungkuno homo somo hwe sɨmoˈmjo sohwo nto losojwaofɨhwosoˈno osopo nomˈne aˈamuhwo kako kakoe hungkuno homo somo nto losojwaofɨhwosoˈno osopo nomˈnehwo walɨmontonoho. Oso hungkuno aˈamu mupaˈnyoˈnjo somo nomˈnihwo kako ne soˈno uwoloˈmokalɨmonte hweho.
28 Oso hungkuno homo somo aˈamu fihwo iwoloˈmokujoˈne sohwo mohumentanɨngkuhwosɨˈmanji ou, oso hopo sopo aˈamu hungkuno kengo kengoˈnjo sohwa hofɨko hungkuno malɨfitnnehofo. Oˈo, hofɨko mampiˈnyo wohumantɨfeho. Hofɨko mampiˈnyo humafɨkuji Anɨtuˈnji hunoˈnohini wosyofɨsyantɨfeho.

29 I aˈamu nomˈne somo Anɨtu kakoe huno mtaˈni kako kakoe hungkuno aˈamu
ujoˈne uyɨwoˈnɨngkisoso aˈamu hufaˈutaho, hufaˈu sɨhunetaho, oso hwa hofɨko wose-
lantɨfeho. Aˈamu nomˈneso hofɨko nohumafɨkuji Anɨtuye Towahuno sohwo kakoe
yokumpohnˈnyo uyahonɨngkuhwosi hungkuno homo somo yano ulofantɨfeho. Huno
ole wosyofɨsyantɨfe, Olo hungkuno loso Anɨtu mtaˈangotaho. Kengo mtaˈangotaho.
Ose syafɨsyɨkuji yano ulofantɨfeho.
30 Hwe fihwo kako hungkuno Anɨtu mtaˈango lontanɨngkuhwosi nomˈne aˈamu
osohwo kako oso hungkuno homo somo upoˈnontohumentanɨngkuhwosi Anɨtu kako
oso hwe sohumo kakoe hungkuno uyososo walɨmo lɨhwosi yahonɨngkuhwosi oso
aˈamu kɨko hungkuno sɨmoˈmo lontijo oso hwosi kɨko mampiˈnyo fosyohumaho. Oso
aˈamu tɨfinjo huhwo sohwo kako Anɨtuye hungkuno waselono.
31 Oso yahino angaˈno angaˈno hisoˈno Anɨtu kako kakoe yokumpohnˈnyo
sejapɨhwosoˈno sekwo angaˈno angaˈnohino soku oso syoho hofiyo ikuji aˈamu
hopiˈnonohinoso Anɨtuye huno ntoˈno nupaˈnɨngkuji sekwo yokumpohnˈnyo
wososofitoˈnantɨfeho.
32 Aˈamu Anɨtu kako hungkuno uyɨwoˈnɨngkiso oso hwa hofɨko oso hungkuno
aˈamu somo ujoˈne yokumpohnˈnyo somo monje uyohohuˈmo losoˈmanji hofɨko oso
hisoˈno hoponoho. Oso yokumpohnˈnyo homo somo monje yasyɨhwosi hungkuno hiso
komoˈno moiˈwo wesejwaoˈmontonoho. Hofɨko oso syoho homo somo mokosyohu-
munyo hwafoho.
33 Anɨtu kako sɨmeho afa inyo yahinoso hwapɨngo hweho. Aˈamu hungkuno
lomtnnawe iwoˈnɨngkohofo oso yahinoso Anɨtu mtaˈangoˈmaho. Oˈo awonoho.
34 Nakwo Anɨtuye hwe moyaˈmi angoˈmeemjo nakwo Anɨtuneˈno
uhuˈmokuwoˈnɨngkuhwone hnˈnwiye uhuˈmɨngo sopo moyaˈmi sofa mampiˈnyo
humawoˈnɨngkohofo paˈnyoso sekwo moyaˈmi sofasi mampiˈnyo fosyohumamno.
Sekwo hungkuno malɨfitnnehofo. Hwapɨngoso Anɨtuye hungkuno ole nalohoho.
Moyaˈmi sofa hofɨkoe hwehwamo enjwaˈmo wohumafe. Osoˈno hofɨko oso uhuˈmɨngo
homo somo momokosyohumafitnnehofo.
35 Hungkuno fehohnjo somo moyaˈmi sofa nupaˈnontɨfi hungkuno neso huno
muyoˈmanji hofɨko oso uhuˈmɨngo sopo oso hungkuno hisoˈno nolohonɨngkutoho.
Oˈo, hwangku hofɨkoe angomo nohumafɨkuji hofɨkoe hwehwamo oso hungkuno
hisoˈno ulohonantɨfeho. Oso uhuˈmɨngo sopo moyaˈmi sofa hofɨko hungkuno lɨfijoso
wonɨmango unɨmontonoho.
36 Sekwo oso yahino homo somo minɨngkayoˈnjo pehoˈno yalokwofo. Sekwo huno
pipi seyohoho. Sekwo Anɨtuye hungkuno hwapɨngoˈnjo kulaho. Sekwoˈnohini
Anɨtuye hungkuno maˈmentohofo kulaho. Nomˈne aˈamuso momasoˈnetaho. I sekwo
hwahopo pawomno.
37 Aˈamu fihwo kako ole loso, Ngko Anɨtuye hungkuno kakoe huno mtaˈni aˈamumo
ulɨwoˈnɨngkohe hwoˈnyoho. Ou, nje hunoso Anɨtuye Towahuno mtaˈangofoho.
Ose loso sohwo kako huno ole wosyafɨsyono. Ngko Poulɨˈni olo hungkuno
semtɨˈmokiyalokwe loso Anɨtuye honɨngkano hungkunofoho. Ose wosyafɨsyono. Oso
hunoso mosyafɨsiyoˈmanji kako mangoˈnohino hweho.
38 Aˈamu fihwo kako olo nje hungkuno lomo hwotoho feso sohumo sekwo kakoe
hungkunomo hwotoho hmhmno.
39 Oseso, nje aˈamu soku, Anɨtu kako sekumo kakoe hungkuno sejopalokunjo
soˈno, sekwo kakoe yahwomehomi hopa emponawotofo soku, hungkuno Anɨtuye
huno mtaˈni ujoˈneso hi wasemoˈnono. Sekwo aˈamu Anɨtuye Towahuno mtaˈango
mampaho kengo kengo lɨwoˈnɨngkohofo somo nopɨjumofɨkutoho.
40 I osoˈno ngko olo hungkuno selalokwe loso ˈno sekwo Anɨtumneˈno
uhuˈmokuwoˈnɨngkohofo soponjo yahino ntoˈnohini fiyɨmno. Sekwo sɨhufisahufi

hungkuno likaofɨkutoho.

15

Kɨlais kako poyo nto peˈnɨmentiso sohwo apaˈno lɨkaˈmentisofoho.

1 Nje aˈamu soku, ngko Kɨlais Jisasɨye hungkuno wopɨngo selɨmentohe soˈno sekwoe
huno somo apaˈno huno wasefohotoˈmonneˈno yohono. Oso hungkuno hiso sekwo
nupaˈnontɨfi inɨngkawentɨfi olohonta sekwo yokumpohnˈnyo lohokwofo.
2 Oso hungkuno upaˈnɨmentohofo somo sekwo tɨfi neˈno inɨngkakuji
aho yokumpohnˈnyo kemokosyohumafɨkujoˈno Anɨtu kako sekumo asomo
setɨmahwosoˈno sekwo ahwomomo wohumantɨfeho. I osoˈno sekwo oso hungkuno
homo somo sekwo sɨmeho hiˈntnnono uyalokwofoso ne aneˈmanji Anɨtu kako asomo
mosetɨmanehoho.
3 Ngko oso hungkuno hiso nomˈne hungkuno hopiˈnonohino somo hwofiloˈnnyoso
nupaˈnonji sejapmmentohefoho. Oso hungkuno hiso olenoho. Hohonta aˈamu
Anɨtuye hungkuno mtɨˈmokumentohofo sohwa hofɨko Kɨlais kako nakwoe wonyoˈne
poyo peˈnone soˈno mtɨˈmokontɨfi nalɨmentohofofoho. Oso mtɨˈmokumentohofoso ne
imoˈnɨmentisofoho.
4 Jisas kako poyo peˈnɨngkahonɨngki hofɨko sokimomo hoˈnahumentohofofoho. Ho-
honta aˈamu Anɨtuye hungkuno mtɨˈmokumentohofo sohwa ole mtɨˈmokumentohofi,
Kɨlais kako poyo peˈnɨngkuhwosi sɨkuno hufaˈu sɨhune imoˈnɨngkuhwosoˈno apaˈno
songo lɨkafonefoho lɨmentohofofoho. Oso lɨmentohofoso ne imoˈnɨngkahonɨngki
Kɨlais kako nolɨkafonto
5 hwangku kako Pitamo uˈmaˈmentisofoho. Tɨfi sohonta kako kakoe inomokomoyo
hopiˈnonohino sohwamo uˈmaˈmentisofoho.
6 Nomˈne sohonta aˈamu Kɨlais kakineˈno inɨngkamontofoso hofɨko nuhuˈmokontɨfi
humentanɨngkofi Kɨlais kako hofɨkimo uˈmaˈmentisofoho. Oso aˈamu piˈnɨngo engo
hiso hofɨkoe *faif hantɨlet* (500) somo yakolonoho. Ngko olo iyoswo semtɨˈmokiyalokwe
loso olohonta oso aˈamu homo somjo piˈnɨngoso songo humalofo. Fehohnjoso hofɨko
poyo nto peˈnɨmentohofofoho.
7 Sɨkuno nomˈnemo Kɨlais kako Jemɨsɨmo * uˈmaˈmentisofoho. Nomˈnehonta kako
kakoe inomokomoyo (*apousel*) hopiˈnonohino sohwamo apaˈno uˈmaˈmentisofoho.
8 I tɨfi sohonta ngko Poulɨˈnɨmo nɨˈmaˈmentisofoho. Kako ngkimo nɨhuˈno hwoto-
honepo nɨˈmahonɨngki ngko kakoe inomokomoyo aeˈuyo hwoˈni imoˈnɨmentohefoho.
9 Sɨmoˈmo ngko Kɨlaisɨmo minɨngkayoˈnjo yonji kakoe aˈamu ne somo ngko wonyo
umokumentohefoho. I osoˈno Anɨtu kako ngkimo kakoe hungkuno lɨkuˈmofo (*apousel*)
syohoso yoˈmɨngohwoˈnɨmo hopa pehoˈno ntapmmentisoto. Oˈo, ngko nomˈne
inomokomoyo (*apousel*) sohwamo enjwaˈmo humaleno.
10 I osoˈno olo yahino ngko wopɨngo yalokwe loso hwapɨngoso Anɨtu kako ngkineˈno
hitoho ulofahonɨngki ntapmmentisofoho. Anɨtu kako ngko yoˈmɨngohwoˈnɨmo hopa
wopɨngo ntohoˈmentisoso oso hiso neˈmaso imoˈnɨmentisoˈmaho. Oˈo, kako ngkimo
wopɨngo ntohofahonɨngki ngko kakoe syoho soˈno yokumpohnˈnyo yohoˈnonji oso
syoho hiso inomokomoyo nomˈne sohwamo uyakoloˈmentohefoho. I oso hiso ngko nje
yokumpohnˈnyoˈnji miyalokuyohono. Oˈo, Anɨtu kako ngkimo wopɨngo ntohofonto
kakoe yokumpohnˈnyo ntopahonɨngki ngko kakoe syoho yokumpohnˈnyo yalokweno.
11 I sekwo huno ole syafɨsyɨkutoho. Poul kako syoho ntiso imaso hwolo. I
inomokomoyo nomˈnehwa hofɨko syoho ntiso imalofɨhwalo. Ose lɨkutoho. Oˈo,
osoˈneˈmaho. Nakwo Kɨlaisɨye syoho ulohofiyo sohwonaˈni oso hungkuno Kɨlais
kako poyo peˈnonto apaˈno songo lɨkaˈmentiso soˈno aˈamu piˈnɨngo engo somo

* **15:7:** Jemɨs huhwo sohwo kako Anɨtuye aˈamu ne Jelusalem humamentohofo somo mokosyohumamentiso hweho.

ulahonɨngkuhwoni sekwo oso hungkuno homo somo sɨmeho hi'ntnnono uyontɨfi sekwo kakoe a'amu ne imo'nɨmentohofofoho.

A'amu hopi'nono hofɨko poyo pe'nɨmentohofoso hwangku hofɨko nolɨkapitnnefoho. A'amu oso hungkuno homo somo minɨngkayo'njoso hofɨko Anɨtuye a'amu ne'maho.

12 Ou, nakwo ole lɨwo'nɨngkuhwono, Kɨlais kako nakwoe wonyo'ne poyo pe'nɨmentiso sohumo Anɨtu kako pi'nɨmo mta'ni apa'no songo ulɨka'mentono. I oso'no nom'ne a'amu fehohnjoso hofɨko sekwo'nji humalofoso hofɨko ole peho'no lalokwofo. A'amu poyo pe'nɨngkujoso apa'no songo molɨkapitnnefoho. Ose peho'no lalokwofo.
13 I oso'no a'amu poyo pe'nyoso hofɨko molɨkafontɨfijontentesi Anɨtu kako kakoe hwomu Kɨlaisɨmo mulɨkafɨhwonesohilo.
14 Ou, nehopi. Anɨtu kako Kɨlaisɨmo mulɨkafe'njo yontentesi u hungkuno nakwo selɨmentɨhwoneso ne ane imo'nɨngkuhwonesohilo. I oso hungkuno nakwo selɨmentɨhwone somo sekwo sɨmeho hi'ntnnono siki uyɨkutnnesohilo.
15 Oso hofɨkoe hungkunoso nehopi lontɨfijontentesi nakwo Anɨtune'no hungkuno losetɨhwawo'nɨngkuhwone hn'nwi nakwo Anɨtumne'no hwasyo hungkuno losetɨhwehwanesohilo. Hwapɨngoso Anɨtu kako Kɨlaisɨmo ulɨka'mentiso oso'no yoloho selɨwo'nɨngkuhwonefoho. I oso'no Anɨtu kako a'amu poyo somo songo mulɨkafonefohoeso hungkuno nehopi lontɨfijontentesi i kako Kɨlais huhumo mulɨkafɨhwonesohilo. Nakwo hwasyo hungkuno selɨhwanesohilo.
16 U, Anɨtu kako oso a'amu poyo somo mulɨkafeso ne'njontontentesi Kɨlais huhumo ulɨkafoso ne ane'nesohilo.
17 U Anɨtu kako Kɨlaisɨmo mulɨkafe'njo yontentesi sekwo kakine'no sɨmeho hi'ntnnono uyalokwofoso kako sekumo mosefo'mahwonesohilo. O'o, sekwoe honɨngkano wonyo somne'no tohino mentanɨngkutnnesohilo.
18 Oso hungkuno hiso ne'njontentesi a'amu Kɨlaisɨmo sɨmeho hi'ntnnono uyontɨfi pe'nɨmentohofoso hofɨko hofɨkoe honɨngkano wonyo somne'no tohino mafɨkuji tɨkanomo wentanɨngkutnnesohilo.
19 Nakwo olo hwaho lopo nohumentani Kɨlaisɨmo sɨmeho hi'ntnnono uyalokuh-wone hn'nwi nakwo Kɨlais asomo netɨmayo'ne hontohumalohwono. Nakwo poyo pe'nɨngkuhwaso'no kako asomo monetɨmaso'manji a'amu hofɨko nakwo a'amu Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono uyɨwo'nɨngkuhwone hn'nɨmne'no hitoho mɨkunɨmposo ulofɨhwonesohilo.
20 I oso'ne'maho. O'o, Kɨlais kako poyo pe'nɨngkahonɨngki Anɨtu kako ulɨka'mentisoso hungkuno nehopeho. Oso'no nakwo huno ole nayohi, Kako a'amu poyo pe'nɨmentohofoso lɨkapitnne'ento sɨmo'mo Kɨlaisɨmo ulɨka'mentisofoho.
21 Anɨtu kako hwe sɨmo'mjo mtɨ'mokumentiso sohwo Atam, kako poyo pe'nyo'neso pe'nɨhwonɨma'nɨmentisofoho. I hwe nom'nehwo Kɨlais kako songo lɨkafo'neso lɨkofɨhwonɨma'nɨmentisofoho.
22 Ihwoni. Oso pa'nyoso neyakwo Atam pe'nɨmentiso hopaso nakwo imuso'ni pe'nalokuhwono. I a'amu hofɨko Kɨlaisɨye hungkunomo sɨmeho hi'ntnnono uyontɨfi Anɨtu kakoe mehomi imo'nɨngkahonɨngkofi Anɨtu kako oso mehomi homo somo Kɨlaisɨmo ulɨka'mentiso oso hopa ulɨkafonefoho.
23 Nakwo a'amu anga'no anga'nohino hn'nwiye sɨkuno somo Anɨtu kako nelɨkafonefoho. Sɨmo'mjo sohwo Kɨlaisɨyoho. Tɨfi no'mo Kɨlais kako kakoe a'amune'no asomo poso sohonta nakwo hopi'nonohino hn'nwi nelɨkafonefoho.
24 Kɨlais kako yo'mayoso moi'wo esojwaofonefoho. Oso hohosohonta kako yo'mayo hwahoponjo mokosyohumayo so'nji hwe engo sohwanji yo'mayo towahuno wonyo so'nji hofɨkoe yokumpohn'nyoso moi'wo umokumontonoho. Oso hohosohonta Kɨlais kako yo'mayo hopi'nonohinoso kanɨngkwohwoe ahopo ho'nɨsyɨhwosi ulɨmontono, Kɨko yo'mayo hopi'nonohinoso mokosyohumaho. Ose ulonefoho.

25 Oso'no Kɨlais kako yo'mayoso nomokosyohumahwosi kakoe mango sohwamo
hwotoho wahmmontonoho.
26 Kakoe mango sohwamo wae yaofonefoho. Oso'no oso hohosohonta a'amu hn'nwi
apa'no mape'nanehwono. Nɨhu'nahone songo nohumanefoho.
27 Oso hiso'no a'amu Anɨtuye hungkuno mtɨ'mokumentohofo sohwa ole
mtɨ'mokumentohofi, Anɨtu kako yo'mayo hopi'nonohinoso kakoe sɨfɨlaku'nyo'mo
ho'nahumentisofoho. Ose mtɨ'mokumentisofoho. I oso'no nakwo huno
nayohoho. Anɨtu kako yo'mayo hopi'nonohinoso kakoe hwomufe sɨfɨlaku'nyo'mo
ho'nahumentisoso kako oso yo'mayo homo somo enjwa'mo mujokohumanehoho.
O'o, awonoho.
28 Tɨfi sohonta yo'mayo hopi'nonohinoso Anɨtu kako kakoe hwomufe
sɨfɨlaku'nyo'mo ho'nasyɨhwoso'no Kɨlais kako kanɨngkwohumo ulɨmontono. Ngko
huhwo'ni kikimo enjwa'mo wohumamo. Ose ulahonɨngkuhwosi Anɨtu kako oso
yo'mayo hopi'nonohino somo mokosyohumane hweho.

A'amu hofɨko Anɨtu a'amu poyo pe'nyo somo ulɨkafonefoho esomo minɨngkayofoho.

29 Oso hungkuno a'amu poyo pe'nɨngkujoso apa'no songo molɨkapitnnehofo
eso nehopi'manji a'amu fehohnjoso olo yahino hiloso peho'no yɨwo'nɨngkohofo.
A'amu fehohnjoso hofɨko Anɨtumo inɨngkawentɨfi mijo momaso'njo yontɨfi poyo
pe'nɨmentohofofoho. Nope'nɨngkahonɨngkofi a'amu nom'ne mijo mokiyomasoso
hofɨko a'amu poyo pe'nɨmentohofo hiso songo lɨkafo'ne so'no huno syafɨsyontɨfi
ole lɨmentohofi, Nakwo a'amu songo humalohwone so'nwi nakwo a'amu poyo
pe'nɨmentohofo somne'no nakumo mijo apa'no wokiyonemantɨfeho. Ose
lɨmentohofofoho. Ou, Anɨtu kako a'amu poyo pe'nyoso songo mulɨkafonefoho
eso hungkuno nehopi lontɨfijontentesi hofɨkimo ufo'mayo so'no mijo peho'no
kiyomafɨkutnnesohilo.
30 Sɨkuno huhwo huhwi nakwo Anɨtuye hungkuno lɨku'mofontanɨngkuhwoni
nakwoe mango sohwa hofɨko nakumo poyo wosemokano nalɨwo'nɨngkohofofoho. I
oso a'amu poyoso molɨkapitnnefoho eso nehopi lontɨfijontentesi nakwo olo syoho loso
ihwasi tohino engo nomehwasi olo yahino loso hwayohohnnesohilo.
31 U, nje a'amu soku, nakwoe Hwe Engo Kɨlais Jisasɨmo sekwo sɨmeho uyalokwofo
so'no kako nakumo asomo songo nelɨkafo'ne so'no huno neyahonɨngki nakwo
sɨmonyo yalokuhwono. Oso hungkuno yokintahopo ne'no nehopi selohono. I oso'no
olo hungkuno hi ne'njofoho. Sɨkuno huhwo huhwi nje mango sohwa hofɨko ngkimo
poyo wonɨmokantɨfetɨkeno ntnne'no hontohumaleno.
32 Ngko ango Efesos sopo nohumentanɨngko nje mango sohwa hofɨko ngkimo siki
sɨwojo hopa wolofonɨsyantɨfi inomokomanyɨmalofofoho. Oso'no a'amu poyo pe'nyo
sohwa hofɨko molɨkapitnnefoho eso nehopi lontɨfijontentesi i ngko olo syoho loso
imeso oso tango nɨ'mantontentesi olo yahino loso hwayohohnnesohilo. A'amu fehohn-
joso hofɨko Jisas kako nakumo asomo songo nelɨkafo'ne sohumo minɨngkayo'njoso
ole lɨwo'nɨngkohofi, Nakwo poyo pe'nɨngkuhwasi songo lɨkafoso miyanehwono. O'o,
nakwo nɨhu'nahone wope'nantanoho. Oso'no nakwoe honɨngkano wonyo somne'no
huno pi'nɨngo engo peho'no wosyofɨsyantanto. O'o, nakwo mijo nonyo wosopayo
engo mehwasi syohi'nyo niyontasɨhn'nwi mo'nɨngkanta nakwo poyo wope'nano.

33 A'amu oso hwasyo hungkuno lɨwo'nɨngkohofoso hofɨkoe honɨngkano wonyo
somo sekumo ipesemotawofitnnoho. Ose ifijoso hofɨko sekwoe honɨngkano yahino
wopɨngo somo wonyo wosemokantɨfeho. Oso'no sekwo i'waho nto'no fiyɨmno.
Hofɨkimo ujokohumafɨkutoho.
34 Sekwo sekwoe yahino hwayo hohnjo osomo hohujo ikinjaofɨkuji yahino wopɨngo
osomne'no huno nto'no fɨsyafɨhupmno. Honɨngkano wonyoso apa'no ikutoho. Sekwo

upaˈnɨmno. Aˈamu fehohnjo sekwoˈnji humalofoso hofɨko Anɨtumneˈno huno ntoˈno muyofoho. Oso hisoˈno sekwo wonɨmango masenɨngkoho liyohoho.

Anɨtu kako aˈamu poyo peˈnoso sohumo nulɨkafɨhwosi kako aˈapaho nomˈne songo uyɨmontonoho.

35 Aˈamu fehohnjoso hofɨko ole lohonɨwoˈnɨngkohofo. Anɨtu kako aˈamu poyo peˈnyo somo pipi ulɨkafoneto. U aˈamu poyo peˈnyo sohwo peho aˈapahoˈnji hopa mufohiˈnɨngkuji lɨkapitnneto.
36 Aˈamu hofɨko hungkuno ose lɨwoˈnɨngkohofoso hofɨko huno nɨhuˈno anefoho. Sekwo aˈamu yangkume topoyo oso yoˈmayo uyo mofɨwoˈnɨngkohofo soku huno seyohoho. Oso yangkume topoyo oso kwefoho ihwosoˈno iwofasyɨkuji apaˈno uyo mopijoso hwaho moˈm swo mafeˈnjo ihwosi tɨmoso mafokafonehoho.
37 Oso yangkume uyo mofontɨfeso swo yokino pmpongo oso uhwonɨwoˈnɨngkohofoso sekwo huno waseyono. Yokino swo pmpongo osoˈnji mamofefoho. Oˈo, ne nɨhuˈno weˈe sohwo hwahomoˈmo hoˈnahinyo somtaˈangofoho.
38 Anɨtu kako hohonta pmpongo swo yokino ose ne kengo kengo imoˈnyoˈneˈento huno syafɨhuˈmentiso soˈno oso yangkume swo pmpongo yokino oso yoˈmayo hopiˈnonohino wofokaˈmontonoho. Oso paˈnyoso nakwo poyo peˈnɨngkuhwasi aˈapaho nomˈne songoˈnji nakwo lɨkofanefoho.
39 Ihwoni yoˈmayo Anɨtu mtɨˈmokumentisoso paho kengo kengofoho. Aˈamufe aˈapaho kengofoho. Tongofe kengofoho. Yɨhufofe kengofoho. Inanɨku mijomo emoyɨwoˈnɨngkiso oso pahoso kengofoho.
40 Yoˈmayo ahwomomjoso hwahoponjo paˈnyoˈmaho. Oˈo, kengo kengo mtɨˈmokumentisofoho. Aˈamu ahwomomjo sohwafe aˈapaho wonyoangkafoso tɨpomponaho paˈnyofoho. Nakwo hwahoponjo hnˈnwiye aˈapahoso toho pijijo paˈnyofoho.
41 Nakwo ahwomomjo yoˈmayo somo uhwonontaneso mofehiˈnyo joso kakoe kengofoho. Hamno joso kengofoho. Hntokwaliyo kengo kengo sohwa hofɨkoe joso kengo kengo woˈnnyofoho.

42 Oso paˈnyoso aˈamu poyoso lɨkafoso hofɨko hofɨkoe aˈapahoso kengo umoˈnantɨfeho. Oso pijafo nakwo piˈnɨmomo hoˈnosyontaneso wonyo imoˈnɨwoˈnɨngkohoho. Aˈapaho songo lɨkafososo wonyo mmoˈnonehoho. Oˈo, songo neˈno humayoˈnefoho.
43 Pijafo nakwo piˈnɨmomo hoˈnosyɨwoˈnɨngkuhwoneso piso imoˈnɨwoˈnɨngkohoho. Kakoe yokumpohnˈnyoso anefoho. Oso aˈapaho songo lɨkafososo oso wonyo angkafofoho. Yokumpohnˈnyo hiˈnjofoho.
44 Aˈmopijafo nakwo piˈnɨmomo hoˈnasyɨwoˈnɨngkuhwoneso oso hwahoponjofoho. Aˈapaho songo neˈno humayoˈne lɨkafoso oso ahwomomjofoho.

Olo hwaho lopo humayoˈne aˈapahoso hwahoponjofoho. Ahwomomo humayoˈne aˈapahoso ahwomomjofoho.
45 Oso hisoˈno aˈamu Anɨtuye hungkuno mtɨˈmokumentohofo sohwa hofɨko ole lɨmentohofi, Anɨtu kako hwe sɨmoˈmjo mtɨˈmokumentiso Atam osohwo kako nakwoe hwaho loponjo aˈapaho hwapɨngo hweho. Ose mtɨˈmokumentohofofoho. I tɨfi noˈmo Kɨlais nakwoe hwaho lopo imoˈnɨmentiso osohwo kako songo neˈno humayoˈne ahwomomjo aˈapahoso hwapɨngo hweho.
46 Ahwomomjo aˈapahoso nakwo sɨmoˈmo maˈmentɨhwoneˈmaho. Oˈo, sɨmoˈmo hwahoponjo aˈapaho maˈmentɨhwonefoho. Hwangku tɨfi noˈmo nakwo aˈapaho ahwomomjoso nomanefoho.

47 Hwe sɨmoˈmjo sohumneˈno Anɨtu kako hwaho nomanto aˈamu mtɨˈmokumentisofoho. Oso hwe huhwo sohwo kako hwahoponjo aˈapaho hiˈnjo hweho. I tɨfinjo imoˈnɨmentiso Kɨlais osohwo kako ahwomo mtaˈango hweho.
48 Nakwo aˈamu hwahoponjo hnˈnwi nakwo Atamɨye imuˈnwoho. Osoˈno Anɨtu kako hwe hwahopo ntaˈni mtɨˈmokumentiso oso mtaˈangoˈnwoho. I aˈamu hofɨko Anɨtumo inɨngkawowoˈnɨngkohofoso hofɨko oso hwe ahwomo mtaˈni pmmentiso Kɨlais osohwo hopa imoˈnɨfitnnefoho.
49 Olohonta nakwo Atamɨye aˈapaho hiˈnjɨˈnwoho. Hwangku sohonta nakwo Kɨlais ahwomo mtaˈango sohwoe aˈapaho hopa maneˈnwoho.
50 Nje aˈamu soku, ngko olo hungkuno loso yoloho waselɨmonneˈno yohono. Nakwoe aˈapaho olo hwaho loponjoso mokosyohumalohwoneˈnjo hnˈnwi nakwo yoˈmayo wopɨngo Anɨtu nakumneˈno enesyohumasoso momanefoho. Oˈo, nakwoe aˈapaho piso imoˈnyoˈneso Anɨtuye ango wopɨngo yoˈmayo piso mmoˈnyo sopo mˈmofawenefoho.
51 Sekwo upaˈnɨmno. Anɨtu kako hiyaso hungkuno ngkineˈno ujo lɨjwanɨmoˈmasoso ngko waselɨmonneˈno yohono. Nakwo Anɨtumo inɨngkawowoˈnɨngkuhwone hnˈnwi nakwo fehohnjo hnˈnwi wopeˈnantanoho. Fehohnjo hnˈnwi mopeˈnanehwono. I osoˈno nakwo hopiˈnono nakwo nomˈne aˈapaho songo womantanoho.
52 Ou, sɨkuno aeˈuyo sohonta kounoho yoka ahwomo mtaˈni hoˈnɨngkuhwosoˈno nakwo nakwoe aˈapaho songo tɨmo loˈntnno komoˈno imoˈnanefoho. I oso kounoho yoka hiso hoˈnɨngkuhwosoˈno aˈamu poyoso hofɨko nolɨkafɨkuji aˈapaho songo piso mmoˈnyoso mapitnnefoho. Osohonta nakwo aˈamu songo humalohwone hnˈnwi nakwo nakwoe aˈapaho songoˈnji imoˈnanefoho.
53 Ihwoni. Anɨtu kako ole nalɨmento, Sekwoe hwahoponjo aˈapaho piso imoˈnɨwoˈnɨngkisoso sekwo aˈapaho nomˈne songo piso mmoˈnyoˈnjo neˈno wentɨhwone somneˈno uyohopopitnnefoho. Sekwo poyo peˈnyo yahinoso nɨhuˈnahone hoˈnaofɨkuji aˈapaho nomˈne songo neˈno humayoˈneso nomapitnnefoho.
54 Oso sɨkuno homo somo nakwoe hwahoponjo aˈapaho piso imoˈnyoso poyo peˈnɨwoˈnɨngkisoso hoˈnasyɨhwasi nomˈne aˈapaho songo piso mmoˈnyoˈnjo songo neˈno humayoso nomehwasoˈno oso hohosohonta oso hungkuno aˈamu mtɨˈmokumentohofoso ne umoˈnɨmontonoho. Hungkuno hiso olenoho.
Anɨtu kako poyo peˈnyo somo nɨhuˈnahone hwotoho hmmentisofoho.
Kakoe mango hopinonohino sohwamo nɨhuˈnahone uyakoloˈmentisofoho.
55 Poyo peˈnyo yahino sohwosi jɨje yokumpohnˈnyoso ntɨˈmo weho. Awonoho. Nɨhuˈnahone moiˈwoˈnnyo hwosoho.
56 Aˈamu poyo peˈnɨwoˈnɨngkohofo hwapɨngoso pehoto. Poyo namokiyoso olenoho. Nakwoe honɨngkano wonyo sohwo namokuwoˈnɨngkohoho. Nakwo Anɨtuye honɨngkano hungkuno somo hwotoho fentaneso nakwo huno nayohoho. Honɨngkano wonyo yalokuhwono.
57 I osoˈno Anɨtu kako nakumo Hwe Engo Jisas Kɨlais nejapmmentiso sohwo kako nakwoe wonyo soˈno peˈnonto kako oso wonyo huhwo sohwoe yokumpohnˈnyoso wae yaoˈmentisofoho. Oso hisoˈno Anɨtu kako poyo peˈnyo yahino somo nɨhuˈnahone hwotoho hmmentisofoho. Osoˈno nakwo Anɨtuneˈno isamoyoka ulɨwoˈnɨngkuhwonefoho.
58 Osoˈno nje aˈamu sokumo ngko Poulɨˈni ngko sɨmeho sejopalokweno. Sekwo Anɨtuye hungkunomo aho yokumpohnˈnyo kemokosyohumafɨkuji osohonta pisoˈmoˈnyo senɨngkuhwosoˈno nusɨkwajɨkutoho. Oˈo, sekwo yokumpohnˈnyo lohofɨkuji Anɨtu kakoe hungkuno homo somo neˈno hmnɨngkamno. Anɨtu kako piˈnɨmo mtaˈni nelɨkafone soˈno nakwo huno ole nayohoho. Nakwo Anɨtu kakoe

syoho homo somo yokumpohn'nyo ihwoso'no syoho hiso ne ane mmo'nonehoho. Oso hiso'no sekwo in+ngo mof+kutoho.

16

A'amu Koulin+so hof+ko An+tuye a'amu yo'mayo so'no umofonyo iwo'n+ngkohofo somo ufo'mayo'ne hamniyoho hu'meesiyo'ne hungkunofoho.

1 Sekwo An+tuye a'amu nom'ne Jelusalem humalofo so'ntnne'no hamniyoho hu'meesiyo'ne hungkuno ntohon+malofo so'no ngko olo hungkuno loso wasel+mne'no yohono. Ngko a'amu Ngkolesiya somo ut+hwamentohe hopaso sekumo woset+hwamne'no yohono. Sekwo ole fiy+mno.

2 S+kuno iyoho humayo (Sante) huhwo huhwi sekwo yo'mayo syoho homo somne'no hamniyoho t+pemawo'n+ngkohofo so'no sekwo anga'no anga'nohino soku sekwo oso hamniyoho hiso nom'ne a'amu somne'no huno syaf+sy+kuji fehohnjoso nomaf+kuji sekwoe ango somo kengopo foho'nahumno. Ose hu'mesyontan+ngkuji ngko nose'mahm'me'no oso hamniyoho hiso'no sekwo syoho engo mifitnnehofo.

3 Oseso hwangku ngko i'mofapm'me'no sekwo nom'ne a'amu somo oso hamniyoho uyohojae'ne uhwosopopmno. Oso a'amu huhwo sohwamo ngko hof+kimo iyoswo hon+ngkano imofo'neso uy+'mo ngko hof+kimo oso hamniyoho'njo iyoswoso pone Jelusalemno uyahot+monne'no yohono.

4 Hamniyoho hu'mesyalokwofo somo ngko ole syaf+sy+'mo, Ngko huhwo'ni wamol+me'manji u hof+ko'nji wowantanoho.

Poul kako a'amu Koulin somo uhwon+mo lonto kako hano uyoso'no s+kuno ho'nahumentisofoho.

5 Nje hunoso ole syaf+hu'malefoho. Ngko hwaho Masetouniya oso ajwo sopoe u'mo u'ma'mo. Ose mtito'malefoho. Oso'no s+mo'mo ngko hwaho Masetouniya osopoe wekapm'mo wose'ma'monnoho.

6 I oso'no ngko sekwo'nji we'enehwo wohumamont+keno. Oso'no ngko huno maniyohoyohoho. Ngko sekwo'nji humahm'mo oso ifoyo hamno so'no wohontohumamt+keno. Ose'manji moi'wo imo'n+ngkuhwoso'no ngko hano nom'ne angopono nt+'mo wamo l+'mo yahon+'mo sekwo ngkimo non+fo'maf+kuji hon+ngkanopo won+hwojowant+feho.

7 Sekwo huno seyohoho. Ngko sekwo'nji we'enehwo humahm'mo komo'no sel+ko'mayoso ngkilaho. O'o, An+tu kako ngkimo sekwo'nji s+kuno sawemo humayo so'no nt+hwoso'no u ngko sekwo'nji ne'no wohumamonnoho.

8 Ngko olo ango Efesos lopo nohumentan+'mo oso S+kuno Engo (*Pentikous*) * An+tuye Towahuno nakwoe hwaho lopo pmmentiso s+kuno somne'no syaf+siyo'ne s+kuno osohwo nto i'mofap+hwoso'no osohonta ngko olo a'amu lohwamo nul+ko'mahm'mo sekwoe angopono wapmmonnoho.

9 Hwap+ngo neso olenoho. An+tu kako olo syoho lomne'no kako ngkine'no hoku'yo nohwosampo'maso so'no ngko An+tu kakoe hungkunoso lut+hwahon+ngko a'amu pi'n+ngo engoso hof+ko in+ngkowalokwofo. I oso'nji a'amu pi'n+ngo engoso hof+ko olo hungkuno lomne'no mangohwa imo'nalokwofo.

10 We'enepi Timouti kako sekumo se'maso'manji sekwo kakimo hofiyo'no umokosyohumafijo so'no kako sekwo'nji s+meho wop+ngo'nji wohumamtonoho. Sekwo upa'n+mno. Timouti sohwo kako ngko pa'nyo An+tuye syoho engo yalofoho.

11 I oso'no a'amu fihwo huno ole syaf+siyo'eno, olo hwe songo lohwo sohwo kako yo'm+ngohwo'maho. Oso'no nakwo kakimo hohujo ukinj+mofano. Huno ose syof+sy+hwaloho. O'o, sekwo kakoe s+meho wop+ngo umokumno. Oseso hwangku

* **16:8:** Ap. 2:1 enjwa so'mo fehonolo'mongkomaho.

sekwo kakimo kakoe honɨngkano somo uhwojapɨkujoˈno kako ngkimo wonɨˈmano. Ngko Timoutiˈnji aˈamu nomˈne soˈnji nɨˈmayoˈne hontohumaleno.
12 Nenɨngkwaˈwehwo Apoulousɨye hungkunoso olenoho. Ngko nohumanji Apoulousɨmo ole ulɨwoˈnɨngkoho, Kɨko ango Koulin sopo uhwonamo lohojoso olo aˈamu loˈnji uhuji uhwonae. Ose ulɨwoˈnɨngkohefoho. I kako olohonta sohonta uyoso ngkilaho lalofoho. I hwangku sohonta Anɨtu kakineˈno honɨngkano umofihwosoˈno wapmmontonoho.

Poulɨye hungkuno fehohnjofoho.

13 Yoˈmayo Anɨtuye syoho somo wonyo umoˈnɨmo lɨhwosi yososo sekwo iˈwaho ntoˈno fiyɨmno. Sekwo Anɨtuneˈno sɨmeho hiˈntnnono uyalokwofo osomo aho yokumpohnˈnyo fɨkemokosyohumamno. Sekwo hwe ne imoˈnɨngkuji yokumpohnˈnyo lohofɨkuji aho yokumpohnˈnyo fɨkemokosyohumamno.
14 Yoˈmayo hopiˈnonohino sekwo iwoˈnɨngkohofoso osoˈnohini ikuji nomˈne aˈamu somo sɨmeho uyɨkuji sekwo hofɨkimo ntoˈno femokosyohumamno.
15 Nje aˈamu soku sekwo Sɨtefanosɨye aˈamu osomneˈno huno seyohoho. Hofɨko oso hwaho Ngkɨlik osopo humantɨfi Anɨtumo sɨmoˈmo inɨngkamentohofofoho. Osoˈno hofɨko hofɨkoe huno mtaˈni hofɨko Anɨtuye aˈamu ne somo hofiyoˈno ufoˈmawoˈnɨngkohofofoho.
16 Aˈamu oso paˈnyo humawoˈnɨngkohofo somo sekwo hofɨkimo enjwaˈmo fosyohumamno. Sekwo hofɨkoe hungkuno somo haloho popmno. I nomˈne aˈamu hofɨkimo ufoˈmawoˈnɨngkohofo somo sekwo hofɨkimo tɨfi finɨngkamno.
17 Sɨkuno piˈnɨngo engo somo ngko sekwoe sɨmano masehonyoˈnjo nohumanji huno neˈno syosefɨsyahonɨngko oso hwe hufaˈu sɨhune sekwoe angopontaˈango sohwa Sɨtefanosɨyo Foutiyunetasɨyo Akaikosɨyo hofɨko sekwoe sɨmano mafohiˈnontɨfi ngkimo nɨˈmahonɨngkofi ngko sɨmonyo imalefoho. Hwapɨngoso sekwo hopiˈnono monɨˈmapitnnohofo. I osoˈno hofɨko nonɨˈmahonɨngkofi ngko sekwoˈnji humentani hopa sɨmonyo yalokweno.
18 Hofɨko ngkimo nɨˈmantɨfi sɨmeho wopɨngo nɨmokumalofofoho. Sekwoe sɨmeho hi osenohinoho. Osoˈno sekwo oso aˈamu huhwo sohwa hofɨko Anɨtuye syoho hofiyo yalokwofo sohwanji nomˈne aˈamu oso paˈnyo sohwanji hofɨkoe yofeso fohoˈnomapmno.
19 Oso hwaho Esiya loponjo Anɨtuye aˈamu neso hofɨko Anɨtumneˈno angoˈmeemjo uhuˈmokuwoˈnɨngkohofo hofɨko sekumo nje aˈamuhwafo selalokwofo. Akwilaˈnji kakoe ape Pɨlisilaˈnji sikoe ango somo nomˈne aˈamuso hofɨko Anɨtuneˈno uhuˈmokuwoˈnɨngkohofo aˈamu soˈnji hofɨko sekwo Anɨtumo inɨngkowalokwofo soˈno hofɨko nakwoe aˈamufo selalokwofo.
20 Anɨtuye aˈamu ne ngkoˈnji humalofoso hofɨko nakwoe aˈamufo selalokwofo. Nakwo Anɨtuye aˈamu ne soˈnji swoˈnontani nakwo aho popotohumoˈnɨwoˈnɨngkuhwone hopaso sekwo aho popotohumoˈnɨmno.
21 Ngko Poulɨˈni ngko oso aˈamu olo iyoswo ngkineˈno mtɨˈmokalokuso sohumtaˈni iyoswo nomanji ngko ahoˈnji ifalifaliyo mtɨˈmokonji † ole selalokweno, Nje aˈamufo.
22 U aˈamu fihwo kako Anɨtumo inɨngkayoso ngkilaho loso sohwo kako tɨkanomo wene hweho. U, nje Hwe Engo Jisas Kɨlais kako komoˈno noho wapono nɨmoˈnɨngkohoho.
23 Nakwoe Hwe Engo Jisas kako sekumo wopɨngo neˈno waselohofono.
24 Sekwo nakwoe Hwe Engo Kɨlais Jisasɨmo humalofo sokumo ngko sɨmeho sejopalokweno. Olo hungkuno loso ngko Poulɨˈni mtɨˈmokohono. Hungkuno osohopeho.

† **16:21:** Poul kakoe ahoˈnji mtɨˈmokumojoˈmaho. Oˈo, kako nolahonɨngki nomˈnehwo mtɨˈmokumojofoho. Olo hungkuno honɨngkanomo woˈnyo loso Poul kako mtɨˈmokumentisofoho.

2 Koulin
Olo Iyoswo Tɨfi'njo loso Poul A'amu Koulin somne'no Mtɨ'mokumentisofoho.
Olo Hungkuno Sɨmo'mjofoho.

Jisas ahwomomne'no nto sɨmentiso sohonta soswo *tɨwenti-faif*ɨ'nji (25) *tɨwenti-sikɨs*ɨ'nji (26) nto uyakolo'mentisopolɨkeno olo iyoswo loso Poul mtɨ'mokumentisofoho. Olo iyoswo loso sɨmo'mjo nto mtɨ'mokumentisohwo olo iyoswo loso tɨfi'njo mtɨ'mokumentisofoho. Iyoswo hiloso a'amu Koulin afahomne'no mtɨ'mokumentisofoho. Hwaho Masetouniya sopo Poul Taitasɨmo nɨswo'nonto hungkuno wonyoangkafoso Poulɨmo ulɨmentisofoho. Olo hungkuno hiso Poul nupa'nonto sɨmonyo yonto kako Masetouniya hopo soponjo ango we'e sopo humanto mtɨ'mokumentisofoho. Iyoswo hiloso nakwo atofo lɨhwasi tɨfi unɨngkohwano.

1 Ngko Poulɨ'nɨmo Anɨtu kako Jisas Kɨlaisɨye hungkuno lɨku'mofo (*apousel*) syoho so'no nɨhwosopo'mentiso hwo'nyoho. Nakwoe nenɨngkwa'wehwo Timouti'nji nekwo olo iyoswo loso a'amu hwaho Ngkɨlik ango Koulin sopo Jisas Kɨlaisɨmo inɨngkawowo'nɨngkohofo a'amu so'nji oso hwaho Ngkɨlik a'amu hopi'nonohino Jisas Kɨlaisɨmo inɨngkawo'nɨngkohofo so'ntnne'no mtɨ'mokalokuhwayo.
2 Nekwo ole'no emo'nɨngkohoho. Nanɨngkwohwo Anɨtu sohwo'nji nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlaisɨ'nji siko'monta'i siko sekumo yo'mayo wopɨngo selohofohosɨsi pompenjiyo wosejopanjiyoho. Ose'no emo'nɨngkohoho.

Anɨtu Poulɨmo ufo'mawo'nɨngkiso so'no Poul kako isamoyoka ulɨmentisofoho.

3 Nakwo nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlaisɨye kanɨngkwohwo Anɨtu sohwoe yofe engo noho'nomehwasi kakine'no isamoyoka ulano. Nakwo hi'nwiye nanɨngkwohwo sohwo kako nakumne'no hitoho ulofoso hwapɨngo hweho. Yo'mayo tango ne'mawo'nɨngkiso so'no kako nakumo nefo'mayo'ne hwapɨngo hweho.
4 Yo'mayo tango ne'mante so'no Anɨtu kako nakwoe sɨmeho tangoso nohayo namokuwo'nɨngkiso hopaso nakwo nom'ne a'amu sɨmeho tango'njo humentanɨngkuji Anɨtu kako nakumo nefo'mawo'nɨngkiso hopaso nakwo hofɨkimo ufo'mano.
5 Nakwo huno ole nayohoho, Nakwo yo'mayo tohino Jisas ma'mentiso hopaso mawo'nɨngkuhwone kalohi Jisas kako nakwoe sɨmeho tangoso wopɨngo engo namokuwo'nɨngkisofoho.
6 Oseso nakwo sekumne'no Anɨtuye hungkuno losetɨhwalokuhwone so'no yo'mayo tango ko ne'manteso oso tango hiso sekumo wosefo'ma'montonoho. Hwapɨngoso yo'mayo tango ne'mawo'nɨngkiso so'no Anɨtu kako nakumo hofiyo nefo'manto nohayo namokuwo'nɨngkiso somo sekwo nahonɨngkuji sekwo huno ole waseyono. Yo'mayo tango ne'maso'manji u Anɨtu kako Poulɨmo ufo'mawo'nɨngkiso hopaso nakwo hi'nyumo wonefo'ma'montonoho. Ose syafɨhupijoso yo'mayo tango ko se'masoso sekwo nakwo hopa Anɨtumne'no yokumpohn'nyo wolohofantɨfeho.
7 Sekwo yokumpohn'nyo lohopitnne'entani emo'nɨngkisoso ne umo'nɨmonte'no huno eyohoho. Hwapɨngoso yo'mayo tango nakumo ne'mahonɨngki Anɨtu nakumo nefo'mawo'nɨngkiso hopaso sekumo yo'mayo tango se'mahwoso'no Anɨtu kako wosefo'ma'montonoho.
8 U, nje a'amu soku, nakwo hwaho Esiya nohumentanɨngkuhwone yo'mayo tango engo mɨkunɨmposo ne'ma'maso so'no sekwo huno seyone'enji selalokweno. Oso tango engo hiso ne'manto nakwoe yokumpohn'nyo somo noneyakolofahonɨngki

nakwo huno ole syafɨhu'malohwonefoho. Nakwo poyo wape'nontane'no kiyɨhwono ose syafɨhu'malohwonefoho.
9 U Anɨtu kako poyo pe'nɨfitnne'ento olo sɨkuno ho'nahumentiso lomo huno syafɨhu'malohwonefoho. I oso'no tango hiso peho'ne ne'ma'masoto. Hwapɨngoso olenoho. Nakwo nakwoe yokumpohn'nyo fo'mo'naneso huno honɨngkonontane so'no nakwo nakwoe yokumpohn'nyo so'no huno nayɨhwoloho. O'o, Anɨtu kako a'amu poyo pe'nnyo somo songo ulɨkafɨwo'nɨngkiso sohwoe yokumpohn'nyo so'ne'nohini wonayono.
10 Oso tango engo nɨhu'no wonyoso nakumo poyo wonamokumonto ko yahonɨngki Anɨtu kako nefo'ma'masofoho. Oso'no nakwo oso tango hiso pa'nɨngo nom'ne sohonta ne'mane so'no Anɨtu kako apa'no wonefo'ma'montonoho, huno ose nayohoho.
11 Sekwo hoku nakumne'no Anɨtumo jomo ulɨfijo'manji sekwo hoku nakumo wonefo'mantɨfeho. Oseso sekwo hwe moya'mi pi'nɨngo engo sokuye jomo ulɨfijo somo Anɨtu kako upa'nɨngkuhwosi nto nefo'mahwoso'no sekwo oso hiso'no sɨmonyo ikuji Anɨtumo oso hiso'no isamoyoka engo mɨkunɨmposo ulantɨfeho.

Poul kako a'amu Koulin somo hwasyo hungkuno ulɨmentiso'maho. O'o, ne'njo ulɨmentisofoho.

12 Nakwoe yahino ole so'no nakwo sɨmeho wopɨngo namo'nɨngkohoho. Anɨtu kako nefo'mawo'nɨngkiso so'no nakwoe humayo nto'nohino so'nji nakwoe hungkuno nehopi'nohino so'nji nakwo sɨmeho hufa'u'nji miyalokuyɨhwono. O'o, huno anga'nohino so'nji sɨmeho anga'nohino so'nji yalokuhwono. Oso wopɨngo yalokuhwoneso hwahoponjo huno somta'ango miyalokuyɨhwono. O'o, Anɨtu kako huno wopɨngo nejopahonɨngki nakwo oso wopɨngoso yalokuhwono. Nakwoe sɨmeho so'mo ose hnnɨwo'nɨngkɨhwone so'no nakwo sɨmeho wopɨngo namo'nɨngkohoho. Nakwo sekumo oso hiso pa'nyoso selohofɨwo'nalokuhwono.
13-14 Yo'mayo hungkuno sekumne'no mtɨ'mokuwo'nɨngkuhwoneso fahosɨhwoyo hungkuno'njo'maho. O'o, hungkuno yoloho neso nto lɨjwaosema'male so'no sekwo atofo lɨkuji huno wopɨngo nto'nohinoso wotɨpemantɨfeho. Sɨmo'mo sekwo nakumne'no fahosɨhwoyo hungkuno'nohino upa'nontɨfi yoloho neso huno maseyo'njo imojofoho. I olohonta sekwo nakumne'no huno ito'nohino seyɨhwoso'no sekwo nakune'no sɨmeho wopɨngo ne'no wasemo'nɨmontonoho. Ose ifijo'manji oso Sɨkuno Engo nakwoe Hwe Engo Jisas asomo poso sohonta nakwo sekumne'no sɨmonyo engo yane hopaso sekwo nakumne'no sɨmonyo engo ifitnnefoho.
15-16 Sɨmo'mo ngko huno ole syafɨhu'malefoho. Sekwo nakumo nahonɨngkujo'no sɨmeho wopɨngo semo'none'enji ngko oleso imne'entnne'no yohono. Ngko sɨmo'mo sekumo se'mahm'mo osopo nta'ni ngko Masetouniya sopone'no wasehwotɨ'mo'mnoho. Oso Masetouniya hopo sopo nta'ni sekumo asomo wose'ma'monnoho. Oseso nje se'mayoso hufa'u imo'nɨngkuhwoso'no nakwo afapo nohumehwasi sɨmeho wopɨngo engo wonamo'nɨmontonoho. I oseso sekwo'njo lopo nta'ni sekwo ngkimo nonɨfo'mafɨkuji hwaho Jutiya sopone'no wonɨhwojantɨfeho.
17 Ngko huno ose kosyafɨhu'maleso ne mmo'nɨngkahonɨngki sekwo huno ole kosyonɨfɨsyalokwofo, Poul kakoe hungkunoso ne anefoho. Kako nakumo iwolo'mo iwolo'mo hungkuno nalɨwo'nɨngkiso hweho. Kako a'amu hwahoponjoso ole nalɨwo'nɨngkohofo pa'nyo hweho. Hofɨko eno ko nalontɨfi sɨmeho mo'mo ngkilaho unɨwo'nɨngkiso hopaso Poul kako nakumo nelalofoho. Huno ose losyonɨfɨsyalokwofo.
18 Oso'ne'maho. O'o, Anɨtu kako ne'njo sohwoe tɨmo sopo yalokwe so'no hwasyo hwasyoso maselɨmnehono. O'o, hungkuno ne'jo'nohini selɨwo'nɨngkohefoho.
19 Sailasɨyo Timoutiyo nakwo sekumo Jisas Kɨlais Anɨtuye hwomu sohwoe hungkuno losetɨhwamentɨhwonefoho. Jisas Kɨlaisɨye hungkunoso iwolo'mo iwolo'mɨngo

hungkunoˈnjo hwoˈmaho. Oˈo, yoˈmayo kako lɨmentisoso ne imoˈnɨwoˈnɨngkiso hweho.
20 Anɨtu kakoe hungkuno piˈnɨngo engo nalɨmentisoso Jisas kako hungkuno homo somo nehopi imokuwoˈnɨngkisofoho. Oseso nakwo Anɨtuye hungkuno somo upoˈnontani neˈjofoho lontani kakoe yofe engo imoˈnyoˈne hoˈnomalokuhwono.
21 Anɨtu huhwo sohwo kako nakwoˈnji sekwoˈnjimo yokumpohnˈnyo sosofitofonesyohumawoˈnɨngkiso soˈno nakwo hinjohoˈnwi Jisas Kɨlaisɨmneˈno yokumpohnˈnyo lohokuhwono. Ose yalokuhwone soˈno kakoe syohomo nehumojalofoho.
22 Aˈamu yahu haloho lojwaofɨwoˈnɨngkohofo soˈno aˈamu hopiˈnono yahu kakwoˈyohwo sohuneˈno huno uyɨmtonoho. Oso hopaso Anɨtu kako kakoe Towahuno Wopɨngo nakwoe sɨmeho soˈmo hoˈnonasyɨhwosoˈno nakwoe neyakweho esoˈno huno wonaimontonoho. Anɨtuye Towahuno Wopɨngo sohwo nakwoe sɨmeho moˈmo humaso soˈno nakwo huno ole nayohoho. Yoˈmayo Anɨtu kako wosejapmmo nalɨmentisoso wonejapmmontonoho.

Poul kako aˈamu Koulin somo komoˈno mˈmaˈmmentiso soˈno hungkuno hwapɨngofoho.

23 Ngko sekumo hwasyo hungkuno selɨˈmtentesi Anɨtu kako nje hwasyo hungkunoso utɨhwaˈnyopo sekumo ujo ehontojwasesɨhwonesohilo. I osoˈno awonoho. Hwasyo hungkuno maselalokuyohono. Oˈo ngko sekumo komoˈno moseˈmaˈmmale hwapɨngoso aˈamu fehohnjo sokuye yahino somneˈno yokaˈnjo sohwoˈni pmˈmeˈno sekwo tango engo mapitnnohonji humantohe hwoˈnyoho.
24 Nomˈne hungkuno somo sekwo sɨmeho hiˈntnnono uyoˈneso hungkuno molɨjwosemofanehwono. Oˈo, nakwo sekwoe sɨmeho hiˈntnnono somo masemokosyohumulohwono. Sekwo Anɨtumneˈno sɨmonyo imalofoso ntoˈno yokumpohnˈnyoso imalofo. I osoˈno sekwo sɨmeho wopɨngoˈnjo humayoˈne nakwo sekwoˈnji syoho engo ihwasoˈno sekwo sɨmonyo uyantɨfeho.

2

1 Nje sɨmeho moˈmo hungkuno ole mtitoˈmalefoho. Ngko sekuyepono pmˈmo sekwoe yahino wonyo somneˈno yoka selɨˈmeso sekwoe sɨmeho tango ifisyasemoˈmnoho. Ose nto mtitoˈmalefoho.
2 Ngko sekwoe sɨmeho tango ifisyasemoˈmesoˈno nje sɨmeho wopɨngo nɨmokiyoso tɨhwolo. Oˈo, sekwonoho. I osoˈno sekwo sɨmeho tangoˈnji humafijoˈmanji sekwo nje sɨmeho wopɨngo nɨmokiyoso pipi uyantɨfito. Awonoho.
3 Oso iyoswo sɨmoˈmjoso ngko sekumneˈno semtɨˈmokimentohe somo uhwonɨngkuji yoˈmayo yahino wonyoso ntoˈno mɨhwatnnɨngkutnneˈenji semtɨˈmokimentohefoho. Ose mɨhwatnnɨngkujoˈmanji ngko nopmˈmeˈno sekwo nje sɨmeho wopɨngo nɨmokinyo soku nje sɨmeho soˈmo tangoso mifisyanɨmopitnnehofo. Ngko huno ole niyohoho. Ngko yoˈmayo angaˈnohino somneˈno sɨmonyo imeˈmanji sekwo hokunonji sɨmonyo engo uyantanoho. I sekwo ngkoˈnji sɨmonyo miyoˈmanji ngko huhwoˈni mimnehono.
4 Ou nehopi. Oso iyoswo sɨmoˈmjo semtɨˈmokimentohe sohonta ngko nje sɨmeho tangoˈnji humanji humotaho engo mjalɨmɨwenji semtɨˈmokimentohefoho. Oso iyoswo sɨmoˈmjo semtɨˈmokimentoheso sekumo tango sejape-eˈneˈmaho. Oˈo, ngko sekumneˈno nɨmoˈnɨngkahonɨngki yoˈmayo yahino wonyo seˈmalokunjo somo upaˈnonji sekumo sefoˈmahwoneˈenji semtɨˈmokimentohefoho.

Oso hwe honɨngkano wonyo iyo sohwoe wonyoso sekwo wae hmmopmno, ulɨmentisofoho.

5 Oso hwe honɨngkano wonyo imentiso sohwo kako ngkimo tango engo montapmmentono. Oˈo, ngko tango weˈe ko maˈmentoheso sekwo hopiˈnonohino soku tango

engoso ma'mentohofo kuyoho. I oso hwe huhwo sohwo kako won+mango engo m+kun+mposo unonehonji ngko huno ikwesyaf+syonji oso hungkuno homo somne'no apa'no wasel+monne'no yohono. A'amu hopi'nonohin+'maho. O'o, fehohnjo soku oso hwe wonyo sohwoe yahino somne'no tango engo ma'mentohofo kuyoho.

6 Sekwo oso hwe hon+ngkano wonyo imentiso sohune'no s+mano upent+fi hohujo ikinj+mofohofoso olohonta nta'noho. Apa'no ikinj+mof+kutoho.

7 O'o, olohonta sekwo nom'ne hon+ngkano wop+ngo ut+hwamno. Sekwo kakoe wonyoso wae imof+kuji kakoe s+meho wop+ngo umokumno. Oso hwe huhwo sohwo kako tango engo ne'no malokunjo so'no kako An+tumo n+hu'nahone us+kwajonoho l+kuji sekwo kakimo ufo'mapmno.

8 Oseso ole'no n+mo'n+ngkohoho. Olohonta sekwo oso hwe huhwo sohune'no s+meho nehopi semo'nalokunjoso kakimo ut+hwamno.

9 U oso iyoswo s+mo'mjo semt+'mokimentoheso sokumo yamofo selohofo'nefoho. I oso'no sekwo nje hungkunomo wonn+ngkohwant+fit+keno monn+ngkayo'njo uyant+fit+kenonji semt+'mokimentohefoho.

10 Sekwo a'amu huhwo sohwoe yahino wonyoso wae imopijoso ngko huhwo'nnonji wae umofantanoho. Oso wonyo kako imentisoso ngkine'no wonyo mantoho'mentiso ko huhwo'ni ngko sekumo sefo'mayo'ne K+lais+ye t+mopo oso huhwo sohwoe wonyoso wae y+mofalokweno.

11 Seten kakoe yahinoso nakwo huno moi'wonoho. Kako nakumo neyakolofo'ne oso hwe huhwo sohumo n+hu'nahone hon+ngkano wonyo somo ipemotawenoho ntnne'no selalokweno.

Poul kako ango T+louas i'mofaponto s+meho tango t+pema'mentisofoho.

12 Ngko ango T+louas sopo K+lais+ye hungkuno wop+ngoso lut+hwayo'ne i'mofopahon+ngko An+tu kako oso syoho hiso'no hano hwosompemokosyohumamentisofoho.

13 I oso'no ngko nen+ngkwa'wehwo Taitas sohune'no wonyopi t+pmmentohefoho. I Taitas kako hungkuno sekumta'ni momoton+maso so'no ngko kakine'no huno pi'n+ngo syof+sikaofonji ngko oso a'amu homo somo nul+ko'manji hwaho Masetouniya'ne s+mentohefoho.

A'amu An+tuye hungkuno l+ku'mofo syoho'njo sohwa hof+ko K+lais+ye yokumpohn'nyo'nji mango sohwamo uyakolof+wo'n+ngkohofofoho.

14 An+tu kakoe syoho somne'no ipenemotawowo'n+ngkiso sohumne'no nakwo isamoyoka ulano. Kako K+lais+ye yokumpohn'nyo nejap+wo'n+ngkiso so'nji nakwo kakoe mango sohwamo uyokolofalokuhwono. Oseso nakwo ango'meemo K+lais+ye hungkuno yokumpohn'nyo l+jumofahon+ngkuhwoni a'amuso oso homo somo upa'nont+fi K+lais+mne'no huno malokwofo. Oso huno wop+ngo hiso akino wop+ngoso wojaof+wo'n+ngkiso hopaso oso a'amu homo somo wojumofalofoho.

15 K+lais kako nakumo nehumaso so'no An+tu kako nakumo nonahon+ngkuhwosi akino wop+ngo pa'nyoso uwa'montonoho. Oso akino hiso a'amu An+tuye hon+ngkano sopo humalofo somo uwahwosi a'amu t+kanomo uyo'ne hon+ngkano sopo humalofo so'njimo uwa'montonoho. Akino anga'nohino hiso'no hwap+ngoso K+lais+ye akinofoho.

16 A'amu t+kanomo uyo'ne hon+ngkano sopo humalofoso K+lais+ye akino hiso uwahwoso'no a'amu poyo pe'nnyo sofe akinofoho lahon+ngkuji akino huhwo sohwo hof+kimo poyo umokumontonoho. Hwap+ngoso hof+ko K+lais+mne'no huno muyofoho. A'amu An+tuye hon+ngkanopo humalofoso K+lais+ye akino hiso uwahwoso'no akino wonyoangkafofoho l+kuji akino huhwo sohwo hof+kimo songo us+mokumontonoho. Hwap+ngoso hof+ko K+lais+mne'no huno unyofoho. Olo syoho engo An+tu nejapmmentiso losomo ihnne hopoenohinoso t+hwosilo.

17 Sekwo huno seyohoho. A'amu fehohnjoso hofɨko hamniyoho engo mane'entɨfi Anɨtuye hungkuno lɨku'mofɨwo'nɨngkohofofoho. Nakwo oso pa'nyo hwonanɨ'maho. O'o, Anɨtu kako olo syoho loso'no nehwatɨmentiso so'no nakwo kakoe syoho ulohofiyo hn'nwi nakwo sɨmeho anga'nohino'njo hn'nwi Anɨtu nehontohumentanɨngkuhwosi Kɨlaisɨye hungkunoso wolɨku'meeofantanoho.

3

A'amu Anɨtu'nji mokotɨku'nnyo yahino songo somne'no lɨjwaofɨwo'nɨngkohofo sohwafe hungkunofoho.

1 Hungkuno hiso semtɨ'mokiyohe so'no sekwo huno ole losyofɨsyalokwofo. Poul kako nakwo kakoe yofeso apa'no ho'nonɨmayo'ne namtɨ'mokimasofoho. Ose losyofɨsyalokwofo. U a'amu fehohnjo sohwa syoho wopɨngo mayo'ne hofɨko iyoswo nom'ne a'amu sohwa hofɨkoe syohomo ho'nomayo'ne mtɨ'mokuyahotɨmentohofo somo setɨhwawo'nɨngkohofofoho. Nakwo oso a'amuso pa'nyofoho, losyonefɨsyalokwofo. U sekwo nakwoe syoho somo nahonɨmentohofo so'no sekwo nakwoe syoho homo somo ho'nonemayo'ne'ento hungkuno hiloso nemtɨ'mokiyalofoho. Ose losyofɨsyalokwofo. Nɨhu'no awonoho.

2 Ose'maho. O'o, nje yofe ho'nonɨmane iyoswo hopaso sekwo'nohinoho. Nakwo Anɨtuye hungkuno losetɨhwamentɨhwone so'no sekwo yahino songo wonyoangkafo ma'mentohofo somo a'amuso nonahonontɨfi nakwoe syoho somne'no ho'nonemalokwofo.

3 Ngko sekwo'nji nohumanji Anɨtuye hungkunoso losetɨhwahonɨngko sekwo oso hungkuno homo somo tɨfi inɨngkamentohofo so'no sekwo Kɨlais iyoswo mtɨ'mokumentiso hopaso utɨhwa'nyopo lohokwofo kuyoho. Kako titiso hwaho mijo'njo so'nji ifalifaliyo mtɨ'mokumentiso'maho. O'o, kako Anɨtu songo humaso sohwoe Towahuno'nji ifalifaliyo mtɨ'mokumentisofoho. Kako iyoswomo sojomo mtɨ'mokumentiso'maho. O'o, kako a'amufe sɨmehomo oso hungkuno hiso mtɨ'mokumentisofoho.

4 Oso hungkuno hwapɨngoso olenoho. Kɨlais kako nakwoe huno nefohotofahonɨngki nakwo Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono uyɨwo'nɨngkuhwono. Oso'no ngko huno niyohi, Anɨtu kakoe yokumpohn'nyo so'ne'no oso hungkuno ne imo'nyo'neso hoponoho.

5 U nehopi. Nakwoe yokumpohn'nyoso olo syoho somne'no hoponoho eso nohnnɨngkuhwoloho. Nɨhu'no awonoho. Nakwo syoho yɨwo'nɨngkuhwoneso hoponoho syofɨsyɨhwaloho. O'o, Anɨtu kako'nohini kakoe yokumpohn'nyo'nji yosososomo nakwo oso syoho hiso uyantanoho.

6 Anɨtu kako kakoe yokumpohn'nyo songo songo ntapɨwo'nɨngkiso so'no ngko a'amu somo Anɨtu'nji makotoku'nyo'ne yahino songo so'no lutɨhwayoso ngko hopoenohino hwo'nyoho. Ole mulalokuyɨhwono. Sekwo hohontajo Mouses honɨngkano hungkuno mtɨ'mokumentiso somo nto'no minɨngkayo'manji sekwo poyo wape'nantɨfeho. Ose mulalokuyɨhwono. O'o, oso hohontajo yahinofoho. Yahino songo Anɨtu'nji makotoku'nyo'neso Anɨtuye Towahuno Wopɨngo mta'angofoho. Hohontajo yahino somo a'amu ito'no inɨngkayoso hopo'maho. Oso'no a'amu oso honɨngkano somo inɨngkafijo'manji poyo umo'nantɨfeho. Yahinyo songo somo inɨngkafijo'manji songo humayo'neso wotɨpemantɨfeho.

7 Hohonta oso honɨngkano hungkunoso Anɨtu sojopo mtɨ'mokonto kako Mousesɨmo uyɨmentiso sohonta Anɨtu kakoe pomponaho Mousesɨmo ifehu'mokosyahonɨngki Mousesɨye sɨmo'mangoso mofehi'nyo pa'nyo losyahonɨngki a'amu Isɨlaelɨso hofɨko ose uhwonontɨfi hofɨko Mousesɨye sɨmo'mango somo apa'no muhwonɨmmentohofofoho. Tɨfi sohonta Mousesɨye sɨmo'mango ponjo pomponahoso pijijo imo'nonto nɨhu'nahone sɨmpe'nɨmentisofoho. Oso hohontajo yahino somo

a'amu hofɨko inɨngkawentɨfi poyo imo'nɨmentohofoso sɨmo'mo pomponaho engo'nji ko i'mofapmmentiso so'no nakwo huno ole nayohoho.

8 Yahino songo Anɨtuye Towahuno Wopɨngo mta'angoso songo ne'no humayoso mawo'nɨngkuhwoneso hohontajo yahino pomponaho somo yakolo'nnyofoho. Olohontajoso pomponaho mɨkunɨmposofoho.

9 Hohontajo honɨngkano hungkuno yahinoso pomponaho engo'njo ko i'mofapmmentisoso a'amu oso honɨngkano hungkuno homo somo upa'nontɨfi unɨngkohwano ko lontɨfi pɨwahu'mentohofofoho. Oso'no wonyo'nwoho syafɨsyontɨfi tɨkanomo umentohofofoho. Oseso olo yahino songo losomne'no a'amu fihwo inɨngkaweso'manji Anɨtu kako wopɨngo kuyoho uloneso oso yahino hisofe pomponaho engoso sɨmo'mjo somo yakolo'nnyofoho.

10 Ou nehopi. Olo yahino songo lomjo pomponaho mɨkunɨmpososo hohontajo sɨmo'mjo pomponaho engo somo pijijo imo'nonto sɨkwo'mjoho imokumentisofoho. I olohontajo yahino songo pomponahoso mofehi'nyo pa'nyo lalofoho.

11 Oso yahino hohontajo huhwo sohwo pomponaho'njo ko i'mofapmmentisoso we'enepi nowento moi'wo imo'nɨmentisofoho. Oseso nakwo huno nayohoho. Olohontajo yahino songo ne'no nowentɨhwone loso kakoe pomponahoso kakoe yokumpohn'nyoso sɨmo'mjo somo nɨhu'no yakolo'nnyofoho.

12 Oso yahino songomjo pomponahoso ne'no nowentɨhwone so'no nakwo huno neyahonɨngki nakwo iyoho monenalofiyohoho. O'o, nakwo Kɨlaisɨye hungkunoso utɨhwa'nyopo yokumpohn'nyo lɨjwaofalokuhwono.

13 Nakwo Mouses imentiso hopaso miyalokuyɨhwono. O'o, Mouses kako kakoe sɨmo'mangopo hwapɨfe pmpinyo'nnyoso oso sɨmo'mango ponjo pomponahoso pijijo imo'nontanɨngki a'amu Isɨlaelɨso muhwonɨfitnne'ento ifehu'mokahinɨmentisofoho.

14 Mouses kakoe sɨmo'mangopo hwapɨfe'nji ifehu'mokahinɨmentiso hopaso a'amu Isɨlaelɨso hofɨkoe hunomo pɨjwahinɨmentohofofoho. Oseso hofɨko Anɨtu'nji mokotɨku'nnyo'ne hungkuno somo atofo ne'no ko lɨkuji hungkuno hwapɨngo ne hiso hofɨkoe hunoso mehohosasyonehoho. O'o, hohontajo hungkuno hwapɨngo neso olenoho. Kɨlais kako oso hohontajo yahino somo moi'wo esojwao'mentisofoho. Oso'no hofɨko Kɨlaisɨmo inɨngkakujo'no hofɨkoe hunoso wehohososyantɨfeho.

15 I olohontajo hi'nji hofɨko Mousesɨye honɨngkano hungkuno homo somo atofo lɨkuji oso hwapɨfe Mouses kakoe sɨmo'mangopo ifehu'mokahinɨmentiso oso hopaso hofɨkoe hunomo pɨjwahinyofoho. Oseso oso hungkuno hiso hofɨkoe sɨmeho mo'mo momnawo'nnyofoho.

16 I oso'no oso a'amu huhwo sohwo hofɨko nakwo Hwe Engo sohumo sɨmeho uyɨfijo'manji Anɨtu kako oso hwapɨfe hofɨkoe hunomo pɨjwahinyoso wae yaofɨhwosi kako hofɨkoe hunomo huno wopɨngo yano uyɨmontonoho.

17 Oso Hwe Engo Anɨtu huhwo sohwo kako Towahuno hweho. Anɨtuye Towahuno sohwo kako a'amu fihumo humaso'manji yo'mayo wonyoso kako huhwo sohumo momotokilo'mokomokosyohumanehoho. O'o, yo'mayo wonyo somta'ni Anɨtuye Towahuno sohwo oso hwe huhwo sohumo isɨhutofoma'mentisofoho. Oso'no olohonta ito'no humaho.

18 Nakwo Kɨlaisɨmo inɨngkowalokuhwone so'nwi nakwoe sɨmo'mangopo hwapɨfe mufehu'mokahinyo'nwoho. O'o, nakwo Anɨtu'nji humawo'nɨngkuhwone so'no kakoe pomponahoso nakumo ifehu'mokonesosyahonɨngki a'amu nonahonontɨfi nakwo tɨmo honɨngkonyo hopa nahonontɨfi hofɨko Anɨtuye pomponaho somo uhwonalokwofo. Anɨtuye Towahuno sohwo nakwoe sɨmeho mo'mo syoho ne'no mjonaloho'mɨhwoso'no nakwo Kɨlaisɨye yahinoso ne'no mewo'nɨngkuhwaso'no a'amu nahonɨngkukuji nakwo Kɨlais hopa imo'nalokuhwone hn'nɨmo wonehonantɨfeho.

4

A'amu An+tuye hungkuno l+ku'mofo syoho'njo sohwa hof+ko hwakwontoho pa'nyo hwafoho.

1 An+tu kako nakumne'no hitoho ulofahon+ngki kako kakoe hungkuno wop+ngo nom'ne a'amu somo ujo'ne syoho wonyoangkafoso nejapmmentisofoho. Oso'no nakwo olo syoho hilo somne'no piso'mo'nyo miyalokuy+hwono. O'o, yokumpohn'nyo yoho'nalokuhwono.

2 Yo'mayo yahino wonyo a'amu hiyaso'mo y+wo'n+ngkohofoso won+mango nanyo so'no nakwo hohujo ikinjaofontane hn'nwi n+hu'no nakwolaho l+ment+hwonefoho. A'amu An+tuye hungkunomo in+ngkafitnne'entani An+tuye hungkuno so'no yo'mayo yahinoso yo'mayo hwasyo hungkunoso iwolo'mokontani moselalokuy+hwono. O'o, nakwo An+tuye t+mo ut+hwa'nyo lopo lohofontani An+tuye hungkuno nehopi'nohini l+jwasemof+wo'n+ngkuhwonefoho. Oso'no a'amu hungkuno homo somo upa'n+ngkuji huno ole wosyof+syant+feho. Hungkuno hiso nehopi'nohinofoho. Syoho hiloso ne'njofoho. Ose wosyof+syant+feho.

3 Olo hungkuno wop+ngo l+jwaof+wo'n+ngkuhwone hilo so'no a'amu fiso hof+koe huno mehohosasiyo'manji oso a'amu hiso hof+ko t+kanomo walokwofo.

4 Seten kako olo hwaho lopo yokumpohn'nyo mokosyohumawo'n+ngkisoso kako oso a'amu K+lais+ye hungkuno wop+ngo somo s+meho hi'ntnnono munyo sofe t+momo pijiyo'meehumentiso so'no hof+ko huno mehohosahinyofoho. K+lais+ye hungkuno wop+ngo somjo pomponahoso oso a'amu homo somo ko l+syahon+ngki hof+ko muhwonyo'njo iwo'n+ngkohofofoho. K+lais kako hof+kimo hitoho ulofahon+ngki wop+ngo uloho'mentiso so'no hof+ko huno muyofoho. Oseso hof+ko K+lais sohune'no An+tuyoho eso huno muyofoho.

5 Oso hungkuno l+wo'n+ngkuhwoneso nakwo nakwoe huno mta'ni'maho. O'o, ole l+wo'n+ngkuhwono. K+lais Jisas kako nakwoe Hwe Engo hweho. Nakwo kakoe hungkunomo t+fi in+ngkawowo'n+ngkuhwone hn'nwi nakwo sekwoe syoho selohofiyo'nnwoho.

6 Hwap+ngoso hohonta An+tu ole l+mento, S+kwo'mjoho so'mo pomponaho wolasyono. An+tu ose l+mentiso sohwo kakoe pomponahoso nakwoe s+meho mo'mo losyalofoho. Oso pomponaho lonesyalokuso so'no nakwo huno ole nayohoho. An+tuye pomponaho engoso K+lais+ye s+mo'mango weho.

7 Hwakwontoho'ne pahnn+mo hungkuno so'no f+syaf+hupmno. Hwakwontoho sohwo kako we'enehwo nowehwosi moi'wo umo'n+montonoho. Nakwo oso pa'nyo ko ho'nwi An+tuye pomponahoso nakwoe s+meho mo'mo lonesyalofoho. Oseso a'amu hof+ko huno ole uyono. Oso yokumpohn'nyoso An+tuye yokumpohn'nyofoho. A'amufe'maho. O'o, nakwo hwakwontoho pa'nyi'nwoho. Yokumpohn'nyo ane'nwoho. Ose wosyof+syant+feho.

8 U yo'mayo tango wonyoso ko ne'manteso nakwo mop+wasiyofoho. Nakwoe syoho somne'no nakwoe hunoso iwolo'mo iwolo'm+ngo ko nalohofonteso nakwo An+tuye syoho somo mus+kwajiyofoho.

9 Nakwoe mango sohwa nakumo wonyo wonelohofant+fe'no ko nafotofont+feso An+tu kako mones+kwajiyofoho. A'amu nakumo ikujoho ko nafonjont+feso hof+ko nakumo wonyo n+hu'nahone monamokiyofoho. O'o, awonoho.

10 S+kuno huhwo huhwi a'amu Jisas+mo wofonjosyant+fi imentohofo hopaso s+kuno huhwo huhwi a'amu sohwa wofonjonesyant+fe'no yalokwofo. Oso'no nakwo songo humalohwone so'no a'amu hof+ko huno ole uyono. Jisas kako nakumo songo nehumaho. Huno ose uyono.

11 Ou, nehopi. Nakwo Jisas+ye syoho yalokuhwone so'no nakwo songo nohumentan+ngkuhwoni a'amu nakumo poyo wonemokant+fe'no yalokwofo. Nakwoe

aˈapaho songo weˈenehwo nohumahwosi moiˈwo umoˈnontani ko yontaneso Jisas kako nakumo songo nehumaho. Aˈamu nakumo poyo wonemokantɨfeˈno yontɨfe soˈno nakwo hano emoyontani Jisasɨye yokumpohnˈnyoso utɨhwalokuhwono.

12 Nakwo Anɨtuye hungkuno wopɨngoso aˈamu somo lutɨhwawoˈnɨngkuhwone soˈno aˈamu fehohnjoso nakumo poyo wonemokantɨfeˈno yalokwofo. I osoˈno nakwo Anɨtuye hungkuno losetɨhwamentɨhwone soˈno sekwo songo neˈno humayoˈne nto tɨpemaˈmentohofofoho.

13 Hwe fihwo kako Anɨtuye hungkuno mtɨˈmokumentiso sohwo ole mtɨˈmokumentisofoho. Ngko Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono uyalokwe soˈno hungkuno lɨjwaofalokweno. Ose mtɨˈmokumentisofoho. Oso paˈnyoso nakwo Jisasɨmo sɨmeho hiˈntnnono uyalokuhwone soˈno nakwo kakoe hungkunoso aˈamu sɨmeho hiˈntnnono muyo somo wolɨjumofano.

14 Nakwo huno ole nayohoho. Anɨtu kako Jisasɨmo songo ulɨkaˈmentiso sohwo kako nakwo Jisasɨmo ufohiˈnɨngkuhwasoˈno songo nelɨkafɨhwosoˈno kako nakwo hinjohoˈnɨmo sekwoˈnji mehuˈmokonasyɨhwosoˈno nakwo kakoe sɨmanopo lohofɨhwasi kakoˈnji neˈno nohumentɨhwanefoho.

15 Yoˈmayo tango wonyo ko neˈmanteso Anɨtu sekumo sefoˈmalofoho. Osoˈno aˈamu piˈnɨngo engo Jisasɨye hungkuno upoˈnalokwofo. Aˈamu piˈnɨngo engo Jisasɨmo inɨngkafijoˈmanji aˈamu piˈnɨngo engo Anɨtumo isamoyoka ulɨkuji hofɨko Anɨtu kakoe yofeso wohoˈnomantɨfeho.

Olohonta tango engo malokuhwone soˈno tɨfi noˈmo Anɨtuye yokumpohnˈnyoˈnji wonyoangkafo humayoˈnefoho.

16 Oseso nakwo Anɨtuye syoho somneˈno iyoho monanɨngkiyohoho. Nakwoe aˈapahoso wonyo umoˈnɨmonto ko yohonjoso nakwo iyoho monanɨngkiyohoho. Hwapɨngoso sɨkuno huhwo huhwi nakwoe huyoˈmango Anɨtu mtaˈango yokumpohnˈnyo nomanto songo paˈnyo imoˈnɨwoˈnɨngkisofoho.

17 Ihwoni. Yoˈmayo tango olohonta neˈmaso somjoso tohino weˈenepi wehwosoˈno moiˈwo umoˈnɨmontonoho. I osoˈno nakwo tohino malokuhwone soˈno Anɨtu kako tɨfi noˈmo kakoe yofe engoˈnji kakoe yokumpohnˈnyo engo soˈnji wonejapmmontonoho. Oso hiso engolopohamo neˈno nowentɨhwonefoho. Oso wonyoangkafo tɨfi noˈmo manesoˈno nakwo huno ole syofɨsyalokuhwono, Olo tango malokuhwoneso engoˈmaho. Weˈefoho, syofɨsyalokuhwono.

18 Oseso tango neˈmante somo nakwo tɨmo ko uhwonalokuhwoneso nakwo oso hisoˈno huno mosyafɨsiyoˈnjo yalokuhwono. Oˈo, yoˈmayo wonyoangkafo tɨfi noˈmo manesoˈno tɨmo muhwonyoˈne hontohumalohwono. Yoˈmayo olopo tɨmo uhwonalokuhwoneso weˈenepi moiˈwo umoˈnɨmontonoho. I yoˈmayo wonyoangkafo olopo tɨmo muhwonyoˈnjo yalokuhwoneso engolopohamo neˈno nowentɨhwonefoho.

5

Aˈamu Anɨtuye hungkuno lɨkuˈmofo syohoˈnjo sohwa hofɨko Anɨtuye hungkuno homo somo sɨmeho hiˈntnnono uyontɨfi hofɨkoe syoho iyosoˈno yokumpohnˈnyo maˈmentohofofoho.

1 Olo soˈno nakwo huno ole nayohoho. Nakwoe hwahoponjo aˈapahoso holayo ango hopa weˈenepi molohinawehwosi wonyo umoˈnɨmontonoho. I wonyo imoˈnɨngkuhwosoˈno Anɨtu kako nomˈne ango songo wonejapmmontonoho. Oso ango songo hiso aˈamu molinyoˈmaho. Oˈo, Anɨtu kako molinyofoho. Ango hiso ahwomomo wojoso engolopohamo neˈnohini nowentɨhwonefoho.

2 Nakwo olo hwaho lopo nohumentani ahwomomjo ango songo somneˈno humotaho lopemoˈnawotohwono. Oso ahwomojo ango songoso nakumo hwapɨfe hopa ifehuˈmokonesyohumayo soˈno nemoˈnalofoho.
3 Oso ango songo hiso ifehuˈmokonasyɨhwosi nakwoe huyoˈmangoso hwapɨfe ane siki mohumanehoho.
4 Nakwo olo hwaho loponjo aˈapaho mokosyohumalohwoneso tohino tɨpemawoˈnɨngkuhwone soˈno nakwo humotaho lopemoˈnawotohwono. I nakwoe hwaho loponjo aˈapahoso wapeˈnono malohiyɨhwono. Oˈo, osoˈneˈmaho. Nakwo nakwoe ahwomomjo aˈapaho hwapɨfe songo paˈnɨngo soˈno namoˈnɨngkohoho. Oso hiso songo nomehwasi olo hwaho loponjolo poyo peˈnɨwoˈnɨngkiso somo ulɨkoˈmehwasi songo neˈno nɨhuˈnahone nohumanefoho.
5 Nakwo oso songo neˈno humayoˈne yahino mayosoˈno Anɨtu kako nakumo itoˈno enesyohumaho. Sɨmoˈmo kako kakoe Towahuno Wopɨngo sohwo nejapmmentisofoho. Oso hisoˈno nakwo huno ole nayohoho. Yoˈmayo Anɨtu wosejapmmo nalɨmentisoso wonejapmmontonoho.
6 Nakwo huno ose neyahonɨngki nakwo olopo sɨmeho wopɨngoˈnji fosyohumentani Anɨtu neˈno syoho yokumpohnˈnyo yalokuhwono. Nakwo olo hwaho loponjo aˈapahoˈnji nohumehwasi nakwo ahwomomjo aˈapahoso momahnˈnwoho. Nakwo Jisasɨˈnji ango wopɨngo sopo mohumaneˈnwoho.
7 Nakwo oso homo somo muhwonyoˈnjo ko yontaneso nakwo nehopeho hnnalokuhwono. Hwapɨngoso nakwo oso homo somo sɨmeho hiˈntnnono uyalokuhwono.
8 Oseso nakwo olopo sɨmeho wopɨngoˈnji fosyohumentani Anɨtumneˈno syoho yokumpohnˈnyo yalokuhwono eso nto selohono. I osoˈno nakwo olo hwaho loponjo aˈapaho loso ulɨkoˈmehwasi nakwoe Hwe Engo Anɨtuˈnji kakoe hwapɨngopo fosyohumayoˈne namoˈnɨngkohoho.
9 I osoˈno nakwo olo hwaho lopo humasoˈmanji u nakwo Anɨtuˈnji kakoe angopo humasoˈmanji yoˈmayo nakwo iwoˈnɨngkuhwone soˈno huno angaˈno ole syofɨsyalokuhwono. Yoˈmayo yaneso Anɨtuye sɨmeho wopɨngo umokiyoˈne namoˈnyo soˈno yalokuhwono.
10 Hwapɨngoso nakwo hopiˈnonohino hnˈnwi huno ole nayohoho. Nakwo aˈamu hopiˈnonohino hnˈnwi nakwo Jisasɨˈnji nakwoe hungkunoso ikwolofoˈne sopo Jisasɨye sɨmano sopo wolohofantanoho. Nakwo oso hopo sopo nohumentanɨngkuhwasi yoˈmayo yahino wopɨngoˈnji wonyoˈnji imotohwone soˈno Kɨlais kako nakumo yano nalofonefoho. Aˈamu yahino wopɨngoˈnjoso wopɨngo nomapitnnefoho. Aˈamu yahino wonyoˈnjoso tohino nomapitnnefoho.

Aˈamu Anɨtuˈnji sɨmeho afa inyoˈne syoho yokumpohnˈnyo iyoˈne hungkunofoho.

11 Nakwoe Hwe Engo aˈamufe yahino wonyo somneˈno tohino engo uyone soˈno nakwo huno syofɨsyontani iyoho nenalofoho. Oso hisoˈno nakwo aˈamu hopiˈnonohinoso Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono uyɨfitnneˈentani syoho yokumpohnˈnyo yalokuhwono. Oso hisoˈno Anɨtu kako nakwoe yahino soˈno huno uyohoho. I sekwo hokunonji nakwoe yahino wopɨngo soˈno huno seyohoho.
12 I ngko ose selohe soˈno sekwo huno ole losyofɨsyalokwofo. Poul kakoe yofeso apaˈno hoˈnomoˈnalofoho. Ose losyofɨsyalokwofo. Oˈo, awonoho. Oleˈnefoho. Aˈamu fehohnjo sohwa hofɨko Anɨtuye hungkuno ko losetɨhwantɨfeso hofɨko sɨmeho angaˈnohinoˈnjohwo molosetɨhwawoˈnɨngkiyohofo. Oˈo, hofɨko hofɨkoe yofeˈnohini hoˈnomaˈnɨwoˈnɨngkohofofoho. Hofɨko hofɨkoe he wopɨngo soˈno hofɨkoe aˈapaho wopɨngo soˈno syafɨsyontɨfi hofɨkoe yofeˈnohini hoˈnomaˈnɨwoˈnɨngkohofofoho. Hofɨkoe yahino sɨmeho piˈnɨngoˈnji Anɨtuye hungkuno losetɨhwalokwofo soˈno huno mosyafɨsiyontɨfi yalokwofo. Oso aˈamu homo somo sekwo nje yahino sɨmeho

anga'nohino'njo iwo'nɨngkoheso nohonɨwo'nɨngkohofo so'no ulɨfitnne'entnne'no selalokweno
13 A'amu fehohnjoso ngkine'no huno'maso hweho. Iloho'nnyo hweho, syofɨsyalokwofo'manji hofɨkoe huno ole uyono. Poul kako yo'mayo yalokusoso Anɨtuye sɨmeho wopɨngo imo'nyo'ne yalofoho. I yo'mayo ngko yalokweso huno ito'nohino'njo yalokwe'manji u sekumo ito'no sefo'mayo'ne yalokweno.
14 Kɨlais kako nakumne'no hitoho mɨkunɨmposo ulo'mentiso so'no nakwo kakoe syoho yalokuhwono. Hwapɨngo so'no nakwo huno ole so'no nayohoho. Hwe fihwo nakumo nayohope-e'ne poyo imo'nɨmentisofoho. Kako nakwoe sɨmo'mango mafohi'nonto poyo imo'nɨmentiso so'no nakwo hopi'nonohi'nnonji poyo imo'nɨmentɨhwone hopa imo'nɨmentisofoho.
15 Kako nakumne'no poyo imo'nɨmentiso so'no nakwo songo humalohwone hn'nwi nakwo nakwoe sɨmeho wopɨngo imokinyo'ne huno syofɨhu'nɨngkuhwaloho. O'o, nakwo oso hwe nakumne'no nayohope-e'ne poyo imo'nonto apa'no songo lɨka'mentiso sohune'no syofɨsyɨhwasi kakoe sɨmeho wopɨngo umokiyo'ne yo'mayo wonyoangkafoso uyano.
16 A'amu hwahoponjoso hofɨko nom'ne a'amu somne'no yo'mayo iwo'nɨngkohofo somo uhwonontɨfi hwe wonyofoho, hwe wopɨngofoho syafɨsyɨwo'nɨngkohofofoho. Oso hopa nakwo miyanehwono. U ngko hohonta oso yahinoso imofonji Kɨlaisɨmne'no syafɨsyonji, Hwe wonyofoho, lɨmentohefoho. Hohonta ngko huno ose ko syafɨhu'moteso olohonta ngko Kɨlaisɨmne'no huno ito'no syofɨsyalokweno.
17 Oseso a'amu fihwo kako Kɨlaisɨ'nji ufohi'nnyo sohwo kako songo imo'nɨmaso hweho. Ihwoni. Kakoe yahino wonyo imojoso moi'wonoho. Olohonta yahino wopɨngoso nto ma'maso hweho.
18 Oso songo imo'nyo hwapɨngoso Anɨtuyoho. Sɨmo'mo nakwo Anɨtuye mango hwona'ni imo'nontani Kɨlais kako nakumo nayohope-e'ne poyo imo'nɨmentiso so'no nakwo Anɨtu'nji sɨmeho afa ininnɨ'nwoho. Oseso Anɨtu kakoe mangohwa hopi'nonohinoso Anɨtuye a'amu ne imo'nɨfitnne'ento kakoe hungkuno lutɨhwayo syohoso nejapɨwo'nɨngkisofoho.
19 Oso'no nakwo ole lutɨhwawo'nɨngkuhwono. Anɨtu Jisas Kɨlaisɨmo humaso sohwo kako kakoe mango sohwa kakoe a'amu ne imo'nɨfitnne'no honɨngkano imo'mentisofoho. A'amu Anɨtuye a'amu ne imo'nyo sofe honɨngkano wonyo somne'no Anɨtu kako apa'no huno mɨkwesyafɨsyɨwo'nɨngki yohoho. Oseso Anɨtu kakoe mango sohwamo kakoe a'amu ne imo'nyo'ne honɨngkano neso lɨjwamofo'ne syohoso nejapmmentisofoho.
20 Oseso nakwo Kɨlaisɨye sɨmo'mango mofohi'nontani kakoe hungkuno lɨjwosemofalokuhwono. Oseso nakwo Anɨtuye hungkuno selontaneso Anɨtu kako a'amu hopi'nonohino somne'no joho ulalofoho. Oso'no olo hungkuno loso nakwo a'amu hopi'nonohino sokune'no yokumpohn'nyo selalokuhwono. Kɨlais kako nakumne'no hitoho mɨkunɨmposo ulofalokunjo so'no sekwo kakoe mango soku Anɨtuye a'amu ne hmmo'nɨmno.
21 Kɨlais kako wonyo honɨngkano ane sohumo Anɨtu kako nakwo hopi'nonohino hn'nwiye honɨngkano wonyoso Kɨlaisɨmo kisahumentisofoho. Nakwo Kɨlaisɨ'nji ufohi'nosо'manji Anɨtu Kɨlaisɨye honɨngkano wopɨngo'nohini nejapososo wopɨngo kuyoho wonalɨmontonoho.

6

A'amu Anɨtuye hungkuno lutɨhuku'mofo syoho'njo sohwa yo'mayo tango mawo'nɨngkohofofoho.

1 Nakwo Anɨtu'nji syoho iwo'nɨngkuhwone hn'nwi nakwo olo so'no jomo
yokumpohn'nyo selalokuhwono. Anɨtu kako sekumne'no wopɨngo seloho'mentiso
somo sekwo nto ma'mentohofoso ne ane siki imo'nɨngkuhwaloho.
2 O'o, Anɨtuye hungkuno oleso upa'nɨmno.
Ngko sekumne'no hitoho ntofoso sohonta sekwoe humotahoso upa'nɨmentohefoho.
Sekumo asomo setɨmayo'ne sɨkuno somo ngko sefo'ma'mentohefoho.
Upa'nɨmno. Olohonta Anɨtu kako nakumne'no hitoho ulofalofoho. Olohonta Anɨtu
kako sekumo wosefo'ma'mne'no yalokweno nelalofoho.
3 Ngko Anɨtuye syoho ulohofiyo sohwo'nɨmo a'amu nje yahino somo no-
honɨngkujo'no honɨngkano wonyo nohonɨngkiji'manji Anɨtuye syohomne'no hwasyo
hungkuno mjantɨfitnnohonji honɨngkano wopɨngo'nohini yalokweno. A'amu fihwo
kako Anɨtuye honɨngkanomo tɨfi unɨngkamo loso sohwo nohonɨngkuhwosi ngko
honɨngkano wonyo imeso'no kako nohonɨngkuhwoso'no kako pɨwasyoso'manji oso
nɨhu'no wonyofoho.
4 Oso'no sɨkuno huhwo huhwi nakwo Anɨtuye syoho ulohofiyo sohwona'ni nakwo
a'amu somo yahino wopɨngo'nohini itɨhwalokuhwono. Yo'mayo tango ne'mante
so'no nakwo Anɨtumne'no yokumpohn'nyo ne'no lohofɨwo'nɨngkuhwono. Ou,
hofɨko nakumo wonyo nalohofoso hofɨko nakumo wonyo namokiyoso nakwo ne'no
lohofɨwo'nɨngkuhwonefoho. Oso'no a'amu hofɨko huno ole uyono. Yo'mayo tango
ko u'manteso syoho moho'nasiyoso Anɨtuye syoho ulohofiyo ne hwafoho. Huno ose
uyono.
5 Hofɨko nakumo hwanɨngo nafonjontɨfi impe nantofontɨfi nakwo mango sohwa
nonafotofontɨfi joho wonyo'nji nalɨwo'nɨngkohofofoho. I oso'no nakwo Anɨtumne'no
yokumpohn'nyo ne'no lohofɨwo'nɨngkuhwono. Nakwo syoho engo yontani saho
ito'no mofosyawoso'njo mijoho'nji humawo'nɨngkuhwonefoho.
6 Nakwo yahino ito'nohino yontani huno wopɨngo'nohini mokosy-
ohumalohwono. A'amu nakumo wonyo nalohofontɨfi somo yoka
kunto'no mulɨwo'nɨngkiyɨhwonefoho. O'o, yahino wopɨngo'nohini ulo-
hofɨwo'nɨngkuhwonefoho. Nakwo Anɨtuye Towahuno Wopɨngo'nji nohumentani
a'amu hopi'nonohino somo sɨmeho uyalokuhwono. Mango'nohino hwonanɨ'maho.
O'o, sɨmeho nehopi uyalokuhwono.
7 Anɨtuye yokumpohn'nyo mentane so'no nakwo Anɨtuye hungkuno nehopi'nohini
ulalokuhwono. Nakwoe honɨngkano ito'nohinoso mekino hopa aho angahohnta'ni
mokosyohumentani a'amufe yahino wonyo somo monje yasiyo'nefoho. A'amu
nakumo wonyo wonelohofantɨfi yalokwofoso nakwoe honɨngkano ito'nohinoso
nakwoe sampe pa'nyo nefo'malofoho.
8 A'amu fehohnjoso nakwoe yofe ko ho'nomantɨfeso nom'nihwa nakwoe yofe
monje yasyɨwo'nɨngkohofo. A'amu fehohnjoso sitofo ko nalontɨfeso a'amu fe-
hohnjoso nakwoe syoho somne'no hungkuno wopɨngo'nohini lɨwo'nɨngkohofofoho.
Oso hiso'no nakwo huno mosyafusiyo'njo yalokuhwono. O'o nakwo syoho'nohino
yalokuhwono. Nakwo hungkuno nehopi'nohino ko ulahonɨngkuhwoni a'amu fehohn-
joso hwasyo hungkuno'njo kuyoho nalɨwo'nɨngkohofofoho.
9 A'amu fehohnjoso nahonontɨfi a'amu kengo hwasoho nalontɨfi hohujo ikinjon-
amofɨwo'nɨngkohofofoho. A'amu fehohnjoso nahonontɨfi nakwoe a'amu hwafoho
nalɨwo'nɨngkohofofoho. Sɨkuno fisomo nakwo poyo umo'nantani ko yontaneso
nakwo songo ne'no humalohwono. Anɨtu kako nakwoe honɨngkano ito'no monehwa-
jiyo'ne so'no tango ko nejaponteso kako nakumo poyo monamokiyofoho.
10 Nakwo sɨmeho tango'njo hopa ko humentaneso nakwo engolopohamo
sɨmonyo yalokuhwono. Nakwo yo'mayo so'no umofonyo inyo hopa sohwona'ni
ko humentaneso nakwo nom'ne a'amu somo yo'mayo pi'nɨngo engoso

uyɨwo'nɨngkuhwonefoho. Nakwo impo'namo'nnyo pa'nyo ko humentaneso nakwo Anɨtuye yo'mayo wonyoangkafoso mokosyohumawo'nɨngkuhwone hwona'nyoho.
11 Ou, nje a'amu Koulin soku, nakwoe sɨmehomjo hungkunoso yolohoso selalokuhwono. Nakwo sekumo sɨmeho engo ne'njo sejopalokuhwono.
12 Nakwoe sɨmehoso hano mopɨku'nauyoho. O'o, nakwo sekumne'no nakwoe sɨmeho nemo'nɨngkahonɨngki sejopalokuhwono. I oso'no sekwo sɨmeho mohwosompo'nawo'nnyo soku nakwo'nji sɨmeho afa inyo ku'maho.
13 I sekwo nje mehomi soku senɨngkwohwosa hungkuno selɨwo'nɨngkohofo hopaso waselɨmonne'no yohono. Nakwo sɨmeho ne'njo sejopalokuhwone hopaso sekwo nakumo sɨmeho ne'njo fonejapmno. Sekwo sekwoe sɨmehoso nakumne'no fohwosampo'nɨmno.

Sekwo Anɨtuye a'amu soku sekwo yahino wonyo so'nji nomajopohi'nɨngkutoho. O'o, sekwo Anɨtuye ango wopɨngo kuyoho.

14 A'amu Anɨtumo minɨngkayoso hofɨkoe yahinoso nakwo pa'nyo'njo'maho. Oseso sekwo Anɨtumo inɨngkunyo soku sekwo hofɨko'nji nomajopohi'nɨngkutoho. Hofɨkoe yo'mayo yahinoso hofɨko'nji ikutoho. O'o, honɨngkano wonyo'nji wopɨngo'nji nem'no kemokosyohumayoso pipilo. Sɨkwo'mjoho'nji pomponaho'nji afapo lawotoho. Nɨhu'no awonoho.
15 Kɨlaisɨ'nji Seten'nji siko sɨmeho afa linalokusiyo. Nɨhu'no awonoho. Oseso a'amu Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono unyo sohwo'nji sɨmeho hi'ntnnono muyo sohwo'nji siko huno afaso pipi wosyofɨsyanjito. Nɨhu'no awonoho.
16 Nakwo huno nayohoho. Anɨtu songo humaso sohwo kako nakumo nehumaso so'no nakwo kakoe ango wopɨngo hn'nwoho. Oso'no nakwo Anɨtuye ango hn'nwi nakwo hwahoponjo hwoso peefo ki'nyo yo'mayo yahino so'nji peho'no elofisosyalokuhwono. Nɨhu'no wonyofoho. O'o, nakwo Anɨtuye ango'nwoho. Anɨtu hungkuno ole nalɨmento,
Ngko nje a'amu'nji nohumahm'mo hofɨko'nji nomohu'mokinɨngkuhwasi hofɨko'nji wofosyohumamonnoho.
Ngko hofɨkoe Anɨtu hwo'nyoho.
Hofɨko nje hwe moya'mifoho.
17 Anɨtu ose nalonto nom'nepo kako ole nalɨmento,
Sekwo oso a'amu ngkimo monnɨngkape'njo somne'no sekwo hohujo ikinjaofɨkuji ulɨko'mafɨkuji nje yahino songo'nji fosyohumantokuno.
Yahino nom'ne wonyoso nokemokosyohumafɨkutoho.
O'o sekwo ose ifijo'manji ngko nje mehomi semoku'mo wosetɨma'mo.
18 Ngko senɨngkwahwo'ni umo'nɨmo.
Sekwo nje hwomu hwahninji nje mu sopeehnnonji fosyohumamno.
Ngko sekwoe Hwe Engo yo'mayo yokumpohn'nyo hwapɨngo sohwo'ni selalokweno.

7

1 U nje a'amu soku, oso hungkuno wopɨngo hiso mtɨ'mokoheso Anɨtu nejapmmentiso so'no nakwo huno syofɨsyɨhwasi yo'mayo wonyo nakwoe sɨmeho wonyo umo lonte so'nji yo'mayo nakwoe huyo'mango hwasyo honɨngkanomo ipemotonawe so'nji nɨhu'nahone ho'naofɨhwasi Anɨtuye yahino wopɨngo somo unɨngkohwano. Nakwo nakwoe yahino somne'no Anɨtumo wonɨmango uyoso'no iyoho wonanono. Honɨngkano wopɨngo ito'nohino somo unɨngkohwano.

A'amu Koulin somo Poul iyoswo sɨmo'mjo mtɨ'mokumentiso somo hofɨko tɨfi inɨngkamentohofo so'no Poul kako sɨmonyo imentisofoho.

2 Nakwo sekumo wonyo maselohofe hwonaˈnyoho. Nakwo hwe fihumo wonyo mulohofefoho. Nakwo afofo hungkuno hwasyo ulontani aˈamu fihwamo mokompemaso hwonaˈnyoho. I osoˈno sekwo sɨmeho monejapeˈnjo pehoˈneto.
3 Ngko yoka hungkunoso momjoselalokuyohono. Oˈo, hungkuno ole nto selohono. Nakwo sekuneˈno sɨmeho engo sejopalokuhwono. Oseso sekwo songo humafijoˈmanji nakwo sekwoˈnji songo wohumano. Sekwo poyo imoˈnɨfijoˈmanji nakwo huhwonaˈni poyo umoˈnano.
4 Hungkuno yolohoˈnohini selalokweno. Ngko sekumneˈno sɨmonyo engo yalokweno. Yoˈmayo tango nɨˈmanteso ngko sekumneˈno apaˈno huno syafɨsyontnneso nje sɨmeho wopɨngo nɨmoˈnɨwoˈnɨngkisofoho. Sɨmonyo yɨwoˈnɨngkohefoho.

5 Nakwo ango Tɨlouas ulɨkoˈmentani hwaho Masetouniya iˈmofapmmentɨhwone sohonta nakwoe aˈapaho usijo weˈe mofosyohumayofoho. Oˈo, yoˈmayo yoˈmayo tango engoso neˈmaˈmojofoho. Yoˈmayo yoka neˈmahonjoso nakwo iyoho nanɨmojofoho.
6 I osoˈno Anɨtu kako kakoe aˈamu sɨmeho tangoˈnjo somo sɨmeho wopɨngo umokiyoso hwapɨngo hweho. Anɨtu kako Taitas nɨhwatɨmentiso sohwo kako noneˈmanto nakwoe sɨmeho wopɨngo namokumentisofoho.
7 Taitas nakumo neˈmayoso osoˈneˈnohinoˈmaho. Oˈo, kako hungkuno sekumtaˈango oso nemotapmmentiso soˈne nakwo sɨmonyo mɨkunɨmposo yontani sɨmeho wopɨngo namokumentisofoho. Kako sekwoˈnji nohumentanɨngki sekwo hofiyo umokosyohumamentohofofoho. Kako sekwoˈnji humamentiso soˈno ole nalɨmento, Sekwo nohonyoˈne humotaho lalokwofo. Sekwo oso honɨngkano wonyo soˈno sɨmeho tango seyahonɨngki itoˈno mɨhwajɨmalofo kuyoho. Sekwo ngkoˈnji sɨmeho afa inyoˈne syafɨsyontɨfi nje hungkunomo inɨngkayoˈne semoˈnɨngkohoho. Ose upaˈnɨmentiso soˈno ngko sɨmonyo imentohefoho.

8 Oso iyoswo sɨmoˈmjo ngko sekumneˈno semtɨˈmokimentohe soˈno sekwoe sɨmeho tango ko seimentisoso olohonta nje sɨmeho tango maniyantofiyoho. I sɨmoˈmo ngko mtɨˈmokumentohe sohonta sekumo sɨmeho tango seyoˈne soˈno huno syafɨsyonji ngko sɨmeho tango engo nimentisofoho. I osoˈno oso sɨmeho tango seˈmayoso sɨkuno piˈnɨngoˈmaho. Oˈo, sɨkuno tɨfoponoho.
9 Oseso olohonta oso hungkuno tangoˈnjo semtɨˈmokimentohe soˈno ngko sɨmonyo yalokweno. Hwapɨngoso sekwo sekwoe sɨmeho tango somjo osoˈneˈmaho. Oˈo, olenoho. Oso sɨmeho tangoso sekwoe yahino wonyo somo iwoloˈmokumentohofo soˈno yalokweno. Ngko huno ole niyohoho. Oso sɨmeho tangoso Anɨtu huhwo sejapmmentisofoho. Osoˈno nakwoe hungkunoso sekumo wonyo maselohofefoho. Awonoho.
10 Anɨtu kako kakoe aˈamumo sɨmeho tango uyosoˈmanji oso tango hiso aˈamu honɨngkano wonyo somneˈno iˈwaho ikuji yahino wonyo somo hohujo ikinjaofɨkuji Anɨtumo ufohiˈnyoˈne wonefoˈmaˈmontonoho. I oseso Anɨtu kako sɨmeho tango nejaposo somo nakwo nakwolaho molanehwono. I osoˈno aˈamu Anɨtumo sɨmeho munyoso sɨmeho tango uyɨhwosoˈno oso sɨmeho tango hiso hofɨkoe yahino wonyo somo mɨwoloˈmokufitnnehofo. Osoˈno hofɨko tɨkanomo ufitnnefoho.
11 Ou, sekwo huno itoˈno fɨkwesyafɨhupmno. Oso sɨmeho tango Anɨtu sejapmmentisoso sekumo yahino wopɨngo wopɨngo setɨhwamentisofoho. Sekwo yahino wopɨngo itoˈnohino somo hi semoˈnɨngkahonɨngki sekwo olo honɨngkano wonyo soˈno semtɨˈmokimentohe soˈno komoˈno lɨkafontɨfi hungkuno homo somo itoˈno mɨhwatɨmentohofofoho. Mɨhwajontɨfi oso hwe honɨngkano wonyoˈnjo sohumo yoka ulontɨfi honɨngkano wonyo somneˈno iyoho senalofoho. Sekwo nakumo nahonyoˈne humotaho lontɨfi oso hwe huhwo sohwoe honɨngkano wonyo somtaˈni hungkuno mikwolofɨhwatɨmentohofofoho. Ose imentohofo soˈno olohonta sekwo wonyo ane kuyoho, huno nayohoho.

12 Oso iyoswo sɨmoˈmjo semtɨˈmokimentoheso ngko oso hwe honɨngkano
wonyoˈnjo sohwoˈnji oso hwe kako kakimo wonyo uloho'mentisoso hune'nohini
semtɨˈmokimentoheˈmaho. Oˈo. Olenoho. Sekwo olo hilo soˈno huno
seyoneˈnji semtɨˈmokimentohefoho. Sekwo Anɨtuye tɨmopo nohumafɨkuji nje
hungkuno soˈno hi semoˈnɨngkuhwosoˈno nakwoˈnji sɨmeho afa inyoˈneˈeno lonji
semtɨˈmokimentohefoho.
13 Oso hiso ne imoˈnɨmentiso soˈno nakwo nakwoe sɨmeho wopɨngo
namoˈnɨmentisofoho.
Osoˈnohinɨˈmaho. Oˈo, Taitas kako sekwoe angopo ntaˈni neˈmanto sɨmonyo
engo imentisofoho. Hwapɨngoso kako sekwoˈnji nohumentanɨngki sekwo kakimo
utɨmantɨfi yahino wopɨngoˈnohini uloho'mentohofo soˈno kakoe sɨmeho hofiyo
umokumalofofoho. Osoˈno nakwo sekumneˈno sɨmonyo selohofalokuhwono.
14 Sɨmoˈmo ngko sekwoe yofe Taitasɨye sɨmanopo hoˈnosemaˈmentohe soˈno ngko
sekumneˈno wonɨmango mannɨmentisofoho. Oˈo, yoˈmayo hungkuno hopiˈnonohino
ngko sekumneˈno Taitasɨmo ulɨmentoheso nehopi imoˈnɨmentisofoho. Ngko
sekumo hungkuno nehopiˈnohino selɨwoˈnɨngkohe hopaso oso hungkuno Taitasɨmo
ulɨmentoheso ne imoˈnɨmentisofoho.
15 Taitas kako sekumo seˈmaˈmentiso sohonta sekwo kakineˈno yomoˈnji iyohoˈnji ko
yontɨfi kakimo utɨmantɨfi wopɨngo uloho'mentohofofoho. Sekwo kakoe hungkunomo
hofiyoˈno inɨngkamentohofo soˈno huno syafɨsyonto kako sekuneˈno umoˈnalofoho.
Oso hisoˈno ntɨmentisofoho.
16 Oseso sekwo yahino wonyoangkafo yontɨfe soˈno ngko huno niyohoho. Sekwo
yahino wonyoangkafoˈnohinoso neˈno uyɨhwantɨfeho. Osoˈno ngko sɨmonyo yalok-
weno.

8

Aˈamu Anɨtumo inɨngkawoˈnɨngkohofoso hofɨko nomˈne aˈamu somo ufoˈmawoˈnɨngkohofofoho.

1 Nje aˈamu soku, sekwo olo hungkuno loso huno itoˈno waseyonontnneˈno
waselɨmonneˈno yohono. Aˈamu hwaho Masetouniya sopo humalofoso hofɨko
Anɨtumneˈno sɨmeho uyo soˈne uhuˈmokuwoˈnɨngkohofo somo Anɨtu kako
wonyoangkafoso ulohofalofoho.
2 Hofɨko nohumentanɨngkofi tango mɨkunɨmposo uˈmanto oso tango hiso
hofɨkimo yamofo uloho'mentisofoho. Hofɨko umofonyo mɨkunɨmposo ko inyo
hi hofɨko Anɨtumneˈno sɨmeho wopɨngoˈnji humamentohofofoho. Oseso hofɨko
nomˈne aˈamu somneˈno ufoˈmayoˈne huno syafɨsyontɨfi hofɨkoe hamniyoho
uhuˈmokumentohofofoho.
3 Hungkuno yoloho selalokweno. Ngko oso hamniyoho hisoˈno jomo
ulɨmentoheˈmaho. Oˈo, hofɨko hofɨkoe hunomnohini inɨngkamentohofofoho.
Hamniyoho ilɨfeeoˈmentohofoso uhuˈmokontɨfi osopo nomˈne hamniyohoso
umofonyo ko yontɨfi uhuˈmokumentohofofoho.
4 Hofɨko nakumo jomo yokumpohnˈnyo ole nalɨmentohofi, Anɨtuye aˈamu ango
Jelusalem humamotofoso yoˈmayo soˈno umofonyo engo yalokwofo somo nakwo
ufoˈmasoso wopɨngotaho.
5 Ose nelahonɨngkofi nakwo huno ole syafɨhuˈmentɨhwoni, Hofɨko hamniyoho
weˈeso aˈamu somneˈno uhuˈmokantɨfeho. Ose ko syofɨsyahonɨngkuhwoni hofɨko
sɨmoˈmo hofɨkoe sɨmeho Anɨtumo uyontɨfi hofɨkoe yahino yoˈmayo soˈnji Anɨtumo
nɨhuˈnahone uyɨmentohofofoho. Nakwo Anɨtuye sɨmeho wopɨngo umokaneˈentɨfi
nakwo hiˈnɨmneˈno hitoho ulofalofoho.

6 Oseso Taitas kako hamniyoho hu'meesiyo syohoso sekwo'nji ema'mentiso sohumo
sekwoe ango sopo oso a'amu fo'mayo syoho homo somo esojwaofo'ne hungkuno
ul+ment+hwonefoho.
7 Yo'mayo syoho iwo'n+ngkohofoso wonyoangkafo'nohini iwo'n+ngkohofo kuyoho.
Sekwo yo'mayo so'no An+tumo s+meho hi'ntnnono uyalokwofo. Sekwo An+tuye
hungkunoso hofiyo lut+hwalokwofo. Sekwo An+tu mta'ni yo'mayo huno wop+ngoso
t+pemalokwofo. Sekwo a'amu nom'nimo ufo'mayo'ne hi semo'n+ngkahon+ngki hofiyo
yalokwofo. Oso'nji sekwo nakumo s+meho nejopalokwofo. Sekwo oso yo'mayo hiso
wonyoangkafo iwo'n+ngkohofo hopaso sekwo oso hamniyoho hu'meesiyo syohoso
moi'wo wesejwaop+fentnne'no yalokweno.
8 Ngko hamniyoho engo uy+mno masel+mnehono. O'o oso'ne'maho. I oso'no
nom'ne a'amuso hof+ko olo syoho somne'no hi umo'n+ngkahon+ngki hofiyo uyalok-
wofo. Oseso sekwo oso pa'nyo ifijo'manji nakwo huno ole wonayono. Hof+ko
mango'nohin+'maho. O'o, nom'ne a'amu somne'no hitoho nehopi'nohini selofalo-
foho. Huno ose wonay+montonoho.
9 Nakwoe Hwe Engo Jisas K+lais nakumne'no wonyoangkafo naloho'mentiso so'no
sekwo huno seyohoho. Kako yo'mayo hopi'nonohino mokosyohumunyo hwap+ngo so-
hwo kako nakumo nefo'mayo'ne umofonyo hwap+ngo imentisofoho. Sekwo yo'mayo
wop+ngo ahwomo mta'ni mayoso'no kako oso wop+ngo homo somo ul+ko'motaponto
nakwoe hwaho lopo umofonyo engo imentisofoho. K+lais kako sekumne'no ose
imentiso so'no sekwo a'amu nom'ne somne'no huno syaf+sy+kuji ufo'mapmno.
10 Ngko nje hunoso olo syoho lomne'no wol+jwasemo'mne'no yohono. Sekwo
nom'ne soswo somo oso syoho hiso ul+ka'mentohofo so'no sekwo syoho hiso olohonta
moi'wo fesyojwaopmno. A'amu hopi'nonohinoso oso hamniyoho hu'meesiyo syoho
yalokwofoso sekwo n+hu'no s+mo'mo oso hiso'no hungkuno mtitofont+fi hamniyoho
hu'meesiyo ema'mentohofofoho.
11 Oseso olohonta oso syoho hiso moi'wo fesyojwamopmno. Hohonta sekwo oso
syoho hiso hi semo'n+ngkahon+ngki ema'mentohofofoho. Oso hopaso sekwo syoho
homo somo moi'wo esejwaofo'ne hi wasemo'nono. Oso hamniyoho sekwo anga'no
anga'nohino soku mokosyohumawo'n+ngkohofo somo yo'mayo so'no yano ulofiy+kuji
fehohnjo a'amu nom'ne somo ufo'mayo'ne foho'naopmno.
12 Sekwo hamniyoho engo momokosyohumunyo soku nohumaf+kuji nom'ne a'amu
somo ufo'ma'mo huno yokumpohn'nyo syaf+sy+kujo'no An+tu kako s+meho wop+ngo
wosejapmmontonoho. Kako hamniyoho engo so'no mosyof+syalofiyoho. O'o, j+je we'e
mokosyohumunyoso nom'ne a'amu somo ufo'mano l+kuji hamniyoho fehohnjoso
uy+fijoso sekwo An+tuye s+meho wop+ngo umokant+feho.
13 Ole moselalokuyohono. Sekwo nom'ne a'amu somo ufo'mayone syoho engo
yokumpohn'nyo yontan+ngkuji oso a'amu hiso sekwoe hamniyoho nomaf+kujo'no
syoho ane'njohwo wop+ngo'nohini wohumafe. Ose moselalokuyohono. O'o, ngko
An+tuye a'amu neso yo'mayo ito'no humayo'ne umofonyo miyoso'no selalokweno.
14 I olohonta sekwo yo'mayoso pi'n+ngo engo mokosyohumunyo kuyoho. Oso'no
sekwo a'amu olohonta umofonyo inyo somo ufo'mapijo'manji t+fi no'mo sekwo
umofonyo ifijo'manji hof+ko osohonta oso hiso'no pi'n+ngo mokosyohumunyo'manji
wosefo'mant+feho. Sekwo ose ifijo'manji sekwo hopi'nonohino yo'mayo so'no ito'no
fosyohumayo'ne umofonyo mifitnne kuyoho.
15 Oso hopaso a'amu An+tuye hungkuno mt+'mokumentohofo sohwa hof+ko a'amu
Is+lael a'amu mohumunyo sopo nohumentan+ngkofi An+tu wosopayo ahwomo mta'ni
uy+mentiso somne'no ole mt+'mokumentohofi,
A'amu kako wosopayo pi'n+ngo engo hu'mema'mentiso sohwo kako wosopayo
nil+feesiyoso ane hweho.

A'amu kako wosopayo we'e'nohini hu'mema'mentiso sohwo kako wopayo'ne umo-
fonyo miyo hweho.
Ose mtɨ'mokumentohofofoho.

Poul kako Taitasɨ'nji nom'ne a'amu sohwanji hofɨko ango Koulin sopone'no lɨhwatɨmentisofoho.

16 Anɨtu kako Taitasɨmo huno wopɨngo uyahonɨngki Taitas kako sefo'mayo'ne nakwo hopa imo'nalokunjo so'no ngko Anɨtumo isamoyoka ulalokweno.
17 Ngko oso syoho hiso'no ko ulɨmentoheso ngko huno ole syofɨsyalokweno. Ngko kakimo hungkuno mujo'njo yontɨ'mtentesi kako kakoe huno mta'ni sekuye pono pɨhwonesohilo.
18 Oseso Taitasɨ'nji nom'ne a'amu sohwo'nji sekuyepono uhwojalokuhwono. Ango'meemjo a'amu Anɨtumne'no uhu'mokuwo'nɨngkohofoso oso hwe huhwo sohwo kako Anɨtuye hungkuno hofiyo lutɨhwawo'nɨngkiso so'no hofɨko kakoe yofe ho'nomawo'nɨngkohofofoho.
19 Oso'nohinɨ'maho. O'o, oso a'amu hiso hofɨko oso hwe sohumo ngko'nji a'amu Jutiya somne'no hamniyoho uyohojae'ne uhwosopo'mentohofo hweho. Olo syoho yalokuhwoneso nakwo Anɨtuye yofe ho'nomentani nakwo nom'ne a'amu somo ufo'ma'nyo so'no hi nemo'nɨngkahonɨngki utɨhwalokuhwono.
20 Nakwo olo hamniyoho engo a'amumo ufo'mayo'ne mokosyohumalohwone so'no a'amu fihwa hofɨko nakwoe yahino somne'no hwasyo hungkuno mjonalɨfitnnohontani oso hwe huhwo sohumo hofɨko uhwosopo'mentohofo sohwo'nji uhwojalokuhwono.
21 Nakwo Anɨtuye tɨmoponohini yo'mayo yahino ito'nohino uyantane'no ihwone'maho. O'o, a'amu hopi'nonohino sofe tɨmopo yahino wopɨngo ito'nohinoso uyantane'no yɨhwono.
22 Oso hwe hufa'u sohwa'u'nji nom'ne hwe anga'nohino sohwo'nji uhwojalokuhwono. Sɨkuno pi'nɨngo engo somo olo hwe lohwoe syohoso kakimo nakwo syoho hiso'no yamofo ulohofontaneso kako oso syoho hiso'no hi umo'nɨngkahonɨngki hofiyo yalofoho. Sekwoe yahino wopɨngo so'no ngko oso hwe huhwo sohumo ulɨmentohe so'no kako huno ole uyohoho. Sekwo nom'ne a'amu somne'no hamniyoho hofiyo wohu'mesyantɨfe so'no huno uyohoho. Oso'no kako sekwoe ango pone'no sɨmeho wopɨngo'njo wose'ma'monte'no yalofoho.
23 Taitas sohumne'no sekwo huno ole so'no waseyono. Ngko yo'mayo syoho sefo'mayo'ne iwo'nɨngkoheso Taitas kako ngko'nji majopohi'nontai syoho afa'no afa'no yalokuhwoyo. Oso hwe nom'ne sohwa'u siko oloponjo a'amu Anɨtumne'no uhu'mokuwo'nɨngkohofo sofe sɨmano mafohi'nonji siko Kɨlaisɨye yofe ho'nomayo'ne olo syoho loso yalokusiyo.
24 Oseso oso a'amu huhwo sohwamo sekwo hofiyo utɨmafɨkuji sikine'no hitoho waselofono. Ose ifijo'manji oso a'amu oso hwe hufa'u hwa'umo sekuye pone'no uhwojalokwofoso hofɨko huno ole wosyofɨsyantɨfeho. Yo'mayo hungkuno wopɨngo Poul kako a'amu Koulin somne'no nalɨwo'nɨngkisoso ne'njofoho wosyofɨsyantɨfeho.

9

Anɨtuye a'amu ne somo ufo'ma'nyo'ne hungkunofoho.

1 Sekwo oso hungkuno Anɨtuye a'amu ne somo ufo'mayo'neso nto upa'nɨmentohofofoho. Oso'no oso hiso'no ngko nom'ne hungkuno sawemoso maselɨmnehono.
2 Ngko huno niyohoho. Sekwo olo syoho losomne'no hi semo'nyo'ne yalokwofo. Oso'no ngko olo hwaho Masetouniya a'amufe sɨmanopo sekwoe yofe ho'nomawo'nɨngkohefoho. Ole ulɨwo'nɨngkohono. Soswo anga'no

mehonɨhwatɨmentɨhwone sohonta aˈamu hwaho Ngkɨlik ango Koulin osopo humalofoso olo syoho hiloso nto ulɨkaˈmentohofofoho. Ose ulɨwoˈnɨngkohe soˈno olo hwaho Masetouniya aˈamuso oso hungkuno homo somo upaˈontɨfi hofɨko hiˈnji olo syoho hiloso ulɨkofalokwofo.

3 Ngko olo syoho hilo soˈno sekwoe yofe hoˈnomawoˈnɨngkohe soˈno ne ane imoˈnonoho. Oˈo, ngko nto selohe hopaso sekwo hamniyoho huˈmeesiyoso sokafo femokosyohumamno. Ose syafɨsyonji oso aˈamu hiso sekwoe ango poneˈno uhwo-jalokuhwono.

4 Ngko sekwoe yahino wopɨngo soˈno aˈamu lomo ulɨwoˈnɨngkohe soˈno ngko aˈamu Masetouniya fehohnjo soˈnji sekumo seˈmehwasoˈno sekwo hamniyoho hiso sokafo mohoˈnasiyoˈmanji ngko wonɨmango engo wannɨmontonoho. I sekwo hokunonji wonɨmango wonanɨmontonoho.

5 Ose mmoˈnonehonji ngko ole syofɨhuˈmale, Ngko olo aˈamu lomo ango Koulin sopo kakineˈno uhwatɨme oso hamniyoho sekwo uyohojano lontɨfe soˈno hofɨko sekwoˈnji sokafo itoˈno fesyohumamno. Oseso ngko tɨfi noseˈmahmˈmeˈno ngko hamniyoho hiso sekumtaˈni momakulɨsyosemaˈmnehono. Oˈo, sekwo nomˈne aˈamu somo sɨmeho uyalokwofo soˈno sekwo sɨmeho nohayoˈnji sekwoe huno mtaˈni fohoˈnahumno.

6 Sekwo olo soˈno huno fɨsyafɨhupmno. Hwe fihwo kako wopayo weˈe hulinyo sohwo kako wopayo weˈe womaˈmontonoho. I aˈamu nomˈne sohwo kako wopayo engo hulinyo sohwo kako wopayo engo womaˈmontonoho.

7 Sekwo aˈamu angaˈno angaˈnohino soku sekwo huno hamniyoho alale wohoˈnosyano lɨfijoˈmanji sekwoe hunomnohini inɨngkakuji fohoˈnaopmno. Aˈamu fehohnjo hofɨko hamniyoho engo soˈno jomo yokumpohnˈnyo selɨkujoˈno aˈamu fihwa hofɨko sɨmeho tangoˈnji hamniyoho hiso hoˈnasiyoso oso wopɨngoˈmaho. Oˈo aˈamu kakoe huno mtaˈni hamniyoho sɨmeho wopɨngoˈnjo uyo sohumo Anɨtu kako oso humneˈno sɨmonyo yalofoho.

8 Anɨtu kako yoˈmayo itoˈno humayoˈne sejapɨhwosi osoˈnji nomˈne yoˈmayoso ilɨfeesiyoˈneso sejaponeso hopoenohino hweho. Oseso sekwo itoˈnohini nohumafɨkuji nomˈne aˈamu somo ufoˈmayoˈneso ilɨfeesiyoˈneso weho. Oseso sekwo nomˈne aˈamu somo wopɨngo ulohofoˈneso hopoenohino kuyoho.

9 Oso paˈnyoso aˈamu Anɨtuye hungkuno mtɨˈmokumentohofo sohwa ole mtɨˈmokumentohofi,

Aˈamu fihwo Anɨtuye yahinomo inɨngkawowoˈnɨngkiso sohwo kako aˈamu yoˈmayo soˈno umofonyo inyo somo yanoˈnohino hweho.

Oso yahino wopɨngoso neˈno mjɨmɨwentanɨngkuhwosi Anɨtu kakimo neˈnohino hofiyo womokosyohumamontonoho.

Wopɨngo uloho'montonoho.

Ose mtɨˈmokumentohofofoho.

10 Anɨtu kako aˈamu hnˈnɨmo yoˈmayo uyo hujoˈne nejaponteso tɨfi wopayo nyoˈneso nejapɨwoˈnɨngkiso hweho. Oso hopaso sekwo aˈamu nomˈne somo ufoˈmalokwofo soˈno sekwo wopayo hulalokwofo. Oso hulalokwofoso engo imoˈnɨngkuhwosi ne piˈnɨngo engo womantɨfeho. Oseso oso uyo hujoso Anɨtu kako piˈnɨngo wosejapm-montonoho.

11 Sekwoe yoˈmayo soˈno Anɨtu engo imokahonɨngkuhwosi sekwo yoˈmayoso nomˈne aˈamu somo yano uyantɨfeho. Oseso oso hamniyoho uhuˈmokinyoso nakwo nomotasɨhwasoˈno aˈamu piˈnɨngo engo sekwoe yahino wopɨngo soˈno Anɨtumo isamoyoka mɨkunɨmposo ulantɨfeho.

12 Sekwo oso yahino wopɨngo yalokwofo soˈno yoˈmayo wopɨngoso hufaˈu umoˈnɨmontonoho. Sɨmoˈmo Anɨtuye aˈamu umofonyo inyoso itoˈnohino wohu-

mantɨfeho. Nomˈneso olenoho. Aˈamu piˈnɨngo engoso hofɨko Anɨtumo isamoyoka ulɨkuji kakoe yofe engo wohoˈnomantɨfeho.

13 Sekwo nomˈne aˈamu somo ufoˈmalokwofo huhwo sohwa hofɨko huno ole wosesyofɨsyantɨfeho. Aˈamu Koulinɨso hofɨko Kɨlaisɨye hungkunomo upaˈnontɨfi itoˈno inɨngkowalokwofo. Mangoˈnohinɨˈmaho. Oˈo, neˈnjofoho. Ose syasyefɨsyɨkuji hofɨko sekumtaˈni hamniyoho mapijo soˈnji sekwoe yahino wopɨngo soˈntnneˈno Anɨtumo isamoyoka engo ulantɨfeho.

14 Oseso aˈamu hiso hofɨko huno ole uyono. Anɨtu kako sekumo wopɨngo engo selohofalofoho. Hofɨko sekumneˈno Anɨtu kako sekumo wopɨngo neˈno selohofoˈne soˈno jomo ulantɨfeho.

15 Anɨtu kako kakoe hwomu wonyoangkafo nejapmmentiso soˈno nakwo isamoyoka mɨkunɨmposo ulano. Hwomu huhwo sohwoe mpoyo wopɨngo hopiˈnonohinoso nakwo hopoenohini molanehwono.

10

Aˈamu Anɨtuye syohoˈnjo somneˈno hwasyo hungkuno mjɨjo somo Poul kako monje yahumentisofoho.

1 Ngko Poulɨˈni ngkineˈno hungkuno weˈe waselɨmonneˈno yohono. Aˈamu fehohnjoso ngkineˈno ole lalokwofo. Poul kako nakwoˈnji nohumanto hungkuno wopɨngo pompenjiyoˈnohino ko nalɨwoˈnɨngkiso sohwo kako kengopo nohumanto nakumneˈno iyoswo mtɨˈmokonto kako yoka hungkunoˈnohini namtɨˈmokiwoˈnɨngkiso hweho. Ose lalokwofo. I ngko Kɨlaisɨye yahino hopa mahmˈmo nje yokumpohnˈnyo monje yahinɨˈmo yoka hungkunoˈmaso hungkuno pompenjiyoˈnohini waselɨmonneˈno yohono.

2 Ngko sekwoˈnji nohumahmˈmo yoka sejo soˈno ngkilaho ko lalokweso aˈamu fehohnjo ngkineˈno ole lalokwofo, Poul kako hwahoponjo aˈamu paˈnyoso kako kakoe yofe hoˈnomaˈnyoˈne Anɨtuye syoho yalofoho. Ose lalokwofo soˈno sekwo huno ole fɨsyafɨhupmno. Poul kako yoka nalonoho lɨkuji nakwo huno itoˈno wosyofɨsyano. Ose fɨsyafɨhupmno.

3 Ou nehopi. Nakwo olo hwaho lopo humawoˈnɨngkuhwoneˈnwoho. I osoˈno nakwo olo hwaho loponjo yoˈmayo mayosoˈno hwahoponjo ikujoho yahino somo minɨngkowalokuyɨhwono.

4 Oˈo, yoˈmayo hwahoponjo yahino wonyo somo uyakolofoˈneso mokosyohumalohwono. Oso hiso olo hwaho lopo ntaˈnɨˈmaho. Oˈo, Anɨtuye yokumpohnˈnyo mtaˈangofoho. Oso yokumpohnˈnyoso Setenɨye tojo somo kakoe yoˈmayo somo mtɨhupesoso hoponoho.

5 Oso yokumpohnˈnyoso aˈamu hofɨko Anɨtumo nakwolaho lontɨfi kakineˈno hwasyo linyo sofe hunomo monje yasiyoˈneso hoponoho. Aˈamu fehohnjoso hofɨko huno ole syofɨsyalokwofo. Nakwo hwe moyaˈmi nomˈneso hofɨko Anɨtumneˈno huno wopɨngo tɨpemapitnnohontani nakwoe yokumpohnˈnyoˈnji oso honɨngkano Anɨtumo uˈmayo somo wopɨjwosyano. Huno ose ko syofɨsyantɨfeso oso yokumpohnˈnyo Anɨtu mtaˈango yoˈmayo yahino wonyo somo uyakolofoˈne mokosyohumalohwoneso oso honɨngkano pɨjwasiyoˈne homo somo nakwo mtɨhupeso hoponoho. Oso yokumpohnˈnyo mokosyohumalohwone soˈno yoˈmayo huno wonyo syofɨsyalokuhwoneˈmanji nakwo olo huno Kɨlaisɨmo enjwaˈmo hoˈnasiyoˈneso hoponoho.

6 Oseso sekwo nakwoe hungkunomo enjwaˈmo ntoˈno wohumano nalɨfijo sohonta aˈamu angaˈno angaˈnohinoso oso hungkuno homo somo hwotoho fentɨfi oso aˈamu sofe asohoˈyomo mewoˈnɨngkohofo hungkuno mikwolofɨhwajiyoˈne humalohwono.

7 A'amu fehohnjoso ngkine'no ole ntantɨkwofo, Poul kako yokumpohn'nyo neso
ane hweho. Kako siki mango'nohino nelalofoho. Ose ntantɨkwofo a'amuso
hofɨko nje a'apaho hohnjo somnohini nohonalokwofo. Ne somo manohonyofoho.
Sekwo Kɨlaisɨye a'amu ne'nwoho lɨkujɨ'manji sekwoe ne somne'no apa'no huno
fɨkwesyafɨhupmno. Ole wosyafɨsyontɨfeho, Sekwo Kɨlaisɨye a'amu ku'manji nakwo
hi'nnonji Kɨlaisɨye a'amu'nwoho.
8 Anɨtu kakoe syoho somne'no kakoe yokumpohn'nyo nejopahonɨngki kakoe
sɨmano mofohi'nontani yalokuhwono. Oso yokumpohn'nyo hiso sekwo Anɨtumo
sɨmeho hi'ntnnono uyalokwofo somo wonyo semokiyo'ne'maho. O'o, sekumo
yokumpohn'nyo sesofitofo'nefoho. Ou, ngko oso yokumpohn'nyo so'ne nje yofe
ho'noma'nyo'ne'manji ngko wonɨmango mannonehoho. O'o, Kɨlais kako oso
yokumpohn'nyo ngkimo ntapmmentiso so'no sekwo ngkimo enjwa'mo humalofo.
9 Oso'no sekwo huno ole syafɨsyɨkutoho. Ngko sekumo yoka hungkuno
semtɨ'mokiyɨwo'nɨngkohe so'no sekwo ngkine'no iyoho wasenono. Ose
syafɨsyɨkutoho.
10 U nehopi. A'amu fehohnjoso ngkine'no ole lalokwofo. Oso iyoswo
Poul kako nakumne'no mtɨ'mokuwo'nɨngkisoso hungkuno tango'njo'nji yoka'nji
ko namtɨ'mokiwo'nɨngkisoso kako none'mahonɨngki uhwonontani kakoe a'apaho
yokumpohn'nyo'njo hwo'maho. Kakoe hungkunoso sikinjofoho.
11 Ose lalokwofo soku sekwo olo so'no huno waseyono. Ngko ikanopo nohumanji
yoka hungkuno semtɨ'mokiwo'nɨngkohe hopa ngko sekwo'njopo nohumahm'mo oso
iyoswo semtɨ'mokiwo'nɨngkohe hopaso waselɨmonnoho. Huno ose waseyono.

12 A'amu fehohnjo sekwo'nji humalofoso hofɨko nom'ne a'amufe yahinomo uh-
wonontɨfi hofɨkoe yahino so'nji oso a'amu sofe yahino so'nji yano inontɨfi hofɨko
ole selalokwofo. Nakwoe yahino wonyoangkafo'njɨ'nwoho. Ose selalokwofo. Oso
a'amu hiso hofɨko hofɨkoe huno somnohini syafɨsyontɨfi hofɨkoe yahinomnohini yano
inontɨfeso huno anefoho. Nakwo a'amu hwahoponjo huno tɨfo'njo hn'nwi yano
minanehwono.
13 I nakwo nakwoe yofeso siki moho'nomo'nanehwono. O'o, oso syoho
Anɨtu nejapmmentiso somne'no nakwoe yahinoso ito'no inaso'manji yahino
hiso hopo honɨngkonɨngkuhwasi'manji oso syoho Anɨtu nejapmmentiso so'no
woho'nomantanoho. Oso syoho hiso sekuyepono lonehwatɨmentisoso sekumo
ifehu'mokasesyohumaho.
14 Oso syoho somjo sohe Anɨtu nejapmmentiso somo muyokolofanehwono. O'o,
sekwo oso sohe somo mempo hohnta'ni mohumulofo. O'o, nakwo'njo lohohnta'ni
humalofo. Oso'no sekune'no sɨmo'mjo sohwona'ni Kɨlaisɨye hungkuno wopɨngo
losetɨhwamentɨhwonefoho. Osopo nom'ne a'amuso nakwoe syoho somjo ne
tɨpema'mentohofo so'no hofɨko hofɨkoe yofe ho'nomo'nɨmentohofofoho.
15 A'amu nom'neso hofɨko Anɨtuye hungkuno losetɨhwamentohofo somne'no
nakwo nakwoe yofe moho'nomo'nanehwono. O'o, nakwo ole'no namo'nɨngkohoho.
Sekwo Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono uyalokwofoso engo ne'no imo'nɨngkuhwosi oso
syoho Anɨtu nejapmmentisoso sekwo'njo ajwo sopo engo umo'nɨmontonoho.
16 Ose imo'nɨngkuhwoso'no nakwo nom'ne hwaho sekwoe hohujo hohnta'ni wojo
sopone'no Kɨlaisɨye hungkuno wopɨngoso womotowantanoho. Oso hopo sopo a'amu
nom'neso Anɨtuye hungkunoso mulalokuyohofo. Osopo nakwo syoho ihwasi oso
syoho somta'ni ne tɨpemaso'manji nakwo huno ole wonayono. Oso neso nom'ne
a'amufe syoho somta'ni'maho. O'o, nakwoe syoho mta'angofoho.

17 A'amu Anɨtuye hungkuno mtɨ'mokumentohofo sohwa ole mtɨ'mokumentohofi,

A'amu fihwo kako sɨmonyo uyɨmo loso sohwo kako kakoe yofe somne'no miyonehoho.

O'o, Anɨtu kako'nohini yo'mayo wonyoangkafo iwo'nɨngkiso sohune'nohini kako sɨmonyo uyono.

Ose mtɨ'mokumentohofofoho.

18 Nakwo huno ole nayohoho. Hwe fihwo kako kakoe yofe ho'noma'nɨngkuhwoso sohwo Anɨtuye tɨmo sopo kakoe yofe engo ane hweho. I oso'no Anɨtu kako a'amu yofe engo ane pa'nyo sohumo yofe ho'nomaso'manji oso hwe huhwo sohwo yofe engo ne'njo hweho.

11

A'amu fehohnjoso ole lɨmotofo, Anɨtu kakoe hungkuno lɨku'mofo syoho so'no nahwosopo'mentiso hwona'nyoho. Oso hungkuno hwasyo lɨmotofo sohwamne'no Poul kako hofɨkoe yahino somne'no ujo ehontojwahumentisofoho.

1 Sekwo ngkimo nupo'ntohumamno. I ngko hungkuno fehohnjo a'amu omomo hungkuno lɨwo'nɨngkohofo sohwafe hungkuno hopa ko selɨ'me'no sekwo nje hungkuno somo nupo'ntohumamno.

2 Upa'nyo Anɨtu kako sekumo kakimnohini inɨngkayo'ne sehwosopo'mentisofoho. Oso'no nom'ne a'amuso sekumo hwasyo honɨngkanomo ipesemotafijo so'no Anɨtuye sɨmeho wonyo umo'nɨmontonoho. I oso'no ngko huhwo'ni sɨmeho wonyo wanɨmo'nɨmontonoho. Ihwoni. Ngko pahnnɨmo hungkuno we'enehwo waselɨmonne'no yohono. Sekwo a'mu sijo sofa nom'ni hwamne'no huno mosyafɨso hwehwamne'nohini huno syafɨsyɨwo'nɨngkohofo hopaso ngko sekumo Kɨlaisɨyepono sehwatɨ'me'no sekwo kakimnohini huno fisyafɨhupmno. Sekwo nom'nihumo unɨngkowano lɨfijoso Anɨtu kako sɨmeho wonyo wosejapmmontonoho. I ngko huhwo'ni sɨmeho wonyo wosejapmmonnoho.

3 I oso'no ngko olo hilo so'no iyoho nnɨngkohoho. Hohonta Seten kako homa imo'nonto Atam kakoe ape Efamo hwasyo ulɨmentiso so'no Efa kako hwasyo honɨngkanomo inɨngkamentisofoho. Seten ose uloho'mentiso hopaso a'amu fehohnjo hofɨko hwasyo hungkuno lohose'mafɨkujo'no sekwo Anɨtuye honɨngkanomo hofiyo inɨngkawowo'nɨngkohofo somo nusɨkwojɨkuji hwasyo honɨngkanomo inɨngkayo so'no ngko iyoho nnɨngkohoho. Sekwo Kɨlaisɨmnohini inɨngkayo yahinoso nusɨkwajɨfitnnohontnne'no selalokweno.

4 Hwapɨngoso a'amu fehohnjo hofɨko sekumo se'mantɨfi Jisasɨmne'no ngko hungkuno selɨmentoheso molohose'ma'mmalofo. O'o, Jisasɨmne'no hofɨko sekumo wase'mano ko lontɨfi hofɨkoe hwasyo hungkunoso Jisasɨmne'no lohose'ma'malofofoho. Oso hwasyo hungkuno homo somne'nohini syafɨsyɨwo'nɨngkohofofoho. Hohonta nakwo Jisas Kɨlaisɨye hungkuno wopɨngo selɨmentɨhwone sohonta sekwo Anɨtuye Towahuno wopɨngo ma'mentohofofoho. I olohonta sekwo hofɨkoe hwasyo hungkuno somne'no ne'njofoho lontɨfi sekwo towahuno nom'ne kengo ma'malofo kuyoho. A'amu sekumo hwasyo selontanɨngkofi sekwo nakwolaho mujo kuyoho. O'o, sekwo oso syoho hiso ifijo hopaso nomapitnnefoho.

5 Sekwo upa'nɨmno. Oso a'amu (*apousel*) huhwo sohwamo sekwo wonyoangkafo hwasoho ulɨwo'nɨngkohofoso hofɨko nje yofemo niyakolo'nnyo hwolaho. Nɨhu'no awonoho.

6 A'amu fehohnjo hungkuno lutɨhwayo yahino wonyoangkafo iwo'nɨngkohofo hopaso ngko ko miyo'njo imneso ngko Anɨtuye hungkuno somne'no nje hunoso umofonyo miyohoyohono. O'o, Anɨtuye hungkuno neso ngko huno niyohoho. Oso hiso'no sekwo huno seyohoho. Sɨkuno pi'nɨngo engo somo nakwo sekumo Anɨtuye yahino ne so'no nto esetɨhwamentɨhwonefoho.

7 Sekwo huno seyohoho. Ngko sekwoˈnji nohumanji Anɨtuye hungkuno losetɨhwamentohe sohonta ngko oso syoho homo somneˈno hamniyohoˈno jomo selɨmentohetaho. Oˈo, ngko nje yofe monje yahinɨmentohe soˈno ngko nje nonyo wosopayo yoˈmayo soˈno syoho imentohefoho. Osoˈno ngko sekwoe yofe honje hoˈnosemanji sekumo nje syoho ntohofiyo kuyohoˈnji momasemokuˈmmentohefoho. Oso yahino wopɨngo sekumo seloho'mentoheso wonyotaho.
8 Ngko sekwoˈnji nohumentanɨngko Anɨtuye aˈamu ango kengo mtaˈangoso ngkineˈno nje wosopayo yoˈmayo somneˈno hamniyoho uyohotɨmentohofofoho. Oseso ngko sekumo sefoˈmayoˈne aˈamu kengo somtaˈni hamniyoho hufo hopa maˈmentohefoho.
9 Hohonta ngko sekwoˈnji humamote sohonta ngko yoˈmayo soˈno umofonyo yonji oso hisoˈno sekumo jomo maseli yonji sekumo tango mosejapefoho. Oˈo, Anɨtuye aˈamu Masetouniya humamotofoso ango Koulin sopo iˈmofopahonɨngkofi ngko yoˈmayo umofonyo imoteso hopoenohini ntapmmentohofofoho. Oseso ngko hohonta sekwoˈnji humanji nje yoˈmayo soˈno tango mosejapmmotefoho. Osoˈno olohontajo soˈnji oso yahino hisoˈnji neˈno wamjɨmɨˈmomnefoho.
10 Kɨlaisɨye hungkuno neso ngkimo nɨweho. Oseso nje yahino hisoˈneˈno ngko nje yofe hoˈnomanɨˈmeˈno aˈamu Ngkɨlik sofe angoˈmeemo hoˈnɨngkanɨngkuhwosi hofɨko oso homo somneˈno nje yofe monje meenɨhufitnnehofo.
11 Oso hungkuno hiso ngko pehoˈno selohono. Ngko sekumo sɨmeho mosejapmmaleˈno laselohono. Oˈo, osoˈneˈmaho. Ngko sekumo sɨmeho sejapɨwoˈnɨngkohe soˈno Anɨtu kako huno moiˈwonoho.
12 Oˈo, oso hiso olenoho. Oso aˈamu huhwo sohwa hofɨko Anɨtuye hungkuno hwasyo losetɨhwawoˈnɨngkohofo sohwa hofɨkoe yofe hoˈnomaˈnyoˈne nakwo Anɨtuye syohoso Poul hopa iwoˈnɨngkuhwone hwonaˈnyoho. Ose ko lontɨfi hofɨko sekumtaˈni yoˈmayoso semalokwofo. Osoˈno hofɨkoe honɨngkano somo pɨjwohumayoˈne ngko sekumtaˈni nje syoho somneˈno yoˈmayo soˈno jomo molosemaˈmmote yahino hiso olohonta hoˈnomoˈnalokweno.
13 Oso aˈamu (*apousel*) homo somo Anɨtu kakoe syoho somneˈno muhwosopoˈmmentisofoho. Oˈo, hofɨko hwasyo hungkuno ole selɨwoˈnɨngkofi, Nakwo aˈamu *apousel* sohwafe syohoˈnjo hwonaˈnyoho. Ose selahonɨngkofi sekwo oso homo somo inɨngkawoˈnɨngkohofofoho.
14 Sekwo oso hisoˈno hi semoˈnɨngkuhwoloho. Seten kako huhwoˈnji honɨngkano hwasyo somo sekumo ipesemotayoˈne aˈamu ahwomo mtaˈangohwa paˈnɨngo pomponaho engoˈnji imokinɨwoˈnɨngkiso hweho.
15 Oseso aˈamu Setenɨye syoho ulohofiyoso hofɨko Anɨtuye syoho ulohofiyo hopa imoˈnyo soˈno sekwo yomo ikutoho. Sekwo oso aˈamu huhwo sohwamo nuhwonontɨfi aˈamu wopɨngofoho senɨwoˈnɨngkiso kuyoho. I osoˈno hwangku noˈmo hofɨkoe yahino yontɨfijo somneˈno tohino engo mapitnnefoho.

Poul kako Anɨtuye hungkuno lɨkuˈmofo syoho somneˈno tango engo maˈmentisofoho.

16 Sɨmoˈmo ngko ole selohono, Ngko aˈamu omomo hungkuno lɨwoˈnɨngkohofo sohwafe hungkuno hopa ko selɨˈmeˈno sekwo nje hungkuno somo nupoˈntohumamno. Olo hungkuno selalokwe loso omomo hungkuno nelalofoho syafɨsyɨkujɨˈmanji eˈwano omomo hungkuno weˈenehwo selɨˈmeˈno upoˈntohumamno. Oso aˈamu huhwo sohwa hofɨko Anɨtuye hungkuno hwasyo losetɨhwantɨfi hofɨkoe yofe hoˈnomaˈnɨwoˈnɨngkohofo hopaso ngko nje yofe wohoˈnomaˈnɨmonneˈno yohono.
17 Hungkuno selalokwe loso Anɨtuyeˈmaho. Oˈo, aˈamu omomo hungkuno selɨwoˈnɨngkohofo sohwa hofɨkoe yofe hoˈnomaˈnyoˈne omomo hungkuno selɨwoˈnɨngkohofo hopa selalokweno.

18 I aʼamu piʼnɨngo hwahoponjo yahinomo inɨngkawentɨfi hofɨkoe yofe hoʼnomaʼnɨwoʼnɨngkohofo sohwafe yahinomo weʼenehwo inɨngkaʼmo nje yofe wohoʼnomaʼnɨmonneʼno selalokweno.
19 Sekwo aʼamu hunoʼnjɨʼnwoho lolalokwofo. I sekwo aʼamu hwasyo hungkuno selɨwoʼnɨngkohofo sohwamo tɨfi inɨngkawoʼnɨngkohofo soʼno huno ane kuyoho.
20 Aʼamu fihwo kako nje syoho wontohofiyano selɨhwosi mimpoʼnosemotahwosi sekwo inɨngkayoʼnohino kuyoho. U kako sekwoe yoʼmayoso moiʼwo wolasemoʼmo syafɨsyɨhwosi hwasyo hungkuno wolosetɨmaʼmontonoho. Kako poji esetɨmanto imayo selohofɨwoʼnɨngkiso hweho. Kako sekumo monje yasesyonto sekwoe sɨmoʼmangopo ajonyo sefonjahonɨngki sekwo kakimo tɨmoʼnohini uhwontohumawoʼnɨngkohofo kuyoho. Yoka mujoʼnjo kuyoho.
21 Ngko oso yahino hiso imneso yokumpohnʼnyo ane hwoʼnyoho. Osoʼno ngko oso hopa sekumo moseloho'meso'no ngko wonɨmango wannɨmontonoho.

I nomʼne omomo hungkuno apaʼno waselɨmonneʼno yohono. Aʼamu nomʼne sohwa hofɨkoe yofe yoʼmayo soʼno hoʼnomaʼnɨwoʼnɨngkohofo hopaso ngko huhwoʼni nje yofe wohoʼnomaʼnɨmonneʼno yohono. Nje omomo hungkuno upaʼnɨmno.
22 Hofɨkoe yofe hoʼnomaʼnyoʼneso ole lahnnɨwoʼnɨngkohofo. Nakwo aʼamu Hipɨlu hwonaʼnyoho. Ose lahnnɨwoʼnɨngkohofo. I ngko huhwoʼni Hipɨlu aʼamu hwoʼnyoho.

U ole lahnnɨwoʼnɨngkohofo, Nakwo aʼamu Isɨlael hwonaʼnyoho. I ngko huhwoʼnyi aʼamu Isɨlael hwoʼnyoho. U, Apɨlohamɨye imuhwolaho. Ngko huhwoʼni Apɨlohamɨye imu hwoʼnyoho.

23 U hofɨko Anɨtuye syoho ulohofiyo hwolaho. I nje yofe hoʼnomaʼnyo somneʼno omomo hungkuno apaʼno wahnnɨmo. Hofɨko Kɨlaisɨmneʼno syoho iwoʼnɨngkohofo somo ngko hofɨkimo uyakolofohono. Nje syoho engoso hofɨkimo uyakolokwoho. Ngko impoʼangomo humayoso sɨkuno piʼnɨngo niyakolofoso ngko hofɨkimo uyakolofohono. Anɨtuye syoho somneʼno aʼamu ngkimo ikujoho nɨfonjontɨfeso ngko hofɨkimo uyakolofohono. Sɨkuno piʼnɨngo ngko poyo wapeʼnɨmonji iyoso hofɨkimo uyakolofohono.
24 Aʼamu Juta sohwa hofɨko ngkimo impojonyo sɨkuno kengo kengo aho fehohnjo hopiʼnonohino somo neʼno nɨfonjontanɨngkofi *teti-nain* (39) imoʼnɨmentisofoho.
25 Sɨkuno hufaʼu sɨhune somo aʼamu Loum sohwa hofɨko sohwe sonyo ikujohoʼnji nɨfongkuʼmentohofofoho. Sɨkuno fihwi hofɨko ngkimo sojoʼnji nɨposɨʼmentohofofoho. Sɨkuno fihwi ngko yofayokinopo nohumentanɨngko yofayokino hiso wonyo imoʼnɨmentisofoho. Oso hiso sɨkuno angaʼnohinomo emoimentoheʼmaho. Oʼo, sɨkuno hufaʼu sɨhune emoyonji wonyo imoʼnɨmentisofoho. I sɨkuno nomʼnemo yofayokino mijo ajwopo wonyo imoʼnɨmentiso sohonta ngko sɨkuno angaʼno mofehiʼnyo angaʼno mijo ajwopo mtapmmentohefoho.
26 Sɨkuno piʼnɨngo engo ngko Anɨtuye syoho somneʼno aʼamumo lɨkuʼmofontanɨngko mijo ifofayo yonto ngkimo wonyo wanɨmokumonto imentisofoho. Aʼamu wonyo honɨngkanoʼnjo sohwa hofɨko aʼamufe hoʼyango hufo imotofo sohwa hofɨko ngkimo honɨngkanopo wonyo wonɨmokantɨfi imentohofofoho. Nje aʼamu Juta huhwanji aʼamu temtitofo kengo huhwanji ngkimo wonyo wonɨmokantɨfi imentohofofoho. Ngko antɨme engo sopo we soʼmo mijo ayo ajwopo nohumentanɨngko yoʼmayo yahinoso ngkimo wonyo wanɨmokumonto imentisofoho. Aʼamu fehohnjo hofɨko nakwo Jisasɨye syohoʼnjo hwonaʼnyoho hwasyo lontɨfi hofɨko huhwanji ngkimo wonyo wonɨmokantɨfi imentohofofoho.
27 Ngko sɨkuno piʼnɨngo engo somo yoʼmayo yoʼmayo syoho yokumpohnʼnyo tohohmtnnoʼnjo iwoʼnɨngkohe hwoʼnyoho. Ngko ose yontnne sohwoʼni sɨkuno piʼnɨngo somo ngko saho mofosyawosofoho. Oso syoho hiso neʼno yonji ngko wopayoʼnji

mijo'ntnne'no mijoho pe'nɨmotefoho. Sɨkuno pi'nɨngo ngko wosopayo manyo'njo yonji yo'mayo hwapɨfe so'ntnne'no umofonyo yonji kwongkwongo nisɨmojofoho.

28 Oso tango hiso'nohinɨ'maho. O'o, sɨkuno huhwo huhwi tango nom'ne olo so'nji nɨ'mawo'nɨngkisofoho. A'amu Anɨtumne'no uhu'mokuwo'nɨngkohofo sofe tango so'ntnne'no ngko huno syafɨsyonji ngko hofɨkimo wopɨngo'nohini ufo'mahm'mo hofiyo umokosyohumayo so'ne'nohini syafɨsyɨwo'nɨngkohefoho.

29 Oso a'amu hiso honɨngkano wonyo ifijo'manji ngko huhwonnontnne'no sɨmeho tango niyantofoho. U nom'ne a'amuso oso a'amu homo somo honɨngkano wonyo somo ipemotawofijo'manji ngko oso a'amu ipemotafijo somne'no sɨmeho tohino wannɨmontonoho.

30 A'amu omomo hungkuno lɨwo'nɨngkohofo sohwa hofɨkoe yofe ho'noma'nɨwo'nɨngkohofo hopaso ngko uyɨmo hnnɨme'manji ole wahnnɨmo. Ngko yokumpohn'nyo ane hwo'nyoho. Ose hnnɨme somne'no ngko nje yofe woho'noma'nɨmonne'no yohono.

31 Anɨtu sohwo kako nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlaisɨye kanɨngkwohwo ko imo'nonto kakoe Hwe Engo hweho. Oso huhwo sohwoe yofeso ne'no woho'nomehwantanoho. Oso huhwo sohwo kako nje hungkuno nehopi'nohino lalokwe somne'no huno uyohoho.

32 Ngko ango Ntomasɨkos sopo nohumentanɨngko hwe engo hwaho mokosyohumayo Aletas sohwoe hwe mnokino manji'mofo'njo a'amumo mokosyohumayo sohwo kako Poulɨmo aho wakeno lonto kako a'amu syuwo'nɨngkohofo kuso somo ngko Poulɨ'nɨmo aho nɨke'ne a'amu sohwamo uhumatɨ'mentisofoho.

33 Ose ko uhumojahonɨngki Jisasɨye a'amu fehohnjo sohwa ngkimo sohwo ho'yo engo somo meenɨsyontɨfi nom'ne sofo we'e so'mo sohwo ho'yo somo impe intofontɨfi intofaniyoho'mokahonɨngkofi ngko hwaho mompo sohwo ho'yo somta'ni nɨhu'nahone hiyaso joku'nɨngkale'mo'mentohefoho.

12

Yo'mayo hungkuno somne'no Poul kako wojo hopa honɨngkonyo so'ne'no Anɨtu Poulɨmo hungkuno ulɨmentisofoho.

1 A'amu hofɨkoe yofe ho'noma'nyo'ne yahinoso hofɨkimo mufo'maso'njo ko yososo ngko a'amu omomo hungkuno'njo sohwafe yahino hopaso apa'no wahnnɨmonne'no yohono. Olo hungkuno loso a'amu hwasyo hungkuno selɨwo'nɨngkohofo somo monje yasiyo'ne wonɨmango unyo'ne selalokweno. Ngko wojo honɨngkononji Anɨtu kako hiyaso hungkuno ntɨmentiso so'nji yo'mayo ujo ehontojwanɨhumentiso so'nji waselɨmonne'no yohono.

2 Hohonta soswo aho hufa'u hopi'nono nom'ne sɨfe mta'ni osofosofahn'no m'mofape sohonta Anɨtu kako kakoe a'amu ne sohwo'nɨmo kakoe ahwomomjo ango sopone'no nɨmotasɨmentisofoho. Nje huyo'mango'nohini motasɨmentisotɨkeno. A'apaho hi'nji motasɨmentisotɨkeno. Ngko huno maniyohoyohoho. Anɨtu kako'nohini huno uyohoho.

3 Ose seloheso apa'no waselɨmonne'no yohono. Oso hwe huhwo sohwo ngkonoho. Anɨtu kakoe ahwomomjo ango sopone'no ntɨmotasɨmentisofoho. Nje huyo'mango'nohino ma'mentisotɨkeno. Nje a'apaho hi'nji ma'mentisotɨkeno. Ngko huno maniyohoyohoho. Anɨtu kako'nohini huno uyohoho.

4 Oseso ngko Anɨtuye ahwomomjo ango sopo nohumanji yo'mayo hungkuno wopɨngo wonyoangkafo ko upa'nɨmentoheso nakwoe hwahoponjo hungkuno somo oso hungkuno hiso ujo ehontojwosyaneso hopo'maho. O'o, nakwo huno monayonehoho.

5 Oso yoˈmayo ahwomomjo upaˈnɨmentohe soˈno ngko nje yofe hoˈnomaˈnɨˈmtentesi
oso yahino hiso itoˈnohinesohilo. I osoˈno ngko olohonta oso hisoˈno ngko nje yofe
mohoˈnomaˈnɨmnehono. Oˈo, ngko nje yofe wohoˈnomaˈnɨmo lɨmeˈmanji oleˈnohini
waselɨmonneˈno yohono. Ngko nehopiˈnohini yokumpohnˈnyo ane hwoˈnyoho.
6 U, nehopi. Ngko nje yofe nehopiˈnohini hoˈnomaˈnɨˈmententesi ngko aˈamu
omomo hungkunoˈnjo sohwafe hungkuno paˈnyo maselɨˈmnesohilo. Oˈo, hungkuno
nehopiˈnohinoso noselɨˈmnesohilo. I osoˈno ngko nje yofe mohoˈnomaˈnɨmnehono.
Oˈo, yoˈmayo hungkuno ngko ngkineˈno hnnɨngkohe somneˈno hoˈnɨngkisoso aˈamu
soku ngkimo yano ntofɨkutoho. Oˈo, Anɨtuye hungkuno losetɨhwawoˈnɨngkohe soˈnji
yoˈmayo yahino iwoˈnɨngkohe soˈntnneˈno sekwo nto nohonɨmotofo somneˈno sekwo
ngkineˈno huno itoˈno waseyono. Osoˈno nje yofe pehoˈne wohoˈnomaˈnɨmonnto.

Tango fihwo yongo hopaso Poulɨmo umnɨmojofoho.

7 Oso hungkuno wonyoangkafo Anɨtuye ahwomomjo ango sopo ntaˈni ntapmmen-
tiso somneˈno ngko Poulɨˈni hwaˈmo hwaˈmɨngo miyoˈne nje yofe mohoˈnomaˈnyoˈnjo
yoneˈento Anɨtu kako eno lahonɨngki Seten kako nomˈne tangoso ntapmmentisofoho.
Oso tango hiso nje aˈapahomo yongo kintofohofo paˈnyofoho. Oso tango hiso ngkimo
monje yanisiyo soˈno ngko nje yofe mohoˈnomaˈnɨmnehono.
8 Oso tango hisoˈno ngko Mpohumo jomo yokumpohnˈnyo hufaˈu sɨhune ole
ulɨmentoho, Kɨko olo tango hiloso wae feenɨmofo.
9 Ose ko ulahonɨngko Anɨtu ole ntɨmento, Oˈo, ngko oso tango hiso
wae meekumofeˈnjo ko iˈmo ngko kɨkoˈnji nohumahmˈmo wopɨngoˈnohini
wakilohoˈmonnoho. Nje wopɨngoˈnohini kilohoˈmeso hopoenohinofoho.
Hwapɨngoso aˈamu kakoe humayo somneˈno yokumpohnˈnyo ane sohumo ngko
nje yokumpohnˈnyo ujo wehontojwahumonnoho. Anɨtu kako ose ntɨmentisofoho.
Oseso ngko yokumpohnˈnyo ane sohwoˈnneˈno ngko sɨmeho tango maniyonehoho.
Oˈo, sɨmeho wopɨngoˈnji nje yokumpohnˈnyo ane humayoso hoˈnomoˈnalokweno.
Osoˈno Kɨlaisɨye yokumpohnˈnyo engoso ngkimo nɨweho.
10 Ngko Kɨlaisɨye syoho somneˈno ngko yokumpohnˈnyo ane ko humame sohwoˈni
aˈamu hofɨko ngkimo wonyo ko ntohopijoso yoˈmayo yoˈmayo tangoso ko nɨˈmasoso
aˈamu ngkimo wonyo wontopano lɨkuji ko ifijoso oso hisoˈno ngko sɨmeho wopɨngoˈnji
wohumamonnoho. Ou, nje yokumpohnˈnyo ane sohonta Kɨlaisɨye yokumpohnˈnyo
neˈnjoso ngkimo nɨweho.

Poul kako aˈamu Koulinɨfe sɨmeho hiˈntnnono Anɨtumo uyo somo yokino utoˈmonto imentisofoho.

11 Oso aˈamu hiso Anɨtuye syohoˈnjo hwonaˈnyoho hwasyo selɨwoˈnɨngkohofo so-
hwafe yofe hoˈnomaˈnyo yahino somo maheso'no ngko aˈamu omomo hungkunoˈnjo
lɨwoˈnɨngkohofo paˈnyo selalokweno. Sekwo nje yofe hoˈnonɨmantɨfijontentesi oso
yahinoso itoˈnohinoˈnesohilo. I osoˈno sekwo nje yofe mohoˈnonɨmawoˈnɨngkiyohofo.
I, ngko yokumpohnˈnyo ane ko huhwoˈnɨmo oso aˈamu hwasyo selɨwoˈnɨngkohofo
sohwa hofɨko ngkimo moniyakolopitnnehofo.
12 Ngko sekwoˈnji nohumentanɨngko yoˈmayo tango ko nɨˈmahonɨngki ngko syoho
yokumpohnˈnyo neˈno yohoˈnɨmentohe sohonta Anɨtu kako yoˈmayo wonyoangkafo
aˈamu miyɨwoˈnɨngkiyohofoso yonto kako ngkineˈno olo hwe lohwo nje syohoˈnjo
hweho, syanɨfɨsonto sekumo setɨhwamentisofoho. Osoˈno sekwo huno seyohoho.
Ngko Anɨtuye hungkuno lɨkuˈmofo (*apousel*) syohoˈnjo ne hwoˈnyoho. Sekwo Anɨtuye
yokumpohnˈnyo homo somo uhwonontɨfi yomo imentohofofoho.
13 Sekwo oleso pehoˈno hnnalokwofo. Poul kako aˈamu ango kengoponjo somo
wopɨngo uloho'mentisofoho. Kako nakumo wonyo naloho'mentisofoho. Oso pehoˈno
syonɨfɨsyantokwofo. Olo wonyo angaˈnohino loso seloho'mentoheso ngko sekumtaˈni

sekwoe wosopayo yo'mayo so'ne'no jomo masel+mentohefoho. Sekwo oso wonyo seloho'mentohe hisomne'no wae feen+mopmno.

14 Ngko nom'ne honta se'ma'mentoheso hufa'u imo'n+mentisofoho. Olohonta ngko apa'no se'ma'meso hufa'u s+hune umo'n+montonoho. Ngko nose'mahm'mo ngko sekwoe yo'mayoso n+fo'mayo'ne jomo masel+mnehono. O'o, sekwoe yo'mayoso sekumta'ni semayoso ngkilaho. Sekune'nohini n+mo'n+ngkohoho. Ihwoni. Mehomiso hof+ko hof+koe ho'yango homn+ngkwohwo'ya'umo ufo'mayo'neso melofisyasy+wo'n+ngkiyohofo. I oso'no kan+ngkwohwo'nji kona'wohi'njiye ho'yangoso hof+koe mehomi somo umasiyo'neso elofisasy+wo'n+ngkohofofoho.

15 U ngko sen+ngkwohwo sohwo'ni s+meho m+kun+mposo sejopalokweno. Oso'no sekwoe huyo'mango An+tu'nji ito'no fosyohumayo'ne imo'nyo so'no ngko yo'mayo yo'mayo hopi'nonohino sekumo sefo'mayo'ne uy+monne'no yohono. Ou, ngko ho'yango sekwoe huyo'mango somo ufo'mane'manji e'wano. Nje ho'yango hopi'nono wosejapmmo. U nje poyo pe'n+meso sekwoe huyo'mangomo ufo'mane'manji e'wano, ngko sekumne'no wape'n+mo. Ngko sekumo s+meho m+kun+mposo sejopalokwe so'no sekwo ngkimo s+meho ntap+wo'n+ngkohofoso we'e limo'nalofoho. We'e'manji wop+ngo'maho.

16 Ngko sekwo'nji nohumanji ngko sekwoe wosopayo ho'yango yo'mayoso mose-maso so'no sekwo huno ko seyahon+ngki a'amu fehohnjo sekwo'nji humalofoso olo hwasyo hungkunoso ngkine'no syon+f+syalokwofo, Poul kako afofo hungkuno'nji hwasyo hungkuno'njo hweho. Oso'no kako nakwo'nji humantiso sohonta kako nakwoe yo'mayoso momaso'njo ko yahon+ngki uhwonontani kako nakumo An+tuye hungkuno nal+mentiso so'no kako hamniyoho engo mawo'n+ngkiso hwol+keno. Oso hunoso hwasyo huno syon+f+syantokwofo.

17 I a'amu huhwo sohwa pehofo kosyon+f+syalokwofo. Ngko a'amu fehohnjo sekuyepono uhwat+mentohe sohonta hof+ko sekumta'ni yo'mayo mokulisyosyema'mentohofo ntapmmentohofotaho. Ose kosyon+f+syalokwofo.

18 Ngko Taitas sohumo sekuyepono hano iyoso'no jomo yokumpohn'nyo ulohon+mentoheso An+tuye a'amu nom'ne hwo'nji ngko sikimo sekuyepono uhwat+mentohefoho. Oso hohosohonta Taitas kako sekwo'nji nohumanto kako poji hungkuno selonto kako ngkine'no sekwoe yo'mayo yo'mayoso mokulisyosema'mentisotaho. O'o, Taitas kako ngko'nji s+meho afa in+wo'n+ngkuhwayo sohwo kako sekwo'nji nohumanto syoho ngko iwo'n+ngkohe hopaso sekwo'njopo imentisofoho.

19 Olo hungkuno mt+'mokalokwe loso sekwo nuhwon+ngkuji olo so'no wosyof+syant+fitaho. Poul kako nakwoe t+mopo kakoe yofe wop+ngo imo'nyo'ne hungkuno loso mt+'mokalofoho. Ose wosyof+syant+fitaho. I oso'ne'maho. Nakwo K+lais+ye a'amu hn'nne'no An+tuye t+mopo lohofontane so'ne yo'mayo mt+'mokalokwe loso nje yofemo fo'ma'nyo'ne'maho. O'o, nje a'amu s+meho sejopalokwe sokumo sekwoe huyo'mangoso An+tu'nji ito'no humayo'ne sesosofitofo'ne semt+'mokiyalokweno.

20 Ngko olo so'no iyoho nn+ngkohoho. Ngko sekumo se'mahm'me'no sekwo ito'no mohumayo'njo sehon+mnehontnne'no semt+'mokiyalokweno. I sekwo ito'no mohumayo'manji ngko sekumo yoka hungkuno tohohmtnno'njo sel+meso manohon+fitnnoho. Olo yahino wonyoso mawenoho. Ikujoho hungkuno, a'amu nom'ni hwamne'no s+meho tohino, yoka hungkuno, yokumpohn'nyo yahino, sitofo hungkuno, a'amu nom'ni hwamne'no siki hungkuno ujo, a'amu hof+koe yofe ho'noma'nyo, a'amu An+tumne'no uhu'mokuwo'n+ngkohofo sofe s+meho inyo somo wonyo imokinyo. Oso yahino homo somo ngko sekwo'njopo t+mo sehonyo so'no iyoho nn+ngkohoho.

21 Ngko sekumo se'mahm'me'no sekwoe yahino wonyo ne'no wojo'manji
sekumne'no Anɨtu kako ngkimo wonɨmango engo wontapmmontolaho. A'amu
fehohnjo sekwo'nji humalofo hohonta hofɨko yahino wonyo imo'motofo, akngkilɨke
yahinoso, yo'mayo yahino wonyo somne'no sɨmeho fefoyo umojo oso hwa hofɨko
hofɨkoe yahino wonyo somne'no hohujo mikinjaofe'manji ngko sekumne'no
humotaho engo wosaselɨmontaho. Oso homo somne'no iyoho nnɨngkohoho.

13

A'amu Koulinɨso hofɨkoe sɨmeho hi'ntnnonohino somo ito'no mokosyohumayo'ne Poul kako hungkuno yokumpohn'nyo ulɨmentisofoho.

1 Sɨkuno hufa'uso nto se'ma'mentohefoho. Olohonta se'ma'meso hufa'u sɨhune
umo'nɨmontonoho. Anɨtuye hungkuno ole naliso. A'amu hufa'utaho hufa'u
sɨhunetaho, hofɨko nom'ni hwafe yahino wonyo somne'no sɨmeho afa inɨngkuji
ujo ehontojwasyɨkujo'no nakwo nehopeho wolantanoho. Ose'manji ngko sekuye-
pono se'mayo hufa'u sɨhune imo'nɨngkuhwoso'no yahino wonyo ne'no nowen-
tanɨngkuhwoso'manji ngko wonyo ne kuyoho waselɨmonnoho.
2 Hohonta ngko sekwo'nji humamentohe sohonta a'amu yahino wonyo imotofo
sohwahnne'no hungkuno yokumpohn'nyo nto selɨmentohefoho. I olohonta
ngko ikanopo fosyohumawenji ngko yahino wonyo homo somne'no hungkuno
yokumpohn'nyo apa'no selalokweno. I ngko se'ma'me sohonta yahino wonyo ne'no
wojo'manji ngko hungkuno toho pa'nyo selɨ'mo yahino wonyo somne'no sekwo
hopi'nonohino sokumo tohino wosejapmmonnoho.
3 Sekwo ose nuhwonɨngkujo'manji sekwo huno ole waseyono. Kɨlais kakoe
hungkuno ntopahonɨngki ngko hungkuno hiso selɨwo'nɨngkohe hwo'nyoho.
Huno ose waseyono Kɨlais kako sekwoe yahino somo yano selofiyoso sohonta
kako hwe yokumpohn'nyo ane hwo'maho. O'o, kakoe yokumpohn'nyoso
wosetɨhwamontonoho.
4 Hohonta Kɨlais kakoe a'apaho yokumpohn'nyo ane pa'nyohwo
imo'nɨngkahonɨngki hofɨko kakimo iyo hwojiyafɨku'nnyopo fon-
jito'ofahumentohofofoho. I oso'no kako olohonta Anɨtuye yokumpohn'nyo'nji
songo humaho. Oso pa'nyoso nakwo hi'nwi nakwoe a'apahoso yokumpohn'nyo
ane'nwoho. I oso'no nakwo Kɨlaisɨ'nji mojopohi'nontani kakoe yokumpohn'nyo'nji
humalohwono. Oseso nakwo sekwo'nji nohumehwasi Anɨtuye yokumpohn'nyoso
sekwo'njopo u'mofapmmontonoho. Oso'no Anɨtuye yokumpohn'nyoso sekwoe
yahino somo ito'no mɨhwajiyo'ne weho.
5 Sekwo sekwoe humayo somne'no yano inɨfijoso huno ito'no fɨsyafɨhupmno. Sekwo
Kɨlaisɨye yahino somo nehopi linɨngkowalokwofo. Sɨmeho hi'ntnnono kakimo nehopi
luyalokwofo. Kɨlais kako sekwoe sɨmeho mo'mo nehopi lohumaho. I sekwo Kɨlaisɨye
yahino somne'no poji liyalokwofo. Sekwo sekwoe yahino somo yano finɨmno.
6 Sekwo oso pa'nyoso nje yahinomo nohonɨngkuji yano inɨngkuji sekwo huno ole
waseyono. Poul kako Kɨlaisɨye a'amu ne hweho.
7 Sekwo honɨngkano wonyo mifitnne'entani nakwo Anɨtu sefo'mayo'ne jomo
ulɨwo'nɨngkuhwone'nwoho. Hwapɨngoso peho'neto. A'amu hofɨko sekwoe
honɨngkano wopɨngo'nohini somo sehonɨngkuji nakwo Anɨtuye hungkuno nehopi
losetɨhwamentɨhwone so'no nakwoe yofe ho'nonemayo'netaho. O'o, oso'ne'maho.
A'amu nje syoho somne'no ngkimo sitofo ko ntɨkuji sekwo Kɨlaisɨye honɨngkanomo
ito'nohino finɨngkamno.
8 Nakwo Kɨlaisɨye hungkuno ne somo monje mesyanehwono. O'o, nakwo Kɨlaisɨye
hungkuno ne somo sosofitofo'ne'entani yɨhwono.

9 Nakwo yokumpohn'nyo ane ko huhwona'ni sekwo yokumpohn'nyo lohopijo'manji
nakwo sɨmonyo uyantanoho. Olo hilo so'no nɨmo'nɨngkohoho. Sekwo Kɨlaisɨye
yahino ne somne'no sokafo mafɨkuno. Oso hiso'no sɨkuno huhwo huhwi Mpohumo
jomo ulɨwo'nalokweno.
10 Olohonta ngko ikanopo nohumanji olo iyoswo loso semtɨ'mokiyalokweno.
Hwapɨngoso sekwo hungkuno homo somo haloho pekujo'no hwangku ngko
se'mahm'mo yoka maselɨmnehono. Oso yokumpohn'nyo sekwoe yahino somo
ito'no mɨhwajiyo'ne Kɨlais ntapmmentiso so'no sekwo tohino masemnonehoho. Oso
yokumpohn'nyo ntapmmentiso hiso sekumo wonyo semokiyo'ne'maho. O'o, sekumo
sesofitofo'ne ntapmmentisofoho.

Hungkuno ae'uyoponoho.

11 Ou, nje a'amu soku, nje hungkunoso ngko moi'wo wolosejwao'monne'no yohono.
Sekwo hopi'nonohino soku, sekwo yokumpohn'nyo yoho'nɨngkuji honɨngkano
ito'nohinomo finɨngkamno. Nje hungkunomo haloho ito'no popmno. Sekwo sɨmeho
afa'nohini inɨngkuji sɨmeho pompenjiyo'nji fosyohumantɨkuno. Ose ifijo'manji Anɨtu
kako hitoho hwapɨngo sohwo, sekwo'nji nohumahwosi sekumo hofiyo wosemokosy-
ohumantonoho.
12 Sekwo Kɨlaisɨmo inɨngkawo'nɨngkohofo soku, sekwo nuhu'mokukuji sekwo
a'amu anga'no anga'nohinomo ahopo'nɨmno. Anɨtuye a'amu oloponjo hn'nwi
nakwoe a'amu kuyoho.
13-14 Nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlais kako sekumo wopɨngo waselohofono. Anɨtu kako
sekumne'no hitoho wosejapono. Anɨtuye Towahuno Wopɨngo sohwo kako sekwoe
sɨmeho mo'mo engolopohamo wohumano.

Ngkolesiya
Olo Iyoswo loso Poul A'amu Ngkolesiya somne'no Mtɨ'mokumentisofoho.
Olo Hungkuno Sɨmo'mjofoho.

Jisas ahwomomne'no nto sɨmentiso sohonta soswo *tɨwenti-tu*'nji (22) *tɨwenti-faif*ɨ'nji (25) nto uyakolo'mentisopolɨkeno olo iyoswo loso Poul kako Ngkolesiyane'no mtɨ'mokumentisofoho. Hwapɨngo a'amu Juta fehohnjo Jisasɨmo inɨngkunyoso hofɨko Poul kakoe syoho Ngkolesiyajo a'amu somo Anɨtuye hungkuno ulonto syoho imentiso somo wonyo ulohofontanɨngkofi Poul oso a'amu Juta fehohnjo somo ulɨmento, Hofɨko Jisas Kɨlaisɨmo sɨmeho hi'ntnnono uyahonɨngkofi Anɨtu hofɨkimo utɨmakwoho. A'amu fihwo honɨngkano hungkunomo inɨngkayo sohwo hwe wopɨngo mmo'nonehoho. Iyoswo homo lomjo hungkuno wo'nyoso olenoho. Sohe engo *wan*ɨ'nji (1) *tu* (2) so'nji Poul kako Kɨlaisɨye syoho ulohofi imo'nɨmentiso so'ne linyofoho. Sohe engo *tɨli*'nji (3) *foua* (4) so'nji sɨmeho hi'ntnnonoso honɨngkano hungkunomo inɨngkayo yahino somo yakolo'nnyofoho. Ose mtɨ'mokinyofoho. Sohe engo *faif* (5) so'nji *sikɨs* so'nji ole mtɨ'mokinyofoho. Nakwo hofiyo humehwasi nakwo hano emoyo kiho'maso'nji uyantanoho. Ose mtɨ'mokinyofoho. Olo iyoswo hiloso kako Efesos humanto mtɨ'mokumentisotɨkeno Koulin humanto mtɨ'mokumentisotɨkeno. Nakwo huno ito'no monayofoho. Oso'no nakwo olo iyoswo homo lomo atofo lɨhwasi tɨfi unɨngkohwano.

1-2 Nje a'amu hwaho Ngkolesiya Jisas Kɨlaisɨmo sɨmeho uyontɨfi uhu'mokuwo'nɨngkohofo sokumo, ngko Poulɨ'ni olo iyoswo semtɨ'mokiyalokweno. A'amu Jisas Kɨlaisɨmo sɨmeho hi'ntnnono uyɨwo'nɨngkohofoso ngko'nji humalohwoneso sekumne'no nakwoe a'amufo loselalokwofo. Nje hungkuno sekwo upa'nɨmno. Ngko olo *apousel* syoho yalokwe loso a'amu hofɨko ntapmmentohofo'maho. O'o, Jisas Kɨlais poyo pe'nɨmentiso sohumo Mpohwo Anɨtu apa'no ulɨka'mentiso oso hwo'nji nanɨngkwohwo Anɨtu'nji siko olo syoho hiloso ntaponji nɨhwasopomentisiyo hwo'nyoho.
3 Nanɨngkwohwo Anɨtu sohwa'nji nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlaisɨ'nji siko'monta'i siko sekumo yo'mayo wopɨngo selohofohosɨsi sɨmeho pompenjiyo wosejopanjiyoho.
4 Nakwoe wonyomne'no Jisas Kɨlais poyo pe'nɨmentisofoho. Oso'no Setenɨye honɨngkano so'nji yo'mayo hwahoponjo so'nji nakwo a'amu hwahoponjo hopi'nonohino hn'nɨmo yokumpohn'nyo nemokosyohumentanɨngki nakwoe Mpohwo Anɨtu nje hwomu hwahopo uhwatɨmo syofɨsyahonɨngki Jisas kako eno ulonto kanɨngkwohwoe hunomo inɨngkawento Jisas asomo netɨmayo'ne pe'nɨmentisofoho.
5 Oso'no nakwo Anɨtuye yofeso woho'nomano. Engolopohamo woho'nomewo'nɨngkuhwano.

Anɨtuye honɨngkano anga'nohino weho.

6 Anɨtu sekumo sɨmeho sejaponto Jisas Kɨlais sekwoe wonyo so'ne poyo pe'nɨmentiso so'no kako'nji songo ne'no humayo'ne joho selalofoho. I osohumo hohujo ikinjaofontɨfi nusɨkwojaofontɨfi hungkuno kengo somo inɨngkowalokwofo. Oso hungkuno kengo somo sekwo inɨngkawo'nɨngkohofo so'no nje hi ntɨkofahonɨngki ngko yomo yalokweno.
7 Oso hungkuno kengo somo Anɨtuye angopono mipesemotasonehoho. O'o, nɨhu'no awonoho. Anɨtuye honɨngkanoso nɨhu'no kenga'nohinofoho. Kɨlaisɨye

hungkuno wopɨngo somo aˈamu fiso hofɨko iwoloˈmokontɨfi hwasyo hungkuno losetɨhwalokwofo.
8 I nakwo noseˈmehwasɨˈmanji aˈamu ahwomomjoso seˈmapijoˈmanji hungkuno nomˈne kengo sɨmoˈmo selɨmentɨhwone hopoˈmaho. Oˈo, nomˈne kengo selɨhwasɨˈmanji nakumo tɨkanomo menehwajonefoho.
9 Hohonta hungkuno ole nto selɨmentoheso i olohonta apaˈno selalokweno. Anɨtuye honɨngkanomneˈno hungkuno sɨmoˈmo selɨmentohe soˈno sekwo huno seyohoho. I aˈamu fiso Anɨtuye honɨngkanomneˈno hungkuno kengo seloso'manji kako tɨkanomo wamtonoho.
10 Ose selohe soˈno fɨsyafɨhupmno. Aˈamu sohwa nje yofe hoˈnomayoˈne hungkuno laselɨmentohono. Oˈo, Anɨtu kako nje yofe hoˈnomayoˈne selɨmentohono. Aˈamu nje yofe hoˈnomayoˈne afofo hungkuno selontɨˈmtentesi ngko Kɨlaisɨye syoho ulohofiyoso miyoˈmnesohilo.

Poul Anɨtuye syoho tɨpemaˈmentiso soˈne hungkunofoho.

11 Nje aˈamu soku, hungkuno nehopi waselɨmo. Anɨtuye hungkuno wopɨngo selɨwoˈnɨngkoheso aˈamu hwahoponjofe huno mtaˈangoˈmaho.
12 Olo hungkuno loso aˈamu lontɨhwamentisoˈmaho. Oˈo, nɨhuˈno awonoho. Jisas Kɨlais kakoˈnohini ntɨhwamentisofoho.
13 Hohonta ngko Jutafe honɨngkanomo itoˈnohino inɨngkamote hwoˈnyoho. Yoˈmayo imote soˈno sekwo nto upaˈnɨmentohofofoho. Anɨtuye aˈamu Jisas Kɨlaisɨmo sɨmeho uyo somo ngko nje yokumpohnˈnyoˈnji wonyo ulohofonji olo huno loso'nohini syafɨsyonji ngko wae weeoˈmo lɨmotefoho.
14 Neyakwosafe yahino somo aho yokumpohnˈnyo kemokosyohumamoteso aˈamu ngkoˈnji hungkuno afaˈnono lonetɨhwamentohofo osomo uyakoloˈmentohefoho. Hofɨko Mousesɨye honɨngkano hungkunomo weˈenehwo inɨngkamotofofoho. I ngko engo inɨngkamotefoho.
15 Hohonta osomo inɨngkamote sohwoˈni i olohonta Anɨtuye honɨngkano songo ntopahonjo somo inɨngkowalokweno. Nje naˈu ngkimo aswo monɨmaso sohonta Anɨtu ngkineˈno hitoho ulofahonɨngki wopɨngo ntohofonto kakoe syoho ulohofiyoˈne nɨhwosopoˈmentisofoho.
16 Anɨtu kakoe hwomu ntɨhwamentiso sohuneˈno ngko hungkuno wopɨngo wolutɨhwamo. Aˈamu Jutaˈmnohinɨˈmaho, oˈo aˈamu temtitofo kengo kengo somo kako wolutɨhwano lonto Jisas Kɨlaisɨmo ntɨhwamentisofoho. Oso hohosohonta ngko aˈamu nomˈne sohumo Hwe Engo sohwoe hungkunoˈno ulohonɨmentoheˈmaho.
17 U *apousel* nomˈne hofɨko *apousel* sɨmoˈmo imoˈnɨmentohofo sohwa Jelusalem humalofo sohwamo muˈmasoˈnjo yonji yoˈmayo soˈno ulohonɨmentoheˈmaho. Oˈo, ngko hwaho Alepiya, aˈamu ane sopono womentohefoho. Tɨfi noˈmo ngko ango Ntomasɨkos sopono asomo umentohefoho.
18 Osoˈno Jisasɨmo uhwonɨmentohe sohonta soswo hufaˈu sɨhune nɨyokolofahonɨngki osohonta ngko ango Jelusalem nowenji osopo Pitaˈnji Sante hufaˈu (sɨkuno aho hufaˈu hopiˈnono nomˈne sɨfe fehohnjo hopiˈnono mtaˈni) humamentohefoho. Osohonta Pitaˈnji nekwo Hwe Engo sohwoe hungkunoˈno hnnɨmentihwayofoho.
19 *Apousel* nomˈne sohwamo ngko muhwonɨmmentohefoho. Oˈo, Jisasɨye konɨngkwaˈwehwo Jemɨsɨˈnji Pita ntnnohini uhwonɨmentohe hwoˈnyoho.
20 Olo hungkuno loso semtɨˈmokiyalokwe loso nehopiˈnohini. Anɨtu kako huno uyohoho. Ngko hwasyo hungkuno maselalokuyohono.
21 Ngko Jelusalem ulɨkoˈmanji hwaho Siliyaˈnji Silisiya, osohonno umentohefoho.

22 Oso hohosohonta a'amu Jutiyanta'angoso Kɨlaisɨye hungkuno upa'nontɨfi
uhu'mokumotofoso hofɨko nje yofe'nohini upa'nontɨfeso nje sɨmano somo manoho-
nyofoho.
23 A'amu ngkine'no upa'nɨmentohofi, Oso hwe hohonta nakwo Jisasɨmo
inɨngkowentanɨngkuhwone so'nyumo kako fonjahumojo sohwo olohonta Jisas
Kɨlaisɨmo sɨmeho hi'ntnnono uyonto nom'ne a'amu somo Jisasɨye hungkuno
lutɨhwalofoho.
24 Ose upa'nontɨfi ngkine'no Mpohwoe yofe ho'noma'mentohofofoho.

2

Nom'ne 'Apousel' Jelusalem humamotofo sohwanji Poulɨ'nji hofɨko sɨmeho afa inɨmentohofofoho.

1 Soswo aho hopi'nono sɨfe mta'ni osofosofahu'no nɨyakolofahonɨngki
Mponopasɨ'nji Jelusalemno asomo wowaho lontai Taitasɨmo utɨmentai
umentɨhwonefoho.
2 Anɨtu kako ngkimo ntahonɨngki ngko umentohefoho. A'amu somo hwe
engo mokosyohumayo sohwafe ango so'mo uhu'mokumentɨhwonefoho. Osopo
ngko Anɨtuye hungkuno a'amu Juta'no'maso, o'o, a'amu temtitofo kengo kengo
somo lutɨhwawo'nɨngkohe so'no oso hwe engo sohwamo lutɨhwamentohefoho.
Hwapɨngoso oso syoho yɨwo'nɨngkohe so'no nakwolaho ntɨfijoso ne mmo'nonoho.
3 Taitas ngko'nji humamentiso sohwo kako a'amu Juta hwo'maho. Kako hwaho
Ngkɨliknta'ango hweho. I oso'no hwe engo sohwa hofɨko nakwo Juta sohwona'niye
a'apaho sɨhu kolo'nyo yahino so'no hungkuno me-ejofoho. Oso hwe engo huhwo
sohwa Taitas hwaho Ngkɨliknta'ango so'no huno ko uyahonɨngki hofɨko Taitasɨye
a'apaho sɨhu wokolofano me-ejofoho.
4 Oso ango homo somo nohumentahonɨngkuhwoni hwe nom'ne sohwa hiyaso'mo
swopalokwofo. Nakwo a'amu Jutafe honɨngkanomo humentanɨngkuhwoni
Jisas Kɨlaisɨye hungkunoso ikwolofonema'mentisofoho. I oso'no oso a'amu
hiyaso'mo swapmmentohofo sohwa Jutafe honɨngkanomo apa'no nano hopa
womekilo'mokonehumojantɨfi imentohofofoho.
5 Hofɨko Taitasɨye a'apahomo sɨhu kolofo so'no nelahonɨngkofi nakwo eno mujo'njo
imentɨhwonefoho. Nakwo hofɨkoe hungkunomo haloho muposofoho. O'o, a'amu
Juta sohwafe honɨngkano hungkuno nomokokilo'mokosehumajonoho lontani nakwo
yokumpohn'nyo lohofontani Jisas Kɨlaisɨye hungkuno so'nohini waho'nɨngkuhwono.
Jutafe honɨngkano hungkuno so'nji mɨhu'mɨngoso nakwolaho lɨmentɨhwonefoho.
Oso'no hofɨkoe hungkuno somo minɨngkayo'njo imentɨhwonefoho.
6 Hwe yofe engo'njo a'amu mokosyohumayo somne'no ngko iyoho
mannɨmentisofoho. Hwapɨngoso Anɨtu nakwo a'amu hopi'nonohino'nnwe yahino
afa'nohino nahonɨwo'nɨngkisofoho. Oso hungkuno ngko a'amu temtitofo kengo somo
lutɨhwawo'nɨngkohe so'no hwe engo sohwa nom'ne hungkuno songo manjo'njo
imentohofofoho.
7 O'o, hungkuno songo manjo'njo yontɨfi huno ole umentisofoho. Ngko a'amu
temtitofo kengo somo Anɨtu kakoe hungkuno lutɨhwayo'ne nɨhwosopo'mentiso
hwo'nyoho. Anɨtu Pitamo a'amu Juta somo kakoe hungkuno lutɨhwayo'ne uh-
wosopo'mentiso hopaso ngkimo nɨhwosopo'mentiso hwo'nyoho.
8 Ou, Anɨtu kakoe yokumpohn'nyo Pitamo uyahonɨngki Pita a'amu Juta somo
Anɨtuye hungkuno lutɨhwayo'ne (*apousel*) syoho iwo'nɨngkiso hweho. Oso pa'nyoso
Anɨtu kako ngkimo yokumpohn'nyo ntaponto a'amu Juta'ne'no'maso, o'o, a'amu
temtitofo kengo kengo somo lutɨhwayo'ne (*apousel*) syoho ntapmmentisofoho.

9 Hwe engo sohwa hofɨkoe yofe Jemɨsɨyo, Pitayo, Jounɨyo hofɨko huno ole
uyɨmento, Anɨtu olo syoho loso ntapmmentiso so'no huno uyahonɨngki oso'no hofɨko
Mponopasɨ'nji nekumo aho epentɨfi olo so'no sɨmeho afa inontani olo hungkuno
loso'no nano mtito'mentɨhwono. Mponopasɨ'nji nekwo a'amu temtitofo kengo kengo
somo Anɨtuye hungkuno wolutɨhwantayoho. Hofɨko a'amu Juta somo Anɨtuye
hungkuno wolutɨhwantɨfeho. Oso'no syoho afa'no yɨwo'nɨngkuhwone hwona'nyoho.
10 Hungkuno anga'nohinoso nekumo huno efohoto'mentohofoso ole, a'amu
yo'mayo a'apahomne'no umofonyo iyo somne'no huno syafɨsyɨkuji ufo'mapmno. Ose
iyoso'no nɨmo'nɨngkahonɨngki syoho loso yokumpohn'nyo iwo'nɨngkohe hwo'nyoho.

Poul kako Pitamo yoka ulɨmentisofoho.

11 Tɨfi sohonta nakwo Antiyouk nohumentahonɨngkuhwoni Pita none'mahonɨngki
ngko a'amufe tɨmopo Pitamo kakoe sɨmanopo yoka ulɨmentohefoho. Hwapɨngoso
kako huno wonyo tɨpema'mentisofoho.
12 Sɨmo'mo Jemɨs a'amu Jelusalem mta'ango uhwatɨmentiso sohwa
m'mofopontanɨngkofi Pita kako a'amu temtitofo kengo kengo somjo so'nji wopayo
afapo nta'ni nɨmentisofoho. I oso'no a'amu Jelusalem mta'ango huhwo sohwa
nu'mofopahonɨngkofi Pita kako huno wonyo ole tɨpemanto kako a'amu temtitofo
kengo kengo so'nji wosopayo manɨmmentisofoho. Hwapɨngoso a'amu kengoso hofɨko
a'apaho sɨhu makolo'nyo'njo yɨwo'nɨngkohofofoho. A'amu Jelusalem mta'ango
sohwa hofɨko huno ole, a'amu a'apaho sɨhu makolo'nyo'njo sohwa hofɨko Anɨtumo
mu'maso'ne hwafoho. Oso'no Pita hofɨko ngkine'no huno wonyo syonɨhufɨpitnnoho
lonto Pita a'amu kengo so'nji wopayo manyo'njo imentisofoho.
13 Pita ose imentiso so'no a'amu hofɨko Pitamo tɨfi inɨngkawentɨfi yahino wonyoso
hofɨko ema'mentohofofoho. Oso hofɨkoe huno wonyoso Mponopas huhwo'nji no-
manto a'amu temtitofo kengo kengo so'nji afapo nta'ni wopayo manɨmmentisofoho.
14 Oso huno wonyoso syofɨsyomantɨfi Jisasɨye hungkunomo minɨngkayo'njo
yontanɨngkofi uhwonɨmentohe so'no ngko Pitamo a'amufe tɨmopo hungkuno
yokumpohn'nyo ole ulɨmentoho, Kɨko a'amu Juta hwosoho. I oso'no kɨko a'amu
temtitofo kengo somne'no ole so'no kumo'nɨngkohoho. A'amu temtitofo kengo
kengoso hofɨko a'amu Jutafe yahinomo unɨngkafe. Oso'no kumo'nɨngkahonɨngki
peho'no syofɨhu'mahnnoto. Kɨko huhwosi Jutafe yahinomo nto ho'nahumahnno
hwosoho. Ngko Pitamo ose ulɨmentohefoho.

A'amu Jisasɨmo sɨmeho hi'ntnnono uyo sohwo kako Anɨtuye a'amu ne hweho.

15 Nakwo a'amu temtitofo kengo kengo yahino wonyo mta'ango hwona'nɨ'maho.
O'o, nakwo Juta Mousesɨye honɨngkano hungkunomo inɨngkawowo'nɨngkohofo so-
hwa mta'ango hwona'nyoho.
16 I oso'no nakwo a'amu Juta Jisas Kɨlaisɨmo sɨmeho hi'ntnnono
uyɨwo'nɨngkuhwone hn'nwi nakwo huno ole nayohoho. A'amu fihwo kako hungkuno
Mouses lɨmentiso hopi'nonohinomo inɨngkayo sohwo osohumo Anɨtu kako ole
mulonehoho. Jɨje yahino wonyoso wae weeokumo'mo. Kɨko wopɨngo hwosoho. O'o,
ose mulonehoho. Hwapɨngoso honɨngkano nɨhu'no anga'nohino weho. Olenoho.
A'amu fihwo Jisas Kɨlaisɨmo sɨmeho hi'ntnnono uyoso osohumo Anɨtu kako ulonefo,
Jɨje yahino wonyoso wae weeokumo'mo. Nje a'amu ne hwosoho. Oso honɨngkano
somnohini inɨngkowaso'manji Anɨtu ole wonalɨmtonoho. Sekwo wopɨngo kuyoho.
Oso'no nakwo Jisas Kɨlaisɨmo sɨmeho hi'ntnnono uyahonɨngkuhwoni i ose'manji
olohonta Anɨtu wopɨngo kuyoho nelalofoho. Hwapɨngoso nakwo honɨngkano
hungkunomo inɨngkayo'netaho. O'o, awonoho. Hwapɨngoso ole, nakwo Jisas
Kɨlaisɨmo sɨmeho hi'ntnnono unyo'nwoho. A'amu honɨngkano hungkunomo
inɨngkayoso oso'nohinoso hopo'maho.

17 Oso'no huno naimentiso so'no Anɨtu sekwo wopɨngo kuyoho na-
joso'no nemo'nɨngkahonɨngki nakwo Jisas Kɨlaisɨmo sɨmeho hi'ntnnono
uyɨmentɨhwonefoho. Ose imentɨhwone so'no a'amu fehohnjoso ole nalɨfijoso, Sekwo
Mousesɨye honɨngkano hungkunomo hohujo ikenjaofontɨfi Jisas Kɨlaisɨmo sɨmeho
uyontɨfi sekwo a'amu temtitofo kengo Mousesɨye hungkunomo minɨngkayo'njo
honɨngkano wonyomo humalofoso pa'nyo sekwo imo'nalokwofo. Oso hungkuno
nehopi nalɨfijo'manji u nakwo honɨngkano wonyomo humalohwone nehopi'manji
nakwo ole lanetaho. Jisas Kɨlais kako nakwo wonyo iyo so'ne nefo'mayo hweho. Ose
lanetaho. O'o, awonoho. Ose molanehwono. Kɨlais nefo'mahonɨngki nakwo wopɨngo
imo'nalokuhwono.
18 Ihwoni. Honɨngkano hungkunoso nakwo Anɨtuye a'amu ne imo'nyo so'no
monefo'mayo'manji honɨngkano hungkuno somo hwotoho fentani Jisas Kɨlaisɨmo
sɨmeho uyontani Anɨtuye a'amu ne imo'nɨmalohwonefoho. I osohonta nakwo apa'no
honɨngkano hungkuno somo inɨngkayo'manji nakwo honɨngkano wonyomo apa'no
humalohwono.
19 I ngko honɨngkano hungkunomo atofo lonji huno ole tɨpema'mentoho,
honɨngkano hungkunomo inɨngkayo so'no ngko syoho engo yonji ito'no inɨngkayoso
nakwo hopo'maho. O'o, Anɨtuye a'amu ne imo'nyoso hopo'maho. I oso'no
honɨngkano anga'nohinoso wo'nyofoho. Oso'no olohonta honɨngkano hungkuno hiso
ngkimo momekilo'mokonɨhumajiyo'njo yalofoho.
20 O'o, Jisas Kɨlais nje wonyo'ne iyo hwojiyafɨku'nnyopo poyo pe'nɨmentiso sohonta
ngko kako'nji poyo sape'nɨmentohe hwo'nyoho. Oso'no ngko songo humayo loso
nje yokumpohn'nyo'njɨ'maho. O'o, Jisas Kɨlais nje sɨmeho mo'mo songo humaho.
I olohonta olo hwaho lopo nje humayoso nje huno mta'ango'maho. O'o, ngko
Anɨtuye hwomu sohumo sɨmeho hi'ntnnono uyonji humaleno. Hwapɨngoso olenoho.
Anɨtuye hwomu huhwo sohwo kako ngkimo sɨmeho ntaponto ngkine'no poyo
pe'nɨmentisofoho.
21 Anɨtu ngkimo wopɨngo ntohofoso so'no ngko hwotoho mahmnehono.
Honɨngkano hungkuno somo a'amu inɨngkakuji Anɨtuye a'amu ne imo'nontentesi
Jisas Kɨlais kako poyo siki pe'nɨngkuhwonesohilo. O'o, nakwoe wonyo'ne Jisas Kɨlais
kako poyo pe'nɨmentiso so'no nakune'no hitoho ulofahonɨngki nakumo wopɨngo
kuyoho nalɨmentisofoho.

3

Honɨngkano hungkuno somo inɨngkayo yahino so'nji Jisas Kɨlaisɨmo sɨmeho hi'ntnnono uyo yahino so'ne hungkunofoho.

1 Sekwo a'amu Ngkolesiya omomo yahino yɨwo'nɨngkohofo soku, sɨmo'mo
nakwo Jisas Kɨlais sekwoe wonyomne'no iyo hwojiyafɨku'nnyopo poyo pe'nɨmentiso
so'no hofiyo losetɨhwahonɨngkuhwoni sekwo Kɨlais ne sohumo hopa tɨmo uh-
wonɨmentohofofoho. I olohonta sekwo hwasyopo hwosopisyao'malofofoho. Sekwoe
huno somo hwasyo honɨngkanomo tɨhwo ipesemotapmmasoto.
2 Ngko sekumo nom'ne anga'nohino so'no waselohonɨmne'no yohono. Sekwo
honɨngkano hungkuno somo inɨngkamentohofo so'no Anɨtu kako kakoe Towahuno
Wopɨngo sejapmmentisotaho. O'o, sekwo Jisasɨye hungkuno songomo upa'nontɨfi
Jisas Kɨlaisɨmo sɨmeho hi'ntnnono umentohofo so'no Anɨtu kakoe Towahuno
Wopɨngoso sejapmmentisofoho.
3 Sekwoe huno wopɨngoso pipi yontɨfi ho'nao'malofoto. Sɨmo'mo sekwo syoho
emayoso Anɨtuye Towahuno Wopɨngofe yokumpohn'nyo'nji hofiyo emantɨfi osopo
huno wopɨngoso ho'naofontɨfi sekwoe yokumpohn'nyo hwahopo nta'nɨngo so'nji
wesejwaofantɨfe'no yalokwofo.

4 Sekwo Anɨtuye Towahunoˈnji hofiyo humamotofo soˈno inɨngo laseyohoho. Osoˈno
syafɨsyɨkuji ne anefoho wolantɨfetaho. Awonoho. Ne anefoho malɨfitnnehofo.
5 Apaˈno waselohonɨmneˈno yohono. Sekwo honɨngkano hungkuno somo
inɨngkayoˈne Anɨtu kakoe Towahuno Wopɨngo sejopalofoho. I osoˈno sekwo Jisasɨye
hungkunomo haloho upaˈnontɨfi sɨmeho hiˈntnnono uyahonɨngkofo soˈno kakoe
Towahuno sejopalofoho.

6 Oso paˈnyoso Apɨloham imentisofoho. Aˈamu Anɨtuye hungkuno
mtɨˈmokumentohofo sohwa Apɨlohamneˈno ole mtɨˈmokumentohofi, Apɨloham
sohwo kako Anɨtuye hungkunomo sɨmeho hiˈntnnono umojo hweho. Anɨtu
oso sɨmeho hiˈntnnonohino soˈno ulɨmento, Nje hungkunomo Apɨloham sɨmeho
hiˈntnnono ntape soˈne kako honɨngkano wonyo ane hweho. Ose lɨmentisofoho.
7 Oseso sekwo huno waseyono. Aˈamu Anɨtuye hungkunomo sɨmeho hiˈntnnono
uyoso sohwo oso aˈamu sohwo Apɨlohamɨye mehomi ne hweho.
8 Nɨhuˈno hohonta Anɨtu ole soˈno huno uyɨmento, aˈamu temtitofo kengo
kengoso ngkimo sɨmeho hiˈntnnono nontapɨfitnne soˈno ngko wopɨngo kuyoho
ulɨmnefoho. Huno ose uyɨmentiso soˈno kako Apɨlohammo olo hungkuno wopɨngo
loso ulɨmento, Kɨko itoˈno ehumayo soˈno ngko aˈamu hwaho kengo kengoponjo
temtitofo kengo kengo soˈnjimo wopɨngo uloho'mnefoho. Anɨtu Apɨlohammo ose
ulɨmentisofoho. Oso hungkuno hiso aˈamu Anɨtuye hungkuno mtɨˈmokumentohofo
sohwa mtɨˈmokumentohofofoho.
9 Apɨloham oso hungkuno somo sɨmeho hiˈntnnono uyahonɨngki Anɨtu wopɨngo
uloho'mentisofoho. Osoˈno aˈamu Juta soˈnji temtitofo kengo soˈnji sɨmeho hiˈntnnono
uyahonɨngkofi Anɨtu kako hofɨkimo wopɨngo ufoˈmawoˈnɨngkiso hweho.

10 I osoˈno aˈamu honɨngkano hungkuno soˈno ole lɨwoˈnɨngkohofi, Ngko
honɨngkano hungkuno somo inɨngkayo soˈne Anɨtu nje wonyoso wae weenɨmofono.
Oso hungkuno somo huno ose syafɨhupijoˈmanji, Hofɨko tɨkanomo ufitnnefoho.
Hwapɨngoso aˈamu Anɨtuye hungkuno mtɨˈmokumentohofo sohwa ole
mtɨˈmokumentohofi, Aˈamu honɨngkano hungkuno nɨhuˈno kengaˈnohino somo
minɨngkayoˈnjo ifijoso tohino engo nomanefoho. Ose mtɨˈmokumentohofofoho.
11 Nomˈne Anɨtuye hungkunomo hwe kakoe yofe Hopeekok ole mtɨˈmokumento,
Aˈamu Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono unyo sohwo osoˈnohino soˈno oso hwoe wonyoso
Anɨtu kako wae imofɨhwosi kɨko wonyo honɨngkano ane hwosoho ulɨhwosi songo
neˈno humayoso uyonefoho. Ose mtɨˈmokumentisofoho. Osoˈno nakwo huno
nayohoho. Aˈamu kako honɨngkano hungkunoˈnohini inɨngkayo sohumo Anɨtu kako
ole mulonehoho. Kɨko wopɨngo hwosoho. Oˈo, ose mulonehoho.
12 Honɨngkano hungkunomo inɨngkayo yahinoso nomˈne kengofoho. Honɨngkano
hungkunomo inɨngkayoˈneso Anɨtuye hungkuno ole naliso, Aˈamu fihwo honɨngkano
hungkuno nɨhuˈno hopiˈnonohino somo itoˈnohino inɨngkaweso sohwo kako wonyo
honɨngkano nɨhuˈno ane sohwo songo neˈno nohumane hweho. I oso hwe huhwo
sohwo kako nɨhuˈno angaˈno wonyo yosoˈmanji nɨhuˈnahone tɨkanomo nowene
hweho. Tohino nomanefoho. Ose nalɨmentisofoho.

13 I osoˈno aˈamu wonyo honɨngkano ane sohwo olo hwaho lopo
mohumunyoponoho. Osoˈno aˈamu hopiˈnono hofɨko tɨkanomo ufitnnefoho.
I osoˈno nakwo honɨngkano hungkunomo itoˈno minɨngkayoˈne soˈno Kɨlais
kako iyopo nakwoe wonyoˈne poyo peˈnɨmentiso sohonta nakwoe tohino engo
maˈmentisofoho. Kɨlais kako tohino engo maˈmentiso soˈno aˈamu Anɨtuye
hungkuno mtɨˈmokumentohofo sohwa ole mtɨˈmokumentohofi, Aˈamu fihwo iyopo
fonjintoˈofasiyo sohumo Anɨtu kako kakimo hohujo ikinjɨmofɨhwosi tohino engo
uyonefoho. Ose mtɨˈmokumentohofofoho.

14 Oso'no oso hungkuno An+tu Ap+lohammo ul+mentisoso ne imo'n+mentisofoho. Ap+loham+ye imuhwo Jisas K+lais kako a'amu hopi'nonohino a'amu Juta so'nji a'amu kengo kengo so'nji hof+koe wonyo so'no tohino engo ma'mentisofoho. Oso'no a'amu oso hiso'no s+meho hi'ntnnono ufijo'manji An+tu kakoe Towahuno wop+ngoso a'amu homo somo uy+montonoho.

An+tuye hon+ngkano hungkuno somo An+tuye hungkuno sohwo wae meeofonehoho.

15 Nje a'amu soku, nakwoe hwahoponjo yahino so'no pahnn+mo hungkuno wasel+mo. Hwe fihwo kako kakoe poyo pe'nyo so'no huno syaf+syonto kakoe mehomi somo yo'mayo ho'yango yano ulof+wo'n+ngkiso hweho. Hwe nom'ne sohwo oso hungkuno yokumpohn'nyo somo hwotoho mafenohoho. O'o kakoe hungkunoso nowent+hwonefoho.

16 Oso pa'nyoso An+tuye hungkuno Ap+loham'nji kakoe imu sohwo'njimo ul+mentisoso ne'no weho. Oso imu pi'n+ngo'maho. O'o, imu kenga'nohino sohumne'no ul+mentisofoho. Oso imu huhwo sohwo Jisas K+lais+yoho.

17 Ihwoni, An+tu kako kakoe hungkuno Ap+lohammo uyonto ne imo'none'ento imentisofoho. Ose uy+mentisoso soswo *foua hant+let teti* (430) uyokolofahon+ngki osohonta An+tu Mouses+mo hon+ngkano hungkuno uy+mentisofoho. I oso hungkuno t+finjoso hungkuno s+mo'mjo somo wae meeofonehoho. O'o, hungkuno s+mo'mjo An+tu Ap+lohammo uy+mentisoso ne'no weho.

18 Oso'no hon+ngkano hungkunomo in+ngkayoso nakwo yo'mayo umentiso An+tu nakumne'no ho'nahumentisoso womantanoho. Hungkuno t+finjoso olenoho. Hwe fihwo kako hon+ngkano hungkunomo in+ngkayo so'no An+tu kakoe wonyo wae yontentesi oso yahino kengo'nesohilo.

19 I oso'no An+tu kako Mouses+mo oso hon+ngkano hungkuno t+finjoso peho'no umentisoto. Olenoho. An+tu kakoe hon+ngkano wop+ngo net+hwayo'ne nejopa-hon+ngki a'amu hn'nwi kakoe hon+ngkano hiloso mt+hupewo'n+ngkuhwone'nwoho. Mouses+mo hon+ngkano hungkunoso uy+mentiso sohonta An+tu kako huno syaf+hu'mento, Olo hon+ngkano hungkuno loso ne'no nowentan+ngkuhwosi Ap+loham+ye imuhwo Jisas oso humne'no ul+mentiso sohwo hwahopo poso sohonta hon+ngkano hungkuno hiloso wesojwao'montonoho. Olo hungkuno loso a'amu ahwomomjoso a'amu ajwo lo'mo humaso Mouses osohumo uyahon+ngki Mouses kako a'amu somo uy+mentisofoho.

20 I oso'no An+tu kakoe hungkuno Ap+lohammo uy+mentiso sohonta nom'ne a'amu ajwopo mohumunyofoho. An+tu kako'nohini uy+mentisofoho.

Hon+ngkano hungkuno loso nakumo mesyolonet+hwayo'nefoho.

21 Oso hungkuno t+finjoso An+tu Mouses+mo uy+mentisoso hungkuno s+mo'mjoso Ap+lohammo uy+mentiso somo wae weeo'mto liyalofoho. O'o, ose'maho. Nakwo Mouses+ye hon+ngkano hungkunomo t+fi in+ngkohwaso hn'nwi An+tu nakumo songo humayo'neso nejaponefoho. U, An+tu a'amu Mouses+ye hon+ngkano hungkunomo in+ngkaofijo somo ole ul+hwonesohilo. Sekwo wop+ngo kuyoho. Ose ul+hwonesohilo.

22 O'o, An+tuye hungkuno mt+'mokumentohofoso ole nalohi, A'amu hopi'nono olo hwaho lopo humalofo somo hon+ngkano wonyoso yokumpohn'nyo mokosy-ohumawo'n+ngkisofoho. Ose nalisofoho. I oso'no a'amu Jisas K+lais+mo s+meho hi'ntnnono uyo somo An+tu oso hungkuno Ap+lohammo uy+mentisoso oso a'amu homo somo uy+mtonoho. Hungkuno hiloso ole, An+tu Ap+loham kakoe imu so'njimo wop+ngo ulohofonefoho.

23 Jisas kako nakwoe hwahopo mape sohonta nakwo Jisas+mo s+meho hi'ntnnono muyo'njo nohumentahon+ngkuhwone osohonta hon+ngkano hungkunoso nakumo

nano mekilo'mokonehumaj+'mentisofoho. Osopo nohumentan+ngkuhwoni s+meho hi'ntnnono uyo hon+ngkano An+tu net+hwamentisofoho.

24-25 Oso'no hon+ngkano hungkuno loso An+tuye yahino wop+ngoso net+hwayo'ne mesyolonet+hwamentisofoho. I oso'no Jisas K+lais nakwoe wonyo'ne poyo pe'n+mentiso sohonta hon+ngkano hungkuno mesyolonet+hwayo imojoso moi'wo imo'n+mentisofoho. I olohonta nakwo Jisas K+lais+mo s+meho hi'ntnnono uyalokuhwone hn'nne'no An+tu kako sekwo wop+ngo kuyoho nalisoso'no hon+ngkano hungkunoso momekilo'mokonehumajonehoho.

26 Oseso nakwo Jisas K+lais+mo s+meho hi'ntnnono uyalokuhwoneso nakwo An+tuye mehomi'nwoho.

27 A'amu Jisas K+lais+mo in+ngkayo'ne mijo kiyomayo neso hof+ko Jisas K+lais+ye huno nomant+fi K+lais imentiso pa'nyo yalokuhwono.

28 Oso'no olohonta nakwo Jisas K+lais+mo in+ngkowalokuhwone so'nwi nakwo hopi'nono afa'nohin+'nwoho. A'amu Juta so'nji a'amu temtitofo kengo so'nji kengo'maho. O'o a'amu syoho ulohofiyo so'nji a'amu nom'ne somo mokosyohumayo so'nji kengo'maho. O'o, hwe sohwanji moya'mi sofanji kengo'maho. Awonoho. Jisas K+lais nakwoe s+meho mo'mo ne humaso hn'nwi nakwo afa'nohino humalohwono.

29 Oso'no j+je s+mehomo Jisas kuhumaso'manji k+ko Ap+loham+ye imu hwosoho. Oseso oso hungkuno An+tu Ap+loham'nji kakoe imu so'njimo uy+mentisoso k+ko nomatnnefoho. Hungkuno hiloso olenoho. An+tu Ap+loham kakoe imu so'njimo wop+ngo umokumentisofoho.

4

1 Oso pahnn+mo hungkuno s+mo'mo seloheso apa'no wasel+monne'no yohono. Hwe fihwo poyo pe'n+ngkahon+ngki kakoe ho'yango hamniyoho yo'mayoso kakoe hwomu we'e sohumne'no a'amu nom'ne sohwa hwomu we'e sohwo'nji ho'yango so'nji umokosyohumahon+ngkofi hwomu we'e sohwo kako syoho ulohofiyo pa'nyo hweho.

2 Hwap+ngoso we'e sohwo kako a'amu kakimo umokosyohumayo somo enjwa'mnoho. Kakoe ho'yango yo'mayo somo uhwontohumayo hwafoho. I t+fi no'mo hwomu huhwo sohwo oso s+kuno kan+ngkwohwo ho'nahumentiso somo kakoe ho'yango yo'mayoso mokosyohumant+hwone hweho.

3 Oso pa'nyo nakwo humament+hwonefoho. Jisas mape sohonta nakwo mehomi pa'nyo humentani nakwo hon+ngkano hungkuno somo enjwa'mo humentani hon+ngkano hungkuno hiso mekilo'mokonehumaj+'mentisofoho.

4 Oso s+kuno An+tu kako ho'nahumentiso somo kakoe Hwomu nakwoe hwahopo uhwat+mentisofoho. Kona'wohi Jisas+mo aswo mahon+ngki kako hon+ngkano hungkuno somo enjwa'mo humamentisofoho.

5 An+tu kakoe hwomu uhwojahon+ngki kakoe hwomuso nakwo hon+ngkano hungkuno somo enjwa'mo humalohwone hn'nyumo is+huto nalohofonto An+tuye mehomi ne namokumentisofoho.

6 Nakwo kakoe mehomi ne imo'nyo so'no net+hwayo'neso An+tu kakoe hwomufe Towahuno nejopahon+ngki Towahuno sohwo ehuhnnaofonto An+tumo ul+wo'n+ngki, Mpohwo, Mpohwo.

7 Oso'no nakwo nom'ne somo enjwa'mo mohumulohwono. O'o, kakoe mehomi'nwoho. Oseso nakwo kakoe mehomi hn'nyumo yo'mayo An+tu kakoe mehomimne'no ito'no esyohumamentisoso wonejapmmontonoho.

Poul kako a'amu Ngkolesiya somne'no huno pi'n+ngo syaf+hu'mentisofoho.

8 Sekwo temtitofo kengo soku, hohonta sekwo An+tu ne sohumo huno maseimentiso sohonta sekwo hwahoponjo an+tu hwasyo sofe syoho ulohofimentohofofoho.

9 I olohonta sekwo Anɨtu ne sohumo tɨpemalokwofo. I nom'ne hungkuno ole, Olohonta Anɨtu kako sekumo tɨpesemalofoho. Oso'no sekwo honɨngkano hungkuno somo enjwa'mo wohumantɨfe'no liyalokwofo. Oso honɨngkano hungkunoso yokumpohn'nyo ane hweho.
10 Sekwo ole lalokwofo, Nakwo yo'mayo sɨkuno fisomo u yo'mayo hamno fisomo soswo fisomo tɨmo uhwonɨwo'nɨngkuhwone so'no Anɨtu kako wopɨngo kuyoho wonalono. Ose lalokwofo. Oso hunoso omomo hunofoho.
11 Oso'no ngko sekumne'no huno pi'nɨngo engo syofɨsyalokweno. Anɨtuye hungkuno losetɨhwamentohe so'no ngko syoho siki syoho kiyalokweno. Ne'maso imo'nonetɨkeno.
12 Nje a'amu soku, nje hungkuno somo haloho popmno. Ngko honɨngkano hungkunomo enjwa'mo mohumunyo hwo'nyoho. Oso pa'nyoso sekwo hmmo'nɨmno. Sekwo hohonta a'amu Jutafe honɨngkano hungkuno somo enjwa'mo mohumammotofo kuyoho. Oso pa'nyoso ngko humaleno. Ngko sekwo'nji nohumentanɨngko sekwo ngkimo wonyohofiyo ntoho'mentohofofoho.
13 Honɨngkanopo hano loho'nawenji nom'ne angopono wamonji ko imentoheso mnokino engo tɨpemanji sekuyepono asomo ponji Anɨtuye hungkuno losetɨhwamentohefoho. Sekwo inɨngo laseyohoho.
14 Oso mnokinoso sekumo tango engo ko se'mahonɨngki sekwo ngkine'no hohujo mikinjanɨmofe'njo imentohofofoho. O'o, sekwo hofiyo ntoho'mentohofofoho. A'amu ahwomomjo sohwanji Jisas Kɨlais sekumo se'mahonɨngkofi sekwo wopɨngo umokosyohumamentohofo pa'nyoso ngkimo nɨmokosyohumamentohofofoho.
15 Osohonta sekwo ngkine'no sɨmonyo imentohofofoho. I olohonta sekwo honɨngkano nom'ne kengo so'no syafɨsyontɨfi sɨmeho wopɨngo lasemo'nɨngkohoho. Hohonta oso mnokino nimentiso sohonta sekwo sɨmeho engo ntapmmentohofo so'no nɨfo'mayo'ne sekwoe ho'yango yo'mayo hopi'nono nontapɨkutnnesohilo. Ngko huno ole nɨyohoho, Sekwo ngkimo nɨfo'mayo'manji ole wontantɨfeho. Nakwoe tɨmo wokitɨhwofiyano. Wonyoangkafo nɨmokosyohumamentohofofoho.
16 I olohonta sekwoe yahino kengo so'no hungkuno nehopi selahonɨngko ngkine'no nakwoe mango hweho lohnnalokwofo.

17 A'amu hwasyo hungkuno'njo sohwa hofɨko sekumo afofo semokalokwofo. I hwapɨngoso sekwo hofɨkoe yofe ho'nomayo'nefoho. Hofɨko sekumo ajwo'mo mase'mofontɨfi ngkimo mempo hohnta'ni womenɨhumojantɨfe'no yalokwofo.
18 A'amu nom'ne somo afofo hungkuno ne'njo umokiyoso wonyo'maho. O'o, honɨngkano wopɨngomo mjɨmɨweneso afofo umokiyoso wonyoangkafofoho. Ngko anepo, ou sekwo'nji nohumentanɨ'mo hofɨko sekumo afofo semokiyoso wopɨngofoho.
19 U nje mehomi, sɨmeho sejopalokwe soku, sekwo tohino engo ntopalokwofo. A'musi kakoe mehomi aswo mayo'ne tohino engo umnɨwo'nɨngkiso pa'nyoso ngko sekumne'no apa'no nɨmnalofoho. Oso tohino mjanɨmnɨmɨhwosi sekwo sekwoe sɨmeho sekwoe huno sekwoe a'apaho hopi'nonohinoso Jisas Kɨlaisɨmo nɨhu'nahone uyɨkuji kako sekumo sehula'afonefoho.
20 Ngko sekwo'nji wohumamonne'no yalokweno. I ngko sekwo'nji humayo'manji hungkuno olo pa'nyo maselɨmnehono. I ngko ikanopo humale so'no pipi imnehono. Sekwoe omomo yahino so'no huno pi'nɨngo engo syofɨsyalokweno.

Apɨlohamɨye ape Hekalɨ'nji Sola'njiye pahnnɨmo hungkuno Poul mtɨ'mokumentisofoho.

21 Sekwo njimno. Sekwo Mousesɨye honɨngkano hungkunomo enjwa'mo wohumantɨfe'no yalokwofo soku, oso honɨngkano hungkuno neso sekwo huno laseyohoho.

22 Hungkuno hiloso ole naliso, Apɨloham hwomu hufaˈu tɨpemaˈmentisofoho. Tisɨmaso sohwo Solafe syoho ulohofiyosi aswo maˈmentisofoho. Apɨlohamɨye ape nesi aswo nomˈnehwo maˈmentisofoho. Kakoe yofe Aisakɨyoho.
23 Syoho ulohofiyosi Hekal kako mehomi aswo mayoso aˈamu mawoˈnɨngkohofo paˈnyofoho. I Apɨlohamɨye ape ne Sola hwonjo ape nɨhuˈno aˈmanesi Anɨtu hungkuno Apɨloham yaˈumo ulɨmentiso soˈno Sola mehomi maˈmentisofoho.
24 Olo aˈmu sofaˈumneˈno pahnnɨmo hungkuno waselɨmonneˈno yohono. Ape sofahusi siko Anɨtuye hungkuno hufaˈu paˈnyo faˈuyoho. Sɨmoˈmjosi Hekal kako hwofɨkiˈnyo Sainai paˈnyiyoho. Osopo Anɨtu kako Mousesɨmo honɨngkano hungkuno uyɨmentisofoho. Hekalɨye mehomiso syoho ulohofiyo aˈamufoho.
25 Hwofɨkiˈnyo Sainai sopo hwaho Alepiya woˈnnyoponoho. Pone engo Jelusalem hwofɨkiˈnyo Sainai paˈnyofoho. Oso ango pone Jelusalem olo hwahoponjo aˈamu osopo humalofoso hofɨko honɨngkano hungkuno somo inɨngkawowoˈnɨngkohofo soˈno honɨngkano hungkuno hiso hofɨkimo mekiloˈmokohumatnˈnyofoho. Osoˈno hofɨko oso hungkuno somo syoho ulohofiyo hwafoho. Hekalɨye mehomi paˈnyofoho.
26 I Anɨtuye hungkuno nomˈneso Apɨlohamɨye ape nesi paˈnyofoho. Sola kako syoho ulohofiˈmaho. Oˈo, ape nefoho. Kako Anɨtuye ahwomomjo ango nemokosyohumayo paˈnyiyoho. Ango Jelusalem songoponoho. Aˈamu hnˈnɨmo momekiloˈmokonehumajiyoˈneponoho. Sola kako nakwoe nenaˈwohiyoho.
27 Aisaiya oso ango pone Jelusalem hufaˈuyo soˈno Anɨtuye hungkunomo ole mtɨˈmokumentisofoho. Ole nalɨmento,
Kɨko ape hwonjo siki, sɨmonyo fiyo.
Kɨko mehomi aswo momasoˈnjo ko yonji kɨko mango engoˈnji isamoyoka njo.
Hwapɨngoso mehomi piˈnɨngo engo wosejapmmonnoho.
Jɨje mehomiso ape syoho ulohofiyo siye mehomimo uyakolopitnnefoho.
Aisaiya ose mtɨˈmokumentisofoho.
28 Nje aˈamu soku, sekwo Solafe hwomu Aisak paˈnyo kuyoho. Anɨtu sɨmoˈmo Apɨlohammo hungkuno uyonto tɨfi noˈmo kakoe hungkuno ne imoˈnyoˈne Solamo hwomu uyɨmentisofoho.
29 Hohosohonta syoho ulohofiyo siye hwomu sohwo ape ne siye hwomumo tango uyɨmentisofoho. Oso paˈnyo olohonta Anɨtuye Towahuno nakumo Anɨtuye aˈamu ne nemokahonɨngki nakwo tango malokuhwono. Aˈamu honɨngkano hungkunomo enjwaˈmo humalofoso oso tango hiso nejopalokwofo.
30 I osoˈno aˈamu Anɨtuye hungkuno mtɨˈmokumentohofoso ole mtɨˈmokumentohofi Anɨtu Apɨlohammo ulɨmento,
Syoho kilohofiyo siˈnji kakoe hwomuˈnji wae fiyo.
Syoho kilohofiyo siye hwomu sohwo kako jɨje hwaho yoˈmayo hoˈyangoso momanehoho.
Oˈo, jɨje ape ne siye hwomu ne sohwo kakoˈnohini nomane hweho.
31 Osoˈno nje aˈamu soku, nakwo syoho ulohofiyo siye mehomiˈmaho. Nakwo honɨngkano hungkunomo enjwaˈmo mohumayoˈnwoho. Honɨngkano hungkunoso nakumo momekiloˈmokonehumajonehoho. Oˈo, nakwo ape ne siye mehomiˈnwoho.

5

Kɨlais kako nakumo isɨhutofonemaˈmentiso lopo wohumano.

1 Setenɨye impoˈango mtaˈni Kɨlais nakumo nasɨhutoˈmentiso hnˈnwi nakwo yokumpohnˈnyo wolohofano. Honɨngkano hungkunoso sekumo nomokokiloˈmokosehumajoloho.
2 Sekwo upaˈnɨmno. Ngko Poulɨˈni hungkuno waselɨmonneˈno yohono. Huno ole losyofɨsyalokwofo. Nakwoe aˈapaho sɨhu koloˈnyoˈmanji Jutafe honɨngkano

hungkunomo inɨngkayoˈmanji Anɨtu nakwoe wonyo wae wenaˈmtonoho. Huno ose syofɨsyalokwofoˈmanji Jisas kako sekwoe wonyoˈne poyo siki peˈnɨmentono.
3 Ngko apaˈno waselɨmo. Aˈamu fihwo kako Anɨtuye aˈamu ne imoˈnyo soˈne kako honɨngkano hungkunomo inɨngkawesoso kakoe aˈapaho sɨhu kolofoˈmanji oso hwe huhwo sohwo honɨngkano hungkuno nɨhuˈno hopiˈnonohinomo unɨngkaweno. Nɨhuˈno kengaˈnohinomo minɨngkayoˈmanji u honɨngkano wonyo kengaˈno isoˈmanji nɨhuˈnahone tɨkanomo wene hweho.
4 Sekwo wonyo wayoˈne honɨngkano hungkuno inɨngkawowoˈnɨngkohofoˈmanji sekwo Jisas Kɨlaisɨmo nto usɨkwojaoˈmalofo kuyoho. Yoˈmayo wonyoangkafo Anɨtu sekumneˈno selohofɨwoˈnɨngkiso soˈno sekwo hohujo nto ikinjaoˈmalofofoho.
5 Sekwo hohujo ikinjaofahonɨngkofi nakwo fehohnjo hnˈnwi Jisas nakwoe wonyoˈne poyo peˈnɨmentiso somneˈno sɨmeho hiˈntnnono uyahonɨngkuhwono Anɨtuye Towahuno Wopɨngo kako nakwoe wonyo honɨngkanomo wae yaofalofoho. Osoˈno tɨfi noˈmo Anɨtu utɨhwaˈnyopo, Nje mehomi wopɨngo ne kuyoho nalonefoho. Oso hisoˈno nakwo hontohumalohwono.
6 Nakwo Jisas Kɨlaisɨye mehomi ne imoˈnɨngkuhwone soˈno u aˈapahomo sɨhu koloˈnyoso aˈapaho makoloˈnyoso oso sikiyoho. Oˈo, Jisas Kɨlaisɨye mehomi ne imoˈnyoso ole, Jisasɨye hungkunomo tɨfi inɨngkayo soˈnji aˈamu nomˈne somo sɨmeho hiˈntnnono uyo soˈntnne oso Jisasɨye mehomi nefe yahinofoho.

7 Sɨmoˈmo sekwo Jisasɨmo tɨfi hofiyo inɨngkamotofofoho. I sekwoe yahino wopɨngo somo tɨhwo pɨjwasehumasoto. Jisasɨye hungkuno somo inɨngo mopmno eso tɨhwo selɨmasoto.
8 Anɨtuˈmaho. Oˈo, kako oso honɨngkano wonyo somtaˈni Jisasɨmo uhwojahonɨngki sekumo sesɨhutomentiso hweho.
9 Toho weˈe sijontanɨngkuhwosi ifofo yososo toho engo sijɨhwosi yoˈmayo hopiˈnonohinomo wonahumontonoho. Oso paˈnyo aˈamu angaˈnohino hwasyo hungkuno selososo sekwo hopiˈnonohino soku sekwo hwasyo honɨngkanomo inɨngkowalokwofo.
10 I osoˈno ole syosefɨsyalokweno. Hwe Engo sohwo sefoˈmahonɨngkuhwosi oso hwasyo hungkunomo inɨngkowalokwofo somo sekwo hohujo ikinjaofɨkuji Jisasɨye hungkunomnohini ngko inɨngkowalokwe hopaso finɨngkamno. Oso aˈamu sohwo sekumo ole seloso, Sekwo aˈapaho sɨhu fɨkoloˈnɨmno, ose seloso sohwo hwasyo honɨngkanomo ipesemotaseweso sohwo kakoe yahino wonyo somneˈno Anɨtu kako tohino uyonefoho.

11 Aˈamu fehohnjo ngkineˈno ole lalokwofo, Poul huhwoˈnji ole lutɨhwawoˈnɨngkiso, Aˈamu honɨngkano hungkunomo inɨngkayoso aˈapaho sɨhu koloˈnyo somo ose inɨngkaofijoˈmanji Anɨtu hofɨkoe wonyoso wae weeoˈmtonoho. Ngkineˈno ose lalokwofo. I oso hungkunoso ngko lutɨhwantɨˈmtentesi aˈamu honɨngkano hungkunomo inɨngkowalokwofo sohwa ngkimo tango montapeˈnjo ikutnnesohilo. Oˈo, ngko Jisas aˈamufe wonyo soˈno iyopo poyo peˈnɨmentiso soˈno ulalokwe soˈno hofɨko ngkimo tohino ntapɨwoˈnɨngkohofofoho.
12 Aˈamu sekwoe aˈapaho fɨkoloˈnɨmno selalokwofoso hofɨko hofɨkoe aˈapahomo nɨhuˈnahone sɨhu koloˈnɨfijoso sekumo selɨkoˈmafɨkuji nɨhuˈnahone moseˈmafɨkutnnehofo. Osoˈno nɨmoˈnɨngkohoho.

13 U nje aˈamu soku, honɨngkano hungkuno somtaˈni Anɨtu kako sekumo sesɨhutoˈmentisofoho. Sekumo pehoˈne sesɨhutoˈmentisoto. Apaˈno honɨngkano wonyomo inɨngkayoˈnetaho. Nɨhuˈno awonoho. Olenoho. Nomˈne aˈamu somo sɨmeho uyoˈne nomˈne aˈamu somo ufoˈmayoˈne osoˈne Anɨtu nakumo isɨhutofonemaˈmentisofoho.

14 Yo'mayo hon+ngkano hungkuno neso hungkuno anga'nohino somo wo'nnyofoho.
Hungkuno olenoho. K+ko kikine'no kumo'nyo hopaso k+ko a'amu hopi'nonohino
somne'no wakumo'nono.
15 I sekwo nom'ne a'amu so'nji yoka hnn+ngkuji s+meho tohino semn+ngkuhwoso'no
tango in+ngkuji ikujoho fongki'n+fijo'manji i sekwo i'waho fiy+mno. I sekwo oso
yahino ifijo'manji sekwo hopi'nono wonyo umo'nant+feho.

An+tuye Towahuno Wop+ngofe yahino'nji a'amu hwaho loponjo hn'nwiye yahino so'ntnne hungkunofoho.

16 Hungkuno ole wasel+monne'no yohono. Sekwo haloho popmno. An+tuye
Towahuno Wop+ngofe mampaho j+je hunomo huno kiy+hwoso'no s+meho kumo'noso
somo t+fi fin+ngkayo. Ose iyo'manji yo'mayo wonyoso j+je s+meho umo l+hwosi ko
yososo miyonehoho.
17 Ihwoni, j+je s+meho ole kilalofi, Olo hon+ngkano losomo hano fiyo. I An+tuye
Towahuno Wop+ngo ole kilalofi, Yo'mayo wonyo j+je s+meho umo l+hwosi yososo
miyonehoho. O'o, nje hon+ngkanomo t+fi nn+ngkape. Ose kilalofoho. Oso'no oso
hwa'u j+je s+meho mo'mo ikujoho hopa fongki'nalokusiyo. K+ko yo'mayo uy+monji
yalokunoso k+ko hopo'maho.
18 K+ko An+tuye Towahuno Wop+ngomo t+fi in+ngkusoso k+ko hon+ngkano hungkuno
somo enjwa'mo mohumuhnnohino.

19 Yo'mayo wonyoso nakwoe s+meho yoneso'no huno nayohoho, nom'ne a'amufe
a'apahomne'no s+meho fefoyoso, yo'mayo huno wonyo syaf+siyoso, hon+ngkano
wonyomo hano iyoso,
20 iyo huyo'mango'nji sojo huyo'mango'nji yofe ho'nomayoso, hwahoponjo hwasyo
an+tu hwe hwoso sohumo t+fi in+ngkayo, peefo, ki'nyo imokiyoso, a'amu mangohwa
imo'nont+fi ikujoho fongki'nyoso yoka hnnyoso, s+mano hintotohino kumnyoso, yofe
ho'noma'nyoso, nom'ne somne'no hitoho mulofe'njoso, o'o a'amu kakoe yo'mayo
somne'no syaf+siyoso, a'amu ito'no mohumayofoho. O'o hof+ko husilo husilofo
lohofont+fi nom'ne a'amu somne'no sitofo ujofoho.
21 Nakwoe s+meho a'amu nom'nefe yo'mayo so'no hi umo'nyo, mijo yokumpohn'nyo
nonont+fi nilohofoso, yo'mayo syohi'nyo wonyo iyoso, yo'mayo fon+fonyo iyo,
yo'mayo wonyo iyoso, umo l+wo'n+ngkisofoho. S+mo'mo sel+mentohe hopaso
apa'no yokumpohn'nyo wasel+monne'no yohono. A'amu yo'mayo wonyoso
iwo'n+ngkohofoso hof+ko An+tu nemokosyohumayo sopo mahufitnnefoho.

22 I oso'no nakwo An+tuye Towahuno Wop+ngofe mampahomo in+ngkowasoso
nakwo nom'ne a'amu somne'no hitoho wonalomontonoho. Nakwo An+tu'nji
hungkuno hnn+ngkuhwasi s+meho wonyohofiyo'nji wohumantanoho. Oso'no
An+tu'nji a'amu so'njimo s+meho pompenjiyo uyantanoho. Nakwo An+tuye Towahuno
Wop+ngofe mampahomo in+ngkowasoso, u a'amu nom'ne nakumne'no wonyo
hungkuno loso'manji nakwo s+meho wonyo muyanehwono. O'o, s+meho wop+ngo'nji
wohumantanoho. Nakwo a'amu nom'ne somne'no hitoho nalof+hwoso'no
ufo'mantanoho. Yo'mayo wop+ngo ulohofantanoho. Yo'mayo nakwo nom'ne somo
ulasoso ne umo'n+montonoho.
23 Nakwo nom'ne somne'no hwahopo wopowantanoho. Nakwoe yofe
moho'noma'nyo'njo uyantanoho. Yo'mayo nakwoe s+meho uy+monto ko yososo
nakwo hon+ngkano wop+ngo'nohinomo uyantanoho. Oso yo'mayo yahino
wonyoangkafo loso yasoso hon+ngkano hungkunoso yo'mayo hwahoponjo
hungkunoso nakumo mop+jwonamofe'njo umontonoho.
24 Jisas+ye a'amu ne hn'nwi olo so'no nano mtito'ment+hwone, Yo'mayo
nakwoe huno wonyo naisoso yo'mayo s+meho fefoyo ne'maso sohonta ole

syaf+sy+wo'n+ngkuhwono. Mpano. Jisas+ye iyo hwojiyaf+ku'nnyopo oso hiso'no nto pe'n+mentisofoho. Ose syof+syontani hon+ngkano wop+ngomo humalohwono.
25 An+tuye Towahuno Wop+ngo kako songo humayo'ne kakoe yokumpohn'nyo ntnne'no nejap+wo'n+ngkiso so'no nakwo kakimo enjwa'mo wohumano. Kakoe hungkuno somo s+kuno huhwo huhwi un+ngkowano.
26 Yo'mayo nakwoe yofe engo imo'nyo'neso mosyaf+siyo'njo uyano. Nakwo nom'ne a'amu somne'no s+mano hintotohino monahmnyo'njo uyano. Nakwo nom'ne a'amu sofe yo'mayo so'no hi monamo'nyo'njo uyano.

6

Nakwo nom'ne a'amufe tangoso ufo'mano.

1 Nje a'amu soku, a'amu fihwo kako yahino wonyomo apa'no yoso'manji sekwo An+tuye Towahuno Wop+ngofe mampahomo t+fi in+ngkawowo'n+ngkohofoso sekwo oso hwe huhwo sohumo hon+ngkano wop+ngo somo apa'no t+pemayo'ne ufo'mapmno. Yoka nul+kutoho. O'o, hungkuno wop+ngo'nohini hofiyo ul+fijoso An+tuye hon+ngkanomo apa'no f+pemotamno. Sekwo anga'no anga'nohino soku sekwoe humayo somo ito'no uhwon+mno. Seten kako yamofo selohofahon+ngkuhwosi sekwo wonyo ifitnnoho. Oso'no ito'no uhwontohumamno.
2 Sekwoe a'amu somo yo'mayo tango u'masoso sekwo hof+kimo ufo'mapmno. Ufo'mapijo'manji sekwo Jisas K+lais+ye hungkuno ne somo un+ngkowant+feho.
3 Hwe fihwo ole hnnalofi, Ngkimo peho'no n+fo'mapitnnehofo. Ngko ito'nohino hwo'nyoho. Ngko hoponoho. Ose hnnoso sohwo kako hwasyo hnnalofoho.
4 A'amu anga'no anga'nohino soku yo'mayo iwo'n+ngkino somo k+ko ito'no uhwonyo. Wop+ngo'nohino uhwon+ngkohoji j+je s+meho wop+ngo wakumo'n+montonoho. Nom'ne a'amufe yo'mayo syoho iwo'n+ngkiso somo uhwon+ngkohoji ole nosyaf+syohotoho. Nom'ne sofe yo'mayoso wonyofoho. Nje yo'mayoso wop+ngofoho. Ngko uyakolofohono. Ose nosyaf+syohotoho.
5 O'o, An+tu kako sekwo anga'no anga'nohino sokuye syohomo sehon+ngkuhwosi yano noselofiyonefoho. Oso'no a'amu anga'no anga'nohino soku sekwoe syoho so'no tango nomapitnnefoho.
6 A'amu sekumo An+tuye hungkuno loset+hwalokuso sohumo sekwoe wosopayo hwap+fe hamniyoho yo'mayo fehohnjoso uy+mno.
7 Hwe fihwo kako An+tumne'no hwasyoso mulonehoho. U hwe fihwo kako wopayo hul+hwosi wopayo wofoka'montonoho. U yo'mayo hulososo wofoka'montonoho. Oso pa'nyo hwe fihwo An+tumne'no hwasyo in+ngkawo'n+ngkiso sohwo ne ane umo'n+montonoho. Oseso sekwo anga'no anga'nohino soku hwasyo hnn+ngkutoho.
8 A'amuso yo'mayo wonyo kakoe s+meho umo'nyoso ose iwo'n+ngkiso'manji u kako n+hu'nahone t+kanomo wene hweho. A'amu nom'ne sohwo yo'mayo An+tuye Towahuno Wop+ngo uloso somo in+ngkaweso'manji u kako An+tuye Towahuno mta'ni songo humayoso nomane hweho.
9 Hon+ngkano wop+ngo somo nohumentani An+tuye syoho wop+ngo so'no piso'mo'nyo namo'n+ngkuhwoloho. O'o, yo'mayo wop+ngo yaso'manji yokumpohn'nyo ne'no mj+m+hwasi s+kuno An+tu ho'nahumentiso somo yo'mayo wop+ngo nomane'nwoho.
10 Oso'no s+kuno huhwo huhwi nakwo a'amu hopi'nonohino somo ufo'mayo'ne hon+ngkano t+pemayo'manji ufo'mano. I a'amu Jisas+mo s+meho hi'ntnnono uy+wo'n+ngkohofo somo ne'nohini ufo'maf+kuno.

Jisas nakwoe wonyo'ne iyo hwojiyaf+ku'nnyo sopo pe'n+mentiso so'no Poul kako s+monyo imentisofoho.

11 Olo hungkuno loso sɨmoˈmo nomˈnehumo ulahonɨngko kako mtɨˈmokohoho.
I olopo nje ahoˈnji mtɨˈmokalokweno. Sekwo uhwonɨmno. Ifalifaliyo loso
mɨkunɨmposo mtɨˈmokalokweno.
12 Aˈamu fehohnjo hungkuno losetɨhwalokwofoso hofɨko sekwoe aˈapaho sɨhu
sekolofoˈne umoˈnalofoho. Hwapɨngoso ole. Hofɨko aˈamu aˈapaho sɨhu kolofoso
yahino somo inɨngkawoˈnɨngkohofo sofe sɨmeho wopɨngo umoˈnyoˈnefoho. I oso
aˈamu hungkuno losetɨhwalokwofoso hofɨko Jisas nakwoe wonyoˈne peˈnɨmentiso
soˈno sɨmeho hiˈntnnono ufijoˈmanji Anɨtuye aˈamu ne imoˈnɨfitnnefoho.
Aˈamu huhwo sohwa osoˈnohino losetɨhwantɨfijontentesi aˈamu honɨngkano
hungkunomo enjwaˈmo humalofoso hofɨko aˈamu noloset ɨhwalokwofo somo tango
uyɨkutnnesohilo. Osoˈno aˈapaho sɨhu sekolofoˈne umoˈnalofoho.
13 Aˈamu aˈapaho sɨhu koloˈnyoˈne hungkuno losetɨhwalokwofo sohwa hofɨko
honɨngkano hungkuno hopiˈnonohinomo minɨngkayoˈnjo yalokwofo. Oˈo, sekwoe
aˈapaho sɨhu kolofoˈne losetɨhwayo hwapɨngoso ole. Hofɨko aˈamu Juta somo nakwoe
inomokomoyo piˈnɨngo engo somo uhwonɨmno ulahonɨngkofi aˈamu Jutaso hofɨkoe
yofe hoˈnomalokwofo.
14 Nje yofeˈnji yoˈmayo ntnneso mohoˈnomanyoˈnjo yalokweno. Oˈo, oloˈnohino
wohoˈnomaˈmo. Jisas Kɨlais kako nje wonyomneˈno iyo hwojiyafɨkuˈnnyo
sopo poyo peˈnɨmentisofoho. Oso hisoˈno wohoˈnomaˈmo. Hwapɨngoso Jisas
ngkineˈno poyo peˈnɨmentiso soˈno yoˈmayo hwahoponjoso ngkimo yokumpohnˈnyo
monɨmokosyohumanehoho. Oˈo, Jisas hwahoponjo yokumpohnˈnyo somo hwotoho
hmmentisofoho. Osoˈno hwahoponjo yoˈmayoso nɨhuˈnahone ngkilaho lalokweno.
Oso hisoˈno aˈamu yoˈmayo hwahoponjo somo inɨngkowalokwofoso hofɨko ngkineˈno
nakwolaho ntantɨkwofo.
15 Aˈapaho sɨhu koloˈnyo yahinoso ne anefoho. Aˈapaho sɨhu makolofoˈnjo yahinoso
ne anefoho. Oˈo, neso ole, Anɨtu nakumo aˈamu songo paˈnyo namokiyo yahinoso
hoponoho.
16 Aˈamu hopiˈnono huno ose uyahonɨngki inɨngkawoˈnɨngkohofoso hofɨko Anɨtuye
aˈamu nefoho. Osomneˈno Anɨtu kako hitoho ulofɨhwosoˈno sɨmeho pompenjiyo
uyono.
17 Yoˈmayo semtɨˈmokiyohe soˈno sekwo nomˈne tango ntapɨkutoho. Oˈo, ngko
Jisasɨye syoho ulohofiyo sohwoˈnɨmo aˈamu tohino engo ntapontɨfeso nje aˈapaho
imeˈnohinofoho.
18 Nje aˈamu soku, nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlais kako wosemokosyohu-
mano. Yoˈmayo wopɨngo waselohofono. Hungkuno nehopeho. Ngko Poulɨˈni
semtɨˈmokiyohefoho. Osohopeho.

Efesos
Olo Iyoswo loso Poul A'amu Efesos somne'no Mtɨ'mokumentisofoho.
Olo Hungkuno Sɨmo'mjofoho.

Jisas ahwomomne'no nto sɨmentiso sohonta soswo *tɨwenti-nain*'nji (29) *teti wan*'nji (31) nto uyakolo'mentisopolɨkeno Poul olo iyoswo a'amu ango Efesosɨnjo somne'nohini mtɨ'mokumentiso'maho. O'o, a'amu hopi'nono hwaho Esiya soponji a'amu Efesos so'nji uhwonɨfitnne'ento mtɨ'mokumentisofoho. Olo iyoswo homo lomjo hungkuno hwapɨngoso olenoho. Nakwo Kɨlaisɨ'nji humalohwone so'nɨmo Anɨtu kako olohonta yo'mayo ahwomomjo wopɨngo hopi'nonohinoso nakwoe huyo'mangomo nefo'mayo'ne nejopalofoho. Jisas Kɨlaisɨnta'ni Anɨtu kako yo'mayo yo'mayo hopi'nonohino ahwomomjoso nejahopohoho. (Hungkuno hiloso Efesos sohe engo 1 honɨngkano we'e 3. Osopo weho.) Olo iyoswo loso Poul kako impo'angomo humanto mtɨ'mokumentisofoho. Olo iyoswo hiloso Poul kako iyoswo Koulousi sopone'no mtɨ'mokuyahotɨmentiso sohonta olo iyoswo Efesos loso oso afaho sohonta mtɨ'mokumentisofoho.

Olo iyoswo lomjo hungkuno sɨmo'mjoso olenoho. Kɨlaisɨnta'ni a'amu Jisasɨmo inɨngkunyoso sɨmeho afa'njo wohumantɨfeho. Nakwo olo iyoswo homo lomo atofo lɨhwasi tɨfi unɨngkohwano.

1 Ngko Poulɨ'ni Kɨlais Jisasɨye hungkuno a'amumo uyohojɨku'mofo (*apousel*) syoho so'ne Anɨtu nɨhwosopo'mentiso hwo'nyoho. Sekwo Anɨtuye a'amu soku ango Efesos nohumantɨfi Kɨlais Jisasɨmo inɨngkawowo'nɨngkohofo sokune'no olo iyoswo loso mtɨ'mokalokweno.
2 Nanɨngkwoho Anɨtu sohwo'nji nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlaisɨ'nji siko'monta'i siko sekumo yo'mayo wopɨngo selohofohosɨsi sɨmeho pompenjiyo wosejopanjiyoho.

Kɨlais yo'mayo wopɨngo naloho'mentisoso olenoho.

3 Nakwo Kɨlaisɨ'nji humalohwone hn'nyumo Anɨtu kako olohonta yo'mayo ahwomomjo wopɨngo hopi'nonohinoso nakwoe huyo'mangomo nefo'mayo'ne nejopalofoho. Oso'no nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlaisɨye kanɨngkwohwo Anɨtu osohumo isamoyoka ulano.
4 Hohonta Anɨtu kako nakwoe hwaho yo'mayo mamtɨ'mokiyo sohonta nakwo Kɨlaisɨ'nji humayo'ne Anɨtu kako nakumo nto nahwosopo'mentisofoho. Oso'no nakwoe sɨmeho kiho'maso'nji humehwasi nakwo kakoe sɨmano sopo wolohofantantonoho nje sɨmano sopo wolohofantɨfeho. Ose syafɨhu'mentisofoho.
5 Sɨmo'mo Anɨtu kako nakune'no hitoho mɨkunɨmposo ulo'mentisofoho. Oso'no nakwo kakoe mehomi ne namokiyo'ne Jisas Kɨlais nakumne'no poyo pe'nyo so'ne uhwatɨmne'ento syafɨhu'mentisofoho. Anɨtu kakoe huno homo somo mɨkwesyafɨsiyofoho. O'o, kako oso hiso'no uyɨmonnoho lonto sɨmeho wopɨngo umo'nɨngkahonɨngki nejapmmentisofoho.
6 Nakwo honɨngkano wonyomo nohumentanɨngkuhwoni Anɨtu kako wopɨngo'nohini nalohofonto kakoe Hwomumo nakumo siki nejapmmentisofoho. Oso'no nakwo kakimo aku peho uyanehwono. Awonoho. Siki nejapmmentisofoho. Oso'no nakwo Anɨtumo isamoyoka ulɨhwasi kakoe yofe woho'nomano. Hwapɨngoso nakwo Jisasɨ'nji humalohwone so'no Anɨtu kako nje mehomi kuyoho nalɨmentisofoho.
7 Kɨlais nakumne'no kakoe honɨyo usɨhumanto poyo pe'nɨmentiso so'no nakumo honɨngkano wonyo mta'ni isɨhutofonema'mentisofoho. Oso'no nakwoe wonyoso

kakoe honɨyo'nji wae enao'mentisofoho. Oso wopɨngo hiso Anɨtu nalohofososo ifehu'mokonasiyoso wonyoangkafofoho.

8 Anɨtu huno wopɨngo hwapɨngo'njo sohwo kako nakumne'no huno ito'no uyahonɨngki kakoe yo'mayo wopɨngoso ifehu'mokonesyalofoho. Oso hiso'no Anɨtu kako huno uyohoho. Hofɨkimo ufo'mayo'nefoho.

9 Anɨtu kakoe mehomi hn'nwiye wonyo wayo'ne Jisas uhwatɨmne'ento lɨmentisoso kako ose yonto hohonta kakoe hunoso hiyaso'mo wo'mojoso olohonta ujo ehontojwahumentisofoho.

10 Oso Anɨtuye hunoso hiyaso'mo wo'mojoso olenoho. Oso sɨkuno Anɨtu kako hwosopeehumentiso sohwi i'mofapɨhwoso'no yo'mayo ahwomomjo so'nji hwahoponjo so'nji mtɨ'mokumentisoso mɨhu'mokoso sohonta Kɨlais kako yo'mayo hopi'nonohino somo mokosyohumayo'ne mnokino engo'njohwo imo'nonefoho.

11 Yo'mayo Anɨtu imne'ento imentisoso ne imo'nyo'nefoho. Oso'no Anɨtu kako nakwo a'amu Juta hn'nɨmo nje mehomi ne imo'nɨfitnne'ento kako Kɨlaisɨye temtitofomo nehumatɨ'mentɨhn'nwoho. Anɨtu kako nakumne'no yo'mayo so'no ae'mta'ni huno syonafɨhu'mentisoso ne imo'nɨmentisofoho.

12 Nakwo sɨmeho Kɨlaisɨmo uyɨmentɨhwone sɨmo'mjo hn'nwi nakwo yo'mayo wopɨngo nalohofone so'no hontohumehwasi Anɨtuye yofe engoso woho'nomano.

13-14 Sekwo temtitofo kengo mta'ango soku, Anɨtu sehwosopo'mentiso so'no sekwo Anɨtuye hungkuno wopɨngo ne'njoso upa'nontɨfi Kɨlais sekumne'no asomo setɨmayo'ne sohumo sekwo sɨmeho hi'ntnnono uyɨmentohofofoho. Oso'no sekwo Anɨtuye a'amu ne imo'nɨmentohofo so'no kakoe Towahuno Wopɨngoso yofe sehwoe'ne sejapmmentisofoho. Oso Towahuno huhwo sohumne'no hohonta Anɨtu nalɨmento, Nje a'amu ne somo nje Towahuno sohwo uyɨmonne'no yohono. Ose nalɨmentiso so'no nakwo huno ole nayohi, Nakwo Anɨtuye Towahuno Wopɨngo'nji humalohwone so'no kakoe a'amu ne nto imo'nɨmalohwone so'no huno nayohoho. Oso'nji yo'mayo Anɨtuye a'amu neso mapitnne'ento lɨmentisoso oso hiso nakwo nomane so'no huno nayohoho. Hwapɨngoso Anɨtuye Towahuno Wopɨngo nakwoe sɨmeho mo'mo humaho. Oso'no olo so'ntnne'no huno nayohi, Anɨtu nakwoe wonyomne'no mpe nto imentisofoho. Oso'no nakwo kako'nji humayo so'no asomo netɨmayo so'neso nakwo hontohumalohwono. Oseso yo'mayo naloho'mentiso so'no nakwo nakwoe Anɨtu wopɨngo sohwoe yofe woho'nomano.

Anɨtu kako a'amu Efesos somne'no huno wopɨngo uyo'ne so'no Poul kako jomo ulɨmentisofoho.

15 Ngko ole upa'nɨmale, sekwo Hwe Engo Jisas sohumo sɨmeho hi'ntnnono uyontɨfi Anɨtuye a'amu nom'ne somo sɨmeho uyalokwofo.

16 Ose upa'nonji sɨkuno huhwo huhwi ngko sekumne'no Anɨtumo isamoyoka ulɨwo'nɨngkohono. Sɨkuno anga'nohino fihwo moniyakolofefoho. O'o, sekumne'no huno syafɨsyonji Anɨtu kako sekumo sefo'mayo'ne jomo ulɨwo'nɨngkohono.

17 Nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlaisɨye kanɨngkwohwo Anɨtu yo'mayo wopɨngo hwapɨngo sohwo osohumo ole ulɨwo'nɨngkohono, Anɨtu kɨko jɨje Towahuno wopɨngo sohwo a'amu ango Efesos humayo somo uyahonɨngkohoji Towahuno sohwo kako huno wopɨngo uyɨhwosi Anɨtumne'no a'amu somo utɨhwahonɨngkuhwosi hofɨko kikine'no huno nehopi uyono. Ose ulɨwo'nɨngkohono.

18 Oso'nji ngko ole so'no sekumne'no ulɨwo'nɨngkohono. Anɨtu kakoe pomponaho sekwoe hunomo ho'nasesyɨhwosi yo'mayo so'no sehwosopo'mentisoso sekwo hunoso nto'no ehohosasesyɨhwoso'no yo'mayo wonyoangkafoso mapitnne'ento lɨmentiso so'no sekwo sɨmeho wopɨngo'nji wohontohumantɨfeho.

19-20 Jisas Kɨlais kako poyo peˈnɨmentiso sohonta Anɨtu kakoe yokumpohnˈnyo mɨkunɨmposo soˈnji Kɨlaisɨmo ulɨkafonto ahwomo somo kakoe aho angahohntaˈni mɨhumajɨˈmentisofoho. Osopo Kɨlais kako nohumanto nemokosyohumaho. Nakwo aˈamu Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono uyɨwoˈnɨngkɨhwone hnˈnɨmo oso yokumpohnˈnyo mɨkunɨmposo Kɨlaisɨmo ulɨkaˈmentiso hiso nefoˈmayoˈne syoho yalofoho. Osoˈno sekwo huno waseyono.

21 Kɨlais kako Anɨtuye aho angahohntaˈni humamentiso soˈno kako ahwomomjo aˈamumo mokosyohumayo soˈnji hwahoponjo hwe engo sohwanji aˈamu hwaho mokosyohumayo sohwa hnnonji aˈamu yofe engoˈnjo soˈnji aˈamu hopiˈnonohino humalohwone hnˈnɨmo Kɨlais kako hwofiloˈnnyo hweho. Olohontaˈnohinɨˈmaho. Oˈo tɨfi noˈmjo hiˈnji Hwe Engo oso hwoˈnohini kako neˈno wohumantɨˈmtonoho.

22 Anɨtu kako yoˈmayo hopiˈnonohinoso Kɨlaisɨmo enjwaˈmo hoˈnasyonto Anɨtu kakimo nakwoe hwe mnokino engoˈnjo uhumatɨˈmentisofoho.

23 Aˈamu Kɨlaisɨmneˈno huno nayɨwoˈnɨngkiso soˈnwi Kɨlaisɨye aˈapahoˈnwoho. Kɨlais kako nakwoe mnokino engoˈnjo hweho. Oseso nakwo Kɨlaisɨye aˈapaho fehohnjoˈnwoho. Osoˈno Kɨlais kako hopiˈnonohinomo mokosyohumaho.

2

Nakwo poyo paˈnyo nohumentanɨngkuhwoni Kɨlais yoˈmayo wopɨngo naloho'mentiso soˈno Anɨtu nakumo songo nelɨkofalofoho.

1 Hohonta sekwo temtitofo kengo kengo soku honɨngkano wonyomo nohumantɨfi aˈamu poyo peˈnyoso yoˈmayo hungkunoso mupaˈnɨwoˈnɨngkiyohofo hopa sekwo Anɨtuye hungkunomo haloho maposoˈnjo imotofofoho. Osoˈno Anɨtu tohino engo womapɨfe lɨmentisofoho.

2 Oso hohosohonta sekwo hwahoponjo yahino wonyo somo inɨngkawentɨfi yoˈmayo towahuno wonyo sofe hwe engo Seten oso hwoe hungkunomo haloho poˈmotofofoho. Seten huhwo sohwo kako aˈamu Anɨtuye hungkunomo hwotoho fewoˈnɨngkohofo somo kako yokumpohnˈnyo umokosyohumaho.

3 Hohonta nakwo aˈamu Juta hnˈnwi aˈamu temtitofo kengo kengo paˈnyoso nakwo hopiˈnonohino Setenɨye temtitofoˈnwoho. Nohumentani yoˈmayo yahino wonyo nakwoe sɨmeho umo nelahonɨngki imotohwonefoho. Nakwoe hunomnohini inɨngkamotohwonefoho. Nakwo ose humentanɨngkuhwoni Anɨtu nakwoe honɨngkano wonyo somneˈno sɨmeho tohino umnɨngkahonɨngki Anɨtu kako aˈamu hnˈnɨmo tango engo uyɨmneˈento lɨmentisofoho.

4-5 Nakwo honɨngkano wonyomo poyo paˈnyo nohumentanɨngkuhwoni Anɨtu hitoho mɨkunɨmposo ulofahonɨngki Kɨlais yoˈmayo wopɨngoso naloho'mentisoso Anɨtu kako nakumo Kɨlaisɨˈnji songo nelɨkaˈmentisofoho. Anɨtu kakoe mehomi soˈnneˈno umoˈnɨngkahonɨngki kako asomo netɨmaˈmentisofoho.

6 Nakwo Kɨlais Jisasɨmo humalohwone soˈno Anɨtu kako Kɨlaisɨˈnji nakwoˈnjimo songo nelɨkafonto kakoe yofe engo nejopahonɨngki ahwomomo Kɨlaisɨˈnji humalohwono.

7 Ose naloho'mentisoso kako hitoho mɨkunɨmposo nejapeso kako engolopohamo aˈamu tɨfi imoˈnone soˈnji neˈno netɨhwawoˈnɨngkisofoho. Anɨtu kakoe huno mtaˈni wopɨngo uloho'mo lonto wopɨngo nalohofɨwoˈnɨngkisofoho. Kɨlais nakwoe wonyomneˈno poyo peˈnɨmentiso soˈno aˈamu hopiˈnonohino kakoe hitoho engo nejopahonjo somo uhwonalokwofo.

8 Anɨtu kako wopɨngo uloho'mo lɨmentiso soˈno nakwo kakimo sɨmeho hiˈntnnono uyɨmentɨhwone sohonta Anɨtu kakoe mehomi ne namokumentisofoho. Oso hitoho ulofo yahino uyalokuhwone hwapɨngoso nakwoˈmaho. Oˈo, Anɨtu huhwo kako hwapɨngo hweho. Kako siki nejapmmentisofoho.

9 Olo hilo so'no nakwo nakwoe yofe moho'nomo'nanehwono. Awonoho. I nakwo hilo so'no hwapɨngo'maho.
10 Anɨtu kako nakumo namtɨ'mokumentiso sohwo nakwoe hwapɨngo hweho. Nakwo yahino wopɨngomo inɨngkayo'ne Anɨtu kako Kɨlais nejapmmentiso so'no Kɨlais Jisas nakumne'no yo'mayo wopɨngo nalohofoso nakwo a'amu songo namokumentisofoho. Anɨtu oso yahino wopɨngo somo hofɨko inɨngkafitnne'ento nakumne'no nto'no esyohumamentisofoho.

A'amu Juta so'nji temtitofo kengo kengo so'nji Anɨtu'nji ufohi'nyo'ne Jisas kako temtitofo anga'nohino umokumentisofoho.

11 Ngko sekwoe hunomo huno wasefohoto'monne'no yohono. Hohonta sekwo Anɨtumne'no huno maseyofoho. I a'amu Jutaso a'apaho sɨhu kolo'nnyo sohwa hofɨko sekumne'no ole lɨwo'nɨngkohofi, Sekwo temtitofo kengo mta'ango soku a'apaho sɨhu makolo'nyo so'no sekwo Anɨtumne'no huno maseyokuyoho, selɨwo'nɨngkohofofoho.
12 Oso hohosohonta sekwo Kɨlaisɨmne'no i'waho yontɨfi Anɨtuye mehomi mmo'nyo kuyoho. Sɨmo'mo Anɨtu a'amu Juta somo uhwosopo'mentisoso kakoe hungkuno wopɨngo kako'nji makotɨku'nyo'neso sekumo mosejapmmentisofoho. O'o, sekwo a'amu temtitofo kengo'mta'ango soku yoloho'mo humamotofokuyoho. Sekwo olo hwaho lopo nohumantɨfi tɨfi no'mo yo'mayo wonyoangkafo imo'none so'no mohontohumayo'njo kuyoho. Sekwo Anɨtu sohumne'no huno mosyafɨsiyo'njo imotofokuyoho.
13 Sekwo Anɨtune'no kengopo nohumentanɨngkofi Kɨlais Jisas kako poyo pe'nonto sekumne'no kakoe honɨyo usɨhuma'mentiso so'no kako impo'nosetɨma'mentisofoho. Oso'no sekwo kako'nji ufohi'nɨmentohofo kuyoho.
14 Sɨmo'mo nakwo a'amu Juta hn'nnonji sekwo temtitofo kengo sɨkunonji mango hwona'ni imo'nontani humamotohwonefoho. Mangohwa imo'nɨmentɨhwoneso nakwoe honɨngkanomo tojo hopa pɨjwahinɨmentɨhwonefoho. I Kɨlais nakumne'no poyo pe'nɨmentiso so'no tojo homo somo wae yao'mentisofoho. Oso hiso wae yaofonto nakwo sɨmeho pompenjiyo'nji nohumentanɨngkuhwoni temtitofo anga'nohino namokumentisofoho. Oso sɨmeho pompenjiyo hwapɨngoso Kɨlaisɨyoho.
15 Jisas nakwoe wonyomne'no poyo pe'nɨmentiso so'no a'amu Jutafe honɨngkano hungkuno hopi'nonohinoso a'apaho sɨhu kolo'nyo yahinoso a'amufe yahino wonyomne'no yahu fonjokisasiyoso yo'mayoso ne ane imo'nɨmentisofoho. Oso'no Jisas kako a'amu Jutafe honɨngkano hungkunomo wae yaofonto nakwo a'amu Juta hn'nnonji sekwo temtitofo kengo kengo sokunonji nakwo hn'nɨmo Jisas kako'nji nakumo monakojɨjwonto temtitofo anga'nohino songo namokumentisofoho. Oso'no nakwo sɨmeho afa inɨmentɨhwone'nwoho.
16 Kɨlais kako iyo hwojiyafɨku'nnyo somo poyo pe'nɨmentiso sohonta nakwoe sɨmeho tohino yahino so'nji mangohwa imo'nyo yahino so'nji Kɨlais kako poyo imokumentisofoho. Poyo imokumentiso sohonta nakwo a'amu Juta hn'nnonji sekwo temtitofo kengo kengo hn'nɨmo temtitofo anga'nohino namokonto nakwo Anɨtu'nji sɨmeho afa inɨmentɨhwonefoho.
17 Kɨlais kako noponto a'amu Juta Anɨtu'nji mofonepo humamotofo so'nji sekwo temtitofo kengo kengo'mo Anɨtune'no humamotofo soku nonjimo olo hungkuno wopɨngo loso nalɨmento, Sekwo sɨmeho afa'njo hmmo'nɨmno.
18 Ose nalɨmentiso so'no Kɨlais kako nakwo a'amu Juta hn'nnonji sekwo a'amu temtitofo kengo sɨkunontnne'no yo'mayo wopɨngo naloho'mentiso so'no Anɨtuye Towahuno Wopɨngo anga'nohino sohwo kako honɨngkano namohmmentiso so'no nakwo hinjoho'nwi Anɨtumo u'malokuhwono.

Nakwo a'amu Anɨtumo inɨngkawo'nɨngkuhwone so'nwi nakwo ango ne'nwoho.

19 Oseso sekwo aˈamu temtitofo kengo mtaˈango soku olohonta sekwo yoloho'mo
mohumu ilofo. Oˈo, sekwo Anɨtuye aˈamu ne soˈnji ufohiˈnontɨfi Anɨtuˈnji
sekwoˈmontohwasi humalofo.
20 Sekwo soku Anɨtu ango molalokunjo paˈnyo kuyoho. Nakwo Anɨtuye hungkuno
uyohojɨkuˈmofo (*apousel*) syohoˈnjo sohwonaˈnnonji aˈamu Anɨtuye hungkuno uya-
honɨngki lɨmotofo sohwonaˈnnonji kako nakumo hwosoku hwosaho paˈnyo na-
wonjɨmentiso hwonaˈnyoho. Kɨlais Jisas sohwo kako engkwosaho ne paˈnyo hweho.
Sekwo soku ango yokino kuyoho.
21 Ango yokino hopiˈnonohino soku Kɨlais engkwosaho ne sohwoˈnji
ufohiˈnɨmentohofofoho. Olo ango hiloso Anɨtu kako hwapɨngo hweho. Ango hiloso
Anɨtu nomolɨhwosi engo imokuhwosi kako oso ango wonyo ane wopɨngoˈnohino sopo
wohumamontonoho.
22 Sekwo sokunonji nomˈne aˈamu Anɨtumo inɨngkawoˈnɨngkuhwone hnˈnnonji
nakwo Kɨlaisɨmo ufohiˈnontani Anɨtuye Towahuno Wopɨngo sohwo nakwoe sɨmeho
moˈmo humawoˈnɨngkiso soˈno nakwo Anɨtuye ango ne nto imoˈnɨmalohwono.

3

Poul kako Anɨtuye hungkuno wopɨngoso aˈamu temtitofo kengo somo lutɨhwawoˈnɨngkiso hweho.

1 Ngko Pouliˈni Kɨlaisɨye syoho ulohofiyo sohwoˈni ngko sekumneˈno impoˈangomo
humaleno. Hwapɨngoso ngko aˈamu temtitofo kengo sokumo Anɨtuye hungkuno
wopɨngo losetɨhwawoˈnɨngkohe soˈno aˈamu Jutaso ngkimo impoˈangomo into-
fanɨhumentohofofoho.
2 Sekwo olo soˈno nto upaˈnɨmentohofo soˈno ngko huno syafɨsyohono. Anɨtu
sekumneˈno hitoho ulofahonɨngki kako yoˈmayo wopɨngo waseloho'mto yonto
sekumo losetɨhwayoˈne syoho loso ntapmmentisofoho.
3 Anɨtuye hungkuno wopɨngoso hiyasoˈmo woˈmojoso ntɨhwahonɨngki
ngko hungkuno losomo huno nimentisofoho. Hungkuno fehohnjoso nto
semtɨˈmokiyohefoho.
4 Olo iyoswo losomo atofo lɨfijoso sekwo huno ole waseyono. Kɨlaisɨye hungkuno
hiyasoˈmo woˈmojoso kako ujo nto ehontojwanɨhumentisofoho.
5 Hohonta olo hungkuno hiyasoˈmo woˈmojo loso Anɨtu kako aˈamu somo
mutɨhwammojofoho. I olohonta Anɨtuye Towahuno Wopɨngo kako nakwo aˈamu
Anɨtuye hungkuno uyohojɨkuˈmofo (*apousel*) syohoˈnjo sohwa hnnonji aˈamu Anɨtu
kakoe hungkuno uyahonɨngki lɨmotofo sohwanjimo ujo ehontojwahumentisofoho.
6 Hungkuno wopɨngo hiyasoˈmo woˈmojo hiloso olenoho. Sekwo Jisas Kɨlaisɨye
hungkuno wopɨngo somo upaˈnɨmentohofo soˈno sekwo aˈamu temtitofo kengo soku
sekwoˈnji nakwo aˈamu Juta soˈnnonji nakwo temtitofo afa imoˈnontani aˈapaho afa
paˈnyo humalohwono. Yoˈmayo wopɨngo Kɨlais Jisas nakumneˈno naloho'mentiso
soˈno Anɨtu yoˈmayo nakumneˈno hwosopeehumentisoso womantanoho.
7 Anɨtu kako ngkimo kakoe hungkuno wopɨngoso uyohojɨkuˈmofoˈne
nɨhwosopoˈmentiso soˈno ngko oso hungkuno wopɨngo sohwoe syoho ulohofiyo
hwoˈnyoho. Anɨtu kako olo syoho lomneˈno kako ngkineˈno hitoho ulofahonɨngki
kako kakoe yokumpohnˈnyo ngkimo nɨsosofitoˈmentisofoho.
8 Anɨtuye hwe moyaˈmi ne somo ngko enjwaˈmo humaleno. Ngko Anɨtuye
hungkunomo hwotoho hmˈmote hwoˈnɨmo Anɨtu kako wopɨngo ntohofonto nje
wonyoso wae yanɨmoˈmentisofoho. I Anɨtu olo syoho aˈamu temtitofo kengo
somo kakoe hungkuno wopɨngo lutɨhwayo soˈno nɨhwosopoˈmentisofoho. Anɨtuye
hungkuno wopɨngo loso olenoho. Yoˈmayo yahino wopɨngoso Kɨlaisɨmo weho.
U aˈamu sikinjo sohwo kako yoˈmayoso matɨpɨhwononehoho. Oˈo, aˈamu

Kɨlaisɨmo inɨngkawoˈnɨngkiso sohwo kako yoˈmayo wonyoangkafoso Kɨlaisɨmo wotɨpemaˈmtonoho.
9 Sɨmoˈmo Anɨtu yoˈmayo mtɨˈmokumentiso sohwo kako yoˈmayo soˈno imneˈento huno syafɨsyonto Jutafe temtitofo soˈnji temtitofo kengo kengo soˈnji afa imoˈnɨfitnneˈento hiyasoˈmo hoˈnahumentisofoho. Oso hungkuno hiyasoˈmo woˈmojoso ne imoˈnyoˈneˈento aˈamu hopiˈnonohino somo huno ehohosɨsiyoˈne Anɨtu olo syoho loso ntapmmentisofoho.
10 Hwapɨngoso Anɨtu kako aˈamu ahwomomjo somo mokosyohumayo sohwanji ahwomomjo aˈamu hopiˈnonohino soˈnjimo kakoe huno wopɨngo hiyasoˈmo woˈmojoso ujo ehontojwahinyoˈnefoho. Neso olenoho. Aˈamu Juta soˈnji aˈamu temtitofo kengo soˈnji Anɨtu kako mekiloˈmokuhumajonto kakoe aˈamu ne imokahonɨngki hofɨko kakineˈno uhuˈmokuwoˈnɨngkohofofoho. Oso homo somo aˈamu ahwomomjo sohwa uhwonontɨfi hofɨko Anɨtuye huno wopɨngo soˈno huno uyohoho.
11 Hohonta aˈamu ahwomoˈnji hwahoˈnji mamtɨˈmokiyo sohonta Anɨtu ose imneˈento huno syafɨsyonto nakwoe Hwe Engo Kɨlais Jisasɨmo nejapmmentiso soˈno ne imoˈnɨmentisofoho.
12 Nakwo Kɨlaisɨmo sɨmeho hiˈntnnono uyɨwoˈnɨngkuhwone soˈno nakwo Kɨlaisɨˈnji ufohiˈnontani nakwo Anɨtumo uˈmayo soˈno iyoho monenalofiyoho. Hwapɨngoso Kɨlais sohwo kako Anɨtumo uˈmayoˈne honɨngkano hweho.
13 Osoˈno ngko hungkuno weˈe waselɨmo. Ngko Anɨtuye hungkuno aˈamu temtitofo kengo sokumo selɨwoˈnɨngkohe soˈno tohino malokwe losoˈno sekwo sɨmeho wonyo semoˈnɨngkuhwoloho. Oˈo, sekumo sefoˈmayoˈnefoho. Osoˈno sekwo sɨmeho wopɨngoˈnji fohumantokuno.

Kɨlais kako hitoho mɨkunɨmposo sejopalofoho.

14 Nto selohe soˈno ngko yoˈmayo Anɨtu kako yonesoˈno huno syafɨsyonji ngko Mpohumneˈno hwahopo hwomtame ulohofalokweno.
15 Aˈamu nopeˈnontɨfi ahwomomo nto sɨmentohofo soˈnji nakwo hwahoponjo temtitofo hopiˈnonohino hnˈnnonji nakwo Anɨtu kako kakoe yofe neso nanɨngkwohweho. Osoˈno kako menalɨmentisofoho.
16 Olo soˈno ngko Mpohwo yoˈmayo hwapɨngo sohuneˈno jomo ulalokweno. Kako kakoe Towahuno Wopɨngo sohwo sekwoe sɨmehomo sehuloˈofɨhwasoˈno sekwo kakoe yokumpohnˈnyo wonyoangkafo soˈnji yokumpohnˈnyo wolohofantɨfeho. Osoˈno ngko Mpohumo jomo ulalokweno.
17 Sekwo sɨmeho Anɨtumo uyɨwoˈnɨngkohofo soˈno Kɨlais kako sekwoe sɨmeho moˈmo humaho. Osoˈno kakineˈno fɨsyafɨsyɨwoˈnɨngkuno. Iyo pmpongo hwahomoˈmo unjilofonto yokumpohˈnnyo kemokosyohumawoˈnɨngkiso paˈnyoso Anɨtu kako sekumo hitoho engo sejopalokunjo soˈno sekwo huno syafɨsyɨkuji sekwo yokumpohnˈnyo filohopmno.
18 Sekwo ose ifijoˈmanji sekwo Anɨtuye mehomi hopiˈnonohino soku Kɨlais kako sɨmeho nejape soˈno huno waseyono. Kɨlaisɨye hitoho nejapeso yoˈmayo hwahoponjo soˈnjimo ahwomomjo soˈnji yakoloˈnnyofoho. Nɨhuˈno yokintahoponoho.
19 Kɨlaisɨye mɨkunɨmposo nejapo soˈno nakwo huno ntoˈno monayohoyohoho. Oˈo nakwoe hunoso tɨfofoho. I osoˈno sekwo Kɨlais yokumpohnˈnyo sejape soˈno huno ntoˈno seyoˈne Mpohumo jomo ulalokweno. Oseso Anɨtu kako sekwoe huyoˈmango somo sefoˈmahwosi kako paˈnyo wopɨngoˈnohini wasemokumontonoho. Ngko oso hisoˈno Mpohumo jomo ulalokweno.
20 Anɨtuye yokumpohnˈnyo engo nakwoe sɨmeho moˈmo syoho nelohofalofoho. Osoˈno nakwo nakwoe huno tɨfo soˈnji yoˈmayo soˈno Mpohumo jomo ujo soˈne kakoe yokumpohnˈnyo hiso engo namokiyo hweho.

21 Oso'no nakwo An+tuye mehomi hn'nwi yo'mayo wop+ngo K+lais Jisas nakumne'no naloho'mentiso so'no nakwo kakine'no uhu'mokuwo'n+ngkuhwone hn'nwi An+tuye yofe'nji K+lais Jisas+ye yofe'nji nakwo engolopohamo ne'no woho'nomewo'n+ngkuhwano.

4

Nakwo An+tumo in+ngkawo'n+ngkuhwone hn'nwi nakwo K+lais+ye a'apaho'nwoho.

1 Ngko An+tuye syoho iwo'n+ngkohe so'no impo'angomo humale sohwo'ni sekumo jomo yokumpohn'nyo selalokweno. An+tu kakoe mehomi hn'n+mne'no wonyoangkafo humayo so'no joho nal+mentiso so'no kakoe yahino wonyoangkafo somo nto'no un+ngkohwano.

2 A'amu hopi'nonohino somo sekwo enjwa'mo pahumno. A'amu somo fo'ma fo'ma ulohof+kuji hungkuno hofiyo hofohofahn'no ul+mno. A'amuso hof+ko wonyo sekumo selohof+kujo'no sekwo oso wonyo hiso aku ulohof+kutoho. O'o, wop+ngo'nohini ulohopmno. S+meho fin+mno.

3 An+tuye Towahuno Wop+ngo sohwo kako s+meho afa inyo yahino nejapmmentiso so'no nakwo mtitofo anga'nohino pa'nyo impe hopa nto monakilo'mokumaho. Oseso oso s+meho afa inyo yahino ne'no mjim+kuno.

4 Nakwo An+tumo s+meho uy+wo'n+ngkuhwone hn'nwi nakwo hinjoho'nwi a'apaho anga'nohino'nwoho. An+tuye Towahunoso anga'nohino hweho. Nakwo hopi'nonohino hn'nwi nakwo An+tu'nji wonyoangkafopo humayo so'no An+tu nakumo joho lonet+ma'mentiso so'no nakwo oso hiso'no afa'nohini hontohumalo-hwono.

5 Nakwoe Hwe Engo Jisas K+lais sohwo anga'nohino hweho. Nakwoe s+meho hi'ntnnohino uyo yahinoso An+tu uhwononteso anga'nohino weho. Mijo kiyomayoso An+tu uhwononteso hwap+ngo neso kenga'nohinofoho.

6 Nakwoe Mpohwo anga'nohino sohwo An+tuyoho. Nakwo hopi'nonohino hn'nwi kakimo enjwa'mo humentan+ngkuhwoni kako yokintahopo humaho. Kako nakwo'njo ajwopo nohumanto yo'mayo ne'manteso kako wop+ngo namokuwo'n+ngkiso hweho. Kako nakwoe s+mehomo humaho.

7 Nakwo anga'no anga'nohino hn'n+mo K+lais kako kakoe syoho kengo kengo nejaponte so'no kako yokumpohn'nyo hwap+ngo sohwo oso syoho hiso iyo'neso yokumpohn'nyo nejapmmentisofoho.

8 Olo hilo so'no An+tuye hungkuno ole nal+mento,

K+lais kako songo l+kafonto ahwomomo apa'no s+mentiso sohonta kako kakoe a'amu pi'n+ngoso Seten kako impe intofahumentiso somo is+hutofomotas+mentisofoho.

Osohonta kako a'amu somo yo'mayo syoho kengo kengo iyoso'no yokumpohn'nyo uy+mentisofoho.

Ose nal+mentisofoho.

9 Oso hungkuno so'no huno wosyof+syano. Kako ahwomomo apa'no s+mentiso so'no neso pehoto. Olenoho. S+mo'mo kako ahwomo mta'ni noponto hwaho ne lopo pmmentisoso kako hwahomo'mo a'amu poyo pe'nyofe angomo umentisofoho.

10 Olo hwe lohwo kako s+mo'mo hwahomo'mo umentiso sohwo kako aku ahwomo ne nohot+mo s+mentisofoho. S+mentiso so'no kako yo'mayo hopi'nonohino ahwomomjo so'nji hwahoponjo so'nji hwaho ae'mjo yo'mayo hopi'nono K+lais+mo weho.

11 An+tuye syoho kengo kengo iyo so'ne K+lais kako a'amu anga'no anga'nohinomo yokumpohn'nyo uyalofoho. Oso yokumpohn'nyoso olenoho. A'amu fisomo kakoe hungkuno uyohoj+ku'mofo'ne (*apousel*) syoho uyalofoho. Nom'ni somo An+tu hungkuno jo'ne syoho uyalofoho. Nom'ni somo a'amu An+tuye hon+ngkanomo

tɨpemayoˈne aˈamu somo ufoˈmayoˈne syoho uyalofoho. Nomˈni somo Anɨtuye aˈamu ne somo mokosyohumayo soˈne kakoe hungkuno lutɨhwayoˈne syoho uyalofoho.
12 Oso yokumpohnˈnyo nejopalokunjoso Anɨtuye aˈamu neso hofɨko kakoe syoho hofiyo ulohofiyoˈne ntoˈno esyohumaho. Osoˈno nakwo Kɨlaisɨye aˈapaho ne hnˈnwi nakwo yokumpohnˈnyo angaˈno angaˈno sosofitoˈnɨngkuhwasi ufoˈmoˈnano.
13 Kɨlais kakoe yokumpohnˈnyoso neˈno nejapɨwoˈnɨngkiso soˈno nakwo Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono uyɨwoˈnɨngkuhwone hnˈnwi nakwo sɨmeho afa unantanoho. U nakwo Anɨtuye hwomumneˈno huno afaˈnohini wonayɨmtonoho. Oso hohosohonta nakwoe sɨmeho moˈmo Anɨtuye hungkunoˈnji Anɨtuye hunoˈnji nakwoe hunomo engo enaofɨhwosoˈno nakwo Kɨlais paˈnyo sokafo umoˈnantanoho.
14 Osohonta nakwo mehomi paˈnyo mohumanehwono. Aˈamu mehomi paˈnyoso hintalinyo ifofo mokomoiso hopa mokomoyalofoho. Hofɨkoe huno somo ehiloˈmemokomoyalofoho. Aˈamu afofo hungkunoˈnji hwasyo hungkunoˈnji selalokwofoso hofɨko oso ifofo hopa sekumo umpoˈnosetɨmantɨfeˈno yalokwofo. Osomo sekwo tɨfi inɨngkakutoho.
15 Oˈo, nakwo Anɨtuye hungkuno ne somo neˈno inɨngkohwasi aˈamu hopiˈnonohino soˈnji sɨmeho inɨngkuhwasi Kɨlais nakwoe mnokino engoˈnjo sohwoe yahino wopɨngoso nakwoe sɨmeho moˈmo engo wenaoˈmontonoho.
16 Kɨlais kako nakwoe mnokino paˈnyo hweho. Nakwo kakoe sɨfe aho yoˈmayoso paˈnyoˈnwoho. Mnokino sohwo kako aˈapaho sohumo huno uyahonɨngki aˈapahoso syoho itoˈno iwoˈnɨngkisofoho. I aho sohwo kako syoho ntoˈno miyoˈmanji ajoˈmiyo sohwa hofɨko syoho ntoˈno mifitnnehofo. Osoˈno Kɨlais kako syoho kengo kengo nejapmmentisoso nakwo angaˈno angaˈnohino hnˈnwi syoho ntoˈno ihwasi nakwo ufoˈmoˈnantanoho. Ose ihwasi sɨmeho afa inɨngkuhwasi Kɨlaisɨye aˈapaho hnˈnwi engo imoˈnɨngkuhwasi yokumpohnˈnyo wolohofantanoho.

Anɨtuye aˈamu neso hofɨko yahino songo malokwofo.

17 Olo hungkuno loso ngko Anɨtumneˈno yokumpohnˈnyo waselɨmonneˈno yohono. Aˈamu hwahoponjoso Anɨtuye hungkunomo hwotoho fewoˈnɨngkohofo oso paˈnyoso sekwo imoˈnɨngkutoho. Hofɨkoe hunoso siki woˈnnyofoho.
18 Hofɨkoe huno pɨkuˈnnyo soˈno sɨkwoˈmjoho paˈnyofoho. Hofɨko yokumpohnˈnyo imoˈnontɨfi hunoˈmasoso hofɨko Anɨtu kakoe songo humayoso momalokuyohofo.
19 Hofɨkoe honɨngkano wonyo somneˈno hofɨko wonɨmango munyofoho. Oˈo, hofɨko honɨngkano wonyo somo ikuhufokuˈmoˈnyofoho. Yoˈmayo yahino wonyo somneˈno sɨmeho fefoyo uyalofoho.
20 Oso yahino hiso Kɨlais losetɨhwamentisotaho. Nɨhuˈno awonoho.
21 Kɨlaisɨye yahino wopɨngo soˈno sekwo nupaˈnontɨfi oso yahino homo somo tɨfi inɨngkowahonɨngkofi aˈamu Jisasɨye hungkuno neso nto losetɨhwamentohofofoho.
22 Osoˈno sekwo sekwoe hohontajo yahino wonyoso nɨhuˈnahone fohoˈnaopmno. Yoˈmayo wonyo sekwoe sɨmeho umo lɨmojoso olenoho. Sekwoe hunomnohini inɨngkawentɨfi yoˈmayo hi semoˈnyoso honɨngkano hwasyomo ipesemotamojofoho. Oso hiso sekwoe hunomo wonyo semokumojofoho. Oso yahino wonyoso nɨhuˈnahone fohoˈnaopmno.
23 Sekwoe hunoso sekwoe sɨmehoso nɨhuˈno songo umoˈnono.
24 Sekwo aˈamu soku songo hmmoˈnɨmno. Oso aˈamu songo soku Anɨtu kako paˈnyo wasemokumontonoho. Oso aˈamu songo hiso wonyo honɨngkano nɨhuˈno anefoho. Yahino itoˈnohinofoho.
25 Oseso sekwo hwasyo hungkunoso fohoˈnaopmno. Apaˈno nolɨkutoho. Sekwo hungkuno nehopiˈnohino fihnnɨmno. Sekwo huno ole seyohi, Nakwo Kɨlaisɨye aˈapahoˈnwoho. Osoˈno hungkuno nehopiˈnohino fihnnɨmno.

26 Sekwo sekwoe sɨmeho wonyo semo'nɨngkuhwoso'no huno nto'no fɨsyafɨhupmno.
Sekwo honɨngkano wonyo ifitnnoho. Sekwo sekwoe sɨmeho tohino nowen-
tanɨngkuhwosi mofehi'nyo ikwo'mokoloho.
27 A'amu sɨmeho wonyo umo'nɨwo'nɨngkiso osohumo Seten ehuhn-
naofɨwo'nɨngkisofoho. Oso'no sekwo Setenɨmne'no hoku'yo nohwosom-
putɨmafɨkutoho.
28 A'amu yo'mayoso hufo iwo'nɨngkiso sohwo kako apa'no hufo ihwoloho. O'o, kako
syoho wopɨngo'nohini wotɨpemano. Oso syohoso kako kakoe aho'nji yokumpohn'nyo
ihwosi hamniyoho nomahwosi kako a'amu umofonyo iyo somo ufo'mano.
29 Sekwoe mango mta'ni wonyo hungkuno nolɨkutoho. O'o, hungkuno
wopɨngo'nohini nom'ne a'amu somo usosofitofo'ne filɨmno. A'amu nom'ne somo
ufo'mayo'ne hungkuno wopɨngo'nohini filɨmno.
30 Sekwoe humayo yahino so'no Anɨtuye Towahuno Wopɨngo sɨmeho tango
ifisyɨmofɨkutoho. Anɨtu kakoe Towahuno Wopɨngo yofe nahwofo'ne nejapmmentiso
so'no nakwo huno ole nayohi, Oso sɨkuno ae'uyo somo yo'mayo yahino wonyo
somta'ni nɨhu'nahone isɨhutofonemaso sohonta nakwo Anɨtu'nji wopɨngo humane-
foho. Huno ose nayohoho. Oso'no Anɨtuye Towahuno sohumo sɨmeho tango ukutoho.
31 Sekwo olo yahino loso foho'naopmno. Sɨmeho wonyo, yoka, sɨmeho tohino,
mango engo, sitofo, oso yahino wonyoso ikutoho.
32 Sekwo a'amu somo sɨmeho uyɨkuji yahino wopɨngo'nohini ulohopmno. Kɨlais
sekumne'no poyo pe'nɨmentiso so'no Anɨtu sekwoe wonyo wae yasema'mentiso
hopaso a'amu fiso hofɨko wonyo selohopijo somo hohujo'mo moho'naofɨkuji wonyo
hiso wae hmmopmno.

5

Nakwo pomponahopo wohumano.

1 Anɨtuye mehomi soku Anɨtu hitoho engo sejapɨwo'nɨngkiso so'no sekwo kakoe
yahino somo tɨfi finɨngkamno. Kako pa'nyo hmmo'nɨmno.
2 Kɨlais kako nakumo hitoho engo nejapmmentiso so'no kako nakwoe wonyomne'no
kakoe a'apaho wopɨngoso ihn'nao'mentisofoho. Anɨtu oso homo somo uhwononto
akino wopɨngo wa'mentiso hopaso kakoe sɨmeho wopɨngo umo'nɨmentisofoho. Oso
yahino wopɨngo somo finɨngkamno.
3 Yo'mayo yahino wonyo, a'mohufo, kifosyoho, nom'ne hwafe yo'mayo so'no hi
semo'nyo, oso yahino wonyoso sekumo se'mahwoloho. O'o, sekwo Anɨtuye a'amu
ne kuyoho. Oso'no a'amu fiso hofɨko sekwo'njopo humafɨkuji oso yahino wonyoso
motɨpemapitnnehofo.
4 Sekwo wonyo hungkuno nolɨkutoho. Hwasyo hungkuno syohi'nyo hungkuno
wonyoso nolɨkutoho. O'o, oso yahinoso Anɨtuye mehomimne'maho. Sekwo soku,
sekwoe hungkunoso Anɨtuye yofe ho'nomayo'nefoho. Kakimo isamoyoka ujo'nefoho.
5 Sekwo huno moi'wonoho. A'amu kifosyoho'njo sohwa, a'mohufo
iwo'nɨngkohofoso, hungkuno wonyo lɨwo'nɨngkohofoso, a'amu kako
ho'yangomnohini syafɨsyonto woma'mo lɨwo'nɨngkisoso, oso a'amu hiso hofɨko
Anɨtu'nji Kɨlaisɨ'nji siko a'amumo yokumpohn'nyo mokosyohumasiyo sopo
m'mopitnnefoho. O'o, nɨhu'no awonoho. A'amu yo'mayo ho'yango so'no hi
umo'noso sohwo kako ho'yango hiso kakoe Anɨtu pa'nyo imokinonto ho'yango
somne hwomtame ulohofɨwo'nɨngkisofoho.
6 Sekwo huno nto'no fɨsyafɨhupmno. A'amu oso yahino wonyo somo upesemo-
towantɨfe'no yalokwofoso hofɨkoe siki hungkuno somo tɨfi inɨngkakutoho. A'amu oso
yahino wonyo yontɨfi Anɨtuye hungkuno somo hwotoho fewo'nɨngkohofo somne'no
Anɨtu kako sɨmeho tohino umnonefoho.

7 Oso'no sekwo hofɨko'nji ejoku'nohumafɨkutoho.
8 Sekwo soku, hohonta sɨkwo'mjoho'mo humamotofokuyoho. I olohonta nakwoe Hwe Engo Jisas kakoe pomponahopo sehumajɨ'masofoho. Oso'no sekwo pomponahopo ne'no humafɨkuji hano ito'no femoyɨmno.
9 Anɨtuye pomponaho loso yahino wopɨngo'nji honɨngkano nto'nohino so'nji hungkuno nehopi'nohino so'nji utɨhwa'nyopo ujo ejokwojasyɨwo'nɨngkisofoho. Oseso sekwo oso yahino wopɨngoso ne'no fikuno.
10 Sekwo Anɨtuye sɨmeho wopɨngo umokiyo'ne honɨngkano tɨpemafɨkuji osomo syoho yokumpohn'nyo fikuno.
11 A'amu sɨkwo'mjoho'mo nohumantɨfi hohontajo yahino wonyoso iwo'nɨngkohofo so'nji sekwo ejoku'nohumafɨkutoho. O'o, sekwo i'waho nto'no fiyɨmno. Oso yahino wonyoso ne anefoho. Sekwo a'amufe honɨngkano wonyo somne'no hungkuno ulɨkuji honɨngkano wopɨngo utɨhwamno.
12 Yo'mayo yahino wonyoso hofɨko hiyaso'mo iwo'nɨngkohofo so'no ngko sejo so'no wonɨmango nnɨngkahonɨngki ifalifaliyo mamtɨ'mokoho yohono.
13 Anɨtuye pomponahoso a'amu yo'mayo hiyaso'mo yɨwo'nɨngkohofo somo utɨhwa'nyopo ujo ehontojwasyɨwo'nɨngkisofoho. A'amu fiso hofɨkoe yahino wonyo hwapɨngo neso uhwonɨngkuji yahino wonyo somo woho'nofano lɨkuji Anɨtumo nɨhu'nahone uyantɨfitɨkeno. Oso'no uhwonantanoho.
14 Oso a'amu homo somne'no ta lɨmotofoso ole nalohi,
Kɨko saho wotnno sohwosi, kɨko honɨngkano wonyomo nohumanji, a'amu poyo pe'nɨngkohofo pa'nyo humawo'nɨngkino, filɨkaho.
Kɨlais kakoe pomponaho jɨje sɨmehomo wolakisyono.
15 Sekwo sekwoe humayo yahino somne'no huno ito'no fɨsyafɨhupmno. A'amu Anɨtumne'no huno mosyafɨsiyo'njo humawo'nɨngkohofo hopa nohumafɨkutoho. O'o, sekwo a'amu huno'njo humawo'nɨngkohofo hopaso fosyohumamno.
16 Olohonta yahino wonyo pi'nɨngo engo wo'nnyoponoho. I sekwo soku olopo siki humayo'ne mohumulofo. O'o, yo'mayo iwo'nɨngkohofoso Anɨtumne'no fiyɨmno.
17 Sekwo Anɨtumne'no huno mosyafɨsiyo'njo ikuji yo'mayo syohoso ikutoho. O'o, ilofɨkutoho. Sekwo soku sɨmo'mo Anɨtuye hunoso tɨpemafɨkuji tɨfi yo'mayoso ito'no fiyɨmno.
18 Sekwo mijo yokumpohn'nyo engo nɨngkuji nonilohofɨkutoho. O'o, oso yahinoso sekumo wonyo wasemokumonte'no yohoho. I oso'no sekwo Anɨtuye Towahunoso nomafɨkujo'no kako sekumo wosehula'ofono.
19 Oso'no sekwo nuhu'mokukuji sekwo Anɨtuye hungkuno hnnɨngkuji kakoe yofe ho'nomayo'ne Ta'njo Iyoswo ta'nji filɨmno. Sekwoe towahunomo yokumpohn'nyo imokiyo'ne haohonta sekwo Hwe Engo Anɨtune'no syafɨsyɨkuji kakoe yofe foho'nomapmno. Oso'no tajo angomjo taso mango mta'ni lɨkuji sɨmeho ajwo mo'mta'ni filulɨka'nɨngkuno.
20 Yo'mayo se'maso so'no nanɨngkwohwo Anɨtumo isamoyoka ulɨmno. Wopɨngo'nohini se'mahwoso'no isamoyoka nolɨkutoho. O'o, tango so'nji se'mahwoso'no Anɨtumo isamoyoka ulɨmno. Hwapɨngoso nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlais kako wopɨngo'nohini nalohofɨwo'nɨngkiso so'no isamoyoka ulɨmno.

A'mu siyoswafe hungkunofoho.

21 Sekwo Kɨlaisɨye hungkunomo tɨfi inɨngkowalokwofo so'no sekwo a'amu nom'ne somne'no hwahopo pawomno.
22 Moya'mi sofasi, sekwo sekwoe Hwe Engo Jisas Kɨlais kakoe hungkunomo enjwa'mo humalofo hopaso sekwo sekwoe hwehwafe hungkunomo enjwa'mo fosyohumamno.

23 Hwapɨngoso pehoˈneto. Hwe sohwa hofɨkoe ape sofamo hwe engo imoˈnontɨfi
aˈmusyamo mokosyohumawoˈnɨngkohofɨhwafoho. Oso hopaso Kɨlais kako kakoe
aˈamu ne sofe hwe mnokino engoˈnjo hweho. Aˈamu hiso Kɨlaisɨye aˈapahofoho. Kɨlais
oso aˈamu somo asomo utɨmayoˈne poyo peˈnɨmentiso hweho.
24 Aˈamu Kɨlaisɨmo sɨmeho uyɨwoˈnɨngkohofoso hofɨko kakimo enjwaˈmo humalofo
hopaso moyaˈmi sofa hofɨko hofɨkoe hwehwamo enjwaˈmo wohumafe.
25 Hwe sohwasi, sekwo sekwoe aˈmusyamneˈno sɨmeho epufohi filohopmno. Kɨlais
kakoe aˈamu ne somneˈno sɨmeho engo uyɨmentiso soˈno kako hofɨkineˈno poyo
peˈnɨmentisofoho. Oso paˈnyoso sekwo sekwoe aˈmusyamo sɨmeho uyɨmno.
26 Kɨlais kakoe aˈamu ne somneˈno poyo peˈnɨmentiso soˈno kakoe hungkuno soˈnji
mijo kiyomayo yahino soˈnji hofɨkoe huno hofɨkoe sɨmeho honɨngkano wonyo ane
kihoˈmaso imokalofoho.
27 Oseso Kɨlais kakoe aˈamu neso hofɨko kakoe sɨmanopo lohopijo sohonta hofɨko
honɨngkano wonyo nɨhuˈno ane kihoˈmaso nɨhuˈno wonyoangkafoˈnohini loho-
pitnnefoho.
28 Oseso sekwo hwe sohwasi sekwo upaˈnɨmno. Sekwoe aˈapahomneˈno hitoho
selofɨwoˈnɨngkiso hopaso sekwoe aˈmusyamneˈno hitoho waselofono. Hwe kakoe
apeˈnji sikoe aˈapaho afa inɨmentisiyo soˈno hwe sohwo kakoe apemo wopɨngo
ulohofɨhwosoˈno kako kakoe aˈapahomo wopɨngo ulohofalofoho.
29 Nakwo huno ole nayohi, aˈamu kako kakoe aˈapahomneˈno mangohwa imoˈnyoso
awonoho. Kako kakoe aˈapahomo wosopayo uyɨwoˈnɨngkohoho. Kakoe aˈapaho
ntoˈno emokosyohumawoˈnɨngkohoho. Oso paˈnyoso Kɨlais kako kakoe aˈamu ne
somo wopɨngo emokosyohumawoˈnɨngkiso hweho.
30 Hwapɨngoso nakwo Kɨlaisɨye sɨfe aho aˈapahoˈnwoho.
31 Anɨtuye hungkuno ole nalohi, U hwe fihwo kako kakoe kanɨngkwohwoˈyaˈumo
ulɨkoˈmahwosi kakoe apeˈnji womokotɨkuˈnanjiyoho. Oseso siko nemˈno
makotɨkuˈnisoso siko aˈapaho afa umoˈnanjiyoho. Ose nalɨmentisofoho.
32 Oso hungkuno hisoˈno nje hunoso olenoho. Hwapɨngo neso hufaˈuyoho.
Hwapɨngo hiyasoso ole, Kɨlais kakoe aˈamu ne soˈnji aˈapaho afa imoˈnalokwofo soˈno
nelalofoho.
33 Osoˈnohinɨˈmaho. Oˈo, sekwo hwe angaˈno angaˈnohino sohwa hnnontnneˈno
selalofoho. Sekwo hwe sohwasi sekwoe aˈapahomneˈno hitoho selofɨwoˈnɨngkiso
hopaso sekwoe aˈmusyamneˈno hitoho waselofono. Osoˈno sekwo moyaˈmi sofasi
sekwo sekwoe hwehwafe yofe fohoˈnomapmno.

6

Mehomi soˈnji kanɨngkwohwoˈyaˈuˈnjiye hungkunofoho.

1 Sekwo mehomi soku, senɨngkwohwoˈyaˈuye hungkunomo haloho popmno. Anɨtu
hofiyo ose ifitnneˈento lɨmentisofoho.
2 Anɨtuye hungkuno ole nalohi, Kɨko jɨje mpohwo naˈuye hungkunomo tɨfi
finɨngkayo. Ose nalisofoho. Olo honɨngkano hungkuno lomo inɨngkusoˈmanji
Anɨtu kako wopɨngo wakiloho'montonoho. Olo honɨngkano hungkuno sɨmoˈmjo loso
hungkuno ne ulinyo hiˈnjofoho.
3 Ne hiso olenoho. Kɨko hnnɨngkwohwoˈyaˈuye hungkunomo haloho
pojoˈmanji kɨko hwaho lopo wopɨngo nohumentanɨngkiji soswo piˈnɨngo engo
wokiyakoloˈmontonoho.
4 Sekwo hamnɨngkwohwoˈyoswasi, sekwoe mehomife hunomo wonyo umokuku-
toho. Hwasyo hungkuno nulɨkutoho. Sikoe mehomi somo Anɨtuye hungkuno
lutɨhwahosɨsi hofiyo mokosyohumahosɨsi hofɨko hahnˈnyo ifijoˈmanji hofɨkoe
honɨngkanomo siko ntoˈno mɨhwajinyo.

A'amu syoho ulohofiyo so'nji a'amu nom'ne somo mokosyohumawo'nɨngkohofo sofe hungkunofoho.

5 Sekwo syoho ulohofiyo soku, sekwoe hwe engo nosemokosyohumawo'nɨngkohofo sohwafe hungkunomo enjwa'mo ito'no fosyohumamno. Sekwo sɨmeho hufa'uyo'njo imo'nɨngkutoho. O'o, sekwo hofɨkoe syoho somo yokumpohn'nyo fiyɨmno. Sekwo Kɨlaisɨye hungkunomo tɨfi inɨngkawo'nɨngkohofo hopaso sekwoe hwe engo sohwoe hungkunomo tɨfi nto'no finɨngkamno.

6 U sekwo a'amu wonahonɨfe lɨkuji a'amufe hunomo afofo umokano lɨkuji hofɨkoe tɨmopo syoho yokumpohn'nyo ikutoho. O'o, sekwo Kɨlaisɨye syoho ulohofiyo kuyoho. Oso sekwo sekwoe hwe engo sohwoe syoho yokumpohn'nyo ifijoso sekwo yahino Anɨtu umo'nɨwo'nɨngkiso somo inɨngkowalokwofo.

7 Sekwo sɨmeho wopɨngo'nji sekwoe syoho fiyɨmno. Sekwo a'amu hwahoponjo somnohini syoho miyalokuyohofo. O'o, sekwoe Hwe Engo Anɨtuye syoho yalokwofo.

8 Sekwo huno seyohoho. A'amu syoho ulohofiyo so'nji a'amu syoho somo mokosyohumalofo so'njimo Anɨtu hofɨkoe syoho somo uhwonɨwo'nɨngkiso sohwo hofɨkoe syoho wopɨngo somne'no kako yano ulofiyonefoho.

9 Sekwo a'amu syoho selohofiyɨwo'nɨgkohofo soku sekwo a'amu homo somo hofiyo mokosyohumamno. Sekwo iyoho lɨmofo yahinoso foho'naopmno. Nakwoe Hwe Engo Anɨtu kako ahwomomo humaso sohwo kako a'amu hopi'nonohinomo mokosyohumawo'nɨngkiso hweho. Kako a'amu yofe engo'njo so'nji a'amu sikinjo so'njimo uhwononteso afa'nohino uhwonɨwo'nɨngkohoho.

Anɨtuye a'amu neso hofɨko hwe ikujoho'ne kako mekino sampe yo'mayoso nto'no esyohumayo'ne hungkunofoho.

10 Ngko olo hungkuno ae'uyo loso waselɨmonne'no yohono. Sekwo Anɨtu'nji makotoku'nnyo soku, Anɨtu kakoe yokumpohn'nyo'nji ufohi'nɨmno.

11 Seten kako sekumo yamofo selohofɨwo'nɨngkiso so'no sekwo Anɨtuye mekino, sampe, yo'mayoso nomafɨkuji yokumpohn'nyo fɨkesyohumamno. Setenɨye huno wonyo so'nji kakoe yahino wonyo so'nji fongki'nane'no yokumpohn'nyo wolohofano.

12 Nakwo a'amu hwahoponjo so'nji ikujoho mofongki'nalokuyɨhwono. O'o, nakwo Seten'nji towahuno wonyo so'nji fongki'nalokuhwono. Towahuno wonyo hiso hofɨko a'amu sɨkwo'mjoho'mo humalofo somo yokumpohn'nyo mokosyohumalofo. Hofɨko hwahopo emoyontɨfi ahwomomo emoyɨwo'nɨngkohofofoho.

13 Oso'no sekwo Anɨtuye mekino, sampe, yo'mayoso olohonta mapmno. Ose mafɨkuji yo'mayo wonyo i'mofapɨhwoso'no sekwo yokumpohn'nyo lohofɨkuji Seten'nji towahuno wonyo so'nji ikujoho fongki'nɨfijoso sekwo hofɨkimo nuyakolopitnnefoho. Nuyakolofɨkuji yokumpohn'nyo ne'no lohopitnnefoho.

14-17 Oso'no nto'no esyohumayo yahino so'no nakwo huno wosyofɨsyano. A'amu kako mango hwamo wafongku'mo lɨhwosi kako kakoe mekinohwa, sampehwa, omoyohwa, nomahwosi yokumpohn'nyo waloho'montonoho. Mango sohwa hofɨko oso hwe huhwo sohumo wofonjosyano lɨkuji me fɨfijoso mupolopitnnehofo. Hwapɨngoso kako nto'no esyohumunyo hweho. Oso pa'nyoso Seten nakumo ikujoho monafongkiso'ne ito'no wesyohumano. Nakwoe sampe, mekino, omoyo, yo'mayoso olenoho.

Hungkuno nehopi'nohino wolano. Hwasyo hungkuno molanehwono. Oso hungkuno neso sekwoe ahuloho pa'nyofoho.

Honɨngkano wopɨngo'nohini uyano. Wonyo honɨngkano ihwaloho. Oso honɨngkano wopɨngo'nohinoso sekwoe swokinoponjo ikujoho melɨkosafo pa'nyofoho.

Anɨtuye hungkuno wopɨngo a'amufe sɨmeho pompengo ifɨsyɨmofo'neso wolutɨhwano. Oso hiso sekwoe sɨfe manji'mofo pa'nyofoho.

Seten+ye yo'mayo tango ne'maso so'no An+tu kako nefo'mayo'ne so'no s+meho hi'ntnnono uyano. Oso s+meho hi'ntnnono hiso nakwoe sampe pa'nyofoho.
Nakwo An+tu asomo net+mayo'ne so'no huno wosyof+syano. Oso nakwoe sohwo ho'yo pa'nyofoho.
An+tuye hungkuno so'no huno nto'no wonayono. Oso An+tuye hungkuno hiso nakwoe hwakuhwajo hos+mno pa'nyofoho.
Kakoe Towahuno Wop+ngo sohwo hungkuno lomne'no wonet+hwamtonoho.
Yo'mayo mel+kosafo hiso sampe mekino yo'mayo pa'nyoso nto'no wesyohumano.

18 Mpohumo jomo ne'no ul+mno. Kakoe Towahuno Wop+ngofe yokumpohn'nyo sejap+hwoso'no An+tumo jomo ul+mno. Nto'no fohontohumamno. Piso'mo'nyo ikutoho. Sekwo An+tuye a'amu ne somne'no engolopohamo Mpohumo jomo ul+kuno.
19 Sekwo Mpohwo An+tumo ngkimo n+fo'mayo'ne jomo ole ul+mno. An+tu kako kakoe hungkuno nje mangomo ho'nan+sy+hwoso'no ngko iyoho iyo yahinoso monje yasy+'mo An+tuye hungkuno wop+ngoso a'amufe hunomo ehohosasiyo'ne ul+mo. Oso hiso'no sekwo Mpohumo ngkine'no jomo ul+mno.
20 Ngko a'amumo An+tuye hungkuno lut+hwawo'n+ngkohe hwo'nyoho. Oso'no ngko impo'angomo humaleno. Olopo nohumahm'mo iyoho miyo'njo i'mo An+tuye hungkuno a'amu somo lut+hwayo'ne sekwo Mpohumo jomo ul+mno.

Hungkuno ae'uyofoho.

21 Tikikos nen+ngkwa'wehwo An+tuye syoho ulohofiyo wop+ngo sohwo kako nose'mahwosi yo'mayo ngkimo n+'ma'maso so'no yoloho wasel+monte hweho.
22 Oso'no ngko kakimo sekuyepono l+hwojalokweno. Kako nakwoe humayo so'no sel+hwosi sekumo yokumpohn'nyo wasesosofito'montonoho.
23 Nan+ngkwohwo An+tu'nji nakwoe Hwe Engo Jisas K+lais+'nji siko'monta'i sekwoe s+meho pompenjiyo semokohos+si sekwo nom'ne a'amu somne'no hitoho selofo so'nji s+meho hi'ntnnono engo uyo so'nji wosejopanjiyoho.
24 A'amu nakwoe Hwe Engo Jisas K+lais+mo hitoho ulofoso mus+kwajiyo'njo iwo'n+ngkohofo osomo An+tu kako wop+ngo uloho'montonoho. Ngko Poul+'ni hungkuno hiloso mt+'mokohono. Osohopeho.

Filipai
Olo Iyoswo loso Poul A'amu Filipai somne'no Mtɨ'mokumentisofoho.
Olo Hungkuno Sɨmo'mjofoho.

Jisas ahwomomne'no nto sɨmentiso sohonta soswo *tɨwenti-nain*'nji (29) *teti-wan*'nji (31) nto uyakolo'mentisopolɨkeno olo iyoswo loso Poul a'amu Filipai somne'no mtɨ'mokumentisofoho. Hwaho Yulop hohnta'ni tajo ango i'mofapeso ango Filipai sopo kaki'no ifawo'mentisofoho. Oso tajo ango hiso Poul ulɨka'mentisofoho. Poul olo iyoswo mtɨ'mokiyo hwapɨngoso olenoho. Poul kako impo'angomo humentanɨngki a'amu Filipainjoso kakimo ufo'mayo'ne hamniyoho uyahotɨmentohofo so'no Poul kako isamoyoka ulɨmonto mtɨ'mokumentisofoho. Oso hamniyoho hiso hwe anga'nohinohumo uyahotɨmentohofofoho. Kakoe yofeso olenoho. Oso Epeefɨloutaitasɨyoho. Oso hwe Epeefɨloutaitas huhwo sohwo Poulɨ'nji Loum nohumanji oso hwe huhwo sohwo kako mnokino tɨpemahonɨngki Poul oso hwe huhwo sohumo kakoe ango Filipaine'no asomo uhwajɨmonto oso iyoswo so'nji mtɨ'mokuyahotɨmentisofoho. Olo iyoswo lomjo hungkuno sɨmo'mjoso olenoho. Sɨmonyofoho. (Hungkuno hiso Filipai sohe engo 4 honɨngkano we'e 4. Osopo weho.) Olo iyoswo hiloso Poul kako Loum impojoho yonto mtɨ'mokumentisofoho. Oso'no nakwo iyoswo homo lomo atofo lɨhwasi tɨfi unɨngkohwano.

1 Sekwo Anɨtuye a'amu soku ango Filipai humawo'nɨngkohofo somne'no ngko Poulɨ'nnonji Timouti'nji nekwo Hwe Engo Jisas Kɨlaisɨye syoho ulohofiyo sohwoya'i olo iyoswo loso semtɨ'mokiyalokuhwayo. Sekwo Hwe Engo Jisas Kɨlais oso hune'no sɨmeho uyɨwo'nɨngkohofo so'nnonji a'amu sekumo semokosyohumayo'ne uhwosopo'mentohofo sohwanji a'amu Anɨtuye syoho somne'no sefo'mawo'nɨngkohofo sohwatnne'no semtɨ'mokiyalokuhwayo.
2 Mpohumo olo'no jomo ulɨwo'nɨngkuhwoyo. Nanɨngkwohwo Anɨtu sohwo'nji nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlaisɨ'nji siko'monta'i siko sekumo wopɨngo selohofohosɨsi sekwoe sɨmeho pompenjiyo wosejopanjiyoho. Oso'no jomo ulɨwo'nɨngkuhwoyo.

Poul kako Anɨtumo isamoyoka ulɨmentisofoho.
3 Ngko sekumne'no huno syasyefɨsyontnne sɨkuno somo ngko nje Anɨtumo isamoyoka ulɨwo'nɨngkohono.
4-5 Hwapɨngoso sekwo Anɨtuye hungkuno sɨkuno sɨmo'mjo upo'noma'mentohofo somta'ni sekwo Jisas Kɨlaisɨye hungkuno wopɨngo a'amumo ujo'ne syoho somne'no nɨfo'ma'mopɨwo'nɨngkohofo kuyoho. Oso'no ngko Anɨtumo sekumne'no jomo ulɨwo'nɨngkohe sohonta ngko sɨmonyo iwo'nɨngkohefoho.
6 Ngko huno ole nto niyohi, Anɨtu kako sekwoe sɨmeho mo'mo syoho wopɨngo ema'mentiso sohwo oso syohoso ne'no mjɨmopɨhwosi sekwoe honɨngkano wopɨngo imokuhwosi nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlais kako asomo poso sohonta Anɨtu oso syoho wopɨngoso moi'wo wesojwamo'montonoho. Sekwo honɨngkano wonyo ane'njo humantɨfitnne kuyoho.
7 Ngko sɨmeho sejopalokweno. Ngko sekumo hitoho sejopalokweso ito'nohinofoho. Hwapɨngoso ngko impo'angomo mohumayo sohonta ngko Jisas Kɨlaisɨye hungkuno wopɨngoso a'amu somo ulonji hungkuno hiso'no a'amu ngkimo ntohonɨngkahonɨngkofi ngko aku hungkuno ulahonɨngko hungkuno hiso yokumpohn'nyo imo'nɨmentisofoho. Oseso hungkuno nehopeho ntɨmentisofoho. Oso hohosohontajo so'nji olohonta ngko impo'angomo humale lohontajo'nji sekwo ngkimo

nɨfoˈmaˈmopɨwoˈnɨngkohofofoho. Sekwo Anɨtumneˈno yokumpohnˈnyo lohofontɨfi ngkineˈno syonɨfɨsyontɨfi Mpohumo ngkineˈno jomo ulɨwoˈnɨngkohofofoho. Osoˈno sekwo ngkoˈnji majopohiˈnontani nakwo Jisas Kɨlaisɨye hungkuno wopɨngoso aˈamumo lutɨhwawoˈnɨngkuhwoniˈnwoho. Ose humentanɨngkuhwoni Anɨtu kako kakoe wopɨngoso nalohofɨwoˈnɨngkiso hweho. Osoˈno ngko sekumneˈno sɨmeho wopɨngo nɨmoˈnɨngkohoho.

8 Anɨtu kako nje sɨmehomo tɨmo uhwonɨwoˈnɨngkisofoho. Osoˈno kako olo hungkuno selalokwe loso nehopeho huno uyohoho. Oso ngko sekumneˈno nɨmoˈnantokunjoso nehopi sejopalokweso nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlais mtaˈangofoho. Osoˈno Jisas kako sekumneˈno sejopalokuso hopa ngko sejopalokweno. Oseso ngko ole nɨmoˈnɨmojoso wasehonɨmonneˈno yohono.

9 Mpohumo sekumneˈno jomo ulalokwe loso olenoho. Sekwo Anɨtuˈnji aˈamu nomˈneˈntnneˈno hitoho selofalokunjoso engo imoˈnɨngkuhwasi neˈno mjɨmopɨhwosi mɨkunɨmposo engo umoˈnono. Osoˈnji sekwo Anɨtumneˈno huno engo tɨpemafɨkuji yoˈmayo yahino soˈno huno itoˈno fɨsyafɨhupmno.

10 Ose syafɨsyɨkuji yahino wonyoangkafoˈnohino somo huno syafɨsyɨkuji osomnohini uyɨmno. Osoˈno Mpohumo sekumneˈno ulalokweno. Ose ifijoˈmanji sekwo honɨngkano wonyo aneˈnjo imoˈnɨngkuji Jisas Kɨlais kako aˈamufe hungkuno ikwolofoˈne sɨkuno somo kako ole selonefoho. Sekwo wopɨngoˈnohini kuyoho. Wonyo honɨngkano aneˈnjo kuyoho. Ose selonefoho.

11 Ou, sekwo olopo nohumafɨkuji Jisas Kɨlais kakoˈnohino kakoe yokumpohnˈnyo sejapɨhwosi sekwo honɨngkano wopɨngoˈnohini uyantɨfeho. Oso hohosohonta sekwoe humayo wopɨngoˈnohino somo aˈamu nosehonɨngkuji Anɨtuye yofe engo nohoˈnomafɨkuji Anɨtumo isamoyoka ulantɨfeho.

Poul kako impoˈangomo humayo soˈno aˈamu piˈnɨngo engoso Jisasɨye hungkuno upaˈnɨmentohofofoho.

12 Nje aˈamu soku, ngko impoˈangomo humale soˈno sekwo huno ole seyɨhwoloho. Jisasɨye hungkuno wopɨngoso impoˈangomo intoˈnaweho. Ose syafɨsyɨkutoho. Oˈo, yoˈmayo ngkimo tango nɨˈmahonjoso aˈamu piˈnɨngo engoso hofɨko Jisasɨye hungkunomo upoˈnalokwofo.

13 Ngko impoˈangomo humale kalohi nakwoe hwaho mokosyohumayo Sisa oso hwoe aˈamu nehontohumayo hopiˈnonohino sohwanji nomˈne aˈamu olopo humalofo sohwantnneˈno Jisasɨye hungkunomo upoˈnalokwofo. Hofɨko huno ole uyohoho. Ngko Jisas Kɨlaisɨye syoho ulohofiyɨwoˈnɨngkohe soˈno impoˈangomo humaleno.

14 I ngko impoˈangomo humale soˈno aˈamu Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono weˈe uyɨwoˈnɨngkohofoso hofɨko impoˈango somneˈno iyoho ko unɨngkahonɨngki hofɨko ngkimo nohonɨmentohofo soˈno hofɨko iyoho munyofoho. Osoˈno hofɨko Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono engo uyontɨfi kakineˈno yokumpohnˈnyo humalofo. Osoˈno hofɨko aˈamu somneˈno iyoho miyoˈnjo yontɨfi Anɨtuye hungkuno yokumpohnˈnyo ulalokwofo.

15-16 Aˈamu fehohnjo huno wopɨngoˈnjoso hofɨko Anɨtuye yofe hoˈnomayoˈne Jisasɨye hungkuno yokumpohnˈnyo ulalokwofo. Oso aˈamuso hofɨko olo soˈno huno uyohoho. Ngko Poulɨˈni olo impoˈangomo humaleso Jisas Kɨlaisɨye hungkuno itoˈnohino lɨwoˈnɨngkohe soˈno Anɨtuye hungkuno yokumpohnˈnyo sosofitofosyohumayoˈne impoˈangomo humaleno. Osoˈno hofɨko ngkineˈno hitoho ulofahonɨngki hofɨko Anɨtuye hungkuno yokumpohnˈnyo ulalokwofo.

I aˈamu nomˈne fehohnjoso hofɨko nje syohomneˈno sɨmeho wonyo umoˈnɨngkahonɨngki nje yofe monje yanisyontɨfi hofɨko hofɨkoe yofe hoˈnomaˈnyoˈne Kɨlaisɨye hungkuno nomˈne aˈamumo ntoˈno mulalokuyohofo.

17 Oso'no hofɨkoe hunoso nto'nohinɨ'maho. O'o, hofɨko ngkimo woniyokolofantɨfi
hofɨko ngkimo tango wontopantɨfi yontɨfi hofɨko Anɨtuye hungkuno nto'no mu-
lalokuyohofo.
18 Huno ose ko syofɨsyahonɨngkofi ngko sɨmonyo yalokweno. Hwapɨngoso a'amu
hofɨkoe yofe ho'noma'nyo oso hwanji a'amu Anɨtuye yofe ho'nomawo'nɨngkohofo
sohwanji hofɨko Jisasɨye hungkuno ho'nɨmɨwahonjo so'no ngko sɨmonyo yalokweno.
Oso hiso olohonta'nohinɨ'maho. O'o, ne'no wamjɨmo'nɨ'montefoho.

Ngko olo hwaho lopo songo humaleso Jisasɨ'nji humalohwoyo.

19 Olo hiso'no ngko huno niyohoho. Sɨkuno huhwo huhwi sekwo Anɨtu ngkimo
nɨfo'mayo'ne jomo ulahonɨngkofi Jisas Kɨlaisɨye Towahuno nɨsosofitofahonjo so'no
yo'mayo tango nɨ'manteso ngkimo wopɨngo ntohofantofoho. Oso'no ngko huno
nɨyohoho.
20 I ngko olo so'no nɨmo'nɨngkohoho. Ngko yo'mayo i'meso ngko wonɨmango
mannonehoho. O'o, ngko Jisas Kɨlaisɨye hungkuno so'no yokumpohn'nyo
loho'mne hopaso yokumpohn'nyo ne'no waloho'monnoho. Yo'mayo syoho Anɨtu
ntapɨwo'nɨngkisoso ito'nohini uyɨmonne'no yohono. Olohonta'nji yo'mayo i'me'no
Jisas Kɨlaisɨye yofe engo imo'none'enji yalokweno. Ihwoni, ngko poyo pe'nɨ'mo,
u songo humahm'me'no ngko ole'no nɨmo'nɨngkohoho. Ngko Jisasɨye yofe
woho'noma'monnoho.
21 Nje hunoso olenoho. Ngko songo humaleso ngko Jisasɨ'nji songo humaleno.
Oso wopɨngofoho. I oso'no ngko poyo pe'nɨ'mo Jisasɨ'nji Anɨtu'njopo humayoso oso
yakolo'nnyofoho.
22 Oso'no ngko huno hufa'u'njo hwo'nyoho. Sɨmo'mjoso olenoho. Ngko olo hwaho
lopo humahm'mo Anɨtuye syoho imeso ne engo mjɨmo'nɨmɨwesoso oso wopɨngofoho.
Oso'no ngko pipi imnehono.
23 Olo hilo so'no ngko sɨmeho hufa'u'njo hwo'nyoho. Ngko nope'nɨ'me'no Jisasɨye
ahwomomjo ango sopo humayoso olo hwaho loponjo humayo somo yakolo'nnyofoho.
24 I oso'no ngko poyo pe'nɨ'me'no ngko sekumo pipi sefo'ma'mnehono. Oso'no ngko
sekwo'nji humahm'mo sefo'mayo oso wopɨngofoho.
25 I ngko oso hiso'no sɨmeho hi'ntnnono uyonji huno ole niyohi, Ngko sekwo'nji
humahm'mo Anɨtuye syoho ne'no mjɨmɨhwasi sekwoe sɨmeho hi'ntnnohino uyoso
engo imo'nɨngkuhwoso'no sɨmeho wopɨngo mɨkunɨmposo wasemo'nɨmontonoho.
26 Oseso ngko sekumo apa'no se'mahonɨ'mo sekwo ngkine'no sɨmonyo ikuji sekwo
nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlaisɨye yofe woho'nomantɨfeho.

A'amu Filipai so'nji Poulɨ'nji nomajoku'nɨngkuji Jisasɨmne'no tohino womantɨfeho.

27 U, ngko sekumo mose'maso'njo ime sohonta sɨkuno huhwo huhwi sekwo Jisas
Kɨlaisɨye hungkuno tɨfi inɨngkakuji wopɨngo'nohini fosyohumamno. Ose ifijo'manji
ngko sekumne'no hungkuno upa'nɨ'maleso olenoho. Sekwo sɨmeho anga'nohino
so'nji nomajoku'nɨngkuji sekwo Anɨtuye hungkuno a'amu somo lutɨhwafɨkujo'no
hofɨko Jisas Kɨlaisɨmo sɨmeho hi'ntnnono uyantɨfeho. A'amu fehohnjo Anɨtuye
hungkuno nakwolaho selɨkujo'no sekwo yokumpohn'nyo ne'no lohofɨkuji kakoe
hungkuno ne'no wolutɨhwantɨfeho. Oso'no upa'nɨ'mo.
28 Sekwo oso pa'nyo nomajoku'nɨngkuji sekwoe mango sohwamne'no iyoho
masenonehoho. O'o, sekwo Anɨtumne'no yokumpohn'nyo filohopmno. Ose ikujo'no
mango sohwa hofɨko nosehonɨngkuji huno ole uyono. Nakwo tɨkanomne'nwoho.
Hwapɨngoso Anɨtu kako hofɨkimo yokumpohn'nyo sosofitofosyohumentanɨngki uh-
wonalokuhwono. Oso hunoso Anɨtu kako sekwoe mango sohwamo uyɨmontonoho. I
sekwo huno ole waseyono. Anɨtu kako sekumo sefo'mawo'nɨngkiso sohwonji sekwo
kako'nji songo ne'no humantokutnne kuyoho.

29 Sekwo a'amu An+tu'nji makot+ku'nyo sokumo An+tu yahino hufa'u sekwoe s+meho wop+ngo semokiyo'ne sejapmmentisofoho. Nom'ne anga'no sejapeso olenoho. Sekwo K+lais+ye yokumpohn'nyo sefo'mayo'ne somo s+meho hi'ntnnono uyalokwofo. Nom'ne sejopalokunjoso olenoho. Sekwo Jisas K+lais+mne'no tohino womant+feho.
30 Hohonta ngko sekwo'nji humamentohe sohonta sekwo ngkimo nto nohon+mentohofofoho. Ngko An+tuye hungkuno a'amumo ujoso'no ikujoho pa'n+ngo syoho yokumpohn'nyo imotefoho. I olohonta sekwo upo'nalokwofo. Ngko oso pa'nyo ne'no yonji olohonta tango ne'no malokweno. Sekwo olo so'no huno waseyono. Sekwo ngko'nji majopohi'n+ment+hwone so'no An+tumne'no yokumpohn'nyo lohofontani yo'mayo tangoso hinjoho'n+mo ne'malofoho.

2

Nakwoe yofe monje esy+hwasi nom'ne a'amu somne'no hitoho wonalofono.

1 Sekwo K+lais+'nji makot+ku'nyo so'ne yokumpohn'nyo lalohokwofo. Jisas K+lais sekumne'no hitoho ulo'mentiso so'no sekwoe s+meho wop+ngo lasemo'n+ngkohoho. An+tuye Towahuno Wop+ngo sekwoe s+mehomo humentan+ngki kako'nji s+meho afa inont+fi kakoe hungkunomo t+fi lin+ngkowalokwofo. Sekwo nom'ne a'amu somne'no hitoho selofahon+ngki sekwo hof+kine'no hitoho laselokwoho.
2 Sekwo eno nt+fijo'manji sekwo huno anga'no in+ngkuji s+meho afa in+ngkuji sekwo nje s+meho wop+ngo won+mokant+feho. Oso'no sekwoe s+mehoso anga'nohino'nji fosyohumantokuno.
3 Sekwo huno sekumne'nohini syaf+hu'n+ngkutoho. Yo'mayo yahino wonyo so'njo sekwoe yofe ho'noma'nyo'neso foho'naopmno. Sekwo yokumpohn'nyo imo'n+ngkutoho. O'o, sekwo nom'ne a'amu somne'no hwahopo pawomno. Sekwo nom'ne a'amufe hon+ngkano wop+ngo somne'no huno ole syaf+sy+kutoho. Nakwoe yahinoso hof+kimo yakolo'nnyofoho. Ose syaf+sy+kutoho.
4 Sekwo anga'no anga'nohino soku sekwoe yo'mayo yo'mayo osomnohini syaf+sy+kutoho. O'o, nom'ne a'amu somne'no syaf+sy+kuji ufo'mapmno.

K+lais kakoe yofe monje ehin+ngkahon+ngki An+tu kakoe yofe hiso ho'n+ma'mentisofoho.

5 Oso yahino wonyoangkafo Jisas K+lais imentiso pa'nyoso sekwoe huno afa'nohini in+ngkuji t+fi fin+ngkamno.
6 Jisas K+lais+ye yahinoso olenoho.
Jisas kako nakwoe hwaho lopo mape sohonta kako An+tu nehwo humamentisofoho.
I oso'no Jisas kako oso yofe engo hwofilo'nnyo somne'no mosyaf+siyo'njo yonto yofe osomo yokumpohn'nyo mokemokosyohumammentisofoho.
7 O'o, n+hu'no awonoho. Jisas kako An+tuye humayo so'nji yofe engoso yokumpohn'nyo engo so'nji nul+ko'manto a'mu hwahoponjosi aswo ma'mentiso sohwo Jisas kako yofe engo ane pa'nyo'njohwo imo'n+mentisofoho.
Kako syoho ulohofiyo pa'nyo imo'n+mentisofoho.
A'amu hwahoponjoso uhwon+mentohofoso a'amu hwahoponta'angohwo pa'nyo uhwon+mentohofofoho.
8 Jisas huhwo sohwo kako kakoe yofe engo monje yasyonto kan+ngkwohwoe hungkunomo haloho po'm+wento kakoe pe'nyo so'no eno ulonto pe'n+mentisofoho.
Kakoe pe'nyoso a'amu hon+ngkano wonyo'njoso pa'nyoso iyo hwojiyaf+ku'nnyo somo pe'n+mentisofoho.
9 An+tu uhwon+mentisoso Jisas kakoe yofe monje nto ehin+ngkahon+ngki uhwononto oso'no An+tu Jisas kakoe yofe yokintahopo ho'noma'mentisofoho.

Oseso Anɨtu kako yofe nomˈne aˈamu somo hwofiloˈnnyo uyɨmentisofoho.
10 Jisasɨmo Anɨtu kako oso yofeso uyɨmentisoso aˈamu ahwomomjo soˈnji hwahoponjo soˈnji aˈamu poyo nto peˈnɨmentohofo soˈnji Jisasɨmneˈno hwomtame ehumafɨkuji kakoe yofe hoˈnomapitnneˈento Anɨtu yofe engoso uyɨmentisofoho.
11 Aˈamu hopiˈnonohinofe mampahoso ole hoˈnonefoho.
Jisas Kɨlais sohwo kako nakwoe Hwe Engo hweho. Ose ulɨkuji nanɨngkwohwo Anɨtu huhwoˈnjiye yofe yokintahopo neˈno waweno.

Nakwo aˈamufe pomponaho lopo wohumano.

12 Oseso nje aˈamu soku hohonta ngko sekwoˈnji humamentohe sohonta sekwo nje mampahomo nupaˈnontɨfi tɨfi nnɨngkapmmentohofofoho. I olohonta ngko sekwoˈnji mohumayoˈnjo kengopo humentanɨˈmo sekwo nje mampahomo tɨfi neˈno nnɨngkapmno. Anɨtu sekumo asomo setɨmayo soˈno huno syafɨsyɨkuji kakineˈno syoho yokumpohnˈnyo fiyɨmno. Sekwo huno ole fɨsyafɨhupmno. Nakwo Anɨtuye sɨmeho tango ifɨsyumofanoho lɨkuji sekwo iyoho senɨngkuhwosoˈno Anɨtumo aho yokumpohnˈnyo fɨkemokosyohumamno.
13 Nakwo huno nayohoho. Anɨtu nakwoe sɨmeho moˈmo syoho yalokunjo soˈno Anɨtuye sɨmeho wopɨngo umoˈnyoˈne yoˈmayo syoho ifitnneˈento lɨmentiso soˈno Anɨtu kako kakoe yokumpohnˈnyo nejapɨhwosoˈno kakoe syohoso uyantanoho. Anɨtuye hungkunomo tɨfi inɨngkayoˈne hunoso Anɨtu kako nejapɨwoˈnɨngkisofoho.
14 Yoˈmayo syoho kɨko fiyo kilɨwoˈnɨngkohofo soˈno kɨko wonyo hungkuno ulohotoho. Yoka ulohotoho. Oˈo, oso yahino hiso fohoˈnamofo. Sekwo yoˈmayo hopiˈnonohino iwoˈnɨngkohofoso sɨmeho wopɨngoˈnji fikuno.
15 Eˈwa, sekwo oso hiso ifijoˈmanji sekwo Anɨtuye mehomi soku olo hwaho loponjo aˈamu honɨngkano wonyo piˈnɨngoˈnjo lopo nohumentanɨngkuji sekwo honɨngkano wonyo ane wopɨngoˈnohini uyantɨfeho. Oseso aˈamu nomˈne nosehonɨngkuji sekwoe yahinoso wonyofoho maselɨfitnnehofo. Sekwo aˈamu Anɨtuˈnji humalofo soku aˈamu olo hwaho lopo sɨkwoˈmjo hoˈmo humalofo somo sekwo hntokwaliyo pomponaho hopa lɨswahonɨngkuji
16 oso sekwo Anɨtuye hungkuno songo neˈno humayoˈneso hungkuno wolutɨhwantɨfeho. Oseˈmanji Jisas Kɨlaisɨye Sɨkuno Engo somo ngko sekumneˈno sɨmonyo uyɨmonnoho. Hwapɨngoso yoˈmayo syoho sekumneˈno siki imentoheˈmaho. Oˈo, syoho homo somo ne intoˈnowentanɨngkuhwososo uhwonɨmonnoho. Osoˈno ngko sekwoe yofe wohoˈnomaˈmonnoho.
17 Aˈamu Anɨtuneˈno yahu sojopo fonjokisasyɨwoˈnɨngkohofo hopaso sekwo Anɨtumneˈno sɨmeho hiˈntnnono uyontɨfi sekwoe sɨmeho, huno, afa inontɨfi yoˈmayoso Anɨtumo uyɨmentohofofoho. Oso hopaso sekwo ngkineˈno sɨmonyo ifijo soˈno nje honɨyoso hofɨko wofonjonɨsɨhumantɨfitɨkeno. Ngko huno maniyohoyohoho. I oso hiso imoˈnɨngkuhwosoˈnoˈmanji nje sɨmeho wopɨngo wanɨmoˈnɨmontonoho. Osoˈno olo sɨmeho wopɨngo hiso ngko sekumo womotasefohiˈnɨmonneˈno yohono.
18 Oso paˈnyoso sekwo ngkineˈno sɨmeho wopɨngo wasemoˈnono. Nakwo nufohiˈnɨngkuhwasi sɨmeho wopɨngo wonamoˈnɨmontonoho.

Poul kako Timouti sohwoe hungkuno mtɨˈmokumentisofoho.

19 Ngko sekwoe angopono Timoutimo lɨhwatɨmneˈenji Hwe Engo Jisas Kɨlaisɨmo jomo ulalokweno. Kako oso hisoˈno honɨngkano somo hwosampesoso ngko weˈenepi wolɨhwatɨmonneˈno yohono. Timouti kako noseˈmahwosi ngkimo asomo nonɨˈmahwosi sekwoe hungkuno yoˈmayo seˈmaso soˈno wantɨmontonoho. Ngko nupaˈnɨˈmo sekwoe hungkuno hiso ngkimo yokumpohnˈnyo wanɨsosofitoˈmontonoho.

20 Timouti huhwo sohwo kako sekwo'nji sɨmeho afa inalokwofo sohwo nom'ne
a'amu kako pa'nyo sohwo olopo mohumuyoho. O'o, Timouti'nji nekwoe sɨmeho
sekumne'no afa inɨwo'nɨngkuhwoyo.
21 A'amu nom'ne sohwa hofɨko Anɨtumne'no sɨmeho nto iwolo'mokumentohofo
sohwa hofɨko hofɨkoe huno syohomnohini syafɨsyɨwo'nɨngkohofofoho. Hofɨko Jisas
Kɨlaisɨye syoho somne'no huno mosyafɨsiyo'njo yɨwo'nɨngkohofofoho.
22 Oso'no sekwo huno seyohoho. Timouti sohwo kako hwe wopɨngo hweho. Mehomi
sohwa hofɨko homnɨngkwohwosamo ufo'mawo'nɨngkohofo hopaso Timouti sohwo
Jisas Kɨlaisɨye syohomne'no nɨfo'mawo'nɨngkiso hweho.
23 Ngkimo yo'mayo nɨ'mane so'no huno nihwoso'no Timoutimo wolɨhwatɨmo.
24 Ngko sekwoe ango sopo se'mayo'ne Anɨtu honɨngkano nɨmofiyo'ne jomo
ulalokweno. Ngko honɨngkano nonɨmofihwoso'no ngko sekumo we'enepi
wose'ma'monnoho.

Poul kako Epeefɨloutaitas sohwoe hungkuno mtɨ'mokumentisofoho.

25 Ngko huno ole niyohi, ngko nenɨngkwa'wehwo Epeefɨloutaitas sekwoe ango
pone'no wolɨhwatɨmo eso huno niyohoho. Kako ngko'nji Anɨtumne'no syoho
yokumpohn'nyo iwo'nɨngkuhwoyo hweho. Hohonta sekwo kakimo ngkiyepono
uhwatɨmentohofɨhweho. Oseso kako sekune'no ngkimo nɨfo'mawo'nɨngkiso hweho.
26 Sekwo Epeefɨloutaitas mnokino engo tɨpema'mentiso so'no upa'nɨmentohofo
so'no kako huno pi'nɨngo syasyefɨsyonto wasehonɨmonte'no yalofoho.
27 U nehopi. Kako mnokino engo tɨpemanto wape'nɨmonto imentisofoho. I oso'no
Anɨtu kakine'no hitoho ulo'mentisoso kako mape'nɨmmentisofoho. Oso hitoho hiso
kakine'nohini ulo'mentiso'maho. O'o, ngko huhwo'nnontnne'no ulo'mentisofoho.
Anɨtu kako ole lɨmento, Poulɨmo tango nom'ne nom'ne u'manohonto Epeefɨloutaitas
wopɨngo umokumentisofoho.
28 U nje sɨmeho wopɨngo nɨmo'nɨngkahonɨngki sekuyepono wolɨhwatɨmne'no
yohono. Kako sekumo apa'no se'mahwoso'no uhwonɨngkuji sekwoe sɨmeho wopɨngo
wasemo'nɨmontonoho. Oso'no nje sɨmehoso nohayo wanimontonoho.
29 Sekwo kakimo nuhwonɨngkuji sekwo Anɨtumne'no sɨmonyo yalokwofo so'no
sekwo sɨmeho wopɨngo uyɨkuji utɨmapmno. Sekwoe a'amu Epeefɨloutaitas oso hwoe
yahino'njo pa'nyo sohwamo uhwonɨngkuji osohwafe yofeso foho'nomapmno. Oso'no
sekwo hofɨkoe hungkunomo hofiyo'no foho'nomapmno.
30 Sekwo ikanopo humantɨfi Poulɨmo pipi ufo'mane'entɨfi Epeefɨloutaitas uh-
watɨmentohofofoho. Kako ngkimo nonɨ'manto kako Jisas Kɨlaisɨye syohomnohini
huno syafɨsyonto kako we'enepi wape'nɨmonto imentisofoho. A'amu oso pa'nyo
sohwamo hofɨkoe yofe foho'nomapmno.

3

A'amu Kɨlaisɨmo sɨmeho hi'ntnnono uyo oso a'amu sohwo kako a'amu ne hweho.

1 Nje a'amu soku, ngko hungkuno sekune'no mtɨ'mokalokwe loso wesojwao'mneso
olenoho. Sekwo nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlaisɨmne'no sɨmonyo fiyɨmno. Ngko
olo hungkuno apa'no selalokwe so'no piso'mo'nyo mannɨngkiyohoho. O'o, sekumo
sefo'mayo'nefoho.
2 Sekwo a'amu hwasyo lɨwo'nɨngkohofo sohwamne'no i'waho nto'no fiyɨmno.
Hofɨko sekumo hofɨkoe honɨngkano hohontajo somo upesemotowantɨfe'no yalok-
wofo. Oso'no sekwo hwe sohwasimo sekwoe a'apahoso sɨhu wosekolofantɨfe'no
yalokwofo.
3 A'amu huhwo sohwa hofɨko sɨhu kolo'nɨwo'nɨngkohofo sohwa hofɨko
hofɨkoe hwasyo hungkuno ole losetɨhwalokwofo. Sekwo Jisasɨmo sɨmeho

hiˈntnnono uyɨkuji hwe sohwa aˈapaho sɨhu koloˈnɨfijoˈmanji Anɨtuye aˈamu ne umoˈnantɨfeho. Oso hwasyo hungkuno losetɨhwalokwofo. Nakwo Anɨtuye aˈamu ne hnˈnwi kakoe Towahunoˈnji nohumentani Anɨtu ne sohuneˈno hwomtame yɨhumawoˈnɨngkuhwoneˈnwoho. Oso yahino hiso aˈapaho sɨhu koloˈnyo yahino somo yakoloˈnnyofoho. Jisas kako nakumo naloho'mentiso soˈno syafɨsyontani oso hisoˈno isamoyoka ulɨwoˈnɨngkuhwoneˈnwoho. Yoˈmayo yahino nakwoe aˈapahopo yososo Anɨtuye aˈamu ne imoˈnyoso mmoˈnanehwono.

4 Yoˈmayo yahino nakwoe aˈapahopo yososo u yoˈmayo yofe mokosyohumasoso u yoˈmayo syoho yososo oso hiso Anɨtuye aˈamu ne imoˈnyoˈneso nɨfoˈmantontentesi ngko nomˈne aˈamu sohwamo nuyakolohmˈnesohilo. I osoˈno ngko nje yofe nohoˈnomaˈnɨˈmnesohilo.

5 Hwapɨngoso olenoho. Nje naˈu ngkimo aswo nɨmahonɨngki sɨkuno aho fehohnjo hopiˈnono nomˈne mtaˈni hufaˈu sɨhune iˈmofopahonɨngki nje aˈapahomo hofɨko sɨhu nɨkoloˈmentohofofoho. Ngko aˈamu Isɨlael hwoˈnyoho. Ngko Mpenyaminɨye temtitofo mtaˈango hwoˈnyoho. Ngko Hipɨlu hungkunoˈnjo hwoˈnyoho. Aˈamu Juta sohwafe yahino hopiˈnonohino somo inɨngkamote hwoˈnyoho. Ngko aˈamu Falisi imoˈnonji hofɨkoe honɨngkano hungkunoso hopiˈnono aho yokumpohnˈnyo kemokosyohumawoˈnɨmentohefoho.

6 Ngko aˈamu Juta sohwafe yahino soˈno nɨmoˈnɨngkahonɨngki aˈamu Jisas Kɨlaisɨmo inɨngkawoˈnɨngkohofo somo fonjahumotefoho. Aˈamu Jutafe honɨngkano hungkuno somo inɨngkayo soˈno nohonɨngkuji wontantɨfe kɨko honɨngkano wonyo nɨhuˈno ane hwosoho.

7-8 Yoˈmayo hohontajo ngko yahino wopɨngo imote soˈno yofe engo nomanji, Wopɨngo hwoˈnyoho, ko hnnonji Jisas Kɨlaisɨmneˈno huno itoˈno niyahonɨngki hohontajo yahino sikinjofoho. Kɨlais Jisas kako nje Hwe Engo sohuneˈno huno tɨpemanji oso huneˈnohini ngko huno niyohoho. Kako neˈnjo hweho. Kako yoˈmayo hwahoponjo somo hwofiloˈnnyo hweho. Osoˈno ngko yoˈmayo yahino wopɨngo soˈno syafɨhuˈmoteso yahwoyoho paˈnyofoho lonji Anɨtuye aˈamu ne imoˈnyoˈneso monɨfoˈmanehoho. Oˈo, Jisas Kɨlais kako ntohoˈmentiso soˈno aho yokumpohnˈnyo kemokosyohumanji

9 ngko Jisas Kɨlaisɨmo ufohiˈnɨmentohefoho. Yoˈmayo honɨngkano hungkuno somo hofiyoˈno inɨngkamote soˈno Anɨtu kako kɨko wopɨngo hwosoho. Ose manjofoho. Oˈo, ngko Jisas Kɨlaisɨmo sɨmeho hiˈntnnono umentohe soˈno wopɨngo hwosoho ose ntɨmentisofoho.

10 Ngko olo angaˈnohino loso'no nɨmoˈnɨngkohoho. Jisas Kɨlaisɨmneˈno huno ntoˈno syafɨsyɨˈmo oso Jisas lɨkaˈmentiso sohontajo yokumpohnˈnyo maˈmentisoso sɨkuno huhwo huhwi wonɨfoˈmaˈmontonoho. Osoˈnji Jisas kako tohino maˈmentiso soˈnji ngko kakoˈnji majopohiˈnɨngkono. Jisas kako poyo peˈnyo soˈno iyoho munyoˈnjo yonto peˈnɨmentiso hopaso ngko neˈno nohumahmˈmo poyo peˈnyo soˈno iyoho mannɨngkohoyohoho. Osoˈno nɨmoˈnɨngkohoho.

11 Ngko ose iˈmo Jisas apaˈno ntɨkafo soˈno wohontohumamonnoho.

Poul kako mjakeˈwe hnnyo somjo hohwafo somo iˈmofayoˈne syoho yokumpohnˈnyo imentisofoho.

12 Ngko ole maselɨmnehono. Ngko honɨngkano wonyo aneˈnjo Jisas Kɨlais paˈnyo nto imoˈnɨngkohono. Oˈo, ose maselɨmnehono. I osoˈno ngko Jisas paˈnyo umoˈnɨmonneˈno syoho engo yalokweno. Jisas kako ngkimo kakoe aˈamu ne imoˈnyoˈne nto nɨmaˈmentiso soˈno ngko Jisas paˈnyo umoˈnɨmonneˈno syoho yalokweno.

13 Nje aˈamu soku, ngko Jisas honɨngkano wonyo aneˈnjo paˈnyo nto imoˈnɨngkohono, ose mosyofɨsyalokuyohono. Yoˈmayo imote soˈnji yoˈmayo nɨˈmaˈmentiso soˈntnno inɨngo mofonji huno mosyofɨsyalokuyohono. Oˈo, oso

noho'nasyonji olo'nohini syofɨsyalokweno. Yo'mayo tɨfi no'mo ma'mne so'no syafɨsyonji oso'no syoho wokino'njo yalokweno.
14 A'amu mjake'we hnnontɨfi hohwafo somo ho'yango mayo'ne i'mofawowo'nɨngkohofo sopo ngko i'mofayo'ne syoho yokumpohn'nyo yalokweno. Oso hopo sopo i'mofaho'me'no Anɨtu kako oloso wontapmmontonoho. Jisas Kɨlais kako ngkimo yo'mayo ntoho'mentiso so'no ngko kako'nji songo ne'no nohumantɨ'mne hwo'nyoho. Oso nje ho'yangofoho.
15 A'amu Jisas Kɨlais kakoe hungkunoso toyo yamo'nyo soku sekwo olo nje huno sejapoheso mafɨkuji oso pa'nyo hmmo'nɨmno. A'amu fehohnjo soku, sekwoe hunoso nom'ne kengo'manji Anɨtu kako oso hiso'no nosetɨhwahwosi sekwoe huno somo wehohosasehumontonoho.
16 Oseso Anɨtu kako yo'mayo nto setɨhwamentiso somo aho yokumpohn'nyo kemokosyohumafɨkuji tɨfi finɨngkamno.
17 Nje a'amu soku, sekwo nje yahino iwo'nɨngkohe somo nnɨngkopalokwofo somo nuhwonɨngkuji finɨngkamno.
18 Olo so'no ngko sɨkuno pi'nɨngo engo somo selɨmentohe sohwo'ni olohonta ngko apa'no selonji nje tɨmo mta'ni tɨmijo nɨswahopohoho. Hwapɨngoso a'amu pi'nɨngo engo hofɨko Jisasɨye honɨngkanomo inɨngkayo so'ne poji yontanɨngkofi uhwononji tɨmijo nɨswopalofoho. Oso a'amu huhwo sohwa hofɨko Jisas Kɨlais iyo hwojiyafɨku'nnyo somo pe'nɨmentiso sohwoe mango hwafoho.
19 Yo'mayo wonyoso hofɨkoe sɨmeho sohwo umo lonte sohwo hofɨkoe anɨtuyoho. Osomo inɨngkawowo'nɨngkohofofoho. Hofɨko yo'mayo yo'mayo yahino wonyo yontɨfe somne'no hofɨko wonɨmango munɨwo'nɨngkisofoho. Oso'no hofɨko hwa'mo hwa'mɨngo iwo'nɨngkohofoho. Hofɨko yo'mayo hwahoponjo somne'nohini syafɨsyɨwo'nɨngkohofofoho. Oso a'amu hiso hofɨko tɨkanomnefoho.
20 I oseso nakwo hn'nwi ahwomomjo Anɨtuye angomne'nwoho. Nakwoe hwe engo Jisas Kɨlais kako ahwomo mta'ni kako asomo pɨhwosi asomo netɨmayo'ne hontohumalohwono.
21 Jisas Kɨlais huhwo sohwo kako kakoe yokumpohn'nyo engo so'nji kako yo'mayo hopi'nonohinoso kakimo enjwa'mo ho'nasyɨhwosi womokosyohumamontonoho. Oso yokumpohn'nyo engo hiso'nji kako nakwoe a'apaho wonyoso wae yaofɨhwosi kakoe a'apaho songo pa'nyo nom'ne wonyoangkafoso wonejapmmontonoho.

4

Poul kako a'amu Filipai somne'no honɨngkano hungkuno ulɨmentisofoho.

1 Oseso nje a'amu soku, sekwo nje syoho somne'no ho'yango mayo pa'nyo kuyoho. Sekwo nje sɨmeho wopɨngo nɨmokuwo'nɨngkohofo kuyoho. Sekwo nakwoe Hwe Engo sohune selontnne so'no huno syafɨsyɨkuji sekwo yokumpohn'nyo filohopmno.
2 Siko Youtiya kinonji Sintike kinonji siko nje mu sofahusi siko nje hungkunomo upa'ninyo. Siko Jisasɨmo ufohi'nɨmentisiyo so'no yoka hungkuno hnnɨwo'nɨngkisiyoso noho'naofohosɨsi siko sɨmeho afa hmninyo.
3 Oso hungkuno we'eso a'mu sofa'umo ulonji i kɨko ngko'nji syoho afa'nono nehopi iwo'nɨngkuhwoyo sohwosimo hungkuno wakilɨmne'no yohono. Kɨko oso a'mu sofa'u siko yoka majo'njo sofa'umo ufo'maho. Siko oso a'mu sofa'u siko ngko'nji Jisas Kɨlaisɨye hungkuno syoho somne'no nɨfo'ma'mentisiyo fa'uyoho. Oso fa'u'nji nom'ne hwe Kɨlemen'nji nom'ne sohwanji hofɨko ngko'nji syoho afa'nono imentɨhwonefoho. A'amu hihn'nwiye yofeso Anɨtuye iyoswo songo ne'no humayo somo weho.
4 Sekwo sɨkuno huhwo huhwi sekwo nakwoe Hwe Engo sohune'no sɨmonyo fiyɨmno. Ngko apa'no waselɨmne'no yohono. Kakine'no sɨmonyo fiyɨmno.

5 A'amu nom'neso sekune'no ole wosesyofɨsyantɨfeho. A'amuso hofɨko sekumo
wonyo selohopijo so'no sekwo aku muyo'njo so'no nosehonɨngkuji wopɨngofoho huno
uyɨmontonoho. Nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlais kako we'enepi wapmmontonoho.
Oseso sekwoe humayo so'no nto'no fɨsyafɨhupmno.
6 Sekwo yo'mayo so'no huno pi'nɨngo engo syafɨsyɨkutoho. O'o, sekwo yo'mayo
so'no umofonyo ikuji sekwo Anɨtumo jomo ulɨkuji isamoyoka ulɨmno.
7 Anɨtu sɨmeho pompenjiyo nejapɨwo'nɨngkisoso a'amu hwahoponjo hn'nwiye
huno nayɨwo'nɨngkiso somo yakolo'nnyofoho. Nakwo Jisas Kɨlaisɨ'nji ufohi'nontani
kako nakumo sɨmeho pompenjiyo nejapɨwo'nɨngkisoso nakwoe huno somo wopɨngo
nemokosyohumaho.
8 U nje a'amu soku, ngko hungkuno nom'ne anga'no waselɨmonne'no yohono.
Sekwoe hunoso ole'nohini fɨsyafɨhupmno. Yo'mayo ne'njo so'no yo'mayo wopɨngo
so'no yo'mayo ito'nohino so'no huno fɨsyafɨhupmno. Yahino wopɨngo somno-
hini fɨsyafɨhupmno. A'amu yo'mayo wopɨngo'nohini iwo'nɨngkohofo oso'no huno
fɨsyafɨhupmno. Wonyo so'no nosyafɨsyɨkutoho. Sekwo yo'mayo Anɨtumne'no
isamoyoka ujo osomnohini fɨsyafɨhupmno.
9 Yo'mayo yahino ngko losetɨhwamentohe ma'mentohofo so'nji yo'mayo ngkine'no
upa'nɨmentohofo so'nji yo'mayo yahino imentohe somo uhwonɨmentohofo so'ntnno
huno syafɨsyɨkuji tɨfi nnɨngkapmno. Ose ikuji Anɨtu kako sɨmeho wopɨngo nejapm-
mentiso sohwo sekwo'nji wohumamontonoho.

Poul kako a'amu Filipaiso hamniyoho umentohofo'no isamoyoka ulɨmentisofoho.

10 Hohonta sekwo ngkine'no huno ne'no ko syanɨfɨsyontɨfi sɨmeho afa ntopalok-
wofo so'no ntɨhwayo'ne honɨngkano motɨpema'mmentohofofoho. I olohonta
sekwo notɨpemantɨfi ngkimo hofiyo nɨfo'mantokwofo so'no nje sɨmonyo iyoso
mɨkunɨmposofoho. Ngko sɨmonyo yonji Anɨtumo isamoyoka ulalokweno.
11 Ngko yo'mayo so'no jomo maselɨmnehono. U ngko umofonyo, u ngko yo'mayo
hi'njo hwonɨ'manji ngko hunoso olo'no syafɨsyɨwo'nɨngkohono. U nje yo'mayoso
hoponoho. Ngko sɨmeho wopɨngo'nji wohumamonnoho. Ose lɨwo'nɨngkohe
hwapɨngoso olenoho. Ngko nje huno hiyaso wo'mojo so'no tɨpemanji wopɨngo'nohini
humaleno.
12 U ngko sɨkuno nom'nemo ho'yango wosopayo'ne umofonyo miyɨ'mo u ngko
hoponoho. U, ngko sɨkuno nom'nemo motɨpemahm'mo ngko hoponoho. Oso'no ngko
ho'yango wosopayo momaso'njo iyoso'no huno mosyofɨsyalokuyohono.
13 Oso huno hiyaso wo'mojoso olenoho. Jisas Kɨlais kako kakoe yokumpohn'nyo'nji
nɨsosofitofo'ne so'no yo'mayo nɨ'mante so'no ngko sɨmeho wopɨngo'nji hu-
mawo'nɨngkohe hwo'nyoho.
14 Yo'mayo tangoso ngkimo nɨ'mahonɨngki sekwo ngkimo nɨfo'malokwofoso
wopɨngofoho.
15 Sekwo hwe moya'mi Filipainjo soku sekwo ngkine'no huno moi'wonoho.
Hohonta ngko sekwo'nji humanji Kɨlais Jisasɨye hungkuno losetɨhwoma'mentohe
sohonta ngko hwaho Masetouniya ulɨko'mahonɨngko oso hohosohonta sekwo
ngkimo nɨfo'ma'mentohofofoho. Anɨtuye a'amu nom'ne angoponta'angoso
monɨfo'masofoho. O'o, sekwo'nohini nɨfo'ma'mentohofofoho.
16 Ou ngko ango Tesolounika humentanɨngko sekwo ngkimo sɨkuno anga'no
anga'nohino somo nɨfo'ma'mentohofofoho.
17 Sekwo ngkimo nɨfo'malokwofoso wonyoangkafofoho. Oso hiso'no ngko
sɨmonyo yalokweno. I oso'no sekwo yo'mayo nom'neso ntapmno maselɨmnehono.
O'o, sekwo ngkimo yo'mayoso ntapɨwo'nɨngkohofoso uhwononji huno ole niyohi,
sekwo Anɨtumne'no huno engo syafɨsyontɨfi kakoe syoho somne'no huno ne'no
syafɨsyontɨfi sekwo ngkimo yo'mayoso nɨfo'mawo'nɨngkohofo. Oseso Anɨtu kako

yo'mayo wonyoangkafoso sekumo aku wosejapmmontonoho. Oso hiso'no sɨmonyo mɨkunɨmposo yalokweno. Oso sɨmonyo iyoso yo'mayo ntapɨwo'nɨngkohofo somo yakolonoho.

18 Olohonta sekwo ngkimo yo'mayo ntapmmalofoso hoponoho. Ngko umofonyo miyɨmnehono. Yo'mayo Epeefɨloutaitas sekumta'ni manto nɨmotapmmasoso ngko nto ma'malefoho. A'amu Anɨtumne'no yahu fonjokisasyɨwo'nɨngkahonɨngkofi Anɨtu sɨmeho wopɨngo umo'nɨwo'nɨngkiso hopaso sekwo ngkimo yo'mayo ntopahonɨngkofi Anɨtu kako sɨmeho wopɨngo umo'nɨngkohoho.

19 Jisas Kɨlais yo'mayo hwapɨngo sohwo'nji ufohi'nɨmentohofo so'no nje Anɨtu kako sekwo yo'mayo so'no umofonyo ifijo so'no wosejapmmontonoho.

20 Nakwoe Anɨtu sohwo kako nanɨngkwohweho. Oseso nakwo kakoe yofe so'nji kakoe yokumpohn'nyo so'nji sɨkuno engolopohamo woho'nomehwano. Hungkuno nehopeho.

Hungkuno ae'uyofoho.

21 Sekwo Anɨtuye a'amu Jisas Kɨlaisɨmo ufohi'nɨmentohofo sokumo ngko nje a'amufo selalokweno. A'amu ngko'nji humalofo sohwa hofɨko sekune'no, nakwoe a'amufo selalokwofo.

22 Anɨtuye a'amu olopo humalofo hopi'nonohinoso hofɨko nakwoe a'amufo selalokwofo. Oso hwe engo hwaho mokosyohumawo'nɨngkiso Sisa sohwoe angomo humalofo a'amu fehohnjoso hofɨko sekune'no nakwoe a'amufo eso nɨhu'no yokumpohn'nyo selalokwofo.

23 Nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlais sohwo kako sekumo wopɨngo waselohofono. Nje hungkunoso osohopeho.

Koulousi
Olo Iyoswo loso Poul A'amu Koulousi somne'no Mtɨ'mokumentisofoho.
Olo Hungkuno Sɨmo'mjofoho.

Jisas ahwomomne'no nto sɨmentiso sohonta soswo *tɨwenti-nain*'nji (29) *teti-wan*'nji (31) nto uyakolo'mentisopolɨkeno olo iyoswo loso Poul kako a'amu Koulousi somne'no mtɨ'mokumentisofoho. I oso'no ango Koulousi hopo sopo ne'no a'amu 'Apousel' Sohwafe Syoho iyoswo somo Poul oso ango Koulousi sopo i'mofayo so'no mamtɨ'mokinyofoho. Oso iyoswo mtɨ'mokiyo hwapɨngoso olenoho. Ango Koulousi sopo a'amu *Nousɨtik* osohwa humunyoponoho. Oso a'amu hiso hofɨko Jisasɨmo inɨngkunyo Koulousinjo sofe sɨmeho hi'ntnnonohino somo wonyo umokontanɨngkofi Poul kako olo iyoswo loso hofɨkimo ito'no mɨhwajiyo'ne mtɨ'mokumentisofoho. Iyoswo homo lomjo hungkuno sɨmo'mjoso olenoho. Jisas sohwo yo'mayo hopi'nonohino somo yakolo'nyo hweho. Olo iyoswo hiloso Poul kako ango Loum sopo impojoho yonto mtɨ'mokumentisofoho. Oso'no nakwo olo hungkuno homo lomo atofo lɨhwasi tɨfi unɨngkohwano.

1-2 Ngko Poulɨ'ni Kɨlais Jisasɨye hungkuno a'amumo uyohojɨku'mofo (*apousel*) syoho'njo hwo'nyoho. Anɨtu olo syoho loso'no kakoe huno mta'ni nɨhwosopo'mentisofoho. Ngko'nji nenɨngkwa'wehwo Timouti'nji nekwo nohumentai olo iyoswo loso sekwo a'amu Koulousi sokune'no mtɨ'mokalokuhwayo. Sekwo Anɨtuye a'amu soku Kɨlaisɨmo sɨmeho hi'ntnnono uyontɨfi kakine'no yokumpohn'nyo lohokwofo. Oso'no emo'nɨngkohoho. Nanɨngkwohwo Anɨtu kako sekumo yo'mayo wopɨngo selohofɨhwosi sekwoe sɨmeho pompenjiyo wosejapmmontonoho. Oso'no emo'nɨngkohoho.

A'amu Koulousiso hofɨko Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono uyɨmentohofofoho.

3 Nekwo jomo ujoso engolopohamo nekwo sekune'no isamoyoka nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlaisɨye Mpohune'no isamoyoka ulalokuhwoyo.

4-6 Hwapɨngoso sekumne'no hungkuno ole upo'nalokuhwayo. Hohonta sɨmo'mo ne'mo Anɨtuye hungkuno wopɨngo se'ma'mentiso sohonta sekwo haloho po'mentohofofoho. Yo'mayo wopɨngo Anɨtu sekumne'no selohofone so'no ahwomomo womantɨfeho. Oso'no sekwo Kɨlais Jisasɨmo sɨmeho hi'ntnnono nehopi uyontɨfi Anɨtuye hwe moya'mi hopi'nonohino soku sekwo sɨmeho afa inalokwofo. Anɨtuye hungkuno wopɨngoso se'ma'mentiso hopaso ango yawojo'meemo u'malofoho. Hungkuno wopɨngo loso upa'nontɨfi yahino wopɨngo yalokwofo. Sekwo oso hungkuno sɨmo'mo upa'nɨmentohofo sohonta Anɨtu sekumo sefo'mayo'ne so'no huno seyahonɨngki oso yahino wopɨngo somo ema'mentohofofoho.

7 Epeefɨlos sohwo kako Anɨtuye hungkuno wopɨngo hiso losetɨhwamentiso so'no sekwo kakine'no huno seyohoho. Osohumo nekwo kakine'no sɨmeho afa uyalokuh-woyo. Kako Kɨlaisɨye syoho ulohofiyo wopɨngo hweho. Kako nekwo'nji syoho afa'nonohino hweho. Kako hofiyo efo'mawo'nɨngkiso sohwo Kɨlaisɨye syoho somo wopɨngo mokosyohumawo'nɨngkohoho.

8 Anɨtuye Towahuno Wopɨngo kako sekumo sɨmeho afa inyo yahino wonyoangkafo sejapmmentiso so'no Epeefɨlos kako elɨmentisofoho.

Poul kako a'amu Koulousi somne'no Anɨtu yokumpohn'nyo utofo'ne Anɨtumo jomo ulɨmentisofoho.

9 Oso hungkuno homo somo sɨmo'mo upo'nontai nekwo oso homo somo Anɨtumo sekumne'no jomo ulomawo'nɨngkuhwoyo. Olo so'no jomo ulalokuhwayo,

Anɨtu sekwo yo'mayo ifitnne'ento lɨmentisoso sekwoe hunomo womehu'meesesyono.

Anɨtuye Towahuno Wopɨngo sohwo kako nosefo'mahonɨngkuhwosi sekwo Anɨtuye yahino wopɨngo so'no huno wopɨngo tɨpemafɨkuji Anɨtuye hunomne'no huno waseyɨmontonoho.

Oso'no jomo ulalokuhwoyo.

10 Oseso yo'mayo yahino wopɨngo nakwoe Hwe Engo hi umo'none somo sekwo inɨngkafijoso sekwoe yahino humayoso kakoe sɨmeho wopɨngo umokantɨfeho. Yo'mayo syoho sekwo ifijoso ne umo'nɨmontonoho. U sekwo Anɨtumne'no huno seyososo oso hunoso engo umo'nɨmontonoho.

11 Olo so'nji sekumne'no jomo ulalokuhwoyo. Nakwoe Hwe Engo sohwoe yokumpohn'nyo wonyoangkafoso kako yokumpohn'nyo setofɨhwoso'no sekwo yokumpohn'nyo lohofɨkuji yo'mayo tango se'mahwoso'no sekwo sɨmeho wopɨngo'nji wohumantɨfeho.

12 Oseso sɨmeho wopɨngo'nji nohumafɨkuji nanɨngkwohwo Anɨtumo isamoyoka ulantɨfeho. Hwapɨngoso kako kakoe mehomi somne'no yo'mayo wonyoangkafo ulohofoneso mapitnne'ento imentisoso sekwo mayoso hoponoho. Oso hiso Anɨtuye a'amu hopi'nonohino hn'nwi pomponahopo humalohwone hn'nwi nakwo womantanoho.

13 Hohonta mewoso sohwafe kanɨngkwohwo Seten kako sɨkwo'mjoho'mo yokumpohn'nyo nemokosyohumamentisofoho. I olohonta Anɨtu kako kakoe Hwomu anga'nohino sohumne'no umo'nalokunjo sohwoe temtitofomo menehumajɨ'mentiso hn'nwi pomponahopo humalohwono.

14 Honɨngkano wonyoso nakumo nokilo'mokomokonesyohumentanɨngki Anɨtuye Hwomu Jisas kako nakwoe honɨngkano wonyoso wae enaofonto nakumo isɨhutofonema'mentisofoho.

Kɨlais kakoe yahino'nji syoho ntnne hungkunofoho.

15 Nakwo Anɨtu sohumo muhwonyo'njo iwo'nɨngkuhwone sohwo kakoe Hwomu Kɨlais a'amu uhwonɨmentohofo sohwo kako Anɨtu'nji nɨhu'no afafoho. Anɨtu kako nakwoe hwaho yo'mayoso mamtɨ'mokummentiso sohonta Jisas Kɨlais kako humamentisofoho.

16 I Anɨtu kakoe Hwomumo ulahonɨngki Kɨlais huhwo sohwo yo'mayo ahwomomjo hwahoponjo kako mtɨ'mokumentisofoho. Yo'mayo uhwonɨwo'nɨngkuhwone so'nji yo'mayo muhwonyo'njo iwo'nɨngkuhwone so'nji kako mtɨ'mokumentisofoho. Kako Seten'nji kakoe towahuno wonyo sohwanji mtɨ'mokumentisofoho. Kako a'amu ahwomomjo sohwamo mokosyohumayo sohwanji a'amu hwahoponjo sohwanji mtɨ'mokumentisofoho. Yo'mayo hopi'nonohino mtɨ'mokumentisoso Anɨtu kako Kɨlais kakimo enjwa'mo ho'nahumentisofoho.

17 Yo'mayo mtɨ'mokumentisoso kako hwapɨngo hweho. Kakoe yokumpohn'nyo'nji yo'mayoso hulɨ'mokomokosyohumawo'nɨngkiso hweho.

18 Nakwo kakine'no inɨngkawo'nɨngkuhwone so'nwi kakoe a'apaho'nwoho oso'no Jisas nakwoe hwe mnokino engo'njo hweho. Nakwoe songo humayoso kako hwapɨngo hweho. Kako poyo pe'nɨngkahonɨngki Anɨtu kakimo nɨhu'no sɨ'momo ne'mo ulɨka'mentiso so'no kako yo'mayo hopi'nonohino somo uyakolofonto mokosyohumayo hweho.

19 Anɨtu kako kakoe Hwomu Jisasɨmo uhwosopo'mentisoso nje huno nje humayoso kako hopi'nonohinoso womano lonto uyɨmentisofoho. Ose uyɨmentisoso Jisasɨ'nji kanɨngkwohwo Anɨtu'nji sikoe humayo nɨhu'no afafoho.

20 Yo'mayo ahwomomjo so'nji hwahoponjo so'nji An+tuye mangohwa imo'n+ment+hwoni'nwoho. I oso'no nakwo An+tuye mango sohwana'n+mne'no An+tu kako s+meho afa unano lahon+ngki Jisas kan+ngkwohwoe hunomo in+ngkowahon+ngki iyo hwojiyaf+ku'nnyo somo a'amu sohwa Jisas+mo fonjinto'ofosyahon+ngkofi Jisas kakoe hon+yo us+huma'mentiso so'no An+tuye s+meho pompengo if+sy+mo'mentisofoho. Oso'no An+tumo u'mayo'ne hon+ngkanoso nakumne'no hwosampo'mentisofoho.

21 U sekwo soku hohonta sekwo huno wonyo'nji nohumant+fi hon+ngkano wonyo imotofo so'no An+tuye mango sohwasi An+tu'nji mohumammotofo kuyoho. O'o sekwo ikanopo humamotofo kuyoho.
22 I olohonta An+tuye hwomu sekumne'no poyo pe'n+mentiso so'no An+tu kakoe a'amu ne kako'nji mokot+ku'nyo'ne mesehumat+'mentiso kuyoho. Oso'no An+tu sehwosopo'mentiso soku kakiyepono ipesemotas+hwosi osopo sekwo hon+ngkano wonyo ane'njo wohumant+feho. Sekwo An+tuye s+manopo lohof+kuji won+mango masenonehoho.
23 I sekwo syoho ole fiy+mno, An+tuye hungkuno ne somo sekwo s+meho hi'ntnnono uy+kuji kakoe hon+ngkanomo yokumpohn'nyo f+kemokosyalohopmno. Yo'mayo hwahoponjoso hon+ngkano hwasyomo ipesomotaweloho. O'o, yo'mayo hungkuno wop+ngo upa'n+mentohofo somo nus+kwaj+kutoho. Hungkuno hiloso a'amu hopi'nonohino olo hwaho lopo humalofo sohwamo u'mayo'nefoho. Ngko Poul+'ni olo hungkuno wop+ngo homo losomne'no syoho ulohofiyo hwo'nyoho.

Poul kako a'amu Koulousi somo ufo'ma'mentisofoho.

24 Ngko sekumo sefo'mayo'ne tohino malokwe so'no s+monyo yalokweno. Hwap+ngoso sekwo An+tumo in+ngkawo'n+ngkohofo soku sekwo K+lais+ye a'apaho fehohnjo kuyoho. K+lais kakoe a'apaho hn'n+mo humaso so'no nakwo a'amumo ufo'mayone tohino malokuhwone so'no K+lais huhwo tohino malofoho. Oso tohino K+lais malokunjoso ngko moi'wo esojwaofo'neso ufo'malokweno.
25 An+tu kakoe a'amu ne sokune'no syoho esot+hwayo'ne n+hwosopo'mentiso hwo'nyoho. Oso'no sefo'mayo hiso'no kakoe hungkuno hopi'nonohinoso woloset+hwamne'no yohono.
26 Hohonta olo hungkuno hiloso n+hu'no hiyaso'mo wo'mojo so'no a'amu s+mo'mo ne'mta'ango hopi'nonohinoso mupa'n+mmentohofofoho. I olohonta An+tuye a'amu ne sohwamne'no olo hungkuno hiloso ut+hwa'nyopo nto i'mofapohoho.
27 Olo hungkuno hiyaso'mo wo'mojo loso olenoho. K+lais kako sekwoe s+mehomo humaho. Oso'no hwangku sekwo An+tu'nji wonyoangkafopo humayo'ne sekwo hontohumalofo. Olo hungkuno wonyoangkafo loso a'amu Juta somne'nohin+'maho. O'o, a'amu temtitofo hopi'nonohino soku upa'n+fitnne'ento lonet+hwamentisofoho.

28 Oso'no nakwo Jisas K+lais+mne'no a'amu hopi'nonohino sokumo hungkuno yoloho'nohini loset+hwalokuhwono. I nakwo a'amu anga'no anga'nohino olo hungkuno loso huno hofiyo ehohosasiyo'ne so'no huno pi'n+ngo engo syaf+sy+wo'n+ngkuhwono. Hwap+ngoso nakwo ole namo'n+ngkohoho. A'amu n+hu'no hopi'nonohinoso hof+ko hon+ngkano wonyomne'no i'waho ikuji K+lais+mo in+ngkayo yahinoso engo imo'n+ngkuhwoso'no hof+ko a'amu ne imo'n+ngkuji An+tumo u'mapitnne'entani syoho engo yalokuhwono.
29 Olo syoho tohohmtnno'njo yalokwe loso nje yokumpohn'nyo'nj+'maho. O'o, K+lais Jisas kako kakoe yokumpohn'nyo ntapmmentiso so'nji yalokweno.

2

A'amu Koulousiso hofɨko sɨmeho hi'ntnnono yokumpohn'nyo uyɨkujo'no yo'mayo hungkuno hwasyo somo wae weemopɨfe.

1 Sekwo upa'nɨmno. Ngko sekumne'no a'amu Laoutisiyanta'ango sohwa hnnonji
a'amu nom'ne nje sɨmano manohonyo'njo imotofo sohwa hnnontnne'no syoho engo
yalokweno. Syoho engo hiso olenoho. Mpohumo sekumne'no jomo engo ulalokweno.
2 Ole so'no nɨmo'nɨngkohoho. Sekwo yokumpohn'nyo ito'nɨngkuji sɨmeho finɨmno.
Sekwo Jisas Kɨlaisɨmne'no huno ehohosahinɨngkuji Kɨlais ne sohune'no huno wasey-
ono. Anɨtuye hungkuno hiyaso'mo wo'mojoso olohifoho. Kɨlaisɨyoho.
3 Yo'mayo huno wopɨngo hiyaso'mo wojoso wotɨpema'mo liso'manji u
Kɨlaisɨmo weho. Osohumta'ni wotɨpema'monnoho. Anɨtuye huno mɨkunɨmposo
hopi'nonohinoso Kɨlaisɨmo ehuhnnawo'nnyo hweho.
4 A'amu fihwo kako sekumo hwasyo hungkuno afofo'njo selɨhwoso'no sekwo
mopɨwasiyo'ne olo hungkuno loso ngko yolohoso selalokweno.
5 Ngko sekwo'nji mohumayo hwo'nyoho. I oso'no u nje huno somo ngko sekwo'nji
hopa humaleno. Sekwo Jisas hnne'no sɨmeho hi'ntnnono engo uyontɨfi kakoe syoho
hofiyo yalokwofo so'no sɨmonyo yalokweno.

Nakwo Jisasɨmo ufohi'nontani songo ne'no humayo'neso nto ma'malohwono.

6 Kɨlais Jisas sekwoe Hwe Engo imo'nɨmentiso so'no sekwo kako'nji hano
femoyɨmno. Sɨkuno huhwo huhwi yo'mayo se'maso so'no Jisas sefo'mayo'ne so'no
fisyafɨhupmno.
7 Iyo kako hwahopo nta'ni afofo, mijo, yo'mayoso mawo'nɨngkiso pa'nyoso
nakwo Jisas mta'ni yokumpohn'nyo nomehwasi nakwo iyo hopa engo
imo'nɨngkuhwasi yokumpohn'nyo wolohofano. Oso pa'nyo nakwo hungkuno
wopɨngo losetɨhwamentɨhwone somo sɨmeho hi'ntnnono engo uyɨmno. Yo'mayo
Anɨtu sekumne'no imentiso so'no sekwo isamoyoka ulɨkuji sekwoe sɨmehomo engo
weesemofɨhwono.
8 A'amu hwasyo hungkunonji ifofo hungkuno'nji nomokok-
ilo'mokokosesyohumanoho. Oso a'amu ose sohwa hofɨko a'mane hungkuno'nji
hwahoponjo hungkuno ntnne'no wolosetɨhwantɨfe'no yohofo. Hofɨko Kɨlaisɨye
hungkuno masejofoho. Oso'no sekwo huno ito'no syafɨsyɨkuji sekwo i'waho nto'no
fiyɨmno.
9 Hwapɨngoso Anɨtu kakoe yokumpohn'nyo kakoe huno hopi'nonohinoso Kɨlaisɨye
a'apahomo ehuhnnamo'nnyofoho. Kɨlais kako a'amu hwahoponjo sofe a'apaho
manto olopo humamentiso sohwo Anɨtuyoho.
10 Oso'no sekwo Kɨlaisɨ'nji humalofo soku Anɨtu kakoe yokumpohn'nyo nto
seloho'maho. Kɨlais huhwo sohwo kako yo'mayo towahuno yokumpohn'nyo somo
mokosyohumawo'nɨngkiso hweho.
11 A'amu Juta sohwa nakwo Anɨtuye a'amu hwona'nyoho lontɨfi a'apaho sɨhu
kolo'nɨmotofo hwafoho. I oso'no sekwo Kɨlaisɨ'nji humalofo soku sekwo Kɨlaisɨye
yahino wopɨngoso a'apaho sɨhu kolo'nyo yahino somo uyohopo'mentohofofoho.
Oso'no sekwoe a'apahomo makolo'nnyo kuyoho. O'o, sekwo huno wonyo so'nji
honɨngkano wonyo so'njimo hotɨjwamo'nnyo hwasoho. Oso'no hwahoponjo yahino
wonyo yokumpohn'nyo oso mta'ni Jisas kako sekumo isɨhutofosema'mentisofoho.
12 Mijo kiyomayo huyo'mango so'no wosyofɨsyano. Mijomo kesojisyasiyoso olenoho.
Nakwoe honɨngkano wonyo somne'no Jisas pe'nɨmentiso hopa pe'nalokuhwono. I
mijo mta'ni lɨkafoso Jisasɨmo Anɨtu ulɨka'mentiso hopaso nakwo lɨkofalokuhwono.
Nakwo Anɨtuye yokumpohn'nyo hisomo sɨmeho hi'ntnnono uyalokuhwone so'no
Anɨtu kako Jisasɨ'nji songo humayo'neso nelɨkofalofoho.

13 Hohonta sekwo sekwoe hon+ngkano wonyo somo mohot+jwaofe sohonta sekwo
temtitofo kengo soku An+tuye hungkunomo t+fi min+ngkayo so'no sekwo An+tumo
u'mayo'ne hon+ngkanoso n+hu'no awonoho. Osohonta An+tu sehon+mentisoso sekwo
hon+ngkano wonyo somo humant+fi poyo pe'n+ngkohofo hopa humentan+ngkofi
sehon+mentisofoho. I olohonta Jisas kakoe songo humayoso sejopahon+ngki An+tu
songo semokonto sekwoe wonyo wae yasemo'mentisofoho.
14 Oso hon+ngkano hungkuno An+tu Mouses+mo uy+mentisoso mok-
ilo'mokosyohumanyo somo nakwo hwotoho hmment+hwone so'no hungkuno
hiloso sekwo wonyo kuyoho nal+mojofoho. Yo'mayo hon+ngkano wonyo nakwo
imotohwoneso An+tu nomanto Jisas+ye iyo hwojiyaf+ku'nnyo somo meho'nasyonto
moi'wo imokumentisofoho.
15 K+lais kako iyo hwojiyaf+ku'nnyomo poyo pe'n+mentiso sohonta kako Seten'nji
mewoso sofe yokumpohn'nyoso moi'wo imokumentisofoho. An+tu nje mango hwamo
ut+hwa'nyopo uyakolofohefoho ulahon+ngki Seten kako won+mango un+mentisofoho.

Nakwo Jisas+'nji poyo nto sape'n+ment+hwonefoho.

16 An+tu kako yo'mayo naloho'mentiso so'no a'amu sekumo wosopayo'ne u mijo'ne
hon+ngkano hungkuno sel+fijo'manji osomo sekwo t+fi in+ngkakutoho. U sekwo
yo'mayo wosopayo nyo'neso u S+kuno Engo somo muhwonyo'ne u hamno songo
somne'no mosyaf+siyo'njo s+kuno iyoho humayo somo muhwonyo'ne oso'no yoka
sel+fijo'manji sekwo osomo haloho upekutoho.
17 Hohonta oso yahino imotofoso swo'nohinoho. T+fi imo'none so'no
net+hwayo'nefoho. I olohonta K+lais kako poso sohwo yahino ne somo hwap+ngo
hweho.
18 A'amu fihwo kako kakoe yofe monje poji yasyonto kako ahwomomjo a'amu sofe
yofe ho'nomawo'n+ngkiso so'no sel+hwoso'no u ngko wojo uhwon+ngkohe so'no ngko
sekumo sehwofilo'nnyo hwo'nyoho. Ose seloso'manji sekwo oso hwoe hungkunomo
haloho pekutoho. Oso hwe huhwo sohwo sekwo kakoe hon+ngkanomo min+ngkayo
so'no kako sitofo nosel+hwoloho. O'o kakoe a'apahomne'nohino syaf+sy+wo'n+ngkiso
hweho. Yokumpohn'nyo imo'n+wo'n+ngkiso hweho.
19 Oso hwe huhwo sohwo kako K+lais nakwoe Hwe Engo sohumo mufohi'nyo
hweho. I nakwo Jisas+mo ufohi'nyo hn'nwi nakwo kakoe a'apaho'nwoho. Kako
nakwoe mnokino engo'njo hweho. Nakwoe mnokino engo'njo huhwo sohwo
kako kakoe a'apaho hn'n+mo yokumpohn'nyo yano nejap+wo'n+ngkisoso nakumo
mehul+'mokonasy+wo'n+ngkohoho. Oso'no kako kakoe a'apaho hn'n+mo An+tuye
yokumpohn'nyo'nji huno wop+ngo'nji nejaponto sokafo nemokalofoho.
20 Sekwo K+lais+'nji sape'n+mentohofo so'no Seten sohwo mewoso sohwanji hof+ko
sekumo yokumpohn'nyo mosemokosyohumafitnnehofo. I oso'no sekwo hohontajo
hon+ngkano hungkunomo in+ngkafijo so'no sekwo hof+kimo enjwa'mo humalofo.
21 Olo hon+ngkano hungkuno lomo sekwo peho'ne in+ngkowalokwofo. Sekwo
yo'mayoso ahomo nomokosyohumaf+kutoho. Yo'mayo wosopayo non+ngkutoho.
Yo'mayo somo nopm'mokukutoho.
22 Hungkuno hiso a'amu hof+koe huno mta'ni syaf+syont+fi lonet+hwalokwofo.
Yo'mayo hwahoponjoso moi'wo umo'n+monto yalofoho.
23 A'amu oso hon+ngkanomo in+ngkowalokwofo somo uhwonontani nakwo huno
hwasyoso ole syaf+sy+wo'n+ngkuhwoni, U a'amu hon+ngkano wop+ngo'njofoho.
Hwap+ngoso hof+ko hwomtame ehumant+fi hof+koe yofe monje yasyont+fi yo'mayo
a'apaho umo lonteso monje yasy+wo'n+ngkohofofoho. I oso'no nakwo huno wonyo
so'nji hon+ngkano wonyo so'nji wae yaofo'neso hungkuno hiso monefo'manehoho.
O'o, n+hu'no awonoho.

3

An+tu kako K+lais+'nji nakwo'njimo songo humayo'ne nel+ka'mentisofoho.

1 An+tu kako K+lais+'nji nakwo'njimo songo humayo'ne nel+ka'mentiso so'no nakwo
K+lais+'nji yo'mayo ahwomomjo so'ntnne'no yomohu'nyopo womeho'nosyano. K+lais
nakwoe Hwe Engo sohwo yofe engo manto An+tuye aho anga sohohnta'ni nemokosy-
ohumayo'ne humaho. Nakwo kako'nji wohumantane'no y+hwono.
2 Sekwo yo'mayo hwahoponjo somne'no huno syaf+sy+kutoho. O'o, yo'mayo
ahwomomjo somne'no f+syaf+hupmno.
3 Hwap+ngoso nakwo yo'mayo hwahoponjo somne'no poyo hopa pe'nontani
songo humayo neso Jisas+mo ufohi'n+ngkahon+ngkuhwoni Jisas kako An+tumo
ufohi'n+ngkahon+ngki An+tu kako wop+ngo nemokosyohumaho.
4 K+lais nakwoe songo humayo'neso ne hweho. Kako ut+hwa'nyopo
i'mofap+hwoso'no sekwo kako'nji nohumaf+kuji kakoe yokumpohn'nyo so'nji yofe
engo so'nji womant+feho.

Olo hungkuno loso yahino yofoho so'nji songo ntnne'ne hungkunofoho.

5 Hwahoponjo yahino wonyo s+meho mo'mo mnonawojoso poyo wape'nono. Yahino
wonyoso olenoho. A'mohufo, hungkuno wonyo, s+meho fefoyo, huno wonyo, nom'ne
a'amufe yo'mayo so'no hi namo'nyo, osenoho. A'amu nom'ne a'amufe yo'mayo so'no
hi umo'noso sohwo kako yo'mayo ho'yangoso kako an+tu pa'nyo umokonto kako oso
humnohini in+ngkowalofoho.
6 A'amu oso yo'mayo hwahoponjo yahino wonyoso iwo'n+ngkohofo somo An+tu
kako s+meho wonyo uyonefoho.
7 Hohonta hon+ngkano wonyo hiso sekumo yokumpohn'nyo semokosyohumen-
tan+ngki sekwo soku yo'mayo wonyoso imotofo kuyoho.
8 I oso'no olohonta sekwo yahino hopi'nonohino loso foho'naopmno. S+meho
wonyo, yoka, sitofo, oso foho'naopmno. I s+fajo'nji wonyo hungkuno so'nji sekwoe
mango mta'ni noswap+hwoloho.
9 Sekwo hwasyo hungkuno a'amu so'nji nohnn+ngkutoho. O'o, yo'mayo yahino
wonyo imotofo somo nto ho'nao'mentohofofoho.
10 Oso'no sekwo a'amu songo imo'n+mentohofofoho. Oso a'amu songo
imo'nalokunjoso An+tu kako hwap+ngo hweho. S+kuno huhwo huhwi An+tu kako
a'amu songo sokumo kakine'no huno wop+ngo sejaponto yahino songo'nji An+tu kako
pa'nyo semokalofoho.
11 Nakwo An+tuye yahino songo ma'ment+hwone hn'nwi nakwo hinjohi'nwi
afa'nwoho. I ole l+wo'n+ngkuhwoni, A'amu temtitofo kengo kengo mta'ango
hwafoho. U hungkuno kengo'njo hwafoho. U Jutafe hon+ngkano hungkunomo
in+ngkuwo'n+ngkohofofoho. Hon+ngkano hungkunomo min+ngkayo'njofoho. U
a'amu we'mta'angofoho. U hameponjo a'amufoho. U a'amu yofe engo'njo hwafoho.
U a'amu sikinjofoho. Ose l+wo'n+ngkuhwoneso siki hungkunofoho. Hungkuno neso
olenoho. K+lais nakwoe songo humayoso hwap+ngo sohwo kako nakwo a'amu kengo
kengo hn'n+mo nonafohi'nonto kako nakwo hinjoho'n+mo humaho.

Nakwo hitoho inyo yahino somo un+ngkohwano.

12 Sekwo An+tuye a'amu ne kuyoho. Kako sekumne'no hitoho ulofoso so'no
kakine'no sehwosopo'mentisofoho. Oso'no sekwo kakoe yahino lomo t+fi
fin+ngkamno. Sekwo a'amu hopi'nonohino somne'no hitoho selof+hwoso'no hof+kimo
wop+ngo ulohopmno. Sekwoe yofe monje yasy+kuji sekwo a'amu somne'no hwahopo
pawomno. A'amu fihwa sekumo wonyo selohopijoso sekwo s+meho wonyo uy+kutoho.
O'o, sekwo s+meho wop+ngo uy+mno.

13 Sekwo aʼamu soʼnji foʼmaʼnɨmno. U aʼamu fihwa nomʼni hwamneʼno sɨmeho wonyo umoʼnoso soʼno sekwo wonyo homo somo hohujwoʼmo mehoʼnaopmno. Nakwoe Hwe Engo sohwo nakwoe wonyo wae enaoʼmentiso oso paʼnyoso nakwo nomʼne hwafe wonyo soʼno hohujwo ukinjaofano.
14 Yahino wonyoangkafo selohe soʼnji nomʼne yahino angaʼnohino nomʼne somo hwofiloʼnnyo soʼnji ufohiʼnɨmno. Oso sɨmeho inyo yahino soʼnji ufohiʼnɨmno. Sɨmeho inɨfijoʼmanji sɨmeho afaʼnjo wonyoangkafoʼnjo wohumantɨfeho.
15 Kɨlais kako sɨmeho pompenjiyo nejapɨwoʼnɨngkiso sohwo nakumo yokumpohnʼnyo wonemokosyohumano. Kɨlais kako nakwoe aʼapaho angaʼnohino paʼnyo sɨmeho pompenjiyoʼnji humayoʼne soʼno nakumneʼno joho nalɨmentisofoho. Osoʼno sekwo soku sɨkuno huhwo huhwi kakimo isamoyoka ulɨwoʼnɨmno.
16 Kɨlaisɨye hungkuno wonyoangkafoso sekwoe sɨmeho moʼmo nomafɨkuji huno wopɨngo sejapɨhwosi yoʼmayo iwoʼnɨngkohofo somo ufehuʼmokasesyono. Ose ifijoʼmanji sekwo Kɨlais mtaʼni huno wopɨngo tɨpemafɨkuji sekwo filutɨhunɨmno. Honɨngkano wopɨngo somo mɨhwatnnɨmno. Ose ifijoso sekwo Anɨtumneʼno sɨmeho wopɨngo semoʼnɨngkuhwosoʼno sekwo Anɨtuye hungkunoʼnjo Taʼnjo Iyoswo ta filɨmno. Osoʼnji tajo angomjo ta soʼnji ta nomʼneso Anɨtuye Towahuno sejapeso Anɨtuye yofe hoʼnomayoʼne filutɨhunɨmno.
17 Sekwo yoʼmayo hungkuno wolano lɨkuji ou syoho uyano lɨkuji sekwo Jisasɨʼnji ejokuʼnohumafɨkuji sekwo Mpohwo Anɨtumo isamoyoka ulɨkuji yoʼmayoso nakwoe Hwe Engo Jisasɨye yokumpohnʼnyoʼnji fiyɨmno.

Aʼmu somontohwa Anɨtuye sɨmeho wopɨngo umokiyoʼne yahinofoho.

18 Sekwo moyaʼmi sofasi sekwoe hwehwamneʼno hwahopo pawomno. Hofɨkimo enjwaʼmo fosyohumamno. Hofɨkoe hungkunomo haloho itoʼno popmno. Oso yahino nakwoe Hwe Engo moyaʼmi sofa hofɨko ifitnneʼento imentisofoho.
19 Sekwo hwe sohwasi sekwoe moyaʼmisafamneʼno wasemoʼnono. Sekwo sɨmeho wonyo semoʼnɨngkuhwosoʼno ape sofamo yoka hungkuno nulɨkutoho. Oʼo, hungkuno hofiyoʼnohino ulɨmno.
20 Sekwo mehomi soku, senɨngkwohwo senaʼwohijafe hungkunomo sɨkuno huhwo huhwi haloho popmno. Ose ikujoʼno Anɨtu kakoe sɨmeho wopɨngo umoʼnɨmontonoho.
21 Sekwo homnɨngkwohwosasi homnaʼwohijasi sekwoe mehomife sɨmeho wonyo umokukutoho. Oso hwapɨngo hiso ole, yoka, sitofo, sɨfajo hungkuno ulɨwoʼnɨngkutoho. Yoʼmayo ulohofɨkujoʼno hofɨko sɨmeho tohino umnɨngkuhwosoʼno honɨngkano wonyomo wowantɨfeho.

Syoho ulohofiyo soʼnji mokosyohumayo sohwanjiye hungkunofoho.

22 Sekwo syoho ulohofiyo soku, sekwoe hwe engo sohwafe hungkunomo tɨfi finɨngkamno. Sekwoe syoho somneʼno wasemoʼnono. Syoho homo somo semokosyohumayo sohwo kako nosehonɨngkahonɨngki syoho yokumpohnʼnyo iwoʼnɨngkohofo oso paʼnyoso neʼno fiyɨkuno. Hwapɨngoso sekwo Anɨtuye yofe hoʼnomayoʼne syoho yalokwofo.
23 Yoʼmayo hopiʼnonohino uyano lɨkuji sɨmoʼmo ole fɨsyafɨhupmno. Olo syoho weʼe loso aʼamumneʼno miyalokuyɨhwono. Oʼo, nakwoe Hwe Engo Anɨtumneʼno yalokuhwono. Ose syafɨsyɨkuji syoho yokumpohnʼnyo fiyɨkuno.
24 Sekwo inɨngo seyɨhwoloho. Nakwoe Hwe Engo Anɨtu sohwo sekwoe syoho yoʼmayo soʼno hoʼyango ne sejaponefoho. Oso hoʼyango neso Anɨtu nto hwosopeehumentisofoho. Sekwo Kɨlaisɨye syoho ulohofiyo soku kako sekwoe Hwe Engo hweho.
25 Aʼamu fihwo kako wonyo yosoʼmanji kako tohino nomanefoho. Nakwoe honɨngkano wonyomneʼno Anɨtu kako tango monejapeʼnjo iyosoʼno afofo hungkuno mulanehwono.

4

1 Sekwo hwe engo syoho selohofiyo sohwamo mokosyohumawo'nɨngkohofo sohwasi, sekwo huno ole seyohi, Sekwoe Hwe Engo ne sohwo ahwomomo nohumanto sehonalofoho. Oso'no sekwo a'amu nomokosyohumawo'nɨngkohofo sohwamo yahino wopɨngo'nohini ulohopmno.

Olo yahino lomo finɨngkamno.

2 Sekwo Mpohumo jomo ujo so'ne yahino somo yokumpohn'nyo fɨkesyohumamno. Sekwo Mpohumo jomo ulano lɨkuji sɨmo'mo huno nto'no syafɨsyɨkuji Mpohumo jomo ulɨkuji isamoyoka ne'nohini ulɨkuno.

3 Sekwo Anɨtumo nakune'no nefo'mayo'ne jomo ulɨmno. Olo so'no ulɨmno. Anɨtu kako kakoe hungkuno lutɨhwayo'ne honɨngkano wonamofiyono. Olo hungkuno hiloso hwapɨngoso Kɨlaisɨyoho. Hohonta hungkuno hiloso hiyaso'mo wentanɨngki Kɨlais ehontojwahumentisoso olohonta ngko hungkuno hiloso a'amu somo lutɨhwahonɨngko a'amu fiso nakwolaho lontɨfi impo'angomo intofanɨhumentohofofoho.

4 Oso'no olo hungkuno Kɨlais ehontojwahumentiso loso ngko a'amumo nto'no lutɨhwayo'ne sekwo ngkine'no Mpohumo jomo ulɨmno. Olo syoho Anɨtu ntapmmentiso loso ngko a'amufe huno somo ito'no ehohosasiyo'ne Mpohumo jomo ulɨmno.

5 Nakwo olo hwaho lopo siki humayo'ne'maho. O'o, nakwo Anɨtuye syoho ulohofiyo'nwoho. Oso'no sekwo nom'ne a'amu Anɨtumo inɨngkawo'nɨngkohofo so'nji nohumafɨkuji sekwoe yahino somne'no huno ito'no syafɨsyɨkuji Anɨtuye honɨngkano wopɨngo utɨhwamno.

6 Hungkuno ulɨkujo'no siki hungkuno so'nji wonyo hungkuno so'nji nolɨkutoho. O'o, Anɨtuye hungkuno nto'nohino esyohumafɨkuji huno wopɨngo tɨpemafɨkuji hungkuno hofiyo'nohini filɨmno. Ose ifijoso a'amu sekumo yo'mayo hungkuno selohonɨngkujo'no sekwo aku hungkuno ito'nohino ulɨmno.

Poul kako Tikikosɨ'nji Ounesimosɨ'njimo lɨhwatɨmentisofoho.

7 Tikikos sohwo kako nose'mahwosi nje hungkuno yo'mayo so'no sejo'ne hweho. Kako Anɨtuye syoho so'no hi umo'nɨngkahonɨngki nakwo'nji syoho yalofoho.

8 Oso'no ngko Tikikos sekuyepono uhwojalokweno. Kako yo'mayo ne'ma'maso so'nji selɨhwosi sekumo yokumpohn'nyo wasesosofito'montonoho.

9 Nekwo Ounesimos huhwo'njimo sekuyepono lɨhwojalokuhwoyo. Tikikosɨ'nji siko nose'mahosɨsi yo'mayo olopo ne'ma'maso so'no wolosetɨhwanjiyoho.

Poul kako a'amu Koulousi somo nje a'amu kuyoho ulɨmentisofoho.

10 Alisɨtakos sohwo impo'angomo ngko'nji humantɨhwoyo sohwo kako nje a'amufo selalofoho. Mak, Mponopasɨye konɨngkwa'wehwo kako huhwo'nji nje a'amufo selalofoho. Mak huhwo sohwo sekuyepono se'maso'manji nto selɨmale hopaso sekwo kakimo utɨmafɨkuji hofiyo mokosyohumamno.

11 A'amu nom'ne Jisas Jasɨtos kako huhwo'nji nje a'amufo selalofoho. Oso a'amu Jutafe temtitofo mta'ango hufa'u sɨhune sohwa hofɨko Anɨtuye yo'mayo hopi'nonohinoso a'amumo yokumpohn'nyo enemokosyohumayo'ne syoho engo yalokuhwono. Hofɨko wonyoangkafo nɨfo'malokwofo.

12 Nom'nehwo Epeefɨlos sekwoe angoponta'ango huhwo'nji nje a'amufo selalofoho. Kako huhwo Kɨlais Jisasɨye syoho ulohofiyo hweho. Sɨkuno huhwo huhwi kako sekumne'no Mpohumo jomo ulɨwo'nɨngkiso hweho. Ole ulɨwo'nɨngkohi, Anɨtu sohwosi, kɨko a'amu Koulousi somo hofɨko kikine'no yokumpohn'nyo lohofo'neso kɨko ufo'maho. Hofɨkimo yokumpohn'nyo engo umokohojo'no hofɨko sokafo umo'nɨfe. Jɨje huno hopi'nonohinomo hofɨko huno uyɨhwoso'no osomo tɨfi wokinɨngkapɨfe. Epeefɨlos Anɨtumo jomo ose ulɨwo'nɨngkisofoho.

13 Ngko sohwo'ni Epeefɨlos sohumne'no huno ole niyohi, Kako a'amu
Laoutisiyanta'ango sokunonji Hiyelapoulisnta'ango sokunonji sekwo sokunontnne'no
sefo'mayo'ne syoho engo yalofoho.
14 Luk sohwo hwe uyohofaho syoho wonyoangkafo iwo'nɨngkiso sohwo'nji
Ntemasɨ'nji siko nekwoe a'amufo selalokusiyo.
15 A'amu Laoutisiya mta'ango Anɨtumne'no inɨngkawo'nɨngkohofo somo nje
a'amufo ulalokwe so'no sekwo ulɨmno. Nom'ne a'mu Nimɨfa'nji a'amu kakoe angomo
Anɨtumne'no uhu'mokuwo'nɨngkohofo so'njimo nje a'amufo ulalokwe so'no ulɨmno.
16 Olo iyoswo losomo sekwo atofo losojwaofɨkuji a'amu Laoutisiya hofɨko
Anɨtumne'no uhu'mokuwo'nɨngkohofo somne'no uyɨmno. Hofɨko atofo walɨfe.
Nom'ne iyoswo a'amu Laoutisiya somne'no uyahotɨmaleso hofɨko nosejapɨkujo'no
sekwo hoku atofo filɨmno.
17 Sekwo Akiposɨmo ole ulɨmno. Oso syoho Anɨtu kijapmmasoso kɨko ito'no
esyohumahoji ne'njo fiyohoho.
18 Olo iyoswo sɨmo'mjo semtɨ'mokiyoheso nom'ne a'amumo ulahonɨngko
mtɨ'mokohoho. I olo hungkuno ae'uyo loso ngko Poulɨ'ni nje aho'nji
mtɨ'mokalokweno. Nje a'amufo selalokweno. Sekwo ngko impo'angomo humale
so'no inɨngo nɨmofɨkutoho. Anɨtu kako yo'mayoso wopɨngo waseloho'montonoho.
Ngko Poulɨ'ni mtɨ'mokalokweno. Osohopeho.

1 Tesolounika
Olo Iyoswo Sɨmo'mjo loso Poul A'amu Tesolounika somne'no Mtɨ'mokumentisofoho.
Olo Hungkuno Sɨmo'mjofoho.

Jisas ahwomomne'no nto sɨmentiso sohonta soswo sɨfe'nji aho'nji hopi'nono nto uyakolo'mentisopolɨkeno Poul olo iyoswo sɨmo'mjo loso a'amu Tesolounika somne'no mtɨ'mokumentisofoho. Poul hohonta Anɨtuye syoho yɨku'mo'mojo sohonta kako Filipai ulɨko'manto Tesolounika i'mofamentisofoho. Oso hohosohonta a'amu Juta sofe tajo ango somo noswonto Anɨtuye hungkuno yano uyɨmentisofoho. Nuyahonɨngki a'amu Juta fehohnjo so'nji a'amu Ngkɨlik pi'nɨngo engo so'nji Jisasɨmne'no sɨmeho hi'ntnnono uyɨmentohofofoho. Oso hiso'no a'amu Juta fehohnjoso Poulɨmo impe untofantɨfi yahonɨngkofi sɨkwo'miyomo hiyaso lɨ'mofonto Atenɨs osopo ifawo'mentisofoho. Oso ango hopo sopo humanto a'amu Tesolounikajo Jisasɨmne'no sɨmeho hi'ntnnono songo uyɨmentohofo somne'no huno pi'nɨngo uyahonɨngki oso hopo sopo nta'ni Timoutimo ango Tesolounikane'no lɨhwajɨmentisofoho. (Hungkuno hiso 1 Tesolounika sohe engo 3 honɨngkano we'e 2. Osopo weho.) Poul Timoutimo lɨhwojonto Sailasɨ'nji siko ango Koulin i'mofamentisiyefoho. Oso hopo sopo Poul a'amumo Anɨtuye hungkuno ulontanɨngki Timouti uma'mentisofoho. Numanto Poulɨmo a'amu Tesolounika sofe humayo so'no ulahonɨngki Poul nupa'nonto olo iyoswo loso mtɨ'mokumentisofoho. Hwapɨngo olo iyoswo mtɨ'mokiyoso olenoho. Poul a'amu Tesolounikajo Jisasɨmo inɨngkunyo sofe sɨmeho hi'ntnnonohino somo yokumpohn'nyo umokumonto mtɨ'mokumentisofoho. Olo iyoswo hiloso Poul ango Koulin humanto mtɨ'mokumentisofoho. Oso'no nakwo olo iyoswo homo lomo atofo lɨhwasi tɨfi unɨngkohwano.

1 Ngko Poulɨ'ni olo iyoswo loso sekwo a'amu ango Tesolounika sopo Anɨtu'nji Hwe Engo Jisas Kɨlaisɨ'njimne'no sɨmeho uyɨwo'nɨngkohofo sokune'no mtɨ'mokalokuhwono. Sailasɨ'nji Timouti'nji oso hwa'u'nji ngko'nji humentani mtɨ'mokalokuhwono. Sekwo Anɨtu'nji Hwe Engo Jisas Kɨlaisɨye mehomi soku, siko sekumo yo'mayo wopɨngo selohofohosɨsi sɨmeho pompenjiyo wosejopanjiyoho.

A'amu Tesolounikaso Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono yokumpohn'nyo uyontɨfi wopɨngo humamotofofoho.

2 Nakwo Mpohumo jomo ulontane sohonta sekumne'no isamoyoka ulɨwo'nɨngkuhwonefoho. Nakwo sekumne'no Anɨtumo jomo ujoso'no piso'mo'nyo miyalokuyɨhwono.

3 Sekwo Anɨtuye hungkunomo upa'nontɨfi hungkunoso aho yokumpohn'nyo kesyohumawo'nɨngkohofofoho. Oso'no sekwo siki mohumulofo. O'o, sekwo Anɨtumne'no syoho yokumpohn'nyo yontɨfi a'amu nom'ne somne'no sɨmeho hi'ntnnono uyontɨfi wopɨngo ulohofɨwo'nɨngkohofo kuyoho. Yo'mayo tango ko se'mayoso sekwo nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlais asomo peso'no hofiyo uhwontohumalofo. Oso'no sosyefɨsyontani Mpohumo isamoyoka ulalokuhwono.

4 Nakwoe a'amu soku, olo so'no huno nayohoho. Anɨtu sekune'no hitoho engo sejapɨwo'nɨngkiso sokumo kakoe mehomi imo'nyo'ne nto sehwosopo'mentiso kuyoho.

5 Nakwo Anɨtuye hungkuno selɨmentɨhwone sohonta sekwo ole majofoho. Olo siki hungkunofoho. Ose majofoho. O'o, hungkuno hiloso upa'nɨngkahonɨngkofi Anɨtuye Towahuno Wopɨngo sohwo sekwoe sɨmeho mo'mo syoho yokumpohn'nyo yahonɨngki sekwo huno ole syafɨhu'mentohofi, Hungkuno ne'njofoho. Oso'nji sekwo nakwoe

yahino humayo somo nahononti̇fi huno seimentisofoho. Honi̇ngkanoso wopi̇ngofoho. Nonefo'mawo'ni̇ngkohofi̇hwafoho. Ou, hungkuno ne'njo hwafoho li̇mentohofofoho.

6 Nakwoe humayo somo sekwo nahononti̇fi nakwo pa'nyo sekwo imentohofofoho. Oso'no nakwoe Hwe Engo Jisasi̇ye honi̇ngkanomo ini̇ngkamentohofofoho. Ini̇ngkowentani̇ngkofi a'amu nom'neso nosehononti̇fi nakwolaho lonti̇fi tango sejapmmentohofofoho. I oso'no Ani̇tuye Towahuno sohwo si̇meho wopi̇ngo sejopahoni̇ngki nakwoe hungkunoso sekwo ma'mentohofofoho.

7 Oso'no a'amu Ani̇tumo si̇meho hi'ntnnono uyoso hwaho Masetouniyanta'ango so'nji hwaho Ngki̇liknta'ango so'nji hofi̇ko sekwoe yahino wopi̇ngomo sehononti̇fi yahino homo somo seni̇ngkamentohofofoho.

8 A'amu Masetouniya so'nji Ngki̇lik so'nji hofi̇ko'nohino'maho. O'o, sekwo Ani̇tuye hungkuno a'amu somo luti̇hwahoni̇ngkofi ango'meemo ho'ni̇ngkahoni̇ngki a'amu hopi'nonohinoso sekwoe si̇meho hi'ntnnono Ani̇tumo uyoso'no upa'ni̇mentohofofoho. Nakwo hano ango'meemo emoyontani sekune'no nelahoni̇ngkofi nakwo oso hiso'no hungkuno nom'ne mujo'njo yi̇wo'ni̇ngkuhwonefoho.

9 Ose nelalokwofo. Nakwo sekumo se'mahoni̇ngkuhwoni nakwoe hungkuno upa'nonti̇fi sekwoe hwahoponjo hwasyo ani̇tu somo ho'naofonti̇fi sekwo Ani̇tu songo ne'no humayo ne sohwoe syoho ulohofiyo imo'ni̇mentohofo so'no nelalokwofo.

10 Nom'ne hungkuno ole nelalokwofo. Olohonta sekwo Ani̇tuye Hwomu ahwomo mta'ango sohwo asomo peso'no hontohumalofo. Ose nelalokwofo. Oso hwomu sohwo Jisasi̇yoho. Kako poyo pe'ni̇ngkahoni̇ngki Ani̇tu uli̇ka'mentisofoho. Oso'no hwangku Ani̇tu kako a'amufe wonyo honi̇ngkano so'no tohino engo uyoso sohonta nakwo Jisasi̇mo si̇meho uyi̇wo'ni̇ngkuhwone hn'nwiye tohinoso Jisas nto ma'mentisofoho.

2

Poul Tesolounika sopo nohumanto yo'mayo syoho imentisofoho.

1 Nje a'amu kuyoho. Sekwo huno seyohoho. Nakwo sekwo'njopo nohumentani nakwoe syoho imenti̇hwoneso fiyo po'mentiso'maho. O'o, ne imo'ni̇mentisofoho.

2 Nakwo ango Filipainta'ango sekuyepono pmmenti̇hwonefoho. Filipai humentani̇ngkuhwone si̇tofo nali̇mentohofoso tohino engo ma'menti̇hwone so'no sekwo huno moi'wonoho. I oso'no nakwoe Ani̇tu kako kakoe yokumpohn'nyo nakumo nejopahoni̇ngki yo'mayo hwahoponjo somne'no iyoho monanyofoho. O'o, nakwo sekuyepono Filipainta'ango sohwona'ni nopahoni̇ngkuhwoni a'amu pi'ni̇ngo nakwolaho ko nelahoni̇ngkofi nakwo Ani̇tuye hungkuno seli̇menti̇hwonefoho.

3 Oso hungkuno seli̇hwoneso hwasyo hungkuno'nji seli̇menti̇hwone'maho. O'o, nehopi'nohini seli̇menti̇hwonefoho. Hungkuno hiloso selontani wonyo honi̇ngkano imo'menti̇hwone'maho. O'o, wopi̇ngo'nohini selohofontani Ani̇tuye hungkuno seli̇menti̇hwonefoho.

4 Ani̇tu nakumo yamofo nto naloho'mentisofoho. Yamofo nalohofonto nali̇mento, Nje hungkuno ujo'ne sohwasi hoponoho, nali̇mentiso oso'no li̇jwaofalokuhwono. Hungkuno hiloso a'amufe si̇meho wopi̇ngo umo'nyo'ne mulalokuyi̇hwono. O'o, Ani̇tuye si̇meho wopi̇ngo umo'nyo'ne yalokuhwono. Ani̇tu nakwoe si̇mehomo fe'nonehonalofoho.

5 Sekwo huno moi'wonoho. Nakwo sekumo afofo masemokumenti̇hwono. Awonoho. Nakwo sekwoe hamniyoho mayo'ne seli̇menti̇hwone'maho. Olo hilo so'no Ani̇tu huno uyohoho.

6 Sekwo'nji nom'ne a'amu so'nji nakwoe yofe ho'nomayo'ne miyalokuyi̇hwono. I oso'no nakwo Jisas Ki̇laisi̇ye syoho ulohofiyo (*apousel*) hwona'nyoho.

7 Oso hiso'no nakwo syoho engo sejopontontasi hoponesohilo. I sekwo'nji nohumentanɨngkuhwoni sohonta nakwo moya'mi kakoe mehomimo wonyohofiyo esyohumawo'nɨngkiso hopaso esesyohumamentɨhwonefoho.
8 Nakwo sekune'no sɨmeho nehopi'nohini sejapmmentɨhwone so'no nakwo Anɨtuye hungkuno wosejopantani imentɨhwonefoho. Oso'nohini'maho. Oso syoho yontanɨngkuhwasi a'amu hofɨko nakumo nonahonɨngkuji nakumo fonjonasyontɨfijontentesi wopɨngo'nesohilo. Hwapɨngoso nakwo sekune'no sɨmeho nehopi'nohini sejape so'nefoho.
9 Nakwoe a'amu soku, nakwoe syoho tohohmtnno'njo iyoso'no sekwo huno moi'wonoho. Anɨtuye hungkuno ko selontani nakwoe wosopayo yo'mayo so'no mpe iyo'ne nakwo sɨkwo'miyomo mofehi'nyo'nji hamniyoho'no syoho yokumpohn'nyo imotɨhwonefoho. Sekwoe wosopayo yo'mayoso siki mayoso'no nakwolaho lɨmentɨhwonefoho.
10 Sekwo nakwoe yahinoso nto nahonɨmentohofofoho. Anɨtu huhwo nto nahonɨmaho. Sekwo Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono uyalokwofo sɨkunonji sekwo'nji nohumentani nakwo Anɨtuye honɨngkanomo inɨngkowentani wopɨngo'nohini humamentɨhwonefoho. Wonyo honɨngkano mimmentɨhwonefoho.
11 Hwe fihwo kakoe mehomimo wopɨngo ulohofɨwo'nɨngkiso hopaso nakwo sekumo wopɨngo seloho'mentɨhwonefoho.
12 Anga'no anga'nohino sokumo Anɨtuye hungkuno losetɨhwentani huno sefohotofontani sekwoe humayo somo yokumpohn'nyo semokumentɨhwonefoho. Anga'no anga'nohino sokumo Anɨtuye sɨmeho wopɨngo umo'nyo so'ne nakwo honɨngkano wopɨngo'nohini inɨngkayo so'ne lutɨhwamentɨhwonefoho. Anɨtu huhwo sohwo ole selalofoho. Nje angopo nɨ'mapmno. Nje yo'mayo wonyoangkafoso sekwo'nefoho. Sekwo ngkimo enjwa'mo fosyohumafɨkujo'no ngko wosemokosyohumamonnoho. Ose selalofoho.

A'amu Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono nehopi uyontɨfi yokumpohn'nyo lohofontɨfi tango engo tɨpema'mentohofofoho.

13 Nakwo Anɨtuye hungkuno selontanɨngkuhwoni sekwo ole monajofoho. Olo hungkuno loso hwahoponta'angofoho. O'o, ose monajofoho. Nakwoe hungkuno nupa'nontɨfi Anɨtu mta'angofoho lɨmentohofofoho. Ou nehopi. Oso hungkuno Anɨtu nejapmmentisofoho. Oso'no hungkuno hilo somo sekwo nupa'nɨngkahonɨngkofi sekwoe sɨmeho mo'mo hungkuno hiso'no Anɨtu kako huno fohotofohotofo selohofahonɨngki sekwo honɨngkano songomo inɨngkamentohofofoho. Oso hiso'no nakwo Anɨtumo isamoyoka ulɨwo'nɨngkuhwonefoho.
14 Nakwoe a'amu soku, a'amu hwaho Jutiya humamotofoso hofɨko nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlais osohumo sɨmeho hi'ntnnono uyalokwofo somo yo'mayo u'ma'mentiso pa'nyoso olohonta sekumo se'malofoho. A'amu Jutiya humamotofoso Jisasɨmo inɨngkawo'nɨngkohofo so'no hofɨkoe a'amu mta'ni tango engo ma'mentohofofoho. Oso hopaso sekwo sekwoe a'amu mta'ni tango engo tɨpemalokwofo.
15 A'amu Jutaso Jisasɨmo mohumayo'njoso hofɨko a'amu Anɨtu hungkuno uyahonɨngki lɨmotofo sohwamo fonjasyontɨfi tɨfinepo nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlais sohumo fonjahumentohofofoho. I hofɨko nakumo wae enamo'mentohofofoho. Hofɨkoe yahino wonyo so'no Anɨtu ngkilaho lalofoho. A'amu huhwo sohwa hofɨko hwe moya'mi hopi'nonohino sofe mango hwafoho.
16 Oso'no a'amu Jutamnohino'maso, o'o, a'amu temtitofo kengo kengo somo nakwo Anɨtuye hungkuno walutɨhwantane yahonɨngkuhwoni hofɨko nakwoe honɨngkano pɨjwonemofalokwofo. Oso'no a'amufe mangohwa pa'nyo imo'nɨmentohofofoho. A'amu Jutaso ole lalokwofo, A'amu kengoso Jisasɨye hungkuno upa'nyo so'no

nakwolaho lalokwofo. Oso'no hofɨkoe wonyoso engo hopa nto yao'maho. Oso hiso'no Anɨtu kako hofɨkine'no sɨmeho tohino umnalofoho. Tohino engo wotɨpemantɨfeho.

Poul kako Tesolounika a'amu somo apa'no uhwonɨmo syafɨhu'mentisofoho.

17 U nakwoe a'amu soku, a'amu Juta sekuyepono nakumo wae enao'mentohofo sohonta nakwo hwaho nom'nepo nohumentani sekune'no huno sosyefɨsyontani nakwo sɨkumehomi pa'nyo humamentɨhwonefoho. Sekwoe sɨmano masehonyo'njo yontani i oso'no nakwoe hunoso sekune'no sosefɨsyalokuhwono. Nakwo sekumo se'mane'entani syoho engo yalokuhwono. Nakwo nakwoe sɨmeho so'mo hofɨkimo uhwonano syofɨsyalokuhwono.

18 Nakwo sekumo wose'mantane'no yɨhwono. Ngko Poulɨ'ni sɨkuno engolopohamo wose'ma'mo lonji ko imoteso i Seten kako nakumo pɨkupɨjo naloho'mojofoho.

19 Hwangku nakwoe Hwe Engo Jisas asomo poso sohonta nakwo kakoe sɨmanopo lohofanefoho. Oso hohosohonta nakwo yo'mayo wonyoangkafo tɨpemane so'no huno mosyofɨsyalokuyɨhwono. O'o, sekwo nakwo'nji oso hopo lohofane so'no syofɨsyontani sɨmonyo yalokuhwono. Jisas kako sekumo sehonɨngkuhwosi nakwoe syoho ne imo'nyo so'no huno uyonefoho.

20 Sekwoe yahino wopɨngo so'ne syofɨsyontani Jisasɨye yofe ho'nomalokuhwono. Oso'no sekumne'no nakwoe sɨmeho wopɨngo namo'nɨngkohoho.

3

Poul Timoutimo a'amu Tesolounika somne'no yokumpohn'nyo umokiyo'ne lɨhwatɨmentisofoho.

1 Nakwo sekune'no ne'no syosyefɨsyɨwo'nalokuhwone so'no sekwoe hungkuno najo so'ne nohontohumehwaloho. Oso'no Sailasɨ'nji nekwo ole mtitofontai nekwo ango Atenɨs sopo nohumentai

2 Timouti sekuyepono wolɨhwojantayo'yɨhwoyo. Timouti huhwo sohwo kako nekwo'nji Anɨtuye syoho yontani Jisas Kɨlaisɨye hungkuno lutɨhwawo'nɨngkiso hweho. Nekwo Timoutimo sekwoe sɨmeho hi'ntnnonohino somne'no yokumpohn'nyo semokiyo'ne'no uhwajɨhwoyo. Kako Anɨtuye yokumpohn'nyo so'no wasefohoto'mtonoho.

3 Yo'mayo tangoso se'malokunjo so'no iyoho masenonehoho. Sekwo huno moi'wonoho. Yo'mayo tohino mayoso'no Anɨtu lɨmento, Tohino wotɨpemantɨfeho. Ose lɨmentisofoho.

4 Nakwo sekwo'nji nohumentani oso hiso'no nto selɨmentɨhwoni, Nakwo hopi'nonohino tohino engo notɨpemanefoho. Ose selahonɨngkuhwoni hungkuno hiloso ne imo'nɨmentiso so'no huno seyohoho.

5 Oso'no sekwo wopɨngo ko humalofo syafɨsyonji sekwoe hungkuno najo so'ne mohontohumamnehono. Oso'no olo hilo so'no Timoutimo sekuyepono wolɨhwatɨmne'no yohono. Sekwo sɨmeho hi'ntnnonohinoso yokumpohn'nyo hi'nji kohumalofo. Seten kako sekumo afofo'njo sejapɨhwoso'no nakwoe syoho ne ane imo'nonoholontae lɨhwajɨhwoyo.

Timouti hungkuno wopɨngo Poulɨmo motɨ'mahonɨngki Poul sɨmeho wopɨngo umo'nɨmentisofoho.

6 Timouti sekumo selɨko'manto olohonta nakumo ne'makwoho. Hungkuno wopɨngo sekumta'angoso lonetɨhwahoho. Ole lonetɨhwahi, Hofɨko Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono yokumpohn'nyo uyalokwofo. Hofɨko a'amu nom'ne somo sɨmeho wopɨngo uyontɨfi ufo'malokwofo. Engolopohamo hofɨko nakumne'no syafɨsyɨwo'nɨngkohofo. Nakwo sekumo wosehonantane'no yalokuhwone hopaso sekwo nakumo wonehonantɨfe'no yalokwofo. Ose nalɨmasofoho.

7 Nakwoe aˈamu soku, nakwo olopo tohino engo mentani nohumentanɨngkuhwone
sekwo sɨmeho hiˈntnnono yokumpohnˈnyo uyɨwoˈnɨngkohofo soˈno upaˈnontani oso
hisoˈno nakumo yokumpohnˈnyo natofoˈnefoho.
8 Sekwo Hwe Engo Jisas sohumneˈno yokumpohnˈnyo humalofo soˈno huno naiso
soˈno yoˈmayo tango nakumo neˈmasoso nakwo sɨmeho wopɨngoˈnji wohuman-
tanoho.
9 Nakwo sekumneˈno Mpohumo jomo ulontani sɨmeho wopɨngo wonyoangkafo
namoˈnɨngkohoho. Sɨmeho wopɨngo wonyoangkafo soˈno Mpohumo isamoyoka pipi
ulanehwono. Nakwo sekumneˈno sɨmonyo yalokuhwono.
10 Mofehiˈnyoˈnji sɨkunoˈnji nakwo sekumo sefomayoˈne Anɨtumo jomo
ulɨwoˈnɨngkuhwonefoho. Sekwo Anɨtumo sɨmeho weˈe uyɨfijoˈmanji
nosehonɨngkuhwasi sekwoe sɨmeho hiˈntnnono engo uyosoˈno wosefomaˈmtonoho.

Poul kako kakimo Tesolounikaˈno uhwojayoˈne Anɨtumo jomo ulɨmentisofoho.

11 Nakwoe Mpohwo Anɨtuˈnji nakwoe Hwe Engo Jisas ntnneˈno sekumo Tesolounika
seˈmayoˈne honɨngkano namofiyoˈne jomo ulalokuhwono.
12 Hwe Engo sohumo ole ulalokuhwono, Sekwo sɨmeho afa inɨwoˈnɨngkohofo soˈnji
sekwo nufoˈmaˈnɨwoˈnɨngkohofo soˈnji aˈamu nomˈne somo sɨmeho uyo soˈntnneˈno
engo umojo. Ose ulalokuhwono. Nakwo sekumneˈno hitoho selofɨwoˈnɨngkiso hopaso
Hwe Engo sohwo kako sekumo sefoˈmayoˈne jomo ulalokuhwono.
13 Hwe Engo ose yososo sekwoe sɨmeho somo yokumpohnˈnyo semokososo nakwoe
Hwe Engo Jisas kakoe aˈamuˈnji asomo pɨfijo sohonta sekwo Anɨtuye sɨmanopo
lohofɨkuji honɨngkano wonyo ane wopɨngoˈnohini lohopitnne kuyoho.

4

Honɨngkano wopɨngo somo finɨngkamno.

1 Ou, nakwoe aˈamu soku, hungkuno nomˈne woselantaneˈno yɨhwono. Nakwo
Anɨtuye sɨmeho wopɨngo umoˈnyo soˈno yoˈmayo honɨngkano yahino nto
setɨhwamentɨhwonefoho. Oso yahino wopɨngo somo sekwo weˈe inɨngkowalokwofo.
I olohonta nakwoe Hwe Engo Jisasɨye sɨmano mofohiˈnontani hungkuno
yokumpohnˈnyo woselantaneˈno yɨhwono. Oso honɨngkano yahino wopɨngo somo
sekwo aho yokumpohnˈnyo neˈno fɨkesyohumantokuno.
2 Yoˈmayo hungkuno hopiˈnono Jisas mtaˈango selɨmentɨhwoneso sekwo huno
moiˈwonoho.
3 Sekwo yahino wopɨngo somo inɨngkayo soˈno Anɨtu ole umoˈnalofoho.
Honɨngkano wonyo aneˈnjo wopɨngoˈnohinimo finɨngkamno. Yoˈmayo yahino wonyo
aˈmohufo iyoso nɨhuˈnahone fohuˈmeeopmno.
4 Ape mayo yahino soˈno honɨngkano itoˈnohini fɨsyafɨhupmno. Ou, sekwo angaˈno
angaˈnohino sohwasi, sekwo ape womano lɨkuji ape mayo yahino somneˈno huno
syafɨsyɨkuji sekwo ape itoˈno mapmno. Sekwo sɨmeho noselɨkafɨhwoloho.
5 Sekwo aˈamu Anɨtu neˈno huno mosyafɨsiyoˈnjo sofe yahino nomafɨkutoho. Hofɨko
hofɨkoe aˈapahomnohini syafɨsyontɨfi apemneˈno sɨmeho fefoyo uˈmahonɨngki ape
hufo hopa iwoˈnɨngkohofɨhwafoho.
6 Olo yahino losoˈno sekwo nomˈne somo wonyo ulohofɨkutoho. Nomˈne sohwafe
ape hufo nomafɨkutoho. Olo yahino wonyo losoˈno Anɨtu tohino mɨkunɨmposo
uyonefoho. Olo hilo soˈno nakwo hungkuno yoloho nto selɨmentɨhwonefoho.
7 Anɨtu kako nakumo honɨngkano wonyomo inɨngkayoˈne nah-
wosopoˈmentisoˈmaho. Oˈo honɨngkano wonyo ane wopɨngoˈnohini somo
inɨngkayoˈne nahwosopoˈmentisofoho.
8 Olo ape itoˈno mayoˈne hungkuno somo hwe fihwo hwotoho feso sohwo kako
aˈamufe hungkunomnohini mafewoˈnɨngkiyohoho. Oˈo Anɨtuye hungkuno homo

hwotoho fewoˈnɨngkiso hweho. Anɨtu huhwo sohwo kakoe Towahuno wonyo ane wopɨngoˈnohini nejapɨwoˈnɨngkiso sohumo hwotoho fewoˈnɨngkisofoho.
9 I aˈamu nomˈne somo sɨmeho inyosoˈno pehofo semtɨˈmokiyɨmnehono. Oˈo Anɨtu oso hisoˈno nto setɨhwamasofoho.
10 Sekwo aˈamu Masetouniyantaˈango Anɨtumo sɨmeho umotofo somo sekwo sɨmeho uyɨwoˈnɨngkohofo kuyoho. I osoˈno nakwoe aˈamu soku nakwo hungkuno yokumpohnˈnyo woselantaneˈno yɨhwono. Olo yahino loso sekwo yokumpohnˈnyo neˈno fisyafɨsyɨkuno
11 Sekwo hungkuno tɨfiˈnjo soˈno huno yokumpohnˈnyo fɨsyafɨsyɨkuno. Sekwoe humayoso hofiyo ntoˈno fosyohumafɨkuji sekwo syoho yoˈmayo soˈno itoˈno mokosyohumamno. Sekwoe wopayo syoho yoˈmayo syohoso sekwoe ahoˈnji ntoˈno fiyɨkuno. Hohonta ose nto selɨmentohefoho.
12 Ose ifijoˈmanji aˈamu Anɨtuneˈno mosyafɨsiyoˈnjoso sekwoe honɨngkanomo sehonɨngkuji hofɨko yofe wopɨngo womeselantɨfeho. Sekwo yokumpohnˈnyo ifijoˈmanji sekwo umofonyo mifitnnehofo. Nomˈne somo yoˈmayo soˈno jomo mulɨfitnnehofo. Oˈo sekwo hoponoho.

Hwe Engo Jisas sohwo asomo pe-eˈne hungkunofoho.

13 U nakwoe aˈamu soku aˈamu poyo nto peˈnyosoˈno sekwoe hunomo itoˈno womesehwojantaneˈno yɨhwono. Huno itoˈno syafɨhupijoso poyo peˈnyosoˈno sekwoe sɨmeho tango maseyonehoho. Aˈamu Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono muyoso aˈamu poyo peˈnɨngkahonɨngki ntɨˈmo kohumaho syafɨsyontɨfi humotaho latɨpewoˈnɨngkohofofoho. Anɨtu nelɨkafone soˈno mohontohumayoˈnjoso hofɨko poyo peˈnyosoˈno hofɨkoe sɨmeho tango uyalofoho.
14 Jisas kako poyo peˈnonto apaˈno songo lɨkaˈmentiso soˈno syafɨsyɨwoˈnɨngkuhwono. Oso hisoˈno nakwo sɨmeho hiˈntnnono uyɨwoˈnɨngkuhwonefoho. Osoˈno olo soˈno huno nayohoho. Aˈamu Jisasɨmo sɨmeho hiˈntnnono uyontɨfi peˈnɨmentohofoso hofɨko Jisasɨˈnji ufohiˈnɨngkahonɨngkofi Anɨtu songo humayoso uyɨmentiso soˈno Jisas asomo poso sohonta kako aˈamu homo somo asomo ipemotaponefoho.
15 Nakwoe Hwe Engo Jisasɨye hungkuno woselantaneˈno yɨhwono. Hwangku Hwe Engo sohwo asomo poso sohonta nakwo hwe moyaˈmi songo humalohwone hnˈnwi nakwo aˈamu peˈnɨmentohofo somo sɨmoˈmo mupeenehwono.
16 Oˈo Hwe Engo sohwo kako mampaho engoˈnji joho lahonɨngkuhwosi aˈamu ahwomomjo sɨmoˈmtaˈango sohwo joho lɨhwosi Anɨtuye kounoho yoka hoˈnɨngkuhwosoˈno osohonta Hwe Engo sohwo ahwomomo ulɨkoˈmahwosi noponefoho. Oso hohosohonta aˈamu Jisas Kɨlaisɨmneˈno sɨmeho hiˈntnnono uyontɨfi peˈnɨmentohofo somo Anɨtu songo ulɨkafonefoho.
17 Oso hohosohonta nakwo hwe moyaˈmi Jisasɨmo sɨmeho hiˈntnnono uyontani songo humalohwone hnˈnwi Hwe Engo sohwo nakumo netɨmahwosi nakwo hiˈnnonji poyo peˈnɨmentohofo soˈnji himopo noswoˈnɨngkuhwasi osopo Hwe Engo sohumo sɨˈmowanefoho. Osohonta nakwo Hwe Engo sohwoˈnji engolopohamo neˈno humentɨhwanefoho.
18 Oso hisoˈno sekwo senɨngkwaˈwehwosamo ulɨkuji hofɨkimo yokumpohnˈnyo usosofitopmno. Aˈamu poyo peˈnyosoˈno sɨmeho tango uyalokunjo somo olo hungkuno hiloso ulɨkujoˈno hofɨkoe sɨmeho wopɨngo umoˈnɨmontonoho.

5

Jisas asomo pesoˈno nakwo itoˈno wesyohumano.

1 Nakwoe aˈamu soku, yoˈmayo nakwo selɨhwoneso imoˈnyoˈneso sɨkuno soˈno mamtɨˈmokohiyɨhwono.

2 O'o oso hiso'no sekwo huno moi'wonoho. Oso sɨkuno hiso nakwo huno moneyontanɨngkuhwosi imo'nonefoho. A'amu hufo uyantɨfi sɨkwo'miyomo pohofo oso hopa imo'nonefoho.
3 Oso sɨkuno homo somo a'amu ole wohnnantɨfe, Yoka ane sɨkuno wopɨngohontanoho. Nakwo wopɨngo humalohwono. Ose hnnɨngkuji nohumentanɨngkuji yo'mayo huno mosyafɨsiyo'neso u'mofapmmontonoho. Nom'ne pahnnɨmo hungkunoso ole, oso tohino moya'mifa mehomi aswo womantɨfi umnɨngkiso hopa komo'no imo'nonefoho. Oso tohino homo somo hofɨko muyakolopitnnehofo. Sɨkuno oso pa'nyoso imofaponefoho.
4 Nakwoe a'amu soku, sekwo Hwe Engo Jisasɨye hungkuno hilo somo sekwo sɨmeho hi'ntnnono uyontɨfe so'no pomponahopo humalofo. Sɨkwo'mjoho'mo mohumulofo. O'o sɨkuno homo somo sekwo yomo mifitnnefoho. Oso sɨkuno hiso a'amu hufo uyantɨfi pɨwo'nɨngkofo hopaso imo'nonefoho.
5 Sekwo mofehi'nyo pomponahopo humalofo. Nakwo Jisasɨmo sɨmeho hi'ntnnono uyɨwo'nɨngkuhwone so'nwi sɨkwo'mjoho'mo mohumulohwono. O'o pomponahopo humalohwono.
6 Oseso nakwo a'amu nom'ne sofe hofɨkoe huyo'mango fosyawehofo hopa fosyowehwaloho. O'o nakwo Jisasɨmne'no tɨmo hontohumehwasi huno nto'no wehohososonasyono.
7 A'amu Jisasɨmne'no huno mosyafɨsiyo'njo iwo'nɨngkohofoso hofɨko saho'nohini fosyawowo'nɨngkohofo hopa sɨkwo'miyomo huno nto'no mehohosasiyo'njo fosyawowo'nɨngkohofofoho. A'amu mijo yokumpohn'nyo nontɨfi nilohofɨwo'nɨngkohofoso sɨkwo'miyomo nonilohofɨwo'nɨngkohofofoho.
8 I oso'no nakwo mofehi'nyopo humawo'nɨngkuhwone sohwona'niye hunoso ehohosahinyɨ'nwoho. Nakwo Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono uyo so'nji a'amu nom'ne somo sɨmeho uyoso'nji nakwoe sampe pa'nyofoho. A'amu jɨje swokinopo wakufongku'mo lɨhwosi yɨhwoso'no jɨje sampe swokinopo womokisahinɨmnoho. U jɨje mnokinopo wafongku'mo lɨhwosi yɨhwoso'no kɨko jɨje sampe wahoholo'nɨmonnoho. Oso pa'nyoso nakwoe wonyomne'no poyo imo'nɨmentiso sohwo nakumo asomo wonema'mo lɨhwosi poso sohune'no syofɨsyɨhwasi nakwoe sampe pa'nyoso nto'no wehoholo'nohumano.
9 Anɨtu nakwoe wonyo'mne'no tohino nejape-e'ne nahwosopo'mentiso'maho. O'o nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlais nakumo asomo netɨmayo'ne nahwosopo'mentisofoho.
10 Jisas nakwo kako'nji songo fosyohumayo'ne nakumne'no pe'nɨmentisofoho. Oso'no nakwo poyo pe'naso'manji songo humaso'manji u Jisas kako asomo poso sohonta nakwo kako'nji songo nohumanefoho.
11 Oseso sekwo a'amu anga'no anga'nohino hn'nwi senɨngkwa'wehwosamo hungkuno wopɨngo'nohini ulɨkuji hofɨkoe sɨmehomo yokumpohn'nyo fisosofitofɨsyohumamno. Olo honta yalokwofo somta'angoso ne'no fikuno.

Hungkuno ae'uyofoho.

12 Nakwoe a'amu soku, hungkuno nom'ne woselantane'no yɨhwono. A'amu nakwoe Hwe Engo sohwoe honɨngkanomne'no losetɨhwalokwofo somo sekwo enjwa'mo nto'no fosyohumamno. Nakwoe Hwe Engo sekumo sefo'mayo'ne a'amu homo somo uhwosopo'mentisofoho.
13 Sekwo hofɨkoe syoho so'no huno nto'no fɨsyafɨhupmno. A'amu homo somo sɨmeho uyɨkuji hofɨkoe yofe ho'nomafɨkuji wopɨngo'nohini ulohopmno. Sekwo yoka hungkuno nohnnɨngkutoho. O'o sɨmeho afa inɨngkuji wopɨngo fosyohumamno.
14 Nakwoe a'amu soku, sekwo a'amu piso'mo'nyo'njo somo hungkuno ole ulɨmno, Sekwo syoho yokumpohn'nyo fiyɨmno. Piso'mo'nyo ikutoho. Hungkuno

yokumpohn'nyo ose ul+mno. A'amu An+tumne'no yokumpohn'nyo lohofo'ne iy-
oho un+wo'n+ngkiso somo yokumpohn'nyo umokumno. An+tuye hon+ngkanomo
ul+ko'mano l+fijo somo ufo'mapmno. A'amu hopi'nonohino somo sekwo hungkuno
hwaho lopo hofohofahn'no ul+mno.
15 A'amu sekumo wonyo selohopijo somo sekwo aku ulohof+kutoho. O'o, s+kuno
engolopohamo sekwo a'amu hopi'nonohino somo wop+ngo'nohini ulohof+kuno.
16 Engolopohamo sekwo s+meho wop+ngo'nji fohumantokuno.
17 Engolopohamo sekwo Mpohumo jomo ul+kuno.
18 Sekwo yo'mayo tango'nji nohayo'nji se'maso so'no An+tumo engolopohamo
isamoyoka ul+kuno. Jisas K+lais kakoe a'amu somne'no An+tu olo yahino loso'no
umo'n+ngkohoho. Oso'no sekwo t+fi fin+ngkamno.
19 Yo'mayo An+tuye Towahuno selisoso sekwo hwotoho fekutoho.
20 A'amu An+tuye hungkuno sel+fijo somo sekwo hohujo ikinj+m+f+kutoho.
21 Yo'mayo hungkuno upa'n+ngkohofoso An+tunta'ango so'ne yamofo fiy+mno.
Hungkuno ne'njo somo aho f+kesyohumamno.
22 Yo'mayo wonyo somne'no i'waho fiy+mno. Olo hilo so'no sekumne'no Mpohumo
jomo ulalokuhwono.
23 An+tu kako s+meho pompenjiyoso hwap+ngo hweho. Oso'no kako'nohini
sekumo wop+ngo wasemokono. Kako sekwoe huyo'mango'nji a'apaho'nji wop+ngo
esemokosyohumahwosi nakwoe Hwe Engo Jisas K+lais asomo poso sohonta An+tu
sekumo wop+ngo semokonefoho.
24 An+tu nahwosopo'mentiso sohwo kako oso hiso'no wop+ngo namokonefoho.
An+tu ose nal+mentiso so'no ne imo'nonefoho.
25 Nakwoe a'amu soku, sekwo An+tu nefo'mayo so'no Mpohumo jomo ul+mno.
26 An+tuye a'amu hopi'nonohino somo nakwoe a'amu kuyoho ul+mno.
27 Ngko Hwe Engo sohwoe yokumpohn'nyo'nji hungkuno loso wasel+monne'no
yohono. Sekwo olo iyoswo mt+'mokalokuhwoneso n+ngkwahwosamo atofo fi-
lut+hwamno.
28 Nakwoe Hwe Engo Jisas K+lais kako wop+ngo wosemokosyohumano. Ngko
Poul+'ni olo iyoswo loso mt+'mokohono. Hungkuno osohopeho.

2 Tesolounika
Olo Iyoswo Tɨfinjo loso Poul A'amu Tesolounika somne'no Mtɨ'mokumentisofoho.
Olo Hungkuno Sɨmo'mjofoho.

Jisas ahwomomne'no nto sɨmentiso sohonta soswo sɨfe'nji aho'nji hopi'nono nto uyako'mentisopo Poul olo iyoswo tɨfinjo loso a'amu Tesolounika afahomne'no mtɨ'mokumentisofoho. A'amu Tesolounikajoso Poul iyoswo sɨmo'mo mtɨ'mokuyahotɨmentisoso nomantɨfi hofɨko Jisas Kɨlais asomo pe-e'ne hungkuno Poul mtɨ'mokumentisoso hofɨko a'amu Tesolounika fehohnjoso atofo hwasyohohnta'ni lontɨfi hofɨkoe hunoso ole syafɨku'mentohofofoho. Poul kako olo iyoswo mtɨ'mokisyo loso Hwe Engo sohwoe Sɨkuno nto i'mofapohoho lontɨfi hofɨko pisomo'nyo yontɨfi yo'mayo syoho so'no nakwolaho lontɨfi siki humantɨfi nom'ne a'amufe syohomne'no hofɨkoe humayo somne'no yo'mayo so'no siki hungkuno lutɨhunɨwo'ɨngkohofofoho. Olo hungkuno loso Poul nupa'nonto iyoswo tɨfinjo loso mtɨ'mokumentisofoho. (Oso hungkunoso 2 Tesolounika sohe engo 2 honɨngkano we'e 2-'nji sohe engo 3 honɨngkano 11-'njo sopo weho.) Iyoswo sɨmo'mjo mtɨ'mokuyahotɨmentiso sohonta hamno hufa'ulɨkeno hufa'u sɨhunetɨkeno nto pamentisopo olo iyoswo tɨfinjo loso mtɨ'mokumentisofoho. Olo iyoswo hiloso Poul kako a'amu Tesolounikaso Jisas nto i'mofapohoho. Hofɨko huno ose syofɨsyontanɨngkofi Poul kako oso huno homo somo ito'no mɨhwajiyo'ne olo iyoswo loso mtɨ'mokumentisofoho. Oso'no nakwo olo iyoswo homo lomo atofo lɨhwasi tɨfi unɨngkohwano.

1 Ngko Poulɨ'ni Sailasɨ'nji Timouti'nji nakwo nohumentani olo iyoswo
loso semtɨ'mokiyalokuhwono. Sekwo Tesolounika soponjo soku Anɨtumo
inɨngkowalokwofo soku sekwo nakwoe Mpohwo Anɨtu'nji nakwoe Hwe Engo Jisas
Kɨlaisɨ'njiye a'amu kuyoho.
2 Mpohumo sekumne'no ole ulalokuhwono. Nanɨngkwohwo Anɨtu sohwo'nji Hwe
Engo Jisas Kɨlaisɨ'nji siko'monta'i siko yo'mayo wopɨngo selohohosɨsi siko sɨmeho
pompenjiyo wosejopanjiyoho.

Poul Anɨtumo isamoyoka ulalofoho.

3 Sekwo nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlaisɨmo sɨmeho hi'ntnnono uyɨwo'nɨngkohofo
soku, nakwoe a'amu kuyoho. Sɨkuno engolopohamo sekune'no Mpohumo isamoyoka
ulɨwo'nɨngkuhwantanoho. Oso yahino hiso wopɨngofoho. Hwapɨngoso olenoho.
Sekwoe sɨmeho hi'ntnnono Anɨtumo uyoso engo imo'nalofoho. Sekwo nom'ne a'amu
so'nji sɨmeho inyoso engo imo'nalofoho. Oso'no sekune'no Mpohumo isamoyoka
ulalokuhwono.
4 Oso hiso'no nakwo nom'ne a'amu Jisasɨmo sɨmeho hi'ntnnono uyɨwo'nɨngkohofo
somo sekune'no ole ulalokuhwono. A'amu nom'neso wonyo selohofontɨfi tohino engo
sejopahonɨngkofi sekwo Anɨtumne'no musɨkwajiyo'njo yokumpohn'nyo lohofontɨfi
Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono engo uyalokwofo. Ose yalokwofo so'no a'amu nom'ne
somo ulontani sɨmeho wopɨngo namo'nɨwo'nɨngkohoho.

Anɨtu kako a'amu hwahoponjofe honɨngkanomne'no hungkuno ikwolofonefoho.

5 Anɨtu hungkuno ikwolofo'ne hwapɨngo sohwo ito'nohini yɨwo'nɨngkiso hweho.
Sekwo Anɨtuye yahino wopɨngoso malokwofo so'no a'amu nom'neso tango sejopalok-
wofo. Yo'mayo tango se'mahwoso'no hwangku sekwo Anɨtuye angopo humayoso
hoponoho.

6 An+tu oso a'amu sekumo wonyo selohofo somo kako aku tohino uyonefoho. Oso yahinoso ito'nohinoho.
7-8 Sekwo tohino mawo'n+ngkohofo soku nakwo'nji An+tu usijo'no nehumajonefoho. Osohonta nakwoe Hwe Engo Jisas kako kakoe a'amu ahwomomo mta'ango yokumpohn'nyo so'nji nopahon+ngkuhwosi a'amu nuhwon+fitnnefoho. Oso hohosohonta kako toho engo'nji nop+hwosi a'amu An+tumne'no huno muyo so'nji nakwoe Hwe Engo Jisas+ye hungkunomo t+fi min+ngkayo'njo somo An+tu kako aku tohino uyonefoho.
9 Oso a'amu homo somo uhwon+ngkuhwosi sekwo n+hu'nahone umo'nant+fe kuyoho ulonefoho. Hwe Engo sohwoe s+mano'nji kakoe yokumpohn'nyo pomponaho so'nji muhwonyo'njo ifitnnefoho. N+hu'nahone tohino ne'no nomapitnnefoho.
10 Kako asomo poso sohonta kakoe a'amuso kakoe yofe noho'nomapitnnefoho. A'amu An+tumo s+meho hi'ntnnono umotofoso s+meho wop+ngo'nji humafitnnefoho. Osohonta sekwo hof+ko'nji nohumafitnnefoho. Hwap+ngoso oso hungkuno sel+ment+hwone somo sekwo s+meho hi'ntnnono uy+wo'n+ngkohofofoho.

Poul kako a'amu Tesolounika somne'no Mpohwo ufo'mayo'ne jomo ulalofoho.

11 Oso hiso'no syof+syontani s+kuno engolopohamo sekumo sefo'mayo'ne An+tumo jomo ul+wo'n+ngkuhwonefoho. Ole ulalokuhwono. An+tu kako humayo wonyoangkafo so'no sehwosopo'mentiso oso hoponoho. Sekwo Hwe engo Jisas+mo s+meho hi'ntnnono uyalokwofo so'no yo'mayo syoho wop+ngo uyano l+fijoso An+tu kakoe yokumpohn'nyo wosejapono. Yo'mayo syoho wop+ngo Hwe Engo Jisas+mne'no yalokwofoso moi'wo esojwaof+kujo'no wosefo'mano.
12 Ose ifijo'manji sekwo Hwe Engo Jisas+ye yofe woho'nomant+feho. Oso'no Jisas kako sekwoe yofe aku woho'nosema'mtonoho. Hwap+ngoso ole, An+tu'nji nakwoe Hwe Engo Jisas K+lais+'nji siko nakumo wop+ngo nalohof+wo'n+ngkisiyo monta'iyoho.

2

An+tuye hungkunomo hwotoho fe-e'ne sohwo i'mofaponefoho.

1 Nakwoe a'amu soku, nakwoe Hwe Engo Jisas asomo nop+hwosi nakumo menahu'mokone so'no wosel+monne'no yohono.
2 A'amu fehohnjo ole masel+kuji, Nakwoe Hwe Engo sohwoe s+kuno nto i'mofapohoho. Ose sel+fijo'manji oso hungkunoso hof+koe huno mta'ango selohofo. U nom'neso ole masel+kuji, An+tuye Towahuno ole ntohoho, Nakwoe Hwe Engo sohwoe s+kuno nto i'mofapohoho. Ose woselant+feho. U a'amu nom'ne ole masel+kuji Poul ole mt+'mokuma, Hwe Engo sohwoe s+kuno nto i'mofapohoho. Ose woselant+feho. Oso'no selohofo'manji sekwo yomo ikuji s+meho wonyo semo'n+ngkuhwoloho.
3 Oso hwasyo hungkuno sel+fijo somo sekwo s+meho hi'ntnnono n+y+kutoho. Olo s+kuno loso siki sohonta m'mofaponehoho. Awonoho. S+mo'mo a'amu pi'n+ngo engo An+tumne'no hahn'nyo ifijoso hwe fihwo An+tuye hungkunomo hwotoho fewo'nyo sohwo ut+hwa'nyopo i'mofaponefoho. Oso hwe huhwo sohwo t+fi no'mo kako t+kanomo wene hweho.
4 Kako ole ulonefo, Sekwo yo'mayo somne'no hwomtame ehumawo'n+ngkohofoso foho'naopmno. Hunoso ngkine'nohini f+syan+fohupmno. Ose ul+hwosi An+tuye tajo ango engo somo nosyuhwosi osopo nohumahwosi ole ulonefo, Ngko An+tu ne hwo'nyoho. Ose ulonefoho.
5 Hohonta sekwo'nji nohumanji olo hilo so'no nto sel+mentohefoho. Sekwo in+ngo laseimaho.
6 Olohonta oso hwe sohwo m'mofapiyoho. Yahino anga'nohinoso oso hwe sohwoe hon+ngkanomo p+jwaofoho. Yahino hiso'no sekwo huno seyohoho. An+tu kako oso hwe sohwoe s+kuno ho'nahumentisoso m'mofapiyoho.

7 Sekwo huno moi'wonoho. Olohonta a'amu fiso Anɨtuye hungkunomo hwotoho
feelokwofo. I oso'no a'amu fihwo oso hwe huhwo sohwo kakoe honɨngkanomo
nopɨjumofonefoho. Oso honɨngkano pɨku'nnyoso moi'wo imo'nɨngkuhwoso'no oso
hwe Anɨtuye hungkunomo hwotoho fe-e'ne sohwo noponefoho.
8 Oso hohosohonta oso hwe Anɨtuye hungkunomo hwotoho fe'ne sohwo
utɨhwa'nyopo noponefoho. Osohonta Hwe Engo Jisas kakoe mammtnno'nji hwe
huhwo sohumo fonjasyonefoho. Hwe Engo sohwo kakoe pomponaho engo'nji
utɨhwa'nyopo nopɨhwosi oso hwe wonyo sohumo nɨhu'nahone wonyo umokonefoho.
9 Oso hwe Anɨtuye hungkunomo hwotoho fe'ne sohumne'no nom'ne hungkuno
waselɨmonne'no yohono. Kako Setenɨye yokumpohn'nyo'nji nopɨhwosi hungkuno
hwasyo'nji yo'mayo kengo wonyoangkafo hwasyo itɨhwanefoho. A'amu fehohnjoso
nuhwonɨngkuji kakimo inɨngkafitnnefoho.
10 Oso a'amu hiso Anɨtuye hungkuno ne'njo somo sɨmeho ufijo'manji Anɨtu
kako asomo utɨmanefoho. I oso'no Anɨtuye hungkuno ne'njo nakwolaho lɨfijoso
nɨhu'nahone imo'naopitnnefoho.
11 Anɨtu kako hungkuno lahonɨngkuhwosi a'amu hwasyo hungkuno ulɨfitnnefoho.
Oso hwasyo hungkuno somo a'amu pi'nɨngoso nupa'nɨngkuji sɨmeho hi'ntnnono
uyɨfitnnefoho.
12 Oseso a'amu hungkuno ne'njo somo sɨmeho hi'ntnnono muyoso honɨngkano
wonyo somo inɨngkayo so'no umo'nalokusoso hofɨko Anɨtuye tohino engo
nomapitnnefoho.

Anɨtu sekumo asomo setɨmayo'ne nto sehwosopo'mentisokuyoho.

13 Nakwoe a'amu soku, Hwe Engo sohwo sekumo sɨmeho sejapɨwo'nɨngkiso
soku sɨkuno engolopohamo nakwo sekumne'no Mpohumo isamoyoka
ulɨwo'nɨngkuhwantanoho. Oso yahinoso hoponoho. Hohonta Anɨtu asomo
setɨmayo'ne sehwosopo'mentisofoho. Oso'no Anɨtuye Towahuno sohwo sekwoe
honɨngkano wopɨngo'njo semokahonɨngki sekwo temtitofo kengo sɨmo'mjo soku
hungkuno ne'njo somo sɨmeho hi'ntnnono uyɨwo'nɨngkohofo kuyoho. Oso'no Anɨtu
asomo nosetɨmanefoho.
14 Anɨtu sekumo olo so'no sehwosopo'mentisofoho. Sɨmo'mo nakwo
Anɨtuye hungkuno wopɨngo selɨmentɨhwonefoho. Oso hiso'no sekwo mae'ne
sehwosopo'mentisofoho. Oso'no hwangku yo'mayo nakwoe Hwe Engo Jisas
Kɨlais sekwoe sɨmeho mo'mo ema'mentisoso asomo setɨmaso sohonta moi'wo
esojwaofonefoho. Oso'no sehwosopo'mentisofoho.
15 Oseso nakwoe a'amu soku, sekwo Anɨtumne'no yokumpohn'nyo filohopmno. Oso
hungkuno losetɨhwamentɨhwone so'nji ifalifaliyo semtɨ'mokimentɨhwone so'nji aho
yokumpohn'nyo kesyohumafɨkuji tɨfi finɨngkamno.
16 Nakwoe Mpohwo Anɨtu kako sɨmeho wopɨngo nejapmmentisofoho. Kako
wopɨngo'nohini nalohofonto yo'mayoso siki nejapɨwo'nɨngkisofoho. Kako nakwoe
sɨmehomo nasosofitofɨwo'nɨngkisofoho. Oso'no nakwo kako'nji nohumentɨhwane'no
hontohumalohwono.
17 Oso'no Anɨtu'nji nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlaisɨ'nji siko sekumo sosofitofos-
esyohumahosɨsi yokumpohn'nyo semokahonɨngkohosɨsi sekwo yo'mayo hungkuno
so'nji yo'mayo syoho so'nji wopɨngo'nohini uyantɨfeho. Oso'no jomo ulalokuhwono.

3

Sekwo nakumne'no Mpohumo jomo ulɨmno. Kako wonefo'mano.

1 Nakwoe a'amu soku, hungkuno ae'uyo woselantane'no yɨhwono. Sekwo
Mpohumo nakumo nefo'mayo'ne olo so'no jomo ulɨmno. A'amu hopi'nono

upa'nyo'ne nakwoe Hwe Engo sohwoe hungkuno ango'meemo woho'nɨmuweno. Noho'nɨmɨwahonɨngkuhwosi sekwo nupa'nɨngkuji sɨmeho uyantɨfeho.
2 Sekwo jomoso ole'nji ulɨmno. A'amu wonyo nakumo wonyo nalo-
hofɨwo'nɨngkohofo sofe aho mta'ni welojonemano. Sekwo huno moi'wonoho. A'amu
pi'nɨngo engo Anɨtuye hungkunomo sɨmeho hi'ntnnono muyoso humalofo.
3 Yo'mayo hopi'nono nakwoe Hwe Engo sohwo lonteso ne imo'nɨwo'nɨngkisofoho.
Oso'no kako yokumpohn'nyo semokuhwosi Seten kako sekumo apa'no
mosetɨmanehoho.
4 Olo so'no nakwo huno nayohoho. Yo'mayo hungkuno selɨmentɨhwone somo sekwo
ito'no inɨngkowalokwofoso ne'no unɨngkowantɨfeho.
5 Hwe Engo sekwoe hunomo olo so'no wasefohoto'mtonoho, Anɨtu sekumo sɨmeho
sejapɨwo'nɨngkisofoho. Oso'no sekumo yo'mayo tango'njo se'masoso sekwo Jisas
Kɨlais pa'nyo yokumpohn'nyo wolohofantɨfeho.

A'amu hopi'nono syoho yokumpohn'nyo uyantɨfeho.

6 Nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlais kako kakoe yokumpohn'nyo ntopahonɨngki olo
hungkuno loso waselɨmne'no yohono. Senɨngkwa'wehwo fihwo kako piso'mo'nyo
ihwosi siki humasoso oso hungkuno nakumta'ni ma'malofo somo minɨngkayo'njo
osohumo uhwotɨ'mapmno.
7 Nakwo sekwo'nji humamotohwone pa'nyoso fosyohumamno. Sekwo huno sey-
ohoho. Nakwo siki mohumamментɨhwonefoho.
8 Nakwo sekwoe aho mta'ni yo'mayoso siki moma'mментɨhwonefoho. O'o nakwo
mpe seloho'motohwonefoho. Mofehi'nyo so'nji sɨkwo'miyomo nakwo syoho engo
tohohmtnno'nji imotohwonefoho. Hwapɨngoso nakwo sekumo tango mosejape'njo
hwona'nyoho.
9 Nakwo wosopayo'ne yo'mayo so'ne sekumta'ni jomo selontontasi oso
yahino ito'nohinosohilo. I oso'no nakwo honɨngkano wonyoangkafo so'no
wosetɨhwantane'no imentɨhwonefoho. Ose imentɨhwone homo somo sekwo tɨfi
inɨngkayo'nefoho.
10 Olo hungkuno loso songo maselalokuyɨhwono. O'o nakwo sekwo'nji nohu-
mentani ole selɨmentɨhwoni, Hwe fihwo ole lososo, Syoho miyo'njo uyɨmo. Siki
wohumamo. Ose loso sohumo sekwo wopayo nuyɨkutoho. Ose selɨmentɨhwonefoho.
11 I oso'no ole upa'nɨngkuhwone, A'amu fihwa piso'mo'nyo yontɨfi yo'mayo
syoho so'no nakwolaho lontɨfi siki humalofo. Nohumantɨfi nom'ne a'amufe
syohomne'no hofɨkoe humayo somne'no yo'mayo so'no siki hungkuno
lutɨhunɨwo'nɨngkohofɨhwafoho.
12 Nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlais sohwoe hungkuno yokumpohn'nyoso oso a'amu
homo somne'no waselɨmonne'no yohono. Ole uso. Sekwo sekwoe a'amu'nji sɨmeho
pompenjiyo'nji humafɨkuji sekwo'ne wosopaesyoho fiyɨmno. Yokumpohn'nyo ose
ulɨmno.
13 I nakwoe a'amu soku, sekwo yo'mayo syoho wopɨngo so'no piso'mo'nyo ikutoho.
14 Hwe fihwo olo hungkuno semtɨ'mokiyalokuhwone lomo hwotoho feso sohumo
sekwo yofe uhwofɨkuji kakine'no i'waho fiyɨmno. Sekwo i'waho ifijo so'no kako kakoe
honɨngkano wonyo somne'no wonɨmango unɨmtonoho.
15 I sekwo oso hwe sohumne'no ole syafɨsyɨkutoho, kako nakwoe mango hweho. Ose
syafɨsyɨkutoho. O'o, senɨngkwa'wehweho. Oso'no kakoe hunomo hungkuno wopɨngo
ufohotofamno.

Hungkuno ae'uyofoho.

16 Nakwoe Hwe Engo sohwo sɨmeho pompenjiyoso hwapɨngo hweho. Yo'mayo
yo'mayoso se'mahwoso'no kako sɨmeho pompenjiyo wosejapono. Sekwo'nji wohu-
mano.

17 Ngko Poulɨ'ni olo hungkuno ae'uyo loso nje aho'nji semtɨ'mokiyalokweno.
Nje a'amufo. Iyoswo hopi'nonohino mtɨ'mokuwo'nɨngkoheso nje aho'nji ole
mtɨ'mokuwo'nɨngkoho, nje a'amufo. Nje ifalifaliyo somo uhwonɨmno.
18 Nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlais sohwo kako sekwo'nji nohumahwosi wopɨngo
wosemokosyohumano. Hungkuno hiloso osohopeho.

1 Timouti
Olo Iyoswo Sɨmo'mjo loso Poul Timoutimne'no Mtɨ'mokumentisofoho.
Olo Hungkuno Sɨmo'mjofoho.

Jisas ahwomomne'no nto sɨmentiso sohonta soswo *teti-wan*'nji (31) *teti-et*ɨ'nji (38) nto uyakolo'mentisopolɨkeno olo iyoswo loso Poul Timoutimne'no mtɨ'mokumentisofoho. Timouti sohwo kako hwomu songo hweho. Poul Anɨtuye syoho mjɨmɨwento Timoutimo ango Lisɨtɨla sopo nta'ni tɨpema'mentiso hweho. Timoutiye na'uye yofeso Yunisɨyoho. Kakoe atohwosi Louisɨyoho. (Hungkuno hiso 2 Timouti sohe engo 1 honɨngkano we'e 5. Osopo weho.) Timoutiye mpohwo sohwo Ngkɨlik hweho. Poulɨ'nji Timouti'nji ango Loum sopo Anɨtuye syoho imojiye hwa'uyoho. Hwangku Timouti kako Efesosɨnjo tajo ango somo Anɨtuye syoho ma'mentisofoho. Poul kako Loum soswo hufa'u impe into'nawo'mentisofoho. Tɨfi oso impo'ango somta'ni nusɨhutofahonɨngkofi kako hwaho we'e Kɨlit, ango Efesos, hwaho Masetouniya osopo emoyɨmentisofoho. (Hungkuno hiso Taitas sohe engo 1 honɨngkano we'e 5 so'nji 1 Timouti sohe engo 1 honɨngkano we'e 3. Osopo weho.) Poul Timoutimo tajo ango Efesosɨnjo somo mokosyohumayo'ne uhwotɨ'mo'mentisofoho. Poul ango Efesos sopo komo'no mamnehono hune ose uyahonɨngki olo iyoswo loso mtɨ'mokumentisofoho.

Poul iyoswo hiloso Masetouniya humanto mtɨ'mokumentisofoho. Oso'no nakwo olo iyoswo homo lomo atofo lɨhwasi tɨfi unɨngkohwano.

1-2 Nje hwomu Timouti sohwohnne'no ngko Poulɨ'ni olo iyoswo loso kumtɨ'mokiyalokweno. Anɨtu kako nakwoe wonyomjo tohino somta'ni isɨhutofonemayo'ne sohwo'nji Kɨlais Jisas oso humne'no nakwo hontohumalohwone sohwonji siko ngkimo hungkuno yokumpohn'nyo ntonji siko ngkimo sikoe hungkuno lɨku'mofo (*apousel*) syoho ntapmmentisiyo hwo'nyoho. Kɨko Timouti sohwosi kɨko Anɨtumo sɨmeho wopɨngo umahnno so'no kɨko nje hwomu ne imo'nɨmentohino hwosoho. Ngko kikine'no olo'no nɨmo'nɨngkohoho. Nanɨkgkwohwo Anɨtu sohwo'nji nakwoe Hwe Engo Kɨlais Jisasɨ'nji siko'monta'i siko kikine'no hitoho ulofɨhwoso'no siko kikimo wopɨngo kilohofohosɨsi sɨmeho pompenjiyo wokijopanjiyoho. Oso'no nɨmo'nɨngkohoho.

A'amu Anɨtumne'no hwasyo hungkuno lɨwo'nɨngkohofo sofe hungkuno somne'no kɨko yoka ulohoho.

3 Hohonta ngko hwaho Masetouniya'no wawomonji oso hungkuno kilɨmentohe somta'angoso olohonta apa'no wakilɨmne'no yohono. Hungkunoso olenoho. Kɨko ango Efesos osopo ne'no nohumahoji a'amu oso hopo soponjo a'amu somo Anɨtuye hungkuno hwasyo lutɨhwalokwofo sohwamo kɨko ole uso, Sekwo olo a'amu lomo Anɨtumne'no hwasyo hungkunoso apa'no nolutɨhwafɨkutoho. Ose uso.

4 Hofɨko mpohwosa ajuyohwosafe yofe so'no hungkuno ne'no hnnontɨfi hofɨkoe yofe ho'noma'nɨwo'nɨngkohofofoho. Hofɨko a'mane hungkuno kengo kengo sikinjo so'nji ne'no lutɨhunɨwo'nɨngkohofofoho. Oso hungkuno hiso hofɨkoe hunomo wonyo imokinɨwo'nɨngkohofofoho. Oso siki hungkuno huhwo sohwo Anɨtumne'no sɨmeho hi'ntnnono uyo somo mufo'manehoho. O'o, yoka ulɨkafɨwo'nɨngkisofoho.

5 Kɨko ole uso, Sekwo olo hungkuno homo losomne'no nɨhu'nahone foho'naopmno. Ose ulohojo'no hofɨko jɨje hungkunomo tɨfi kinɨngkapɨfijo'manji hofɨko hofɨkoe yahino wonyo somo hohujo ikinjaofɨkuji huno wopɨngo'nohini syafɨsyɨkuji Anɨtumo

sɨmeho hiˈntnnono nehopi uyantɨfeho. Ose ikuji hofɨko nomˈne aˈamu somo nufoˈmafɨkuji sɨmeho wopɨngo umoˈnantɨfeho.
6 Aˈamu fehohnjoso hofɨko Anɨtumo sɨmeho uyo yahinoso nohoˈnasyontɨfi hofɨkoe huno wopɨngo sohwo ehilofaofahonɨngki hofɨko siki hungkuno lomoyontɨfi hungkuno ne aneˈnjo hnnɨwoˈnɨngkohofofoho.
7 Hofɨko Anɨtuye honɨngkano hungkunoso wolutɨhwantɨfi ko yontɨfeso oso hungkuno hwapɨngo ne homo somo huno muyahonɨngki hofɨko hwasyo hungkuno lontɨfi ole lɨwoˈnɨngkohofo, Nakwoe hungkunoso neˈnjofoho lɨwoˈnɨngkohofofoho.
8 Nakwo huno ole nayohoho. Anɨtu kako nakumo kakoe honɨngkano hungkuno nejapmmentisoso oso honɨngkano hungkuno homo somo nakwo ntoˈno inɨngkowasoˈmanji nakwo huno ole wotɨpemantanoho. Oso honɨngkano hungkunoso wopɨngofoho.
9 I olo soˈnji nakwo huno nayohoho. Anɨtuye honɨngkano hungkunoso aˈamu honɨngkano wopɨngoˈnjo osomneˈnohinoˈmaho. Oˈo, aˈamu honɨngkano wonyo yontɨfi hwe engo sohwamo enjwaˈmo mohumayonjo somnefoho. Aˈamu hofɨko Anɨtumneˈno hohujo ikinjaofontɨfi yahino wonyo iwoˈnɨngkohofo soˈntnnefoho. Aˈamu hofɨko Anɨtuye hungkunomo hwotoho fentɨfi hwahoponjo honɨngkano osomo inɨngkawowoˈnɨngkohofo soˈntnneˈnefoho. I aˈamu kanɨngkwohwoˈyaˈumo fonjasyonto nomˈne aˈamu somo fonjasyɨwoˈnɨngkohofo oso hwantnneˈnefoho.
10 Anɨtuye honɨngkano hungkunoso aˈamu apohufoˈnji akngkilɨkeˈnji kifosyoho lohoˈnɨwoˈnɨngkohofo soˈntnneˈnefoho. Aˈamu nomˈne aˈamufe mehomi hufo mawoˈnɨngkohofo soˈntnneˈnefoho. Aˈamu yoˈmayoso hufo iwoˈnɨngkohofo soˈnji hwasyo hungkuno lɨwoˈnɨngkohofo soˈnji aˈamu hofɨko hwasyo hungkuno nehopi yokintahopono lɨhwono lɨwoˈnɨngkohofo soˈntnneˈnefoho. Oso yoˈmayo yahino wonyo homo somo hano pitofasiyoˈne Anɨtu kakoe honɨngkano hungkunoso nejapmmentisofoho. Yoˈmayo yahino wonyo hiso Anɨtuye hungkuno neˈnjo somneˈno mangohwa imoˈnɨwoˈnɨngkohofofoho. I osoˈno nakwo Anɨtuye hungkuno neˈnjo soˈno huno ntoˈno nayɨhwosoˈno nakwo yoˈmayo yahino wonyo somneˈno iˈwaho ntoˈno wehumantanoho.
11 Anɨtu kako oso hungkuno neso nomˈne aˈamumo lutɨhwayoˈne syohoso ngkimo ntapmmentisofoho. Osoˈno ngko kakoe hungkuno wopɨngo hiso losetɨhwalokweno. Anɨtu huhwo sohwo kako wopɨngoˈnohini iwoˈnɨngkiso sohwo kako sɨmeho ntoˈno namokiyoˈneso hwapɨngo hweho.

Anɨtu kako Poulɨmneˈno hitoho uloˈmentiso soˈno Poul kako Anɨtumneˈno isamoyoka ulɨmentisofoho.

12 Nakwoe Hwe Engo Kɨlais Jisas kako huno ole syanɨfɨhuˈmento, Poul kako nje syoho ntohofiyo imoˈnyoso kako hoponoho. Ose syanɨfɨsyonto kako ngkimo kakoe syoho somneˈno nɨhwosopento oso syoho homo somneˈno kakoe yokumpohnˈnyo ntapmmentisofoho. Osoˈno ngko kakimo isamoyoka ulalokweno.
13 Hohonta ngko Jisasɨmneˈno hwe wonyo hweho lonji ngko kakineˈno yokumpohnˈnyo imoˈnɨtɨhwanji kakoe aˈamu ne somo ngko hofɨkimo fonɨfonyo uloho'mentohefoho. Ngko oso yahino wonyo hiso ko imote sohwoˈni Anɨtu kako ngkineˈno hitoho uloˈmentisofoho. Hwapɨngoso ngko Jisas kakoe hwapɨngo ne soˈno huno ntoˈno manimmojofoho. I osohonta ngko kakimo sɨmeho hiˈntnnono mummotefoho. Oso hisoˈno Anɨtu kako ngkineˈno hitoho ulofahonɨngki ntɨmaˈmentisofoho.
14 Oseso Jisas kako ngkimo wopɨngo ntohofonto nontɨmanto kakoˈnjopo ngkimo menɨhumatɨˈmentisofoho. Osopo kako ngkimo sɨmeho uyo soˈno lontɨhwamentisofoho. Kako ngkimo sɨmeho mɨkunɨmposo ntapmmentiso soˈno ngko kakimo sɨmeho engo uyalokweno.

15 Olo hungkuno loso nɨhu'no nehopeho. A'amu hopi'nono hofɨko upa'nɨfijoso
hofɨko sɨmeho hi'ntnnono uyɨfe. Oso hungkuno hiso olenoho. Nakwoe Hwe Engo
Kɨlais Jisas kako nakwo a'amu honɨngkano wonyo'njo hn'nɨmo asomo netɨmayo'ne
kako nakwoe hwaho lopo pmmentisofoho. Oso hungkuno hiso nɨhu'no ne-
hopeho. I a'amu hopi'nonohino sofe honɨngkano wonyo somo ngko nje wonyoso
uyakolo'mentohefoho.
16 Kɨlais Jisas kako kakoe yahino wopɨngoso a'amu hopi'nonohino somo ujo
wehontojwahumo lonto kako ngko Poulɨ'nɨmo honɨngkano wonyo'njo sohwo'nɨmo
kako sɨmo'mo wopɨngo ntoho'mentisofoho. Oso'no nom'ne a'amuso hofɨko ngkimo
nonohonɨngkuji huno ole wosyofɨsyantɨfeho. Poul kako Anɨtumo wonyo ne'no uloho-
fahonɨngki Anɨtu kako oso wonyo hiso'no Poulɨmo tohino komo'no mummentisofoho.
O'o, Anɨtu kako Poulɨmne'no hontohumayo uloho'mojo sohwo Poulɨmo wopɨngo
umokumentisofoho. Oso'no hofɨko huno ole wosyafɨhinantɨfeho. Kɨlais kako oso
hwe nɨhu'no wonyo sohumne'no wopɨngo umokumaso hopaso Anɨtu kako ngkimo
oso hopa wanɨmokumontonoho. Anɨtu kako nakwoe wonyomne'no tohino komo'no
monejape'njo hontohumayo inyo hweho. Hofɨko huno ose syafɨsyɨkuji hofɨko Kɨlais
Jisasɨmo sɨmeho hi'ntnnono uyɨkuji hofɨko songo ne'no humantokutnnefoho.
17 Oseso Anɨtu kako yo'mayo wopɨngo'nohini iwo'nɨngkiso so'no nakwo kakoe
yofe engo so'ntnne'no kakoe yokumpohn'nyo yakolo'nnyo so'ntnne'no engolopohamo
nakwo woho'nomehwano. Hwapɨngoso Anɨtu huhwo sohwo kako nakwoe Hwe Engo
engolopohamo ne'no nohumantɨhwone hweho. Kako poyo pe'nyoso mape'nonehoho.
A'amu hofɨko kakimo muhwonɨfitnnehofo oso huhwo sohwo kako kako'nohini Anɨtu
ne hweho. Oso hungkuno hiso nehopeho.

Poul kako Timoutimo Anɨtuye syoho yokumpohn'nyo fiyoho'nyo ulɨmentisofoho.

18 Nje hwomu Timouti sohwosi, nakwo kikimo olo syoho yalokuno loso yano kijapm-
mentɨhwone sohonta Anɨtu kako nakumo kikine'no hungkuno nalɨmentiso so'no ngko
oso hungkuno homo somo huno syafɨsyonji hungkuno hiso apa'no kijopalokweno.
Oso hungkuno homo somo kɨko aho yokumpohn'nyo kemokosyohumahoji Anɨtuye
syohoso yokumpohn'nyo fiyoho'nyo. U a'amu nom'neso hofɨko Anɨtumo nakwolaho
lɨfijoso hofɨko kikimo wonyo kilohofɨkujo'no Anɨtuye hungkuno hiso jɨje sampe
mekino pa'nyofoho.
19 Kɨko Kɨlaisɨmne'no sɨmeho hi'ntnnono uyalokuno somo aho yokumpohn'nyo
fɨkemokosyohumaho. Oso hungkuno wopɨngo Anɨtu kako jɨje sɨmeho mo'mo
ho'nakisyɨwo'nɨngkiso somo kɨko hofiyo finɨngkayo. A'amu fehohnjoso hofɨko oso
sɨmeho mo'mo hungkuno wopɨngo homo somo hwotoho fewo'nɨngkohofoso hofɨkoe
sɨmeho hi'ntnnono Anɨtumo uyɨmotofoso wonyo imokinɨmotofofoho.
20 Oso hwe hufa'u Himeneyosɨ'nji Alekɨsanta'nji siko oso pa'nyo imo'nɨmentisiyo
hwa'uyoho. Siko Anɨtuye hungkuno wopɨngo somne'no sitofo lonji hwasyo
lɨwo'nɨngkisiyo so'no ngko sikimo Setenɨye ahomo uhumatɨ'malefoho. Oso'no oso
hwe huhwo sohwa'umo Seten kako sikimo tango uyɨhwoso'no siko sikoe sɨmeho
iwolo'mokohosɨsi Anɨtumne'no huno wopɨngo wotɨpemanjiyoho. Siko huno wopɨngo
tɨpemahosisɨ'manji Anɨtuye hungkuno ne'njo somne'no sitofo hungkuno apa'no
malɨsɨhnnisiyo.

2

Kɨko a'amu somo Anɨtumo jomo ujo'ne olo yahino loso fitɨhwaho.

1-2 Ngko kikimo hungkuno kijopalokwe sɨmo'mjoso olenoho. A'amu Anɨtumo
sɨmeho hi'ntnnono uyɨwo'nɨngkohofoso ole uyɨfe. Hofɨko yo'mayo so'no umo-
fonyo ikuji hofɨko Mpohumo jomo ulɨfe. Hofɨko a'amu hopi'nonohino somne'no

Anɨtumo jomo ulɨkuji yo'mayo Anɨtu hofɨkimo wopɨngo uloho'monto imentiso oso'no sekwo Anɨtumo isamoyoka ulɨmno. Oso a'amu hwaho mokosyohumawo'nɨngkohofo sohwanji hwe engo sohwantnne'no Anɨtumo jomo ulɨfe. Hofɨko Anɨtumo jomo ulɨkujo'no oso a'amu huhwo sohwa hofɨko nakumo hofiyo nemokosyohumafɨkujo'no nakwo sɨmeho wopɨngo'nji nohumehwasi Anɨtuye yahino wopɨngo somo tɨfi ntono unɨngkowantanoho.

3 Nakwo a'amu hopi'nonohino somne'no Anɨtu honɨngkano wonyo somta'ni isɨhutofonemayo'ne sohumo jomo ulɨhwaso'no kako nakumo tɨmo wopɨngo nahonɨngkuhwosi kakoe sɨmeho wopɨngo umo'nɨmontonoho.

4 Anɨtu kako a'amu hopi'nonohino somo kako'njo pone asomo utɨmayo so'no umo'nɨngkohoho. A'amu hopi'nonohinoso hofɨko kakoe hungkuno ne'njo somo nupa'nɨngkuji kakimo tɨfi inɨngkayo so'no umo'nɨngkohoho.

5 Nakwo huno nayohoho. Anɨtu kako anga'nohinohwo humaho. I a'amu anga'nohino sohwo nakwo a'amu hwahoponjo lohn'nɨmne'no Anɨtumne'no hwaho loponjo humaso sohwo Kɨlais Jisasɨyoho. Oso huhwo sohwo kako nakwo'nji Anɨtu'nji hungkuno monehwajiyo'ne hweho. Sɨmeho pompengo nalɨpe-e'ne hweho.

6 Oso syoho homo somne'no Anɨtu kako sɨkuno ho'nahumentisoso i'mofopahonɨngki Kɨlais kako kakoe fosyohumayo wonyoangkafoso noho'nosyahoponto kako a'amu hopi'nonohino honɨngkano wonyo somta'ni isɨhutofonemayo'ne mpe enemayo'ne kakoe honɨyo wopɨngoso usɨhuma'mentisofoho. Ose imentiso so'no nakwo huno ole nayohoho. Anɨtu kako a'amu hopi'nonohino somo asomo utɨmayo'ne so'no umo'nɨngkohoho. Oso honɨngkano hiso utɨhwa'nyopo ujo ehontojwahumentisofoho.

7 Oseso Anɨtu kako ngkimo olo kakoe hungkuno loso a'amu somo lutɨhwayo'ne nɨhwosopo'mentisofoho. Olo hungkuno loso ngko hwasyo molokitɨhwalokuyohono. O'o, nehopi lokitɨhwalokweno. Anɨtu kako a'amu temtitofo kengo somo asomo utɨma'mo lonto hofɨko nje hungkuno ne'njo somo sɨmeho hi'ntnnono ntapɨfitnne'ento hofɨkimo lutɨhwayo'ne nɨhwosopo'mentiso hwo'nyoho.

8 Oseso ngko olo'no nɨmo'nɨngkohoho. Hwe moya'mi ango'meemjo hopi'nonohinoso hofɨko Mpohumo jomo ulɨfe. Oso a'amu hiso hofɨko yahino wonyoso noho'nasyɨkuji hofɨko wopɨngo'nohini humafɨkuji Mpohumo jomo ulɨfe. Hofɨko nom'ne a'amu somne'no sɨmeho tohino muhmnyo'njo uyono. Hofɨko yoka mahnnyo'njo ufe. O'o Anɨtumne'no huno nto'no syafɨsyɨkuji kakimo yo'mayo so'no jomo ulɨfe. Ose nɨmo'nɨngkohoho.

Moya'mi sofamne hungkunofoho.

9 Ngko moya'mi sofamne'no ole so'no nɨmo'nɨngkohoho. Moya'mi sofa hofɨko huno ito'no syafɨsyɨkuji he manji'mofo ito'no fiyɨmno. Sekwo huno ole so'no nosyafɨhu'nɨngkutoho. U ngko angkafi'nyoho. A'amu wanohonɨfe. Ose lɨkuji yo'mayo he manji'mofo hamniyoho engo ihn'naofɨkuji mijiyo'nji a'apahomne wokososo wopɨngo wopɨngo ihn'nɨngkutoho. O'o, yo'mayo he manji'mofo honje monje yɨ'mo'nɨngkutoho.

10 Sekwo moya'mi sofasi a'amu ole wonalɨfe, Hofɨko Anɨtuye mehomi nefafoho. A'amu ose wonalɨfe sekwo ose lɨfijo'manji sekwo Anɨtuye syoho wopɨngo'nohini fiyɨmno. Oso syoho wopɨngo hiso sekwoe a'apahomjo wokoso pa'nyofoho.

11 Sekwo moya'mi sofasi sekwo nom'ne a'amumne'no hwahopo pawekuji nom'ne a'amufe huyo so'mo mampi'nyo humafɨkuji Anɨtuye hungkuno upa'nɨmno.

12 Ngko olo yahino loso'no manɨmo'nɨngkiyohoho. Hwe sohwa hofɨko moya'mi sofamo enjwa'mo humayoso wopɨngo'maho. Ngko moya'mi sofa hofɨko hwe sohwamo

Anɨtuye hungkuno lutɨhwayo so'no manɨmo'nɨngkiyohoho. O'o, moya'mi sofa hofɨko mampi'nyo humafɨkuji Anɨtuye hungkunoso haloho'no upa'nɨfe.
13 Sɨmo'mjo hwapɨngoso Anɨtu kako Atam sɨmo'mo mtɨ'mokonto tɨfi Efa mta'mokumentisofoho.
14 Nom'neso olenoho. Atam kako Iten nohumanto Setenɨye hwasyo hungkunomo sɨmeho hi'ntnnono muyɨmmentisofoho. O'o, Efa kako oso hwasyo hungkuno homo somo nupa'nonto sɨmeho hi'ntnnono uyonto tɨfi inɨngkawento honɨngkano wonyo imentisofoho. Oso imo'nɨmentiso so'no huno syafɨsyɨhwasi moya'mi sofa hofɨko hwe sohwafe hungkunomo enjwa'mo wohumafe.
15 Oseso olohonta moya'mi sofa hofɨko mehomi aswo mantɨfeso tohino engo malokwofo. I oso'no hofɨko Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono ne'no uyɨkuji nom'ne a'amu so'nji hofɨko sɨmeho inɨngkuji hofiyo'no ufo'mafɨkuji honɨngkano wopɨngo'nohini tɨpemafɨkuji huno wopɨngo'nohini syafɨsyɨkuji humentanɨngkuji Anɨtu kako oso moya'mi hofo sofafe wonyomjo tohino somta'ni isɨhutofumanefoho.

3

A'amu Anɨtuye syoho somo nto'no mokosyohumayo sohwamne hungkunofoho.

1 Olo hungkuno loso nehopeho. A'amu kako Anɨtuye syoho somo mokosyohumayo so'no kako syoho wonyoangkafo so'no umo'nɨmontonoho.
2 Oseso oso a'amu Anɨtuye syoho mokosyohumayo huhwo sohwo kako kakoe yahino wopɨngo'nohino so'nji wohumano. Ose humentanɨngkuhwosi nom'ne a'amuso hofɨko hwe huhwo sohumo nuhwonɨngkuji hofɨko yahino wonyoso nɨhu'no motɨpemapɨfitnnehofo. Olo syoho hiloso hwe kako ape anga'nohino'njohwo humahwosi uyono. Oso a'amu huhwo sohwo yo'mayo yahino kako iwo'nɨngkisoso kakimo yokumpohn'nyo mumokosyohumanehoho. Yo'mayo yahino wonyo kakimo u'masoso kako oso yahino homo somo monje yasiyoso hoponoho. Kako yo'mayo so'no huno nto'no syafɨsyɨhwosi syoho nto'no uyono. Oso hwe huhwo sohumo a'amu ango kengo'mta'angoso kako nom'ne a'amu somo Anɨtuye hungkuno lutɨhwayo syohoso wopɨngo uyono.
3 Kako mijo yokumpohn'nyoso nɨngkuhwosi monilohofonehoho. Kako nom'ne a'amu somne'no sɨmeho tohino komo'no muhmnonehoho. O'o, kako a'amu hopi'nonohino somo sɨmeho wopɨngo'nohini uyɨmontonoho. Kako nom'ne a'amu somo ikujoho mafonjonehoho. Kako yo'mayo hamniyoho mayo so'ne huno engo syafɨsyɨwo'nɨngkuhwoloho.
4 Kako kakoe ape'nji mehomi'njimo kako nto'no wemokosyohumamontonoho. Kakoe mehomi sohwa kanɨngkwohwoe hungkunomo haloho'no upeentɨfeho.
5 Hwe fihwo kako kakoe mehomi'nji kona'wohi'njimo nto'no memokosyohumayo sohwo kako oso a'amu Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono uyo somo nto'no mokosyohumayoso pipi wemokosyohumamontolo. O'o, awonoho.
6 A'amu Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono kahopi uyalokuso sohwo kako a'amumo mokosyohumayo syoho loso momanehoho. Oso a'amu sɨmeho hi'ntnnono Anɨtumo kahopi uyalokunjo sohwo kako olo syoholo nomahwoso'no, ngko hwe engo hwo'nyoho, kako huno ose syafɨsyonehoho. I kako oso hunoso nosyofɨsyɨhwosɨ'manji Anɨtu kako oso huno wonyo hiso'no kako Setenɨmo wae yao'mentiso hopaso oso hwe sohumo wae yaofonefoho.
7 A'amu Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono muyo'njo yontɨfi yoloho'mo humalofo huhwanji oso hwe a'amumo mokosyohumayo syoho'njo sohumo uhwonɨngkuji kakoe yahino wopɨngo somne'no hofɨko huno ole wosyofɨsyantɨfeho, Kako hwe wopɨngo hweho. Kako yahino wonyo yoso'manji hofɨko kakoe yahino wonyo somne'no hungkuno mjulɨkujo'no Seten kako monje ulohofɨhwoso'no kakoe syohoso

wopɨwahu'montonoho. Kako Anɨtuye a'amu somo honɨngkano wopɨngomo nto'no momɨhwajonehoho.

I ngko olo iyoswo a'amu yahino wopɨngo wopɨngo'njo somne'no mtɨ'mokalokwe loso i a'amu oso yo'mayo yahino hi'njo somo kɨko Anɨtuye a'amu ne somo mokosyohumayo'ne syoho so'no uhwosopofo.

A'amu Anɨtuye syoho'njo sofe hungkunofoho.

8 Oso pa'nyoso a'amu Anɨtuye syoho'njoso hofɨko hofɨkoe yahino somne'no huno nto'no wosyafɨhu'nɨfe. Hofɨko huno hufa'u'nji nomokosyohufɨkutoho. O'o, huno Anɨtumne'nohini wosyafɨhupɨfe. Hofɨko mijo yokumpohn'nyo nɨngkukuji nonilohofɨkutoho. Hofɨko huno nom'ne a'amu mta'ni hamniyoho yo'mayoso engo mayoso'no huno nosyafɨsyɨkutoho.

9 A'amu Anɨtuye syoho'njo sohwa hofɨko hofɨkoe sɨmeho mo'mo ole mahnnɨfitnnehofo, Ngko wonyo hwo'nyoho. Ose mahnnɨfitnnehofo. O'o, hofɨko Anɨtu kakoe hungkuno ne'njoso ujo ehontojwahumentiso homo somo sɨmeho hi'ntnnono uyɨkuji aho yokumpohn'nyo wokemokosyohumantɨfeho. Ose ikujo'no ole wosyafɨhu'nɨfe, Anɨtuye hungkuno ne'njoso nje yahino wonyo somo wae yanɨmo'mentisofoho. Kakoe hungkunomnohini unɨngkamo. Ose syafɨhu'nɨngkuji Anɨtuye yahino wopɨngo'nohini uyɨfe.

10 A'amu Anɨtuye syoho'njo sohwa hofɨkoe yo'mayo yahino so'nji hofɨkoe syoho so'nji sekwo sɨmo'mo uhwonɨmno. Oso homo somo sekwo yahino wopɨngo'nohini uhwonɨfijo'manji e'wano hofɨko Anɨtuye syohoso uyɨfe.

11 I hofɨkoe a'musya hofanji yahino wopɨngo'nohini uyɨfe. Hofɨko nom'ne a'amu somne'no sitofo nolɨkutoho. Oso moya'mi hofo sofa hofɨko yo'mayo yahino iwo'nɨngkohofo huhwo sohwo hofɨkimo yokumpohn'nyo mumokosyohumanehoho. Oso yo'mayo yahinoso hofɨkimo u'masoso hofɨko oso yahino homo somo monje yasiyoso hoponoho. Hofɨko yo'mayo yahino iwo'nɨngkohofoso nto'nohini uyɨfe.

12 A'amu Anɨtuye syoho'njo sohwo kako ape anga'nohini womano. Oso hwe huhwo sohwo kako kakoe mehomi'nji kakoe ape'nji nto'no womokosyohumano.

13 A'amu Anɨtuye syoho'njo sohwa hofɨko hofɨkoe syoho wopɨngo'nohini ikuji hofɨkoe humayo yahinoso wopɨngo'nohini'manji a'amuso hofɨkimo nuhwonɨngkuji hofɨkoe yofe noho'nomafɨkuji yo'mayo hungkuno Kɨlais Jisas mta'angoso lutɨhwawo'nɨngkohofo somo hofiyo upo'nantɨfeho.

Anɨtuye hungkuno hwapɨngoso olenoho.

14 Ngko sekwoe angopo sekumo komo'no wose'ma'monji yalokweno.

15 I oso'no ngko komo'no mose'maso yalokwe so'no ngko olo iyoswo mtɨ'mokalokwe losomo sekwo atofo lɨkuji Anɨtuye mehomife yahino wopɨngo so'no huno wopɨngo wotɨpemantɨfeho. Sekwo Anɨtuye mehomi soku, Anɨtu kakoe ango kuyoho. Anɨtu kako sekwoe sɨmeho mo'mo songo humaho. Oseso sekwo Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono uyalokwofo soku sekwo Anɨtuye hungkuno ne somo aho yokumpohn'nyo kesyohumafɨkuji oso hungkuno huhwo sohwo sekwo itɨhwa'nyopo meho'nahumno.

16 Anɨtuye hungkuno hwapɨngo ujo ehontojwahumentisoso nɨhu'no wopɨngofoho. Anɨtuye hungkuno hwapɨngoso Jisas Kɨlaisɨyoho. Oso huhwo sohwo kako kakoe yahino wopɨngo somo a'amu hwahoponjo hn'nwi monje mesyanehwono. Kakoe yahino somo sɨmeho hi'ntnnono uyalokuhwoneso olenoho.

Jisas Kɨlais kako nakwo a'amu hwaho loponjo lohn'nwiye a'apaho nehopi manto kako utɨhwa'nyopo i'mofapmmentisofoho.

Anɨtuye Towahuno Wopɨngo sohwo kako Kɨlaisɨye yahino hwapɨngo neso netɨhwahonɨngki oso yahino hiso nto'nohini uhwonɨwo'nɨngkuhwonefoho.

A'amu ahwomomjo huhwo wopɨngo osenohini uhwonɨwo'nɨgkohofofoho.

Kɨlaisɨye hungkunoso a'amu temtitofo hopi'nonohino sofe ango'meemo ho'nɨmentisofoho.
A'amu hwahoponjoso hofɨko kakine'no huno syafɨsyontɨfi sɨmeho hi'ntnnono umentohofofoho.
Anɨtu kakoe hwomu Kɨlaisɨmo ahwomomo utɨma'mentisofoho.

4

A'amu hwasyo hungkuno lutɨhwawo'nɨngkohofo sohwafe hungkunofoho.

1 Anɨtuye Towahuno sohwo kako hungkuno yoloho ole nalɨmento, Olo hwaho lopo sɨkuno moi'wo imo'nyo'ne mofone sohonta a'amu fehohnjoso hofɨko Anɨtuye hungkunomo hohujo ikinjaopitnnefoho. Oso hohosohonta hofɨko hwasyo hungkuno upa'nɨngkuji hofɨko Setenɨmo tɨfi inɨngkafitnnefoho.
2 Oso a'amu wonyo hwasyo hungkuno lɨkujo sohwa hofɨko oso hwasyo hungkuno homo somne'no hofɨko sɨmeho mo'mo wonɨmango munyo'njo ihwoso'no olo'mo i'nongki wohumentɨhwantɨfeho.
3 Hofɨko hwasyo hungkuno ole wolutɨhwantɨfeho. Sekwo ape nomafɨkutoho. Sekwo wosopayo fehohnjoso nonɨngkutoho. Hofɨko hwasyo hungkuno ose wolantɨfeho. I oso'no yo'mayo wosopayo nyo'ne, ape mayo yahinoso Anɨtu kako kakoe mehomi ne somo uyɨmentisofoho. A'amu Kɨlaisɨmo sɨmeho hi'ntnnono uyɨwo'nɨngkohofoso hofɨko Anɨtuye hungkuno ne'njo somne'no huno uyahonɨngki oso yo'mayo hiso hofɨko Anɨtu kakoe aho mta'ni mantɨfe so'no hofɨko Anɨtumo isamoyoka ulɨwo'nɨngkohofofoho.
4 Nakwo olo so'no huno nayohoho. Yo'mayo Anɨtu mtɨ'mokumentisoso wopɨngofoho. I oso'no nakwo humayoso peho'neto. O'o, nakwo Anɨtuye ahomta'ni yo'mayoso nomehwasi kakimo isamoyoka ulano.
5 Ou, yo'mayo Anɨtu mtɨ'mokonto wopɨngofoho nalɨmentiso so'no nakwo oso hiso'no isamoyoka ulɨwo'nɨngkuhwone'manji yo'mayo wopɨngo'nohini imo'nalofoho.

Poul Timoutimo ulɨmento, Kɨko nto'no humahoji Anɨtuye hungkuno nto'no filutɨhwaho.

6 U ngko Poulɨ'ni olo hungkuno kikine'no mtɨ'mokalokwe loso kɨko olo hungkuno loso Anɨtuye a'amu ne somo lutɨhusoso u kɨko Kɨlais Jisasɨye syoho ulohofiyo ne umo'nɨmonnoho. Kɨko Anɨtuye hungkuno somo sɨmeho hi'ntnnono uyohoji sɨkuno huhwo huhwi tɨfi inɨngkuso'manji kɨko Kɨlaisɨye yokumpohn'nyo mahoji yokumpohn'nyo waloho'monnoho.
7 Kɨko senɨngkwohwosa mta'ango a'mane hungkuno so'no huno pi'nɨngo engo nosyafɨsyohotoho. O'o, oso hungkuno huhwo sohwo kako nakumo Anɨtuye yofeso molonetɨhwanehoho. Kɨko Anɨtuye yahino so'no huno nto'no syofɨsyomahoji osomnohini nto'no inɨngkayo'ne syoho engo fiyo.
8 Nakwo olo hwaho lopo yo'mayo syoho iwo'nɨngkuhwoneso nakwoe a'apahoso yokumpohn'nyo imokinɨwo'nɨngkuhwonefoho. Oso wopɨngofoho. Oso pa'nyoso nakwo Anɨtuye yahino so'no huno ne'no syafɨsyɨhwasi osomnohini tɨfi nto'no inɨngkowasoso oso yahino hiso olo hwaho lopo humentanɨngkuhwasi wonefo'mamontonoho. I olopo'nohino'maho. O'o, nakwo Anɨtu'nji ne'no humentanɨngkuhwasi tɨfi hohonta ne'no nefo'manefoho.
9 Olo hungkuno lalokwe loso nehopeho. Hungkuno hilo somo a'amu hopi'nono nupa'nɨngkuji sɨmeho hi'ntnnono uyɨfe.
10 Anɨtu kako a'amu hopi'nonohinoso kakimo u'mayo'ne honɨngkano imo'mentisofoho. Nakwo Anɨtu kako songo ne'no humaso sohumo sɨmeho hi'ntnnono nehopi uyalokuhwone hn'nɨmo Anɨtu kako asomo netɨmayo'ne nakwo

hontohumalohwono. Oso'no nakwo syoho tohohmtnno'njo yalokuhwoneso a'amu hopi'nono hofɨko Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono uyɨfitnne'entani yalokuhwono.
11 Kɨko a'amu hopi'nonohino somo Anɨtuye hungkuno somo ito'no inɨngkafitnne'no hungkuno yokumpohn'nyo filutɨhwaho.
12 Timouti sohwosi, kɨko hwe songo hwosoho. Oseso kɨko nto'no mohumayo'manji a'amu hofɨko kikimo kohonɨngkuji ole wokilantɨfeho. Timouti kɨko yo'mɨngohwosɨ'maho. Ose wokilantɨfeho. Oso'no kɨko nto'no fosyohumahoji a'amu jɨje yahino wopɨngo yahonɨngkiji kohonɨngkuji tɨfi wokinɨngkapɨfe. Yo'mayo hungkuno ujoso nto'no uso. Kɨko hopi'nonohino somo sɨmeho uyo. Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono uyo. Honɨngkano wonyo ane wopɨngo'nohini fiyo.
13 Ngko kikimo ku'mayo so'no hontohumahoji Anɨtuye hungkunoso kɨko a'amu hopi'nonohino somne'no atofo fiso. Kɨko Anɨtuye yahino wopɨngo so'no syoho toho mtnno'njo fitɨhwaho.
14 Hohonta kɨko Anɨtuye syoho ma'mentohino sohonta hwe engo sohwa hofɨko kikimo aho kilonjɨmokumentohofo sohonta Anɨtu kako kikimo kakoe syoho iyo so'ne kakoe yokumpohn'nyo kijapmmentisofoho. Kɨko oso hiso'no ikwesyafɨsyohoji aho yokumpohn'nyo kemokosyohumahoji Anɨtuye syoho yokumpohn'nyo fiyo.
15 Engolopohamo kɨko Anɨtuye syoho so'no sɨmeho kumo'nɨngkuhwoso'no oso syoho homo somo nto'no mokosyohumentanɨngkiji a'amu hofɨko nokohonɨngkuji hofɨko oso jɨje syoho wopɨngo imo'nalokunjo so'no a'amu wokohonantɨfeho.
16 Kɨko nto'no humanji Anɨtuye syoho iwo'nɨngkino so'no huno nto'no syafɨsyohoji kɨko a'amu somo Anɨtuye hungkuno nto'no filutɨhwaho. Kɨko oso syoho hiso nusɨkwajohotoho. O'o, kɨko oso syoho hiso'no yokumpohn'nyo fiyoho'nyo. U kɨko ose yohojo'no a'amu hofɨko jɨje hungkunomo haloho kupewo'nɨngkohofo so'njimo Anɨtu kako kɨko'nji wosetɨma'montonoho.

5

Poul Timoutimo ulɨmento, Kɨko a'amumo yahino wopɨngo'nohini ulohofo.

1 Timouti, kɨko hwe engo sohwamo yoka nulohotoho. O'o, kɨko hungkuno hofiyo'no ulohoji hofɨkimo honɨngkano nto'no hmmofɨhwajo. Hofɨko jɨje mpohwosa pa'nyo hwafoho. Kɨko hwomu songo sohwamo honɨngkano jɨje nɨngkwahwosamo imofɨhwajɨwo'nɨngkino hopa hmmofɨhwajo.
2 Jɨje na'ujamo honɨngkano nto'no mɨhwajɨwo'nɨngkino hopaso nom'ne moya'mi sofamo oso hopa hmmofɨhwajo. Moya'mi songo sofa hofɨko hnnampijamo imofɨhwajɨwo'nɨngkino hopa hmmofɨhwajo. Kɨko moya'mi songo sofanji nohumahoji kɨko hnnampijanji humawo'nɨngkino hopaso honɨngkano nto'no fiyo. Wonyo honɨngkanoso yohotoho.

Apɨwojo sofamo nto'no mokosyohumayo'ne hungkunofoho.

3 U a'mu fisi kakoe hwehwo poyo nto pe'nososi kako'nohini humentanɨngkuhwososo a'amu Anɨtumne'no uhu'mokuwo'nɨngkohofo somo apɨwojo sekwo'njo ajwo'mo humalofo sofamo kɨko nto'no ufo'mayo'ne nto'no filutɨhwaho.
4 U oso a'musi kakoe mehomitaho, hofiyakwosalaho, oso hwa hofɨko nto'no humafijo hwa'manji u hofɨko oso ape apɨwojo somo nto'no ufo'mapɨfe. Hohonta a'musi kako oso mehomi somo kako nonyo wosopayo hofiyo umojofoho. Kako fo'mofo'mo hofiyo uloho'mojofoho. Oso'no olohonta oso mehomi sohwa hofɨko homnɨngkwohwo'ya'umo hofɨko sikimo aku hofɨkimo mokosyohumamentisiyo hopaso hofɨko sikimo nto'no womokosyohumantɨfeho. Oso mehomife syoho sɨmo'mjofoho. Oso yahino hiso Anɨtu kakoe sɨmehoso wopɨngo umo'nɨmontonoho.

5 I aˈmu fisi kakoe hwehwo poyo nto peˈnɨmentisosi oso aˈmu hisi nomˈnihwo
nufoˈmane anesi nohumanto Anɨtu kakimo ufoˈmayoˈne hontohumaho. Oseso oso
aˈmu hisi kako sɨkuno huhwo huhwi sɨkunoˈnji imɨngoˈnji Anɨtu kakimo ufoˈmayoˈne
jomo ulalofoho. Oso yahino wonyoangkafofoho.
6 I osoˈno aˈmu nomˈnesi kakoe hwehwo poyo nto peˈnɨmentisosi kako kakoe
hunoso aˈapahomneˈnohini syafɨsiyoso yoˈmayo kakoe sɨmeho umo lonto yontesi
kakoe fosyohumayo wopɨngoso poyo nto peˈniyoho.
7 Oseso kɨko Timoutiki aˈamu hopiˈnonohino kɨkoˈnji Anɨtumneˈno
uhuˈmokuwoˈnɨngkohofo somo homnɨngkwohwo homnosyamo ntoˈno
mokosyohumayo soˈno hungkuno yokumpohnˈnyo uso. Hofɨkoˈnji apɨwojo sofanji
oso hungkuno homo somo tɨfi ntoˈno inɨngkafijoˈmanji nomˈne aˈamuso hofɨko
hofɨkineˈno oso yahino homo somneˈno sitofo mulɨfitnnehofo.
8 Aˈamu fihwo kako kakoe aˈamu somo ntoˈno mufoˈmayoˈmanji kako Anɨtuye
hungkuno somneˈno hohujo nto ikinjaoˈmaso hweho. Olo kakoe honɨngkano loso
aˈamu Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono muyoˈnjo iwoˈnɨngkohofo sofe honɨngkano wonyo
somo yakoloˈnnyofoho.
9 Apɨwojo kako hwe angaˈnohinohumo umaˈnɨmentisosi kakoe soswo *sikɨsɨti* (60)
uyakoloˈnnyosimo kakoe yofeso iyoswomo mtɨˈmojo. Apɨwojo yofe woˈnnyo sofamo
ufoˈmapitnneˈeno.
10 I apɨwojo hofo sofa hofɨkoe honɨngkano wopɨngoˈnjo sofa hofɨko hofɨkoe
mehomi somo ntoˈno mokosyohumamotofo sofa, aˈamu ango kengo mtaˈangoso
uˈmahonɨngkofi wosopayoˈnji angoˈnji uyɨmotofo sofa, Anɨtuye aˈamu somo
ufoˈmaˈmotofo sofa, aˈamu nomˈne somo yoˈmayo tango uˈmahonɨngki hofɨkimo
ufoˈmaˈmotofo sofa, hofɨko yoˈmayo yoˈmayo syoho wopɨngoˈnohini imotofo, osofafe
yofe soˈnohini iyoswomo mtɨˈmokukuji sekwo ufoˈmapmno.
11 I sekwo moyaˈmi songo sofa hofɨkoe hwehwa poyo nto peˈnɨmentohofo sofafe
yofeso nomtɨˈmokukutoho. Oˈo, hofɨko nomˈne huhwamo umoˈnantaneˈno yalokuh-
wono lɨkuji hofɨko hofɨkoe sɨmeho yoˈmayo umo lonte somo inɨngkakuji Kɨlaisɨye
syoho wopɨngo somo ulɨkoˈmantɨfeho.
12 Oso moyaˈmi sofa sɨmoˈmo hofɨko nakwo Kɨlaisɨmneˈnohini syoho uyano ko
lɨmentohofo osomo neˈno unɨngkowano majoˈnjo yontɨfi hofɨko hwe nomˈne hwamo
umaˈnontɨfi oso hungkuno hohonta nakwo Kɨlaisɨmnohini syoho uyano lɨmentohofo
somo mtɨhupeelokwofo. Osoˈno aˈamu Anɨtumneˈno uhuˈmokuwoˈnɨngkohofoso
hofɨko apɨwojo hofo sofamo ole ulantɨfeho. Yoˈmayo hungkuno Anɨtumo yoloho nto
ulontɨfi aku mtɨhupeso hopoˈmaho. Wonyofoho. Ose ulantɨfeho.
13 Nomˈne yahino apɨwojo songo sofa iwoˈnɨngkohofoso olenoho. Hofɨko Anɨtuye
syohoso miyoˈnjo ikuji hofɨko pisoˈmoˈnyo yahinoso mafɨkuji ango hoˈmo hoˈmo
ukuˈmofantɨfeho. Osoˈnohiniˈmaho. Hofɨko siki hungkuno lɨwoˈnontɨfi nomˈne
aˈamufe yahino syoho yoˈmayo soˈno ukinjɨhwojano lontɨfi iwoˈnɨngkohofofoho.
Hofɨko nomˈne aˈamu somneˈno hwasyo hungkuno lontɨfi wonyo hungkuno kengo
kengo nakwo majoˈnjo iwoˈnɨngkuhwoneso lɨwoˈnɨngkohofofoho. Osoˈno kɨko
hofɨkoe yofeso iyoswomo nomtɨˈmokohotoho.
14 Oˈo, ngko moyaˈmi songo sofafe hwehwo poyo nto peˈnɨmentohofo sofamo
ole ulɨwoˈnɨngkohono. Sekwo nomˈne huhwamo umaˈnɨngkuji sekwo mehomi
tɨpemafɨkuji yoˈmayo ango syoho osomo ntoˈno mokosyohumantokuno. Ose
ulɨwoˈnɨngkohono. U hofɨko ose ikujoˈno Anɨtuye mango sohwa hofɨko nakumo
nonahonɨngkuji Anɨtuye aˈamu ne sofe yahino somo nuhwonɨngkuji hofɨko nakumo
sitofo monalɨfitnnehofo.
15 Nakwo huno nayohoho. Moyaˈmi apɨwojo fehohnjo sofa hofɨko Anɨtuye
honɨngkano wopɨngo somo nulɨkoˈmantɨfi hofɨko Setenɨye honɨngkano somo tɨfi

in+ngkowalokwofo.
16 Oseso a'amu An+tumne'no s+meho hi'ntnnono uy+wo'n+ngkohofo sofe
temtitofo somta'ango hwe fihwo kako poyo pe'noso sohwoe ap+wojo humaso
simo hof+ko kakimo womokosyohumafe. Ose ikujo'ne'manji a'amu An+tumne'no
uhu'mokuwo'n+ngkohofoso hof+ko oso ap+wojo hisimo mokosyohumayo'ne tangoso
mot+pemap+fitnnehofo. O'o, hof+koe syohoso ap+wojo hopifahwosa ane sofamo
mokosyohumayoso hof+koe syohofoho.

Hwe engo An+tuye syohomo mokosyohumayo sohwafe hungkunofoho.

17 Hwe engo An+tuye syohomo mokosyohumayo sohwa hof+ko An+tuye hungkuno
loset+hwawo'n+ngkohofo sohwa hof+koe syoho wop+ngo ifijo'manji sekwo hof+koe
yofe ho'nomaf+kuji hof+kimo mpe engo ulohopmno.
18 Hwap+ngoso An+tuye hungkunoso ole nelalofi, Yahu (*mpul+mokau*) sohwo
kako kikine'no syoho engo yontan+ngkuhwosi k+ko kakoe s+muyo somo hn-
nanosy+swohotoho. O'o, kako wosopayo wanono. An+tuye hungkuno nom'nepo ole
nelalofi, A'amu syoho'njo sohwa hof+ko hamniyoho womap+fe. Ose nelalofoho.
19 Hwe anga'nohinohwo kako a'amu An+tuye syoho'njo sohumne'no hungkuno
ole somjul+masofoho. Olo hwe lohwo kako wonyo imasofoho. K+ko kakoe
hungkuno ose mjulisomo haloho upehotoho. I oso'no k+ko a'amu hufa'utaho
u hufa'u s+hunehwalaho oso hwa hof+ko hungkuno somjakil+fijo osomo k+ko
nupa'n+ngkohoj+'manji haloho pofo.
20 A'amu An+tuye syoho'njo sohwo kako hon+ngkano wonyo yoso'manji k+ko a'amu
hopi'nonohino sofe t+mo sopo m+humajohoji osopo k+ko kakoe hon+ngkanoso nto'no
m+hwajo. Oseso a'amu An+tuye syoho'njo hopi'nonohino sohwa hof+ko hon+ngkano
wonyo somne'no i'waho nto'no uy+fe.
21 Ngko olo hungkuno kijopalokwe loso'no An+tu'nji K+lais Jisas+'nji a'amu ah-
womomjo hopi'nonohinofe t+mopo kilalokweno. Oso'no k+ko nto'no fin+ngkayo.
A'amu An+tuye syoho'njo sohwa hof+ko kikimo enjwa'mo humalofo somo k+ko nto'no
mokosyohumaho. K+ko oso a'amu hofosofe hungkuno nto'no m+hwajiyo sohonta
k+ko olo hungkuno hiloso swo'nohini upa'n+ngkohoji k+ko j+je s+meho mo'mo huno
komo'no ole syaf+syohotoho. U oloso kako imasofoho. U oso kako mimmasofoho.
J+je s+meho mo'mo huno komo'no ose syaf+syohotoho. U k+ko j+je a'amu fehohnjo
somo yoka mulohoyohoji nom'ne a'amu somo yoka hungkuno ulohotoho. O'o, k+ko
hof+kimo yahino afa'nohino ulohofo.
22 K+ko a'amu fihumo kako An+tuye syoho iyoso'no k+ko kakimo aho komo'no
ulonjimokohotoho. U s+mo'mo k+ko kakoe humayo yahino so'nji kakoe syoho
so'ntnne'no huno nto'no syaf+syohoji k+ko uhwonjoso nto'nohini uhwon+ngkij+'manji
ou k+ko osohumo An+tuye syohoso noho uyo. A'amu fihumo k+ko An+tuye syohoso
komo'no usoso kako hon+ngkano wonyo yoso'manji oso kakoe wonyo homo somne'no
tango woki'ma'montonoho. K+ko oso yahino homo somne'no k+ko i'waho nto'no
ehumahoji u k+ko wonyo'maso wohumamonnoho.
23 U Timouti sohwosi ngko j+je yahino somne'no hungkuno we'e wakil+mo. J+je
s+meho kumnalof+wo'n+ngkiso so'no k+ko ahu'mo mijo'nohino non+ngkohotoho. O'o,
k+ko ipisayo mijo we'e yokumpohn'nyo so'nji mahoji hmnyo. Oso mahoji njoso j+je
mnokinoso moi'wo wakumo'n+montonoho.
24 Ngko a'amu An+tuye syoho'njo somne'no hungkuno nom'ne wakil+mo. An+tuye
syoho iyo so'ne a'amumo komo'no n+hwosopehotoho. A'amu fehohnjoso hof+koe
hon+ngkano wonyoso ut+hwa'nyopo yahon+ngkofi a'amu hof+ko nuhwonont+fi wony-
ofoho huno umontonoho. Oso hon+ngkano homo somo nto'no m+hwajo. I
oso'no a'amu fehohnjoso hof+ko hof+koe hon+ngkano wonyoso hiyasomo mokosyohu-
mawo'n+ngkohofo so'no k+ko huno makiyofoho. I oso'no hwangku hof+koe yahino

wonyo somo ujo ehontojwasyonefoho. Oso aˈamu hofɨko oso aˈamu homo somo hofɨkoe ne soˈno huno umontonoho.
25 Oso paˈnyoso nakwo aˈamu nomˈne fehohnjo sofe yahino wopɨngoso utɨhwaˈnyopo wentanɨngki uhwonɨwoˈnɨngkuhwono. I osoˈno nakwo aˈamu fehohnjo sofe yahino wopɨngoso muhwonyofoho. Osoˈnji nomˈne sɨkuno somo utɨhwaˈnyopo iˈmofaponefoho.

6

Aˈamu hamniyoho momasoˈnjo siki syoho ulohofɨwoˈnɨngkohofo sohwafe hungkunofoho.

1 Timouti kɨko aˈamu Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono uyɨwoˈnɨngkohofo hamniyoho momasoˈnjo siki syoho ulohofiyo somo ole uso. Sekwo huno ole fɨsyafɨhupmno. Sekwoe hwe engo sohwamo enjwaˈmo fohumamno. Hofɨkoe yofeso monje ulohofɨkutoho. Oˈo, hofɨkoe hungkunomo haloho pekuji hofɨkoe syohoso yokumpohnˈnyo ulohofiyɨmno. Ose ikujoˈno aˈamu nomˈneso hofɨko Anɨtuye aˈamu ne somneˈno syoho ulohofiyo wonyo hwafoho maselɨfitnnehofo. Hofɨko sekwoe syoho somneˈno Anɨtuye yofe soˈnji kakoe hungkuno lutɨhwawoˈnɨngkuhwone soˈntnneˈno sitofo mulɨfitnnehofo.
2 I sekwoe hwe engo huhwanji hofɨko Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono unyohwaˈmanji sekwo huno ole nosyafɨsyɨkutoho. Nje hwe engo sohwo kako nje tatohweho. Osoˈno ngko kakoe mangomo hwotoho wahmmonnoho. Sekwo huno ose syafɨsyɨkutoho. Oˈo sekwo huno ole fɨsyafɨhupmno. Nje hwe engo sohwo kako Anɨtuye aˈamu ne hweho. Osoˈno ngko kakineˈno sɨmeho uyɨmo. Ngko kakineˈno syoho ulohofiˈmo ngko Anɨtuye aˈamu ne sohumo ufoˈmalokweno. Huno ose syafɨsyɨkuji syoho wopɨngoˈnohini ulohofiyɨmno. Oso hungkuno hiso kɨko oso aˈamu homo somo uso.

Aˈamu hwasyo hungkuno lutɨhwayo sohwa hofɨko huno ane hwafoho.

Engolopohamo kɨko hwe moyaˈmi hopiˈnonohino somo olo hungkunolo lutɨhwahoji hofɨko tɨfi inɨngkayoˈne huno ufohotofo.
3 Nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlaisɨye hungkunoso Anɨtuye yahino wopɨngo soˈno lonetɨhwawoˈnɨngkisofoho. Hwe fihwo kako oso hungkuno homo somo nulɨkoˈmanto nomˈne hungkuno kengo lutɨhwasoˈmanji
4 kako huno ne soˈno hunoˈmaso hweho. Kako oso huno hwasyo somo hoˈnomoˈnalofoho. Kako yoˈmayo sikinjo soˈno ole lɨwoˈnɨngkohoho, Nakwo hungkuno hnnyoso kengko kengkoˈnohini wohnnano lɨwoˈnɨngkohoho. Hofɨko ose hnnɨngkahonɨngkofi olo yahino loso imoˈnɨwoˈnɨngkisofoho. Nomˈne aˈamu somneˈno sɨmano hntotohino, sɨmeho wonyo, ikujoho, sitofo, nomˈne aˈamu somneˈno huno wonyo syafɨsiyo,
5 hofɨko yoka hungkuno hnnɨwoˈnɨngkohofofoho. Oso aˈamu hiso hofɨko hofɨkoe hunoso hwayo hohnjofoho. Oso aˈamu ose sohwa hofɨko Anɨtuye hungkuno ne somo hofɨko aho yokumpohnˈnyo mokemokosyohumunyofoho. Hofɨko olo hwasyo hungkuno lomo syafɨsyɨwoˈnɨngkohofofoho. Nakwo Anɨtuye honɨngkanomo inɨngkowasoˈmanji hoˈyango womantanoho.

Hoˈyango engo mayoˈne hungkunofoho.

6 U nehopi aˈamu fihwo kako Anɨtuye yahinomo inɨngkawe sohwoˈmanji oso aˈamu sohwo kako Anɨtu mtaˈni yoˈmayo wopɨngoso womaˈmontonoho. I osoˈno kako yoˈmayo mayosoˈno huno mosyafɨsiyoˈnjo yosoˈmanji ole wasyofɨsyono, Ngko yoˈmayo mokosyohumameso hoponoho. Kako huno ose syafɨsyɨhwosi kako sɨmeho wopɨngoˈnji wohumamontonoho.

7 Nakwo huno nayohoho. Nena'wohija olo hwaho lopo aswo nema'mentohofo
sohonta yo'mayo ahomo mokaho'nnyo monema'mmentohofo. O'o, awonoho. I oso
pa'nyoso hwangku nakwo olo hwaho lopo poyo pe'nɨngkuhwasi Anɨtumo u'mano
lɨhwasi oso apa'no u'manefoho.
8 U nakwo wosopayo'nji hwapɨfe'njɨ'nɨ'manji u nakwo ole wolano, Oloso ngko'ne
hoponoho. Ose wolano.
9 A'amu fehohnjoso hofɨko ho'yango engo mayo'ne syofɨsyalokwofoso hofɨko oso
ho'yango'no hunoso hofoyo hopa lisyoswofohinalokwofo. Oseso hofɨkoe sɨmehoso
yo'mayo hopi'nonohino somne'no nulɨkafɨhwosi yo'mayo ho'yango engo mane'eno
lɨkuji yo'mayo yahino wonyoso uyantɨfeho. Oso hohosohonta hofɨko nɨhu'nahone
tɨkanomo ufitnnefoho.
10 Yo'mayo yahino wonyo hwapɨngoso olenoho. Hamniyoho engo mayo'ne yahino
somo kako aho yokumpohn'nyo kemokosyohumaho. A'amu fehohnjoso hofɨko
hamniyoho engo mayo so'no sɨmeho umo'nɨngkahonɨngki hofɨko Anɨtuye yahino
wopɨngo somne'no hohujo nɨhu'nahone ikinjaofontɨfi hofɨkimo yo'mayo tango engoso
u'malofoho.

Poul kako Timoutimo kɨko songo ne'no humayo yahino somo aho yokumpohn'nyo fɨkesyohumaho ulɨmentisofoho.

11 Timouti sohwosi, kɨko Anɨtuye syoho ulohofiyo ne sohwosi oso yo'mayo yahino
wonyoso iyo'eno. O'o, kɨko honɨngkano wopɨngo umo lohoji nano yokumpohn'nyo
mtitofo. Kɨko Anɨtuye yahino wopɨngo somo tɨfi finɨngkayo. Kɨko Anɨtumo sɨmeho
hi'ntnnono uyohoji kɨko nom'ne a'amu somo ufo'mahoji yo'mayo tango ku'mayo
so'no kɨko yokumpohn'nyo filohofo. Kɨko a'amu hopi'nonohino somo sɨmeho
pompengo umofohoji wopɨngo'nohini ulohofo.
12 A'amu kako Kɨlaisɨmo sɨmeho hi'ntnnono uyɨwo'nɨngkiso sohwo mjake'we hnnyo
yahino iwo'nɨngkiso hweho. Kako yo'mayo yahino wonyo somo nuyakolofɨhwosi
kako usijo'no humayo hohwafo somo i'mofapɨhwosi ho'yango songo ne'no hu-
mayo'neso aho yokumpohn'nyo womakumontonoho. Oso pa'nyoso kɨko syoho
yokumpohn'nyo yohoji engolopohamo songo ne'no humayo'ne somo kɨko aho
yokumpohn'nyo fɨkemokosyohumaho. Anɨtu kako kikimo hohonta oso hiso'no
kuhwosopo'mentisofoho. Kɨko Kɨlaisɨmo sɨmeho hi'ntnnono uyɨwo'nɨngkino so'no
a'amu pi'nɨngo engo somo yoloho nto lɨjwaofɨwo'nɨngkino hwosoho.
13 Anɨtu kako yo'mayo songo humayo'ne ho'nahumentiso sohwo'nji Kɨlais
Jisas kako hwe engo Pountiyas Pailot sohumo kakoe hwapɨngo so'no yoloho
lijɨmo'mentiso sohwo'nji siko'monta'i siko nekumo ehonontanɨngki ngko olo
hungkuno yokumpohn'nyo loso kijopalokweno.
14 Kɨko nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlais kako utɨhwa'nyopo asomo peso'no honto-
humahoji kɨko Anɨtuye hungkuno somo nto'no mokosyohumahoji kɨko tɨfi nto'no
finɨngkayo. Osomo inɨngkahuji kɨko nom'ne hungkuno'nji nomujo'mokohotoho. O'o,
jɨje wopɨngo humayo so'no a'amu hofɨko nokohonɨngkuji hofɨko Anɨtuye hungkuno
somne'no sitofo malɨfitnnehofo.
15 Oso sɨkuno Anɨtu ho'nahumentiso nto'nohino somo Anɨtu kako nakwoe hwaho
utɨhwa'nyo lopo nakwoe Hwe Engo Kɨlais Jisasɨmo uhwatɨmontonoho. Anɨtu
kako'nohini yokumpohn'nyo huhwo sohwo kako yo'mayo so'no sɨmonyo iyoso
hwapɨngo hweho. Kako a'amu hwaho mokosyohumawo'nɨngkohofo sohwanji hwe
engo hopi'nonohino sohwanjiye Hwe Engo hweho.
16 Oso Anɨtu anga'nohino huhwo sohwo kako kako'nohini poyo mape'nɨwo'nɨngkiso
hweho. Anɨtu kako kakoe pomponaho engo sopo humaho. Oso kakoe pom-
ponaho engo hopo sopo humaso so'no nakwo kako'njo tɨfonepo mu'manehwono.
Nakwo a'amu hopi'nonohino hn'nwi humentani nakwo'njo mta'nɨngo a'amu

angaˈnohinohwo kako nolɨkafonto Anɨtumo muhwonyofoho. Oso paˈnyoso olohonta hwangku hohonta nakwo Anɨtumo muhwonanehwono. Nakwo kakoe engo soˈno kakoe yofe engo soˈnji yokumpohnˈnyo soˈntnneˈno engolopohamo neˈnohini wohoˈnomehwano. Nehopeho.

Aˈamu hoˈyango engoˈnjo sohwafe hungkunofoho.

17 Aˈamu hoˈyango engo olo hwaho lopo mokosyohumawoˈnɨngkohofo somo ole uso, Sekwo yokumpohnˈnyo imoˈnɨngkutoho. Sekwo olo hwaho loponjo yoˈmayo mokosyohumalofo moiˈwo imoˈnɨwoˈnɨngkiso osomo sɨmeho uyɨkutoho. Oˈo, sekwo Anɨtumo sɨmeho nehopi uyɨmno. Kako nakumo yoˈmayo nakwo sɨmonyo iyoˈne yoˈmayoso nejapɨwoˈnɨngkisoso kako hwapɨngo hweho.

18 Oso hungkunoso ulohoji hungkuno nomˈne oloˈnji yokumpohnˈnyo uso. Sekwo yoˈmayo syoho wopɨngoˈnohini fiyɨmno. Oso syoho engo hiso ikuji hofɨkoe sɨmeho wopɨngo umoˈnɨmontonoho. Sekumo yoˈmayo Anɨtu sejaponteso sekwo nomˈne aˈamu umofonyo yalokwofo somo ufoˈmapmno.

19 Hofɨko ose ifijoˈmanji tɨfi noˈmo yoˈmayo wopɨngo hofɨkimo ufoˈmayoˈne huˈmesyalokwofo. Osohonta hofɨko songo neˈno humayoˈneso womantɨfeho. Ose uso.

Timouti sohwosi kɨko jɨje syohoso ntoˈno mokosyohumaho.

20 U kɨko Timouti sohwosi, olo syoho Anɨtu kijapmmentiso lomo ntoˈno mokosyohumaho. Aˈamu olo hwaho loponjo sohwa hofɨko olo hwaho loponjo huno loso nefoho lɨwoˈnɨngkohofo soˈnji yoˈmayo hungkuno sikinjo soˈnji mokosyohumantɨfi Anɨtuye yofe mohoˈnomayo iyo soˈntnneˈno kɨko hohujo fikinjaofo. Oso hungkuno hiso Anɨtuye hungkuno somo mangohwo imoˈnɨmentisofoho.

21 Aˈamu fehohnjoso ole lɨwoˈnɨngkohofi, Nakwo huno hiˈnjɨˈnwoho, hwasyo ose lontɨfi hofɨko Anɨtuye hungkuno ne somo uhwosopeelokwofo.

Anɨtuye hitoho engoso sekumo ufehuˈmokasesyono.

Nje hungkuno osohopeho.

2 Timouti
Olo Iyoswo Tɨfinjo loso Poul Timoutimne'no Mtɨ'mokumentisofoho.
Olo Hungkuno Sɨmo'mjofoho.

Jisas ahwomomne'no nto sɨmentiso sohonta soswo *teti-foua*'nji (34) *teti-et*ɨ'nji (38) nto uyakolo'mentisopolɨkeno olo iyoswo loso Poul mtɨ'mokumentisofoho. Timouti iyoswo sɨmo'mjoso Poul kako ango Efesos sopo mamnehono huno ose uyahonɨngki mtɨ'mokumentisofoho. Oso huno uyɨmentisoso nehopeho. Kako Efesos sopo ne'no mammentono. Hofɨko kakimo impe intofontɨfi ango Loumne'no motasɨmentohofofoho. Oso ango hopo sopo humanto hofɨko ngkimo wofonjonɨsyantɨfeho. Kako huno ose uyahonɨngki oso hohosohonta Poul kako Timoutimo hungkuno ae'uyo uyɨmonto olo iyoswo tɨfinjo loso mtɨ'mokumentisofoho. Poul kako Timouti sohwo ango Loum sopo wosonohonapono lonto olo iyoswo loso mtɨ'mokumentisofoho. Olo iyoswo loso Poul kako Timouti sohwo Anɨtuye hungkuno joso'no wonɨ'mango'no yonohonto mtɨ'mokumentisofoho. Kako sɨmeho hi'ntnnono yokumpohn'nyo'nji lohofɨhwosi Anɨtuye syoho uyononto olo iyoswo loso Poul Timoutimo yokumpohn'nyo umokumonto mtɨ'mokumentisofoho.

Olo iyoswo hiloso Poul kako ango Loum sopo impojoho yonto mtɨ'mokumentisofoho. Oso'no nakwo olo iyoswo homo lomo atofo lɨhwasi tɨfi unɨngkohwano.

1 Nje hwomu Timouti sohwosi, ngko Poul Kɨlais Jisasɨye hungkuno a'amumo lutɨhuku'mofo (*apousel*) syoho'njo sohwo'ni olo iyoswo loso kikimne'no mtɨ'mokalokweno. Anɨtu kakoe huno mta'ni nonɨhwosopento ntɨmento, A'amu Kɨlais Jisasɨmo songo humayo'ne sejopalofoho. Kakoe temtitofo imo'nɨngkahonɨngkuji ango songo ne'no humayo'ne uyɨmonnoho. Oso'no olo hungkuno hiso kɨko a'amu ango'meemjo somo filutɨhuku'mofo. Ose ntonto nɨhwatɨmentiso hwo'nyoho.
2 Timouti, kɨko nje mehomi sohwosimo ngko sɨmeho kijopalokweno. Nanɨngkwohwo Anɨtu sohwo'nji nakwoe Hwe Engo Kɨlais Jisasɨ'nji siko'monta'i siko yo'mayo wopɨngo kilohofohosɨsi kikine'no hitoho ulofɨhwoso'no jɨje sɨmeho pompenjiyo wokijopanjiyoho.

Nakwo Anɨtuye hungkuno wopɨngo somne'no wonɨmango nanyo'eno.

3 Nje ajuyohwosa hofɨko Anɨtuye yahinomo tɨfi inɨngkamotofo pa'nyoso ngko huhwo'ni Anɨtumo tɨfi inɨngkowalokweno. Nje sɨmeho ole manjofoho. Kɨko wonyo hwosoho. Ose manjofoho. O'o, Anɨtumne'no hi nɨmo'nɨngkahonɨngki kakoe sɨmeho wopɨngo umokumonne'no yohono. Imɨngo'nji hinjopo sɨkwo'miyomo ngko Mpohumo jomo ulɨwo'nonji kikine'no huno syakufɨsyonji isamoyoka ulɨwo'nɨngkohono.
4 Ngko nokilɨko'mahonɨngko kɨko humotaho sontɨmahnno so'no huno syakufɨsyonji nje sɨmeho wopɨngo wanɨmo'nono lonji wakohonɨmonne'no yohono.
5 Kɨko Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono ne uyalokuno so'no huno nɨfohotokwoho. Sɨmo'mo jɨje atohwo Louis kako Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono uyahonɨngki hnna'wohi Yunis kako Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono uyahonɨngki olohonta ngko huno ole niyohi, Kɨko Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono uyalokuno. Mango'nohini molalokuyohino. O'o, sɨmeho hi'ntnnono ne uyalokuno.
6 Oso'no jɨje hunoso olo so'no kufohotofalokweno. Hohonta nakwo kikimo aho kilonjɨmokumentɨhwone sohonta nje aho kisokisyahonɨngko Anɨtuye Towahuno kakoe yokumpohn'nyo kijapmmentisofoho. Oso kijapeso engo umo'nono. Hwe fihwo

kako toho fuyo intofososo toho engo wosijao'montonoho. Oso hopaso Anɨtu kikimo kijapeso engo umo'nono.
7 Kɨko huno kiyohoho. Anɨtu kakoe Towahuno nejapeso nakwo a'amumne'no iyoho nanyo'ne nejapmmentiso'maho. O'o, olo'ne nejapmmentono. Nakwo Anɨtuye yokumpohn'nyo'nji yo'mayo iyo'ne a'amu somne'no hitoho nalofo'ne nakwoe a'apahomnohini syafɨsiyo'ne'maho. O'o, hwahoponjo yahino wonyo somo monje esyɨhwasi Anɨtuye honɨngkanomo nto'no inɨngkayo'ne, oso'no nejapmmentono.

8 Oso'no oso hiso Anɨtu kijapeso engo i'mokohoji kɨko nakwoe Hwe Engo sohwoe hungkuno a'amu somo lutɨhwahoji wonɨmango kinɨngkuhwoloho. Ngko nakwoe Hwe Engofe hungkuno lutɨhwanji impo'angomo humale so'no kɨko wonɨmango kinɨngkuhwoloho. O'o, Anɨtu kakoe yokumpohn'nyo'nji kakoe hungkuno lutɨhwahoji yo'mayo tango ngkimo nɨ'maso pa'nyoso kikimo woku'mano. Anɨtu wokufo'ma'montonoho.
9 Anɨtu kako nakumo asomo netɨmayo'ne honɨngkano nto hwosampento kakoe mehomi ne wopɨngo'nohini imo'nyo'ne joho nelalofoho. Nakwo honɨngkano wopɨngo imotohwone so'no Anɨtu kako joho monelalofiyohoho. Awonoho. Anɨtu kako'nohini huno syafɨsyonto sɨmeho nejaponto joho nelalofoho. Hohonta Anɨtu nakwoe hwaho mamtɨ'mokummentiso sohonta kako nakumne'no huno syonafɨsyonto sɨmeho nejaponto hwangku Kɨlais Jisas nejapmne'ento lɨmentisofoho.
10 I olohonta Kɨlais Jisas kako nakumo nto none'manto kako nakumo asomo netɨmayo'ne honɨngkanoso utɨhwa'nyopo weho. Kɨlais Jisas kako songo lɨka'mentiso sohonta kako poyo pe'nyo somjo yokumpohn'nyo somo hwotoho fento kako songo ne'no humayo'ne honɨngkano hwosampo'mentisofoho. Oso'no a'amu kakoe hungkuno wopɨngo somo sɨmeho uyososo'no songo ne'no humayoso woma'montonoho.
11 Kako kakoe hungkuno wopɨngo ujo'ne nɨhwosopo'mentisofoho. Oso'no ngko hungkuno lutɨhuku'mofo (*apousel*) syoho'njo hwo'nyoho.
12 Oso hiso'no olo tango hiloso nɨ'mahonɨngki ngko wonɨmango mannyofoho. O'o, ngko Kɨlais Jisasɨmo sɨmeho hi'ntnnono uyalokwe lohumne'no huno niyohoho. Olo syoho ntapmmentiso somo kako hofiyo nɨmokosyohumentanɨngkuhwosi olo syoho loso ne'no nowentanɨngkuhwosi oso Sɨkuno Engo ae'uyoso i'mofaponefoho.

13 Oso hungkuno lokitɨhwamoteso'no kɨko yokumpohn'nyo kesyohumahoji yahino hisomo hofiyo finɨngkayo. Kɨlais Jisasɨ'nji nohumahoji kakoe hungkunomo inɨngkahuji a'amu somo sɨmeho hi'ntnnono engo uyo.
14 Olo syoho wopɨngo loso Anɨtu jɨje ahomo ho'nakohumentisoso kɨko nto'no mokosyohumaho. Anɨtuye Towahuno Wopɨngo kikimo humaso sohwo kakoe yokumpohn'nyo kijapɨhwosi wokufo'mano.

15 Kɨko huno moi'wonoho. Hwe hufa'u Fijelosɨ'nji Hemoujenesɨ'nji oso hwa'u'nji a'amu hopi'nono hwaho Esiyanta'angoso olopo ngko nohumanji ngkine'no hohujo nto ikinjanɨmo'malofofoho.
16-17 I hwe anga'nohino Ounesifoulos, ngko impo'angomo nohumentahonɨngko kako ango Loum i'mofaponto ngkine'no hafɨhafe tɨpento tɨpenohonɨma'nɨmasofoho. Kako ngkine'no wonɨmango munyofoho. O'o, sɨkuno pi'nɨngo engo kako nonɨ'mahonɨngki nje sɨmeho wopɨngo nɨmokonto yokumpohn'nyo nɨsosofito'masofoho. Oseso nakwoe Hwe Engo sohwo Ounesifoulosɨ'montohwamo wopɨngo umokosyohumamontonoho.
18 Hohonta ngko Efesos osopo nohumentanɨngko Ounesifoulos kako nɨfo'mawo'nɨmentisofoho. Oso'no kɨko huno kiyohoho. Oso Sɨkuno Engo hungkuno ikwolofo'ne somo Anɨtu kako Ounesifoulosɨmne'no hitoho ulofɨhwosi wopɨngo ulohofonefoho.

2

Kɨko Kɨlais Jisasɨye hungkunomnohini finɨngkayo.

1 Oseso nje hwomu sohwosi, nakwo Kɨlais Jisasɨmo ufohiˈnɨngkahonɨngkuhwoni
Anɨtu kakoe yokumpohnˈnyo nejapɨwoˈnɨngkisofoho.
2 Osoˈno kɨko Anɨtuye hungkuno ngko aˈamu piˈnɨngo engo somo
ulɨwoˈnɨngkahonɨngko kɨko upaˈnɨmentohinofoho. Oso hungkuno hiso kɨko
nomokosyohumahotoho. Oˈo, nomˈne aˈamumo lutɨhwawoˈnɨngkijoˈno kako
hungkuno homo somo nomahwosi nomˈne somo wolutɨhwahwono.
3 Kɨko Kɨlais Jisasɨye syohoˈnjo sohwosi olo syoho losomneˈno tohino majoˈmanji
tohino mayosoˈno iyoho kinyoˈeno.
4 Pahnnɨmo hungkuno hufaˈu sɨhune wakilɨmo. Hungkuno sɨmoˈmjoso olenoho.
Aˈamu nomihwoe syoho ulohofiyo sohwo kako nomˈne hwafe syoho kengo kengo
soˈnji miyonehoho. Oˈo, syoho kakwoˈyohwoe sɨmeho wopɨngo umoˈnoneˈento kako
sɨmeho angaˈnohinoˈnji kakoe syoho wopɨngo iwoˈnɨngkiso hweho. Nomihwoe syoho
miyɨwoˈnɨngkiso hweho.
5 Hungkuno nomˈne ole, aˈamu kako hano mjakeˈwe hnnyo sohwo kako yoˈmayo
soˈno hi umoˈnɨwoˈnɨngkiso soˈno huno mosyafɨsiyoˈnjo monje yasyonto sɨkuno
huhwo huhwi kako mjakeˈwe hnnyo yahinoso yamofo neˈno iwoˈnɨngkiso hweho. Ose
miyoˈmanji kako aˈamu nomˈne somo muyakolofonehoho. Oˈo, kako mjakeˈwe hnnyo
somjo hamniyohoso momanehoho.
6 Hungkuno nomˈne ole, hwe fihwo kako syoho yokumpohnˈnyo yonto wosopayo
hulonto oso syoho homo somo neˈno mokosyohumawoˈnɨngkiso hweho. Wosopayo
sɨmoˈmjoso toyo yɨhwosoˈno hwe huhwo sohwo kako wosopayo hiloso kakiˈno
womaˈmontonoho.
7 Oso hungkuno hufaˈu sɨhune somneˈno huno fɨsyafɨsyo. Nakwoe Hwe Engo
sohwo jɨje hunomo ehohosakisyɨhwosoˈno hungkuno hwapɨngo ne soˈno huno itoˈno
wakiyɨmontonoho.
8 Olo hungkuno losoˈno sɨkuno huhwo huhwi huno fɨsyafɨsyo. Jisas Kɨlais,
Ntefitɨye imu sohwo kako tohino engo nomanto poyo imoˈnonto apaˈno
nolɨkafonto nɨhuˈnahone songo neˈno humaho. Oso hungkuno wopɨngoso ngko
lutɨhwawoˈnɨngkohe hwoˈnyoho.
9 I oso hungkuno hiso lutɨhwawoˈnɨngkohe soˈno aˈamu wonyo hwosoho ntontɨfi
impoˈangomo nɨhumojahonɨngkofi ngko tohino engo malokweno. I osoˈno Anɨtuye
hungkunoso impoˈangomo mohumanehoho. Oˈo, ifofo hopa angoˈmeemo woman-
jaoˈmtonoho.
10 I Anɨtu nje aˈamu ne imoˈnɨfitnneˈento nto uhwosopoˈmentiso somneˈno oso
hungkuno lutɨhwawoˈnɨngkoheso upaˈnɨfijoso Kɨlais Jisasɨmo sɨmeho hiˈntnnono
ufijoˈmanji kako songo neˈno humayo wonyoangkafoso uyɨmontonoho. Osoˈno oso
aˈamu homo somo ufoˈmayoˈneˈmanji yoˈmayo tango nɨˈmasoso wopɨngofoho. Ngko
yokumpohnˈnyo itoˈnɨmeso sɨmeho wopɨngoˈnji tohino womaˈmo.
11 Olo hungkuno aˈamu Kɨlais Jisasɨmneˈno lɨwoˈnɨngkohofo loso nehopeho.
Nakwo kakoˈnji poyo sapeˈnɨmentɨhwone hnˈnwi nakwo kakoˈnji songo nohu-
mentɨhwanefoho.
12 Yoˈmayo tango kakoe syohomneˈno nakumo neˈmahonɨngkuhwosi yokumpohnˈnyo
lohofasoˈmanji nakwo kakoˈnji yofe engo masoso aˈamu somo nomokosyohu-
mentɨhwanefoho.
Nakwo kakimo hohujo ikinjɨmofasoso u kako nakumo hohujo ukinjonaoˈmontonoho.
13 Nakwo hungkuno neˈnji hwasyoˈnji lɨwoˈnɨngkuhwonefoho.
I Anɨtu oseˈnjo hwoˈmaho.
Kako hwasyo hungkunoso ane hweho.

Kako hungkuno ne'njo lɨwo'nɨngkiso hweho.
Kakoe hungkuno ne'no nowentɨhwonefoho.
Yo'mayo so'no nakumo nalonteso ne imo'nɨwo'nɨngkohoho.

A'amu Anɨtuye syoho hofiyo yalokunjo sohumo Anɨtu kako yofe engo uyalofoho.

14 Jɨje a'amufe hunomo olo hungkuno loso'no yokumpohn'nyo ufohotofɨwo'nyo. Ole uso. Anɨtuye yokumpohn'nyo'nji hungkuno waselɨmonne'no yohono. Hungkuno anga'no anga'no ajwo'mta'ango so'no yoka hnnɨngkutoho. Ose uso. A'amu fehohnjoso yoka hungkuno nupa'nɨngkuji hofɨkoe huno somo wonyo umokumontonoho. Oso yokaso ne anefoho. A'amu homo somo mufo'manehoho.

15 Kɨko Anɨtuye syoho yokumpohn'nyo ne'no fiyo. Ose iso'manji jɨje syoho somne'no kɨko wonɨmango makinonehoho. Syoho hofiyo isoso Anɨtu wakilɨmontonoho. Nje syoho ntohofiyo wopɨngo hwosoho. Ose wakilɨmontonoho. Kɨko Anɨtuye hungkuno nehopi hwapɨngo neso ito'no filutɨhwaho.

16 A'amu yo'mayo hwahoponjo hwasyo hungkuno hnnɨwo'nɨngkohofo somne'no i'waho fiyɨmno. A'amu hofɨko hwasyo hungkuno ose hnnɨwo'nɨngkohofoso a'amu nom'nemo hwasyo honɨngkanomo ikinjaofo'ne wolɨpemotowantɨfeho. Anɨtumne'no hohujo ikinjɨmo'malofofoho.

17 Hofɨkoe hwasyo hungkunoso malofoyo pa'nyofoho. Sɨmo'mo meyo kiyɨhwoso'no osopo a'apaho hopi'nonohinomo ifehu'mokasyonto uyo engo imo'nɨwo'nɨngkohoho. Hwe hufa'u Himeneyosɨ'nji Filetos oso hwa'u siko oso yahino yɨwo'nɨngkisiyo hwa'uyoho.

18 A'amu ose sohwa hungkuno ne'njo somo hwosopisyafɨwo'nɨngkohofofoho. Ole lutɨhwalokwofo, Jisasɨye songo ne'no humayoso nto ma'malohwonefoho. Tɨfi no'mo apa'no molɨkafe'njo yanefoho. Oso'no a'amu Jisasɨmo sɨmeho hi'ntnnono uyɨwo'nɨngkohofo fehohnjoso hofɨkoe hunomo wonyo imokalokwofo.

19 Anɨtuye a'amu neso hofɨko mnangkwosaho yokumpohn'nyo wonjɨwo'nɨngkuhwone pa'nyofoho. Nangkumehoso masyuyofoho. Fompokumo mmo'nyofoho. Oso a'amu homo somne'no Anɨtuye hungkuno ole nalohi, Anɨtu Hwe Engo sohwo kakoe a'amu ne somne'no huno uyohoho. A'amu mango'nohino so'ntnne'no huno uyohoho. I nom'ne hungkuno ole nalohi, A'amu fihwo ngko Anɨtu Hwe Engo sohwoe a'amu ne hwo'nyoho loso sohwo kako honɨngkano wonyo nɨhu'nahone miyonehoho. Nɨhu'nahone honɨngkano wonyo somo hohujo ukinjamofono.

20 A'amu Anɨtumne'no uhu'mokuwo'nɨngkohofo somne'no pahnnɨmo hungkuno upa'nyo. Ango engo somo noswano, hwontoho, iku'yo yo'mayoso pi'nɨngo weho. Fehohnjoso hamniyoho engo'nji mpe imentohofofoho. Fehohnjoso hwaho'nji mtɨ'mokumentohofofoho. Fehohnjoso iyoswo'nohinofoho. Noswanyo wopɨngo sopo wosopayo nopolofasyɨkuji a'amu yofe engo'njo somo uyantɨfeho. Iku'yo wonyoso jopaho hi'nji woho'naofantɨfeho.

21 A'amu fihwo yo'mayo honɨngkano wonyo, huno wonyo, oso nɨhu'nahone ho'naofɨhwosi kiho ane nohumentanɨngkuhwosi kako noswanyo hamniyoho engo'nji mpe imentohofo pa'nyo hweho. Kakoe Hwe Engo sohumne'no sɨmeho anga'nohino'nji Anɨtuye syoho'no hi umo'nyo sohwo Anɨtu osohumo yo'mayo syoho wopɨngo uyɨmtonoho.

22 Mu songo hwomu songo hofɨkoe hunomo huno wonyo sɨmeho fefoyo yo'mayoso u'mawo'nɨngkohoho. Oso hiso'no kɨko i'waho ne'no yohoji hohujo fikinjamofo. A'amu nom'ne sohwo Hwe Engo Anɨtu sohumne'no jomo ulɨwo'nɨngkohofo so'nji sekwo sɨmeho anga'nohino'nji honɨngkano wopɨngomo hano fiyɨmno. Kɨlais Jisasɨmo

sɨmeho hiˈntnnono uyɨmno. Aˈamu hopiˈnonohino somo sɨmeho hiˈntnnono uyɨmno. Sɨmeho pompenjiyoˈnji fosyohumamno.

23 Kɨko olo soˈno huno kiyohoho. Aˈamu Anɨtumneˈno huno muyoˈnjoso hofɨkoe siki hungkunomneˈno yoka hnnɨwoˈnɨngkohofofoho. Hofɨkoe hungkunomneˈno kilohonɨngkujoˈnoˈmanji kɨko hohujo fikinjaofo. Hofɨkoˈnji yoka hungkuno nohnnɨngkutoho.

24 Nakwoe Hwe Engo Kɨlais Jisasɨye syoho ulohofiyo sohwo kako nomˈne aˈamuˈnji ikujoho mofongkiˈnanehoho. Oˈo, kako aˈamu hopiˈnonohino somo hitoho ulofɨhwosoˈno wopɨngo ulohofono. Kako Anɨtuye yahino wopɨngoso hofiyo wolutɨhwano. Nomˈnehwa kakimo wonyo ulohopijo soˈno kako sɨmeho wopɨngoˈnji wohumano.

25 Oso aˈamu Anɨtumneˈno hohujo nto ikinjɨmoˈmalofo sohwamo Hwe Engo sohwoe syoho ulohofiyo sohwo kako hungkuno pompenjiyo ulɨhwosi Anɨtuye honɨngkanomo apaˈno uˈmayoˈne ufoˈmano. Anɨtu aˈamu homo somo huno songo uyo soˈmanji hofɨkoe huno kokatoˈnnyo somo nɨhuˈnahone nohoˈnamofɨkuji Anɨtuye hungkuno neˈnjo somo unɨngkowantɨfitɨkeno.

26 Seten hofɨkoˈne hofoyo lisyoswofahumentiso somtaˈni poˈmentisofoho. Hofɨko Setenɨye hunomo inɨngkowalokwofo. I Anɨtuye hungkuno neˈnjo upaˈnɨfijoso huno ehohosasyɨhwosoˈno Setenɨye hofoyo mtaˈni wohumpeentɨfeho. Anɨtuye hunomo unɨngkowantɨfeho.

3

Sɨkuno aeˈuyo mofone sopo aˈamufe yahino wonyo mɨkunɨmposo iˈmofaponefoho.

1 Olo soˈno kɨko huno wakiyono. Sɨkuno moiˈwo umoˈnɨmo lɨhwosi yoso sohonta yoˈmayo yahino wonyo iyoso yoˈmayo tango uˈmayoso iˈmofaponefoho.

2 Oso hohosohonta aˈamu hofɨko huno hofɨkineˈnohino syafɨhupitnnefoho. Hoˈyangoˈnji hamniyoho ntnnohini syafɨhupitnnefoho. Hofɨkoe yofeˈnohino hoˈnomaˈnɨfitnnefoho. Ole lɨfitnnefoho. Nakwoˈnohino hunoˈnjɨˈnwoho. Ose lɨfitnnefoho. Nomˈne aˈamu somo wonyo hungkunoˈnji sitofoˈnji ulɨfitnnefoho. Kanɨngkwohwoˈyaˈumneˈno hahnˈnyo ifitnnefoho. Aˈamu hofɨkimo wopɨngo ulohofahonɨngkujoso hofɨko isamoyoka ulantɨhmˈmaho. Anɨtuye yoˈmayo soˈno sɨfajo hungkuno ulɨfijoso honɨngkano wopɨngo somo hwotoho fɨfitnnefoho.

3 Hofɨkoˈmontohwamneˈno hofɨko sɨmeho afa minyofoho. Aˈamu nomˈne somneˈno hitoho mulofeˈnjo ifitnnefoho. Oˈo, yoka nohnnɨngkuji yoka hiso moiˈwo mmoˈnonehoho. Aˈamu Anɨtumo minɨngkayoˈnjoso hofɨko nomˈne aˈamumo tango mayosoˈno hwasyo hungkuno lɨfitnnefoho. Aˈamu yoˈmayo wonyoso hofɨkoe sɨmeho umo lonteso ifitnnefoho. Sikiyahu iwoˈnɨngkiso hopaso hofɨko aˈamu nomˈnemo fonɨfonyo ulohopitnnefoho. Aˈamu hofɨko honɨngkano wopɨngoˈnjo somneˈno nakwolaho ulɨfitnnefoho.

4 Hofɨko hofɨkoe aˈamu somneˈno tokoyoˈofo ulohopitnnefoho. Hofɨko yofe engo mayoˈne nomˈne aˈamu somo hwotoho feehufitnnefoho. Ole hnnɨfitnnefoho, Nakwo yoˈmayo soˈno huno hwapɨngoˈnjoˈnwoho. Yoˈmayo hofɨkoe sɨmeho wopɨngo umoˈnyoˈneso oso hofɨkoe anɨtuyoho.

5 Hofɨko Santemo uhwonɨngkuji Anɨtuye hungkuno ko lɨkuji mangoˈnohini hwafoho. Anɨtuye yokumpohnˈnyo kakoe honɨngkanomo itoˈno inɨngkayoˈneso ane hwafoho.

Oso aˈamu homo somneˈno iˈwaho itoˈno fiyo. Hofɨkineˈno hohujo fikinjamofo.

6 Oso aˈamu fehohnjo hiso hofɨko poji poji yontɨfi aˈamu somo hwasyo hungkuno ole ulɨfitnnefoho, Anɨtuye hungkuno wolosetɨhwano. Ose ulɨkuji hofɨkoe angomo nosyukuji hofɨkoˈnji humafitnnefoho. Nohumafɨkuji hofɨkoe hwasyo hungkuno

lutɨhwafɨkuji moya'mi fehohnjo honɨngkano wonyo'njo so'no hofɨkoe hunoso nohayo muyo'njo yonefoho. Moya'mi sofa hofɨkoe hwasyo hungkuno somo inɨngkawekuji yo'mayo wonyo sɨmeho umo lɨfijo so'no syafɨhupitnnefoho.
7 Oso moya'mi hofo sofa hofɨko hungkuno songo upo'nano ko lɨfijo sofa Anɨtuye hungkuno neso hofɨko huno muyofafoho.
8 Hohonta hwe hwoso hufa'u hwa'u Janesɨ'nji Jampɨlesɨ'nji * siko Mousesɨye mangohwa'u imo'nonji kakoe hungkunomo monje yahumentisiyefoho. Oso pa'nyo a'amu hwasyo hungkuno lutɨhwafijo sohwa hofɨko Anɨtuye hungkuno ne somo hwotoho feehufitnnefoho. Hofɨkoe hunoso kokato'nnyo'njofoho. Hofɨko Anɨtu ne sohumne'no sɨmeho hi'ntnnono muyo'njofoho.
9 I oso'no hofɨkoe syohoso ne mmo'nonehoho. Hohonta a'amu sohwa Janesɨ'nji Jampɨlesɨ'njiye yahinomo uhwonontɨfi ne anefoho lontɨfi minɨngkayo'njo imentohofofoho. Oso pa'nyoso a'amu hwasyo hungkuno lutɨhwafijo sohwafe yahinomo a'amu nuhwonɨngkuji minɨngkofitnnehofo.

Anɨtuye hungkuno aho yokumpohn'nyo fɨkesyohumaho.

10 I kɨko sohwosi, ngko'nji hano emoyontai yo'mayo hungkuno lutɨhwawo'nɨngkohe so'no kɨko huno kiyohoho. Nje yahino hwapɨngo neso kɨko huno kiyohoho. Ngko Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono yokumpohn'nyo ne'no uyonji ngko yokumpohn'nyo ito'nonji Anɨtuye syoho iwo'nɨngkohe hwo'nyoho. A'amu sohwa nje hungkunomo haloho maposo'njo ko yontɨfi wonyo ko ntohofahonɨngkofi ngko hwe moya'mi somo sɨmeho uyɨwo'nɨngkohefoho.
11 A'amu Antiyouk, Aikouniyam, Lisɨtɨla oso a'amufe angopo nohumentanɨngko hofɨko tango engo ntapmmentohofo so'no kɨko huno kiyohoho. I oso tango nɨ'ma'mentiso somta'ni Anɨtu kako wae enɨma'mentono.
12 Ou, hwe moya'mi hopi'nono Kɨlais Jisasɨmo sɨmeho hi'ntnnono uyontɨfi Anɨtuye hungkunomo hofiyo unɨngkowano lontɨfeso oso a'amumne'no a'amu nom'ne sohwa mangohwa imo'nɨngkuji yo'mayo tohino uyantɨfeho.
13 Hwe wonyo sohwanji a'amu hwasyo hungkuno'njo sohwanji hofɨkoe honɨngkano wonyoso nomjɨmɨwentɨfi honɨngkano wonyo mɨkunɨmposo imo'nɨngkahonɨngki a'amu nom'ne somo honɨngkano hwasyomo ipemotawowo'nɨngkohofɨhwafoho. Seten oso a'amu wonyo huhwo sohwamo hwasyo hungkuno ulɨhwoso'no hofɨko hwasyo hungkuno somo sɨmeho uyantɨfeho.
14 I Timouti sohwosi, Anɨtuye hungkuno lokitɨhwamentɨhwone somo kɨko sɨmeho hi'ntnnono ne'no uyohoji aho yokumpohn'nyo ne'no fɨkesyohumaho. Nakwo a'amu lokitɨhwamentɨhwone hn'nwiye ne so'no kɨko huno kiyohoho.
15 Kɨko mehomi we'e sohwosi nohumanji Anɨtuye Hungkuno Iyoswomo mtɨ'mokumentohofo somo kɨko nupa'nonji huno wopɨngo syofɨsyoma'mentohino sohonta oso iyoswoso huno wopɨngo ne'no kijopahonɨngki olohonta kɨko Kɨlais Jisasɨmo sɨmeho hi'ntnnono uyahonɨngkini kako kikimo asomo kitɨmayo'ne hweho.
16 Hohonta Anɨtuye Towahuno sohwo kako a'amu anga'no anga'nohino sohwamo huno wopɨngo uyahonɨngki a'amu sohwa iyoswomo mtɨ'mokumentohofofoho. Olo hungkuno loso Anɨtuye huno ne'njoso nakumo lonetɨhwayo'nefoho. Nakwoe honɨngkano wonyomne'no utɨhwa'nyopo ujo ehontojwasiyo'nefoho. Ujo ehontojwasyɨhwoso'no nakwo Anɨtuye honɨngkano nto'no inɨngkayo'ne nefo'mayo'nefoho. Honɨngkano wopɨngomne'no lonetɨhwayo'nefoho.
17 Olo iyoswo loso nakwo Anɨtuye syoho ulohofiyo hn'nɨmo yo'mayo syoho wopɨngo so'no yokumpohn'nyo nejaponto Anɨtuye syoho so'no ito'no enesyohumayo'nefoho.

---

* **3:8:** A'amu Jutaso hofɨkoe mpoeso ole, Janesɨ'nji Jampɨlesɨ'nji siko Mousesɨye sɨkuno i'mofapmmentiso sohonta siko hwe hwoso'nji imo'nɨmojiyehwauyoho.

4

An+tuye hungkuno ne'njoso a'amu somo ne'no filut+hwaho.

1 Nakwoe Hwe Engo K+lais Jisas kako a'amu songo humalofo so'nji poyo
pe'n+mentohofo so'njiye hungkuno ikawlof+hwosi hof+koe yahino somne'no yano
ilofone sohwo kako nop+hwosi a'amu hopi'nonohino somo yofe engo'nji umokosy-
ohumanefoho. Oso K+lais Jisas huhwo sohwo'nji kan+ngkwohwo An+tu'ntnne'no sikoe
t+mopo hungkuno yokumpohn'nyo wakil+monne'no yohono.
2 S+kuno huhwo huhwi k+ko a'amu somo An+tuye hungkuno filut+hwaho. A'amu
An+tuye hungkuno upo'nano l+kuji nto'no esyohumentan+ngkujo sohonta filut+hwaho.
I a'amu An+tuye hungkunomne'no mosyaf+siyo'njo humentan+ngkujo so'ntnne'no
k+ko An+tuye hungkuno yokumpohn'nyo uso. A'amuso hof+ko K+lais Jisas+mo
s+meho hi'ntnnono uy+fitnne'eno lohoji kakoe hungkuno yokumpohn'nyo uso. A'amu
hon+ngkano wonyo'njoso hof+koe wonyoso noho'naof+kuji An+tuye yahino wop+ngo
somo in+ngkayo'ne hungkuno yokumpohn'nyo filut+hwaho. A'amu hon+ngkano
wop+ngo somo uyo'ne usosofitofohoji ufo'maho. A'amu j+je hungkunomo haloho
maposo'njo somo yoka hungkuno nulohotoho. O'o, hungkuno pompenjiyo'nohini
filut+hwaho.
3 Hwangku sohonta a'amu hof+koe hunomnohini in+ngkafitnnefoho. Osohonta
ole wolant+feho. An+tuye yahinomo nakwolaho. O'o, yo'mayo nakwoe s+meho
wop+ngo namokiyo'ne oso'nohino upo'nano. Ose l+fijoso a'amu hwasyo hungkuno
lut+hwayo pi'n+ngoso yo'mayo hungkuno s+meho wop+ngo umokiyo'ne'nohini
lut+hwafitnnefoho.
4 Hof+ko An+tuye hungkuno ne'njo somne'no haloho p+jwomokosyohumun+ngkuji
a'mane hungkuno somo upa'n+fitnnefoho.
5 I oso'no k+ko sohwosi, yo'mayo tango ku'masoso j+je huno nto'no ehohosak-
isy+hwoso'no An+tuye yahino somnohini s+meho anga'nohino'nji nto'no fin+ngkayo.
J+je syohoso a'amu somo An+tuye hungkuno yokumpohn'nyo filut+hwaho. K+ko
An+tuye syoho ulohofiyo sohwosi k+ko a'amu somo ufo'mayoso syoho ne'njo fiyo.

Nje syohoso moi'wo umo'n+monte'no yohoho.

6 Oso hungkuno kikine'no mt+'mokohe somo k+ko hofiyo fin+ngkayo. Nje s+kuno
we'eneponoho. A'amu sohwa ngkimo wofonjon+syant+fe'no yalokwofo. Ngko ahwom-
omno was+mne hwo'nyoho.
7 Ngko mjake'we hnnyoso yokumpohn'nyo yoho'nonji ne sopo nto i'mofohono.
An+tumo s+meho hi'ntnnono uy+m+wenji oso syoho An+tu ntapmmentisoso moi'wo
esojwaofohono.
8 Mjake'we hnnyo somjo ho'yangoso nje Hwe Engo ngkine'no ntomo'nohino esy-
ohumaho. Ho'yangoso olenoho. Nje Hwe Engo sohwo asomo poso sohonta kako
a'amu hopi'nonohino sofe yahino somne'no yano nto'nohini ilof+hwosi kako ngkimo
ntonefo, K+ko hwe wop+ngo hwosoho. Ose ntonefoho. Ngkimnohin+'maho. O'o, a'amu
hopi'nono K+lais Jisas+mo s+meho hi'ntnnono uyont+fi kakoe s+kuno asomo peso'no
hontohumalofo somo ose ulonefoho.

Hungkuno ae'uyofoho.

9 Timouti sohwosi, k+ko ngkiyepono komo'no f+pe.
10 Upa'nyo Ntemas kako ngkimo nto n+hwot+'mo'maho. Kako hwahoponjo yahino
somne'no umo'n+ngkahon+ngki ango Tesolounika'no nto umaho. K+lesen+s kako ango
Ngkolesiya'no nto umaho. Taitas kako ango Ntal+mesiya'no nto umaho.
11 Luk kako'nohini ngko'nji humalohwoyo. K+ko Mak nut+mahoji ngkiyepono
f+pinyo. Kako nje syohoso wan+fo'ma'montonoho.
12 Ngko Tikikos+mo Efesos ne'no nto l+hwaj+maleno.

13 Kɨko wapmmo lohoji ango Tɨlouas nje manjiˈmofo sawemoso Kaposɨye angomo ulɨkoˈmaˈmentohe soˈnji nje iyoswo soˈnji nɨmotape. Nomˈneso yahwopaho somo hungkuno mtɨˈmokinyo soˈno nɨmoˈnɨngkohoho. Osoˈnji nɨmotape.
14 Alekɨsanta kako ahwomo yokino syohoˈnjo sohwo kako ngkimo wonyo engo ntohoˈmaso soˈno Anɨtu kako tango engo uyonefoho.
15 Kɨko huhwosi oso hwe huhwo sohumneˈno iˈwaho ntoˈno fiyo. Kako nakwoe hungkunomo hwotoho nafewoˈnɨngkiso hweho.
16 Aˈamu Loummjo sofe ango hungkuno ntoˈno mɨhwajiyoˈne sopo ngko nolohofonji nje hungkuno sɨmoˈmjo ulahonɨngko nomˈne aˈamuso ngkimo monɨfoˈmayoˈnjo imentohofofoho. Oˈo, aˈamu hopiˈnono ngkimo nɨhwotɨˈmoˈmentohofofoho. Oso ntohofo soˈno Anɨtu kako tango muyoˈnjo iyo soˈne jomo ulalokweno.
17 I nje Hwe Engo kako ngkoˈnji nohumanto kakoe yokumpohnˈnyo ntopahonɨngki Anɨtuye hungkuno wopɨngoso hofɨkimo lutɨhwamentohefoho. Aˈamu Jutaso aneponoho. Aˈamu Loummjoso hofɨko Anɨtuye hungkunomo upaˈnɨmentohofofoho. Anɨtu nɨfoˈmaˈmentiso soˈno hofɨko mofonjanɨsiyoˈnjo imentohofofoho. Osesoolohonta ngko wopɨngo humaleno.
18 Aˈamu sohwa ngkimo yoˈmayo wonyo wontohofantɨfe yalokwofo somtaˈni Anɨtu ngkimo nontɨmahwosi ahwomomjo ango kako mokosyohumaso sopo womenɨhumajɨˈmontonoho. Osopo nohumahmˈmo kakoe yofe neˈno wohoˈnomahmˈmonnoho. Nehopeho.
19 Hungkuno nomˈne wakilɨmonneˈno yohono. Kɨko nje aˈamufo eso aˈamu Akwilaˈnji kakoe ape Pɨlisilaˈnji Ounesifoulosɨˈmontohwantnneˈno uso.
20 Elasɨtos kako ango Koulin sopo neˈno humaho. Tɨloufimos kako mnokino tɨpemahonɨngki ngko kakimo ango Miletos sopo ulɨkoˈmaˈmentohefoho.
21 Kɨko komoˈno fɨpe. Kɨko ifoyo hamnoso mˈmofape sohonta kɨko jefo somo komoˈno fɨpe.
Olo aˈamulo kikineˈno nakwoe aˈamuhwe kilalokwofo. Hofɨkoe yofeso Yupulos, Piyutenɨs, Linos, Kɨloutiya oso hwanji aˈamu Kɨlais Jisasɨmo sɨmeho hiˈntnnono uyɨwoˈnɨngkohofo olopo humalofo sonji kilalokwofo.
22 Nakwoe Hwe Engo Anɨtu kɨkoˈnji wohumano. Kakoe hitoho soˈnji sekumo wosemokosyohumano. Olo hungkuno loso ngko Poulɨˈni mtɨˈmokohono. Osohopeho.

Taitas
Olo Iyoswo loso Poul Taitasɨmne'no Mtɨ'mokumentisofoho.
Olo Hungkuno Sɨmo'mjofoho.

Jisas ahwomomne'no nto sɨmentiso sohonta soswo *teti-wan*'nji (31) *teti-et*ɨ'nji (38) nto uyakolo'mentisopolɨkeno olo iyoswo loso Poul Taitasɨmne'no mtɨ'mokumentisofoho. Taitas sohwo a'amu Ngkɨlik hweho. (Hungkuno hiso Ngkolesiya sohe engo 2 honɨngkano we'e 3. Osopo weho.) Taitas huhwo sohwo kako Poulɨ'nji Anɨtuye syoho imojiye hwa'uyoho. Tɨfi Poulɨ'nji Taitasɨ'nji hwaho we'e Kɨlit sopone'no umentisiyefoho. Nowenji Poul kako Taitasɨmo oso Kɨlit hopo soponjo a'amu somo yokumpohn'nyo umokiyo'ne uhumatɨ'mentisofoho. (Hungkuno hiso Taitas sohwe engo 1, honɨngkano we'e 5. Osopo weho.) Poul kako olo iyoswo hiloso Nikopoulis humanto mtɨ'mokumentisofoho. Oso'no nakwo olo iyoswo homo lomo atofo lɨhwasi tɨfi unɨngkohwano.

1 Nje hwomu Taitas, ngko Poul Anɨtuye syoho ulohofiyohwo'ni Jisas Kɨlaisɨye hungkuno a'amumo lɨku'mofo (*apousel*) syoho'njo sohwo'ni olo iyoswo loso kikimne'no mtɨ'mokalokweno. Anɨtu nonɨhwosopento ntɨmento, Kɨko a'amu uhwosopo'mentohe sohwa hofɨkoe sɨmeho hi'ntnnono ntapeso yokumpohn'nyo usosofitofohoji nje hungkuno nehopi'nohino somo huno ito'no uyoso'no ufo'mahoji nje honɨngkanomo nto'no inɨngkayo'ne filutɨhwahoho. Ose ntonto nɨhwatɨmentisofoho.
2 Olo syoho hwapɨngoso olenoho. Hohonta Anɨtu nakwo'nji hwaho'nji mamtɨ'mokiyo sohonta ole lɨmento, A'amu ngkimo sɨmeho hi'ntnnono ntapɨfijo somo songo ne'no humayo'neso uyɨmonnoho. Anɨtu kako hwasyo hungkuno nɨhu'no ane'njo sohwo ose nalɨmentiso so'no a'amu oso hungkuno hiso ne imo'nyo'ne hontohumalofo somo ufo'malokweno.
3 Tɨfi no'mo oso sɨkuno Anɨtu ho'nahumentiso sohonta olo hungkuno wopɨngo songo ne'no humayo'ne loso ho'nɨngkahonɨngki Anɨtu nakumo asomo netɨmayo'ne sohwo olo syoho loso ntapmmentisoso ngko a'amu somo lutɨhwalokweno.
4 Taitas sohwosi ngko Anɨtuye hungkuno kilahonɨngko kɨko sɨmeho hi'ntnnono uyonji nje hwomu nehopi imo'nɨmentohino hwosoho. Nakwoe sɨmeho hi'ntnnono uyoso afafoho. Ole'no nɨmo'nɨngkohoho. Nanɨngkwohwo Anɨtu sohwo'nji Jisas Kɨlais asomo netɨmayo'ne sohwo'nji siko'monta'i siko kikimo yo'mayo wopɨngo kilohofohosɨsi sikoe sɨmeho pompenjiyoso kijape so'no nɨmo'nɨngkohoho.

A'amu Anɨtuye syoho'njo sohwa olo yahino loso uyɨfe.

5 Oso hwaho Kɨlit osopo yo'mayo syoho mesojwao'mmentɨhwoyoso kɨko ito'no eso-jwaofohoji ango'meemjo a'amu Jisas Kɨlaisɨmo sɨmeho hi'ntnnono uyɨwo'nɨngkohofo somo hwe engo mokosyohumayo'ne osohwamo kɨko uhwosopofo. Ose kilonji kilɨko'ma'mentohefoho.
6 Ole kilɨmentoho, Hwe engo uhwosope sohwa olo yahino loso'nji wohumantɨfeho. Hwe huhwo sohumo a'amu nuhwonontɨfi honɨngkano wonyo somo nɨhu'no muh-wonɨwo'nɨngkohoyohofo. Kako ape anga'nohino'njo humawo'nɨngkiso hweho. Sikoe mehomi Jisas Kɨlaisɨmo sɨmeho hi'ntnnono uyontɨfi kanɨngkwohwo'ya'uye hungkunomo haloho pewo'nɨngkohofofoho. Mehomi hisomo a'amu nuhwonontɨfi yahino wopɨngo'nohini somo uhwonɨwo'nɨngkohofofoho.
7 Hwapɨngoso ole hwe engo lohwo kako Anɨtuye syoho mokosyohumayo hweho. Oso'no kako honɨngkano wonyo ane'njo wohumano. Kako yokumpohn'nyo yahino iyo'eno. Kako sɨmano hintotohino umnyo'eno. Mijo yokumpohn'nyo kako

non+ngkuhwosi nonilohofe'eno. Kako ikujoho fongkiyo'eno. Kako hamniyoho engo so'no hi umo'nyo'eno.
8 O'o, kako olo yahino loso uyono. A'amu ango kengopo nta'ni jomo u'mayo somo wop+ngo umokosyohumahwosi ango'nji wosopayo'nji uyono. Kako yo'mayo syoho wop+ngoso kako s+meho wop+ngo'njo uy+hwono. Kako An+tuye hungkunomo ito'no in+ngkayo'ne umo'nono. Kako hon+ngkano nto'nohinomo un+ngkaweno. Yo'mayo hon+ngkano wonyoso n+hu'no miyonehoho. Yo'mayo hwahoponjo yahino wonyo somo monje yas+hwosi An+tuye yahino somo un+ngkaweno.
9 Yo'mayo hungkuno nehopi kakimo lut+hunyo somo kako s+meho hi'ntnnono engo uy+hwosi yokumpohn'nyo wokesyohumano. Ose ihwosi olo An+tuye hungkuno nto'nohino loso a'amu nom'ne somo lut+hwahwosi hof+koe s+meho hi'ntnnono uyoso yokumpohn'nyo umokono. I a'amu An+tuye hungkunomo haloho maposo'njo somo hungkuno yokumpohn'nyo ul+hwoso'no hof+koe hon+ngkano wonyomne'no huno wosyof+syant+feho.

A'amu K+lit pi'n+ngo engoso hwasyo hungkuno l+wo'n+ngkohofofoho.

10 Hwap+ngoso a'amu K+lit pi'n+ngo engoso hof+ko hahn'nyo y+wo'n+ngkohofofoho. Hahn'nyo yahino anga'no engoso olenoho. A'amu Juta fehohnjoso hof+ko Jisas K+lais+mo s+meho uyont+fi hwasyo hungkuno ole lut+hwawo'n+ngkohofi, A'amu Jisas K+lais+ye hungkunomo in+ngkawowo'n+ngkohofo sohwa hof+ko a'apaho s+hu wakolo'n+fe. Hof+ko hwasyo hungkuno ole lut+hwahon+ngkofi a'amu fehohnjo sohwa oso hungkuno somo in+ngkowalokwofo.
11 Oso a'amu hwasyo hungkuno'njo sohwamo filomjasyo. Hof+ko hamniyoho poji womano lont+fi hon+ngkano wonyo nakwo miyoso lut+hwawowo'n+ngkohofofoho. A'amu fehohnjo hof+ko'montohwa oso hungkuno homo somo nupa'nont+fi An+tuye hon+ngkano wop+ngo so'no huno nto'no mosyaf+siyo'njo yalokwofo. Oso'no hof+koe hungkuno somo filomjasyo.
12 Hwe fihwo K+litnnta'ango sohwo kakoe a'amu somne'no olo hungkuno l+mentisofoho.
A'amu K+lit so'nwi nakwo hwasyo hungkuno l+wo'n+ngkuhwono.
Nakwo sikiyahu sohwafe yahino'njo'nwoho.
Toho'nohini n+wo'nontaneso yo'mayo syohoso nakwolaho l+wo'n+ngkuhwone'nwoho.
K+lit sohwafe hwe huno'njo sohwo ose l+mentisofoho.
13 Oso hwe huhwo sohwo hungkuno nehopi l+mentono. Oso'no k+ko yoka yokumpohn'nyo ulohojo'no hof+koe hwasyo hungkunomne'no huno syaf+sy+kuji s+meho uwolo'mokufe. Iwolo'mokukuji Jisas+mo s+meho hi'ntnnono nto'no uyant+feho.
14 Ose ifijo'manji hof+ko Juta sofe a'mane hungkunomo haloho maposo'njo ikuji a'amu An+tuye hungkuno ne'njo somo hwotoho fewo'n+ngkohofo sofe hon+ngkano somo hof+ko t+fi min+ngkafitnnehofo.
15 A'amu hon+ngkano wonyo aneso yo'mayo somo uhwon+fijoso hof+koe hunomo s+mehomo wonyo mumokonehoho. O'o, huno wop+ngo'nohini syaf+sy+wo'n+ngkohofofoho. I a'amu hon+ngkano wonyo'njo An+tuye hungkunomo min+ngkayo'njoso yo'mayo somo uhwonont+fi huno wonyo pisakino'njo syaf+sy+wo'n+ngkohofofoho. Yo'mayo hon+ngkano wonyo iwo'nont+fi wop+ngo yalokuhwono lont+fi y+wo'n+ngkohofofoho.
16 Mango'nohini ole l+wo'n+ngkohofi, Nakwo An+tu ne sohune'no huno nayohoho. Ose ko lahon+ngkofi yo'mayo y+wo'n+ngkohofo somo nakwo nuhwonontani nakwo huno nayohoho. An+tu ne sohumo min+ngkayo'njofoho. O'o, hof+koe yahino pisakino'njo yont+fi hahn'nyo y+wo'n+ngkohofofoho. Syoho wop+ngoso m+kwifitnnehofo.

2

Hwe moya'mi sokafo sofe hungkunofoho.

1 I oso'no kɨko Anɨtuye yahino so'no a'amu somo lutɨhwayo sohonta kɨko hungkuno nehopi'nohini lutɨhwahojo'no hofɨko Anɨtuye honɨngkano somo tɨpemafɨkuji osomo nto'no unɨngkowantɨfeho.

2 Hwe engo sohwamo ole ulohoho. Sekwo mijo yokumpohn'nyo engo nonilo-hofɨkutoho. Sekwo honɨngkano ne somno nto'no womokosyohumano. Yo'mayo hwahoponjo yahino wonyo somo monje feesyo. Sekwo Jisasɨye hungkunomo tɨfi inɨngkakuji a'amumo sɨmeho uyɨmno. Yo'mayo tango se'masoso sekwo yokumpohn'nyo filohopmno.

3 Oso pa'nyoso ape sokafo sofamo ole ulohoho. Sekwo honɨngkano wonyo nɨhu'no mifitnnehofo. O'o, honɨngkano wopɨngo'nohini uyɨfe. Nom'ne a'amu somne'no siki hungkuno sɨfajo nolɨkutoho. Hofɨko mijo yokumpohn'nyo nonɨngkuji oso mijo hiso hofɨkoe hwe engo imo'nyo'eno. Hofɨko moya'mi songo sofamo honɨngkano wopɨngo so'no wolutɨhwafe.

4 Ole wolutɨhwafe, Sekwoe hwehwamo sɨmeho uyɨmno. Sekwoe mehomi somo sɨmeho uyɨkuji hofiyo umokosyohumamno.

5 Ose lutɨhwafɨkuji olo'nji filutɨhwamno. Yo'mayo yahino hwahoponjo wonyo somo monje yasyɨkuji honɨngkano wopɨngo'nohinimo finɨngkamno. Nom'ne hwafe pono nukutoho. Sekwoe ango yo'mayo hopi'nonohino somo nto'no esyohumafɨkuji sekwoe hwehwanji sekwoe mehomi'njimo nto'no ufo'mapmno. Sekwoe hwe-hwafe hungkunomo haloho pekuji enjwa'mo fohumamno. Ose lutɨhwafɨkuji nto'no inɨngkafijo'manji a'amu nom'neso oso yahino wopɨngo somo uhwonɨngkuji Anɨtuye hungkuno somne'no sitofo hungkuno mulɨfitnnehofo.

Hwe songo sohwafe hungkunofoho.

6 Oso pa'nyoso kɨko hwe songo sohwamo yo'mayo yahino hwahoponjo wonyo somo monje yasiyo so'ne filutɨhwahoho.

7 Taitas sohwosi yo'mayo wopɨngo'nohini iso somo a'amuso tɨfi wokinɨngkapɨfe. Oso'no jɨje honɨngkanomne'no nto'no fɨsyafɨsyo. A'amu somo wolutɨhwamo lohoji hungkuno nehopi'nohini filutɨhwaho. Hwasyo hungkuno nolutɨhwahotoho. Kɨko jɨje syoho ne so'no kumo'nɨngkwoso'no syoho loso ito'no fiyo.

8 Kɨko hungkuno nehopi'nohini lutɨhwahojo'no a'amuso jɨje yahino somo ko-honɨngkukuji hofɨko honɨngkano wonyoso motɨpemapitnnehofo. Ose yohojo'no a'amu hwahoponjo yahino somo tɨfi inɨngkawowo'nɨngkohofoso nakumne'no wonyo hungkuno wonelano lɨkuji nakwoe honɨngkano wonyo ane so'no wonyopi tɨpekuji wonɨmango unɨmontonoho.

Syoho ulohofiyo sohwafe hungkunofoho.

9 Taitas kɨko a'amu hamniyoho momaso'njo siki syoho ulohofiyo sohwamo ole filutɨhwahoho. Sekwoe hwe engo semokosyohumayo sohwafe hungkunomo haloho pekuji yo'mayo syohoso hofɨkoe sɨmeho wopɨngo umokiyo'ne sekwo nto'no fiyɨmno. Sekwoe hwe engo sohwa syoho sejaposo so'no sekwo yoka nulɨkutoho. O'o, syohoso hofiyo fiyɨmno.

10 Hofɨkoe yo'mayoso hufo nomafɨkutoho. O'o, sekwo Anɨtu asomo wosetɨma'mo selalokunjo sohumne'no huno syafɨsyɨkuji syoho wopɨngo'nohini yontanɨngkukuji hwe engo sohwa sɨmeho wopɨngo wosejopantɨfeho. Sekwoe honɨngkano wopɨngo somo sehonɨngkukuji Anɨtuye hungkunomo sekwo inɨngkowalokwofo so'no huno ole wosyofɨsyantɨfeho, Anɨtuye hungkuno wopɨngofoho. Oso hungkunoso a'amu hamniyoho momaso syoho'njo sohwamo filutɨhwahoho.

Nakwo hon+ngkano wop+ngomo nohumehwasi Jisas K+lais+ye S+kuno somne'no wohontohumano.

11 An+tu a'amu hopi'nonohino hn'n+mo s+meho nejaponto wop+ngo wonaloho'mo lonto kako nakwoe wonyo'ne poyo wope'nono lonto Jisas+mo uhwat+mentisofoho. Oso yahino wop+ngo nalohofoso ut+hwa'nyopo yahon+ngki olohonta a'amu hopi'nonohino hn'n+mne asomo net+mayo hon+ngkano somo hwosampo'mentiso hweho.

12 Hohonta nakwoe hon+ngkano wonyoso yokumpohn'nyo enemokosyohumentan+ngki yo'mayo hwahoponjo somo s+meho uy+motohwonefoho. I olohonta An+tu wop+ngo naloho'mentiso so'no ole nelalofi, Sekwoe hon+ngkano wonyomo hohujo ikinjamof+kuji hwahoponjo yahino wonyo so'no i'waho fiy+mno. O'o, hwahoponjo yahino wonyo somo monje yasy+kuji An+tuye yahino wop+ngo somo nto'no fin+ngkamno. An+tuye syohomne'no s+meho semo'n+ngkuhwoso'no huno wop+ngo'nohini f+syaf+hupmno. Ose nelalofoho.

13 Ose ihwasi nakwoe Hwe Engo An+tu'nji Jisas K+lais Asomo Net+mayo sohwa'u ne'no hontohumalohwono. Oso s+kuno wonyoangkafo somo Jisas K+lais sohwo mofehi'nyo pa'nyo l+hwosi nakumne'no nopahon+ngkuhwosi uhwonane'nwoho.

14 Jisas K+lais nakwoe hon+ngkano wonyo somta'ni is+hutofo'ne pe'n+mentisofoho. Nje a'amu ne imo'nyo'ne hof+koe hon+ngkano wonyo somo wae weeo'mo lonto a'amu hiso syoho yokumpohn'nyo wop+ngo'nohini ukufe lonto pe'n+mentisofoho.

15 Olo hungkuno kumt+'mokiyalokwe loso a'amu somo hungkuno yokumpohn'nyo filut+hwawo'nyo. Olo hungkuno loso An+tu mta'angofoho. Oso'no olo hungkuno loso'no a'amu huno ole syaf+sy+kutoho, siki hungkunofoho. Ose nosyaf+sy+kutoho. O'o, a'amu somo yokumpohn'nyo usosofitofohoji a'amu hungkuno losomo haloho maposo'njo somo yoka ulohoho. K+ko An+tuye syoho ulohofiyo hwosoho. A'amu fihwo k+ko a'amu sikinjofoho l+hwosi kiyoloho.

3

An+tuye a'amu ne hn'nwi yahino wop+ngo'nohini uy+hwano.

1 Taitas sohwosi, j+je a'amu somo olo hungkuno so'no huno ufohotofo. Yo'mayo hwe engo sekwo enjwa'mo humalofo sohwa hwaho mokosyohumayo sohwa osohwafe hungkunomo haloho pekuji yo'mayo syoho sejap+fijoso sekwo komo'no fiy+mno.

2 Ose ulohoji nom'ne hungkuno ole ulohoho. A'amu nom'ne somne'no wonyo hungkuno nol+kutoho. Ikujoho nofongki'n+ngkutoho. O'o, s+meho pompenjiyo'nji nohumaf+kuji a'amu hopi'nonohino somne'no hwahopo pawomno. Wop+ngo'nohini ulohopmno. Ose ulohoho.

3 K+ko huno moi'wonoho. Hohonta nakwo ho'nwi huno ane'nwoho. Oseso nakwo hungkunomo hwotoho hmmotohwonefoho. Hwe wonyo Seten kako hwasyo hungkuno nalonto hon+ngkano wonyomo ipenemotapmmentisofoho. Yo'mayo yahino wonyoso s+meho fefoyo'nji nakwoe hwe engo hopa imo'n+ngkahon+ngki nakwo t+fi in+ngkowentani nakwoe a'apahomnohini ho'noma'n+motohwono. Nakwo nom'ne a'amu somne'no s+meho wonyo namo'n+m+weho. Hof+koe yo'mayo so'no hi namo'n+m+weho. A'amu nakune'no mangohwa imo'nalokwofo sohwanji nakwo hopi'nonohino mango hwona'nyoho.

4 Ose nohumentan+ngkuhwoni An+tu asomo net+mayo'ne sohwo s+meho nejapeso ut+hwa'nyopo i'mofaponto hon+ngkano wonyo somta'ni is+hutofonema'mentisofoho.

5 Nakwoe yo'mayo hon+ngkano wop+ngo'ne poyo pe'n+mentiso'maho. O'o, An+tu nakumne'no hitoho ulofahon+ngki asomo net+mayo'ne kako poyo pe'n+mentiso hweho. Nakwoe wonyoso wae enaofahon+ngki kakoe Towahuno Wop+ngo sohwo mijo hopa kiyonemanto a'amu songo pa'nyo namokumentisofoho. Songo namokonto huno wop+ngo songoso nejapmmentisofoho.

6 Jisas Kɨlais nakumneˈno poyo peˈnonto apaˈno songo lɨkaˈmentiso soˈno Anɨtu kakoe Towahuno nehulaˈoˈmentisofoho.
7 Ose yonto yoˈmayo Jisas Kɨlais nakumneˈno naloho'mentiso soˈno Anɨtu nelalofi, Nje mehomi wopɨngo kuyoho. Ose nelalofoho. Osoˈno nakwoˈne ango songo neˈno humayoˈne soˈnji yoˈmayo wopɨngo soˈnji wonejapmmonto yahonɨngki hontohumalohwono.
8 Oso hungkuno nehopeho. Olo hungkuno piˈnɨngo kumtɨˈmokiyalokwe loso kɨko aˈamu somo yokumpohnˈnyo filutɨhwahoho. Aˈamu Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono uyɨwoˈnɨngkohofoso olo hungkuno losomo inɨngkakuji hofɨko syoho wopɨngo soˈno sɨmeho umoˈnono. Olo syoho wopɨngo loso aˈamumo ufoˈmayoneso neˈnjofoho.
9 Taitas sohwosi aˈamu siki yoka hnnɨwoˈnɨngkohofo somneˈno iˈwaho fiyo. Aˈamu hofiyakwosafe aˈmane hungkuno somneˈno huno syafɨsyɨwoˈnɨngkohofo somneˈno iˈwaho fuyakolofo. Honɨngkano hungkuno somneˈno ikujoho hungkuno hopa hnnontanɨngkujoso iˈwaho fuyakolofo. Nakwo huno moiˈwonoho. Oso hungkuno hiso monefoˈmanehoho. Oˈo, neˈnjoˈmaho. Ne anefoho.
10 Aˈamu fihwo sekwoˈnji nohumahwosi aˈamu somo wahusiloˈmo lɨhwosi hungkuno kengo ulososo oso aˈamu sohumo hungkuno yokumpohnˈnyo uso. Jɨje hungkuno sɨmoˈmjo somo haloho makuposoˈmanji apaˈno uso. Apaˈno haloho makuposoˈmanji oso hwe sohumo hohujo fikinjɨmofo.
11 Oso aˈamu oseso kɨko huno kiyohoho. Kako honɨngkano wopɨngo mtaˈni nto sompeeˈmaho. Kakoe yahino wonyo soˈno huno ko uyahonɨngki kako kakoe yahino wonyo somo musɨkwajiyohofo.

Hungkuno aeˈuyofoho.

12 Olo hungkuno loso nto mtitoˈmaleno. Ifoyo hamno engo somo ngko ango Nikopoulis osomo wohumamonneˈno yohono. Hwe hufaˈu Atemasɨˈnji Tikikosɨˈnji ngkoˈnji humalohwono. Osoˈno hwangku hwe angaˈnohino huhwo sohwo kikiyepono uhwatɨmonneˈno yohono. Kuˈmaso sohonta kɨko ango Nikopoulis sopo komoˈno nɨˈmaho.
13 Oso hwe Senas hungkuno mɨhwajiyo syohoˈnjo sohwo oso hwoˈnji Apoulousɨˈnji siko hano iyo sohonta kɨko hofiyo ufoˈmaho. Wosopayoˈnji yoˈmayo honɨngkanomneˈno umofonyo iyosoˈno yano uyo.
14 Kɨkoˈnohinɨˈmaho. Oˈo, hwe moyaˈmi hopiˈnonohinoso ufoˈmapɨfijoso hofɨko syoho wopɨngo soˈno sɨmeho umoˈnɨmontonoho. Aˈamu umofonyo iyo sohwamo ufoˈmapɨfe. Siki humayoso wopɨngoˈmaho. Oˈo, hofɨko humafijoso syoho neˈnjo uyɨfe.
15 Olopo aˈamu hopiˈnonohini ngkoˈnji humalofoso nakwoe aˈamuhwe kilalokwofo. Aˈamu Anɨtuye hungkunomo inɨngkowalokwofoso kɨkoˈnji humalofoso hofɨko nakumo sɨmeho nejopalokwofo oso hwamo ole fonajiyo, Nakwoe aˈamufo ulalokuhwono. Ose fonajiyo ntohofo.

Anɨtu kako hofiyo wosefoˈmano. Olo hungkuno loso ngko Poulɨˈni mtɨˈmokohono. Hungkuno osohopeho.

Filemoun
Olo Iyoswo loso Poul Kako Hwe Filemounne'no Mtɨ'mokumentisofoho.
Olo Hungkuno Sɨmo'mjofoho.

Jisas ahwomomne'no nto sɨmentiso sohonta soswo *tɨwenti-nain*'nji (29) *teti-wan*'nji (31) nto uyakolo'mentisopolɨkeno olo iyoswo loso Poul kako hwe Filemounne'no mtɨ'mokumentisofoho. Filemoun sohwo Poulɨye a'amu hweho. Oso hwe huhwo sohwo ango Koulousi humunyo hweho. Filemoun huhwo sohwo kakoe syoho ulohofiyoso hi'njo hweho. Oso syoho ulohofiyo sohune yofeso olenoho. Ounesimosɨyoho. Oso hwe Ounesimos huhwo sohwo hiyaso lɨ'mofonto ango Loum sopo Poulɨmo u'ma'mentisofoho. Nu'mahonɨngki Poul kako Anɨtuye hungkuno ulɨmentisofoho. Nulahonɨngki Ounesimos kako sɨmeho iwolo'mokumentisofoho. Sɨmeho iwolo'mokahonɨngki Poul Filemounɨyepono asomo uhwajɨmonto olo iyoswo loso mtɨ'mokuyahotɨmentisofoho. Olo iyoswo hiloso Poul kako ango Loum sopo impojoho yonto mtɨ'mokumentisofoho. Oso'no nakwo olo iyoswo homo lomo atofo lɨhwasi tɨfi unɨngkohwano.

1 U nje nɨngkwahwo Filemoun, nje hungkuno tɨfo upa'nyo. Ngko Poulɨ'ni nekwoe nɨngkwahwo Timouti'nji nohumentayo kikine'no olo iyoswo loso mtɨ'mokalokuhwoyo. Ngko a'amumo Jisas Kɨlaisɨye hungkuno ulɨmale so'no hofɨko ngkimo impo'angomo intofanɨhumalofofoho. U Filemoun kɨko nekwo'nji Anɨtumne'no syoho afa hwosoho. Nekwo sɨmeho kijopalokuhwoyo.
2 Nekwoe hungkuno loso olo a'amu lomo uhwojalokuhwoyo. Nekwoe nampohwo Apiya'nji Akiposɨ'njoho. Akipos ngko pa'nyo Anɨtumne'no yokumpohn'nyo lohofonto Anɨtuye hungkuno lutɨhwalofoho. Nom'ne a'amu Jisas Kɨlaisɨmo inɨngkawentɨfi jɨje angomo uhu'mokuwo'nɨngkohofo somo hungkuno loso mtɨ'mokalokuhwayo.
3 Nanɨngkwohwo Anɨtu sohwo'nji nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlaisɨ'nji siko'monta'i siko yo'mayo wopɨngo selohofosɨsi sɨmeho pompengo wosejopanjiyoho.

Filemoun kako Hwe Engo Jisas sohumo sɨmeho uyɨmojo hweho.
4 Nje nɨngkwahwo Filemoun, ngko Anɨtumo jomo ulontnne sohonta ngko kikine'no isamoyoka mɨkunɨmposo ulɨwo'nɨngkohefoho.
5 Hwapɨngoso ole, Olo hungkuno loso upa'nɨmalefoho. Kɨko nakwoe Hwe Engo Jisas osohumo sɨmeho hi'ntnnono engo uyonji a'amu Jisas sohumo inɨngkuwo'nɨngkohofo oso'ntnne'no sɨmeho uyalokuno. Oso'no Mpohumo isamoyoka ulalokweno.
6 Olo so'no nɨmo'nɨngkohoho. Nakwo Jisas Kɨlaisɨmo inɨngkawo'nɨngkuhwone hn'nwi nakwo yokumpohn'nyo sosofito'nɨngkuhwasi fo'ma'nososo yo'mayo wonyoangkafo Jisas Kɨlais nejapɨwo'nɨngkiso so'no nakwo huno ito'no naisoso ito'nohini wokemokosyohumantanoho. Oso'no Mpohumo jomo ulalokweno.
7 Filemoun kɨko a'amu Jisas Kɨlaisɨmo inɨngkawo'nɨngkohofo somo sɨmeho engo uyalokuno so'no ngkimo yokumpohn'nyo nɨsosofitofonji nje sɨmeho wopɨngo kɨko nɨmokuwo'nɨngkino hwosoho. Anɨtuye a'amu hopi'nonohinoso kikine'no syakufɨsyontɨfi sɨmeho wopɨngo umo'nɨngkohoho.

Poul Filemounɨmo ulɨmento, Kɨko Ounesimosɨmo maho. Jɨje nɨngkwahwo hopa umo'nono.
8-9 Hungkuno anga'nohino Ounesimosɨmne'no wakilohonɨmonne'no yohono. Nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlais a'amumo sɨmeho uyo yahino loso nejapmmentiso so'no ngko hungkuno yokumpohn'nyo kɨko inɨngkayo'neso nokilɨ'mnesohilo. I oso'no

ngko sɨmeho kijapmmentohe so'no olo so'no jomo wakilohonɨmonne'no yohono. Kɨko ngkine'no huno kiyohoho. Ngko a'mane imo'nonji Jisas Kɨlaisɨye syohomne'no impo'angomo humaleno.

10 Oso'no Ounesimosɨmne'no wakilohonɨmonne'no yohono. Kako nje hwomu pa'nyo imo'nɨngkiso hweho. Impo'angomo nohumanji Anɨtuye hungkunoso Ounesimosɨmo ulahonɨngko hungkuno hiloso kako sɨmeho hi'ntnnono uyonto Anɨtuye a'amu imo'nɨmasofoho. Oso'no ngko kanɨngkwohwo pa'nyo humaleno.

11 Oso hwe huhwo sohwo Ounesimosɨyo kakoe yofe hwapɨngoso olenoho. Fo'mayo'nefoho. I hohonta Ounesimos kako jɨje syoho kilohofimentiso sohonta kako wonyo kiloho'mentisofoho. I olohonta kako kɨko'nji ngko'nji syoho wonyoangkafo elohofiyo hweho. Kako wefo'ma'montonoho.

12-14 Anɨtuye syohomne'no impo'angomo nohumentanɨ'mo kɨko ango kengopo nohumahoji ngkimo manɨfo'matnnehino. Kɨko ngko'nji humentontasi ngkimo wopɨngo nonɨmokosyohumantnnesohilo. I oso'no jɨje syoho kilohofiyo ngko'nji humayo so'no ngkimo wopɨngo nɨmokosyohumahwoso'no nje sɨmeho wopɨngo wanɨmo'nɨmonte'no yohoho. Jɨje uyohope hweho. Ounesimos ngko'nji wohumano lonji ko yoheso kɨko olo hilo so'no manjoso'no ngko jɨje honɨngkano jɨje syoho kilohofiyo osohumo asomo utɨmayo'ne mopɨjwakumo'mnehono. O'o, kɨko ngkimo nɨfo'mayo so'no asomo uhwajisoso oso wonyoangkafofoho. I oso'no jɨje hunofoho. Oso'no kikiyepono Ounesimos sohumo uhwojalokweno. Hwe huhwo sohumo sɨmeho engo uyonji uhwojalokweno.

15-16 Hohonta kako kuhwotɨ'mofonto we'enehwo hiyaso umentisofoho. Osohonta kako hamniyoho momaso'njo siki syoho kilohofiyo hweho. I olohonta syoho kilohofiyo'nohino hwo'maho. O'o, kako hnnɨngkwa'wehweho. Hwapɨngoso kako Hwe Engo Jisasɨmo sɨmeho uyɨwo'nɨngkiso hweho. Sɨmo'mo Ounesimos we'enehwo kuhwotɨ'mo'mentisoso olelɨkeno, kɨko'nji ne'no nohumuhnne so'no kakuhwotɨ'mo'mentono. Nenɨngkwohwo Ounesimosɨmo sɨmeho uyɨmentohe hwo'nyoho. I olohonta kɨko kakimo sɨmeho engo uyɨmonnoho. Kako jɨje syoho kilohofiyo'nji hnnɨngkwa'wehwo'njoho.

17 Kɨko ngkimo Anɨtuye syohomne'no nje tatohwo hwosoho syonɨfɨsyɨwo'nɨngkino'manji kɨko ngkimo ntohofɨwo'nɨngkino hopaso kɨko Ounesimosɨmo ulohofo.

18 Hohonta kako kikimo wonyo pipi kiloho'mentiso'manji kɨko ngkine'no oso hiso'no hungkuno filɨhwajo. Ngko jɨje yo'mayo so'no kikimo aku wokijapmmo.

19 Ngko Poulɨ'ni yo'mayoso aku wokijapmne'no nehopi kilalokweno. U kɨko uhwonyo. Olo hungkuno loso nje aho'nji ifalifaliyo mtɨ'mokalokweno. Ngko jɨje hunomo huno makufohoto'mnehono. Hohonta ngko Anɨtuye hungkuno lokitɨhwahonɨngko kɨko olo hungkuno hilo somo sɨmeho hi'ntnnono umentohino so'no kɨko songo ne'no humayo'neso ma'mentohinofoho. I oso hungkuno kilɨmentohe so'no kɨko ngkimo aku peho ntapmmentohinoto. Awonoho. Oso hiso'no ngko huno makufohoto'mnehono.

20 U nje nɨngkwahwo, kɨko ngko'nji nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlaisɨye syoho ntnne'no syafɨsyohoji kɨko Ounesimosɨmo ito'no mokosyohumaho. Kɨko ose isoso nje sɨmeho wopɨngo wanɨmo'nɨmontonoho.

21 Olo hungkuno ngko kikimne'no mtɨ'mokuyohojalokwe loso kɨko uhwonɨngkohoji haloho peso'no ngko huno niyohoho. Ounesimosɨmne'no yahino wopɨngo kɨko ulohofo so'no kilohe somo tɨfi inɨngkahuji oso mta'ni kɨko yo'mayo yahino wopɨngo ne'no mjɨmɨsoso jɨje yahino wopɨngoso nje hungkuno kilohe loso jɨje hunoso nje hunomo wonɨyakolo'monnoho.

22 Nom'ne hungkuno tɨfo upa'nyo. Ounesimos kikimo ku'maso sohonta kɨko ngkine'no ango anga'no ito'no fesyohumaho. Hwapɨngoso sekwo ngkine'no Mpo-

humo jomo ulɨwo'nɨngkohofo so'no hontohumaleno. Anɨtu sekuyepono ngkimo asomo wonɨhwajono ntnne'no yalokweno.

Nom'ne a'amuso Filemoun ne'no nakwoe a'amu hweho lɨmentohofofoho.

23 Epeefɨlos kako'nji ngko ntnne'no Kɨlais Jisasɨye syohomne'no impo'angomo humalohwoyo. Kako kikimne'no nje a'amu hweho lonto huno syokufɨsyalofoho.

24 A'amu nom'ne sohwa ngko'nji Anɨtuye syoho yalokuhwone sohwa kikimne'no nakwoe a'amu hweho kilalokwofo. A'amu huhwo sohwa ole, Mak, Alisɨtakos, Ntemas, Luk. Osohwa kikimne'no syokufɨsyalokwofo.

25 Nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlais kako yo'mayo wopɨngo waselohofono. Nje hungkuno tɨfo osohopeho.

Hipɨlu
Olo Iyoswo loso A'amu Hipɨlu somne'no Mtɨ'mokumentohofoho.
Olo Hungkuno Sɨmo'mjofoho.

Jisas ahwomomne'no nto sɨmentiso sohonta soswo mofonepo *teti-sefen* (37) nto uyakolo'mentisopo olo iyoswo Hipɨlu loso tɨhwo mtɨ'mokumentisotɨkeno. Iyoswo mtɨ'mokomayo sopo a'amu mtɨ'mokumentohofo sohwamne'no yofeso mamtɨ'mokiyofoho. A'amu fiso hofɨkoe hunoso olenoho. Poul mtɨ'mokumentisofoho. A'amu fiso hofɨkoe huno olenoho. Mponopas, Apoulous, Luk, Makɨja sohwa mtɨ'mokumentohofofoho. I oso'no olo iyoswo loso'no huno ito'no'maho. O'o, tɨhwo mtɨ'mokumentisotɨkeno. A'amu olo iyoswo hilo mtɨ'mokumentiso sohwo olo iyoswo hiloso a'amu Juta Jisasɨmo inɨngkunyo somne'no mtɨ'mokumentisofoho. Oso a'amu hiso ntɨpo humentanɨngkofitɨkeno. Oso hiso'no nakwo huno monayofoho. Angopone yofeso majofoho. Olo iyoswo hwapɨngo mtɨ'mokiyoso olenoho. Oso a'amu Juta Jisasɨmo inɨngkunyo sofe sɨmeho hi'ntnnonohino somo tango ifawe sohonta yokumpohn'nyo lohofo'ne yokumpohn'nyo umokumonto mtɨ'mokumentisofoho. Oso'no nakwo olo iyoswo homo lomo nakwo atofo lɨhwasi tɨfi unɨngkohwano.

Anɨtuye Hwomu sohwo hungkuno nejapmmentisofoho.

1 Hohonta sɨkuno pi'nɨngo somo Anɨtu kako kakoe hungkuno neyakwosamo uyɨmentisofoho. Sɨkuno fehohnjoso kako a'amu sohwamo uyahonɨngki hofɨko nalɨmotofofoho. Sɨkuno nom'nemo Anɨtu kakoe hungkuno ahwomomjo a'amu somo uyahonɨngki nalɨmentisofoho.

2 I nakwo a'amu olohontajo hn'nɨmo Anɨtu kakoe hwomumo kako hungkuno uyahonɨngki Jisas nalɨmentisofoho. Oso hwomu huhwo sohumo Anɨtu ulɨmento, Kɨko hwaho'nji ahwomo'nji mtɨ'mojo. Ose ulahonɨngki Jisas kako hwaho'nji ahwomo'nji yo'mayoso mtɨ'mokumentisofoho. Oso mtɨ'mokumentiso so'no Anɨtu kako Jisasɨmo ulɨmento, Kɨko'nefoho ulɨmentisofoho.

3 Nakwo Anɨtuye Hwomu huhwo sohumo uhwonontani nakwo Anɨtu ne sohwoe yokumpohn'nyo'nji Anɨtuye yofe engo'nji uhwonɨwo'nɨngkuhwonefoho. Kako Anɨtuye yahino ne somo nakumo netɨhwayo'ne hweho. Jisas kako hungkuno yokumpohn'nyo lonteso kako hwaho'nji a'amu'nji yo'mayo so'nji hulɨ'mokumemokosyohumaho. Kako a'amufe wonyoso wae yaofo'ne honɨngkanoso imo'mentisofoho. Imofɨkwato lohofonto kako ahwomomo sonto kanɨngkwohwo Anɨtuye aho angahohnta'ni nohumanto yo'mayo somo mokosyohumaho.

Anɨtuye hwomu Jisas sohwo kako a'amu ahwomomjo somo hwofilo'nnyo hweho.

4 Oso yofe engo Anɨtu kakoe hwomumo mulɨmentisoso a'amu ahwomomjo hopi'nonohino sofe yofemo yakolo'nnyo hweho. Yofe engo loso ole, Anɨtuye Hwomu-foho.

5 Hwapɨngoso ole, Olo hungkuno loso Anɨtu hohonta a'amu ahwomomjo somo ulɨmentisotaho. O'o, kakoe hwomumnohini ole ulɨmento,
Kɨko nje Hwomu hwosoho.
Olohonta ngko jɨje Mpohwo'nyoho.
Nom'ne honta ole lɨmento,
Ngko kanɨngkwohwo'ni humaleno.
Kako nje hwomu hweho.
Oso hungkunoso Jisasɨmnohini ulɨmentisofoho.

6 Anɨtu kakoe Hwomu angaˈnohino Jisas osohumo hwahopo uhwatɨmonto yonto
Anɨtu kako aˈamu ahwomomjo somo ulɨmento,
Aˈamu ahwomomjo soku sekwo nje hwomufe yofe fohoˈnomapmno.
Ose ulɨmentisofoho.
7 Anɨtu kakoe aˈamu ahwomomjo somneˈno ole nalohi,
Ngko nje aˈamu ahwomomjo somo mtɨˈmokahonɨngko nje syohomneˈno hofɨko emtaˈmɨngo ifofoˈnji oso hopa iwoˈnɨngkohofofoho.
Ose nalɨmentisofoho.
8 I Anɨtu kakoe Hwomumo ole ulɨmento,
Kɨko Anɨtu sohwosi, aˈamu hopiˈnonohino somo yokumpohnˈnyo neˈno mokosyohumantitnne hwosoho.
Jɨje aˈamufe honɨngkano ntoˈnohino mɨhwajontihnne hwosoho.
Oso yahino ntoˈnohino mɨhwajiyo somo aˈamu hiso nuhwonɨngkuji ntoˈnohinoho kilɨfitnnefoho.
9 Kɨko yahino itoˈnohino soˈno kumoˈnɨwoˈnɨngkohoho. Yahino wonyoso ngkilaho lɨwoˈnɨngkino hwosoho.
Osoˈno ngko jɨje Anɨtu sohwoˈni ngko yofe engo mayoˈne kuhwosopoˈmentohefoho.
Osoˈno jɨje sɨmeho wopɨngo kumokuwoˈnɨngkoheso jɨje aˈamufe sɨmeho wopɨngo somo yakoloˈnnyofoho.
Ose ulɨmentisofoho.
10 Nomˈne honta kakoe hwomumo ole ulɨmento,
Hwe Engo sohwosi, sɨmoˈmo neˈmo kɨko hwahoˈnji ahwomoˈnji jɨje ahoˈnji mtɨˈmokumentohino.
11 Olo hwaho loˈnji ahwomo loˈnji moiˈwo imoˈnonefoho.
I kɨko oseˈneˈmaho. Oˈo, kɨko neˈno nohumantohotnne hwosoho.
Hwahoˈnji ahwomoˈnji hwapɨfe yofoho imoˈnɨngkiso oso hopa imoˈnonefoho.
12 Aˈamu sohwa hwapɨfe kuˈmokasyontɨfi nomˈne songo iwoˈnɨngkohofo hopaso kɨko hwahoˈnji ahwomoˈnji nokuˈmokasyohoji kɨko nomˈne songo wohoˈnahumonnoho.
I osoˈno kɨko huno mɨkwesyafɨhutnnehino. Oˈo, neˈno nohumantohotnne hwosoho.
Anɨtu ose ulɨmentisofoho.
13 Hohonta Anɨtu kakoe hwomumo ole ulɨmento,
Kɨko nje aho anga sohohntaˈni fosyohumaho.
Osopo kɨko nohumahoji ngko jɨje mango sohwa jɨje sɨfɨkiˈnyoˈmo enjwaˈmo wakuhumotɨˈmonnoho.
Oso hungkuno ulɨmentisoso Anɨtu kakoe aˈamu ahwomomjo somo ulɨmentisotaho.
Oˈo, kakoe hwomumneˈnohini ulɨmentisofoho.
14 Aˈamu ahwomomjoso hofɨko Anɨtu kakoe syoho ulohofiyofoho. Oso aˈamu homo somo Anɨtu kako asomo utɨmaˈmne somo ufoˈmapɨfento uhwajɨwoˈnɨngkisofoho.

2

Anɨtu asomo netɨmayoso mɨkunɨmposo wonyohofiyofoho.

1 Oseso oso hungkuno neso Anɨtuye hwomu nejapmmentiso somneˈno nakwo pisoˈmoˈnyo ihwasi nusɨkwojɨhwaloho. Oˈo, nakwo yokumpohnˈnyo kesyohumehwasi tɨfi unɨngkohwano.
2 Hohonta Anɨtuye hungkuno aˈamu ahwomomjoso hofɨko hwahoponjo aˈamu somo uyahonɨngkofi aˈamu hwahoponjo hiso hofɨko hungkuno homo somo haloho maposoˈnjo yahonɨngkofi oso yahino wonyo somneˈno Anɨtu hofɨkimo tohino engo uyɨmentisofoho. Osoˈno nakwo huno nayohi, oso hungkuno hiso aˈamu ahwomomjoso hofɨko aˈamu hwahoponjo somo uyɨmentisoso hungkuno nehopeho.
3 Anɨtu nakumo asomo netɨmayoˈne honɨngkano hwosampoˈmentisoso wonyohofiyofoho.

Oso homo somne'no nakwo hohujo ikinjaofɨhwasɨ'manji oso yahino wonyo somne'no nakwo tohino mayoso'no hiyaso ntɨ'mte wanehwono. Honɨngkano nɨhu'no awonoho. Nakwoe Hwe Engo sohwo sɨmo'mo olo hilo so'no a'amu somo ulɨmentisofoho. A'amu hiso nupa'nontɨfi ne'njofoho lontɨfi hungkuno homo somo inɨngkawentɨfi hungkuno homo somne'no nalɨmentohofofoho.

4 Hofɨko hungkuno hiso nolutɨhwentanɨngkofi Anɨtu kako hungkuno homo somo yokumpohn'nyo sosofitofosyohumayo'neso kakoe yokumpohn'nyo a'amu homo somo uyahonɨngki hofɨko yo'mayo wonyoangkafo iyo so'ne a'amu somo yamofo itɨhwamentohofofoho. Anɨtu kako a'amu anga'no anga'nohino homo somo kakoe Towahuno uhwojahonɨngki Towahuno sohwo a'amu somo Anɨtuye huno mta'angoso yo'mayo yahino wonyoangkafoso uyɨmentisofoho.

Nakumo asomo netɨmayo'ne hwapɨngoso Jisasɨyoho.

5 Hwangku hwaho nom'ne songo i'mofapone'no lalokuhwono. Oso hwaho songo mokosyohumayo so'no Anɨtu kako a'amu ahwomomjo somo uhwosopo'mentiso'maho.

6 O'o, Anɨtuye hungkuno mtɨ'mokumentohofo somo hwe fihwo ole mtɨ'mokumento,

U Anɨtu, nakwo a'amu hwahoponjo hn'nɨmne'no kɨko huno peho'ne syonefɨsyalokuno.

Nonemokosyohumanji nakwo a'amu wonyo hn'nɨmne'no kɨko huno pehofo syonefɨsyalokuno.

7 Kɨko a'amu ahwomomjo so'njo sopo kakimo hofɨko'njo enjwa'mo we'enehwo wohumanonji uhumatɨ'mentohinofoho.

Kɨko jɨje yokumpohn'nyo uyonji yofe engo mulonji kakoe yofe engo ho'noma'mentohino.

8 Kɨko yo'mayo hopi'nonohinoso kako mokosyohumayo'ne kakimo enjwa'mo ho'nohumentohinofoho.

Ose mtɨ'mokumentisofoho. Ou, Anɨtu yo'mayo hopi'nonohinoso nakwo mokosyohumayo'ne ho'nahumentisofoho. I anga'no olopo siki we'ne moho'nahummentono. O'o, nɨhu'no hopi'nono nakumo enjwa'mo we'ne ho'nahumentisofoho. I oso'no yo'mayo somo uhwonantaneso nakwo momokosyohumawo'nɨngkoho yɨhwono. O'o, nɨhu'no awonoho.

9 I oso'no hohonta Jisas kako a'amu ahwomomjo so'njo enjwa'mo we'enehwo humamentisofoho. Hwapɨngoso Anɨtu nakumne'no hitoho ulofahonɨngki Jisas kako nakwo a'amu hopi'nonohino hn'nwiye honɨngkano wonyomne'no tohino engo nomanto poyo pe'nɨmentisofoho. I kako ose imentiso so'no Anɨtu kako Jisasɨmo apa'no yokintahopo uhumajonto kakoe yokumpohn'nyo'nji yofe engo uyɨmentisofoho. Osohumo uhwonalokuhwono.

10 Anɨtu kako yo'mayo hopi'nonohinoso mtɨ'mokumentiso hweho. Kako hwapɨngofoho. Anɨtu kako kakoe mehomi pi'nɨngo engo ne'njoso ngkiyepono pɨkuji ngko'njo lopo humafɨkuji nje yokumpohn'nyo'nji nje yofe engo'nji mapitnne'ento lɨmentisofoho. Anɨtu ose lɨkwato lohofonto kako huno ole syafɨhu'mento, A'amuso hofɨko ngkiyepono sapɨfitnne'no nje hwomu kako hofɨkoe wonyo honɨngkanomne'no tohino mayoso wopɨngofoho. Anɨtu ose syofɨsyahonɨngki Jisas kako hwahoponjo a'amu hn'nɨpa'nyo imo'nɨmentisofoho. Jisas nohumanto yo'mayo tango kakimo u'mahonjoso kako wonyo nɨhu'no miyo hweho. Kako nakwoe wonyomne'no tohino engo ma'mentisofoho. Oso tohino ma'mentiso so'no nakumo ahwomomne'no netɨmayoso Jisas huhwo sohwo hoponoho.

11 Oso'no Jisas wonyo ane sohwo kako nakumo nonemanto nakumo wonyo ane pa'nyo namokonto kakimo mone'mo'nalofoho. Oseso Jisasɨjanji nakwo'nji

nanɨngkwohwo angaˈnohinoso Anɨtuyoho. Osoˈno Jisas kako nje nɨngkwahwosafo nalonteso wonɨmango munalofiyohoho.
12 Jisas Anɨtumo ole ulɨmento,
U Anɨtu ngko nje nɨngkwahwo nampohwosamo kikineˈno ulɨmonneˈno yohono.
Hofɨko kikineˈno uhuˈmokukujoˈno osopo humahmˈmo ngko jɨje yofe hoˈnomayoˈne ta walɨmonnoho.
13 Jisas kako apaˈno ole lɨmento,
Ngko Anɨtuneˈno sɨmeho hiˈntnnono uyɨmonnoho.
Ose lonto nomˈne hungkuno lɨmento,
Ou kɨko ngkimo nohonyo. Nje mehomi Anɨtu ntapmmentiso soˈnji ngkoˈnji olopo humalohwono.
Ose lɨmentisofoho.

Jisas nakumo nefoˈmayoˈne aˈamu hwahoponjo hnˈnwi paˈnyo imoˈnɨmentisofoho.

14 Oso mehomi Anɨtu Jisasɨmo uyɨmentisoso hofɨko hwahoponjo aˈamufoho. Osoˈno Jisas kako hwahoponjo aˈamu imoˈnɨmentisofoho. Olo nakwoe hwaho hopo lopo hwe wonyo Seten kakoe yokumpohnˈnyoˈnji nakumo poyo namokuwoˈnɨngkoho. Osoˈno nakwo poyo peˈnɨwoˈnɨngkuhwone paˈnyoso Jisas poyo peˈnɨmentisofoho. I osoˈno Jisas kako apaˈno songo lɨkaˈmentiso sohonta kako Setenɨye yokumpohnˈnyo somo hwotoho hmmentisofoho.
15 Nakwo mehomi weˈe soˈnwi poyo peˈnyosoˈno iyoho nanɨmentiso mtaˈangoso olohonta engo hnˈnwi nenalofoho. Oso iyoho nenalokunjoso nakumo impe intofonesyohumaho. I Jisas poyo peˈnɨmentiso soˈno kako oso impe homo somtaˈni nasɨhutoˈmentisofoho.
16 Jisas oso syoho imentisoso aˈamu ahwomomjo somo ufoˈmayoˈneˈmaho. Oˈo, Apɨlohamɨye imu hnˈnyumo nefoˈmayoˈne imentisofoho.
17 Oseso Jisas kako aˈamu hwahoponjo ne paˈnyo imoˈnɨmentisoso homnɨngkwaˈwehwosafe yahinoso maˈmentisofoho. I osoˈno yoˈmayo yamofo uˈmanteso kako yokumpohnˈnyo lohofonto wonyo honɨngkanoso miyoˈnjo imentisofoho. I homnɨngkwaˈwehwosamneˈno hitoho ulofahonɨngki hofɨkoe wonyomneˈno tohino manto wonyo hiso wae yaofoˈne honɨngkano imoˈmentisofoho. Osoˈno kako ajwopo nohumanto nakumo Anɨtuˈnji ufohiˈnyoˈne hulɨˈmokomokonesyohumawoˈnɨngkiso hweho.
18 Olohonta yoˈmayo hwahoponjo neˈmahwosi honɨngkano wonyomo upenemotamo lɨhwosi yososo Jisas wonefoˈmaˈmontonoho. Hwapɨngoso Jisas nakwoe hwaho lopo humamentiso sohonta yoˈmayo hwaho loponjo tangoso Jisasɨmo honɨngkano wonyomo upemotamo lɨmentisofoho. Oso tango uˈmaˈmentiso soˈno yoˈmayo nakumo yamofo nalohofo soˈno Jisas kako huno uyɨhwosoˈno nefoˈmayoˈneso Jisas kako hoponoho.

3

Jisasɨye yofe engoso Mousesɨye yofemo yakoloˈnnyofoho.

1 Nje aˈamufo, sekwo Anɨtuye mehomi ne imoˈnɨmentohofo soku, Anɨtu ahwomomo humaso sohwo sekumo sehwosopoˈmentisofoho. Jisas kako Anɨtuye hungkuno uyohojɨkuˈmofo sohwo kako nakwo Anɨtuˈnji humayoˈne hulɨˈmokonesyohumaso soˈno nakwoe wonyo wae enaofoˈne syoho maˈmentisofoho. Oso huhwo sohumo sɨmeho hiˈntnnono uyɨwoˈnɨngkuhwone osoˈno kakoe aˈamu neˈnwoho lɨwoˈnɨngkuhwonefoho. I osoˈno nakwo Jisasɨmneˈno huno neˈno syofɨsyɨhwasi nakwo Jisas kakineˈno huno engo wotɨpemehwano.
2 Anɨtu oso syoho hisoˈno Jisasɨmo uhwosopeehonɨngki Jisas syoho hiso hofiyo esojwaoˈmentisofoho. Sɨmoˈmo Mouses kako aˈamu Isɨlael somo Anɨtumo ufohiˈnyone

hulɨ'mokosyohumamentisofoho. Tɨfi sohonta Jisas huhwo oso syoho Mouses hopaso kako ma'mentisofoho.
3 Nakwo ango wopɨngo uhwonantaneso ango wopɨngo homo somo yofe engo mulɨwo'nɨngkuhwonetaho. Awonoho. Nakwo ango kakwo'yohwo sohune'no yofe engo mulɨwo'nɨngkuhwono. Oso'no Jisas kako nakumo Anɨtuye ango pa'nyo namokumentiso hn'nwiye ango kakwo'yohwo sohwo Jisasɨyoho. Mouses kako ango homo somo mokosyohumayo'nohino hweho. Jisas kako ango homo somo kakwo'yohweho. Oso'no Jisas kakoe yofe engoso Mousesɨye yofe somo yakolo'nnyofoho.
4 Ango hopi'nonohinoso a'amu molɨwo'nɨngkohofofoho. I oso'no Anɨtu kako'nohino yo'mayo hopi'nono mtɨ'mokumentiso hweho.
5 Mouses Anɨtuye syoho ulohofiyo sohwo kako Anɨtuye hungkunomo tɨfi inɨngkawento Anɨtuye angomo wopɨngo mokosyohumamojo hweho. Anɨtu Mousesɨmo yo'mayo Anɨtu kako hwangku yoneso'no lutɨhwamentiso so'no Mouses a'amu somo lutɨhwamojo hweho.
6 I oso'no Jisas Kɨlais sohwo kako Anɨtuye syoho ulohofiyo hwo'maho. O'o, kako Anɨtuye Hwomu hweho. Jisas kako huhwo Anɨtuye hungkunomo inɨngkawento Anɨtuye ango hn'nɨmo wopɨngo nemokosyohumawo'nɨngkiso hweho. Oso'no nakwo kakoe ango hn'nwi Kɨlaisɨmo sɨmeho hi'ntnnono ne'no uyɨhwasi aho yokumpohn'nyo kemokosyohumehwasi nakwo kakine'no hontohumayo'manji oso'no nakwo kakoe ango hn'nwi ne'no nomolohinowentanɨngkuhwosi nakwo ne'no nohumentɨhwanefoho.

A'amu Anɨtuye hungkunomo hwotoho fewo'nɨngkohofoso hofɨko usijo'no mohumafitnnefoho.

7 Anɨtuye Towahunofe mampahomo upo'nano. Ole nalohi,
Olohonta sekwo nje hungkunomo haloho upa'nɨfijo'manji sekwo hahn'nyo ikutoho.
8 Hohonta a'amu Isɨlaelɨso hofɨko Anɨtuye hungkunomo haloho upa'nontɨfi hahn'nyo yontɨfi hungkuno homo somo hwotoho hmmentohofofoho.
Hofɨko hwaho a'amu ane sopo nohumantɨfi Anɨtu nto'no monefo'mayo'njo iwo'nɨngkino hwosoho ntɨmotofofoho.
9 Seyakwosa osopo nohumentanɨngkofi soswo *fouti* (40) uyakolofontanɨngki yo'mayo wopɨngo ngko utɨhwamentohe somo uhwonɨmotofofoho.
Hofɨko ko uhwonɨmotofoso hofɨko ngkimo sitofo ntɨmotofofoho.
10 Oso'no oso a'amu homo somne'no sɨmeho tohino nɨmnɨngkahonɨngki lɨmentoho,
A'amuso hofɨko nje yahinomo minɨngkayo'njo yontɨfi nom'ne honɨngkanomo usampewo'nɨngkohofofoho.
11 Oseso nje sɨmeho tohino nɨmnɨngkahonɨngki hungkuno yokumpohn'nyo ole lɨmentoho,
Nje usijo'no humayo yahinoso hofɨko motɨpemapitnnehofo. Nɨhu'no awonoho.
Anɨtu ose lɨmentisofoho.

A'amu Isɨlaelɨso hofɨko Anɨtuye hungkuno hwotoho hmmotofo pa'nyoso nakwo hwotoho fehwaloho.

12 Nje a'amufo, sekwo huno fɨsyafɨhupmno. Hwe fihwo kako sekwo'njopo humaso sohwo kako Anɨtu songo humaso sohumo sɨmeho hi'ntnnono muyo'njo ihwosi Anɨtumo nɨhu'nahone hohujo ikinjaofɨhwosi kako honɨngkano wonyomo sompefonoho. Oso'no sekwo nto'no uhwontohumano.
13 Sekwoe sɨkuno moi'wo mmo'nosojwaofe sohonta sekwo sɨkuno huhwo huhwi sekwoe senɨngkwa'wehwosafe hunomo Anɨtuye hungkuno so'no huno filanɨfohotopmno. Ose lɨfohotofɨkuji sekwo ufo'ma'nɨmno. Hwe fihwo sekwo'nji humaso osohumo honɨngkano wonyoso kakimo kompemotahwosi kako olo

hon+ngkano loso'no wop+ngofoho l+hwosi An+tuye hungkunomo n+hu'nahone hahn'nyo yonoho.
14 S+mo'mo nakwo An+tumo s+meho hi'ntnnono uyoma'ment+hwoneso yokumpohn'nyo kemokosyohumentaso hn'nwi nakwo yokumpohn'nyo ne'no kemokosyohumayo'manji u K+lais+ye yokumpohn'nyo so'nji kako yo'mayo mokosyohumaso so'nji ma'malohwono.
15 Nakwo huno nayohi, An+tuye hungkuno ole nalohi,
Olohonta sekwo nje hungkunomo haloho upa'n+fijo'manji sekwo hahn'nyo ikutoho.
Hohonta a'amu Is+lael+so hof+ko An+tuye hungkuno haloho upa'nont+fi hahn'nyo yont+fi hungkuno homo somo hwotoho hmmentohofofoho.
An+tu ose nal+mentisofoho.
16 Hohonta An+tuye hungkunomne'no hahn'nyo t+hwa imentohofoto. Hwe moya'mi Is+lael+so Ijip mta'ni Mouses ipemotawomentisoso hahn'nyo imentohofofoho.
17 An+tu kakoe s+meho tohino umnyoso nowentan+ngki soswo *fouti* (40) uyakolo'mentisofoho. Oso s+meho tohinoso t+humo uy+mentono. A'amu hon+ngkano wonyo yont+fi oso hwaho a'amu anepo poyo pe'n+mentohofo hof+koe pijafoso osopo wentanjo somne'no An+tuye s+meho tohino umn+mentisofoho.
18 An+tu kako hungkuno yokumpohn'nyo ole-eso t+humne'no l+mentono. Nje usijo'no humayo yahinoso hof+ko mot+pemapitnnehofo. Oseso t+humne'no l+mentono. A'amu kakoe hungkunomo hwotoho fewo'n+ngkohofo somne'no l+mentisofoho.
19 Oso'no nakwo huno ole nayohi, A'amu An+tumo s+meho hi'ntnnono muyo'njo y+wo'n+ngkohofo so'no hof+ko An+tuye usijo'no humayo yahinoso mot+pemapitnnehofo.

4

An+tuye a'amu neso hof+ko usijo'no humayo'ne hungkunofoho.

1 An+tu kako nakumo hungkuno ole nal+mentisoso weho. Ole nalohi, Sekwo nje usijo'no humayo yahino somo fosyohumamno. Ose nelalofoho. Oso'no hwe fihwo kako nakwo'nji humaso sohwo kako An+tuye hon+ngkanomne'no usijo'no humayo yahinoso kako mot+p+hwonyo'njo umo l+hwasi nakwo iyoho wonanono.
2 Nakwo An+tuye hungkuno wop+ngo upo'nantaneso a'amu Is+lael+so upa'n+motofo oso pa'nyo'nwoho. I oso'no hof+ko hungkuno wop+ngo ko upo'n+ngkahon+ngkofi hungkuno hiso mufo'ma'mmentisofoho. Hwap+ngoso hof+ko ko upa'nont+fi hungkuno homo somo hof+ko s+meho hi'ntnnono muy+mmentohofofoho.
3 Hohonta An+tu kako hwaho'nji ahwomo'nji yo'mayo so'nji moi'wo mt+'mokonto kako usijo'no humamentisofoho. Nohumanto a'amu kakoe hungkunomo hwotoho f+fijo somne'no ole l+mentono,
Oseso ngko nje s+meho tohino n+mn+ngkahon+ngki hungkuno yokumpohn'nyo ole l+mentoho,
Nje usijo'no humayo yahinoso hof+ko mot+pemapitnnehofo.
N+hu'no awonoho.
Ose l+mentisofoho. I oso'no nakwo An+tumo s+meho hi'ntnnono uy+wo'n+ngkuhwone hn'nwi nakwo An+tuye usijo'no humayo yahino somo humalohwono.
4 An+tuye hungkuno mt+'mokumentohofo somo hwe fihwo s+kuno iyoho humayo somne'no ole mt+'mokumento,
An+tu kako yo'mayo mt+'mokumentiso syoho moi'wo esojwaofonto s+kuno aho fe-hohnjo hopi'nonohino nom'ne mta'ni hufa'uyo somo usijo'no humamentiso-foho.
5 Olo hungkuno loso'no apa'no ole mt+'mokumento,
Hof+ko nje usijo'no humayo yahinoso n+hu'no mot+pemapitnnefoho.

Ose mtɨ'mokumentisofoho.
6 A'amu sɨmo'mo Anɨtuye hungkuno upa'nɨmentohofoso hungkuno homo somo
sɨmeho hi'ntnnono muyɨmmentohofo so'no Anɨtuye usijo'no humayo yahino somo
motɨpema'mentohofofoho. I oso'no a'amu nom'neso Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono
uyɨmentohofo so'no hofɨko Anɨtuye usijo'no humayo yahinoso wotɨpemantɨfeho. Oso
hungkunoso ne'no weho.
7 Oseso Anɨtu kako nom'ne sɨkuno ho'nahumentisofoho. Oso sɨkuno
ho'nahumentiso hiso'no ole lɨmento, Olohontanoho. Oso sɨkuno ho'nahumentisoso
soswo pi'nɨngo uyokolofahonɨngki oso hungkuno nto seloheso Anɨtu Ntefitɨmo
uyahonɨngki ole mtɨ'mokumento,
Olohonta sekwo nje hungkunomo haloho upa'nɨfijo'manji sekwo hahn'nyo ikutoho.
Ntefit ose mtɨ'mokumentisofoho.
8 Jousyɨwa kako Mousesɨye pijohinomo ma'mentiso sohwo kako a'amu Isɨlael somo
hwaho Kenan sopo ipemotawomentisofoho. Oso hwaho hopo sopo Anɨtu a'amu Isɨlael
somo olopo nɨhu'nahone usijo'no fosyohumamno ulontentesi Anɨtu kako hwangku
no'mo nom'ne sɨkuno usijo'no humayo'neso moho'nasyɨhwonesohilo.
9 I oso'no Anɨtu kako nom'ne sɨkuno usijo'no humayo'ne ho'nahumentiso so'no
nakwo huno ole nayohi, Usijo'no humayo yahinoso Anɨtuye a'amumne'no weho.
Anɨtu kako sɨkuno aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyo somo usijo'no
humamentiso pa'nyoso weho.
10 Hwe fihwo kako Anɨtuye usijo'no humayo yahino somo wohumamo loso sohwo
kako yo'mayo syoho yonteso kakoe yokumpohn'nyo'nji miyonehoho. O'o, yo'mayo
syoho yonteso Anɨtuye yokumpohn'nyo'nji iwo'nɨngkiso hweho. Oso'no kako Anɨtuye
usijo'no humayo yahino somo humaho
11 Nakwo nakwoe sɨmano sopo yo'mayoso nopujonaofɨhwoso'no yokumpohn'nyo
elɨfotɨ'mesɨhwasi Anɨtu kakoe usijo'no humayo yahino somo wohumano. I ho-
honta a'amu Isɨlaelɨso hofɨko Anɨtuye hungkunomne'no hahn'nyo imentohofo
pa'nyoso nakwo oso hopa yasoso nakwo Anɨtuye usijo'no humayo yahinoso nakwo
motɨpemanehwono.
12 Anɨtu kakoe hungkunoso ne'no nowentanɨngki hungkuno hiso ipisayo ne
into'nalofoho. Nakwo huno moi'wonoho. Sɨhu sɨhumampo'nyo yohosi yohohnjoso
yahwopaho mɨkufo yokino osomo kujomotasyɨwo'nɨngkiso oso hopa Anɨtuye
hungkunoso nakwoe sɨmeho somo oso hopa nelohofalofoho. Hungkuno hiso
nakwoe sɨmehomo yo'mayo mnaweso nakwoe hunomo yo'mayo mnaweso
netɨhwawo'nɨngkisofoho. Hiyaso momokosyohumanehwono. Oso'no Anɨtuye
hungkunoso oso sɨhu sɨhumampo'nyo yohosi yoho'njo somo yakolo'nnyofoho.
13 Yo'mayo Anɨtu mtɨ'mokumentisoso Anɨtune'no hiyaso mawenehoho. Yo'mayo
hopi'nonohino somo utɨhwa'nyopo wentanɨngki Anɨtu kako uhwonalofoho. Yo'mayo
yahino iwo'nɨngkuhwone so'no tɨfi no'mo Anɨtu nonalohononefoho.

Jisas kako nakwo'nji Anɨtumo ufohi'nyo'ne Hwe Engo hweho.

14 Nakwo'nji Anɨtumo ufohi'nyo'ne sohwo Anɨtuye Hwomu Jisasɨyoho. Kako ah-
womo ne somo Anɨtu'nji humaho. Osohumo sɨmeho hi'ntnnono uyalokuhwone so'no
a'amu nomane somo ulɨwo'nɨngkuhwono. Oso'no nakwo oso sɨmeho hi'ntnnono uyo
somo aho yokumpohn'nyo wokemokosyohumano.
15 Jisas nakwoe hwaho lopo nohumentanɨngki yo'mayo honɨngkano wony-
omne'no nakumo impo'nonetɨmawo'nɨngkiso hopaso Jisasɨmo impo'nɨtɨmaneso kako
honɨngkano wonyo nɨhu'no miyo'njo hweho. Oso'no yo'mayo wonyoso nakumo
umpo'nonetɨma'mto ihwoso'no Jisas kako nakumne'no hitoho ulofɨhwoso'no kako
wonefo'ma'montonoho.

16 Oso'no nakwo iyoho miyo'njo ihwasi kanɨngkwohwo Anɨtu osohumo yo'mayo so'no jomo ulano. Kako nakumne'no hitoho ulofoso hwapɨngo hweho. Oseso yo'mayo tango ne'maso sohonta nakwo Anɨtumo jomo ulɨhwasi kako nakumo nefo'mahwosi wopɨngo wonaloho'montonoho.

5

Jisas kako nakwo'nji Anɨtumo ufohi'nyo'ne sohwo asomo netɨmayo'ne hwapɨngo hweho.

1 A'amu Jutaso hofɨko'njo mta'ango hwe fihumo uhwosopo'mentohofo sohwo syoho ole imentisofoho. Kako a'amu hisofe wonyo honɨngkanomne'no Anɨtumo syoho ulohofiyonto yahu fonjokisasyonto yahu'nji yo'mayo so'nji Anɨtu uhwonyo'ne kisɨ'meehumentisofoho.

2 Oso hwe huhwo sohwo kako hwahoponjo a'amu hweho. Kako sɨhune fehohnjo somo honɨngkano wonyo imentisofoho. Oso'no a'amu huno nto'no mosyafɨsiyo'njo somo u a'amu Anɨtuye honɨngkanomne'no inɨngo mo'nyo somo kako hofohofahn'no ulohofɨhwosi ufo'ma'montonoho.

3 Kako hofɨko pa'nyo hwo'manji kakoe wonyo honɨngkanomne'nji a'amufe wonyo honɨngkanomne'nji Anɨtumne'no yahu fonjokisasyɨwo'nɨngkiso hweho.

4 Hwe fihwo ole monalonehoho. Ngko Anɨtumne'no a'amu somo ufo'mayo'ne yofe engo woma'mo. Ose malonehoho. O'o, Anɨtu kako Eloun Mousesɨye kola'wehwo sohumo uhwosopo'mentiso hopaso uhwosopo'montonoho.

5 Kɨlais huhwo kako ose'nohinoho. Kako ole malɨmmentisofoho. Ngko a'amu ufo'mayo'ne yofe engo woma'mo. O'o, ose malɨmmentisofoho. Anɨtu kako ole ulɨmento,
Kɨko nje Hwomu hwosoho.
Olohonta ngko jɨje Mpohwo'nyoho.

6 Ose ulɨmentisoso nom'nepo Anɨtu ole ulɨmento,
Kɨko a'amu ngkimo motanɨfohi'nyo'ne syohoso Melɨkisetek imentiso hopaso ne'no yohotnne hwosoho.
Ose ulɨmentisofoho.

7 Hohonta Jisas kako nakwo a'amu lohn'nwi pa'nyo imo'nonto nakwoe hwahopo humamentiso sohonta kako Anɨtumo humotaho'nji yokumpohn'nyo jomo ulɨmojo hweho. Anɨtu kako'nohini Jisasɨmo poyo pe'nyoso'no ufo'mayo'ne hweho. Jisas kakoe hunomne'no hi inyoso monje yasyonto kako Anɨtumo inɨngkayo so'no hi umo'nɨngkahonɨngki Anɨtumo enjwa'mo humamentiso so'no Anɨtu Jisasɨmo ufo'ma'mentisofoho.

8 Jisas kako Anɨtuye Hwomu hweho. I oso'no kako nohumanto Anɨtuye hungkunomo haloho peso'no tohino engo ma'mentisofoho. Tohino engo nomanto kako Anɨtuye hungkunomo haloho po'mentiso so'no huno engo tɨpema'mentisofoho.

9 Yo'mayo tohino u'mahonɨngki kako wonyo honɨngkano nɨhu'no mimmentisofoho. Oso'no kako wopɨngo'nohini nohumanto kako engolopohamo nakumo nefo'mayo'ne hwapɨngo hweho. Nakwo kakoe hungkunomo haloho'no pewo'nɨngkuhwone hn'nɨmo kako nakumo asomo netɨmaso sohonta songo ne'no nohumentɨhwanefoho.

10 Oseso Anɨtu Jisasɨmo ulɨmento,
Kɨko a'amu ngkimo motanɨfohi'nyo'ne syohoso Melɨkisetek imentiso hopaso ne'no yohotnne hwosoho.
Jisasɨmo ose ulɨmentisofoho.

Nakwo mehomi we'eso humawo'nɨngkohofo hopa humehwaloho.

11 Nakwoe Hwe Engo Jisas nakwoe wonyo wae enaofo'ne sohune'no hungkuno pi'nɨngo engo woselontane'no ihwono. I oso'no sekwoe hunoso pito'nnyo'njo kuyoho.

Huno nto'no mehohosahinyo kuyoho. Oso'no nakwo olo hungkuno hwapɨngoso pipi losetɨhwanehwono.
12 Sekwo Anɨtuye hungkuno hohonta upa'nɨmentohofo soku olohonta sekwo nom'ne somo molutɨhwayoso peho'neto. Sekwoe hunoso tɨfo'njo kuyoho. Oso'no hwe fihwo kako Anɨtuye hungkuno hwapɨngo neso apa'no wolosetɨhwano. Sekwo Anɨtuye hungkuno neso wosopayo yokumpohn'nyo hopaso manɨfitnnehofo. O'o, amno'nohino nalokwofo.
13 Nakwo huno nayohoho. A'amu fihwo amno'nohini nɨwo'nɨngkiso sohwo kako mehomi pa'nyo hweho. Mango ane pa'nyo hweho. Honɨngkano wopɨngomo inɨngkayo'ne huno nto'no muyo hweho.
14 U wosopayo yokumpohn'nyoso a'amu engo huno'njo sohwafefoho. Oso a'amu huhwo sohwo kako Anɨtuye hungkunomne'no huno ne'no syafɨsyɨwo'nɨngkiso sohwo kako honɨngkano wopɨngo so'nji wonyo so'ntnno huno nto'no ehohosahinyo hweho.

6

Nakwoe sɨmeho hi'ntnnono uyo somo nto'no kesyohumayo'ne syoho yokumpohn'nyo uyano.

1 Oso'no nakwo Anɨtuye hungkuno wosopayo yokumpohn'nyo pa'nyo so'no upo'nantanoho. Hungkuno amno pa'nyoso sɨmo'mo upa'nɨmentohofo oso'nohino upa'nɨngkuhwaloho. O'o, hungkuno amno pa'nyoso olenoho.
Nakwo hwahoponjo yahino wonyo somo hohujo ikinjaofɨhwasi Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono uyano.
Hwahoponjo yahino wonyoso ne anefoho. Monefo'manehoho.
2 Nakwo honɨngkano songo tɨpema'malohwone so'no nom'ne a'amu somo utɨhwayo'ne mijo fɨkiyomapmno.
Anɨtuye Towahunofe yokumpohn'nyo mayo'ne aho ulonjimokumno.
A'amu poyo pe'nyoso apa'no nolɨkapitnnefoho.
A'amu wonyo Anɨtuye hungkunomo haloho maposo'njoso hungkuno ikwolofɨkuji nɨhu'nahone tɨkanomo ne'no nohumantokutnnefoho.
Oso hungkuno amno pa'nyo'nohino upo'nɨwo'nɨngkuhwaloho. O'o, oso hungkuno homo somo sɨmeho hi'ntnnono uyɨhwaso'no
3 Anɨtu nefo'maso'manji nakwo hungkuno nom'ne wosopayo yokumpohn'nyo pa'nyoso upo'nano.
4 A'amu Anɨtuye hungkunomo upa'nontɨfi huno wopɨngo tɨpemahonɨngkofi Anɨtu a'amu homo somo wopɨngo ulohofahonɨngki hofɨko Anɨtuye Towahuno Wopɨngo ma'mentohofofoho. Oso a'amuso hofɨko Anɨtumne'no hohujo ikinjaofɨkuji hofɨko Anɨtuye honɨngkanomo inɨngkayo'neso apa'no pipi tɨpemapitnnehofo. Awonoho.
5 Hofɨko Anɨtuye hungkuno wopɨngo somo huno uyahonɨngki inɨngkawentɨfi hofɨko Anɨtuye yokumpohn'nyo somo uhwonontɨfi yo'mayo tɨfi no'mo imo'none so'no huno uyɨmentisofoho.
6 Oso hohosohonta a'amu hiso Anɨtumne'no hohujo ikinjao'mentohofoso hofɨko huno apa'no ikwesyafɨsiyoso honɨngkano anefoho. Awonoho. A'amu Anɨtumne'no hohujo ikinjao'mentohofoso pa'nyofoho. Hofɨko Jisasɨmo apa'no utɨhwa'nyopo into'ofasyontɨfi a'amu hiso kakimo sitofo ulalokwofo.
7 Hwaho fipo ifoyo syonteso Anɨtu afofo uyoso sopo a'amu fihwa nonyo wosopayo hulɨfijoso wosopayo ne umo'nɨmontonoho.
8 I oso'no wosopayo mofokafe'njo ihwosi hoja wonyo yongo'njo so'nohini ne ane fokafo so'manji hwaho wonyoponoho. Oso hwaho sopone'no Anɨtu kako hwaho wonyo nɨhu'nahoneponoho walɨmontonoho. Toho wae weeo'montonoho. Hwaho'ne'maho. O'o, a'amumne'no mtɨ'mokalokweno.

9 Nje aˈamu soku, olo hungkuno tangoˈnjo selalokweno. I hungkuno tango loso aˈamu Anɨtuye hungkunomo hwotoho fewoˈnɨngkiso somneˈnefoho. Sekwo Anɨtuye hungkunomo tɨfi inɨngkowahonɨngkuji Anɨtu sefoˈmahwosoˈno sekwo ne umoˈnantɨfeho.
10 Sekwo Anɨtumo sɨmeho wopɨngo engo uyalokwofo soˈno yoˈmayo syoho wopɨngoso ulɨkofalokwofo. Sekwo kakoe aˈamu somo ufoˈmawoˈnɨngkohofo somtaˈangoso olohonta neˈno ufoˈmalokwofo. Oso syoho homo somneˈno Anɨtu kako inɨngo momofalofiyoho.
11 Nakwo oleˈno namoˈnɨngkohoho. Yoˈmayo hontohumalofoso ne imoˈnyoˈne soˈno sekwo syoho engo ikuji sɨmeho Anɨtumo uyalokwofo somo aho yokumpohnˈnyo fɨkemokosyohumamno.
12 Sekwo pisoˈmoˈnyo ikutoho. Oˈo, sekwo aˈamu Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono yokumpohnˈnyo uyɨwoˈnɨngkohofo sofe yahinomo finɨngkamno. Hofɨko pisoˈmoˈnyo miyoˈnjo yontɨfi yokumpohnˈnyo lohofontɨfi yoˈmayo Anɨtu wosejapmmonnoho ulɨmentiso soˈno hofɨko nomaneˈentɨfi neˈno hontohumawoˈnɨngkohofofoho.

Yoˈmayo Anɨtu nalɨmentisoso maneˈno sɨmeho hiˈntnnono yokumpohnˈnyo uyano.

13 Hohonta Anɨtu kakoe hungkuno yokumpohnˈnyo Apɨlohammo uyɨmentisofoho. Ngko Anɨtuˈni olo hungkuno kijopalokwe loso ne umokumonnoho. Nje yofe kilohe soˈno kɨko huno wakiyono. Hungkuno hiloso ne umoˈnɨmontonoho.
14 Anɨtu ose ulonto ulɨmento, Hungkuno ne umokumoneso olenoho. Ngko wopɨngo kilohohmˈmo jɨje imuso piˈnɨngo engo wokijapmmonnoho. Ose ulɨmentisofoho.
15 Oseso Apɨloham kako neˈno nohontohumanto Anɨtu ulɨmentiso soˈno inɨngo mamoˈmmentisofoho. Oˈo, neˈno hontohumanto kako kakoe hwomu maˈmentisofoho.
16 Hwe fihwo kakoe hungkuno ne imoˈnyoˈne aˈamufe yofe hwofiloˈnnyo soˈne aˈamu nomˈne somo ulɨmontonoho. Oso yofe engo ulososo kakoe hungkuno yokumpohnˈnyo imoˈnɨngkuhwosi nomˈneso oso hungkuno homo somneˈno yoka majoˈnjo ikuji hungkuno somo monje meehufitnnehofo.
17 Oso aˈamu somo Anɨtu wopɨngo waseloho'monnoho ulɨmentisoso hofɨko yoˈmayoso nomapitnneˈento huno uyoˈneˈento Anɨtu kako hungkuno yokumpohnˈnyo ulɨmentisofoho. Osoˈno nakwo huno nayohoho. Kakoe hungkunoso mɨkwalonehoho.
18 Osoˈno olo hufaˈuyo losoˈno nakwo huno nayohoho. Anɨtu kako nakumo wopɨngo waseloho'monnoho nalɨmentisofoho. Anɨtu kakoe hungkunoso ne imoˈnonefoho. Oso hufaˈuyo sofaˈuneˈno Anɨtu kako hwasyo malonehoho. Osoˈno nakwo Jisas nemokosy-ohumaneˈentani nakwo Anɨtuye hungkuno ne imoˈnɨmentiso soˈno upoˈnontani oso hungkuno hiso yokumpohnˈnyo nesosofitofalofoho. Osoˈno yoˈmayo Anɨtu nalɨmentiso soˈno aho yokumpohnˈnyo kemokosyohumalohwono.
19-20 Nakwo huno ole nayohoho. Anɨtuye hungkunoso ne imoˈnonefoho. Osoˈno nakwo iyoho monanɨngkiyohoho. Anɨtumo uˈmayoˈne honɨngkano pɨkuˈnnyo somo Jisas kako hwosampoˈmentisofoho. Kako nakumneˈno sɨmoˈmo napoˈmentisofoho. Osopo nohumanto Jisas kako Anɨtumo motonefohiˈnalofoho. Oso syoho Melɨkisetek imentisoso Jisas kako neˈno ihwonefoho.

7

Melɨkisetek kako aˈamuˈnji Anɨtumo ufohiˈnyoˈne syohoˈnjo hwe engo hweho.

1-2 Melɨkisetek oso hwe engo sohwo kakoe yofe hwapɨngoso olenoho. Honɨngkano wopɨngo somo mokosyohumayo hwe engo hweho. Melɨkisetek huhwo sohwo kako ango Salem mokosyohumayo hweho. Oso ango yofe hwapɨngoso olenoho. Sɨmeho pompengo ifafoˈne hweho. Melɨkisetek kako Anɨtu ahwomomo humaso sohumo aˈamuˈnji motufohiˈnyoˈne syohoˈnjo hweho.

Apɨlohamɨye kami Lout osohumo hwe engo motawomentohofo sohwamo Apɨloham nofonjasyonto kakoe angopono nowentanɨngki hwe engo Melɨkisetek sohwo honɨngkanopo nɨswoˈnonto Apɨlohammo aho ulonjimokumentisofoho. Apɨloham yoˈmayo hoˈyango mangohwa mtaˈni maˈmentisoso aho hopiˈnono yano ilofahumentisoso Melɨkisetekɨye yofe hoˈnomayoˈne angaˈno uyɨmentisofoho.

3 Melɨkisetek kanɨngkwohwoˈyaˈuˈnji hofiyakwosafe yofe soˈnji nakwo huno monayohoyohoho. Oso sɨkuno konaˈwohi maˈmentiso somo u poyo peˈnɨmentiso sɨkuno somo u poyo kapeˈnɨmentono. Nakwo huno monayohoyohoho. Oˈo, iyoswomo mamtɨˈmokummentohofofoho. Melɨkisetek sohwo kako Anɨtuye hwomu Jisas paˈnyo Anɨtumo aˈamuˈnji neˈno ufohiˈnɨwoˈnɨngkiso hweho.

4 Melɨkisetekɨye yofe engo soˈno sekwo huno fɨsyafɨhupmno. Neyakwo Apɨloham sohwo hwe engofoho lɨwoˈnɨngkuhwoneˈnwoho. Nakwoe hwapɨngo hweho. Apɨloham sohwo kako mangohwa mtaˈni yoˈmayo maˈmentisoso Melɨkisetekɨye yofe hoˈnomayoˈne fehohnjoso kakimo uyɨmentisofoho. Osoˈno nakwo huno nayohoho. Melɨkisetekɨye yofe Apɨlohammo uyakoloˈmentisofoho.

5 Jekoupɨye hwomu Lifai osohwo kakoe imu sohwa hofɨko aˈamufe wonyo wayoˈne syohoˈnjo hwafoho. Anɨtu olo honɨngkano hungkuno hoˈnahumentiso loso olenoho. Aˈamu Isɨlael hofɨkoe yoˈmayo hoˈyangoso aho hopiˈnono yano ilofahufijoso Lifaiye temtitofoso angaˈno womantɨfefoho. Lifaiye temtitofo sohwa aˈamu Isɨlael sofe hofilaˈwehwosafoho. Hopiˈnonohinoso Apɨlohamɨye mehomifoho. I osoˈno Lifaiye imuso hofɨkoe hofilaˈwehwosafe hoˈyango yoˈmayoso yano ilofahinyoso angaˈno mawoˈnɨngkohofofoho.

6 I osoˈno Melɨkisetek kako Lifaiye temtitofo mtaˈangoˈmaho. Apɨloham kako yano ilofahinyoso Melɨkisetekɨmo uyɨmentisofoho. Uyahonɨngki Melɨkisetek kako Apɨlohammo Anɨtu hungkuno uyɨmentiso sohumo aho ulonjimokumentisofoho.

7 Nakwo huno nayohoho. Hwe fihwo kako nomˈnehumo aho ulonjimokuwoˈnɨngkiso sohwo kakoe yofeso honjenoho. I aˈamu aho kisusyontɨfe sohwoe yofeso monjenoho.

8 Lifaiye temtitofoso hoˈyango yano ilofahinyo angaˈno mawoˈnɨngkohofofoho. Oso aˈamuso poyo peˈnnyofoho. I Apɨloham kakoe hoˈyango yano ilofahinyo angaˈno Melɨkisetekɨmo uyɨmentisofoho. Osohumneˈno Anɨtuye hungkuno ole nalohi, Songo neˈno humayo hweho. Osoˈno Melɨkisetekɨye yofeso Lifaiye temtitofo sofe yofe somo yakoloˈnnyofoho.

9 I osoˈno olo hungkuno loso wolɨhwano. Lifaiye temtitofoso hofɨko hoˈyango yoˈmayoso yano ilofahinyo angaˈno mawoˈnɨngkohofofoho. I osoˈno Apɨloham kakoe hoˈyango yano ilofahinyo angaˈnohinoso Melɨkisetek maˈmentisofoho. Oseso Melɨkisetek kako Lifai huhwoe mtaˈni maˈmentisofoho.

10 Hwapɨngoso ole, Lifai kako mmoˈnyo sohonta Apɨloham kako Melɨkisetekɨmo honɨngkanopo uswoˈnonto hoˈyango fehohnjo uyɨmentiso sohonta kako kakoe imu Lifai uyone hopaso uyɨmentisofoho.

Aˈamufe wonyo wae yaofo syohoˈnjo sohwo hohontajo yahino somo uyohopeeˈnefoho.

11 Hohonta hwe moyaˈmi hofɨko honɨngkano hungkuno Mouses mtaˈni maˈmentohofoso ole ulɨmento, Aˈamu Lifaiso hofɨko aˈamufe wonyo wae yaofo syohoˈneso hofɨko yahu wofonjokisyosyantɨfeho. Ose ulonto Anɨtu kako Elounɨmo oso syoho soˈno sɨmoˈmo uhwosopoˈmentisofoho. I osoˈno yahino sɨmoˈnjo yahu honɨyo usɨhumayoso aˈamumo wopɨngo umokiyoˈne hopoˈmanji nomˈne hwe aˈamu Anɨtuˈnji ufohiˈnyoˈne yahino songoˈnji Melɨkisetek kako syoho imentiso hopaso tɨfi pehoˈne iˈmofapmmentisoto.

12 U aˈamufe wonyo wae syohoˈnjo sohwa hofɨkoe yahino uyohopoˈnɨfijoso
honɨngkano hungkuno hi uyohopoˈnɨmtonoho.
13 Oso yahino songo uyohopeso Anɨtu kako nakwoe Hwe Engo Jisasɨmneˈno nelalo-
foho. I osoˈno kako Lifaiye temtitofo mtaˈangoˈmaho. Oˈo, Jisasɨye temtitofo sohwa
hofɨko oso syoho aˈamufe wonyo wae yaofo soˈno nɨhuˈno mimmotofofoho.
14 Nakwo huno ole nayohi, Jisas kako Jutafe temtitofo mtaˈango hweho.
Oso temtitofo somneˈno Mouses kako aˈamufe wonyo wae yaofo syoho soˈno
mulɨmmentisofoho.

Jisas kako aˈamu Anɨtuˈnji ufohiˈnyo syoho Melɨkisetek kako imentiso hopaso Jisas neˈno ihwonefoho.

15 Jisasɨye temtitofo kengo mtaˈango sohwo kako aˈamufe wonyo wae nɨhuˈnahone
yaofonto kako syoho songo aˈamu Anɨtuˈnji ufohiˈnyo imentisofoho. Oso syoho
songoso Melɨkisetek imentiso paˈnyoso uhwonontani osoˈno nakwoe hunoso eho-
hosonesyalofoho.
16 Hwe fihwa aˈamufe wonyo wae yaofo syohoˈnjo sohwa hofɨko Lifaiye temtitofo
mtaˈangoˈnohino hwafoho. I osoˈno Jisas oso syoho hiso Lifaiye temtitofo mtaˈni
momaˈmmentisofoho. Oˈo, Jisas kako aˈamufe wonyo wae nɨhuˈnahone yaofonto kako
aˈamu Anɨtuˈnji motufohiˈnɨmentisofoho. Jisas kako songo neˈno humawoˈnɨngkiso
hweho. Osoˈno Jisas kako Anɨtuye yokumpohnˈnyoˈnji olo syoho loso neˈno ihwone-
foho.
17 Osoˈno Anɨtu Jisasɨmo ulɨmento,
Kɨko aˈamu ngkimo motanɨfohiˈnyoˈne syohoso Melɨkisetek imentiso hopaso neˈno
yohotnne hwosoho.
Ose ulɨmentisofoho.
18 Osoˈno hohontajo yahino aˈamufe wonyo wae yaofoso Anɨtu kako wae
yaoˈmentisofoho. Hwapɨngoso hohontajo yahino aˈamufe wonyo wae yaofoso
hopoˈmaho. Oˈo, hohontajo yahinoso nakwo Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono uyoso
monefoˈmanefoho.
19 Oso honɨngkano hungkuno Mouses nejapmmentisoso nakumo wopɨngo
Anɨtu paˈnyo monamokonehoho. Osoˈno Anɨtu kako honɨngkano nomˈne songo
hwosampoˈmentisofoho. Oso honɨngkano songoso nakwo Anɨtuˈnji ufohiˈnyoso
hoponoho.
20 Anɨtu kako Jisas aˈamufe wonyo wae nɨhuˈnahone yososo kakoˈnji ufohiˈnyoˈne
syoho soˈno uhwosopoˈmentisofoho. Anɨtu Jisasɨye temtitofo somneˈno uh-
wosopoˈmentisoˈmaho. Oˈo, aˈamu Anɨtuye hungkuno soˈno huno nehopi uyosoˈno
kakoe yofe yokintahoponeˈe soˈno lonto kako Jisasɨmo uhwosopoˈmentisofoho. Aˈamu
Lifai sohwa osoˈnji uhwosopoˈmentohofoˈmaho. Oˈo, hofɨko homnɨngkwaˈwehwoe
pijohinopo maˈmentohofofoho.
21 Anɨtu kako hungkuno yokumpohnˈnyo lonto Jisasɨmo ole soˈno
uhwosopoˈmentisofoho. Jisas kako aˈamufe wonyo wae nɨhuˈnahone ihwosi Anɨtuˈnji
ufohiˈnyoˈne syoho soˈno uhwosopoˈmentisofoho. Ole ulɨmento,
Ngko Anɨtu hwoˈnyoho.
Olo hungkuno yokumpohnˈnyo kilalokwe loso uyohope-eˈneˈmaho.
Kɨko aˈamufe wonyo wae nɨhuˈnahone yohoji ngkoˈnji motanɨfohiˈnyoˈne syohoso
neˈno yohotnne hwosoho.
Ose ulɨmentisofoho.
22 Anɨtu kako oso hungkuno yokumpohnˈnyo ulɨmentiso soˈno nakwo huno
ole nayohi, Jisas kako nakwoˈnji Anɨtumo motonafohiˈnyoˈne pmmentisofoho.
Olo yahino songo motonafohiˈnyoˈne loso honɨngkano hungkuno hohontajo somo
yakoloˈnnyofoho.

23 Hohonta a'amu pi'nɨngo a'amufe wonyo wae yaofo syoho'njo sohwa humamotofofoho. Hwapɨngoso hofɨko songo ne'no humamotofo'maho. O'o, hofɨkoe syohoso noho'nasyontɨfi pe'nɨmentohofofoho.
24 I oso'no Jisas kako poyo pe'nonto apa'no lɨkafonto songo ne'no humayo hweho. Kako a'amu Anɨtumo ufohi'nyo'ne syohoso ne'no yonteso nom'nehwo muyohopenohoho. Awonoho.
25 I Jisas huhwo sohwo kako Anɨtu'nji ne'no nohumanto kako nakumo nefo'mayo'ne jomo ulalofoho. Oso'no hwe moya'mi Anɨtumo u'mane'entani nakwo Jisasɨmo sɨmeho hi'ntnnono uyɨhwaso'no Jisas kako asomo netɨmanefoho.

Jisas nakumo yo'mayo so'no nefo'mayo'neso hoponoho.

26 Jisas kako yofe engo a'amu'nji Anɨtumo ufohi'nyo'ne syoho'njo sohwo kako nakumo yo'mayo so'no nefo'mayo'neso hoponoho. Jisas kako nakwo a'amu wonyo'njo lohn'nnonji nohumanto kako wonyo honɨngkano nɨhu'no mimmentisofoho. O'o, wopɨngo'nohini humamentisofoho. Oso'no Anɨtu kako a'amu hopi'nonohino hwahoponjo so'nji ahwomomjo so'nji enjwa'mo nohumantɨfi Jisas kako'nohini yokintahopo uhumatɨ'mentisofoho.
27 A'amufe wonyo wae yao'motofo sohwa hofɨko sɨkuno huhwo huhwi yahu fonjokisahumotofofoho. Sɨmo'mo hofɨkoe wonyomne'no fonjokisasyontɨfi tɨfi a'amufe wonyomne'no fonjokisahumotofofoho. Oso'no Jisas kako syoho ose'njo hwo'maho. O'o, awonoho. Kako a'amu hopi'nonohinofe wonyo wayo'ne wape'nɨmo lonto kako sɨkuno anga'nohino somo kako a'amu hopi'nonohinofe wonyoso nɨhu'nahone wae yao'mentisofoho.
28 Hohontajo honɨngkano hungkunomo a'amu hwahoponjo yokumpohn'nyo ane wonyo honɨngkano'njo sohwamo oso syoho so'no uhwosopo'mojofoho. I Anɨtu kako hungkuno nehopi lonto kako oso syoho so'no kakoe Hwomu Jisasɨmo uhwosopo'mentisofoho. Anɨtu kako oso syoho somne'no Jisasɨmo uhwosopeso nto'nohinoho. Kako hoponoho. Oso syoho hiso ne'no ihwonefoho.

8

Jisas kako ahwomomo nohumanto kako nakumo Anɨtu'nji ufohi'nyo'ne syoho yalofoho.

1 Hungkuno lalokuhwone hwapɨngoso ole, Jisas kako nakwo'nji Anɨtumo motonafohi'nyo'ne nakwoe wonyo wae enamofo'ne nakwoe Hwe Engo hweho. Anɨtu kako ahwomomo humaso sohwoe aho angahohnta'ni Jisas humanto yo'mayoso mokosyohumaho.
2 Osopo nohumanto Anɨtuye ango wopɨngo ne somo a'amu Anɨtumo motonafohi'nyo'ne syoho yalofoho. Oso ango neso a'amu molɨmentohofo'maho. O'o, Anɨtu kako'nohino molɨmentisofoho.
3 A'amu hwahoponjo sohwa a'amufe wonyo wae yaofo syoho'njo sohwa hofɨkoe syoho olenoho. Hofɨko Anɨtumne'no yo'mayo yano uyontɨfi yahu fonjokisasyontɨfi yahu'nji yo'mayo so'nji Anɨtu uhwonyo'ne kisahumotohofofoho. Oso'no nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlais kako huhwo'nji Anɨtumo yo'mayo anga'nohinoso yano uyɨmontonoho.
4 Jisas kako olohonta nakwoe hwaho lopo ne'no humantontentesi kako olo syoho lo'nji miyɨhwonesohilo. Hwapɨngoso ole, a'amu hwahoponjoso olo syoho loso'nji hofɨko hohontajo honɨngkano hungkunomo inɨngkawentɨfi yo'mayoso Anɨtu uhwonyo'ne kisosyalokwofo.
5 I a'amu hwahoponjo olo syoho loso'njoso hofɨko a'amu Anɨtumo ufohi'nyo'ne syoho neso yamofo itɨhwalokwofo. Syoho neso Kɨlais kako Anɨtuye ango ahwomomjo ne somo yalofoho. Osopo kako Anɨtumo motonefohi'nalofoho. Oso ango ahwomomjo

so'no Anɨtu Mousesɨmo ulɨmentisofoho. Mouses kako Anɨtumne'no hwapɨfe ango wamolɨmonto yahonɨngki Anɨtu ole ulɨmento, Ngko ahwomomjo ango huyo'mango hwofɨki'nyopo utɨhwamentohe oso pa'nyoso hofiyo moso.

6 I oso'no oso syoho Jisas ma'mentisoso a'amu hwahoponjoso a'amufe wonyo wae yaofo syoho'njo somo yakolo'nnyofoho. Hwapɨngoso Jisas kako ahwomomo nohumanto nakwo'nji Anɨtumo motonafohi'nyo'ne mokotɨjwonemokosyohumaho. Oso yahino songo Jisas yalokunjoso hohontajo yahino Anɨtumo ufohi'nyo'ne imotofo somo hwofilo'nnyofoho. Jisasɨye yahino songoso ne'no nowentɨhwonefoho. Hohontajo yahino yamofo itɨhwayo imotofoso moi'wo imo'nonefoho.

Anɨtu'nji mokotɨjwonasiyo'ne honɨngkano songoso hohontajo somo yakolo'nnyofoho.

7 A'amufe wonyo wae yahino sɨmo'mjoso olenoho. Hofɨkoe wonyomne'no yahu fonjokisahumotofofoho. Oso yahino sɨmo'mjo hopantentesi Anɨtu kako nom'ne yahino songoso monejape'njo ihwonesohilo.

8 I oso'no Anɨtu kako a'amufe wonyo somo nuhwononto ole ulɨmento,
A'amu Isɨlael sɨkunonji, Juta sɨkunonji sekwo upa'nɨmno.
Ngko Anɨtu hwo'nyoho.
Sekwo ngko'nji mokotɨjwahinyo hungkuno songoso we'enepi waselɨmo.
9 Hungkuno songo loso hohontajo hungkuno seyakwosamo uyɨmentohe pa'nyo'maho.
O'o, hohonta seyakwosa sohwamo Ijip mta'ni ipemotawenji hungkuno ngko'nji mokotɨjwahinyoso uyɨmentohefoho.
I oso'no oso hungkuno homo somo hofɨko tɨfi minɨngkammentohofofoho.
Oso'no ngko hofɨkimo hohujo ikinjɨmo'mentohefoho.
10 Olo hungkuno songo ngko'nji mokotɨjwahinyoso a'amu Isɨlael somo tɨfi no'mo uyɨmonne'no yohono.
Hungkuno songo loso hofɨkoe hunomo, hofɨkoe sɨmehomo woho'nahumonne'no yohono.
Hofɨko ngkimo wantɨfe, Kɨko nakwoe Anɨtu hwosoho. Ose wontantɨfeho.
Ngko hofɨkimo ulɨmonnoho. Sekwo nje mehomi kuyoho. Ose ulɨmonnoho.
11 Oso hohosohonta a'amu anga'no anga'no ngko hungkuno songo hofɨkoe sɨmehomo ho'nahumeso hofɨko homnɨngkwa'wehwosamo oso hungkuno hiso molutɨhwafitnnehofo.
Sekwo Anɨtumne'no huno fɨsyafɨhupmno.
Kakimo sɨmeho uyɨmno.
Oso hungkunoso lutɨhwamentohofo oso hohosohonta molutɨhwafitnnehofo.
Hwapɨngoso a'amu hopi'nono engo'nji we'e'nji hofɨkoe hunoso ngkine'no huno nto'no syafɨhupitnnefoho.
12 Osohonta ngko hofɨkine'no hitoho ntofahonɨngkuhwosi hofɨkoe wonyo wae umo'monnoho.
Ngko hofɨkoe wonyo homo somne'no apa'no huno mosyafɨhu'mnehono.
Anɨtu ose lɨmentisofoho.

13 Anɨtu kako nakumo mokotɨjwonasiyo'ne hungkuno songo nalɨmentiso so'no hohontajo honɨngkano hungkunoso yokumpohn'nyo ane'njo imokumentisofoho. Oso hohontajo hungkunoso nɨhu'nahone moi'wo umo'nɨmonte'no yohoho.

9

A'amu hwahoponjo a'amufe wonyo wae yaofo syoho'njo sohwa hofɨko yahu honɨyo Anɨtune'no sisyahumentohofofoho.

1 Honɨngkano hohontajo mokotɨjwahinyo hungkuno sɨmoˈmjoso Anɨtu kako
ngkineˈno syanɨfɨsiyoˈne yahino soˈnji hwapɨfe ango soˈnji aˈamu Isɨlael somo
uyɨmentisofoho.
2 Oso hwapɨfe ango molɨmentohofoso ango hufaˈuˈnjoponoho. Oso ango sɨmoˈmjo
hokuˈyoˈnjo sopo Anɨtuye Angofoho lɨmotofo somo sikiloho'nji epohumayo'nji
Anɨtumneˈno wopayo hoˈnahinyoponoho.
3 Oso hwapɨfe ango homo somo ajwopo hwapɨfe pmpilɨpeesyontɨfi oso ango
nomˈneso Anɨtu kako humawoˈnɨngkisoponoho lɨmotofofoho.
4 Aˈamu Jutaso hofɨkoe hamniyoho hoˈyango yoˈmayoso nohuˈmeesyontɨfi
yoˈmayo Anɨtuye angomneˈno yoˈmayo naˈnohino wonyoangkafoso mtɨˈmokontɨfi
hoˈnahumentohofofoho. Oso ango homo somo epohumayo naˈnohino mtɨˈmokontɨfi
osopo hwone mijo sisyasyontɨfi toho intoˈmentohofoso Anɨtumneˈno tɨkayo akino
wopɨngoˈnjo usɨmokuwoˈnɨngkohofoponoho. Nomˈneso hofɨko ipofo naˈnohinoso
mtɨˈmokumentohofofoho. Oso ipofo homo somo ahwonte naˈnohino woˈnnyoso oso
wosopayo *mona* ahwomo mtaˈango Anɨtu uyɨmentisoso woˈnnyomnoho. Nomˈneso
ole, Anɨtuye yokumpohnˈnyo aˈamu somo utɨhwayo soˈno Elounɨye mno somtaˈni
fesiyo sapmmentisofoho. Oso mno soˈnji sojo hufaˈuyopo Anɨtu kakoe hungkuno
mtɨˈmokonto aˈamu somo uyɨmentisofoho. Osoˈnji oso ipofo homo somo weho.
5 Oso ango homo somo Anɨtu kako humayoˈneponoho lɨmotofo soˈno utɨhwayoˈneso
hofɨko oso ipofo sopo aˈamu ahwomomjo hufaˈu hwaˈuye huyoˈmango wonyoangkafo
fefeelohoˈnji mtɨˈmokumentohofofoho. Oso hwaˈuye huyoˈmango sɨfe kiˈnyopo
aˈamufe wonyo wae yaofoˈne yahu honɨyo sisyasiyoˈneponoho. I oso ango homo
somjo yoˈmayo yoloho joso ehohosasiyoˈneso nomˈne sɨkunomnefoho. Olo iyoswo
lomo mamtɨˈmokumnehono.
6 Oso yoˈmayoso hofɨko yontɨfi Anɨtuye ango somo hoˈnahumentohofofoho. Oso
hohosohonta aˈamufe wonyo wae yaofo syohoˈnjo sohwa sɨkuno huhwo huhwi hofɨko
hwapɨfe ango hokuˈyo sɨmoˈmjo somo noswontɨfi osopo hofɨko aˈamufe wonyo wae
yaofo syoho imotofofoho.
7 I osoˈno soswo angaˈno uyokolofahonɨngki sɨkuno angaˈnohino somo hwe yofe
engoˈnjo aˈamufe wonyo wae yaofo syohoˈnjo sohwo kako oso ango ajwo soˈmo
humentisofoho. Oso ango homo somo kako yahu honɨyo nomotaswonto Anɨtumo
ulɨmento, Ngkoˈnji olo aˈamu loˈnji nakwo honɨngkano wonyo soˈno huno monayoˈnjo
yalokunjo soˈno olo yahu honɨyo oso wonyo wae iyoˈne kijopalokweno. Ose ulonto
Anɨtumneˈno hoˈnahumentisofoho.
8 Oso yahino hisoˈno Anɨtuye Towahuno Wopɨngo nakumo ole lonetɨhunyofoho.
Aˈamu sikinjoso oso ango ajwo soˈmo Anɨtu humawoˈnɨngkisoponoho mulɨmotofo
sopo mohufitnnehofo. Oˈo, olo honɨngkano loso pɨkuˈnawoˈnnyoponoho.
9 Oso hwapɨfe ango hiso nakwoe hunomo ehohosonasiyoˈne huyoˈmangofoho.
Hwapɨngoso ole, yoˈmayo yahu soˈnji Anɨtumneˈno hoˈnasiyoso aˈamufe honɨngkano
wonyomneˈno hofɨkoe hunomo wonyo hwoˈnyoho hnnɨwoˈnɨngkohofoso wae mmo-
fonehoho.
10 Oso honɨngkano hungkuno Mousesɨmo Anɨtu sɨmoˈmo uyɨmentisoso woso-
payo nyoˈne, mijo nyoˈne, mijo yomaˈnyoˈne, yoˈmayo iyoˈne yahinoˈnohini
uyɨmentisofoho. Oso yahinoso yamofo hungkunoˈnohinofoho. Oso yahinoso neˈno
nowentanɨngki honɨngkano nomˈne songo itoˈnohinoso uˈmofapmmonteˈno yohoho.

Jisas Kɨlais kakoe honɨyoso nakwoe wonyomneˈno usɨhumaˈmentisofoho.

11 Oso honɨngkano songo Anɨtu kakoe aˈamuˈnji ufohiˈnyoˈneso nto iˈmofapmmaho.
Honɨngkano songoso Kɨlaisɨyoho. Kɨlais nakwoe Hwe Engo aˈamufe wonyo wae
nɨhuˈnahone yaofo syohoˈnjo hweho. Jisas huhwo sohwo Anɨtuye ango ne somo
nto humaho. Oso ango hiso hwahoponjo hwapɨfe ango homo yakoloˈnnyofoho.

Hwapɨngoso oso ango hiso aˈamu hwahoponjoso molɨmentohofoˈmaho. Hwahoponta'angoˈmaho.

12 Oˈo, Kɨlais kako yahu *meme*ˈnji *mpulɨmokau*ˈnjiye honɨyoˈnji oso ango Anɨtu humaso somo motahumentisoˈmaho. Oˈo, kakoe honɨyo nakwoe wonyo nɨhuˈnahone wae enaofoˈne Anɨtumo uyonto humentisofoho. Oso honɨyoso sɨkuno piˈnɨngomo usɨhumaˈmentisoˈmaho. Oˈo, sɨkuno angaˈnohino somo usɨhumaˈmentisofoho. Osoˈno kakoe temtitofo nemokahonɨngki nakwo kakoˈnji neˈno nohumentɨhwanefoho.

13 Hwe fihwo kako honɨngkano hungkuno fehohnjomo itoˈno minɨngkayoˈmanji osohumo Anɨtu uhwononto kiho paˈnyo imoˈnɨmentiso somo uhwonɨmentisofoho. Oso humneˈno aˈamu fihwo aˈamufe wonyo wae yaofo syohoˈnjo sohwo kako *mpulɨmokau* tohomo fonjɨˈmofonto oso hwakufo soˈnji nomˈne yahu honɨyoˈnji aˈamu kihoˈnjo sohumo kisuhumentisoso kihoˈmaso imokumentisofoho.

14 I osoˈno Kɨlaisɨye honɨyo oso yahu honɨyo somo yakoloˈnnyofoho. Jisas kako kakoe aˈapaho aˈamufe wonyo wae nɨhuˈnahone yaofoˈne Anɨtumo uyɨmonto yahonɨngki Anɨtuye Towahuno songo neˈno humawoˈnɨngkiso sohwo kako Kɨlais honɨngkano wonyo miyoˈneso ufoˈmaˈmentisofoho. Jisas nakumneˈno poyo peˈnɨmentiso soˈno nakwoe hunomo woˈnyoˈnwoho hnnɨwoˈnɨngkuhwoneso Jisas kako wae enaofɨwoˈnɨngkisofoho. Osoˈno nakwo siki syoho miyanehwono. Oˈo, nakwo Anɨtu songo neˈno humayo sohumneˈno syoho ulohofiyoˈnwoho.

Jisas Kɨlaisɨye honɨyo songoso nakwo Anɨtuˈnji mokotɨjwahinyoˈne imoˈnɨmentisofoho.

15 Oseso Jisas kako nakwo Anɨtuˈnji mokotɨjwahinyoˈne yahino songo somo ajwopo humaho. Osopo nohumentanɨngkuhwosi nakwo Anɨtu nahwosopoˈmentiso hnˈnwi yoˈmayo Jisas songo neˈno humayoˈne nalɨmentisoso womantanoho. Hwapɨngoso nakwo hohontajo honɨngkano hungkunomo itoˈno minɨngkayoˈnjo yontani honɨngkano wonyo imotohwone somtaˈni Jisas kako nakumneˈno poyo peˈnɨmentiso soˈno kako nakumo honɨngkano wonyo mtaˈni isɨhutofonemaˈmentisofoho.

16 Aˈamu olo hwaho loponjo sohwo ole lɨwoˈnɨngkohi, Ngko poyo peˈnɨme sohonta nje yoˈmayoso nje mehomiso mapitnneˈento lɨwoˈnɨngkohoho. Oso aˈamu huhwo sohwo nopeˈnɨngkahonɨngki aˈamuso nuhwonontɨfi oso hwoe yoˈmayo hoˈyangoso kakoe mehomimneˈno lontɨfi uyɨwoˈnɨngkohofofoho.

17 Oso hwe nje yoˈmayoso nje mehomiso mapitnneˈento lɨmentiso sohwo nohumentanɨngkuhwosi momapitnnehofo. Pehoˈneto. Kako poyo mapeˈnyofoho. Oˈo, poyo peˈnɨngkuhwosoˈno yoˈmayoso womantɨfeho.

18 I oso paˈnyo nakwo Anɨtuye hungkuno Mousesɨmo sɨmoˈmo uyɨmentiso soˈno huno wosyofɨsyano. Oso hungkuno hohontajo aˈamuˈnji Anɨtuˈnji mokotɨkuˈnyoˈne soˈno aˈamufe wonyo wae yaofoso hofɨko yahu honɨyo musɨhumasoˈnjo yontɨfijontentesi Anɨtuye hungkuno yokumpohnˈnyo aneˈnjoˈnesohilo. Oˈo, hofɨko yahu honɨyo usɨhumaˈmentohofo soˈno Anɨtuˈnji mokotɨkuˈnyoˈne hungkunoso yokumpohnˈnyo imokumentisofoho.

19 Sɨmoˈmo Mouses hwe moyaˈmi somo yoˈmayo honɨngkano hungkuno hopiˈnonohino Anɨtuˈnji mokotɨkuˈnyo soˈne ulɨmentisofoho. Nulonto kako yahu *meme*ˈnji *mpulɨmokau* muˈnji nofonjasyonto honɨyoso mijoˈnji ahwontemo sisyɨˈmoˈmentisofoho. Ose yonto kako yahu *sipsip* lohwo hoˈyo fayo honɨyoˈnohino soˈnji nomanto hwolɨmpofo somo popojonto yahu honɨyoˈnji mijoˈnji yomanto iyoswo Anɨtuye hungkunoˈnjo hwe moyaˈmi soˈnjimo ifolɨposɨˈmeeˈmentisofoho.

20 Mouses ose yonto ulɨmento, Olo honɨyo ifolɨposɨˈmeesemofohe loso Anɨtuˈnji mokotɨkuˈnyo hungkunoso yokumpohnˈnyo imokiyoˈnefoho. Sekwo olo hungkuno losomo itoˈno finɨngkamno.

21 Ose ulonto kako yahu honɨyoso hwapɨfe angoˈnji ikuˈyo yoˈmayo oso ango homo
somjo Anɨtuye yofe hoˈnomayoˈne yoˈmayo somo ifolɨposɨˈmeeˈmentisofoho.
22 Ihwoni, aˈamu honɨngkano hohontajo somo inɨngkamotofoso yoˈmayo
somo hofɨko honɨyoˈnji ifolɨposɨˈmeeˈmotofoso Anɨtu nuhwononto wopɨngo
uhwonɨmentisofoho. Honɨyo musɨhumasoˈmanji Anɨtu hofɨkoe honɨngkano wonyo
somo wae meeofonehoho.

Jisas Kɨlais nakwoe wonyo wae yaofoˈne kanɨngkwohumo kako yano inɨmentisofoho.

23 Yoˈmayo hwapɨfe angomo hoˈnahumentohofoso ahwomomjo yoˈmayo ne
somo yamofo netɨhwayoˈnefoho. Hwapɨfe ango homo somjoso honɨyoˈnji
ifolɨposɨˈmeeˈmentohofo soˈno Anɨtu uhwonɨmentisoso yoˈmayoso wopɨngo
uhwonɨmentisofoho. I osoˈno ahwomomjo ango neso oseˈnjoˈmaho. Oˈo, hwahoponjo
yahu honɨyoso hopoˈmaho. Oˈo, yahu honɨyoso wopɨngo monamokiyoˈnjo
yontanɨngki Anɨtu nahonɨmentisofoho.
24 Jisas kako nakwoe hwaho lopo humamentiso sohonta kako hwapɨfe ango
aˈamu molɨmentohofo ango ajwo ne moˈmjo ango Anɨtu humawoˈnɨngkisoponoho
mulɨmentohofo somo mahummentisofoho. Oso ango homo somo ahwomomjo ango
ne somo yamofo netɨhwayoˈnefoho. Jisas kako ahwomomjo ango ne somo noswonto
Anɨtuye sɨmanopo nohumanto nakumneˈno syoho iwoˈnɨngkiso hweho.
25 Hwe aˈamufe wonyo wae syohoˈnjo yofe engoˈnjo sohwo kako soswo angaˈno
angaˈno uyokolofahonɨngki yahu honɨyoˈnji motasyɨwoˈnɨngkisofoho. I osoˈno
Jisas kako kanɨngkwohwo Anɨtumo aˈamufe wonyomneˈno sɨkuno piˈnɨngomo
inɨmentisoˈmaho.
26 U Jisas sɨkuno piˈnɨngo engo yontentesi kako Anɨtu nakwoe hwaho sɨmoˈmo
mtɨˈmokumentiso somtaˈni poyo peˈnɨpeˈnyo mjɨmɨhwonesohilo. Oˈo, awonoho. Jisas
kako nakwoe hwahopo sɨkuno moiˈwo umoˈnɨmonto yahonjo somo noponto nakwo
hopiˈnonohino hnˈnwiye wonyo wae nɨhuˈnahone yaofoˈne sɨkuno angaˈnohino somo
kakoe aˈapaho Anɨtumo inɨmentisofoho.
27 Aˈamu hopiˈnonohini olo hwaho lopo humalohwone hnˈnwi sɨkuno angaˈnohino
somo poyo peˈnɨwoˈnɨngkuhwonefoho. Poyo peˈnɨngkuhwasi nakwo Anɨtuˈnji
hungkuno ikwolofoˈne soˈno wanefoho.
28 Oseso Jisas Kɨlais kako sɨkuno angaˈnohino somo kako Anɨtumo nakwo
hopiˈnonohino hnˈnwi wonyo wae nɨhuˈnahone yaofoˈne kakoe aˈapaho inonto
peˈnɨmentisofoho. Ose peˈnɨmentiso soˈno kako asomo poso sohonta kako nakwoe
wonyomneˈno apaˈno peˈnyoˈneˈmaho. Oˈo, kako nopɨhwosi aˈamu kakineˈno honto-
humalohwone hnˈnɨmo netɨmayoˈnefoho.

10

Yahu honɨyo hohontajoso aˈamufe wonyo wae nɨhuˈnahone yaofoso hopoˈmaho.

1 Oso hohontajo honɨngkano hungkuno Anɨtu Mousesɨmo uyɨmentisoso yoˈmayo
wopɨngo tɨfi imoˈnone soˈno yamofo netɨhwayoˈnefoho. Oso hungkuno sɨmoˈmo
uyɨmentisoso hungkuno wopɨngo tɨfinjoso afaˈmaho. Oˈo, hohontajo honɨngkano
hungkunoso ole nalohi, Sekwo soswo angaˈno angaˈnohino somo sekwoe wony-
omneˈno yahu fonjokisahumno. Ose nalɨmentisofoho. I osoˈno aˈamu oso hungkuno
somo inɨngkamotofoso hofɨkoe huno sɨmeho wopɨngo neso imokiyoˈneˈmaho.
2 Oˈo, hohontajo honɨngkano hungkunoso aˈamufe honɨngkano ne wopɨngo imokon-
tentesi aˈamu hiso Anɨtumneˈno yoˈmayo yahu neˈno mofonjokisyasyɨkutnnesohilo.
Oˈo, oso aˈamu hiso hofɨkoe honɨngkano wonyo somneˈno wonɨmango neˈno
unɨngkahonɨngki hofɨkoe wonyomneˈno yahu neˈno fonjokisasyɨwoˈnɨngkohofofoho.
3 I osoˈno soswo huhwo huhwi hofɨko yahu fonjokisasyontɨfi hofɨkoe honɨngkano
wonyomneˈno huno ufohotofoˈnefoho.

4 Hwapɨngoso yahu honɨyoso aˈamufe wonyo wae meeofonehoho. Oˈo, nɨhuˈno awonoho.
5 Osoˈno Kɨlais nakwoe hwahopo wapmmonto yonto Anɨtumo ole ulɨmento,
Aˈamufe wonyo honɨngkanomneˈno yoˈmayo yahu kijapɨwoˈnɨngkohofoso ngkilaho lalokuno.
I osoˈno kɨko ngkineˈno hwahoponjo aˈapaho somneˈno enisyohumahonɨngkini hofɨkoe honɨngkano wonyomneˈno nje aˈapaho loso wokijapmmonneˈno yohono.
6 Aˈamu hofɨkoe wonyo honɨngkanomneˈno yahu hopiˈnonohino tohomo fonjiˈmofontɨfi yoˈmayoso kɨko uhwonyoˈno kisosyontanɨngkofi jɨje sɨmeho wopɨngo makumoˈnɨngkiyohoho.
7 Osoˈno ngko ole kiloho, U Anɨtu kɨko ngkimo nohonyo.
Yoˈmayo ngko poyo peˈnyo soˈne iyoswomo mtɨˈmokumentohofoso ngko jɨje hunomo kinɨngkape-eˈne wawomneˈno yohono.
Ose ulɨmentisofoho.
8 Sɨmoˈmo Kɨlais kako Anɨtumo olo soˈno ulɨmento, Aˈamu hofɨkoe wonyomneˈno yahu fonjasyɨwoˈnɨngkohofo soˈno kɨko ngkilaho lɨwoˈnɨngkohino. Yoˈmayo yahino wonyo somneˈno kijapɨwoˈnɨngkohofoso jɨje sɨmeho wopɨngo makumoˈnɨwoˈnɨngkiyohoho.
Oso honɨngkano hungkuno Anɨtu kako Mousesɨmo sɨmoˈmo uyɨmentiso somo hofɨko ko inɨngkamotofo soˈno oso hungkuno hiso Kɨlais Anɨtumo ulɨmentisofoho.
9 Ose ulonto Anɨtumo ulɨmento, U Anɨtu ngko nto pohono. Jɨje sɨmeho wopɨngo kumoˈnyoˈneso yoˈmayo uyɨmonneˈno yohono. Ose ulahonɨngki Anɨtu kako hohontajo hofɨkoe wonyomneˈno yahu fonjokisahumentohofo yahino somo wae yaofonto kako Jisasɨye aˈamufe wonyo wae yaofoˈne kakoe aˈapaho inyoso Anɨtu nomanto hohontajo yahino somo uyohopoˈmentisofoho.
10 Jisas Kɨlais kako yoˈmayo syoho Anɨtuye sɨmeho wopɨngo umoˈnyoˈneso yonto kako aˈamufe wonyomneˈno kakoe aˈapaho inɨmentisofoho. Sɨkuno angaˈnohino somo inɨmentiso soˈno aˈamu hopiˈnonohino hnˈnɨmo Anɨtu nahonɨmentisoso wopɨngofoho lɨmentisofoho.

Jisas kakoe honɨyoso nakwoe wonyo wae yaofoˈneso hoponoho.

11 Aˈamu aˈamufe wonyo wae yaofo syohoˈnjo sohwa hofɨko sɨkuno huhwo huhwi oso syohoso imotofofoho. Yahu neˈno fonjahumotofofoho. I oso hiso imotofoso aˈamufe wonyoso wae meeˈmmotofofoho.
12 I osoˈno Kɨlais kako aˈamufe wonyo wae yaofoˈne sɨkuno angaˈnohino somo kakoe aˈapaho inɨmentisofoho. Ose inɨmentiso soˈno nakwoe wonyo honɨngkano hopiˈnonohino imentɨhwone soˈnji olohontajo yalokuhwone soˈnji hwangku yaso soˈnji nɨhuˈnahone wae yaoˈmentisofoho. Wayo yaoˈmentiso sohonta kako Anɨtuye aho angahohntaˈni usijoˈno humaho.
13 Osopo nohumanto Anɨtu kako Jisasɨye mangohwa nje sɨfɨkiˈnyoˈmo wonɨhumajononto hontohumaho.
14 Jisas kako aˈamufe wonyo wae nɨhuˈnahone yaofoˈne sɨkuno angaˈnohino somo kakoe aˈapaho inɨmentiso soˈno oso aˈamu kako nahwosopoˈmentiso hnˈnɨmneˈno nɨhuˈnahone wopɨngofoho lɨmentisofoho. Ose lɨmentiso soˈno nakwo wopɨngo imoˈnalokuhwono.
15 Anɨtuye Towahuno huhwo kako nakumo olo hilo soˈno nehopeho nalɨmentisofoho. Sɨmoˈmo ole nalohi,
16 Hwangku yahino songo aˈamu ngkoˈnji mokotɨkuˈnyo hungkunoso uyɨmonnoho.
Osohonta nje honɨngkano hungkunoso aˈamufe sɨmehomo hofɨkoe hunomo wohoˈnahumonnoho.
Anɨtu ose lɨmentisofoho.

17 Anɨtuye Towahuno sohwo nomˈne hungkuno nalɨmento,
Oseso ngko hofɨkoe yahino wonyo soˈnji honɨngkano wonyo soˈntnneˈno apaˈno huno mosyafɨsiyoˈnjo uyɨmonnoho.
Ose nalɨmentisofoho.
18 U Anɨtu kako nakwoe wonyo wae nɨhuˈnahone yaoˈmentiso soˈno nakwo oso wonyo hisoˈno Anɨtumo apaˈno pehoˈno uyanehwono. Awonoho. Nɨhuˈnahone enaoˈmentisofoho.

Nakwo Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono uyɨhwasi kakoˈnjo tɨfonepo wohumano.

19 Nje aˈamu soku, Jisas nakumneˈno kakoe honɨyo usɨhumaˈmentiso soˈno nakwo Anɨtu humaso ango sopo nosyuhwasi osopo iyoho monanonehoho.
20 Jisas kako nakumneˈno poyo peˈnɨmentiso soˈno honɨngkano songo oso ango Anɨtu humaso soponeˈno swaneˈno hwosampoˈmentisofoho. Hohonta hwapɨfe pmpilɨpeehinyoso oso honɨngkano somo pɨkuˈnawoˈnnyofoho. I kakoe aˈapaho inɨmentiso soˈno oso honɨngkanoso nɨhuˈnahone hwosampoˈmentisofoho.
21 Jisas nakwoe hwe yofe engoˈnjo aˈamufe wonyo wae nɨhuˈnahone yaofo syohoˈnjo sohwo kako nakwoe Hwe Engo Anɨtuye temtitofo hnˈnɨmo nemokosyohumawoˈnɨngkiso hweho.
22 Hohonta yoˈmayo somo yahu honɨyo ifolɨposɨˈmoˈmentohofo somo Anɨtu uhwonɨmentisoso wopɨngo uhwonɨmentisofoho. Oso hopaso Jisas kako nakwoe honɨngkano wonyomneˈno poyo peˈnɨmentiso soˈno Anɨtu nahonɨmentisoso wopɨngo nahonɨmentisofoho. Osoˈno nakwoe honɨngkano wonyo somneˈno nakwo sɨmeho tango moneyalofiyoho. I hohonta hofɨko hofɨkoe aˈapaho Anɨtu uhwonyoˈne mijo yomaˈnɨmentohofo hopaso Jisas kako mijo kiyonemaˈmentisofoho. Osoˈno nakwo iyoho monanyoˈnjo nohumehwasi Anɨtumo uˈmano. Hwapɨngoso kako nakwoe hungkunomo nepaˈnone soˈno huno nayohoho.
23 Nakwo nomˈne aˈamu somo Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono uyalokuhwone soˈno yoloho lɨjwaofɨwoˈnɨngkuhwone soˈno sɨmeho uyoso yokumpohnˈnyo nokesyohumehwasi yoˈmayo Anɨtu nalɨmentiso soˈno wohontohumano. Nakwo nohontohumehwasi poˈnɨfo humehwaloho. Oˈo, yoˈmayo Anɨtu kako yonesoˈno nakumo nalɨmentisoso nehopeho. Oso Anɨtu kako uyɨmontonoho.
24 Olo soˈno huno wosyofɨsyano. Nakwo foˈmaˈnyo engoso sɨmeho inyosoˈno pipi yanehwono. Osoˈno huno syofɨsyɨhwasi huno wopɨngo tɨpemehwasi hofiyo uyano.
25 Nakwo aˈamu Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono uyɨwoˈnɨngkuhwone hnˈnwi nakwo Jisasɨye yofe soˈno uhuˈmokohumayo yahino somo nusɨkwajɨhwaloho. Aˈamu fehohnjoso oso yahino somo nto ulɨkoˈmaˈmalofofoho. Oˈo, nakwo nuhuˈmokuhwasi Anɨtumneˈno yokumpohnˈnyo lohofoˈne wofoˈmoˈnano. Ose yalokuhwoneso yokumpohnˈnyo neˈno wofoˈmoˈnano. Hwapɨngoso Jisasɨˈnji hungkuno ikwolofoˈne sɨkunoso mofoneponoho.

Nakwo Anɨtuye Hwomu Jisasɨmneˈno hohujo ikinjɨmofɨhwaloho.

26 Nakwo Anɨtuye hungkuno ne somo huno nayɨhwosoˈno osopo nakwolaho lɨhwasi honɨngkano wonyomo neˈno nohumehwasi oso honɨngkano wonyo wae enaofoˈneso Anɨtumo peho uyanehwono. Nɨhuˈno awonoho.
27 Ose yasoˈmanji nakwo nakwoe honɨngkano wonyo somneˈno hungkuno ikwolofoˈne neˈno nohontohumehwasi iyoho wonanono. Hungkuno moiˈwo ikwolofɨhwasi Anɨtuye mango sohwonaˈnɨmo toho mɨkunɨmposo somo nonanoneˈnwoho.
28 Nakwo olo soˈno huno nayohi, aˈamu fihwo kako Mousesɨye honɨngkano hungkunomo haloho maposoˈnjo imentiso sohwo kako honɨngkano wonyo imentisoˈmanji nomˈne aˈamu hufaˈu, hufaˈu sɨhune osohwa wonyo somo uhwonontɨfi oso aˈamu huhwo sohwoe wonyomneˈno hungkuno yoloho lɨjwaofo soˈmanji oso hwe

Mousesɨye honɨngkano hungkunomo minɨngkayoˈnjo sohumneˈno hitoho mulofeˈnjo yontɨfi fonjahumentohofofoho.
29 Aˈamu Anɨtuye honɨngkano hungkuno Mousesɨmo uyɨmentiso somneˈno ngkilaho lɨmentiso soˈno ose imentohofoˈmanji aˈamu nomˈnehwo kako Anɨtuye Hwomumneˈno ngkilaho losoˈmanji oso hwe huhwo sohumneˈno Anɨtu kako peho ulohofoneto. Oso aˈamu huhwo sohwo kako tango mɨkunɨmposo engo mane hweho. Hwapɨngoso oso hwe huhwo sohumneˈno Anɨtuˈnji mokotɨkuˈnyoˈne oso hwe sohwoe wonyo wae yaofoˈne Jisas kakoe honɨyo usɨhumaˈmentisofoho. I osoˈno usɨhumaˈmentiso soˈno hwe huhwo sohwo Jisasɨmneˈno sitofo ulɨwoˈnɨngkohoho. Anɨtuye Towahuno Wopɨngo sohwo nalohofɨwoˈnɨngkiso sohumneˈno ngkilaho lɨwoˈnɨngkohoho.
30 Anɨtu kako ole lɨmentiso soˈno huno nayohoho. Aˈamu honɨngkano wonyo iwoˈnɨngkohofo somo ngko Anɨtuˈni kakoe wonyo somneˈno wonyo aku uyɨmonnoho. Nje syohofoho. Hungkuno nomˈneso ole nalɨmento, Hwe Engo Anɨtu sohwo kako kakoe hwe moyaˈmife yahino wopɨngoˈnjo soˈnji yahino wonyoˈnjo soˈnjimo yano ilofonefoho.
31 Aˈamu yahino wonyoˈnjo somo tango mɨkunɨmposo uyonefoho. Osoˈno kako tango engo monejape soˈno honɨngkano wopɨngoˈnohinimo unɨngkowano.

Nakwo Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono yokumpohnˈnyo uyɨhwasi wolohofano.

32 Hohonta sekwo Anɨtumneˈno sɨmoˈmo nupaˈnontɨfi sɨmeho hiˈntnnono uyahonɨngkofi aˈamu wonyo selohofahonɨngkofi yoˈmayo tango seˈmaˈmentiso sohonta sekwo yokumpohnˈnyo lohoˈmentohofofoho. Oso hohontajo somneˈno sekwo huno fɨsyafɨhupmno.
33 Sɨkuno fehohnjo somo hofɨko sekumo hwe moyaˈmife tɨmopo sehumajontɨfi hungkuno wonyo sitofoˈnji selontɨfi tango sejapmmentohofofoho. Sɨkuno nomˈnemo sekwoe aˈamuso oso paˈnyo tohino mentanɨngkofi sekwo hofɨkimo nuhwonontɨfi ufoˈmano lontɨfi imentohofoso sekwo hofɨkoˈnji tohino somaˈmentohofofoho.
34 Sekwoe aˈamu fehohnjo hofɨko Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono umentohofo soˈno impoˈangomo uhumojahonɨngkofi sekwo hofɨkoˈnji tohino somaˈmentohofofoho. Sɨkuno nomˈne somo sekwoe yoˈmayo hoˈyangoso aˈamu nomˈneso wae esemofahonɨngkofi sekwo hoˈyango soˈno huno engo mosyafɨsiyoˈnjo yontɨfi hwahoponjofoho. Womapɨfe lontɨfi sɨmeho wopɨngoˈnji sɨmonyo imentohofofoho. Hwapɨngoso sekwo huno moiˈwonoho. Sekwoe hoˈyango neso ahwomomo weho. Neˈno nowentɨhwonefoho.
35 Oseso yoˈmayo soˈno sekwoe sɨmeho yokumpohnˈnyo uyoso nohoˈnasyɨkutoho. Oˈo, Anɨtu kako wopɨngo selohofonefoho.
36 Sekwo yokumpohnˈnyo lohofɨkuji Anɨtuye hungkunomo tɨfi finɨngkamno. Ose ifijoˈmanji Anɨtu yoˈmayo wopɨngo wosejapmmo selɨmentisoso wotɨpemantɨfeho.
37 Anɨtuye hungkuno iyoswomo mtɨˈmokumentohofoso ole nalohi,
Sɨkuno weˈeneponoho.
Oso hwe nakwoe hwahopo wapmmo nalɨmentiso sohwo weˈenepi wapmmontonoho.
Kako miyonehoho.
38 Nje aˈamu honɨngkano ntoˈnohinoˈnjoso hofɨko ngkimo sɨmeho hiˈntnnono ntopalokwofoso hofɨko songo nohumafitnnefoho.
I aˈamu hiso ngkineˈno hohujo ikinjanɨmopijo oso aˈamu somneˈno nje sɨmeho wopɨngo manɨmoˈnonehoho.
Ose nalɨmentisofoho.
39 I osoˈno nakwo Anɨtumneˈno hohujo mikinjumofeˈnwoho. Osoˈno nakwo tɨkano somo tohino neˈno mayo sopono mowanehwono. Oˈo, nakwo Anɨtumo sɨmeho

hi'ntnnono uyɨwo'nɨngkuhwone hn'nwi nakwo sɨmeho wopɨngo'nji songo ne'no humentɨhwanefoho.

11

Mpohwosafe sɨmeho hi'ntnnono Anɨtumo uyo yahino hwapɨngoso olenoho.

1 Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono uyo yahinoso olenoho. Yo'mayo wopɨngo Anɨtu sekumo waseloho'monnoho nalɨmentiso so'no hontohumalohwono. Neso ko yontani nakwo huno nayohoho. Wopɨngo wonaloho'montonoho. Huno ose neyahonɨngki Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono uyalokuhwono.

2 A'amu hohontajo sohwa hofɨko Anɨtuye hungkunomo sɨmeho hi'ntnnono uyɨmotofo so'no Anɨtu ulɨmento, sekwo sɨmeho hi'ntnnono ntapmmentohofo so'no nje a'amu ne kuyoho selalokweno.

3 Nakwo Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono uyalokuhwone so'no huno ole nayohoho. Anɨtu hungkuno lahonɨngki nakwoe hwaho ahwomo nonyo wosopayo yo'mayoso siki imo'nɨmentisofoho.

4 Ae'mta'ni nakwo a'amu Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono umotofo somne'no huno wosyofɨsyano.

Apel

Apel kako Anɨtuye hungkunomo sɨmeho hi'ntnnono uyɨmentiso so'no kako yahu *sipsip* fonjokisahumentisoso Anɨtune'no iloho yahonɨngki Anɨtu nuhwononto, Nje a'amu nehwosoho ulɨmentisofoho. Apelɨye kola'wehwo Kein kako Anɨtu hungkuno uyɨmentiso somo hwotoho hmmentiso so'no kako wosopayo'nohini uyahonɨngki Anɨtu, Nje a'amu nehwosoho mujo'njo imentisofoho. Apel kako Anɨtuye hungkunomo inɨngkawento pe'nɨmentisofoho. Oso'no kakoe hungkunoso honɨngkano wopɨngo somo nakumo netɨhwawo'nɨngkisofoho.

Inouk

5 Inouk kako nohumanto Anɨtuye yahinomo tɨfi inɨngkawento Anɨtuye sɨmeho wopɨngo umokumentisofoho. Kako Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono uyɨmentiso so'no kako poyo mape'nɨmmentono. O'o, Anɨtu a'apaho hi'nji utɨma'mentisofoho. Oso'no a'amuso hofɨko kakoe pijafo so'no hafɨhafe wonyopi tɨpmmentohofofoho.

6 A'amu Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono muyo'njo sohwo kako Anɨtuye sɨmeho wopɨngo mumokonehoho. Hwapɨngoso hwe fihwo kako Anɨtumo u'ma'mo loso sohwo kako Anɨtu humaso so'no sɨmeho hi'ntnnono uyɨwo'nono. Oso'nji a'amu Anɨtune'no tɨpewo'nɨngkiso osohumo Anɨtu wopɨngo uloho'montonoho. Oso'ntnne'no sɨmeho hi'ntnnono uyɨwo'nono.

Nɨwa

7 Nɨwa kako yo'mayo tɨfi imo'none so'no muhwoniyonto kako Anɨtuye hungkunomo nupa'nonto sɨmeho hi'ntnnono uyɨmentisofoho. Oso'no kako yofayokino ango'njo mɨkunɨmposo mtɨ'mokumentisoso hofɨko'montohwa yofayokinomo humentohofoso songo humentanɨngkofi a'amu hopi'nono yofayokinomo mahumentohofoso poyo pe'nɨmentohofofoho. A'amu homo somo Nɨwa kako Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono uyo yahinoso hofiyo lutɨhwamentisoso hofɨko haloho maposo'njo imentohofoso hungkuno tango'njo ikwolofo'neso wo'nnyofoho. Nɨwa kako Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono uyɨmentiso so'no Anɨtu ulɨmento, Kɨko nje a'amu ne hwosoho. Ose ulɨmentisoso Anɨtu a'amu hopi'nono kakimo sɨmeho hi'ntnnono uyɨwo'nɨngkohofo somo oso hiso ulɨwo'nɨngkisofoho.

Apɨloham

8 Anɨtu Apɨlohammo hungkuno ulahonɨngki Apɨloham kako hungkuno homo somo sɨmeho hi'ntnnono uyonto tɨfi inɨngkawomentisofoho. Apɨloham kako kakoe ango

sopo nulɨko'manto Anɨtu hwaho nom'ne wokijapmmo ulɨmentiso sopono umentisofoho. Apɨloham kako huno ole syafɨhu'mento, Ngko ntonte palokweno. Huno ose ko syafɨsyonto kako Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono uyonto umentisofoho.

9 Oso hwaho hiso'no Anɨtu kako ulɨmento, Apɨloham kinonji jɨje imu so'njine'no hwaho sejapmnefoho. Ose ulɨmentiso sopo nowento nom'ne hwafe hwahopo hwapɨfe ango molɨmentisofoho. Osopo Apɨloham kakoe hwomu Aisakɨjanji hofiyakwo Jekoupɨjanji humamentohofofoho. Hofɨko kihn'nawo'nnyo hwafoho.

10 Osopo nohumantɨfi Anɨtuye huno mta'ni pone engo wamtɨ'mokumo lɨmentiso so'no hofɨko hontohumamentohofofoho. Oso pone engo hiso yokumpohn'nyo ponoho. Moi'wo mmo'nonehoho.

11 Apɨlohamɨye ape Sola kako a'manesi mehomi mmo'nyo hwonjo imo'nɨmentiso sohonta Anɨtu ulɨmento, Ngko hwomu wokijapmmo. Ose ulahonɨngki Sola Anɨtuye hungkuno ne'njo somo sɨmeho hi'ntnnono uyɨmentiso so'no Anɨtu kako Solamo yokumpohn'nyo uyahonɨngki Sola hwomu ma'mentisofoho.

12 Oso'no Apɨloham nɨhu'no a'mane imo'nonto poyo wape'nɨmonto mofone sopo kako a'amu pi'nɨngo engo sofe homnɨngkwohwo imo'nɨmentisofoho. Oseso Apɨlohamɨye imuso hofɨko olo pa'nyofoho. Nakwo ahwomomo hntokwaliyo pi'nɨngo engo uhwonɨwo'nɨngkuhwone so'nji tafeponjo wosoho uhwonɨwo'nɨngkuhwone oso pa'nyo imo'nɨmentɨhwone'nwoho. Apɨloham Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono uyɨmentiso hopaso nakwo Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono uyalokuhwone hn'nwi Apɨlohamɨye imu'nwoho. Oso wosoho so'nji hntokwaliyo so'nji a'amu atofo malɨfitnnehofo. Oso pa'nyo imo'nalokuhwono.

13 Oso a'amu Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono umotofoso nohumantɨfi pe'nɨmentohofofoho. I oso'no olo hwaho lopo nohumantɨfi yo'mayo Anɨtu ulɨmentiso so'no sɨmeho hi'ntnnono uyontɨfi nto ma'mentohofo hopa syafɨsyontɨfi sɨmeho wopɨngo umo'nɨmentisofoho. Ole lɨmentohofi, Olo hwaho lopo sopo nakwoe hwapɨngopo'maho. O'o, olopo we'enehwo wohumantanoho. Ose lɨmentohofofoho.

14 Ose lɨmentohofo somne'no nakwo huno nayohoho. Hofɨko hofɨkoe hwaho ne sopone'no wotɨpemantɨfe'no hontohumalofo.

15 Hofɨko oso ango ulɨko'ma'mentohofo so'no asomo we-e'ne huno mosyafɨhu'mmentohofofoho. U hofɨko huno asomo we-e'ne syafɨsyontɨfijontentesi hofɨko honɨngkano notɨpemafɨkutnnesohilo.

16 O'o, ose malɨmentohofofoho. Hofɨko nom'ne hwaho wonyoangkafo olo hwaho loponjomo yakolo'nnyo sopone'no hontohumamentohofofoho. Ahwomomne'no hontohumamentohofofoho. Oso'no hofɨko Anɨtumo ole ulɨmentohofi, Kɨko nakwoe Anɨtuhwosoho. Ose ulontɨfeso Anɨtu kako wonɨmango mumnɨmmentisofoho. O'o, kako hofɨko'ne ango engoso nto esyohumamentisofoho.

17-18 Anɨtu Apɨlohammo ulɨmento, Jɨje hwomu Aisak mta'ni imu pi'nɨngo engo wokijapmmonnoho. Ose ko ulonto Anɨtu kako Apɨlohammo yamofo uloho'mentisofoho. Apɨloham kako Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono uyɨmentiso so'no kakoe hwomu Anɨtumne'no sojopo wofonjokisahumo lonto imentisofoho.

19 Ose yonto kako huno ole syafɨhu'mento, Nje hwomu poyo pe'nɨngkuhwoso'no Anɨtu kako apa'no songo ulɨkafoso kako hoponoho. Ose syafɨhu'mentiso so'no ole lɨwo'nɨngkuhwoni, Apɨloham kakoe hwomu poyo pe'nɨmentiso sohwo apa'no songo iwa'mentisofoho.

Aisak

20 Aisak kako Anɨtuye hungkunomo sɨmeho hi'ntnnono uyɨmentiso so'no kakoe hwomu Jekoupɨ'nji Isou oso hwa'umo yo'mayo tɨfi u'mayo'ne so'no aho ulonjimokumentisofoho.

Jekoup

21 Jekoup kako Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono uyɨmentiso soˈno kakoe sɨkuno poyo peˈnyoso moiˈwo umoˈnɨmonto yahonɨngki Jekoup kako kakoe mnopo ijofasɨto ehumanto Anɨtuye yofe hoˈnomaˈmentisoso kako Jousepɨye hwomu sohwaˈumo ulonjimokumentisofoho.

Jousep

22 Jousep kako Anɨtu neˈno sɨmeho hiˈntnnono uyɨmentiso soˈno kako tɨfo nepo poyo wapeˈnɨmonto yonto kako aˈamu Isɨlael somo ulɨmento, Sekwo hwaho Ijip nulɨkoˈmafɨkuji nje yokinoso nonɨmotawekuji hwaho Kenan sopo fohoˈnanɨhumno. Ose ulɨmentisofoho.

Mouses

23 Mousesɨye kanɨngkwohwoˈyaˈu siko hwomu milongo maˈmentisiyo sohonta uhwonɨmentisiyoso hwomu wopɨngo uhwononji hiyasoˈmo hamno hufaˈu sɨhune mokosyohumamentisiyefoho. Hwapɨngoso ole, Hwe engo hwaho Ijip mokosyohumayo sohwo kako aˈamu Isɨlael somo ole ulɨmento, Sekwo hwomu tɨpemafɨkuji fonjahumno. Ose ko ulɨmentiso soˈno siko Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono uyɨmentisiyo soˈno siko hwe engo Ijip mokosyohumayo sohwoe hungkuno somneˈno hwotoho fesoˈno iyoho munɨmmentisofoho.

24-25 Mouses kako Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono uyɨmentiso soˈno kako engo imoˈnonto kako hwe engofe yofe mayoso ngkilaho lonto kako Anɨtuye aˈamu Isɨlael soˈnji tango maˈmentisofoho. Hwapɨngoso ole, kako syafɨhuˈmento, Nakwo olo hwaho lopo weˈenehwo nohumehwasi poyo wopeˈnantanoho. Osoˈno ngko hwe engo hwaho Ijip mokosyohumayo sohwoe angomo weˈenehwo nohumahmˈmo yoˈmayo yahino wonyo nje sɨmeho wopɨngo nɨmokiyoˈne iyoso ngkilaho. Oˈo, ngko nje aˈamu Isɨlael soˈnji nohumahmˈmo Anɨtuye hungkunomo unɨngkamo. Ose syafɨsyonto

26 ole soˈno syafɨhuˈmento, Anɨtu uhwosopoˈmentiso sohwo Kɨlais oso humneˈno ngko tohino mayoso wopɨngofoho. Yoˈmayo hoˈyango wokoso Ijip mtaˈangoso ngkilaho. Ose syafɨhuˈmentisofoho. Hwapɨngoso kako yoˈmayo Anɨtu wopɨngo ulohofoˈne soˈno syafɨhuˈmentisofoho.

27 Mouses Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono uyɨmentiso soˈno kako hwe engo hwaho Ijip mokosyohumayo sohwoe sɨmeho tohino soˈno iyoho munyoˈnjo yahonɨngki hwaho Ijip ulɨkoˈmanto Mouses kako Anɨtuˈnji humayo soˈno huno uyahonɨngki yokumpohnˈnyo itoˈnonto ulɨkoˈmaˈmentisofoho. Kako asomo mapmmentisofoho.

28 Mouses kako Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono uyɨmentiso soˈno kakoe aˈamu Isɨlael somo ulɨmento, Sekwo yahu *sipsip* nofonjɨkuji honɨyoso hokuˈyo ponjo hwosaho somo fɨfulohopmno. Ose imentohofo soˈno aˈamu ahwomomjo sohwo kako Isɨlael sofe mehomi tisɨmaso somo mofonjasiyoˈnjo yonto aˈamu Ijip sofe mehomi tisɨmaso somo fonjohumentisofoho.

Aˈamu Isɨlael piˈnɨngo engoso Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono yokumpohnˈnyo uyɨmentohofofoho.

29 Aˈamu Isɨlaelɨso Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono uyɨmentohofo soˈno hofɨko mijo ayo Mijo Honɨyoˈnohinofoho * lɨwoˈnɨngkohofo sopo nosoˈnɨngkahonɨngki nongkihntaˈni wakoˈmentohofofoho. I osohonta aˈamu Ijip sohwa inɨngkawomentohofo sohwamo hofɨko mijo ajwo sopo nto wekahonɨngkofi mijo asomo fokumo lohofonto oso aˈamu sohwamo mijo mɨhuloˈmentisofoho.

30-31 Ape hwaˈnte Lehap ango Jelikou humamojosi kako Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono uyɨmentiso soˈno kako hwe hufaˈu Isɨlaelntaˈango tomiˈno pmmentisiye sohwaˈumo ufoˈmaˈmentisofoho. Aˈamu Isɨlaelɨso Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono uyɨmentohofo soˈno hofɨko pone engo Jelikou sokilojoˈnjo sopo iˈmofawentɨfi kuˈmokuˈmofoneˈno

* **11:29:** Ap. 7:36 enjwa soˈmo fehonoloˈmongkomaho.

yontanɨngkofi sɨkuno aho fehohnjo hopiˈnono nomˈne mtaˈni hufaˈu uyokolofahonɨngki sokilojoso nɨhuˈnahone pɨwahuˈmentisofoho. Nopɨwesyahonɨngki aˈamu Isɨlaelɨso hofɨko aˈamu Jelikou hopiˈnono Anɨtuye hungkunomo hwotoho hmmotofo somo fonjahumentohofofoho. Osohonta Lehap kako hwe tomiˈno pmmentisiye sohwaˈumo ufoˈmaˈmentiso soˈno kako songo humamentono.

32 Nomˈne sohwamneˈno wamtɨˈmokumonntaho. U, Ngkiteyoun, Mpalak, Samɨsoun, Jefɨta, Ntefit, Samuel, aˈamu Anɨtu hungkuno uyahonɨngki lɨmotofo oso hwamneˈno hungkuno sejoˈneso sɨkuno hopoˈmaho.
33 Oso aˈamu huhwo sohwa hofɨko Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono umotofo soˈno hofɨko nomˈne hwafe hwe engo hwaho mokosyohumayo sohwoe itokusoˈnjo sohwamo uyakoloˈmentohofofoho. Hofɨko hofɨkoe aˈamu somo hofiyo mokosyohumantɨfi honɨngkano ntoˈno mɨhwatɨmentohofofoho. Oso aˈamu huhwo sohwamo yoˈmayo Anɨtu wosejapmmo ulɨmentisoso maˈmentohofofoho. Aˈamu huhwo sohwa hofɨkoe mangohwa hofɨkimo aho nokentɨfi sikisɨwojo (*laiyoun*) toho lofoneˈentɨfi siki sɨwojoˈnjo somo uhumatɨˈmentohofoso aˈamumo toho malofeˈne Anɨtu kako siki sɨwojofe mangomo pɨjwomokosyohumamentisofoho.
34 Aˈamu Anɨtumo inɨngkamotofo somo hofɨkoe mangohwa hwaho kengo mtaˈango sohwa utɨmantɨfi toho engo sijɨmentiso sopo uhumojahonɨngkofi aˈamu somo toho manɨmmentisofoho. Aˈamu sohwa hofɨkimo hasɨmnoˈnji wofantɨfi imentohofoso muhmnɨmmentisofoho. Hofɨko poˈnɨfo nohumentanɨngkofi Anɨtu kakoe yokumpohnˈnyo uyɨmentisofoho. Uyɨmentiso soˈno hofɨko hofɨkoe mango sohwamo uyakoloˈmentohofoso fonjofepmnaofomentohofofoho.
35 Aˈamu peˈnɨmentohofoso apaˈno songo lɨkofahonɨngkofi homnaˈwohija apaˈno utɨmaˈmentohofofoho. Aˈamu fiso impe itoˈnowahonɨngkofi hofɨkoe mango sohwa hofɨkoe aˈapahomo wonyo umokumentohofoso hofɨko poyo peˈnyoˈne imentohofofoho. Hofɨko Anɨtumo hohujo ikinjaopijoso hofɨkoe mango sohwa ulɨkaˈmantɨfeho. Hofɨko hofɨkoe mango sohwafe hungkuno minɨngkayoˈnjo uyantɨfitaho. Oˈo, hofɨko piˈnɨmo mtaˈni apaˈno lɨkafɨkuji songo humayoso womantɨfeho.

36 Aˈamu fehohnjo hofɨkoe yahino wopɨngo soˈne hofɨkoe mango sohwa hofɨkimo sitofo ulɨmentohofofoho. Nomˈne sohwa hofɨkoe hohujo sopo sohwo sonyo fongkuˈmentohofofoho. Nomˈne sohwamo impoˈangomo ahwomo nanoˈnji intofahumentohofofoho.
37 Hofɨkoe mango sohwa aˈamu fehohnjo somo sojoˈnji fongkuˈmentohofofoho. Nomˈne somo yamofo nɨhuˈno wonyo uloholˈmentohofofoho. Nomˈne somo hofɨko iyo hntofe nomantɨfi hofɨkoe aˈapahopo hntoˈmentohofoso hufaˈu imoˈnɨmentiso soˈno poyo peˈnɨmentohofofoho. Nomˈne somo hofɨko hosɨmno fahumentohofofoho. Aˈamu fehohnjo hofɨko yoˈmayoso umofonyo imentohofo soˈno hofɨko yahu *sipsip*ɨˈnji *meme* paho soˈnji hofɨkoe hwapɨfe imoˈnonto yoˈmayo aˈapahomneˈno umofonyo inyo soˈnji emoyahonɨngkofi mango sohwa tango uyontɨfi wonyo uloholˈmentohofofoho.
38 Osoˈno hofɨko ango ane paˈnyohwa honɨngkanontɨfi hofɨko hwofɨkiˈnyo, hwaho aˈamu ane sopo, hwaˈimomo, sokimomo humamotofofoho. Oso hwe moyaˈmi Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono umentohofo hiso hofɨko aˈamu honɨngkano wonyoˈnjo somo olo hwaho lopo humayoso ntoˈnohinɨˈmaho. Oˈo, hofɨkoe honɨngkano wopɨngoso nomˈne somo hwofiloˈnnyofoho.
39 Oso hwe hwoyaˈmi hiso hofɨkoe sɨmeho hiˈntnnono uyosoˈno Anɨtu kako wopɨngo kuyoho ko ulɨmentisoso yoˈmayo Anɨtu wosejapmmo ulɨmentisoso momaˈmmentohofofoho.
40 Hwapɨngoso Anɨtu kakoe aˈamu neˈnjo hopiˈnonohinoso yoˈmayo wonyoangkafo afaˈno afaˈno nomapitnneˈento hungkuno mtitoˈmentisofoho. Jisas mape sohonta

oso aˈamu humamotofo Anɨtuneˈno sɨmeho hiˈntnnono uyɨmotofoso hofɨko nakumo sɨmoˈmo monapopitnnehofo. Oˈo, hofɨko nakumneˈno hontohumalofo.

12

Nakwoe Hwe Engo Jisas honɨngkano netɨhwayoˈne sohuneˈno huno wosyofɨsyano.

1 Oso aˈamu sɨsɨhwayo paˈnyoso Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono umotofoso hofɨko sɨmeho hiˈntnnono uyoˈne yahinoso nto netɨhwamentohofofoho. Hofɨkoe hungkunoso upaˈnɨwoˈnɨngkuhwono. Osoˈno nakwo Anɨtuye honɨngkanomo walokuhwone hnˈnwi nakwo yoˈmayo wonyoso Anɨtuye honɨngkano wopɨngomo pɨjwonesyohumaso soˈnji yoˈmayo yahino nakumo yokumpohnˈnyo nemokosyohumawoˈnɨngkiso soˈnji nɨhuˈnahone nohoˈnosyɨhwasi sɨmeho angaˈnohinoˈnji oso syoho yokumpohnˈnyo Anɨtu nejopalokuso oso ntoˈno uyano.

2 Ose ihwasi nakwo Jisasɨmo tɨmo angaˈno honɨngkuhwasi kakimneˈnohini huno wosyofɨsyano. Nakwo kakimo sɨmeho hiˈntnnono uyo kako hwapɨngo hweho. Sɨmeho hiˈntnnono uyo yahinoso kako nɨhuˈno yokumpohnˈnyo imokone hweho. Aˈamu iyo hwojiyafɨkuˈnnyo sopo poyo peˈnɨmentohofoso yofe nɨhuˈno wonyo maˈmentohofofoho. I osoˈno Jisas kako oso wonɨmango engo unyosoˈno mosyafɨsiyoˈnjo yonto kako poˈnɨfo mmoˈnɨmmentisofoho. Oˈo, hwapɨngoso Jisas kako huno syafɨhuˈmento, Anɨtu nje sɨmeho wopɨngo nɨmokonefoho. Osoˈno syafɨsyonto Jisas kako sɨmeho hiˈntnnono Anɨtumo uyonto nakumneˈno tohino engo manto poyo peˈnɨmentisofoho. Oseso olohonta kako kanɨngkwohwo Anɨtuye aho angahohntaˈni nohumanto yoˈmayo hopiˈnonohino somo mokosyohumaho.

Anɨtu nakumo tango nejapososo nakumo wopɨngo namokiyoˈnefoho.

3 Jisas nakumneˈno aˈamu wonyo somo enjwaˈmo weˈenehwo humamentisofoho. Osoˈno hofɨko kakineˈno mangohwa imoˈnontɨfi nɨhuˈno wonyo uloholˈmentohofofoho. Osoˈno sekwo Anɨtuye syohomneˈno yoˈmayo tango seˈmahwosoˈno sekwo oso tango Jisas maˈmentiso soˈno fɨsyafɨhupmno. Osoˈno syafɨsyɨkuji sekwoe syoho wopɨngo somo nusɨkwajɨkutoho. Oˈo, sekwo yokumpohnˈnyo inɨngkakuji syoho itoˈno fiyɨmno.

4 Sekwo yoˈmayo honɨngkano wonyo somo monje yasiyoˈneso syoho yokumpohnˈnyo fiyɨmno. Aˈamu fehohnjoso hofɨko honɨngkano wonyo soˈne nakwolaho lɨwoˈnɨngkohofo somo nomi aˈamuso hofɨkimo fonjahumentohofofoho.

5 Oso hungkuno Anɨtu kakoe mehomi hnˈnɨmo yokumpohnˈnyo nasosofitofoˈne nalɨmentiso soˈno inɨngo laseyohoho. Olo hungkuno loso nalohoho.

Nje hwomu sohwosi, nakwoe Hwe Engo kako jɨje honɨngkano ntoˈno efisopekuhwajiyoˈne,

Wonyo yahino kilohofɨhwosoˈno oso hungkuno homo somo kɨko haloho pofo.

Oso hiso kilohofɨhwosoˈno huno ole syafɨsyɨkutoho.

Anɨtuye honɨngkanoso tango mɨkunɨmposo niyantofoho.

Ose syafɨsyohotoho.

6 Oˈo, aˈamu hopiˈnono Anɨtu nje mehomi kuyoho ulɨwoˈnɨngkiso somo, Honɨngkano wonyo nɨhuˈno yohotoho ulɨwoˈnɨngkisofoho.

Aˈamu hiso honɨngkano wonyo ifijoˈmanji Anɨtu kako yoka ulɨmontonoho.

Ose nalɨmentisofoho.

7 Kɨko Anɨtuye hungkunomo tɨfi inɨngkahuji tango kuˈmahwosoˈno kɨko yokumpohnˈnyo neˈno filohofo. Hwapɨngoso Anɨtu kako jɨje honɨngkanomo efisopekuhwojalofoho. Ose kilohofɨhwosoˈno kɨko huno wakiyono. Kɨko kakoe mehomi hwosoho. Nanɨngkwohwosa hofɨko hofɨkoe mehomi hnˈnɨmo nakwoe honɨngkanomo efisopenehwajɨwoˈnɨngkohofofoho.

8 Nakwo a'amu hopi'nonohino hn'nwi honɨngkano wonyo'njo'nwoho. Oso'no Anɨtu kako kakoe honɨngkanomne'no nto'no wefisopenehwajono. Anɨtu kako jɨje honɨngkanomo nto'no momekuhwajiyo'manji kɨko kakoe mehomi hwosɨ'maho. O'o, kɨko sɨkumehomi pa'nyo hwosoho.
9 Nakwo nanɨngkwohwosa hofɨko nakwoe honɨngkano wonyomo menehwojahonɨngkofi nakwo hofɨkoe yofe ho'nomawo'nɨngkuhwono. Oso'no Anɨtu kako nakumo kakoe honɨngkanomne'no nto'no efisopenehwajɨhwoso'no nakwo haloho pehwasi honɨngkano wopɨngo'nohini uyano. Kako nakwoe huyo'mangomo mokosyohumawo'nɨngkiso hweho. Oso'no nakwo enjwa'mo nohumehwasi nto'no wohumano.
10 Hwahoponjo nanɨngkwohwosa hofɨko hofɨkoe huno mta'ni olo hwaho lopo we'enehwo humayo'ne nakwoe honɨngkano nto'no menehwajɨwo'nɨngkohofofoho. I nanɨngkwohwo Anɨtu kako kakoe honɨngkanomne'no efisopenehwojahonɨngki nakwo wopɨngo imo'nalokuhwono. Ose nalohofɨhwoso'no nakwo kako pa'nyo umo'nantanoho.
11 A'amu nakwoe honɨngkanomo nto'no menehwajɨkujo'no nakwo tango engo wotɨpemantanoho. I oso'no nakwo wopɨngo humayo'ne Anɨtu kako nakwoe honɨngkano wonyomo somne'no menehwajɨhwoso'no ne unto'nɨmontonoho. Oso ipisayo neso a'amu'nji sɨmeho pompengo ifisyamo'nyo'nefoho.

Nakwo yokino ito'nɨngkuhwasi yokumpohn'nyo wolohofano.

12 Ose selohe so'no sekwo Anɨtumne'no yokumpohn'nyo filohopmno.
13 Sekwoe honɨngkano nto'no mɨhwajɨkuji a'amu sɨfe po'nɨfo'njo senɨngkape sohwo kako mapɨwasyonehoho. O'o, hano ito'no ihwosi sɨfe po'nɨfoso yokumpohn'nyo umo'nɨmontonoho.
14 Sekwo sekwoe a'amu'nji pompenjiyo humayo'ne syoho yokumpohn'nyo fiyɨmno. I sekwo honɨngkano wonyo hopi'nonohino foho'naopmno. Sekwo honɨngkano wonyo nɨhu'no ane humayo so'no syoho yokumpohn'nyo fiyɨmno. A'amu honɨngkano wonyo'njoso hofɨko nakwoe Hwe Engo sohumo muhwonɨfitnnefoho.
15 Anɨtu kako wopɨngo waseloho'mo. Wosefo'ma'mo. Ose nalɨhwoso'no a'amu fihwo kako nupa'nɨngkuhwosi Anɨtumo ole ulonoho. Nɨfo'mayoso peho'neto. Ngkilaho. Ose ulonoho. Oso'no sekwo Anɨtumne'no yokumpohn'nyo lohofɨkuji fo'ma'nɨmno. Anɨtu kako nefo'mayoso nakwolaho ulɨhwasi hofohofahn'no nakwoe sɨmeho wonyo wonamo'nɨmontonoho. Sɨmeho wonyo namo'nɨngkuhwoso'no a'amu pi'nɨngo engo somo tohino uyantanoho. A'amu sɨmeho wonyo'njo sohwo kako nom'ne a'amu somo honɨngkano wonyomo ipemotahwoso'no oso hwe huhwo sohumo Anɨtu kako wonyo hwosoho ulɨmontonoho.
16 A'amu fihwo sekwo'nji humaso sohwo kako a'mohufo ihwoloho. A'amu fihwo sekwo'nji humaso sohwo kako Isou Anɨtumo hwotoho hmmentiso pa'nyo ihwoloho. Isou kako mijoho engo uyahonɨngki kanɨngkwohwo Aisak kakoe tisɨmaso sohumo aho ulonjimokone so'no Isou kako huno ole syafɨhu'mento, U kakoe syohofoho. Nje nɨngkwahwo Jekoup kako womano. Ngko mijoho pe'nalokweno. Ose syafɨsyonto Isou kakimo hwosopisyafɨhwosi Jekoupɨmo aho ulonjimokone somjo wosopayo so'no ulahonɨngki Jekoup kola'wehumo oso wopayoso mpe uloho'mentisofoho.
17 Sekwo huno seyohoho. Tɨfi no'mo Isou oso aho wontonjɨmokononto somjo hungkunoso aku woma'mo lonto yahonɨngki kanɨngkwohwo Aisak muyɨmmentisofoho. O'o, Isou kako humotaho engo lonto oso wonyo imentiso somo wae yamo'nyoso hopo'maho.

Nakwo hwofɨki'nyo wonyoangkafo Saiyon sopo nto sɨ'momalohwono.

18-21 Anɨtu kako a'amu Isɨlael somo kakoe hungkuno hwofɨki'nyo Sainai sopo uyɨmentiso sohonta himo sɨkwo'mnoso hwofɨki'nyo hopo sopo ifeehu'mo yahumentisoso toho ahwomo mta'ango uhwonontɨfi ifofo engo yahonɨngki hi ulɨkofahonɨngki

iyoho mɨkunɨmposo unɨmentisofoho. Kounoho yoka hoˈnonto mampaho ahwomo mtaˈni ole hoˈnɨmento, Aˈamu fihwo olo hwofɨkiˈnyo loso kako aho pmˈmokoso sohumo sekwo sojoˈnji fonjahumno. Aˈamuˈnohinɨˈmaho. Oˈo, yahuˈnji hwofɨkiˈnyo lopo hano weso sohumo fonjahumno. Ose hoˈnɨngkahonɨngki aˈamuso iyoho unɨngkahonɨngki hofɨko Mousesɨmo ulɨmentohofi, Mouses kɨko Anɨtumo ole uso, Oso hungkuno tango mɨkunɨmposo soˈno nakwo iyoho nenalofoho. Nakwo olo mampaho loso nupaˈnɨngkuhwaloho. Ose uso. Ose ulahonɨngkofi Mouses ulɨmento, Ngko huhwoˈni yomo yonji iyoho nnɨngkohoho. Ose ulɨmentisofoho.

22 I sekwo soku hofɨko ose uhwonɨmentohofo paˈnyoso sekwo muhwonɨmmentohofofoho. Oˈo, sekwo hwofɨkiˈnyo Saiyon Anɨtu songo humaso sohwoe ahwomomjo ango engo Jelusalem osopo iˈmofapmmalofo. Osopo aˈamu ahwomomjo nɨhuˈno piˈnɨngo engoso sɨmonyo yontanɨngkofi iˈmofapohofo.

23 Osopo sekwo Anɨtuye mehomi hopiˈnono tisɨmaso paˈnyo kuyoho. Sekwoe yofe Anɨtu nto mtɨˈmokumentisoso ahwomomo weho. Anɨtu aˈamu hopiˈnonohinofe hungkunomo ikwolofoˈne yano ulofiyo sohumo sekwo iˈmofapohofo. Aˈamu Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono uyontɨfi poyo peˈnɨmentohofo somo Anɨtu kako Wopɨngo kuyoho, ulɨmentiso osomo wopɨngo ne nto imokumentisofoho. Oso aˈamu hiso osopo humalofo.

24 Jisas kako Anɨtuye angopo neˈno siyoˈne honɨngkano songo kakoe honɨyoˈnji hwosampoˈmentiso sohwo osohumo sekwo iˈmofapohofo. Kakoe honɨyo soˈnji nakumo kakoˈnji mokojɨjwonahinyofoho. Osoˈno Apel kakoe honɨyo usɨhumaˈmentiso somo Jisas kakoe honɨyoso hwofiloˈnnyofoho.

Nakwo Anɨtuye mampaho somo haloho ntoˈno pehwasi iˈwaho ntoˈno uyano.

25 Sekwo ntoˈno fɨsyafɨhupmno. Hohonta Anɨtu Mousesɨmo hungkuno yokumpohnˈnyo uyahonɨngki aˈamu Isɨlaelɨso haloho maposoˈnjo imentohofofoho. Osoˈno hofɨkoe honɨngkano wonyo soˈno tohino engo maˈmentohofofoho. Tohino homo somo hofɨko muyakoloˈmmentohofofoho.

Oseso Kɨlais ahwomomo humaso sohwo hungkuno yokumpohnˈnyo nto nejapmmentisofoho. Oso hungkuno homo somo haloho maposoˈnjo ihwasi hohujo ikinjaofososo nakwo tohino engo mayo sohonta hiyaso ntɨˈmte waneto. Nɨhuˈno awonoho.

26 Hohonta Anɨtuye mampaho hwofɨkiˈnyo Sainai sopo ntaˈni hoˈnɨngkahonɨngki hwaho hwomɨhwo imentisofoho. I osoˈno olohonta Anɨtu ole nelalofi, Sɨkuno nomˈnemo hwomɨhwo ihwosi hwaho nɨhuˈnahone wae yaoˈmnefoho. Hwahoˈnohinoˈmaho. Oˈo, ahwomo hiˈnji wae imnefoho. Ose nelalofoho.

27 Oso hungkuno hwomɨhwo ihwosi hwaho wae yaoˈmnefoho nelalofonjo hwapɨngoso ole, yoˈmayo yoˈmayo Anɨtu olo hwaho lopo mtɨˈmokumentisoso hwomɨhwo ihwosi wae yonefoho. I yoˈmayo Anɨtu ngko nje angomo womokosyohumamo loso soˈnohini neˈno nowentɨhwonefoho.

28 Ose nalisosoˈno nakwo sɨmonyo uyano. Anɨtu nemokosyohumayo sopo moiˈwo mmoˈnonehoho. Oˈo, neˈno nowentɨhwoneponoho. Osoˈno nakwo Anɨtumo isamoyoka ulɨhwasi kakoe sɨmeho wopɨngo umoˈnyoˈne soˈno kakoe syoho hofiyo ulohofiyano. Anɨtuye yofe hoˈnomehwasi kakoe yokumpohnˈnyo soˈno iyoho wonanono.

29 Hwapɨngoso nakwoe Anɨtu kako yoˈmayo wonyo iyosoˈno nɨhuˈno yokumpohnˈnyo nelalofi, Yoˈmayo wonyoso nɨhuˈno ngkilaho. Ose nelalofoho.

13

Nakwo Anɨtuye temtitofo hnˈnwi sɨmeho unano.

1 Nakwo Anɨtuye aˈamu ne hnˈnwi nakwo sɨmeho neˈno unɨngkuhwano.

2 Olo hilo soˈno inɨngo mofeˈeno. Aˈamu kengoso ango kengoˈmtaˈango seˈmafɨkujoˈno sekwo yoˈmayo soˈno hofɨkimo umokosyohumamno. Aˈamu fehohnjo

ose iwo'nɨngkohofoso hofɨko a'amu ahwomomjo somo yofe mɨhwofe'njo yontɨfi hofiyo umokosyohumamentohofofoho.
3 A'amu Anɨtuye syohomne'no impo'angomo uhumatɨ'mentohofo somne'no sekwo hitoho selofɨhwoso'no tango malokwofoso sekwo fisomapmno. A'amu fehohnjo Anɨtuye yofe'ne osomo a'amu nom'neso wonyo ulohofɨkujo'no hofɨkoe a'apaho tohino umnɨngkuhwoso'no sekwo tohino fisomapmno. Sekwo tohino loso afa'no wasemnono.
4 Ape ma'nyo yahinoso wopɨngofoho. I oso'no hwe sohwo kako kakoe ape'nji yahino wopɨngo'honini uyanjiyoho. U a'amu fihwo oso yahino wopɨngo somo mtɨhupehwosi a'mohufo ihwosi u yo'mayo wonyo ihwosi kifosyoho ihwosi osohumo Anɨtu kako tango uyonefoho.
5 Sekwo hamniyoho engo so'no hi semo'nyo'eno. O'o, yo'mayo mokosyohu-malofo so'no sekwoe sɨmeho wopɨngo semo'nɨngkuhwosi hoponoho fihnnɨmno. Hwapɨngoso Anɨtu ole nelalofi, Ngko sekumo mosesɨkwajɨmnehono. Ngko sekumo ne'no sefo'malokweno. Ose nelalofoho.
6 Oso'no nakwo yokumpohn'nyo ito'nɨngkuhwasi nakwo anga'no anga'nohino hn'nwi ole wolano.
Nje Hwe Engo Anɨtu nɨfo'mantofoho.
Ngko iyoho mimnehono.
A'amu hofɨko yo'mayo ngkimo ntohopijo so'no ngko iyoho mannonehoho.
Ose wolano.

Anɨtuye hungkuno lonetɨhwamotofo sohwafe yahinomo tɨfi unɨngkuhwano.

7 Hwe engo sohwa Anɨtuye hungkuno losetɨhwamotofo sohwamne'no inɨngo mofe'eno. Hofɨkoe humayoso ne into'nɨmojo so'no huno syafɨsyɨkuji hofɨkoe yahino so'nji sɨmeho hi'ntnnono uyo so'ntnne tɨfi finomokoho'nawopmno.
8 Jisas Kɨlaisɨye yahinoso hohontajo mta'angoso olohontajo'nji tɨfi no'mjo'ntnneso ito'nohino iwo'nɨngkiso hweho. Kako kakoe huno mɨkwesyafɨsiyo'njo iwo'nɨngkiso hweho.
9 Oseso a'amu yahino kengo kengo'njoso sekwoe sɨmeho somo wonyo semaku-fitoho. Hofɨkoe hungkunoso losetɨhwafɨkujoso sekumo yokino wesemano lɨkuji ifijoso sekwo Anɨtuye honɨngkanomo nusɨkwajɨpitnnoho. Anɨtuye hitohoso nakumo yokumpohn'nyo wososofitofonesyohumamtonoho. A'amu wosopayo so'no anga'no anga'nohino somo ulo'nyo nto'no feenɨmno. Ose lɨfijoso sekwo haloho upekutoho. O'o, oso yahinoso a'amumo mufo'manehoho.

Anɨtuye sɨmeho wopɨngo umokiyo'ne yo'mayo uyofoho.

10 Nakwo Jisasɨmo sɨmeho hi'ntnnono uyɨwo'nɨngkuhwone hn'nwi nakwoe wonyo wayo'ne kako poyo pe'nɨmentisofoho. I oso'no a'amu Jutaso hohontajo yahino somo inɨngkawentɨfi hofɨkoe wonyo wayo'ne yahu fonjokisasyɨwo'nɨngkohofo osomo Jisas kako mufo'manehoho. Hwapɨngoso Jisas hofɨkoe wonyo nɨhu'nahone wae yaofo'ne pe'nɨmentiso so'no hofɨko sɨmeho hi'ntnnono muyɨwo'nɨngkiyohofofoho.
11 A'amufe wonyo wae syoho'njo hwe engo sohwa hofɨko yahu fonjokisasyontɨfi yahu honɨyo'nohini oso ango Anɨtu humayoponoho mulɨmentohofo somo motahu-mentohofofoho. Honɨyo loso a'amufe wonyo mpe-e'nefoho. Yahu yokino so'nji mɨkufo so'nji yo'mayoso ango mempo mongkihnta'ni toho nɨwo'nɨngkisofoho.
12 Oso pa'nyo Jisas kakoe a'amu ne imo'nyo'ne tohino engo ma'mentisofoho. Ango Jelusalem mempo hohnta'ni nope'nonto a'amufe wonyo wae nɨhu'nahone yao'mentisofoho.
13 Jisas ose imentiso so'ne nakwo hohontajo honɨngkano hungkuno somo ulɨko'mehwasi Jisasɨmo tɨfi unɨngkuhwano. A'amu kakimo wonyo uloho'mentohofo pa'nyoso wonelohofantɨfeho.

14 Nakwo huno ole nayohoho. Olo hwaho lopo nakwoe hwapɨngoˈmaho. Oˈo, nakwo
ahwomomjo antɨme nomˈne songo neˈno humayoˈne soˈno hontohumalohwono.
15 Nakwo Kɨlaisɨye aˈamuˈnwoho lɨwoˈnɨngkuhwonɨˈni nakwoe
yahino ole, sɨkuno huhwo huhwi engolopohamo nakwo Anɨtuye yofe
hoˈnomawoˈnɨngkuhwono. Yoˈmayo neˈmaso soˈno nakwo Anɨtumo
isamoyokaˈnohini ulɨwoˈnɨngkuhwoneˈnwoho.
16 Aˈamu nomˈne somo wopɨngo ulohofontani foˈmaˈnɨwoˈnɨngkuhwono. Anɨtuye
yofe hoˈnomayoˈneˈnji aˈamumo ufoˈmayoˈne osoˈntnneˈno yoˈmayo yahino nakwoe
sɨmeho umo lɨwoˈnɨngkiso somo monje wesyano. Oso yahino hufaˈu sofaˈu
Anɨtumneˈno yasoˈmanji Anɨtu sɨmeho wopɨngo umokɨmontonoho.
17 Aˈamu yofe engoˈnjo Anɨtuye hungkuno losetɨhwalokwofo sohwa hofɨko sekwoe
huyoˈmango foˈmayoˈne syoho yalokwofo. Osoˈno sekwo hofɨkoe hungkunomo
haloho popmno. Hofɨkimo enjwaˈmo hofiyo fosyohumamno. Hwangku yoˈmayo
syoho yalokwofo soˈno Anɨtu hofɨkimo ulohonɨngkahonɨngkuhwosi hofɨko syoho
losoˈno ulantɨfeho. Sekwo hofɨkoe hungkunomo hofiyo inɨngkayo soˈno u itoˈno
minɨngkayo soˈno ulantɨfeho. Osoˈno syoho loso hi semoˈnɨngkahonɨngki yalok-
wofo. Sekwo haloho pekujoˈno hofɨko sɨmeho tango muyonehoho. Oˈo, sɨmeho
wopɨngoˈnjo hofɨkoe syohoso uyantɨfeho. U, hofɨko sɨmeho tango uyo soˈmanji pipi
sefoˈmapitnnehofo.

Anɨtu nakumo nefoˈmayoˈne jomo ulano.

18 Nakwo ole syofɨsyalokuhwono. Anɨtu nakwoe sɨmehomo nahononteso wopɨngo
nehonalofoho. Nakwo kakoe honɨngkano wopɨngo somo engolopohamo ntoˈno
unɨngkohwantaneˈno yɨhwono. Osoˈno sekwo nakumneˈno Mpohumo jomo ulɨmno.
19 I olo soˈnji Mpohumo jomo ulɨmno. Ngko sekuyepono asomo komoˈno
seˈmaˈmneˈno jomo ulɨmno.
20 Nakwoe Hwe Engo Jisas kako nopeˈnɨngkahonɨngki Anɨtu apaˈno songo
ulɨkaˈmentisofoho. Jisas kako nakwo Anɨtuˈnji nɨhuˈnahone mekojɨjwonasiyoˈne
kakoe honɨyo usɨhumanto peˈnɨmentiso soˈno olohonta kako nakwo kakoe yahu *sipsip*
hnˈnɨmo nemokosyohumayoˈne Hwe Engo hweho.
21 Osoˈno ngko sekumneˈno Anɨtumo ole ulalokweno. Anɨtu kako sɨmeho pompen-
jiyo umokiyoˈne hwapɨngo sohwo kako yoˈmayo wopɨngo wosejapmmo lɨhwosi wose-
japmmontonoho. Sekwo oso hiso nomafɨkuji Anɨtu sekwo yoˈmayo ifitnneˈeno lososo
hofiyo uyantɨfeho. Osoˈnji nomˈneso ole jomo ulalokweno. Anɨtuye sɨmeho wopɨngo
umokiyoˈne kako Jisas Kɨlaisɨye yokumpohnˈnyoˈnji sekwoe sɨmehomo syoho
yokumpohnˈnyo waseloho'montonoho. Oseso kakoe yofe nohoˈnomaˈnɨngkuhwasi
kakoe yofe engoso engolopohamo neˈno nowentɨhwonefoho. Nehopeho.

Hungkuno aeˈuyofoho.

22 U nje aˈamufo, olo hungkuno mtɨˈmokalokwe loso tɨfofoho. Osoˈno sekwo haloho
ntoˈno popmno. Aˈamu sekumo atofo losetɨhwentanɨngkuji sekwo tɨmo saho ikutoho.
Oˈo, sekumo yokumpohnˈnyo sesosofitofoˈnefoho.
23 Nomˈne hungkuno sekwo upaˈnɨmno. Nenɨngkwaˈwehwo Timouti osohumo
hofɨko impoˈango mtaˈni nto isɨhutofomaˈmalofofoho. Kako ngkiyepono weˈenepi
posoˈmanji ngkoˈnji woseˈmantayoho.
24 Sekwoe hwe engo sohwanji aˈamu hopiˈnono Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono
uyalokwofo soˈnjimo ole ulɨmno. Nakwoe aˈamu kuyoho selalokuhwono. Aˈamu
oso hwaho Itali lopo Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono uyɨwoˈnɨngkohofoso sekumneˈno
selalokwofo. Nakwoe aˈamu kuyoho selalokuhwono.
25 Anɨtuye hitohoso sekwo aˈamu hopiˈnonohino sokumo wasewoˈmtonoho.
Hungkuno osohopeho.

Jemɨs
Olo Iyoswo loso Jemɨs Mtɨ'mokumentisofoho.
Olo Hungkuno Sɨmo'mjofoho.

Jisas ahwomomne'no nto sɨmentiso sohonta soswo aho hufa'u hopinohino sɨfe fehohnjo hopi'nonohintɨkeno *teti*tɨkeno (30) —oso'no nakwo huno monayofoho— oso soswo nto uyakolo'mentisopo olo iyoswo loso Jemɨs Jisasɨye konɨngkwa'wehwo mtɨ'mokumentisofoho. Oso Jemɨs huhwo sohwo tajo ango Jelusalemjo somo mokosyohumawo'nɨngkiso hweho. Olo iyoswo hiloso a'amu Isɨlael temtitofo aho hufa'u hopi'nono sɨfe mta'ni hufa'uyo somne'no mtɨ'mokumentisofoho. Oso a'amu hiso hofɨko ango kengo'mo humantɨfi tango engo tɨpementanɨngkofi olo iyoswo loso Jemɨs oso a'amu homo somo ufo'mayo'ne mtɨ'mokumentisofoho. Oso'no olo iyoswo hiloso ntɨpo humanto mtɨ'mokumentisotɨkeno nakwo huno monayofoho. Oso'no nakwo olo iyoswo homo lomo atofo lɨhwasi tɨfi unɨngkohwano.

1 Ngko Jemɨsɨ'ni Anɨtu'nji nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlaisɨ'nji sikoe syoho ulohofiyo hwo'nyoho. Nje a'amu Isɨlael temtitofo aho hopi'nono sɨfe mta'ni hufa'uyoso Jisas Kɨlaisɨmo sɨmeho hi'ntnnono uyɨwo'nɨngkohofo soku sekwoe angopo nulɨko'mantɨfi ango'meemjo humalofo so'ntnne'no olo iyoswo loso semtɨ'mokiyalokweno. Ngko nje a'amufo selalokweno.

Yamofo nalohofoso yokumpohn'nyo namokiyo'nefoho.

2 Nje a'amu soku, yo'mayo tango se'masoso sekwo sɨmeho wopɨngo wasemo'nono.
3 Hwapɨngoso ole, yo'mayo tango se'masoso sekwo yokumpohn'nyo lohofo'nefoho. Tango se'masoso sekwoe sɨmeho hi'ntnnono engo uyo'manji yokumpohn'nyo wolohofantɨfeho. Oso hiso'no sekwo huno moi'wonoho.
4 Oso'no sekwo engolopohamo tango se'masoso i'waho ikutoho. O'o, sekwo sɨmeho wopɨngo'nji yokumpohn'nyo lohopijoso sekwo mopɨwahupitnnehofo. Ose ikujo'no Anɨtu nosehonɨngkuhwosi kakoe yahino so'no sekwo umofonyo miyontanɨngkuji wasehonɨmontonoho. Wopɨngo humentanɨngkuji wasehonɨmontonoho.

A'amu kako huno wopɨngo so'no umofonyo ihwosi kako Mpohumo jomo ulono.

5 Sekwo yo'mayo so'no huno maseyo'manji Mpohumo jomo ulɨmno. A'amu fihwo huno wopɨngo so'no Anɨtumo jomo ulososo huno wopɨngo uyɨmontonoho. Anɨtu kako a'amu hopi'nonohino somo we'e'nohino muyɨwo'nɨngkiso hweho. O'o, engo'nohino uyɨwo'nɨngkiso hweho. Sekwo jomo ujoso'no Anɨtu kako yoka maselonehoho.
6 U oso a'amu sohwo kako sɨmeho hi'ntnnono nehopi uyɨhwosi Mpohumo jomo ulososo kako huno ole syafɨsyɨhwoloho. Anɨtu kako wontapmmontolɨkeno. Montape'njo umontolɨkeno. O'o, a'amu sɨmeho hufa'u'njo sohwo kako iyoswo somo ifofo hwalohwalofo iwo'nɨngkiso pa'nyo hweho.
7 Kako Hwe Engo wontapmmontonoho lɨhwosi, syafɨsyɨhwoloho. Oso hwe huhwo sohwo kako Hwe Engo sohumta'ni yo'mayoso momanehoho. O'o, a'amu sɨmeho anga'nohino'njoso Hwe Engo sohumo jomo ulososo Anɨtu uyɨmontonoho.
8 Ihwoni, a'amu sɨmeho hufa'u'njo sohwo kakoe huno pi'nɨngo engo'njo hweho. Oso yo'mayo yahino kako yonteso'no kako honɨngkano anga'nohino somo minɨngkayo'njo hweho. O'o, huno pi'nɨngo engo syafɨsyonto honɨngkano ito'no motɨpemaso hweho.

A'amu ho'yango ane so'nji ho'yango engo'njo sohwanjiye hungkunofoho.

9 Hwe fihwo Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono uyɨwoˈnɨngkiso sohwo kako hamniyoho ane, osohwo kako sɨmeho wopɨngo umoˈnono. Anɨtu osohumo uhwononto yofe engo mulalofoho.
10 Anɨtu kako aˈamufe hoˈyango hamniyoho soˈno sikinjo ne anefoho lɨwoˈnɨngkisofoho. Oso hisoˈno hwe nomˈnehwo Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono uyɨwoˈnɨngkiso sohwo kako hoˈyango hamniyoho engoˈnjo sohwo kakoe yoˈmayoso ihnˈnaofɨhwosoˈno kako sɨmeho wopɨngo umoˈnono. Hwapɨngoso hoˈyango hamniyoho yoˈmayoso wokoso fiyo paˈnyoso umoˈnaoˈmtonoho.
11 Wokoso fiyoso mofehiˈnyo sɨˈmofapɨhwosi yokumpohnˈnyo lɨhwosi yofoho umontonoho. Oso paˈnyoso aˈamu hamniyohoˈnji hoˈyango engoˈnji kakoe syoho yoˈmayoso mjɨmɨhwosi hamniyoho engo soˈno notɨpehwosi oso hwe huhwo sohwo kako ajwo sopo wapeˈnɨmontonoho.

Yoˈmayoso aˈamumo yamofo ulohofoˈne hungkunofoho.

12 Hwe fihwo yoˈmayo tangoˈnjo uˈmahonɨngkuhwosi yokumpohnˈnyo neˈno lohofoso sohwo sɨmeho wopɨngo umoˈnono. Yamofo hiso moiˈwo nto ulohofosejwaofahonɨngki kako yokumpohnˈnyo neˈno lohofoˈmanji osohumo Anɨtu nto nalɨmentiso losoˈno uyɨmontonoho. Aˈamu ngkineˈno sɨmeho ntaposo sohwo songo humayoˈne uyɨmonnoho. Ose nalɨmentiso hopaso oso aˈamu huhwo sohwo womaˈmtonoho.
13 U sɨmeho fefoyo aˈamu nomˈnehumo uˈmasoso oso sɨmeho fefoyo sohwo honɨngkano wonyo nontɨmo ipemotawe soˈmanji hwe huhwo sohwo ole lɨhwoloho. Olo sɨmeho fefoyo loso Anɨtu ntopahonɨngki wonyo honɨngkano loso yohono. Ose lɨhwoloho. Oˈo, yoˈmayo wonyoso Anɨtumo mɨputɨhwanehoho. Anɨtu aˈamu somo wonyo yahino iyoˈne mɨputɨhwanehoho.
14 Oˈo, hwe sohwo huno wonyo syofɨsyahonɨngki oso huno wonyoso honɨngkano wonyo iyoˈne kakimo ipemotosahonɨngki wonyo hilo soˈno nɨmoˈnɨngkohoho lɨwoˈnɨngkiso hweho.
15 I kakoe huno wonyo somo inɨngkawesoso wonyo honɨngkano uyɨmontonoho. Wonyo hiso wonyo engo toyo yɨhwosi wonyo honɨngkano neˈno iwoˈnɨngkuhwosi poyo peˈnɨkwato lohofɨhwosi nɨhuˈnahone umoˈnɨmontonoho.
16 Nje aˈamufo, sɨmeho sejopalokwe soku, huno wonyo sohwo honɨngkano wonyo engomo ipesemotaweloho.
17 Yoˈmayo wopɨngo nefoˈmayoˈneso ahwomo mtaˈangofoho. Anɨtu nejapɨwoˈnɨngkisofoho. Anɨtu ahwomomjo pomponaho mofehiˈnyo, hamno, hntokwaliyo oso hwamo mtɨˈmokumentisofoho. Pomponaho loso fehonta lasyonto nomˈnehonta molasyohoyohoho. I Anɨtu oso paˈnyo hwoˈmaho. Oˈo, kako neˈnohini yahino wopɨngoˈnohini nalohofɨwoˈnɨngkiso hweho.
18 Anɨtu nakwo kakoe mehomi imoˈnyoˈneˈno lonto kakoe hunomnohini inɨngkawento kako nanɨngkwohwo imoˈnɨmentisofoho. Kakoe hungkuno nehopiˈnohino somtaˈni mehuˈmenasiyoso nakwo temtitofo Anɨtu namtɨˈmokumentiso somneˈno umoˈnantanoho.

Anɨtuye hungkuno upoˈnɨngkuhwasi tɨfi unɨngkohwano.

19 Nje aˈamu soku, sekwo olo hilo soˈno huno itoˈno fɨsyafɨhupmno. Olo yahino loso ikutoho. Aˈamu fehohnjoso hungkuno upaˈnɨfijoso aku hungkuno komoˈno ulɨkujoˈno yoka wohnnantɨfeho. Oˈo, sekwo yoˈmayo upaˈnɨfijo soˈno huno itoˈno syafɨsyɨkuji huno wopɨngo tɨpemafɨkuji hungkuno itoˈno aku ulɨmno. Oso yahino inɨngkafijo soˈno yokaso ikujohoso komoˈno molɨkafonoho.
20 Aˈamu fihwo sɨmeho tohinoˈnjo sohwo kako Anɨtuye honɨngkano wopɨngomo minɨngkayo hweho.

21 Oso'no yo'mayo yahino wonyo so'nji honɨngkano wonyo so'nji foho'naopmno.
Yo'mayo homo somo hi semo'nɨngkisoso hwotoho fɨfijoso oso hungkuno Anɨtu sekwoe
sɨmeho mo'mo ho'nasehumentiso somo hofiyo tɨfi finɨngkamno. Kakoe hungkunomo
haloho popijoso kako'nji ne'no nohumantɨkutnnefoho.
22 Anɨtuye hungkuno losomo tɨfi'nohini finɨngkamno. Hwe fihwo haloho
upa'nonteso minɨngkayo'manji kako sɨmeho mo'mo hwasyo hungkuno
hnnɨwo'nɨngkiso hweho.
23 Hwe fihwo kako Anɨtuye hungkunomo haloho ko upa'nonto haloho ma-
poso'njo emoyɨwo'nɨngkiso sohwo kako kakoe sɨmanomo tɨmo honɨngkonyomo ko
honɨngkononto u kako mohonɨngkonɨwo'nɨngkiso pa'nyo hweho.
24 Kako kakoe sɨmano kiho somo honɨngkononto mijo miyoma'nyo'njo yonto
komo'no nowento kakoe sɨmano kiho so'no inɨngo mofonto nje sɨmano kiho ane
hwo'nyoho lonto emoyɨwo'nɨngkisofoho. A'amu Anɨtuye hungkunomo haloho ma-
poso'njo yɨwo'nɨngkiso pa'nyo hweho.
25 Anɨtuye hungkuno honɨngkano wonyo mta'ni isɨhutofonemawo'nɨngkiso hweho.
Hungkuno hiloso ito'nohinofoho. Hwe fihwo olo hungkuno hiloso hwapɨngo ne so'mo
ne'no uhwonɨwo'nɨngkiso sohwo kako sɨmeho wopɨngo umo'nɨngkahonɨngkuhwosi
Anɨtu wopɨngo uloho'montonoho.
26 A'amu fihwo ole syafɨsyososo, Ngko Anɨtuye a'amu ne hwo'nyoho. Ngko a'amu
Jisasɨmo inɨngkayoso sɨmeho mo'mo hwasyo hungkuno hnnɨwo'nɨngkiso hweho.
Oseso kakoe sɨmeho hi'ntnnohinoso kako Sante uhwonyoso ne ane sikinjo hweho.
Mango'nohino hweho.
27 Anɨtu huno ole syafɨsyɨwo'nɨngkiso, a'amu sɨmeho hi'ntnnono nehopi
ntapɨwo'nɨngkiso sohwo ole yɨwo'nɨngkiso, sɨkumehomi somo wopɨngo
mokosyohumayo hweho. Oso'nji apɨwojo sofamo tango u'manteso oso moya'mi
sofamo kako wonyohofiyo ufo'mawo'nɨngkiso hweho. Nom'neso ole, yo'mayo
hwahoponjo honɨngkano wonyo somo minɨngkayo'njo'manji nakwo honɨngkano
wopɨngo'nohini somo ose yaso'manji nakwoe Mpohwo Anɨtu kako wopɨngo
wonahonɨmontonoho.

2

Nakwo a'amu hopi'nonohino somo hitoho afa'nohino wonalofono.

1 Nje a'amufo, sekwo nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlais yo'mayo hwofilo'nnyo so-
humo sɨmeho hi'ntnnono uyɨwo'nɨngkohofo kuyoho. Sekwo olo yahino loso'no
fɨsyafɨhupmno. A'amu fihwo yofe engo'njo sohumo wopɨngo ulohofɨkujo'no nom'ne
sohwo ho'yango ane sohumo hohujo ikinjɨmofɨkutoho.
2 Hwe fihwo wokoso wopɨngo'nji manji'mofo yo'mayoso wonyoangkafo'njo oso hwo
sekwoe tajo angomo noswahonɨngki hwe nom'ne hwapɨfe wonyo imo'njo sohwo tɨfi
swohoho.
3 Hwe sɨmo'mjo wokoso wopɨngo'njo sohumo wopɨngo ulohofɨkuji ulantɨfe, Tato-
hwo, ayomo. Olo epohumayo wopɨngo lopo fosyohumaho. I hwe tɨfinjo hwapɨfe
wonyo'njo sohumo wonyo ulohofɨkuji ulantɨfeho, Kɨko osopo waloho'monntaho.
Hwahopo wohumamonntaho. Jɨje hunofoho.
4 Oso hwe sohwa'umo oso pa'nyo ulohopɨfijo so'no ole syofɨsyalokwofo. Hwe
hamniyoho'njo sohwo yofe wopɨngo'njo hweho. Hwe hwapɨfe wonyo'njo sohwo
kako wonyo hweho. Oso huno wonyo peho'no uyɨwo'nɨngkohofo. Oso honɨngkano
wopɨngo'maho.
5 Nje a'amu soku, sekwo upa'nɨmno. A'amu yo'mayo ho'yango so'no umo-
fonyo iyoso hofɨko yo'mayo so'no Anɨtumo jomo ulɨfijo'manji hofɨkoe sɨmeho
hi'ntnnono Anɨtumo uyoso Anɨtu kako engo umokumontonoho. Anɨtu ole nto

nalɨmentisofoho. A'amu ngkimo sɨmeho hi'ntnnono ntopalokunjoso nje ahwomomjo angoso hofɨko'nefoho. Ose nalɨmentisofoho.
6 I oso'no sekwo soku, a'amu hamniyoho ane somo wonɨmango uyɨwo'nɨngkohofo kuyoho. A'amu hamniyoho engo'njoso yo'mayo tango sejapɨwo'nɨngkohofofoho. Hungkuno ito'no mɨhwajiyo ango sopono a'amu hamniyoho engo'njoso ipesemotawowo'nɨngkohofofoho.
7 Oso a'amu hiso hofɨko Jisas Kɨlaisɨye yofe so'no sɨfajo lɨwo'nɨngkohofofoho. Oso yofe wopɨngo Anɨtu kako Kɨlaisɨye mehomi sokumo uyɨmentiso so'no sɨfajo lɨwo'nɨngkohofofoho.
8 Nakwoe Hwe Engo Anɨtu oso hwoe hungkuno a'amu mtɨ'mokumentohofoso hungkuno ole, Sekwo sɨmeho inɨwo'nɨngkohofo hopaso nom'ne a'amu somo uyɨmno. Sekwo oso hungkuno somo inɨngkafijo'manji sekwo honɨngkano wopɨngo uyantɨfeho.
9 I oso'no sekwo a'amu yofe engo'njo sohumo wopɨngo ulohofɨkuji nom'ne sohwo ho'yango ane osohumo hohujo ikinjaofɨkuji sekwo honɨngkano wonyomo ufitnne kuyoho. Anɨtu selonefo, Sekwo nje hungkunomo hwotoho fewo'nɨngkohofo kuyoho.
10 Hwe fihwo Anɨtuye honɨngkano hungkuno hopi'nonohinomo ko inɨngkawowo'nɨngkiso sohwo kako hungkuno kenga'nohino somo minɨngkayo'njo'manji osohumo Anɨtu ulonefo, Kɨko honɨngkano wonyomo nohumanji nje hungkuno hopi'nonohinomo hwotoho fewo'nɨngkino hwosoho.
11 Hwapɨngoso ole, osohwo a'mohufo iyo'eno nalɨmentiso sohwo nom'ne hungkuno nalɨmento, A'amumo nofonjasiyo'eno. Ose nalɨmentisofoho. I oso'no kɨko a'mohufo ko miyo'njo sohwosi i nom'ne sohumo fonjahiso'manji kɨko honɨngkano wonyomo nohumanji Anɨtuye hungkuno hopi'nonohino hwotoho nto hmmahnno hwosoho.
12 Nakwo Anɨtuye hungkunomo minɨngkayo'njo'manji Anɨtu kako tohino wonejapmmontonoho. Anɨtuye hungkuno hiloso inɨngkuhwasɨ'manji nakwo honɨngkano wonyomo usɨkwojantanoho. Oso'no Anɨtuye hungkuno so'no sɨmo'mo syafɨsyohoji osopo yo'mayo hungkuno joso yo'mayo syoho iyoso ito'no fiyo.
13 Hwe fihwo nom'ne a'amu somo hitoho mulohofe'njo'manji Anɨtu oso hwe sohumo yo'mayo hungkuno ikwolofo'ne sohonta kako hitoho mulofe'njo yonefoho. I oso'no hwe fihwo nom'ne somne'no hitoho ulofɨwo'nɨngkiso sohwo hungkuno ikwolofo'ne sohonta Anɨtu kakine'no hitoho ulofɨhwosi kako tohino muyo'njo yonefoho.

Hwe fihwo sɨmeho hi'ntnnonohino uyo yahino wopɨngo ane sohwo kako poyo moi'wo imo'nyo weho.

14 Nje a'amu soku, hwe fihwo ole naloso, Ngko Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono uyɨwo'nɨngkohefoho. Ose naloso sohwo i kako nom'ne a'amu somne'no wopɨngo mulohofe'njo yoso sohwo kakoe sɨmeho hi'ntnnono uyoso hopo'maho. Kako Anɨtuye a'amu ne hwo'maho.
15 A'amu fehohnjo Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono uyoso i hofɨko hwapɨfe wosopayo'no umofonyo iyo'manji
16 sekwo yo'mayoso a'amu homo somo muyo'njo yontɨfi ulɨwo'nɨngkohofi, Anɨtu kako wosemokosyohumano. Sekwo hokunonji sɨmeho wopɨngo wasemo'nɨmontonoho. Anɨtu kako wosopayo'nji hwapɨfe tohohmtnno semokiyo'ne wosejapono. Noho fɨwanɨmno. Ose ulontɨfi hofɨkoe a'apahomo mufo'mayo'njo yontɨfi oso yahinoso ne'njo'maho.
17 Sɨmeho hi'ntnnono inyo hi olenoho. A'amu fihwo siki humahwosi yahino wopɨngoso miyo'manji kakoefoho.
18 Sekwo huno ole losyofɨsyalokwofo. A'amufe honɨngkanomne'no mosyafɨsiyo'njo yontɨfi ole hnnalokwofo, Nakwo Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono uyalokuhwone so'no oso yahinoso hoponoho. Honɨngkano wopɨngo somne'no huno mosyafɨsiyo'njo uyano. O'o, sɨmeho hi'ntnnonohino uyoso hoponoho. Ose losyofɨsyalokwofo. I

aˈamu fihwo kako Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono uyonto kako nomˈne somneˈno hitoho mulofeˈnjo yonto honɨngkano wopɨngomo minɨngkayoˈnjo yonto oso hwe sohwo neˈnjotaho. Oˈo, kakoe honɨngkanomo uhwonontani huno ole nayohoho. Sɨmeho hiˈntnnonohino neso ane hweho. I sɨmeho hiˈntnnonohino uyo yahino ne soˈno ngko wolosetɨhwamneˈno yohono. Nomˈne ngko hitoho ntofahonɨngki honɨngkano wopɨngoˈnohini iwoˈnɨngkohe sohwoˈnɨmo nohononti̇fi huno ole seyohoho. Kakoe sɨmeho hiˈntnnonohino uyoso neˈnjo hweho.

19 Ole lolalokwofo. Anɨtu kengaˈnohino sohwo humaho. Oso hungkuno somo sɨmeho hiˈntnnono luyalokwofo. Oseˈmanji wopɨngofoho. I towahuno wonyoso oso hungkuno somo sɨmeho hiˈntnnono uyontɨfi yomo yomo yontɨfi iyoho unalofoho.

20 Sekwo huno ane kuyoho. Sekwo Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono uyoˈnohinoˈmanji i nomˈne somo wopɨngo mulohofeˈnjo ifijoso sekwoe sɨmeho hiˈntnnonohino uyoso ne ane kuyoho.

21 Hohonta neyakwo Apɨloham sohwo Anɨtuye hungkunomo haloho upento kakoe hwomu Aisak Anɨtumneˈno sojopo wofonjokisahumonto imentisofoho. Apɨloham ose yahonɨngki Anɨtu nuhwononto ulɨmento, Apɨloham wopɨngo hwosoho. Nje hungkunomo haloho nɨpewoˈnɨngkino hwosoho.

22 Sekwo huno itoˈno fɨsyafɨhupmno. Apɨloham kako Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono uyoˈnohinoˈmaho. Oˈo, kako Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono uyonto Anɨtuye hungkunomo haloho poˈmojo hweho. U Apɨloham kako sɨmeho hiˈntnnono uyoˈnohinoˈmanji haloho maposoˈnjo yonto sɨmeho hiˈntnnono uyo soˈnji hopoˈmaho. Oˈo, haloho pe soˈnji nemˈnohinoso hoponoho.

23 Osoˈno Anɨtuye hungkuno aˈamu mtɨˈmokumentohofoso ne imoˈnɨmentisofoho. Hungkuno ole,

Apɨloham Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono uyosoˈno Anɨtu nuhwononto Apɨloham honɨngkano wonyo anehwo uhwononto ulɨmento, Nje aˈamu hwosoho.

Ose mtɨˈmokumentohofofoho. Hwapɨngoso Apɨloham kakoe hwomu Aisak Anɨtumneˈno sojopo wofonjokisahumonto imentisofoho. Osoˈno Apɨlohamneˈno nje aˈamu hweho lɨmentisofoho.

24 Sekwo huno waseyono. Hwe fihwo kako nomˈne somo wopɨngo ulohofo soˈmanji Anɨtu nuhwononto ulɨwoˈnɨngki, Hwe wopɨngo hweho. I hwe nomˈnehwo Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono uyoˈmanji nomˈne somo hitoho mulofeˈnjo sohumneˈno hwe wopɨngo hweho majofoho.

25 U aˈmu nomˈne Lehap kako ape hwaˈntefoho. Kako aˈamu sohwamo hitoho ulofahonɨngki kako aˈamu huhwo sohwamo ufoˈmaˈmentisofoho. Jousyɨwa aˈamu tomiˈno hwaho Kenan sopo uhwojahonɨngki Lehap kako aˈamu huhwo sohwamo itoˈno umokosyohumanto kako nomˈne honɨngkanomo asomo uhwojahonɨngki mango sohwa motɨpɨhwonɨmmentohofofoho. Oso yahino Lehap imentiso soˈno Anɨtu uhwononto ulɨmento, Lehap kako ape wonyo honɨngkano ane paˈnyiyoho.

26 Sekwo huno waseyono. Aˈamu kakoe huyoˈmango hiˈnjo sohwo songo humaho. I aˈamu nomˈnehwo kakoe huyoˈmango nto ulɨkoˈmahwosoˈno kako poyo wapeˈnɨmontonoho. Oso paˈnyoso aˈamu Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono uyoso aˈamu nomˈne somo hitoho mulofeˈnjoˈmanji kakoe sɨmeho hiˈntnnonohinoso ne ane hweho. Poyo peˈnnyo hweho.

3

Kɨko jɨje hungkunomo ntoˈno mokosyohumunyoˈne hungkunofoho.

1 Nje aˈamufo, hungkuno aˈamu somo lutɨhwayoˈne syohoso sekwo aˈamu piˈnɨngoso monalɨkutoho. Hwapɨngoso aˈamu Anɨtuye hungkuno lutɨhwayo

syohoˈnjo hnˈnwi nakwo olo hungkuno homo somo itoˈno minɨngkayoˈnjo nɨˈmanji tohino engo nomanefoho. I oso tohino hiloso nomˈnefe tohino somo uyakolofoˈnefoho.
2 Nakwo hopiˈnonohino hnˈnwi omomo yahino yɨwoˈnɨngkuhwonefoho. I hwe fihwo kako hungkuno wonyo nɨhuˈno majoˈnjo sohwo kako hwe wopɨngo ne hweho. Oso hwe huhwo sohwo kakoe melanyo itoˈno mokosyohumayo sohwo yoˈmayo wonyo kakoe aˈapaho uyɨmo lɨhwosi ko yososo kako miyonehoho.
3 Sekwo huno moiˈwonoho. Nakwo yahufe ahomo nano intofɨwoˈnɨngkuhwonefoho. Hwapɨngoso nakwoe honɨngkanomo itoˈno nenɨngkayoˈnefoho. Osoˈno oso nano weˈe soˈnji nakwo honɨngkano yoˈmayo yoˈmayo somo ipemotawowoˈnɨngkuhwonefoho.
4 U nomˈne, sekwo kale engo soˈno huno seyohoho. Kako honɨngkanomo kuntoˈno wento aˈamu nokilonjipente sohwo kako aho mɨhwajiyo weˈe somo honɨngkano nomˈnemo wamo lonto aho mɨhwojahonɨngki kale engo sohwo oso honɨngkano somo tɨfi inɨngkawowoˈnɨngkisofoho.
5 Oso paˈnyoso aˈamufe melanyoso weˈe ne sohwo hungkuno wonyo losoˈmanji yoˈmayo wonyo umokumontonoho.
Sekwo huno seyohoho. Tɨˈmelanyo weˈe sohwo kako iyoswo weˈe soˈmo sijonto engo ihmnonto iyo hopiˈnonohino somo toho naofɨwoˈnɨngkisofoho.
6 Nakwoe melanyo oso tɨˈmelanyo paˈnyofoho. Nakwo huno wonyo syofɨsyontani yoˈmayo sɨmehomo mtaˈni melanyo sohwo lonteso aˈapaho wonyo imokuwoˈnɨngkohoho. Melanyo sohwo hungkuno wonyo lonteso sɨmeho toho hopa nonto honɨngkano wonyo imokuwoˈnɨngkiso hweho. Olo hungkuno wonyoso tɨkano mtaˈangofoho.
7 Aˈamu hnˈnwi nakwo yoˈmayo tongo, yɨhufo, homa, mijomjo soˈnji nakwo hofɨkoe huno somo hwotoho fehonɨngkuhwoni hofɨko enjwaˈmo humawoˈnɨngkohofofoho. Oso paˈnyoso olohonta aˈamu ifitnnehofo.
8 I osoˈno hwe fihwo kako kakoe melanyomo hwotoho mafenehoho. Oˈo, yoˈmayo huno wonyoso sɨmeho mtaˈangoso melanyo sohwo wonyo hungkuno lɨwoˈnɨngkisofoho. Melanyo sohwo ikuˈnantɨngo wonyo aˈamumo fonjasiyoˈne paˈnyo hweho.
9 Nakwoe melanyo soˈnji nakwo Hwe Engo Anɨtu sohumo isamoyoka ulɨwoˈnɨngkuhwonefoho. I oso melanyo hisoˈnji nakwo aˈamu nomˈneso Anɨtu paˈnyo mtɨˈmokumentiso somo sitofo ulɨwoˈnɨngkuhwoneˈnwoho.
10 Nakwoe mango mtaˈni Mpohumo isamoyoka ujo soˈnji aˈamu nomˈne somo sitofo ujo soˈnji swapɨwoˈnɨngkisofoho. Nje aˈamufo oso yahinoso wopɨngoˈmaho.
11 Mijo meˈwampeˈnjo soˈnji mijo iyohoˈnjo soˈnji afamo lolɨfaweho. Oˈo, awonoho.
12 Nje aˈamufo, iyo fisayo somo ikwonjayo untoˈnawoˈmontolaho. Iyo solongkoyo somo fɨsayo untoˈnawoˈmontolaho. Oso paˈnyoso mijo iyohoˈnjo lɨfaweso sopo ntaˈni nakwo mijo meˈwampeˈnjo mɨfonanehwono. I oseˈmanji nakwoe mango mtaˈni nakwo Mpohumo isamoyoka ujo soˈnji aˈamu somo sitofo ujo soˈnji molanehwono.

Huno wopɨngoso Anɨtu mtaˈangofoho.

13 Hwe fihwo sekwoˈnji humaso sohwo kako huno wopɨngo notɨpemanto yoˈmayoso huno uyɨwoˈnɨngkisohwolaho. Kako humasoˈmanji kako honɨngkano wopɨngoˈnohini yɨhwosi aˈamu nomˈne somneˈno wopɨngoˈnohini uloho'montonoho. Oseso yoˈmayo wopɨngo yososoˈno kako kakoe yofe mohoˈno maˈnyoˈnjo yosoˈmanji kako hunoˈnjo ne hweho.
14 I jɨje sɨmeho moˈmo aˈamu nomˈne sohumneˈno wonyo mnaweˈmanji u nomˈne aˈamumo hwotoho fenji jɨje yofe hoˈnomoˈnalokuno, oseˈmanji ole syafɨsyohotoho. Ngko hunoˈnjo hwoˈnyoho. Anɨtuye hungkunomo inɨngkowalokweno. Ose syafɨsyonji kɨko hwasyo hungkuno hnnalokuno.

15 Oso hunoso Anɨtu mtaˈangoˈmaho. Oˈo, hwahopontaˈangofoho. Seten oso hunoso
kijapmmasofoho.
16 Aˈamu fihwo oso huno syafɨsyɨwoˈnɨngkisoso sɨmeho moˈmo nomˈne sohumneˈno
wonyo mnawojoso kako kakoe yofe hoˈnomaˈnɨwoˈnɨngkiso sohwo kako yoka lonteso
yoˈmayo wonyo yɨwoˈnɨngkiso hweho.
17 I Anɨtu kakoe huno wopɨngoso nejaposoˈmanji nakwo huno wonyo
ane wopɨngoˈnohini wosyofɨsyantanoho. I nakwo nomˈne aˈamu sohwanji
ikujoho mafongkiˈnyoˈmanji sɨmeho pompenjiyoˈnjo wohumantanoho. Nomˈne
aˈamufe hungkunomo haloho wopeentanoho. Nomˈne aˈamu somneˈno
hitoho nalofɨhwosoˈno hofɨkimo ufoˈmantanoho. U nakwo Anɨtuye huno
wopɨngo hiˈnjonɨˈmanji nakwo aˈamu hopiˈnonohino somo wopɨngoˈnohini
ulohofɨwoˈnɨngkuhwoneˈnwoho. Mangoˈnohino lɨwoˈnɨngkuhwoneˈnɨˈmaho. Oˈo,
neˈnjoˈnohini lɨwoˈnɨngkuhwoneˈnwoho.
18 Aˈamu sɨmeho pompenjiyoˈnjo hnˈnwi nomˈne soˈnji sɨmeho afa inon-
tani nakwoe yahinoso wopuyo paˈnyofoho. Wopuyo hiso hulasoso wopuyo
engo meˈwampeˈnjo umoˈnɨmontonoho. Oso paˈnyoso nakwoe honɨngkano
wopɨngoˈnohini imoˈnonefoho.

4

Aˈamu hwahoponjo yahinomo inɨngkawowoˈnɨngkiso sohwo Anɨtuye mango hweho.

1 Yoˈmayo yoka soˈnji ikujoho soˈnji peho emawoˈnɨngkisoto. Yoˈmayo soˈno sɨmeho
fefoyo semoˈnonto huno wopɨngoso ehilofahonɨngki sɨmeho fefoyoso ifeehuˈmokasi
lohofonto yokaˈnji ikujohoˈnji emawoˈnɨngkisofoho.
2 Yoˈmayo soˈno hi semoˈnɨngkahonɨngki oso hisoˈno mayoso hopoˈmaho. Osoˈno
yoˈmayoso mayoˈne aˈamu somo wofonjosyantɨfeˈno yɨwoˈnɨngkohofofoho. Nomˈne
aˈamufe yoˈmayoso uhwonontɨfi womano lontɨfi i osoˈno mayo honɨngkanoso
pɨkuˈnnyo soˈno sekwo yoka hnnontɨfi ikujoho fongkiˈnɨwoˈnɨngkohofo kuyoho.
Sekwo Anɨtumo yoˈmayo soˈno jomo mujoˈnjo yontɨfeso momasoˈnjo yɨwoˈnɨngkohofo
kuyoho.
3 I oso hi semoˈnɨngkiso soˈno Anɨtumo jomo ulɨfijoˈmanji kako mosejapone-
hoho. Hwapɨngoso sekwoe huno itoˈno mosyafɨsiyoˈnjo yontɨfi aˈapahomnohini
syafɨsyɨwoˈnontɨfi jomo ulahonɨngkofi mosejapɨwoˈnɨngkisofoho.
4 Sekwo olo paˈnyo kuyoho. Ape fisi kakoe hwehumo elojisyasi lohofonto hwehwoe
mango sohwanji humawoˈnɨngkisiyoho. Sekwo huno maseyoho liyohoho. Hwe fihwo
yoˈmayo hwahoponjo yahino soˈno umoˈnɨngkisoˈmanji kako Anɨtuye mangohwo nto
iˈmofapohoho. Sekwo Anɨtuye mehomi soku sekwo hwahoponjo yahino soˈno hi
semoˈnososo sekwo ape fisi kakoe hwehumo elojisyasi lohofonto hwehwoe mango
sohwanji humawoˈnɨngkisiyo paˈnyo kuyoho.
5 Anɨtuye hungkuno ole naliso, Anɨtu kako nakumo namtɨˈmokumentiso sohonta
kako nakwoe huyoˈmango nejapmmentisofoho. Nakwoe huyoˈmango hiloso yoˈmayo
wonyo hwahoponjo somneˈno umoˈnɨwoˈnɨngkiso hweho. Oso hungkunoso siki
mtɨˈmokumentohofo soˈno losyofɨsyalokwofo.
6 I osoˈno oso sɨmeho fefoyo yoˈmayoso nelohofahonɨngki Anɨtu kakoe
yokumpohnˈnyo hwahoponjo somo uyakolofonto wonyohofiyo nefoˈmawoˈnɨngkiso
hweho. Anɨtuye hungkuno mtɨˈmokumentohofo sohwa nomˈnepo ole naliso, Aˈamu
yokumpohnˈnyo imoˈnontɨfi hahnˈnyo iwoˈnɨngkohofo somneˈno Anɨtu kako ngkilaho
lɨwoˈnɨngkisofoho. I aˈamu hwahopo pawowoˈnɨngkohofo somo Anɨtu wonyohofiyo
ufoˈmaˈmtonoho.

7 Oso'no sekwo Anɨtuye hungkuno haloho popmno. Kakoe hungkunomne'no enjwa'mo fosyohumamno. Sekwo Setenɨmo hwotoho fɨfijoso kako hiyaso wale'mo'mtonoho.
8 Sekwo Anɨtu kakine'nohini wosyofɨsyano lɨfijo'manji kako sekumne'nohini wosyasyefɨsyono. Sekwo honɨngkano wonyo'njo sohwasi oso wonyo hiso nɨhu'nahone foho'naopmno. A'amu hofɨkoe aho kiho'njo honɨngkonontɨfi mijo yatɨku'nontɨfeso kiho'maso imo'nɨwo'nɨngkiso hopaso sekwoe sɨmehoso wasemo'nono. Sekwo sɨmeho hufa'u'njo soku sekwo Anɨtumo jomo ulɨmno. Sekwoe wonyo wae weesemo'montonoho.
9 Sekwoe honɨngkano wonyomne'no hi tango seyɨhwoso'no humotaho filɨmno. Sekwo honɨngkano wonyo'njo tɨkafo jalokwofo soku sekwo humotaho filɨmno. Sekwoe honɨngkano wonyo so'no sɨmeho wopɨngo'njo soku hi tango waseyono.
10 Sekwo Mpohumo ole ulɨmno. Ngko wopɨngo ane hwo'nyoho. Kɨko monɨfo'mayo'manji ngko nɨhu'nahone hwo'nyoho. Ose ulɨfijo so'no Anɨtu sekwoe sɨmeho anga'nohino sehonɨngkuhwosi kako sekwoe yofe woho'noma'mtonoho.

Nom'ne a'amu somne'no sitofo nulohotoho.

11 Nje a'amufo, Anɨtuye hungkuno ole nalohi, sekwo nom'ne somne'no sitofo wonyo hungkuno'nji nohnnyo'eno. I oso'no a'amu fihwo sitofo uloso sohwo kako Anɨtuye honɨngkanɨmne'no sitofo lalofoho. Sekwo Anɨtuye honɨngkanomne'no hungkuno wonyo lɨfijo'manji sekwo Anɨtuye hungkunomo hwotoho fɨfijoso Anɨtuye hungkunomo ito'no womɨhwojantɨfe'no yalokwofo.
12 Honɨngkano hungkuno hwapɨngoso Anɨtu kenga'nohino hweho. Kako'nohini a'amufe hungkunomo ito'no ihumajiyo hweho. Kako'nohini kakoe hungkunomo a'amu haloho peso somo asomo utɨmayo'ne hweho. U kako'nohini kakoe hungkunomo a'amu haloho maposo'njo somo tɨkanomo mɨhwajone hweho. Oso'no sekwo nom'ne somne'no sitofo ujo soku hofɨkoe honɨngkanomo ito'no mɨhwajiyo ku'maho. Nehopi, sekwo hopo'maho.

Nakwo yokumpohn'nyo imo'nɨngkuhwaloho.

13 Sekwo ole hnnɨwo'nɨngkohofo, olohontalɨkeno mo'nɨngkalɨkeno nakwo ango nom'nepo nuhwasi soswo anga'no neyakolofɨhwoso'no syoho yɨhwasi hamniyoho engo wotɨpemantanoho. Ose hnnɨwo'nɨngkohofo soku haloho upa'nɨmno.
14 Sekwo mo'nɨngka i'mofapone so'no huno maseyohoyohoho. Nakwo olo hwaho lopo humalohwoneso tɨkayo pa'nyo'nwoho. Tɨkayo hiloso nosyonteso moi'wo komo'no imo'nɨngkiso pa'nyo'nwoho. Nakwo olo hwaho lopo sɨkuno pi'nɨngo mohumulohwono. Oso'no nakwo yo'mayo so'no uyano molanehwono.
15 O'o, ole wolano. Nakwoe Hwe Engo sohumo ole umo'noso'manji nakwo nohumehwasi yo'mayo syohoso uyantanoho. Ose wolano.
16 I olohonta sekwoe yokumpohn'nyo so'no ho'noma'nontɨfi yo'mayo syoho iyo so'no nakwo hoponoho lalokwofo. Ose syafɨsyɨkutoho. Oso yokumpohn'nyo yahino imo'nyoso wonyofoho. O'o, ole fɨsyafɨhupmno. Yo'mayo nakwoe Hwe Engo sohumo umo'nososo oso'nohino uyano.
17 Oso'no hwe fihwo kako honɨngkano wopɨngo so'no huno uyo'manji oso honɨngkano hiso miyo'manji kako wonyo iwo'nɨngkiso hweho.

5

A'amu hamniyoho engo'njo sohwafe hungkunofoho.

1-6 Sekwo a'amu hamniyoho engo'njo soku nje hungkunomo haloho upa'nɨmno. Sɨkuno mofonepo moi'wo umo'nɨmonte'no yalofoho. Oso'no sekwo hamniyoho engo peho'no hu'mesyalokwofo. Sekwo olo hwaho lopo nohumantɨfi yo'mayo

hoˈyango wokoso hwapɨfe nomantɨfi sekwoe aˈapahomne soˈno syafɨsyontɨfi sɨmeho wopɨngoˈnjo humawoˈnɨngkohofo kuyoho. Yahino olo soˈno fɨsyafɨhupmno. Nakwo yahu fihumo wosopayo engo uyontaneso engo imoˈnɨngkahonɨngki nakwo fonjasyontane nonɨwoˈnɨngkuhwoneˈnwoho. Oso paˈnyo sekwo wopayo engo nontɨfeso yahu paˈnyo afofoˈnjo imoˈnɨngkahonɨngkofi weˈenepi sekwoe sɨkuno sekumo fonjasesiyoˈneso mofonepo nto imoˈnɨmaho. Sekwo aˈamu wonyo honɨngkano ane somo hungkuno itoˈno mɨhwajiyo ango somo ipemotapontɨfi hofɨkineˈno fonjasiyoˈne hungkuno hoˈnasyɨwoˈnɨngkohofofoho. Hofɨkoe hungkuno aneˈnjo nohumentanɨngkofi fonjahumentohofofoho.

Upaˈnɨmno. Sekwoe syoho selohofiyoso syoho tohohmtnnoˈnjo yahonɨngkofi hofɨkoe hamniyoho fehohnjoso sekwo muyoˈnjo mokosyohumentanɨngkofi syoho selohofiyo sohwafe humotahoso hoˈnɨngkahonɨngki nakwoe Hwe Engo Anɨtu yoˈmayo ahwomomjo somo yokumpohnˈnyo mokosyohumayo sohwo kako nto upaˈnɨngkohoho. Oso hisoˈno yoˈmayo tango seˈmaso soˈno sekwo huno syafɨsyɨkuji joho lɨkuji humotaho filɨmno. Sekwoe hoˈyango hopiˈnonohinoso wonyo umoˈnɨmonteˈno yohoho. Hwapɨfe somo woˈnafiyoˈnji moteˈnji wonaoˈmontonoho. Sekwo aˈamu nomˈne somo mufoˈmayo soˈno hamniyoho yoˈmayo huˈmeesyɨwoˈnɨngkohofoso wonyo umoˈnɨmontonoho. Sekwo hamniyoho engo soˈno sɨmeho semoˈnyoso oso huno sohwo sekwoe aˈapahomo toho hopa nɨhuˈnahone wonyo wonasemoˈmtonoho.

Hwe Engo asomo pone soˈno nakwo yokumpohnˈnyo wolohofano.

7 Oseso nje aˈamufo, sekwo hofiyo fohontohumamno. Sekwo huno seyohoho. Syoho kakwoˈyohwo sohwo wopayo wopɨngo imoˈnyo soˈno hontohumaho. Ifoyo syonto mofehiˈnyo lonteso kako wopayoˈno hofiyo uhwontohumawoˈnɨngkisofoho.

8 Oso paˈnyo sekwo Hwe Engo asomo pesoˈno hofiyo fohontohumamno. Kakoe sɨkuno mofoneponoho. Osoˈno sekwoe sɨmeho fisosofitofɨsyohumunɨmno.

9 Nje aˈamufo, Sekwo yokaˈnji sitofoˈnji hnnyoˈeno. Anɨtu sekumo hungkuno itoˈno mesehwajonohoho. Nakwoe Hwe Engo nopɨhwosi kakoe sɨkuno hungkuno ikwolofoˈneso weˈenepi umoˈnɨmonteˈno yohoho.

10 Nje aˈamufo, Hwe Engo sohwoe hungkuno kakoe yokumpohnˈnyoˈnji aˈamu lɨmotofo sohwamneˈno fɨsyafɨhupmno. Yoˈmayo tango hofɨkimo uˈmahonɨngki Hwe Engo hofɨkimo utɨmayoˈne hofiyo hontohumamotofofoho. Oso paˈnyo sekwo hofiyo fohontohumamno.

11 Ole lɨwoˈnɨngkuhwoni, Anɨtuye aˈamu tohino mantɨfeso yokumpohnˈnyo lohofontɨfi sɨmeho wopɨngoˈnjofoho. Ose lɨwoˈnɨngkuhwonefoho. Sekwo Joup oso humneˈno nto upaˈnɨmentohofofoho. Kako tango mɨkunɨmposo notɨpemanto Anɨtumneˈno yokumpohnˈnyo lohoˈmentiso hweho. Tɨfi Anɨtu kako Joupɨmo wonyoangkafo ulohoˈmentiso soˈno sekwo huno moiˈwonoho. Oseso Anɨtu kako aˈamu soˈnyumo hitoho engo ulofahonɨngki sɨmeho wopɨngo mɨkunɨmposo nejapɨwoˈnɨngkiso hweho.

Nakwo hufaˈu sɨhunehwamneˈno lohono eso nolɨhwaloho.

12 Nje aˈamufo, olo hungkuno tangoˈnjo upaˈnɨmno. Sekwoe hungkuno nehopi imoˈnyoˈne soˈno nehopi Anɨtumneˈno lohono eso nolɨkutoho. Oˈo, sekwo hungkuno nehopiˈnohino lɨfijo soˈno nomˈne hungkuno pehoˈneto. Osoˈno sekwo eno ulɨkuji enoˈnohino eso hoponoho. Sekwo awonoho ulɨkuji awonoho eso nehopiˈnohino ulɨmno. Sekwo Nehopi Anɨtumneˈno lohono eso hwasyo ose lɨfijoso Anɨtu kako tohino sejapoloho.

Anɨtuye aˈamu ne sohwo aˈamu mnokinoˈnjo somneˈno Mpohumo jomo ulososo wopɨngo umokumontonoho.

13 A'amu fihwo sekwo'nji humaso sohwo tango u'maso'manji kako Mpohumo jomo ulono. Nom'nehwo sɨmeho wopɨngo'njo humaso'manji kako Anɨtumo isamoyoka ulɨhwosi Anɨtuye yofe ho'nomayo'ne ta walono.
14 A'amu mnokino'njohwo humaso'manji kako hwe engo a'amu Anɨtuye sɨmeho a'amu somo mokosyohumayo somne'no joho ulono. Hofɨko nopɨkuji hwone mijo ahopo ehasɨkuji a'apahopo aho ulonjimokukuji Hwe Engo Jisas sohumo wopɨngo umokinyo'ne jomo ulɨfe.
15 A'amu hiso Hwe Engo sohumo sɨmeho hi'ntnnono nehopi uyɨwo'nɨngkohofo'manji Hwe Engo sohumo jomo ulɨhwoso'no oso Hwe Engo kako mnokino'njo sohumo wopɨngo umokumontonoho. A'amu mnokino'njo sohwo honɨngkano wonyo'njo'manji Anɨtu wonyo homo somo wae weeo'montonoho.
16 Sekwo honɨngkano wonyo imalofo'manji senɨngkwa'wehwosamo yoloho ulɨmno. Sekwo senɨngkwa'wehwosanjimne'no Hwe Engo sohumo jomo ulɨfijo so'no kako nosefo'mahwosi wopɨngo wosemokumontonoho. A'amu honɨngkano wonyo ane sɨmeho anga'nohino'njo sohwo kako Hwe Engo sohumo jomo uloso'manji Hwe Engo sohwo yokumpohn'nyo ufo'ma'mtonoho.
17 Ilaija Anɨtuye hungkuno lɨmojo sohwo kako nakwo pa'nyo humamojo hweho. Kako sɨmeho anga'nohino'njo nohumanto Mpohumo ifoyo masiyo'ne jomo ulahonɨngki soswo hufa'u sɨhune nom'ne hwasyopo uyakolofontanɨngki ifoyo mahu'mmojofoho.
18 Oso hohosohonta Mpohumo ifoyo siyo'ne apa'no jomo ulahonɨngki ifoyo sya-honɨngki yo'mayo nonyo wosopayo apa'no foka'mentisofoho.

A'amu Anɨtuye honɨngkanomo hwosopeefososo nakwo asomo utɨmano.

19 Nje a'amufo, hwe fihwo sekwo'nji humaso sohwo kako Anɨtuye hungkuno ne somo ulɨko'manto honɨngkano wonyomo apa'no inɨngkaweso'manji nom'ne sohwo oso a'amu huhwo sohumo honɨngkano wopɨngomo asomo ipemotasoso so'no ole so'no huno fɨsyafɨsyo.
20 A'amu fihwo kako nom'nehwo honɨngkano wopɨngomo asomo ipemotaso so'manji kako oso hwe wonyo sohwoe huyo'mangoso tɨkano mta'ni iwosɨpema'masofoho. Anɨtu kako hwe wonyo sohwoe wonyo honɨngkano somo wae weeo'montonoho. Hungkuno osohopeho.

1 Pita
Olo Iyoswo Sɨmo'mjo loso Saimoun Pita Mtɨ'mokumentisofoho.
Olo Hungkuno Sɨmo'mjofoho.

Jisas ahwomomne'no nto sɨmentiso sohonta soswo *teti-tɨli* (33) nto uyakolo'mentisopolɨkeno olo iyoswo sɨmo'mjo loso Saimoun Pita mtɨ'mokumentisofoho. Pita kakoe ango Mpetɨsaita humanto inanɨku syoho imojo hweho. Tɨfi kako Jisasɨye inomokomoyo imo'nɨmentisofoho. Pita olo iyoswo hiloso a'amu Jisasɨmo inɨngkunyoso hofɨkoe angopo ulɨko'mantɨfi hwaho engo Pountos, Ngkolesiya, Kapotousiya, Esiya, Mpitiniya, oso'mmeemne'no mtɨ'mokumentisofoho. Hwapɨngo olo iyoswo mtɨ'mokiyoso olenoho. Yo'mayo tango nɨhu'no toho pa'nyo oso a'amu homo somo uma'monto yahonɨngki Pita nakwo sɨmeho hi'ntnnono yokumpohn'nyo uyɨhwasi Anɨtuye songo ne'no humayo so'no wohontohumano. Hofɨkimo Pita ose ulɨmonto mtɨ'mokumentisofoho. Olo Pitafe iyoswo ko hiloso Sailas umtɨ'mokiyɨmentisotɨkeno. Sailas Pitafe Ngkɨlik hungkunoso ito'no mɨhwajonto mtɨ'mokumentisotɨkeno. Olo iyoswo loso Pita ango Loum humanto mtɨ'mokumentisofoho. Oso'no nakwo olo iyoswo homo lomo atofo lɨhwasi tɨfi unɨngkohwano.

1 Ngko Pita'ni Jisas Kɨlaisɨye hungkuno lɨku'mofo (*apousel*) syoho'njo hwo'nyoho. Sekwo a'amu Anɨtu sehwosopo'mentiso soku sekwo sekwoe pone hwapɨngo sopo nulɨko'mantɨfi hwaho Pountosɨ'nji Ngkolesiya'nji Kapotousiya'nji Esiya'nji Mpitiniya osopmmeemne'no humpo'mentohofo sokune'no olo iyoswo loso semtɨ'mokiyalokweno.
2 Anɨtu kako sekune'no huno syasyefɨsyonto kako sekumo kakoe a'amu ne imo'nyo'ne sehwosopo'mentiso kuyoho. Oso'no sekwoe sɨmeho mo'mo Anɨtuye Towahuno Wopɨngo sohwo kako syoho yalofoho. Osopo nohumanto kako Jisas Kɨlaisɨye hungkunomo sekwo tɨfi nto'no inɨngkafitnne so'no kako sekwoe honɨngkano wonyo somo wae yasemofo'ne syoho iwo'nɨngkisofoho. Jisas Kɨlais kakoe honɨyo sekumne'no usɨhuma'mentiso so'no sekwoe wonyoso wae yaofahonɨngki sekwo a'amu songo pa'nyo kiho'maso kuyoho. Anɨtu sekune'no sɨmeho wopɨngo umo'nyo so'nji kakoe hitoho engo so'nji sekumo engo weesemofono.

Nakwo songo ne'no humayo'neso ahwomomo nehontohumaho.

3 Anɨtu kako nakune'no hitoho engo ulofahonɨngki kakoe hwomu Jisas Kɨlais nakwoe wonyo'ne poyo pe'nyo'ne uhwatɨmentisofoho. Jisas nope'nɨngkahonɨngki Anɨtu kako apa'no songo ulɨka'mentiso so'no nakwo kakoe a'amu ne imo'nontani olohonta nakwoe yahino songo'nji humalohwone hn'nwi kako asomo netɨmayo'ne hontohumalohwono. Oso'no nakwo nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlaisɨye kanɨngkwohwo Anɨtu osohumo isamoyoka ulɨhwasi kakoe yofe woho'nomano.
4 Yo'mayo wopɨngo nakwo Anɨtuye a'amu ne hn'nwi maneso Anɨtu kako ah-womomo ho'nahumentisoso weho. Oso yo'mayo wopɨngo ahwomomjo wojo hiso wonyo mmo'nonehoho. O'o, ne'no nowentɨhwonefoho. Anɨtu kako oso hiso nto'no esyohumanto nakune'no ahwomomo motohontonemokosyohumaho.
5 Sekwo Anɨtumne'no huno ne'no syafɨsyontɨfi sɨmeho hi'ntnnono uyɨwo'nɨngkohofo so'no Anɨtu kakoe yokumpohn'nyo'nji hofiyo semokosyohu-mentanɨngkuhwosi sekwo yo'mayo wopɨngoso womantɨfeho. Sɨkuno moi'wo

imo'noso sohonta Jisas nakumo asomo netɨmayo'ne poso sohonta yo'mayo wopɨngo nakumne'no nto'no esyohumasoso utɨhwa'nyopo i'mofapɨhwoso'no uhwonantanoho.

6 Sekwo Anɨtu yo'mayo wopɨngo sejapone so'no huno syafɨsyɨkuji sɨmonyo fiyɨmno. I oso'no olohonta yo'mayo tango se'mayo so'no sekwo iyoho senɨngkuhwoloho. O'o, yo'mayo wopɨngo sekwo tɨfi no'mo mapitnne so'no sekwo huno syafɨsyɨkuji sɨmeho wopɨngo'nji fosyohumamno.

7 Anɨtu kako ole syofɨsyalofoho. Yo'mayo tango u'masoso hofɨko ngkine'no sɨmeho hi'ntnnono ntopalokwofoso yokumpohn'nyo uto'monnoho. Anɨtu kako ose syofɨsyalofoho. Oso pa'nyoso a'amu ahwomo yokino mtɨ'mokuwo'nɨngkohofo sohwa hofɨko ahwomo yokinoso toho engo sopo iloho yontɨfi yo'mayo hintalinyoso moi'wo imo'nɨngkahonɨngki ahwomo yokino ne'nohinoso lɨfawowo'nɨngkisofoho. Oso ahwomo yokinoso sekwoe sɨmeho hi'ntnnono Anɨtumo uyalokwofo somo muyakolofonehoho. O'o, oso ahwomo yokinoso wonyo imo'nɨngkuhwoso'no sekwoe sɨmeho hi'ntnnonohino uyoso ne'no nowentɨhwonefoho. Yo'mayo tango se'masoso sekwoe sɨmeho hi'ntnnono uyoso yokumpohn'nyo imo'nɨngkuhwoso'no ne'no nowentɨhwonefoho. Oseso Jisas Kɨlais utɨhwa'nyopo pɨhwoso'no sekwo sɨmeho hi'ntnnono uyalokwofo so'no sekwoe yofe engo nomafɨkuji Kɨlaisɨye yokumpohn'nyo so'nji nomafɨkuji ne'no nohumantokutnnefoho.

8 Sekwo Kɨlaisɨmo muhwonyo'njo ko yontɨfi kakine'no sekwo sɨmeho umentohofofoho. I olohonta sekwo kakimo muhwonyo'njo yontɨfi kakine'no huno ne'no syafɨsyontɨfi sɨmonyo yalokwofo. Oso sɨmonyo iyo hiso yo'mayo hwahoponjo somne'no sɨmonyo iwo'nɨngkohofo somo hwofilo'nnyofoho. U a'amu hofɨko oso sɨmonyo iyo homo somne'no huno muyoso hofɨkoe huno nto'no ehohosasiyo'neso nakwo pipi ufo'manehwono. O'o, awonoho.

9 I hwapɨngoso nakwo Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono uyalokuhwone so'no Anɨtu kako nakwoe huyo'mangoso songo imokalofoho. Huyo'mango songo hiso Anɨtu'nji ne'no humayo'nefoho.

10 Oso wopɨngo Anɨtu nelohofalokunjo so'no hohonta a'amu Anɨtu hungkuno uyahonɨngki lɨmotofo sohwa hofɨko hungkuno hiso ifalifaliyo mtɨ'mokontɨfi hwapɨngo ne so'no wejokwojosyano lontɨfi syoho engo ko imentohofoso hofɨko hwapɨngo ne so'no huno mosyafɨhu'mmentohofofoho.

11 Kɨlaisɨye Towahuno osohwo kako hofɨkoe sɨmeho mom'mo nohumanto hofɨkimo ulɨmento, Tɨfi no'mo Kɨlais kako tohino kengo kengo mahwosi kako yofe engo manefoho. Ose ulahonɨngki hofɨko ulɨmentohofi, Sɨkuno ntɨsomo imo'noneto. Oso sɨkuno homo somo peho peho imo'noneto.

12 Oseso Anɨtu hofɨkimo utɨhwamento, Ngko olo hungkuno selalokwe loso sekwoe sɨkuno lomne'no moselalokuyohono. O'o, a'amu tɨfi imo'nɨfijo osomne'no lalokweno. Ose lutɨhwamentisofoho. A'amu Anɨtuye hungkuno mtɨ'mokumentohofo sohwa hofɨko olo hungkuno loso sekune'no mtɨ'mokumentohofofoho. Oseso olohonta a'amu Anɨtuye hungkuno wopɨngo selɨmentohofoso oso hungkuno hiso selɨmentohofofoho. Anɨtu kakoe Towahuno Wopɨngo ahwomo mta'ni uhwojahonɨngki oso Towahuno huhwo sohwo kakoe yokumpohn'nyoso oso a'amu somo uyahonɨngki hofɨko oso hungkuno hiso selɨmentohofofoho. I a'amu ahwomomjoso hofɨko Anɨtuye hungkuno hwapɨngo ne so'no wotɨpemantɨfi'no yalokwofo. Neso hofɨko huno muyofoho.

Nakwo kiho'maso'nji humayo'ne Anɨtu nakumo joho nelalofoho.

13 Oseso sekwo sekwoe hunoso nto'no ikwesyafɨsyɨkuji nto'no fohontohumamno. Yo'mayo yahino wonyoso ikutoho. O'o, sekwo Jisas Kɨlais kako utɨhwa'nyopo asomo pɨhwosi kako sekumo yo'mayo wopɨngoso sejapone so'no huno syafɨsyɨkuji nto'no fesyohumamno.

14 Hohonta sekwo Anɨtumneˈno huno itoˈno maseyo sohonta sekwoe sɨmehoso kako
wonyo umo lonte osomo sekwo inɨngkamotofofoho. I oso hiso apaˈno ikutoho. Oˈo,
sekwo Anɨtuye mehomi soku, sekwo kakoe hungkunomnohini finɨngkamno.
15 Anɨtu kako kakoe mehomi imoˈnyoˈne sehwosopoˈmentiso sohwo kako wonyo
ane humaso soˈno sekwo hoku Anɨtu paˈnyo honɨngkano wonyoˈmaso hmmoˈnɨmno.
Osoˈno nakwo yoˈmayo iwoˈnɨngkuhwoneso honɨngkano wonyoˈmaso uyano.
16 Hwapɨngoso aˈamu Anɨtuye hungkuno mtɨˈmokumentohofo sohwa hofɨko ole
mtɨˈmokumentohofi,
Anɨtu nalɨmento, Ngko honɨngkano wonyo ane hwoˈnyoho.
Osoˈno sekwo hoku honɨngkano wonyo ane fosyohumamno.
Ose mtɨˈmokumentohofofoho.

Anɨtu kakoe Hwomu Jisas Kɨlais olo hwaho lopo uhwatɨmentiso sohwo kako nakumo mpe enemayoˈne kakoe honɨyo usɨhumanto peˈnɨmentisofoho.

17 Sekwo Anɨtumo jomo ulantɨfi, sekwo ole ulɨwoˈnɨngkohofi, Mpohwo. I ose ko
ulontɨfeso ole soˈno fɨsyafɨhupmno. Nanɨngkwohwo huhwo sohwo kako aˈamufe
yofe engo somneˈno mosyafɨsiyoˈnjo iwoˈnɨngkisofoho. Oˈo, kako aˈamu angaˈno
angaˈnohino sofe yahino somneˈno kako yano ilofɨwoˈnɨngkiso hweho. Osoˈno
sekwo Anɨtuye mehomi olo hwaho lopo humalofo soku olo hwaho loso sekwoe
hwapɨngopoˈmaho. Oˈo, kihnˈnawoˈnnyo kuyoho. Sekwoe hwapɨngo neso ahwomom-
noho. Osoˈno sekwo olo hwaho lopo nohumafɨkuji sekwoe yahino soˈnji hano emoyo
soˈntnno huno ntoˈno fɨsyafɨhupmno. Anɨtuye sɨmehoso tango ifisyɨmofanoho lɨkuji
huno ntoˈno fɨsyafɨhupmno.
18 Sekwo huno moiˈwonoho. Hohonta sekwo sekwoe ajuyohwosafe yahino somo
tɨpemantɨfi ne ane siki humamotofofoho. I oso honɨngkano sikinjo homo somo
humentanɨngkofi Anɨtu kako mpe esemanto isɨhutofosemaˈmentisofoho. Anɨtu kako
sekumo mpe esemayoso yoˈmayo hwahoponjo hamniyoho wonyo imoˈnɨwoˈnɨngkiso
osoˈnji mpe esemaˈmentisoˈmaho.
19 Oˈo, kako sekumo Kɨlaisɨye honɨyo osoˈnji mpe esemanto isɨhutofosemaˈmentono.
Oso honɨyoso olo hwaho loponjo hamniyoho hopiˈnono mɨhuˈmokinɨngkuhwosi oso
honɨyo homo somo mpe iyoso hopoˈmaho. Oso hohosohonta aˈamu hofɨkoe wony-
omneˈno yahu *sipsip* wonyoangkafoˈnohini wonyo aneˈnjoso fonjokisahumotofofoho.
Oso paˈnyoso Kɨlais kako honɨngkano wonyo nɨhuˈno ane sohwo kako nakwoe
wonyomneˈno poyo peˈnɨmentisofoho.
20 Nakwoe hwaho mamtɨˈmokiyo sohonta oso syoho homo somneˈno Anɨtu kako
Kɨlaisɨmo uhwosopoˈmentisofoho. Kɨlais huhwo sohwo kako olohonta sɨkuno moiˈwo
umoˈnɨmonte somo sekumo wopɨngo selohofoˈneso utɨhwaˈnyopo nto iˈmofapohoho.
21 Kɨlais kako sekumo nosefoˈmahonɨngki sekwo Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono
uyalokwofo. Anɨtu kako Kɨlaisɨmo apaˈno songo ulɨkafonto yofe engo uyɨmentiso
soˈno sekwo huno olo soˈno seyohoho. Anɨtu kako sekumo apaˈno songo
woselɨkaˈmontonoho. Osoˈno sekwo oso hisoˈno sɨmeho hiˈntnnono uyɨkuji sɨmeho
wopɨngoˈnji fohontohumamno.

Nakwo nomˈne aˈamu somneˈno sɨmeho neˈnjo uyano.

22 Sekwo Anɨtuye hungkuno ne somo inɨngkowalokwofo soˈno sekwoe sɨmeho
wonyo ane paˈnyo imoˈnɨngkohoho. Sekwo sekwoe yoˈmayo soˈno huno
mosyafɨsiyoˈnjo yontɨfi sekwo nomˈne aˈamu somo sɨmeho uyalokwofo. Oso sekwo
sɨmeho neˈnjo uyo hiso mango mtaˈnnohini lɨkutoho. Oˈo, sekwo nomˈne aˈamu somo
sɨmeho neˈnjo uyo soˈno syoho yokumpohˈnyo fiyɨmno.
23 Sekwoe songo humayo yahinoso songofoho. Oso songo humalofo
hiso senɨngkwohwoˈyaˈu mtaˈangoˈmaho. Oˈo, Anɨtu engolopohamo songo

humaso sohumtaˈangofoho. Nanɨngkwohwo yaˈu siko nakumo songo humayo nejapɨwoˈnɨngkisiyoso moiˈwo umoˈnɨmontonoho. Olo nomˈne songo humayo songo loso Anɨtuye hungkuno ne mtaˈangofoho. Kɨlais Anɨtuye hungkuno sohwo songo neˈno humayoˈneso hwapɨngo hweho.

24 Aˈamu Anɨtuye hungkuno mtɨˈmokumentohofo sohwa ole mtɨˈmokumentohofi,
Nakwo hwe moyaˈmi olo hwaho lopo humalohwone hnˈnwi hoja paˈnyoˈnwoho.
Yoˈmayo yofe engo, ou, hoˈyango engo mentaneso hoja paˈnyoso sɨlɨfiyo lonto yofoho iwoˈnɨngkisofoho.
25 I osoˈno nakwoe Hwe Engo sohwoe hungkuno engolopohamo neˈno nowentɨhwonefoho.

Ose lɨmentohofofoho. Oso hungkuno wopɨngo hiso hofɨko sekuneˈno selɨmentohofofoho.

2

Nakwoe Hwe Engo Jisas sohwo kako engkwosaho fompokumo miyoˈnjo neˈno wontnnawoˈnɨngkiso paˈnyo hweho.

1 Sekwo yoˈmayo yahino wonyoso fohoˈnaopmno. Hwasyo hungkuno soˈnji hungkuno mangoˈnohinojo soˈnji fohoˈnaopmno. Aˈamu hoˈyango engoˈnjo somneˈno sɨmeho tohino semnyoso fohoˈnaopmno. U nomˈne aˈamu somneˈno sitofo ujoso fohoˈnaopmno.

2 Nakwo huno nayohoho. Mehomi weˈeso hofɨko amno wonantɨfi humotahoˈnohini lɨwoˈnɨngkohofofoho. Oso paˈnyoso sekwo Anɨtuye hungkuno ne somneˈno humotaho filɨmno. Oso hungkuno hiso sekwoe huyoˈmangomnefoho. Oso hungkuno amno paˈnyoso sɨkuno huhwo huhwi nonɨngkuji yokumpohnˈnyo nɨtoˈnɨngkuji Anɨtuˈnji wopɨngo wohumantɨfeho.

3 Anɨtu kakoe yahino wopɨngo setɨhwamaso soˈno sekwo inɨngkawentɨfi oso homo somneˈno huno syafɨsyontɨfi oso yahino meˈwampeˈnjofoho lalokwofo.

4 Sekwo Jisas Kɨlais songo neˈno humawoˈnɨngkiso sohumo uˈmapmno. Kako engkwosaho fompokumo miyoˈnjo engolopohamo neˈno wontnnawowoˈnɨngkiso paˈnyo hweho. Aˈamu hwahoponjoso hofɨko oso engkwosahoso nakwolaho lontɨfi wae yaoˈmentohofofoho. I oso engkwosaho homo somo Anɨtu kako nohwosopento yofe engo mulɨmentisofoho.

5 Sekwo hoku ango yokino fompokumo miyoˈnjo neˈno wontnnawowoˈnɨngkiso paˈnyo soku Jisas Kɨlaisɨmo nuˈmafɨkujoˈno Jisas kakoe ango ne wasemokumontonoho. Oso ango homo somo kakoe Towahuno wohumamontonoho. Osopo sekwo kakoe syoho ulohofiyo imoˈnɨngkuji Anɨtumneˈno yoˈmayo syohoso ikujoˈno Anɨtuye sɨmeho wopɨngo umokumno. Osoˈno nakwo Jisas Kɨlaisɨmneˈno yoˈmayo syoho yasosoˈno Anɨtu kakoe sɨmeho wopɨngo umoˈnɨmontonoho.

6 Aˈamu Anɨtuye hungkuno mtɨˈmokumentohofo sohwa Jisasɨmneˈno ole mtɨˈmokumentohofi,
Upaˈnɨmno. Ngko ango yokino hopiˈnonohino somo yokumpohnˈnyo itofomokosyohumayoˈne engkwosaho wopɨngo wonyoangkafo angaˈnohino sohumo uhwosopoˈmentohefoho.
I oso engkwosaho hiso ngko pone songo Saiyon sopo wonjahumentohefoho.
I aˈamu hofɨko oso engkwosaho wonjahumentohe sohumo hofɨko sɨmeho hiˈntnnono uyɨkuji hofɨko kakineˈno wonɨmango munonehoho.

Ose mtɨˈmokumentohofofoho.

7 Aˈamu Kɨlaisɨmo sɨmeho hiˈntnnono uyɨwoˈnɨngkohofo somo oso engkwosaho Kɨlais sohwo kako hofɨkimo hofiyo ufoˈmaˈmontonoho. I aˈamu kakimo sɨmeho hiˈntnnono muyoˈnjo somo kako mufoˈmanehoho. Ole mtɨˈmokumentohofi,

Olo sojo engkwosaho paˈnyo aˈamu ango injuwoˈnɨngkohofo sohwa nakwolaho lontɨfi syoho iyo sohwa hofɨko wae yaoˈmentohofo loso
olohontajo engkwosaho loso angomo sosofitofoˈne hwapɨngo imoˈnɨngkohoho.
Ose mtɨˈmokumentohofofoho.
8 I nomˈnepo aˈamu sɨmeho hiˈntnnono muyoˈnjo somneˈno hofɨko ole mtɨˈmokumentohofi,
Oso engkwosaho hoˈnaoˈmentohofo sohumo aˈamu hofɨko entofomafɨkuji wopɨwesyantɨfeho.
Ose mtɨˈmokumentohofofoho. Aˈamu hofɨko Anɨtuye hungkunomo hwotoho fewoˈnɨngkohofoso hofɨko oso hungkuno homo somo entofomafɨkuji hofɨko wopɨwesyantɨfeho. Anɨtu kako oso yahino hiso iˈmofapone soˈno huno uyɨmentisoso ne imoˈnementisofoho.

Nakwo hwe moyaˈmi Anɨtuye temtitofoˈnwoho.

9 Sekwo sokumo Anɨtu kakineˈno sehwosopoˈmentiso soˈno sekwo kakoe aˈamu ne imoˈnɨmentohofofoho. Sekwoe Hwe Engo nemokosyohumayo sohwoe syoho ulohofiyo kuyoho. Osoˈno Anɨtu kako sekumo honɨngkano wonyo ane imoˈnyoˈne sehwosopoˈmentiso kuyoho. Sekwo Anɨtuye aˈamu ne sokumo kako sekumo wopɨngo selohofiwoˈnɨngkiso soˈno nomˈne aˈamu somo filutɨhwamno. Ole nakumo naloho'mento, Sɨmoˈmo sekwo sɨkwoˈmjohoˈmo nohumentanɨngkofi kako kakoe pomponaho wopɨngopo mesehumajɨˈmentisofoho.
10 Sɨmoˈmo sekwo aˈamu sikinjo paˈnyo humamotofofoho. I olohonta sekwo Anɨtuye temtitofo neku humalofo. Hohonta Anɨtu kako sekuneˈno hitoho uloˈmentiso soˈno sekwo huno maseyo kuyoho. I olohonta kako sekumo wopɨngo seloho'mentiso soˈno huno seyahonɨngki sekwo sɨmeho neˈnjo uyalokwofo.

Nakwo Anɨtuye syoho ulohofiyo umoˈnano.

11 Nje aˈamu soku sekwo olo hwaho lopo kihnˈnawoˈnnyo kuyoho. Sekwoe hwaho neso olopo mauyoho. Ahomomo weho. Osoˈno ngko olo hungkunolo waselɨmonneˈno yohono. Sekwo yoˈmayo hwahoponjo yahino soˈnji sekwoe yoˈmayo wonyoso sɨmeho umo lonte soˈntnneˈno hohujo fikinjaopmno. Oso yahino wonyo sohwo kako nakwoe huyoˈmango nonto wonyo namokonoho lɨkuji hohujo fikinjaopmno.
12 Sekwo aˈamu Anɨtuye hungkunomo inɨngkawowoˈnɨngkohofo soku sekwo aˈamu Anɨtuye hungkunomo hwotoho fewoˈnɨngkohofo soˈnji ajwopo nohumafɨkuji sekwo honɨngkano wonyo ane hano ntoˈno fɨwanɨmno. Sekwo aˈamu Anɨtuye honɨngkanomo inɨngkawowoˈnɨngkohofo soˈno hofɨko sekumo sitofo selɨwoˈnɨngkohofo oso aˈamuso hofɨko ikinjaofontɨfi sekwoe syoho wopɨngo somo sehonontɨfi oso sɨkuno Anɨtu kako hungkuno ikwolofoˈne poso sohonta hofɨko Anɨtu kakoe yofe nohoˈnomapitnnefoho.
13 Sekwo Anɨtumneˈno huno ntoˈno syafɨsyɨkujɨˈmanji olo hwaho loponjo hwe engo yofe hwofiloˈnnyo sohwo hwaho lopo sekumo semokosyohumawoˈnɨngkiso sohwoe hungkunomo tɨfi finɨngkamno. Anɨtu kako sekumo hofɨkoe sɨfɨlakuˈnyoˈmo sehumajɨˈmentiso soˈno sekwo kakoe hungkuno somo haloho popmno.
14 Oso hwe yofe engo hwofiloˈnnyo huhwo sohwamo nomˈne aˈamu yofe engoˈnjo sohwamo enjwaˈmo humalofo. Oso huhwafe hungkunomo tɨfi finɨngkamno. Hwe yofe engoˈnjo sohwa hofɨko hofɨkoe syoho ulohofiyo sohwa hofɨko aˈamufe yahino wonyo somneˈno tohino uyoˈne uhwajɨkuji nomˈne aˈamuso hofɨko hwe engo sohwoe hungkunomo haloho pewoˈnɨngkohofo osohwafe yofeso wohoˈnomantɨfeho.
15 Anɨtu kako olo soˈno umoˈnɨngkohoho. Sekwoe yahino wopɨngoˈnohini yahonɨngkuji aˈamu hofɨko Anɨtuye syoho wopɨngo somneˈno sitofo lɨwoˈnɨngkohofo sofe huno wonyo syafɨsyɨwoˈnɨngkohofo somo sekwoe yahino wopɨngoso hofɨkoe mangomo mampiˈnyo umokumontonoho.

16 Sekwo oso hon+ngkano hungkuno Mouses sejapmmentiso somta'ni An+tu is+hutofosema'mentisofoho. I oso'no sekwo hon+ngkano wonyoso n+hu'no mi-fitnnehofo. Sekwo ole l+kutoho. Ngko An+tuye a'amu ne nto imo'n+maleno. Oso'no ngko hon+ngkano wonyo i'meso tohino moma'mnehono. Ose l+kutoho. O'o, sekwo oso yo'mayo hungkuno homo somo hohujo ikinjaof+kuji sekwo An+tuye syoho oso'nohini ulohofiy+mno.
17 Sekwo nom'ne a'amufe yofeso monje isy+kutoho. O'o, sekwo hof+koe yofeso foho'nomapmno. I An+tuye a'amu ne somne'no s+meho uy+kuji hof+kimo wop+ngo'nohini ulohopmno. Sekwo An+tuye hungkunomo haloho pekuji kakoe yofe foho'nomapmno. Hwe yofe engo hwaho mokosyohumayo huhwoe yofeso foho'nomapmno.

Jisas K+lais+ye hwotohomo in+mokoho'nawehwasi tohino womano.

18 Sekwo syoho ulohofiyo soku, sekwo sekwoe hwe engo nosemokosyohu-mawo'n+ngkohofo sofe hungkunomo haloho popmno. Hof+koe hungkuno homo somo haloho pekuji hungkuno homo somo sekwo enjwa'mo fosyohumamno. Hwe engo wop+ngo selohof+wo'n+ngkohofo somnohin+'maho. O'o, hwe engo wonyo selohof+wo'n+ngkiso sohwoe hungkunomo enjwa'mo fosyohumamno.
19 Sekwo An+tune'no hon+ngkano wop+ngo'nohini ikujo'no sekwoe hwe engo nosemokosyohumawo'n+ngkohofoso hof+ko tohino siki sejap+kujo'no sekwo An+tumne'no yokumpohn'nyo ne'no lohof+kujo'no An+tu kakoe s+meho wop+ngo umo'n+montonoho.
20 Sekwo hon+ngkano wonyo imof+kujo'no hof+ko tohino sejap+kujo'no sekwo t+mo'nohini uhwontohumentan+ngkuji An+tu kako sekune'no hitoho mulofe'njo umontonoho. I oso'no sekwo hon+ngkano wonyo ane wop+ngo'nohini yon-tan+ngkuji hof+ko sekumo tohino siki sejap+kujo'no sekwo t+mo'nohini uhwontohu-mentan+ngkuji An+tu kako sekumo wop+ngo waseloho'montonoho.
21 Hwap+ngoso oso tohino siki mayo yahino homo somo in+ngkayo'ne An+tu kako se-hwosopo'mentisofoho. K+lais kako sekwoe wonyomne'no tohino ma'mentiso sohonta kako tohino siki mayo'ne yahinoso hofiyo'no set+hwamentisofoho. Kakoe hwotohomo fin+ngkamno.
22 Jisas kako hon+ngkano wonyoso n+hu'no mimmentisofoho. Kakoe mango mta'ni hwasyo hungkunoso maho'n+mmentisofoho.
23 Hof+ko kakimo s+fajo ko ulahon+ngkofi kako hof+kimo s+fajo aku mul+mmentisofoho. Hof+ko tohino ko uyahon+ngkofi kako ole mujofoho. Hwangku ngko tohino m+kun+mposo wosejapmmonnoho. Ose mujofoho. O'o, Jisas kako An+tu a'amufe yahino somne'no yano nto'no ulof+wo'n+ngkiso sohwoe ahomo yo'mayo hiso ho'nahinonto kako An+tu ufo'mayo'ne hontohumamentisofoho.
24 Jisas kako kakoe a'apaho wop+ngo somo nakwoe wonyo hungkunoso koto-sahon+ngki kako iyo hwojiyaf+ku'nnyo somo pe'n+mentisofoho. Oso hopo sopo nope'nonto oso yahino wonyo nakumo yokumpohn'nyo nemokosyohumamojo somta'ni wop+ngomnohini un+ngkowantanoho. Jisas nakwoe wonyomne'no tohino m+kun+mposo ma'mentiso so'no kako sekumo wop+ngo semokumentisofoho.
25 Hohonta sekwo yahu *sipsip* pa'nyo hon+ngkano hwasyomo uhwosopent+fi we'mo imo'naofamentohofofoho. I olohonta K+lais sekwoe huyo'mango semokosyohu-mawo'n+ngkiso sohwo kako asomo noset+mahon+ngki sekwo kakimo yahu *sipsip* pa'nyo soku in+ngkowalokwofo.

3

Hwe moya'misiyoswafe hungkunofoho.

1 A'amu nom'ni hwamne'no syoho ulohofiyɨwo'nɨngkohofo sohwa kakwo'yohumo
enjwa'mo humawo'nɨngkohofo oso pa'nyoso sekwo moya'mi hwehwanjo sofasi sek-
woe hwehwafe hungkunomo enjwa'mo fosyohumamno. I hwehwo huhwo sohwa
hofɨko Anɨtuye hungkunomo tɨfi minɨngkayo'njo ikujo'no sekwo hofɨkimo hungkuno
pi'nɨngo lutɨhwafɨkutoho. O'o, hofɨko sekwoe yahino wopɨngo somo sehonɨngkuji
wopɨngofoho hnnɨngkuji hofɨko huhwa sekwoe Anɨtumo tɨfi wosenɨngkapɨfe.
2 Sekwoe hwehwo sohwa ole wolantɨfeho, Nje ape kako Anɨtuye hungkunomo
tɨfi inɨngkawowo'nɨngkisosi kako yahino wopɨngo'nohini yontesi nje hungkunomo
haloho nɨpewo'nɨngkisiyoho. Oso'no ngko huhwo'ni Anɨtuye hungkunomo tɨfi
unɨngkamo. Hofɨko sekwoe honɨngkano wopɨngo somo sehonɨngkuji ose wohn-
nantɨfeho.
3 Moya'mi sofasi sekwo sekwoe a'apaho somne'no a'amuso wonahonɨfe lɨkuji
wokoso yo'mayo yo'mayo manji'mofo songo oso ikuji mijiyomjo oso yo'mayo so'no
huno pi'nɨngo syafɨhu'nɨngkutoho.
4 O'o, sekwoe sɨmeho ajwomo'mo oso wokoso wonyoangkafoso fotofahinɨmno. Oso
sɨmehomjo wokoso hiso olenoho. Sekwo nom'ne a'amu somne'no yoka hungkuno
sɨmeho tohino masemnyo'njo sekwoe sɨmeho wopɨngo'nji fosyohumamno. Oso
wokoso hiso muyonɨmofe'njo ne'no foto'naweho. Oso wokoso homo somo Anɨtu kako
nokohonɨngkuhwosi kakoe sɨmeho wopɨngo umo'nɨmontonoho.
5 Hohonta moya'mi sofa hofɨko Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono umotofo sofa hofɨko
oso sɨmeho'mjo wokoso hiso foto'nɨmentohofofoho. Oso wokoso hiso nofoto'nontɨfi
hofɨkoe hwehwafe hungkunomo enjwa'mo humamentohofofoho.
6 Apɨlohamɨye ape Sola, kako ose imojiyoho. Sola kako Apɨlohamɨye hungkunomo
tɨfi inɨngkawento nje hwe engo hwosoho ulɨmentisofoho. U sekwo oso Solafe yahino
somo tɨfi inɨngkafijo'manji sekwo yo'mayo hungkuno sekwoe hwehwo sohwa selɨfijo
so'no iyoho masenonehoho. Oso'no sekwo Solafe mehomi umo'nantɨfeho.
7 Sekwo hwe ape'njo sohwasi sekwo huno wopɨngo tɨpemafɨkuji sekwoe ape
sofanji hofiyo'no fosyohumamno. Sekwoe yokumpohn'nyo sekwoe moya'mi so-
fafe yokumpohn'nyo somo yakolo'nnyo hwasoho. Oso'no sekwo hofɨkine'no
syafɨsyɨkuji ufo'mapmno. Oso hwoya'mi hofo sofamo Anɨtu kako hofɨkimo wopɨngo
uloho'mentiso so'no hofɨko sekwo'nji songo ne'no humantokutnnefoho. U sekwo oso
hwoya'mi sofamo wopɨngo ulohofɨkujo'no sekwo Anɨtumo yo'mayo so'no jomo ujoso
yo'mayo wonyoso sekwoe mampaho Anɨtumo jomo ujo somo masehoholofonehoho.
O'o, kako wosepa'nɨmontonoho.

Nakwo sɨmeho afa inɨngkohwasi wohumano.

8 Olo hungkuno losojwaofoneso ngko sekwo a'amu hopi'nonohinokune'no
waselɨmonne'no yohono. Sekwo sɨmeho afa inɨngkuji nom'ne a'amu somo sɨmeho
uyɨmno. Sekwo senɨngkwa'wehwosamne'no hitoho selofɨwo'nɨngkiso pa'nyoso
sekwo a'amu hopi'nonohino somne'no hitoho selofɨhwoso'no wopɨngo ulohopmno.
Yokumpohn'nyo yahinoso foho'naopmno.
9 U, a'amu sekumo wonyo selohofɨkujo'no u sekwo hofɨkimo aku uyo'eno. Hofɨko
sitofo selɨkujo'no sekwo sitofo aku nulɨkutoho. O'o, sekwo Mpohumo oso a'amu homo
somo sɨmeho pompengo umofo'ne isamoyoka ulɨmno. Sekwo ose ikujo'no Anɨtu kako
wopɨngo waseloho'montonoho.
10 A'amu fihwo kako Anɨtuye hungkuno fehohnjo mtɨ'mokumentiso sohwo ole
mtɨ'mokumento,
U a'amu kako ngko sɨmeho wopɨngo'nji wohumamo lɨhwosɨ'manji kako hungkuno
wonyo'nji hwasyo hungkuno'nji malonehoho.
11 Kako yahino wonyo somo hohujo ikinjaofɨhwosi kako yahino wopɨngo'nohini
uyono.

Kako sɨmeho pompenjiyo so'no syoho ihwosi oso yahino wopɨngo hiso notɨpemahwosi oso yahino homo somo tɨfi unɨngkaweno.
12 Anɨtu kako kakoe a'amu yahino wopɨngo'njo somo uhwonɨwo'nɨngkisofoho.
Oseso Anɨtu kako sɨkuno engolopohamo hofɨko jomo ulɨwo'nɨngkohofo somo haloho pewo'nɨngkiso hweho.
Oseso Anɨtu kako a'amu hofɨko wonyo iwo'nɨngkohofo somo uhwononto kako hofɨkine'no sɨmeho tohino umnɨngkuhwoso'no kako tohino uyo'ne hweho.
Ose mtɨ'mokumentisofoho.

Nakwoe yahino wopɨngo iwo'nɨngkuhwone somne'no tohino mayoso wopɨngofoho.

13 U sekwo honɨngkano wopɨngomo wowano lɨkuji yokumpohn'nyo yoho'nɨfijoso wonyo tɨhwo wasemokumontolo. O'o, awonoho.
14 I oso'no sekwoe yahino wopɨngo somne'no tohino mafɨkuji u sekwo sɨmonyo engo fiyɨmno. I oso'no sekwo sekwoe yahino wopɨngo somo inɨngkowentanɨngkuji hofɨko nosehonɨngkuji hofɨkoe yahino wonyo so'nji sekumo iyoho wesemofano lɨkuji selohofɨkujo'no sekwo iyoho senɨngkuhwoloho. Huno pi'nɨngo seyɨhwoloho.
15 O'o, awonoho. I Kɨlais kako jɨje Hwe Engo imokohojo'no kako'nohini wokumokosyohumano. I oso'no a'amu hofɨko sekumo ole woselohonantɨfeho. Sekwo yo'mayo wopɨngoso womano lontɨfi hontohumalofoso peho'neto. Ose selohonɨngkujo'no sekwo hofɨkimo hungkuno asomo komo'no ujo'neso sekwo nto'no fesyohumamno. Hungkuno hiso hofɨkimo hofiyo'no fɨlutɨhwamno. Sekwo hofɨkoe hunomo monje isyɨkutoho.
16 U sekwo yo'mayo iwo'nɨngkohofo so'no sekwoe sɨmeho sohwo wonyo hwosoho makijo'njo yoso'manji a'amuso hofɨko sekwo Kɨlaisɨmo inɨngkowalokwofo so'no sitofo selɨkujo'no hwangku sohonta hofɨko hwasyo hungkuno sejo so'no wonɨmango engo unɨmontonoho.
17 U nakwoe yahino wopɨngo iwo'nɨngkuhwone somne'no Anɨtu ole lososo tohino womapɨfe lososo tohino mayoso wopɨngofoho. U yo'mayo yahino wonyo somne'no nakwo tohino manoho lɨhwasi miyanehwono. Oso hiso nɨhu'no wonyofoho.

Kɨlais kako nakwoe wonyo wae yaofo'ne pe'nɨmentisofoho.

18 I nakwoe Hwe Engo Kɨlais kako wonyo nɨhu'no ane sohwo kako Anɨtuye pone'no upenemotasɨmo lonto nakwoe wonyo'mne'no sɨkuno anga'nohino somo tohino manto poyo pe'nɨmentisofoho. Hwe wopɨngo'nohini sohwo nakwo wonyo hn'nɨmo nayohope sohwo pe'nɨngkahonɨngki kakoe huyo'mango sohwo apa'no songo lɨkafonto kako songo humaho.
19 Kako nope'nonto kakoe huyo'mangoso tɨkanomo nowento kako a'amu poyo nto pe'nɨmentohofo osomo kakoe hungkuno wopɨngo lutɨhwamentisofoho.
20 Oso a'amu hiso hofɨko Nɨwa nohumentanɨngki hofɨko Anɨtuye hungkunomo hwotoho hmmotofofoho. Oso'no Anɨtu kako hofɨkoe yahino wonyo somne'no tohino komo'no umentiso'maho. O'o, Anɨtu kako hofɨko hofɨkoe honɨngkano wonyoso noho'naofɨkuji ngkimo sɨmeho wontopantɨfitɨkenonto hontohumamentisofoho. Oso hohosohonta Nɨwa kako yofayokino nomtɨ'mokonto oso yofayokino homo somo a'amu aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'u sɨhune'nohini humamentohofofoho. Anɨtu mijopo mta'ni songo nohumentanɨngkofi asomo utɨma'mentisofoho. Mijomo mape'nɨmmentohofofoho.
21 Oso mijo hiso mijo kiyomayo huyo'mango pa'nyofoho. Nɨwa'montohwamo Anɨtu mijo mta'ni songo nohumentanɨngkofi asomo utɨma'mentisofoho. Oso mijo kiyomayo yahinoso a'apahomjo kiho wonyoso wae yaofo'ne'maho. O'o, Anɨtu kako nakwoe sɨmeho mo'mo wonyo wae yao'mentiso so'no utɨhwayo'nefoho. Mijo kiyomayo yahino neso olenoho. Kɨko ngkimo mijo wokiyonɨmapɨfe lohoji u kɨko Mpohwo

An+tumo ole uso, Jisas kako poyo pe'nonto apa'no songo l+ka'mentiso so'no ngko a'amu songo pa'nyo j+je hon+ngkano wop+ngomo nto'no un+ngkamo. Ose uso. Mijo kiyomayo yahino neso osohifoho.

22 Jisas kako ahwomomno s+mentisoso osopo nosonto kan+ngkwohwo An+tuye aho anga sohohnta'ni humaho. A'amu ahwomomjo hopi'nonohino so'nji yofe engo'njo so'nji yo'mayo yo'mayo yokumpohn'nyo so'nji Jisas kakimo enjwa'mo weho.

4

Nakwo hwahoponjo yahinoso noho'naof+hwasi K+lais+mne'no tohino womano.

1 K+lais kako nakwo'nji olo hwaho lopo nohumentani kako nakwoe wonyomne'no tohino ma'mentisofoho. I oso'no nakwo yokumpohn'nyo ito'n+ngkuhwasi K+lais kako ma'mentiso hopa nakwo tohino womano. U a'amu fihwo kako An+tuye hon+ngkanomo ito'nohino in+ngkawento yahino wonyo somne'no n+hu'no ngkilaho ne'no lonteso'no nom'ne a'amu hof+ko kakimo tohino uy+wo'n+ngkohofofoho. Oso a'amu huhwo sohwo kako hon+ngkano wonyo somo n+hu'nahone hohujo nto ikinjao'maho. Hon+ngkano wonyo hiso oso hwe sohumo apa'no momokosyohumanehoho.

2 Oseso sekwo olo hwaho lopo nohumaf+kuji yo'mayo wonyo sekwoe s+meho umo lonto a'amu yonte hopa somo in+ngkakutoho. O'o, sekwo yo'mayo yahino An+tu kakoe s+meho wop+ngo umokiyo'ne somnohini fiy+mno.

3 A'amu An+tuye hungkunomo hwotoho fewo'n+ngkohofo sofe yahino pa'nyoso sekwo hohonta imotofofoho. Hof+koe yahino hiso olenoho. Apohufo, yo'mayo wonyo somne'no s+meho fefoyo, mijo yokumpohn'nyo nont+fi nilohofo, wosopayo engo ne'no n+wo'nont+fi siki humawo'nyo, mijo yokumpohn'nyo ne'no n+wo'nont+fi fon+fonyo yahino yont+fi An+tuye hungkunomo hwotoho fewo'nyo, hwahoponjo an+tu hwasyo hwoso sohumo hwomtame ulohofont+fi kakoe yofe ho'nomayo oso yo'mayo yahino wonyo hiso'no sekwo hi semo'n+ngkahon+ngki imotofofoho.

4 Olohonta sekwo oso yahino wonyo somne'no hohujo ikinjaofont+fi oso yahino wonyo homo somo sekwo hof+ko'nji apa'no miyalokuyohofo. Oso'no hof+ko nosehononti+fi yomo yont+fi sitofo selalokwofo.

5 Hwangku sohonta An+tu oso a'amu hisomo hof+koe yahino wonyo homo somne'no hungkuno ikwolofo'ne hohwafo sopo humaf+kuji osopo An+tu'nji hof+koe hungkunoso ikwolopitnnefoho. An+tu kako oso a'amu songo humalohwone hn'nnonji poyo pe'n+mentohofo sofe yahino wonyo somne'no yano ilofonehwajiyo'neso nto'no esyohumaho.

6 Hohonta K+lais kako a'amu poyo nto pe'n+mentohofo sofepono nowento kakoe hungkuno wop+ngoso uy+mentisofoho. Oso a'amu hiso hof+ko nakwoe hwaho lopo nohumant+fi hon+ngkano wonyo somo in+ngkawent+fi a'amu hopi'nonohinoso pe'n+wo'n+ngkohofo hopaso pe'n+mentohofofoho. K+lais a'amu homo somo u'manto hof+koe huyo'mango An+tu'nji humafitnne'ento kakoe hungkuno wop+ngoso ul+mentisofoho.

Syoho ulohofiyo wop+ngo sohwo An+tuye pompenjiyoso yano ulofiyonefoho.

7 Olo hwaho loponjo yo'mayo hopi'nonohinoso moi'wo umo'n+monto yalofoho. Oso'no sekwo yo'mayo wonyo somo monje yasy+kuji huno nto'no syaf+sy+kuji ehohosasesy+hwoso'no sekwo yo'mayo so'no Mpohumo jomo ul+wo'n+ngkuno.

8 Oso'no nakwo olohonta nohumentan+ngkuhwoni yahino anga'nohino nom'ne somo yakolo'nnyoso olenoho. A'amu nom'ne somne'no huno syaf+sy+kuji s+meho uy+mno. Sekwo s+meho uy+kujo'no hof+koe yahino wonyoso sekumo selohof+kujo'no'manji oso wonyo homo somo sekwo sekwoe hohujopo meho'naopmno.

9 A'amu nom'neso hofɨko sekumo se'mafɨkujo'no sekwo hofɨkimo hofiyo
ulohopmno. Oso syoho nom'ne a'amu somo wopɨngo ulohofo so'no iyoho
senɨngkuhwaloho. o'o, sɨmeho wopɨngo'njo fiyɨmno.
10 Sekwo a'amu anga'no anga'nohino sokumo Anɨtu kako syoho wopɨngoso sejap-
mmentisofoho. Oso'no sekwo Anɨtuye yokumpohn'nyoso nomafɨkuji nom'ne a'amu
somo ufo'mapmno. Sekwo ose ikujo'no Anɨtuye syoho ulohofiyo wopɨngo soku sekwo
Anɨtuye yahino wopɨngoso yano ulofiyalokwofo.
11 Hwe fihumo Anɨtu kakoe hungkuno lutɨhwayo'ne syoho uyo so'manji kako
wolutɨhwano. Anɨtu kako a'amu nom'nehumo a'amumo fo'mayo'ne syoho
uyoso'manji Anɨtu kakoe yokumpohn'nyo'nji oso hwe huhwo sohwo kako hofiyo
ufo'mano. Sekwo ose ikujo'no a'amu hofɨko nosehonɨngkuji ole wolantɨfeho, Jisas
Kɨlaisɨye a'amuso wopɨngo'nohini iwo'nɨngkohofofoho. Ose lɨkuji hofɨko Anɨtuye
yofe engo woho'nomantɨfeho. Kakoe yofe engo so'nji kakoe yokumpohn'nyo so'nji
ne'no nowentɨhwonefoho.

*Hofɨko Kɨlaisɨmo wonyo uloho'mtohofo hopaso nakumo wonyo ose'nohini wonelo-
hofantɨfeho.*

12 Nje a'amu soku yo'mayo tango toho pa'nyoso sekumo wosema'monte'no yalo-
foho. Sekwo nom'ne tango ne'makwoho lɨkuji yomo ikutoho. O'o, yokumpohn'nyo
fosyohumamno.
13 Yo'mayo tango se'malokunjo so'no sekwo sɨmonyo fiyɨmno. Hwapɨngoso oso
wonyo sekumo selohofalokwofoso Kɨlais huhumo uloho'mentohofofoho. Oso'no
Kɨlais kako asomo poso sohonta kakoe yofe engo'nji kakoe yokumpohn'nyo so'nji
utɨhwa'nyopo i'mofapɨhwoso'no sekwo sɨmonyo engo ikuji sɨmeho wopɨngo'nji
wohumantɨfeho.
14 Sekwo Jisas Kɨlaisɨye yofe aho yokumpohn'nyo kemokosyohumalofo so'no a'amu
nom'neso hofɨko sekumo sitofo selɨkujo'no'manji sekwo sɨmonyo engo fiyɨmno.
Hwapɨngoso Anɨtuye Towahuno yokumpohn'nyo hwofilo'nnyo sohwo sekwo'nji
humaho.
15 A'amu fihwo kako sekwo'njo ajwo somo humaso sohwo kako a'amu fonjasiyo,
yo'mayo yo'mayo hufo, yo'mayo yahino wonyo iyo, a'amufe fosyohumayo somo
wonyo imokiyo, oso a'amu huhwo sohwo kako sekwo'nji mohumanehoho. O'o, oso
yahino wonyo hopi'nono sekwo'njopo wojo so'no tohino malokwofo so'no nakwo
mupo'nanehwono. O'o, sekwo oso yahino wonyo somne'no nɨhu'no ikutoho.
16 U hwe fihwo kako Jisas Kɨlaisɨye yofe so'no kako tohino tɨpemaso'manji
wonɨmango munonehoho. O'o, awonoho. U sekwo a'amu Kɨlais we'e
imo'nɨmentohofo so'no sekwo kakine'no isamoyoka ulɨkuji Anɨtu kakoe yofe
foho'nomapmno.
17 Oso sɨkuno a'amufe yahino somne'no tohino mayoso nto i'mofapohoho.
Nakwo Anɨtuye mehomi ne hn'nɨmo tohinoso kaki'no wone'ma'montonoho. I
nakumo oso tohino hiso sɨmo'mo ne'maso'manji a'amu Anɨtuye hungkunomo haloho
mapewo'nɨngkiyohofoso Anɨtu kako tɨfi no'mo tohino mɨkunɨmposo uyonefoho.
18 A'amu Anɨtuye hungkuno mtɨ'mokumentohofo sohwa ole mtɨ'mokumentohofi,
A'amu Anɨtuye hungkunomne'no wopɨngo'nohino yɨwo'nɨngkiso sohwo kako
Anɨtu'nji engolopohamo wonyoangkafopo humayo'ne oso hwe sohwo ito'no
fosyohumayo'ne olohonta yo'mayo tohinoso malofoho.
I ose'manji a'amu Anɨtuye hungkunomo hwotoho fewo'nɨngkohofoso tɨfi no'mo peho
tohino mapitnneto.
Ose mtɨ'mokumentohofofoho.
19 Anɨtu kako a'amu fihumo tango u'mano loso'manji oso a'amu huhwo sohwo kako
honɨngkano wopɨngo'nohini ihwosi kako Anɨtu kakimo umtɨ'mokumentisoso oso

hwoe ahomo wohumano. Anɨtu kako sekumo asomo wosetɨmaˈmonnoho selɨmentiso soˈno syafɨsyɨkuji hunoso ole waseyono. Anɨtu kako hungkuno selɨmentisoso ne umoˈnɨmontonoho. Huno ose waseyono.

5

Sekwo hwe engo sohwasi Anɨtuye yahu sipsip somo ntoˈno mokosyohumamno.

1 Sekwo hwe engo sohwasimo, ngko hungkuno ole waselɨmneˈno yohono. Ngko huhwoˈni hwe engo hwoˈnyoho. Oseso ngko nje tɨmo soˈnji Kɨlais kako tohino engo nomanto peˈnɨngkahonɨngki uhwonɨmentohefoho. Jisas Kɨlais asomo poso sohonta yoˈmayo wonyoangkafo neˈmasoso ngko huhwoˈnnonji womantanoho. Oseso ngko olo syoho loso sekwo hwe engo sohwasiye ahopo wohuˈmeesehumonneˈno yohono.

2 Sekwo Anɨtuye aˈamu ne yahu *sipsip* paˈnyoso hofɨko sekwoe ahomo humalofo somo ntoˈno mokosyohumamno. Olo syoho Anɨtu kako sejapmmaso loso'no sekwo sɨmeho semoˈnɨngkuhwosoˈno hofiyoˈno fiyɨmno. Olo syoho hiloso sekwo hamniyoho mayoˈneˈnohini ikutoho. Oˈo, sekwo Anɨtumneˈno syafɨsyɨkuji syoho yokumpohnˈnyo fiyɨmno.

3 Oso aˈamu Anɨtu kako sekwoe ahopo sehumajɨˈmentiso somo sekwo hofɨkoe hwe engo sohwasi hofɨkimo aho yokumpohnˈnyo kemokosyohumafɨkuji yoka ulɨkutoho. Oˈo, hofɨko sekwoe humayo somo sekwoe syoho wopɨngo somo sehonɨngkuji hofɨko oso sekwoe yahino wopɨngo homo somo hofɨko tɨfi wosenɨngkopantɨfeho.

4 Sekwo ose ikujoˈneˈmanji Anɨtuye yahu *sipsip* somo mokosyohumayo kakwoˈyohwo ne sohwo oso yahu *sipsip* somo womaˈmo lɨhwosi utɨhwaˈnyopo asomo poso sohonta Anɨtu kako sekumo yoˈmayo wonyoangkafoso sejapososo engolopohamo neˈno nowentɨhwonefoho.

Nakwoe hunoso ntoˈno syofɨsyɨhwasi nakwoe yofeso monje ehinɨngkuhwasi nomˈne aˈamu somneˈno hwahopo wopowano.

5 Osoˈno sekwo hwe songo sohwahnnonji sekwoe hwe engo sohwafe hungkunomo enjwaˈmo pahumno. Osoˈnji sekwo aˈamu hopiˈnonohino soku Anɨtuye aˈamu ne somneˈno hwahopo pawomno. Ufoˈmaˈnɨmno. Anɨtuye hungkunoso ole nelalofi, Anɨtu kako aˈamu kakoe hungkunomo hwotoho fɨfijo somo kako hofɨkimo ilojaofɨhwosi ngkilaho ulɨmontonoho. I osoˈno aˈamu hofɨko nomˈne aˈamu somneˈno hwahopo pawowoˈnɨngkohofo somo Anɨtu kako hofɨkimo wopɨngo ulo-hofɨwoˈnɨngkiso hweho.

6 Osoˈno sekwo sekwoe sɨmeho sohwo yoˈmayo wonyo umo lonto iwoˈnɨngkisoso monje feehumno. Monje yasyɨkuji sekwo Anɨtuye aho yokumpohnˈnyo somo en-jwaˈmo fosyohumamno. Anɨtu kakoe sɨkuno jɨje yofe wohoˈnokumaˈmo lɨhwosi ou, kako jɨje yofe hoˈnokumayoso hoponoho.

7 Yoˈmayo tango sekumo seˈmasoso sekwo Anɨtu sekumo hofiyoˈno semokosyohu-maso sohwoe ahopo fohoˈnahumno.

8 Sekwo ntoˈno humafɨkuji Seten sekwoe mango sohuneˈno iˈwaho ntoˈno fiyɨmno. Seten kako sikisɨwojo paˈnyo sohwo hano utɨhwaˈnyopo emoyonto houhouyo engo lonto aˈamumo wonyo umokumonto iwoˈnɨngkiso hweho.

9 Sekwo Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono yokumpohnˈnyo uyɨkuji yokumpohnˈnyo lohofɨkuji Setenɨmo mjiyohotofapmno. Sekwo huno seyohoho. Anɨtuye aˈamu angoˈmeemjo humalofoso hofɨko oso tango sekwo malokwofo hopaso malokwofo.

10 Anɨtu kako wopɨngo nalohofɨwoˈnɨngkiso sohwo kako sekumo Kɨlaisɨˈnji ufohiˈnyoˈne sehwosopoˈmentisofoho. Osoˈno sekwo kakoe yofe hwofiloˈnnyo soˈnji kakoe yokumpohnˈnyo soˈnji hoˈnomapijoso sekwo songo neˈno nohuman-tokutnnefoho. Oseso weˈenepi sekumo tango seˈmaso soˈno Anɨtu kako sekumo apaˈno wopɨngo wasemokumontonoho. Anɨtu kako sekumo yokumpohnˈnyo lohofoˈne

sesofitofɨhwoso'no sekwo kako'nji yokumpohn'nyo wolohofantɨfeho. Ikinji ikinjiyo miyofoho.
11 Oseso Anɨtu kakoe yokumpohn'nyoso moi'wo mmo'nonehoho. O'o, engolopohamo songo ne'no nowentɨhwonefoho. Oso hungkunoso nehopeho.

Hungkuno ae'uyofoho.

12 Olo hungkuno tɨfo selalokwe upo'nalokwofo loso ngko Sailasɨmo ulahonɨngko kako mtɨ'mokalofoho. Ngko huno ole syofɨsyalokweno. Sailas sohwo kako nenɨngkwa'wehwo ne hweho. Olo iyoswo loso ngko sekwoe huno Anɨtu kako nakumo wopɨngo nalohofɨwo'nɨngkiso so'no huno nto'no wosyafɨhupɨfenji semtɨ'mokiyalokweno. Ngko Anɨtu kakoe yahino so'no huno niyahonɨngki sekumo yoloho selohono. Oso'no sekwo olo hungkuno hiloso nupa'nɨngkuji aho yokumpohn'nyo fɨkemokosyohumamno.
13 A'amu Mpapilounjo * somo Anɨtu kako hofɨkimo sekwo'nji kakoe a'amu ne imo'nyo'ne sehwosopo'mentisofoho. Oso a'amu hiso hofɨko sekumo nakwoe a'amufo selalokwofo. Nje hwomu Mak huhwo nje a'amufo selalofoho.
14 Sekwo hopi'nonohino soku sekwo nom'ne a'amu somo uhwonɨngkuji oso a'amu hiso'nji sekwo aho po'nɨmno.
Sekwo Kɨlaisɨ'nji humalofo. Oso'no sekwoe sɨmehoso pompenjiyo'nji fosyohumamno. Nje hungkuno osohohweho. Ngko Pita'ni selohono.

* **5:13:** Osohonta Pita Mpamilounne'no pahnnɨmo hungkuno Loumne'no lɨmentisofoho. Hwapɨngoso a'amu Mpapilounjoso hofɨkoe yahino hohontajoso imotofofoho.

2 Pita
Olo Iyoswo Tɨfinjo loso Saimoun Pita Mtɨ'mokumentisofoho.
Olo Hungkuno Sɨmo'mjofoho.

Jisas ahwomomne'no nto sɨmentiso sohonta soswo *teti-foua*'nji (34) *teti-et*'nji (38) nto uyakolo'mentiso ajwo sopolɨkeno olo iyoswo tɨfinjo loso Saimoun Pita mtɨ'mokumentisofoho. Olo iyoswo loso a'amu sɨmeho hi'ntnnono uyɨmentohofo somnefoho. Olo iyoswo tɨfinjo mtɨ'mokinyo hwapɨngoso olenoho. Oso a'amu Jisasɨmo inɨngkunyo soku sekwo a'amu hwasyo hungkuno'njo sohwamne'no i'waho fiyɨmno. Pita kako ose ulɨmonto olo iyoswo loso mtɨ'mokumentisofoho. Olo iyoswo loso ntɨpo humanto mtɨ'mokumentiso so'no malinyofoho. Oso'no nakwo olo iyoswo homo lomo atofo lɨhwasi tɨfi unɨngkohwano.

1 Ngko Saimoun Pita'nyoho. Ngko Jisas Kɨlaisɨye syoho ulohofiyo sohwo'ni
kako'ne hungkuno lɨku'mofo (*apousel*) syoho'njo hwo'nyoho. Jisas Kɨlais kako
yahino wopɨngo'njo sohwo nakwoe Anɨtuyoho. Kako nakwoe wonyo somjo to-
hino somta'ni isɨhutofonemayo'ne hweho. Sekwo soku oso hiso'no upa'nontɨfi
hungkuno homo somo sɨmeho hi'ntnnono nakwo uyalokuhwone hopa uyontɨfi
Anɨtuye hungkunomo aho yokumpohn'nyo kemokosyohumalofo. Olo hungkuno loso
sekumne'no mtɨ'mokalokweno.
2 Sekwo Anɨtu'nji nakwoe Hwe Engo Jisasɨ'ntnne'no sekwo sɨkuno huhwo huhwi
huno engo fɨtɨpemapmno. Huno engo tɨpemapijoso siko sekumo wopɨngo selohofo-
hosɨsi sekwoe sɨmeho wopɨngo engo wasemo'nɨmontonoho.

Anɨtu kako nakwo kakimo ufohi'nyo'ne nahwosopo'mentisofoho.

3 Anɨtuye yokumpohn'nyoso yo'mayo hopi'nono Anɨtuye yahino wopɨngo somo
inɨngkayo'ne nejapmmentisofoho. Nakwo Jisasɨmne'no huno engo tɨpemehwasi
yo'mayo nejapmmentiso so'no huno wonayɨmontonoho. Jisas huhwo sohwo kakoe
yofe engo so'nji kakoe yahino ito'nohino so'nji mayo'ne joho nalɨmentisofoho.
4 Kakoe yokumpohn'nyo engo so'nji Anɨtu kako yo'mayo wopɨngo wonyoangkafo
engo nakwo kakoe honɨngkano ito'no inɨngkayo'ne wosejapmmo nalɨmentisoso
olohonta kako nakumo nto nejapmmentono. Oso'no olo hwaho lopo yo'mayo wonyo
nakwoe sɨmeho nelɨkafoso nakumo wonyo wonamokumonto yonte somo nakwo
Anɨtuye yokumpohn'nyo'nji hwotoho fehwasi nakwo Anɨtuye yahino wopɨngoso
womantanoho.
5 Oseso nakwo Anɨtuye honɨngkano ito'nohino inɨngkayo'ne nakwo Anɨtumo
sɨmeho hi'ntnnono uyoso nto'nohinɨ'maho. O'o, nakwo Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono
uyɨhwasi nakwo honɨngkano wopɨngo imo'nyo'ne syoho yokumpohn'nyo uyano.
Oso'nohinoso nto'nohinɨ'maho. O'o, osopo nakwo sɨkuno huhwo huhwi Anɨtune'no
huno engo tɨpemayo'ne huno nto'no syofɨsyɨhwasi Anɨtu kako yo'mayo hofɨko
ifitnne'ento imentiso so'no nakwo huno wonayono.
6 Nakwo oso'no huno nto'no naihwoso'no osopo nakwoe a'apaho wonyo'ne
syofɨsyasoso hwotoho wofeeno. Nakwo yo'mayo wonyoso hwotoho monje fesyɨhwasi
yo'mayo tango ne'mahwoso'no nakwo yokumpohn'nyo wolohofano. Nakwo
yokumpohn'nyo lohofɨhwaso'no nakwo Anɨtuye yahino hopa uyano.
7 Ose ihwaso'no ou osopo nakwo nom'ne a'amu somo nakwoe a'amu kuyoho ulano.
Ose ulɨhwasi hofiyo ufo'mano. Hofiyo ufo'mehwasi nakwo sɨmeho nehopi unano.

8 Oso yahino ngko seloheso ne'no mj+m+hwasi nakwo nakwoe Hwe Engo Jisas K+lais+ye yahinoso nakumo toyo enaof+hwoso'no yo'mayo syoho nakwo kakine'no yasoso ne umo'n+montonoho.
9 An+tuye a'amu ne fihwo kako oso yo'mayo yahino homo somo momaso'njo yoso'manji oso a'amu huhwo sohwo kako t+mpi'nyo pa'nyo hweho. Oso a'amu t+mpi'nyo huhwo sohwo kako An+tu kakoe wonyo wae y+mo'mentiso so'no kako huno muyofoho. Kako in+ngo mofalofoho.
10 Oseso nje a'amu soku sekwo oso hopa ikutoho. An+tu kako sekune'no joho selonto kakoe a'amu ne imo'nyo'ne sehwosopo'mentisofoho. Oso yahino ngko selohe somo mayo'ne syoho yokumpohn'nyo yoho'n+ngkuji a'amu hof+ko nose-hon+ngkuji ole woselant+feho. Sekwo An+tuye a'amu ne kuyoho. Sekwo ose ifijoso mop+wahupitnnehofo.
11 O'o, sekwo An+tuye yahino wop+ngoso nomaf+kujo'no oso hon+ngkano An+tumo u'mayo'neso sekune'no hwosompo'naweho. Osopo nakwoe Hwe Engo Jisas K+lais kako nakwoe wonyomne'no poyo imo'n+mentiso sohwo'nji sekwo engolopohamo ne'no nohumaf+kuji kako sekumo hofiyo semokosyohumanefoho.
12 Oseso olo hungkuno loso ngko ne'no sel+wo'n+ngkohefoho. Sekwo olo hilo so'no huno ko seyahon+ngki sekwo aho yokumpohn'nyo ko kemokosyohumalofoso ngko apa'no selalokweno.
13 I ngko olo so'no n+mo'n+ngkohoho. S+kuno hopi'nonohino somo ngko olo hwaho lopo songo humahm'mo sekwo huno aku syaf+sy+yo'ne olo hungkuno hiloso ngko sekumo ne'no wasel+monne'no yohono.
14 Ngko olo so'no huno niyohoho. We'enepi ngko olo hwaho lopo ul+ko'ma'monnoho. Nakwoe Hwe Engo Jisas K+lais kako olo hilo so'no ngkimo huno nto lan+fohoto'masofoho.
15 Oseso ngko apa'no syoho engo yonji sekune'no olo hungkuno hiloso mt+'mokosesyalokweno. Hwangku ngko poyo pe'n+me sohonta sekwo olo hungkuno homo losomo apa'no huno ne'no syaf+hupitnne'enji mt+'mokosesyalokweno.

Nakwo An+tuye pomponahoso K+lais+mo wentan+ngki uhwon+ment+hwonefoho.

16 Nakwoe Hwe Engo Jisas K+lais kakoe yokumpohn'nyo engo so'nji kako asomo pe-e'ne so'ntnne'no noselahon+ngkuhwoni sekwo nto upa'n+mentohofofoho. Oso hungkuno nakwo K+lais+mne'no sel+ment+hwone hwap+ngoso a'mane hungkuno'nji siki hungkuno oso'njo mta'ango'maho. O'o, nakwo K+lais+'nji nohumentani yo'mayo wonyoangkafo imentiso somo t+mo uhwon+ment+hwonefoho.
17-18 Ou, oso hwof+ki'nyo sopo nakwo nohumentan+ngkuhwoni kan+ngkwohwo An+tu kakoe hwomufe yofeso ho'n+mahon+ngki Jisas kakoe a'apahoso pomponaho lahumentisofoho. Nakwo ahwomo mta'ni An+tu kakoe mampahoso kakoe hwomumo ulahon+ngki nakwo ole upa'n+ment+hwoni, Oloso nje hwomufoho. Ngko kakine'no wop+ngo n+mo'nantohofoho. Nje s+mehoso kakine'no wop+ngo n+mo'nantofoho. Nakwo ose ho'n+ngkahon+ngki upa'n+ment+hwonefoho.
19 Oseso a'amu An+tu hungkuno uyahon+ngki l+motofo sohwa oso hungkuno hiso hof+ko mt+'mokumentohofo somo nakwo nupo'nontani nehopi l+motofo lon-tani s+meho yokumpohn'nyo uyalokuhwono. I oso'no sekwo hoku hof+koe hungkuno homo somo aho yokumpohn'nyo f+kesyohumamno. Hof+koe hungkuno hiso s+kwo'mjoho so'mo t+pomponaho hopa losyalofoho. Oso pomponaho hiso ne'no nolosyontan+ngkuhwosi iyoho walongkon+mo l+hwosi iyohohwe'nji i'mu s+'mofap+wo'n+ngkiso uhwon+wo'n+ngkuhwone hopaso Jisas kako oso i'mu hopa imo'n+ngkuhwosi kako kakoe pomponahoso sekwoe s+meho mo'mo lasesyonefoho.
20 Sekwo olo hilo so'no huno waseyono. An+tu kakoe a'amumo hungkuno uya-hon+ngki l+motofo sohwa iyoswo mt+'mokumentohofo somo nakwo atofo lontani

aˈamu fihwo nakwoˈnjo mtaˈango sohwo kako oso hungkuno homo somjo neso kakoe huno mtaˈni syafɨsyɨhwosi yoloho molɨjwaofonehoho. Awonoho.

21 Hohonta hwe fihwo kako ole majofoho. Anɨtu kakoe hungkuno nomahmˈmo aˈamumo ulɨmneˈno yohono. Kakoe huno mtaˈni ose majofoho. Oˈo, Anɨtuye Towahuno kakoˈnohini hofɨkoe hunomo kakoe huno mtaˈnnohini tɨpemanto uyahonɨngki aˈamu huhwo sohwa hofɨko Anɨtuye hungkuno lɨmotofofoho. Huno ose waseyono.

2

Aˈamu Anɨtuye hungkuno hwasyo lɨwoˈnɨngkohofo sohwafe hwasyo yahino wonyo soˈne hungkunofoho.

1 Hohonta aˈamu fehohnjoso hofɨko aˈamu Juta somo Anɨtumneˈno hwasyo hungkuno lɨmotofofoho. Oso hopaso aˈamu fehohnjo hwasyo hungkunoˈnjoso sekwoˈnjo ajwo soˈmtaˈni wolɨkofantɨfeho. Hofɨko sekumo hungkuno ole maselɨfitnnehofo, Nakwo olo hungkuno selalokuhwone loso kengo mtaˈangofoho. Ose maselɨfitnnehofo. Oˈo, hofɨko sekumo ole woselantɨfeho. Nakwo olo hungkuno selalokuhwone loso Anɨtuye hungkuno selalokuhwono. Hofɨko sekumo ose hwasyo selɨkuji hofɨko Anɨtuye hungkuno soˈnji hofɨkoe huno kengo mtaˈango hwasyo soˈnji woselantɨfeho. Sekwo hofɨkoe hwasyo hungkuno homo somneˈno sɨmeho hiˈntnnono uyɨfijoso oso aˈamu hiso sekumo wonyo wosemokantɨfeho. Jisas Kɨlais kako hofɨkoe wonyo somtaˈni mpe ko nto emaˈmentisoso hofɨko kakimo hohujo apaˈno ikinjɨmoˈmentohofofoho. Hofɨko hohujo ikinjɨmoˈmentohofo soˈno hofɨko wonyo komoˈno imoˈnɨfitnnefoho.

2 Aˈamu piˈnɨngo engoso nakwo Anɨtuye aˈamu neˈnwoho lɨkuji hofɨko hofɨkoe yahino kengo kengo wonyo somo unɨngkowantɨfeho. Oso aˈamu hofɨko yoˈmayo wonyo yontɨfe soˈno aˈamu nomˈneso hofɨko nuhwonɨngkuji Anɨtuye aˈamu nefoho syafɨsyɨkuji hofɨko Anɨtu kakoe hungkuno neˈnjo somneˈno sitofo woselantɨfeho.

3 Oso aˈamu hwasyo hungkunoˈnjo hiso hofɨko sekwoe hamniyoho soˈno hi umoˈnɨngkuhwosoˈno hofɨko sekwoe yoˈmayo hamniyoho wosemano lɨkuji sekumo hungkuno kengo kengo hwasyo woselantɨfeho. Osoˈno hohonta Anɨtu kako oso aˈamu hiso hofɨko Anɨtuˈnji hungkuno ikwolofɨkuji wonyo imoˈnyoˈne sɨkuno hoˈnahumentisoso weho. Osoˈno Anɨtu kako tɨmo mopekuˈnohumuyoho. Oˈo, kako tɨmo hontohumaho.

4 Aˈamu ahwomomjo fehohnjo wonyo imentohofo sohwamo Anɨtu kako hofɨkimo tɨmoˈnohini uhwonɨmentisoˈmaho. Oˈo, kako hofɨkimo tɨkanomo uhumatɨˈmentiso sohwa hofɨko osopo sɨkwoˈmjoho nɨhuˈno wonyo soˈmo humantɨfi oso sɨkuno Anɨtuˈnji hofɨko hungkuno ikwolofoˈne soˈno hontohumalofo

5 Hohonta hwe moyaˈmi hofɨko Nɨwaˈnji humamentohofo somo Nɨwa kako yahino wopɨngo soˈno hungkuno yoloho ko lutɨhwahonɨngki hofɨko Anɨtumneˈno hohujo ikinjɨmoˈmentohofo soˈno Anɨtu kako mijo ayo engo somo hungkuno ulahonɨngki oso mijo ayo engo huhwo sohwo hofɨkimo ifehuˈmokosyahonɨngki oso aˈamu hiso hofɨko mijo meepoloˈmentisofoho. Oso hohosohonta Nɨwa kako hwe wopɨngoˈnohino sohwoˈnji kakoe aˈamu aho fehohnjo hopiˈnonohini nomˈne mtaˈni hufaˈu oso aˈamu hofɨko yofayokinomo songo humamentohofofoho.

6 Oso aˈamu ango pone hufaˈu Soutomˈnji Ngkoumoulajo humamotofoso hofɨkoe honɨngkano wonyo somneˈno ahwomo mtaˈni Anɨtu kako oso ango hopo sopo tɨposyo hoˈnaoˈmentisoso hwakufo nimoˈnɨmentisofoho. Oseso olohonta aˈamu hofɨko Anɨtumneˈno hohujo ikinjaofɨwoˈnɨngkohofoso hofɨko oso ango hufaˈu somneˈno tohino mayosoˈno huno uyɨhwosoˈno hofɨko Anɨtuˈnji hungkuno ikwolofo soˈne sɨkuno somneˈno iyoho unono.

7 Oso ango hufaˈu soponta'ango fihumo Anɨtu kako songo humayoˈne utɨmaˈmentisoso angaˈnohino hweho. Kakoe yofeso Loutɨyoho.
8 Oso hwe wopɨngo Lout huhwo sohwo kako a'amu wonyofe yahino wonyo somneˈno kakoe sɨmeho tango engo uyɨmentisofoho.
9 Oseso nakwo huno wonayono. Anɨtu kako a'amu kakoe yahinomo tɨfi inɨngkawowoˈnɨngkohofo somo yoˈmayo tango uˈmayo soˈno ufoˈmawoˈnɨngkiso hweho. Osoˈnji Anɨtu kako a'amu honɨngkano wonyoˈnjo somo hungkuno ikwolofoso sohonta tohino nuyonefoho. Huno ose wonayono.
10 A'amu fehohnjo hofɨko Anɨtuye hungkuno soˈno ne anefoho syafɨsyɨkuji Anɨtumneˈno hohujo ikinjaofɨkuji nakwo Anɨtumo enjwaˈmo humayoso nakwolaho lɨkuji yoˈmayo wonyo hofɨkoe sɨmeho umoˈnyo somo inɨngkafijosomo a'amu homo somo Anɨtu kako tohino engo uyonefoho. Hofɨkoe tohinoso nomˈne somo yakoloˈnnyofoho. Oso a'amu Anɨtuye hungkuno hwasyo lɨwoˈnɨngkohofoso hofɨko yokumpohnˈnyo imoˈnontɨfi hofɨkoe hunomnohini inɨngkawowoˈnɨngkohofofoho. Osoˈno hofɨko a'amu ahwomomjo somneˈno sitofo ujosoˈno iyoho munyofoho.
11 I oseso oso a'amu hwasyo hungkunoˈnjo somneˈno a'amu ahwomomjoso hofɨkoe yokumpohnˈnyoˈnji yofe engoˈnji yakoloˈnnyo ko huhwa hofɨko oso a'amu hwasyo hungkunoˈnjo huhwo sohwamneˈno Anɨtumo sitofo mujoˈne hwafoho.
12 Oso a'amu hwasyo hungkunoˈnjo wonyoso hofɨko yoˈmayo wonyo hofɨkoe sɨmeho umoˈnyo somo iwoˈnɨngkohofofoho. Hofɨko yahwohunoˈnjo hwafoho. Yoˈmayo soˈno hofɨko huno ntoˈno mosyafɨsiyoˈnjo ifijoso hofɨko oso hisoˈno sitofo wolantɨfeho. Yahu konaˈwohi mu meesyososo a'amu fonjasyontɨfe paˈnyoso oso a'amu homo somo Anɨtu kako ose imokonefoho.
13 Hofɨko nomˈne a'amu somo tango engo uyɨwoˈnɨngkohofo soˈno hofɨko tango engo womantɨfeho. Hofɨko wonɨmango munyoˈnjo yoˈmayo wonyo hofɨkoe sɨmeho umoˈnyoso utɨhwaˈnyopo iwoˈnɨngkohofofoho. Ose yontɨfi hofɨko sɨmonyo iwoˈnɨngkohofofoho. Ole selɨwoˈnɨngkohofi, Nakwo hoˈnwi Anɨtuye a'amu neˈnwoho selontɨfi sekwo Anɨtumneˈno uhuˈmokuwoˈnɨngkohofo sohonta a'amu hisoˈnji sekwo ifohutnˈnyo sopo swoˈnontɨfi oso a'amuso hofɨkoe yahino wonyoso hwapɨfe halojo sopo kiho lopisyaofisyo paˈnyoˈnjo hwafoho.
14 Hofɨkoe yahinoso olenoho. Hofɨko ape hwaˈntesimo uhwonano lɨwoˈnɨngkohofofoho. Hofɨkoe honɨngkano wonyo somneˈno inɨngkayoˈne mijoho uyɨwoˈnɨngkisofoho. Oso hiso hofɨkoe sɨmeho somo sɨmeho muhnnɨwoˈnɨngkisofoho. Oso a'amu hiso hofɨko a'amu nomˈne Anɨtuye hungkunomo aho yokumpohnˈnyo ntoˈno mokemokosyohumawoˈnɨngkoho yohofo somo afofo hungkuno ulontɨfi hwasyo honɨngkanomo inɨngkayoˈne ipemotawowoˈnɨngkohofofoho. Hofɨko nomˈne a'amufe yoˈmayo soˈno hi umoˈnɨwoˈnɨngkisofoho. Oso a'amu homo somo Anɨtu kako wae yaofonefoho.
15 Hofɨko honɨngkano ntoˈnohino somo hohujo ikinjaofontɨfi hofɨko olopole nonje nonje ilohofomɨwoˈnɨngkohofofoho. Hofɨko oso hwe hohontajo Mpeyouye hwomu Mpelam sohwo kako hamniyoho engo mayoˈne yahino wonyo imentiso oso paˈnyofoho.
16 Yahu *toungki*so a'mohungkunoso malɨwoˈnɨngkoho yohoho. I osoˈno Mpelamɨye yahu *toungki* fihwo kako Mpelamɨye honɨngkano wonyo somneˈno wopɨjwahumonto oso yahu huhwo sohumo Anɨtu a'mohungkuno kakoe hunomo hoˈnɨsyahonɨngki oso yahu sohwo kako Mpelammo yoka ulɨmentisofoho. Osoˈno yahu huhwo sohwo kako a'mohungkunoˈnji Mpelamɨye yahino wonyo somo pɨjwahumentisofoho.
17 Oso a'amu Anɨtuye hungkuno hwasyo lutɨhwawoˈnɨngkohofoso hofɨko mijɨlɨmno somo jefo yonto saˈnɨwoˈnɨngkiso paˈnyofoho. Oso a'amu hwasyo hungkunoˈnjoso hofɨko oso humeengo engo saponte somo ifofo yokumpohnˈnyo engoso ponto

mtɨhupoˈmeefɨwoˈnɨngkiso paˈnyofoho. Oso aˈamu hisomneˈno Anɨtu kako hofɨko ango nɨhuˈno sɨkwoˈmjoho soˈmo humafitnneˈento sokafo esyohumaho.
18 Oso aˈamu hiso hofɨko hofɨkoe yoˈmayo wonyo iwoˈnɨngkohofo somneˈno hofɨko hofɨkoe yofe hoˈnomaˈnɨwoˈnɨngkohofofoho. Hofɨko nɨhuˈno huno anefoho. Hofɨko nomˈne aˈamu wonyo honɨngkanomo kahopi hoˈnosyalokwofo oso aˈamu somo hofɨko afofo hungkuno ulontɨfi hofɨko oso aˈamu homo somo honɨngkano wonyo somo neˈno apaˈno asomo ipemotowalokwofo. Ole lutɨhwawoˈnɨngkohofi, Yoˈmayo wonyoso jɨje sɨmeho kumoˈnɨngkiso somo noho fiyo. Ose ulahonɨngkofi aˈamu hiso hofɨkimo tɨfi inɨngkowalokwofo.
19 Oso aˈamu hwasyo hungkunoˈnjoso hofɨko ole lutɨhwawoˈnɨngkohofi, Yoˈmayo wonyoso sekwo sekwoe sɨmeho semoˈnosoˈmanji u sekwoe syohofoho. Sekwo honɨngkano hungkuno somo enjwaˈmo humayoso pehoˈneto. Sekwo yahinoso nomˈne aˈamu semokosyohumunyo kuˈmaho. Oˈo, sekwo kongkaku mokosyohumunyo kuyoho. Ose ko ulahonɨngkofi hofɨkoe yahino wonyo soˈnji hwasyo hungkuno soˈnji hofɨkimo aho yokumpohnˈnyo kemokosyohumunyofoho. Hofɨko yahino wonyofe syoho ulohofiyofoho.
20 Aˈamu fiso hofɨko Jisas Kɨlais kako hofɨkoe wonyomneˈno poyo imoˈnɨmentiso soˈno hofɨko oso hungkunoso mupaˈnɨmmentohofoso hofɨko wonyo weˈe humalofo. I osoˈno aˈamu fiso hofɨko hofɨkoe wonyo honɨngkano somo hohujo ikinjaofɨkuji osopo hofɨko honɨngkano wonyoso nto hoˈnaopijoso apaˈno nomafɨkuji aho yokumpohnˈnyo kemokosyohumafijoˈmanji oso hohosohonta hofɨkoe fosyohumayo somo Anɨtu kako hofɨkimo nɨhuˈno wonyo fosyohumentanɨngkuji uhwonɨmontonoho.
21 Oso aˈamu hiso hofɨko honɨngkano wonyo nɨhuˈnahone nto hoˈnaoˈmentohofoso apaˈno maˈmentohofoso hofɨkimo Anɨtu kakoe hungkunoso hofɨkimo muˈmasoˈnjo yontentesi hofɨko wopɨngo humafɨkutnnesohilo. I osoˈno hofɨko Anɨtuye honɨngkano wopɨngo somneˈno huno wopɨngo tɨpemaˈmentohofo homo somo hofɨko aku hohujo ikinjaoˈmentohofo soˈno hofɨko tohino mɨkunɨmposo engo womantɨfeho.
22 Aˈamu Anɨtuye hungkunomo upaˈnontɨfi hungkuno homo somo hwotoho hmmentohofoso hofɨkimneˈno oso hungkuno oso sɨwojo yahu yahinoˈnjofoho. Oseso nehopi lɨwoˈnɨngkohofo. Sɨwojo kakoe yahinoso hwolaho mjasyɨhwosi apaˈno womanɨmontonoho. Yahu sohwa mno nto ijontɨfe somo apaˈno wentɨfi ijɨwoˈnɨngkafo paˈnyofoho. Oso aˈamuso hofɨko Anɨtuye honɨngkanomo tɨfi weˈenehwo inɨngkawentɨfi osopo hofɨko Anɨtumneˈno hohujo ikinjaofɨwoˈnɨngkohofoso hofɨko sɨwojo yahu osohwafe yahinoˈnjofoho.

3

Nehopiˈnohini nakwoe Hwe Engo sohwo kako asomo noponefoho.

1 Nje aˈamu soku olo iyoswo hufaˈuyo mtɨˈmokalokwe loso iyoswo sɨmoˈmjo soˈnji olo tɨfinjo loˈnji hungkuno wopɨngo nto upaˈnɨmentohofo soˈno sekwo huno aku syafɨsiyoˈne semtɨˈmokiyalokweno.
2 Hungkuno hiso olenoho. Hohonta Anɨtu kakoe aˈamumo hungkuno uyahonɨngki hofɨko mtɨˈmokumentohofo sohwa hofɨko yoˈmayo tɨfi noˈmo imoˈnone soˈno mtɨˈmokumentohofofoho. Sekwo oso hungkuno soˈnji nomˈne hungkuno nakwoe Hwe Engo Kɨlais kako nakwoe wonyomneˈno poyo imoˈnɨmentiso sohwo kakoe hungkuno lɨkuˈmofo (*apousel*) syohoˈnjo sohwonaˈntaˈni upaˈnɨmentohofo soˈntnneˈno sekwo huno ntoˈno fɨsyafɨhupmno.
3 Sɨmoˈmo sekwo huno olo soˈno huno waseyono. Weˈenepi sɨkuno aeˈuyoso moiˈwo umoˈnɨmo lɨhwosi yoso sohonta aˈamu fehohnjoso hofɨko yoˈmayo hofɨkoe hunoso umo lonto yahonjo somo hofɨko tɨfi inɨngkawowoˈnɨngkohofoso hofɨko sekumneˈno sitofo woselantɨfeho.

4 Hofɨko sekumo ole woselantɨfeho. Sekwoe Hwe Engo sohwo kako sekumo
ole selɨmentisotaho. Hwangku ngko asomo wapmmonnoho. Ose selɨmentisotaho.
I kako ntɨ'mo humaho. Nakwo kakimo muhwonyofoho. Kako sekuyepono
asomo maponehoho. Anɨtu hohonta yo'mayo mtɨ'mokumentiso sohonta yo'mayo
imo'nɨmentisoso ne'no wo'mopontanɨngki nakwoe ajuyohwosa hofɨko nohumamo-
pontɨfi pe'nɨmentohofo somta'angoso olohonta oso yo'mayoso ne'no weho. Oso
pa'nyoso ne'no nowentɨhwonefoho. Sekwoe Hwe Engo sohwo kako maponehoho.
Hofɨko sitofo ose woselanɨtɨfeho.
5 Hofɨko olo hungkuno anga'nohino losomo sɨmeho hi'ntnnono uyoso nakwolaho
lalokwofo. Hohonta Anɨtu kako hungkuno'nohini lahonɨngki hwaho'nji ahwomo'nji
imo'nɨmentisofoho. Oso hwaho hiso mijo ajwopo wo'mentisofoho. Mijo fehohnjoso
yokintahopo ho'nahumentisoso fehohnjoso hwaho lopo wo'mentisofoho.
6 Oseso sɨkuno nom'ne somo Anɨtu kako lahonɨngki mijo oso hwaho
somo ifehu'mokosyahonɨngki a'amu hopi'nono wonyo humamotofoso mijo
mapolo'mentono.
7 Oso pa'nyoso tɨfi no'mo Anɨtu lahonɨngkuhwosi olo hwaho lo'nji ahwomo'nji uh-
wonɨwo'nɨngkuhwone somo Anɨtu lɨhwoso'no toho nonasyonefoho. Oso hohosohonta
a'amu hofɨko Anɨtumne'no hohujo ikinjaofɨwo'nɨngkohofo somne'no oso Sɨkuno Engo
Anɨtu'nji hofɨkoe wonyo so'ne hungkuno ikwolopitnnefoho. Oso hiso'no Anɨtu kako
hontohumaho. Oso hungkuno homo somo a'amu sitofo'njo huhwo sohwa hofɨko
sɨmeho hi'ntnnono muyo'njo hwafoho.
8 Nje a'amu soku sekwo olo hilo so'no huno nosyafɨsyɨkutoho. Anɨtu kako honto-
humayo ne'nohinoso peho'neto. O'o, sekwo huno olo so'no fɨsyafɨhupmno. Anɨtu
kako huno syafɨsyonteso sɨkuno anga'nohinoso soswo *wan tausen* (1,000) pa'nyofoho.
U soswo *wan tausen*ɨso (1,000) sɨkuno anga'nohino pa'nyofoho. Nakwo sɨkuno so'ne
atofo lɨwo'nɨngkuhwone hopaso Anɨtu kako oso sɨkuno so'ne atofo majofoho.
9 Nakwoe Hwe Engo Anɨtu sohwo kako ole lɨmentiso, U ngko yo'mayoso umonnoho
lɨmentisoso uyɨmontonoho. A'amu fehohnjoso hofɨko huno ole syofɨsyalokwofo.
Anɨtu kako oso hungkuno lɨmentisoso inɨngo mofalofoho. O'o, kako inɨngo mamo-
fonehoho. I oso'no Anɨtu kako huno ole syofɨsyalofoho. A'amu anga'nohino
fihwo kako tɨkanomo uyoso'no nɨhu'no wonyofoho. Ose lonto ole lalofi, a'amu
hopi'nonohinoso hofɨkoe honɨngkano wonyo somo hohujo ikinjaofɨkuji ngkine'no
sɨmeho hi'ntnnono yɨwolo'mokukuji wontapɨfe. Anɨtu kako huno ose syafɨsyonto
kako a'amu honɨngkano wonyo'njo somne'no hontohumaho.

Olo hwaho lo'nji ahwomo lo'nji moi'wo imo'nonefoho.

10 Oseso a'amu hufo uyantɨfe pɨwo'nɨngkohofo hopaso nakwoe Hwe Engo sohwo
kakoe sɨkuno asomo pe-e'neso oso pa'nyofoho. Oso sɨkuno homo somo ahwomo
engo nolɨhwoso'no ahwomo hiso moi'wo umo'nɨmontonoho. Oso hohosohonta
hntokwaliyo so'nji hamno mofehi'nyo nakwoe hwaho yo'mayo so'nji toho moi'wo
nonefoho.
11 Hwangku oso yo'mayo i'mofapone so'no sekwo huno syafɨsyɨkuji olohonta
sekwoe humayoso pipi wehumantɨfito. Sekwo honɨngkano wopɨngo'nohini ikuji
Anɨtuye yahino wopɨngomnohini nto'no finɨngkakuno.
12 Ose ikuji sekwo Anɨtuye Sɨkuno Engo so'no fohontohumamno. Sekwo Anɨtu kakoe
syohoso yokumpohn'nyo ifijo'manji kako komo'no wapmmontonoho. Oso sɨkuno
homo somo yo'mayo ahwomomjo somo toho nɨngkuhwoso'no sojo hwaho yo'mayoso
afofo mijo pa'nyo imo'nonefoho.
13 Hohonta Anɨtu kako ole nalɨmento, Ahwomo'nji hwaho'nji moi'wo imo'noso
sohonta ngko ahwomo songo'nji hwaho songo'nji mtɨ'mokumnefoho. Oso hopo sopo

aˈamu hofɨko yahino wopɨngoˈnjoso mapitnnefoho. Anɨtu ose nalɨmentiso soˈno nakwo oso hisoˈno hontohumalohwono.

Nakwo nakwoe humayoso ntoˈno ehumehwasi nakwoe Hwe Engo sohumneˈno wohontohumano.

14 Oseso nje aˈamu soku sekwo yoˈmayo yahino wonyo somo nɨhuˈnahone hoˈnaofɨkuji yahino wopɨngoˈnohini iyosoˈno syoho engo ikuji oso sɨkuno engo somneˈno fohontohumamno. Ose ifijo soˈno Anɨtu kako sekumo tɨmo wonyo mase-hononehoho. Oˈo, sekwo kakoˈnji sɨmeho afa unantɨfeho.

15 Jisas kako asomo komoˈno mapeˈnjo pehoˈno yalofoho. Hwapɨngoso kako nomˈne aˈamu hofɨkoe honɨngkano wonyo somo hohujo ikinjaofɨkuji ngkimo tɨfi wonnɨngkapɨfento hontohumaho. Olo hungkuno ngko semtɨˈmokiyalokwe hiloso Anɨtu kako nenɨngkwaˈwehwo Poul huhumo uyahonɨngki kako huhwonji sekuneˈno iyoswo mtɨˈmokumentisofoho.

16 U yoˈmayo iyoswo Poul mtɨˈmokuwoˈnɨngkisoso kako sɨkuno aeˈuyo yoˈmayo somneˈno mtɨˈmokuwoˈnɨngkisofoho. Hungkuno fehohnjo mtɨˈmokonteso yoloho ne tɨpemayoˈneˈentani syoho engo iwoˈnɨngkuhwonefoho. I osoˈno aˈamu huno aneso Anɨtuye hungkunomo hofɨko aho yokumpohnˈnyo mokemokosyohumayoˈnjo hofɨkoe hwasyo hunoso iwoˈnɨngkohofoso hofɨko Poulɨye hungkuno yoloho neso huno muyahonɨngki hwasyo lutɨhwawoˈnɨngkohofofoho. Poulɨye hungkunoˈnohinɨˈmaho. Oˈo, nomˈne hungkuno Anɨtuye iyoswo mtaˈango hi yoloho neso hwasyo lutɨhwawoˈnɨngkohofofoho. Osoˈno hofɨko tohino engo notɨpemapitnnefoho.

17 Nje aˈamu soku, sekwo oso aˈamu Anɨtuye hungkuno hwasyo lutɨhwamojo soˈno huno nto seyohoho. Oseso sekwo oso aˈamu somneˈno iˈwaho ntoˈno fiyɨmno. Oso aˈamu Anɨtuye hungkuno hwasyo losetɨhwawoˈnɨngkohofoso hofɨko sekumo honɨngkano hwasyomo ipesemotafitnnoho. Sekwo nopɨwahupitnnoho.

18 Sekwo nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlais kako nakwoe wonyomneˈno poyo imoˈnɨmentiso sohuneˈno sekwo kakineˈno sɨmeho hiˈntnnono uyalokwofo soku sekwoe sɨmeho pompenjiyo uyoso engo umoˈnono. Sekwo kakoe yahino wopɨngo somneˈno sekwo huno engo fɨtɨpemapmno. Nakwoe Hwe Engo Jisas kakoe yofeso engolopohamo neˈno nohoˈnomehwanefoho. Nje hungkuno osohopeho. Ngko Pitaˈni selohono. Nehopeho.

1 Joun
Olo Iyoswo Sɨmo'mjo loso Joun Mtɨ'mokumentisofoho.
Olo Hungkuno sɨmo'mjofoho.

Jisas ahwomomne'no nto sɨmentiso sohonta soswo *fouti*'nji (40) *sikɨsɨti*'nji (60) nto uyakolo'mentiso ajwo sopolɨkeno olo iyoswo sɨmo'mjo loso Jisasɨye inomokomoyo Joun mtɨ'mokumentisofoho. Joun sohwo iyoswo sɨmo'mjoso nto mtɨ'mokumentisohwo olo nom'ne loso mtɨ'mokumentisofoho. Hungkuno hwapɨngoso afafoho. Oso'no hofɨko huno olenoho. Olo iyoswo loso Joun mtɨ'mokumentisofoho. Hofɨko huno ole, olo iyoswo loso Joun kako a'amu hwaho engo Esiya ango'mmeemjo Jisasɨmo inɨngkunyo somne'no mtɨ'mokuyahotɨmentisofoho. Joun oso a'amu hwasyo hunguno'njo a'amu Nosɨtikɨso hofɨko a'amu Jisasɨmo inɨngkunyofe sɨmeho hi'ntnnonohino somo wonyo umokontanɨngkofi yokumpohn'nyo umokumonto mtɨ'mokumentisofoho. Olo iyoswo homo lomjo hungkuno hwapɨngoso olenoho. Sɨmeho uyoso'no huno syafɨhunoho. (Hungkuno hiso 1 Joun sohe engo 2, honɨngkano we'e 5. Osopo weho.) Olo iyoswo hiloso Joun ango ntɨpo humanto mtɨ'mokumentisotɨkeno. Oso'no nakwo huno monayofoho. Oso'no nakwo olo iyoswo homo lomo atofo lɨhwasi tɨfi unɨngkohwano.

Jisas songo ne'no humayo'ne hungkunoso hwapɨngo hweho.

1 Jisas Kɨlaisɨmne'no ngko ifalifaliyo wamtɨ'mokumone'no yohono. Kako songo humayo'ne hungkuno hwapɨngo hweho. Nakwoe hwaho mamtɨ'mokiyo sohonta Jisas kako ne'no humamojo hweho. Nakwo kakoe hungkunomo nupo'nontani kakoe sɨmo'mangomo tɨmo nuhwonontani kakoe a'apahomo aho upm'mokumentɨhwonefoho. Oso'no nakwo kakine'no hungkuno selalokuhwono.

2 Olo songo humayo hwapɨngo lohwo kako utɨhwa'nyopo i'mofopahonɨngki nakwo uhwonɨmentɨhwonefoho. Uhwonɨmentɨhwone so'no kakine'no hungkuno songo ne'no humayo'ne selalokuhwono. Kako Anɨtuye hungkuno huhwo lohwo kako a'amu imo'nonto utɨhwa'nyopo i'mofopahonɨngki uhwonɨmentɨhwonefoho.

3 Yo'mayo hopi'nono upa'nɨmentɨhwone so'nji uhwonɨmentɨhwone so'ntnne'no selalokuhwono. Oso'no sekwo'nji nakwo'nji sɨmeho afa ufohi'nyo'ne uyantane'yɨhwono. Nakwo'nji Mpohwo Anɨtu'nji kakoe Hwomu Jisas Kɨlais sohwo'nji sɨmeho afa ufohi'nɨngkuhwone hopaso sekwo'nji sɨmeho afa ufohi'nano.

4 Olo hungkuno semtɨ'mokiyalokwe loso tɨfi inɨngkafijo'manji nakwoe sɨmeho'nji sekwoe sɨmeho'nji wopɨngo'nohini umo'nɨmontonoho.

Nakwo honɨngkano wopɨngomnohini wemoyɨhwano.

5 Olo hungkuno Anɨtuye hwomu nalɨmentisoso selalokuhwono. Hungkuno ole, Anɨtu kako wopɨngo'nohinoso hwapɨngo hweho. Kako wonyo honɨngkano nɨhu'no ane hweho.

6 Oso'no nakwo Mpohwo'nji sɨmeho afa ufohi'nano kolɨhwasi nakwo honɨngkano wonyomo oseno mohumentanɨngkuhwasɨ'manji nakwoe hungkuno hiso hwasyofoho. Nakwo mango'nohino'nwoho.

7 Nakwo Mpohwoe hungkunomo inɨngkowasoso Jisas kako inɨngkawowo'nɨngkiso pa'nyoso nakwo a'amu hwahoponjo so'nyuye sɨmeho afa'njo wohumantanoho. Ose ihwasɨ'manji Jisas Anɨtuye Hwomu sohwoe honɨyo nakwoe wonyo wae enaofɨhwoso'no nakwoe sɨmeho kiho'maso'nji wohumantanoho.

8 Nakwo wonyo ane'nwoho hnnaso'manji nakwoe sɨmehomne'no hwasyo hnnalokuhwono. Hungkuno neso nakwoe sɨmehomo monauyoho.

9 Nakwoe wonyo yoloho lɨjwaofasoˈmanji Anɨtu wopɨngoˈnohini iwoˈnɨngkiso so-
hwo kako monesɨkwajonehoho. Oˈo, kako nakwoe wonyo wae enaofɨhwosoˈno nakwo
sɨmeho kihoˈmasoˈnji wohumantanoho.
10 Nakwo ole hnnaso, Ngko wonyo ane hwoˈnyoho. Ose hnnasoˈmanji nakwo
Mpohwo Anɨtu sohumneˈno hwasyo hweho lalokuhwono. Kakoe hungkuno nakwoe
sɨmehomo monauyoho. Hwapɨngoso Anɨtu nalohoho, Aˈamu hopiˈnono wonyo hiˈnjo
kuyoho.

2

Jisas Kɨlais nakwoe Nefoˈmayo hweho.

1 Nje mehomi soku, olo hungkuno mtɨˈmokalokweso sekwo honɨngkano wonyo
miyoˈnefoho. I oso hisoˈno aˈamu fihwo wonyo yososo nakwoˈne nefoˈmayoˈne oso
hiˈnjɨˈnwoho. Huhwo sohwo Mpohwo Anɨtuˈnji humaho. Nakwoe wonyomneˈno kako
Mpohumo jomo ulɨmontonoho. Oso hwe wopɨngo sohwo Jisas Kɨlaisɨyoho. Yoˈmayo
iwoˈnɨngkiso soˈno Mpohwo sɨmeho wopɨngo umoˈnɨwoˈnɨngkisofoho.
2 Oso hwe huhwo sohwo nakwoe wonyomneˈno tohino mɨkunɨmposo
maˈmentisofoho. Kakoe honɨyo nakwoe wonyo wae yaofoˈne imoˈmentisofoho.
Olo hiloso nakwoe wonyomneˈnohinɨˈmaho. Oˈo, aˈamu hopiˈnonohino olo hwaho
lopo humolawotofo sofe wonyomneˈno imoˈmentisofoho.
3 Nakwo huno ole nayohoho, Nakwo Anɨtuye hungkuno hofiyo inɨngkayoˈmanji
Mpohwoˈnji nakwoˈnji sɨmeho afa nto inɨngkuhwono. Nakwo kakoe aˈamu ne nto
imoˈnɨngkɨhwono.
4 Aˈamu ole lososo, Ngko Anɨtuye aˈamu ne hwoˈnyoho. Ose lososo Anɨtuye
hungkunomo itoˈno minɨngkayoˈnjo sohwo hwasyoˈnohino hweho. Hungkuno neso
kakoe sɨmeho moˈmo mawoˈnnyo hweho.
5 Aˈamu Anɨtuye hungkunomo itoˈno inɨngkaweso sohwo kako Anɨtumo sɨmeho
uyoso engo umoˈnɨmontonoho. Oso hiso kɨko isoso kɨko huno wakiyono. Kɨko
Anɨtumo humahnno.
6 Aˈamu fihwo ole lososo, Ngko Anɨtuye aˈamu ne hwoˈnyoho. Ose lɨhwosi kakoe
honɨngkano Jisasɨye honɨngkano paˈnyo umoˈnono.

Hwe fihwo nomˈne aˈamumo sɨmeho ne uyalokunjo sohwo kako pomponahopo humaho.

7 Nje aˈamu soku, olo hungkuno sekwo inɨngkayoˈne mtɨˈmokalokweso songoˈmaho.
Oˈo, yofohofoho. Hohonta sɨmoˈmo neˈmo nto upaˈnɨmotofofoho.
8 I oso hungkuno hohontajoso huno naimentisoso olohonta Jisasɨmo
uhwonɨngkahonɨngkuhwoni honɨngkano hungkuno hohontajoso songo paˈnyo
imoˈnalofoho. Osoˈno sɨkwoˈmjohoso moiˈwo imoˈnalofoho. Pomponaho wopɨngoso
weho.
9 Hwe fihwo ole lososo, Ngko pomponahopo humaleno. Ose lososo kako aˈamu
nomˈne sohumo sɨmeho wonyo uyososo sɨkwoˈmjohoˈmo humaho.
10 Aˈamu fihwo aˈamu nomˈne sohumo sɨmeho uyososo kako pomponahopo
humaho. Oso hopo sopo nohumahwosi kako aˈamu nomˈne somo honɨngkano
wonyomo mipemotawenehoho. Oˈo, hofɨko kakineˈno mopɨwasiyofoho.
11 Aˈamu nomˈne sohuneˈno sɨmeho wonyo uyososo kako sɨkwoˈmjohoˈmo
wohumamontonoho. Kako sɨkwoˈmjohoˈmo emoyonto honɨngkanoˈno pijipijo
iwoˈnɨngkisofoho. Kakoe wonyomneˈno tɨmpiˈnyo imoˈnonto honɨngkano itoˈno
muhwonyofoho.
12 Nje mehomi soku, Anɨtu kako Jisasɨmneˈno sekwoe wonyo wae yaoˈmentiso soˈno
ifalifaliyo semtɨˈmokiyalokweno.

13 Sekwo hwe engo sohwasi olo hwe lohwo sɨmoˈmo ne soˈmo humamojo
sohwo olohonta oseno humaso sohumo sekwo huno moiˈwonoho. Osoˈno
semtɨˈmokiyalokweno. Sekwo hwe songo sohwasi sekwoe yokumpohnˈnyo hwe
wonyo Seten sohumo uyakoloˈmalofo soˈno semtɨˈmokiyalokweno.
14 Sekwo mehomi soku, sekwo Mpohumo huno itoˈno seimentiso soˈno
semtɨˈmokimentohefoho. Sekwo hwe engo sohwasi olo hwe lohwo sɨmoˈmo ne
soˈmo humamojo sohwo olohonta humaso sohumo sekwo huno seimentiso soˈno
semtɨˈmokimentohefoho.

Nakwo hwahoponjo yahino somneˈno namoˈnɨngkuhwoloho.

15 Sekwo yoˈmayo hwahoponjo somneˈno sɨmeho uyɨkutoho. Aˈamu fihwo
hwahoponjo yahinomo inɨngkaweso sohwo kako Anɨtuye hungkuno neˈnjo somo
minɨngkayofoho.
16 Oˈo hofɨko yoˈmayo wonyo soˈno sɨmeho fefoyo, yoˈmayo hwaponjo somo tɨmo
uhwononto hi umoˈnɨngkahonɨngki yokumpohnˈnyo mokosyohumayoso nakwo huno
ole nayohoho. Oso hiso Anɨtu mtaˈangoˈmaho. Oˈo, hwahoponjo honɨngkanofoho.
17 Yoˈmayo hwahoponjo soˈnji honɨngkano wonyo soˈnji moiˈwo imoˈnonefoho. I
aˈamu Anɨtuye hungkunomo inɨngkayo sohwo songo neˈno nohumantɨhwonefoho.

Jisasɨmneˈno hungkuno hwasyo ulɨmotofo sohwa nto iˈmofapohofo.

18 Nje mehomi soku, sɨkuno moiˈwo imoˈnyoso mofoneponoho. Hohonta sekwo
nto upaˈnɨmentohofofoho. Jisas Kɨlaisɨye mango sohwo wapmmontonoho. Olohonta
kakoe mango sohwa nto iˈmofapmmalofo. Osoˈno nakwo huno ole. Sɨkuno moiˈwo
umoˈnɨmonteˈno yohoho.
19 Aˈamu fehohnjo nto nelɨkoˈmaˈmalofofoho. Osohwa nakwoe aˈamuˈnjoˈmaho.
Hofɨko nakwoe aˈamuˈntentesi hofɨko nakwoˈnji neˈno nohumafɨkutnnesohilo. I
osoˈno nto nelɨkoˈmaˈmalofofoho. Osoˈno nakwo huno ole moiˈwonoho, nakwoe
aˈamu neˈmaho.
20 I osoˈno sekwo Anɨtuye Towahuno Wopɨngo moiˈwo nto maˈmalofofoho. Osoˈno
sekwo honɨngkano neso huno moiˈwo nto seimaho.
21 Sekwo honɨngkano ne soˈno huno maseyoho isosoˈno mamtɨˈmokalokuyohono.
Oˈo, sekwo honɨngkano ne soˈnji honɨngkano hwasyo soˈnji yofe uh-
wofɨwoˈnɨngkohofofoho. Hwasyo hungkunoso hungkuno nehopi mtaˈango
mmoˈnonefoho huno seyohoho. Osoˈno semtɨˈmokiyalokweno.
22 Hwe hwasyo hungkunoˈnjo sohwo tɨhwolo. Hwe ole lɨwoˈnɨngkiso hweho. Jisas
sohumo Anɨtu nakumneˈno uhwosopoˈmentisoˈmaho. Ose lɨwoˈnɨngkiso sohwo
Jisas Kɨlaisɨye mango hweho. Kako Mpohwo Anɨtuˈnji kakoe Hwomu Jisasɨˈnjimo
ngkilaho ulɨwoˈnɨmojo hweho.
23 Aˈamu fihwo Anɨtuye Hwomu sohumo ngkilaho lɨwoˈnɨngkiso sohwo Mpo-
hwo huhuneˈno ngkilaho lɨwoˈnɨngkiso hweho. Aˈamu fihwo Hwomu sohumo
sɨmeho hiˈntnnono uyɨwoˈnɨngkiso sohwo Mpohwo huhuneˈno sɨmeho hiˈntnnono
uyɨwoˈnɨngkiso hweho.

Anɨtuye Towahuno hungkuno neˈnjo lonetɨhwawoˈnɨngkiso hweho.

24 Oso hungkuno hohonta upaˈnɨmotofoso aho yokumpohnˈnyo
fɨkemokosyohumamno. Oso hungkuno hiso sɨmehoˈmo wosewoˈmtoˈmanji Mpohwo
Anɨtuˈnji hwomu sohwoˈnji sekumo aho yokumpohnˈnyo wosemokosyohumanjiyoho.
25 Olo hilo soˈno nalɨmentisofoho. Nakwo kakoˈnji songo neˈnohini nohu-
mentɨhwanefoho.
26 Aˈamuso sekumo honɨngkano hwasyomo ipemotasewofitnnohontnneˈno
semtɨˈmokiyalokweno. Osoˈno sekwo huno waseyono.

27 Sekwo Anɨtuye Towahuno nto mahonɨngkofi kako sekwoˈnji humaho. Osoˈno
Anɨtuye Towahuno Wopɨngo sohwo kako sekwoˈnji neˈno humahwosi yoˈmayo
hopiˈnonohino soˈno wolosetɨhwahwono. Kako hungkuno nehopiˈnohini losetɨhwayo
hweho. Hwasyo hungkuno ane hweho. Anɨtuye Towahuno Wopɨngo losetɨhwaso
hopaso sekwo Jisas Kɨlaisɨmo aho yokumpohnˈnyo fɨkemokosyohumamno.
28 Ou, nje mehomi soku, sekwo Jisasɨmo fosyohumamno. Oseso kako poso
sohonta nakwo yokumpohnˈnyo lohofɨhwasi wonɨmango monanyoˈnjo kakoˈnji
woswoˈnantanoho.
29 Sekwo huno moiˈwonoho. Jisas Kɨlais sohwo hwe wopɨngo hweho. Olo hilo soˈno
sekwo huno ole waseyono. Aˈamu honɨngkano wopɨngoˈnohini iwoˈnɨngkiso sohwo
Anɨtuye mehomi ne hweho.

3

Olohonta nakwo Anɨtuye mehomiˈnwi humalohwono.

1 U Mpohwo Anɨtu kako nakumneˈno hitoho mɨkunɨmposo nejapmmentiso-
foho. Kako nakumo nalɨwoˈnɨngki, Nje mehomi kuyoho. Ose nalɨwoˈnɨngkiso
hweho. Osoˈno pisopisaho lɨkuji huno fusyafɨhupmno. Ou, nehopeho. Nakwo
Anɨtuye mehomi neˈnwoho. Aˈamu hwahoponjoso Anɨtuneˈno huno muyosoˈno
nakwoˈntnneˈno hofɨko huno muyofoho.
2 Ou nje aˈamu soku, nakwo Anɨtuye mehomi nto imoˈnɨngkuhwono. Nakwo
hwangku pipi imoˈnanehwono. Oso hiso huno monayoˈnjofoho. I osoˈno nakwo huno
ole nayohoho. Jisas kako asomo poso sohonta nakwo kako paˈnyo imoˈnanefoho.
Hwapɨngoso nakwo Jisas ne sohumo uhwonanefoho.
3 Aˈamu fihwo olo hilo soˈno hontohumaso sohwo kako honɨngkano wonyo apaˈno
miyoˈnjo hweho. Oˈo, kako sɨmeho kiho aneˈnjo Jisas paˈnyo wohumamtonoho.
4 Aˈamu yahino wonyoˈnjo sohwo kako Anɨtuye hungkunomo hwotoho
fewoˈnɨngkiso hweho. Yoˈmayo yahino wonyoso Anɨtuye hungkunomo
mtɨhupewoˈnɨngkisofoho.
5 Sekwo huno ole seyohoho, Nakwoe wonyo wae soˈno Jisas kako aˈamu
imoˈnɨmentisofoho. Kako wonyo ane hweho. Kako Anɨtuye honɨngkano hungkunomo
mamtɨhuposoˈnjo hweho.
6 Aˈamu Jisasɨmo humaso sohwo wonyo miyoˈnjo hweho. Aˈamu fihwo honɨngkano
wonyo iwoˈnɨngkiso sohuneˈno nakwo huno ole wonayono, Oso hwe huhwo sohwo
Jisasɨmneˈno huno muyo hweho.
7 Nje mehomi soku aˈamu hwasyo hungkuno sejoˈnjo somneˈno iˈwaho fiyɨmno.
Aˈamu honɨngkano wopɨngoˈnjo Jisas Kɨlais paˈnyo sohwo hwe wopɨngoˈnohino
hweho.
8 Hwe wonyo Seten sohwo hohonta nakwoe hwaho mmoˈnyo sohonta kako
wonyoˈnohini imojo hweho. Aˈamu olopo humaso sohwo wonyo neˈno yalokuso
sohwo Setenɨye mehomi hweho. Anɨtuye hwomu sohwo yoˈmayo Seten iwoˈnɨngkiso
soˈno wae yaofoˈne pmmentisofoho.
9 Aˈamu Anɨtuye mehomi imoˈnyo sohwo kako honɨngkano wonyomo
minɨngkayoˈnjo hweho. Hwapɨngoso Anɨtuye Towahuno kakimo humaho. Osoˈno
kako wonyo miyoˈnjo hweho. Oˈo, Anɨtuye hwomu hweho.
10 Anɨtuye aˈamu neso tɨhwolo. Setenɨye aˈamu neso tɨhwolo. Osoˈno huno
nayɨhwosoˈnoˈmanji oloso ˈno huno wosyofɨsyano. Aˈamu honɨngkano wonyoˈnjo
aˈamu nomˈne somo sɨmeho muyoˈnjo osohwo Anɨtuye aˈamuˈmaho. Oˈo, Setenɨye
aˈamufoho.

Aˈamu nomˈneˈnji sɨmeho inyo yahinoso olenoho.

11 Sɨmoˈmo neˈmo sekwo hungkuno ole upaˈnɨmentohofi, Sekwo aˈamu nomˈne somneˈno sɨmeho uyɨmno.
12 Nakwo aˈamu Kein osohwo paˈnyo miyanehwono. Oso hwe huhwo sohwo Setenɨye aˈamu hweho. Konɨngkwaˈwehumo fonjahumentisofoho. Pehoˈno fonjahumentisoto. Hwapɨngoso ole. Kein kako honɨngkano wonyomo inɨngkamojo hweho. Apel kako honɨngkano wopɨngomo inɨngkamojo hweho.

13 Osoˈno aˈamu olo hwaho loponjoso sekumneˈno nakwolaho selɨfijoˈmanji sekwo yomo iyoˈeno.
14 Nakwo aˈamu nomˈne Jisasɨmo sɨmeho uyɨwoˈnɨmotofo somo sɨmeho uyɨwoˈnɨngkuhwoneˈmanji nakwo huno ole, Mpohwoe tojo somo humalohwono huno nto nayohoho. Hwapɨngo ole, Nakwo Setenɨye hantojo tɨkano honɨngkano somo ulɨkoˈmentani Anɨtuye hantojo songo neˈno humayoˈne somo humalohwono. Olo hilo soˈno huno pipi nayohoho. Aˈamu fihwo kako aˈamu nomˈne somo sɨmeho muyoˈnjo yoso sohwo kakoe songo neˈno humayoso tohino mɨkunɨmposo neˈno umnonefoho.
15 Aˈamu konɨngkwaˈwehumneˈno sɨmeho tohino umnoso sohwo wofonjahumonneˈno yohono loso sohwo paˈnyo hweho. Sekwo huno moiˈwonoho. Aˈamu nomˈne sohumo wofonjahumonneˈno yohono loso sohwo Anɨtuˈnjopo songo neˈno mohumanefoho.
16 Jisas olo hwaho lopo nakumneˈno imentiso soˈno nakwo huno nayohoho. Jisas nakumneˈno poyo peˈnɨmentisofoho. Osoˈno nakwo nakwoe aˈamumo ufoˈmayoˈneˈno nakwoe songo humayoso hofɨkimo uyano. Nakwoe aˈamu somo ufoˈmehwaso hnˈnwi poyo peˈnasoso wopɨngofoho. Jisas hnneˈefoho.
17 Aˈamu olo hwaho loponjo hamniyoho hiˈnjo sohwo konɨngkwaˈwehwo umofonyo yalofonjo sohumo hitoho mulofeˈnjoˈmanji kako ole lososo pehoˈneto, Ngko Anɨtumo sɨmeho uyɨwoˈnɨngkohe hwoˈnyoho. Ose pehoˈno lalofoho. Mangoˈnohino hweho.
18 Nje mehomi soku, nakwo nomˈne aˈamu somno namoˈnyoso mangoˈnohini ulɨhwaloho. Oˈo, nakwo hofɨkineˈno hitoho nalofɨhwosoˈno hofɨkimo wopɨngo ulohofano.

Aˈamu Jisasɨmo tɨfi inɨngkawowoˈnɨngkohofoso Anɨtumneˈno iyoho munonehoho.

19 Sɨmeho uyo yahino neˈnji utɨhwehwasi nakwo Anɨtuye honɨngkanomo nehopi humalohwoneso huno wonayono. Osoˈno nakwo Anɨtuˈnjopo lohofɨhwasi nakwo wonɨmango monanonefoho.
20 I osoˈno jɨje sɨmeho moˈmo wonyo hwoˈnyoho hnnɨwoˈnɨngkinoˈmanji Anɨtu jɨje sɨmehomo yakoloˈnnyo hweho. Kako yoˈmayo hopiˈnonohino soˈno huno hwapɨngoˈnjo hweho. Oso wonyo hiso kako wae nto kiloho'maho Anɨtu huno uyohoho.
21 Ou, nje aˈamu soku, nakwoe sɨmeho moˈmo oso hungkuno monajoˈmanji nakwo Anɨtuye sɨmanopo wonɨmango ane yokumpohnˈnyo wolohofano.
22 Nakwo kakoe hungkunomo tɨfi inɨngkawowoˈnɨngkuhwoneˈmanji yoˈmayo iwoˈnɨngkuhwone soˈno Mpohwoe sɨmeho wopɨngo umoˈnɨngkisoˈmanji yoˈmayo soˈno Mpohumo jomo ulasoso wonejapmmontonoho.
23 Anɨtuye hungkunoso olenoho. Nakwo kakoe Hwomu Jisas Kɨlaisɨye yofe somo sɨmeho hiˈntnnono uyɨhwasi nomˈne aˈamumo sɨmeho uyɨhwano. Oso hiso kako nalinyofoho.
24 Aˈamu Jisasɨye hungkunomo tɨfi inɨngkawowoˈnɨngkiso somo Anɨtu kakimo ufoˈmalofoho. Anɨtu kako hwe huhwo sohumo humaho. Anɨtu kakoe Towahuno Wopɨngoso nejopahonɨngki Towahuno sohwo ole netɨhwalofoho. Anɨtu nakumo humaho.

4

Anɨtuye Towahuno ne'nji towahuno hwasyo so'ntnne hungkunofoho.

1 Nje a'amu soku, a'amu pi'nɨngo hwasyo hungkuno'njoso nakwoe hwahopo emoyalokwofo. Oso'no hungkuno hopi'nonohino upa'nɨfijo oso hungkuno somo sɨmeho hi'ntnnono ukutoho. O'o, a'amu ole selososo, Ngko Anɨtuye Towahuno hi'njo hwo'nyoho. Ose selahonɨngkuhwosi sekwo yamofo fiyɨmno. Oso hwe huhwo sohwo Anɨtuye hwolɨkeno. Hwahoponta'ango hwolɨkeno.

2 Huno ito'no tɨpemapitnne'no yamofo fiyɨmno. A'amu fihwo hungkuno ole loso'manji, Jisas Anɨtuye Hwomu Ne sohwo a'amu imo'nɨmentisofoho. Ose loso sohwo kako Anɨtuye Towahuno ne hi'njo hweho.

3 Oso hungkuno hiso a'amu majo'manji kako Anɨtuye Towahuno ane hweho. O'o, kako towahuno Jisasɨye mango sohwa mta'ango hi'njo hweho. Sekwo ole nto upa'nɨmentohofi, Jisasɨye mango sohwo noponefoho. Ou, kakoe towahuno sohwo nto pmmaho.

4 Nje mehomi soku, sekwo Anɨtuye kuyoho. Sekwo a'amu hwasyo hungkuno'njo somo hwotoho nto hmmalofo. Hwapɨngoso oso Towahuno jɨje sɨmeho mo'mo humaso sohwo kako towahuno hwahoponjo somo nɨhu'nahone uyakolo'mentisofoho.

5 Oso a'amu hwasyo hungkuno'njoso hwe wonyo sohwoe a'amufoho. Hofɨkoe hungkunoso hwahoponta'angofoho. Setenɨye a'amuso hofɨko hwasyo hungkuno hwahoponta'ango somo upa'nɨwo'nɨngkohofofoho.

6 I oso'no nakwo Anɨtuye'nwoho. A'amu fihwo kako Anɨtu ne sohune'no huno unyohwo'manji osohwo kako nakwoe hungkuno upa'nɨmtonoho. Ou, nom'ne a'amuhwo kako Anɨtune'no huno muyohwo'manji i nakwoe hungkunomo mupa'nonehoho. Olo hilo so'no hungkuno Anɨtu mta'ango so'no nakwo huno wonayono. Nakwoe hungkunomo nenɨngkapɨfijohwa'manji Anɨtuye Towahuno ne'njofoho. Ou, nakwoe hungkunomo monenɨngkapɨfijoso hwe wonyo sohwoe towahuno hi'njo hwafoho.

Anɨtu kako nakune'no hitoho ulofalofoho.

7 Nje a'amu soku, nakwo nom'ne a'amumne'no sɨmeho umo'nyo yahinoso uyano. Nom'ne a'amumne'no sɨmeho umo'nyo yahinoso Anɨtu mta'angofoho. A'amu nom'ne somne'no umo'nɨwo'nɨngkiso sohwo kako Anɨtuye mehomifoho. Kako Anɨtune'no huno uyalofoho.

8 A'amu nom'ne somo sɨmeho muyoso Anɨtune'no huno muyɨhwafoho. O'o, Anɨtu sɨmeho uyoso kako hwapɨngo hweho.

9 Anɨtu nakune'no hitoho mɨkunɨmposo nejapmmentisofoho. Oso'no kako nakwo'nji songo ne'no humayo'ne imo'mentisofoho. Oso hiso'no kakoe hwomu anga'nohino sohumo oso songo humayoso uyo'ne'ento nakune'no hwahopo uhwatɨmentisofoho. Oso'no Anɨtu nakune'no sɨmeho nejaponto netɨhwamentisofoho.

10 Sɨmeho inyo neso ole, nakwo Anɨtumo sɨmeho uyo pa'nyo'maho. Oso, neso ole, Anɨtu nakumo sɨmeho nejaponto kakoe Hwomu nakwoe wonyomne'no tohino mɨkunɨmposo mayo'ne nejapmmentisofoho.

11 Nje a'amu soku, nom'ne a'amumne'no namo'nyo so'no Anɨtu umo'nalofoho. Oso'no nakwo nom'ne a'amune'no wonamo'nono.

12 Nakwo hopi'nonohino so'nwi Anɨtumo muhwonyo'nwoho. I nakwo a'amu nom'ne uhwonɨwo'nɨngkuhwone somo sɨmeho ne'njo uyɨwo'nɨngkuhwaso'manji Mpohwo nakwo'nji nohumahwosi kako nakumo sɨmeho nejape so'no huno wonayɨmontonoho.

13 Kakoe Towahuno nejapmmentiso so'no nakwo huno ole nayohoho, Anɨtu nakwo'nji humaho. Nakwo kako'nji humalohwono.

14 Mpohwo Anɨtu aˈamu hwahoponjo soˈnyumneˈno asomo nemayoˈne kakoe
Hwomu uhwatɨmentisofoho. Oso hiso uhwonɨmentɨhwone soˈno selalokuhwono.
15 Aˈamu fihwo Jisasɨmo sɨmeho hiˈntnnono nehopi uyɨhwosi aˈamu somo ole uloso,
Jisas Anɨtuye Hwomu hweho. Ose loso sohwo Anɨtu kakimo humaho. Kako Anɨtumo
humaho.
16 Nakwo huno wonayono Anɨtu nakuneˈno hitoho nejapmmentiso soˈno nakwo
sɨmeho uyalokuhwono. Aˈamumneˈno umoˈnyo yahinoso Anɨtu mtaˈangofoho. Aˈamu
fihwo nomˈne aˈamumneˈno umoˈnɨwoˈnɨngkiso sohwo kako Anɨtuˈnji humaho.
Osoˈno Anɨtu huhwo kakoˈnji humaho.
17 Jisas nakumo nonehumentanɨngki nakwo nomˈne aˈamumneˈno namoˈnyo
yahino wopɨngo yalokuhwoneso olehoho. Sɨkuno Engo hungkuno tangoˈnjo ik-
walofoˈne somo nakwo yokumpohnˈnyo nolohofɨhwasi wonɨmango monanonefoho.
Hwapɨngoso nakwoe songo humayoso olo hwaho lopo Jisas sohwo nakwoe sɨmeho
moˈmo humaho.
18 Aˈamu fihwo nomˈne aˈamumneˈno umoˈnɨwoˈnɨngkiso sohwo iyoho
miyɨwoˈnɨngki yohoho. Oˈo, iyoho iyoso nɨhuˈno awonoho. Iyoho iyo hwapɨngoso
olenoho. Aˈamu fihwo iyoho yososo nakwo huno wonayono nomˈne aˈamumneˈno
umoˈnyo yahinoso itoˈnohinoˈmaho.
19 Nakwo nomˈne aˈamumneˈno namoˈnɨwoˈnɨngkohoho. Hwapɨngoso Anɨtu kako
nakuneˈno sɨmoˈmo umoˈnɨmentisofoho.
20 Aˈamu nomˈnehwo ole lososo, Ngko Mpohuneˈno sɨmeho uyalokweno. Ose
loso sohwo aˈamu nomˈne sohumo sɨmeho wonyo uyoso osohwo kako hwasyo
hungkuno lalofoho. Aˈamu fihwo kako olo hwaho loponjo aˈamu uhwonɨwoˈnɨngkiso
somo sɨmeho muyoˈmanji kako Mpohwo Anɨtumo muhwonyo sohumo sɨmeho pipi
uyɨmontolo.
21 Jisas Kɨlais ole nalɨmento, Kɨko Anɨtumneˈno sɨmeho uyoˈmanji jɨje aˈamu
homneˈno sɨmeho uyo. Ose nalɨmentisofoho.

5

Aˈamu Jisasɨmo tɨfi inɨngkawowoˈnɨngkohofoso yoˈmayo hwahoponjo yahino somo hwotoho fewoˈnɨngkohofofoho.

1 Hwe nakwoe wonyo wayoˈne Anɨtu uhwosopoˈmentiso sohwo Jisasɨyoho. Oso
hungkuno hiso aˈamu fihwo huno nehopi uyoso sohwo Anɨtuye mehomi hweho.
Aˈamu Mpohumo sɨmeho uyɨwoˈnɨngkiso sohwo kakoe mehomiˈntnneˈno sɨmeho
uyɨwoˈnɨngkiso hweho.
2 Nakwo Anɨtumo sɨmeho uyɨhwasi kakoe hungkunomo tɨfi inɨngkowasoˈmanji
nakwo huno ole wonayono. Nakwo Anɨtuye mehomi somo sɨmeho nehopi
uyɨwoˈnɨngkuhwoneˈnwoho.
3 Nakwo Anɨtuye honɨngkanomo tɨfi inɨngkowasoˈmanji nakwo Mpohumo sɨmeho
nehopi uyɨwoˈnɨngkuhwonefoho. Anɨtuye honɨngkano somo tɨfi inɨngkayoso
tangoˈnjoˈmaho. Oˈo, kakoe yokumpohnˈnyo nejapɨwoˈnɨngkiso hweho.
4 Anɨtuye aˈamu neso yoˈmayo hwahoponjofe yokumpohnˈnyo somo hwotoho fe-
eˈne yokumpohnˈnyoso hiˈnjofoho. Oso yokumpohnˈnyo hwotoho fe-eˈneso hwapɨngo
ole, Nakwo Jisasɨmneˈno huno nayohoho. Kakoe yokumpohnˈnyo nefoˈmayoˈne
sohuneˈno huno nayohoho.
5 Yoˈmayo hwahoponjo somo yakoloˈnnyo tɨhwolo. Aˈamu fihwo kako huno
ole uyososo, Jisas Anɨtuye Hwomu hweho. Huno ose uyahonɨngki kako yoˈmayo
hwahoponjo somo yakolonoho.

Anɨtu kakoe hwomumneˈno hungkuno yoloho lɨmentisofoho.

6 Olo Jisas huhwo sohwo mijo wokiyonɨmano lonto, nje honɨyo usɨhumaˈmo
lonto nakwoe hwahopo pmmentisofoho. Mijoˈnohini soˈno pmmentisoˈmaho. Oˈo,
mijoˈnji honɨyoˈntnno pmmentisofoho. Anɨtuye Towahuno Wopɨngo hungkuno
nehopi hwapɨngo sohwo kako Jisasɨmneˈno olo hilo soˈno yoloho lɨmentisofoho.
7 Oso hufaˈu sɨhune sohwa Jisasɨmneˈno yoloho lalokwofo.
8 Anɨtuye Towahuno Wopɨngoˈnji mijoˈnji honɨyoˈnji oso hifoho lalokwofo. Oso
hufaˈu sɨhune sohwa hofɨkoe hungkuno afaˈnohinoho. Jisas sohwo Anɨtuye Hwomu
ne hweho. Ose lalokwofo.
9 Aˈamu hwahoponjoso hungkuno lontɨfeso nupoˈnontani nehopeho
lɨwoˈnɨngkuhwonefoho. Anɨtu lonte hungkunoso nehopeho. Aˈamu lontɨfe somo
yakolonoho. Oso hungkuno hiso Anɨtu nto lɨmentisofoho. Kakoe Hwomumneˈno
linyofoho.
10 Aˈamu Jisasɨmo sɨmeho hiˈntnnono uyo sohwo kako huno ole uyohoho, Jisas
Anɨtuye Hwomu ne hweho. Aˈamu nomˈneso kako hungkuno hiloso sɨmeho
hiˈntnnono muyoˈnjo yonto kako Anɨtu hwasyo hungkunoˈnjo hweho lɨwoˈnɨngkiso
paˈnyo hweho. Hwapɨngoso Anɨtu nalohoho, Jisas nje Hwomu hweho.
11 Olo hungkuno loso Anɨtu nehopi ole nalɨmento, Ngko songo neˈno humayoˈneso
nto sejapmmentohefoho. Ose nalɨmentisofoho. Oso songo neˈno humayoˈne
hwapɨngo kakoe Hwomumo weho.
12 Aˈamu fihwo Anɨtuye Hwomumo humunyo sohwo Anɨtuˈnji songo neˈno hu-
mayoˈne hweho. Aˈamu Anɨtuye Hwomumo mohumunyo sohwo kako Anɨtuˈnji songo
neˈno humayoˈneso motɨpɨhwononefoho.

Nakwo huno ole wonayono, Nakwo songo neˈno fosyohumayoˈne hiˈnjɨˈnwoho.

13 Sekwo aˈamu Jisasɨmo sɨmeho hiˈntnnono uyɨwoˈnɨngkohofo soku, sekwo
songo neˈno humayoso hiˈnjo kuyoho. Osoˈno sekwo huno waseyonontnneˈno
semtɨˈmokiyalokweno.
14 Nakwo yoˈmayo Anɨtu syonefɨsyalokunjo soˈno namoˈnɨngkohoho lontani osoˈno
jomo ulɨhwasoˈno kako wonepaˈnɨmontonoho.
15 Nakwoe hungkuno Anɨtu nepoˈnalokunjo soˈno huno ole nayohoho. Yoˈmayo
nakwo jomo ulɨwoˈnɨngkuhwone soˈno nejopalokunjoso olohifoho.
16 Honɨngkano angaˈno wonyoso aˈamu yososo Anɨtu kako wae mmofeˈnjo
umtonoho. Oˈo, hiˈnji peˈnɨngkuhwosi tɨkanomo wene hweho. Osoˈno aˈamu oso
wonyo hiso yoso sohumo uhwonɨngkohoji oso aˈamu huhwo sohumneˈno Mpohumo
jomo mujoˈnjo fiyo. Yoˈmayo honɨngkano wonyo nomˈneso aˈamu yoso sohumo uh-
wonɨngkohoji oso humneˈno Mpohumo jomo ulisoso Mpohwo kako wae yɨmofɨhwosi
songo humayoˈne uyɨmtonoho.
17 Anɨtuye hungkuno mtohupeso hopiˈnono wonyofoho. I osoˈno fehohnjo soˈno
Mpohwo kako wae weeoˈmtonoho. Angaˈnohinoso tɨkanomo nɨhuˈnahone wenefoho.
18 Anɨtuye mehomi ne sohwo kako honɨngkano wonyo miyoˈnjo yɨwoˈnɨngkiso
hweho. Oˈo, Anɨtuye hwomu osohumo yokumpohˈnyo mokosyohumawoˈnɨngkiso
hweho. Oso aˈamu huhwo sohumo Seten mupmˈmokonohoho.
19 Nakwo huno moiˈwonoho. Nakwo Anɨtuye mehomiˈnwoho. Aˈamu nomˈne sofe
hwe engo mokosyohumayo sohwo Setenɨyoho.
20 Nakwo huno moiˈwonoho. Anɨtuye hwomu nto pmmentono. Kakineˈno huno
itoˈno uyoˈne huno nto nejapmmentono. Nakwo Anɨtumo ufohiˈnyoˈne hwapɨngoso
Jisasɨyoho. Jisas Kɨlais Anɨtuye hwomu sohwo kako Anɨtu ne hweho. Kako songo neˈno
humayoso hwapɨngo hweho.
21 Nje mehomi soku, yoˈmayo hwahoponjo jɨje sɨmeho moˈmo Anɨtumo uy-
ohopoˈmto yalokunjo soˈno sekwo iˈwaho itoˈno fiyɨmno. Osohopeho. Ngko Jounˈni
mtɨˈmokohono.

2 Joun
Olo Iyoswo Tɨfinjo loso Joun Afahwo Mtɨ'mokumentisofoho.
Olo Hungkuno Sɨmo'mjofoho.

Jisas ahwomomne'no nto sɨmentiso sohonta soswo *sikɨsɨti*'nji (60) *sikɨsɨti-sikɨs*ɨ'nji (66) nto uyakolo'mentiso ajwo sopolɨkeno olo iyoswo tɨfinjo loso Joun afaohwo mtɨ'mokumentisofoho. Olo iyoswo loso a'mu anga'nohino syine'no mtɨ'mokumentisofoho. Oso hisi nehopi a'amu anga'nohinyinetɨkeno. A'amu fiso hofɨkoe hunoso ole, A'amu Jisasɨmo inɨngkunyo temtitofo hopa imo'nohumunyo somne'no mtɨ'mokumentisofoho. Joun oso a'amu homo somo a'amu hwasyo hungkuno'njo somne'no i'waho ito'no fiyɨmno ulɨmonto mtɨ'mokumentisofoho. Olo iyoswo loso ntɨpo humanto mtɨ'mokumentisotɨkeno. Ango kako nohumanto olo iyoswo loso mtɨ'mokumentiso so'no malinyofoho. Oso'no nakwo olo hungkuno homo lomo atofo lɨhwasi tɨfi unɨngkohwano.

1 Ngko Anɨtuye mehomi somo mokosyohumawo'nɨngkohe sohwo'ni olo iyoswo loso mtɨ'mokalokweno. Kɨko a'mu siki, Anɨtu kakoe syohomne'no kuhwosopo'mentiso sikinonji jɨje mehomi sohwantnne'no olo iyoswo loso semtɨ'mokiyalokweno. Yahino nehopi'nohino somo ngko kakine'no sɨmeho kijopalokweno. Oso hiso ngko'nohinɨ'maho. O'o, a'amu hopi'nono Anɨtuye hungkuno ne'njo somo huno'njo so'nji hofɨko sekune'no sɨmeho umo'nalofoho.
2 Jisas Kɨlaisɨye hungkuno ne'njoso nakwoe sɨmehomo wojo so'no nakwo sekune'no sɨmeho namo'nɨwo'nɨngkohoho.
3 Mpohwo Anɨtu'nji kakoe Hwomu Jisas Kɨlaisɨ'nji siko nakumne'no wopɨngo nalo-hofohosɨsi hitoho ulofɨhwoso'no humayo wopɨngo nejapohosɨso'no nakwo hungkuno nehopi'nohini hnnɨngkuhwasi sɨmeho afa unantanoho.

Nakwo hitoho nalofo yahino somo unɨngkowano.

4 Jɨje mehomi fehohnjoso hofɨko Anɨtu kako yahino ne so'no nalɨmentiso hopaso hofɨko kakoe honɨngkano ne somo inɨngkowalokwofo. Oso hiso'no nupa'nonji ngko sɨmonyo yalokweno.
5 Oso hiso'no ngko, nje nampohwo siki, olo so'no wakilɨmonne'no yohono. Nakwo nom'ne a'amu somne'no sɨmeho uyo yahino hiso songo'maho. O'o, nakwo Anɨtuye hungkunoso sɨmo'mo upo'noma'mentɨhwone oso mta'angofoho.
6 Hitoho ulofo yahinoso olenoho. Nakwo Anɨtuye honɨngkanomo tɨfi unɨngkowano. Hohonta olo honɨngkano loso upa'nɨmentɨhwoni, Sekwo nom'ne a'amumne'no sɨmeho umo'nyo yahino somo finɨngkamno.

Nakwo Kɨlaisɨye hungkunomo aho yokumpohn'nyo wokemokosyohumano.

7 A'amu pi'nɨngo engoso hofɨko nakumo hwasyo hungkuno nelane'entɨfi ango'meemo lɨku'mofalokwofo. Oso'no hofɨko nakumo ole nelalokwofo. Jisas Kɨlais Anɨtu sohwo kako nakwoe hwaho lopo a'amu imo'nɨmentiso'maho. Hofɨko nakumo ose nelalokwofo. Oso a'amu hiso hofɨko hwasyo hungkuno lɨwo'nɨngkohofoso Kɨlaisɨye mango hwafoho.
8 Sekwo soku, oso a'amu ose sohwamne'no i'waho nto'no fiyɨmno. Hwapɨngoso sekwo Anɨtuye syoho yokumpohn'nyo iwo'nɨngkohofo so'no Anɨtu kako ngko sekumo yo'mayoso wosejapmmo selɨmentisoso sekwo hwasyo hungkuno homo somo

in+ngkafijo'manji sekwo momapitnnehofo. O'o, sekwo An+tuye hungkunomo nto'no in+ngkafijoso u sekwo yo'mayoso womant+feho.
9 A'amu fihwo kako K+lais+ye hungkunomo aho yokumpohn'nyo mokesyohumayo'njo yoso sohwo kako hungkuno nom'ne kengomo in+ngkaweso'manji osohwo An+tu kako'nji mohumuyoho. Hwe fihwo kako K+lais+ye hungkunomo aho yokumpohn'nyo kemokosyohumaso osohumo An+tu'nji kakoe hwomu K+lais+'nji siko'monta'i siko kako'nji humasiyo.
10 U hwe fihwo kako sekumo se'maso sohwo kako sekumo K+lais+ye hungkuno masejo'njo ihwosi kako nom'ne hungkuno kengo sel+hwoso'no osohumo sekwo kakimo sekwoe ango'mno ipemotakutoho. Sekwo nakwoe a'amuhwe eso nul+kutoho.
11 A'amu fihwo kako oso a'amu hwasyo hungkuno'njo osohumo nje a'amuhwe uloso sohwo kako oso hwe hwasyo hungkuno'njo sohwoe syoho somo ufo'malofoho.

Hungkuno ae'uyofoho.

12 Ngko hungkuno sawemo wasel+monji ko yoheso u olo hungkuno hiloso ngko iyoswomo mamt+'mokumnehono. O'o, ngko sekumo se'mahm'mo ngko sekwo'nji hungkuno hnn+ngkuhwasi nakwoe s+mehoso wop+ngo wonamo'n+montonoho.
13 An+tu kakoe syoho somne uhwosopo'mentisoso j+je nanohwo es+'nji kakoe mehomi so'ntnne'no nakwoe a'amufo selalokwofo. Nje hungkuno osohopeho. Ngko Joun'ni mt+'mokohono.

3 Joun
Olo Iyoswo Nom'ne Tɨfinjo loso Joun Afahwo Mtɨ'mokumentisofoho.
Olo Hungkuno sɨmo'mjofoho.

Jisas ahwomomne'no nto sɨmentiso sohonta soswo *sikɨsɨti*'nji (60) *sikɨsɨti-sikɨs*'nji (66) nto uyakolo'mentiso ajwo sopolɨkeno olo iyoswo ne'no tɨfinjo loso Joun afahwo mtɨ'mokumentisofoho. Olo iyoswo hiloso Ngkaiyasɨmne'no mtɨ'mokumentisofoho. Ngkaiyos sohwo Jounɨye a'amu hweho. Kako oso hwaho engo Esiya sopo humunyo hweho. Joun oso ango hopo sopo ne'no a'amu syoho'njo sohwa uhwajɨmonto imentisoso Ntiyoutɨlefes kako oso a'amu yofe hwe engo'njo umo'nɨmonto oso a'amu syoho'njo sohwamo monje esyahonɨngki Joun kako hwe anga'no kakoe yofe Ntemitɨliyos osohumo yofe ho'nomanto uhwajɨmentisofoho. Olo iyoswo loso Jounɨye a'amu Ngkaiyos sohwo Ntemitɨliyos syoho yahonɨngkuhwosi hofiyo umokosyohu-mane'ento olo iyoswo loso'nji mtɨ'mokumentisofoho. Oso'no nakwo olo hungkuno homo lomo atofo lɨhwasi tɨfi unɨngkohwano.

1 Ngko Anɨtuye mehomi somo mokosyohumawo'nɨngkohe sohwo'ni ngko nje nɨngkwahwo Ngkaiyos sohwo hnne'no olo iyoswo loso kumtɨ'mokiyalokweno. Ngko kikimo nehopi sɨmeho kijopalokweno.
2 Nje a'amu sohwosi, kɨko yo'mayo syoho wopɨngo yontanɨngkini Anɨtu kufo'malokunjo so'nji kɨko wopɨngo humahnno so'no ngko Mpohumo jomo ulalokweno. Jɨje huyo'mango so'no ngko huno niyohoho wopɨngo humaho. I jɨje huyo'mango wopɨngo humaso hopaso jɨje a'apaho hi'nji wopɨngo osenohini humahnno so'no Mpohumo jomo ulalokweno.
3 A'amu fehohnjo Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono uyɨwo'nɨngkohofoso jɨje angopo nta'ni nɨ'mantɨfi ntɨmalofi, Ngkaiyos sohwo kako Anɨtuye hungkuno ne somo aho yokumpohn'nyo kemokosyohumanto hofiyo'no inɨngkowalofoho. Ose ntahonɨngkofi ngko sɨmonyo imalefoho.
4 Nje mehomi hofɨko Anɨtuye hungkuno ne somo inɨngkowalokwofo so'no upa'nonji oso'no ngko sɨmonyo iwo'nɨngkohe hwo'nyoho. Oso sɨmonyo iyo hiso nom'ne yo'mayo so'no sɨmonyo iwo'nɨngkohofo somo yakolo'nnyofoho.

Ngkaiyos syoho wopɨngo imentisofoho.

5 U nje a'amu sohwosi, kɨko a'amu Anɨtuye hungkuno lɨku'mofɨwo'nɨngkohofo sohwamo ufo'mawo'nɨngkinoso oso wonyoangkafofoho. Jɨje a'amu'nohinɨ'maho. O'o, a'amu kengo mta'ango sohwanjoho.
6 Oso a'amu huhwo sohwa hofɨko olopo nɨ'mantɨfi kɨko hofɨkimo wopɨngo uloho'mahnno so'no nakwo Anɨtune'no uhu'mokontanɨngkuhwoni nalɨmalofofoho. Kɨko a'amu Anɨtuye hungkuno lɨku'mofo sohwamo jɨje angopo nta'ni hano hofiyo'no hmmofɨhwajo. Ose yahonɨngkiji Anɨtuye sɨmeho wopɨngo umo'nɨmontonoho.
7 Hofɨko oso syoho yalokwofoso Kɨlaisɨye yofe ho'nomayo'ne yalokwofo. A'amu Anɨtumo sɨmeho hi'ntnnono muyo'njo sohwa mta'ni hofɨko hamniyoho yo'mayoso momaso'njo yalokwofo.
8 Nakwo Anɨtuye a'amu ne hn'nwi nakwo oso a'amu huhwo sohwamo ufo'mano. Ose ihwasi oso hungkuno syoho ne'njo so'no nakwo syoho afa'no womojoku'nantanoho.

Ntiyoutɨlefes kako yahino wonyo imentisofoho.

9 Ngko oso a'amu Ntiyout+lefes+'nji An+tumne'no uhu'mokuwo'n+ngkohofo
somne'no ngko iyoswo nom'neso nto mt+'mokumalefoho. Ntiyout+lefes sohwo kako
a'amu hiso hof+ko nakwoe hwe engo hwosoho ulant+fe'no yalokunjo so'no kako
nje hungkunomo haloho man+pewo'n+ngkiso hweho. O'o, kako nje hungkunomo
hwotoho n+fewo'n+ngkiso hweho.
10 Oseso ngko sekumo se'ma'me'manji ngko yo'mayo kako iwo'n+ngkiso so'no
wasel+monnoho. Kako nakune'no yo'mayo hungkuno wonyo lalofoho. Kako hwasyo
hungkuno lalofoho. Oso'nohini'maho. O'o, kako a'amu An+tuye hungkuno l+ku'mofo
sohwamo kakoe angomo mipemotasy+wo'n+ngkiso hweho. I a'amu nom'neso hof+ko
oso a'amu An+tuye hungkuno l+ku'mofo somo nje angomo upemokosyawo'mo loso
sohumo Ntayout+lefis sohwo kako hof+koe hon+ngkano p+jumof+wo'n+ngkiso hweho.
Oseso kako oso a'amu homo somo hof+ko An+tumne'no uhu'mokiyo somta'ni wae
weeo'mto yalofoho.

Ntemit+liyos sohwo kako yahino wop+ngo iwo'n+ngkiso hweho.

11 U nje a'amu sohwosi, k+ko yahino wonyo somo t+fi in+ngkahutoho. O'o,
hon+ngkano wop+ngo somnohini t+fi fin+ngkayo. A'amu kako yahino wop+ngo'njo
sohwo kako An+tuye a'amu hweho. A'amu kako yahino wonyo iwo'n+ngkiso oso hwo
kako An+tune'no huno mosyaf+siyo hweho.
12 A'amu hopi'nonohino sohwa hof+ko Ntemit+liyos+ye yofe ho'nomalokwofo.
Nakwo Ntemit+liyos osohumo uhwonontani nakwo K+lais+ye yahino ne somo uhwon-
alokuhwono. Oso'no ngko huhwo'ni kakoe yofeso ho'nomalokweno. Oso'no k+ko
huno kiyohoho, Nje hungkunoso ne'njofoho.

Hungkuno ae'uyofoho.

13 Oseso ngko hungkuno sawemo wasel+monji ko yoheso oso'no ngko iyoswomo
mamt+'mokumnehono.
14 We'enepi ngko noku'mahm'me'no nekwo hungkuno wohnnantaeho.
15 J+je s+mehoso pompengo uf+syakumofono. J+je a'amu olopo humalofo sohwa
hof+ko nje hwomuhwe kilalokwofo. Nje a'amu k+ko'nji humalofo sohwamne'no nje
a'amufo ulalokweno. K+ko hof+kimo njiyo. Osohopeho. Ngko Joun'ni hungkuno loso
mt+'mokohono.

Jut
Olo Iyoswo loso Jut Mtɨ'mokumentisofoho.
Olo hungkuno somo'mjofoho.

Jisas ahwomomne'no nto sɨmentiso sohonta soswo *teti*'nji (30) *teti-faif*ɨ'nji (35) nto uyakolo'mentisopolɨkeno olo iyoswo loso Jut mtɨ'mokumentisofoho. I oso'no oso yofe Jutɨye so'nji Jutasɨye so'nji afafoho. (Oso'no Matɨyu sohe engo 13, hanɨngkano we'e 55 so'nji Mak sohe engo 6, honɨngkano we'e 3, osopo Jisasɨye hohmnɨngkwa'wehwosamne'no yofe hi'njoponoho.) I oso'no hofɨkoe hunoso olenoho. Olo iyoswo loso Jisasɨye nɨngkwahwo mtɨ'mokmentisofoho. Jut a'amu Jisasɨmo inɨngkunyo somne'no mtɨ'mokumentisofoho. Iyoswo hiloso a'amu ango ntɨponjomne'no mtɨ'mokumentisotɨkeno. O'o, nakwo huno monayofoho. Olo iyoswo lomjo hungkuno sɨmo'mjoso olenoho. Sekwo nakwo sɨmeho hi'ntnnonohinoso aho yokumpohn'nyo kemokosyohumafɨkuji a'amu hwayo hungkuno'njo sohwafe hungkuno somo nupa'nɨngkutoho. Jut ose ulɨmonto mtɨ'mokumentisofoho. (Hungkuno hiso Jut honɨngkano we'e 3 osopo weho.) Oso'no olo iyoswo hiloso ntɨpo humanto mtɨ'mokumentisotɨkeno. Ango kako nohumanto olo iyoswo loso mtɨ'mokumentiso so'no malinyofoho. Oso'no olo hungkuno homo lomo atofo lɨhwasi tɨfi unɨngkohwano.

1 Ngko Jut sohwo'ni Jisas Kɨlaisɨye syoho ulohofiyo Jemɨsɨye konɨngkwa'we hwo'nyoho. Anɨtuye a'amu soku ngko olo iyoswo loso sekwo a'amu Anɨtu se-hwosopeehonɨngki inɨngkamentohofo sokune'no mtɨ'mokalokweno. Mpohwo Anɨtu sɨmeho engo sejopahonɨngki Jisas Kɨlais kako sekumo wopɨngo semokosyohumaho.
2 Anɨtu kako sekune'no hitoho ulofɨhwoso'no sɨmeho pompenjiyo so'nji sɨmeho hitoho so'nji wosejapono. Oso hiso sejaposo so'no engo imo'nyo'ne'enji Anɨtumo jomo ulalokweno.

Kɨlais Jisasɨye hungkuno somne'no hwasyo hungkuno lutɨhwawo'nɨngkohofo sofe hungkunofoho.
3 Nje a'amu soku, sɨmo'mo ngko huno pi'nɨngo syafɨsyonji Anɨtu kako asomo netɨmayo'neso sekune'no iyoswo mtɨ'mokumne'enji i olohonta nom'ne hungkuno mtɨ'mokalokweno. Nakwo Jisas Kɨlaisɨmo sɨmeho hi'ntnnono uyaso hn'nɨmo Anɨtu kako asomo wonetɨma'mtonoho. Oso hungkuno Anɨtu nejapmmentisoso sekwo syoho yokumpohn'nyo ikuji sɨmeho hi'ntnnono uyalokwofo soku, sekwo aho yokumpohn'nyo fɨkemokosyohumamno. Oso'no sekwo nom'ne hungkuno hwasyo somo nupa'nɨngkutoho. O'o, hungkuno hwasyo homo somo filommjahumno.
4 A'amu fehohnjo Anɨtumne'no sekwo'nji uhu'mokontɨfi humentanɨngkofi a'amu fehohnjoso hofɨko nom'ne huno so'nji hiyaso motohusosyohumantɨfi hofɨko poji ehumamentohofofoho. A'amu hiso hofɨko ole lalokwofo, Anɨtu kako nakumo wopɨngo naloho'mentiso so'no nakwo kakine'no iyoho monanɨngkiyohoho. Yo'mayo wonyo nakwoe sɨmeho uyɨmo lososo u uyɨhwono. Anɨtu kako sɨmeho ne-jopalokuso sohwo kako tohino monejaponehoho. Ose lalokwofo sohwa nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlaisɨmne'no hofɨko hohujo ikinjao'mentohofofoho. Hohonta a'amu Anɨtuye hungkuno mtɨ'mokumentohofo sohwa olo a'amu lohwamne'no ole mtɨ'mokumentohofo, Oso a'amuso wonyofoho. Hofɨko tɨkanomo ufitnnefoho. Ose mtɨ'mokumentohofofoho.
5 A'amu oso yahino'njo somne'no sekwo nto upa'nɨmentohofofoho. I oso'no ngko sekwoe huno somo huno apa'no wasefohoto'mne'no yohono. A'amu Isɨlael somo

nakwoe Hwe Engo hofɨkimo Ijip mta'ni utɨmanto olopono utɨmotapmmentisofoho. Oseso hwe moya'mi Isɨlael fehohnjoso hofɨko Anɨtumne'no nakwolaho lontɨfi hohujo ikinjɨmofahonɨngkofi Anɨtu kako hofɨkimo poyo umokumentisofoho.

6 Nom'ne so'no huno fɨsyafɨhupmno. A'amu ahwomomjo fehohnjoso oso syoho Anɨtu uyɨmentiso somne'no hahn'nyo yontɨfi hofɨkoe ahwomomjo pone ulɨko'ma'mentohofofoho. Oseso Anɨtu kako hofɨkimo ahwomo nano'nji intofonto sɨkwo'mjoho engo so'mo intofohumatɨ'mentisofoho. Hofɨko oso ahwomo nano homo somta'ni misɨhuto'nɨfitnnehofo. Oso hopo sopo nohumafɨkuji hofɨko Anɨtuye Sɨkuno Engo somo hungkuno ikwolofo'ne so'no hontohumalofo.

7 Ou, sekwo nom'ne so'no fɨsyafɨhupmno. A'amu Soutom Ngkumoula so'nji nom'ne pone mofone soponjo so'nji hofɨko a'amu ahwomomjo sohwa a'mohufo imentohofo hopa imentohofofoho. Oso'nji hofɨko kifosyoho'nji loho'nɨmotofofoho. Oseso Anɨtu kako hofɨkoe honɨngkano wonyo somne'no tohino engo uyɨmentisofoho. Oso tohino hiso hofɨko tohomo ne'no humentanɨngkofi tohino umnalofoho. A'amu osomne'no syofɨsyontani iyoho nenɨngkahonɨngki nakwo huno ole nayohi, A'amu honɨngkano wonyo yɨwo'nɨngkohofoso tohino engo womantɨfeho.

8 I olohonta oso a'amu sekwo'nji uhu'mokuwo'nɨngkohofoso hofɨko oso yahino hiso pa'nyo yalokwofo. Yo'mayo wojo uhwonontɨfi oso mta'ni yokumpohn'nyo tɨpemantɨfi hofɨkoe a'apahomo wonyo loho'nɨwo'nɨngkohofofoho. Oseso hofɨko nakwoe Hwe Engo sohumo yokumpohn'nyo ulohofontɨfi a'amu ahwomomjo wonyoangkafo somo sitofo ulɨwo'nɨngkohofofoho.

9 Anɨtuye a'amu ahwomo mta'ango sɨmo'mjo sohwo Maikel oso hwo'nji kako Seten'nji siko Mousesɨye pijafoso mayo'ne yoka hnnɨmentisiyefoho. Siko oso yoka hungkunoso nohnnonji Seten kako Maikelɨmo sitofo ulahonɨngki oso'no Maikel kako Setenɨmo sitofo aku mulɨmentisofoho. O'o, olo'nohini ulɨmento, Hwe Engo Anɨtu sohwo kako kikimo yoka hungkuno wakilono. Oso'nohini ulɨmentisofoho.

10 I oso a'amu huhwo sohwa hofɨko sekwo'nji humalofo sohwa hofɨko yo'mayo hwapɨngo ne so'no huno nto'no muyahonɨngki hofɨko sitofo hungkuno lɨwo'nɨngkohofofoho. Oso a'amu yahu pa'nyo sohwa hofɨko hofɨkoe a'apahomnohini syafɨsyontɨfi hofɨko yo'mayo wonyoso iwo'nɨngkohofofoho. Oso'no hofɨko nɨhu'nahone wonyo imo'nnyoso tɨkanomnefoho.

11 Hofɨko tohino engo mapitnnefoho. A'amuso hofɨko Atamɨye hwomu Kein kako konɨngkwa'wehumo fonjahumentiso oso hwoe yahinoso mantɨfi yalokwofo. U nom'nihwo Mpelam sohwo kako hamniyoho engo ma'mne'ento kako a'amu Isɨlael somo hwasyo honɨngkanomo ipemotamentisofoho. Oso pa'nyoso olo a'amu lohwa yalokwofo. U nom'nihwo Koula kako Anɨtumne'no yokumpohn'nyo imo'nɨmentiso pa'nyoso olo a'amu lohwa yalokwofo. Oso'no Anɨtu kako hofɨkimo fonjasyonefoho.

12 Sekwo Anɨtuye a'amu ne soku sekwo sɨmeho afa inɨngkuji nom'ne a'amumne'no wasemo'nono. Oso'no sekwo nuhu'mokontɨfi wopayo nontɨfi Jisasɨmne'no syafɨsiyo'ne wopayo'nji mijo'nji nyo sohonta hofɨko wonyo so'nji sekwo'nji nuhu'mokontɨfi oso uhu'mɨngo homo somo wonyo imokuwo'nɨngkohofofoho. Hwapɨngoso hofɨkoe honɨngkano wonyo somne'no wonɨmango munɨngkahonɨngki hunoso hofɨkine'nohini syafɨhu'nontɨfi wopayo nɨwo'nɨngkohofofoho. I oso'no hofɨko nom'ne a'amu somne'no huno monosyafɨhu'nɨwo'nɨngkiyohofo. A'amu hiso olo pa'nyofoho. Hwaho hoho'm hoho'minnyo sohwo kako ifoyo'no hontohumanteso himo kako ifoyo ane'njo sohwo nopahonɨngki ifoyo masiyo'njo yahonɨngki ifofo nɨhu'nahone motole'ofalofoho. Oso a'amu hiso hofɨko oso himo ifoyo ane'njo sohwo pa'nyo hwafoho. Ne anefoho. U nom'ne hungkuno upa'nɨmno. Oso a'amu sohwa hofɨko oso iyo kakoe sɨkuno somo ipisayo into'nyo sohonta ne ane imo'nyo oso pa'nyo

hwafoho. Oseso iyo hiso kakwo'yohwo kako pmpongo hi'nji yofɨhwosi tohomo ho'nayofonefoho. Oso a'amu hiso oso pa'nyofoho.
13 Oso a'amu oseso hofɨko hofɨkoe honɨngkano wonyo somne'no wonɨmango munyo'njoso utɨhwa'nyopo yontɨfi hofɨko olo pa'nyofoho. Mijo ifofayo yonto yo'mayo hintalinyo ifohulijisyafɨhwo'nɨngkiso pa'nyo hwafoho. Hofɨko hntokwaliyo ifufosonto sɨkwo'mjoho'mo imo'naofɨwo'nɨngkiso pa'nyofoho. Anɨtu kako oso a'amu homo somne'no hofɨko'ne nohumafitnne'ento ango nɨhu'no sɨkwo'mjohoso nto'no esyohumamentisofoho. Oso hopo sopo hofɨko ne'no nohumantokutnnefoho.

Hofɨko honɨngkano wonyomne'no tohino engo mapitnnefoho.

14 Atamɨye imu sohwa mjɨmo'nɨmopontɨfi aho fehohnjo hopi'nono imo'nonto nom'ne mta'ni hufa'u imo'nɨmentiso sohonta Inouk humamojofoho. Oso a'amu huhwo sohwamne'no kako Anɨtuye hungkuno ole lɨmento, Hwe Engo sohwo kako kakoe a'amu ahwomomjo pi'nɨngo engo so'nji motapiso uhwonɨngkohefoho.
15 A'amu Jisasɨye hungkunomo tɨfi minɨngkayo'njo somo hungkuno ikwolofo'ne sopono uhwajonefoho. Oso a'amu huhwo sohwa hofɨko Anɨtumne'no hohujo ikinjaofontɨfi honɨngkano nɨhu'no wonyo yontɨfi Anɨtumo sitofo hungkuno nɨhu'no wonyo ulɨwo'nɨngkohofofoho. Oso'no hofɨko hofɨkoe yahino wonyomne'no tohino engo womantɨfeho.
16 A'amu huhwo sohwamo yo'mayo u'mante so'no nakwolaho lontɨfi wonyo hungkuno lɨwo'nɨngkohofofoho. Nom'ne a'amu sohwamne'no hofɨko hwasyo hungkuno somjɨlɨwo'nɨngkohofofoho. Oso a'amu huhwo sohwa hofɨko oso honɨngkano wonyo homo somne'no hofɨkoe sɨmeho fefoyo uyahonɨngki oso homo somo inɨngkawowo'nɨngkohofofoho. Oso a'amu huhwo sohwa hofɨko hofɨkoe yofe woho'nomo'nano lontɨfi hofɨko mango engo lɨwo'nɨngkohofofoho. Oso a'amu hiso hofɨko nom'ne a'amu somta'ni hofɨkoe yo'mayoso siki mayo'ne afofo hungkuno ulɨwo'nɨngkohofofoho.

Sekwo Anɨtuye hungkunomo sɨmeho hi'ntnnono uyɨkuji aho yokumpohn'nyo fɨkemokosyohumamno.

17 I oseso Anɨtuye a'amu kakoe hungkuno lɨku'mofɨwo'nɨngkohofo (*apousel*) sohwa hungkuno selɨmentohofo so'no huno fɨsyafɨhupmno.
18 Hofɨko sekumo ole selɨmentohofi, Sɨkuno moi'wo imo'noso sohonta a'amu hofɨko i'mofapɨkuji Anɨtuye hungkuno somne'no tɨkafo jɨfitnnefoho. Hofɨko Anɨtuye hungkuno somne'no hohujo ikinjaofɨkuji honɨngkano wonyo somne'no hofɨkoe sɨmeho fefoyo uyonefoho. Ose selɨmentohofofoho.
19 A'amu hiso hofɨko Anɨtuye Towahuno ane nohumantɨfi hofɨko yo'mayo hwahoponjo so'nohini syafɨsyontɨfi hwasyo hungkuno losetɨhwawo'nɨngkohofofoho. Sekwo oso hwasyo hungkuno hiso nupa'nontɨfi husilo husilofo lohofalokwofo.
20 U sekwo nje a'amu soku, sekwo oso yahinoso ikutoho. O'o, sekwo sekwoe sɨmeho hi'ntnnono kiho'maso wopɨngo'nohini Anɨtumo uyalokwofoso yokumpohn'nyo fisosofito'nɨmno. Anɨtuye Towahuno Wopɨngo kako sekumo kakoe yokumpohn'nyo sejapeso so'no sekwoe sɨmeho mo'mo yo'mayo Mpohwo wonejapono lɨkuji oso homo somne'no Mpohumo jomo ulɨmno.
21 Sekwo nohumafɨkuji Anɨtu sekumne'no hitoho ulofɨwo'nɨngkiso so'no huno ne'no syafɨsyɨkuji oso huno homo somo aho yokumpohn'nyo fɨkemokosyohumamno. Sekwo osopo nohumafɨkuji nakwoe Hwe Engo Jisas Kɨlaisɨye hitoho engoso ujo ehontojwasiyo'ne sɨkuno so'no fohontohumamno. Nohontohumafɨkujo'no kako songo ne'no humayoso wosejapmmontonoho.
22 A'amu hofɨko Anɨtuye hungkunomne'no huno ito'no mosyafɨsiyo'njo somne'no hitoho selofɨhwoso'no Anɨtuye honɨngkano tɨpemayo'neso ufo'mapmno.

23 A'amu tɨkanomo walokwofo somo sekwo hofɨkimo komo'no utɨmapmno.
Nutɨmafɨkuji sekwo hofɨkimo ufo'mapmno. A'amu honɨngkano wonyo'njo somne'no
hitoho selofɨhwoso'no sekwo Anɨtuye honɨngkanomo tɨpemayo'ne hofɨkimo
ufo'mapmno. Nufo'mafɨkuji hofɨkimo wopɨngo ulohopmno. I oso'no sekwo hofɨkoe
honɨngkano wonyo somne'no i'waho nto'no fiyɨmno. Oso honɨngkano wonyo kiho'njo
homo somo ipenemotafitnnoho lɨkuji i'waho fiyɨmno.

Jut kako Anɨtuye yofe ho'noma'mentisofoho.

24 Anɨtu kako sekwo mopɨwasiyo'ne nto'no semokosyohumayoso hoponoho.
Yo'mayo Jisas Kɨlais sekumo seloho'mentiso so'no sekwo honɨngkano wonyo ane'njo
kakoe ango wonyoangkafo sopo kako humaso hopo sopo motasesiyoso hoponoho.
Oso'no sekwo osopo kako'nji nohumafɨkuji sɨmonyo engo uyantɨfeho.
25 Nakwoe Anɨtu nɨhu'no anga'nohino sohwo kako yo'mayo nakwoe Hwe Engo
Jisas Kɨlais naloho'mentiso so'no asomo netɨmane hweho. Oso'no nakwo kakoe
yofe woho'nomano. Kako nakumo nemokosyohumayoso nakwoe Hwe Engo ne
hweho. Kako yo'mayo hopi'nonohino somo hulɨ'mokomokosyohumawo'nɨngkiso
sohwo kako oso yo'mayo homo somo kakoe yokumpohn'nyoso hwofilo'nnyo'njo
hweho. Kako sɨmo'mta'ango sohwo ne'no mjohumamopɨhwosi olohonta ne'no
humahwosi hwangku kako ne'no mjohumamɨwene hweho. Oso'no engolopohamo
kakoe yofe woho'nomehwano.
Olo hungkuno loso nehopeho. Ngko Jutɨ'ni mtɨ'mokohono. Hungkuno osohopeho.

Toho Wojo Honajo Hungkuno
Olo Toho Wojo Honajo Hungkuno loso Kɨlais kakoe Inomokomoyo Jounɨmo Umentisofoho.
Olo Hungkuno Sɨmo'mjofoho.

Jisas ahwomomne'no nto sɨmentiso sohonta soswo *teti*'nji (30) *sikɨsɨti-sikɨs*ɨ'nji (66) nto uyakolo'mentiso ajwo sopolɨkeno olo iyoswo loso Jisasɨye inomokomoyo Joun mtɨ'mokumentisofoho. Joun huhwo sohwo iyoswo aho fehohnjo hopi'nono mtɨ'mokumentisofoho. Sɨmo'mo mtɨ'mokumentiso so'nji tɨfi iyoswo hufa'u sɨhune mtɨ'mokumentiso so'nji ae'uyoso olo Toho Wojo Honajo Hungkuno mtɨ'mokumentisofoho. Olo iyoswo hiloso soswo *teti*tɨkeno (30) a'amu Loumjo hwaho mokosyohumayo sohwa hofɨko a'amu Jisasɨmo inɨngkunyo somo tango engo uyɨmentohofofoho. (Hungkuno hiso Toho Wojo Honajo Hungkuno sohe engo 1 honɨngkano we'e 9 osopo weho.) Osohonta Joun kako hwaho we'e Patɨmous humamentisofoho. Kako oso hopo sopo humentanɨngki Anɨtu yo'mayo yo'mayo hwangku ifawene so'no utɨhwamentisofoho. Olo iyoswo hiloso yo'mayo hwangku ifawene so'ne hungkuno'njofoho. Joun kako olo iyoswo loso hwaho we'e hopo sopo humanto mtɨ'mokumentisofoho. Oso'no nakwo olo hungkuno homo lomo atofo lɨhwasi tɨfi unɨngkohwano.

1 Yo'mayo we'enepi imo'none so'no Jisas Kɨlais kako ntɨhwahonɨngki olo iyoswo lomo ngko Joun'ni mtɨ'mokalokweno. Sɨmo'mo Anɨtu kako Jisasɨmo hungkuno loso ulahonɨngki Jisas kakoe ahwomomjo a'amu fihumo ngkiyepono lɨhwojahonɨngki Jisasɨye syoho ulohofiyo sohwona'nɨmne'no hungkuno homo somo kako lontɨhwamentisofoho.
2 Yo'mayo hungkuno Anɨtu mta'ni upa'nɨmentoheso yo'mayo Jisas Kɨlais lontɨhwamentisoso yo'mayo uhwonɨmentoheso yoloho lɨjwaofalokweno.
3 A'amu soku olo hungkuno loso yo'mayo imo'none so'no atofo lɨjwamo'nɨngkuji u nupa'nɨngkuji hungkuno homo somo haloho pekuji tɨfi inɨngkafijo'manji wopɨngofoho. Hwapɨngoso sɨkuno moi'wo imo'nyoso u'mofapmmonto tɨfoneponoho. Oso hohosohonta yo'mayo hiso ne imo'nonefoho.

A'amu antɨme aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyo somne hungkunofoho.

4 Hwaho Esiya ango aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyo oso ponjo a'amu Jisasɨye yofe ho'nomayo'ne uhu'mokuwo'nɨngkohofo sokune'no olo hungkuno loso ngko Joun'ni mtɨ'mokalokweno. Nakwoe Anɨtu hohonta humamojo osohwo olohonta ne'no humaho. Kako hwangku asomo nopone hweho. Kako yo'mayo hopi'nonohino so'nji sekwo a'amu hopi'nonohino sokumo semokosyohumawo'nɨngkiso sohwo kakoe Towahuno Wopɨngo so'nji siko sekumo sefo'mahosɨsi sɨmeho pompenjiyo wosejapiyo.
5 Jisas Kɨlais sohwo kako Anɨtuye hungkuno hopi'nonohinoso nto'nohini lutɨhwawo'nɨngkiso hweho. Kako poyo pe'nonto apa'no songo lɨka'mentono. Songo nolɨkafonto nɨhu'nahone poyo mape'nyo'njo'ne sɨmo'mta'ango hweho. Kako hwe engo olo hwaho loso mokosyohumawo'nɨngkohofo sohwafe Hwe Engo hweho. Kako huhwo'nji sekumo nosefo'mahwosi sɨmeho wopɨngo wosejapono.

Jisas huhwo sohwo kako nakune'no hitoho ulofɨwo'nɨngkiso sohwo kako nakwoe honɨngkano wonyo mta'ni isɨhutofonemayo'ne kakoe honɨyo usɨhuma'mentisofoho.

6 Ose yonto kakoe aˈamu ne namokonto ntoˈno enemokosyohumawoˈnɨngkisofoho.
Osoˈno nakwo aˈamu nomˈni hwamneˈno Mpohumo jomo ujoˈne syohoso nejapmmen-
tisofoho. Nakwo Jisasɨye yofe engolopohamo wohoˈnomehwano. Kako engolopohamo
neˈnohini yokumpohnˈnyo nemokosyohumantɨhwone hweho. Ou, hungkuno loso
nehopeho.
7 Ihwoni, Jisas kako himopo nopahonɨngkuhwosi aˈamu hopiˈnonohino hnˈnwi
nuhwonanefoho. Aˈamu hopiˈnonohinoso hofɨko Jisas poyo wapeˈnono lɨmentohofoso
Jisasɨmo uhwonɨngkuji hofɨko yafɨˈyafe ikuji humotaho engo lɨfitnnefoho. Ou, olo
hungkuno hiso ne iˈmofaponefoho.
8 Anɨtu kako nakumo ole nalɨmento, Ngko yoˈmayo syoho emayo soˈnji esojwaofo
soˈnji ngko hwapɨngo hwoˈnyoho. Ose nalɨmentiso sohwo olo Anɨtu oloho hweho.
Kako aeˈmtaˈni humamojo sohwo olohonta neˈno humaso sohwo hwangku nopone
hweho. Kako yoˈmayo hwahoponjo yokumpohnˈnyo somo hwofiloˈnnyo hweho.

Joun kako Kɨlais Jisasɨmo uhwonɨmentisofoho.

9 Ngko Jounˈni senɨngkwaˈwe hwoˈnyoho. Nakwo Jisasɨye aˈamu hnˈnwi sekwo
ngkoˈnji ejokuˈnohumentani Anɨtuye syoho somneˈno yoˈmayo tango soˈnji tohino
soˈnji tɨpemalokuhwono. I Jisas nakumo ntoˈno enemokosyohumawoˈnɨngkiso
hnˈnwi nakwo yokumpohnˈnyo itoˈnontani lohokuhwono. Ngko Anɨtuye hungkuno
aˈamumo ulonji ngko Jisasɨmo sɨmeho hiˈntnnono uyɨwoˈnɨngkohe soˈno ulahonɨngko
hofɨko ngkimo wae yanɨmoˈmentohofofoho. Yanɨmofontɨfi hofɨko olo hwaho weˈe
Patɨmous ayo ajwo lopo impoˈangomo hopa nɨhumatɨˈmentohofofoho.
10 Olopo nohumanji sɨkuno iyoho humayo Sante somo Anɨtumo jomo ulon-
tanɨngko kakoe Towahuno Wopɨngo ngkimo ifehuˈmokonɨsyahonɨngki wojo hopa
uhwonɨmentohefoho. Nje hohujo mtaˈni mampaho engo kaunoho yoka hopa
hoˈnɨngkahonɨngki ole upaˈnɨmentoho,
11 Yoˈmayo hopiˈnonohinoso kitɨhwahmˈmeˈno kɨko nuhwonɨngkohoji oso hiso
iyoswomo mtɨˈmojo. Nomtɨˈmokohoji ango aho fehohnjo hopiˈnono nomˈne mtaˈni
hufaˈuyo oso ponjo aˈamu Jisasɨye yofe hoˈnomayoˈne uhuˈmokuwoˈnɨngkohofo
osomneˈno olo hungkuno loso uyahojo. Ango Efesosɨˈnji Sɨmenaˈnji Pekamomɨˈnji
Taiyotailaˈnji Satisɨˈnji Filatelɨfiyaˈnji Laoutisiyaˈntnneˈno uyahojo.
12 Ose hoˈnɨngkahonɨngki oso hwe hungkuno ntɨmentiso sohumo uhwonɨmonji ikin-
jaofonji uhwonɨmentoheso sikiloho ahojo wonyoangkafo aho fehohnjo hopiˈnonohino
nomˈne mtaˈni hufaˈuyo somo uhwonɨmentohefoho.
13 Oso sikilohoˈnjo ajwo sopo Hwe Angaˈnohinohwo lohofontanɨngki
uhwonɨmentohefoho. Oso hwe huhwo sohwo kako nakwoe hwahopontaˈango
hwoˈmaho. I osoˈno kako aˈamu paˈnyo hweho. Osohwo nohumanto manjiˈmofo
sawemoˈnjo ahuloho ahojo wonyoangkafo soˈnji inyo sohumo uhwonɨmentohefoho.
14 Kakoe mnokinoˈnji mijiyoˈnji nɨhuˈno halojofoho. Humeengo paˈnyofoho. Kakoe
tɨmoso tɨpomponaho paˈnyofoho.
15 Kakoe sɨfeso sojo hwoyango hnnɨngkiso paˈnyofoho. Kakoe mampahoso mijiyoka
hopa hoˈnɨngkahonɨngki upaˈnɨmentohefoho.
16 Kakoe aho anga sohohntaˈni hntokwaliyo aho fehohnjo hopiˈnono nomˈne mtaˈni
hufaˈuyo ose mokosyohumamentisofoho. Kakoe hungkunoso sɨhu yohosi yohohntaˈni
sɨhu mampoˈnyo hopaso kakoe mango mtaˈni swopahonɨngki uhwonɨmentohefoho.
Kakoe sɨmanoso mofehiˈnyo yokumpohnˈnyo liso paˈnyofoho.
17 Oso huhwo sohumo uhwononji ngko kakoe sɨfɨkiˈnyoˈmo poyo paˈnyo
pɨwahuˈmentohefoho. Oseso kakoe aho anga sohohntaˈni nokisanɨsyonto ntɨmento,
Kɨko iyoho yohotoho. Ngko syoho ae emayo soˈnji esojwaofo soˈnji yoˈmayo
hopiˈnonohinoso hwapɨngo hwoˈnyoho.

18 Yo'mayo songo humayo neso ngko hwapɨngo hwo'nyoho. Hohonta ngko pe'nɨmentohe sohwo'nɨmo nohonyo. Ihwoni, ngko songo ne'no humawo'nɨngkohe hwo'nyoho. Apa'no mape'nɨmnehono. Ngko poyo pe'nyo so'nji tɨkanomo uyoso'nji mokosyohumayo hwo'nyoho.
19 I oso'no kako ose ntonto ntɨmento, Yo'mayo uhwonɨngkino so'nji yo'mayo wojo so'nji yo'mayo tɨfi no'mo i'mofapone somo uhwonɨngkohoji iyoswomo ifalifaliyo mtɨ'mojo.
20 Kɨko nje ahomo hntokwaliyo aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'u mokosyohumentanɨngko nohonɨngkino so'nji sikiloho na'nohino aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyo so'nji uhwonɨngkinoso hwapɨngo neso olenoho. Hntokwaliyoso a'amu ahwomomjo hwafoho. Hofɨko oso a'amu Anɨtuye yofe ho'nomayo'ne ango aho hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyo soponjo a'amu uhu'mokuwo'nɨngkohofo somo mokosyohumawo'nɨngkohofɨhwafoho. Sikiloho aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyoso olenoho. Kɨlaisɨye a'amu ango aho hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyo oso ponjo a'amusofoho. Jisas ose ntɨmentisofoho.

2

A'amu Efesos somne hungkunofoho.

1 Jisas kako ole ntɨmento, Joun, kɨko hwe engo a'amu Anɨtuye yofe ho'nomayo'ne ango Efesos somo mokosyohumawo'nɨngkohofo somne'no hungkuno ole mtɨ'mojo. Ngko sohwo'ni hntokwaliyo aho fehohnjo hopi'nonohino nom'ne mta'ni hufa'uyoso nje ahomo mokosyohumunyoso ngko sikiloho ahojo wonyoangkafo, aho fehohnjo hopi'nonohino nom'ne mta'ni hufa'uyo sopo hano emoyalokwe sohwo'ni ngko hungkuno ole selalokweno.
2 Sekwoe yo'mayo yahino so'no ngko huno niyohoho. Sekwo syoho yokumpohn'nyo yontɨfi ngkimo monɨsɨkwajiyofoho. Yo'mayo tango se'mahonjoso sekwo yokumpohn'nyo lohofɨwo'nɨngkohofo so'no ngko huno niyohoho. Sekwo a'amu honɨngkano wonyo'njo somne'no nakwolaho lɨwo'nɨngkohofo kuyoho. Hofɨko nose'mantɨfi Anɨtu mta'ango (*apousel*) hwona'nyoho selahonɨngkofi hofɨkoe hwasyo hungkuno so'ntnne'no hwasyo yahino so'ntnne'no sekwo huno seyahonɨngki sekwo hofɨkoe hungkuno so'nji yahino so'nji yano ilofɨhwajɨwo'nɨngkohofo so'no ngko huno niyohoho.
3 Sekwo nje yofe so'no nnɨngkopantokwofo so'no a'amu nom'ne sohwa nose-hononti fi wonyo selohofalokwofo. I oso'no sekwo yokumpohn'nyo lohofontɨfi tango engo tɨpemalokwofo. Oso tango tɨpemayo so'no sekwo iyoho masenyofoho. Oso hiso'ntnne'no ngko huno niyohoho.
4 I oso'no anga'no wonyo yalokwofo so'no ngko sekumne'no hungkuno'njo hwo'nyoho. Hohonta sekwo sɨmeho hi'ntnnono kahopi ntapmmentohofo sohonta nehopi ntapmmentohofofoho. I, olohonta awonoho.
5 Hohonta sekwo yahino wonyoangkafo imotofofoho. Oseso sekwo oso yahino wopɨngo homo somo nusɨkwajontɨfi nto pɨwahu'malofo. Oso'no sekwo yahino wopɨngo imotofo so'no huno ikwesyafɨsyɨkuji sekwoe sɨmeho fɨwolo'mokumno. Iwolo'mokukuji yahino sɨmo'mo imotofo hopaso apa'no fiyɨmno. U sekwo sɨmeho mɨwolo'mokiyo'manji ngko nose'mahm'mo sekwoe sikilohoso wae weesemo'monnoho.
6 I yahino wopɨngo anga'no yalokwofo so'no ngko sɨmeho wopɨngo nɨmo'nɨngkohoho. Oso yahino hiso olenoho. Sekwo a'amu hwahoponjo yahinomne'no sekumo aku ipesemotayo somne'no nakwolaho ulalokwofo. Ngko huhwo'ni ngkilaho ulalokweno. Sekwo ose yalokwofo so'no nje sɨmeho wopɨngo nɨmo'nɨngkohoho.

7 Sekwo haloho hiˈnjɨkuˈmanji olo hungkuno hiloso Anɨtuye Towahuno Wopɨngo sohwo Kɨlaisɨye aˈamu sokumo selalokunjo somo haloho popmno. Aˈamu fihwo kako hwahoponjo yahino somo uyakoloˈnnyo sohwo ngko osohumo songo humayoˈneso uyɨmonnoho. Oso aˈamu huhwo sohwo kako Anɨtuye angopo wosopayo syoho hulɨmentisoso mtaˈni iyo songo neˈno humayoˈne ipisayoso wosomjanɨmontonoho. Mjanoso sohwo songo neˈno nolohofantɨhwonefoho.

Aˈamu Sɨmena somne hungkunofoho.

8 Hwe engo aˈamu Sɨmena somo mokosyohumawoˈnɨngkohofo somneˈno hungkuno ole mtɨˈmojo. Ngko sɨmoˈmtaˈango sohwoˈni yoˈmayo emayo soˈnji esojwaofo soˈnji ngko hwapɨngo hwoˈnyoho. Hohonta ngko poyo peˈnɨmentohe sohwoˈni i olohonta ngko songo humaleno. Ngko olo hungkuno hiloso selalokweno.

9 Sekwoe yoˈmayo tohino soˈnji tango soˈnji seˈmalokusoso yoˈmayo soˈno umofonyo yɨwoˈnɨngkohofo soˈno ngko huno niyohoho. I osoˈno ngko sekwoˈnji humantohe soˈno sekwo aˈamu hoˈyango engoˈnjo paˈnyo kuyoho. Aˈamu fehohnjo sekumneˈno sitofo hungkuno selalokwofo soˈno huno niyohoho. Oso aˈamu hiso nakwo Juta aˈamu hwonaˈnyoho hwasyo hungkuno lalokwofo. Hofɨko Setenɨye aˈamufoho.

10 Yoˈmayo tango seˈmaso soˈno sekwo iyoho senɨngkuhwoloho. Seten kako yamofo waseloho'montonoho. Fehohnjo sokumo Seten kako sekumo impoˈangomo sehumajɨhwosi sekwo yokumpohnˈnyo wolohofantɨfetɨkeno lɨhwosi wasehonɨmontonoho. Oso sɨkuno tangoˈnjo sɨkuno piˈnɨngo engo moseyakolofonehoho. Oˈo, sɨkuno aho hufaˈu hopiˈnonohino paˈnyofoho. Osoˈno yoˈmayo tango seˈmaso sohwo poyo wasemokumo lɨhwosi yɨhwosoˈno sekwo poˈnɨfo wekutoho. Oˈo, sekwo sɨmeho hiˈntnnono neˈno ntapɨwoˈnɨngkuno. Ose ifijo soˈno ngko sekumo hoˈyango songo neˈno humayoˈneso wosejapmmonnoho.

11 U sekwo haloho hiˈnjɨkuˈmanji olo hungkuno hiloso Anɨtuye Towahuno Wopɨngo sohwo Kɨlaisɨye aˈamu sokumo selalokunjo somo haloho popmno. Aˈamu fihwo hwahoponjo yahinoso kakimo upemotamo lɨhwosi yoso somo monje yasyoso sohwo hungkuno ikwolofoˈne sɨkuno somo tohino momanehoho. Kako toho neˈno nalokunjo somo maswonehoho.

Aˈamu Pekamom somne hungkunofoho.

12 Jisas ole ntɨmento, Joun, kɨko hwe engo aˈamu Anɨtuye yofe hoˈnomayoˈne ango Pekamom sopo uhuˈmokuwoˈnɨngkohofo somo mokosyohumawoˈnɨngkohofo sohwamneˈno hungkuno ole mtɨˈmojo. Ngko hwakuhwajo sɨhumampoˈnyo yohosi yohohnjo mokosyohumanji olo hungkuno hiloso selalokweno.

13 Oso ango engo sekwo humawoˈnɨngkohofo sopo Seten yokumpohnˈnyo mokosyohumawoˈnɨngkisofoho. Aˈamu piˈnɨngoso hofɨko Setenɨye yofe hoˈnomawoˈnɨngkohofo soˈno ngko huno niyohoho. I osoˈno sekwo ngkimo sɨmeho hiˈntnnono neˈno ntopalokwofo. I Antipas sohwo nje hungkuno hofiyo lɨjwaoˈmojo sohwo sekwoˈnji nohumanto kako nje honɨngkanomo tɨfi nnɨngkamentiso soˈno aˈamu Seten mokosyohumawoˈnɨngkisoso kakimo ko fonjosyahonɨngkofi sekwo ngkineˈno hungkuno yoloho lɨjwaofoˈneso iyoho masenyofoho. Oˈo, Antipas poyo peˈnɨmentiso sohonta tango mɨkunɨmposo ko seˈmanteso sekwo Anɨtumneˈno ajwopo yokumpohnˈnyo loho'mentohofofoho.

14 Sekwo oso wonyoangkafo ko yalokwofoso nomˈne yahino wonyo soˈno hungkuno hiˈnjo hwoˈnyoho. Sekwo aˈamu Pekamom soku, aˈamu fehohnjo sekwoˈnji humalofoso Mpelamɨye yahinomo yokumpohnˈnyo kemokosyohumalofo. Yahino hiso olenoho. Mpelam sohwo kako hwe engo Mpelak osohumo Isɨlael somneˈno yahino wonyo kompemayo soˈne lutɨhwahonɨngki Mpelak sohwo kako aˈamu Isɨlael somo

kompemahonɨngki Isɨlaelɨso pɨwahuˈmentohofofoho. Nopɨwasyontɨfi hofɨko hwahoponjo anɨtu hwasyo sohumo yofe hoˈnomantɨfi yahu hwahoponjo hwasyo anɨtu sohumneˈno hoˈnahinyoso nɨmentohofofoho. Nonontɨfi aˈmohufo imentohofofoho.

15 Oso paˈnyoso aˈamu fehohnjo sekwoˈnji humalofoso hofɨko aˈamu Nikoulasɨfe hungkuno wonyomo yokumpohnˈnyo kemokosyohumalofo. Osoˈno hofɨko hwahoponjo yahinomo inɨngkowalokwofo. I sekwo oso aˈamu wonyo homo somo kengopo molɨhwajiyoˈnjoso pehoˈneto.

16 I osoˈno oso yahino wonyoso nohoˈnaofɨkuji sɨmeho fɨwoloˈmokumno. U mɨwoloˈmokiyoˈmanji weˈenepi ngko noseˈmahmˈmo nje hungkuno sɨhumampoˈnyo paˈnyo soˈnji aˈamu wonyo hisokumo wae weeseˈmonnoho.

17 Sekwo haloho hiˈnjɨkuˈmanji olo hungkuno hiso Anɨtuye Towahuno Wopɨngo sohwo selalokunjo somo haloho popmno. Aˈamu fihwo kako hwahoponjo yahino somo uyakoloˈnnyo sohumo ngko hofiyo umokosyohumamonnoho. Hohonta nje aˈamu Isɨlael mokosyohumamote hopaso oso aˈamu sohumo hofiyo mokosyohumahmˈmo wosopayo ahwomo mtaˈango uyɨmonnoho. Osoˈnji sojo halojo yofe songo mtɨˈmokinyo soˈnji uyɨmonnoho. Oso yofeso aˈamu sojo homo somo maso sohwo kakoˈnohini huno uyonefoho.

Aˈamu Taiyotaila somne hungkunofoho.

18 Jisas ose ntonto ole ntɨmento, Joun, kɨko hwe engo aˈamu Anɨtuye yofe hoˈnomayoˈne ango Taiyotaila sopo uhuˈmokuwoˈnɨngkohofo somo mokosyohumawoˈnɨngkohofo sohwamneˈno hungkuno ole mtɨˈmojo. Ngko Anɨtuye Hwomu sohwoˈni tɨmo tɨpomponaho paˈnyoˈnjo sɨfe sojo hwoyango hnnyo paˈnyo sohwoˈni olo hungkuno loso selalokweno.

19 Yoˈmayo syoho engo yɨwoˈnɨngkohofo soˈno huno niyohoho. Sekwo aˈamu nomˈne soˈnji sɨmeho inontɨfi ngkimo sɨmeho hiˈntnnono ntapontɨfi aˈamu nomˈne somo wopɨngo ulohofɨwoˈnɨngkohofo soˈno ngko huno niyohoho. Yoˈmayo tango seˈmanteso sekwo ajwopo yokumpohnˈnyo lohofɨwoˈnɨngkohofo kuyoho. Olo yahino hohonta emaˈmentohofoso wopɨngo imoˈnonto engo imoˈnalofoho.

20 Oso yahino wonyoangkafo ko yalokwofoso nomˈne yahino wonyo soˈno hungkuno hiˈnjo hwoˈnyoho. Ape wonyosi Jesepel kako sekwoˈnji nohumentanɨngki sekwo kengopo molɨhwajiyoˈnjo yohofo. Kako Anɨtuye hungkunoˈnjiˈnyoho hwasyo hungkuno selalofoho. Kako nje syoho ntohofiyo sohwamo honɨngkano wonyomo ipɨtɨhwanto ipemotowalokunjo soˈno hofɨko aˈmohufo yontɨfi hwahoponjo anɨtu hwasyo sohumneˈno wosopayo hoˈnahinyoso nalokwofo.

21 Oso aˈmusi kako sɨmeho uwoloˈmokononji ko hontohumaheso awonoho. Kako nje hungkunomo hwotoho fento kako oso hwaˈnyo iyo yahino somo wohoˈnaoˈmo huno ose muyalofiyoho. Oso yahino wonyo hiso kakimo nto ifehuˈmokahumaho.

22 Sekwo upaˈnɨmno. Oso aˈmu simo mnokino engo uyɨˈmo aˈamu sohwa kakoˈnji hwaˈnyo lohoˈnyo sohwa hofɨko hofɨkoe honɨngkano wonyo somneˈno sɨmeho mɨwoloˈmokiyoˈmanji tohino engo uyɨmonnoho.

23 Aˈamu oso aˈmu siye yahinomo inɨngkawowoˈnɨngkohofo somo poyo umokumonnoho. Ose iˈmeˈno aˈamu hopiˈnonohino nnɨngkapɨwoˈnɨngkohofoso olo soˈno huno uyɨmontonoho. Ngko Jisas sohwoˈni aˈamu hopiˈnonohinofe huno sɨmeho somo huno niyohoho. Aˈamu angaˈno angaˈnohino sokumo yoˈmayo yɨwoˈnɨngkohofo soˈno yamofo waseloho'monnoho. Ngko aˈamu wonyo homo somo poyo imokuˈmeˈno hofɨko huno ole uyɨmontonoho.

24 Aˈamu Taiyotaila humawoˈnɨngkohofoso aˈmu wonyo siye yahinomo tɨfi minɨngkayoˈnjoso sekwo Setenɨye yahino wonyo ne somneˈno huno mosyafɨsiyoˈnjo

yalokwofo sokumo ngko ole selalokweno, Ngko nomˈne syoho mosejapmnehono. Oˈo syoho angaˈno sejopalokwe loso olenoho.
25 Sekwo syoho wopɨngo yalokwofoso neˈno ikuji nje hungkunomo aho yokumpohnˈnyo fɨkesyohumamno. Mokosyohumentanɨngkuji ngko noseˈmaˈmnefoho.
26 Nje aˈamu soku sekwo hwahoponjo yahino somo uyakoloˈnnyo soku sekwo nje yahino somo neˈno nnɨngkopontanɨngkuji sɨkuno moiˈwo imoˈnoso sohonta ngko sekumo mnokino engoˈnjo imoˈnɨngkuji womokosyohumantɨfeho.
27 Nje Mpohwo Anɨtu kako aˈamumo mokosyohumayo soˈno yokumpohnˈnyo ntapmmentiso hopaso ngko nje yokumpohnˈnyo sekumo wosejapmmonnoho. Hwakwontoho fompilofiso hopaso aˈamu wonyo somo sekwo nomokosyohumafɨkuji hofɨkoe yokumpohnˈnyo soˈnji hofɨkoe yofe engo soˈnji wofongkulofantɨfeho.
28 Oso hohosohonta ngko imɨngo ne soˈnji iˈmuso wasejapmmonnoho.
29 Sekwo haloho hiˈnjɨkuˈmanji olo hungkuno hiloso Anɨtuye towahuno sohwo nje aˈamu sokumo selalokwe somo haloho popmno.

3

Aˈamu Satis somne hungkunofoho.

1 Jisas ose ntonto ntɨmento, Joun kɨko hwe engo aˈamu Anɨtuye yofe hoˈnomayoˈne ango Satis sopo uhuˈmokuwoˈnɨngkohofo somo mokosyohumawoˈnɨngkohofo sohwamneˈno hungkuno ole mtɨˈmojo. Ngko Anɨtuye Towahuno mokosyohumaleno. Ngko hntokwaliyo aho fehohnjo hopiˈnono nomˈne mtaˈni hufaˈuyo somo mokosyohumale sohwoˈni sekumo ole selalokweno. Sekwoe yoˈmayo yahino soˈno huno niyohoho. Aˈamu sekumneˈno ole lalokwofo. Aˈamu Satis soku Anɨtuye yofe hoˈnomayoˈne uhuˈmokuwoˈnɨngkohofoso sekwo wonyoangkafo humalofo. Ose ko lalokwofo soˈno ngko huno ole niyohoho. Sekwo poyo paˈnyo humalofo. Hwapɨngoso sekwo nje hungkunomo ntoˈno manɨngkowalokuyohofo. Osoˈno sekwo huno itoˈno fɨsyafɨhupmno. Sekwo Anɨtuye pono masɨfitnnohofo.
2 Sekwo yomo yaofɨkuji ngkineˈno huno ntoˈno fɨsyanɨfohupmno. Sekwo yahino wopɨngo weˈe wojo sohwo poyo wapeˈnɨmonto yalokunjoso sekwo yokumpohnˈnyo usosofitopmno. Yoˈmayo hopiˈnonohino yɨwoˈnɨngkohofo somo nje Anɨtu nuhwononto ole lalofoho. Hofɨko ntoˈno miyoˈnjo yɨwoˈnɨngkohofofoho. Ose lalofoho.
3 Sekwo Anɨtuye hungkuno kahopi upaˈnontɨfi yokumpohnˈnyo kemokosyohumamotofo paˈnyo soˈno huno syafɨsyɨkuji oso paˈnyoso apaˈno nokemokosyohumafɨkuji sekwoe yahino wonyoso nɨhuˈnahone fohoˈnaopmno. Mohoˈnaofeˈnjo ikuji ntoˈno molɨkofohumayoˈmanji ngko aˈamu hufo uyɨmo lɨhwosi poso hopaso woseˈmaˈmonnoho. Osohonta sekwo yomo mɨkunɨmposo uyantɨfeho.
4 Sekwo aˈamu Satis piˈnɨngo soku sekwo honɨngkano wonyoˈnjo ko humentanɨngkofi aˈamu angaˈno angaˈnohino soku sekwo honɨngkano wonyo miyoˈnjo humalofo sokumo ngko sekumo songo humayoˈne hwapɨfe halojo paˈnyo sejapmˈmeˈno sekwo hoponoho. Ngkoˈnji songo neˈno nohumentɨhwanefoho.
5 Sekwo hwahoponjo yahino somo monje yasyɨwoˈnɨngkohofo soku sekumo songo humayo soˈno hwapɨfe halojo paˈnyo sejapmˈmeˈno womiyantɨfeho. Oseso oso iyoswo aˈamu songo neˈno humayoˈne yofeˈnjo somtaˈni sekwoe yofeso wae meesemoˈmnoho. Oˈo sekwo nje Mpohwoˈnji kakoe aˈamu ahwomomjo sohwanjo sopo nolohofɨkujoˈno ole ulɨmonnoho. Olo nje aˈamufoho. Ose ulɨmonnoho.
6 Sekwo haloho hiˈnjɨkuˈmanji olo hungkuno hiloso Anɨtuye Towahuno Wopɨngo sohwo nje aˈamu sokumo selalokunjo somo haloho popmno.

Aˈamu Filatelɨfiya somne hungkunofoho.

7 Jisas nt+mento, Joun k+ko hwe engo a'amu An+tuye yofe ho'nomayo'ne ango
Filatel+fiya somo mokosyohumawo'n+ngkohofo sohwa'ne'no hungkuno ole mt+'mojo.
Ngko hon+ngkano wop+ngo'nohini'njo sohwo'ni ngko yahino ne'njo sohwo'ni olo
hungkuno loso selalokweno. Oso hwe yofe engo'njo Ntefit sohumo An+tu kako oso
pone engo Jelusalem mokosyohumamojo so'no yokumpohn'nyo uy+mentiso hopaso
An+tu ahwomomjo pone engo Jelusalem songo sopo ne'no mokosyohumayo'ne kako
ngkimo yokumpohn'nyo ntapmmentisofoho. Oseso ngko ahwomomjo hoku'yo somo
a'amumne'no hwosompee'meso nom'ne a'amuhwo mop+jwasyonehoho. Ngko oso
hoku'yo homo somo a'amumne'no p+jwahumeso nom'ne a'amuhwo mohwosampene-
hoho.
8 Yo'mayo yahino iwo'n+ngkohofo so'no ngko huno niyohoho. Sekwoe s+manopo
ngko hoku'yo hwosompeesyoheso uhwon+mno. Oso hoku'yo hwosompeesyoheso
nom'ne a'amuhwo mopujasyonehoho. Sekwoe yokumpohn'nyo we'e so'no ngko huno
niyohoho. Oso yokumpohn'nyo we'e so'nji nje hungkunomo nn+ngkapont+fi nje yofe
nom'ne sohwamo yoloho l+jwaofo'neso iyoho masenyofoho.
9 Upa'n+mno. Oso a'amu Seten+ye yahinomo in+ngkawowo'n+ngkohofoso hwasyo
hungkuno ole selalokwofo, Nakwo a'amu Jutafe hon+ngkanomo in+ngkowalokuhwone
hn'nwi nakwo'nohini An+tuye a'amu ne'nwoho. Oso a'amu ose selalokwofo homo
somo ngko sekwoe s+f+ki'nyo'mo wop+humojamonnoho. Nop+humojao'me'no hof+ko
huno ole uy+montonoho. Sekwo a'amu Filatel+fiya sokune'no n+mo'nantofoho. Hof+ko
huno ose uy+montonoho.
10 I sekwo nje hungkunomo t+fi nn+ngkapont+fe so'no yo'mayo tango se'mahonjoso
sekwo yokumpohn'nyo lohof+wo'n+ngkohofo kuyoho. Oso'no ngko sekumo hofiyo
wosemokosyohumamonnoho. T+fi no'mo hwe moya'mi olo hwaho lopo humola-
wotofo sofe hungkuno ikwolofo'ne sohonta yo'mayo tango u'maso pa'n+ngoso sekumo
mose'manehoho. O'o, ngko oso hiso'no ngko yokumpohn'nyo wosemokosyohuma-
monnoho.
11 We'enepi wose'ma'monnoho. Ou, ngko nje syoho sejapmmentoheso sekwo aho
yokumpohn'nyo f+kemokosyohumamno. Ose miyo'manji a'amu nom'neso sekwoe
ahwomomjo ho'yango fehohnjoso nosemapitnnoho.
12 Sekwo yo'mayo hwahoponjo yahino somo nuyakolof+kuj+'manji sekwo nje
An+tuye angomo nohumaf+kuji engkwosaho pa'nyo umo'nant+feho. Sekwo An+tumo
mus+kwaj+fitnnehofo. O'o, sekwo ne'no humantokutnnefoho. Ngko nje An+tuye
yofe'nji nje yofe songo'nji sekumo wasemt+'mokimonnoho. Hwap+ngoso sekwo
nje a'amu n+hu'nahone kuyoho. Oso'nji ngko An+tuye pone songo osomne'no
yofe Jelusalem+ye eso sekumo wasemt+'mokimonnoho. Hwap+ngoso sekwoe pone
n+hu'nahonefoho. Oso pone hiso ahwommta'ni wapmmontonoho.
13 Sekwo haloho'njo ku'manji olo hungkuno hiloso An+tuye Towahuno sohwo nje
a'amu sokumo selalokunjoso haloho popmno.

A'amu Laoutisiya somne hungkunofoho.

14 Jisas ose ntonto ole nt+mento, Joun k+ko hwe engo a'amu An+tuye yofe
ho'nomayo'ne ango Laoutisiya sopo uhu'mokuwo'n+ngkohofo somo mokosyohu-
mawo'n+ngkohofo sohwamne'no hungkuno ole mt+'mojo. Ngko hungkuno ne'njo
hwap+ngo sohwo'ni yo'mayo An+tu nt+wo'n+ngkiso somo in+ngkawowo'n+ngkohe
hwo'nyoho. Yo'mayo hungkuno An+tu nt+mentisoso yoloho l+jwao'mentohe
hwo'nyoho. Oso syoho hiso ito'no imentohefoho. Yo'mayo An+tu mt+'mokumentiso
hwaho'nji ahwomo'nji yo'mayo so'nji ngko hwap+ngo sohwo'ni olo hungkuno loso
sekumo selalokweno.
15 Yo'mayo yahino iwo'n+ngkohofo so'no ngko huno niyohoho. Sekwo ngkine'no
syan+f+syont+fe sohonta sekwo nakwolaho manjo'njo ko yont+fi sekwo nje

hungkunomo aho yokumpohn'nyo mokemokosyohumayo'njo yontɨfi sekwo hwasyopo humalofo. Sekwo ngkine'no nakwolaho lontɨfijontentesi wopɨngo'nesohilo. I nje hungkunomo aho yokumpohn'nyo mokosyohumantɨfijontentesi wopɨngo'nesohilo. I oso'no sekwo hwasyopo humayo so'no ngkilaho. Hwapɨngoso sekwo hwasyopo nohumantɨfi ole hnnalokwofo. Nje yahinoso peho'no iwolo'mokumnehono. O'o, olo yahino homo lomo wohumamonnoho. Ose hnnalokwofo.

16 Sekwo ngkine'no we'enepi nnɨngkapontɨfi hwahoponjo somo we'enepi inɨngkawentɨfi hwasyopo humalofo so'no ngko sɨmoyɨhu'nalokweno.

17 Hwapɨngoso sekwo ole hnnɨwo'nɨngkohofi, Nakwoe yokumpohn'nyo so'nji yokumpohn'nyo ito'nontani ho'yango engo malokuhwono. Nakwo huno'njɨ'nwoho. Yo'mayo so'no umofonyo miyo'njɨ'nwoho. Wopɨngo humalohwono. Ose hnnɨwo'nɨngkohofofoho. I oso'no sekwo ose ko hnnontɨfi sekwo tɨmpi'nyo kuyoho. Sekwo ho'yango neso ane'njo soku a'apaho'nohino kuyoho. Sekwo nɨhu'no wonyo nohumentanɨngkofi ngko nosehononji sekumne'no hitoho ntokwoho.

18 Oseso nje hungkunomo haloho popmno. Ho'yango engo womano lɨkuji ngkinta'ni ahwomomjo ho'yango mpe ntohopmno. Oso ho'yango mpe iyo'ne sekwo tohino engo mayo'manji u yo'mayo umofonyo iyo'manji wopɨngofoho. Mpe noho ntohopmno. Sekwo ngkinta'ni honɨngkano wopɨngo'nohini hwapɨfe halojo mapijo'manji sekwo mpe ntohofɨkuji sekwoe a'apahomo ekojɨsyahonɨngkuji nom'ne a'amu somne'no sekwo wonɨmango masenonehoho. Sekwo ngkinta'ni molasin mpekuji sekwoe tɨmo tɨmpi'nyoso nosefisahu'mokuhwoso'no sekwo tɨmo wohonantɨfeho.

19 A'amu hopi'nonohino somne'no nɨmo'nɨwo'nɨngkiso so'no hofɨko wonyo ifijo'manji ngko yoka hungkuno ulɨ'mo hofɨkoe honɨngkano nto'no womɨhwatɨmo. Oso'no sekwoe yahino wonyo so'no huno syafɨsyɨkuji yomo yaofɨkuji sɨmeho fɨwolo'mokumno. Honɨngkano wopɨngo so'no hi semo'nɨngkuhwosi nto'no finɨngkamno.

20 Sekwo upa'nɨmno. Ngko sekwoe sɨmehomjo hoku'yopo lohofonji woswapmmonji hungkuno selalokweno. U, sekwo nje mampaho nupa'nɨngkuji nohwosompentɨmafɨkujo'no ngko noswapm'mo. Ngko sekwo'nji wohumamonnoho. Oso hopo sopo nekwo wosopayo nonɨngkuhwasi nekwo a'amu afa umo'nantaeho. U kako nje a'amu ne umo'nɨmotonoho.

21 A'amu fihwo kako hwahoponjo yahino somo yakolo'nnyo sohumo ngko yo'mayo hopi'nono yokumpohn'nyo mokosyohumame sohonta oso hwe huhwo sohumo ngko kakimo ngko'njo lopo womɨhumatɨ'monnoho. Nohumehwasi yo'mayoso nakumo enjwa'mo nowentɨhwonefoho. Oso pa'nyoso ngko sekwoe hwahopo nohumanji yo'mayo hwahoponjo somo uyakolofonji ngko honɨngkano wonyo miyo'njo imentohefoho. Oso'no olohonta ngko nje Mpohwo'nji kakoe epohumayo engo sopo humanji yo'mayo somo mokosyohumaleno.

22 U, sekwo haloho hi'njo ku'manji olo hungkuno hiloso Anɨtuye Towahuno Wopɨngo sohwo nje a'amu sokumo selalokunjo somo haloho popmno. Ose ntɨmentisofoho.

4

A'amu ahwomomjoso Anɨtumne'no hwomtame ehumalofo.

1 Moi'wo ntahonɨngki uhwonɨmentoheso, U ahwomomjo hoku'yo nohwosompo'nowentanɨngki uhwonɨmentohefoho. Ose uhwononji mampaho kounoho yoka hopa sɨmo'mo upa'nɨngkoheso ole ntɨmento, Oyomo. Olopo fisape. Ngko yo'mayo tɨfi i'mofaponeso wokitɨhwamo.

2 Ose ntahonɨngki ngko tɨmo komo'no uhwonɨmentoheso Anɨtuye Towahuno Wopɨngo ifehu'mokonɨsyahonɨngki ngko ahwomomo nohumanji uhwonɨmentoheso, U ngko hwe engo a'amumo mokosyohumawo'nɨngkiso sohwoe epohumayo

somo uhwononji ole syafɨhu'mentoho, U nakwoe Hwe Engo Anɨtu kako a'amu hopi'nonohinomo mokosyohumayo sohwo humaho.

3 Ose syafɨsyonji uhwonɨmentoheso sojo honɨkotɨkojo'njo pomponaho'njo pa'nyo sohwo nohumentanɨngki uhwonɨmentohefoho. Kakoe epohumayo sopo sakungkwolanɨngo kopmmo'nowentanɨngki uhwononji lɨmentoho, Anɨtuye pomponaho wonyoangkafo'njo uhwonɨmentohefoho.

4 Anɨtuye epohumayo a'amu mokosyohumayo sohwoeso ajwo'mo wentanɨngki nom'ne epohumayo sɨfe aho hopi'nono nom'ne mta'ni osofosofahu'no nomotoku'mo'nowentanɨngki uhwonɨngkeso osopo hwe engo sohwa hofɨkoe hwapɨfe halojo'nohino'njo mnokino manji'mofo na'nohino'njo sohwa nohumentanɨngkofi uhwonɨmentohefoho. Oso epohumayo so'nji mnokino manji'mofo na'nohino'njo somo uhwononji ngko huno ole syafɨhu'mentoho, U a'amumo mokosyohumayo'ne hwafoho.

5 Ose syafɨsyonji Anɨtuye epohumayo'njo sopo nta'ni emta'mɨngo yonto mampaho pi'nɨngo ahwomo yoka pa'nyo ho'nɨngkahonɨngki upa'nonji uhwonɨmentoheso kwefoho aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyo Anɨtuye epohumayo'njo sopo nosijontanɨngki uhwononji lɨmentoho, U, Anɨtuye Towahunofoho. Ose lɨmentohefoho.

6 Anɨtuye epohumayo somo mitɨfongo tɨmo honɨngkonyo pa'nyoso lɨfawo'nnyoponoho.

Anɨtuye epohumayo momɨngo sopo yo'mayo kengo songo humayo osofosofahu'nohino sohwa nohumentanɨngkofi uhwonɨmentohefoho. Oso songo sohwa hofɨkoe tɨmo pi'nɨngo engo'njo hofɨkoe sɨmano hohnta'ni hohujo hohnta'ni ifeehu'mokahinyo hwafoho.

7 Oso songo huhwo sohwa sɨmo'mjo sohwo kako ahwomomjo a'amu sikisɨwojo (*laiyoun*) paho pa'nyo'njo hweho. Ose feponjo sohwo kako ahwomomjo a'amu a'apahoso yahu *mpulɨmokau* pa'nyo'njo hweho. Ose feponjo sohwo kako ahwomomjo a'amu kakoe sɨmanoso a'mosɨmano'njo hweho. Ae'uyo sohwo kako ahwomomjo a'amu kakoe a'apahoso yɨhufo sɨwe sohwafe a'apaho'njo hweho.

8 Oso songo humayo osofosofahu'nohino sohwa hofɨko anga'no anga'nohino sohwa hofɨkoe fefeelohoso aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni anga'nohino'njo hwafoho. Oso fefeelohoso tɨmo pi'nɨngo engo'njoso a'apaho hohnta'ni angihnta'ni wo'nnyo'njo hwafoho. Hofɨko imɨngo'nji hinjopo sɨkuno'nji sɨkuno huhwo huhwi olo ta loso ne'no lɨwo'nɨngkohofi,

Nakwoe Hwe Engo Anɨtu yo'mayo yokumpohn'nyo hwofilo'nnyo sohwosi kɨko wopɨngo'nohino hwosoho.

Kɨko wopɨngo'nohino hwosoho.

Kɨko wopɨngo'nohino hwosoho.

Kɨko pa'nyo a'amu fihwo mohumuyoho.

O'o nakwo hopi'nonohino kengo'nwoho.

Kɨko ae'mta'ni humamopmmentohino sohwosi olohonta ne'no humahnno.

Kɨko engolopohamo ne'no nohumantitnne hwosoho.

9 Oso songo humalofo a'amu osofosofahu'nohino sohwa hofɨko Anɨtu songo ne'no humantɨhwone sohwo kakoe epohumayo sopo humaso sohwoe yofe engo'nji kakoe yokumpohn'nyo ntnne'no ta lontɨfi noho'nomantɨfi isamoyoka ulɨwo'nɨngkohofofoho.

10 Ose lɨwo'nɨngkohofo sohonta oso hwe engo sɨfe aho hopi'nono nom'ne mta'ni osofosofahu'nohino sohwa hofɨko Anɨtu kakoe epohumayo sopo humaso sohumne'no hwomtame ehumantɨfi ipitofawentɨfi oso Anɨtu songo ne'no humantɨhwone sohwoe yofe engo ho'nomantɨfi hofɨkoe mnokino manji'mofo na'nohinoso kakoe

sɨfekiˈnyoˈmo hoˈnahumentohofofoho. Ose uhwononji ole syafɨhuˈmentoho, U, hwe engo sohwa hofɨkoe yokumpohnˈnyoso Anɨtu mtaˈango ntɨhwamentohofofoho. Ose ntɨhwantɨfi ta ole lɨmentohofi,
11 U, nakwoe Hwe Engo Anɨtu kɨko yoˈmayo hopiˈnonohino mtɨˈmokumentohino soˈno aˈamu hopiˈnonohinoso jɨje yofe engoˈnji jɨje yokumpohnˈnyo hwofiloˈnnyo soˈnji hoˈnomayoˈne kɨko hopoenohino hwosoho.
Kɨko yoˈmayo soˈno huno syafɨsyonji wamtɨˈmokumo lonji imentohinoso yoˈmayo imoˈnɨmentisofoho.
Oso ta hiso nolɨwoˈnɨngkohofofoho.

5

Joun kako iyoswo impe mijahoˈnjo soˈnji lojwopopojahinyo uhwonɨmentisofoho.

1 Ngko Anɨtu kakoe epohumayo sopo nohumanji uhwonɨmentoheso, kakoe aho anga sohohntaˈni iyoswo sawemo popokiˈnnyoso mokosyohumamentisofoho. Oso iyoswo homo somo hungkuno paho hohnjoˈnji ajwoˈmjoˈnji mtɨˈmokinyo somo impe mijahoˈnjoso lojwohofojahinyoso aho fehohnjo hopiˈnono nomˈne mtaˈni hufaˈuyoho. Lojwohofojahinyoso hwapɨngo olenoho. Aˈamu sikinjo iyoswo homo somo mɨkwalofeˈnefoho.
2 Aˈamu yokumpohnˈnyo ahwomomjo sohwo mampaho mohmˈno ole lɨmento, Aˈamu wopɨngo ne sohwo kako oso iyoswo somjo impe mijahoˈnjoso lokoefaofɨhwosi fisakuyoˈne hopoenohinoso tɨhwolo.
3 Ose ulahonɨngki aˈamu ahwomomo humalofo sohwa hwahoponjo humalofo sohwa aˈamu poyo peˈnɨmentohofo sohwa oso iyoswo homo somo fisakuyoˈne hopoenohinoso nɨhuˈno awonoho.
4 Ngko oso iyoswo homo somo nofisajɨhwosi uhwonyoˈne sohumo huno uhwononji humotaho engo lɨmentohefoho.
5 Humotaho lontanɨngko hwe engo fihwo Anɨtuye epohumayo momɨngopo lohofonto kako ntɨmento, Kɨko humotaho lohotoho. Ihwoni, osopo hwe fihwo humaho. Kako aˈamu Jutafe hwe engo ne hweho. Ntefit yofe engoˈnjo sohwoe imu hweho. Kako Setenɨmo uyakolofonto honɨngkano wonyo miyo hweho. Osoˈno kako iyoswo popokiˈnnyo impe mijahoˈnjo lojwohofojahinyo aho fehohnjo hopiˈnono nomˈne mtaˈni hufaˈuyoˈnjo homo somo wofisojwaoˈmontonoho. Ose ntɨmentisofoho.

Jisas kako nakwoe wonyoˈne poyo peˈnɨmentiso sohwo kako Yahu Mu Sipsip Paˈnyo imoˈnɨmentiso sohumo Joun uhwonɨmentisofoho.

6 Nuhwonɨngkahonɨngko Anɨtuye epohumayoˈnjo sopo oso songo humalofo osofosofahuˈnohino sohwanji hwe engo sohwanji nohumentanɨngkofi Jisas Anɨtuye Yahu Mu *Sipsip* Paˈnyo sohwo Anɨtuye epohumayo mofone sopo lɨkofohumamentisofoho. Hohonta oso yahu huhwo sohumo aˈamu fonjahumentohofoso ime hiˈnjohwo uhwonɨmentohefoho. Kakoe sɨhwanoˈnji tɨmoˈnji aho fehohnjo hopiˈnono nomˈne mtaˈni hufaˈuˈnjo hweho. Kakoe tɨmoso Anɨtuye Towahuno paˈnyoˈnjo hwaho yawojoˈmeemo uyohojɨkuˈmoˈnyofoho. Ose uhwononji ole syafɨhuˈmentoho, U, sɨhwanoso kakoe yokumpohnˈnyo mɨkunɨmposo yakolonoho. Kakoe tɨmoso Anɨtuye Towahuno hweho. Yoˈmayo hopiˈnono huno unyo hweho. Ose syafɨhuˈmentohefoho.
7 Oso Yahu Mu huhwo sohwo kako nowento Anɨtu kakoe epohumayo sopo humaso sohwo kakoe aho angahohntaˈni iyoswo popokiˈnnyoso maˈmentisofoho.
8 Nomahonɨngki oso songo humalofo osofosofahuˈnohino sohwanji hwe engo sɨfe aho hopiˈnonohino nomˈne mtaˈni osofosofahuˈnohino sohwanji oso Yahu Mu sohwoe sɨfɨkiˈnyoˈmo ipitofawoˈmentohofofoho. Nohumanji oso hwe engo angaˈno angaˈnohino sohwa hofɨko tampuyo paˈnɨngo impe piˈnɨngoˈnjo soˈnji noswanyo naˈnohino sopo tɨkayo akino wopɨngo Anɨtumneˈno woˈnnyo soˈnji

ma'mentohofofoho. Oso tɨkayoso a'amu Anɨtumne'no jomo ulɨwo'nɨngkohofo sohwafe hungkunofoho.
9 Osopo nohumantɨfi ta songo ole ulɨmentohofi,
Kɨko iyoswo popoki'nnyo impe mijaho'njo lojwohofojahinyoso nomahoji fisaku joso hoponoho.
Hwapɨngoso a'amu kikimo fonjakohumentohofoso jɨje honɨyo usɨhuma'mentohinoso a'amu hopi'nonohinoso wonyo somta'ni mpe ema'mentohinoso hofɨko jɨje a'amu ne imo'nɨmentohofofoho.
Kɨko oso a'amu hiso temtitofo hopi'nonohino mta'angoso hungkuno kengo kengo'njo a'apaho kengo kengo somta'ni hwaho kengo kengo somta'ni ma'mentohinofoho.
10 Kɨko oso a'amu huhwo sohwamo nomanji Anɨtu'njopo mokosyohumanji hofɨko Anɨtuye syoho ulohofiyo'ne mmokumentohinofoho.
Oseso hofɨko hwahoponjo a'amu hopi'nonohino somo womokosyohumantɨfeho.
Oso ta hiso Jisasɨmo ulɨmentohofofoho.

A'amu ahwomomjo sohwa Jisas A'amufe Wonyomne'no Poyo Pe'nɨmentiso sohwoe yofe ho'noma'mentohofofoho.

11 Ngko Joun'ni apa'no uhwononji upa'nɨmentoheso a'amu ahwomomjo pi'nɨngo engo sohwafe mampahoso ho'nɨmentisofoho. Oso hopo sopo hofɨko Anɨtuye epohumayo so'nji yo'mayo songo humalofo osofosofahu'nohino sohwanji hwe engo sohwanji nohumentanɨngkofi hofɨko ku'moku'mofo ihumajɨ'mentohofofoho.
12 Hofɨko mampaho engo'nji ole lɨmentohofi,
Anɨtuye Hwomu A'amufe Wonyomne'no Poyo Pe'nɨmentiso sohwo
kako yo'mayo mokosyohumayo'ne yofe engoso, yo'mayo ho'yangoso, yo'mayo huno wopɨngoso mayo'ne kako hopoenohino hweho.
Nakwo kakoe yofe engoso noho'nomehwasi kakoe yokumpohn'nyo so'no yoloho lɨjwaofɨhwasi isamoyoka ulano.
Kakoe sɨmeho wopɨngo umo'nono.
Mango mohm'no ose lɨmentohofofoho.
13 Ose upa'nonji ole upa'nɨmentoho, Yo'mayo Anɨtu mtɨ'mokumentiso ahwomomjo sohwanji hwahoponjo hn'nnonji a'amu poyo pe'nɨmentohofo sohwanji mijo ayomjo sohwanji nakwo hopi'nono ole lɨmentɨhwoni,
Anɨtu kakoe epohumayo sopo humaso sohwo'nji kakoe Hwomu A'amufe Wonyomne'no Poyo Pe'nɨmentiso sohwo'njimo isamoyoka mɨkunɨmposo selalokuhwono.
Nakwo sikoe yofe ho'nosemalokuhwono.
Sikoe yofe engo'nji sikoe yokumpohn'nyo'nji ne'no nowentɨhwonefoho.
14 Ose ulahonɨngkofi oso songo humalofo osofosofahu'nohino sohwa ole lɨmentohofi, Ou, nehopeho. Ose lahonɨngkofi hwe engo sohwa hofɨko sikoe yofe ho'nomayo'ne hwomtame imentohofofoho.

6

Joun oso iyoswo impe mijaho'njoso lojwohofojahinyoso lokoefamo'nnyo uhwonɨmentisofoho.

1 Ngko nohumanji uhwonɨmentoheso Nakwoe Wonyo'ne Tohino Ma'mentiso sohwo impe mijaho'njo lojwohofojahinyo aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni sɨmo'mjo nto lokoefoma'mentisofoho. Ose yahonɨngki songo humalofo osofosofahu'nohino somjo anga'nohino sohwo kako mampaho ahwomo yoka hopa a'amu fihumo ole ulɨmento, Oyomo.

2 Ose ulahonɨngki uhwonɨmentoheso yahu (*hous*) halojo aˈamu
hnˈnomokomɨwoˈnɨngkiso sopo aˈamu mekinoˈnjo sohwo nokehumanto hwe engo
sohwoe mnokino manjiˈmofoso nomanto nowento kakoe mango sohwamo hwotoho
hmmentisofoho.
3 Oso impe mijahoˈnjo hufaˈu lojwohofojahinyoso nolokoefomahonɨngki oso songo
humalofo osofosofahuˈnohino somjo osofeponjo sohwo nomˈne aˈamu fihumo ole
ulɨmento, Oyomo.
4 Ose upoˈnɨngkahonɨngko yahu (*hous*) honɨyoˈnohino aˈamu
hnˈnomokomɨwoˈnɨngkiso sohwo iˈmofapmmentisofoho. Oso aˈamu yahu soponjo
kehumaso sohumo aˈamu hwahopo humalofo sofe sɨmeho pompenjiyoso wae
yaofoˈne yokumpohnˈnyo uyɨmentisofoho. Oso sɨmeho pompenjiyoso wae ihwosoˈno
aˈamu hwahoponjoso hofɨko nolɨkafɨkuji nofonjahinɨfitnnefoho. Osoˈnji hwakuhwajo
engoso uyahonɨngkofi umentisofoho.

5 Oso impe mijahoˈnjo hufaˈu sɨhune lojwohofojahinoso nolokoefomahonɨngki
upaˈnɨmentoho oso songo humalofo osofosofahuˈnohino somjo hufaˈu sɨhune
sohwo ulɨmento, Oyomo. Ose ulahonɨngki uhwonɨmentoheso yahu aˈamu
hnˈnomokomɨwoˈnɨngkiso sɨkwoˈmno sohwo iˈmofapmmentisofoho. Aˈamu oso
yahu hopo sopo kehumayo sohwo kako wosopayo yano ulofiyoˈne mtɨˈmokinyoso
mokahoˈnɨmentisofoho.
6 Oso hohosohonta songo humalofo osofosofahuˈnohino ajwo soˈmtaˈni mam-
paho ole hoˈnɨmento, Mijoho engo nto iˈmofapohoho. Oseso hwe fihwo ham-
niyoho syohoˈnjo sohwo kako sɨkuno angaˈnohino syoho somjo hamniyohoso
hofɨkoˈmontohwamneˈno sɨkuno angaˈnohino somneˈno ahuˈmo wosopayo aho
fehohnjoˈnohino mpe uyɨmontonoho. Wosopayo engoˈmaho. U hwamoˈmanji
aho hopiˈnono sɨfe fehohnjo hopiˈnono. I ijayoˈnji humoˈnji hamniyoho honje
mohoˈnaopitnnehofo. Ose hoˈnɨngkahonɨngki upaˈnonji wosopayoˈne hamniyoho
yokintahopo imoˈnɨngkohoho syafɨhuˈmentohefoho.

7 Nakwoe Wonyoˈne Tohino Engo Maˈmentiso sohwo impe mijahoˈnjo lojwohofo-
jahinyo osofosofahuˈnohino somo lokoefomahonɨngki oso songo humalofo osofoso-
fahuˈnohino aeˈuyo sohwoe mampaho nomˈne aˈamu fihumo ole hoˈnɨmento, Oyomo.
8 Ose ulahonɨngki ngko apaˈno uhwonɨmentoheso yahu aˈamu kehumawoˈnɨngkiso
hous sohwo iˈmofapmmentisofoho. Nolohofahonɨngki aˈamu kehumunyo so-
hwo kakoe yofeso aˈamumo poyo imokiyoˈne hweho. Nomˈnihwo tɨfinjo sohwo
kakoe yofeso aˈamumo tɨkanomo mɨhwajiyoˈne hweho. Oso aˈamu huhwo so-
hwaˈu nowenji aˈamu hwahopo humalofo hopiˈnonohino somo osofosofahuˈnohino
hotitoˈmentisiyefoho. Osofosofahuˈnohino hotitoˈmentisiyo angaˈno nomehwasi poyo
imokahnneˈenji yokumpohnˈnyo maˈmentisiyefoho. Aˈamu fehohnjo hwakuhwajoˈnji
poyo umokanjiyoho. Fehohnjo mijoho peˈnɨngkuji poyo wopeˈnantɨfeho. Fehohnjo
mnokino uyɨhwosi wopeˈnantɨfeho. Aeˈuyo somo sikisɨwojo woloˈmenaoˈmtonoho.

9 Hwe nakwoe Wonyoˈne Tohino Maˈmentiso sohwo impe mijahoˈnjo lojwoho-
fojahinyo aho angaˈno hopiˈnonohino somo lokoefomahonɨngki uhwonɨmentoheso
aˈamu Anɨtuye yofeˈno poyo peˈnɨmentohofo sofe huyoˈmango oso ijempoho
yoˈmayo Anɨtumneˈno hoˈnasyɨwoˈnɨngkohofo enjwa soˈmo nohumentanɨngkofi uh-
wonɨmentohefoho. Oso aˈamu hiso hwahopo songo humamotofo sohonta hofɨko
Anɨtuye hungkuno lutɨhwamotofo soˈno nomˈne aˈamuso hofɨkimo fonjahumentoho-
fofoho.
10 Oso huyoˈmango sofe mampaho engoˈnjo ole lɨmentohofi, Ou, nakwoe Hwe
Engo, kɨko yoˈmayo hopiˈnonohino yokumpohnˈnyo mokosyohumahnno sohwosi kɨko
wopɨngoˈnohini hwosoho. Jɨje yahino ntoˈnohinoˈnjo hwosoho. Yoˈmayo hungkuno
lɨwoˈnɨngkino soˈno nakwo huno nayohoho. Ne umoˈnɨmontonoho. Nakwoe honɨyo

somne'no kɨko a'amu hwahoponjo somo aku tohino ntohonta umonneto. I, oso'no hofɨko hofɨkoe hungkuno somne'no ntohonta ikwolopitnneto.

11 Ose ulahonɨngkofi a'amu ahwomomjo sohwa hofɨko a'amu anga'no anga'nohino hisomo hwapɨfe halojo sawemoso uyontɨfi ulɨmentohofi, Hofahiyo. Sekwo we'enepi fohontohumamno. Hwangku Anɨtuye syoho ulohofiyo senɨngkwa'wehwosa hofɨko sekwo sapmmentohofo hopa sapɨfitnnefoho. Anɨtuye syoho ulohofiyo nom'ne somo a'amu hwahoponjoso hofɨko sekumo fonjasehumentohofo hopaso hofɨkimo fonjahufijoso sekwoe ae'uyo (*nampa*) sopo hopoeno imo'nɨngkuhwoso'no sekwo tohino so'no aku tohino uyonefoho.

12 Hwe nakwoe Wonyo'ne Tohino Ma'mentiso sohwo impe mijaho'njo lojwohofojahinyo aho anga'no hopi'nono nom'ne mta'ni anga'nohino somo lokoefomahonɨngki uhwonɨmentoheso hwomɨhwo mɨkunɨmposo imentisofoho. Oso hohosohonta mofehi'nyoso sɨkwo'mno titiso pa'nyo imo'nɨngkahonɨngki hamno honɨyo'nohino imo'nɨmentisofoho.

13 Osohonta hntokwaliyo ahwomo mta'ni hwahopo pɨwahu'mentisofoho. Oso hiso'no nakwo huno moi'wonoho. Ifofo engo yonto solongkoe ufo'nji mojo'nji wasyɨwo'nɨngkiso hopa hntokwaliyo pɨwahu'mentisofoho.

14 A'amu ife popojasyɨwo'nɨngkohofo hopaso ahwomo oso hopa popojonto moi'wo imo'nɨmentisofoho. Hwofɨki'nyo hwanji mijo'njo soponjo hwaho we'e sohwanji hofɨkoe angoso nulɨko'mantɨfi we'enehwo nonje ehumamentohofofoho.

15 A'amu yofe engo'njo hwaho mokosyohumayo sohwanji hwe engo hopi'nonohino sohwanji a'amu itokuso'njo sohwamo mokosyohumawo'nɨngkohofo sohwanji a'amu hamniyoho'njo sohwanji a'amu yokumpohn'nyo sohwanji a'amu syoho ulohofiyo sohwanji a'amu sikinjo so'nji a'amu hopi'nono hofɨko iyoho engo unɨngkahonɨngki lɨmentohofi, Nakwo sokimo'mo hwa'imo'mo woswantane'no ihwono.

16 Ose ulontɨfi ulɨmentohofi, Hwofɨki'nyo sohwosi, oso hwe kakoe epohumayo sopo humaso sohwo'nji hwe nom'ne nakwoe Wonyo'ne Tohino Ma'mentiso sohwo'nji siko nakumo yoka nalɨsihnnoho kɨko nofosomahoji nakumo fɨfehu'mokonasyo.

17 U, siko nakumo yoka nalɨsɨhnne sɨkunoso olohonta nto i'mofapohoho. I oso'no nakwoe wonyo somne'no siko nakumo aku nejapiso sohonta yokumpohn'nyoso tɨhwo waloho'mtolo. O'o, awonoho. Ose lɨmentohofofoho.

7

A'amu Isɨlael 'wan hantɨlet fouti-foua tausen' (144,000) sofe hungkunofoho.

1 Ose uhwononji nom'ne wojo hopa uhwonɨmentoheso, a'amu ahwomomjo osofosofahu'nohino sohwa hwaho tokwajo ae sopo lohofontɨfi ifofo oso'mo so'mta'ango osofosofahu'nohino somo aho kesyohumentanɨngkofi uhwonɨmentohefoho. Oso ifofo hiso mijo ayomo hwahomo iyo oso'njo sopo muloho'mentisofoho. O'o, ifofo homo somo pɨjwahumentohofofoho.

2-3 Ose uhwononji uhwonɨmentoheso, a'amu ahwomomjo nom'ne sohwo mofehi'nyo sɨ'mofapiso so'mta'ni nosaponto Anɨtu songo ne'no humayo sohwoe ifalifaliyo mtɨ'mokiyo'neso ahomo nomokosyohumanto mango engo ulɨmento, Sekwo a'amu ahwomomjo osofosofahu'nohino sohwasi sekwo hwaho'nji mijo ayo'nji wonyo imokiyo'ne yokumpohn'nyo mokosyohumalofo sohwasi we'e nehwo fohontohumamno. Sɨmo'mo nakwo Anɨtuye syoho ulohofiyo sohwafe yomohu'nyopo Anɨtu kakwo'yohwo sohwoe ifalifaliyo mtɨ'mokosyɨhwasi i osohonta sekwo hwaho'nji mijo'nji iyo'nji wonyo hmmokumno.

4-8 Ose upa'nonji a'amufe yomohu'nyopo ifalifali mtɨ'mokinyo neso atofo linyoso ole upa'nɨmentoho. A'amu Isɨlael temtitofo aho hopi'nono sɨfe mta'ni hufa'uyo somta'ango a'amu *wan hantɨlet fouti-foua tausen* (144,000) somo Anɨtu kakwo sohwoe

ifalifaliyo mtɨ'mokinyo hwafoho. Temtitofo homo homta'ango a'amu *tɨwelɨf tausen*ɨso (12,000) ma'mentohofofoho.
Jutafe temtitofoso *tɨwelɨf tausen*foho (12,000).
Lupenɨye temtitofoso *tɨwelɨf tausen*foho (12,000).
Ngkatɨye temtitofoso *tɨwelɨf tausen*foho (12,000).
Asyafe temtitofoso *tɨwelɨf tausen*foho (12,000).
Napɨtalaiye temtitofoso *tɨwelɨf tausen*foho (12,000).
Monaseye temtitofoso *tɨwelɨf tausen*foho (12,000).
Simeyounɨye temtitofoso *tɨwelɨf tausen*foho (12,000).
Lifaiye temtitofoso *tɨwelɨf tausen*foho (12,000).
Isokafe temtitofoso *tɨwelɨf tausen*foho (12,000).
Sepɨyulanɨye temtitofoso *tɨwelɨf tausen*foho (12,000).
Jousepɨye temtitofoso *tɨwelɨf tausen*foho (12,000).
Mpenyaminɨye temtitofoso *tɨwelɨf tausen*foho (12,000).
Oso a'amu hofosofe yomohu'nyopo Anɨtuye ifalifaliyo hi'njofoho.

Anɨtuye a'amu ne pi'nɨngo engoso hofɨko Anɨtuye yofe ho'nomayo'ne uhu'mokumentohofofoho.

9 Ose uhwononji nom'ne wojo hopa uhwonɨmentoheso hwe moya'mi pi'nɨngo engoso oso a'amu hiso a'amu hofɨko atofo joso hopo'maho. Oso a'amu hiso temtitofo homo homta'angoso hwaho kengo kengo a'apaho kengo kengo hungkuno kengo kengoso hofɨko hwapɨfe sawemo halojo inyoso Hwe Engo sohwoe epohumayo sɨmano sopo loho'mentohofofoho. Osopo lohofontɨfi Anɨtuye mango hwamo uyakolo'mentohofo so'no tohe hweho nomantɨfi sɨmonyo yontɨfi
10 mampaho engo'nji ole lɨmentohofi, Nakwoe Anɨtu epohumayopo humaso sohwo'nji Jisas nakwoe Wonyo'ne Tohino Engo Ma'mentiso sohwo'nji siko nakumo asomo netɨmahonɨngki nakwo wopɨngo humalohwono.
11 Ose ulahonɨngkofi a'amu ahwomomjo sohwa Anɨtuye epohumayo somo ehofo'mokosyohumalofo sohwa hwe engo sɨfe aho hopi'nono nom'ne mta'ni osofosofahu'nohino sohwanji yo'mayo songo humalofo osofosofahu'nohino oso hwanji hofɨko Anɨtumne'no hwomtame ehumantɨfi Anɨtuye yofe ho'noma'mentohofofoho.
12 Ole lɨmentohofi, Nehopeho. Nakwo nakwoe Anɨtumne'no sɨmonyo engo uyano. Kakoe yofe engo, kakoe yokumpohn'nyo so'ntnne'no woho'nomano. Kakoe huno wopɨngo yakolo'nnyoso, kakoe yokumpohn'nyoso ne'no nowentɨhwonefoho. Oso'no nakwo kakimo isamoyoka engolopohamo ulɨhwano. Oso hungkunoso nehopeho. Ose ulɨmentohofofoho.

Oso a'amu pi'nɨngo engo sofe tohino so'no Jounɨmo lutɨhwamentisofoho.

13 Ose uhwonɨngkahonɨngko hwe engo sɨfe aho hopi'nono nom'ne mta'ni osofosofahu'no somta'ango fihwo ntɨmento, Olo a'amu hwapɨfe halojo sawemo'njo lohwa tɨhwalo. Ntɨ'mta'ango hwalo.
14 Ose ntahonɨngki ulɨmentoho, Hwe engofo, ngko huno maniyohoyohoho. Kɨko huno kiyohoho. Ose ulahonɨngko oso hwe engo huhwo sohwo kako tango mɨkunɨmposo i'mofapone so'no ole ntɨmento, Anɨtu kako oso tango mɨkunɨmpososo hwahopo uyɨmentiso sohonta a'amu hiso nohumantɨfi Anɨtumne'no yokumpohn'nyo lohofontɨfi poyo pe'nɨngkahonɨngkofi Anɨtu kako hofɨkimo olo pone'no motosahopohoho. Sɨmo'mo hofɨkoe honɨngkano wonyo somne'no hwapɨfe mijo yajɨjwohofo hopaso hofɨkoe honɨngkano wonyo somo Jisasɨye honɨyo'nji wae yao'mentisoso hwapɨfe kiho ane pa'nyo halojo imo'nɨmentisofoho.
15 Oso hiso'no hofɨko Anɨtuye epohumayo sopo lohokwofo. Sɨkuno huhwo huhwi imɨngo'nji sɨkuno'nji hinjopo hofɨko Anɨtuye ango ahwomomjo somo kakoe syoho

ulohofɨwoˈnɨngkohofofoho. Anɨtu kako kakoe epohumayo sopo humanto hofiyo umokosyohumawoˈnɨngkisofoho.
16 Oseso hofɨko mijoho apaˈno mapeˈnyofoho. Hofɨko mijoˈno mumoˈnyofoho. Mofehiˈnyo hofɨkimo toho mufojiyofoho. Tohino muhmnyofoho.
17 Hwapɨngoso hwe hofɨkoe wonyoˈne tohino maˈmentiso sohwo kako Anɨtuye epohumayo sopo nohumanto hofiyo mokosyohumaho. Kako aˈamu homo somo mijo tɨmo soˈmo ipemotasyɨhwosi mijo songo neˈno humayoˈne nɨfitnnefoho. Osopo Anɨtu kako hofɨkoe tɨmijo wae imofɨhwosi hofɨko humotaho apaˈno malɨfitnnefoho.

8

Impe mijahoˈnjo aho fehohnjo hopiˈnono nomˈne mtaˈni hufaˈuyo lojwohofojahinyoso lokoefomaˈmentisofoho.

1 Ose uhwononji oso wojo hopa sɨmoˈmo uhwonɨmentoheso apaˈno uhwonɨmentohefoho. Oso hohosohonta nakwoe Wonyoˈne Poyo Imoˈnɨmentiso sohwo kako impe mijahoˈnjo iyoswomo lojwohofojahinyo aho fehohnjo hopiˈnono nomˈne mtaˈni hufaˈuyoso lokoefomahonɨngki osohonta aˈamu hopiˈnono oso hopo sopo humamentohofoso hofɨko songo songo miyoˈnjo yontɨfi mampiˈnyo humantɨfi tɨfi noˈmo hwahopo tango imoˈnone soˈno humafisohunyo imentohofofoho. Osopo nohumentanɨngkofi mofehiˈnyo weˈenehwo umentisofoho.
2 Mofehiˈnyo weˈenehwo noposahonɨngki uhwonɨngkoheso aˈamu ahwomomjo aho fehohnjo hopiˈnono nomˈne mtaˈango hufaˈuyo sohwa Anɨtuye epohumayoˈnjo sɨmanopo humawoˈnɨngkohofo sohwamo Anɨtu kako kounoho angaˈno angaˈno huˈmuyɨmentisofoho.
3-4 Nohuˈmuyahonɨngki ahwomomjo nomˈne sohwo ijempoho Anɨtumneˈno yoˈmayo hoˈnasyɨwoˈnɨngkohofo sopo lohofonto kako noswanyo naˈnohinoˈnjo tɨkayo akino wopɨngoˈnjo usɨmokiyoˈne mokosyohumamentisofoho. Hofɨko kakimo hwamno paˈnyo engo akino wopɨngoˈnjo umentohofofoho. Kako Anɨtuye hwe moyaˈmi somneˈno jomo ujo hungkuno soˈnji hwamno paˈnyo akino wopɨngoˈnjo soˈnji manto nomɨhuˈmokonto ijempoho naˈnohino Anɨtumneˈno yoˈmayo hoˈnasyɨwoˈnɨngkohofo sopo Anɨtuye sɨmano sopo wojo somo tɨkayo akino wopɨngoˈnjo soˈnji Mpohumo jomo ujo hungkuno soˈnji waˈmentisofoho.
5 Akino wanto kako oso ijempoho somtaˈni toho nomanto oso noswanyo homo somo toho ihmˈmofonto hwaho ayo yawojoˈmneˈno umokwajɨmentisofoho. Oso toho hiso nɨmokwojahonɨngki ahwomo yoka emtaˈmɨngo engo yonto hwaho hwomɨhwo engo imentisofoho. Ose uhwononji ole syafɨhuˈmentoho, oso hungkuno Anɨtumo jomo ujoso tɨkayoˈnji Anɨtuye sɨmo sopo sɨmentiso hungkunoso ne umoˈnɨmonto yalofoho.

Aˈamu ahwomomjo osofosofahnˈnohino sohwa kounoho yoka lɨmentohofofoho.

6 Aˈamu ahwomomjo aho fehohnjo hopiˈnono nomˈne mtaˈango hufaˈuyo sohwa hofɨkoe kounoho yoka wolano lontɨfi itoˈno esyohumamentohofofoho.
7 Aˈamu ahwomomjo sɨmoˈmjo huhwo sohwo kounoho yoka lahonɨngki ifoyo wosoho paˈnyoˈnji tohoˈnji honɨyoˈnji nemˈno uhwosoˈmokonto hwaho ayo yawojoˈmo moˈmentisofoho. Oso hiso nomofahonɨngki iyo hwaho hoja hopiˈnono hufaˈu sɨhune imoˈnɨmentisoso angaˈno toho nɨngkahonɨngki hufaˈu lohofoho.
8 Aˈamu ahwomomjo osofeponjo sohwo kako kounoho yoka lahonɨngki hofɨko toho hwofɨkiˈnyo paˈnyo mɨkunɨmposo engoso mijo ayo hopiˈnonohinomo hoˈnaoˈmentohofofoho.
9 Oso toho hiso mijo hufaˈu sɨhune mtohupoˈmentisofoho. Oso mijo angaˈnohino sohumo honɨyoˈnohino imoˈnonto yoˈmayo inanɨku songo humamentohofoso poyo

peˈnɨmentohofofoho. Yofayokino oso hoˈmo soˈmo aˈamu hiˈnji nowentanɨngki aˈamu hiˈnji wae yaoˈmentisofoho.
10 Aˈamu ahwomomjo hufaˈu sɨhune sohwo kounoho yoka lahonɨngki hntokwaliyo engo sohwo toho kwefoho paˈnyo sohwo mijɨlɨmno nomˈne sopo hoˈnaoˈmentisoso oso mijo huhwo sohwo hufaˈu sɨhune mtohupoˈmentisofoho. Angaˈnohino sohumo moˈmentisofoho.
11 Oso hntokwaliyo engo huhwo sohwo kakoe yofeso Noufo Iyohoˈnjo Paˈnyo hweho. Oso moˈmentiso hopo soponjo mijoso iyohoˈnjo imoˈnɨngkahonɨngki aˈamu hofɨko ifanɨmentohofo oso iyoho huhwo sohwo poloˈmeehumentisoso fehohnjoso peˈnɨmentohofofoho.
12 Aˈamu ahwomomjo osofosofahuˈnohino sohwo kounoho yoka lahonɨngki mofehiˈnyo hamno hntokwaliyo oso hufaˈu sɨhune mtɨhupoˈmentisofoho. Oso angaˈno angaˈnohino homo somjo hufaˈu sɨhune hufaˈu sɨhune mtɨhupoˈmentiso homo somjo angaˈno angaˈnohinoso sɨkwoˈmno imoˈnɨmentisofoho. Oso hisoˈno mofehiˈnyo hamno hntokwaliyo lɨwoˈnɨngkiso sohonta pijijo imoˈnɨmentisofoho. Fehohnjo majofoho.
13 Ose imoˈnɨmentiso sohonta uhwonɨmentoheso sɨwe mɨkunɨmposo sohwo ahwomomo fekwoswahonɨngki uhwononji ole syafɨhuˈmentoho, U tango mɨkunɨmposo uˈmofapmmonteˈno yalofoho. Sɨwe sohwo mampaho mohmˈno ole lɨmento, Nje aˈamu, nje aˈamu, sekwo hwahopo humalofo soku, sekumneˈno hitoho ntokwoho. Aˈamu ahwomomjo hufaˈu sɨhune aeˈuyo sohwa kounoho yoka wolantɨfi yalokwofo. Nolɨkujoˈno tango engo mɨkunɨmposo woseˈmaˈmontonoho. Ose lɨmentisofoho.

9

Aˈamu ahwomomjo aho fehohnjo hopiˈnonohino sohwo kako kounoho yoka lɨmentisofoho.

1 Aˈamu ahwomomjo aho fehohnjo hopiˈnonohino sohwo kako kounoho yoka lahonɨngki uhwonɨmentoheso hntokwaliyo angaˈnohino sohwo kako hwahopo pɨwahuˈmentisofoho. Nopɨwesyahonɨngki hofɨko oso hntokwaliyo homo somo piˈnɨmo hwapɨngo aneˈnjo sopo hano hwosampesoso uyɨmentohofofoho.
2 Piˈnɨmomjo hokuˈyo hwosompeehonɨngki oso piˈnɨmo homo somjo toho engo somtaˈni tɨkayo sɨkwoˈmno engoso sapmmentisofoho. Oso tɨkayo hiso mofehiˈnyoˈnji ifofo sɨmano esyaofoˈneso sɨkwoˈmno imoˈnɨmentisofoho.
3 Oso tɨkayo homo somtaˈni mpompalɨˈme paˈnyo piˈnɨngo engo folofomanto hwaho ae yawojoˈmo ifehuˈmokahumentisofoho. Oso mpompalɨˈme paˈnyo huhwo sohwa hofɨkoe yokumpohnˈnyoso aˈnantɨhwoyo sohwafe yokumpohnˈnyo paˈnyo hwafoho. Oso yokumpohnˈnyo hisoˈnji aˈamumo mokintofoˈnefoho.
4 Hofɨko mpompalɨˈme paˈnyo sohwamo ole ulɨmentohofi, Sekwo hoja hwanji iyo hwanji yoˈmayo hwaho loponjo fokaˈnyo somo fonɨfonyo imokukutoho. Oˈo, hwe moyaˈmi Anɨtuye ifalifaliyo yomohuˈnyopo mamtɨˈmokinyoˈnjo somo tohino engo uyɨmno.
5 Sekwo hwe moyaˈmi hopiˈnonohino homo somo tohino engo uyontanɨngkuji hamno aho fehohnjo hopiˈnono woseyakoloˈmontonoho. I osoˈno sekwo poyo umokukutoho. Ose ulahonɨngkofi mpompalɨˈme paˈnyo huhwo sohwa tohino engo aˈnantɨhwoyo sohwa uyɨwoˈnɨngkohofo hopaso uyɨmentohofofoho.
6 I oso hohosohonta aˈamu tohino engo mafɨkujoˈno poyo wapeˈnɨfe ko lɨkuji tohino uyɨfijoso aˈamuso hofɨko poyo peˈnyoˈne honɨngkanoso motɨpemapɨfitnnehofo. Oso hisoˈno poyo umoˈnano ko lɨfijoso poyo mmoˈnɨfitnnehofo.
7 Ngko uhwonɨmentoheso oso mpompalɨˈme paˈnyo huhwo sohwa hofɨko oso yahu aˈamu hnˈnomokomɨwoˈnɨngkohofo sohwafe engo paˈnyo hwafoho. Hofɨko ikujoho

wofongkiˈnano lontɨfi itoˈno esyohumentanɨngkofi uhwonɨmentohefoho. Hofɨkoe mnokino sopo wokoso wonyoangkafo fotoˈnɨmentohofofoho. Hofɨkoe sɨmanoso aˈmosɨmanoˈnjo hwafoho.

8 Hofɨkoe mijiyoso sawemofoho. Hofɨkoe mangoso sɨwatɨmangofoho. Mango hiso yokumpohnˈnyo yahu sɨhwano paˈnɨngofoho.

9 Oso mpompalɨˈme paˈnyo sohwa hofɨkoe swokinoso mijo yɨhumo sohwafe aˈapaho nɨhuˈno sojo paˈnyo uhwonɨwoˈnɨngkuhwoneso paˈnyoˈnjo hwafoho. Hofɨkoe fefeeloho peengku peenjo mpuyo piˈnɨngo engoˈnjo paˈnyofoho. Yahu piˈnɨngo engo sohwafe kuntoˈyoka paˈnyofoho.

10 Hofɨkoe somiso aˈamu somo montitofontanɨngkofi hamno aho fehohnjo hopiˈnono uyakoloˈmentisofoho. Tohino engo mɨkunɨmposo uyɨmentohofofoho.

11 Mpompalɨˈme paˈnyo sohwafe hwe engo sohwo kako towahuno wonyo sohwo piˈnɨmo hwapɨngo ane soˈmo mokosyohumawoˈnɨngkiso hweho. Kakoe yofeso aˈamu Hipɨluso ole lɨwoˈnɨngkohofoso Opeeton. Aˈamu Ngkɨlikɨso ole lɨwoˈnɨngkohofi Opalɨyon. Oso hungkuno hwapɨngoso olenoho. Aˈamumo Wonyo Umokuwoˈnɨngkiso hweho.

12 Osohonta uhwonɨmentoheso tango engo mɨkunɨmposo sɨmoˈmjoso moiˈwonoho. Nomˈne hufaˈu weho. Tango hufaˈu umoˈnɨmontonoho.

Aˈamu ahwomomjo aho fehohnjo hopiˈnono nomˈne mtaˈni angaˈnohino sohwo kako kounoho yoka lɨmentisofoho.

13 Aˈamu ahwomomjo aho fehohnjo hopiˈnono nomˈne mtaˈni angaˈnohino sohwo kounoho yoka lɨmentisofoho. Oso Anɨtuye sɨmano soponjo ijempoho naˈnohinoˈnjo Anɨtumneˈno yoˈmayo hoˈnasyɨwoˈnɨngkohofo sopo hwolafeso osofosofahuˈnohinoˈnjo sopo yahu *mpulɨmokau* sɨhwano hopa uhwonɨmentohefoho. Oso ijempoho hopo sopo ntaˈni mampaho hoˈnɨmentisofoho.

14 Oso aˈamu ahwomomjo kounoho yoka lɨmentiso sohumo mampaho hiso ole ulɨmento, Kɨko towahuno wonyo osofosofahuˈnohino sohwa Mijo Yufɨletis tafe sopo impe intoˈnawotofo sohwamo nuˈmahoji fisɨhutoˈmɨhwajo.

15 Ose ulahonɨngki kako nowento isɨhutoˈmɨhwajɨmentisofoho. Oso towahuno osofosofahuˈnohino wonyo sohwamo Anɨtu kako olo soswo lomo olo hamno lomo olo sɨkuno lomneˈno impe intoˈnawoˈmentisofoho. Hofɨko nowekuji aˈamu hwahoponjo hopiˈnonohino somo hufaˈu sɨhune hotitofɨkuji angaˈnohino somo fonjasyɨkuji mtitofo hufaˈu umoˈnɨmontonoho.

16 Oso towahuno wonyo sohwamo isɨhutoˈmɨhwojahonɨngkofi ole upaˈnɨmentoho, Towahuno wonyo huhwo sohwafe aˈamu ikujohoˈne yahupo kehumalofo sohwa hofɨko nɨhuˈno piˈnɨngo hwafoho. *Tu hantɨlet miliyon* (200,000,000) hwafoho.

17 Ngko wojo hopa uhwonɨngkoheso olenoho. Aˈamu yahupo kehumalofo sohwafe manjiˈmofo sojo paˈnyoso honɨjwo, sonjijo hwosɨmijoˈnjo hwafoho. Yahu sohwafe mnokinoso sikisɨwojo sohwafe mnokinoˈnjo paˈnyo hwafoho. Yahufe mango mtaˈni tɨkayo akino wonyoˈnjo sɨkwoˈmno hwosɨmijoˈnji tohoˈnji sijomokohoˈnaweho.

18 Oso toho hisoˈnji tɨkayo akino wonyo sɨkwoˈmnoˈnji hwosɨmijoˈnji hofɨkoe mango mtaˈni aˈamu hwahoponjo somo hufaˈu sɨhune hotitofonto mtitofo angaˈnohino somo poyo imokumentohofofoho.

19 Oso yahu sohwafe yokumpohnˈnyoso hofɨkoe somimo hofɨkoe mangomo woˈnnyoponoho. Hofɨkoe somiso homa aˈamumo toho lofɨwoˈnɨngkiso sohwafe mnokinoˈnjo paˈnyo hwafoho.

20 Aˈamu poyo mapeˈnyoso hofɨko nohumantɨfi hofɨkoe yahino wonyomneˈno sɨmeho mɨwoloˈmokiyoˈnjo imentohofofoho. Oˈo, hofɨko towahuno wonyo homo somneˈno hwomtame ulohofɨwoˈnɨngkohofofoho. Oso towahuno wonyo huhwo sohwafe yofe hoˈnomayoˈne soˈno hofɨko hwasyo anɨtuye huyoˈmango sojo mtaˈni

iyo mta'ni hwaho mta'ni mtɨ'mokontɨfi osomo hwomtame imentohofofoho. Oso mtɨ'mokumentohofoso haloho mupa'nyofoho. Tɨmo muhwonyofoho. Hano memoyo'njofoho.

21 A'amu hiso hofɨko nom'ne a'amu somo nofonjasyontɨfi ki'nyo imokontɨfi a'mohufo yontɨfi yo'mayo ho'yangoso hufo ma'mentohofofoho. Oso yahino wonyo homo somne'no hofɨkoe sɨmeho mɨwolo'mokiyo'njo imentohofofoho.

10

A'amu ahwomomjo sohwo Jounɨmo iyoswo uyahonɨngki Joun nɨmentisofoho.

1 Ngko oso hohosohonta uhwonɨmentoheso, a'amu ahwomomjo nom'ne yokumpohn'nyo sohwo ahwomo mta'ni pmmentisofoho. Kakoe manji'mofoso himofoho. Kakoe mnokinopo sakungkwolanɨngo kotofahinyo hweho. Kakoe sɨmanoso mofehi'nyo pa'nyofoho. Kakoe sɨfeso toho sitnnyo pa'nyofoho.

2 Kakoe ahomo iyoswo we'e popojahinyofoho. Oso iyoswo hiso fisojwahinyofoho. Kakoe sɨfe angahohnjoso mijo ayo sopo fesyohumaho. Sɨfe hwonamonyoso hwahopo fesyohumaho.

3 Oso hopo sopo kako nohumanto mampaho mohm'no sikisɨwojo hauwayo yoka hopa lahonɨngki ahwomo yoka aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'u ho'nɨngkahonɨngki oso homo somta'ni hungkuno upa'nɨmentohefoho.

4 Oso hungkuno ahwomo yoka somta'ni upa'nɨmentoheso wamtɨ'mokumonji yahonɨngko mampaho ahwomo mta'ni ntɨmento, Oso hungkuno ahwomo yoka aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyo ho'nɨngkisoso kɨko ifalifaliyo nomtɨ'mokohotoho. Hiyaso mokosyohumaho.

5 Oso a'amu ahwomomjo sɨfe anga'no mijo ayo sopo fesyohumanto sɨfe nom'ne hwahopo fesyohumaho huhwo sohwo kako hungkuno nehopi ujo'neso kakoe aho anga hohnjoso ho'noma'mentisofoho.

6 Noho'nomanto ulɨmento, Anɨtu songo ne'no humaso sohwo yo'mayo ahwomomjo so'nji hwahoponjo so'nji mijo ayo somjo so'ntnne mtɨ'mokumentiso sohwo yokintahopone'no hungkuno nehopi walɨmonne'no yohono. Hungkuno olenoho. Sɨkuno moi'wonoho. Oso'no Anɨtu kako mohontohumanehoho. O'o, a'amufe hungkuno ikwolofo'ne sɨkunoso nto i'mofapohoho.

7 A'amu ahwomomjo aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyo sohwo kounoho yoka ho'nɨngkuhwoso'no yo'mayo hungkuno Anɨtu kakoe syoho ulohofiyo sohwamo uyahonɨngki nalɨmotofoso olohonta ne umo'nɨmontonoho. Hohonta olo hungkuno hiloso huno mehohosasiyo'njo imojoso olohonta ne imo'nɨngkuhwoso'no a'amufe hunoso wehohosahumontonoho.

8 Ose lahonɨngki oso mampaho ahwomo mta'ni sɨmo'mo ntɨmentiso hopaso olohonta apa'no ntohi, Olohonta kɨko nuhuji oso iyoswo a'amu ahwomomjo sohwo sɨfe anga'no mijo ayomo fesyohumanto nom'ne hwahopo fesyohumaso sohwo kako iyoswo fisojwosyohumasoso kɨko maho.

9 Ose ntahonɨngki ngko nowenji ulɨmentoho, Kɨko oso iyoswo we'eso ntape. Ose ulahonɨngko ntɨmento, Ou, kɨko olo iyoswo loso nomahoji hmnyo. Kɨko njoso humo meyo kihwosi u jɨje sɨmeho mo'mo iyoho wakimmtonoho.

10 Ose ntahonɨngki iyoswo we'e loso a'amu ahwomo mta'ango sohwoe aho mta'ni nomanji manɨmentoheso nje mangomo humo meyo niyahonɨngki nɨngku'nɨmentoheso iyoho nnɨmentisofoho. Hwapɨngoso yo'mayo imo'noneso tango'njofoho.

11 Ose yahonɨngko ntɨmentohofi, Kɨko hwe moya'mi ango hopi'nonohino hungkuno kengo kengo'njo hwe yofe engo'njo hwaho mokosyohumawo'nɨngkohofo oso

hwamneˈno oso iyoswo nɨngkinoso yoˈmayo imoˈnone soˈno filutɨhwaho. Ose ntɨmentohofofoho.

11

Aˈamu hufaˈu hwaˈu Anɨtuye hungkuno ujoˈne hungkunofoho.

1 Ngko nohumentanɨngko ango imayo iyoˈne iyo ntapontɨfi ntɨmentohofi, Nolɨkafohoji Anɨtuye tojo ango engo Jelusalem lohojwo soˈnji oso ijempoho yoˈmayo Anɨtumneˈno hoˈnasyɨwoˈnɨngkohofo soˈntnneˈno sawemo soˈno yamofo fiyo. Ose yohoji kɨko aˈamu Anɨtuye angomo Anɨtu kakoe yofe hoˈnomayoˈne humalofo somo atofo fiso.

2 Oseso kɨko oso angkuhwafo weˈe mempo hohnjo somo yamofo yohotoho. Oˈo, oso aˈamu Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono muyoˈnjo iwoˈnɨngkohofo sofeponoho. Osoˈno kɨko yamofo yohotoho. Aˈamu hiso hofɨko ango Jelusalem soˈnji oso angkuhwafo weˈe mempo hohnjo soˈnji fonɨfonyo yontanɨngkuji soswo hufaˈu sɨhune uyakolofɨhwosi nomˈne hamno aho fehohnjo hopiˈnono nomˈne mtaˈni angaˈno uyakolofɨhwosoˈno fonɨfonyo wesojwaofantɨfeho.

3 Fonɨfonyo hiso yontanɨngkuji aˈamu hufaˈu hwaˈu nje hungkuno ujoˈne yokumpohnˈnyo uyɨme sohwaˈu siko ifa nano hoˈyoso mekiˈnisoso hofɨkoe sɨmeho tango unyoso aˈamumo utɨhwayo sohwaˈu tɨfi yoˈmayo imoˈnone soˈno ulanjiyoho.

4 Ulontanɨngkohosɨsi soswo hufaˈu sɨhune nomˈne hwasyopo uyakolofonefoho. Ose ntahonɨngki uhwonɨmentoheso, oso hwe hufaˈu sohwaˈumneˈno hohonta hwe fihwo Sekolaiya kako hungkuno ifalifaliyo mtɨˈmokumentisofoho. Siko iyo hufaˈu ipisayoˈnjo sikiloho hufaˈu Anɨtu yoˈmayo hwaho mokosyohumayo sohwoe sɨmanopo lohoˈmentisiye hwaˈuyoho. Ose uhwononji Sekolaiyafe hungkuno hiso ne imoˈnɨmentisoso uhwonɨmentohefoho.

5 Ose uhwonɨmentoho, aˈamu wonyoso hofɨko hwe sohwaˈumo wonyo umokantɨfi sikoe mango mtaˈni toho sosɨjaofaponto sikoe mango sohwamo toho ulasyɨwoˈnɨngkisofoho. Ou, aˈamu hwe hufaˈu hwaˈumo wonyo umokumo lɨhwosi yoso sohwo kako oso paˈnyoso wapeˈnɨmontonoho.

6 Oso hwe sohwaˈumo Anɨtu kako yokumpohnˈnyo mɨkunɨmposo uyɨmentiso soˈno siko ifoyo honɨngkano ifoyo masiyoˈne pɨjwasiyoso siko hoponoho. U siko ole lisoˈmanji, Aˈamu somo yoˈmayo tango uˈmano. Ose lisoˈmanji ne umoˈnono lisoso siko hoponoho. Oso hohosohonta siko Anɨtuye hungkuno ulonji yoˈmayoso imentisiyefoho.

7 Siko Anɨtuye hungkuno moiˈwo losojwaofahonɨngki piˈnɨmo hwapɨngo ane somtaˈni sikisɨwojo engo sɨˈmofapmmentisofoho. Nosiˈmofaponto hwe sohwaˈumo toho wolofahumo lonto ikujoho fongkiˈnontɨfi sɨwojo sohwo hwe sohwaˈumo hwotoho fento toho lofahumentisofoho.

8 Sikoe pijafoso honɨngkano engo sopo woˈmentisofoho. Oso pone engo homo somo hohonta sikoe hwe engo sohumo iyopo fonjintoˈofahumentohofofoho. Oso pone engo soˈno pahnnɨmo hungkuno lɨwoˈnɨngkuhwoneso ole, Soutomˈnji Ijipɨˈnjoho. Hwapɨngoso oso aˈamu huhwo sohwa hofɨkoe honɨngkano wonyoso aˈamu Soutomˈnji Ijipɨˈnjo paˈnyo hwafoho.

9 Sikoe pijafoso neˈno nowentanɨngki aˈamu temtitofo kengo kengoˈmtaˈangoso hungkuno kengo kengo hwaho kengo kengoˈmjoso nohumantɨfi oso pijafo somo uhwonontanɨngkofi sɨkuno hufaˈu sɨhune nomˈne ajwopo mtɨhupemjaoˈmentisofoho. Aˈamu honɨngkano wonyoˈnjoso hofɨko ole lɨmentohofi, Nomˈne aˈamu sohwa oso hwe sohwaˈuye pijafoso ijopijɨsyasyɨkutoho. Ose lɨmentohofofoho. Hwapɨngoso hwe sohwaˈuye yofeso monje yasiyoˈnefoho.

10 Hwe sohwaˈu poyo peˈnyosoˈno aˈamuso sɨmeho wopɨngo umoˈnɨngkahonɨngki sɨmonyo engo yontɨfi wosopayo engo iloho yontɨfi hofɨkoe sɨmeho wopɨngo umoˈnyo

soˈno hofɨkoe aˈamu somo hoˈyango engo uyɨmentohofofoho. Hwapɨngoso ole, oso hwe sohwaˈu siko songo nohumentanɨngkiye sohonta siko aˈamufe honɨngkano wonyo somneˈno Anɨtuye hungkuno ulonji tohino uyɨmentisiyefoho.

11 Oseso sɨkuno hufaˈu sɨhune nomˈne ajwopo mtɨhupo lohofonto memjaofa-
honɨngki Anɨtu sikimo songo ulɨkaˈmentisofoho. Siko nolɨkofahonɨngki aˈamuso
hofɨko sikimo uhwonontɨfi iyoho engo imentohofofoho.
12 Hofɨko mampaho ahwomo mtaˈni ole upaˈnɨmentohofo, Siko olopono fisapinyo.
Ose upaˈontɨfi mango huhwo sohwa nuhwonontanɨngkofi siko ahwomomno himopo
sɨmentisiyefoho.
13 Nosahonɨngki hwomɨhwo engo imentisofoho. Imentisoso pone engo
Jelusalemmjo poneso homo homtaˈni kengaˈno kengaˈno yaˈmi yaˈme
yaoˈmentisofoho. Olo hopa pɨwahuˈmentiso, pone aho hufaˈu mtaˈni hotitoˈnohini
angaˈno pɨwahuˈmentisofoho. Aho fehohnjo hopiˈnono nomˈne mtaˈni
osofosofahuˈno lohoˈmentisofoho. Nopɨwesyahonɨngkofi aˈamu *sefen tausen*
(7,000) peˈnɨmentohofofoho. Aˈamu poyo mapeˈnɨmmentohofoso iyoho engo
unɨngkahonɨngki ole lɨmentohofi, U Anɨtu ahwomomo songo humaso sohwo Hwe
Engo nehopeho. Ose lɨmentohofofoho.
14 Tango hufaˈu moiˈwo nto imoˈnɨmentisofoho. Tango aeˈuyoso iˈmofaponeso
uhwonɨmentohefoho.

Aˈamu ahwomomjo aho fehohnjo hopiˈnono nomˈne mtaˈni hufaˈuyo sohwo kako kounoho yoka lɨmentisofoho.

15 Oso hohosohonta aˈamu ahwomomjo aho fehohnjo hopiˈnono nomˈne mtaˈni
hufaˈuyo sohwo kako kounoho yoka lahonɨngki mampaho piˈnɨngo ahwomo mtaˈni
ole hoˈnɨmento, Seten olo hwaho lomo mokosyohumamojofoho. I olohonta nakwoe
Hwe Engo Anɨtuˈnji Kɨlais uhwatɨmentiso sohwoˈnji siko hwaho loso nɨhuˈnahone
womokosyohumanjiyoho. Kakoe yofe engo hwaho mokosyohumayoˈneso neˈno
nowentɨhwonefoho.
16 Ose hoˈnɨngkahonɨngki oso hwe engo sɨfe aho hopiˈnono nomˈne mtaˈni osofoso-
fahuˈnohino sohwa Anɨtuˈnjopo hofɨkoe epohumayo sopo humawoˈnɨngkohofo sohwa
hofɨko Anɨtumneˈno hwomtame ehumantɨfi Anɨtuye yofe hoˈnomaˈmentohofofoho.
17 Ole lɨmentohofi,
U nakwoe Hwe Engo sohwosi kɨko jɨje yokumpohnˈnyoso hwofiloˈnnyoˈnjo hwosoho.
Oseso kɨko hohonta humamopmmentohino sohwosi olohonta neˈno humahnno.
Kɨko jɨje yokumpohnˈnyoˈnji hwaho homo somo mokosyohumomopalokuno.
Osoˈno nakwo isamoyoka engo kilalokuhwono.
18 Aˈamu kikimo sɨmeho hiˈntnnono mokijapeˈnjoso hofɨko sɨmeho tango engo uyalo-
foho.
Hwapɨngoso jɨje sɨkuno hofɨkimo tango uyoˈneso nto iˈmofapohoho.
Olohonta kɨko aˈamu poyo peˈnyo sofe yahino somneˈno yano ulofimonnoho.
Hohonta aˈamu jɨje hungkuno ulɨmotofo sohwanji jɨje aˈamu yofe engoˈnjo sohwanji
yofe engo aneˈnjo soˈnji kikimo enjwaˈmo humamotofo somo hoˈyango wopɨngo
uyɨmonnoho.
Aˈamu hwahopo wonyo imentohofo somo wae weeoˈmonnoho.
19 Ose ulahonɨngkofi ahwomomjo Anɨtuye ango engo somjo hwo-
sompoˈnowentanɨngki uhwonɨmentoheso oso ipofo aˈamu Juta hohonta
mtɨˈmokumentohofo paˈnyoso Anɨtuye hungkunoˈnjo nakwoˈnji makotɨkuˈnyoˈneso
nowentanɨngki uhwonɨmentohefoho. Oso hiso ngko nuhwonɨngkahonɨngko
emtaˈmɨngo yahonɨngki yoˈmayo mampaho hoˈnɨngkahonɨngki ahwomo yoka
lahonɨngki hwomɨhwo yonto ifoyo sisayoˈnjo huˈmentisofoho.

12

Joun kako aˈmu siˈnji homaˈnji uhwonɨmentisofoho.

1 Ahwomomo uhwononji poji entɨhwayo hopaso uhwonɨmentohofofoho. Aˈmu fisi kakoe manjiˈmofoso mofehiˈnyo paˈnyo imentiso uhwonɨmentohefoho. Kako hamnopo nohumanto kakoe yofe engo soˈno imayo monjiˈmaˈniyoho. Mnokino manjiˈmofoso hntokwaliyo aho hopiˈnono sɨfe mtaˈni hufaˈuˈnjiyoho.

2 Kako sɨmehoˈnjosi mehomi mayoˈne tohino engo umnɨngkahonɨngki youwo youwo lonto aswo womaˈmto imentisofoho.

3 Ose uhwononji nomˈne poji entɨhwayo ole uhwonɨmentoho. Homa honɨyoˈnohino mɨkunɨmposo engo sohwo kakoe mnokino aho fehohnjo hopiˈnono nomˈne mtaˈni hufaˈuˈnjo hweho. Mnokino somo angaˈno angaˈnohino sopo aˈamu hwaho mokosyohumawoˈnɨngkohofo sohwafe mnokino manjiˈmofo montitoˈmeehinɨmentisofoho. Kakoe sɨhwanoso aho hopiˈnonohinoˈnjo hweho.

4 Hntokwaliyo hopiˈnonohino somo hufaˈu sɨhune hotitoˈmentisoso mtitofo angaˈno homa sohwo kakoe somiˈnji hulɨjusyɨmokwojahonɨngki hntokwaliyo hwahopo pɨwahuˈmentisofoho. Homa huhwo sohwo aˈmusi kako mehomi aswo womaˈmto yontanɨngki homa sohwo humuhwontohumantisofoho. Hwapɨngoso kako mehomi sohumo wofonjahumonto humɨhwontohumantisofoho.

5 Aˈmusi kako hwomu aswo maˈmentisofoho. Oso hwomu huhwo sohwo kako tɨfi noˈmo aˈamu hopiˈnonohino somo yokumpohnˈnyo mokosyohumane hweho. Oseso oso aˈmusi kako hwomu aswo nomahonɨngki aˈamu ahwomomjo sohwa hofɨko oso hwomo sohumo nutɨmantɨfi Anɨtuye epohumayo kakoˈnji wojo sopo uhumatɨmentohofofoho.

6 Oso hohosohonta oso aˈmusi kako hwaho aˈamu ane sopo Anɨtu kako aˈmu simneˈno ango molahumentiso sopo hiyaso leˈofonto nohumentanɨngki aˈamu ahwomomjo sohwa hofɨko wopayo uyontɨfi ntoˈno mokosyohumentanɨngkofi soswo hufaˈu sɨhune nomˈne ajwopo mtɨhupo hamno aho fehohnjo hopiˈnono fehohntaˈni angaˈno uyakoloˈmentisofoho.

7 Oso hohosohonta oso hiso uhwononji nomˈne uhwonɨmentoho, ahwomomo ikujoho engo lɨkaˈmentisofoho. Ahwomomjo hwe yofe engoˈnjo Maikel oso hwoˈnji kakoe ahwomomjo aˈamu sohwanji hofɨko homa sohwoˈnji nomˈne sohwa homa sohumo inɨngkamotofo sohwanji ikujoho engo fongkiˈnɨmentohofofoho.

8 Oso ikujoho fongkiˈnɨmentohofo hiso Maikel kakoe aˈamu ahwomomjo sohwanji hofɨko homa sohwo kakoe aˈamu sohwanjimo hwotoho fentɨfi ahwomo mtaˈni wae yaoˈmentohofofoho.

9 Osoˈno homa sohwo kakoe honɨngkano ahwomomo siyoˈneso nɨhuˈnahone hano pitofasyontɨfi hwahopo nɨhuˈnahone hoˈnaoˈmentohofofoho. Oso homa hohonta humamentiso huhwo sohwo Setenɨyoho. Oso Seten huhwo sohwo kako hwe moyaˈmi hwahoponjo somo hwasyo hungkuno ulɨwoˈnɨngkiso hweho. Oso huhwo sohumo kakoe aˈamuˈnjo hwahopo wehoˈnaofapmmentohofofoho.

10 Ose yahonɨngkofi ahwomo mtaˈni mampaho engo ole hoˈnɨmento, Olohonta nakwoe Anɨtu kako nakumo moiˈwo nto menesojwaoˈmaho. Olohonta Anɨtu kako Setenɨye tojo somtaˈni moiˈwo nto mesejwonamokwoho. Osoˈno Anɨtuˈnji kakoe hwomu uhwosopoˈmentiso Kɨlais oso hwoˈnji sikoe yakumpohnˈnyoso olohonta utɨhwaˈnyopo nto iˈmofapohoho. Olohonta siko nɨhuˈnahone yokumpohnˈnyo wonemokosyohumanjiyoho. Kɨlais kako yofe hwofiloˈnnyoso nto makwoho. Hwapɨngoso Seten kako sɨkuno huhwo huhwi Anɨtuye sɨmanopo lohofonto Anɨtuye aˈamu somneˈno hwasyo hungkuno mjɨlɨmojo sohwo nɨhuˈnahone ahwomo mtaˈni wae yamokwoho.

11 Nakwoe a'amu Jisas hofɨkoe honɨngkano wonyomne'no kakoe
honɨyo usɨhuma'mentiso so'nji Anɨtuye hungkuno a'amu nom'ne somo
lutɨhwawo'nɨngkohofoso oso Anɨtuye hungkuno hiso'nji hofɨkimo yokumpohn'nyo
utofahonɨngki Setenɨmo hwotoho hmmentohofofoho. Hofɨko olo hwaho lopo wopɨngo
humayo so'no huno mosyafɨsiyo'njo imentohofofoho. O'o hofɨko Anɨtuye syoho so'no
mango sohwa hofɨkimo fonjasiyo so'no iyoho munyo'njo imentisofoho.
12 Oseso sekwo a'amu ahwomomjo soku Seten kako ahwomomo ulɨko'ma'mentiso
so'no sekwo sɨmonyo fiyɨmno. I oso'no sekwo hwahoponjo soku mijo ayomjo
sokune'no ngko hitoho ntokwoho. Seten kako sɨmeho tohino'nji sekuyepono nto
pmmaho. Seten kako kakoe sɨkuno tɨfo so'no huno uyohoho. Ose ho'nɨmentisofoho.
13 A'amu ahwomomjo sohwa oso homa Seten sohumo hwahopo
noweho'nofopahonɨngkofi Seten kako honɨngkanɨmentisoso hwahopo humanto
kako a'mu hwomu aswo ma'mentiso simo tɨfi inɨfoto'mentisofoho.
14 I inɨfotofontanɨngki oso a'mu simo Anɨtu kako yɨhufo sɨwe fefeeloho usopiy-
ofahonɨngki oso a'musi kako hwaho a'amu ane sopono fekwamentisofoho. Osopo
Anɨtu oso a'mu hnne'no ango nto'no esyohumamentiso so'no homa sohwo kakimo
toho molofasiyo'njo imentisofoho. Oso hopo sopo a'amu ahwomomjoso hofiyo
umokosyohumentanɨngkofi soswo hufa'u sɨhune hamno aho fehohnjo hopi'nono
nom'ne mta'ni anga'nohino uyakolo'mentisofoho.
15 Homa sohwo kako ape simo mijo womihulofononto kakoe mango mta'ni mijo
ifofayo pa'nyo swaponto oso a'mu simo tɨfi umjɨhwosi womihulofononto imentisoso
awonoho.
16 Oso mijo hiso oso a'mu simo womihulo'mo lonto tɨfi inɨngkowahonɨngki hwaho
sohwo nuhwononto mango yo'mokosyohumentanɨngki mijo ukwato lohofonto oso
mijoso wenɨngku'naofamentisofoho.
17 Oso homa sohwo oso hiso nuhwononto oso a'mu hnne'no sɨmeho to-
hino mɨkunɨmposo umnɨngkahonɨngki oso a'mu siye imu sohwamo wofonjahu-
monto imentisofoho. Oso imu huhwo sohwa hofɨko Anɨtuye hungkunomo tɨfi
inɨngkawowo'nɨngkohofofoho. Hofɨko Jisasɨye hungkuno lontɨfi inɨngkowalokwofo.
18 Oso homa huhwo sohwo kako mijo ayo momɨngo sopo loho'mentisofoho.

13

Sikisɨwojo nɨhu'no wonyo hufa'u hwa'u i'mofapmmentisiyefoho.

1 Ngko nohumanji uhwonɨmentoho. Ngko a'amu sikisɨwojo pa'nyo nɨhu'no wonyo
sohwo i'mofopahonɨngki uhwonɨmentohefoho. Oso a'amu sikisɨwojo pa'nyo huhwo
sohwo kakoe mnokinoso aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'u'njo hweho.
Oso mnokino hopo sopo Anɨtune'no sɨfajo hungkuno mtɨ'mokinyo wo'nnyoponoho.
Kakoe sɨhwanoso aho hopi'nonohino'njo hweho. Oso hwe sikisɨwojo pa'nyo sohwo
kakoe yofe engo utɨhwayo'ne kakoe sɨhwano anga'no anga'nohino hopo sopo a'amu
hwaho mokosyohumayo sohwoe mnokino manji'mofo wo'nnyoponoho.
2 Oso a'amu sikisɨwojo pa'nyo sohwo kakoe sɨfe yokumpohn'nyoso nomonyo sɨfe
yokumpohn'nyoso pa'nyofoho. Kakoe mangoso sikisɨwojofe mango'njo hweho. Oso
sɨwojo huhwo sohwo i'mofopahonɨngki oso homa Seten sohwo kakoe yokumpohn'nyo
uyonto yofe engo kakoe pa'nyo uyɨmentisofoho. Oso'no kako Setenɨye yo'mayoso
mokosyohumamentisofoho.
3 Oso sikisɨwojo pa'nyo mnokino pi'nɨngo'njo sohwo kakoe mnokino anga'nohino
somo uyo'njo uhwonɨmentohefoho. Oso mnokino homo somo a'amu nofon-
josyahonɨngkofi mape'nɨmmentisofoho. O'o ime nto lɨmentisofoho. Oso a'amu
sikisɨwojo pa'nyo huhwo sohumo a'amu nuhwonontɨfi pisopisaho lontɨfi tɨfi
inɨngkamentohofofoho.

4 Oso aˈamu sikisɨwojo paˈnyo huhwo sohumo homa engo sohwo kako kakoe
yokumpohnˈnyo uyɨmentisofoho. Ose uyahonɨngki aˈamu piˈnɨngo engo nohumantɨfi
uhwonontɨfi hofɨko oso homa sohwoˈnji oso aˈamu sɨwojo paˈnyo sohwoˈnjimo
sikimneˈno hwomtame ehumamentohofofoho. Ose yontɨfi lɨmentohofi, Olo aˈamu
sikisɨwojo paˈnyo lohumo yakoloˈnnyoso tɨhwolo. Oˈo, awonoho. Nakwoe hwe engoso
oloho hweho. Ose lɨmentohofofoho.

5 Oso aˈamu sikisɨwojo paˈnyo sohwo kako Anɨtumneˈno hungkuno nɨhuˈno wonyo
lontanɨngki Anɨtu kako tɨmoˈnohini uhwonɨmentisofoho. Osoˈno oso aˈamu kako
kakoe yokumpohnˈnyo mtaˈni kakoe huno mtaˈni yoˈmayoso yontanɨngkuhwosi
soswo hufaˈu sɨhune hamno aho fehohnjo hopiˈnono nomˈne mtaˈni angaˈnohino
uyakolofonefoho.

6 Kako Anɨtu sohwoˈnji Anɨtuye aˈamu ne soˈnji yoˈmayo ahwomomjo soˈntnneˈno
sɨfajo lɨwoˈnɨngkiso hweho.

7 Kako Anɨtuye aˈamu ne somo ikujoho wafongkuˈmonto yahonɨngki Anɨtu kako
tɨmoˈnohini uhwonɨngkahonɨngki kako Anɨtuye aˈamu ne hwahopo humalofo somo
ikujoho fonjonto uyakoloˈmentisofoho. Osoˈno kako hwaho hopiˈnonohino somo
mokosyohumayoˈne yofe engo maˈmentisofoho. Kako aˈamu temtitofo kengo kengo
soˈnji hungkuno kengo kengoˈnjo somo aho yokumpohnˈnyo mokosyohumamentiso-
foho.

8 Anɨtu olo hwaholo mtɨˈmokumentiso sohonta aˈamu hopiˈnono olo hwaho lo-
ponjoso hofɨkoe yofe iyoswo songo neˈno humayoˈne somo mawoˈnnyoso hofɨko oso
aˈamu sɨwojo paˈnyo sohumo hwomtame uloho'mentohofofoho.

9 Aˈamu haloho'njo kuˈmanji olo hungkuno loso aˈamu sikisɨwojo paˈnyo sohwo
kako Anɨtuye aˈamu somo ulohofone soˈno haloho upaˈnɨmno.

10 Aˈamu somo impoˈangomo uhwatɨmo lɨhwosi impoˈangomo uhwatɨmontonoho.
I aˈamu somo hosɨmnoˈnji wofonjahumo lɨhwosi aˈamu nomˈneso oso aˈamu hisomo
hosɨmnoˈnji wofonjɨsyantɨfeho. I osoˈno Anɨtuye aˈamu hiso hofɨko yokumpohnˈnyo
lohofɨkuji Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono neˈno uyɨkufe.

11 Osopo nohumanji ole uhwonɨmentoho, aˈamu sikisɨwojo paˈnyo nomˈnehwo
hwaho mtaˈni noposwolohofahonɨngki uhwonɨmentohefoho. Kakoe sɨhwano
hufaˈuyoso yahu *sipsip* sɨhwano paˈnyoˈnjo hweho. Kakoe mampahoso homa Seten
sohwoe mampaho paˈnyoˈnjo hweho.

12 Oso aˈamu sikisɨwojo paˈnyo sɨmoˈmjo sohwoe yokumpohnˈnyo engoso aˈamu
tɨfinjo sikisɨwojo paˈnyo sohwo oso yokumpohnˈnyo engo homo somo nomanto
aˈamu sikisɨwojo paˈnyo sɨmoˈmjo sohwoˈnji nohumanto aˈamu hopiˈnonohino somo
hungkuno yokumpohnˈnyo ulɨmento, Olo sikisɨwojo sɨmoˈmjo lohwo aˈamu kakoe
mnokino angaˈnohino somo fonjahumentohofo somo ime lɨmentiso sohumo sekwo
hwomtame fehumamno. Ose ulahonɨngki aˈamu hopiˈnonohinoso hungkuno hisomo
tɨfi inɨngkamentohofofoho.

13 Aˈamu sikisɨwojo paˈnyo tɨfintaˈango sohwo kako yoˈmayo wonyoangkafo aˈamu
miyɨwoˈnɨngkiyohofoso imentisofoho. Aˈamuso hofɨko nuhwontohumentanɨngkofi
toho ahwomo mtaˈni hwahopo pɨwasiyoˈne imokumentisofoho.

14 Anɨtu kako oso aˈamu sikisɨwojo paˈnyo tɨfinjo somo tɨmoˈnohini uhwonon-
tanɨngki sikisɨwojo sohwo kako kakoe huno mtaˈnnohini imojo hweho. Oseso oso
aˈamu sikisɨwojo paˈnyo tɨfinjo huhwo sohwo kako aˈamu siki sɨwojo paˈnyo sɨmoˈmjo
sohwoˈnji nohumanto yoˈmayo wonyoangkafo aˈamu miyɨwoˈnɨngkiyohofoso yonto
aˈamu hwahopo humalofo somo honɨngkano hwasyomo ipemotamentisofoho. Hwe
moyaˈmi homo somo aˈamu sikisɨwojo paˈnyo sɨmoˈmjo sohwo ole ulɨmento,
Sekwo soku, oso aˈamu mnokino angaˈnohino somo hosɨmnoˈnji fonjosyahonɨngkofi

songo ne'no humaso sohwoe yofe ho'nomayo'ne sekwo kako'ne sojo huyo'mango mtɨ'mokumno.
15 Ose ulahonɨngki a'amuso hofɨko sojo huyo'mango mtɨ'mokahonɨngkofi a'amu tɨfinjo sikisɨwojo pa'nyo sohwo peefo ulohofonto huyo'mango hiso songo umokonto mamtnno'nji mampaho'nji uyɨmentisofoho. Oso huyo'mango huhwo sohumo a'amu hwomtame mɨhumayo'njo somo huyo'mango huhwo sohwo poyo umokumontonoho.
16 A'amu sikisɨwojo pa'nyo tɨfinjo sohwo kako a'amu hopi'nonohino somo ole ulɨmento, Sekwo oso a'amu sikisɨwojo sɨmo'mjo pa'nyo sohwoe ifalifaliyoso sekwoe ahopo yomohu'nyopo mtɨ'mokinɨmno. U a'amu hopi'nonohino soku, sekwo yofe engo'njo yofe engo ane'njo, syoho'njo syoho ane'njo, hamniyoho engo'njo ho'yango ane'njo, sekwo hopi'nonohino hoku sekwoe yomohu'nyopo ahopo oso a'amu sikisɨwojo pa'nyo sɨmo'mjo sohwoe ifalifaliyoso mtɨ'mokinɨmno. Ose ulɨmentisofoho.
17 A'amu oso ifalifaliyo ane'njo sohwo kako wosopayo yo'mayoso mpe miyonehoho. U nom'ne a'amu kakinta'ni yo'mayoso mpe mulohopitnnehofo. Oso ifalifaliyoso a'amu sikisɨwojo panyo sɨmo'mjo sohwoe yofe u kakoe yofe uyohope-e'ne mtɨ'mokinyofoho. A'apahopo mtɨ'mokinyoso a'amu sohwoe kakwo'yohwo huno syafɨsiyo'nefoho.
18 Oso ifalifaliyo so'no huno wosyofɨsyano. A'amu huno'njo sohwo kako ifalifaliyo hiso atofo lɨhwosi huno ole uyonefoho. Ifalifaliyoso a'amumo upiyofo'nefoho. Mtɨ'mokinyo hiso olenoho, *sikɨs hantɨlet sikɨsɨti-sikɨs*ɨfoho (666).

14

A'amu 'wan hantɨlet fouti-foua tausen' ɨso (144,000) hofɨkoe ta songo lɨmentohofofoho.

1 Ngko nohumanji ole uhwonɨmentoho, oso Hwe nakwoe Wonyo'ne Poyo Pe'nɨmentiso sohwo kako hwofɨki'nyo Saiyon sopo nohumentanɨngki a'amu *wan hantɨlet fouti-foua tausen*ɨso (144,000) kako'nji humentanɨngkofi uhwonɨmentohefoho. Oso a'amu hofo sofe yomohu'nyopo a'amu nakwoe wonyo'ne poyo pe'nɨmentiso sohwoe yofe'nji kanɨngkwohwoe yofe'nji wentanɨngki uhwonɨmentohefoho.
2 Ose uhwononji mampaho ahwomo mta'ni upa'nɨmentohefoho. Mampaho hiso mijifatɨkusi'yoka ahwomo yoka mpompusofe tompuyo fonjɨwo'nɨngkohofo'yoka pa'nyo upa'nɨmentohefoho.
3 Ahwomomo uhwononji uhwonɨmentoheso Anɨtuye epohumayo sopo yo'mayo songo humalofo osofosofahu'nohino sohwanji hwe engo sohwanji oso hwa humohumantohofo hopo sopo a'amu *wan hantɨlet fouti-foua tausen*ɨso (144,000) nolohofontɨfi ta songo lɨmentohofofoho. Oso a'amu hwahoponta'angoso hofɨkoe wonyoso Jisas kako wae yao'mentisofoho. Oso'no a'amu hiso hofɨko'nohini oso ta songo somo huno'njofoho. Nom'ne a'amuso huno muyofoho.
4 Oso a'amu hiso hofɨko Anɨtumne'no sɨmeho anga'no uyontɨfi hwasyo anɨtu sohumo tɨfi minɨngkayo'njofoho. Nakwoe Wonyo'ne Poyo Pe'nɨmentiso sohwo kako hano ntonte wamo loso u oso a'amu hiso hofɨko tɨfi unɨngkowantɨfeho. Olo a'amu loso a'amu nom'ne somta'ni Anɨtu kako'ne'nji kakoe hwomumne'nji sɨmo'mo ma'mentisofoho.
5 Hofɨko hwasyo hungkuno majofoho. Honɨngkano wonyoso nɨhu'no anefoho.

A'amu ahwomomjo hufa'u sɨhune sohwa hungkuno lɨmentohofofoho.

6 Ngko nohumanji ole uhwonɨmentoho, A'amu ahwomomjo sohwo kako Anɨtuye hungkuno songo ne'no humayo'ne a'amu hwahopo humalofo somo lutɨhwayo'ne yohohisyomoyonto. A'amu hwaho kengo kengoso a'apaho kengo kengoso hungkuno kengo kengoso temtitofo kengo kengo osomne'no yohohisyomoyonto ulɨmentisofoho.

7 Kako mampaho engoˈnji ole ulɨmento, Anɨtu kako aˈamufe hungkuno ikwolofoˈne sɨkuno nto iˈmofapohoho. Osoˈno sekwo iyoho ikuji kakoe yofe fohoˈnomapmno. Oso hwe hwahoˈnji ahwomoˈnji mijo ayoˈnji yoˈmayo soˈnji mtɨˈmokumentiso sohumo sɨmeho uyɨkuji hwomtame fehumamno.
8 Ose ulahonɨngki aˈamu ahwomomjo nomˈne sohwo sɨmoˈmjo sohumo inɨngkaponto ulɨmento, Pone engo Mpapiloun wonyo nto imoˈnɨmaho. Pone engo hiso nto pɨwahuˈmaho. Oso hopo soponjo aˈamuso hofɨko honɨngkano wonyo mɨkunɨmposo iwoˈnɨngkohofoso hofɨko aˈamu kengo kengopontaˈango somo honɨngkano wonyo homo somo kompemotapmmentohofofoho. Osoˈno olohonta Anɨtuye sɨmeho tohinoso hofɨkimo nɨhuˈnahone wonyo umokumasofoho.
9 Ose ulahonɨngki aˈamu ahwomomjo nomˈne sohwo ahwomomjo sɨmoˈnjo sohwaˈumo inɨngkaponto mampaho engoˈnji ole ulɨmento, Aˈamuso hofɨko oso aˈamu siki sɨwojo paˈnyo sohumo u kakoe huyoˈmango sohumneˈno hwomtame ehumafijoso hofɨkoe yomohuˈnyopo ahopo sɨwojo sohwoe mtɨˈmokinyo hiˈnjoˈmanji
10 oso aˈamumneˈno Anɨtu kako sɨmeho tango mɨkunɨmposo uyɨhwosi tohino engo uyɨmontonoho. Toho engo akino wonyoˈnjo somo uhumajoso sopo nohumafɨkuji tohino engo neˈno umnonefoho. Osopo nohumentanɨngkuji aˈamu ahwomomjo sohwanji aˈamu hofɨkoe wonyomneˈno poyo peˈnɨmentiso sohwoˈnji aˈamu hofɨkimo uhwonɨfitnnefoho.
11 Oso toho somtaˈni tɨkayo neˈno nosyontanɨngkuhwosi hofɨko tohino mafɨkujoso hofɨko usijoˈno mohumafitnnefoho. Oˈo aˈamu oso sikisɨwojo paˈnyo sohumo u kakoe huyoˈmango somneˈno hwomtame ulohofontɨfi hofɨkoe aˈapahopo kakoe ifalifaliyo mtɨˈmokumentohofoso hofɨkoe sɨkunoˈnji imɨngoˈnji hinjopo tohino neˈno umnonefoho. Ose ulɨmentisofoho.
12 I aˈamu Anɨtuye hungkunomo tɨfi inɨngkawoˈnɨngkohofo soku Jisasɨmo sɨmeho hiˈntnnono uyɨwoˈnɨngkohofo soku sekwo olo hungkuno hiloso upaˈnɨfijoˈmanji yoˈmayo tango ko seˈmasoso sekwo Anɨtumneˈno yokumpohnˈnyo lohopitnnefoho.
13 Ngko nohumanji ahwomo mtaˈni mampaho ole upaˈnɨmentoho, Kɨko nje hungkunomo ifalifaliyo ole mtɨˈmojo, Yoˈmayo uhwonalokuso somo moiˈwo imoˈnɨngkuhwosi oso hohosohonta aˈamu Anɨtuye syoho ikuji peˈnɨfijoso sɨmeho wopɨngo umoˈnɨmontonoho. Ose ntahonɨngki Anɨtuye Towahuno Wopɨngo ulɨmento, Ou, nehopeho. Aˈamu hiso hofɨkoe syoho engo nohoˈnaofɨkuji usijoˈno wohumantɨfeho. Hwapɨngoso aˈamu Anɨtuye syohoˈnjo sohwo kako Anɨtuye hungkuno neˈno lutɨhwahonɨngki aˈamuso hungkuno homo somo sɨmeho hiˈntnnono uyontɨfi inɨngkamentohofo sohwa hofɨko kakoˈnji ahwomomo sɨfetnnefoho. Osoˈno kakoe syohomjo neso kakoˈnji neˈno wentɨhwonefoho.

Hwahoponjo wosopayo mojo mayoˈne sɨkunofoho.

14 Ngko nohumanji uhwonɨmentoheso, U himo halojo nowentanɨngki i hwe fihwo kako Aˈamufe Hwomu Paˈnyo sohwo nohumanto kako hwakuhwajo sɨhumampoˈnnyoso kakoe ahomo nomokosyohumentanɨngki uhwononji uhwonɨmentoheso kakoe mnokinopo mnokino manjiˈmofo naˈnohinoso kakoe mnokinopo monjɨmoˈnosyohumentanɨngki uhwonɨmentohefoho.
15 Aˈamu ahwomo mtaˈango nomˈne sohwo kako Anɨtuye ahwomomjo tajo ango engo somtaˈni noswaponto aˈamu himopo humentanjo sohumo kako mampaho engo ulɨmento, Sɨkuno moiˈwo nto imoˈnɨmaho. Hwaho ponjo wosopayoso toyo nto imaho. Jɨje hwakuhwajo sɨhumampoˈnyo soˈnji filohmˈmemaho.
16 Ose ulahonɨngki hwe himopo humamentiso sohwo kako kakoe hwakuhwajo hwahopo yohoˈmo ulohofonto oso wosopayo ne somo lohmˈmemaˈmentisofoho. Oso hiso nuhwononji ngko lɨmentoho, U oloso wosopayoˈno molalofiyoho. Oˈo, aˈamumneˈno lalofoho. Ose syafɨhuˈmentohefoho.

17 Ose uhwononji uhwonɨmentoheso aˈamu ahwomomjo nomˈne sohwo kako Anɨtuye ango somtaˈni kakoe hwakuhwajoˈnji swomotolɨkofapmmentisofoho.
18 Osopo aˈamu ahwomomjo nomˈne sohwo aˈamu hofɨko yoˈmayo Anɨtumneˈno hoˈnasyɨwoˈnɨngkohofo ijempoho sopo ntaˈni swapmmentisofoho. Oso aˈamu huhwo sohwo kako aˈamu yoˈmayoso Anɨtumneˈno toho uyofɨwoˈnɨngkohofo somo mokosyohumawoˈnɨngkiso hweho. Kako aˈamu ahwomomjo hwakuhwajo swomotolɨkofapmmentiso sohumo mampaho mohmˈno ole ulɨmento, Jɨje hwakuhwajo sɨhumampoˈnyoso nomahoji nantɨpe *wain* somjo mojo ehumasoso filokuˈmemaho.
19 Ose ulahonɨngki oso aˈamu ahwomomjo sohwo kakoe hwakuhwajoˈnji nantɨpe *wain* somjo ipisayo mojo ehumunyoso lokuˈmemayo hopaso kako aˈamu Anɨtumneˈno sɨmeho muyoˈnjo somo ahwonte mijo ilɨˈmokuˈmofoˈne somo huˈmɨˈmoˈmentisofoho. Oso hopo sopo Anɨtuye mango sohwa hofɨko Anɨtu mtaˈango tohino engo maˈmentohofofoho.
20 Oso ahwonte ipisayo mjɨˈmoˈnyoso pone engo somo mempo sohohntaˈni ilɨˈmokumentohofoso oso ahwonte somtaˈni honɨyo swofijwaoponto mijo hopa wamentisoso kakoe sawemoso *tɨli hantɨlet* (300) *kiloumita*foho. Oso honɨyo huhwo sohwo kako aˈamufe swokinopo siyapmmentisofoho.

15

Aˈamu ahwomomjo sohwa hofɨko aˈamumo wonyo imokiyoˈne wonyoso mokosyohumalofo.

1 Osopo nohumanji ahwomomo poji entɨhwayo nomˈne somo uhwonɨmentohe soˈno pisopisaho lɨmentohefoho. Aˈamu ahwomomjo aho fehohnjo hopiˈnono nomˈne mtaˈni hufaˈuyo sohwa hofɨko aˈamumo wonyo imokiyoˈne wonyo engoso mokosyohumentanɨngkofi uhwonɨmentohefoho. Hofɨko oso wonyo engoso aˈamumo uyɨkujoˈno Anɨtuye sɨmeho tohinoso moiˈwo umoˈnɨmontonoho.
2 Ose uhwononji uhwonɨmentoheso mijo ayo engo tɨmo honɨngkonyo paˈnyo somo tɨˈmelanyoˈnjo uhwonɨmentohefoho. Oso mitɨmomɨngo hopo sopo aˈamuso hofɨko oso aˈamu sikisɨwojo paˈnyo sohwoˈnji kakoe huyoˈmango soˈnjimo hwomtame mehumayoˈnjo yontɨfi kakoe ifalifaliyoso hofɨkoe aˈapaho sopo mamtɨˈmokinyoso hofɨko oso mitɨmomɨngo hopo sopo lohofontɨfi hofɨko Anɨtuye tompuyo ahomo mokosyohumamentohofofoho.
3 Oso hopo sopo nohumantɨfi hofɨko oso ta Mouses Anɨtuye syoho ulohofiyo sohwo hohonta lɨmentiso paˈnyo Anɨtuye hwomu kako nakwoe wonyoˈne poyo peˈnɨmentiso sohwoe yofe hoˈnomayoˈne ta hiso lɨmentohofofoho. Ole lɨmentohofi,

Nakwoe Hwe Engo Anɨtu sohwosi kɨko jɨje yokumpohnˈnyo hwofiloˈnnyoˈnjo hwosoho.
Osoˈno nakwo kɨko yoˈmayo iwoˈnɨngkino soˈno wonyoangkafo uhwonontani nakwo pisopisaho lɨwoˈnɨngkuhwono.
Kɨko nakwo aˈamu hopiˈnonohino hwahoˈmeemjo hnˈnɨmo nemokosyohumahnno sohwosi jɨje yahino itoˈnohino neˈnjofoho.
4 Hwe Engofo, kɨkoˈnohini honɨngkano wonyo aneˈnjo hwosoho.
Osoˈno kikineˈno iyoho miyoˈnjoso tɨhwolo.
Jɨje yokumpohnˈnyo engoso yofe mohoˈnomayoˈnjoso tɨhwolo. Oˈo, awonoho.
Aˈamu nɨhuˈno hopiˈnono kikineˈno hwomtame wekuhumantɨfeho.
Hwapɨngoso jɨje yahino wopɨngoˈnohinoso utɨhwaˈnyopo iˈmofopahonɨngki uhwonɨmentohofofoho.
Oso ta hiso lɨmentohofofoho.

5 Oso hohosohonta ta lahonɨngkofi ngko nohumanji uhwonɨmentoheso Anɨtuye
ahwomomjo tajo ango engo somjo ango ajwomoˈmjo kako humawoˈnɨngkiso somjo
hokuˈyoso nohwosompoˈnowentanɨngki uhwonɨmentohefoho.
6 Oso ango engo homo somtaˈni aˈamu wonyo imokiyoˈneso ahomo mokosyohu-
mantɨfi swomotolɨkofapmmentohofofoho. Hofɨkoe hwapɨfeso halojo nɨhuˈno pom-
ponahoˈnjoso yontɨfi ahuloho naˈnohinoso hofɨkoe swokinopo imentohofofoho.
7 Oso songo humalofo osofosofahuˈnohino sohwafe angaˈnohino sohwo aˈamu
ahwomomjo aho fehohnjo hopiˈnono nomˈne mtaˈni hufaˈu sohwamo solɨjwanyo
naˈnohinoso angaˈno angaˈno huˈmuˈmentisofoho. Oso noswanyo homo somo Anɨtu
songo neˈno humaso sohwo kako aˈamufe honɨngkano wonyo somneˈno sɨmeho
tohino umnɨngkahonɨngki oso solɨjwanyo homo somo aˈamu wonyo imokiyoˈneso
hoˈnahumentisofoho.
8 Huˈmuˈmaˈmentisoso Anɨtuye pomponaho yokumpohnˈnyo oso mtaˈni tɨkayo
swapɨhwosi ango engo montɨmo wehuhnnaoˈmontonoho. Osoˈno aˈamu fihwo
oso ango homo somo maswonehoho. Oˈo nɨhuˈno awonoho. Hofɨko oso aˈamu
ahwomomjo aho fehohnjo hopiˈnono nomˈne mtaˈni hufaˈuyo sohwa hofɨko aˈamumo
wonyo imokiyoˈne aho fehohnjo hopiˈnono nomˈne mtaˈni hufaˈuyoso moiˈwo eso-
jwaofɨkujoˈno osohonta aˈamu hofɨko wohotoswantɨfeho.

16

Solɨjwanyo aho fehohnjo hopiˈnono nomˈne mtaˈni hufaˈuyoso Anɨtuye sɨmeho tohino woˈnnyo soˈne hungkunofoho.

1 Osopo nohumanji Anɨtuye ahwomomjo tajo ango engo somtaˈni mampaho engo
ole upanɨmentoho, Sekwo aˈamu ahwomomjo aho fehohnjo hopiˈnono nomˈne mtaˈni
hufaˈuyo sohwasi sekwo solɨjwanyo Anɨtuye sɨmeho tohino woˈnnyoso nomafɨkuji
hwahopo ayo yawojoˈmeemo fɨwontofaopmno.
2 Ose ulahonɨngki aˈamu ahwomomjo sɨmoˈmjo sohwo kako solɨjwanyo hiso hwaho
ayo yawojoˈmeemo iwontofaoˈmentisofoho. Iwontofaofahonɨngki aˈamu hopiˈnono
sikisɨwojo paˈnyo sohwoˈnji kakoe huyoˈmangoˈnjimo hwomtame yɨhumantɨfi kakoe
ifalifaliyo hofɨkoe aˈapahopo mtɨˈmokinɨmentohofo sofe aˈapahopo uyo pisakino
wonyoˈnjoso iwongkojaoˈmentisofoho.
3 Aˈamu ahwomomjo hufaˈuyo sohwo kako solɨjwanyo hiso mijo ayo ya-
wojoˈmeemo hopiˈnono iwontofaofahonɨngki mijo ayoso honɨyo hoikufeˈnohini
imoˈnɨngkahonɨngki yoˈmayo mijo ayomjoso poyo peˈnɨmentisofoho.
4 Aˈamu ahwomomjo hufaˈu sɨhune sohwo kako solɨjwanyo hiso mijimomo iwonto-
faofahonɨngki mijoso honɨyo imoˈnɨmentisofoho.
5 Honɨmijoso nolɨfɨwahonɨngki aˈamu ahwomomjo mijimo mokosyohumayo sohwo
Anɨtumo ulɨmento, Kɨko aeˈmtaˈni humamopmmentohino sohwosi olohonta kɨko
neˈno humahnno sohwosi jɨje yahino wopɨngoˈnohino iwoˈnɨngkino hwosoho. Kɨko
olo tango loso olo aˈamu lomo uyohinoso itoˈnohinofoho.
6 Hwapɨngo soˈnji aˈamu jɨje hungkuno ulɨmotofo sohwanjimo olo aˈamulo hofɨko
osohwafe honɨyo usɨhumantɨfi fonjahumentohofofoho. Osoˈno kɨko hofɨkimo
honɨmijo napeˈnyoso uyohino itoˈnohinofoho.
7 Ose ulahonɨngki Anɨtuye ijempoho yoˈmayo kakineˈno hoˈnasyɨwoˈnɨngkohofo
sopo ntaˈni nomˈne mampaho ole upaˈnɨmentoho, Ou, nehopeho. Hwe Engo Anɨtu
Yokumpohnˈnyo Hwofiloˈnnyo sohwosi, kɨko aˈamufe yahino somneˈno ikwolofoˈneso
hopoenohino hwosoho.
8 Ose ulahonɨngki aˈamu ahwomomjo osofosofahuˈnohino sohwo kako solɨjwanyo
hiso mofehiˈnyopo iwontofaofahonɨngki Anɨtu kako mofehiˈnyomo toho paˈnyo
imokahonɨngki mofehiˈnyo hiso aˈamumo toho ulahumentisofoho.

9 Oso mofehiˈnyo hiso aˈamumo toho ulosyahonɨngki aˈamu hiso hofɨko Anɨtu oso tango uyo hwapɨngo sohuneˈno sɨfajo hungkuno ulɨmentohofofoho. Hofɨkoe honɨngkano wonyoso mohoˈnaofeˈnjo yontɨfi hofɨko Anɨtuye yofeso mohoˈnomaˈmmentohofofoho.
10 Aˈamu ahwomomjo aho fehohnjo hopiˈnonohino sohwo kako solɨjwanyo hiso aˈamu sikisɨwojo paˈnyo sohwoe aˈamu kakimo enjwaˈmo humamotofo somo iwontofaofahonɨngki aˈamu oso sɨwojo paˈnyo sohuneˈno hwomtame ihumawoˈnɨngkohofo somo sɨkuno mjɨmofahonɨngki tohino engo tɨpemantɨfi mango kilampohuˈmentohofofoho.
11 Oso tohino mɨkunɨmposo engoso maˈmopontɨfi Anɨtu ahwomomo humaso sohuneˈno sɨfajo hungkuno lɨmopmmentohofofoho. Hofɨko hofɨkoe wonyo somneˈno tohino ko tɨpemantɨfi sɨmeho mɨwoloˈmokiyofoho.
12 Aˈamu ahwomomjo aho fehohnjo hopiˈnono nomˈne mtaˈni angaˈnohino sohwo kakoe solɨjwanyo kako mijo engo yofe Yufɨletis sopo iwontofaofahonɨngki mijo hiso soˈnaˈmentisofoho. Oso mijo hiso saˈnɨmentisoso aˈamu mofehiˈnyo sɨˈmofapiso sohohnjo hwe engo hwaho mokosyohumawoˈnɨngkohofo sohwa ikujohoˈne sapɨfitnneˈento mijo tafepo sosayoso honɨngkano imofahumentisofoho.
13 Ose uhwononji ole uhwonɨmentoho, towahuno wonyo molongo sɨmanoˈnjo hufaˈu sɨhune sohwa angaˈnohinohwo kako homa mango mtaˈni swapmmentisofoho. Nomˈnihwo oso aˈamu sikisɨwojo paˈnyo sohwoe mango mtaˈni swapmmentisofoho. Nomˈnihwo aˈamu Anɨtuye hungkuno hwasyo lɨmojo sohwoe mango mtaˈni swapmmentisofoho.
14 Oso towahuno wonyo Seten mtaˈango hufaˈu sɨhune sohwa hofɨko aˈamu tɨfi nenɨngkape-eˈneˈentɨfi yoˈmayo aˈamu miyɨwoˈnɨngkiyohofoso itɨhwamentohofofoho. Oso towahuno wonyo sohwa hofɨko oso hwe hwaho mokosyohumawoˈnɨngkohofo sohwafepono wentɨfi Anɨtumo uyokolofano lontɨfi aˈamu Anɨtuˈnji ikujoho fongkiˈnyoˈne ntoˈno esyohumayoˈne mɨhuˈmokumentohofofoho. Osoˈno hofɨko Anɨtu Yoˈmayo Hwahoponjo Yokumpohnˈnyo Somo Hwofiloˈnnyo sohwoe Sɨkuno Engo soˈno ntoˈno esyohumamentohofofoho.
15 Oso sɨkuno somneˈno Jisas hohonta ole nalɨmento, Upaˈnɨmno. Ngko aˈamu hufo uyantɨfi pohofo hopaso wapmmonnoho. Aˈamu ngkineˈno nohontohumalofoso hofɨkoe hwapɨfe wopɨngo yontɨfi nohontohumalofo. Osohonta ngko nopmˈmeˈno hofɨko hofɨkoe hwapɨfe esyohumunyoso nje pe sohonta wonɨmango munonefoho. Oˈo, hofɨko sɨmonyo engo uyantɨfeho. Ose nalɨmentisofoho. Oso hwapɨfeˈne fahosɨhwoyo hungkuno neso olenoho. Honɨngkano wopɨngo mohoˈnasiyoˈnefoho.
16 Oso towahuno wonyo huhwo sohwa aˈamu hopiˈnonohinoso Amaketoun sopo uhuˈmokumentohofofoho. Oso hwaho yofe Amaketounɨyo eso aˈamu Hipɨlu sofe hungkunofoho.
17 Aˈamu ahwomomjo aho fehohnjo hopiˈnono nomˈne mtaˈni hufaˈuyo sohwo kakoe noswanyoso ifofopo iwontofaoˈmentisofoho. Ose uhwononji towahuno wonyo somneˈno syafɨhuˈmentohefoho. Ose iwontofaofahonɨngki Anɨtuye ahwomomjo tajo ango engo kako humawoˈnɨngkiso epohumayo somtaˈni mampaho engo ole hoˈnɨmento, Tango aeˈuyoso nto iˈmofapohoho. Oso tangoso moiˈwo esojwaofoˈnefoho.
18 Ose hoˈnɨngkahonɨngki emtaˈmɨngoˈnji ahwomo yokaˈnji mjohoˈnɨmɨwahonɨngki hwomɨhwo mɨkunɨmposo imentisofoho. Hwomɨhwo oso paˈnyo nakwoe hwaho ayo yawojoˈmeemo mˈmofapefoho. Oˈo, oso hwomɨhwo huhwo sohwo konaˈwohiyoho.
19 Oso hwomɨhwo huhwo sohwo yahonɨngki pone engo Mpapiloun sopo mtɨhupento hufaˈu sɨhune imoˈnɨmentisofoho. Oso aˈamu sikisɨwojo paˈnyo sohwo oso ango somtaˈni aˈamu hopiˈnonohino hwaho ayo yawojoˈmeemjo angoso

mokosyohumamojo hopo pɨwahuˈmentisofoho. Oso ango engo Mpapiloun sofe honɨngkano wonyo somneˈno Anɨtu huno syafɨsyonto sɨmeho tohino mɨkunɨmposo umnɨngkahonɨngki oso ango hopo sopo tohino mɨkunɨmposo engo uyɨmentisofoho.

20 Oso hwaho weˈe mijo ayoˈnjo sohe soponjo hopiˈnonohinoso moiˈwo imoˈnɨmentisofoho. Hwaho engo sopo hwofɨkiˈnyo hopiˈnono nɨhuˈno hopiˈnono isonjahumentisofoho. Hintafoˈnohino imoˈnɨmentisofoho.

21 Ahwomo mtaˈni sisayo mɨkunɨmposo moˈmentisofoho. Oso sisayo hiso kwope hoˈyo engo paˈnyoso ahwomo mtaˈni nopɨwasyonto aˈamumo fonjahumentisofoho. Oso tango mɨkunɨmposo aˈamu huhwo sohwamo uˈmaˈmentiso soˈno hofɨko iyoho unɨngkahonɨngki Anɨtumneˈno sifajo hungkuno ulɨmentohofofoho.

17

Ape hwaˈntesi kakoe honɨngkano wonyomneˈno tohino engo maˈmentisofoho.

1 Aˈamu ahwomo mtaˈango aho fehohnjo hopiˈnono nomˈne mtaˈni hufaˈuyo solɨjwanyo iwontofahumentohofo sohwa angaˈnohino sohwo ntɨmento, Kɨko oyomo. Olo hwe moyaˈmi ango Mpapiloun humawoˈnɨngkohofo loso ape hwaˈnyo iwoˈnɨngkohofo paˈnyofoho. Oso aˈamu fisofe angoso mitɨmomɨngopo molinyofoho. Hofɨkoe yahino wonyo somneˈno tohino mayoso wokitɨhwamnoho.

2 Hwe engo hwaho mokosyohumawoˈnɨngkohofo sohwa oso ape hwaˈntesiˈnji hwaˈnyo lohoˈnɨmentohofofoho. I aˈamu hwahoponjo hopiˈnonohinoso oso yahino homo somneˈno aˈamu mijo yokumpohnˈnyo nontɨfi nilohofohofo hopa imoˈnɨmentohofofoho.

3 Ose uhwonɨngkahonɨngko Anɨtuye Towahuno Wopɨngoso hwaho aˈamu anepono ipenɨmotamentisofoho. Osopo humanji uhwonɨmentoheso ape fisi kako siki sɨwojo honɨyoˈnohino sopo kehumamentisofoho. Oso sikisɨwojo huhwo sohwo kakoe mnokinoso aho fehohnjo hopiˈnono nomˈne mtaˈni hufaˈuyoho. Kakoe sɨhwanoso aho hopiˈnonohinofoho. Kakoe aˈapahopo Anɨtuneˈno sɨfajo hungkuno mtɨˈmokinyofoho.

4 Apesi kakoe manjiˈmofoso honɨyoˈnohinoˈnjo miyoˈnohino soˈnji wonyoangkafofoho. Kakoe tɨmno hosaso naˈnohinoso wokoso wonyoangkafoˈnjofoho. Oso aˈmusi kako kakoe aho somo noswanyo mijo nyoˈne naˈnohinoso mokosyohumunniyoho. Oso noswanyo homo somo kakoe hwaˈnyo yahino soˈnji kakoe yahino nomˈne aˈamumo pisakino honɨngkanomo ipemotaweˈne soˈnji woˈnnyomnoho.

5 Kakoe yomohuˈnyopo yofe pahnnɨmo hungkuno ole woˈnnyoponoho. Pone engo Mpapiloun sopo hwaˈnyo yahino soˈnji hwahoponjo yahino wonyo soˈnjiye konaˈwohinyoho.

6 Aˈamu fihwo kako mijo yokumpohnˈnyo nilohofɨwoˈnɨngkiso nomˈne mijo womaˈmo loso hopaso oso ape hwaˈntesi kako aˈamu Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono uyɨwoˈnɨngkohofo somo wofonjasyɨwoˈnɨmo ehuno woˈnɨyoho. Ngko oso homo somo nuhwononji nje hi ntɨkofahonɨngki ngko yomo yonji pisopisaho lɨmentohefoho.

7 Ose yahonɨngko aˈamu ahwomo mtaˈango sohwo ntɨmento, Kɨko yomo yomo pehoˈno yohino. Ngko olo ape losiˈnji sikisɨwojo mnokino aho fehohnjo hopiˈnono nomˈne mtaˈni hufaˈuyoˈnjo sɨhwano aho hopiˈnonohinoˈnjo sohwo hnˈnɨngkowalokunjo hwapɨngo ne soˈno wakilɨmonneˈno yohono.

8 Oso sikisɨwojo ngko nto kitɨhwaheso kɨko nto uhwonɨngkino sohwo hohonta humamojo sohwo olohonta mohumuyoho. Hwangku sohonta kako piˈnɨmo hwapɨngo ane sopo ntaˈni noswapɨhwosoˈno Anɨtu kako kakimo tɨkanomo tohino engo uyɨmɨwenefoho. Anɨtu hwaho mamtɨˈmokummentiso sohonta aˈamu hofɨkoe yofe kakoe iyoswo songo neˈno humayoˈne somo mamtɨˈmokummentiso sohwa hwahopo nohumafɨkuji oso sikisɨwojo sohumo uhwonɨfijoso hofɨko huno piˈnɨngo engo

syaf+sy+kuji pisopisaho l+fitnnefoho. Hwap+ngoso oso a'amu sikis+wojo pa'nyo sohwo kako songo humanto pe'n+mentiso sohwo kako apa'no u'mofapmmontonoho.

9 A'amu huno wop+ngo'njo sohwo kako olo so'no huno syaf+sy+hwosi kako huno wop+ngo wot+pema'montonoho. Mnokino aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyo sohwa oso hwof+ki'nyo aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyoho. Oso a'mu hisi kako pone engo oso hwof+ki'nyo aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyo'njopo humawo'n+ngkisiyoho.

10 Oso mnokino aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyo sohwa hwap+ngo nom'neso olenoho, a'amu yofe engo'njo hwaho mokosyohumayoso aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyo hwafoho. A'amu huhwo sohwa aho fehohnjo hopi'nonohino sohwa nope'n+ngkahon+ngkofi anga'nohino sohwo humaho. Nom'ni sohwo kako t+fi i'mofaponefoho. I'mofap+hwosi kako olopo we'e nehwo wohuma-montonoho.

11 Oso a'amu sikis+wojo pa'nyo sohwo hohonta humamentiso sohwo olohonta mohumunyo sohwo kako hwe yofe engo'njo hwaho mokosyohumayo hweho. Oso hwe engo aho fehohnjo hopi'nonohino sohwa pe'n+mentohofo mta'angoso olo s+wojo lohweho. T+fi kako apa'no i'mofap+hwosi kako hwe engo aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'u s+hunehwo umo'n+montonoho. Nohumahwosi t+kanomo wene hweho.

12 Oso sikis+wojo s+hwano aho hopi'nonohinoso hwe yofe engo'njo sohwa hwaho hopi'nonohinomo mokosyohumayo'ne hwafoho. Hof+koe yofe engoso t+fi no'mo mapitnnefoho. Hof+koe yofe engo nomaf+kuji oso a'amu sikis+wojo pa'nyo sohwo'nji hof+ko'nji hof+koe a'amu hopi'nonohino somo we'e nehwo womokosyohumant+feho.

13 Hwe yofe engo'njo sohwa hof+ko s+meho afa in+ngkuji hof+koe yokumpohn'nyo yo'mayoso oso a'amu sikis+wojo pa'nyo sohumo uy+kuji oso siki s+wojo sohumo enjwa'mo wohumant+feho.

14 T+fi hof+ko'nji hwe nakwoe wonyo'ne poyo pe'n+mentiso sohwo'nji hof+ko ikujoho fongki'n+ngkuji Jisas kako hof+kimo nuyakolofonefoho. Hwap+ngoso Jisas kako hwe yofe engo'njo hopi'nonohino sohwafe Hwe Engo hweho. Kakoe a'amu ne kako'nji humalofo somo kako nuhwosopento nn+ngkapmno ulahon+ngki hof+ko s+meho hi'ntnnono uyont+fi kakimo hofiyo in+ngkowalokwofo. Hwangku kako'nji hof+koe mango sohwamo uyakolopitnnefoho.

15 Ose ntonto ole nt+mento, Oso mit+mom+ngo sopo apesi kako nohumentan+ngki uh-won+ngkinoso oso mijo hiso olenoho, a'amu hwaho kengo mta'ango so'nji hungkuno kengo kengo'njo hopi'nonohinofoho.

16 Oso sikis+wojo s+hwano aho hopi'nonohino pa'nyoso hwe engo aho hopi'nonohino sohwanji a'amu sikis+wojo pa'nyo sohwo'nji hof+ko oso a'mu pone Mpapiloun siye mangohwa umo'nant+feho. Oseso hof+ko oso pone engo somjo yo'mayoso hufo mahon+ngkuji pone hiso i'mmo'nohino pa'nyo nohumahon+ngkuhwosi hof+ko oso pone somo toho ifuntof+kuji n+hu'nahone wae yaopitnnefoho.

17 Oso hiso'no An+tu kako hof+ko ifitnne'ento kako hof+kimo huno uyososo'no hof+ko s+meho afa in+ngkuji yo'mayoso ifitnnefoho. Oseso hof+koe yokumpohn'nyo so'nji hof+koe a'amumo mokosyohumawo'n+ngkohofo so'nji a'amu s+wojo pa'nyo sohumo uyant+feho. Oso hopa im+kuji An+tuye hungkunoso ne umo'n+montonoho.

18 Oso ape wonyo uhwon+ngkinosi kako oso ango pone engiyoho. Kako hwe engo hwaho kengo kengo mta'ango sohwamo mokosyohumawo'n+ngkisiyoho. Ose nt+mentisofoho.

18

Pone engo Mpapiloun wonyo imo'n+mentisofoho.

1 Oso hohosohonta uhwonɨmentoheso aˈamu ahwomomjo nomˈne sohwo kako
ahwomomo ulɨkoˈmanto pmmentisofoho. Kakoe yokumpohnˈnyo engoˈnji noponto
kako olo hwaho lopo pomponaho engo hopa lahumentisofoho.
2 Kako mango engoˈnji ole lɨmento,
Pone engo Mpapilounɨso weˈenepi nɨhuˈnahone wopɨwahuˈmontonoho.
Olohonta Setenɨye angoso nɨhuˈnahone wonyo umoˈnɨmontonoho.
Olohonta kakoe towahuno wonyo sohwanji hofɨko osopo humalofo.
Yoˈmayo wonyo pisakinoˈnjo kihoˈnjo nakwo nakwolaho lɨwoˈnɨngkuhwone osomo
humalofo.
3 Hwapɨngoso aˈamu oso hopo sopo humamotofoso hofɨko honɨngkano wony-
omo aˈamu piˈnɨngo engo hwaho ayo yawojoˈmtaˈango somo kompemota-
wowoˈnɨngkohofofoho.
Hwe engo hwaho mokosyohumayo huhwo sohwanji oso honɨngkano wonyo homo
somo inɨngkamentohofofoho.
Aˈamu hwaho engo mtaˈango hamniyoho syoho iwoˈnɨngkohofoso hofɨko oso ango
ponjo aˈamu somtaˈni hamniyoho mɨkunɨmposo tɨpemaˈmentohofofoho.
Hwapɨngoso oso angoponjo aˈamu hofɨko hamniyoho engoˈnjo nohumantɨfi yoˈmayo
hoˈyango soˈno hi umoˈnɨmentisofoho.
4 Ose lahonɨngki mampaho nomˈne ahwomo mtaˈni ole hoˈnɨmento,
Nje hwe moyaˈmi soku sekwo osopo nulɨkoˈmafɨkuji olo mempo lohohntaˈni
fusyolɨkofaopmno.
U sekwo hofɨkoˈnji honɨngkano wonyo jwoˈnɨlohopitnnoho. Oso hisoˈno sekwo tohino
mapitnnoho.
5 Hofɨkoe wonyo engoso aˈamu huˈmeehumosontɨfi ahwomomo sɨˈmofɨhwonesohilo.
Oseso hofɨkoe wonyo soˈno Anɨtu kako inɨngo mamofonehoho.
6 Hofɨko Anɨtuye aˈamu somo wonyo uloholˈmentohofo hopaso Anɨtu hofɨkoe wonyo
somneˈno tohino engo uyɨmontonoho.
I Anɨtu oso wonyo uloholˈmentohofo soˈno kako aku ikwesaloku ulohofonefoho.
7 Oso aˈmusi kako kakoe yofe hoˈnomaˈnonto kakoe huno yoˈmayo umo lonte somo
inɨngkamojofoho.
Kako oso wonyo imojo soˈno Anɨtu kako aku tohino uyɨmontonoho. Aku tohino afapo
uyonefoho. Oso tohino uhwosoˈno kako humotaho engo walono.
Kakoe sɨmeho moˈmo ole nto hnnɨmento, Ngko ape yofe engoˈnjɨˈnyoho. Ngko aˈamu
somo yokumpohnˈnyo mokosyohumaleno. Ngko aˈmoyawoso paˈnyoˈnɨˈmaho.
Osoˈno yoˈmayo tangoso monɨˈmanehoho.
Oˈo, ngko sɨmeho wopɨngoˈnji neˈno humantɨˈmnefoho. Osoˈno ngko humotaho
malɨmnehono. Ose hnnɨmentisofoho.
8 Sɨkuno angaˈnohino somo kako oso hopa kakoe yofe hoˈnomaˈnyo soˈno yoˈmayo
tohino aku uyoso komoˈno uˈmanefoho.
Nakwoe Hwe Engo Anɨtu kakoe yokumpohnˈnyo hwofiloˈnnyoˈnjo sohwo Mpapi-
lounɨye wonyomneˈno kako yano ilofɨhwosoˈno mijoho engo iˈmofapɨhwosi
mnokino engo iˈmofapɨhwosoˈno hwe moyaˈmi humotaho lɨfitnnefoho.
Osohonta Mpapiloun toho nonefoho.
9 Oso hwe yofe engoˈnjo hwaho mokosyohumayo sohwanji oso ape wonyosiˈnji
honɨngkano wonyo imofontɨfi yoˈmayo yahino wonyo imentohofo sohwa hofɨko oso
ango pone engo Mpapiloun soponjo toho engoso nontanɨngkuhwosi uhwonɨfijoso oso
hwe engo sohwa tɨkayomo uhwonɨngkuji humotaho hwaho lalɨfehiˈnɨfitnnefoho.
10 Ape wonyosi kako tohino engo mentanɨngkuhwosi oso hwe engo huhwo sohwa
hofɨko iyoho unɨngkuhwosoˈno ikanopo lohofɨkuji pisopisaho lɨkuji ole lɨfitnnefoho.
U, nakwoe ango Mpapilounneˈno hitoho nalokwoho. Kɨko ango engo yokumpohnˈnyo

sohwosi mofehiˈnyo weˈenepi (*wan aua*) posahonɨngki jɨje tohino aku komoˈno mahino. Ose lɨfitnnefoho.
11 Nomˈne aˈamu hamniyoho syohoˈnjoso oso tɨkayo somo nuhwonɨngkuji sɨmeho tango uyonefoho. Oso sɨmeho tango uyo hwapɨngoso olenoho. Ole wosyofɨsyantɨfeho, Nakwoe hoˈyangoso tɨhwo wonemaˈmontolɨkeno. Sɨmeho tango engo uyɨhwosoˈno humotaho engo sulɨfitnnefoho.
12 Oso hoˈyango engoso olenoho. Yoˈmayo wokoso naˈnohino, nɨkuyoho wonyoangkafoˈnji, hwapɨfe wopɨngo honɨjwo, halojo, miyoˈnohino osoˈnji, iyo akino wopɨngoˈnjo yoˈmayo mtɨˈmokumentohofosoˈnji yahu sɨhwano mtaˈni yoˈmayo mtɨˈmokumentohofo soˈnji ahwomo yokino, sojo oso mtaˈni wokoso wonyoangkafo mtɨˈmokumentohofofoho.
13 Hoˈyango nomˈneso olenoho. Yoˈmayo kaˈnyo, nalofe, tofoyo, yoˈmayo akino wopɨngo wopɨngoˈnjo, hwone mijo aˈapahomo ehaloho'nyoˈne, ipisayo mijo, yahwo-afofoˈnji wosopayoˈnji yahuˈnji yahu aˈamu hnˈnomokomɨwoˈnɨngkiso osoˈnji hano emoyoˈnji oso yoˈmayoso hofɨkintaˈni aˈamu mpe imentohofofoho. Osoˈnji aˈamu yahu mpe yɨwoˈnɨngkohofo hopaso aˈamu fehohnjoso hofɨko nomˈne aˈamu siki syoho ulohofiyoˈne mpe imentohofofoho.
14 Aˈamu hamniyoho syohoˈnjoso ole ulɨfitnnefoho, Yoˈmayo hoˈyango sekwo hi semoˈnɨwoˈnɨngkisoso noselɨkoˈmanto nto mtnˈnaoˈmaho. Yoˈmayo wosopayo meˈwampeˈnjo yoˈmayo wokoso wonyoangkafo soˈnji sekwoe yofe engo soˈnji nto mtnˈnaoˈmaho. Ose ulɨfitnnefoho.
15 Oso aˈamu hoˈyango syohoˈnjo sohwa oso ango somtaˈni hamniyoho engo maˈmentohofo sohwa hofɨko oso ango hopo sopo tango engo iˈmofopɨhwosoˈno iyoho unɨngkuhwosoˈno hofɨko ikano nompo ntaˈni uhwonɨhwojapɨkuji humotaho engo jongkuso mapitnnefoho.
16 Ole ulɨfitnnefoho, Sekwoe ango engo somneˈno hitoho nalokwoho. Hohonta sekwo manjiˈmofo, hwapɨfe wopɨngoˈnohini yontɨfi wokoso naˈnohino wopɨngo soˈnji nɨkuyoho, hamniyoho engoˈnjo soˈnji inontɨfi wopɨngo humamentohofofoho.
17 I mofehiˈnyo weˈenepi (*wan aua*) posahonɨngki sekwoe hamniyoho wokoso wopɨngoso yoˈmayoso nɨhuˈnahone imoˈnamokwoho. Ose ulɨfitnnefoho.

Aˈamu yofayokino syohoˈnjo hoˈyangoˈnji yofayokinomo nohnnawe mojɨmotofo sohwa hofɨko kengopo lohofɨkuji
18 tɨkayo ango Mpapiloun ntaˈni uhwonɨhwojakuji ole ulɨfitnnefoho. Youwo youwo. Pone engo olo paˈnyoso nomˈne ntɨpolo. Oˈo, awonoho.
19 Ose lɨkuji humotaho hwaho ole lalɨfehiˈnɨfitnnefoho. Youwo youwo. Pone engo hopo sopo nakwo mijo ayopo emoiwoˈnɨngkuhwone hnˈnwi osopo ntaˈni hamniyoho engo maˈmotohwonefoho. Mofehiˈnyo weˈenepi posolohofahonɨngki yoˈmayoso nɨhuˈnahone moiˈwo imoˈnɨmaho. Oso aˈamu yofayokino syohoˈnjo sohwa ose ulɨfitnnefoho.
20 Sekwo aˈamu ahwomomjo sohwasi oso pone engo moiˈwo imoˈnyo soˈno sekwoe sɨmeho wopɨngo wasemoˈnono. Sekwo aˈamu Anɨtuye sɨkunonji sekwo Anɨtuye hungkuno uyohojɨkuˈmofo (*apousel*) syohoˈnjo sohwa hnnonji sekwo aˈamu Anɨtu hungkuno sejopahonɨngki lɨmotofo sɨkunonji sekwoe sɨmehoso wopɨngo wasemoˈnono. Oso pone engo sekumo wonyo seloho'mentiso soˈno Anɨtu kako oso pone engo sohumo aku tohino uyohoho.
21 Oso hungkuno moiˈwo losojwaofahonɨngki aˈamu ahwomomjo yokumpohnˈnyo sohwo kako sojo mɨkunɨmposo nomanto mijo ayomo mehoˈnaofonto ulɨmento, Oso sojo hoˈnaofohe hopaso oso pone engo Mpapiloun sopo nomafɨkuji sojo hopa mohmˈno nɨhuˈnahone mehoˈnaopitnnefoho. Oseso aˈamu hofɨko apaˈno muh-wonɨfitnnefoho. Oseso Mpapiloun nɨhuˈnahone moiˈwo imoˈnonefoho.

22 Oseso yoˈmayo tompuyo hwomeyoka mpompulompuyoˈnji kounoho yokaˈnji oso
ango sopo ntaˈni apaˈno mupaˈnyoˈnefoho. Aˈamu syoho iwoˈnɨngkohofo sohwamo
oso ango sopo aˈamu muhwonyoˈnefoho. Oseso aˈamu hofɨko hofɨkoe syoho ikuji
mtopmtopiˈyoka peeloku lokuˈyoka pomɨˈyoka apaˈno mupaˈnyoˈnefoho. Wosopayo
fiji fijiˈyoka sojo ekawojiyo singki singkiˈyoka apaˈno mupaˈnyoˈnefoho.
23 Oso ango hopo sopo sikiloho apaˈno momongkujahufitnnefoho. Hwe
moyaˈmi ape songo maˈnɨngkuji sɨmeho wopɨngo inɨngkuji tɨkafo jahonɨngkujoso
mupaˈnɨfitnnehofo. Hohonta sekwoe aˈamu hamniyoho syohoˈnjo sohwa hamniyoho
engoˈnji imoˈnɨmotofoso hofɨkoe yofe engo hwaho ayo yawojoˈmo ihuloˈmentisofoho.
I olohonta moiˈwonoho. Sekwoe peefo soˈnji kiˈnyo soˈnji aˈamu piˈnɨngo engo hwaho
ayo yawojoˈmo hwasyo honɨngkanomo ipemotapmmentohofofoho.
24 Anɨtu oso pone engo somo uhwonɨmentisoso kakoe aˈamu ne somo fonjasyontɨfi
aˈamu kakoe hungkuno lɨmotofo sohwamo fonjasyontɨfi hofɨkoe honɨyoso osoˈmo
wentanɨngki uhwonɨmentisofoho. I Anɨtuye aˈamu hopiˈnonohino somo hwaho
ayo yawojoˈmo aˈamu nomˈne hofɨkimo poyo umokumentohofo osohwafe honɨyoso
osoˈmo wentanɨngki Anɨtu uhwonɨmentisofoho. Oso wonyo hwapɨngoso osoho
hwafoho.

19

Aˈamu ahwomomjo sohwa pone engo Mpapiloun pɨwahuˈmentiso soˈno hofɨko sɨmonyo engo imentohofofoho.

1 Oso hohosohonta ahwomo mtaˈni mango engo hoˈnɨngkahonɨngki ngko huno
ole syafɨhuˈmentoho, aˈamu ahwomomo hopiˈnonohino humalofoso hungkuno lalok-
wofo. Ole upaˈnɨmentoho, Nakwo Anɨtuye yofe engo wohoˈnomano. Nakwoe Anɨtu
sohwo kako nakumo kakoˈnohini nefoˈmawoˈnɨngkiso hweho. Kakoe yofe engo kako
yokumpohnˈnyo engoˈnjo hweho.
2 Anɨtu kako aˈamufe wonyomneˈno yano ilofɨhwajiyoso hopoenohinoho. Oso ape
wonyosi hwe moyaˈmi piˈnɨngo engomo honɨngkano wonyomo ipemotamentisofoho.
Oso aˈmusi kako Anɨtuye syoho ulohofiyo sohwamo fonjahumentisoso osoˈno Anɨtu
kako oso aˈmu simo aku tohino uyɨmentisofoho.
3 Ose lontɨfi apaˈno lɨmentohofi, Nakwo nakwoe Anɨtuye yofe wohoˈnomano. Oso
pone Mpapiloun soponta'ango tɨkayoso engolopohamo neˈno syonefoho.
4 Hwe engo sɨfe aho hopiˈnonohino nomˈne mtaˈni osofosofahuˈnohino sohwanji
oso songo humalofo osofosofahuˈnohino sohwanji hofɨko Anɨtu kako aˈamumo
mokosyohumayoˈne kakoe epohumayopo humaso sohuneˈno hwomtame ehumantɨfi
ulɨmentohofi, Ou nehopeho. Nakwo nakwoe Anɨtuye yofe engoso wohoˈnomano.
5 Ose ulahonɨngkofi Anɨtuye epohumayo sopo ntaˈni joho ole hoˈnɨmento,
Sekwo nakwoe Anɨtuye syoho ulohofiyo soku, sekwo Anɨtuye hungkunomo tɨfi
inɨngkawoˈnɨngkohofo soku sekwo aˈamu yofe engoˈnjo soku yofe weˈeˈnjo hopiˈnono
kakoe yofe wohoˈnomano. Ose hoˈnɨmentisofoho.

Aˈamufe Wonyoˈne Poyo Peˈnɨmentiso sohwo ape mahonɨngki wosopayo iloho engo iˈmofapmmentisofoho.

6 Osohonta mampaho engo apaˈno hoˈnɨngkahonɨngki ngko apaˈno
syafɨhuˈmentoho, aˈamu piˈnɨngo engoso ahwomomo humantɨfi lalokwofo.
Mampaho hiso mijo sapmpoyo mtaˈni mtitoˈyoka hopa ahwomo yoka hopaˈnji
hoˈnɨngkahonɨngki upaˈnɨmentohefoho. Ole hoˈnɨmento, Nakwoe Hwe Engo
Anɨtu sohwoe yofe wohoˈnomano. Nakwoe Hwe Engo Anɨtu nemokosyohumayo
sohwoe yokumpohnˈnyoso hwofiloˈnnyoˈnjo hweho. Kako nakumo yokumpohnˈnyo
nemokosyohumaho.

7 Oso Hwe nakwoe Wonyoˈne Poyo Peˈnɨmentiso sohwoe sɨkuno kakoe ape
womaˈmte sɨkunoso mofoneponoho. Oso kakoe apesi kako wokoso hwapɨfe oso
yoˈmayoso ntoˈno esyohumaho. Osoˈno nakwo sɨmonyo uyano. Nakwo nakwoe Anɨtu
yokumpohnˈnyo hwofiloˈnnyo sohuneˈno yofe engo wohoˈnomano.
8 Anɨtu kako oso ape simo manjiˈmofo sawemo halojo wonyoangkafo kiho aneso
uyahonɨngki kako nto yohoho. Ose hoˈnɨmentisofoho. Oso manjiˈmofo sawemo
halojoso Anɨtuye hwe moyaˈmife honɨngkano wopɨngo somo uhwonɨmentohefoho.
9 Oso hiso nuhwonɨngkahonɨngko hwe ahwomo mtaˈango sohwo ntɨmento, Kɨko
olo hungkuno hiloso nomahoji ifalifaliyo mtɨˈmojo. Oso Hwe nakwoe Wonyoˈne
Poyo Peˈnɨmentiso sohwoe ape mayoˈne wosopayo iloho engo wenantɨfeho. Anɨtu
oso aˈamu wosopayo elɨjwanyo sopo neˈno fɨpmno nto uloso sofe sɨmehoso wopɨngo
umoˈnalofoho. Ose ntonto ntɨmento, Olo Anɨtuye hungkuno loso nehopeho.
10 Ose ntahonɨngki ngko oso hwe ahwomomjo sohwoe sɨfɨkiˈnyoˈmo hwomtame
yɨhumentanɨngko ntɨmento, Oˈo, filɨkaho. Kɨko ngkimo ose enɨhumahotoho. Ngko
kɨko paˈnyo Anɨtuye syoho ulohofiyo hwoˈnyoho. Osoˈno kɨko Anɨtumnohini hwom-
tame fehumamno. Ngkoˈnji sekwo aˈamu hwahoponjo Jisasɨmo sɨmeho hiˈntnnono
uyontɨfi kakoe hungkuno lutɨhwawoˈnɨngkohofo sohwa hnnonji nakwo aˈamu ah-
womomjo sohwonaˈnnonji nakwoe syohoso afaˈnohinoˈnjo hwoˈnyoho. Aˈamu
Anɨtu kakoe hungkuno uyahonɨngki lɨmotofo sohwamo Anɨtuye Towahuno Wopɨngo
ufoˈmaˈmojo hopaso olohonta sekwo Jisasɨye hungkuno lɨjwaofɨwoˈnɨngkohofo so-
hwasimo sefoˈmalofoho. Ose ntɨmentisofoho.

Aˈamu fihwo kako yahu halojo sopo kehumamentisofoho.

11 Ngko ahwomo nomtompeehonɨngki uhwonɨmentoheso yahu aˈamu
hnˈnɨwoˈnɨngkiso halojo sohwo nohumentanɨngki uhwonɨmentohefoho. Oso aˈamu
yahu sopo kehumunyo sohwoe yofe hufaˈuyoso olenoho. Anɨtuye hungkunomo ntoˈno
inɨngkawowoˈnɨngkiso hweho. Hungkuno nehopiˈnohino lɨwoˈnɨngkiso hweho. Kako
hwe moyaˈmife yahinomneˈno yano ilofo soˈnji aˈamumo tango uyo soˈnji kako yahino
hopoeno iwoˈnɨngkiso hweho.
12 Kakoe tɨmoso toho sɨjɨso paˈnyoˈnjo hweho. Kakoe mnokino sopo hwe hwaho
mokosyohumawoˈnɨngkohofo sohwafe mnokino manjiˈmofoso kakoe mnokinopo
piˈnɨngo engoˈnjo hweho. Kakoe yofe kakoe mnokino manjiˈmofo sopo mtɨˈmokinyoso
kakoˈnohino hwapɨngo neso huno uyohoho. Aˈamu nomˈneso hofɨko hwapɨngo neso
huno muyofoho.
13 Kakoe manjiˈmofo sawemoso honɨmijo somo yomanto nto imentisofoho. Oso
hisoˈno aˈamu kakoe yofeso ole mɨlɨmentohofi, Anɨtuye hungkuno hweho.
14 Aˈamu ahwomomjo itokusoˈnjo hwapɨfe halojo wopɨngoˈnjo sohwa hofɨko yahu
halojo sopo kehumantɨfi tɨfi inɨngkamentohofofoho.
15 Hofɨkoe Hwe Engo Jisas sohwo kakoe mango somtaˈni hwakuhwajo
sɨhumampoˈnyo yohosiyohosi lojinyo swapɨwoˈnɨngkisofoho. Oso hwakuhwajo
sɨhumampoˈnyo neso olenoho. Kakoe hungkunofoho. Oso sɨhumampoˈnyo
soˈnji kakoe mango sohwamo iwofitoˈmeefoˈnefoho. Aˈamu huhwo sohwamo
yokumpohnˈnyo mokosyohumentanɨngkuhwosi hofɨko kakoe hungkunomo haloho
maposoˈnjo ikuji minɨngkayoˈnjo ikujoˈno tango engo uyɨmontonoho. Anɨtu oso
aˈamu somneˈno sɨmeho tohino umnɨmentiso soˈno Jisas kako hofɨkimo hwotoho
wahmmontonoho. Kakoe yokumpohnˈnyoso hwofiloˈnnyo hweho.
16 Oso Hwe Engo sohwoe manjiˈmofo sawemo somo popasoponjo somo kakoe yofe
mtɨˈmokinyoso olenoho. Kako hwaho hopiˈnonohinoso mokosyohumayo hweho. Hwe
engo hopiˈnonohino sohwafe Hwe Engo hweho.
17 Ose uhwononji uhwonɨmentoheso, aˈamu ahwomomjo sohwo kako
mofehiˈnyoˈnjo mofone sopo lohofonto yɨhufo yokintahopo fekwowentanɨngkofo

sohwamo mango engo ulɨmento, Sekwo olopono fɨpmno. Anɨtu kako sekumo wosopayo wosejapmmontonoho.
18 Oseso sekwo hwe engo sohwafe aˈapahoˈnji hofɨkoe aˈamu itokuso mokosyohumawoˈnɨngkohofo sohwafe aˈapaho soˈnji aˈamu yokumpohnˈnyo yahupo kehumawoˈnɨngkohofo sohwafe aˈapahoˈnji hofɨkoe yahufe aˈapaho soˈnji hmnaopmno. Sekwo hwe yofe engo aneˈnjo yofe engoˈnjo, aˈamu syoho ulohofiyo soˈnji aˈamu siki humawoˈnɨngkohofo oso aˈamu hopiˈnonohino somo wonantɨfeho.
19 Ose ulahonɨngki uhwononji ole uhwonɨmentoho, Oso aˈamu sikisɨwojo paˈnyo sohwoˈnji hwe yofe engoˈnjo hwaho mokosyohumawoˈnɨngkohofo sohwanji hofɨkoe aˈamu itokusoˈnjo sohwanji hofɨko oso aˈamu hwe yahu halojo sopo kehumamentiso sohwoe aˈamuˈnji hofɨko ikujoho fongkiˈnyoˈne uhuˈmokumentohofofoho.
20 Oso aˈamu Anɨtuye hungkuno hwasyo lɨmojo sohwo kako aˈamu sikisɨwojo paˈnyo tɨfinjo hweho. Kako oso hwe sɨwojo paˈnyo sɨmoˈmjo sohwoˈnji kako nolohofɨwoˈnonto yoˈmayo engo aˈamu miyɨwoˈnɨngkiyohofo itɨhwahonɨngki aˈamu hofɨko aˈamu sikisɨwojo paˈnyo sohwoe yofe hofɨkoe aˈapahopo mtɨˈmokinontɨfi kakoe huyoˈmangomneˈno hwomtame ehumamotofo somo hwasyo honɨngkanomo ipemotapmmentisofoho. Jisas kakoe aˈamu soˈnji hofɨkoe oso aˈamu sɨwojo paˈnyo sohwoˈnji oso aˈamu Anɨtuye hungkuno hwasyo lɨmojo sohwoˈnjimo impe intofontɨfi hofɨko intofahumentohofofoho. Aˈamu ahwomomjoso hofɨko oso aˈamu sɨwojo paˈnyo sohwoˈnji Anɨtuye hungkuno hwasyo lɨmojo sohwoˈnji songo nohumentanɨngki hofɨko toho engo mitɨfongo paˈnyo sijontanjo somo mehoˈnaoˈmentohofofoho. Oso toho homo somo tɨkayo hwosɨmijo akino wonyoˈnjo sɨwoˈnɨngkisofoho.
21 Oso aˈamu yahupo kehumawoˈnɨngkiso Jisas oso hwoe mango mtaˈni hwakuhwajo sɨhumampoˈnyo swahopɨwoˈnɨngkiso soˈnji aˈamu nomˈne somo fonjahumentisofoho. Nofonjosyahonɨngki yɨhufo sohwa oso aˈamu sohwafe aˈapaho nontɨfi sɨmeho nahnnɨmentohofofoho.

20

Seten kako impoˈangomo nohumentanɨngkuhwosi soswo wan tausen (1,000) uyakolofonefoho.

1 Oseso ngko nohumanji ole uhwonɨmentoho, aˈamu ahwomomjo sohwo kako piˈnɨmo hwapɨngo ane soponjo hokuˈyo hwosayoˈne soˈnji ahwomo nano soˈnji motapmmentisofoho.
2 Nomotaponto Setenɨmo nutɨmanto ahwomo nanoˈnji intofasyonto soswo *wan tausen* (1,000) uyakolofoˈne intofahumentisofoho. Oso Seten huhwo sohwo kako homa hohontajo hweho.
3 Intofasyonto oso piˈnɨmo hwapɨngo ane sopo intohmˈmofonto hokuˈyo nɨhuˈno yokumpohnˈnyo pɨjwahumentisofoho. Nɨhuˈno impofakiyofo yahumentisofoho. Osopo nohumentanɨngkuhwosi soswo *wan tausen* (1000) uyakolofɨhwosoˈno kako hwasyo hungkuno aˈamu somo mujoˈnjo uyɨmontonoho. I osoˈno soswo *wan tausen* (1000) nto uyakolofɨhwosoˈno impoˈango mtaˈni isɨhutofɨhumajɨhwosoˈno osopo weˈenehwo wemoimontonoho.
4 Oseso ngko nohumanji uhwonɨmentoheso, Hwe hwaho mokosyohumawoˈnɨngkohofo sohwafe epohumayo sopo aˈamu piˈnɨngo engoso nohumentanɨngkofi uhwonɨmentohefoho. Oso aˈamu hiso hofɨko nomˈne aˈamu sofe hungkuno ikwolofoˈne yano ilofɨhwajiyoˈne hwafoho. Aˈamumo uhwonɨmentoheso olenoho. Aˈamu Jisasɨmo sɨmeho hiˈntnnono uyontɨfi kakoe hungkuno nomˈne aˈamu somo ulontɨfi oso hungkuno homo somo yokumpohnˈnyo kemokosyohumamentohofofoho. Hofɨko oso aˈamu sɨwojo paˈnyo sohwoˈnji kakoe huyoˈmango soˈnjimo hwomtame mehumayoˈnjo yontɨfi hofɨkoe aˈapahopo aˈamu sɨwojo paˈnyo sohwoe

mtɨˈmokinyoso mamtɨˈmokummentohofofoho. Hofɨkoe honɨngkano wopɨngo somneˈno mango sohwa hofɨko hofɨkoe tɨˈwango iwofitoˈmeeoˈmentohofofoho. Aˈamu hiso hofɨko apaˈno songo imoˈnontɨfi Jisasɨˈnji hofɨkoˈnji hofɨko aˈamu somo mokosyohumentanɨngkofi soswo *wan tausen* (1,000) uyakoloˈmentisofoho.

5 Oso aˈamu sɨmoˈmo peˈnɨmentohofoso lɨkaˈmentohofofoho. Aˈamu nomˈne peˈnɨmentohofoso hofɨko oso hohosohonta molɨkafeˈnjo imentohofofoho. Oˈo, hofɨko oso soswo *wan tausen* (1,000) soˈno hontohumantɨfi molɨkafeˈnjo imentohofofoho.

6 Oso aˈamu peˈnontɨfi piˈnɨmo mtaˈni sɨmoˈmo lɨkaˈmentohofoso hofɨko sɨmeho wopɨngoˈnjo humamentohofofoho. Anɨtu oso aˈamu homo somo wopɨngoˈnohini uloho'mentisofoho. Hofɨko poyo apaˈno mapeˈnyoˈnjo ikuji tɨkanomo mafitnnefoho. Oˈo, hofɨko Anɨtuˈnji Kɨlaisɨˈnjiye syoho ulohofiyo imoˈnɨngkuji Kɨlaisɨˈnji hofɨkoˈnji nomˈne aˈamu somo soswo *wan tausen* (1,000) somneˈno umokosyohumafitnnefoho.

Seten nɨhuˈnahone wonyo umoˈnɨmtonoho.

7 Soswo *wan tausen* (1000) uyakolofɨhwosoˈno oso piˈnɨmo hwapɨngo ane somtaˈni hofɨko Setenɨmo isɨhutofomapitnnefoho.

8 Isɨhutofomahonɨngkuji Seten noswapɨhwosi kako aˈamu angoˈmeemjo somo hwasyo hungkuno ulonefoho. Seten kako ngkimo nnɨngkapɨfitnneˈeno lɨhwosi hwasyo hungkuno ulɨhwosoˈno aˈamu Ngkoukɨˈnji Mekoukɨˈnji hofɨko Anɨtuˈnji iku-johoˈne uhuˈmokufitnnefoho. Oso aˈamu hiso iyoswo paˈnyofoho. Aˈamu weˈyoˈmaho.

9 Hofɨko hwaho Isɨlael hopo sopo ifehuˈmokosyahonɨngkuji oso ango sopono Anɨtuye aˈamu Jelusalem soponjo Anɨtuye aˈamu neso nohumentanɨngkuji oso Seten kakoe aˈamu wonyoso hofoyo hufitnnefoho. Oseso aˈamu wonyo somo toho ahwomo mtaˈni nopɨhwosi nonefoho.

10 Anɨtu kako Seten aˈamu hwasyo honɨngkanomo ipemotawomentiso sohumo nutɨmahwosi oso toho mijo ayo paˈnyo sijontanɨngkuhwoso somo nɨhuˈnahoni wakehoˈnɨˈmoˈmontonoho. Oso toho tɨkayo hwosɨmijo akino wonyoˈnjo somo Anɨtu kako sikisɨwojo paˈnyo sohwoˈnji oso hwe Anɨtuye hungkuno hwasyo lɨmojo sohwoˈnji nto hoˈnɨˈmoˈmentisofoho. Osopo hofɨko nohumafɨkuji imɨngoˈnji hinjopo sɨkunoˈnji sɨkwoˈmiyomo engolopohamo hofɨko tohino umnonefoho.

Hungkuno ikwolofoˈne hungkunofoho.

11 Oso hohosohonta ngko nohumanji uhwonɨmentoheso hwe engo hwaho mokosy-ohumayo sohwoe epohumayo halojo sopo hwe fihwo nohumentanɨngki uh-wonɨmentohefoho. Oso hohosohonta nakwoe hwaho loˈnji ahwomoˈnji moiˈwo imoˈnaoˈmentisofoho. Apaˈno muhwonyoˈnjo imentohefoho.

12 Aˈamu peˈnɨmentohofo hopiˈnonohinoso yofe engoˈnjo sohwanji yofe engo aneˈnjo soˈnji hofɨko oso epohumayo sopo lohofahonɨngkofi fisakuˈmentisofoho. Nomˈne iyoswo fisojwahinyoso songo humayoˈnefoho. Yoˈmayo yahino wopɨngoˈnji wonyoˈnji aˈamu poyo peˈnɨmentohofoso imotofo soˈno iyoswomo mtɨˈmokumentiso somtaˈni kako yano ilofɨhwajɨmentisofoho.

13 Aˈamu mijo ayomo peˈnɨmentohofo sofe pijafo mijo mtaˈni Anɨtu nomanto aˈamu hwahopo peˈnɨmentohofo sofe pijafoso Anɨtu maˈmentisofoho. Aˈamu hopiˈnonohino sofe huyoˈmango somo Anɨtu utɨmaˈmentisoso aˈamu nɨhuˈno hopiˈnonohino somo kako angaˈno angaˈnohino sofe yahino somneˈno yano ilofɨhwajɨmentisofoho.

14 Aˈamu yahino wonyoˈnjo somo yano ilofɨhwajonto oso toho engo mijo ayo paˈnyo sijontanjo somo mehoˈnɨˈmoˈmentisofoho. Oso poyo peˈnyo yahino soˈnji oso ango poyo peˈnyo sohwafe huyoˈmango hontohumalofo soponjo soˈnji toho hi-somo mehoˈnɨˈmoˈmentisofoho. Oso toho hisomo aˈamu peˈnɨmentohofoso Anɨtumo sɨmeho hiˈntnnono muyoso nɨhuˈnahone humantokutnnefoho. Osopo humayoso poyo peˈnɨwoˈnɨngkofoso hufaˈuyoso osohifoho.

15 Oso iyoswo songo ne'no humayo'ne somo a'amu fihwo yofe muhwonyo'njo ihwosi oso a'amu somo oso toho pi'nɨmomjo somo womeeho'nɨ'mo'montonoho.

21

Ahwomo'nji hwaho'nji songofoho.

1 Ngko nohumanji uhwonɨmentoheso, ahwomo'nji hwaho'nji songo imo'nɨngkahonɨngki uhwonɨmentohefoho. Ahwomo sɨmo'njo so'nji hwaho sɨmo'mjo so'nji moi'wo imo'nɨmentisofoho. Oso hwaho songo sopo mijo ayo aneponoho.

2 Oso hohosohonta ngko uhwonɨmentoheso ango songo Jelusalem uhwonɨmentohefoho. Ango songoso Anɨtu mta'ango hwaho songo sopo pmmentisofoho. Oso ango songo hopo sopo wokoso wonyoangkafo'njoponoho. A'amu ape womantɨfi hotɨfo fofolofasyɨwo'nɨngkohofo pa'nyo'njoponoho.

3 Anɨtuye epohumayo sopo nta'ni mampaho engo ole upa'nɨmentoho, Uhwonɨmno. Anɨtuye ango neso a'amu'nji wo'nnyoponoho. Oseso Anɨtu kako hofɨko'nji humentanjoso hofɨko kakoe a'amu imo'nohumalofo. Anɨtu huhwo kako hofɨko'nji nɨhu'nahone wohumamontonoho.

4 Anɨtu kako kakoe a'amufe tɨmijoso nɨhu'nahone wae umo'montonoho. Hwapɨngoso oso hohosohonta a'amu poyo mape'nɨfitnnehofo. Tohino mumnonehoho. Oso'no humotahoso apa'no malɨfitnnefoho. Oso yo'mayo hiso hwaho sɨmo'mta'ango somjoso moi'wonoho.

5 Oso hwe Anɨtuye epohumayo sopo humaso sohwo ulɨmento, Sekwo uhwonɨmno. Ngko yo'mayo songo mtɨ'mokumalefoho. Ose ulonto ngkimo ntɨmento, Kɨko olo hungkuno loso mtɨ'mojo. Olo hungkuno loso nehopeho. Oseso hwe moya'mi hofɨko nje hungkuno somo sɨmeho hi'ntnnono ufijo'manji hofɨkoe sɨmeho wopɨngo umo'nɨmontonoho. Hwapɨngoso hungkuno loso ne umo'nɨmontonoho.

6 Ose ntonto ntɨmento, Ngko yo'mayo yo'mayoso moi'wo nto esojwao'maleno. Ngko yo'mayo somo hwapɨngo sohwo'ni oso nje yo'mayo homo somo moi'wo nto esojwao'male hwo'nyoho. A'amu fihwo kako mijo'no mijoho pe'nɨngkuhwosi ngkimo nɨ'masoso ngko kakimo mijo songo ne'no humayo'neso ufimonnoho. Oso mijo hiso ngkinta'ni kako mpe miyonehoho. O'o, ngko kakimo siki ufimonnoho.

7 A'amu yo'mayo hwahoponjo yahino wonyo somo monje yasyoso sohumne'no ngko kakine'no yo'mayo wopɨngo uloho'monnoho. Ose ulohohm'mo ngko kakoe Anɨtu'ni humahonɨ'mo kako nje mehomi umo'nɨmontonoho.

8 I oso'no a'amu ngkine'no yokumpohn'nyo malohofe'njo so'nji a'amu sɨmeho hi'ntnnono montape'njo so'nji a'amu honɨngkano wonyo'njo so'nji a'amu a'amumo fonjahumentohofo so'nji a'amu a'mohufo imotofo so'nji a'amu ki'nyo'njo so'nji a'amu anɨtu hwasyo sohumo hwomtame yɨhumawo'nɨngkohofo so'nji a'amu hwasyo hungkuno lɨwo'nɨngkohofo sontnne'no hofɨko oso toho mijo ayo pa'nyo sɨjɨwo'nɨngkiso sopone'no ufitnnefoho. Oso hopo sopo toho tɨkayo hwosɨmijo akino wonyo'njo syalokunjo sopo poyo pe'nyo tɨfinjoponoho. Osopo ne'no nohumantokutnnefoho.

Ango songo Jelusalemmne hungkunofoho.

9 A'amu ahwomo mta'ango sohwo ngkimo nɨ'ma'mentisofoho. Oso a'amu ahwomomjo huhwo sohwo a'amu aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyo sohwa solɨjwanyo na'nohino a'amu wonyo umokiyo'ne mokosyohumunyo somta'ango hweho. Osohwo nonɨ'manto ntɨmento, kɨko oyomo. Oso Hwe sekwoe Wonyo'ne Poyo Pe'nɨmentiso sohwoe ape wokitɨhwamo. Olohonta kako oso ape hisi woma'mte'no yohoho.

10 Anɨtuye Towahuno Wopɨngo ngkimo ifehu'mokanɨhumentisofoho. Oso Towahuno hiso ngkimo ifehu'mokonɨsyahonɨngki a'amu ahwomo mta'ango sohwo

ngkimo hwofɨkiˈnyo sawemo sopono ipenɨmotasɨmentisofoho. Oso hopo sopo ipenɨmotasonto Jelusalem pone songo Anɨtuye aˈamu ne humunyo sopo Anɨtu mtaˈango pontanɨngki ntɨhwamentisofoho.

11 Ango Jelusalem sopo Anɨtu mtaˈango yokumpohnˈnyo soˈnji pomponaho soˈnji lahumentisofoho. Oso ango wonyoangkafo hopo sopo ntaˈni tɨpomponaho tɨmo honɨngkonyo hopo hwaloˈmokumentisofoho.

12 Oso ango hopo sopo tojo sawemo inyoponoho. Hokuˈyoso aho hopiˈnono sɨfe mtaˈni hufaˈuyoˈnjoponoho. Oso hokuˈyo hopo sopo aˈamu ahwomo mtaˈango aho hopiˈnono sɨfe mtaˈni hufaˈuyo sohwa humunnyoponoho. Aˈamu Isɨlaelɨfe temtitofo aho hopiˈnono sɨfe mtaˈni hufaˈuyo sohwafe yofe mtɨˈmokinyoponoho.

13 Oso mofehiˈnyo sɨˈmofapiso sohohntaˈni hokuˈyoso hufaˈu sɨhuneˈnjoponoho. Mofehiˈnyo ikwoˈmokiso sohohntaˈni hokuˈyo hufaˈu sɨhuneˈnjoponoho. Angahohntaˈni hokuˈyo hufaˈu sɨhuneˈnjo hohntaˈnyoho. Hwonamonyo hohntaˈni hokuˈyo hufaˈu sɨhuneˈnjo hohntaˈnyoho.

14 Oso ango pone homo somjo tojo somjo sojo aho hufaˈu sɨfe mtaˈni hufaˈuyoso yokumpohnˈnyo sosofitofomokosyohumayo woˈnnyo sopo aˈamu (*apousel*) aho hufaˈu sɨfe mtaˈni hufaˈuyo Jisasɨye hungkuno uyohojɨkuˈmofɨwoˈnɨngkohofo sohwafe yofe woˈnnyoponoho.

15 Oso aˈamu ahwomomjo hungkuno ntɨmentiso sohwo kako toke naˈnohino yamofo iyoˈneso nomanto oso pone soˈnji hokuˈyo soˈnji toke soˈnji yamofo imentisofoho.

16 Oso pone homo somjo sawemo soˈnji tɨfo soˈnji afaˈnohinofoho. Kakoe honje soˈnji afapoenohinoho. Nomˈne isaloˈnnyoˈnjoˈmaho. Oˈo, afapoenohinoho. Kakoe sawemo engoso *tu tausen foua hantɨlet* (2,400) *kiloumita*foho.

17 Oso pone homo somjo tojo somo yamofo imentisofoho. Kakoe sawemoso *wan hantɨlet fouti-foua* (144) *mita*foho. Oso toke yamofo iyoso aˈamu yamofo iwoˈnɨngkohofo paˈnyofoho.

18 Oso tojoso Anɨtu mtɨˈmokumentisoso sojo wonyoangkafo tɨpomponaho tɨmo honɨngkonyo hopo hwoloˈmokumentisofoho. Oso ango ne hiso naˈnohino tɨmo honɨngkonyo paˈnyofoho.

19-20 Sokilojo yokumpohnˈnyo sosofitofomokosyohumayo sojoso wokoso wonyoangkafo mtɨˈmokumentisofoho. Oso sojo aho hopiˈnono sɨfe mtaˈni hufaˈuyoso kengo kengo woˈnnyofoho. Sojo wonyoangkafoso fehohnjoso halojo, fehohnjo yamoˈnohino, fehohnjo sontijo, fehohnjo honɨjwo, fehohnjo hwosɨmijo, nomˈnihwo sontijoˈnji hwosɨmijoˈnji ulohopihnˈnyofoho. Aˈamu nakwoe hwaho lopo oso sojo wokoso weˈeˈnohino ihnˈnyoˈneso mpe yɨwoˈnɨngkohofoso hamniyoho mɨkunɨmposoˈnjofoho. Oso tojomjo sojoso sojo ewafo paˈnyofoho.

21 Oso hokuˈyo aho hopiˈnono sɨfe mtaˈni hufaˈuyoso kame engo wonyoangkafo sohwo hokuˈyomo kijahinyofoho. Oso ango hopo soponjo honɨngkanoso tɨmo honɨngkonyo naˈnohino paˈnyofoho.

22 Anɨtuye ahwomomjo tajo ango engoso aneponoho. Oˈo, nakwoe Hwe Engo Anɨtu Yokumpohnˈnyo Engo Hwofiloˈnnyoˈnjo sohwoˈnji nakwoe Wonyoˈne Poyo Peˈnɨmentiso sohwoˈnji siko nohumanji ango homo somo uyohope-eˈne montaˈiyoho.

23 Oso ango hopo sopo mofehiˈnyoˈnji hamno soˈnji malinyoponoho. Oˈo, Anɨtuye yokumpohnˈnyo pomponaho hopa lasyɨwoˈnɨngkisoponoho. Jisas sohwo kako sikiloho paˈnyo hweho.

24 Oso pomponaho wonyoangkafo hopo sopo aˈamu hano emoiwoˈnɨngkohofoponoho. Aˈamu hwaho mokosyohumamotofo sohwafe wokoso wopɨngoso oso ango soponeˈno motapmmentohofofoho.

25 Hokuˈyo engoso mopɨjasiyoˈnjo neˈno nohwosompoˈnawowoˈnɨngkisoponoho. Oso hopo sopo sɨkuno mamiyoponoho.

26 Yo'mayo hwahoponjo wokoso wonyoangkafo oso'nji hamniyoho so'nji oso ango
somo Anɨtuye yofe ho'nomayo'ne womotoswantɨfeho.
27 I oso'no yo'mayo wonyo a'amu honɨngkano wonyo'njo hungkuno hwasyo
lɨwo'nɨngkohofoso hofɨko nɨhu'no mahufitnnehofo. O'o, a'amu hofɨkoe yofe Jisasɨye
iyoswo songo humayo'ne somo wo'nnyoso hofɨko oso pone engo somo woswantɨfeho.

22

Mijo songo ne'no humayo so'nji iyo songo ne'no humayo so'ntnne hungkunofoho.

1 Oso hohosohonta ngko nohumentanɨngko a'amu ahwomomjo sohwo kako
mijo engoso ntɨhwamentisofoho. Oso mijo songo ne'no humayo'ne hiso tɨmo
honɨngkonyomjo pomponaho pa'nyofoho. Oso mijo tɨmoso a'amu nakwoe Wonyo'ne
Poyo Pe'nɨmentiso sohwo'nji Anɨtuye epohumayo somta'ni swofijwaoponto
2 ango pone engo somne honɨngkano somo mtɨhupento walofoho. Honɨngkano
yohosiyo hohnta'ni momtɨfamo'nyofoho. Oso honɨngkano homo somo yohosiyo
hohnta'ni iyo songo ne'no humayo'ne loho'nnyoponoho. Oso iyo homo somjo ipisayo
unto'nɨmonteso hamno huhwo huhwi into'nɨwo'nɨngkisofoho. Oso iyoswo inoho iyo
homo somjoso hwe moya'mimo wopɨngo umokuwo'nɨngkisofoho.
3 Yo'mayo Anɨtu ngkilaho lɨwo'nɨngkisoso mawo'nnyoponoho.
A'amu nakwoe wonyo'ne poyo pe'nɨmentiso sohwo'nji Anɨtuye epohumayo so'nji
wo'nnyoponoho. Oso hopaso Anɨtuye syoho ulohofiyoso kakine'no hwomtame
yuhumafitnnefoho.
4 Hofɨko Anɨtuye sɨmanomo uhwonɨngkuji Anɨtuye yofe hofɨkoe yomohu'nyopo
mtɨ'mokinyofoho.
5 Sɨkunoso apa'no m'mofaponehoho. Hofɨkoe Hwe Engo Anɨtu sohwo hofɨkoe
pomponaho hweho. Oso'no hofɨko kwefoho mofehi'nyoso nɨhu'no anefoho. Hofɨko
hwe engo imo'nɨngkuji engo lopahomo ne'no nohumantɨfitnnefoho.

Jisas kako nɨhu'no komo'no ponefoho.

6 Ose ntonto ntɨmento, Olo hungkuno kilalokwe loso nehopeho. A'amu
hopi'nonohino olo hungkuno losomo nupa'nɨngkuji sɨmeho hi'ntnnono
ufijo'manji sɨmeho wopɨngo umo'nɨmontonoho. Hwapɨngoso hungkuno hiloso
ne umo'nɨmontonoho. Hwe Engo Anɨtu kako kakoe hungkunoso a'amumo
uyɨwo'nɨngkiso so'no hofɨko a'amumo lutɨhwawo'nɨngkohofofoho. Anɨtu kako
a'amu ahwomomjo sohwamo kɨko Jounɨmo yo'mayo imo'none so'no kitɨhwayo'ne
uhwatɨmasofoho. Oseso kɨko Anɨtuye syoho ulohofiyo somo utɨhwaho. Ose
ntɨmentisofoho.
7 Sekwo upa'nɨmno. Jisas ole nalɨmento, Ngko sekumo komo'no wose'ma'monnoho.
Yo'mayo imo'none so'no hungkuno olo iyoswo lomo wojo somo a'amu tɨfi
inɨngkaweso'manji wopɨngofoho. Ose nalɨmentisofoho.
8 Ngko Joun'ni olo hungkuno losomo nupa'nonji yo'mayo tɨfi imo'none somo
uhwonɨmentohefoho. Ngko yo'mayoso nuhwonosojwaofonji oso a'amu ahwomomjo
yo'mayo ntɨhwamentiso sohwoe sɨfɨki'nyo'mo hwomtame wehumamonji yahonɨngko
9 ntɨmento, Kɨko ngkine'no hwomtame enɨhumahotoho. Kɨko jɨje a'amu'nji
a'amu Anɨtuye hungkuno Toho Wojo lɨmotofo sohwanji olo hungkuno lomo
tɨfi inɨngkawowo'nɨngkohofo so'nji nakwo hinjoho'nwo Anɨtuye syoho ulohofiyo
hwona'nyoho. Oso'no kɨko Anɨtu kakine'nohini hwomtame fɨhumaho.
10 Ose ntonto ntɨmento, Kɨko olo hungkuno yo'mayo imo'none lo'no mtɨ'mokohinoso
kɨko hiyaso mokosyohumahotoho. O'o, yo'mayo loso Anɨtu kako we'enepi kako
hungkuno lososo moi'wo umo'nɨmontonoho.

11 A'amu hon+ngkano wonyo iwo'n+ngkiso sohwo kako hon+ngkano wonyo
somo ne'no wamj+mmontonoho. Hwap+ngoso hon+ngkano iwolo'mokinyo'ne
mofehn'nyoso awonoho. A'amu hon+ngkano pisakino'njo iwo'n+ngkiso sohwo kako
oso hon+ngkano pisakino'njoso ne'no wamj+m+'montonoho. A'amu kako hon+ngkano
wop+ngomo nto'no in+ngkawowo'n+ngkiso sohwo kako hon+ngkano nto'nohino
somo ne'no wamj+m+'montonoho. A'amu hon+ngkano wonyo ane'njo sohwo
kako hon+ngkano wonyo ane'njo ne'no wamj+m+'montonoho. Ose nt+mentisofoho.
Hwap+ngoso Jisas kako asomo pone so'no hon+ngkano iwolo'mokiyo'ne mofehn'nyoso
awonoho.
12 Jisas apa'no nt+mento, K+ko olo hungkuno loso a'amumo uso. Upa'n+mno. Ngko
we'enepi wapmmonnoho. Oseso ngko nopm'mo a'amu hopi'nonohino sofe yo'mayo
yahino wonyo so'nji wop+ngo so'nji yano ulofiyo'ne wapmmonnoho.
13 Ngko yo'mayoso emayo sohwo'ni moi'wo nto esojwao'maleno. Ngko yo'mayo
somo hwap+ngo sohwo'ni oso nje yo'mayo homo somo moi'wo nto esojwao'male
hwo'nyoho.
14 A'amu hof+koe hon+ngkano wonyo ho'nao'mentohofo somo ngko hof+kimo
hwap+fe songo ulohohm'me'no hof+ko s+monyo engo uyant+feho. Osopo hof+ko
nohumaf+kuji iyo ipisayo songo ne'no humayo'neso won+ngkuwant+feho. Oso pone
songo Jelusalem soponjo hoku'yo somo suyoso hof+ko hoponoho.
15 A'amu s+wojo pa'nyoso a'amu peefo'nji ki'nyo'nji y+wo'n+ngkohofoso a'amu
a'mohufo yahino'njoso a'amu nom'ni hwamo fonjasiyo yahino'njoso a'amu
hwasyo an+tu sohwamo yofe ho'nomawo'n+ngkohofoso a'amu hwasyo hungkuno
l+wo'n+ngkohofo so'nji a'amu hwasyo hungkuno so'no hi umo'nyo so'nji hof+ko
An+tuye ango somo n+hu'no mahufitnnefoho.
16 Ose ntonto nt+mento, Ngko Jisas+'ni nje a'amu nje yofe ho'nomayo'ne
uhu'mokuwo'n+ngkohofo soku nje hungkuno lomo upa'n+fitnne so'no nje a'amu
ahwomomjo sohumo sekuye pone'no l+hwaj+malefoho. Ngko hwe engo Ntefit+ye
hwap+ngo sohwo'ni kakoe Imu hwo'nyoho. Yo'mayo hungkuno An+tu Ntefit+mo
uy+mentisoso ngko ne imokumontohefoho. Ngko Im+ngo'nji Hntokwaliyo I'mu sohwo
im+ngo'nji l+wo'n+ngkiso sohwo pa'nyo hwo'nyoho. Ose nt+mentisofoho.
17 An+tuye Towahuno Wop+ngo sohwo'nji a'amu Jisas+mo s+meho hi'ntnnono
uy+wo'n+ngkohofo kakoe ape pa'nyo so'nji Jisas+mo ole ulalokwofo, Oyomo. A'amu
kakoe hungkuno lomo upa'noso sohwo kako oyomo ulono. A'amu kako mijo'no
umo'n+ngkuhwoso'no kako wapono. A'amu kako mijo wan+mo l+hwosi kako
nop+hwosi mijo songo ne'no humayo'neso wanono. Mijo hiso mpe miyonehoho. O'o,
An+tu uy+montonoho.
18 Olo hungkuno loso ngko yokumpohn'nyo wasel+monne'no yohono. Olo hungkuno
yo'mayo imo'none lo'no iyoswo lomjoso upo'nalokwofo soku, a'amu fihwo olo
hungkuno loso'nji nom'ne hungkuno kengo mta'angoso ufisy+po'masoso yo'mayo
tango olo iyoswo lomo wojoso An+tu kako nom+hu'mokuhwosi oso a'amu sohumo
uyonefoho.
19 U a'amu fihwo kako olo iyoswo lomjo hungkuno fehohnjo wae yaofoso sohumo
An+tu kako kakimo wae yaofonefoho. Oso hwe huhwo sohwo kako iyo songo ne'no
humayo'ne somjo ipisayoso manonehoho. Oso An+tuye pone songo Jelusalem iyoswo
lohwo naliso hopo sopo mohumanehwono.
20 Jisas kako olo hungkunolo nal+mentiso sohwo ole nelalofi, Ou nehopeho. We'enepi
ngko komo'no wapmmonnoho. Jisas ose nelalofoho.

Ou Hwe Engo Jisas, ngko Joun sohwo'ni ole kilalokweno. K+ko komo'no f+pe. Ose
kilalokweno.

21 Nakwoe Hwe Engo Jisas+ye hitohoso sekwo hopi'nonohino kunonji waweno. Joun
kako ose l+mentisofoho. Olo hungkuno loso osohopeho.